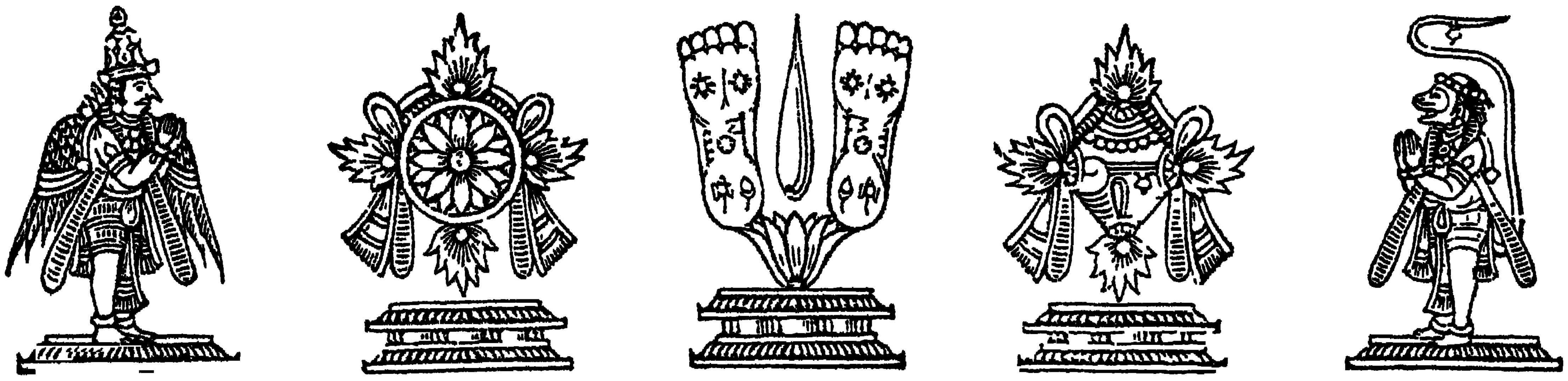

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

అరుమ్బదత్తుడనుమ్ మూలత్తుడనుమ్ కూడిన శ్రీవచనభూషణవ్యాఖ్యానముమ్, శ్రీవచనభూషణమీమాంసాభాష్యముమ్.

తొడఙ్గుమ్బొళ్దనుసన్ధిక్కుమ్ తనియన్గళ్

అళ్గియమణవాళనరుళిచ్చెయ్దదు.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్।
యతీన్ద్రప్రవణం వన్దే రమ్యజామాతరం మునిమ్॥

ఆళ్వానరుళిచ్చెయ్దవై.

లక్ష్మీనాథసమారమ్భాం నాథయామునమధ్యమామ్।
అస్మదాచార్యపర్యన్తాం వన్దే గురుపరమ్పరామ్॥ ... ...

యో నిత్యమచ్యుతపదామ్బుజయుగ్మరుక్మవ్యామోహతస్తదితరాణి తృణాయ మేనే।
అస్మద్గురోర్భగవతోఽస్య దయైకసిన్ధోః రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే॥

ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్దదు.

మాతా పితా యువతయస్తనయా విభూతిస్సర్వం యదేవ నియమేన మదన్వయానామ్।
ఆద్యస్య నః కులపతేర్వకుళాభిరామం శ్రీమత్తదఙ్ఘ్రియుగళం ప్రణమామి మూర్ధ్నా॥ ...

భట్టరరుళిచ్చెయ్దదు.

భూతం సరశ్చ † మహదాహ్వయభట్టనాథ శ్రీభక్తిసారకులశేఖరయోగివాహాన్।
భక్తాఙ్ఘ్రిరేణుపరకాలయతీన్ద్రమిశ్రాన్ శ్రీమత్పరాఙ్కుశమునిం ప్రణతోఽస్మి నిత్యమ్॥ ...

మణవాళమామునిగళరుళిచ్చెయ్ద, రహస్యార్థసమ్ప్రదాయపరమ్పరైయిల్ ఒట్టుత్తనియన్.

లోకగురుం గురుభిస్సహ పూర్వైః కూరకులోత్తమదాసముదారమ్।
శ్రీనగపత్యభిరామవరేశౌ దీప్రశ ‡ యానగురుఞ్చ భజేహమ్॥ ... ... ౬ [౨౦

ఈయుణ్ణిపద్మనాభరరుళిచ్చెయ్ద, పిళ్ళైలోకాచార్యర్ విషయమాన తనియన్.

లోకాచార్యాయ గురవే కృష్ణపాదస్య సూనవే।
సంసారభోగిసన్దష్టజీవజీవాతవే నమః॥ ... ...

† "సరస్స" ఎన్ఱు పాఠాన్తరమ్. ‡ "యంవరయోగినమీడే" ఎన్ఱు, ప్రతివాదిభయఙ్కరమణ్ణన్ శేర్త్తుక్కొణ్డనుసన్ధిత్తారామ్.

పూర్వోక్తగురుపరమ్పరైకుం ప్రత్యేకతనియన్గళ్.

తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్త, కూరకులోత్తమదాసర్ విషయమాన తనియన్.

లోకాచార్య కృపాపాత్రం కౌణ్డిన్యకులభూషణమ్ ।
సమస్తాత్మగుణావాసం వన్దేకూరకులోత్తమమ్॥ ౮

మణవాళమామునికళరుళిచ్చెయ్త, తిరువాయ్మొழிప్పిళ్ళై విషయమాన తనియన్.

నమశ్శ్రీశైలనాథాయ కున్తీనగరజన్మనే ।
ప్రసాదలబ్ధపరమప్రాప్యకైఙ్కర్యశాలినే॥ ౯

మణవాళమామునికళుక్కు మాతామహరాన కోట్టియూరழకియమణవాళప్పెరుమాళ్ పిళ్ళై తనియన్.

లోకాచార్యపదామ్భోజ రాజహంసాయితాన్తరమ్ ।
జ్ఞానవైరాగ్యజలధింవన్దేసౌమ్యవరంగురుమ్॥ ౧౦

మణవాళమామునికళరుళిచ్చెయ్త, తిక్కழக్కిడన్దాన్ † తిరునావీఱుడైయపిరాన్ § తాதరణ్ణరైయన్ విషయమాన తనియన్.

శ్రీజిహ్వావదధీశదాస ¶ మమలమ్ శేషశాస్త్రవిదమ్ ।
సున్దరవరగురుకరుణా కన్దళితజ్ఞానమన్దిరంకలయే॥ ౧౧

మణవాళమామునికళ్ తనియన్.

శ్రీశైలేశదయాపాత్రం ధీభక్త్యాదిగుణార్ణవమ్।
యతీన్ద్రప్రవణంవన్దేరమ్యజామాతరంమునిమ్॥ ౧౨

శ్రీవచనభూషణమీమాంసాభాష్యత్తుకుంరియనవాయ్

ఇత్తిన్వక్తావాన మోర్ మున్నాన్ ఐయన్ ‡ ఎన్నప్పడుమ్ కున్దత్తూరైయన్ పరంపరైయిలుళ్ళతనియన్గళ్.

అణ్ణన్ తనియన్.

సకలవేదాన్తసారార్థ పూర్ణాశయం విపులవాధూలగోత్రోద్భవానాంవరమ్ ।
రుచిరజామాతృయోగీన్ద్ర పాదాశ్రయం వరదనారాయణం మద్గురుంసంశ్రయే॥ ... ౧౩

శ్రీనివాసాచార్యర్ తనియన్.

శ్రీమద్వాధూలవరద నారాయణగురోస్సుతమ్ ।
సర్వజ్ఞంసర్వసులభం శ్రీనివాసగురుంభజే॥ ౧౪

వరదాచార్యర్ తనియన్.

శ్రీనివాసార్యతనయం శ్రీరఙ్గేశపదాశ్రయమ్ ।
వరదార్యమహంవన్దే వాధూలకులభూషణమ్॥ ౧౫

ఐయన్ తనియన్.

సర్వప్రకారైరాచార్య సంప్రీత్యేకప్రయోజనమ్ ।
అనన్యార్హాన్వయోత్తంసమ్ ఆశ్రయేఽనన్తదేశికమ్॥ ౧౬

అరుమ్పదత్తుకుంరియనవాయ్

ఇత్తిన్వక్తావాన అణ్ణాఅప్పఙ్గార్ పరంపరైయిలుళ్ళ తనియన్గళ్.

వరదగురుచరణశరణం వరవరమునివర్యఘన కృపాపాత్రమ్ ।
ప్రవరగుణరత్నజలధిం ప్రణమామిశ్రీనివాస గురువర్యమ్॥ ౧౭

---

† తిక్కழక్కిడన్దాన్ — "ఏరార్ కోలమ్ తిక్కழక్కిడన్దాయ్" [౮-౫-౫-౮-౧] ఎన్ఱు, అ తిరుక్కుడన్దై శార్ఙ్గపాణిప్పెరుమాళుడైయ తిరునామమ్.

§ తిరునావీఱుడైయపిరాన్ — ఆழ்వార్.   ¶ "శాన్త్యాదిసద్గుణైకనిధిమ్" ఎన్ఱు, పాఠాన్తరమ్.

‡ ఇవర్ వైభవప్రశంసైయుళ్ళవిడమ్; ఈట్టిన్ అవతారికై- ముతల్ శ్రియఃపతి- "చిరోపాసితసద్వాక్యర్" ఎన్నుమిడత్తు- ౮-౮. జీ-౮. ఆన్ధ్రలిపిముద్రిత భగవద్వి- సం-౧. పక్కమ్-౫౦.

దేశికంశ్రీనివాసాఖ్యం దేవరాజగురోస్సుతమ్ ।
భూషితంసద్గుణైర్వన్దే జీవితంమమసర్వదా॥ ౧౫
మనోజ్ఞవరయోగీన్ద్రకిఙ్కరంగుణసాగరమ్ ।
వరదార్యప్రియంవన్దే సుదర్శనగురూత్తమమ్॥ ౧౬
రమ్యజామాతృయోగీన్ద్రపాదరేఖామయంసదా ।
తదాయత్తాత్మసత్తాకం రామానుజమునింభజే॥ ౧౭
వాధూలవరదాచార్య పరిచర్యావిశారదమ్ ।
శుద్ధసత్త్వంశుభాచారం వన్దేవేఙ్కటదేశికమ్॥ ౧౮
యద్గురుశ్శ్రీనివాసార్యో వాధూలవరదానుజః ।
తంవన్దేతఙ్కులోత్తంసం ప్రణతార్తిహరంగురుమ్॥ ... ... : ౧౯
ప్రణతార్తిహరాచార్య సూనుంవరదదేశికమ్ ।
ప్రపద్యేశ్రీనివాసార్య ప్రవణంసద్గుణార్ణవమ్॥ ౨౦
వాధూలధూర్వహనతార్తి హరార్యసూనోస్సత్సంశ్రయస్యవరదార్య గురోస్తనూజమ్ ।
వేదాన్తయుగ్మవిశదీకరణైకదీక్షం శ్రీవేఙ్కటేశగురువర్యమహంప్రపద్యే॥ ... ౨౧
వేదాన్తద్వన్ద్వనిర్ద్వన్ద్వ వ్యాఖ్యావిఖ్యాతవైభవమ్ ।
శ్రీమద్వాధూలతిలకం శ్రీరామగురుమాశ్రయే॥ ... ...
వాధూలరామానుజపాదభక్తమ్ ఆత్రేయ రామానుజసూరిసూనుమ్।
శ్రీరామగుర్వాప్తసమస్తశాస్త్రం శ్రీవేఙ్కటేశంగురుమాశ్రయామి॥ ... ...
వేదాన్తసారార్థవిశుద్ధచిత్తం వాధూలరామావరజార్యసూనుమ్ ।
ఉద్బాహురమ్యార్యపదాబ్జభృఙ్గమ్ ఉద్బాహురమ్యార్యమహంప్రపద్యే॥ ౨౪
శ్రీభక్తిసారాఙ్ఘ్రిసరోజభృఙ్గం శ్రీలక్ష్మణార్యాననపద్మహంసమ్ ।
శ్రీమద్వధూలాన్వయపారిజాతం శ్రీరఙ్గరాజార్యమహంప్రపద్యే॥ ౨౫
శ్రీమచ్ఛఠారిమునిదృష్ట సహస్రగాథాతత్త్వార్థ బోధనకలాప్తశతాభిషేకమ్ ।
సన్తోయమాహురపరంనిగమాన్తవేద్యం శ్రీమన్తముద్భుజమనోజ్ఞ గురుంతమీడే॥ ... ౨౬
ఉద్బాహురమ్యకమలానిధిరామచన్ద్ర శ్రీరఙ్గరాజగురుపూర్ణకటాక్షపాత్రమ్ ।
శ్రీభూమిసారనగరీశపదాబ్జభక్తం శ్రీవీరరాఘవగురుంశరణంప్రపద్యే॥ ౨౭
శ్రీరఙ్గార్యపదామ్భోజ ద్వన్ద్వసక్తైకజీవితమ్ ।
వేదాన్తద్వన్ద్వనిష్ణాతం లక్ష్మణార్యమహంభజే॥ ౨౮
శ్రీవీరరాఘవగురూత్తమపాదభక్తం శ్రీలక్ష్మణార్యగురులబ్ధసమస్తశాస్త్రమ్ ।
శ్రీమన్నృసింహతనయం వినయాభిరామం శ్రీవేఙ్కటార్యగురువర్యమహం ప్రపద్యే॥ ... ౨౯
వాధూలవేఙ్కటగురూదధిపూర్ణచన్ద్రంతత్పాదయుగ్మ సరసీరుహ భృఙ్గరాజమ్ ।
తస్మాదవాప్తనిగమాన్తయుగంగుణాఢ్యమ్అస్మద్గురుంవరదదేశికమ్ఆశ్రయామః॥ ... ౩౦

ఇవ్వురుమ్బదక్కారరాన అణ్ణా అప్పఙ్గార్ తనియన్

వాధూలవీరరఘువర్యసుధాబ్ధిచన్ద్ర శ్రీమన్నృసింహతనయం శ్రితతత్పదాబ్జమ్ ।
శ్రీరఙ్గరాజవరదార్యకృపాత్తభాష్యం శ్రీవీర రాఘవగురుంశరణంప్రపద్యే॥ ... ౩౧

శ్రీవచనభూషణత్తుక్కు ఉరియనవాయ్, ఇతిల్ ఇరువత్తై యానప్రకరణ భేదమ్ ముతలియవత్తైక్కాట్టుమ్ తనియన్గళ్.

ఆఱుప్రకరణమాకవకుక్కుమ్ శ్లోకమ్.

(౧) పురుషకారవైభవఞ్చ (౨) సాధనస్యగౌరవమ్
(౩) తదధికారికృత్యం (౪) అస్యసద్గురూపసేవనమ్ ।
(౫) హరిదయామహేతుకీం (౬) గురోరుపాయతాఞ్చయో
వచనభూషణేఽవదజ్జగద్గురుంతమాశ్రయే ॥

సాఙ్గాఖిలద్రవిడసంస్కృతరూపవేద సారార్థసఙ్గ్రహమహారసవాక్యజాతమ్ ।
సర్వజ్ఞలోకగురునిర్మితమార్యభోగ్యం వన్దేసదావచనభూషణదివ్యశాస్త్రమ్ ॥

ఆకణ్ఠోత్కణ్ఠవైకుణ్ఠ ప్రియాణాంకణ్ఠభూషణమ్ ।
గురుణాజగతాముక్తం వ్యాప్తం వచనభూషణమ్ ॥

ఆఱుప్రకరణమాకవకుక్కుమ్ పాట్టు §.

(౧) పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై (౨) యాఱు (౩) పెఱువాన్ముఱై (౪) యవన్
కూఱుకురువైప్పణువల్ (౫) కొళ్వతిలై యాక్కియ కుళిర్న్దవరుళ్ తాన్
(౬) మాఱిల్ పుకళ్ నఱ్కురువిన్ వణ్మైయోడెలామ్ వశనబూడణమతిల్
తేఱిడవనక్కరుళ్ ముడుమ్బైయిఱైయవన్ కళల్ కళ్ శేరెన్మననే.

ఒన్బతుప్రకరణమాకవకుక్కుమ్పాట్టు§.

(౧) తిరుమామకళ్ తన్శీరరుళేత్తముమ్ (౨) తిరుమాల్ తిరువడి శేర్వళినన్మైయుమ్
(౩) అవ్వళియొళిన్దనవత్తిన్ పున్మైయుమ్ (౪) మెయ్వళియాన్ఱియ మిక్కోర్ పెరుమైయుమ్
(౫) ఆరణమ్వల్లవ రమరునన్నెఱియైయుమ్ (౬) నారణన్ తాళ్ తరు నఱ్కురునీతియుమ్
(౭) శోతివానరుళ్ తూయమాకురువిన్ పాతమామలర్ పణిపవర్ తన్మైయుమ్
(౮) తీతిల్ నానవర్ తేవనుయిర్కళై యేతుమిన్ఱియెడుక్కుమ్పడియైయుమ్
(౯) మన్నియవిన్బముమ్మాకతియుమ్ కురువెన్ను నిలై పెఱుమిన్పొరుళ్ తన్నైయుమ్
అన్ఱైవిలావేత్తశ త్తనుళన్నైత్తైయుమ్ వశనబూడణ వళియాలరుళియ
మన్నైయవర్ శిక్కామణియెన్ పుకళ్ ముడుమ్బైయిఱైయవనెణ్గోనేరులకారియన్
తేన్మలర్చ్చేవడి శిన్తై శెయ్పవర్ మానిలత్తిన్బమతైయ్తివాళ్ పవరే.

---

§ ఇవ్విరణ్డుమ్, ప్రకరణవిభాగమ్ కాట్టుమ్, వ్యాఖ్యానభాగత్తిల్ అన్తత్తిల్ ఉదాహృతమ్ (పక్కమ్-).

20 - 1 - 85.

లోకాచార్యకృతే లోకహితే వచనభూషణే ।
తత్త్వార్థదర్శినో లోకే తన్నిష్ఠాశ్చ సుదుర్లభాః ॥
జగదాచార్యరచితే శ్రీమద్వచనభూషణే ।
తత్త్వజ్ఞానఞ్చ తన్నిష్ఠాం దేహి నాథ యతీన్ద్ర మే ॥ [౯

ఉలకాశిరియన్ తిరువడిగళే శరణమ్.

జీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

శాఱ్ఱుమ్బోత్తనుసన్ధిక్కుమ్ తనియన్గళ్.

వానమామలై జీయరరుళిచ్చెయ్తతు. [౧౦

కోణ్ణిలులకాశిరియన్ కూరకులోత్తమతాతన్ ‡
తీత్తిల్ తిరుమలైయాళ్వార్ శెప్పుగురవై † మణవాళర్
ఓత్తరియపుకళ్ త్తిరునావుడైయపిరాన్ తాతరుడన్
పోత్తమణవాళముని పొన్నడిగళ్ పోత్తువనే.
వాళ్ళియులకాశిరియన్ వాళ్ళియవన్ మన్నుకులమ్
వాళ్ళిముడుమ్బైయెన్నుమ్ మానగరమ్ - వాళ్ళి
మనమ్శూళ్న్ద పేరిన్బమ్ మల్గుమిగునల్లార్
ఇనమ్శూళ్న్దిరుక్కుమిరుప్పు.
ఓత్తుముడుమ్బైయులకాశిరియనరుళ్
పెత్తుమ అవాత్తవెమ్బెరుమాన్ శీతి
వత్తువాచ్చియునల్లూర్ మామత్తైయోర్ పాత్తమ్
తొత్తువారుళ్ వారాతుయర్

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

జీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

---

‡ కూరకులోత్తమతాతర్ (యతీన్ద్రప్రవణప్ర - పక్కమ్ - ౨౦) † కురవై - [illegible]ప్పేర్. [౨౫

౧

పెరియజీయరరుళిచ్చెయ్ త వ్యాఖ్యానత్తిన్

అ వ తా రి కై.

సకలవేదసఙ్గ్రహమాన తిరుమన్త్రత్తిల్, పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ ఆకారత్రయముమ్ సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే,

---

అ రు మ్బ ద మ్.

పరమకారుణికరాన పెరియజీయర్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమిట్టరుళవన్దాక తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, వ్యాఖ్యేయగ్రన్థత్తినుడైయ సాత్త్వికజనోజ్జీవనహేతుతా ప్రయోజకప్రామాణ్య ప్రకర్షప్రదర్శనార్థమాక ప్రమేయసైలక్షణ్యాదికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలవేద సఙ్గ్రహమాన) [పక్కమ్ - ౬ - వరి - ౩] ఎన్ఱు తొడఙ్గి, (అరుళాలమరుళుమ్) [పక్కమ్ - - వరి-] ఎన్నుమళవాక.

ప్రారిప్సితగ్రన్థత్తినుడైయ అవిఘ్నపరిసమాప్త్యర్థమాన మఙ్గళమ్ శ్రీభాష్యాదికళిల్పోలే సబ్దక్కవేణ్డియిరుక్క, అతు శెయ్యాదొழిన్దతు-గీతాభాష్యప్రక్రియైయాలే. అఙ్గు "శ్రియఃపతిః"౧ ఎన్ఱు, తొడఙ్గినదు. అఙ్గు పెరియతిరాట్టియారుక్కు వాచకమాన శ్రీశబ్దనిర్దేశమే మఙ్గళమ్; ఇఙ్గు, సకలవేదశబ్దనిర్దేశమే మఙ్గళమ్. భగవద్వేదయిత్యుపపత్తేః-వేదశబ్దయోగార్థమ్. "త్రైలోక్యరాజ్యం సకలంసీతాయా నాప్నుయాత్కలామ్"౨ ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే, "సకలశబ్దమ్ స్వపర్యాయ విశ్వశబ్దవాచ్యరాన పెరుమాళైచ్చొల్లుకిఱతు"౩ ఎన్ఱు, ఈట్టిలేయిరుక్కైయాలే, (సకల) ఎన్ఱ, అశబ్దముమ్ మఙ్గళమాకలామ్.

(సకలేత్యాది) "త్రయీయత్రప్రతిష్ఠితా"౪ "సర్వేవేదా యత్రైకం భవన్తి"౫ ఎన్ఱు, శొన్నపడి ఋగాది సర్వవేదఙ్గళుక్కుమ్ తిరుమన్త్రత్తిలే ప్రతిష్ఠితత్వమ్, శబ్దత్తిలే శబ్దాన్తరత్తుక్కు స్థితిసమ్భవామైయాలేఅర్థద్వారేణవే యాకవేణ్డుకైయాలే,తిరుమన్త్రత్తిలేసకలవేదార్థఙ్గళుమిరుక్కుమ్ పడియెన్ఱాయిత్తు. తత్ప్రతిపాద్యార్థ ప్రతిపాదకమాయ్, తదపేక్షయా సఙ్క్షిప్తత్తుక్కు తద్విశదీకారార్థ ప్రవృత్తవ్యాఖ్యారూప తత్సఙ్గ్రహత్వమ్ "పచతి - పాకంకరోతి" ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే పాకంకరోతి ఎన్ఱతు పచతి ఎన్ఱతుక్కు వ్యాఖ్యానమ్పోలే, సకలవేదఙ్గళుమ్ తిరుమన్త్రత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (సకలవేదసఙ్గ్రహమాన) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(ఆకారత్రయముమ్) అనన్యార్హశేషత్వమ్, అనన్యశరణత్వమ్, అనన్యభోగ్యత్వమాకిఱ విశిష్టమ్.

(సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే బద్ధాత్మాక్కళుక్కుమ్ ముక్తాత్మాక్కళుక్కుమ్ నిత్యసూరికళుక్కుమ్ సాధారణమాకైయాలే. ఇప్పడి వాక్యశేషమిల్లైయెన్నిల్; "పితాఽసి లోకస్య"౬ ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ "యస్మిన్ ప్రాణపద్భ్రాతా సంవేశ"౭ ఎన్ఱ, అబద్ధత్వగ్రాహక వాక్యశేషముమ్, "భాగో జీవః"౮ ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ "సచానన్త్యాయకల్పతే"౯ ఎన్ఱ, అముక్తత్వగ్రాహక వాక్యశేషముమ్ పోలే, ప్రణవస్థమకారత్తుక్కు బద్ధాత్మాద్యన్యతమపరత్వవ్యవస్థాపక వాక్యశేషమిల్లామైయాలుమ్, నమశ్శబ్దోక్తనిరోధినివృత్తిక్కు సాధారణమాకైయాలుమ్, "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః"౧౦ ఎన్ఱు, - భగవద్దాస్యమ్ సర్వాత్మసాధారణమెన్ఱు, కణ్డోతియిరుక్కైయాలుమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇఙ్గు, ఉపక్రమత్తిలే తిరుమన్త్రత్తైప్రస్తావిత్తతు-"తిరుమన్త్రత్తైప్పఱ్ఱి" [వా-౯౭] "పెరియతిరుమన్త్రత్తై" [వా-౩౧౫] ఎన్ఱు, మూలత్తిలే అసకృదుపాత్తమాకైయాలే, తద్వివరణమే సూత్రాభిప్రేతమెన్నుమతాలే.

శ్రీవచనభూషణమీమాంసా - విషయనిరూపణాధికారః

లోకాచార్యాయ గురవే కృష్ణపాదస్యసూనవే।
సంసారభోగిసన్దష్ట జీవజీవాతవేనమః॥

సాక్షాదఖిలద్రమిడసంస్కృతరూపవేదసారార్థసఙ్గ్రహమహారస వాక్యజాతమ్।
సర్వజ్ఞలోకగురునిర్మితమార్యభోగ్యంవన్దే సదా వచనభూషణదివ్యశాస్త్రమ్.

(వేదార్థమఱుతియిడుమ్ స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే) [వా - ౧] ఇదంశాస్త్రమ్.ప్రపత్తిపరిచ్ఛేద వృత్తిపరిచ్ఛేదాత్మనా, పరిచ్ఛేదద్వయాత్మకమ్. పూర్వస్మిన్ పరిచ్ఛేదే, ద్వయస్యపూర్వ వాక్యార్థో విచార్యతే; ఉత్తరే, ఉత్తరవాక్యార్థః.

అత్ర, (వేదార్థమ్) [వా-౧] ఇత్యారభ్య, (ముఱ్పట్ట) [వా-౪]ఇత్యన్తమ్, శాస్త్రస్యారమ్భణీయస్య సమర్థనాత్ శాస్త్రోపోద్ఘాతః. (ఇతిహాస) [వా-౫] ఇత్యారభ్య, (అఙ్గాకాలే తిరుత్తుమ్) [వా-౧౩] ఇత్యన్తేన. * శ్రీశబ్దార్థోనిరూప్యతే. (అతియాంత్ర) [వా-౧౪] ఇత్యారభ్య, (ఉపకారస్మృతి) [వా - ౨౨] ఇత్యన్తేన, ద్వితీయప్రకరణేన, * నారాయణ, * చరణ, * శరణ, శబ్దానామర్థః.

౧॥ గీ-భా ౧. ౨॥ రా-సు-౧౬-౧౪. ౩॥ ఈ-ప-౨-౧-౬-పా. ఈడు అష్టవిభగవద్వి-౨౬౯౦-పక్కమ్. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ముణ్డకోప- ౩-౧-౯. ౭॥ ౮॥ హారీతస్మృతి?

“ యత్ర పూర్వే సాధ్యాః సన్తి దేవాః” ౧ ఎన్గిఱ నిత్యసూరికళోడే, శుద్ధసత్త్వమాన పరమపదత్తిలే, నిత్యాసఙ్కుచితజ్ఞానరాయ్ కొణ్డు, నిరన్తర భగవదనుభవజనిత నిరతిశయానన్ద తృప్తరాయిరుక్కైక్కు యోగ్యరా యిరున్దాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, “ అనాదిమాయయా సుప్తః” ౨ ఎన్గిఱపడియే, ౩ తిలతైలవద్దారువహ్నివత్ దుర్వివేచ త్రిగుణ దురత్యయానాది భగవన్మాయాతిరోహిత స్వప్రకాశరాయ్,

(యత్రేతి) యత్ర-పరమపదత్తిలే, పురాణాః - పురాపినవాః; ప్రథమజాః- పూర్వసిద్ధాః; ఋషయః-ద్రష్టారః. కాలోపాధిన్నిర్దేశముమ్, విషయవిశేషనిర్దేశముమ్ ఇల్లామైయాలే, ద్రష్టృత్వత్తిలే నిత్యసర్వవిషయకత్వము లబ్ధమ్. అదనుగుణమాక, “ యత్ర” ఎన్గిఱవిడత్తిల్ - పరమపదత్తిలే “ పశ్యన్తి యే సదా సూరయః” ఇత్యాదిప్రమాణసిద్ధ శుద్ధసత్త్వాత్మకత్వమ్ వివక్షితమ్. “ ప్రథమజాః” ఎన్గైయాలే- అనాదిసిద్ధత్వముమ్; “పురాపినవాః” ఎన్గిఱ అపిశబ్దత్తాలే - వర్తమాన భవిష్యత్కాల సమ్బన్ధముమ్, ఆక కాలత్రయ సమ్బన్ధిత్వముమ్; “ఋషయః” ఎన్గైయాలే - సూరిత్వముమ్ లబ్ధమ్. ఇత్తైయిట్టు ఙ్గురుళిచ్చెయ్ కిఱార్ : నిత్యసూరికళోడే యిత్యాది.)

(నిత్యాసఙ్కుచితేత్యాది) నవిద్యతే సఙ్కుచితమ్ - సఙ్కోచః యస్య, తదసఙ్కుచితమ్ నిత్యం అసఙ్కుచితమ్-నిత్యాసఙ్కుచితమ్; తథావిధం జ్ఞానం యేషామితి విగ్రహః ఇఙ్గు, నిత్యత్వమ్-ధ్వంసాప్రతియోగిత్వమాత్రమభిమతమ్; అదుక్కు, నఞర్థ సఙ్కోచాభావత్తిలే అన్వయమ్. ధ్వంసాప్రతియోగియాన అభావఙ్గళ్ - అత్యన్తాభావముమ్, ప్రధ్వంసాభావముమ్. ఆక, నిత్యరుక్కు జ్ఞానసఙ్కోచాత్యన్తాభావమాయ్ ముక్తరుక్కు జ్ఞానసఙ్కోచ ప్రధ్వంసాభావమాయ్, సామాన్యేన ధ్వంసాప్రతియోగి సఙ్కోచాభావవిశిష్టజ్ఞానవత్త్వమ్ ఉభయసాధారణమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. ఇత్తాల్ - ప్రాగభావాప్రతియోగిత్వే సతి ధ్వంసాప్రతియోగిత్వమే నిత్యత్వమాకైయాలే, దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమిల్లై యెన్నుమ్ చోద్యమ్ నిరస్తమ్.

ఇప్పడి, యోగ్యరాకైక్కు హేతువాయిరుక్కైయే (నిరన్తరేత్యాది.) అనుభవజనితానన్దత్తుక్కుమేలే కైఙ్కర్యజనితానన్దమిరుక్క, నిరతిశయత్వమ్ అనుభవజనితానన్దత్తుక్కు కూడామైయాలే, (అనుభవజనిత) ఎన్ఱదు - అనుభవప్రయోజ్య ఎన్ఱపడి, (నిరతిశయానన్ద) ఎన్ఱదు - అపకర్షానాశ్రయమాన పరార్థకైఙ్కర్య ప్రయుక్తానన్దమాకిఱదెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. అన్ఱిక్కే, నిరతిశయత్వమ్ - కైవల్యత్తైప్పోలన్ఱియే, అనుభవానన్దత్తైయే శొల్లుకిఱదాయ్, కైఙ్కర్యానన్దమ్ అనుభవప్రీతికారితమాయ్ వరుకైయాలే అర్థమాయ్ సిద్ధిక్కుమెన్ఱు, అదు తోన్ఱైయాక్కవుమామ్. అఙ్గనన్ఱిక్కే, ఉపాసననిష్ఠర్, సాధనప్రపత్తినిష్ఠర్, సిద్ధోపాయనిష్ఠర్, అర్థిర్ చరమపర్వనిష్ఠర్ ఎన్గిఱ ఇవర్కళుక్కు ప్రాప్తిదశైయిల్ స్వార్థపరార్థత్వాది భేదఙ్గళ్ కిడక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, సవిభూతిక బ్రహ్మానుభవానన్దమ్ ఇవర్కళెల్లారుక్కు మవిశిష్టమాకైయాలే ఆవన్మాత్రత్తై యరుళిచ్చెయ్ కిఱారెన్నవురుమిఙ్గు. (యోగ్యరాయ్) భగవద్భిన్నచేతనత్వమ్.

(అనాదిమాయయేత్యాది) ఉత్పత్తిశూన్యయాయ్ విచిత్రసృష్టిహేతువాన మూలప్రకృతియాలే, (సుప్తః) - తిరోహితస్వరూపః. “మాయయా” ఎన్గిఱ హేతుస్వభావత్తాలుమ్ “అజమనిద్రమస్వప్నమ్” ౪ ఎన్ఱ వాక్యశేషత్తాలుమ్, సుప్తపదమ్- తిరోహితస్వరూపపరమాకైయాలే మనుష్యత్వాది స్వరూపతిరోధానమాత్రముక్తమ్; ఇత్తైప్పోల్ అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (తిలతైలేత్యాది) తిలే తైలమివ-దారుణి వహ్నిరివ(దుర్వివేచా) - పృథక్ గ్రహణానర్హా, త్రిగుణా - సత్త్వరజస్తమోయుక్తా, దురత్యయా - భగవదన్యేన దుర్నివర్త్యా, అనాదిశ్చ యా మాయా, తయా, తిరోహితః- ప్రతిబద్ధగ్రహణః, స్వప్రకాశః - ప్రకాశమానస్వకీయదేహాతిరిక్తత్వాది ధర్మః. యేషామితి విగ్రహమ్ కణ్డుకొళ్వదు. శ్రుత్యుక్తానాదిత్వఫలితమ్ - (దుర్వివేచత్వమ్). “ త్రిగుణం తజ్జగద్యోని” ౬ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (త్రిగుణేతి.) “మమ మాయా దురత్యయా” ౭ ఎన్గిఱదైప్పఱ్ఱ (దురత్యయేత్యాది.) (తిలతైలవత్) ఇత్యాది శ్రీసూక్తి - గద్య శ్రీసూక్తిచ్ఛాయయాయిరుక్కిఱదు.

(ప్రపత్తిక్కు) [వా - ౨౩] ఇత్యారభ్య, (అగుక్కుళ్ళోఱ్ఱైయిలుప కాణలామ్) [వా-౫౩] ఇత్యన్తేన. మన్త్రప్రతిపాద్య పురుషోత్తమపురుషయోరర్థః. (ఇదుక్కు) [వా-౫౪] ఇత్యారభ్య, (* ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః) [వా-౭౯] ఇత్యన్తేన, చతుర్థప్రకరణేన, *ప్రపద్యే ఇతి క్రియాపదార్థో నిరూప్యతే.

తత్ర, ఉపోద్ఘాతే ప్రథమాధికరణే, విషయప్రయోజనాద్యభావాచ్ఛాస్త్రస్యానారంభణీయత్వమాశఙ్క్య, తత్సమర్థనం క్రియతే. అత్రైవం సంశయః;—ఇదం శాస్త్రమనారమ్భణీయమ్, ఉతారమ్భణీయమితి; తదర్థమ్, అస్య విషయాదిరసంభవతి, ఉతసంభవతి వేతి తదర్థమ్, “ ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే” ౮ “అమృతస్యైష సేతుః” ౯ “ యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యః” ౧౦ “ న్యాస ఇతి బ్రహ్మ” ౧౧ ఇత్యాదివాక్యవిశేషాణామ్ ఏతత్సఙ్గ్రహరహస్యత్రయస్య చ వేదాన్తశాస్త్ర ఏవాన్తర్భావః, ఉత తద్భిన్నశాస్త్రత్వమితి; తదర్థమ్, “ ఆమ్నాయ” ౧౨ ఇత్యాదివచనమ్ తద్భిన్నత్వే ప్రమాణం సంభవతి, ఉతభవతీతి.

౧॥ యజు-అష్ట-పం-౬-౨-వా-౧. ౨॥ ౩॥ శ్రీరఙ్గగద్యే· ౪॥ ౫॥
౭॥ గీ-౭-౧౪. ౮॥ శ్వే-ఉ-౬. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

అనాద్యవిద్యా సఞ్చితానన్తపుణ్యాపుణ్య కర్మానుగుణ[illegible] సురనర తిర్యక్స్థావర యోనికళి[illegible]లుమ్. [illegible] మాఱి ప్పలఫలిఅప్పుమ్పిఱన్దు, (*పిఱన్దపిఱన్దజన్మఙ్గళిల్ తోఱుమ్) దేహాత్మాభిమానముమ్, స్వాతన్త్ర్యముమ్, అన్యశేషత్వముమాకిఱ పడుకుళ్ళిలే విళున్దు, తత్తదనుగుణ సాధ్యసాధనఙ్గళిలే మణ్డి, *యామాన్నమ్ [illegible] నిలమ్పిడిత్తు యేటిట్టుకొణ్డు, ప్రాప్తశేషియాయ్ పరమప్రాప్య [illegible]ప్రాపకభూతనానవన్నైకటల్ అత్యన్తవిముఖరాయ్, గర్భ[illegible] జన్మ బాల్య యౌవన వార్ధక మరణ నరకఙ్గళాకిఱ అవస్థాసప్తకత్తిలే, నిరన్తర [illegible] వివిధ నిరవధిక దుఃఖ[illegible] యనుభవిత్తు త్తిరికిఱ విస్సంసారిచేతనరిలే, ఆరేనుమ్...

(అనాద్యవిద్యేత్యాది) ఇఙ్గు, ప్రవాహానాదిత్వమభిమత[illegible], అవిద్యా - అనాత్మన్యాత్మ[illegible] - [illegible] పర్యాయేణ. స్వాతన్త్ర్యమ్ - స్వశేషత్వమ్. అన్యశేషత్వమ్ - దేవతాన్తరాది శేషత్వమ్. పడుకుళ్ళిల్ - పతనహేతు [illegible]. (తదను గుణేత్యాది) దేహాత్మాభిమానానుగుణసాధ్యమ్ - స్త్రీ[illegible]న్నపానాదికళ్; తత్సాధనమ్ - [illegible]. స్వా[illegible] - [illegible] స్వర్గాదికళ్; తత్సాధనమ్ - యాగాదికళ్. అన్యశేష[illegible]త్వానుగుణసాధనమ్ - దేవతాన్తరోపాసనమ్; తత్సాధ్యమ్ - తత్సాయుజ్యాదికళ్, కణ్డుకొళ్వతు. మణ్డి - అత్యన్తమవగాహిత్తు, యామాన్నమ్ - [illegible], [illegible] - అవలమ్బిత్తు, నీఙ్గుమవిరత్తై - [illegible] హైక్య హేతువాన వ్రతత్తై.

(ప్రాప్తశేషీత్యాది) పూర్వోక్తాకారత్రయత్తుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధియాన ఈశ్వరగతాకారత్రయమిఙ్గు[illegible]. ప్రాప్తశేషిత్వమ్ - ఉచిత శేషిత్వమ్; పరమప్రాప్యత్వమ్ - స్వాపేక్షయోత[illegible]తరహితప్రాప్యత్వమ్; పరమప్రాపకత్వమ్ - స్వా[illegible] [illegible] చరమప్రాప్య ప్రాపకఙ్గళ్ ఇతినుడైయ పర్వతై[illegible]దమాకైయాలే, ఉక్తపారమ్య ముపపన్నమ్. [illegible] అల్పాస్థిరమాన్తఙ్గళ్, *అభ్యర్హితం పూర్వమన్నఙ్గళ్ ప్రాప్యత్తుకు - పూర్వని[illegible] కణ్డుకొళ్వతు.

(అత్యన్తేతి) అన్యశేషత్వాత్ వై[illegible]ముఖ్యమ్; స్వాతన్త్ర్యత్ అతివైముఖ్యమ్; దేహాత్మాభిమా[illegible] [illegible] వత్తు - భగవద్విషయ జ్ఞానరుచ్యాద్యభా[illegible]వమ్.

(గర్భేత్యాది) గర్భశబ్దమ్ - గర్భ[illegible]; అత్తైయాల్ అవస్థాశబ్దత్తోడే సామానాధికరణ్య[illegible].

(నిరన్తరేత్యాది) ఇఙ్గే, "[illegible] ర్మాతృభోజనైః । అతితాపైరత[illegible] [illegible] ప్నోతి జరరాగ్నితురాతురః । కణ్[illegible] [illegible]శక్తఃపరివర్తేప్యనీశ్వరః॥ స్నానపానాది[illegible] [illegible] కణ్డుకొళ్వతు. (అనుభవిత్తు త్తిరికిఱ) ఎన్ఱ[illegible], "ఏవంసంస్కృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణే" [illegible]

"జాయమానంహిపురుషం యం పశ్యే న్మధుసూదనః । సాత్త్వికస్సతువిజ్ఞేయ స్సవై మో[illegible] [illegible] రుళిచ్చెయ్కైయాల్ (ఆరేనుమిత్యాది.) "[illegible] యమ్" ఇత్యనియతనిర్దేశఫలితమ్ (ఆరేనుమితి.) [illegible]

యదానభవతి, † తదా [illegible] ఉదాహృతవాక్యానాం వేదాన్తశాస్త్రభిన్నశాస్త్రత్వే ‡ ప్రమాణ[illegible] [illegible] విషయాద్యభావాత్, నిర్విషయం [illegible] శాస్త్రమనారమ్భణీయమితి పూర్వపక్షిఫలితభావః.

యదా "అసారమ్" ఇత్[illegible]దివచనమ్ ఉదాహృతవేదాన్తవాక్యవిశేషాణాం వేదాన్తశాస్త్[illegible] [illegible] తేషాంశాస్త్రాన్తరత్వాద్విషయా[illegible] సమ్భవేన ప్రకృతంశాస్త్రమారమ్భణీయమితి సిద్ధాన్తిఫలితభావః.

పూర్వపక్షస్తు, నతావది[illegible]ఞ్ఛాస్త్రమారమ్భణీయమ్, వేదశాస్త్రత్వాభావాత్; నచేదా[illegible] [illegible] కృతకరత్వప్రసఙ్గాత్; నాపి ప్ర[illegible] ప్రపత్తిశాస్త్రమ్, "నానాశబ్దాదిభేదాత్" [illegible] [illegible]న్తితానాంతదుపయుక్తానాం [illegible] భగవచ్ఛాస్త్రాదిషు ప్రపత్త్యర్థానామేషూపబృంహితత్వాత్; నాపి [illegible] రేకేణ అతిరిక్తమోక్షసా[illegible]నాభావాత్, తత్సాధ్యమోక్షవిశేషాసిద్ధేశ్చ; నచఆచార్యహ[illegible] వేదాన్త[illegible] రత్వేన ప్రతిపాదనాత్తస్మి[illegible]ద్ధిః, భక్తిశాస్త్రాపేక్షయా ప్రపత్తిశాస్త్రస్యైవ సారతయాభి[illegible]వాదిత్వాత్; [illegible] క్లేశంబుద్ధేశ్చలనకారణ[illegible]మ్ । ఉపదేశాద్ధరింబుద్ధ్వావిరమేత్సర్వకర్మసు [illegible] శాస్త్రోపదేశమాత్రేన[illegible] విషయాదిప్రతీయతే; కిఞ్చ, అదభేదఏవ, శాస్త్రేక్లేశేస[illegible] [illegible] "అనన్తపారంబహు[illegible]వేదితవ్య మల్పశ్చకాలోబహవశ్చవిఘ్నాః । యత్సారభూతంతదుపాసితవ్యం [illegible]" ఇత్యేతదప్యక్తార్థా[illegible] [illegible]ప్రాయమేవ.

౧॥ [illegible] ౨॥ [illegible] ౩॥ [illegible] ౯॥ [illegible]
౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ [illegible]

* కుణ్డురు[illegible]లిత[illegible]. † తదాఉక్తవచనస్యఉదాహ. ‡ ప్రమాణత్వ[illegible].

25-1-85.

వ్యా.—శిలరుక్కు జాయమానకాలభగవత్కటాక్షవిశేషత్తాలే రజస్తమస్సుక్కళ్ తలైమడిన్దు, సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తు, మోక్షరుచియుణ్డానాలుమ్, తత్త్వహితపురుషార్థజ్గళై యుళ్ళపడియఱిన్దే యుజ్జీవిక్కవేణ్డుకైయాలుమ్, అవై తన్నై శాస్త్రముఖత్తాలే యఱియప్పార్క్కుమళవిల్, శాస్త్రజ్గళిల్ తలైయాన వేదమానతు, "అనన్తావై వేదాః"౧ ఎన్గిఱపడియే - అనన్తమాయ్, స్వార్థనిర్ణయత్తిల్ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయాది సాపేక్షమాయిరుక్కైయాలే, అల్పమతికళుక్కు అవగాహిత్తు అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణ వరితాకైయాలుమ్, అన్దవేదపారగరాయ్ స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృత పరావరతత్త్వవిభాగరాన (¶వ్యాసాది)పరమర్షికళాలే ప్రణీతజ్గళాయ్, వేదోపబృంహణజ్గళాన స్మృతీతిహాసపురాణజ్గళిలుమ్, సారాసారవివేక చతురర్ క్కొళ్ళుమ్పడియ తాత్పర్యాంశమ్ తెరియామైయాలుమ్,

అ.—యాలుమ్ ఇన్దరుచిక్కు బాహుళ్యేనకాణైయాలుమ్ "పురుష" ఎన్గి, అపదమ్ "పురుషావాత్మమానవౌ"౨ ఎన్గిఱపడియే ఆత్మపరమ్. ఏకవచనమ్ దౌర్లభ్యాభిప్రాయకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిలర్క్కెన్ఱు.) "జాయమానమ్, మధుసూదనః, పశ్యేత్"ఎన్గి, అపదజ్గళై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జాయమానకాలేత్యాది.) జాయమానస్య కాలః జాయమానకాలః; జననకాల ఇతి ఫలితమ్: జాయమానకాలే భగవత్కటాక్షవిశేష ఇతివిగ్రహః. "పశ్యేత్" ఎన్గి, అవిత్తిన్నర్థమ్ (కటాక్షవిశేషత్తాలేయెన్ఱు.) విశేషయుక్తకటాక్షత్తాలే యెన్ఱపడి. "దృశిర్ ప్రేక్షణే"3 ఎన్ఱు, ఓధాతుపాఠమ్. అజ్గు ప్రశబ్దార్థత్తై ఇజ్గు *విశేషశబ్దత్తాలే శొల్లిఱ్ఱు. ఈక్షణత్తై *కటాక్షపదత్తాలే శొల్లుకిఱతు. విశేషమావతు - ఉత్తరకాల ఫలపరమ్పరాపర్యన్తత్వమ్. * మధుసూదన శబ్దరూఢ్యర్థమ్ (భగవదితి.) యోగార్థోపలక్షితవిరోధినివృత్త్యా ప్రకరణానుగృహీతయాఫలితమ్ (రజస్తమస్సుక్కళ్ తలైమడిన్దెన్ఱు.) తలైమడిన్దు - అభిభూతమాయ్. సత్త్వంశీలమస్య - సాత్త్వికః; సత్త్వేన జయతీతివా-సాత్త్వికః. "శీలమ్"౪ ఎన్గి, అసూత్రత్తాలేయాతల్, "తేనదీవ్యతిజయతి"౫ ఇత్యాదియాలేయాతల్ ఠక్ప్రత్యయమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్త్వమ్తలైయెడుత్తెన్ఱు). *మోక్షార్థచిన్తకః - మోక్షరూపప్రయోజనచిన్తకః ఎన్ఱాయ్, "చితి-స్మృత్యామ్"౬ "స్మృ-ఆధ్యానే"౭ ఎన్ఱు, ధాతుపాఠత్తాలే - చిన్తనస్మరణాధ్యాన శబ్దజ్గళ్ పర్యాయజ్గళాయ్, ఆధ్యానమ్ - ఉత్కణ్ఠాపూర్వక స్మరణమాయ్, ఉత్కణ్ఠై ఎన్ఱు "సర్వేన్ద్రియసుఖాస్వాదో యత్రాస్తీత్యభిమన్యతే। తత్ప్రాప్తీచ్ఛాం ససజ్కల్పాముత్కణ్ఠాం కవయోవిదుః"౮ ఎన్ఱు, ఉత్కణ్ఠేచ్ఛారూపైయాకైయాలే అభిప్రీతిరూపరుచియాకిఱతెన్ఱు - మోక్షరూపప్రయోజన రుచియుక్తః ఎన్ఱు, లభిక్కిఱతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మోక్షరుచియుణ్డానాలుమెన్ఱు.) తత్త్వమ్ - భగవచ్ఛేషత్వరూపస్వరూపమ్; హితమ్ - సిద్ధోపాయః; పురుషార్థః - ప్రతిబన్ధకనివృత్త్యాది ప్రయోజనమ్. ఉళ్ళపడియఱికై - తదీయపర్యన్తమాయఱికై. ఇచ్చేతననుక్కు-నమశ్శబ్దత్తాలే అదృష్టద్వారకమోక్షసాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపమాన అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమెన్ఱు, నిష్కర్షితమానాలుమ్, అధికారవిధయా దృష్టరూపేణ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానాదికళ్ ఆవశ్యకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఱిన్దేఉజ్జీవిక్కవేణ్డుకైయాలేయెన్ఱు.) "పశుర్మనుష్యః"౯ ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱ పశ్వాద్యుజ్జీవనత్తుక్కుమ్ అభిమానియుడైయ జ్ఞానపూర్తియేహేతువాకైయాలే, (అఱిన్దే) ఎన్గి, అ అవధారణ ముపపన్నమ్.

(శాస్త్రజ్గళిల్ తలైయాన) ఎన్గి, అవిడత్తిలే "ధర్మంజిజ్ఞాసమానానాం ప్రమాణంప్రథమంశ్రుతిః। ద్వితీయంధర్మశాస్త్రంహి తృతీయం లోకసజ్గ్రహః"౧౦ ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వతు. అనధీతవేదజ్గళిలే విరుద్ధార్థపరత్వ సంశయాదికళ్ కిడక్కిల్ మీమాంసాముఖేన సంపాదిత్త అధీతశాఖార్థనిర్ణయముమ్ అకిఞ్చిత్కరమాకైయైప్పఱ్ఱ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశాఖేత్యాది.) * ఆదిశబ్దత్తాలే - సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయమ్ వివక్షితమ్.

అన్దఆనన్త్యదోషమిల్లామైయైప్పఱ్ఱ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దవిత్యాది.) అన్ద- అనన్తత్వేనపూర్వప్రకృతమాన. (స్వయోగమహిమ) ఎన్గై, యాలే- సుగతాదికళైయుమ్, *పరమర్షిపదత్తిలే- "ఋషింప్రసూతంకపిలమ్"౧౧ ఎన్ఱు, ఋషిమాత్రమాన కపిలాదికళైయుమ్ వ్యావర్తిక్కిఱతు. పరతత్త్వత్తుక్కుమ్ అవరతత్త్వజ్గళుక్కుమ్ అన్యోన్యమ్ స్వరూపస్వభావవైలక్షణ్యమ్ - (పరావరతత్త్వవిభాగః.) ఇత్తాల్-యోగజజ్ఞానవాన్గళెన్ఱు, ఫలితమ్. సారాసారవివేకమావతు - సాత్త్వికరాజసాదివిభాగజ్ఞానముమ్, పురాణోపక్రమప్రశ్న ప్రతివచనజ్గళిలే ప్రమేయవిషయపక్షపాతిత్వాపక్షపాతిత్వ విభాగజ్ఞానముమ్, సర్గాచారాదితత్పరత్వా తత్పరత్వ విభాగజ్ఞానముమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. తాత్పర్యాంశమ్-సాత్త్వికభాగాభిప్రేతమాన సారాంశమ్. ఇత్తాల్ - వేదవదానన్త్యమాకిఱ కుఱ్ఱమిల్లావిడిలుమ్ అసారమిశ్రత్వమాకిఱ కుఱ్ఱముణ్డెన్ఱు, తాత్పర్యమ్

మీ.—నను, "అసారమల్పసారఞ్చ సారం సారతరంత్యజేత్। భజేత్సారతమం శాస్త్రంరత్నాకర ఇవామృతమ్"౧౨ ఇతి(వైకుణ్ఠదీక్షితీయోపాత్తం) ¶వచనమస్తీతిచేత్. తతఃకిమ్ ? అత్ర, అసారశబ్దేన - వేదబాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రముచ్యతే; అల్పసారమిత్యనేన - పూర్వభాగే ఐహికఫలతత్సాధనప్రతిపాదకాంశఉచ్యతే; సారశబ్దేన - ఆముష్మికఫలతత్సాధనప్రతిపాదకాంశః; సారతరశబ్దేన-ఆత్మప్రాప్తి తత్సాధన ప్రతిపాదకాంశః· సారతమశబ్దేన - పరమాత్మప్రాప్తి తత్సాధనభక్తిప్రపత్తి ప్రతిపాదకాంశశ్చ † ఉచ్యతే;

౧॥ య-వే-కాఠ-ప్ర-౧-ప-౪౪-వా-౬. ౨॥ అమరం-3-కా-నానార్థవ-3౭౪-శ్లో. 3॥ సి-కౌ-పు-౧౭౯-పం-౨౮. ౪॥ సి-కౌ-పు-౧౮౯ ౪-౪-౬౧. ౫॥ సి-కౌ-పు-౧౧౭-౪-౪-౨. ౬॥ సి-కౌ-పు-౨౦౨-పం-౧౮. ౭॥ సి-కౌ-పు-౧౭౨-పం-౨౧. ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ¶ కుణ్డలితమ్ క్వాచిత్కమ్.† ప్రతిపాదకాంశ ఏవ - ప

వ్యా.—అవైషోలన్ఱిక్కే సంసారిచేతనోజ్జీవనకామనాన సర్వేశ్వరన్, తానేఆచార్యనాయ్ వెళిప్పడుత్తిన సకలవేదసారమాన రహస్యత్రయముమ్, అతిసఙ్గ్రహతయా అతిగూఢార్థఙ్గళాకైయాలుమ్, భగవదాకస్మిక కటాక్ష విశేషత్తాలే ౧*మయర్వఱమతినల మరుళప్పెఱ్ఱు సకలవేదశాస్త్రతాత్పర్యఙ్గళైయుమ్ కరతలామలకమాక సాక్షాత్కరిత్త పరాఙ్కుశ పరకాలాదికళాన ఆళ్వార్కళరుళిచ్చెయ్త ద్రావిడవేద తదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళానదివ్యప్రబన్ధఙ్గళుమ్ అళవిలికళా లర్థదర్శనమ్పణ్ణప్పోకామైయాలుమ్, రుచిపిఱన్ద చేతనర్ ఇఴన్దుపోమ్పడి యిరుక్కైయాలే, ఆళ్వార్గళుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధ

అ.—అవై - స్మృత్యాదికళ్. ఉజ్జీవనమ్ - పరమపురుషార్థప్రాపణమ్. (సంసారిచేతన) ఇత్యాదియాలే - అసురవ్యామోహనార్థబుద్ధాగమ వ్యావృత్తియుమ్, (సర్వేశ్వరన్ తానే) ఎన్ఱత్తాలే - యోగజజ్ఞానసంభావిత వక్తృదోష విరహముమ్, (సకలవేదసారమాన) ఎన్ఱత్తాలే -అసార బహుళస్మృత్యాది వ్యావృత్తియుమ్, (త్రయమ్ ఎన్ఱు-ఆనన్త్యదోషాభావముమ్శొల్లిఱ్ఱు. అతిసఙ్గ్రహతయా - అత్యల్పపరిమాణతయా అతి గూఢార్థఙ్గళాకైయాలుమ్- దుర్జ్ఞేయార్థఙ్గళాకైయాలుమ్. ఇత్తాల్-వేదవదానన్త్యదోషముమ్, స్మృత్యాదివదసార బహుళత్వరూపదోషముమ్ రహస్యత్రయత్తుక్కిన్ఱియే యిరున్దాలుమ్, గూఢార్థత్వమాకిఱదోషముణ్డెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు.

(భగవదిత్యాది.) కటాక్షవిశేషకర్తృత్వత్తుక్కు-అపేక్షితమాన నిర్దోషకల్యాణగుణాకరత్వమ్, "భగవచ్ఛబ్దవాచ్యాని వినాహేయైర్గుణాదిభిః"౨ ఇత్యాదికళాలే నిరుక్తభగవచ్ఛబ్దత్తాలే శొల్లుకిఱతు. అకస్మాద్భవమ్ - ఆకస్మికమ్; నిర్హేతుకమెన్ఱపలితమ్. ఇతు " వెఱిత్తేయరుళ్ శెయ్వర్"౩ ఇత్యాదియిల్ వ్యక్తమ్. మయర్వఱమతినలమ్- అజ్ఞానశూన్యపరమభక్త్యాత్మకజ్ఞానత్తై, అరుళప్పెఱ్ఱు-ప్రసాదిక్కప్పెత్తు. ఇత్తాల్-పూర్వోక్తయోగజ్ఞానత్తిఱ్కాట్టిల్ అత్యన్తవిలక్షణమాన దివ్యజ్ఞానవైభవమ్శొల్లిఱ్ఱు. జ్ఞానంద్వివిధమ్; "ఆర్షం దివ్యఞ్చ, తత్రార్షమ్-యోగజమ్; పరాశరాదీనామ్: దివ్యమ్-నిర్హేతుకభగవత్ప్రసాదజమ్; పరాఙ్కుశాదీనామ్" ఎన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱిఱే. *సకలపదమ్, వేదఙ్గళిలుమ్శాస్త్రశబ్దోక్తస్మృత్యాదికళిలుమ్ తాత్పర్యశబ్దోక్తరహస్యఙ్గళిలుమ్ అన్వయిక్కక్కడవతు. ఇత్తాల్ - పూర్వోక్త ప్రమాణత్రయత్తిల్ పారగత్వమ్శొల్లుకిఱతు. (కరతలామలకమాక) "పాణావామలకంయథా"౪ ఎన్ఱ్నిఅప్పడియే ౫*కైయిలఙ్గనెల్లిక్కనిపోలే. (పరాఙ్కుశపరకాలాదికళాన) ఎన్ఱ్నిఅ ఆదిశబ్దమ్ - ముతలాళ్వార్కళై చ్చొల్లుకిఱతు. ద్రావిడవేదఙ్గళ్ - నమ్మాళ్వారరుళిచ్చెయ్త నాలుప్రబన్ధఙ్గళ్. తదఙ్గఙ్గళ్ - తిరుమఙ్గైయాళ్వారరుళిచ్చెయ్త ఆఱుప్రబన్ధఙ్గళ్. ఉపాఙ్గఙ్గళ్ - మఱ్ఱైయాళ్వార్కళరుళిచ్చెయ్త పతినాలుప్రబన్ధఙ్గళ్. అవఱ్ఱుక్కు వేదత్వమ్, మార్కణ్డేయపురాణత్తిలే - "సంస్కృతశ్రుతయోయద్వద్ద్రామిడశ్రుతయస్తథా । నిత్యాస్తద్వత్ప్రణీయన్తే మునిభిశ్చకలౌకలౌ"౬ ఇత్యాదియాలే విస్తరేణశొల్లప్పట్టతు. దివ్యజ్ఞానమూలక ప్రబన్ధఙ్గళ్ - దివ్యప్రబన్ధఙ్గళ్. ఇఙ్గే దివ్యప్రబన్ధఙ్గళుక్కు నాలాయిర మెన్ఱ్నిఅ సఙ్ఖ్యైయత్తైయాలే - వేదగతానన్త్య వ్యావృత్తియుమ్, అతఏవ అక్షరాధికగ్రన్థద్వయ పరిమితతయా - అతిసఙ్గ్రహమాన రహస్యత్రయవ్యావృత్తియుమ్, (భగవదాకస్మిక) ఇత్యాదియాలే- దివ్యజ్ఞానమూలకత్వాత్ యోగజజ్ఞానమూలకస్మృత్యాది వ్యావృత్తియుమ్శొల్లిఱ్ఱు. అళవిలికళాల్ - అల్పజ్ఞరాల్. అల్పజ్ఞత్తైయావతు - "అరివొన్ఱుమిల్లావయరన్"౭ ఎన్ఱ్నిఅసామానాధికరణ్యమ్ శరీరాత్మభావనిబన్ధనమెన్ఱుమ్, ౮*అఙ్గిఱైయమడనారై యిల్శొల్లుకిఱకామమ్-వేదాన్తవిహితభక్తియెన్ఱుమఱికైక్కీడానజ్ఞానమిల్లామై. మఱ్ఱుమ్ఇప్రకారత్తిలేకణ్డుకొళ్వతు.

(ఆళ్వార్గళుడైయవిత్యాది) నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధమాయుమ్, అతఏవ దివ్యముమాన జ్ఞానత్తైయుడైయవరానవెన్ఱపడి. ఇవ్విశేషణమ్ నాథమునికళిలే అన్వయిక్కిఱతు. భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధ దివ్యజ్ఞానాపేక్షయా, స్వాతన్త్ర్యమ్ కలశాత భాగవతాగ్రేసరరానఆళ్వార్గళుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధదివ్యజ్ఞానమ్ అతివిలక్షణమెన్ఱపడి " తతఃకాలేనమహతా వినష్టాంభువితత్కృతిమ్। నాథనామామునివరో యోగజ్ఞానాదవాప్స్యతి"౯ ఎన్ఱు, పురాణత్తిలుమ్, "ఎఙ్గళాచార్యరాన మధురకవికళ్ అడియేనుక్కు 'కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు'౧౦ ఎన్ఱ్నిఅప్రబన్ధత్తై ప్రసాదిత్తరుళి, ఇప్రబన్ధత్తై ఆళ్వార్తిరుమున్బే, ఏకాసనత్తిలే ఏకాగ్రచిత్తరాయ్ ఆళ్వారై ధ్యానిత్తుక్కొణ్డునియమత్తుడనే పన్నీరాయిరమురుఅనుసన్ధిక్క, ఆళ్వార్ప్రసన్నరావరెన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్ఱుపరాఙ్కుశనమ్బియరుళిచ్చెయ్తతాకవుమ్, నాథమునికళ్ అప్పడియనుసన్ధిత్తతాకవుమ్, అత్తాల్ఆళ్వార్ ప్రసన్నరాయ్, "ఏన్ కాణుమ్ నమ్మైక్కుఱిత్తు బహుశః ఉపాసనమ్ పణ్ణానిన్ఱీర్?" ఎన్ఱు, కేట్టరుళినతాకవుమ్, పిన్బళక్రరామ్ పెరుమాళ్ గ్రన్థత్తిలేయిరుక్క, ఆళ్వార్గళుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధదివ్యజ్ఞానరానసై యెజ్ఞనేయెన్నిల్; ఆళ్వార్ నాథమునికళై క్కేట్టరుళినతుక్కు త్తామ్ విణ్ణప్పమ్శెయ్యుమళవిల్ "తిరువాయ్మొళిముతలాన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళై అడియేనుక్కు ఇరఙ్గియరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఇవ్వళవే నాథమునికళపేక్షిత్తిరుక్క, దివ్యప్రబన్ధమాత్రత్తై దర్శిప్పిత్తువిడామల్ అనపేక్షితమాన దివ్యచక్షుఃప్రదానముమ్ రహస్యత్రయార్థప్రదర్శనముమ్ అఖిలదర్శనతాత్పర్య ప్రదర్శనముమ్ అష్టాఙ్గయోగరహస్య ప్రదర్శనముమ్ ఆళ్వార్శెయ్తరుళినవితు నిర్హేతుకకటాక్షత్తాలేయిఱే.

మీ.—కిఞ్చ, "వేదాచ్ఛాస్త్రంపరంనాస్తి" "నవేదాన్తాచ్ఛాస్త్రమ్" ఇత్యాదినాఅతిరిక్తశాస్త్రాన్తరంనిషిధ్యతే; తస్మాత్, ఉదాహృతవేదాన్తవాక్యానాం రహస్యత్రయస్యచ వేదాన్తశాస్త్రదుత్తీర్ణశాస్త్రత్వేమానాభావాత్ అస్యవిషయప్రయోజనాద్యభావేనఅనారంభణీయత్వమితి.

౧॥ తి-వా-౧-౧. ౨॥ వి-పు-౬-౫-౭౯. ౩॥ తి-వా-౮-౭-౮. ౪॥ ౫॥ ఉపదేశరత్నమాలై-౬౨.
౭॥ తి-వా-౧౦-౧౦-౧౧. ౮॥ తి-వా-౧-౪. ౯॥ ౧౦॥ క-శ.

వ్యా.—దివ్యజ్ఞానరాన నాథమునికళ్ తుడక్కమాక, సత్సమ్ప్రదాయసిద్ధరాయ్ సకలశాస్త్రనిపుణరాయ్పరమ దయాళుక్కళాన పూర్వాచార్యర్కళ్, అన్దవేదాదికళి లర్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు, మన్దమతికళుక్కుమ్ సుగ్రహ మామ్పడి ప్రబన్ధీకరిత్తు ముపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళ్.

అప్పడియే, సంసారిచేతనరిన్నవు సహిక్కమాట్టాత పరమకృపైయాలే, తదుజ్జీవనార్థమాక తాముమ్ పలప్రబన్ధఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్త పిళ్ళైలోకాచార్యర్, ఆచార్యపరమ్పరా ప్రాప్తఙ్గళాన వర్థఙ్గళిల్, అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ గౌర వాతిశయత్తాలే రహస్యమాక వుపదేశిత్తు పోన్దవైయాయ్, అరుమై పెరుమైకళైప్పర్త్తు ఇతుక్కుమున్బు తాముమ్ ప్రకాశిప్పియామల్ అడక్కిక్కొణ్డుపోన్దవైయుమాన అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావత్తైయుమ్, పిన్బుళ్ళారుమఱికక్కవేణ్డా తెన్ఱు, తమ్ముడైయ కృపాతిశయత్తుక్కుమేలే, పెరుమాళుమ్ స్వప్నత్తిలే తిరువుళ్ళమాయరుళుకైయాలే, శ్రీవచన భూషణమాకిఱ ఇప్ప్రబన్ధముఖేన వెళియిట్టరుళుకిఱార్.

అ—ఇన్నముమ్, ''‘యస్స్వాపకాలేకరుణాకరస్సన్ భవిష్యదాచార్యవరస్వరూపమ్। సందర్శయామాసమహానుభావ స్తంకారిసూనుంశర ణంప్రపద్యే’౧ ఎన్ఱు స్వప్నత్తిలేనాథమునికళుక్కు భవిష్యదాచార్యవరస్వరూపత్తై నిర్హేతుకకారుణ్యత్తాలేఆళ్వార్కాట్టిక్కొడుత్తరుళినార్'' ఎన్ఱు,చరమోపాయనిర్ణయత్తిలేసుస్పష్టమిఱే. ప్రధానాంశమ్ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధమాన్నాల్, అన్యత్సర్వమ్ తత్ప్రాయమాకలామిఱే. అన్నై యాల్ నాథమునికళుక్కు ఆళ్వారుడైయ నిర్హేతుకకటాక్షలబ్ధదివ్యజ్ఞానత్వ ముపపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(సత్సంప్రదాయేత్యాది) ప్రాథమికందానమ్ -ప్రదాయః; ఉపదేశమెన్ఱపడి. సమీచీనఃప్రదాయః - సంప్రదాయః. ఉపదేశత్తుక్కు సమీచీనత్వమావతు-ఉపదేశసమయత్తిల్ ఉపదేష్టాక్కళ్ యథాప్రతిపత్తియుక్తరాయుపదేశిక్కై. సతాం-బ్రహ్మవిదగ్రేసరాణాం సంప్రదాయః- సత్సంప్రదాయః; తస్మిన్ సిద్ధాఇతివిగ్రహః. తస్మిన్ సిద్ధరాకైయావతు - తదధీనజ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారపూర్ణరాకై. (సకలశాస్త్రనిపుణరాయ్) ఎన్ఱు,అవిత్తాల్ - ఉపదేశప్రావీణ్యముమ్ప్రబన్ధీకరణప్రావీణ్యముమ్ వివక్షితమ్. (పరమేత్యాది) ''స్వార్థనిరపేక్షాపరదుఃఖా సహిష్ణుతా - దయా''౨ ఎన్ఱు,శ్రీభాష్యత్తిలే దయాస్వరూపమ్ నిరుక్తమిఱే. అతిల్,స్వార్థనిరపేక్షా ఎన్ఱు,అవిత్తాల్- ఉపదేశత్తిలుమ్ ప్రబన్ధీకరణత్తిలుమ్ ఖ్యాతి లాభపూజానైరపేక్ష్యమ్ సిద్ధమ్. అతిల్ పారమ్యమ్-ఆనుషఙ్గికమాకవరుమవత్తిలుమ్కణ్వైయామై;పరదుఃఖాసహిష్ణుతైయిల్ పారమ్యమ్- ''సేవధ్వమేతదమృతం ప్రణిపత్యయాచే''౩ ఎన్ఱు, పాల్కుడిక్క క్కాల్పిడిక్కై-ఇఙ్గేసిద్ధమ్. ''సత్సంప్రదాయ'' ఇత్యాదిశ్లోకార్థత్తిల్ ప్రధా నాంశమ్కొళ్ళప్పట్టతు. అఙ్గు, ఉపదేశమాత్రవివక్షయా దయాళువెన్ఱవళవిలేనిన్ఱతు; ఇఙ్గు, ప్రబన్ధీకరణరూపాధికాంశహేతుతయా పరమ దయాళుక్కళాయెన్ఱరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. పూర్వాచార్యర్కళ్ -ఉయ్యక్కొణ్డార్ మణక్కాల్నమ్బిముతలాక వడక్కుత్తిరువీథి ప్పిళ్ళైయళవాక నడువుళ్ళవర్కళ్. (వేదాదికళిల్) ఎన్ఱు,ఆదిశబ్దత్తాల్ - ఉపబృంహణరహస్యత్రయ దివ్యప్రబన్ధఙ్గళ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్. ప్రబన్ధీకరిత్తుముపదేశిత్తుమ్ పోన్దమై - యథాయథంవికల్పేనవుమ్ సముచ్చయేనవుమ్ యోజిత్తుక్కొళ్వతు.

సహిక్కమాట్టాత పరమకృపైయాలే - సహిక్కమాట్టామైయాకిఱ పరమకృపైయాలే. పలప్రబన్ధఙ్గళ్ - యాదృచ్ఛికప్పడిముతలాన అనేకప్రబన్ధఙ్గళై. అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ - ఆచార్యర్కళ్. రహస్యమాకఉపదేశిత్తు పోన్దవైయాయ్-ప్రబన్ధీకరియామల్ ఉపదేశిత్తుమాత్రమ్ పోన్ద వైయాయ్. అరుమై - సూక్ష్మత్వముమ్, దురావత్వముమ్. పెరుమై-మహత్త్వముమ్, గౌరవముమ్. ''సుసూక్ష్మత్వాద్దురావత్వాన్మహత్త్వాద్గౌ రవాదపి। మయాఽయంపరమోధర్మః ప్రోక్తస్నేహైర్ పునఃపునః''౪ ఎన్ఱు,శొన్నానిఱే భరద్వాజభగవాన్. ఇతుక్కుమున్బు-శ్రీవచనభూషణమ్ †అరుళిచ్చెయ్వతఱ్కుమున్నే. (పిన్బుళ్ళారుమ్)ఎన్ఱు,సముచ్చయత్తాలే-ఉపదేశవిషయరాన సమకాలవర్తికళై సముచ్చయిక్కిఱతు. కృపాతిశ యత్తుక్కుమేలే-కృపాతిశయమాకిఱహేతువిరుక్కచ్చెయ్తే. పెరుమాళుమ్-పెరియపెరుమాళుమ్. ''ఇన్దఊణ్మైయైత్తిరువుళ్ళమాయరుళుకైయాలుమ్'' ఎన్ఱు,కూట్టువతు. ఇప్ప్రబన్ధముఖేన - అస్మద్వ్యాచిఖ్యాసిత వచనభూషణప్రబన్ధద్వారేణ వెళియిట్టరుళుకిఱార్- కృపయాప్రకాశిప్పిక్కిఱార్.

ఇఙ్గే, (అరుమైపెరుమై) ఎన్ఱు,అవిత్తాల్ - ప్రమేయవైలక్షణ్యముమ్; (సత్సంప్రదాయ) ఇత్యాదియై అతిదేశిక్కిఱ (అప్పడియే) ఎన్ఱు,అవిత్తాలుమ్,(లోకాచార్యర్) ఎన్ఱు,అతిరునామత్తాలుమ్- వక్తృవైలక్షణ్యముమ్; (పలప్రబన్ధఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్త) ఇత్యాదియాల్-అనేకప్రబన్ధ పరిప్రవృత్తమాకైయాలే సిద్ధిత్తతదసాధితార్థ సాధకత్వరూపమాన ప్రబన్ధవైలక్షణ్యముమ్; భగవన్నియోగేన వవతరిత్తమైయాల్ - వ్యఞ్జిత మాన భగవదత్యన్తాభిమతత్వరూపమాన అనితరసాధారణవైలక్షణ్యముమ్; (వచనభూషణమ్) ఎన్ఱు,అసమాఖ్యైయాలే-లబ్ధమాన సత్సంప్రదాయైక మూలకత్వమాకిఱ వైలక్షణ్యముమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు.

౧||

౨||

౩||

౪||

† ''ఇట్టరుళువతఱ్కుపూర్వమ్'' ఎన్ఱుమ్, ''ప్రణయనత్తుక్కుపూర్వమ్'' ఎన్ఱుమ్ కోశాన్తరఙ్గళ్.

వ్యా.—మున్నే పేరరుళాళప్పెరుమాళ్, తమ్ముడైయ నిర్హేతుకకృపైయాలే, మణప్పాక్కత్తిలేయిరుప్పారోరు నమ్బియారై విశేషకటాక్షమ్పణ్ణియరుళి, తఙ్గళుమాయిరుప్పన శిలవర్థవిశేషఙ్గళై త్తామేయవరుక్కు స్వప్నముఖేనవరుళిచ్చెయ్తు, "నీర్ పోయ్ ఇరణ్డాఱ్ఱుక్కుమ్ నడువేవర్త్తియుమ్, ఇన్నమ్ ఉమక్కు వర్థఙ్గళెల్లామ్ విశదమాక నామఙ్గే శొల్లుక్కిఱోమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళుకైయాలే, అవరిఙ్గేవన్దు పెరియపెరుమాళై సేవిత్తుక్కొణ్డు, తమక్కు మున్బు అఙ్గరుళిచ్చెయ్త వర్థఙ్గళైయుమ్, అశలఱియాతపడి యనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డు, ఏకాన్తమానదోరు కోయిలిలే వర్త్తియానిఱ్కచ్చెయ్తే, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తుక్కు అన్తరఙ్గరాన ముతలికళుమ్ తాముమాక, పిళ్ళై, ఒరునాళఙ్గే కోయిలిలే యాదృచ్ఛికమాక వెఴున్దరుళి, అవ్విడమ్ ఏకాన్తమాయిరుక్కైయాలే, రహస్యార్థఙ్గళై యవర్కళుక్కరుళిచ్చెయ్తుక్కొణ్డెఴున్దరుళి యిరానిఱ్క, అవై తమక్కుప్పేరరుళాళప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్త అర్థవిశేషఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అవర్ పోరవిద్ధరాయ్, ఉళ్ళినిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టువన్దు, పిళ్ళైశ్రీపాదత్తిలేవిఴున్దు, "అవరో నీర్?" ఎన్న; "ఆవతేతు?" ఎన్ఱు, పిళ్ళైకేట్టరుళ; పేరరుళాళప్పెరుమాళ్ తమక్కు వర్థఙ్గళై ప్రసాదిత్తరుళినపడియైయుమ్, ఇద్దేశత్తిలేపోరవిట్టరుళినపడియైయుమ్, "ఇన్నముమక్కుఙ్గేవిశదమాకచ్చొల్లుక్కిఱోమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపడియైయుమ్ విణ్ణప్పఞ్జెయ్య; కేట్టు మికవుమ్ హృష్టరాయ్, అవరైయుమభిమానిత్తరుళ; అవరుమ్ అఙ్గుత్తైక్కు అన్తరఙ్గరాయ్ వర్త్తిక్కునాళిలే, పెరుమాళ్ అవర్క్కు స్వప్నత్తిలే, "ఇవ్వర్థఙ్గళ్ మఱన్దుపోకాతపడి ఇవఱ్ఱైయొరు ప్రబన్ధమాకచ్చెయ్యోమెన్ఱు, నీర్ పిళ్ళైక్కుచ్చొల్లుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాక; అవర్, "ఇప్పడి పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయరుళినార్" ఎన్ఱు, విణ్ణప్పఞ్జెయ్య; "ఆనాల్ అప్పడి శెయ్వోమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, అనన్తరమ్ ఇప్ప్రబన్ధమిట్టరుళినారెన్ఱు, ప్రసిద్ధమిఱే.

రత్నప్రచురమానభూషణత్తుక్కు రత్నభూషణమెన్ఱు, పేరామాపోలే,

అ.—భగవన్నియోగత్తైవివరిక్కిఱార్ (మున్నే యిత్యాదినా, ప్రసిద్ధమిఱే ఇత్యన్తేన.) మణల్పాక్కమ్-గ్రామవిశేషమ్. "తిరుచ్చాణూర్నమ్బియార్" ఎన్ఱు, ఆయ్ప్పడియిలేయిరుక్కిఱతు వస్తువికల్పమ్ కూడామైయాలే, అన్దనమ్బియారుక్కు త్తిరుచ్చాణూర్ అభిజనమాయ్ మణల్పాక్కమ్ నివాసమాయ్విరోధమిల్లైయెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డియతు. ఆకైయిఱే, (మణల్పాక్కత్తిలే యిరుప్పారోరునమ్బియార్) ఎన్ఱుమ్, ఇఙ్గుమ్, "తిరుచ్చాణూర్నమ్బియార్" ఎన్ఱు, అఙ్గుమ్ నిర్దేశభేదమ్కిడక్కిఱతు. "యత్రపూర్వైరుషితం సోఽభిజనః"౧ "యత్రస్వయంనివసతి సనివాసః"౨ ఎన్ఱిఱే - శాబ్దికరాలే అభిజననివాసఙ్గళుక్కు భేదమ్ శొల్లప్పట్టతు. తఙ్గళుమాయిరుప్పన - రక్షకమాయిరుప్పన. ఇరణ్డాఱ్ఱుక్కుమ్నడువే - ఉభయకావేరీమధ్యమాన కోయిలిలే. ఏకాన్తమాన-తమక్కేవాసనియతమాన. "శూన్యాగారే దేవగృహే"౩ ఎన్ఱిఱే యోగత్తుక్కు స్థానమ్శొల్లిఱ్ఱు; అప్పడియే రహస్యార్థానుసన్ధానస్థానమిరున్దపడి. పిళ్ళై - పిళ్ళైలోకాచార్యర్. యాదృచ్ఛికమాక - నమ్బియారఙ్గువర్త్తిక్కిఱారెన్ఱు అనుసన్ధియామల్. అవర్ - మణల్పాక్కత్తునమ్బియార్. పోర - మికవుమ్. విద్ధరాయ్- ఈడుపట్టు. అవర్క్కు-నమ్బియార్క్కు. (అప్పడి శెయ్వోమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి) ఇత్యేతదనన్తరమ్, "పిళ్ళై" ఎన్ఱు ఇవ్వళవుమ్ అనుషఙ్గిత్తుక్కొళ్ళవుమ్.

సమాఖ్యైయైవివరిక్కిఱార్ (రత్నప్రచురమానఎన్ఱుతుడఙ్గి, తిరునామమాయ్త్తు ఎన్నుమళవాక.) రత్నఙ్గళ్చ్చతమ్భూషణఙ్గళ్చ్చ రత్నభూషణమెన్ఱు, కర్మధారయనై యాశ్రయిక్కుమళవిల్, "కనకకన్దళేనేవరత్నముస్మీల్యతే"౪ ఎన్ఱిఱే, అప్పడియే - పొన్ శేరాతరత్నమ్ ఒళియడైత్తల్లామైయాలే అతుభూషణమాకమాట్టాతెన్ఱు, కర్మధారయనైవిట్టు, "రత్నైఃప్రచురమ్-రత్నప్రచురమ్, రత్నప్రచురఞ్చతద్భూషణఞ్చ-రత్నప్రచురభూషణమ్" ఎన్ఱాయ్, "శాకప్రియఃపార్థివః - శాకపార్థివః"౫ ఎన్నుమాపోలే, ఉత్తరపదలోపత్తాలే ప్రచురపదమ్ లుప్తమాయ్, (రత్నభూషణమ్) ఎన్ఱిఱే, అతిల్ "ప్రాచుర్యత్తుక్కు స్వాశ్రయం ప్రతివిశేష్యతయా భానస్థలత్తిల్ స్వాశ్రయసమానాధికరణ తద్విజాతీయ నిష్ఠాల్పత్వప్రతియోగిత్వమ్ ప్రాచుర్యత్తిలే తోన్ఱుమ్" ఎన్నుమ్ నియమత్తాలే, ఇఙ్గుమ్ ప్రాచుర్యాశ్రయ రత్నసమానాధికరణ తద్విజాతీయ నిష్ఠాల్పత్వప్రతియోగిత్వమ్ ప్రాచుర్యత్తిలే తోన్ఱక్కడవతు. రత్నప్రచురభూషణత్తిల్ రత్నవిజాతీయన్దాన్ పొన్నైయాకైయుచితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రత్నప్రచురమానభూషణత్తుక్కు రత్నభూషణమెన్ఱు, పేరామాపోలేయెన్ఱు.) వచనైఃప్రచురమ్-

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

వ్యా.—పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనప్రచురమాయ్ అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే, ఇన్నుక్కు వచనభూషణమెన్ఱు, తిరునామమాయ్త్తు.

జీయర్ తిరువడిక ళేశరణమ్

వ్యాఖ్యానావతారికై సంపూర్ణమ్. [౫

మూలత్తిల్ ప్రకరణవిభాగప్రకారమ్.

ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్, (వేదార్థమఱుదియిడువదు) [వా-౧] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (అత్తాలేఅదుముఖ్యట్టెన్ఱు) [వా-౪] ఎన్నుమళవాక, వక్ష్యమాణార్థనిర్ణాయక ప్రమాణనిర్దేశమ్ పణ్ణుకిఱత్తాలేయాలే, ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమ్.

అ.—వచనప్రచురమ్, వచనప్రచురఙ్గళ్ తద్భూషణఙ్గళ్-వచనప్రచురభూషణమ్ ఎన్ఱాయ్, పూర్వవత్ ప్రచురపదలోపమ్వన్దు వచనభూషణమెన్ఱాయ్, పూర్వోక్తరీత్యా ప్రాచుర్యాశ్రయవచనసమానాధికరణ తద్విజాతీయనిష్ఠాల్పత్వప్రతియోగిత్వమ్ ప్రాచుర్యత్తిలే తోన్ఱక్కడవదాయ్, [౧౦ శబ్దత్తుక్కు విజాతీయమావదు - అర్థమాయ్, అర్థమల్పమాయ్, శబ్దమ్ ప్రచురమెన్ఱు, సిద్ధిత్తదాక ప్రసఙ్గిక్కుమ్; ఆకైయాల్, వచనభూషణమ్ ఎన్గిఱతిరునామత్తిల్, వచనశబ్దమ్ - పూర్వాచార్యవచనపరమాయ్, తత్ప్రాచుర్యమ్ తదపేక్షయా విశేష్యమాయ్ త్తోన్ఱుమళవిల్ పూర్వాచార్యవచనసమానాధికరణ తద్విజాతీయనిష్ఠాల్పత్వ ప్రతియోగికమాయ్ త్తోన్ఱక్కడవదు. అదిల్ పూర్వాచార్యవచన విజాతీయమావదు - స్వవచనమ్ స్వల్పమాయ్, పూర్వాచార్యవచనమ్ ప్రచురమాయిరుక్కై.

స్వకపోలకల్పితత్వశఙ్కావ్యుదసనద్వారా ప్రామాణ్యత్తుక్కుత్తైవత్తావశ్యకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తియరుళుకిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళుడైయవచనప్రచురమాయెన్ఱు.) ఆకైయాల్, "సాఙ్గాఖిలద్రమిడ సంస్కృతరూపవేద సారార్థసఙ్గ్రహమహారసవాక్యజాతమ్"౧ ఎన్ఱత్తోడు ఇన్దత్తిరునామత్తుక్కు విరోధమిల్లైయెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వదు. "గురుభ్యోఽర్థశ్శ్రుతశ్శబ్దైస్తత్ప్రయుక్తైశ్చయోజితః"౨ ఎన్గిఱపడియే - ఉపదేశసమయఙ్గళిలే పూర్వాచార్యర్కళాలే పారమ్పర్యేణ ప్రయుక్తఙ్గళాన వచనఙ్గళుడైయ ప్రాచుర్యమ్వివక్షితమ్. ఆకైయాల్, (అవర్కళ్ శ్రాఙ్గళ్ గౌరవాతిశయత్తాలే రహస్యమాక ఉపదేశిత్తుపోన్దనైయాయ్) [ప-౧౧-వ-౬] ఇత్యాదియోడే ఇదుక్కు విరోధమిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. భూషణశబ్దమ్ - గౌణ్యావృత్త్యాధారయితాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యహేతుపరమ్. ఇఙ్గు, ధారణమనుసన్ధానమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి [౨౦ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే ఇత్యాది.) ఇఙ్గు, పూర్వోక్తమాన్నచేతనన్నుడైయ ఆకారత్రయాదికమ్ సాక్షాద్విషయః, తిరుమన్త్రపదత్రయాదికమ్ అవాన్తరవిషయః; చేతనోజ్జీవనమ్ సాక్షాత్ప్రయోజనమ్, ఆకారత్రయజ్ఞానాదికమ్ అవాన్తరప్రయోజనమ్; ఇవన్ఱుక్కు మిదుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యప్రతిపాదకభావమ్ సమ్బన్ధమ్; ఉజ్జీవనాదికామన్ అధికారియెన్ఱు, అనుబన్ధచతుష్టయమనుసన్ధేయమ్.

వ్యాఖ్యాసితమాన శారీరకచతురధ్యాయియిన్నుడైయ షోడశపాదఙ్గళ్ గ్గళై "సుఖగ్రహణాయసఙ్గ్రహేణోపన్యస్యతే"౩ ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఉపన్యసిత్త వేదాన్తదీపప్రక్రియైయాలే, ఇఙ్గుమ్ వ్యాచిఖ్యాసితమాన వచనభూషణత్తినుడైయ షట్ప్రకరణీ నవప్రకరణఙ్గళ్ గ్గళై సుఖగ్రహణార్థమాక సఙ్గ్రహేణఉపన్యసిత్తరుళుకిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తిలెన్ఱుతుడఙ్గి, చరమప్రాప్యప్రాపక ప్రకరణమ్ [ప-   వ-   ] ఎన్నుమళవాక.) వక్ష్యమాణార్థఙ్గళ్ - పురుషకారోపాయవైభవప్రభృతి చరమపర్వనిష్ఠాపర్యన్తమాన అభిధేయఙ్గళ్. ప్రమాణనిర్దేశమ్ - ప్రమితిజనకవేదకీర్తనమ్. ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమ్-ప్రబన్ధారంభసిద్ధ్యర్థం వస్తునిరూపణమ్. "చిన్తాంప్రకృతసిద్ధ్యర్థా ముపోద్ఘాతంవిదుర్బుధాః"౪ ఎన్నక్కడవదిఱే. "ప్రమేయశరీరం సాధీయో యదిప్రమాణముపలభామహే"౫ ఎన్గిఱపడియే - మానాధీనైయాయిఱే మేయసిద్ధియిరుప్పదు. ప్రబన్ధోపోద్ఘాతమాన (వేదార్థ) ఇత్యాది సన్దర్భత్తుక్కు ప్రథమప్రకరణసఙ్గతిత్తాన్ అర్థాత్ విఘ్నన్దత్తైయన్ఱి ప్రథమప్రకరణాసాధారణత్వేన ప్రథమప్రకరణాన్తర్భావమన్ఱు; "తస్య

ఇన్నుమొరుఅరుమ్బదమ్ —ప్రవేశే. [ప-౭-వ-౬] నిరన్తరమ్ - ఇడైవిడాతే, వితత - పరన్దు. ఆధ్యాత్మికాదిభేదత్తాలే పలవకైప్పట్టు ముడివిన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱ దుఃఖఙ్గళై. [ప-౯-వ-౭] ఈశ్వరన్ పరతత్వమెన్ఱుమ్ బ్రహ్మరుద్రాదికళ్ అవరతత్వమెన్ఱుమ్ పిరియక్కణ్డవర్కళ్. ఇవ్వచనభూషణప్రతిపాద్యమాన అర్థఙ్గళ్ ఆఱువిధమాయుమ్ ఒన్బదువిధమాయుమిరుక్కుమ్; అత్తై, ఇన్దప్రకరణత్తాలే యిన్నదుశొల్లిత్తు ఇన్దప్రకరణత్తాలే యిన్నదుశొల్లిఱ్ఱెన్ఱు, పిరిత్తుకాట్టియరుళుకిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తిలిత్యాది.) [౩౫

౧॥ ౨॥ శ్రు-ప్ర.౧-పు. వ-౧౨. ౩॥ వే-దీ. పు-౭. వ-౧౭. ౪॥ ౫॥

వ్యా.—(౧, ౨) (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్) [వా-౫] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిఱ్ఱు మివళుకాక) [వా-౨౨] ఎన్నుమళవుమ్ - సాపరాధచేతనరుడైయ సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్సర్వేశ్వరనై సహిప్పిత్తు రక్షిప్పిక్కైయె స్వరూపమాన పురుషకారవైభవముమ్,

అ.—శాస్త్రారంభాఙ్గత్వేన శాస్త్రోపోద్ఘాతరూపత్వాదర్థతః ప్రథమపాదాన్తర్గతత్వమ్, నతు ప్రథమపాదస్యప్రథమాధ్యాయస్యవా అసాధారణత్వాత్ సఙ్గతిః"౧ ఎన్ఱు,శ్రుతప్రకాశికై; అద్దన్యాయమిఙ్గుమొక్కుమే; ఆకైయిలే, ఉపాయప్రకరణమ్, ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్, ఉపాయనిష్ఠవైభవప్రకరణమ్, ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్, సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణమ్, నిర్హేతుకవిషయీకారప్రకరణమ్, చరమప్రాప్యప్రాపకప్రకరణమ్ ఎన్ఱుతత్తత్ప్రాధాన్యప్రతిపాద్యత్తైయిట్టు నిరూపిత్తు, తత్తత్ప్రకరణఙ్గళై వ్యపదేశిక్కప్పోలే, ఉపోద్ఘాతప్రకరణమెన్ఱాత్తల్, పురుషకారోపాయవైభవప్రకరణమెన్ఱాత్తల్ ప్రతిపాద్యత్తైయిట్టు నిరూపిత్తువ్యపదేశియాతే, ప్రథమప్రకరణమెన్ఱు వ్యపదేశిత్తతు.

(సాపరాధేత్యాద) "లక్ష్మీంపురుషకారేణ వృతవన్తోవరాననః మత్ క్షమాంప్రాప్య"౨ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [౧౦ (సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్ సర్వేశ్వరనైసహిప్పిత్తెన్ఱు.) "క్షమూసహనే"౩ ఎన్ఱు,ధాతు. "శిక్షణక్షమేష్వపరాధసహత్వమ్ - క్షమా" ఎన్ఱు, క్షమాస్వరూపమ్శొల్లప్పట్టతు. సహిప్పిక్కైయావతు- అపరాధానుగుణదణ్డాభావవిషయకభగవదీయసఙ్కల్పప్రయోజకత్వమ్. "ప్రాపకంలబ్ధ్వా"౪ ఎన్ఱు,అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రక్షిప్పిక్కైయే ఎన్ఱు.) పురుషకారేణవృతవన్తః ఎన్ఱు,శొల్లివైత్తు, "మత్ క్షమాంప్రాప్య"౨ "మాం ప్రాపకంలబ్ధ్వా"౪ ఎన్కైయాలే క్షమోద్భావనంతద్ద్వారాభగవత్కర్తృకరక్షణప్రయోజకత్వమ్ పురుషకారత్వమెన్ఱు లభిక్కుమత్తైన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపమానవెన్ఱు.) క్షమోద్భావనమ్ కృపావాత్సల్యాద్యుద్భావనత్తుక్కుముపలక్షణమ్; "కారుణ్యరూపయా"౫[౧౫ ఎన్నక్కడవతిఱే. *శ్రీమత్పదానన్తరమిఱే *నారాయణపదమ్. ఇప్పడిక్కృపోద్భావనమ్ శొల్లుకైయివిడమ్ క్షమోద్భావనత్తుక్కుముపలక్షణమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్) [వా-౯] ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్ పురుషకారత్వమ్ ఘటకత్వమెన్ఱు, వ్యాఖ్యాస్యమానమాయిరున్దతే యాకిలుమ్ ఇఙ్గు ఉపాయవైభవత్తోడే సమభివ్యాహృతమాకైయాలే నిరుక్తవిధమేవ పురుషకారత్వమ్ ప్రకృతోచితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. పురుషంకరోతీతి-పురుషకారః. కర్మణ్యణ్. శబ్దస్వభావాత్ పుల్లిఙ్గత్వమ్. "పురుషకారేణవృతవన్తః"౨ ఇత్యాదౌ,పురుషకారశబ్దః-భావప్రధాననిర్దేశః."పూర్ణత్వాత్పురుషః"౬ ఇతినిరుక్త్యాక్షమాదిపూర్ణంకరోతీత్యర్థః. "పౄ-పాలనపూరణయోః"౭ ఎన్కైయాలేపురుషశబ్దమ్పాలకవాచియుమాకిఱతు. అప్పోతు పురుషంకరోతి-రక్షకంకరోతీత్యర్థమ్ వరక్కడవతు; "యదివాబహుదానాద్వైపురుషః"౭ ఎన్కైయాలే, పురుషంకరోతి- బహుప్రదంకరోతిఎన్ఱుమ్ అర్థమాకక్కడవతు. భగవదాశ్రయణోన్ముఖవిషయత్తిల్ పురుషకారమామతుక్కుమేలే తద్విముఖరైయుఙ్గూడ ఉపదేశాదియాలే తదున్ముఖరాక్కుకై అతిశయావహమాకైయాలుమ్, విముఖరైయుముట్పడ ఉపదేశాదియాలే ఆశ్రయణోన్ముఖరాక్కుమ్పడికణ్డాల్ అభిముఖవిషయత్తిల్ పురుషకారమామిదమ్ కింపునర్న్యాయసిద్ధమిఱే ఎన్ఱు, ఆశ్రయణోన్ముఖనుక్కుత్తత్ప్రవృత్త్యవిళమ్బహేతువాకైయాలుమ్, విముఖానామపి-భగవదాశ్రయణశ్రావయితృత్వమ్ వక్ష్యమాణరీత్యాశ్రీశబ్దార్థమాకక్కడవతు. పురుషకారవరణకరణ [౨౫ మన్త్రభూతద్వయగత శ్రీశబ్దప్రకాశ్యత్వమ్ పురుషకారత్తుక్కు ఆవశ్యకమాకైయాలే, తాదృశశ్రీశబ్దప్రకాశ్యమాన భగవదాశ్రయణశ్రావయితృత్వముమ్ పురుషకారభావత్తిల్ అనుప్రవిష్టమాకవేణుమ్; ఆకైయాల్ పురుషశబ్దమ్ చేతనవాచియుమాకక్కడవతు. "పురఃకుషః"౯ "పురఅగ్రగమనే"౧౦ పురుషఃఎన్ఱి,అవ్యాకరణప్రక్రియైయాలే, పురుషశబ్దమ్-అగ్రగన్తావై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, పురుషంకరోతి - అగ్రగామినంకరోతిఎన్ఱు, భగవదాశ్రయణవిముఖనాన వివనై భగవదాశ్రయణత్తిల్ మున్నడియిడువిక్కైయుమ్ పురుషకారశబ్దార్థమాకిఱతు. మున్నడియిడువిక్కైయావతు- మున్నడియిడుకైక్కు హేతువాన ఉపదేశాదియైప్పణ్ణుకై. "యాపంతక్షతి, యాపంప్రోక్షతి" ఇత్యాదికళైక్కొణ్డు తక్షణాదివిశిష్టదారు [౩౦ విలే యూపశబ్దత్తుక్కు రూఢిశక్తిగ్రహిక్కప్పడుకిఱాప్పోలే, "మత్ క్షమాంప్రాప్య"౨ "కారుణ్యరూపయా"౫ "ఉపాయైర్విస్మార్య"౧౧ ఇత్యాదికళాలే క్షమాద్యుద్భావకత్వవిశిష్టస్వరూపత్తిలే పురుషకారశబ్దత్తుక్కుసముదాయశక్తిగ్రహిక్కప్పడుకిఱత్తైన్ఱైప్పఱ్ఱు, "మత్ క్షమాంప్రాప్య"౨ ఇత్యాదికళ్ యోగార్థతాత్పర్యలిఙ్గఙ్గళాయ్,పురుషకారశబ్దమ్పూర్వోక్తరీత్యాయౌగికమెన్నుమతు ప్రోక్షణీన్యాయత్తాలేఉచితమ్. కరణమ్-కారః. పురుషస్యకారః-పురుషకారఃఎన్ఱు,పురుషకారశబ్దమ్భావేఘఞన్తమ్. రాజకులశబ్దవదాశ్రయత్తిలేలాక్షణికమెన్నుమతిలుమ్,పూర్వోక్తరీత్యాకర్మణ్యణన్తత్వమేయుక్తమ్. అకార మకార నారాయణ శ్రీశబ్దాదికళైప్పోలే అనేకముఖేన స్వార్థప్రతిపాదకమాన పురుషకారశబ్దముమ్ యథాయోగ్యమ్ ఏకైకార్థపరమాయ్ తన్త్రాదినా అనేకార్థపరముమాయిరుక్కుమ్. ఆకైయాల్, పురుషకారశబ్దత్తుక్కు అవ్వోవిడఙ్గళిలే అవ్వోవర్థపరతయా వ్యాఖ్యానముమ్ యుక్తమ్ ఇవ్వపురుషకారపదయోగార్థపూర్త్తిక్కు నిరుపాధికరాయిరుప్పతు పెరియపిరాట్టియార్ పక్కలిలే యాకైయాలే

౧॥ శ్రు·ప్ర-౩౦౫-పు. వ-౨౨ ౨॥ ౩॥ సి-కౌ-పు-౧౯౨-వ-౧౬. ౪॥ ౫॥
౬॥ సి-కౌ-ధాతు-క్రియాదౌ. పు-౧౨౭-ప-౧౩. ౭॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ శ్రీగుణ-కోశే.

వ్యా·—అన్దపురుషకారముమ్ మిక్కైయాప్పడియాన వుపాయవైభవముమ్ శొల్లుకిఱతు·

(౨) (ప్రపత్తిక్కు) [వా-౨౩] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, ("ప్రకాశ్రీవ్యపదేష్టవ్యః"౧) [వా-౭౯] ఎన్నుమళవుమ్-ఇవ్వుపాయవరణరూప ప్రపత్తియిన్నుడైయ దేశకాలాదినియమాభావమ్, విషయనియమమ్, ఆశ్రయవిశేషమ్, ఇత్తై సాధనమాకిఱల్ వరుమవద్యమ్, ఇతిన్ స్వరూపాఙ్గఙ్గళ్, ముతలానవఱ్ఱై చ్చేరచ్చొల్లి, ప్రపత్తవ్యనే ఉపాయమెన్ఱు, సాధిక్కైయాలే, పూర్వోక్తోపాయ † శేషమాకైయాల్ ఉపాయప్రకరణమ్.

ఇతిల్ (ప్రాప్తిక్కుక్కప్పానుమవనే) [వా - ౭౦] ఎన్నుమళవుమ్-ప్రధానప్రమేయమ్, మేల్ ప్రాసఙ్గికమ్·

(౩) (ఉపాయత్తుక్కు)[వా-౮౦]ఎన్ఱు,తుడఙ్గి,(ఉపేయవిరోధికళుమాయిరుక్కుమ్) [వా-౩౦౭]ఎన్నుమళవుమ్-ఇవ్వుపాయత్తైక్కొణ్డు ఉపేయత్తైప్పెఱువానొరు చేతననుక్కు, ఉపాయోపేయాధికార ప్రధానాపేక్షితఙ్గళైయుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుక్కళైయుమ్, మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళా యుళ్ళవఱ్ఱైయుమ్ విస్తరేణ శొల్లుకైయాలే, అధికారినిష్ఠాక్రమమ్ శొల్లుకిఱతు·

(౪) (తాన్ హితోపదేశమ్పణ్ణుమ్పోతు) [వా-౩౦౮] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి,(ఉక్తప్పముపకారస్మృతియుమ్నడక్కవేణుమ్) [వా - ౩౬౫] ఎన్నుమళవాక, హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వాచార్యపారతన్త్ర్యదిక్ళాన సదాచార్యలక్షణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణమ్, తదుభయర్ పరిమాఱ్ఱమ్, ౨*తీమనక్కెడుత్తస్వాచార్యవిషయత్తిల్ శిష్యనుపకారస్మృతిక్రమమ్, ఇవఱ్ఱైచ్చొల్లుకైయాలే, సిద్ధోపాయనిష్ఠనాన అధికారియిన్నుడైయ స్వాచార్యానువర్తనక్రమమ్ శొల్లుకిఱతు.

అ —ఇఙ్గే ఇతు ముఖ్యవృత్త్యా వర్తిక్కుమ్, అన్యత్ర తద్గుణలేశయోగాదౌపచారికమ్. ఇవ్వర్థమ్; మేలే "ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాత్" ౩ ఇత్యాదియాలేవ్యక్తమ్. ఇవఱ్ఱైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియాయ్త్తు పురుషకరిక్కుమ్ప్రకారమ్. పురుషకరిత్తమై పురుషకరిక్కైయెన్ఱు, పురుషకారశబ్దగతయౌగికత్వవ్యఞ్జక నిర్దేశఙ్గళ్ పలవుమ్పణ్ణియరుళిఱ్ఱైన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (అన్దపురుషకారముమ్మిక్కై, ఇత్యాది) ఇరణ్డైయుక్కు నిర్దేశక్కుమిడత్తిల్ పూర్వనిర్దిష్టత్తుక్కు ప్రాధాన్యముమ్ అనన్తరనిర్దిష్టత్తుక్కు తదపేక్షయాకిఞ్చిదప్రాధాన్యముణ్డెన్ఱు, కొళ్ళుకిఱవిడముముణ్డు. అఙ్గనన్ఱి,క్కే, "పూర్వత్రాపరితోఽపివా"౪ ఎన్గి,అన్యాయత్తాలే అప్రధానత్తుక్కు పూర్వనిర్దేశముమ్ ప్రధానత్తుక్కనన్తరనిర్దేశమెన్ఱు,కొళ్ళుకిఱవిడముముణ్డు. మూలత్తిలే "పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్" [వా - ౬] ఎన్ఱు,ఉపాయత్తుక్కనన్తర నిర్దేశత్తాలే-పురుషకారత్తైప్పఱ్ఱవతుక్కు ఉత్కర్షమ్శొల్లవేణుమ్. ఉత్కర్షన్దాన్ "పురుషకారసమ్బన్ధోఽవ్యధికః"౫ ఎన్నుమ్పడియాన గుణప్రాశస్త్యముమ్, పురుషకారన్దానే దోషోద్భావమ్పణ్ణినాలుమ్ కైవిడాత తిణ్ణిమైయుమాకక్కడవతు అతిలివ్విడత్తిలే గుణప్రాశస్త్యరూపోత్కర్షత్తై యరుళిచ్చెయ్తు, స్వావసరత్తిలే తిణ్ణిమైయాకిఱఉత్కర్షత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱారాకైయాలే ఉపాయవైభవశబ్దఘటకోపాయశబ్దత్తుక్కు అర్థమ్మై రూపమ్మిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(ఇవ్వుపాయవరణేత్యాది) ఉపాయవరణమ్ - ఉపాయోభవేతిప్రార్థనమ్. ఇత్తాల్-స్వయముపాయమాన ప్రపత్తియై ముణ్డెన్ఱు, అభిప్రేతమెన్నుమిడమ్ వ్యఞ్జితమ్. దేశనియమాభావమ్ - "నల్లదేశత్తిలే పణ్ణవేణుమ్, అల్లాతదేశత్తిలే పణ్ణక్కడవతల్ల" ఎన్గి,అ నిర్బన్ధాభావమ్. ఇప్పడికాలనియమాభావముమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

మేల్ ప్రాసఙ్గికమెన్ఱతు - "స్వయత్ననివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్" [వా-౭౧] ఇత్యాదిసన్దర్భమ్. "ప్రాప్తావుమ్" [వా-౭౦] ఇత్యాది పూర్వవాక్యాధీనస్మృతి విషయతయోపేక్షానర్హమాయ్వన్దతెన్ఱు,పడి. "ఉపస్థితస్యోపేక్షానర్హత్వంప్రసఙ్గః"౬ ఎన్నక్కడవతిఱే.

(ఉపాయోపేయేత్యాది) ఉపాయశ్చోపేయశ్చ-ఉపాయోపేయే,తయోరధికారభూతానియాని ప్రధానాపేక్షితానితాని ఎన్ఱు,పడి ఉపాయాధికారత్వమ్ - ఉపాయాధీనఫలాన్వయితావచ్ఛేదకత్వమ్, తేనరూపేణ, ప్రధానాపేక్షితఙ్గళ్ - శక్తిలఙ్ఘాస్వవ్యాపారత్యాగఙ్గళ్ ; ఉపేయాధికారత్వఞ్చ - తదవిశిష్ట ప్రయోజకత్వమ్, నియతతదవ్యవహిత పూర్వభావిత్వంవా ; తేనరూపేణ, ప్రధానాపేక్షితఙ్గళ్ - ప్రేమాదికళెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుక్కళ్ - అప్రాప్తత్వాదికళ్. మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళ్-దేహయాత్రాత్మయాత్రాదికళ్. అధికారిణః-ఉపాయాధీనఫలాన్వయినః, యానిష్ఠా, ఉపాయాధీనఫలవ్యతిరేకప్రయోజక వ్యతిరేక ప్రతియోగినీస్థితిః, తస్యాః క్రమః పరిపాటీ ఎన్ఱు,పడి.

తీమనమ్ కెడుత్త-మనోదోషత్తైప్పోక్కిన. సిద్ధోపాయేనిష్ఠాస్థితిర్యస్యసతథోక్తః; సిద్ధోపాయవరణరూపానుపాయప్రపత్తిప్రయోగకర్తావెన్ఱు,పడి. అనువర్తనమ్- ప్రసాదజనకవ్యాపారః.

౧॥ ౨॥ తి - వా - ౨ - ౭ - ౮. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

† విశేషవివరణమ్ - పాఠా.

వ్యా.—(౫) (స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు) [వా-౩౬౬] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు) [వా-౪౦౬]ఎన్ఱు మళవాక, ఇవ్వధికారిక్కు అద్వేషమ్ తుడఙ్గి, ప్రాప్తిఫలమాన కైఙ్కర్యపర్యన్తమాక వుణ్డాన పేఱుకళు క్కెల్లామ్ హేతువాయ్, స్వకర్మభయనివర్తకమాన భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావఙ్గళ్ సొల్లుకిఱతు.

(౬) (స్వతన్త్రనై యుపాయమాక త్తాన్ పఱ్ఱినపోతిఱే) [వా - ౪౦౭] ఎన్ఱు తుడఙ్గి మేలెల్లామ్ [౫ ౧*మిక్కవేతియర్ వేతత్తిను ట్పొరుళాన చరమపర్వనిష్ఠైయై వెళియాకచ్చొల్లుకిఱతు.

(వేదార్థమఱుతియిడువతు) [వా - ౧] ఎన్ఱు తుడఙ్గి యివ్వర్థత్తిలే తలైకట్టుకైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ చరమప్రకరణ ప్రతిపాద్యమాన వర్థమ్ వేదతాత్పర్యమెన్ఱుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్.

శ్రీగీతైక్కు చరమశ్లోకమ్పోలేయిఱే, ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు చరమప్రకరణమ్. అఙ్గు, సాధ్యోపాయఙ్గళై ఉపదేశిత్తుక్కొణ్డుపోన్దు, స్వస్వాతన్త్ర్యభీతనానవనుక్కు, అవఱ్ఱైత్తళ్ళి, సిద్ధోపాయమ్ కాట్టప్పట్టతు.

అ.—మిక్కవేతియర్ వేతత్తినుట్పొరుళాన-పరమవైదికాదృతవేదాన్తసారార్థమాన. చరమపర్వనిష్ఠై- సిద్ధోపాయత్తినుడైయ ప్రకారభేదఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ముడిన్ద నిలమాన ఆచార్యాభిమానమాకిఱ ప్రకారత్తై యెన్ఱపడి.

తరతమభావాపన్నపురుషార్థ తత్సాధనఙ్గళై యొక్క వుపపాదిక్కైయాల్ విప్రలమ్భకత్వమ్ వారాతోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదార్థమఱుతియిడువతెన్ఱు తుడఙ్గి.) *రత్నకరీషసమావేశన్యాయేన ప్రథమపర్వప్రతిపాదనమన్యార్థమ్; తాత్పర్యమ్ చరమపర్వత్తిలే యాకైయాలే దోషమిల్లైయెన్ఱపడి. సంప్రతిపన్నమ్ - నిర్వివాదతయా ప్రసిద్ధమ్.

వేదతాత్పర్యమ్ చరమపర్వమెన్ఱుమత్తై సహేతూక్తియాలే దృఢీకరిక్కిఱార్ (శ్రీగీతైక్కెన్ఱు తుడఙ్గి.) చరమోక్తివ్యఞ్జిత ప్రబన్ధతాత్పర్యపర్యవసానభూమికత్వమ్ - దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్; వేదార్థత్తైయుళ్ళపడి ప్రతిపాదిక్కిఱ విప్ప్రబన్ధపరమతాత్పర్య విషయార్థమే ఏతద్వ్యాఖ్యేయ వేదపరమతాత్పర్య విషయమెన్ఱపడి. “ ఉపాయతాంపరిత్యజ్యాన్యా సేద్దేవేతుతామభీః । ఏకాన్త్యాత్యన్తదాస్యైకరతిస్తత్పాదమాప్నుయాత్ ॥ తత్ప్రధానమిదంశాస్త్రమితిగీతార్థసఙ్గ్రహః” ౨ ఎన్ఱుమత్తై యిఙ్గే అనుసన్ధిప్పతు. దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళిన్ పడికళై వివరిక్కిఱార్ (అఙ్గుసాధ్యోపాయఙ్గళైయెన్ఱు తుడఙ్గి.) అఙ్గు - గీతైయిలే. సాధ్యోపాయఙ్గళై - కర్మజ్ఞానభక్తి ప్రపత్తికళైయుమ్,అవతారరహస్యజ్ఞానాదికళైయుమ్. ఉపదేశిత్తుక్కొణ్డుపోన్దు-స్వశరీరత్వకథనాదికళాలే అత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తోడే కూడ ఉపదేశిత్తుక్కొణ్డుపోన్దు స్వస్వాతన్త్ర్యభీతనానవనుక్కు - ఉపాయాన్తరత్తై యనుష్ఠిక్కుమిడత్తిల్ వరక్కడవతాన తన్నుడైయ స్వయత్నాధీనభగవదనభిమతత్వరూపభావ్యనర్థాశఙ్కైయానవనుక్కెన్ఱపడి. అవఱ్ఱైత్తళ్ళి - ఉపాయాన్తరఙ్గళై నిషేధిత్తు. సిద్ధోపాయమ్ కాట్టప్పట్టతు - “ అహంత్వాసర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి”౩ ఎన్ఱు, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణప్పట్టతు

ఇ - అ.—(వేదత్తినుట్పొరుళాన చరమపర్వనిష్ఠైయై) ఎన్ఱిత్తాల్ ఇతు వేదత్తినుడైయ పొరుళెన్ఱుమిడమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిలే తోఱ్ఱుకిఱతో వెన్ఱ, ఆశఙ్కైయిన్ మేలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదార్థమిత్యాది) పురుషకారవైభవమ్ ముతలాక చరమప్రకరణమీఱాక వుణ్డాన అర్థఙ్గళెల్లామ్ వేదతాత్పర్యమాయిరుక్క,(చరమప్రకరణప్రతిపాద్యమాన)ఎన్ఱు ఇత్తాత్త్తైయుమే(వేదతాత్పర్యమ్)ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్వానేన్ ఎన్నిల్; ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కాక చరమప్రకరణమాకైయాలే యిత్తాత్త్తైయుమ్ వేదతాత్పర్యమాకచ్చొన్నోమెన్ఱుమిడత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ఇప్ప్రకరణమిప్ప్రబన్ధత్తుక్కు సారమాయిరుక్కుమ్పడియై సదృష్టాన్తమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్రీగీతైక్కిత్యాది.) అఙ్గు, సాధ్యోపాయఙ్గళై యుపదేశిక్కక్కేట్టు, దుష్కరమెన్ఱుమ్, స్వరూపవిరోధమెన్ఱుమ్, అర్జుననుక్కు శోకమ్ పిఱక్కవన్తో, సిద్ధోపాయత్తైయుపదేశిత్తతు; ఇప్పడియిరుప్పతొరు కుత్తై సిద్ధోపాయత్తుక్కిన్ఱిక్కేయిరుక్క, ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు సారాంశమెన్ఱి అప్పడి యొఙ్గనేయెన్ఱి, ఆశఙ్కైయిలే, ఇతుక్కుమొరు కుత్తైచ్చొల్లుకిన్ఱార్ (అఙ్గిత్యాది)

వ్యా.—ఇఙ్గు, సిద్ధోపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కఞ్జినవనుక్కు, ప్రథమపర్వత్తైత్తళ్ళి చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టదు.

ఆక, ఇప్పడి ఆఱుప్రకరణమాయ్ ఆఱర్థప్రతిపాదకమాయిరుక్కుమ్.

ఒన్బదుప్రకరణమాయ్, ఒన్బదర్థ ప్రతిపాదకమా యిరుక్కుమెన్నవుమామ్:—

(౧, ౨)అన్దపక్షత్తిలుమ్, ప్రథమప్రకరణమ్ [వా- ౫ - ౨౨] పూర్వవత్.

(౨) మేల్ (ప్రపత్తిక్కు)[వా-౨౩] ఎన్దుతుడఙ్గి, .(భగవద్విషయప్రవృత్తిశేరుమ్) [వా- ౧౧౪] ఎన్నుమళవుమ్ - పూర్వప్రకరణోక్తోపాయ శేషమాకైయాల్, ఉపాయప్రకరణమ్·

(౩) (ప్రాప్యాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్) [వా - ౧౧౫] ఎన్దుతుడఙ్గి, (ఆకైయాలేసుఖరూపమాయిరుక్కుమ్)[వా-౧౪౧] ఎన్నుమళవుమ్-ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్· ఇప్ప్రకరణత్తిల్, ప్రపత్త్యుపాయవైలక్షణ్య కథనమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

(౪) (ఇవనవనైప్పెఱనినైక్కుమ్బోదు) [వా-౧౪౨] ఎన్దుతుడఙ్గి, (ఇదైచ్చెయ్యాయ్ ప్పెఱ్ఱువిడుకైల్ శెయ్యుమ్బడియాయిరుక్కుమ్) [వా-౨౪౨] ఎన్నుమళవుమ్ - సిద్ధోపాయనిష్ఠరుడైయ వైభవప్రకరణమ్.

(౫) (ఇప్పడిసర్వప్రకారత్తాలుమ్) [వా-౨౪౩] ఎన్దుతుడఙ్గి, (ఉపేయవిరోధిక్కళుమాయిరుక్కుమ్) [వా-౩౦౭] ఎన్నుమళవుమ్- ప్రపన్నదినచర్యా ప్రకరణమ్.

అ.—ఇఙ్గు-ఇప్ప్రబన్ధత్తిలే. సిద్ధోపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు-ప్రథమప్రకరణమ్ ముదలాక ఉపాన్త్యప్రకరణమళవాక, చేతనయత్నసాధ్యమన్ఱిక్కే నిత్యసిద్ధమాన ఎమ్బెరుమానాకిఱ ఉపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు. ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కఞ్జినవనుక్కు - శరణ్యహృదయానుగుణమల్లాద్రపోదు వరణముమకిఞ్చిత్కరమాకైయాలే "మోక్షయిష్యామి"౧ ఎన్ఱునినైక్కైల్ నివారకరిన్ఱిక్కేయిరుక్కిఱ భగవత్స్వాతన్త్ర్యభీతనుక్కు. ప్రథమపర్వత్తైత్తళ్ళి - సిద్ధోపాయప్రభేదమాయిరుక్కిఱ అర్చావిశిష్ట వేషత్తై నిషేధిత్తు. చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టదు - సిద్ధోపాయత్తినుడైయ అవస్థాభేదమాయ్, "ఆసన్నత్వాద్దయాళుత్వాజ్జ్ఞానిత్వాద్గుణభావతః"౨ ఎన్ఱిఱ్పడియే- పరతన్త్రనుమాయ్ దయాళువుమానఆచార్యావతారవిశిష్టవేషమ్ ఉపాయోపేయఙ్గళెన్ఱు, కాట్టప్పట్టదెన్ఱపడి. ఇన్దచరమప్రకరణత్తై నాయకరత్నమ్బోలేయెన్ఱు, నాయకరత్నస్థానీయమాక మేలేవ్యపదేశిప్పక్కడవుమ్. చరమత్తుక్కు మధ్యస్థితనాయకరత్నస్థానీయత్వమ్ కూడుమ్బడి యెఙ్ఙనేయెనిల్; నాయకక్కల్లుక్కు స్థిత్యవస్థైయుమ్ నిర్మాణావస్థైయుమిరణ్డవస్థైయుణ్డు; అతిల్, స్థిత్యవస్థై- పరితోవస్థిత రత్నమధ్యత్తిలేయాయ్, నిర్మాణావస్థై - ప్రతిసమ్బన్ధితయా మధ్యప్రదేశనిష్పాదకఙ్గళాన రత్నాన్తరఙ్గళినుడైయనిర్మాణఙ్గళుక్కు చరమమాయిరుక్కుమ్. ఆకైయాల్, నిర్మాణావస్థైయైప్పఱ్ఱ చరమత్వముపపన్నమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు.

(ఆఱుప్రకరణమాయిత్యాది)నానారత్నమయమాన భూషణత్తుక్కు పరభాగాతిశయసంపాదకతయా షడ్రూపఙ్గళపేక్షితఙ్గళాయిరుక్కుమిఱే; అత్తైప్పఱ్ఱ ఇఙ్గుమ్ ఆఱుప్రకరణమాయిరుక్కిఱదు.

(ఒన్బదుప్రకరణమాయిత్యాది) నవరత్నప్రసిద్ధియైప్పఱ్ఱ రత్నభూషణస్థానీయమాన ఇన్దప్రబన్ధత్తుక్కుమ్ నవప్రకరణాత్మకత్వమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు. ఇన్దసఙ్ఖ్యాద్వయముమిప్ప్రబన్ధవ్యాఖ్యేయమానమన్త్రరత్నపదసఙ్ఖ్యాభేదత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కుమ్. షట్సఙ్ఖ్యత్వాత్ - "షట్పదోయమ్"౩ ఎన్ఱు శొల్లప్పట్ట పదసఙ్ఖ్యైక్కు సుసఙ్గతమిఱే. నవసఙ్ఖ్యైయుమ్- ద్వయత్తిలే "శ్రీమన్" ఎన్ఱుమ్ "నారాయణ" ఎన్ఱుమ్ "చరణౌ" ఎన్ఱుమ్ "శరణమ్" ఎన్ఱుమ్ "ప్రపద్యే"ఎన్ఱుమ్ " శ్రీమతే" ఎన్ఱుమ్ "నారాయణాయ" ఎన్ఱుమ్ "న" ఎన్ఱుమ్ "మమ" ఎన్ఱుమ్ సమ్బుద్ధ్యన్తపక్షత్తిలే ఒన్బదు పదఙ్గళెన్ఱిఅసఙ్ఖ్యైక్కు చ్చేరుమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు.

(ప్రథమప్రకరణమ్పూర్వవత్) ఎన్ఱదు - పురుషకారోపాయవైభవ ప్రతిపాదకమెన్ఱపడి.

౧॥ గీ-౧౬-౧౯. ౨॥ ౩॥అష్టశ్లోక్యాం - ౫.

వ్యా.—(౬) (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు) [వా-౩౦౯] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (చేతనను డైయరుచియాలే వరున్దై యాలే) [వా-౩౨౦] ఎన్నుమళవుమ్- సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్.

(౭) (శిష్యనెన్బదు) [వా-౩౨౧] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్కవేణుమ్) [వా-౩౬౫] ఎన్నుమళవుమ్ - సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణమ్.

(౮) (స్వదోషానుసన్ధానమ్) [వా-౩౬౬] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (నివర్తకజ్ఞానమభయహేతు) [వా-౪౦౬] ఎన్నుమళవుమ్ - భగవన్నిర్హేతుక విషయీకారప్రకరణమ్.

(౯) (స్వతన్త్రనై) [వా-౪౦౭] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, మేలడఙ్గ చరమప్రాప్య ప్రాపకప్రకరణమ్.

ఇవ్విరణ్డుక్రమత్తైయుమ్బట్టర్ తామ్ అవితో "పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై" [ప-౪ వ-౧౩] "తిరు... కళ్ తన్" [ప-౪ వ-౧౯] ఎన్ఱుమ్ తనియన్గళిరణ్డుమవతరిత్తదు; ఆకైయాలే, ఇరణ్డుప్రకారముమ్ సుసఙ్గతఙ్గళ్ ఆయిరుక్కుమ్.

అ.—ఇప్పడి ఉపన్యసిత్తప్రకారద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రాచీనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఇవ్విరణ్డుక్రమత్తైయుమ్...) ఇత్యాదినా. తనియన్గళ్ - ఉక్తమాన గాథాద్వయమ్. "పేఱుతరువిక్కుమవళ్ తన్ పెరుమై" ఎన్ఱు - పురుషకారవైభవముమ్, "ఆఱు" ఎన్ఱు - ఉపాయముమ్, "పేఱువాన్ ముఱై" ఎన్ఱు - అధికారికృత్యముమ్, "అవన్ కూఱుమ్ గురునైప్పేణుమ్" ఎన్ఱు - అన్త ... యున్ననైయ సద్గురూపసేవనముమ్, "కొళ్వదిలై యాకియ కుళిర్న్దవరుళ్" ఎన్ఱు - హేతుత్వేన వొత్త ... యుమ్ కొళ్ళాములిరుక్కుమ్ నిర్హేతుక భగవత్కృపైయుమ్, "మాఱిల్ పుకళ్ నల్ కురువిన్ వణ్మై" ఎన్ఱు - నిస్తులకల్యాణగుణ సద్గురూపాయత్వముమాకియ షడర్థఙ్గళై ఇత్యాద్యర్థమ్ కణ్డుకొళ్వదు.

(తిరుమామకళిత్యాది) తిరు - "విష్ణోశ్శ్రీః" [౧] ఎన్ఱుమ్ పెరియపిరాట్టియారెన్నుమ్, మామకళ్ తన్ శీర్ - పెరియపిరాట్టియార్క్కుమ్ సమ్పత్తాన [౨]*తిరుపుక్కుమ్ తిరువాకియవెమ్బెరుమానెన్నుమ్, ఇవర్కళుడైయ, అరుళ్ తామ్ - కృపాతిశయప్రయుక్తమాన పురుషకారోపాయవైభవముమ్. ఇదు, ప్రథమప్రకరణార్థమ్. (తిరుమాలిత్యాది) ఇదు, ఉపాయప్రకరణార్థమ్. అవ్వఱియిత్తన్న-పూర్వోక్తోపాయవ్యతిరిక్తఙ్గళాన, అన్నై తిన్ - సర్వోపాయఙ్గళిన్ఉడైయ, పున్మై-స్వరూపానుచితత్వాదిదోషఙ్గళ్. ఇదు, ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణార్థమ్. (మెయ్యిత్యాది) మెయ్‌వఴి-వస్తుసత్తానఉపాయమాన సిద్ధోపాయత్తిల్, ఊన్ఱియ - ఇడైయిల్ స్వీకారమనుపాయమాకైయాలే అవ్యవధానేన సక్తరాన, మిక్కోర్ - "సఉగ్రమోధికారీ [౨]...స్యాత్" [౩] ఎన్ఱుమ్ ఉత్తమాధికారికళుడైయ, పెరుమైయుమ్ - వైభవముమ్. ఇదు, సిద్ధోపాయనిష్ఠరుడైయ వైభవ ప్రకరణార్థమ్. (ఆరణమిత్యాది) ఆరణమ్ వల్లవర్ - పరమరహస్యమాన వేదాన్తార్థజ్ఞానముడైయ విశ్వాధికారికళ్, అమర్ - స్వయంప్రయోజనమెన్ఱు పణ్ణుమ్, నన్నెఱియుమ్ - సమీచీనమాన అనుష్ఠానపరిపాటియుమ్. ఇదు, ప్రపన్నదినచర్యా ప్రకరణార్థమ్. (నారణనిత్యాది) నారణన్ తాళ్ తరు - నారాయణచరణప్రదనాన, నఱ్కురు - సద్గురువినుడైయ, నీర్మైయుమ్ - లక్షణముమ్. ఇదు, సదాచార్యలక్షణ ప్రకరణార్థమ్. (శోతియిత్యాది) శోతి - †జ్యోతిర్మయమాన, మామలర్ - పెరుమలరాన పద్మమ్పోన్ఱు; ఇనైత్తాళిలే అన్వయిక్కుమదు. తొల్లరుళ్ కురువిన్ - "కారుణ్యాద్భగవాన్..." [౪] ఎన్ఱు, పూర్వసిద్ధమాన కృపైయై నిరూపకమాకవుడైయ ఆచార్యనుడైయ, పాతమ్-తిరువడికళిలే, మామలర్-మహనీయ పుష్పఙ్గళ్ ... ణ్డు, పణిపవర్ - ఆశ్రయిక్కుమ్ సచ్ఛిష్యర్కళుడైయ, తన్మైయుమ్ - లక్షణముమ్. ఇదు. సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణార్థమ్. (తీతిలిత్యాది) తీతిల్ - నిర్దోషనాన, వానవర్ తేవన్ - నిత్యసూరిస్వామియాన నిరఙ్కుశస్వతన్త్రన్, ఉయిర్కళై - ఆత్మాక్కళై, ఏతుమిన్ఱి, - హేతువిల్లామల్, ఎడుక్కుమ్ పడిమైయుమ్ - "ఉద్ధరిష్యామ్యహం దేవి సంసారాత్స్వయమేవతాన్" [౫] ఎన్ఱు, అఫలియే సంసారత్తినిన్ఱుమ్ ఉద్ధరిక్కుమ్ ప్రకారముమ్. ఇదు, భగవన్నిర్హేతుక విషయీకార ప్రకరణార్థమ్. (మన్నియవిత్యాది) మన్నియవిన్బముమ్- ఆత్మాత్తస్థాయియాన అనన్దముమ్, మాకతియుమ్-స్వపరస్వాతన్త్ర్యభీతి విరహత్తాలే శ్లాఘ్యమానఉపాయముమ్, కురువెన్నుమ్నిలై-తిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్త ఆచార్యనే రెణ్డుమ్ ఎన్ఱుమ్ నిష్ఠై, పెఱుమిన్ పొరుళ్ తన్నైయుమ్ - లభిక్కైక్కు ఆకియ విలక్షణప్రమేయత్తైయుమ్. ఇదు, చరమప్రాప్యప్రాపకప్రకరణార్థమ్. (అనైవిత్యాది) సుదృఢప్రమాణవేదాన్తర్గతపూర్వోక్త సర్వార్థఙ్గళైయుమ్. ఇదు, సర్వప్రకరణ శేషమాయ్, అర్థాత్ ప్రథమప్రకరణసన్నివిష్టమాన ఉపోద్ఘాతార్థమ్ ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వదు.

౧|| వి-పు-౧-౯-౧౭. ౨|| తి - మొ - ౭ - ౭ - ౧. ౩|| ౪|| ౫||
† "జ్యోతిర్మయమ్" ఎన్ఱు - పా - ౧. ౩.

వ్యా.—ఇప్ప్రబన్ధదాల్, దీర్ఘశరణాగతియాన తిరువాయ్మొழிయిఫోలే, ద్వయవివరణమాయిరుక్కుమ్; ఎఙ్ఙనే యెన్నిల్; తిరువాయ్మొழிయిల్, ముతల్ మూన్ఱుపత్తాలే - ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుమ్, మేల్ మూన్ఱుపత్తాలే-పూర్వఖణ్డార్థత్తైయుఙ్గొల్లి, మేల్ నాలుపత్తాలుమ్-అవ్వుపాయోపయోగియాన గుణఙ్గళైయుమ్, ఆత్మాత్మీయఙ్గళిల్ తమక్కునసైయఱ్ఱపడియైయుమ్, అవన్ఱోడుతమక్కుణ్డాన నిరుపాధిక సమ్బన్ధత్తైయుమ్, తామ్ప్రార్థిత్తపడియే పెఱ్ఱపడియైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, తదనురూపార్థఙ్గళైచ్చొల్లి త్తలైకట్టినాప్పోలే; ఇతిలుమ్, ప్రథమత్తిలే-పురుషకారత్తైయుమ్, అనన్తరమ్ - ఉపాయత్తైయుమ్, అనన్తరమ్ - ఏతదుపాయాధికారినిష్ఠైయై యుఙ్గొల్లుకైయాలే, పూర్వఖణ్డార్థత్తైయుమ్; అవ్వధికారినిష్ఠై శొల్లుకిఱవళవిల్, ఉపేయాధికారాపేక్షితఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱ ఇత్తుక్కళ్ళై ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుఙ్గొల్లి, మేల్ ప్రబన్ధశేషత్తాలుమ్ - తదుపదేష్టావాన వాచార్యనళవిల్ ఇవనుక్కుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారఙ్గళైయుమ్, ఇవనుక్కు మహావిశ్వాసహేతువాన భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావత్తైయుమ్, వాక్యద్వయోక్తోపాయోపేయ చరమావధియైయుఙ్గొల్లి త్తలైకట్టుకైయాలే.

ఒన్ఱుమ్పత్తర్థప్రతిపాదకమానపక్షత్తిలుమ్, పూర్వవాక్యత్తిల్ క్రియాపదోక్తమానస్వీకారముపాయాన్తరపరిత్యాగపూర్వకమాయల్లతిరామైయాలుమ్, దినచర్యైయుమ్†అప్పదత్తిల్ శొల్లప్పడుకిఱవధికారికృత్యముళ్ళత్తాకైయాలుమ్, సదాచార్యలక్షణమ్ ద్వయోపదేష్టావాన వాచార్యన్పడి శొల్లుకిఱత్తాకైయాలుమ్, ద్వయవివరణమాక నిర్వహిక్కక్కుఱైయిల్లై.

ఇప్పడి ద్వయవివరణమానవిత్తిలే, ద్వయత్తిన్ఱుప్పోలే మఱ్ఱై రహస్యద్వయార్థఙ్గళుమ్ సఙ్గ్రహేణోక్తఙ్గళాయిరుక్కుమ్; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్;—

అ.—ఈట్టిల్ పడియేద్వయవివరణత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధాన్నిత్యాదినా.) శరణాగతియావతు - ద్వయమ్. తదర్థప్రతిపాదకమాయ్, అత్తైప్పఱ్ఱవధికపరిమాణమాయ్, "మత్ప్రియే"౧ ఎన్ఱు అవత్తైప్పోలే, ఎమ్పెరుమానుక్కు పరమభోగ్యమాయిరుక్కైయాలే, తిరువాయ్మొழிయై (దీర్ఘశరణాగతి) ఎన్ఱతు. ఇఙ్గే, "మన్త్రరత్నం ద్వయం న్యాసః ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః। నామాని మన్త్రరత్నస్య పర్యాయేణ నిబోధమే"౨ ఎన్ఱు అవచనమనుసన్ధేయమ్. పూర్వోత్తరఖణ్డఙ్గళై తిరువాయ్మొழிయిలే వ్యత్యాసేన వివరిక్కైయాలుమ్, ఇఙ్గు. క్రమేణ వివరిక్కైయాలుమ్, క్రమత్తైప్పఱ్ఱ సామ్యమ్ వివక్షితమన్ఱు; ద్వయవివరణత్వమాత్రత్తిలే సామ్యమ్ వివక్షితమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

ముతల్ మూన్ఱుపత్తాలేయెన్ఱతు- "తొழுతెழு"౩ "ఎమ్మావీట్టుత్తిఱముమ్"౪ "ఒழிవిల్ కాలమెల్లామ్"౫ ఇత్యాదిసైప్పఱ్ఱ. మేల్ మూన్ఱుపత్తాలేయెన్ఱతు - "తిరునారణన్ తాళ్"౬ "ఆనెన్నక్కు"౭ అకలకిల్లేన్"౮ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ. మేల్ నాలుపత్తాలేయెన్ఱతు - "కడల్ఞాలమ్ శెయ్తేనుమ్ యానే"౯ "ఉఙ్గళోడెఙ్గళిడై యిల్లైయే"౧౦ "నారాయణన్ నఙ్గళ్ పిరాన్"౧౧ "అవావఱ్ఱువీడుపెఱ్ఱ"౧౨ ఎన్ఱుత్తైప్పఱ్ఱవెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. (ఆయప్రకరణమ్) ఎన్ఱు అత్తైయటైవుణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతిలుమ్ ప్రథమత్తిలిత్యాది.) తదుపదేష్టావానవాచార్యన్ - ద్వయోపదేష్టావానవాచార్యన్. ఇఙ్గే, "యస్తు మన్త్రద్వయం సమ్యగధ్యాపయతి వైష్ణవః। ఆచార్యస్సతు విజ్ఞేయో భవబన్ధవిమోచకృత్"౧౩ ఎన్ఱు అవచనమనుసన్ధేయమ్. మహావిశ్వాసహేతువాన - "ప్రపద్యే" ఎన్ఱు అక్రియాపదార్థాన్తర్గత విశ్వాసహేతువాన. విశ్వాసేమహత్వమ్ - ఉపాయలాఘవాదిభిరప్రకమ్ప్యత్వమ్. ఇఙ్గు, "అఱుపువనన్ఱెన్నరుళే"౧౪ ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వతు. (వాక్యద్వయేత్యాది) సిద్ధోపాయోపేయ చరమావధిభూతమాన ఆచార్యోపాయోపేయత్వమ్ ఆర్థికమాకవుమ్ సమశ్శబ్దతాత్పర్యగతియాలుమ్ వాక్యద్వయోక్తమెన్ఱు, వివక్షితమ్.

ఇప్పదత్తిల్ శొల్లప్పడుకైఱ - "ప్రపద్యే" ఎన్ఱు అపదత్తిల్ ఉత్తమపురుషనాలే శొల్లప్పడుకిఱవెన్ఱుపడి. ద్వయవివరణమాకవెన్ఱతు-అవిశదముక్తస్యవిశదముక్తిః వివరణమ్ విశదముక్తస్య అపేక్షితార్థాన్తరకథనఞ్చ వివరణమాకైయాలే వివరణత్వముపపన్నమెన్ఱుపడి.

(ద్వయవివరణమానవిత్తిలేయిత్యాది) ద్వయవివరణత్వాదేవతద్వివరణీయ మన్త్రత్తుక్కుమ్ తద్వివరణమానశ్లోకత్తుక్కుమ్ సఙ్గ్రహణ వ్యాఖ్యానమాయిరుక్కుమెన్ఱుపడి.

† "ఇప్పదత్తిల్" ఎన్ఱుపాఠమాకిల్, అరుమ్పదత్తుక్కుచ్చేరుమ్. ౧॥ ౨॥ ౩॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౪॥ తి-వా-౨-౯-౧. ౫॥ తి-వా-౩-౩-౧. ౬॥ తి-వా-౪-౧-౧. ౭॥ తి-వా-౪-౭-౧౦. ౮॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౯॥ తి-వా-౭-౧-౨. ౧౦॥ తి-వా-౮-౬-౭. ౧౧॥ తి-వా-౯-౩-౧. ౧౨॥ తి-వా-౧౦-౧౦-౧౧. ౧౩॥ ౧౪॥ తి-వా-౮-౮-౩.

మూలమ్.—౧. వేదార్థమ్

వ్యా.—(అహమర్థత్తుక్కు) [వా - ౭౩] ఎన్ఱుతొడఙ్గి (అడియానెన్ఱిఱే) [వా - ౭౭] ఎన్నుమళవాకవుమ్ (స్వరూపప్రయుక్తమానదాస్యమిఱే ప్రధానమ్) [వా-౧౧౧] ఎన్ఱుమ్ ప్రణవార్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(స్వయత్ననివృత్తి) [వా-౭౧] ఇత్యాదియాలుమ్ (తన్నై ఎత్తానేముడిక్కైయావదు) [వా - ౧౮౦] ఎన్ఱు తొడఙ్గి (ఇప్పడిసర్వప్రకారత్తాలుమ్) [వా-౨౭౩] ఎన్ఱు అదుక్కు కీழ్ఎలుళ్ళత్తాలుమ్ - * నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(పరప్రయోజనప్రవృత్తి) [వా-౭౨] ఇత్యాదియాలుమ్ (ఉపేయత్తు కిఱ్ఱైయ ఘైరుమాఱైయుమ్) [వా-౮౦] ఇత్యాదియాలుమ్, (కైఙ్కర్యన్తాన్ భక్తిమూలమల్లాతపోదు) [వా-౨౮౧] ఇత్యాదియాలుమ్ - తృతీయపదార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అజ్ఞానత్తాలే) [వా - ౯౩] ఇత్యాదియాలుమ్, (ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కుమ్) [వా-౧౧౫] ఇత్యాది యాలుమ్ - ఉపాయాన్తరత్యాగత్తై సహేతుకమాక చ్చొల్లుకైయాలే, తత్త్యాజ్యత్తైయుమ్ త్యాగప్రకారముమ్ శొల్లుకిఱ పదద్వయార్థముమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(ఇతుతన్నక్కు స్వరూపమ్) [వా - ౫౫] ఇత్యాదియాలుమ్, (ప్రాప్తిక్కుపాయమవన్ నినైవు) [వా -౬౬] ఇత్యాదియాలుమ్ - "మామేకమ్, శరణమ్"౧ ఎన్ఱు అపదఙ్గళిలర్థమ్ శొల్లప్పట్టదు.

(ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) [వా-౧౩౪] ఇత్యాదియాలే - "వ్రజ"౧ ఎన్ఱుఅ స్వీకారవైలక్షణ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అవస్థనై) [వా - ౧౯౩] ఎన్ఱుతొడఙ్గి (స్వాతన్త్ర్యత్తాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్) [వా - ౧౯౮] ఎన్నుమళవుమ్ - సర్వపాపఙ్గళైయుమ్ తళ్ళియఙ్గీకరిక్కు మీశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్, (కృపాఫలమనుభవిత్తేయఱవేణుమ్) [వా-౪౦౨] ఎన్ఱు- ఫలసిద్ధియిల్ కణ్ణழிవిల్లామైయు జ్జొల్లుకైయాలే, ఉత్తరార్ధత్తిలర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(వేదార్థమిత్యాది) ప్రమాతావానవన్, ప్రమాణత్తైక్కొణ్డిఱే ప్రమేయత్తైనిశ్చయిప్పదు.

అ.—(వేదార్థమిత్యాదీతి) మూలత్తిలుమ్ పూర్వోక్తరీత్యా వేదశబ్దోచ్చారణమ్ మఙ్గళానుష్ఠానమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. ఇన్నుమ్, "భూవాదీనాంవకారోయం మఙ్గళార్థం ప్రయుజ్యతే"౨ ఎన్ఱు మహాభాష్యత్తిల్ చ్చొల్లుకైయాలే, (వేదార్థమ్) ఎన్ఱువకారప్రయోగమ్ మఙ్గళానుష్ఠానమాకిఱతు. ఇతు, శాస్త్రాదియిల్ మఙ్గళమ్ "మఙ్గళాశాసనమ్"[వా-౨౪౪] ఎన్ఱు అవిడత్తిల్, మఙ్గళశబ్దమ్- శాస్త్రమధ్యత్తిల్ మఙ్గళమ్. (ఫలపర్యన్తమాక్కుమ్) [వా-౪౬౩] ఎన్ఱు అవిడత్తిల్, ఫలశబ్దప్రయోగమ్- శాస్త్రాన్తమఙ్గళమ్. ఆక, "మఙ్గళాదీని మఙ్గళమధ్యాని మఙ్గళాన్తానిహి శాస్త్రాణిప్రథన్తే, వీరపురుషాణ్యాయుష్మత్పురుషాణిచ"౩ ఎన్ఱు అప్రక్రియైయుమిఙ్గుణ్డెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. "చోదనాలక్షణోర్థోధర్మః"౪ ఎన్ఱు అవిడత్తిలే, చోదనైవలక్షణంయస్య ఎన్ఱుఅ అంశత్తిల్, అవధారణత్తాలే- చోదనేతర ప్రమాణఙ్గళుక్కు ధర్మేప్రామాణ్యాభావమ్ సిద్ధిత్తతాయ్, అత్తైస్థాపిప్పతాక "సత్సంప్రయోగే పురుషస్యేన్ద్రియాణాం బుద్ధిజన్మతత్ప్రత్యక్షమ్"౫ ఇత్యాదిప్రత్యక్షసూత్రాదికళాలే ప్రత్యక్షాదిప్రమాణఙ్గళైయుమ్ తద్విషయఙ్గళైయుమ్ అవఱ్ఱుక్కు ధర్మప్రామాణ్యవిరహత్తైయుముపపాదిత్తాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ (వేదార్థమ్) [వా - ౧] ఎన్ఱుసాధారణనిర్దేశత్తాలే - వేదేతరవ్యావృత్తిలబ్ధై యాయ్, తత్స్థాపనార్థమాక ప్రత్యక్షాదిప్రమాణఙ్గళైయుమ్ తద్విషయఙ్గళైయుమ్ అవఱ్ఱుక్కు తదర్థే ప్రామాణ్యాభావత్తైయుముపపాదిక్క వేణ్డుకైయాలే, అత్తైయుపపాదిత్తుక్కొణ్డు వాక్యతాత్పర్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రమాతావానవనెన్ఱు తుడఙ్గి, అరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్నుమళవాక.) ప్రమాతావానవన్ - ప్రమితినైసంపాదిత్తుక్కొళ్ళుమవన్. ఇఙ్గు, "నిఖిలోపిచేతయమానః

ఇ-అ.—(వేదార్థమిత్యాది) (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్) [వా-౫] ఎన్ఱుతొడఙ్గి, అన్ఱైవేఱఅర్థఙ్గళైచ్చొల్లి విడవన్నైయాత్తో, (వేదార్థమఱుతియిడువతు) [వా - ౧] ఎన్ఱుతొడఙ్గి, (అత్తాలేఅతుముఱ్పట్టతు) [వా - ౪] ఎన్నుమళవాక వరుళిచ్చెయ్కిఱతుక్కు తాత్పర్యమేతెన్ఱు అశఙ్కైయిలే, మేల్ శొల్లుకిఱ వర్థఙ్గళుక్కెల్లామ్ ప్రమాణమిన్నతెన్నుమిడమ్ కాట్టుకైక్కాక వరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱు, ఱార్ (ప్రమాతావానవనెన్ఱుతొడఙ్గి.)

మీ.—అత్రోచ్యతే (వేదార్థమితి). అత్ర, వ్యుత్పాదనీయాస్సర్వేప్యర్థాః వేదాన్తసారవాక్యసిద్ధాఇతి ఇదంశాస్త్రం వేదశాస్త్రమిత్యర్థః. వేదాన్తసారవాక్యార్థః స్మృతీతిహాసపురాణైర్నిర్ణీయతే ఇత్యర్థః. వేదాన్తసారేతివక్తవ్యే, వేదేతిసామాన్యోక్తిః వేదమాత్రస్యైకశాస్త్రత్వ

౧|| గీ-౧౮-౬౬. ౨||మహాభాష్యే- ౩| ౪||పూ-మీ-౧-౧-౨, ౫||

18-2-85.

వ్యా.—అన్దప్రమాణజ్గళై, ప్రత్యక్షాదిరూపేణ అష్టవిధమాక చ్చొల్లువర్కళ్.

అఙ్ఙల్ "ప్రత్యక్షమేకఞ్చార్వాకాః" ౧ ఇత్యాదియిఱ్చొల్లుకిఱ బాహ్యకుదృష్టికళైప్పోలన్ఱియే, ప్రత్యక్షాను మానాగమజ్గళ్ మూన్ఱైయుమ్ ప్రమాణతయా అఙ్గీకరిత్తు, ఉపమానాదిపఞ్చకత్తైయుమ్ అవఱ్ఱిలే యథాయోగ మన్తర్భవిప్పిత్తు,

అ.—ప్రమాణతః ప్రమేయం పరిచ్ఛిన్దన్" ౨ ఇత్యాదిసహస్రనామభాష్య ప్రక్రియైయుమ్, "సర్వేషాంపురుషాణాంప్రమాణాధీన ప్రమేయనిశ్చయానామ్" ౩ ఇత్యాదిశ్రుతప్రకాశికా ప్రక్రియైయుమ్ సూచితమ్.

(ప్రత్యక్షాద) ఇత్యాదిపదత్తాలే - అనుమానాదికమ్ వివక్షితమ్. (శొల్లువర్కళ్) తత్తద్వాదికళెన్ఱపడి.

(ప్రత్యక్షమేకమిత్యాది) "ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకాః కణాదసుగతౌపునః । అనుమానఞ్చతచ్చాపి సాఙ్ఖ్యాశ్శబ్దఞ్చతేఅపి॥ న్యాయైకదేశినోఽప్యేవ ముపమానఞ్చ కేచన । అర్థాపత్త్యా సహైతాని చత్వార్యాహప్రభాకరః॥ అభావషష్ఠాన్యేతాని భాట్టావేదాన్తినస్తథా । సంభవైతిహ్యయుక్తాని తాని పౌరాణికాజగుః" ౧ ఎన్ఱు,అవిడత్తిలెన్ఱపడి. బాహ్యర్కళ్ - చార్వాకాదన్యాయైకదేశిపర్యన్తర్కళ్. కుదృష్టికళ్ - ప్రాభాకరాది పౌరాణికపర్యన్తర్కళ్.

(ప్రత్యక్షానుమానాగమజ్గళ్ మూన్ఱైయుమితి) "ప్రత్యక్షమనుమానఞ్చ శాస్త్రఞ్చవివిధాగమమ్" ౪ ఇత్యాది మనువచనమ్ ఇఙ్గనుసన్ధేయమ్.

(ఉపమానాది పఞ్చకత్తైయుమిత్యాది) ఉపమానత్తైయుమ్ అర్థాపత్తియైయుమ్ సంభవత్తైయుమ్ అనుమానత్తిలే అన్తర్భవిప్పిత్తు. అభావమ్ ప్రత్యక్షత్తిలే అన్తర్భూతమ్, ఐతిహ్యమ్ అనిర్దిష్టవక్తృక ప్రవాదపరమ్పరైయాకైయాలే శబ్దత్తిలేఅన్తర్భూతమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు

ఇ-అ.—తాదృశప్రమాణజ్గళైత్తన్నై యెన్ఱు,అళజ్గై-యిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్(అన్దప్రమాణజ్గళైత్తుడజ్గి.) "ప్రత్యక్షమేకఞ్చార్వాకాః కణాదసుగతౌపునః । అనుమానఞ్చతచ్చాపిసాఙ్ఖ్యాశ్శబ్దఞ్చతే అపి॥ న్యాయైకదేశినోఽప్యేవముపమానఞ్చ కేచన । అర్థాపత్త్యా సహైతానిచత్వార్యాహప్రభాకరః॥ అభావషష్ఠాన్యేతానిభాట్టావేదాన్తినస్తథా । సంభవైతిహ్యయుక్తానితానిపౌరాణికాజగుః" ౧ ఎన్ఱు,అప్పడియే - ప్రత్యక్షమొన్ఱుమేప్రమాణమెన్బార్ చార్వాకర్; అత్తోడే అనుమానత్తైయుఙ్గూట్టి, ఇరణ్డేప్రమాణమెన్బర్కళ్ వైశేషికరుమ్, బౌద్ధరుమ్; సాఙ్ఖ్యర్, ఇవై యిరణ్డోడే ఆగమత్తైయుఙ్గూట్టి మూన్ఱుప్రమాణమెన్బర్కళ్; నైయాయికరిల్, దూషణమతత్తిలుళ్ళారు మిప్పడియే శొల్లువర్కళ్. ఉదయనమతత్తిలుళ్ళార్, ఇవఱ్ఱోడే ఉపమానత్తైయుమ్కూట్టి, నాలుప్రమాణమెన్బర్కళ్; ప్రాభాకరర్, ఇవఱ్ఱోడేఅర్థాపత్తియైయుమ్కూట్టి, అఞ్జుప్రమాణమెన్బర్కళ్; భాట్టరుమ్, మాయావాదికళుమ్, ఇవఱ్ఱోడే అభావత్తైయుఙ్గూట్టి, ఆఱుప్రమాణమెన్బర్కళ్; పౌరాణికర్, ఇవఱ్ఱోడేసంభవత్తైయుమ్ ఐతిహ్యత్తైయుమ్కూట్టి, ఎట్టుప్రమాణమెన్బర్కళ్; నమ్ దర్శనత్తుక్కు ప్రత్యక్షానుమానాగమజ్గళ్ మూన్ఱు. మఱ్ఱైవైయుమ్ ఇవఱ్ఱిలే అన్తర్భూతజ్గళాయిరుక్కుమ్.

ఎఙ్గనేయెన్నిల్; ఉపమానముమ్, అర్థాపత్తియుమ్, సంభవముమ్, అనుమానత్తిలే అన్తర్భూతజ్గళ్; అభావమ్ ప్రత్యక్షత్తిలే అన్తర్భూతమ్;ఐతిహ్యమ్ ఆగమత్తిలన్తర్భూతమ్. ఆగమమావతు- శ్రుతిస్మృతీతిహాస పురాణజ్గళ్; ఇవఱ్ఱిల్, అపౌరుషేయమాకైయాలే శ్రుతియే ప్రబలప్రమాణమాయ్, స్మృత్యాదికళ్ అతుక్కు ఉపబృంహణజ్గళాయిరుక్కుమ్; అత్తైప్పఱ్ఱ (వేదార్థమఱుతియిడువతు స్మృతీతిహాస పురాణజ్గళాలే) ఎన్ఱు,అర్.

మీ.—మజ్గీకృత్య; పూర్వభాగావసేయ కర్మస్వరూపస్యపరార్థకైజ్కర్యత్వమ్, ఉపరిభాగవేద్య బ్రహ్మణోనిస్తాతుకోపాయత్వమ్, తత్రోక్తభక్తేః ప్రీత్యరుచిత్వమ్, తదుక్తప్రపత్తే స్స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానగూపత్వమ్, తదుభయసాధ్యానుభవకైజ్కర్యయోః కేవలపరార్థత్వఞ్చ అస్మిన్ శాస్త్రేప్రతిపాద్యతఇతి సూచనార్థా. తతశ్చైవమర్థపఞ్చకయాథాత్మ్య ప్రతిపాదనాత్ సారంశాస్త్రమ్; సిద్ధోపాయఫలభూత శరణాగతిప్రతిపాదనాత్, షడఙ్గప్రపత్తేరుత్తర వృత్తితయాఫలత్వ ప్రతిపాదనాచ్చ, ఫలప్రపత్తి శాస్త్రమిత్యుచ్యతే.

నను, ఏతత్సర్వం తదాశోభతే, యథాఉదాహృతవాక్యానాం తత్సఙ్గ్రహరహస్యత్రయస్యచ ఉక్తార్థపరత్వేన భిన్నశాస్త్రపరత్వేప్రమాణమస్తి; తదేవనాస్తీత్యుక్తమితిచేత్. న, "అసారమ్" ౫ ఇత్యాదేఃప్రమాణత్వాత్. అత్రతావత్, అసారశబ్దస్య - బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రపరత్వం నోపపద్యతే; అసారంశాస్త్రం త్యజేదితిహియోజనా? తత్రబాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రస్య శాస్త్రత్వమేవనాస్తి; అలౌకికఫల తత్సాధనాధికారాద్యనుబన్ధ ప్రతిపాదకంహిశాస్త్రమ్; "శాసనాచ్ఛాస్త్రమ్" ౬ ఇత్యుక్తేః. శాసనఞ్చవిధిః. నహిబాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రేషు సాక్షాద్వా శీఘ్రాదివత్ పరంపరయావా [వేదోదిత]† పురుషార్థసమ్బన్ధోఽస్తి; "యావేదబాహ్యాస్స్మృతయో యాశ్చకాశ్చ కుదృష్టయః। సర్వాస్తా¶నిష్ఫలాః ప్రేత్యతమోనిష్ఠాహితాస్స్మృతాః" ౭ ఇత్యుక్తేః.

౧॥ ౨॥ సహ-భా-పు. ౨-వ-౩. ౩॥ శ్రు-ప్ర-పు-౧-వ-౧౬. ౪॥ మనుస్మృ-౧౨-౧౦౫. ౫॥

౬॥ ౭॥ మనుస్మృ - ౧౨-౯౫. † క్వాచిత్కమ్. ¶ నిష్ఫలాఃపోక్తాః-పా.

వ్యా.—అవఱ్ఱిల్ ప్రత్యక్షమ్ ఇన్ద్రియగ్రహణ యోగ్యఙ్గళిలుమ్, అనుమానమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధవ్యాప్తి గ్రహణానురూపమాక కతిపయపరోక్షార్థఙ్గళిలుమ్ ప్రమాణమాకవుమ్, అతీన్ద్రియార్థత్తిల్ శాస్త్రమే ప్రమాణమాకవుమ్ నిష్కర్షిత్తు, అతుతన్నిలుమ్ '' వేదేకర్త్రాద్యభావాద్బలవతిహీనమైస్తత్స్వమూలే నీయమానే తన్మూలత్వేనమానం తదితరదఖిలంజాయతే''౧ ఎన్ఱు,అప్పడియే స్వప్రామాణ్యత్తుక్కు మూలసాపేక్షమాన పౌరుషేయశాస్త్రఙ్గళైప్పోలన్ఱు, స్వతః ప్రామాణ్యముడైయ వేదమే ప్రబలప్రమాణమాకవుమ్ అఱుతియిట్టిరుక్కుమ్ పరమవైదికరాకైయాలే, ఇప్రబన్ధత్తిల్ తామరుళిచ్చెయ్కిఱ అర్థఙ్గళెల్లామ్ వేదప్రతిపాద్య మెన్నుమిడత్తోఱ్ఱ, ముతలిలే వేదత్తై ప్రమాణమాక అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు, తదర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమత్తై యివ్వాక్యత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అ—'' ప్రత్యక్షానుమానాగమాఖ్యం ప్రమాణజాతమ్''౨ ఎన్ఱు,అభాష్యత్తైయుమ్ ''ప్రత్యక్షాదిదృష్టసమ్బన్ధ విశిష్టవిషయత్వాత్''౩ ఎన్ఱు,అభాష్యత్తైయుముట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రత్యక్షమిత్యాది) ఇన్ద్రియగ్రహణమ్-ఇన్ద్రియసన్నికర్షః. సన్నికర్షయోగ్యఙ్గళిలెన్ఱపడి. (ప్రత్యక్షసిద్ధవ్యాప్తీతి) ప్రత్యక్షగృహీత వ్యాప్తివిషయక పరామర్శాత్మకగ్రహణానురూపమాకవెన్ఱపడి. చక్షురాద్యుత్పన్నవ్యాప్తినిశ్చయానుగుణమాకవెన్ఱుమామ్. అతీన్ద్రియార్థత్తిల్ - అత్యన్తాతీన్ద్రియార్థత్తిల్. (శాస్త్రమే) ఎన్ఱ,అ అవధారణత్తాల్ - ప్రత్యక్షానుమానఙ్గళ్ శనవ్వాఙ్గళెన్ఱ,అతు. ఇత్తాల్ - సాఙ్ఖ్యర్కళుమ్ ప్రత్యక్షానుమానాగమఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమే ప్రమాణమాకక్కొణ్డార్కళేయాకిలుమ్, అనుమానత్తుక్కు అత్యన్తాతీన్ద్రియవిషయత్తిల్ ప్రవృత్తియుమ్ శాస్త్రత్తుక్కు అనుమానసిద్ధార్థ విషయకత్వముమ్ కొణ్డార్కళాకైయాలే, అభ్యుపగమప్రకారభేద మిరుక్కైయాలే, సాఙ్ఖ్యవైషమ్యముపపన్నమెన్ఱ,తాత్పర్యమ్.

''ప్రవృత్తిర్వానివృత్తిర్వా కృతకేనేతరేణవా। పుంసాంయేనోపదిశ్యేత తచ్ఛాస్త్రముపపద్యతే''౪ ఎన్ఱు,అ వార్త్తికగ్రన్థత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతుతన్నిలుమిత్యాది.) (వేదఇతి.) కర్తావాన పురుషనుమ్ అవనడియాకవరుమ్ దోషమూలత్వముమిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే స్వవ్యతిరిక్త ప్రమాణఙ్గళైప్పోలన్ఱ బలిష్ఠమాన వేదమానతు, * ¶సామాన్యవిశేషన్యాయాదికళాలే దేవర్విషయమాక నయిక్కప్పడానిన్ఱ,ళ్ళవళవిల్ తద్వ్యతిరిక్తస్మృత్యాది సకలముమ్ అన్దవేదత్తై మూలమాక వుడైత్తాయ్క్కొణ్డే ప్రమాణమాకిఱతెన్ఱు, అర్థాభిప్రాయేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వప్రామాణ్యత్తుక్కిత్యాది.) పౌరుషేయశాస్త్రత్తైప్పోలన్ఱ - పురుషకృతశాస్త్రత్తైప్పోలన్ఱ. (స్వతః ప్రామాణ్యముడైయవిత్యాది) జ్ఞానత్తుక్కుమ్ శబ్దత్తుక్కుమ్ ప్రామాణ్యమ్ స్వాభావికమ్; అప్రామాణ్యమ్ దోషకృతమ్. వేదత్తుక్కు వక్తావిల్లామైయాలే, ప్రామాణ్యమ్ నిర్బాధమెన్ఱ,తాత్పర్యమ్ (పరమవైదికరాకైయాలేయితి) వైదికపదత్తాలే - బాహ్యరైయుమ్, పరమపదత్తాలే - కుదృష్టికళైయుమ్ వ్యావర్త్తిక్కిఱతు.

(ముతలిలే వేదత్తై ప్రమాణమాకఅఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు) ఎన్ఱత్తాల్ - ''వేదోఖిలోధర్మమూలం తద్విదాఞ్చస్మృతిశీలే''౫ ఎన్ఱుపక్రమిత్తగౌతమధర్మశైలీ యివ్విడత్తిలే తోఱ్ఱుకిఱతెన్ఱు,సూచితమ్. అర్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమ్ క్రమత్తై - ఉపబృంహణకరణకత్వరూపమానప్రకారత్తై యెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—ప్రత్యక్షమ్ముతలాన మూన్ఱుమివర్క్కు ప్రమాణమాకిల్, ''వేదార్థమఱుతియిడువతు''ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతుక్కుత్తాత్పర్యమేతెన్ఱు,అ శఙ్కైక్కుయిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవఱ్ఱిలిత్యాది.)శాస్త్రమే ప్రబలప్రమాణమాకిల్ శాస్త్రవ్వాక్ వేదమెన్ఱు,మన్ఱే, ఇతిహాసపురాణాదికళుమన్ఱే, అవఱ్ఱై ప్రమాణమాకక్కొళ్ళాతే వేదత్తైమున్నవరుళిచ్చెయ్తతుక్కు త్తాత్పర్యమేతెన్ఱు,అ శఙ్కైక్కుయిలే, అవఱ్ఱుక్కుత్తరమ్- పౌరుషేయత్వనిబన్ధనమాన భ్రమవిప్రలంభాది దోషఙ్గళుణ్డాకైయాలే, వేదముణ్డాకిల్ ప్రబలప్రమాణమావతొఴియ తనక్కుత్తానే ప్రమాణమాక మాట్టాతెన్నుమత్తైత్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, వేదత్తైమున్నఱ అరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱు,ఱార్ (అతుతన్నిలుమిత్యాది.) పౌరుషేయత్వమడియాన దోషఙ్గళిల్లామైయాలే, వేదమే ప్రబలప్రమాణమ్; ఇతుణ్డానాలుమ్, ఉపబృంహణఙ్గళ్ ఇతిలర్థనిర్ణయత్తుక్కుపయుక్తమాయిరుక్కుమెన్నుమత్తై భట్టరరుళిచ్చెయ్త వచనత్తాలే యిఱ్ఱైవిక్కిఱార్ (వేదేకర్త్రాద్యభావాదిత్యాది.) ఇతుక్కర్థమ్ - వేదమానతు, కర్తావుమ్, కర్తావుక్కుళ్ళ దోషఙ్గళు మిల్లామైయాలే, బలవత్ప్రమాణమాయిరుక్కుమ్; ఇప్పడియిరుప్పదొన్ఱు విఱతు న్యాయఙ్గళాలే దేవరీర్ సొల్లువతాక నిశ్చయిక్కప్పట్టాళ్ళన; ఇవఱ్ఱై యొఴిన్దస్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళెల్లామ్ వేదమూలమాకవే ప్రమాణమాకానిన్ఱ,తెన్ఱు.

మీ.—నచ, సాఙ్ఖ్యయోగాదిష్వవిరుద్ధాంశస్యపరంపరయా వేదోదితపురుషార్థ సమ్బన్ధిత్వా చ్ఛాస్త్రత్వోపపత్తిరితివాచ్యమ్; †తథావిధానాంతేషాంవేదాన్తశాస్త్రవివాన్తర్గతతయా సారతమశబ్దార్థత్వేన భజనవిషయత్వాత్. కిఞ్చ, బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రస్య శాస్త్రత్వమ్ '' వేదాచ్ఛాస్త్రంపరంనాస్తి''౬ ఇత్యాదినానిషిద్ధమ్. నచాత్రపరశబ్దః- ఉత్కర్షవాచీ. తథాత్వేసమాభ్యనుజ్ఞానాపత్తేః; అతోఽత్రపరశబ్దఃఅన్యవాచీ.

౧॥ శ్రీరం-స్త-ఉ-౧౪. ౨॥ శ్రీభా-పు-౧౬౫-వ-౧౯. ౩॥ శ్రీభా-పు-౬౮-వ-౨. ౪॥ ౫॥ గౌతమధర్మే.

౬॥ ¶ '' *సామాన్యవిశేష గతిసామాన్యన్యాయాదికళాలే-పా-౩. † ''తథాత్వేవేదాన్తశాస్త్ర''-పా.

వ్యా.—అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణైకతానత్వఙ్గళాలే ఈశ్వరన్ అఖిలప్రమేయవిలక్షణనాయిరుక్కుమాపోలేయిఱే, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వఙ్గళాలే వేదమ్ అఖిలప్రమాణవిలక్షణమాయిరుక్కుమ్పడి; వేదత్తిన్నుడైయ అపౌరుషేయత్వాది, ‹‹వాచావిరూపనిత్యయా''౧ ఇత్యాదిశ్రుతియాలుమ్, ‹‹అనాదినిధనా హ్యేషా వాగుత్సృష్టాస్వయంభువా। ఆదౌ వేదమయీదివ్యా యతస్సర్వాః ప్రసూతయః''౨ ఇత్యాదిస్మృతియాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడానిన్ఱతిఱే. ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళ్ వేదనిత్యత్వత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, తదపౌరుషేయత్వముమ్ సిద్ధమిఱే. అతఏవ భ్రమవిప్రలమ్భప్రమాదాశక్తిరూప దోషచతుష్టయసమ్భావనాగన్ధరహితమా యిరుక్కుమ్· పౌరుషేయత్వమిఱే అవైవరుకైక్కు మూలమ్·

అ—వేదత్తిన్నుడైయ ప్రాబల్యత్తైయుపపాదిక్కిఱార్ (అఖిలేత్యాదియాలే.) ‹‹వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తినదైవంకేశవాత్పరమ్''౩ ఎన్ఱు, సహోపాదానమిరుక్కైయాలే సామ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్. అదిల్, కేశవశబ్దత్తాలే- *క్లేశనాశనత్వ కేశిహన్తృత్వఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వముమ్, బ్రహ్మరుద్రోత్పాదకత్వ ప్రశస్తకేశయుక్తత్వఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, కల్యాణైకతానత్వముమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఏవంభూతనాన కేశవనోడే సహనిర్దేశిక్కైయాలే లబ్ధమాన సామ్యముమ్ నిర్దోషగుణవత్వఙ్గళాలేయాకిఱతు. ‹‹వేదయతీతివేదః'' ఎన్ఱు అవ్యుత్పత్తియిలే కాలోపాధినిర్దేశమిల్లామైయాలే, నిత్యత్వముమ్ అపౌరుషేయత్వముమ్ లబ్ధమ్; ఇత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలేతి) (అఖిలప్రమేయ విలక్షణనాయిరుక్కుమాపోలే) ఎన్ఱతు - త్రివిధచేతనాచేతన విలక్షణనాయిరుక్కుమాపోలే యెన్ఱపడి. ఉపమానానుగుణమాక, అపౌరుషేయత్వరూప నిర్దోషత్వమ్ ప్రథమనిర్దిష్టమాకిఱతు; నిత్యత్వమ్ సర్వకాలసమ్బన్ధిత్వరూపమ్ వివక్షితమ్. అదైయాలే, ఉపమానగతకల్యాణైకతానత్వ స్థానీయమాన గుణమాకిఱతు. అఖిలప్రమాణవిలక్షణమ్ - స్మృతీతిహాసపురాణాదిరూప త్రివిధప్రమాణ వ్యావృత్తమెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, వేదత్తుక్కు నిత్యత్వమ్ - ఆనుపూర్వీనిత్యత్వమ్ వివక్షితమ్. శ్రుతియిలే ‹‹విరూప'' ఇతిసమ్బుద్ధి. (†విరూపైయాయ్ - బహువిధైయాయ్ - నిత్యైయాయ్, సర్వకాలసమ్బన్ధినియమాన, వాక్కాలేయెన్ఱపడి.) అనాదినిధనా- ఉత్పత్తినాశశూన్యా.

శ్రుతిస్మృతికళిలే నిత్యత్వమాత్రమ్ శొల్లియిరుక్క, అపౌరుషేయత్వమ్ సిద్ధిత్తపడియెఙ్ఙనే? ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్దవిత్యాది.) నిత్యత్వాదపౌరుషేయత్వమ్ అపౌరుషేయత్వాన్నిర్దోషత్వమ్ ఎన్ఱు, అతువివక్షితమ్.

భ్రమః - అన్యథాజ్ఞానమ్. విప్రలమ్భః- బుద్ధిపూర్వకపరభ్రమోత్పాదనరూపవఞ్చనమ్. ప్రమాదః- అనవధానమ్. అశక్తిః - కరణాపాటవమ్. యథార్థద్రష్టృత్వేసతియథార్థవక్తృత్వమాప్తత్వమ్. అదిల్, పూర్వదళదోషమ్ - భ్రమప్రమాదఙ్గళ్; ఉత్తరదళదోషమ్- విప్రలమ్భాశక్తికళెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—స్మృత్యాదికళ్ మూలసాపేక్షమాయ్, వేదమ్ స్వతఃప్రమాణమాయిరుక్కిఱపడియెఙ్ఙనే? ఎన్ఱు, అశఙ్కైయిలే, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వఙ్గళాలే యితు సర్వప్రమాణవిలక్షణమాయిరుక్కుమెన్నుమత్తై దృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణైకతానత్వఙ్గళాలే మెన్ఱు,తుడఙ్గి.) వేదమ్ సర్వప్రమాణవిలక్షణమాయిరుక్కిఱతు ఎన్బోలవెన్ని లరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలహేయప్రత్యనీకేత్యాది.) ఇతిన్నుడైయ అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వఙ్గళుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (వేదత్తిన్నుడైయవెన్ఱు,తుడఙ్గి.) ‹‹వాచావిరూపనిత్యయా'' ఎన్ఱ,గుక్కర్థమ్ - అగ్నిశ్రవణైయెన్ఱు, ఒరువనైసమ్బోధిత్తు, నిత్యమాననావాక్కాలే ఈశ్వరనైయఱియలామెన్ఱు. (అనాదినిధనా) ఎన్ఱు,అశ్లోకార్థమ్ - యాతొరువేదత్తిలే సకలజగత్తుక్కుళ్ళిన్నుడైయ పిఱవియుమఱియలాయిరుక్కుమ్; వేదస్వరూపియాయ్, ప్రత్యక్షాదిప్రమాణఙ్గళాల్ తళ్ళప్పోకామైయాలే విలక్షణైయాయ్, ఉత్పత్తివినాశరహితైయాయిరుక్కిఱ ఇన్దవాక్కానతు, ‹‹సంభావామ్యాత్మమాయయా''౪ ఎన్ఱు,అపడియే - తన్నిచ్చైయాలేయాయ్వన్ద పిఱవియొழிయ కర్మమడియాన పిఱవియిల్లామైయాలే, ‹‹స్వయంభు'' ఎన్ఱు, పేరైయుడైయ సర్వేశ్వరనాలే సృష్టికాలత్తిలే యుణ్డాక్కప్పట్టతెన్ఱు, ఇవన్ వేదత్తైయుణ్డాక్కుకైయావతు - సంహారకాలత్తిలే వేదఙ్గళైయెల్లామ్ తన్దిరువుళ్ళత్తిలేయొన్ఱాక్కియామెన్నైత్తుక్కొణ్డిరున్ద, సృష్టికాలమ్వన్దవాఱే బ్రహ్మాళుక్కు ఉపదేశిక్కై. ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళాలే వేదత్తుక్కు నిత్యత్వమన్ఱో, శొల్లిఱ్ఱు, అపౌరుషేయత్వమ్ శొల్లిల్ త్తిల్లైయేయెన్న; నిత్యత్వత్తుక్కు సాధకమ్ అపౌరుషేయత్వమాకైయాలే, ఇత్తాలే- సాధ్యమాననిత్యత్వమ్ శొన్నపోతే అపౌరుషేయత్వముమ్ విళుక్కాట్టాలే సిద్ధిక్కుమెన్ఱు,ఱాక (ఇన్దశ్రుతిస్మృతికళెన్ఱు,తుడఙ్గి.) అతఏవ - ఇతిన్నుడైయ అపౌరుషేయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే.

మీ—అపిచ,అత్రరత్నాకరస్య దృష్టాన్తత్వాద్దార్ష్టాన్తికేపిత్యాజ్యోపాదేయవిభాగవిషయస్యైకావయవిత్వమవగమ్యతే· నచబాహ్యాదిశాస్త్రస్య శిక్షాదివద్వేదశాస్త్రాంశత్వమ్; అతఃఅత్ర వేదశాస్త్రమేవ దార్ష్టాన్తికత్వేనవివక్షితే, త్యాజ్యోపాదేయవిభాగః క్రియతఇతివక్తవ్యమ్. తస్మాత్ అసారశబ్దో నబాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రపరః. ఏవమల్పసారసారశబ్దయోరపి ఐహికాముష్మికఫల తత్సాధన ప్రతిపాదకాంశపరత్వమ్ దురుపపాదమ్. ‹‹ఏతేనైనిరయాస్తాత''౫ ‹‹స్వర్గేపిపాతభీతస్య''౬ ఇత్యాదిభిఃవిషయానుభవస్యాసారత్వోక్తేః. యది భ్రాన్తిసిద్ధసుఖవివక్షయా సారశబ్దః,

౧॥ య-వే-కా-౨-ప్ర-౬-పం-౬౨-వా-౨. ౨॥ ౩॥ విష్ణుధర్మే. ౪॥ గీ-౪-౬.
౫॥ ౬॥ † కుణ్డలితమ్ - ౨ - శ్రీకోశత్తిలిల్లై.

వ్యా.—ఇప్పడియిరుక్కైయాలే ఇదుక్కు మేఱ్పట్టతోరుశాస్త్రమిల్లై. ఆకైయాలేయిఱే “సత్యంసత్యంపునస్సత్య ముద్ధృత్యభుజముచ్యతే । వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి నదైవం కేశవాత్పరమ్” ౧ ఎన్ఱు, ఐతిహాసికరాలుమ్ పౌరాణిక రాలుమ్ ఏకకణ్ఠమాకచ్చొల్లప్పట్టదు.

ఇదినైత్ తా మేల్లామ్ తిరువుళ్ళప్పత్తియిఱే “శుడర్ మిగుశురుతి”౨ ఎన్ఱు, నమ్మాళ్వారరుళిచ్చెయ్తదు. [౫ అవరైప్పిన్ శెల్లుమవరామ్ అభియుక్తాగ్రేసరరాన భట్టరుమ్, “ఆదౌ వేదాఃప్రమాణమ్”౩ ఎన్ఱారిఱే.

ఇత్తై వేదమెన్ఱదు, “వేదయతీతి వేదః” ఎన్ఱ, అవ్యుత్పత్తియాలే బుభుత్సుక్కళాయ్ ఆస్తికరాయిరుప్పార్ క్కు స్వార్థప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే.

అ —(ఇదుక్కు మేఱ్పట్టతోరుశాస్త్రమిల్లై) వేదత్తుక్కు మేఱ్పట్టతోరుహితానుశాసనమిల్లైయెన్ఱపడి. ఉక్తార్థఙ్గళుక్కు ప్రమాణమ్ (సత్యం సత్యమిత్యాది.) ప్రామాణ్యాతిశయసిద్ధ్యర్థమ్ “సత్యమ్, సత్యమ్-సత్యమ్” ఎన్ఱు, త్రివారమ్ శొల్లిఱ్ఱు (వేదశాస్త్రాత్పరమ్, వేదాత్మకశాస్త్రా దుత్కృష్టమ్. అత్ర, యోగ్యతయాశాస్త్రమెన్ఱ, అవిశేష్యమ్ వరుమ్ కేశవాత్ - బ్రహ్మరుద్రోత్పాదకాత్, ప్రశస్తకేశాత్, క్లేశనాశనాత్, కేశిహన్తుశ్చ; పరమ్ - ఉత్కృష్టమ్, దైవమ్ - దేవతా, నాస్తీత్యర్థమ్ కణ్డుకొళ్వదు. ఐతిహాసికరాలుమ్ - ఇతిహాసవిత్తుక్కళాలుమ్. పౌరాణిక రాలుమ్ - పురాణవిత్తుక్కళాలుమ్. ఏకకణ్ఠమాక - కణ్ఠోవాచకశబ్దస్స్యాత్; ఏకానుపూర్వీకశబ్దమాకవెన్ఱపడి. ఇవ్విడత్తిలే, “యథాహురై తిహాసికాః పౌరాణికాశ్చైవ సత్యంసత్యంపునస్సత్యమ్ ”౪ ఇత్యాదిసహస్రనామభాష్యసన్దర్భత్తైక్కణ్డుకొళ్వదు.

శుడర్ - తేజస్సాలే, మిగు - అతిశయిత్తైయాన, శురుతి - శ్రుతి ఎన్ఱపడి అవరై ప్పిన్ శెల్లుమవరాయ్ - తదనుసారిక్కళాయ్. అభి [౧౫ యుక్తానామ్, అగ్రేసరరాన - మున్నడక్కుమవరాన వెన్ఱపడి. ఆళ్వారైప్పిన్ శెల్లుకైయే అభియుక్తాగ్రేసరత్వత్తుక్కు హేతువెన్ఱు వ్యఙ్జి తమ్. ఇఙ్గే, అభియుక్తత్వమావదు - వేదప్రామాణ్య నిరూపణాధికృతత్వమ్ “అభియుక్తాశ్చయేయత్రయన్నిబన్ధప్రయోజనాః । తత్రత్యగుణ దోషాణాంజ్ఞానేచాధికృతామతాః”౫ ఎన్ఱు, ఉ అభియుక్తస్వరూపమ్ శొల్లిఱ్ఱు (ఆదౌ వేదాఃప్రమాణమ్) “ధర్మంజిజ్ఞాసమానానాంప్రమా ణం† ప్రథమంశ్రుతిః”౬ ఎన్ఱ, అప్పడియే - వేదఙ్గళినవ్యమూలకప్రామాణ్యయుక్తఙ్గళెన్ఱు, శ్రీరఙ్గరాజస్తవత్తిలే అరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱపడి.

(ఇత్తైయిత్యాది) (వేదయతీతివేదః ఎన్ఱ, అవ్యుత్పత్తియాలేయితి) “విద-జ్ఞానే”౭ ఎన్ఱ, అధాతువిన్ మేలే ణిచ్ వన్దు, అదిన్ మేలే [౨౦ *పచాద్యచ్ప్రత్యయమ్వన్దు, ణిచ్ప్రత్యయత్తుక్కు లోపమ్ వన్దు, వేదశబ్దమ్నిష్పన్నమాన్పడియాలే యెన్ఱపడి. బుభుత్సుక్కళాయ్ - బోద్ధే చ్ఛుక్కళాయ్. ఆస్తికరాయిరుప్పార్క్కు - పరలోకాస్తిత్వజ్ఞానముడైయవర్క్కు. స్వార్థప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే-స్వప్రతిపాద్యనాన సర్వకర్మసమారాధ్యనాన వెమ్పెరుమానై ప్రకాశిప్పిక్కైయాలే, (వేదమెన్ఱదు) ఎన్ఱుకూట్టవదు

ఇ-అ.—ఆక, (వేదత్తినుడైయ) [ప-౨౩-వ-౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (పౌరుషేయత్వమిఱేఅనైవరుక్కైక్కుమూలమ్) [ప-౨౩-వ-౭] ఎన్నుమళ వుమ్వర, ఇదినుడైయ అపౌరుషేయత్వనిత్యత్వఙ్గళుక్కు ప్రమాణఙ్గళై దర్శిప్పిత్తు, ఇదిల్ నిత్యత్వమ్ శొన్నపోతే అపౌరుషేయత్వముమ్ వస్తుగత్యా సిద్ధిక్కుమెన్నుమిడత్తైచ్చొల్లి, ఇదినుడైయ అపౌరుషేయత్వమ్ శొన్నపోతేవేదత్తుక్కు నాలుదోషముమిల్లై యెన్ఱు, తామెన్ఱు, అపౌరుషేయత్వ నిత్యత్వఙ్గళై సాధిత్తారాయ్నిన్ఱార్; ఇవ్వర్థత్తైనిగమియానిన్ఱుకొణ్డు (అఖిలహేయ) [ప-౨౩-వ-౨] ఇత్యాదివాక్యత్తోడే తలైక్కట్టుకిఱార్ (ఇప్పడియిరుక్కైయాలే యెన్ఱుతుడఙ్గి)

(సత్యంసత్యమ్) ఎన్ఱ, అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - మెయ్యేమెయ్యే, మీళవుమ్మెయ్యే. మెయ్ఎన్ఱు, ఒరుకాల్ శొల్లివిడాతే, పలకాల్ శొల్లుకి అదు- వేదమేప్రబలప్రమాణమ్, సర్వేశ్వరనేపరదేవతై ఎన్నుమిడత్తై యెల్లార్ నెఞ్జిలుమ్ పడుత్తుకైక్కాక. (ఉద్ధృత్యభుజముచ్యతే) ఎన్ఱు, శొన్న తుమ్- భ్రాన్తిమెన్ఱార్కళెన్ఱు, నిన్నైత్తుక్కైయెడుత్తు కూప్పిడుకిఱేనెన్ఱ, ఱార్. (వేదశాస్త్రాదిత్యాది) నీమెయ్యాక్కవుమ్ శపథపూర్వకమాకవుమ్ సాధిక్కుఱ వర్థమేతెన్నిల్; వేదమాకిఱశాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱ మేలానశాస్త్రమిల్లై, సర్వేశ్వరనైప్పఱ్ఱ మేలానదేవతైయిల్లై యెన్ఱ, అవిదువెన్ఱు, స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళుక్కుమున్నే వేదమే ప్రమాణమ్.

మీ.—తదాప్రకరణస్థ సారశబ్దానామర్థవైరూప్యమ్. అభ్రాన్తిసిద్ధసుఖమేవహ్యత్ర సారశబ్దవాచ్యమ్, తచ్చాత్మానన్దఏవ; “రసోవైసః”౮ ఇతి శ్రుతేః. అన్యథా, సారశబ్దస్యనానార్థత్వాపత్తిః. సారతరశబ్దస్యఇతరకప్రియాతిత్తుద్రాత్మప్రాప్తిపరత్వమప్యనుపపన్నమ్. తస్మాత్ అత్రాసార శబ్దేనఐహికాముష్మికైశ్వర్య ప్రతిపాదకాంశః; అల్పసారశబ్దేన-ఆత్మప్రాప్తితత్సాధనప్రతిపాదకాంశః; సారశబ్దేన - పరమాత్మప్రాప్తితత్ప్రాపక భక్తిప్రతిపాదకాంశః; సారతరశబ్దేన- అనుభవపరీవాహ రూపస్వార్థ కైఙ్కర్య తత్సాధనాత్మసమర్పణ ప్రతిపాదకాంశః; సారతమశబ్దేన - పరార్థ కైఙ్కర్యతత్సాధన సిద్ధోపాయ ప్రతిపాదకాంశశ్చఉచ్యతే ఉక్తార్థపరత్వేపదానాంస్వారస్యాతిశయోద్రష్టవ్యః

౧॥ హరివం-ఆశ్చర్యప-శేషధ-౨-౧౫ ౨॥ తి-వా-౧-౧-౭. ౩॥ శ్రీరం-స్త-ఉ-౧౯. ౪॥ సహ-భా-పు-౨-వ-౧౧ ౫॥
౬॥ మను-౨-౧౩. ౭॥ ధాతుపా-అదాదౌ-సి-కౌ-పు-౧౨౪-వ-౭. ౮॥ తై-ఆ-౭. † “పరమంశ్రుతిః” ఇతిముద్రితకోశేదృశ్యతే.

26-2-85.

వ్యా. — ఇప్పడియిరుస్సుళ్ళ వేదన్దాన్, ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే భాగద్వయాత్మకమా యిరుక్కుమ్· అత్తై ఇవ్విడత్తిల్ ఉభయభాగ సామాన్యవాచియాన వేదశబ్దత్తాలే సాకల్యేన శొల్లుకిఱతు.

(అర్థమ్) ఎన్ఱు, - పూర్వభాగప్రతిపాద్యమాన కర్మత్తైయుమ్, ఉత్తరభాగప్రతిపాద్యమాన బ్రహ్మత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిల్ "అథాతోధర్మజిజ్ఞాసా" ౧ ఎన్ఱుమ్ "అథాతోబ్రహ్మజిజ్ఞాసా"౨ ఎన్ఱుమిఱే ఉపక్రమిత్తతు; ఆకైయాలే, భాగద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యమ్, ఆరాధనరూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమిఱే.

అ.—ఇప్పడివేదశబ్దత్తుక్కు యౌగికత్వమ్, "య ఆత్మనఃపరోవేద్య స్తంవిష్ణుంవేదయన్తియత్ । తద్వేదానాంహివేదత్వం య స్తంవేద సవేదవిత్"౩ ఎన్ఱు భరద్వాజభగవానాలే శొల్లప్పట్టతు. "వేదాఖ్యాక్షరరాశి"౪ ఎన్ఱి,అభాష్యనిర్దేశమ్ వేదశబ్దయౌగికత్వవిరుద్ధమన్ఱు, 'యోగాదినా అర్థాన్తరవృత్తిసంభవేప్యేకత్రనియతత్వంహినామత్వమ్'౫ ఎన్ఱిఱే సహస్రనామభాష్యమ్. యాగవిశేషనామధేయఙ్గళాన ఉద్భిదాది పదఙ్గళుక్కు కేవలయౌగికత్వమ్ మీమాంసకరాలే శొల్లప్పట్టతు. యద్వా, వేదయిత్రుత్వమ్ యోగార్థమ్, ఆనుపూర్వీవిశేషమ్ రూఢ్యర్థతావచ్ఛేదకమెన్ఱు,-వేదశబ్దమ్ యోగరూఢమాయ్, రూఢ్యంశాభిప్రాయేణ వేదాఖ్యేతినిర్దేశమెన్ఱుమామ్. సర్వథా వేదశబ్దత్తిల్ యోగశక్తియిల్ వివాదమిల్లై. వైయాకరణరాలుమ్, "హలశ్చ"౬ ఎన్ఱి,అసూత్రవ్యాఖ్యానత్తిలే - "విద్యేతేజ్ఞాయేతే అనేనధర్మాధర్మావితివేదః" ఎన్ఱు, యోగవృత్తి కాట్టప్పట్టతు. "అనిశ్చినత్తి" ఎన్ఱుమాప్పోలే బోధకత్వాతిశయతాత్పర్యత్తాలే కరణత్తైకర్త్రావాక్కవివక్షిత్తు, ణిచ్ ప్రత్యయాన్తర్భావేనవ్యుత్పత్తి భరద్వాజభగవానాలే శొల్లప్పట్టతు. "ఉపేయప్రతిపత్త్యర్థాఉపాయాః అవ్యవస్థితాః" ౭ ఎన్ఱు,వైయాకరణర్ శొల్లుకైయాలే, ఇతువుమవర్కళుక్కభిమతమ్. ఆక, భరద్వాజవచనానుసారేణవాయ్త్తు ఇవర్ "వేదయతీతివేదః ఎన్ఱి,అవ్యుత్పత్తియాలే" [ప-౨౪-వ-౭] ఎన్ఱు,రుళిచ్చెయ్తతు ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. వేదశబ్దమ్ భాగద్వయాత్మకవేదపరమ్.

మేలే పూర్వోత్తరభాగానువాదమ్ పణ్ణుకిఱారాకైయాలే ఇత్యభిప్రేత్యాహ (ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే యితి) కర్మబ్రహ్మరూప ప్రతిపాద్యస్వభావవిశేషత్తాలే పూర్వోత్తరభాగరూప భాగద్వయాత్మకమెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, విధాయకత్వ ప్రకాశకత్వరూపస్వభావ విశేషఙ్గళాలే మన్త్రబ్రాహ్మణరూప భాగద్వయాత్మకత్వమ్ వివక్షితమన్ఱు, ఉభయేతిభాగద్వయ సాధారణవేదత్వ బోధకవేదశబ్దత్తాలేయెన్ఱపడి.

"వేదార్థమ్" ఎన్ఱి,అ ఏకవచనమ్ జాత్యేకవచనమ్, మేలే "స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమ్" [వా - ౨.] ఇత్యాదివిభాగమిరుక్కైయాలేయెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అర్థమెన్ఱు,పూర్వభాగేత్యాది.)

అతుక్కునియామక మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వోత్తరేత్యాదినా.) కర్మవిధిశేషదేవతానిరూపణ పరమాకైయాలే, దేవతామీమాంసై కర్మమీమాంసాన్తర్గతై ఎన్ఱు,"జైమినీయేనషోడశలక్షణేన" ౮ ఎన్ఱు,వృత్తికారర్ శొన్నారెన్ఱుమ్ తాత్పర్యత్తాలే, (పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిల్) ఎన్ఱతు. అన్దదేవతామీమాంసాసమాప్తియిలే, "అన్తేహరౌతద్దర్శనాత్స విష్ణురాహహి తంబ్రహ్మేత్యాచక్షతేతంబ్రహ్మేత్యాచక్షతే" ౯ ఎన్ఱు, తత్తత్కర్మారాధ్య దేవతాన్తర్యామి భగవదుపక్షేపమ్ పణ్ణుకైయాలే, తత్తద్దేవతారాధనకర్మఙ్గళ్ తదన్తర్యామి భగవదారాధనఙ్గళెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయాలే భాగద్వయత్తుక్కుమిత్యాది.)

ఇ-అ.—పూర్వభాగత్తాల్ ప్రతిపాద్యమ్ కర్మమెన్ఱుమ్ ఉత్తరభాగత్తాల్ ప్రతిపాద్యమ్ బ్రహ్మమెన్ఱుమ్ నియమిప్పారారెన్న; పూర్వభాగత్తుక్కు గ్రన్థమిడుకిఱ జైమినికర్మత్తైయడియాక త్తుడఙ్గుకైయాలుమ్, ఉత్తరభాగత్తుక్కు గ్రన్థమిడుకిఱ వ్యాసన్ బ్రహ్మత్తైయడియాకత్తుడఙ్గుకైయాలుమ్, ఇవైయిరణ్డుమే భాగద్వయప్రతిపాద్యమెన్ఱు, తోన్ఱియిరున్దతిఱేయెన్ఱి,ఱార్ (పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిలెన్ఱు,తుడఙ్గి.) పూర్వోత్తర భాగఙ్గళుక్కు ప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళానాల్, "వేదైశ్చసర్వైరహమేవవేద్యః"౧౦ ఎన్ఱి,అపడియే- వేదఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యన్ నానెన్ఱు, కృష్ణన్ శొన్నతోడు విరోధియాతో వెన్ఱి,అశఙ్కైయిలే; కర్మముమ్ భగవదారాధన రూపమాకైయాలే అవన్ శొన్నవచనత్తోడు విరోధియాతెన్ఱు, పరిహరిత్తుక్కొణ్డు, ఉక్తార్థత్తైనిగమిక్కిఱార్ (ఆకైయాలే యెన్ఱు,తుడఙ్గి.)

మీ.—నచ,"వేదసారోపనిషత్"౧౧ఇత్యాదినాఆచార్యహృదయవాక్యేనవిరోధః తస్యశబ్దప్రాధాన్యవివక్షయాకృతత్వేనతదభావాత్. కిఞ్చ, అత్రశాస్త్రచతుష్టయత్యాగ పూర్వకస్సారతమశాస్త్ర స్వీకారోహివిధీయతే. తత్రత్యాగస్యానువాద్యత్వంనసంభవతి; కైవల్యశాస్త్రస్య ఉపాదేయవేదాన్తశాస్త్రగతత్వేన తత్త్యాగస్యాప్రాప్తత్వాత్. విధేయత్వఞ్చనసంభవతి; బాహ్యకుదృష్టిశాస్త్రాణా మనవసరగ్రస్తత్వేన అప్రాప్తత్వాత్; కర్మకాణ్డస్య అల్పాస్థిరఫలత్వనిర్ణయేన తత్త్యాగస్య స్వతఃప్రాప్తత్వాచ్చ.

౧॥ పూ-మీ-౧-౧-౧. ౨॥ బ్రహ్మసూ-౧-౧-౧. ౩॥ ౪॥ శ్రీభా-పు-౧౪-వ-౩. ౫॥ సహస్రనామభా- పు-౩౪-వ-౩. ౬॥ అష్టా -౩-౩-౧౨౧ ౭॥ ౮॥ వృత్తిగ్రన్థే-శ్రీభాష్యే-పు-౧౧-వ-౫. ౯॥ ౧౦॥ గీ-౧౫-౧౫. ౧౧॥ ఆచార్యహృ - ప్ర- ౧ - వా - ౧౬.

వ్యా.—కర్మత్తిన్నుడైయ భగవదారాధనత్వమ్, “సఆత్మాఅఙ్గాన్యన్యాదేవతాః”౧ ఎన్ఱు, అగ్నీన్ద్రాదిసకలదేవతైకళుమ్, భగవచ్ఛరీరభూతరాక శాస్త్రఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే సిద్ధమిఱే. ఇవ్వాకారత్తైయఱిన్దు అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాన్తర్యామిసమారాధనమాక అనుష్ఠిక్కుమవర్కళిడత్తిల్, ఇత్తిన్నుడైయ భగవదారాధనత్వమ్ సుస్పష్టమాయిరుక్కుమ్. ఇవ్వాకారమఱియాత్తార్ అవ్వోదేవతామాత్రఙ్గళై యుద్దేశిత్తుప్పణ్ణుమ్ కర్మముమ్, వస్తుగత్యా భగవదారాధనమాయ్ త్తలైక్కట్టుమ్. “యేయజన్తిపితౄన్ దేవాన్ బ్రాహ్మణాన్ సహుతాశనాన్ । సర్వభూతాన్తరాత్మానంవిష్ణుమేవయజన్తితే”౨ ఎన్నక్కడవతిఱే. “యేఽప్యన్యదేవతాభక్తాయజన్తేశ్రద్ధయాఽన్వితాః। తేఽపిమామేవకౌన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్”౩ ఎన్ఱు, తానేయరుళిచ్చెయ్తానిఱే.

అ—ఉక్తార్థత్తిల్ శ్రుతిస్మృతికళై ప్రమాణమాకక్కాట్టుకిఱార్ (కర్మత్తిన్నుడైయవిత్యాదినా.) సఆత్మా - అన్దపరమాత్మావానవన్ శరీరి. అన్యాదేవతాః-అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాన్తరఙ్గళ్. అఙ్గాని-శరీరఙ్గళ్. సిద్ధమిఱే-శరీరప్రీణనమ్శరీరిపర్యవసితమాయల్లత్తిరాతైయాలేఅర్థాత్ లబ్ధమిఱేయెన్ఱపడి. ఇవ్వాకారత్తై - భగవదారాధనరూపత్తైయై. వస్తుగత్యా - భగవచ్ఛరీరత్వ రూపార్థస్వభావత్తాలే. ఆరాధనమాయ్ త్తలైక్కట్టుమ్ - ఆరాధనమాయ్ పర్యవసిక్కుమెన్ఱపడి. వచనత్తిలే, “విష్ణుమేవ”౨ ఎన్ఱ,అవధారణత్తాలే, భగవదారాధనత్వ బుద్ధివిరహితరై చ్చొల్లుకిఱతు. “విష్ణుమేవయజన్తి”౨ ఎన్ఱ,అతుక్కు హేతుకథనమ్ “సర్వభూతాన్తరాత్మానమ్”౨ ఎన్ఱ,ఉపదమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తై, (ఇవ్వాకారమఱియాత్తార్) ఎన్ఱుమ్, (వస్తుగత్యా) ఎన్ఱు,మరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (అవిధిపూర్వకమ్ - యజన్తి) విధియావతు-అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్; అతావతు - “చతుర్హోతారో యత్రసంపదంగచ్ఛన్తిదేవైః”౪ ఇత్యాదివేదాన్తవాక్యఙ్గళాలే అగ్నిహోత్రాదికర్మఙ్గళ్ యాతొరుపరమాత్మావానవన్ ఆత్మతయావస్థితనాయిరున్దుకొణ్డవళవిల్ తచ్ఛరీరభూతేన్ద్రాది దేవతైకళాలే సమ్పత్తైయడైకిఱతుకళెన్ఱు,పణ్ణప్పట్ట అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్; తత్పూర్వకమిన్ఱిక్కే యజిక్కిఱార్కళెన్ఱపడి. ఇత్తైయమ్బఱ్౭ (ఇవ్వాకారమఱియాత్తారిత్యాది) ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—కర్మమ్ దేవతాన్తరఙ్గళిన్నుడైయ ఆరాధనమెన్ఱు,శొల్లానిఱ్క,భగవదారాధనమెన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియెఙ్ఙనేయెన్న (కర్మత్తిన్నుడైయ విత్యాది.) ఆనాల్ఎల్లారుమ్ దేవతాన్తరఙ్గళై ఆరాధిక్కిఱోమెన్ఱిఱే ప్రతిపత్తియొళ్ళియ భగవానై ఆరాధిక్కిఱోమెన్ఱ ప్రతిపత్తియిల్లైయే, ఆనాల్ భగవదారాధనమెన్ఱ,అపడి యెప్పడియెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వాకారత్తైయిత్యాది.) వస్తుగత్యా భగవదారాధనమాయ్ త్తలైక్కట్టుమతుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱార్ (యేయజన్తీత్యాది.) యావర్శిలపేర్ వేఱొరుదేవతైయిన్నిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయరాయ్క్కొణ్డు శ్రద్ధైయోడేకూడికొణ్డుఅవ్వోదేవతైకళై యారాధిక్కిఱార్కళ్,అవర్కళుమెన్నైయే అబుద్ధిపూర్వకమాక ఆరాధిక్కిఱార్కళెన్ఱు,- *యేప్యన్యదేవతాభక్తాః శ్లోకతుక్కర్థమ్.

మీ—భజేదితివిధిశ్చ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్; ఉతఅప్రవృత్తప్రవర్తనమ్? ఆద్యే, “అధీతవేదఃపురుషః స్వయమేవప్రవర్తతే”౫“శ్రోతవ్యఇతిచానువాదః”౬ఇతిభాష్యవిరోధః. నద్వితీయః, ప్రథమసూత్రవత్ అత్రశ్లోకేసిద్ధేవ్యుత్పత్త్యాదేరప్రతిపాదనాత్.

నచ, అముముక్షువిషయోఽయంవిధిః; తదా అధీతసాఙ్గసశిరస్కవేదశ్శక్తత్రైవర్ణికోఽహ్యత్రనియోజ్యః; తంప్రతి కర్మవిచారత్యాగోనవిధేయః; బ్రహ్మవిచారఇవకర్మవిచారేప్యస్యాధికారిత్వాత్. నచాత్రత్యాగోఽనువాద్యః, అకృతకర్మవిచారత్వేన నిర్వేదాభావప్రసఙ్గాత్. తస్మాత్కర్మణామల్పాస్థిరఫలత్వనిర్ణయసహితానన్తస్థిరఫలాపాతప్రతీతేర్వేదాన్తశాస్త్రాధికారత్వాత్,అత్రతత్త్యాగపూర్వకతత్స్వీకారోనవిధీయతే. కిన్తు, సాఙ్గాధ్యయనేన తరతమభావాపన్నానేకపురుషార్థతత్సాధనాపాతప్రతీతియుక్తమ్,తత్రనిరతిశయ†పురుషార్థం పరమసుకృతవిశేషాదపేక్షమాణంశక్తంత్రైవర్ణికముద్దిశ్య, పరార్థకైఙ్కర్యసిద్ధోపాయపరం నిరతిశయపురుషార్థప్రతిపాదకం సారతమత్వాదుపాదేయమ్; అన్యత్సర్వంసాతిశయపురుషార్థతత్సాధనావబోధిత్వాత్త్యాజ్యమితివిధీయతే.

అత్ర, వేదాన్తసారశాస్త్రేకర్మశాస్త్రాధిగమస్యానధికారత్వాత్తత్త్యాగవిధిరయుక్తః. నచ, కర్మబ్రహ్మశాస్త్రయోస్త్యాగస్య విధేయత్వే తదుభయాప్రామాణ్యాపత్తిరితివాచ్యమ్; నిరతిశయపురుషార్థశాస్త్రాకాఙ్క్షారహితానాం మన్దభాగ్యానాం సుకృతతారతమ్యేనతత్రతత్ర అధికృతత్వసంభవాత్. తస్మాదత్రకర్మశాస్త్రత్యాగపూర్వకం స్వీకార్యత్వేనవిధేయం సారతమశాస్త్రంవేదాన్తశాస్త్రంనభవతి. కిన్తు,వేదాన్తసారశాస్త్రంతద్భిన్నమితిసిద్ధమ్.

† “పురుషార్థపరమంశంసుకృత” పా-౨.

౧॥తై-ఉ-శీక్షావల్లీ-అను-౫. ౨॥దక్షస్మృ. ౩॥గీ-౯-౨౩. ౪॥ఆరణమ్-ప్ర-౩-అ-౧౧. ౫॥శ్రీభా-పు-౧౭-వ-౫. ౬॥శ్రీభా-పు-౨౭-వ-౭.

వ్యా.—ఆకైయాలే ఎల్లాప్పడియాలుమ్ కర్మత్తుక్కు భగవదారాధనత్వమ్ సిద్ధమిఱే. ఇప్పడి ఆరాధనస్వరూపమాన కర్మముమ్ ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమాకిఱ అర్థద్వయత్తైయుమఱియవే, త్యాజ్యోపాదేయరూప సకలార్థఙ్గళైయుమఱియలామ్ ఆయిరుక్కైయాలే, భాగద్వయప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళెన్నుమిడమ్ ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; కర్మన్దాన్ బుభుక్షుక్కళుక్కు ఐశ్వర్యసాధనమాయ్, ముముక్షుక్కళిల్ భక్తినిష్ఠర్కు ఉపాసనాఙ్గమాయ్, ప్రపన్నర్కు కైఙ్కర్యరూపమాయిఱే యిరుప్పదు. ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ కర్మత్తిన్ వేషత్తై ఉళ్ళపడియఱియవే, అనన్తస్థిర ఫల బ్రహ్మప్రాప్తి కామరాన సాధకర్కు, ఇదు ఉపాసనాఙ్గత్వేనోపాదేయమ్, ఐశ్వర్యార్థికళుక్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాల్ త్యాజ్యమ్ ఎన్ఱఱియలామ్. అనన్యసాధనర్కు ఇదుక్కొణ్డు సాధిక్కత్తక్కతొన్ఱిల్లామైయాలే కైఙ్కర్యరూపేణోపాదేయమ్, ఉపాసకర్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే త్యాజ్యమ్ ఎన్ఱఱియలామ్.

అ.—ఇప్పడి భాగద్వయాత్మక వేదప్రతిపాద్యమ్ కర్మముమ్ బ్రహ్మముమిరణ్డెయానాల్ మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయవిభాగమెత్తాలే సిద్ధిప్పతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆరాధనస్వరూపేత్యాది) అత్తైయుపపాదిక్కిఱార్ (కర్మన్దానిత్యాదినా.) బుభుక్షుక్కళుక్కు - ఐశ్వర్యభోగేచ్ఛుక్కళుక్కు. (ఐశ్వర్యసాధనమాయ్) "ప్రాజాపత్యం గృహస్థానామ్"౧ "సర్వేభ్యః కామేభ్యః"౨ ఎన్ఱిత్యాదికళిలే చొల్లుకిఱపడియే పుత్రపశుస్వర్గాది సాధనమామెన్ఱపడి. ముముక్షుక్కళిల్ - మోక్షేచ్ఛుక్కళిల్. భక్తినిష్ఠర్కు - ఉపాయభక్తినిష్ఠర్కు. ఉపాసనాఙ్గమాయ్ - "యజ్ఞేన దానేన"౩ "సహకారిత్వేనచ"౪ ఎన్ఱిఱపడియే ఉపాసననిష్పత్తి విరోధిరజస్తమోనిబర్హణ హేతుభగవత్ప్రసాదజననార్థం నియమేనోపాదేయమామెన్ఱపడి. ప్రపన్నర్కు - సిద్ధోపాయవరణనిష్ఠర్కు. (కైఙ్కర్యరూపమాయిఱేయిరుప్పదు) ఎన్ఱదు - పరార్థమాక అనృశంస్యత్తాలే అనుష్ఠీయమానత్వమాకిఱ కైఙ్కర్యత్వమ్ రూపమ్, అసాధారణధర్మో యస్య తథావిధమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడి. యద్వా, *వినియోగపృథక్త్వన్యాయత్తాలే అధికార్యన్తరవిషయత్తిలే విహితత్తై ఐశ్వర్యసాధనత్వ విద్యాఙ్గత్వఙ్గళై యుడైత్తాయిరుక్కుమాపోలే, ప్రపన్నవిషయత్తిలే స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశేనానుష్ఠీయమానత్వమాకిఱ కైఙ్కర్యత్వం రూపం యస్య తథావిధమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడి. అథవా, ఊఱ్ఱమఱ్ఱనుష్ఠిక్కైయాకిఱ కైఙ్కర్యత్వం రూపం యస్య తథావిధమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడియాకవుమామ్. ఇమ్మూన్ఱుప్రకారముమ్, "ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమధర్మత్తైయుమ్" [వా-౨౭౮.] ఇత్యాదివ్యాఖ్యానత్తిలే స్పష్టమాకప్పోకిఱదు.

అనన్తమ్ - దేశపరిచ్ఛేద వస్తుపరిచ్ఛేద రహితమాయ్, స్థిరమ్ - కాలపరిచ్ఛేదరహితముమాన, ఫలముణ్డు - పురుషార్థమ్; అదువాన బ్రహ్మత్తినుడైయ ప్రాప్తియై యభిలషిత్తిరుక్కిఱ ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్కు. (ఉపాసనాఙ్గత్వేనోపాదేయమ్) పూర్వోక్తప్రకారేణ ఉపాసననిష్పత్త్యర్థమ్ నియతానుష్ఠేయతయా స్వీకార్యమెన్ఱపడి. ఐశ్వర్యార్థికళుక్కు పాదేయమాన వాకారత్తాలే - ఐశ్వర్యసాధనత్వత్తాలే, త్యాజ్యమ్ - అననుష్ఠేయమెన్ఱపడి. ఐశ్వర్యమ్ మోక్షవిరోధియాకైయాలే యెన్ఱు కరుత్తు.

అనన్యసాధనర్కు - పరిత్యక్తసాధ్య సాధనరాన సిద్ధోపాయనిష్ఠర్కు. ఇదుక్కొణ్డు - కర్మత్తాలే. (సాధిక్కత్తక్కతొన్ఱిల్లామైయాలే) ఎన్ఱదు - ప్రత్యవాయనివృత్తియాతల్, ఐశ్వర్యమాతల్, విద్యానిష్పత్తియాతల్, సిద్ధోపాయత్తుక్కు శక్త్యాధానమాతల్, సహజశక్త్యుద్బోధమాతల్ సాధిక్కప్పడుమతొన్ఱిల్లామైయాలే యెన్ఱపడి. కైఙ్కర్యరూపేణోపాదేయమ్ - పూర్వోక్తప్రకారేణ కైఙ్కర్యమాక అనుష్ఠేయమెన్ఱపడి. ఉపాసకర్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే - విహితత్వవిద్యా సహకారిత్వఙ్గళాలే యెన్ఱపడి. త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్ - అననుష్ఠేయ మెన్ఱఱియలామెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—భాగద్వయ ప్రతిపాద్యమ్ కర్మబ్రహ్మఙ్గళెన్బాన్ ఏన్ మఱ్ఱుమ్ త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై చ్చొల్లానిఱ్కవెన్న (ఇప్పడి ఆరాధన స్వరూపమాన కర్మమెన్ఱు తుడఙ్గి.)

మీ.—నచాత్ర సారతమశబ్దేనోపదేశశాస్త్రం రహస్యత్రయమభిధీయతే, తస్య కర్మవిచారానధికారత్వాదితి వాచ్యమ్. ఉత్తరోత్తరం పురుషార్థాతిశయ పరత్వప్రక్రమభఙ్గప్రసఙ్గాత్. ఏవం శక్తత్రైవర్ణికం నిరతిశయపురుషార్థకామముద్దిశ్యానేనవచనేన వేదాన్తశాస్త్రవిలక్షణంతత్సారశాస్త్రం విహితమ్. అస్యాపి శాస్త్రస్య సారాదిశాస్త్రమిశ్రితత్వేన దుర్వివేచత్వాత్ ఏతదుపదేశరూపం ఏతత్సమానార్థకం సుగ్రహం రహస్యత్రయం గ్రాహ్యమితి కతిపయవచనైరుచ్యతే "అనన్తపారమ్"౫ "శాస్త్రజ్ఞానమ్"౬ ఇత్యాదిభిః. తతశ్చ వేదాన్తశాస్త్రాదతిశయిత పురుషార్థతత్సాధనావబోధితత్సారశాస్త్రసఙ్గ్రహరూపం రహస్యత్రయలక్షణం ఉపదేశశాస్త్రం వేదాన్తశాస్త్రాద్భిన్నమితి సిద్ధమ్.

కిఞ్చ నాక్యగురుపరంపరా పూర్వకమిదం రహస్యత్రయం ఫలప్రవృత్తిపరమ్; నతు, సాధనప్రవృత్తిసఙ్గ్రహ పరత్వేన వేదాన్తశాస్త్రాన్తర్గతమ్, ఆత్రైవర్ణికోపదిష్టత్వాత్.

౧॥వి-పు-౧-౬-౩౭. ౨॥ ౩॥బృ-ఉ-౬-౪-౨౨. ౪॥బ్రహ్మసూ-౩-౪-౩౩. ౫॥ ౬॥

వ్యా· — బ్రహ్మత్తై యఱియుమ్బోతు, తత్స్వరూప రూప గుణ విభూతిక్కళైయెల్లా మఱియవేణ్డుకైయాలే, విభూతిభూత చేతనాచేతనఙ్గళిన్ స్వరూపమఱియలామ్. అఖిల జ్ఞానానన్దలక్షణమాన చేతనస్వరూపవైలక్షణ్యమఱియాక వరుకిఱ అఱ్ఱాకైయాలే, కైవల్యత్తిన్ వేషముమఱియలామ్. బ్రహ్మత్తినుడైయ శేషిత్వప్రాప్యత్వఙ్గళై యఱియవే, తదనుభవాదిక్కళ్ పురుషార్థమెన్ఱఱియలామ్. తదుపాస్యత్వశరణ్యత్వఙ్గళైయఱియవే, తత్ప్రాప్తిసాధనవిశేషఙ్గళై యఱియలామ్·

అ —(తత్స్వరూపేత్యాది) తత్స్వరూపమ్ - అన్దబ్రహ్మత్తినుడైయ ధర్మిస్వరూపమ్. రూపాణి, విగ్రహాః, గుణాః, జ్ఞానాదయః, సౌన్దర్యాదయశ్చ విభూతయః - నియామ్యభూతాస్త్రివిధచేతనాచేతనవర్గాః.

జ్ఞానానన్దలక్షణమాన - జ్ఞానానన్దస్వరూపమాన. చేతనస్వరూపవైలక్షణ్యమఱియాక-హేయవికారాస్పదానిత్యాచేతనత్తైప్పఱ్ఱి వ్యావృత్తిరూపఙ్గళాన స్వయంప్రకాశత్వానన్దత్వ సతతైకరూపత్వ నిత్యత్వఙ్గళఱియాక. వరుకిఱత్తాకైయాలే - ఏతజ్జ్ఞానహేతుకాత్మానుభవేచ్ఛామూలక సాధనానుష్ఠానసాధ్యమాకైయాలేయెన్ఱపడి. కైవల్యత్తిన్ వేషముమ్ -ఆత్మమాత్రానుభవత్తినుడైయ నిత్యత్వాద్యాకారముమ్. ఇన్ద ఉమ్మైయాలే - త్రిగుణాచిద్విశేషతన్మిశ్రజీవానుభవరూపమాయ్ అల్పమాయ్ క్షయిష్ణువాన ఐశ్వర్యత్తిన్ వేషమ్ సముచ్చితమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

(బ్రహ్మత్తినుడైయవిత్యాది) “బ్రహ్మపరిబృఢంసర్వతః”౧ఎన్ఱు, స్వవ్యతిరిక్త సర్వాపేక్షయా సర్వప్రకారబృహత్త్వముడైయ వెమ్బెరుమానుడైయ కిఞ్చిత్కార్యత్వరూపశేషిత్వత్తైయుమ్, అనుభావ్యత్వ రూపప్రాప్యత్వత్తైయుమ్ అఱియవే, అన్దబ్రహ్మత్తినుడైయ అనుభవముమ్ తద్విషయకిఞ్చిత్కారరూప కైఙ్కర్యముమ్ ప్రయోజనమెన్నుమవఱ్ఱినుడైయ బ్రహ్మవిషయత్వాత్తాలైశ్వర్యకైవల్యోత్కృష్టత్వత్తైయు మఱియలామెన్ఱపడి.

(తదుపాస్యత్వేత్యాది) మోక్షార్థప్రసాద జనకోపాసన కర్మత్వరూపమాన అన్దబ్రహ్మత్తినుడైయ ఉపాస్యత్వత్తై యఱియవే, తదుపాసనమ్ మోక్షసాధనమెన్ఱఱియలామ్; అన్ద ఉపాసనాశక్తరాన స్వగతస్వీకారనిష్ఠరుడైయ రక్షణేసాధుత్వరూపమాన శరణ్యత్వత్తైయఱియవే, అశక్తాధికారతయా అనుకల్పభూతస్వగతస్వీకారరూపసాధనవిశేషత్తైయఱియలామెన్ఱపడి. యద్వా, నిరపేక్షోపాయత్వరూప భగవచ్ఛరణ్యత్వత్తైయఱియవే, సిద్ధోపాయరూపమాన అన్దఅనుభవకైఙ్కర్యరూప పురుషార్థసాధనవిశేషత్తై యఱియలామెన్ఱుమామ్.

ఇ-అ —(శేషిత్వమ్) ఎన్ఱతు “నాకిఞ్చిత్కుర్వతః”౨ఎన్ఱతు; కైఙ్కర్యనిష్ఠరాన ప్రపన్నర్ విషయమ్; ప్రాప్యత్వమ్, అనుభవపరరాన ఉపాసకర్ విషయమ్.

మీ.—యద్యపి రథకారాదేరగ్న్యాధానాదావివ విశేషవచనాత్ తదధికారస్సంభవతి “నాగ్న్యాచార్యతాంక్వచిత్”౩ ఇత్యాచార్యత్వనిషేధేపి “నచహీనవయోజాతిః ప్రకృష్టానామనాపది”౪ఇతి ఆపద్విషయే ఆచార్యత్వఞ్చసంభవతి తథాపి, “మన్త్రంనియతమగ్రాహ్యణాంయోహీనాయప్రయచ్ఛతి। సవైహీనగురుర్నిత్యస్తేనసార్థంపతత్యధః”౫ఇతి ప్రణవగ్రహణ తదుపదేశయోర్నిషిద్ధత్వేన అస్యసాధనప్రవృత్తిత్వే ప్రణవాన్విత మన్త్రోపదేష్టృత్వానుపపత్తేః తదుపదిష్టం ఇదం ఫలప్రవృత్తిపరం భవితుమర్హతి; తత్పరత్వేతు ముక్తానామివస్వయంప్రయోజనత్వేన సప్రణవేఅధికారస్సంభవతి. అతఏవాపశూద్రాధికరణే అధ్యాపనకర్మానుష్ఠానానుగుణజ్ఞానాభావాదనధికార ఉచ్యతే. తేషాంప్రబన్ధవిశిష్టప్రణవ మన్త్రానుచ్చారణస్తులోకసఙ్గ్రహార్థమ్; - అన్యథాజన్మాన్తరసంస్కార వశాత్స్వాధ్యాయ జ్ఞానవతాం శ్రీవిదురాదీనాం “ధారణే†శరీరభేదః”౬ ఇతి ప్రత్యవాయాపత్తిః. శ్రీభక్తిసారాదిషు “కృష్ణానాంవ్రీహీణాంనఖనిర్భిన్నమ్”౭ ఇతి వేదధారణంప్రత్యక్షమ్. ఏవంధారణేపి ప్రత్యవాయాభావే సాధనానుష్ఠానోపయోగిజ్ఞానద్వారా తద్ధృతవేదస్య సాధనత్వవిరహఃప్రయోజకః అతస్సర్వత్ర‡సాధనత్వాకారస్యైవ వర్ణాదిసాపేక్షత్వాత్ ఫలరూపప్రణవోపదేష్టృత్వం పరాఙ్కుశాదీనా ముపపద్యతే; అతః ఫలప్రవృత్తిపరమ్. అతఏవ స్వయంఫలరూపం రహస్యత్రయం సప్రణవం సర్వాధికారమితి సిద్ధమ్. భగవదుపదిష్ట రహస్యత్రయవివరణరూపాః దివ్యప్రబన్ధా అస్యశాస్త్రస్యవిషయాః, తదుభయమీమాంసారూపమిదఞ్చ ఫలప్రవృత్తిశాస్త్రమ్. తస్మాద్విషయప్రయోజనసత్వాదారమ్భణీయమితి.

నను, “శ్రుతిపథవిపరీతంక్ష్వేళకల్పం శ్రుతౌచ ప్రకృతిపురుషభోగప్రాపకాంశోనపథ్యః। తదిహవిబుధగుప్తం మృత్యుభీతావిచిన్వన్త్స్వపనిషదమృతాబ్ధేరుత్తమం సారమార్యాః”౮ఇతి వేదాన్తాచార్యోక్తిః కథమివసఙ్గచ్ఛత ఇతిచేత్. యథాఽవీతరాగాణాంషట్కర్మణి అశ్రద్ధావారణాయ బ్రహ్మశాస్త్రంకర్మశాస్త్రశేషభూతంతదన్తర్గతం జైమినినావర్ణితమ్. తథా ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానరహితానాం సాధ్యోపాయశాస్త్రే అశ్రద్ధామాభూదితి సిద్ధోపాయశాస్త్ర మతిరిక్తమపి సాధనభక్తి ప్రపత్తిశాస్త్రేఽన్తర్భావితమితి తాత్పర్యాత్

† “హృదయభేదాత్ - పా-౨-౩. ‡ “సాధనానుష్ఠానస్యైవ” - పా-౨. § “ఉద్ధృతం” - పా-౩

౧॥ యాస్కనిరుక్తే. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ గౌతమధర్మే-౧౨-౫.
౭॥ య-వే-కా-౧-ప్ర-౮-అ-౯. ౮॥ రహస్యత్రయసారే - సారనిష్కర్షాధికారే.

19-3-85.

మూ. — అఱుతియిడువతు

వ్యా.—సాధ్యాన్తరసాధనాన్తరఙ్గళినుడైయ త్యాజ్యత్వత్తైయుమ్, బ్రహ్మత్తినుడైయ నిరతిశయభోగ్యత్తైయుమ్, అనన్యసాధ్యత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రకారతయా పరతన్త్రమాన స్వస్వరూపత్తైయుమ్ దర్శిక్కైయాలే, సుస్పష్టమాక వఱియలామాకై, ఇప్పడియిరుక్కైయాలే భాగద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యమ్, ఆరాధనస్వరూపమాన కర్మముమ్, ఆరాధ్యవస్తువాన బ్రహ్మముమెన్ఱు కొళ్ళైయిల్లై. "త్వదర్చావిధిముపరిపరిక్షీయతే పూర్వభాగః । ఊర్ధ్వో భాగస్త్వదీహాగుణవిభవపరిజ్ఞాపనైస్త్వత్పదాప్తౌ"౧ ఎన్ఱిఱే భట్టరరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్పడి భాగద్వయ ప్రతిపాద్యఙ్గళాన ఇవ్వర్థఙ్గళై యఱుతియిడుకైయావతు - కర్మత్తినుడైయ స్వరూపాఙ్గఫలాదికళైయుమ్ బ్రహ్మత్తినుడైయ స్వరూపరూపగుణ విభూత్యాదికళైయుమ్ సంశయవిపర్యయమఱ నిర్ణయిక్కై.

అ.—(సాధ్యాన్తరేత్యాది) అనన్తత్వస్థిరత్వస్వరూపోచితత్వఙ్గళాలే స్వోత్కృష్టావధిరహితమాన బ్రహ్మత్తినుడైయ భోగ్యతైయై దర్శిక్కైయాలే ఐశ్వర్యకైవల్యరూపసాధ్యాన్తరఙ్గళినుడైయ అల్పత్వాస్థిరత్వానుచితత్వఙ్గళాకిఱ త్యాగార్హతైయై సుస్పష్టమాక వఱియలామ్. ఆవృత్తానావృత్తకర్మజన్యస్వర్గఙ్గళుక్కు మిథస్తారతమ్యమ్పోలే ఉన్నైయమన్ఱిక్కే, (సుస్పష్టమ్) ఎన్ఱతు. "నాయమాత్మాప్రవచనేన"౨ ఇత్యాదికళాలే ప్రమితమాన ఎమ్పెరుమానుడైయ స్వేతరసాధ్యత్వాభావమాకిఱ అనన్యసాధ్యత్వత్తైయుమ్, తాదృశానన్యసాధ్య భగవత్ప్రకారత్వాత్మకతత్పారతన్త్ర్య రూపచేతనస్వరూపత్తైయుమ్ దర్శిక్కైయాలే, ఉపాసనాదికళాన ఇతరసాధనఙ్గళినుడైయ భగవదసాధనత్వ భగవదనభిమతత్వరూపమాయాన త్యాగార్హతైయై యఱియలామెన్ఱపడి. ఇఙ్గుమ్, "నహ్యధ్రువైః"౩ ఇత్యాదిశ్రుత్యనుసంహితవ్యతిరేక వ్యాప్తియాలుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగవిధియాలుమ్, ఉత్తమమధ్యమాధమాధికారి విభాగత్తాలుమ్, సాధనాన్తర త్యాజ్యతైయై స్పష్టమాక వఱియలామ్. అనన్యసాధ్యస్వరూపమాన భగవత్పరిబృఢత్వత్తైయుమ్, "అనైశ్వర్యాత్స్వభావజాత్"౪ ఇత్యాదియిలవగతమాన అనన్యసాధనత్వ రూపమాన చేతనగత భగవత్పారతన్త్ర్యత్తైయుమ్ దర్శిక్కైయాలే, సుస్పష్టమాక వఱియలామెన్ఱపడి. "తదుపాస్యత్వత్తైయఱియవే అనుభవసాధనవిశేష మఱియలామ్" ఎన్ఱపడియైత్తు, ఇఙ్గే (బ్రహ్మత్తినుడైయ - అనన్యసాధ్యత్వత్తై) ఎన్కైయాలే - ఉపాసనసాధ్యమోక్షత్తుక్కుమ్ సిద్ధోపాయ సాధ్యమోక్షత్తుక్కుమ్ మిథోభేదముణ్డెన్ఱు, అభిమతమెన్ఱు వ్యఞ్జితమ్.

పూర్వోభాగః - వేదత్తిల్ పూర్వభాగమానతు, త్వదర్చావిధిముపరి - దేవరీరుడైయ ఆరాధనకర్తవ్యతా జ్ఞాపనత్తిలే, పరిక్షీయతే - పరిక్షీణమాకిఱతు. ఆరాధనత్తై జ్ఞాపిత్తు నివృత్తవ్యాపారమాకిఱతెన్ఱపడి. ఊర్ధ్వోభాగః - ఉత్తరభాగమానతు, త్వదీహాగుణవిభవ పరిజ్ఞాపనైః - దేవరీరుడైయ జగన్నిర్మాణాది చేష్టైయెన్న, జ్ఞానశక్త్యాది గుణఙ్గళెన్న, నిత్యవిభూతి లీలావిభూతియాకిఱ విభవఙ్గళెన్న, ఇవఱ్ఱినుడైయ సర్వప్రకారైస్సహజ్ఞాపనఙ్గళాలే, త్వత్పదాప్తౌ - ప్రాప్తశేషియాన దేవరీరుడైయ తిరువడికళై ప్రాపిక్కైఅత్తిలే, పరిక్షీయతే - ఉపక్షీణమాకిఱతెన్ఱపడి. "ఆదౌ వేదాః ప్రమాణమ్"౧ ఎన్ఱ పూర్వోపాత్త శేషమిత్తు.

ఇవ్వర్థఙ్గళై - కర్మబ్రహ్మఙ్గళై. స్వరూపమ్ - అఙ్గి అఙ్గమ్ - నియమేనోపాదేయమానప్రయాజాది. ఫలమ్ - స్వర్గాది సంశయమ్ - అనధీతశాఖైకళిలుమ్ అనధీతవేదాన్తఙ్గళిలుమ్ ఏతద్విరుద్ధార్థసంశయమ్. విపర్యయమ్ - అవైకళిల్ ఏతద్విరుద్ధార్థ నిశ్చయమ్.

మీ.—ఏవం యద్యపి - "అథభగవత్తః ప్రథితామ్"౫ "గురుభ్యస్తద్గురుభ్యశ్చ"౬ ఇత్యనుసంహితవాక్యగురుపరమ్పరా మన్త్రస్య ఫలప్రపత్తిపరత్వేసఙ్గతా, నషడఙ్గప్రపత్తిపరత్వే. తథాపి సాధనప్రపత్తిశాస్త్రస్య సమ్ప్రదాయత్వే, తన్నిష్ఠానాం తత్ర శ్రద్ధా స్యాదితి వాక్యగురుపరమ్పరా సాధనప్రపత్తిశాస్త్రే ప్రయోజితా

అత్రాయం సఙ్గ్రహః:— విషయస్సారభాగోఽస్యవేదాన్తాత్పరఇష్యతే । పరత్వం సారశాస్త్రస్య 'అసార' మితిమానతః॥ తత్రాసారపదం నైవ బాహ్యశాస్త్రపరం భవేత్ । అపూర్వార్థహితాజ్ఞాది బోధకం శాస్త్రమీరితమ్ ॥ 'శాసనాచ్ఛాస్త్ర' మిత్యుక్తే నైతద్బాహ్యగమాదిషు। 'యావేదబాహ్యాః' ఇత్యుక్తేః 'వేదాచ్ఛాస్త్ర' మితిస్మృతేః॥ కిఞ్చాత్ర గణవదృష్టాన్తాద్వేదేత్యాజ్యం హిగమ్యతే। సారాల్పసారశబ్దాభ్యామైశ్వర్యన్నాభిధీయతే॥ నిరయత్వస్మృతేర్నోచేల్లక్షణా సారశబ్దయోః। అబాధితాత్యల్పసుఖం నాపిసారతరం భవేత్॥ తస్మాదసారాదిపదైరదిచ్ఛిద్భ్రిష్మ్యవృత్తిషు। శాస్త్రాణ్యధికృతాన్యత్ర క్రమేణాభిహితానిహి॥ సిద్ధోపాయపరం శాస్త్రముక్తం సారతమన్త్వితి। కిఞ్చాత్ర పూర్వకాణ్డస్య త్యాగపూర్వకసేవనమ్ । వేదాన్తేసఙ్గతం నైవతద్విచారాధికారశే॥ కిఞ్చోపదేశశాస్త్రంచ పరాఙ్ముఖశముఖోదితమ్ । సాధనత్వపరం నైవ ప్రపత్తేః ప్రణవాన్వితమ్॥ తస్మాదారభ్యతాం శాస్త్రమిదం సవిషయాదికమ్॥ ఇతి. ——(ఇతివిషయనిరూపణాధికారః. ౧.)——

——(౨- అథమీమాంసానిరూపణాధికారః.)——

(అఱుతియిడువతు) కరణసత్త్వేపి పరికరాభావాదనారమ్భణీయమితిశఙ్కాయా సఙ్గతిః. సంశయస్తు ఇదం శాస్త్రమనారమ్భణీయ ముతారమ్భణీయమితి. తదర్థం మీమాంసాలక్షణపరికరసమ్పత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి, తదర్థమస్యప్రబన్ధస్య అబాధితన్యాయనిబన్ధనాత్మకత్వం

౧॥ శ్రీరఙ్గ- ఉత్తర-౧౯. ౨॥కఠోప-౨-౨౩. ౩॥కఠోప-౨-౧౦. ౪॥ ౫॥రహస్యత్రయసారే-ఉపోద్ఘాతాధికారే. ౬॥ రహస్యత్రయసారే - గురుపరమ్పరాధికారే.

వ్యా.—అతుతాఙ్ శెయ్యుమ్బోతు సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయత్తాలుమ్, సకలవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయత్తాలుమ్ శెయ్యవేణుమ్.

అ—ఇఙ్గే, ''అధీతశాఖార్థస్య సంశయవిపర్యయాదినిరాసకో న్యాయః''[౧] ఎన్ఱు, పూర్వోత్తరమీమాంసైకళై అధీతవేదార్థనిర్ణయోపయోగికళాక శ్రుతప్రకాశికైయిలే శొల్లుకైయాలే, అవఱ్ఱైయుమ్ ఉడాతే స్మృత్యాదిమాత్రత్తైయిడు త్తతు - ''అనధీతశాఖార్థైకకణ్ఠ్యేన నాధీతశాఖార్థజ్ఞాపనార్థముపబృంహణమ్''[౨] ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిల్ శొన్నపడియే అనధీతశాఖైకళిల్ విరుద్ధార్థపరత్వజ్ఞానమ్ వర్తిత్తాల్ మీమాంసాముఖేన పణ్ణప్పట్ట అధీతశాఖార్థనిర్ణయముమకిఞ్చిత్కరమామెన్ఱుమ్ ప్రాధాన్యత్తైప్పఱ్ఱవుమ్, ''స్మరన్తిచ''[౩] ''స్మృతేశ్చ''[౪] ఎన్ఱు, మీమాంసైయిలుమ్ శ్రుత్యర్థనిర్ణాయకత్వేన పురస్కృతఙ్గళాకైయై ప్రాధాన్యత్తైప్పఱ్ఱవుమ్, స్మృత్యాదిమాత్రత్తైయిడు త్తతు అత స్తదనుగుణమాక, ''హస్తేనావద్యతి'' ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ హస్తరూపకరణ సామర్థ్యానుగుణమాక పురోడాశావదానమ్ ప్రతిపాదితమానాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్, స్మృతీతిహాసపురాణరూపకరణ సామర్థ్యత్తాలే ''వేదార్థమఱుతియిడుకైయాతు'' ఎన్ఱ, అవిత్తాల్ అనధీతశాఖార్థైకకణ్ఠ్యేన అధీతశాఖార్థనిర్ణయమ్ వివక్షితమాకక్కడవతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతుతాఙ్ శెయ్యుమ్బోతెన్ఱుతుడఙ్గి.)

సకలశాఖా ప్రత్యయన్యాయత్తాలుమెన్ఱతు - ''నామరూపధర్మవిశేషపునరుక్తినిన్దాశక్తి సమాప్తివచన ప్రాయశ్చిత్తాన్యార్థ దర్శనాచ్ఛాఖాన్తరే కర్మభేదస్స్యాత్ ఏకం వా సంయోగరూప చోదనాఖ్యావిశేషాత్''[౫] ఎన్ఱు, పూర్వమీమాంసైయిల్ ద్వితీయాధ్యాయత్తిల్ శొన్న శాఖాన్తరాధికరణ న్యాయత్తాలుమెన్ఱపడి. సకలవేదాన్తప్రత్యయ న్యాయత్తాలుమెన్ఱతు - ''సర్వవేదాన్త ప్రత్యయం చోదనాద్యవిశేషాత్''[౬] ఎన్ఱు, ఉత్తరమీమాంసైయిల్ తృతీయాధ్యాయత్తిల్ శొన్న సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయత్తాలుమెన్ఱపడి.

శాఖాన్తరాధికరణోక్త న్యాయత్తిలుఙ్గాట్టిల్ అతిరిక్తమానతొరున్యాయమ్ ''సర్వవేదాన్తప్రత్యయం చోదనాద్యవిశేషాత్''[౬] ఎన్ఱ, ఇ సూత్రత్తిల్ వ్యుత్పాద్యమన్ఱెన్ఱుమిడమ్, ''విద్యాసు గుణోపసంహారాదిచిన్తనార్థం శాఖాన్తరాధికరణోక్త న్యాయస్తత్ఫలఞ్చ స్థిరీక్రియతే''[౭] ఎన్ఱు, వేదాన్తదీపత్తిలుమ్, ''అత్రతు, శాఖాన్తరాధికరణోక్త న్యాయో వేదాన్తవాక్యేషు కిం ప్రవర్తతే, ఉత నేతి సంశయ్య, ప్రపఞ్చిత ఇతి సఙ్గ్రహ్యతే''[౮] ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిలుమిరుక్కైయడియాలుమ్, ''సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయ శ్చాత్ర భవతో విపరీతఫలః, సర్వశాఖాసు కారణాన్వయినాం సర్వజ్ఞత్వాదీనాం గుణానా మత్రోపసంహారహేతుత్వాత్''[౯] ఎన్ఱ, శ్రీభాష్యత్తాలుమ్, ''కుత్రచిత్క్వచిద్వచనమన్యత్రాపి తత్ప్రాప్తిం వారయతి చేత్సర్వ శాఖాప్రత్యయనయో నిర్విషయస్స్యాత్''[౧౦] ఎన్ఱ, శ్రుతప్రకాశికైయాలుమ్ వేదాన్తవాక్యవిషయత్తిలుమ్ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయమ్ సఞ్చారితమాకైయాలే స్పష్టమాయిరుక్క, న్యాయద్వయమాక వరుళిచ్చెయ్తపడియెన్నెన్నిల్; విషయభేదత్తాలే ఒరున్యాయమెన్నవుమామ్, పృథఙ్న్యాయమెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ''విశేషానుగుణ్యేన సామాన్యస్య తాత్పర్య వర్ణనమాత్రం సామాన్యవిశేషన్యాయః'' ఎన్ఱు, వివక్షిత్తాల్, ఛాగపశువాక్య విషయత్తిలుమ్ పదాహవనీయవాక్య విషయత్తిలుమ్ సామాన్యవిశేషన్యాయమ్ సఞ్చరిక్కుమెన్నవుమామ్, విరోధపరిహారాయ సఙ్కోచత్తై వివక్షిత్తాల్ ఉత్సర్గాపవాదన్యాయముమ్ ఉపాత్తవిషయే సఙ్కోచత్తై వివక్షిత్తాల్ ఛాగపశున్యాయముమెన్ఱు, న్యాయద్వయమెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. గోబలీవర్దవాక్యదృష్టన్యాయత్వ రూప సామాన్యధర్మ వివక్షయా గోబలీవర్దన్యాయమొన్ఱెన్నవుమామ్, వైయర్థ్యపరిహారాయ సఙ్కోచత్తైయుమ్ గామానయ బలీవర్దమానయ ఎన్ఱు, విధినిషేధఙ్గళైయుమ్ వివక్షిత్తాల్, న్యాయద్వయమెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. ''సన్దిగ్ధేతు వాక్యశేషాత్''[౧౧] ''ఛాగో వా మన్త్రవర్ణాత్''[౧౨] ఎన్ఱ, అ అధికరణద్వయత్తిల్ విశేషానుసారేణ సామాన్యనిర్ణయవివక్షయా ఒరున్యాయమే వ్యుత్పాద్యమెన్నవుమామ్, విశేషశబ్దత్తిన్నుడైయ ఏకవాక్యగతత్వభిన్నవాక్యగతత్వరూప హేతుభేదవివక్షయా న్యాయద్వయమ్ వ్యుత్పాద్యమెన్నవుమాయిరుక్కుమ్; అప్పడియే ఇఙ్గుమ్ తత్తదధ్యేతాక్కళుక్కాక వోరొరుమ్ నానావేదఙ్గళిలుమ్ విధేయమెన్ఱు, వివక్షిత్తాల్, సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయమే ఎన్నవుమామ్, తాదృశనానావేదత్తిన్నుడైయ సాధ్యత్తైకవేష క్రియారూపత్వత్తై నియామకమాక వివక్షిత్తాల్ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయముమ్, అన్ద నానా వేదాన్త విధేయత్తిన్నుడైయ సిద్ధరూపత్వత్తై నియామకమాక వివక్షిత్తాల్ సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయముమెన్ఱు, న్యాయద్వయమెన్నవుమాయిరుక్కుమ్. ఇవ్వర్థమ్, పూర్వోక్తదీపభాష్యాది పర్యాలోచనైయాలుమ్, ''సర్వవేదాన్తప్రత్యయత్వేఽస్థితేపి ప్రతివేదం స్వరభేదాదుద్గీథాదయో భిద్యన్తే...సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయేన చ సర్వాసు శాఖాసు క్రతురేకః''[౧౩] ఎన్ఱ, భాష్యస్థవిభజ్య నిర్దేశస్వారస్యపర్యాలోచనైయాలుమ్ సిద్ధమ్; ఇతైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై న్యాయద్వయమాక వరుళిచ్చెయ్తార్.

మీ.—నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థం ఏతత్కర్తుః ప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానం బాధితమ్- ఉతాబాధితమితి. తదర్థం అస్యజ్ఞానస్య స్వతో... ...త్వపరావరతత్త్వోపదేశ మూలకత్వమ్, అస్య మననసామర్థ్యం చ నాస్తి-ఉతాస్తీతి. యదా నాస్తి, తదా ఏతత్ప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానస్య బాధసంభవాత్ ఏతత్ప్రబన్ధస్య అబాధితన్యాయ నిబన్ధనత్వాభావేన మీమాంసాలక్షణపరికరశూన్యత్వాదిదం శాస్త్రమనారంభణీయమితి పూర్వపక్షఫలఫలితభావః.

౧॥ శ్రుత- ౨॥ శ్రుత- ౩॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౪౬. ౩-౧-౧౪. ౪-౧-౧౦. ౪॥ ౧-౨-౬. ౪-౩-౧౦. ౫॥ పూర్వమీ-౨- ౬॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౧. ౭॥ వేదాన్తదీపే-పు-౧౨౮-వ-౨. ౮॥ శ్రుతప్రకా-పు-౬౫౩-వ-౨౨. ౯॥ శ్రీభా-పు-౧౧౦-వ-౪. ౧౦॥ శ్రుతప్రకా- ౧౧॥ పూర్వమీ- ౧౨॥ పూర్వమీ- ౧౩॥ శ్రీభా-పు-౬౯౮-వ-౬.

వ్యా. — అదిల్ సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమావదు- ఒరువాక్యత్తిలే ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్, అదిన్నుడైయ అఙ్గోపాఙ్గాదిక్కళై నేరాకవఱిక్కైక్కాక, శాఖాన్తరఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ సఞ్చరిత్తు,అవఱ్ఱిల్ శొల్లుకిఱవర్థఙ్గళిలుమ్ జ్ఞానమ్ పిఱన్దు,అవ్వర్థఙ్గళుక్కు అన్యోన్యవిరోధఙ్గళైయుమ్ శమిప్పిత్తు, తనక్కభిమతమాన అఙ్గిరామోడే శేరుమవఱ్ఱైచ్చేర్కై.

సకలవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమావదు - ఒరువేదాన్తత్తిలే ఒరువాక్యమ్ ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్, అల్లాద వేదాన్తఙ్గళిలుమ్ సఞ్చరిత్తు, అవఱ్ఱిల్ శొల్లుకిఱ అర్థఙ్గళుక్కు అన్యోన్యవిరోధమ్ పిఱవాతపడి విషయవిభాగమ్ పణ్ణి, తనక్కభిమతమాన వర్థఙ్గళోడే శేరుమవఱ్ఱైచ్చేర్కై.

అ.—అప్పడియే ఇవరుమ్,న్యాయద్వయమెత్తు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అదిల్ సకలశాఖేత్యాది.) ప్రతీయతేయత్ తత్ప్రత్యయమ్. ప్రతీయమానమిత్యర్థః. సకలశాఖాసుప్రత్యయం సకలశాఖాప్రత్యయమ్, తత్రదృష్టోన్యాయః సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయః ఎన్ఱు,విగ్రహమ్ కణ్డు కొళ్వదు. ఇప్పడియే సర్వవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయశబ్దత్తుక్కుమ్ విగ్రహమాకక్కడవదు. విహితస్యపునర్విధానమ్ కూడామైయాలే నానాశాఖకళిల్ విధిక్కప్పడుకిఱజ్యోతిష్టోమం భిన్నభిన్నమాకక్కడవదెన్ఱు, పూర్వపక్షిత్తు, తత్తచ్ఛాఖాధ్యేతృ ప్రతిపత్త్యర్థమాక పునర్విధానముపపన్నమాకైయాలే నానాశాఖైకళిల్ విధేయజ్యోతిష్టోమమొన్ఱే,యెన్ఱు, నిర్ణయిత్తు, తత్ఫలమాక శాఖాన్తరోక్తఙ్గళాన అఙ్గఙ్గళుముపసంహార్యఙ్గళెన్ఱుమ్, అదిల్ విరుద్ధాఙ్గఙ్గళుక్కు వికల్పాఙ్గీకారత్తాలే విరోధశమనమెన్ఱుమ్, అవిరుద్ధాఙ్గఙ్గళుక్కు సముచ్చిత్యానుష్ఠానమెన్ఱుమ్ నిర్ణయిక్కై-సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరువాక్యత్తిలిత్యాదినా.)

(సకలవేదాన్తేత్యాది) పూర్వోక్తరీత్యా ఛాన్దోగ్యాది వేదాన్తఙ్గళిలే సదాదిశబ్దఙ్గళాలే ఓరర్థత్తైచ్చొన్నాల్ వేదాన్తాన్తరఙ్గళిలుమ్ అవ్వర్థమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు, తత్సద్బ్రహ్మాదిశబ్దఙ్గళుమ్ *భాగపఱున్యాయత్తాలే ఏకవిషయమెన్ఱుమ్, అదుక్కు ప్రయోజనమ్ కారణవస్తువుక్కు అబృహత్వాది వ్యావృత్తియెన్ఱుమ్, త్రివృత్కరణాద్యుపసంహారముమ్ సర్వజ్ఞత్వాదికారణత్వాపేక్షితగుణాన్వయముమ్ కారణత్వశఙ్కితదోషనివృత్తియుమ్, ఇత్యాదికళెన్ఱు, నిర్ణయిక్కై - సర్వవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరువేదాన్తత్తిలిత్యాదినా.) సకలశాఖాప్రత్యయన్యాయమ్ కర్మవిషయమెన్నుమిడమ్ తోన్ఱ పూర్వత్రాఙ్గోపాఙ్గాదిశబ్దనిర్దేశమ్, ఇన్దుసర్వవేదాన్త ప్రత్యయన్యాయమ్ సిద్ధవస్తువిషయమెన్నుమిడమ్ తోన్ఱ అఙ్గాదిశబ్ద నిర్దేశమ్ పణ్ణాతే అర్థశబ్దనిర్దేశమ్ పణ్ణినదెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు.

మీ.—యదాచాస్య స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృతపరావరతత్వోపదేశమూలకం ప్రతితన్త్రార్థ జ్ఞానంమనన సామర్థ్యఞ్చాస్తి,తదా, ఏతద్దృష్టన్యాయస్య తత్వజ్ఞానస్యచ అబాధితతయా ఉక్తప్రబన్ధస్య అబాధితన్యాయనిబన్ధనత్వ సంభవాత్ మీమాంసాసంభవేన పరికరసత్వాదిదమారంభణీయమితి సిద్ధాన్తేఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, వేదాన్తసారవాక్యసఙ్గ్రహరహస్యత్రయస్య విషయత్వాత్ప్రతి తన్త్రార్థప్రమాయాం కరణసంభవేఽపి తావన్మాత్రాన్నార్థనిర్ణయః కర్తుంశక్యతే, మీమాంసాలక్షణ పరికరాభావాత్. వ్యాకరణాదివత్ మీమాంసాయాః పరికరత్వమ్, "పురాణన్యాయ మీమాంసా ధర్మశాస్త్రాఙ్గమిశ్రితాః । వేదాస్స్థానాని విద్యానాం ధర్మస్యచచతుర్దశ"[1] ఇత్యాదిభిరుక్తమ్. - "ధర్మేప్రతీయమానేహివేదేన కరణాత్మనా । ఇతికర్తవ్యతాభాగం మీమాంసాపూరయిష్యతి"[2] ఇత్యభియుక్తైరప్యుక్తమ్.

నచాస్యప్రబన్ధస్యమీమాంసాత్వసంభవః - అర్వాచీనజడమతిభిః లౌకికవాక్యానామివ వేదాన్తసారభూతానా మత్యన్తాలౌకికార్థానాం వాక్యానాం స్వోత్ప్రేక్షితన్యాయైరర్థనిర్ణయస్యకర్తుమశక్యత్వాత్. ప్రత్యుత ఏతత్ప్రబన్ధనిబద్ధన్యాయానాం ధర్మత్యాగప్రాపకాన్తరాసాధనత్వాదిసాధకానాం వేదవిరుద్ధత్వేన తర్కాభాసత్వమేవ. తదుక్తమ్ "ఆర్షంధర్మోపదేశఞ్చ వేదశాస్త్రావిరోధినా। యస్తర్కేణానుసన్ధత్తే సధర్మంవేదనేతరః"[3] ఇతి. అతః పరమర్షిభిర్న్యాయప్రజ్వలితచేతోభిరేవ ఆలౌకికవాక్య మీమాంసాకార్యా. భవదభిమతప్రతితన్త్రసిద్ధార్థాః నకేనాపిమహర్షిణా మీమాంసితాః. నవావేదాన్తవాక్యవిచారేణైదంపర్యేణ ప్రవృత్తైస్సూత్రకారైర్దిఙ్మాత్రం వాసూచితమ్.

నచ ఇతిహాసశ్రేష్ఠ శ్రీరామాయణ మహాభారతాభ్యాం అర్థనిర్ధారణాత్పరమర్షివచనానుగుణ్య మస్తీతివాచ్యమ్. మీమాంసయానిర్ణీతే వేదార్థే తదుపబృంహణస్య తత్సంవాదితయా †తత్స్థిరీకరణార్థత్వేన మీమాంసాయాఏవాన్తరఙ్గత్వాత్ సాధనప్రపత్తిపరవేదాన్త వాక్యజాతస్య, "నానాశబ్దాదిభేదాత్"[4] "పురుషవిద్యాయామపిచేతరేషామనామ్నానాత్"[5] ఇత్యాదిభిస్సూత్రకారైశ్చిన్తితమ్. తతశ్చ సాధనప్రపత్తేస్సూత్రకారేణసూచితత్వాదాధునికైస్తదనుసారేణ ఏతద్విషయప్రబన్ధనిర్మాణముపపద్యతే. తస్మాత్ త్వదభిమతప్రతితన్త్రార్థపరత్వేన వేదాన్తవాక్యస్య కస్యాపి కేనచిన్మహర్షిణాపి చిన్తితత్వాదర్శనాత్, ఇదానీంస్వోత్ప్రేక్షితన్యాయానాం తర్కాభాసత్వసంభవాచ్చ మీమాంసావిరహాన్నేదమారంభణీయమితి

౧॥ ౨॥ ౩॥ మనుస్మృ- ౪॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౫౬. ౫॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౨౪. † తత్స్థిరీకరణా-౨.

మూ. — స్మృతీతిహాసపురాణజ్గళాలే.

వ్యా.—ఇప్పుత్తాల్ మహామతిగళాన మహర్షిగళుక్కు ఒప్పియ, అల్లాత్తార్ కుఱ్ఱ చ్చెయ్యప్పోకామైయాల్, ఉపబృంహణజ్గళ్ కొణ్డే నిర్ణయిక్క వేణుమ్. అక్కైయాలే తన్నిణ్గాయిక జ్గళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్మృతీతిహాసపురాణజ్గళాలే ఎన్ఱు.) స్మృతిగళావన-అత్తరాన మన్వత్రివిష్ణుహారీత యాజ్ఞవల్క్యాదిగళాలేఅభిహితజ్గళానధర్మశాస్త్రజ్గళ్.

అ.—అల్లాత్తార్ కుఱ్ఱ - అల్పశ్రుతర్ కుఱ్ఱ

"శ్రుతిస్స్మృతిః" ఎన్ఱు, - సహోపాదానస్థలజ్గళిల్ స్మృతిశబ్దమ్ ధర్మశాస్త్రేతిహాసపురాణజ్గళుక్కు సామాన్యేనవాచకమ్; ఇతిహాస పురాణశబ్దజ్గళోడే సహనిర్దేశస్థలత్తిలే, స్మృతిశబ్దమ్ గోబలీవర్దన్యాయత్తాలే ధర్మశాస్త్రమాత్రపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్మృతిగళావన వెన్ఱుతుడజ్గి.) ఆప్తరాన - యథార్థద్రష్టాక్కళాయ్ యథార్థవక్తాక్కళుమాన "యద్వైకిఞ్చమనురవదత్తద్భేషజమ్"౧ "మన్వర్థవిపరీతాతుయాస్మృతిస్సానశస్యతే"౨ "ధర్మశాస్త్రేషుమానవమ్"౩ ఇత్యాదియైయిట్టాణ్డు మన్వత్రీతి మనువై మున్నే ఉపాదానమ్ పణ్ణిఱ్ఱెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"వాసిష్ఠంచైవహారీతం వ్యాసంపారాశరంతథా । భారద్వాజంకాశ్యపీయం స్మృతిషట్కస్తుసాత్త్వికమ్ । మానవంయాజ్ఞవల్క్యఞ్చ ఆగ్నేయందాక్షమేవచ । కాత్యాయనంవైష్ణవఞ్చ స్మృతిషట్కస్తురాజసమ్"౪ ఎన్ఱు,- మనుస్మృతియై రాజసస్మృతిగళిలే పరిగణిత్తాలుమ్, సుబాలోపనిషదుపబృంహణత్వత్తాలే సాత్త్వికాంశభూయస్త్వ ముణ్డాయిరుక్కుమ్. కిన్తు, హారీతాదిస్మృతిగళిఱ్పోలే సాత్త్వికాసాధారణధర్మజ్గళ్ ముఖతః ప్రతిపాదితజ్గళల్లామైయాలే, రాజసేషుపరిగణనమ్ పణ్ణిఱ్ఱెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, హారీతస్మృతియోడేయొక్క మనువిష్ణుయాజ్ఞవల్క్యస్మృతిగళై ఉపాదానమ్పణ్ణియరుళిఱ్ఱెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు అభిహితజ్గళాన - ఉక్తజ్గళాన. ధర్మశాస్త్రజ్గళ్ - ఆచారవ్యవహారప్రాయశ్చిత్తాత్మక ధర్మప్రమితిజనక గ్రన్థజ్గళెన్ఱపడి. ఇజ్గే "ధర్మశాస్త్రంతువైస్మృతిః"౫ ఎన్గిఱ విధ అభిప్రేతమ్.

మీ.—అతోఽభ్యతే;- (అఱుదియిడువతు) - వక్ష్యమాణప్రబన్ధేన న్యాయనిబన్ధనాత్మనా వేదార్థనిర్ణయం కరోమీత్యర్థః. అయంభావః -సూత్రత్వన్నామ నతావజ్జాతివిశేషః. కిన్తు "అల్పాక్షరమ్"౬ ఇత్యాదిలక్షణయుక్తత్వమ్; తచ్చ ఆధునికవాక్యేష్వపిసంభవతి. అత ఏవఆధ్యాపిభాషాన్తరవిషయే, కావ్యాలఙ్కారాది విషయేచ,బుద్ధిసౌక్ష్మ్యల్లక్షణ సూత్రప్రణేతారోదృశ్యన్తే తతశ్చ అప్రతిహతన్యాయ నిబన్ధనత్వమేవసూత్రత్వమ్; తచ్చవక్ష్యమాణస్యాప్యవ్యాహతమ్.

నచ వేదాన్తసారవాక్యానామత్యన్తాలౌకికానా మాధునికజడమతిభిరశక్యార్థదర్శనత్వా త్తద్విషయసూత్రప్రణయనాసంభవః. ఉక్తభోద్యస్యవ్యాసాదావపితుల్యత్వాత్. నచతస్య స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృతపరావరతత్త్వతయా ఽలౌకికార్థవిషయసూత్రప్రణయనం సంభవతీతి వాచ్యమ్. యోగసిద్ధౌతత్త్వజ్ఞానమ్, తత్త్వజ్ఞానేసతియోగసిద్ధిరిత్యన్యోన్యాశ్రయాత్.

యదివ్యాసేనపూర్వాచార్యపరంపరాప్రాప్త పరావరతత్త్వజ్ఞానవతః పరాశరాదేస్సకాశాదేవవేదార్థాన్ శ్రుత్వా, శ్రుతానాంజగద్బ్రహ్మణోశ్శరీరశరీరిభావాదీనాం ప్రతితన్త్రార్థా నామనుగుణన్యాయైస్స్వయోగమహిమ కృతబుద్ధి సౌక్ష్మ్యకృతైః శ్రుతార్థమననరూపన్యాయనిబన్ధనం కృతమితిమన్యసే. తర్హి, నిర్హేతుకభగవత్కటాక్షలబ్ధపరావరతత్త్వయాథాత్మ్యవిద్భిః పరాఙ్కుశాదిసూరిభిరుపదేశతః ప్రబన్ధైశ్చప్రాప్తానాం తత్తదాచార్యపరంపరాప్రాప్తానాం ప్రతితన్త్రార్థానాం భగవన్నిర్హేతుకరక్షకత్వాదీనాం స్వాచార్యముఖాచ్ఛ్రుతానాం స్వయోగమహిమలబ్ధబుద్ధివిశేషేణోత్ప్రేక్షితన్యాయవిశేషైశ్శ్రుతప్రతితన్త్రార్థానుసై ర్మననరూపన్యాయనిబన్ధనాత్మక సూత్రసన్దర్భశాస్త్రనిర్మాణ ముపపద్యత ఇతిపశ్యతుభవాన్.

నచ, వేదవిరుద్ధార్థత్వాత్తర్కాభాసతా, తదవిరోధస్యతత్రతత్రవక్ష్యమాణత్వాత్. తస్మాదస్మిన్ శాస్త్రేవాక్య విచారాత్మకాశ్రప్రమాణావిరుద్ధాన్యాయాః వ్యుత్పాద్యన్త ఇతి అస్యమీమాంసారూపత్వా దిదంశాస్త్రమారంభణీయమితి.

అత్రాయంసఙ్గ్రహః - ప్రమితౌప్రతితన్త్రాణాంసారోయద్యపిసాధనమ్ । మీమాంసారహితంనేదమారభ్యమితిచేన్నతత్ ॥ నిర్హేతుకకృపా... యాథాత్మ్యదర్శినామ్ । శఠజిత్ప్రముఖ్యానాముపదేశాత్ క్రమాగతాత్ ॥సంసిద్ధాఃప్రతితన్త్రార్థాన్యాయజ్వలితచేతసామ్ । న్యాయైర్నిరూపితాశ్చాత్ర తస్మాదారభ్యతామితి॥ ——(ఇతిమీమాంసానిరూపణాధికారః. ౨.)——

——(3 - అథ ఉపబృంహణనిరూపణాధికారః.)——

(స్మృతీతిహాసపురాణజ్గళాలే.) మీమాంసారూపేతి కర్తవ్యతా సిద్ధావపి సంవాదుపబృంహణాభావా దనారమ్భణీయమితి శఙ్కాయాస్సఙ్గతిః. ఇదంశాస్త్రమనారంభణీయ ముతారంభణీయమితి సంశయః. తదర్థం న్యాయనిర్ణీతే ప్రతితన్త్రార్థే ఉపబృంహణసంవాదోనాస్తి- ఉతఅస్తీతి. తదర్థంవ్యాసాదీనాం స్మృతి ప్రణేతౄణా ముక్తప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానంనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థంనిష్ఠాభావోఽజ్ఞానాభావద్యోతకః-

౧॥ ౨॥ 3॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ స్కాన్దే - శ్రుతప్రకా- పు- ౪- వ-౧౮. ౭॥

28-3-85.

వ్యా.— ఇతిహాసఙ్గళావన - పురావృత్త ప్రతిపాదకఙ్గళాన శ్రీమద్రామాయణ మహాభారతాదికళ్.
పురాణఙ్గళావన - సర్గాదిపఞ్చలక్షణోపేతఙ్గళాన బ్రాహ్మపాద్మవైష్ణవాదికళ్.

వేదార్థమఱుదియిడువతు ఇవఱ్ఱాలేయెన్ఱు, ఇప్పడినియమేన వరుళిచ్చెయ్‌తతు, ఇవఱ్ఱైయొఴియ స్వబుద్ధ్యానిర్ణయిక్కుమళవిల్, అల్పశ్రుతనానవనుక్కు విప్రతిపత్తివరుమాకైయాలే, వేదకాలుష్యహేతువామెన్ఱు, నినైత్తు· ఇన్నియమద్దాల్ "ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదంసముపబృంహయేత్ । బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయం ప్రతరిష్యతి"[1] ఎన్ఱు, బార్హస్పత్యస్మృతియిలుమ్ మహాభారతత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టదిఱే.

అ.—పురావృత్తప్రతిపాదకఙ్గళానవెన్ఱతు - "ఇతిహాసః పురావృత్తమ్"[2] ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ.

(సర్గాది) ఎన్ఱవిడత్తిల్ ఆదిశబ్దత్తాలే - ప్రతిసర్గశబ్దిత ప్రళయాదికళ్ వివక్షితమ్. ఇఙ్గే, "సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చ వంశమన్వన్తరాణిచ | వంశానుచరితంచైవ పురాణం పఞ్చలక్షణమ్"[3] ఎన్ఱవివై వివక్షితమ్. (బ్రాహ్మేతి) ఇఙ్గుమ్, సాత్త్వికఙ్గళాన పాద్మవైష్ణవఙ్గళోడే రాజసమాన బ్రాహ్మత్తై సహోపాదానమ్ పణ్ణియరుళిఱ్ఱు సాత్త్వికాంశభూయస్త్వత్తైప్పఱ్ఱ. (వేదార్థమఱుదియిడువతిత్యాది) పూర్వాపరనిర్దేశత్తాలే ఉద్దేశ్యవిధేయభావమ్ తోఱ్ఱుకిఱతాయ్, అతిలుద్దేశ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకత్వమ్ విధేయత్తుక్కుత్ తోఱ్ఱుక్కడవతాయ్, "వేదార్థసమ్యఙ్నిర్ణయత్వం యత్ర తత్ర స్మృత్యాదికరణకత్వమ్" ఎన్నుమ్ వ్యాప్తితోఱ్ఱుకిఱతాయ్, అత్తాల్ వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తిలభిక్కుమతాయ్, అతుశాస్త్రసిద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (నియమేనవరుళిచ్చెయ్‌తతైత్తుడఙ్గి.) నియమేనవరుళిచ్చెయ్‌తతు-వ్యాప్తితోఱ్ఱ వరుళిచ్చెయ్‌తతైయెన్ఱపడి. విప్రతిపత్తి - విరుద్ధప్రతిపత్తి. వేదకాలుష్యహేతువామ్ - అన్తస్థదర్శన ప్రతిబన్ధక క్షోభహేతువామ్. అథవా, వేదపురుషకోపహేతువామెన్ఱపడి. ఉక్తవ్యాప్తిక్కు శాస్త్రసంహితత్వత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇన్నియమద్దానిత్యాదినా.) పూర్వార్ధమ్ ఉపబృంహణకర్తవ్యతావిధిపరమ్; తత్ర వేదశబ్దో వేదాన్తపరః. ఉత్తరార్ధమ్ వ్యతిరేకవ్యాప్తిపరమాయ్, అన్వయవ్యాప్తి వ్యఞ్జకమెన్ఱుకరుత్తు. అన్ఱిక్కే, పూర్వార్ధత్తిలుమ్ సకరణకోపబృంహణక్రియావిధియాయ్, క్రియయా కరణమాక్షిప్తమాయిరుక్క, "ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్"[1] ఎన్ఱు, కరణవిధిపాక్షికాప్రాప్తివిషయత్తిలుమ్ ప్రాపకమాయ్, "సర్వేద్రవ్యైథయోనియమవిధయః"[4] ఎన్ఱపడియేపూర్వోక్తవ్యాప్తిలభిక్కిఱతు. ఉత్తరార్ధమ్ వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తియైయనువదిక్కిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి (ఇన్నియమద్దానిత్యాది) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌కిఱారెన్ఱుమామ్.

ఇ-అ.—పురావృత్త ప్రతిపాదకత్వమావతు - మున్బుణ్డాన వృత్తాన్తత్తైచ్చొల్లుమతాన వెన్ఱపడి.

"ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్"[1] ఎన్ఱవశ్లోకత్తాలే - ఇతిహాసపురాణఙ్గళాలే వేదత్తై వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణక్కడవనెన్నుమతుతా నెతుక్కాక వెన్నాల్, అల్పశ్రుతర్ నిమిత్తమాక వేదమానతు ఇవనేత్తుక్కిడానేయెన్ఱు, భయప్పడుకైయాలే అతినుడైయనివృత్తిక్కాక వెన్నుమిడత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు (ఇతిహాసపురాణాభ్యామిత్యాద.)

మీ.—ఉత నేతి. యదా నిష్ఠాభావో జ్ఞానాభావద్యోతకః; తదా, మహర్షీణాం ప్రతితన్త్రార్థ జ్ఞానాభావాత్ తద్విషయస్మృతిప్రణయనం న సంభవతీతి ఉపబృంహణాభావాదిదం శాస్త్రమనారంభణీయమితి పూర్వపక్షఫలఫలిభావః.

యదా, నిష్ఠాభావాత్ జ్ఞానాభావో వక్తుం న శక్యతే; తదా తేషాం ప్రతితన్త్రార్థ జ్ఞానసంభవాత్తద్విషయస్మృతి ప్రణయనసంభవేన ఉపబృంహణసత్త్వాదిదం శాస్త్రమారంభణీయమితి సిద్ధాన్తఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, నేదం శాస్త్రమారంభణీయమ్. † వేదాన్తసారశాస్త్రస్య కస్యవాక్యతర్కరూపస్య ఏతత్ప్రబన్ధస్యైవ మీమాంసాత్వేన ప్రతితన్త్రార్థ ¶విశేషప్రమిత్యుత్పత్తావపి, మహర్షిసంవాదాభావే, జాతాపి సా సంశయపదమాపన్నా భవతీతి, ఉపబృంహణాపేక్షా? అర్థనిర్ణయసామగ్రీత్వం న వర్తతే. తదుక్తమ్ "ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదం సముపబృంహయేత్ | బిభేత్యల్పశ్రుతాద్వేదో మామయం ప్రతరిష్యతి"[1] ఇతి.- "పురాణన్యాయమీమాంసా ధర్మశాస్త్రాఙ్గమిశ్రితాః"[5] ఇతి చ. న చ స్మృతీతిహాసపురాణేషు ప్రస్తుతశాస్త్రప్రవృత్త్యాద్య ప్రతితన్త్రార్థానుగుణాని వచనాని సంభవన్తి, భవదభిమతప్రతితన్త్రాణాం మహర్షిభిరదృష్టత్వాత్. మహర్షిభిరపీతః పూర్వమదృష్టాః వేదాన్తప్రతిపన్నాస్తత్తాత్పర్యసిద్ధాః భగవ††న్నిర్హేతుకకటాక్షవిశేషేణ తత్త్వదర్శిభిరుపదేశాదాగతాః అస్మిన్ శాస్త్రే ప్రతిపాద్యన్త ఇతి హి వర్ణ్యతే. న హ్యుక్తజ్ఞానం మహర్షీణాం సంభవతి, భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షావిషయత్వాత్. స్వయత్నలబ్ధజ్ఞానానాం పరిమితత్వేన తత్త్వయాథాత్మ్య గోచరత్వాసిద్ధేః. తస్మాత్ప్రతిపాద్యార్థానుగుణోపబృంహణాభావాన్నేదమారంభణీయమితి ప్రాప్తే.

౧॥ బార్హస్పత్యస్మృ - ౨॥ అమరమ్-కా-౧-ధీవర్గే-౧౦. ౩॥ అమరమ్-కా-౧-ధీవర్గే-౧౨. ౪॥ ౫॥

† వేదాన్తసారశాస్త్రవాక్యతర్కరూపైతత్ప్రబన్ధ-౨-౩. ¶ విశేష - ౨-౩-స. †† నిర్హేతుకోపదేశాదా-౨-౩.

౨. మూ.—స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమఱుతియిడక్కడవతు;

వ్యా.—ఇవ్వుపక్రమవాక్యప్రక్రియైయాలే, పురుషకారవైభవన్దొడఙ్గి ఆచార్యాభిమానపర్యన్తమాక, ఇప్ప్రబన్ధత్తిలివరరుళిచ్చెయ్కిఱ వేదార్థఙ్గళెల్లామ్, ఉపబృంహణఙ్గళ్ కొణ్డే నిశ్చయిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

అతుతాన్ తత్తదర్థఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్కిఱ స్థలఙ్గళిలే సంప్రతిపన్నమ్.

ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్, సకలప్రమాణఙ్గళిలుమ్ వేదమేప్రబలప్రమాణమెన్నుమిడముమ్, తదర్థనిర్ణయమ్పణ్ణుమ్ క్రమముమ్శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తు.

౩. ఇవఱ్ఱిల్ ఎత్తాలే యెన్దభాగత్తిలర్థమ్ అఱుతియిడకడవతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(స్మృతియాలేయెన్ఱుతొడఙ్గి) ఉపబృంహ్యమాన వేదత్తుక్కు, ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలేయిఱే భాగభేదముణ్డాయ్త్తు; అప్పడియే ఉపబృంహణఙ్గళుక్కుమ్ ప్రతిపాద్య విశేషత్తాలే భేదముణ్డిఱే.

అ.—పూర్వమ్,పురుషకారవైభవ ప్రభృతిఆచార్యాభిమాన పర్యన్తప్రమేయజాతం వేదార్థమెన్నుమత్తై "వేదార్థమ్" ఎన్ఱు, ఉపక్రమోపక్రమస్వారస్యత్తాలేవ్యఞ్జిప్పిత్తార్; ఇఙ్గు, "స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళాలే" ఎన్ఱు అనన్తరవాక్యత్తాలే పురుషకారవైభవ ప్రభృతికళిన్నుడైయ వేదార్థత్వమ్ ఉపబృంహణస్వారస్య సిద్ధమెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వుపక్రమవాక్యప్రక్రియైయాలే ఇత్యాదినా) ఉపక్రమవాక్యస్య - "వేదార్థమఱుతియిడువతు స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే" ఇతివాక్యస్య. ప్రక్రియా - పురుషకారవైభవాది ప్రతిపాదకగ్రన్థసన్నిధిః స్వమ్ కణ్డోక్తికళిముణ్డెన్ఱుఱార్ (అతుతానిత్యాదినా) సంప్రతిపన్నమ్ - స్ఫుటమ్.

ఉపబృంహణఙ్గళుక్కు ప్రతిపాద్యవిశేషత్తాలే భేదముణ్డిఱేయెన్ఱతు - ఉపబృంహ్యత్తినుడైయ ప్రతిపాద్యభేదత్తైయిట్టు ఉపబృంహ్యభేదముణ్డాయ్, అత్తాలే ఉపబృంహణభేదముణ్డిఱేయెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—వేదరాశియొన్ఱాయిరుక్క పూర్వోత్తరభాగఙ్గళెన్ఱు పిరివువరుకైక్కుక్కారణమేతు? స్మృతిపూర్వ భాగోపబృంహణమాయ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళ్ ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాయిరుప్పానేన్? ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ఇరణ్డుభాగత్తైయుముపబృంహిక్కవొణ్ణాతో? ఎన్ఱు, ఇరణ్డుశఙ్కైవర; అవ్విరణ్డుక్కుముత్తరమాయిరుక్కిఱతు (ఉపబృంహ్యమాన) ఎన్ఱువాక్యమ్.

మీ.—ఉచ్యతే, (స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే.) అస్మదభిమత ప్రతితన్త్రార్థానుగుణస్మృతీతిహాసపురాణ † విశేషాణాన్నాసమ్భవ ఇతితైః వేదాన్తసారార్థోనిర్ణీయతే ఇత్యర్థః.

అయమభిప్రాయః, మహర్షీణాంభగవన్నిష్ఠాతుకోపాయత్వ లక్ష్మీపురుషకారత్వాదిప్రతితన్త్రార్థజ్ఞానాభావేపి,తైస్స్వ ¶గ్రన్థప్రతిపాద్యచేష్టితాదివిశేషేణవేదాన్తతాత్పర్యార్థానాం ప్రకాశితత్వాత్, పురావృత్తప్రతిపాదనప్రవృత్తైః భగవత్తాత్పర్యాపరిజ్ఞానేపి కథాభాగప్రదర్శనోపపత్తేః, తత్ప్రకాశకవచనానా ముపబృంహణత్వంసంభవతి. అథవా, పూర్వపూర్వస్మృతిందృష్ట్వా ఉత్తరోత్తరస్మృతిప్రణయనాత్తదర్థజ్ఞానాభావేపి, పర్యాయశబ్దైస్తచ్ఛాయానుకారి స్మృత్యన్తర ప్రణయనముపపద్యతే. యద్వా ††స్మర్తౄణాంవేదాన్తతాత్పర్య జ్ఞానంవిద్యతఏవ, తథాపినతేషాంతన్నిష్ఠాజాయతే, అదృష్టవిశేషకారిత రుచివిశేషస్యాభావాత్. తేషాంపరోపదేశమాత్రానుగుణజ్ఞానసంభవేపి నిష్ఠాపర్యన్తవ్యవసాయాభావోపపత్తేః. అతఏవోచ్యతే "నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యా దుపాయాన్తరమిష్యతే"౧ ఇతి. అత్రబుద్ధిదౌర్బల్యాద్దృఢాధ్యవసాయాభావఇతినోక్తమ్. తస్మాత్తేషాముపదేశయోగ్య జ్ఞానసంభవేనఅస్మత్ప్రతితన్త్రార్థానుగుణస్మృతిప్రణయనంయుజ్యతే ఇత్యుపబృంహణానిస్యుః. § (సఙ్గ్రహస్తు - ప్రతితన్త్రార్థవిజ్ఞానమ్మహర్షీణాన్నవిద్యతే। నిష్ఠాభావాదతస్తేషాన్నోపబృంహణసంభవః॥ అతోనారభ్యతాంశాస్త్రమితిచేన్నహ్యసమ్భవః। మహర్షిభిస్స్వప్రబన్ధే చేష్టితాదిప్రదర్శనాత్॥ జ్ఞానాభావేప్యనుష్ఠానం పురావృత్తమశేషతః। సాక్షాత్కృత్యలదర్థానా ముపబృంహణసంభవాత్॥ అథవాపూర్వపూర్వాసాం స్మృతీనాన్దర్శనాత్పునః। తత్తచ్ఛాయానుకారేణ స్మృతిప్రణయనంభవేత్॥) ††యద్వోపదేశయోగ్యన్తత్జ్ఞానందుర్బలమిష్యతే। తేషామపితతశ్చేదం శాస్త్రమారభ్యతాంబుధైః॥ ——(ఇత్యుపబృంహణనిరూపణాధికారః. ౩.)——

——(౪. అథపూర్వభాగవిరోధపరిహారాధికారః.)——

(స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థ మఱుతియిడక్కడవతు) ఏవంసామగ్రీసత్త్వేపి ప్రబల ¶ప్రమాణప్రతిబన్ధాత్ ప్రతితన్త్రార్థ ప్రమానోత్పద్యతే ఇతిశఙ్కాయాసఙ్గతిః. సంశయస్తు,ఇదంశాస్త్ర మనారంభణీయమ్- ఉతారంభణీయమితి. తదర్థంఇదంప్రమాణన్నభవతి - ఉతభవతీతి. తదర్థం అస్యపూర్వకాణ్డ మన్వాదిస్మృతి విరోధోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. యదావిరోధోస్తి, తదాబాహ్యశాస్త్రవదప్రమాణత్వాదనారంభణీయమితిఫలతి. యదాచవిరోధోనాస్తి, తదావేదావిరుద్ధత్వేన ప్రమాణత్వాదారంభణీయ మితిసిద్ధ్యతి.

† విశేషాణాంసంభవాత్ తైర్వేదాన్త-పా. ¶ గ్రన్థ-౨-౩-న. †† స్మర్తౄణాం-పా. § (కుణ్డలితం-౨-౩-న.) †† యద్వోపదేశమాత్రేణయోగ్యజ్ఞానంహివిద్యతే। నిష్ఠానాస్తితతశ్చేదం-పా. ¶ ప్రమాణాన్తరప్రతి-పా.

వ్యా.—అఖిల్ స్మృతికళ్ పూర్వభాగోపబృంహణఙ్గళాకవుమ్, ఇతిహాసాదికళ్ ఉత్తరభాగోప బృంహణఙ్గళాకవుమ్ నిర్మితఙ్గళాకైయాలే, తత్తదుపబృంహణఙ్గళైక్కొణ్డే తత్తద్భాగార్థనిశ్చయమ్పణ్ణవేణ్డియిరుప్పతు. అత్తైప్పఱ్ఱ ఆచారవ్యవహార ప్రాయశ్చిత్తాదికళుక్కు ప్రతిపాదకఙ్గళాన ధర్మశాస్త్రాదికళాలే కర్మప్రతిపాదకమాన పూర్వభాగత్తిలర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవతు.

అ.—(అఖిల్ స్మృతికళ్ పూర్వభాగోప బృంహణఙ్గళాకవుమ్, ఇతిహాసాదికళ్ ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాకవుమ్ నిర్మితఙ్గళాకైయాలే) ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే, "వేదోపబృంహణభూతేషు ధర్మశాస్త్రేతిహాసపురాణేషు ధర్మశాస్త్రాణి పూర్వభాగోపబృంహణాని, ఇతిహాసపురాణాని ఉపరితనభాగోప బృంహణపరాణీతిహి విభాగః" ౧ ఎన్ఱ, శ్రుతప్రకాశికావాక్యమనుసన్ధేయమ్. ఆచారః-శౌచస్నానాదిః, వ్యవహారః-ఋణాదానదాయభాగాది వివాదనిర్ణయః; ప్రాయశ్చిత్తమ్ - పాపవిశోధకచాన్ద్రాయణాది; "ప్రాయఃపాపంవిజానీయాచ్చిత్తం తస్యవిశోధనమ్" ౨ ఎన్నక్కడవదిఱే.

మీ.—పూర్వపక్షస్తు. నన్వేవమపీదంశాస్త్రమనారంభణీయమ్ పూర్వకాణ్డవిరుద్ధత్వాత్, తదుపబృంహణమన్వాదిస్మృతివిరుద్ధత్వాచ్చ. తత్రహి వర్ణాశ్రమకర్మారాధ్యంపరంబ్రహ్మప్రతిపాద్యమ్; "ఆసీదిదంతమోభూతమ్" ౩ ఇత్యారభ్య, "ఆపోనారాః" ౪ ఇత్యాదినాస్వశాస్త్ర ప్రతిపాద్యకర్మారాధ్యంపరంబ్రహ్మేతిమనుః "స్వకర్మణాతమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విన్దతిమానవః । వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణ పరః పుమాన్॥ విష్ణురారాధ్యతేపన్థా నాన్యస్తత్తోషకారకః" ౫ ఇత్యన్యత్రాప్యుక్తమ్. అతఏవ "శ్రుతిశిరసివిదీప్తే" ౬ ఇత్యత్ర శ్రుతప్రకాశికాయాం "పూర్వకాణ్డేదీప్తమ్, అత్రవిదీప్తమ్" ౭ ఇత్యుక్తమ్. ఏవంవర్ణాశ్రమకర్మారాధ్యంబ్రహ్మపూర్వకాణ్డే ప్రతిపన్నమ్. ఏతచ్ఛాస్త్రేచ "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య" ౮ ఇతిసర్వశబ్దేనవర్ణాశ్రమధర్మస్యాపిత్యాగః ప్రతిపాద్యతే. అతః పూర్వభాగవిరుద్ధమిదమప్రమాణమ్.

కిఞ్చ, ఇదంకుదృష్టిశాస్త్రత్వాదప్యనారంభణీయమ్ వేదైకదేశనిరూపణత్వాత్. కతిపయవేదాన్తసారభూతానిహినిరూప్యన్తే. అస్మత్సిద్ధాన్తే పూర్వోత్తరభాగయోరైకశాస్త్ర్య† మభిహితమ్, అతోపాసకైర్వివిదిషోత్పత్త్యర్థకతయాకర్మాఙ్గీకారాదైకశాస్త్ర్యంసిద్ధమ్. సాధనప్రపత్తినిష్ఠైర్విద్యాసహకారిత్వాభావేఽపి వర్ణాశ్రమప్రయుక్తత్వేన కర్మాభ్యుపగమాదైకశాస్త్ర్యసిద్ధిః సిద్ధోపాయనిష్ఠైర్విద్యాఙ్గత్వేన వర్ణాద్యర్థత్వేనవాకర్మణామనఙ్గీకారాత్కర్మకాణ్డపరిత్యాగేనైకశాస్త్ర్యసిద్ధేఃవేదైకదేశనిరూపణమిదం శాక్యాదిగ్రన్థవదనారంభణీయమితిచేత్. తత్రాహ- (స్మృతియాలేపూర్వభాగత్తిలర్థమఱుదియిడక్కడవతు) మన్వాదిస్మృతౌప్రతితన్త్రానుగుణవిశేషవచనసద్భావస్య పూర్వముక్తత్వాత్, తైర్వచనైః పూర్వభాగావసేయ కర్మస్వరూపయాథాత్మ్యమస్మాభిరత్రప్రబన్ధేనిరూప్యత ఇత్యర్థః. తతశ్చ, పూర్వభాగాపరిత్యాగాదత్రాప్యైకశాస్త్ర్యసిద్ధిరితిచాభిప్రాయః ఆయమర్థః. యథాచోపాసనశాస్త్రేకర్మమీమాంసాప్రతిపన్నం స్వర్గాదిసాధనత్వం దేవతాన్తరవిషయత్వఞ్చపరిత్యజ్యతదేవవివిదిషాసాధనతయా, కేవలాన్తర్యామివిషయతయాచవ్యవస్థాపితమ్. యథావా, సాధనప్రపత్తిశాస్త్రే§కర్మమీమాంసాప్రతిపన్నమాకారద్వయమ్, బ్రహ్మమీమాంసావసేయంవివిదిషాసాధనత్వఞ్చపరిత్యజ్య వర్ణాశ్రమప్రయుక్తత్వస్వార్థకైఙ్కర్యత్వాద్యాకార విశిష్టతయాకర్మ ప్రతిపాదితమిత్యుభయత్రాపిశాస్త్రైక్యసిద్ధిః.

నాపిపూర్వకాణ్డవిరోధః. తథాఅస్మిన్శాస్త్రేకర్మణః పూర్వమీమాంసా ప్రతిపన్నమాకారద్వయమ్, ¶(బ్రహ్మమీమాంసావసేయ‡మాకారద్వయమ్,) సాధనప్రపత్తిశాస్త్రప్రతిపన్నవర్ణాది ప్రయుక్తత్వమ్, స్వార్థత్వాదికంచ, పరిత్యజ్య, కేవలాజ్ఞాప్రయుక్తత్వ పరార్థత్వాభ్యాంచావతార విషయత్వాదినాతదేవకర్మప్రతిపాద్యత ఇతి శాస్త్రైక్యసిద్ధిరితి. నకుదృష్టిగ్రన్థతుల్యతా. నాపిపూర్వభాగవిరోధాద్బాహ్యత్వమ్. యథాచ కర్మశాస్త్రప్రతిపన్నస్వర్గాది సాధనత్వపరిత్యాగేఽపి తత్సాధనత్వాదిబోధకాంశస్య అముముక్షువిషయతయా ప్రామాణ్యస్వీకారాత్. బ్రహ్మశాస్త్రస్యతదవిరోధః. యథావాఉపాసనశాస్త్రప్రతిపన్నవిద్యాఙ్గత్వపరిత్యాగేఽపితస్య శక్తవిషయత్వకల్పనాత్. న్యాసశాస్త్రస్యతదవిరోధః ఏవంఫలప్రపత్తిశాస్త్రస్యాపికర్మశాస్త్రోక్తస్వర్గాదికారణత్వాదీనాముక్తతద్విషయే ప్రామాణ్యస్వీకారాత్, ఉక్తశాస్త్రత్రయప్రతిపన్నవర్ణాశ్రమ ప్రయుక్తత్వాన్తర్యామి విషయత్వాదేస్స్వతన్త్ర విషయతయాప్రామాణ్యస్వీకారాచ్చ, కర్మకాణ్డావిరోధః. తస్మాదస్య వేదాన్తసారశాస్త్రస్య పూర్వభాగేనసహైకశాస్త్రత్వాత్తద విరోధాచ్చ, న్యాసోపాసనశాస్త్రవదేవ ఆరంభణీయత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహస్తు - వర్ణాదిధర్మత్యాగోక్త్యాపూర్వభాగవిరోధతః। అప్రమాణమిదంశాస్త్రమారభ్యంనేతిచేన్నతత్ ॥ ఆజ్ఞాప్రయుక్త్యాతత్కార్య మిత్యత్రైవసమర్థనాత్ । వర్ణాద్యర్థత్వశాస్త్రాణాం స్వతన్త్రేసావకాశతః॥ శాస్త్రైక్యమవిరోధశ్చపూర్వభాగేనసిధ్యతి । తస్మాదారంభ యోగ్యంతదిదంశాస్త్రంకృతాత్మనామ్॥

——(ఇతిపూర్వభాగవిరోధపరిహారాధికారః. ౪.)——

౧॥ శ్రుతప్రకా - పు-౧౨౯-వ-౧౧. ౨॥ ౩॥ మనుస్మృ-౧-౫. ౪॥ మనుస్మృ-౧-౧౦.
౫॥ ౬॥ శ్రీభా - పు - ౩ - వ - ౨. ౭॥ శ్రుతప్రకా - పు - ౩ - వ - ౨౦. ౮॥ గీ-౧౮-౬౬. † అభిమతంతతో-౨-౩. ఆతోపాసకైర్వివిదిషోత్పత్త్యర్థ-౪. ¶(కుణ్డలితం-౪-న.) ‡ యంవివిదిషాసాధనత్వం-పా. § శాస్త్రోక్తాకారాణాముక్త-౩.

మూ — మఱ్ఱైయిరణ్డాలుమ్ ఉత్తరభాగత్తిలర్థమఱుదియిడక్కడవదు.

వ్యా.— భగవత్స్వరూపరూపగుణ విభూతిచేష్టితఙ్గళుక్కు ప్రతిపాదకఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళాకిఱ మఱ్ఱై యిరణ్డాలుమ్, బ్రహ్మప్రతిపాదకమాన ఉత్తరభాగత్తిలర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవదెన్గిఱార్.

ఇప్పడి ఉభయవిధమాన ఉపబృంహణఙ్గళాలే ఉభయభాగార్థత్తైయుమ్ అఱుదియిడుక్కైయావదు-అనధీతశాఖాన్తరార్థఙ్గళుక్కుమ్ ప్రతిపాదకఙ్గళాన ఇవఱ్ఱాలే, అధీతశాఖార్థఙ్గళై, అపేక్షితవిశేషఙ్గళోడేకూడ నిశ్చయిక్కై.

అ.— ''బృహివృద్ధౌ''౧ ఎన్గిఱ ధాతువిలే ఉపబృంహణశబ్దమ్ నిష్పన్నమాకైయాలే, వర్ధనవాచియాయ్, వృద్ధియుమ్ జ్ఞానద్వారావాయ్, అదుదాన్ స్వవిషయబాహుళ్య ప్రయుక్తైయాయ్, అధీతవేదత్తిల్ అనవగతమాయ్, అనధీతవేదప్రతిపాద్యమానవిశేషవిషయత్తినుడైయ నిశ్చయత్తిల్ పర్యవసిక్కుమత్తైస్తు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిఉభయవిధమానవిత్యాది) (అనధీతశాఖార్థఙ్గళుక్కుమ్) ఎన్గిఱ చకారత్తాలే-అధీతశాఖార్థఙ్గళ్ సముచ్చితఙ్గళ్. అపేక్షితవిశేషఙ్గళోడేయెన్నదు - కర్మవిషయత్తిల్ శాఖాన్తరోక్త అఙ్గోపాఙ్గాదికళుమ్ సిద్ధరూపబ్రహ్మవిషయత్తిల్ కారణత్వాద్యపేక్షిత సర్వజ్ఞత్వాదికళుమెన్ఱ, ఇవఱ్ఱోడేయెన్నపడి. ఇఙ్గే, ''వ్యక్తీకరణం-అజ్ఞాతవిశేషైస్సహాస్యావగతార్థనిష్కర్షః''౨ ఎన్గిఱ శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియైయనుసన్ధిప్పదు.

—(౫. అథవేదాన్తవిరోధపరిహారాధికారః)—

(మఱ్ఱైయిరణ్డాలు ముత్తరభాగత్తిలర్థ మఱుదియిడక్కడవదు) ఇదమపి, ప్రతిబన్ధకాన్తరసత్త్వాన్నోక్త సామగ్రీమాత్రాత్ప్రమిత్తిత్రప్రమోత్పత్తిరితి శఙ్కాయామసఙ్గతిః. సంశయశ్చ - ఇదంశాస్త్రమనారంభణీయమ్ - ఉతారంభణీయ మితి. తదర్థం ఇదమప్రమాణమ్- ఉతప్రమాణమితి తదర్థంఇదముత్తరభాగ విరుద్ధమ్-ఉతావిరుద్ధమితి. యదావిరుద్ధమ్,తదాఅప్రమాణత్వా దనారంభణీయమ్. యదాచావిరుద్ధమ్, తదా ప్రమాణత్వాదారంభణీయమితి † (పూర్వోత్తరపక్షయోఃఫలఫలిభావా).

పూర్వపక్షస్తు, ''సమ్యఙ్న్యాయకలాపేన మహతాభారతేనచ । ఉపబృంహితవేదాయ నమోవ్యాసాయవిష్ణవే''౩ ఇతిసాక్షాద్విష్ణుప్రణీతోపబృంహణప్రధాన బ్రహ్మసూత్రవిరుద్ధత్వాత్, తద్విరోధేన వేదాన్తేనాపివిరోధాచ్చ, తద్విరుద్ధమిద మప్రమాణత్వాదనారంభణీయమ్. వేదాన్తేన్యాసోపాసనయోర్భగవత్ప్రాప్తి హేతుత్వంప్రపఞ్చితమ్. అత్ర (ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగేత్యాదినా) తయోరనుపాయత్వ స్వరూపవిరుద్ధత్వాది కముచ్యతే. కిఞ్చసిద్ధోపాయస్యైవ మోక్షహేతుత్వమ్,న్యాసోపాసనయోః ఫలత్వఞ్చాత్రోచ్యతే. బ్రహ్మసూత్రేన్యాసోపాసనయోః ప్రసదనహేతుత్వమ్, ఈశ్వరస్యఫలప్రదత్వమాత్రం హిసమర్థితమ్, నతుతదుభయ నిరపేక్షత్వలక్షణం సిద్ధోపాయత్వమపి. అతః అస్యవేదాన్తవిరుద్ధత్వా ద్బాహ్యశాస్త్రవదనారంభణీయత్వమ్. వేదాన్తపరిత్యాగేన తత్సారవాక్యమాత్ర నిరూపణాత్కుదృష్టిశాస్త్రత్వఞ్చేతి చేత్. తత్రాహ - (మఱ్ఱైయిరణ్డాలు ముత్తరభాగత్తిలర్థ మఱుదియిడక్కడవదు) ఇతి. రాద్ధాన్తః, ఇతిహాసపురాణాభ్యాం సూత్రనిర్ణీతార్థా ఏవాత్రవిశేషతోనిరూప్యన్తే ఇత్యర్థః.

అయంభావః,- వేదాన్తేస్వతన్త్రంప్రతి, భక్తిన్యాసయోః స్వరూపానురూపత్వమ్, ఉపాయత్వఞ్చోక్తమ్. అత్రపరతన్త్రంప్రతి, స్వరూపవిరుద్ధత్వాదిప్రతిపాద్యతే. అతః అధికారిభేదాన్నవిరోధః. నాపివేదాన్తశాస్త్రపరిత్యాగః, పూర్వద్వికోక్త బ్రహ్మకారణత్వాదే రుత్తరద్వికోక్తస్య సాధనస్యఫలస్యచ,అత్రాభ్యుపగమాత్. భక్తిప్రపత్త్యోస్తత్రోక్తసాధనత్వస్య ఫలే స్వార్థత్వస్యచస్వతన్త్రవిషయత్వాభ్యుపగమాత్తదంశేపిప్రామాణ్యంస్వీకృతమ్. తత్రోక్తన్యాసోపాసన స్వరూపోపజీవనేన, అత్రన్యాసస్య స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానాన్తర్భావ ముపాసనస్యప్రాప్యరుచిత్వేన సాధ్యభక్తిత్వంచ,సూత్రకారాభిప్రేతంప్రతిపాద్యతే ‡తదుభయనిరపేక్షసిద్ధోపాయత్వమపి- ''పరమతః''౪ ఇత్యాద్యధికరణసిద్ధాన్తే, ''సామాన్యాత్తు''౫ ''ఉపపత్తేశ్చ''౬ ఇతిసూత్రాభ్యాంప్రతిపాదితమ్. తద్విషయతయాభాష్యకారైః ''ఏతంసేతుంతీర్త్వా అన్ధస్సన్ననన్ధోభవతి''౭ ''నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యోనమేధయా''౮ ఇత్యాదిశ్రుతిరుదాహృతా.

నచాత్రసేతూపాయాది శబ్దాః ఫలప్రదత్వపరాః, ''ఫలమతఉపపత్తేః''౯ ఇత్యత్రఫలప్రదత్వస్యోపపాదనాత్. నచ, ''ఫలమత ఉపపత్తేః''౯ ఇత్యత్రఫలప్రదత్వమ్, 'పరమతః' ౪ ఇత్యత్రఫలతత్ప్రదయోరైక్య మాత్రంప్రతిపాద్యతే ఇతివాచ్యమ్. పూర్వాధికరణఏవ తదుభయసిద్ధేః, ఉత్తరాధికరణ వైయర్థ్యాత్.

౧॥ ధాతుపాఠే-భ్వాదౌ-సి-కౌ-పు-౧౨౦-వ-౩౧. ౨॥ శ్రుతప్రకా-పు-౧౨౯-వ-౧౬. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౦.
౫॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౧. ౬॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౪. ౭॥ ఛా-ఉ-౮-౪-౨. ౮॥ కఠోప-౨-౨౩. ౯॥ బ్ర-సూ-౩-౨-౩౭.
† (కుణలితం - ౪ - న.) ‡ తదుభయ - ౪ - న.

వ్యా.—స్మృతికళ్ తన్నిలే బ్రహ్మప్రతిపాదనముమ్, ఇతిహాసాదికళిలే కర్మప్రతిపాదనము ముణ్డాయిరున్దతే యాకిలుమ్, స్మృతికళిల్ బ్రహ్మప్రతిపాదనమ్, కర్మఙ్గళిన్ఱైయ తదారాధనరూపత్వజ్ఞాపనార్థమాకవుమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళిల్ కర్మప్రతిపాదనమ్ కర్మఙ్గళిన్ఱైయ ఉపాసనాఙ్గత్వజ్ఞాపనార్థమాకవుమ్. ఆకైయాలే, ఇప్పడివకైయిట్టు చ్చొల్లక్కడవదిల్లై.

"ప్రాయేణపూర్వభాగార్థపూరణం ధర్మశాస్త్రతః। ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదాన్తార్థః ప్రకాశ్యతే"౧ ఎన్నక్కడవదిఱే.

అ.—స్మృతికళిలుమ్ ఉత్తరభాగార్థప్రతిపాదనముమ్ పురాణఙ్గళిలుమ్ పూర్వభాగార్థప్రతిపాదనముముణ్డేయెన్ఱు వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్మృతికళ్ తన్నిలేయిత్యాది.) ఇవ్విడత్తిలే, "ధర్మశాస్త్రేషు బ్రహ్మప్రతిపాదనం కర్మణాం తదారాధనరూపత్వజ్ఞాపనార్థమ్, ఇతిహాసపురాణేషు కర్మప్రతిపాదనం కర్మణాం బ్రహ్మోపాసనాఙ్గత్వజ్ఞాపనార్థమ్"౨ ఎన్ఱ, శ్రుతప్రకాశికావాక్యమనుసన్ధేయమ్.

ఉక్తార్థత్తుక్కు ప్రాచీనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (ప్రాయేణేత్యాది) ప్రాయేణ - ప్రాచుర్యేణ. "ప్రాయోవయసి బాహుళ్యే"౩ ఎన్ఱు నిఘణ్టు. ఉపబృంహణత్వఫలితమ్ (పూరణమితి,) అజ్ఞాతవిశేషైస్సహ నిష్కర్షః. ధర్మశాస్త్రతః - ధర్మశాస్త్రేణ. ఉత్తరార్ధత్తిలుమ్ (ప్రాయేణ) ఎన్ఱ, అప్పదమ్ అనుషఞ్జనీయమ్.—ప్రాచుర్యేణ వేదాన్తార్థమానతు ఇతిహాసపురాణఙ్గళాలే అజ్ఞాతవిశేషైస్సహ నిష్కృష్యతే ఎన్ఱపడి. ఆయిట్టు, "భూయసా వ్యపదేశో మల్లగ్రామాదివత్"౪ ఎన్ఱ, అన్నాయత్తాలే ప్రాచుర్యత్తైయిట్టు వకైయిట్టు చ్చొల్లలామెన్ఱు తాత్పర్యమ్. మూలత్తిలే "స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే" [వా-౧] ఎన్ఱ బహువచనమ్ అసఙ్కోచాత్ స్మృత్యాదికళిల్ ప్రత్యేకమన్వయిక్కుమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి, (స్మృతికళాలవ) [ప-౩౨- వ-౫] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్; "స్మృతియాలే పూర్వభాగత్తిలర్థమఱుతియిడక్కడవదు" [వా-౨] ఎన్ఱ, అవ్విడత్తిల్, "స్మృతియాలే" ఎన్ఱ ఆ ఏకవచనమ్-జాత్యేకత్వపరమ్ ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి, (ధర్మశాస్త్రఙ్గళాలే) [ప-౩౫-వ-౪] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్; ఇన్న్యాయమ్ మేలుమ్ కణ్డుకొళ్వదు.

ఇ-అ.— ప్రాయేణ, ఎన్ఱ, అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - స్మృతియిలే బ్రహ్మప్రతిపాదనముణ్డాయిరున్దతేయాకిలుమ్, ప్రచురమాక ధర్మశాస్త్రత్తాలే పూర్వభాగత్తిలర్థత్తై ఉపబృంహిక్కుమదు, ఇతిహాసపురాణఙ్గళాలే ఉత్తరభాగార్థమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱదెన్ఱు.

మీ.—నచ ఉత్తరాధికరణస్య అపూర్వవాదనిరాసమాత్రే తాత్పర్యమితి వాచ్యమ్. తత్పాదస్య పాదప్రవృత్త్యన్తసిద్ధయే కల్యాణగుణప్రతిపాదకత్వేన ఉత్తరాధికరణస్యతిత్రాసాఙ్గత్యాపత్తేః. తస్మాత్పూర్వాధికరణే ఉక్తిర్న నిరాకరణముఖేన భగవతోఽసిరపేక్షోపాయత్వం ప్రతిపాద్యత ఇత్యకామేనాపి స్వీకార్యమ్ ఏవం సూత్రకారోక్తసిద్ధోపాయస్యైవ అత్ర ప్రతితన్త్రప్రధానత్వేన ప్రతిపాదనాత్ నతద్విరోధః, న వా వేదాన్తవిరోధ ఇతి.

కిఞ్చ శ్రుతిగత సేతుశబ్దః భాష్యే ఉపాయశబ్దేన వ్యాఖ్యాతః. ఉపాయత్వఞ్చ ఫలప్రదత్వాద్భిన్నమ్, "ఉపాయే గృహరక్షితో"౫ ఇతి భేదేన కీర్తనాత్. నచతయోర్భేదనిరూపణాశక్యతా, ఫలసాధనభక్తి††ప్రదస్యోపాయత్వాత్, ఫలప్రదస్య రక్షకత్వాచ్చ.

కిఞ్చ "పరమతః"౬ ఇత్యాద్యధికరణోక్తముపాయత్వమ్ యది ఫలప్రదత్వమ్, తర్హి తదనువాదేన ప్రాప్యైక్యం తత్ర న విధేయం స్యాత్, ఫలప్రదత్వస్యైతత్పూర్వమసిద్ధత్వాత్. యదన్యత్రైవాధికరణే ఫలప్రదత్వం ప్రాప్యైక్యం చేత్యుభయమపి విధేయమ్, తదా పూర్వపక్షే ఫలప్రదత్వస్య ప్రాప్యాద్భేదసాధకతయా హేతుత్వేనోపాదానం నసిద్ధ్యేత్. "ఫలమతః"౭ ఇత్యుత్తరాధికరణే ఫలప్రదత్వవిధానంచ †వ్యాహన్యతే. యద్యేతదుభయదోషపరిజిహీర్షయా "ఫలమతః"౭ ఇత్యధికరణే ఫలప్రదత్వం విహితమ్, తదేవహి "పరమతః"౬ ఇత్యధికరణేఽనూద్య ఫలైక్యం విధీయతే. పూర్వపక్షేఽపి తదధికరణసిద్ధం ఫలప్రదత్వమేవ హేతుత్వేనోక్తమితి మన్యసే. తదేతత్తదాశోభతే, - యది "ఫలమతః"౭ ఇత్యధికరణం "పరమతః"౬ ఇత్యధికరణాత్పూర్వభావి స్యాత్. తత్తు విపరీతమ్. యద్యన్యత్రైవసిద్ధం ఫలప్రదత్వం పూర్వపక్షే హేతుత్వేనోపన్యస్యతే, తదేవ తత్సిద్ధాన్తేఽనూద్యత ఇతి మన్యసే. ఏవముత్తరాధికరణవైయర్థ్యమ్, న్యాయనిరపేక్షం అన్యత్రైవ ఫలప్రదత్వస్య సిద్ధత్వాత్. నాపి తస్య న్యాయనిరపేక్షసిద్ధిర్యుక్తా, మీమాంసకైరపూర్వస్య ఫలప్రదత్వాభ్యుపగమేన భగవతస్తథాత్వసిద్ధేర్న్యాయసాపేక్షత్వాత్. నచ "ఫలమతః"౭ ఇత్యధి¶కరణే అపూర్వస్య ఫలప్రదత్వమాత్రనిరా§(కరణమ్; భగవతస్తథాత్వమ్ పూర్వాధికరణే న్యాయనిరపేక్షశ్రుతిమాత్రసిద్ధమితి వాచ్యమ్. తథాత్వే ఉత్తరాధికరణస్య కల్యాణగుణపరేపాదే సఙ్గతిర్న సిద్ధ్యేత్. తస్మాన్న్యాయనిరపేక్షశ్రుతిసిద్ధం ఫలప్రదత్వభిన్నముపాయత్వం పూర్వపక్షే హేతుత్వేన ఉపన్యస్తమ్. సిద్ధాన్తేపి తదనువాదేన ఉపాయోపేయైక్యం ప్రసాధితమ్. ఉత్తరాధికరణేపి ఉపాయత్వాదర్థాన్తరభూతం ఫలప్రదత్వం అపూర్వనిరాకరణముఖేన స్థాప్యత ఇతి సూత్రకారైః ఫలప్రదత్వభిన్నస్య ఉపాయత్వస్య ఉక్తత్వాత్ సిద్ధోపాయపరమిదం శాస్త్రం సూత్రకారాత్యన్తాభిమతమారంభణీయమితి.

౧|| ౨|| శ్రుతప్రకా - పు - ౧౨౯ - వ - ౧౨. ౩|| నైజయన్త్యామ్. ౪|| ౫|| శ్రీపాఞ్చరాత్రే.
౬|| బ్ర - సూ - ౩ - ౨ - ౩౦. ౭|| బ్ర - సూ - ౩ - ౨ - ౩౮.

†† ప్రదత్వస్యోపాయత్వస్వరూపత్వాత్ ఫలప్రదత్వస్యరక్ష-౨. † వ్యాహన్యేత - ౨. ¶ కరణమపూర్వ-౨. § (కరణపరమ్-౨.

మూ.—౩. ఇవ్వైయిరణ్డిలుమ్ వైత్తుకొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్.

వ్యా.— ౩. ఉత్తరభాగోపబృంహణ ద్వయత్తుక్కుమ్ తారతమ్యముణ్డో, తన్నిలొక్కుమో ? ఎన్ని, అ శఙ్కైయిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.— అన్ఱి, క్కే, ఏకభాగవిషయమాన ఇరణ్డు ఉపబృంహణఙ్గళిలుమ్ ఇన్నతు ప్రబలమెన్నుమత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కవేణుమెన్ఱు, తామేతిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్. (ఇవ్వైయిరణ్డిలుమెన్ఱు, తుడఙ్గి) అతావతు - శేషభాగోపబృంహణతయా వన్దశేర్త్తియైయుడైత్తాన విప్పైయిర ణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, ప్రామాణ్యత్తిల్ వన్దాల్ పురాణత్తిలుమ్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యముణ్డెన్నై.

పురాణత్తిఱ్కాట్టిల్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యమ్, పరిగ్రహాతిశయమ్ మధ్యస్థతై కర్తురాప్తతమత్వమ్ ఆకిఱ వివఱ్ఱాలే. ఇవఱ్ఱిల్ పరిగ్రహమావతు - శాస్త్రపరిగ్రహమ్. “వేదవేద్యే పరేపుంసిజాతేదశరథాత్మజే। వేదః ప్రాచేతసాదాసీత్సాక్షాద్రామాయణాత్మనా”౧

అ.— “యచ్ఛబ్దయోగః ప్రాథమ్యమిత్యాద్యుద్దేశ్యలక్షణమ్”౨ ఎన్ని, ఉక్తయే ... నిర్దేశత్తాలే ఉద్దేశ్య విధేయభావమ్ తోఱ్ఱుకిఱపడియాలే, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ స్ఫుటమాయిరుక్కైక్కాకైయాలే, అజ్ఞానమ్ స్ఫుటమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి శఙ్కాపూర్వకమాక పవతరిప్పిక్కిఱార్ (ఉత్తరభాగేత్యాదినా.) (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన) [వా-౫] ఎన్ఱు, ఉత్తరత్రసిద్ధవన్నిర్దేశత్తాలే అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ తోఱ్ఱామైయాలే శఙ్కారూపేణపన్ఱి, క్కే తామే దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, తత్తుల్యతయా ఇఙ్గుమ్ తామే దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు వతరిప్పిక్కిఱార్ (అన్ఱి, క్కే ఏకభాగవిషయేత్యాదినా.) అతిల్ “ఇతిహాసపురాణమ్”౩ ఇత్యాదితారతమ్యబోధకద్వన్ద్వసమాసపూర్వాపరనిర్దేశత్తాలే తారతమ్యాస్తిత్వకోటికుమ్ స్మృతివదుపబృంహ్యభేదమిల్లామైయాలే తన్నాస్తిత్వకోటికుమ్ ఉత్థితియఙ్గాకైయాలే ప్రథమావతారికైయిల్ శఙ్కాగర్భత్వమ్ కణ్డుకొళ్వతు. స్మృతివదేవద్వన్ద్వస్థ పూర్వాపరనిర్దేశమ్ తారతమ్యావ్యభిచరితమాకైయాలుమ్, తద్వదేవ ఉపబృంహ్యభాగభేదప్రయుక్తవిశేషమిల్లామైయాలుమ్, తారతమ్యశఙ్కైక్కు అనుమేషమెన్ఱు, తామే దర్శిప్పిక్కిఱారెన్నుమిడమ్ ద్వితీయావతారికైయిల్ కణ్డుకొళ్వతు.

ప్రామాణ్యత్తిల్ - ప్రమితిజనకత్వవిషయే ఎన్ఱు, పడి పురాణత్తిలుమ్ - పురాణఙ్గళిఱ్కాట్టిలుమెన్ఱు, పడి. ఇతిహాసత్తుక్కు - ఇతిహాసఙ్గళుక్కెన్ఱు, పడి. ప్రాబల్యమ్ - పరస్పర విరోధే స్వానురోధేన పురాణాన్నేతవ్యత్వప్రయోజకప్రామాణ్యప్రకర్షవత్వమ్.

ప్రాబల్యహేతుక్కళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పురాణత్తిఱ్కాట్టిలిత్యాదినా.) అతిల్, పరిగ్రహాతిశయముమ్ మధ్యస్థతైయుమ్ - జ్ఞాపకహేతుక్కళ్; కర్తురాప్తతమత్వమ్ - కారకహేతువెన్ఱు, వివేకమ్ కణ్డుకొళ్వతు. పరిగ్రహాతిశయఘటకపరిగ్రహత్తై నిర్వచిక్కిఱార్ (పరిగ్రహమావతు శాస్త్రపరిగ్రహమెన్ఱు.) శాస్త్రశబ్దమ్ - పౌరుషేయశాస్త్రఙ్గళాన పురాణపరమ్; పరిగ్రహమావతు - శ్లాఘ్యమానత్వమెన్ఱు, మేలే స్ఫుటమ్. “ఇతిహాసపురాణమ్ పఞ్చమమ్”౩ ఎన్ఱు, వేదత్తిలే పురాణాత్పూర్వనిర్దేశత్తాలే వ్యఞ్జితమానశ్లాఘైయైమేలే అరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (వేదవేద్య ఇత్యాది) ఇతుక్కర్థమ్ మేలేవ్యక్తమ్.

ఇ-అ —(వేదవేద్యే) ఎన్ని, అతుక్కర్థమ్ - ప్రతిపాద్యనాన పరమపురుషన్ చక్రవర్త్తితిరుమకనాయవతరిత్తవాఱే, వేదమ్ తదవతారగుణచేష్టితఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కైక్కాక శ్రీవాల్మీకిభగవానిడత్తిల్ నిన్ఱుమ్ సాక్షాద్రామాయణరూపేణ అవతరిత్తతెన్ఱు.

మీ.—సర్వప్రాహస్తు, న్యాసాదేరనుపాయత్వంసిద్ధేతన్నిరపేక్షతామ్। వదతూక్తవిరుద్ధత్వాన్నారభ్యమితిచేన్నతత్॥ ఉక్తిర్గ్నవాదసిద్ధాన్తేప్రపత్త్యాద్యనపేక్షతామ్। సిద్ధోపాయస్యవదతిసూత్రకృత్తన్నిరీక్ష్యతామ్॥ ఫలప్రదత్వమేవోక్తంవిభోస్తత్రేతిచేన్మతమ్। తదాతదనువాదేనసఫల్యైక్యవిధిర్భవేత్॥ ఫలదత్వంఫలైక్యంచ విధేయంతత్రచేత్తదా। హేతుత్వంఫలదత్వస్యపూర్వపక్షేనసిద్ధ్యతి॥ ఉత్తరే చాధికరణే తద్విధిశ్చనసేత్స్యతి। †పరస్మాత్తద్విధిపూర్వమనువాద్యంకదిష్యతే॥ పూర్వపక్షేచహేతుత్వం తస్యస్యాదితిచేన్నతత్। తదేవంశక్యతేవక్తుం ఉక్తిర్ద్వాపూర్వవాదయోః॥ యదాక్రమవిపర్యాసస్తునాత్రప్రతీయతే। సిద్ధమన్యత్రగోప్తృత్వమనూద్యంసాధకఞ్చతత్॥ ఉత్తరఞ్చాధికరణం పరస్యక్షేపతత్పరమ్। ఇతిచేత్తన్నపాదేష్విన్నస్వగతస్నభేదనతః॥ తతశ్చసూత్రాభిమతోపాయత్వస్థాపకంపరమ్। ప్రారభ్యతామిదంశాస్త్రం ప్రాజ్ఞైఃప్రద్వేషవర్జితైః॥.

—(ఇతి వేదాన్తవిరోధపరిహారాధికారః ౫.)—

—(౬- అథపురుషకారత్వనిర్హేతుకత్వసమర్థనాధికారః)—

లోకవేదయోరితిహాసస్య పూర్వోపాదానం “అభ్యర్హితంపూర్వమ్”౪ ఇతిన్యాయాత్తస్యప్రాబల్యపరమిత్యాహ (ఇవ్వైయిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్)

౧॥ స్కాన్దే. ౨॥ ౩॥ ఛా-ఉ-౭-౨-౧. ౪॥ సి-కౌ-౨-౨-౩౪. పు-౭౯-౨-౧౭. † పరస్మాత్తద్విధిః-౨.

వ్యా.—"మతిమన్థానమావిధ్య యేనాసౌ శ్రుతిసాగరాత్। జగద్ధితాయ జనితో మహాభారతచన్ద్రమాః"౧ "వ్యాసవాక్యజలౌఘేన కుధర్మతరుహారిణా। వేదశైలావతీర్ణేన నీరజస్కా మహీకృతా"౨ "బిభేతి గహనాచ్ఛాస్త్రాన్నరస్తీవ్రాదివౌషధాత్। భారతశ్శాస్త్రసారోఽయమతః కావ్యాత్మనాకృతః"౩ "విష్ణౌ వేదేషు విద్వత్సు గురుషు బ్రాహ్మణేషు చ। భక్తిర్భవతి కల్యాణీ భారతాదేవ ధీమతామ్"౪

అ.—మతిమన్థానమ్- జ్ఞానమాకిఱ మత్తై, ఆవిధ్య- నన్ఱాక క్కడైన్దు. "వ్యధ తాడనే"౫ ఎన్ఱు, ఈ ధాతు. కుఴ్ప్పియెన్ఱుమామ్. "వ్యధ చలనే"౬ ఎన్ఱుముణ్డిఱే. యేన - వ్యాసేన.

వ్యాసవాక్యేతి, కుధర్మఙ్గళాకిఱ - ధర్మాభాసఙ్గళాకిఱ, వృక్షఙ్గళై, హారిణా - వేరోడేపిడుఙ్గిక్కడలిలే పోక్కడుక్కిఱ. హరణమ్-ప్రాపణమిఱే.; నాశనమెన్ఱుమామ్. జలౌఘపక్షత్తిలే, భూనిష్ఠవృక్షనాశినా వెన్ఱుమామ్. వ్యాసవాక్యపక్షత్తిలే, భూసమ్బన్ధిధర్మవృక్షహన్తాక్కళుక్కు, అరిణా-శత్రుణా వెన్ఱుమామ్. జలౌఘేన - జలప్రవాహేణ. మహీ - వ్యాసవాక్యపక్షత్తిలే- మహీస్థరెన్ఱపడి; జలౌఘపక్షత్తిలే, భూమి యెన్ఱపడి. నీరజస్కా- వ్యాసవాక్యపక్షత్తిలే, రజోగుణశూన్యరాక్కప్పణ్ణప్పట్టార్ కళెన్ఱపడి; జలౌఘపక్షత్తిలే, పాంసుశూన్యైయాక్కప్పణ్ణప్పట్టదెన్ఱపడి.

(బిభేతిగహనాదిత్యాది) గహనాత్-దుష్ప్రవేశాత్, శాస్త్రాత్-వేదాత్, తీవ్రౌషధాదివ-సేవిక్కవరియతాన ఔషధత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పోల, బిభేతి - అనర్థాశఙ్కియాక్కిఱాన్ ఇతియత్, అతః - హేతోః, శాస్త్రసారః - వేదసారమానదు, కావ్యాత్మనా - కావ్యస్వరూపత్తోడే యుక్తమాన, అయమ్ - ఇన్దమహాభారతమాక, కృతః - పణ్ణప్పట్టదెన్ఱపడి. కాన్తదర్శియానవనుడైయ కర్మమిఱే కావ్యమ్. "శబ్దార్థౌ సగుణౌ సాలఙ్కారౌ దోషవర్జితౌ కావ్యమ్"౭ ఎన్ఱు, ఈ కావ్యలక్షణసూత్రమ్. "శాస్త్రసారః, అయం కృతః" ఎన్ఱు, అసామానాధికరణ్యమ్ అంశాంశిభావత్తైప్పఱ్ఱ. శ్రుతిసాగరాత్ ఎన్ఱు, - వేదత్తినుడైయ అగాధత్వముమ్, వేదశైల ఎన్ఱు,- దురారోహత్వముమ్, గహనాత్ ఎన్ఱు,- దుష్ప్రవేశత్వముమ్, తీవ్రౌషధాదివ ఎన్ఱు,- దుఃఖసేవ్యత్వముమ్ శొల్లప్పట్టదు. భారతచన్ద్రమాః ఎన్ఱు, - జ్ఞానజనకత్వాహ్లాదకరత్వఙ్గళుమ్, నీరజస్కా ఎన్ఱు, - జ్ఞానోత్పత్తి ప్రతిబన్ధక నివర్తకత్వముమ్, కావ్యాత్మనా ఎన్ఱు, - దుష్కరత్తిలుమ్ సుఖరూపప్రవృత్తి కరత్వముమ్ శొల్లప్పట్టదు. వేదవాక్యమ్, ప్రభువాక్యమ్పోలే; పురాణవాక్యమ్, సుహృద్వాక్యమ్పోలే; కావ్యమ్, అభిమతవిషయమాన కాన్తైయినుడైయ ఉపదేశమ్పోలే. "యద్వేదాత్ప్రభుసమ్మితాదధిగతం శబ్దప్రధానాచ్చిరం యచ్చార్థప్రవణాత్పురాణ వచనాత్ప్రేష్టం సుహృత్సమ్మితాత్। కాన్తాసమ్మితయా యయా సరసతామాపాద్య కావ్యశ్రియా కర్తవ్యే కుతుకీ బుధో విరచితస్తస్యై స్పృహాం కుర్మహే"౮ ఎన్ఱు, అవిత్తైయోజిత్తుక్కొళ్వదు.

(విష్ణావిత్యాది) విష్ణౌ- "విష్ణుపోతమ్"౯ ఎన్ఱు, అనిష్టోపాయ విషయత్తిలుమ్; వేదేషు-"విష్ణునామా స వేదేషు"౧౦ ఎన్ఱు, అప్పడియే అన్దసిద్ధోపాయత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ వేదఙ్గళిలుమ్, విద్వత్సు - "విదురకృష్ణమ్"౧౧ ఎన్ఱు, అప్పడియే అన్దవేదఙ్గళైక్కొణ్డు విష్ణుపోతత్తై యఱిక్కిఱ అనుకూలర్ విషయత్తిలుమ్, గురుషు- అన్దప్రమాణప్రమేయఙ్గళై అన్దప్రమాతాక్కళుక్కుపదేశిక్కిఱ ఆచార్యవిషయత్తిలుమ్, బ్రాహ్మణేషు - అన్ద ఆచార్యర్కళుక్కుక్కన్ద విషయమెన్ఱు, కిఞ్చిత్కార్యరాన బ్రహ్మనిష్ఠర్ విషయత్తిలుమ్, కల్యాణీ - స్వయంప్రయోజనభూతైయాన, భక్తిః - ప్రేమవిశేషమానదు, ధీమతామ్ - సతోత్కృష్టమడియాక్కిప్పిఅన్దనిష్కృష్టజ్ఞానముడైయవర్కళుక్కు, భారతాదేవ భవతి-గ్రన్థాన్తరనిరపేక్షమాక భారతత్తినాలేయున్డాక్కిఱతెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—(మతిమన్థానమావిధ్య) ఎన్ఱు, అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - శ్రీవేదవ్యాసభగవానాలే వేదమాకిఱ సముద్రత్తిల్ నిన్ఱుమ్ జ్ఞానమాకిఱ మత్తై యిట్టుక్కడైన్దు ఎల్లారుడైయవుమ్ ఆత్మోజ్జీవనార్థమాక చన్ద్రనైప్పోలే సుఖకరమానవిన్ద మహాభారతముణ్డాక్కప్పట్టతెన్ఱు. (వ్యాసవాక్యజలౌఘేన) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్ - వేదమాకిఱ పర్వతత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పిఱన్దరుప్పదాయ్ అధర్మమాకిఱ మరఙ్గళై వేరోడే పిడుఙ్గిప్పోక్కడువతా యిరుక్కిఱ వ్యాసనుడైయ వాక్యజలప్రవాహత్తాలే భూమియానదు అజ్ఞానమాకిఱ అఴుక్కన్ఱియిలే పణ్ణప్పట్టతెన్ఱు. (బిభేతి) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్ - క్రూరమాన ఔషధనిమిత్తమాక భయప్పడువారైప్పోలే చేతనన్ గమ్భీరమాన వేదాన్తశాస్త్రనిమిత్తమాక భయప్పడుకైయాలే శాస్త్రసారమాకవిదు కావ్యరూపేణ పణ్ణప్పట్టతెన్ఱు. (విష్ణౌవేదేషు) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్ - బుద్ధిమాన్గళుక్కు మహాభారతత్తాలే సర్వేశ్వరనిడత్తిలుమ్ వేదఙ్గళిలుమ్ భాగవతర్కళిడఙ్గళిలుమ్ ఆచార్యర్క ళిడఙ్గళిలుమ్ నన్ఱాన భక్తియాన దుణ్డాకానిన్ఱతెన్ఱు.

౧॥ వాయుప్రోక్తశైవేషు - ౨॥ మార్కణ్డేయపురాణే - ౩॥ భవిష్యత్పురాణే- ౪॥
౫॥ ధాతుపాఠే - దివాదౌ - సి - కౌ - పు - ౧౨౫ - వ - ౧౫. ౬॥ ధాతు - భ్వాదౌ - సి - కౌ - పు - ౧౨౧ - వ - ౮. ౭॥
౮॥ ౯॥ విష్ణుధర్మే - ౧౦॥ వి - పు- ౬ - ౪ - ౪౦. ౧౧॥ భార -

వ్యా.—ఇత్యాదికళాలే పురాణవిశేషఙ్గళిలే ఇతిహాసమ్ శ్లాఘిక్కప్పడానిన్ఱతే.

మధ్యస్థతైయావతు- “యస్మిన్ కల్పేతు యత్ప్రోక్తం పురాణం బ్రహ్మణా పురా। తస్య తస్యతు మాహాత్మ్యం తత్స్వరూపేణ వర్ణ్యతే”౧ ఎన్ఱు,-సర్వపురాణఙ్గళుక్కుమ్ ప్రవర్తకన్ బ్రహ్మావాయ్, అవనుక్కు యాతొరు కల్పత్తిలే గుణత్రయత్తిల్ యాతొరు గుణమ్ విఞ్జియిరున్దతు, అన్దగుణానుగుణ దేవతైయినుడైయ మాహాత్మ్యత్తై పురాణత్తిలే శొల్లుకైయాలే, పక్షపాతికళాయిరుక్కుమ్ పురాణఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే, లౌకికవైదిక సకలార్థనిర్ణయత్తిలే అధికృతఙ్గళాకైయాలే ఒరువిషయత్తిలుమ్ పక్షపాతమిన్ఱిక్కేయిరుక్కై.

కర్తురాప్తతమత్వమావతు - ప్రబన్ధకర్తావానవన్, యథార్థదర్శనసామర్థ్యత్తైయుమ్, యథాదృష్టార్థవాదిత్వత్తైయుమ్ మిక్కవుముడైయవనాయిరుక్కై.

ఆ.—“మతిమన్థానమ్” ఇత్యాదిప్రమాణోపాదాన పరిపాటిక్కు ఇన్దశ్లోకోపాదానత్తిల్ విశ్రాన్తియాలే ఒరువిశేషమ్ వ్యఞ్జితమ్. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; సిద్ధోపాయత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్ద (ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కఞ్జినవనుక్కు ప్రథమపర్వత్తైత్తప్పి చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టతు) ఎన్ఱు, [ప-౧౭-వ-౨]మూలత్తుక్కు ప్రధానప్రమేయమ్ శొల్లిన్ఱు. అతుతాన్ వేదతాత్పర్యవిషయమెన్నుమిడమ్ ఇతిహాసాదికళైక్కొణ్డు నిష్కర్షిక్కవారమ్బమ్ శొల్లినతికే. అప్పడి సిద్ధోపాయప్రభృతి చరమపర్వపర్యన్తమాన వర్గఙ్గళిలే భారతత్తుక్కు తాత్పర్యమెన్నుమిడమ్ మహాభారతవైభవప్రతిపాదకమాన పురాణవిశేషస్థమాన ఇన్దవచనస్థ నిర్దేశక్రమవిశేషత్తాలే ఆవిష్కృతమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియాయ్త్తు ముడివిలిన్ద వచనముపాత్తమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

“వేదవేద్యే” ఎన్ఱ అదితు, స్కాన్దవచనమ్. “మతిమన్థానమ్” ఎన్ఱ అదితు, వాయుప్రోక్తశైవఙ్గళిల్ వచనమ్ “బిభేత్యల్పశ్రుతాత్” ఎన్ఱ అదితు, భవిష్యత్పురాణస్థవచనమ్. “వ్యాసవాక్యే” ఇతి, మార్కణ్డేయపురాణవచనమ్. ఆదిశబ్దత్తాలే - “తస్మాద్రామాయణం దేవి వేద ఏవ న సంశయః। సర్వవ్యాకరణాన్యత్ర స్వయం న్యస్తాని వేధసా”౨ ఎన్ఱ, అస్కాన్దవచనముమ్, “యస్యద్వైపాయనః పుత్రః స్వయం విష్ణురజాయత। ప్రకాశో జనితో యేన మహాభారతచన్ద్రమాః”౩ ఎన్ఱ, అమాత్స్యవచనముమ్, “కృష్ణద్వైపాయనం వ్యాసం విద్ధి నారాయణం ప్రభుమ్। కోహ్యన్యో భువి మైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్”౪ ఎన్ఱ, అపురాణరత్నవచనముమ్ వివక్షితమ్.

(మధ్యస్థతైయావతు ఇత్యాది) “యస్మిన్ కల్పేతు”౧ ఎన్ఱ, అవచనమ్, మాత్స్యపురాణస్థమ్. అతుక్కర్థమ్ (సర్వపురాణత్తుక్కు మిత్యాది.) “యత్పురాణమ్” ఎన్ఱ, అయచ్ఛబ్దఫలితమ్ (సర్వపురాణత్తుక్కుమితి.) యస్మిన్-యద్గుణప్రచురే, కల్పే-బ్రహ్మణో దివసే, సః-బుద్ధిస్థః కల్పవిశేషణభూతో గుణః, స్వరూపమ్-నిరూపకధర్మో యస్య స తథోక్తః, తేన బ్రహ్మణా, యత్-పురాణమ్, ప్రోక్తమ్-ప్రవర్తితమ్, “తస్మిన్ కల్పే తస్మిన్ పురాణే” ఇత్యధ్యాహారః, “యత్తదోర్నిత్యసమ్బన్ధాత్”౫. తస్మిన్ కల్పే తస్మిన్ పురాణే, తస్యతస్య-కల్పగుణవిశిష్టస్య కర్తృగుణవిశిష్టస్య అగ్న్యాదేః, మాహాత్మ్యం వర్ణ్యతే ఎన్ఱు వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవనుక్కు యాతొరు కల్పత్తిలేయిత్యాది) యాతొరు కల్పత్తిలే - యద్గుణప్రచురమాన కల్పత్తిలే. (తత్స్వరూపేణ) ఇత్యత్ర, స్వరూపపదమ్- ప్రాచుర్యోపలక్షకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యాతొరుగుణమ్ విఞ్జియిరున్దతెన్ఱు.) “తస్యతస్య” ఎన్ఱ, అతచ్ఛబ్దద్వయముమ్, యస్మిన్ తత్స్వరూపేణేతి యత్తచ్ఛబ్దనిర్దిష్టకల్పకర్తృగుణవిశిష్టపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దగుణానుగుణేతి) గుణానుగుణత్వఞ్చ స్వయం తద్గుణప్రచురత్వే సతి స్వోపాసకానామపి తత్ప్రేరకత్వమ్, “అగ్నేశ్శివస్య”౬ ఇత్యాదిప్రకరణస్థ అగ్ని శివ చతుర్ముఖ పితృ సరస్వతీ హరిశబ్దార్థఙ్గళై క్రోడీకరిత్తు సామాన్యేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవతైయినుడైయవితి.) “యత్ప్రోక్తమ్” ఇతి-యచ్ఛబ్దబలాధ్యాహృతతచ్ఛబ్దార్థమ్ (పురాణత్తిలేయితి) అన్దకల్పత్తిలే ఎన్ఱు, శేషః. ఇఙ్గే, “అతస్తస్మిన్ కల్పే తస్మిన్ పురాణే తత్తద్గుణప్రచురస్య తస్య తస్య దైవతస్య మాహాత్మ్యం వర్ణ్యత ఇత్యర్థః”౭ ఎన్ఱ, అ వేదార్థసఙ్గ్రహదీపికా వాక్యత్తైక్కణ్డుకొళ్వతు. లౌకికార్థఙ్గళ్-దణ్డనీతిముతలానవఱ్ఱిఱ్చొల్లుకిఱవర్థఙ్గళ్; వైదికార్థఙ్గళ్ - కర్మబ్రహ్మఙ్గళ్. అధికృతఙ్గళాకైయాలే - తత్పరఙ్గళాకైయాలేయెన్ఱపడి. పక్షపాతమ్ - అర్థస్థితిమనపేక్ష్యాపి తాత్పర్యాతిరేకమ్; ఇత్తిల్లామలిరుక్కై - మధ్యస్థతైయెన్ఱు కూట్టువతు.

(కర్తురిత్యాది) తమప్రత్యయార్థమ్ (మిక్కవుమితి.)

౧॥ మాత్స్యపురాణే - ౨॥ స్కాన్దే- ౩॥ మాత్స్యపురాణే- ౪॥ విష్ణుపు-౩-౪-౪. ౫॥

౬॥ మాత్స్యభు - ౫౩ - ౭౪. ౭॥ వేదార్థసఙ్గ్రహదీపికాయాం - పు - ౨౩౯ - వ - ౧౧.

12-4-85.

మూ.—౪. అత్తాలేయదుముళ్ళప్పట్టదు.

వ్యా.—"అథేతిహాసపురాణయోరితిహాసాబలీయాంసః,కుతః, తేషాంపరిగ్రహాతిరేకాత్, సర్వత్రమాధ్యస్థ్యేన భూతార్థప్రతీతేః వచనసౌష్ఠవేన, కర్తురాప్తతమత్వావగతేశ్చ"[౧]ఎన్ఱు,తుడఙ్గి పరిగ్రహాతిశయాదికళాలే పురాణాదితిహాసప్రాబల్యమ్, సామాన్యేనతత్త్వనిర్ణయత్తిలే ఉయ్యక్కొణ్డారాలుమ్; "మహాభారతంహిపరిగ్రహవిశేషావసితమ్"[౨]ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, "'ధర్మేచార్థేచకామేచమోక్షేచభరతర్షభ। యదిహాస్తితదన్యత్ర యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్' ఇతిలౌకికవైదిక సకలార్థనిర్ణయాధికృతత్వేన, క్వచిదపిఅపక్షపాతిత్వాచ్చ, పురాణేభ్యోబలవత్తరమ్"[౩] ఎన్ఱు మఱ్ఱుళవాక్క - పరిగ్రహాతిశయత్తాలుమ్ మధ్యస్థతైయాలుమ్ పురాణఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ ఇతిహాసవిశేషమాన మహాభారతత్తుక్కుణ్డాన ప్రాబల్యమ్, శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిలే భట్టరాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదిఱే.

౪. అత్తిన్ప్రాబల్యత్తై యిశైవిక్కిఱార్

(అత్తాలేఎన్ఱు,తుడఙ్గి.) అన్ద ప్రాబల్యత్తాలే, "ఇతిహాసపురాణంపఞ్చమమ్"[౪] ఎన్ఱుమ్, "ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్"[౫]ఎన్ఱుమ్, శ్రుతిస్మృతికళిలే యిరణ్డైయుమ్ శేరచ్చొల్లుకిఱవళవిల్, ఇతిహాసమానదు పురాణత్తుక్కు మున్నే శొల్లప్పట్టదెన్గై.

అ.—ఉక్తార్థత్తుక్కుప్రాచీనసంవాదమ్(అథేతిహాసేత్యాది)ఇతిహాసపురాణయోరితి-నిర్ధారణేసప్తమీ. (బలీయాంసః) స్మృత్యపేక్షయా పురాణఙ్గళ్ బలవత్తుక్కళ్, తదపేక్షయా ఇతిహాసఙ్గళ్ బలవత్తుక్కళెన్ఱపడి. సర్వత్ర-లౌకికవైదికవిషయఙ్గళిలే,భూతార్థప్రతీతేః-విద్యమానార్థప్రతీతేః. వచనసౌష్ఠవేన - వాక్యసౌష్ఠవ్యేన. పూర్వాపరావిసంవాదేనాతివాదతాత్పర్యవిరహేణ ఎన్ఱపడి. సామాన్యేన - శ్రీరామాయణమ్ భారతమెన్ఱు,అవిశేషనిర్దేశమిన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి. పరిగ్రహవిశేషః - పురాణేషు శ్లాఘిక్కప్పడుకై. (యత్ అన్యత్రాస్తితత్ ఇహాస్తి) ఇతి కూట్టువదు: - యాతొరుప్రమేయమ్ ఇదుక్కన్యమానలోకవేదఙ్గళిలే ప్రతిపాద్యతయా ఇరుక్కిఱదు, అదిఙ్గేప్రతిపాద్యతయా ఇరుక్కిఱదెన్ఱు, వివక్షిత్తు, లౌకికవైదికేత్యాద్యుక్తమ్. యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్ - ఇదిలిన్ఱిక్కే యిరుప్పదు పుఱమ్బిన్ఱిక్కే యిరుక్కుమెన్ఱపడి. యదిహాస్తితదన్యత్ర ఎన్ఱు,అన్వయవ్యాప్తియుమ్, యన్నేహాస్తినతత్క్వచిత్ ఎన్ఱు,వ్యతిరేకవ్యాప్తియుమ్ శొల్లిఱ్ఱెన్ఱు, వివక్షిత్తు, సకలార్థేత్యుక్తమ్. ఇతిహాసవిశేషమాన వెన్ఱదు - "మహాభారతంహి"[౨] ఎన్ఱు, ఇతిహాసత్వవ్యాప్యమహాభారతత్వ రూపవిశేషధర్మత్తైయిట్టు నిర్దిష్టమానదెన్ఱపడి. ఇదు "రామాయణవత్ మహాభారతంశరణమ్"[౬] ఎన్ఱు, భట్టరాలే అరుళిచ్చెయ్యప్పట్ట శ్రీరామాయణత్తుక్కుముపలక్షణమ్. ఇదు, ఉయ్యక్కొణ్డార్ గ్రన్థత్తిల్ పణ్ణిన సామాన్యనిర్దేశవ్యావృత్తి. శ్రీసహస్రనామభాష్యత్తిలే - భగవద్గుణదర్పణత్తిలే యెన్ఱపడి. అదుక్కు, "మహాభారతసారత్వాత్"[౨] ఇత్యాది స్వపదఙ్గళై, "మహాభారతంహి"[౨]ఇత్యాది స్వవాక్యఙ్గళాలే వర్ణిక్కైయాలే, "స్వపదానిచవర్ణ్యన్తే"[౭] ఎన్ఱు,అభాష్యలక్షణముణ్డెన్ఱు, భాష్యప్రసిద్ధియుపపన్నైయెన్ఱు, (సహస్రనామభాష్యత్తిలే) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

(అత్తిన్ప్రాబల్యత్తై) - పురాణఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ ఇతిహాసత్తుక్కుణ్డాన ప్రాబల్యత్తై, (ఇశైవిక్కిఱార్) - సంవదిప్పిక్కిఱారెన్ఱపడి.

(ఇతిహాసపురాణంపఞ్చమమ్) ఇతిభూమవిద్యావాక్యమ్. ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణమ్. సమాహారద్వన్ద్వః. ఇతిహాసపురాణాభ్యామితి జాత్యేకవచనాన్తఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణశబ్దఙ్గళుక్కు ఇతరేతరయోగద్వన్ద్వః. ఇదు బార్హస్పత్యస్మృతివచనస్థమ్.

మూన్ఱావదుఅరుమ్పదమ్.—(అత్తాలేఅదుముళ్ళప్పట్టదు) ఎన్గి,అదిన్నుడైయయోజనాద్వయత్తుక్కుమ్ అభ్యర్హితమెన్ఱదుక్కుమ్ ఇనిభేదమ్. మున్దినయోజనైక్కు, అత్తాలేయెన్ఱదు - ప్రమాణబలమాకిఱవత్తాలే యెన్ఱపడి.

మీ.—(అత్తాలే అదుముళ్ళప్పట్టదు). ఏవమధికారపఞ్చకేన వేదాన్తసారశాస్త్రస్యారమ్భణీయత్వంసమర్థిత ముపోద్ఘాతప్రకరణే. ఇతఃపరమ్ (ఇతిహాసేత్యారభ్య) శాస్త్రంప్రవర్తతే. ప్రథమేప్రతిపత్తిప్రమాయాః కరణానుపపత్తిః పరిహృతా. ద్వితీయే మీమాంసాలక్షణేతికర్తవ్యతాభావశఙ్కాపరిహృతా. తృతీయే ఉపబృంహణలక్షణపరికరాభావశఙ్కానిరస్తా. చతుర్థే పూర్వభాగరూపప్రబలప్రమాణప్రతిబన్ధకశఙ్కా పరిహృతా. పఞ్చమే వేదాన్తరూపప్రతిబన్ధక శఙ్కాపరిహృతా.

౧॥ తత్త్వనిర్ణయే. ౨॥ స-భా-పు-౨-ప-౨౩. ౩॥ స-భా-పు-౩-ప-౧౨. ౪॥ ఛా-ఉ-౭-౨-౧. ౫॥ భా-ఆ-౧-౨౭౩. ౬॥ స-భా-పు-౨-ప-౧౭. ౭॥ శ్రీభా-పు-౫-ప-౧౪.

వ్యా.—ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్,౧*అల్పాచ్తరమాత్తల్,౧* అభ్యర్హితమాత్తలిఱే మున్పడువతు; అత్తిల్ అల్పాచ్త రమన్ఱియిలేయిరుక్క, అతుమున్పట్టతు అభ్యర్హితత్వత్తాలే యిఱే; ఇన్ద అభ్యర్హితత్వత్తుక్కు మూలమ్ అత్తిన్ ప్రాబల్యమెన్ఱు, కరుత్తు.

అథవా,(స్మృతీతిహాసపురాణజ్గళాలే)ఎన్ఱు, భాగద్వయోపబృంహణజ్గళైయుమ్ సమస్తమాకచ్చొల్లుకిఱవిడత్తిల్,

అ.—ప్రబలమ్ మున్పడుమ్ ఎన్నుమతుక్కు శబ్దానుశాసనత్తై ప్రమాణమాక క్కాట్టుకిఱార్ (ద్వన్ద్వసమాసత్తిలిత్యాదినా.) ద్వన్ద్వ సమాసత్తిలెన్ఱతు-ప్రకృతమాన ఇతిహాసపురాణమెన్ఱ,ఉద్వన్ద్వసమాసత్తిలెన్ఱపడి. అల్లతు, ద్వన్ద్వ సమాససామాన్యత్తిలెన్ఱు, శొల్లప్పార్క్కిల్, “*౧ఘ్యన్తం*౧లఘ్వక్షరం*౧ఋతునక్షత్రాణాం*౩భ్రాతరిచజ్యాయస*౪అజాద్యదన్తమ్” ఎన్ఱు,ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ మున్పడుమవై పలవుమున్డాకైయాలే,అల్పాచ్తరమాత్తల్, అభ్యర్హితమాత్తలిఱేమున్పడువతు ఎన్ఱు, నియమిక్కవొణ్ణాతిఱే.(ఇతిహాసపురాణ)ఎన్ఱ,ఉద్వన్ద్వత్తిలే,కీర్త్ఘ్యన్తాదిసూత్రజ్గళుక్కు విషయమ్దాన్ ముత్తలిలే యిల్లైయిఱే; ఇనిపరిశేషిప్పతు అజాద్యదన్తమ్, అల్పాచ్తరమ్, అభ్యర్హితమ్ ఎన్ఱ,మూన్ఱుమిఱే; అత్తిల్ అజాద్యదన్తమెన్ఱ,అవిత్తై, అల్పాచ్తరమ్ అభ్యర్హితమ్ ఎన్ఱ,అవిరణ్డుమ్, పరత్వాద్బాధిక్కుమిఱే. ఇన్ఱి, అత్తిలుమ్ పరిశేషిత్తతు అల్పాచ్తరమ్ అభ్యర్హితమెన్ఱ,అవిరణ్డుమేయిఱే; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అల్పాచ్తరమాత్తల్ అభ్యర్హితమాత్తలిఱే మున్పడువతెన్ఱు,) అల్పాచ్తరమావతు-ఇరణ్డిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒన్ఱ,ఐక్కాట్టిలొన్ఱు, న్యూనసఙ్ఖ్యాకమానపుడలెఴుత్తైయుడైత్తాయిరుక్కుఉపదమ్. అభ్యర్హితమావతు- ఒన్ఱ,ఐక్కాట్టిలొన్ఱు,శ్రేష్ఠవాచకమాయిరుక్కుఉపదమ్. (అత్తిలిత్యాది)పురాణశబ్దత్తైక్కాట్టిల్ న్యూనాచ్కమన్ఱిక్కే అధికాచ్కమాన ఇతిహాసపదమ్ పురాణశబ్దత్తైక్కాట్టిల్ మున్పట్టతు, పురాణాపేక్షయా శ్రేష్ఠమాన ఇతిహాసత్తుక్కు వాచకమాకవిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. అల్పాచ్తరత్వాత్పురాణశబ్దమ్మున్పడప్రసఙ్గిక్క,అభ్యర్హితత్వాదితిహాసశబ్దమ్ మున్పడప్రసఙ్గిక్కఇప్పడితుల్యబలవిరోధమ్వరిల్ పరత్వాత్ “అల్పాచ్తరమ్”౧ఎన్ఱ,అవిత్తైబాధిత్తు “అభ్యర్హితంపూర్వమ్”౧ ఎన్ఱ,ఉశాస్త్రమేప్రవర్తిత్తుఇతిహాసశబ్దమ్మున్పట్టతెన్ఱు,కరుత్తు. ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియిఱే “ఇతిహాసస్యపురాణేభ్యో ప్యభ్యర్హితత్వంవిశేషః,అల్పాచ్తరమితిపురాణశబ్దస్యపూర్వనిపాతేప్రాప్తే అభ్యర్హితంపూర్వంప్రయోక్తవ్యం ఇతి పూర్వనిపాతితస్య ఇతిహాసస్యాభ్యర్హితత్వప్రతీతేః”౫ఎన్ఱు,శ్రుతప్రకాశికాభట్టరరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. “సర్వతోఽభ్యర్హితంపూర్వమ్”౬ ఎన్ఱ,ఉమహాభాష్యకారవచనమ్; ఇఙ్గే “అత్తాలే అతుమున్పట్టతు” ఎన్నుమతుక్కు ఉదాహరణమాక “యద్బ్రాహ్మణానితిహాసాన్ పురాణాని”౭ఎన్ఱ,అవ్వన్తప్రయోగస్థలత్తైయెడుత్తొత్తిన్దతు, “ఇతిహాసపురాణాభ్యాం వేదంసముపబృంహయేత్”౮ఎన్ఱ,అవచనచ్ఛాయానుకారియాన “వేదార్థమఱుతియిడువతు” [౧-పా-] ఎన్ఱ,అవాక్యత్తిలే “ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్”౮ఎన్ఱ,అవితువేఱుపటితి బుద్ధిస్థమాకైయాలుమ్, ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ అభ్యర్హితత్తుక్కు పూర్వప్రయోగమ్ శాస్త్రీయమాకైయాలుమ్, వ్యాసస్థలజ్గళిలత్తుక్కు పూర్వప్రయోగమ్ పురుషేచ్ఛాధీనమాయ్ అనియతమాకైయాలుమ్, ద్వన్ద్వసమాసోదాహరణమే ఉచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

(అథవేతి) అత్తాలే అతుమున్పట్టతుఎన్ఱాల్, అతైవ్విడత్తిలే మున్పట్టతెన్నుమధికరణాకాఙ్క్షైయిలే గ్రన్థాన్తరస్థప్రయోగమ్ [౨౫ అధికరణత్వేన సమ్బన్ధిక్కుమత్తిలుఙ్గాట్టిల్ ప్రకృతగ్రన్థత్తిలే పూర్వప్రస్తుతమాన ప్రయోగమే అధికరణత్వేన సమ్బన్ధిక్కై శీఘ్రభావిఎన్ఱు,కరుత్తు.

ఇ-అ.—ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ అల్పాచ్తరమన్ఱో, మున్నేశొల్లిక్కొళ్ళవేణుమ్ ఎన్ఱు శొల్లిల్ ఱు; ఆకైయాలే పురాణమ్మున్పడవేణ్డియిరుక్క, ఇతిహాసమ్మున్పడుకైక్కు హేతువేతెన్ఱ,ఉశఙ్కైయిలే “అభ్యర్హితంపూర్వమ్”౧ఎన్ఱు,శొల్లుకైయాలే ఇతుమున్పడక్కడవతెన్ఱ,ఆర్ (ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ ఎన్ఱు,తుడఙ్గి) స్మృతీతిహాసపురాణజ్గళాలేయెన్ఱు, ఇరణ్డైయుమ్ ఎడుత్తాల్ ఇరణ్డుక్కుమ్ మర్మమరుళిచ్చెయ్యాతే ఇతిహాసత్తుక్కు తాత్పర్యమేతెన్ఱ,ఉశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, స్మృతి ఒరుకోటియుమ్ ఇతిహాసపురాణమొరుకోటియుమాక [౩౦ వివక్షైయాకైయాలే యెన్ఱపడి.

మీ.—ఏవమధికారపఞ్చకేన ప్రతితన్త్రప్రమాసామగ్రీ పుష్కలానిరూపితా. ఏవం ప్రమాసామగ్రీభవతు. ప్రమావిషయ ప్రతితన్త్రార్థః క ఇత్యాకాఙ్క్షాయాంసఏవోచ్యత ఇత్యుపోద్ఘాతశాస్త్రయోస్సఙ్గతిః. తత్ర ప్రథమపరిచ్ఛేదే ప్రధానప్రతితన్త్రార్థో నిరూప్యతే. ప్రధానశ్చ, “లక్ష్మ్యాసహహృషీకేశోదేవ్యా కారుణ్యరూపయా| రక్షకస్సర్వసిద్ధాన్తే వేదాన్తేఽపిచగీయతే”౯ ఇత్యుక్తశేషిమిథునరక్షకత్వస్య అహేతుకత్వమ్. ఇదంరక్షకత్వం సిద్ధాన్తాన్తరేసర్వత్ర సహేతుకమఙ్గీకృతమ్. తత్ర లక్ష్మ్యారక్షకత్వం-పురుషకారభావః. ఈశ్వరస్యతథాత్వముపాయభావః. తదుభయంనిర్హేతుకంచేతి ప్రథమేప్రతిపాద్యతే. ద్వితీయపరిచ్ఛేదే, ఏతన్నిష్ఠాధికారిణోవృత్తివిశేషః ప్రతితన్త్రఉచ్యతే. వృత్తేఃప్రవత్తిశేషత్వాత్ప్రథమపరిచ్ఛేదార్థః ప్రధానఇత్యేకవాక్యత్వమ్. తత్రప్రథమప్రకరణే విశేషణభూతలక్ష్మీ రక్షకత్వంశోధ్యతే. ద్వితీయప్రకరణే ఈశ్వరోపాయత్వమితివిభాగః. అస్మిన్ పురుషకారప్రకరణే, పురుషకారత్వస్యనిర్హేతుకత్వమ్, తస్యషడఙ్గయోగనిష్ఠ విషయత్వాభావః, పురుషకారసద్భావే ప్రమాణమ్, లక్ష్మ్యాఉపాయత్వాభావః, అణుత్వమ్, శరణాగతివిద్యాయా ఉపలక్షణత్వేన వేద్యత్వంచేతిషడర్థాః ప్రతిపాద్యన్తే.

౧॥ అ-౨-౨-౩౪-కౌ-వృ-౭౯. ౨॥ అ-౨-౨-౩౨. ౩॥ అ-౪-౧-౧౬౪. ౪॥ అ-౨-౨-౩౩. ౫॥ శ్రీ-భా-పు-౧౭౯-౬-౧౪. ౬॥ భాష్యే- ౭॥ ౮॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ. ౯॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౨౭-౧౪.

వ్యా — "ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణాని, స్మృతయశ్చఇతిహాసపురాణానిచస్మృతీతిహాసపురాణాని" ఎన్ఱిప్పడి యివఱ్ఱుక్కు సమాసవివక్షైయాగైయాలే, అల్పాచ్తరమాన పురాణత్తుక్కుమున్నే ఇతిహాసత్తై యరుళిచ్చెయ్దతిఱ్ కరుత్తై (ఇవైయిరణ్డిలుమ్) ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱారాక వుమామ్.

ఇన్దయోజనైయిల్, (అత్తాలే యఙ్గుముణ్డాగు) ఎన్ఱ అవిత్తుక్కు - అన్దప్రాబల్యత్తాలే (ఇతిహాసపురాణఙ్గళ్ [ఇ
ళాలే) ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ పురాణత్తుక్కుమున్నే ఇతిహాసమ్ శొల్లప్పట్టతెన్ఱు, పొరుళాగక్కడవదు.

ఆక, వేదార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణుమళవిల్, తదుపబృంహణఙ్గళాలే పణ్ణవేణుమెన్ఱుమ్, అతిల్ పూర్వోత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళిన్నదెన్ఱుమ్, ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళిల్ ఇతిహాసమ్ప్రబలమెన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, మేల్ తామరుళిచ్చెయ్యప్పుగుకిఱ వర్థఙ్గళుక్కు ప్రమాణమొరుఙ్గవిట్టరుళినారాయిత్తు.

అ.—(ఇతిహాసాశ్చపురాణానిచ ఇతిహాసపురాణానీతి) ప్రథమంద్వన్ద్వసమాసః. అభ్యర్హితత్వాదితిహాసస్యపూర్వనిపాతః. అనన్తరం, (స్మృతయశ్చ ఇతిహాసపురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణానీతి) ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వః. స్మృతయశ్చ ఇతిహాసాశ్చ పురాణానిచ స్మృతీతిహాసపురాణాని ఎన్ఱు త్రిపదద్వన్ద్వముమ్ సాధువేయాకిలుమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళుక్కు ఉత్తరభాగోపబృంహణత్తిలే తుల్యవదేకక్రియాన్వయిత్వమిరుక్కైయాలుమ్, ఇతిహాసపురాణమిత్యాది ద్వన్ద్వప్రయోగమ్ పలవిడఙ్గళిలే యిరుక్కైయాలే, "అవయవప్రసిద్ధేస్సముదాయప్రసిద్ధిర్బలీయసీ" ౧ ఎన్ఱ అ న్యాయమిఙ్గు ప్రవర్తిక్కైయాలుమ్, ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వమేయుక్తమ్. ఇఙ్గే, "అభ్యర్హితంపూర్వమ్" ఎన్ఱ అశాస్త్రత్తాలే, "ఇతిహాసపురాణస్మృతయః" ఎన్ఱు, అభ్యర్హితమాన ఇతిహాసపురాణద్వన్ద్వమ్ మున్బడక్కడవదెన్నిల్; అభ్యర్హితం పూర్వమెన్ఱ అవిదు అనిత్యమాకైయాలే ఇదుమున్బడక్కడవదల్ల, అల్పాచ్తరమాన స్మృతిశబ్దమ్ మున్బడక్కడవదు. ఆనాల్, ప్రథమద్వన్ద్వత్తిలే అభ్యర్హితత్వాదితిహాసశబ్దమ్ మున్బడుమ్, ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వత్తిలే "అభ్యర్హితంపూర్వమ్" ఎన్ఱు, అనిత్యమెన్ఱుమత్తాలే అల్పాచ్తరంపూర్వమెన్ఱుమదు వే ప్రవర్తిక్కిఱదు ఎన్ఱ అవివక్షైయిల్ నిదానమెన్నెన్నిల్; అభ్యర్హితం పూర్వమనిత్యమ్ ఎన్ఱ [illegible]యాలే అసార్వత్రికమ్; అప్పడి క్వాచిత్కమాన అనిత్యత్వత్తై ప్రథమద్వన్ద్వత్తిలే కొళ్ళుమదిఱ్కాట్టిల్ జఘన్యమాన ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వత్తిల్ కొళ్ళుకై న్యాయ్యమ్.

కిఞ్చ, పూర్వోత్తరభాగాత్మకమాన వేదత్తిల్ పూర్వభాగత్తుక్కు ఉపబృంహణమ్ పూర్వనిర్దిష్టఙ్గళాన స్మృతికళెన్ఱుమ్, ఉత్తరభాగోపబృంహణమ్ ఉత్తరనిర్దిష్టఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళెన్ఱుమ్ విభాగజ్ఞాపనమావశ్యకమాకైయాలే ద్వన్ద్వగర్భద్వన్ద్వత్తిలే "అభ్యర్హితంపూర్వమ్" ఎన్ఱ అనిత్యత్వముమ్, "అల్పాచ్తరమ్" ఎన్ఱ అశాస్త్రప్రవృత్తియుమ్ కొళ్ళుకైయుక్తమ్. అపేక్షితక్రమానుగుణమాక అనుశాసనప్రవృత్తియుమ్ సిద్ధిత్తాలనుకూలమిఱే. ఇతిహాసపురాణమిత్యాది ప్రథమద్వన్ద్వత్తిలే ఇఙ్గనొరు ప్రయోజనమిల్లామైయాలే ఔత్సర్గికమాన అభ్యర్హితపూర్వనిపాతశాస్త్రప్రాబల్యమ్ కొళ్ళుకైయేయుక్తమ్; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి యివఱ్ఱుక్కు సమాసవివక్షైయాగైయాలే యిత్యాది) [౨౪

ఒరుఙ్గవిడుకై - వ్యవస్థై పణ్ణుకై.

(స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళాలే) [వా-౧] ఎన్ఱ అవిడత్తిలే, "భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్" [వా-౩౯-౨] ఎన్ఱు తామ్ మేలే ప్రమాణత్వేనవుదాహరిక్కిఱ శ్రీపాఞ్చరాత్రత్తై యుమొక్క ఉపాదానమ్ పణ్ణామై యెన్నెన్నిల్; స్మృతియై యెడుత్తవిత్తాల్ అన్దస్మృతిక్కు మూలభూతమాన భగవచ్ఛాస్త్రముమ్ పరాదుపాత్తమెన్ఱుమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళై యెడుత్తవిత్తాల్ అవఱ్ఱిల్ ప్రమాణతమత్వేన ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట భగవచ్ఛాస్త్రముమర్థాదుపాత్తమామెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, భగవచ్ఛాస్త్రత్తై యెడుత్తరుళిఱ్ఱిలర్. భగవచ్ఛాస్త్రమ్ మన్వాది స్మృతికళుక్కు మూలభూతమెన్ఱుమిడముమ్, ఇతిహాసాదౌప్రమాణతమత్వేన ప్రతిపాదితమెన్ఱుమిడముమ్ "శ్రౌతసూత్రకారాభిప్రాయో మోక్షధర్మవచనైరవగమ్యతే; తథాహి, తత్ర శ్రీపాఞ్చరాత్రస్య బహుముఖం ప్రామాణ్యం ప్రపఞ్చితమ్" ౨ ఎన్ఱుమ్, "'అస్మాత్ప్రవక్ష్యతే ధర్మాన్మను స్స్వాయమ్భువస్స్వయమ్' ఇతి మన్వాదిభిరుపజీవ్యత్వమ్" ౩ ఎన్ఱుమ్ శ్రుతప్రకాశికైయిలే వ్యక్తమ్.

మూ-అ.—ఇరణ్డామ్ యోజనైక్కు, అత్తాలేయెన్ఱదుక్కు - స్మృతీతిహాసపురాణఙ్గళెన్ఱ అ సమస్తపదమానవిడత్తుక్కు; ఇప్పడి యివఱ్ఱుక్కు సమాసవివక్షైయాకిఅవత్తాలేయెన్ఱపడి. [౩౪

మీ.—యద్యపి భగవదుపాయత్వం ప్రతితన్త్రప్రధానమ్. లక్ష్మీపురుషకారత్వఞ్చ తదనుబన్ధిఅప్రధానమ్. తథాప్యుపాయత్వస్య పురుషకారపూర్వకత్వాత్, శాస్త్రకారైస్తత్తత్క్రమేణైవ తదర్థవివరణే ప్రవృత్తత్వాచ్చ, ప్రథమం శ్రీశబ్దార్థో నిరూప్యతే.

౧॥ ౨॥ శ్రీభా-పు-౫౹౪౭-ప-౧౬. ౩॥ శ్రీభా-పు-౫౹౪౭-ప-౩౧.

పురుషకారవైభవమ్.

వ్యా.—౫. ముఙ్గలిలే (వేదార్థమ్) ఇత్యాదియాలే వేదతదర్థతదుపబృంహణఙ్గళై సాకల్యేనోపాదానమ్పణ్ణి, అన్ద వేదత్తినుడైయ భాగవిభాగ తదుపబృంహణవిభాగఙ్గళైయుమ్ పణ్ణినారేయాకిలుమ్, చేతనరుడైయ వుజ్జీవనత్తుక్కు అపేక్షితార్థఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్య విక్రిన్దవరాకైయాలుమ్, అవ్వుత్తా పూర్వభాగవేద్య మన్ఱిక్కే ఉత్తరభాగవేద్యమాకైయాలుమ్, పూర్వభాగత్తిల్ ముముక్షువుక్కు జ్ఞాతవ్యాంశముళ్ళతుమ్, ఉత్తరభాగార్థఙ్గళాన స్వరూపోపాయ పురుషార్థప్రతిపాదనస్థలఙ్గళిలే తత్తదనుగుణత్యాజ్యోపాదేయకథన ముఖేన జ్ఞాపికఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్, ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయత్తిలే ప్రవృత్తరాయ్, అతుతన్నిలుమ్ భగవత్స్వరూపరూపగుణ విభూతికళైయుమ్ భగవదుపాసనాదికళైయుమ్ పరక్కనిన్ఱు, ప్రతిపాదిక్కిఱవిడఙ్గళిల్, సారాసారవివేక పూర్వకమాక తాత్పర్యార్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు, సంశయవిపర్యయమఱ చేతనర్క్కు ప్రతిపత్తివిషయమామ్పడి యరుళిచ్చెయ్తు శెల్లుకిఱార్ మేల్.

అ.—అన్నాలుమ్, ప్రధానప్రమాణత్తుక్కు అర్థాదుపాదానముమ్ అప్రధానత్తుక్కు అభిధాసకోపాదానముమాకిఱ విత్తుక్కు మూలమెన్నెన్నిల్; శారీరకసూత్ర ప్రక్రియైయాయిరుక్కుమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; శారీరకసూత్రత్తిలే "స్మృత్యనవకాశదోష ప్రసఙ్గ ఇతి చేన్న, అన్యస్మృత్యనవకాశదోష ప్రసఙ్గాత్"౧ ఎన్ఱు- మన్వాదిస్మృతికళుక్కు ప్రామాణ్యసిద్ధవత్కారేణ కపిలస్మృతిబాధకత్వత్తైచ్చొల్లి, అన్దమన్వాదిస్మృతికళుక్కుమ్ మూలభూతమాన శ్రీపాఞ్చరాత్రత్తినుడైయ ప్రామాణ్యత్తై "ఉత్పత్త్యసంభవాత్"౨ ఇత్యాదిసూత్రఙ్గళాలే ఆక్షేపిత్తు, సమాధానమ్ పణ్ణినిఱే; అత్తై అనురోధిత్తాయ్త్తు ఇవరిప్పడి శెయ్తరుళిఱ్ఱెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు

(వేదార్థమఱుతియిడువతు) [వా-౧] ఎన్ఱు తుడఙ్గి- సాకల్యేన వేదార్థనిరూపణప్రతిజ్ఞా ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాన ఉపోద్ఘాతత్తైప్పణ్ణి, ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక సాకల్యేన వేదార్థనిరూపణమ్ పణ్ణామల్ తదేకదేశోత్తరభాగత్తిలేకదేశమాన పురుషకార వైభవాదిమాత్రత్తై నిరూపిక్కిఱతెన్నెన్నిల్, అ శఙ్కైక్కు ప్పరిహారిత్తుక్కొణ్డు ఉపోద్ఘాతత్తోడే ప్రబన్ధత్తుక్కు సఙ్గతియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముఙ్గలిలేయిత్యాదినా.) ఇఙ్గే (పణ్ణినారేయాకిలుమ్) ఇత్యన్తమ్- శఙ్కానువాదమ్. (చేతనరుడైయ) ఇత్యాదికమ్ పరిహారమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. ఉజ్జీవనమ్ - మోక్షః. ఇఙ్గే, "సామాన్యేన విశేష సమర్థనమర్థాన్తరన్యాసః"౩ ఎన్ఱిఱ్పడియే వివక్షితవిశేషత్తిల్ తాత్పర్యాతిశయత్తాలే సామాన్యకీర్తనమ్ శ్రోతృబుద్ధ్యతిశయకరమాకైయాలే, సామాన్యప్రతిజ్ఞైయుమ్ ఏకదేశమాత్రనిరూపణముమ్ కూడుమెన్ఱు, పరిహారాభిప్రాయమ్ కణ్డుకొళ్వతు

ఇవ్విడత్తిలే, "అథాతో బ్రహ్మజిజ్ఞాసా"౪ ఎన్ఱు, అవేదత్తినుడైయ భాగద్వయార్థనిరూపణత్తుక్కుమ్ సామాన్యప్రతిజ్ఞైయెన్ఱు, అ యోజనైయిలే ప్రతిజ్ఞాతవేదార్థ సామాన్యైకదేశమాన పూర్వభాగార్థత్తై నిరూపియామల్ తదేకదేశమాన ఉత్తరభాగార్థమాత్రత్తై నిరూపిక్కిఱ సూత్రకారశైలియైయుమ్, "అథాతో ధర్మజిజ్ఞాసా"౫ ఎన్ఱు, భాగద్వయవిచారత్తుక్కుమ్ సామాన్యప్రతిజ్ఞైయెన్ఱు, అ యోజనైయిలే ప్రతిజ్ఞాతార్థైకదేశమాన ఉత్తరభాగార్థత్తై నిరూపియామల్ తదేకదేశమాన పూర్వభాగార్థమాత్రత్తై నిరూపిక్కిఱ పూర్వమీమాంసాసూత్రకారరుడైయ శైలియైయుమ్ దృష్టాన్తతయా కణ్డుకొళ్వతు.

అఙ్గే క్రమేణ గురుశిష్యర్కళాలే భాగాన్తర అర్థనిరూపణమ్ పణ్ణప్పట్టతెన్ఱు వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వభాగత్తిల్ ముముక్షువుక్కు జ్ఞాతవ్యాంశముళ్ళతుమిత్యాది;) అత్రాపి పూర్వభాగార్థత్తైయుమ్ స్వయమేవ వివక్షానుగుణమాక సఙ్గ్రహమాక నిరూపిత్తారెన్ఱు కరుత్తు. తత్తదనుగుణత్యాజ్యోపాదేయ కథనముఖేన వెన్ఱతు - స్వరూపాద్యననుగుణనిషిద్ధకామ్యఙ్గళ్ ఇత్యాదికళాలే, త్యాగార్హత్తైయెన్ఱుమ్, లోకసఙ్గ్రహతయా కైఙ్కర్యత్వాదినా స్వీకారార్హత్తైయెన్ఱుమ్, ఏతత్కథనద్వారేణవెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, "ఉత్తరభాగే చ తత్తదర్థావయికతయా ప్రసక్తానాం పూర్వభాగార్థానాం శిక్షణీయత్వమ్, ప్రదర్శితమేవ దిశాఽనుక్తానామపి శిక్షణీయార్థాన్తరాణాం సుకరనిర్వాహత్వఞ్చాభిప్రేత్య బ్రహ్మసూత్రాణ్యేవ భగవాన్ భాష్యకారః ప్రారభతే వివరీతుమ్"౬ ఎన్ఱు, అశ్రుతప్రకాశికాచార్యస్సూక్తికళై యెన్ఱు కణ్డుకొళ్వను. (భగవదుపాసనాదికళైయుమ్) ఎన్ఱు, అ ఆదిశబ్దత్తాలే - నామకీర్తనాద్యుపాయాన్తరఙ్గళుమ్ సిద్ధోపాయవరణాదికళుమ్ అనుభవకైఙ్కర్యాదికళుమ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్. సారమ్- సిద్ధోపాయవరణాదికళ్; అసారమ్ - ఉపాసనాదికళ్. అసారమ్ - స్వార్థానుభవాదికళ్; సారమ్ - పరార్థకైఙ్కర్యాదికళ్. (అరుళిచ్చెయ్తు శెల్లుకిఱార్ మేల్) "ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన" [వా - ౫] ఎన్ఱు తుడఙ్గి "ఫలపర్యన్తమాక్కుమ్" [వా-౪౬౩] ఎన్ఱుమళవాన ఉపరితన సన్దర్భత్తాలే ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱారెన్ఱపడి. కీళ్ప్రమాణనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్, ఇని తదనుగుణమాక ప్రమేయనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళుకిఱారెన్ఱు, సఙ్గతియెన్ఱు కరుత్తు.

ఇ-అ.—(ఇవై యిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్; అత్తాలే అతుముఱ్పట్టతు) ఎన్ఱు కిఱార్ (ముఙ్గలిలేయిత్యాది.)

౧॥ బ్ర-సూ-౨-౧-౧. ౨॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౯. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౧-౧-౧. ౫॥ పూ-మీ-౧-౧-౧. ౬॥ శ్రీభా-వు-౧-ప-౩౦.

మూ.—౫. ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన

వ్యా.—అతిల్, ప్రథమత్తిలే, ఉత్తరభాగోపబృంహణద్వయత్తిల్ ప్రబలమాకచ్చొన్న ఇతిహాసఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు శ్రీరామాయణత్తినుడైయ ప్రాబల్యత్తై ప్రకాశిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, తత్ప్రతిపాద్యవిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిహాసశ్రేష్ఠ మెన్ఱుతుడఙ్గి.) శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసశ్రేష్ఠతైయావతు - "వాల్మీకయేమహర్షయే [౫ సన్దిదేశాసనన్తతః । బ్రహ్మణాసమనుజ్ఞాతస్సోప్యుపావిశదాసనే"౧ఎన్ఱు, సర్వలోకపితామహనాన బ్రహ్మావాలే సంభావితనాన శ్రీవాల్మీకిభగవానాలే ప్రణీతమాకైయాలుమ్,

అ.—అనన్తరమ్, "ఇవైయిరణ్డిలుమ్" [వా - 3] ఇత్యాద్యనన్తరపూర్వవాక్యత్తోడే "ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన" ఇత్యాది ప్రబన్ధాదివాక్యత్తుక్కు సఙ్గతికథనపూర్వకం వాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిల్ప్రథమత్తిలే యిత్యాదినా.) "అత్తాలే అతుముఱ్పట్టతు" ఎన్ఱు, ద్వన్ద్వసమాసత్తిల్ పూర్వప్రయోగమాకిఱ అభ్యర్హితత్వలిఙ్గమ్పురాణాపేక్షయా ఇతిహాసత్తుక్కిరుక్కుమాప్పోలే, ఇతిహాసఙ్గళిలే తారతమ్యమిరుక్కుమిఙ్గుక్కు సూచకమాన తాదృశపూర్వనిపాతమ్ కాణామైయాలే అవఱ్ఱిల్ తారతమ్యమిల్లై యెన్ఱుప్రతిపత్తిపణ్ణి ప్రశ్నమ్పణ్ణామలిరుక్కుఱ శ్రోతాక్కళైక్కుఱిత్తు, భూమవిద్యాచార్యన్ "ఏషతువాఅతివదతి, యస్సత్యేనాతివదతి"౨ ఎన్ఱు, స్వయమేవభూమోపదేశ పర్యవసానభూమిభూతనాన పురుషోత్తమనై యుపపాదిత్తాప్పోలే, ఇవరుమ్, స్వయమేవ శ్రీరామాయణత్తినుడైయ ఇతిహాసోత్తమత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు, కరుత్తు.

ఇతుతాన్, "ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన" ఎన్ఱు, సిద్ధవన్నిర్దేశత్తాలేవ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్ - ఇతిహాసేషు శ్రీరామాయణప్రాబల్యమ్ పురాణాపేక్షయా ఇతిహాససామాన్యత్తైప్పోలే ప్రసిద్ధమెన్ఱు, సూచితమ్. ఇస్సిద్ధవన్నిర్దేశముమ్, "శ్రీరామాయణవన్మహాభారతంశరణమ్"౩ ఎన్ఱ, ఆశ్రీసహస్రనామభాష్యస్థనిర్దేశానుసారేణ ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్. ప్రమాణగ్రన్థత్తుక్కు తథావిధగ్రన్థాన్తరాపేక్షయాశ్రైష్ఠ్యమ్ ప్రామాణ్యప్రకర్ష హేతుక్కళాన కర్తృప్రకర్షాదికళాలే, కొళ్ళవేణుమ్; ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తైప్పోలే శ్రేష్ఠమెన్గై, ఉచితమన్ఱు.

ప్రామాణ్యసన్దేహమ్కిడక్కల్, ప్రతిపాద్యార్థత్తుక్కు ఆత్మలాభమేదుర్లభమాకైయాలే, స్వప్రతిపాదకగ్రన్థత్తుక్కు తాన్ శ్రైష్ఠ్యతాహేతువాకమాట్టాతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్రీరామాయణత్తుక్కిత్యాది.) సంభావితనాన - గౌరవితనాన. ఇతు భగవదవతారభూతవ్యాసప్రణీతభారతాపేక్షయా శ్రైష్ఠ్యతాహేతువాకప్పడి యెన్నెన్నిల్; భారతమ్పణ్ణినపిన్పుమ్ అపరితుష్టనాన వ్యాసభగవానుక్కు శ్రీనారదభగవాన్ వన్దుతోన్ఱి, శిలవర్థవిశేషఙ్గళైయుపదేశిత్తు, శ్రీభాగవతత్తైప్పణ్ణచ్చొల్ల; వ్యాసభగవానుమ్ అప్పడిశెయ్య, అన్ద అపరితోషమ్ తీర్న్దతెన్గైయాలే, బ్రహ్మపుత్రనాన నారదభగవానడియాక ప్రవృత్తమాన భాగవతనిర్మాణత్తాలే తీరక్కడవఅపరితోషసహమాన భారతత్తైప్పోలే అన్దనారదభగవానుక్కు ప్పితావాన బ్రహ్మావాలేపూజితనాన వాల్మీకిభగవానాలే ప్రణీతమాన శ్రీరామాయణమ్ శ్రేష్ఠమాకక్కడవతిఱే.

మీ.—(ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణత్తాల్ శిఱైయిరున్దవళేఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱతు) అత్ర పురుషకారత్వస్య నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. యద్యపి, "సతిధర్మిణిధర్మాశ్చిన్త్యన్తే"ఇతిపురుషకారత్వసాధనానన్తరమ్ తన్నిర్హేతుకత్వచిన్తాకార్యా. తథాపి, పూర్వపక్షివా పక్షత్వేన ఏకదేశిభిః పురుషకారత్వాభ్యుపగమాత్తత్రనాతీవవివాద ఇతిప్రథమంతన్నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. అత్రసంశయః, లక్ష్మీపురుషకారత్వం సహేతుకమ్-ఉతనిర్హేతుకమితి. తదర్థం తస్యారావణభవనవాసస్తన్నిర్హేతుకత్వ మవగమయతి - ఉతనేతి. తదర్థంగమకత్వే ప్రమాణాన్తరవిరోధోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. యదావిరోధోఽస్తి, తదారావణభవనవాసస్య నిర్హేతుకత్వావగమకతయా, తత్రప్రమాణాభావాత్సహేతుకత్వమితి పూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదాప్రమాణాన్తర విరోధోనాస్తి, తదాఽస్యనిర్హేతుకత్వావగమకతయా ప్రమాణసత్వాన్నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి సిద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, మన్త్రరత్నేశ్రీశబ్దస్య "శ్రీఞ్-సేవాయామ్"౪ ఇతిధాతౌ శ్రీయతఇతికాచిద్వ్యుత్పత్తిరవగతా; సాచ "శ్రీయతేచాఖిలైర్నిత్యమ్"౫ఇత్యాదిభిరుపబృంహితా. తత్రప్రతిపన్నమఖిలాశ్రయణీయత్వంప్రవర్తయత్వమేవ.ఏవంచస్మర్యతే-"ఏవంప్రపద్యలక్ష్మీన్తాంశ్రియం సద్గురుభావతః"౬ ఇతి. "అఖిలజగన్మాతర మశరణ్యశరణ్యాం అనన్యశరణశ్శరణమహంప్రపద్యే"౭ ఇతిభాష్యకారైరనుష్ఠితఞ్చ. అతఏవ భగవత్సమాశ్రయణస్య గురుపరంపరానుసన్ధాన పూర్వకత్వాత్ తత్ర "శ్రియైనమః" ఇతిలక్ష్మ్యంభరసమర్పణం సర్వైరనుష్ఠీయతే. ఇయంచ లక్ష్మీవిషయాప్రపత్తిః పురుషకారభావార్థా, తత్ర "ఆశ్రయస్తైవనమచ్యుతమ్"౮ ఇతిఫలశ్రుతేః. "భగవచ్చరణారవిన్దశరణాగతిర్యథాఽవస్థితాఽవిరతాఽస్తుమే"౯ ఇతి శ్రీశరణాగతిఫలత్వేనోక్తఞ్చ. ఏవంప్రపత్తేః పురుషకారభావసాధనత్వావగమాత్స ననిర్హేతుకః.

౧॥ రా-బా-౨-౨౬. ౨॥ ఛా-ఉ-౭-౧౬. ౩॥ స-భా-పు-౨-వ-౧౭. ౪॥ ధా-ధ్యా-కా. పు-౧౨౨-వ-౧౭.
౫॥ ౬॥ ౭॥ శర-గద్యే-౧౩. ౮॥ ౯॥ శర-గ-౩౪.

మూ.—శ్రీరామాయణత్తాల్ -

వ్యా.—"నతేవాగనృతా కావ్యే కాచిదత్రభవిష్యతి" ౧ ఎన్ఱు, బ్రహ్మాఅనుగ్రహిక్కైయాలే ఇతిల్ శొన్న వర్థఙ్గళెల్లామ్ మెయ్యాకక్కడవతాకైయాలుమ్, "యావద్రామాయణకథా లోకేషుప్రచరిష్యతి" ౨ ఎన్ఱు,- సకలలోకపరిగ్రహముణ్డాకైయాలుమ్, ఇతిహాసాన్తరఙ్గళైప్పోలన్ఱు ప్రబలప్రమాణమాయిరుక్కై. ఇతుక్కైనై నడువిల్ తిరువీథిప్పిళ్ళైభట్టర్ తత్త్వత్రయప్రబన్ధత్తిల్ ప్రమాణాధికారత్తిలేయరుళిచ్చెయ్ తారితే. ఇన్నముమ్, "వేదవేద్యే పరేపుంసి" ౩ ఇత్యాదిప్పడియే - సర్వస్మాత్పరనాన సర్వేశ్వరన్ సంసారిచేతనరక్షణార్థమాక ఇతరసజాతీయనాయ్ వన్దవతరిత్తాప్పోలే, సర్వప్రమాణోత్కృష్టమాన వేదముమ్, తదవతారగుణచేష్టితప్రతిపాదనముఖేన తదాశ్రయణరుచియై సంసారికళుక్కుణ్డాక్కి రక్షిక్కైక్కాక, శ్రీరామాయణరూపేణఅవతరిత్తతెన్ఱు, శొల్లప్పడుకైయాలుమ్, ఇతినుడైయ వేఱ్ఱుమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

అ.—(నతేవాగిత్యాది) "అజ్ఞాతంనాస్తితేకిఞ్చిత్" ౪ ఎన్ఱుమాపోలే వ్యతిరేకోక్తియాలే సత్యత్తినుడైయ ప్రాయికత్వనివృత్తిలబ్ధైయాకైయాలే, అన్యత్ర యాథార్థ్యమ్ ప్రాయికమెన్ఱు, వ్యఞ్జితమాకైయాలే భారతాపేక్షయాశ్రైష్ఠ్యమ్ సిద్ధమ్. (యావదిత్యాది) "లోకేషు" ఎన్గిఱ బహువచనార్థమ్ (సకలలోకేతి.) "ప్రచరిష్యతి" ఎన్గిఱ విభక్తినుడైయ వర్థమ్ (పరిగ్రహమిత్యాది.) ఇతు, భారతాపేక్షయా అధికకాలపరిగ్రహత్తుక్కుముపలక్షణమ్. ఇప్పడి అధికకాలాధికదేశపరిగ్రహముణ్డాకైయాలే భారతాపేక్షయా శ్రేష్ఠమెన్ఱుపడి.

ఇన్నముమ్-కిఞ్చేత్యర్థః. (వేదేత్యాది) "పరే" ఎన్గిఱ, అతినర్థమ్ (సర్వస్మాత్పరనానవితి.) పురుషశబ్దపర్యాయమాన *పుంశబ్దార్థమ్ (సర్వేశ్వరనితి;) "ఉత్తమఃపురుషస్త్వన్యోభిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః" ౫ ఎన్ఱుకొణ్డవతికే. "పరిత్రాణాయ" ౬ ఇత్యాదియై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసారీత్యాది.) "దశరథాత్మజే-జాతే" ౩ ఎన్గిఱ, అతినర్థమ్ (ఇతరేత్యాది.) ప్రమేయశేషమిఱే ప్రమాణమ్. గుణానాంప్రధానానువర్తిత్వాత్, గుణభూతమాన వేదమ్ ప్రధానభూత వేద్యానుగుణజన్మభాక్కాయ్త్తెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవతరిత్తాప్పోలే యెన్ఱు.) వేదశబ్దత్తిల్ కాలోపాధినిర్దేశవిరహలబ్ధమాన నిత్యత్వాదిసిద్ధమాన ఇతరవైలక్షణ్యమ్ (సర్వప్రమాణేతి.) శబ్దప్రమాణత్తినుడైయ వస్తుసామర్థ్యానుగుణ ప్రయోజనత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదవతారేత్యాదినా.) "సాక్షాత్-ఆసీత్" ౩ ఎన్ఱు,-ప్రత్యక్షమాయ్త్తెన్ఱాయ్, ప్రత్యక్షభావమేవకు - అవతారమెన్ఱురుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవతరిత్తతెన్ఱు, శొల్లప్పడుకైయాలుమితి.) ఇత్తాల్ - వ్యాసభగవాన్ వేదత్తైక్కావ్యాత్మనావణ్ణిత్త భారతత్తైప్పోలన్ఱి, అన్దవేదమేవాల్మీకిభగవాన్పక్కల్ నిన్ఱుమ్ రామాయణాత్మనా ఆవిర్భూతమెన్ఱు, శొల్లప్పట్ట శ్రీరామాయణమ్, అజహత్స్వభావమాన వేదావతారవిశేషమాకైయాలే శ్రేష్ఠమెన్ఱు, స్ఫుటమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంప్రతిపన్నమిఱే యెన్ఱు.) సంప్రతిపన్నమ్ - నిర్వివాదతయా ప్రసిద్ధమ్.

మీ.—కిఞ్చ, యదితస్యనిర్హేతుకత్వమ్, తదాతస్య సర్వత్రప్రవృత్తిసంభవేన సర్వముక్త్యాపత్తిః, తన్నిర్హేతుకకృపాయాశ్చేతనసామాన్యవిషయత్వాత్ తత్కృతేశ్వరవశీకరణస్యచాప్రతిహతత్వాత్. ఏవంసోపబృంహణసంప్రదాయోపపత్తికస్య శ్రీశబ్దస్యసహేతుకత్వే ప్రమాణత్వాత్, తద్విరోధేనరావణభవన వృత్తాన్తస్యనపురుషకారభావ నిర్హేతుకత్వావగమకత్వమ్. యది, దేవస్త్రీబన్ధవిమోచనార్థః తద్గృహవాసః కేవలకృపాకార్యఇతి తన్నిర్హేతుకత్వముచ్యేత, తన్నసిధ్యతి - దేవైఃపూర్వమేవశరణాగతత్వాత్. యదిరాక్షసీనాం విషయేతథాత్వమ్. తదపిన - త్రిజటావాక్యేన తాసామపిశరణాగతత్వాత్. తస్మాత్పురుషకారభావనిర్హేతుకత్వే ప్రమాణాభావాత్ సహేతుకత్వమితి.

సిద్ధాన్తస్తు, లక్ష్మీపురుషకారభావోద్వివిధః -చేతనవిషయో భగవద్విషయశ్చేతి. ద్వివిధోఽపినిర్వ్యాజఏవ, అవతారవృత్తాన్తేనతథాత్వావగమాత్. తత్రప్రథమే, "మిత్రమౌపయికంకర్తుం రామస్స్థానంపరీప్సతా । వధఞ్చానిచ్ఛతాఘోరం త్వయాఽసౌపురుషర్షభః । విదితస్సహిధర్మజ్ఞశ్శరణాగతవత్సలః। తేనమైత్రీభవతుతేయదిజీవితుమిచ్ఛసి" ౭ "ఇహసన్తోనవాసన్తిసతోవానానువర్తసే।తథాహివిపరీతాతేబుద్ధిరాచారవర్జితా" ౮ ఇత్యాదిప్రమాణమ్. ఏవంచేతనంశ్రావయతీతి వ్యుత్పత్తిసిద్ధచేతనవిషయఘటకత్వే హేత్వభావోదృష్టః. ద్వితీయేఽపి,రాక్షసీవిషయే "భవేయంశరణంహివః" ౯ ఇతినిర్వ్యాజంప్రతిజ్ఞాయ, మారుతేర్భయప్రాప్తౌ "పాపానాంవాశుభానాంవావధార్హాణాంప్లవఙ్గమ। కార్యంకరుణమార్యేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి॥ రాజసంశ్రయవశ్యానాం కుర్వన్తీనాంపరాజ్ఞయా" ౧౦ ఇత్యాద్యుక్తేరీశ్వరవశీకరణం కింపునర్న్యాయసిద్ధమితి తదేవ ప్రమాణమ్. ఏవమీశ్వరంశ్రావయతీతి వ్యుత్పత్తిసిద్ధేశ్వర ఘటకత్వేహేత్వభావో దృష్టః.

౧॥ రా-బా-౨-౩౫. ౨॥ రా-బా-౨-౩౬. ౩॥ రా-ఉత్త-అన్త్య-స. ౪॥ ౫॥ గీ-౧౫-౧౭.
౬॥ గీ-౪-౮. ౭॥ రా-సు-౨౧-౧౯. ౮॥ రా-సు-౨౦-౯. ౯॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౧౦॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪.

మూ.—శిఱైయిరున్దవ ళేత్ఱమ్ శొల్లుకిఱదు;

వ్యా.—పిరాట్టిఎన్నాలే (శిఱైయిరున్దవళ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తదు, అవళుడైయదయాతిశయత్తై †ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక; దేవదేవదివ్యమహిషియాన తన్ పెరుమైయైయుమ్ శిఱైయిరుప్పిన్ తణ్మైయైయుమ్ పారాదే, దేవస్త్రీకళ్ శిఱైయై విడువిక్కైక్కాక త్తాన్ శిఱైయిరున్దదు దయాపరవశైయాయిఱే; ప్రజై కిణత్తిలే విழுన్దాల్ ఒక్కక్కుదిత్తెడుక్కుమ్ మాతావైప్పోలే, ఇచ్చేతనర్ విழுన్ద సంసారత్తిలే తాను మొక్క వన్దుపిఱన్దు, ఇవర్కళ్ పట్టతై త్తానుమ్పట్టు రక్షిక్కైయాలే, నిరుపాధికమాతృత్వ సమ్బన్ధత్తాల్ వన్ద నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ ప్రకాశకమిఱే యిదు· ఇన్దగుణాధిక్యత్తై వెళియిడుక్కైక్కాకవిఱే పరమాచార్యరాన నమ్మాழ்వార్ “తనిచ్చిఱైయిల్ విళప్పుత్ఱుక్కిళిమొழிయాళ్”౧ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తదు. అవరుడైయ దివ్యసూక్తియిఱే, ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్‌క్కైక్కు మూలమ్. శిఱైయిరుప్పుతణ్మైయావదు - కర్మనిబన్ధనమాకిలిఱే; ఆశ్రితరాన దేవర్కళుడైయ స్త్రీకళ్ శిఱైయై విడువిక్కైక్కాక, తన్ననుగ్రహత్తాలే తానేవలియచ్చెయ్‌తదాక్కైయాలే, ఏత్ఱత్తుక్కుడలామిత్తనైయిఱే యిదు; సంసారికళ్ గర్భవాసమ్పణ్ణిప్పిఱక్కుమవిదు “పలపిఱప్పాయొళివరుమ్”౨ ఎన్నుమ్పడిసర్వేశ్వరనుక్కు తేజస్కరమాకిఱదు, కర్మనిబన్ధనమన్ఱిక్కే అనుగ్రహనిబన్ధనమాక్కైయిఱే. ఆనపిన్బు, ఇదువుమ్ అనుగ్రహనిబన్ధనమాక్కైయాలే ఇవళుక్కు తేజస్కరమామిత్తనై. ఇత్తై రావణబలాత్కారత్తాలే వన్దదాకనినైప్పార్, ఇవళ్ శక్తివిశేషమఱియాద క్షుద్రరిఱే. “శీతోభవ”౩ ఎన్ఱవళ్ “నష్టోభవ” ఎన్నమాట్టాళన్ఱే· ఆక్కైయాల్, ఇదు, తన్ననుగ్రహత్తాలే పరరక్షణార్థమాకచ్చెయ్‌త శెయలాక్కైయాలే, ఇదువే ఇవళ్ దయాదిగుణఙ్గళుక్కు ప్రకాశకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళత్తిప్ పత్తియాయ్‌త్తు ఇవర్ (శిఱైయిరున్దవళ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తదు·

అ.—“శిఱైయిరున్దవళ్” ఎన్గిఱ నిర్దేశప్రయోజనత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (పిరాట్టియెన్నాలే ఇత్యాదినా·) దయాతిశయత్తై- ఎమ్బెరుమానుడైయ దశైయిలుణ్డాట్టిల్ విజ్ఞినదమైన్ఱై. “ద్రష్టుంనసహతేదేవీక్లిష్టాన్ స్వపరిచారకాన్। కరుణాస్రాన్వితముఖీ”౪ ఎన్గిఱ అవిదు వివక్షితమ్. తణ్మై- నికర్షమ్. (దేవస్త్రీకళితి) “ఏవమార్తాసుమోషిత్సు కృపాకస్యనజాయతే”౫ ఎన్గిఱ అవిదు పిరాట్టిపక్కల్ శొల్లవేణ్డావిఱే యెన్ఱు కరుత్తు. నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ - నిరతిశయస్నేహత్తుక్కుమ్.

ఇన్దగుణాధిక్యత్తై-దయాధిక్యత్తైయుమ్, నిరతిశయవాత్సల్యత్తైయుమ్. (తనిచ్చిఱైయిలిత్యాది) తనిచ్చిఱైయిల్-తనిమైక్కు అనర్హైయాయిరుక్కుమవళుక్కుమ్ తనిమైయై యణ్డాక్కినశిఱైయిలే; (విళప్పుత్ఱు) విళప్పు - విళమ్బనమ్ - ప్రసిద్ధియెన్ఱపడి; అత్తై, ఉత్ఱు - ప్రాపిత్త. “దేవస్త్రీకళ్ కాలిల్ విలఙ్గైవెట్టివిడుక్కైక్కాక, తన్నైప్పేణాదే అజ్ఞైవుక్కు త్తన్ కాలిలేవిలఙ్గైక్కోత్తుక్కొణ్డవళెన్ఱు, నాట్టిలేప్రసిద్ధైయానవళ్”౬ ఎన్ఱు-ఈట్టిలర్థమ్. (కిళిమొழிయాళ్) కిళిపోన్ఱ, వాక్యైయుడైయవళెన్ఱర్థమ్. “ఉత్పత్స్యతేహితార్థంవః”౭ ఎన్ఱు, ఇవళుడైయ ఉత్పత్తి దేవహితార్థమెన్ఱపోదే తుల్యన్యాయేన ఉత్పత్త్యనుబన్ధి ధర్మఙ్గళుమ్ దేవహితార్థమెన్ఱు, సిద్ధిక్కుమే; అనుగ్రహహేతుకత్వత్తాలే ఇదుక్కు దోషత్వమిల్లై· గుణాతిశయప్రయుక్తతయా గుణత్వముమున్డెన్ఱు, కరుత్తు.

పలపిఱప్పాయ్ - బహుజన్మఙ్గళైయుడైయవనాయ్, ఒళివరుమ్ - తత్ప్రయుక్తతేజోతిశయత్తైయుడైయవనెన్ఱపడి.

మీ.—నచ “తదలంక్రూరవాక్యైర్వస్సాన్త్వమేవాభిధీయతామ్...అలమేషాపరిత్రాతుంరాక్షస్యో మహతోభయాత్...అభియాచామవైదేహీమ్...ప్రణిపాతప్రసన్నాహిమైథిలీజనకాత్మజా”౮ ఇత్యానుకూల్యసఙ్కల్పాద్యఙ్గకాత్మనిక్షేపస్య త్రిజటోపదిష్టత్వాత్తాసామప్యుపాయానుష్ఠానమస్తీతివాచ్యమ్. ఉపదేశసంభవేపితాభిస్తథానుష్ఠితమిత్యత్రమానాభావాత్. నచతాసాం త్రిజటాభిమానాద్రక్షణోపపత్తిః. విభీషణానీతరాక్షసానామివ తాసాంత్రిజటాభిమాననిష్ఠత్వేపి మానాభావాత్. దేహసంబన్ధమాత్రస్య రావణేపితుల్యత్వాత్. అతస్తద్విషయేపురుషకారభావో నిర్హేతుకః. ఏవంకాకవిషయేపి “పురతఃపతితందేవీ ధరణ్యాంవాయసస్తదా। తచ్ఛిరఃపాదయోస్తస్యయోజయామాసజానకీ”౯ ఇతినిర్హేతుకత్వమవగమ్యతే. అకారోదితరక్షకత్వస్యైవ శ్రీశబ్దోక్తపురుషకారభావస్య ఉపాధ్యశ్రవణేన నిరుపాధికత్వసిద్ధేః, తదుపబృంహణ శ్రీరామాయణే తదనుష్ఠానప్రకాశకేపి ఉపాధ్యదృష్టేశ్చ, పురుషకారభావోనిర్వ్యాజః.

† “ప్రకటిప్పిక్కైక్కాక” ఎన్ఱు-౧. ౧॥ తి-వా-౪-౮-౫. ౨॥ తి-వా-౧-౩-౨. ౩॥ రా-సు-౫౩-౨౯. ౪॥
౫॥ ౬॥ ఈడు-పు-౧౯౩౧-ఇదు, “విళప్పుత్ఱు” ఎన్ఱదిన్ ద్వితీయార్థమ్. ౭॥
౮॥ రా-సు-౩౭-౫౪. ౯॥ పాద్మోత్తరే-

వ్యా.—శ్రీరామాయణమెల్లా మివళుడైయ వేఱ్ఱుమైయై ప్పేశుకిఱతెన్నుమిడమ్ "కావ్యం రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్" ౧ ఎన్ఱు, శ్రీవాల్మీకిభగవాన్ తానే వాయోలైయిట్టు వైత్తానిఱే· "శ్రీమద్రామాయణమపి పరం ప్రాణితి త్వచ్చరిత్రే" ౨ ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్దారిఱే భట్టర్·

అ.—(కావ్యమిత్యాది) "రామాయణం కృత్స్నమ్-కావ్యమ్ - మహత్-సీతాయాశ్చరితమ్" ఎన్ఱు అన్వయమ్. రామాయణమాన కావ్యమ్ ముழుక్కవుమ్ ప్రధానమాన పిరాట్టియుడైయ చరితమెన్ఱు అర్థమ్. శబ్దార్థరూపమాన కావ్యత్తోడే అర్థరూపమాన చరితత్తుక్కు అంశాంశిభావాత్ సామానాధికరణ్యమ్. రామాయణమెన్ఱ్ అసమాఖ్యైయైప్పఱ్ఱ, 'సీతాయాశ్చరితమ్' ఎన్ఱ్ అవ్వాక్యప్రమాణమ్ ప్రబలమ్. "రఘువరచరితమ్" ౩ ఎన్ఱ్ అవ్వాక్యత్తైప్పఱ్ఱ, "కృత్స్నమ్" ఎన్ఱ్ అప్పదశ్రుతి ప్రబలై. "మహత్" ఎన్ఱు పిరాట్టి చరితత్తుక్కు ప్రధానప్రతిపాద్యత్వమ్ శొల్లుకైయాలే-పెరుమాళుడైయ అప్రధానతయా ప్రతిపాద్యత్వమాదాయ వాక్యసమాఖ్యైకళుముపపన్నఙ్గళ్. ౪*ప్రాణేభ్యోపి గరీయసిక్కు - ప్రధానప్రతిపాద్యత్వ ముపపన్నమ్. పరమప్రణయియానవర్క్కు ప్రణయినీపారతన్త్ర్యముమ్ గుణావహమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వాయోలైయిట్టువైత్తానిఱేయెన్ఱు.) [౧౦ వాయెన్ఱు - శబ్దమాయ్, పూర్వోక్తవాక్య ప్రమాణత్తైయుమ్ పదశ్రుతియైయుమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్, అత్తైఓలైయిట్టు వైత్తానెన్ఱపడి. అన్ఱిక్కే, వాయ్ ఎన్ఱు, - ఉక్తానుపూర్వియాలే ఓలైవాయిలిట్టువైత్తానెన్ఱుమామ్. వాయ్ - ఇడమ్.

(శ్రీమదిత్యాది) శ్రీరత్రాస్తీతి శ్రీమత్. "ఋచోయజూంషి సామాని - సాహి శ్రీరమృతా" ౫ ఎన్ఱ్ అపడియే - వేదత్రయప్రతిపాద్య పురుషార్థమాకైయాలే శ్రీయైయుడైత్తానవెన్ఱపడి. "వేదైశ్చసమ్మితమ్" ౬ ఎన్నక్కడవతిఱే. ఇత్తాల్ - భగవద్గుణమాత్ర ప్రతిపాదకఙ్గళాన పురాణఙ్గళైప్పఱ్ఱ వ్యావృత్తిశొల్లిఱ్ఱు. (పరమ్) ఉత్కృష్టమ్. ఇత్తాల్- ఇతిహాసాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ వ్యావృత్తిశొల్లిఱ్ఱు. (రామాయణమపి) రామాయణముమ్. కీழ్ఉపనిషత్తైచ్చొల్లిఱ్ఱిఱే; అత్తై సముచ్చయిక్కిఱదు - "అపి" ఎన్ఱ్ అపదమ్. అన్ఱిక్కే, మేలే "వేదానపిచ" ౭ ఎన్ఱు, సముచ్చయవాయమాయ్, అతిలొన్ఱు, ఇఙ్గేవరక్కడవతాయ్, ఇఙ్గుత్తై (అపి) ఎన్ఱ్ అవిదు - విరోధవాచకమాయ్, సమాఖ్యాబలత్తాలే - పెరుమాళుక్కు ప్రతిపాదకమాయిరుక్కైయాకిలుమెన్ఱపడి. (త్వచ్చరిత్రే) దేవరీరుడైయ శిఱైయిరుప్పుముదలాన దివ్యచేష్టితఙ్గళిలే. (ప్రాణితి) "అన-ప్రాణనే" ౮ ఎన్ఱ్ అధాత్వర్థత్తిలే ప్రశబ్దార్థమ్ అన్తర్భూతమాయిరుక్క, మీళవుమ్ ప్రశబ్దత్తాలే-మిక్కవుమ్ ప్రాణధారణత్తై ప్పణ్ణుకిఱతెన్ఱు, శొల్లుకిఱదు. (త్వచ్చరిత్రే-ప్రాణితి) ఎన్ఱ్ అవిత్తాల్-శ్రీరామాయణత్తుక్కు ప్పిరాట్టియుడైయచరిత్రమ్ జీవితమెన్ఱు లభిత్తదు. ఇత్తాల్ - శ్రీరామాయణత్తుక్కు వ్యఙ్గ్యమర్యాదయా ప్రతిపాద్యమ్ - పిరాట్టియినుడైయచరిత్రమెన్ఱు, సిద్ధిత్తదు. "జీవితం వ్యఙ్గ్యవైభవమ్" ౯ ఎన్ఱిఱే కావ్యజ్ఞసమయమ్. అతిల్, "అనితి" ఎన్ఱు, గుణీభూతవ్యఙ్గ్యవిధయా ప్రతిపాద్యత్వత్తై వ్యావర్తిక్కిఱ (ప్రాణితి) ఎన్ఱ్ అవిత్తాల్ - వాచ్యాతిశాయివ్యఙ్గ్యవిధయా ప్రతిపాద్యమ్ పిరాట్టియుడైయ చరితమెన్ఱు, లభిత్తదు. ఆక, వాచ్యవిధయా పెరుమాళ్ ప్రతిపాద్యరానమైయైప్పఱ్ఱ, రామాయణమెన్ఱ్ అసమాఖ్యైక్కుమ్ విరోధమిల్లైయెన్ఱు, సిద్ధిత్తదు. ౯*ధ్వనిప్రధానమ్ కావ్యమిఱే-ఉత్తమమ్ కావ్యమ్; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అరుళిచ్చెయ్దారిఱే భట్టరెన్ఱు.) [౨౫

ఇ-అ.—(శ్రీమద్రామాయణమపి) ఎన్ఱ్ అదుక్కర్థమ్-శ్లాఘ్యమాన శ్రీమద్రామాయణముమ్ దేవరీర్ వైభవత్తై చ్చొల్లియే జీవియానిన్ఱదెన్ఱు.

మీ.— నచగురుపరంపరాయాం తత్తత్సమాశ్రయణం భరసమర్పణరూపమ్, కిన్తు తచ్ఛేషత్వానుసన్ధానరూపమ్; అన్యథా "శ్రీధరాయ నమః" ఇత్యస్యాపి తథాత్వే, మన్త్రైతదనుష్ఠానాసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. తస్మాదుపాయానుష్ఠానస్య స్వశేషత్వానుసన్ధానాధికారత్వాత్ తత్తదీయానాం సర్వేషామపి శేషిత్వాత్ పూర్ణానుసన్ధానసిద్ధయే, నమశ్శబ్దస్య భక్తివాచకత్వేన గురుభక్తిపూర్వకత్వనియమాత్ తద్విద్యాధిగమస్య తద్భక్తిసిద్ధయేచ గురుపరంపరానుసన్ధానమ్, నతూపాయానుష్ఠానరూపత్వేన. నచ పురుషకారత్వస్య నిర్హేతుకత్వే సర్వవిషయత్వప్రసఙ్గః; తస్యాకిఞ్చనవిషయత్వే నాతిప్రసఙ్గాభావాత్. నచ "శ్రీయతేచాఖిలైర్నిత్యమ్" † ౧౦ ఇతి సమాశ్రయణముచ్యతే, "శ్రయతేచపరంపదమ్" ౧౧ ఇత్యత్రాపి తత్ప్రసఙ్గాత్. తస్మాల్లక్ష్మీపురుషకారభావో నిర్హేతుక ఇతి.

గురుపఙ్క్తౌ శ్రియః పూర్వం ప్రపత్తిర్విహితా తథా। భాష్యకారైశ్శ్రితా లక్ష్మీర్ఘటకత్వస్యసిద్ధయే॥ 'ఏవం ప్రపద్యలక్ష్మీం స్తా'మిత్యాది స్మృతిదర్శనాత్| సర్వముక్తిప్రసఙ్గాచ్చ ఘటకత్వం సహేతుకమ్॥ ఇతిచేత్తన్నమన్త్రోక్తో పాయానుష్ఠానసిద్ధయే । తచ్ఛేషత్వానుసన్ధానం గురుపఙ్క్తౌ విధీయతే | శ్రీశబ్దే ఘటకత్వస్య సోపాధి శ్రవణం తథా । రామాయణేన సీతాయా ఘటకత్వే న దృశ్యతే | స్మృతౌ ప్రపత్తిర్యాదృష్టా భాష్య [౩౫ కారైశ్చ యా కృతా । శ్రియస్స్వతః ప్రసన్నత్వాత్ తాకాదివ్యభిచారతః॥ అనుష్ఠానే రాక్షసీనామభిమానేప్యభావతః | అధికారస్య పూర్త్యర్థం కృతా సాపి న సాధనమ్॥ తస్మాత్పురుషకారత్వమహేతుకమితి స్థితిః.

——(ఇతి పురుషకారత్వ నిర్హేతుకత్వ నిరూపణాధికారః-౬.)——

౧॥ రా-బా-౪-౭. ౨॥ శ్రీగుణ-౧౪. ౩॥ రా-బా-౨-౪౪. ౪॥ రా. ౫॥
౬॥ రా-బా-౧-౯౭. ౭॥ ధా-అదా-కా. ౧౨౪-౮. ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ † ఇతిత స్యా ఆశ్రయణీయత్వేన సహేతుకత్వముచ్యతే-పా.

13-10-85.

మూ.—మహాభారతత్తాల్ - తూతుపోనవనేఱ్ఱమ్శొల్లుకిఱతు.

వ్యా.—అనన్తరమ్, మహాభారతప్రతిపాద్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(మహాభారతత్తాలెన్ఱు,తుడఙ్గి.) "కృష్ణద్వైపాయనం వ్యాసం విద్ధి నారాయణం ప్రభుమ్। కోహ్యన్యో భువి మైత్రేయ మహాభారతకృద్భవేత్"౧ "ఏవంవిధం భారతం తు ప్రోక్తం యేన మహాత్మనా। సోఽయం నారాయణస్సాక్షాద్వ్యాస రూపీ మహామునిః"౨ ఎన్ఱు, - భగవదావేశావతారమాయ్, "స హోవాచ వ్యాసః పారాశర్యః"౩ ఎన్ఱు, ఆ ప్తతమనాక†ప్రసిద్ధనాయిరుక్కుళ్ళ శ్రీవేదవ్యాసభగవానాలే "వేదానధ్యాపయామాస - మహాభారతపఞ్చమాన్"౪ ఎన్గి,ఱ పడియే పఞ్చమవేదమాక ప్రణీతమాయ్, అనేక‡పురాణప్రశస్తమాయిరుక్కుళ్ళ మహాభారతముమ్, శ్రీరామాయణత్తోపాతి ప్రబలప్రమాణమ్. ఇతువుమ్ నడువిల్ తిరువీతిప్పిళ్ళైభట్టర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తార్. పెరియభట్టరుమ్ శ్రీసహస్రనామభాష్యోపోద్ఘాతత్తిలే, "శ్రీరామాయణవన్మహాభారతం శరణమ్"౫ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారితే.

సర్వేశ్వరనైత్తానే (తూతుపోనవన్) ఎన్ఱతు, అవనుడైయ ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక; దేవదేవనాన తన్ పెరుమైయైయుమ్ శెయ్కిఱతొழிలిన్ తణ్మైయైయుమ్పారాతే, పాణ్డవర్కళుక్కాక కழுత్తిలే ఓలై కట్టిత్తూతుపోయ్త్తను, ప్రణతపారతన్త్ర్యరుచి పరవశనాయిఱే; ఇతుతాన్ ఇవనుడైయ ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాన నీర్మైయుడలాయిరుక్కుళ్ళ వాత్సల్యాదికళుక్కెల్లామ్ ప్రకాశకమాయిరుప్పతొన్ఱిఱే.

అ —పారాశర్యః-పరాశరాత్మజః; అనన్తరాపత్యత్తిలే గోత్రత్వారోపాత్ ప్రత్యయమ్ వన్దుకిడక్కిఱతు. వేదాన్ వ్యస్యతీతి-వేదవ్యాసః; "వ్యాసః పారాశర్యః"౩ ఎన్గి,ఱవిడత్తిల్, వ్యాసశబ్దమ్- నామైకదేశే నామగ్రహణమ్; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదవ్యాసభగవానాలే ఎన్ఱు.) (మహాభారతముమితి) "ఏకతశ్చతురో వేదా భారతఞ్చైకమేకతః। సమాగతైస్సురర్షిభిస్తుల్యమారోపితం పురా॥ మహత్త్వేచ గురుత్వేచ ధ్రియమాణం తతోఽధికమ్। మహత్త్వాద్భారవత్త్వాచ్చ మహాభారతముచ్యతే"౬ ఎన్గి,ఱ నిరుక్తివచనమ్ ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్. శ్రీరామాయణత్తోపాతి - తత్తుల్యతయా. ఇత్తాల్ - ఉపమానతయా నిర్దిష్టమాన శ్రీరామాయణత్తైప్పఱ్ఱ ఉపమేయతయా నిర్దిష్టమాన మహాభారతత్తుక్కుక్కిఞ్చిదప్రాధాన్యముణ్డెన్ఱు, కరుత్తు. ఇతుతాన్,మూలత్తిలే మహాభారతత్తుక్కు (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన) [వా- ౫] ఎన్ఱు, విశేషణాను పాదానత్తాలే వ్యఞ్జితమ్.

శెయ్కిఱ తొழிలిన్ తణ్మై - శెయ్యప్పడుకిఱ దూత్యమాకిఱ కృత్యత్తినుడైయ నికర్షమ్. ప్రణతానాం పారతన్త్ర్యమ్- ప్రణతరిట్టవழక్కాయిరుక్కై. తత్రరుచిః-అభిప్రీతిః. తయా వివశః - అస్వాధీనః ఎన్ఱపడి. (ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాన) ఎన్ఱతు - చాక్షుషపూర్వక సమాశ్రయణే నిగ్రహోపాదకత్వా శక్యత్వాన్యతర బుద్ధినివర్తనద్వారా ఆశ్రయణప్రవృత్తి జనకజ్ఞాన విషయమాన వెన్ఱపడి. వాత్సల్యమ్ - నిగ్రహోపాదకత్వ బుద్ధియైయుమ్, సౌలభ్యమ్- అశక్యత్వ బుద్ధియైయుమ్, నివర్తిప్పిక్కుమ్; నీర్మై - పరత్వప్రతిద్వన్ద్వియాన సౌలభ్యమ్.

ఇ-అ.—(ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన) ఎన్గి,ఱవిత్తై ఇఙ్గేయమన్వయిత్తుక్కొణ్డు, శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్తైశొన్నాప్పోలే మహాభారతత్తుక్కుమ్ ఇతిహాసశ్రేష్ఠత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృష్ణద్వైపాయనమెన్ఱు,తుడఙ్గి;) ఇతుక్కర్థమ్- కృష్ణద్వైపాయననాన వ్యాసనై స్వామియాన నారాయణనాకవఱి, వారాయ్మైత్రేయనే! నారాయణనైయొழிయ ఎవన్ తాన్ భూమియిలే మహాభారతత్తైప్పణ్ణుకిఱవనెన్ఱు. (ఏవంవిధమ్) ఎన్గి,ఱతుక్కర్థమ్ - ఇప్పడిప్పట్ట మహాభారతమానతు యాతొరుమహాత్మావినాలే శొల్లప్పట్టతు, ఇన్దవ్యాసరూపియాన మహామునియానవన్ సాక్షాన్నారాయణనాకెన్ఱు. ఇన్దశ్లోకఙ్గళిలే,వ్యాసనై "నారాయణన్" ఎన్ఱు,శొల్లుకైయాలే, రామకృష్ణాద్యవతారమ్పోలేయితువుమోరవతారమాక తోన్ఱియిరుక్కిఱతే, ఇవనో నారాయణన్? ఎన్గి,ఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదావేశావతారమెన్ఱు,.) "బ్రహ్మరుద్రార్జునవ్యాస సహస్రకరభార్గవాః। శక్త్యావేశావతారాస్తు విష్ణోస్తత్కాల విగ్రహాః"౭ ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే బ్రహ్మరుద్రాదికళోపాతి వ్యాసనైయుమ్ భగవదావేశావతారమాకచ్చొల్లిఱ్ఱిఱే.

——(౭ - అథ, పడఙ్గేపురుషకారాభావాధికారః.)——

మీ.—(మహాభారత) ఇతివాక్యమ్, (ఉపాయవైభవమ్) ఇతివాక్యఞ్చ, పాఠక్రమాదర్థక్రమస్యబలవత్త్వాత్, ద్వితీయప్రకరణే సఙ్గతమ్.

౧॥ వి-పు-౩-౪-౫. ౨॥ ౩॥ ఆరణమ్-ప్ర-౧-అను-౮. †"ప్రశస్తమాయ్" ఎన్ఱు,-౧. ‡"ప్రమాణప్రశస్తమాయ్" ఎన్ఱు,-౧.
౪॥ భార- ౫॥ స-భా-పు-౨-శ-౧౭. ౬॥ భా-ఆది-౧-౨౭౯. ౭॥ భగవచ్ఛాస్త్రే.

మూ.—౬. ఇవైయిరణ్డాలుమ్

వ్యా॰—ఇన్దగుణాధిక్యత్తిలే ఈడుపట్టితే ‹‹ ఇన్నార్ తూతనెననిన్ఱాన్ ''౧ఎన్ఱుమ్ ‹‹ కుడైమన్నరిడై నడన్దతూ తా''౨ఎన్ఱుమ్ తిరుమఙ్గైయాళ్వార రరుళిచ్చెయ్తతు॰ అన్దదివ్యసూక్తియితే ఇవరిప్పడియరుళిచ్చెయ్కైక్కు మూలమ్. ౩* పేశిత్ తే పేశుకైయితే ఇవర్ క్కళుక్కేత్తమ్॰ తూతుపోనతు తణ్మైయావతు-కర్మవశ్యతైయడియాక్కవరిలితే; ఇచ్ఛామాత్ర ఆశ్రితవిషయత్తిల్ శెయ్కిఱ తాళ్వుచ్చెల్లా మేత్తత్తుక్కుడలాయితే యిరుప్పతు. ‹‹ సఉశ్రేయాన్ భవతిజాయమానః''౪ఎన్ఱు, పరార్థమాక ప్పిఱక్కైయాలే నిఱమ్బెఱుమెన్ఱు, శ్రుతిశొన్నవితు, పరార్థమాకత్తన్నైచ్చెయ్యాలే శెయ్యుమవైయెల్లామివనుక్కు తేజస్కరమెన్నుమతు కుణవలతుణమితే. ఇవర్ శెయ్తదూత్యత్తై మాన్ద్యహేతువాక్కనినైప్పార్, అఱివుకేడరిల్ తలైయానవర్ క్కళిత్తనై; అఱివిల్ తలైనిన్ఱవర్ క్కళ్ ‹‹ ఎత్తిఱమ్!''౫ఎన్ఱు, మోహిక్కుమ్బడియాయితేయిరుప్పతు. ఇప్పడియిరున్దుళ్ళవిన్నైక్కైయిలేత్తత్తై వెళియిడుకైక్కాకవాయ్త్తు ఇవర్ (తూతుపోనవర్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. మహాభారతమెల్లా మివనుడైయ వేత్తజ్ఞొల్లుకైయిలే తత్పరమాకైయాలేయితే, మహాభారతకథైశొల్లత్తుడఙ్గుకిఱవర్ ‹‹ నారాయణకథామిమామ్'' ౬ఎన్ఱతు.

ఆక, ఇప్ప్రబన్ధద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రధానప్రతిపాద్యఙ్గ ళిన్నతెన్నుమిడమ్ ప్రకాశిప్పిక్కప్పట్టతు.

౬॰ ఉపబృంహణముఖేన వేదాన్తతాత్పర్యత్తై నిష్కర్షిత్తు ఉజ్జీవనత్తుక్కుడలానవత్తై చ్చొల్లువతాకవితే ఉపక్రమిత్తతు; అతిలిప్పోతుశొన్న వివత్తాల్ వేదాన్తత్తిలెవ్వర్థఙ్గళ్ శొల్లిత్తాయ్త్తెన్న మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

(ఇవైఎన్ఱుతుడఙ్గి.) అతావతు - (శిఱైయిరున్దవళేత్తమ్, తూతుపోనవనేత్తమ్) ఎన్ఱ, ఇవైయిరణ్డాలుమ్-

అ.—ఇన్దగుణాధిక్యత్తిలే - దూత్యప్రయోజకమాన సౌలభ్యాది గుణాతిశయత్తిలే. ఈడుపట్టు - విద్ధరాయ్. ఇన్నార్తూతనెన-లోకత్తార్ పాణ్డవదూతనెన్ఱుశొల్ల, నిన్ఱాన్ - అతువేహేతువాక నిలైపెత్తానెన్ఱపడి. కుడైమన్నరిడై - అభిషిక్తక్షత్రియ రాకైయాలే కుడైక్కూర్ఱ్రానకురురాజాక్కళాన దుర్యోధనాదిక్కళ్ నడువిలే, నడన్దతూతా-నడన్దదూతనే ఎన్ఱపడి. (పేశిత్తే పేశుకైయితే యివర్క్క ళుక్కేత్తమ్) ఎన్ఱతు - పూర్వర్ క్కళుడైయ శబ్దత్తైయే అనుసరిత్తు శబ్దప్రయోగాదిక్కళై ప్పణ్ణుకై సమ్ప్రదాయైక నిరతరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ ముతలాన పూర్వాచార్యర్ క్కళుక్కు, గురుశిష్యగ్రన్థవిరోధఙ్గళై పరమతాదిక్కళాలే పరిహరిక్కవేణ్డు మరుమైయుడైయ జైమిన్యాదిక్కళైప్పత్తవుమ్, ‹‹ అస్మిన్నర్థేపాతయామః''౭ ఎన్నుమవర్ క్కళైప్పత్తవు ముత్కర్షపర్యవసాయియాన వైలక్షణ్యమెన్ఱపడి.

అఱివిల్ తలైనిన్ఱవర్ - సమ్యగ్జ్ఞాన పరాకాష్ఠైయిలే నిలైనిన్ఱ, నమ్మాళ్వార్పోల్వార్. ఎత్తిఱమ్! ఎన్ఱు-పిరానే ఇతెన్నప్రకారమెన్ఱు, మోహిక్కుమ్బడియాయ్-మూర్ఛిక్కుమ్బడియాయ్, పక్వనాకిఱతుక్కుమున్బు పాణ్డైయుమాయ్ స్నిగ్ధైయుమాన తాయాలే కట్టుణ్డమైక్కు ఆఱుమాసమ్ మోహిత్తుడిక్కణ్డాల్, పాణ్డవార్థకస్సెన్బ అతదర్హరుమాయ్ నెఞ్జిల్ శాత్రవముడైయరుమాన దుర్యోధనాదిక్కళ్ విషయత్తిలే తన్నైక్కైయాన తూతుపోనమైక్కు మోహిప్పరెన్నుమిడమ్ శొల్లవేణ్డావిఱేయెన్ఱు, కరుత్తు. తత్పరమాకైయాలే-తాత్పర్యయుక్తమాకైయాలే. ఇత్తాల్-అభిధాన వృత్త్యా గాఙ్గేయాదిప్రతిపాదనప్పణ్ణిలుమ్ విరోధమిల్లైయెన్ఱపడి.

''ఇవై'' ఎన్ఱ్నిఱవితు అవ్యవహితప్రధాన పరామర్శియెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిఱైయిరున్దవళేత్తమ్, తూతుపోనవనేత్తమెన్ఱవిత్యాది.)

ఇ-అ.—రామాయణమ్ పిరాట్టివైభవమ్ శొల్లిత్తెన్ఱుమ్, మహాభారతత్తాల్ కృష్ణవైభవమ్ శొల్లిత్తెన్ఱు, మరుళిచ్చెయ్తువిడవమైయాతో? (ఇవైయిరణ్డాలుమ్) ఎన్ఱు, మీళవరుళిచ్చెయ్తతుక్కు క్కరుత్తెన్నెన్నిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపబృంహణముఖేన ఎన్ఱుతుడఙ్గి.)

మీ.—(ఇతిహాసశ్రేష్ఠేతి) వాక్యే వేదాన్తార్థస్య ఉపబృంహితో భవతీత్యపేక్షాయామాహ (ఇవైయిత్యాది).

౧॥ తిరుమొ-౭-౭-౩. ౨॥ తిరుమొ-౬-౨-౯. ౩॥ తిరుమా-౭౭. ౪॥ అష్టకమ్-౩-ప్ర-౬-పం-౩-వా-౬.

౫॥ తిరువా-౧-౩-౧. ౬॥ భార-౧-౧-౨౭. ౭॥

మూ.—పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తు.

వ్యా.— అపరాధభూయిష్ఠరాన చేతనర్ కాఴ్ ఆశ్రయణీయైయామళవిల్, అఖిలజగన్మాతావాన సమ్బన్ధత్తాలుమ్ కృపాదిక్కళాలుమ్, నడువారుపురుషకారమ్ వేణ్డాత్తపడి వన్దాశ్రయిక్కలామ్పడియాయ్, అపరాధజ్గళైప్పార్త్తు చ్చీఱి "క్షిపామి"౧ "నక్షమామి"౨ ఎన్నుమీశ్వరహృదయత్తై త్తిరుత్తిఅవర్కళైయజ్గీకరిప్పిక్కుమ్పురుషకారభూతైయాన అవళ్ వైభవముమ్, అజ్గీకరిత్తాల్, పిన్నై యవళ్ తానే౩* శీఱ్ఱఙ్గురైక్కిలుమ్, "ఎన్నడియార్ అదు శెయ్యార్"౩ ఎన్ఱు, మఱుత్తలైత్తు, తాన్ తిణ్ణియనాయ్నిన్ఱు, రక్షిక్కుముపాయభూతనానవన్ వైభవముమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తెన్నై.

(పురుషకారమ్) ఎన్ఱుమ్ (ఉపాయమ్) ఎన్ఱుమ్ ఇవత్తైనిరూపకమాక్క వరుళిచ్చెయ్ఁతత్తు, పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వముమ్ ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వముమ్అసాధారణమెన్ఱు, తోఱ్ఱుక్కైక్కాక. ఇతుతన్నై "మత్ప్రాప్తింప్రతి జన్తూనాం సంసారేపతతామధః। లక్ష్మీఃపురుషకారత్వే నిర్దిష్టాపరమర్షిభిః॥మమాపిచమతంహ్యేతన్నాన్యథాలక్షణంభవేత్"౪ ఎన్ఱుమ్,

అ.—అఖిలజగన్మాతావాన సమ్బన్ధత్తాలుమెన్ఱతు - "దేవదేవోహరిఃపితా"౫ ఎన్ఱి,అపితృత్వరూప సమ్బన్ధమ్పోలన్ఱిక్కే, "త్వంమాతాసర్వలోకానామ్"౫ ఎన్ఱి,అప్రియైకపరతాప్రయోజకనిరుపాధికమాతృత్వమాకియ సమ్బన్ధత్తాలుమెన్ఱపడి. కృపాదిక్కళాలుమెన్ఱతు-దణ్డధరత్వస్వాతన్త్ర్యగన్ధమిల్లామైయాలే అభిభూతజ్గళన్ఱిక్కే నిత్యోద్భూతజ్గళాన కృపాక్షమావాత్సల్యాదిక్కళాలుమెన్ఱపడి. నడువారుపురుషకారమ్-ఈశ్వరపురుషకారభూతైయానతనక్కోరుపురుషకారమ్. శీఱి- కోపిత్తు. క్షిపామి - "సంసారేషునరాధమాన్| క్షిపామి"౧ఎన్ఱుమ్, నక్షమామి - "పద్మకోటిశతేనాపినక్షమామి"౨ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ. తిరుత్తి-అక్షమాదిక్కళైపోక్కి రక్షణోపయోగియాక్కి. వైభవమ్- అతిశయమ్. శీఱ్ఱమ్ - ఛిద్రమ్. ఉరైక్కిలుమ్ - శొల్లిలుమ్. మఱుత్తలైత్తు - ఎతిర్త్తలైయాయ్. నిన్ఱు. పురుషకరిత్త పిరాట్టితానే ఛిద్రమ్ శొల్లుకైస్వోద్భావితవాత్సల్యదార్ఢ్యపరీక్షార్థమ్. తిణ్ణియనాయ్ - స్థిరనాయ్.

(పురుషకారమెన్ఱుమ్ ఉపాయమెన్ఱుమివత్తైనిరూపకమాక్క వరుళిచ్చెయ్తతు) ఎన్ఱతు - పురుషకారమెన్ఱి,అ ధర్మినిర్దేశత్తాలే పురుషకారత్వత్తైప్పిరాట్టిక్కు ఇతరవ్యావర్తకధర్మమాక నిర్దేశిత్తతుమ్,ఉపాయమెన్ఱి,అధర్మినిర్దేశత్తాలేఉపాయత్వత్తై ఈశ్వరనుక్కు ఇతరవ్యావర్తకధర్మమాక నిర్దేశిత్తతుమెన్ఱపడి. (పిరాట్టిక్కిత్యాది) క్షమాద్యుద్భావనద్వారా భగవదీయోపాయభావప్రయోజకత్వమాకియ పురుషకారత్వమ్ పిరాట్టిక్కు తదితరావృత్తిత్వేసతి తద్వృత్తియాన ధర్మమెన్ఱుమ్, ఉపాయానపేక్షోపాయత్వమాత్తిల్ ఫలప్రదత్వేసతి ఫలకరణత్వమాత్తిలాకియ ఉపాయత్వమ్ ఈశ్వరనుక్కు తదితరావృత్తిత్వేసతితద్వృత్తియాన ధర్మమెన్ఱుమ్తోఱ్ఱుక్కైక్కాక వెన్ఱపడి. నిరూపకత్వమ్-వ్యావర్తకత్వమ్. అతుతాన్ అసాధారణధర్మత్తుక్కే యుళ్ళతొన్ఱాకైయాలే, నిరూపకత్వవ్యఞ్జకనిర్దేశమ్ తన్నియతమాన అసాధారణ ధర్మత్తుక్కు వ్యఞ్జకమిఱేయెన్ఱు, కరుత్తు.

ఇతుతన్నై-"పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వమసాధారణమ్, ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వమసాధారణమ్" ఎన్ఱి,అవిత్తైయెన్ఱపడి. (మత్ప్రాప్తిమిత్యాది) "మత్ప్రాప్తింప్రతి-పురుషకారత్వే" ఎన్ఱన్వయిప్పతు. ఏతత్ - పురుషకారత్వమ్. (అన్యథాలక్షణమ్- న-భవేత్) ప్రాప్తిపూర్వభావియాయ్ పురుషకారత్వాతిరిక్తమాయ్ ప్రాప్త్యుపయోగియాన అసాధారణధర్మమిల్లై యెన్ఱపడి. ఇజ్గే, అన్యల్లక్షణమ్ నాస్తియెన్ఱి,అత్తాలే-పురుషకారత్వమ్ లక్షణమెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

ఇ-అ.—పురుషకారముముపాయముమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తుఎన్నాతే, (పురుషకారవైభవముముపాయవైభవముమ్శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారికే; ఇవర్కళుక్కు వైభవమావతే తెన్ఱి,అశజ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అపరాధభూయిష్ఠరానవెన్ఱు, తుడజ్గి.)

పురుషకారభూతైయుడైయవైభవముమ్ ఉపాయభూతనుడైయ వైభవముమెన్నాతే, (పురుషకారమ్) ఎన్ఱుమ్ (ఉపాయమ్) ఎన్ఱుమ్ శొన్నతుక్కు తాత్పర్యమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పురుషకారమెన్ఱుమిత్యాది.) పురుషకారత్వముముపాయత్వముమవర్కళుక్కసాధారణమెన్నుమతుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱార్ (ఇతుతన్నైయెన్ఱుతుడజ్గి.) (మత్ప్రాప్తింప్రతి) ఎన్ఱి,అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - సంసారత్తిలే అధఃపతియానిఱ్కుజన్తుక్కళుక్కులక్ష్మియానవళ్ మహాత్మాక్కళాలేఎన్నుడైయప్రాప్తియైక్కుఱిత్తు;పురుషకారమాయానమాతృత్వప్రయుక్తమాన ఆస్థైయై అధికమెన్ఱపడి. పురుషకారమాక కల్పిక్కప్పట్టాళ్; ఎనక్కుమిదువేమతమ్, వేఱొరుఅడైయాళమిల్లైయెన్ఱు.

౧॥ గీ-౧౬-౧౯. ౨॥ ౩॥ పెరి-తి-౪-౯-౨. ౪॥ శ్రీపాఞ్చరాత్రే- ౫॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౬.

వ్యా.—''అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్ । లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ । ఏతస్యాశ్చ విశేషో౽యం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే'' ౧ఎన్ఱుమ్,

అ.—(అహమిత్యాది) ''లక్ష్మీపతిః - అహమ్ - సాక్షాత్-స్వయమ్-మత్ప్రాప్త్యుపాయః.'' (లక్ష్మీపతిరితి) విశ్వాసహేతు, పురుషకారసమ్బన్ధముమ్, ''సాక్షాత్'' ఇతి- ఉపాయాన్తరవ్యావృత్తియుమ్. ''స్వయమ్'' ఎన్ఱు-లక్ష్మీవ్యావృత్తియుమ్ సిద్ధమ్. (లక్ష్మీరిత్యాది) (వల్లభా) ఇత్యస్య, మమేత్యాదిః. (మమవల్లభా-లక్ష్మీః పురుషకారేణ-ప్రాప్తియోగినీ) పురుషకారత్వమాకిఱ ప్రాప్తిసమ్బన్ధత్తై యుడైయవళెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, (మమవల్లభా) ఇతి - పురుషకారహేతువాల్లభ్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ఇఙ్గే, ''రథన్తరే ప్రస్తూయమానే సమ్మీలయేత్ । బృహతి ప్రస్తూయమానే సముద్రం మనసా ధ్యాయేత్'' ౨ ఇత్యత్ర, రథన్తరసామమ్ ప్రస్తూయమానమాయిరుక్కుమ్ పొళుదిల్-సమ్మీలనముమ్, బృహత్సామమ్ ప్రస్తూయమానమాయిరుక్కుమ్ పొళుదిల్ - సముద్రధ్యానముమ్, ''సామ్నోర్వ్యవస్థయా యస్మాన్నిర్దేశో మీలనాదిషు । తస్మాన్న సఙ్కరో యుక్తో నత్వేవం ప్రోక్షణాదిషు'' ౩ ఎన్ఱు, వ్యవస్థామ్నానత్తాలే వ్యవస్థితఙ్గళెన్ఱు, ''ఏకార్థత్వాద్విభాగస్స్యాత్'' ౪ ఎన్ఱు, అనావమికాధికరణత్తిలే నిర్ణయిక్కప్పట్టతు. అన్దన్యాయత్తాలే, ''అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయః- లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ'' ఎన్ఱు, వ్యవస్థామ్నానత్తాలే-ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వముమ్, పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వముమ్ వ్యవస్థితమెన్ఱు, స్పష్టమ్. (ఏతస్యాశ్చేతి) ఇఙ్గే, ''అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయః'' ఎన్ఱు,- ఇరువర్క్కుమ్ ధర్మవ్యవస్థై ప్రకృతియాకైయాలే, ''వల్లభా'' ఎన్ఱ ఇవిడత్తిలే, క్లుప్తమాన మమ ఎన్ఱ అపదమ్ ఇఙ్గుమ్ వరక్కడవతు. ఆక, ''మమ ఏతస్యాశ్చ'' ఎన్ఱు సిద్ధిత్తతు. (విశేషో౽యమితి) కీళ్ఙ్గే, వ్యవస్థామ్నానత్తాలే - ఉపాయత్వమ్ భగవదితరావృత్తిత్వే సతి భగవద్వృత్తిఎన్ఱుమ్, పురుషకారత్వమ్ లక్ష్మీతరావృత్తిత్వే సతి లక్ష్మీవృత్తియెన్ఱుమ్ సిద్ధమాకైయాలే తద్వృత్తిత్వే సతి తదితరావృత్తియాన ధర్మత్తుక్కు వాచకమాన విశేషశబ్దత్తాలే-ఉపాయత్వత్తైయుమ్ పురుషకారత్వత్తైయుమ్ మనువదిక్కిఱతు. (అహం మత్ప్రాప్తి) ఇత్యాదిపూర్వవాక్యత్తిలే ప్రతినియత ధర్మద్వయమ్ ప్రాప్తమాకైయాలే, ప్రాపకవాక్యావగత ద్విత్వవిరుద్ధైకత్వముమ్ ప్రాపకవాక్యావగత బహుత్వవిరుద్ధగ్రాహ్యైకత్వమ్బోలే అవివక్షితమ్. ఆక, మమ ఏతస్యాశ్చ ఇమౌ విశేషౌ ఉపాయత్వ పురుషకారత్వ రూపప్రతినియతధర్మౌ ఎన్ఱు, పర్యవసితమ్. ఇతు, ఉద్దేశ్యసమర్పకమ్. (నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే) ఇతి - విధేయసమర్పకమ్. ఇన్దవిశేషఙ్గళ్ వేదాన్తఙ్గళిలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱన వెన్ఱపడి. ఇప్పడి ప్రతినియతధర్మత్వేన వేదాన్తఙ్గళిలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱనవెన్నైయాలే - ఈశ్వరనుక్కుమ్ పిరాట్టిక్కుమ్ సామాన్యేన మోక్షోపయోగిత్వబోధక శ్రుతిస్మృత్యాదివచనఙ్గళుక్కు ఇన్దవ్యవస్థితవిశేషఙ్గళిలే భాగశోన్యాయేన పర్యవసానమెన్ఱు, ఇన్దవ్యవస్థాపకవచనత్తుక్కు తాత్పర్యమ్. యద్వా, (నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే) ఎన్ఱ, ఇవితు-ఉద్దేశ్యసమర్పకమ్. (మమ, ఏతస్యాశ్చ - అయమ్ - విశేషః) ఇమౌ విశేషౌ ఎన్ఱు, విధేయసమర్పకమ్. ఆక, వేదాన్తఙ్గళిలే ప్రతిపాద్యమానమానవై ఇప్పడియిరువర్క్కుమ్ ప్రతినియతఙ్గళాన పురుషకారోపాయత్వఙ్గళెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, ''మైత్రాయణీయోపనిషది, 'తస్మిన్నేవ యజమానాస్సైన్ధవ ఘన ఇవ లీయన్తే ఏషా వై బ్రహ్మైకతా నామ అత్ర హి సర్వే కామాస్సమాహితాః' ౫ ఇతి, సైన్ధవఘన ఇవేతి-యథా సైన్ధవఘన ఉదకే ప్రాప్తః తత్ర లయం ప్రాప్నోతి-తత్సమానరూపతయా దుర్గ్రాహవివేకో భవతి, రసవిశేషేణ వివేక్తుమ్ యోగ్యః; తద్వత్ బ్రహ్మణి ప్రలీనో౽పీతి భావః. అత్ర చ బ్రహ్మైకతానువాదేన లయరూపతా విధిః ప్రతీయతే. తదయం భావః- సర్వేషు మోక్షప్రకరణేషు 'బ్రహ్మ వేద బ్రహ్మైవ భవతి'౬ ఇత్యాదిరూపేణ అభేదప్రతిపాదకత్వేన ప్రతీయమానానాం వాక్యానామయమేవార్థ ఇతి''౭ ఎన్ఱు, పారాశర్యవిజయత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే వేదాన్తప్రతిపాద్యమానవర్థమ్ ఇన్దప్రతినియతధర్మఙ్గళెన్ఱ, ఇవిత్తాల్- సర్వత్రోపాయ ప్రకరణఙ్గళిలే; ''ఉదారామ్''౮ ''అమృతం దుహానా''౯ ''పరనిర్వాణదాయినీ''౧౦ ''సంసారార్ణవతారిణీ''౧౧ ''విముక్తిఫలదాయినీ''౧౨ ''అహం హి శరణం ప్రాప్తా శరణం భవ మే౽మ్బుజే । ఏషా ప్రసాదసుముఖీ స్వపదం ప్రాపయిష్యతి''౧౩ ''అలమేషా పరిత్రాతుమ్''౧౪ ''పూమేలిరుప్పాళ్ వినై తీర్క్కుమ్''౧౫ ''పూమకళాలరుళప్పట్టు పొన్నులకిల్ పొలివర్''౧౬ ''అరవిన్దలోచనమనః కాన్తాప్రసాదాత్''౧౭ ''అఞ్జలిభరం వహతే వితీర్య''౧౮ ''పద్మాయాస్తవ చరణౌ నశ్శరణయన్''౧౯ ''అన్యకల్యాణకారణమ్''౨౦ ఇత్యాదిరూపేణ ఉపాయత్వప్రతిపాదకఙ్గళాక ప్రతీయమానఙ్గళాన వాక్యఙ్గళుక్కు ఇన్దప్రతినియత ధర్మఙ్గళేఅర్థమెన్ఱు, ప్రబలప్రమాణమాన భగవచ్ఛాస్త్రమే

ఇ-అ.—(అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై) ఎన్ఱ, ఇతుక్కర్థమ్-నాన్ లక్ష్మీపతియాననాన్ తాన్ఱేయిటే యెన్నై యుడైయప్రాప్తిక్కుపాయమ్; ఉపదేశత్తాలుమ్ కణ్ణళక్కాలుమ్ కణ్ణీరాలుమ్ ఎన్నై వశీకరిత్తుక్కార్యఙ్గళ్ పణ్ణవల్ల వీఱుడైయళాన లక్ష్మియానవళ్ పురుషకారత్తాలే యెన్నైయుడైయ ప్రాప్తిక్కు యోగ్యైయాయిరుక్కుమ్; ఇవళుడైయ పురుషకారత్వరూపమాన విన్దవిశేషమ్ వేదాన్తఙ్గళిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతెన్ఱు.

౧॥ శ్రీపాఞ్చరాత్రే. ౨॥ ౩॥ ౪॥ పూ-మీ-౯-. ౫॥ మైత్రా-ఉ-. ౬॥ ముణ్డకోప-౩-౨-౯. ౭॥ పారాశర్య వి-ఉపో-పు-౭. ౮॥ శ్రీసూక్తే. ౯॥ అష్టకమ్-౩-ప్ర-౩-. ౧౦॥ ౧౧॥ కాశ్యపీయే. ౧౨॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౦. ౧౩॥ ౧౪॥ రా-సు-౩౭-౫౪. ౧౫॥ తిరువా-౪-౫-౧౧.౧౬॥ ౧౭॥ చ-శ్లో-౨. ౧౮॥ శ్రీ-గు-కో-౧౯॥ ౨౦॥

28-10-85.

వ్యా.—"ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః। మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః॥ లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తో వరాననే। మత్క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ ప్రాప్యం ప్రాపకమేవ మామ్। లబ్ధ్వా కృతార్థాః ప్రాప్స్యన్తే మామేవానన్యమానసాః"౧ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే తానేయరుళిచ్చెయ్దారిఱే.

అ.—వేదాన్తతదుపబృంహణస్థవాక్యఙ్గళుక్కు వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినపడియాల్ తద్విరుద్ధకల్పనమ్ కూడాదిఱే. ఇప్పడి భగవచ్ఛాస్త్రమేవ్యవస్థై పణ్ణుకైయాలే, రహస్యత్రయసారత్తిల్ త్రయోవింశసప్తవింశాష్టవింశాధికారఙ్గళిల్ ఉక్తమాన పిరాట్టియుడైయ ఉపాయత్వమనుపపన్నమెన్ఱు, తాత్పర్యమ్. (ఏతస్యా - అయమ్- చ విశేషః- నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే) ఎన్ఱు, స్వయుక్తిల్, సముచ్చేతవ్యమ్ ప్రకృతమల్లామైయాలే సముచ్చయమ్ వ్యర్థమామ్. ఏతస్యాయంతు విశేషః ఎన్ఱు ప్పార్క్కిల్, చకారత్తుక్కు తుశబ్దార్థకత్వమ్ క్లిష్టమ్. చకారత్తుక్కు భిన్నక్రమత్వముమ్ క్లిష్టమ్. అయమేవ విశేషః ఎన్ఱు ప్పార్క్కిల్, విశేషాన్తరఙ్గళ్ పలవు మిరుక్కైయాలే బాధముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. ఇరువర్క్కుమ్ ధర్మప్రతినియమమ్ ప్రక్రాన్తమాకైయాలే- పురుషకారత్వమాత్రత్తుక్కు నిగమాన్తప్రతిపాద్యత్వకథనమ్ న్యూనమాకైయాలే, ఏతస్యాస్త్వయం విశేషః నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే ఎన్ఱు ఉమ్ కూడాదు. ఆకైయాలే, మహైతస్యాశ్చ ఇమావిశేషౌ నిగమాన్తేషు శబ్ద్యేతే ఎన్ఱే, పొరుళాకక్కడవదు.

ద్వయత్తిలే†విశిష్యనిర్దేశముమ్, విశిష్టకారణతాగ్రాహకన్యాయముమ్, జాయాపత్యోరవిభాగన్యాయముమ్, సర్వభావానుగామినీత్వముమ్ ఇన్దవ్యవస్థాపకవచనబలానురోధికళాయ్క్కొణ్డు ఇన్దప్రతినియమత్తిలే విశ్రమిక్కక్కడవదు. ఇఙ్గే, అజ్ఞాతనిగ్రహత్వాదికళుమ్ అనుగ్రాహకతర్కఙ్గళాకిఱదు. "ఉదారామ్"౨ఇత్యాదికళుమ్ తత్తద్వాక్యస్వారస్యపర్యాలోచనమ్పణ్ణుమిడత్తిల్, ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమాకమాట్టాదెన్నుమిడమ్ పూర్వాచార్యగ్రన్థఙ్గళిలే విశదమ్. ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమాక ప్రత్యాశావిషయవచనఙ్గళెల్లాముభయాభ్యుపేతపురుషకారత్వత్తిలే ఉపక్షీణఙ్గళాకైయాలే, అనన్యథాసిద్ధప్రమాణముమిల్లై. ఆకైయాలే, ఉపాయత్వమ్ భగవదసాధారణమ్; పురుషకారత్వమ్ పిరాట్టిక్కసాధారణమెన్ఱు, పడి.

(ఆకిఞ్చన్యేత్యాది) [భాగ్యాధికాః - కేచిత్] ఎన్ఱు౨డైయ నిర్హేతుకకృపావిషయత్వమాకిఱ భాగ్యమ్ విఞ్జియిరుక్కుమ్ శిలర్. [ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః] స్వరూపానుబన్ధియాన అనన్యోపాయత్వత్తై యధికారమాకవుడైయరాయ్క్కొణ్డు. [లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తః] పిరాట్టియై పురుషకారమాకవరిత్తు. [మత్ క్షమాం ప్రాప్య] ఆశ్రయణముమ్ అపరాధకోటియాక్కత్తక్కపడియాన వెన్ఱు౨డైయ అపరాధసహత్వత్తై ప్పెత్తు. [మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య] ఎన్ఱు౨డైయ నిరపేక్షోపాయమాన తిరువడికళై యుపాయమాకవరిత్తు. [ప్రాప్యమ్-మామ్-ఏవ-ప్రాపకమ్-లబ్ధ్వా] అధికారభూతమాన వన్దవరణత్తాలే ప్రాప్యస్థానవన్నైయే ప్రాపకమాకప్పెత్తు. [ప్రీతమానసాః] ప్రాప్యత్వరైయై యుడైయరాయ్క్కొణ్డు. [అనన్యమానసాః] యావత్ప్రాప్తి ఉపాయోపేయాన్తరఙ్గళిలే నెఞ్జుశెల్లాతవరాయ్క్కొణ్డు. [కృతార్థాః] కృతకృత్యరాయ్క్కొణ్డు. యద్వా, వరణోత్తరక్షణప్రభృతి కైఙ్కర్యరూప ప్రయోజనలాభనాన్గళాయ్క్కొణ్డు. [మామేవ-ప్రాప్స్యన్తే] ఉపాయభూతనాన వన్నైయే ప్రధానప్రాప్యమాక ప్రాపిక్కప్పుకుకిఱార్కళెన్ఱు, పడి.

(మత్ప్రాప్తింప్రతి) ఇత్యాదివచనత్తిల్- పురుషకారత్వత్తిన్ఱుడైయ లక్షణత్వముమ్, (అహం మత్ప్రాప్తి) ఇత్యాదివచనత్తిల్- వ్యవస్థామ్నానాదికళుమ్, (మత్పదామ్భోరుహమ్) ఇత్యాదివచనత్తిలే - ఏవకారముమ్, వ్యవస్థాస్ఫురణముమ్, వివక్షితమ్. ఇఙ్గే, ఉపాయత్వముభయపర్యాప్తమెన్ఱాల్, ప్రత్యేకపర్యాప్తమెన్ఱాల్ శొల్లప్పార్క్కిల్, ద్వివచనస్యైకత్రవ్యపదేశముమ్, ఏవకారైకశబ్దాదికళుమ్, వ్యవస్థామ్నానముమ్, విరోధిక్కుమ్. ప్రాధాన్యాభిప్రాయత్తాలే పతిమాత్రవ్యపదేశమెన్నైక్కు విశిష్యనియామకముమిల్లై. విశేషణవిశేష్యభావేన ఉపాయత్వమెన్నిల్; పురుషకారత్వాతిరిక్తమాయ్ భగవదుపాయత్వాద్విలక్షణమాన విశేషణతయోపాయత్వమ్ పిరాట్టిక్కే అసాధారణమాయిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే, పురుషకారత్వాతిరిక్త ప్రాప్త్యుపయోగ్యసాధారణధర్మాన్తరనిషేధపరమాన "నాన్యథాలక్షణం భవేత్"౩ఎన్ఱ, అనిషేధత్తుక్కు విషయమామ్. పిళ్ళాన్ ముతలాన మధ్యస్థగ్రన్థఙ్గళిలుమ్ అవశ్యవక్తవ్యస్థలఙ్గళిలే పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వాతిరిక్తమాన ఉపాయత్వమ్ ప్రస్తావిక్కప్పడవిల్లై;

ఇ-అ.—ఆకిఞ్చన్యమొన్ఱైయుమే తఞ్జమాకవుడైయరాకిల్ భాగ్యాధికర్ ఎన్ఱు౨డైయ తిరువడిత్తామరైకళిరణ్డైయుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణి అత్తాలే ప్రియప్పట్ట నెఞ్జైయుడైయరాయ్, మీళవుమ్ లక్ష్మియై పురుషకారమాకవరిత్తు అత్తాలేయెన్ఱు౨డైయ క్షమైయైయుడైయర్ ఎన్నైయే ఉపాయోపేయఙ్గళిరణ్డుమాకవుడైయరత్తాలే కృతకృత్యరాయ్ వేఱొన్ఱిల్ పొరున్దాత నెఞ్జైయుడైయరాయ్క్కొణ్డు ఎన్నైయేయుడైయానిప్పర్కళెన్ఱు, (ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః) ఎన్ఱి, అదుక్కర్థమ్.

౧॥ భగవచ్ఛాస్త్రే. ౨॥ శ్రీసూక్తే. ౩॥ †విశేష్యనిర్దేశ-౨.

వ్యా.—మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్కళుమ్ సూరికళ్ ముతలాన తదీయర్కళుమ్,ఇవళ్ సమ్బన్ధముడియార్కవరుక్కి అప్పురుషకారత్వమితే యుళ్ళతు; ఇవళైప్పోలే స్వతస్సిద్ధమన్ఱే; ఆకైయితే "ఏతత్సాపేక్ష సమ్బన్ధాదన్యేషామమలాత్మనామ్ । దేవీసూరిగురూణాంచ ఘటకత్వంనతుస్వతః"౧ఎన్ఱు, దీపసఙ్గ్రహత్తిలే జీయరరుళిచ్చెయ్తతు. ఉపాయత్వముమ్ "కృష్ణం ధర్మంసనాతనమ్"౨ఎన్ఱు, సనాతనధర్మమాకచ్చొల్లప్పడుకిఱ అవనుక్కే స్వతస్సిద్ధమాయ్,తదీయర్కళ్ తదాసక్తియడియాక వరుక్కి అతితేయుళ్ళతు;

అ.—పురుషకారత్వేనవుమ్ ఉపాయత్వేనవుమ్ పిరాట్టిక్కు ఇరుక్కుమాశ్రయణముమ్, ప్రమాణఙ్గళిలుమ్ ఆచార్యసూక్తికళిలుమ్ కణ్డతిల్లై; స్వరూపనిరూపకతయా భగవచ్చరణవరణవిషయత్వమాత్రమ్ ఉపాయత్వప్రయోజకమాకాతు; పతికర్తృకసర్వవ్యాపారానువిధానప్రయుక్తమాన జ్ఞానశక్త్యాదివర్ధనత్తుక్కు చేతనవ్యాపారమునపేక్షితమ్. పురుషకారభావమ్ ప్రపన్నమాత్రవిషయమాకైయాలే, పురుషకారవరణమావశ్యకమ్. విశేషణతయానిర్దేశముమ్ పురుషకారభావత్తిలే చరితార్థమాకైయాలే,ప్రతర్దనాదివిద్యాన్యాయముమ్ ఉపాయత్వసాధనమాకాతు. ఇప్పడిదిఙ్మాత్రమ్ శొల్లప్పట్టతు; విస్తరమ్ పూర్వాచార్యగ్రన్థఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు.

మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్ ముతలానార్కళుమ్ పురుషకారత్వమ్ కాణ్ణిఅపడియాలే ఇతు పెరియపిరాట్టియార్క్కే యుళ్ళతొన్ఱెన్ఱు, నియమిక్కమ్పడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మఱ్ఱైయిత్యాది.) మఱ్ఱైప్పిరాట్టిమార్- భూమినీళాప్రభృతికళ్; సూరికళ్ - తిరువనన్దాళ్వాన్ ప్రభృతికళ్. (ముతలాన) ఎన్ఱ,అదిత్తాల్ - ఆళ్వార్కళ్ ఆచార్యర్కళ్ సఙ్గృహీతర్కళ్. "మణ్మకళాయ్మకళ్"౩ "మున్నైయమరర్"౪ "నాకణైమిశై"౫"వేతమ్వల్లార్కళైక్కొణ్డు"౬ఇత్యాదికళైక్కణ్డుకొళ్వతు.(ఇవళ్ సమ్బన్ధమడియాకపత్యాది,గన్ధవత్త్వమ్ పృథివ్యసాధారణమెన్ఱు, ప్రమాణోపపత్తికళాలే సిద్ధిత్తపిన్బు, జలాదిభూతాన్తరఙ్గళిలే ఉపలభ్యమానమాన గన్ధమ్ పృథివీసమ్బన్ధనిబన్ధనమెన్ఱు, కొళ్ళుకిఱాప్పోలే, పురుషకారత్వమ్ లక్ష్మ్యసాధారణమెన్ఱు, వ్యవస్థాపకవచనాది ప్రమాణోపపత్తి సంప్రదాయఙ్గళాలే సిద్ధిక్తపిన్బు, ఏతద్విభూతిభూతరాన మహిష్యన్తరప్రభృతికళిల్ ప్రతీయమానమాన పురుషకారత్వముమ్, "విశేషాధిష్ఠానమ్ తప్తాయఃపిణ్డవత్"౭ఎన్ఱ,అఅధిష్ఠాన విశేషమాకిఅ విన్దపెరియపిరాట్టియారుడైయ సమ్బన్ధహేతుకమెన్ఱపడి. స్వతస్సిద్ధమన్ఱేయెన్ఱతు - అన్యాధిష్ఠాన నిరపేక్షమన్ఱేయెన్ఱపడి.

ఇవ్వర్థత్తుక్కు పూర్వాచార్య సంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఆకైయితేఇత్యాదినా.)(ఏతదితి,అపేక్షయాసహితః - సాపేక్షః;ఏతస్యామ్-లక్ష్మ్యామ్, సాపేక్షః - ఏతత్సాపేక్షః; ఏతత్సమ్బన్ధక ఇతియావత్. తథావిధాత్సమ్బన్ధాత్ - లక్ష్మ్యధిష్ఠితత్వరూపలక్ష్మీసమ్బన్ధాత్. ఘటకత్వమ్ - పురుషకారత్వమ్. స్వతోన - లక్ష్మ్యధిష్ఠాన నిరపేక్షస్వరూపప్రయుక్తమ్ నేత్యర్థః. దీపసఙ్గ్రహత్తిలే- తత్త్వదీపసఙ్గ్రహత్తిలే. జీయర్-వాదికేసరిఅళ్ఴకియ మణవాళజీయర్.

ఇని, భగవదసాధారణమాన ఉపాయత్వత్తుక్కు మిన్దన్యాయ మొక్కుమెన్ఱ,ఱార్ (ఉపాయత్వముమిత్యాదినా.) ఉపాయత్వముమ్-ఉపాయానపేక్షోపాయత్వముమ్. (కృష్ణమిత్యాది) సనాతనమ్-నిత్యసిద్ధమ్. స్వరూపసనాతనత్వమ్ సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే,ఇఙ్గేతత్కథనమ్ నాతిప్రయోజనకమ్; ఆకైయాలే, "మహాశూరః"౮ఇత్యాదికళిల్ మహత్త్వమ్ శౌర్యాదికళిల్పోలే, ఇఙ్గుమ్ సనాతనత్వమ్ ధర్మత్వత్తిలే విశేషణమాయ్, నిత్యసిద్ధమ్; నతు, చేతనయత్నాది సాధ్యమ్. ధర్మత్వమ్ - అదృష్టద్వారక మోక్షసాధనత్వమ్, యస్యతథావిధమెన్ఱు, లభిక్కుమతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సనాతనధర్మమాకవితి.) "కృష్ణంధర్మంసనాతనమ్"ఇత్యసాధారణనిర్దేశసిద్ధమాన వర్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవనుక్కే స్వతస్సిద్ధమాయితి.) స్వతస్సిద్ధమాయ్- స్వేతరనిరపేక్ష స్వరూపప్రయుక్తమాయ్. తదీయర్క్కు - తత్సమ్బన్ధయాథాత్మ్య జ్ఞానహేతుకతదధిష్ఠాన విశేషముడైయ దేవీసూరిగురుక్కళుక్కెన్ఱపడి. తదాసక్తియడియాక-పూర్వోక్తాధిష్ఠాన విశేషాత్మకభగవత్ప్రీత్యాసన్నతాహేతుకమాకవెన్ఱపడి. ఇత్తాల్-నాయకప్రకరణత్తిల్ వక్ష్యమాణమాన తదీయోపాయత్వత్తోడు ఇన్దఉపాయత్వోయ భగవదసాధారణత్వ వ్యఞ్జకనిరూపకధర్మతానిర్దేశత్తుక్కు విరోధమిల్లైయెన్ఱుకరుత్తు. ఏవంరీత్యా పెరియపిరాట్టియార్కు ఉపాయత్వమ్ అనిష్టమన్ఱు, నిరసనీయమాన ఉపాయత్వన్దాన్ ప్రథమపర్వనిష్ఠాధికారివిషయత్తిల్ ఎమ్బెరుమానోడొక్క తుల్యమాకవాత్తల్ విశేషణమాకవాత్తల్ ప్రపత్తవ్యతాప్రయోజకతయా అభిమతమాన ఉపాయత్వమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—(ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాత్)ఎన్ఱ,అతుకర్థమ్-మఱ్ఱుముక్తానన్దనిర్మలస్వరూపరాననాయ్చ్చిమార్ సూరికళ్ ఆచార్యర్కళ్ ఇవర్కళ్ పురుషకారభూతరాకిఅతు - పిరాట్టియోడు సమ్బన్ధఙ్గోణ్డిళ్లియ స్వతఃపురుషకారమాకమాట్టార్కళెన్ఱు,. ఇవర్కళ్ శొన్నాలుమ్, ఇవళైప్పర్సినవర్కళన్ఱో,వెన్ఱు, ఎమ్బెరుమాన్ ఇవర్కళ్ శొన్న కార్యమ్ శెయ్యుమెనుకరుతు.

౧॥ తత్త్వదీపసఙ్గ్రహమ్. ౨॥ భార-ఆర-౮౮-౨౫౧. ౩॥ ౪॥ తి-వా-౫-౩-౬. ౫॥ తి-వా-౪-౧౦-౧౧.
౬॥ తి-వా-౪-౬-౮. ౭॥ ౮॥

వ్యా·—ఆకైయాలే, పిరాట్టిక్కు పురుషకారత్వముమ్, ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వముమ్ నిరూపకమాక త్తట్టిల్లై; ఇవ్వర్థత్తై వెళియిడుకైక్కాక్కవాయ్త్తు ఇవరిప్పడి యరుళిచ్చెయ్తతు·

ఇప్పడి ఉపబృంహణమాన ప్రబన్ధద్వయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ పురుషకారత్వము ముపాయత్వముమ్ ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలుక్తమాన స్థలమేతెన్నిల్; కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమానద్వయత్తిల్ పూర్వవాక్యత్తిలే ఉభయముమ్ శేరవుక్తమిఱే. ఇచ్చేతననుక్కు ఇరువరోడుమ్ బన్ధముణ్డాయిరుక్క ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుక్కవళ్ పురుషకారమాక వేణ్డుకిఱతెన్నెన్నిల్; మాతృత్వప్రయుక్తమాన వాత్సల్యాతిరేకత్తాలుమ్, అవనైప్పోలే కాఠిన్యమార్దవఙ్గళ్ కలన్దిరుక్కైక్కన్ఱిక్కే కేవల మార్దవమేయాయ్, పిఱర్ కణ్ణుఱ్ఱివుకాణమాట్టాత ప్రకృతియాకైయాలుమ్, విముఖరైయు మభిముఖరాక్కుకైక్కు కృషిపణ్ణుమవళాకైయాలుమ్, కుఱ్ఱవాళర్క్కుమ్ కూశామల్ వన్దు కాలిలే విழలామ్బడి యిరుప్పాళాయ్, పుంస్త్వప్రయుక్తమానకాఠిన్యత్తోడేపితృత్వప్రయుక్తమానహితపరతైయైయుముడై యనాయ్,

అ.—కీழ్ ''ఇవళ్ సమ్బన్ధమడియాక'' [ప-౫౪-వ-౨] ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తతు-''ఏతత్సాపేక్షసమ్బన్ధాత్'' ఎన్ఱ ఆదీపసఙ్గ్రహనిర్దేశప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమాక; ఇఙ్గే, (తదాసక్తియడియాక) ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తతు - ''శేషిణశ్చశరణ్యాశ్చ ప్రాప్యాశ్చానేనతేమతాః। తత్తదాకారసంయుక్తాగపరాసక్తిప్రభావతః''౧ఎన్ఱ ఆదీపసఙ్గ్రహనిర్దేశ ప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమాకవెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

''ఉపాయత్వమ్భగవదసాధారణమ్; పురుషకారత్వమ్లక్ష్మ్యసాధారణమ్'' ఎన్ఱ అప్రధానప్రతితన్త్రత్తైనిగమిక్కిఱార్ (ఆకైయాలే ఇత్యాదినా.)

ఉపబృంహణమాన ప్రబన్ధద్వయత్తాల్ - ఉత్తరభాగోపబృంహణఙ్గళాన శ్రీరామాయణ మహాభారతఙ్గళాల్. ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలెన్ఱతు - తన్నిష్కర్షణీయఙ్గళాన అజ్ఞాతవిశేషఙ్గళిల్ తాత్పర్యయుక్తమాన ఉపనిషద్భాగత్తిలెన్ఱపడి. కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమాన వెన్ఱతు-కఠవల్లీఖణ్డః ఎన్ఱు శొల్లప్పట్ట కఠవల్ల్యుపనిషత్తిలే పరిత్రప్రకారేణవన్దిరుక్కిఱ, సర్వాధికారత్వార్థమానప్రశ్నసంహితాదికళిలేవర్ణోద్ధారకరణత్తాలే కఠవల్లీఖణ్డగత వ్యవహిత పరిశవాక్యఙ్గళైచ్చేరప్పిడిత్తమైయాలేలబ్ధమానవెన్ఱపడి. ద్వయత్తిల్ - ఉపాయోపేయప్రతిపాదకతయా వాక్యద్వయాత్మకమాన మన్త్రరత్నత్తిలెన్ఱపడి. (శేరఉక్తమిఱే) ఎన్ఱతు - పురుషకారము ముపాయముమాకిఱవిరణ్డుమ్ ''శ్రీమన్నారాయణ''౨ఎన్ఱ అసమాసపదత్తిలే శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱే యెన్ఱపడి. శబ్దతోర్థతశ్చ ప్రత్యభిజ్ఞైయిరుక్కిన్ఱదిఱే ఉపబృంహ్యోపబృంహణ భావత్తైనిర్ణయిప్పతు; అతిల్ ''శ్రీమాన్శత్రునిబర్హణః''౩ఎన్ఱు, శ్రీరామాయణోపక్రమత్తిలుమ్ ''నారాయణకథామిమామ్''౪ఎన్ఱు, మహాభారతోపక్రమత్తిలుమ్, శబ్దతఃప్రత్యభిజ్ఞైయుమ్, శ్రీశబ్దనారాయణ శబ్దఙ్గళినుడైయ వ్యుత్పత్తివిశేషసిద్ధమాన కృపావాత్సల్యసౌలభ్యాదికళుక్కు వ్యఞ్జకఙ్గళాన శిక్షైయిరువ్వుతూత్యఘోషణమైయుత్తలానవృత్తాన్తప్రతిపాదనత్తాలేఅర్థతః ప్రత్యభిజ్ఞైయుమిరుక్కిన్ఱపడియాలే, కఠవల్ల్యుపనిషద్గతద్వయపూర్వవాక్యోపబృంహణత్వమ్ శ్రీరామాయణ మహాభారతఙ్గళుక్కు స్ఫుటమెన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పడి పురుషకారత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టి, అతిలుపపత్తియై శఙ్కాపరిహారరూపేణ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇచ్చేతననుక్కిత్యాదినా.) బన్ధమ్-పుత్రత్వాదిసమ్బన్ధమ్. ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుక్కు - భగవచ్ఛరణవరణత్తుక్కు. ''ఈశ్వరసమాశ్రయణత్తుక్కు'' ఎన్ఱు, అసాధారణనిర్దేశత్తాలే, ''నిరుపాధీశ్వరత్వన్తు వాసుదేవేప్రతిష్ఠితమ్। భూమానీళాపతిర్యోసావీశ్వరస్సఉదాహృతః''౫ఎన్ఱ అవ్వీశ్వరతత్త్వనిష్కర్షమ్స్ఫోరితమ్. వాత్సల్యాతిరేకత్తాలుమ్ - వాత్సల్యాతిశయత్తాలుమ్. వాత్సల్యమ్ - దోషేషుగుణత్వబుద్ధిః. అవనైప్పోలే - ఈశ్వరనైప్పోలే. కాఠిన్యమ్ - హితబుద్ధ్యాపిదుఃఖోత్పాదకత్వమ్. మార్దవమ్ - ''సఞ్జాతబాష్పః పరవీరహన్తా''౬ఎన్ఱపడియే అవర్జనీయదుఃఖోత్పాదకత్వేపి దయమానమానసత్వమ్. (కేవలమార్దవమేయాయ్) కాఠిన్యాసహకృతమాయ్, హితబుద్ధ్యాపి దుఃఖోత్పాదకత్వగన్ధాసహత్వప్రయోజకమాన దయాతిశయమేయాయ్. కణ్కుఱ్ఱివు - దుఃఖానుభవప్రయుక్త నేత్రవికారవిశేషమ్. ప్రకృతి - స్వభావమ్. మార్దవమ్ - స్వరూపయోగ్యతా. పిఱర్ కణ్కుఱ్ఱివు కాణమాట్టాతప్రకృతి - ఫలోపధానమెన్ఱు, భేదమ్ కణ్డుకొళ్వతు: వ్యత్యాసేనశొల్లవుమామ్. విముఖరైయుమ్- ''ననమేయమ్''౭ఎన్ఱిరుప్పారైయుమ్. కృషి- ఉపదేశాదివ్యాపారమ్. కుఱ్ఱవాళర్క్కు- అపరాధభూయిష్ఠర్క్కు. కూశామల్-ఆశ్రయణముమపరాధకోటియిలేయాకిన్ఱేయవత్తైయ ఎన్ఱు భయప్పడామల్. పుంస్త్వప్రయుక్తమాన-పుంస్త్వవ్యాపకమాన. హితపరతై - ''యత్తదగ్రేవిషమివ పరిణామేఽమృతోపమమ్''౮ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టసుఖవిశేషప్రయోజకత్వమ్.

౧॥ తత్త్వదీపసఙ్గ్రహమ్. ౨॥ కఠవల్లీనామకద్వయోపనిషది. ౩॥ రా-బా-సం-శ్లో-౯. ౪॥ భార-౧-౧-౨౭. ౫॥
౬॥ రా-కిష్కి-౨౪-౨౪. ౭॥   ౮॥ గీ-౧౮-౩౭.

మూ॰ — ౭. పురుషకారమామ్బోతు కృపైయుమ్

వ్యా. — శేతనర్గళై ప్పత్తుమ్బత్తాక క్కణక్కిట్టు క్రూరదణ్డఙ్గళై ప్పణ్ణుకైయాలే, శేతనర్ వాళర్ కుమ్మిణ్ శెల్ల క్కూడల్ కరిక్కుమ్బడియాయిరుక్కుమ్ ఈశ్వరనై ఉచితోపాయఙ్గళాలే శేతనర్గళైయడైయ మఱప్పిత్తు కూట్టివిడు మవళుమాయిరుక్కైయాలే, అపరాధమేవడివాన అచ్చేతనన్ అవనైయాశ్రయిక్కుమళవిల్ ఇవళ్ పురుషకారమాక వేణుమ్. ఆకైయితే అవనైయుపాయమాక వరిక్కు మిడత్తిలవళవిల్ ఇవళైపురుషకారమాక మున్నిడుకిఱతు.

౭. అనన్తరమ్, పురుషకారత్తిన్బడిక్కళై విస్తరేణ ఉపపాదిక్కక్కోలి, ప్రథమత్తిలే పురుషకారత్వత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షిత గుణఙ్గళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(పురుషకారమామ్బోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (పురుషకారమామ్బోతు) ఎన్ఱతు - పురుషకారమామిడత్తిలెన్ఱపడి. కృపైయావతు - పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్;

అ. — పత్తుమ్బత్తాక-పత్తుమ్బత్తాయేయిరుక్కుమ్బడియాయ్; ఐన్దాక్కైయన్ఱి, క్కే యెన్ఱపడి. కూడల్ కరిక్కుమ్బడియాయ్-అత్యన్తమ్ భయిప్ప డుమ్బడియాయ్. ఉచితోపాయఙ్గళాలే - కుపితేశ్వరవశీకారార్హ కటాక్షాదిక్కళాలే. అపరాధమేవడివాన- అపరాధభూయిష్ఠనాన. అవనైయా శ్రయిక్కుమళవిల్ - ఈశ్వరనై ఉపాయమాక వరిక్కుమళవిల్. ఇవళ్ - పెరియపిరాట్టియార్.

ఇప్పడి ప్రమాణోపపత్తిక్కళై క్కాట్టియరుళి, అనుష్ఠానమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఆకైయితే యిత్యాదినా.) మున్నిడుకిఱతు - వరణాదిక్కళాలే పురస్కరిక్కిఱతు. "సీతాసమక్షమ్"౧ "సీతామువాచ"౨ "అలర్మేల్మఙ్గైయుఱైమార్బా"౩ "భగవన్నారాయణాభిమత"౪ ఇత్యాదినా, ఇళైయపెరుమాళ్ నమ్మాళ్వార్ ఉడైయవర్ ముతలాన పూర్వర్కళ్ ఎమ్బెరుమానై యుపాయమాక వరిక్కుమ్ పూర్వత్తిలే పిరాట్టియై పురుషకారమాక పురస్కరిత్తార్కళెన్ఱపడి.

"పురుషకారవైభవముమ్" [వా - ౬] ఇత్యాదిక్కుమ్, "పురుషకారమామ్బోతు" [వా - ౭] ఇత్యాదిక్కుమ్ సఙ్గ్రహవిస్తర రూపత్వాభ్యాం పేట్టికాసఙ్గతియై త్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్తరమిత్యాది.) అనన్తరపూర్వవాక్య సఙ్గతియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమత్తిలే ఇత్యాదినా.) (అవశ్యాపేక్షితేతి) పురుషకారత్వేస్వరూపోపయోగిత్వఫలోపయోగిత్వాభ్యాం పురుషకారత్వత్తుక్కు నియతోప కారకమాన వెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - ఉపజీవ్యోపజీవకభావమ్ సఙ్గతియెన్ఱు వ్యఞ్జితమ్. గుణఙ్గళై - స్వాశ్రయోత్కర్షావహమాయ్ ఉపాదేయతమ ముమాన ధర్మఙ్గళై.

"పురుషకారమామ్బోతు" ఎన్ఱు, - పురుషకారమామ్ కాలత్తిల్ ఎన్ఱు తోన్ఱుమాయ్, అత్తై వ్యావర్తిక్కిఱార్ (పురుషకారమామిడ త్తిలెన్ఱపడియెన్ఱు;) పురుషకారత్వత్తుక్కెన్ఱు పర్యవసితమ్. "పరదుఃఖనిరాచికీర్షా కృపా" ఎన్ఱు, శిలర్ పక్షమ్; అతుకూడాతు. కృపాదిశబ్దఙ్గళుక్కు లక్షణై ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, శరీరాదిశబ్దఙ్గళిలుమిప్పడి లక్షణైయాయ్ జగచ్ఛరీరత్వాద్యసిద్ధిప్రసఙ్గమ్ వరుకైయాలుమ్, కర్మమూల కత్వమిల్లామైయాలే హేయప్రసఙ్గమిల్లామైయాలుమ్, "సపి కాకీనరమేత"౫ ఎన్ఱు, ఎమ్బెరుమానుక్కు అరతియై శ్రుతియే శొల్లుకైయాలుమ్, "వ్యసనేషు మనుష్యాణామ్"౬ ఎన్ఱు, గుణప్రకరణత్తిల్ పఠితమాకైయాలుమ్, సమ్బన్ధనిబన్ధనమాన పరదుఃఖాధీనదుఃఖమ్ గుణమాకైయాలుమ్, "పర్యుత్సుకో భవతి యత్సుఖితోపి జన్తుః"౭ ఎన్ఱు, అన్దదుఃఖమ్ సుఖిత్వ ప్రతిబన్ధ్యమల్లామైయాలుమ్, భాష్యకారర్ "పరదుఃఖాఽసహిష్ణుతా దయా"౮ ఎన్ఱు, దయాస్వరూపత్తై నిర్వచిక్కైయాలుమ్ సమానసంవిత్సంవేద్యతయా పరదుఃఖత్తిలే భగవదసహ్యత్వమ్ లభిక్కైయాలే ప్రతికూలతయా వేద నీయత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలుమ్, "కథమన్యథా పరదుఃఖదుఃఖిత్వాదయోఽస్య గుణాస్స్యుః"౯ ఎన్ఱు, భట్టరరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, "ఆవా వెన్ఱా రాయ్ రుళ్"౧౦ ఎన్ఱు, దయైయిన్నుడైయ పరదుఃఖదుఃఖిత్వ రూపతావ్యఞ్జకమాన వనుకారనిర్దేశఙ్గళ్ పలవుమిరుక్కైయాలుమ్, పరదుఃఖదుఃఖిత్వరూప మాన పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమే దయైయాకక్కడవతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృపైయావతు పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమెన్ఱు.)

ఇ-అ. — (పురుషకారమామ్బోతు) ఎన్ఱతుక్కు - పురుషకారమామ్ కాలత్తిలే యెన్ఱు తోన్ఱినాలే; అప్పడియామన్ఱు, పురుషకార మాకాత కాలము మొరుకాలముణ్డెన్ఱు, వ్యతిరేకత్తాలే సిద్ధిక్కైయాలే ఇవళుడైయ నిత్యయోగత్తుక్కు విరుద్ధమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి (పురుషకారమా మిడత్తిల్) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్.

మీ. — (పురుషకారమామ్బోతు కృపైయుమ్ పారతన్త్ర్యముమ్ అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్) లక్ష్మ్యా ఉపాయభావే భరన్యాససాపేక్షత్వ

౧॥ రా-అర-౧౫-౬. ౨॥ రా-అయో-౩౧-౨. ౩॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౪॥ శర-గ-వా-౧. ౫॥ మహోపనిషది. ౬॥ రా-అ-౨-౪౦. ౭॥ ౮॥ గీతాభా. పు- ౨౧౪-ప-౯. ౯॥ ౧౦॥ తి-పా-౮.

21-11-85.

మూ.—పారతన్త్ర్యముమ్ అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్·

వ్యా·—పారతన్త్ర్యమావతు- పరాధీనత్వమ్; అనన్యార్హత్వమావతు· తద్వ్యతిరిక్తవిషయానర్హత్వమ్· ఇవైపురుషకారత్వత్తుక్కు-వశ్యాపేక్షితమానపడియెన్నెన్నిల్ ; చేతనర్ సంసారత్తిల్పడుకిఱ దుఃఖమ్కణ్డుపొఱుక్క-మాట్టామల్, ఈశ్వరనోడే ఇవర్క్కళైచ్చేర్క్కైక్కు-డలాన యత్నమ్పణ్ణుకైక్కు- కృపైవేణుమ్; స్వతన్త్రనై వశీకరిక్కు-మ్బోదు అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్క-వేణ్డుకైయాలే, పారతన్త్ర్యమ్వేణుమ్ ; నమ్మైయొழிన్దత్తోరువిషయత్తుక్క-ర్హామన్ఱ్,యే నమక్కే- యతిశయకరమాయిరుక్క-మ్ వస్తువాకైయాలే నఙ్గాక్క-ర్యమన్ఱో, శొల్లుకిఱతు ఎన్ఱు, శొన్నపడి అవన్ శెయ్కైక్కు-ఉప్పాకైయాలే అనన్యార్హత్వమ్ వేణుమ్ ; ఆకైయా లివైమూన్ఱుమ్ పురుషకారత్వత్తుక్క-వశ్యాపేక్షితమితే.

ఈశ్వర కృపైయిఱ్కాట్టిల్ ఇవళ్ కృపైక్కు-విశేషమెన్నెన్నిల్ ; ఈశ్వరనావాన్ - నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయ్,నిగ్రహానుగ్రహఙ్గళిరణ్డుక్కు-మ్ కడవనాయ్, చేతనకర్మఙ్గళైనిఱుత్తుఱుత్తుతీర్త్తుమవనాకైయాలే,అవనుడైయ కృపై స్వాతన్త్ర్యత్తాలే అముక్క-ణ్డుకిడన్దు ఓరోదశైకళిలే తలైయెడుక్క-క్క-డవతాయిరుక్కు-మ్; ఇవళనుగ్రహైకశీలైయాకైయాలే, ఇవళుడైయకృపైక్కు- వేఱొన్ఱాల్ ఓరభిభవమిల్లామైయాలే ఎప్పోదు మొరుపడిప్పట్టిరుక్కు-మ్; ఆకైయాల్ ఇవళుడైయకృపై కరైయழிన్దిరుక్కు-మ్.

అ.—కృపాదికళుడైయపురుషకారోపకారకత్వత్తైదర్శిప్పిక్కి-ఱార్ (ఇవై పురుషకారత్వత్తుక్కి-త్యాదినా.) (యత్నమ్పణ్ణుకైక్కు-)ఎన్ఱువిత్తాల్- స్వరూపోపయోగిత్వమ్ లబ్ధమ్. అనువర్తనత్తాలే- ప్రీతిజనకవ్యాపారత్తాలే. (వశీకరిక్క-వేణ్డుకైయాలే) ఎన్ఱువిత్తాల్-ఫలోపయోగిత్వమ్ లబ్ధమ్. (శొన్నపడియవన్ శెయ్కైక్కు-) ఎన్ఱువిత్తాలుమ్ - ఫలోపయోగిత్వమ్ లబ్ధమ్.కృపైస్వరూపోపయోగినీ; పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళ్ వశీకారతత్పూర్వక యథోక్తకరణఙ్గళాకిఱ ఫలోపయోగిక్కళెన్ఱుపడి. ఇరణ్డుక్కు-మ్ కడవనాయ్ - ఇరణ్డుక్కు-మర్హనాయ్. నిఱుత్తు - ఇయత్తయాపరిచ్ఛేదిత్తు, ఉఱుత్తు - ఈదృశతయా పరిచ్ఛేదిత్తు, తీర్త్తుమవనాకైయాలే- భుజిప్పిక్కు-మవనాకైయాలే. స్వాతన్త్ర్యత్తాలే- ఇచ్ఛాయాంసత్యాం అనివార్యత్వత్తాలే. అముక్క-ణ్డు- అభిభూతఙ్గళాయ్. ఓరోదశైకళిలే,కాదాచిత్క-మాక. అనుగ్రహైకమేవశీలం స్వభావోయస్యాస్సా అనుగ్రహైకశీలా,ఏకశబ్దమ్నిగ్రహవ్యావర్తకమ్, శీలశబ్దమ్ అనుగ్రహత్తినుడైయ కాదాచిత్క-త్వవ్యావర్తకమ్. ఇఙ్గే "అనుగ్రహపరామృద్ధిమ్"౧ ఎన్గిఱతిరునామమ్ వివక్షితమ్. వేఱొన్ఱాల్ - స్వాతన్త్ర్యత్తాల్. అభిభవమ్ - అప్రకాశమ్. ఇత్తాల్ - కాదాచిత్కో-ద్భవవత్తాన వీశ్వరకృపైయైక్కా-ట్టిల్ నిత్యోద్భూతత్వమ్ పిరాట్టికృపైక్కు- విశేషమెన్ఱుసిద్ధమ్. కరైయழிన్దు - ఉద్వేలమాయ్ః స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ కరై యిన్ఱిక్కే-యెన్ఱుపడి.

మీ.—దర్శనాత్,లక్ష్మీపురుషకారభావేపిసాపేక్షత్వమస్తీతిశఙ్కా-యామ్, షడఙ్గయోగేపురుషకారత్వమేవనాస్తి-కృపాదేస్తత్రానపకారాత్, ఇత్యుచ్యతఇతిపూర్వోత్తరాధికారయోస్సఙ్గతిః. సాధ్యోపాయభావస్థత్వేతన్నసిద్ధ్యతీత్యుచ్యత ఇతివాసఙ్గతిః.

సంశయస్తు, లక్ష్మీపురుషకారభావే, నిర్హేతుకత్వంనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థంషడఙ్గప్రపత్తౌ పురుషకారభావోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. తదర్థంకృపాదేః తత్రోపయోగోఽస్తి - ఉతనాస్తీతి. తదర్థంషడఙ్గప్రపత్తిః ద్వయమన్త్రాఙ్గికా - ఉతమూలమన్త్రాఙ్గికేతి. తదర్థంద్వయమన్త్రాఙ్గత్వే, బాధకంనాస్తి - ఉతాస్తీతి యదానాస్తి, తదా, ద్వయమన్త్రాఙ్గకత్వాత్ పురుషకారభావస్తత్రాస్తీతి, కృపాయాఅపికథఞ్చిద్వినియోగోఽస్తీతిషడఙ్గప్రపత్తౌపురుషకారసమ్బన్ధాత్ తత్సాపేక్షపురుషకారభావఇతితన్నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిః. యదాద్వయమన్త్రాఙ్గకత్వేబాధకమస్తి, తదా, తన్మన్త్రకత్వాభావాత్కృపాయాః క్లిష్టాగతిర్నాశ్రయణీయేతిషడఙ్గప్రపత్తౌపురుషకారాసమ్బన్ధాత్ సాపేక్షత్వాభావేనతన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే, సిద్ధాన్తేచ ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు, అష్టాఙ్గయోగవత్, షడఙ్గస్యాపిహేతుత్వన్తావదవ్యాహతమ్. షడఙ్గశ్చమన్త్రరత్నప్రతిపాద్యః. అతస్తత్రావగతం లక్ష్మీపురుషకారత్వంషడఙ్గప్రపత్తిసాపేక్షమితి పురుషకారనిర్హేతుకత్వమసిద్ధమ్. మన్త్రరత్నేచషడఙ్గః ప్రతిపాద్యతే, తథాహిః-"శరణంప్రపద్యే"౨ ఇత్యత్రశరణశబ్దోపశ్లిష్ట క్రియాపదేన భరన్యాసఉక్తః; తత్ర, "గత్యర్థాఃబుద్ధ్యర్థాః" ఇత్యధ్యవసాయరూపతోక్త్యా, "ప్ర" ఇత్యుపసర్గేణమహత్త్వవిశిష్టేశ్చమహావిశ్వాసఉక్తోభవతి. తత్ర, ఉత్తమపురుషేణఅధికార్యుపస్థాపకేన ఆకిఞ్చన్యోపస్థిత్యా తత్పురస్కా-రరూపకార్పణ్యం సూచితమ్. ఉపాయత్వానుసన్ధానస్య గోప్తృత్వవిషయతయా గోప్తృత్వవరణమప్యన్తర్గతమ్. నారాయణశబ్దస్య శేష్యుపస్థాపకతయా

౧॥ ౨॥ కఠవల్ల్యన్తర్గతద్వయోపనిషది.

15

వ్యా॰—సమ్బన్ధత్తిల్ వ్యావృత్తిపోలేయాయ్త్తు కృపైయిల్ వ్యావృత్తియుమ్; ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిత్తే ఇవళైయాశ్రయిప్పార్కుక్కు వేఱొరుపురుషకారమ్ తేడవేణ్డాత్తొழிకిఱతు.

అ.—"అనుగ్రహపరామ్"౧ఎన్గిఱ, అసమాఖ్యైక్కు ఉపోద్బలకమాన లిఙ్గత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సమ్బన్ధత్తిలిత్యాదినా;) ఎమ్బెరుమానోట్టై సమ్బన్ధమాన పితృత్వత్తైక్కాట్టిల్ ఇవళోట్టై సమ్బన్ధమాన మాతృత్వత్తుక్కుణ్డాన ఉత్కర్షమ్బోలేయాయ్త్తు ఎమ్బెరుమానుడైయ పితృత్వానురూప గుణకృపైయైక్కాట్టిల్ ఇవళుడైయ మాతృత్వానుగుణకృపైక్కు ఉత్కర్షమెన్నపడి. "అనుగ్రహపరామ్"౧ ఎన్గిఱ, అసమాఖ్యైమాతృత్వరూపవస్తుసామర్థ్యానుగృహీతైయెన్నపడి. యద్వా, (సమ్బన్ధత్తిల్) ఇత్యాదిక్కు- "మాతా పితా భ్రాతా"౨ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్ట ఎమ్బెరుమానుడైయ మాతృత్వరూపసమ్బన్ధత్తిఱ్కాట్టిల్ "త్వమ్మాతా"౩ ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టవివళుడైయమాతృత్వత్తుక్కుణ్డాన నిరుపాధికస్త్రీత్వసహకృతత్వమాకిఱ వైలక్షణ్యమ్బోలే యాయ్త్తు తత్కృపైయిఱ్కాట్టిల్ ఇవళ్ కృపైక్కుణ్డాన నిత్యనిరవధికోద్భూతత్వమాకిఱ వైలక్షణ్యమెన్ఱు, పొరుళాకిఱపడి. విపరీతలిఙ్గము మిల్లైయెన్గిఱార్ (ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిత్యాదినా;) అనుద్భూతదయాద్యుద్భావక పురుషకారసాపేక్షత్వే నిత్యోద్భూత దయాదిమత్త్వవ్యాహతమామ్; అప్పడి ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పురుషకారభూతైయాన ఇవళ్ విషయత్తిల్ పురుషకారాన్తరగ్రాహక ప్రమాణోపపత్త్యనుష్ఠానఙ్గళిల్లామైయాలే, ఇవళ్ దయై నిత్యోద్భూతైయాయిరుక్కుమెన్నపడి.

మీ.—ఆనుకూల్యసఙ్కల్పప్రాతికూల్యవర్జనరూపశేషవృత్తిరర్థసిద్ధా. అత్రశరణశబ్దః "ఉపాయేగృహరక్షిత్రోశ్శబ్దశ్శరణమిత్యయమ్। వర్తతేసామ్ప్రతఞ్చైష ఉపాయార్థైకవాచకః"౪ ఇతివిశేషితత్వాదుపాయార్థకః. "భరన్యాసబలాదేవ స్వభిన్నవినివృత్తయే। అత్రోపాయాన్తరస్థానేరక్షకోవినివేశితః"౫ఇతి, తత్తత్ఫలసాధనారాధితస్యేశ్వరస్యసర్వఫలోపాయత్వేసాధారణేఽపి, అత్రవిశిష్యోపాయత్వకథనమ్, ఉపాయాన్తరస్థానేసహజకారుణ్యాది విశిష్టేశ్వరస్యనివేశితత్వ జ్ఞాపనాయ. అత్రభక్తియోగస్థానే ప్రపత్తేరేవనివేశితత్వాత్ కథమీశ్వరస్యతథాత్వమితిచేత్. అన్యత్రాఙ్గతయాప్రపత్తిమ్, సాధనతయాభక్తిఞ్చానుష్ఠాయ, ప్రాప్యంఫలం అత్రభక్తిస్థానేనివిష్టేశ్వరసహజకారుణ్యాదవాప్యతఇతి, తస్య భక్తిస్థానేనివేశితత్వోపపత్తేః. ఉక్తనిష్కర్షవివక్షయా "ఉపాయార్థైకవాచకః"౪ఇత్యుక్తిః. నను తర్హి, గోప్తృత్వవరణస్యాన్తర్గతత్వేన ఫలప్రార్థనాయా అత్రైవజాతత్వాత్, ఉత్తరవాక్యేతత్ప్రార్థనా ఽధికేతిచేత్. న, అకిఞ్చనస్యమమ ఉపాయాన్తరస్థానేస్థిత్వా, అభిమతఫలంప్రయచ్ఛేతిపూర్వోక్తాయాం విశిష్టప్రార్థనాయాం అంశభేదజ్ఞాపనాయవిభజ్యప్రార్థ్యతఇతినాధిక్యమ్. యద్వా, ఉత్తరవాక్యేకేవలంవాక్యాన్వయార్థంప్రార్థనాపదమధ్యాహ్రియతే; తత్తుఫలవిశేషపరమితి నపౌనరుక్త్యమ్. "అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానమ్మయినిక్షిపేత్। మయినిక్షిప్తకర్తవ్యః కృతకృత్యోభవిష్యతి"౬ఇతినిక్షేపస్యద్వయమన్త్రకత్వంప్రమాణసిద్ధమ్. ఏవంషడఙ్గన్యాసస్యద్వయవేద్యత్వాత్, తద్వేద్యంపురుషకారత్వం తత్సాపేక్షమ్. నచాష్టాఙ్గయోగవత్ షడఙ్గస్యాపిఉపాయతయా కృపాదేస్తత్ర నిర్విషయత్వాత్, పురుషకారస్యచ కృపాపారతన్త్ర్యనన్యార్హత్వవిశిష్టత్వాచ్చ, కథంకృపాదికార్యపురుషకారభావ ఇతివాచ్యమ్. అన్యత్రభక్తిప్రపత్త్యో రుభయోరప్యనుష్ఠేయత్వాత్. అత్రప్రపత్తిమాత్రస్యతత్ఫలదానం కృపామన్తరేణనసిద్ధ్యతీతికృపాసాఫల్యోపపత్తేః. అతఃషడఙ్గస్థలే పురుషకారత్వసమ్భవాత్, తస్యచసహేతుకత్వాల్ నిర్హేతుకస్యతస్యాసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే:- (పురుషకారమామ్బోతు, కృపైయుమ్, పారతన్త్ర్యముమ్, అనన్యార్హత్వముమ్ వేణుమ్) భక్తివత్ షడఙ్గస్యతత్రోపాయత్వాత్, సకిఞ్చనేకృపానప్రవహతీతిఅనుష్ఠితసాధనాధికార్యఙ్గీకారః ఈశ్వరస్యస్వతస్సిద్ధ ఇతి, తద్వశీకరణాయ పారతన్త్ర్యనన్యార్హత్వేఅప్యఫలే. అతః, సకిఞ్చనస్థలే కృపాదిగుణత్రయఘటితం ఘటకత్వమనపేక్షితమితి, అకిఞ్చనవిషయఏవ తదుపయోగఇత్యర్థః. నచ, భక్తిప్రపత్త్యుభయానుష్ఠానసాధ్యంఫలంప్రపత్తిమాత్రస్యదేయఞ్చేత్, ఈశ్వరస్యవశీకరణేనభావ్యమ్, ప్రపత్తేరతిక్షుద్రత్వేనాస్యాకిఞ్చనప్రాయత్వాచ్చకృపాదీనాంసాఫల్యమితివాచ్యమ్. అన్యత్రప్రపత్తేః భక్తిఫలకత్వాల్, భక్తేశ్చమోక్షఫలకత్వాచ్చ. ఫలస్యోభయసాధ్యత్వాభావాత్, ఫలాన్తరసాధకప్రపత్తౌ అన్యత్రోభయానుష్ఠానాభావేన ఫలాన్తరార్థప్రపత్తౌ ఘటకానపేక్షణాపాతాచ్చ. నచ, ముఖ్యసాధనఫలస్య అముఖ్యసాధనంప్రతి దేయత్వే ఘటకేన దాతృవశీకరణమపేక్షితమ్; ముఖ్యసాధనరహితస్య అకిఞ్చనప్రాయత్వాత్ దయనీయత్వమపి విద్యతఇతివాచ్యమ్. అముఖ్యసాధనస్యాపిముఖ్యసాధనతుల్యఫలప్రదత్వసఙ్కల్పస్యానాదితయా, సత్యసఙ్కల్పేశ్వరస్య ఫలప్రదానేఘటకానపేక్షణాత్. యది, ఫలవిసదృశత్వాద్ఘటకాపేక్షా; తర్హి, భక్తిస్థలేపి ఘటకత్వప్రసఙ్గః. కిఞ్చ, యద్యముఖ్యసాధనే ఘటకాపేక్షా; తదా, అశ్వమేధావభృథస్నానస్య ద్వాదశవార్షికఫలప్రదత్వేపి౭ పురుషకారాపేక్షాపత్తిః. అపిచ, భక్తితుల్యప్రాయశ్చిత్తేనప్రపదనేనసర్వకర్మక్షమే, నిర్నిమిత్తత్వేనభగవత్కాలుష్యాభావాత్, పురుషకారేణతచ్ఛామనమనపేక్షితమ్ చేతనస్యనిర్దుఃఖత్వాత్, దుఃఖాసహిష్ణుత్వలక్షణకృపానుదయశ్చ. అతఏవోక్తమ్ "ముముక్షుర్నినిక్షిప్యస్వభరమనఘోముక్తవదసౌ"౭ ఇతి.

౧॥ ౨॥ సుబాలోప-౬. ౩॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౬. ౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥ రహస్యత్రయసారే.

వ్యా.—ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఇవళుడైయ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళుమ్ స్వరూపప్రయుక్తమాన మాత్రమన్ఱిక్కే,

అ.—ఇప్పడిపురుషకారత్వాపేక్షితకృపావిషయత్తిల్ వరుమ్ ఈశ్వరకృపానిర్విశేషత్వ వ్యామోహత్తైయుమ్ లిఙ్గసమాఖ్యైక్యకళాలే శమిప్పిత్తు,తదపేక్షితఙ్గళాన భగవత్పారతన్త్ర్య భగవదనన్యార్హత్వఙ్గళ్ విషయమాకవరుమ్ ఐచ్ఛికత్వ వ్యామోహత్తై శమిప్పిక్కిఱార్ (ఈశ్వరవిషయత్తి[౧]లిత్యాదినా.) ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమెన్ఱు,తు - స్వరూపసఙ్కల్పాభ్యామీశ్వరాధీనస్వరూపస్థితి ప్రవృత్తికత్వమాకిఱ ఈశ్వరనిరూపిత పారతన్త్ర్యమెన్ఱపడి. ఈశ్వరవిషయత్తిలనన్యార్హత్వమెన్ఱు,తు - ఈశ్వరశేషత్వేసతి తదన్యశేషత్వ విరహరూపమాన ఈశ్వరఘటితానన్యార్హత్వమెన్ఱపడి. (స్వరూపప్రయుక్తమాన మాత్రమన్ఱిక్కేయిత్యాది.) స్వరూపప్రయుక్తత్వ మావతు - భగవదిచ్ఛాధీనత్వేసతి లక్ష్మీచ్ఛానధీనత్వమ్; అతువాన మాత్రమన్ఱిక్కే యెన్ఱు,తు - లక్ష్మీచ్ఛానధీనత్వేసతి భగవదిచ్ఛాధీనమాయ్ వక్ష్యమాణభగవత్పత్నీత్వాద్యధీనముమాయిరుక్కై యెన్ఱపడి. "లక్ష్మీర్నిత్యానపాయినీ"[౧] "తత్సర్వం నారముచ్యతే"[౨] ఎన్ఱిఙ్గ ప్రమాణత్తై యనురోధిత్తుభాష్యకారర్ గద్యత్తిలే పిరాట్టిక్కు నారశబ్దార్థమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినపడియాలుమ్, "శరీరఞ్చాస్మి వైష్ణవమ్"[౩] ఎన్ఱు, పిరాట్టితానే శ్రీశబ్దనిర్వచనత్తిలే తన్నై భగవచ్ఛరీరమెన్ఱు నిష్కర్షిక్కైయాలుమ్, నారాన్తరఙ్గళుక్కుప్పోలే పిరాట్టిక్కుమ్ కేవలభగవదిచ్ఛాధీనభగవచ్ఛరీరత్వాయత్తభగవదధీనత్వ భగవదనన్యార్హత్వఙ్గళ్ ప్రామాణికఙ్గళెన్ఱపడి. "ఉభయోరపిసర్వభూతేశ్వరత్వాదివచన సామ్యాదస్యా గుణభావముభయేచ్ఛాప్రయుక్తం కేచిదాహుః" ఎన్ఱుమ్ సర్వభూతేశ్వరత్వాదివచన సామ్యమూలకమాన పిరాట్టియుడైయ ఐచ్ఛికభగవచ్ఛేషత్వ పక్షమ్; "మచ్ఛేషభూతా సర్వేషామీశ్వరీ వల్లభా మమ। అస్యాశ్చ జగతశ్చాహమీశ్వరో వేదవిశ్రుతః"[౪] ఎన్ఱు,భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే,"ఈశ్వరీంసర్వభూతానామ్"[౫] "ఈశ్వరస్సర్వభూతానామ్"[౬] ఎన్ఱిఙ్గ వచనద్వయగతసర్వశబ్దద్వయత్తుక్కుమ్ క్రమేణ ఈశ్వరవిషయమాకవుమ్ పిరాట్టివిషయమాకవుమ్ సఙ్కోచాసఙ్కోచఙ్గళై ఉపబృంహణమ్ పణ్ణుకైయాలే,తద్విరుద్ధమాన వినిగమనావిరహాది తర్కాభాసమూలక సర్వశబ్దద్వయాసఙ్కోచకల్పనా వలమ్బివచనసామ్య రూపహేతుకరీరమ్ దుస్థమాకైయాలే అత్యన్తానుపపన్నమ్. ఇవ్వర్థత్తిల్ విస్తరమ్ పూర్వర్కళుడైయ గ్రన్థఙ్గళిలే విశదమ్.

ఇ.అ—ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళ్ నిత్యముక్తర్కళుక్కుమ్ మత్ఱుముళ్ళపిరాట్టిమార్కళుక్కుమ్ సాధారణమాయిరుక్క, ఇవళుక్కు విశేషమేతెన్ఱ ఆశఙ్కైయిలే; పట్టమహిషియాకైయాలుమ్ పత్నీత్వప్రయుక్తమాకైయాలుమ్ అవర్కళ్ పారతన్త్ర్యత్తి[౭]ల్ ఇవళ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు విశేషముణ్డెన్ఱుమ్, స్వరూపనిరూపకత్వరూపమాన అనన్యార్హత్వ ప్రయుక్తమాయిరుక్కైయాలే అవర్కళిలిట్టిలివళనన్యార్హత్వత్తుక్కు విశేషముణ్డెన్ఱు, మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరవిషయత్తిలిత్యాది.)

మీ.—నచ భరసమర్పణాత్పూర్వం తత్కరణభగవదభిముఖ్యసిద్ధ్యర్థం పురుషకారాపేక్షావక్తతే, పూర్వం కాలుష్యహేతు పాపసత్త్వాదితి వాచ్యమ్. సాధనవిధేరేవతదభిముఖ్యరూపతయా తదాతస్యాః జ్ఞాతత్వాచ్చ నతదాఘటకాపేక్షా. కిఞ్చ, అష్టాఙ్గయోగవత్ షడఙ్గేపి యోగ్యతామాత్రం పూర్వంప్రతిపాద్యమ్; అన్యథాభక్త్యారమ్భేపిఘటకాపేక్షోపత్తేః. ఇత్యఙ్గముదితమిత్యాత్మజ్ఞానం షడఙ్గే యోగ్యతాసమ్పాదకప్రాయశ్చిత్తత్వేనపూర్వాఙ్గతయావిహితమ్. అతః ముఖ్యగౌణవిభాగానాదరేణప్రతిపదవిహిత సర్వోపాయాన్తరాభావస్థలే ఘటకాపేక్షేతి గౌణసాధనషడఙ్గస్థలేనతదపేక్షా.

యది "నహి వచనవిరోధేన్యాయః ప్రభవతి" ఇతిషడఙ్గస్య మన్త్రప్రతిపాద్యత్వాత్ తత్రపురుషకారాపేక్షేతిమన్యసే. తదేవనాస్తి; తథాహి 'ప్రపద్యే'[౮] ఇతిక్రియాపదస్య "ప్రార్థనామతిశ్శరణాగతిః - యాచ్ఞాప్రపత్తిశ్శరణాగతిః"[౯] ఇతిలక్షణానురోధేన ప్రార్థనాపర్యవసానాత్, భరసమర్పణస్య కేవలాధ్యవసాయరూపత్వాచ్చ, నోపాయప్రార్థనా భరసమర్పణమ్. నచ, భరసమర్పణస్య గోప్తృత్వవరణగర్భత్వాత్ తదుపపత్తిః, "ఉపాయార్థైకవాచకః"[౧౦] ఇతితదర్థకత్వనిషేధాత్. నచ "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"[౧౧] ఇత్యత్రశరణశబ్దస్యార్థాన్తరేననిష్కర్షి[౩౦]ష్యతే, మన్త్రప్రకరణగతస్యతదయోగాత్ ఇదంశబ్దనిర్దిష్టశరణాగతి విషయతయా ప్రయుక్తశరణశబ్దస్య గోప్తృవాచకత్వ† శఙ్కాయాః, గృహవాచకత్వ‡ శఙ్కాయాశ్చ, చేతనాచేతనవిభాగానభిజ్ఞే అనుదయాత్.

నచ, గోప్తురేవోపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వాత్, తస్యోపాయాన్తర వైరపేక్ష్యమభిప్రేత్య, గోప్తర్యేవాయముపాయత్వనిర్దేశః; ఏతదభిప్రాయేణ "ఉపాయార్థైకవాచకః"[౧౦] ఇతినిష్కర్షశ్చేతివాచ్యమ్. అత్ర, శరణశబ్దప్రవృత్తినిమిత్తం ఉపాయత్వమ్-గోప్తృత్వమాత్రమ్,ఉతఉపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వమాత్రమ్, ఉతఉపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వేసతిగోప్తృత్వంవా. నాద్యః- "ప్రపద్యే"[౧౦] ఇత్యత్రగోప్తృత్వాభావేనప్రార్థ[౩౫]నాపర్యవసానానుపపత్తేః. నద్వితీయః - ఉపాయాన్తరస్థానే ప్రపత్తేర్నివేశితత్వేన భగవతస్తథాత్వాసిద్ధేః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ శ్రీసూక్తే. ౬॥ గీ-
౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ కఠవల్ల్యాం † శబ్దకల్పద్రుమ-౨. ‡ శబ్దకల్పద్రుమ-౨.

వ్యా.—"హ్రీశ్చ తేలక్ష్మీశ్చపత్న్యౌ"౧ ఎన్ఱుమ్ "విష్ణుపత్నీ"౨ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే పత్నీత్వప్రయుక్తమాయుమ్, "అహన్తాబ్రహ్మణస్తస్య సాఽహమస్మిసనాతనీ"౩ ఎన్ఱుమ్ "శ్రీవత్సవక్షానిత్యశ్రీః"౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే స్వరూపనిరూపకత్వాదిసిద్ధమాన అనన్యత్వప్రయుక్తమాయు మిరుక్కుమ్;

అ—(హ్రీశ్చేత్యాది) భూమిసాధారణానైచ్ఛికపత్నీత్వమ్ శ్రీక్కు శ్రుతిశొల్లుకైయాలే, తద్విరుద్ధమాన ఐచ్ఛికపత్నీత్వకల్పనమ్, (పత్న్యౌ) ఇతిసకృచ్ఛ్రుత పత్నీశబ్దార్థవైరూప్య ప్రసఙ్గపరాహతమెన్ఱు కరుత్తు. (విష్ణుపత్నీతి) ఉపక్రమోపసంహారగతవిష్ణుపత్నీత్వానురోధేన ఏతన్మధ్యగత జగదీశానాత్వత్తైక్కొళ్ళవేణుమ్; అల్లతు, జగదీశానాత్వత్తైయిట్టు ఉపక్రమావగతపత్నీత్వత్తుక్కైచ్ఛికత్వమ్ కొళ్ళుకైయనుచితమెన్ఱు కరుత్తు (పత్నీత్వప్రయుక్తమాయుమితి) "పత్న్యౌశ్చపతిశేషత్వాత్"౫ ఎన్ఱుమ్ "ఉపపన్నాహిదారేషు ప్రభుతాసర్వతోముఖీ"౬ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే-పిరాట్టిక్కు ఎవరుక్కుమ్ భగవదధీనత్వ భగవదనన్యార్హత్వఙ్గళ్ నియతనిర్బాధపత్నీత్వాయత్తము మాయిరుక్కుమెన్ఱుపడి. నారశబ్దార్థతాయాఽత భగవచ్ఛరీరత్వమ్ చేతనాచేతనసాధారణమ్, పత్నీత్వమ్ భూమ్యాదిసాధారణమ్.

పెరియప్పిరాట్టియార్ క్కే-ళ్ ౠ మెన్ఱెన్ను వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అహన్తాబ్రహ్మణ ఇత్యాది.) "అహన్తాబ్రహ్మణస్తస్య సాహమస్మిసనాతనీ। ఆత్మాసస్సర్వభూతానామహంభూతోహరిస్స్మృతః"౩ "అహన్తాసర్వభూతానామహమస్మిసనాతనీ। తస్యాహంపరమాశక్తిరహన్తాశాశ్వతీధ్రువా"౭ "అహన్తానామసాశక్తిః"౮ ఇత్యాదికమ్ వివక్షితమ్. "అహన్తయావినాహంహినిరుపాఖ్యోనసిద్ధ్యతి"౯ ఎన్ఱు, అవచనత్తాలే- "అహన్తాబ్రహ్మణస్తస్య సాహమస్మి"౩ ఇత్యాదికళిలే పిరాట్టియెమ్బెరుమానుక్కు ప్రధానస్వరూప నిరూపకభూతైయెన్ఱు, లభిక్కుమెన్ఱు, కరుత్తు. అకైయిలే, "శ్రియః పతిర్నిఖిలహేయప్రత్యనీకః"౧౦ ఇత్యాదిగీతాభాష్యమ్. (శ్రీవత్సేత్యాది, "ఈశితవ్యాద్విభాజకలక్ష్మీవాల్లభ్యసౌభాగ్యచిహ్నమ్ శ్రీవత్సోస్యవక్షసీతిశ్రీవత్సవక్షాః; శ్రీవత్సవక్షానిత్యశ్రీరితి"౧౧ ఎన్ఱు, అసహస్రనామభాష్యశ్రీసూక్తియైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపనిరూపకత్వాదిసిద్ధమానవితి.) కారణత్వోపాయత్వాదివిశిష్టభగవత్స్వరూపత్తుక్కు ఇతరవ్యావృత్తిహేతుత్వమ్ స్వరూపనిరూపకత్వమ్ ఆదిశబ్దత్తాలే-"కాచాన్యాత్వామృతేదేవిసర్వయజ్ఞమయంవపుః। అధ్యాస్తేదేవదేవస్యయోగిచిన్త్యంగదాభృతః"౧౨ ఇత్యాదిసిద్ధమాన విగ్రహాపృథగ్భావముమ్, "కీర్తిశ్శ్రీర్వాక్చనారీణామ్"౧౩ ఎన్ఱు, భగవాన్ తానే యరుళిచ్చెయ్త విభూతిత్వముమ్ సఙ్గృహీతమ్. (అనన్యత్వప్రయుక్తమాయుమిరుక్కుమితి) అసాధారణధర్మత్వరూపమాన ధర్మ్యనన్యత్వాధీనమాయుమిరుక్కుమెన్ఱుపడి. అనన్యత్వేత్యనేన, "అనన్యారాఘవేణాహంభాస్కరేణ ప్రభాయథా"౧౪ "అనన్యాహిమయాసీతాభాస్కరేణప్రభాయథా"౧౫ "ఆమోదమివపుష్పస్థందీపస్థామివచప్రభామ్। వినిష్కృష్టుమశక్యామ్మామనన్యాంపురుషోత్తమాత్"౧౬ ఎన్ఱు, అవచనఙ్గళిల్ ప్రతీతఙ్గళ్. "అహమర్థంవినాహన్తానిరాధారానసిధ్యతి। అహంతయావినాహంహినిరుపాఖ్యోనసిద్ధ్యతి"౯ ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే స్వరూపనిరూపక ధర్మత్తుక్కు ధర్మ్యధీనత్వముమ్ ఇతరవ్యావృత్తిహేతుతయా ధర్మ్యతిశయాధాయకమాకైయాలే ధర్మ్యనన్యార్హత్వము ముపపన్నమెన్ఱుపడి.

ఇ-అ.—నిత్యైయాన అవనాలే అన్దబ్రహ్మత్తుక్కు నాన్నాకైయాకా నిన్ఱేనెన్ఱు, - (అహన్తా) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్.

మీ.— నను, నైరపేక్ష్య†త్వముపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వమ్, తతశ్చనిరపేక్షరక్షకత్వమేవఉపాయత్వమ్. భగవతితద్వ్యతిరిక్తస్యోపాయత్వస్యనిర్వక్తు మశక్యత్వాదితిచేత్, కిమిదంనిరపేక్షత్వమ్, ప్రపత్తినిరపేక్షత్వంవా - భక్తినిరపేక్షత్వంవా - ఉభయనిరపేక్షత్వంవా. ఆద్యే అఙ్గత్వేనప్రపత్తినిరపేక్షత్వమ్-అఙ్గిత్వేనతదనపేక్షత్వంవా. నాద్యః జ్యోతిష్టోమాదిస్థలేఅఙ్గత్వేనగోప్తృత్వప్రపత్త్యనపేక్షణాదుపాయత్వప్రసఙ్గః నద్వితీయః-అఙ్గిత్వేనప్రపత్త్యనపేక్షితత్వస్యభక్తిస్థలేజ్యోతిష్టోమాదౌచ సత్వాత్, సర్వత్రఉపాయత్వాపత్తిః; అఙ్గిత్వేనప్రపత్త్యనపేక్షణాత్ ప్రకృతేతదసిద్ధిశ్చ. ద్వితీయేపి అఙ్గత్వేనభక్తినైరపేక్ష్యమభిమతమ్, ఉతఅఙ్గిత్వేనతన్నైరపేక్ష్యంవా. ఆద్యేభక్తిస్థలేజ్యోతిష్టోమాదిస్థలేచాపి గోప్తృరుపాయత్వాపత్తిః, ఉభయత్రాపిభక్తేరఙ్గత్వేనఅపేక్షావిరహాత్. నద్వితీయః. విద్యాన్తరనైరపేక్ష్యస్య "వికల్పోఽవిశిష్టఫలత్వాత్"౧౭ ఇతిన్యాయప్రాప్తత్వేన అఙ్గిత్వేన భక్త్యనపేక్షత్వలక్షణస్యోపాయత్వస్యాపూర్వత్వేన "ఉపాయార్థైకవాచకః"౧౮ ఇతివ్యుత్పాదనీయత్వాసిద్ధేః; ప్రకృతోపాయవ్యతిరిక్తోపాయాన్తరనైరపేక్ష్యస్య సర్వసాధారణతయా తత్రాసాధారణ్యేన వేద్యాకారత్వాసిద్ధేశ్చ. అఙ్గిత్వేనభక్త్యనపేక్షత్వస్య జ్యోతిష్టోమాదిస్థలేపిసత్త్వేనతత్రాపి గోప్తృరుపాయత్వాపత్తేశ్చ. భక్తినైరపేక్ష్యస్య శరణశబ్దార్థత్వే, ఏకశబ్దస్యవా సర్వధర్మాదిశబ్దస్యవా నైయర్థ్యాపత్తేశ్చ. నతృతీయః. ప్రకృతేతదసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. యది, వ్యాసజ్యవృత్త్యభావాభ్యుపగమేనప్రకృతేతత్సిద్ధిః; తదాజ్యోతిష్టోమాదిస్థలేఽతివ్యాప్తిరవ్యాహతా. తస్మాత్సిద్ధోపాయ వ్యతిరిక్తోపాయాన్తర స్థాననివేశితత్వముపాయత్వమ్, నతుగోప్తృత్వగర్భమ్, నవానైరపేక్ష్యరూపమ్. అతోత్ర "ప్రపద్యే" ఇత్యస్య యాచ్ఞారూపత్వాన్న భరసమర్పణత్వమ్.

౧॥పురుషసూక్తే- ౨॥శ్రీసూక్తే- ౩॥ ౪॥ రా-యు-౧౧౪-౧౫. ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ గీతాభాష్యే- ౧౧॥ సహస్రనామభాష్యే-౭-శత- ౧౨॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౨.
౧౩॥గీ-౧౦-౩౪.౧౪॥ రా-సు-౨౧-౧౬. ౧౫॥ రా-యు-౧౨౧-౨౦. ౧౬॥ ౧౭॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౫౬. ౧౮॥†రక్షకత్వ-౩.

21-11-85.

వ్యా.—ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయితే అల్లాఙ్గార్కళుడైయ మిథునశేషత్వముమ్, ఇవళ్ఓరుత్తిక్కుమ్తదేక శేషత్వముమాయ్త్తు. ఇన్దఅవ్యవధానేన వుణ్డాన సమ్బన్ధత్తాలేయితే, ఇవళుక్కీశ్వరనై వశీకరిక్కుమళవిల్ పురుష కారమ్ వేణ్డాత్తొழிకిఱతు.

అ.—(ఇప్పడియిరుక్కైయాలేయిత్యాది) ప్రధానస్వరూపనిరూపకభూతైయాయ్ ప్రధానపత్నియుమాయిరుక్కైయాలేయి ఉభయావ్యాది మహిష్యన్తరజ్గళుక్కుమ్ నిత్యర్కళుక్కుమ్ ముక్తర్కళుక్కుమ్ బద్ధర్కళుక్కుమ్ ఇవళుమ్ ఈశ్వరనుమాన మిథునత్తైప్పఱ్ఱ శేషత్వముమ్, ఇన్ద ప్పెరియ పిరాట్టియారొరుత్తిక్కు మీశ్వరమాత్ర శేషత్వముమాయ్ త్తెన్నపడి.

ఇన్దఅవ్యవధానేన వుణ్డానసమ్బన్ధత్తాలే- శేషిశేషత్వమాకిఱ వ్యవహిత సమ్బన్ధసహకృతమల్లాత భగవచ్ఛేషత్వమాత్రమాకిఱ సాక్షాత్సమ్బన్ధత్తాలే యెన్నపడి. (ఇవళుక్కు ఈశ్వరనైవశీకరిక్కుమళవిల్) సాపరాధచేతనర్క్కాక ఈశ్వరనైనివృత్తకాలుష్యనామ్పడి పణ్ణుమిడత్తిల్. (పురుషకారమ్ వేణ్డాత్తొழிకిఱతు) ఎన్నత్తు - ఇవళిలుణ్డాట్టిల్ వాల్లభ్యాతిశయముడైయపురుషకారమనపేక్షితమాయిరుక్కుఱతెన్నపడి. "అస్యామమచశేషం హివిభూతిరుభయాత్మికా"౧ ఇత్యాదిప్పడియే సర్వేశ్వరనుభయవిభూతిన్నైయుమ్ తనక్కుమ్ తనక్కుశేషమాన పివళుక్కుమ్ స్వేచ్ఛైయాలే శేషమాక్కినైక్కైయాలే ఉభయవిభూతియైప్పఱ్ఱ ప్పిరాట్టిఅత్యన్తాభిమతైయాయ్, పిరాట్టియైప్పఱ్ఱ వాల్లభ్యాతిశయమొరువర్క్కుమిన్ఱిక్కేయిరుక్కైయాలే ఈశ్వరవశీకారార్థమాక ప్పిరాట్టియాల్ మున్నిడప్పడువారిల్లైయాయ్, ఇవళ్ తాన్తత్యన్తాభిమతైయాక్కైయాలే అతుక్కాక ముతలిలే అనపేక్షితమాయిరుక్కుమెన్నపడి.

మీ.—"ఆత్మాత్మీయభరన్యాసోహ్యాత్మనిక్షేపఉచ్యతే। వాచానమఇతిప్రోచ్యమనసావపుషాచయత్॥ తన్నమఃపూర్ణముద్దిష్టమతోన్యన్మ్నానముచ్యతే"౨ "అహమద్వైవమయాసమర్పితః"౩ ఇత్యాదిషుభరసమర్పణస్యయాచ్ఞారూపత్వాభావోక్తేః శరణశబ్దస్యగోప్తృత్వార్థకత్వాభావాన్న గోప్తృత్వవరణసిద్ధిః కిఞ్చ,యద్యత్ర శరణశబ్దోపశ్లిష్టక్రియాపదేనగోప్తృత్వవరణసిద్ధిః, తదా ఉత్తరవాక్యమనర్థకతామాపద్యేత, గోప్తృత్వవరణస్యైవఫలప్రార్థనాత్వాత్.

నచ,భరసమర్పణవిశిష్టగోప్తృత్వ ప్రార్థనాయాః పూర్వముక్తత్వాత్తతాంశ భేదజ్ఞాపనాయ గోప్తృత్వవరణంవిభజ్య ప్రదర్శ్యత ఇతి వాచ్యమ్.విశ్వాసకార్పణ్యవిశిష్టతయాచభరసమర్పణప్రతీతేః, సర్వేషామపివిభజ్యప్రదర్శనాపత్తేః. అన్యథావివేకాకాఙ్క్షాయాఅశాన్తత్వాపాతాత్.అతఏవోక్తంసారే "ఏవంశరణశబ్దాన్వితే 'ప్రపద్యే' ఇతిక్రియాపదే,రక్షిష్యతీతివిశ్వాసోగోప్తృత్వవరణన్తథా।ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే,ఇత్యుక్తచతుష్టయమప్యుక్తంభవతి"౪ ఇతి కిఞ్చ, ఉపదేశవాక్యేచైవంవక్తుం,†శక్యతే అనేనసాధనానుష్ఠానయోగ్యే అనుష్ఠానవాక్యే యథామన్త్రం తదర్థానామనుష్ఠేయత్వేతాత్పర్యాత్ గోప్తృత్వవరణస్య ప్రత్యేకమప్యనుష్ఠేయత్వంస్యాత్, ఏతచ్చసకృత్త్వ విరుద్ధమ్.

యచ్చోక్తంఫలసామాన్యస్యపూర్వం ప్రార్థితత్వాత్తద్విశేష సమర్పకముత్తర వాక్యమితి. తదప్యనుపపన్నమ్, ప్రార్థనాపదవైయర్థ్యాపత్తేః. నచ, ప్రార్థనాపదంవాక్యాన్వయసిద్ధయే కేవలమధ్యాహృతమ్, తన్నిరర్థకమేవేతివాచ్యమ్. నిరర్థకస్యాకాఙ్క్షావిరహేణాన్వయఘటకత్వానుపపత్తేః. సార్థకం తత్రవాక్యతాత్పర్యం నాస్తీతిచేత్. అస్యానుష్ఠానవాక్యత్వేన ఏకదేశే తాత్పర్యాభావకల్పనాయోగాత్. కిఞ్చ,ప్రయుక్తపదావైయర్థ్యాయ ఉద్దేశ్యాంశఏవాస్యాన్వయోవాచ్యః, తథోద్దేశ్యోపాదేయభావేన అత్రయోజనాదుర్ఘటా; ఫలవిశేషోపస్థాపకోత్తరవాక్యస్య, ప్రార్థనాపర్యవసాయినా "ప్రపద్యే" ఇతిపదేన అన్వయదార్ఘట్యఞ్చ. యద్యుత్తరవాక్యస్య కేవలం ఫలవిశేషోపస్థాపకత్వేన మన్త్రైకవాక్యత్వమ్. తదా శ్రుతిస్మృత్యాది ప్రసిద్ధద్వయత్వమేవహీయేత. తతశ్చోక్తయోజనా బహుప్రమాణవిరుద్ధా.

నను, సమర్పణస్యానేకాంశత్వాత్ భరసమర్పణం పూర్వవాక్యే, ఫలసమర్పణ ముత్తరవాక్యే ఇతినవైయర్థ్యమితిచేత్. న, అనేకాంశవిశిష్టాం శత్రయాత్మక సమర్పణస్య ఏకజ్ఞానత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్. ఆత్మసమర్పణస్యాపి పృథగనుష్ఠానాయ వాక్యాన్తరమపి ప్రసజ్యతే. నను, పూర్వవాక్యే సమర్పణమ్, ఉత్తరవాక్యేవరణఞ్చ ప్రతిపాద్యత ఇతిచేత్. తదాన్యాసస్యవిశిష్టైక జ్ఞానాత్మకత్వం భజ్యేత. ధానుష్కానేక వ్యాపారవిశిష్టేషు ప్రయోగవత్, ఆనుకూల్యసఙ్కల్పాది విశిష్టైకజ్ఞానత్వంహిసమర్పణస్యోచ్యతే. కిఞ్చాస్మిన్ పక్షేనిరపేక్ష రక్షకత్వముపాయత్వ మిత్యుక్త ప్రతిజ్ఞాహానిః; అస్యదుర్వచనత్వఞ్చ. కిఞ్చ "ప్రపద్యే" ఇత్యస్య యాచ్ఞాపర్యవసానాసిద్ధిశ్చ.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ సారే- † శక్యత్వాదనేన-౪.

వ్యా.—ఇమ్మూన్ఱు, గుణత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, కృపైయానదు, "శ్రీఞ్ - సేవాయామ్"౧ ఎన్గిఱ ధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శ్రీయతే" ఎన్గిఱ కర్మణివ్యుత్పత్తియిలుమ్, పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వజ్గళిరణ్డుమ్ "శ్రయతే" ఎన్గిఱ కర్తరివ్యుత్పత్తియిలుమ్, నిత్యయోగవాచియాన మతుప్పిలుమ్ సిద్ధమిఱే.

అ.—(కర్మణివ్యుత్పత్తియిలుమితి) "కర్తరికృత్"౨ఎన్గిఱ వ్యాకరణస్మృతియైప్పోలే "శ్రీయతేచాఖిలైర్నిత్యశః"౩ ఎన్గిఱ నిర్వచనస్మృతియుమ్ ప్రమాణమాకైయాలే కర్మణివ్యుత్పత్తియుమ్ ప్రామాణికమాకైయాయ్, అత్తుక్కానహ్గే కర్మణిప్రత్యయమాయ్ కర్మతయాశ్రయణార్హత్వద్వార తదుపకారకధర్మరూపమాయ్, అత్తుక్కు సామర్థ్యాత్ కృపాతిశయమెన్ఱు, పర్యవసిక్కుమెన్ఱపడి. అర్హేకర్మణి ప్రత్యయముమ్, "శ్రయన్తీ శ్రయణీయాస్మి"౪ఎన్ఱు, లక్ష్మీతన్త్రత్తిల్ చతుర్థాధ్యాయత్తిలే స్పష్టమ్.

(శ్రయతేఎన్గిఱ కర్తరివ్యుత్పత్తియిలుమితి) ఆశ్రయాశ్రయిభావత్తిలుమ్ శ్రీఞ్ధాతువుక్కు ప్రయోగమిరుక్కైయాలుమ్, క్విప్ప్రత్యయత్తిల్ కాలోపాధితోల్ ల్లామైయాలే నిత్యతదాశ్రితత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలే అపృథక్సిద్ధధర్మమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్, "ధర్మిసత్తాధీనాధర్మసత్తా" ఎన్ఱు, తదధీనత్వమాకిఱ తత్పారతన్త్ర్యమ్ సిద్ధిక్కుమెన్ఱపడి. సేవావాచిత్వత్తిలుమ్ సేవై సేవ్యాభిప్రాయానురోధియాయిరుక్కవేణ్డుకైయాలే తదభిప్రాయానురోధిత్వప్రయుక్తమాన తదధీనత్వరూపతత్పారతన్త్ర్యమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి ఇవ్వుభయవాచిత్వత్తిలుమ్ అసాధారణధర్మమ్ ధర్మిస్వరూపనిరూపణరూపధర్మ్యతిశయాధాయకమాకైయాలుమ్, సేవైయుమ్ సేవ్యప్రీతిరూపతదతిశయాధాయకమాకైయాలుమ్, క్రియాఫలత్తినుడైయ కర్తృగామిత్వసూచకమాన శానజాది నిర్దేశమిల్లామైయాలుమ్, అనన్యార్హత్వమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి. (మతుప్పిలుమితి) నిత్యయోగవాచియాన మతుప్పిలుమ్, నిత్యతదాశ్రితత్వరూపతదధీనత్వముమ్ నిత్యతదేకార్థత్వరూపతదనన్యార్హత్వముమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి.

(ఇవళుక్కీశ్వరనై వశీకరిక్కుమళవిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డాతొఴికిఱతు) ఎన్గిఱంశత్తిల్, "నచాస్యమాతాన పితా చ నాన్యస్స్నేహాద్విశిష్టోస్తిమయాసమోవా"౫ ఎన్ఱు, ఎమ్బెరుమానుక్కుప్పిరాట్టియిలధికవాల్లభ్యముమ్, తత్తుల్యవాల్లభ్యము మొరువర్క్కుమిల్లైయెన్గిఱ శ్రీరామాయణవచనమభిప్రేతమ్. "మత్తఃప్రియతరోనిత్యంభ్రాతారామస్యలక్ష్మణః"౬ ఎన్గిఱవిత్తు, "కోలమలర్ప్పావైక్కన్బాకియ వెన్నన్బు"౭ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే యివళుడైయ వడుక్కైప్పట్టిలుణ్డాన ప్రియత్వాతిశయత్తైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, కరుత్తు.

మీ.—నచేష్టాపత్తిః, "ఉపాయతాయాచ్ఛప్రపత్తిః"ఇత్యాదివిరోధాత్. యది,పూర్వవాక్యేగోప్తృత్వవరణమ్,ఉత్తరవాక్యేభరసమర్పణఞ్చ ప్రతిపాద్యతే; తదా, "ఉపాయార్థైకవాచకః"౮ఇతివచనవిరోధః. యది, ఏతద్భిత్యారక్షకత్వమాత్రం నోపాయత్వమ్, నిరపేక్షత్వవిశిష్టం తదిష్యతే. తర్హి, ఉత్తరవాక్యవైయర్థ్యమ్, సమర్పణస్యతత్రైవసిద్ధేః. ఏవంషడఙ్గస్యద్వయ ప్రతిపాద్యత్వే అనేకప్రమాణోపపత్తి విరోధాత్ నతస్యతత్ప్రతిపాద్యతా.

నచ, "అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానమ్మయినిక్షిపేత్"౯ఇతివచనబలాదుక్తాస్వారస్యంసహ్యమితివాచ్యమ్ "గృహీయాన్మన్త్రరాజానంమాంగచ్ఛేచ్ఛరణంనరః"౧౦ఇతి, ఏతత్పూర్వవాక్యే శరణాగతివిధానేన తన్నిష్ఠానుష్ఠేయఫలసమర్పణేతాత్పర్యాదస్యవాక్యస్య; అన్యథా భరసమర్పణస్య ద్విరావృత్తిప్రసఙ్గః; తతశ్చమన్త్రస్యైక వాక్యత్వేన యోజనాయామిదంనఘటతే. నచ,భిన్నవాక్యత్వేన గోప్తృత్వవరణస్య పూర్వవాక్యస్థత్వాత్ తదభిప్రాయేణేదంవచనం "మాంగచ్ఛేచ్ఛరణంనరః"౧౦ఇతి గోప్తృత్వవరణమేవోచ్యతఇతివాచ్యమ్. "ఉపాయార్థైకవాచకః"౮ఇతివిరోధాత్, సమర్పణస్యవిశిష్టైక జ్ఞానత్వ విరోధాత్; మన్త్రమాత్రస్యగోప్తృత్వవరణేభరసమర్పణేచ వినియోగవిరోధాచ్చ. ఏకైకవాక్యస్యతదుభయమన్త్రత్వాత్ తతశ్చమన్త్రస్యైకవాక్యత్వే వినియోగవచనానుగుణ్యేనద్విరావృత్త్యాపత్తిః; వాక్యద్వయత్వేమన్త్రమాత్రస్య ఉభయత్రవినియోగానుపపత్తిరితి నేదం వచనంషడఙ్గద్వయవినియోజకమ్. తర్హి,షడఙ్గమన్త్రః క ఇతిచేత్. మూలమన్త్ర ఇతిబ్రూమః, తత్రైవ షడఙ్గస్యమునివ్యాఖ్యాతత్వాత్.

ఆహిర్బుధ్న్యసంహితాయాం నమశ్శబ్దార్థత్వేన సాఙ్గభరసమర్పణముక్తమ్, "నమస్కారాత్మకం యస్మైవిధీయాత్మనివేదనమ్। సమిత్సాధనకాదీనాం యజ్ఞానాంన్యాసమాత్మనః॥నమసాయోఽకరోద్దేవే సస్వధ్వానఇతీరితః। న్యాసినోన్యాసవివస్యా స్నిష్ఠాతత్పూర్వికాఃక్రియాః॥ వ్యాపకైరైష్టికైర్వాన్యైః కుర్యాత్తేప్వర్పణేమతాః"౧౧ఇత్యాదిష్వపిమూలమన్త్రకత్వంసిద్ధమ్. న్యాసవిశేషస్యప్రణవమన్త్రకత్వమపిక్వచిదుక్తమ్, "హవిర్గృహీత్వాత్మరూపంవసురణ్యేతిమన్త్రతః।జుహుయాత్ప్రణవేనాగ్నావచ్యుతాఖ్యేసనాతనే"౧౨వేదేచ, "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత"౧౩ఇతి. ఏవంషడఙ్గస్యద్వయమన్త్రకత్వేఅనేకప్రమాణోపపత్తివిరోధాత్, మూలమన్త్రకత్వేప్రమాణసత్త్వాచ్చ,నషడఙ్గయోగోద్వయమన్త్రకః

౧॥ ధా-ధ్యా-౧౨౨-౧౮. ౨॥ అష్టా-౩-౪-౬౭. ౩॥ ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౪-౮- ౫॥ రా-సు-౩౬-౩౦.
రా- ౭॥ తిరువాయ్మొఴి-౧౦-౧౦-౭. ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ అహిర్బుధ్న్యసం-
౧౨ ౧౩॥

మూ.—పిరాట్టి

వ్యా.—౮. ఇప్పడి కృపాదిత్రయత్తైయుమ్ ఎల్లారుమఱియుమ్బడి తానే వెళియిట్టరుళిన వైభవత్తై, శ్రీరామాయణత్తిల్ ఇవళుక్కు చ్చొల్లప్పట్ట విశ్లేషత్రయత్తాలుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱాన్ మేల్,

(పిరాట్టి) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి వాక్యత్రయత్తాలే,

(పిరాట్టియిత్యాది) అతావది-"దేవత్వే దేవదేహేయం మనుష్యత్వే చ మానుషీ। విష్ణోర్దేహానురూపాం వై కరోత్యేషాత్మనస్తనుమ్" ౧ ఎన్ఱు అప్పడియే నాయకనాన సర్వేశ్వరనుడైయ తత్తదవతార సజాతీయమాన విగ్రహపరిగ్రహమ్ పణ్ణివన్దు అవతరిక్కుమవళాకైయాలే,

అ.—ఇప్పడి ఉపబృంహ్యమాన శ్రీశబ్దవ్యుత్పత్తిద్వయాలబ్ధమాన కృపాదిత్రయముమ్ ఉపబృంహణమాన శ్రీరామాయణప్రతిపాదిత విశ్లేషత్రయాత్మక వృత్తాన్తత్రయవ్యఞ్జిత మెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఇప్పడి కృపాదిత్రయత్తైయుమిత్యాదినా. నిరపేక్షమాన స్వతన్త్రవస్తువినుడైయ కృపైయుమ్ సర్వసాధారణపారతన్త్ర్యముమ్ అనన్యార్హమాన జ్ఞానశక్త్యాది భగవద్గుణఙ్గళుమ్ పురుషకారహేతువాకమాట్టాదాకైయాలే, అన్యోన్యసాపేక్షమాన విశైమూన్ఱుమ్ పురుషకారత్వహేతువెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, (త్రయత్తైయుమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్.

(దేవత్వే దేవదేహేయమితి) "విష్ణోః" ఎన్ఱు, అదిను "దేవత్వే, మనుష్యత్వే" ఎన్ఱు, అపూర్వత్తిలుమ్, "దేహానురూపామ్" ఎన్ఱు, ఉత్తరత్తిలు మన్వయిక్కుమ్బడియెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాయకనానవిత్యాది.) "విష్ణుపత్నీ" ౨ ఎన్ఱు, అదైయటొక్కొణ్డు "విష్ణోః" ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్ (నాయకేతి) "పరమేశ్వరః। విష్ణునామాస వేదేషు" ౩ ఎన్ఱు అదైయటొక్కొణ్డు సర్వేశ్వరనుడైయవితి.) "దేవత్వే దేవదేహా-విష్ణోః - మనుష్యత్వే- మానుషీ - చ - సతీ, విష్ణోర్దేహానురూపామ్ - ఆత్మనస్తనుమ్- కరోతి" ఎన్ఱు, వివక్షితమర్థమ్ (తత్తదిత్యాది.) "దేవత్వ" ఇత్యాద్యర్థమ్ (తత్తత్ ఎన్ఱు.) అనురూపశబ్దార్థమ్ (సజాతీయేతి)

ఇ-అ —దేవదేవ దివ్యమహిషియాన తనక్కు మనుష్యయోనియాయవతరిక్క వేణ్డుకైక్కు క్కారణమేతెన్ఱు, అశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవత్వేఎన్ఱు, తుడఙ్గి.)

మీ —ఏవం ద్వయమన్త్రత్వాభావాత్, ద్వయప్రకాశ్యత్వాభావాచ్చ, న షడఙ్గయోగే పురుషకారసంభవః. "జీవాత్మానం హవిః కృత్వా తచ్ఛరీరం మహీయసి। బ్రహ్మాగ్నౌ జుహుయాద్యోమి త్యనేన ద్వయరూపిణా" ౪ ఇతి వరదాచార్యవచనం కథం సఙ్గచ్ఛత ఇతి చేత్. స్వగతస్వీకారనిష్ఠానాం షడఙ్గే అశ్రద్ధా మా భూదితి తేషామపి ద్వయాధికారిత్వాభిమాన సిద్ధత్వాత్తస్య.

అయమత్రసఙ్గ్రహః - షడఙ్గ ఘటకత్వఞ్చ మన్త్రబోధ్యం యతస్తతః। ఘటకత్వం సహేతుస్స్యాదితి చేత్తన్న యుజ్యతే॥ సాధనాన్తరసద్భావే కృపాద్యనవకాశతః। విరుద్ధముభయం భక్తి ప్రపత్తీ శేషశేషిణా॥ గౌణముఖ్యసమన్వయోచేత్సర్వత్ర ఘటకం భవేత్। న్యాసస్సర్వాఘహారీ స్యాద్విధినానియతశ్చ సః॥ న విధిర్ఘటకేయ స్మాన్మన్త్రే న్యాస సబోధనమ్। అతశ్శరణశబ్దోయ ముపాయార్థైకవాచకః॥ నైరపేక్ష్యమభిప్రేత్య గోప్తా నో హాయ ఉచ్యతే। ప్రపత్త్యపేక్షణా ద్భక్తిర్నైరపేక్ష్యం యదిష్యతే॥ స్వర్గప్రదోప్యుపాయస్స్యాన్న్యాసాప్తో న విధిర్యతః। ఏకశబ్దాదివైయర్థ్యం తద్వ్యావృత్త్య ఇచ్ఛానో భవేత్॥ గోప్తృత్వ శరణశబ్దార్థో యదిస్యాద్వ్యర్థతా తదా। ఉత్తరస్య చ వాక్యస్య వరణార్పణయోర్యది॥ వివిచ్యకథనం తత్రమతన్తత్తు న సిధ్యతి। అనుష్ఠానపరత్వస్య భఙ్గాద్యదితదిష్యతే॥ తదా సకృత్త్వం భజ్యేత వరణార్పణయోస్తథా। విశ్వాసాది చ వక్తవ్యం పృథగ్వాక్యద్వయే క్రమాత్॥ వరణస్యార్పణస్యాపి అనుష్ఠానం యదీష్యతే। తదా విశిష్టజ్ఞానత్వం ప్రపత్తేర్విహతం భవేత్॥ అథాశరణశబ్దస్య ఉపాయార్థకతా హతా। ఉభయోరంశ కృత్స్నమన్త్రత్వ స్మృతిశ్చైవ న యుజ్యతే॥ తస్మాద్ద్వయే షడఙ్గస్య గన్ధో నైవ చ దృశ్యతే। అతః పురుషకారత్వే హేత్వభావో వ్యవస్థితః॥

(ఇతి షడఙ్గే పురుషకారాభావాధికారః. ౭)

(౮. అథ పురుషకారత్వ సమర్థనాధికారః)

(పిరాట్టీత్యాది) పురుషకారత్వస్య ప్రామాణికత్వాత్తస్యైవాభావే, తన్నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిరితి శఙ్కాయాస్సఙ్గతిః.

సంశయస్తు - పురుషకారస్య హేతుకత్వం న సంభవతి. ఉత సంభవతీతి. తదర్థం పురుషకారత్వే ప్రమాణం నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థం శ్రీరామాయణం పురుషకారత్వే ప్రమాణం న భవతి - ఉత భవతీతి.

౧॥ వి-పు-౧-౯-౧౪౫. ౨॥ శ్రీసూక్తే. ౩॥ వి-పు-౬-౪-౪౦. ౪॥

వ్యా.— "రాఘవత్వేఽభవత్సీతా" ౧ ఎన్ఱు,అపడియే అవన్ చక్రవర్త్తితిరుమకనానవాఱే తదనురూప మాకత్తానుమ్ జనకరాజన్ తిరుమకళానపిరాట్టి, దణ్డకారణ్యత్తిలే యెழுన్దరుళియిరుక్కచ్చెయ్తే, రావణన్ పిరిత్తా నెన్ఱొరువ్యాజత్తాలే ప్రథమమ్ పెరుమాళైప్పిరిన్దు లఙ్కైయిలే యెழுన్దరుళిన్ఱు, "దేవ్యాకారుణ్యరూపయా" ౨ఎన్ఱు,తద్గుణ సారత్వత్తాలే కారుణ్యన్దానాక చ్చొల్లుమ్పడియాన తన్నుడైయ పరమకృపైయై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాకవెన్కై. [౫

అ.—(రాఘవత్వఇతి) "చక్రవర్త్తికులేజాతః" ౩ ఎన్ఱు,అత్తైయుటొణ్డుదశరథనై చక్రవర్త్తియెన్ఱు, వ్యపదేశిత్తు, "దశరథాత్మజే" ౪ఎన్ఱు,అ త్తైయుటొణ్డు పెరుమాళై (చక్రవర్త్తితిరుమకన్) ఎన్ఱతు. "దేహానురూపామ్" ౫ ఎన్ఱు,అపూర్వానుసారత్తాలె "తుల్యాభిజనలక్షణామ్" ౬ ఎన్ఱు,అత్తైయుటొణ్డు (తదనురూపమాకత్తానుమ్ జనకరాజన్ తిరుమకళానవితి) "సీతా" ఎన్ఱు,అవితు - "సీతాసస్యేనశోధయన్త్యాం జానక్యాం లాఙ్గలాధ్వని" ౭ ఎన్ఱు,లాఙ్గలపద్ధతియిలే ప్రాదుర్భవిత్తవళై చ్చొన్నాలుమ్, ఇఙ్గే అతువిరుద్ధమాకైయాలే, "విష్ణోర్దేహానురూపామ్" ౫ఎన్ఱు,అ ఉపక్రమానుగుణమాక జనకరాజసుతాత్వేన శివళై లక్షణయాబోధిక్కిఱతెన్ఱు, వివక్షిత్తు (జనకరాజనితి) "రాజ్ఞిసుతః- ఉత్తమరాజకన్య [౧౦ యా" ౮ ఎన్ఱనక్కడవతితే. (రావణన్ పిరిత్తా నెన్ఱొరువ్యాజత్తాలేఇతి) అకర్మవశ్యత్వానపాయినీత్వఙ్గళ్ అనన్యథాసిద్ధ ప్రబలప్రమాణ ప్రమితఙ్గళాకైయాలుమ్, "భృగుశాపచ్ఛలేనాయంభగవాన్ భక్తవత్సలః। అర్థితోవిబుధైస్సర్వైర్జజ్ఞే విష్ణుస్సనాతనః" ౯ ఎన్ఱు, లైఙ్గత్తిలే - "తత్రపత్నీవియోగఞ్చ ప్రాప్స్యసేబహువార్షికమ్" ౧౦ఎన్ఱు, వియోగహేతువాన భృగుశాపముమ్ హేతువన్ఱిక్కేయిరుక్క హేతువాక ఆపా తతఃతోన్ఱుమ్ వ్యాజమెన్ఱు,శొల్లుకైయాలుమ్, "అవతర్తుంమనుష్యేషు ప్రాగేవకృతనిశ్చయః। నానృతంతేవచోవిప్ర మద్భక్తస్యభవిష్యతి" ౧౧ ఎన్ఱుమ్, "లోకానాంసమ్ప్రియార్థఞ్చ శాపన్తంగ్రాహ్యముక్తవాన్" ౧౨ఎన్ఱుమ్ - ఉత్తరశ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లుకైయాలుమ్, తుల్యన్యాయేన "ఉత్పత్స్యతేహితార్థంవః" ౧౩ ఎన్ఱు, ఉత్తరశ్రీరామాయణత్తిల్ దేవహితార్థమాకవవతరిక్కిఱవళెన్ఱు, శొల్లప్పట్టపిరాట్టియుడైయవిశ్లేషత్తుక్కు రావణన్ వ్యాజమాత్రమెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱపడి.

దేవ్యేతి - కారుణ్యమ్ - పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్, రూపమ్- ధర్మిస్వరూపమ్ యస్యాస్సాతథోక్తా- రూప్యతేయత్ తద్రూపమెన్ఱు,రూపశబ్దమ్ ధర్మిస్వరూపత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. ద్రవ్యమాన ధర్మిస్వరూపత్తుక్కు వాచకమాన రూపశబ్దత్తోడే, గుణమాన కృపైక్కు వాచకమాన కారుణ్యశబ్దత్తు క్కు సామానాధికరణ్యమ్, స్వరూపనిరూపకధర్మవాచకశబ్దత్తుక్కు నిరూప్యస్వరూపపర్యన్త ముఖ్యత్వసాధకమాన తద్గుణసారన్యాయసిద్ధమ్. [౨౦ ఇన్దన్యాయన్దాన్ "తద్గుణసారత్వాత్తు తద్వ్యపదేశః ప్రాజ్ఞవత్" ౧౪ ఎన్ఱు, సూత్రకారరాలే శొల్లప్పట్టతు. సగుణఃసారః - స్వరూపనిరూపకో యస్యసఃతద్గుణసారః, తత్త్వాత్ తద్వ్యపదేశః. గుణవాచకశబ్దేన వ్యపదేశోముఖ్యవ్యవహారః- "సత్యంజ్ఞానమ్" ౧౫ "విజ్ఞానంయజ్ఞన్తనుతే" ౧౬ ఇత్యాదావితితదర్థః. ఈశ్వరకృపైయిలుమ్కాట్టిల్ ఇవళ్ కృపైక్కతిశయమ్ పూర్వన్సాధితమాకైయాలే ఇవళుడైయ అసఙ్కుచిత కృపైయివళుక్కు స్వరూపనిరూపకమాకలామ్, ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తద్గుణసారత్వత్తాలేఇత్యాదినా) అన్దకృపాగుణత్తై స్వరూపనిరూపకధర్మ మాకవుడైత్తాకైయాలే యెన్ఱపడి. [౨౫

(కారుణ్యమ్తానాకచ్చొల్లుమ్పడియానవితి) కారుణ్యమెన్ఱు-వచనస్థ కారుణ్యశబ్దముమ్, తానాకవెన్ఱు-తత్రత్యరూపశబ్దముమ్ వ్యాఖ్యాతమ్. పరకృపై - ఈశ్వరకృపై ; పరమకృపై- ఇవళ్ కృపై. కృపైక్కు పరమత్వమ్ ఉద్భావకనైరపేక్ష్యమ్. రక్షణోపయోగియాన కృపైయై జనిప్పిత్తు క్కొణ్డెన్ఱు, క్వచిద్వ్యాఖ్యాతమ్; అఙ్గే,కారుణ్యమ్- ఈశ్వరకారుణ్యమ్, రూపయతి - ప్రకాశయతీతి కారుణ్యరూపా ఎన్ఱు,అతు. కారుణ్యన్దా నొరువడివుకొణ్డాప్పోలే ఎన్ఱుమ్ క్వచిద్వ్యాఖ్యాతమ్; అఙ్గు,కారుణ్యమ్ రూపంశరీరం యస్యాస్సాతథోక్తా ఎన్ఱాకిఱతు. కారుణ్యమాకరూప్యతే ముఖంచన్ద్రఇతివత్ ఇయమీశ్వరస్యకారుణ్యమితిరూపణవిషయాక్రియతఇతి-కారుణ్యరూపాఎన్ఱుమ్ క్వచిద్వ్యాఖ్యాతమ్ ; ఇవైయెన్ఱు,వ్యాఖ్యా నఙ్కళైప్పన్ఱి కారుణ్యన్దానాక చ్చొల్లుమ్పడియాన వెన్ఱిఙ్గుత్తై వ్యాఖ్యానత్తుక్కు ప్రతీతిశైఘ్ర్యముణ్డెన్ఱు,కరుత్తు-అవతారమజహత్స్వభావమాకై యాలే ఇన్దపరమకృపై యిఙ్గుమ్ ప్రకాశిక్కుమెన్ఱపడి.

మి.—తదర్థంతత్రోక్తం విశ్లేషత్రయం పురుషకారత్వ గమకంనభవతి - ఉతభవతీతి. తదర్థంతద్గమకత్వే విశేషవచనాన్తర సాహాయ్యం నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థం విశేషవచనాన్తరం కార్యదశాయాం జ్ఞానశక్త్యాదికార్యోపయోగిగుణోద్బోధనపరమ్ – ఉతాశ్రయణోపయోగి వాత్సల్యాద్యుద్బోధనపరమితి. [౩౫

౧॥ వి-పు-౧-౯-౧౪౪. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౨౮-౧౪. ౩॥ ౪॥ రా-సంక్షేపే- ౫॥ వి-పు-౧-౯-౧౪౫. ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ లైఙ్గే- ౧౦॥ లైఙ్గే- ౧౧॥ ఉత్తరరా- ౧౨॥ ఉత్తరరా- ౧౩॥ ఉత్తరరా- ౧౪॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౨౯. ౧౫॥ తై-ఆ-౨-౧. ౧౬॥ తై-ఆ-౨-౫.

25-12-85.

మూ.—ముప్పడప్పిరిన్దపోతుక్కళ్ ఉణ్డాన కృపైయై వెళియిడుక్కైక్కాక;

వ్యా.—ఎజ్ఞనేయెన్నిల్; దేవస్త్రీకళ్ శిఱైయైవిడువిక్కైక్కాకప్పాళ్ శిఱైయిరుక్కైయాలుమ్; అవ్విరుప్పిలేతన్నై అల్లుమ్పకలుమ్ తర్జనభర్త్సనఙ్గళ్ పణ్ణియరువిత్తిన్ఱ, క్రూరరాక్షసిగళ్, రావణన్ పరాజితనాకవుమ్ పెరుమాళ్ విజయిక్కవుమ్ త్రిజటైస్వప్నమ్కణ్డత్తాలే భీతభీతైకళాయ్ నడుఙ్గుకిఱదశైయిలే, “భవేయంశరణంహివః”౧ఎన్ఱు,-నీఙ్గళ్ నోవుపడుమ్ సమయత్తుక్కు నానిరున్దేనే! నీఙ్గళ్ అఞ్జవేణ్డా ఎన్ఱు, అభయప్రదానమ్పణ్ణుకైయాలుమ్; అన్ఱు ఉక్తిమాత్రమాయ్ పోకామే, రావణవధానన్తరమ్ తనక్కు శోభనమ్ శొల్లవన్ద తిరువడి, “అవర్కళై చిత్రవధమ్పణ్ణుమ్పడి కాట్టిత్తరవేణుమ్” ఎన్న, అవనోడేమన్ఱాడి, “రాజసంశ్రయవశ్యానామ్”౨ఇత్యాదియాలే - అవర్కళ్ నిర్దోషత్తైయుణరాక్కవుపపాదిత్తుమ్, “మర్షయామీహదుర్బలా”౩ఎన్ఱు,- పిఱర్ నోవుకణ్డుపొఱుత్తిరుక్కత్తక్క నెఞ్జురమ్ తనక్కిల్లామైయైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తుమ్, “కార్యంకరుణమార్యేణ నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి”౪ఎన్ఱు,-అవనుక్కు మిరఙ్గియల్లదు నిఱ్కవొణ్ణాతపడి యుపదేశిత్తుమ్,

అ.—(తర్జనేతి) భయోత్పాదనవ్యాపారత్తినుడైయవాచికత్వవాచికత్వఙ్గళాలే తర్జనభర్త్సనఙ్గళుక్కు పౌనరుక్త్యమిల్లై. “భర్త్సనన్త్వపకారగీః”౫ఎన్నక్కడవదిఱే “భర్త్సితాంతర్జితాంవాపి”౬ఎన్ఱు,అత్రైవవ్యాఖ్యా తర్జనభర్త్సనమితి) అల్లుమ్- రాత్రియుమ్. “క్రూరాఃక్రూరతరేక్షణాః”౭ఎన్ఱు,అత్రైవవ్యాఖ్యా (క్రూరరాక్షసికళితి) (భీతైకళాయిత్యాది) ఇఙ్గే అభయప్రదానరూపకార్యత్తాలే పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూపకృపాతిశయమర్థసిద్ధమెన్ఱుకరుత్తు. “ప్రియమాఖ్యామి తేదేవి”౮ఎన్ఱు,అత్రైవవ్యాఖ్యా (శోభనమ్శొల్లవితి.) “ఏవంప్రకారైర్బహుభిస్సప్రకారైర్యశస్వినీ- హన్తుమిచ్ఛామి”౯ఎన్ఱు,అత్రైవవ్యాఖ్యా, చిత్రవధమితి.) చిత్రవధమ్- చిత్రరూపమ్ ఎన్నుమాపోలే నానావిధహింసైయెన్ఱపడి. *చిత్రపదమ్- లక్షణయా నానావిధపరమ్. (మర్షయామీతి) ఇఙ్గే,సర్వస్త్రీసాధారణమాన అబలాత్వత్తై చొల్లిల్ ప్రయోజనమిల్లామైయాలుమ్, శత్రుపరోధప్రయుక్తదౌర్బల్యమ్ శత్రువధానన్తరమిల్లామైయాలుమ్, (దుర్బలా ఎన్ఱు,- మనోదౌర్బల్యమ్ శొల్లుకిఱదు. అదిల్, బలమ్-ధారణసామర్థ్యమ్, తదభావః-దౌర్బల్యమ్ ఎన్ఱాయ్, పరదుఃఖమ్కణ్డునెఞ్జుతరిత్తిరామై-దౌర్బల్యమెన్ఱాయ్, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వత్తిలే పర్యవసిక్కుమత్తైన్ఱు, తిరుప్పుళ్ళకుపప్పియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పిఱర్నోవిత్యాది.) ఇత్తాల్ - కీర్తే, ఆర్థికతయాసిద్ధిరుక్తమ్; ఇఙ్గే, శాబ్దమాకచ్చొల్లిన్ఱు ఎన్ఱుకరుత్తు. (కార్యమిత్యాది) అవనుక్కు- తిరువడిక్కు. (ఇరఙ్గియల్లదిత్యాది) ఇరఙ్గియెన్ఱు -*కరుణశబ్దార్థమ్. అల్లదునిఱ్కవొణ్ణాతపడియెన్ఱు,- కరుణకరణాభావత్తిల్ అనార్యత్వవ్యఞ్జకమాన* ఆర్యశబ్దత్తినుడైయవుమ్, అపరాధిత్వత్తినుడైయ సార్వత్రికత్వాయాతమాన తిరువడిప్రభృతికళుక్కు దణ్డనీయత్వప్రసఙ్గవ్యఞ్జకమాన “నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి”౧౦ఎన్ఱు,అవాక్యత్తినుడైయవుమ్ అర్థమ్. ఇత్తాల్ - అభయప్రదానత్తాలే ఆర్థికమాకవుమ్, “దుర్బలా”౧౧ఎన్ఱు, - సామాన్యరూపేణశాబ్దమాకవుమ్, “కార్యంకరుణమ్”౧౨ఎన్ఱు,-విశేషరూపేణశాబ్దమాకవుమ్, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్సిద్ధమెన్ఱు, ప్రమాణోపాదానశైలియాలేవ్యఞ్జితమ్.

మీ.—యద్వా,జ్ఞానాద్యుద్బోధనపరత్వమ్; తదావిశ్లేషత్రయస్య విశేషవచనాన్తరసాహచర్యాసమ్భవాత్ పురుషకారసద్భావనిర్ణాయకత్వం నసమ్భవతీతి ప్రమాణాసిద్ధా పురుషకారత్వాసిద్ధేః తన్నిర్ణాయకత్వాసిద్ధిరితిపూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదా+విశేషవచనాన్తరస్యాశ్రయణోపయోగిసౌశీల్యాద్యుద్బోధనపరత్వమ్; తదా విశ్లేషత్రయస్య వచనాన్తరసాహాయ్యాసంభవాత్ పురుషకారత్వసద్భావనిర్ణాయకత్వం సంభవతీతి ప్రమాణసిద్ధా పురుషకారత్వసిద్ధేఃతన్నిర్ణాయకత్వసిద్ధిరితి సిద్ధాన్తేఫలఫలిభావః

పూర్వపక్షస్తు,లక్ష్మ్యాః పురుషకారత్వమసిద్ధమ్, ప్రమాణాభావాత్. నచ,శ్రీరామాయణంతత్రప్రమాణమ్, “రఘువరచరితంమునిప్రణీతమ్”౧౦ ఇత్యాదివచనాత్, రామాయణమితిసమాఖ్యయాచ భగవత్పరత్వేనలక్ష్మీపరత్వాభావాత్ భవతువాతత్పరత్వమ్; తథాపివిశ్లేషత్రయస్యపురుషకారసూచకత్వే ప్రమాణంనాస్తి, గుణాన్తరోపబృంహకత్వేనాపితదుపపత్తేః. నను, “ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాఃపునః| మత్పదామ్బురుహద్వన్ద్వంప్రపద్యప్రీతమానసాః|| లక్ష్మీంపురుషకారేణవృతవన్తోవరాననే”౧౧ మత్ప్రాప్తింప్రతిజన్తూనాంసంసారేపతతాంమధః|లక్ష్మీఃపురుషకారత్వేనిర్దిష్టాపరమర్షిభిః|| మమాపిచమతంహ్యేతన్నాన్యథాలక్షణంభవేత్”౧౨ “అహమ్మత్ప్రాప్త్యుపాయోవై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్| లక్ష్మీఃపురుషకారేణవల్లభాప్రాప్తియోగినీ||ఏతస్యాశ్చవిశేషోఽయంనిగమాన్తేషుశబ్ద్యతే”౧౩ ఇతిపురుషకారత్వస్యాన్యత్రకణ్ఠోక్తత్వాదుక్తవిశ్లేషత్రయం తదుపయోగికృపాదిగుణోపబృంహకమితిచేత్

౧॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౨॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮ ౩॥ రా-యు-౧౧౬-౪౦ ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౫॥ లిఙ్గానుశాసనే-
౬॥ రా-సు-౨౭-౫౪. ౭॥ రా-యు-౧౧౬-౩౨. ౮॥ రా-యు-౧౧౬-౯. ౯॥ రా-యు-౧౧౬-౩౬. ౧౦॥ రా-బా-౨-౪౪.
౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ వాత్సల్యాద్యుద్బోధన-౨-౩.

మూ.—నడువిట్పిరిన్దదు పారతన్త్ర్యత్తై వెళియిడుగైక్కాక;

వ్యా.—ఇప్పడిఒరునిలైనిన్ఱు తానడియిట్టుణ్ణిన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక ఆర్ద్రాపరాధైకళానవర్కళై రక్షిక్కైయాలుమ్, తన్ ఉడైయకృపైయై వెళియిట్టాళిఱే.

(నడువిలిత్యాది) నడువిట్పిరివావదు-మీణ్డు పెరుమాళుడన్ కూడి తిరువయోధ్యైయిలే యెழுన్దరుళి తిరువయిఌవాయ్త్తిరుక్కుమ్ కాలత్తిలే, "అపత్యలాభో వైదేహి మమాయం సముపస్థితః। కిమిచ్ఛసి సకామా త్వం బ్రూహి సర్వం వరాననే"౧ ఎన్ఱు-ఉనక్కు పేఱ్ఱైయేదు? ఎన్ఱు, కేట్టరుళ, "తపోవనాని పుణ్యాని ద్రష్టుమిచ్ఛామి రాఘవ। గఙ్గాతీరనివిష్టానృషీణాం పుణ్యకర్మణామ్॥ ఫలమూలాశినాం వీర పాదమూలేషు వర్తితుమ్। ఏష మే పరమః కామో యన్మూలఫలభోజిషు॥ అప్యేకరాత్రం కాకుత్స్థ నివసేయం పుణ్యకీర్తిషు"౨ ఎన్ఱు, తనక్కుణ్డాన వనవాసరసవాఞ్ఛైయై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య;

అ.—పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక-"భవేయం శరణం హి వః"౩ ఎన్ఱు పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞానుగుణమాక. ఇత్తాల్-పిరాట్టియినుడైయ శరణత్వమ్, వస్తుసామర్థ్యత్తాలేయుమ్ అనుష్ఠానత్తాలేయుమ్ పరకీయనిగ్రహశామకత్వరూపమెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు కరుత్తు. ఆర్ద్రాపరాధకళాన-"ఆర్ద్రాభేక్లిన్నే"౪ ఎన్ఱు, క్లిన్నవాచియాన ఆర్ద్రశబ్దమ్ గౌణ్యావృత్త్యా ప్రత్యగ్రత్తైయై చ్చొల్లుకిఱదు. ఇఙ్గే, "మాతా మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తదైవార్ద్రాపరాధాః"౫ ఎన్ఱు, అభట్టర్ శ్రీసూక్తిస్ఫూరితై.

"భర్త్సితామపి యాచధ్వమ్"౬ ఎన్ఱు, త్రిజటైయుపదేశత్తాలుమ్ రాక్షసికళ్ ప్రపత్తియైయనుష్ఠియామైయాలుమ్, త్రిజటాదేహసమ్బన్ధమాత్రమ్ రావణాదిసాధారణమాకైయాలుమ్, రాక్షసికళ్ త్రిజటాభిమాననిష్ఠైకళెన్నుమతిల్ విశిష్యప్రమాణమిల్లామైయాలుమ్, "సీతయా కృతసంవాదస్తిష్ఠత్యమితవిక్రమః। న చ తం జానకీ సీతా ... నివేదయితుమిచ్ఛతి"౭ ఎన్ఱు, రావణన్ముక్కుచ్చొన్నపడియాలే అనన్తరమ్ ప్రాతికూల్యవర్జనమిల్లామైయాలుమ్, "హతే తస్మిన్న కుర్యుర్హి"౮ ఎన్ఱు, రావణవధపర్యన్తమ్ ప్రాతికూల్యమ్ పణ్ణినతాకప్పిరాట్టివాక్యత్తిల్ అభిక్కైయాలుమ్, నీవన్దనాళ్ ముతల్ ఇవర్కళ్ ప్రాతికూల్యమ్ తవిర్న్దార్కళ్ ఎన్ఱు తిరువడిక్కుప్పిరాట్టి శొల్లామైయాలుమ్, ప్రత్యుత "రాజసంశ్రయవశ్యానామ్"౯ ఇత్యాదినా రాజాజ్ఞాప్రకరణమ్ గుణమెన్ఱు శొల్లుకైయాలుమ్, "లోకహింసావిహారాణామ్"౧౦ ఇత్యాదినా జాత్యుచితకర్మమ్ దణ్డహేతువన్ఱెన్ఱు, శొల్లుకైయాలుమ్, "ఆర్ద్రాపరాధాః"౫ ఎన్ఱు శొల్లప్పట్టిలైయెన్ఱు, కరుత్తు.

(నడువిలిత్యాది) తిరువయిఌవాయ్త్తిరుక్కుమ్ కాలత్తిలే-గర్భిణియాయిరుక్కుమ్ కాలత్తిలే. ఇన్ఱు, "మిథిలైచ్చెల్వియులకుయ్యత్తిరువయిఌవాయ్త్త"౧౧ ఎన్ఱు, అకులశేఖరప్పెరుమాళ్ శ్రీసూక్తిస్ఫూరితై. (అపత్యలాభ ఇత్యాది) అఴుపత్తినాయిరమాణ్డు మలడుకిడన్దవియఱ్ఱైప్పోలే "బహుభిశ్చ పరిశ్రమైః"౧౨ ఎన్ఱు, వరుత్తప్పట్టన్ఱిక్కే, ఎళితాకవే యెనక్కుప్పిళ్ళైప్పేఱు ఉణ్డాకక్కిట్టిఱ్ఱే! అవశ్యమ్ భుజిత్తల్లాదు నిఱ్కుమ్ భోగ్యాఖిలాషత్తోడే కూడియిరుక్కుమ్ నీ మెత్తైయిచ్ఛిక్కిఱాయ్, అతెల్లావఱ్ఱైయుమ్ శొల్లాయ్, ఉళ్ళదుకిఱపైనిఌ్లెల్లుకిఱ ముక్తవాళియుడైయవళే ఎన్ఱపడి.

(తపోవనానీత్యాది) "ఋషీణామ్-పాదమూలేషు వర్తితుమ్, ఋషీణామ్-తపోవనాని-ద్రష్టుమిచ్ఛామి" ఎన్ఱన్వయిప్పదు. ఋషికళుడైయ పాదమూలఙ్గళిలే వర్తిక్కైక్కాక అవర్కళుడైయ తపోవనఙ్గళైక్కాణవాశైప్పడుకిఱేన్ ఎన్ఱపడి. (ఏష ఇత్యాది) "ఆహారశుద్ధౌ సత్త్వశుద్ధిః"౧౩ ఎన్ఱపడియే - సత్త్వశుద్ధిహేతువాన మూలఫలభోజికళాయ్, అతఏవ పుణ్యకీర్తికళాయిరుక్కుమ్ ఋషికళిడత్తిలే యొరునాళాకిలుమ్ వాసమ్పణ్ణవాశైప్పడుకిఱేన్ ఎన్ఱు, అదు యాతెన్ఱు, ఇదువేయెనక్కుప్ పరమమాన కామమెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, "పాదమూలం గమిష్యామి యానహం పర్యచారిషమ్"౧౪ ఎన్ఱు, శబరివాక్యత్తాలుమ్, "పాదమూలేషు వర్తితుమ్"౨ ఎన్ఱు, పిరాట్టివాక్యత్తాలుమ్, సోపబ్రహ్మణవేదప్రధానప్రతిపాద్యమాన చరమప్రాప్యమ్ నిష్కర్షిక్కప్పట్టదు. (వనేత్యాది) వనవాసత్తిలుణ్డాన రసముణ్డు-చరమప్రాప్యమాకిఱ రస్యవస్తు, అతిల్ వాఞ్ఛయెన్ఱపడి, వనవాసత్తిలుణ్డాన రసమ్ - హర్షమ్, అతిల్ వాఞ్ఛయెన్ఱుమామ్; వనవాసరాగమాకిఱ వాఞ్ఛయెన్ఱు,- సామాన్యవిశేషభావేన కర్మధారయమాకవుమామ్. "రసో రాగే ద్రవే హర్షే"౧౫ ఎన్ఱుక్కడవదిఱే.

ఇ-అ.—(అపత్యలాభో వైదేహి। ఎన్ఱు, అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్ - నమక్కుప్పిళ్ళైయాకిఱ పేఱువన్దుకిట్టిఱ్ఱు, సకామైయాన నీ యెత్తైయిచ్ఛియానిన్ఱాయ్, నీ యిచ్ఛిత్తవఱ్ఱైయెల్లామ్ శొల్లెన్ఱు.

మీ.—నైవమ్, ఫలప్రదానసమయే, మాతృత్వప్రయుక్తసమ్బన్ధేనేశ్వరస్య ఫలప్రదత్వోపయికజ్ఞానశక్తిసత్యసఙ్కల్పత్వకృతజ్ఞత్వాదిగుణోద్బోధకత్వస్యోదాహృతవచనవివక్షితత్వాత్. అతఏవోచ్యతే:- "జగత్సమస్తం యదపాఙ్గసంశ్రయమ్"౧౬ "శ్రేయో న హ్యరవిన్దలోచనమనః కాన్తాప్రసాదాదృతే సంసృత్యక్షరవైష్ణవాధ్వసు నృణాం సమ్భావ్యతే కర్హిచిత్"౧౭ ఇత్యాది.

౧॥ రా ఉత్త-౪౨-౩౨. ౨॥ రా-ఉత్త-౪౨-౩౩. ౩॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౪॥ ౫॥ శ్రీగుణ-కో- ౬॥ రా-సు-౨౭-౫౪.
౭॥ రా-సు-౪౨-౧౩. ౮॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౯॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౧౦॥ రా-యు-౧౧౬-౪౫. ౧౧॥ పెరు-తి-౧౦-౮.
౧౨॥ ౧౩॥ ఛా-౭-౨౬-౨. ౧౪॥ రా-అర-౭౪-౧౪. ౧౫॥ ౧౬॥ శ్రీగుణ-కో- ౧౭॥ చతుశ్లో-౨.

వ్యా.—అత్తైప్పఱ్ఱి,పోక్కవిడువారై ప్పోవేలోకాపవాదపరిహారార్థమాక ప్పెరుమాళ్ కాట్టిలేపోక్కవిడప్పోన్నను.ఇప్పిరివుకుఱ ప్రయోజనమ్ - పెరుమాళ్ కట్టిలేవైత్తపోత్తోడు కాట్టిలే విట్టపోత్తోడు వాశియఱ అవరుడైయ నినైవైయేపిఱ్ శెల్లవేణ్డుమ్పడియాన తన్నుడైయ పత్నీత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైఱ. గఙ్గైకరైయేఱినవనన్తరమ్ఇళైయపెరుమాళ్ కనకఱ్లేశప్పట్టుకొణ్డు పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయ్ విట్టరుళిన కార్యత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అత్తైక్కేట్టు మిక్కవుమ్ ప్రలాపిత్తు, "నఖల్వద్యైవసౌమిత్రే జీవితంజాహ్నవీజలే। త్యజేయంరాఘవంవంశే భర్తుర్మాపరిహాస్యతి"౧ఎన్ఱాళిఱే.

అ.—(ఇప్పిరివుక్కుప్రయోజనమితి) (కట్టిలేవైత్తపోత్తోడు) "యానశక్యాపురాద్రష్టుంభూతైరాకాశగైరపి"౨ ఎన్నుమ్పడిఅన్తఃపురత్తిలేఅసూర్యంపశ్యైయాకక్కావలిట్టువైత్తపోత్తోడెన్ఱపడి. (కాట్టిలేవిట్టపోత్తోడు) "రాజమార్గగతాజనాః"౩ఎన్ఱు,అతుక్కుమ్మేఱ్పట్ట ఆరణ్యకర్కళ్ కాణుమ్పడి, తన్నైయిన్ఱు కాట్టిలే వైత్తపోత్తోడెన్ఱపడి. ఇత్తాల్-కట్టుక్కుమ్ కాట్టుక్కుమాకారభేదమిత్తనైయల్లతు, పతిచిత్తానువిధానపరైయాన పిరాట్టిక్కుఅవఱ్ఱిల్ రసభేదమిల్లైయెన్ఱపడి. "యస్త్వయాసహసస్వర్గోనిరయో యస్త్వయావినా"౪ఎన్ఱు,అవిత్తువుమ్ పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్రాఙ్గాన తత్సహభావమ్ తనక్కు స్వర్గమెన్ఱుమ్, అవర్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్రాఙ్గల్లాత తద్వినాభావమ్ తనక్కు నరకమెన్ఱుమ్, పిరాట్టిక్కు క్కరుత్తెన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱైన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(గఙ్గైయిత్యాది) పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమాయ్ విట్టరుళిన కార్యత్తైయెన్ఱతు - పెరుమాళ్ పిరాట్టియైక్కాట్టిలే విట్టరుళుకైక్కు ప్రయోజనమాక త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱినలోకాపవాదపరిహారత్తైయెన్ఱపడి. మిక్కవుమ్ ప్రలాపిత్తు-అధికమాక్కప్పరిదేవిత్తెన్ఱపడి. "విలాపఃపరిదేవనమ్-ప్రలాపోనర్థకంవచః"౫ఎన్ఱుకోశమిరున్దాలుమ్, "శోకఖేదహృదయంప్రలాపైరేవధార్యతే"౬ఎన్ఱుమ్, "వచోవైదేహీతిప్రతిపదముదశ్రుప్రలపితమ్"౭ ఎన్ఱుమ్, విలాపత్తిలుమ్ ప్రలాపపదత్తుక్కుమహాకవిప్రయోగమిరుక్కైయాలే (మిక్కవుమ్ప్రలాపిత్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(నఖల్విత్యాది) సౌమిత్రేభర్తుర్వంశేభర్తుః రాఘవంమాపరిహాస్యతీతి జాహ్నవీజలే జీవితంఅద్యైవనత్యజేయంఖల్వితియోజనా. పిళ్ళైయ్ పెరుమాళై చ్చుట్టియిరుక్కుఅ రఘుసన్తానమానతు పెరుమాళుడైయ తిరువంశత్తిలే యిన్ఱుక్కు యొత్తియవాణ్ణాతెన్ఱు, గఙ్గాజలత్తిలే ప్రాణన్నైయిప్పోత్తే విడుకైక్కుఅన్వయాకీతిలేన్నెన్ఱు,ఉనక్కుమ్ తెరియుఙ్గిడాయెన్ఱపడి. వ్యవహితోపి పితామహాదీనాంఅపత్యమెన్ఱు,ఆముఖ్యాపత్తిలే పెరుమాళుడైయ అపత్యమ్ రఘువుక్కు మపత్యమాకత్తట్టిల్లై. ఆకైయాల్, భర్తుః రాఘవమ్-పెరుమాళుడైయ సమ్బన్ధియానరఘ్వపత్యమెన్ఱు, యోజిక్కప్పట్టతు. పెరుమాళ్సమ్బన్ధిత్వన్దాన్ - తజ్జన్యత్వముమ్, తదభిమతత్వముమ్; ఆకైయిఱే, పెరుమాళ్ "అపత్యలాభః"౮ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. స్త్రీప్రజైయెన్ఱాతల్, పుంప్రజైయెన్ఱాతల్, ఒన్ఱైప్రజైయెన్ఱాతల్, ఇరణ్డైప్రజైయెన్ఱాతల్ నిర్ధారణమిల్లామైతోన్ఱ, పాఠువాన సామాన్యే నపుంసకత్వత్తైయుమ్ జాత్యేకత్వత్తైయుమ్ వివక్షిత్తు, "రాఘవమ్" ఎన్ఱు, ప్రయోగిత్తతు; ఆకైయిఱే, "ఏవంహిదృశ్యతేలోకే - అనిర్జ్ఞాతేఽర్థేగుణసన్దేహేచనపుంసకలిఙ్గంప్రయుజ్యతే, కింజాతమిత్యుచ్యతే, ద్వయంచైవహిజాయతే స్త్రీవాపుమాన్వేతి"౯ఎన్ఱుమ్, "ఆకృత్యభిధానాద్వైకంవిభక్తౌ"... "జాతిత్వాదేకవచనంభవిష్యతి"౧౦ఎన్ఱుమ్మహాభాష్యత్తిలేశొల్లప్పట్టతు. మాపరిహాస్యతి-పరిహీణంనభవిష్యతి. "ఓహాక్ త్యాగే"౧౧ఎన్ఱు,పఠితమాన హాధాతువుక్కు రూపహానిః ప్రహీణమెన్ఱు, అకర్మకత్వముముణ్డు; ఆకైయాల్, ఇన్ఱుక్కు యొత్తియవాణ్ణాతెన్ఱు లభిత్తతు. నిషేధార్థక మాశబ్దమాకైయాలే లుఙ్ వరవిల్లై. సమభివ్యాహారత్తాలే "మాపరిహాస్యతి" "నత్యజేయమ్" ఎన్ఱు,అవివర్ఱుక్కు కార్యకారణభావమ్ లభిక్కైయాలే, "మాపరిహాస్యతీతినత్యజేయమ్" ఎన్ఱు,ఇతిశబ్దమ్పుకరుమ్.ఖలుశబ్దార్థమ్-ఉనక్కుమ్ తెరియుమ్కిడాయెన్ఱు. "ఇఙ్గితజ్ఞాస్తుకోసలాః"౧౨ ఎనక్కడవతిఱే. (త్యజేయమ్) ఎన్ఱు, - *శకిలిఙ్, *అర్హేలిఙ్ వా.

ఇ-అ.—(నఖల్వద్యైవ) ఎన్ఱు,అతుక్కు తాత్పర్యమ్ - ఇళైయపెరుమాళై ప్పార్త్తు, నీరిన్దవార్త్తై కేట్టపోత్తే ప్రాణన్నైవిట్టేనాకిల్ "తనక్కు అదోషముణ్డానవా ఱేయన్ఱో, ప్రాణన్నైవిట్టాళ్, ఇప్పడి కొణ్డారైవైత్తు కొణ్డిరున్దారే" ఎన్నుమవద్యమ్ పెరుమాళుక్కు వారాతపడి పరిహరిక్కక్కడవేనెన్ఱు.

మీ.—అన్యథా అత్రసర్వత్రసమాశ్రయణ హేతుత్వమేవవివక్షితంచేత్. తత్తత్ఫలసాధనవిధాయకసర్వశాస్త్రానర్థక్యాపత్తిః. అత్రసర్వత్ర

౧॥ రా-ఉత్త-౪౮-౮. ౨॥ రా-అ-౩౩-౮. ౩॥ రా-అ-౩౩-౮. ౪॥ రా-అయో-౩౦-౧౮. ౫॥ లిఙ్గానుశాసనే- ౬॥ ౭॥ ౮॥ రా-ఉత్త-౪౨-౩౨. ౯॥ మహాభాష్యే- ౧౦॥ మహాభాష్యే- ౧౧॥ ధా-జు-హో-సి-పు-౧౨౪-౧౮. ౧౨॥

వ్యా.—ఇత్తాల్ - అఴ్ హ్రామైయిఴ్ కనత్తాలే ముడిన్దుపిఴైక్కైక్కు తేట్టమాకానిఱ్కచ్చెయ్ తేయుమ్, అఙ్గు శెయ్యమాట్టాతే పెరుమాళ్ నినైవైప్పిఴ్ శెన్ఱు, తన్ ప్రాణన్నై నోక్కిక్కొణ్డిరుక్క వేణ్డుమ్పడియాన పారతన్త్ర్యత్తై యిఱే ప్రకాశిప్పిత్తతు.

పిఱర్ కాక్కజ్జీవిక్క వేణ్డుమ్పరతన్త్రర్కుక్కుముడివు తేట్టమాకాలుమ్ముడియప్పోకాతే!"మాయుమ్వకైయఱి[౧]యేన్ వల్వినైయేన్ పెణ్ పిఱన్దే" ఎన్ఱారిఱే ఆఴ్వార్. ప్రథమవిశ్లేషత్తిల్ పత్తుమాసత్తుక్కుళ్ళే పడువతెల్లామ్పట్ట వళ్, "పతిర్హి దైవతం నార్యాః పతిర్బన్ధుః పతిర్గతిః। ప్రాణైరపి ప్రియం తస్మాత్ భర్తుః కార్యం విశేషతః"[౨] ఎన్ఱు, తానరుళిచ్చెయ్తపడియే- పతిచిత్తానువిధానమే నమక్కు స్వరూపమెన్ఱుమ్ పారతన్త్ర్యబుద్ధియాలేయిఱే అనేకసంవత్సరమ్ పాడాఱ్ ఱియిరున్దతు. ఆకఇప్పడి యిప్పిరివిలే తన్నుడైయ పారతన్త్ర్యత్తై వెళియిట్టాళిఱే.

అ.—(ఇత్తాలిత్యాది) ముడిన్దుపిఴైక్కైక్కు-"మరణమేవ శ్రేయః"[౩] ఎన్నుమాప్పోలే ముడిక్కైయాకిలుమ్ పిఴైప్పెన్ఱపడి. తేట్టమాకానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమెన్ఱతు - అపేక్షితమాకానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమెన్ఱపడి. (పెరుమాళ్ నినైవైప్పిఴ్ శెన్ఱు) "అపత్యలాభః" ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ లాభమాక వరుళిచ్చెయ్తత్తాల్ సూచితమాన పెరుమాళుడైయ అపత్యవిషయమాన అత్యాదరత్తై యనురోధిత్తెన్ఱపడి. ఆఖిశస్త్రికాలాతిరిక్తకాలత్తిలే అభిశస్త్రోత్పన్నాపత్యత్తుక్కభిశస్తిదోషమిల్లైయెన్ఱు, శాస్త్రసిద్ధమెన్ఱు, పెరుమాళుక్కుత్తిరువుళ్ళమెన్ఱు, కరుత్తు అపత్యత్తినుడైయ ధర్మిసత్తైకిడన్దాల్ కాలాన్తరత్తిలే యాకిలుమ్ ప్రత్యయముకేన మిథ్యాభిశస్తికత్తిన్దాల్ అపత్యత్తై ప్రాపిక్కలామెన్ఱుమ్, పెరుమాళుక్కుత్తిరువుళ్ళమెన్ఱు,కరుత్తు.

(మాయుమిత్యాది) వల్వినైయేన్ పెణ్ పిఱన్దు-స్త్రీజన్మహేతువాన ప్రబలపాపయుక్తైయాననాన్ పెణ్ణాకప్పిఱన్దు,మాయుమ్వకైయఱి[౧]యేన్ - స్త్రీత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యత్తాలే ముడియుమ్ ప్రకారత్తైయఱికిఱిలేనెన్ఱపడి. 'పరాధీనా స్త్రియస్సర్వాః'[౬] ఎన్ఱు,అవిఴ్త్తే వివక్షితమ్.

(పతిర్హీత్యాది) దైవతమ్ - ఆరాధ్యః. బన్ధుః- ఉపలాల్యః. గతిః - ప్రాప్యప్రాపకభూతః. హి- యస్మాత్తస్మాదేతోః. "భర్తుః- ప్రియమ్- ప్రాణైః- విశేషతః- అపి - కార్యమ్-" ప్రాణన్ఱనైయుమ్ అతుక్కుమేలాట్టత్తైయుమ్ విట్టాకిలుమ్ భర్తావుక్కు ప్రియత్తైచ్చెయ్యవేణుమ్. "మశకార్థో ధూమః" ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్ నివర్త్యమానమశకమ్ ప్రయోజనమానాప్పోలే, ఇఙ్గు-త్యాజ్యమానప్రాణాదికళ్ భర్తృప్రియకరణ[౭]త్తిలేకరణమాకిలాకలామెన్ఱపడి. ముడిక్కైపిఴైక్కైయానాల్ తుల్యన్యాయేన పిఴైక్కైముడిక్కైయాకైయాలే,పిరాట్టి స్వప్రకృత్యనుగుణమాననము డిక్కై స్థానీయమానపిఴైక్కైయై అభ్యుపగమిప్పిత్తు, "ప్రాణైరపి ప్రియం తస్మాత్" ఎన్ఱు,తానరుళిచ్చెయ్తపడి శెయ్దాళెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తానరుళిచ్చెయ్తపడియేయిఱే.) (పతిచిత్తానువిధానమేనమక్కు స్వరూపమిత్యాది) భర్త్రభిప్రాయానుసరణమే స్వాభావిక పత్నీత్వవిశిష్టమానవెనక్కు స్వాసాధారణధర్మమెన్ఱుమ్ పారతన్త్ర్యధ్యవసాయత్తాలేయెన్ఱపడి. (నమక్కు) ఎన్ఱు - భూమ్యాదికళైయుమ్ కూట్టిక్కొణ్డు శొల్లుకిఱాళెన్ఱుమామ్. (పతిచిత్తానువిధానమ్) ఎన్ఱు,అవిత్తాల్-"పాలయన్తీహరేర్భావంపత్నీభగవతో హ్యహమ్"[౫] ఎన్ఱు,అవచ[౮]నమ్ స్మారితమ్. పాడాఱ్ ఱియిరున్దతు - సహిత్తిరున్దతు.

మీ.—తత్తత్ఫలోద్దేశేన ప్రతిపదవిహితతత్తత్సాధనానుష్ఠానస్యైవ సమాశ్రయణఘటకతయా పురుషకారస్యావకాశాభావాత్. శక్తానాం ప్రతిపదవిహితతత్తత్సాధనానుష్ఠానం సమాశ్రయణసిద్ధిహేతుః; అశక్తానాం "తేన తేనాప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ"[౬] ఇత్యుక్తప్రపత్త్యనుష్ఠానలక్షణ గౌణసాధనానుష్ఠానం తత్సిద్ధిహేతుః. శక్తాశక్తకోటిద్వయాతిరిక్తకోట్యన్తరస్యాభావాదన్యత్రాపి నపురుషకారావకాశః.

అతః పురుషకారత్వపరవచనానామాశ్రయణదశాయామనవకాశానాం ఫలప్రదత్వదశాయాం తదుపయుక్తజ్ఞానాద్యుద్భావకత్వేన తదుప[౩౦]యోగిత్వమేవ పురుషకారత్వమితి తదభిప్రాయత్వమేవోచితమ్. అతః శృణోతి-శ్రావయతి, శ్రీయతే-శ్రయతే- ఇత్యాది శ్రీశబ్దవ్యుత్పత్తిసిద్ధం ఘటకత్వమపి కార్యదశాయాం ఫలఘటకత్వమేవ; నతు సాపరాధవిషయ భగవత్కాలుష్యస్య, వాత్సల్యాద్యుద్భావనద్వారా శామనేనాశ్రయణఘటకత్వమ్; విద్యారమ్భవిరోధి భగవత్కాలుష్యస్యాత్మజ్ఞానాదిప్రాయశ్చిత్తేన నాశితత్వాత్, ఫలప్రాప్తిప్రతిబన్ధక తత్కాలుష్యస్యానుష్ఠితసాధనేన నాశితత్వాచ్చ. అతః ఫలప్రదానసమయేపి కాలుష్యశామకత్వేన నఫలఘటకత్వమ్; కిన్తు, తదుపయోగిజ్ఞానశక్త్యాద్యుద్భావకత్వేన.

౧॥ తి-వా-౫-౪-౩. ౨॥ రా-ఉత్త-౪౮-౧౭. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

18-1-86.

మూ.—అనన్తరమ్పిరిన్దతుఅనన్యార్హత్వత్తై వెళియిడుకైక్కాగ.

వ్యా.—(అనన్తరమిత్యాది) అనన్తరత్తిల్ పిరివావతు-మీణ్డు పెరుమాళ్ సన్నిధియిలే వన్దిరుక్కచ్చెయ్ త్తే, పిఱన్దపిఱన్దకత్తిలే పుకుర విట్టతు. ఇప్పిరివుక్కుప్రయోజనమ్ "అనన్యారాఘవేణాహం భాస్కరేణప్రభాయథా"౧ "అనన్యాహిమయాసీతా"౨ఎన్ఱు, ఉభయసమ్మతమానతన్నుడైయఅనన్యత్వప్రయుక్తమానఅనన్యార్హత్వత్తై సర్వసమ్మతమా[౩ మ్పడి ప్రకాశిప్పిక్కైక్క.

ఎజ్ఙనేయెన్నిల్; పెరుమాళ్ అశ్వమేధమ్పణ్ణియరుళానిఱ్కచ్చెయ్ త్తే, శ్రీవాల్మీకిభగవానుడైయ నియోగత్తాలే కుశలవర్కళ్ వన్దు శ్రీరామాయణత్తై ప్పాడిక్కొణ్డుతిరియానిఱ్క, అత్తైప్పెరుమాళ్ తిరుచ్చెవిశాత్తి సన్నిధియిలేయవర్కళైయళైత్తు విశేషజ్ఞరెల్లారైయుమ్ కూట్టి అవర్కళ్ పాట్టుక్కేళానిఱ్కఅనాళిలే, అవర్కళై ప్పిరాట్టియినుడైయపిళ్ళైకళెన్ఱఱిన్దవనన్తరమ్, పిరాట్టియళవిలే తిరువుళ్ళమ్ శెన్ఱు, "తనక్కుఅశుద్ధైయాకిల్ కడుకవిత్తిరళిలేనా[౧౦ళైవన్దుప్రత్యయముఖత్తాలే తన్ శుద్ధియైప్రకాశిప్పిప్పాళాక"ఎన్ఱు, దూతముఖేన పెరుమాళ్ మహర్షిక్కుమ్పిరాట్టిక్కుమ్ అఱివిత్తువిడ, అప్పడియే శ్రీవాల్మీకిభగవానై మున్నిట్టుక్కొణ్డు అన్దమహాపరిషత్తిలే పెరుమాళ్ సన్నిధియిలే వన్దొడుజ్గి నిఱ్కచ్చెయ్ త్తే, శ్రీవాల్మీకిభగవాన్, ఇవళ్ శుద్ధైయెన్నుమిడమ్ పలముకత్తాలుమ్శొల్ల, పెరుమాళుమ్, "ఇవళ్ శుద్ధైయెన్నుమిడమ్ నానుమఱివన్, మహర్షిశొన్నతు వేణ్డా"వేణుమ్

అ.—(అనన్తరత్తిల్ పిరివావతిత్యాది)పిఱన్దకత్తిలే- జన్మభవనమానభూమిక్కుళ్ళే. ఉభయసమ్మతమాన- పిరాట్టియుమ్ పెరుమాళుమాకిఱ[౧౧శేషశేషికళిరువర్క్కుమ్ ప్రామాణికత్వేనవుమ్ స్వాభావికత్వేనవు మిష్టమానవెన్ఱపడి. అనన్యత్వప్రయుక్తమాన - భగవదసాధారణ ధర్మత్వప్రయుక్తమానవెన్ఱపడి. సర్వసమ్మతమామ్పడి - దేవమనుష్యాది సర్వప్రాణికళుక్కుమ్ ప్రామాణికమెన్ఱుమ్ స్వాభావికమెన్ఱుమ్ నిశ్చితమామ్పడి యెన్ఱపడి.

(పెరుమాళ్ అశ్వమేధమిత్యాది) నియోగత్తాలే - ఆజ్ఞైయాలే. విశేషజ్ఞరెల్లారైయుమ్ - "గాన్ధర్వేచభువిశ్రేష్ఠః" ౩ఎన్ఱు, అవర్మ్మైపోలవుమ్, "తౌతుగాన్ధర్వతత్వజ్ఞౌ"౪ఎన్ఱు, కుశలవర్కళై ప్పోలవుమ్, సజ్గీతరహస్య నిష్ణాతరెల్లారైయుమెన్ఱపడి. తనక్కు-అ-ఆత్మసాక్షికమాక.[౨౦ ప్రత్యయముఖత్తాలే - శుద్ధినిశ్చయహేతుభూతప్రమాణప్రదర్శన పూర్వకమాకవెన్ఱపడి. ప్రకాశిప్పిప్పాళాక - ప్రకాశయతు ఎన్ఱపడి. మహర్షిక్కుమ్ - వాల్మీకిభగవానుక్కుమ్. మహాపరిషత్తిలే- పెరియసదస్సిలే. ఒడుజ్గినిఱ్కచ్చెయ్ త్తే - లజ్జావినయభయ పరిభవజ్గళాలే సజ్కుచిత్తుక్కొణ్డు నిఱ్కుమ్పొళుతెన్ఱపడి. "ఇయందాశరథేసీతా సువ్రతాసాధుచారిణీ। అపాపా తేపరిత్యక్తా మమాశ్రమసమీపతః"౫ఎన్ఱు తుడజ్గి, "సుతౌతవైవదుగర్ఘా సత్యమేవ బ్రవీమి తే...నస్మరామ్యనృతం వాక్యం తథేమౌ తవపుత్రకౌ॥ బహువర్షసహస్రాణి తపశ్చర్యామయాకృతా। తస్యాఫలముపాశ్నీయాం మపాపామైథిలీయథా॥ మనసాకర్మణావాచా భూతపూర్వంనకిల్బిషమ్।ఫలంతస్యాప్యుపాశ్నీయాం మపాపామైథిలీయథా॥ [౨౧ అహంపఞ్చసుభూతేషు మనఃషష్ఠేషు రాఘవ। విచిన్త్యసీతాంశుద్ధేతి అగృహ్ణాంవననిర్ఝరే॥ ఇయంశుద్ధసమాచారా అపాపాపతిదేవతా"౬ఎన్ఱుశొల్లప్పట్టపడి (వాల్మీకిభగవాన్ ఇవళ్ శుద్ధైయెన్నుమిడమ్ పలముకత్తాలుమ్ శొల్లవెన్ఱపడి.) "అపాపేత్యభిజానతా"౭ఎన్ఱుశొల్లప్పట్టపడి (నానుమఱివన్ నితి.) "ఏవమేతన్మహాభాగ యథా వదసిధర్మవిత్। ప్రత్యయోహిమమబ్రహ్మంస్తవవాక్యైరకల్మషైః"౮ఎన్ఱుశొల్లప్పట్టపడి (మహర్షిశొన్నతు వేణ్డా రుమితి.)

మీ.—నచైవంసతివాత్సల్యాదేరనవకాశతా, ఉత్తరాఘవిషయత్వాత్తేషామ్.నచ, సత్యసజ్కల్పత్వాదనుష్ఠితసాధనాధికారివిషయేస్వతఏవఫలప్రదత్వావయికజ్ఞానాద్యుద్బోధకత్వంసంభవతీతి కింఘటకకృత్యేనేతివాచ్యమ్ భగవద్గుణానాంస్వతస్సిద్ధత్వేప్యేతదాయత్తత్వస్యాపిశాస్త్రసిద్ధత్వాత్. "శ్రద్ధయాదేవోదేవత్వమశ్నుతే"౯ "అప్రమేయంహితత్తేజోయస్యసాజనకాత్మజా"౧౦ "స్వతశ్శ్రీస్త్వంవిష్ణోస్త్వమసితతపవైషభగవాన్"౧౧ ఇత్యాదికంహిశ్రూయతే. ఏవంఫలఘటకత్వవ్యతిరేకేణ వాత్సల్యాద్యుద్బోధకత్వేన సమాశ్రయణఘటకత్వస్యాప్రామాణికతయా తన్నిష్ఠాతుకత్వస్య సుతరామసిద్ధిరితి.

౧॥ రా-సు-౨౧-౧౬. ౨॥ రా-యు-౧౨౧-౧౯. ౩॥ రా ౪॥ రా-బా-౪-౧౦. ౫॥ రా-ఉ-౯౬-౧౬. ౬॥ రా-ఉ-౯౬-౧౭. ౭॥ రా-ఉ-౯౭-౪. ౮॥ రా-ఉ-౯౭-౧. ౯॥ ౧౦॥ రా-అ-౩౭-౧౮. ౧౧॥ శ్రీ-ర-శ్లో-౩౩.

వ్యా.—ఆనాలుమ్ లోకాపవాదపరిహారార్థమాక ఒరుప్రత్యయమిత్తిరళిలేవణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమానపడియాలే, "సర్వాన్ సమాగతాన్ దృష్ట్వాసీతాకాషాయవాసినీ। అబ్రవీత్ప్రాఞ్జలిర్వాక్య మధోదృష్టిరవాఙ్ముఖీ"౧ ఎన్ఱు,అపడియే కైయుమఞ్జలియుమాయ్ కవిళ్న్ద తలైయుమ్ కవిళ్న్దు నిన్ఱు, "యథాహంరాఘవాదన్యం మనసాపినచిన్తయే। తథా మే మాధవీదేవీ వివరందాతుమర్హతి॥ మనసాకర్మణావాచా యథారామంసమర్చయే। తథా మేమాధవీదేవీవివరందాతుమర్హతి॥ యథైతత్సత్యముక్తం మేవేద్మిరామాత్పరంనచ। తథా మేమాధవీదేవీవివరందాతు మర్హతి"౨ ఎన్ఱు,శపథమ్పణ్ణ; "తథాశపన్త్యాంవైదేహ్యాంప్రాదురాసీన్మహాద్భుతమ్। భూతలాదుత్థితందివ్యం సింహాసనమనుత్తమమ్॥ ధ్రియమాణం శిరోభిస్తునాగైరమితవిక్రమైః। దివ్యందివ్యేనవపుషాసర్వరత్నవిభూషితమ్॥ తస్మింస్తుధరణీదేవీ బాహుభ్యాంగృహ్యమైథిలీమ్। స్వాగతేనాభినన్ద్యైనామాసనేచోపవేశయత్॥ తామాసనగతాందృష్ట్వాప్రవిశన్తీం రసాతలమ్। పుష్పవృష్టిరవిచ్ఛిన్నాదివ్యాసీతామవాకిరత్"౩ ఎన్ఱు,అవ్వళవిలేభూమియిల్నిన్ఱు, మొరుదివ్యసింహాసనమ్వన్దుతోన్ఱ,అతిలేశ్రీభూమిప్పిరాట్టిఇవళై స్వాగతప్రశ్నపూర్వకమాక ఇరణ్డుకైయాలు మెడుత్తుక్కొణ్డుపోయ్వైక్క, ఆసనగతైయాయ్క్కొణ్డు రసాతలత్తై ప్రవేశియానిఱ్క అవళైక్కణ్డు,దివ్యపుష్పవృష్టి యిడైవిడామల్ ఇవళ్ మేలేవిళున్దతెన్ఱైయాలే, ఇప్పిరివిలే తన్నుడైయ అనన్యార్హత్వత్తై ప్రకాశిప్పిత్తాళిఱే.

ఆక, ఇవ్వవతారత్తిలివళుక్కు చ్చొల్లప్పట్ట విశ్లేషత్రయత్తుక్కుమ్ హేతు, ఇగ్గుణఙ్గళై యిప్పడి వెళియిడుకైయాయ్త్తు.ఇఙ్ఙన్న్నాక్కిల్, అనపాయినియాయ్అకర్మవశ్యైయాయిరుక్కిఱ అవళుక్కు,కర్మవశ్యరైప్పోలేయిప్పడిపిరివువరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయిఱే. తన్నుడైయ పురుషకారత్తోపయోగియాన గుణఙ్గళైయుమ్ పురుషకారత్వత్తైయుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక వన్దవవతారమిఱేయిత్తు;

అ.—(సర్వానిత్యాది)విరక్త్యతిశయప్రయుక్తమ్కాషాయవస్త్రమ్, "కాషాయామ్బరధారిణమ్"౪ ఎన్ఱు, ఊభరతాళ్వానుమిరున్దతు. "ప్రాఞ్జలిః"౧ ఎన్ఱు,తైప్పత్ఱు (కైయుమఞ్జలియుమాయితి.) "అధోదృష్టిరవాఙ్ముఖీ"౧ ఎన్ఱు,తైప్పత్ఱు (కవిళ్న్ద తలైయిట్టుక్కొణ్డితి;)తలైయైక్కవిళ్న్దిట్టుక్కొణ్డెన్ఱపడి.మాధవీదేవీ-భూదేవి; "విష్ణుపత్నీంమహీందేవీం మాధవీమ్"౫ ఎన్ఱు, ఊభూసూక్తమ్.వివరమ్-ప్రవేశార్థమవకాశమ్."మనసాపి" ఎన్ఱు,అసముచ్చయత్తై వివరిక్కిఱార్ (మనసాకర్మణావాచేతి.) సమర్చయే - సమర్చిక్కిఱేన్. అనుసన్ధిక్కిఱేనెన్ఱపడి. (యథైతదిత్యాది) "నచ" ఇత్యత్రచకార ఇతిశబ్దసమానార్థకః రామాదన్యన్నవేద్మీత్యేతన్మే ఉక్తంమమవాక్యమ్ యథాసత్యమ్ తథామాధవీదేవీవివరం దాతుమర్హతీతియోజనా. అర్థస్స్ఫుటః.త్రివారంశపథకరణమ్ దార్ఢ్యార్థమ్. "పశ్యన్తసీతాశపథమ్"౬ ఎన్ఱు,తైప్పత్ఱు (శపథమ్పణ్ణవెన్ఱు,తు.)

(తథాశపన్త్యాంసీతాయామిత్యాది) పిరాట్టి†స్వశపథప్రకాశనమాత్రమ్ పణ్ణినాళిత్తనైయల్లతు, ఆక్రోశత్తైప్పణ్ణినాళల్లామైయాలే, "శప-ఉపాలంభనే"౭ ఎన్ఱి ఊసూత్రత్తాలే-శపమానాయామ్ఎన్ఱు,ప్రయోగియామల్ "శపన్త్యామ్" ఎన్ఱు,తెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.(భూమియిల్నిన్ఱుమిత్యాదినా) శ్లోకఙ్గళుక్కర్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్. "శపన్త్యామ్" ఎన్ఱి,అసన్తమ్యర్థమ్ (అవ్వళవిలేయితి.) ఇప్పిరివిలే - తృతీయవిశ్లేషత్తిలే.

ఇగ్గుణఙ్గళై-కృపాదిత్రయత్తై "విష్ణోరేషానపాయినీ"౮ "నిత్యానపాయినీవిష్ణోః"౯ ఎన్ఱుతైప్పత్ఱు(అనపాయినియాయితి) "యథాసర్వగతోవిష్ణుస్తథైవేయంద్విజోత్తమ"౧౦ ఎన్ఱి,అహేయప్రత్యనీకత్వాతిదేశత్తైప్పత్ఱు (అకర్మవశ్యైయాయితి.) "అనవద్యానవద్యాఙ్గీ"౧౧ ఎన్ఱి,అలక్ష్మీతన్త్రవచనముమ్ వివక్షితమ్. ఇత్తాల్- "మమైవదుష్కృతం కిఞ్చిన్మహదస్తినసంశయః"౧౨ ఎన్ఱి,అతు కర్మవశ్యత్వారోపప్రయుక్తమెన్ఱు,కరుత్తు.

ఇ-అ.—(యథైతత్) ఎన్ఱి,అతుక్కర్థమ్- పెరుమాళొళ్ఱియ వేఱొరుత్తరై యఱియేనెన్ఱు, శొన్నవార్త్తైమెయ్యాక్కిల్ భూమిప్పిరాట్టి యిడన్తరువాళాకవెన్ఱు.

మీ.—అత్రోచ్యతే:-(పిరాట్టియిత్యాది)అస్యాయమర్థః; శ్రీరామాయణంపురుషకారత్వేప్రమాణమ్.నచ,తస్యభగవత్పరత్వమ్, "కావ్యంరామాయణంకృత్స్నంసీతాయాశ్చరితమ్మహత్"౧౩ ఇతిసీతాపరత్వావగమాత్ నచ, "రఘువరచరితమ్"౧౪ ఇత్యాదివిరోధః, అత్రకృత్స్నమితివిశేషితత్వేనాన్యస్య అప్రధానతయా ప్రతిపాద్యత్వోపపత్తేః. సీతాచరితఞ్చ,రామవిశ్లేషరూపమ్, తత్సంశ్లేషరూపఞ్చ, తత్రాపివిశ్లేషఏవప్రధానప్రతి

౧॥ రా-ఉ-౯౭-౧౪. ౨॥ రా-ఉ-౯౭-౧౫. ౩॥ రా-ఉ-౯౭-౧౮. ౪॥ రా- ౫॥ భూసూక్తే. ౬॥ ౭॥ ౮॥వి-పు-౯-౧౨౪. ౯॥ ౧౦॥ వి-పు-౧-౮-౧౭. ౧౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౨॥ రా-సు-౩౮-౪౮. ౧౩॥ రా-బా-౪-౭. ౧౪॥ రా-బా-౨-౪౩. † స్వాశయప్రకాశన-౨-౩.

వ్యా.—ఆకైయిత్తే "యదుతాన్యదుదాహరన్తి సీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యమ్"[౧] ఎన్ఱు, భట్టరుమరుళిచ్చెయ్తతు. ఇప్పడిచేతనర్ పక్కలనుగ్రహత్తుక్కుడలాన కృపైయైయుమ్ ఈశ్వరన్పక్కలణుకి వశీకరిక్కైక్కుడలాన పారతన్త్ర్యాదికళైయుమ్ తానేవెళియిట్టతు, శాస్త్రఙ్గళిల్ కేట్కైమాత్రమన్ఱిక్కే అనుష్ఠానపర్యన్తమాక శాక్కైయాలే తన్నైప్పురుషకారమాకప్పత్తువార్క్కు రుచివిశ్వాసఙ్గళుణ్డాకైక్కుడలుప్పాక. [౫

అ.—ఉక్తమానవిశ్లేషత్రయహేతువై భట్టర్ శ్రీసూక్తియాలే సంవదిప్పిక్కిఱార్ (ఆకైయిత్తేయిత్యాదినా.) [ఔదార్యకారుణికతాశ్రితవత్సలత్వపూర్వేషు సర్వమతిశాయితమత్రమాతః। శ్రీరఙ్గధామ్ని యదుతాన్యదుదాహరన్తి సీతావతారముఖమేతదముష్యయోగ్యమ్] వారీర్ నిరుపాధికమాతావాన శ్రీరఙ్గనాయ్చ్చియారే! సర్వకామప్రదత్వసిద్ధోపాయప్రదత్వరూపౌదార్యమెన్న, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమే స్వభావమాయిరుక్కైయాకిఱ కరుణాశీలత్వమెన్న, ఆశ్రితదోషత్తై గుణమాకక్కొళ్ళుకైయాకిఱ స్వభావవిశేషమెన్న, ఇవై ముతలాక ఉడైత్తాన కల్యాణగుణఙ్గళిలే వైత్తుక్కొణ్డు, ఔదార్యాదికళెల్లామ్ ఇన్దక్కోయిలాకిఱ తిరుప్పతియిలే యణ్డాన శ్రీరఙ్గనాయ్చ్చియారాన విన్దవవతారవిశేషత్తిలే అతిశయిత్తిరుక్కుమ్; మఱ్ఱై సీతావతారమ్ ముతలాన అవతారజాతమాన యాతొన్ఱు, ఐతిహాసికరుమ్ పౌరాణికరుమ్ శొల్లుకిఱార్కళ్, శ్రుతిసిద్ధమాన దేవర్ గుణజాతత్తుక్కు నిదర్శనస్థానమాకచ్చొల్లుకిఱార్కళ్, ఇన్దసీతావతారాద్యవతారజాతమానతు కీழ்చ్చొన్న శ్రీరఙ్గనాయ్చ్చియారాన విన్దవవతారవిశేషత్తినుడైయ యథాభిమతప్రకారనిష్పత్తిహేతుభూతమాన అభ్యాసమెన్ఱు, శ్రీగుణరత్నకోశత్తిల్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱపడి. "యోగ్యాగుణనికాభ్యాసః"[౨] ఎన్నక్కడవతిఱే. "వత్సలత్వపూర్వేషు"[౧] ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్, పూర్వశబ్దత్తాలే - "కవితురిదమిత్థంత్వవిభవః"[౩] ఎన్ఱు, శొన్న పారతన్త్ర్యముమ్, "మృదిమపతిపారార్థ్యమ్"[౪] ఎన్ఱు, శొన్న అనన్యార్హత్వముమ్ సఙ్గృహీతమ్. కృపాదిగుణాభ్యాసార్థమ్ అవతారమ్ ఎన్ఱువిత్తాల్ [౧౫ తదన్తర్గతమాన ఇన్దవిశ్లేషత్రయముమిన్ద కృపాదికళుక్కు ప్రాతిస్వికవేషేణ ప్రకాశకమెన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

అనుగ్రహత్తుక్కు - "అస్తుతేతథైవసర్వం సంపత్స్యతే"[౫] ఇత్యాదిఫలప్రయోజక సఙ్కల్పాదికళుక్కు. అణుకి - కిట్టి. శాస్త్రఙ్గళిల్ - శ్రుతిభగవచ్ఛాస్త్రాదికళిల్. కేట్కైమాత్రమన్ఱిక్కే - శ్రూయమాణమాత్రమన్ఱిక్కే. అనుష్ఠానమ్ - కృపాదిత్రయస్యోపదేశాద్యాచారః. పర్యన్తమ్ అన్త్యావస్థాయస్య తథోక్తమ్; అతువాకవెన్ఱపడి. శాస్త్రైః శ్రూయమాణత్వమ్ కృపాదేః ప్రథమావస్థా, మననమ్ మధ్యమావస్థా, అనుష్ఠీయమానతయాదర్శనమ్ చరమావస్థా; ఇప్పడి అవస్థాత్రయత్తాలే కృపాదిప్రమితియుణ్డాన్నాల్ ఇవళుడైయ పురుషకారతయావరణత్తిలే ప్రవృత్తి [౨౦ ప్రయోజకమాన ఉత్కటేచ్ఛారూపరుచియుమ్, పురుషకారభావోపయోగి గుణవత్త్వాధ్యవసాయరూపవిశ్వాసముమ్, ఉత్తరకాలీనబాధాపర్యవసానమాకిఱ ఉణ్డాపైయుడైత్తాకుమెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—(యదుతాన్యత్) ఎన్ఱి, అతుక్కుపిన్నైయుమ్ మఱ్ఱుమ్ పిరాట్టియుడైయ అవతారన్తడక్కుమాక యాతొన్ఱు, శొల్లువార్కళ్ ఇతెల్లామ్ శ్రీరఙ్గనాయకియారాయిరుక్కైక్కు క్రమమ్ శెయ్తవిడమెన్ఱు.

మీ.—పాద్యః, కావ్యసఙ్గ్రహే "మానిషాద"[౬] ఇతిశ్లోకే క్రౌఞ్చవిశ్లేషస్య తాత్పర్యవిషయత్వాత్. తథాత్వఞ్చ "శోకశ్శ్లోకత్వమాగతః"[౭] ఇత్యుక్తేః. అతః సీతావిశ్లేషస్య ప్రధానప్రతిపాద్యత్వాత్, ఇతిహాసానాం వేదాన్తోపబృంహణత్వనియమాచ్చ, విశ్లేషత్రయప్రతిపాదకేన శ్రీరామాయణేన, కృపాపారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వాని పురుషకారోపయుక్తాని ప్రతిపాదితానీతి శ్రీశబ్దోక్తం పురుషకారత్వం శ్రీరామాయణే ఉపబృంహితమితి. తత్ర శృణోతి శ్రావయతీతి వ్యుత్పత్త్యా "ఆశ్రయస్వైనమచ్యుతమ్"[౮] ఇత్యాదిగురుప్రభృతివచనం శ్రుత్వా, తస్య భగవన్తం ప్రతి శ్రావయితృత్వముచ్యతే; "మిత్రభావేన సంప్రాప్తం నత్యజేయం కథఞ్చన"[౯] ఇతి భగవతస్స్మృత్వా, "మిత్రమౌపయికం కర్తుమ్"[౧౦] ఇత్యాదీన్ చేతనం ప్రతి శ్రావయితృత్వం వా; "ఆనృశంస్యం పరోధర్మః"[౧౧] ఇత్యాది భగవతశ్శ్రుత్వా "ప్రాణైః రక్షితవ్యా నిత్యం సంరక్ష్యశ్శరణాగతః"[౧౨] ఇతి కపోతికావత్ "కిమ్మే తన్నిర్దోషకః ఇహ"[౧౩] "నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి"[౧౪] "కఃకుప్యేద్వానరోత్తమ"[౧౫] ఇత్యాది శ్రావయితృత్వం వా ఉచ్యతే. శ్రీయతే, శ్రయత ఇతి వ్యుత్పత్త్యా స్వాశ్రితసంరక్షణార్థం స్వవల్లభస్య వశీకరణముచ్యతే. "లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తః"[౧౬] "లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః"[౧౭] "లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ"[౧౮] ఇత్యాదిస్మృతిశ్చాత్ర ప్రమాణమ్. నచైతేషాం సర్వేషాం కార్యకాలే ఫలప్రదానశక్త్యాద్యుద్భావకత్వేన అన్యథాసిద్ధిః; తత్రాపి ఉక్తప్రకారేణ విశేషాణాం అవశ్యంభావాదితి వాచ్యమ్. అత్ర "లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తో వరాననే। మత్స్యమాం ప్రాప్య

౧|| శ్రీగు-కో-౫౭. ౨|| ౩|| శ్రీ-కో-౨౮. ౪|| ౫|| శర-గద్యే-వా-౩౮. ౬|| రా-బా-౨-౧౫.
౭|| రా-బా-౨-౪౦. ౮|| ౯|| రా-యు-౧౮-౩. ౧౦|| రా-సు-౨౧-౧౯. ౧౧|| రా-సు-౩౮-౪౧. ౧౨||
౧౩|| శ్రీ-కో-౫౨. ౧౪|| రా-యు-౧౧౬-౪౫ ౧౫|| రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౧౬|| ౧౭|| ౧౮||

మూ.—౯. సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్పురుషకారత్వమ్తోన్ఱుమ్.

వ్యా.—౯.ఏవంభూతగుణవిశిష్టైయానవివళుడైయపురుషకారత్వమ్ తోన్ఱువతెఙ్గేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్.) పురుషకారత్వమావతు - ఘటకత్వమ్;

అ.—సంశ్లేషవిశ్లేషేత్యా ద్యుత్తరవాక్యత్తుక్కు-అవతారికై (ఏవంభూతగుణేత్యాది.) ఏవంభూతఎన్ఱు,-విశ్లేషత్రయాది ప్రకాశితమాన్న[౫ ఏన్ఱుపడి ఇత్తాల్ - పురుషకారత్వాపేక్షితగుణఙ్గళ్ ప్రకాశిత్తవిడమ్ కీఴ్చ్చొల్లిఱ్ఱు; ఇని తద్గుణహేతుకపురుషకారత్వమ్ ప్రకాశిత్తవిడమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు, అ ప్పఙ్గతివిశేషమ్ సూచితమ్- "పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమ్" ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్, "పురుషకారత్వమ్" ఎన్ఱు,అవిత్తాల్ భగవత్ప్ఱాద్యుద్భావకత్వమాత్రత్తై వివక్షిత్తాల్, విశ్లేషపదమన్వయియాదు; ఉపదేశాదినాచేతనస్య భగవదాశ్రయణ ప్రవృత్తికరత్వాది మాత్రత్తైవివక్షిత్తాల్, సంశ్లేషపదమన్వయియాదు; అతఉభయానుగుణమాక పురుషకారత్వపదత్తుక్కు తాత్పర్యార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పురుషకారత్వమావతుఘటకత్వమెన్ఱు.) చేతనేశ్వరవిషయఙ్గళాన పురుషకారపదత్తినుడైయ యోగార్థఙ్గళిలే అనుగతాకారమాన చేతనేశ్వరాదిగత ప్రవ[౧౦ త్తిప్రపత్తవ్యభావ ఉమిత్యత్యన్తవ్య భానాన్యతరరూపఘటనాశబ్దితసమ్బన్ధకరత్వమ్ పురుషకారత్వ పదవివక్షితమెన్ఱుపడి.

మీ.—సేనేశపాప్యంపాపకమేవమామ్॥ మత్వార్తింప్రతిజన్తూనాంసంసారేపతతామధః"౧ "ఆకిఞ్చనైకశరణాః"౨"పాపానాంవా"౩ "కస్యచి న్నాపరాధ్యతి"౪ "కిమేతన్నిర్దోషఇహ"౫ ఇతి, భక్తిపడఙ్గయోగలక్షణోపాయద్వయవిరహాణాత్యన్తాకిఞ్చనానామతఏవసంసారేప తతాంపాపానాం భగవత్కాలుష్యశామకత్వేనఘటకత్వంహిప్రతీయతే; ఇదఞ్చప్రయోజనఘటకత్వేనసంభవతి, తదానీంచేతనస్యాసకిఞ్చనత్వా దనుష్ఠితసాధనే ననిష్పాపత్వాత్ తదభావేనకాలుష్యాసిద్ధ్యా ఉచితైరుపాయైర్వి స్మార్యేతిపూమణానుపపత్తేశ్చ. విశేషవచనఞ్చశ్రూయతే. "స్వాచార్యంహృదయే ధ్యాత్వాజప్త్వాగురుపరంపరామ్। తతస్సంప్రార్థయేద్దేవీంసర్వలోకేశ్వరప్రియామ్॥ మాతాత్వంసర్వలోకానాం సర్వలోకేశ్వరప్రియే।ఆశ్రయస్వేశ్వరమిమం అపరాధశతైర్యుతమ్॥ ఇతిదేవీంపురస్కృత్యపశ్చాద్దేవం సమాశ్రయేత్"౬ఇతిపరాశరః. వరదాచార్యైశ్చోక్తమ్ "అపరాధైకసక్తానాంఅనన్యానాంచిరంనృణామ్। భర్తురాశ్రయణేపూర్వం స్వయంపురుషకారతామ్॥ వాల్లభ్యేనానుతిష్ఠన్తీంవాత్సల్యాద్యుపబృంహిణీమ్"౭ ఇతి. ఏవంపురుషకారత్వసామాన్యవచనానాం సమాశ్రయణకర్తృత్వోక్తిమద్విశేషవచనే సామాన్యవిశేషన్యాయేనపర్యవసానాచ్చ, సమాశ్రయణ ఘటకత్వసిద్ధిః.నచశక్తాశక్తయోర్ముఖ్యగౌణసాధనాధికృతత్వాత్, తృతీయకోట్యభావాచ్చ,పురుషకారానవకాశః అష్టాఙ్గయోగపడఙ్గయోగయోస్స్వయత్నరూపత్వేన స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానవతామత్యన్తాకిఞ్చనానామపరాధానామాలయానామన్యేషామపిసత్వేనతద్విషయేసమాశ్రయణఘటకత్వోపపత్తేః. ఉక్తాధికారివిశేషసద్భావశ్చోత్తరత్రవక్ష్యతే యత్రాపి "యస్యావీక్ష్యముఖం తదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేఽఖిలమ్"౮"శ్రేయోన హ్యరవిన్దలోచన మనఃకాన్తా"౯ ఇత్యాదిషు ముఖ్యగౌణతత్తత్ఫలసాధనవిషయేషు ఫలప్రదత్వోపయిక జ్ఞానశక్త్యాద్యుద్బోధకత్వ ముచ్యతే. తదపినపురుషకారత్వమ్, కిన్తు, "లక్ష్మ్యాసహ"౧౦ఇత్యాద్యుక్తరక్షకత్వమాత్రమ్. పురుషకారత్వన్తుఅత్యన్తాకిఞ్చనవిషయేసమాశ్రయణ ఘటకత్వమ్. తస్మాదుక్తలక్షణ పురుషకారత్వస్యప్రమాణాన్తరసిద్ధత్వాత్, తత్సాహిత్యేనవిశ్లేషత్రయపరం శ్రీరామాయణం పురుషకారత్వేప్రమాణమితి తన్నిష్ఠహేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహస్తు, సంశాయకత్వాద్విశ్లేష త్రయస్యవచనస్యచ। అన్యత్రసావకాశత్వా ద్ఘటకత్వమమానకమ్॥ ఇతిచేత్తన్నవచనే విశేషప్రతిపత్తితః। తచ్చరామాయణఞ్చాపి ఘటకత్వస్యసాధకమ్.

——(ఇతిపురుషకారత్వ సమర్థనాధికారః. ౮)——

(౯. అథ, దేవ్యాఉపాయత్వ శోధనాధికారః.) [౩౦

(సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుం పురుషకారత్వంతోన్ఱుమ్) పురుషకారత్వ పరవచనానా మష్టాఙ్గపడఙ్గయోగా భావరూపాత్యన్తాకిఞ్చన విషయత్వం సమర్థితమ్. లక్ష్మ్యాఉపాయత్వ పరవచనానామపి తద్విషయత్వంసమర్థ్యత ఇతిసఙ్గతిః.

సంశయస్తు- పురుషకారనిష్ఠహేతుకత్వం నసంభవతి, ఉతసంభవతీతి. తదర్థంపురుషకారత్వంనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థంపురుషకారత్వపరవచనానాం తదుపాయత్వపరవచనై ర్విరోధోఽస్తి-ఉతనాస్తీతి. తదర్థముపాయపరవచనానిభగవత్తుల్యో పాయత్వపరాణి- ఉతభక్తితుల్యోపాయత్వపరాణీతి. యదా, భగవత్తుల్యోపాయత్వపరాణి; తదా, తద్వచనానిపురుషకారత్వ వచనవిరుద్ధానీతి తద్విరోధేనపురుషకారత్వాసిద్ధ్యా తన్నిష్ఠహేతుకత్వాసిద్ధిరితి పూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదా, ఉపాయత్వవచనాని భక్తితుల్యోపాయత్వపరాణి; తదా, తేషాంపురుషకారవచన విరోధాభావాత్ తత్సిద్ధ్యా తన్నిష్ఠహేతుకత్వసిద్ధిరితిసిద్ధాన్తేఫలఫలిభావః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౩౭. ౫॥ శ్రీగుణ-శో-౫౨.
౬॥ ౭॥ ప్రపన్నపారిజాతే ౮॥ శ్రీస్తవే- ౯॥ చతుశ్లో - ౨. ౧౦॥ లక్ష్మీతన్త్రే - ౨౮-౧౪

18-1-86.

వ్యా.—అకు ఇవళుక్కు అవన్నోడుకూడియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ ప్రకాశిక్కు మెన్నై. సంశ్లేషదశైయిలే, ఇళైయపెరుమాళ్, కాట్టుక్కు ఎழున్దరుళుకిఱపోదు పెరుమాళ్ నిఱుత్తిప్పోవదాక త్తేడిన వళవిలే ఎన్నైయుమ్ కూడక్కొణ్డుపోక వేణుమెన్ఱు, “ స భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః । సీతాముఖాచాతి యశాః రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్” ౧ ఎన్గి, అప్పడియే శరణమ్ పుకుకిఱవళవిలుమ్; పఞ్చవటియిలే యెழున్దరుళినపోదు నీరుమ్[౫ నిழలుమ్ వాయ్త్తిరుప్పదోరు ప్రదేశత్తైప్పార్త్తు పర్ణశాలైయై చ్చమైయుమెన్ఱు, పెరుమాళరుళిచ్చెయ్య, నమ్తలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తైవైత్తపోదే పెరుమాళ్ నమ్మైక్కైవిట్టారెన్ఱు, విక్లబరామ్,

అ.—సంశ్లేషాదికళ్ ప్రతిసమ్బన్ధిసాపేక్షమాకైయాలే ఈశ్వరనాకిఱ ప్రతిసమ్బన్ధియై ప్పారిత్తుక్కొణ్డు అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవళుక్కు అవన్నోడు కూడియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమిత్యాదినా) సంశ్లేషదశైయిల్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమెన్ఱు, పూర్వముపపాదియాదొழియాలుమ్, సంశ్లేషవిశ్లేష శబ్దఙ్గళ్ నిర్దేశమ్ తుల్యమాయిరుక్కైయాలుమ్, సంశ్లేషగ్రహణమ్ దృష్టాన్తార్థమెన్నై అనుచితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్[౧౦ (కూడియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ నీఙ్గియిరుక్కుమ్ దశైయిలుమెన్ఱు.)

అన్తైవిశేషవిషయమాక క్కాట్టుకిఱార్ (సంశ్లేషదశైయిలే యిత్యాదినా.) “ నేదానీం త్వదృతే సీతే స్వర్గోఽపి మమ రోచతే” ౨ ఎన్గి, అవిడత్తిల్ “విశేషవిధి శ్శేషనిషేధఫలకః” ౩ ఎన్గి, అన్యాయత్తాలే ఇళైయపెరుమాళై నిఱుత్తిప్పోవదైయిలభిప్రాయమ్ తోన్ఱినపడియాలే, “ఏవం శ్రుత్వా తు సంవాదం లక్ష్మణః పూర్వమాగతః । బాష్పపర్యాకులముఖశ్శోకం సోఢుమశక్నువన్” ౪ ఎన్ఱు, ఇళైయపెరుమాళ్ శోకిత్తారెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పెరుమాళ్ నిఱుత్తిప్పోవదాక త్తేడినవళవిలెన్ఱు,) “అహం చానుగమిష్యామి వనమగ్రే ధనుర్ధరః” ౫ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ ఎన్నైయుమ్ కూడ[౧౫ క్కొణ్డుపోకవేణుమెన్ఱు.) (సభ్రాతురిత్యాది) “ఈశ్వరం గురుఞ్చ భజస్వ” ౬ ఎన్గి, అవిడత్తిల్పోలే ఏకచకారమాకైయాలే సముచ్చయపరమాయ్, సముచ్చయత్తిల్ క్రియాపదావృత్తియాకైయాలే క్రియాద్వయమాయ్, “ సీతాముఖాచ - భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య మహావ్రతమ్ - రాఘవఞ్చ - ఉవాచ ” ఎన్ఱు, అర్థక్రమత్తాలే పాఠక్రమత్తై బాధిక్కుఱు. (సీతాముఖాచ) ఎన్గి, అవిడమ్ పురుషకార పురస్కారణమ్. ఇన్ద ఉక్తి ప్రకారత్తై యోగ్యతానుగుణమాహిత్తు క్కొళ్వదు. “భ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య” ఎన్ఱు, - కాయికప్రపత్తియైయుమ్, “రాఘవఞ్చ - ఉవాచ” ఎన్ఱు, - వాచికప్రపత్తియైయుమ్, శొల్లుకిఱదు; ‘ శోకం సోఢుమశక్నువన్ ’’ ఎన్ఱు, - మానసప్రపత్తియుమ్ సూచితమ్; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్బత్తి[౨౦ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణమ్ పుకుకిఱవళవిలుమెన్ఱు;). ఇదు. (పురుషకారమాకమున్నిట్టు, ఎన్ఱు, ఉత్తరత్రాన్వయిక్కుఱదు.

“జలరామణ్యకం యత్ర స్థలరామణ్యకం తథా ।...పుష్పితైస్తరుభిర్వృతః” ౭ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ (నీరుమ్ నిழలుమితి.) “యత్ర” ఎన్ఱు, సామాన్య నిర్దేశత్తుక్కు విశేషపరిగ్రహత్తిలే ఇళైయపెరుమాళుక్కు స్వతన్త్రకర్తృత్వమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలుమ్, రామణ్యక శబ్దార్థఘటకరతిశబ్దితేచ్ఛాయామిళైయపెరుమాళుక్కు కర్తృత్వమ్ సూచితమాకైయాలే “వైదేహీ రమతే యత్ర త్వమహం చాపి లక్ష్మణ” ౮ ఎన్ఱు, “ త్వం రమసే” ఎన్ఱైయాలుమ్, ఇళైయపెరుమాళిడత్తిలే స్వాతన్త్ర్యత్తై ప్పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళమ్బత్తినారెన్ఱు, అభిప్రేత్య (నమ్తలైయిలేయిత్యాది.) వక్ష్యమాణ[౨౫ శ్లోకస్థ తు శబ్దార్థమ్ (విక్లబరాయితి.)

మీ —పూర్వపక్షస్తు శ్రీరామాయణభగవచ్ఛాస్త్రాదివచనైః పురుషకారత్వసిద్ధిరితి యదుక్తమ్, తన్నోపపద్యతే;- లక్ష్మ్యా ఉపాయత్వస్యానేకప్రమాణ సిద్ధతయా తద్విరోధేన పురుషకారత్వవచనానామతత్పరత్వాత్ తథాహి:- శ్రీశబ్దే “శ్రూ-హింసాయామ్” ౯ “శ్రూ-విస్తారే ౧౦ ఇతి వ్యుత్పత్తిద్వయేన, “శ్రృణాతి నిఖిలాన్దోషాన్ శ్రీణాతి చ గుణైర్జగత్” ౧౧ ఇత్యుపబృంహణోపబృంహితేన అనిష్టనివర్తకత్వమిష్టప్రాపకత్వఞ్చ ప్రతిపాదితమ్. ఏతదేవహ్యుపాయత్వం నామ. స్మృతిశ్చ “అలమేషా పరిత్రాతుం రాక్షస్యో మహతో భయాత్” ౧౨ “అలమేషా పరిత్రాతుం రాఘవాద్రాక్షసీగణమ్ ” ౧౩ ‘ ఆత్మవిద్యా చ దేవి త్వం విముక్తిఫలదాయినీ” ౧౪ “సంసారార్ణవతారిణీ” ౧౫ “వాచక పరం ప్రార్థయితా ప్రపద్యే నియతశ్శ్రియమ్” ౧౬ ‘ యామాలభ్య సుఖేనేమం దుస్తరం త్రిగుణోదధిమ్ | నిస్తరన్త్యచిరేణైవ వ్యక్తధ్యానపరాయణాః” ౧౭ ఇతి నచానన్యోపాయత్వవిరోధః, లక్ష్మ్యా ఉపాయత్వేఽప్యనన్యోపాయత్వవిరోధాభావస్యోపపత్తేః నచ, “మామేకం శరణం వ్రజ” ౧౮ ఇత్యేకత్వావధారణవిరోధః, గుణవిగ్రహవైశిష్ట్యవిశిష్టైక్యవత్ నిత్యసంశ్లిష్టవిశేష లక్ష్మ్యైకత్వేఽపి తదుపపత్తేః. యాగాదిషు పతిపత్నీభ్యామేకత్వవ్యవహారవత్ విశేష్యప్రాధాన్యేనైవోపపత్తేశ్చ న చైవముపాయత్వం ఫలప్రదత్వదశాయాం తదుపయోగిజ్ఞానాద్యుద్బోధకత్వమాత్రమ్, “ఆత్మాత్మీయభరం సర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేః పదే” ౧౯ “స్వామ్యుపాయ ఉపేయశ్చ స్వరూపావిసమర్థనే ప్రథితః ప్రతిసమ్బన్ధీ శ్రీమాన్ నిగమచక్షుషా” ౨౦ ‘ఉభయాధిష్ఠానం చైకం శేషిత్వమ్” ౨౧ ఇతి. అస్మాకం ప్రతిసమ్బన్ధిత్వమాగ్నౌ వైష్ణవానిష్టవాత్రశేషిత్వం

౧|| రా-అ-౩౧-౨. ౨|| రా-అ-౩౦ ౪౨. ౩|| ౪|| రా-అ-౩౧-౧ ౫|| రా-అ-౩౧-౩. ౬|| ౭|| రా-ఆర.౧౫-౫.
౮|| రా-ఆర-౧౫-౪. ౯|| ధా-క్రియా. ౧౦|| ధా- ౧౧|| ౧౨|| రా-సు-౨౭-౫౮ ౧౩|| రా- ౧౪|| ౧౫||
౧౬|| ౧౭|| ౧౮|| గీ-౧౮-౬౬. ౧౯|| ౨౦|| ౨౧|| ¶ స్తబకోదధిమ్-౧-౪.

వ్యా. — "ఏవముక్తస్తు రామేణ లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః । సీతాసమక్షం కాకుత్స్థ మిదం వచన మబ్రవీత్ ॥ పరవానస్మి కాకుత్స్థ త్వయి వర్షశతం స్థితే । స్వయన్తు రుచిరే దేశే క్రియతామితి మాం వద"[1] ఎన్ఱు, అప్పడియే తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తై ప్పేచుకైక్కాక క్కై యఞ్జలియుమాయ్ నిన్ఱు, పేచుకిఱ అవళవిలుమ్ పిరాట్టియై పురుషకారమాక్కమున్నిట్టు తమ్మపేక్షితమ్ పెఱుకైయాలుమ్; ఆసురప్రకృతియాన జయన్తన్ కాకరూపత్తైక్కొణ్డు వన్దు జననిపక్కలిలే అకృత్యత్తిలే ప్రవృత్తనాక, "క్రీడతస్సరోషేణ వజ్రవక్త్రేణ భోగినా"[2] ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ అవనైమేలే శరత్తై విడ, త్రైలోక్యయుమ్ పుక్కు, "సపిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః"[3] ఎన్గిఱపడియే- ఎఙ్గుమ్ తిరిన్దిట్టు ఒరుపుకలిల్లామైయాలే పోక్కఱ్ఱు శరణమ్పుక్కు,

అ. — (ఏవముక్తస్త్విత్యాది, "సంయతాఞ్జలిః । సీతాసమక్షం కాకుత్స్థమబ్రవీత్" ఎన్ఱు; - "సంయతాఞ్జలిః సీతాసమక్షమ్" ఎన్ఱు, - పురుషకారవిషయక కాయిక ప్రపత్తియుమ్, "కాకుత్స్థమబ్రవీత్" ఎన్ఱు, - ఉపాయవిషయక వాచిక ప్రపత్తియుమ్ శొల్లిఱ్ఱు (పరవానస్మీత్యాది । "స్వయమ్ - రుచిరే దేశే" ఎన్ఱు, - రుచిరశబ్దార్థ ఘటకరుచిశబ్దత్తై చ్ఛయిలుమ్ దేశవిశేషనిర్ణయత్తిలుమ్ పెరుమాళుక్కు కర్తృత్వముమ్. తుశబ్దార్థావధారణత్తాలే - అవనిడైల్ తమక్కు కర్తృత్వగన్ధరాహిత్యముమాకిఱ అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్ ఇతైయిసైరుమాళుక్కు పేక్షితమ్ ఆకైయిలే. పెరుమాళుమ్, "అయం దేశస్సమశ్శ్రీమాన్ పుష్పితైస్తరుభిర్వృతః । ఇహాశ్రమపదం సౌమ్య యథావత్కర్తుమర్హసి"[4] ఎన్ఱు; "శ్రీమాన్" ఎన్ఱు, - స్వయమ్ రుచిరత్వత్తైయుమ్, "ఇహ" ఎన్ఱు, - దేశవిశేషత్తైయుమరుళిచ్చెయ్తతు; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తై యిత్యాది । "సంయతాఞ్జలిః" ఎన్గిఱతుక్కు "కాకుత్స్థమ్ - అబ్రవీత్" ఎన్గిఱవిడత్తిలు మన్వయమెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కైయుమఞ్జలియుమాయిత్యాది)

పూర్వోక్తరీత్యా పిరాట్టిక్కు ఉపాయతయావరణ మిల్లామైయాలుమ్, ఇత్తై ఉపాయతయా వరణమెన్నిల్ పురుషకారతయావరణమధ్యాహారిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డివరుకైయాలుమ్, ఇత్తై పురుషకారతయావరణమెన్నిల్ ఉపాయతయావరణమధ్యాహారిక్క వేణ్డవరుకైయాలుమ్, ఉభయాభ్యుపేతమాన పురుషకారత్వమే పిరాట్టిక్కు ప్రామాణికమాకైయాలుమ్, పురుషకారతయావరణమే సిద్ధముమ్. "సీతాసమక్షమ్" ఎన్గిఱవిడత్తిల్ వివక్షితమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ పురుషకారమాక్క మున్నిట్టు ఎన్ఱు, పూర్వవాచిక ప్రపత్తియమ్, ఉత్తరత్ర "సంయతాఞ్జలిః" ఎన్ఱు, - కాయికప్రపత్తియుమాకిఱ వివక్షైసాధారణమాక సిద్ధిక్కిఱార్ (మున్నిట్టు) వినానుగమనత్తుక్కుమ్ స్వాతన్త్ర్యగన్ధరహితమాన పారతన్త్ర్యత్తుక్కుమ్ సాధారణప్రదేశమ్ తమ్మపేక్షితమితి.

(ఆసురప్రకృతియానవిత్యాది ఆసురస్యేయమాసురీ. సా ప్రకృతిః-స్వభావఃయస్య సః. "విష్ణుభక్తిపరో దేవో విపరీతస్తథాసురః"[5] ఎన్గిఱపడియే - భగవద్భాగవత విషయత్తిలే అసహ్యాపచార హేతుతమోగుణ ప్రాచుర్యమాకిఱ స్వభావత్తై యుడైయన ఎన్ఱపడి. దేవనాన అవనై ఆసుర ప్రకృతియాక్కైక్కు హేతు- అసురనాన పులోమావుక్కు దౌహిత్రనాకై. "ఏతస్మిన్నన్తరే వీరః పులోమా నామ వీర్యవాన్ । దైతేయస్తేన సజ్జహ్రే శచీ పుత్రోపవాహితః ॥ మాతామహాయ తస్తస్య పౌలోమీ యేన సా శచీ" ఎన్ఱు, ఉత్తర శ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లక్కడవతిఱే. "విరోచన విరుద్ధోపి ప్రహ్లాదః ప్రకృతిం స్మరన్ । త్రైలోక్యక్రమమాణస్య పాదామ్భోజం రురోధ హ"[6] ఎన్ఱు, వామనపురాణత్తిలుమ్ శొల్లుకిఱపడియే- ప్రకృతియాననది ప్రహ్లాదనైయు మత్తిరిడప్పణ్ణినాల్, జయన్తనుక్కు చ్చొల్లవేణ్డావిఱే ఎన్ఱు తోఱ్ఱ, (ఆసురప్రకృతియాన) ఎన్ఱు, ప్రకృతిశబ్దప్రయోగమ్ పణ్ణిఱ్ఱైన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. జయన్తనానవనిత్యాది, "సద్దృష్ట్వా జానకీం తత్ర కన్దర్పశరపీడితః । విదదార నఖైస్తీక్ష్ణైః పీనోన్నత పయోధరా"[7] ఎన్ఱు, శెప్పఱ్ఱ (జననిపక్కలిలే అకృత్యప్రవృత్తనాకవెన్ఱతు) "ప్రాణేభ్యః పరిరక్షితః"[8] ఎన్ఱత్తైయుట్కొణ్డు (త్రైలోక్యయుమ్ పుక్కాక వెన్ఱతు.) "సపిత్రా చ" ఇత్యాది, "త్రీన్ లోకాన్" ఎన్గిఱ అర్థమ్ (ఎఙ్గుమితి. "సంపరిక్రమ్య" ఎన్గిఱ సోపసర్గద్య యథార్థమ్ తుల్తి తిరిన్ద విడత్తిలుమితి.) "పరిత్యక్తః" ఎన్గిఱ అర్థమ్ (ఒరు పుకలిల్లామైయాలేయితి.) "తమేవ శరణం గతః" ఎన్ఱ అర్థమ్ పోక్కఱ్ఱు శరణమ్ పుక్కవెన్ఱతు.

మీ. — మిథునస్యేతి ప్రసిద్ధమ్ "ఆత్మేతి తూపగచ్ఛన్తి"[9] "స్వాభావికో ఽస్య సమ్బన్ధః పుంసో యః పరమాత్మనా । తస్యైవ బోధో న్యాసాఖ్యః ప్రథమం యాత్యుపాయతామ్"[10] ఇత్యాదిషు సామాన్యతో మోక్షసాధనజ్ఞానమాత్రస్య శేషత్వానుసన్ధానరూపత్వమ్, న్యాసస్య చ విశేషతః తథాత్వఞ్చావగతమ్; తతః ప్రపత్తేశ్శేషత్వానుసన్ధానరూపత్వాత్, శేషత్వస్య మిథునప్రతియోగికత్వాచ్చ, మిథునస్యాభిగమ్యత్వే నాత్ర హవిః ప్రతిపత్యస్యాస్థిత్వమ్, ఆత్మీయ కర్తృత్వం

౧॥ రా-అర-౧౫-౬. ౨॥ రా-సు-౩౮-౬. ౩॥ రా-సు-౩౮-౩౩ ౪॥ రా-అర-౧౫-౧౦. ౫॥ వి-ధ-౧౦౮-౭. ౬॥ ఉ-రా-

౭॥ వామనే- ౮॥ రా-సు-౩౮-౩౭. ౯॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౩. ౧౦॥

వ్యా॰— “ సతంనిపతితంభూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్। వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్”౧ ఎన్నుమ్ “ పురతఃపతితన్దేవీ ధరణ్యాంవాయసంతదా। తచ్ఛిరఃపాదయోస్తస్య యోజయామాస జానకీ॥ తముత్థాప్య కరేణాథకృపాపీయూషసాగరః। రరక్ష రామోగుణవాన్ వాయసందయయైక్షత”౨ ఎన్నుమ్,

అ.— సతంనిపతితమిత్యాది) పురతఃపతితమిత్యాది.) అత్ర, “జయన్తః కాముకతయా సమాగతః ఇతి న రామాయణోక్తమ్. ‘న చాప్యగ్రే పరమన్నాద్యభక్ష్యాన్ బలిభోజనః। భక్ష్యగృధ్నేన కాకేన రాక్షసత్వం స్తనాన్తరే ౩ ఇత్యాదిమాత్రవచనాత్. అతో వాలివధ సావిత్రజన్మాప్రబలః కశ్చిద్వాయసః. ‘మత్కృతే కాకమాత్రే తు బ్రహ్మాస్త్రం సముదీరితమ్’౪ ఇతి చోక్తమ్” ఎన్ను శిలర్ పక్షమ్. అతిల్, పుత్రః కిల సశక్రస్య ‘౫ ఎన్ను, ఆరామాయణవచనత్తిలుణ్డాన జయన్తవాచ్యన్యతిరస్కారత్తుక్కు, అపూర్వపుత్రనో వెన్నిల్ విశేషాకాఙ్క్షైయిల్ అపూర్వకల్పనావిరహేణ గృహీతమాన పురాణవచనసమర్పితజయన్తరూపవిశేషత్తై శమిప్పిక్కైయాలే, సామాన్యవిశేషన్యాయత్తాలేయుమ్ సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయత్తాలేయుమ్ జయన్తః కాకరూపేణవన్దాన్ ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్. పాద్మోత్తరత్తిలే దివ్యాష్టోత్తరశతనామవిషయవ్యాఖ్యానత్తిలే, “జయన్తత్రాణవరదః”౬ ఎన్ను, కాకత్వేన కాకరూపేణవన్దాన్ ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్. పాద్మోత్తరత్తిలే ... వృత్తాన్తస్థానత్తిలే శొల్లుకైయాలే కాకజయన్తనెన్నుమిడమ్ లబ్ధమ్. పూర్వవాసిష్ఠత్తిల్ హనుమద్వాక్యత్తిలుమ్ “వాయసో భూజ్జయన్తస్స ఇన్ద్రాణీయమజీజనత్। తత్ర హేతుం ప్రవక్ష్యామి శ్రుణు భద్రే మయోదితమ్॥ పురా మరుత్వాన్ దేవేశో గౌతమస్య ప్రియాం సతీమ్। అహల్యాం కామయన్ మోహాన్నిశీథే వాయసోఽరటత్”౭ ఎన్ను తుడఙ్గి విస్తరేణ శొల్లి. ‘ఇన్ద్రస్య వాయసత్వఞ్చ జయన్తే ప్రత్యపాదయన్। అహ్నాహి పుత్రస్సర్వేషామితి స్వాం నాథమిచ్ఛవః। ప్రసాద్య గౌతమం తేన వాయసత్వస్య చావధిమ్। రామాస్త్రస్పర్శమమరాః కారయామాసురీశ్వరాః॥ జయన్తః కాకరూపేణ విచరన్ భువనే చిరమ్। వనే రాఘవసింహస్య కోపం జనయితుమ్”౭ ఇత్యాది విస్తరేణ శొల్లి, “అతో రామమహాస్త్రేణ జయన్తో భయవిద్రుతః। తేనానుద్రవతా భద్రే ద్రావితో నైవ మారితః”౭ ఎన్ను తలైక్కట్టుకైయాలే, కాకజయన్తనెన్నుమిడమ్ స్ఫుటమ్. “కస్మాద్యో మాం హరేత్వత్తః క్షమసే తం మహీపతే”౭ ఎన్ని, ఆవాక్యశేషస్వారస్యత్తాలే-ఏకదేశక్షతికరణరూప స్వల్పాపరాధత్తుక్కు త్తనై శెయ్తాల్, ధర్మియైయే అపహరిత్తమహత్తరాపరాధత్తై ప్పొఱుత్తిరుక్కైయన్నైప్ప, ‘మత్కృతే కాకమాత్రే తు బ్రహ్మాస్త్రం సముదీరితమ్”౮ ఎన్ని, అతుక్కర్థమ్. “కాకమాత్రే” ఎన్ని, అతుక్కు భూయిష్ఠాపరాధ ప్రదర్శకవాక్యశేషానుసారత్తాలే ధర్మియైయపహరియాతే, ఏకదేశక్షతిపణ్ణినవనెన్ఱిడత్తిలెన్నపడి. జయన్తనాకిలుమ్ కాకశరీరత్తైక్కొణ్డపోతే కాకమేయాకైయిత్తే; “తమహం లోష్టముద్యమ్య వారయామిస్మవాయసమ్”౯ ఎన్ను, కాకాన్తరత్తైప్పోలే లోష్టత్తాలే నారితమాయ్ ఎన్ఱైన్దిరున్దతు. ఇప్పక్షత్తిలూనవెన్నాలే లోష్టత్తాలే యఱియుణ్డమకైయుమ్బగి దుర్బలమాన వాయసవిషయత్తిల్ బ్రహ్మాస్త్రత్తై ప్రయోగిక్కై రాక్షసవిషయత్తిలే పోలు త్తిరుప్పతెన్నెన్నుమామ్.

ఇ-అ.— సతం, ఎన్ఱ అతుక్కర్థమ్ - సర్వశరణ్యనాన పెరుమాళ్ భూమియిలే శరణమ్బుక్క వధార్హనాన కాకత్తైక్కృపైయాలే రక్షిత్తరుళినారెన్ఱు, ఇన్ఱు, కృపై ఎన్ని, అతు - కృపాజనకైయాన పిరాట్టియైచ్చొల్లిక్కిఱతు. (పురతః) ఎన్ని, అతుక్కర్థమ్ - భూమియిలే విఴున్దకాకత్తైక్కణ్డు అతిఱ్ఱలైయై అవర్ తిరువడిగళిలే మాట్టినారెన్ఱు. (తముత్థాప్య) ఎన్ని, అతుక్కర్థమ్ - కృపామృతసముద్రమాయ్ గుణవానాయిరుక్కిఱ పెరుమాళ్ అవనై త్తిరుక్కైయాలే యెడుత్తు రక్షిత్తుదయైయాలే పార్త్తారెన్ఱు.

మీ.— తత్ఫలభూతేష్టప్రాపకత్వమ్, ప్రత్యనిష్టనివర్తకత్వఞ్చ భగవతస్తుల్యమేవాభ్యుపగన్తవ్యమ్. ఏవం లక్ష్మ్యాః భగవతస్తుల్యోపాయత్వస్య విశేషప్రమాణసిద్ధతయా భరన్యాసకారకత్వసఙ్కల్పాశ్రయత్వం వక్తవ్యమ్; సఙ్కల్పశ్చ “క్షమిష్యామి త్వన్తమ్”౧౦ ఇత్యేవంరూపః. సచ పూర్వం లక్ష్మ్యాః కాలుష్యం వినా న సమ్భవతీతీశ్వర ఏవ కాలుష్యం తావత్ సిద్ధమ్. అతఏవ, “స్వస్తి శ్రీర్దిశతాదశేష జగతాం సర్గోపసర్గస్థితీః స్వర్గం దుర్గతిమాపవర్గికపదం సర్వఞ్చ కుర్వన్ హరిః। యస్యా వీక్ష్యముఖం తదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేఽఖిలమ్”౧౦ ఇత్యత్ర ద్రుగ్గతి ప్రదానేఽపి లక్ష్మ్యాః కర్తృత్వం శ్రూయతే. తతశ్చ నాథాజ్ఞాతిలఙ్ఘనేన క్రుద్ధాయాః భరసమర్పణ పూర్వభావిసమాశ్రయణ ఘటకత్వం సిద్ధ్యతి, అన్యథాఽన్యోన్యాశ్రయాత్- ప్రథమం భరసమర్పణేన నాథాజ్ఞాతిలఙ్ఘనేన క్రుద్ధాయాః భరసమర్పణ... అతః, లక్ష్మ్యాః స్వయం కలుషతయా విముఖేశ్వరవశీకరణమ్, విముఖచేలుష్యనివృత్తిః, తన్నివృత్త్యా ఘటకత్వస్య సిద్ధ్యా భరసమర్పణసిద్ధిరితి అతః, లక్ష్మ్యాః స్వయం కలుషతయా విముఖేశ్వరవశీకరణమ్, విముఖచేలుష్యనివృత్తిః, తన్నివృత్త్యా ఘటకత్వస్య సిద్ధ్యా భరసమర్పణసిద్ధిరితి. అతః ఉపాయత్వవచనైః పురుషకారవచనానాం బాధాత్ న తన్నిష్ఠోపాయత్వసిద్ధిః. నచ, పురుషవశీకరణఞ్చాసఙ్గతమితి ఘటకత్వమనుపపన్నమ్. అతః ఉపాయత్వవచనైః పురుషకారవచనానాం బాధాత్ న తన్నిష్ఠోపాయత్వసిద్ధిః. సావకాశనిరవకాశయోః “నిరవకాశం బలీయః” ఇత్యుపాయత్వవచనానాం పురుషకారవచనైరేవ ఉపాయత్వవచనానాం బాధః కిన్న స్యాదితి వాచ్యమ్

౧॥ రా-సు-౩౮-౩౪. ౨॥ ౩॥ ౪॥ రా-సు-౩౮-౩౫. ౫॥ రా-సు-౩౮-౨౮. ౬॥ పాద్మే- ౭॥ పూర్వవాసిష్ఠే- ౮॥ రా-సు-౩౮-౧౫. ౯॥ ౧౦॥ శ్రీస్తవే-

వ్యా.—శ్రీరామాయణ పాద్మపురాణఙ్గళిల్ శొల్లుగిఱపడియే, ఇవళ్ పురుషకారమాగ ప్పెరుమాళ్ రక్షిక్కైయాలుమ్;

అ.— 'ప్రబలఃకశ్చిద్వాయసః'[౧]ఎన్నాప్పోలే ఇన్దకాకత్తుక్కు ప్రాకృతకాకఙ్గళైప్పఱ్ఱ వైలక్షణ్యమిష్టమాకైయాలే, మాత్రపదత్తాలే అన్యప్రబలత్వత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కక్కూడామైయాలే, భక్ష్యాపహారమే వ్యవచ్ఛేద్యమెన్నవేణుమ్; అక్కైయాల్, "కాకమాత్రే" ఎన్గిఱ మాత్రశబ్ద మన్యథాసిద్ధమాకైయాలుమ్, "విజ్ఞానఘనఏవ"[౨] ఎన్గిఱ ఏవకారమ్పోలే అవధారణవాచియాకైయాలేవాక్యాన్తరశేషభూతమాయ్ స్వతన్త్రవాక్యాన్తర సిద్ధార్థబాధకమాగ మాట్టామైయాలుమ్. పురాణాన్తరకణ్ఠోక్త జయన్తపర్యవసాన విరోధియాకాదు. "నఖాగ్రైః క్రూరైస్తేభీరురాత్ఱశ్చస్తనాన్తరే"[౩] ఎన్ఱు, - నఖరూపకరణ సామర్థ్యత్తాలుమ్ స్తనరూపాధికరణ సామర్థ్యత్తాలుమ్ రదనశబ్దితవిలేఖన రూపక్రియాసామర్థ్యత్తాలుమ్ రామాయణత్తిలేవ్యఞ్జితమాయ్, "కన్దర్పశరపీడితః। విరరాదనమైః స్త్రీషు పీనోన్నతపయోధరా"[౪] ఎన్ఱు, పాద్మపురాణత్తిలే కణ్ఠోక్తమాన కాముకత్వముమ్, "భర్తాఙ్కే... భక్షగృధ్నేన"[౫] ఎన్ఱు, రామాయణత్తిలే కణ్ఠోక్తమాన భక్షగృధ్నుత్వముమ్ జయన్తస్వప్రయుక్తవాసనైయాలుమ్ కాకశరీరసమ్బన్ధనిబన్ధనవాసనైయాలుమ్ జాతిస్మరన్యాయేన ఏకత్ర సంఘటనార్హమాకైయాలుమ్, కాకమపూర్వపుత్రః ఎన్ఱు, అన్యత్ర శొల్లియిరామైయాలుమ్, ఇన్దక్కాత్తైక్కల్పిక్కిల్ కల్పనాగౌరవమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, కిలశబ్దస్వారస్యత్తాలుమ్, "ఇన్ద్రియపుత్రిణే"[౬] ఎన్గిఱ, అవిడత్తిల్ పుత్రశబ్దమ్ జయన్తపరమాగ క్కాణ్డపడియాలుమ్, ప్రయోగరత్నావలీపద్ధతి ఎన్గిఱ గ్రన్థత్తిప్పడి భగవచ్ఛాస్త్ర ప్రామాణ్యప్రవర్తనత్తాలే అస్తగాన భోజరాజనుమ్ "బ్రహ్మాస్త్రవిత్రస్తజయన్తకాక కథామభిజ్ఞాప్య"[౭] ఎన్ఱు, ప్రబన్ధిత్తపడియాలుమ్, జయన్తన్ కాముకతయా కాక రూపేణవన్దాన్ ఎన్ఱు, సిద్ధమెన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్పన్ శియరుళిచ్చెయ్దిఱార్ (రామాయణపాద్మ పురాణఙ్గళిల్ శొల్లుగిఱపడియేయితి.) "జయన్తత్రాసవరదః"[౮] ఎన్గిఱ పాద్మపురాణ వచనమిఙ్గే,వివక్షితమ్. ఇఙ్గే, (రామాయణపాద్మపురాణ) ఎన్గిఱ,అపూర్వాపరనిర్దేశత్తాలే - భాగపశున్యాయవిషయత్వముమ్, సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయ విషయత్వముమ్ సూచితమ్; తుల్యవదేకక్రియాన్వయిత్వ బోధకమాన ద్వన్ద్వ నిర్దేశత్తాలే - అవిరోధేనసంఘటనార్హత్వముమ్ వ్యఞ్జితమ్

మీ —నిరవకాశత్వాత్, పురుషకారత్వవచనానాం సమాశ్రయణోత్తరకాలీన ఫలప్రదానసమయే తదపేక్షితగుణోద్బోధకత్వ వివక్షయా సావకాశత్వాత్, సమాశ్రయణఘటకత్వపరయత్కిఞ్చిద్విశేషవచనస్య* భూయసాన్యాయేన బాధితత్వసమ్భవాచ్చ. తస్మాత్ పురుషకారత్వస్యతదుపాయత్వవచన బాధితతయా తన్నిగ్రహేతుకత్వాసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే:- (సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషకారత్వం తోన్ఱుమ్) - సంశ్లేషవిశ్లేషయోరుభయోరపి పురుషకారత్వస్యైవసిద్ధేః, ఉక్తాన్తరాభావాచ్చ, పురుషకారత్వమేవదేవ్యాస్స్వరూపమ్, నోపాయత్వమిత్యర్థః. అయంభావః- యద్యప్యుపాయత్వ వచనానాంభగవత్తుల్యోపాయత్వపరత్వే పురుషకారత్వవచనానామ్ విరోధోఽస్తి; తథాపి, భగవత్తుల్యోపాయత్వంతద్వచనైః నవివక్షితమ్, కిన్తు, సాధ్యోపాయతుల్యోపాయత్వమ్. సాధ్యోపాయరహితస్థలే అత్యన్తాకిఞ్చనవిషయే లక్ష్మ్యాస్థితత్వమేవతస్యా ఉపాయత్వమ్. ఇదఞ్చోపాయత్వంనోపాసకవిషయమ్, ఉపాసనస్యైవతత్స్థానప్రవృత్తేః నాపి న్యాసవిషయమ్,న్యాసస్యాపితథాత్వాత్; యథా,భగవతస్సిద్ధోపాయత్వంసాధ్యోపాయద్వయరహితవిషయమ్,తథా లక్ష్మ్యాఅప్యుదాహృతప్రమాణసిద్ధముపాయత్వమపితదుభయరహితవిషయమ్. భగవదుపాయత్వంచేతనబుద్ధ్యాసాధ్యోపాయస్థానే నివేశితత్వమ్; లక్ష్మ్యాస్తథాత్వంస్వయమేవతత్స్థాననివిష్టత్వమితివైషమ్యమ్. తతశ్చ, భగవదుపాయత్వం విద్యావేద్యాకారః, నతథాశ్రియఉపాయత్వమిత్యుక్తంభవతి. ఏవఞ్చ ఉపాయాన్తరస్థాన నివిష్టత్వముపాయత్వమ్, అన్యస్యదుర్వచత్వాత్.

నచోభయోరపి తత్స్థాననివిష్టత్వే ప్రయోజనాభావః, లక్ష్మ్యాఃభక్తివదుపాయాన్తర స్థానేస్థిత్వా ఫలప్రదత్వాపయిక ప్రసాదజనకత్వాత్. నచైవంసతిభగవదుపాయత్వాసిద్ధిః, అన్యత్రేవఫలప్రదత్వ మాత్రంస్యాదితివాచ్యమ్. భగవదుపాయత్వస్య సాధ్యోపాయాన్తరనిరపేక్షత్వేపి ఉపాయభావే పురుషకారసమ్బన్ధ సాపేక్షతాఽవశ్యంవర్తతే. తత్సంబన్ధస్యాచార్య సమ్బన్ధత్వాత్; ఆచార్యసమ్బన్ధః పురుషకారసమ్బన్ధశ్చనార్థాన్తరమ్, కిన్త్వేకమేవ. అతః, కార్యదశాయాంభగవత ఉపాయకృత్యేస్వత ఏవప్రవృత్తత్వేపి, పురుషకారభూతలక్ష్మీసమ్బన్ధ ప్రతిసన్ధానం

౧॥ ౨॥ బృ-ఉ-౪-౪-౧౨. ౩॥ ౪॥ పాద్మే. ౫॥ రా-సు-౩౮-౧౮. ౬॥

౭॥ చంపురామాయణే-సు-౮॥

28-1-86.

వ్యా.—విశ్లేషదశైయిలే "ఇహసన్తోనవాసన్తిసతోవానానువర్తసే।తథాహివిపరీతా తేబుద్ధిరాచారవర్జితా"౧ ఇత్యాదియాలే, విపరీతబుద్ధియాన రావణనై ప్పెరుమాళ్ తిరువడిక్కళిలే శేర్కైక్కుక్ విరక్షుపార్కైక్కియాలుమ్; రావణవధానన్తరమ్ రాక్షసిక్కళై చిత్రవధమ్ పణ్ణువతాక ఉద్యుక్తనాయ్ నిన్ఱ తిరువడియైక్కుఱిత్తు, "పాపానాంవాశుభానాంవా వధార్హాణాంప్లవఙ్గమ। కార్యంకరుణమార్యేణనకశ్చిన్నాపరాధ్యతి"౨ ఎన్ఱు, అవనిరఙ్గత్తక్క వార్తైకళైచ్చొల్లి అవర్కళపరాధఙ్గళై ప్పొఱుప్పిక్కైక్కియాలుమ్; ఉభయదశైయిలున్ ఇవళ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱానిన్ఱతిఱే. తిరువడి, రాక్షసిక్కళైఅపరాధానుగుణమ్ దణ్డిక్కుమ్పడి కాట్టిత్తరవేణుమెన్ఱవళవిల్, పిరాట్టియవనుడనే మన్ఱాడిరక్షిత్తవిత్తనైయన్ఱో;-

అ—(ఇహసన్తఇత్యాది)తథా- నీ సదనువర్తనమ్ పణ్ణుక్కిఱలైయెన్ఱైక్కు సంవాదియాక వెన్ఱపడి. విపరీతబుద్ధియాన- జననిక్కళిలే కాముకత్వబుద్ధియుక్తనాన వెన్ఱపడి. "విరరాద"౩ ఎన్ఱు, ప్రవృత్తిపర్యన్త వివక్షైయాలే, (అకృత్యప్రవృత్తనాక [వ-౭౪. వ-౫] ఎన్ఱార్కళ్; ఇఙ్గే, నళకూబరాదిశాపప్రతి సన్ధానత్తాలే ప్రవృత్తిపర్యన్తమన్ఱిక్కే బుద్ధిమాత్రమెన్ఱు, "బుద్ధిరాచారవర్జితా"౧ ఎన్ఱాలెన్ఱు, (విపరీతబుద్ధియాన। ఎన్ఱారెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. విరక్షు- ఉపాయమ్ "తేనమైత్రీభవతుతే"౪ ఎన్ఱిఱశరణాగతియెన్ఱపడి.

(పాపానామిత్యాది) (పాపానామ్) తిరువడియభిప్రాయత్తాలే (శుభానామ్) సదానుగ్రహ సంపన్నైయాన తన్నభిప్రాయత్తాలే. వాశబ్దద్వయమ్ - మిథోవిరుద్ధపక్షద్వయ సూచకమ్. ఇరఙ్గత్తక్క- కృపోద్భావనార్హమాన వెన్ఱపడి. "యస్తారామస్యభవతీధర్మపత్నీయశస్వినీ"౫ ఎన్ఱు, తిరువడికొణ్డాడుకైయుమ్, అవర్కళై దణ్డియామైయుమ్ ఫలమ్ (పొఱుప్పిక్కైక్కియాలుమెన్ఱతు)

శజ్కిక్కిఱార్ (తిరువడియిత్యాదినా.) "యాభిస్త్వంతర్జితాపురా"౬ "విప్రియకారకాః"౭ "కృతకిల్బిషాః"౮ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ (అపరాధానుగుణమెన్ఱతు.) "యదిత్వమనుమన్యసే"౯ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ (కాట్టిత్తరవేణుమెన్ఱతు.)(మన్ఱాడి) "రాజసంశ్రయ"౧౦ ఇత్యాదినా-అవర్కళ్ పరాధీనైకళాయ్చ్చెయ్తార్కళెన్ఱుమ్, "భాగ్యవైషమ్య"౧౧ ఇత్యాదినా- అఘటన్నుడైయ భాగ్యహాన్యాదియాలేయెన్ఱుమ్, "మర్షయామీహదుర్బలా"౧౨ ఎన్ఱు, - తన్నుడైయ కారుణికత్వత్తై చ్చొల్లియుమ్, శాస్త్రవాసనైయిల్లాత ఋక్షవాక్యత్తై చ్చొల్లియుమ్, ఇరఙ్గావిడిలనార్యత్వత్తై వ్యఞ్జిప్పిత్తుమ్, అపరాధిత్వత్తినుడైయ సార్వత్రికత్వత్తైదృఢీకరిత్తుమ్, "లోకహింసావిహారాణామ్"౧౩ ఎన్ఱు,-జాతిప్రయుక్తకర్మమెన్ఱు, శొల్లియుమ్. ఇప్పడిబహుముఖమాక నిర్బన్ధిత్తెన్ఱపడి. (రక్షిత్తవిత్తనైయన్ఱోవితి) ఇత్తాల్ - అనిష్టనివర్తకత్వ రూపోపాయత్వమ్ ప్రసజ్గిత్తతెన్ఱు, శఙ్కాబీజమ్ వ్యఞ్జితమ్.

మీ.—ప్రవృత్త్యౌత్కట్య†జనకత్వేనోత్తమ్భకంభవతి యథా, పరిణతభక్తింద్రృష్ట్వాప్రసన్నోభవతిభగవాన్;తథా పూర్వంపురుషకారభూతలక్ష్మ్యవలోక్యప్రీతఃతన్ముఖోల్లాసనిద్ధ్యర్థంతదాశ్రితానాం కార్యంకరోతి. తదేవోచ్యతే, "సోపిదేవ్యాదాసస్తవేతివరదాస్మితవేక్షణీయః"౧౪ ఇతి. "గురురేవపరంబ్రహ్మగురురేవపరాగతిః"౧౫ ఇత్యాదిషూక్తం గురూపాయత్వమ్, ఉదాహృతవచనేషూక్తం‡పురుషకారోపాయత్వఞ్చాభిన్నమ్; ఏవమ్,ఉపాయత్వ పరవచనానాంభక్త్యాది తుల్యోపాయత్వపరత్వాత్, ఈశ్వరతుల్యోపాయత్వ తాత్పర్యాభావాచ్చ, పురుషకారత్వ విరోధాభావాత్,పూర్వాధికారస్థాపితం పురుషకారత్వంసుస్థితమ్.

నచ, "ఆత్మాత్మీయభరంసర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేఃపదే"౧౬ ఇత్యాదిప్రమాణైః, శ్రియోపిభరసమర్పణప్రతిసంబన్ధిత్వమ్, భరస్వీకర్తృత్వమ్, విష్ణోరివఫలప్రదత్వఞ్చ, అవగతమిత్యుపాయత్వ సామాన్యవచనానాముక్తవిశేషపర్యవసానయుక్తమితివాచ్యమ్. "ఉపాయేగృహరక్షిత్రోః"౧౭ ఇతిరక్షకత్వోపాయత్వయోః పరస్పరమర్థాన్తరత్వేన సామాన్యవిశేషభావాపన్నత్వాభావాత్, రక్షకత్వంఫలప్రదత్వమ్,ప్రతిపదవిహితోపాయస్థాననివిష్టత్వ ముపాయత్వమితి తయోరత్యన్తభేదాత్. తత్రాపి, దేవ్యారక్షకత్వమపి, నభగవత్తుల్యరక్షకత్వంప్రతిపాద్యతే. తథాత్వే, మాతృత్వప్రయుక్త సహజవాత్సల్యాదీనామ్, పత్నీత్వప్రయుక్త పారతన్త్ర్యాదీనాఞ్చ, గుణానాంనాశాపత్తేః. అతఏవోచ్యతే:- "యువత్వాదౌచ తుల్యేపి"౧౮ ఇత్యాది అతస్తత్రాపి,రక్షకత్వంనపతితుల్యమ్. అన్యత్ర,దేవతయోః స్వతన్త్రత్వేనస్వతన్త్రరక్షణేపిఅత్రవిశేషణత్వేనహావిరుద్దేశ్యత్వాద్విశేష్యతుల్యరక్షకత్వమనుపపన్నమ్;కిన్తు,విశేషణత్వానుగుణం తద్రక్షణోపయుక్తంతద్గుణోద్బోధకత్వమ్. శేషశేషిణోశ్శేషశేషీభావవత్ తత్పత్న్యోరపిశేషశేషీభావస్యోచితత్వాత్.యచ్చ, దుర్గతిప్రదానేపిలక్ష్మ్యాః ప్రయోజయితృత్వముక్తమ్. తన్న,తత్ర,లక్ష్మ్యాస్స్వపారతన్త్ర్యానను

౧॥ రా-సు-౨౧-౯. ౨॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౩॥ రా-సు-౩౮-౨౨. ౪॥ రా-సు-౨౧-౨౧. ౫॥ రా-యు-౧౧౬-౪౭ ౬॥ రా-యు-౧౧౬-౩౧. ౭॥ రా-యు-౧౧౬-౩౫. ౮॥ రా-యు-౧౧౬-౩౬. ౯॥ రా-యు-౧౧౬-౩౦. ౧౦॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౧౧॥ రా-యు-౧౧౬-౩౯. ౧౨॥ రా-యు-౧౧౬-౪౦. ౧౩॥ రా-యు-౧౧౬-౪౫. ౧౪॥ వ-స్త-౧౧౨. ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥ శ్రీ-ర-కో-౩౪. † జనకత్వేనాపేక్షితమిత్యుక్తంభవతి-౩. ‡పురుషకారత్వమ్ ఉపాయత్వఞ్చ-౩.

మూ.—౧౦. సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్; విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుమ్.

వ్యా.—"మాతర్మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తదైవార్ద్రాపరాధాస్త్వయా రక్షన్త్యా పవనాత్మజాల్లఘుతరా రామస్య గోష్ఠీ కృతా। కాకం తఞ్చ విభీషణం శరణమిత్యుక్తిక్షమౌ రక్షతః సా నస్సాన్ద్రమహాగసస్సుఖయతు క్షాన్తిస్తవాకస్మికీ"౧ ఎన్ఱు, పవనాత్మజఙ్ నిమిత్తమాక రక్షిత్తాళెన్ఱన్ఱో, భట్టరుమరుళిచ్చెయ్తతు. అవ్విడత్తిల్ పురుషీకరిత్తమైయెఙ్ఙనేయెన్నిల్; [౫ బలాత్కారత్తాలన్ఱిక్కే అనుసారత్తాలే అపరాధఙ్గళై ప్పొఱుప్పిక్కైయాలే పురుషకారత్వమెన్నిఱతు. "తిరువడి యైప్పొఱుప్పిక్కుమవళ్ తన్ శోల్ వళ్ళివరుమవనై ప్పొఱుప్పిక్కచ్చొల్లవేణ్డావితే"౨ ఎన్ఱు, తిరువడివిషయమాకవుమ్ పురుషీకరిత్తమై యరుళిచ్చెయ్తారితే ఇవర్ తామే; ఆకైయాల్ ఇరణ్డుదశైయిలుమివళ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱు మెన్నుమమాత్రత్తై చ్చొల్లుకిఱ వివ్వాక్యత్తిల్ ఇతువుమ్ కూట్టక్కడవతిల్లై.

ఇవ్వుభయదశైయిలుమివళ్ పురుషీకరిక్కుమ్ ప్రకారమెన్నెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧౦ (సంశ్లేషదశైయిలెన్ఱు తొడఙ్గి.) ఈశ్వరనై త్తిరుత్తుకైయావతు- అపరాధత్తైయేపార్త్తు "క్షిపామి"౩ "నక్షమామి"౪ ఎన్ఱిరుక్కుమిరుప్పైక్కులైత్తు, అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై; చేతననై త్తిరుత్తుకైయావతు- అకృత్యకరణాదిశీలనాయ్ భగవద్విముఖనాయ్ త్తిరికిఱ ఆకారత్తైక్కులైత్తు, ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై.

అ.—అతుక్కుసంవాదమ్ (మాతర్మైథిలీత్యాది.) "రక్షన్త్యాపవనాత్మజాత్"౧ ఎన్ఱతిలే నోక్కు. పరిహరిక్కిఱార్ (బలాత్కారత్తాలన్ఱిక్కే యిత్యాదినా;) ఎవ్విషయత్తిలే యాకవుమామ్, దణ్డధరనాక ప్రసక్తనుడైయ నిగ్రహాభిసన్ధియై అనునయత్తాలే శమిప్పిక్కై పురుషకారత్వమ్; ఇతువే, "భవేయం శరణం హి వః"౫ ఎన్ఱ అ శరణశబ్దత్తాలుమ్ "రక్షన్త్యాపవనాత్మజాత్"౧ ఎన్ఱ అరక్షతిధాతువాలుమ్ శొల్లప్పడుకిఱతెన్ఱపడి.

ఇవ్వర్థత్తిల్ గ్రన్థాన్తరస్థాచార్యసంవాదమ్ (తిరువడియైప్పొఱుప్పిక్కుమవళిత్యాది.) ఇతు, ముముక్షుప్పడివాక్యమ్.

(పురుషీకరిక్కుమ్ ప్రకారమితి) ఇత్తాల్ - పురుషకారశబ్దయౌగికత్వమ్ సూచితమ్,

(సంశ్లేషదశైయిలెన్ఱు, తొడఙ్గియిత్యాది) అపరాధత్తైయే పార్త్తు - గుణసమ్బన్ధాదికళై ప్పారాతే యెన్ఱు,అవధారణార్థమ్,

అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై - ఆశ్రయణత్తిలపరాధాభిసన్ధియిన్ఱిక్కే ఉపాయానపేక్షరక్షణ సఙ్కల్పచికీర్షైయుడైయనామ్పడి పణ్ణుకై.

(అకృత్యకరణాది) ఎన్ఱ అ ఆదిశబ్దత్తాలే-కృత్యాకరణమ్ వివక్షితమ్. భగవద్విముఖనాయ్-భగవద్విషయత్తిల్ ద్విష్టనాయ్. ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై-ఆశ్రయణచికీర్షైయుడైయనామ్పడి పణ్ణుకై.

ఇ-అ.—(మాతర్మైథిలి) ఎన్ఱ అతుక్కర్థమ్- మాతావే! మైథిలియే! అపరాధఙ్గళై ప్పణ్ణిన కైయులరాక్షసికళై పవనాత్మజన్ నిమిత్తమాక రక్షియానిఱ్క అప్పొళ్ళే, శరణమ్ పుక్కన్ద కాక విభీషణాదికళై రక్షిత్త పెరుమాళ్ గోష్ఠి అల్పమాక ప్పణ్ణప్పట్టతు; నెరుఙ్గిన వపరాధత్తైయుడైయ నమ్మై ఇప్పడి కొక్కత్తక్కనై సుఖిప్పిక్క వెన్ఱు, [౨౫

మీ.—గుణ్యైన అనుమన్తృత్వస్యోక్తత్వాత్, అతః కదాచిదపి లక్ష్మ్యాః కాలుష్యగన్ధాభావాత్ తదుపాయత్వం న భగవత్తుల్యఫలప్రదత్వమ్, న వా, భగవత్తుల్యోపాయత్వమితి తదుపాయత్వపరవచనానాం నసమాశ్రయణఘటకత్వ విరోధిత్వమితి.

సఙ్గ్రహః-ఉపాయత్వశ్రుతేర్లక్ష్మ్యా† స్తస్యకాలుష్యభావినః। తత్సూచకత్వాత్కాలుష్యే ఘటకత్వం న సిధ్యతి॥ ఇతి చేన్నాత్ర కథితముపాయత్వం హరేస్సమమ్। సాధ్యోపాయసమం తత్తు గురూపాయత్వమేవ చ॥ సమ్బన్ధం వీక్ష్య దేవ్యా మో యతో రక్షతి మాధవః। తస్మాత్తద్ప్రతిభటే ఘటకత్వే న హి క్షతిః. [౩౦

(ఇతి దేవ్యా ఉపాయత్వశోధనాధికారః-౯)

(౧౦. అథ, లక్ష్మ్యా గౌణోపాయత్వ నిషేధాధికారః.)

(సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్) - మాస్తు భగవత్తుల్యోపాయత్వం లక్ష్మ్యాః, స్వపారతన్త్ర్యానుగుణం విగ్రహగుణసదృశముపాయత్వన్తు స్యాదితి శఙ్కాయా సఙ్గతిః.

౧॥ శ్రీ-ర-కో-౫౦. ౨॥ ముముక్షుప్పడి-ద్వయమ్-౧౪. ౩॥ గీ-౧౬-౧౯. ౪॥ వరాహపురాణే. ౫॥ రా-సు-౫౮-౯౩. †తిస్యాః-౩.

వ్యా.—సంశ్లేషదశైయిల్ ఇవళైయప్పెరుమాళుక్కాక, ఈశ్వరవిషయత్తిలుమ్, విశ్లేషదశైయిల్, రాక్షసిక్కళుక్కాక త్తిరువడివిషయత్తిలుమ్ పురుషీకరిత్తమై, ఉభయదశైయిలుమ్ పురుషకారత్వద్యోతకముమ్ ఎన్ఱు, అమాత్రత్తుక్కు క్షూట్టిక్కొళ్ళలాయిరున్దతాకిలుమ్, ప్రాకరణికమాన వర్థమ్-

అ.—(సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్) ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్-ఇవళైయప్పెరుమాళైయుమ్ తిరువడియైయుమ్ నిదర్శిప్పిత్తువ్యాఖ్యానమ్పణ్ణినైత్తు; (సంశ్లేష [౧౫
దశైయిలీశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్) ఇత్యాదిక్కు - అవర్కళై వ్యావర్తిప్పిత్తు, సంసారిచేతనేశ్వర మాత్రవిషయత్వేనవ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణాతైయిలే హేతు వేతు? ఇవళైయప్పెరుమాళ్ విషయత్తిల్ పెరుమాళై త్తిరుత్తుకై యథాయోగ్యమ్కూడుమే, - విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుకైయుమ్ రావణనై త్తిరుత్తుకైయాకిలాప్పోలే రాక్షసిక్కళ్ విషయమాక త్తిరువడియై త్తిరుత్తుకైయుమామే ఎన్ఱు, అశఙ్కైక్కు; ఈశ్వరశబ్దనిర్దేశస్వారస్యముమ్ చేతనశబ్దత్తుక్కు క్షున్నత్వవ్యచేతనపరత్వేనవైరూప్యముమ్ కర్మపారతన్త్ర్య శబ్దస్వారస్యముమ్ తథావ్యాఖ్యానత్తిలే హేతువెన్ఱు, పరిహారత్తైయు ట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంశ్లేషదశైయి లివళైయప్పెరుమాళుక్కాకవిత్యాది.) కూట్టిక్కొళ్ళలాయిరున్దతాకిలుమెన్ఱత్తు - ఉదాహరణ [౧౦
మాకవ్యాఖ్యాతమాయిరున్ద తాకిలుమెన్ఱపడి. ప్రాకరణికమానవర్థమ్ - ఏతత్ప్రకరణ ప్రతిపిపాదయిషితమాన ప్రమేయమ్.

మీ.—సంశయస్తు,- లక్ష్మీఘటకత్వహేతుకత్వసిద్ధిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, లక్ష్మ్యాః భగవద్గుణాదిసదృశముపాయత్వమస్తి- ఉతనాస్తీతి. తదర్థమ్, మన్త్రే లక్ష్మ్యాః విశేషణత్వమ్, ఉతోపలక్షణత్వమితి. తదర్థమ్, విశేషణత్వేబాధకంనాస్తి- ఉతాస్తీతి. యదా, విశేషణత్వేబాధకంనాస్తి; తదా, లక్ష్మ్యాః గుణాన్తరవత్ విశేషణత్వాత్, తత్సదృశముపాయత్వమస్తీతి, తదుపాయత్వవత్ ఘటకత్వస్యాపిస హేతుకత్వ మితిపూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదా, లక్ష్మ్యాః విశేషణత్వేబాధకమస్తి; తదా, తస్యాః విశేషణత్వాసిద్ధేః, భగవద్గుణాదితుల్యముపాయత్వంనాస్తీతి, [౧౪
తద్దృష్టాన్తేనపురుషకారత్వ నిర్హేతుకత్వభఙ్గాయోగాత్, తన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు - మన్త్రే మతుప్ప్రత్యయేన భగవతః లక్ష్మీవైశిష్ట్యంప్రతిపాద్య, తద్విశిష్టస్య "శరణమ్"౧ ఇత్యుపాయత్వం ప్రతిపాద్యతే. నచ, అత్రలక్ష్మ్యుద్భావితగుణవిశిష్టస్యైవోపాయత్వాత్, లక్ష్మ్యా ఉపలక్షణత్వమాత్రమితివాచ్యమ్. ఉత్తరవాక్యేపి, తస్యా ఉపలక్షణత్వప్రసఙ్గేన ఉపేయత్వాభావప్రసఙ్గాత్. నచేష్టాపత్తిః, అపసిద్ధాన్తాత్. యది, మిథునశేషిత్వస్యప్రమాణసిద్ధత్వాత్, ఉత్తరవాక్యే శ్రియోవిశేషణత్వస్యస్వతః ప్రాప్తస్యబాధకాభావాచ్చ, నోపలక్షణత్వమ్. తర్హి, తదుపాయత్వస్యాపి ప్రమాణసిద్ధత్వాత్, తథాత్వేబాధకాభావాచ్చ, ఉపాయత్వమపి [౨౦
మిథుననిష్ఠమ్; అన్యథా, పూర్వోత్తరవాక్యయోః వైరూప్యాపత్తిః. నచ, పూర్వాధికారే ఉపాయత్వవచనానాం భక్తితుల్యోపాయత్వపరత్వం స్థాపితమితివాచ్యమ్. అత్ర, *శరణశబ్దేనభగవత్తుల్యోపాయత్వస్యోక్తత్వేన, తేషామస్మిన్విశేషేపర్యవసానాత్. నచ, తత్తుల్యోపాయత్వే మాతృత్వప్రయుక్తక్షమావాత్సల్యాదీనామ్, పత్నీత్వప్రయుక్త పారతన్త్ర్యాదీనామప్యభావప్రసఙ్గఇతి వాచ్యమ్. "మోక్షయిష్యామి"౨ ఇతిభరస్వీకారస్య ఈశ్వరనిగ్రహరూప "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి"౨ ఇత్యేవంరూపత్వాత్; విధూననప్రత్యర్థస్యరక్షాసఙ్కల్పస్య "భవగన్ తవ నిగ్రహశ్శాన్తోభవతు" ఇత్యేవంరూపత్వాచ్చ. స్వీకారరక్షాసఙ్కల్పయోః "క్షమిష్యామి" "శాన్తమ్" ఇత్యేవంరూపత్వేహివిరోధః? తతశ్చ, భరసమర్పణోద్దేశ్యత్వస్యమాతృత్వపత్నీత్వాద్యనుగుణ భరస్వీకారరక్షాసఙ్కల్పయోశ్చ సమ్భవేన, పారతన్త్ర్యాత్ గుణాదితుల్యమ్, స్వీకార సఙ్కల్పాశ్రయత్వాదీశ్వర తుల్యఞ్చోపాయత్వం సిద్ధ్యత్యేవ.

నచ, భగవదుపాయత్వస్య లక్ష్మ్యుపాయత్వసాపేక్షత్వే నిరపేక్షత్వభఙ్గఇతివాచ్యమ్. పురుషకారసాపేక్షత్వేపి, తత్సామ్యాత్. యది, స్వాఙ్గ‡సాపేక్షత్వమ్, నస్వాతన్త్ర్యభఞ్జకమ్. తదత్రాపితుల్యమ్. అతఏవోక్తమ్, "స్వాతన్త్ర్యమ్"౩ ఇతిశ్లోకే; అన్యథా, "అస్యాదేవ్యామనస్తస్మిన్ తస్యచాస్యాంప్రతిష్ఠితమ్। తేనేయంసచధర్మాత్మా ముహూర్తమపిజీవతి"౪ ఇత్యా¶ద్యనేకప్రమాణవిరోధః; "వ్యాపకావతిసంశ్లేషా దేకతత్వమివోదితౌ"౫ "గాఢోపగూఢానితే"౬ ఇత్యాదినోక్తసుశ్లిష్టవిశిష్టతత్వరూపత్వవిరోధః; ఉపలక్షణత్వేనపృథగ్భావేనిరూపకత్వభఙ్గేన, "తేనాకారం శ్రియంజ్ఞాత్వాజ్ఞాతవ్యోభగవాన్హరిః"౭ ఇత్యాదివిరోధశ్చ. లక్ష్మ్యా ఉపలక్షణత్వే గుణాదీనామపితథాత్వాపత్తిః, తేషాముపయోగసత్వాత్. విశేషణత్వే, తత్తద్వస్త్వనురూపోపయోగోవాచ్యః?. లక్ష్మీస్వరూపోపయోగశ్చ, "శృణాతినిఖిలాన్దోషాన్ శ్రాణాతిచగుణైర్జగత్"౮ ఇతిదర్శితః.

౧॥ ద్వయోపనిషది. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ శ్రీ-ర-కో-౩౧. ౪॥ రా-సు-౧౫-౫౨. ౫॥ ౬॥ చ-శ్లో-౪. ౭॥
౮॥ ‡ సాపేక్షకంనస్వాతన్త్ర్యభావవత్-౨౦. ¶ ఏకరస్యప్రమాణ-౩.

వ్యా.—సంసారిచేతననైయుమీశ్వరనైయుమ్ శేరవిడుక్కైయాకైయాలే, ఇవ్వాక్యత్తుక్కిప్పడియేయర్థమాకక్కడవతు.

ఆకైయాల్ ఈశ్వరనోడు తాఙ్కూడియిరుక్కుమ్ దశైయిల్, చేతననాశ్రయణోన్ముఖనాయ్ వన్దిరుక్క చ్చెయ్తే, పూర్వాపరాధత్తైప్పార్త్తు ఈశ్వరనఙ్గీకరియాతిరుక్కుమళవిల్, అవన్ స్వాతన్త్ర్యత్తైత్తవిర్త్తు కృపాదిగుణఙ్గళైక్కిళప్పియవనైయఙ్గీకరిక్కుమ్పడి యాక్కుకైయుమ్; పిరిన్దిరుక్కుమ్ దశైయిల్, ఈశ్వరనఙ్గీకారోన్ముఖనాయ్ వన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, ఇచ్చేతనన్ కర్మానుగుణమాక విముఖనాయిరుక్కుమళవిల్, ఇవన్ వైముఖ్యత్తైమాత్తి రుచియై విళైప్పిత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకైయుమ్, ఇవళిరణ్డుతలైయైయుమ్ - తిరుత్తుకైయావతు.

అ.—(సంసారిచేతననైయుమిత్యాది) ఇత్యుత్తాన్యీశ్వరచేతన కర్మపారతన్త్ర్యశబ్దఙ్గళినుడైయ స్వరససిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

(ఆకైయాలీశ్వరనోడిత్యాది) చికీర్షితకార్యవిరోధిదోషనివృత్తిపూర్వకతదనుగుణగుణాధానమ్- తిరుత్తుకైయాకైయాలే, ఈశ్వరసంసారిచేతనాన్యతరకర్తృకకర్మకాఙ్క్షికారాశ్రయణాన్యతరవిరోధిస్వాతన్త్ర్యవైముఖ్యాన్యతరనివర్తనపూర్వకతద్ధేతుకృపారుచ్యన్యతరోద్భావకత్వమ్-ఇరణ్డుతలైయైయుమ్తిరుత్తుకైయెన్ఱపడి. సంశ్లేషవిశ్లేషోభయదశానుగతపురుషకారతా ప్రకారానుగమార్థమ్ అన్యతరత్వనివేశమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—అతఏవ, "జగజ్జన్మస్థితిధ్వంసమహానన్దైకహేతవే"౧ ఇత్యాదిషు ప్రతిపన్నమోక్షప్రదత్వస్య భగవల్లక్షణత్వభఙ్గాభావశ్చ, భగవత్సఙ్కల్పస్య "ఘ్నన్తమ్" ఇతిరూపత్వాత్, ఏతత్సఙ్కల్పస్య "క్షమస్వ" ఇతిరూపత్వాచ్చ. తస్మాదేకశేషిత్వైకాభిప్రాయత్వ పరస్పరప్రావణ్యాతిశయస్వరూపాది సుశ్లిష్టాన్వయాద్య విరోధేనవిశేషణత్వమేవ పూర్వవాక్యేపివక్తవ్యమితి, లక్ష్మ్యా ఉపాయత్వసిద్ధిః. ఏవఞ్చ, ఉపాయభావస్య భరసమర్పణపూర్వకత్వేన సాపేక్షత్వాత్, పురుషకారభావోపి సాపేక్షః. ఏకాధికారిణం ప్రత్యేకత్రనిరపేక్షత్వమ్, అన్యత్రసాపేక్షత్వఞ్చ విరుద్ధమ్. శ్రియోనిరపేక్షత్వంస్వరూపఞ్చేత్. సర్వత్రతథాత్వమేవ. సాపేక్షత్వఞ్చేత్, తదేవసర్వత్రవాచ్యమ్, వస్తునోద్వైరూప్యాసంభవాత్ తస్మాత్ తదుపాయభావస్య సాపేక్షత్వాత్ పురుషకారభావోపి సాపేక్ష ఇతి, తన్నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిరితి. అతఏవోక్తంసారే - "భరన్యాసకారరహితం రక్షాసఙ్కల్పవర్జితమ్। గుణాధికమిహేష్టంహి శరణ్యస్యవిశేషణమ్॥ ఏకరస్యజుషోశ్శేషిదంపత్యోశ్శేషకర్మసు। విశేషణవిశేష్యత్వంబ్రతం కస్మాన్నరోచతే॥ ప్రతర్దనాదివిద్యాసువేద్యేపిపరమాత్మని। అచేతనవదిచ్ఛామశ్చేతనశ్చవిశేషణమ్॥ ఇత్థంప్రపత్తివిద్యాయాంతన్త్రస్మృత్యనుసారతః। విభుత్వాద్యగుణాద్యైశ్చవిశిష్టోవిషయోత్రనః॥ స్వామ్యుపాయ ఉపేయశ్చస్వరూపాదిసమర్పణే। ప్రథితఃప్రతిసంబన్ధీ శ్రీమాన్నిగమచక్షుషా" ౨ ఇతి.[౨౦

అత్రోచ్యతే:—(సంశ్లేషదశైయిలీశ్వరనైత్తిరుత్తుమ్) సంశ్లేషప్రతిపాదకోమతుప్ప్రత్యయః, పురుషకారత్వవిశిష్ట శ్రీసమ్బన్ధప్రతిపాదకః; నతూపాయత్వవిశిష్ట శ్రీసంబన్ధప్రతిపాదక ఇత్యర్థః.

అయంభావః :- నాత్ర, శరణశబ్దేనవిశేష్యఇవ విశేషణేప్యుపాయత్వ సంబన్ధో బోధ్యతే, తస్య శృణాతి శ్రావణాతీతి వ్యుత్పత్త్యా శ్రీశబ్దేనైవ బోధితత్వాత్. నహి, ప్రాప్తేఽర్థే పునర్విధానసంభవః. నచ. శ్రీశబ్దస్యరూఢ్యాలక్ష్మ్యుపస్థాపకత్వమాత్రమ్, అవయవార్థేనవివక్షితమితివాచ్యమ్. "శృణాతినిఖిలాన్ దోషాన్"3 ఇత్యాదినా, శ్రీశబ్దస్య అవయవార్థవ్యుత్పాదకశాస్త్రవైయర్థ్యాత్. తథావేద్యత్వాయఖలుశాస్త్రమవయవార్థవ్యుత్పత్తిం కరోతి?. నచ, తదేవాత్రశరణశబ్దేనానూద్యతఇతివాచ్యమ్. యతః ఏకేనైవశబ్దేనవిశేష్యాంశేవిధాయకత్వమ్, విశేషణాంశేఽనువాదకత్వఞ్చాశక్యమ్. అనువాదప్రయోజనఞ్చనపశ్యామః. నచైవమ్, †తేనైవాస్మదభిమతసిద్ధిశ్చేదిష్టాపత్తిరితివాచ్యమ్. శృణాతీత్యాదివ్యుత్పత్త్యవగతోపాయత్వమ్. కిమ్సద్వారకముతాద్వారక మిత్యాకాఙ్క్షాయామ్; తత్రైవ, శ్రీయతే శ్రయతే శృణోతిశ్రావయతీతి వ్యుత్పత్తిచతుష్టయేన పురుషకారత్వ ప్రతీత్యాతత్ప్రతీతముపాయత్వమర్థసామర్థ్యలిఙ్గేనసద్వారకమవగతమ్. తతశ్చ, శరణత్వంసద్వారకంరక్షకత్వఞ్చేత్ భవదభిమతమ్, తదోమితిబ్రూమః.

నను, సద్వారకరక్షకత్వస్య తత్రప్రతిపాదనేప్యత్ర శరణశబ్దేన అద్వారకరక్షకత్వంప్రతిపాద్యతఇతిచేత్. అత్రకిమ్, రక్షకత్వంవిధీయతఇత్యుచ్యతే; ఉతరక్షకత్వస్యాద్వారకత్వమ్; ఆహోస్విత్ విశిష్టమ్. నాద్యః, శ్రీశబ్దేనైవతద్విధేః. నద్వితీయః, అద్వారకశబ్దాభావాత్. శరణశబ్దస్యవిశేష్యే అద్వారక రక్షకత్వ విధాయకత్వమ్, విశేషణే అద్వారకత్వ మాత్రవిధాయకత్వఞ్చేతివిరమ్య వ్యాపారాపత్తేః. సద్వారకత్వస్యశ్రుత్యావగతత్వేన

౧॥ ఆగమప్రామాణ్యమఙ్గళశ్లోకమ్. ౨॥ రహ-సారే- 3॥ †తత్త్వటీకాయామ్-౨.

22-4-86.

మీ. —ఇద్-విరోధేన, అత్ర అద్వారకత్వవిధానానుపపత్తేశ్చ. సద్వారకత్వస్యోపక్రమావగతస్య ప్రాబల్యాత్,[1] ఉక్తదోషాదేవ నత్ర్పతీయోఽపి. కిఞ్చ, లక్ష్మ్యాస్సద్వారకోపాయత్వమద్వారకోపాయత్వఞ్చ విరుద్ధమ్ భార్యామేవ ద్వారేణాన్యథా సిద్ధత్వాచ్చ. న హ్యేకకార్యం ప్రతి, ఏకస్యాన్యథాసిద్ధత్వమ్, అనన్యథాసిద్ధత్వఞ్చ సమ్భవతి? వ్రీహిద్వారా శేషభూతస్య ప్రోక్షణస్య వ్రీహితుల్యం యాగశేషత్వం హి న సమ్భవతి?. ఏవమ్, శ్రీ-శబ్దే పురుషకారరక్షకత్వస్యావగతత్వాత్, అప్రాప్తం బ్రహ్మోపాయత్వమేవ శరణశబ్దో బోధయతి. ఏవమ్, పురుషకారత్వసద్వారక[2]రక్షకత్వవిశిష్టలక్ష్మీవైశిష్ట్యం ప్రత్యయేన బోధ్యమితి, విద్యాయాం తద్వేద్యత్వసమ్భవః. అతః న "అకారిణస్తు విజ్ఞానమ్"౧ ఇత్యాదివిరోధః. కిఞ్చ, నీలముత్పలమితివదత్ర లక్ష్మీసామానాధికరణ్యముపాయత్వస్య[3] శరణశబ్దేన బోధ్యత ఇతి. *శాఖాదివన్నతస్యాః బహిర్భావసిద్ధిః. బహిర్భూతస్యైవో[4]పలక్షణత్వే జగజ్జన్మాదేః బ్రహ్మలక్షణత్వాభావప్రసఙ్గః. తతశ్చ, "సుష్ఠు ప్లైకత్వ[5]స్యాపి న విరోధః కిఞ్చాత్ర గుణవిగ్రహసామానాధికరణ్యమాత్రముపాయత్వస్య బోధ్యమ్. నహి[6] దణ్డీగచ్ఛతీత్యత్ర గమనక్రియాయాః విశేషణవిశేష్యోభయాన్వయవత్, శరణశబ్దార్థోపాయత్వస్య విశేషణే ష్వప్యన్వయః; ఉపాయత్వస్య చేతనధర్మస్య అచేతనేష్వవస్థానాయోగాత్? ఉత్తరవాక్యే తూపేయత్వస్య విశేషణేష్వప్య[7]న్వయస్సమ్భవతి, తస్య చేతనాచేతనసాధారణ్యాత్. ఏవమ్, [౧౦ లక్ష్మీసామానాధికరణ్యమాత్రముపాయత్వస్య బోధ్యమ్. [8]తతో, విధేయాంశే చ, [9]గుణాదివత్, విశేషణత్వేనాపి విషయత్వేపి, న కమపి విరోధం పశ్యామః. నాప్యుపాయత్వాభావే, మోక్షప్రదత్వకర్మణి ఏకరస్యహానిః, పురుషకారత్వేన తత్రాన్వితత్వాత్; — అన్యథా, జగత్కారణత్వాదౌ గత్యభావప్రసఙ్గాత్.

కిఞ్చ, ఆశ్లేషవినాశయోః ఈశ్వరవిషయే "క్షమిష్యామి" ఇత్యేవం-రూపార్థకత్వమ్,[10] లక్ష్మీవిషయే "క్షమాయుక్తం కరోమి" ఇత్యర్థకత్వఞ్చ వాచ్యమ్; తన్న సమ్భవతి, విరమ్యవ్యాపారప్రసఙ్గాత్. ఏవమ్, విధూననశ్రుతేరపి "త్యాన్తమ్, క్షమస్వ" ఇత్యేవంరూపార్థద్వయబోధకత్వమ్, [౧౧ విరమ్యవ్యాపారం వినా న సమ్భవతి. అతః, భరస్వీకారరక్షాసఙ్కల్పాయోగాత్,[11] న భగవత్పారతన్త్ర్యస్య గుణోపాయత్వసిద్ధిః.

నచ, విద్యామాత్రస్య "ఆత్మేతి తూపగచ్ఛన్తి"౨ ఇతి శేషత్వజ్ఞానరూపత్వాత్, శేషత్వప్రతిసమ్బన్ధిత్వఞ్చ మిథునస్యేతి లక్ష్మ్యాః భరసమర్పణప్రతిసమ్బన్ధిత్వేసిద్ధే, తత్-స్వీ[12]కారరక్షాసఙ్కల్పావప్యాగతావితి వాచ్యమ్; శరణాగతివిద్యాయాం తాదర్థ్యవాచకశబ్దాభావేన, కేవలం భరస్వీకారప్రా[13]ర్థనేన శేషత్వానుసన్ధానాభావాత్. పఞ్చాఙ్గభరసమర్పణం నాత్ర ప్రతిపాద్యమితి హి ద్వితీయాధికారే ఉక్తమ్; సిద్ధాన్తే లక్ష్మ్యాః భక్తితుల్యోపాయత్వాఙ్గీకారే,[14] న తస్య శరణశబ్దార్థత్వేన వేద్యాకారత్వమ్; కిన్తు, పురుషకారత్వస్యైవ; శ్రీశబ్దేన శృణోతీత్యాదివ్యుత్పత్తిబోధ్యత్వేన తత్రైవ వేద్యత్వాత్. తతశ్చ, పురుషకారద్వారకముపాయత్వం శ్రీశబ్ద[15]వేద్యమిత్యుక్తం భవతి. ఏవమ్, లక్ష్మ్యాః పురుషకారత్వవ్యతిరేకేణోపాయత్వస్యాభావాత్, తత్త్వేన ఉపాయత్వస్య భరస్వీకారప్రార్థనా-పూర్వభావిత్వాచ్చ, ఉపాయత్వ దృష్టాన్తేన న పురుషకార[16]సాపేక్షత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహః:-మన్త్రే (శరణ)శబ్దో హి విశిష్టోపాయబోధకః। తస్మాద్గుణాదివల్లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వఞ్చ సిద్ధ్యతి॥ ఇతి చేత్తన్న. (శరణ)శబ్దేనోపాయతోచ్యతే। సా హి లక్ష్మ్యాః, ప్రాథమికే పదే ప్రాప్తాయతో భ[17]వేత్॥ రూఢిర్న శబ్ద[18]వ్యుత్పత్తిశాస్త్రం విఫలమాపతేత్। సాపి సద్వారకా ప్రోక్తా శ్రీయతేత్యాదిశక్తితః॥ అద్వా[19]రకా సా (శరణ)శబ్దే ప్రాప్తేతి[20] చేన్న తత్। ఉపక్రమవిరోధశ్చ వ్యాపావిరమాయతః॥ అతశ్ (శరణ)శబ్దేన విశేష్యోపాయతోచ్యతే। ఘటకత్వకృతోపాయభావాల్లక్ష్మీర్విశేషణమ్॥ శరణత్వస్య లక్ష్మ్యాం యది సమానాశ్రయతా యతః। సామానాధికరణ్యార్థో వేద్యా సాపి భవేత్తతః॥ ఆశ్లేషనాశశ్రుత్యర్థరక్షాసఙ్కల్పయోర్యతః। వైరూప్యం, నాత్ర శరణం లక్ష్మీః ప్రోక్తానపాయినీ॥ ఇతి.

(ఇతి లక్ష్మ్యాః గౌణోపాయత్వనిషేధాధికారః. ౧౦)

(౧౧. అథ, లక్ష్మీవిభుత్వభఙ్గాధికారః.)

(విశ్లేషదశైయిల్ చేతనస్సైత్తిరుత్తుమ్)-మాభూత్ వేద-శాస్త్రైర్లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వసిద్ధిః భగవచ్ఛాస్త్రైస్తు స్యాత్, ఇతి శఙ్కాయాసఙ్గతిః.

సంశయస్తు, పురుషకారే నిర్హేతుకత్వం నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, లక్ష్మ్యాః ఉపాయత్వమస్తి- ఉత నాస్తీతి. తదర్థమ్, సంసారో లక్ష్మీనిగ్రహఫలమ్- ఉత నేతి తదర్థమ్, లక్ష్మ్యాః అన్తః ప్రవిశ్య నియమనమస్తి- ఉత నాస్తీతి. తదర్థమ్, తత్స్వరూపం విభు- ఉత నేతి తదర్థమ్, లక్ష్మ్యాః ఈశ్వరతత్పర్యావపరాణి భగవచ్ఛాస్త్రవచనాని శ్రుతిబాధ్యాని న భవన్తి-ఉత భవన్తీతి. తదర్థమ్, తేషాం వైభవపరత్వం న సమ్భవతి ఉత సమ్భవతీతి. తదర్థమ్, వైభవపరత్వే నిదానం నాస్తి-ఉతాస్తీతి. యదా నాస్తి, తదా, వైభవపరత్వాభావేన నిరవకాశతయా శ్రుతిబాధాయోగాత్ లక్ష్మ్యాః ఈశ్వరతత్త్వేన విభుత్వాత్, అన్తర్నియన్తృత్వేన,[21] సంసారస్య తన్నిగ్రహరూపత్వాదుపాయత్వసమ్భవేన, తద్వదేవ తత్పురుషకారభావోఽపి సహేతుకః.

౧॥ ౨॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౩. * "శాఖా యాం చన్ద్రః- ఇత్యాదౌ ¶ భగవన్తం ప్రతి చేతన ప్రార్థనరూపేయం శ్రుతిః.

పా.—౧॥ ప్రబలత్వాత్. ౨॥ పురుషకారద్వారక ౩॥ ఉపాయత్వస్యాపి శరణ ౪॥ బహిర్భూతస్యో ౫॥ ఏకతత్త్వ ఇనతు ౬॥ విశేషణేష్వ అతో ౯॥ విధేయాంశేను ౧౦॥ రూపార్థత్వమ్. ౧౧॥ సంకల్పయోర్ ఆయోగాత్ ౧౨॥ సిద్ధే, స్వీ ౧౩॥ ప్రార్థనారూపతయా ౧౪॥ అఙ్గీకారేపి, ౧౫॥ శబ్దే ౧౬ త్వసాపేక్షత్వాత్ నిర్హేతుకత్వాసిద్ధిరితి. ౧౭॥ నచేత్ ౧౮॥ యోగస్వరూప ౧౯॥ సద్వార ౨౦॥ ప్రోక్తేతి ౨౧॥ త్వాత్.

మి.— యదా, వచనానాం వైభవవాదత్వేన నిదానమస్తి; తదా, భగవచ్ఛాస్త్రస్యాపి వైభవవాదత్వేన శ్రుతిబాధ్యత్వాత్ లక్ష్మ్యాః ఈశ్వరత్వాభావేన విభుత్వాసిద్ధ్యా, నియన్తృనియమనాభావేన సంసారస్య తన్నిగ్రహఫలత్వాభావాదుపాయత్వాసిద్ధిరితి, న తద్దృష్టాన్తేన పురుషకారత్వసహేతుకతాసిద్ధిరితి.

పూర్వపక్షస్తు:- మాభూత్ వేదశాస్త్రే లక్ష్మ్యా ఉపాయత్వసిద్ధిః భగవచ్ఛాస్త్రేషు౧ తత్ప్రసిద్ధిరవ్యాహతా చరమశ్లోకాదావివ భగవతః, స్వాతన్త్ర్యేణ లక్ష్మ్యా అపి మోక్షార్థం తత్సమాశ్రయణం౨ హి విహితమ్, మామేకాం దేవదేవస్య మహిషీం శరణం వ్రజేత్। సర్వకామప్రదాం రమ్యాం౫ సంసారార్ణవతారిణీమ్'' ౧ ఇత్యాదినా? నచ, సంసారస్య లక్ష్మీనిగ్రహరూపత్వాభావాత్ తదుపాయత్వాసమ్భవః, తత్స్వరూపస్య, విభుత్వేన సర్వనియన్తృత్వాత్. తథా చ వచనాని-''అనన్తనామధేయా చ శక్తిచక్రస్య నాయికా। జగచ్చరాచరమిదం విశ్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితా॥ త్వయైతద్విష్ణునా చామ్బ జగద్వ్యాప్తం చరాచరమ్'' ౨. 'లక్ష్మ్యా సమస్తం చిదచిత్స్వరూపం వ్యాప్తం దేశస్య తు సాపి సర్వమ్.' ౩ నచ జ్ఞానవ్యాప్త్యాఽన్యథాసిద్ధిరాశఙ్కనీయా, ''తథా లక్ష్మ్యాస్స్వరూపఞ్చ శృణు వక్ష్యే౪ సమాసతః। గుణతశ్చ స్వరూపేణ వ్యాప్తిస్సా ధారణీ మతా॥ యథా మయా జగద్వ్యాప్తం స్వరూపేణ స్వభావతః। తథా వ్యాప్తమిదం సర్వం నియన్త్రీ చ తథేశ్వరీ॥ మయా వ్యాప్తా తథా సాపి తయా వ్యాప్తోఽహమీశ్వరః। మమ తస్యాశ్చ నేశ! వైల౧౦క్షణ్యమిదం శృణు॥ మచ్ఛేషభూతా సర్వేషామీశ్వరీ వల్లభా మమ। తస్మాచ్చ జగతశ్చాహమీశ్వరో వేదవిశ్రుతః॥ తస్మాన్మమాపి శేషం హి విభూతిరుభయాత్మికా। ఇతి శ్రుతిశిరస్సిద్ధం మచ్ఛాస్త్రేష్వపి మానద॥ తథా భూమిశ్చ నీళా చ శేషభూతే మతే మమ। యథాత్మనాం తు సర్వేషాం జ్ఞానతో వ్యాప్తిరిష్యతే॥ స్వరూపతస్తు న తయోః వ్యాప్తిర్వేదాన్తపారగా''౪ ఇతి, విశేషవచనాత్. నచ, అత్రాన్తర్వ్యాప్తిర్న శ్రుతా, తదభావే నియమనాసిద్ధిః; ''నియన్త్రీ చ తథేశ్వరీ''౫ ఇతి, బాహ్యనియమనే వ్యుపపన్నమ్; ఇతి వాచ్యమ్; ''అన్తస్స్థితా సా సర్వేషాం భావానామితి నిశ్చయాత్''౬ ఇత్యాదిసత్త్వాత్.

నను చాన్తః ప్రవిశ్య నియమనం జగత్కారణత్వపూర్వకం వాచ్యమితి చేత్. ''తావిమావేకధైవోక్తౌ భేద్యభేదకభావతః। అపృథక్త్వేన శా౧౫స్త్రేషు జగద్ధేతుత[illegible]''౭ ఇత్యాదిసత్త్వాత్. నన్వేవమనుప్రవిశ్య నియన్తృత్వే పుంస్త్వాపత్తిః, ''ఉత్తమః పురుషస్త్వన్యః పరమాత్మేత్యుదాహృతః। యో లోకత్రయమావిశ్య బిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః''౮ ఇతి తల్లక్షణకథనాదితి చేన్న; లోకశబ్దస్య స్వవ్యతిరిక్తచేతనాచేతనపరత్వాత్, లక్ష్మీవిషయే ఈశ్వరస్య స్వవ్యతిరిక్తచేతనత్వేన తదనుప్రవేశాదేరభావాల్లక్షణాసిద్ధేః. నచ, విభుత్వే చిత్తత్త్వాన్తర్భావాత్, ఈశ్వరనియన్తృత్వాభావేన ఈశ్వరతత్త్వాభావాచ్చ, చతుర్థతత్త్వాపత్తిః; శేషత్వే సతి జ్ఞాతృత్వస్య చేతనలక్షణస్య సత్త్వేన, చేతనకోట్యన్తర్గతత్వాత్, జగత్కారణత్వాదినా ఈశ్వరకోట్యన్తర్గతత్వసమ్భవాచ్చ. నచ, విభుత్వే. సత్య-జ్ఞానాదేః బ్రహ్మలక్షణత్వానాపత్తిః; బ్రహ్మస్వరూపే అన్తర్వ్యాప్త్యనభ్యుపగ౨౦మేన, అనన్తత్వవిరహాత్. నచైవమవ్యాపకతాపత్తిః; బ్రహ్మస్వరూపస్య తద్గుణాదిష్వన్తర్వ్యాప్తిశూన్యత్వేపి,- విభుత్వవత్, అస్యా బ్రహ్మస్వరూపే అన్తర్వ్యాప్తిశూన్యత్వేపి, తదుపపత్తేః. నచ, కారణత్వనియన్తృత్వయోరభ్యుపగమే-''ఏకమేవాద్వితీయమ్''౯ ''క్షరాత్మానావీశతే దేవ ఏకః''౧౦ ఇత్యాదివిరోధ ఇతి వాచ్యమ్. వేదాన్తే, సద్బ్రహ్మదేవాదిశబ్దానాం లక్ష్మీవిశిష్టబ్రహ్మవాచకత్వాభావేపి, విశిష్టకారణత్వాదేస్తాత్పర్యగోచరతయా, తత్రత్యనిషేధవచనానాం లక్ష్మీవిశిష్టవ్యతిరిక్తనిషేధపరత్వాత్. అత ఏవోచ్యతే, ''తత్తద్గౌరవమాశ్రిత్య తన్త్రే వేదాన్తపారగైః। జగద్ధేతుతయా దేవావేకత్రైకావేవ దర్శితౌ''౧౧ ఇతి. ''ఇతి శ్రుతిశిరస్సిద్ధం మచ్ఛాస్త్రేష్వపి మానద''౧౨ ఇతి చ. అభియుక్తైరపి- ''నపృథగభిధత్తే శ్రుతిరపి''౧౩ ఇతి. ఏవమ్, వేదాన్తతాత్పర్యసిద్ధమేవ జగత్కారణత్వాది, భగచ్ఛాస్త్రే ఉపబృంహ్యతే. అతః, విభుత్వకారణత్వాన్తఃప్రవేశనియమనాదేః వేదాన్తతాత్పర్యసిద్ధస్య, ఆగమే ఉపబృంహితత్వాత్, సంసారస్య నియన్త్ర్యాః-లక్ష్మ్యా అపి నిగ్రహఫలత్వాత్ తదుపాయత్వసిద్ధిః. తస్మాత్, నిగ్రహశాన్త్యర్థం ప్రథమముపాయత్వేనాశ్రయణీయా; అనన్తరమ్, తత్పురుషకారేణ భగవానాశ్రయణీయ ఇతి.

అత్రోచ్యతే:—(విశ్లేషదశైయిల్ చేతననై త్తిరుత్తుమ్)- అత్ర, నిత్యానపాయిన్యాస్స్వతో విశ్లేషాసమ్భవాత్ తస్మిన్ సోపాధికే వక్తవ్యే, విగ్రహోపాధికో వా, వాచకోపాధికో వా విశ్లేషో భవతి. తత్ర, విగ్రహోపాధికః క్వాచిత్కః. న సార్వత్రిక ఇతి వాచకశబ్దప్రయుక్తో విశ్లేషోఽత్రాభిమతః. చేతనవశీకారే అస్యాః చేతనసజాతీయత్వస్యాభ్యర్హితోపాయత్వాత్ తద్వాచకశబ్దవాచ్యత్వముపాత్రాభిప్రేతమ్ సచ, ''మకారో నారశబ్దశ్చ''౧౪ ఇతి, ప్రియస్తద్వాచ్యత్వే. 'మాఙ్-మానే''౧౫ ఇతి ధాతోః, ''నృ-గతౌ''౧౬ ఇతి ధాతోశ్చ అణుత్వసిద్ధా, విభుత్వప్రతిపాదకస్మృతివచనాని విరోధాధికరణన్యాయేన బాధితానీత్యర్థః. నచ, మకార-నారశబ్దవాచ్యత్వాసిద్ధిః; మకారవాచ్యత్వాభావే లక్ష్మ్యాః భగవచ్ఛేషత్వాసిద్ధిప్రసఙ్గాత్; సమస్తశబ్దమూలప్రణవే తదసిద్ధౌ, సర్వత్ర తదసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. నారశబ్దవాచ్యత్వఞ్చ, ఆగమే నారశబ్దవ్యాఖ్యానేఽభిహితమ్, ''జ్ఞానాదయో గుణాః, రూపం లక్ష్మీస్తత్త్వానపాయినీ''౧౭ ఇతి. భాష్యకారైరపి, గద్యే, నారశబ్దార్థత్వేన, సాఽభిహితా. ''యోసౌ శ్రియశ్శ్రీః పరమా, తేన నారాయణస్స్మృతః''౧౮ ఇతి, హారీతస్మృతిశ్చ.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ గీ-౧౫-౧౭.
౯॥ ఛా-ఉ-౬-౨-౧. ౧౦॥ శ్వే-ఉ-౧-౧౦. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ధా-దినా-కౌ. ౧౨౫-౩.
౧౬॥ ధా-భ్వా-కౌ. ౧౨౨-౨౭. ౧౭॥ ౧౮॥ హారీతస్మృ-

పా.—౧॥ తు ౨॥ ణంచ ౩॥ రణీమ్. ౪॥ వక్ష్యే శృణు ౫॥ మమచ ౬॥ ఽహం ౭॥ కావివ ౮॥ ఉపధి. ౯॥ కారస్య ౧౦॥ న్యాయేన.

మీ.—ఏవమ్ అనణుత్వస్య[1] శ్రుతిబాధవత్ -సత్య-జ్ఞానాదివాక్య విరోధోऽప్యస్తి; లక్ష్మ్యా అప్యనన్తత్వే సర్వగతత్వస్వయోగాత్. నచ, తత్రవిశిష్టస్య లక్షణత్వం వివక్షితమితివాచ్యమ్; అణుత్వపర-మూలమన్త్రవిరోధాత్; సత్యాదిపదానాం ద్వివచనాన్తత్వాపత్తేశ్చ. నచ, సత్యాదిపదానాం వాక్యత్వేऽపి ఈశ్వరస్వరూపస్య సదృశలక్ష్మీ స్వరూపసంశ్లిష్టత్వాత్ అర్థసామర్థ్యేన సత్యాదీనాం లక్ష్మీస్వరూపలక్షణత్వ సిద్ధిరితివాచ్యమ్; ఉభయోస్తాదృశస్వరూపస్యాగమాత్సిద్ధౌ, అర్థసామర్థ్యాత్ వేదే పితత్తాత్పర్యకల్పనమ్; వేదస్యతత్తాత్పర్యాసిద్ధే, అవిరోధేన ఆగమస్య, తాదృశస్వరూపబోధకత్వమ్, ఇత్యన్యోన్యాశ్రయాత్: ప్రవృత్తినిమిత్తే సతి, శబ్దస్య తత్ర తాత్పర్యే చ సతి, వృత్త్యా బోధకత్వావిశేషాత్ అన్వయ్యత్వాత్: తద్విశేషణయోరంవ పదానాం ద్వివచనతాపత్తి: అతః, సత్యాదివాక్యానాం విశిష్టలక్షణత్వే తాత్పర్యాభావాత్, లక్ష్మీవిభుత్వవచనానాం తద్బాధోऽయుక్తః.

కిఞ్చ, స్వరూపవ్యాప్తిః, అన్తరపి[4] వివక్షితా? బహిరేవవా? నాద్యః, ఈశ్వరస్వరూపే అన్యస్వరూపాన్తరాభావాత్ నచేష్టాపత్తిః, పక్ష్యపరిమాణత్వేన, అనిత్యతాపత్తేః. నచేశ్వరస్వరూపస్య[5] స్వగుణవ్యాపకత్వాభావేऽపి తదుపపత్తివదత్రాపి సమ్భవః; తత్ర ద్రవ్యభూతగుణేష్వన్తర్వ్యాప్తేః సత్త్వేऽపి, వ్యాపకగుణైరేవ సగుణత్వసమ్భవాత్. నను, లక్ష్మీస్వరూపస్యేశ్వరస్య రూపాన్తర్గతత్వేऽపి[7] తత్రనియన్తృత్వం నాస్తీతి చేత్, న; అసఙ్కుచితజ్ఞాత్వత్త్వయుక్తస్య తదభావానుపపత్తేః; *తత్రాపినియన్తృత్వే, "నతస్యేశేకశ్చన"[8] ఇత్యాదివిరోధః. నద్వితీయః: అణుత్వశ్రుతివిరోధాత్; సంసారనిగ్రహఫలత్వానాపత్తేశ్చ, "ఏషఏవాసాధుకర్మ కారయతితంయమధోనినీషతి"[9] ఇత్యన్తర్యామిణో నిగ్రాహకత్వాత్. సర్వాన్తరత్వే నారాయణశబ్దవాచ్యత్వాచ స్యాదితి. తతశ్చ, ద్వయే శ్రీశబ్దద్వయస్య[9] వైయర్థ్యం స్యాత్, చరణానిత్యపిస్యాత్. విభుత్వేన నియన్తృతయా సర్వాత్మకత్వే[10] చేతనాచేతనవాచకసర్వశబ్దవాచ్యతా స్యాత్. సాచ "అర్థో విష్ణురియం వాణీ"[3] ఇతినిషిద్ధా; తథాత్వే సర్వశబ్దమూలభూతాకారవాచ్యతాऽపి స్యాత్.[11] నచేష్టాపత్తిః, తత్రార్థసంప్రదాయవిరోధాత్; "ఉకారేణోచ్యతే లక్ష్మీః"[4] ఇతివచనవిరోధశ్చ. (లోకత్రయ) శబ్దస్య ఈశ్వరాన్య త్రివిధచేతనాచేతనపరత్వాత్, నియన్తృత్వేన ధారకత్వే, పురుషోత్తమత్వాపత్తిశ్చ విభుత్వే, తత్త్వత్రయబహిర్భావశ్చ. ఏకదేశలక్షణస్యత్వేऽపి పూర్ణలక్షణబాధనాత్; లక్ష్మ్యాః వతత్త్వ[12] నియామకత్వాత్; శేషత్వాదీశ్వరత్వాభావవత్, అనణుత్వాచ్చేతనబహిర్భావాపత్తే[13] రావశ్యకత్వాత్, అన్యథా, "భోక్తా"[5] ఇత్యాదిశ్రుతివిరోధః. ఏవమ్, విభుత్వస్యానేకోపపత్తి ప్రమాణబాధితత్వాత్, తత్తత్పర[14] వచనాని వైభవపరాణి.

నచ, నీళాదివ్యావర్తనేనాత్ర తథోక్తౌ ప్రశంసా-నిదానం కిమపి వాచ్యమ్;, తన్నదృశ్యతే; ఇతివాచ్యమ్. ఈశ్వరస్వరూపవ్యాపకస్య లక్ష్మీధర్మభూతజ్ఞానస్య, భగవత్స్వరూపస్యేవ తద్గతజగత్కారణత్వసర్వాన్తరత్వ సర్వనియన్తృత్వాది సమస్తవైభవహేతుత్వాత్. వ్యాపకస్వరూపస్యయద్యత్కార్యమ్, తత్సర్వమ్ అనేనధర్మభూతజ్ఞానేన నిర్వాహ్యత[15] ఇతి తదేవ లక్ష్మీస్వరూపత్వేన, ఉపచర్యతే యథా. జడత్వాదిగుణసామ్యాత్, శుక్తిసత్త్వే జ్ఞానత్వవ్యపదేశః; గుణప్రకాశకత్వాదిసామ్యాత్, విగ్రహే పాడ్గుణ్యవ్యపదేశః; యథావా, అహఙ్కారకార్యేష్విన్ద్రియేషు భూతానామాప్యాయకత్వేన తజ్జన్యత్వవ్యపదేశః; తథా, విభుస్వరూపకార్యస్య జగత్కారణత్వాదేః, ఏతద్ధర్మభూతజ్ఞానస్య సహకారిత్వేన కారణత్వాత్. తత్రస్వరూపత్వవ్యవహారః. మహిష్యన్తరధర్మభూత జ్ఞానస్యనైవంరూపమ్. అతః, భగవత్స్వరూపమ్, స్వగత సమస్తమఙ్గళగుణాదికం ప్రతి ధర్మిత్వేన హేతుభూతమ్. తథా తత్స్వరూపవ్యాపకం ధర్మభూతజ్ఞానమపి, తద్గతసర్వమఙ్గళ సహకారికారణమితి తత్రస్వరూపత్వోక్తిః యథా, లక్ష్మీకటాక్షలేశయోగాత్ చతుర్ముఖాదీనాం సశ్రీకత్వమ్; ఏవమేవ స్వరూపస్యాణుత్వేऽపి స్వరూపమాత్రస్య సశ్రీకత్వముపపద్యతే. ఏతద్విషయా, శాస్త్రే స్తోత్రే, గద్యే చ, తత్స్వరూపానన్యోక్తిః.[16] ఏవమ్, బీజస్థానీయస్య భగవతో జగత్కారణత్వే, జలసేకవత్ లక్ష్మీధర్మభూతజ్ఞానస్య సహకారితయా జగత్కారణతోక్తిః. తథా, భగవతస్సర్వనియన్తృత్వే తదుపయుక్తజ్ఞానశక్త్యాద్యుద్బోధకతయా సర్వాన్తరతోక్తిశ్చ. అన్యథా, "ఏకమేవాద్వితీయమ్"[6] "ఈశతే దేవ ఏకః"[7] ఇత్యాదిశబ్దానాం ద్వివచనాన్తత్వాపత్త్యా, వేదాన్తానామతత్పరత్వస్య పూర్వపక్షోక్తతయా, తద్వాక్యనిషేధవచనానాం లక్ష్మీకారణత్వాదినిషేధపరత్వాత్. అన్యథా, కారణవాచకాకార వాచ్యతాపత్తిః; జగజ్జన్మాదేరీశ్వరలక్షణత్వాభావాపత్తిశ్చ ఏవమ్, ధర్మభూతజ్ఞానస్య భగవత్స్వరూపాదిసకలవ్యాపకత్వేన తత్తత్సకలవైభవహేతుత్వాత్ సర్వావాససగామిత్వం తద్ధర్మధర్మిత్వాది కథముపపన్నమ్. అతఏవోచ్యతే "శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వమశ్నుతే"[8] ఇత్యాది. తస్మాత్, విభుత్వవచనానామ్ ఈశ్వరస్వరూపానుబన్ధిత్వేన సకలవస్తుగతధర్మభూతజ్ఞానపరత్వమ్, కారణత్వాదిపరాణామ్ అన్తరఙ్గ సహకారిపరత్వమ్, నియన్తృత్వవచనానాం తదుపయోగిజ్ఞానశక్త్యాద్యుద్బోధకత్వపరత్వం చ, ఉచితమ్; శ్రుతివిరోధే, స్మృతీనామేవసఙ్కోచస్యేష్టత్వాత్.

౧॥ తై-నా-౬-౧-౯. ౨॥ కౌషీతక్యుప-3-౯. 3॥ ౪॥ ౫॥ శ్వే-ఉ-౧-౧౨. ౬॥ ఛా-౬-౬-౨-౧.
౭॥ శ్వే-ఉ-౧-౧౦. ౮॥ కాఠకమ్-3ప్ర-3అ * తదభావ-నియన్తృత్వాభావ.

పా.—౧॥ విభుత్వస్య ౨॥ త్వేన, 3॥ పత్తిశ్చ. ౪॥ అన్తరపి ౫॥ పస్యగుణ ౬॥ ద్రవ్యవత్ గుణేషు ౭॥ ర్భూతత్వేऽపి ౮॥ తాస్యాత్ ౯॥ ద్వయస్య ౧౦॥ సర్వాత్మకే ౧౧॥ తాస్యాత్ ౧౨॥ తత్తత్త్వ ౧3॥ ర్భూతత్వాపత్తే ౧౪॥ తత్పర ౧౫॥ నిర్వాహ్యతే ౧౬॥ క్తిః.

వ్యా.—అదు ఇప్పడి అఙ్గీకారవిరోధియాన స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కణ్డ్ అఙ్గీకారత్తుక్కుడలాన కృపాదికళ్ళై ఉద్భవిప్పిక్కైయాలుమ్, ఆశ్రయణవిరోధియాన వైముఖ్యత్తైయుమ్ కణ్డ్ ఆశ్రయణరుచ్యాదికళ్ళై జనిప్పిక్కైయాలుమ్, "శౄ-హింసాయామ్"౧ఎన్ఱ,అధాతువిలుమ్ "శౄ-విస్తారే"౨ఎన్ఱ,అధాతువిలుమ్నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ "శృణాతి" "శ్రాణాతి"ఎన్ఱ,అవ్యుత్పత్తిద్వయార్థముమివ్విడత్తిలే తోన్ఱుకిఱదు; "శృణాతినిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రాణాతిచగుణైర్జగత్"౩ ఎన్ఱు,ఇవ్వ్యుత్పత్తిద్వయముమ్ చేతనపరమాయ్ త్తోన్ఱఙ్కడవదాక్కిలుమ్, (ఈశ్వరనైయుమ్తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱ,అవిడత్తిలుమిన్దన్యాయమ్ తోన్ఱుకైయాలే ఇప్పడి శొల్లక్కుఱైయిల్లై.

అ.—ఇప్పడి అన్యతరత్వఘటితగురునిర్వచనమ్ పణ్ణువానేన్? "ఫలప్రదచేతననిష్ఠాభిగన్తవ్యతోపాయచేతనత్వమ్-పురుషకారత్వమ్" ఎన్ఱ,అలఘునిర్వచనమస్సైయాన్ఱో వేణ్డువదెన్నిల్; పురుషకారపర-ద్వయస్థ శ్రీశబ్దవ్యుత్పత్తి విశేషలబ్ధమాయుమ్ పురుషకారశబ్దవ్యుత్పత్తివిశేష లబ్ధమాయుమ్ అపేక్షితమాయుమ్ అసఙ్కుచ- నయసిద్ధమాయుళ్ళవర్థవిశేషస్వీకారమ్ ప్రామాణికమాకైయాలే గౌరవమ్ దోషమన్ఱెన్ఱు, శఙ్కాపరిహారాభిప్రాయేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఙ్గీకారవిరోధియానవిత్యాది.) స్వాతన్త్ర్యమ్-ఈశ్వరనుక్కు, గుణమాకిలుమ్, అభిముఖచేతనాఙ్గీకార విరోధిత్వేన యథా, కర్మఫలదాయితాయామ్ అనివార్యత్వరూపస్వాతన్త్ర్యవిశేషస్య దోషకోటినివిష్టత్వమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి (స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కణ్డ్) ఇత్యుక్తమ్.(శౄ-హింసాయామెన్ఱ,అవితి),-ఇన్దధాతు క్ర్యాదియిలే పఠితమ్ హీనస్తరచేతనవిషయే ముఖ్యత్వాసమ్భవాత్ లక్షణయా నివర్తనపరమాన శ్రాధాతువిలే నిరుక్తిబలత్తాలే, "అన్యేభ్యోపిదృశ్యతే"౪ ఇతిసూత్రేణ క్విప్ వన్దు, దృశిగ్రహణత్తాలే ఋకారత్తుక్కు ఈభావం వన్దు, "దోషాన్ శృణాతి నివర్తయతీతి శ్రీః" ఎన్ఱు, వ్యుత్పత్తియెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వదు. (శౄ-విస్తారే ఎన్ఱ,అవితి) ఇన్దధాతు క్ర్యాదియిలే పఠితమాకక్కాణప్పడవిల్లై. నిరుక్తిబలత్తాలే- "చులుమ్పాదీనాంబహుళమేతన్నిదర్శనమ్"౫ఎన్ఱ, అవచనబలత్తాలే ఇదు కొళ్ళవేణుమ్. ఇఙ్గుమ్, ప్రత్యయాదికమ్ పూర్వవత్. "శృణాతి- విస్తారయతిగుణైరితి శ్రీః"ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వదు. (శృణాతి,శ్రాణాతి,ఎన్ఱ, అవ్యుత్పత్తిద్వయార్థమితి).-ఆద్యే,*ఉపధాదీనాం శీతీతి హ్రస్వః. ద్వితీయే, హ్వాదిత్వాభావాత్ హ్రస్వమ్ వారామైయాలే,దీర్ఘ ఋకారయుక్తరూపమ్.

(చేతనపరమాయితి)దోషశబ్దస్వారస్యాత్,జగచ్ఛబ్దస్వారస్యాత్,సమానప్రకరణే,"శృణామిదురితంసదా"౬ ఇతిదురితశబ్దశ్రవణాత్,"శృణామి చగుణైర్విశ్వమ్"౭ ఇతివిశ్వశబ్దస్వారస్యాచ్చ, వ్యుత్పత్తిద్వయముమ్,చేతనదోషనివర్తకవాచకతయా, చేతనగుణవర్ధనవాచకతయాచ, చేతనపరమాయ్ ప్రతీతమాకిలుమెన్ఱు,పడి.(ఈశ్వరనైయుమ్తిరుత్తుమ్)ఎన్ఱు,అర్థానువాదమ్,మూలత్తిలే(ఈశ్వరనైత్తిరుత్తుమ్)ఎన్ఱు,సముచ్చయరహితమాయిరుక్కైయాల్;ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.(ఇన్దన్యాయమ్ తోన్ఱుకైయాలేయితి).-శ్రీశబ్దవివరణార్థప్రవృత్తేఽస్మిన్ సన్దర్భే(ఈశ్వరనైత్తిరుత్తుమ్) ఎన్ఱ,అవిధువుమ్ శ్రీశబ్దవివరణపరమ్ ఆకవేణ్డుకైయాలే, ఉక్తవ్యుత్పత్తిద్వయముమ్ ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యనివర్తనవాచియాకవుమ్, ఈశ్వరకృపావర్ధనవాచియాకవుమ్,ఈశ్వరపరమాకప్రాప్తమ్;ఎన్ఱ,అవివ్వర్థమ న్యాయత్తాల్ తోన్ఱుకైయాలేయెన్ఱు,పడి. ఇవ్వర్థసాధకన్యాయఙ్గళ్, "దేవదేవమచూచుదమ్"౮ "పుంస్త్రిదానేశ్వరేశ్వరీ"౯౦ "దేవ్యాకారుణ్యరూపయా"౧౧ "మత్,తమాంప్రాప్య" ౧౨ఇత్యాదిప్రమాణబలత్తాల్

మీ.—నచ, "ఈశ్వరీంసర్వభూతానామ్"౧౩ ఇతిశ్రుతిరేవ, సర్వనియమనమసఙ్కుచితమాహ;అతః, అన్తర్బహిశ్చవ్యాప్తిసిద్ధిః;ఇతివాచ్యమ్. యతః, "ఏషఆత్మానామీశతేదేవఏకః"౧౪ ఇతి,ఈశ్వరాన్తరనిషేధకఙ్గ్రోక్త్యా,సావకాశాఉదాహృతశ్రుతిః,బాహ్యనియమనపరా, "అస్యేశానా జగతోవిష్ణుపత్నీ" ౧౫ ఇత్యత్రనియమనస్య పత్నీత్వోపాధికత్వశ్రవణాత్.

నను, ఉక్తప్రకారేణ,లక్ష్మ్యాఃఅనన్తత్వమ్, సర్వవస్తుశరీరత్వలక్షణంనభవతి; కిన్తు,ఆకాశాదివదన్తర్బహిశ్చవ్యాప్తత్వమాత్రమ్;కారణత్వాదికమపి,స్వరూపస్యతత్తత్సహకారిత్వమ్;ఏవమభ్యుపగమే విభుత్వవచనానాంముఖ్యత్వంసిద్ధ్యతీతి, తథాత్వేనకోపివిరోధోఽస్తి,ఇతిచేత్,నైవమ్; అణుత్వశ్రుతివిరోధాత్; తత్త్వాన్తరత్వాపత్తేశ్చ. తస్మాత్,విభుత్వంనస్వరూపగతమ్.అథవా, చేతనాచేతనయోరన్తర్బహిశ్చప్రత్యేకంపరిసమాప్యవర్తమానే బ్రహ్మస్వరూపేఽణుత్వపరిమాణం లక్ష్మీస్వరూపమపితత్రతత్రవర్తత ఇతివ్యాపకమిత్యుచ్యతే. ఏవమ్,నిరూపకత్వేన స్వరూపాన్తర్గతత్వాత్, స్వరూపగతం కారణత్వాదికమపి, లక్ష్మీస్వరూపగుణమిత్యుచ్యతే. నిరూపకత్వఞ్చ, నీళాదీనాంనాస్తీతి, తద్వ్యావృత్తిః విభుత్వాదినా ప్రతి

౧॥ ధా-క్ర్యాదౌ-సి-౧౨౮-౧౪. ౨॥ ధా- ౩॥ ౪॥ ౩-౨-౧౭౮।సి-౨౫౯-౨౧. ౫॥ అష్టా-౩-౧-౨౬।
* ౬॥ అష్టా-౭-౩-౮౦. ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే - ౨౮-౧౪.
౧౨॥ ౧౩॥ తై-నా-౬-౩౦. ౧౪॥ శ్వే-ఉ-౧-౧౦. ౧౫॥ నీళాసూక్తే.

౧॥ వశత్తాలె. ౨॥ వాచితియాపుమ్. పా.— ౩॥ ఇత్యభ్య ౪॥ సైవమ్. ౫॥ అణుప

11-5-86,

మూ.— ౧౧. ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువతు

వ్యా.—౧౧. ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువతు ఎవ్వళియాలే? ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇరువరైయుమెన్ఱు,తుడఙ్గి.) ఈశ్వరనై త్తిరుత్తువతు - ఇచ్చేతననుడైయ వపరాధఙ్గళైక్కణ్డు నీరిప్పడితళ్ళిక్కడవదైత్తాల్ ఇవనుక్కు వేఱొరుపుకలుణ్డో? ఉమక్కుమివనుక్కుముణ్డాన సమ్బన్ధవిశేషత్తైప్పార్త్తాల్ "ఉఱవేల్ నమక్కిఙ్గొழிక్క వొழியాదు"౧ ఎన్ఱు,అప్పడియే - కుడనీర్ వழித్తాలుమ్ పోక్కాత్తొన్ఱన్ఱో,? స్వమ్మానవివనైలభిక్కైక్కు స్వామియాన వుమ్ముడైయపేఱాయన్ఱో, విరుప్పతు? ౨*ఎతిర్ శూழల్ పుక్కుత్తిరికిఱవుమక్కు నాఙ్గశొల్లవేణుమో?

అ.—సిద్ధిత్తవర్థస్థితియాలుమ్,అపేక్షితత్వత్తాలుమ్, ధాతువినుడైయవభిధానసామర్థ్యసామ్యత్తాలుమ్, ఇవ్వ్యుత్పత్తిద్వయమీశ్వరవిషయమాకవుమామైయుమెన్నై. ఇప్పడిన్యాయబలత్తాలే ఈశ్వరపరత్వముమ్ సిద్ధిత్తపిన్బు చేతనపరత్వత్తిల్ వచనస్వారస్యముపలక్షణ పరమెన్ఱాకిల్, "నిఖిలాన్ దోషాన్"౩ ఎన్ఱు,అ నిఖిలశబ్దాసఙ్కోచసిద్ధియాలుమ్, వస్త్వనురూపమాక గుణదోషవివక్షైప్రామాణికైయాకైయాలే స్వాతన్త్ర్యత్తిలుమ్ దోషశబ్దమ్ స్వరసమాకైయాలుమ్, "జగచ్చసః"౪ ఇత్యాదికళిలే జగచ్ఛబ్దమ్ భగవత్పరమాక కాణ్కైయాలుమ్,"విశ్వంవిష్ణుః"౫ ఇతివిశ్వశబ్దముమ్ భగవత్పరమాకైయాలుమ్,"శ్రయన్తీంశ్రయణీయాస్మి"౬ ఇతిప్రకరణముమ్ చేతనవిషయత్తిఱ్పోలే ఈశ్వరవిషయత్తిలుమ్ తుల్య[illegible]మాకైయాలుమ్, దురితశబ్దముమ్ లక్షణయా దోషపరమాకైయాలుమ్, "శృణాతినిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతిచగుణైర్జగత్"౩ ఎన్ఱు,అవితుశబ్దతఏవ ఈశ్వరపరమాకవుముచితమెన్ఱాకిల్ కరుత్తు.

మూలే(ఇరువరైయుమ్) ఎన్ఱు,తు-ఈశ్వరచేతనర్ కళై యొన్ఱుకడి యెన్ఱు,స్ఫుటమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ఈశ్వరనై [౧౧. త్తిరుత్తువతిత్యాది.) ఇతుక్కు, (రక్షిత్తరుళీరెన్ఱు ముపదేశత్తాలే) ఎన్ఱు,త్తోడన్వయమ్. ఉపదేశమ్-అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్. శాస్త్రత్తుక్కుమ్ కృపాదికళుక్కుమ్ వక్ష్యమాణవిషయ విభాగమ్ - స్వాతన్త్ర్య మూలకదణ్డధరత్వ సంరంభవిశేషత్తాల్ అభిభూతమాయ్క్కిడక్కైయాలే, *పిరాట్టి వాక్యత్తుక్కు-అజ్ఞాతజ్ఞాపకత్వముపపన్నమెన్ఱు,కరుత్తు. (ఇచ్చేతనన్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గిఉపదేశప్రకారః. సమ్బన్ధవిశేషత్తై-నారాయణశబ్దార్థమాన శరీరశరీరిభావత్తై. (ఉఱవేలిత్యాది) తిరుప్పావై వాక్యమ్. అతుక్కుత్తాత్పర్యమ్ (కుడనీరిత్యాది.) కుడనీర్వழிక్కై - అసమ్బన్ధద్యోతక సజలఘటప్రహారః. కుడనీర్వழிత్తాల్ పోమతు- "స్వదాసమిచ్ఛేద్యః కర్తుమదాసంప్రీతమానసః। సకన్ధాదాదాయతస్యా శౌభిందాత్యుక్కుంభంసహాంభసా"౭ ఎన్ఱు, ఆఢొపాధికదాస్యమెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—పాద్యతే.నిరూపకత్వఞ్చ, విగ్రహస్య శ్రీవత్సవత్, అణుత్వేప్యుపపద్యతే. "యథాసర్వగతోవిష్ణుస్తథైవేయంద్విజోత్తమ"౮ ఇత్యాద్యపి,నిరూప్యస్య సర్వవస్తుషు ప[illegible]క్ష్యమాణత్వాత్ అణుత్వేనతత్రతత్ర విద్యమానత్వాభిప్రాయమ్; విగ్రహవ్యాప్త్యభిప్రాయంవా,భవేత్. తస్మాత్, లక్ష్మ్యాః,విభుత్వేన నియన్తృత్వాభావాత్, సంసారస్య తన్నిగ్రహరూపత్వాభావేన, నతన్నివృత్తౌహేతుత్వమితి.

విభుత్వేన నియన్తృత్వాల్లక్ష్మ్యా నిగ్రహరూపతా। యతోబద్ధస్యతత్సాపి శరణ్యవేతిచేన్నతత్॥ మకారనారవాచ్యత్వాత్ శ్రియోనైభవబోధికాః। స్మృతయోబాధమర్హన్తి* విరోధేప్వితినీతితః॥ సత్యాదేర్లక్షణత్వాచ్చ తత్వత్రిత్వస్యభఙ్గతః। ఈశ్వరస్యస్వరూపాన్తరభావాత్తదనిత్యతా॥ భావేచపరమాత్మత్వ భఙ్గోవిష్ణోర్యథాభవేత్। అబ్రహ్మయనశబ్దాది వాచ్యతాచభవేద్యతః॥ అన్తర్నియమనే స్త్రీత్వభఙ్గశ్చస్మృతితోభవేత్। నియన్త్రన్తరశూన్యత్వ శ్రుతిబాధఃప్రసజ్యతే॥ జన్మాదేర్లక్షణత్వఞ్చ భగ్నంభవతినైయతః। తస్మాద్విభుత్వహేతుత్వ నియన్తృత్వాదికాగుణాః॥ త్వత్కటాక్షోద్ధరే స్తేన విభుత్వాదిగుణాన్వితా। సర్వవస్తుషుసాకల్యా ద్విష్ణోర్వ్యాప్తేర్నిరూపికా॥ సర్వగాకథితాలక్ష్మీస్స్మృతౌచ స్తోత్రగద్యయోః। తస్మాదణుస్వరూపాయానియన్తృత్వాద్యభావతః॥ అతన్నిగ్రహరూపస్య బద్ధస్యవినివృత్తయే।నహేతుత్వంతథాలక్ష్మ్యామాతృత్వస్యచభఙ్గతః॥ [౩౧

(ఇతిలక్ష్మీవిభుత్వభఙ్గాధికారః ౧౧)

పురుషకారత్వేప్రమాణతయా తృతీయాధికారోక్తస్య శ్రీరామాయణస్య ఉపబృంహణమంశమాహ (ఇరువరైయుమ్తిరుత్తువతుముపదేశత్తాలే.)

౧॥ తిరుప్పావై-౨౮. ౨॥ తి-వా-౨-౭-౬. ౩॥ ౪॥ ౫॥ సహస్రనామ్ని-౧. ౬॥ ౭॥ ౮॥ వి-పు-౧-౮-౧౭.
†సమాప్త్యణుత్వేన-౩.

మూ.—ఉపదేశత్తాలే.

వ్యా.—రక్షణసాపేక్షనాయ్వన్ద వివనై రక్షియాత్తపోతు ఉమ్ముడైయ సర్వరక్షకత్వమ్ వికలమాకాతో? అనాదికాలమ్ నమ్ముడైయ ఆజ్ఞాతిలఙ్ఘనజ్గళై క్కణ్డిన ఉమ్ముడైయ శీఱ్ఱత్తుక్కిలక్కాయ్ పోన్దవివనై అపరాధోచితదణ్డమ్ పణ్ణాతే అత్తైప్పొఱుత్తు జ్గీకరిత్తాల్ శాస్త్రమర్యాదై కులైయాతో వెన్ఱు, తిరువుళ్ళత్తిలోడుకిఱతు? ఇవనై రక్షియాతే అపరాధానుగుణమాక నియమిత్తాల్ ఉమ్ముడైయ కృపాదిగుణజ్గళ్ జీవిక్కుమ్పడి యెజ్ఞనే? అవై జీవిత్తతావతు ఇవనై రక్షిత్తాలన్ఱో? నియమియాత్తపోతు శాస్త్రమ్ జీవియాతు, రక్షియాత్తపోతు కృపాదికళ్ జీవియాతు, ఎజ్ఞ శెయ్వోమ్? ఎన్ఱు ఇజ్ఞనేణ్డా; శాస్త్రత్తై విముఖర్ విషయమాక్కి కృపాదికళై యభిముఖర్ విషయమాక్కినాల్, ఇరణ్డుమ్ జీవిక్కుమ్; ఆన పిన్బు ఇవనై రక్షిత్తరుళీరెన్ఱు ముపదేశత్తాలే.

ఇవ్వుపదేశక్రమమ్ ఇవర్ తామరుళిచ్చెయ్త పరన్దపడియిలుమ్, ఆచ్చానిబ్బిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్త పరన్దరహస్యత్తిలుమ్ విస్తరేణకాణలామ్.

"పితేవ త్వత్ప్రేయాన్, జనని! పరిపూర్ణాగసిజనే, హితస్రోతో - వృత్త్యా భవతిచ కదాచిత్ కలుషధీః । కిమేతన్! నిర్దోషఃక ఇహజగ? తీతిత్వమ్ ఉచితైర్ - ఉపాయైర్ విస్మార్య స్వజనయసి, మాతాతద్, అసినః"౧ఎన్ఱు, - అపరాధపరిపూర్ణ చేతన విషయమాక హితపరనాన సర్వేశ్వరన్ తిరువుళ్ళమ్ శీఱుమ్పడియైయుమ్, అద్దశైయిల్ "ఇచ్చీఱ్ఱత్తుకళ్ ఎననే" ఎన్బదు, "ఇవన్ తీరక్కప్పిరియచ్చెయ్తవపరాధమ్" ఎన్ఱు అవన్ శొన్నాల్, మణల్ శోఱ్ఱిలే కల్ ఆయ్వాన్ఱో? (1) ఇన్దజగత్తిల్ అపరాధమ్ అఱ్ఱిరుప్పారార్? ఎన్బతాయ్ ఉచితోపాయజ్గళాలే

అ.—శాస్త్రమర్యాదై- "యతస్స్వకృతభుక్పుమాన్"౨ఎన్గి, ఉశాస్త్రోక్త స్వకర్మఫలానుభవనియమమ్. (కృపాది) ఇత్యాదిశబ్దత్తాల్ - వాత్సల్యాదికళ్ వివక్షితజ్గళ్.

ఉపదేశక్రమమ్ - ఉపదేశప్రకారః. "పరిపాట్యామపిక్రమః"౩ ఎన్నక్కడవతిఱే. (ఇవర్ తామిత్యాది) (ఉపదేశత్తాలే) ఎన్గి, ఉసామాన్యత్తుక్కు ప్రకారవిశేషాకాఙ్క్షాయాం అభిన్నవక్తృక వాక్యస్థజ్గళాయుమ్, ఆచార్యవక్తృకవాక్యస్థజ్గళాయుముళ్ళ విశేషజ్గళై అనుసన్ధేయజ్గళెన్ఱు కరుత్తు.

అపేక్షితవిశేషజ్గళై పరమాచార్యసూక్తిస్థజ్గళ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పితేత్యాది.) అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అపరాధేత్యాదినా.) "పరిపూర్ణాగసి" ఎన్గి, అతినర్థమ్ (అపరాధేత్యాది.) జనశబ్దార్థమ్ (చేతనేతి.) (హితస్రోతోవృత్త్యా) హితవిషయధారావాహికవ్యాపారేణ. ఇతు ఉపలక్షణేత్యతీనై. హితస్రోతోవృత్త్యా - యుక్తనెన్ఱపడి. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (హితపరనానసర్వేశ్వరనెన్ఱు;) "హితబుద్ధియాలే" ఎన్ఱు, అయ్పడి. "కలుషధీః" ఎన్గి, అతినర్థమ్ (తిరువుళ్ళమ్ శీఱుమ్పడియైయుమెన్ఱు.) "కిమేతత్" ఎన్గి, ఉక్తతినర్థమ్ (ఇచ్చీఱ్ఱత్తుక్కిత్యాది.) ఏతత్కలుషధీత్వమ్, కిమ్ - కింమూలకమెన్ఱపడి. మేలే "నిర్దోషఃకః" ఎన్ఱు, రుక్కైయాలే - ఇవన్ దోషమిన్ఱికాలుష్యత్తుక్కు మూలమెన్ఱు, భగవదుక్తిరెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవన్ తీరక్కప్పిరియచ్చెయ్త వపరాధమితి.) (అపరాధమ్) ఎన్గి, అవితుక్కు, (అనుషక్తమానవడివు) ఎన్గి, ఉత్తోడే అన్వయమ్. "నిర్దోషః" ఇత్యాదియినర్థమ్ (మణలిత్యాది) దోషమయమానప్రపఞ్చత్తిలే దోషవ్యావృత్త్యపేక్షణత్తుక్కు ప్రతిబింబవృత్తాన్తతయా, (మణల్ శోఱ్ఱిల్) ఇత్యాదికమ్. "పరిపూర్ణాగసి" ఇతువ్యక్రమానుసారేణ ఉపసంహారస్థదోషశబ్దమ్ అపరాధపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అపరాధమఱ్ఱిరుప్పారారెన్ఱు.) నిర్దోషరై రక్షిక్కప్పార్క్కిల్ నిర్దోషత్వమసమ్భవియాకైయాలే తత్సాపేక్షమాన రక్షణముమసంభవియామ్, దోషోపాధికజ్గళాన క్షమావాత్సల్యకృపాదికళుక్కు స్వరూపోచ్ఛేదముమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్, ఆకైయాల్ విముఖాభిముఖవిభాగేన దణ్డధరత్వదయాదికళ్ లబ్ధవిషయజ్గళాయ్, యథాయథమ్ శిష్టరత్తైకళ్ నడక్కవస్తైయమెన్గి, ఉవిషయవిభాగప్రదర్శనాదికళ్ ఉచితోపాయజ్గళెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉచితోపాయజ్గళాలేఎన్ఱు.)

౧|| శ్రీగుణ-కో-౫౨. ౨|| ౩||

పా — (1) ఆరాణ్వారుణ్డో?

వ్యా·—అపరాధఙ్గళైమఱప్పిత్తు ప్పిరాట్టి శేర్త్తరుళుమ్ పడియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్‌గైయాలే, ఉపదేశత్తాలే ఈశ్వరనై త్తిరుత్తుమ్‌పడియై సఙ్గ్రహేణ భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్‌గారితే?

అవతారదశైయిలుమ్ "ప్రాణసంశయమ్ ఆపన్నందృష్ట్వా సీతాఽథ వాయసమ్। త్రాహి త్రాహీతి భర్తారమ్ ఉవాచ దయయా విభుమ్"౧ఎన్ఱు,-వాచామ్ అగోచరమ్ఆన మహాపరాధత్తైప్పణ్ణినకాకత్తై త్తలైయఱుప్పగాక విట్టబ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు- ఒరు కణ్ణఴివుకట్పిత్తు పెరుమాళ్ రక్షిత్తరుళిన్ఱుమ్ ఇవళుపదేశత్తాలే యెన్ఱుమిడమ్ పాద్మపురాణత్తిల్ శొల్లప్పట్టతితే?

అ—"విస్మార్య"౨ఎన్ఱి,అవిత్తుక్కు - కర్మాకాష్టైయిల్ "పరిపూర్ణాగసి"౨ఎన్ఱు, ప్రకృతమాన వపరాధఙ్గళై కర్మమాకెన్ఱు, తిరుప్పళ్ళిపళ్ళియరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అపరాధఙ్గళై మఱప్పిత్తెన్ఱు.) "అగోఽపరాధోమంతుశ్చ"౩ఎన్నక్కడవతిఱే. మఱప్పు- నిగ్రహాభిసన్ధివిచ్ఛిత్తి. "శ్రీరఙ్గధామమణిమఞ్జరి"౪ఎన్ఱా,పోలేసంబోధియామల్ "జనని" ఎన్ఱు,సామాన్యేన సంబోధిత్తవిత్తినర్థమ్ (పిరాట్టియెన్ఱు.) "స్వజనయసి" ఎన్ఱి,అతినర్థమ్ (శేర్త్తరుళుమ్పడియైయెన్ఱు.) ఉచితోపాయశబ్దాభిప్రాయేణ (సఙ్గ్రహేణవెన్ఱుతు) "ఏకోనారాయణోదేవోవాసుదేవస్సనాతనః। చాతురాత్మ్యం పరంబ్రహ్మసచ్చిదానన్దమవ్రణమ్"౫ఎన్ఱు,పరదశైయైప్రస్తావిత్తు,"తయోర్నాపరమవ్యోమ్ని పరమంపదముత్తమమ్"౫ఇత్యాదినా విస్తరేణ తత్ప్రకారఙ్గళై చ్చొల్లి,"దయితాహంసదాదేవీ"౫ఎన్ఱు,త్తొడఙ్గి "లాలితాతేనచాత్యన్తంసామరస్యముపేయుషీ"౫ఎన్ఱుమఱవాక్యఙ్గళై చ్చొల్లి, "కదాచిద్విశ్వదర్శిన్యాః కృపామేస్వయముద్గతా। శ్లిశ్యతఃప్రాణినోదృష్ట్వా సంసారజ్వలనోదరే॥ కథన్విమేభవిష్యన్తి దుఃఖాన్మోక్షోత్తరాః। సంసారపారనీమాన మాప్నుయుర్మాంకథన్వితి॥ సాహమన్తఃకృపాజుష్టా దేవదేవమచూచుదమ్"౫ఎన్ఱు,- నిర్హేతుకకృపామూలక స్వకృతభగవచ్చోదనైయైచ్చొల్లి, "భగవన్ దేవదేవేశ"౫ఎన్ఱు,త్తొడఙ్గి, "అమీహిప్రాణినస్సర్వే నిమగ్నాఃక్లేశసాగరే। ఉత్తారం ప్రాణినామస్మాత్కథంచిన్తయసిప్రభో"౫ఎన్ఱు,తత్ప్రకారత్తైయుమ్ లక్ష్మీతన్త్రత్తిలే పిరాట్టియరుళిచ్చెయ్‌దాళిఱే."అచూచుదమ్"౫ఎన్ఱు,-శొన్న చోదనై- అజ్ఞాతజ్ఞాపనముమ్, అప్రవృత్తప్రవర్తనముమిఱే; ఆకైయిఱే "ఉపదేశాతిదేశభేదేన"౬ఎన్ఱువిధియై ఉపదేశశబ్దత్తాలే నిర్దేశిక్కిఱతుమ్. ఇప్పడిచేతనర్ విముఖరాయిరుక్కుమ్ దశైయిలుమ్ ఇవర్‌కళుక్కాక ఎమ్బెరుమానుక్కు ప్పిరాట్టి పరదశైయిలుపదేశిత్తమైయైచ్చొన్నవిత్తాల్ అభిముఖరాన్నదశైయిల్ అవర్‌కళుక్కాకఇవళ్ అవనుక్కుపదేశిక్కుఅమైయుమ్ తత్ప్రకారవిశేషముమ్ సిద్ధమిఱే. [౭౦

ఆక, ఇప్పడి పరదశైయిలుపదేశమ్ ప్రమాణసిద్ధమెన్ఱు, తిరుప్పళ్ళిపళ్ళి "పితేవ త్వత్ప్రేయాన్ జనని"౭ఎన్ఱు,భట్టర్ సామాన్యేన సంబోధిత్తరుళినైన్ఱు, తిరుప్పళ్ళిమాయ్, కీర్త్తామ్అరుళిచ్చెయ్‌త ఉపదేశప్రకారమ్ పరదశైయిలుపదేశప్రకారమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అవతారదశైయిలుమ్) ఎన్ఱు,తొడఙ్గి.

[ప్రాణేతి]- [ప్రాణసంశయమ్-] ఆసన్నమరణదశామ్. [ఆపన్నమ్.] ప్రాప్తమ్; [వాయసమ్, - దృష్ట్వా; దయయా - త్రాహిత్రాహీతిభర్తారమ్; విభుమ్; దయయోవాచ] ఇత్యన్వయః. [అథ] ఆభిముఖ్యానన్తరమ్. తథాచ, విముఖదశాయాం నిగ్రహాభిసంధేః- ఉచితత్వేపి, అభిముఖేదయాయా ఏవోచితత్వాత్. అన్యథా, దయాయాఃనిర్విషయత్వాపత్తేః, దయయాఅస్యరక్షణమేవ కార్యమ్ ఇత్యర్థః. [త్రాహి] ఎన్ఱి,అపరస్మైపదమ్ ఆర్షమ్. కాక- దశా- దర్శన- కృత- సంభ్రమత్తాలే [త్రాహిత్రాహి] ఎన్ఱు, ద్విర్- ఉక్తి. "సంభ్రమేణప్రవృత్తౌ యథేష్టమ్ అనేకధాప్రయోగః"౭ ఎన్నక్కడవతిఱే!

"కందర్ప-శర-పీడితః"౮ "తాదృశోవాయసస్య"౯ఎన్ఱి,అత్తైఉట్కొణ్డు (వాచామ్అగోచరేతి.) (ఒరుకణ్ణఴివుకట్పిత్తు-) "హీనస్త్రిస్మసర క్షిణమ్"౧౦"ఏకమక్షివిధీయతే"౧౧ఎన్ఱి,అప్పడియే-కాకత్తినుడైయ ఏకనేత్రహింసైఫలమాక కల్పిత్తైన్ఱు,పడి.(ఒరుకణ్ణఴివుకల్పిత్తు)అపూర్వమాక ఒరువన్ధనైయై ఉణ్డాక్కిఎన్ఱు,పడి. తలైయైయఱుక్కవిట్ట అస్త్రత్తుక్కు అక్షిహింసామాత్రత్తిలే పర్యవసిప్పిక్కైవన్ధ్యతాపాదనతుల్యమెన్ఱు, శ్లిష్టోక్తిక్కుక్కరుత్తు. (పెరుమాళ్ రక్షిత్తరుళిన్ఱుమ్- దయయావిభుమ్ఎన్ఱు,-ఇవళుపదేశత్తాలే) ఎన్ఱు,న్వయమ్.

౧॥ పాద్మపురాణే- ౨॥ శ్రీగుణ.కో-౫౨. ౩॥ ౪॥ శ్రీగుణ-కో- ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭. ౬॥
౭॥ ౮॥ పాద్మే- ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥

వ్యా.—ఇనిచేతననై త్తిరుత్తువతు- ఉన్ అపరాధత్తిన్ కనత్తైప్పార్త్తాల్ ఉనకోరిడత్తిలుమ్ కాలూన్ఱ, విడమిల్లై, ఈశ్వరనావాన్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకైయాలే అపరాధఙ్గళై ప్పుస్తుమ్పత్తాక కణక్కిట్టు అఱుత్తఱుత్తు తీర్స్రానిఱ్కుమ్, ఇవ్వనర్థత్తై త్తప్పవేణ్డిల్ అవన్ తిరువడికళిలే తలైశాయ్క్కైయొళ్ళియ వేఱువళియిల్లై, అపరాధపరిపూర్ణనాన వెన్నై ౨యవనఙ్గీకరిక్కుమో? దణ్డియాన్నో? ఎన్నుమ్, ఇఙ్గవేణ్డా, ఆభిముఖ్యమాత్రత్తిలే అఖిలాపరాధఙ్గళైయుమ్ పొఱుక్కైక్కుమ్, భోగ్యమాకక్కొళ్ళుకైక్కుమ్ ఈడాన గుణఙ్గళాల్ పుష్కలనెన్ఱు, లోకప్రసిద్ధనాయిరుప్పానొరువన్, అనన్ధినృ నీ సుఖమేయిరుక్క వేణుమాకిల్ అవనై ఆశ్రయిక్కప్పార్, ఎన్నుమ్ పరమహితోపదేశత్తాలే.

అప్పడి ఎజ్గేకణ్డోమ్? ఎన్నిల్, పాపిష్ఠనాయ్ వఴికేడనడన్దు తిరిక్కిఱ రావణనైక్కుఱిత్తు “మిత్రమౌపయికం కర్తుం రామః స్థానం పరీప్సతా। వధం చానిచ్ఛతా ఘోరం, త్వయాఽసౌ పురుషర్షభః॥ విదితస్సహి ధర్మజ్ఞశ్ శరణాగతవత్సలః। తేన మైత్రీ భవతు తే, యది జీవితుమ్ ఇచ్ఛసి” ౧ఎన్ఱు,- పెరుమాళోడుఱవుపణ్ణుకైక్కాణ్ ఉనక్కు ప్రాప్తమ్, అతు శెయ్యప్పార్త్తిలైయాకిల్ వఴియడిప్పార్కుమ్ తలైయఱుపట్టాల్ పావినిన్ఱు, వఴియడిక్కవేణుమే?

అ—చేతననైత్తిరుత్తుమ్ ప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతననై) ఇత్యాదినా. (కాలూన్ఱ, విడమ్) గత్యన్తరమ్. (పుస్తుమ్ ...) ఎన్ఱా, ౩ిలుమ్ తప్పవిడామల్. (తీర్స్రానిఱ్కుమ్) నశిప్పియానిఱ్కుమ్. పొఱుక్కైక్కీడాన గుణమ్ క్షమై; భోగ్యమాకక్కొళ్ళుకైక్కీడాన గుణమ్ వాత్సల్యమ్; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

విముఖచేతననై ఉపదేశత్తాలే తిరుత్తువతు పరదశైయిల్ కూడామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్పడి ఎజ్గేకణ్డోమెన్నిల్) ఇత్యాది. రావణవిషయత్తిలుపదేశత్తుక్కు తుల్యన్యాయత్తాలే అన్యత్రాపివరుమ్ ఎన్ఱు కరుత్తు. “మిత్రమౌపయికమ్” “విదితస్సహి” ఇత్యాదిశ్లోకద్వయార్థమ్ - (పెరుమాళోడు) ఇత్యాది. (అనిచ్ఛతా-వధమ్-ఘోరమ్) ఎన్ఱు శొల్లాతే, (వధం చానిచ్ఛతా) ఎన్ఱు, (చ) శబ్దప్రయోగత్తాలే వాక్యభేదేన యోజనై ఆకక్కడవతు. అతిల్ ఉత్తరోత్తర ప్రయోజనబుద్ధ్యవతరణక్రమరూప వస్తు సామర్థ్యత్తాలే వాక్యక్రమత్తై ఉపపాదిక్కవేణుమ్, ఆకైయాల్, (త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్,) కిం (చ) (స్థానం పరీప్సతా త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్, ఔపయికమ్,) కిం (చ) (ఘోరం వధమ్ అనిచ్ఛతా త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్, ఔపయికమ్) ఎన్ఱు, వాక్యక్రమమ్ న్యాయ్యమ్. [మిత్రమౌపయికమ్] ఎన్ఱు తొడఙ్గి [త్వయా] ఎన్నుమళవిలే వాక్యమ్ సమాప్తమాకైయాలే [అసౌ పురుషర్షభః] ఎన్ఱ అవిత్తు, పూర్వవాక్యశేషమ్ ఎన్ఱు, కొళ్ళిల్, “సమాప్తపునరాత్తమ్”ఎన్ఱ ఆకావ్యదోషమ్ వరుమ్. ఆకైయాల్ [అసౌ పురుషర్షభః] ఎన్ఱ అవిత్తు, వాక్యాన్తరమాకక్కడవతు. [త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్] మిత్రం కర్తుమ్ ఉచితమ్. “వినయాదిభ్యష్ఠక్”౨ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ “ఉపాయాద్ధ్రస్వత్వం చ”౩ ఎన్ఱ అగణసూత్రత్తాలే, ఉపాయశబ్దత్తిన్ మేలే స్వార్థే ఠక్ప్రత్యయముమ్, ఉపాయశబ్దత్తిల్ ఆకారత్తుక్కు హ్రస్వత్వముమ్ వన్దు [ఔపయికమ్] ఎన్ఱు, నిష్పన్నమాయ్, “ఉచితమ్” ఎన్ఱ అర్థత్తిలే వర్తిక్కిఱతు. [ఔపయిక]శబ్దః, స్వభావాత్ ఔచిత్యే వర్తతే; “యథాకథంచిద్ ఇయం వ్యుత్పత్తిః”౪ఎన్ఱు, ఔ శాబ్దికర్ శొన్నార్కళ్. [ఔపయికమ్] ఎన్ఱ, అ తద్ధితప్రత్యయాన్తత్తాలే కర్మత్వమ్ అభిహితమాకైయాలే, [రామః] ఎన్ఱు, ప్రథమైవన్దిరుక్కిఱతు. [ఔపయికమ్] ఎన్ఱు, నపుంసకలిఙ్గమ్ “సామాన్యే నపుంసకమ్”౫ఆతల్, [మిత్రమ్] ఎన్ఱ, అవికృతి కర్మానుసారేణ వాతల్, సాధు; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెరుమాళోడు ఉఱవు పణ్ణుకైక్కాణ్ ఉనక్కు ప్రాప్తమ్) ఎన్ఱు, [రామ]శబ్దార్థమ్ (పెరుమాళ్) ఇతి [మిత్ర]శబ్దార్థమ్ - (ఉఱవు) ఎన్ఱు, [కర్తుం-] శబ్దార్థమ్ (పణ్ణ) ఎన్ఱు, [త్వయా] శబ్దార్థమ్ (ఉనక్కు) ఎన్ఱు, [ఔపయిక] శబ్దార్థమ్- (ప్రాప్తమ్) ఎన్ఱు. “అవాప్తన్యాయ్యయోగప్రాప్తమ్”౬ఎన్ఱ, ఔ నిఘణ్టు. ఇత్తాల్ - ప్రయోజనాభిసన్ధియిన్ఱిక్కేయుమ్, ఉనక్కు ప్రాప్తశేషియాయ్ గుణాధికరాన పెరుమాళోడే ఉఱవు ఉచితమ్ ఎన్ఱపడి.

ఇన్దవార్త్తై సాత్త్వికర్క్కు రసిక్కుమత్తొఴియ రజస్ - తమః ప్రకృతియాన వివనుక్కు రసియాతెన్నుమభిప్రాయత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతు శెయ్య ఇత్యాది.) [స్థానం పరీప్సతా త్వయా రామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్] ఎన్ఱ, అ ద్వితీయవాక్యార్థమ్ (వఴి ఇత్యాది;) రజస్ - తమః ప్రకృతియాయ్, పరపీడానిరతనాన ఉనక్కు ఆవశ్యకస్థానార్థమాకవుమ్ పెరుమాళోడుఱవు వేణుమ్ ఎన్ఱపడి. [స్థానం పరీప్సతా] ఎన్ఱ, అ అనువాదనిర్దేశ ఫలితమ్ (తలైయఱుపట్టాల్ పావి ఇత్యాది.)

౧॥ రా-సు-౨౧-౧౯. ౨॥ అష్టా-౫-౪-౩౪। కా-౧౮౫-౨౯. ౩॥ ౫-౪-౩౪। కా-౧౮౫-౩౦. ౪॥ ౫॥ అష్టా-౨-౪-౩౦. ౬॥

15-5-86.

వ్యా.—ఉనక్కోరిరుప్పిడమ వేణ్డియిరున్దాయాకిలుమ్అవరైప్పుఱ్ఱ వేణుమ్, అవర్కళ్లాత్తోరుస్థలమ్ఇల్లైక్కాణ్,ఎళిమై యాక ఎతిరి కాలి లేకనిన్దు ఇవ్వి ఒప్పిరుప్పతిఙాట్టిల్ , పట్టుప్పోక్కవమైయుమ్ఎన్ఱిరున్దాయో? ఉన్నై చిత్రవధమ్పణ్ణామల్ న ఱోలైయాక్క కొల్లుమ్మోహ్వుమ్ అవరైప్పుఱ్ఱ వేణుఙ్గాణ్, నాఙ్ పణ్ణిన అపరాధత్తుక్కు ఎన్నై అవర్ కైక్కొళ్వరో? ఎన్ఱిరుక్క వేణ్డా, ఆభిముఖ్యమ్పణ్ణినాల్ మున్బు శెయ్త అపరాధత్తై ప్పార్తుచ్చీఱుమవన్దప్పన్ఱే,అవర్ పక్కల్ ఇల్లైక్కాణ్, అవర్ పురుషోత్తమర్ క్కాణ్, శరణాగతి పరమధర్మమ్ ఎన్ఱఱియుమవరాయ్, శరణాగత దోషమ్పారాత వత్సలరాక

అ.—[పురంరామఙపరీప్సతా] ఎన్గాలే, స్థానమ్ ఎన్ఱు, సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కు అర్థమ్ - (ఉనక్కోరిరుప్పిడమ్) ఎన్ఱు. " అపురమ్ఇచ్ఛతా" ఎన్ఱువివక్షిత్తు, (వేణ్డియిరున్దాయాకిలుమ్) ఎన్ఱతు. " పరితః ఈప్సతా-పరీప్సతా" ఎన్ఱు, ఆయ్, నాలుదిక్కిల్ ఎఙ్గేయాకిలుమ్ స్థానమ్ వేణ్డిలుమ్ అవర్ వేణుమ్. " ఇక్ష్వాకూణామ్ ఇయంభూమిస్ సశైలవనకాననా"౧ఎన్ఱు-అవరళ్లాత్ఽస్థానమిల్లై యెన్ఱు. [పరి] శబ్దార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అవరళ్లాతొరుస్థలమిల్లై) ఎన్ఱు.

" శరణాగతవత్సలః" ఎన్ఱువైత్తు, [తేన మైత్రీభవతు] ఎన్గైయాలే, ఉపక్రమనిర్దిష్ట శరణాగతియే తన్నియతానుకూల్యవాచక [మైత్రీ] శబ్దవివక్షితైయాక్కైయాలే, ఇఙ్గుమ్ [మిత్రంకర్తుం...] న్ఱవిత్తు, "శరణాగతి విషయంకర్తుమ్" ఎన్ఱపడి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (పఱ్ఱవేణుమ్) ఎన్ఱు. [ఘోరం వధమ్ అనిచ్ఛతా త్వయారామో మిత్రం కర్తుమ్ ఔపయికమ్] ఎన్గిఱతృతీయవాక్యత్తుక్కు అవతారికై (ఎళిమైయాక) ఇత్యాది. [ఘోరంవధమ్అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱువిశేషిక్కైయాలే " వధమాత్రమ్ అనుమతమ్" ఎన్ఱువివక్షిత్తు, (పట్టుప్పోక్క వమైయుమ్ఎన్ఱిరున్దాయో?) ఎన్ఱతు.[ఘోర]శబ్దార్థమ్-(చిత్రవధమ్)ఇతి. [వధ] శబ్దార్థమ్-(కొల్లుమ్పోతుమ్)ఇతి. [పరీప్సతా] ఎన్ఱు,ఇచ్ఛా ప్రకరణత్తిలే, [అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు, అనిచ్ఛయనుచితైయాక్కైయాలే [అనిచ్ఛతా] ఎన్గి,అవిడత్తిల్ ఆర్షమాకనఞుక్కు "అసమర్థసమాసమ్" ఎన్ఱుస్వీకరిత్తు [అఘోరంవధమ్] ఎన్ఱుకూట్టి,నఞ్ - విపరీతవాచియాయ్, ఘోరత్వవిపరీతమ్ నన్మైయాయ్, అతువధవిశేషణమ్ ఎన్ఱువివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (నఱోలైయాక కొల్లుమ్మోతుమ్) ఎన్ఱు. యద్వా, సాధనవిధియిల్ ఫలేచ్ఛనియోజ్యవిశేషణమ్ ఆకవేణ్డుకైయాలుమ్ అనిచ్ఛనియోజ్యవిశేషణమ్ ఆకమాట్టాతాక్కైయాలుమ్, [అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు,సమర్థసమాసమేయాయ్, నఞర్థత్తుక్కు [ఇచ్ఛతా] ఎన్గి,అత్తోడే అన్వయమాయ్, [ఘోరంవధమ్అనిచ్ఛతా] ఎన్ఱు, "ఘోరవధేచ్ఛావిపరీతవతా" ఎన్ఱు,ఆయ్- ఘోరవధేచ్ఛావిపరీతైక్కాళ్,-సమీచీనవధేచ్ఛయాక్కైయాలే, అత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ - (నఱోలైయాక) ఇతి - ఎన్ఱుఆకవుమామ్.

[అసౌపురుషర్షభః] ఎన్గిఱ తురీయవాక్యత్తుక్కు అవతారికై - (పణ్ణినవపరాధత్తుక్కు) ఇత్యాది. వాక్యత్తుక్కుత్తాత్పర్యార్థమ్- (ఆభిముఖ్యమ్పణ్ణినాల్) ఇత్యాది. (శీఱుమవన్దప్పన్ఱే,) శీఱుకైయాకిఱత్వద్ - ఉల్ - లిఖితమానసీచత్వమ్. వాక్యత్తుక్కుశబ్దార్థమ్ - (అవర్పురుషోత్తమర్ క్కాణ్) ఎన్ఱు. [అసౌ] ఎన్ఱు, ఉద్దేశిత్తు, [పురుషర్షభః] ఎన్ఱువిధిక్కిఱతు. "అదసస్తువిప్రకృష్టమ్"౨ఎన్ఱు, [అదశ్] శబ్దమ్విప్రకృష్టవాచియాక్కైయాలే అత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ - (అవర్) ఎన్ఱు. [పురుషర్షభః] ఎన్గిఱ [ఋషభ] శబ్దమ్ "పుంగవర్షభకుంజరాః ... పుంసిశ్రేష్ఠార్థగోచరాః"౩ఎన్గైయాలే శ్రేష్ఠవాచియెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ - (పురుషోత్తమర్) ఎన్ఱు. "పౄ-పాలనపూరణయోః"౪ ఎన్గిఱధాతువిలే (పురుష) శబ్దమాక్కైయాలే, రక్షకత్వ పూర్ణత్వఙ్గళ్ (పురుష) శబ్దార్థమాయ్, అతిల్ (ఉత్తమత్వమ్) ఆభిముఖ్యానన్తరమ్ పూర్వాపరాధత్తిల్ కణ్వైయామైయాయ్, అత్తాల్ఫలితమ్ (పున్దై,అవర్పక్కలిల్లై) ఎన్ఱు. పూర్ణత్వ రక్షకత్వఙ్గళుక్కు ఎతిర్త్తట్టై పూర్వాపరాధత్తై నినైత్తుచ్చీఱుమ్పున్దై,? ఆక్కైయాల్, [పురుషర్షభ-] పదత్తాల్అత్తైన్యావర్తిక్కిఱతెన్ఱుకరుత్తు.

[విదితః] ఇత్యాదిశ్లోకార్థమ్ - (శరణాగతి) ఇత్యాది. [సః - ధర్మజ్ఞః- శరణాగతవత్సలః - విదితోహి?]ఎన్ఱన్వయమ్. [శరణాగతవత్సలః] ఎన్ఱు మధ్యత్తిలే ఇరుక్కైయాలే, పూర్వోత్తరగతఙ్గళాన [ధర్మ] [మైత్రీ] శబ్దఙ్గళుమ్ "మధ్యప్రదీపికా"౫న్యాయత్తాలే శరణాగతిపరమ్ ఆకక్కడవతు. "తస్మాన్న్యాసమ్ ఏషాంతపసామ్అతిరిక్తమ్ఆహుః"౬"ప్రసాదనానాంసర్వేషాం శ్రేయసీశరణాగతిః"౭"శరణాగతిరగ్ర్యైషా"౮ఇత్యాదిమైయుమ్ " ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణ శబ్దోఽన్యేషాం విశేషతః"౯ ఎన్గి,అన్యాయత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్- (శరణాగతి, పరమధర్మమ్ ఎన్ఱఱియుమవరాయ్) ఎన్ఱు. " వత్సాంసాభ్యాంకామబలే"౧౦ ఎన్గిఱఅనుశాసనత్తాలే, [వత్సల] శబ్దమ్ నిష్పన్నమాయ్, [కామ] శబ్దితస్నేహవద్ - వాచిఆకిఱతు. " వాత్సల్యంనామ, బన్ధవిశేషాన్వితేషుస్నేహవిశేషః. యస్యఖల్వమీపరిపాకాః, దోషానవభాసో, దోషేషుగుణత్వబుద్ధిః ఇత్యాదయః"౧౧ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికై. అతిల్ " దోషానవభాసమ్" ఇఙ్గమైయుమ్ ఎన్ఱుతిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్- (శరణాగతదోషమ్ పారాతవత్సలరాక) ఎన్ఱు.

౧॥రా-కి-౧౮-౬. ౨॥ ౩॥ అమరమ్-౩ కా-విశేష్యనిఘ్న-౫౯. ౪॥ ధా-జు|సి-౧౨౪-౧౭. ౫|| ౬.॥ తై-నా-౬-౫౦. ౭॥ ౮॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౯॥ ౧౦॥౫-౨-౯౮|సి-౧౩౫-౧౦. ౧౧॥ శ్రుతప్రకా-

వ్యా·—ఎల్లారుమ్ అఱియుమ్పడిక్కాణ పెరుమాళిరుప్పక్కు, నీ జీవిక్క వేణుమెన్ఱిచ్ఛిత్తాయాకిల్ అవరోడునక్కు ఉఱవుణ్డాక వేణుమ్, ఎన్ఱు, ఇప్పడి అచ్చమ్ ఉఱుత్తి ఉపదేశిత్తాళిఱే.

అవళ్ తిరువ్వాక్కాల్ ఇవళ్ళుడైయ వుపదేశముణ్డే? అవనుడైయ పాపపారిచర్యమితే ; ఇప్పడి ఉభయరైయుమ్ (ఉపదేశత్తాలే) (తిరుత్తుమ్) ఎన్నైయాలే, “శ్రు-శ్రవణే”[1] ఎన్ఱి, ఆధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తిల్ “శృణోతి” “శ్రావయతి” ఎన్ఱి, అవ్వ్యుత్పత్తికళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, “శ్రావయతి” ఎన్ఱి, అవ్వ్యుత్పత్త్యర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు; “శ్రావయతి” ఎన్ఱి, అవిక్కు ఈశ్వరవిషయమాకవే పూర్వర్కళ్ గ్రన్థజ్గళ్ పలవత్తిలుమ్ కాణప్పట్టతాకిలుమ్, “అథవా విముఖానామపి భగవదాశ్రయణోపదేశః శ్రావయితృత్వమ్ ‘విదితస్సహి ధర్మజ్ఞః శరణాగతవత్సలః, తేన మైత్రీ భవతు తే, యది జీవితుమ్ ఇచ్ఛసి’ ఇతి రావణమ్ప్రతి ఉపదేశాత్”[3] ఎన్ఱు, తత్త్వదీపత్తిలే చేతనవిషయమాకవుమ్ జీయరరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇవ్విడత్తిలుమ్ చేతనవిషయమాకవుమ్ శొల్లకుఱైయిల్లై. [౧౦

అ.—[విదితః] ఎన్ఱి, ఆవేదనత్తుక్కు కర్త్రాకాజ్క్షైయిలే, “అసంకోచ”[4] న్యాయత్తాలే “సర్వైః” ఎన్ఱు, వరుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎల్లారాలుమఱియుమ్పడి) ఎన్ఱు. [హి] శబ్దార్థమ్ - (అఱియుమ్పడిక్కాణ) ఎన్ఱు. ఎల్లారుమఱిన్దదై నీయుమ్ కాణానిన్ఱాయే ఎన్ఱుపడి. [జీవితుమ్- ఇచ్ఛసి-యది-తేన-తే, మైత్రీభవతు] ఎన్ఱు, అన్వయమ్. “యుష్మద్యుపపదే... స్థానిన్యపి”[5] ఎన్ఱు, [త్వమ్] ఎన్ఱు, ప్రయోగియావిట్టాలుమ్? మధ్యమపురుషప్రయోగమ్ కూడుమాకైయాలే, ఇజ్గే [ఇచ్ఛసి] ఎన్ఱి, అమధ్యమపురుష బలత్తాలే [త్వమ్] ఎన్ఱు, వరుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (నీజీవిక్క వేణుమెన్ఱు, ఇచ్ఛిత్తాయాకిల్) ఎన్ఱు. [తేన] ఎన్ఱి, అవిత్తిన్ అర్థమ్- (అవరోడు) ఎన్ఱు. [తే] శబ్దార్థమ్- (ఉనక్కు) [౧౦ ఎన్ఱు. [మైత్రీ] శబ్దార్థమ్ (ఉఱవు) ఎన్ఱు. [భవతు] ఎన్ఱి, అవిక్కు, “విధ్యర్థే లోట్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (ఉణ్డాక వేణుమ్) ఎన్ఱు. “భూ” ధాతువుక్కు “స్వర్గో భవతి” ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్పోలే, “ఉత్పత్తి, అర్థమ్” ఎన్ఱు, కరుత్తు. “గౌరవ్యబుద్ధియాలుమ్ తుర్-దాన్తరావణశ్రవణవ్యపేక్షైయాలుమ్, [శరణం గచ్ఛ] ఎన్నాతే [మైత్రీభవతు] ఎన్ఱిఱాళ్” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇవ్వుపదేశమ్ ఫలియామైక్కు హేతువెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవళ్ తిరువ్వాక్కాల్ ఇన్దత్తు) ఇత్యాది. (“శ్రావయతి” ఎన్ఱి, అవ్వ్యుత్పత్త్యర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు ఇతి) “శ్రు-శ్రవణే”[1] ఇత్యస్మాణ్ణ్యన్తాత్ “డిప్రత్యయః, ణిలోపః, టిలోపశ్చ” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. యద్వా ;[౨౦ “శ్రు-శ్రవణే”[1] ఇత్యస్మాణ్ణ్యన్తాత్, క్విపి, “దృశి” గ్రహణబలాత్, ధాతోర్ ఉకారస్య దీర్ఘః కారః ఎన్ఱుమ్ ఆమ్. కీర్త్ చొన్న ‘శృణాతి’ “శ్రాణాతి” ఎన్ఱి, అవ్వ్యుత్పత్తిద్వయార్థమాన తిరుత్తుకై “శ్రావయతి” ఎన్ఱి, అవ్వ్యుత్పత్త్యర్థమాన ఉపదేశద్వారకమ్ ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్. (పూర్వర్కళ్ గ్రన్థజ్గళ్) ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ “శ్రావయత్యుతమచ్యుతమ్”[6] ఎన్ఱి, అవచనమ్ మూలతయా అనుసన్ధేయమ్. పరన్దరహస్యప్రభృతికళిలే ఈశ్వరవిషయత్వమ్ కణ్డుకొళ్వతు. (జీయర్) వాదికేసరి అఴ్ఴకియమణవాళజీయర్.

మూ-అ—[ఈశ్వరనిమిత్తమాకవొఴ్ఴియ తిరువడి నిమిత్తమాక పురుషీకరిత్తదై పురుషకారమో వెన్న (అక్కైయాలిరణ్డు దశైయిలుమిత్యాది.) ‘ఇతువుజ్గూట్టక్కుఱైయిల్లై) ఎన్ఱు, తు-తిరువడినిమిత్తమాక పురుషకరిత్తదైయుమ్ కూడక్కుఱైయిల్లైయెన్ఱుపడి.]†

[కీర్త్తే (సంశ్లేషవిశ్లేషజ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషకారత్వమ్ తోన్ఱుమ్) ఎన్ఱువిడత్తిల్, ఇత్తైయ పెరుమాళ్ కాకమ్ ఇవర్కళ్ నిమిత్తమాక పెరుమాళ్ విషయత్తిలుమ్, రాక్షసికళ్ నిమిత్తమాక తిరువడివిషయత్తిలుమ్, పురుషకరిత్తదైయన్ఱో, ప్రస్తావమ్, ఇజ్గే ఈశ్వరనై అజ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై చేతననై ఆశ్రయణోన్ముఖనాక్కుకై ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణక్కూడుమో వెన్న (సంశ్లేషదశైయిలిత్తైయ పెరుమాళుక్కాక) ఇత్యాది.]¶

‡ శృణాతి-పోక్కుకైయెన్ఱుపడి. శ్రాణాతి-పరప్పుకైయెన్ఱుపడి, [౩౦

† ఇతిల్ మూలమ్,- ౭౧-వతుపక్కమ్- ౧-వరియిల్ కాణ్గ. ¶ ఇతిల్ మూలమ్, ౭౯-వతుపక్కమ్- ౨- వరియిల్ కాణ్గ

‡ [illegible] మూలమ్- ౧౪- వతుపక్కమ్- ౪- వరియిల్ కాణ్గ

౧॥ ధా-ధ్యా-సి-౧౨౨-౭౯. ౨॥ రా-యు-౨౧-౨౧. ౩॥ తత్త్వదీప. ౪॥ [illegible] ౫॥ [illegible] ౬॥ [illegible] -౧-౪-౧౦౫. ౬॥

మూ.—౧౨. ఉపదేశత్తాలే ఇరువరుడైయవుమ్ కర్మపారతన్త్ర్యమ్ కులైయుమ్.

౧౩. ఉపదేశత్తాల్ మీళాత్తపోతు

వ్యా.— ౧౨. ఇవ్వుపదేశత్తాల్ ఇరణ్డుతలైయిలుమ్ ఫలిక్కుమత్తై తెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపదేశత్తాలే) ఎన్ఱు తొడజ్గి. అతావతు - ఇప్పడి యిరణ్డుతలైక్కుమ్ తత్తదనుగుణమాక ఇవళ్ పణ్ణుముప దేశత్తాలే పుణ్యపాపజ్గళిన్ వశత్తిలే యిరుప్పణ్ణు భగవద్విముఖనాయ్ త్తిరిన్దైయాకి చేతననుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యముమ్, "ఇవన్ పణ్ణిన కర్మత్తై ప్రధానమాక్కి అతుక్కీడాకవే శెయ్వనిత్తన్నై" ఎన్ఱు, ఇవనుడైయ రక్షణత్తిల్ విముఖనాయిరుక్కైయాకిఱ ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యముమ్ నివృత్తమామెన్నై. చేతననుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యమ్, అనాద్యచిత్సమ్బన్ధకార్యమాన అవిద్యానిబన్ధనమ్; ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యమ్, నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్య కార్యమాన స్వసఙ్కల్పనిబన్ధనమ్; ఇవైయిరణ్డుమ్ అనాదిసిద్ధమాయ్ప్పోన్దతేయాకిలుమ్, మాతృత్వసమ్బన్ధత్తాలే చేతననుక్కు ఆప్తైయాయ్, మహిషీత్వసమ్బన్ధత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు అభిమతైయుమాన ఇవళ్, ఇరణ్డుతలైయుమ్ నెఞ్జిళక్కి ఆశ్రయణాఙ్గీకారాభిముఖమామ్పడియాక పణ్ణుమ్ ఉపదేశత్తాలే నివృత్తమాకత్తట్టిల్లై.

౧౩. ఇవ్వుపదేశత్తాల్ ఇవర్కళ్ మీళాత్తపోతు ఇవళ్ శెయ్వతేన్? ఎన్నరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపదేశత్తాల్ మీళాత్తపోతు) ఎన్ఱు తొడజ్గి. చేతనన్ మీళామైక్కడి - అనాదికాలమ్ "యాత్తానుమ్ పఱ్ఱి నీజ్గుమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే-భగవద్విముఖనాయ్ విషయాన్తరప్రవణనాయ్ ప్పోరుకైయాల్ వన్దదుర్వాసనాదికళ్;

అ.—(కర్మపారతన్త్ర్య) శబ్దత్తాలే, పుణ్యపాపరూప కర్మహేతుక వైముఖ్యమ్ చేతనేశ్వర సాధారణమ్ - అభిమతమ్; పుణ్యపాపహేతుక భగవద్విముఖత్వరూపమాన కర్మహేతుకవైముఖ్యముమ్ పుణ్యపాపహేతుక వైముఖ్యముమ్ పుణ్యపాపహేతుకచేతనరక్షణ విముఖత్వరూపమాన కర్మహేతుకవైముఖ్యముమ్ కర్మహేతుకవైముఖ్యత్వేన (కర్మపారతన్త్ర్య)శబ్దవివక్షితమ్ ఎన్నుమితుతోన్ఱు, (భగవద్విముఖనాయ్,)(రక్షణత్తిల్ విముఖనాయ్) ఎన్ఱు, - విముఖశబ్దద్వయమ్ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. ఆదియైచ్చొల్లాతే, (కులైయుమ్) ఎన్ఱు అనన్తరైచ్చొన్న వితత్తాల్ అనాదిత్వమ్ సిద్ధమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (చేతననుడైయ) ఇత్యాది.

(అచిత్-సమ్బన్ధమ్-) ప్రకృతిసంబన్ధమ్. (అవిద్యై-) అజ్ఞానమ్. (స్వాతన్త్ర్యమ్-) ఇచ్ఛాయాస్సత్యామ్ అనివార్యత్వమ్. తస్యనిరఙ్కుశత్వమ్, - నియామకాన్తరాప్రతిబన్ధః. (చేతననుక్కాప్తైయాయ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ ఆప్తత్వమ్ - యథార్థవక్తృత్వమ్. యద్వా; "ఆప్తిస్సంబన్ధలాభాద్వా"౨ ఎన్గైయాలే, సంబన్ధిత్వమ్ ఆకవుమామ్. (నెఞ్జిళక్కపణ్ణి) చేతనేశ్వరహృదయజ్గళై వైముఖ్యనిర్బన్ధత్తిల్ నిన్ఱుమ్ శ్లథమాకపణ్ణి ఎన్ఱపడి.

(అభిముఖమ్ ఆమ్పడి) ఎన్గిఱ నపుంసకనిర్దేశమ్ (నెఞ్జు-) అభిప్రాయేణ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు. చేతనహృదయత్తై ఆశ్రయణాభిముఖమ్ ఆకవుమ్, ఈశ్వరహృదయత్తై అఙ్గీకారాభిముఖమాకవుమ్, ఎన్ఱపడి. (ఇవళ్-పణ్ణుముపదేశత్తాలే) ఎన్ఱు అన్వయిప్పతు. (తట్టిల్లై) ఎన్ఱతు- అనాదిత్వేపి, సంసారవత్, హేతుతోనివృత్తి, ఉపపన్నై ఎన్ఱపడి.

(యాత్తానుమ్పఱ్ఱినీజ్గుమ్) ఎన్గిఱవితు, తిరువిరుత్తమ్. [యాత్తానుమ్పఱ్ఱి] ఏతాకిలుమ్ విషయాన్తరత్తైప్పఱ్ఱి. [నీజ్గుమ్] విముఖరాకుమ్ ఎన్ఱు ఇతుక్కర్థమ్. ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్- (భగవద్విముఖనాయ్, విషయాన్తరప్రవణనాయ్) ఎన్ఱు. (వాసనా) సంస్కారః. (ఆది) శబ్దత్తాలే- రుచియుతలానతు కొళ్ళుకిఱతు.

మీ.—అనేన, శృణోతి శ్రావయతీతివ్యుత్పత్తి†ద్వయార్థ ఉక్తః. ప్రమాణస్య అబాధితార్థత్వమాహ (ఉపదేశత్తాలేయిరువరుడైయవుమ్ కర్మపారతన్త్ర్యమ్ కులైయుమ్.) శ్రీయతఇతివ్యుత్పత్తిమాహ (ఉపదేశత్తాల్ మీళాత్తపోతు చేతననైయరుళాలే తిరుత్తుమ్.)

౧॥ తి-వి-౯౫. ౨॥ † ద్వయముక్తమ్-౮.

మూ.—చేతననై అరుళాలేతిరుత్తుమ్; ఈశ్వరనై యళ్హకాలే తిరుత్తుమ్.

వ్యా.—ఈశ్వరన్ మీళామైక్కు-డి-అపరాధానుగుణమ్ఇవనై శిక్షిక్క-వేణుమ్ ఎన్నుమభిసన్ధియాలే,నిన్ఱ,నిలైయిళక్కామల్ నిత్తైక్కుడలాన నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యమ్, ఇవ్వోహేతుక్కళాలేఇరణ్డుతలైయుమ్తన్నుడైయఉపదేశత్తాల్ స్వస్వ కర్మపారతన్త్ర్యత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీళాతవళవిల్. (చేతననై అరుళాలేతిరుత్తు) కైయావతు- "ఐయో! ఇవనుడైయ దుర్బుద్ధినీఙ్గిఅనుకూలబుద్ధి యుణ్డాకవేణుమ్" ఎన్ఱు, అవన్ తిఱత్తిల్ తాన్ పణ్ణుకిఱ "పఙ్గయత్తాళ్ తిరువరుళ్"౧ ఎన్గిఱ పరమకృపైయాలే, అవన్ పాపబుద్ధికులైన్దు భగవదభిముఖనామ్పడిపణ్ణుకై.

(ఈశ్వరనై యళ్హకాలేతిరుత్తు) కైయావతు- "ఓఙ్గాణ్ పో, ఉనక్కుప్పణియన్తో,విఱు?" ఎన్ఱు, ఉపదేశత్తైయుఙ్ జినవాతే, కణ్టై ప్పురట్టుతల్ కచ్చైనెకిళ్త్తల్ శెయ్తు, తన్నళ్హకాలే అవనైప్పిచ్చేఱ్ఱి, తాన్ శొన్నపడి శెయ్యల్లతు నిఱ్కుమాట్టాతపడిపణ్ణి అఙ్గీకారోన్ముఖనాక్కుకై.

ఆక, (పురుషకారమామ్బోతు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి ఇవ్వళవాక-పురుషకారత్తోపయోగికళాన గుణవిశేషఙ్గళైయుమ్, అవైతన్నైత్తానే వెళియిట్టపడియైయుమ్, సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డిలుమ్ పురుషీకరిక్కైయైయుమ్, తత్ప్రకారవిశేషఙ్గళై యుమ్ శొల్లిత్తాయ్త్తు.

అ.—(అభిసన్ధియాలే-)అభిప్రాయత్తాలేఎన్ఱపడి. ఇవ్వుపదేశవైఫల్యత్తుక్కుహేతు, స్వసౌన్దర్య-కారుణ్యరూప- సిద్ధోపాయ-సామర్థ్య-ప్రకాశనేచ్ఛైయెన్నుమదిలుమ్, చేతననుడైయ దుర్వాసనాదియుమ్- ఈశ్వరనుడైయస్వాతన్త్ర్యముమ్ హేతుఎన్రై, ఉచితమ్, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్-(ఇవ్వోహేతుక్కళాలే)ఎన్ఱు, (పఙ్గయత్తాళ్ ఇతి)(పఙ్గయత్తాళ్-) పద్మవాసినియాన పెరియపిరాట్టియారుడైయ; (తిరువరుళ్) తిరుశబ్దమ్ - ఉత్కర్షలక్షకమాయ్, ఉత్కృష్టమానకృపైఎన్ఱపడి; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరమకృపైయాలే) ఎన్ఱు; (పరమత్వమ్-) ఉద్బోధక- నిరపేక్షత్వేసతి, భగవత్ - కృపోద్బోధకత్వమ్. "ఉపదేశమ్, శాబ్దబోధాత్మకమానసమ్యక్ జ్ఞానత్తిలే దృష్టకారణమాకైయాలే పాపవాసనైప్రతిబన్ధకమామ్, కృపై అదృష్టస్థానీయమాయ్కొణ్డుమానసమానసమ్యక్ జ్ఞానత్తిలే కారణమాకైయాలే పాపవాసనైప్రతిబన్ధిక్కమాట్టాతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ -(పాపబుద్ధికులైన్దు) ఎన్ఱు.

రావణనై అరుళాలేతిరుత్తాతొళిన్దతు దేవతైకళుక్కు రావణవధ ప్రతిజ్ఞైపణ్ణినపడియాలే, అవనుక్కురుళాతొళిన్దతు భగవదభిప్రాయానువిధానత్తాలే. ఇవళ్ అవనుక్కుపదేశిత్తతుమ్ అజ్ఞదముఖత్తాలే. రావణనుక్కుపదేశిత్త భగవదభిప్రాయానువిధానత్తాలే, ఎన్ఱుకరుత్తు.

(ఓఙ్గాణ్ పో ఉనక్కుప్పణి యన్తో,విఱు!) అఙ్గీకారార్థకమాన ఓఙ్కారమ్ వ్యతిరేకలక్షణయా అనఙ్గీకారసూచకమ్. (ఉనక్కుప్పణి) ఎన్ఱతు- "యథా-కర్మ-ఫల-దాయియాన ఎనక్కుప్పణియన్ఱు," ఎన్ఱపడి. "నజీవేయంక్షణమపి, వినాతామసితేక్షణామ్"౨ "త్వత్సస్య హతౌపీనాస్తనౌ తాళ-ఫలోపమౌ। కదానుఖలుసోత్-కమ్పౌహసన్త్యాఃమాంభజిష్యతః!"౩ "మణనోక్కమ్ ఉణ్డాన్"౪ "మలరాళ్ తనత్తు ళ్ళాన్"౫ "మనఃప్రమథినీహరేః"౬ ఎన్గిఱత్తై ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కణ్టైప్పురట్టుతల్, కచ్చైనెకిళ్త్తల్) ఎన్ఱు.

(పురట్టుతల్-) వీక్షణ విశేషఙ్గళిల్ ఒరువకైయాన తిర్యగ్వలితమ్ ఆక్కుకై. (కచ్చు) కఞ్చుళి. "కచ్చైన్నెఞ్చుమే నెరుప్పు మీన్నుమ్, ముకైక్కోట్టైన్నవుమ్ మోత్తియుమ్ ముప్పెయరే"౭ ఎన్నక్కడవతు. ఇఙ్గే "ప్రస్వేదవారిసవిశేష విషక్తమ్ అఙ్గే కూర్పాసకం క్షతనఖక్షతమ్ ఉత్క్షిపన్తీ। ఆవిర్భవద్ఘనపయోధర బాహుమూలాశాతోదరీయువదృశాం క్షణమ్ ఉత్సవో౭భూత్"౮ ఎన్ఱ,శైక్కొణ్డుకొళ్వతు. (పిచ్చేఱ్ఱి-) వ్యామోహిప్పిత్తు. "పిత్తర్ పనిమలర్ మేల్ పావైక్కు"౯ ఎన్గిఱతువివక్షితమ్. నిగమనమ్. (ఆక పురుషకారేత్యాది.)

మీ.—శ్రియఃఇతివృత్త్యాత్తిమాహ (ఈశ్వరనై యళ్హకాలే తిరుత్తుమ్.)

ఇతి శ్రీవచనభూషణ విరోధిపరిహారే ప్రథమస్యపరిచ్ఛేదస్య ప్రథమంప్రకరణమ్.

౧॥ తి-వా-౯-౨-౧. ౨॥ రా-సు-౬౬-౧౯ ౩॥ ౪॥ పె-తిరుమొ-౧-౧౦-౧, ౫॥ ౩-౭-౩. ౬॥ ౭॥
౮॥ మాఘ-౫-౨౩. ౯॥ ...౧౯

16-5-...

సూ — ౧౮. * అతియాత్తవర్గళై

వ్యా — ౧౮. కృపాదిక్కళై వెళియిట్టరుళిన శ్లోకత్తాలే, శ్రీరామాయణత్తిల్ పురుషకారవైభవమ్ ఉక్తమాన ప్రకారమైయై ఉపపాదిత్తారాయ్, మహాభారతత్తిల్ ఉపాయవైభవమ్ ఉక్తమాన ప్రకారమైయై యుపపాదిక్కిఱార్ మేల్,

(అతియాత్త) ఎన్ఱు తొడజ్గి. «*అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ ఆచార్యకృత్యమితే, శరణ్యకృత్యమన్ఱే, ఆనాయితే «ఎన్నై నిన్ఱెపిన్ నివ త్రాయామ్ తనై యాయ్»౧ ఎన్ఱు, ప్రియకరత్వహితకరత్వజ్గళాకిఱ మాతాపితృకృత్యజ్గళై స్వాయమేవ తమక్కుచ్చెయ్తవుపకారత్తై అరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్, ఆచార్యన్ శెయ్యుమ్ విశేషోపకారత్తైయుమ్ తానేతమక్కుచ్చెయ్తమైయై అరుళిచ్చెయ్కిఱ ఆళ్వార్, «అతియాత్తనవతివిత్త»౧ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. ఇవ్విడత్తిల్ ఇవరరుళిచ్చెయ్కిఱ వాక్యన్దాన్ అన్ద దివ్యసూక్తిక్కు సూచకమాయితే యిరుక్కిఱతు.

అ. — సజ్గతికథనార్థమ్ వృత్తకీర్తనమ్ (కృపాదిక్కళై యిత్యాది.) ఉపబృంహణీయశ్రీమత్పద నారాయణపద, పౌర్వాపర్యమే, ఉపబృంహణజ్గళాన శ్రీరామాయణ మహాభారతజ్గళుక్కు క్రమనియామకమ్; పురుషకార తదుద్భావ్యగుణజ్గళుక్కు కార్యకారణభావమ్ ఉద్భావనక్రియోపాధికమాయ్ క్కొండుమాకైయాలే, శ్రీమత్పద నారాయణపదజ్గళుక్కు, ఉపజీవ్యోపజీవకభావమ్ సజ్గతి; తత్క్రమమే, తద్వివరణతయాతచ్ఛేషజ్గళాన శ్రీరామాయణ మహాభారతజ్గళుక్కు ''ముఖ్యక్రమ'' న్యాయత్తాలే క్రమమ్; ఆకైయాల్, యథాక్రమమ్ శ్రీరామాయణత్తిల్ పురుషకారవైభవమ్ ఉక్తమానపడియై యుపపాదిత్తవనన్తరమ్ మహాభారతత్తిల్ ఉపాయవైభవమ్ ఉక్తమానపడియై యుపపాదిక్కై సజ్గతమ్ ఎన్ఱపడి.

(ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్ఱు, అహేతుకసకలకారణప్రమాణప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్ (అతియాత్తవర్గళిత్యాది) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్) ఇత్యాది. ఈశ్వరనాన శరణ్యకృత్యముల్లాత మాతాపితృకృత్యప్రాయ పాతవతిత మానపడియాలే, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ ఏఱిట్టుక్కొణ్డతెన్నుమిడమ్ (అతియాత్తనవతివిత్త) ఎన్ఱు, అశ్రీసూక్తియిలే సిద్ధమ్ ఎన్ఱపడి. (అతియాత్తన) ఎన్ఱు, అబహువచనార్థమ్ (అడైయ) ఎన్ఱు; ఉపకారప్రకరణ బలసిద్ధమ్ (అర్థజ్గళై) ఎన్ఱుమూలత్తుక్కు తాత్పర్యమ్ కణ్డుకొళ్వతు. (సూచకమ్) అర్థతశ్శబ్దతశ్చ ప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్ ఎన్ఱపడి.

ఇ-అ. — అతియాత్తవర్గళై యడైయవతివిత్తాల్ ఆచార్యకృత్యమేఱిట్టుక్కొణ్డతాకవేణుమో వెన్న (అజ్ఞాతజ్ఞాపనమిత్యాది.)

మీ. — (౧౨. అథ, భగవన్నిర్హేతుకోపాయత్వ ప్రకరణే ప్రపత్తి విధినిరూపణాధికారః.)

ఏవమత్ర పురుషకార ప్రకరణే పురుషకారస్య నిర్హేతుకత్వమ్; తస్య సకిఞ్చనాధికారత్వమ్, అకిఞ్చనాధికారత్వమ్, తద్విరోధిస్వతన్త్రోపాయత్వ రాహిత్యమ్, పరతన్త్రోపాయత్వ రాహిత్యమ్, తద్విరోధి విభుత్వరాహిత్యఞ్చేత్యర్థషట్కమ్ క్రమేణాధికారషట్కేన నిరూపితమ్. ఇతఃపరమ్, త్రిప్రకరణ్యాముపాయ స్వరూపం నిరూప్యతే.— శ్రీశబ్దార్థే పురుషకారే నిరూపితే అవశిష్టార్థః పరిచ్ఛేదశేషేణ నిరూప్యతే.

తత్ర, ద్వితీయప్రకరణే నారాయణశబ్దార్థ సిద్ధోపాయ స్వభావనిరూపణేన శరణశబ్దోపస్థాపితోపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. తత్ర, తృతీయప్రకరణే మతుప్ప్రత్యయార్థభూతదేశ కాలాద్యనియమానుబన్ధి స్వభావనిరూపణేనాహేతుకత్వముచ్యతే. చతుర్థప్రకరణే క్రియాపదార్థభూత వరణస్వభావనిరూపణేన తన్నిర్హేతుకత్వముచ్యతే. తత్ర సిద్ధోపాయస్వభావః మన్త్రోపబృంహణభూతే చరమశ్లోకే విస్పష్టఇతి తదర్థనిరూపణముఖేన ఉపాయత్వస్య నిరపేక్షత్వముచ్యతే. తత్ర ప్రథమాధికారే ''వ్రజ''౩ ఇతి విధ్యనుపపత్త్యా వరణస్యైవ హేతుత్వాన్నైరపేక్ష్యమసిద్ధమిత్యాశజ్క్య, అధికారివిశేషణత్వేపి తదుపపత్తేః వరణస్యాహేతుత్వముచ్యతే. ద్వితీయాధికారే, వరణస్యహేతుత్వాభావే «మోక్షయిష్యామి''౩ ఇతిభగవదజ్గీకారానుపపత్తిరిత్యాశజ్క్య, * త్వాశబ్దేన సదోషస్యాప్యజ్గీకారశ్రవణాత్ నవరణస్య హేతుత్వమితిస్థాప్యతే. తృతీయాధికారే *అహంశబ్దేన సత్యసజ్కల్పతోక్త్యాసదసత్కర్మసజ్కల్ప † భజ్గానుపపత్తేఃవరణస్యహేతుత్వమిత్యాశజ్క్య, * మాంశబ్దార్థభూత వాత్సల్యాదిభజ్గ ప్రసజ్గేన క్వచిత్సజ్కల్పభజ్గోప్యస్తీతివరణస్యాహేతుత్వమేవోచ్యతే. చతుర్థాధికారే «మాశుచః''౩ ఇతికృతకృత్యత్వవిధానాన్యథానుపపత్త్యా వరణస్య హేతుత్వమిత్యాశజ్క్య, తదా * త్వాశబ్దోపస్థాపితానూదిత భరసమర్పణత్వస్య ''మోక్షయిష్యామి''౩ ఇతిపరార్థభూత స్వీకృతభరత్వస్యచ హాన్యాపత్తిరితి వరణమనుపాయ ఇతిస్థాప్యతే.

తత్ర, ప్రథమమ్, సిద్ధోపాయస్యనైరపేక్ష్యం స్వభావ ఇత్యేతత్ చరమశ్లోకే ప్రతిపాద్యతఇత్యాహ (అతియాత్తవిత్యాది.)

౧॥ తి-వా-౨-౩-౨. ౨॥   ౩॥ గీ-౧౮-౬౬.   † భజ్గాపత్తేః-౩.

మూ.—అడైయవఱివిత్తు

వ్యా.—(అఱియాత్తవర్థజ్గళైయడైయవఱివి) క్కైక్కు—యావతు- తత్త్వవివేకమ్ తొడజ్గిప్రపత్తిపర్యన్తమాక అర్జుననుక్కు మున్బుఅజ్ఞాతమాయిరున్ద వర్థజ్గళైయెల్లామ్అఱివిక్కైక్కు. దేహాత్మాభిమానియాయ్, దేహానుబన్ధికళాన బన్ధుక్కళ్ పక్కలిలే [౧]*అస్థానేస్నేహత్తైప్పణ్ణినిఱ్కు అవివనై, ప్రకృత్యాత్మవివేకాదికళాలే తెళివిక్కవేణ్డుకైయాలే, [౨]"నత్వేవాహం జాతు నాసం, న త్వం నేమేజనాధిపాః। నచైవ నభవిష్యామస్సర్వేవయమ్ అతఃపరమ్॥ దేహినోఽస్మిన్యథాదేహే కౌమారంయౌవనంజరా। తథాదేహాన్తరప్రాప్తిర్ ధీరస్తత్రనముహ్యతి"[౧]ఇత్యాదికళాలే - ప్రకృత్యాత్మ వివేకమ్ ఆత్మపరమాత్మవివేకమాకిఱ తత్త్వవివేకత్తైయుమ్;

అ.—"తత్త్వవివేకనిత్యత్వానిత్యత్వ, నియన్తృత్వసౌలభ్య సామ్యాహఙ్కారేన్ద్రియదోషబలమనస్ ప్రాధాన్యకరణనియమనసుకృతిభేదదేవాసురవిభాగవిభూతియోగవిశ్వరూపదర్శన, సాజ్గభక్తిప్రపత్తిద్వైవిధ్యాదికళాలే అన్ఱోతియగీతాసమమ్"[౨]ఎన్ఱ ఆచార్యహృదయశ్రీసూక్తియై యుట్కొణ్డు (అఱియాత్తవర్థజ్గళై అడైయవఱివిత్తు) ఎన్ఱు ఇవ్వాక్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్. ఇవ్వాక్యత్తిలే ఆవిష్కృతమాన "అఱియాత్తనవఱివిత్త" ఎన్ఱ అప్రమాణసూక్తి వివక్షితమాన అర్థజాతమ్ అర్జుననుక్కుమ్ ఆళ్వారుక్కుమ్ అవిశేషేణ అఱివిత్తతాకవస్సైయుమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (తత్త్వవివేకమ్తొడజ్గిప్రపత్తిపర్యన్తమాక) ఎన్ఱు.

(దేహాత్మేత్యాది.)అస్థానేస్నేహత్తై-అనుచితస్నేహత్తై. ఇవనై-అర్జుననై. "అహంజాతునాసమితినసర్వదాఆసమేవ; త్వమ్జాతునాసీరితిన, ఆసీరేవ; ఇమేజనాధిపాః, జాతు, నాసన్నితిన, ఆసన్నేవ; సర్వేవయమ్,- ఇమేత్వమ్, అహంచ, అతఃపరంనభవిష్యామః ఇతిన; భవిష్యామః ఏవ' ఇతి నత్వేవాహమిత్యస్యార్థః. తత్త్వశబ్దమ్, తత్త్వత్రయమిత్యాదౌ, చిదచిదీశ్వరవిషయమాక క్కాణ్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్, ఆత్మపరమాత్మవివేకమ్, ఆకిఱఎన్ఱు.) "తత్త్వంవిళంబమానేస్యాత్, స్వరూపే, పరమాత్మని"[౩]ఎన్నక్కడవదిఱే?

ఇ-అ.—ప్రకృత్యాత్మ వివేకముడైయనాయిరుక్కిఱ అర్జునన్ దేహాత్మాభిమానియో! ఎన్ఱు, ఆశజ్కైయిలే, దేహాత్మాభిమానకార్యమానబన్ధుస్నేహమివనుక్కుణ్డాకైయాలే దేహాత్మాభిమాని యెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమెన్ఱు, ఆర్ (దేహానుబన్ధికళానవిత్యాది.)

(నత్వేవాహమ్) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్-నానొరుకాలిల్లైయానేనెన్ఱు, అఱిల్లై, నీయుమొరుకాలిల్లై యానాయెన్ఱు, అఱిల్లై, ఇన్దరాజాక్కళుమొరుకాలుమిల్లై యానార్కళెన్ఱు, అఱిల్లై. ఇప్పోదిల్లై యానార్కళెన్ఱు, అఱిల్లై యానాలుమ్మేలొరుకాల్ నశిక్కక్కడవర్కళా యిరున్దార్కళోవెన్నిల్ (నచైవేత్యాది-) ఇనిమేలొరుకాలత్తిలుమ్ నామెల్లారుమిల్లైయాక్కక్కడవో మెన్ఱు, అఱిల్లైయెన్ఱు. ఆక, ఇత్తాల్ - ఆత్మపరమాత్మవివేకమ్శొల్లిఱ్ఱు; మేలిల్శ్లోకత్తాల్- ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్శొల్లుకిఱతు. (దేహినోఽస్మిన్) ఎన్ఱు, అతుక్కర్థమ్- దేహవిశిష్టనాన ఆత్మావుక్కు ఇన్దశరీరత్తిలేబాల్యయౌవనవార్ధక్యజ్గళ్ యాతొరుపడియుణ్డాయిరుక్కిఱతు, అప్పడియేకాణ్ ఇన్దశరీరత్తైవిట్టువేఱొరుశరీరాన్తరత్తై ప్రాప్తిక్కై. ఇత్తాల్- బాల్యయౌవనవార్ధక్యజ్గళిల్ పూర్వపూర్వావస్థైవిడుకై నాశమాయ్త్తోన్ఱాత్తాప్పోలే యిశ్శరీరత్తైవిట్టుశరీరాన్తరత్తై ప్రాప్తిక్కైయుమ్ నాశమాయ్త్తోన్ఱాతెన్ఱు, కరుత్తు శరీరత్తైవిట్టు శరీరాన్తరత్తై ప్రాప్తిక్కై దేహాద్వ్యావృత్తనుక్కొళ్ళియ క్కూడామైయాలే ఇత్తాలే ప్రకృత్యాత్మవివేకమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (ధీరస్తత్రేత్యాది) అఱివుడైయవన్ ఇతువిషయమాకక్కలజ్గానెన్ఱు.

మీ.—చరమోపాయపర్యన్తజ్ఞాతార్థాన్ జ్ఞాపయతీత్యాచార్యకృత్యేనైరపేక్ష్యదర్శనాత్, "మిత్రమౌపయికంకర్తుంరామః"[౪]ఇతివత్, "శరణం వ్రజ"[౫]ఇతిపురుషకారకర్తృవ్యపదేశస్య, స్వేనైవకరణేనిరపేక్షత్వదర్శనాత్, "అహంత్వాసర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి"[౫]ఇతిఉపాయకృత్యకరణే సాపేక్షత్వాదర్శనాచ్చ, చరమశ్లోకే మహాభారతసారభూతే నిరపేక్షత్వంభగవత ఇత్యవగత మిత్యర్థః.

అత్రైవంసంశయః - కిమ్, భగవతోనిరపేక్షత్వం స్వరూపంనభవతి - ఉతభవతీతి. తదర్థమ్, నిరపేక్షత్వే సర్వముక్త్యాదిప్రసజ్గః. సర్వశాస్త్రవైయర్థ్యఞ్చభవతి - ఉతనభవతీతి. తదర్థమ్ నిరపేక్షత్వస్య ప్రతినియతవిషయత్వం నసమ్భవతి- ఉతసమ్భవతీతి. తదర్థమ, శరణాగతిస్సాధనమ్ . ఉతాధికారివిశేషణమితి. తదర్థమ్, అధికారివిశేషణ విధిర్నసమ్భవతి- ఉతసమ్భవతీతి. యదా, నసమ్భవతి; తదా, "వ్రజ"[౫]ఇత్యస్యసాధనవిధిత్వేనశరణాగతేస్సాధనతయాశరణాగతేః నిరపేక్షత్వస్య ప్రతినియతత్వాసంభవేనసర్వవిషయతాయామ్, సర్వముక్త్యాదిప్రసజ్గః, భక్త్యాదిసాధన విధాయకశాస్త్రవైయర్థ్య ప్రసజ్గశ్చ, భవతీతి, భగవతో ననైరపేక్ష్యం స్వభావఇతి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః.

౧॥ గీ-౨-౧౨,౧౩. ౨॥ ఆచార్యహృదయమ్-ప్ర-౩-వా-౪. ౩॥ ౪॥ రా-సు-౨౧-౧౯. ౫॥ గీ-౧౮-౬౬.

వ్యా.—"అన్తవన్తఇమేదేహా నిత్యస్యోక్తాశ్శరీరిణః। అనాశినోఽప్రమేయస్య; తస్మాద్యుధ్యస్వ భారత॥ నజాయతేమ్రియతే వాకదాచిన్నాయమ్భూత్వా భవితావా న భూయః। అజో నిత్యశ్శాశ్వతోఽయమ్పురాణోనహన్యతే హన్యమానే శరీరే॥ వాసాంసిజీర్ణాని యథావిహాయ నవాని గృహ్ణాతి నరోఽపరాణి। తథా శరీరాణి విహాయజీర్ణాన్యన్యాని సంయాతి నవానిదేహీ" ౧ఇత్యాదికళాలే- ఆత్మనిత్యత్వదేహాద్యనిత్యత్వజ్గళైయుమ్ ప్రథమమ్ఉపదేశిత్తు; [౫ ఇవన్ఱైయ స్వాతన్త్ర్యభ్రమత్తై త్తవిర్క్కైక్కాగ, "భూమిరాపోఽనలోవాయుఃఖం మనో బుద్ధిరేవచ। అహఙ్కారః ఇతీయంమే భిన్నాప్రకృతిరష్టధా॥ అపరేయమ్ ఇతస్త్వన్యామ్ప్రకృతింవిద్ధి మేపరామ్। జీవభూతాంమహాబాహో యయేదంధార్యతేజగత్" ౨ఎన్ఱు,అఫడియే - చేతనాచేతనశరీరియాయ్,

అ —స్వాతన్త్ర్యభ్రమత్తై- స్వాధీనస్వప్రవృత్తి నివృత్తికత్వవిషయకమాన మిథ్యాజ్ఞానత్తైయెన్ఱపడి. ప్రకృతిశబ్దమ్ - శరీరత్వేన ప్రకారతయాస్వభావపరమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతనాచేతనశరీరియాయ్) ఎన్ఱు. [౧౦

ఇ-అ.—(అన్తవన్తః)ఎన్ఱు,అత్తుక్కర్థమ్-నిత్యనాయ్అనాశియాయ్జ్ఞానస్వరూపనాయ్యాలే అళవిడవొణ్ణాదవైభవత్తైయుడైయనాన శరీరిక్కు ఇన్దదేహజ్గళెల్లామ్నశ్వరమాకచ్చొల్లప్పట్టన.(నిత్యస్య-అనాశినః)ఎన్ఱు,అవిరణ్డుక్కుమ్వాశియెన్నెన్నిల్; ఒన్ఱు,ఉత్పత్తియిల్లైయెన్ఱత్తు,ఒన్ఱు,వినాశమిల్లైయెన్ఱు, అత్తు (అన్తవన్తఇమేదేహానిత్యస్యోక్తాశ్శరీరిణః।అనాశినోఽప్రమేయస్యతస్మాద్యుధ్యస్వభారత॥ నజాయతేమ్రియతేవాకదాచిన్నాయంభూత్వా భవితావానభూయః। అజోనిత్యశ్శాశ్వతోఽయం పురాణోనహన్యతే హన్యమానేశరీరే) ఇత్తుక్కర్థమ్- [నజాయతేనమ్రియతే] ఇవ్వాత్మాకావత్తుమిల్లై పిఱప్పత్తుమిల్లై. [నాయంభూత్వా భవితావానభూయః] ఇప్పోత్తుపిఱవియుమ్ శావుమిల్లైయేయాకిలుమ్ సృష్టికాలత్తిలుణ్డాన పిఱవియుమ్ సంహారకాలత్తిలుణ్డాన నాశముముణ్డోవెన్నిల్; అత్తువుమిల్లైయెన్ఱు,అత్తు. [అజః] షడ్భావవికారమిల్లై యెన్ఱు,అతిలే తాత్పర్యమాక ఉపలక్షణమ్. [నిత్యః] "నజాయతేనమ్రియతే" ఎన్ఱు,అవిత్తిన్ఱైయ అనుభాషణమ్. [శాశ్వతః] సంహారకాలత్తిలుమ్ సృష్టికాలత్తిలుమ్ అచిత్తుక్కువరక్కడవ స్థూలసూక్ష్మపరిణామమిల్లైయెన్ఱు,అత్తు. [పురాణః] * తేనుమ్ పాలుమ్ కన్నలుమముత్తుమాకత్తిత్తిత్తు. [నహన్యతేహన్యమానేశరీరే] శరీరమ్ హన్యమానమాయుళ్ళవళవిల్ తాన్ సంహరిక్కప్పడాదొన్ఱు, (వాసాంసిజీర్ణానియథావిహాయనవాని గృహ్ణాతినరోఽపరాణి। తథాశరీరాణి విహాయ జీర్ణాన్యన్యాని సంయాతినవానిదేహీ) ఇత్తుక్కర్థమ్ - నరనానవన్ జీర్ణప్పడవైకళైవిట్టు పుత్తుప్పడవైయెడుక్కుమ్ యాతొరుపడి, అప్పడియే దేహవిశిష్టనాన ఆత్మావానవన్ ఒరుశరీరత్తైయెడుత్తాల్ అత్తు అనుభవక్రమమిల్లాతవళవిలే అవఱ్ఱైవిట్టు వేఱేపుత్తియశరీరజ్గళై యెడుత్తుక్కొళ్ళుమెన్ఱు.

(భూమిరాపోఽనలోవాయుః ఖంమనోబుద్ధిరేవచ। అహఙ్కారఇతీయంమే భిన్నాప్రకృతిరష్టధా॥ అపరేయమితస్త్వన్యాం ప్రకృతింవిద్ధిమేపరామ్। జీవభూతాంమహాబాహో యయేదంధార్యతేజగత్) ఇత్తుక్కర్థమ్- పృథివ్యాదిభూతజ్గళుమ్, ప్రకృతి మహాన్ అహఙ్కారజ్గళాయ్ క్కొణ్డు ఎట్టువకైయాకభిన్నమానవిత్తు ఎనక్కుత్తాఴ్న్దశరీరమ్; యాతొన్ఱాలే యిన్దదేహజ్గళెల్లామ్ ధరిక్కప్పడుకిఱత్తు, అప్పడియాన ఆత్మవస్తువైత్తనక్కు ఉత్కర్షమానశరీరమాకవఱియెన్ఱు,

మీ.—యదా,అధికారివిశేషణ విధిస్సమ్భవతి; తదా, "వ్రజ"౩ఇత్యస్యాధికారి విశేషణవిధిత్వాత్, శరణాగతేరసాధనతయా శరణాగతపురుష నిరపేక్షత్వస్య ప్రతినియతతయా సర్వముక్త్యాది ప్రసఙ్గాభావేన భగవతోనైరపేక్ష్యం సమ్భవతీతి సిద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు:—భగవదుపాయత్వస్యనిర్హేతుకత్వ మనుపపన్నమ్, అప్రామాణికత్వాత్. నతావత్ తత్ర శ్రుతిఃప్రమాణమ్, వేదేతాదృశవాక్యస్యాదృష్టేః. నచపూర్వకాణ్డేతదస్తి; "వాయుమేవస్వేన భాగధేయేనోపధావతి। సఏవైనంభూతింగమయతి"౪"సతయాశ్రద్ధయాయుక్తస్తస్యారాధనమీహతే"౫ "లభతేచతతఃకామాన్ మయైవవిహితాన్హితాన్"౬ఇత్యాదిశ్రుతిస్మృతిషు తత్తత్కర్మారాధిత తత్తద్దేవతాన్తర్యామిణో రక్షకత్వశ్రవణాత్. ఉపరితనభాగేపి భోగమోక్షహేతుతయా నానావిధోపాసనవిధానేన, తత్తదుపాసనవిశేషోపాస్యస్యబ్రహ్మణః తత్తత్ఫలప్రదత్వేన సర్వత్రోపాసనరూప హేతుదృష్టేః. "సంసారబన్ధస్థితిమోక్షహేతుః"౭ ఇత్యాదివాక్యసత్త్వేపి, తత్రవిధేయజ్ఞానాన్తరాభావేన ఉపాధ్యశ్రవణాత్ నిర్హేతుకత్వప్రతీతావపి, సాధ్యోపాయరహితస్య సిద్ధోపాయస్య ఫలప్రదత్వే సర్వముక్త్యాది దోషప్రసఙ్గాత్, కర్మోపాసనరూప సాధ్యోపాయవిధాయక శాస్త్రవైయర్థ్యాపత్తేశ్చ, సర్వత్ర సాధ్యోపాయ సాపేక్షస్య సిద్ధోపాయస్య ఫలప్రదత్వసిద్ధిః. [౩౫

౧॥ గీ-౨-౧౮,౨౦,౨౧. ౨॥ గీ-౭-౪,౫. ౩॥ గీ-౧౮-౬౬. ౪॥ యజు-౧ప్ర-౧౭ ౫॥ ౬॥ ౭॥

వ్యా.——"సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టో మత్తః స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ" ౧ఎన్ఱుమ్, "ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా" ౨ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే- సకలజనహృదయస్థనాయ్ నిన్ఱు, సకలప్రవృత్తినివృత్తికళైయుమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే తన్నుడైయ నియన్తృత్వత్తైయుమ్; అప్పడి సర్వనియన్తావాయ్కొణ్డు సర్వస్మాత్పరనాయిరుక్కుమవన్ఱాన్, "పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతామ్। ధర్మసంస్థాపనార్థాయ సమ్భవామి యుగే యుగే" ౩ఎన్ఱు, అవతారప్రయుక్తమాన తన్నుడైయ సౌలభ్యత్తైయుమ్; "సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః" ౪ఎన్ఱు, - తన్నుడైయ ఆశ్రయణీయత్వే సామ్యత్తైయుమ్; "ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహఙ్కారవిమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే" ౫ఎన్ఱు, - అహఙ్కారదోషత్తైయుమ్; "యతతో హ్యపి కౌన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః। ఇన్ద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః" ౬ఎన్ఱు,- ఇన్ద్రియప్రాబల్యత్తైయుమ్; "అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలమ్" ౭ఎన్ఱు,- అన్దప్రాబల్యత్తిల్ మఱ్ఱై[౧౦] యిన్ద్రియఙ్గళైప్పఱ్ఱిలుమ్ మనస్సినుడైయ ప్రాధాన్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కైయాలే ఆశ్రయణవిరోధికళైయుమ్;

అ.——అపోహనమ్- విస్మృతిః "అన్తః ప్రవిశ్య నియన్తృత్వం శరీరిత్వం క్రమేణ స్వపనభోవ్యావృత్తిః" ౮ఎన్ఱి, శ్రుతప్రకాశికా సూక్తియై యుట్కొణ్డు, చేతనాచేతనశరీరిత్వత్తై వివరిక్కిఱార్ (సకలజనహృదయస్థనాయ్ నిన్ఱు, ఇత్యాదినా.) నియన్తృత్వమ్ స్వాధీనస్వేతరసకల ప్రవృత్తినివృత్తికత్వమెన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలప్రవృత్తి ఇత్యాది.)

(అవతారప్రయుక్తమాన-సౌలభ్యత్తై) అప్రాకృతవిగ్రహేణ సహ్యవిశ్లేషహేతుకమాన సకలమనుజనయన విషయతాఙ్గతత్వత్తై యెన్ఱపడి.

సామ్యమ్ -. ఆశ్రయణప్రవృత్తేషు గుణదోషనిరూపణాభావమ్.

అన్యప్రయుక్తకర్తృత్వత్తై స్వప్రయుక్తమెన్ఱు భ్రమిప్పిక్కై - అహఙ్కారదోషమ్.

ఇన్ద్రియఙ్గళుక్కు ప్రాబల్యమ్ - దుర్జయత్వమ్.

దుర్జయత్వరూపప్రాబల్యే మనసః ఇన్ద్రియాన్తరాపేక్షయా అతిశయితత్వమ్-మనస ప్రాధాన్యమ్.

ఇ-అ.—— (సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టో మత్తః స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ) ఇతుక్కర్థమ్-ఎల్లారుడైయ హృదయత్తిలుమ్ నాన్ నిరుప్పన్, [౨౦] ఎన్నాలే పూర్వానుభూతవిషయమాన స్మృతియుమ్ శ్రావణజ్ఞానముమ్ అజ్ఞానముముణ్డాక్కానిఱ్కుమెన్ఱు. (ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా) ఇతుక్కర్థమ్- ఈశ్వరనానవన్ శరీరమాకిఱ యన్త్రారూఢఙ్గళాన సర్వభూతఙ్గళైయుమ్ మాయైయాలే భ్రమిప్పిత్తుక్కొణ్డు సర్వాత్మాక్కళుడైయ హృదయత్తిలే యిరుక్కుమెన్ఱు.

(ప్రకృతేః క్రియమాణాని గుణైః కర్మాణి సర్వశః। అహఙ్కారవిమూఢాత్మా కర్తాహమితి మన్యతే) ఇతుక్కర్థమ్ - అహఙ్కారత్తాలే విమూఢమాన మనస్సైయుడైయవన్ ప్రకృతియినుడైయ గుణమడియాకవరుకిఱ కర్మఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ నాన్ పణ్ణుకిఱేనెన్ఱు విచారిక్కానిఱ్కుమెన్ఱు.

(యతతో హ్యపి కౌన్తేయ పురుషస్య విపశ్చితః। ఇన్ద్రియాణి ప్రమాథీని హరన్తి ప్రసభం మనః) ఇతుక్కర్థమ్ - ప్రాజ్ఞనాన చేతనన్ ఇన్ద్రియఙ్గళై జయిక్కవేణుమెన్ఱు, యత్నమ్పణ్ణానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్, బలిష్ఠఙ్గళాన ఇన్ద్రియఙ్గళానవై మనస్సై బలాత్కారిత్తు తఙ్ వశత్తిలే యిఴుత్తానిన్ఱనవెన్ఱు.

(అసంశయం మహాబాహో మనో దుర్నిగ్రహం చలమ్-) అర్జునన్ "ఎన్నాలే మనస్సై నియమిక్కప్పోకాతు" ఎన్ఱు వార్త్తైయైక్కేట్టు, నిన్ఱవిడత్తిల్ నిల్లాత మనస్సై నిగ్రహిక్కప్పోకాతెన్ఱు.

మీ.——అతఏవ ప్రణవే ఉపాధ్యశ్రవణాత్ రక్షణనిష్ఠత్వేతుకత్వప్రతీతావపి, నమసా ఉపాయప్రతిపాదనాత్ ప్రణవావగతం రక్షకత్వమప్యౌపాధికమవగమ్యతే. ఏవమేవ, "సంసారబన్ధస్థితిమోక్షహేతుః" ౯ "అమృతస్యైష సేతుః" ౧౦ ఇత్యాదౌ నిరుపాధికత్వప్రతీతావపి, "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత" ౧౧ "ముముక్షుర్బ్రహ్మోపాసీత" ౧౨ ఇత్యుపాయవిధాయకశాస్త్రబలాత్, అతిప్రసఙ్గవైషమ్యాదిదోషాచ్చ, తత్ర శ్రుతం భగవతస్సిద్ధోపాయత్వం సాధ్యోపాయసాపేక్షమితి గమ్యతే. తథా చ శ్రుతప్రకాశికా, "శాస్త్రప్రతిపాద్యముపాయోపేయాత్మకమ్, తత్ర సిద్ధోపాయ ఉపేయ[౩౫]శ్చ బ్రహ్మ, సాధ్యోపాయో భక్తిః" ౧౩ ఇతి తతశ్చ, వేదవేదాన్తయోః సర్వత్ర సాపేక్షత్వప్రతీతేః న శ్రుతిస్తత్ర ప్రమాణమ్. నాపి స్మృతిః

౧॥ గీ-౧౫-౧౫. ౨॥ గీ-౧౮-౬౧. ౩॥ గీ-౪-౮. ౪॥ గీ-౯-౨౯. ౫॥ గీ-౩-౨౭. ౬॥ గీ-౨-౬౦. ౭॥ గీ-౬-౩౫. ౮॥ శ్రుతప్రకాశికాయామ్-౯॥ ౧౦॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ శ్రుతప్రకా-పు-౬-వ ప్పక్కమ్-౯.

20-5-86.

వ్యా.—"తానిసర్వాణిసంయమ్యయుక్తఆసీతమత్పరః। వశేహియస్యేన్ద్రియాణితస్యప్రజ్ఞాప్రతిష్ఠితా"౧ఎన్స్రుమ్, "యతోయతోనిశ్చరతిమనశ్చఞ్చలమస్థిరమ్।తతస్తతోనియమ్యైతదాత్మన్యేవవశంనయేత్"౨ఎన్స్రు,- ఆశ్రయణోపకరణఙ్గళాన బాహ్యాభ్యన్తరకరణఙ్గళై స్వాధీనమాక్కనియమిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్; "చతుర్విధాభజన్తేమాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున।ఆర్తోజిజ్ఞాసురర్థార్థీజ్ఞానీచభరతర్షభ"౩ఎన్స్రు,- ఆశ్రయిక్కుమధికారిక్కళుడైయచాతుర్విధ్యత్తైయుమ్; "ద్వౌభూతసర్గౌలోకేఽస్మిన్ దైవఆసురఏవచ - దైవీసమ్పద్విమోక్షాయ నిబన్ధాయాసురీమతా"౪ఎన్స్రు,- తన్నుడైయ ఆజ్ఞానువర్తనపరరానవర్కళ్ దేవర్కళ్ తదతివర్తనపరరానవర్కళ్ అసురర్కళ్ ఎన్స్రు, దేవాసురవిభాగత్తైయుమ్;

అ.—ఆర్తః- భ్రష్టైశ్వర్యకామః, అర్థార్థీ- అపూర్వైశ్వర్యకామః, జిజ్ఞాసుః - ఆత్మప్రాప్తికామః, జ్ఞానీ-భగవత్ప్రాప్తికామః, ఏవంవిధఅధికారిక్కళుడైయ చతుర్విధత్వత్తైయెన్స్రపడి.

(దైవీత్యాది) "దైవీ-మదాజ్ఞానువృత్తిరూపా,సంపత్, విమోక్షాయ-బన్ధాన్ముక్తయేభవతి; క్రమేణమత్ప్రాప్తయేభవతీత్యర్థః. ఆసురీ-మదాజ్ఞాతివృత్తిరూపా, సంపత్ నిబన్ధాయభవతి- అధోగతిప్రాప్తయేభవతీత్యర్థః."౫ "దేవాః-భగవదాజ్ఞానువర్తనశీలాః;" ౬ "అసురాః- భగవదాజ్ఞాతివృత్తిశీలాః"౭ ఎన్స్రి,అగీతాభాష్య శ్రీసూక్తియైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నుడైయ ఆజ్ఞానువర్తనేత్యాది)

ఇ-అ.—(తానిసర్వాణిసంయమ్యయుక్త ఆసీతమత్పరః। వశేహియస్యేన్ద్రియాణి తస్యప్రజ్ఞాప్రతిష్ఠితా) ఇతుక్కర్థమ్ - అన్దఇన్ద్రియఙ్గళైయెల్లామ్ నియమిత్తు నమ్మైయేమేట్టరనై ప్రార్థియానిన్స్రుకొణ్డు మత్ప్రియనాయిరుక్కక్కడవన్ యావనొరువనుక్కు ఇన్ద్రియఙ్గళ్ స్వవశమాయిరుక్కుమ్, అవనుక్కే ప్రజ్ఞైనిలైనిన్స్రతావతెన్స్రు. (యతోయతోనిశ్చరతి మనశ్చఞ్చలమస్థిరమ్ । తతస్తతోనియమ్యైతదాత్మన్యేవ వశంనయేత్) ఇతుక్కర్థమ్ - అస్థిరమాయ్ చఞ్చలమాననమనస్సు యాతొరుయాతొరు విడత్తిలే ఓడుమ్, అఙ్గేయఙ్గే అవఱ్ఱిల్ దోషఙ్గళైక్కాట్టి మననైత్తిరుప్పి స్వవశమాక్కిక్కొళ్ళక్కడవనెన్స్రు.

(చతుర్విధాభజన్తేమాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున। ఆర్తోజిజ్ఞాసురర్థార్థీజ్ఞానీచభరతర్షభ-) ఆర్తన్ ముతలాక నాలువకైప్పట్ట సుకృతికళాన జనఙ్గళ్ నమ్మైయాశ్రయిప్పార్కళెన్స్రు.

(ద్వౌభూతసర్గౌలోకేఽస్మిన్ దైవఆసురఏవచ - దైవీసంపద్విమోక్షాయనిబన్ధాయాసురీమతా) ఇన్దశ్లోకత్తిల్, "దైవమ్" ఎన్స్రుమ్ "ఆసురమ్" ఎన్స్రుమ్ - ఇరణ్డుభూతసృష్టియుణ్డు ; అవఱ్ఱిల్, దైవీసమ్పత్తానతు మోక్షత్తిఱ్కు పొరుట్టాయిరుక్కుమ్ ; ఆసురసమ్పత్తానతు సంసారత్తిఱ్కు పొరుట్టాయిరుక్కుమెన్స్రు, అర్థమ్.

మీ.—యద్యపి, "నాసౌపురుషకారేణ నచాప్యన్యేనహేతునా। కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకిఞ్చిత్కదాచన॥ నిర్హేతుకకటాక్షేణమదీయేన మహామునే"౮ఇత్యాదిసమ్భవః. తథాపి, సర్వవేదాన్తప్రత్యయనయేనసాధ్యోపాయసాపేక్షస్య సిద్ధోపాయస్యఫలప్రదత్వేనిశ్చితే,* విరోధాధికరణనయేనస్మృతేర్బాధ్యత్వాత్. నచాధికారిభేద కల్పనేన వ్యవస్థిత వికల్పసమ్భవః, శ్రుతిస్మృత్యోస్తుల్యబలత్వాభావేన తత్కల్పకవిరోధాభావాత్. తుల్యబలవిరోధేహి వికల్పసమ్భవః! తర్హి, "నాయమాత్మాప్రవచనేనలభ్యః"౯ఇత్యాది శ్రుతిరుక్తస్మృత్యనుగ్రాహ్యాస్తి, తత్రఉపాధ్యన్తరవ్యవచ్ఛేదేన నిరపేక్షత్వం సిద్ధోపాయస్యోక్తమితిచేత్. న, ఉదాహృతశ్రుతేః భక్తిపరత్వేన భాష్యకారైర్వ్యాఖ్యాతత్వాత్. నచవాచ్యమ్, ఉక్తశ్రుతేః భక్తిపరత్వేన వ్యాఖ్యా, చరమశ్లోకస్య భక్తిపరత్వయోజనావత్, ఉక్తస్మృత్యాసగుణ్యాత్, శబ్దస్వారస్యాచ్చ, తథాయోజనాన్తరస్య నబాధికేతి;- ముముక్షుసామాన్యే నిర్హేతుక విషయీకారకల్పనే శ్రవణాదివిధివైయర్థ్యాత్, అధికారివిశేషే తత్కల్పనే ఈశ్వరస్య వైషమ్యనైర్ఘృణ్యాపత్తేశ్చ.

నచ, వైషమ్యాదేః నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యకృతత్వాద దోషత్వమ్; తాదృశవైషమ్యావహస్వాతన్త్ర్యస్యాపిదోషత్వాత్. "వైషమ్యనైర్ఘృణ్యేన సాపేక్షత్వాత్"౧౦ఇతి తత్రవైషమ్యసామాన్యస్యహిదోషత్వముక్తమ్?. తత్రసాపేక్షత్వహేతునావైషమ్యాభావసాధనాత్,నిరపేక్షత్వేతదుభయమవశ్యంభవతీతిహిసూచ్యతే?. తతశ్చేశ్వరస్య నిర్దోషత్వవిధాయకానేక†శ్రుతిస్మృతివిరోధః. ఉక్తశ్రుతిః, కేవలశ్రవణాదినా మనుపాయత్వం వదతి. స్మృతిశ్చ, సిద్ధోపాయాపేక్షయా సాధ్యోపాయస్యాప్రాధాన్యపరా.

౧॥ గీ-౨-౬౧. ౨॥ గీ-౬-౨౬. ౩॥ గీ-౭-౧౬ ౪॥ గీ-౧౬-౫౫,౭౫. ౫॥ గీతాభాష్యే-పు-౨౧౫- ప-౧౧. ౬॥ గీతాభాష్యే-పు-౨౧౪-ప-౧౯. ౭॥ గీతాభాష్యే-పు-౨౧౫-ప-౮. ౮॥ ౯॥ ముణ్డకోప-౩-౨-౩. ౧౦॥ బ్ర-సూ-౨-౧-౩౪. †శ్రుతిః కేవల-౧-౨.

వ్యా·—"హన్తతేకథయిష్యామి విభూతీరాత్మనశ్శుభాః। ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్త్యన్తో విస్తరస్య మే"[౧] ఎన్ఱు, తొడఙ్గి ఇవ్విభూతియిల్ సమస్తపదార్థఙ్గళుక్కుమ్ వాచకమాన శబ్దఙ్గళ్ తన్నళవిలే పర్యవసిక్కుమ్పడి ఇవన్ ఱైయుడైయ స్వప్రకారమాకక్కొణ్డు వ్యాపిత్తు నిఱ్కుమ్పడి యైయుమ్; "దివ్యం దదామి తే చక్షుః పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్"[౨] ఎన్ఱు,- దివ్యచక్షుస్సైక్కొడుత్తు, "పశ్యామి దేవాంస్తవ దేవ దేహే సర్వాంస్తథా భూతవిశేషసఙ్ఘాన్। బ్రహ్మాణమీశం కమలాసనస్థమృషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చ దివ్యాన్"[౩] ఇత్యాదియాలే - తన్నుడైయ విశ్వరూపత్తైక్కణ్డు పేశుమ్పడి పణ్ణుకైయాలే, తాన్ ఉకన్దారుక్కు దివ్యజ్ఞానత్తైక్కొడుత్తు త్తన్నడిక్కళై దర్శిప్పిక్కుమెన్నుమత్తైయుమ్; "మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు। మామేవైష్యసి యుక్త్వైవమాత్మానం మత్పరాయణః"[౪] ఎన్ఱు, ఇప్పడియిరుక్కుమ్ పరత్వసౌలభ్యయుక్తనాన తన్ తిరువడిక్కళై ప్రాపిక్కైక్కు అ పరమపురుషార్థత్తుక్కు ఉపాయమాయిరుక్కుమ్ కర్మజ్ఞానరూపాఙ్గసహితైయాన భక్తియైయుమ్;

అ.—(సమస్తపదార్థఙ్గళుక్కుమిత్యాది) తన్నళవిలే పర్యవసిక్కైయావదు - స్వముఖ్యవిశేష్యకోపస్థితిజనకత్వమ్
(పశ్యామి దేవాన్) ఇత్యాదికమ్ - అర్జునవాక్యమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పేశుమ్పడియెన్ఱు.) "దివ్యం దదామి తే చక్షుః"[౨] ఎన్గిఱ చక్షుశ్శబ్దమ్ జ్ఞానవాచి మేలే "దర్శయామాస పార్థాయ"[౫] ఎన్ఱిరుక్కైయాలేయెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దివ్యజ్ఞానత్తై యెన్ఱు.)
(మన్మనా భవేత్యాది) "మామేవైష్యసి"[౪] ఎన్గిఱత్తైయుటక్కొణ్డు (పరత్వసౌలభ్యేత్యాది.) "మన్మనా భవ"[౪] ఇత్యాదికమనుసన్ధాయ (కర్మజ్ఞానరూపాఙ్గసహితైయాన భక్తియైయుమెన్ఱు.)

ఇ-అ.—(హన్తతే కథయిష్యామి విభూతీరాత్మనశ్శుభాః। ప్రాధాన్యతః కురుశ్రేష్ఠ నాస్త్యన్తో విస్తరస్య మే) ఇతుక్కర్థమ్- ఐయో! ఎన్నుడైయ నల్ల విభూతిక్కళై సముదాయమాకచ్చొల్లుకిఱేన్; "అతువేన్? పరక్కచ్చొల్లలాకాతో?" ఎన్నిల్; ఎన్ విభూతిప్పరప్పుక్కు ఒరుముడివిల్లైయెన్ఱు.
(పశ్యామి దేవాంస్తవ దేవ దేహే సర్వాంస్తథా భూతవిశేష సఙ్ఘాన్। బ్రహ్మాణమీశం కమలాసనస్థం ఋషీంశ్చ సర్వానురగాంశ్చ దివ్యాన్) ఇతుక్కర్థమ్- దేవరీర్ తిరుమేనియిలే దేవర్కళైయుమ్ కాణానిన్ఱేన్, మఱ్ఱుముణ్డాన భూతవిశేష సమూహఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ కాణానిన్ఱేన్, తామరైప్పూవై ఆసనమాకక్కొణ్డిరుక్కిఱ బ్రహ్మావైయుమ్ అవనుక్కు పరతన్త్రనాన రుద్రనైయుమ్ మఱ్ఱుముణ్డాన దివ్యరాన మహర్షిక్కళైయుమ్ ఉజ్జ్వలఙ్గళాన అష్టనాగఙ్గళైయుమ్ కాణానిన్ఱేనెన్ఱు.
(మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు। మామేవైష్యసి యుక్త్వైవమాత్మానం మత్పరాయణః-) ఎన్నిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్నిడత్తిల్ మనస్సైవై, ఎన్నిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్నై త్తిరువారాధనమ్ పణ్ణు, ఎన్నిడత్తిల్ భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్నైయే అడైవుతియెన్ఱు.

మీ.—నను, నముముక్షుసామాన్యే భగవతో నిర్హేతుకరక్షకత్వమ్; అపితర్హి, తద్విశేషే. నచ తాదృశవిశేషస్య దుర్నిరూపతా; సునిరూపత్వేవా తస్యైవ హేతుత్వమితి వాచ్యమ్. శరణాగతేరేవ విశేషత్వాత్, తస్యాశ్చాధికారివిశేషణత్వేనాహేతుత్వాత్; ఇతిచేత్. నైవమ్, విశిష్టవిధిపక్షేపి వరణస్య విధేయత్వస్వీకారేణాధికారివిశేషణత్వాసిద్ధేః, తస్యసిద్ధత్వనియమాత్. తదుక్తమ్, "సిద్ధమేవ హి సర్వత్ర నియోజ్యస్య విశేషణమ్। జీవనాదితథైవైకం కామనాదివిశేషణమ్"[౬] ఇతి. అవిధేయత్వస్వీకారే వాధికారివిశేషణత్వమ్, ఫలకామనారూపతయా, ఫలతయా, నిమిత్తతయావా. ఆద్యద్వితీయయోరసిద్ధిః, శరణాగతేః ఫలత్వ తత్కామనారూపత్వయోరభావాత్. ఫలత్వేపి, నస్వరూపతః తథాత్వమ్, కిన్తు కామనావిషయతయా. నహ్యత్ర తత్కామనాశ్రూయతే!; తథాత్వేవా, తదర్థసాధనాన్తరవిధానం దృశ్యేత. తృతీయే నిషిద్ధతయా నిమిత్తత్వే పరిహరణీయతా స్యాత్; జీవనాదివత్ కేవల నిమిత్తత్వే, విధిప్రత్యయోనస్యాత్. విధేయాన్తరఞ్చ దృశ్యేత.
కిఞ్చ, యది విహితత్వావిశేషేపి శరణాగతిరధికారివిశేషణంస్యాత్, భక్తిరపి తథా స్యాత్. అతః సహజకారుణ్యవిశిష్టస్య సిద్ధోపాయస్య అనాద్యాజ్ఞాతిలఙ్ఘనేన కాలుష్యే సతి, తత్కాలుష్యశామకత్వేన సాధ్యోపాయస్సహకారీతి అవశ్యమభ్యుపగమనీయమ్; తతశ్చేశ్వరస్య ప్రధానకారణత్వాత్, సాధ్యోపాయస్యాప్రధానకారణత్వాచ్చ, సిద్ధోపాయప్రాధాన్యవివక్షయా శాస్త్రేషు నిర్హేతుకత్వవాదః. అన్యథా, ఈశ్వరస్య వైషమ్యాద్యాపత్తిః. సర్వముక్త్యాద్యాపత్తిః, సాధ్యోపాయవిధాయకశాస్త్రాప్రామాణ్యాపత్తిశ్చ స్యాత్. అతః ఈశ్వరస్య "అమృతస్యైష సేతుః"[౭] ఇత్యాద్యవగతం సిద్ధోపాయత్వమ్, శక్తవిషయే భక్త్యాదిసాపేక్షమ్, అశక్తవిషయే శరణాగతిసాపేక్షమితి నక్వాపి నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః.

౧॥ గీ-౧౦-౧౯. ౨॥ గీ-౧౧-౮. ౩॥ గీ-౧౧-౧౫. ౪॥ గీ-౯-౩౪. ౫॥ గీ-౧౧-౯. ౬॥ ౭॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫.

మూ.—ఆచార్యకృత్యత్తైయుమ్,

వ్యా.—"మామేవయేప్రపద్యన్తే మాయామేతాన్తరన్తితే"౧ "తమేవచాద్యం పురుషమ్ప్రపద్యే"౨ "తమేవ శరణంగచ్ఛ సర్వభావేనభారత"౩ ఎన్ఱు, అన్దభక్త్యఙ్గమాన ప్రపత్తియైయుమ్; చరమశ్లోకత్తాలే అన్దభక్త్యుపాయత్తిన్ దుష్కరత్వాదికళైయుణర్న్దు శోకిప్పారుక్కు సుకరముమాయ్ స్వరూపానురూపముమాన వుపాయమ్ప్రపత్తియెన్ఱు మత్తైయుమ్ తానే యఱివిత్తరుళినానిఱే. ఆన, ఇప్పడి అఱియాతవర్గళైయెల్లామఱివిక్కైయాలే ఆచార్యకృత్యత్తై త్తానేఱిట్టు క్కొణ్డానెన్ఱబడి.

అ.—(మామేత్యాది) "(తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యేద్యతఃప్రవృత్తిః)అజ్ఞానాదినివృత్తయేతమేవచాద్యంపురుషమ్" ఇత్యుపక్రమ్య "ఆద్యంపురుషమ్-ఏవ- శరణంప్రపద్యేత్- తమేవశరణంప్రపద్యేత, యతః-యస్మాత్, కృత్స్నస్య"౪ ఇత్యాదియిలుమ్, "ప్రపద్యేయతః ప్రవృత్తిరితివా పాఠః. తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యశరణముపగమ్య, ఇయతఃఅజ్ఞాననివృత్త్యాదేః"౪ ఇత్యాదియిలుమ్, గీతాభాష్యత్తిలుమ్పాఠద్వయమ్స్ఫుటమ్. అత్తిలర్థప్రాప్తివశత్తాలే ప్రపత్తివిధియెన్నుమిడమ్సిద్ధమ్; ఇత్తైయఱిన్దు పాఠద్వయసాధారణ్యేన ప్రమాణప్రతీకోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (తమేవ చాద్యంపురుషంప్రపద్యేయెన్ఱు.) యద్వా, గీతాభాష్యారూఢమానద్వితీయపాఠత్తిలే, "ప్రపద్యే" ఎన్ఱు- ఉత్తమపురుషః. "యతఃప్రవృత్తిః" ఇత్యాది-ఉత్తరవాక్యమ్. "అహంతమాద్యం పురుషంప్రపద్యే"౫ఎన్ఱు,భగవద్వచనమ్. విధేయప్రపత్తియిలే ప్రవృత్త్యౌత్కట్యసిద్ధ్యర్థమాక స్వానుష్ఠానమ్ కాట్టుకిఱానెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యే) ఎన్ఱు ప్రమాణప్రతీకోపాదానమ్పణ్ణుకిఱార్ ఎన్ఱాకవుమామ్. ఆకైయిఱే, "అస్తువాకృష్ణస్యస్వస్మిన్నేవాయ ముత్తమఃపురుషః, తథాపిధర్మసంస్థాపనార్థావతారరూపస్య పరమరహస్యతమార్థోప దేశాఙ్గభూతాచార్యోపాసనరూప ధర్మప్రవర్తనార్థమాద్య పురుషస్వరూపేణ సర్వగురుభూతస్యస్వస్య తదానీంతననమస్కార ప్రతిపాదనం నకృష్ణస్యాన్యోపాసకత్వపరమ్"౬ ఎన్ఱు,బ్రహ్మవిద్యావిజయత్తిలే మహాచార్యర్ నిర్వహిక్కుమ్బడి. ఇత్తాల్- "తమేవచాద్యం పురుషంప్రపద్యే" ఎన్గిఱవిత్తుక్కు- "ఆద్యనాన అన్దపురుషనైయే ప్రపత్తిపణ్ణక్కడవేన్"౭ ఎన్ఱు, వాదికేసరిఅళకియమణవాళజీయర్ శెయ్తరుళినగీతావ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, ఇవర్ శెయ్తరుళిన ముముక్షుప్పడి వ్యాఖ్యానత్తిలుమిరుక్కిఱదు ఉపపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

(దుష్కరత్వాదికళై) ఎన్ఱ, ఆదిశబ్దత్తాలే-సాపాయత్వస్వరూపాననురూపత్వఙ్గళ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్. స్వరూపానురూపత్వమావదు-స్వాపేక్షితప్రదాత్వస్యాభిమతాన్యస్వీయోపాయ ప్రవృత్తికజాతీయత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు ఘటకమాన స్వాపేక్షిత ప్రదాత్వస్యాభిమతత్వమ్; తాదృశాభిమతత్వాభావమ్ - ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు స్వరూపాననురూపత్వమ్; ఇదు ఉపాయాన్తర విషయఙ్గళాకవుమ్ శరణాగతివిషయఙ్గళాకవుమిరుక్కిఱ భగవదుక్త్యాదికళిలే సిద్ధమ్. (చరమశ్లోకత్తాలే) - "సర్వధర్మాన్"౮ఎన్గిఱశ్లోకత్తాలే యెన్ఱపడి. ఇశ్లోకత్తుక్కు చరమత్వమావదు-స్వేతరసకలసాధన ప్రతియోగికాతిశయవదుపాయబోధకత్వమ్.

మీ.—కిఞ్చ, నకేవలంవిధేయత్వాత్ శరణాగతే రధికారివిశేషణత్వాభావః, "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"౯ "ఉపాయోయఞ్చతుర్థస్తే ప్రోక్తశ్శీఘ్రఫలప్రదః"౧౦ ఇత్యాదిషు ఉపాయత్వకణ్ఠోక్తేశ్చ, తదభావోవగమ్యతేఇతి.

తత్రాహ (అఱియాత) ఇత్యాది. అత్రాయంభావః - నహివయమీశ్వరస్యసర్వత్ర నిర్హేతుకోపాయత్వంబ్రూమః; యేన, భోగమోక్షోపాయాన్తర విధాయకశాస్త్రానర్థక్యంస్యాత్. నాపిముముక్షుసామాన్య విషయమితిబ్రూమః; యేన, సర్వముక్త్యాద్యాపత్తిః, ఈశ్వరస్యవైషమ్యాద్యాపత్తిశ్చస్యాత్. కిన్తు, శాస్త్రవిహిత తత్తదుపాయాభావస్థలే శరణాగతాధికారివిశేషంప్రతితథాత్వమ్. తత్ర,ప్రతిపదవిహితసాధనాన్తరాభావేన ఈశ్వరస్య నిర్హేతుక రక్షకత్వసిద్ధేః.

నచ తత్రశరణాగతేరేవ ఉపాయత్వాత్ తదభావోఽసిద్ధః. తస్యా అధికారివిశేషణత్వేన అనుపాయత్వాత్. నచఫలతత్కామనానిమిత్తాన్యత్వేన తదసమ్భవః; . . . ఉపాయాన్తరాధికారాణాం తథాత్వేపి, సిద్ధోపాయాధికారస్య తద్భిన్నత్వసమ్భవాత్. నచ విధిప్రత్యయానన్వయప్రసఙ్గః, విధేయత్వస్వీకారాత్. అతఏవోక్తంరహస్యత్రయే, "అత్రపూర్వార్ధేనాధికారికృత్యమాహ; అధికారికృత్యఞ్చ ఉపాయపరిగ్రహః; తత్సాఙ్గంవిదధాతి"౧౧ ఇతి. తర్హి, విధేయత్వమధికారి విశేషణత్వఞ్చవ్యాహతమ్, సిద్ధత్వసాధ్యత్వావస్థయోరేకదావిక్రాయోగాదితినవాచ్యమ్; సాధ్యోపాయాధికారస్యసిద్ధత్వేపి,సిద్ధోపాయాధికారస్యసాధ్యతయా కేవలసాధ్యత్వాభ్యుపగమాత్.నచసాధ్యస్యాధికారివిశేషణ†త్వమప్రసిద్ధమ్, సిద్ధస్యఉపాయత్వేపి తథాత్వాత్.

౧॥ గీ-౭-౧౪. ౨॥ గీ-౧౫-౪. ౩॥ గీ-౧౮-౬౨. ౪|| గీతాభాష్యే-పు-౨౦౫-వ-౨౧. ౫॥ గీ- ౬॥ బ్రహ్మవిద్యావిజయే-
౭|| ౮॥గీ-౧౮-౬౬. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ రహస్యత్రయసారే- † త్వంప్రసి-౧.

మూ.—పురుషకారకృత్యత్తైయుమ్,

వ్యా.—ఇన్ని, పురుషకారకృత్యముమ్ శరణ్యనానతన్౨తన్నై, పిరాట్టికృత్యమిఱే; "మత్ప్రాప్తింప్రతిజన్తూనాం సంసారేపతతామధః। లక్ష్మీఃపురుషకారత్వే నిర్దిష్టాపరమర్షిభిః। మమాపిచమతంహ్యేతన్నాన్యథాలక్షణంభవేత్"౧ ఇత్యాదికళాలే ఇత్తుత్తన్నై౨ భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే తానే యరుళిచ్చెయ్ తానిఱే. ఇవనుక్కు తత్త్వజ్ఞానాదికళైయుణ్డాక్కి కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే ఆచార్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుకొణ్డానాక్కిలుమ్, పురుషకారకృత్యమేఱిట్టు కొళ్ళవేణ్డువానేన్? అజ్గీకరిత్తువిడవమైయాతో? ఎన్నిల్; అజ్గీకారత్తుక్కుళ్ళు మపశ్యాపేక్షిత మెన్నైయాలే. ఎజ్జనేయెన్నిల్; ఇవ్వుపాయత్తుక్కు పురుషసాపేక్షత్తైయోపాతి పురుషకారసాపేక్షత్తైయుముణ్డిఱే; ఇవ్వుభయసాపేక్షత్తైయుమ్, ఉపాయవరణరూపమాన పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రథమచరమపదజ్గళిలే కాణలామ్; శ్రీశబ్దత్తాలే- పురుషకారత్తైయుమ్, ఉత్తమనాలే- అధికారిత్వైయుమిఱే శొల్లుక్కిఱతు; అక్కైయాలే, చేతనర్ తన్నై౨ ఉపాయమాక ప్పఱ్ఱుమిడత్తిల్, స్వాపరాధభయత్తాలే పిరాట్టియైపురుషకారమాక మున్నిడ, అవళ్ ఇవనపరాధనిబన్ధనమాన తత్తిరువుళ్ళత్తిల్ శీఱ్ఱత్తైయాఱ్ఱిచ్చేరవిడ, కైకొళ్ళుకైముత్తైయాయిరుక్కు; అజ్జనన్నిక్కే, ఇవనపరాధనిబన్ధనమానతత్తిరువుళ్ళత్తిక్కలక్కత్తై

అ.—(తత్త్వజ్ఞానాదికళై) ఎన్ని,ఱ ఆదిశబ్దత్తాలే - వైరాగ్యభక్తికళ్ సజ్గ్రహితజ్గళ్. (అజ్గీకారత్తుక్కుళ్ళు మపశ్యాపేక్షిత మెన్నైయాలే) ఎన్ని,ఱవిడత్తిలే - "అధికారివిశేషణం ప్రతిబన్ధకనివృత్తిమాత్రంవా భరన్యాసః, వృతాలక్ష్మీః ఉపాయాన్తరస్థాననివేశోపాయః, సాధ్యోపాయానపేక్షరక్షకత్వం భగవతఉపాయత్వమితివా, లక్ష్మీభరన్యాసయోరుభయోరేవ భగవదుపాయభావహేతుత్వమితివా, వచనాదభ్యుపగమ్యతే; 'ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవం పరాపేక్షానవిద్యతే' ఇతి, విహితవ్యతిరిక్తవిషయత్వాత్కర్మాద్యపేక్షాభావమాత్రప్రతిపాదనపరమ్. అథవా, సాపరాధోయంమాం మాప్రపద్యతామితి భగవతోననుమతిరేవ లక్ష్మ్యానివర్త్యతే, శరణ్యానుమతాచ ప్రపత్తిర్నసాధనమ్. అతోలక్ష్మ్యాఘటనస్యాభావేన కార్యసిద్ధిః; అస్మిన్నపిపక్షే విధేరేవ తదనుమతిజ్ఞాపకత్వాత్పురుషకారవరణస్యాపి విహితత్వాత్, కేవలశరణాగతేరననుమతత్వఖ్యాపకతాయా అపి తస్యాస్స్వీకారాప్రయోజకత్వమ్, నిగ్రహాజనకత్వంవా"౨ ఇత్యాది పూర్వగ్రన్థసూక్తిజ్గళ్ అనుసన్ధేయజ్గళ్.

(పురుషసాపేక్షత్తై-) స్వీకర్తృపురుషాపేక్షై. (ఉపాయవరణరూపమాన పూర్వవాక్యత్తిల్-) ఉపాయవరణత్తుక్కు కరణమన్త్రమాన ద్వయపూర్వవాక్యత్తిలెన్ఱపడి. (ప్రథమపదమ్-) శ్రీమత్పదమ్. (చరమపదమ్-) "ప్రపద్యే"౩ ఎన్ని,ఱక్రియాపదమ్. ఇతిల్, శ్రీశబ్దత్తిల్ వాచ్యతయాలుమ్ క్రియాపదత్తిలుత్తమపురుషాక్షిప్తతయాలుమ్ అనుసన్ధిక్కలామెన్ఱు, సామాన్యేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కాణలామెన్ఱు.) (ఉత్తమనాలే అధికారిత్వైయుమ్- శొల్లుక్కిఱతు) ఎన్ఱతు- "యుష్మద్యుపపదే...స్థానిన్యపి"౪ ఎన్ని,ఱస్థానిన్యపి శబ్దజ్గళ్, "అస్మద్యుత్తమః"౫ ఎన్ని,ఱవిడత్తిలుమ్ వరుమాకైయాలే, "ప్రపద్యే"౩ ఎన్ని,ఱఉత్తమపురుషనాలే ఉపాయాధీనఫలభాక్కాన ఉపాయానుష్ఠాతావై ఆక్షిప్తతయాశొల్లుక్కిఱతెన్ఱపడి. (ముత్తైయాయిరుక్కు) ఎన్ఱతు - వచనబలత్తాలే అనుమితమాన భగవదీయ నిత్యసజ్కల్ప నియతత్వత్తాలే అవర్జనీయమాయిరుక్కువెన్ఱపడి.

మీ.—యది, "అమృతస్యైషసేతుః"౬ "కృష్ణంధర్మంసనాతనమ్"౭ ఇత్యాదిప్రమాణబలాత్, దృష్టవ్యాప్తిబలాత్కారేణసిద్ధస్యాపిఉపాయత్వమజ్గీక్రియతే; తర్హి, ఉపాయస్యఫలసమ్బన్ధవత్ అధికారిసమ్బన్ధస్యాపి ఆవశ్యకత్వే తత్రతస్యాపిసిద్ధత్వేఅతిప్రసజ్గాత్, సిద్ధోపాయశ్రుత్యర్థాపత్త్యా తదధికారస్య సాధ్యత్వంకల్ప్యతే. అతఏవ విధేయాన్తరహానిరపి నబాధికా, సిద్ధాధికారస్యతద్వ్యాప్తేః. తతశ్చాత్రశరణాగతి†విశిష్టంబ్రహ్మమోక్షసాధనతయావిధీయత ఇతినాభ్యుపగమ్యతే; యేన, నిక్షేపరక్షాయాంసిద్ధావస్థశరణాగతివాదోక్తదూషణాపత్తిః. కిన్తు, సిద్ధోపాయప్రాప్తికామస్య శరణాగతిః కర్తవ్యతయావిధీయతే "సిద్ధోపాయప్రాప్తికామ శ్శరణాగతింకుర్యాత్"౮ ఇతి.

నచ, సిద్ధోపాయకామనా తద్జ్ఞానపూర్వికేతి, పూర్వంతదసిద్ధిరితివాచ్యమ్; "అమృతస్యైషసేతుః"౬ ఇత్యాదివాక్యైః బ్రహ్మసిద్ధోపాయ ఇతిశ్రవణదశాయామేవ విదితత్వాత్. ఏవమ్, బ్రహ్మణిసిద్ధోపాయత్వేనజ్ఞాతే, తత్ప్రాప్తికథమిత్యపేక్షాయామ్, "ముముక్షుర్వైశరణమహంప్రపద్యే"౯ "సర్వధర్మాన్"౧౦ ఇత్యాదిభిః తత్ప్రాప్తిసాధనంవిధీయతే. యథా, బ్రహ్మణఃప్రాప్యత్వాకారే తత్పరవాక్యాదవగతే, తత్ప్రాప్తీచ్ఛాయాంతత్సాధనత్వేన భక్తిర్విధీయతే ; తథా, బ్రహ్మణః ప్రాపకత్వాకారేశ్రుత్యావగతే తత్ప్రాప్తీచ్ఛాయాం జాతాయామ్, కర్తవ్యతయాశరణాగతిర్విధీయతే. ఏతేనసిద్ధస్య ఉపాయస్యకామ్యత్వాసిద్ధిరితినిరస్తమ్, తత్ప్రాప్తేస్తథాత్వాత్. ప్రాప్తిశ్చసిద్ధోపాయేనస్వీకార్యత్వమ్; స్వీకారశ్చ "మోక్షయిష్యామి"౧౦ ఇత్యేవంరూపః.

౧॥ భగవచ్ఛాస్త్రే- ౨॥ ౩॥ ద్వయోపనిషది. ౪॥ అష్టా-౧-౪-౧౦౫. ౫॥ అష్టా-౧-౪-౧౦౭. ౬॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫. ౭॥ భా-ఆర-౮౮-౨౬. ౮॥ ౯॥ శ్వే-ఉ-౬-౧౮. ౧౦॥ గీ-౧౮-౬౬. † విశిష్టస్యబ్రహ్మ-౧.

వ్యా.—యుమ్ తానేతణిత్తుక్కొణ్డు ఇవనైచ్చేర్త్తుక్కొళ్ళుకైయాలుమ్; అఴుత్తాఞ్ శెయ్కిఱ అవళవిల్ అర్థిత్వనిరపేక్షమాకచ్చెయ్కైయాలుమ్, పురుషకారకృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డాన్ ఎన్గిఱదు.

ఇని, ఉపాయకృత్యమ్ తన్నదాయిరుక్క అత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డానెన్నుమ్బదు - "త్వమేవోపాయభూతో మేభవ"౧ ఎన్ఱు, ఇవనర్థిత్తాల్ కార్యమ్ శెయ్యవమైన్దిరుక్క, నామేయివనుక్కుపాయమాయ్ అనిష్టనివృత్త్యాది [౫ క్కళైప్పణ్ణక్కడవోమెన్ఱు, తానేయేన్ఱుక్కొణ్డు, "మామేకం శరణం వ్రజ - సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి"౨ ఎన్నైయాలే; అల్లదు, "ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవ తత్త్వం న తు గుణౌ"౩ ఎన్గిఱ అవస్తువుక్కు ఉపాయకృత్యమ్ వన్దేఱియన్ఱిత్తే;- ఉభయలిఙ్గవిశిష్టనైయాలే ఉపాయోపేయత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ స్వతస్సిద్ధమాయిఱే యిరుప్పదు. అన్ఱిక్కే, "ఉపేయమాన తన్నై ఉపాయమాక్కైయాలే ఉపాయకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డానెన్గిఱదు" ఎన్బారుముణ్డు;

అ.—(ఉపాయోపేయత్వే-తవతత్త్వమ్) స్వరూపానుబన్ధిధర్మౌ; నతు గుణౌ- నతు కాదాచిత్కావిత్యర్థః. ఇదు భట్టర్ శ్రీసూక్తి. ఇదుక్కర్థమ్ (ఉభయేత్యాది.) హేయప్రత్యనీకత్వే సతి కల్యాణత్వమ్ - ఉభయలిఙ్గవిశిష్టతా. అతిల్, హేయప్రత్యనీకత్వమ్ - స్వయం హేయరహితత్వే సతి అన్యేషాం హేయనివర్తకత్వమ్; కల్యాణత్వమ్ - స్వస్యాన్యేషాఞ్చానుకూలత్వమ్: స్వత ఇష్టత్వమ్ - అనుకూలత్వమ్. (లిఙ్గత్వమ్-) స్వరూపనిరూపకత్వమ్. అదు, "యావదాత్మభావిత్వాచ్చ న దోషః"౪ ఎన్నైయాలే- స్వరూపత్తిలే నిత్యనియతధర్మఙ్గళుక్కేయాకైయాలదు. (ఉపాయత్వమ్) హేయప్రత్యనీకత్వత్తిలుమ్, (ఉపేయత్వమ్) కల్యాణత్వత్తిలుమ్ అన్తర్భూతమాకైయాలే, అవైయిరణ్డుమ్ స్వతస్సిద్ధమెన్ఱపడి. స్వతస్సిద్ధత్వమావదు- స్వరూపత్తిలే నిత్యనియతధర్మమాయిరుక్కై. అప్పడియిల్ రూజనైయైయనువదిక్కిఱార్ (అన్ఱిక్కే ఉపేయమాన తన్నైయిత్యాదినా.) [౧౫

ఇ-అ.—(ఉపాయోపేయత్వే) ఎన్గిఱదుక్కు- ఉపాయోపేయత్వఙ్గళిరణ్డుమునక్కు స్వరూపమ్, వన్దేఱియన్ఱెన్ఱు. ఇవ్వుపాయోపేయత్వఙ్గళ్ స్వరూపమెన్గిఱదు ఎన్గొణ్డెన్నవోమెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉభయలిఙ్గవిశిష్టనైయిత్యాది.) ఉభయలిఙ్గవిశిష్టనైయావదు- అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వకల్యాణైకతానత్వఙ్గళిరణ్డోడుమ్ కూడియిరుక్కై. అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వత్తాలే ఉపాయత్వమ్ ఫలితమ్; అదావదు- ఎల్లారుడైయ అశుద్ధియైప్పోక్కుకైయాలే కల్యాణైకతానత్వత్తాలే ఉపేయత్వమ్ ఫలితమ్.

మీ.—నచ, శరణాగతిరపి బ్రహ్మణస్సిద్ధోపాయత్వజ్ఞానమ్, తచ్చ పూర్వమేవ వృత్తమితి వాచ్యమ్. శ్రావణజ్ఞానవిధేయజ్ఞానయోస్సమానవిషయత్వేపి తదనుస్మృతిరూపస్య విశ్వాసాత్మకప్రార్థనాగర్భస్య విధేయత్వోపపత్తేః. అతఏవ, విధేయజ్ఞానాన్తరాభ్యుపగమాత్, నకుదృష్టిమతరీతిః. అతఏవ, నకామనాధికారత్వభఙ్గోపి, సిద్ధోపాయప్రాప్తికామనాయా అధికారత్వాత్. అత్ర "మోక్షయిష్యామి" ఇతి సఙ్కల్పరూపస్య పరగతస్వీకారస్య ఫలత్వేన శ్రుతేః తత్కామనైవాధికారః; నతు, మోక్షకామనా - ఉపాయవిశేషణత్వేన తదన్వయాత్, "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ"౧ ఇతి మోక్షస్యోపాయనిరూపకత్వేన సాక్షాదకామ్యత్వాత్. అతఏవ రహస్యత్రయే, "ఉత్తరార్ధే నోపాయకృత్యం వదతి"౫ ఇత్యుక్తమ్, నతు రక్షకకృత్యమితి. అతఏవ భక్తివిధాయకవాక్యే "మామేవైష్యసి"౬ ఇతివత్, "సర్వపాపవినిర్ముక్తో మామేవైష్యసి మా శుచః" ఇతి ఫలశ్రుతిర్నజాతా.

నను, "మోక్షయిష్యామి" ఇత్యేవంరూపస్య భగవత్స్వీకారస్య, శరణాగతిప్రసన్నేశ్వరకృత్యత్వాత్, శరణాగతిః ప్రసాదనమిత్యాగతమ్; తతశ్చ, "ప్రసక్త్యైతస్యోక్తే ప్రపదననిదిధ్యాసనగతీ"౭ ఇత్యుక్తప్రకారేణ భక్తితుల్యతా ఆగతా; అన్యథా, భక్తేరప్యహేతుతాపత్తిరితి చేత్. నైవమ్, నాత్ర "మోక్షయిష్యామి" ఇత్యేవంరూపస్య సిద్ధోపాయకృత్యస్య జనకత్వేన శరణాగతిర్విధీయతే; కిన్తు, తత్ప్రతిబన్ధకాభావత్వేన. ఈశ్వరస్తు ఉక్తాధికారివిషయే నిర్హేతుకకటాక్షమార్భ్య ప్రసన్న ఏవ తిష్ఠతి. తదుక్తమ్ "వరద తవ ఖలు ప్రసాదాదృతే శరణమితి వచోపి మే నోదియాత్"౮ ఇతి.

అతఏవోచ్యతే, "భగవత్ప్రవృత్తివిరోధిస్వప్రవృత్తినివృత్తిః ప్రపత్తిః"౯ ఇతి. యతోస్యాశ్శరణాగతేః సిద్ధోపాయప్రవృత్తిప్రతి [౩౦ బన్ధకాభావత్వేనారాదుపకారకత్వమ్; అతఏవాయం సిద్ధోపాయాఙ్గవిధిరిత్యప్యుచ్యతే. స్వర్గకామనావదుపాయసమ్బన్ధఘటకత్వాత్ శరణాగతేస్తద్విధిరధికారివిశేషణవిధిరిత్యప్యుచ్యతే. యద్వా, పూర్వమప్రసన్నేశ్వరస్య ప్రసదనం శరణాగతిరప్యస్తు; తథాపి, నభక్తితుల్యతా, శరణాగతేః స్వీకారహేతుభూతప్రసదనహేతుత్వాత్; భక్తేః మోక్షప్రాప్తిహేతుభూతప్రసదనహేతుత్వాచ్చ.

౧॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ రం-స్త-ఉత్త-౮౭. ౪॥ బ్రహ్మసూ-౨-౩-౩౦. ౫॥ రహస్యత్రయసారే- ౬॥ గీ-౯-౩౪. ౭॥ ౮॥ వరదరాజస్త-౮౮. ౯॥ "ఉపాయనిరపేక్షత్వేన సాపేక్షత్వేన" ఎన్ఱు పాఠాన్తరమ్.

మూ. — ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్

వ్యా. — అతు, పాల్ మరున్దామాపోలే ఇవనుపాయమామిడమెఙ్గుముళ్ళతొన్ఱాకైయాలే, అఙ్గుననుక్కుప్పోఙ్గుఅసాధారణమాకచ్చెయ్తతొన్ఱల్లామైయాలుమ్, (ఉపాయమ్)ఎన్ఱే, వస్తువైనిర్దేశిత్తు తద్వైభవమ్శొల్లుకైఇ ప్రకరణమాకైయాలుమ్, ఇవ్విడత్తుక్కు ఉచితమన్ఱు; ఆనపిన్బు, కీళ్చ్చొన్న పడియే పొరుళాక వేణుమ్.

ఆచార్యకృత్యమేఱిట్టు కొళ్ళుకైఇఅవళవిల్ "కార్పణ్యదోషోపహతస్వభావః పృచ్ఛామిత్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః । యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహితన్మేశిష్యస్తేఽహం శాధిమాంత్వాంప్రపన్నమ్"౧ఎన్ఱు, అవనర్థిత్వముణ్డాకైయాలే -

అ — అతుఅనుచితమెన్గిఱార్ (అతు పాల్ మరున్దిత్యాదినా.)(ఉపాయమామిడమెఙ్గుమ్-)సర్వశరణాగతవిషయత్తిలుమెన్ఱపడి.తథాచ. (మహాభారతత్తిల్) ఇతిమూలస్థపద స్వారస్యాననుగుణత్వ రూపదూషణమ్ఫలితమ్. (ఉపాయమెన్ఱే,యిత్యాది) ధర్మినిర్దేశకేన ఉపాయశబ్దేన ఉపాయత్వమ్ ధర్మిక్కుస్వరూప నిరూపకమెన్ఱలభిత్తతు; స్వరూపనిరూపకత్వత్తాల్ యావదాత్మభావిత్వమ్ సిద్ధమ్: ఆకైయాల్, అత్తినుడైయ ఆగన్తుకత్వవివక్షై అనుచితైయెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - వైభవశబ్దసమభివ్యాహృత ఉపాయశబ్దత్రయ స్వారస్యాననుగుణత్వ రూపదూషణమ్ ఫలితమ్.

(కార్పణ్యదోషేత్యాది) అత్ర, "బ్రూహి, శాధి" ఎన్గిఱఇవిరణ్డుమ్ ప్రార్థనాయాంలోట్ ప్రపత్తిః- విశ్వాసః. సచసకృత్ప్రార్థనామాత్రేణ అపేక్షితందాస్యతీతి విశ్వాసపూర్వకంప్రార్థనమెన్ఱు- "ప్రపన్నమ్" ఎన్గిఱఇవిత్తువుమ్ ప్రార్థనావాచి; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవనర్థిత్వముణ్డాకైయాలేయెన్ఱు.)

ఇ-అ — ఆచార్యకృత్యత్వత్తుక్కు అర్థిత్వముణ్డాకైయాలే తానేయెన్ఱుకూడాదు; ఉపాయకృత్యమ్ తనక్కేయుళ్ళతొన్ఱాకైయాలే ఏఱిట్టుకొణ్డానెన్ఱుకూడాతు; ఆనాల్, (తానేయేఱిట్టుకొణ్డాన్) ఎన్గిఱఅవిను అస్వారస్యమ్ కూడుమ్బోదెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యకృత్యమేఱిట్టు కొళ్ళుకైఇఅవళవిలిత్యాది.) (కార్పణ్యదోషోపహతస్వభావః పృచ్ఛామిత్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః । యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహితన్మే శిష్యస్తేఽహంశాధిమాంత్వాం ప్రపన్నమ్) ఇతుక్కర్థమ్- దుఃఖిత్వమాకిఱదోషత్తాలే కలఙ్గిన స్వభావత్తైయుడైయనాయ్, ధర్మాధర్మమిన్నదెన్ఱఱియాద మనస్సైయుడైయనాయ్ కొణ్డుఉన్నైక్కేళానిన్ఱేన్; ఎనక్కుయాతొన్ఱునన్మైయామ్, అత్తైనిశ్చయిత్తరుళవేణుమ్; నాన్ ఉన్నుడైయశిష్యన్, ఉన్నైశరణమ్ పుకున్దవెన్నైనియమిత్తరుళవేణుమెన్ఱు.

మూ-అ — (ఆచార్యకృత్య) ఇత్యాదివాక్యత్రయత్తుక్కుమ్ అర్థిత్వముమిన్ఱిక్కే అన్యకృత్యమానవస్తైయుమేఱిట్టుకొణ్డానోవెన్న? (ఆచార్యకృత్యమేఱిట్టు కొళ్ళుకైఇఅవళవిలిత్యాది)

మీ — నను, యద్యయం ప్రక్రాన్తయోగం పరిసమాపయేత్; తదా, నపూర్వోత్తరయోః ఫలందాస్యామి, సమాప్తేతుతస్మిన్ నైవదాస్యామీత్యేవంరూపస్య "మోక్షయిష్యామి"౨ ఇతిసఙ్కల్పస్య అశ్లేషవినాశశ్రుత్యర్థస్య ఉపాసకవిషయేపితుల్యత్వాత్, కథంవైషమ్యమితిచేత్. ఉచ్యతే:-ఉక్తసఙ్కల్పస్య ఉపాసకేయద్యర్థగర్భత్వాత్, తత్రోపాసనసమాప్తిరేవ మోక్షహేతుః; తత్రేశ్వరస్యఫలప్రదత్వమాత్రమ్; అత్రాహాస్త్వామోక్షయిష్యామీతి ఉక్తసఙ్కల్పస్య యద్యర్థగర్భత్వవిరహాత్, ప్రక్రాన్తయోగసమాపనమీశ్వరకృత్యమిత్యవగమ్యతే. తత్రసాక్షాత్కారపర్యన్తోపాసనసమాప్తిః ఈశ్వరేణ‡క్రియతే. అత్రవరణలక్షణోపాసనారంభే చేతనేనకృతేసతి ఫలపర్యన్తతత్సమాప్తిరీశ్వరేణ క్రియతే, సర్వేషామపిప్రాప్తే ర్దర్శనపూర్వకత్వనియమాత్. తతఏవ "దదామిబుద్ధియోగంతం యేనమాముపయాన్తితే"౩ ఇత్యుచ్యతే. తత్రఉపాసకేన ఈశ్వరస్యాజ్ఞతయా స్వీకృతత్వాత్, ఈశ్వరకృత్యమప్రధానమ్, "దదామి"౩ ఇత్యుక్తిశ్చానుఖ్యా; అతోపాయత్వేన§స్వకృతత్వాత్, వరణానన్తరంచేతనప్రవృత్త్య†భావాచ్చ ఈశ్వరకృత్యంప్రధానమ్, "దదామి"౩ ఇత్యుక్తిశ్చముఖ్యా. అతః, శరణాగతేః ప్రక్రాన్తయోగపరిసమాపనపూర్వకమోక్షప్రదత్వేనౌపయికకృపాహేతుత్వాత్, భక్తేఃమోక్షమాత్రప్రదత్వే హేతుకృపాజనకత్వాచ్చ, మహదన్తరమ్.

౧॥ గీ-౨-౭. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ గీ-౧౦-౧౦. ‡చేతనేన. § స్వకృతత్వాత్-౧-౨-౩-న. †భావాత్ దదామి-౧-౨.

మూ.—తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే,

మహాభారతత్తిలుపాయవైభవమ్ శొల్లిఱ్ఱాయిత్తు.

వ్యా.—అన్యకృత్యత్తై త్తానేఱిట్టుక్కొణ్డమాత్రమే వివక్షితమాకైయాలుమ్, పురుషకారకృత్య మేఱిట్టుక్కొళ్ళుక్కి అవళవిల్ అన్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమ్ అస్సన్నై ౨ అర్థిత్వనిరపేక్షమాక ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమ్[౫ వివక్షితమాకైయాలుమ్, స్వకృత్య మేఱిట్టుక్కొళ్ళుక్కి అవళవిల్ అర్థిత్వనిరపేక్షమాక చ్చేయ్తవళవే వివక్షితమాకై యాలుమ్, (తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్గి,అవిన్గు, కృత్యత్రయత్తిలుమ్ యథాయోగమన్వయిక్కక్కడవతు.

ఆచార్యర్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్పణ్ణ, పిరాట్టిపురుషీకరిక్క, వస్తు తన్నై ౨ ఉపాయమాక ప్పఱ్ఱుమవనుక్కు అనిష్టనివృత్త్యాదిక్కళై ప్పణ్ణిక్కొడుక్క వమైన్దిరుక్క, ఇవైయెల్లావఱ్ఱైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొణ్డతు వైభవమిఱే.

(ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే మహాభారతత్తిలుపాయవైభవమ్శొల్లిఱ్ఱాయిత్తు) ఎన్ఱతు-ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయై[౧౦ ప్రతిపాదిక్కైయాలే శొల్లిఱ్ఱాయిత్తెన్ఱపడి.

అ—మూలే (ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) ఎన్ఱ, ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయావతు-అద్వారకస్వకృత్య భిన్నకృత్యస్య స్వయమనుష్ఠానమ్ ఉపదేశఘటనయోరాచార్య లక్ష్మీద్వారాభగవత్కృత్యత్వాత్ బాధవారణాయ అద్వారకేతి స్వకృత్యవిశేషణమ్. "అప్రార్థితోఽనగోహారయేత్"౧ ఇత్యాదియాలే - అర్థిత్వసాపేక్షోపాయకృత్యమ్ ఈశ్వరనుక్కు-స్వకృత్యమ్; తద్భిన్నకృత్యమ్ అర్థిత్వనిరపేక్షోపాయకృత్యమ్; తదనుష్ఠానమే-ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయామ్; ఆకైయాల్, ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైకృత్యత్రయత్తిలుమ్ అనుగతమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృత్యత్రయత్తిలు[౧౫ మిత్యాదినా.) యోగః- యోగ్యతా. యోగ్యతానుగుణమాకవెన్ఱపడి. (అన్వయిక్కక్కడవతు) ఎన్ఱతు - ఉపదర్శితానుగతరూపమ్ వివక్షిత విశేషణఙ్గళిలే సమన్వయిక్కక్కడవతెన్ఱపడి. అల్లతు, కృత్యత్రయముమ్ ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయిలే అన్వయిక్కైయాలే అనుక్కు కృత్యత్రయత్తిలే అన్వయమెన్నవొణ్ణాతిఱే; ఆకైయాల్ "అన్వయంలక్షణసమన్వయమ్"౨ ఎన్గి,అవిత్తిఱ్పోలే సమన్వయమాకై ఉచితమ్. (ఏఱిట్టు) ఎన్ఱుమ్ (ఏఱట్టు) ఎన్ఱుమ్ పాఠద్వయముమ్ శ్రీకోశఙ్గళిలేయిరుక్కిఱతు; అర్థమ్ తుల్యమ్.

విభోర్భావోవైభవమెన్ఱాయ్, గౌణ్యావృత్త్యాకృత్యాన్తరానుష్ఠాన రూపాధికధర్మసమ్బన్ధత్తై చ్చొల్లుకిఱతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైయెల్లావఱ్ఱైయుమ్ తానేయేఱిట్టుక్కొణ్డతు వైభవమిఱే) ఎన్ఱు,. హేతుసాధ్యయోః వైయధికరణ్యపరిహారార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయై ప్రతిపాదిక్కైయాలేయెన్ఱు,)

మ.—యది, యోగప్రారమ్భభూతవరణస్య మోక్షేపిహేతుత్వమ్; తదాభక్తిప్రారంభస్యాపి హేతుత్వే తత్సమాపనమహేతుస్యాత్. ఉక్తసఙ్కల్పవిశిష్టస్య సిద్ధోపాయత్వాత్, తద్విశేషణభూతం సఙ్కల్పహేతుభూతవరణం సన్నిపత్యోపకారకమితి తదిన్[illegible]స్యాత్. ఏవంవరణస్యప్రతిబన్ధకాభావత్వేవా,ప్రసాదనత్వేవా,తద్విధిరఙ్గవిధిః. తస్మాత్ సిద్ధోపాయప్రాప్తికామస్యైవాధికారః తదుక్తంసాత్త్వతే "సర్వధర్మైకరూ[౨౫ పంమాంసర్వకామఫలప్రదమ్ | సాప్రాపయతిసద్యోయ త్సర్వధర్మైకరూపిణీ"౩ ఇతి. భరద్వాజసంహితాయామ్ "తదేవంభగవాన్ ప్రీతఃప్రపన్నస్య సాధనంపరమ్| తస్యావభక్తివపుషా †ప్రీతఃఫలమపిస్వయమ్"౪ ఇతిచ.

నను, "ముముక్షుర్వైశరణ మహంప్రపద్యే"౫ఇతిమోక్షకామనా నియోజ్యవిశేషణత్వేనశ్రుతా; అతఃతత్కర్తవ్యత్వేనవిధానాత్, శరణాగతిర్మోక్షసాధనమితిచేత్. ఉచ్యతే:—మోక్షకామకర్తవ్యతోపదేశమాత్రాత్ నతద్ధేతుత్వసిద్ధిః. యథా, కర్మజ్ఞానయోస్తత్కర్తవ్యత్వేనవిధానేపి తయోర్భక్త్యఙ్గత్వమ్; తథా, అత్రాపిసిద్ధోపాయాఙ్గత్వాత్ పరంపరోపాయత్వవివక్షయా తథావిధిరుపపద్యతే అతః, శాస్త్రవిహితోపాయఃభక్తిః సిద్ధోపాయశ్చేతిద్వివిధఏవ. శ్రుతప్రకాశికాయామ్ "శాస్త్రప్రతిపాద్యముపాయోపేయాత్మకమ్, తత్రసిద్ధోపాయ ఉపేయఞ్చబ్రహ్మ, సాధ్యోపాయోభక్తిః"౬ఇతి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ సాత్త్వతే. ౪॥ భరద్వాజసంహితా. ౫॥ శ్వే-౬-౬-౧౮. ౬॥ శ్రుతప్రకాశికా-పు-౨-ప-౯. † తస్యైవశేషీపురుషః

మూ.—౧౫. పురుషకారత్తుక్కుమ్ ఉపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావదు-

వ్యా.—౧౫. ఆక, పురుషకారోపాయజ్గళిరణ్డుక్కుమ్ అసాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్‌తార్ కీழ் ; ఉభయసాధారణ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (పురుషకారత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అ.—మూలత్తిలే (పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్ శొల్లిల్ త్రాయ్‌త్తు) [వా-౬] ఎన్ఱు, వనన్తరమ్, (పురుషకారమామ్బోతు [౧౫ కృపైయుమ్) [వా-౭] ఎన్ఱు తుడజ్గి (మహాభారతత్తిలుపాయవైభవముమ్ శొల్లిల్ త్రాయ్‌త్తు) [వా-౧౪] ఎన్ఱుమళవాక - తత్తద్వైభవత్తై దర్శిప్పిత్తిరుక్క, (పురుషకారత్తుక్కుమ్ ఉపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావదు) ఎన్ఱి, అగ్రన్థత్తుక్కు కథముత్థితిః ఎన్ఱి, అశజ్కైయై ప్పరిహరిత్తుక్కొణ్డు ఉత్తరవాక్యసజ్గతియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఆక పురుషకారోపాయజ్గళిరణ్డుక్కుమ్ అసాధారణేత్యాదినా.) మూలత్తిలే "పురుషకారత్తినుడైయవుమ్ ఉపాయత్తినుడైయవుమ్" ఎన్ఱు, సముచ్చిత్యనిర్దేశిత్తు, తదనుగుణమాక వైభవశబ్దత్తై సకృత్ప్రయోగియాతే వైభవశబ్దత్తై ద్వివారమ్ ప్రయోగిత్తదు - తత్సంస్పృష్టతయా పురుషకారోపాయశబ్దజ్గళై నిర్దేశిత్తవిత్తాల్ "ప్రత్యర్థంశబ్దనివేశః"౧ ఎన్ఱు, వైభవశబ్దార్థవ్యక్తిభేదమ్ లభిత్తత్తాయ్, ఉపాయవ్యావృత్తవైభవమ్ పురుషకారవైభవ శబ్దవివక్షితమాయ్, పురుషకారవ్యావృత్తవైభవమ్ ఉపాయవైభవ శబ్దవివక్షితమాయ్, క్రమేణ ఉపాయావృత్తిత్వేసతి పురుషకారవృత్తియాన పురుషకారాసాధారణవైభవముమ్; పురుషకారావృత్తిత్వేసతి ఉపాయవృత్తియాన ఉపాయాసాధారణవైభవముమ్ (పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్) [వా-౬] ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ వివక్షితమెన్ఱు, సిద్ధమ్.

మీ — అత్రప్రతిపత్తిరిత్యపినోక్తమ్; "భక్త్యాపరమయావాపి ప్రపత్త్యావామహాత్మనః"౨ ఇత్యాదిశాస్త్రే ప్రపత్తిశబ్దః సర్వత్రప్రపత్తవ్య సిద్ధోపాయపరో౽వగమ్యతే. నచభక్తిస్థలేపి సిద్ధోపాయత్వవివక్షయాశ్రుతప్రకాశికోక్తిః, న్యాసస్యాశాస్త్రార్థత్వాపత్తేః; తతశ్చభక్త్యజ్గత్వమ్, కర్మ[౧౫ జ్ఞానయోః†స్సిద్ధోపాయాజ్గత్వంచ ప్రపత్తేరభిప్రేత్య, తథోక్తిరిత్యవగమ్యతే. భక్తిస్థలే ప్రపత్తేరజ్గత్వాత్, భక్త్యుత్పత్తింప్రతి భగవతస్సిద్ధోపాయత్వేపి, నతత్రమోక్షంప్రతితథాత్వమ్; కిన్తు, ఫలప్రదత్వమాత్రమ్. నతూపాయత్వ ఫలప్రదత్వయోరభేదః, తయోరధికరణద్వయ ఫలత్వస్య పూర్వముక్తత్వాత్ భేదసిద్ధేః. తదేవం "వ్రజ"3 ఇత్యస్యాధికారివిశేషణిగిత్వేనవా, అజ్గవిధిత్వేనవా, అన్యథాసిద్ధత్వాత్, నతచ్ఛేదన వరణస్యహేతుత్వమితి, శరణాగతాధికారివిశేషభగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వసిద్ధి రనివార్యేతి.

అహేతుకముపాయత్వం సర్వలక్ష్యంహరేర్యది| సర్వముక్తిస్తథాశాస్త్ర మాత్రఞ్చవిఫలంభవేత్॥ ప్రపన్నమాత్రలక్ష్యత్వే ప్రపత్త్యాతన్న[౨౦ సిద్ధ్యతి। సాధ్యావస్థాప్రపత్తిశ్చ నాధికారివిశేషణమ్॥ అతస్సర్వత్రభగవాన్ సాపేక్షోరక్షణేస్మృతః। రక్షత్యహేతుకంశ్రీశః ప్రపన్నంపరముత్సకః॥ ప్రపత్తిరత్రాహేతుకకిం త్వధికారివిశేషణమ్। సాధ్యోపాయేతత్తుసిద్ధం సిద్ధేసాధ్యంతదిష్యతే॥ విధేయాన్తరహానిశ్చ విధిత్వాత్తోత్రసజ్గతః। అన్యథాతస్యసిద్ధత్వా దుపాయస్యచసర్వదా॥ అతిప్రసజ్గస్సాన్యత్తస్మాత్ స్వీకార్యం సాధ్యమేవతత్| ప్రపత్తేరధికారస్తు సిద్ధోపాయాప్తికామనా॥ వ్యాప్తిశ్చ 'మోక్షయిష్యామి' త్యేవంస్వీకార్యతాముతా। స్వతఃప్రసన్నేశ్వరస్య ప్రసాదేసానకారణమ్॥ కిన్తుస్వయత్నాభావ త్వాత్ప్రతిబన్ధనివారణమ్। కారణత్వేపిమోక్షేన కారణంభక్తివద్భవేత్॥ ఉక్తస్వీకారహేతుత్వా దన్యథాతిప్రసజ్గతః। ముముక్షావధికారస్స్యా ల్సాతథాపి నసాధనమ్॥ ముముక్షుకర్తవ్యతయా విహితజ్ఞానకర్మణోః। భక్త్యజ్గతాతథాతస్యా స్సిద్ధోపాయాజ్గతాభవేత్॥ తస్మాచ్ఛరణ్యశ్శరణాగతం రక్షత్యహేతుకమితి.

(ఇతిభగవన్నిర్హేతుకోపాయత్వప్రకరణే,
ప్రపత్తివిధినిరూపణాధికారః. ౧౨)

(౧౩. అథ, ప్రపన్నస్వరూపనిరూపణమ్.)

(పురుషకారత్తుక్కుమిత్యాది.) యదిశరణవరణమధికారివిశేషణంస్యాత్, తదా "మోక్షయిష్యామి"3 ఇత్యుక్తభగవదజ్గీకారానుపపత్తిరితి, పూర్వోక్తాక్షేపేణోత్థానాత్ సజ్గతిః.

౧॥ ౨॥ 3|| గీ-౧౮-౬౬. † న్యాసయోః.

27-5-86.

వ్యా.—తత్తదసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకైయాలే పురుషకారత్తైయు ముపాయత్తైయుమ్ తని త్తనియే ఉపాదానమ్పణ్ణి యరుళిచ్చెయ్గిఱార్- కీఴ్;

అ.—ఇప్పడిసాధారణ్య వ్యావర్తకమాన అసాధారణ్యవ్యఞ్జక పృథజ్నిర్దేశబలత్తాలే "సంభవవ్యభిచారాభ్యాం స్యాద్విశేషణమర్థవత్"౧ ఎన్గి, ఆ న్యాయత్తాలే పురుషకారోపాయఙ్గళుక్కు సాధారణవైభవముణ్డెన్ఱు,వరుమ్; ఇప్పడినిర్దేశవిశేషవ్యఞ్జితమాన సాధారణ వైభవమేతెన్ఱు,విశేషబుభు [౧౯ త్సైయుణ్డామ్; ఇత్తైప్పఱ్ఱ (పురుషకారత్తుక్కుముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు) ఎన్గి,అగ్రన్థత్తుక్కు ఉత్థానమ్. ఇఙ్గుముళ్ పోలేవైభవ శబ్దత్తుక్కు ద్విరావమ్ ప్రయోగమిల్లామైయాలే అర్థవ్యక్తిభేదమిల్లైయాయ్, వైభవశబ్దార్థైకవ్యక్తియిలే పురుషకారోపాయఙ్గళుక్కు తుల్యవదన్వ యమ్ తోన్ఱుకైయాలే, వైభవశబ్దార్థత్తిలే తత్తదితరోభయ వృత్తిత్వరూపమాన పురుషకారోపాయ సాధారణ్యమ్ లబ్ధమ్. ఆకైయాల్, (పురుషకారవైభవముమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థమ్ అసాధారణవైభవ విషయమ్; (పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు) ఇత్యాది గ్రన్థమ్ సాధారణవైభవవిషయమ్ ఎన్ఱు, విషయవిభాగత్తాలే †గ్రన్థోక్తి ఉపపన్నైయెన్ఱు, మూలతాత్పర్యమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (తత్తద సాధారణేత్యాదియాలే.) (తని త్తనియేఉపాదాన)మావతు-వైభవశబ్దద్వయోపస్థాపితార్థద్వయత్తిలే పృథక్పృథగన్వయనియామకసమస్తనిర్దేశమ్. (తన్త్రేణోపాదాన) మావతు - సకృత్ప్రయుక్తవైభవశబ్దోపస్థాపిత ఏకధర్మావచ్ఛిన్నవ్యక్తియిలే తుల్యవదన్వయనియామకసముచ్చయ నిర్దేశమ్. "తన్త్రంస్వరాష్ట్రచిన్తాయాం కుటుమ్బవ్యాపృతావపి। ఏకస్యైవోభయార్థత్వే"౨ఎన్ఱు,ఉనిఘణ్టు. (పురుషకారత్తుక్కుమ్) ఇత్యాద్యుభయ విశేషణఙ్గళుక్కుమాక (వైభవమ్) ఎన్ఱొరువిశేష్యవాచక శబ్దత్తై ప్రయోగిక్కైయాలే, వైభవశబ్దత్తిల్ తన్త్రమ్ - తదుపాధికమాక (పురుషకా రత్తుక్కుమ్) ఇత్యాదియిలుమ్ తన్త్రమెన్ఱు, కరుత్తు. [౧౯

ఇ-అ —(ఉభయత్తుక్కుమ్ సాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్గిఱార్) ఎన్గి,అతుక్కు నియామకమేతెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ (తత్తదసా ధారణ)ఇత్యాది.

మీ.—పూర్వస్మిన్నధికారే, వరణస్యవిహితత్వా త్సాధనత్వమిత్యాశఙ్క్య, అధికారివిశేషణత్వేపి విధ్యుపపత్తే రహేతుకత్వోపపత్తిరిత్యుక్తమ్. అస్మిన్నధికారే వరణస్యాధికారి విశేషణత్వే విద్యాధిగమాభావేన తద్రహితదుష్టచేతన స్వీకారోనసఙ్గచ్ఛత ఇత్యాశఙ్క్య, *త్వాశబ్దేనతాదృశ చేతనోపస్థాపనాత్ తదఙ్గీకారోయుజ్యత ఇతి పరిహ్రియతే. [౨౦

అత్రైవంసంశయః:- మన్త్రేశరణశబ్దోపస్థాపితోపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వప్రతిపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, తదుపబృంహణే చరమ శ్లోకే సిద్ధోపాయస్య నిరపేక్షత్వ స్వభావప్రతిపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, *త్వాశబ్దస్యవిద్యాధిగమరహిత దోషదుష్టచేతనోపస్థాపకత్వ న్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, అర్జునస్య దోషాఃసంభవన్తి - ఉతసంభవన్తీతి. తదర్థమ్, దోషదుష్టగుణహీన చేతనాఙ్గీకారే అతిప్రసఙ్గదోషః, అశ్లేషవినాశశ్రుతి విరోధశ్చ సంభవతి - ఉతనేతి. తదర్థమ్, వాత్సల్యస్య పూర్వాఘవిషయత్వమ్, అశ్లేషవినాశశ్రుతేః ప్రపన్నవిషయే సఙ్కోచక ప్రమాణాన్తరంచ, నాస్తి - ఉతాస్తీతి. [౨౧

యదానాస్తి; తదా, పూర్వాఘస్య వాత్సల్యవిషయత్వాభావాదతిప్రసఙ్గః, అశ్లేషవినాశశ్రుతేస్సఙ్కోచకాభావేన తద్విరోధశ్చఅస్తీతి, దుష్టగుణహీన చేతనాఙ్గీకారానుపపత్తేః, అర్జునస్యదోషగుణహాన్యోరభావేన *త్వాశబ్దస్యవిద్యారహిత దుష్టచేతనోపస్థాపకత్వాభావాత్, చర మశ్లోకే నిరపేక్షత్వస్వభావాసిద్ధేః, మన్త్రే న నిరపేక్షోపాయత్వ ప్రతీతిసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః.

యదాచవాత్సల్యస్య పూర్వాఘవిషయత్వం సంభవతి; యదాచాశ్లేషవినాశశ్రుతేః ప్రపన్నవిషయేఽముఖ్యత్వకల్పనమ్, ప్రమాణాన్తరం చాస్తి; తదా, అతిప్రసఙ్గశ్రుతిబాధయోరభావేనదోషదుష్టవిద్యాహీన చేతనాఙ్గీకారోపపత్తేః,అర్జునస్యదోషగుణహానిసంభవాచ్చ, *త్వాశబ్ద[౩౦ స్య దుష్టగుణహీన చేతనోపస్థాపకతయా చరమశ్లోకే భగవతోనిరపేక్షోపాయత్వ స్వభావోఽవగన్తుం శక్యతే ఇతి, తదుపబృంహ్యమన్త్రేపి తత్సిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు - యదివరణమధికారివిశేషణంస్యాత్; తదాస్యవిద్యా‡హీనత్వంస్యాత్. తదభావేనచ పాపిరత్నేతరాఖిల పూర్వపాపానాంప త్వాత్ "మోక్షయిష్యామి"౩ ఇతి ఉక్తభగవదఙ్గీకారవిషయత్వంవ్యాహన్యేత. ప్రత్యుత, దోషగుణహాన్యోస్సత్త్వాత్ "క్షిపామి"౪ ఇతిసఙ్కల్ప విషయత్వావహత్వమేవస్యాత్. వరణస్య ఉపాయత్వేతు విద్యాధిగమసత్వేన ఉత్తరపూర్వాఘయోరశ్లేష వినాశవిషయః "మోక్షయిష్యామి"౩

౧॥ ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬. ౪॥ గీ-౧౬-౧౯. †విషయభేదత్తాల్ ఎన్ఱు,పాఠాన్తరమ్. ‡హీనత్వాత్, తదభా-౨-౩.

వ్యా.—ఇఙ్గుఉభయత్తుక్కుమ్ సాధారణవైభవమాకైయాలే (పురుషకారత్తుక్కుముపాయత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు,తన్త్రేణోపాదానమ్పణ్ణియరుళిచ్చెయ్కిఱార్. ఉభయత్తుక్కుమసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడఙ్గళిల్, (ఇరువరైయుమ్ తిరుత్తువతు) [వా-౧౧] ఇత్యాదియాలే- శాబ్దమాక పురుషకారస్వరూపముమ్, (ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) [వా-౧౪] ఎన్నైయాలే-ఆర్థమాకఉపాయస్వరూపముమ్ శొల్లప్పట్టతు; ఇఙ్గు, ఉభయస్వరూపకథనపూర్వకమాక వైభవత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—మూలత్తిలే (పురుషకారవైభవము ముపాయవైభవముమ్) [వా-౬] ఎన్ఱు, ఉద్దేశిత్తు తత్క్రమేణ పురుషకారత్వోపాయత్వఙ్గళై చ్చొల్లి అవఱ్ఱినుడైయ అసాధారణ సాధారణవైభవఙ్గళై యుపపాదిక్క వేణ్డియిరుక్క, పురుషకారత్వోపాయత్వఙ్గళై చ్చొల్లాతే వైభవఙ్గళైమాత్రత్తై చ్చొన్నవితు గ్రన్థత్తుక్కు న్యూనతావహమెన్నుమ్ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఉభయత్తుక్కుమిత్యాదినా.)

అయమభిసన్ధిః— వస్తువుక్కు వైభవమ్ శొల్లుమ్పోతు స్వరూపత్తైచ్చొల్లి వైభవత్తైచ్చొల్లవేణుమ్; వైభవమావతు-వస్తువుక్కు అతిశయావహమానధర్మమ్; స్వరూపమావతు - వైభవగతోత్కర్షావధియాన వస్తుధర్మమ్; అన్దవైభవమ్, అసాధారణసాధారణభేదేన ఇరణ్డాయిరుక్కుమ్; స్వరూపముమ్, అసాధారణసాధారణ భేదేనద్వివిధమ్. అతిల్, అసాధారణవైభవమ్ శొల్లుమ్పోతు, వస్తువినుడైయ అసాధారణాకారత్తై చ్చొల్లిచ్చొల్లవేణుమ్; సాధారణవైభవమ్ సాధారణస్వరూపత్తైచ్చొల్లియే శొల్లవేణుమ్; ఆకైయాల్, పురుషకారోపాయఙ్గళుడైయ అసాధారణవైభవత్తై చ్చొల్లుకిఱవళవిల్ అవఱ్ఱుక్కు సాధారణాకారఙ్గళై చ్చొల్లవేణ్డుకైయాలే, దోషనివర్తనపూర్వకగుణాధానమాకిఱ పురుషకారాసాధారణాకారత్తై (తిరుత్తువతు) ఎన్ఱ,ఉశబ్దత్తాలే శాబ్దమాకచ్చొల్లి, అన్దపురుషకారతోపయుక్త కృపాదిగుణఙ్గళై స్వయమేవ ప్రకాశిక్కైయాకిఱ పురుషకారాసాధారణ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్; ఏవముపాయాసాధారణవైభవమ్ శొల్లుమళవిల్, ఉపాయాన్తరాపేక్ష రక్షకత్వమాకిఱవుపాయాసాధారణస్వరూపత్తై (ఉపాయకృత్యమ్) ఎన్ఱ,ఉకృత్యశబ్దత్తాలే సామాన్యేనశొల్లుకైయాలే, విశేషరూపేణ ఆర్థికమాకచ్చొల్లి, అన్ద ఉపాయాన్తరాపేక్ష రక్షకత్వత్తినుడైయ అర్థిత్వనిరపేక్షత్వాన్యకృత్యానుష్ఠాన పూర్వకత్వరూపమాన ఉపాయాసాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్; ఉభయసాధారణవైభవమ్ శొల్లుకిఱవళవిల్, ఉభయసాధారణ స్వరూపత్తైచ్చొల్లి యత్తైచ్చొల్లవేణ్డుకైయాలే, ఉభయసాధారణమాన ఉపాయాన్తరాపేక్షాఙ్గీకార కర్తృత్వత్తైగుణహానియైప్పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవెన్ఱు,శాబ్దమాకచ్చొల్లి, దోషగుణహానికళై యుపహారమాకక్కొళ్ళుకైయాకిఱ ఉభయసాధారణవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ఇత్తాల్, పూర్వోక్తన్యూనతైయు మర్థాత్పరిహృతైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—సాధారణవైభవ ఙ్గొల్లుకిఱతుక్కు ప్రయోజనమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉభయత్తుక్కుమిత్యాది.)

మూ-అ.—కీఴ్ప్ పురుషకారస్వరూపఙ్గళాన్నాప్పోలే ఉపాయస్వరూపఙ్గళాల్లిఱ్తో వెన్న (ఉభయత్తుక్కుమిత్యాది.) ఇతు-అవాన్తరసఙ్గతిః.

మీ.—ఇతిసఙ్కల్ప ఉపపద్యతే. అన్యథా, “ఏవంవిదిపాపంకర్మనశ్లిష్యతే”౧ “ఏవంహాస్యసర్వేపాప్మానఃప్రదూయన్తే”౨ “తదధిగమఉత్తరపూర్వాఘయోరశ్లేషవినాశౌతద్వ్యపదేశాత్”౩ ఇతిశ్రుతిసూత్రయోః విద్యాధిగమస్య మోక్షణార్థాఙ్గీకారహేతుత్వావగమేన తద్బాధోదుర్వారః.

కిఞ్చ, వరణస్యాధికారివిశేషణత్వేన విద్యాత్వాభావే “అశ్వఇవరోమాణివిధూయపాపం చన్ద్రఇవరాహోర్ముఖాత్ ప్రముచ్యధూత్వాశరీరమ్”౪ ఇత్యాది ప్రతిపన్నంవిధూననమపి శరణాగతస్యనసిధ్యేత్, అత్రవిద్యాప్రారమ్భాభావేనతన్నిష్పత్త్యభావాత్, తస్యచప్రారబ్ధవిద్యానిష్పత్త్యనన్తరభావిత్వాచ్చ. ఏవమ్, విధూననానన్తర భావ్యుపాయనంచనస్యాత్, “తస్యప్రియాజ్ఞాతయస్సుకృతముపయన్తి, అప్రియాదుష్కృతమితిప్రతిపన్నస్య విద్యామాహాత్మ్యకృతత్వాత్, పూర్వోత్తరనాశ ప్రతిబన్ధధూననోపాయనహేతుర్విద్యామాహాత్మ్యమ్”౫ ఇతిహిశ్రుతప్రకాశికా, నచాయన్నియమ ఉపాసకమాత్రవిషయ ఇతివాచ్యమ్. “విద్యాప్రాప్తిశబ్దస్సాధారణ్యేన ప్రపదననిష్పత్తేరపిద్యోతకః”౫ ఇతిశ్రుతప్రకాశికాకారవచనాత్; అన్యథోత్క్రాన్తిగతిఫలక్రమవిశేషాణామప్యుపాసకమాత్రవిషయత్వప్రసఙ్గః. అతః, శరణాగతేరుపాయత్వేన విద్యాత్వమకామేనాప్యఙ్గీకార్యమ్.

౧॥ ఛా-ఉ-౪-౧౪-౩. ౨॥ ఛా-ఉ-౫-౨౪-౩. ౩॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౧౩. ౪॥ ఛా-ఉ-౮-౧౩. ౫॥ శ్రుతప్రకాశికా-

మూ.—దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్
పార్త్తుఉపేక్షియాత వళవన్ఱిక్కే, అఙ్గీకారత్తుక్కు అవైతన్నైయే పచ్చైయాక్కుకైక్కై.

వ్యా.—(దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తుఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే, అఙ్గీకారత్తుక్కు అవైతన్నైయే పచ్చైయాక్కుకైక్కై) ఎన్ఱు, దోషమావతు - అకృత్యకరణాదినిషిద్ధానుష్ఠానమ్ ; గుణహానియావతు-విహితాకరణమ్; ఇవై[౫] యిరణ్డైయుమ్ "మనోవాక్కాయైః"[౧] ఇత్యాదిచూర్ణైయాలేఎమ్బెరుమానారరుళిచ్చెయ్తారిఱే. "ఇదంకురు"[౨] "ఇదంమాకార్షీః"[౩] ఎన్ఱు, విధినిషేధాత్మకమాన శాస్త్రత్తాలే భగవదాజ్ఞారూపమాయిఱే యిరుప్పతు. "శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా"[౪] ఎన్ఱు, తానేయరుళిచ్చెయ్తానిఱే. ఏవంభూతశాస్త్రత్తిల్ నిషిద్ధత్తైచ్చెయ్కైయుమ్ విహితత్తైచ్చెయ్యామైయుమిఱే - అనాదికాలమ్ "క్షిపామి"[౫] "నక్షమామి"[౬] ఎన్ఱుమ్ భగవన్నిగ్రహత్తుక్కిలక్కాయ్ పోరుకైక్కుక్కారణమ్; (ఇవైయిరణ్డైయుమ్బార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు- ఆశ్రయణోన్ముఖచేతనగతఙ్గళానవివత్తైత్[౧౦] దర్శిత్తు, ఇవన్నైవేణ్డోమెన్ఱుకైవిడాతే అఙ్గీకరిక్కుమ్ మాత్రమన్ఱిక్కేయెన్ఱపడి.

అ.—స్వాశ్రయనికర్షావహధర్మమ్ దోషమాకైయాలే, అకృత్యకరణమ్ కర్తుర్భగవన్నిగ్రహరూపనికర్షావహమాకైయాలే దోషమెన్నలామ్; స్వాశ్రయోత్కర్షావహధర్మమ్ గుణమాకైయాలే కృత్యకరణమ్ భగవదనుగ్రహరూపోత్కర్షావహమాకైయాలే గుణమెన్నలాయ్, తదభావమ్ గుణహానియామెన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషమావతిత్యాది.) (ఆజ్ఞారూపమాయ్-) అకరణేదుఃఖప్రయోజకవిధివాక్యరూపమాయ్. (శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞేతి) ఇదంవచనమ్మహాభారతే (క్షిపామి) ఎన్నిఱవిదు, "తానహంద్విషతఃక్రూరాన్ సంసారేషునరాధమాన్ ।[౧౫] క్షిపామ్యజస్రమశుభానాసురీష్వేవయోనిషు"[౫] ఇతిగీతావచనస్థమ్. (నక్షమామి) ఎన్ఱిఱవిదు, "అపరాధశతంలక్షం మమనిత్యకృతం భవేత్ । క్షమామ్యేకేన పద్మేనజాతిపుష్పేణవాపునః॥ మద్భక్తంశ్వపచం వాపినిన్దాంకుర్వన్తియేనరాః । పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామికదాచన"[౬] ఎన్ఱి, అవచనమ్ వారాహవచనస్థమ్. అతిప్రసఙ్గనిరాసార్థమ్ (ఆశ్రయణోన్ముఖచేతనగతఙ్గళాన) ఎన్ఱు. ఇత్తాల్ - "క్షిపామి" "నక్షమామి" ఇత్యాదికళ్ విముఖవిషయమెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—(దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తుఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే) ఎన్నైక్కు-ఇవైయిరణ్డుముపేక్షైక్కు హేతువో[౨౦]వెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇదంకుర్విత్యాది.)

మూ-అ.—దోషగుణహానికళైయే పచ్చైయాక్కొణ్డు అఙ్గీకరిక్కుమెన్ఱి, అ అర్థత్తైయే అఱియాతవర్కళుక్కెన్ఱపడి.

మీ.—కిఞ్చ, శరణవరణస్య విద్యాత్వాభావే అనాదికాలోపచితానన్తపాపానాంతదవస్థత్వేన తాదృశచేతనాఙ్గీకారే సర్వేషామపితాదృశానాం భగవదఙ్గీకారప్రసఙ్గః. నచప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తానాంపాపం నభగవదఙ్గీకారప్రతిబన్ధకమితివాచ్యమ్. ఉపాసకానామపి తావన్మాత్రేణాఙ్గీకారసమ్భవేన, ఉపాసనానుష్ఠానవైయర్థ్యాత్. నచాధికారివిశేషణత్వేన శరణాగతేరనుష్ఠానమతిప్రసఙ్గవారకమితివాచ్యమ్ తస్యాః[౨౫] కాలుష్యనాశకత్వే, ఆగతోఽసిమన్మార్గే; తచ్ఛామకత్వాభావే కాలుష్యేసతి, కథమఙ్గీకారస్సేత్స్యతి. అతోఽతిప్రసఙ్గోదుర్వారః.

నచ, శరణాగతపాపానాం వాత్సల్యవిషయత్వాత్ భగవదఙ్గీకారసంభవః, తస్యోత్తరాఘవిషయత్వాత్. వాత్సల్యఞ్చ- దోషాదర్శిత్వమ్; తచ్చాశ్లేషశ్రుత్యర్థఏవ. తచ్చాస్యతత్సంభవః, విద్యారమ్భాభావేన తదుత్తరాఘానామప్యభావాత్. ‡ఉత్తరాఘేష్వబుద్ధిపూర్వకోవాత్సల్యవిషయః. "బుద్ధిపూర్వకేస్వతస్య ప్రపత్త్యాయత్నువశ్శరణంవ్రజేత్"[౭] ఇతినిష్కృతివచనాత్. యదిచ, వాత్సల్యందోషభోగ్యత్వమ్, తచ్చపూర్వాఘవిషయంచ భవతీత్యుచ్యతే. తదా, తద్భోగసిద్ధయే బుద్ధిపూర్వకమేవతత్కరణాపత్తిః ; తస్యబుద్ధిపూర్వాఘవిషయత్వవత్ తత్పూర్వకోత్తరా[౩౦]ఘవిషయత్వే ప్రాయశ్చిత్తవిధానానుపపత్తిశ్చ.

కిఞ్చ, అధికారివిశేషణత్వేనఅభిమతశరణవరణస్య, పాపానాంవాత్సల్యవిషయత్వప్రయోజకత్వే, సర్వహేతుకత్వవాదాపత్తిః; తదప్రయోజకత్వే, అతిప్రసఙ్గోఽత్రాపిసమానః. నచ * త్వాశబ్దస్య విద్యాహీనదుష్టచేతనోపస్థాపకత్వమ్, సమర్పితభరస్య, అతఏవాదుష్టస్య. †చేతనస్యోపస్థాపనాత్; జితేన్ద్రియప్రధానస్య, ఆస్తికాగ్రేసరస్య, కేశవస్యాత్మేతి కృష్ణస్యధారకత్వేన శ్రుతస్యార్జునస్య దోషాసంభవేన * త్వాశబ్దస్య

౧॥ శరణాగతిగద్యే-౧౫౭. ౨॥ ౩॥ ౪॥ విష్ణుధర్మే-౭౬-౩౧. మహాభారతేచ. ౫॥ గీ-౧౬-౧౯. ౬॥ వరాహపురాణే-
౭॥ ‡ఉత్తరాఘోప్య-౧. † తేనాస్యోపస్థా-౨-౩.

వ్యా.—(అజ్గీకారత్తుక్కు వైత్తన్నైఎపచ్చైయాకక్కై) యావతు- అప్పడిప్పట్ట దోషగుణహానికళ్ తన్నైఎయేముక్కమల ర్న్దు అజ్గీకరిక్కైక్కుఉప్పాన ఉపహారమాక్కొళ్ళుక్కై. ఉపేక్షియామైక్కు హేతు- దయాక్షాన్తికళ్ ; పచ్చై యాక్కొళ్ళుక్కైక్కు హేతు - వాత్సల్యమ్ ; శువడుపట్టతత్తైయిల్ పుల్ వ్వాత్తపశు తక్కన్డైయిల్ నిన్ఱుమ్ విఝున్ద కన్ఱినుడమ్బిల్ వఝుమ్బైభోగ్యమాక విరుమ్బుమాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు, అతుయెతు; ఇగ్గుణత్తుక్కొప్పతొరుగుణమిల్లై యితే; అక్కైయాలేయితే, “నిక్కరిల్ పుకళ్లాయ్”౧ ఎన్ఱు, ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్తతు.

అ.—పచ్చై - ఉపహారమ్. గుణజ్గళుడైయనిరవకాశతా ప్రసజ్గపరిహారార్థమ్ “క్షిపామి”౨ఇత్యాదికళుక్కు విముఖవిషయత్వముమ్, గుణజ్గళుక్కు అభిముఖవిషయత్వము మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపేక్షియామైక్కెత్యాది.) (దయా-) పరదుఃఖాసహిష్ణుతా. (క్షాన్తిః-) అపరాధానురూప శిక్షాభావసజ్కల్ప రూపాపరాధసహత్వమ్. శువడు - గోమూత్రాదికళ్. కన్డై - యోనిప్రదేశమ్. వఝుమ్బు- హేయమానద్రవవిశేషమ్. ఇత్తాల్-వత్సస్యేదమ్-వాత్సమ్; వాత్సంలాతి ఆదత్త ఇతివా, లీఢే- ఆస్వాదయత ఇతివా, వాత్సలా; ఆద్యే, “ఆతోనుపసర్గే”౩ ఇతికప్రత్యయః; ద్వితీయే, “అన్యత్రాపిదృశ్యతే”౪ ఇతిడప్రత్యయః, వాత్సలాయాః కర్మ-వాత్సల్యమ్. “బ్రాహ్మణాదేరాకృతిగణత్వాత్ కర్మణిష్యఞ్” ఎన్ఱు,వ్యుత్పత్తిసూచితై. “అద్యజాతంతుమలినంవత్సంగౌరివధావతి”౫ఎన్ఱుక్కడవతిరే. మలినంవత్సమ్-ధావతి;జిహ్వయాశోధయతి ఎన్ఱపడి. “ధావు-గతిశుద్ధ్యోః”౬ఎన్ఱుక్కడవతు. అన్ఱిక్కే, శీఘ్రంగచ్ఛతిఎన్ఱుమామ్. సరతేశ్శీఘ్రగతౌధావాదేశః. ఇప్పోతు “మలినమ్” ఎన్గి,ఱవిశేషణబలత్తాలే, ఆస్వాదనార్థమ్శీఘ్రగమనమెన్ఱు,సిద్ధిక్కుమ్. “ప్రపన్నంపరిగృహ్ణామిసదోషం చాప్యహంమునే”౭ఎన్ఱుక్కడవతు. పరి- సాకల్యవాచియాయ్, దోషత్తైయుముపాదేయమాకక్కొళ్వన్ ఎన్ఱపడి. “లజ్ఘయన్ శూలమారోహేత్”౮ ఎన్గి,ఱనిషేధవిధిపర్యాలోచనైయిల్ ప్రపన్ననుక్కు పునర్దోషానుష్ఠానమ్ ప్రసజ్గియాతు; దోషాదర్శిత్వమ్ వాత్సల్యమెన్గి,ఱపక్షత్తిలుమ్ ఇప్పడియేకొళ్ళవేణుమ్. యథేష్టప్రవృత్తాకారకిల్లామైయాలే ఎన్ఱుకరుత్తు.

ఇత్తాల్ - దయాక్షాన్తికళ్ ఉభయసాధారణస్వరూపప్రయోజకమ్, వాత్సల్యమ్ ఉభయసాధారణవైభవప్రయోజకమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇగ్గుణత్తుక్కిత్యాది.) (నిక్కరిలిత్యాది) “ఉలకమూన్ఱుడైయాయ్” ఎన్ఱు,- స్వామిత్వమ్; “ఎన్నైఎయాళ్వానే” ఎన్ఱు- సౌశీల్యమ్; “తిరువేజ్గడత్తానే” ఎన్ఱు,-సౌలభ్యమ్; ఇప్పడిగుణాన్తరజ్గళుక్త మానపడియాలే “నిక్కరిల్ పుకళ్లాయ్” ఎన్గి,ఱ*పుకళ్ పదమ్- వాత్సల్యపరమ్. అత్తై “నిక్కరిల్” ఎన్ఱు- నిస్తులత్వేనవిశేషిత్తతెన్ఱపడి.

మీ.—తద్విశిష్టోపస్థాపకత్వాసంభవాచ్చ. తస్మాత్పాపానాం వాత్సల్యవిషయత్వే, క్షమావిషయత్వేవా, శరణాగతిః ప్రయోజకేతితస్యాధికారివిశేషణత్వాదోన్నిర్ణిబన్ధన ఇతి.

అత్రోచ్యతే—(పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్ వైభవమావతు - దోషత్తైయుమ్ గుణహానియైయుమ్ పార్త్తు ఉపేక్షియాతవళవన్ఱిక్కే,అజ్గీకారత్తుక్కు అవైతన్నైఎయేపచ్చైయాక్కైక్కై) - యదుక్తంశరణాగతే రధికారివిశేషణత్వేవిద్యాసమ్బన్ధాభావేనప్రాచీనపాపసత్త్వాదీశ్వరాజ్గీకారో నోపపద్యతఇతి. తదయుక్తమ్, ఉక్తప్రకారేణ దోషగుణహాన్యోస్సత్త్వేపి, నతయోః కేవలమజ్గీకార † ప్రతిబన్ధకభావః; అపితర్హి తద్ధేతుత్వమేవేత్యర్థః.

అయంభావః- యదుక్తంగుణహానావజ్గీకారే అశ్లేషాదిశ్రుతివిరోధః; దోషసత్త్వేపిస్వీకారే౭తిప్రసజ్గఇతి. తన్న, ప్రాతికూల్యవ్యవసాయప్రతినివృత్త విషయేతయోరజ్గీకార ప్రతిబన్ధకత్వాదర్శనాత్. తథాత్వంచ శ్రుతిస్మృతిభ్యామవగమ్యతే. శ్రుతిస్తావత్- “తస్మాదపివధ్యం ప్రపన్నంనప్రతిప్రయచ్ఛతి”౯ఇతి.స్మృతిశ్చ-“వధార్హమపికాకుత్థ్సః కృపయాపర్యపాలయత్”౧౦ “అరిఃప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యఃకృతాత్మనా”౧౧ “దోషోయద్యపితస్యస్యాత్సతామేతదగర్హితమ్”౧౨ “ప్రపన్నంపరిగృహ్ణామిసదోషంచాప్యహమ్మునే”౭ఇత్యాది. నచాత్రసర్వత్రప్రపత్తేశ్శ్రవణాత్. నకేవలంప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిరితివాచ్యమ్; తచ్ఛ్రవణేపి తస్యాఅకిఞ్చిత్కరత్వాత్. ప్రాతికూల్యనివృత్త్యాసత్యాం శరణ్యగుణానామేవహిస్వీకారప్రయోజకత్వమ్? అతఏవ- “సౌమ్యస్యమోహాతదభిసన్ధి వినాశమాత్రాత్”౧౩ ఇత్యాద్యుక్తిః. “దయాయాస్తు, ప్రాచీనాసఙ్ఖ్యేయజన్మసుమహాపరాధకారిణి పశ్చాత్తన ప్రాతికూల్యవ్యవసాయ నివృత్తిమాత్రేణ తదపరాధాననన్తానాదృత్య తస్యనిరతిశయ సంపత్ప్రదానాయస్వయమేవ భగవాన్ ప్రయతతిఇతి సావకాశత్వమ్”౧౪ఇతి శ్రుతప్రకాశికా. “కృపయాపర్యపాలయత్”౧౦ “రక్షితవ్యఃకృతాత్మనా”౧౧

౧॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౨॥ గీ-౧౬-౧౯. ౩॥ అష్టా-౩-౨-౩. సి-౨౪౫-౧౪. ౪॥ అష్టా-౩-౨-౪౮. ౫॥ ౬॥ ధా-ధ్వా| సి-౧౧౯-౩౪. ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ రా-సు-౩౮-౩౫. ౧౧॥ రా-యు-౧౮-౨౫. ౧౨॥ రా-యు-౧౮-౩. ౧౩॥ ౧౪ శ్రుతప్రకా- † ప్రతిబన్ధకత్వాభా-౨-౩.

వ్యా.—ఉడైయవరుమ్, "అపారకారుణ్య సౌశీల్యవాత్సల్య"౧ ఎన్ఱు, గుణాన్తరఙ్గళోడొక్క వరుళిచ్చెయ్ తిరుక్కచ్చెయ్ తై, ఇథిక వ్యావృత్తిశోభ్రం, మీళవుమ్ "ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే"౨ ఎన్ఱారిఱే. ఇవ్వాత్సల్యన్దాన్, మాతృత్వసమ్బన్ధత్తాలే ఈశ్వరనిలుమ్ పిరాట్టిక్కతిశయిత్తిఱే యిరుప్పతు ; ఆకైయాలే, ఇరువరుమ్ తాన్దామఙ్గీకరిక్కుమ్ దశైయిల్, ఇచ్చేతననుడైయ దోషగుణహానిక్కళై ప్పచ్చైయాక్కకొణ్డు అఙ్గీకరిప్పర్కళ్ళెన్నై.

ఆ—పూర్వోపాత్తప్రమాణత్తిలే *పుష్కరపదస్య-వాత్సల్యపరత్వమ్ అస్ఫుటమెన్ఱు, స్ఫుటప్రమాణమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఉడైయవరుమిత్యాదినా.) (ఇథిక వ్యావృత్తియిత్యాది) పునరుక్త్యైకశబ్దఙ్గళాలే- వాత్సల్యత్తినుడైయనిస్తులత్వమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి. ఈశ్వరవాత్సల్యమ్- దణ్డధరత్వాదుద్భావకసాపేక్షమ్; పిరాట్టివాత్సల్యమ్-మాతృత్వేన తన్నిరపేక్షమ్; ఆకైయిఱే శ్రీమత్పదానన్తర్యమ్ నారాయణపదత్తుక్కెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వాత్సల్యన్దానిత్యాది.)

ఇ-అ.—పురుషకారోపాయఙ్గళిరణ్డుమ్ పొతువాన వైభవమ్ శొల్లుకైయాలే ఇవ్విరణ్డుమ్ ఈశ్వరన్ వాత్సల్యత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్; ఇనిమేల్, పిరాట్టియుడైయ వాత్సల్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వాత్సల్యన్దానిత్యాది.)

మీ.—"సతామేతదగర్హితమ్"౩ ఇత్యాదినా శరణ్యగుణానాం ప్రయోజకత్వంహి శ్రూయతే? అతఏవకిరాతాదిషు ప్రపన్నస్సుస్థానాభావేపి తాదాత్త్వికప్రాతికూల్యనివృత్తి మాత్రమేవహి స్వీకారహేతుర్దృష్టః? అన్యథా, ప్రపత్తేరఙ్గీకారహేతుత్వే కృపాదిగుణానా మనవకాశఏవస్యాత్.

కిఞ్చ, "అపివధ్యమ్"౪ ఇత్యాదౌ ప్రపత్తేరదోషనాశకత్వాదవిద్యాత్వమేవప్రతీయతే. నతావదిదంవాక్యంప్రపత్తివిధాయకమ్, "ప్రపన్నం నపరిత్యజేత్"౫ ఇతివిధేః పరిత్యాగనిషేధవిషయత్వాత్. ప్రమాణాన్తరసిద్ధప్రపత్త్యుపజీవనేనహి అయంనిషేధవిధిః? అప్రాప్తస్యనిషేధాయోగాత్. "అపివధ్యమ్"౪ ఇతి, త్యాగప్రాప్తింసూచయతి. తతశ్చాత్రవధ్యతాప్రపత్త్యోరేకాధికరణే సమానకాలీనత్వశ్రవణాత్ ప్రపత్తేర్దోషనాశకత్వం ప్రతీయతే. నచ, పూర్వంవధ్యమ్ ఇదానీంప్రపన్న మితియోజనా, అధ్యాహారాపత్తేః. పూర్వస్మిన్కాలే వధ్యస్యేదానీం త్యాగప్రసఙ్గాభావేన తన్నిషేధవిధానాయోగాత్. త్యాగాత్యాగహేతుద్వయసముచ్చయే, అత్యాగహేతుప్రాబల్యంహివిధ్యభిప్రాయః?. ఏవమ్, ప్రపత్తేః ఫలప్రాప్తిప్రతిబన్ధకనాశకత్వాదర్శనాత్, శరణ్యగుణ ఏవ తత్రతత్ర స్వీకారహేతుః.

నచ, "ఏవంవిదిపాపంకర్మనశ్లిష్యతే"౬ ఇత్యత్రవిచ్ఛేదేనప్రపన్నస్యాపి వివక్షితత్వాత్, ఏతద్విరోధేనాపి "వధ్యమ్"౪ ఇతిశ్రుతిరన్యథానేయేతివాచ్యమ్. ౭*సావకాశనిరవకాశన్యాయేన సావకాశాశ్లేషశ్రుతేరేవాన్యథావర్ణనీయత్వాత్. అన్యథా, "వధ్యంప్రపన్నమ్"౪ ఇతిప్రపత్తేః పాపనాశకత్వాభావశ్రుతి స్వరూపేణైవబాధితాస్యాత్. అతః, అశ్లేషాదిశ్రుతిః ప్రపత్త్యంశే నియతపూర్వభావిత్వమాత్రవిషయా, ప్రాతికూల్యనివృత్తిమాత్ర సాపేక్షశరణ్యగుణేన స్వీకారస్య అన్యథాసిద్ధత్వాత్. యద్వా, ప్రాతికూల్యవ్యవసాయ నివృత్తిమారభ్య "ఏషహ్యేవసాధుకర్మకారయతి"౮ ఇతి శరణవరణస్యేశ్వరవ్యాపారత్వాత్ ఈశ్వరసాధ్యత్వాభిప్రాయేణవా "ఏవంవిది"౬ ఇతిప్రపత్తే స్సాధనత్వనిర్దేశః. తతశ్చచేతనగత ప్రపత్తేరప్రయోజకత్వమ్ "అపి వధ్యమ్"౪ ఇత్యాదిషూచ్యతఇతి, నశ్రుత్యోః పరస్పరవిరోధః.

పూర్వస్మిన్నధికారే ప్రపత్తేః‡"క్షమిష్యామి"౯ ఇతిసఙ్కల్పహేతుత్వేపి "త్యాన్తమ్"౧౦ ఇతిసఙ్కల్పహేతుత్వాభావాత్ నమోక్షహేతుత్వమిత్యుక్తమ్. అత్ర "మోక్షయిష్యామి"౧౧ ఇత్యత్రాపి అన్యథాసిద్ధత్వాదహేతుత్వమితి నిర్హేతుకత్వంనిష్కృష్యతే. ఏవంప్రపత్తేః కాలుష్యనివర్తకత్వేన స్వీకారహేతుత్వాభావాత్ అత్రకాలుష్య†నివర్తకత్వేన వాత్సల్యాద్యుద్బోధనంపురుషకారేణక్రియతే. పురుషకారేణవాత్సల్యాద్యుద్బోధేసతి ఉద్బుద్ధవాత్సల్యవిషయతయా అనుకూలవేదనీయేషు ప్రపన్నపాపేషుసత్సు, నైషాంఫలందాస్యామీతి యదర్థాగర్భమీశ్వర స్సఙ్కల్పంకరోతీతి. అతఏవ నోపాసకే౭తిప్రసఙ్గః, తత్రపురుషకారాభావాత్.

నచ ఆశ్రితదోషస్యభోగ్యత్వే ప్రపన్నేనపునరనుష్ఠానప్రసఙ్గః, "లఙ్ఘయన్ శూలమారోహేత్"౧౨ ఇతినిషేధవిధిపర్యాలోచనయాతతోనివృత్త్యుపపత్తేః. దోషాదర్శిత్వపక్షేప్యయం ప్రసఙ్గస్సమానః. కామాన్నిశ్శఙ్కం యథేష్టప్రవృత్తేర్నివారకాభావాత్. నచ "ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే"౨ ఇత్యాదిప్రమాణసత్త్వాత్తస్యోత్తరాఘవిషయత్వమ్, ఉత్తరాఘాశ్లేషస్య విద్యాఫలత్వేనవాత్సల్యకృతత్వాభావాత్. అశ్లేషవినాశయోరదర్శనవిస్మరణయో ర్విద్యాకార్యత్వేన పూర్వోత్తరాఘయోరనుకూలతయా ప్రతీతిరేవవాత్సల్యఫలమ్; అన్యథానిర్విషయతాపత్తేః. "ఆశ్రితవాత్సల్యైకజలధే"౨ ఇత్యాద్యపి, తత్పాపమాత్రస్యాసఙ్కోచాద్వాత్సల్య విషయతాంవదతి.

౧॥ శరణాగతిగద్యే-వా-౧౧౭. ౨॥ శరణాగతిగద్యే-వా-౧౨౫. ౩॥ రా-యు-౧౮-౩. ౪॥ ౫॥
౬॥ ఛా-ఉ-౪-౧౪-౩. ౭॥ ౮॥ కౌషతకీ-ఉ-౩-౯. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౨॥

‡"మోక్షయిష్యామి"౧౧ ఇతి సఙ్కల్పహేతుత్వముక్తమ్, "త్వా" ౧౧ఇతిసఙ్కల్పహేతుత్వాత్. †నివర్తనేనవాత్సల్యాద్యుద్బోధనం పురుషకారేణవాత్సల్యోద్బో-౨-౩.

మూ.—౧౯. ఇరణ్డుమిరణ్డుమ్ కులైయవేణుమెన్ఱిరుక్కిల్,
ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డు ముణ్డాయ్ త్తాత్తామ్.

వ్యా.—౧౯. ఇప్పడి పురుషకారముముపాయముమ్ దోషగుణహానికళ్ కులైవతఱ్కు మున్నే అఙ్గీకరిక్క ఆతెక్, అవై కులైన్దే అఙ్గీకరిక్కక్కడవోమెన్ఱిరున్దాల్ వరువతెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. ఇరణ్డుమెన్ఱిఅతు-పురుషకారోపాయఙ్గళై (ఇరణ్డుమ్కులైయవేణుమెన్ఱిగు) కైయావతు - ఇవన్నైయఙ్గీకరిక్కుమ్పోతైక్కు ఇవనుడైయదోషగుణహానికళిరణ్డుమ్పోయ్ కొళ్ళవేణుమెన్ఱునినైత్తు ఆశ్రయణోన్ముఖనానవివన్నై యఙ్గీకరియాతిరుక్కై; ఇప్పడియిరుక్కిల్.

(ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డుముణ్డా) కైయావతు-పురుషకారత్తుక్కు ముపాయత్తుక్కుమ్దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ వరుకై.

అ.—(ఇరణ్డుమెన్ఱుతొడఙ్గియిత్యాది)(దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ పోకైయావతు-దోషమ్పోకైయుమ్ గుణముణ్డాకైయుమ్ (ఇరణ్డుక్కు మిరణ్డుమ్) ఎన్ఱిఅవిడత్తిల్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱిఅతు- దోషగుణహానికళై. అవఱ్ఱై సామాన్యేననిర్దేశిత్తు పరామర్శదశైయిలే అభిమతవిశేషత్తిలే పర్యవసిప్పిక్కలామ్; "జ్ఞోతఏవ"౧ఎన్ఱి అతచ్ఛబ్దమ్ "నాత్మాశ్రుతేః"౨ ఎన్ఱు పూర్వప్రకృత శ్రుతిసామాన్యత్తై ప్పోల్లిలుమ్ అపేక్షితవాక్యవిశేషత్తై యుపస్థాపిక్కుమాపోలే. "శ్రుతివ్యక్తిభేదే వ్యతచ్ఛబ్దోఽర్థవశాదపేక్షితం వాక్యవిశేషముపస్థాపయతి"౩ ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికై.

మీ.—నచ దోషభోగ్యత్వే ప్రమాణాభావః - "స్తన్యంతద్విషసమ్మిశ్రం రస్యమాసీజ్జగద్గురోః"౪ "ప్రపన్నంపరిగృహ్ణామి సదోషంచాప్యహంమునే"౫ "అద్యజాతంతుమలినంవత్సం గౌరివధావతి"౬ ఇత్యాదిసత్త్వాత్. అతః, సంశ్రితసకలపాపంతద్దేహాదికమపి వాత్సల్యవిషయమ్. ఏవమ్, భగవత్ప్రీతివిషయాణ్యపికర్మాణి, చతుర్వింశతితత్త్వాత్మకప్రకృతి నాశవత్ ప్రాప్తిసమయే ఏతదధికారి ప్రార్థనానురోధేన విధూననపూర్వకం ప్రియాప్రియగతాని క్రియన్తే.

నను, ఉపాసనసమాప్త్యనన్తరభావినోవిధూననస్య కథమత్రసంభవః, విద్యాయాఅసత్త్వాదితిచేత్. న, ప్రపత్తిసాధనత్వవాదేపి తస్యాస్సకృత్త్వేన దర్శనపర్యన్తవిద్యాసమాప్త్యసంభవచోదనాయాస్తుల్యత్వాత్. తత్పక్షేప్రపత్తి రఙ్గవిద్యా- అస్మత్పక్షే సా ఽఙ్గవిద్యేతి వైషమ్యమేవ. తన్మతేచేతనారబ్ధాంప్రపత్తివిద్యాం నిదిధ్యాసనత్వాద్యవస్థామనాపన్నామపిప్రాప్తిసమయే సకృదేవదర్శనాకారాంకరోతి; అస్మాకంతుప్రమోజయితృభగవద్వ్యాపారభూతాం ప్రపత్తిమన్తకాలే స్వయమేవతాదృశావస్థాపన్నాంకరోతి. తదుక్తమ్ "అజ్కోలతైలసిక్తానాంబీజానామచిరాద్యథా। విపాకఃఫలపర్యన్తస్తథాత్రేతివ్యవస్థితిః"౭ ఇతి. సాత్త్వతేచ, "దుష్టేన్ద్రియవశాచ్చిత్తంన్యాణాంయత్కలుషైర్వృతమ్। తదన్తకాలేసంసిద్ధిరియాతినానాయణాలయే"౮ ఇతి.

సఙ్గ్రహశ్చ—నన్వస్యాశ్శరణాగత్యాస్స్వహేతుత్వం యదీష్యతే। 'ఏవమేవంవిదీ' త్యుక్తపాపహానిర్నసేత్స్యతి॥ నైవమస్యాఅవిద్యాత్వేపీశవాత్సల్యవైభవాత్। పూర్వోత్తరాఘయోర్నాశః ప్రపన్నస్యభవిష్యతి॥ 'అపివధ్యంప్రపన్నం నప్రయచ్ఛన్తీ' తిచశ్రుతేః। 'దోషోయద్యపితస్య స్యాద్వధార్హమితిచస్మృతేః॥ అస్మాదేవంవిదీత్యే తత్ఫలంవిద్యామపీరయేత్। యో 'బ్రహ్మవేదబ్రహ్మైవభవతీతి' నయేనచ॥ అతఃపురుషకారోత్థవాత్సల్యాదిగుణోవిభుః। ప్రపన్నస్యాఘమఖిలంగుణత్వే నైవమన్యతే॥ తస్మాదుపాసకేనైవ వాత్సల్యస్య ప్రయోజనమ్।నస్వైరతా ప్రపన్నస్యనిషేధవిధిసంభవాత్॥

యదుక్తమ్, అజ్ఞనస్యదోషాసంభవాత్ నఃత్వాశబ్దేనదోషదుష్టచేతనోపస్థాపనసంభవఇతి. తదనూద్యపరిహరతి (జితేన్ద్రియేత్యాది) [పు-౧౦౭-ప-౩౪] "పాఠక్రమాదర్థక్రమోబలీయాన్"౯ ఇతితద్వాక్యమేతదధికారసఙ్గతం వేదితవ్యమ్.

(ఇతిప్రపన్నస్వరూపనిరూపణాధికారః.౧౩)

(౧౪. అథ, ప్రపత్తవ్యగుణనిరూపణాధికారః.)

(ఇరణ్డుమిరణ్డుమ్ కులైయవేణు మెన్ఱిరుక్కిలిరణ్డుక్కు మిరణ్డుముణ్డాయ్ త్తత్తామ్) గుణహీనదుష్టచేతనాఙ్గీకారే సత్యసఙ్కల్పాదిగుణహానిస్స్యాదితి పూర్వోక్తాక్షేపాత్సఙ్గతిః.

పూర్వాధికరణే వరణస్యాసాధనత్వేన కేవలమధికారివిశేషణత్వే * మోక్షయిష్యామి పదోక్తస్వీకారానుపపత్తిరిత్యాశఙ్క్య, "అపి వధ్యం ప్రపన్నమ్"౧౦ ఇత్యాదిప్రమాణానురోధేన *త్వాశబ్దస్య దోషదుష్టప్రపన్నోపస్థాపకతయా ప్రపత్తేరవిద్యాత్వమ్ అతఏవేశ్వరస్యగుణహాన

౧॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౯. ౨॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౮. ౩॥ శ్రుతప్రకాశికా-పు-౫౭౯-ప-౨౯. ౪॥ ౫॥
౬॥ ౭॥ ౮॥సాత్త్వతే. ౯॥ ౧౦॥ †॥యస్యాపికర్మాణి-౨-౩.

వ్యా.—ఎఙ్గనేయెన్నిల్; దోషమ్వరుక్కైయావతు - "త్వంమాతాసర్వలోకానాం దేవదేవోహరిఃపితా"[౧] "అఖిలజగన్మాతరమ్"[౨] "పితాసిలోకస్యచరాచరస్య"[౩] ఎన్ఱి,అపడియే సకలచేతనర్కుమ్ నిరుపాధికమాన తాయుమ్ తమప్పనుమాక్కైయాలే ఇచ్చేతననుడైయ నన్మై, తీమైకళిరణ్డుమ్ తఙ్గళ్తామ్పడియాన వుఅవుణ్డాయిరుక్క, ఇచ్చేతననుడైయ దోషఙ్గళైప్పార్తు అఙ్గీకరియామైయాలే తాదృశసమ్బన్ధత్తుక్కు కొత్తైపిఱక్కై; గుణహానివరుక్కైయావతు - ఇవననుడైయకుఱ్ఱమ్కణ్డిరఙ్గామైయాలుమ్ ఇవననుడైయదోషత్తైభోగ్యమాక్కకొళ్ళామైయాలుమ్, కృపావాత్సల్యఙ్గళుక్కుహానివరుక్కై.

అ—ఆక్కైయాల్, మాతాపితృసమ్బన్ధవైకల్య రూపదోషవిశేషత్తిలుమ్, కృపావాత్సల్యహానిరూపగుణహానివిశేషత్తిలుమ్, దోషగుణహాని సామాన్యపరమాన ఇరణ్డుమ్ ఎన్ఱి,అవిత్తు పర్యవసిక్కలామెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషమ్వరుక్కైయావతిత్యాది.) చేతననుక్కుగుణహాని నివృత్తియావతు- కృత్యకరణరూపైయాక్కైయాలే శాస్త్రీయోపాయానుష్ఠాన మావశ్యకమెన్ఱు,శాయ్, అత్తాల్- కృపాదిగుణఙ్గళుక్కుహానివరుమెన్ఱుపక్షి. ఇఙ్గే, "యది శరణవరణమపి సాధనమభ్యుపగమ్యేత; తదాసర్వత్రసహేతుకత్వేన *మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదీనామనవకాశేనాసిద్ధిరేవస్యాత్.నచవాత్సల్యస్యాశ్రితదోషాదర్శనేనాఙ్గీకారహేతుత్వమ్; సాధనపక్షేఆశ్రితవిరోధిపాపానాంపశ్చాత్సంస్కారదీక్షావిధానాదినాఆత్మజ్ఞానేనచనష్టత్వాత్, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకానాంవిద్యాధిగమేననష్టత్వాచ్చ, దర్శనీయపాపాభావాత్.సౌశీల్యమపినవిశ్వసనీయతాహేతుః, భక్తస్యైవవిశ్వాససంభవాత్, సర్వతపసామతిరిక్తత్వప్రమాణేన తతోపిమహావిశ్వాససంభవాచ్చ. దుష్ప్రాపత్వశఙ్కాపి "నాగ్నిస్తృప్తిశరణస్థస్య"[౪] ఇత్యుక్తస్య నసంభవతీతి సౌలభ్యమప్యఫలమ్. సర్వజ్ఞత్వస్యఅనిష్టనివర్తనాద్యుపయుక్తత్వేప్యత్రవిశిష్యవేద్యత్వే ప్రయోజనాధిక్యాభావాత్, అఘటితఘటనా సామర్థ్యస్యవేద్యత్వాభావేపి భక్తస్యైవ నిత్యసూరిసఙ్ఘస్థాపనసంభవాత్ †తదుక్తేశ్చవైఫల్యమ్. స్వామిత్వస్య 'దేహోమేదదామితే'[౫]ఇతిప్రకారేణ ఇన్ద్రాదేరివసమ్బన్ధాభావేపి ఫలప్రదత్వసంభవేఽత్రవేద్యత్వవిధానానుపపత్తిః కారుణ్యస్యాపి 'అతిరిక్తంతపః'[౬]ఇతిశ్రుతస్య కౌస్తుభాదప్యుత్కృష్టాత్మసమర్పణస్యఫల్గుత్వేన వ్యాజమాత్రత్వాయోగాత్; నఫలదానాపయికత్వమితి నిష్ఫలత్వమ్. చేతనసత్తానువర్తన ముక్తానావృత్తి నిత్యానుభవమహాదాది సామాన్యసృష్ట్యవతారాదీనాం కృపాకార్యత్వేపి అత్రవిశిష్యవేద్యత్వే ప్రయోజనాభావాత్. అన్యథా ఉపాసనేపివేద్యత్వాపత్తేస్తద్వేద్యత్వవిధిర్వ్యర్థ ఏవస్యాత్.తతశ్చాహేతుకమేవ క్వచిద్రక్షకత్వాభావే వాత్సల్యాదిగుణానాం తదుద్బోధక పురుషకారస్యచ విషయాభావాదభావపర్యవసానంస్యాత్" [ప-౧౧౪-వ-౧౩] ఇత్యాదికళాన పూర్వర్కళ్ నిర్వాహఙ్గళైక్కణ్డుకొళ్వతు.

ఇ-అ.—కర్మవశ్యనాన చేతననుక్కు దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ వరుమెన్ఱుశొల్లలామ్, అకర్మవశ్యర్కళుక్కు దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ వరుమెన్ఱు, శొల్లక్కూడాతెన్నుమత్తై వివక్షిత్తుక్కొణ్డు; (ఎఙ్గనేయెన్నిల్) ఎన్ఱి,ఱార్.

మీ—దుష్టచేతనాఙ్గీకారస్వభావత్వంచావగమ్యతఇత్యుక్తమ్. తన్న, తతఏవేశ్వరస్వభావాత్ *అహంశబ్దసూచితాత్సత్యసఙ్కల్పత్వాత్ విద్యావిహీన దోషదుష్టపురుషాఙ్గీకారోనఘటతఇత్యాశఙ్క్య, * మాంశబ్దసూచిత సుశీలత్వాది స్వభావపర్యాలోచనయాఽస్మిన్నధికరణే వరణస్యకేవలమధికారి విశేషణత్వమేవ, నతు విద్యాత్వమితిస్థాప్యతే.

సంశయస్తు—మన్త్రేభగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వప్రతిపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి తదర్థమ్, తదుపబృంహణే చరమశ్లోకే ఈశ్వరస్యనిరపేక్షత్వ స్వభావోఽవగన్తున్నశక్యతే - ఉతశక్యతే ఇతి. తదర్థమ్, వరణంసాధనమ్ - ఉతాధికారివిశేషణమితి. తదర్థమ్, * అహంశబ్దోపస్థాపిత సత్యసఙ్కల్పత్వాదేరసఙ్కోచస్స్వీకార్యః - ఉతసఙ్కోచ ఇతి. తదర్థమ్, అసఙ్కోచస్వీకారే * మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదీనా మవకాశోస్తి ఉతనాస్తీతి. యదాఽస్తి; తదా, * అహంశబ్దోక్త సత్యసఙ్కల్పత్వస్యాసఙ్కోచేబాధకాభావాత్, వరణస్య సాధనతయానిరపేక్షత్వస్వభావస్య ఉపబృంహణే అప్రతీతే రుపాయత్వంసహేతుకమితి పూర్వపక్షేఫలతి.

యదా, సత్యసఙ్కల్పత్వస్యాసఙ్కోచస్వీకారే వాత్సల్యాదీనామవకాశోనాస్తి; తదా, * అహంశబ్దోక్త సత్యసఙ్కల్పత్వస్య సఙ్కోచాత్ వరణస్యాధికారివిశేషణత్వేన గుణహీన దుష్టపురుషాఙ్గీకార స్వభావత్వమవగన్తుం శక్యతే ఇతి నిర్హేతుకోపాయత్వసిద్ధిరితి సిద్ధాన్తే ఫలతి.

పూర్వపక్షస్తు- యదిపాపానామాలయమ్, శాస్త్రవిహితోపాయమాత్రశూన్యంచేతనమ్, పురుషకారబలోద్భావితస్వాతన్త్ర్యేణతదుద్భావితవాత్సల్య విషయంకృత్వేశ్వరోఙ్గీకుర్యాత్; తదా, తస్యదోషగుణహాన్యోరాపత్తిః; ప్రథమందణ్డ్యాదణ్డనఈశ్వరత్వభఙ్గః; "క్షిపామి"[౭] ఇతిసఙ్కల్పహానిః, దోషస్యాదృతత్వాత్; "యద్యదాచరతిశ్రేష్ఠః"[౮] ఇతిన్యాయేన సర్వేషామపి తత్రప్రవృత్తౌసర్వనాశకత్వవైషమ్యనైర్ఘృణ్యయోరాపత్తిః; దోష

---

†జ్ఞానశక్త్యోశ్చ-౨. ౧॥ వి-పు-౧-౯-౧౨౬. ౨॥ శరణాగతిగద్యే-వా-౧౩. ౩॥ గీ-౧౧-౪౩. ౪॥ ౫॥ యజుర్వేదే- కా-౧-ప్ర-౬॥ ౭॥ గీ-౧౬-౧౯. ౮॥

వ్యా.—అథవా, (ఇరణ్డుముణ్డాయ్ త్తత్తామ్) ఎన్ది,అవిడత్తిలుమ్, దోషగుణహానిక్కళావన- అకృత్యకరణ కృత్యాకరణఙ్గళాకవుమామ్. పురుషకారత్తుక్కు అకృత్యకరణమావతు - ఈశ్వరనైయుముట్పడ దోషజ్ఞానమొట్టాతతాకా దోషాదిక్కళ్ కుఱైన్దనవ్వి, అఙ్గీకరియే నెన్ఱిరుక్కై; కృత్యాకరణమావతు- ఇవనుడైయ దోషాదిక్కళ్ పారాతే నైకొణ్డు ఈశ్వరనోడే శేరప్పిక్కైయాకిఱ స్వకృత్యత్తై చ్చెయ్యామై: ఈశ్వరనుక్కు అకృత్యకరణమావతు-సంసారిచేతనరుడైయ తత్త్వముఱైప్పార్తక్కై విడాతే స్వాభావికసమ్బన్ధమే హేతువాక అద్వేషమేతుఃడఙ్గఉణ్డాకుమ్ నైకుమ్, ౧*ఎతిర్ శూழల్ పుక్కుత్తిరికిఱ సర్వభూతసుహృత్త్వనతాకా, ఇచ్చేతననై యఙ్గీకరిక్కుమ్ మళవిల్ ఇవనదోషాదిక్కళ్ కుఱైన్దాలాత్రియ అఙ్గీకరియే నెన్ఱిరుక్కై; కృత్యాకరణమావతు- ఇవనుడైయ దోషాదిక్కళై ప్పారాతే నైకొణ్డు స్వకృత్యమాన అనిష్టనివృత్త్యాదిక్కళై ప్పణ్ణామై.

అ.—(ఇరణ్డుమ్ కుఱైయ,ఇరణ్డుముణ్డాయ్ త్తత్తామ) ఎన్ది,అఇరణ్డుమ్ పదద్వయత్తుక్కుమ్ తత్పరత్వేనవుమ్ తజ్జాతీయపరత్వేనవుమ్ అర్థవైరూప్యదోషముణ్డు; ఆకైయిలే "జ్ఞాతఏవ"౨ ఎన్ది,అవిడత్తిల్ "ఏతచ్ఛబ్దః ప్రకృతజాతీయపరామర్శిత్యర్థః"౩ ఎన్ఱు,శ్రుతప్రకాశికై.

అప్పడి ఇఙ్గేముఖ్యార్థానుపపత్తి యిల్లామైయాలే ఇరణ్డుమ్ పదద్వయముమ్ ఏకరూపార్థమాకవమైయుమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అథవా ఇరణ్డుముణ్డాయ్ త్తత్తా మెన్ది,అ విడత్తిలుమిత్యాది.) ఉభయర్కుమ్ అకృత్యకరణకృత్యాకరణఙ్గళై యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (పురుషకారత్తుక్కు అకృత్యకరణమావతిత్యాదినా.)

మీ.—స్వాభీష్టఫలప్రదత్వోపయికత్వేచతుర్విధపురుషార్థార్థిభిరపి తత్రప్రవృత్తౌ తేషామనిష్టఫలదానేచవంచకత్వాదాగ్జవవిశ్వసనీయతాది భఙ్గాపత్తిః; శాస్త్రమర్యాదాభఙ్గనా త్సత్యసఙ్కల్పత్వహానిశ్చ. ఉపాయాభావేపితత్ఫలప్రదత్వే, "ప్రాప్యోహంనాన్యథాప్రాప్యః"౪ ఇత్యుక్తసత్యసఙ్కల్పహానిః,వైషమ్యాపత్తిశ్చ. ఏవమ్, క్వచిదహేతుకఫలప్రదత్వే క్వచిద్దుఃఖఫలప్రదత్వమపిస్యాత్. అసత్యసఙ్కల్పస్య నియతతాపత్తిశ్చ.

నచ, ఉక్తసర్వదోషపరిహారః ప్రపత్తేరధికారివిశేషణత్వాభ్యుపగమాద్భవతీతివాచ్యమ్. వరణస్య చేతనమతిపూర్వకత్వేన చేతనగతత్వే, తస్యచానిష్టనివృత్తిపూర్వకేష్టప్రాప్తిప్రయోజకత్వే, తథాత్వస్యచానాది సఙ్కల్పసిద్ధత్వే, అస్మదుక్తాశక్తాధికార ప్రపత్త్యస్తర్భావ ఏవేతితస్యాధికారివిశేషణత్వ కథనమనర్థకమ్. తస్య భగవన్మతిపూర్వకత్వేనభగవదీయత్వే, విద్యాసమాప్తిరివతత్ప్రారమ్భరూపప్రపత్తేరపీశ్వరకృత్యత్వేన చేతనగతత్వాభావా దతిప్రసఙ్గ వారకత్వమపినస్యాత్. చేతనబుద్ధిపూర్వకత్వేపరం చేతనగతత్వమ్. అతోఽతిప్రసఙ్గాదికంనస్యాదేవ.

నను, "క్షిపామి"౫ ఇత్యాదిసఙ్కల్పస్య ప్రాతికూల్యవ్యవసితవిషయత్వాత్, "ప్రాప్యోహంనాన్యథాప్రాప్యః"౪ "నాన్యఃపన్థాః"౬ ఇత్యాదిసఙ్కల్పస్య స్వతన్త్రచేతనవిషయత్వాచ్చ, అభిముఖపరతన్త్రచేతనే పురుషకారవశాద్భగవతోరక్షకత్వేశాస్త్రమర్యాదా,భగవతో వాత్సల్యాదిగుణజాతంచసంరక్షితంభవేదితిచేత్. న, అభిముఖపరతన్త్రసంరక్షణసఙ్కల్పస్య ఐచ్ఛికత్వే, అనాదికృతమర్యాదాభఙ్గేనాసత్యసఙ్కల్పతా. తత్సఙ్కల్పస్యాప్యనాదిత్వే, తత్రాప్యాభిముఖ్యపారతన్త్ర్యజ్ఞానయోశ్చేతనమతిపూర్వకత్వే, భక్తిప్రపత్త్యోరివతయోరపిహేతుత్వాత్సహేతుతా. ఈశ్వరమతిపూర్వకత్వే చేతనగతత్వాభావే నాతిప్రసఙ్గాదివారకత్వమపినసిధ్యేత్.

అతః, సత్యసఙ్కల్పత్వాదివాచ కాహంశబ్దాన్వయనైఘట్యాన్న వరణస్యాధికారివిశేషణత్వమ్. అతః, శాస్త్రమర్యాదాసిద్ధ్యర్థమ్ ఈశ్వరస్యేశ్వరత్వాదిసిద్ధ్యర్థఞ్చ వరణస్యసాధనత్వమభ్యుపేత్యమ్. ఏవంసతి "నాన్యఃపన్థాః"౬ ఇతి, భక్తిప్రపత్తివ్యతిరిక్తసిద్ధసాధ్యరూపసమస్తోపాయాన్తరనిషేధపరః, స్వతఃప్రాప్తాసఙ్కోచేబాధకాభావాత్. ఉక్తాతిప్రసఙ్గాదేవసిద్ధోపాయవిధీనామపి సాధ్యోపాయవిశిష్టపరత్వమితి న కేవలం సిద్ధోపాయవిధిసంభవః.

నహ్యేవంసర్వత్రసాపేక్షత్వే ౨మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదిగుణహాన్యాపత్తిరితివాచ్యమ్. వాత్సల్యస్య "దోషోయద్యపితస్యస్యాత్"౭ ఇత్యుక్తప్రకారే ణాశ్రితదోషాదర్శనేనాఙ్గీకార హేతుత్వాత్; సౌశీల్యస్యవిశ్వసనీయతా హేతుత్వాత్; సౌలభ్యస్యదుష్ప్రాపతాశఙ్కావారకత్వాత్ ; సార్వజ్ఞ్యస్యేష్టప్రాప్త్యనిష్టనివృత్తిపర్యాలోచనా హేతుత్వాత్; పరమకారుణికత్వస్య "మిత్రభావేనసంప్రాప్తమ్"౭ "యదివారావణస్స్వయమ్"౮ ఇత్యుక్తప్రకారేణానన్తాపరాధినోపి కేనచిద్వ్యాజమాత్రేణ రక్షణోపయోగిత్వాత్ ; కృపాయాశ్చ, చేతనసత్తాస్థితోః,

౧॥ తి-వా-౨-౭-౬. ౨॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౯. ౩॥ శ్రుతప్రకాశికా-పు-౫౭౯-ప-౩౦. ౪॥
౫॥ గీ-౧౬-౧౯. ౬॥ పురుషసూక్తే. ౭॥ రా-యు-౧౮-౩. ౮॥ రా-యు-౧౮-౩౪.

3-6-86.

వ్యా.—ఇఙ్గు త్తాన్ చేతననుక్కు-చ్చొన్న అకృత్యకరణాదికళైప్పోలే శాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱవైయన్ఱే, ఇవర్గళ్ స్వభావత్తైప్పఱ్ఱ చ్చొల్లుకిఱవై యిత్తనైయుమే. విముఖరైయుమప్పడి దోషగుణహానికళ్ పశ్చైచ్చయాక మేల్ విళ్లు న్దఙ్గీకరిక్కుమ్ స్వభావరాన ఇవర్గళుక్కు, అభిముఖచేతనర్గళై అఙ్గీకరిక్కుమళవిల్ దోషాదికళ్ కులైయవేణు మెన్ఱిరుక్కై త్తాన్ ముతలిలే కూడామైయాలే, ఇవర్గళుక్కు ఇవైవరుగైక్కు అవకాశమిల్లైయిత్తే.

అ.—శాస్త్రనిషిద్ధత్వమ్ - అకృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్, శాస్త్రవిహితత్వమ్ - కృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్ ప్రవృత్తినిమిత్త మాకైయాలే, శాస్త్రవశ్యచేతనను క్కు కృత్యాకృత్యఙ్గళ్ సంభవిక్కుమత్తొழియ శాస్త్రవశ్యరల్లాత విఅవర్గళుక్కు సంభవిక్కుమ్పడి యెఙ్ఙనే? ఎన్ఱు ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కి ఱార్ (ఇఙ్గు త్తాన్ చేతననుక్కుచ్చొన్న) ఇత్యాదియాల్. కర్తురతిశయావహ కృతివిషయత్వమ్- కృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్, కర్తురపకర్షావహకృతివిష యత్వమ్ - అకృత్యశబ్దత్తుక్కుమ్, లౌకికవైదికఙ్గళిలే వ్యాపియాన ప్రవృత్తినిమిత్తమ్ అదృష్టస్వర్గ నరకాద్యతిశయాపకర్షావహజ్యోతిష్టోమబ్రహ్మ హననాదికళైప్పోలే దృష్టశ్లాఘాగర్హాది రూపాతిశయాపకర్షావహ లౌకికక్రియా విశేషఙ్గళిలుమ్ కృత్యాకృత్యశబ్దఙ్గళై ప్రయోగిక్కైయాలే, ఉక్తప్రవృత్తినిమిత్తమ్ వ్యాపకమ్; ఆకైయాల్. శాస్త్రవశ్యతారహిత విషయత్తిలుమ్ తత్తత్స్వభావానుగుణమాక అతిశయాపకర్షఙ్గళ్ సం భావితమాకైయాలే, కృత్యాకృత్యఙ్గళుపపన్నఙ్గళెన్ఱు కరుత్తు. (ఇవర్గళ్ స్వభావత్తైప్పఱ్ఱ) ఎన్ఱు-''పాపానాంవాశుభానాంవా''౧ ''సాహ మస్తగకృపాజుష్టా దేవదేవమచూచుదమ్''౨ ఇత్యాదికళిల్ అవగతమాన పిరాట్టిస్వభావత్తైయుమ్, ''సుహృదంసర్వభూతానామ్''౩ ''సపి కాకీనరమేత''౪ ''ఈశానోభూతభవ్యస్య నతతోవిజుగుప్సతే''౫ ''దోషోయద్యపి''౬ ఇత్యాదికళిల్ అవగతమాన ఈశ్వరస్వభావత్తైయుమ్ పఱ్ఱవెన్ఱపడి.

మూలత్తిల్ (ఇరణ్డుమ్ కులైయవేణు మెన్ఱిరుక్కిల్) ఎన్ఱు ఆ యదిశబ్దతాత్పర్యమ్ (విముఖరైయుమిత్యాది.)

ఇ-అ.—అకర్మవశ్యరాయిరుక్కిఱ అవర్గళుక్కు అకృత్యకరణమ్ కల్పిక్కై అసఙ్గతమాయిరున్దతీయెన్న (ఇఙ్గుత్తానిత్యాది.).

మీ.—తదనువర్తనే, నిత్యానుభవే, ముక్తానావృత్తౌ, సామాన్యసృష్ట్యాదౌ, స్వావతారే, శాస్త్రప్రవర్తనే, మోక్షశ్రద్ధాయామ్, సుకృతవిశేషే, నిగ్రహశమనోపాయప్రదానే, ఉపాయాన్తరభఙ్గభావే, ఉపాయాన్తరస్థాననివేశే, వ్యాజమాత్రేణసంసారనివర్తనే, ఆర్తప్రపన్నస్య ఫలప్రదత్వే, బుద్ధిపూర్వాఘప్రాయశ్చిత్తకల్పనే, అకృతప్రాయశ్చిత్తానామపి యమవశ్యత్వవిరహేణఫలావిరోధేనయత్కిఞ్చిదుపద్రవకల్పనేచ, హేతు త్వాత్. అతః, శరణాగతేర్హేతుత్వాభ్యుపగమేపి *మాంశబ్దోక్తగుణానామక్షతేః వరణం నాధికారి విశేషణమితి.

తత్రాహ-(ఇరణ్డుమిత్యాది) †పురుషకారోపాయత్వయోః యద్యహేతుకత్వాఙ్గీకారే ఈశ్వరత్వగుణహానేః, మర్యాదాభఙ్గేన దోషా పత్తేశ్చ, అఙ్గీకారే దోషగుణహానివ్యతిరేకేణ భావ్యమితి††మన్యేత ; తదా, తయోః ✻ మాంశబ్దోక్త వాత్సల్యాదిగుణాభావః నైర్ఘృణ్యాది దోషశ్చ స్యాతామిత్యర్థః.

అయంభావః—యదుక్తం వరణస్యాధికారి విశేషణత్వే గుణహీన దుష్టచేతనాఙ్గీకారాత్ విధినిషేధశాస్త్రమర్యాదాభఙ్గః, ''క్షిపామి''౭ ''నాన్యఃపన్థాః''౮ ఇత్యాదిసత్యసఙ్కల్పత్వభఙ్గః, ఈశ్వరత్వాదిగుణహానిశ్చస్యాదితి. తదేతత్సర్వం వరణస్యాధికారివిశేషణత్వాభ్యుపగమాత్ పరి హృతమ్ నచవరణస్య చేతనమతిపూర్వకత్వేచ తదభావే దోషస్యోక్తత్వాన్నతథా‡త్వమితివాచ్యమ్. చేతనమతిపూర్వకత్వేపితస్య హేతుత్వ ప్రసఙ్గా భావాత్. ముఖ్యగౌణసాధనద్వయ రహితస్యాత్యన్తాకిఞ్చనస్య సంరక్షణార్థం పరమకారుణికేనాతిప్రసఙ్గవారణార్థం కిఞ్చిద్వ్యాజీకృత్యఅన్నాది రక్షణసఙ్కల్పకరణోపపత్తేః. అతః, పరతన్త్రాణాంతదనుమత్యనురోధేన అసాధనమేవశరణవరణమితిప్రసఙ్గవారణాయవ్యాజీకృత్యరక్షణేనాసత్య సఙ్కల్పత్వాద్యాపత్తిః, వ్యాజమాత్రేణ ఫలప్రదత్వ సఙ్కల్పస్యావ్యనాదిత్వాత్.

నాపిసహేతుకతా, అహేతుకత్వేసతిఅతిప్రసఙ్గవారకత్వం వ్యాజత్వమితివ్యాజేనసహేతుకత్వశఙ్కాయావ్యాహతత్వాత్. వరణస్యేశ్వర మతిపూర్వకతేపి నానుపపత్తిః, తస్య ప్రథమ ప్రవృత్తేశ్వర వ్యాపారతయా చేతనగతఫలసాధనత్వాభావేపి, అతిప్రసఙ్గపరిహారత్వ ముపపద్యతే. యథాసా [illegible] పరానుమత్యారాజ్ఞఉపాయనేదత్తే, ప్రథమప్రవృత్తస్య తత్ఫలభాగిత్వే, యదిప్రథమంప్రవృత్త ఔదార్యాదనుమన్తా తత్ఫలందదాతీతి, తతాన్యనుమన్తరంశే పూర్వంస్వామ్యసత్వాత్, అనుమన్తృత్వాచ్చ అతిప్రసఙ్గః, దాతుర్వైషమ్యాదిదోషశ్చనసమ్భవతి; తథా అస్యజ్ఞానచికీర్షాప్రయత్నానాముభయకర్తృకత్వేనోభయసాధారణ్యాత్ మోక్షార్థప్రథమ ప్రవృత్తేర్యాదృచ్ఛికాదిషుసుకృతత్వ కల్పనరూపాయా భగవదీయతయా మోక్షార్థప్రవృత్తిమాత్రస్య చేతనఫలసాధనత్వాభావే పీశ్వరస్యగుణాధిక్యాదనుమన్తుశ్చేతనస్యఅననుమన్తృత్వాది నైషమ్యాత్ తస్యఫలానన్వయే స్వస్యఫలిత్వా సంభవాచ్చ తత్ఫలందదాతిచేత్; కోఽత్రాతిప్రసఙ్గాదిదోషః?. కథంవాతస్య సర్వసమత్వాదిహానిః కథంవా

౧॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭- ౩॥ గీ-౫-౨౯. ౪॥ మహోపనిషది. ౫॥ బృ-ఉ-౬-౪-౧౫.
౬॥ రా-యు-౧౮-౩. ౭॥ గీ-౧౬-౧౯, ౮॥పు-సూ. †యదిపురుషకారోపాయావహేతుకాఙ్గీకారే-౨-౩. ††మన్యేయాతామ్-౨. ‡యమితి-౨.

వ్యా.—ఆయిరుకర్చ్చెయ్ త్తే, ఇప్పడియగుళిచ్చెయ్గైక్కు - ఇవ్వర్థతత్త్వఙ్గళైయాత్తవర్ కళుక్కు ఆశ్రయణోన్ముఖస్థాన

అ.—(ఇవ్వర్థతత్త్వమ్) ఎన్గిఱ-దోషగుణహానికళై పచ్చైయాక్కి క్కొళ్ళుకైయాకిఱ ప్రమేయస్థితియెన్ఱపడి ఇఙ్గుగుణవాదమన్ఱ్, తత్త్వమ్, తత్ప్రదమ్ - "విరోధేగుణవాదస్స్యాత్"౧ ఎన్ఱు, ప్రమాణాన్తరవిరోధమిఱే గుణవాదత్తుక్కు హేతు; ఇఙ్గే విముఖాభిముఖ విషయవిభాగత్తాలే విరోధమ్ పరిహృతమిఱే. అకరణేప్రత్యవాయమ్ శొన్నాల్ అవశ్యకరణమ్ సిద్ధిక్కుమాపోలే, కరణేప్రత్యవాయమ్ శొన్నవిత్తుమ్ అకరణదార్ఢ్య[౫ పాదకమెన్ఱుకరుత్తు.

మి.—సహేతుకత్వశఙ్కావకాశః. కథంవా చేతనస్య ఫలాన్వయప్రసక్తిశ్చేతి. అతో వరణస్యాహేతుత్వేప్యతి ప్రసఙ్గాది దోషపరిహార సమర్థత్వాన్నకిఞ్చిదపహీనమ్.

యత ఏవమతిప్రసఙ్గాది దోషాభావః, తత ఏవ సిద్ధోపాయవిధీనాం సాధ్యోపాయనైరపేక్ష్యేణ స్వతన్త్రత్వాత్ "నాన్యః పన్థాః"౨ ఇత్యాది విధేస్సిద్ధోపాయాతిరిక్తవిషయత్వేన సఙ్కోచస్సిద్ధ్యతి. "నాన్యథా ప్రియః"౩ ఇతిసఙ్కల్పోపి స్వతన్త్రచేతనవిషయ ఇతి సేత్స్యతి. "క్షిపామి"౪ ఇతిసఙ్కల్పోపి న విద్యాహీనమాత్రవిషయః, అపితు తద్ధీనప్రాతికూల్య వ్యవసితవిషయః. అతః *అహంశబ్దోపస్థాపిత సత్యసఙ్కల్పత్వాదేః, శాస్త్రమర్యాదాస్థాపకత్వాదేశ్చ నవిరోధః.

యది శరణవరణమపి సాధనమభ్యుపగమ్యతే; తదా, సర్వత్రాసహేతుకత్వేన *మాంశబ్దోపస్థాపిత వాత్సల్యాదిగుణానామనవకాశేన అసిద్ధిరేవస్యాత్. నచ, వాత్సల్యస్యాశ్రితదోషాదర్శనేనాఙ్గీకారహేతుత్వమ్; సాధనపక్షే ఆశ్రయణవిరోధిపాపానాం పఞ్చసంస్కారదీక్షావిధానాదినా ఆత్మజ్ఞానేనచ నష్టత్వాత్ తత్ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకానాం విద్యాధిగమేన నష్టత్వాచ్చ దర్శనీయపాపాభావాత్. సౌశీల్యమపి న విశ్వసనీయతాహేతుః, భక్తస్యైవ విశ్వాససమ్భవాత్. సర్వతపసామతిరిక్తత్వప్రమాణేన తతోపి మహావిశ్వాససమ్భవాచ్చ. దుష్ప్రాపత్వశఙ్కాపి "నాద్యాపి నిశరణస్థస్య" ఇత్యుక్తస్య నసమ్భవతీతి సౌలభ్యమప్యఫలమ్. సర్వజ్ఞత్వస్యాపి స్వనిష్ఠ నిరతనాద్యుపయుక్తత్వేప్యత్ర విశిష్యవేద్యత్వే ప్రయోజనాధిక్యాభావాత్ అఘటితఘటనాసామర్థ్యస్య వేద్యత్వాభావేపి భక్తస్యైవ నిత్యసూరిసఙ్ఘస్థాపనసమ్భవాత్ జ్ఞానశక్త్యోశ్చ వైఫల్యమ్. స్వామిత్వస్య "దేహిమేదదామితే"౫ ఇతి ప్రకారేణ ఇన్ద్రాదిదేవసంబన్ధాభావేపి ఫలప్రదత్వసంభవే అత్ర వేద్యత్వవిధానానుపపత్తిః. కారుణ్యస్యాపి "అతిరిక్తంతపస్యతః"౬ ఇతిశ్రుతస్య కౌస్తుభాదప్యుత్కృష్టాత్మసమర్పణస్య ఫల్గుత్వేన వ్యాజమాత్రత్వాయోగాత్, న ఫలదానోపయికత్వమితి నిష్ఫలత్వమ్. చేతనసత్తాస్థిత్యనువర్త[౭ నముక్తానావృత్తి నిత్యానుభవమహదాది సామాన్యసృష్ట్యవతారాదీనాం కృపాకార్యత్వేపి, అత్రవిశిష్యవేద్యత్వే ప్రయోజనాభావాత్; అన్యథా ఉపాసనేపి వేద్యత్వాపత్తేః; తద్వేద్యత్వవిధిర్వ్యర్థ ఏవస్యాత్. తతశ్చాహేతుకమేవ క్వచిద్రక్షకత్వాభావే, వాత్సల్యాదిగుణానాం తదుద్బోధక పురుషకారస్యచ విషయాభావాదభావపర్యవసానంస్యాత్; తత్ప్రతిపాదక శాస్త్రాణామప్రామాణ్యఞ్చస్యాత్. ఏవంసర్వత్ర వ్యాజత్వేపి ప్రధాన హేతుస్సహజకారుణ్యాదికమితిచేత్; తర్హి, స్వర్గాదిప్రదత్వమపి తథాస్యాత్. యాగాదేః ఫలసదృశత్వాన్నతత్ర కృపాయా అవకాశః, మోక్షసాధనానాం విసదృశత్వాద్విసదృశసాధనస్య నిరతిశయఫలప్రదత్వం దయాది కార్యమితిచేత్. తర్హి, భక్తావపి వాత్సల్యాదేరుపాస్యతాపత్తిః. యది[౮ ముఖ్యసాధనఫలస్య గౌణసాధననిష్ఠస్యాపి ప్రదానే దయాద్యపేక్షా, తదా, గౌణకర్మస్వష్టకాదిశ్రాద్ధాదిషు సర్వత్రారాధ్యదేవతాగుణానుసన్ధానస్యావశ్యకత్వప్రసఙ్గః దయాయాః ప్రాతికూల్యవ్యవసాయ నివృత్తిమాత్రవిషయత్వ ప్రతిపాదకశ్రుతప్రకాశికావాక్య విరోధశ్చ. క్వచిదహేతుకమేవ రక్షణేపరం కృపాయాస్సహజత్వం సిద్ధ్యతి తథాత్వేక్వచిత్సిద్ధేహిశాస్త్రవిహితహేతూనాం వ్యాజత్వసిద్ధిశ్చ.

కిఞ్చ, "మామ్" ఇత్యర్జునసారథ్యవేషస్య ఉపాస్యగుణత్వేన విధానాత్తత్పారతన్త్ర్యస్య స్వాతన్త్ర్యకాష్ఠారూపత్వాత్ స్వాతన్త్ర్యస్యాపి వేద్యాకారత్వమితివాచ్యమ్. నచ, "సంసరణే భగవత్స్వాతన్త్ర్యం ప్రధానహేతుః కర్మాదికం సహకారి"౯ ఇతి వేదాన్తాచార్యైరుక్త[౧౦ మితివాచ్యమ్. "త్రాణే స్వామిత్వ మౌచిత్యం న్యాసోద్యాస్సహకారిణః । ప్రధానహేతుస్స్వాతన్త్ర్య విశిష్టాకరుణావిభోః"౧౧ ఇత తైరేవోక్తత్వాత్. తతశ్చ తస్య వేద్యత్వం వరణోపాయత్వేన సిద్ధ్యతి. నచ న్యాసాది వ్యాజమాత్రనిష్ఠస్య అనన్తస్థిరఫలప్రదత్వం స్వాతన్త్ర్యకృత్యమితివాచ్యమ్; క్షణార్ధకృతపాపస్య కల్పకోటి నియతానుభవే ప్యనాశ్యదుఃఖప్రదత్వేపి తస్య సాధారణ్యాత్. అకల్యాణగుణత్వాచ్చ రక్షణే న్యాసాపేక్షత్వేన కర్మపారతన్త్ర్యమేవాస్తీతి కుతస్స్వాతన్త్ర్యమ్. తతశ్చ క్వచిదహేతుకత్వే రక్షణే స్వాతన్త్ర్యసిద్ధిః, తస్య కల్యాణత్వసిద్ధిశ్చ.

౧॥ పూర్వమీమాంసా -౨॥ పు-సూ. ౩॥ ౪॥ గీ-౧౬-౧౯. ౫॥ య-వే-౧-కా-౮-ప్ర ౬॥ ౭॥ ౮॥

మూ.—౧౭. ఇరణ్డుమ్కులైన్ద తైన్ఱ్గుకిల్, ఇత్తలైక్కిరణ్డుముణ్డాయ్త్తాన్.

వ్యా.—చేతనగతఙ్గళాన దోషగుణహానిగళ్ కులైయివేణుమెన్ఱ్ఱాల్, అవన్ ఉడనే యఙ్గీకరిక్కైక్కు ఇవర్ కళుక్కు అవశ్యకరణీయ మెన్ఱవివిక్కైక్కాక.

౧౭. ఇప్పడి, దోషాదిగళ్ కులైన్దాలొళియ అఙ్గీకరియోమెన్ఱ్గుకిల్ అత్తలైక్కు వైయిరణ్డుమ్ వరుమెన్ఱు [౫ మిడమ్శొల్లి, దోషాదిగళ్ కులైయప్పట్టాన్ఱో, నమ్మైయఙ్గీకరిత్తతు ? ఎన్ఱ్రుకిల్ ఇత్తలైక్కు వైయిరణ్డుమ్ వరుమెన్ఱి, ఱార్ మేల్,

(ఇరణ్డుమ్కులైన్దకు) ఎన్ఱుడఙ్గి. (ఇరణ్డుమ్కులైన్ద తైన్ఱ్రు)క్కైయావతు-ఇత్తనై నాళుమ్నమ్మైయఙ్గీకరియాతిరున్ద వర్కళ్ ఇన్ఱఙ్గీకరిత్తతు నమ్దోషాదిగళ్ కులైయప్పట్టాన్ఱో? ఆకైయాల్ నమక్కు వైకులైన్ద తైన్ఱనుసన్ధిత్తిరుక్కై. ఇప్పడియిరుకిల్ .(ఇత్తలైక్కిరణ్డుముణ్డా) కైయావతు-అకృత్యకరణముమ్కృత్యాకరణముమ్వరుకై. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; ఇవ్వధికారికు అనాదికాలమఙ్గీకరియాతవర్కళ్ ఇన్ఱు, నమ్మైయఙ్గీకరిత్తతు నమ్ముడైయదోషగుణహానిగళిరణ్డుమ్ కులైన్ద వాఱేయన్ఱో? ఎన్ఱనుసన్ధిక్కై అకృత్యమాయిరుక్కు, అత్తైచ్చెయ్కైయాలుమ్;

అ.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి (ఇప్పడిదోషాదిగళిత్యాది) (దోషాదిగళ్) ఎన్ఱ ఆదిశబ్దమ్ - గుణహానిపరమ్.

(అకృత్యమాయిరుక్కు) ఎన్ఱతు - అఙ్గితి యప్పడియాన్ఱామైయాల్ మిథ్యాజ్ఞానరూపమాకైయాలే అనిష్టావహమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

మీ.—యద్యపి, కస్మిన్వపి స్థాయాః స్వాతన్త్ర్యకృతత్వాత్ తదనుగుణఫలప్రదత్వమపి తత్కార్యమ్. తథాపి, తస్య సుఖదుఃఖసాధారణ్యాన్న కల్యాణగుణత్వసిద్ధిః అతః, "కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకఞ్చిత్కదాచన" ౧ ఇత్యుక్తప్రకారేణస్వకృతమర్యాదాలిఙ్ఘనేనక్వచిద్రక్షకత్వే, తస్య తథాత్వంసిద్ధ్యేత్. ఏవమ్, జ్ఞానశక్త్యాదీనాం శిక్షారక్షోభయసాధారణానాం క్వచిదహేతుకరక్షకత్వోపయుక్తత్వం స్వాభావికమ్; అన్యత్ర దుఃఖప్రదత్వోపయుక్తత్వమౌపాధికమితీశ్వరస్యకల్యాణగుణస్వభావత్వంసిద్ధ్యేత్. అతః, ఈశ్వరస్యతద్గుణానాంచక్వచిద్రక్షకత్వంస్వాభావికమ్, శిక్షకత్వమౌపాధికమిత్యేతత్ క్వచిన్నిరుపాధికరక్షకత్వే సిద్ధ్యతి. ఏవఞ్చేశ్వరతద్గుణానాం శిక్షారక్షయోరుపాధిసాపేక్షత్వే, తయోస్తన్నిరపేక్షత్వే శిక్షాయా నిరుపాధికత్వే, రక్షాయాః సోపాధికత్వేచ, కల్యాణత్వంనసిద్ధ్యతీతి తత్సిద్ధ్యర్థం శిక్షాయాముపాధిసాపేక్షత్వమ్, రక్షాయాస్తన్నిరపేక్షత్వంచ [౨౦ వాచ్యమ్; తదాచరక్షకత్వమేవస్వభావః, శిక్షకత్వమౌపాధికమ్. క్వచిద్రక్షణే ఉపాధిదర్శనం చేతనస్వభావకృతమ్ ; తత్స్వభావశ్చ - కర్తృత్వలక్షణస్వాతన్త్ర్యమ్, సోపాధికరక్షణభ్రమశ్చ తద్రహితేషుతన్నిరుపాధికరక్షకత్వం నిత్యేష్వివప్రవహిష్యతీతి నిరుపాధికత్వమేవ భగవతస్తత్త్వమ్ తదుక్తమ్ " ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వన్నతుగుణౌ"౨ ఇతి. అతః, శరణవరణస్యాధికారివిశేషణత్వే *అహంశబ్దస్య బాధకత్వాభావాత్; ప్రత్యుత, సాధనత్వే *మాంశబ్దస్యబాధకత్వాచ్చ, వరణమధికారివిశేషణమ్. తస్మాత్, చరమశ్లోకస్య భగవన్నిరపేక్షస్వభావత్వావగమకత్వాన్నస్మత్తో నిరపేక్షత్వసిద్ధిరితి.   —అయమత్రసఙ్గ్రహః—   [౫

గుణహీనస్యదుష్టస్య స్వీకారే†సతిథాభవేత్ । దదామినతుమామీతి సఙ్కల్పస్యతథావిభోః॥ వైషమ్యాదిప్రసఙ్గశ్చ మర్యాదాయాశ్చభఞ్జనమ్ । అతోవిద్యావినష్టాఘం చేతనంస్వీకరోత్యహో॥ ఇత్యేతన్నవిభోర్దోషగుణ హానిప్రసక్తితః । యదికుత్రాప్యహేతుత్వం తాత్రోపేనాభ్యుపగమ్యతే॥ విభోఃకారుణ్యవాత్సల్య సౌశీల్యాద్యామహాగుణాః । అసత్కల్పాభవేయుస్తే విషయాలాభతఃపరమ్॥ కృతప్రతికృతేలోకేగుణత్వం నైవదృశ్యతే। దుష్టదుఃఖిపరిత్యాగే నిర్ఘృణత్వాదికంభవేత్॥ అఙ్గీకారేసదోషాణాం వైషమ్యాది ప్రసఞ్జనమ్ । శ్రియఃవిశేషణీభూత ప్రపత్త్యైవనివారితమ్॥ యద్వృయ్యహేతుకకృపాఫలమేషాంశ్రియఃపతేః। తథాప్యత్రాను మన్తృత్వాచ్చేతనస్యచతద్గతా॥ సఙ్కల్పాసత్యతాదేశ్చపరిహారతియామతా॥[౩౦

(ఇతిద్వితీయప్రకరణే ప్రపత్తవ్యగుణనిరూపణాధికారః.౧౪)

(౧౫. అథ, శోకనివృత్తికారణచిన్తాధికారః.)

(ఇరణ్డుమ్ కులైన్ద తైన్ఱ్రుక్కిలిత్తలైక్కిరణ్డు ముణ్డాయ్త్తాన) యది, మాంశబ్దవిహిత వాత్సల్యాదిగుణానుపపత్త్యావరణస్యాసాధనత్వమ్. తర్హి,"మామేకం" ఇతిశబ్దేన కృత్యకృత్యత్వాన్విధానానుపపత్త్యాహేతుత్వసిద్ధిః కింనస్యాదితిశఙ్కాయాసఙ్గతిః.

౧॥ ౨॥ శ్రీరఙ్గ-స్త-ఉత్త-౮౭.   †సత్యతాభవేత్-౮.

వ్యా.—“నీశనేన్ నిఱైవొన్ఱుమిలేన్”౧ “అమర్యాదః”౨ “బుద్ధ్వాచనోచ”౩ “అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్”౪

అ.—[నీశనేన్] నీచత్వమే వడివాక వుడైయేన్. [నిఱైవొన్ఱుమిలేన్] ఆత్మగుణజ్గళిల్ ఒన్ఱుమిలేన్. [నీశనేన్] ఎన్ఱు,- దోషముమ్, [నిఱైవొన్ఱుమిలేన్] ఎన్ఱు,- గుణహానియుమ్, [నజ్గళ్ పాశమ్వైత్త] ఎన్ఱు-అవైయే హేతువాక త్తన్నైయజ్గీకరిత్తపడియైచ్చొల్లుకైయాలే, ఆళ్వారనుసన్ధిత్తాప్పోలే యెన్ఱపడి.

(అమర్యాదఇతి) “అమర్యాదః క్షుద్రశ్చలమతిరసూయాప్రసవభూః”౨ ఇత్యాది. [అమర్యాదః] ఎన్ఱు,- గుణహానియుమ్, [క్షుద్రః] ఎన్ఱుతొడజ్గి- దోషత్తైయుమ్ ఆళవన్దారనుసన్ధిత్తాప్పోలవుమెన్ఱపడి. ఇతు, దోషగుణహానికళిప్పోతకళవాక వొన్ఱుమ్కుఱైన్దదిల్లై యెన్ఱనుసన్ధిక్కై-యిల్దృష్టాన్తమ్.

(బుద్ధ్వాచేతి) “బుద్ధ్వాచనోచ విహితాకరణైర్నిషిద్ధసంసేవనైస్త్వదపచారశతైరసహ్యైః। భక్తాగసామపిశతైర్భవతాప్యగణ్యైర్హాస్తిశవాక్తనుమనోజనితైర్హతోఽస్మి”౩ [బుద్ధ్వాచ, నో-బుద్ధ్వాచ] జ్ఞానాజ్ఞానజ్గళాలేయుణ్డాన వెన్ఱపడి. [నిషిద్ధసంసేవనైః] నిషిద్ధజ్గళుడైయ ఆసకృదనుష్ఠానజ్గళాలే యెన్ఱపడి. [భవతాపి] సర్వజ్ఞేనత్వయాపి. [అగణ్యైః] ఇయత్తయాసజ్ఖ్యాతుమశక్యైః ఎన్ఱపడి. [వాక్తనుమనోజనితైః] వాచికకాయికమానసైః ఎన్ఱపడి. ఇతువుమ్, దోషగుణహానికళిప్పోతు కుఱైన్దదిల్లై యెన్ఱనుసన్ధానత్తిలే దృష్టాన్తమ్. ఇప్పడి ఆళ్వాన్ అనుసన్ధిత్తాప్పోలవుమెన్ఱపడి.

(అతిక్రామన్నితి) “అతిక్రామన్నాజ్ఞాంతవవిధినిషేధేషుభవతే ద్రుహ్యన్ వాగ్భిః కృతిభిరపిభక్తాయసతతమ్ | అజానన్ జానన్వాభవదసహనీయాగసిరతస్సహిష్ణుత్వాద్రజ్గప్రవణతవమాభూవమభరః”౪ [రజ్గప్రవణ] వారీర్! పెరియపెరుమాళే!. [అజానన్ జానన్ వా] అజ్ఞానేనవా జ్ఞానేనవా. [వాగ్భిః కృతిభిః] వాజ్మనసకాయకర్మజ్గళాలే. [విధినిషేధేషు] శ్రుతిస్మృతిరూపజ్గళాన ప్రవర్తకనివర్తక వాక్యజ్గళిలే ప్రమితైయాన. [తవ-ఆజ్ఞామ్] ప్రవృత్తినివృత్తివిషయమాన దేవరీరుడైయ అభిప్రాయత్తై. [అతిక్రామన్] అతిక్రమిక్కి-అ. ఇత్తాల్ - కృత్యాకరణాకృత్యకరణరూపమాన అపచారమ్ శొల్లిఱ్ఱు. బుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ వాజ్మనసకాయకర్మజ్గళాలే, [భవతే - అభిద్రుహ్యన్ - అపి] దేవరీర్కు- అపకరిత్తు క్కొణ్డు మిరుక్కి-అ. ఇత్తాల్ - భగవదపచారమ్ శొల్లిఱ్ఱు. బుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ వాగ్భి

ఇ-అ.—(బుద్ధ్వాచనోచ) ఎన్గి,అతుక్కర్థమ్ - అఱిన్దుమఱియామైయుమ్ అకృత్యకరణమ్ ముతలానఅపచారజ్గళాలే కెట్టుప్పోనేనెన్ఱు.
(అతిక్రామన్నాజ్ఞామ్) ఎన్గి,అతుక్కర్థమ్ - విధినిషేధజ్గళిల్ దేవరీర్ పణ్ణివైత్త ఆజ్ఞైయై మీఱినినైత్తేనెన్ఱు.

మీ —సంశయస్తు—మన్త్రరత్నే ఉపాయత్వస్యనిర్హేతుకత్వప్రతిపత్తిర్నాస్తి-ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్,తదుపబృంహణే చరమశ్లోకే“మోక్షయిష్యామి”౫ ఇతి భగవతః స్వీకృతభరత్వం భరసమర్పణస్యానుపాయతాంనావగమయతి-ఉతావగమయతీతి. తదర్థమ్, “మాశుచః”౫ ఇత్యత్రశోకనివృత్తిహేతుత్వేన ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వ మభిప్రేతమ్- ఉతచేతనస్య స్వప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్, ఈశ్వరస్యతత్కార్యాధికృతత్వఞ్చ హేతుత్వేనాభిప్రేతమితి. తదర్థమ్, “తస్యైవంవిదుషః”౬ ఇత్యాదికాపురుషవిద్యా, ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వానుసన్ధానపరా- ఉత యజ్ఞాద్యనుష్ఠానస్థాననివేశేన ఉపాసకావయవేషు అహరహస్తదజ్గానుసన్ధానపరేతి. తదర్థమ్, కృతోపాయకృతత్వాభిప్రాయే ఉపబృంహణసాహాయ్యమస్తి-ఉతనాస్తీతి.

యదాస్తి; తదా, ఉపబృంహణసధ్రీచీనాయాశ్శ్రుత్యా ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వాభిప్రాయత్వాత్ * మాశుచఇత్యస్యాపి తదభిప్రాయత్వేన వరణస్యోపాయతావగమకత్వాత్, స్వీకృతభరత్వ మనుపాయతావగమకంనభవతీతి, వరణస్యోపాయత్వాన్మన్త్రే నిర్హేతుకత్వప్రతీతిః.

యదాచ, పురుషవిద్యాయాఃకృతకృత్యత్వపరత్వే ఉపబృంహణసాచివ్యంనాస్తి; తదా, తస్యాఅన్యపరత్వేన *మాశుచఇత్యత్రకర్తవ్యోపాయస్యకృతకృత్యత్వాభిప్రాయత్వేమానాభావాత్,వరణస్యాధికారి†విశ్వాసోత్తమ్భకత్వాత్,స్వీకృతభరత్వమనుపాయత్వద్యోతకంభవతీతిచరమశ్లోకేనైరపేక్ష్యప్రతీతే ర్మన్త్రప్రతి పన్నముపాయత్వం నిర్హేతుకమితిసిద్ధ్యతి.

౧॥ తి-వా-౩-౩-౪. ౨॥ స్తో-ర-౨. ౩॥ వరదరాజస్తవే-౭౯. ౪॥ శ్రీరజ్గరాజస్తవే. ౫॥ గీ-౧౮-౬౬. ౬॥ పు-సూ. †విశేషణత్వాత్,-౪.

8-6-86.

అ.—కృతికళాలే [భక్తాయ - అభిద్రుహ్యన్ - అపి] సతతమాక దేవరీర్ విషయత్తిల్ భక్తిమాన్గ, తుక్కు అపకరిత్తుక్కొణ్డు మిరుక్కై. ఇత్తాల్ - భాగవతాపచారమ్ శొల్లిఱ్ఱు బుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్ [భవదసహనీయాగసిరతః] దేవరీర్విషయమాయుమ్ దేవరీరుడైయవర్కళ్ విషయమాయుముళ్ళ అసహనమాకియ అపచారత్తిలే రాగత్తైయుడైయ అడియేన్. దేవరీర్ సహనశీలరాకైయాలే దేవరీర్క్కు దుర్భరనాకియిలే నైష్ఠుర్యష్ఠి. ఇప్పడియే, పూర్వోపాత్తశ్లోకత్తిలుమ్ అపచారవిభాగమ కణ్డుకొళ్వతు. ఇఙ్గే, (భక్తాయ - [౫ అభిద్రుహ్యన్, భవతే - అభిద్రుహ్యన్) ఎన్ఱు, - చతుర్థి వరుమ్బడి యెఙ్ఙనే ? “ క్రుధద్రుహోరుపసృష్టయోఃకర్మ ”౧ ఎన్ఱు, - క్రూరమభిద్రుహ్యతి ఎన్ఱాప్పోలే, ద్వితీయైయన్ఱో, వర ప్రాప్తమాన్నిల్ ; ఇతుక్కుప్పలక్షి నిర్వాహఙ్గళుణ్డు ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్ ; * నవిద్యతే, భీః - భయమ్, యస్మిన్కర్మణితద్యథా తథా, అభి - నిర్భయమాక వెన్ఱాయ్, (అభి) ఎన్గి,అవితు ఉపసర్గమల్లామైయాలే “ క్రుధద్రుహోరుపసృష్టయోః”౧ ఎన్ఱు, కర్మసంజ్ఞైయిల్లామైయాలే “ క్రుధద్రుహేర్ష్యాసూయార్థానాంయంప్రతికోపః”౨ ఎన్ఱు, సంప్రదానసంజ్ఞైవరుకైయాలే చతుర్థి సాధు. అన్ఱి, క్కే (అభి) ఎన్గి,అవితుఉపసర్గమేయాయ్, (భక్తాయ) ఎన్గి,అచతుర్థి “క్రియార్థోపపదస్యకర్మణిస్థానినః”౩ ఎన్ఱు, “భక్తంకోపయితుమభిద్రుహ్యన్” ఎన్ఱాయ్, “నమస్కుర్మోనృసింహాయ నృసింహమనుకూలయితుమ్” ఎన్ఱాప్పోలేయాకియతు.—అన్ఱి, క్కే, అభ్యేత్యద్రుహ్యన్ - (అభిద్రుహ్యన్) ఎన్ఱాయ్, “ ప్రదేశంపరిలిఖతి”౪ ఎన్గి,అవిడత్తిల్ - ప్రదేశంపరిమాయలిఖతి ఎన్ఱాప్పోలే ఆక్షిప్తక్రియాన్తరోపసర్గమాయ్, *ద్రుహధాతువుక్కుఉపసర్గమల్లామైయాలేకర్మసంజ్ఞైవారామైయాలే “క్రుధద్రుహ”౨ఇత్యాదిసూత్రత్తాలేసంప్రదానసంజ్ఞైవన్దుచతుర్థివరుకిఱతు. అన్ఱి, క్కే, అభి) ఎన్గి,అవితు- ‘ అభిరభాగే’౫ఎన్ఱు,వీప్సాయాంకర్మప్రవచనీయమాయ్, విధినిషేధేమతవాజ్ఞామభిఅతిక్రామన్-విధినిషేధేమతీవాజ్ఞామాక్రామన్ ఎన్ఱాయ్,*ద్రుహధాతువుక్కుఉపసర్గమిల్లామైయాలే“క్రుధద్రుహ”౨ఇత్యాదినాచతుర్థివరుకిఱతు.—అన్ఱి, క్కే, (అభి) ఎన్గి,అతు ఉపసర్గప్రతిరూపకమాయ్,ఉపసర్గమల్లామైయాలే“క్రుధద్రుహోరుపసర్గయోఃకర్మ”౧ఎన్ఱు,కర్మసంజ్ఞైవారామైయాలే“యంప్రతికోపః”౨ఇతిసంప్రదానసంజ్ఞైవన్దు చతుర్థి వరుకిఱతు, “అక్షైర్నివిశలింభయాత్”౬“అవదత్తంప్రదత్తఞ్చ”౭ ఇత్యాదికళిలే ఉపసర్గప్రతిరూపకమాకైయాలే ఉపసర్గకార్యఙ్గళ్ వారాతాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ ఉపసర్గప్రతిరూపక మాకైయాలే ఉపసర్గకార్యమాన కర్మసంజ్ఞైవారాతు; ఇత్తైప్పఱ్ఱవిఱే “ యదేతేభ్యోఅభిద్రోగ్ధుంమయా యథసరిగ్రహఃకృతః”౮ ఎన్ఱు, మహాకవిప్రయోగముమ్ కిడక్కిఱతు.

(నీళనేర్) ఇత్యాదిపూర్వపూర్వప్రమాణవిశదీకారార్థమాక ఉత్తరోత్తరప్రమాణోపాదాన మెన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు. [౨౦

మీ.—పూర్వపక్షస్తు—వరణస్యాధికారివిశేషణత్వ మనుపపన్నమ్, సమభివ్యాహృతస్య “మాశుచః”౯ ఇత్యస్యాన్వయవైఘట్యాత్. తత్రహిశోకనివృత్తిహేతుత్వేన ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వ మభిప్రేతమ్?, సుదుష్కరోపాయవిధానాత్ శోచన్తంప్రతి వరణేసకృత్త్వవిధానస్య తన్నివృత్త్యపేక్షితత్వాత్. ఏకశబ్దాదినా ఇతరనిరపేక్షత్వవిధానేపి, వరణస్యావృత్తిరూపత్వేన దర్శనపర్యన్తత్వ శఙ్కాయా నివారకాభావాత్.

నచ, *త్వాశబ్దేస్వప్రవృత్త్యనర్హత్వస్య వివక్షితతయాకర్తవ్యోపాయేతవానర్హత్వాత్, తత్రమమాధికృతత్వాచ్చ, “మాశుచః”౯ఇతితాత్పర్యం కిన్నస్యాదితి వాచ్యమ్. తైత్తిరీయకే ప్రపత్తివిధానానన్తరమ్ “తస్యైవంవిదుషః”౧౦ఇతివాక్యేపూర్వోక్తాధికారిణః కృతకృత్యత్వవిధానేసాత్రిపిస్థానప్రమాణేన, “మాశుచః”౯ ఇత్యస్యాపి తత్పరత్వాత్. నచపురుషవిద్యాయా యజ్ఞాదిప్రతినిధిత్వేనాఙ్గతయాఽహరహరనుష్ఠేయత్వాత్ ననైర్భర్యపరత్వమితివాచ్యమ్. పూర్వానువాకే విహితాయాన్యాసవిద్యాయాః “సకృదేవహిశాస్త్రార్థః కృతోఽయంతారయేన్నరమ్”౧౧ “సకృదేవప్రపన్నాయ”౧౨ఇత్యాదినా సకృత్త్వవిధానేనాఽసకృదావృత్తతయా పురుషవిద్యా నతత్ప్రాఙ్గమ్. కిఞ్చ, ప్రపత్తేరానుకూల్య సఙ్కల్పాదివ్యతిరేకేణాఙ్గాన్తరాసహత్వాచ్చ పురుషవిద్యాఙ్గత్వానుపపత్తిః

నచ, వేదాన్తవిహితవిద్యాత్వేన, “వికల్పోఽవిశిష్టఫలత్వాత్”౧౩ ఇతిన్యాయవిషయత్వేనఅవిశిష్టఫలతయాగురులఘువికల్పాయోగేన [౩౦ విద్యాన్తరోక్తావృత్త్యాదిప్రాప్తిః న్యాసవిద్యాయామప్యవిశిష్టేతివాచ్యమ్. “నహివచనవిరోధేన్యాయఃప్రభవతి”౧౪ ఇతిన్యాయేనసకృత్త్వస్య వచనసిద్ధతయా, తత్ప్రవృత్త్యాది ప్రసఞ్జకన్యాయానామప్రవృత్తేః. తదుక్తం శ్రుతప్రకాశికాయామ్ “ యద్యపిసాక్షాత్కారరూపత్వ భక్తిరూపత్వాదిపరాణాంవాక్యానాం విద్యావిశేషప్రకరణ గృహీతత్వేపి సర్వోపాసనసాధారణత్వం గురులఘుయత్నవికల్పానుపపత్తేఃప్రాప్తమ్ ; తథాపిప్రపదనేతు లఘుగురువికల్పానుపపత్తిరూపన్యాయోవచనబలప్రతిక్షిప్తః, ‘నహివచనవిరోధేన్యాయఃప్రభవతి’ వచనవిరోధాభావాదుపాసనేమతస్యప్రవృత్తిః”౧౫ఇతి. అతః, న్యాసవిద్యాయాస్సకృత్త్వాదసకృదాత్మకత్వేన నతత్రపురుషవిద్యాయా అఙ్గత్వమ్, అపితన్నిర్భరత్వానుసన్ధానపరత్వమేవ.

౧॥ అష్టా-౧-౪-౩౮. ౨॥ అష్టా-౧-౪-౩౭. ౩॥ అష్టా-౨-౩-౧౪. ౪॥ ౫॥ అష్టా-౧-౪-౯౧. ౬॥
౭॥ ౮॥ ౯॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౦॥ తై-నా-౬-౫౨. ౧౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౫. ౧౨॥ రా-యు-౧౮-౩౩.
౧౩॥ బ్రహ్మసూ-౩-౩-౫౭. ౧౪॥ ౧౫॥ శ్రుతప్రకా-

వ్యా.—ఇత్యాదిప్పడియే - నమ్ముడైయ దోషగుణహానికళిప్పోఁతళవాక వోన్ఱుమ్ కులైన్దనిల్లైయెన్ఱుమ్, ఇప్పడియిరుక్క-చ్చెయ్తే దోషాదికళై పచ్చైయాక నమ్మైయఙ్గీకరిత్తరుళువతే!

అ.—(ఇత్యాదిప్పడియే) ఎన్ఱుఇఆదిశబ్దత్తాలే- "నఙ్గళ్ పాశమ్వైత్త"౧ "పదకమపదమాగః తస్యతేస్తిక్షమాయాః"౨ "వరదమయితతఃప్రసాదో స్మ్యఖః"౩ "సహిష్ణుత్వాద్రఙ్గప్రవణతవమాభూవమభరః"౪ ఎన్ఱుఅవివైసఙ్గ్రహితఙ్గళ్. ఉపాత్తఙ్గళాన ఆళ్వార్, ఆళవన్దార్, ఆళ్వాన్, భట్టర్, ఇవర్కళుడైయ శ్రీసూక్తికళుక్కుగ్దమ్ -(నమ్ముడైయ) ఎన్ఱుమ్ముడఙ్గి. (అఙ్గీకరిత్తరుళువతే!) ఎన్ఱుమళవాక

మీ.—కిఞ్చ, "అనేనైవతుమన్త్రేణస్వాత్మానంమయినిక్షిపేత్। మయినిక్షిప్తకర్తవ్యఃకృతకృత్యోభవిష్యతి"౫ ఇతిస్మృతౌప్రపత్తివిధానానన్తరం కృతకృత్యత్వవిధానేన, అత్రాపి స్థానప్రమాణేన పూర్వానువాకస్య న్యాసవిధాయకత్వేనాత్రకృతకృత్యత్వ విధానస్యోచితత్వాత్. తస్మాత్సర్వత్ర ప్రపత్తి విధానానన్తరం తదనుష్ఠాతురుపాయాంశే కృతకృత్యతావిధానాత్, ఉపాయాన్తరదుశ్శకత్వ కృతశోకనివృత్తేః, వరణమాత్రోపదేశేనానివృత్తేశ్చ, "మాశుచః"౬ ఇత్యస్యఉపాయాంశేకృతకృత్యతాభిప్రాయత్వాత్;తదన్వయవైఘట్యేనవరణంనాధికారివిశేషణమ్, అపితుసాధనమేవేతి.

అత్రాహ (ఇరణ్డుమిత్యాది) "వరణస్యసాధనత్వాదేవహి 'మాశుచః'౬ ఇత్యస్యసాధనానుష్ఠానాంశే కృతకృత్యతావిధీయతే'; అతస్తస్య సాధనత్వాత్తదనుష్ఠానేనమమదోషగుణహాన్యోర్హానిర్జాతా; * అతఃపరమహంనిర్భరోనిర్భరోస్మి" ఇతిచేన్మన్యసే;తదా, స్వకృతభరసమర్పణస్య, ఈశ్వరకృతభరస్వీకారస్యచ, ప్రచ్యుతత్వాత్, దోషగుణహానియుక్తపూర్వావస్థైవ స్యాదిత్యర్థః.

అయంభావః—అస్యభరోనామ భక్త్యాద్యుపాయాన్తరానుష్ఠానమ్, "త్వమేవోపాయభూతోమేభవ"౭ ఇతి, ఉపాయాన్తరస్థానని వేశన ప్రార్థనేన తస్యతథాత్వాత్. భరసమర్పణఞ్చ నభరోభవితుమర్హతి,యేన, స్వకృతోపాయస్య కృతత్వసంభవః. తతశ్చ, యది, స్వానుపాయమేవోపాయసమర్పణ ముపాయానుష్ఠానత్వేనబుధ్యేత;తదా, భరస్యసమర్పితత్వ మనుష్ఠితత్వఞ్చ విరుద్ధమితి సమర్పణం ప్రచ్యుతంభవేత్ స్వభరానుష్ఠానాసామర్థ్యాత్ మయిభరేన్యస్తేసతి, మయాచతంస్వీకృత్య తస్మిన్నధికృతేసతి, పునర్దుర్వాసనావశా దనుష్ఠితభరసమర్పణమేవస్వోపాయకృత్యత్వేనమత్వా, కృతఘ్నస్సన్ స్వాత్మానమనుష్ఠితోపాయమ్మనుతే. తస్మాదయంభరస్త్యక్తవ్య ఇతిస్వీకృతోపాయస్యత్యాగ ఏవప్రసజ్యేతేతి పూర్వావస్థైవాపద్యేతేతి.

యదుక్తమ్, "మాశుచః"౬ ఇత్యస్యస్వకృతోపాయస్య కృతత్వాభిప్రాయత్వాద్వరణస్య సాధనత్వసిద్ధిరితి. తదయుక్తమ్, తస్యోక్తతాత్పర్యకత్వే కల్పకాభావాత్. నచ శోకనివృత్తిఃకల్పికా; సర్వధర్మపరిత్యాగాఙ్గత్వేన ఏకశబ్దోక్త స్వీకారానుపాయత్వ బుద్ధిసంస్కృతేన ప్రకృతస్వీకారేణ విశిష్టస్య * త్వాశబ్దోపస్థాపితత్వాత్. స్వప్రవృత్త్యనర్హత్వం ప్రకృతమ్, "మోక్షయిష్యామి"౬ ఇత్యత్రభగవతశ్చేతనకృత్యావధి కృతత్వఞ్చోక్తమ్. అతః, ప్రకృతయోస్స్వప్రవృత్త్యనర్హత్వ చేతనకార్యాధికృతత్వయో శ్శోక నివృత్తిహేతుత్వేన వివక్షితత్వోపపత్తేః, తస్యాన్యథాసిద్ధత్వాత్, పూర్వంస్వకృత్యస్యభరస్య భగవతి సమర్పితత్వేన కృతకృత్యత్వా సిద్ధేశ్చ.

నను, స్థానప్రమాణేన ఏతదుపబృంహ్యశ్రుతౌ పురుషవిద్యాయాం కృతకృత్యత్వస్యోత్తరకృత్యత్వే నోక్తత్వాత్, శోకనివృత్తిహేతుత్వం కృతకృత్యత్వస్యశ్రుతిసిద్ధమితి, ప్రకృతత్వలిఙ్గమాత్రం శ్రుత్యాబాధితమితిచేత్. న, తస్యాః ప్రకృతన్యాసవిద్యాఙ్గభూత యజ్ఞావ్యనుష్ఠానప్రతినిధిత్వేన ఉపాసకశరీరావయవేషు యజ్ఞావయవకల్పనేనాసకృదావృత్త్యనుసన్ధానపరత్వాత్.

నచ "సకృదేవప్రపన్నాయ"౮ ఇతిస్మృతివచనాత్, శ్రుతప్రకాశికావచనాచ్చ, పూర్వప్రకృతన్యాసవిద్యాయాఅనావృత్తేరుక్తత్వాత్పురుషవిద్యాఙ్గవిద్యేతి వాచ్యమ్ స్మృతివచన శ్రుతప్రకాశికావాక్యయోష్షడఙ్గ ప్రపత్తివిషయత్వాత్, "బ్రహ్మణేత్వామహస ఓమిత్యాత్మానంయుఞ్జీత"౯ ఇతిపూర్వానువాకవిహితాయా వసురణ్యాదిప్రణవాన్తమన్త్రకత్వేన షడఙ్గయోగభిన్నత్వస్యోత్తరత్ర వక్ష్యమాణత్వాచ్చ, పురుషవిద్యాఙ్గత్వేన కృతకృత్యత్వవిధాన పరత్వాభావాత్, "తైత్తిరీయామ్నాతా పురుషవిద్యా బ్రహ్మవిద్యాఙ్గమ్"౧౦ ఇతి భాష్యకారవచనాచ్చ.

నచాఙ్గశబ్దో విద్యఙ్గభూతార్థవాదభాగపరః; విద్యాశబ్దాఙ్గశబ్దయోరస్వారస్యాపత్తేః; "బ్రహ్మప్రాప్తిరేవాత్రఫలమ్"౧౦ ఇతిభాష్యవిరోధశ్చ. కిఞ్చ, పురుషవిద్యాయాఉపాసనాత్మకత్వాభావే అఙ్గోపసంహారార్థభేదచిన్తనమనర్థకమాపద్యేత. "యన్మరణంతదవభృథః"౧౧ ఇతిపురుషవిద్యాయాఅప్రయాణంవిద్యాన్తరవ దహరవహరనుష్ఠేయత్వం శబ్దాదేనావగమ్యతేఇతి, పూర్వానువాకోక్త న్యాసలక్షణబ్రహ్మవిద్యాయాఅవిశమ్యాక్షమాధి

౧॥ తి-వా-౩-౩-౪. ౨॥ స్తోత్రర- ౩॥ వరద-స్త-౮౭. ౪॥ శ్రీరఙ్గ-స- ౫॥ స్మృతౌ- ౬॥ గీ-౧౮-౬౬. ౭॥ ౮॥ రా-యు-౧౮-౩౩. ౯॥ తై-నా-౬-౫౧. ౧౦॥ శ్రీభాష్యమ్-పు-౬౭౧-ప-౫. ౧౧॥ తై-నా-౬-౫౨.

వ్యా.—ఎన్ఱు, పనుపత్తికళై కృత్యమాయిరుక్క, అత్తై చ్చెయ్యామైయాలుమ్; ఇరణ్డుమ్వరుమితే.

౧౮. ఇప్పడిపురుషకారము ముపాయముమ్ దోషాదికళ్ పచ్చైయాక వఙ్గీకరిత్తవిడముణ్డో? ఎన్నుమపేక్షైయిలే;

అ.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిపురుషకారముమిత్యాది;) దోషముపాదేయమ్ ఎన్ఱు,అర్థవాదఙ్గళాన వచనఙ్గళ్ అర్థవాదఙ్గళాకవన్ఱి యప్ విధినిషేధశాస్త్ర విరుద్ధఙ్గళాకైయాలే ఎన్ఱు,అశఙ్కా-పరిహారార్థమాక అనుష్ఠానమ్ కాట్టుకిఱారెన్ఱు,షడి. ఇత్తాల్-అనుష్ఠానోపోద్బలిత వచనఙ్గళాన క్షమాదిగుణ పరశాస్త్రానురోధేన విధినిషేధశాస్త్రఙ్గళుక్కు విముఖవిషయత్వ ముపపన్నమెన్ఱు,షడి.

ఇ-అ—(అఙ్గీకారస్తుక్కువైత్తన్నైయే పచ్చైయాకుక్కై) [వా- ౧౫] ఎన్ఱు,అవాక్యత్తై వివక్షిత్తుక్కొణ్డు, "రాక్షసికళ్" ఎన్ఱు,అ వాక్యత్తుక్కు అవతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిపురుషకారము ముపాయముమిత్యాది.)

మీ.—కారత్వాత్ విశిష్యాత్మస్య భగవదనుభవశిథిలీకృతబాహ్యాన్తఃకరణత్వాత్ "సహకారిత్వేనచ '౧యజ్ఞాద్యనుష్ఠానాభావే విద్యానిష్పత్త్యనుపపత్తేశ్చ, ఉపాసకావయవేషు యజ్ఞాఙ్గపరికల్పనం తదనుష్ఠాన ప్రతినిధిత్వేనవిధీయతే. యజ్ఞాదిచాప్రయాణా దహరహరనుష్ఠేయ మితీయమప్యహరహరనుష్ఠేయా.

కిఞ్చ, "ఇదానీంబ్రహ్మోపాసనానాంగుణోప సంహారవికల్పనిర్ణయాయ విద్యాభేదాభేదచిన్తాప్రస్తూయతే"౨ ఇతిభాష్యగ్రన్థే"పురుషవిద్యాయామపిచ ఇతరేషామనామ్నానాత్"౩ ఇత్యధికరణచిన్తితయోఃతైత్తిరీయక ఛాన్దోగ్య పురుషవిద్యయోః ఛాన్దోగ్యపురుష†విద్యావత్, తైత్తిరీయకపురుషవిద్యాప్యుపాసన రూపేత్యవగమ్యతే. ఏవమ్, పురుషవిద్యాయా ఉపాసనాత్మికాయా ఉపాసనరూపన్యాస విద్యాఙ్గత్వాత్, యజ్ఞాద్యనుష్ఠాన ప్రతినిధిత్వేనాప్రయాణాదహరహరనుష్ఠేయత్వాచ్చ, నకృతకృత్యతానుసన్ధాన పరత్వమితి.

నచ, "అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానంమయినిక్షిపేత్ । మయినిక్షిప్తకర్తవ్యః కృతకృత్యోభవిష్యతి"౪ ఇతివచనే ప్రపత్తివిధానానన్తరం కృతకృత్యతావిధానాత్, స్థానప్రమాణేనాత్రాపి పూర్వోత్తరానువాకయోస్తథాత్వం ప్రత్యభిజ్ఞాయత ఇతివాచ్యమ్. తత్ర, కృతకృత్యశబ్దస్యోపాయాంశే కృతకృత్యతా పరత్వాభావాత్ ; కిన్తు, నిత్యనైమిత్తికాంశేకృతకృత్యతాహితత్ర విధీయతే!. ఉక్తవచనస్య సామాన్యస్య ∗ ఛాగపశున్యాయేన "దేవర్షిభూతాత్మనృణామ్" ౫ ఇత్యాదివిశేషవచనే పర్యవసానాత్. యథా - "తేషాంరాజన్‌సర్వయజ్ఞాస్సమాప్తాః"౬ ఇతివచనస్యైవాస్యాపి తత్ర పర్యవసానాత్. ‡తతశ్చ, ఋణత్రయాపకరణాభిప్రాయం కృతకృత్యత్వవచనమితి నతదనురోధేన ఉపాయాంశేకృతకృత్యత్వసిద్ధిః. తస్మాత్, "మాశుచః"౭ ఇత్యస్యోపాయాంశే కృతకృత్యతావిధానపరత్వాభావాత్ స్వకార్యేస్వస్యానధికృతత్వమ్. తత్రభగవతోధికృతత్వమేవ శోకనివృత్తిహేతుత్వేన వివక్షితమ్; అన్యథా, భరసమర్పణస్య స్వకృత్యత్వాభావేపి సమర్పణమాత్రాత్ కృతకృత్యతాభిమానే స్వానుష్ఠితభరసమర్పణమ్, భగవదనుష్ఠిత భరస్వీకారశ్చ, ప్రచ్యుతోభవేత్. తస్మాత్ వరణస్యాధికారివిశేషణత్వే "మాశుచః"౭ ఇత్యస్యబాధకత్వాభావాత్, వరణమధికారి విశేషణమితి సిద్ధ్యతి.

ఏవమ్, "మాశుచః'౭ ఇత్యుక్తేశ్వరాభిప్రాయరూప తత్స్వభావపర్యాలోచనయాచరమశ్లోకే నిరపేక్షత్వ ప్రతీతేః మన్త్రేఽపగత ముపాయత్వం నిర్వోఢుకమితి.

—సఙ్గ్రహః—

శ్లోకేశోకనివృత్తిశ్చేత్కృత కృత్యత్వతత్పరా । కృత్యంభక్త్యాద్యనుష్ఠానం సభరస్యసమర్పణమ్॥ అతోఽకృత్యకరేస్వస్మిన్ కృతకృత్యత్వమానతః । సమర్పణఞ్చ స్వీకారః ప్రచ్యుతోభవతిధ్రువమ్॥ తస్మాచ్ఛోకనివృత్త్యర్థం ప్రాప్తగ కారుణికస్సదా । శక్తస్స్వరక్షణోద్యుక్తో యతోహమఖిలేశ్వరః॥ అతోఽనధికృతశ్చాసి ప్రాప్తోనాశ్వాసిశోచితుమ్। ఇత్యుక్తవాన్యతో తచ్చపదం 'మాశుచ' ఇత్యపి॥ ప్రపత్తేరనుపాయత్వంవ్యనక్తీతిసతామ్మతమ్। యతఃపురుషవిద్యాచ యజ్ఞప్రతినిధిస్స్మృతా॥ కృతకృత్యస్మృతిశ్చాపి అనృణత్రయగోచరా। తస్మాత్క్వాపి ప్రపన్నేఽస్మిన్ కృతకృత్యవిధిర్నచ॥

నను, "భగవతిహరావపారంగస్తం భరన్యసనంకృతం పరిమితసుఖప్రాప్త్యైకృత్యం ప్రహీనమకృత్యవత్ । భవతిచవపుర్వృత్తిఃపూర్వం కృతైర్నియతక్షమాపరమిహ విభోరాజ్ఞానేతుర్భృతైరనుపాల్యతే"౮ఇతిప్రపత్తావనుష్ఠితాయా ముపాయాంశేకృతకృత్యత్వానుసన్ధానమ్, వేదాన్తాచార్యోక్తం కథం సఙ్గచ్ఛతఇతిచేత్, తస్యషడఙ్గయోగభూత సాధనప్రపత్తిపరత్వాత్, శరణాగతేస్తద్భేదస్య వక్ష్యమాణత్వాచ్చ.

(ఇతిశోకనివృత్తికారణచిన్తాధికారః. ౧౫)

ఇతిశ్రీవచనభూషణస్య విరోధిపరిహారే ప్రథమస్య పరిచ్ఛేదస్య ద్వితీయంప్రకరణమ్.

౧॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౩౩. ౨॥ శ్రీభా-పు-౬౫౩-ప-౬. ౩॥ బ్ర-సూ-౩-౩-౨౪. ౪॥ ౫॥ ౬॥ భార- ౭॥ గీ-౧౮-౬౬. ౮॥ † విద్యార్థతైత్తి-౨-౩. ‡ తత్ర-౨-౩.

మూ.— ౧౮. రాక్షసికళ్ దోషమ్ప్రసిద్ధమ్.

వ్యా.—తత్తదఙ్గీకారమ్ పెఱ్ఱ రాక్షసికళుడైయవుమ్ అర్జుననుడైయవుమ్ దోషఙ్గళైదర్శిప్పికవే అనుసిద్ధిక్కు మెన్ఱునినైత్తు, ప్రథమమ్ రాక్షసికళ్ దోషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(రాక్షసికళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఏకాక్షీఏకకర్ణీముతలాన ఏழுనూఱు రాక్షసికళుమ్, పరహింసైపణ్ణప్పెఱాతొళిలుణ్ణాత్తే[౧] తడిక్కుమ్పడిప్రకృత్యాపాపశీలైకళాయ్, పత్తుమాస మొరుపడిప్పడ తర్జనభర్త్సనమ్పణ్ణినలిన్దుపోన్దవర్ కళితే; (ఇవర్కళ్ దోషమ్ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱతు- శ్రీరామాయణమ్ నడైయాడుమ్దేశత్తి లఱియాతారిల్లైయెన్ఱపడి. ఏవంభూతైకళానవర్ కళైక్కుఱిత్తు “రాజసంశ్రయవశ్యానామ్”[౧] “పాపానాంవా శుభానాంవా”[౨]ఎన్ఱు, కుఱ్ఱత్తైగుణమాకవుపపాదిత్తు త్తిరువడియోడే మన్ఱాడి రక్షిక్కైయాలే, దోషమేపచ్చైయాకవఙ్గీకరిత్తమై ప్రసిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు.

గుణహానిశొల్లాతొழிన్దతు, దోషమేపచ్చైయామిడత్తిల్ గుణహానిపచ్చైయామెన్నుమిడమ్శొల్లవేణ్డావిఱే[౧౦] యెన్ఱు, కరుత్తు. ఇవర్కళ్ తఙ్గళుక్కు గుణహానియావతు-ఇడైవిడామల్ నలిన్దుపోరుకైఅవిడత్తిల్, ఇవళుమ్నమ్మోపాతి యొరు పెణ్పిళ్ళై అన్ఱోవళ్లో? ఎన్ఱాకిలుమ్ మఱన్దుమ్ అల్పమ్నెఞ్జిరక్కముణ్డాతల్; “భవేయంశరణంహివః”[౩] ఎన్ఱతుక్కు

అ.—(తత్తదఙ్గీకారమ్-) పురుషకారోపాయఙ్గళుడైయ అఙ్గీకారమ్. (ప్రథమమ్) ఎన్ఱతు - ప్రథమోద్దిష్టపురుషకార కర్తృకాఙ్గీకారకర్మ త్వాత్ప్రాథమ్యమ్ యుక్తమెన్ఱపడి.

(ముతలాన) ఎన్ఱ,అవిత్తాల్ - కర్ణప్రావరణై ముతలానారై చ్చొల్లుకిఱతు. (ఏழுనూఱురాక్షసికళుమ్) ఎన్ఱ,ఆసఙ్ఖ్యానియతి, పరిదృశ్య మాన శ్రీరామాయణశ్రీకోశఙ్గళిలే అకప్పడవిల్లై; పురాణాన్తరఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు. యద్వా, “క్రూరాఙ్గహ్రీరత రేక్షణాః”[౪] ఎన్ఱ,అశ్రీరామాయణ త్తిల్ “హ్రీరాః” ఎన్ఱ,అవితు, “హ్రీరంధనుస్సప్తశతమ్”[౫] ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్ సప్తశతాఙ్గులీపరిమాణత్తిల్ హ్రీరశబ్దప్రయోగమ్ కాణ్గైయాలే, సప్తశతసఙ్ఖ్యాపరమాకక్కడవతు. వారమెన్ఱుక్కు నూఱువిழுక్కాడాక ఏழுవారత్తుక్కు ఏழுనూఱురాక్షసికళాయ్, ఎల్లారైయుమ్ యుగ పదేవ కావలాక నైక్కుమ్పాడుమాక్తైయాలే ఔచిత్యముముణ్డు. “ప్రియంజనమపశ్యన్తీంపశ్యన్తీంరాక్షసీగణమ్। స్వగణేనమృగీంహీనాంశ్వగణై రావృతామివ”[౬] ఎన్ఱ,అ శ్వగణదృష్టాన్తబలత్తాలుమ్ సప్తశతసఙ్ఖ్యైయామ్. “శ్వానస్సప్తశతానివింశతిశ్చ”[౭] ఇతిసరకవిశేషత్రలే శ్వగణత్తుక్కు కిఞ్చిదధికసప్తశతసఙ్ఖ్యైకాణప్పట్టత్తే, ఇఙ్గేయుమ్ స్వల్పత్వాదధికాంశానాదరేణ పెరియసఙ్ఖ్యామాత్రత్తై వివక్షిక్కవుమ్ కూడుమే; మూలత్తిలే (ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱ,అవితుక్కు - అధికరణాకాఙ్క్షైయిలే శబ్దైకసమధిగమ్యమాన వర్ధమ్ శబ్దప్రసిద్ధిస్థలత్తిలే ప్రసిద్ధమాక వన్ఱాన్తైయాలే, శ్రీరామా యణ ప్రసిద్ధిస్థలమే తత్ప్రతిపాద్యరాక్షసీదోషప్రసిద్ధిస్థల మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్రీరామాయణమ్ నడైయాడుమ్ దేశ త్తిల్) ఎన్ఱు. “యావద్రామాయణకథాలోకేషు ప్రచరిష్యతి”[౮] ఎన్ఱ,అపడియే- సర్వలోక ప్రసిద్ధమెన్ఱు,కరుత్తు. (ప్రసిద్ధమ్) ఎన్ఱ,అప్రశస్తార్థ ప్రకర్ష బలలబ్ధమ్ (అఱియాతారిల్లై) ఎన్ఱు, వ్యతిరేకోక్తి. ఇత్తాల్ - ప్రాయికత్వవ్యావృత్తి. (రాజసంశ్రయవశ్యానామ్) ఎన్ఱ,అవిత్తాల్ - స్వామ్యభిప్రా యానువర్తనమ్ గుణమెన్ఱు, ఫలితమిత్యభిప్రాయేణ, (కుఱ్ఱత్తైగుణమాక) ఎన్ఱు.

దోషగుణహానికళిరణ్డుమ్ శొల్లవేణ్డియిరుక్క, దోషమాత్రోక్తి న్యూనతావహమ్ ఎన్ఱ,అశఙ్కైక్కు ప్పరిహరిక్కిఱార్ (గుణహానియిత్యా ది;) గుణహానియిష్టవ్యతిరేకమాత్రమ్ దోషత్తిలనిష్టాపాతముముణ్డాకైయాలే గుణహాన్యపేక్షయా దోషత్తుక్కు త్యాజ్యతాతిరేక ప్రయోజక త్వాద్దోషమే అఙ్గీకారహేతువానమైయాలే, గుణహానిక్కు తద్ధేతుత్వమ్ అర్థసిద్ధమాకైయాలే అనుక్తియెన్ఱపడి. ఇత్తాల్-(దోషత్తైయుమ్గుణ హానియైయుమ్పార్త్తు [వా-౧౫] ఎన్ఱు,-గుణహానియుమ్శొన్నవితు, “నీళస్సేఱ్ఱ నిఱైవొన్ఱుమిలేఱ్ఱ నఙ్గణ్ పాళమ్వైత్త”[౯] ఎన్ఱు,ప్రమాణానుసారేణ స్ఫుట ప్రతిపత్త్యర్థమెన్ఱు,కరుత్తు. దోషోక్తియా లర్థసిద్ధమాన గుణహానియై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవర్కళ్ తఙ్గళుక్కు గుణహానియావతు) ఇత్యాది నా. “స్త్రీప్రణష్టేతికారుణ్యమ్”[౧౦] “ఏవమార్తాసుయోషిత్సుకృపాకస్యనజాయతే”[౧౧] “పెణ్పిఱన్దారెయ్తుమ్పెరున్దుయర్కాణ్గిలేన్”[౧౨] ఇత్యాదికళిల్పడియే - స్త్రీత్వమ్ కారుణ్యవిషయతాతిరేకహేతువెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెణ్పిఱన్దవళన్ఱో, వెన్ఱాకిలు మెన్ఱు,) ఇఙ్గే, “దృష్ట్వాన్ధబధిరవ్యఙ్గానాథారోగిణస్తథా। దయా నజాయతేయస్య మూఢస్సోతీవమేమతః”[౧౩] ఎన్ఱ,అవిఙ్గైయనుసన్ధిప్పతు.

ఇ-అ.—రాక్షసికళ్ దోషత్తైప్పచ్చైయాకక్కొణ్డఙ్గీకరిత్తతు మూలత్తిలిల్లైయేయెన్న (ఏవంభూతైకళానవిత్యాది.) [౩౫

౧॥ రా-యు-౧౧౬-౩౮. ౨॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౩॥ రా-సు-౫౮-౯౩. ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౩౨. ౫॥
౬॥ రా-సు-౧౫-౨౪. ౭॥ ౮॥ రా-బా-౨-౩౭. ౯॥ తి-వా-౩-౩-౪. ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ తి-వా-౫-౪-౪. ౧౩॥

12-6-86.

మూ.—౧౯. జితేన్ద్రియరిల్ తలైవనాయ్, ఆస్తికాగ్రేసరనాయ్,

వ్యా.—ప్పిన్బునలికిఅవిడత్తిల్, ఐయో! ఇప్పడి శొన్నవళత్తో? ఎన్ఱు, శర్ఱుమ్ నెఞ్జుళుక్కుత్తల్ శెయ్యాదే; ముతలానవై.

౧౯. ఇప్పడిదోషప్రసిద్ధి అర్జునన్బక్కలిల్లామైయాలుమ్, గుణప్రథైయుణ్డాకైయాలుమ్, ఇవనుక్కు దోషమేత్తెన్ఱి, అశఙ్కైయాయ్ అనువదిత్తుక్కొణ్డు, తద్దోషఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, [౫

(జితేన్ద్రియరిల్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి. (జితేన్ద్రియరిల్ తలై) ఎన్ఱత్తు - “ ఆభరణస్యాభరణంప్రసాధనవిధేః ప్రసాధనవిశేషః । ఉపమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానంవపుస్తస్యాః” ౧ఎన్నుమ్వైలక్షణ్యముడైయ ఊర్వశివన్దుమేల్ విఴ, ముత్తైక్కూటి నమస్కరిత్తు కడక నిన్ఱవనాకైయాలే, ఇన్ద్రియజయమ్పణ్ణినారిల్ తనక్కుమేఱ్పట్టారిల్లాతవనాకై. (ఆస్తికాగ్రేసరన్) ఎన్ఱత్తు- ధర్మాధర్మపరలోక చేతనేశ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్యబుద్ది

అ.—(నెఞ్జుళుక్కుతల్-) కృతఙ్ఞతాప్రయుక్తమాన హృదయవైక్లబ్యమ్. ఇఙ్గే “ కృతఘ్నేనాస్తినిష్కృతిః” ౨ ఇత్యాదికళైక్కణ్డుకొళ్వదు.

మూలత్తిలే (పురుషకారకృత్యత్తైయుముపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానేయేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే) [వా-౧౮] ఎన్ఱి,అవిత్తాల్- అర్జుననుక్కు దోషవత్త్వోపాయప్రతిసమ్బన్ధిత్వఙ్గళ్ సిద్ధమాకైయాలే, అర్జుననుక్కు దోషమేపచ్చైయాక ఉపాయాఙ్గీకారవిషయత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్, నిర్దోషనాకవుమ్ గుణవానాకవుమ్ ప్రసిద్ధనానవవనుక్కు దోషగుణహానికళ్ కూడాత్తెన్ఱి,అ శఙ్కైయుదిక్కుమాకైయాలే, తదనువాదముపపన్నమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిదోషప్రసిద్ధియిత్యాది.) (గుణప్రథై) ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్, “గురుర్వచస్యర్జునోఽయంకీర్తౌ భీష్మశ్శరాసనే”౩ఇత్యాదియై క్కణ్డుకొళ్వదు. (దోషమేత్తు) ఎన్ఱ,వనన్తరమ్, “గుణహానిత్తానేతు” ఎన్ఱు, అధ్యాహరిత్తుక్కొళ్వదు. తద్దోషఙ్గళై - అర్జునదోషఙ్గళై యెన్ఱపడి.

(జితేన్ద్రియరిలిత్యాది) [సఖే! అస్యాః - వపుః - ఆభరణస్య - అపి - ఆభరణమ్] వారాయ్ మిత్రనే! అన్ద ఊర్వశియినుడైయ శరీరమ్, స్వసమ్బన్ధత్తాలే అన్యత్తై రసిప్పిక్కుమభూషణత్తుక్కుమ్ తత్సమ్బన్ధత్తాలే రస్యత్వైయైయుణ్డాక్కువదొన్ఱు. కిఞ్చ, [ప్రసాధనవిధేః- ప్రసాధనవిశేషః] “పరికర్మప్రసాధనమ్”౪ ఎన్ఱు శొల్లప్పడువదు. అన్ద ఊర్వశియినుడైయశరీరమ్ తిలకాఞ్జనానులేపనాలక్తకరససేక కబరీకల్పనాకాఞ్చీకాదికళై యిట్టు నిపుణమాకక్కోలమ్ శెయ్కైయుమ్,స్వసమ్బన్ధత్తాలే అన్యత్తై రస్యమాక్కుమతిలే; అత్తైయుమ్ తత్సమ్బన్ధత్తాలే రస్యమాక్కువదొన్ఱు. కిఞ్చ [౨౦
[ఉపమానస్యాపిప్రత్యుపమానం]భవతి. వివక్షితాహ్లాదకరత్వాదిధర్మవిశేషఙ్గళుడైయ ప్రాచుర్యసంప్రతిపత్తిక్కాలే చన్ద్రాద్యుపమానవస్తుక్కళుక్కు ఉపమేయఙ్గళుడైయ ఆహ్లాదకరత్వాదికళుక్కు పరిచ్ఛేదకమాయిరుక్కుమిఱే. అన్దఉపమానత్తుక్కుమ్ ధర్మోత్కర్షపరిచ్ఛేదకమాయిరుక్కుమదు అవళ్ శరీరమెన్ఱు- విక్రమోర్వశీయశ్లోకత్తుక్కర్థమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్నుమ్ వైలక్షణ్యముడైయ ఊర్వశి)ఎన్ఱు, వైలక్షణ్యమ్-సర్వస్త్రీభ్యోఽపిభోగ్యతాప్రకర్షః. (ముత్తైకూటి-) నీయెనక్కుత్తాయన్ఱో? ఎన్ఱు,సమ్బన్ధత్తైచ్చొల్లియెన్ఱపడి. (ఇన్ద్రియజయమ్పణ్ణినారిల్-) “విషయవ్యావృత్తకౌతూహలః”౫ఎన్ఱు,శొల్లప్పట్టబ్రహ్మముతలానారిలెన్ఱపడి. *తలైశబ్దార్థమ్ (తనక్కుమేఱ్పట్టారిల్లాతవన్) ఎన్ఱు, ఇఙ్గే “సహాస్రేణ మహాల్యాయాం స్వపుత్రాన్త్యక్ష్యపితామహమ్ । కన్దర్పోజగదుద్దర్పోమిథునీకురుతేఽనిశమ్”౬ఎన్ఱి,అవిత్తై క్కణ్డుకొళ్వదు.

“ అస్తినాస్తిదిష్టంమతిః”౭ ఎన్ఱి,అసూత్రత్తాలే అస్తిపరలోకాదికమితియస్యమతిః, సఆస్తికః ఎన్ఱు, వ్యుత్పన్నమాన ఆస్తికశబ్దత్తుక్కు- శాస్త్రప్రామాణ్య బుద్ధివిశిష్టన్ వాచ్యనెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ధర్మాధర్మేత్యాది.) (చేతనేశ్వరాదికళ్) ఎన్ఱి,అఆదిశబ్దమ్-

ఇ-అ.—రాక్షసికళ్ దోషమ్ శొల్లుకైఅవిడత్తిల్ శఙ్కైయుమెయిట్టుప్పరిహరియామల్ అర్జుననిడత్తిలే శఙ్కైయుదువానేనెన్న (ఇప్పడిదోషప్రసిద్ధియిత్యాది.) [౩౦

(ఆభరణస్యాభరణం ప్రసాధనవిధేఃప్రసాధనవిశేషః। ఉపమానస్యాపిసఖే ప్రత్యుపమానంవపుస్తస్యాః) ఇతుక్కర్థమ్- అన్ద ఊర్వశియినుడైయ శరీరమానదు ఆభరణత్తుక్కు మాభరణమాయిరుక్కుమ్. ప్రసాధనవిధియావదు-వస్త్రాలఙ్కారమ్. అలఙ్కారత్తుక్కు మలఙ్కారమాయిరుక్కుమ్. (ఉపమానస్యాపి సఖేప్రత్యుపమానమ్) ఎన్ఱత్తు - ఇవళుడైయ ముఖత్తైక్కణ్డు చన్ద్రనై యఱియామలా యిరుక్కుమెన్ఱు.

౧॥ విక్రమోర్వశీయమ్- ౨॥ ౩॥ చన్ద్రాలోకే- ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ అష్టా-౪-౪-౬౦

మూ.—“కేశవస్యాత్మా”౧ ఎన్ఱు, కృష్ణనుక్కు ధారకనాయిరుక్కిఱ అర్జుననుక్కు
దోషమేతెన్నిల్; బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్, కారుణ్యముమ్, వధభీతియుమ్.

వ్యా.—ఉడైయవర్కళుక్కు మున్నడక్కుమవనైక్కు. (“కేశవస్యాత్మా” ఎన్ఱు, కృష్ణనుక్కు ధారకనాయిరుక్కిఱ) ఎన్ఱతు- “అర్జునః కేశవస్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మా కిరీటినః”౧ ఎన్ఱు, అన్యోన్యమ్ ప్రాణభూతరాయిరుప్పర్కళ్ ఎన్నైయాలే,[౨ ఇవనైప్పిరియిల్ కృష్ణన్ తరిక్కమాట్టానెన్నుమ్పడి అభిమతవిషయమాయిరుక్కుమవనైక్కు. ఇప్పడియిరుక్కిఱ (అర్జుననుక్కు-దోషమేతు?) ఎన్ఱు, - శఙ్కై; (ఎన్నిల్) ఎన్ఱు,- తదనువాదమ్.

దోషఙ్గళ్ తన్నైచ్చొల్లుకిఱతు మేల్, (బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ వధభీతియుమ్) ఎన్ఱు. ఇవత్తిల్, స్నేహకారుణ్యఙ్గళ్ దోషఙ్గళాకిఱతు - అస్థానకృతఙ్గళాకైయాలే;

అ.—నిత్యవిభూతి పత్తిసూరిపరిషదాదిపరమ్. ✻ అగ్రేసరశబ్దార్థమ్ (మున్నడక్కుమవన్) ఎన్ఱు. ఇన్దవిశేషణద్వయత్తాలే దోషాభావముమ్ గుణపౌష్కల్యభావముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(కేశవస్యేతి) “అర్జునః కేశవస్యాత్మా కృష్ణశ్చాత్మా కిరీటినః। అర్జునే చ జయో నిత్యం కృష్ణే కీర్తిశ్చ శాశ్వతీ”౧ ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ ✻ఆత్మశబ్దమ్ శరీరివాచియామిడత్తిల్, “తస్యైష ఏవ శారీర ఆత్మా”౨ ఎన్ఱ, అవనవ్యాప్తత్వమ్ విరోధిక్కుమ్; “కృష్ణశ్చాత్మా”౧ ఎన్ఱ, అవ్వాత్మశబ్దమ్ సర్వసాధారణ శరీరిత్వప్రతిపాదనత్తిల్ ప్రయోజనమిల్లామైయాలే శరీరివాచియన్ఱు, గౌణ్యావృత్త్యాన్యోన్యమ్ ప్రేమాధిక్యేన ఆత్మవద్ధారకపరమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే (కృష్ణనుక్కు-ధారకనాయిరుక్కిఱ) ఎన్ఱతు; ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్యోన్యమ్ ప్రాణభూ[౧౫ తరాయ్) ఎన్ఱు. గౌణీస్ఫోరణార్థమ్ (ప్రాణభూతరాయ్) ఎన్ఱు. ✻ భూతశబ్దమ్. ప్రాణసమరాయెన్ఱపడి. “భూతంన్యాయ్యే సమే ప్రాప్తే”౩ ఎన్నక్కడవతు. గౌణీలబ్ధమాన సాదృశ్యత్తై విశేషిప్పిక్కిఱార్ (ఇవనైప్పిరియిల్ కృష్ణన్ తరిక్కమాట్టానెన్నుమ్పడి) ఎన్ఱు. ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (అభిమతవిషయమాయెన్ఱు.) ఇత్తాల్-“యత్త్వత్ప్రియం తదిహ పుణ్యమపుణ్యమన్యత్”౪ ఎన్ఱ, ఉపక్రియే భగవత్ప్రియవస్తువుక్కు దోషగుణహానికళ్ దూరాపేతఙ్గళెన్ఱు, కరుత్తు కేశిహన్తృవాచకమాన కేశవశబ్దత్తాల్ సూచితమాన దోషనిరాసకత్వత్తై ఉడైయవనుక్కు ప్రియవిషయమెన్ఱ, ఇత్తాలుమ్ - దోషత్తుక్కవకాశమిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు. [౨౦

మూలత్తిలే శఙ్కాగ్రన్థాంశత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ - (దోషమేతెన్ఱు, శఙ్కై) ఎన్ఱు. (శఙ్కై) ఎన్ఱతు - శఙ్కాగ్రన్థమెన్ఱపడి. అనువాదాంశత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఎన్నిల్ ఎన్ఱు, తదనువాదమ్) ఎన్ఱు.

(బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ వధభీతియుమ్) ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు “అనుపక్రమానదోషమ్” ఎన్ఱ, అవిత్తోడే అన్వయమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషఙ్గళ్ తన్నైచ్చొల్లుకిఱతు, ఎన్ఱు. బన్ధుస్నేహాదికళ్ గుణమాయిరుక్క ఇవై దోషమాకిఱపడి యెఙ్ఙనే? ఎన్ఱ, ఆశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఇవత్తిల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళెన్ఱు, తుడఙ్గి) స్నేహమావతు - మనస్సినుడైయ ఆర్ద్రతా. “మనసో యద్దయార్ద్రత్వం విషయేషు మమత్వతః। భయశఙ్కావసానాత్మా స ఏవ స్నేహ ఉచ్యతే॥ ఆర్ద్రతాశిశిరత్వం యత్సర్వావస్థాసు మానసమ్। ద్వయోః పరస్పరస్యాస్తే తదపి స్నేహ ఈరితః”౫ ఎన్నక్కడవతిఱే. కారుణ్యమావతు - దయై. “అబన్ధాబన్ధువర్గే వా మిత్రే ద్వేష్టరి వా తథా। ఆపన్నే రక్షితవ్యేతు దయైషా సంప్రకీర్తితా॥ నిర్జితాఖిలశోకానామేక ఏవాస్తి శోకకృత్। సతాం కారుణ్యసిద్ధానాం యోఽయం శోకః పరస్థితః”౬ ఎన్నక్కడవతిఱే. “స నో బన్ధుర్జనితా”౭ “భ్రాతా భర్తా చ బన్ధుశ్చ”౮ ఎన్ఱ, అనిరుపాధికబన్ధువై యొழిన్ద బాన్ధవాభాసర్ పక్కల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళ్ ఉత్తరోత్తరసఙ్గహేతుక్కళాకైయాలే ముముక్షుక్కళుక్కు బన్ధహేతుక్కళిఱే; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అస్థానకృతఙ్గళాకైయాలే) ఎన్ఱు;- అనుచితకృతఙ్గళాకైయాలే యెన్ఱపడి. అతావతు-అనుచితవిషయమాక అనుచితాశ్రయత్తిలుత్పన్నఙ్గళాకైయాలే యెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - బుభుక్షువుక్కు బన్ధుస్నేహాదికళ్ గుణమానాలుమ్ ముముక్షువుక్కు బాన్ధవాభాసర్ పక్కలిలుమ్ యుద్ధప్రకరణత్తిలే క్షత్రియర్కు తథావిధబన్ధుక్కళ్

ఇ-అ.—బన్ధుక్కళ్ పక్కల్ స్నేహముమ్ కారుణ్యముమ్ నల్లతన్ఱో, వెన్న (ఇవత్తిల్ స్నేహకారుణ్యఙ్గళిత్యాది;) స్థానమల్లాత స్థానత్తిలే యుణ్డాన స్నేహకారుణ్యఙ్గళెన్న, స్వధర్మమాన యుద్ధత్తిలే అధర్మబుద్ధియెన్న, ఇవత్తాలే కలఙ్గియిరుక్కిఱవనై యెన్ఱు.

౧॥ ౨॥ తై-ఆ-౨-౩-౧. ౩॥ ౪॥ అష్టశ్లోకీ- ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ రా-౬-౫౮-౩౧.

వ్యా॰ — వధభీతిదోషమాక్కిఅతు - స్వధర్మత్తిలధర్మబుద్ధ్యావన్దతాకైయాలే.

“అస్థానస్నేహకారుణ్య ధర్మాధర్మధియాకులమ్”౧ఎన్ఱి,తే ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్తతు; - “ధర్మక్షేత్రేకురుక్షేత్రే సమవేతాయుయుత్సవః”౨ఎన్ఱి,అపడియే యుద్ధేచ్ఛైయాలే ఇరణ్డుతలైయుమ్ వన్దణిన్దునిన్ఱ,పిన్బు యుద్ధమేకర్తవ్యమాయిరుకక, అద్దశైయిలే “నకాజ్క్షే విజయంకృష్ణ నచరాజ్యంసుఖానిచ। కింనోరాజ్యేనగోవిన్దకింభోగైర్జీవితేనవా॥ యేషామర్థేకాజ్క్షితంనోరాజ్యం భోగాస్సుఖానిచ। తఇమేఽవస్థితాయుద్ధే ప్రాణాంస్త్యక్త్వాధనానిచ”౩ఇత్యాదిప్పడియే- ఇవర్కళైకొన్ఱు, నామ్ జీవిప్పతోరుజీవనముణ్డో ? ఎన్ఱు,బన్ధుకళ్ పక్కల్ పణ్ణిన స్నేహమ్ స్వవర్ణవిరుద్ధమాకైయాలే నిషిద్ధమితే. “తాన్సమీక్ష్యసకౌన్తేయస్సర్వాన్బన్ధూనవస్థితాన్।కృపయాపరయావిష్టోవిషీదన్నిదమబ్రవీత్”౪ ఎన్నుమ్పడి - అద్దశైయిల్ పణ్ణిన కారుణ్యముమ్ పశ్వాలమ్భనత్తిల్ కారుణ్యమ్బోలే నిషిద్ధమితే.—

అ.—పక్కలిలుమ్ స్నేహాదికళ్ ముముక్షువిరోధియాకైయాలుమ్ బ్రహ్మవిద్యాజ్గవర్ణధర్మభూతయుద్ధవిరోధియాకైయాలుమ్, విషయానౌచిత్యత్తాలే దోషజ్గళెన్ఱు, కరుత్తు

ఇజ్గే, “దయాచేద్గుణః నిగ్రహశ్చేద్దోషఇతిననియమోఽస్తి, లోకేఅస్థానదయాయాః స్థాననిగ్రహస్యచ గుణదోషత్వదర్శనాభావాత్”౫ ఎన్ఱి,శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియైక్కణ్డుకొళ్వతు.

“శ్లోకార్ధేనప్రవక్ష్యామి యదుక్తంగ్రన్థకోటిభిః। పరోపకారఃపుణ్యాయ పాపాయపరపీడనమ్”౬ఎన్ఱు,వధభీతిగుణమాయిరుకక, దోషమాన్నపడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వధభీతియిత్యాది.) (స్వధర్మత్తిల్) ఎన్ఱు,తు- క్షత్రియనానతనక్కు అవశ్యకరణీయమాన వైరివధత్తిలెన్ఱపడి. ౧౫

ఇతుక్కు పరమాచార్య వచనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (అస్థానస్నేహేత్యాది.) ఇతు, గీతార్థసజ్గ్రహస్థమ్. “పార్థంప్రపన్నముద్దిశ్య శాస్త్రావతరణంకృతమ్”౧ ఇత్యుత్తరార్ధమ్. ఇతుక్కర్థమ్ (ధర్మక్షేత్రఇత్యాది యోద్ధుమిచ్ఛవః - యుయుత్సవః ఎన్ఱు, వివక్షితార్థమ్ (యుద్ధేచ్ఛయాలే ఎన్ఱు.) “మామకాఃపాణ్డవాశ్చైవ”౨ ఎన్ఱి,అవితుక్కర్థమ్ (ఇరణ్డుతలైయుమెన్ఱు.) * సమవేతశబ్దార్థమ్ (వన్దణిన్దెన్ఱు.) “నకాజ్క్షే” ఇత్యాదిక్కుత్తాత్పర్యమ్ (ఇవర్కళైకొన్ఱిత్యాది) (స్వవర్ణవిరుద్ధమాకైయాలే) ఎన్ఱు,తు-క్షత్రియవర్ణస్థానతనక్కు ప్రత్యవాయకరమాకైయాలే యెన్ఱపడి. ఇతు, విషయానౌచిత్యత్తుక్కు ముపలక్షణమ్. ఆభాసబన్ధుక్కళిలుమ్ యుద్ధార్థమవస్థిత క్షత్రియర్పక్కలిలుమ్ స్నేహాదికళ్, ముముక్షువాయ్ క్షత్రియనానవనుక్కు యుద్ధసమయత్తిలే దోషమితే; “దణ్డయుద్ధాధికానిక్షత్రియస్య”౭ ఎన్ఱి,అ ఆపస్తంబవచనత్తైక్కణ్డుకొళ్వతు. “శూరాణాంసమయోహిదారుణరసస్నేహక్రమంబాధతే”౮ఎన్నక్కడవతితే. ౨౦

(తానిత్యాది) “కృపయా పరయా విష్టోవిషీదన్”౪ ఎన్ఱి,అవితిన్నర్థమ్ (అద్దశైయిలిత్యాది.) (పశ్వాలమ్భనత్తిల్ కారుణ్యమ్బోలే) ఎన్ఱు,తు-కార్తయుగధర్మనిష్ఠాధికారి వ్యతిరిక్తాధికారిక్కు, “అశుద్ధమితిచేన్నశబ్దాత్”౯ “నవాఉవేతన్మ్రియసేనరిష్యసే”౧౦ఇత్యాదిప్పడియే, “అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత”౧౧ఇత్యాదికళిల్ సొల్లుకిఱ పశుసంజ్ఞపనత్తిల్ కారుణ్యమ్బోలేయెన్ఱపడి. అల్లతు, విశిష్టాధికారిక్కు పశుసంజ్ఞపనమ్ ముతలిలేనిషిద్ధమితే. “కుర్యాద్ ఘృతపశుంసజ్గేకుర్యాత్పిష్టపశుంతథా। నత్వేవతువృథాహన్తుం పశుమిచ్ఛేత్కథఞ్చన”౧౨ “పశుర్యజ్ఞైః కథంహింస్రైర్మాదృశో యష్టుమర్హతి। హింసాత్మకైస్తుకింతస్య యజ్ఞైఃకార్యంమహాత్మనః॥ ప్రస్వాపేచప్రబోధేచ పూజితోయేనకేశవః”౧౩ ఇత్యాదికళాలే విశిష్టాధికారిక్కు పశ్వాలంభన నిషేధపూర్వకమాక పిష్టపశుయాగమ్ విధిక్కప్పట్టతితే

ఇ-అ.—స్నేహకారుణ్యజ్గళ్ దోషమెన్నుమిడత్తై సప్రమాణమాక వుపపాదిక్కిఱార్ (ధర్మక్షేత్రేఎన్ఱుతుడజ్గి;) పుణ్యక్షేత్రమాన కురుక్షేత్రత్తిలే యుద్ధత్తిలే యిచ్ఛైయుడైయరాన యవర్కళాయ్క్కొణ్డు కూడినవర్కళ్. “నాన్ విజయముమ్ సుఖముమాశైప్పడుకిఱేనల్లేన్, ఎజ్గళుక్కు సుఖముమ్ రాజ్యముమ్ ప్రాణనుమేతుక్కాక?, అవఱ్ఱైక్కొణ్డు కార్యమిల్లై, రాజ్యాదికళై యెల్లామ్ వేణ్డావెన్ఱి,అతుక్కు క్కారణత్తైన్?” ఎన్ఱు,కృష్ణన్ కేట్క ; సొల్లుకిఱాన్ (యేషామర్థఇత్యాది;) యావర్శిలర్క్కాక రాజ్యభోగసుఖజ్గళెల్లామెజ్గళాలే యాశైప్పడప్పట్టతు, అవర్కళ్, యుద్ధత్తిలే ప్రాణన్గళిలుమ్ ధనజ్గళిలుమాశైయఱ్ఱు వన్దార్కళ్; ఆనపిన్బు, ఎజ్గళుక్కు రాజ్యత్తిల్ నచ్చైయడైవతెయ్యుమ్; కుడ్తియుడైయపితృయానవన్, యుద్ధమ్పణ్ణవేణుమెన్ఱు, కూడియిరుక్కిఱ తన్ బన్ధుక్కళైక్కణ్డు మిక్కకృపైయోడే కూడిక్కొణ్డుదుఃఖప్పట్టు ఒరువార్త్తైసొన్నాన్?— కీర్తేఇవర్కళై సంహరిత్తాల్ వంశక్షయమ్ పణ్ణినతామెన్ఱు, సొన్నాన్. ౨౫

౧॥ గీతార్థసం-౫. ౨॥ గీ-౧-౧. ౩॥ గీ-౧-౩౨. ౪॥ గీ-౧-౨౭. ౫॥ శ్రుతప్రకాశికా- ౬॥ ౭॥ ఆపస్తంబధర్మే. ౮॥
౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

మూ.—౨౦·ద్రౌపదీపరిభవమ్

వ్యా.—“కథన్న జ్ఞేయమస్మాభిః పాపాదస్మాన్నివర్తితుమ్। కులక్షయకృతందోషం ప్రపశ్యద్భిర్జనార్దన”౧ ఎన్ఱుమ్, “అహో బత మహత్పాపం కర్తుం వ్యవసితా వయమ్। యద్రాజ్యసుఖలోభేన హన్తుం స్వజనముద్యతాః”౨ ఎన్నుమళవుమ్ - స్వవర్ణధర్మమాన వధత్తిలే అధర్మబుద్ధ్యాపన్నభీతియుమప్పడియే యిఱే.

౨౦. ఇవైయెల్లామప్రధానమ్, ఇన్నముమ్ ప్రధానదోషమ్ వేఱే ఎన్గిఱార్,

(ద్రౌపదీ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. మున్బు ద్రౌపదియై దుర్యోధనాదికళ్ పరిభవిక్క అప్పడియై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, కాట్టిలే తొడర్న్దు వన్దిరున్దు అధర్మభీతియాలే పోఱ్ఱిరున్దాలుమ్, “గోవిన్దపుణ్డరీకాక్ష రక్ష మాం శరణాగతామ్”౩ ఎన్ఱు కృష్ణనై శరణమ్బుక్కుప్పిన్బు పరిభవిక్క అవళవిల్, “భగవదాశ్రితరైప్పిఱర్ పరిభవిక్కక్కణ్డాల్ శక్తనాకిల్ విలక్కవేణుమ్, అశక్తనాకిల్ అవ్వోడే యవ్వరుక్కైపోక్క వేణుమ్”

ఆ.—“అధర్మ ఇతి ధీః - అధర్మధీః, ధర్మే అధర్మధీః - ధర్మాధర్మధీః తయా ఆకులమ్” ఎన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వవర్ణధర్మమాన వధత్తిలే యిత్యాది) అస్థానస్నేహకారుణ్యాభ్యాం సహితా ధర్మాధర్మధీరితి విగ్రహే “తృతీయా” ఇతి యోగవిభాగాత్ సమాసః; అల్లతు, ఇతరేతరయోగద్వన్ద్వమాకిల్ బహువచనముమ్, సమాహారద్వన్ద్వమాకిల్ “స్నేహకారుణ్యధర్మాధర్మధినా” ఎన్ఱు నపుంసకత్వప్రయుక్త సమాగమవిశిష్టరూపముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్; ఇతుతోన్ఱవిఱే “అస్థానే సముత్థితస్నేహకారుణ్యాభ్యాం ప్రకృతిం గతం క్షత్రియాణాం యుద్ధం పరమధర్మమప్యధర్మం మన్వానమ్” ౪ ఎన్ఱు గీతాభాష్యత్తిలే “అస్థాన” ఇత్యాది గీతార్థసఙ్గ్రహశ్లోకత్తుక్కుత్తాత్పర్యమరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. “ధియాకులమ్” ఎన్గిఱవిటుక్కర్థమ్ (అధర్మబుద్ధ్యాపన్నభీతియుమెన్ఱు.) (అప్పడియే) ఎన్ఱతు - నిషిద్ధమిఱే ఎన్ఱపడి.

మేలే (ప్రధానదోషమ్) ఎన్గైయాలే ఇవై అప్రధాన దోషఙ్గళెన్నుమిడమ్ వ్యఞ్జితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవైయెల్లామప్రధానమిత్యాది.)

కాట్టిలే - ద్యూతత్తిలే యెన్ఱపడి. ద్యూతస్వరూపన్దాన్, “అక్షవధ్రాశలాకాద్యైర్దేవనం జిహ్మకారితమ్। పణక్రీడా వయోభిశ్చ పదం ద్యూతసమాహ్వయమ్॥ అప్రాణిభిర్యత్క్రియతే తల్లోకే ద్యూతముచ్యతే। ప్రాణిభిః క్రియమాణస్తు స విజ్ఞేయస్సమాహ్వయః”౫ ఎన్గిఱ స్మృతివచనఙ్గళిలే కొళ్ళప్పట్టతు. (ధర్మభీతియాలే) ఎన్ఱతు-“జితముగ్రాహ మేజ్జేత్వా”౬ ఎన్గిఱ శాస్త్రవశ్యరాయ్క్కొణ్డు ధర్మహానిభయత్తాలే యెన్ఱపడి.

(పోఱ్ఱిరున్దాలుమ్) ఎన్గిఱవిత్తాల్ - “పాయ్మ్బాట్టిల్ తొడర్న్దపాణ్డైయదైమన్నర్”౭ ఎన్గిఱశ్రీసూక్తియైస్స్మరిక్కిఱార్ (భగవదాశ్రితరై యిత్యాది.) ఇఙ్గే, “వైష్ణవానాం పరీవాదం యో మోహాత్కురుతే నరః। శక్తో న ఖలు యస్తస్య నారాచైః కుర్యాత్కణ్ఠస్య పూరణమ్”౮ ఎన్గిఱ వివక్షైక్కణ్డుకొళ్వతు. (అశక్తనాకిలిత్యాది) ఇఙ్గే, “నిన్దాం భగవతశ్శృణ్వన్ తత్పరస్య జనస్య వా। తతో నాపైతి యస్సోఽపి యాత్యధస్సుకృతాచ్చ్యుతః”౯ ఇత్యాదియై యనుసన్ధిప్పతు.

ఇ-అ.—ఉఙ్గళైక్కొన్ఱా, లిద్దోషమ్ వారాతో, అవర్కళ్ శెయ్కిఱమస్త్రిమ నీయమ్ శెయ్యవేణ్డాతో వెన్న; అవర్కళఱియామైయాలె శెయ్కిఱార్కళ్, అఱిన్దనమక్కు పరిహరిక్కవేణ్డావో? ఎన్గిఱార్ (కథన్న జ్ఞేయమిత్యాది.) జనార్దననే! కులక్షయమడియాక వన్దదోషత్తై యఱిన్దనమ్మాలే యిన్దపాపత్తినిన్ఱుమ్ తిరుమ్బుకైయెఙ్గనే యఱియమాట్టాతిరుక్కిఱతు! అఱ్ఱైయాల్ అవశ్యమ్ పరిహరిక్కవేణ్డావో? రాజ్యసుఖత్తిలాశైయాలే బన్ధుక్కళై సంహరిక్క ఉద్యోగిత్తోమెన్బతు యాతొన్ఱు, అత్తైయాలే నాఙ్గళ్ మహాపాపత్తైప్పణ్ణ ఉద్యోగిత్తోమే, ఐయో! ఇతొరు ఆశ్చర్యమిరున్దపడియెన్!.

అవనశక్తనాయ్క్కణ్డిరున్దానన్ఱే, ధర్మబుద్ధియాలేయన్ఱో, పోఱ్ఱిరున్దతు ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గోవిన్దపుణ్డరీకాక్షేత్యాది.)

౧॥ గీ-౧-౩౯. ౨॥ గీ-౧-౪౫. ౩॥ భార-సభా-౬౬- ౪॥ గీతాభాష్యే- ౫॥ ౬॥ ౭॥ పెరి-తి-౨-౧-౧.
౮॥ ౯॥

14-6-86.

మూ.—కణ్డిరున్దతుకృష్ణాభిప్రాయత్తాలేప్రధానదోషమ్.

౨౧· పాణ్డవర్ కళైయుమ్

వ్యా.—ఎన్నుమ్ విశేషశాస్త్రమర్యాదైయైప్పార్త్తాల్, తన్నళవిల్ కృష్ణనుక్కాన స్నేహపక్షపాతఙ్గళై నినైత్తు, అవనైశరణమ్బుకున్దవర్గళ్ పరిభవప్పడప్పార్త్తిరున్దాల్ అవర్గళుక్కత్తిల్ నాళైవిట్టిఱుక్కుమ్బడి యెన్నెన్నిల్, తల్ శడక్కేన వెట్టున్దిరున్దు విలక్కవిత్తే అడుప్పతు; అత్తైచ్చెయ్యాతే, మున్బుత్తైయిరుక్కట్టిల్ ఒరువిశేషమఱవిరు[౫ న్దానిత్తే; ఇతువేయాయ్త్తు ఇవర్గదోషఙ్గళెల్లావత్తిలుమ్ ప్రధానమాక కృష్ణన్తిరువుళ్ళత్తిల్ పట్టుకిఱడప్పతు ; అత్తై ప్పత్తి (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్) ఎన్గిఱతు. దోషత్తుక్కు ప్రాధాన్యమ్ - క్రౌర్యత్తాలేయిత్తే; అల్లాత వైషోలన్ఱికే "నతమామి"౧ ఎన్నుమ్బడియానదోషమిత్తే యిఱతు.

౨౧. ఇద్దోషత్తిఱ్కొడుమైయై యుపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (పాణ్డవర్ కళైయుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ —"జితముగ్ర్యాహయేజ్జేత్యాన్"౨ఎన్గిఱసామాన్యశాస్త్రత్తుక్కు "వైష్ణవానాంపరీవాదమ్"౩ ఇత్యాదివిశేషశాస్త్ర ప్రాబల్యత్తాలే భగవ చ్ఛ్రాశ్రిత వ్యతిరిక్తవిషయతయా సఙ్కోచమ్ యుక్తమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్నుమ్విశేషశాస్త్రమర్యాదైయైయిలి;) స్వసమ్బన్ధత్తైప్పత్తి విలక్కవేణ్డాక్కాకిలుమ్ భగవత్సమ్బన్ధానన్తరమ్ తత్సమ్బన్ధమడియాక విలక్కప్రాప్తమెన్ఱుకరుత్తు.

ఇప్పడిశాస్త్రమర్యాదైయై ప్పారావిట్టాలుమ్ లోకమర్యాదైయైప్పార్త్తాకిలుమ్ విలక్కవేణుమెన్గిఱార్ (కృష్ణనుక్కాన) ఇత్యాదియాల్. (స్నేహమ్-) పూర్వోక్తమ్. (పక్షపాత) మావతు - తత్కార్యస్య స్వకార్యత్వేనపరిగ్రహమ్. "పక్ష-పరిగ్రహే"౪ఎన్ఱు, ధాతు. "పక్షస్సహాయ గరుదన్తిక మిత్రకార్యేషు"౫ఎన్ఱుకడవతిఱే. (అవనైశరణమ్ పుకున్దవర్ పరిభవప్పడవిత్యాది.) తచ్ఛరణాగతపరిభవమ్ తద్రూపమాకైయాలే అవ్వళియాలే విలక్కిల్ ధర్మహానివారాకైన్ఱుపడి.

(మున్బుత్తైయిరుక్కట్టిల్) ఎన్ఱతు - ద్రౌపదికృష్ణనైశరణమ్ పుకుకైక్కు పూర్వత్తిరుక్కట్టిలెన్ఱుపడి. మూలత్తిలే (పరిభవమ్కణ్డిరున్దతు) ఎన్గిఱవిరుప్పు - విశేషశాస్త్రపర్యాలోచనాది మూలకప్రతిక్రియేచ్ఛారూపావస్థాశూన్యతయాస్థితి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరువిశేషమఱవిరున్దానిత్తే ఎన్ఱు.) (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్)ఎన్ఱాల్, అన్యాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమన్ఱెన్ఱు, శఙ్కైవరు మెన్ఱుతిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతువేయాయ్త్తిత్యాది) "సర్వంవాక్యంసావధారణమ్"౬ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే(పరిభవమ్కణ్డి[౨౦ రున్దతు) ఎన్ఱత్తు;- పరిభవమ్ కణ్డిరున్దతువే యెన్ఱుపడియెన్ఱుకరుత్తు.

*అభిప్రాయశబ్దార్థమ్ (తిరువుళ్ళత్తిలెన్ఱు.) (కృష్ణాభిప్రాయత్తాలే ప్రధానదోషమ్) ఎన్గిఱమూలత్తుక్కు ప్రధానదోషత్వేన కృష్ణాభి ప్రేతమెన్ఱుగ్ర మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవర్గదోషఙ్గళెల్లావత్తిలుమ్ ప్రధానమాకవిత్యాది.)

"ప్రధానం పరమాత్మాధీర్మస్త్రీ ప్రకృతిరుత్తమః"౭ఎన్ఱుప్రధానశబ్దమ్ ఉత్తమవాచియాకైయాలే స్వతఏవాపకృష్టమాన దోషత్తుక్కు ఉత్కృష్టతమత్వరూపోత్తమత్వ మనుచితమెన్గిఱశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషత్తుక్కుప్రాధాన్యమ్ క్రౌర్యత్తాలేయిత్తేఎన్ఱు;) దోష పదప్రవృత్తి నిమిత్తభూతానిష్టానుబన్ధిత్వాతిశయ కాష్ఠాలక్షకమ్ ప్రధానశబ్దమెన్ఱుకరుత్తు. క్రౌర్యత్తైయుపపాదిక్కిఱార్ (నతమామియెన్ను మ్బడియెన్ఱు.)

భగవదక్షమైయాల్వరక్కడవ అనిష్టత్తైక్కాట్టవే క్రౌర్యముపపాదితమా మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇద్దోషత్తిఱ్ కొడుమైయిత్యాది.)

ఇ-అ.—(దోషత్తిఱ్ కొడుమై) యావతు - తలైయఱుక్కవేణ్డుమ్ కుఱ్ఱముణ్డాయిరుక్కై; అత్తై (నిరసిక్కప్రాప్తమాయిరుక్క) [౩౦ ఎన్ఱు, మూలత్తిల్ శొల్లుకైయాలే (ఇద్దోషత్తిఱ్ కొడుమైయై యుపపాదిక్కిఱార్) ఎన్గిఱార్. ఇన్దరాజనైయిల్, (నిరసిక్కప్రాప్తమాయిరు క్క) ఎన్గిఱతుక్కు సఙ్గతియామిత్తనై యల్లతు, (వైత్తతుద్రౌపదియడైయ మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక) ఎన్గిఱవిఱుక్కు సఙ్గతియాక పా ట్టాకైన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి,

౧|| వరాహపురాణే. ౨|| ౩|| ౪|| ధా-భ్వా|౧౨౦-౧౯. ౫|| ౬|| ౭||

మూ. — నిరసిక్క-ప్పాప్తమాయిరుక్క, వైత్తతు - ద్రౌపదియుడైయ మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక.

వ్యా. — అన్ఱిక్కే, ఇద్దోషమ్ ఐవరుక్కుమొవ్వాతో, ఆనప్పిన్బు ఇత్తలైయైయుమ్ నిరసిత్తుప్పోకడామల్ వైత్తతేన్ ? ఎన్నిల్, అశ్శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్.

ముఱ్పట్టసఙ్గతిక్కు, అర్జుననైయెన్నాతే (పాణ్డవర్కళై) ఎన్ఱతు- ఇద్దోషమ్ ఐవరుక్కుమొక్కుమెన్ఱతోఱ్ఱుకైక్కాక ఎన్ఱు, యోజిక్కక్కడవతు; అనన్తరసఙ్గతిక్కు, అనైతన్నైయే శేరుమిఱే; పరిభవిత్త దుర్యోధనాదికళ్ పోలే పరిభవఙ్గణ్డిరున్దవివర్కళుమ్ నిరసనీయరెన్నిలత్తు - చశబ్దత్తాలే. (నిరసిక్క పాప్తమాయిరుక్క, వైత్తతు) ఎన్ఱతు - ఇవర్కళ్ శెయ్తకొడుమైక్కుత్తలైయఱుత్తు పోకడవేణ్డియిరుక్క, ప్రాణనోడేకూడియిరుక్కుమ్పడి వైత్తతెన్ఱపడి.

(ద్రౌపదియుడైయమఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక) ఎన్ఱతు - అవళుక్కభిమతమాన మఙ్గళసూత్రమ్ పోకామైక్కాక వెన్ఱపడి. విరిత్తతలైకాణమాట్టాతవన్ వెఱుఙ్గళుత్తుక్కాణమాట్టానిఱే. ఇత్తాల్ - ఆశ్రితరైప్పరిభవిత్తారోపాతి అతుక్కు [౧౦] కణ్డిరున్దారుమ్ నిరసనీయరావరెన్నుమిడముమ్, అవర్కళ్ తాఙ్గళే ఆశ్రితరుక్కువిడవొణ్ణాతతోరు బన్ధముడైయరాకిల్ అవర్కళుక్కాక అవనాలే రక్షిక్కప్పడువరెన్నుమిడముమ్ ప్రకటితమాయ్త్తు.

అ. — అన్ఱిక్కే, శఙ్కాపరిహారరూపేణ (పాణ్డవర్కళైయుమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థమవతరిక్కలామెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ఱిక్కే ఇద్దోషమ్ ఐవర్క్కుమిత్యాది.)

ఆద్యయోజనైయిలే అర్జుననైయెన్నాతే అధికసఙ్గ్రాహకమాన *పాణ్డవశబ్దప్రయోగత్తుక్కు ప్రయోజనత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముఱ్పట్ట విత్యాదినా) మూలత్తిలే (పాణ్డవర్కళైయుమ్) ఎన్నిలచశబ్దమ్ పరిభవకర్త్రాక్కళాన దుర్యోధనాదికళై సముచ్చయిక్కుమత్తెన్నిఱార్ (పరిభవిత్తవిత్యాదినా.) (చశబ్దత్తాలే) ఎన్ఱతు - చశబ్దసమానార్థకమాన వుమ్మైయాలే యెన్ఱపడి. ‟ నిన్ పాల్ పొఱుప్పరియనకళ్ పేశిల్ - తలైయై యఱుక్కై ఆఱుప్పతేకరుమమ్”[౧] ఎన్ఱు భగవద్విషయపరిభవత్తుక్కు విధిత్త శిరచ్ఛేదరూపదణ్డమ్, ‟నిన్దాం భగవతశ్శృణ్వన్ తత్పరస్యజనస్యవా”[౨] ఎన్నిలన్యాయత్తాలుమ్, ‟ †మమమద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికా”[౩] ఎన్నిలవిత్తాల్ సిద్ధిత్త * కింపునర్న్యాయత్తాలుమ్ భాగవత పరిభవత్తుక్కుమ్ వరుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తలైయఱుత్తుప్పోకడవిత్యాది.) ద్రౌపదిక్కు మఙ్గళసూత్రమ్ ముఖ్యయత్తాయిరుక్కై [౨౦] యాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మఙ్గళసూత్రమ్ పోకామైక్కాక వెన్ఱపడియెన్ఱు;) * మఙ్గళసూత్రశబ్దమ్ ఉత్తరోత్తరానువృత్తి విశిష్టమఙ్గళసూత్రపరమెన్ఱు కరుత్తు. కృష్ణనుక్కు ద్రౌపదియుడైయ మఙ్గళసూత్రానువృత్తి యభిమతైయెన్నుమతుక్కు కణ్ఠోక్తిప్రమాణ మిల్లామైయాలే అర్థాపత్తిప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (విరిత్తతలైయిత్యాదినా;) కబరీరచనాసమయత్తిల్ కాదాచిత్కమాక సంభావితమాకైయ విరిత్తతలై కాణమాట్టాతవన్ కదాప్యత్యన్తాసంభావితమాన వెఱుఙ్కళుత్తుక్కాణమాట్టానెన్నుమిడమ్- విరిత్తతలై కాణమాట్టామైయైక్కొణ్డు కల్పిక్కలామెన్ఱు కరుత్తు.

(ఇత్తాలిత్యాది-) అర్జునదోషత్తినుడైయ క్రౌర్యోపపాదనార్థమాకల్, యుధిష్ఠిరాదిసాధారణ్య ప్రతిపాదనార్థమాకల్ ప్రవృత్తమాన (పాణ్డవర్కళైయుమ్) ఇత్యాదిగ్రన్థత్తాలెన్ఱపడి. (ఆశ్రితరైయిత్యాది, పరమసాత్వికాధికార్యుజ్జీవనార్థమాకవవతీర్ణమాన ఇప్పబన్ధత్తిలే ఇవ్వధికారిక్కు అవశ్యపరిహరణీయమాన భాగవతాపచారవిశేషత్తినుడైయ పరిహరణీయతై అన్యపరోక్తియాలే ఆవిష్కృతమాకైయాలే ఆవశ్యకమెన్నుమిడముమ్ ప్రకాశితమాయ్త్తెన్ఱపడి. పక్షపాతిత్వసంభావనాసహమాన తత్పరోక్తియాల్ సిద్ధిక్కుమతిలుమ్ కాట్టిల్ తదసహమాన అన్యపరోక్తి

ఇ-అ — ఇవ్వాక్యత్తుక్కెల్లామ్ శేరవన్నుము మూరుయోజనై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ఱిక్కే యిద్దోషమిత్యాది.) (పాణ్డవర్కళ్) ఎన్ఱి, అవాక్యత్తిల్, మున్దినయోజనైయిల్, (ప్రధానదోషమ్) [వా-౨౦] ఎన్ఱి, అత్తై త్తళమాక్కికొణ్డు ఇవ్వాక్యత్తుక్కు సఙ్గతిశొల్లలాయిరుక్కైయాలే, కీళ్వాక్యత్తోడే శేర్త్తియణ్డు; అనన్తరయోజనైయిల్, కీళ్వాక్యత్తోడేయివ్వాక్యమ్ శేరుమ్పడియెన్నైన్నిల్; (ద్రౌపదీపరిభవమ్ కణ్డిరున్దతు) ఎన్ఱతుడఙ్గి అర్జుననొరువనుక్కుమిఱే దోషమ్ శొల్లిఱ్ఱు; ఇప్పడి యివనొరువనిడత్తిలే యొతుక్కవేణుమో? ఐవర్క్కుమొవ్వాతో! ఎన్ఱు, ఇప్పడిసఙ్గతి శొల్లికొళ్వతెన్ఱు నినైత్తు. (ఇద్దోషమైవర్క్కుమొవ్వాతో?) ఎన్నిఱార్.

౧॥ తిరుమాలై-౮. ౨॥ ౩॥ విష్ణుసంహితా. † మద్భక్తభక్తభక్తేషు-౩.

మూ.—౨౨. అర్జుననుక్కు దూత్యసారథ్యజ్గళ్ పణ్ణినదుమ్,
ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణినదుమ్ఇవళుక్కాగ.

వ్యా.—౨౨. ఆనాల్, ఇప్పడి నిరసనీయనానవనుక్కు ఇప్పెరుమాన్ శెయ్ దరుళినదుమ్, పరమరహస్యత్తై యుపదేశిత్తదుమ్, ఎదుక్కాగ? ఎన్న, అరుళిచ్చెయ్ గిఱార్, [౫

(అర్జుననుక్కు) ఇత్యాదియాల్ • తూదుపోయ్ త్తదు-౧*పోయ్ చ్చురమ్ పేశిచ్చెన్ఱు, పేతమ్ శెయ్ దుపూశలై విళైక్కైక్కాగ; (సారథ్యమ్పణ్ణినదు) - "ఆయుధ మెడుక్కవొణ్ణాదు" ఎన్ఱు, యాలే ౨*కొల్లామాక్కోల్ కొణ్డు శెయ్ దు పారతప్పోరెల్లాచ్చెన్నైయు మిరునిలత్తవిక్కైక్కాగ; (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణినదు) - "నయోత్స్యామి"౩ ఎన్ఱిరున్దవనై "కరిష్యేవచనంతవ"౪ ఎన్నప్పణ్ణి యుద్ధేప్రవృత్తనాక్కుగైక్కాగ; ఇవైయెల్లామ్ శెయ్ దదు - శరణాగతైయానవివళ్ సఙ్కల్పత్తిన్పడియే దుర్యోధనాదికళై యత్తియచ్చెయ్ దు ఇవళ్ కుழల్ ముడిప్పిక్కైక్కాగవిఱే. ఆగ, అర్జునన్ విషయత్తిల్ శెయ్ ద దూత్యాదిత్రయము మివళుక్కాగచ్చెయ్ దానెన్ఱబడి.

అ.—యాలే సిద్ధిక్కైయిఱే అర్థస్థితియినుడైయ ప్రమితిప్రకర్ష హేతు; ఇన్దప్పొరుళై "అన్యవరో క్తిప్రసిద్ధ పరిగ్రహాతిశయంచేదమ్"౫ ఎన్ఱు, పురాణరత్నవిషయత్తిల్ శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియుమ్ దృఢీకరిక్కుమ్. ఇనాల్- (భాగవతవిరోధత్తైయుమ్ విళైక్కుమ్) [వా-౧౯౯]ఇత్యాదికళాలే ఉత్తరత్ర మూలత్తిల్ భాగవతాపచార పరిహరణీయత్తైయుమ్ తద్ధేతుభూతమానవర్తిక్ క్రౌర్యముమ్ విస్తరేణకణ్ఠత ఏవప్రతిపాదయిష్యమాణ మాకైయాలే ఇజ్గేతత్ప్రకటితత్వప్రతిపాదన మనపేక్షితమెన్ఱి ఆశజ్కైక్కు వ్యుదస్తైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. [౧౦

ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆనాలిత్యాది.)

దుర్యోధనాదివధపర్యవసాయి యుద్ధప్రయోజకప్రపత్త్యుపదేశ సహపఠితమానదూత్యసారథ్యజ్గళుక్కుమ్ తాదృశయుద్ధప్రయోజకత్వేనప్రాప్తమ్ద్వగత్వమ్ మూలాభిప్రేతమెన్నుమ్ మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ గిఱార్ (తూదుపోయ్ త్తతెన్ఱు తుడజ్గి.) సన్ధ్యర్థమానదూత్యత్తుక్కు విగ్రహహేతుత్వకథనమెజ్గనే? ఎన్ఱి ఆశజ్కైయిలే, తాత్పర్యతో విగ్రహావశ్యకత్వమెన్ఱు, పరిహారత్తై వివక్షిత్తు, తత్వదర్శిసూక్తిరూప ప్రమాణస్ఫోరణపూర్వకమ్ యుద్ధహేతుత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్ గిఱార్ (పోయ్ చ్చురమిత్యాదియాల్.) [పోయ్ చ్చురమ్ పేశి]కృత్రిమబన్ధత్వత్తైప్పేశి. [పేతమ్ శెయ్ దు] [౨౦ సన్ధివిరోధియాన బుద్ధిభేదత్తైజనిప్పిత్తు. (పూశలై విళైక్కైక్కాగ-) యుద్ధత్తైయుణ్డాక్కుగైక్కాగ వెన్ఱబడి. పెరియాழ్వార్ తిరుమొழி, "కాత్తమ్పలవుమ్"౧ ఎన్ఱి ఆపాట్టిలే, "కురుపాణ్డవర్క్కైయజ్గోర్ పోయ్ చ్చురమ్ పేశిచ్చెన్ఱు, పేతమ్ శెయ్ తెజ్గుమ్ పిణమ్పడుత్తాయ్"౧ ఎన్ఱు, "పిణమ్పడుత్తాయ్" ఎన్ఱదుక్కర్థమ్ (పూశలైవిళైక్కైక్కాగవెన్ఱదు.) రథప్రవర్తనహేతువానసారథ్యత్తుక్కు రథప్రవర్తనహేతుత్వమాత్రత్తాలన్ఱిక్కే సాక్షాదపి శత్రుహననరూప యుద్ధహేతుత్వముణ్డెన్నుమత్తై తత్వదర్శిసూక్తిరూపప్రమాణస్ఫోరణ పూర్వకమరుళిచ్చెయ్ గిఱార్ (సారథ్యమ్పణ్ణినదిత్యాదినా.) (ఆయుధమెడుక్కవొణ్ణాతెన్నైయాలే) ఎన్ఱి ఆదినుక్కు పూర్వత్తిలే, "దుర్యోధనన్" ఎన్ఱు, అధ్యాహరిత్తుక్కొళ్వదు

[కొల్లా]వధపరికరమన్ఱిక్కేయిరుక్కిఱ. [మాక్కోల్]రథాశ్వప్రవర్తనతోత్రత్తై. [కొణ్డు శెయ్ దు]వధపరికరమాక్కి.[ఎల్లాచ్చేనైయుమ్]సమస్తసేనైయుమ్. [ఇరునిలత్తు] మహాపృథివియిలే. [అవిక్కైక్కాగ] దీపసన్నిధియిల్ శలభజ్గళ్ పోలే అవిన్దుపోమ్పడి పణ్ణుగైక్కాగవెన్ఱబడి. (కొల్లామాక్కోల్)ఇత్యాదికమ్, తిరువాయ్ మొழி. (ప్రపత్త్యుపదేశమిత్యాది) "కరిష్యేవచనంతవ"౪ ఎన్ఱి ఆదినుక్కు "యుధ్యస్వభారత"౬ ఎన్ఱు, నీకొన్న యుద్ధత్తైప్పణ్ణుకిఱేనెన్ఱ ఱ్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ గిఱార్ (యుద్ధేప్రవృత్తనాక్కుగైక్కాగ)ఎన్ఱు. మూలత్తిలే (ఇవళుక్కాగ) ఎన్ఱ ఆ* ఇవళ్ శబ్దమ్ శరణాగతత్వవిశిష్టద్రౌపదిపరమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్ గిఱార్ (శరణాగతైయానవిత్యాది) "సాహంకేశగ్రహంప్రాప్తాత్వయిజీవత్యపిప్రభో"౭ ఇత్యాదికళైయుణ్ణ్డు*ఇవళ్ శబ్దమ్ ఇవళుడైయకుழల్ ముడిప్పిక్కైపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ గిఱార్ (ఇవళ్ కుழలిత్యాది.)

ఇ-అ.—(దూత్యసారథ్యజ్గళ్ పణ్ణినదుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణినదు మివళుక్కాగ) ఎన్నుమిడమెజ్గనే యెన్నవరుళిచ్చెయ్ గిఱార్ (తూదుపోయ్ త్తతుమిత్యాది)

నయోత్స్యామి - యుద్ధమ్పణ్ణక్కడవేనల్లేన్. [౩౫

౧|| పెరి-తి-౫-౩-౮. ౨|| తి-వా-౬-౨-౩ ౩|| గీ-౨-౩. ౪|| గీ-౧౮-౭౩. ౫|| శ్రుతప్రకాశికా-పు-౧౩౦-ప-౭ ౬|| గీ-౨-౧౮. ౭||

వ్యా·—(పాణ్డవర్ క్కళైయుమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్, కీழ్ చ్చొన్న ప్రధానదోషకార్య ముపపాదితమాయిత్తు. ఆక
ఇప్పడి అస్థానస్నేహాదికళుమ్, శరణాగతైపరిభవముమ్ కణ్డిరున్ద మహాదోషము మివనుక్కుణ్డాయిరుక్క, “ సర్వగు
హ్యతమంభూయః శ్రుణు మేపరమంవచః। ఇష్టోఽసిమేదృఢమితి తతోవక్ష్యామి తేహితమ్॥ మన్మనాభవమద్భక్తో మద్యా
జీమాంనమస్కురు। మామేవైష్యసిసత్యన్తే ప్రతిజానేప్రియోఽసిమే”౧ ఎన్ఱు, ఇవనళవిలుక్కప్పుత్తోழ్ అరుళిచ్చెయ్కై
యాలే, ఇవన్ దోషఙ్గళై ప్పచ్చైయాక్కకొణ్డు అఙ్గీకరిత్తమై ప్రసిద్ధమెన్ఱుకరుత్తు. గుణహానిశొల్లాతొழిన్దతు, దోషమ్
పచ్చైయామిడత్తిల్ గుణహానిపచ్చైయా మెన్నుమిడమ్ * కిముతన్యాయ సిద్ధమాకైయాలే. ఇవన్ఱనక్కు గుణ
హానికళావన - “తస్మాదుత్తిష్ఠ భారత”౨ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తపోతే “కరిష్యేవచనంతవ”౩ ఎన్ఱెழున్దిరున్దు స్వకృత్య
మానయుద్ధత్తై ప్పణ్ణామైయుమ్, కృష్ణనై శరణముప్పుక్కవర్కళై ప్పరిభవిక్కవిట్టు ప్పార్త్తుకొణ్డిరున్దోమే! ఎన్ఱు, అనుతాప
లేశమ్ నెఞ్జిలిల్లామైయుమ్ తొడక్కమానవై. [౧౧

దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణిన్ఱుమ్ ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిన్ఱు మివళుక్కాక వాకిల్ ఇవన్ దోషత్తైప్పచ్చైయాక
కొణ్డఙ్గీకరిత్తానెన్నుమతు కూడాతే యెన్నిల్ ; అతుకుఱ్ఱైయిల్లై, ఇవళ్ కార్యార్థమాక ఇవనై కుఱిత్తివై
యెల్లామ్ శెయ్కిఱవిడత్తిల్ ఇవన్ దోషఙ్గళైప్పార్త్తు ముకఙ్జుళియామల్ ఉకప్పోడే శెయ్కైయాలే;

అ.—అస్థానస్నేహాదికళ్ దోషఙ్గళానాలుమ్ అవైపచ్చైయెన్ను మిడత్తుక్కు “శుభానాంవా”౪ఎన్ఱ, అ పిరాట్టి సిలేశమ్పోలే ఇఙ్గు కృష్ణనిర్దేశ
ముణ్డోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకఇప్పడి అస్థానేత్యాది.) (సర్వగుహ్యేతి) ఇఙ్గే “ఇష్టోసి,ప్రియోసి” ఎన్ఱ,అభ [illegible]శఙ్గళే దోషమ్పచ్చై
యాకఅఙ్గీకరిత్తమైక్కు ప్రమాణమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱు,ఇవనళవిలుక్కప్పుత్తోழ్ అవిత్యాది.) గుణహాన్యనువృత్తిక్కు ప్రా
ప్త్యాయత్తై హేతువాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గుణహానియిత్యాది) అర్థసిద్ధమాన గుణహానిమై విశిష్యదర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవన్ఱనక్కు (గుణహానిక
ళావన) ఇత్యాదియాల్. (తొడక్కమానవై) ఎన్ఱ,అవిత్తాల్ - భయలజ్జాదౌమనస్యాదికళ్ సంగృహీతఙ్గళ్.

“ఆశఙ్క్యమవిధే యానాంవ్యాఖ్యానామవతారణే। అవిస్తరేణనిర్ణీతి మర్థానాంప్రతిపాదనే॥ పూర్వోత్తరానుసన్ధాన మభిప్రాయప్రకా
శనే।అసన్దిగ్ధంసమాధానమాక్షేపేషునిరుత్తరమ్॥ వీక్షమాణాశ్చిరంతత్రవ్యస్మయన్తవిచక్షణాః”౫ఎన్ఱు,ఇవరుడైయవ్యాఖ్యానవైదగ్ధ్యవిశేషత్తై [౨౦
వరవరమునివైభవత్తిలే ఎழுమ్బియిలప్పా అరుళిచ్చెయ్తక్రమత్తిలే “ అసన్దిగ్ధంసమాధానమాక్షేపేషు”౫ ఎన్ఱ,అప్పడియే “ ఆక్షేపస్యసమాధా
నమ్”౬ఎన్ఱ,అవిత్తైయుట్కొణ్డు ఆక్షేపత్తై యనువదిక్కిఱార్ (దూత్యసారథ్యఙ్గళిత్యాదినా.) “ దూత్యసారథ్యప్రపత్త్యుపదేశానాం స్వాభిమత
కార్యచికీర్షాహేతుకత్వవాద దోషభోగ్యతాహేతుకత్వ వాదయోఃమిథోవ్యాఘాతః” ఇత్యాక్షేపాభిప్రాయః.

పరిహారమ్ (అతుక్కుఱ్ఱైయిల్లై) ఎన్ఱు. తత్రహేతుః - (ఇవళ్ కార్యార్థమాక విత్యాది.) ముకమ్ శుళియామల్ - జుగుప్సాప్రయుక్త
ముఖవికారమిల్లామల్. అవజ్ఞనీయ బుద్ధ్యాజుగుప్సాయుక్తనాయ్కొణ్డు ఇవైశెయ్తాలుమ్ అభిమతసిద్ధి యుణ్డాయిరుక్కఅతు శెయ్యామలుక
ప్పోడేశెయ్కై(దోషమేపచ్చై) ఎన్కైక్కు నియామకమ్; ఆకైయాల్ - వ్యాఘాతమిల్లైయెన్ఱు, సమాధానాభిప్రాయమ్. “ భగవచ్చరణద్వన్ద్వే
భక్తిర్యేషాంనవిద్యతే। తేషాంహృదిస్థితోవిష్ణుః కణ్టకాగ్రఇవస్థితః”౭ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొన్నన్యాయత్తాలే అవజ్ఞనీయబుద్ధ్యా దుఃఖరూప
మాక చ్చెయ్యవుమ్ కూడుమే.

౬-అ —కీழுపదేశిత్త వర్థఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ పరమరహస్యమాయ్ సర్వోత్కృష్టమాన వాక్యమైయెన్బక్కల్ నిష్ఠుమకేళ్, ఎనక్కుదృఢ
నాక ఇష్టనాకనిన్ఱాయ్ ఎన్ఱుక్కొణ్డు ఉనక్కుహితమ్ శొల్లానిన్ఱేన్, ఎన్నిడత్తిలే భక్తిమైయుడైయనాయ్కొణ్డు ఎన్బక్కలిలేమనసై, ఎన్నై
త్తిరువారాధనమ్పణ్ణు, ఎన్నైవణఙ్గు, ఇప్పడియానాల్ ఎన్నైయేకిట్టువాయ్; ఇతుమెయ్; ఉనక్కు ప్రతిజ్ఞైపణ్ణానిన్ఱేన్; నీయెనక్కు ఇష్టనాకై
యాలే ఆప్తనాన వునక్కుప్పొయ్ శొల్లువనో.

మూ-అ —ఇవళుక్కాక చ్చెయ్తానెన్ఱాల్ అర్జుననుడైయ దోషగుణహానికళై ప్పచ్చైయాకక్కొణ్డానెన్ఱు, శొల్లుప్పడియెన్నెన్న (ఆక
విప్పడి అస్థానస్నేహాదికళుమిత్యాది.)

౧॥ గీ ౧౮-౬౪ ౨॥ గీ-౨-౧౮. ౩॥ గీ-౧౮-౭౩. ౪॥ రా-యు-౧౧౬-౪౪. ౫॥ ౬॥ ౭॥

21-6-86.

వ్యా.— అర్జుననైప్పఱ్ఱియుమ్ ఆచార్యకృత్యాదికళైయేయిట్టుక్కొళ్ళుకైయివళవిల్ అవన్ దోషత్తైప్ పచ్చైయాక్కొణ్డుమ్, సారథియాయ్ప్పరైయఱైలన్దు నిన్ఱుమ్ శెయ్దక్కై ముత్తలాన వైయుజ్ఞాక్కైయాల్.

(అడియార్గవర్గఙ్గళై) [వా - ౧౮] ఇత్యాదియాలే - ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకఙ్గళాన వాత్సల్యాదిగుణఙ్గళ్ సూచితమ్; ఇఙ్గే,(దూత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణినద్ఱుమ్) ఎన్ఱు,అవిత్తాలే- «అస్మాన్ వేత్థపరాన్ వేత్థవేత్థార్థం వేత్థభాషితుమ్।[౫ యద్యదస్మద్ధితంకృష్ణ తత్తద్వాచ్యస్సయోధనః''౧ ఎన్ఱు,అప్పడియే కార్యాకార్యజ్ఞనాన తాన్ పోనాలల్లదు కార్యసిద్ధియు ణ్డాకాతెన్ఱు, ఇత్తలైయై రక్షిక్కైక్కాక్కత్తాన్ తూతుపోనమైయుమ్, ఆయుధమెడుక్క వొణ్ణాతెన్ఱైయాలే సారథ్యత్తిలేప్రవృత్తనాయ్క్కొణ్డు తేరాలాలే ప్రతిపక్షత్తైయప్రియచ్చెయ్తమైయుమ్ తోన్ఱుకైయాలే ఆశ్రితకార్యాపాదకఙ్గళాన జ్ఞానశక్త్యాదికళ్ సూచితమ్.

ఇన్నముమ్, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణినద్ఱుమ్) ఎన్గైయాలుమ్, చరమశ్లోకత్తిల్ «మామ్-అహమ్''౨ ఎన్ఱు,అపదఙ్గ[౧౦ళిల్ శొల్లప్పడుకైయిఉ ఉభయవిధగుణముమ్ సూచితమిఱే ; ఆక్కైయాల్ పురుషకారవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే శ్రీమత్పదార్థమ్ ప్రకటితమానవోపాతి, ఉపాయవైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే నారాయణపదార్థమ్ ప్రకటితమ్.

అ.—అడియిలే ఉసన్నసిత్తద్వయవివరణరూపత్తైయె విశదీకరిక్కిఱార్ (అర్జుననైయిత్యాదినా;) (అడియార్గవర్గఙ్గళిత్యాదినాచ.) ఆశ్రయణే-శరణవరణే, సౌకర్యస్య-సుకరత్వస్య, ఆపాదకాః-జ్ఞాపకా ఇత్యర్థః. ఇఙ్గే, «ఆశ్రయణోపయోగిత్వమ్ చాక్షుషపూర్వాకాశ్రయణే నిగ్రహపాదకత్వాశక్యత్వాన్యతరబుద్ధినివర్తనద్వారా ఆశ్రయణప్రవృత్త్యౌపయికజ్ఞానవిషయత్వమ్. ఆశ్రయణీయే జ్ఞానశక్త్యాది జ్ఞానస్యాపి నైష్ఫల్యశఙ్కానివర్తకతయా ఆశ్రయణోపయోగిత్వాదతిప్రసఙ్గవారణాయ ద్వారేత్యుక్తమ్. సాపరాధేన నీచేన వాకృతమాశ్రయణం నిగ్రహపాదకం దృష్టమితి వాత్సల్యాదికేలక్షణసమన్వయః. సౌలభ్యసఙ్గ్రహేయాశక్యత్వబుద్ధిప్రవేశః''౩ ఎన్ఱు,అపూర్వర్గళ్ నిర్వచనత్తైక్కణ్డుకొళ్వదు.(వాత్సల్యాది)ఇత్యాదిపదత్తాలే - స్వామిత్వసౌశీల్యసౌలభ్యఙ్గళై సఙ్గ్రహిక్కిఱదు. అస్థానస్నేహాదిమత్త్వం ప్రత్యుపదేశాద్వాత్సల్యముమ్, ''మత్తఃపరతరంనాన్యత్''౪ ఇత్యుపదేశాత్ వైశ్వరూప్యప్రదర్శనాచ్చ స్వామిత్వముమ్, సారథ్యేనఅవస్థానాత్ సౌశీల్యముమ్, స్వతఏవ సౌలభ్యముమ్, ఇఙ్గే సూచితఙ్గళెన్ఱపడి.

(దూత్యేత్యాది.) ఆశ్రితస్య-శరణవరణకర్తుః, కార్యస్య-అనిష్టనివర్తనాదేః ఆపాదకాః-ఉపయోగినః, ఆశ్రితకార్యాపాదకాః. ఇఙ్గే[౫ఉయమ్, ''స్వప్రయోజనబుద్ధిపూర్వక కిఞ్చిత్కారానపేక్షకార్యకర్తృత్వౌపయికగుణత్వమేవ కార్యోపయోగిత్వమ్ విశేష్యోపయోగః జ్ఞానశక్త్యోః, విశేషణోపయోగః ప్రాప్తిపూర్త్యోః''౫ ఇత్యాదియై కణ్డుకొళ్వదు. (జ్ఞానశక్త్యాది) ఎన్ఱు,ఆదిశబ్దత్తాలే-ప్రాప్తిపూర్తికళై సఙ్గ్రహిక్కిఱదు.

(ఇన్నముమ్)- కిఞ్చేత్యర్థః. (మామ్అహమ్ ఎన్ఱు,అవిత్యాది) ఉచ్చారయితృత్వోపలక్షితధర్మావచ్ఛిన్నవాచియాన *అస్మత్పదమ్ ''వ్రజ-మోక్షయిష్యామి''౨ ఎన్ఱు,అవ్రజనమోక్షణరూపక్రియాన్వయయోగ్యతావచ్ఛేదకఙ్గళాన వాత్సల్యాదికళైయుమ్ జ్ఞానాదికళైయుమ్ శొల్లు మెన్ఱపడి.ఉభయవిధా-ఆశ్రయణోపయోగిత్వకార్యోపయోగిత్వరూపప్రకారో యస్య సతథోక్తః.తథావిధమానగుణముమెన్ఱపడి.(గుణమ్)[౫౬ఎన్ఱు,- జాత్యేకవచనమ్. (శ్రీమత్పదార్థమ్-అనన్యార్హత్వ పారతన్త్ర్యశ్రావయితృత్వ దోషనివర్తనగుణవర్ధనాది రూపమాన అర్థజాతమెన్ఱపడి. (నారాయణపదార్థమ్-) ''జ్ఞానాదయోగుణాః''౬ ఎన్ఱు,అప్పడియే నారశబ్దార్థమాన వాత్సల్యాదిగుణవత్త్వరూప నారాయణశబ్దాభిధేయమెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—అడియార్గవర్గఙ్గళిలే వాత్సల్యాదికళ్ సూచితమానపడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్ , విశ్వరూపత్తైక్కాట్టుకైయాలే స్వామిత్వముమ్, తత్త్వవివేకమ్ శొల్లుకైయవిడత్తిలే సౌలభ్యముమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

తాన్ తూతుపోకైయుణ్డరుళకైయఱ్పోతు, ధర్మపుత్రరై ''నానఙ్గుపోనాల్ శొల్లుమ్పడియెఙ్ఙనే?'' ఎన్ఱు,కేట్క; అప్పోదుధర్మపుత్రన్ శొన్న[౨వార్త్తైయాయిత్తు - ఇశ్లోకమ్:—ఎఙ్గళైయఱివీర్, శత్రుక్కళైయఱివీర్, అఙ్గుపోనాల్ శొల్లుమ్కారియమఱివీర్, వార్త్తైశొల్లవుమ్ వల్లీర్ : ఆక్కైయాలే, ఎఙ్గళుక్కుయాతొన్ఱు, హితమానదు, అత్తై దుర్యోధనన్ శొల్లప్పడువన్.

౧॥ భార-ఉద్యో-౭౧-౫౨. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ ౪॥ గీ-౭-౭. ౫॥ ౬॥

వ్యా.—ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే “చరణౌశరణమ్”౧ ఎన్నుమతువుమ్ సూచితమ్.

ఆక, (ఇతిహాసశ్రేష్ఠమ్) [వా-౫] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ - శ్రీరామాయణ మహాభారతోక్తఙ్గళాన పురుషకారోపాయవైభవఙ్గళ్, తత్తత్స్వరూపఙ్గళోడే విశదమాక ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

౨౩. కీழుక్తమాన వుపాయత్తినుడైయస్వీకారరూపైయాయ్, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిల్ ఙుమ్) ఎన్ఱు, ప్రాసఙ్గికమాక ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియినుడైయపడియై విస్తరేణవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

అ.—(ఉపాయత్వమ్శొల్లుకైయాలే) ఎన్ఱతు - (ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్) [వా-౧౭] ఎన్ఱు, ఆర్థికమాక ఉపాయస్వరూపమ్శొల్లుకైయాలే ఎన్ఱాఽల్, (మఙ్గళసూత్రత్తుక్కాక [వా-౨౧], ఇవళుక్కాక [వా-౨౨]) ఎన్ఱు, ఇష్టప్రాపణానిష్టనివర్తన కథనముఖేనోపాయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే యెన్ఱాఽల్. (చరణౌశరణమ్ ఎన్నుమతువుమ్) ఎన్ఱతు- ద్వివచనలభ్యభగవన్నిష్ఠలక్ష్మ్యాది నిరపేక్షోపాయత్వరూపమాన ద్వివచనాన్తచరణశబ్దసమభివ్యాహృత శరణశబ్దార్థముమెన్ఱపడి. [౧౦

ప్రకరణార్థత్తై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకవిత్యాదినా.) (పురుషకారోపాయవైభవఙ్గళ్) ఎన్గిఱవిత్తాల్ - వైభవత్వేన సామాన్యరూపేణ ప్రతిపాద్యార్థానుగమనాదేకప్రకరణత్వమెన్ఱు వ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్-(పురుషకారవైభవముమ్ ఉపాయవైభవముమ్) [వా-౬] ఎన్ఱు,తుల్యవదుద్దిష్టఙ్గళాయ్, తుల్యవల్ పరీక్షితఙ్గళుమాన విషయ్త్తిల్ పురుషకారవైభవమ్, ప్రకరణప్రధానప్రమేయమ్ ఉపాయవైభవమ్ తచ్ఛేషతయా తత్ప్రతిపాద్యమెన్ఱు, కొళ్ళుకై అనుచితమ్; ఆకైయాల్ ఉక్తప్రకారమే యుక్తమెన్ఱు, సూచితమ్.

ప్రథమప్రకరణత్తుక్కు ద్వితీయప్రకరణత్తోడే సఙ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీழ్ ఉక్తమానవిత్యాదినా) ఇఙ్గే “ద్వయవివరణత్వాత్ శాస్త్రసఙ్గతిః, పూర్వఖణ్డవివరణరూపత్వాత్ కాణ్డసఙ్గతిః” ఎన్గి,అసఙ్గతికళ్ అర్థసిద్ధఙ్గళ్. (కీழుక్తమాన ఉపాయత్తినుడైయ) ఎన్ఱతు-ప్రథమప్రకరణోక్తమాన సిద్ధోపాయత్తినుడైయ వెన్ఱపడి. (స్వీకారరూపైయాయ్)- వక్ష్యమాణవరణాత్మికైయా యెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - ఉపాయస్వీకార రూపత్వాదుపాయవైభవ ప్రకరణాత్ప్రకరణాన్తరప్రతిపాద్యత్వమెన్ఱు, సూచితమ్. కిఞ్చ, నారాయణపదార్థకథనానన్తరమ్ క్రమప్రాప్తమాన “ప్రపద్యే”౧ ఎన్గి,అక్రియాపదార్థత్తినుడైయ కథనమ్పణ్ణుకిఱతెన్ఱు, అవసరసఙ్గతియుమ్ సూచితైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (ప్రాసఙ్గికమాక) ఎన్ఱతు - ఉపాయవైభవప్రతిపాదనాపేక్షితార్జున దోషాధీనోపస్థితి విషయమాకవెన్ఱపడి. ఇత్తాల్- ప్రసఙ్గసఙ్గతిశొల్లప్పట్టతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. [౨౦

ఇ-అ.—ఆక, విగ్రహవిశిష్టనానవనే యుపాయమాకైయాలే ఉపాయత్వమ్శొల్లుకైయాలే “చరణౌ”౧ఎన్గి,అపదముమ్ సూచితమ్.

పురుషకారత్తైయు ముపాయత్తైయుమ్ కీழ్ చ్చొల్లి యిరుక్క, అనన్తరమ్ (ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి (తిరుక్కుழలోశైయిలుమ్ కాణలామ్) [వా-౫౩.] ఎన్నుమత్తళవాక ప్రపత్తియినుడైయ వైభవత్తైప్పరక్క వరుళిచ్చెయ్కైక్కు ప్రసఙ్గమెన్? ఎన్గి,అశఙ్కైయిలే; ఇరణ్డువకైయాక పరిహారమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీழుక్తమానవుపాయత్తినుడైయ) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

(౧౬. అథ, దేశకాలాదినియమాభావాధికారప్రారమ్భః.) [౨౫

మీ.—ఏవమ్, ద్వితీయప్రకరణే ప్రథమాధికారే, “వ్రజ”౩ ఇతివిధ్యుక్తాశఙ్కాపరిహృతా. ద్వితీయే, “మోక్షయిష్యామి”౩ ఇతిపదోక్తా.తృతీయే “అహం”శబ్దోక్తా. చతుర్థే “మాశుచః”౩ ఇతిశబ్దోక్తా. ఏవమధికారచతుష్టయేన వరణస్యఅధికారివిశేషణత్వస్థాపనముఖేన నిర్హేతుకత్వంస్థాపితమ్ తదేవనిర్హేతుకత్వమ్, తృతీయచతుర్థప్రకరణాభ్యామపి ముఖభేదేన స్థాప్యతే.

ద్వితీయప్రకరణే విధేరధికారివిశేషణవిషయత్వా ద్గుణాభావ దోషయోస్సతోరపి, తదనాదరేణార్జునాదీనా మఙ్గీకారదర్శనాత్, ప్రత్యుత దోషగుణహాన్యోః భోగ్యత్వేనస్వీకృత్య విషయాకారస్వాభావ్యాత్, సౌశీల్యవాత్సల్యకారుణ్యాది కల్యాణగుణయుక్తత్వస్వాభావ్యాత్, స్వీకృతచేతన కృత్యత్వప్రదర్శనేనశోకనివర్తకత్వ స్వాభావ్యాచ్చ, వరణస్యాహేతుత్వ మితిప్రపత్తవ్య స్వభావపర్యాలోచనయా సమర్థితమ్.

ఇతఃపరంప్రపత్తేరను బన్ధిదేశకాలాద్య నియమస్వభావ పర్యాలోచనయాపి, తదేవసమర్థ్యతే.

౧॥ ద్వయోపనిషది. ౨॥ ౩॥ గీ-౧౮-౬౬.

వ్యా.—అత్తిల్ ప్రథమత్తిలే అర్జుననుక్కు ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణుకిఱవళవిల్, యుద్ధభూమియిలే ఒరు కాలవిశేషమ్ పారామల్ స్నానాదికళుమిన్ఱిక్కే యిరుక్క ఉపదేశిప్పానేన్? ఇతుక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో? ఎన్ఱు, అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [౫

అ.—ఆక, ప్రథమప్రకరణద్వితీయప్రకరణఙ్గళుక్కు అవసరసఙ్గతియుమ్ ప్రసఙ్గసఙ్గతియుమెన్ఱు దర్శిప్పిక్కు (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) ఇత్యాది ద్వితీయప్రకరణ ప్రథమవాక్యత్తుక్కు, ప్రథమప్రకరణాన్తిమవాక్యమాన (ప్రపత్త్యుపదేశమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తోడే అనన్తరవాక్యసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా. "ధర్మక్షేత్రే కురుక్షేత్రే"౧ ఎన్ఱు రుక్కైయాలే- దేశనియమాభావశఙ్కైక్కు తోన్ఱాతెన్ఱు, పార్త్తు (యుద్ధభూమియిలే) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్; పుణ్యదేశత్తిలుమ్ అశుద్ధస్థలవ్యావృత్తస్థలమపేక్షితమాకైయాలే శఙ్కావకాశముణ్డెన్ఱు, కరుత్తు (ఇతుక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో) ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే "పుణ్యేఽనుకూలేసమయే దేశేశ్వభాగవతేశుభే। నిమజ్జ్యనియతస్తీర్థే ప్రణిపత్యాశ్రయేద్గురుమ్॥ ఆచార్యశ్చోపసన్నాయ భక్త్యాభ్యర్చ్య జనార్దనమ్। గురూన్ ప్రణమ్య మన్త్రేణ ప్రపత్తిం ప్రతిపాదయేత్"౨ ఎన్ఱు, భారద్వాజసంహితావచనముక్త సంహితమ్.

"నదేశకాలౌ నావస్థాం యోగోఽహ్యయమపేక్షతే"౩ ఎన్ఱు, అవిత్తు దేశకాలత్యాగవిధ్యసంభవత్తాలుమ్, విశిష్టదేశకాలత్యాగవిధియెన్ను మిప్పుస్తు ఆశ్రయణత్తుక్కు అశుద్ధదేశకాలసమ్పాదనప్రసఙ్గమ్ వరుకైయాలే శిష్టాచారవిరోధమ్ వరుకైయాలుమ్, హీశబ్దోపజన్తత్తాలుమ్, అర్థవాదమామెన్ఱు, శఙ్కైతురభిప్రాయమెన్ఱు, కిణ్డుకొళ్వతు. [౧౫

(ఎన్ఱు, అశఙ్కైయిలే) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్- (ప్రపత్త్యుపదేశమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కుమ్ (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కుమ్ ఆక్షేపకీసఙ్గతియెన్ఱు, సూచితమ్. "పూర్వన్యాయస్య సిద్ధాన్తయుక్తం వీక్ష్యపరేణయే। పూర్వపక్షస్యయుక్తిఞ్చ తత్రాక్షేపాదియోజయేత్"౪ ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఇ-అ.—ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో? ఎన్ఱు, అశఙ్కై పిఱన్దాలిఱే ఇల్లైయెన్నవతు, ఇశ్శఙ్కైవరుమ్ వఴియేతెన్న; మూలత్తిల్ (ప్రపత్త్యుపదేశమ్పణ్ణిన్ఱు) [వా-౨౨] ఎన్ఱు, అవాక్యత్తై త్తిళమాక్కిక్కొణ్డు. దేశాదినియమఙ్గళిల్లైయో? ఎన్ఱు, అశఙ్కైవరుమ్ వఴియైయరుళి [౨౦ చ్చెయ్కిఱార్ (అత్తిల్ ప్రథమత్తిలేయిత్యాది)

మీ.—యద్యపి, ప్రపత్తిస్వరూపపర్యాలోచనానన్తరం† ప్రపత్తవ్యస్వరూపనిరూపణం కార్యమ్; తథాపి, శ్రీనారాయణశబ్దార్థయోః పురుషకారోపాయస్వరూపసంబన్ధినోః నిరూపణానన్తరమ్, తత్సంబన్ధభూతస్య మతుప్ప్రత్యయార్థస్య నిరూపణమన్తరఙ్గమితి, తన్నిరూపణముఖేన వరణస్యాహేతుత్వముచ్యతే.

పూర్వమ్, అధికారచతుష్టయేనాప్యస్య వరణస్యాధికారివిశేషణత్వస్థాపనాత్, విధిరధికారివిశేషణవిధిరితి ప్రధానవిధినిరూపణం కృతమ్. [౨౫ ఇదానీమ్, ప్రధానభూతానుబన్ధివిధిర్నిరూప్యత ఇతివాసఙ్గతిః.

ప్రథమే శ్రీశబ్దార్థః, ద్వితీయే నారాయణచరణశబ్దార్థః, తృతీయే మతుప్ప్రత్యయార్థః, చతుర్థే క్రియాశబ్దార్థః; ఆహత్య ప్రకరణచతుష్టయేన అర్థచతుష్టయనిరూపణముఖేన పరిచ్ఛేదమాత్రానుయాయి శరణశబ్దార్థో నిర్హేతుక ఇతినిరూప్యతే. వరణస్యోపాయత్వే పురుషకారస్యాపివ్యర్థత్వాత్, పురుషకారప్రకరణమప్యుపాయతానిర్హేతుకత్వోపయికమితి, పరిచ్ఛేదమాత్రం నిర్హేతుకోపాయత్వపరమితివా యోజనీయమ్. కాలానియమ‡ పరస్యచ మతుపఉపలక్షణత్వాత్, అత్రదేశాద్యనియమోపినిరూప్యతే. కర్మాద్యనుష్ఠానే కాలస్యాభ్యర్హితాఙ్గత్వాత్ తదనియమే, దేశప్రకా [౩౦ రాద్యనియమోప్యర్థసిద్ధ ఇతివా దేశాద్యనియమస్య మతుబర్థత్వేన వర్ణనమ్. పూర్వమ్, "అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానంమయినిక్షిపేత్"౫ ఇతి ప్రకృతత్వాత్ తత్రనియతమన్త్రకత్వప్రతీత్యా కాలాదినియతత్వమపి ప్రత్యభిజ్ఞాప్యతే. తతశ్చ నియతపరికరస్య కథమహేతుత్వమితి శఙ్కాయాం చరమాద్యాధికారయోస్సఙ్గతిః.

వరణస్యాధికారివిశేషణత్వే సిద్ధోపాయాఙ్గత్వేవా, వ్యాజమాత్రత్వముక్తం భవతి సహేతుకత్వవాదిభిరపితస్యవ్యాజత్వమేవోచ్యతే. అతఏవోక్తం వేదాన్తాచార్యైః, "ప్రపత్తేర్వ్యాజమాత్రత్వమ్"౬ ఇతి. తతశ్చయయాకయాచిద్విధయాయత్కిఞ్చిచ్చేతనవ్యాపారసాపేక్షత్వేపి సనిర్హేతుకత్వావదసిద్ధిరిత్యాశఙ్కాయామ్, అధికారివిశేషణత్వేస్వరసాత్, ద్వితీయప్రకరణే సిద్ధోపాయాధికారత్వేన స్థాపితస్యవరణస్య, అస్మిన్ తృతీయప్రకరణే ఫలప్రపత్తిత్వం ప్రసాధ్యతే. దేశకాలాదినియతసాధనప్రపత్తిభూతపురుషకారగభేదసాధనముఖేన దేశాద్యనియతా శరణాగతిః ఫలరూపేతివర్ణ్యతే

౧॥ గీ-౧-౧.   ౨॥ భారద్వాజసంహితా.   ౩॥   ౪॥   ౫॥   ౬॥

§ "భాగవతోత్తరే" ఎన్ఱుమీమాంసైయిల్ పాఠమ్- ౧౩౨-పక్కమ్-౩౨-వరియిఱ్కాణ్క. †ప్రపత్తిస్వరూప-౨-౩. ‡పరత్వస్యమతుబర్థఉప ౨-౩.

మూ॰—౨౩. ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్

వ్యా.—ప్రపత్తియావదు - భగవచ్ఛరణవరణమ్; దేశనియమమావదు - పుణ్యదేశఙ్గళిలే శెయ్యవేణుమ్, అన్యదేశఙ్గళిలాకాదు ఎన్నుమదు.

అ.—"ప్రపత్తిః-విశ్వాసః"౧ "ప్రపత్తిః-ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః"౨ ఇత్యాదిక్కళిలేవిశ్వాసాదియిలుమ్ప్రపత్తిత్వవ్యపదేశమ్ కాణ్గైయాలేఅరుళి చ్చెయ్కిఱార్ (ప్రపత్తియావదిత్యాది) "అనన్యసాధ్యేస్వాభీష్టేమహావిశ్వాసపూర్వకమ్। తదేకోపాయతా యాచ్ఞాప్రపత్తిః"౩ ఎన్ఱిఅవిత్తైయుమ్ కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదిత్యాది,) భగవదేకోపాయత్వప్రార్థనై యెన్ఱపడి. వరణమ్ - ప్రార్థనమ్; "వృఙ్- సంభక్తౌ."౪ "సంభక్తిః-ప్రార్థనమ్"౫ ఎన్ఱుఙ్కూఱువర్గళ్. "ఉపాయంవృణులక్ష్మీశమ్"౬ "శరణవరణవాగియమ్"౭ ఎన్ఱిఅనిర్దేశానుసారేణ(శరణవరణమ్)ఎన్ఱునిర్దేశిత్తదు. ఇత్తాల్ - ఉపాయత్వప్రార్థనారూపైయానవిషయక్కు ఉపాయత్వమ్కూడామైయాలే ఉపాయభూతకర్మాద్యపేక్షిత విశిష్టదేశాదిక్కళ్ ఇదుక్కు అనపేక్షితఙ్గళెన్ఱు, సూచితమ్.

మూలత్తిలే (దేశనియమముమ్) ఇత్యాదియాల్-జన్యమాత్రమ్ దేశకాలోపాధికమాకైయాలే, దేశకాలసామాన్యనియమాభావముమ్, ఫలోపయోగి లౌకికవైదిక వ్యాపారమాత్రమ్ ఇతికర్తవ్యతారూప ప్రకారనియతమాకైయాలే ప్రకారసామాన్య నియమాభావముమ్, అతవ్యాధికారిసామాన్యనియమాభావముమ్ శొల్లవొణ్ణామైయాలే దేశాదిశబ్దఙ్గళ్ పుణ్యదేశాదిరూప తత్తద్విశేషపరఙ్గళ్.

*నియమశబ్దమ్- వ్యాప్తిపరమ్. వ్యాప్తిత్తాల్ శాస్త్రీయసఫలకర్మఙ్గళిల్ పుణ్యదేశకాలకర్తవ్యఙ్గళ్ ఎన్ఱు. ఇత్తాల్- వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తియాకైయాలే పుణ్యదేశాతిరిక్తదేశాదిక్కళిలే తాదృశకర్మకరణాభావమ్ఫలితమ్. యద్వా, *నియమశబ్దమ్, అప్రాప్తాంశపరిపూరణ ఫలకనియమవిధిపరమ్. నియమవిధియిల్ ఇతరనిషేధమార్థికమాకైయాలే అపుణ్యదేశాదిక్కళిల్ తాదృశకర్మాభావమ్ఫలితమ్. అథవా,* నియమశబ్దమ్- "పరిసఙ్ఖ్యావిధిరపినియమశబ్దేనవ్యవహ్రియతే"౮ ఎన్ఱుశాబ్దికర్ శొన్నపడియే ఇతరనిషేధగర్భపరిసఙ్ఖ్యావిధివాచియామ్, అత్తాల్-తాదృశకర్మత్తుక్కు పుణ్యదేశాతిరిక్తదేశాదిక్కళిలే కరణాభావముమ్ పుణ్యదేశాదిక్కళిలే కరణముమ్ ఫలితమ్. ఇప్పడియేప్రకారనియమాధికారినియమాదిశబ్దఙ్గళిలుమ్ వరుమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశనియమమావదిత్యాది.) (పుణ్యదేశఙ్గళిలే) ఎన్ఱిఅవిడత్తిల్ "సరస్వత్యాదక్షిణేతీరే"౯ ఇత్యాదిక్కళ్ వివక్షితమ్.

మీ.—(ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్ కాలనియమముమిల్లై) అయమత్రసంశయః- మన్త్రరత్నే భగవదుపాయతా నిష్ఫలకత్వాదస్తి నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, శరణాగతేః ఫలరూపత్వంనసంభవతి - ఉతసంభవతీతి. తదర్థమ్, దేశాదినియమాభావవిధిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, తదస్తిత్వే దేశకాలనియమానియమవిధ్యో రేకత్రోపసంహారస్సంభవతి - ఉతనసంభవతీతి. తదర్థమ్, అనియమవిధేరాపద్విషయత్వం నా, అమన్త్రకప్రపత్తి విషయత్వంవా, తాన్త్రికమన్త్రక ప్రపత్తివిషయత్వంవా, సంభవతి - ఉతనసంభవతీతి.

యదా న సంభవతి; తదా, నియమానియమవిధ్యోరేకత్రోప సంహారసంభవాన్నతయోర్విద్యాభేదకత్వమ్. యదాచానియమవిధేరేవ అసంభవః; తదా, నసుతరాంవిద్యాభేదసిద్ధిరితి పూర్వపక్షేఫలఫలిభావః. యదాచానియమవిధిస్సంభవతి; యదాచతస్యాపదాది విషయత్వఞ్చ నసంభవతి; తదా, నియమానియమవిధ్యోరేకత్రోపసంహారస్యాశక్యత్వాత్ విద్యాభేదసిద్ధౌ, ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వప్రకరణే చరమాధికారే చరమశ్లోక చరమపదార్థోనిరూపితః. అత్రప్రథమాధికారే చరమశ్లోక ప్రథమపదార్థోనిరూప్యతే. "సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య"౧౦ ఇత్యత్ర సర్వశబ్దార్థ భూతానుబన్ధిదేశకాల ప్రకారాధికారిణాంసవాసనపరిత్యాగస్యాఙ్గత్వేన ప్రతిపాదనాత్, మన్త్రస్థమతుప్ప్రత్యయః కాలానియతిపరః ప్రథమపదేన ఉపబృంహితోభవతీతి మతుప్ప్రత్యయే లక్షణయా అర్థతోవా దేశకాలప్రకారాదీనా మప్యుపస్థితేః, ఉపబృంహణానురోధేన మతుప్ప్రత్యయార్థతయా దేశకాలప్రకారాధి కార్యనియమో ఉత్తరాధికారత్రయేణ నిరూప్యతే.

పూర్వపక్షస్తు: - ప్రపత్తేః దేశకాలనియమాభావోఽసిద్ధః, "పుణ్యేఽనుకూలేసమయే దేశేభాగవతోత్తరే। నిమజ్జ్యనియతస్తీర్థే ప్రణిపత్యాశ్రయేద్గురుమ్"౧౧ "ద్వాదశ్యాంశ్రవణేవాపి కస్మింశ్చిద్వైష్ణవేదినే। అనుకూలేఽహనిశుభే"౧౨ ఇత్యాదిషు దేశకాలాఙ్గత్వంహిప్రతిపాద్యతే?. "యత్సాధ్గమ్, తత్సాధనమ్" ఇతిహివ్యాప్తిః?

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ధా-క్రా్య-సి-౧౨౮-౨౦. ౫॥ ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౧॥ ౧౨॥

మూ·—కాలనియమముమ్ ప్రకారనియమముమ్ అధికారినియమముమ్ ఫలనియమముమిల్లై·

వ్యా·—కాలనియమమావతు - వసన్తాదికాలజ్గళిలే శెయ్యవేణుమ్, అన్యకాలజ్గళిలాకాతు ఎన్నుమతు; ప్రకారనియమమావతు- స్నానపాదప్రక్షాళనాది పూర్వకమాక చ్చెయ్యవేణుమ్, ప్రకారాన్తరత్తాల్ శెయ్యవొణ్ణాతు ఎన్నుమతు; అధికారినియమమావతు-త్రైవర్ణికరాకవేణుమ్, అత్రైవర్ణికరాకవొణ్ణాతుఎన్నుమతు; ఫలనియమమావతు- దృష్టాదృష్టఫలజ్గళిలిన్నఫలత్తుక్కిఱ్తు సాధనమ్, అన్యఫలత్తుక్కు సాధనమన్ఱెన్నుమతు.

అ.—(వసన్తాది) ఎన్ఱ,ఆదిశబ్దమ్-గ్రీష్మాదిపరమ్. ఇజ్గే "వసన్తే బ్రాహ్మణ ఆదధీత"౧ "వసన్తేవసన్తేజ్యోతిషాయజేత"౨ "గ్రీష్మే రాజన్యః"౩ ఇత్యాదికళ్ వివక్షితమ్. (ప్రకార)శబ్దమ్-ఇతికర్తవ్యతారూపక్రియావిశేషపరమ్. "కర్తవ్యతాయాః ప్రకారఃఇతికర్తవ్యతా"౪ఎన్ఱుకణ్డవతిఱే; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్నానపాదప్రక్షాళనాదీతి) * ఆదిశబ్దత్తాలే- ఆచమనాదికళ్ వివక్షితమ్. ఇజ్గే, "వేదేనకర్తవ్యతయా విహితస్యసన్ధ్యోపాసనాదేశ్శరీరశుద్ధిప్రకార దన్తధావనస్నానాది విశేషైస్సహానిష్కర్షః"౫ఎన్ఱ,శ్రుతప్రకాశికా సూక్తిసూచితై.

(అధికారినియమమావతిత్యాది) అధికారోస్యాస్తీతి - అధికారీ. అధికారమావతు - ఉపాయతదజ్గాన్య ఫలహేతువాన బ్రాహ్మణ్యాదికళ్. (త్రైవర్ణికర్-) త్రిమువర్ణముభవర్. బ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యరెన్ఱపడి. తద్భిన్నర్- (అత్రైవర్ణికర్.) ప్రాచుర్యాభిప్రాయేణ, నిషాదస్థపతి రథకారానుపాదానమ్. ఇజ్గే. 'వసన్తే బ్రాహ్మణముపనయీత'౬ఇత్యాదికళుమ్, "తస్మాచ్ఛూద్రో యజ్ఞేనవక్లృప్తః"౭ఇత్యాదియుమ్ వివక్షితమ్.

(ఫలనియమమిత్యాది) (దృష్టఫలమ్-) వృష్ట్యాది; (అదృష్టఫలమ్-) స్వర్గమ్. "యావద్వచనం వాచనికమ్"౮ఎన్ఱ,అన్యాయత్తాలే కారీర్యాదికళుక్కు చోదితఫలాతిరిక్తఫలసాధనత్వమ్ కూడాతే, కిమ్? కేన? కథమ్? ఇత్యంశత్రయవతియాన భావనైయిలే భావ్యసామాన్యముక్తమానైయాలే వృష్ట్యాదిభావ్యవిశేషవిధిక్కు నియమవిధియాయ్, ఆర్థికమాక ఫలాన్తరసాధనత్వాభావముమ్ సిద్ధిక్కుమే, "సర్వేభ్యఃకామేభ్యోజ్యోతిష్టోమః। సర్వేభ్యఃకామేభ్యోదర్శపూర్ణమాసౌ"౯ఎన్ఱ,అజ్యోతిష్టోమాదికళుక్కు "నాన్యఃపన్థాః"౧౦ఎన్ఱ, మోక్షసాధనత్వమిల్లైయే,*యోగసిద్ధ్యధికరణన్యాయత్తాలే ప్రయోగభేదేన తత్తత్ఫలసాధనత్వమొழிయ సకృత్ప్రయోగత్తిల్ సర్వఫలసాధనత్వమిల్లైయే; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్నఫలత్తుక్కు ఇతుసాధనమిత్యాది.)

మీ —నను, "సవిషదేశఃకాలశ్చ"౧౧ఇత్యాదీనాంతన్నియమాభావవచనానామపిసత్వాత్ నియమానియమయోరేకత్రోపసంహరస్యాశక్యత్వాద్విద్యాభేదసిద్ధిః. తత్ర నియమసాపేక్షసాధనప్రవృత్తిః, తన్నియమనిరపేక్షఫలప్రపత్తిరితి సిద్ధ్యతీతిచేత్. న, అనియమవచనానాం ప్రపత్తివైభవపరత్వేనార్థవాదత్వాత్; అనియమస్య స్వతఃప్రాప్తత్వేనవిధేయత్వాసంభవాచ్చ. తథాహి:- తత్ర, కిమ్ †కర్తవ్యతాబోధనే విధివ్యాపారః?, ఉతాజ్ఞాతజ్ఞాపనమాత్రే. నాద్యః, ప్రపత్తిగతదేశకాలనైరపేక్ష్యస్య యత్నాగోచరత్వాత్. నచ, తద్విధేర్విశిష్ట దేశకాలత్యాగేతాత్పర్యమ్, అపసిద్ధాన్తాత్; తథాఽనుష్ఠానాదర్శనాచ్చ. నద్వితీయః, తదవిధానాదేవ తన్నైరపేక్ష్యసిద్ధేః, తదజ్ఞానస్యావిధేయత్వాత్.

నను, భక్త్యాది వదస్యాఅపిశ్రేయస్సాధనతయాదేశకాలవిశేషాజ్గకత్వప్రాప్తౌ, తన్నైరపేక్ష్యంవిధీయతఇతిచేత్. తర్హి, తద్విధానానర్థక్యపరిహారాయ, దేశకాలనైరపేక్ష్య జ్ఞానమజ్గమిత్యుక్తంస్యాత్; తథాసతిప్రతిజ్ఞావ్యాఘాతః; తస్మాత్ దేశాద్యనియమ విధేరసంభవాత్తద్వచనమర్థవాదమాత్రమ్. అస్తువాతద్విధిసంభవః; తథాపినవిద్యాభేదసిద్ధిః, దృష్టార్థప్రపత్తే ర్మన్త్రనిరపేక్షతయా తత్రానియమవిధే స్సావకాశత్వాత్. "కామంలోకప్రమాణస్యకామాస్సిద్ధ్యన్తికామినః। గృహీతసత్పథస్యైవ నిరపాయఃఫలోదయః"౧౨ఇతిదృష్టార్థప్రపత్తే ర్మన్త్రానపేక్షత్వవచనాత్.

యద్వా,దేశాద్యనియమవిధిరాపద్విషయః,ఆపత్సన్న్యాసాదావనియమాదర్శనాత్.అథవా, "దేశకాలాదినియ‡మమరిమిత్రాదిశోధనమ్"౧౩ ఇత్యాద్యనియమవచనాని, స్త్రీశూద్రాద్యధికారతాన్త్రిక మన్త్రకప్రపత్తిపరాణి, "నస్వరఃప్రణవోఽజ్గాని నాప్యన్యవిధయస్తథా। స్త్రీణాన్తుశూద్రజాతీనాం మన్త్రమాత్రోక్తిరిష్యతే"౧౪ఇత్యాదివిశేషవచనే * సామాన్యవిశేషన్యాయేన పర్యవసానాత్. అతశ్చ, దేశకాలాదినియమవిధిః వైదికమన్త్రప్రపత్తివిషయః; తదనియమవిధిస్తాన్త్రికమన్త్ర ప్రపత్తివిషయఇతి నవిద్యాభేదసిద్ధిః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ శ్రుతప్రకాశికా- ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ పు-సూ-౨౦. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥
† కర్తవ్యార్థబోధనే- ౪. ‡ నిమిత్తాది-౪.

వ్యా.— దేశకాలసాద్గుణ్య వైగుణ్యఙ్గళడియాక వరుమతిశయానతిశయఙ్గళై యుడైత్తానవత్తోన్ఱుల్లామైయాలుమ్, తీర్థత్తిలే యవగాహిక్కుమళవిల్ శుద్ధాశుద్ధవిభాగమఱ అవగాహిక్కలా యిరుక్కుమాప్పోలే స్వయంపవిత్రమాయ్, శుద్ధాశుద్ధవిభాగమఱ తన్నోడన్వయిక్కలామ్పడి యిరుక్కైయాలుమ్, వర్ణాద్యనురూపమా యిరుప్పతొన్ఱన్ఱిక్కే స్వరూపానురూపమా యిరుప్పతొన్ఱాగైయాలుమ్, చేతనరుడైయరుచ్యనుగుణమాన ఫలవిశేషఙ్గళుక్కు సాధనమావ[౫ తొన్ఱాగైయాలుమ్, ఇన్నియమఙ్గళొన్ఱుమ్ మిదుక్కిల్లై యెన్గిఱార్.

అ.— క్రమేణోపపత్తికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశకాల) ఇత్యాదియాల్. సాద్గుణ్యమ్ - ఉత్కర్షమ్. వైగుణ్యమ్ - అపకర్షమ్. సాద్గుణ్యమడియాక అతిశయమ్, వైగుణ్యమడియాక అనతిశయమెన్ఱపడి. కర్మఙ్గళ్ ఆధేయాతిశయఙ్గళాగైయాలే దేశాద్యాధేయాతిశయమ్ కూడుమ్, సిద్ధోపాయమనన్యాధేయాతిశయకమాగైయాలే దేశాద్యాధేయాతిశయ మనపేక్షిత మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఉడైత్తావ తొన్ఱల్లామైయాలుమ్) ఎన్ఱు. ఉపాయవరణమధికారివిశేషణమాగైయాలే ఉపాయానతిరిక్తమెన్ఱు వివక్షిత్తు, ఇప్పడియరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు కణ్డు[౧౦ కొళ్వతు. ప్రకారనియమాభావత్తిలుపపత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తీర్థత్తిలే) ఇత్యాదినా. తీర్థత్తుక్కుమ్ సిద్ధోపాయత్తుక్కుమ్ ప్రకారనైరపేక్ష్యత్తుక్కనుగతహేతు (స్వయంపవిత్రమాయెన్ఱు.) అధికారినియమాభావత్తిలుపపత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వర్ణాద్యనురూపమాయిత్యాదినా.) (ఆది) శబ్దత్తాలే - ఆశ్రమత్తై సఙ్గ్రహిక్కిఱతు; కర్మత్తుక్కు (వర్ణానురూప) త్వమావతు- బ్రాహ్మణ్యాద్యవచ్ఛిన్నాగ్నివిద్యా సాపేక్షత్వమ్; తదభావమ్-సిద్ధోపాయత్తుక్కెన్ఱపడి. (స్వరూపానురూప) త్వమావతు-అనన్యశరణత్వరూపస్వరూపత్తుక్కు సిద్ధోపాయవరణముచితమాయిరుక్కై. ఫలనియమాభావత్తిలుపపత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతనరుడైయవిత్యాదినా) వరణతద్విషయయోరభేదోపచారత్తాలే ఇవ్వుపపత్తికళై యోజిత్తు[౧౫ కొళ్వతు.

ఇ-అ.— దేశాదినియమఙ్గళై అడైవేవివరిత్తాల్ అతిల్లైయెన్ఱు అర్థమ్ శొల్లలా యిరుక్క, (దేశకాలసాద్గుణ్యమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి చ్చొల్లుగిఱ వాక్యఙ్గళెల్లామరుళిచ్చెయ్కిఱతుక్కు ప్రయోజనమెన్నెన్నిల్; పెరుశఙ్కైయెనిన్ఱే తరుళిచ్చెయ్కిఱారాగైయాలే ప్రయోజనముణ్డు. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; కర్మాద్యుపాయఙ్గళుక్కు దేశకాలనియమఙ్గళుణ్డాయిరుక్క ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమమిన్ఱిక్కే యిరుప్పానేనెన్నిల్ ; ప్రపత్తియావతు - కర్మాద్యుపాయఙ్గళ్పోలే అచేతనమాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱిక్కే పరమచేతననాన వీశ్వరనాగైయాలుమ్, అవనుక్కు నియమఙ్గళిల్లామైయాలుమ్, ప్రపత్తిక్కు ఇన్నియమఙ్గళిల్లై యెన్గిఱతెన్గిఱార్ (దేశకాలసాద్గుణ్యమిత్యాది.) సాద్గుణ్యమావతు - నల్లకాలమ్. వైగుణ్యమావతు- పొల్లాతకాలమ్.

మీ.— నచ, "శ్రద్ధైవకారణంపుంసా మష్టాక్షరపరిగ్రహే"౧ "ఆసీనావాశయానావా"౨ ఇత్యాదిషు వైదికమన్త్రస్యాప్యనియమ ఉక్త ఇతి వాచ్యమ్. "తత్రోత్తరాయణస్యాదిర్బద్ధమూన్విష్ణురంతతః; బీజమష్టాక్షరస్యాస్యాత్తేనాష్టాక్షరతాభవేత్"౩ ఇత్యుక్తతయా తాన్త్రికస్యాప్యష్టాక్షరతోపపత్తేః. తస్మాత్, నదేశాద్యనియమవిధి బలాత్ఫలప్రపత్తి సిద్ధిరితి:

తత్రాహ (ప్రపత్తిక్కిత్యాది) మన్త్రరత్నప్రతిపాద్యప్రపత్తేః దేశకాలవిశేష నియమాపేక్షానాస్తి; అతస్సాభగవత్ప్రసాదఫలభూతా.[౨౦ లోకే, యద్యత్ సాధనమ్, తత్తత్ దేశకాలనియమసాపేక్షం దృష్టమ్, యథాయాగాది. యా‡ఫలప్రాప్తిః, సాసర్వాతదనపేక్షాదృష్టా, యథా స్రక్చన్దనాది నిషేవణమ్.

నచానియమవచనానాం విధిత్వాసంభవః, కర్తవ్యతాబోధనస్యైవవిధిత్వాత్. నచ, దేశకాలనైరపేక్ష్యస్య ప్రపత్తిధర్మస్య విధేయతానుపపత్తిః, తత్త్యాగేవిధితాత్పర్యాత్. నచ, వినిగమనావిరహః, నైరపేక్ష్యమాత్రపరత్వస్యాపి సంభవాదితివాచ్యమ్. "సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య"౪ "తస్మాత్త్వముద్ధవోత్సృజ్యచోదనాంప్రతిచోదనామ్"౫ ఇత్యాదిత్యాగవిధౌ పర్యవసానాత్ నచోక్తవాక్యస్యదేశవిశేషాదిత్యాగపరత్వాభావః. "తేషా[౩౦ మైన్ద్రియకత్వేపి † నతాదూర్ప్యేణధర్మతా"౬ ఇత్యుక్తరీత్యాదేశాదీనామపి శ్రేయస్సాధనత్వవేషేణ ధర్మత్వోపపత్తేః. "కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షుసర్వాసుచాచ్యుత । శరీరేచగతౌచాపి వర్తతేమేమహద్భయమ్"౭ ఇత్యుపాయాన్తరవత్ తదనుగ్రాహక దేశాదేరపిత్యాజ్యతావచనేన

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ గీ-౧౮-౬౬. ౫॥ ౬॥ ౭॥

‡ ఫలప్రవృత్తిః-౧. ఫలప్రపత్తిః-౪. † శ్రేయోర్థత్వేనధర్మతా - ౪

వ్యా.—"నజాతిభేదంనకులం నలిఙ్గంనగుణక్రియాః। నదేశకాలౌ నావస్థాం యోగోహ్యయమపేక్షతే॥ బ్రహ్మక్షత్రవిశ శ్శూద్రాః స్త్రియశ్చాన్తరజాతయః। సర్వఏవప్రపద్యేరన్ సర్వధాతారమచ్యుతమ్"[౧]ఎన్ఱు,ప్రపత్తిక్కు దేశకాలప్రకారాధికారినియమాభావమ్ భారద్వాజసంహితైయిలుమ్, "ప్రపత్తేఃక్వచిదప్యేవం పరాపేక్షానవిద్యతే। సాహిసర్వత్రసర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా"[౨]ఎన్ఱు, ఫలనియమాభావమ్ సనత్కుమారసంహితైయిలుమ్ శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱతే.

అ.—ఉక్తోపపత్త్యనుగ్రాహ్యఙ్గళాన ప్రమాణఙ్గళై యుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (నజాతిభేదమిత్యాది.) అయమ్ యోగః-శరణవరణమెన్ఱపడి. యోగశబ్దత్తాల్ - ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, భగవదుపాయత్వత్తై యుపచరిక్కిఱతు. జాతిభేదః - బ్రాహ్మణత్వాదిః. కులమ్ - తాత్స్వర్శేయత్వాది. లిఙ్గమ్ - ఆశ్రమః గుణః - శుద్ధిః. క్రియాః - స్నానాదయః. దేశకాలౌ - పుణ్యదేశకాలౌ. అవస్థా - జాతపుత్రత్వాద్యుపలక్షిత వయోవిశేషః. ఇవఱ్ఱై (నాపేక్షతే) ఎన్ఱతు - ఇత్తై పరికరమాక వపేక్షియాతెన్ఱపడి. "నజాతిభేదంనకులంనలిఙ్గమ్ - నావస్థామ్" ఎన్గిఱవిత్తాల్ - అధికారి నియమాభావముమ్, "నగుణక్రియాః" ఎన్ఱు, - ప్రకారనియమాభావముమ్, "నదేశకాలౌ" ఎన్ఱు,- దేశకాలనియమాభావముమ్ శొల్లుకిఱతు; ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱుప్రపత్తిక్కు ఇత్యాదినా.) ఇతు, భరద్వాజసంహితైయిల్ ప్రథమాధ్యాయస్థమ్. ఇతు, "పుణ్యదేశాదికళ్, ప్రపత్త్యర్థమనపేక్షితఙ్గళ్" ఎన్గిఱ, అవర్థత్తుక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపకమ్. భక్త్యాదిసామ్యత్తాలాతల్ "ఉదగయనపూర్వపక్షాహః"[౩]ఇతిసామాన్యవిధియాలాతల్ ప్రాప్తమాన దేశాదినియమాపేక్షత్వత్తై నిషేధిక్కక్కడవదే, ఇతుక్కు ప్రయోజనమ్- అకాలాదికళిలుమ్ ప్రపత్తికైక్కు యాకైయాల్, అనర్థక్యశఙ్కైయుమిల్లై; "విధిర్వాధారణవత్"[౪]ఎన్గిఱ,అన్యాయత్తాలే హిశబ్దమిరున్దాలుమ్ అర్థాప్రాప్తివశాత్ విధిత్వమ్ కూడుమే, దేశాదీనామపి సాధనత్వవేషేణ ధర్మతయాచరమశ్లోకత్తిలే విశిష్టదేశాదిత్యాగమ్ విధిక్కప్పడుకైయాలే అత్తైయిఙ్గే అనువదిక్క కూడుమాకైయాలే హిశబ్దముపపన్నమామ్. చరమశ్లోకత్తిలుమ్ విశిష్టత్యాగ విధియాలే విధ్యధీనదేశకాలప్రతీతో నివృత్తిమాత్రమ్ బోధిక్కలామే, ఇప్పడి ఉపక్రమావగత విశిష్ట దేశకాలాదినైరపేక్ష్యానురోధేనానన్తరావగతమాన "పుణ్యే౽నుమాలే"[౫]ఇత్యాద్యుక్త దేశకాలాదినియమపరవచనమ్ పక్షప్రాప్తవిశిష్ట దేశకాలానువాదకమెన్ఱాతల్, మన్త్రగ్రహణాఙ్గ దేశకాలాదినియమవిధి యెన్ఱాతల్ ఉచితమెన్ఱు,కరుత్తు.

(ప్రపత్తేరిత్యాది) "పరాపేక్షానవిద్యతే" ఎన్ఱు,- ప్రకారనియమాభావముమ్, "సర్వత్ర" ఎన్ఱు,- దేశనియమాభావముమ్, "సర్వేషామ్" ఎన్ఱు, - అధికారినియమాభావముమ్, "సర్వకామఫలప్రదా" ఎన్ఱు,-ఫలనియమాభావముమ్ శొల్లిఱ్ఱు. దేశాదినియమాభావమ్ భరద్వాజసంహితైయిలే విస్పష్టమాక లబ్ధమాకైయాలే, ఇతిలే స్పష్టమాకచ్చొన్న ఫలనియమాభావాంశమే వివక్షితమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱు,ఫలనియమాభావమిత్యాది.) "యోగోహ్యయమపేక్షతే" ఎన్ఱు, - సామాన్యేన దేశాదినియమనైరపేక్ష్యమ్ శొల్లుకైయాలే, అనుష్ఠానత్తిల్పోలే శ్రవణత్తిలుమ్ దేశాదినియమనైరపేక్ష్యమ్ సిద్ధమెన్ఱు,కరుత్తు.

ఇ-అ —ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమాభావత్తుక్కు ప్రమాణమేతెన్నుమపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నజాతిభేదమిత్యాది;) ఇతుక్కర్థమ్ - ఇన్దయోగమానతు బ్రాహ్మణాదిజాతి భేదత్తైయుమ్, నల్లవంశత్తిలే పిఱన్దవనాకవేణుమెన్నుమతైయుమ్, గృహస్థనాకవేణుమెన్నుమతైయుమ్, శమదమాద్యాత్మ గుణఙ్గళైయుమ్, సదాచారఙ్గళైయుమ్, దేశకాలఙ్గళైయుమ్, శుద్ధనాకవేణుమెన్నుమతైయుమ్, అపేక్షియాతెన్ఱు. కీర్త్-జాతిభేదమ్ ప్రపత్తిక్కు వేణ్డామ్ ఎన్ఱుశొన్నతై వివరిక్కిఱార్ (బ్రహ్మక్షత్రేత్యాదినా;) ఇతుక్కర్థమ్- బ్రాహ్మణాదియాన నాలువర్ణత్తిలుళ్ళ పురుషర్కళుమ్ పెణ్గళుమ్, నీచజన్మాక్కళాన అన్తరజాతికళుమెల్లామ్, సర్వస్రష్టావాన అచ్యుతనై ప్రపత్తిపణ్ణానిఱ్ఱార్కళెన్ఱు.

ప్రపత్తికారర్క్కుమ్ కర్మాదికళైప్పోలే ఒరువర్కైక్కాత్తిరుక్క వేణ్డువతిల్లై. అతావతు- కర్మాదికళై అనుష్ఠిక్కుమవనుక్కు అవై అచేతనమాకైయాలే ఫలవేళైయిలే ఈశ్వరన్ కైక్కాత్తిరుక్కవేణుమ్; ఇత్తైప్పఱ్ఱుమవనుక్కు ఫలప్రదముమ్ ఉపాయప్రదముమ్ ఇరణ్డుమ్ తానేయాకైయాలే పరాపేక్షైయిల్లై యెన్గిఱతు. (సాహి) ఇత్యాదిక్కు - అన్దప్రపత్తియన్ఱో, ఎల్లాదేశత్తిలుమ్ ఎల్లార్క్కుమ్ ఆశైప్పట్టఫలఙ్గళై యెల్లామ్ కొడుక్కుమతెన్ఱు.

మీ.—దేశాదేరపిసర్వశబ్దోపస్థితత్వాత్. నచైవంవిశిష్టదేశకాలపరిత్యాగేనాశుద్ధదేశకాలాదిప్రసఙ్గః, విశిష్టదేశకాలయోఃప్రపత్త్యుపకారకత్వబుద్ధిత్యాగస్యవిధేయత్వాత్. నచ, తేనసాఙ్గతయా సాధనత్వాపత్తిః, భావరూపత్వాభావేనతదప్రసఙ్గాత్. †ఏవమ్, దేశకాలానియమ విధిసంభవాత్, నియమానియమయోశ్చైకత్రోప సంహారాయోగాచ్చ విద్యాభేదసిద్ధిః.

౧॥ భరద్వాజసంహితా-౧. ౨॥ సనత్కుమారసంహితా. ౩॥ ౪॥ ౫॥ † అతిఏవ, దేశ-౧-౪.

మూ.—౨౮. విషయనియమమేయుళ్ళతు.
౨౯. కర్మత్తుక్కు పుణ్యక్షేత్రమ్, వసన్తాదికాలమ్,
శాస్త్రోక్తఙ్గళాన తత్తత్ప్రకారఙ్గళ్, త్రైవర్ణికర్
ఎన్ఱివై యెల్లామ్

వ్యా·—౨౮. ఇవై యిల్లై యాకిల్ మఱ్ఱుమ్ శిలనియమఙ్గళ్ తానిత్తుక్కుణ్డో వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(విషయనియమమేయుళ్ళతు) ఎన్ఱు. అతావతు- ఇన్న విషయత్తిలే శెయ్యవేణుమ్ ఎన్ఱ నియమమేయిత్తుక్కుళ్ళ తెన్ఱపడి· ఇవైయెల్లామ్ తామేమేలే ఉపపాదిత్తరుళుకిఱారిఱే·

౨౯. ఇత్తుక్కు వైయొన్ఱుమిల్లై యాకిల్ పిన్నై ఎన్నెత్తుక్కుత్తాన్ ఇవైయెల్లాముళ్ళతెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(కర్మత్తుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (కర్మ) మావతు-జ్యోతిష్టోమాదికళ్. (పుణ్యక్షేత్ర) ఙ్గళావన-శాస్త్రఙ్గళిల్ పావనతయాఽభిహితఙ్గళాన దేశఙ్గళ్. (వసన్తాది) ఎన్ఱవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే- గ్రీష్మశరచ్ఛుక్లకృష్ణపక్ష పూర్వాహ్ణాపరాహ్ణాది కాలఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు; “వసన్తేవసన్తే జ్యోతిషా యజేత”౧ ఇత్యాదికళాలే కాలనియమమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱతిఱే· (శాస్త్రోక్తఙ్గళాన తత్తత్ప్రకారఙ్గ) ళావన - శౌచాచమనస్నానవ్రతజపాదిరూపేణ అవ్వవకర్మఙ్గళుక్కనుగుణమాక శాస్త్రవిహితఙ్గళాన అవ్వవప్రకారఙ్గళ్. (త్రైవర్ణికర్) ఎన్ఱతు - ఉపనయనసంస్కార పూర్వకమాక వేదాధికారికళానవర్ కళుక్కే వైదికకర్మాధికారముళ్ళతాకైయాలే;

అ.—ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమమిల్లైయెన్ఱాల్ ఒరునియమమిల్లైయెన్ఱాల్ నిర్దేశియాతే, (దేశనియమముమ్) ఇత్యాదివిశిష్యోక్తియాలే మఱ్ఱుమ్ శిలనియమమ్ శఙ్కిక్కక్కూడుమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవైయిల్లైయాకిలిత్యాది ;) విషయనియమశబ్దార్థప్రదర్శన ముత్తరత్ర స్ఫుటమెన్ఱుమ్ విస్తరేణవక్తవ్యమెన్ఱుమ్ ఇఙ్గే శొల్లిఱ్ఱిలర్.

“ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమమిల్లై” ఎన్ఱ అనిషేధత్తుక్కు, “లబ్ధరూపేక్వచిత్కిఞ్చిత్తాదృగేవనిషిధ్యతే”౨ ఎన్ఱపడియే ప్రతిషేధ్యప్రసిద్ధి అపేక్షితమిఱే; అతెఙ్గే? ఎన్ఱ ఆశఙ్కాపరమాక ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇత్తుక్కు వైయిత్యాది.) యద్వా, “ప్రపత్తిక్కు దేశనియమమిల్లై” ఎన్ఱ అర్థవిత్తాల్ - “సంభవవ్యభిచారాభ్యాంస్యాద్విశేషణమర్థవత్”౩ ఎన్ఱపడియే అన్యత్తుక్కు దేశాదినియమముణ్డెన్ఱు వ్యఞ్జితమాయ్, అన్దఅన్యమేతెన్ఱుమ్ శఙ్కాపరమాక అవతారికై (ఇత్తుక్కిత్యాది) ఎన్నవుమామ్.

(కర్మత్తుక్కు) ఎన్ఱ ఏకత్వమ్ - జాత్యేకత్వ మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్యోతిష్టోమాదికళెన్ఱు.) ఆదిశబ్దమ్ - దర్శపూర్ణమాసాదిపరమ్, పుణ్యశబ్దమ్ - పావనవాచియెన్ఱు, తిరువుళ్ళమాయ్, అన్దపావనత్వమ్ లౌకికప్రమాణాగోచరమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శాస్త్రఙ్గళిలిత్యాది.)

“గ్రీష్మేరాజన్యః” ఇత్యాద్యభిప్రాయేణ, గ్రీష్మశబ్దమ్ - వాజపేయాభిప్రాయేణ, “శరదివైశ్యః”౪ ఇత్యేతదభిప్రాయేణవా, (శర) చ్ఛబ్దమ్. ఉదగయనపూర్వపక్షేత్యాద్యభిప్రాయేణ (శుక్లపక్షేత్యాది.) అపశూద్రాధికరణసిద్ధాన్తత్తై యటుక్కణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపనయనేత్యాది.)

ఇ-అ.—“ప్రపత్తిక్కు వైయొన్ఱుమిల్లై, విషయనియమమేయుళ్ళతు” ఎన్ఱు ప్రతిజ్ఞైపణ్ణినాల్ అదైవేఱవఱ్ఱై ఉపపాదిత్తువిడాతే, నడువే (కర్మత్తుక్కు) ఎన్ఱ అవాక్యత్తైయరుళిచ్చెయ్వానేన్నెన్నిల్ ; నడువే ఒరుశఙ్కాపరిహారమాయ్కొణ్డు ప్రాసఙ్గికమాయిరుక్కు ఉత్తెన్ఱ ఱార్ (ఇత్తుక్కు వైయొన్ఱుమిల్లైయాకిలిత్యాది.)

పూర్వాహ్ణమావతు - విడివోటు, అపరాహ్ణమావతు - అన్దియమ్పోతు. ఆదిశబ్దత్తాలే - మధ్యాహ్నమ్ తొడక్కమాన కాలఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళ్. ఇప్పడి కాలనియమత్తై విధిత్తతుణ్డోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వసన్తేవసన్త ఇత్యాది;) వసన్తకాలత్తిలే ఎన్ఱు, ఒరుకాల్ శొల్లాతే ఇరట్టిప్పాకచ్చొల్లుకిఱతు - వసన్తకాలత్తిన్ శ్లాఘ్యతైతోఱ్ఱుకైక్కాక. అన్ఱిక్కే, వసన్తకాలమ్ వన్దపోతెల్లామ్ జ్యోతిష్టోమమ్ పణ్ణక్కడవతెన్ఱుమామ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

26-6-86.

మూ. — వ్యవస్థితజ్గళా యిరుక్కుమ్.

౨౬. "సఏష దేశఃకాలః"౧

వ్యా.—ఇవై తాన్, గృహమేధిత్వ కృష్ణకేశిత్వ వేదవేదాఙ్గయుక్తత్వాదికళుక్కు ముపలక్షణమ్. (వ్యవస్థితజ్గళాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱదు - నియతజ్గళాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. [౫

౨౬. ప్రపత్తిక్కు వైయొన్ఱుమిల్లై ఎన్ఱు, కీழ్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞైయై ఉపపాదిక్కైయిలే ప్రవృత్తరాయ్, ప్రథమమ్ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్,

(సఏష) ఎన్ఱుతొడజ్గి. "బద్ధవైరాచ్చపాపాచ్చరాక్షసేన్ద్రాద్విభీషణః। అదేశకాలేసమ్ప్రాప్తస్సర్వథాశఙ్క్యతామయమ్"౨ఎన్ఱు, మున్బు శ్రీజామ్బవాన్ మహారాజర్ పెరుమాళుక్కు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తపక్షత్తై దూషిక్కుమ్ తిరువడి; "అదేశకాలేసమ్ప్రాప్తఇత్యయంసవిభీషణః। వివక్షాచాత్రమేఽస్తీయంతాంనిబోధయథామతి। సఏషదేశఃకాలశ్చ ౧ భవతీహయథాతథా॥ పురుషాత్పురుషంప్రాప్య తథాదోషగుణావపి। దౌరాత్మ్యంరావణేదృష్ట్వా విక్రమఞ్చతథావిధమ్। యుక్తమాగమనంతస్య సదృశంతస్యబుద్ధితః"౧ ఎన్ఱు - రావణనాలే అవమానితనాయ్

అ —ఇవై తాన్-తైవర్ణికరెన్ఱు, అవిభక్తానేన్ఱపడి. "జాతపుత్రఃకృష్ణకేశోఽగ్నీనాదధీత"౩ "స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః"౪ "షడఙ్గోవేదోఽధ్యేయః"౫ఇత్యాద్యభిప్రాయేణ (గృహమేధిత్వేత్యాది.) నియతజ్గళాయెన్ఱదు - కర్తృత్వావస్థా వ్యాపకజ్గళాయెన్ఱపడి.

(కీழ్పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞైయై ఇతి) (ప్రపత్తిక్కు) [వా-౨౩] ఎన్ఱు, ధర్మియైనిర్దేశిత్తు, (దేశనియమముమ్-ఇల్లై। [వా-౨౩] ఇత్యాదినా సాధ్యత్తై [౧౫ నిర్దేశిత్తనైయాకిఱ ప్రతిజ్ఞైయై వచనానుష్ఠానరూపహేత్వభిధానత్తాలే ఉపపన్నమెన్ఱిఱారెన్ఱపడి. "ఉద్దేశక్రమేణోపపాదనమ్" ఎన్ఱభిప్రాయేణ (ప్రథమమెన్ఱు.)

సః - అయంవిభీషణః. "అదేశకాలేసంప్రాప్తః"౧ఇత్యత్ర; "మే-ఇయమ్-వివక్షాచాస్తి, సః- ఇహ- యత్ర-యదా- సంప్రాప్తః, తస్య-ఆగమనస్య, సఏషఏవదేశః సఏషఏవకాలశ్చభవతి యథాభవతి,తథా విధాంతాంయథామతి విజ్ఞాప్యమానాంనిబోధ' ఎన్ఱు, "అదేశకాలే" ఇత్యాదిసార్ధశ్లోకత్తుక్కు అన్వయత్తైఉట్కొణ్డర్థమ్ (రావణనాలేయిత్యాది, కేట్టరుళవేణుమ్ఇత్యన్తమ్.) తచ్ఛబ్దమ్-పరోక్షనాచియాక్కైయాలే, లఙ్కావృత్తాన్తమాన రావణావమానితత్వత్తై చ్చొల్లుకై ఉచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ।రావణనాలే అవమానితనాయెన్ఱు,

ఇ-అ — గృహమేధిత్వమ్ - గృహస్థనాకై.

(సఏషదేశఃకాలః) ఎన్ఱ, ఇవ్వాక్యత్తుక్కు (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్ కాలనియమముమ్ ప్రకారనియమముమ్ అధికారినియమముమ్ ఫలనియమముమిల్లై) [వా-౨౩] ఎన్ఱ, ఇవ్వాక్యత్తోడే సఙ్గతియాకక్కడవతు. (బద్ధవైరాచ్చ) ఎన్ఱ, ఇత్తుక్కర్థమ్ - కట్టప్పట్టవైరత్తైయుడైయనాయ్ నిషిద్ధప్రవృత్తియేపణ్ణిక్కొణ్డిరుప్పానాయ్ రాక్షసశ్రేష్ఠనాన రావణన్పక్కల్ నిన్ఱుమ్అదేశత్తిలేఅకాలత్తిలేశ్రీవిభీషణన్ వన్దాన్, ఆకైయాలే [౨౫ ఇవనై ఎఱుమనన్ఱు, ఇవన్ శఙ్కిక్కప్పడువనాక. అతావతు - ఇవనైక్కైక్కొళ్ళుమన్ఱు, †పోక్కైనైక్కైక్కొళ్ళవొణ్ణాతు, విచారిత్తుక్కైక్కొళ్ళవేణుమెన్ఱు కరుత్తు. కీழ్వన్దశ్లోకత్తుక్కెల్లామ్ శబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్యాతవర్ ఇన్దశ్లోకజ్గళుక్కు శబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱతుక్కు కారుత్తైన్నెన్నిల్; ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తుక్కు ప్రమాణమాక మూలకారరెడుత్తశ్లోకమ్. ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమాభావత్తుక్కు ప్రమాణమాకమాట్టా తెన్పారుడైయ శఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కైక్కాక. "అదేశత్తిలే అకాలత్తిలే వన్దాన్నాకైయాలే ఇవన్ వఞ్చకన్, ఇవనైక్కైక్కొళ్ళవొణ్ణాతు" ఎన్ఱుముత్తలికళుడైయ శఙ్కైయై, 'ఇవన్ వఞ్చకనల్లన్, అవన్ వన్దవసువే దేశముమ్ కాలముమ్" ఎన్ఱు [౩౫ తిరువడి పరిహరిత్తవత్తైయన్ఱో? ఇతు, ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్యత్తుక్కు ప్రమాణమాకమాట్టాతో! ఎన్నిల్, కీழ్ "రాఘవం శరణంగతః"౬ఎన్ఱు,శ్రీవిభీషణాళ్వానుడైయబుద్ధియైవివక్షిత్తుక్కొణ్డు 'సః-అయమ్-విభీషణః'౧ఎన్ఱనువదిత్తు, అవన్ వన్దవసువేదేశముమ్ కాలముమెన్నైయాలే ప్రపత్తిక్కు దేశకాలనియమమిల్లై ఎన్ఱ, అర్థత్తుక్కు ఇతుప్రమాణమాకక్కడవతెన్ఱు స్థాపిక్కైక్కాక ఇశ్లోకజ్గళుక్కు శబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రావణనాలేఅవమానితనాయ్) ఎన్ఱు తొడజ్గి.

మీ.—నను, అనియమవిధిసంభవేపి నఫలప్రపత్తిసిద్ధిః, అనియమవిధేరాపద్విషయత్వాదిత్యత్రాహ (సఏషదేశఃకాలశ్చ) ఇత్యాది. [౪౫

౧॥ రా-యు-౧౭-౫౭. ౨॥ రా-యు-౧౭-౪౬. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ రా-యు-౧౭-౧౬.

†పోక్కైన-శడక్కైన.

వ్యా.—స్వనికర్షత్తైమున్నిట్టుక్కొణ్డు శరణమెన్ఱువన్ద శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ అదేశత్తిలే అకాలత్తిలేవన్దాన్ ఎన్ఱు, దేవరీరుడైయమన్త్రికళాలే యాత్తొన్ఱు, శొల్లప్పట్టదు, ఇన్దపక్షత్తిల్ విశేషిత్తు ఎనక్కున్దవివక్షైయుణ్డాకానిన్ఱదు, అవన్ వరుకైయవళవిల్ యాత్తోరుదేశత్తిలే యాత్తోరుకాలత్తిలేవన్దాన్, అవన్ వరవుకణ్డ ఇదువేదేశముమ్ అన్దఇదువేకాలముమామ్ యాత్తోరుపడి అప్పడిప్పట్టవివక్షైయై నానత్తిన్దవళవుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కేట్టరుళవేణుమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్;[౫ తమఃప్రకృతియాకైయాలే

అ—ఇదంశబ్దమ్-ప్రత్యక్షవాచియాకైయాలే, సన్నికృష్టదేశవృత్తాన్తమాన "అనుజోరావణస్యాహమ్"౧ఇత్యాదిశ్లోకార్థత్తైచ్చొల్లుకైయుచిత మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (స్వనికర్షత్తైయిత్యాది.) రావణానుజత్వమ్ దోషమాకైయాలుమ్, తేనావమానితత్వముమప్పడియాకైయాలుమ్, "విశేషేణభీషయతీతి- విభీషణః" ఎన్ఱు,అసమాఖ్యాప్రవృత్తినిమిత్తముమ్ దోషమాకైయాలుమ్, అదుక్కాన పూర్వార్థత్తాల్ శొల్లిత్తాకైయాలుమ్, (స్వనికర్షత్తైమున్నిట్టుక్కొణ్డు) ఎన్ఱదు. "రాఘవంశరణంగతః"౨ఎన్ఱు,అదిన్నర్థమ్ (శరణమెన్ఱు,వన్దవెన్ఱు.) "అదేశకాలే" ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్]౧౦ *అదేశకాలశబ్దమ్ సమాహారద్వన్ద్వమ్, నఞర్థముభయాన్వయి ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అదేశత్తిలే అకాలత్తిలేయెన్ఱు.) * సంప్రాప్తశబ్దార్థమ్ (వన్దానెన్ఱు.) "ఇతి-అత్ర" ఎన్ఱు,అవిదుక్కర్థమ్ (ఎన్ఱు,దేవరీరుడైయవిత్యాది.) * అత్రశబ్దమ్ - అనువాదమాయ్, బుద్ధిస్థపరామర్శియుమాకైయాలే, జామ్బవదుక్తత్వత్తై చ్చొల్లుమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (మన్త్రికళాలేయితి) 'అప్రతిషిద్ధమనుమతంభవతి'' ౩ఎన్ఱు, సుగ్రీవాదిక్కు మిత్థమితమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (మన్త్రికళాలే) ఎన్ఱు, బహువచనమ్. "వివక్షాచ" ఎన్ఱు,అచశబ్దమ్- తుశబ్దార్థకమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (విశేషిత్తు) ఎన్ఱు. "మే-ఇయమ్-వివక్షా-అస్తి" ఎన్ఱు,అవిదుక్కర్థమ్ (ఎనక్కున్దవిత్యాది) "సఏషః" ఎన్ఱు,అవిదు-పూర్వ[౧౫ ప్రకృతసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, "సః" ఎన్ఱు-అనుషఙ్గమ్; యత్రయదా" ఎన్ఱు, అధ్యాహారమ్; "సంప్రాప్తః" ఎన్ఱు, - అనుషఙ్గమ్; "తస్య" ఎన్ఱు- ఆకర్షమ్, "ఆగమనస్య" ఎన్ఱు- అకృష్టత్తుక్కు షష్ఠీవిభక్తిపరిణామమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (అవన్ వరుకైయవళవిలిత్యాది.) "ఇహ" ఎన్ఱు,అవిదుక్కర్థమ్ (వరుకైయవళవిలెన్ఱు.) 'యత్రయదాసంప్రాప్తః" ఎన్ఱు,అవిదుక్కర్థమ్ (యాత్తోరుదేశత్తిలేయిత్యాది.) "తస్యాగమనస్య" ఎన్ఱు,అవిదుక్కర్థమ్ (అవన్ వరవుక్కు-తి.) "సఏషః" ఎన్ఱు,అవిదుక్కర్థమ్ (అన్దవిదు। ఎన్ఱు, 'అదేశకాలే" ఎన్ఱు,అవిదుక్కు ప్రతియోగినిర్దేశమాకైయాలే, "దేశఃకాలః" ఎన్ఱు- ఉచితదేశకాలపరమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (దేశమిత్యాది.) "సఏషః" ఎన్ఱు,అవిదు ఉభయాన్వయిఎన్ఱు[౨౦ మభిప్రాయత్తాలే (అన్దవిదువేకాలముమెన్ఱు.) "యథా-భవతి" ఎన్ఱు,అవిదుక్కర్థమ్ (అప్యాత్తోరుపడియెన్ఱు.) "తథాభూతామ్" ఎన్ఱు,అవిదుక్కర్థమ్ (అప్పడిప్పట్టవెన్ఱు.) *తామిత్యస్యార్థమ్ (వివక్షైయైయెన్ఱు.) "యథామతినిబోధ" ఎన్ఱు, గౌరవ్యవిషయత్తిల్ శొల్లుకిఱదాకైయాలే, స్వనైచ్యమ్తోన్ఱ, "యథామతివిజ్ఞాప్యమానామ్" ఎన్ఱు, అధ్యాహృతక్రియైయోడే అన్వయమెన్ఱుభిప్రాయత్తాలే (అటిన్దవళవుమిత్యాది;) మతిమనతిక్రమ్య ఎన్ఱపడి. "నిబోధ" ఎన్ఱు,అసామాన్యశబ్దమ్ - శ్రవణరూపవిశేషపరమ్. * ప్రార్థనాయాం లోడన్తమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (కేట్టరుళవేణుమెన్ఱు.) "బుధిర్-అవబోధనే" ౪ఎన్ఱు,అభ్వాదికధాతువిన్ మేలే లోట్టిల్ మధ్యమన్. "పురుషాత్పురుషంప్రాప్యతథా[౨౫ దోషగుణావపి," "ప్రాప్యతథారావణేవో రాక్షస్యం త్వయివిక్రమఞ్చ దృష్ట్వాతస్యాగమనంయుక్తమ్; తస్యబుద్ధిశ్చసదృశమ్" ఎన్ఱు, - "పురుషాత్పురుషమ్" ఇత్యాదిసార్ధశ్లోకత్తుక్కన్వయత్తై యుట్కొణ్డుఅర్థమ్ (ఎఙ్ఙనేయెన్నిలెన్ఱుతుడఙ్గి, సదృశమెన్ఱానిఱె ఎన్ఱుమళవాక.)

(ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్) ఎన్ఱుతు- వివక్షితార్థమెప్పడిప్పట్టదెన్ఱపడి. క్రమనిర్దిష్టదోషదౌరాత్మ్యగుణవిక్రమప్రాయపాఠత్తాలుమ్, "రావణే-త్వయి" ఎన్ఱు,అస్థానప్రమాణత్తాలుమ్, అపకర్షార్థకపఞ్చమీవిభక్తి సమభివ్యాహారత్తాలుమ్, ఈప్సితతమత్వబోధక ద్వితీయావిభక్తి సమభివ్యాహారత్తాలుమ్, "పురుషాత్" ఎన్ఱు,అపఞ్చమ్యన్తపదమ్ హేయతమరావణరూపకాపురుషపరమ్. "పురుషమ్" ఎన్ఱు,అద్వితీయాన్తపురుషపదమ్,[౩౦ ఉపాదేయతమ రామాత్మక పురుషోత్తమపరమ్. అదిల్, "శ్లోకార్ధేనప్రవక్ష్యామి యదుక్తంగ్రన్థకోటిభిః। పరోపకారఃపుణ్యాయపాపాయ పరపీడనమ్"౫ ఎన్ఱు,అప్పడియే - పరహింసైహేయత్వకాష్ఠైయుమ్ పరరక్షణముపాదేయత్వకాష్ఠైయుమాకైయాలెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తమఃప్రకృతియాకైయాలేఇత్యాదినా.) ఇవనుడైయతమఃప్రకృతిత్వమ్ జననకాలప్రయుక్తమెన్ఱు, విశ్రవస్సినుడైయవచనసిద్ధమ్.

మీ.—అనియమవిధిరాపద్విషయేతి నయుజ్యతేవక్తుమ్, విభీషణప్రపత్తావనియమదర్శనేనాప్యాపదోద్భటత్వాత్. తథాచ విద్యాభేదప్రయుక్తా వేవ నియమానియమౌ. [౩౫

౧॥ రా-యు-౧౯-౮. ౨॥రా-యు-౧౭-౧౬. ౩॥ ౪॥ ధా-భ్వా।౧౨౨-౧౧. ౫॥

మూ.—ఎన్గై,యాలే యిఖ్కుక్కు దేశకాలనియమమిల్లై.

వ్యా.—పరహింసైయేయాత్తి రియాన రావణనిడత్తిల్, సత్త్వోత్తరరాకైయాలేపరరక్షణమేయాత్తిరియాయిరు క్కు అదేవరీరై ప్రాప్యరాక బుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే రావణనై విట్టుప్పోరాత్తోడ్నాల్ అవనుడైయ అకృత్యత్తుక్కు సహకారి యాయ్ అన్దప్రాతికూల్యత్తోడే ముడిన్దుపోకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్, ధార్మికరాన దేవరీరుడనేకూడప్పెఱ్ఱాల్ [౧౫ తత్ఫలమాన దేవరీర్ త్తిరువడిక్కళిల్ కైజ్కర్యత్తైలభిత్తు వాళ్కైయాకిఱ నన్మైయైయుమ్ బుద్ధిపణ్ణి, అప్పడియే దేవ రీర్ త్తిరువుళ్ళత్తిలే ఉణ్బదుమ్బడి కుఱ్ఱత్తైత్తీరక్క ప్రియ చ్చెయ్తునిఱ్కు అరావణన్ దౌరాత్మ్యత్తైయుమ్, దురాత్మా క్కళై అనాయాసేన అట్రిక్క వల్ల దేవరాణ్బిళ్ళైత్తనత్తైయుమ్ కణ్డాల్, విశేషజ్ఞనానవవనుక్కు ఇవ్వరవుప్రాప్తమ్, న్యాయత్తిలే సఞ్చరిక్కు మవనుడైయ బుద్ధిక్కు మిత్తుసదృశమెన్ఱాన్నిఱే.

ఆక, ఇప్పడి భావశుద్ధియుడైయనాన శ్రీవిభీషణాఴ్వాన్ శరణమెన్ఱువన్ద దేశకాలజ్గళియుక్తతైపార్క్కక్కడవ[౧౬ తల్ల, అవన్ వన్దతువే దేశముమ్ కాలముమెన్ఱు, శరణాగతిధర్మజ్ఞరాన తిరువడి నిర్ణయిక్కైయాలే, ప్రపత్తిక్కు దేశ కాలనియమమిల్లైయెన్గై.

అ.—(రావణనిడత్తిల్) ఎన్గి,అవిత్తాల్- "పఞ్చమీవిభక్తే"౧ఎన్గి,ఆసూత్రానుశిష్టాత్యన్తభేదార్థక పఞ్చమ్యన్తమ్, "పురుషాత్" ఎన్గి,అ పదమెన్ఱు, సూచితమ్. "పురుషమ్" ఎన్గి,అవిథు, "పౄ- పాలనపూరణయోః"౨ ఎన్ఱు- "సత్త్వంవిష్ణుప్రకాశకమ్"౩ ఎన్గి,అ సత్త్వపూర్తియై యుమ్, అతడియానపరరక్షణశీలత్తైయైయుమ్ శొల్లుకిఱతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్త్వోత్తరరాకైయాలేయితి.)*త్వ[౧౭ యూతిస్థాన ప్రమాణత్తాలే లబ్ధమానవర్థమ్ (దేవరీరైయితి.) "ఆగమనమ్" ఎన్గి,అవిత్తోడే పునరుక్తమాకైయాలుమ్, "దృష్ట్వా" ఎన్గి,అ విత్తోడే సహచరితమాకైయాలుమ్, "గత్యర్థాబుద్ధ్యర్థాః"౪ ఎన్ఱు, "ప్రాప్య" ఎన్గి,అవిథుక్కు - ప్రకర్షేణబుద్ధిపణ్ణి యెన్ఱర్థమాయ్, ప్రకర్షమా వతు- పురుషపదవివక్షిత రక్షకత్వరూపక ప్రాపకత్వావగాహనరూపమెన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాపకరాక బుద్ధిపణ్ణియెన్ఱు.) *తథాశబ్దా ర్థమ్ (అప్పడియేయెన్ఱు.) *దోషశబ్దమ్ - అసజ్గాచ్చాత్కాస్థాపన్న హేయవాచియాయ్, ఆత్మాన్తనరకావహమాన భగవత్ప్రాతికూల్య ప్రయు క్తవినాశ వాచియాకిఱ తెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రావణనైవిట్టిత్యాది.) *గుణశబ్దమ్-అసజ్గాచ్చాత్కాస్థావన్నోపాదేయ వాచియాయ్, ఆత్మాన్తదాస్యవాచి యెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ధార్మికరాన దేవరీరుడనేయిత్యాది.) (ధార్మికరాన) ఎన్ఱతు - "ఆనృశంస్యంపరోధర్మః"౫ ఎన్గి,అపరమధర్మప్రవర్తకరాన వెన్ఱపడి.

"ప్రాప్య" ఎన్గి,అవిథుక్కు - అనుషజ్గమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బుద్ధిపణ్ణియెన్ఱు.) ద్వితీయ *తథాశబ్దార్థమ్ (అప్పడియేయెన్ఱు,) "రావణోలోకరావణః"౬ ఎన్గి,అవిత్తై యటక్కణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవరీర్ త్తిరువుళ్ళత్తిలేఇత్యాది.)దౌరాత్మ్యత్తై - దుష్ట స్వభావత్తైయై. "విక్రమన్క్రమణేకార్యే"౭ఎన్గి,అవిత్తై యటక్కణ్డు, విక్రమత్తుక్కు విషయాకాఙ్క్షాయాంసన్నిహితసమ్బన్ధిలాభన్యాయేన [౧౮ దౌరాత్మ్యాశ్రయరావణాదికళే సమ్బన్ధికళెన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దురాత్మాక్కళైయిత్యాది) ఆణ్బిళ్ళైత్తనమ్ - శౌర్యమ్. "దృ ష్ట్వా" ఎన్గి,అవిథుక్కర్థమ్ (కణ్డాలెన్ఱు.) "తస్య" ఎన్గి,అవిథు, "బృహస్పతేస్తుల్యమతేర్వచస్తన్నిశమ్యయత్నేన విభీషణస్య"౮ ఎన్గి,అప్పడియే విశేషదర్శిత్వవిశిష్ట విభీషణపరామర్శియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విశేషజ్ఞనానవెన్ఱు.) "న్యాయ్యేపియుక్తమ్"౯ఎన్గి,అవిత్తై యటక్కణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ప్రాప్తమెన్ఱు.) "అవాప్తన్యాయ్యయోగప్రాప్తమ్"౧౦ ఎన్నక్కడవతిఱే. "న్యాయవాదీవిభీషణః"౧౧ఇత్యాద క్కైయటక్కణ్డు, ద్వితీయ*తస్యశబ్దార్థమ్(న్యాయత్తిలేఇత్యాది.) "తథాస్వపక్షేప్యనుదృశ్యబుద్ధ్యావదేన్నమంస్వామిహితఞ్చమన్త్రి"౧౨ [౧౯ ఎన్గి,అప్పడియే న్యాయపరామర్శసిద్ధబుద్ధిపరం బుద్ధిశబ్దమ్. "ఆద్యాదిత్వాత్ పఞ్చమ్యర్థేతస్"౧౩ ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బుద్ధి క్కుమ్- సదృశమిత్యాది.)

ప్రకరణత్తోడేశేర్క్కిఱార్ (ఆక ఇప్పడియిత్యాది.) *ప్రాప్య * దృష్ట్వేత్యర్థమ్ (భావశుద్ధియుడైయనితి.) ఉపాత్తవచనత్తిలే "సవిశేషదేశకాలః" ఎన్గి,అ అంశమే ఉపజీవ్యమెన్ఱు, సూచిప్పిక్కిఱార్ (అవన్ వన్దతువే దేశముమ్ కాలముమ్ ఎన్ఱు.) "సంస్కారసంపన్నః"౧౪ ఇత్యాదియుమ్ "రాజ్యంప్రార్థయమానశ్చ"౧౫ ఇత్యాది తిరువడివాక్యత్తైయుమటక్కణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతిధర్మజ్ఞరానవెన్ఱు.)[౨౦

౧॥ అష్టా-౨-౩-౪౨. ౨॥ ధా-కా॥౧౨౮-౧౪. ౩॥ ౪॥ ౫॥ రా-సు-౩౮-౪. ౬॥ . ౭॥

౮॥ రా-యు-౧౫-౧. ౯॥౧౦॥౧౧॥ రా-యు-౧౬-౧౬. ౧౨॥ ౧౩॥ సి-౧౪౬-౧౦. ౧౪॥ రా-యు-౧౭-౫౦. ౧౫॥ రా-యు-౧౭-౬౧.

మూ.—౨౭. ఇవ్వర్థమ్, మన్త్రరత్నత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే సుస్పష్టమ్.

వ్యా.—౨౭. ఇప్పుత్తార ప్రపత్త్యనుష్ఠానరూపమాన ద్వయత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే కాణలామెన్ఱు, ఔార్,
(ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి సకలోపనిషత్సారమాయ్ సర్వాధికారమాయ్ అవిళమ్బ్య ఫలప్రదమాయ్ సర్వేశ్వరనుక్కుత్యన్తాభిమతమా యిరుక్కైయాలే సర్వమన్త్రోత్కృష్టతయా "ద్వయేనమన్త్రరత్నేన"౧ఎన్ఱుఅప్రసిడియే, మన్త్రరత్నాఖ్యమాయిత్తే ద్వయమిరుప్పతు; అన్దవైభవమ్ తోన్ఱుకైక్కాక, ద్వయమెన్నాతే (మన్త్రరత్నమ్) ఎన్ఱుఔార్.

వ్యా.—కీళ్ ఉపాత్తఙ్గళాన ఉపబృంహణఙ్గళాలే ఉపబృంహ్యమాన వేదాన్తత్తిలిత్తినుడైయ దేశకాలాదినియమాభావమ్ శొల్లప్పడుకైఅ త్తైన్ఱుళిచ్చెయ్కిఔార్ (ఇత్తుత్తారైన్ఱు.)యద్వా, ఇత్తినుడైయదేశాదినియమరాహిత్యమ్సంహితావిహితమ్, శ్రీరామాయణోక్తానుష్ఠానసిద్ధముమెన్ఱు, శొన్ఱి, అనుష్ఠానకరణమన్త్ర సిద్ధమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఔార్ (ఇత్తుత్తారైన్ఱుతుడఙ్గి) ఎన్ఱాకవుమామ్. [౧౦
"వేదసారేణ"౨ఎన్ఱుఅవిత్తైయటొక్కఙ్గు (సకలోపనిషత్సారమాయితి) "స్త్రీశూద్రాదివినతాశ్చైవమన్త్రం ప్రణవవర్జితమ్ । నమోన్తం మన్త్రరత్నఞ్చ జపేయుర్వైష్ణవాస్సదా॥ దుర్వృత్తోవాసువృత్తోవా మూర్ఖఃపణ్డితఏవవా । అతిపాపప్రసక్తోపి"౩ ఎన్ఱుఅవిత్తైయటొక్కఙ్గు (సర్వాధికారమాయితి;) సర్వేషామధికారోయస్మిన్ తత్తథోక్తమెన్ఱపడి. "సద్యస్సంసారతారణః"౪"ద్వయానుష్ఠానమాత్రేణనరశ్శీఘ్రంసగచ్ఛతి"౫ "మల్లోకమచిరాల్లబ్ధ్వామత్సాయుజ్యంసగచ్ఛతి"౬ ఎన్ఱుఅవిత్తైయటొక్కఙ్గు (అవిళమ్బ్యఫలప్రదమాయితి.) "రమయలీలరత్నమ్" ఎన్ఱుఅవ్యుత్పత్తియైయటొక్కఙ్గు "మన్త్రరత్నేనమత్ప్రియేణ"౧ ఇత్యాదిసిద్ధార్థకథనమ్ (సర్వేశ్వరనుక్కుత్యాది.) "రత్నంమణౌచశ్రేష్ఠేచ"౭ ఎన్ఱుఅవిత్తైయటొక్కఙ్గు, "మన్త్రాణాంపరమోమన్త్రః"౮ ఇత్యాది సిద్ధార్థకథనమ్ (సర్వమన్త్రోత్కృష్టతయేతి) "ఉద్భిదాయజేత"౯ ఇత్యాదికళిల్పోలే విధేయసామానాధికరణ్యాత్ నామధేయత్వమ్మన్త్రరత్నపదత్తుక్కు ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఔార్ (ద్వయేనమన్త్రరత్నేనేత్యాది.) యద్వా, "మన్త్రరత్నంద్వయంన్యాసఃప్రపత్తిశ్శరణాగతిః । నామానిమన్త్రరత్నస్య పర్యాయేణనిబోధమే"౧౦ ఎన్ఱుఅనామత్వమ్ అశ్వకర్ణాదిశబ్దవత్ కేవలరూఢత్వరూపమాకాతు. "ద్వయేనమన్త్రరత్నేన"౧ఇతిసహప్రయోగమ్ కూడామైయాలే, ఇఙ్గు యోగరూఢమాక వేణుమ్; అప్పోతు, * ద్వయపదమిరుక్కైయాలే, "పద్మానియస్యాగ్రసరోరుహాణి"౧౧ఎన్ఱుఅవిడత్తిల్పోలే కేవలయోగార్థమేమన్త్రరత్నపద వివక్షితమెన్ఱుసిద్ధిక్కుమ్ ; ఆకైయాల్, సర్వమన్త్రోత్కృష్టత్వాదికళ్ సమాఖ్యైయాలే సిద్ధిక్కుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఔార్ (ద్వయేనేత్యాది) ఎన్ఱాకవుమామ్.

ఇ-అ.—ద్వయత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే ఎన్నవమైన్దిరుక్క, (మన్త్రరత్నత్తిల్) ఎన్ఱుమూలక్కారరరుళిచ్చెయ్వానేన్ ? ఎన్ఱుఆశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఔార్ (సకలోపనిషత్సారమాయ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి "ద్వయేనమన్త్రరత్నేన మత్ప్రియేణభజేత్సదా। అచిరాన్మత్ప్రసాదేన మల్లోకఞ్చ సగచ్ఛతి"౧ [౨౫

మీ.—నను, విభీషణప్రపత్తిరమన్త్రికా, అతఏవ తత్ర అనియమదర్శనమ్; నియమవిధి స్సమన్త్రకే† ప్రపదనేస్యాదిత్యత్రాహ (ఇవ్వర్థమన్త్రరత్నత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలే సుస్పష్టమ్). మన్త్రరత్నఏవమతుపా తత్ప్రతిపాద్యప్రపత్తిమాత్రే కాలాదినియమానపేక్షత్వస్య ప్రతిపన్నత్వాత్, సమన్త్రకప్రపత్తావపి తన్నైరపేక్ష్య సిద్ధిరిత్యర్థః.
అయంభావః - నైరపేక్ష్యం సమన్త్రకత్వోపాధికృతమ్, నతుప్రపత్తిస్వరూపకృతమితి, సమన్త్రకప్రపత్తావేవ తన్నియమః. అమన్త్రికాయాన్త్వనియమ ఇతినశక్యతేవక్తుమ్,మన్త్రేతస్య దేశాదినైరపేక్ష్యదర్శనాత్. "దేశ‡కాలాదినియమస్తు"౧౨ "అరిమిత్రాదికంతస్యపౌనశ్చ[౩౦రణకన్నతు"౧౩ ఇత్యాదిస్మృత్యుపబృంహితమతుప్రత్యయస్యతత్రమానత్వాదితి నన్విదంవచనంతాన్త్రికమన్త్రవిషయమ్; వైదికమన్త్రే దేశాదినియమోఽస్త్యేవ; అతః, వైదికమన్త్రవిషయో నియమవిధిః, తదతిరిక్తసర్వవిషయస్తదభావవిధిః ఇతిచేత్. నైవమ్, ద్వయేఽపి ప్రణవాన్వయేన వైదికమన్త్రేపి మతుప్ప్రత్యయసిద్ధదేశాద్యనియమదర్శనాత్. "ఓమిత్యేకాక్షరమ్మన్త్రమేకంగూఢార్థముచ్యతే । ప్రకాశార్థంశరూరేకమక్షరైః పఞ్చవింశకైః॥ తస్మాన్మన్త్రద్వయం బ్రహ్మ షడ్వింశత్యక్షరంవిదుః । తస్యవిష్ణోఃప్రసాదేన మయాలబ్ధంద్వయంవిభోః॥ ప్రణవంమన్త్రరత్నఞ్చ మన్త్రద్వయముదాహృతమ్ । ప్రణవంప్రణవాభావాన్ద్వంమన్త్రద్వయముదాహృతమ్"౧౪ ఇతివచనాత్. [౩౫

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ † కప్రపదనస్యేత్య-౩ ‡ కాలానియమస్త్వనిమిత్తాద-౪.

వ్యా.—అత్తిల్ ప్రథమపదత్తిలేమతుప్పర్థమాన పురుషకారోపాయ నిత్యయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, ఏత్తేను మొరుదేశత్తిలే ఏత్తేను మొరుకాలత్తిలే ఒరుసంసారిచేతననుక్కు భగవత్సమాశ్రయణ రుచివిళైన్దాల్, "చఞ్చలంహి మనః"౧"నిన్ఱవానిల్లా నెఞ్జు"౨ఎన్గిఱపడియే శూడావళి కాట్ట్ పోలే శుఴన్ఱువరుకిఱ నెఞ్జు, తళమాక అఙ్కురిత్తు ౩✱క్షణభఙ్గురైయాన రుచితీరువతుక్కుమున్నే, తదుత్పత్తిక్షణత్తిలే ఆశ్రయిక్కలాయిరుక్కైయిఱే; ఆకైయాలే ౪ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలనియమరాహిత్య మన్దపదత్తిలే నన్ఱాక త్తోత్ఱుమెన్గిఱార్. [౫

అ.—అత్తిల్ వివక్షితదేశకాలనియమాభావ స్ఫోరకాంశత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తిలిత్యాది.) నిన్ఱవానిల్లా నెఞ్జు-నిన్ఱప్రకారమ్నిల్లామైయై స్వభావమాక వుడైయహృదయమ్ ఎన్ఱు, తిరుమొళ్ళిక్కర్థమ్. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శూడావళిక్కాట్ పోలేయెన్ఱు;) చక్రవాత్యైప్పోలే యెన్ఱపడి. (తళమాక) ఎన్ఱతు - క్షేత్రమాకవెన్ఱపడి. "తళమేపూవిత్తమ్"౮ఎన్నక్కడవతిఱే. "చఞ్చలమ్" ఇత్యాదియాల్ ఫలితమ్ (క్షణభఙ్గురై యెన్ఱు.) అఙ్కురత్వరూపణానుగుణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తీరువతుక్కుమున్నేఇతి;) తీయ్న్దుపోవతఱ్కుమున్నేయెన్ఱపడి. (ఆశ్రయిక్కలాయిరుక్కై - నిత్యయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమ్ - ఇఱే) ఎన్ఱన్వయమ్. ఇఙ్గు, "'చఞ్చలంహిమనః' ఇతిఆశ్రయణరుచేః క్షణభఙ్గురతయా ఆశ్రయణస్య పురుషకారయోగాది సాపేక్షత్వే తత్ప్రతీక్షాయాం తద్రుచినాశశఙ్కయాభీతంప్రతి పురుషకారయోగస్య నిత్యత్వేపి తద్భయమపరిహృతమితి; తదర్థం నిత్యయోగప్రతిపాదన మనర్థకంస్యాదితి విశిష్టదేశకాలానపేక్షత్వసిద్ధిః"౫ ఎన్గిఱపూర్వర్కళ్ గ్రన్థత్తిప్పడియే ఆశ్రయణదేశకాల నియమరాహిత్య ప్రయోజనకత్వమ్ నిత్యయోగత్తుక్కు అనుసన్ధేయమ్. ✱ అనర్థక్యప్రసఙ్గాక్షేప్యమాన వర్థత్తుక్కు శక్యార్థాదపి స్పష్టప్రతీతియుణ్డెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నన్ఱాకత్తోత్ఱుమెన్గిఱార్) ఎన్ఱు. [౧౫

మీ.—నచ, ప్రణవస్యద్వయాన్వితత్వేపి తద్విహీనస్యతాన్త్రికత్వాత్ తద్వివక్షాయాంమతుప్ప్రత్యయ ఇతివాచ్యమ్. "సర్వేషాంతాన్త్రికస్తవా"౬ ఇత్యుక్తస్య వికల్పస్య అసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. అనియతదేశకాలాదికస్య తాన్త్రికస్యలఘుత్వాత్, నియతదేశాదికస్యవైదికస్యగురుత్వాచ్చ, ఉభయోరనియతవికల్పానుపపత్తేః; అన్యథా, గురుశాస్త్రప్రామాణ్యాపాతాత్. అతః, దేశాదినియమాపేక్షా, నవైదికమన్త్రస్వభావకృతా; అపితు, ప్రపత్తేర్మోక్షసాధనత్వకృతా. తన్నైరపేక్ష్యమపిప్రపత్తేః ఫలత్వకృతమ్, నతువైదికమన్త్రాఙ్గకత్వాభావకృతమ్. తతశ్చ, దేశాదినియమసాపేక్షత్వానపేక్షత్వయోః విద్యాస్వభావనిబన్ధనత్వా ద్విద్యాభేదసిద్ధిః. [౨౦

కిఞ్చ, అత్రానియమవిధేః విశిష్టదేశకాల పరిత్యాగవిధిపర్యవసన్నత్వాత్ తత్త్యాగాఙ్గత్వమ్, ఆపత్కాలీనే అమన్త్రకే తాన్త్రికమన్త్రాఙ్గకేచప్రపదనేనసంభవతి; ఆపత్కాలీనకర్మణః అనాపత్కాలీనకతిపయాఙ్గనైరపేక్ష్యేపితద్విరోధిత్వాభావాత్. అమన్త్రకేపితద్విరోధిత్వంనాస్తి, విశిష్టదేశకాలకృతత్వే ఫలాసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. తాన్త్రికమన్త్రకేపితద్విరోధోనాస్తి, విశిష్టదేశకాల యోస్స్వరూపేణవా బుద్ధ్యావా త్యాగస్యాఙ్గత్వేన అనుష్ఠానాదర్శనాత్, విశిష్టదేశకాలయోఃకృతస్య వైఫల్యప్రసఙ్గాచ్చ; తాన్త్రికమన్త్రస్య విశిష్టదేశకాలవిరోధిత్వే ప్రమాణాభావాచ్చ. తస్మాత్, విశిష్టదేశకాలయోః తదభావస్యచైకతోన్యత్ర సంహారాయోగేన విద్యాభేదసిద్ధౌ, సిద్ధోపాయసాధ్యత్వేన ఫలప్రపత్తిభూతా శరణాగతిః చేతనకృప్రవృత్తిరూప సాధనవిరుద్ధేతి తదభావాఙ్గికా శరణాగతిః ఫలరూపా; తన్నియమశ్చషడఙ్గయోగే ఉపసంహార్యఇతి, షడఙ్గయోగ స్సాధనప్రపత్తిరితి విద్యాభేదసిద్ధిరితి.

యద్యపి, "నదేశకాలౌ నావస్థాంయోగోహ్యయమపేక్షతే"౭ ఇతిషడఙ్గయోగే తన్నైరపేక్ష్యంశ్రుతమ్. తథాపి, "ప్రణామఃకీర్తనం వాపిస్మరణంవాపికేవలమ్। ఏకైకమపిచాఙ్గానాం ప్రపత్తిఃపాఞ్చసంశ్రయా"౮ ఇత్యాదినా యథాచార్యనిష్ఠప్రపత్తేః అఙ్గాఙ్గిపాష్కల్యవిరహేపి కార్యకరత్వమ్; ఏవమేవ, దేశకాలవైకల్యేపి తన్నిష్ఠప్రపత్తేః ఫలావ్యభిచార ఇత్యత్రోదాహృతస్య తాత్పర్యమ్. శరణాగతౌతు నైవంతన్నైరపేక్ష్యమాత్రమ్, అపితు, విరుద్ధత్వాత్తత్త్యాగాఙ్గకత్వమితిసాధ్యతఏవ. తతః, ఫల రూపత్వా ద్వరణస్య మన్త్రఉపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

—సఙ్గ్రహః—దేశాదినియమాభావే విధిర్యుక్తో†నతద్విధిః। నైరపేక్ష్యేప్రపత్తిర్నతఙ్గాసేతిమతిర్నచ॥ యుజ్యతాంసత్వమన్త్రేవా ప్యుపదీయేత తాన్త్రికే। సన్త్రాహ్యావరణే తస్మాన్నవిద్యాభిద్యతేతతః॥ ‡తత్త్యాగాఙ్గ విధిస్స్యాద్ధ్యేవరణే పర్యవస్యతి।కిఞ్చాత్రతాన్త్రికఃకాలనిరపేక్షోయదీష్యతే॥ 'సర్వేషాంతాన్త్రికంవే'తివికల్పశ్చనయుజ్యతే। 'నజాతిభేద,మిత్యాదిప్రాజ్ఞసంశ్రయగోచరమ్॥ తస్మాద్దేశాదితత్త్యాగోపాదానాశక్తితఃఫలమ్। [౩౫ వరణంసిద్ధమిత్యాహుః న్యాయమార్గానుశిక్షితాః॥

(ఇతి దేశకాలనియమాభావాధికారః. ౧౬)

౧॥ గీ-౬-౩౪. ౨॥ తిరుమొళ్ళి-౧-౧-౪. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

౮॥ కృప్రపత్త్యుపసంహారవిరుద్ధేతి-౪. † నతద్విధేః। యుజ్యతాం-౨. ‡ నత్యాగాఙ్గ-౪.

మూ.—౨౮. ప్రకారనియతియిల్లై యెన్నుమిడమ్ ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్.

వ్యా.—౨౮. ప్రకారనియమరాహిత్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(ప్రకారనియతి) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్) ఎన్ఱదు - ఇత్తైయనుష్ఠిప్పార్ శ్రవిప్పార్ ఎల్లార్ పక్కలి లుమ్ కాణలామెన్ఱపడి. [౫

అ.—మేలే (ద్రౌపది)[వా-౨౯]ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే అనుష్ఠానశ్రవణఙ్గళై యుదాహరిక్కైయాలే, (ఎఙ్గుమ్ కాణలామ్)ఎన్గి,ఆ *ఎఙ్గుమ్ శబ్దమ్ అనుష్ఠాతృత్వ శ్రోతృత్వరూప ప్రకారకాత్స్న్యపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తైయనుష్ఠిప్పార్ శ్రవిప్పార్ఎల్లార్ పక్కలిలుమ్)ఎన్ఱు.

(౧౭. అథ, ప్రకారనియమాభావాధికారః.)

మీ.—(ప్రకారనియతియిల్లై) పూర్వాధికారే దేశకాల నైరపేక్ష్యవిధి సాధనపూర్వకంవిద్యాభేదఃప్రసాధితః. అత్ర, వర్ణాశ్రమాచారసాపే[౧౦ క్షతావిధి సాధనపూర్వకం విద్యాభేదసమర్థనేన ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరుచ్యత ఇతిసఙ్గతిః.

అత్రసంశయః - ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, విద్యాభేదోనాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తేః వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గకత్వే ప్రమాణన్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, “ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః”౧ఇత్యత్రసఙ్కల్పమాత్రమఙ్గమ్ - ఉతవర్ణాశ్రమ ధర్మానుష్ఠానమఙ్గత్వేన నిర్దిశ్యతఇతి. తదర్థమ్, తస్యవర్ణాశ్రమ ధర్మానుష్ఠానపరత్వే వినిగమకంనాస్తి - ఉతాస్తీతి.

యదానాస్తి; తదా, సఙ్కల్పమాత్రం తత్రాఙ్గత్వేన వివక్షితమితి, వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గకత్వే ప్రమాణాభావాత్ వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గకత్వ తదభావాఙ్గకత్వ లక్షణవిరుద్ధ ధర్మసమాజాభావేన విద్యాభేదాభావా త్ఫలప్రపత్త్యసిద్ధిరితి పూర్వపక్షే ఫలఫలిభావః.

యదా సఙ్కల్పశబ్దస్య సఙ్కల్పవిషయవర్ణాశ్రమ ధర్మాచారపరత్వే ప్రమాణమస్తి; తదా, వర్ణాశ్రమ ధర్మస్యాఙ్గత్వా దేకత్రవర్ణాశ్రమధర్మస్యతత్[illegible]స్య చోపసంహారాసంభవేన విద్యాభేదసిద్ధేః ఫలప్రపత్తిసంభవేన సిద్ధోపాయనైరపేక్ష్య సిద్ధిరితి రాద్ధాన్తే ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు: - ప్రపత్తౌ, “సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య”౨ఇతి,విద్యావిశేషత్వాత్ వర్ణాశ్రమధర్మసాపేక్ష త్వస్యాపిప్రాప్తౌ, తన్నైరపేక్ష్యన్నా వత్ విధీయతే. తద్విరుద్ధమ్, అత్ర, వర్ణాశ్రమధర్మాణా మప్యఙ్గత్వాత్, విరుద్ధశాస్త్రద్వయ సమాజేన విద్యాభేదాత్ఫలప్రపత్తి సిద్ధిరితియదుచ్యతే. తన్నోపపద్యతే, ప్రపత్తేః వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గత్వే ప్రమాణాభావాత్. నచ, “సన్న్యాహీనో ఽశుచిర్నిత్య మనర్హస్సర్వకర్మసు। వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణపరఃపుమాన్॥ విష్ణురారాధ్యతేపన్థా నాన్యస్త త్తోషకారకః”౩ ఇతి, సామాన్యవిశేషరూపవచనైఃప్రపత్తేరపి తదఙ్గత్వ మవగమ్యత ఇతివాచ్యమ్. “సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య”౨ ఇతివిశేషవిధిబలేన *ఉత్సర్గాపవాదనయాత్ సామాన్యవచనానాం విహితవ్యతిరిక్త విషయత్వాత్.

నచ, “యజ్ఞేన”౪ఇతివచనాత్, “సహకారిత్వేనచ”౫ఇతిసూత్రాచ్చ, తత్ప్రాప్తిః,తస్యాపివిద్యామాత్ర సాధారణ్యేనన్యాసవిద్యావ్యతిరిక్త విద్యాన్తరవిషయత్వాత్. నచ, “ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్యవర్జనమ్”౧ఇత్యాదౌ విహితకరణ నిషిద్ధాకరణయోః ప్రపత్త్యఙ్గత్వే నోక్తత్వాత్, వర్ణాశ్రమధర్మాఙ్గత్వే ‡ప్రసఙ్గః; తత్రసఙ్కల్పమాత్రస్యాఙ్గత్వేనశ్రుతత్వేన తదధికకల్పనాయాం శ్రుతహాన్య శ్రుతకల్పనయోః ప్రసఙ్గాత్. నచానుష్ఠానస్యైవ అఙ్గత్వంసర్వత్రదృష్టమ్, నతు సఙ్కల్పమాత్రస్యైవేతివాచ్యమ్. “ఆచార్యాధీనోభవ, బాఢమ్”౬ఇత్యత్ర తదఙ్గత్వదృష్టేః.

నచవాచ్యమ్, “యాస్వధర్మేషునిరతి స్సాభవత్యనుకూలతా”౭ఇత్యానుకూల్యసఙ్కల్పనిర్వచనాత్, స్వధర్మానుష్ఠాన మేవసఙ్కల్పఇతి; తత్రానుకూల్యలక్షణముక్తమ్, నతు తత్సఙ్కల్పలక్షణమ్. కిఞ్చ, “ఆనుకూల్యమితిప్రోక్తం సర్వభూతానుకూలతా”౮ఇత్యాదిలక్షణాన్తరసత్వేన తదనిశ్చయాత్. అనుష్ఠానవాక్యేచ, “కృతానుకూల్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యంవివర్జయన్। విశ్వాసశాలీకృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణంప్రతి॥ ఆత్మానంనిక్షిపతియద్ధియాదేవస్యపాదయోః। సాప్రపత్తిరియంసద్యః సర్వపాపప్రణాశినీ”౯ఇతి, సఙ్కల్పమాత్రమఙ్గమితిచశ్రుతమ్. కిఞ్చ,సఙ్కల్పశబ్దస్య అనుష్ఠానపరత్వే లక్షణాచస్యాత్; సాచాయుక్తా, ముఖ్యేసంభవతి తత్కల్పనానుపపత్తేః. సంబన్ధానుపపత్తిభ్యాంహి లక్షణాసమాశ్రియతే?. కిఞ్చ, లాక్షణికశబ్దప్రయోగోహి సర్వత్రసఫలోదృష్టః? యథా, గఙ్గాశబ్దస్య ఘోషపావనత్వాతిశయప్రకాశనమ్. నచాత్రసఙ్కల్పశబ్దస్య లక్షణావిషయాం ప్రయోజనమస్తి. తస్మాదత్రయావజ్జీవం భగవదానుకూల్యంచరామీతిసఙ్కల్పమాత్రమఙ్గమ్.

౧॥ ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. ౩॥ ౪॥ బృ-ఉ-౬-౪-౨౨. ౫॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౩౪. ౬॥
౭॥ ౮॥ ౯॥ ‡ సంభవః-౨-౩.

మి.—ప్రాతికూల్యవర్జనఞ్చ క్వచిద్ధర్మానుష్ఠానముచ్యతే, "స్వస్యస్వామినివృత్తిర్యా ప్రాతికూల్యస్యవర్జనమ్"౧ఇతి. క్వచిచ్చ "వర్జనంప్రతిషిద్ధానాం తథైవాప్రతికూలతా"౨ ఇతినిషిద్ధవర్జనమిత్యుచ్యతే. తతశ్చోదాహృతవచనేషు నిష్పన్నోఽర్థః "ఆనుకూల్యేతరాభ్యాన్తువినివృత్తిరపాయతః"౩ ఇతి దర్శితః. అతః, యావద్దేహావసానంకర్తవ్యయోః విహితకరణనిషిద్ధాకరణయో రానుకూల్యప్రాతికూల్యవర్జనశబ్దాభ్యాంవివక్షితత్వాత్ తాదృశయో శ్చాఙ్గ్యనుష్ఠానకాలే కర్తుమశక్యత్వాత్, సాఙ్గప్రపదనస్య సకృత్త్వాచ్చ, తదుభయసఙ్కల్పమాత్ర మఙ్గమితినిశ్చీయతే. [౫

నచ, యావజ్జీవకర్తవ్యత్వేన సఙ్కల్పితయోస్తయో రనన్తరమనుష్ఠానం సఙ్కల్పప్రయుక్త మిత్యఙ్గతాస్యాత్ ఇతివాచ్యమ్. *బాధమిత్యా దావఙ్గ్యనువృత్త్యా ఉత్తరతనగుర్వనువర్తనాదేస్తత్సఙ్కల్పప్రయుక్తత్వేపి అతాదృశస్సకృత్త్వేన తదఙ్గత్వప్రయుక్తత్వాభావాత్. తదుక్తం వేదాన్తాచార్యైః, "సఙ్కల్పమాత్రమేవాఙ్గం శ్రుతమాచరణంపునః। అనఙ్గమాజ్ఞయాప్రాప్తం నసఙ్కల్పనిబన్ధనమ్"౪ఇతి. అతః, వర్ణాశ్రమ ధర్మాణాం ప్రపత్త్యఙ్గత్వే ప్రమాణాభావాత్ నవిరుద్ధ విధిద్వయసమాజఇతి ఫలప్రపత్త్యసిద్ధేః ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సిద్ధాన్తస్తు:- యదుక్తంప్రపత్తేః వర్ణాశ్రమాచారాఙ్గత్వేప్రమాణాభావఇతి; తన్నోపపద్యతే, "న్యాసఙ్గపఞ్చాఙ్గసంయుతః"౫ఇత్యాదేఃప్రమాణత్వాత్. అత్ర "ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః"౬ ఇత్యానుకూల్యేసఙ్కల్ప శబ్దశ్రవణేపి, ప్రాతికూల్యవర్జనేసఙ్కల్పశబ్దస్తావత్క్వచిదపినశ్రుతః. ప్రాతికూల్యవర్జనలక్షణఞ్చ, "స్వస్యస్వామినివృత్తిర్యా ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్। తదఙ్గంపఞ్చమంప్రోక్త మాజ్ఞావ్యాఘాతవర్జనమ్॥ అశాస్త్రీయోపసేవాతు తద్వ్యాఘాత ఇతీర్యతే"౧ఇతిప్రాతికూల్యవర్జనస్య ప్రవృత్తినివృత్తిలక్షణ స్వధర్మానుష్ఠాన రూపత్వముక్తమ్. నచాత్రాపిసఙ్కల్ప శబ్దోఽధ్యాహర్తవ్యః, శ్రుతహానాశ్రుతకల్పనా ప్రసఙ్గాత్; అన్యథా, విశ్వాసాదిష్వపి సఙ్కల్పశబ్దాధ్యాహార ప్రసఙ్గః.

కిఞ్చాత్రసఙ్కల్పశబ్దోపి న సార్వత్రికః, "ఆనుకూల్యంసమాచరేత్"౭ "ప్రాతికూల్యం పరిత్యక్తమానుకూల్యఞ్చ సంశ్రితమ్"౮ "ఆనుకూల్య మితిప్రోక్తం సర్వభూతానుకూలతా"౯ ఇత్యాదౌసఙ్కల్ప శబ్దాశ్రవణాత్. "ఆనుకూల్యేతరాభ్యాన్తు వినివృత్తిరపాయతః"౩ ఇత్యేతదప్యాను కూల్యసఙ్కల్పస్య అఙ్గత్వేనోపపద్యతే, సఙ్కల్పమాత్రేణ కృత్యాకరణప్రయుక్తాపాయ నివృత్త్యసంభవాత్. అతః, క్వచిత్సఙ్కల్పశబ్దో వచనా న్తరబాహుళ్యాను గుణ్యేనానుష్ఠానపరః. క్వచిత్సఙ్కల్ప శబ్దప్రయోగోపి యావజ్జీవమనుష్ఠేయస్యాను కూల్యస్యప్రపత్త్యఙ్గత్వాత్ తత్ప్రారమ్భమా త్రం పూర్వాఙ్గమితిసూచనార్థః; తథాహి - ఆనుకూల్యాది స్వరూపమాత్రం నప్రపత్త్యఙ్గమ్; కిన్తు, తేషాంపూర్తిః, "పూర్ణైరఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ ఉక్త పూర్తిమిమాంశృణు"౧౦ఇత్యాదౌపూర్ణానామానుకూల్యాదీనాం ప్రపత్త్యఙ్గత్వశ్రవణాత్. అతఏవోచ్యతే, "ఆర్తప్రపత్తావేతేషాం సన్నిధిస్తు విధీ యతే। దృప్తప్రపత్తావేతానిభవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్"౧౧ఇతి. సకృత్త్వవచనాని,అఙ్గారమ్భవిశిష్టాఙ్గిపరాణి; తతశ్చానుకూల్యాదీనాంప్రథమప్రయోగః పూర్వాఙ్గమ్; తైస్సహానుష్ఠానానన్తరమ్ యావజ్జీవంతేషాం షణ్ణామప్యనుష్ఠాన ముత్తరాఙ్గమ్; యావజ్జీవమనుష్ఠానమేవ దృప్తవిషయే తేషాం పూర్తిః; ఆర్తానాంస్వధర్మానుష్ఠానపూర్తేః పూర్వమేవజాతత్వాత్. పూర్ణాన్యానుకూల్యాది పఞ్చకానితేషాం పూర్వాఙ్గాని.దృప్తానాంస్వధర్మాను ష్ఠానపూర్తేః పూర్వమసంభవాత్, పూర్ణాఙ్గ ప్రారమ్భరూపప్రథమి కానుష్ఠానం పూర్వాఙ్గమ్; అఙ్గ్యనుష్ఠానానన్తరం తేషాంషణ్ణామపియావజ్జీ వమనుష్ఠానముత్తరాఙ్గమ్. తదుచ్యతే, "ఏతానిభవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్"౧౧ఇతి. తతశ్చార్తానామఙ్గపూర్తిః పూర్వమేవభవతి, దృప్తానామన్తకాలే భవతీత్యుక్తంభవతి.

నచ, ఆనుకూల్యాదీనాం షణ్ణామప్యుత్తరాఙ్గత్వేమానాభావః, "షడఙ్గంతదుపాయఞ్చశ్రుణుమేపద్మసంభవ"౧౨ఇత్యాదేః ప్రమాణత్వాత్. నచ,అష్టాఙ్గయోగఇతివదఙ్గాఙ్గిసముదాయవివక్షయా షడఙ్గత్వేననిర్దేశః, "సాఙ్గేత్వష్టాఙ్గయోగవ్యవహృతినయతష్షడ్విధత్వోపచారః"౧౩ఇతివేదా న్తాచార్య వచనాదితివాచ్యమ్. స్వారసికాఙ్గ సముచ్చయసంభవే తదయోగాత్. నచ, అఙ్గ్యన్తరానుపపత్తిః, అస్యోత్తరాఙ్గపరత్వేన పూర్వం పఞ్చాఙ్గైస్సహానుష్ఠితస్యతథాత్వాత్.అతఏవ, "న్యాసఙ్గపఞ్చాఙ్గసంయుతః"౫"ప్రపత్తింతాంప్రయుఞ్జీతస్వాఙ్గైఃపఞ్చభిరావృతామ్"౧౪ఇత్యాదే రపినవిరోధః, తేషాంపూర్వాఙ్గత్వపరత్వాత్. అత్ర *షడఙ్గమిత్యఙ్గ షట్కంప్రదర్శ్య, * తముపాయమిత్యఙ్గ్యర్థాన్తరం నిర్దిశ్యతే. ఏవం స్వారసికార్థపరిత్యాగే బాధకాభావాత్, పఞ్చాఙ్గత్వస్మృతేశ్చ, వర్ణాశ్రమాచారస్య సన్నిపత్య ఉపకారకత్వ మారాదుపకారకత్వఞ్చ సిద్ధమ్.

నచ, "సఏవోపర్యుపర్యస్య పరాంప్రీతిముపావహన్। వృత్త్యాఖ్యఙ్గఫలతాంయాతి"౧౫ఇత్యాదివచనవిరోధః, తత్రసకృత్కృతప్రపత్త్యనన్తర మానుకూల్యాద్యనుష్ఠానస్యఫలత్వశ్రుతేరితివాచ్యమ్. ఉత్తరవృత్తేః "తస్యైవబోధోన్యాసాఖ్యః ప్రథమంయాత్యుపాయతామ్"౧౬ఇత్యుక్తప్రపత్తి

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥

మీ.—ఫలత్వేపి ప్రాప్త్యపేక్షయాఙ్గత్వస్యాప్యుపపత్తేః. అతః, ఫలత్వవచనాని ఫలత్వబుద్ధిసంస్కృతానాం తేషామారాదుపకారకత్వం నాన్యేషామితి నియమపరాణి. నచ, అహిర్బుధ్న్య సంహితోక్త ప్రథమాఙ్గవివక్షయా షడఙ్గమితి నిర్దేశః, తస్య భక్త్యాది సాధారణస్య షడఙ్గయోగ ఇతి శాస్త్రప్రసిద్ధనిరూపణాసిద్ధేః, తథానభ్యుపగమే సాపసిద్ధాన్తాచ్చ ; ‘‘భవిష్యత్యుత్తరోత్తరమ్’ ౧ ఇతి పూర్వాచార్యవచనాచ్చ. ఇదం వచన మానుకూల్య సఙ్కల్పస్యానుష్ఠానపరత్వమప్యవగమయతి, ఉత్తరోత్తరం సఙ్కల్పానువృత్తేరదర్శనాచ్చ; అన్యథా, కేవలసఙ్కల్పమాత్రస్యానువృత్తౌ ‘‘ఆనుకూల్యేతరాభ్యాన్తు వినివృత్తిరపాయతః’’౨ ఇత్యుక్తాపాయనివృత్తేర సిద్ధిప్రసఙ్గః. ఉక్తానుపపత్తిరేవ సఙ్కల్పశబ్దస్య లక్షణాకల్పికా. లక్షణా ప్రయోజనఞ్చోక్తమ్. కథం తర్హి వేదాన్తాచార్యవచనమితి చేత్. అశక్తస్వతన్త్రాణాం షడఙ్గయోగే అశ్రద్ధావారణాయ స్వధర్మానఙ్గికాం శరణాగతిం తత్రాన్తర్భావయితుం సఙ్కల్పమాత్రమేవాఙ్గమిత్యుక్తమ్.

నచ, ‘‘ఉపాయాపాయసంత్యాగీ మధ్యమాం స్థితిమాస్థితః’’౩ ‘‘ఉపాయాపాయముక్తస్య వర్తమానస్య మధ్యతః’’౪ ఇత్యాదిషు శరణాగతేరపి వర్ణాశ్రమానుష్ఠానాఙ్గకత్వప్రతీతిరస్తీతి వాచ్యమ్. వర్తమానయోరేవ కృత్యకరణాకృత్యాకరణయోః ప్రవృత్త్యఙ్గత్వత్యాగస్య ‘‘సర్వధర్మాన్పరిత్యజ్య’’౫ ఇత్యాదినా విధీయమానత్వాత్; ‘‘ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్’’౬ ఇత్యాదినాఽనుష్ఠీయమానయోస్తయోరేవాఙ్గతయా కార్యోపయోగిత్వస్య విధీయమానత్వాచ్చ. శరణాగతేస్తద భావాఙ్గత్వస్య షడఙ్గయోగస్య†తదఙ్గకత్వస్య చ సిద్ధేః. ఏవమ్, ఆనుకూల్య సఙ్కల్ప ప్రాతికూల్యవర్జనయోస్స్వ ధర్మానుష్ఠానత్వాత్, ప్రపత్తేస్స్వధర్మానుష్ఠానాఙ్గకత్వే పూర్వోత్తరాఙ్గవిధీనామేవ ప్రమాణత్వాత్, స్వధర్మానుష్ఠాన త్యాగాఙ్గకత్వే ‘‘ సర్వధర్మాన్’’౫ ఇత్యాదేః ప్రమాణత్వాచ్చ, ఏకత్రవిరుద్ధగుణోప సంహారాయోగా ద్విద్యాభేదసిద్ధౌ ఫలప్రపత్తి సిద్ధిరితి.

ఆనుకూల్యేతరాభ్యాం య ద్వర్ణ ధర్మాఙ్గమీరితమ్। వరణ స్తన్న సఙ్కల్పమాత్రమఙ్గం శ్రుతం యతః॥ అతో విరుద్ధధర్మత్వాద్విద్యాభేదో న సిద్ధ్యతి। ఇతి చేత్తన్న సఙ్కల్పశబ్దోను ష్ఠానలక్షకః॥ స్వస్యేత్యాది స్మృతేస్తేషాం సన్నిధిస్తు విధీయతే। ఇత్యాచార్యస్య సూక్తేశ్చాప్యాచారో ప్యఙ్గమీరితమ్॥ తథోత్తరాఙ్గతా చాస్య షడఙ్గమితి చ స్మృతేః। దృష్టప్రపన్నావిత్యాది గురువాక్యాచ్చ సిద్ధ్యతి॥ క్వచిత్సఙ్కల్పశబ్దశ్చ పూర్ణాఙ్గార మ్భసూచకః। తస్మాదాచారసాపేక్ష ప్రపత్తేశ్శరణాగతిః॥ భిన్నా తత్త్యాగసాపేక్షా ఫలరూపేతి వర్ణితా॥.

అథవా, ప్రకారశబ్దేన విద్యారమ్భవిరోధి పాపనాశక ప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానం వివక్షితమ్. తదైవం సంశయః - భగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వం న సంభవతి-ఉత సంభవతీతి. తదర్థమ్, ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తివిద్యా న భిద్యతే-ఉత భిద్యత ఇతి. తదర్థమ్, కృతప్రాయశ్చిత్తత్వాకృతప్రాయశ్చిత్తత్వాధికారరూపవిరుద్ధధర్మద్వయసమావేశో నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ‘‘శాశ్వతీమమ సంసిద్ధిః’’౭ ఇత్యాద్యభిహితశేషత్వజ్ఞానస్య తాపాది సంస్కారత్రయస్య మన్త్రదీక్షావిశేషాశ్చాఙ్గత్వమ్ - ఉత ప్రాయశ్చిత్తత్వమితి. యదా, తేషామఙ్గత్వమ్; తదా, సర్వత్ర ప్రపత్తేర కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాద్విరుద్ధధర్మద్వయాభావేన విద్యాభేదాసిద్ధేః నఫలప్రపత్తి సిద్ధిరితి న నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిః. యదా, తేషాం ప్రాయశ్చిత్తత్వమ్ ; తదా, అకృతప్రాయశ్చిత్తానాం కాకాదీనామపి దర్శనాత్, విరుద్ధ ధర్మద్వయసమావేశేన విద్యాభేదాత్ ఫలప్రపత్తిసిద్ధేః నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి.

పూర్వపక్షస్తు-‘‘అహమస్మ్యపరాధానామాలయః’’౮ ‘‘పాపిష్ఠః క్షత్రబన్ధుశ్చ’’౯ ‘‘వధార్హమపి కాకుత్స్థః’’౧౦ ‘‘దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్’’౧౧ ఇత్యాదిష్వకృతప్రాయశ్చిత్తానామేవ ప్రపత్త్యావధికారదర్శనాత్, ప్రపత్తేస్సర్వత్ర కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వేన కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వే మానాభావాత్. నచ, శ్రేయస్సాధనభూతకర్మమాత్రస్య‡కర్తృయోగ్యతాపాదక తత్సంస్కార రూపానుగ్రహాది ప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠాన పూర్వకత్వ దర్శనేన అత్రాపి విద్యారమ్భవిరోధి పాపనాశార్థం ప్రాయశ్చిత్తమనుష్ఠేయ మితి వాచ్యమ్. ‘‘అహమస్మ్యపరాధానామ్’’౮ ఇత్యాదివిశేషవచనేన తత్పరసామాన్యవచనానాం ప్రపత్తివ్యతిరిక్త విషయత్వాత్.

నను, ‘‘శాశ్వతీమమ సంసిద్ధిరియం ప్రహ్వీభవామియత్। పురుషం పరముద్దిశ్య నమే సిద్ధిరతోఽన్యథా’’౭ ఇత్యాద్యుక్తశేషత్వ జ్ఞానస్య, ‘‘క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వరజ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమా మతా’’౧౨ ఇత్యాదివిశేషవచనపర్యవసానాత్, పాపానాం నిబర్హణత్వం సిద్ధమ్. తథా చ, ‘‘వక్ష్యామి మునయస్సర్వే విష్ణోరాశ్రయణక్రియామ్। మన్త్రదీక్షావిధిఞ్చైవ మత్పూజనవిధిం తథా॥ ఆద్యస్తు శఙ్ఖచక్రాదిధారణం వైష్ణవం స్మృతమ్। పుణ్డ్రం నామక్రియా చైవ మన్త్రశ్చార్చనం హరేః॥ సంస్కారాః పఞ్చ కర్తవ్యా బ్రాహ్మణస్య విధానతః। తస్మాచ్చక్రాది సంస్కారాః కర్తవ్యా మునిసత్తమాః॥

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ గీ-౧౮-౬౬. ౬॥ ౭॥

౮॥ అహిర్బుధ్న్యసంహితా. ౯॥ ౧౦॥ రా-సు-౩౮-౩౪. ౧౧॥ రా-యు-౧౮-౩. ౧౨॥ యాజ్ఞ-స్మృ-ప్రా-౩౪.

† తదఙ్గకత్వస్య-౨-౩-న. ‡ అత్రయోగ్యతా-౩.

3-7-86.

మీ — చక్రసంస్కారహీనేన కృతం కర్మ హి నిష్ఫలమ్?। స్నాత్వా †శుభర్క్షే¶ పూర్వాహ్ణే సమ్యగభ్యర్చ్య కేశవమ్॥ స్నాతం శిష్యం సమాహూయ కృతకౌతుకబన్ధనమ్''౧ ఇత్యాది. అన్యత్రాపి, ''ప్రథమం తాపసంస్కారో వైష్ణవం మునిభిస్స్మృతమ్। మన్త్రసంస్కారసిద్ధ్యర్థం మన్త్రదీక్షావిధౌ తథా''౨ అన్యత్రాపి, ''శఙ్ఖచక్రాఙ్కనం కుర్యాద్బ్రాహ్మణో బాహుమూలయోః। హుతాగ్నౌ నైవ సన్తప్య సర్వపాపాపనుత్తయే''౩ ఇత్యాది. ఏవం ప్రపత్త్యధ్యాయేషు తాపాదిసంస్కారత్రయస్య మన్త్రదీక్షావిధేశ్చ పాపనాశకత్వముక్తమ్; ''అతప్తతనూర్న తదామో అశ్నుతే''౪ ఇతి శ్రుతావపి తాపసంస్కారస్య పాపనాశకత్వముక్తమ్; అత్ర శేషత్వజ్ఞానస్య తాపాదిదీక్షావిధేశ్చ విద్యారమ్భవిరోధిపాపనాశకత్వేన ప్రాయశ్చిత్తత్వం వక్తవ్యమ్; అన్యథా, నియమేన ప్రపత్తేః పూర్వం తదనుష్ఠానానుపపత్తేరితి చేత్.

నైవమ్, ''ఇత్యఙ్గముదితం శ్రేష్ఠం ఫలేచ్ఛా తద్విరోధినీ''౫ ఇతి ప్రపత్తికాలీనాత్మజ్ఞానస్యాఙ్గత్వప్రతిపాదనాత్. దాహాదిసంస్కారస్య అఙ్గిఫలనిర్దేశేన పాపనాశకత్వవచనోపపత్తిః, దాహాదేరపి ప్రపత్త్యఙ్గతయా ప్రాయశ్చిత్తత్వాభావాత్. న చ, పఞ్చాఙ్గత్వవిరోధః, ఏతేషాముపాసకసాధారణత్వేన సాధారణాఙ్గత్వాత్, అసాధారణాఙ్గవివక్షయా తదుపపత్తేః. అతః, ప్రపత్తేస్సర్వత్రాకృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాత్ న విరుద్ధగుణోపసంహార ఇతి న ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి.

అత్ర బ్రూమః — ప్రపత్తేః కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వే మానాభావ ఇతి యదుక్తమ్; తదయుక్తమ్, ''శాశ్వతీ''౬ ఇత్యాద్యుక్తశేషత్వజ్ఞానలక్షణప్రహ్వీభావస్య, తత్పూర్వకతాపాదిత్రయస్య, మన్త్రదీక్షావిధేశ్చ, ప్రాయశ్చిత్తత్వాత్. న చైతేషామఙ్గత్వసమ్భవః, పఞ్చాఙ్గత్వవచనవిరోధాత్. న చ, తస్య ప్రధానాఙ్గపరత్వమ్, ఫలవత్సన్నిధావఫలస్యాఙ్గతయా ఏతేషాం పాపనాశఫలశ్రవణేనానఙ్గత్వాత్. న చాఙ్గిఫలం ప్రాప్తివిరోధిపాపనాశితత్రైవ¶చరితమ్, న తు విద్యారమ్భవిరోధిపాపనాశకత్వమితి వాచ్యమ్. ఆనుకూల్యసఙ్కల్పాదిష్వన్తరఙ్గాఙ్గేషు అఙ్గిఫలోపచారసమ్భవేऽపి బహిరఙ్గేషు తదుపచారే నిదానాభావాత్.

కిఞ్చ, ఏతేషామఙ్గత్వం సన్నిపత్యోపకారకత్వాత్, ఆరాదుపకారకత్వాద్వా. నాద్యః, అదృష్టద్వారకల్పనాయా గురుత్వాత్. దృష్టద్వారకత్వే చ విద్యోత్పత్తిప్రతిబన్ధనాశద్వారమేవాఙ్గీకార్యమితి ప్రాయశ్చిత్తత్వస్యైవ సిద్ధేః. న ద్వితీయః, ప్రపత్త్యనన్తరమనుష్ఠేయత్వేన తదయోగాత్. ''ఇత్యఙ్గముదితం శ్రేష్ఠమ్''౫ ఇత్యహిర్బుధ్న్యసంహితాయాం శేషత్వజ్ఞానస్యాఙ్గత్వనిర్దేశస్తు, విద్యారమ్భవిరోధిపాపనాశకత్వాభిప్రాయః. అత ఏవ వేదాన్తాచార్యైశ్శేషత్వజ్ఞానస్య ప్రాయశ్చిత్తత్వముక్తమ్, ''తదా శేషత్వ‡జ్ఞానమధికారేऽన్తర్భవతి 'క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వరజ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమా మతా' ఇతి; తస్య శేషత్వజ్ఞానపరత్వే ఉపాయానర్హతానివృత్తిర్భవతి''౭ ఇతి. తథా ''పరశేషత్వధీమాత్రమధికారివిశేషణమ్''౮ ఇతి చ. అతః ప్రపత్త్యనుష్ఠానపూర్వభావిశేషత్వజ్ఞానతాపాదిసంస్కారాణాం ప్రాయశ్చిత్తత్వాత్ కాకాదీనాం శరణాగతత్వేన చ కృతప్రాయశ్చిత్తాకృతప్రాయశ్చిత్తత్వరూపవిరుద్ధాధికారాత్ ప్రపత్తిర్భిద్యత ఏవ.

నన్వేవమపి న విద్యాభేదః ప్రసజతి, ప్రపత్తేశ్శాస్త్రవశ్యేషు సర్వత్ర కృతప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాత్. కాకాదీనామశాస్త్రవశ్యత్వాదితి చేత్. న, శాస్త్రవశ్యేష్వప్యర్జునాదిషు దివ్యసూరిషు చ తాపాదిసంస్కారాదర్శనాత్. న చ వాచ్యం ఫలప్రపత్తావపి తదుభయాధికారో దృశ్యతే, దివ్యసూరిషు తాపాద్యదర్శనాత్, ఆధునికేషు భవత్సు తద్దర్శనాచ్చ; అతః, ఫలప్రపత్తిరపి భిద్యత ఇతి. అస్మదాదిభిస్తాపాదిసంస్కారస్యాగ్నికార్యాదివిధివిశేషరహితస్యానుష్ఠీయమానత్వేన ప్రాయశ్చిత్తత్వాభావాత్, కేవలచక్రాదిధారణస్య తాన్త్రికస్య దేవర్షిభూతాదినైరాశ్యసిద్ధ్యర్థం స్వస్య తచ్ఛేషత్వభ్రమానుత్పత్త్యర్థం భోగార్థఞ్చ క్రియమాణత్వాత్. అత ఏవోచ్యతే, ''అమీ పరమసంస్కారాః పారమైకాన్త్యహేతవః''౯ ఇతి. అత్ర, ''తాపః పుణ్డ్రస్తథా నామ''౧౦ ఇతి తాపాదిస్వరూపమాత్రముక్తమ్, న తు విధిశబ్దోऽప్యభిహితః. న చ, సాధనప్రపత్తివాదేऽప్యేతేషాం పారమైకాన్త్యహేతుత్వమేవేతి వాచ్యమ్. ప్రపత్తిప్రకరణాధీతానాం తాపాదీనాం గ్రాహకగ్రహణేన ప్రపత్త్యర్థత్వాత్. అస్మాకన్తు, శరణవరణస్యసాధనత్వాభావేన గ్రాహకగ్రహణాభావాత్.

క్వచిత్పాపనాశద్వారా ప్రపత్త్యర్థత్వాభావాత్ తద్దీక్షావిధేః, ఫలశ్రవణస్య చాప్రామాణ్యాపత్తేశ్చ; అతః, తాన్త్రికపక్షావలమ్బినాం ప్రపత్తేః ఫలతయా సంస్కారాణాం కేవలం పారమైకాన్త్యహేతుత్వమ్; వైదికపక్షావలమ్బినాన్తు సాధనప్రపత్తివాదినాం విద్యోత్పత్తిప్రతిబన్ధకనాశద్వారా ప్రపత్త్యర్థత్వఞ్చావశ్యకమ్; నను, ఫలప్రపత్తివాదే తాపాదీనాం ప్రపత్త్యనుపకారకత్వేऽపి శేషత్వజ్ఞానస్య నియతపూర్వభావిత్వాత్ప్రాయశ్చిత్తాత్మకత్వం వక్తవ్యమితి చేత్ న, అస్మాకం ప్రపత్తేః పూర్వభావినశ్శేషత్వజ్ఞానస్య శ్రవణాత్మకత్వేన అవిధేయతయా ప్రాయశ్చిత్తత్వాభావాత్, ''శాశ్వతీ మమ సంసిద్ధిః''౬ ఇత్యాదౌ తు యత్నసాధ్యం జ్ఞానాన్తరమేవాఙ్గమితి విధీయతే. తత్ర భగవచ్ఛేషత్వమేవ మమ సంసిద్ధిః ప్రయోజనాన్తరసిద్ధిర్నాస్తీతి స్వాధికారవిజ్ఞాపనపూర్వకప్రహ్వీభావః స్వాచార్యాదివిషయో హి తత్ర విధీయతే. ఏవం సాధనప్రపత్తివాదే ఆద్యప్రహ్వీభావస్యేతి తాపాదివిధే

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ అహిర్బుధ్న్యసం. ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ † శుభేహ్ని మధ్యాహ్నే-౪. ¶ చారతః-౪. ‡ జ్ఞానాధికారే హేతుర్భవతి-౪.

మూ.—౨౮. ద్రౌపదిస్నాతైయాయన్ఱే, ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱు;

వ్యా.—౨౮. అతైజ్జ్ఞేకణ్డతేన్న ౨; పూర్వప్రకృత విషయజ్గళిలే దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(ద్రౌపది) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. (స్నాతైయాయన్ఱే, ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱు) ఎన్ఱు,తు - దుశ్శాసనాకృష్టై యాయ్ సభైయిల్ వరుకిఱపోతు "రజస్వలైకవస్త్రాహం నతుమాం నేతుమర్హసి । గురూణాఞ్చపురస్స్థాతుం సభాయాం నాహముత్సహే"౧ఎన్ఱుసొల్లుమ్పడి అశుద్ధైయాయిరుక్కిఱ అవళ్ స్నానమ్పణ్ణియన్ఱే, ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱెన్ఱుపడి.

అ.—"సవిషదేశగకాలశ్చ"౨ఎన్ఱు, - దేశకాలనియమాభావత్తుక్కు ఉదాహరణతయాఽనన్తర పూర్వప్రకృతఙ్గాన విభీషణాళ్వానై "కడలిలే ఒరుముఱుక్కిట్టు వన్దానెన్ఱిల్లై"[ప-౧౫౦-వ-౬.] ఎన్ఱు,అప్పడియేప్రకారనియమాభావత్తుక్కుముదాహరణతయాదర్శిప్పియావిట్టతెన్? ఎన్నిల్; శ్రవణానుష్ఠానోభయోదాహరణద్వయత్తుక్కుమ్సహపాఠావస్థితియిరుక్కైయాలే. శ్రవణోదాహరణతయా అవశ్యవక్తవ్యనాన అర్జుననోడే, ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱుమివళుక్కాక) ఎన్ఱు,సహపాఠావస్థితైయాన ద్రౌపదియైయే అనుష్ఠానోదాహరణమాక క్కాట్టుకైయుచితమాకైయాలుమ్, ద్రౌపదిక్కు అశుద్ధిప్రకర్షమిరున్దపడి యాలుమ్, మహాప్రకరణన్యాయత్తాలే పరమ ప్రకృతైయాన ద్రౌపద్యాది విషయమాకవే ఉదాహరణ ప్రదర్శనముచితమెన్ఱు,అ శఙ్కైపరిహారజ్జైయాటోకణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వప్రకృతేత్యాది.) ప్రకృతశబ్దమేయమైన్దిరుక్క, (పూర్వప్రకృత) శబ్దమ్ - పరమ ప్రకృతవాచియామిఱే.

మూలత్తిలే (స్నాతైయాయన్ఱే, ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱు) ఎన్ఱు,అవిత్తాల్ - నిత్యస్నానకర్మాజ్గ స్నానజ్జళుడైయ అభావత్తై చ్చొల్లుకిఱతన్ఱు; కిన్తునైమిత్తిక స్నాననిమిత్తభూతరజస్వలాత్వదశైయై చ్చొల్లుకిఱతు. రజస్వలైయాయిఱే ప్రపత్తిపణ్ణిఱ్ఱుఎన్నాతొళిన్దతు గ్రామ్యోక్తిపరిహారార్థమాక ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దుశ్శాసనేత్యాది.) వచనస్థరజస్వలా శబ్దఫలితమ్ (అశుద్ధైయాయితి.) ఇప్పడి ద్రౌపద్యనుష్ఠానమాపద్విషయమాకైయాలే ప్రకారనియమ రాహిత్యత్తుక్కు ఉదాహరణమాక క్కూడాతో! ; అసతిప్రపత్త్యనుష్ఠానానావశ్యకత్వే శుద్ధ్యాదిప్రకారాలాభమిఱే-ఇజ్గుఆపత్తావతు; ఆకైయాల్, ఇతుఇజ్గుఉదాహరణమాకక్కూడాతో? ఎన్నిల్; అతుక్కుక్కురైయిల్లై, "నలిజ్గం నగుణక్రియాః"౩ "పరాపేక్షానవిద్యతే"౪ఎన్ఱు,ప్రకారనియమనిరపేక్షత్వమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, "మహాత్యాపదిసంప్రాప్తే స్మర్తవ్యోభగవాన్ హరిః"౫

ఇ-అ.—(పూర్వప్రకృతవిషయజ్గళిలే) ఎన్ఱు,తు- ద్రౌపదియైయుమ్ అర్జుననైయుమ్ కృష్ణనైయుమ్ నినైత్తిరుక్కై- తజ్గళుక్కుసహ్యమాచ్చుమ్పడి యిరుక్కుమవర్కళ్.

మీ.—శ్చప్రక ‥ ‥ ‥ త్వేనగ్రాహకగ్రహీతత్వాత్, ప్రపత్తిశేషత్వేసిద్ధే, అకిఞ్చిత్కరస్యతదసిద్ధ్యా అదృష్టరూపకిఞ్చిత్కారకల్పనేదృష్టేసంభవతితదయోగాత్ ; శ్రుతహాన్యాదిప్రసజ్గాచ్చ. ప్రపత్త్యారమ్భవిరోధి పాపనాశద్వారాతదర్థత్వాత్, ఫలప్రపత్తివాదే గ్రాహక గ్రహాభావాత్, శ్రవణాత్మకశేషత్వజ్ఞానస్యావిధేయత్వాత్, తాపాదీనాంతత్సిద్ధౌవిధిరహితత్వేనాన్యార్థత్వేనచ పారమైకాన్త్యమాత్రావహత్వాచ్చ, పరమతేప్రాయశ్చిత్తరూపత్వమ్ ; స్వపక్షేతదభావశ్చేతి వైషమ్యసిద్ధిః.

ఏవమ్, పరాఙ్కుశాదిభిః అస్మదాదిభిరపి ప్రాయశ్చిత్తస్యాననుష్ఠానాత్, స్వగతస్వీకారనిష్ఠైరనుష్ఠీయమానత్వాచ్చ, కృతప్రాయశ్చిత్తత్వాకృత ప్రాయశ్చిత్తత్వ రూపవిరుద్ధధర్మావేశాద్విద్యాభేదసిద్ధేః ఫలప్రపత్తిసిద్ధ్యా నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సజ్గ్రహశ్చ :—ప్రాయశ్చిత్తాధికారత్వాత్తదభావాచ్చభిద్యతే। ప్రపత్తిరితివాదస్తు†విధ్యభావాద్విహన్యతే॥ ఇతిచేత్తన్నతాపాదేశ్శేషత్వస్మరణస్యచ। గ్రాహకేణగృహీతత్వాత్ప్రపత్త్యుత్పత్తిహేతుతా॥ శ్రుతపాపవినాశేన సద్వారావశ్యకీయతః । అతశ్శేషత్వవిజ్ఞానం మన్త్రదీక్షాదికఞ్చయత్॥ ప్రాయశ్చిత్తం ప్రపన్నస్యస్వతన్త్రస్యహివిద్యతే। దివ్యసూరిప్రభృతిషుతాపాదేర్నహిసమ్భవః॥ అస్మదాదిషుదృష్టస్య దీక్షావిధివివర్జనాత్। పర[శేషత్వవిజ్ఞానం ‡శ్రవణఞ్చభవేద్యతః॥ ప్రాయశ్చిత్తమతఃకిఞ్చిద్విశిష్టేషునదృశ్యతే । అతోభిన్నాధికారత్వాత్ప్రపత్తిర్భేదమర్హతి.

(ఇతిశ్రీవచనభూషణ విరోధపరిహారే

ప్రకారనియమాభావాధికారః. ౧౭)

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ †విద్యాభావాత్-౨-౩; సిద్ధ్యభావాత్-౩. ‡ శ్రవణాచ్చ-౨-౩.

మూ.—అర్జునన్ నీశర్ నడువేయిఱే యివ్వర్థమ్ కేట్టతు.

వ్యా.—ఇత్తాల్-ప్రపత్తిపణ్ణువార్ ప్రయతరాయ్ప్పణ్ణవేణుమెన్నుమ్ నియతియిల్లామైకాట్టప్పట్టతు.

(నీశర్ నడువేయిఱే యివ్వర్థమ్ కేట్టతు) ఎన్ఱువిడత్తిల్, (నీశర్) ఎన్ఱిఱతు - “ నెడుమాల్క్కాళాయ్ నిన్ఱైయాతార్ నీశర్”౧ఎన్ఱుఆళ్వారరుళిచ్చెయ్ద శౌరిచిన్తావిముఖరాన హేయరై. “విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చశ్వపచాధమః”౨[౫ “విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతా దరవిన్దనాభపాదారవిన్దవిముఖాచ్ఛ్వపచంవరిష్ఠమ్”౩ ఎన్ఱుభగవద్విముఖరై శ్వపచాధమరాక చ్చొల్లిఱ్ఱిఱే. అతుక్కుమేలే, శరణాగతరైయుప్పరిభవిత్తుమ్ శరణాగతరానపాణ్డవర్కళ్ తిఱత్తిలే తీజ్గుకళై చ్చెయ్తుమ్ పోరుకైయాలే,

ఆ.—ఎన్ఱుఅశుద్ధిదశాసాధారణ దుఃఖసఙ్కటకాలమే తన్నివర్తకప్రపదనకాలమెన్ఱు వసిష్ఠవచనసిద్ధమాకైయాలుమ్ విధిక్కుఅననుష్ఠానలక్షణాప్రామాణ్యపరిహారార్థమాక అనుష్ఠానదర్శన మపేక్షితమాకైయాలుమ్, “ధర్మవ్యతిక్రమోదృష్టోమహతామపిసాహసమ్”౪ఎన్ఱిఅప్పడియేఅనుష్ఠానత్తుక్కు అమూలకత్వ పరిహారార్థమాక విధిఅపేక్షిత మాకైయాలుమ్, ఇప్పడిఅన్యోన్య సహాయజ్గళాయ్కొణ్డు, “తద్విదాఞ్చస్మృతిశీలే”౫ఎన్ఱిఅప్పడియేశాస్త్రానుష్ఠానజ్గళ్ ప్రపత్తిక్కుప్రకారనియమనైరపేక్ష్యనిర్ణాయకజ్గళాకైయాలే ద్రౌపద్యనుష్ఠానత్తుక్కు అప్రామాణ్యశఙ్కాకల్పక మిల్లామైయాలే ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ ప్రపత్తిపణ్ణువారిత్యాది)

మూలత్తిల్ (నీశర్ నడువే) ఎన్ఱిఅనీచశబ్దమ్ తత్త్వదర్శిసూక్తిరూప ప్రమాణప్రత్యభిజ్ఞాపక మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీశరెన్ఱిఅతు నెడుమాల్క్కాళాయిత్యాది.) తక్కై- పెరుమైయాయ్, సర్వేశ్వరనై, నిన్ఱైయాతవర్, నీశర్తామే-నీశరేఎన్ఱు, తిరుమొళిసూక్తిక్కు[౧౦ ఽర్థమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శౌరిచిన్తావిముఖరానవిత్యాదినా;) “నశౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసమ్”౬ఎన్ఱిఅవచనమిజ్గే అభిసంహితమ్. వచనత్తిలే వైశసశబ్దితదుఃఖరూప సంవాసప్రతిసమ్బన్ధివాచక జనశబ్దసామర్థ్యాన్నీచ జనపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (హేయరై యితి;) “నీచస్ఖలేష్వధమేత్రిషు”౭ఎన్ఱిఅనిఘణ్టు ఇజ్గే వివక్షితమ్. నీచశబ్దవివక్షితమాన అధమత్వకాష్ఠై చణ్డాలత్వమెన్ఱు, వివక్షిత్తు, క్షత్రియరాన ఇవర్కళుక్కు లౌకికచణ్డాలత్వ మిల్లైయాకైయాలే శాస్త్రీయమాన ప్రబలచణ్డాలత్వమ్ ఇవర్కళుక్కెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విష్ణుభక్తీత్యాది, విప్రాదిత్యాది) (ద్విషడ్గుణయుతాత్) ఎన్ఱిఅవిడత్తిలే, “ శమోదమస్తపశ్శౌచంక్షాన్త్యార్జవవిరక్తతాః। జ్ఞానవిజ్ఞానసన్తోషాస్సత్యాస్తిక్యేద్విషడ్గుణాః”౮ఎన్ఱిఅవిత్తై క్కొణ్డుకొళ్వతు. శ్వపచాదధమః శ్వపచాధమః ఎన్ఱు, శ్వపచాధమశబ్దార్థత్తైయుమ్, “ విప్రాత్-వరిష్ఠమ్” ఎన్ఱు, పఞ్చమ్యర్థమాన శ్వపచనిష్ఠాత్యుత్కర్ష ప్రతియోగిత్వరూపమాన తదధమత్వత్తైయు ముట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శ్వపచాధమరాకవెన్ఱు.)

ఇన్దభగవద్వైముఖ్యమ్ శాస్త్రీయజాతి చణ్డాలత్వ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతుక్కుమేలేయిత్యాది.) “ మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియోనిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్”౯ఎన్ఱిఅవారాహవచనత్తిలే, “పుమాన్ స్త్రియా”౧౦ఎన్ఱుఏకశేషమాకైయాలే, భగవద్భక్తరాన స్త్రీకళుమ్ భగవద్భక్తరాన పురుషర్కళుమ్ “మద్భక్తాన్”౯ఎన్ఱిఅవిడత్తిల్ వివక్షితరెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతరైయుప్పరిభవిత్తుమెన్ఱు.) అస్థానస్నేహాదికళుమ్, ద్రౌపదీపరిభవమ్ కణ్డిరున్దతుమ్, అనుతాపాదిశూన్యరైయుమాకిఱ దురాచారానాచారజ్గళైయుడైయరా యిరున్దార్కళేయాకిలుమ్, శరణాగతరాన్వివర్ అర్జునాదికళ్ విషయమాన్వివర వపచారముమ్ చణ్డాలతావహమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే, “అనాచారాన్ దురాచాన్”౯ఎన్ఱిఅపూర్వార్ధత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణాగతరానవిత్యాది.) “నిన్దన్” ఎన్ఱిఅశతృప్రత్యయమ్ “లక్షణహేత్వోఃక్రియాయాః”౧౧ఎన్ఱు,హేత్వర్థకమ్.వాచికాపచారవాచియాన నిన్దధాతుకాయికోపలక్షకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరిభవిత్తుమ్, తీజ్గుకళ్ శెయ్తుమ్ పోరుకైయాలే) ఎన్ఱు. [౨౦

ఇ-అ.—(శౌరిచిన్తావిముఖరానహేయర్) శౌరిచిన్తావిముఖర్ హేయరోవెన్న; ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (విష్ణుభక్తివిహీనఇత్యాది;) చరమాశ్రమియాయిరున్దానై యాకిలుమ్ భగవద్భక్తిహీననానవన్ శ్వపచరిల్కాట్టిల్ కెట్టవన్.

మూ.—అ.—(ద్విషడ్గుణ) మావతు- “ శమోదమస్తపశ్శౌచంక్షాన్త్యార్జవవిరక్తతాః। జ్ఞానవిజ్ఞానసన్తోషాస్సత్యాస్తిక్యేద్విషడ్గుణాః”౮ఎన్ఱుతు.

౧॥ తిరుమొళి-౧౧-౬-౮. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ వారాహ- ౧౦॥అష్టా-౧-౨-౬౭. ౧౧॥ అష్టా-౩-౨-౧౨౬.

మూ॰—౩౦॰ ఆకైయాల్, శుద్ధ్యశుద్ధిగళిరణ్డుమ్ తేడవేణ్డా;

వ్యా.—“సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్” ఎన్గిఱ, అకర్మచణ్డాలరితే కైక్కలన్దునిఱ్కిఱతు. (నీశర్ నడువే) ఎన్గైయాలే - నీచస్పృష్టియాలివనుక్కుణ్డాన అశుద్ధియుమ్ నీచసకాశత్తిలే యెన్నుమిడముమ్ తోత్తుగిఱతు. ఇత్తాల్ - ప్రపత్తిశ్రవణమ్పణ్ణుమ్పోతు నీచమధ్యత్తిలాగాతెన్నుమ్ నియతియిల్లామై కాట్టప్పట్టతు.

౩౦. ఇత్తాల్ ఫలితత్తైచ్చొల్లానిన్ఱుకొణ్డు, ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్,

(ఆకైయాల్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (ఆకైయాల్) ఎన్ఱతు - అనుష్ఠానదశైయిలుమ్ శ్రవణదశైయిలుమ్ ఇవర్కళిరువరుమిప్పడి శెయ్కైయాలెన్ఱపడి. (శుద్ధ్యశుద్ధిగళిరణ్డుమ్ తేడవేణ్డా) ఎన్ఱతు-ప్రపత్తియిల్ అన్వయిక్కుమళవిల్, అశుద్ధనాయిరుక్కుమవనుక్కు శుద్ధిసమ్పాదిక్కవేణ్డా, శుద్ధనాయిరుక్కుమవనుక్కు అశుద్ధిసమ్పాదిక్కవేణ్డావెన్ఱపడి. (అశుద్ధి-తేడవేణ్డా) ఎన్ఱతు-కీళ్చ్చొన్నవర్కళిరువరుమ్ అశుద్ధరానదశైయిలే ప్రపత్తియిలన్వయిత్తమైశొల్లుగైయాలే, అశుద్ధిశానిత్తుక్కు వేణ్డుమోఎన్ఱు, శఙ్కియామైక్కాగ.

అ.—*నిద్రాదిరూపకర్మ హేతుకత్వముమ్ “సద్యః” ఎన్ఱు, ఆగన్తుకత్వమ్ శొల్లుగైయాలే “చణ్డాలతామ్” ఎన్గిఱవిత్తు కర్మచణ్డాలత్వపరమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మచణ్డాలరిఱేయిత్యాది.)

ప్రకారనియమాభావోదాహరణమాగ చణ్డాలసంసర్గరూపాశుద్ధియైవివక్షిక్కుమిడత్తిలే, (నడువే) ఎన్ఱు, మధ్యత్తైచ్చొల్లి, దేశపురస్సరమాగవత్తై వివక్షిత్తవిత్తుక్కు ప్రయోజనమ్ ప్రకారనియమాభావోదాహరణత్తిలర్థాదేశనియమాభావోదాహరణముమ్ సిద్ధమెన్నుమ్ మూలాభిప్రాయత్తై యటక్కుణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీశర్ నడువే ఎన్గైయాలే ఇత్యాదినా;) వాచ్యవిధయాదేశముమ్ వ్యఙ్గ్యవిధయా నీచస్పృష్టియుమ్ *నడువుశబ్దత్తాలే ఉక్తమెన్ఱపడి. దేశకాలాదినియమసాపేక్షతయా ఉభిమతఙ్గళాన కర్మయోగాదిగళుమ్ నీచర్ నడువే కేట్కప్పట్టతాగైయాలే ఇతుప్రపత్తియినుడైయ నియమనైరపేక్ష్యత్తుక్కుదాహరణమాగమాట్టాతు, అసత్యుపదేశానావశ్యకత్వే నీచమధ్యదేశాతిరిక్తదేశాలాభరూపమాన ఆపత్తైక్కొణ్డు కర్మయోగాదివిషయత్తిలే పరిహరిక్కిల్ అతుప్రపత్తిక్కుమొక్కుమ్, ఆకైయాల్, ఇతుఉదాహరణమాగాతో? ఎన్నిల్; అతుక్కుక్కుఱైయిల్లై; కర్మయోగాదివిషయత్తిలే అగత్యాఆపత్తైవివక్షిత్తాలుమ్ ప్రపత్తివిషయత్తిలే పూర్వోక్తన్యాయత్తాలే నియమనైరపేక్ష్యవిషయమాన విధియుమ్ తథావిధానుష్ఠానదర్శనముమ్ అన్యోన్యసహాయఙ్గళాయ్క్కొణ్డు నియమనైరపేక్ష్య నిర్ణాయకమాగైయాలే. కిఞ్చ, కర్మయోగాదివిషయత్తిలు మాపద్వివక్షా అనపేక్షై.

“నాస్తి స్త్రీశరణస్థస్యకలాం కోటితమీమపి” ఎన్గిఱ అప్రపత్త్యుత్కర్ష ప్రకాశనార్థమాగ రత్నకరీషసమావేశన్యాయత్తాలే ప్రతియోగివిధయావాతల్, పరమహితతయా ఉవశ్యానుష్ఠేయత్వేన పరమరహస్యమాగ ఉపదేశ్యమాణైయాన ప్రపత్తిక్కువశ్యాపేక్షితమాన త్యాగత్తుక్కుప్రతియోగిసమర్పణవిధయావాతల్, కర్మాదిగళుపదిష్టఙ్గళిత్తనైయల్లతు, అనుష్ఠేయతయా ఉపదిష్టఙ్గళల్లామైయాలే, నియమరాహిత్యప్రయుక్త వైగుణ్యప్రసఙ్గమిల్లామైయాలే, కర్మయోగాది శ్రవణవిషయత్తిలుమ్ ఆపద్వివక్షైయనపేక్షితై; ఆకైయాల్, నీచర్నడువే కేట్టమైయిత్తినుడైయ నియమనైరపేక్ష్యత్తుక్కుదాహరణమాగత్తట్టిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ ప్రపత్తిశ్రవణమిత్యాది.)

మూలత్తిలే (శుద్ధి-తేడవేణ్డా) ఎన్ఱివ్వళవేశొల్లి విట్టాల్ విశిష్యనిషేధమ్ శేషాభ్యనుజ్ఞాన ఫలకమాగైయాలుమ్, ద్రౌపద్యాదిగళ్ అశుద్ధరాయ్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానాదిగళై చ్చెయ్కైయాలుమ్, అశుద్ధిఆవశ్యకమో వెన్ఱు, శఙ్కిక్కలాయిరుక్కుమ్; అప్పడిశఙ్కియామైక్కాగ (అశుద్ధి తేడవేణ్డా) ఎన్ఱతు; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అశుద్ధితేడవేణ్డావెన్ఱతిత్యాదియాల్.)

మూ. — అ.—ఇవ్విడత్తిల్ అశుద్ధిశొల్లువానేన్నెన్న (అశుద్ధి తేడవేణ్డా వెన్ఱ, తిత్యాది.)

౧॥ వారాహ. ౨॥

13-7-86.

మూ.—ఇరున్దపడియే యధికారియామిత్తనై.

౩౧. ఇవ్విడత్తిల్, వేల్ వెట్టిప్పిళ్ళైక్కు, పిళ్ళై

వ్యా.—(ఇరున్దపడియేఅధికారియామిత్తనై) ఎన్ఱు - ప్రపదనకాలత్తిల్ అశుద్ధనాయాతల్ శుద్ధనాయాతల్ యాతొరుపడియిరున్దాన్, ఇరున్దతొరుప్రకారత్తిలే ఇవనుక్కధికారియామిత్తనైయెన్ఱపడి. ద్రౌపదియుమ్అర్జుననుమ్ప్రపత్త్యనుష్ఠాన తచ్ఛ్రవణదశైకళిల్, తదఙ్గమాక శుద్ధి సమ్పాదియాతవోపాతి, అశుద్ధియుమ్ సమ్పాదిత్తుక్కొణ్డుమే యిల్లైయితే; ఇరున్దపడియే అధికారికళానవిత్తనైయితే.

౩౧. ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆప్తవచనత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(ఇవ్విడత్తిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అత్తావతు - వేల్ వెట్టిప్పిళ్ళై, "పెరుమాళ్ కడలైశరణమ్ పుకుకిఱవిడత్తిల్ ప్రాఙ్ముఖాది నియమోపేతరాయ్ శరణమ్ పుకురుకైయాలే, ఇతరోపాయఙ్గళోపాతి ప్రపత్తిక్కుమ్ శిలనియమఙ్గళ్ వేణ్డియిరుక్కిఱతో?" ఎన్ఱునమ్పిళ్ళైయై క్కేట్క; "పెరుమాళ్ పక్కల్ కణ్డనియమమివ్వుపాయత్తుక్కు ఉడఌవన్దియాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱు, ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినవరుడైయ స్వభావత్తాలే వన్దత్తిత్తనై ; పెరుమాళ్ తమక్కు 'సముద్రం

అ.—తాదర్థ్యేనోపాదేయత్వాభావమ్ - తేడవేణ్డామై. (తదఙ్గమాక శుద్ధిసంపాదియాతవోపాతి, ఎన్ఱు - ప్రపత్త్యనుష్ఠాన తచ్ఛ్రవణఙ్గళుక్కు అతిశయకరమాకనియమేన శుద్ధిసమ్పాదిత్తుక్కొళ్ళాత వోపాతియెన్ఱపడి. "నియమేనోపాదేయంహ్యఙ్గమ్"౧ ఎన్ఱుక్కడవతిఱే. ఇన్దప్రపత్తియినుడైయ వనుష్ఠానశ్రవణఙ్గళుక్కు శుద్ధ్యశుద్ధిప్రయుక్తశక్తియిన్ఱిక్కే యొత్తిన్దాలుమ్స్వతస్సిద్ధశుద్ధ్యశుద్ధ్యుపజీవిత్వమిల్లైయో? ఎన్ఱు శఙ్కిక్కవుమ్వేణ్డా. పరస్పరవిరుద్ధఙ్గళాన శుద్ధ్యశుద్ధికళుక్కు సముచ్చిత్యోపజీవ్యత్వమ్ కూడాతు ; పరస్పరవిరుద్ధఙ్గళి లన్యతరాభావే అన్యతరసత్త్వ నియమత్తాలే శుద్ధ్యశుద్ధికళ్ వ్యావర్తకఙ్గళ్ల్లామైయాలే వికల్పేనవుమ్ అఙ్గఙ్గళన్ఱు ; ఆకైయాల్, ప్రపత్త్యనుష్ఠాన శ్రవణఙ్గళుక్కు పూర్వక్షణత్తిలే సంభావితఙ్గళాన శుద్ధ్యశుద్ధికళ్ అవఱ్ఱుక్కు ఉపఘాతకఙ్గళుమన్ఱు, ఉపకారకఙ్గళుమన్ఱు, "నహిభగవతః ప్రయతాప్రయతాధికారిసంసర్గాదుపఘాతః, తచ్ఛౌచాదిసహకారివిరహేవనుగ్రహేసామర్థ్యంవా ; ప్రత్యుతస్వసమ్బన్ధాదయోగ్యమపిపునానస్స్వోచితంవిధాయ స్వీకరోతి,పరమపావనత్వాత్; అతోహీదముదీర్యతే నాశౌచనంకీర్తనే"౨ ఇత్యాదియిన్ఱిఱే భట్టర్సహస్రనామభాష్యత్తిలే అరుళిచ్చెయ్త వెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇరున్దపడియే అధికారికళానవిత్తనైయిఱే యెన్ఱు.)

"అఞ్జలింప్రాఙ్ముఖఃకృత్వా"౩ ఎన్ఱి,అత్తైయుట్కొణ్డు (ప్రాఙ్ముఖాదినియమోపేతరాయెన్ఱు,) ఆదిశబ్దత్తాలే-కుశాస్తరణప్రయతత్వఙ్గళ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్. (ఇతరోపాయఙ్గళోపాతి ఎన్ఱు-కర్మయోగాదికళోపాతియెన్ఱపడి. (ఇవ్వుపాయత్తుక్కు ఉడఌవన్దియాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱు,) ఎన్ఱు- ఇన్దప్రపత్తిక్కపేక్షితతయా ఏతద్విధిప్రయుక్తమన్ఱెన్ఱపడి. (స్వభావత్తాలేవన్దత్తిత్తనై) ఎన్ఱు - అనుష్ఠాతావాన పెరుమాళుడైయ ఆచారశీలత్తైయాకిఱ స్వభావప్రయుక్తమాయ్ సహదృష్టమాత్రమెన్ఱపడి (ప్రపత్తిప్రయుక్తమన్ఱు,) ఎన్ఱి,అవిడత్తుక్కు హేతుతయావిభీషణానుష్ఠానత్తిలే నియమాభావత్తైక్కాట్టుకిఱార్ (పెరుమాళ్తమక్కిత్యాదినా.) అతిల్ అప్రబుద్ధవిషయత్వాదనుకల్పత్వత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సముద్రమిత్యాది;) తద్ధర్మోపదేష్టావుక్కు తద్విషయత్తిలప్రబుద్ధత్వమ్ కూడామైయెన్ఱపడి.

ఇ-అ.—ఇరున్దపడి అధికారికళానమైయై యెఙ్గేకణ్డోమెన్న (ద్రౌపదియమిత్యాది.)

పెరుమాళ్ శెయ్తతు అవ్వుపాయత్తుక్కు ఉడఌవన్దియాయిరుప్పతొన్ఱన్ఱు, పెరుమాళ్ స్వభావత్తాలే వన్దతుఎన్ఱు, నియమిత్తుత్తరువారారెన్నిల్ (పెరుమాళ్తమక్కిత్యాది.) ఇన్దైయపెరుమాళుమ్మహారాజరుమాక, "కడలెన్తొరుఇఙ్గైచ్చువరుణ్డాయిరున్దతు,ఇక్కడలైక్కడన్దు పెరుమాళక్కరైప్పడుమ్పడి శొల్లుమ్, తోళ్ఱారే!" ఎన్ఱు, శ్రీవిభీషణాళ్వానైక్కేట్క ; "ఎరుత్తుకెడుత్తార్క్కు మెట్టేకడుక్కాయ్, ఈన్ఱాప్పెణ్డిర్క్కు మెట్టేకడుక్కాయ్" ఎన్బారైప్పోలే, తనక్కు శరణాగతి ఫలిత్తవాఱే యివ్విషయత్తిలుమ్ శరణాగతిఫలిక్కుమెన్ఱుపార్త్తు, పెరుమాళ్ సముద్రత్తైశరణమ్పుకున్దాల్ అక్కరైప్పడలామెన్ని,ఱార్ (సముద్రమిత్యాది;) [సముద్రమ్] పెరియవర్కళైవశీకరిక్కుముపాయమిత్తువల్లతిల్లై.

౧॥ ౨॥ సహస్రనామభాష్యే-ఉపో-౨౩-౨౩. ౩॥ రా-యు-౨౧-౧.

మూ.—అరుళిచ్చెయ్‌తవార్తైయై స్మరిప్పదు.

౩౨. అధికారినియమమిన్ఱిక్కే యొఴిన్దపడియెన్నెన్నిల్;

ధర్మపుత్రాదికళుమ్, ద్రౌపదియుమ్,

వ్యా.—"రాఘవో రాజా శరణం గన్తుమర్హతి"[1] ఎన్ఱు ఉపదేశిత్తార్ శ్రీవిభీషణాఴ్వానిడే, అవన్ఱాన్ పెరుమాళైశ్శరణమ్బుక్కిఱవిడత్తిల్, కడలిలే యొరుముఴుక్కిట్టు వన్దానెన్ఱిల్లైయే; ఇత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తదు- పెరుమాళిక్ష్వాకువంశ్యరాయ్ ఆచారప్రధానరాయిరుక్కైయాలే తమ్ముడైయ నియమఙ్గళోడే శరణమ్బుక్కార్, ఇవన్ రాక్షసజాతీయనాకైయాలే నిన్ఱనిలైయిలే శరణమ్బుక్కాన్, ఆకైయాల్ యోగ్యనుక్కు అయోగ్యతై సమ్పాదిక్కవేణ్డా, అయోగ్యనుక్కు యోగ్యతైసమ్పాదిక్కవేణ్డా, నిన్ఱనిలైకళిలే అధికారికళామిత్తనైయెన్నుమదు" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తవార్తై.

౩౨. అనన్తరమ్, అధికారినియమాభావత్తై యుపపాదిప్పతాక, తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై అనువదిక్కిఱార్, (అధికారినియమమిన్ఱిక్కే యొఴిన్దపడియెన్నెన్నిల్) ఎన్ఱు. అతుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ధర్మపుత్రాదికళుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అతావదు- "ద్రౌపద్యా సహితాస్సర్వే నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్"[2] ఎన్ఱు, క్షత్రియరాన ధర్మపుత్రాదికళుమ్; "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత। గోవిన్ద పుణ్డరీకాక్ష రక్షమాం శరణాగతామ్"[3] ఎన్ఱు, స్త్రీయాన ద్రౌపదియుమ్;

అ.—శరణాగత్యనన్తరమ్ "ఆఖ్యాహి మమ తత్త్వేన రాక్షసానాం బలాబలమ్"[4] ఎన్ఱు వ్యతిరేకనిర్దేశత్తాలే వ్యఙ్గ్యమాయాన రాక్షసత్వజాతినివృత్తిపిఱన్దాలుమ్ తత్పూర్వక్షణత్తిలే రాక్షసత్వజాతియిరుక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (రాక్షసజాతీయనాకైయాలే) ఎన్ఱు. "నతు రాక్షసచేష్టితః"[5] ఎన్ఱు, రాక్షసకృత్యాభావమాత్రమ్ శొన్నదిత్తనై పోక్కి ఆచారప్రాధాన్యమ్ శొల్లిఱ్ఱిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (నిన్ఱనిలైయిలే శరణమ్బుక్కాన్) ఎన్ఱు.

"అనుకూలే ఽవానికుభే"[6] ఇత్యాదివత్ విరుద్ధవచనఙ్గళిల్లామైయాలే శఙ్కావకాశమిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై) ఎన్ఱు.

(క్షత్రియరానవిత్యాది) క్షత్రియపుంస్త్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్ ద్రౌపదియినిడత్తిలే అదిల్లామైయాలే అనైకాన్తికమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (స్త్రీయానవిత్యాది.) "ద్రౌపద్యా సహితాః"[2] ఎన్ఱు, - సాహిత్యమనుమన్తృత్వరూపమాకైయాలే, ప్రధానకర్తృత్వార్థమ్ "శరణాగతామ్"[3] ఇత్యంశాభిప్రాయేణ (శఙ్ఖచక్ర) ఇత్యాదిపృథగుపాదానమ్. "ఏవముక్త్వా తు పాఞ్చాల్యా సమసం తే ప్రకీర్తితమ్"[7] ఎన్ఱు, నమధాతు ప్రపత్తివాచియాకైయాలుమ్, "యాఙ్కాశ్చన కృతయః"[8] ఇత్యాదినిరుక్తియాలుమ్ నమశ్శబ్దమ్ ప్రపత్తివాచకమ్. "గచ్ఛధ్వమేనం శరణమ్"[9] ఇత్యుపక్రమానుసారేణవుమ్ ప్రపత్తివాచకమ్. ఇఙ్గే "శరణాగతామ్" ఎన్నుమదు ప్రపత్తివాచకమ్.

ఇ-అ.—[రాఘవో రాజా] ఒరుకుడిప్పిఱప్పుమ్ ఐశ్వర్యముమిన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱవెనక్కుమ్ ఫలిక్కక్కణ్డాల్, కుడిప్పిఱప్పుమ్ ఐశ్వర్యముముడైయార్క్కు ఫలిక్కచ్చొల్లవేణుమో. [శరణం గన్తుమర్హతి] ఇప్పడియిరుక్కైయాలే శరణమ్ పుకురుకైక్కు యోగ్యర్.

(౧౮. అథ, అధికారినియమాభావాధికారప్రారంభః.)

మీ —(అధికారినియమమ్) వర్ణాశ్రమధర్మప్రాయశ్చిత్తసాధ్యయోగ్యతానిరూపణేన ఫలప్రపత్తిస్సాధితా; ఇదానీముత్కృష్టవర్ణరూపసహజయోగ్యతానిరూపణేన సా సాధ్యతే.

సంశయస్తు - ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, విద్యానభిద్యతే - ఉతభిద్యత ఇతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తేరధికృతాధికారత్వ సర్వాధికారత్వలక్షణవిరుద్ధధర్మావేశో నాస్తి- ఉతాస్తీతి. యదా నాస్తి; తదా, విద్యాభేదాభావాత్ఫలప్రపత్త్యసిద్ధిః. యదా చాస్తి; తదా, విద్యాభేదాత్తత్సిద్ధిరితి.

౧॥ రా-యు-౧౮-౩౧. ౨॥ ౩॥ భా-సభా-౬౬-౪౧. ౪॥ రా-యు-౧౮-౭. ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥ నిరుక్తమ్. ౯॥

మూ.—కాకముమ్, కాళియనుమ్,

వ్యా.—"సపిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సమ్పరిక్రమ్య తమేవశరణంగతః"౧ ఎన్ఱు, దేవరూపత్తై మఱైత్తువన్దు మహాపరాధత్తైప్పణ్ణిన కాకముమ్; "సోఽహన్తే దేవదేవేశ నార్చనాదౌ స్తుతౌ న చ । సామర్థ్యవాన్ కృపామాత్ర మనోవృత్తిః ప్రసీద మే"౨ ఎన్ఱు, తిర్యగ్యోనిజనాయ్ ప్రతికూలనుమాన కాళియనుమ్; [౫

అ.—(సపిత్రా చ ఇత్యాది) కీళ్ష్ ఉభయానుగతనిరపరాధమనుష్యత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; దేవన్దానజయన్తనుమ్ అతిల్లామైయాలే వ్యభిచరితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవరూపత్తై) ఇత్యాది. ఇఙ్గే "శరణంగతః" ఎన్ఱు, ప్రపత్తివాచకమ్. (సోఽహం తే ఇత్యాది) కీళ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన విధినిషేధవశ్యత్వే సతి అనుకూలజాతీయత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమ్ ఎన్నిల్; అతు కాళియనిడత్తిలే వ్యభిచరితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిర్యగ్యోనిజనాయిత్యాది.) ఇఙ్గే, "నార్చనాదౌ" ఎన్ఱు తొడఙ్గి- ఆకిఞ్చన్యముమ్, "కృపామాత్రమనోవృత్తిః" ఎన్ఱు, - రక్షణహేతుగుణవత్తాధ్యవసాయరూపమాన విశ్వాసముమ్, "ప్రసీద" ఎన్ఱు, - లోడన్తత్తాలే నిగ్రహకాలుష్యరూపానిష్టనివృత్తిప్రార్థనైయుమ్ శొల్లుకైయాలే, ప్రపత్తి శొల్లిఱ్ఱు.

ఇ-అ.—(సోఽహన్తే దేవదేవేశ) ఇత్యాదిక్కు ప్పొరుళ్ -బ్రహ్మాదిదేవర్కళుక్కుమ్ దేవర్కళాన నిత్యసూరికళుక్కుమ్ స్వామియానవనే! ఉన్నుడైయ అర్చనమ్ ముతలానవఱ్ఱిలుమ్ స్తోత్రత్తిలుమ్ ఎనక్కు శక్తియిల్లై. దేవరీర్ నిర్హేతుకకృపైయాలే తిరువుళ్ళముకన్దు ఎనక్కు ప్రసన్నరాకవేణుమ్.

మీ.—పూర్వపక్షస్తు - యదుక్తమ్, ప్రపత్తేః వైదికకర్మత్వేన యోగవిశేషతయా న్యాసవిద్యాయా ముక్తత్వాదస్య సర్వాధికారత్వం న సిద్ధ్యతీతి. తదయుక్తమ్, సర్వేశ్వరస్య సర్వసమాశ్రయణీయతయా శ్వేతాశ్వతరోక్తత్వాత్. తత్ర హి "ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే"౩ ఇతి ముముక్షుమాత్రమధికారిత్వేనోక్తమ్. స్మృతిష్వపి "సర్వలోకశరణ్యాయ"౪ "సర్వయోగ్యమనాయాసమప్రమాదమనూపమమ్। ప్రపన్నార్తిహరం విష్ణుం శరణం గన్తుమర్హసి"౫ "త్రయాణాం క్షత్రియాదీనాం ప్రపన్నానాఞ్చ తత్వతః। పుయోనిష్వపి సఞ్జాతో యస్సకృచ్ఛరణంగతః॥ తం మాతృపితృహన్తారమపి పాతి భవార్తిహా"౬ ఇత్యుపబృంహితమ్. తస్మాత్, ఉపాసనస్య త్రైవర్ణికాధికారిత్వేనాపశూద్రాధికరణసిద్ధత్వేపి వైదికస్య సత్యవచనాదేరివ ప్రపత్తేరపి సర్వయోగ్యత్వస్య విశేషవచనసిద్ధత్వాత్, యథాధికారం వైదికేన వా తాన్త్రికేణ వా మన్త్రేణ సర్వేషామపి ప్రపత్త్యనుష్ఠానే విరోధో నాస్తి. "మాం హి పార్థ వ్యపాశ్రిత్య యేపి స్యుః పాపయోనయః । స్త్రియో వైశ్యాస్తథా శూద్రాస్తేపి యాన్తి పరాం గతిమ్"౭ ఇతి. సామాన్యేన భగవత్సమాశ్రయణమాత్రం సర్వసాధారణమభిహితమ్. ఉపాసనప్రారమ్భస్య త్రైవర్ణికశరీరసాపేక్షత్వేప్యుపాసనసమాప్తిస్సర్వశరీరేపి సమ్భవతీత్యేతత్, "ధర్మవ్యాధాదయోప్యన్యే పూర్వాభ్యాసాజ్జుగుప్సితే। వర్ణావరత్వే సమ్ప్రాప్తాస్సంసిద్ధిం శ్రమణీ యథా"౮ ఇత్యుక్తమ్. ఉపాసనం త్రైవర్ణికశరీర ఏవారంభణీయమితివత్, ప్రపత్తావపి కస్యచిన్నియామకస్యాభావాత్, సామాన్యవచనసఙ్కోచాభావాత్, విశేషవచనప్రాబల్యాచ్చ, ప్రపదనం సర్వయోగ్యమితి సిద్ధమ్. అత ఏవోక్తం సారే "అత్రైవర్ణికత్వాదేః భావోఽభావోపి కస్యచిత్ । నాధికారః ప్రపత్తేస్స్యాద్ ఆకిఞ్చన్యమనాశ్రితే"౯ ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు—ఉదాహృతస్మృతిషు శరణాగతిప్రపత్తిశబ్దయోశ్శ్రవణాత్, †నిరపేక్షసమర్పణశబ్దాశ్రవణాచ్చ, న న్యాసవిద్యావిషయత్వసిద్ధిః "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత"౧౦ ఇతి ప్రణవాన్తవసురణ్యాది మన్త్రికన్యాసస్య సర్వాధికారత్వాభావాత్. న చ, రథకారాదేరివాగ్న్యాధానాదౌ విశేషవచనబలాత్ సర్వాధికారత్వసమ్భవః, తాదృశవచనస్యాసిద్ధేః. ఉదాహృతవచనానాం తాన్త్రికమన్త్రికశరణాగతివిషయత్వాత్. తదుక్తం నిక్షేపరక్షాయామ్ "వసురణ్యాదిప్రణవపర్యన్తమన్త్రానుబన్ధీతు న్యాసః, నిషాదస్థపత్యాదివ ద్విశేషవచనాభావాదధీతవేదానాం త్రైవర్ణికానామేవేతి నాపశూద్రాధికరణవిరోధోపి"౧౧ ఇతి [౩౦

యద్యపి, "న జాతిభేదం న కులం న లిఙ్గం న గుణక్రియామ్ | న దేశకాలౌ నావస్థాం యోగో హ్యయమపేక్షతే"౧౨ ఇత్యాదావహిర్బుధ్న్యసంహితాది పఠితతాన్త్రికమన్త్రాన్తరకరణకేషు షడఙ్గయోగన్యాసేషు సర్వాధికారత్వసంభవః; తథాపి, షడఙ్గన్యాసస్య ఫలాన్తరోపాయత్వే త్రైవర్ణికశరీరానపేక్షత్వేపి, మోక్షోపాయత్వే తదపేక్షావర్తత ఏవ. అత్రైవర్ణికానుష్ఠితప్రపత్తేస్స్వతన్త్ర్యేణ మోక్షసాధనత్వాభావాత్, తేషామాచార్యాభిమానాదేవ మోక్ష ఇత్యవశ్యవాచ్యత్వాత్. అత్రైవర్ణికానుష్ఠితప్రపత్తేః దేశకాలప్రకారావస్థాగుణాది నియమరహితత్వాత్,

౧॥ రా-సు-౩౮-౩౪. ౨॥ వి-పు-౫-౭-౭౦. ౩॥ శ్వే-ఉ-౬-౧౮. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ గీ-౯-౩౨.
౮॥ వి-ధ-౧౦౩. ౯॥ రహస్యత్రయసారే. ౧౦॥ ౧౧॥ నిక్షేపరక్షా- ౧౨॥ అహిర్బుధ్న్యసంహితా. † నిక్షేపసమర్పణ-౧-౪.

మూ.—శ్రీగజేన్ద్రాఴ్వానుమ్, శ్రీవిభీషణాఴ్వానుమ్, పెరుమాళుమ్,

వ్యా.—"పరమాపదమాపన్నో మనసాచిన్తయద్ధరిమ్ । సతు నాగవరశ్శ్రీమాన్ నారాయణపరాయణః"౧ ఎన్ఱు, తిర్యగ్యోనిజన్మావాయ్ అనుకూలనుమాయిరుక్కుమ్ శ్రీగజేన్ద్రాఴ్వానుమ్; "సోఽహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః। త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం శరణం గతః"౨ ఎన్ఱు, రాక్షసజాతీయనాన శ్రీవిభీషణాఴ్వానుమ్; "బాహుం భుజగభోగాభముపధాయారిసూదనః। అఞ్జలిం ప్రాఙ్ముఖః కృత్వా ప్రతిశిశ్యే మహోదధేః"౩ ఎన్ఱు, సర్వశరణ్యరాన పెరుమాళుమ్;

అ.—(పరమాపదమిత్యాది.) ఆపన్నశబ్దత్తాల్-ఆపత్తిలే పరమత్వమ్ లభియానిన్ఱతు, (పరమాపదమెన్ఱతు.) ఆపన్నశబ్దమ్-ప్రాప్తమాత్రవాచి.

కీఴ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన జన్మాన్తరేపి నారాయణపరానుకూల తిర్యగ్భిన్నత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అతు గజేన్ద్రాఴ్వానిడత్తిలే యిల్లామైయాలే వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిర్యగ్యోనిజన్మావాయిత్యాది.) ఇఙ్గే, "మనసాచిన్తయత్" ఎన్ఱు,-స్మృతియావతు ప్రపత్తిరూపైవివక్షితై. "అహంచ త్వం యామి పరం పరాయణమ్"౪ ఎన్ఱు, సమానప్రకరణత్తిలే "ఇమాం బుద్ధిముపాభ్యపద్యత"౫ ఎన్ఱు, భాగవతత్తిలే విశేషిత్తతే (సోఽహమిత్యాది) కీఴ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన రాక్షసజాతీయభిన్నత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అతు విభీషణాఴ్వానిడత్తిల్ వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రాక్షసజాతీయనానవిత్యాది) ఇఙ్గు, "శరణం గతః" ఎన్ఱు,-ప్రపత్తి శొల్లిఱ్ఱు । బాహుమిత్యాది, కీఴ్చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన భగవద్వ్యక్త్యత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అతు పెరుమాళిడత్తిల్ వ్యభిచరితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశరణ్యరానవిత్యాది) "శత్రూణాం శోకవర్ధనమ్"౬ "సుహృదానన్దనమ్"౭ "గోసహస్రప్రదాతారమ్"౮ ఎన్ఱి, అవిత్తైయుమ్ "భవన్తం సర్వభూతానాం శరణ్యమ్"౯ ఎన్ఱి, అవిత్తైయుముట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశరణ్యరానవిత్యాది) ఇఙ్గే, అఞ్జలిశయనఙ్గళ్- కాయికప్రపత్తి.

ఇ-అ.—(సతునాగవరః) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ - సర్వేశ్వరన్ తానిరున్దవిడత్తిలేవన్దు విఴుమ్పడియాన సమ్పత్తైయుడైయరాయ్, నారాయణనైయే ఉత్కృష్టమాన ప్రాప్యమాక వుడైయరాయిరుక్కుమ్ శ్రీగజేన్ద్రాఴ్వానానవర్, "ఇతుక్కుమేలిల్లై" ఎన్నుమ్పడియాన ఆపత్తైయుడైత్తాన, ఇవ్వాపద్దశైయిల్, విరోధినిరసనశీలనాన సర్వేశ్వరనై నెఞ్జాలేనినైత్తార్. (పరమాపదమాపన్నః) ఎన్ఱి, అతుక్కిరణ్డుపొరుళ్ - ఆపత్తుత్తాన్ అల్పమిన్ఱిక్కే మిక్కవాపత్తెన్నుతల్; అన్ఱావతు-తుదిక్కైక్కుమ్ ముఴుక్కుమ్పడియాయిరుక్కై. అన్ఱిక్కే, సర్వేశ్వరనైత్తామిరున్దవిడత్తేవిఴుప్పణ్ణిక్కొళ్ళక్కైయాలే, బ్రహ్మాదికళుమ్ "విపదస్స మనశ్శశ్వత్"౧౦ ఎన్ఱు, ఇవ్వాపత్తునమక్కుణ్డాకవేణుమెన్ఱు, ప్రార్థిక్కుమ్పడి శ్లాఘ్యమానతాపత్తెన్నుతల్.

మీ.—అఙ్గాఙ్గినోః పూర్ణానుష్ఠాననిరపేక్షత్వాత్, గౌణతాన్త్రికమన్త్రాఙ్గత్వాచ్చ, పూర్ణానుష్ఠానాభావాత్. "సకలాఙ్గోపసంహారే కామ్యం కర్మప్రసిధ్యతి"౧౧ ఇతి న్యాయేన యత్కిఞ్చిదఙ్గవైకల్యేపి మోక్షసాధనత్వాయోగాత్. తస్మాత్, ‡న మోక్షసాధనత్వమ్. తస్మాత్, మోక్షస్య చ పూర్ణానుష్ఠాన సాపేక్షత్వాత్ సమస్తాఙ్గోపాఙ్గోపసంహారేణ సర్వత్రముఖ్యకల్పాశ్రయణేన ప్రపత్తేః పూర్ణానుష్ఠానం మోక్షహేతుః.

ఏవం పూర్ణానుష్ఠానరహితానామత్రైవర్ణికానాఞ్చాచార్యానుష్ఠితపూర్ణప్రపదనాదేవ సిద్ధిః. స్వానుష్ఠితాముఖ్యాపూర్ణప్రపదనస్తు ఆచార్యసమాశ్రయణేఽఙ్గం భవతి. అన్యథా, పూర్ణాపూర్ణప్రపదనయోః గురులఘువికల్పాయోగేన గురుశాస్త్రప్రామాణ్యాపత్తేః; కామ్యగౌణవిధానానుపపత్తేశ్చ. అత ఏవోచ్యతే ¶ "ఆత్యన్తికమనుష్ఠానం సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతా। ప్రపత్తిరఙ్గసా కార్యా"౧౨ ఇతి. ఆచార్యానుష్ఠితపూర్ణప్రపత్తేరేవ తదభిమాననిష్ఠానాముత్తారకత్వమ్, "అన్వయాదపి చైకస్య సమ్యఙ్న్యస్తాత్మనో హరౌ। సర్వ ఏవ ప్రముచ్యేరన్నరాః పూర్వే పరే తథా"౧౩ ఇత్యత్రోక్తమ్ తస్మాత్, ప్రపత్తిశాస్త్రే దేశకాలప్రకారగుణావస్థావర్ణాశ్రమాఙ్గాఙ్గిపూర్వాద్యనియమాన్వితాముఖ్యప్రపదనోపదేశః ఆచార్యనిష్ఠాభిప్రాయః; తన్నియమాన్వితముఖ్యప్రపదనోపదేశః స్వాతన్త్ర్యేణో†త్తారకత్వాభిప్రాయ ఇతి వక్తవ్యమ్; అన్యథా, పూర్వోక్తబాధాపత్తేః న చ, వర్ణాద్యనియమస్యాచార్యాభిమాననిష్ఠషడఙ్గప్రపత్తిపరత్వే శరణాగతేస్తద్భేదాసిద్ధిః అనియమవచనానామన్యపరత్వాదితి వాచ్యమ్. దేశాదిత్యాగస్యైవాత్రాపి విశిష్టవర్ణత్యాగస్య శరణాగత్యఙ్గతయా తద్భేదసిద్ధేః విశిష్టవర్ణస్యాపి శ్రేయస్సాధనత్వవేషేణ ధర్మత్వేన "సర్వధర్మాన్"౧౪ ఇత్యత్ర సర్వశబ్దవాచ్యాన్తర్గతత్వాత్. అత ఏవోచ్యతే, "శరీరే చ గతా చాపి"౧౫ ఇతి.

౧॥ వి-ధ ౬౯-౪౭. ౨॥ రా-యు-౧౭ ౧౬. ౩॥ రా-యు-౨౧-౧. ౪॥ ౫॥ భాగవతే- ౬॥ ౭॥
౮॥ రా-యు-౨౧- ౭ ౯॥ రా-యు-౧౯-౫. ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౫॥

‡ సమస్తాఙ్గో-౨-౩. † ఉత్తరకృత్యాఖ్యా-౩-౪. ¶ ఆత్యన్తికమనుష్ఠానాత్సద్యశ్శాన్తి మభీప్సతామ్-౪.

15-7-86.

మూ॰—ఇళైయపెరుమాళుమ్ తుడక్క-మాన వర్ కళ్

వ్యా.—"సభ్రాతుశ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః । సీతామువాచాతియశా రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్"౧ ఎన్ను, అక్కరైయరాయ్ తుడర్న్దడిమై శెయ్యవన్ద ఇళైయపెరుమాళుమ్. (తుడక్క-మాన వర్ కళ్) ఎన్దై, యాలే - "సోఽహన్త్వాం శరణమపారమప్రమేయం సమ్ప్రాప్తః పరమపదం యతో న కిఞ్చిత్ । సంసారశ్రమపరితాపతప్తచేతా నిర్వాణే పరిణతధామ్ని సాభిలాషః"౨ ఎన్ను, ముచుకున్దనుమ్; "మూఢోఽయమల్పమతిరల్ప విచేష్టితోఽయం క్లిష్టం మనోఽస్య విషయైర్న మయి ప్రసక్తమ్ । ఇత్థం కృపాం కురు మయి ప్రణతేఽఖిలేశ త్వాం స్తోతుమమ్బుజభవోఽపి హి దేవ నేశః"౩ ఎన్ను, క్షత్రబన్ధువుమ్;

అ.—కీళ్ చ్చొన్న విషయఙ్గళిలనుగతమాన అతిరోహితసహజదాస్యవద్భిన్నత్వమ్ ప్రపత్తిప్రయోజకమెన్నిల్; అతు ఇళైయపెరుమాళిడత్తిల్ వ్యభిచరితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అక్కరై యిత్యాది;) నిత్యసూరిష్వన్యతమరాయ్ పెరుమాళ్ అవతరిత్తవిడత్తిలేటక్క వడిమైశెయ్యవన్దవరెన్నపడి. "చరణౌ-నిపీడ్య" ఎన్ను-కాయికప్రపత్తి; "ఉవాచ" ఎన్ను-వాచికప్రపత్తి మూలత్తిల్ (తుడక్క-మానవర్ కళ్) ఇత్యస్యార్థమ్ (సోఽహంత్వాంశరణమిత్యాది.) "శరణమ్-సంప్రాప్తః" ఎన్ను-ప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు. (మూఢోఽయమిత్యాది) "ప్రణతే" ఎన్నుమ్ "కృపాంకురు" ఎన్నుమ్- ప్రపత్తిశొల్లిఱ్ఱు.

ఇ-అ.—ముచుకున్దనుమ్, "సోఽహంత్వాంశరణమపారమప్రమేయం సంప్రాప్తః పరమపదం యతో న కిఞ్చిత్ । సంసారశ్రమపరితాపతప్తచేతా నిర్వాణే పరిణతధామ్ని సాభిలాషః" ఎన్ఱాన్ —ఇతుక్కర్థమ్ - యావనొరువనైప్పఱ్ఱ ఒన్నుమ్ పరమప్రాప్యమిల్లై, విభువాకైయాలే† అళవిడవన్ద వైభవత్తై యుడైయరాయిరుక్కిఱ అన్దవున్నై, సంసారప్రయాసత్తాలుణ్డాన దుఃఖత్తాలే కొదిత్తమనస్సై యుడైయనాయ్, పక్వమాయ్ నిష్కళ తేజస్సై యుడైత్తాన పరమపదత్తిలే ఆశైయుడైయనాన అన్దనాన్ శరణమాక అడైన్దేనెన్ను.

క్షత్రబన్ధుశొన్న శ్లోకమ్ - "మూఢోఽయమల్పమతిరల్పవిచేష్టితోఽయం క్లిష్టం మనోఽస్య విషయైర్న మయి ప్రసక్తమ్। ఇత్థం కృపాం కురు మయి ప్రణతేఽఖిలేశ త్వాం స్తోతుమమ్బుజభవోఽపి హి దేవ నేశః."—ఇతుక్కర్థమ్- "ఇవన్ మూఢన్, అల్పబుద్ధి. అల్పవ్యాపారత్తైయుడైయవన్, ఇవనుడైయమనస్సు విషయఙ్గళిలే ప్రవణమాయిరుక్కిఱతు, ఎన్నిడత్తిలుమ్ ఒరు పాశివణ్యమిల్లై" ఎన్ను, దేవరీర్ విచారిత్తుక్కొణ్డు అడియేనిడత్తిల్ కృపైపణ్ణియరుళవేణుమ్; "నాన్ కొడుత్తకరణఙ్గళైక్కొణ్డు అప్రాప్తవిషయఙ్గళిల్ ప్రవణనానవునక్కు కృపైపణ్ణువోమాకిల్, వ్యాజమాత్రత్తైక్కొణ్డు ఉనక్కు కృపైపణ్ణుకైనమక్కుత్తలైయిల్ పాటియో!" ఎన్న (అఖిలేశ) ఉడైయవనుక్కు ఉడైమైయైయిఴక్కలామో? ప్రజై విషయప్రవణనానాల్ మాతావానవళ్ విడుమో? అప్పడియే దేవర్ సర్వస్వామియానపిన్బు కృపైపణ్ణియరుళవేణుమ్; "నమ్మైస్తోత్రమ్పణ్ణినాల్ ఉన్నుడైయ సర్వాపరాధఙ్గళుమ్ క్షమావిషయమాయ్ప్పోమ్, ఆనపిన్బు నమ్మైస్తోత్రమ్పణ్ణమాట్టాయో?" ఎన్న (త్వాంస్తోతుమమ్బుజ భవోఽపిహి దేవనేశః) దేవరైస్తోత్రమ్పణ్ణుమ్పోతు దేవర్ వైభవత్తైయెల్లామఱివదు స్తోత్రమ్పణ్ణవేణుమే, అతఱికైక్కీడాన జ్ఞానమ్ వేణుమే, అన్దజ్ఞానముళ్ళతు దేవర్ తిరునాభీకమలత్తిల్ పిఱన్ద బ్రహ్మావుక్కే; అప్పడిప్పట్ట బ్రహ్మాక్కానుమ్ దేవరైస్తోత్రమ్పణ్ణమాట్టాతేయిరుక్క, సంసారియాయ్ ఇడక్కైవలక్కై యఱియాత అడియేన్ దేవరైస్తోత్రమ్పణ్ణశక్తనో ఎన్నిఱాన్.

మీ.—ఏవఞ్చ, "కులేజాతో గుణైర్యుక్తః"౪ ఇతి కులజాతత్వ నియమవచనాని, స్వాతన్త్ర్యేణోత్తారక పూర్ణముఖ్యషడఙ్గప్రపదనపరాణి; "న జాతిభేదం న కులమ్"౫ ఇత్యాదీని తదనియమవచనాని, ఆచార్యాభిమాననిష్ఠా ముఖ్యప్రపదనపరాణి; "సర్వధర్మాన్"౬ ఇత్యాదివిశిష్టకులత్యాగవచనాని శరణాగతివిషయాణి. తతశ్చ, వసురణ్యాదిమన్త్రికన్యాసస్య త్రైవర్ణికాధికారత్వాత్, పూర్ణముఖ్యషడఙ్గన్యాసస్యాపి విశిష్టవర్ణసాపేక్షత్వాత్, ఆచార్యనిష్ఠానుష్ఠేయా ముఖ్యషడఙ్గప్రపదనస్యాప్యాచార్యగతవిశిష్ట వర్ణసాపేక్షత్వాత్, తదపేక్షయా విశిష్టవర్ణత్యాగాఙ్గకా శరణాగతిరర్థాన్తరమితి సిద్ధ్యతి.

౧॥ రా-అ-౩౧-౨. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ గీ-౧౮-౬౬.

† ఇఙ్గు, "అపారమ్" ఎన్ఱ అపదత్తుక్కర్థమ్ కోశాన్తరఙ్గళిలఱిన్దుకొళ్వతు.

మూ.—శరణమ్బుకురుక్కైయాలే అధికారినియమమిల్లై.

౩౩· ఫలనియమమిన్ఱి, కే-యొత్తిన్దపడియెన్నైనిఌల్;

వ్యా.—“భగవన్తంప్రపన్నాసా భగవన్తమవాపహా”౧ ఎన్ఱు,మాధవియుమ్; “తంప్రభిన్నశిరోగ్రీవ మాస్యేభ్యస్సృతశోణితమ్। విలోక్యశరణంజగ్ముస్తత్పత్న్యోమధుసూదనమ్”౨ ఎన్ఱు, కాళియపత్నికళుమ్; “ప్రణామప్రవణానాథ[దైత్యసైన్యపరాజితాః। శరణంత్వామనుప్రాప్తాస్సమస్తాదేవతాగణాః”౩ ఎన్ఱు, ఇన్ద్రాదిదేవతైకళుమ్; “రాక్షసైర్వధ్యమానానాం వానరాణాంమహాచమూః। శరణ్యంశరణంయాతా రామందశరథాత్మజమ్”౪ ఎన్ఱు, శ్రీవానరసేనైయుమ్, ముతలానవర్కళెల్లారుమ్ శరణమ్బుకురుక్కైయాలే, ప్రపత్తికు- ఇన్నారధికారికళెన్ఱోరునియతియిల్లై; రుచియుడైయారెల్లారు మధికారికళెన్నై.

౩౩. అనన్తరమ్, ఫలనియమాభావ ప్రశ్నత్తైయనువదిక్కిఱార్, (ఫలనియమమిన్ఱి, కే-యొత్తిన్దపడియెన్నైనిఌల్) ఎన్ఱు.

అ.—(ముతలానవర్కళ్) ఎన్ఱ,ఆదిశబ్దత్తాల్, “ప్రపద్యమానస్తోత్రేణ కేశవమ్”౫ ఎన్ఱు, భృగుమునియుమ్, “తమేవశరణంయాహిహరిస్తే శంవిధాస్యతి”౬ ఎన్ఱు,రుద్రనుపదేశిక్క ప్రవృత్తనాన దుర్వాసావుమ్, “యస్త్వంకౌశిక మాగమ్యశరణ్యం శరణాగతః”౭ ఎన్ఱు, శునశ్శేపనుమ్ వివక్షితర్.

ఇఙ్గే,క్షత్రియపుంస్త్వాదికళ్ ప్రత్యేకమ్ప్రయోజకమెన్నిల్; పరస్పరవిరహప్రయుక్తవ్యతిరేకవ్యభిచారమ్ వరుక్కైయాలుమ్, పూర్వోక్తరీత్యా యథాకథఞ్చిదనుగమవివక్షైయిల్ గౌరవమ్ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, “సర్వస్యశరణమ్”౮ “సర్వఏవప్రపద్యేరన్”౯ ఎన్ఱ,అప్రమాణానుగుణమాక ‘రాఘవస్యాప్యరోచత’౧౦ఎన్ఱు, సూచిత్తైయాయ్ అవశ్యాభ్యుపేయమాన రుచియేసర్వానుగతలఘు ప్రయోజకమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరునియతియిల్లై; రుచియుడైయారిత్యాది.)

“నాస్త్యకృతఃకృతేన”౧౧ఇత్యాదివల్ విరుద్ధవచన మిల్లామైయాలే శఙ్కావకాశమిల్లై యెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఫలనియమాభావ ప్రశ్నత్తైయిత్యాది.)

ఇ-అ —“భగవన్తంప్రపన్నాసాభగవన్తమవాపహ” ఎన్ఱుమాధవియుమ్, “తంప్రభిన్నశిరోగ్రీవమాస్యేభ్య స్సృతశోణితమ్। విలోక్యశరణం జగ్ముః తత్పత్న్యోమధుసూదనమ్.”—అన్దకాళియనుడైయ పత్నికళానవర్కళ్,కృష్ణనాలేతాఙ్కళ్ పిళక్కప్పట్టతలైక్కుత్తు ఇవన్ఱైయుడైయనాయ్, వాయ్కళాలేకక్కప్పట్టరక్తత్తై యుడైయనాయిరుక్కి అవనైప్పార్త్తు; విరోధినిరసనశీలనైప్పార్త్తు శరణమ్ పుక్కనార్కళ్.

మీ —సఙ్గ్రహశ్చ:—వర్ణాదనియతోన్యాసోవసురణ్యాదిమన్త్రికః।వర్ణానియతియుక్తస్తుషడఙ్గన్యాసఉచ్యతే॥అతోవర్ణస్యనియమానియమావషసాధనమ్। ఫలప్రపత్తేరితిచేన్నైతత్ క్షోదసహంభవేత్॥ షడఙ్గస్యాపిముఖ్యస్యముఖ్యవర్ణాద్యపేక్షణమ్। ‘కులేజాతోగుణైర్యుక్త’ ఇత్యాదిస్మృతిచోదితమ్॥ వర్ణాదినిరపేక్షశ్చన్యాసో ముక్తేర్నసాధనమ్। గురులఘ్వోర్వికల్పస్య కామ్యేగౌణవిధేస్తథా॥ యుక్తిబాధాదతోముఖ్యా ప్రపత్తిర్గురుసంశ్రయే। అఙ్గంగురుఃకులీనస్స్యాత్ తస్మాన్న్యాసశ్చసర్వశః॥ విశిష్టవర్ణసాపేక్షస్త త్త్యాగాఙ్గంఫలంభవేత్। శరణాగతిరిత్యేషా న్యాయవిద్భిర్వినిశ్చితా॥

(ఇతివర్ణనియమాభావాధికారః. ౧౮.)

(౧౯. అథ, ఫలనియమాభావాధికారః.)

(ఫలనియమమ్) పూర్వమధికారత్రయేణ, “సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య”౧౨ ఇత్యత్రసర్వశబ్దవివక్షిత దేశకాలవర్ణాశ్రమ ధర్మప్రాయశ్చిత్తాధికారిరూపానుబన్ధిధర్మపర్యాలోచనయావరణస్యఫలత్వముక్తమ్.అత్ర, “సర్వపాపేభ్యః”౧౨ ఇత్యత్రసర్వశబ్దార్థభూతస్యపరార్థానుభవశక్త్యర్హతాయోగస్యర్థాబుద్ధ్యాపాదకస్య పాపస్యాపినాశాత్ పరార్థశక్త్యర్హత్వం వరణఫలమితి ఫలభేదాద్విద్యాభేదః ప్రసాధ్యతే.

౧॥ ౨॥ వి-పు-౫-౭-౪౭. ౩॥ ౪॥ రా-యు-౯౪-౧౭. ౫॥ ౬॥ ౭॥

౮॥ ౯॥ ౧౦॥ రా-యు-౧౯-౩౪. ౧౧॥ ముణ్డ-౧-౨-౧౨. ౧౨॥ గీ-౧౮-౬౬.

మూ.—ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్ రాజ్యమ్, ద్రౌపదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్, కాకత్తుక్కుమ్ కాళియనుక్కుమ్ ఫలమ్ ప్రాణమ్, శ్రీగజేన్ద్రాళ్వానుక్కు ఫలమ్ కైఙ్కర్యమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానుక్కు ఫలమ్ రామప్రాప్తి, పెరుమాళుక్కు ఫలమ్ సముద్రతరణమ్, ఇళైయపెరుమాళుక్కు ఫలమ్ రామానువృత్తి.

వ్యా.—అనన్తర మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. ఇత్తాల్ - కీழ్ అధికారి నియమాభావత్తు క్కుడలాక క్కాట్టప్పట్ట ధర్మపుత్రాదికళ్ తొడక్కమాన ప్రపత్తాక్కళానవర్కళ్, రాజ్యార్థమాకవుమ్, వస్త్రార్థమాకవుమ్, ప్రాణార్థమాకవుమ్, కైఙ్కర్యార్థమాకవుమ్, రామప్రాప్త్యర్థమాకవుమ్, సముద్రతరణార్థమాకవుమ్, రామానువృత్త్యర్థమాకవుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలే, ప్రపత్తిక్కు ఫలనియమమిల్లై యెన్ఱదాయ్త్తు.

ఆ.—మూలత్తిలే (ధర్మపుత్రాదికళుక్కు ఫలమ్) ఇత్యాదివాక్యఙ్గళిలే- ధర్మపుత్రాదికళుక్కు సిద్ధిత్తఫలమెన్ఱు, అర్థమ్ కొళ్ళిల్, (పెరుమాళుక్కు ఫలమ్ సముద్రతరణమ్) ఎన్గి, అవిడత్తిలే వైఘట్యమ్ వరుమ్; "గోవిన్దేతి యదాక్రన్దత్"[1] ఇత్యాద్యనురోధేన "పుడవై శురన్దదు తిరునామమిఱే"[2] ఎన్గి, అగ్రన్థాన్తరస్థస్వవాక్యత్తోడు విరోధిక్కుమ్; నామకీర్తనరూపోపాయాన్తరసంసర్గత్తాలే "అస్త్రబన్ధస్య చాన్యం హి న బన్ధమనువర్తతే"[3] ఎన్గి, అన్యాయత్తాలే ప్రపత్తి అనుపాయమామే; ఆకైయాల్ (ద్రౌపదిక్కు ఫలమ్ వస్త్రమ్) ఎన్గి, అవిడత్తిలుమ్ వైఘట్యమ్ వరుమ్; ఆకైయాల్, (ధర్మపుత్రాదికళుక్కు) ఇత్యాదిషష్ఠికళుక్కు, ప్రపత్తాక్కళాన తత్తదుద్దేశ్యత్వ మర్థమాకక్కడవదు ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రాజ్యార్థమాకవుమిత్యాది.) మూలత్తిలే, (రామానువృత్తి) ఇత్యనన్తరమ్, "ఆకైయాలే" ఎన్ఱు, అధ్యాహార్య మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలేయితి.) అధ్యాహృతమాన "ఆకైయాలే" ఎన్గి, అదినుక్కు, అనుషక్తమాన (ఫలనియమమిన్ఱి, కేట్కు యొఴిన్దపడి) ఎన్గి, అదిత్తోడే అన్వయమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రపత్తిక్కు ఫలనియమమిల్లైయితి.) "అస్మిన్నస్య చ తద్యోగం శాస్తి"[4] ఎన్గి, అవిడత్తిల్ పోలే స్పష్టత్వవ్యఞ్జనార్థమాక హేతుత్వవాచకపద ప్రయోగాభావమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ఱదాయ్త్తు) ఎన్ఱు; హేతుత్వబోధకశబ్దేన వినాపి స్వత ఏవ స్ఫుటత్వాదుక్తమానీత్ ఎన్ఱపడి; ఆకైయిఱే, పూర్వత్ర (ఎన్నై) [ప-౧౫౪-వ-౯] ఎన్ఱుమ్, ఇఙ్గే (ఎన్ఱదాయ్త్తు) ఎన్ఱుమ్ నిర్దేశభేదమిరున్దదు.

మీ.—సంశయస్తు- ఉపాయత్వం సహేతుకమ్- ఉత నిర్హేతుకమితి. తదర్థమ్, ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, విద్యాభేదో నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తౌ ఫలసంయోగభేదో నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, పరార్థకైఙ్కర్య మిత్యతిరిక్తం ఫలం నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, * తత్క్రతున్యాయస్తాదృశం ఫలం కల్పయితుం న ప్రభవతి - ఉత ప్రభవతీతి. తదర్థమ్, ప్రపత్తివిద్యాయాం పరార్థకైఙ్కర్య ప్రదత్వలక్షణ గుణస్యోపాస్యత్వం నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రార్థనాచతుర్థ్యాం తాదృశకైఙ్కర్యప్రార్థనా నాస్తి- ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, ప్రణవే ప్రధానకర్తృత్వ భోక్తృత్వ త్యాగలక్షణ పారతన్త్ర్యవ్యతిరేకేణ కర్తృత్వభోక్తృత్వ మాత్రత్యాగలక్షణాత్యన్త పారతన్త్ర్యప్రతీతిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి.

యదా నాస్తి; తదా, ఉత్తరచతుర్థ్యాం తాదృశకైఙ్కర్యప్రార్థనావిరహేణ తాదృశకైఙ్కర్యప్రార్థనాయా అసత్త్వాత్ తత్కైఙ్కర్యప్రదత్వగుణస్య ప్రపత్త్యవేద్యతయా * తత్క్రతున్యాయేన ఉక్తఫలకల్పనం న సంభవతీతి తదసిద్ధేః విద్యాభేదాభావాన్న ఫలప్రపత్తిసిద్ధిః. యదా చాస్తి; తదా, ఉత్తరచతుర్థ్యాం తాదృశకైఙ్కర్య ప్రార్థనాసంభవేన తాదృశకైఙ్కర్య ప్రార్థనాసత్త్వేన తత్కైఙ్కర్య ప్రదత్వగుణస్య ప్రపత్తివేద్యతయా * తత్క్రతున్యాయేన ఉక్తఫలకల్పనం సంభవతీతి తత్సిద్ధేః విద్యాభేదాత్ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షస్తు:- న తావత్ ప్రణవే చేతనస్య స్వార్థభోక్తృత్వమాత్రస్యాభావలక్షణం శేషత్వం ప్రతీయతే; కిన్తు, స్వస్య ప్రధాన భోక్తృత్వాభావలక్షణమ్. తదుక్తం వేదాన్తాచార్యైః "శేషత్వం నామ స్వార్థం కఞ్చనోపకారం ప్రాప్యాన్యేనాస్వీకృత్య పరోపకారార్హత్వమ్"[5] ఇతి. అన్యథా భోక్తృత్వ మాత్రాభావే కర్తృత్వమపి న సిద్ధ్యేత్; తదభావే చ, విధినిషేధశాస్త్రానర్థక్యమ్, ప్రత్యక్షాదిప్రమాణవిరోధశ్చ. తస్య గుణగతత్వాభ్యుపగమే సాఙ్ఖ్యమతరీతిః. ఉభయానభ్యుపగమే నిర్విశేషవాదతా. నను, భోక్తృత్వస్యాత్యన్తాభావం న బ్రూమః, తత్తు విశిష్టస్వరూపగతమ్.

౧॥ భార-ఉద్యో-౫౮-౨౨. ౨॥ ముముక్షుప్పడి. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౧-౧-౨౦. ౫॥ రహస్యత్రయసారే.

అ.—యథాయథంసహజసిద్ధమాయుమ్ ఉపదేశభగవత్కృటాక్షాది సిద్ధమాయుముళ్ళజ్ఞానత్తాలే ఇష్టసాధనతాంశేభ్రాన్తిరహితరాన ధర్మపుత్రాదికళ్ తత్తత్ఫలోద్దేశేన ప్రపత్తియైయనుష్ఠిక్కైయాలే ప్రపత్తిక్కుత్తత్తత్ఫల ప్రయోజకత్వమ్ సిద్ధమ్. పెరుమాళ్ ప్రపత్తిక్కు ఫలోపధానాభావమ్, విషయపూర్తిరూపకారణాన్తర విరహప్రయుక్తమ్; "అనన్తజ్ఞానశక్త్యాది కల్యాణగుణసాగరే। పరేబ్రహ్మణిలక్ష్మీశే ముఖ్యోయంసర్వసిద్ధిమత్"౧ ఎన్నైయాలే గుణహీనవిషయత్తిలిథుక్కువిఫలత్వమ్ సిద్ధమిఱే. ద్రౌపదిప్రపత్తిక్కు ఫలజనకత్వాభావముమ్, నామకీర్తనరూపోపాయాన్తర సంసర్గాత్మక ప్రతిబన్ధకప్రయుక్తమ్. "రాక్షసానామవిస్రంభాద్దాజ్ఞనేయస్యబన్ధనే। యథావిగళితాసద్యస్తస్య మోఘాస్త్రబన్ధనా॥ తథాపుంసామవిస్రంభాత్ప్రపత్తిః ప్రచ్యుతాభవేత్"౨ఎన్గి,ఆపడియే ఉపాయాన్తరసంసర్గా సహైయాయిఱే ప్రపత్తియిరుప్పథు ఎన్ఱుకరుత్తు. మూలత్తిలే (ఇత్తైయప్పెరుమాళ్ తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్ఱాప్పోలే, తదనురూపమాక (ఇత్తైయప్పెరుమాళుక్కు ఫలమ్ రామానువృత్తి) ఇత్యాదియోఱ్ఱు, ఆదిశబ్దప్రయోగాభావమ్ - ధర్మపుత్రాద్యుద్దిష్టఫలజ్గళిలే యథాయథమన్తర్భూత ఫలజ్గళైయుద్దేశిత్తవర్కళే, (తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్గి,ఆవిడత్తిల్ సజ్గ్రహ్యార్,ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ముచుకున్దాదికళైయుపాదానమ్ పణ్ణిత్ఱు. అతిల్, ముచుకున్దక్షత్రబన్ధు మాధవికళుడైయఫలమ- గజేన్ద్రఫలకైజ్కర్యాన్తర్భూతమ్; కాళియపత్నీవానరసేనైకళుడైయ ఫలమానప్రాణ, కాకకాళియఫలాన్తర్భూతమ్. "ప్రాణేభ్యఃపరిరక్షితః"౩ "జీవితందీయతామేకమ్"౪ "ప్రాణాంస్త్యజతినాథోయం భర్తృభిఃప్రదీయతామ్"౫ "దయితంజీవితంహినః"౬ఎన్నక్కడవతిఱే. దేవతాగణఫలరాజ్యమ్ ధర్మపుత్రఫలాన్తర్భూత మెన్ఱుకణ్డుకొళ్వథు. "రాజ్యంప్రార్థయమానశ్చ"౭ "రాజ్యకాజ్క్షీవిభీషణః"౮ ఎన్ఱు, విభీషణాళ్వానుక్కుమ్ రాజ్యమ్ ఫలమెన్ఱు, శొల్లానిఱ్కు, రామప్రాప్తిఫలమెన్గై, యెన్నెన్నిల్; "భవద్గతంమేరాజ్యఞ్చ జీవితఞ్చసుఖానిచ"౯ ఎన్ఱు, "వాసుదేవస్సర్వమ్"౧౦ ఎన్నుమాప్పోలే రాజ్యాదిసర్వపురుషార్థజ్గళుమ్ పెరుమాళేయెన్గైయాలుమ్, "శాపితస్త్వంసఖిత్వేన కార్యస్తేమమశాస [౧౫
నమ్"౧౧ ఎన్ఱు, పెరుమాళ్వాక్యత్తాలుమ్, విభీషణాళ్వాన్ అనన్యప్రయోజననెన్ఱు, సిద్ధమిఱే. "రాజ్యం ప్రార్థయమానశ్చ"౭ఎన్ఱు,థు - స్వాభిప్రాయత్తాలేయాథల్ మహారాజర్కు రాజనీత్యుపపాదనార్థమాథల్ తిరువడిశొన్నథిత్తనై ఫ్లోక్కు, అవన్ శొన్నథన్ఱిఱే.

మీ.—అత్రనిష్కృష్టేమకారవాచ్యే తదభావోనదోషఇతిచేత్. నైవమ్, "సోఽశ్నుతేసర్వాన్కామాన్"౧౨"యేనయేనథాతాగచ్ఛతి"౧౩ ఇతిమోక్షదశాయామపి తచ్ఛ్రవణాత్. అత్రభోక్తృత్వస్య స్వాభావికత్వాత్ స్వస్యప్రధానభోక్తృత్వం తత్రనిషిధ్యతే. తతశ్చస్వస్యభోక్తృత్వసత్త్వాత్ కేవలపరార్థకైజ్కర్యం చతుర్థ్యాంప్రార్థ్యత ఇత్యసిద్ధమ్. [౨౦
నను,"సోఽశ్నుతే"౧౨ఇత్యత్రప్రతీతంభోక్తృత్వం†తత్త్వయాథాత్మ్యమ్,తత్త్వయాథాత్మ్యస్తు కేవలభోగ్యత్వమ్,"అహమన్నమ్"౧౪ ఇతిశ్రుతేరితిచేత్. నైవమ్, తాదృశతత్త్వయాథాత్మ్యంబ్రహ్మభోక్తౄణాం నప్రతీయతే, ఉతప్రతీయతే. ఆద్యే,"సర్వంహపశ్యఃపశ్యతి"౧౫ ఇత్యస్యవిరోధః ద్వితీయే, కేవలభోగ్యత్వ మతిశయితపురుషార్థః, ఉతన. నచేత్, ఉత్తరచతుర్థ్యన్తస్యసిద్ధ్యేత్. అపురుషార్థభూతస్వరూపావిర్భావస్య మోక్షత్వేనైయాయికరీతిః. ఆద్యే, బ్రహ్మణాసహసర్వకామభోక్తౄణాం స్వభోగ్యాదప్యధిక పురుషార్థత్వేన ప్రతీతేతస్మిన్నభిలాషోఽస్తి - ఉతనాస్తి. అస్తిచేత్, భోక్తృత్వత్యాగప్రసజ్గః, తథాత్వేతస్యాతాత్త్వికతాపత్తిః. నాస్తిచేత్, తత్ప్రతిబన్ధకంవక్తవ్యమ్ ; తచ్చ-కర్మ, ఈశ్వరసజ్కల్పోవా?. నాద్యః, స్థూలపాపానాంవిధూననాత్. సూక్ష్మాణాంవిరజాతరణేన నష్టత్వాత్. నద్వితీయః, సచనిర్హేతుకః- సహేతుకోవా?. నాద్యః, తత్ప్రతిబన్ధకస్యానుగ్రహరూపత్వేవైషమ్యమ్. నిగ్రహరూపత్వే నైర్ఘృణ్యమ్. సహేతుకత్వేహేతోర్దుర్నిరూపతా. అతః,భోక్తృత్వ మాత్రవిరహస్యానేక ప్రమాణోపపత్తిబాధితత్వాదప్రధాన భోక్తృత్వం ప్రణవబోధ్యమితి కేవల పరార్థకైజ్కర్యస్య చతుర్థ్యర్థత్వాభావాత్ తాదృశకైజ్కర్యప్రదత్వస్యోపాస్యగుణఇతి ✻తత్క్రతున్యాయేనోక్తఫలవిశేషాసిద్ధేః నతద్ధేతుకవిద్యాభేదసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే (ఫలనియమమ్) పరార్థకైజ్కర్యపర్యన్తసకల ఫలసాధనత్వాచ్ఛరణాగతేః ఫలనియమోనాస్తి; షడజ్గస్యపరార్థకైజ్క- [౩౦
ర్యసాధనత్వాత్తన్నియమోఽస్తీత్యర్థః.

అయంభావః- మధ్యమాక్షరేణప్రణవేఅన్యశేషత్వం తావన్నివర్త్యతే తత్రశబ్దాసజ్కోచాదన్యేష్వన్యతమత్వాత్ స్వశేషత్వమపివ్యావర్తితమ్. నమశ్శబ్దేపివిశేషతస్స్వశేషత్వంవారితమ్. "శేషత్వఞ్చపరగతాతిశయాధానేచ్ఛయోపాదేయత్వమేవయస్యస్వరూపంసశేషః"౧౬ఇత్యచేతనసాధారణం చేతనేష్వభిహితమ్. తతశ్చాచేతన‡ఇవఫలిత్వమాత్రవిరహే చేతనేష్వపగమ్యమానేబాధకాభావాత్ స్వభోక్తృత్వమాత్రవిరహశ్శబ్దాసజ్కోచసిద్ధస్తిష్ఠత్యేవ. నచ, "భోక్తాభోగ్యమ్"౧౭ ఇత్యాదినాస్వస్యాపిఫలిత్వశ్రవణాత్ మన్త్రశబ్దసజ్కోచఃకల్ప్యతఇతివాచ్యమ్. భోక్తృత్వ

౧॥ ౨॥ ౩॥ రా-సు-౩౮-౩౭. ౪॥ ౫॥ వి-పు-౫-౭-౫౯. ౬॥ ౭॥ రా-యు-౧౭-౬౭. ౮॥ ౯॥ రా-యు-౧౯-౬. ౧౦॥ గీ-౭-౧౯. ౧౧॥ ౧౨॥ తై-ఆ-౨-౧. ౧౩॥ పరమసంహితా. ౧౪॥ తై-భృ-౧౦-౫. ౧౫॥ ఛా-ఉ-౭-౨౬. ౧౬॥౧౭॥ వేదార్థసజ్గ్రహే. శ్వే-ఉ-౧. † తత్త్వయాథాత్మ్యమ్, యాథాత్మ్యస్తు-౪. తత్త్వమ్,తత్త్వయాథాత్మ్యస్తు-౩. ‡ రూపఫలిత్వ-౧-౪.

21-7-86.

మీ — శ్రుతీనాం పరార్థభోక్తృత్వపరత్వేన అసఙ్కోచకత్వాత్. భోక్తృత్వస్య పరార్థత్వమ్ వ్యాహతమితి చేత్, ఉత్తరోత్తరేశ్వరభోగం ప్రతి స్వస్య భోగ్యతాతిశయసిద్ధ్యర్థత్వేన తదుపపత్తేః; పుష్పాదేస్సౌరభ్యాదికస్యేవ చేతనే భోక్తృత్వగుణస్య భోగ్యతాహేతుత్వాత్. తచ్చ, మిథునస్య సంశ్లేషపత్నీభోక్తృత్వం పతిభోగాతిశయార్థమితి స్పష్టమ్. అతః, "భోక్తా"౧ ఇత్యాదిశ్రుతీనాం నమశ్శబ్దాది సఙ్కోచకత్వాభావాత్ కేవలభోగ్యత్వలక్షణ స్వరూపావిర్భావ ప్రార్థనోపపత్తేః, తత్క్రతున్యాయసిద్ధిః. [౫

కిఞ్చ, "అహమన్నమ్"౨ ఇత్యాదిశ్రుతిరపి, ఉక్తస్వరూపయాథాత్మ్యావిర్భావే ప్రమాణమ్. తత్ర, ప్రథమమ్, భోగ్యత్వస్వరూపావిర్భావముక్త్వా, తదర్థత్వేన పశ్చాద్భోక్తృత్వావిర్భావ ఉక్తః. "అదన్తమఅద్మి"౨ ఇతి చ భగవద్భోక్తృత్వానన్తరం స్వభోక్తృత్వప్రతిపాదనాత్. స్వభోక్తృత్వస్య ఈశ్వర భోగార్థత్వమవగమ్యతే. న చేయం శ్రుతిః స్వస్య అప్రధానభోక్తృత్వద్యోతికా, "సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహ - బ్రహ్మణా విపశ్చితా"౩ ఇతి బ్రహ్మతుల్యభోక్తృత్వవిరోధాత్. తస్మాత్, స్వార్థభోక్తృత్వ పరార్థభోక్తృత్వ ప్రతిపాదకశ్రుతిభ్యామపి ఫలభేదసిద్ధిః. తర్హి తాదృశ శేషత్వ యాథాత్మ్యస్య వ్యాసాదీనాం సంసారిత్వాదప్రతీతత్వేపి ముక్తిదశాయాం ప్రతీతత్వేన తత్రాపేక్షయా చ ప్రతిబన్ధకాభావాత్సర్వేషామప్యుక్త స్వరూపావిర్భావాపత్తిరితి చేత్, న, "సర్వం హ పశ్యః పశ్యతి"౪ ఇత్యుక్తస్వరూపయాథాత్మ్యే ప్రతీతేపి తత్రాభిలాషే న జాయతే ప్రతిబన్ధకసత్త్వాత్. ప్రతిబన్ధకశ్చేశ్వరసఙ్కల్పః. స చ, బ్రహ్మణా సహ సర్వాన్ కామానశ్నామి, సర్వవిధకైఙ్కర్యం కుర్యామితి సఙ్కల్పపూర్వకమనుష్ఠిత భక్తి ప్రపత్తిరూప కర్మజన్యాపూర్వలక్షణః. యాగాదేః ఫలదానసఙ్కల్పోఽనిత్యః; భక్త్యాదేః ఫలదానసఙ్కల్పో యావదాత్మభావిత్వాన్నిత్యః. "నహ్యధ్రువైః ప్రాప్యతే"౫ ఇత్యత్ర విశేషనిషేధస్య శేషాభ్యనుజ్ఞావిషయత్వాత్ - ధ్రువైః ప్రాప్యత ఇత్యర్థః.

న చ, "ప్రకాశ్యస్తేన జన్యస్తే"౬ ఇత్యాదివిరోధః; యావదాత్మభావి ప్రకాశానువృత్తేః అపూర్వస్థానీయేశ్వరసఙ్కల్పసాధ్యత్వాత్. నను, "ఉక్తస్వరూపయాథాత్మ్యనిష్పత్తేః అకామనావిషయత్వేపి, ప్రాప్తిదశాయాం సర్వేషామపిస్వరూపయాథాత్మ్యావిర్భావో న విరుధ్యతే. న చ *తత్క్రతున్యాయాత్తదసిద్ధిః, తస్యాయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వాత్. తదుక్తం వేదాన్తాచార్యైః, "ఉపాసితగుణాదేర్యా ప్రాప్తావప్యబహిష్క్రియా। సా తత్క్రతునయగ్రాహ్యా నాకారాన్తరవర్జనమ్"౭ ఇతి. తతశ్చ భక్తిప్రపత్తిరూపతత్కర్మజన్యాపూర్వస్థానీయ నిత్యసఙ్కల్పసత్త్వేపి న తస్య ఫలదశాయామాకారాన్తరప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకత్వమితి చేత్, సత్యమ్, తత్క్రతున్యాయేన హి, ఉపాసితగుణావిరుద్ధాకారాన్తరానుప్రవేశోఽభిమతః; న తూపాసితగుణవిరుద్ధాకారాన్తరానుమతిః; తథాత్వే అయోగవ్యవచ్ఛేదస్యైవ అసిద్ధిప్రసఙ్గాత్. అత్ర చ, పరార్థకైఙ్కర్యప్రాప్తి లక్షణస్వరూప యాథాత్మ్యావిర్భావస్య స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యావిర్భావవిరోధితయా ఉపాయదశాయాముపాసితస్య స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యప్రదత్వస్య ఫలదశాయాం బహిష్క్రియైవ స్యాత్. తతశ్చ * యథాక్రతుశ్రుత్యర్థరూపస్య ఉపాసనషడ్గజన్యస్య సఙ్కల్పస్య పరార్థానుభవకైఙ్కర్యాభిలాష ప్రతిబన్ధకత్వాత్, న సర్వేషాం తత్ప్రాప్తిః.

న చాస్య నిగ్రహరూపత్వానుగ్రహరూపత్వవికల్పకృతదోషస్య సంభవః; అస్య న్యాస్యుపాసకాపేక్షయాఽనుగ్రహత్వాత్, శరణాగతాపేక్షయా నిగ్రహత్వాత్; యాగాదిజనితస్వర్గాది ప్రదానసఙ్కల్పోపి హి, స్వర్గార్థ్యపేక్షయా ఽనుగ్రహరూపః, ముముక్ష్వపేక్షయా నిగ్రహరూపశ్చ దృశ్యతే? తద్వత్. తస్మాత్, ప్రణవావగత స్వరూపయాథాత్మ్యానుగుణపరార్థకైఙ్కర్యప్రదత్వస్యోత్తరచతుర్థ్యవగతస్య, ఉత్తరవాక్యే ఉపాస్యగుణత్వేన అనుసన్ధానాత్, తత్క్రతున్యాయేన ఫలదశాయామపి తత్సిద్ధేః, "అహమన్నమ్" ఇత్యాదిశ్రుతేశ్చ పరార్థకైఙ్కర్యం సిద్ధమితి, ఫలసంయోగ భేదాద్విద్యా భేదసిద్ధిరితి.

భోక్తేత్యాదిశ్రుతేర్మన్త్రే స్వభోక్తృత్వనివారకః । నమశ్శబ్దప్రభృతిక స్సఙ్కోచం భజతే యతః॥ అతః, పరార్థకైఙ్కర్యప్రార్థనాయా అభావతః । తత్క్రతున్యాయతస్తస్య ప్రాప్త్యసిద్ధిరసఙ్గతా॥ ప్రతిబన్ధకరాహిత్యాన్ముక్తిభేదోఽప్యసఙ్గతః । తతః ఫలస్య భేదేన విద్యాభేదో న యుజ్యతే॥ ఇతి చేత్తన్న భోక్తృత్వ శ్రు†తిరన్యార్థతాపరా। సఙ్కోచికా నైవ భవేన్న†మశ్శబ్దాదికస్య సా॥ అతః, పరార్థకైఙ్కర్యకామాస్తత్క్రతు నీతితః। "అహమన్న" శ్రుతేస్తచ్చ స్వయమావిర్భవిష్యతి॥ "తత్-క్రతున్యాయతోఽన్యేషాం స్వయమావిర్భవిష్యతి। కామాభావేఽపి పారార్థ్యమ్; ఇతి చేత్ తదసంగతమ్॥ అత్రాప్రతీతం పారార్థ్యం ముక్తౌ నావిర్భవిష్యతి। తత్క్రతున్యాయత, స్తచ్చ, విరుద్ధాకారయోగతః॥ సర్వం హ పశ్య ఇత్యాదేర్జ్ఞాతృత్వం చాస్య యద్యపి । తథాపి తద్రుచిర్న స్యాదుక్తన్యాయానురోధతః॥ భక్తిప్రపత్తినిష్ఠానా మతో నైవాస్య సంభవః । తస్మాత్ఫలస్య సంయోగ భేదాద్విద్యా చ భిద్యతే. [౬౫

(ఇతి ఫలనియమాభావాధికారః. ౧౯)

౧॥ శ్వే-౧-౧౨. ౨॥ తై-భృగువల్లీ-అ-౧౦-౬. ౩॥ తై-౨-౧-౨. ౪॥ ఛా-౭-౨౬-౨. ౫॥ కఠోప-౨-౧౦. ౬॥ ౭॥ రహస్యత్రయసారే.
†తేరన్యార్థభోక్తృతా । పరాసఙ్కోచికా నైవన ౧-౨-౩.

మూ.—౩౮. విషయనియమమావతు- గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే
విషయమాకై;

వ్యా.—౩౮. అక, ప్రపత్తికు- దేశకాలాదినియమాపేక్షైయిల్లై ఎన్ఱు ప్రతిజ్ఞైయై యుపపాదిత్తార్ కీழ్; (విషయనియమమేయుళ్ళతు) ఎన్ఱు ప్రతిజ్ఞైయై యుపపాదికిఱార్ మేల్, [౫

(విషయనియమమావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై) ఎన్ఱతు - పరత్వాదికళైన్దిలుమ్ వైత్తుకొణ్డు, సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే, విషయమాకై యెన్ఱపడి.

అ.—(ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) ఎన్ఱు, ఉపక్రమత్తిలే (ప్రపత్తియావతు భగవచ్చరణవరణమ్) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యాతిమేయాకిలుమ్, అధికారి ఫలనియమాభావోదాహరణ మధ్యత్తిలే పెరుమాళ్ పణ్ణిన సముద్రశరణాగతియైయెడుత్తవితు ప్రపత్తిత్వ సామాన్యత్తాలే ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్ పత్తి, (ప్రపత్త్యుపదేశమ్ పణ్ణినదుమివనుక్కాక) ఎన్ఱు, ప్రస్తుతైయాయ్, "మామేవయే ప్రపద్యన్తే"౧ "మామేకం శరణం వ్రజ"౨ ఎన్ఱు,భగవద్విషయైయాన ప్రపత్తియే, (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తిలే వివక్షితైయాకైయాలే, భగవద్విషయ ప్రపత్తిక్కు విషయనియమమ్ శొల్లుమ్పొతు, గుణపూర్త్తియైక్కొణ్డే శొల్లవేణ్డుకైయాలే, గుణపూర్త్తి తదభావప్రయుక్తఙ్గళాన ప్రపత్తివిషయత్వత్తినుడైయ విధినిషేధఙ్గళ్ పరత్వాది భగవత్ప్రకార భేదఙ్గళైయన్ఱిక్కే ఏకవిషయత్తిలే అనుపపన్నమాకైయాలే, పరత్వాది ప్రకారపఞ్చకత్తిలే గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమ్ ప్రపత్తిక్కు విషయమ్, గుణపూర్త్తియిల్లాతవిడమ్ విషయమన్ఱెన్ఱు, మూలాభిప్రాయ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరత్వాదికళిత్యాది) ప్రపత్తివిషయత్వానుగుణ్యరూపవస్తుసామర్థ్యత్తాలే, గుణశబ్దమ్ సౌలభ్యాదిగుణవిశేషపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సౌల [౧౫ భ్యాదిగుణపూర్త్తియిత్యాది.)

(౨౦, అథ, విషయనియమాధికారః.)

మీ —(విషయనియమమ్) న కేవలం కృత్స్నానుబన్ధ్యనియమాత్ఫలరూపత్వం ప్రసాధ్యతే ; అపితర్హి? తేషు కస్యచి న్నియమాదపి తత్సాధ్యత ఇతిసఙ్గతిః.

పూర్వాధికారే సర్వశబ్దాసఙ్కోచాదనుభవ కైఙ్కర్యయోః స్వార్థతా రుచిజనకపాపనాశోపి వివక్షితః ఇతి, శరణాగతేస్సర్వ ఫలసాధనత్వముక్తమ్. తత్సాధనత్వఞ్చ మాంశబ్దోక్త సులభవిషయస్య. అతః, విషయఫలం విషయిణ్యుపచర్య, ఫలభేదాద్విద్యాభేద ఇత్యుక్త మితిపూర్వాధికారార్థ శఙ్కాపరిహారకత్వా దుత్తరాధికారసఙ్గతిః.

సంశయస్తు- భగవదుపాయత్వం సహేతుకమ్, ఉత నిర్హేతుకమితి. తదర్థమ్, శరణాగతివిద్యా ఫలరూపా న భవతి-ఉత భవతీతి, తదర్థమ్, శరణాగతేః న్యాసాన్న భిద్యతే- ఉత భిద్యత ఇతి. తదర్థమ్, న్యాసః శరణాగతివన్నియతవిషయః-ఉతానియతవిషయ ఇతి. తదర్థమ్, న్యాసస్యార్చావతారవిషయత్వవత్ అన్తర్యామివిషయత్వ మపి నాస్తి - ఉతాస్తీతి. తదర్థమ్, తస్యోపాసనారూపత్వ మపి న విద్యతే-ఉత విద్యత ఇతి. యదా, ఉపాసనరూపత్వం నాస్తి;తదా, అన్తర్యామివిషయత్వాయోగాత్, న్యాసః శరణాగతివన్నియతవిషయ ఏవేతి ఉభయోస్తాదాత్మ్యసిద్ధిః. యదాచోపాసనరూపత్వే ప్రమాణమస్తి; తదా, అన్తర్యామివిషయత్వసంభవా దనియతవిషయో న్యాసః, నియతవిషయాయాశ్శరణాగతేర్భిద్యత ఇతి తస్యాః ఫలరూపత్వాన్నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి పూర్వపక్షసిద్ధాన్తే చ ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షశ్చ- న్యాసస్యోపాసనాత్మకత్వం వదన్ నాదీప్రష్టవ్యః, అహిర్బుధ్న్యసంహితాదిషు విహితతాన్త్రికమన్త్రాఙ్గకస్యవా, వసురణ్యాదిమన్త్రాఙ్గకస్యవా, న్యాసస్యోపాసనత్వమ్ ఉచ్యతే? నాద్యః, "ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవకృతా హ్యసౌ" ౩ ఇత్యాదివిరోధాత్. న ద్వితీయః,తస్య తథాత్వే నియామకాభావాత్; ప్రత్యుత, "తేషాం తు తపసాం న్యాస మతిరిక్తం తపశ్శ్రుతమ్"౪ "ఇదమ్మహోపనిషదం దేవానాం గుహ్యముత్తమమ్"౫ ఇత్యాదిషు సంహితాదిషు సకృత్ త్వేన విహితాన్ న్యాసాత్ శ్రుతావతిరిక్తతపస్త్వేన శ్రుతస్య న్యాసస్యాభేద ప్రతిపాదనాత్. నను, సంహితాసు తాన్త్రికమన్త్రవిధానాత్, యజ్ఞాఙ్గకల్పనస్య † సుదర్శనభగవదాత్మకతయా విపరిణామాచ్చ, భేదసిద్ధేః న ప్రత్యభిజ్ఞాసిద్ధిః; ఇతిచేత్, నైవమ్, మన్త్రాదిభేదేపి,అఙ్గిమాత్ర ప్రత్యభిజ్ఞాయాం విరోధాభావాత్. వివాహాదౌ తత్తత్సూత్రభేదేన మన్త్రాదిభేదేపి, ప్రధానాభేదో హి దృశ్యతే? నచ, వసురణ్యాది మన్త్రకస్యాధికృతాధికారత్వాత్ శరణాగతేస్సర్వాధికారత్వాచ్చ భేదః, మన్త్రస్వభావకృతాధికారభేదస్యార్చనాదావివ [౩౫ ప్రధానభేదకత్వాసిద్ధేః, అతఏవ, పురుషవిద్యాగతి చిన్తనాద్యఙ్గకత్వమపి నవిద్యాభేదసాధకమ్.

౧॥ గీ-౭-౧౪. ౨॥ గీ-౧౮-౬౬. † సుదర్శనాత్మకభగవదాశ్రయతయా ౧-౩. ౩॥ ౪॥ ౫॥

మూ.—పూర్త్తియుళ్ళతుమ్ అర్చ్చావతారత్తిలే.

వ్యా.—అన్దగుణపూర్త్తితాన్ఉళ్ళ తెఙ్గెయెన్న, (పూర్త్తియుళ్ళతుమర్చ్చావతారత్తిలే) ఎన్గిఱార్. "అర్చ్చావతారవిషయే మయాప్యుద్దేశతస్తథా । ఉక్తాగుణానశక్యన్తే వక్తుంవర్షశతైరపి"౧ ఎన్ఱు,- స్వతస్సర్వజ్ఞనాన తానే శొల్లప్పుకాలుమ్ శొల్లిత్తలైకట్ట వరితాయ్ప్పడియితే అర్చ్చావతారగుణపూర్త్తి యిరుప్పతు.

అ.—(అర్చ్చావతారవిషయ ఇతి) అర్చ్చావతారాత్మక ప్రకారవిశేషనిష్ఠాగుణాః ఉద్దేశతస్సంక్షేపత ఉక్తాః, మయాపివర్షశతైరపివక్తుమ్- విశిష్య కథయితుమ్ నశక్యన్తే ఇత్యర్థః; ఇత్తైయటైక్కరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వతఇత్యాది.) *అపిశబ్దార్థమ్ (స్వతస్సర్వజ్ఞనానవిత్యాది.) "వక్తుమ్-నశక్యన్తే" ఇత్యస్యార్థమ్ (శొల్లిత్తలైకట్టవిత్యాది.)

ఇ-అ.—(అర్చ్చావతారవిషయే మయాప్యుద్దేశతస్తథా । ఉక్తాగుణానశక్యన్తే వక్తుంవర్షశతైరపి) ఇతుక్కర్థమ్ - కీఴ్ అర్చ్చావతారవైభవత్తై ప్పరక్కచ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు ఇవ్వర్చ్చావతారవిషయమాకవిట్టిలే వైభవత్తై సఙ్గ్రహేణ శొన్నోమత్తనై, ఉళ్ళగుణఙ్గళైయెల్లామ్ నూఱువర్షమ్ శొన్నాలుమ్ ఎన్నాల్ శొల్లిముడియాతెన్ఱు.

మీ.—నచ, ప్రధానైక్యే వేదవిహితమన్త్రజ్ఞాధికారవిరుద్ధమన్త్రాదివిధానానుపపత్తిః; స్మార్త్తానాంమన్త్రాదీనాం *విరోధాధికరణన్యాయేన బాధాపత్తేరితివాచ్యమ్. శ్రీపఞ్చరాత్రస్య వేదతుల్యప్రమాణతయా, తేషాం వికల్పతస్సాధ్యత్వాత్. అతః, సకృత్కర్త్తవ్యత్వేనవిహితాత్ స్మార్త్తన్యాసాద్వసురణ్యాదిమన్త్రకః శ్రౌతోన్యాసోనభిద్యతే అతస్సోపిసకృదేవభవతి. ఏవంసకృత్త్వే ప్రమాణసంభవాత్, ఆవృత్తౌతదభావాచ్చ, న్యాసస్యసర్వత్రానుపాసనాత్మకస్యాన్తర్యామి విషయత్వయోగ్యతేతి, ఉభయవిధోపిన్యాసో ఽర్చ్చావతారవిషయఏవేతి, నియతవిషయాయాశ్శరణాగతేర్నభిద్యతే. అతః, ఫలప్రపత్త్యసిద్ధేః, ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

అత్రసిద్ధాన్తః- శ్రీపఞ్చరాత్రస్య వేదతుల్యప్రమాణత్వాత్, శ్రౌతానాంస్మార్త్తానాఞ్చ, వికల్పేనైకతరోపసంహార ఇతినశక్యతేవక్తుమ్- తత్ర వ్యవస్థితవికల్పస్యాష్టదోషదుష్టత్వాత్. వ్రీహియవశాస్త్రయోరివఆధునికేషూభయానుష్ఠానాదర్శనాత్; వ్యవస్థితిశ్చనసంభవతి. తద్వ్యవస్థాపకదేశకాలాధికారివిశేషస్య ప్రమాణాసిద్ధత్వాత్ ; తథాకైశ్చిదనుష్ఠానాదర్శనాచ్చ. అతశ్శ్రౌతస్మార్త్తపరస్పరవిరుద్ధాఙ్గోపసంహారస్యైకత్రాశక్యత్వాద్విద్యాభేదస్తావదావశ్యకః. తత్రవసురణ్యాదిమన్త్రాఙ్గికా ఉపాసనాత్మికా భవితుమర్హతి, "ఓమిత్యాత్మానంయుఞ్జీత"౨ ఇత్యత్ర యుఞ్జీతేతియుజేః "యుజిర్-యోగే" "యుజ సమాధౌ" ఇతివా యోగార్థకత్వే, సమాధ్యర్థకత్వేవా, ధ్యానవాచకత్వాత్ "యోగస్సన్నహనోపాయధ్యానసఙ్గతియుక్తిషు"౩ ఇతిహిపర్యాయవచనమ్! అత్రసన్నహనాద్యర్థకత్వాయోగాదుభయథాపిధ్యానసిద్ధిః. సమానప్రకరణేచ, "సన్న్యాసయోగాద్యతయశ్శుద్ధసత్వాః"౪ ఇత్యాదినాన్యాసంవిధాయ, "దహరమ్"౫ ఇత్యాదినాతస్యధ్యానరూపత్వం స్థానవిశేషఞ్చాభిధాయ, "యద్వేదాదౌ"౬ ఇత్యాదినాప్రణవమన్త్రకత్వంచోక్తమ్. న్యాసస్యోపాసనత్వంభాష్యేప్యుక్తమ్, "ఇదానీంబ్రహ్మోపాసనానాంగుణోపసంహారవికల్పనిర్ణయాయ విద్యాభేదాభేదచిన్తాప్రస్తూయతే"౭ ఇతి. తథా "సర్వాసూపనిషత్సుమోక్షసాధనతయావిహితం వేదనముపాసనమిత్యుక్తమ్"౮ ఇతి. తథా "ధ్యానోపాసనాదిశబ్దవాచ్యంజ్ఞానం వేదాన్తవాక్యైర్విధిత్సితమ్"౯ ఇతిచ. ఏవమ్, "ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్"౧౦ ఇత్యేవమాదిమస్థలేష్వపి వేదనశబ్దస్య ధ్యానపర్యాయత్వముక్తమ్. అత్రాపి, "యఏవంవేద"౧౧ "తస్యైవంవిదుషః"౧౨ ఇతివేదనశబ్దశ్రవణాత్ ధ్యానపర్యాయత్వసిద్ధిః.

కిఞ్చ, అస్య పురుషవిద్యాగతిచిన్తనాఙ్గకత్వాచ్చావృత్తిసిద్ధిః; తయోరనావృత్తిరూపత్వే, విధేయత్వాసిద్ధిః. తస్మాత్, వసురణ్యాదిమన్త్రకన్యాసస్యోపాసనత్వాత్, "తస్మిన్ యదన్తస్తదుపాసితవ్యమ్"౧౩ ఇత్యన్తర్యామిణఉపాస్యత్వేనోక్తత్వాచ్చ, అన్తర్యామివిషయత్వసిద్ధిః. ఉపాసనస్యసర్వస్య "ఆత్మేత్యేవతుగృహ్ణీయాత్"౧౪ "ఆత్మేత్యేవోపాసీత"౧౫ "ఆత్మేతితూపగచ్ఛన్తిగ్రాహయన్తిచ"౧౬ ఇత్యన్తర్యామివిషయత్వంశ్రుతిసూత్రాభ్యాంసిద్ధమ్. ఏవంన్యాసవిద్యాయాస్సద్విద్యాదితుల్యత్వే, "తేషాన్తుతపసాన్న్యాసమతిరిక్తంతపశ్శ్రుతమ్"౧౭ "ఇదమ్మహోపని[illegible]ందేవానాంగుహ్యముత్తమమ్"౧౮ ఇతిశ్రౌతస్మార్త్తయోరైక్య ప్రతిసన్ధానంకథమివోపపద్యేతఇతిచేత్.

౧॥ పా- ౨॥ తై-౬-౫౧- ౩॥ అ-౩-౩-౩. ౪॥ తై-౬-౧౦-౨౨. ౫॥ తై-౬-౧౦-౨౩. ౬॥ తై-౬-౧౦-౨౪. ౭॥ భాష్యే-ప-౬౫౭-పరి-౮. ౮॥ భా-౨౮-౧. ౯॥ భా-౩౧-౧. ౧౦॥ శా-మీ-౪-౧-౧. ౧౧॥ తై-౬-౫౧-౩. ౧౨॥ తై-౬-౫౨-౧. ౧౩॥ తై-౬-౧-౨౩. ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ శా-మీ-౪-౧-౩. ౧౭॥ ౧౮॥

మూ.—౩౫. ఆழ்వార్ కళ్

వ్యా.—౩౫. ఇగ్గుణపూర్త్తియుళ్ళ వర్చావతారమే ప్రపత్తికు-డైత్త విషయమెన్నుమత్తై, ప్రపన్నజనకూటస్థరుడైయ అనుష్ఠానత్తాలుమ్ ప్రకాశిప్పిక్కి-ఱార్ మేల్,

(ఆழ்వార్ కళ్) ఎన్ఱు; తుడఙ్గి. [౧]*మయర్వఱమతినలమరుళ్ప్పెఱుకైయాలే పరత్వాదికళైయెల్లామ్ కరతలామలకమాకక్కణ్డిరుక్కి-ఱ వర్ కళ్ తిరే ఆழ்వార్ కళ్;

అ.—ఇప్పడి వస్తుసామర్థ్యసిద్ధమాన గుణపూర్ణార్చావతారైక విషయకత్వ రూపవిషయనియమ మనుష్ఠాన సిద్ధముమెన్ఱు, ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇగ్గుణపూర్త్తియిత్యాది.) "ఆద్యస్యనకులపతేః" [౨] ఎన్ఱు అవిత్తైయుటక్కి-ణ్డు (ప్రపన్నజనేత్యాది.)

పరత్వాదికళిల్ గుణపూర్త్యనాకలనశఙ్కై-యై ప్పరిహరిక్కి-ఱార్ (మయర్వఱవిత్యాదినా.)

ఇ-అ.—ఆழ்వార్ కళ్ అర్చావతారత్తిలే ప్రపత్తిపణ్ణినాల్ అతుప్రమాణమామోవెన్న (మయర్వఱమతినలమిత్యాది.)

మీ.—ఉచ్యతే, ప్రథమంతావత్ "స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః" [౩] ఇతివిధినాసాఙ్గాధ్యయనేఽకృతే. ఆపాతప్రతీత్యాపూర్వభాగవిచారానన్తరముత్తరభాగవిచారేకృతే, తత్రపూర్వద్విత్రిషట్కేశ్రుతే,కస్యచిత్సుకృతవిశేషాత్ "భూమిరాపోఽనలోవాయుః" [౪] ఇత్యాదిశ్రవణేనార్జునస్యేవశరీరవదత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానంజాయతే; కస్యచిచ్చనజాయతే. ఏవంతృతీయే, ప్రథమద్వితీయపాదయోః శ్రవణేనకస్యచిద్విశ్వాసహత్వం జాయతే; కస్యచిచ్చనజాయతే. తత్రశాస్త్రాధికృతవిశ్వాసక్షమశక్తస్వతన్త్రాణాం సదాదివిద్యావిహితా శాస్త్రాధికృతవిశ్వాసక్షమశక్తస్వతన్త్రాణాం న్యాసవిద్యావిహితా. శాస్త్రాధికృతవిశ్వాసక్షమాశక్తస్వతన్త్రాణాంతదనధికృతవిశ్వాసక్షమశక్తస్వతన్త్రాణాఞ్చకర్మయోగాదికంవిహితమ్. అత్రశాస్త్రాధికృత తదనధికృతవిశ్వాసక్షమాశక్తస్వతన్త్రాణాం ఉజ్జీవనాయభగవానపారకారుణ్యపరవశోన్యాస విద్యావిషయభూతం శ్రవణమనన ఫలభూతం ధ్యానరూపమాత్మసమర్పణ మాదాయ,తఞ్చవసురణ్యాది మన్త్రపురుషవిద్యాగతి చిన్తనాద్యఙ్గకమావృత్త్యాదిరహితమానుకూల్యాది పఞ్చాఙ్గకత్వేన విహితస్వోపాయభావమర్చావతార విషయంషడఙ్గయోగం కృత్వాఽవతారయామాస.

తథా, శాస్త్రాధికృతానధికృత శక్తాశక్త విశ్వాసక్షమతదక్షమ పరతన్త్రాణాం ఉజ్జీవనాయ (తదేవన్యాస విద్యావిషయభూతం శ్రవణమననఫలభూతశాస్త్రార్థాధ్యవసాయరూపధ్యానాదాత్మ భరసమర్పణరూపంతదేవజ్ఞానమాదాయ, తచ్చ) †పురుషవిద్యాదిశ్రితాఙ్గమన్త్రనిరపేక్షమానుకూల్య సఙ్కల్పాది స్మార్తాఙ్గనిరపేక్షం సర్వధర్మత్యాగాఙ్గకం ప్రకటితస్వోపాయభావమర్చావతారవిషయం శరణవరణరూపమధికారివిశేషణం కృత్వాఽవతారయామాస. మోక్షస్య,సదాదివిద్యానిష్ఠస్యేవానేకజన్మసాధ్యపరభక్తిపరజ్ఞానాపన్నపరమభక్తసాధ్యత్వాత్; వసురణ్యాదిమన్త్రికన్యాసస్య,"యన్మరణంతదవభృథః" [౫] ఇతియావన్మరణమనుష్ఠేయత్వాత్; మోక్షస్య,తావన్మాత్రసాధ్యత్వాద్యోగాచ్చ, "న్యాసఇతిబ్రహ్మ" [౬] ఇతిబ్రహ్మణ ఉపాయత్వముపాసన వ్యావృత్తాకారఇతిదర్శితమ్, తస్యస్వతన్త్రాధికారత్వాత్. తచ్చబ్రహ్మోపాయత్వం తతాఙ్గకలాపవిధానేనపిహితమ్. తదేవబ్రహ్మోపాయత్వమ్, షడఙ్గస్యాపిస్వతన్త్రాధికారత్వాదానుకూల్యాద్యఙ్గవిధానేనపిహితమ్. తచ్చబ్రహ్మణఉపాయత్వమ్, శరణాగతౌపరతన్త్రాణాంప్రకటితమ్. ఏవమాత్మనిక్షేపస్యన్యాసవిద్యావిహితావృత్త్యాదిగుణరహితప్రధానజ్ఞానరూపత్వాత్, "తేషాన్తుతపసాన్యాసమ్" [౭] ఇత్యాదినాఐక్యోపదేశః, ఆనుకూల్యాద్యఙ్గకలాపాదినా‡తదుపబృంహణఞ్చయుజ్యతే. అతోన్యాసస్యధ్యానాత్మకత్వేనఉభయరూపత్వాదన్తర్యామి విషయత్వమర్చావతార విషయత్వఞ్చోపపన్నమ్.

నచవాచ్యంషడఙ్గయోగవత్ శరణాగతేరపివసురణ్యాది మన్త్రికధ్యానాత్మకన్యాసవిద్యావికృతిత్వా విశేషాద్విషయానియమఃకిన్నస్యాదితి; వసురణ్యాదిమన్త్రికన్యాసస్య షడఙ్గయోగస్యచ, స్వతన్త్రాధికారత్వాత్, పిహితబ్రహ్మోపాయత్వాత్, అఙ్గకలాపయుక్తత్వాత్, సాధనత్వాభిమానయోగ్యత్వాత్, స్వాతన్త్ర్యగర్భభర సమర్పణరూపత్వాత్, అత్యన్తసాజాత్యాత్, తయోర్వానియతవిషయత్వోక్త్యుపపత్తేః. శరణాగతావుక్తాకారాభావాత్, పారతన్త్ర్యగర్భ భరస్వీకారప్రార్థనారూపత్వాచ్చ, అత్యన్తంన్యాస విసజాతీయత్వాచ్చ నియతవిషయత్వోక్తిరుపపద్యతే. తస్మాత్, న్యాసస్యానియత విషయత్వాత్, శరణాగతేః నియతవిషయత్వాచ్చ, భేదసిద్ధేః ఫలప్రపత్తిసిద్ధిః.

౧॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౨॥ స్తో-౪-౫. ౩॥ ౪॥ గీ-౭-౪. ౫॥ తై-౬-౫౨. ౬॥ తై-౬-౪౯-౧౨. ౭॥ ‡ కలాపాదీనామ్-౩.

† కుణ్డలితగ్రన్థమ్ క్వాచిత్కమ్.

21-10-86.

మూ.—పలవిడఙ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱుమ్ అర్చావతారత్తిలే.

వ్యా·—ఇప్పడియిరుక్కిఱ అవర్కళ్, ప్రాప్యత్వాతిశయత్తాలే పలకాలుమ్ప్రపత్తిపణ్ణుకిఱవళవిల్, పలవిడఙ్గళిలుమ్ అర్చావతారత్తిలేయిఱే ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱు; స్థలాన్తరత్తిల్ క్వాచిత్కమిత్తనైయిఱే.

ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; ఆழ்వార్కళుక్కెల్లామ్ తలైవరాననమ్మాழ்వార్, ‟ఆఱెనక్కు నిన్పాదమే శరణాక్కత్తన్నై ౧ ‟కழల్కళవైయే శరణాకక్కొణ్డ” ౨ ‟నమ్బెరుమానడిమేల్ శేమఙ్గొళ్ తెన్నురుకూర్ చ్చడకోపన్” ౩ ‟ఉన్నడిక్కీழ్ అమర్న్దుపుకున్దేన్” ౪ ఎన్ఱు,ఇప్పడిపలవిడఙ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణిర్ఱుఅర్చావతారత్తిలేయిఱే; ౫ ‟*పిఱన్దవాఱు ఒన్ఱిలుమిఱే అవతారత్తిల్ శరణమ్పుక్కదు.—తిరుమఙ్గైయాழ்వారుమ్, ‟ వన్దునిన్ తిరువడియడైన్దేన్ నైమిశారణియత్తుళెన్దాయ్” ౬ ‟విరైయార్ తిరువేఙ్గడవా! నాయేన్ వన్దడైన్దేన్” ౭ ‟కావళమ్బాడిమేయకణ్ణనే కళైకణీయే” ౮

అ.—(పలవిడఙ్గళిలుమ్) ఎన్ఱు,అవిత్తుక్కు- ఆழ்వార్కళిల్ ప్రత్యేకమన్వయ మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యత్వేత్యాది.) సకృత్కరణీయైయాన ప్రపత్తిక్కు పునఃప్రయోగమ్ దోషమాకామైక్కాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యత్వాతిశయత్తాలే యితి;) విషయస్వభావకృతత్వాతిశయ ప్రయుక్తపునఃప్రయోగమ్ విశ్వాసమాన్ద్యాద్యాశ్రయదోషప్రయుక్తమల్లామైయాలే దోషమన్ఱెన్ఱు,కరుత్తు. ప్రాచుర్యేణ అర్చావతారవిషయకత్వమ్ ప్రపత్తిక్కభిమతమ్, క్వాచిత్కమాక అవతారవిషయకత్వము ముణ్డెన్ఱు,రుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్థలాన్తరత్తిలిత్యాది.) ఇత్తాల్- ‟మామేకంశరణంవ్రజ” ౯ ఎన్ఱు, ఉత్పత్తివాక్యావగతవిభవవిషయకత్వవిరుద్ధమ్ అర్చావతారైక విషయకత్వరూప విషయనియమకథన మెన్ఱుమ్శఙ్కై పరిహృతై.

(ఆఱెత్యాది) నిన్పాదమ్-ఉన్నుడైయ తిరువడిక్కళై, ఎనక్కు, ఆఱాకవుమ్-వழியాకవుమ్-ఉపాయమాకవుమెన్ఱుపడి; శరణాకవుమ్ - గృహమాకవుమ్- ప్రాప్యమాకవు మెన్ఱుపడి; తన్దొழிన్దాయ్ - కొడుత్తాయ్. అన్ఱిక్కే, ఆఱు-ఉపాయమ్ తరుమిడత్తిల్, నిన్పాదమే, శరణాక-ఉపాయమాక, తన్దాయెన్ఱాకవుమామ్. ఇత్తిల్, శిరీవరమఙ్గలనకరి లెమ్బెరుమాన్ విషయప్రపత్తి శొల్లిర్ఱు.—కழల్కళవైయే - అన్దత్తిరువడిక్కళైయే, శరణాకక్కొణ్డ-ఉపాయమాక స్వీకరిత్తవెన్ఱుపడి. ఇత్తిల్, తిరుక్కుడన్దై లెమ్బెరుమాన్విషయప్రపత్తిశొల్లిర్ఱు.— నమ్బెరుమానడిమేల్-నమ్ముడైయ స్వామియానవనుడైయ తిరువడిక్కళిలే, శేమఙ్గొళ్-రక్షైయైక్కొళ్ళక్కిఱ, తిరువడిక్కళైయుపాయమాకక్కొణ్డవెన్ఱుఫలితమ్. ఇత్తిల్, తిరువణ్ణవాழ్ ఎమ్బెరుమాన్ విషయప్రపత్తిశొల్లిర్ఱు.—ఉన్నడిక్కీழ் అమర్న్దు పుకున్దేన్- ఉన్ తిరువడిక్కళై, స్వీకారముపసుపాయ మెన్ఱుమధ్యవసాయ యుక్తనాయ్క్కొణ్డు పఱ్ఱినేనెన్ఱుపడి. ఇత్తిల్, తిరువేఙ్గడముడైయాన్ విషయప్రపత్తిశొల్లిర్ఱు.—(పిఱన్దవాఱొన్ఱిలుమిఱే) అవతారత్తిల్- కృష్ణావతారత్తిల్. ఇఙ్గే, ‟నాకణైమిశైనమ్బిరాన్ శరణేశరణమక్కెన్ఱు, నాడొఱుమేక శిన్దైయనాయ్” ౧౦ ఎన్ఱి,ఱిఙ్గు వివక్షితమ్. నాకణైమిశై - తిరువనన్దాழ்వానాకిఱ పడుక్కైయిన్ మేలేయిరుక్కిఱ, నమ్బిరాన్ శరణే - నమ్ముడైయ స్వామియినుడైయ తిరువడిక్కళే, శరణ్నమక్కెన్ఱు,- నమక్కు ఉపాయమెన్ఱు, నాడొఱుమ్- ప్రతిదినముమ్, ఏకశిన్దైయనాయ్- ఏకమనస్కరామెన్ఱుపడి.—(వన్ది త్యాది) వన్దునిన్తిరువడి యడైన్దేన్ - అనన్యగతియాయ్వన్దు ఉన్తిరువడిక్కళై ఉపాయమాక అడైన్దేన్, నైమిశారణియత్తుళెన్దాయ్ - నైమిశారణ్యక్షేత్రత్తి లెழுన్దరుళియిరుక్కిఱ, ఎనక్కు పితావానవనే ఎన్ఱుపడి.—విరై - పరిమళత్తాలే, ఆర్- మిక్కన్దిరున్దుళ్ళ, తిరువేఙ్గడవా- తిరువేఙ్గడత్తానే, నాయేన్-అయోగ్యనానవడియేన్, వన్దుఅడైన్దేన్ - అనన్యగతియాయ్వన్దు శరణమ్ పుకున్దేనెన్ఱుపడి.—కావళమ్బాడిమేయ- తిరుక్కావళమ్బాడి యెన్ఱి,ఱ తిరుప్పతియిలెழுన్దరుళియిరుక్కిఱ. కణ్ణనే- సులభనానకృష్ణనే!, నీయేకళైకణ్- నీయేఉపాయమెన్ఱుపడి.

ఇ-అ.—అర్చావతారత్తైయుమ్స్థలాన్తరత్తైయుమ్కటాక్షిత్తుక్కొణ్డు(ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్) ఎన్ఱి,ఱార్. ఆழ்వార్కళ్ పలవిడఙ్గళిలుమ్అర్చావతారత్తిలే ప్రపత్తిపణ్ణుకైయాలే గుణపూర్తియుళ్ళతుమ్ అర్చావతారత్తిలే యెన్ఱు,కరుత్తు.

౧|| తి-వా-౫-౭-౧౦. ౨|| తి-వా-౫-౮-౧౧. ౩|| తి-వా-౫-౯-౧౧. ౪|| తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౫|| తి-వా-౫-౧౦-౧. ౬|| తి-మొ-౧-౬-౧. ౭|| తి-మొ-౧-౯-౧. ౮|| తి-మొ-౪-౬-౧. ౯|| గీ-౧౮-౬౬. ౧౦|| తి-వా-౫-౧౦-౧౦.

మూ.—౩౬. పూర్ణమెన్నైయాలే -

వ్యా.—"ఆర్త్రివణ్ణ నిన్నడియిణై యడైన్దేననిఙ్ఘోట్రిల్ తిరువరఙ్గత్తమ్మానే"౧ఎన్ఱు,ఇప్పడి అర్చావతారత్తిలేయిఱేపలవిడఙ్గళిలుమ్ ప్రపత్తిపణ్ణినర్గళు— మత్తైయాళ్వార్కళుక్కు మిప్పడితత్తప్రిబన్ధఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వదు.

(ప్రపత్తిపణ్ణినర్గళుమ్) ఎన్గి,ఉవిన్దచశబ్దత్తాలే- (పూర్తియుళ్ళదుమ్) ఎన్ఱు,కీళ్ చ్చొన్నదైత్తై సముచ్చయిక్కిఱదు.[౪

౩౬. ఇప్పడియివ్వాళ్వార్కళ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమిడఙ్గళిల్ పరత్వాదికళెల్లామిరుక్క అర్చావతారత్తిలే పణ్ణుకైక్కడి- ఇత్తిల్ గుణపూర్తియిఱే; అన్దగుణపూర్తితన్నై సప్రమాణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

(పూర్ణమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి (పూర్ణమెన్నైయాలే) ఎన్ఱదు- "పూర్ణస్యపూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే। సర్వంపూర్ణంసహోమ్"౨ఎన్ఱు,శ్రుతిశొల్లుకైయాలే యెన్ఱపడి.

అ.—ఆర్త్రివణ్ణ!-సముద్రవర్ణనాయ్ గమ్భీరస్వభావనానవనే!, అణి- అణిన్దిరుక్కిఱ, పొళ్ళిల్-ఉద్యానఙ్గళైయుడైయ, తిరువరఙ్గత్తమ్మానే-[౧౦ కోయిలిలే యెழுన్దరుళియిరుక్కిఱ స్వామియానవనే!, నిన్నడియిణై - ఉన్నుడైయ పరస్పరసదృశఙ్గళాన తిరువడికళై, అడైన్దేన్ - శరణమ్ పుకున్దేనెన్ఱపడి.ఇప్పడి పరాఙ్కుశ పరకాలర్కళుడైయ అనుష్ఠానమ్ కాట్టినర్గళు.

(ఇత్తిల్.గుణపూర్తియిఱే) ఎన్ఱదు - అర్చావతారత్తిల్ గుణపూర్తియిఱే ఎన్ఱపడి. (సప్రమాణమాక) ఎన్ఱదు - కఠవల్ల్యుపనిషత్స్థవాక్యప్రతీకోపాదాన పూర్వకమాకవెన్ఱపడి.

పూర్ణమాకైయాలే యెన్నాతే (పూర్ణమెన్నైయాలే) ఎన్ఱు, వాచకానువాదమ్ పణ్ణుకైయాలే- పూర్ణశబ్దయుక్త శ్రుతివిశేషమ్వివక్షితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్ణస్యేత్యాది) "తదేషాభ్యుక్తా। తదేవభూతంతదుపాసితవ్యమ్।సత్యంతద్ద్వయంపూర్వవాక్యమ్।శ్రీమన్నారాయణచరణౌ శరణంప్రపద్యే। ఇదంపూర్ణమదఃపూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముదిచ్యతే। పూర్ణస్యపూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే। సర్వపూర్ణంసహోమ్॥ఉత్తరవాక్యమ్- శ్రీమతేనారాయణాయనమః।వేదేయంబ్రహ్మవిదుః। వేదేనానేనవేదితవ్యమ్। యఏవంవేద।ఇత్యుపనిషత్"౩ ఎన్ఱు, కఠవల్లీఖణ్డమ్. ఇత్తిల్ "ఇదంపూర్ణమ్" ఎన్ఱు,తుడఙ్గి "సహోమ్" ఎన్నుమళవాన వాక్యమ్ ద్వయమధ్యగతమాకైయాలే, ద్వయోక్తోపాయోపేయత్వాపేక్షితసౌలభ్యాది గుణపూర్తియైచ్చొల్లుకిఱదు. అత్తిల్, "ఉక్తాగుణానశక్యన్తే"౪ఎన్గి,అపడియే పూర్ణశబ్దాసఙ్కోచ సిద్ధియాలుమ్, "పఞ్చప్రకారోహమ్"౫ఎన్గి,అసంఖ్యా ప్రత్యభిజ్ఞైయాలుమ్, "పూర్వస్మాదపిపూర్వస్మాత్"౬ఎన్ఱు, ఉత్తరోత్తరాధిక్య ప్రతిపాదనత్తాలుమ్ లిఙ్గసన్నిధికళాలే ఇన్దశ్రుతి అర్చావతారవిశ్రాన్తై.

ఇత్తిల్ "యదేవేహతదముత్ర" ఎన్గి,ఉవిడత్తిల్పోలే ఇదమదశ్శబ్దఙ్గళ్ అన్తర్యామి పరరూపఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱదు. ఇదమ్ - ఇన్దఅన్తర్యామిరూపమానదు, పూర్ణమ్ - కల్యాణగుణఙ్గళాలే పుష్కలమ్; అదః - నిత్యవిభూతియాకిఱ లోకాన్తరస్థమాన పరరూపమానదు, పూర్ణమ్ - గుణఙ్గళాలే పుష్కలమ్; పూర్ణాత్-షాడ్గుణ్యపూర్ణమాన పరరూపత్తిల్నిన్ఱుమ్ అభివ్యక్తమాన, పూర్ణమ్- వ్యూహరూపమానదు, ఉదిచ్యతే-ఇరణ్డిరణ్డుగుణఙ్గళాలే బహువిధత్వత్తైయుడైక్కిఱదు, పూర్ణస్య- అనన్తావతారకన్దమాన క్షీరాబ్ధిశాయియాకిఱ వ్యూహవిశేష ప్రాదుర్భూతమాకైయాలే వ్యూహాత్మక పూర్ణసమ్బన్ధియాన, పూర్ణమ్ - కల్యాణగుణపూర్ణవిభవరూపత్తై, ఆదాయ - స్వహేతుత్వేనస్వీకరిత్తుక్కొణ్డు, పూర్ణమేవ - కల్యాణగుణపూర్ణమాన అర్చావతారమే, అవశిష్యతే - నిత్యాశ్రయణీయతయా నిత్యసన్నిహితమాయుమ్ సౌలభ్యాదిపూర్తి విశ్రాన్తిభూమియాయుమ్ పరత్వాదికళిల్ చరమమాయుమిరుక్కిఱదు; ఓమ్- రక్షకత్వప్రావృత్త్య విశిష్టమాన అర్చావతారత్తిలే, సర్వమ్ - ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకమాయుమ్ ఆశ్రితకార్యాపాదకమాయుముళ్ళ వెల్లాగుణజాతముమ్, సహపూర్ణమ్- మిళితమాయ్కొణ్డు పుష్కలమాయిరుక్కుమ్. ఇత్తాల్- పరవ్యూహఙ్గళిలుణ్డాన కాలసన్నికర్షముమ్ విభవత్తిలుణ్డానదేశకరణసన్నికర్షముమ్ అన్తర్యామిత్వత్తిలుణ్డాన దేశకాలసన్నికర్షముమాన సౌలభ్యమ్ముత్తలానఆశ్రయణోప యుక్తగుణఙ్గళుమ్ జ్ఞానశక్త్యాదికార్యోప యుక్తగుణఙ్గళుమానవైయుమ్, పూర్వవతిత పూర్వవాక్యస్థనారాయణపదోక్తఙ్గళుమాన వెల్లాగుణఙ్గళుమ్ అర్చావతారత్తిలే పుష్కలఙ్గ ళెన్ఱతాయ్త్తు.

ఇ-అ.—"పూర్ణమ్" ఎన్గి,ఉవాక్యత్తుక్కు కీళ్వాక్యత్తోడొరుశేర్త్తికణ్డిలోమీయెన్న (ఇప్పడియివ్వాళ్వార్కళిత్యాది.)

౧॥ తి-మొ-౭-౬-౧. ౨॥కఠవల్లీ;బృ-ఉ-౭-౧. ౩॥ ౪॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౫॥విష్వక్సేనసం. ౬॥ విష్వక్సేనసం.

మూ.—ఎల్లాగుణఙ్గళుమ్ పుష్కలఙ్గళ్.

౩౭. ప్రపత్తిక్కు అపేక్షితఙ్గళాన సౌలభ్యాదికళ్ ఇరుట్టఱైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పతిఙ్గే.

వ్యా.—(ఎల్లాగుణఙ్గళుమ్పుష్కలఙ్గళ్) ఎన్ఱతు-ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకఙ్గళానగుణఙ్గళోడుఆశ్రితకార్యాపాదకఙ్గళాన గుణఙ్గళోడువాసియఱ సకలకల్యాణ గుణఙ్గళుమివ్విషయత్తిలే సమ్పూర్ణమెన్ఱపడి.

౩౭. ఆనాల్, “వాసుదేవోఽసిపూర్ణః” ఎన్ఱ,అపరత్వత్తిఱ్కాట్టిల్ ఇఙ్గుత్తైక్కేఱ్ఱమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱు,తొడఙ్గి. (ప్రపత్తిక్కపేక్షితఙ్గళాన) ఎన్ఱతు - ఉపాయమాకప్పఱ్ఱుమిడత్తిల్ వేణ్డుమవైయాననెన్ఱపడి. (సౌలభ్యాదికళ్) ఆవన - కణ్డుపఱ్ఱుకైక్కుఉప్పాన సౌలభ్యముమ్, మేన్మైకణ్డకలామైక్కుఉప్పాన సౌశీల్యముమ్, కార్యమ్ శెయ్యుమెన్ఱు, విశ్వసిక్కైక్కుఉప్పాన స్వామిత్వముమ్, కుఱ్ఱఙ్గణ్డువెరువామైక్కుఉప్పాన వాత్సల్యముమ్. “నికరిల్ పుకళాయ్” ఇత్యాదియాలే, ఇన్నాలుగుణత్తైయుమితే ఆఴ్వారరుళిచ్చెయ్తతు.

(ఇరుట్టఱైయిల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశిప్పతిఙ్గే) ఎన్ఱతు- పరత్వత్తిల్ ఇగ్గుణఙ్గళెల్లాముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పరమసామ్యాపన్నరుక్కు ముక్తరోడుతిరుక్కు అవిడమాకైయాలే, పకల్ విళక్కుప్పోలే ప్రకాశమఱ్ఱిరుక్కుమ్; అర్చావతారమాన విడత్తిల్ తద్విపరీతనిలమాన సంసారికళుక్కు ముక్తరోడుత్తు కొణ్డిరుక్కైయాలే, అన్ధకారత్తిల్ దీపమ్పోలే అత్యుజ్జ్వలమాయ్ తోఱ్ఱుమెన్ఱపడి.

అ.—ఇవ్వర్థమ్ అన్తర్యామిత్వోపక్రమమాక ఉత్తరోత్తరగుణాధిక్య ప్రతిపాదనపరమాన “భూగతజలమ్పోలే అన్తర్యామిత్వమ్” [వా-౩౯.] ఇత్యాద్యుపరితనసన్దర్భత్తిలే వ్యఞ్జితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదకఙ్గళాన గుణఙ్గళోడిత్యాది.)

మూలత్తిలే (ప్రపత్తిక్కపేక్షితఙ్గళాన) ఎన్ఱ,అదిత్తాల్ ఉపాయప్రపత్తిక్కు ఉపాసనాదికళుక్కుప్పోలే ఆశ్రయణీయ గుణానుసన్ధానమపేక్షితమాకైయాలే సిద్ధోపాయ స్వీకారాపేక్షితఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయమాకప్పఱ్ఱుమిడత్తిలిత్యాది.) (కణ్డుపఱ్ఱుకైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱతు - చాక్షుషపూర్వకాశ్రయణోపయోగియాన ఎన్ఱపడి. (సౌలభ్యమ్) - అతీన్ద్రియత్వేన శ్రుతిసిద్ధనానవన్ స్వాశ్రితాభిమతవిగ్రహత్తోడే చక్షుర్గమ్యనాయిరుక్కై. (మేన్మైకణ్డకలామైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱతు- స్వనైచ్యప్రతియోగ్యుత్కర్షప్రతిసన్ధాన హేతుకాశ్రయణ నివృత్తిపరిహారోపయోగియాన వెన్ఱపడి. (శీలమ్) - మహతోమన్దైస్సహ నీరన్ధ్రేణసంశ్లేషస్వభావత్వమ్. తస్యసౌష్ఠవమ్- (సౌశీల్యమ్) మన్దసంశ్లేషదశాయామపిస్వమహత్త్వబుద్ధిరాహిత్యమ్. (కార్యమ్ శెయ్యుమెన్ఱు, విశ్వసిక్కైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱతు - ఉడైయవనాకైయాలే ఇవన్ విముఖనాన దశైయిలుమ్ సత్తానువృత్త్యాదికళై ప్పణ్ణికొణ్డు నిఱ్కుమవన్ ఆశ్రయణదశైయిల్ అవశ్యమ్ ఫలప్రదనావనెన్ఱ,అధ్యవసాయోపయోగియాన వెన్ఱపడి. (స్వామిత్వమ్) - స్వవ్యతిరిక్తవస్తుషు స్వకీయత్వాభిమానరూపమ్. (కుఱ్ఱఙ్గణ్డువెరువామైక్కుఉప్పాన) ఎన్ఱతు- స్వదోషానుసన్ధాన హేతుకాశ్రయణీయ నిగ్రహాపాదకత్వ భయనివృత్త్యుపయోగియాన వెన్ఱపడి. వాత్సల్యస్వరూపన్తు అధస్తాన్నిరుక్తమ్.

మూలత్తిలే (ఇరుట్టఱైయిల్) ఇత్యాదియిల్ (ఇఙ్గే) ఎన్ఱ,అదిత్తాల్ అన్యత్రపకల్విళక్కుప్పోలిరుక్కుమెన్ఱుమభిప్రాయమాయ్, అన్యత్వాన్ ప్రస్తుతపరత్వాదికమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరత్వత్తిలిత్యాది.) (ఇఙ్గే) ఎన్ఱ,అదితు - అర్చావతారత్తిలెన్ఱపడి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అర్చావతారమానవిత్యాది.) తద్వై-మాంసచక్షుష్ట్వమాన్ద్యమహాపరాధత్వరూపనికర్షమ్. “ఇరుట్టఱై” ఎన్ఱు, - స్థలవిశేషకథనమ్ సఙ్కుచితప్రదేశత్తిల్ ప్రకాశసాన్ద్రవివక్షైయాలే ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ధకారత్తిల్ దీపమ్పోలే అత్యుజ్జ్వలమాయిత్యాది.)

మూ.—౩౮. పూర్త్తియైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కొలైత్తుక్కొణ్డు,

వ్యా.—విషయముళ్ళవిడత్తేయితే గుణఙ్గళ్ ప్రకాశిప్పతు. అఙ్గుళ్ళారుమ్ శీలాదిగుణానుభవ పణ్ణుక్కైక్కు వరువరిఙ్గే యితే; సౌలభ్యమున్నాక వరులిచ్చేయ్తతు- కణ్డుపఱ్ఱుక్కైక్కు ఉప్పానసౌలభ్యమే ప్రపత్తిక్కు ప్రధానాపేక్షిత మెన్నుతోఱ్ఱుక్కైక్కాక. [౨

౩౮. "ఇగ్గుణఙ్గళ్ ప్రకాశిప్పతిఙ్గే" ఎన్నుత్తైయుపపాదిక్కిఱార్,

(పూర్త్తియైయుమ్) ఎన్నుతుడఙ్గి. పూర్త్తియావతు- అవాప్తసమస్తకామత్వమ్; అత్తైక్కొలైత్తు కొళ్ళుక్కైయావతు-ఇవనిట్టతుక్కొణ్డుతృప్తనాక వేణ్డుమ్పడి సాపేక్షనాయిరుక్కై. (స్వాతన్త్ర్య)మావతు- స్వాధీనస్వరూపాదిమత్త్వమ్; అత్తైక్కొలైత్తు కొళ్ళుక్కైయావతు - ఆశ్రితాధీనస్వరూపస్థిత్యాదికళై యుడైయనాకై. "తదిచ్ఛయామహాతేజా భుఙ్క్తేవై భక్తవత్సలః। స్నానంపానంతథాయాత్రాంకురుతే వైజగత్పతిః॥ స్వతన్త్రస్సు జగన్నాథోఽప్యస్వతన్త్రో యథాతథా। సర్వశక్తిర్జగద్ధాతాఽప్యశక్తఇవచేష్టతే"[1] ఎన్నక్కడవతిఱే.

అ.—(విషయమ్)ఎన్నుతు - ప్రతిసమ్బన్ధియెన్నుపడి ప్రతిసమ్బన్ధికళావన-సౌలభ్యాదిగుణశరీరానుప్రవిష్ట మాంసచక్షుస్సామన్ద మహాపరాధర్కళ్. ప్రకాశమావతు - తత్తత్స్వరూపయోగ్యతా రూపాణాంగుణానాం చక్షుర్విషయత్వాది ఫలోపధానమ్. అఙ్గుళ్ళారుమెన్నుతు - నిత్యవిభూతియిలుళ్ళారుమెన్నుపడి. ఇఙ్గేఎన్నుతు- "వానోర్క్కుమ్ మణ్ణోర్క్కుమ్వైప్పు"[2]ఎన్నుశొల్లుప్పడుక్కిఱతిరుమలై ముతలానవఱ్ఱిలే యెన్నుపడి. జ్ఞానాదికళ్ పరత్వాదికళిలుమ్ ఇఙ్గుమ్ తుల్యఙ్గళ్, సౌలభ్యాదికళ్ ఇఙ్గే అధికఙ్గళెన్నుపడి. [౧౫

"నిక్కరిల్ పుకళాయ్"[3]ఎన్నుమ్"పచ్చైయాక్కైక్కు" [వ-౧౦౭-వ-౩.] ఎన్నుమ్-వాత్సల్యత్తుక్కుప్రాధాన్యమ్శొల్లియిరుక్క,ఇఙ్గుసౌలభ్యమున్నాకగుణఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱత్తెన్నెన్ఱ, శఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (సౌలభ్యమున్నాక విత్యాదినా.) ప్రధానాపేక్షితమెన్నుతు - చక్షుర్విషయత్వఫలోపధాన రూపసౌలభ్యమ్ ఆశ్రయణస్వరూప నిష్పాదకత్వాదన్తరఙ్గోపకారకమెన్నుపడి. నిష్పన్నమాన ఆశ్రయణత్తిలే నిగ్రహహేత్వాభావ ప్రయోజకత్వా ద్వాత్సల్యమప్రధానమ్.

ఆక, సౌలభ్యమ్, చేతనకర్తృక భగవదాశ్రయణత్తిల్ స్వరూపనిష్పాదకమాకైయాలే, ప్రధానమ్; వాత్సల్యమ్, ఈశ్వరకర్తృకాశ్రితాఙ్గీకారత్తిల్ స్వరూపనిష్పాదకమాకైయాలే, ప్రధానమ్; ఇప్పడివిషయభేదేన గుణద్వయప్రాధాన్యత్తిల్ విరోధమిల్లైయెన్ఱు, కరుత్తు.

"సౌలభ్యాదికళ్" ఎన్ఱు, పూర్వవాక్యోక్త గుణఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుముపపాదకముత్తరగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చేయ్కిఱార్ (ఇగ్గుణఙ్గళిత్యాదినా.)ఇచ్ఛాయాంసత్యాంసర్వసిద్ధిమత్త్వమ్-(అవాప్తసమస్తకామత్త్వమ్.) (స్వాధీనస్వరూపాదిమత్త్వమ్)ఎన్ఱి,అఆదిశబ్దత్తాలే-స్థిత్యాదియైచ్చొల్లుకిఱతు. (ఆశ్రితాధీనస్వరూప స్థిత్యాదికళైయుడైయనాకై) ఎన్ఱి,అ ఆదిశబ్దమ్ - ప్రవృత్తిపరమ్. ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణమ్ (తదిచ్ఛయేత్యాది.) "భుఙ్క్తే - స్నానంపానమ్" ఇత్యాది - పూర్త్తియైక్కొలైత్తుక్కొణ్డమైక్కు ప్రమాణమ్. "అస్వతన్త్రోయథా" ఎన్ఱి,అతు - స్వాతన్త్ర్యత్తై కొలైత్తుక్కొణ్డమైక్కు ప్రమాణమ్.

ఇ-అ —అఙ్గుప్రకాశియాతే యిఙ్గుప్రకాశిక్కైక్కు హేతువెన్నెన్న (విషయముళ్ళవిడత్తేయిత్యాది.) అఙ్గుప్రకాశమఱ్ఱిరుక్కుమెన్నుమతుక్కు నియామకమేతెన్న (అఙ్గుళ్ళారుమిత్యాది.)

(తదిచ్ఛయా) ఎన్ఱి,అశ్లోకత్తుక్కర్థమ్-భక్తర్కళిడత్తిలే వాత్సల్యత్తైయుడైయనాయ్ పెరుమతిప్పనానసర్వేశ్వరన్,ఆశ్రితనుడైయ ఇచ్ఛైయాలే భుజియానిన్ఱాన్; జగత్తుక్కుస్వామియానవన్ స్నానత్తైయుమ్ పానత్తైయుమ్ యాత్రైయైయుమ్ అవనుడైయ ఇచ్ఛైయాలేపణ్ణానిన్ఱాన్ఱు; అన్దజగన్నాథనానవన్ స్వతన్త్రనాయిరుక్కచ్చేయ్తేయుమ్, స్వతన్త్రనల్లాతవన్ యాతొరుపడియాయిరుక్కుమ్, అప్పడియేయిరుక్కుమ్; సర్వస్రష్టావాన సర్వేశ్వరన్ సర్వశక్తియాయిరుక్కచ్చేయ్తేయుమ్, అశక్తరైప్పోలే చేష్టియానిఱ్కుమ్.

[1] విష్వక్సేనసంహితా. [2] ౪-౭-అ-౪౯. [3] తి-వా-౬-౧౦-౧౦.

29-10-86.

మూ.—తన్నై యనాదరిక్కుమ్ అవర్కళై త్తానాదరిత్తునిఱ్కుమ్ అవిడమ్.

వ్యా.—“అర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః” ౧ఎన్ఱు,గుళిచ్చేయ్దారిఱేభట్టర్.తన్నైచ్చేర్న్దయిరుక్కుమవర్ క్కొటుక్కైక్కుమ్ హేతువిల్లామైయాలే (కొలైత్తుక్కొణ్డు) ఎన్ఱిరార్. (తన్నైయనాదరిక్కుమ్ అవర్కళై త్తానాదరిత్తు నిఱ్కుమ్ అవిడమ్) ఎన్ఱు,తు-తానిప్పడిసులభనాయ్వన్దునిఱ్ఱాల్ అఱియవనెళియవనాక ప్పేర్ణ్ణోమెన్ఱు,విరుమ్బిమేల్ విళుక్కైయన్ఱి, కేట్కు అవ్వెళిమైదానేహేతువాక ఉపేక్షిక్కుమ్ అసంసారికళై త్తాఙ్విడమాట్టాదవళవన్ఱిక్కే, అవర్కళైయొఴియచ్చెల్లామై తోఱ్ఱుమ్పడి నిఱ్కుమ్ అస్థలమ్ అర్చావతారమెన్నై.

(పూర్త్తియైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ కొలైత్తుక్కొణ్డు) నిఱ్కైయాలే - సౌలభ్యసౌశీల్యఙ్గళుమ్, (తన్నైయనాదరిక్కుమ్ అవర్కళైత్తానాదరిత్తు) నిఱ్కైయాలే - స్వామిత్వవాత్సల్యఙ్గళుమ్ ఇఙ్గేతోఱ్ఱానిన్ఱుకిఱతు.

అన్ఱిక్కే,(పూర్త్తియైయుమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గిఇవ్వాక్యమెల్లావఱ్ఱాలుమ్-గుణచతుష్టయత్తిలుమ్ప్రధానమాన సౌలభ్యత్తైయే ఓడవైత్తారాకవుమామ్; అప్పోతు, ఇవ్విషయత్తినుడైయ సౌలభ్యాతిశయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు, వాక్యసఙ్గతియాకక్కడవతు. కణ్ణుక్కువిషయమామ్పడి నిత్యసన్నిధి పణ్ణుకిఱవళవన్ఱిక్కే, సర్వప్రకారపరిపూర్ణనాయ

అ.—“తదిచ్ఛయా”౨ ఎన్ఱు,అవచనస్థతచ్ఛబ్దవివరణప్రమాణాన్తరమ్ (అర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిరితి.) “ ఆస్తాం తేగుణరాశివద్గుణపరీవాహాత్మనాంజన్మనామ్”౧ఇత్యాది, శ్రీరఙ్గరాజస్తవే. పూర్త్తియుమ్ స్వాతన్త్ర్యముమ్ కొలైత్తునిఱ్కుమవిడమెన్నాతే, (పూర్త్తియైయుమ్ స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్కొలైత్తుక్కొణ్డు) ఎన్ఱు,కొణ్డు శబ్దత్తాలే “పూర్త్తి” ఇత్యాదికళిలే ఇచ్ఛాతిరిక్తఙ్గళానకర్మాదికళ్ హేతువన్ఱెన్నుమిడమ్సిద్ధమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చేయ్కిఱార్ (తన్నైచ్చేర్న్దయిరుక్కుమవిత్యాది.)

అనాదర మాదరప్రసక్తిపూర్వకమాకైయాలే ఆదరప్రసక్తియై యరుళిచ్చేయ్కిఱార్ (అఱియవన్నిత్యాదినా.) (అనాదరిక్కుమ్ అవర్కళై) ఎన్ఱు,అసామాన్యోక్తి అనాదరరూపవస్తు సామర్థ్యత్తాలే అవిశేషజ్ఞపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సంసారికళైయెన్ఱు,తు.) “ ఆదరిత్తునిఱ్కుమ్ అవిడమ్” ఎన్ఱు, - ఆదరోక్తియాలే త్యాగాభావమర్థసిద్ధమాయ్, తన్నై త్యజిత్తవరై త్యజిక్క వేణ్డియిరుక్క అతుశెయ్యావిడిలుమ్ అవర్కళ్పక్కల్ ఆదరమఱ్ఱిరుక్కలామే, అప్పడియమన్ఱిక్కే ఆదరిక్కుమవిడమెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చేయ్కిఱార్ (విడమాట్టాతవళవన్ఱిక్కేయిత్యాదినా.) (అర్చావతారత్తిలే) [వా-౩౫] ఎన్ఱు,అవిత్తై యనుషఙ్గిత్తు, ప్రథమాన్తమాక విపరిణామమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱై యరుళిచ్చేయ్కిఱార్ (అర్చావతారమెన్నైయెన్ఱు,) మడుక్కళ్పోలే అర్చావతారమెన్ఱు, మేలిల్ పదత్తుక్కాకక్షక మాకవుమామ్.

ఇత్తాల్ గుణచతుష్టయము ముపపాదితమానపడియై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (పూర్త్తియైయుమిత్యాదినా.) సౌలభ్యసౌశీల్యావస్థైకళిలుమ్ అతిశయితావస్థైకళాన తత్సాపేక్షత్వ తదధీనస్థితికత్వఙ్గళాల్ తదవినాభూతతయా తదన్తర్గతఙ్గళాన సౌలభ్యసౌశీల్యఙ్గళ్ సిద్ధఙ్గళ్. “ అపరాధానఖిలాన్ స్నసర్వైవకురుతేదయామ్”౩ ఎన్ఱు,తన్నైయనాదరిక్కుమ్ అవర్కళై యాదరిక్కుమవిత్తాల్-దోషభోగ్యత్వమాకిఱవాత్సల్యముమ్, “ఈశానో భూతభవ్యస్యనతతోవిజుగుప్సతే”౪ ఎన్ఱు,- వాత్సల్యహేతువాన స్వామిత్వముమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి.

(భూగతజలమ్పోలే) [వా-౩౮] ఇత్యాద్యుక్తగ్రన్థత్తిలే సౌలభ్యాతిశయోపపాదనమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్, అఙ్గప్రయుక్తమాన (అర్చావతారమ్) ఎన్ఱు,అశబ్దత్తై యిఙ్గుమాకర్షిత్తు అన్వయిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్, (పూర్త్తియైయుమ్) ఇత్యాదివాక్యత్తాలుమ్ - ప్రధానభూతసౌలభ్యమాత్రత్తై విస్తరేణదర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱు, - (పూర్త్తియైయుమ్) ఇత్యాదిక్కవతారికాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కేయిత్యాది.)

ఇ-అ.—(పూర్త్తియుమ్) ఎన్ఱు,అవాక్యస్థలే ప్రపత్త్యపేక్షితగుణఙ్గళ్ ప్రకాశిత్తవిడమ్ తోఱ్ఱియిరున్దతిల్లైయే యెన్నవరుళిచ్చేయ్కిఱార్ (పూర్త్తియైయుమ్స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.) ఇవ్వాక్యమెల్లావఱ్ఱాలుమ్ సౌలభ్యమోడవైత్తారెన్నిల్ ; మఱ్ఱుళ్ళానగుణఙ్గళెల్లామ్ కిడక్క ఇఙ్గునత్తై విశేషిత్తరుళిచ్చేయ్యవేణుమో ఎన్ఱు,శఙ్కిక్కుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (గుణచతుష్టయత్తిలుమ్ ప్రధానమాన) ఎన్ఱిరార్. సౌలభ్యాతిశయత్తై దర్శిప్పిత్తపడి యెఙ్గనేయెన్న (కణ్ణుక్కువిషయమామ్పడియిత్యాది.)

౧॥ ౪౦-స్త- ౨॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౩॥ విష్వక్సేన. ౪॥ కఠవల్లీ-౨౪.

మూ.— ౩౯. భూగతజలమ్బోలే అన్తర్యామిత్వమ్; ఆవరణజలమ్బోలే

వ్యా.— నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయిరుక్కిఱ అతన్నై, సాపేక్షనుమ్ పరతన్త్రనుమాక్కికొణ్డు, తన్నైయనాదరిక్కిఱ అసంసారిక్కళై త్తా఩ాదరిత్తునిఱ్కుమ్ మేఱ్పట్టసౌలభ్యమిల్లైయిఱే. ''ఏవంపఞ్చప్రకారోఽహ మాత్మనాంపతతామథః। పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాజ్జ్యాయాంశ్చైవోత్తరోత్తరః॥ సౌలభ్యతో జగత్స్వామీసులభోహ్యుత్తరోత్తరః''౧ ఎన్ఱు, - పరత్వాదికళైన్దిలుమ్ సౌలభ్యముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పూర్వపూర్వత్తైక్కాట్టిల్ ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు సౌలభ్యమతిశయిత్తిరుక్కుమెన్ఱు, తానేయరుళిచ్చెయ్కైయాలే, సౌలభ్యత్తుక్కెల్లైనిల మర్చావతారమిఱే.

౩౯. పరత్వాదికళిన్నుడైయ దౌర్లభ్యత్తైయుమ్ అర్చావతారసౌలభ్యత్తైయుమ్ సదృష్టాన్తమాక్కదర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(భూగతజలమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. తృషార్తనుక్కు దేశాన్తరత్తిల్ పోక వేణ్డాతపడినిఱ్కిఱ ఆవిడత్తిలేయుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, కొట్టుమ్కుద్దాలియుఙ్గొణ్డు కల్లినాలల్లదుకుడిక్కక్కిడైయాత భూగతజలమ్బోలేయాయ్త్తు, కణ్డుపఱ్ఱవేణుమెన్ఱాశైప్పట్టవనుక్కు హృదయత్తిలే యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ''కట్కిలీ''౨ ఎన్గిఱపడియే కణ్ణుక్కు విషయమన్ఱిక్కే, అష్టాఙ్గయోగరూపయత్నత్తాలే కాణవేణ్డుమ్పడియాన అన్తర్యామిత్వమ్. అవనుక్కు, అణ్డత్తుక్కప్పాల్ మ్బెరుక్కిక్కిడక్కిఱ ఆవరణజలమ్బోలేయాయ్త్తు,

అ— అర్చావతారత్తిలే సౌలభ్యమతిశయితమెన్నుమర్థమ్కణ్డోక్తమెన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఏవంపఞ్చప్రకారోహమిత్యాది.)'' అథః-పతతామ్- ఆత్మనామ్ - జ్యాయాన్-'' సంసారిక్కళ్ అచేతనర్క్కు సంసారనివర్తనోపయుక్త సౌలభ్యోత్కర్షవాన్. సౌలభ్యతః - సులభః. పూర్వపూర్వసౌలభ్యాదధిక సౌలభ్యవాన్ ఎన్ఱుఉపాత్తవచనార్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరత్వాదికళైన్దిలుమిత్యాది.)

అర్చావతారత్తిల్ సౌలభ్యమతిశయితమెన్నుమిడత్తుక్కు సాపేక్షత్వపరాయత్తత్వఙ్గళాక్కిఱ ఉపపత్తికళై యరుళిచ్చెయ్తు, దృష్టాన్తప్రదర్శనత్తాలే అత్తైవిశదీకరిక్కిఱా రెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారిక్కై (పరత్వాదికళిన్నుడైయవిత్యాది.)

దృష్టాన్తత్తిల్ (తృషార్తనుక్కు) ఎన్ఱుమ్, దార్ష్టాన్తికత్తిల్ (కణ్డుపఱ్ఱవేణుమెన్ఱాశైప్పట్టవనుక్కు) ఎన్ఱుమధ్యాహార్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తృషార్తనుక్కిత్యాది.) పూర్వపూర్వసౌలభ్యాపేక్షయా ఉత్తరోత్తరసౌలభ్యాతిశయ ప్రతిపాదనప్రకరణమాకైయాలే ఇఙ్గుమొరువకైసౌలభ్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశాన్తరత్తిలిత్యాది.) కొట్టుమ్కుద్దాలియుమ్ - ఖననసాధనవిశేషఙ్గళ్, ఇత్తాల్ - కృచ్ఛ్రసాధ్యత్వరూపదౌర్లభ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. దార్ష్టాన్తికమ్ (కణ్డుపఱ్ఱవేణుమిత్యాది.) ఇఙ్గుమొరువకైసౌలభ్యమ్ (హృదయత్తిలేయిత్యాది.) కట్కిలీ-కణ్ణుక్కిలక్కాకాతవనే ఎన్ఱుఆఴ్వారరుళిచ్చెయ్తపడియే. ఇఙ్గే, ''తందుర్దర్శంగూఢమనుప్రవిష్టమ్''౩ ఎన్గిఱఅభిప్రేతవివక్షితమ్. ఇత్తాల్-దుర్దర్శత్వకృచ్ఛ్రసాధ్యత్వఙ్గళాక్కిఱదౌర్లభ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. అష్టాఙ్గయోగమ్-యమనియమాద్యఙ్గయుక్తమానససమాధి. తాపత్రయాతురప్రవృత్త్యభిప్రాయేణ జలదృష్టాన్తమ్. ''కడిశేర్నాఱ్ఱత్తుళాయ్''౪ ఎన్ఱుమ్ ''తుళక్కఱ్ఱముతమ్''౫ ఎన్ఱుమ్ అన్తర్యామిక్కు అమృతదృష్టాన్తమరుళిచ్చెయ్తారిఱే. ''ఇదంపూర్ణమ్''౬ ఇత్యాదిశ్రుతిక్రమాభిప్రాయేణ అన్తర్యామిత్వోపక్రమోపాదానమ్, శ్రుతియిలుమ్ వివక్షితసౌలభ్యతారతమ్య ప్రతిపాదనతాత్పర్యత్తాలే అన్తర్యామిత్వోపక్రమమాన క్రమమెన్ఱుకరుత్తు.

(అవనుక్కిత్యాది) అవనుక్కు - తృషార్తనుక్కు. (పెరుక్కిక్కిడక్కిఱ) ఎన్ఱత్తాల్ - ఖననాదిసాధ్యత్వరూపమాన భూగతజలనిష్ఠదౌర్లభ్యమ్వ్యావర్తితమ్. కృచ్ఛ్రయత్ననిరపేక్షత్వరూప సౌలభ్యవిశేషముమ్సిద్ధమ్. (అణ్డత్తుక్కప్పాల్) ఎన్గిఱత్తాల్-దౌర్లభ్యముక్తమ్.

మూ-అ — అవనుక్కెన్ఱతు - తృషార్తనానవనుక్కెన్ఱపడి.

౧॥ విష్వక్సేనసంహితా. ౨॥ తి-వా-౭-౨-౩. ౩॥ ౪॥ తి-వా-౮-౮-౨. ౫॥ తి-వా-౨-౬-౨. ౬॥ కఠవల్లీ, బృ-౭-౧.

మూ.—పరత్వమ్; పాఱ్కడల్ పోలే వ్యూహమ్; పెరుక్కాఱుపోలే విభవఙ్గళ్; అతిలే తేఙ్గిన మడుక్కళ్ పోలే అర్చావతారమ్.

వ్యా.—ఇవనుక్కుమ్ "అప్పాల్ ముతలాయ్నిన్ఱ, అళప్పరియ వారముతు"౧ ఎన్గిఱపడియే లీలావిభూతిక్కప్పాలిట్టిరుక్కిఱ పరత్వమ్· అప్పడి అతివిప్రకృష్టమన్ఱిక్కే అణ్డాన్తర్భూతమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవనుక్కు దుష్ప్రాపమాన పాఱ్కడల్ పోలే యాయ్త్తు, ఇవనుక్కుమ్ "పాలాழிనీకిడక్కుమ్ పణ్బైయామ్ కేట్టేయుమ్"౨ ఎన్గిఱపడియే కేట్టిరుక్కుమిత్తనైయల్లతు శెన్ఱు కాణవరితామ్పడి యిరుక్కిఱ వ్యూహమ్· ప్రత్యాసన్నమాయుమ్ తాత్కాలికరుక్కు ఉపజీవ్యమాయ్ పాశ్చాత్యనానవనుక్కు దుర్లభమాన పెరుక్కాఱుపోలే యాయ్త్తు, "మణ్మీతుழல్వాయ్"౩ ఎన్గిఱపడియే భూమియిలేయవతరిత్తు సఞ్చరిత్తుమ్, తత్కాలవర్తికళుక్కాశ్రయణీయమాయ్ పిఱ్కాలత్తిలుళ్ళానవివనుక్కు కిట్టాతపడియాన విభవమ్. మున్బు శొన్నవై పోలన్ఱిక్కే అవనుక్కు విడాయ్ కెడప్పరుకలామ్పడి పెరుక్కాఱ్ఱిలే తేఙ్గిన మడుక్కళ్ పోలేయాయ్త్తు, ఇవనుక్కుమ్ దేశకాలకరణ విప్రకృష్టమన్ఱిక్కే కోయిల్కళిలుమ్ గృహఙ్గళిలుమ్ ఎన్ఱుమొక్క ఎల్లారుమ్ కణ్ణుక్కిలక్కామ్పడి నిఱ్కిఱ అ

అ.—దార్ష్టాన్తికమ్ (ఇవనుక్కుమిత్యాది) ఇవనుక్కుమ్-కణ్డుపఱ్ఱవేణుమెన్ఱాశైప్పట్టవనుక్కుమ్. (అప్పాలిత్యాది) అప్పాల్-అణ్డాద్బహిః, ముతలాయ్నిన్ఱ- కారణభూతనాయ్నిన్ఱ, అళప్పరియ - అపరిచ్ఛేద్యమాన, ఆరముతు - పెరియవమృతమ్ ఎన్ఱు తిరునెడున్తాణ్డక శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్. ఇత్తాల్ - జలదృష్టాన్తత్తుక్కు పూర్వప్రయోగమ్ దర్శితమ్. "నిన్ఱ" ఎన్ఱు-అయత్నసాధ్యత్వరూపసౌలభ్యముమ్, "అప్పాల్" ఎన్ఱు-అతివిప్రకృష్టదేశవర్తిత్వరూపదౌర్లభ్యముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అప్పడియితి) కృఛ్రసాధ్యత్వాతివిప్రకృష్టత్వ ప్రయుక్తదౌర్లభ్యత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాక (అతివిప్రకృష్టేతి.) యథోచితసౌలభ్యమ్ (అణ్డాన్తర్భూతమాయిత్యాది.) అవనుక్కు - తృషార్తనుక్కు. ఇత్తాల్ - దుష్ప్రాపత్వరూపదౌర్లభ్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు ఇవనుక్కుమ్ - ఆశ్రయణేచ్ఛుక్కుమ్. పాలాழி - క్షీరాబ్ధియిలే, నీకిడక్కుమ్ పణ్బై - నీకణ్వళర్న్దవழకై, యాన్ కేట్టేయుమ్ - కేట్టమాత్రత్తిలుమ్ ఎన్ఱు తిరువన్దాతి శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్. జ్ఞానాధికరాన ఆழ்వార్క్కుమ్ కేట్కైమాత్రమానాల్ మఱ్ఱవర్కళుక్కు చ్చొల్లవేణుమో వెన్ఱపడి. "నిస్తరఙ్గార్ణవోపమః"౪ "ధ్యాయినాం తాపశాన్తయే"౫ ఎన్గిఱ అవిత్తైయటైక్కణ్డు వ్యూహత్తుక్కు పాఱ్కడల్ దృష్టాన్తమ్.

(ప్రత్యాసన్నమాయిత్యాది) ప్రత్యాసన్నమాయ్ - సన్నికృష్టమాయ్. తత్కాలవర్తికళుక్కు - ప్రవాహసమయవర్తికళుక్కు. ఉపజీవ్యమాయ్-వినియోగయోగ్యమాయెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - కృఛ్రనిష్పాద్యత్వాతిదూరవర్తిత్వ దూరవర్తిత్వరూపదౌర్లభ్యమ్ వ్యావర్తిక్కప్పట్టతు. పాశ్చాత్యనానవనుక్కు - ప్రవాహసమయోత్తరకాల భవనానవనుక్కు. ఇత్తాల్ - యథోచితదౌర్లభ్యవిశేషమ్ శొల్లప్పట్టతు. మణ్మీతుழల్వాయ్ - భూమియిలే సఞ్చరిక్కిఱాయ్ ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழிక్కర్థమ్. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భూమియిలేఇత్యాదినా.) "మణ్" ఎన్ఱు-పరవ్యూహఙ్గళుమ్, "మీతు" ఎన్ఱు - అవ్యవధానత్తాలే చేతనాన్తర్యామియుమ్, "ఉழల్వాయ్" ఎన్ఱు- అర్చావతారముమ్ వ్యావర్తితమాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవతరిత్తెన్ఱు.) కిట్టాత- దుర్లభమానవెన్ఱపడి. "గుణపరీవాహాత్మనాం జన్మనామ్"౬ "ఇన్బవాఱ్ఱిలై"౭ ఎన్గిఱ అవిత్తైయటైక్కణ్డు విభవత్తుక్కు పెరుక్కాఱు దృష్టాన్తమ్.

(మున్బిత్యాది) కృఛ్రనిష్పాద్యాతిదూరవర్తి దూరవర్తి కాదాచిత్కఙ్గళాన భూగతజలమ్ ఆవరణజలమ్ పాఱ్కడల్ పెరుక్కాఱు ఎన్గిఱ, అవినైపోలన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి. అవనుక్కు. తృషార్తనుక్కు. పరుకలామ్పడి- పానమ్పణ్ణలామ్పడి. ఇత్తాల్-అయత్ననిష్పాద్యత్వాతి సన్నికృష్టత్వ సార్వకాలికత్వ రూపసౌలభ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇవనుక్కు-ఆశ్రయణేచ్ఛుక్కు. (దేశేత్యాది) పరవ్యూహఙ్గళుక్కుణ్డాన దేశవిప్రకర్షముమ్, విభవత్తుక్కుణ్డాన కాలవిప్రకర్షముమ్, అన్తర్యామిక్కుణ్డాన కృఛ్రనిష్పాద్యతా హేతుభూతమాన చక్షురవిషయత్వరూపకరణ విప్రకర్షముమిల్లాతపడి. ఇత్తాల్ - ప్రకారచతుష్టయనిష్ఠదౌర్లభ్యమ్ వ్యావర్తిక్కప్పట్టతు. (కోయిల్కళిలుమ్) ఎన్ఱు - సన్నికర్షముమ్; (గృహఙ్గళిలుమ్) ఎన్ఱు - అతిసన్నికర్షముమ్, (ఎన్ఱుమొక్క) ఎన్ఱు-సదాతనత్వముమ్, (కణ్ణుక్కిలక్కామ్పడి) ఎన్ఱు - సర్వచక్షుర్విషయత్వముమాకైయాలే సర్వప్రకారసౌలభ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు.

౧॥ తి-నె-౧౪. ౨॥ పె-తి-అ-౩౪. ౩॥ తి-వా-౬-౯-౫. ౪॥ ౫॥ ౬॥ రం-స్త-౨-౭౪. ౭॥ తి-కు-౨.

వ్యా.—౧* పిన్నానార్ వణఙ్గుమ్శోతియాన అర్చావతారమ్. "భూమనికేతనేష్వపికుటీకుఞ్జేషు" ౨ఎన్గిఱపడియే పలవిడఙ్గళిలుమ్ సన్నిధిపణ్ణినిఱ్కుమ్పడియైనినైత్తిఱే (మడుకళ్ పోలే) ఎన్ఱు బహువచనత్తాలే యరుళిచ్చెయ్తతు. అవతారగుణఙ్గళెల్లామర్చాస్థలఙ్గళిలే పరిపూర్ణమాయిరుక్కైయాలుమ్,

అ.—(పిన్నానారిత్యాది) పిన్నానార్ - అవతారత్తుక్కుప్పిఱ్పాడర్, వణఙ్గుమ్శోతి- ఆశ్రయిక్కుమ జ్యోతిర్మయమాన దివ్యమఙ్గళవిగ్రహత్తైయుడైయవనే ఎన్ఱు, తిరునెడున్దాణ్డకత్తుక్కర్థమ్. ఇన్దప్రమాణసూచనార్థమాక (పిన్నానార్వణఙ్గుమ్ శోతియాన అర్చావతారమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. "పిన్నానార్" వణఙ్గుమ్ ఎన్ఱు - కాలసన్నికర్షముమ్, "తిరుమూழిక్కళత్తానాయ్" ఎన్ఱు - దేశసన్నికర్షముమ్, సమ్బుద్ధియాలే కరణసన్నికర్షముమ్ శొల్లుకైయాలే, (కోయిల్కళిలుమ్) ఇత్యాద్యనన్తరమ్ (పిన్నానార్) ఇత్యాదిప్రమాణసూచనమ్ పణ్ణియరుళిన్ఱు. "పొన్నిత్తామరైక్కయమ్"౩ "వాళత్తడమ్పోల్"౪ "రఙ్గచన్ద్రాభిధానం స్థితమివపరిఫుల్లత్పుణ్డరీకంతటాకమ్"౫ ఎన్గిఱవిడత్తైయుట్కొణ్డు అర్చావతారత్తుక్కు మడువై దృష్టాన్తీకరిత్తతెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(మడుకళ్ పోలే) ఎన్ఱు, - ఉపమానగతబహుత్వమ్ ఉపక్రమావగతమాకైయాలే, తదనురోధేన అనన్తరావగతమాన (అర్చావతారమ్) ఎన్గిఱ ఏకత్వమ్ జాత్యాద్యభిప్రాయక మెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే. ప్రమాణకథనపురస్సరమాక బహుత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భూమేత్యాది;) "ఆస్తాం తేగుణరాశివద్గుణపరీవాహాత్మనాం జన్మనాం సంఖ్యా భూమనికేతనేష్వపి కుటీకుఞ్జేషు రఙ్గేశ్వర। అర్చ్యస్సర్వసహిష్ణురర్చకపరాధీనాఖిలాత్మస్థితిః ప్రీణీషే హృదయాలుభిస్తవతతశ్శీలాజ్జడీభూయతే" [రఙ్గేశ్వర] వారీర్ పెరియపెరుమాళే. [తేగుణరాశివత్] దేవరీరుడైయ కల్యాణగుణసమూహత్తినుడైయపోల. [గుణపరీవాహాత్మనామ్] అన్దగుణఙ్గళై హేతువాకవుమ్ ప్రకాశ్యఙ్గళాకవుముడైత్తానవైయాకైయాలే అన్దగుణప్రవాహరూపఙ్గళాన. [జన్మనామ్] అవతారఙ్గళుడైయ. [సంఖ్యా] ఎణ్ణిపరిచ్ఛేదిక్కైయానతు. [ఆస్తామ్] ఇరుక్కట్టుమ్. "బహవో నృపకల్యాణగుణాః"౬ "బహుధా విజాయతే"౭ "బహూని మే వ్యతీతాని జన్మాని"౮ ఎన్ఱు, బహుశబ్దత్తుక్కు విషయమిత్తనైయల్లతు, ఎణ్ణిముడియాతెన్ఱపడి. [త్వమ్] దేవరీర్. [భూమనికేతనేషు] "ఏతేవై నిరయాః"౯ ఎన్ఱుమ్పడియాన౧౦* ఇరుళ్తరుమాజ్ఞాలత్తిలుళ్ళగృహఙ్గళిలుమ్, [కుటీకుఞ్జేష్వపి] కుడిశైకళిలుమ్ అవ్వళవుమల్లాత శెడిత్తూఱుకళిలుమ్. ఇత్తాల్ - ఆఢ్యదరిద్రవిభాగమ్ పారాతేయెన్ఱపడి. యద్వా, [భూమనికేతనేషు] కోయిల్కళిలుమ్ గృహఙ్గళిలుమ్. [కుటీకుఞ్జేషు] "తస్యాం స తౌ నిత్యం వసన్తః"౧౧ ఎన్గిఱ ఆయతిస్థానఙ్గళిలుమ్, "వృక్షమూలేషు"౧౨ ఎన్గిఱ ఆవానప్రస్థస్థానఙ్గళిలుమ్. ఇత్తాల్ - గ్రామనగరాదికళిల్ కోయిల్కళుమ్ చాతురాశ్రమ్యావసథఙ్గళుమ్ శొల్లిఱ్ఱు. అన్ఱిక్కే, [భూమనికేతనేషు] కోయిల్ ముతలాన తిరుమలైకళిలుమ్, [కుటీకుఞ్జేషు] తిరుక్కుఱుఙ్గుడి, తిరుక్కణ్ణఙ్గుడి, తిరువెళ్ళియఙ్గుడి, తిరుమణఙ్గుడియాకిఱ కుడికళిలుమ్; బృన్దారణ్య, వంశారణ్య, వీక్షారణ్య, ఫుల్లారణ్యమ్ ముతలాకియ శెడిత్తూఱుకళిలుమ్. [అపి] ఎన్గిఱ అనుక్తసముచ్చయత్తాలే - తిరుమలైకళిలుమ్ గృహఙ్గళిలుమ్. [అర్చ్య ఇత్యాది] అర్చ్యరాయ్క్కొణ్డుమ్, సాపరాధోపచారమ్ ఉపచారాపదేశమానవపచారమ్ ఇవైయెల్లావఱ్ఱైయుమ్ సహిక్కైయే స్వభావమాక ఉడైయరాయ్క్కొణ్డుమ్, ఆరాధకనిట్టవఴక్కాన స్వరూపస్థితిప్రవృత్తికళై యుడైయరాయ్క్కొణ్డుమ్. [ప్రీణీషే] అలభ్యలాభత్తాఱ్పోలే స్వారసికప్రియత్తై యుడైయరాకానిన్ఱీర్ ఎన్గిఱ ఆయాత్తొన్ఱు, అతువాకిఱ ఉమ్ముడైయశీలగుణత్తైయనుసన్ధిత్తుప్రశస్తమనస్కరాన పరాఙ్కుశాదికళ్౧౩* మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱ్ఱు సర్వజ్ఞరాయిరున్దార్కళేయాకిలుమ్ ముగ్ధరాకిఱార్కళ్. [శీలాత్] ఎన్గిఱ అవఙ్ఖ్యామీ, ౧౪*ల్యబ్లోపేపఞ్చమీ. [జడీభూయతే] భావేలట్. సర్వజ్ఞరుమ్ ముగ్ధరానారెన్ఱుమర్థతోఽచ్వి* ప్రత్యయమ్ ఎన్ఱు, భట్టరరుళిచ్చెయ్తపడియెన్ఱపడి. (అన్తర్యామి) ఇత్యాద్యానురూప్యత్తుక్కాక అర్చావతారమెన్ఱు, జాత్యన్వయియాన ఏకవచనమ్ ప్రయుక్తమ్. "నలిఙ్గవచనే భిన్నే నహీనాధికతేఽపి। ఉపమాదూషణాయాలం యతోద్వేగోనధీమతామ్"౧౫ ఎన్గిఱపడియే రీతిభఙ్గపరిహారార్థమాన ఏకవచనమ్ దోషమన్ఱెన్ఱు కరుత్తు.

అన్తర్యామియన్ఱిక్కే అనియతపరిమాణజలసంఘాత విశేషాత్మకైయాన నదియిలే శిలజలసంఘాతమ్ నిమ్నప్రదేశత్తిలే నిఱ్కుమ్పోదుమ్, అన్తర్యామియాన విభవశబ్దిత విగ్రహవ్యక్తియిలే తేక్కముమ్ పెరుక్కముమ్ మాడాకైయాలే దృష్టాన్తవైషమ్యమెన్గిఱ ఆశఙ్కైయై పరిహరిక్కిఱార్ (అవతారగుణఙ్గళిత్యాదినా.) అవతారగుణఙ్గళ్ - రామకృష్ణాద్యవతారాభివ్యక్తసౌశీల్య సౌలభ్యాదిగుణఙ్గళ్. "అర్చాపూజా ప్రతిమయోః"౧౬ ఎన్ఱు, ఓనిఘణ్టు. ప్రతిమారూపఙ్గళాన భగవదావిర్భావాధికరణఙ్గళిలే పరిపూర్ణఙ్గళాకైయాలుమ్, అభివ్యక్త్యవచ్ఛేదకతయా సమగ్రఙ్గళాకైయాలుమెన్ఱపడి. ఇతు, పెరియపెరుమాళ్ ముతలానవర్కళిలే కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ తి-నె-౧౦. ౨॥ రం-స్త-౨-౭౪. ౩॥ తి-నె-౧౯. ౪॥ తి-వా-౮-౫-౧. ౫॥ రంస్త. ౬॥ రా-అ-౨-౨౬. ౭॥ తై-పురు-౨౧. ౮॥ గీ-౪-౫.
౯॥ ౧౦॥ తి-వా-౧౦-౬-౧. ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ నిఘణ్టు.

10-11-86.

మూ.—౪౧. ఇవుత్తాన్, శాస్త్రఙ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణాతే,

వ్యా.—అవతారవిగ్రహఙ్గళై అర్చారూపేణ పలవిడఙ్గళిలుమ్ పరిగ్రహిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలుమ్, (అత్తిలే తేఙ్గిన మడుక్కళ్ పోలే) ఎన్నిఅతు.

౪౧. "ఇప్పడి ఆశ్రయణరుచిపిఱన్దార్కుక్కు ఆశ్రయణీయత్వేన సులభమాయిరుక్కుమళవే యన్ఱు, రుచిజనకత్వాదికళుమివ్వర్చావతారత్తుక్కుణ్డు" ఎన్ఱు, ఇతిన్ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్;

(ఇవుత్తాన్) ఎన్ఱు, ఇవ్విడత్తిల్ ప్రకృతమాన సౌలభ్యాదిగుణయోగత్తైయుడైయవన్ఱు, (ఇవుత్తాన్) ఎన్ఱు పరామర్శిక్కిఱార్.

(శాస్త్రఙ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణా) మైయరావదు - హితానుశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ శ్రుతిస్మృత్యాది శాస్త్రఙ్గళానవై, అరుచిపిఱక్కుమ్పడి ఇతరవిషయఙ్గళినుడైయ దోషాధిక్యత్తైయుమ్, రుచిపిఱక్కుమ్పడి భగవద్విషయత్తినుడైయ గుణాధిక్యత్తైయుమ్ ఉపదేశిత్తాలుమ్, అవఱ్ఱాల్, ఇతరవిషయఙ్గళైవిట్టు ఇవ్విషయత్తై పఱ్ఱుమ్పడి పణ్ణపోకామై.

అ.—(అవతారవిగ్రహఙ్గళై అర్చారూపేణ...పరిగ్రహిత్తు) యావదు - రామకృష్ణాద్యవతార విగ్రహసంస్థానసజాతీయసంస్థానయుక్తార్చావిగ్రహపరిగ్రహమ్ పణ్ణుకై. ఇతు, తిరువల్లిక్కేణి పెరుమాళ్, తేవప్పిరాన్, పార్థసారథి, పేరకత్తాన్ ముతలానవర్కళిలే కణ్డుకొళ్వతు.

ఆక, అవతారోత్తరకాలవర్తిత్వేసతి అవతారగుణవిగ్రహ సజాతీయగుణవిగ్రహయుక్తత్వమ్ అవతారత్తిలే తేఙ్గినదై అర్చావతారత్తుక్కు వివక్షితమ్. తదుత్తరకాలవర్తిత్వేసతి తదేకదేశ కతిపయవస్తువిశిష్టత్వమ్ దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళిలే అనుగతమాన తేఙ్గినదైయెన్ఱు, దృష్టాన్తవైషమ్య పరిహారమ్ కణ్డుకొళ్వతు. [౧౫౨

౪౧. రుచిపిఱన్దవర్కళుక్కు ఆశ్రయణానన్తరోపకారక సౌలభ్యాతిశయమ్ స్వభావమాయ్, తాదృశరుచిపిఱవాతార్క్కు రుచిమైప్పిఱప్పిక్కైయుమ్ అనన్తరమ్ ఉపాయమాకైయుమ్ ఉపేయమాకైయుమ్ ఆకియివై ధర్మికుక్కు అతిశయవిశేషావహ ధర్మభూతమాన వైభవమ్ ఎన్ఱు మధిపాయిత్తాలే, ఉత్తరగ్రన్థావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిఆశ్రయణరుచిపిఱన్దార్క్కిత్యాది.)

మూలత్తిలే [ఇవుత్తాన్] ఎన్ఱతు ఇదంశబ్దమ్ సౌలభ్యా[illegible]ర్చావతార పరామర్శియాకైయాలే, వివక్షితవైభవాపేక్షితధర్మిస్వరూప పరమెన్ఱుమధిపాయిత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ([illegible]) "శాసనాచ్ఛాస్త్రమ్" ఎన్ఱుమ్ అవయవార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (హితానుశాసనమిత్యాది.) "ప్రవృత్తిర్వానివృత్తిర్వా కృతకేనేతరేణవా। పుంసాంయేనోపదిశ్యేత తచ్ఛాస్త్రమభిధీయతే" ఎన్ఱతు ఇవిత్తై యుడైయవన్ఱు [శాస్త్రఙ్గళాల్] ఎన్ఱు [illegible] వివక్షితమ్ (శ్రుతిస్మృత్యాది[illegible]ఇతి.) "ప్రవృత్తినివృత్తి[illegible] దోషజ్ఞాపన పూర్వకమాక విషయ[illegible]నివర్తనముమ్, గుణాఖ్యాపనపూర్వకమాక భగవద్విషయత్తిల్ ప్రవర్తనముమ్" ఎన్ఱుమభిపాయిత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతరవిషయఙ్గళినుడైయ విత్యాది.) [౧౫౮] తున్దైయావదు - దోషనివర్తనపూర్వక‡గుణాధానమాకైయాలే ఇతరవిషయరాగనివర్తనపూర్వక భగవద్విషయప్రావణ్య నిష్పాదనమ్ ఇఙ్గే వివక్షితమ్ ఎన్ఱుమభిపాయిత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతరవిషయఙ్గళై[విట్టు ఇత్యాది.)

మీ.—నను, నసురణ్యాది మన్త్రికన్యాసస్య అన్తర్యామి విషయత్వేన [illegible] పఞ్చత్వార్చావతార విషయతయా [illegible] భేదః కిన్నస్యాత్? ఇత్యతాహ (ఇవుత్తానిత్యాది.)

"అర్చావతారగుణానాంసర్వేషాం [illegible] తస్యాప్యనియత విషయత్వం సంభవతి; విముఖచేతనానాం ముఖ్యవారకత్వస్య, రుచిజనకత్వస్య ఉపాయోపేయోభయమాత్మకత్వస్యచ తతోన్యయోగాభావాత్, పఞ్చప్రపత్తేస్సాధనత్వేన అద్వేషా[illegible] ముఖ్యయోః కటాక్షద్వారక సుకృత మూలకత్వాత్; స్వగతస్వీకారస్యోపాయత్వేన తార్చావతారస్య కేవలంఫలప్రదత్వే నానుపాయత్వాత్; †తతఏవ ప్రావృత్తికత్వస్యాపి వినియోగాభావాచ్చ; ఉక్తగుణవిశేషవిశిష్టేఽర్చావతారస్థదఙ్గే విషయః" ఇతినిర్వ్యూఢోనార్థః; పరన్తు సౌలభ్య మాత్రం తత్రోపయుక్తమ్ - "కస్యచిదర్చావతారే ప్రపన్నస్య, పశ్చాద్యోగసామర్థ్యేసతి, అన్తర్యామి[illegible] ఉపాస్తిరప్యుపపద్యత ఇతి, పఞ్చస్వోఽప్య నియతవిషయః;" ఇతిభావః.

†"గుణాధానరూపమాకైయాలే" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. ‡"అతఏవ" ఇతిపాఠాన్తరమ్.   ౧॥

మూ.—విషయాన్తరఙ్గళిలే మణ్డి విముఖరాయ్ ప్పోరుమ్

వ్యా.—దుర్వాసనాబలమ్ ఉపదేశత్తై నిరర్థకమాక్కి విడుమిఱే; "జన్మాన్తరసహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితా నృణామ్। తామేవ లభతే జన్తురుపదేశో నిరర్థకః"౧ ఎన్నక్కడవదిఱే.

(విషయాన్తరఙ్గళిలే మణ్డి విముఖరాయ్ప్పోరు) కైయావదు- "శిలమ్బడియురువిఱ్కరు నెడుఙ్గణ్ణార్ తిఱత్తరాయ్ అఱత్తైయే మఱన్దు। పులన్ పడిన్దుణ్ణుమ్ పోకమే పెరుక్కి"౨ ఎన్ఱుమ్, "శురికుழల్ మడన్దైయర్ తిఱత్తుక్కాదలే మిక్కుత్తు కణ్డవా తిరిన్దు†"౩ ఎన్ఱుమ్, "మాదరార్ కయఱ్కణ్ ఎన్నుమ్ వలైయుళ్ పట్టழున్దువేనై"౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే

అ—[తిరుత్తవాణ్ణా] మైత్తాల్, శాస్త్రఙ్గళినుడైయ అర్థబాధత్తాలుమ్ అభిధానశక్తి వైకల్యత్తాలుమన్ఱు, నియోజ్యనుడైయ దుర్వాసనాబలత్తాలే ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దుర్వాసనేత్యాది.) దుర్వాసనైయావదు - శాస్త్రజన్యజ్ఞాన విపరీతవిషయకజ్ఞాన జనకసంస్కారమ్. అదినుడైయ బలమావదు - శాస్త్రజన్యజ్ఞానమూలక శాస్త్రార్థానుష్ఠాన ప్రతిబన్ధకవిపరీతజ్ఞాన ఫలోపధాయకత్వమ్. నిరర్థకమాక్కి విడుకైయావదు - అనుష్ఠానరూప ప్రయోజన శూన్యమాక్కి విడుకై.

(జన్మాన్తరేత్యాది.) (నృణామ్) ఎన్ఱదు - "శాస్త్రస్తమనుష్యాధికారత్వాత్"౫ ఎన్గిఱపడియే ఉపదేశయోగ్యత్వజ్ఞాపనార్థమ్. (నృణామ్- యాబుద్ధిః - జన్మాన్తరసహస్రేషు - భావితా) (జన్మాన్తరసహ) స్రఙ్గళిలుణ్డాన (భా) వనాశబ్దితసంస్కార నిష్పాద్యాభవతి. (జన్తుః - తామేవ లభతే) శాస్త్రశ్రవణయోగ్యతై యిరున్దాలుమ్, "శాస్త్రశ్రవణనైరర్థక్యమ్ దుర్వాసనావాసితనుక్కుమ్ తిర్యక్కుక్కళుక్కుమ్ తుల్యమ్" ఎన్గై, క్కాక, "నరః" ఎన్నాతే (జన్తుః) ఎన్ఱదు. (ఏవ) కారమ్ - శాస్త్రార్థానుష్ఠాన వ్యవచ్ఛేదకమ్. (ఉపదేశః) - శాస్త్రమ్. (నిరర్థకః) - [౧౫ "అనుష్ఠానరూపప్రయోజన శూన్యోభవతి" ఎన్ఱపడి.

(శిలమ్బడి ఇత్యాది) "శిలమ్బు - నూపురత్తై, అడి - పాదత్తిలే ఉడైయ, ఉరువిల్ - శరీరత్తైయుడైత్తాన, కరునెడుమ్ కణ్ణార్ తిఱత్తరాయ్-౬ *అసితాయతేక్షణైకళాన స్త్రీకళ్ నిష్ఠనాయ్, అఱత్తైయే మఱన్దు- ధర్మత్తై బుద్ధిపణ్ణాతే, పులన్ - ఇన్ద్రియఙ్గళ్, పడిన్దు- అవగాహిత్తు, ఉణ్ణుమ్ - భుజిక్కుమ్, పోకమే - భోగత్తైయే, పెరుక్కి- వర్ధిప్పిత్తు."

(శురిఇత్యాది)"శురి - వక్రఙ్గళాన, కుழల్ - అళకఙ్గళైయుడైత్తాన, మడన్దైయర్ తిఱత్తు - యువతికళ్ విషయమాక, కాదలే మిక్కుత్తు - ఉత్కణ్ఠైయుడైయవనాయ్, కణ్డవా తిరిన్దు - స్వైర ‡ చారమ్పణ్ణి" ఎన్ఱు, తిరుమొழి శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్.

(మాదరార్ఇత్యాది) "మాదరార్ - అత్యన్తయువతికళాన స్త్రీకళుడైయ, కయల్ - మత్స్యమ్పోన్ఱ, కణ్ ఎన్నుమ్ - కణ్గళాకిఱ, వలైయుళ్ - వలైయిలే, పట్టు - అకప్పట్టు, అழున్దువేనై - మగ్ననాకిఱవెన్నై" ఎన్ఱు, తిరుమాలై శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్.

మీ.—"అభేదాత్స్మృతిసంసిద్ధాత్ షడఙ్గప్రణవాఙ్గయోః ॥ అర్చావిషయతోవిద్యా నభిన్నేతినయుజ్యతే । ఇయమర్చావతారైక విషయత్వాత్ఫలాత్మికా ॥ న్యాసస్త్వన్తర్నియన్తర్చా విషయత్వేన సాధనమ్ । అన్తర్యామ్యాశ్రయత్వఞ్చ ధ్యానాత్మకతయా భవేత్ ॥ ధ్యానరూపత్వమప్యస్య యఞ్జీతేతి విధానతః । సన్న్యస్య సయోగాదిత్యుక్త్యా హానితవ్యమితిశ్రుతేః ॥ తేషాంతు తపసాం న్యాస మిత్యాది వచనంతుయత్ । విరుద్ధాఙ్గోపసంహారాన్న తచ్ఛ్రేతస్యవాచకమ్ ॥ §కిన్త్వఙ్గపట్క సహితం సుకరం న్యాసమాహహి । శ్రౌతస్మార్తైక్యబుద్ధిస్తు ††తదఙ్గైక్య నిబన్ధనా॥ అయంవివేకోవిజ్ఞేయో భగవద్భావగోచరః । శక్తస్వతన్త్రస్య చిరంసహిష్ణోశ్చద్విజన్మనః॥ సదాదివిద్యావిహితా తదఙ్గస్య విధిగపునః । తస్యాశక్తివిశిష్టస్య తదంశాఙ్గవిధిగపునః ॥ సహిష్ణుశక్తాశక్తాత్మతన్త్ర శూద్రాదిగోచరః । శక్తస్వతన్త్రస్యచిరా ¶¶సహిష్ణోశ్చద్విజన్మనః॥ వసురక్షాది §§మన్త్రోక్తా న్యాసవిద్యావిధీయతే । కాలక్షేపాక్షమాశక్తస్వతన్త్రా(ః) యేతుమానవాః ॥ తేషాముజ్జీవనాయాహ షడఙ్గంయోగముత్తమమ్ । స్వాత్యన్తపరతన్త్రాణాం సర్వేషామపిదేహినామ్॥ శ్రితస్మార్తాఙ్గరహితం ధర్మత్యాగాఙ్గకంపరమ్ । అర్చావతార విషయమధికారివిశేషణమ్॥ స్వోపాయత్వ ప్రకటితశరణాగతి లక్షణమ్।అహాతీతతదత్యన్తదయావరవశోవిభుః॥ షడఙ్గోఽన్తర్యామిణిచ కృతఙ్గపద్మభువాస్వయమ్ । అతస్తస్యాప్యనియతో విషయోభిధ్యతేహిసః॥

(౨౧. ఇతి విషయనియమాధికారః.)

†"తిరిన్ద" ఎన్నుమ్ పాఠమ్ అరుమ్బదత్తుక్కుచ్చేరాదు. ‡"సఞ్చారమ్పణ్ణి" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. §"కిఞ్చాఙ్గ" ఇతిచపాఠమ్. ††"తదంశైక్య" ఇతిద్వే.¶¶"సహిష్ణోస్తు" ఎన్ఱుపాఠాన్తరమ్.§§"మన్త్రోక్త" ఇతిచపాఠమ్. ౧॥౨॥ తి-మొ-౧-౬-౨. ౩॥ తి-మొ-౧-౬-౩. ౪|| తి-మా-౧౬.౫||౬॥

మూ.—చేతనర్కళ్ వైముఖ్యత్తైమాఱ్ఱి రుచియైవిళైక్కక్కడవతాయ్, రుచిపిఱన్దాల్ ఉపాయమాయ్, ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినాల్ భోగ్యముమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—ఇతరవిషయజ్గళిలే అత్యభినివిష్టరాయ్, ౧* యాత్తానుమ్పఱ్ఱినీజ్గుమ్ విరతత్తైయేటిట్టుకొణ్డు, భగవద్విషయత్తిల్ ముకమ్వైక్కళ్ ఇశైయాతే వర్త్తిక్కైక్కు. [౫

ఇప్పడిపోరుమ్ చేతనర్కళ్, (వైముఖ్యత్తైమాఱ్ఱి రుచియైవిళై) క్కైయావతు - “పోతరేయెన్ఱు,శొల్లి ప్పుగున్దియిప్పుకున్దుతన్నా౽ । లాత్తరమ్పెరుకవైత్తవర్గ్కళ్”౨ ఎన్గిఱపడియే - స్వసౌన్దర్యాదికళాలే చిత్తాపహారమ్పణ్ణి, తన్నై౽ కాణవేణ్డోమ్ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ మిరుప్పైప్పోక్కి, కణ్డకణ్ మాఱ వైక్కమాట్టాతపడి పణ్ణుకై.

(రుచిపిఱన్దాలుపాయమా)క్కైయావతు - ఇప్పడి తన్ వైలక్షణ్యదర్శనత్తాలే తన్నై౽ “నిత్యానుభవమ్పణ్ణ ప్పెఱవేణుమ్” ఎన్నుమ్ రుచిపిఱన్దవనన్తరమ్, “అటియేనుక్కు నిన్ పాతమే శరణాకత్తన్దొళిన్దాయ్”౩ ఎన్గిఱపడియే ‘సంసారనివృత్తిపూర్వకైయాన స్వప్రాప్తిక్కుత్ తానే సాధనమాకై.

(ఉపాయపరిగ్రహమ్పణ్ణినాల్ భోగ్యముమాయిరు) క్కైయావతు - తన్నై౽ యుపాయమాక ప్పరిగ్రహిత్తాల్

అ.—[విషయాన్తరజ్గళిలే] ఎన్గిఱవిత్తుక్కర్థమ్ - (ఇతరవిషయజ్గళిలే) ఎన్ఱు. [మణ్డి] ఎన్గిఱవిత్తుక్కర్థమ్ - (అత్యభినివిష్టరాయ్) ఎన్ఱు.

“యాత్తానుమ్ - ఏతేనుమ్, పఱ్ఱి - అవలమ్బిత్తు, నీజ్గుమ్ విరతత్తై - భగవద్విషయత్తై విట్టకలుమ్ వ్రతత్తై” ఎన్ఱపడి.

[విముఖరాయ్] ఎన్గిఱవిత్తుక్కర్థమ్ - (భగవద్విషయత్తిల్ ముకమ్వైక్క ఇశైయాతే) ఎన్ఱపడి. [౧౫

(పోతరేఇత్యాది) “పోతరేఎన్ఱు, శొల్లి - వారుమ్ ఎన్ఱుశొల్లి, పుగున్దియిల్ పుకున్దు - హృదయత్తిలే పుకున్దు, తన్పాల్ - తన్విషయత్తిలే, ఆతరమ్ పెరుకవైత్తవర్గ్కళ్ - ఆదరమ్ ప్రవహిక్కుమ్పడిపణ్ణిన సౌన్దర్యత్తైయుడైయవన్” ఎన్ఱు, తిరుమాలైక్కర్థమ్.

ఇత్తాల్ఫలితమ్ (స్వసౌన్దర్యేత్యాది.)‡ఆమన్త్రణమ్ (ఆది) శబ్దవివక్షితమ్. [వైముఖ్య] శబ్దార్థమ్ (తన్నై౽ఇత్యాది.) [రుచియైవిళైక్క] ఇత్యాద్యర్థమ్ (కణ్డకణ్ ఇత్యాది.)

“రుచిజనకసాక్షాత్కారమే సుఖరూపమాకైయాలే ఉపేయమ్ లబ్ధమాకైయాలే, ఉపాయమపేక్షితమ్” ఎన్గిఱశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (తన్నై౽నిత్యానుభవమ్ ఇత్యాదినా.) నిరపేక్షసాధనత్వరూపమాన ఉపాయత్వమ్ భగవద్దివ్యాత్మస్వరూపమాత్రవృత్తి యానాలుమ్, కేవలస్వరూపమ్ అనుసన్ధిక్క శక్యమల్లామైయాలే విగ్రహవిశిష్ట స్వరూపమే ఆశ్రయణీయమాకైయాలే, విగ్రహత్తుక్కుమ్ (సాధన) తామాత్రముణ్డెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసారేత్యాది.) (తానేసాధనమాకై) యెన్ఱతు - రుచిజనకమానతానే ఉక్తరీత్యా సాధనమాకైయెన్ఱపడి.

నిత్యానుభవవిషయమాన పరవిగ్రహత్తుక్కుమ్ రుచిజనకమాన అర్చావిగ్రహత్తుక్కుమ్ చతుర్భుజత్వాది సంస్థానవిశేషత్తాలుమ్, [౨౫ భగవదత్యన్తాభిమతత్వత్తాలుమ్ ఉణ్డాన అత్యన్త సారూప్యాభిప్రాయత్తాలే (తన్నై౽నిత్యానుభవమ్) ఇత్యుక్తమ్.

“పరిచర్యాజనితప్రీత్యాశ్రయత్వరూపమాన ముఖ్యోపేయత్వమ్ భగవత్స్వరూపమాత్ర వృత్తియానాలుమ్ తాదృశపరిచర్యాప్రయోజక పరిపూర్ణానుభవవిషయత్వరూపమాన ప్రాప్యతామాత్రమ్ విగ్రహత్తుక్కుముణ్డు” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, “ఉపాయవరణోత్తరక్షణప్రభృతి, ఉపేయత్తిలన్వయమొత్తిరియ హితాంశత్తిలివ్వధికారిక్కు అన్వయమిల్లామైయాలే ఉపేయమాన అనుభవవిషయత్వత్తాల్ ఉపేయత్వముపరక్షణప్రభృతి ఇతుక్కు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నై౽యుపాయమాక ప్పరిగ్రహిత్తాల్ ఇత్యాది) [౩౦

‡ఆమన్త్రణమ్ - ఆహ్వానమ్; “పోతరేఎన్ఱు,శొల్లి” అన్ఱైత్తల్. ‘ఆమన్త్రణోత్సవా(ః)వివా(ః)గావోనవత్సణోత్సవాః । భర్తృగమోత్సవా(ః) నార్యస్-సోహంకృష్ణరణోత్సవః” ఎన్గిఱ అర్జునోక్తియిల్ ఆమన్త్రణశబ్దప్రయోగమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥తి-వి-౯౫. ౨॥తి-మా-౧౬. ౩॥తి-వా-౫-౭-౧౦.

వ్యా.—ఉపేయసిద్ధికుమ్ ఒరుదేశవిశేషత్తిలేపోమళవుమ్ పార్తిరుక్క వేణ్డా తే, "అణియరఙ్గనెన్నముత్తనై కణ్డకణ్గళ్ మత్తొన్రినైక్కాణావే"౧ ఎన్నుమ్, "ఎనక్కు త్తేనే పాలే కన్నలే యముతే తిరుమాలిరుఞ్జోలై కోనే"౨ ఎన్నుమ్, శొల్లుక్కిఱపడియే, నిరతిశయభోగ్యమాయిరుక్కైయాలే, తానే ఉపేయముమాయిరుక్కై.

ఆక, (ప్రపత్తిక్కు) (గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమే విషయమా)క వేణుమెన్నుమ్ [వా-౨౩-౩౪], అతుతాన్ [౫ (ఉళ్ళతు...అర్చావతారత్తిలే) [వా-౩౫]యెన్నుమ్, అత్తైప్పత్తి (ఆళ్వార్క)ళెల్లారుమ్ (ప్రపత్తిపణ్ణిత్తుమ్) ఇవ్విషయ(త్తిలే) యెన్నుమ్ [వా-౩౬], ఇవ్విషయత్తిలే (యెల్లాగుణఙ్గళుమ్ పుష్కలమ్) ఎన్నుమ్ [వా-౩౭], విశేషిత్తు (ప్రపత్తికపేక్షిత) గుణఙ్గళ్ విశదమాక (ప్రకాశిప్పతిఙ్గే) యెన్నుమ్ [వా-౩౮], ఇతుతాన్ తన్నుడైయ నైర పేక్ష్యాదికళై యజ్ఞియమాటి, (తన్నై యనాదరి) ప్పారై (యాదరిత్తు) కొణ్డు(నిఱ్కుమ) స్థలమెన్నుమ్ [వా-౩౯], (పర)త్వాదికళ్ పోలన్రు ప్రకారత్తాలే దుర్లభమ్, ఇతు సర్వప్రకారసులభమెన్నుమ్ [వా-౪౦], ఇవ్వళవేయన్ను, ఇవ్విషయమ్ (రుచి) జనకముమాయ్ (ఉపాయోపేయ) ముమాయిరుక్కుమెన్నుమ్ [వా-౪౧], శొల్లప్పట్టతు.

ఇత్తాల్ - "ఉపాయోపేయఙ్గళిరణ్డుమ్ తానేయాయ్[౪౧], స్వేతరవిషయ విరక్తిపూర్వకమాక స్వవిషయ రుచియైజనిప్పిక్కుమతాయ్[౪౧], సర్వసులభమాయ్[౪౦],తన్ పడిక్కళై యజ్ఞియమాటికొణ్డు తన్నై యనాదరిప్పారైయుమాదరిక్కుమతాయ్ [౩౯], ప్రపత్త్యపేక్షితగుణోజ్జ్వలమాయ్ [౩౮], సమస్తగుణసమ్పూర్ణమాయ్ [౩౭], ప్రపన్నజనకూటస్థర్కుమ్ ఉపాయవరణవిషయమాయిరున్దుళ్ళ అర్చావతారమే ప్రపత్తికు నియతవిషయమ్[౩౫,౩౬] ఎన్నత్తాయ్త్తు.

(ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్) [వా-౨౩]ఎన్నతుడఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్- ఉపాయవరణాత్మికైయాన ప్రపత్తియినుడైయ దేశకాలాదినియమాభావముమ్ [వా-౨౩=౨౫-౩౪], విషయనియమముమ్ [వా-౨౪=౩౫-౪౧] దర్శిప్పిక్కప్పట్టతు.

ఆ.—(అణియరఙ్గ ఇత్యాది) "అణియరఙ్గన్ - అలఙ్కృతశ్రీరఙ్గ నిర్వాహకస్థాన, ఎన్నముత్తనై - ఎనక్కు అమృతమ్బోలే భోగ్యస్థానవస్తై. కణ్డకణ్గళ్, మత్తొన్రినైక్కాణావే - వేఱొన్రైక్కాణాతు" ఎన్ఱు, తిరుప్పాణాళ్వార్ శ్రీసూక్తికర్థమ్.

(ఎనక్కు ఇత్యాది) కన్నలే - కరుమ్బుకట్టియే, శిష్టమ్ స్పష్టమ్. ఇతు తిరువాయ్మొழி.

విషయనియమ నిగమనమ్ (ఆక ప్రపత్తిక్కు ఇత్యాది.†)

పారక్రమేణ నిగమనమ్ (ప్రపత్తిక్కు గుణపూర్త్తియుళ్ళవిడమ్ ఇత్యాది ‡)

బుద్ధిసన్నిధిక్రమత్తాలే ప్రాతిలోమ్యేన నిగమిత్తుక్కొణ్డు, విషయనియమపర గ్రన్థసన్దర్భత్తుక్కు విశిష్టైకవాక్యతైయై అభినయిక్కిఱార్ (ఇత్తాల్ ఇత్యాదినా.) (సర్వసులభమాయ్) ఎన్నతు, "సర్వేభ్యః - అన్తర్యామిత్వప్రభృతిభ్యః, సర్వైః దేశాదిసన్నికర్షరూపైః ప్రకారైః, సర్వేషామ్-ఆశ్రయణేచ్ఛూనామ్, (సులభమ్) ఎన్ఱు తన్త్రేణవివక్షితమ్" ఎన్నపడి.

సఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తకథనమ్ (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ఇవ్వళవుమ్ ఇత్యాది.)

"ఉపాయవరణమ్, స్వయమ్ అనుపాయమాకైయాలే, ఉపాయభూతోపాసనాద్యపేక్షిత దేశాదినియమ మనపేక్షితమ్" ఎన్నుమ్, "ఉపాయప్రపత్తి వేఱెయొన్ఱుణ్డు" ఎన్నుమ్, అన్నిక్కే, "ఇతుక్కే ఉపాయతాబుద్ధిసహిష్ణు ప్రయోగభేదమాత్రముణ్డు" ఎన్నుమ్, అభిప్రాయత్తాలే, తద్వ్యావృత్త్యర్థమాకవుమ్ (ఉపాయవరణాత్మికైయాన ప్రపత్తియినుడైయ) ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తతు.

(ప్రపత్తియావతు - భగవచ్ఛరణవరణమ్) ఎన్ఱు కీழேఅరుళిచ్చెయ్తు, ఇఙ్గే, "భగవదుపాయవరణాత్మికైయాన" ఎన్నాతే, (ఉపాయ వరణాత్మికైయాన) ఎన్నతు, "అధికారినియమాభావోదాహరణ మధ్యత్తిలే పెరుమాళుడైయ ప్రపత్తియైయుమ్ ఉదాహరిత్తవిటత్తు క్కానుగుణమాక, (ప్రపత్తిక్కు) ఇతిమూలత్తుక్కు, 'ఉపాయవరణాత్మికైయాన ప్రపత్తిక్కు' ఎన్నుమొరుయోజనైయభిమతై" ఎన్ఱు, వ్యఞ్జిప్పిక్కైక్కాక

† "నియతవిషయమెన్నతాయ్త్తు" ఎన్నుమళవుమ్. ‡ "శొల్లప్పట్టతు" ఎన్నుమళవుమ్. ౧॥ అమల-౧౦. ౨॥ తి-వా-౧౦-౭-౨.

మూ.—౭౨. ఇత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్.

వ్యా.—౭౨. ఇప్పడి [౨౩-౭౧]విషయవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, "భగవచ్ఛాస్త్రాదిసిద్ధమాన అధికారివిశేషఙ్గళై యుమ్ప్రకాశిప్పిక్క-వేణుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి, అధికారివిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౫

(ఇత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్) ఎన్ఱు. అతావతు - "సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తియాలే ప్రపత్తిక్కు, నియతవిషయమాన ఇవ్వర్చ్చావతారత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్,

---

అ.—౭౨. "[ఇత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్] ఇత్యుత్తరగ్రన్థత్తుక్కు, విషయనియమపరానన్తర పూర్వగ్రన్థత్తోడే సఙ్గతి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడివిషయవిశేషత్తైఇత్యాది.)

"ప్రపత్త్యనుబన్ధివిశేష ప్రతిపాదకత్వాత్ అనియమప్రతిపాదక గ్రన్థానన్తర్యమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విశేషత్తై... విశేషఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱు.

"జ్ఞానరూపైయాన్నవిత్తం, విషయైకనిరూపణీయై యాత్తైయాలే" ప్రథమమ్ విషయరూపానుబన్ధి విశేషప్రతిపాదనానన్తరమ్, "అనుబన్ధ్యన్తరప్రతిపాదనమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విషయవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్)ఎన్ఱు.

"[విషయనియమమేయుళ్ళతు] [వా-౨౭] ఎన్గి,అమూలస్థావధారణమ్, తన్త్రోక్తదేశాదినియమవ్యవచ్ఛేదపరమెన్ఱియ, దేశాదినియమ ప్రాతిస్వికనిషేధాభ్యనుజ్ఞాన వ్యఞ్జితవిశేషాన్తర వ్యవచ్ఛేదకమన్ఱు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, (అధికారివిశేషఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱు, సముచ్చ[౧యి త్తరుళిన్ఱు.

"మూలత్తిల్ [ఇత్తిల్] ఎన్గి,ఇ ఇదం శబ్దమ్ పూర్వప్రకృత సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తి ప్రయుక్తప్రపత్తి నియతవిషయత్వ విశిష్టార్చ్చావతార పరామర్శి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సౌలభ్యాదిగుణపూర్త్తియాలే) ఇత్యాది.

(౨౧. ప్రపత్త్యధికారజ్ఞానశోధనాధికారః)

మీ.—(ఇత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్) ఏవమ్, అర్చ్చావతారపర్యన్తసౌలభ్యవిశిష్టం, [మాం] శబ్దార్థభూతమ్, సిద్ధోపాయమ్, ఉక్త్వా, తదసాధారణాధికారస్య తత్పూర్వపదోపస్థాపితస్య స్వరూపపర్యాలోచనయాఽపి, వరణస్య ఫలత్వంస్థాప్యతే. సర్వధర్మపరిత్యాగస్య సిద్ధోపాయాధికారకోటినివిష్టత్వమ్, స్వీకారాఙ్గకోటి నివిష్టత్వమప్యస్తి; తత్ర, అఙ్గకోటినివిష్టత్వమ్ ఉత్తరత్రోచ్యతే; అత్రపునః అధికారకోటినివిష్టత్వమ్ ఉచ్యతే. పూర్వాధికారే, అనుబన్ధేషు కస్యచిన్నియమాత్ ఫలప్రపత్తిస్సాధితా. అత్ర, నియమాన్తరాత్, తత్ సాధ్యతే - పూర్వంత్రైవర్ణికత్వాది లక్షణసాధారణాధికార నియమఉక్తః; అత్రఅసాధారణాధికార నియమఉచ్యతే.—సంశయస్తు, భగవదుపాయత్వం నిర్హేతుకమ్ ఉతసహేతుకమ్. తదర్థమ్, శరణాగతేః ఫలత్వంనసంభవతి ఉతసంభవతీతి. తదర్థమ్, శరణాగతిః న్యాసాత్ నభిద్యతే ఉతభిద్యత ఇతి. తదర్థమ్, "ఇదంశరణమ్" ఇత్యత్రోక్తమధికారిత్రయమ్, న్యాసేసంభవతి ఉతనసంభవతీతి. తదర్థమ్, తద్వచనస్థో "విజ్ఞాన" శబ్దః, అశక్తిపరః, ఉతజ్ఞానవిశేషపరః. తదర్థమ్, "దేవేపరిబృఢతయావావిదితయా"౧ఇత్యనేనాశక్తి పరత్వం నిర్ణేతుంశక్యతే ఉతజ్ఞానవిశేషపరత్వమితి—యదా, "దేవేపరిబృఢతయా"౧ఇత్యనేన అశక్తిపరత్వ నిర్ణయః; తదా, వచనస్థ "విజ్ఞాన" శబ్దస్య అశక్తిపరత్వాత్, తతోక్తాధికారత్రయస్య న్యాసేసంభవాత్ తదధికారత్వేనోక్తా శరణాగతిః న్యాసాన్నభిద్యతఇతి తస్యాఃఫలత్వాసిద్ధేః నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః.—యదా. "దేవేపరిబృఢతయా" ఇత్యనేన విజ్ఞానవిశేషపరత్వనిర్ణయః;తదా, వచనస్థ "విజ్ఞాన" శబ్దస్య జ్ఞానవిశేషపరత్వాత్ తదుక్తాధికారత్రయస్య న్యాసేఽసంభవేన, తత్త్రితయాధికారత్వేన శ్రుతాశరణాగతిః న్యాసాద్భిద్యత ఇతి ఫలత్వసిద్ధ్యాసహేతుకత్వ సిద్ధిరితిసిద్ధాన్తః—(ఇత్తిల్) ఇత్యాది. అజ్ఞసర్వజ్ఞ భక్తానాంత్రయాణాం శరణాగతావధికారాత్ న్యాసేస్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానస్యానధికారాచ్చ న్యాసాచ్ఛరణాగతిర్భిద్యత ఇత్యర్థః. తత్రప్రమాణమాహ "ఇదంశరణమ్"౨ఇతి. తత్రవిజ్ఞానశబ్దః -- ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధజ్ఞాన పరఇతిభావః.

౧॥ ౨॥

మూ.—౪౩. అజ్ఞరుమ్,

వ్యా.—ప్రపదనహేతుభేదత్తాలే మూన్ఱువగైప్పట్టిరుప్పర్కళ్" ఎన్గై.

౪౩. "అవర్కళార్?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అజ్ఞరుమ్) ఎన్ఱు,గుడజ్గి. (అజ్ఞర్) ఆకిఱార్ - భగవల్లాభత్తుక్కు ఉపాయక సాధనానుష్ఠానప్పణ్ణుకైక్కీడాన జ్ఞానమిల్లాతవర్కళ్. అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కు ముపలక్షణమ్. (ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కు మజ్ఞానాశక్తికళన్ఱు) [వా.౧౧౬], ఎన్ఱు,మేలే యివర్తామే యరుళిచ్చెయ్కిఱారిఱే?

అ.—"పూర్వమ్ అధికారినియమాభావమ్ శొల్లియిరుక్క, ఇజ్గే [అధికారికళ్ మూవర్] ఎన్ఱునియమిక్కైక్కు వ్యాహతిమ్" ఎన్ఱి,ఆశఙ్కైక్కుయ్ పరిహరిక్కిఱార్ (ప్రపదనహేతుభేదత్తాలే) ఇతి.— "ఇతిహాసపురాణజ్గళిలే క్షత్రియాదికళ్ ప్రపన్నరాకచ్చొల్లుకైయాలే ప్రపత్తిక్కు క్షత్రియత్వాదికళ్ హేతువన్ఱు, ఎన్ఱి,ఆఅనియమమ్, పూర్వమ్శొల్లిఱ్ఱు; ఇజ్గు, భగవచ్ఛాస్త్రశబ్దితశ్రీపాఞ్చరాత్రత్తిలుమ్ భగవచ్ఛోనకాది వచనజ్గళిలుమ్ఉక్తమాన హేతువిశేషజ్గళైక్కొణ్డు, అధికారినియమమ్ శొల్లుకిఱతు' ఎన్ఱు, వ్యాహతియిల్లై" ఎన్ఱు,కరుత్తు.

"మేలే, [అజ్ఞరుమ్] ఇత్యాదికళిలే- అధికారికళుక్కు ప్రత్యేకబహుత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇజ్గే[మూవర్] ఎన్ఱి,అసంఖ్యైక్కువ్యాహతమ్" ఎన్ఱి,ఆశఙ్కైక్కుయ్ పరిహరిక్కిఱార్ (మూన్ఱువగైప్పట్టు) ఇతి. '[మూవర్] ఎన్ఱు, ప్రపదనహేతుగతత్రిత్వోపాధికత్రిత్వముక్తమ్; [అజ్ఞరుమ్] ఇత్యాదినా, ప్రపత్త్రవ్యక్తిగతబహుత్వముక్తమ్ ఎన్ఱు, వ్యాహతిమిల్లై" ఎన్ఱు,కరుత్తు.

"మేలే, [అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్] ఇత్యాదినా, అజ్ఞానాదికళుక్కు ప్రపదనహేతుత్వమ్శొల్లుకైయైప్పత్తి, (ప్రపదనహేతుభేదత్తాలే ఎన్ఱుతు.

౪౩.—(అజ్ఞరాకిఱార్) ఇత్యాది.—

(సాధనానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱుతు, "కర్మయోగ జ్ఞానయోగ భక్తియోగానుష్ఠానమ్" ఎన్ఱుపడి.

(అజ్ఞానమ్) ఎన్ఱుతు, "[అజ్ఞరుమ్] ఎన్ఱి,అవిత్తిలుక్తమాన అజ్ఞానమ్" ఎన్ఱుపడి.

(అశక్తిక్కుమ్) ఎన్ఱుతు, "సాధనానుష్ఠాన సామర్థ్యాభావత్తుక్కుమ్" ఎన్ఱుపడి.

"అశక్తిఉపలక్షితై" ఎన్నాతే, (అశక్తిక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్) ఎన్ఱి,అసముచ్చయత్తాలే, "శాస్త్రానుమతయోగ్యతా విరహత్తుక్కుమ్" ఎన్ఱు,వివక్షితమ్.

భక్తియోగానుష్ఠానత్తుక్కు, స్వాధ్యాయసిద్ధజ్ఞానముమ్, పటుతరదేహేన్ద్రియాది మత్త్వరూపశక్తియుమ్, శాస్త్రానుమతత్రైవర్ణికత్వాది రూపయోగ్యతైయుమ్, "ప్రారబ్ధావసానత్తిలే మోక్షమాక వమైయుమ్" ఎన్ఱి,అవిళమ్బక్షమత్వమ్, ఆకిఱఇన్నాలుమ్ అధికారమ్; ఇవఱ్ఱిల్ ఒన్ఱైయ ఏకైకాద్యభావజ్గళ్ ప్రపత్తిక్కధికారజ్గళ్. "ఇవఱ్ఱిల్ విళమ్బక్షమత్వాభావమ్, [భక్తిపరవశరుమ్] [వా-౪౩] ఎన్ఱి,అవిడత్తిలే వివక్షితమ్" ఎన్ఱుమేలేస్పష్టమ్; మఱ్ఱైమూన్ఱుమ్ [అజ్ఞర్] ఎన్ఱి,అవిత్తిలే †వివక్షిమ్. అన్ఱిక్కే, "కార్యోపయోగ్యపృథక్సిద్ధవిశేషణమ్ శక్తి ఆకైయాలే,పటుతరవిగ్రహత్రైవర్ణికత్వ విళమ్బక్షమత్వజ్గళాకిఱ విమ్మూన్ఱుమ్ శక్తియాయ్, తదభావమ్(అశక్తి) యాయ్, (అశక్తిక్కుమ్) ఎన్ఱు,ఉక్తసముచ్చయమ్" ఎన్నాక్కళుమామ్.

అతుక్కునియామక మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [ప్రాపకాన్తరేత్యాదినా.]

ఇతు, '[కర్మత్తుక్కు, పుణ్యక్షేత్రమ్] [వా-౭౫]ఎన్ఱుతుడజ్గి [త్రైవర్ణికర్ ఎన్ఱి,నైయెల్లామ్ వ్యవస్థితజ్గళాయిరుక్కుమ్][వా-౭౫] ఎన్ఱు, కీళుమ్అరుళిచ్చెయ్తారిఱే' ఎన్నుమతుక్కు ముపలక్షణమ్. అజ్గత్తుక్కుచ్చొన్న వ్యవస్థై, తద్ద్వారా అజ్గిక్కుమ్ వరుమే.

మూ-అ.—ప్రపదనహేతుభేదమావతు - అజ్ఞానమ్, జ్ఞానాధిక్యమ్, భక్తిపారవశ్యత్తై.

‡ "[మూవర్] ఎన్గై," ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. † "ఎన్ఱి,అవిడత్తిలే" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్.

మూ.—జ్ఞానాధికరుమ్,

వ్యా.—(జ్ఞానాధికర్) ఆకిఱార్-జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్, భగవదత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే, "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్"ఎన్ఱు, పరిత్యజిక్కైక్కీడాన జ్ఞానపూర్త్తియైయుడైయవర్కళ్.

అ.—(జ్ఞానాధికరాకిఱార్) ఇత్యాది.—(జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్) ఎన్ఱతు-"సాధనానుష్ఠానోపయుక్త జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్" ఎన్ఱపడి.ఇత్తాల్-"[జ్ఞానాధికరుమ్] ఎన్ఱ[జ్ఞాన] శబ్దమ్, శక్తియైయుమ్ లక్షిక్కిఱతు" ఎన్నుమిడముమ్, [అజ్ఞరుమ్]ఎన్ఱ,అజ్ఞాభాత్వర్థవైరూప్యముమ్ వ్యఞ్జితమ్.

[అధిక] పదవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్(భగవదిత్యాదినా;) "భగవదత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపత్తినుడైయ యాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(అత్యన్తపరతన్త్రమాన) ఎన్ఱతు, "అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హమాన" ఎన్ఱపడి. "అదృష్టద్వారకమ్" ఎన్ఱ,ఇవిత్తాల్, కైఙ్కర్యప్రవృత్త్యనర్హత్వవ్యావృత్తమ్ వివక్షితమ్.

(యాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే) ఎన్ఱతు, "స్వాపేక్షితప్రదాత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయోపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వాకిఱ యథావస్థితాత్మస్వభావవిషయక విశదాధ్యవసాయత్తాలే" ఎన్ఱపడి పరాధీనస్వీయకృతి సాధ్యసాధన ప్రీతపరాక్గీ'ఫలకత్వరూపమాన ఉపాసకాది పారతన్త్ర్యత్తిలుణ్డాట్టిల్, పరాధీనస్వవ్యాపారాధీన సాధనత్వాక పరాధీనఫలకత్వ రూపమాన శరణాగతనుడైయ పారతన్త్ర్యమ్ విలక్షణమాకైయాలే, (అత్యన్తపా ... ప్రత్తాలే) వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱతు

ఇవ్వస్వరక్షణోపాయ ప్రవృత్త్యనర్హత్వ రూపాత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్; తిరుమన్త్రత్తిల్-*నమశ్శబ్దత్తాలుమ్, తద్వివరణసంహితా వచనఙ్గళాలుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగవిధియాలుమ్, త్యక్తోపాయప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధియాలుమ్, "నరస్సబుద్ధిదౌర్బల్యాద్, ఉపాయాన్తరమ్ ఇష్యతే"౧ఎన్ఱ,ఇవిత్తాలుమ్, "నాగ్న్యాప్తిశరణస్థస్య కలాంకోటితమీమపి"౨ఎన్ఱ,ఇవిత్తాలుమ్, "ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః"౩ ఇత్యాదియాలుమ్, "పూర్వేత్రయఉపాయాస్తే భవేయురనుసోహరాః"౪ఇత్యాదియాలుమ్, "కర్మిణోజ్ఞానినోభక్తా ః స్వయత్నకృతబుద్ధయః"౫ఎన్ఱ,ఇవిత్తాలుమ్, "యేనత్వంబతసంరబ్ధః"౬ఇత్యాదియాలుమ్, స్వరసమాక సిద్ధిక్కప్రకారమ్, పూర్వర్కళ్ గ్రన్థఙ్గళిలే విశదమాక అనుసన్ధేయమ్.

("ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్" ఎన్ఱుపరిత్యజిక్కైక్కీడాన) ఎన్ఱతు, "'స్వాపేక్షితప్రదాత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయోపాయప్రవృత్తికజాతీయత్వ రూపమాన స్వరూపత్తిలనుప్రవిష్టమాన భగవదత్యన్తాభిమత్యజనకఙ్గళ్' ఎన్ఱు తదనుష్ఠానప్రయోజకమాన" ఎన్ఱపడి.

[అధిక] శబ్దార్థమ్, (జ్ఞానపూర్త్తి) ఎన్ఱు.

"'ఉపదేశత్తాలే సర్వసంశయఘాతికళాన వ్యాసాదికళుక్కు, ఉపాయాన్తరప్రవృత్తియుమ్, ప్రారబ్ధాధీనవాసనైయాల్ శరణవరణ ప్రతిబన్ధత్తాలే వన్దతు; భక్తివిరహత్తుక్కుమ్ విశ్వాసమత్వత్తుక్కుమ్ ప్రారబ్ధాధీనవాసనైయే హేతు' ఎన్నుమిడమ్ అవశ్యాభ్యుపగమనీయమ్. 'వ్యాసాదిషు చనైవైషా నీతిస్సంశయఘాతిషు'౭ఎన్ఱ,ఇవిను, పక్షద్వయసాధారణమ్. కిఞ్చ, 'వసిష్ఠోయాజ్ఞవల్క్యశ్చ శుకశ్చైవబృహస్పతిః। శక్తిర్బౌధాయనో వ్యాసో హారీతో౽ప్యాశ్వలాయనః ॥ కాత్యాయనశ్శౌనకశ్చ ఆపస్తమ్బాదయస్తథా। సాత్త్వికాముసయశ్చాన్యే ఋషయోహారితాన్వయాః॥ భరద్వాజాదిమునయో గార్గ్య శ్రీవత్సకాదయః। ఏతే శుద్ధప్రపన్నా వై వేదమార్గప్రవర్తకాః॥ ఏతదాచారనిష్ఠా వై సర్వదా కమలాసన'౮ఎన్ఱు,పరాశరసంహితైయిల్ శొల్లుకిఱపడియే, వ్యాసాదికళుమ్ ప్రపత్తినిష్ఠరాకైయాలే, విరోధమిల్లై. అవర్కళుడైయ భక్త్యనుష్ఠానముమ్ కాలక్షేపార్థమాకలామే! అధికారికరాకైయాలే ఫలవిళమ్బముమ్ భగవదిచ్ఛానుగుణ స్వేచ్ఛామూలకమాకలామే? ఆకైయాల్ అత్యన్తపరతన్త్రమాన స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనమ్ ప్రపదనహేతువామ్" ఎన్ఱు,కరుత్తు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ పరాశరసంహితా.

మూ.—భక్తిపరవశరుమ్.

౮౮. అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్ అస్మదాదికళ్;

వ్యా·—(భక్తిపరవశర్)ఆకిఱార్-ఒన్ఱైయుమ్ అఱివుపడ వనుష్ఠిక్కత్తుమరల్లాతపడి భగవత్ప్రేమాతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయిరుక్కుమవర్కళ్·

౮౮. "ఇప్పడి యివ్వజ్ఞానాదికళడియాక ప్రపత్తిపణ్ణినవర్కళ్ ఇన్నార్ ఎన్నుమిడమ్ కాణలామిడముణ్డో?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(అజ్ఞానత్తాలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(అజ్ఞానత్తాలేప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు - ఇతరోపాయానుష్ఠానత్తిలిచ్చైక్కుడాన జ్ఞానాదికళ్ ముతలిలే యిల్లామైయాలే, అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు భగవద్విషయత్తిల్ భరన్యాసమ్పణ్ణినవర్కళెన్ఱపడి. (అస్మదాదికళ్) ఎన్ఱు-స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే, మన్దాధికారికళోడే తన్నైయుమ్ కూట్టి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అ.—(భక్తిపరవశరాకిఱార్)ఇత్యాది.—(ఒన్ఱైయుమ్) ఎన్ఱతు. "అఙ్గోపాఙ్గఙ్గళిల్ (ఒన్ఱైయుమ్)" ఎన్ఱపడి.

(భగవత్ప్రేమాతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయ్) ఎన్ఱ ఇవిడత్తిలే, "వారంవారం తిరయతిదృశాపుద్గతో బాష్పపూరస్తత్సఙ్కల్పోపహితజడిమస్తమ్భమభ్యేతిగాత్రమ్।సద్యస్స్విద్యన్నయమవిరతోత్కమ్పలోలాఙ్గులీకఃపాణిర్లేఖావిధిషునితరాంవర్తతే కింకరోమి!"౧ఎన్ఱ ఇవిడత్తై, "ప్రేమాధిక్యమ్ ప్రాప్త్యుపాయప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధక కరణశైథిల్యహేతు" ఎన్ఱ ఇవర్కళుక్కు ప్రసిద్ధివిషయమాక క్కొణ్డుకొళ్వతు.

౮౮. "వైధేచానిషిద్ధేర్థేనానుష్ఠానమపేక్షితమ్, లోకవిద్వేషాభావస్త్వేవాపేక్ష్యతేకశ్చిత్౨ఎన్ఱ ఇప్పడియే, లోకవిద్వేషాభావమాత్ర మపేక్షితమానాలుమ్, అనుష్ఠానముమ్ కణ్డాల్ అతిశయకరమామ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అనుష్ఠానాకాఙ్క్షయా అవతరిప్పిక్కిఱార్ (ఇప్పడియివ్వజ్ఞానాదికళిత్యాది.)

(ఇతరోపాయేతి).—(ముతలిలే)ఎన్ఱతు, "సాఙ్గవేదాధ్యయనమ్పణ్ణి, సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయాదిన్యాయపరామర్శాభావత్తాలే"ఎన్ఱపడి.

(అనన్యగతికళాయ్) ఎన్ఱతు, "ఉపాయాన్తరశూన్యరాయ్" ఎన్ఱపడి.

(భగవద్విషయత్తిల్) ఎన్ఱతు, "తదస్థానాన ఎమ్బెరుమానిడత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

"కిన్తు, ఉపాయవరణాత్మికైయాక చ్చొన్న ప్రపత్తిక్కు, గుణవత్తాఽధ్యవసాయరూపమాన ౩మహావిశ్వాసపూర్వకత్వముమ్, ఉపాయత్వాధ్యవసాయ రూపత్వముమ్ఉణ్డు" ఎన్ఱు తోన్ఱుకైక్కాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భరన్యాసమ్పణ్ణినవర్కళ్) ఎన్ఱు.

ఇఙ్గే, "గుణవత్తాధ్యవసాయరూప మహావిశ్వాస రూపోస్త్యధ్యవసాయః, సఏవభరన్యాసశబ్దేనవ్యవహ్రియతే"౩ ఎన్ఱుమ్, "స్వప్రవృత్తినివృత్త్యధ్యవసాయాత్మక స్వసమ్బన్ధత్యాగ పూర్వకభగవదేకోపాయత్వా ధ్యవసాయరూపోహిభరన్యాసః?" ౪ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాది నిష్కర్షఙ్గళై అనుసన్ధిప్పతు.

"[అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నరస్మదాదికళ్] ఎన్ఱు, ఇవరుడైయ అజ్ఞానాశక్తికళ్ స్వవచనవ్యక్తియిలవగతమాయిరుక్క, ఇవరై సకలశాస్త్రనిపుణరాక క్కొణ్డు ప్రబన్ధోపోద్ఘాతత్తిలే అతిదేశత్తాలే శొన్నవిదు కూడాతే?" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (అస్మదాదికళెన్ఱు, స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే) ఇత్యాదినా. "సకలవేద †సారతమార్థనిష్కర్ష పరస్వవచన బాహుళ్యత్తాలుమ్ శీర్ఫోన్న స్వస్వవృత్తాన్త ప్రసిద్ధియాలుమ్, సకలశాస్త్రనిపుణత్వ స్వరూపయాథాత్మ్య ద్రష్టృత్వాదికళ్ ప్రామాణికఙ్గళాకైయాలే ఇవర్కు జ్ఞానాధిక్యప్రపన్నత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలే, అజ్ఞానోక్తిసై చ్యానుసన్ధానహేతుకై" ఎన్ఱపడి; "దోషాదేవహిదూయేతవిస్మృత్య స్వగుణాన్సుధీః"౫ఎన్నక్కడవదిఱే

౧|| మాలతీమాధవే-అఙ్క-౧- శ్లో-౩౮. ౨|| ౩|| ౪|| ౫||

† 'సారార్థనిష్కర్ష' ఎన్ఱుమ్పాఠమ్.

4-5 1889.

మూ.—జ్ఞానాధిక్యత్తాలేప్రపన్నర్ పూర్వాచార్యర్కళ్;
భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్ ఆழ்వార్కళ్.

వ్యా.—(జ్ఞానాధిక్యత్తాలేప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు - "ఉపాయాన్తరజ్గళ్ స్వరూపనాశకమ్" ఎన్ఱు, నడుఙ్గుమ్పడియాన స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనత్తాల్ వన్ద జ్ఞానపూర్తియాలే అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు, స్వరూపానురూపమాక భగ[౧వన్న్యస్తభరరానవర్కళెన్ఱపడి. (పూర్వాచార్యర్కళ్) ఆకిఱార్ - నాథ యామున యతివరాదికళ్.

(భక్తిపారవశ్యత్తాలేప్రపన్నర్) ఎన్ఱతు- భగవత్ప్రేమమహాపూర్త్తాలే, "కాలాழுమ్ నెఞ్జழிయుమ్ కణ్ శుழలుమ్"౧ఎన్ఱుమ్, "ఇట్టకాలిట్టకై"౨ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే - శిథిలకరణరాయిరుక్కైయాలే, సాధనానుష్ఠానక్షమరాయ్ అల్లామైయాలే అనన్యగతికళాయ్కొణ్డు, అవన్పక్కలిలే భరసమర్పణమ్ పణ్ణినవర్కళెన్ఱపడి.

అ.—(జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ఇతి).—ఇజ్గే, "ఉపాయానుష్ఠానోపయుక్త జ్ఞానాదికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్" ఎన్ఱు, పూరణీయమ్; కీழే, "(జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్) [ప-౧౭౫-వరి-3] ఎన్ఱిరుక్కైయాలే" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(స్వరూపనాశకమ్) ఎన్ఱతు, "విశిష్టాభిమత్యజనకజ్గళాక్కైయాలే, విశిష్టాభిమతి జనవ్యాప్తత్వ రూపస్వరూపత్తిన్ఱుడైయ అభావాపాదకజ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

(నడుఙ్గుమ్పడియాన) ఎన్ఱవిత్తాల్, "శరీరేచగతౌచాపి వర్తతేమే మహద్భయమ్"౩ఎన్ఱ అవిశు స్మారితమ్.

పూర్వోక్తమన్దాధికారిప్రపత్తియిల్ కాట్టిల్ వైలక్షణ్యమ్ (స్వరూపానురూపమాకవితి) [౧౫౭

(స్వరూపానురూప) త్వమావతు, పూర్వోక్తస్వరూపానుప్రవిష్ట భగవదత్యన్తాభిమత్యనుకూలత్వమ్. (అనన్యగతికళాయ్) ఇత్యాదికమ్, పూర్వవత్.

"పూర్వాచార్యాస్సుబుద్ధయః"౪ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ పోలే టఙ్కద్రమిడాదిపరమ్ పూర్వాచార్యశబ్దమ్ ఎన్ఱు అఱియవొణ్ణామైక్కాక వ్యాఖ్యానిక్కిఱార్, (పూర్వాచార్యర్కళాకిఱార్) ఇత్యాదినా.

"నాథాదికళుక్కు ఉపాయానుష్ఠానప్రయోజక జ్ఞానశక్త్యాదికళుణ్డు" ఎన్ఱు, సర్వాభ్యుపేతమాకైయాలుమ్, "భక్తి శక్తాధికారై, ప్రపత్తి అశక్తాధికారై" ఎన్ఱుమ్పోతు ముఖ్యకల్పాధికారిక్కు అనుకల్పత్తిలధికారమ్ కూడామైయాలుమ్, అవతారరహస్య జ్ఞానాజ్గకభక్తియోగత్తుక్కు ప్రారబ్ధనివర్తకత్వమ్ ఉభయసమ్మతమాకైయాలే "విశ్వాసాతిశయత్తాల్ ప్రపన్నర్" ఎన్ఱు శొల్లవొణ్ణామైయాలుమ్, భక్త్యతిశయత్తాలే శిథిలకరణరాయ్ ప్రపత్తిపణ్ణినారెన్ఱైయిలుమ్ నియామకమిల్లామైయాలుమ్, "నాథాదికళ్ ఉపాయాన్తరస్వరూప నాశకత్వవ్యవసాయహేతు స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనత్తాలే ప్రపన్నర్" ఎన్ఱేకొళ్ళవేణుమ్; 'విశ్వాసాతిశయాత్ప్రపన్నర్' ఎన్ఱు శిలర్ శొల్లుమతు అనుచితమ్" ఎన్ఱుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాథయామునయతివరాదికళ్ ఎన్ఱు.) [౨౫౭

(ఆది) శబ్దత్తాలే- ఎమ్పార్, భట్టర్, ముతలానారై చ్చొల్లుకిఱతు.

(భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరిత్యాది.) "[కాలాழுమ్]౧ కాల్కళ్, సఞ్చరణక్షమమల్లాతపడి, స్తబ్ధజ్గళాకైఅతు; [నెఞ్జు] మనస్సానతు, [అழிయుమ్] శిథిలమాకానిన్ఱతు; [కణ్ శుழలుమ్] కణ్గళ్ శుழన్ఱు, వారానిన్ఱన" ఎన్ఱు తిరువన్దాతిక్కర్థమ్.

"[ఇట్టకాలిట్టకై] న్యస్తజ్గళాయే యిరుక్కుఱ; - ప్రసరణాకుఞ్చనాద్యసమర్థజ్గళాన ఎన్ఱపడి; ఇప్పడియిరుక్కుఱ కాల్కై" ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழிక్కర్థమ్. [౩౦

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిథిలకరణరాయిత్యాదినా.) "శ్రీసూక్తికళిలే మనశ్చక్షుస్సహపాణిపాదగ్రహణమ్, కరణాన్తరోపలక్షణమ్" ఎన్ఱుమ్ అభిప్రాయత్తాలే (కరణరాయితి.)

"భరన్యాస) (న్యస్తభర)(భరసమర్పణ) శబ్దజ్గళ్, ఉపాయవరణరూప ప్రపత్తియిలే పూర్వోక్తరీతియాలే ఏకార్థజ్గళ్" ఎన్ఱైక్కాక, స్థానత్రయత్తిలుమ్ శబ్దత్రయత్తైయుమ్ ప్రయోగిత్తరుళినాన్.

౧॥ పెరి-అ-౩౪. ౨॥ తి-వా-౭-౬-౪. ౩॥ జి- ౪॥ శ్రీభాష్య-పు-౫-వ-౩.

మూ.—౮౫. ఇప్పడిశొల్లుకిఱదుమ్ ఊర్ ఱత్తైప్పఱ్ఱ.

వ్యా.—"భక్తిపరవశరుక్కు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణప్పోకాదు" ఎన్నుమిడమ్, "ఉన్నైక్కాణుమవావిల్ వీழ్న్దునా! నైన్దున్ తేన్నుమిల్లేన్" ఎన్ఱుమ్, "ఎఙ్గొళ్వన్?" ఎన్ఱిప్పాట్టిలుమ్ ఆழ్వార్ సుస్పష్టమాగ వరుళిచ్చెయ్దారిఱే?.

౮౬. ఇప్పడి అజ్ఞానాదికళిలొన్ఱే, ఇవర్కళుక్కు ప్రపదనహేతువాగచ్చొల్లుగైక్కు మూలమెన్ననైన్నిఱ్ఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అత్తావతు - అజ్ఞానాశక్తికళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ ఇవైమూన్ఱిలుమ్ మూవరుక్కుమన్వయముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, ఓరొన్ఱే, ఇవర్కళుక్కు ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లుకిఱదుమ్, ఇవఱ్ఱిలొన్ఱే, ఇవ్వధికారికళ్ పక్కల్ ఉత్కృష్టమాయిరుక్కైయాలేయెన్నై;

ఇత్తాల్-మువ్విట్టవర్కళ్ పక్కల్, జ్ఞానభక్తికళిరణ్డుమ్ కుఱైన్దు, అజ్ఞానమే విఞ్జియిరుక్కుమ్;

అ.—"[కాలాழుమ్] ఇత్యాదియిలే, కరణశైథిల్యమాత్రమ్ శొల్లిత్తోన్ఱియ, అదుక్కు ఉపాయానుష్ఠానాభావహేతుత్వమ్ శొల్లవిల్లైయే?' ఎన్నిల్ అతఱ్కుయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిపరవశర్క్కు) ఇత్యాది.

"[ఉన్నైక్కాణుమవావిల్] ఉన్నైక్కాణవేణుమెన్ఱ ఆశైయిలే; [వీழ్న్దు] కడలిలే విழున్దాప్పోలే విழున్దు; [నానైన్దున్ తేన్నుమిల్లేన్] సిద్ధసాధనరిలుమ్ సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణుమవర్కళిలుమ్ అల్లేన్" ఎన్ఱపడి.

"ఎఙ్గొళ్వన్నున్నై విట్టెన్నుమ్ వాశకఙ్గళ్ శొల్లియుమ్|వఙ్కళ్వనేన్ మనత్తైవలిత్తు కణ్ణనీర్కరన్దు| నిఙ్కళ్ నైరుఙ్గైనైన్ఱావియు నీక్కుకిల్లేన్" ఎన్ఱివిదు("ఎఙ్గొళ్వన్" ఎన్ఱిప్పాట్టిలుమ్) ఎన్ఱవిడత్తిల్ వివక్షితమ్. ఉన్నైవిట్టు, [ఎఙ్గొళ్వన్?] ఎన్దప్రయోజనత్తై[౧౦౧ కొళ్వేన్; [ఎన్నుమ్వాశకఙ్గళ్ శొల్లియుమ్], ఎన్ఱి, అస్వరూపానురూపమాన పాశురత్తైవాయాలే శొల్లానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్; [వఙ్కళ్వనేన్] మహాపాపియాన నాన్; [మనత్తైవలిత్తు] భక్తిపారవశ్యత్తాలే శిథిలమాకిఱమనస్సై తిణ్ణితాక్కి; [కణ్ణనీర్కరన్దు] కణ్ణీరైయుమ్ మఱైత్తు; [నిఙ్కళ్] ఉన్ పక్కల్; [నైరుఙ్గైనైత్తు] అనుసన్ధిక్కుమ్పడిపణ్ణి; [ఎన్నావియై] ఎన్ ఆత్మావై; [నీక్కుకిల్లేన్] శరీరత్తోడుపిరియవనుసన్ధిక్క శమనాకిఱి లేన్" ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழிக్కర్థమ్.

౮౬ "అజ్ఞానాదికళ్ సర్వత్రానుగతఙ్గళాకిలుమ్, భూయస్త్వత్తైప్పఱ్ఱ అధికారివిభాగకథనమ్" ఎన్ఱు, ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇప్పడి యిత్యాది.)

అజ్ఞానాదికళుడైయ అల్పత్వభూయస్త్వఙ్గళై ప్రమాణానుగుణమాగ యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిత్తుక్కొణ్డు, అధికత్తుక్కు అధికారివిభాగహేతుత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాలిత్యాదినా.)

(జ్ఞానభక్తికళిరణ్డుమ్ కుఱైన్దు) ఎన్ఱదు - "శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళై ఆపాతతః అఱిగైయాలే జ్ఞానమ్కుఱైన్దు, ముముక్షుత్వమాత్రమ్ ఉణ్డాకైయాలే భక్తికుఱైన్దు" ఎన్ఱపడి. [ఎం౧

టీ.—నను, "విజానతాహ" ఇతిజ్ఞానీఅశక్తోలక్ష్యతే. నతు ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానవానుచ్యతే. అన్యథా, అశక్తస్య సంగ్రహాభావప్రసఙ్గాత్. నచవాచ్యమ్!—అజ్ఞవిజ్ఞానశబ్దయోరజ్ఞానాశక్తవ్యపస్థాపకత్వే ఉపాయాన్తరః దనుష్ఠానాశక్తానాం సర్వేషామపి ప్రపత్త్యావధికారాత్; కర్మయోగాద్యఙ్గవిధినైయర్థ్యాపత్తిరితి. విజ్ఞానపదం స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరమితి పక్షేప్యశక్తస్యాజ్ఞానశబ్దాత్సంగ్రహోవాచ్యః. తథశ్చత్వన్మతేపి కర్మయోగాదివిధినైయర్థ్యం తుల్యమితిచేత్తత్రాహ (ఇప్పడిశొల్లుకిఱదు మూన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ) అధికారిత్రయేపి స్వరూప[౧౦౦ విరుద్ధత్వజ్ఞానమ్ అనుయాయి, భేదకీర్తనం తత్ప్రాధాన్యాత్. అతోఽస్మిన్మతేకర్మయోగవిధేర్నానర్థక్యమ్. ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానరహితానాం తతోప్యుపాయాన్తరే చాధికారిత్వాత్, అతోఽత్రాజ్ఞాశక్తయోరధికారిత్వవిధ్యనుపపత్త్యా విజ్ఞానశబ్దస్య స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరత్వమిత్యర్థః.

స్వా.—నడువిలవర్ కళ్ ఘకరల్, అజ్ఞానమల్పమాయ్, భక్తియుమ్ అళవుపట్టు, జ్ఞానమేపిజ్ఞియిరుక్కుమ్; పిఱ్పట్టవర్ కళ్ ఘకరల్, అజ్ఞానమత్యల్పమాయ్, స్వరూపజ్ఞానముమ్ కుఱైవఱ త్తిరుకచ్చెయ్దే, ప్రేమమే కరైపురణ్డిరుక్కుమ్; ఆకైయాల్, ఎల్లామ్ ఎల్లార్ పక్కలిలుముణ్డాయాకిలుమ్, అల్పజ్ఞళానవై కిడక్కచ్చెయ్దే అధికమానఘువే యవ్వవర్క్కు ప్రపదనహేతువా మెన్ఱ, కాయిత్తు.

ఇన్దయోజనైకొణ్డుకుఱైయుణ్డు “*మయర్వఱమదినలమ్బెత్తవ ఆఴ్వార్ కళుక్కుమ్,

అ.—(అజ్ఞానమల్పమాయ్) ఎన్ఱతు—“ఆత్మయాథాత్మ్యదర్శనమ్ ఉణ్డాయిత్తేయాకిలుమ్, వాసనారూపేణఅజ్ఞానమ్ కిఞ్చిదనువర్త్తిక్కుమ్” ఎన్ఱపడి.

(భక్తియుమళవుపట్టు) ఎన్ఱతు - “తీవ్రముముక్షుత్వమిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్, కరణశైథిల్యమ్ పిఱవామైయాలే మిత్తైయాయ్” ఎన్ఱపడి.

(అజ్ఞానమత్యల్పమాయ్) ఎన్ఱతు - “వాసనైయిల్ శిఱియపోదు శిఱిదుకిడక్కుమ్” ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానమ్ కుఱైవఱత్తిరుక్కై) యావతు - కాష్ఠాపన్నపారతన్త్ర్యత్తై యథావాక అవగాహిక్కై.

(ప్రేమమ్ కరైపురణ్డిరుక్కై) యావతు - స్వరూపానుచిత ప్రవృత్తియైయుమ్ కరణశైథిల్యత్తైయుమ్ విళైక్కై.

ఇజ్గే, (అనన్యగతిక్ళాయ్ కొణ్డు) ఎన్ఱు, స్థలత్రయత్తిలు మరుళిచ్చెయ్దతు, “ఆకిఞ్చన్యమ్, అనుయాయియాన వధికారమ్; తద్ద్వారా అధికారజ్గళ్ అజ్ఞానాదిత్రయమ్” ఎన్ఱు తోన్ఱుకైక్కాక.

ఇవ్వధికారిత్రయత్తిలుమ్, ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ అనుయాయియాయిరుక్కుమ్; - “ప్రపత్తిశక్తాధికారై” ఎన్ఱుమ్బోతు, గురూపాయభక్తి విధియైయర్థ్యమ్ ప్రసజ్గిక్కైయాలే, స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానవచ్ఛక్తాధికారకత్వమ్ ప్రపత్తిక్కుకొణ్డాల్ గురూపాయవిధిక్కు స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానరహిత శక్తవిషయతయా సార్థక్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్; “ప్రపత్తిఅశక్తాధికారా” ఎన్ఱుమ్బోతు, భక్త్యజ్గకర్మయోగశక్తనాన భక్త్యశక్తనుక్కుమ్ ప్రపత్త్యధికారమ్ వరుకైయాలే, భక్త్యజ్గకర్మయోగ విధియైయర్థ్యమ్ ప్రసజ్గిక్కైయాలే, తత్పరిహారార్థమ్ స్వరూపజ్ఞానవదశక్తాధికారత్వమ్ కొణ్డాల్ భక్త్యజ్గకర్మయోగ విధిక్కు ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానరహిత భక్త్యజ్గశక్తభక్త్యశక్తవిషయతయా సార్థక్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్; ఆకైయాల్, ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ శక్తాశక్తానుయాయియాయిరుక్కుమ్.

మూలత్తిల్ [ఉణ్ణమైప్పన్ఱ] ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్, అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ అజ్ఞానాదిత్రయమ్ న్యూనాధికభావేన వస్తుసత్తాయిరుక్కుమ్ ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానవృత్తి, అతిల్ సంభావితమాన దోషత్తై అరుళిచ్చెయ్దు కొణ్డు, [ఉణ్ణమైప్పన్ఱ] ఎన్ఱ,అదుక్కు, ప్రకారాన్తరేణ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (ఇన్దయోజనైక్కిత్యాదినా.)

ఇ.అ—భగవత్ప్రసాదలబ్ధైయాన భక్తియుమ్ పారతన్త్ర్య జ్ఞానకాలుష్యత్తాలే ప్రపన్నర్ - *మయర్వఱమదినల మరుళప్పెత్తవర్కళ్ శిత్త,య్. ఇప్పడియిరుక్కచ్చెయ్దేయాలే పారతన్త్ర్యత్తైయనుసన్ధిత్తు ఉపాయాన్తరస్వరూపాదికళిలే కలజ్గియిరుప్పతు; ఇపొఱ్పకిలుమక్కు శిఱోమ్ ఎన్ఱుమ్బడి అవనైయజ్లిత్తఱియాతపడి యిరుక్కైయాలే ఉపాయాన్తరజ్ఞానముమ్ భక్తిపారవశ్యత్తాలే పారతన్త్ర్యమ్ కొణ్డు మడలెడుక్కై త్తొడక్కమాన వఴ్ఱిలారుప్పదుక్కైయాలే పారతన్త్ర్యజ్ఞానము ముణ్డాకైయాలే, (ఎల్లామెల్లార్ పక్కలిలుముణ్డు) ఎన్ఱ,అతు - అల్లతు, * మయర్వఱమదినల మరుళప్పెత్తవర్కళుక్కు ప్రకృతిసమ్బన్ధనిబన్ధనమాన అజ్ఞానముణ్డాయన్ఱే.

ఆనాలుమ్, సర్వజ్ఞరానవర్కళాకైయాలే అఱిన్దిరుక్కలుమ్, ఆరాయ్న్దిరుక్కు మళవుక్కొణ్డు అజ్ఞానముణ్డాకఙ్గాక చొల్లవొణ్ణాదు ఎన్ఱ,అ అనుపపత్తియిలే నిర్వాహాన్తరమ్ (ఇన్దయోజనైక్కొరుకుఱైయన్ఱిత్యాది)

వ్యా.—అజ్ఞానమ్ శిఱిదుకిడక్క అర్థుణ్డు” ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డివరుమ్ఱైయాలే.

ఆనాల్ ఏక దేశమ్వరైయిల్; (ఊన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ) ఎన్ఱి,అవిత్తై యనుసన్ధానపరమాక్క యోజిక్కుమళవిల్, ఇవ్విరోధమిల్లై; అప్పోదు, (ఇప్పడి) ఇత్యాదిక్కు - “అజ్ఞానాశక్తిగళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్ భగవద్భక్తియుమాకిఱ విమ్మూన్ఱిల్ ముడైయవనుసన్ధానమ్ మూవర్క్కుమ్ మేలేన్మే ఱుపడి యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్దేయుమ్ [౫ ఓరొన్ఱే,యివర్కళుక్కు ప్రపదనహేతువాక ష్చొల్లుకిఱతుమ్, ఇవన్ఱిలోరొన్ఱిలే యివ్వధికారికళై నిఱుత్తుమాఱ్ఱైయాలే” ఎన్ఱు, పొరుళాక్కక్కడవదు. అదావదు. అనన్యగతికళాయ్ ప్రపన్నరాన్నైకుడలాన అజ్ఞానాది త్రయానుసన్ధానముమ్ మూవర్క్కుమ్ణ్డానాలుమ్, మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ప్రచురమానదై, తద్దాముక్కు అనన్యగతికళాయ్ ప్రపత్తియిలిళిగైక్కు హేతువాక వనుసన్ధిత్తుక్కైయాలే యెన్ఱపడి.

ఇతిల్ ప్రథమాధికారికళుక్కు, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వరసమ్; నడువిల్ శొన్నవర్కళుక్కుమ్, [౧౦

అ.—(అజ్ఞానమ్శిఱిదు) ఎన్ఱి,అవిదు - ఉపాయానుష్ఠానత్తిల్ ఇఴిక్కైక్కుడాన జ్ఞానత్తిల్ శిఱిత్తిల్లై యెన్ఱపడి. ఉపాయానుష్ఠానాపేక్షితమాన జ్ఞానమ్ యోగజజ్ఞానయుక్తమునిజనాది సాధారణమాయిరుక్క, అనుదయ సంశయవిపర్యయాస్పృష్ట దివ్యజ్ఞాన పూర్ణరాన ఆళ్వార్కళుక్కు అతిల్ శిఱిత్తిల్లై యెన్నై ప్రమాణవిరుద్ధమ్ ఎన్ఱుకరుత్తు

“అచిత్తుక్కళిన్ వాశిఅవిద్యాదికళుమ్కళ్షియమ్ఎన్నవర్కళ్” ఎన్ఱి,అతత్త్వత్రయగ్రన్థవ్యాఖ్యానావసరత్తిలే; “అవర్కళుక్కు, తిరుమేని యోడే యిరుక్కచ్చెయ్దే పరమభక్తిపర్యన్తమాక ప్పిఱన్దదేయాకిలుమ్ ‘సర్వంహపశ్యఃపశ్యతి’ ఎన్ఱి,అముక్తావస్థైయిల్ వైశద్యమ్ అచిత్తుక్కళిన్ వశత్తుక్కు మున్నిల్లామైయాలే” ఎన్ఱు, “ముక్తజ్ఞానవైశద్యవిశిష్ట జ్ఞానానుదయరూపమాన అజ్ఞానమ్ అచిత్సమ్బన్ధదశైయిలే ఉణ్డు” ఎన్ఱు శొల్లినార్; ఇఙ్గే, “యోగిసాధారణసాధనానుష్ఠానోపయుక్త జ్ఞానత్తిల్ శిఱిత్తిల్లామైయాకిఱ అజ్ఞానముణ్డు ఎన్ఱు,కొళ్ళవొణ్ణాదు” ఎన్ఱు, శొల్లినార్; ఆక, “విధినిషేధవిషయఙ్గళాన అజ్ఞానఙ్గళ్ విభిన్నఙ్గళాకైయాలే, తత్త్వత్రయగ్రన్థ వ్యాఖ్యానత్తోడు ఇదుక్కు విరోధమిల్లై” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

“[ఊన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ] ఎన్ఱదు - ప్రచురమాక త్తఙ్గళ్ పక్కలుళ్ళదు ఎన్ఱి,అవనుసన్ధానత్తైప్పఱ్ఱ ఎన్ఱపడి” ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనుసన్ధానపరమాక్క-యిత్యాది.)

(అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వరసమ్) ఎన్ఱదు - విషయాబాధత్తాలే జ్ఞానత్తినుడైయ స్వతఃప్రామాణ్య స్వభావత్తుక్కనురూపమెన్ఱపడి.

(నడువిల్శొన్నవర్కళుక్కుమ్) ఎన్ఱదు - పూర్వాచార్యర్కళుక్కు ఎన్ఱపడి.

ఇ-అ.—“ఏవంపశ్చప్రకారోహమ్” [ప-౧౬౬-వరి-౮] ఎన్ఱి,అదుక్కు, అధమపాతికళాన అస్మాక్కళుక్కు ఉజ్జీవిక్కైక్కు క్కాక ఇప్పడి ఐన్దవక్కైయా యిరుప్పన. పాశ్చాత్యన్ [ప-౧౬౭-వరి-౮] పిఱ్పాడనానవన్. [ప-౧౬౮-వరి-౨] భౌమనికేతనమాకదు - భూమియిలుణ్డాన కోయిల్. కుటీ - గృహమ్. కుఞ్జమ్ - ముఞ్జు.

[ప-౧౭౦-వరి-౩] మనుష్యర్కళుక్కు అనేకమాయిరమ్ జన్మఙ్గళిలే యాతొరు బుద్ధియుణ్డాయిత్తు, అత్తైయే జన్తువానవన్ భజయానిన్ఱాన్; ఉపదేశమ్ నిష్ప్రయోజనమ్.

[ప-౧౭౮-వరి-౯] ఆరోహక్రమత్తాలే మీళవుమ్ నిగమిక్కిఱదు, “ప్రపత్తిక్కు-నియతవిషయ మర్యావతారమ్” ఎన్ఱు, తలైక్కట్టినాల్ మేల్వాక్యత్తుక్కు స్వారస్యముణ్డెన్ఱు, నినైత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాలిత్యాది)

మూ-అ.—(ఊన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ ఎన్ఱి,అవిత్తై అనుసన్ధానపరమాక్క) ఎన్ఱదు - అధికారికళుడైయస్వానుసన్ధానపరమాక్క ఎన్ఱపడి.

2-6-89.

మూ.—౮౬. ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱు తత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్.

వ్యా.—ప్రామాణికరాకైయాలే అజ్ఞానత్తిన్నుడైయ సవాసననివృత్తి కూడామైయాల్, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ కూడుమ్; పిఱ్పట్టవర్కళ్, *నుయర్వఱ ఉయర్నలమ్ముడైయవన్ ఎవర్ తిళ్ళాకైయాలే, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ నైచ్యనిబన్ధనమామిత్తై.

౮౬. ఇవ్వజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కుమ్ కారణమిన్నదెన్గిఱార్,

(ఇమ్మూన్ఱుమ్) ఎన్ఱు తొడజ్గి. (మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్పఱ్ఱివరుమ్) ఎన్ఱదు-సాధనానుష్ఠానత్తిల్ అజ్ఞానాశక్తి కళుక్కు మూలమ్, కర్మనిబన్ధనమాన అచిత్సమ్బన్ధమాకైయాలే, అజ్ఞానమ్ అచిత్తత్త్వత్తై ప్పఱ్ఱివరుమ్; “ఇతరసాధనజ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధమ్” ఎన్ఱు పరిత్యజిక్కైక్కుడలాన జ్ఞానపూర్తికడి, మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ

(ప్రామాణికరాకైయాలే) ఎన్ఱతు - “తచ్ఛాస్త్రైర్విప్రతిషిద్ధమ్”౧ ఎన్గిఱపడియే ప్రమాణవిరుద్ధమాన జీవస్వాతన్త్ర్యమై కొళ్ళుకిఱ కుదృష్టికళై పోలన్ఱిక్కే, ప్రమాణజ్గళాలే అర్థత్తై స్వీకరిక్కుమవర్కళాకైయాలే యెన్ఱపడి.

(సవాసననివృత్తికూడామైయాల్) ఎన్గిఱదినాల్ - “అజ్ఞానత్తినుడైయ వాసనామాత్రమ్ కిడక్కుమ్” ఎన్ఱు సూచితమ్

(అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ కూడుమ్) ఎన్ఱతు - ప్రథమాధికారికళుక్కుప్పోలే అత్యన్తవిషయాబాధయుమ్, తృతీయాధికారిక్కుప్పోలే అత్యన్తవిషయ బాధముమిల్లామైయాలే, వాసనారూపేణ అజ్ఞానమిరుక్కైయాలే, తదనుసన్ధానమ్ ప్రమాణకోటి నివిష్టమెన్ఱపడి.

(నైచ్యనిబన్ధనమామిత్తై) ఎన్ఱతు - అజ్ఞానవాసనైయుమ్ ప్రమాణవిరుద్ధైయాకైయాలే, అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ విషయబాధవత్తాకిలుమ్ అకిఞ్చన్యదార్ఢ్యార్థమాకైయాలే, అత్యన్తాకిఞ్చనత్వరూపవస్తుసన్నిధిత్వహేతుకమెన్ఱపడి.

౮౬. “ఉక్తాధికారిత్రయత్తిల్ ప్రమాణమాక ఉదాహరిష్యమాణ వచనగత*విజానత్పదత్తుక్కు అత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానవత్పరత్వమ్ శొన్నాల్, అజ్ఞానాద్యధికారత్రయత్తుక్కు తత్త్వత్రయమూలకత్వరూపమాకిఱ ఔచిత్యముణ్డు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే కారణకథనమ్, ఎన్గిఱ అభిప్రాయత్తాలే అవతరిప్పిక్కిఱార్ (ఇవ్వజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కు మిత్యాదినా.)

నిత్యముక్తర్కళుడైయ ఇచ్ఛానిబన్ధనాచిత్సమ్బన్ధ వ్యావృత్త్యర్థమ్ (కర్మనిబన్ధనేతి.) “కర్మహేతుకాచిత్సమ్బన్ధమే అజ్ఞానాదిహేతు” ఎన్నుమిడమ్, “(సంభోగప్రాప్తిరితిచేన్న, వైశేష్యాత్” (ఎన్ఱు, సూత్రకారర్ శొన్నార్.)

(మధ్యమపదత్తిల్) ఎన్ఱతు - తిరుమన్త్రత్తిల్ * నమస్పదత్తిలెన్ఱపడి.

ప్రథమపదత్తిల్, అకారోక్త నిరుపాధికరక్షణత్తుక్కు సన్నిహిత మకారోపస్థితచేతనస్వరూపమే కర్మమాక వేణ్డుకైయాలే, అతిల్ నిర్హేతుకభగవద్రక్ష్యత్వమ్ లబ్ధమాయ్, అతిల్ ఉపాయద్వారా స్వరక్ష్యత్వాభావమ్ *నమఃపదబోధ్యమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శొల్లుకిఱ) ఎన్ఱు.

మీ.—నను, మమూష్యజ్గవిధేర్వానర్థక్యమ్, భక్తేరనుయాయిత్వాత్; విశిష్యాధికారిణాం ప్రపత్తిః, తత్ క్షమాణాంశక్తానాంభక్తిః, తత్ క్షమాశక్తానాం నామసజ్కీర్తనాది కర్మయోగః, ఇతినాతిప్రసజ్గః. నచవాచ్యమ్, అత్ర భక్తిశబ్దితస్యకాష్ఠాఽఽపన్నస్య జ్ఞానవిశేషస్యాప్యజ్ఞాశక్తయోరభావాత్ తస్యాప్యనుయాయ్యధికారత్వం నస్యాత్. యది విజ్ఞానశబ్దోపస్థాపిత ప్రాపకాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపూర్తే రజ్ఞాశక్తయోరభావేపి తద్గోచరమన్యజ్ఞాన సంభవాదనుయాయిత్వంతస్యేష్యతే; తర్హి అజ్ఞాశక్తయోః కాష్ఠాఽఽపన్నభక్తి రాహిత్యేపి జన్మాన్తరవిశిష్యాసహాత్వభావేపి తద్గోచరమన్యజ్ఞాన సంభవాదనుయాయిత్వంతస్యేష్యతే; తర్హి అజ్ఞాశక్తయోః కాష్ఠాఽఽపన్నభక్తి రాహిత్యేపి జన్మాన్తరవిశిష్యాసహాత్వలక్షణ మన్దభక్తిసత్త్వాత్తస్యాఽప్యను యాయ్యధికారతోపపత్తిరితి సమశ్చర్య ఇత్యతాహ (ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱు తత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్.) ఏవం మతద్వయేపి శజ్కాపరిహారయోస్సామ్యేపి విజ్ఞానశబ్దస్యసాధనాన్తరస్వరూప విరుద్ధత్వజ్ఞానపరత్వే, త్రయాణాం తత్త్వత్రయమూలకత్వంనామ సామగ్రీ ఔచిత్యలిజ్గమస్తీత్యర్థః

మూ-౮—అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ స్వనైచ్యనిబన్ధనమెన్ఱపడి.

౧॥ తచ్ఛాస్త్రైర్విప్రతిషిద్ధమ్. ౨॥ బ్ర-సూ-౧-౨-౮

మూ.—౪౭. "ఎన్నానే శెయ్ కేనే"౧ ఎన్ఱవిడత్తిల్ ఇమ్మూన్ఱుముణ్డు.

వ్యా.—ఆత్మస్వరూపయాథాత్మ్యదర్శనమాకైయాలే, జ్ఞానాధిక్యమ్ ఆత్మతత్త్వత్తైప్పఱ్ఱివరుమ్; ఒన్ఱైయుమ్ అనుష్ఠిక్కమాట్టాతపడి కరణశైథిల్యత్తైప్పణ్ణుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కుక్కారణమ్, "కాతల్ కడల్ పురైయవిళైవిత్త కారమర్ మేని"౨ ఎన్నుమ్ భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యమాకైయాలే, భక్తిపారవశ్యమ్ భగవత్తత్త్వత్తైప్పఱ్ఱివరుమెన్ఱపడి.

౪౭. అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ అజ్ఞానాదిత్రయత్తిలు మన్వయముణ్డాయిరుక్క, ఓరొన్ఱై, ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లుకైక్కు (ఊన్ఱిత్తైప్పఱ్ఱి) ఎన్ఱుతేశొల్లిన్ఱు; ఇప్పడి "ఏకాధికారిపక్కలిలే ఇమ్మూన్ఱుముణ్డు" ఎన్నుమిడమ్ కాణలామిడముణ్డో? ఎన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("ఎన్నానే")ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అత్తావక్కు-ఎమ్బెరుమానే తన్నుడైయ ఆర్త్తిక్కణ్డిరఙ్గక్కాణామైయాలే, "తన్నై [౧౦ప్పెఱుమిడత్తిల్ శిలసాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱిరున్దానాకక్కొణ్డు;౧"ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యతై "యిల్లాతపడిఅజ్ఞనాననానే, ఎనే శెయ్ కేనే.౨ 'జ్ఞానమ్తన్దోమే' ఎన్నిల్; నీతన్దజ్ఞానత్తాలే 'స్వరూపపారతన్త్ర్యత్తై "యుణర్న్దు, 'సాధనానుష్ఠానమప్రాప్తమ్' ఎన్ఱిరుక్కుమ నానే ఎనే శెయ్ కేనే. ౩స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరాతాకిలుమ్,

---

అ.—(ఆత్మ...యాథాత్మ్యదర్శనమ్) ఎన్ఱతు-"అదృష్టద్వారకసాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపాత్మస్వభావత్తినుడైయవిశదానుసన్ధానమ్" ఎన్ఱపడి.

"[కాతల్] *సఙ్గశబ్దితభక్తియై; [కడల్ పురైయ] సముద్రవదపరిచ్ఛిన్నమాకుమ్బడి; [విళైవిత్త] వర్ధిప్పిత్త; [కారమర్ మేని] *కాళమేఘనిభశ్యామమాన తిరుమేనియైయుడైయవనే" ఎన్ఱు, తిరువాయ్మొழிక్కర్థమ్.

(భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యమ్) - సర్వాతిశాయిసౌన్దర్యమ్.

౪౭. (ఎన్నానిత్యాది)—"ఎనే నానే శెయ్ కేనే యారేకళైకణ్" ఇత్యాది, తిరువాయ్మొழி.

ఇతుక్కు అవతారికాపూర్వకమాక అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎమ్బెరుమానిత్యాదినా.)

కీழ்ప్పాట్టిల్ ముడివిల్ "'ఎన్నానే శెయ్ కేనే' ఎన్ఱు,శెన్ఱుకూప్పిట్టాయ్"౪ ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే, ఆర్త్యతిశయమ్ సిద్ధమెన్నుమతిప్రాయత్తాలే, (తన్నుడైయఆర్త్తికణ్డు) ఎన్ఱతు. [యారేకళైకణ్] ఇత్యాదియాలే వ్యఞ్జితార్థమ్ (శిలసాధనానుష్ఠానమితి.)

(కొణ్డు) ఎన్నుమళవు, అవతారికై.

పాట్టుక్కర్థమ్ (ఉపాయాన్తరేత్యాది.)

"ఎనక్కరుళిననే" ఎన్ఱుశొల్లాతొழியాలే వ్యఞ్జితమాయ్, "అఱియఞానత్తనే"౫ ఇత్యాదియాలే ఉక్తమానత్తై యుట్కొణ్డు (అజ్ఞానానాస్తిత్యాది.) [౨౫

"మయర్వఱ మతినలమరుళిననే" "ఎనతావియావియుమ్నీ" ఇత్యాదియై యుట్కొణ్డు (నీతన్దజ్ఞానత్తాలేయితి.)

* మాశఱుశోతియై యుట్కొణ్డు (స్వరూపత్తుక్కిత్యాది.)

మీ.—"న కేవలంలిఙ్గమ్, శ్రుతిరపి" ఇత్యాహ (ఎనానిత్యాది.)

ఇ - అ.—"ఎన్నానే శెయ్ కేనే" ఎన్ఱపాట్టిలే ఉపాయాన్తరమనుష్ఠిక్కమాట్టుకిఱేనెన్ఱు, కుఱైపడచ్చొల్లువానేన్? ఎన్న; అతుక్కుత్తాత్పర్యమ్ - నీయేరక్షకనెన్ఱపడి.

౧॥ తి-వా-౫-౮-౩ ౨॥ తి-వా-౫-౩-౪ ౩॥ శ్రీగీ-౨-అ-౬౨-శ్లో ౪॥ ఈడు-తి-౫-౮-౨ ౫॥ తి-వా-౧-౫-౭
౬॥ తి-వా-౧-౧-౧౭ ౭॥ తి-వా-౨-౩-౪ ౮॥ ౦౦తి-వా-౫-౩-౧

మూ—౨౮. అజ్ఞాన్నై ప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్.

౨౯. ముఖ్యమతువే.

వ్యా.—"ఉన్నైచ్చెప్పిలామాకిల్, అతుతన్నై యనుష్ఠిక్కలామ్ త్తితే జ్ఞానమాత్రత్తై త్తన్దాయాకిల్. భక్తిరూపాపన్నజ్ఞానత్తై త్తరుకైయాలే ఒన్ఱైయుమడైవుపడ వనుష్ఠిక్క క్షమనల్లాతపడిభక్తిపరవశనాననాన్, ఎన్ చెయ్కేన్" ఎన్ఱు ఇమ్మూన్ఱుమ్ ఆళ్వార్కు వివక్షితమాకైయాలే, (అవ్విడత్తిలే) (యిమ్మూన్ఱుముణ్డు) ఎన్నై. "ఆకైయాల్, అవ్విడత్తిలే కాణలామ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

౨౮. ఆనాల్, ఇమ్మూన్ఱు మవ్విడత్తిల్ ప్రవృత్తికారణమాకిఉణ్డో వెన్న;

(అజ్ఞాన్నై ప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్) ఎన్కిఱార్. అతావతు - అవ్విడత్తిల్ ప్రవృత్తియానతు, మూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, ఉణ్డాయిరుక్కిఱ భక్తిపారవశ్యత్తైయే తనక్కు హేతువాకప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమెన్ఱపడి.

౨౯. "ఇన్దహేతుత్రయ మడియాక వరుమ్ప్రవృత్తికళిల్ ముఖ్యమేతు?" ఎన్న;

(ముఖ్యమతువే) ఎన్కిఱార్. అతావతు - భక్తిపారవశ్యమడియాక ప్రవృత్తిపణ్ణుమిడత్తిల్, ప్రాప్యరుచికణ్ణఴిచెల వుణ్డాకైయాలే, అతువే ముఖ్యమెన్ఱపడి.

౩౦. ఇవ్వధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణముణ్డో వెన్న; ప్రథమమ్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తతొరు శ్లోకత్తై ఉదాహరిక్కిఱార్.

అ.—(జ్ఞానమాత్రత్తై త్తన్దాయాకిల్ - అనుష్ఠిక్కలామ్ త్తే) ఇత్యన్వయః.

"నలమరుళినన్"౧ "అవావిల్ వీడ్"౨ (ఇత్యాదిమైయటక్కొణ్డు (భక్తిరూపేత్యాది.)

"ఎన్నాన్...?" ఎన్ఱు, పురస్తాత్ప్రతిషేధత్తాలుమ్ విశిష్యహేత్వనుక్తియాలుమ్ సిద్ధమ్ [ఇమ్మూన్ఱుమ్] (ఇత్యాది.)

"ఎన్!" ఎన్కిఱవితు క్షేపవాచియాకైయాలే, నిషేధార్థకమిఱే! "ఎన్నాన్ చెయ్కేన్!" ఎన్ఱు, సకృచ్ఛ్రుతమాకిలుమ్ అసఙ్కుచితతత్తద్ధేతుకసాధనానుష్ఠాన నిషేధఙ్గళ్ ప్రతియోగిప్రసక్తి పూర్వకఙ్గళాకైయాలే, అన్దప్రసక్తితాన్ పూర్వపూర్వ ప్రతిషేధోక్తాపైయాకైయాలే, ఇప్పడి శృఙ్ఖలితమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళిన్ఱు ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౨౮. న్యూనాధికభావేన ఇమ్మూన్ఱుమ్ ఆళ్వార్పక్కల్ ఉణ్డానమాత్రముళ్ళియ ప్రపదనహేతుత్వమ్ ప్రచురమానభక్తిపారవశ్యత్తుక్కే యెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉణ్డాయిరుక్కిఱవిత్యాది.)

౨౯. "ప్రాప్యరస్యతాతిశయహేతుకతయా, తచ్ఛీఘ్రసిద్ధి హేతుతయాచ, ప్రాప్యరుచిప్రకర్షః ప్రధానమాకైయాలే, తన్నియతమాన భక్తిపారవశ్యహేతుక ప్రపదనమ్ ముఖ్యమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యరుచియిత్యాది.)

౩౦. "ధర్మజ్ఞసమయఃప్రమాణం, వేదాశ్చ" ఎన్కిఱ క్రమత్తై యటక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమమ్ భట్టరరుళిచ్చెయ్త విత్యాది.)

౧॥ తి-వా-౧-౧౧ ౨॥ తి-వా-౫-౭-౨

మూ.—౫౦ "అవిద్యాతః" ఎన్గిఱశ్లోకత్తిలే యిమ్మూన్ఱుమ్, శొల్లిత్తు

("అవిద్యాతః") ఎన్ఱుతుడఙ్గి· (౧)"అవిద్యాతో,(౨)దేవేపరిబృఢతియావావిదితయా,(౩)స్వభక్తేర్భూమ్నావా, జగతి గతిమ్అన్యామ్ అమపామ్ । గతిర్గమ్యశ్చాఽసౌ హరిర్, ఇతిజితన్తాహ్వయమనోరహస్యం వ్యాజహ్రేసఖలు భగవాన్ శౌనకమునిః."౧

"ఇశ్శ్లోకార్థమ్, జితన్తావ్యాఖ్యానోపోద్ఘాతత్తిలే, ప్రవృత్తికళ్ అధికారికళ్ అజ్ఞరుమ్, సర్వజ్ఞరుమ్, భక్తిపరవశరుమ్, ఎన్ఱు, త్రివిధమాక భట్టరరుళిచ్చెయ్తారితే' ఎన్ఱుతుడఙ్గి, 'అజ్ఞనాకిఱార్- భగవల్లాభత్తుక్కు- త్తన్నైక్కళిల్ జ్ఞానశక్తికళిల్లాతవర్; సర్వజ్ఞనాకిఱార్ - దేశకాలవస్తుక్కళాల్ పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణాత వైభవత్తైయుడైయవనీశ్వరనెన్ఱు, రుక్కైయాలే అనన్యసాధ్యనెన్ఱిరుక్కుమవర్; భక్తిపరవశనాకిఱార్ - జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే అడైవుకెడ వనుష్ఠిక్కమాట్టాతవర్; ఇవర్కళ్ మూవరుమ్, భగవద్విషయమొழியవేఱు*పాయ ముణ్డెన్ఱఱియాతవర్కళ్; [*పా. వేఱొరు.]

అ.—శ్రద్ధేయతాతిశయార్థమ్ పూర్వాచార్య కృతవ్యాఖ్యానకథనముఖేన శ్లోకార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇశ్శ్లోకార్థమిత్యాది, ఆచ్చాన్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్తారిత్యన్తేన.)

"అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానాం గతిర్గమ్యోభవేద్ధరిః"౨ఎన్గిఱ శౌనకవచనమాకిఱ వ్యాఖ్యేయగ్రన్థస్మారణార్థమ్ (అజ్ఞరుమిత్యాది.)

"స్మృతియిల్ అజ్ఞశబ్దత్తుక్కు అజహల్లక్షణైయాలే అశక్తిపరత్వమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానశక్తికళిల్లాతవర్) ఎన్ఱతు. ఇతు "అవిద్యాతః"ఎన్ఱుశొల్లప్పట్టతు. అవిద్యాశబ్దమ్ "అవిద్యాకర్మసాసనా"౩ఇత్యాదియిలే అజ్ఞానత్తిల్ ప్రసిద్ధమ్. ప్రకరణానుగుణమాక ఉపాయవిషయకత్వమ్ పరుమ్. ఇఙ్గుమ్ అశక్తిక్కు ఉపలక్షణమ్. సర్వజ్ఞశబ్దార్థమ్-"దేవే పరిబృఢతయావా విదితయా"ఎన్ఱుశొల్లిత్తుఎన్ఱు, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేశకాలేత్యాది.) దేశత్తాల్ పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణామై - సర్వదేశవర్తిత్వమ్; కాలత్తాల్ పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణామై - సర్వకాలవర్తిత్వమ్; వస్తువాల్ పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణామై-(౧)స్వ(౨)స్వజ్ఞాన-*వ్యతిరిక్త యావద్ద్రవ్యశరీరకత్వముమ్, సమస్తకల్యాణగుణాత్మకత్వత్తాల్ వన్దనిస్సమాభ్యధికత్వముమ్.

(పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణాతవైభవత్తై) ఎన్ఱతు - పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణామైయాకిఱ ఉత్కర్షత్తైయెన్ఱపడి.

("పరిబృఢతయా") ఎన్గిఱవిత్తాల్ "బ్రహ్మ పరిబృఢంసర్వతః"౪ ఎన్గిఱ బ్రహ్మశబ్దార్థమ్ స్మారితమ్.

"నహ్యర్థమస్సైః"౫ఇత్యాదిశ్రుత్యనుసంహితవ్యతిరేకవ్యాప్తియైయుమ్, "నాయమాత్మా"౬ఇత్యాది శ్రుతియైయుమ్ కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్యసాధ్యనెన్ఱిరుక్కుమవనెనిన్ఱు;) 'ఉపాయాన్తరవిధిక్కు అధికార్యన్తరవిషయతయా సార్థక్యమ్' ఎన్ఱు కరుత్తు.

(అడైవుకెడ) ఎన్ఱతు - "సకలాఙ్గోప సంహారేకామ్యం కర్మప్రసిధ్యతి"౭ఎన్ఱు, అపేక్షితవిశేషఙ్గళ్ తప్పాతపడియెన్ఱపడి.

"గతిమ్అన్యామ్" ఎన్గిఱవిత్తుక్కర్థమ్ (భగవద్విషయమొழியవిత్యాది.) గతిశబ్దమ్ కరణసాధనమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపాయముణ్డెన్ఱు)ఎన్ఱతు.

"అవిదుపామ్" ఎన్గిఱవిత్తుక్కర్థమ్ (అఱియాతవర్కళ్) ఎన్ఱు.

మీ.—"ద్రమిడోపనిషత్ సఙ్గీతార్థా"ఇత్యత్రాహ (అవిద్యాతఇతి)(౧)శ్రీమద్భట్టాచార్యవచనమ్,(౨)"అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానాంగతిర్గమ్యోభవేద్ధరిః" ఇతిశౌనకవచనమ్.(౩) జితన్తాచ అస్మదుక్తార్థే ప్రమాణమిత్యర్థః.

మూ-అ.—(అన్యామ్ - గతిమ్ - అవిదుపామ్) ఎన్ఱతు - ప్రపత్తియై యొழியఅన్యమార్గమఱియాతవర్కళు క్కెన్ఱపడి. కీழ் "జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్" ఎన్ఱతుక్కు - స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానత్తై ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లి. ఇఙ్గే "పరిబృఢతయావావిదితయా" ఎన్ఱతుక్కు - అనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానత్తై ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే, ఇరణ్డుహేతువాక తాత్పర్యమాక క్కొళ్ళక్కడవతు.

౨॥ *స్వమ్-ఈశ్వరః. స్వజ్ఞానమ్ - ఈశ్వరజ్ఞానమ్. పరిబృఢః. అధిపః. ౦౦౦కరణరూపసాధనమ్.

౧॥ ౨॥ శ్రీవి-ధ. ౩॥ ౪॥ యాస్కనిరుక్తే-౨ ౫॥ ౬॥ ముణ్డకోప-౩-౨-౩ ౭॥

20-7-89.

వ్యా.—“ఇవర్కళుక్కు ప్రాప్యకనుమాయ్ ప్రాప్యనుమాయిరుక్కుమ్, సర్వేశ్వరన్” ఎన్ఱు, జితన్తై ఎన్ఱు, పేరైయుడైత్తాన “మన్త్రరహస్యత్తై, సర్వజ్ఞనాన శ్రీశౌనకభగవాన్ వ్యాఖ్యానమ్బణ్ణిప్పోవతే, ఎన్ఱిఱార్” ఎన్ఱు, ఆచ్చాన్పిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్దార్. [౫

(జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ స్వస్వరూపాసయాథాత్మ్య జ్ఞానమ్ ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు; ఇన్దశ్లోకత్తిల్ భగవదనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానమ్ ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు; ఆకైయాల్, ఇరణ్డుమ్ జ్ఞానాధికర్కుడైయ అనన్యగతిత్వపూర్వకమాన ప్రపదనత్తుక్కు హేతువామెన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్.

అ.—“గతిర్గమ్యః” ఎన్ఱ, అవివరణ వివరణిక్కళుక్కు అర్థమ్ (ప్రాపక-ఇత్యాది.)

“బ్రహ్మాణం శితికణ్ఠఞ్చ యమం వరుణమేవచ। ప్రసహ్యాహరతేయస్మాత్ తస్మాద్ధరిరితీర్యతే,”౧ఎన్ఱ అవిత్తైయటైక్కుండు హరిశబ్దత్తుక్కర్థమ్ (సర్వేశ్వరనెన్ఱు.)

“మనుశబ్దస్ మన్త్రపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మన్త్రరహస్యత్తై రొన్ఱు.)

“సఖలు” ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కర్థమ్ - (సర్వజ్ఞనాన) విఠ. “వ్యాజహ్రే” ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కర్థమ్ - (వ్యాఖ్యానమ్బణ్ణి.)

(౧)“జితన్తైక్కు, ఖిలబుక్ - త్వ ప్రసిద్ధియాలుమ్, (౨) “ఉత్తమామన్త్రణేత్యాది” ౨ లక్షణయోగత్తాలుమ్, (౩) స్వాసపస్థాత్మజనరక్షణాదిరూప యోగార్థత్తాలుమ్, మన్త్రత్వముణ్డు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, మనుశబ్దమ్ ప్రయుక్తమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

“(౧)అజ్ఞ(౨)సర్వజ్ఞ(౩)భక్తానాం”౩“స్వభక్తేర్భూమ్నా”౪ఎన్ఱు, భక్తభక్తిశబ్దఙ్గళాలే, ప్రపదనహేతుక్కళాన(౧)కరణశైథిల్యత్తుక్కుమ్(౨) విళమ్బాక్షమత్వత్తుక్కుమ్, హేతువాన భక్త్యతిశయమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ఉదాహరిష్యమాణవచనగతవిజానత్పదత్తాలే, ప్రపత్తిహేతుక్కళాన(౧) సాధనాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞాన హేతుభూత సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపాత్మయాథాత్మ్యదర్శనత్తుక్కుమ్,(౨)భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానత్తుక్కుమ్, హేతువానజ్ఞాన పూర్తిశొల్లిఱ్ఱు; “భక్తానామ్” ఎన్ఱ, అభక్త్యతిశయకార్యఙ్గళిల్ అన్యతరమాన, విళమ్బాక్షమత్వమ్, “ఇదంతితీక్షతామ్”౫,౨౦ ఎన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు; “విజానతామ్” ఎన్ఱ, అ జ్ఞానపూర్తికార్యఙ్గళిల్ అన్యతరమాన భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమ్, సర్వజ్ఞపదత్తాలుమ్, “దేవేపరిబృఢతయావా విదితయా” ఎన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

“భగవద్విషయభక్తిసహనిర్దిష్ట సార్వజ్ఞ్యముమ్ భగవద్విషయమ్” ఎన్నై, ఉచితమిఱే! ఇప్పడియిరుక్క, మూలత్తిలే, సాధనాన్తర ప్రవృత్త్యనర్హత్వజ్ఞానమాత్రత్తైయుమ్ కరణశైథిల్యమాత్రత్తైయుమ్ ఉదాహరణవిశేషనిష్ఠమాక కాట్టిన్దవిత్తు, వివక్షావిశేషత్తాలే; అత్తావత్తు “భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానత్తిన్ ఉ స్వగతసాధనాన్తర ప్రవృత్త్యనర్హత్వజ్ఞానమ్ ఉపలక్షణమ్” ఎన్నైయుమ్, “అధికారత్రయముమ్ తత్త్వత్రయమూలకమ్” ఎన్ఱ, ఆ ఔచిత్యముమ్, “ఇప్పడి భక్తికార్యఙ్గళిల్ విళమ్బాక్షమత్వాపేక్షయా కరణశైథిల్యమభ్యర్హితమ్” ఎన్నైయుమ్.

ఆక, ఇప్పడి తత్తదవాన్తరభేదఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళే యాకిలుమ్, [అజ్ఞరుమ్] ఇత్యాదినా ప్రతిపాదిత్త హేతుసామాన్యత్రయత్తుక్కుమ్ ఉదాహరణ విశేషనిష్ఠత్వమ్ కాట్టుమ్బోదు, అన్యతరవిశేషావష్టబ్ధ సామాన్యమ్ కాట్టప్పట్టదు; అప్పడి హేతుసామాన్యత్రయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణమ్ కాట్టుమ్బోదు, విశేషాన్తరావష్టబ్ధ సామాన్యపరప్రమాణమ్ కాట్టప్పట్టదు.

“నిర్విశేషంనసామాన్యమ్” ఎన్ఱ, అప్పడియే, విశేషానవష్టబ్ధసామాన్యమ్ కిడైయాదిఱే! ఉదాహరణప్రమాణఙ్గళ్ ఏకరూపవిశేషావష్టబ్ధ [౩౦ సామాన్యత్తిల్ కాట్టాతే విభిన్నవిశేషావష్టబ్ధ సామాన్యత్తిల్ కాట్టిన్దవిత్తు, విశేషద్వయఙ్గళుమ్ వివక్షితఙ్గళ్ ఎన్ఱుతోన్ఱుకైక్కాక; ఆకైయాల్, ఉక్తవిశేషద్వయ వ్యాపకజ్ఞాన పూర్తియాకిఱ సామాన్యత్తిల్, “దేవేపరిబృఢతయావా విదితయా” ఎన్ఱ, అవిత్తు ప్రమాణమాకలామ్, (౧) కరణశైథిల్య(౨)విళమ్బాక్షమత్వరూప విశేషద్వయ వ్యాపక భక్త్యతిశయమాకిఱ సామాన్యత్తిల్, “ఇదంతితీక్షతామ్” ఎన్ఱ, అవిత్తు ప్రమాణమాకలామ్; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నరెన్ఱ, అవిడత్తిలిత్యాది.)

ఇ-అ.—అజ్ఞర్క్కైయిల్ హేతువుమ్, ఇజ్ఞర్క్కైయిల్ హేతువుమ్, ఇరణ్డుమ్ ఒన్ఱాయిరాతే భిన్నమాయిరుప్పా నెన్నెన్న(ఆకైయాలే, ఇరణ్డుమిత్యాది.)

*పా-“ఉత్తమామన్త్రణాస్మన్తే” ఇత్యాదీతిద్వాకోశా.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ప్ర-పారిజాతే-అధి-పద్ధతౌ-శ్లో-౧౨ ౪॥ ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౧౦౦

మూ.—౫౧ "ఇదంశరణమ్ అజ్ఞానామ్."౧

వ్యా.—కీళ్ చ్చొన్న అర్థమానాలో వెన్నిల్ - ఒజ్ఞాంశు, (ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱు తత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్) ఎన్ఱత్తోడు శేరామైయాల్.

౫౧. అనన్తరమ్, ఇవ్వర్థవిషయమాక, అఖిలజగన్మాతావాయ్ ఆప్తతమైయాన పిరాట్టి, లక్ష్మీతన్త్రత్తి లరుళి చ్చెయ్త వచనత్తై ఉపాదానమ్బణ్ణుకిఱార్ - ("ఇదంశరణమజ్ఞానామ్") ఎన్ఱు. [౫

అ.—(కీళ్ చ్చొన్నజ్ఞానేయిత్యాది.) మూలత్తిలె జ్ఞానాధిక్యత్తై విశేషిప్పియామైయాలే, విశేషాపేక్షాయాం పూర్వాచార్యవ్యాఖ్యాత విశేష స్వీకారమే అభిమతమాకలామ్; "భగవదనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానమ్ ఈశ్వరతత్త్వమూలకమాక వర్త్తిక్కైయాలుమ్, భక్తిపారవశ్యమ్ 'మదర్థే' 'మనుఅవబోధనే' ఎన్ఱు, వ్యుత్పన్నమాన మకారవాచ్యచేతన స్వభావహేతుకమాక వర్త్తిక్కైయాలుమ్, [ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్] ఎన్ఱత్తోడు విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, శ్లాఘిప్రాయమ్. [౧౦

ఉత్తరమ్ (ఒజ్ఞాత్యాది.) నిర్జ్ఞాతక్రమసజ్ఖ్యాకమానవస్తువుక్కు ప్రసిద్ధసజ్ఖ్యాపూర్వకనిర్దేశస్థలత్తిలే ప్రసిద్ధక్రమప్రతీతియమ్ సహాభా వినియామైయాలే, [మూన్ఱుతత్త్వత్తైప్పఱ్ఱివరుమ్] ఎన్ఱవిడత్తిలే పఞ్చకోశశ్రుతిసిద్ధమాన అచిదుపక్రమమాత్తల్, "భోక్తాభోగ్యమ్"౨ఇత్యాదిశ్రుతిసిద్ధమానచిదుపక్రమ క్రమమాత్తల్ - ప్రతీతైయాకిఱామైయాలె, అతిల్ అజ్ఞానాద ప్రకృతకార్య క్రమానుగుణ్యత్తాలే అచిదుపక్రమక్రమమ్ సిద్ధమాకైయాలుమ్, శ్రుతిసిద్ధతత్త్వత్రయక్రమద్వయత్తిలుమ్, భగవత్తత్త్వత్తుక్కు మధ్యనిర్దేశమిల్లామైయాలుమ్, జ్ఞానాధిక్యమ్ భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమెన్ఱుమ్బోతు, మధ్యోద్దిష్ట జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కు ప్రసిద్ధక్రమత్తిల్ చరమోద్దిష్టమాన భగవత్తత్త్వమ్ హేతువెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డుకైయాలె శ్రుతిసిద్ధక్రమప్రతీతిభజ్గప్రసజ్గమ్ వరుకైయాలుమ్, [జ్ఞానాధిక్యత్తాలే] [వా-౪౪] ఎన్ఱవిడత్తిల్ భగవదనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానవివక్షై కూడాతెన్ఱు, ఉత్తరాభిప్రాయమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౫౧. మూలత్తిలేఉపాత్తమాన [ఇదంశరణమజ్ఞానామ్] ఎన్ఱ, అప్రమాణప్రతీకమ్, "ఇదంశరణమజ్ఞానామిదమేవవిజానతామ్| ఇదమేవస్వర్గకామానాం, పారమిచ్ఛతామ్॥"౩ ఎన్ఱ, అప్రణవప్రశంసావచనసాధారణమాకిలుమ్, ప్రపత్తిప్రమాణప్రకరణమాకైయాలే అదిజ్గేవివక్షితమన్ఱు, "ఇదంశరణమజ్ఞానామిదమేవవిజానతామ్|ఇదంతితీర్షతాంపారమ్ ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్"౧ఎన్ఱ, అలక్ష్మీతన్త్రవచనత్తినుడైయప్రతీకమేవివక్షితమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఖిలజగన్మాతావాయిత్యాది; "త్వంమాతాసర్వలోకానామ్"౪ ఎన్ఱ, అవితు వివక్షితమ్. ఎమ్బెరుమానై పోలే అసురవ్యామోహనార్థమాకిలుమ్ విప్రలిప్సైయుడైయవళల్లళ్; "సంవిద్"౫ ఎన్ఱుమ్ "ఇయంవాణీ"౬ ఎన్ఱుమ్ ఇవళ్ (౧) బుద్ధి (౨) శబ్దాభిమానినియాకచ్చొల్లుకైయాలే, యథార్థద్రష్టృత్వేసతి యథాదృష్టవక్తృత్వమాకిఱ ఆప్తియినుడైయ ప్రకర్షమ్ ఇవళుక్కుణ్డు; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ । ఆప్తతమైయానవితి.) [౨౫

ఇ-అ.—అనన్యసాధ్యత్వమ్, ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱివరుకైయాలుమ్, స్వరూపజ్ఞానమ్, ఆత్మతత్త్వత్తైప్పఱ్ఱివరుకైయాలుమ్ - ఆకైయాలే. ఇమ్మూన్ఱుమ్ మూన్ఱుతత్త్వత్తైయుమ్ పఱ్ఱివరుమ్; ఎన్ఱ, అత్తోడు శేరాదు ఎన్నై.

కీళ్ చ్చొన్న త్రివిధప్రపత్తిక్కుమ్ ప్రమాణమాకవిఱే ఇవర్ ఎడుత్తుచ్చొల్లుకిఱతు స్వరూపజ్ఞానత్తాలే, ఉపాయాన్తరత్యాగపూర్వకమాక పణ్ణుకిఱప్రపత్తియై ఇప్రమాణత్తిలే శొల్లుకైయాలే, ఇతుక్కు ప్రమాణమాకప్పోరాతే ఎన్న అధికారత్రైవిధ్యమ్ దర్శిప్పిక్కుమ్ మాత్రమే ఇవర్క్కు అపేక్షితమ్; ఆకైయాలే, ఇతు-ప్రమాణమాక త్తట్టిల్లై; ఎన్నుమిడమ్, వ్యాఖ్యాతావుక్కు వివక్షితమ్.

["ఇదంశరణమ్"] ఎన్ఱ, అశ్లోకత్తుక్కు శబ్దార్థమ్ (౧) ఇన్దప్రపత్తియే, అఱివిల్లాతార్క్కు ఉపాయమ్; (౨) అఱివుడైయార్క్కుమ్, ఇతువే ఉపాయమ్; (౩) సంసారమాకిఱ కడలై యెక్కడక్కవేణుమెన్ఱుమ్, ఇచ్ఛైయుడైయార్క్కుమ్, ఇతువే ఉపాయమ్; (౪) ముడివు ఇల్లాత పేఱ్ఱై ప్పెఱవేణుమెన్ఱుమ్ ఇచ్ఛైయుడైయార్క్కుమ్, ఇతునే ఉపాయమ్; ఎన్ఱు.

మూ-అ.—(కీళుమ్, ఇతుతానే అర్థమానాలోవెన్నిల్,) ఎన్ఱతు,- అనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానమే ప్రపదనహేతు వాకచ్చొల్లుకైయాకిఱ వర్థమానాలో వెన్ఱు, షడి;

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౧౦౦ ౨॥ ౩॥ ౪॥ వి-పు-౧౦శే-౧-అ-౯-శ్లో-౧౨౬ ౫॥ ౬॥ వి-పు-అంశే-౧-అ-౮-శ్లో-౧౮

వ్యా.— (౧) "ఇదంశరణమ్ అజ్ఞానామ్ (౨) ఇదమేవవిజానతామ్ (౩)ఇదంతితీర్షతాంపారమ్ (౪) ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్॥"౧

ఇచ్ఛ్లో[పా-"ఇశ్లో"]కత్తిల్, "ఇదమ్"ఎన్ఱు,పరామర్శిక్కిఱతు, కీழ్చ్చొన్న శరణాగతియై, "అపాయోపాయనిర్ముక్తా, మధ్యమాంస్థితిమాస్థితా,। శరణాగతిరగ్ర్యైషా, సంసారార్ణవతారిణీ"౨ఎన్ఱు,తే కీழ్చ్చొల్లప్పట్టదు?. లిఙ్గవ్యత్యయమ్ శరణశబ్దవివక్షైయాలే.

ఇతిల్,(౧)అజ్ఞ-(౨)సర్వజ్ఞర్కళై*స్పష్టమాకచ్చొల్లుకైయాలే, మేల్.(౩)భక్తిపరవశరైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్.

అ.—ఉపాత్తవచనత్తుక్కర్థమ్ (ఇశ్లోకత్తిలిత్యాది.) [ఇదం] శబ్దమ్ పూర్వపరామర్శియాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీழ్చ్చొన్నశరణాగతియైయితి.) "అవ్యవహిత పరామర్శసంభవే వ్యవహిత షడఙ్గయోగపరామర్శిత్వాశ్రయణ మనుచితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (శరణాగతియైయితి.)

"శరణాగతిపరామర్శిత్వే ['ఇదమ్'] ఎన్ఱ.[న్ఱు?]నపుంసకలిఙ్గమ్ విరోధిక్కుమ్; అన్ఱియాల్, కిఞ్చిద్వ్యవహితమాన్నాలుమ్, 'చతుర్థమాశ్రయస్వైవమ్ ఉపాయం శరణంవ్రజేత్'౩ఎన్ఱు,అశరణశబ్దార్థత్తై పరామర్శిక్కలామ్" ఎన్ఱు,అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (లిఙ్గవ్యత్యయమిత్యాది.)

"'శరణాగతి' ఎన్ఱు, పూర్వనిర్దిష్ట స్త్రీలిఙ్గత్తై నిర్దేశియాతే, నపుంసకనిర్దేశమ్" ఎన్నుమ్పక్షే. [''ఇదమ్''] ఎన్ఱు,అతు "శరణంవ్రజేత్" ఎన్ఱు,అశరణశబ్దార్థపరామర్శియాన్నాల్, (౧)అప్రధానపరామర్శిత్వమ్,(౨)వ్యవహితపరామర్శిత్వమ్, (౩)"శరణమ్" "శరణమ్" ఎన్ఱు, పౌనరుక్త్యమ్, ఇవై ప్రసఙ్గిక్కుమ్; అన్ఱియాల్, "ఉద్దేశ్యప్రతినిర్దేశ్య యోరేకత్వమాపాదయన్తిసర్వనామాని తత్తల్లిఙ్గముపాదదతే" ఇతి కామచారః ఎన్ఱు,శాబ్దికర్ శొల్లుకైయాలే విశేష్యశరణశబ్దానుసారత్తాలే నపుంసకలిఙ్గమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శరణశబ్దవివక్షైయాలే ఇతి.)

"['ఇదమ్-అజ్ఞానాం శరణమ్'] ఎన్ఱు, అన్వయిత్తాల్ విధేయప్రాధాన్యత్తాల్ నపుంసకత్వమ్; కీழ్ "సంసారార్ణవతారిణీ" ఎన్ఱు, ప్రస్తుతమానశరణత్వత్తై యనువదిత్తు, [అజ్ఞానామ్,]ఎన్ఱు, అజ్ఞాధికారత్వమ్ విధిక్కిఱతు, ఎన్ఱు, యథాపాఠమన్వయిత్తాల్, విశేష్యశరణశబ్దానుసారేణ నపుంసకత్వమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే పోతువాక (శరణశబ్దవివక్షైయాలే) ఎన్ఱతు.

" 'అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానామ్' ఎన్ఱు,అవిడత్తిల్ 'అజ్ఞ' ఎన్ఱు,అవితుక్కు, 'ఇదంశరణమజ్ఞానామ్' ఎన్ఱు,అవితు శబ్దతఃఅర్థతశ్చప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్; " 'సర్వజ్ఞ' వెన్ఱు,అవితుక్కు, 'ఇదమేవవిజానతామ్' ఎన్ఱు,అవితు అర్థతఃప్రత్యభి జ్ఞాపకమ్; అన్ఱైయాలే ఇతిల్ పూర్వార్ధత్తిల్ అజ్ఞసర్వజ్ఞర్ "కళై స్వరూపేణచ్చొల్లుకిఱతు;- ఉత్తరార్ధత్తిల్ 'భక్త'శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱతు."ఎన్ఱుమిడమ్ అగ్రిమప్రాయన్యాయత్తాలే సిద్ధమ్. ఇత్తై యరుళి " చ్చెయ్కిఱార్ (ఇతిల్అజ్ఞసర్వజ్ఞర్కళై యిత్యాదినా)

ఇ-అ.—"ఇశ్లోకత్తిల్, 'ఇతు' ఎన్ఱు,అతు-భక్తి ప్రపత్తికళ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ పొతువాయిరుక్కిఱతు. అవ్విడత్తిల్, 'ఇతు' ఎన్ఱు,అతు ఎతై?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇచ్ఛ్లోకత్తిలిత్యాది.) ఇచ్ఛ్లోకత్తుక్కు కీழే, శరణాగతియై శొల్లిత్తో ఎన్న; (అపాయోపాయేత్యాది.) అతుక్కు అర్థమ్-పాపప్రవృత్తికళాలుమ్, ఉపాయాన్తరఙ్గళాలుమ్ "ఇవై ఇరువకైయాయ్, నడువుతరమాన నిత్యనైమిత్తికఙ్గళై కాట్టుమో!" వెన్నిల్,ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అఙ్గమాయిరుక్కుమత్తై పోక్కి ఫలసాధనమల్లామైయాలుమ్, పాపమ్పోలే అనర్థకరమల్లామైయాలుమ్, నడువుపట్ట ... యాలే, కాట్టుమ్.

ప్రపన్ననానవనుక్కు నిత్యనైమిత్తికకర్మఙ్గళ్ కర్తవ్యఙ్గళాకైయాలే, నిత్యనైమిత్తిక కర్మఙ్గళై యఙ్గమాకా యిరుక్కుమ్ ప్రపత్తి.

ఇత్తాల్- "అగ్ర్యైషా"[ఎన్ఱు]ప్రపత్తిక్కు[శొల్లుమ్]శ్లాఘ్యత్తైయాఫతు- సర్వాధికారముమాయ్, అవిళమ్బ్యఫలప్రదముమాయ్, స్వరూపానురూపముమాయ్, ఇరుక్కుమ్.

మూ-అ.—భక్తిపారవశ్యత్తైక్కు, " పారమ్ - తితీర్షతామ్," "ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్," ఎన్ఱు, ఎడుత్తపదఙ్గళుక్కు విశిష్యాభిమతైచ్చొల్లి, కీழే అశక్తిశొల్లుకైయాలే, ఇతువుమ్ ఇరణ్డుహేతువాక తాత్పర్యమ్ కొళ్ళక్కడవతు.

పా-"స్ఫుట"

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే అ-౧౭-శ్లో-౧౦౦ ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౭౫- ౩॥ ల.తన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో-౭౪-అత్ర "శరణాశ్రయమ్" ఇతిముద్రితలక్ష్మీతన్త్రకోశస్థపాఠః.

వ్యా.—(౩)"ఇదంతతీర్ష్ణతాంపారమ్" ఎన్‌గ్రతు - "శడకెౘ్ఱన అనిష్టనివృత్తిపిఱకుమ్ వేణుమెన్నుమ్ త్వరైయుడైయార్ కుౘ్ఱ"ఎన్‌గ్రపడి.

(౪)"అనన్త్యమిచ్ఛతామ్" ఎన్‌గ్రతు - "స్వరూపప్రాప్త పరిపూర్ణభగదనుభవత్తై పెఱ విరుమ్బినార్ క్కుమాట్టాత్తార్ కుౘ్ఱ" ఎన్‌గ్రపడి. ఇవైయిరణ్డుమ్ భక్తియినుడైయ భూమావాలే వరుమవైయిఱే? భక్తిపారవశ్యమ్, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తిల్ అశక్తికుమ్ ముఖమ్బావమ్,

---

"స్వరూపేణ, 'భక్త'శబ్దార్థత్తై-ఇదంతతీర్ష్ణతామ్' ఎన్గ్గి,అవిత్తు శొల్లాత్తాకిలుమ్ కార్యద్వారా శొల్లుకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇదంతితీర్ష్ణతామిత్యాది.) "[పారమ్]-సంసారాధ్వన ఉత్తరతీరమ్; ['తితీర్ష్ణతామ్'] తరితుమిచ్ఛతామ్;" ఎన్‌గ్రపడి. వర్తమానార్థక శత్రాదేశత్తాలే తరణేచ్ఛైయినుడైయ చిరానువృత్తి శొల్లుకైయాలే, "కదా?" "కదా?" ఎన్‌ఱు, విరోధినివృత్తియిల్ త్వరై తోన్ఱుకైయాలే అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శడక్కెౘ్ఱనవిత్యాది). శీఘ్రమాక వెన్‌గ్రపడి.

"అణుపరిమాణ స్వరూపత్తుక్కు ముక్తిదశైయిల్ ఆగన్తుకవిభుత్వమ్ కూడాతాకైయాలే, ('అనన్త్యమ్') (౧) స్వరూప-(౨)గుణ-(౩-౪) విభూత్యాదియాల్ అనన్తబ్రహ్మానుభవరూపమ్," ఎన్‌ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపప్రాప్తేత్యాది).

"వస్తుపరిచ్ఛేదాభావవాచియాన 'అనన్త' శబ్దమ్ సమస్తవస్తుసామానాధికరణ్యరూప సర్వశరీరిత్వ వాచియాకైయాలే, శేషిత్వమ్‌లబ్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపప్రాప్తేతి)

(౧) దేశ(౨-౩)*కాలాదిపరిచ్ఛేదాభావత్తై స్పష్టమ్ (పరిపూర్ణేతి) సర్వగతమాన బ్రహ్మత్తినుడైయవిచ్ఛిన్న తదనుభవేచ్ఛైయాక వేణ్డుకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదనుభవత్తైయితి)

"స్వార్థేష్యఞ్-" ప్రత్యయమాత్తల్ "అనన్తస్య కర్మ ఆనన్త్యమ్" ఎన్‌ఱు, "కర్మణిష్యఞ్-" ప్రత్యయమాత్తల్. సవిభూతిక (పరిపూర్ణస్వానుభవమ్) పరమాత్మావుక్కుమ్ ఉక్తాకైయాలే, "సాయుజ్యత్తై" యెన్‌గ్రపడి.

అనన్తశబ్దరూఢ్యర్థమ్- (భగవదితి)

" యద్వా:-"సచానన్త్యాయకల్పతే ఇత్యాది శ్రుతి ప్రసిద్ధసకలసఙ్కోచ నివృత్తిపూర్వక నిరవధిక జ్ఞానవికాసరూపానన్త్యపహత్వంహి బ్రహ్మ
" ణత్వమ్?" ఎన్‌ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిలే నిరుక్తమానపడివేఇఙ్గుమ్('అనన్త్య')మాయ్, గుణోపసంహారన్యాయేన *శ్రుత్యన్తరోక్తస్వరూపప్రాప్తత్వాది
" విశేషణవిశిష్టమాక, అత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వరూపప్రాప్తేత్యాదినా) ఎన్‌ఱు" ఆకవుమామ్.

"శత్రాదేశత్తాలే ఇచ్ఛైయినుడైయ చిరానువృత్తి శొల్లుకైయాలే, ఇచ్ఛోత్కట్యమ్ లబ్ధమాయ్, అతిక్కాన్తి అలాభత్తిల్ సత్తాహాని రూపైయాకుమ్," ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెఱ విరుమ్బినార్ క్కుమాట్టాత్తార్ క్కెౘ్ఱు)

(ఇవైయిరణ్డుమిత్యాది.) "'ఇదంతితీర్ష్ణతామ్' ఇత్యాది వాక్యద్వయమ్, కార్యద్వారా భక్త్యతిశయపరమ్" ఎన్‌గ్రపడి.

(భక్తి...భూమా)-భక్తివైపుల్యమ్. ("దేవేపరిబృఢతయానావిదితయా") ఎన్గ్గి,అవిత్తుక్కు ప్పోన్నవధిహారిత్రంసాసామాన్యప్రమాణత్వమ్, ఇఙ్గుమ్‌తుల్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిపారవశ్యమిత్యాదినా, శొన్నాప్పోలే ఇత్యన్తేన)

ఇ-అ.—(౩)"'ఇదంతితీర్ష్ణతాంపారమ్(౪)ఇదమ్‌ఆనన్త్యమిచ్ఛతామ్, ఎన్‌ఱు,భక్తిపరవశరై చ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్‌ఱు,కొళ్ళుమ్ ప్రకారమ్ కాట్టుకైక్కాక 'ఇదంతితీర్ష్ణతాపారమ్' ఎన్గ్గి,అవిత్తుక్కుమ్, 'ఇదమానన్త్యమిచ్ఛతామ్,' ఎన్గ్గి,అవిత్తుక్కుమ్, శబ్దార్థమ్‌అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ అన్ఱైవే, (ఇదంతతీర్ష్ణతామ్ ఎన్‌ఱుతుడఙ్గి.)

---

*"ఆది" శబ్దత్తాలే "అవస్థై" గ్రహిక్కప్పడుకిఱతు. *పా-న్యాయత్తాలే

౧॥ శ్రు. ప్ర-వ-౯-ప-౨౩

28-7-89.

వ్యా.—అనిష్టనివృత్తియిలుమ్ ఇష్టప్రాప్తియిలుమ్, ఉణ్డాన విళమ్బాక్షమత్తైక్కణ్డలాయిత్తే యిరుప్పదు? అత్తిల్, విళమ్బాక్షమత్తై క్కణ్డలానఆకారత్తై ఇన్దశ్లోకత్తిల్ శొల్లుకిఱదు.

"ఆనాల్, కిట్ట అశక్తికణ్డలాక్కవన్తో, శొల్లిప్పోన్దదు? అదుక్కిఙ్గు ప్రమాణమామో?" ఎన్నిల్, అధికారిత్తైవిధ్యమ్దర్శిప్పిక్కిఱ అవివ్వళవే ఇవ్విడత్తిలపేక్షితమాకైయాలే, ఇత్తై ప్రమాణమాక్కచ్చొల్లత్తట్టిల్లై; [౫

అ.—(అనిష్టనివృత్తియిలుమ్, ఇష్టప్రాప్తియిలుమ్, ఉణ్డానవిళమ్బాక్షమత్తైక్కణ్డ) ఎన్ఱ్ అవిత్తాల్, "ఇష్టానిష్ట ప్రాప్తిపరిహారజ్గళ్ ముఖభేదమాత్రమ్; విళమ్బాక్షమత్వమ్ ఏకఏవాధికారః" ఎన్ఱ్ సూచితమ్.

(భక్తి ..భూమా) సామాన్యహేతువాయ్, (౧, కరణశైథిల్య(౨)విళమ్బాక్షమత్వజ్గళ్ తద్విశేషజ్గళాయ్, ఇష్టానిష్ట ప్రాప్తిపరిహారత్వజ్గళ్ విళమ్బాక్షమత్వవిశేషజ్గళాయ్, ఇరుక్కుమ్. ఇప్పడి అజ్ఞాన జ్ఞానాధిక్యజ్గళిలుమ్ సామాన్యవిశేషాదివిభాగమ్ కణ్డుకొళ్వదు.

ఆక, ["ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"] ఇత్యాదిక్కు;(౧)ఉపాయాన్తర విషయజ్ఞానాభావత్తైయుమ్, ఇన్ద ఉపాయ *విశేషత్తిల్ సూక్ష్మజ్ఞానాభావత్తైయుమ్ ఉడైయవర్కళుక్కు మిదువే;

(౨) తదుభయగోచరజ్ఞానవాన్గళాయిరున్దవైత్తే తదనుష్ఠానశక్త్యభావవాన్గళుక్కుమ్ ఇదువే;

(౩)"జ్ఞానశక్తికళై యుడైయరాయిరున్దవైత్తే విళమ్బాక్షమరన్ఱిక్కే ఇరుప్పార్ క్కు మిదువే;" ఎన్ఱు, పూర్వపక్ష్యభిమతమానవర్థమ్.

సిద్ధాన్తాభిమతార్థమావదు-"(౧)సాధనాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వాది జ్ఞానవాన్గళాయిరున్దవైత్తే తదనుష్ఠానౌపయిక జ్ఞానాదిరహితర్క్కుమిదువే; [౧౫

(౨)జ్ఞానశక్తికళైయుడైయరాయిరున్దవైత్తే సాధనాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వాది జ్ఞానవాన్గళాయిరుక్కుమవర్కళుక్కుమిదువే;

(౩)సాధనాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానవాన్గళాయిరున్దవైత్తే భక్తిపరవశరాయిరుక్కుమవర్కళుక్కుమిదువే;" ఎన్ఱు.

("విజానతామ్") ఎన్ఱ్ అవిడత్తిలే, అశక్తిలక్షణై కొళ్ళుమత్తిలుమ్ ("అజ్ఞానామ్") ఎన్ఱ్ అవిత్తిలే అశక్తి-లక్షణై కొళ్ళుక్కైయే అజహల్లక్షణాత్వా చిత్యత్తాలే ఉచితై.

కిఞ్చ, "ఉద్భిజ్జస్య పఞ్చమాహుతి నిరపేక్షత్వ సమ్ప్రతిపత్తేః, పృథివ్యూష్మజత్వాయోనిజత్వ పాపోత్తరత్వ సామ్యాచ్చ, [తృతీయ]శబ్దేన సజ్గ్రహః నతుప్రథమేనద్వితీయేనచేతి"౧ఎన్ఱు, "తృతీయశబ్దావరోధస్సంశోకజస్య"౨ఎన్ఱ్ అసూత్రోక్తన్యాయత్తాలే మన్దాధికారినిష్ఠత్వ సమ్ప్రతిపత్తియాలుమ్; ఉపాయాన్తరానుష్ఠానాభావప్రయోజకత్వ సామ్యత్తాలుమ్; ("అజ్ఞానామ్") ఎన్ఱ్ అవిత్తిలే అశక్తిలక్షణై యుక్తై.

ఆకైయాల్, ("విజానతామ్") ఎన్ఱ్ అవిడత్తిల్ అశక్తిలక్షణై యెన్నుమ్ పక్షమనుపపన్నమ్.

"ఇప్పడియాకిల్, వ్యాసాదికళుడైయ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానమ్, స్వరూపజ్ఞానాభావ హేతుకమెన్ఱు, కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, ఉపదేష్టాక్కళానవర్కళుక్కు స్వరూపజ్ఞానాభావాపత్తిభయత్తాలే 'విజానతామ్' ఎన్ఱ్ అవిడత్తిలే అశక్తిలక్షణై జహల్లక్షణైయానాలుమ్ కొళ్ళుకైయుచితై" ఎన్ఱు శొల్లవేణ్డా.

ఇ-అ —సంసారత్తినుడైయ దోషత్తై యనుసన్ధిత్తాల్, శీఘ్రమాకసంసారత్తైక్కడక్కవేణుమ్ఎన్ఱు, ఆశైప్పిఱక్కుమ్; భగవద్విషయత్తైఅనుసన్ధిత్తాల్, శీఘ్రమాకభగవద్విషయత్తై ప్పెఱవేణుమ్ ఎన్ఱుఆశైప్పిఱక్కుమ్;అత్తైప్పట్టు ఇవైయిరణ్డుమ్ (భక్తినుడైయభూమావాలే) వరుమతిత్తే ఎన్ఱ్ అఱార్.

"ఇదంతితీర్షతామ్" ఎన్ఱ్ అతి-తుభక్తిపరవశరై చ్చొల్లికిఱతాకిల్.! "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్ ఇదమేవవిజానతామ్" ఎన్ఱ్ అత్తిరణ్డుమ్ఉపాయాన్తరనివృత్తిక్కు హేతువాన్నాప్పోలే, "ఇదంతితీర్షతామ్" ఎన్ఱ్ అఱితువుమ్ ఉపాయాన్తర నివృత్తిక్కు హేతువాయిరుక్క వేణ్డావో.

అనిష్టనివృత్తియన్తో, శొల్లప్పడుకిఱదు - అదుకాణామైయాలే ఇదుభక్తిపరవశరై చ్చొల్లుకిఱపరియోజనే యెన్ఱ్ అశజ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (భక్తిపారవశ్యమిత్యాది.)

మూ.—(అశక్తిక్కుడలాక్కవన్తో, శొల్లిప్పోన్దదు.) ఎన్నదు - భక్తిపారవశ్యత్తాలే, అడైవుపడ ఉపాయాన్తరజ్గళై అనుష్ఠిక్కమాట్టాతపడియాన ఆశక్తిక్కుడలాక వన్తో, శొల్లిపోన్దదు ఎన్ఱపడి.

* పా-"విషయత్తిల్"

౧॥ శ్రు-ప్ర-౩-అ-౧-పా-౮-వ   ౨॥ బ్ర-సూ-౩-అ-౧-పా-౨౧

వ్యా.—"అవిద్యాతః" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిల్, జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాకచ్చొన్నదుమ్ కీఴ్చ్చొల్లివన్దదుమ్ భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు అత్తై ప్రమాణమాకచ్చొన్నాప్పోలే.

అ.—విశ్వాసత్వహేతుభూత భక్త్యభావాభ్యుపగమమ్ ఆవశ్యకమానైయాలే, తద్వదేవ, జ్ఞానపూర్త్తియిల్ కిఞ్చిద్వైకల్యమ్ కొణ్డాల్ బాధకమిల్లైయే? ప్రత్యుతఅజహల్లక్షణత్వసిద్ధి రూపసాధకముమ్, జహల్లక్షణత్వపరిహార రూపబాధకవిరహముమ్ సిద్ధమిఱే?

"దృష్ట్వాఽనుయాన్తమ్ ఋషిమ్ ఆత్మజమ్ అప్యనగ్నా(ః) దేవ్యో హ్రియా పరిదధుర్ నసుతస్య,చిత్రమ్ । తద్వీక్ష్యపృచ్ఛతిమునౌ జగదుస్తవాస్తి స్త్రీ-పుం-భిదా నతుసుతస్య వివిక్తదృష్టేః"౧ ఎన్ఱు, కిఞ్చిద్ జ్ఞానవైకల్యమ్ ప్రకారాన్తరేణవ్యాసాదికళుక్కు సంప్రతిపన్నమఱే?

వ్యాసాదికళుమ్ ప్రపత్తినిష్ఠరెన్నుమిడముమ్ ఉక్తమిఱే?

"నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాద్ ఉపాయాన్తరమిష్యతే"౨ ఎన్ఱు, జ్ఞానదార్ఢ్యాభావమ్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానహేతు' వెన్ఱుశొల్లుకైయాలే, సాధనాన్తరనిష్ఠర్కు జ్ఞానవైకల్యాశ్రయణమ్ ఆవశ్యకమ్.

" 'బుద్ధిదౌర్బల్య' శబ్దమ్ స్వాశక్త్యుపాయే స్వాధికారభ్రమపరమ్" ఎన్ఱుకొళ్ళిల్ దార్ఢ్యాభావ వాచియాన దౌర్బల్య శబ్దత్తుక్కు భ్రమపరత్వత్తిల్ స్వారస్యభఙ్గమ్ ప్రసజిక్కుమ్; ఇఙ్గే శక్తాశక్తవాదినా, (౧) భక్తియోగ (౨) తదుపాయోభయవిధివైయర్థ్యవారణాయ ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ అనుయాయ్యధికారో వాచ్యః.

స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానాధికారత్వ మనభ్యుపగచ్ఛతా, దేశవాసాద్యఙ్గ విధివైయర్థ్యవారణాయ దేహాన్తరవిశ్వాసత్వమ్ "ఆత్యన్తికీమ్అనిష్టానాం సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతా । ప్రవక్తిర్ అఙ్గసాకార్యా"౩ ఇత్యాది ప్రమాణసిద్ధమ్, అనుయాయ్యధికారో వాచ్యః. తథాఽపి "ఏకద్విత్రాది యోగవ్యతిభిదురనిజాధిక్రియా"౪ ఇత్యుక్తిః కిమభిప్రేత్యేతి చిన్త్యమ్;

ఎన్ఱు, పూర్వర్కళ్ నిష్కర్షత్తైయనుసన్ధిప్పర్కళ్.

"["ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"] ఎన్గిఱ "శరణ" శబ్దమ్, (౧) అధికారతయా, (౨) ప్రతిబన్ధకాభావతయావా, ఉపకారకత్వపరమ్" ఎన్ఱాతల్; "విషయభూతభగవద్గత శరణత్వోపచారరూపమ్" ఎన్ఱాతల్; కణ్డుకొళ్వర్కళ్.

మీ.—అత్రైవంపూర్వపక్షీమన్యతే:—ఉదాహృతవచనస్థ 'విజ్ఞాన' శబ్దో నోపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానపరః;

(౧) అవిద్యాతో(౨) దేవే పరిబృఢతయావావిదితయా" ఇతి *శ్రీమద్భట్టారకాచార్యైః, "సదృశోపాయవైధుర్యం సాక్షాద్భగవతోవిదన్ । సర్వజ్ఞశ్శరణంయాతి యోగమార్గపరాఙ్ముఖః" ఇతి వరదాచార్యైశ్చ, ప్రపత్త్యుపయుక్త పరిబృఢత్వరూపశరణ్యగుణవిశేషజ్ఞానమితివ్యాఖ్యాతత్వాత్. ఏవంచాత్రాజ్ఞానస్నామ ఉపాయాన్తరవిషయజ్ఞానాభావః, అస్మిన్నప్యుపాయే సూక్ష్మవిశేషజ్ఞానాభావశ్చ. భవతి 'విజ్ఞానమ్' అపి, ఉక్తోభయజ్ఞానవిశేషఏవ - తతశ్చైవమర్థస్సంపద్యతే.

"ఉపాయాన్తరమ్, ఉక్తోపాయశ్చ అజానతామపి ఇదమేవ; తదుభయగోచర విశేషజ్ఞానసత్త్వేపి, శక్త్యభావేసతి తథాభూతానామపి ఇదమేవ; జ్ఞానశక్తిసంభవేఽపి, భక్త్యావిశ్వాసానామపి ఇదమేవ;" ఇతి.

అన్యథా, ధర్మాణాంస్వరూపవిరుద్ధత్వాత్ జ్ఞానవివక్షాయాం, చరమశ్లోకాద్యుపదేష్టౄణాం వ్యాసాదీనామ్ ఉక్తజ్ఞానసత్త్వేన తేషాంప్రపత్తావేవాధికారస్స్యాత్. తతశ్చభక్తత్వంవ్యాహన్యేత.

(జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాక చ్చొన్నదుమ్) ఎన్ఱదు - అనన్యసాధ్యత్వ జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలాక చ్చొన్నదు ఎన్ఱపడి.
(కీఴ్చ్చొల్లివన్దదుమ్) ఎన్ఱదు - స్వరూపవిరుద్ధమాక చ్చొల్లివన్దదుమ్ ఎన్ఱపడి.

* పా - "భట్టాచార్యైః"   ౧॥ భా-స్క-౧-అ-౪-శ్లో-౫ ౨॥

మీ.—నచ, తేషాంప్రమాణోపదేశసమయే తథాజ్ఞానసత్త్వేపి, పశ్చాద్వ్యాకులచిత్తతయా ఉపాయాన్తరానుష్ఠాతృత్వమితివాచ్యమ్ ; తథాత్వే ప్రమాణాభావాత్. నచ, తేషాంప్రపన్నత్వేపి, లోకసఙ్గ్రహార్థముపాసనానుష్ఠానమితివాచ్యమ్; స్వాధికారవిరుద్ధస్య లోకసంగ్రహార్థతయాఽనుష్ఠానే ప్రత్యవాయాపత్తేః; అన్యథా, సన్న్యాసినోఽపి లోకసంగ్రహార్థం గృహస్థధర్మానుష్ఠానప్రసక్తేః. నచ వైజ్ఞుర్యత్వేన ఉపాయాన్తరానుష్ఠానసంభవః. ప్రపత్త్యపేక్షితానాం తథానుష్ఠానే విరోధాభావేఽపి, తద్విరుద్ధానాం వైజ్ఞుర్యత్వేనానుష్ఠానేఽపి విరోధాపత్తేః.

అతఏవ, "నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యతే" ఇత్యేతదపి, "అశక్తస్యాతికృచ్ఛ్రేషు దురాశాదాఢ్యశాలినః। కస్యచిద్బుద్ధిదౌర్బల్యం లఘుత్యాగస్య కారణమ్॥ తత్రప్రపత్త్యనర్హాణామన్యదిత్యపియుజ్యతే। వ్యాసాదిషుచ నైవైషా నీతిస్సంశయభూమిషు"॥ ఇతివివృతమ్; ఏవమ్,అజ్ఞానామ్ అశక్తానాం భక్తిపరవశానాంచప్రపత్త్యధికారత్వమితిపూర్వోక్తార్థపరత్వాత్, ఉక్తవచనే, స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానస్యాప్యధికారత్వమితసిద్ధమితి, నశరణాగతిర్భిన్నాఽతోనతస్యాఙ్గఫలత్వమితి ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి. [౫

సిద్ధాన్తస్తు:- "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్" ఇతివచనే "విజానతామ్" ఇతివిజ్ఞానశబ్దేన జ్ఞానవిశేషవివోపస్థాపితః నత్వశక్తిః; "దేవేపరిబృఢతయావా విదితయా" ఇతి విదిశబ్దస్యపరిబృఢత్వలక్షణకల్యాణగుణజ్ఞానపరత్వేన వ్యాఖ్యాతత్వాత్. తచ్చపరిబృఢత్వజ్ఞానమ్, "సద్యశ్శోపాయవైధుర్యంసాఽఊద్భగవతోవిదన్" ఇత్యత్రభగవత్సదృశోపాయాభావజ్ఞానమితి విశేషితమ్. "అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానా" మితి శౌనకవచనే విజ్ఞానవిశేషవివోక్తిః. అతః, సర్వత్రజ్ఞానవిశేషస్యైవోక్తత్వాత్, అశక్తిపరత్వే (౧) సర్వత్రలక్షణా (౨) అశ్రుతకల్పనాచస్యాత్.

నచ, అశక్తస్యావశ్యం సజ్ఞాహ్యత్వాత్- లక్షణా యుక్తేతి వాచ్యమ్, అజ్ఞానశబ్ద ఏవతదుపపత్తేః.నచవినిగమనావిరహః; ౧పూర్వాచార్యవ్యాఖ్యానానురోధస్య, (౨)అజహల్లక్షణాయాశ్చ, వినిగమకత్వాత్.

కిఞ్చ "విధిస్తుధారణేఽపూర్వత్వాత్" ఇత్యత్ర అజ్ఞానాదిత్రయస్యప్రపత్త్యధికారత్వం*ప్రమాణాన్తరాప్రాప్తత్వాత్ అపూర్వంహి? అప్రాప్తమ్ అపూర్వమిహ" విధీయతే; తతశ్చవిజ్ఞానశబ్దస్య లక్షణానయుజ్యతే, "నవిధౌపరశ్శబ్దార్థ" ఇతి నిషేధాత్. అజ్ఞానశబ్దేపినలక్షణా- తత్రత్యజ్ఞానశబ్దస్యయోగపరత్వాత్; అన్యథా, శాస్త్రపర్యుదస్తస్య అసఙ్గ్రహాపత్తేః. యోగరాహిత్యన్తు(౧)శక్తిరహితానాం,(౨)శాస్త్రీతః పర్యుదస్తానాఞ్చ అవిశిష్టమితి,సర్వసఙ్గ్రహస్సిధ్యతి. [౧౫

అతఏవోచ్యతే-, "సర్వజ్ఞశ్శరణంయాతియోగమార్గపరాఙ్ముఖ(ః)" ఇతి. తతశ్చ "యోగాశక్తానామపీదమ్; తత్సత్త్వేపివిజ్ఞానవిశేషవతామపీదమ్; తస్మిన్ యోగేసతి,భక్తిపరవశానామపీదమ్," ఇతి తాత్పర్యమ్; క్వచిదపిలక్షణాభావాత్,-*పూర్వాచార్యైఃవిజ్ఞానశబ్దేనయోగశబ్దస్య విశేషితత్వాచ్చ, వచనాన్తరానుగుణ్యాత్, వ్యాఖ్యానానుగుణ్యాత్, అపూర్వార్థ*విషయస్వారస్యాచ్చ. "ఉపాయాన్తరవిజ్ఞానాశక్తిరజ్ఞస్య యుజ్యతే" ఇత్యత్ర ఉపాయాన్తరస్య విజ్ఞానమితి తత్పురుషాదపి కర్మధారయోనిషాదస్థపత్యధికరణసిద్ధోయుక్తిః. అజ్ఞానశబ్దశ్చావిద్యా*శబ్దశ్చ యోగేస్వరసః; "అవిద్యయామృత్యుం తీర్త్వావిద్యయామృతమశ్నుతే" ఇత్యాదిప్రసిద్ధిప్రాచుర్యాత్. యద్వా విద్యాశబ్దస్య (ద్వేవిద్యేవేదితవ్యే) ఇతివత్,-శబ్దజన్యయోగజన్యోభయవిద్యావాచకత్వాత్ అవిద్యాశబ్దేన తదుభయశక్త్యభావోపివివక్షిత ఇతి విజ్ఞానశబ్దో నాశక్తిలక్షకః.అతఏవ "ఉపాయాన్తరవిజ్ఞానాశక్తిః" ఇత్యుక్తమ్ తస్మాత్, *అజ్ఞాదిశబ్దానాం పూర్వపక్షోక్తార్థోఽ*నుపపన్నః; విజ్ఞానశబ్దస్య భట్టాచార్యవరదాచార్యవచనాభ్యాముపాయపరిబృఢత్వోపాయాన్తరతుచ్ఛత్వజ్ఞానపరత్వేన వ్యాఖ్యాతత్వాత్. తాదృశవిజ్ఞానస్యోపాయాన్తరత్యాగహేతుత్వేన, పూర్వపక్షోక్తశృఙ్ఖలితోక్త్యసంభవశ్చ.

ననుపరిబృఢత్వాదిజ్ఞానాసంభవస్య వ్యాసాదిషుదుర్వచత్వాత్ కథమస్య అధికారత్వమితిచేత్ ఉచ్యతే:—భక్త్యభావస్యాపి తేషుదుర్వచత్వాత్ భక్తేరప్యధికారత్వంనస్యాత్, యదితేషామధికారిపురుషత్వాత్ అశుభలేచ్ఛారూపోభక్తిభూమానాస్తీత్యుచ్యతే, తర్హి ఉపాయోపేయగోచరసార్వజ్ఞ్యేపి, కిఞ్చిద్వైకల్యం ప్రమాణబలాదభ్యుపగన్తవ్యమితి.

కిఞ్చ, వ్యాసాదీనామ్అధికారవిశేషాధికృతత్వాత్ - యథాప్రారబ్ధమాత్రనాశేఇచ్ఛా నజాయతే, తద్వత్ ప్రాప్యపరిబృఢత్వోపాయఫల్గుత్వజ్ఞానేసత్యపి ప్రారబ్ధఖణ్డనాశేపీచ్ఛానజాయతే; *అధికారారమ్భకకర్మణోయావదధికారసమాప్త్యవస్థానేన అనుభవనాశ్యత్వాత్

---

* పా - "ప్రమాణాన్తరాప్రాప్తమపూర్వమిహవిధీయతే" * పా- "పూర్వజ్ఞానశబ్దస్య యోగశబ్దేన [యోగపరత్వేన!] విశేషితత్వాచ్చ" * పా-"విధి" * పా-"శబ్దేనవ్యాఖ్యాతః;విద్యా" * పా-"అజ్ఞానాది" * పా.శాస్త్రా * పా. అజ్ఞానాది * పా-అనుపపత్తేః * పా-అధికారారమ్భకర్మణః

మీ —నచ, *ఉపాయాన్తరోపేయగోచర ఫల్గుత్వ పరిబృఢత్వజ్ఞానస్య ప్రపత్త్యధికారత్వే, భక్తి * మాత్రేనవకాశాపత్తిః; భక్తేరివోక్త [౩౦
జ్ఞానపూర్తేరధికారత్వేన, తద్రహితానాం భక్త్యారమ్భాపపత్తేః.

ఏవమస్మిన్ వచనే ఉపాయాన్తర ఫల్గుత్వజ్ఞానస్య శరణాగత్యధికారత్వ వచనాత్ తస్య చాష్టాఙ్గ* భూతేషడఙ్గే అత్యన్తఫల్గుతరే అధికారత్వవిరోధాత్, తదధికారా శరణాగతిః అసాధనమ్, కిన్తుఫలభూతా, ఇతి విజ్ఞాయతే.

యద్వా "విజానతామ్" ఇత్యత్ర విజ్ఞానశబ్దః, "దేవేపరిబృఢతయా" ఇత్యనేన దేవవిషయ విజ్ఞానపరః, నతూపాయాన్తర విషయ విజ్ఞానపరః. ఇతిదర్శితః. "సదృశోపాయవైధుర్యేతి వరదాచార్యవచనంభట్టాచార్య *వచనఫలితార్థకథనమ్. తతశ్చ, పరిబృఢత్వమ్, *ఉపేయాకారపరిబృఢత్వమ్, ఉపాయాకారపరిబృఢత్వఞ్చ వివక్షితమ్.

పూర్వత్ర, "సదృశోపాయవైధుర్యమ్" ఇతి, ఉపాయాన్తరాణాంఫల్గుత్వం ఫలితార్థత్వేన వివక్షితమ్ ; ఉత్తరత్ర, ఉపాయాన్తరాణాం స్వరూపవిరుద్ధత్వం తత్ఫలితార్థత్వేన వివక్షితమ్.

యద్యపి, *ఉపాయాకార పరిబృఢత్వంరక్ష్యత్వ *సకృత్త్వావశ్యసహత్వనిరపేక్షత్వ సిద్ధత్వ చేతనత్వ స్వయంఫలత్వ ఫలప్రదత్వ స్వరూపానురూపత్వాదీని,తథాపి,అత్ర ఉపాయాన్తరత్యాగహేతుభూతసాదృశ్యాభావఃస్వరూపవిరుద్ధత్వమ్ తతశ్చ,ఉపాయాన్తరాణాంభగవత్సాదృశ్యాభావః, "యథా, భగవాన్ స్వరూపానురూపోపాయః నతథోపాయాన్తరాణి" *ఇత్యేవంరూపోమతః. తస్మాత్ స్వరూపానురూపత్వఞ్చ [౧౧
సాదృశ్యం వివక్షితమితి.

"విజానతామ్" ఇత్యత్ర విజ్ఞాన శబ్దఃఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరః. తస్మాత్, ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానస్య ఉపాయాన్తరవత్ స్వరూపవిరుద్ధే షడఙ్గేఽనధికారాత్, "తదధికారా శరణాగతిః ఫలరూపా" ఇతి సిధ్యతి.

ఏవఞ్చ, "'మామ్ ఆరాధయితుంన్యాణాం కర్మ- సుజ్ఞాన - *భక్తయః। అశక్తానాంపునశ్చైక స్సులభోపాయఉచ్యతే' ఇత్యాదిశాస్త్రే షడఙ్గాధికారత్వేనోక్తా యా ఉపాయాన్తరాశక్తిః సాపిశరణాగతావధికారః; స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానంభక్తి పారవశ్యంచేతి షడఙ్గవ్యావృత్తం విలక్షణమధికారద్వయమ్, అధికంశరణాగతా వధికారః." ఇతి *అనేనవచనేనోక్తం భవతి. [౧౪

స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానమనయోరన్యాయ్యధికారఇతి, త్రయాణామపి, అష్టాఙ్గ యోగవత్ షడఙ్గత్యాగోపి సిధ్యతి; అన్యథా, సులభత్వాద శక్త*పరతన్త్రాణా మాశుఫలత్వాత్, భక్తిపరవశపరతన్త్రాణా మపిషడఙ్గ స్వీకారాపత్తేః. షడఙ్గే ఆర్తదృప్తయోః *అశక్తిరేకైవాధికారః; శక్తానామార్తానాం దృప్తానాఞ్చ వసురణ్యాది మన్త్రోపాసనాత్మక ప్రపత్తావధికారాత్. అతోఽశక్తిమాత్రాధికారాత్ షడఙ్గాత్, అశక్త్యాదిత్రయాధికారా శరణాగతిర్భిద్యతే.

'నన్వేవం శక్తానామశక్తానాఞ్చ శరణాగతావధికారే అష్టాఙ్గ షడఙ్గయోగయోరనుష్ఠాతృభావేన అప్రామాణ్యాపత్తిః? 'ఇతి చేన్నైవమ్. "నరాణాంబుద్ధి దౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యత" ఇతి, స్వయత్నస్వరూప విరుద్ధత్వజ్ఞానవతాం,(౧)శక్తానామ్(౨)అశక్తానాఞ్చయథాక్రమంతయోరధికారసమ్భవాత్. తతశ్చ, "నరాణా" మితివచనమేవ, శరణవరణోపాయాన్తరయోః *ప్రతినియతాధికార వ్యవస్థాపరః; "బుద్ధిదౌర్బల్యవతాంనరాణామ్, ఉపాయాన్తరం *బుద్ధిదౌర్బల్య హీనానాం ప్రకృతశరణాగతిః;" ఇతిహితాత్పర్యమ్? అతః, ఇదంవచనమ్, "విజానతామ్" ఇత్యస్యఉక్తార్థపరత్వే ఉపోద్బలకంభవతి.

"నను "బుద్ధిదౌర్బల్య"శబ్దః లఘూపాయప్రతిపాదక ప్రపత్తిశాస్త్రే *ప్రామాణ్యాధ్యవసాయపరః. నరశబ్దశ్చాశక్తపరః. అతః కస్యచిదశక్తస్య "*కృచ్ఛ్రేపాయఏవ-దురాశాదార్ఢ్యశాలినః, ప్రపత్త్యనర్హత్వాత్, ఉపాయాన్తర ఏవాధికార ఇత్యుచ్యతే - అన్యథా,వ్యాసాదిమహర్షిసంశయ "*స్థితిత్వాదుక్తనీతేరసంభవాత్"ఇతి చేన్నైవమ్. వ్యాసాదివ్యావర్తనాయ అశక్తస్య, ఇతిపదంతావదధ్యాహర్తవ్యమ్- తథాచ*అశక్తేన ఉపాయాన్తరస్యేష్యమాణత్వాయోగాత్ - ఉపాయాన్తర శబ్దస్తదుపాయదేశ వాసాదిపరోవాచ్యః. తతశ్చ*లక్షణాస్యాత్.

*పా-"ఉపాయోపేయగోచర" *పా-"శాస్త్రే" *పా-"వత్ ఉపాయభూతే" *పా-"వచనంచ" *పా-"ఉపాయాకారపరిబృఢత్వం నవివక్షితమ్" *పా-ఉపాయాన్తరపరిబృఢత్వమ్" *పా-"సకృత్త్వాసహ్య" *పా-"ఇత్యేవంరూపమ్" *పా-'భక్తిభి' *పా-"అనేనోక్తమ్" *పా-"అశక్తపరతన్త్రత్వాత్ ఆశుఫలత్వాత్." *పా-"ప్రతినియతాధికారివ్యవస్థాపకః" "బుద్ధిదార్ఢ్యయుక్తానామ్' *పా-'కృచ్ఛ్రేపాయేషు" *పా-"స్థితిషు" *పా-"తథాఅశక్తేన." *పా-"లక్షణాచ'

20-8-89.

మ్—"నను 'బుద్ధిదౌర్బల్య'శబ్దః ఉపాయాన్తరేస్వాధికార†పరః; అతః ఉపాయాన్తరశబ్దస్యనలక్షణా" ఇతిచేన్న; దార్ఢ్యాభావవాచకస్య "దౌర్బల్య" శబ్దస్య భ్రమపరత్వే లక్షణాఽఽపత్తేః, అధ్యాహారదోషతాదవస్థ్యాచ్చ.

"నను యది అనధ్యాహారయోజనాపక్షపాతేన వ్యాసాదిషూపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వలక్షణ శాస్త్రార్థే జ్ఞానాభావోవా, జ్ఞానేసత్యపి అధ్యవసాయాభావోవా, అధ్యవసాయేసత్యపి తస్యదార్ఢ్యాభావోవా కల్ప్యేత; తదాఅజ్ఞత్వేన ప్రపత్త్యనుష్ఠాతౄణాం వ్యాసాదీనాంస్వోపదిష్ట శాస్త్రార్థేషు (౧ జ్ఞాన ౨ విశ్వాస (౩)దార్ఢ్యాభావస్యానేకోపపత్తిప్రమాణ విరోధస్స్యాత్. అతస్తదవిరోధాయాస్మిన్వచనేఽధ్యాహారాద్య స్వారస్యాశ్రయణమేవయుక్తమ్; భూయసాంన్యాయాత్" ఇతిచేన్నైవమ్.

అత్రహివచనే,స్వారస్యబలాత్, ఉపాయాన్తరాధికృతేషు వ్యాసాదిష్వపి ప్రపత్తివిషయే కిఞ్చిదజ్ఞానం తావత్ప్రతీయతే. "ఇదం మహోపనిషదందేవానాంగుహ్యముత్తమమ్" ఇత్యాదౌ ప్రపత్తివిషయే దేవగుహ్యమిత్యుక్తమ్.

తతశ్చ,దేవానామివ తత్ప్రసాదలబ్ధ సార్వజ్ఞ్యవతాంవ్యాసాదీనామపి, ప్రపత్తివిషయే తద్యాథాత్మ్యజ్ఞానం నాస్తీత్యపి స్వీకార్యమ్. తత్ర ప్రపత్తేస్సాధనత్వ వేషానుబన్ధిప్రకారవిశేషాణామజ్ఞత్వేన తదనుష్ఠాన తదుపదేశదేశికత్వైస్తైరవగతత్వేపి ఫలత్వవేషానుబన్ధి ప్రకార విశేషాణామనవగతత్వసంభవాత్, ఫలప్రపత్తౌ ప్రధానాధికారభూతోపాయాన్తర ‡స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాభావస్యాపి తేషు సంభవాత్, ఉక్తజ్ఞానాభావఏవ తేషామ్ఉపాయాన్తర స్వీకారేహేతురితి పారిశేష్యాత్, స్వారసికవచనార్థోఽవగమ్యతే. అతఏవ, కేషాంచిత్ప్రపత్తివిషయే సార్వజ్ఞ్యముచ్యతే. "అజ్ఞసర్వజ్ఞభక్తానామ్" ఇతి.

అథవా, వ్యాసాదీనామ్, ప్రపత్తియాథాత్మ్యస్య ఫలరూపత్వస్య, తదనుబన్ధినామ్ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వాదీనాంచ ఉపదేశయోగ్యజ్ఞానసంభవేపి అనుష్ఠానోపయుక్త దృఢతరజ్ఞానం తేషాంనాస్తి; తేషామ్అధికారిపురుషత్వేన తత్తదధికారారమ్భకకర్మణఏవ ప్రతిబన్ధకత్వాత్. తస్మాత్, వ్యాసాదిసార్వజ్ఞ్యాది ప్రతిపాదక ప్రమాణవిరోధాభావాత్, దేవగుహ్యత్వాది వచనానుగుణ్యాత్, అన్యథా, అధ్యాహారాది దోషాపత్తేః, శబ్దస్వారస్యాచ్చ, బుద్ధిదౌర్బల్యశబ్దః ఉపయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వాధ్యవసాయాభావపరః.

ఏవమ్, అత్ర"బుద్ధి" శబ్దస్య, పరిశేషాదుపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానపరత్వాత్, "దేవేపరిబృఢతయా" ఇత్యస్య ఉపాయభావపరిబృఢత్వస్యవివక్షితతయా, "సదృశోపాయవైధుర్యమ్" ఇత్యాది తద్వివరణే "సిద్ధోపాయసాదృశ్యాభావః స్వరూపవిరుద్ధత్వమ్" ఇతి పర్యవసితత్వాచ్చ," విజానతామ్" ఇత్యత్ర వివక్షితవిశేషజ్ఞానమ్, ఇతరోపాయత్యాగ హేతుభూతమ్ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమేవభవతీతి తదధికారా శరణాగతిఃన్యాసాద్భిన్నా ఫలరూపేతి సిద్ధ్యతి.

ఇదంశరణ‡మిత్యత్రా జ్ఞాన్యశక్తాఽఽక్షమాః క్రమాత్|ఉక్తా(ః)విజానతాంశబ్దో భక్తేరాత్మవిరోధితామ్॥ నవక్తివక్తిచేద్వ్యాస‡ప్రముఖానాం ప్రపన్నతా। స్యాత్తస్మాదధికారస్య భేదాద్విద్యాన్తరిద్యతే॥ నైతద్విధానిషిద్ధా స్యాదశక్తా లక్షణాయతః। అవిద్యాతఇతి ఖ్యాతాదజ్ఞశబ్దాదుపస్థితాత్॥విద్యాద్వయస్యరాహిత్యా దశక్తేశ్చప్రసిద్ధితః। తస్మాద్విజ్ఞానశబ్దేన విశేషజ్ఞానమీరితమ్॥ సవిశేషఃపరిబృఢతయేతివివృతశ్చసః|ఉపాయో పేయభావస్యాపరిచ్ఛేద్యత్వలక్షణా॥ తస్యోపాయాన్తరత్యాగ హేతుతావర్ణితాపునః| సదృశోపాయవైధుర్య మిత్యాచార్యస్యసూక్తితః॥ ఉపాయ వైసాదృశ్యం యదన్యోపాయస్య భఙ్గతా| తేనోపాయాన్తరాణాంచ నోపాయత్వంహి వర్ణితమ్॥ ఉపేయవైసాదృశ్యంచ స్వరూపాననురూపతా|జితన్తాశౌనక శ్రీమద్భట్టార్యవరచోదితాత్॥వచనాత్‡తత్త్వక్రమతోవిజ్ఞానపదలక్షణా|విరుద్ధా‡పరణస్యాపి దేవగుహ్యస్మృతేస్తథా|| నరాణాంబుద్ధిదౌర్బల్య వచనాచ్ఛరణాగతేః| ఫలత్వాన్యవిరుద్ధత్వ జ్ఞానేనవిధురాస్తథా॥ సర్వజ్ఞావాతథాప్యేతే అధికారేష్వనిష్ఠితాః| బుద్ధిదౌర్బల్యయుక్తాశ్చ తస్మాత్స్వారస్యబోధితాః|(౧)విజ్ఞాన(౨)బుద్ధిపదయోర్యథోక్తార్థోఽతిసఙ్గతః|జ్ఞానాధికాధికారత్వాత్తస్మాత్సేయం ఫలాత్మికా||

(ఇతిప్రపత్త్యధికార జ్ఞానశోధనాధికారః.)

---

† పా-"భ్రమపరః" ‡"స్వార్థతారూప" ‡"వాక్యేతుఅజ్ఞా" ‡"తత్త్వక్రమేణలిఙ్గేన" ‡"వ్యాసప్రముఖా"

(భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరాఴ్వార్కళ్) షడఙ్గే, అశక్తిమాత్రమ్ అధికారః. శరణవరణే, "విజానతామ్" ఇత్యుక్తమ్ ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానమప్యధికారః. అతః షడఙ్గాత్ వరణం భిద్యత ఇత్యుక్తమ్. అత్ర "ఇదంతితీక్ష్ణతామ్" ఇత్యాద్యుక్తభక్తిభూమాపి, వరణేఽధికార ఇతి. తేనాపి షడఙ్గభేదః ప్రతిపాద్యతే.

సంశయస్తు, ప్రపత్తిర్నభిద్యతే, ఉతభిద్యత ఇతి; తదర్థమ్ "అతితీక్ష్ణతామ్" ఇత్యత్ర, కృత్స్నప్రారబ్ధతగ్గవ్యతా, "స్వభక్తేర్భూమ్నావా" ఇత్యత్ర భక్తేః పరజ్ఞానరూపతా చ నవివక్షితా, ఉతవివక్షితేతి; తదర్థమ్, ప్రపత్త్యనుష్ఠానాత్పూర్వమ్ ఉక్తలక్షణభక్తిసత్త్వే ప్రమాణం నాస్తి, ఉతాస్తీతి; తదర్థమ్, ప్రమాణాస్తిత్వే తాదృశభక్తిః స్వగతస్వీకారనిష్ఠేష్వసంభవతి, ఉతనసంభవతీతి; యదా, ఉక్తభక్తిసద్భావే ప్రమాణం నాస్తి, సంభవేపి సా స్వగతస్వీకారనిష్ఠే సంభవతి, తదా, తాదృశభక్తిరూపాధికారస్యోభయత్ర విశిష్టత్వాన్నవిద్యాభేదః యదా చ, తాదృశభక్తిసద్భావే ప్రమాణమస్తి సా చ స్వగతస్వీకారనిష్ఠే న సంభవతి, తదాఽధికారభక్తిభేదాద్విద్యాభేదసిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః.

అత్రాయం పూర్వపక్షః, ప్రారబ్ధమాత్రానభ్యుపగమరూపా, పరజ్ఞానరూపా చ భక్తిః, ప్రపత్తివిద్యాధిగమాత్పూర్వకాలే, న సంభవతి; తాదృశభక్తిసత్త్వే, "భిద్యతే హృదయగ్రన్థిః"[౧] ఇత్యుక్తప్రకారేణ సకల†బన్ధనివృత్త్యాసత్త్యాం ప్రపత్తిపరిగ్రహాయోగాత్, తాదృశభక్తేః, జన్మాన్తరశతానుష్ఠిత-యోగఫలత్వేన సాధనభక్తిత్వాచ్చ, ప్రపత్త్యనుష్ఠానాత్ పూర్వం తత్సత్త్వే మానాసిద్ధేశ్చ. యతశ్చ, తాదృశభక్తౌ విశేషప్రమాణం నాస్తి, అతో భక్తివిశేషస్య ఉదాహృతవచనవివక్షితత్వే మానాభావాత్, నాత్ర స్వగతస్వీకారనిష్ఠానాం‡అసంభావితాధికారసిద్ధిః.

భవతు వా తాదృశోత్కటభక్తేః ప్రపత్త్యధికారత్వే విశేషవచనమ్. తథాపి, స్వగతస్వీకారవిషయతయోదాహృతే, "ఆర్తానామాశుఫలదా"[౧] ఇతి శ్రీభరద్వాజసంహితావచనే ఆర్తిశబ్దస్యాపి తాదృశభక్తిపరత్వాత్, స్వగతస్వీకారనిష్ఠేష్వపి కస్యచిత్ తత్సంభవాత్, నవిరుద్ధాధికారసంభవ ఇతి న విద్యాభేదసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే (భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరాఴ్వార్కళ్) ప్రపత్త్యనుష్ఠానాత్పూర్వం కాష్ఠాఽఽపన్నభక్తిసత్త్వే ప్రమాణమస్తి తత్పారవశ్యేన ప్రపన్నాశ్చ దివ్యసూరయ ఏవ. న తు స్వగతస్వీకారనిష్ఠా ఇత్యర్థః.

అయం భావః యదుక్తమ్; ప్రారబ్ధమాత్రాసహిష్ణుత్వ పరజ్ఞానరూపభక్తిరేవ న సంభవతీతి. తత్తావన్నయుక్తమ్. "యదా పరానన్వయిభిర్దుశ్శకస్మృతిభిర్వినా। తేన తత్పరతః పాతస్స్యాత్ప్రపత్తిస్తదా భవేత్"[౨] "అథ ప్రపత్తిం వక్ష్యామి ముక్తిసౌలభ్యకారణమ్ | సా హి బ్రహ్మన్ పరజ్ఞానభక్త్యాపరిణతిర్మతా"[౩] ఇతి ప్రపత్త్యధికారరూపభక్తేః ప్రారబ్ధమాత్రాసహిష్ణుత్వరూపత్వమ్, పరజ్ఞానరూపత్వం చోక్తమ్.

"యదా" ఇతి వచనస్యాయమర్థః- "పరానన్వయిభిః దుశ్శకస్మృతిభిశ్చ యదా తత్పరతః పాతః తదా సా ప్రపత్తిః భవేత్" ఇత్యన్వయః. "పరానన్వయిభిః" ఇత్యనేన, దర్శనసమానాకారమానసస్మృతిషు అపరోక్షత్వేన పరస్య అనన్వయ ఉచ్యతే. అతస్తాసాం దుశ్శకత్వమ్ "తేన వినా-దుశ్శకస్మృతిభిః" ఇత్యత్ర, స్మృతిః- ప్రతిబన్ధకసంసారస్మృతిః. తస్యాః తద్వినాకృతత్వమ్- భగవద్విభూతిత్వానుసన్ధానవిరహః. కర్మకృతాకారవిశిష్టతామాత్రానుసన్ధానమితి యావత్. తతశ్చ, సంసారమాత్రస్మృతయోపి దుశ్శకా భవన్తి.

ఏవం సంశ్లేషవిశ్లేషరూపాభిర్దుశ్శకోభయవిధస్మృతిభిః ప్రపత్త్యపేక్షయా పారవశ్యాత్ తత్పరతః పాతః ప్రపత్తిర్భవతీత్యర్థః. న చ ఉక్తా భక్తిష్షడఙ్గాధికారిణీ సంభవతి; "ఆర్తానామాశుఫలదా" ఇతి వచనస్థస్య ఆర్తిశబ్దస్య, భాగవతన్యాయేన ఉక్తభక్తివిశేషపరత్వోపపత్తేరితి వాచ్యమ్; "యన్మరణం తదవభృథః" "యావద్ధ్రియతే సా దీక్షా"[౪] ఇత్యాదౌ, న్యాసవిద్యాయాః, అనభ్యుపగతప్రారబ్ధఖణ్డమాత్రనాశకత్వశ్రవణాత్. "భక్తేః ప్రారబ్ధేతరనాశకత్వమ్, షడఙ్గప్రపత్తేః అనభ్యుపగతప్రారబ్ధఖణ్డస్యాపి నాశకత్వమ్, శరణాగతేః, సర్వశబ్దాసఙ్కోచాత్ పాపమాత్రనాశకత్వం చ తత్తత్ప్రమాణవశాదవగమ్యతే తర్హి "ఆశుఫలదా" "దేహాన్తరనివారిణీ" ఇతి షడఙ్గప్రపత్తిపరభరద్వాజసంహితావచనే ప్రతీయమానో భేదః అత్ర కథం సఙ్గచ్ఛతే ఇతి చేత్, ప్రత్యక్షశ్రుతివిరోధేన స్మృతేరర్థవాదత్వాత్. ఏవం వా, స్మృతినిర్వాహః- "తచ్చిత్తవిమలాహ్లాదక్షీణపుణ్యచయా తదా। తదప్రాప్తిమహాదుఃఖవిలీనాశేషపాతకా॥"[౫] ఇత్యుక్తచిన్తయన్తీరీత్యా భగవదనుభవసంశ్లేషవిశ్లేషాభ్యామభ్యుపగతప్రారబ్ధఫలభూతసుఖదుఃఖానుభవానన్తరం పశ్చాదనభ్యుపగతప్రారబ్ధాదివిధూననం విద్యామాహాత్మ్యదృష్ట్యవతీతి. పరాఙ్కుశాదీనాం చ, ప్రథమత ఏవ ప్రారబ్ధమాత్రానభ్యుపగమః, తదుక్తాదిమప్రబన్ధస్య ఆదిపద్య ఏవ స్పష్టః "సా హి బ్రహ్మన్" ఇత్యత్రోక్తా పరజ్ఞానరూపా భక్తిరపి షడఙ్గాధికారిష్వశక్తేషు యోగరహితేషు న సంభవతి; జన్మాన్తరయోగమూలత్వేచ తస్యాః ప్రపత్త్యధికారత్వం న సంభవతి; తస్యా ఏవ స్వాతన్త్ర్యేణ సాధనత్వాత్. అత్ర మోక్షం ప్రతి స్వతస్సాధనభూతా పరజ్ఞానరూపా, ప్రారబ్ధమాత్రాసహిష్ణుత్వలక్షణా, ప్రపత్తిపూర్వభావినీ భక్తిః స్వగతస్వీకారనిష్ఠేషు అసంభావినీ,

పా-†"సకలప్రతిబన్ధక" ‡"అసంభవాచ్చ తదధికారోపస్థితిః"

౧॥ భరద్వాజసంహితా. ౨॥ ౩॥ ౪॥ తైత్తరీయే. ౫॥ విష్ణుపురాణే-౫-అంశే.

దివ్యసూరిషు, భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షవశాత్సంభవతీతి, భక్తిభూమాధికారత్వాదపి శరణాగతిశ్ఛిద్యత ఇతి ఫలత్వసిద్ధిః ఫలభూతభక్తి భూమా పరిణతిరూపత్వాత్, ఫలత్వస్యోచితత్వాచ్చ. తతశ్చ, పరభక్తి పరజ్ఞాన పరిణతిరూపా శరణాగతిః ఫలరూపేతి సిద్ధమ్. ఏతదుక్తం భవతి- పరభక్తి పరజ్ఞాన †రూపేయం భక్తిః అశక్తే న సంభవతి; తస్య యోగరహితత్వాత్ సుకృతవిశేషాత్సంభవే "నిదిధ్యాసితవ్యః-ద్రష్టవ్యః" ఇతి శ్రుతివిరోధః, తాదృశ సుకృతవిశేషే ప్రమాణాభావశ్చ, అన్యథా, నిదిధ్యాసన సుకృతవిశేషయోర్వికల్పాపత్తిశ్చ.

శక్తేపి సా న సంభవతి; అప్రారబ్ధయోగే యోగస్యైవాభావాత్. ప్రారబ్ధయోగే చ, యోగజన్యా పరభక్త్యాదిరూపా స్వత ఏవ మోక్షహేతురితి న ప్రపత్తావధికారస్స్యాత్. జన్మాన్తరీయ యోగాభ్యాసాత్ తత్సంభవేపి ధర్మవ్యాధాదిష్వివ స్వాతన్త్ర్యేణైవ మోక్షహేతుస్స్యాత్. అతః, పరభక్తి పరజ్ఞానాత్మికా భక్తిః, భగవన్నిర్హేతుక కృపాజన్యా ‡భక్తవ్యక్తివిశేషేఽభ్యుపగన్తవ్యా; అన్యథా, ఉక్తప్రమాణానామనవకాశః ప్రసజ్యేత, "నిర్హేతుకకృపాజన్య పరజ్ఞానరూప భక్త్యభ్యుపగమే తత్పరిణతిరూపా శరణాగతిరపి తథా" ఇతి వాచ్యేతి.

నను, పరజ్ఞానరూపభక్తేరహేతుకత్వ పక్షేపి ప్రపత్త్యనధికారత్వం న యుజ్యతే; "భిద్యతే హృదయగ్రన్థిః"[1] ఇతి శ్రుతత్వాత్, భక్త్యైవ కర్మక్షయస్య జాతత్వాత్. సత్యమ్; "చక్షుషా తవ సౌమ్యేన"[2] ఇతి న్యాయేన కటాక్షాదేవ సకలపాపక్షయస్య జాతత్వాత్, ప్రాప్తిపూర్వభావి-పరిపూర్ణ కటాక్షస్య జాయమానకాల ఏవ జాతత్వాత్. శరీరానువృత్తిస్తు, ప్రయోజనాన్తరాభిసన్ధిమతో భగవతః కేవలేచ్ఛయా కృతా. ప్రపత్త్యనుష్ఠానంచ, దేహానువృత్తేః కర్మకృతత్వ భ్రాన్తికృతమ్. అతః, పరజ్ఞానస్యైవ ప్రపత్తేరపి న కర్మనాశహేతుత్వమ్; తస్య పూర్వమేవ నష్టత్వాత్.

న చ, "సామ్పరాయే తర్తవ్యాభావాత్"[3] ఇత్యాదివిరోధః; మార్గవిశేషనియమాభావవత్ ఉక్తాధికారివిశేషే తదనియమస్యాప్యుపపత్తేః. తస్మాత్సాధనప్రపత్తేః ప్రారబ్ధఖణ్డమాత్రనాశకత్వాత్, పరజ్ఞాన లక్షణభక్తేస్తదధికారత్వానుపపత్తేశ్చ, శరణాగతిస్తద్భిన్నా ఫలమితి.

ఇదం తిత్తీర్షాదిపదైరుక్తా భక్తిర్విశేషితా | సాహి బ్రహ్మన్ పరజ్ఞాన భక్త్యా పరిణతిర్మతా || యదా పరాన సవ్వాయి భరత్వాది భరియం స్ఫుటమ్ | ప్రారబ్ధమాత్రవైముఖ్య పరజ్ఞానాత్మికా చ సా | నిర్హేతుకకృపాలబ్ధాత సాయ పరిణతిః ఫలమ్ || శరణాగతిరిత్యేతదౌచిత్యాదవగమ్యతే | అశక్తే యోగహీనత్వాత్ శక్తే చాన్యానపేక్షణాత్ || నాధికారః ప్రపత్తౌ స్యాత్ప్రక్ష్వాజ్ఞా యా హి సా పరా | పూర్వా భ్యాసేన చేల్లబ్ధా నాధికారస్తదా భవేత్ || ప్రారబ్ధఖణ్డ మాత్రస్య నాశకత్వ శ్రుతేశ్చ సా | షడఙ్గేఽధికృతిర్న స్యాత్తస్మృతేరర్థవాదతః || దివ్యసూరిషు సమ్పూర్ణాత్కటాక్షాత్ప్రథమం తతః | సర్వకర్మక్షయో జాతః ప్రపత్తిర్భ్రాన్తిజృమ్భితా ||

ఇతి ప్రపత్త్యధికారభక్తిశోధనాధికారః.

(భక్తిత్తన్నిలై ఇత్యాది) ప్రకారాన్తరేణాపి, భక్తేస్సాధనప్రపత్తౌ అధికారత్వాభావముపపాదయతి. సంశయశ్చ, ఫలప్రపత్తిర్నాస్తి, ఉతాస్తీతి; తదర్థమ్, శరణాగతిర్న్యాసాన్న భిద్యతే, ఉత భిద్యత ఇతి; తదర్థమ్, పరాఙ్కుశాది దివ్యసూరిభక్తిః సాధనప్రపత్త్యధికారో భవితుమర్హతి, ఉత నార్హతీతి; తదర్థమ్, తేషాం భక్తిః ప్రపత్తిశాస్త్రమర్యాదాలఙ్ఘినీ న భవతి, ఉత భవతీతి; యదా న భవతి, తదా తస్యాః, శాస్త్రీయ సాధన ప్రపత్త్యధికారత్వాత్ విద్యాభేదకాభావేన తదసిద్ధేర్న ఫలప్రపత్తిసిద్ధిః. యదా చ, తేషాం భక్తిః ప్రపత్తిశాస్త్రమర్యాదాలంఘినీ తదా, తస్యాస్సాధనప్రపత్త్యధికారానర్హత్వాత్ఫలప్రపత్తావేవ తస్యాధికార ఇతి విద్యాభేదాత్ఫలప్రపత్తి సిద్ధిరితి.

పక్షస్తు, దివ్యసూరీణాం భక్తిః న తావదుభ్యాస్త్రీ, తేషామనుష్ఠానస్య స్వస్వవర్ణాదిమర్యాదానురోధిత్వదర్శనాత్, తత్ప్రబన్ధేషు, స్వానుష్ఠాన పరోపదేశయోస్సర్వత్ర శ్రుత్యాదేః ప్రమాణత్వేనోపాదానాత్, భాష్యకారాదిపూర్వాచార్యైస్తేషాం పరమాచార్యత్వేన స్వీకృతత్వాత్, ప్రతిష్ఠార్చనాదిపర్యన్తం తదనువర్తన దర్శనాత్, తేషాముత్పథత్వే ఇదం సర్వం నోపపద్యత ఇతి తేషాం భక్తిరపి శాస్త్రమర్యాదానురోధిన్యేవేతి న తద్ద్వారక విద్యాభేదసిద్ధిరితి. సిద్ధాన్తస్తు, భక్తేరవస్థాభేదాత్తేషాముపాయాన్తరే ప్రవృత్తిస్తావన్న ప్రసిద్ధా. ఉపాయాన్తర ప్రవృత్త్యనన్తరమ్, "యత్పునశ్శరణం వ్రజేత్" ఇతి ప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానమపి న దృష్టమ్. అకృతప్రాయశ్చిత్తత్వేపి యోగభ్రంశోపి న దృష్టః. సాధనప్రపత్తి నిష్ఠానాన్తు, ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తిరేవ న భవతి; స్వనిష్ఠాభఙ్గభయాత్. తత్ప్రవృత్తౌ చ సా న భక్తికార్యా; కిన్త్వవిశ్వాసకార్యా. తతశ్చ, తస్యాత్మ విశ్వాసకార్యత్వాత్. న్యాసనిష్ఠాభఙ్గో భవతి. తద్భఙ్గే చ పునః ప్రపత్తిరనుష్ఠేయా; అననుష్ఠానే తు, "శుచీనాం శ్రీమతాం గేహే యోగభ్రష్టోభి జాయతే"[4] ఇతి నీతిర్భవతి. అత్ర తు శరణవరణే ప్రవర్తికైవ భక్తిః, క్షణవిళమ్బాసహత్వాపాదికా సతీ, స్వకార్యప్రపత్తిభఙ్గఫలే - ఉపాయాన్తరే ప్రవర్తయతి

పా-†"పరిణతి" ‡"క్వచిద్వ్యక్తివిశేషే"

౧|| ముణ్డకోప-౨-౨-౮. ౨|| శ్రీరామాయణే-కిష్కిన్ధాకాణ్డే. ౩|| భాష్యే-౩-అ-౩-పా-౨౭. ౪|| గీతా-౬-అ-శ్లో-౪౧.

మూ.—౫౨. భక్తితన్నాలే అవస్థాభేదమ్ పిఱన్దవాఱే, ఇతు తాన్ కులైయక్కడవతాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౫౨. ఆక, ప్రపత్త్యధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టినారాయ్ నిన్ఱార్ - కీఴ్; "అన్ద త్రివిధప్రవృత్తియిలుమ్ భక్తిపారవశ్యప్రపత్తియే ముఖ్యమ్," ఎన్ఱు, తేకీఴ్ చ్చొల్లిఱ్ఱు; ఏవంభూతప్రపత్తినిష్ఠరానవర్కళ్ తన్నైక్ కొణ్డు భగవల్లాభార్థమాక స్వయత్నత్తిలే మీళువతు, అవర్కళ్ అవనైయుపేక్షిప్పతాకిల్ ఎవర్ ఱుక్కు నిదానమేతెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(భక్తితన్నాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (భక్తితన్నాలే అవస్థాభేదమ్ పిఱ) న్తైయావతు - కరణశైథిల్యత్తాలే స్వయత్న త్తుక్కుత్తిక్కే, అవనేయుపాయమాక వధ్యవసిత్తు, అవర్ వరవుపార్త్తిరుక్కుమవస్థైయళవల్లిక్కే కణ్ణాఴ్కుఴలైయిట్టు "ఏతేను మొరుపడియాలేయాకిలుమ్ అవనై యిప్పోతే పెఱవేణుమ్" ఎన్నుమ్ అతిమాత్రత్వరావస్థైవిశేషై.

(ఇతు) ఎన్ఱు,- ప్రపత్తియైచ్చొల్లుకిఱతు. తాదృశావస్థై పిఱన్దాల్ ప్రపత్తి (కులై) న్తైయావతు - "ఎన్నాశేమ్ కేన"౧ ఎన్ఱు, స్వప్రవృత్తియిల్ అన్వయమఱ్ఱు భగవతిన్యస్తభరరా యిరుక్కుమిరుప్పుకులైక్కై.

అ.—[అతువే ముఖ్యమ్] ఎన్నై అనుచితమ్;

" "భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్ పక్కలిలే ప్రపత్తినిష్ఠాభఙ్గకమాన ఉపాయాన్తరప్రవృత్తియుమ్, ప్రపత్తిఫలమాన భగవల్లాభసమయత్తిల్

" తదుపేక్షైయాల్ అర్థిత్వనైకల్యముమ్ కాణైయాలే, "ఉపాయానాముపాయత్వస్వీకారేఽప్యేతదేవహి"? ౨ఎన్ఱు, శొన్నప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠాన

" ముమ్ అవర్కళ్ పక్కల్ కణ్డతిల్లై; ఆకైయాల్, భక్తిపారవశ్యహేతుక ప్రపత్తిక్కు ముఖ్యత్వమ్ అనుపపన్నమ్ ఎన్ఱు, పూర్వోక్తాక్షేప నో

" త్థానత్తాల్ ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఏవంభూతప్రపత్తి నిష్ఠరానవర్కళిత్యాది) (నిదానమ్) ఎన్ఱు,తు - మూలమ్ ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిలే, [భక్తితన్నాలే] [వా-౫౨] ఎన్ఱు,- [భక్తిపారవశ్యత్తాలే] [వా-౪౪] ఎన్ఱు, శొన్న కరణశైథిల్యాపాదకభక్తియై చ్చొల్లుకిఱతు. [అవస్థాభేదమ్] ఎన్ఱు, - భిన్నావస్థైయై చ్చొల్లుకిఱతు.

"భేదశ్శబ్దకు, ప్రతియోగ్యాకాఙ్క్షాయామ్ సన్నిహితమాన కరణశైథిల్యజావస్థైయే ప్రతియోగియాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కరణశైథిల్యత్తాలే) ఇత్యాది.

(కణ్ణాఴ్కుఴలై) సదసద్వివేకపరిపన్థి వ్యామోహదశావిశేషమ్. (ఏతేను మొరుపడియాలే యాకిలుమ్.) స్వరూపవిరుద్ధ ప్రవృత్తియాలే యానాలుమ్ ఎన్ఱపడి.

" ప్రపత్తియావతు - జ్ఞానావస్థావిశేషమాకైయాలే, త్రిచతురక్షణావస్థాయియామే? ఇతు అతిమాత్రత్వరానాశ్యమన్ఱే?" ఎన్నిల్, అశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాదృశావస్థై పిఱన్దాలిత్యాది.)

అతావతు - స్వయత్నావస్థై పిఱన్దాల్, ప్రపత్తిశరీరానుప్రవిష్టమాన భరన్యాసశరీరత్తిల్ అనుప్రవిష్టమాన సాధనాన్తరనివృత్తి, వినష్టై యామ్ ఎన్ఱపడి.

౧॥ తి-వా-౫-౮-౩. ౨॥

14-12-89.

ఏవమ్, అస్య ఉపాయాన్తరప్రవృత్తావపి ఆశ్రయదోషజన్యత్వాభావేన విషయగుణజన్యతయా చ నైతేషాం పాపం చ సంభవతి; ఏవం పాపాభావాదేవ ననిష్ఠాభఙ్గః, తదభావాచ్చ నప్రాయశ్చిత్తానుష్ఠానమ్. ఇదం సర్వం సాధనప్రపత్త్యధికారత్వే న సంభవతి; తదా ఉపాయాన్తరపరిగ్రహస్య, స్వార్థతారూప-ఆశ్రయదోషజన్యత్వాత్ పాపసమ్భవేన, అకృతప్రాయశ్చిత్తత్వేన చ తేషాం యోగభ్రష్టత్వం భవేత్; తతశ్చ, పూర్వాచార్యశిష్టపరిగ్రహాద్యనుపపత్తిర్బాధికా స్యాత్; అతః తేషాం భ్రష్టత్వపరిహారాయ సిద్ధోపాయఫలభూతా తేషాం భక్తిః సా చ ఫలప్రపత్తా[౫ వధికారః. అతః ఫలప్రపత్తిరేవ తైరనుష్ఠితేతి స్వీకర్తవ్యమ్; అన్యథా, అధికారభక్తేః సుకృతవిశేషజన్యత్వాత్, తస్యాశ్చ సాతిశయశరస్కత్వాత్, తత్కృతప్రపత్తేః మత్ఫలసాధనత్వాత్ "మదర్థమిదం కర్మ" ఇత్యధికారబోధజన్యత్వేన సాధనత్వాచ్చ. సాధనాన్తర†ప్రవృత్తిరపి ఆశ్రయదోషజన్యేతి తస్యాః పాపరూపత్వాత్ ఉపాయాన్తరప్రవృత్తానామ్, అకృతప్రాయశ్చిత్తానాం చ, యోగభ్రష్టత్వేన సాధనప్రపత్తివాదే న దివ్యసూరీణాముపాస్యత్వసిద్ధిరితి.

కించ, తేషాం దేవతాన్తరభజనమపి క్వచిద్దృశ్యతే; తచ్చ, అకృతప్రాయశ్చిత్తానాం భ్రంశహేతుః. "సర్వాన్ దేవాన్నమస్యన్తి"౧ ఇత్యాదేరపి, పరార్థత్వాన్న దోషత్వమ్. అత్ర భక్తేస్సుకృతమూలత్వే తత్ప్రయుక్తదేవతాన్తరభజనస్య, స్వార్థతయా పాపత్వం భవేదేవ; "అత్యన్తభక్తియుక్తస్య"౨ ఇత్యేతదపి [illegible]; స్వయత్నజన్యాయాః అత్యన్తత్వాసిద్ధేః. అతః తేషాం భక్తేః సాధనప్రపత్తా నాధికారః ఇతి ఫలప్రపత్తిసిద్ధిరితి.

భక్తిశ్చ దివ్యసూరీణాం న్యాసశాస్త్రానురోధినీ। అతస్తదధికారత్వం భక్తియోగే న యుజ్యతే। ఇతి చేత్తన్న భక్తేరప్యధికారత్వదర్శనాత్. శఠజిన్మునిముఖ్యానాం భక్తిర్నైవ హేతుకా యతః। స్వార్థతాగన్ధరహితా తస్మాత్తత్పరిణామినః। శరణాగతిభక్త్యాదిక్రమాద్భజనాదికాః। ననిష్ఠా[౧౫ భఙ్గికాస్సర్వే ఫలరూపాస్తతోఽభవన్। యది సా సుకృతారబ్ధా స్వార్థగర్భా తదా భవేత్। తత్కృతా చ ప్రవృత్తిస్స్యాత్ స్వార్థత్వాద్ధనం తత్కృతం పునః। ‡భక్త్యాదికామభజనం స్వనిష్ఠాభఙ్గనం భవేత్। తచ్చాకృతే ప్రతీకారే యోగభ్రంశస్య కారణమ్। భ్రష్టాశ్చ నైవోపాస్యాస్స్యుః †స్తత్సూరీణాం న హేతుజా। భక్తిస్తస్యాః పరిణతిస్స్వీకార్యా తత్ఫలాత్మికా। సర్వాన్ దేవాన్నమస్యన్తి న శాస్త్రం నైవ చ క్రమః। ఇత్యాదికఞ్చ యద్భక్తేరనన్యత్వనిబన్ధనమ్.

ఏవమ్, అధికారక్రమేణ "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"౩ ఇత్యుక్తసిద్ధోపాయాధికారః ఉక్తః. యద్యపి "'అకిఞ్చనైకశరణాః'౪ 'అహమస్మ్యపరాధానామాలయోఽకిఞ్చనోఽగతిః'౫ ఇత్యాదిభిః ప్రపత్తిశాస్త్రే ఆకిఞ్చన్యేన అధికారః ఇత్యుక్తమ్" ఇతి అధికారత్రయవచనం విరుద్ధమివ భాతి, తథాపి ప్రపత్తావాకిఞ్చన్యమ్ ఏక ఏవాధికారః, అజ్ఞానాదిత్రయం తస్మిన్నిమిత్తం సద్వారకాధికారః, అతో నోభయవచనవిరోధః. షడఙ్గేతు అత్ర అజ్ఞానశక్త్యోఽశక్తేరేకైవాధికారః. ఏవం శాస్త్రే అధికారత్రయపరవచనానాం శరణాగతివిషయత్వాత్ షడఙ్గశాస్త్రే, "ప్రాప్తుమిచ్ఛన్ పరాం సిద్ధిం జనస్సర్వోప్యకిఞ్చనః"౬ ఇతి అశక్తమాత్రాధికారశ్రవణాచ్చ అధికారిచాతుర్విధ్యే కిమపి ప్రమాణం న పశ్యామః; తథాపి, "భక్త్యాదౌ శక్త్యభావః, ప్రమితిరహితతా, శాస్త్రతః పర్యుదాసః, కాలక్షేపాక్షమత్వన్త్వితి నియతివశాదాపతద్భిశ్చతుర్భిః। ఏకద్విత్ర్యాదియోగవ్యతిభిదురనిజాధిక్రియాస్సంశ్రయన్తే సన్తః శ్రీశం స్వతన్త్రప్రపదనవిధినా ముక్తయే నిర్విశఙ్కాః"౭ ఇత్యస్య అయమభిప్రాయః. "వేదాన్తాచార్యాణాం సాధనప్రపత్తిశాస్త్రప్రవర్తనాధికృతత్వాత్, దేవగుహ్యార్థస్య చ గోపనీయత్వాత్, ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వానుపాయత్వప్రదర్శనే న్యాసస్యాప్యుపాయాన్తరతయా సాధనప్రపత్తౌ, అశక్తస్య ప్రపత్తౌ [illegible] అశ్రద్ధా భవేత్; ఇతి తద్వారణార్థం చ ['ఇదం శరణమ్'] ఇతి వచనే అజ్ఞానశబ్దేన, అత్రైవర్ణికానామపి అనుష్ఠానో[illegible]నాధావాత్సఙ్గ్రహమ్, అజ్ఞానశబ్దస్య అనుష్ఠానాశక్తివాచకత్వేపి, విజ్ఞానశబ్దార్థగోపనాయ విజ్ఞానశబ్దస్య అశక్తిపరత్వమ్, 'ఇదంతితీక్షతామ్'౮ ఇత్యాదేర్భక్తిసామాన్యపరత్వం చాభిప్రేత్య అధికారిచాతుర్విధ్యం ప్రదర్శితమ్" ఇతి, శక్తాఽశక్తాధికారత్వవాదినామ్ భక్తియోగతదుపాయోభయవిధివైయర్థ్యవారణాయ, [౩౦ ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానమ్ అనుయాయ్యధికారో వాచ్యః; స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాధికారత్వమనభ్యుపగచ్ఛతామ్, దేశవాసాద్యఙ్గవిధివైయర్థ్యవారణాయ దేహాన్తరవిళమ్బాక్షమత్వమ్, "ఆత్యన్తికే మనిష్ఠానాం సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతామ్। ప్రపత్తిరఙ్గసాకార్యా"౯ ఇత్యాది ప్రమాణసిద్ధమ్ అనుయాయ్యధికారో వాచ్యః; తథాప్యత్ర "ఏకద్విత్ర్యాదియోగవ్యతిభిదురనిజాధిక్రియాః"౭ ఇత్యుక్తిః కిమభిప్రేత్యేతి [illegible].

ఇతి ప్రథమస్య పరిచ్ఛేదస్య తృతీయం ప్రకరణమ్.

పా-†'ప్రపత్తిరపి' ‡'భక్త్యాది.' †'స్తస్మాద్భక్తేనసూరిణామ్' ౧॥ రా-అ-౨-౫౬.

౨॥ ౩॥ గీతే-౧౮-౬౬. ౪॥ భగవచ్ఛాస్త్రే. ౫॥ ౬॥ ౭॥ రహస్యత్రయసారే. ౮॥ లక్ష్మీతన్త్రే ౯॥

సూ.—౫౩. తన్నై ఒప్పేణవుమ్పణ్ణుమ్,

వ్యా.—౫౩. ఇప్పడి ప్రపత్తినిష్ఠైక్కొలైయుమ్బడి పిఱన్దభక్తియుమ్ అవస్థాభేదమ్ విళైక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (తన్నై ఒప్పేణప్పణ్ణు) కైయావతు - "కాత్తైప్పూణుమ్"౧ఇత్యాదిప్పడియే అవర్ వరవుక్కుడలాక త్తన్నై యలఙ్కరిక్కుమ్బడి పణ్ణుకై. అత్తావతు - భగవల్లాభార్థమాక స్వయత్నత్తిలే మూట్టుమెన్ఱపడి. ఇతు, మడలెడుక్కై ముతలానవత్తిల్ మూట్టుమతుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

అ.—"మూలత్తిలే, [తన్నై ఒప్పేణవుమ్పణ్ణుమ్] ఇత్యాదియిలే, విశేష్యాకాఙ్క్షాయామ్ ప్రధానమాయుమ్ ప్రకృతమాయుమ్ ఇరుక్కిఱ భక్తి తన్నిల్ అవస్థాభేదమే విశేష్యమామ్, నాశ్యత్వేనాప్రధానమాక ప్రకృతమాన [ఇతుతాన్] ఎన్ఱ ప్రపత్తి విశేష్యమాకాతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి ప్రపత్తినిష్ఠై కొలైయుమ్బడి పిఱన్దవిత్యాది.)

("కాత్తైప్పూణుమ్"౧ఇత్యాదిప్పడియే) యెన్ఱతు ; - [కాత్తైప్పూణుమ్] నాయకన్ వన్దు కట్టిక్కొళ్ళుమ్ కణ్ఠాభరణత్తై ధరిక్కిఱాళ్. [కణ్ణాడి కాణుమ్] 'అతు వాయ్త్తతో!' ఎన్ఱు, కణ్ణాడియై ప్పారానిన్ఱాళ్. [తన్ కైయిల్ వళై కులుక్కుమ్] ఇమ్మనోరథ హేతుకమాక సమ్భావితమాన స్వావయవపూరణత్తై నిశ్చయిక్కైక్కాక, కైయిల్ వలయఙ్గళై క్కులుక్కానిన్ఱాళ్. [కూఱైయుడుక్కుమ్] ఇవ్వార్త్తివన్దపిన్బు పరియట్టమ్ ధరిక్కుమాకైయాలే, అత్తైయుడానిన్ఱాళ్. [అయర్క్కుమ్] అవ్వళవిల్ వరక్కాణామైయాలే అతివ్యథియానిన్ఱాళ్. [తన్ కోవై చెవ్వాయ్ తిరుత్తుమ్] మీళవుమ్, స్వభావమే కోవైప్పఴమ్బోలే శివన్దిరుక్కిఱ తన్నుడైయ అధరత్తై రాగజనకమాన పదార్థఙ్గళాలుమ్ మిక్కవుమ్ శివక్కప్పణ్ణానిఱ్కుమ్.

[తేఱిత్తేఱి] అలఙ్కారత్తిల్ వాయ్ప్పాలుమ్, అవన్ గుణఙ్గళిల్ విశ్వాసత్తాలుమ్, తెళిన్దుతెళిన్దు. [నిన్ఱు] ధరిత్తు [ఆయిరమ్పేర్ త్తేవన్] సహస్రనామవాన్ఆన శాన్తిమానుడైయ. [తిఱమ్] ప్రకారఙ్గళై. [పితఱ్ఱుమ్] అడైవుకెడ ప్పేశానిఱ్కుమ్. [మాఱిల్] నిస్తులమాన. [మా] కఱుత్త. [మణి] రత్నమ్పోన్ఱ. [వణ్ణన్ మేల్] నిఱత్తైయుడైయవన్ విషయమాక. [ఇవళ్] ఇప్పెణ్పిళ్ళైయానవళ్. [మాల్ ఉఱుకిన్ఱాళ్] పిచ్చేఱినిన్ఱాళ్ ఎన్ఱు, పెరియాழ్వార్ అరుళిచ్చెయ్త శ్రీసూక్తియిల్ ప్రకారత్తాలే ఎన్ఱపడి.

[పేణుకై]- (అలఙ్కరిక్కై) ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవన్ వరవుక్కిత్యాది.)

ఇత్తిల్, "భగవదనురక్తనాయికావృత్తాన్తమ్ శొల్లిత్తన్నై యొழிய, భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్పడి శొల్లిత్తిల్లైయెన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తావతు భగవల్లాభార్థమాక విత్యాది.)

"వీతరాగజనోజ్జీవనార్థమాన ప్రబన్ధత్తిలే, కామినీవృత్తాన్తకథనమ్ కూడామైయాలే, తత్స్వరూపానన్యార్హశేష ముముక్షువిశేషవృత్తాన్తమే "ఏకవృక్షాశ్రయ పక్షిద్వయవృత్తాన్తసరూపమాన ఏకశరీరాశ్రయజీవపర స్వభావరూపవృత్తాన్తమ్, 'ద్వాసుపర్ణా'౨ఇత్యాద్యుపనిషత్తిల్పోలే, "ప్రతిపాద్యమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఇఙ్గే, "(౧) కల్లై(౨) ఉళ్ళై,(౧)అహమ్(౨) మమకృతికళ్"౩ఇత్యాద్యాచార్యహృదయత్తిల్పడియే, సాధనాన్తరప్రవృత్త్యుపయుక్తపదార్థఙ్గళై యనుసన్ధిప్పతు.

(ఇతు) ఎన్ఱతు- [పేణప్పణ్ణుకై] ఎన్ఱపడి;

(మడలెడుక్కై) యావతు- స్వాభిలషితపురుషన్ తన్నై సంవదియావిట్టాల్, రాజబన్ధకక్కళఱియ స్త్రీకళ్ పణ్ణుమ్, స్త్రీస్వభావానుచిత పురుషావద్యకర ద్రమిడప్రసిద్ధ స్వప్రవృత్తి విశేషమ్. ఇతువుమ్ "తత్స్వరూపముముక్షుప్రవృత్తి ప్రతిపత్త్యర్థమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(ముతలానవత్తిల్) ఎన్ఱతు- "(౧) కుళిక్కై,(౨) కూడలిழైక్కై. (౩) కామదేవోపాసనఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

౧|| నా-తి-౩-౭-౮. ౨|| ముణ్డ-ఉ-౩-౧. ౩||ఆ-హృ-౨.

మూ.—తరిక్కవుమ్పణ్ణుమ్.

వ్యా.—(తరిక్కప్పణ్ణు) కైయావదు - అఱైత్తుణమవనైయొழియ ధరిక్కమాట్టామైయాలే, అవనవరవుక్కుడలాక స్వయత్నత్తిలే మూళుమ్పడిపణ్ణినవదు తానే, అవనవరక్కొళ్ళ విళమ్బరోషత్తాలే "పోఱునమ్బి"౧ "కழక్కమేతేల్ నమ్బి"౨ఎన్ఱు, అవనైయుపేక్షిత్తుత్తళ్ళి ధరిత్తిరుక్కుమ్పడిపణ్ణుకై.

ఆక, ఇవైయిరణ్డాలుమ్- "ఎన్నాన్ శెయ్‌గేన్"౩ ఎన్ఱుమ్, "తరియేనినీ"౪ఎన్ఱుమ్ఇరుక్కు మిరుప్పుక్కు ప్రతికోటియాయ్ విళైక్కుమెన్ఱపడి. ఆకైయాల్, ప్రపత్తినిష్ఠర్కళోడ్ స్వప్రవృత్త్యాదికళిల్ ఇழిక్కైక్కడి - భక్తియిన్నుడైయ అవస్థాభేదమెన్ఱు, కరుత్తు.

౫౪. (తన్నైప్పేణవుమ్పణ్ణుమ్, తరిక్కవుమ్పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు,ఎమ్బెరుమాన్ వరుకైక్కుడలాక కృషిపణ్ణుకైయుమ్, అవనవరక్కొళ్ళ అవనైయుపేక్షిక్కైయుమాకియ పరస్పరవిరుద్ధస్వభావఙ్గళై విళైక్కుమ్పడియాయిత్తే శొల్లిఱ్ఱు; ఇప్పడి భక్తియానదు స్వావస్థావిశేషఙ్గళాలే చేతనరుక్కు విళైక్కుమ్ పరస్పరవిరుద్ధస్వభావఙ్గళ్ తద్విషయమాత్రత్తిలన్ఱిక్కే తత్సమ్బన్ధివస్తుక్కళ్ విషయమాకవుమ్ కాణలామెన్ఱుశార్ మేల్,

అ.—"[పేణవుమ్ పణ్ణుమ్] ఎన్ఱు,వనన్తరమ్ [తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్] ఎన్నైయాలే, పేణినమైక్కనన్తరభావియాన తరిప్పే వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అఱైత్తుణ మవనైయొழிయవిత్యాది.)

(విళమ్బరోషత్తాలే) ఎన్ఱదు- భగవదాగమనకాలాతిపాతజనితకోపత్తాలే ఎన్ఱపడి.

" 'తేఱితేఱి'౫ ఎన్ఱు, - వారాతొழிయాన్ ఎన్ఱు, తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్ఱుఅయ్ప్పడియిలే వ్యాఖ్యాతమ్ ; అతిలుమ్ "వన్దవనై యుపేక్షిత్తు ధరిక్కై అభ్యర్హితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ ("పోఱునమ్బి"౧ ఇత్యాది.) [నమ్బీ!] పూర్ణనానవనే! [పోఱు] పో. [నమ్బీ!] పూర్ణనే! [కழக్కమ్] ఎఙ్గళుడైయ గోష్ఠియిలే. [ఏఱేల్] ఏఱాతేకొళ్" ఎన్ఱు, తిరువాయ్‌మొழிక్కర్థమ్.

నిష్ఠాభఙ్గయక్కైయాన భక్తిపారవశ్య ప్రపత్తిక్కు ముఖ్యత్వత్తై సాధిక్కిఱార్ (ఆక) ఇత్యాదినా.

(ఎన్నాన్ శెయ్‌గేన్?౩ఎన్ఱు,...ఇరుక్కుమిరుప్పు) సాధనాన్తరనివృత్తి; అతుక్కు (ప్రతికోటి)యావదు. సాధనప్రవృత్తి.

('తరియేనినీ'౪ ఎన్ఱు,...ఇరుక్కుమిరుప్పు) "తరియేనినియరణ్ శరణమ్ తన్దొళిన్ కమ్ కమైయాయ్"౪ ఎన్ఱుఅవిడత్తిల్ శొల్లుకైఅ "పెరిన్ నల్లతు ధరియేన్" ఎన్ఱిరుక్కై; అతుక్కు (ప్రతికోటి) యావదు - వన్దవనై యుపేక్షిత్తు సత్తైయోడే యిరుక్కై.

(ఆకైయాలిత్యాది) " 'అత్యన్తభక్తియుక్తస్య నశాస్త్రం నైవచక్రమః'౬ ఎన్ఱు అప్పడియే, విశ్వాసమాన్ద్యాద్యాశ్రయ దోషత్తాలన్ఱిక్కే " నిర్హేతుకసిద్ధోపాయసిద్ధ కాష్ఠాప్రపన్న భక్తియాల్ వన్దత్తాకైయాలే, ఇన్దస్వయత్నాదికళ్ నిష్ఠాభఙ్గాది ప్రయోజకఙ్గళన్ఱు, (౧) (౨) " 'ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయాహీయతేఽనయా' ౭ ఎన్ఱుఅవిదుక్కళ్, (౧) మన్ద (౨) మధ్యమాధికారి విషయమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

మూలత్తిలే [ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్] ఎన్ఱుఅవిడత్తిల్, [ఇన్ద] ఎన్ఱు, భక్త్యవస్థాహేతుకత్వపరస్పరవిరుద్ధత్వఙ్గళాలే, "పేణుకై" "తరిక్కై" యాకియ ప్రకృత స్వభావసదృశత్తైచ్చొల్లుకిఱదు.

"[కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్] ఇత్యాదిసప్తమికళ్ - విషయత్వార్థకఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఇప్పడిభక్తియానదిత్యాది.)

౧॥ తి-వా-౬-౨-౨. ౨॥ తి-వా-౬-౨-౬. ౩॥ తి-వా-౫-౮-౩. ౪॥ తి-వా-౫-౮-౭. ౫॥ పె-అ-౩-౭-౮. ౬॥ ౭॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-

మూ.—౫౮. ఇన్దస్వభావవిశేషజ్గళ్, కల్యాణగుణజ్గళిలుమ్, తిరుచ్చరజ్గళిలుమ్,

వ్యా.—(ఇన్ద) ఎన్ఱు తుడజ్గి. (ఇన్దస్వభావవిశేషజ్గళ్) ఎన్ఱు, - కీழ్చ్చొన్న వైత్తన్నైయే శొల్లుకిఱతు, ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషజ్గళెన్ఱపడి. అవైయావన - అనుభావ్యవిషయమొరుపడిప్పట్టిరానిఱ్కచ్చెయ్తే, అత్తై యనుభవిక్కుమ వర్కళుక్కు ధారకమాయ్ త్తోన్ఱుకైయుమ్, బాధకమాయ్త్తోన్ఱుకైయుమ్.

(కల్యాణగుణజ్గళిల్) ఇత్యాది. "కోవిన్దన్ కుణమ్పాడి - ఆవికాత్తిరుప్పేనే"౧ ఎన్ఱు, ధారకమాకవుమ్, "వల్ విన్నైయేన్నైయీర్కిన్ఱ, కుణజ్గళైయుడైయాయ్"౨ ఎన్ఱు, బాధకమాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే - కల్యాణగుణ విషయమాక వుమ్; "శరజ్గళాణ్డతణ్డామరై కణ్ణనుక్కన్ఱి, ఎన్మనమ్ తాழ్న్దునిల్లాతే"౩ ఎన్ఱు, ధారకమాకవుమ్,

అ.—" 'పేణుకై' 'తరిక్కై' యాకైయ ప్రకృతావస్థాద్వయత్తిఱ్కు వివక్షిక్కుమ్ అళవిల్, ఇవై, 'కల్యాణగుణజ్గళిలుమ్' ఇత్యాదియే యామైయుమ్; [ఇన్దస్వభావవిశేషజ్గళ్] ఎన్ఱు అగురుభూతన్యాసమ్ వ్యర్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీழ్చ్చొన్న వైత్తన్నైయే ఇత్యాది.)

"ప్రకృతస్వభావ సదృశవివక్షయామ్ సాధ్యక్యమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిప్పట్ట విత్యాది.)

" 'పేణుకై' 'తరిక్కై' యాకైయ ఇన్ద విరుద్ధస్వభావజ్గళ్, విషయభూతభగవత్ప్రియుక్తజ్గళ్; విషయియాన భక్తిప్రయుక్తజ్గళన్ఱు" ఎన్నుమ్ శజ్కైయై, "కల్యాణగుణాది విషయాన్తరజ్గళిలుమ్, †ఇప్పడికాణ్గైయాలే, అననుగతజ్గళాన విషయజ్గళ్ ప్రయోజకజ్గళాకాతు; అనుగతమాన విషయియాన భక్తియే ప్రయోజకమ్ ఎన్ఱు పరిహరిక్కిఱార్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తద్విషయమాత్రత్తిలన్ఱిక్కే తత్సమ్బన్ధివస్తుక్కళ్ విషయమాకవుమ్ కాణలావ) ఎన్ఱు.

[స్వభావ] జ్గళై విశిష్యదర్శిప్పిక్కిఱార్ (అవైయావన)ఇత్యాదినా.

కాదాచిత్కప్రీతి హాల్యదశోత్పత్తినైవ్యావర్తిక్కైక్కాక (ఒరుపడిప్పట్టిరానిఱ్కచ్చెయ్తే) యెన్ఱతు.

(అత్తై యిత్యాది) "వస్త్వేకమేవ దుఃఖాయ సుఖాయేర్ష్యాగమాయచ । కోపాయచయ తస్తస్మాద్వస్తువస్త్వాత్మకం కుతః"౪ ఎన్ఱు, దేహాత్మ భ్రమవాన్గళుక్కు చన్దనకుసుమాదికళుమ్, విషశస్త్రాదికళుమ్ దేశకాలభోక్తృభేదేన అనుకూలజ్గళాకవుమ్ ప్రతికూలజ్గళాకవుమ్ ఇరున్దాలుమ్, ఈశ్వరాత్మకజ్ఞానవాన్గళుక్కు, ఎల్లామ్ అనుకూలజ్గళాయే యిరుక్కుమాకైయాలే, ౫"మయర్వఱ మతినలమ్ అరుళ్ప్పెఱ్ఱవర్కళుక్కు, ప్రతికూలజ్గళాక భగవద్గుణాదికళిరుప్పతు - దేహాత్మభ్రమాదిమూలక మల్లామైయాలే భక్త్యతిశయమూలకమే యాకవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

"క్రిమువిషవిసర్పగకిముకుదః"౬ ఎన్ఱు, స్నేహాతిశయస్థలత్తిలే, ఆనుకూల్యప్రాతికూల్యజ్గళ్ ప్రసిద్ధమిఱే.

విషయసత్తమ్యనుగుణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తోన్ఱుకైయుమెన్ఱు.)

'కోవిన్దన్ - గోవిన్దనుడైయ కుణమ్పాడి - గుణజ్గళైప్పాడి' 'ఆవికాత్తిరుప్పేనే - ప్రాణజ్గళై రక్షిత్తిరుప్పేనే' ఎన్ఱపడి.

'వల్ - ప్రబలమాన' 'విన్నైయేన్నై - ప్రేమమాకిఱపాపత్తై యుడైయవెన్నై' 'ఈర్కిన్ఱ-బాధిక్కిఱ' 'కుణజ్గళైయుడైయాయ్ - గుణజ్గళై యుడైయవనే' ఎన్ఱపడి.

'శరజ్గళ్ బాణజ్గళై' 'ఆణ్డ - వ్యాపరిప్పిత్త' 'తణ్ - కుళిర్న్ద' 'తామరైక్కణ్ణనుక్కన్ఱి, - పుణ్డరీకాక్షనుక్కన్ఱి,' 'ఎన్మనమ్ - ఎన్ హృదయమానతు' 'తాழ్న్దునిల్లాతు - సాభిలాషమాయిరాతు' ఎన్ఱపడి.

ఇజ్గే, " 'శరజ్గళుక్కు తణ్డామరైక్కణ్గళోడే సమోపాదానమ్ ఇరుక్కైయాలే, 'సదృశయోరేవసహచరణమ్' ఎన్ఱ న్యాయత్తాలే, తామరైక్కణ్గళోడు అనుకూలతయా సాదృశ్యమ్ సిద్ధమ్."

మూ-అ.—(కీழ్చ్చొన్న వైత్తన్నైయే) ఎన్ఱతు - [పేణవుమ్, తరిక్కవుమ్] ఎన్ఱ అత్తై. (ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషజ్గళ్) ఎన్ఱతు - విరుద్ధ స్వభావవిశేషజ్గళెన్ఱపడి. [ఇన్దస్వభావవిశేషజ్గళ్] ఇత్యాదిక్కు - ముముక్షుయోజనై, స్వగతమానవార్త్తై; ఇరణ్డామ్యోజనై, జిజ్ఞాసుక్కళ్ వార్త్తై.

౧॥ నా-తి-౮-౩. ౨॥ తి-వా-౮-౧-౮. ౩॥ తి-మొ-౭-౩-౮. ౪॥ ౫॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౬॥ ఉత్తరరామచరితే. †పా-'ఇప్పడియిరుక్కైయాలే.

24-1-90.

మూ.—తిరునామఙ్గళిలుమ్, తిరుక్కుழలోశైయిలుమ్ కాణలామ్.

వ్యా.—“శరఙ్గళైక్కొడిత్తాయడుకిన్ఱ,”౧ ఎన్ను, బాధకమాక్కవుమ్ శొల్లుకైయాలే - తిరుచ్చరవిషయమాక్కవుమ్; “తిరుమాలైప్పాడక్కేట్టు...మడక్కిళియై క్కైక్కూప్పి వణఙ్గినాళే”౨ ఎన్ను, ధారకమాక్కవుమ్, “కణ్ణనామమే కుழఱి కొన్ఱీర్”౩ ఎన్ను, బాధకమాక్కవుమ్ శొల్లుకైయాలే- తిరునామవిషయమాక్కవుమ్; “ఎఙ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూద వుఙ్కుழలిన్నిశై పోతరాతే”౪ ఎన్ను, ధారకమాక్కవుమ్, “అవనుడై త్తీఙ్కుழలీరుమాలో”౫ ఎన్ను, బాధకమాక్కవుమ్ శొల్లుకైయాలే-తిరుక్కుழలోశైవిషయమాక్కవుమ్ కాణలామెన్ఱపడి.

ఎన్ను, మొక్క భోగ్యఙ్గళాయిరున్దుళ్ళ కల్యాణగుణాదికళ్ ధారకమాయ్ త్తోన్ఱువదు బాధకమాయ్ త్తోన్ఱువదాకిఱదు, అనుభోక్తాక్కళాన వివర్కళుడైయ ప్రీతిస్వభావవిశేషఙ్గళాలే యిఱే; అల్లాదు, గుణాదికళిన్ స్వరూపభేదత్తాలన్ఱే; ఆకైయాల్, భక్త్యవస్థాభేదజనితఙ్గళాన స్వభావవిశేషఙ్గళ్ ఇవ్వోవస్తుక్కళ్ విషయమాక్కవుమ్ కాణలామెన్గిఱదు.

గుణాదిక్కళై ధారకఙ్గళాక్కవుమ్ బాధకఙ్గళాక్కవుమ్ పేశుకిఱవిడత్తిల్ ఇరణ్డుమ్, ఒరువర్ పేచ్చన్ఱిక్కే

౧—‘శరఙ్గళై - బాణఙ్గళై’ ‘కొడిత్తాయ్ - క్రూరఙ్గళాయ్ కొణ్డు’ ‘అడుకిన్ఱ, - హింసియానిన్ఱ’ ఎన్ఱపడి.

‘తిరుమాలై - శ్రియఃపతియై’ ‘పాడక్కేట్ట- కిళియాన్నదుపాడ అత్తై క్కేట్టు’ ‘మడమ్-భవ్యమాన’ ‘కిళియై-శుకత్తై’ ‘క్కైక్కూప్పి- అఞ్జలిపణ్ణి’ ‘వణఙ్గినాళ్ - నమస్కరిత్తాళ్’ ఎన్ఱపడి.

‘కణ్ణన్- కృష్ణనాయ్ ఆశ్రితసులభనానవనుడైయ’ ‘నామమే- తిరునామఙ్గళైయే’ ‘కుழఱి- అక్రమమాకచ్చొల్లి’ ‘కొన్ఱీర్- హింసిత్తీర్’ ఎన్ఱపడి.

‘ఎఙ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూద - ఎఙ్గళుక్కాక ఒరుకాల్ ఊదుకైక్కు’ ‘ఉన్ కుழలిన్నిశై - ఉన్నుడైయ తిరుక్కుழలిల్ మధురమాన స్వరమ్’ ‘పోతరాతే - వారాదో’ ఎన్ఱపడి.

‘అవనుడై త్తీఙ్కుழల్ - అన్దకృష్ణనుడైయ మధురమాన తిరుక్కుழలానదు’ ‘ఈరుమ్- హింసియానిన్ఱదు’ ‘ఆలో - హన్త!’ ఎన్ఱపడి.

(గుణాదికళిన్ స్వరూపభేదత్తాల్) ఎన్ఱదు - కర్మకృతవికార విశేషత్తాలెన్ఱపడి. [౨౦

(గుణాది) ఎన్గిఱ ఆదిశబ్దమ్, [తిరుచ్చరఙ్గళ్] ముదలానవత్తైచ్చొల్లుకిఱదు.

(ఇరణ్డుమొరువర్ పేచ్చన్ఱిక్కే) ఎన్ఱదు- “కోవిన్దన్ కుణమ్పాడి”౬ ఎన్ఱవిదు ఆణ్డాళ్ పాశురమ్, “వల్ వినైయేన్నైయీర్కిన్ఱ,”౭ ఎన్ఱవిదు ఆழ்వార్ పాశురమ్, ఆకైయాలే భిన్నవక్తృకఙ్గళానాలుమ్ ఎన్ఱపడి.

(ఆది) శబ్దమ్ - తిరునామఙ్గళ్ విషయత్తిలుమ్, ఏకవక్తృకత్వాభావత్తుక్కు సఙ్గ్రాహకమ్; “మడక్కిళియై”౨ ఎన్ఱ, విదు తిరుమఙ్గైయాழ்వార్ పాశురముమ్, “కణ్ణన్నామమే’ ౩ ఎన్గిఱవిదు ఆழ்వార్ పాశురముమ్ ఆకైయాలే ఎన్ను, కణ్డుకొళ్వదు. [౨౧

ఇ-అ.—[భక్తితన్నిలేఅవస్థాభేదమ్ పిఱన్దవాఱే] [వా-౫౨] ఎన్గి అవాక్యత్తుక్కు [ముఖ్యమదువే][వా-౪౯] ఎన్గిఱవాక్యత్తోడే సఙ్గతియాగ్, వివక్షిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ద త్రివిధప్రపత్తియిలు మిత్యాది.) [పక్కమ్-౧౯౬-వరి-౩] “అజ్ఞానప్రపత్తియిలుమ్ జ్ఞానాధిక్యప్రపత్తియిలుమ్ విస్తరియాతే, భక్తిపారవశ్యప్రపత్తియిలే పోన్దదుక్కు ప్రయోజనమ్ - ఇదు ప్రధానమాకైయాలే” ఎన్గిఱార్ (భక్తిపారవశ్యప్రపత్తియే ముఖ్యమెన్ఱు, ఉకీర్చ్చొల్లినదు) [ప-౧౯౬-వ-౪] ఎన్ను, మేల్ శొల్లుకిఱ ధారకత్వబాధకత్వఙ్గళ్ కీర్చ్చొన్నాలన్ఱో? ఇన్ద స్వభావవిశేషఙ్గళ్ గుణాదికళిల్ కాణలామ్ ఎన్నలావదు, అదుశొల్లాతిరుక్క, [ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్] [వా-౫౪] ఎన్ఱు,కీర్చ్చొన్నత్తై చ్చొల్లుమాపోలే శొల్లానైనెన్గిఱ, అశఙ్కైయై వివక్షిత్తుకొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నైప్పేణవుమ్ పణ్ణుమిత్యాది.) [ప-౧౯౯-వ-౯]

(గుణాదికళ్ విషయమాక పరస్పరవిరుద్ధ స్వభావఙ్గళై విళైక్కుమ్) [ప-౧౯౯-వ-౧౦] ఎన్ను, అవతారికైయిల్ నీరరుళిచ్చెయ్కిఱది యెఙ్గనే యెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్ను,మొక్కవిత్యాది.)

౧॥ తి-మొ-౧౦-౨-౯. ౨॥ తి-నె-౧౪. ౩॥ తి-వా-౯-౫-౮. ౪॥ పెరు-తి-౬-౯. ౫॥ తి-వా-౯-౯-౫. ౬॥ నా-తి-౮-౩. ౭॥ తి-వా-౮-౧-౮.

వ్యా.—యిరున్దతేయాకిలుమ్, ఆழ்వార్కళెల్లారుమ్ ఏకప్రకృతికళాకైయాలుమ్, ఎల్లారుడైయభక్తియుమ్ భగవత్ప్రసాదలబ్ధైయాన పరభక్తియాకైయాలుమ్, అన్ద భక్తిస్వభావవిశేషజ్గళ్ కాట్టుకైక్కుమాత్రమే యివ్విడత్తిల పేక్షితమాకైయాలే విరోధమిల్లై.

"శరజ్గళే కొడిత్తాయడుక్కిన్ఱ"౧ఎన్ఱు, అవిక్కు పరాజితరాక్షసర్ పాశురమన్ఱో? అత్తై శరజ్గళాణ్డఘుకు ప్రతికోటియాకచ్చొల్లలామోవెన్నిల్; "రామవిజయమ్ తమక్కిష్టమాకైయాలే, అన్దవిజయత్తుక్కిలక్కాయ్ త్తోన్ఱ రాక్షసర్ దశైపిఱన్దు, పిరాట్టిమార్ దశైపిఱన్దు పేశుమాప్పోలే, తామానతన్మై తోన్ఱాతే, తోన్ఱ రాక్షసర్ పాశురత్తాలే విజయత్తైప్పేశి అనుభవిక్కిఱార్" ఎన్ఱు, ఈ అత్తిరుమొழிక్కు వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణియరుళుకిఱ ఆచార్యర్కళరుళిచ్చెయ్వర్కు.

ఆకైయాల్, తమ్ముడైయ ప్రేమస్వభావత్తాలే తదవస్థాపన్నరానఘిన్ను, తిరుచ్చరజ్గళ్ బాధకమాయ్త్తగుమ్ తమక్కేయాయ్ త్తోన్ఱి ప్పేశుకైయాలే, అప్పడి శొల్లక్కుత్తైయిల్లై.

అథవా, (తన్నై ఉప్పేణవుమ్ పణ్ణుమ్ తరిక్కవుమ్ పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు, ఇవైయిరణ్డాలుమ్ - అవన్ తానే వరుమళవుమ్

అ.—"ఎన్గళుక్కేయొరునాళ్"౨ఎన్ఱు, అవిత్తు కులశేఖరప్పెరుమాళ్ పాశురమాకైయాలుమ్, "అవనుడై త్తిజ్గుముల్"౩ ఎన్ఱు, అవిత్తు ఆழ்వార్ పాశురమాకైయాలుమ్, కుర్రులోకైయుమ్- ఆదిశబ్దసజ్గ్రాహ్యమ్. "యానైయయమ్ తిరుమాల్ తిరునామజ్గశేమావిరొమ్ముమ్"౪ ఎన్ఱు, అత్తు అస్ఫుటార్థకమాకైయాలుమ్, అన్యోక్తియాకైయాలుమ్, తిరునామజ్గళుడైయ ధారకత్వత్తుక్కు ఉదాహరణమాకాతు; "కేయత్తిజ్గుముయార్తిస్సుమ్"౫ఎన్ఱు, అవిత్తువుమ్ ఊత్తుకైక్కిరియాప్రకార పరమాకైయాలే, కుర్రులోకైయిన్ ధారకత్వత్తుక్కుదాహరణమాకాతు ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(ఏకప్రకృతికళాకైయాలుమితి) "మాశాక్కో వెన్ఱారుత్త"౬ఎన్ఱుమ్ "తమియేన్"౭ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికళాలే, "యస్యాభవన్నవయవా ఇవపారతన్త్ర్యాత్"౮ఎన్ఱు, శొన్న స్వస్వామిభావమ్ ఆழ்వార్కుమ్ మఱ్ఱై ఆழ்వార్కళుక్కుమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, "యచ్ఛీలస్స్వామీ తచ్ఛీలాః ప్రకృతయః"౯ఎన్ఱు, అప్పడియే ఏకప్రకృతికత్వమ్ సిద్ధమ్ ఎన్ఱు, పడి. ఇత్తాల్- "బాలకోయమతిధర్యవాన్నే నపరివేపయితవ్యః"౧౦ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్పోలే "కస్యచిత్ కిఞ్చిత్ప్రియత్వమ్ తత్సమానప్రకృతిక సర్వసాధారణమ్" ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమెన్ఱు, పడి.

ఇప్పడి "భోక్తృప్రకృత్యైక్యత్తాలే గుణాదికళుడైయ ధారకత్వబాధకత్వజ్గళ్ గుణోపసంహారన్యాయేన ఏకైకోక్తిస్థలజ్గళిలేవరుమ్" ఎన్ఱు, శొల్లి, కారణైక్యాదపి అప్పడివరుమ్ ఎన్ఱు, రుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎల్లారుడైయభక్తియుమ్) ఇత్యాదినా.

"ఏకత్ర ధారకత్వ బాధకత్వ ప్రయోజకత్వమ్ ఉణ్డాయిట్టాలుమ్, భక్తిక్కు పరస్పర విరుద్ధస్వభావసామాన్య ప్రయోజకత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలుమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దభక్తిస్వభావేత్యాది.)

"అరక్కరాడవైప్పారిల్లై నాజ్గళజ్గినోమ్"౧౧ఎన్ఱు, త్తైప్పఱ్ఱి (పరాజితరాక్షసర్ పాశురమన్ఱో, వెన్ఱు, కు.)

(శరజ్గళాణ్డుకుక్కు) ఎన్ఱు, తు- "శరజ్గళాణ్డ"౧౨ ఎన్ఱు, అవిత్తాల్ వ్యఞ్జితమాన ప్రేమవాన్గళుడైయ శరానుకూలత్వత్తుక్కెన్ఱు పడి.

(ప్రతికోటియాక) ఎన్ఱు, తు - తద్విపరీతమాన ప్రేమవాన్గళుడైయ శరప్రతికూలత్వ పరమాక ఎన్ఱు, పడి.

(తమక్కు) ఎన్ఱు, తు - తిరుమజ్గైయాழ்వార్క్కు ఎన్ఱు, పడి.

(అత్తిరుమొழிక్కు) ఎన్ఱు, తు - "ఇరక్కమిన్ఱియెజ్గోన్"౧౩ ఎన్ఱు, అ పత్తామ్పత్తు ఇరణ్డాన్దిరుమొழிక్కెన్ఱు, పడి.

(ఆచార్యర్కళ్) ఎన్ఱు, తు - పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై ముతలానార్ ఎన్ఱు, పడి.

(తదవస్థాపన్నరానఘిన్ను) - తోన్ఱ రాక్షసర్ దశైయై ప్రాప్తరానఘిన్ను.

(అథవేత్యాది) విషయసప్తమీస్థలజ్గళిలే, "అప్రాప్తవిషయజ్గళిలే" [వా-౭౯] "తద్విషయత్తిల్" [వా-౩౪౯] "ఆచార్యవిషయత్తిల్" [వా-౩౫౦]

ఇ-అ.—(రాక్షసర్ పాశురమన్ఱో,) ఎన్ఱు, అవాక్యత్తుక్కనన్తరమ్, "ఆழ்వార్కళ్ పాశురమన్ఱే," ఎన్ఱు, అవాక్యమ్ కూట్టిక్కొళ్వతు.

౧|| తి-మొ-౧౦-౨-౯. ౨|| పెరు-తి-౬-౯. ౩|| తి-వా-౯-౯-౫. ౪|| తి-వా-౬-౭-౩. ౫|| తి-వా-౬-౪-౨. ౬|| తి-వా-౧-౪-౩. ౭|| తి-వా-౫-౩-౨. ౮|| పరాజ్కుశపఞ్చవింశతి. ౯|| ౧౦|| ౧౧|| తి-మొ-౧౦-౨-౧. ౧౨|| తి-మొ-౭-౩-౪ ౧౩|| తి-మొ-౧౦-౨.

వ్యా.—ధరియామల్ వరవుక్కుడలాక యత్తినైక్కొణ్డువక్కు,వరకొళ్ళ ప్రణయరోషత్తాలేతళ్ళి త్తిరుక్కొణ్డువత్తా ప్పడియైయిఱే శొల్లిర్ఱు; ఇప్పడి విరుద్ధస్వభావజ్గళై యొన్ఱుత్తానే విళైక్కు మెన్నుమిత్తు వేఱుశిల విషయజ్గళిలుమ్ కాణలామోవెన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇద్ద) ఎన్ఱుతొడజ్గి. అత్తావత్తు - ఇప్పడిప్పట్ట స్వభావవిశేషజ్గళ్, "గోవిన్ద గుణప్పడి"౧ ఎన్ఱుతొడజ్గి, కీழ్చ్చొన్నపడి ఒరుదశైయిలే ధారకమాక్కప్పెఱువత్తు ఒరుదశైయిలే బాధకమాక్కప్పెఱు వత్తాప్పడి, ఇవర్కళుక్కు ధరిప్పుమ్ బాధైయుమాక్కిఱ విరుద్ధస్వభావజ్గళై విళైక్కిఱ కల్యాణగుణాదికళిలేయుమ్ కాణలామెన్నై.

ఆక, (ప్రపత్తిక్కు) ఎన్ఱుతొడజ్గి ఇవ్వళవాక-ప్రపత్తివైభవత్తైయుమ్, తద్విషయవైభవత్తైయుమ్, తదధికారిత్రైవిధ్యత్తైయుమ్, త్రివిధప్రపత్తియిలుమ్ భక్తిపారవశ్యహేతుక ప్రపత్తియిన్నుడైయ ముఖ్యత్తైయైయుమ్, అన్గుత్తక్కు స్వహేతుభూత భక్త్యవస్థాభేదత్తాల్ వరుమ్ కొలైత్తలైయుమ్, అన్దభక్త్యవస్థాభేదమ్ శెయ్పిక్కుమంశజ్గళైయు మరుళిచ్చెయ్తార్.

౫౬.—ఇప్ప్రపత్తి తనక్కు (ధర్మపుత్రాదికళుమ్) ఎన్ఱుతొడజ్గి కీழుక్తరాన వధికారికళ్ పక్కలిలే

అ.—"భగవద్భాగవతవిషయజ్గళిల్" [వా-౩౬౮]ఎన్ఱు, విషయశబ్దసమభివ్యాహారమ్ కాణ్గిఱతిఱే; అప్పడి[కల్యాణగుణజ్గళిలుమ్]ఇత్యాదికళిలే విషయశబ్దమ్కాణామైయాలుమ్, సవిషయవస్తువాచక పద సమభివ్యాహారమిల్లామైయాలుమ్, స్వభావవిశేషశబ్దత్తాలే ధారకజ్గళాకవుమ్ బాధకజ్గళాకవుమ్ తోన్ఱుక్కై ఎన్ఱు, సవిషయవస్తువై వివక్షిత్తాలుమ్ అత్యన్తస్వారస్య మిల్లామైయాలుమ్, [కల్యాణగుణజ్గళిలుమ్] ఇత్యాది సప్తమికళ్ అధికరణార్థక సప్తమికళ్. [ఇద్దస్వభావమ్] ఎన్ఱి,అ ఇద్దశబ్దమ్-ఇప్పడిప్పట్ట ఎన్ఱుపరస్పరవిరుద్ధత్వేన సదృశమాత్రవాచి ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ప్రకారాన్తరేణ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (విరుద్ధస్వభావజ్గళై విళైక్కిఱ కల్యాణగుణాదికళిలేయుమ్) ఎన్ఱు.

నిగమనమ్ (ఆకప్రపత్తిక్కెన్ఱు, తొడజ్గి యిత్యాది.)

౫౫.—సజ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్ప్రపత్తితనక్కిత్యాదినా;) "ఇప్ప్రపత్తిక్కు భక్త్యవస్థావిశేషకారితమాన స్వయత్నమ్ నిష్ఠా†హానికరమాకాతాప్పోలే, ఉపాయత్వబుద్ధియుమ్ ప్రమాణసిద్ధైయాకైయాలే అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ దోషాయవాకాతు" ఎన్ఱు, పూర్వ దృష్టాన్తేనోత్థిత శజ్కాపరిహారపరత్వమ్ సజ్గతి ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"అధికారినియమాభావోదాహరణస్థలమే అనుష్ఠానాంశేన ప్రపత్తిగతసాధనత్వ ప్రతిపత్తియిలుమ్ ఉదాహరణమ్" ఎన్ఱుతోన్ఱుక్కైక్కాక (కీழుక్తరాన అధికారికళ్ పక్కలిలే) ఎన్ఱుతు.

ఇ-అ.—"ఎజ్గళుక్కే యొరునాళ్ వన్దూది"౨"అవనుడై త్తీజ్గుழలీరుమ్"౩ఎన్ఱి,అక్షరజ్గళుమ్, గోపికళవస్థైయై ప్రాపిక్కైయాలే ఆళ్వార్కళుక్కు చొల్లలామ్; భక్తియొన్ఱాయిరుక్క, ఇతు ఇరణ్డాకారత్తై విళైక్కుమోవెన్న;గుణాదికళై విళైత్తాప్పోలే యిత్తువుమ్ విళైక్కలామెన్ఱిఱార్ (ఇప్పడి విరుద్ధస్వభావజ్గళై యిత్యాది.)

౫౫—"ప్రపత్తియిన్నుడైయ వుపాయత్వత్తైక్కళిక్కిఱార్" ఎన్ఱు, మేల్ వాక్యజ్గళుక్కు అవతారికై యిడువతాకత్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱై, ప్రపత్తి పణ్ణువాన్ ఎన్ఱాల్ ఈశ్వరనేయుపాయమ్ ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమన్ఱో? ప్రపత్తియిన్నుడైయ వుపాయత్వత్తాన్ కళిక్కవేణుమో వెన్న; స్వీకారత్తిల్ ఉపాయబుద్ధిపణ్ణుకైయాలే కళిక్కవేణుమెన్ఱిఱార్ (ఇప్ప్రపత్తితనక్కిత్యాది.)

మీ.—౫౫. ప్రథమే ప్రకరణే శ్రీశబ్దార్థః, ద్వితీయే నారాయణ చరణశబ్దార్థః, తృతీయే మతుబర్థశ్చ నిరూపితః, చతుర్థే క్రియాపదార్థో నిరూప్యతే; శరణ శబ్దోదితోపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వప్రతిపాదనాయ ప్రథమమ్ శ్రీపురుషకారస్వరూపం నిరూపితమ్, తదనన్తరమ్ అనుబన్ధిస్వరూపం చిన్తితమ్ ఇదానీం స్వీకారస్వరూపం చిన్త్యతే; పూర్వస్మిన్ ప్రకరణే అనుబన్ధిస్వరూపనిరూపణముఖేన వరణస్య న్యాసభేదసాధనపూర్వకమ్ అసాధనత్వంసాధితమ్.

† పా-"హానికరమల్లాత్తాప్పోలే" ఎన్ఱుమ్పాఠమ్. ౧॥ నా-తి-౭-౩. ౨॥ పెరు-తి-౬-౯. ౩॥ తి-వా-౯-౯-౫.

వ్యా.—సాధనతయాఽనుష్ఠానమ్ కాణ్డైయాలుమ్, కర్మజ్ఞానభక్తి ప్రపత్తికళ్ ఎన్ఱుఉపాయఙ్గళోడే సహపఠితమాయ్ ప్పోరుకైయాలుమ్, "యద్యేన కామకామేన నసాధ్యంసాధనాన్తరైః। ముముక్షుణాయత్సాఙ్ఖ్యేన యోగేననచభక్తితః॥ ప్రాప్యతే పరమంధామ యతో నావర్తతేపునః"౧ "తేనతేనాప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ మహామునే। పరమాత్మాచ తేనైవ సాధ్యతేపురుషోత్తమః"౨ ఎన్ఱుమ్ "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"౩ ఎన్ఱుమ్ ఇప్పడియే శాస్త్రఙ్గళిలే సాధనమాక చ్చొల్లుకైయాలుమ్,

అ.—(సాధనతయా అనుష్ఠానమ్) ఎన్ఱతు - ఉపాయత్వబుద్ధ్యా అనుష్ఠానమెన్ఱపడి ఇత్తాల్ - ఆచారమ్ స్మృతిద్వారా శ్రుత్యనుమాపకమాయ్ కొణ్డు ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమెన్ఱపడి. "శాస్త్రవిరుద్ధాచారత్తుక్కు ప్రామాణ్యమిల్లైయే!" ఎన్నుమ్ శఙ్కాపరిహారార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మజ్ఞానేత్యాది.) గీతాదిసహోపదేశత్తాలే, అగ్నిప్రాయన్యాయత్తాలే, (ఉపాయ) త్వమ్ సిద్ధమ్. (కర్మజ్ఞానభక్తి ప్రపత్తికళ్) ఎన్ఱుఅర్థానువాదమ్. ఉపాయసాహచర్య లిఙ్గత్తాలే శాస్త్రవిరోధమ్ వ్యఞ్జితమాకైయాలే, శాస్త్రవిరుద్ధానుష్ఠాన ముపాయత్వ సాధకమెన్ఱు కరుత్తు.

"ఉపాయసహపాఠమ్ అనుపాయమాన దేవాసురవిభాగాది సాధారణమాకైయాలే, ఉపాయత్వత్తిల్ ప్రమాణమాకాతు" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యద్యేనేత్యాది.) యేన, కామకామేన - ఐశ్వర్యకామేన, యేన - అధికారిణా, యత్ - కామ్యమానమైశ్వర్యమ్, సాధనాన్తరైః. సాధ్యమ్ - సాధయితుంశక్యమ్, నభవతి; తేన - అధికారిణాకర్త్రా, తత్ - ఐశ్వర్యం కర్మ, న్యాసేనైవ - కరణేన, ఆప్యతే - లభ్యతే (ముముక్షుణేత్యాది) "యేన" ఇత్యనుషజ్యతే. ముముక్షుణా - ప్రకృతివిమోక్షేచ్ఛునా, యేన - అధికారిణా, సాఙ్ఖ్యేన - కర్మయోగేన, యోగేన- జ్ఞానయోగేన, భక్తితశ్చ - భక్తియోగేనచ ; యత్ పరమంధామ,యత్ ప్రకృతివిలక్షణం పరమాత్మనో నియమనస్థానమ్ స్వాత్మస్వరూపంకర్మ, నప్రాప్యతే - అశక్త్యానలభ్యతే. తత్కథంభూతమ్? ఇత్యత్రాహ (యతోనావర్తతేపునరితి) యతః నపునరావర్తతే, తథావిధంయత్పరమంధామ, యేనముముక్షుణాసాఙ్ఖ్యాదిభిః నప్రాప్యతే, తేన - కైవల్యార్థినా, తత్ - స్వాత్మస్వరూపమ్, న్యాసేనైవ, ఆప్యతే, పురుషాత్-కైవల్యార్థి ప్రాప్యాత్, స్వాత్మస్వరూపాత్; ఉత్తమః-అపరిచ్ఛిన్నతయాశ్రేష్ఠః పరమాత్మాచ, తేనైవ, సాధ్యతే-ప్రాప్యతే, ఏవకారః-సర్వఫలసాధనత్వపరః. ఇఙ్గే, (న్యాసేన) ఎన్ఱ తృతీయైయాలే - ఉపాయత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. [౨౦

"సమ్యఙ్జ్ఞానేనవా ముక్తిర్గఙ్గాయాం మరణేనవా"౪ఎన్ఱు, తృతీయాశ్రవణమ్ అఙ్గత్వసాధారణ మాకైయాలే, ఉపాయత్వమ్ సిద్ధియాతు. కిళ్ళి, ఇఙ్గ ప్రపత్తిక్కు, స్వస్మిన్నుపాయత్వబుద్ధిసహిష్ణు ప్రయోగముమ్ తదసహిష్ణు ప్రయోగముమాకిఱ ప్రయోగభేదముమ్, విధిమన్త్రస్వరూప లక్షణాధికారాఙ్గభేదఙ్గళాలే లక్ష్మీతన్త్రఅహిర్బుధ్న్య సంహితాదికళిలే విశదమాక ప్రతిపాదిక్కైయాలే. కీఴ్చ్చొన్న అనుష్ఠానసహపాఠ తృతీయాశ్రుతికళ్ ఉపాయప్రయోగ విషయత్తిల్ సావకాశఙ్గళ్ ఎన్ఱ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇదంశరణమజ్ఞానామిత్తి)

ఇ-అ.—(యద్యేనకామకామేన) ఎన్ఱతుక్కర్థమ్- కామపురుషార్థత్తై అకైప్పడానిఱ్కుఱ యావనొరువనాలే యాతొరుపురుషార్థమ్ ఉపాయాన్తరఙ్గళాలే పెఱప్పడాతిరుక్కిఱతెన్ఱు. (ముముక్షుణేత్యాది) (యతోనావర్తతే) ఎన్ఱతుడఙ్గి, కీఴ్రేయిఱుక్కవతు. ఇతుక్కర్థమ్- యాతొరుపరమపదత్తై కిట్టినాల్ మీణ్డువారాత అప్పడిక్కొత్తొరు పరమపదమానతు, మోక్షేచ్ఛయుడైయ అధికారియాలే కర్మజ్ఞాన భక్తికళాలే అడైయప్పడాతిరుక్కిఱతెన్ఱు. "కామపురుషార్థముమ్ మోక్షముమ్ ఉపాయాన్తరఙ్గళాలే పెఱపోకాతు" ఎన్ఱతుక్కు-శిలకాలమ్ శెన్ఱాలొళియ కిడైయాతెన్ఱపడి.

ఉపాయాన్తరఙ్గళాల్ పెఱప్పడాత కామపురుషార్థముమ్ మోక్షపురుషార్థముమ్ ప్రపత్తియాలే సిద్ధిక్కుమెన్నుమత్తై ఒరుశ్లోకత్తాలే శొల్లుకిఱతు (తేనతేనేత్యాది.) ఇతుక్కర్థమ్-మహామునియానవనే! అన్దన్ద అధికారియాలే అన్దన్ద పురుషార్థమానతు ప్రపత్తియాలే పెఱప్పడుమ్; పరమాత్మావాకిఱ పురుషోత్తమనుమ్ అన్దప్రపత్తియాలే వశ్యనాయ్, మోక్షాధికారిక్కు మోక్షత్తైక్కొడుక్కుమెన్ఱు.

మీ.—అత్ర ప్రధానస్వరూప నిరూపణేన తథాత్వం సాధ్యతే; దేశకాలాది నియమాదినా న్యాసస్య వరణాద్భేదోదుర్వచః ; శ్రీపాఞ్చరాత్రాదివచనేషు తయోరభేదశ్రుతేః, "నహివచనవిరోధేన్యాయః ప్రవర్తతే ఇతి న్యాయాత్" ఇతి పూర్వప్రకరణోక్తసర్వార్థాక్షేపాత్ ఆద్యాధికారసఙ్గతిః.

౧॥ ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౩॥ ౪॥

29-1-90.

మూ.—౫౫. ఇతుతన్నైఱుప్పార్త్తాల్

వ్యా.—ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తియోగ్యతైయుణ్డాకైయాలే, అత్తైవ్యావర్త్తిక్కైక్కాక అతుతన్నై యుపాయమాక్కొణ్డాల్ వరుమవద్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, పలవఱ్ఱైయు మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్; అతిల్ ప్రథమత్తిలే, ఇప్ప్రపత్తియై యుపాయమాక్కొణ్డాల్ వరుమవద్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(ఇతుతన్నైఱు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇతుతన్నైఱుప్పార్త్తాల్) ఎన్ఱతు- ఇచ్చేతనన్ ఈశ్వరవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తి తన్నైఱు యుపాయమెన్ఱు ప్పార్త్తాలెన్ఱపడి.

అ.—''సాంప్రతంచైష ఉపాయార్థైకవాచకః''౧ ఎన్ఱు, ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలే ఉపాయవాచకతయా నిష్కర్షిక్కప్పట్ట శరణశబ్దమ్ అనుపాయ ప్రయోగత్వేనఅభిమతశరణాగతి విషయత్తిలుమ్శ్రుతమాకైయాల్, ఉపాయత్వమ్వ్యక్తమెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, ''ఆచారదర్శనాత్''౨ ''తచ్ఛ్రుతేః''౩ ఎన్ఱ్, అకర్మోపాయత్వపర పురుషార్థాధికరణ పూర్వపక్షసూత్రద్వయోక్త హేతుద్వయ ముక్తమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(వరుమవద్యత్తై) ఇత్యనేన, పూర్వోక్తసఙ్గతి సూచనమ్ పణ్ణప్పట్టతు.

'''స్వరూపేణ ప్రపత్తి ప్రతిసన్ధానమ్అవద్యకరమాకైయాలే సాధనమాక్కవొణ్ణాతు' ఎన్ఱ్,అ ఉత్తరగ్రన్థానుసారేణ, [పార్త్తాల్] ఎన్ఱ్,ఆ వితుక్కు - ఉపాయమెన్ఱు ప్పార్త్తాల్ ఎన్ఱు, అధ్యాహృతమాన 'ఉపాయమెన్ఱు' ఎన్ఱ్,అవిత్తోడే అన్వయమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇచ్చేతననిత్యాది.)

''సర్వజ్ఞోపిహివిశ్వేశః''౪ ఇత్యాద్యుక్తప్రకారత్తాలే, రక్ష్యనుడైయ అనుమతిమాత్రరూపేణ రక్షకనుక్కు ఇతు అపేక్షితమ్ ఎన్ఱు,తోన్ఱ, (ఈశ్వరవిషయత్తిల్) ఎన్ఱతు.

మీ—అత్రసంశయః. మన్త్రే శరణశబ్దోపస్థితస్య ఉపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వం నసంభవతి, ఉతసంభవతీతి; తదర్థమ్, శరణాగతిః షడఙ్గాదభిన్నా, ఉతభిన్నేతి; తదర్థమ్ తయోరభేదేప్రమాణమస్తి, ఉతనాస్తీతి; యదా అస్తి, తదా సాధనేన షడఙ్గేన అభిన్నాశరణాగతిరపి సాధనంస్యాదితి, ఉపాయనిర్హేతుకత్వాసిద్ధిః. యదా, తయోరభేదేప్రమాణంనాస్తి; తదా, తద్భేదసాధనోపపత్తిభిర్భేదసిద్ధౌ తస్యాః అసాధనతయా నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః.

పూర్వపక్షశ్చ, నకేవలమ్ ఉపపత్తిభిః, అతీన్ద్రియార్థోఽవగన్తుం శక్యతే; తయోర్భేదే కస్యాపి ప్రమాణస్య ఉక్తతర్కానుగ్రాహ్యస్యాభావాత్. ప్రత్యుత అభేదఏవ తదస్తి; ''ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పఃప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ । రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో గోప్తృత్వ వరణంతథా। ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యేషడ్విధాశరణాగతిః''౫ ''నిక్షేపాపరపర్యాయోన్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః।సన్న్యాసస్త్యాగఇత్యుక్తశ్శరణాగతిరిత్యపి''౬ ''మన్త్రరత్నంద్వయంన్యాసః ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః। లక్ష్మీనారాయణంచేతిహితం సర్వఫలప్రదమ్''౭ ఇత్యాది. అత్రోక్తమైక్యంచ, అఙ్గాఙ్గిభావవివక్షయా. శరణాగతేఃగోప్తృత్వవరణరూపత్వాత్, సర్వత్ర శరణశబ్దః గోప్తృవాచీ; ఉపాయశబ్దః-చేతనాచేతన సాధారణ్యేన కారణవాచీ; గోప్తురపికారణత్వాత్, తత్రాపిఉపాయశబ్దః ప్రయుజ్యతే; ''తదేకోపాయతాయాచ్ఞా''౮ ''త్వమేవోపాయభూతోమే''౯ఇత్యాదిషు. ఏవమ్, ఉపాయ శరణ శబ్దయోః గోప్తృత్వార్థకత్వాత్ శరణాగతిశబ్దః గోప్తృత్వవరణే ముఖ్యః; న్యాసస్య గోప్తృత్వ వరణాఙ్గకత్వాత్తత్రాప్యుపచర్యతే. అతః ''శరణాగతిరిత్యపి''౬ఇత్యాదిషు అఙ్గాఙ్గిభావేనైక్యముక్తమ్.

యద్వా, శరణోపాయశబ్దౌ సర్వత్ర నిరపేక్ష గోప్తృపరౌ; నిరపేక్షత్వంచ, గోప్తుఃఉపాయాన్తర స్థాననివేశితత్వమ్. అతః, శరణాగతిశబ్దః, గోప్తృత్వవరణసంవలిత భరన్యాసే ముఖ్యః; ''విశ్వాసోద్వయార్థశ్శరణాగతిః''౧౦ఇత్యాదావాపచారికః. అతః(౧)సన్న్యాస(౨)త్యాగ(౩)నిక్షేప(౪)శరణాగతి శబ్దానాంపర్యాయత్వాన్నతయోర్భేదః. తదుక్తమ్- ''భక్తౌ రఙ్గపతేర్యథాఖిల పశుచ్ఛాగాదివద్వేదనధ్యానోపాసనదర్శనాదివచసామిచ్ఛన్త్యభిన్నార్థతామ్।వ్యక్త్యైక్యాచ్ఛరణాగతిప్రపదనత్యాగాత్మనిక్షేపణన్యాసాద్యేషుతథైవతన్త్రనిపుణైఃపర్యాయతాస్మర్యతే''౧౧ ఇతి. తస్మాత్ ఉదాహృత స్మృతివచనైః న్యాస శరణాగత్యోరభేదేసిద్ధే తద్భేదసాధకాః పూర్వోక్తాస్తర్కాస్సర్వేబాధితా ఇతి.

అత్రోచ్యతే (ఇతుతన్నైఱుప్పార్త్తాల్ పితావుక్కు పుత్రనైయుత్తువాఙ్గుమాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు.) స్వరూప లక్షణానుష్ఠాన విధ్యాదిభిః

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రమ్ ౨॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౩. ౩॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౪. ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౮. ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే౧-౭-౬౦. ౬॥ ౭-౧౭-౭౪. ౭॥ ౮॥ ౯॥ న్యాసతిలకమ్-౧౬.

మూ.—పితావుక్కు పుత్త్రనైయ్యుత్తు వాఙ్గుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు.

వ్యా.—ఈశ్వరన్ తన్నై రక్షిక్కైక్కు హేతువాక ఇచ్చేతనన్ పణ్ణుమ్ప్రపత్తిత్తన్నై నిరూపిత్తాల్, ఎన్ఱిఙ్గనే అనర్థావహారేణ యోజిక్కవుమామ్; అప్పోతుమ్ అర్థమొక్కుమిత్తే.

(పితావుక్కు పుత్త్రనైయ్యుత్తువాఙ్గుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు) ఎన్ఱతు- ఉత్పాదకనాకైయాలే హితైషియాయ్, తానఱియాత దశైయిలుమ్ తన్నై రక్షిత్తుక్కొణ్డుపోరుమ్ తమప్పనుక్కు, పుత్త్రనానవన్, తానఱిన్దదశైయిలే "ఎన్నై నీరక్షిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఎయ్యుత్తువాఙ్గినాల్, ఇరణ్డుతలైక్కుముణ్డాన వుఱవుక్కుక్కొత్తైయామాపోలే, సత్తాకారణభూతనాయ్ సర్వదశైయిలుమ్ రక్షకనాయ్క్కొణ్డు పోరుకిఱ అకారవాచ్యనాన సర్వేశ్వరనుక్కుమ్ మకారవాచ్యనాన ఇవనుక్కు ముణ్డాన సమ్బన్ధత్తుక్కు అవద్యకర మెన్ఱపడి.

(ఎయ్యుత్తువాఙ్గుకై) యావతు - రక్షకనై పేరై త్తన్ మార్విలే యెయ్యుతిక్కొళ్ళుకై.

అ.—"[ఇతు] ఎన్ఱిఱ ఇదమ్ శబ్దమ్ బుద్ధిస్థ ప్రకారవిశేషవిశిష్ట పరామర్శియాకైయాలే, యథావస్థిత ప్రకారవిశిష్ట ప్రపత్తిరైయు [ఇతు] ఎన్ఱిఱ ఇదమ్ శబ్దమ్ కాట్టుమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ప్రకారాన్తరేణవ్యాఖ్యానమ్ (ఈశ్వరనిత్యాది.) (హేతువాక) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయాధికారార్థమాకవన్ఱిక్కే, ఉపాయమాక వెన్ఱపడి.

పితృశబ్దరూఢ్యర్థమ్ (ఉత్పాదకనాకైయాలే ఇతి.)

"పితేవ హితేనియుఙ్క్తే"[౧] ఎన్ఱిఱ ప్రసిద్ధియైయుట్కొణ్డు (హితైషియాయ్) ఎన్ఱతు.

పితృశబ్దయోగార్థమ్ (తన్నైరక్షిత్తుక్కొణ్డితి;) "పాతీతి - పితా" ఎన్ఱిఱే వ్యుత్పత్తి.

(ఉఱవుక్కుక్కొత్తై) యావతు-పితాపుత్రభావరూప సమ్బన్ధత్తుక్కు సహృదయహృదయ రసావహత్వాభావ రూపానౌచిత్యహేతువాకై.

దార్ష్టాన్తికమ్ (సత్తేత్యాది.)

కారణరూపమ్- అకారమ్; "అకారో హేతువాచకః"[౨] ఎన్ఱువర్ణనిధియాలేసిద్ధమాన అర్థమ్ (సత్తాకారణభూతనాయితి.) "అవరక్షణే"[౩] ఎన్ఱిఱ ధాతునిర్దనిధియాలేసిద్ధమాన అర్థమ్ (రక్షకనాయితి.) కాలోపాధి నిర్దేశవిరహ సిద్ధమ్ (సర్వదశైయిలుమితి.)

" కారణత్వరక్షకత్వఙ్గళ్ ససమ్బన్ధికఙ్గళాకైయాలే సమ్బన్ధ్యాకాఙ్క్షాయామ్ లుప్తచతుర్థ్యర్థ శేషత్వాశ్రయతయా సన్నిహిత మకారోపస్థిత చేతన స్వరూపమే ప్రతిసమ్బన్ధియాకైయాలే, సిద్ధమాన కార్యకారణభావ రక్ష్యరక్షకభావరూప నిరుపాధికసమ్బన్ధత్తుక్కు అభావావభాసనరూప దోషహేతువామ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అకారవాచ్యనానవిత్యాది.) ఇదమ్ ఉపలక్షణమ్. పూర్వోక్తరీత్యా నారాయణశబ్దార్థ వాత్సల్యాదిగుణ వైయర్థ్యముమ్ వరుమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(రక్షకనై పేరై త్తన్మార్విలే) ఎన్ఱతు - అసమ్బన్ధియాన రక్షకనై పేరై తదసమ్బన్ధియాన తన్నుడైయ మార్విలే ఎన్ఱపడి. ఆకైయాల్, తద్వత్ అసమ్బన్ధావభాసకమామ్ ఎన్ఱపడి.

మీ.—అత్యన్తవిలక్షణం శరణవరణమ్, షడఙ్గన్యాసేనాభిన్నంమత్వా సాధనమ్ ఇతి వక్తురుద్యుక్తశ్చేత్; నిరుపాధిక రక్ష్యరక్షక సమ్బన్ధహాని నిబన్ధనమ్, శరణ్యశరణాగతయోరుభయోరపి అవద్యంస్యాదిత్యర్థః. "నకేవలమస్మదుక్తాస్తర్కాః ప్రమాణవిహీనాః, నిర్హేతుక రక్షకత్వవాచక ప్రణవానుగ్రాహకాః" ఇతిభావః.

శరణాగతిభరన్యాసయోః, * సంయోగ రూపచోదనాఖ్యాభేదాత్ భేదస్తావత్సిద్ధః; "మోక్షయిష్యామి"[౪] ఇతి పరగత స్వీకారస్య శరణవరణఫలత్వాత్, ఉత్తరవాక్యప్రతిపాదితపరార్థ కైఙ్కర్యఫలత్వాద్వా ఫలభేదస్సిద్ధః; రూపమపిభిద్యతే. భరన్యాసః, కేవలమధ్యవసాయాత్మా. వరణంతు ప్రార్థనారూపమ్.

నచ భరన్యాసస్య గోప్తృత్వ వరణగర్భత్వాత్తద్రూపతా; ఉభయోః ప్రార్థనారూపత్వేపి ఏకత్రభరస్వీకారః ప్రార్థనావిషయః, అపరత్ర ఫలప్రదత్వవిషయః. కిఞ్చ "త్వమేవ-మే-ఉపాయః-భవ" ఇతి శరణవరణంమాదర్థ్యగర్భమ్. "మమభరస్సమర్పితేరేవ"[౫] ఇతిన్యాసః తాదర్థ్యగర్భః.

†పా - "సమ్బన్ధనిబన్ధనమ్" ౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥గీ-౧౮-౬౬.

మీ.—కిఞ్చ, న్యాసే ఆత్మనోపి సమర్పణీయత్వమస్తి; అత్ర "మమ నుతా"౧ ఇతివన్నిరూపకత్వమాత్రమ్. "త్వయి మమ భరో న్యస్తః"౨ ఇతి న్యాసః స్వాతన్త్ర్యగర్భః. "మమ భరం స్వీకురు"౩ ఇతి ప్రార్థనారూపత్వాత్ పారతన్త్ర్యగర్భమ్ వరణమ్. న్యాసే భరసమర్పణమ్, శరణాగతౌ శరణవరణమ్, న్యాసస్య ఉద్దేశ్యం మిథునమ్. శరణవరణే లక్ష్మ్యాః ఉపలక్షణత్వమాత్రమ్. న్యాసస్య ప్రణవాఙ్గత్వాత్ జగత్కారణత్వాదిపరత్వసఙ్కల్పగుణో విషయః. శరణాగతేః, †ద్వయమన్త్రికత్వాత్ సౌశీల్యసౌలభ్యాదిగుణో విషయః. శరణాగతౌ, ప్రత్యగాత్మనః పుణ్యత్యాగః, పాపవిశిష్టత్వంచ అనుసన్ధేయమ్. "న్యాసే ప్రాతికూల్యవర్జనమ్, ఆనుకూల్యంచ అఙ్గమ్" ఇతి పాపత్యాగః, పుణ్యసమ్బన్ధశ్చ అనుసన్ధేయః.

ఏవమ్ ఆత్మపరమాత్మనోః, విద్యావిషయభూతయోః ఆకారభేదాత్, పూర్వోక్తయా చాన్తిమకత్వ తదభావాదిభేదాచ్చ రూపభేదస్సిద్ధః. చోదనాపి, "వ్రజ"౪ "న్యసేత్"౫ ఇతి భావార్థయోర్భిన్నత్వాద్భిన్నా; ఏవమ్ వరణన్యాసయోశ్చోదనా రూపభేదస్సిద్ధః. లక్షణమపి భిద్యతే; "కృతానుకూల్యః సఙ్కల్ప్య ప్రాతికూల్యం వివర్జయన్ । విశ్వాసశాలీ కృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణం ప్రతి ॥ ఆత్మానం నిక్షిపేద్యద్ధియా దేవస్య పాదయోః । సా ప్రపత్తిరియం సద్యస్సర్వపాపప్రణాశినీ"౬ ఇతి నిక్షేపలక్షణమ్. "అహమస్మ్యపరాధానామాలయోఽకిఞ్చనోఽగతిః । త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః ॥ శరణాగతిరిత్యుక్తా సా దేవేఽస్మిన్ ప్రయుజ్యతామ్"౭ ఇతి వరణలక్షణమ్.

నచ అనయోర్వచనార్థయోరైక్యం సంభవతి; అధికారాఙ్గ‡స్వరూపలక్షణైరన్యోన్యం విరుద్ధత్వాత్. విరోధశ్చ పూర్వముపపాదితః. నను "భగవతి రక్షకత్వ వ్యతిరిక్తస్య ఉపాయత్వస్య దుర్నిరూపత్వాత్, అత్ర ఉపాయశబ్దేనాపి గోప్తృత్వమేవోచ్యతే; తతశ్చ 'అహమస్మి'౭ ఇత్యేతత్ గోప్తృత్వవరణలక్షణమ్; తస్యచాన్తరఙ్గత్వాచ్ఛరణాగతిత్వోక్తిః. యద్వా, అయమ్ 'శరణాగతి' శబ్దః ప్రపత్తిపర ఏవ; అతః ఇదమ్, పృథివ్యాః గన్ధవత్త్వవదుపలక్షణమ్. పూర్ణలక్షణమ్ 'కృతానుకూల్యస్సఙ్కల్ప్యః'౬ ఇత్యేతదేవ" ఇతిచేన్న; ఉపాయాన్తరస్థాననివేశితత్వమేవ భగవతః ఉపాయత్వమ్. తచ్చ ఫలప్రదత్వోపయికప్రసాదహేతుత్వమ్. గోప్తృత్వవరణస్య అత్రలక్ష్యత్వే, తస్య అఙ్గిసమానయోగక్షేమస్య అపరాధాలయాధికారికత్వవిరోధః; "నమస్తోన్మత్తపతితా"౮ ఇత్యాదినా న్యాసేతన్నిషేధాత్, ఉపాయస్య గోప్తురర్థాన్తరత్వాచ్చ. శరణాగతిశబ్దస్యౌపచారికత్వమపి దోషః లక్షణత్వే సంభవతి ఉపలక్షణత్వాశ్రయణమప్యయుక్తమ్. ప్రమాణాన్తరేణ పృథివ్యాః ఏకత్వనిశ్చయాత్ తత్ర గన్ధస్యోపలక్షణత్వమ్ ఉపపద్యతే; ఆకిఞ్చన్యనైరపేక్ష్యయోర్విశిష్టాధికారాఙ్గయోర్విశేషణమాత్రే ఉపచారశ్చనయుజ్యతే. ఏవం లక్షణాదపి భేదః. ఆఖ్యాపి, "శరణాగతివిద్యా న్యాసవిద్యా" ఇతి ప్రసిద్ధా. అనుష్ఠానమపి భిద్యతే; పూర్వోత్తరవాక్యయోర్వరణసమర్పణయోరనుష్ఠేయత్వాత్, "గృహీత్వా మన్త్రరాజానం మాంగచ్ఛేచ్ఛరణం నరః । అనేనైవతుమన్త్రేణ స్వాత్మానం మయినిక్షిపేత్"౯ ఇతి ద్వయస్య ఉభయత్ర వినియుక్తత్వాత్. జితన్తాయామ్, 'జితన్తే'౧౦ ఇత్యత్ర సమర్పణమ్, 'దేవానామ్'౧౧ ఇత్యత్ర వరణంచ పృథగుక్తమ్. స్తోత్రేపి, "నమో నమః"౧౨ ఇతి సమర్పణమ్, "నధర్మః"౧౨ ఇతి వరణంచ †పృథక్కృత్యోక్తమ్. గద్యేపి, "త్వత్పాదారవిన్ద"౧౩ ఇతి వరణమ్, 'నమోస్తుతే'౧౪ ఇతి సమర్పణంచ భిన్నముక్తమ్. స్తోత్రాన్తరేష్వప్యేవం ద్రష్టవ్యమ్.

నచ అత్ర "సర్వత్ర వరణం గోప్తృత్వవరణమ్" ఇతి వాచ్యమ్; ద్వయార్థేషు తదయోగాత్, ద్వయే 'శరణ' శబ్దస్య గోప్తృత్వార్థకత్వనిషేధాత్, నిరపేక్షగోప్తృత్వార్థకత్వాపేక్షయా 'శరణ' శబ్దశ్చేత్; వరణవాక్యేష్వేవ సమర్పణస్యాప్యనుష్ఠితత్వేన పృథగనుష్ఠానవైఫల్యాత్, అఙ్గిమాత్రస్య పృథగనుష్ఠానే మానాభావాచ్చ. శ్రుతిష్వపి, తయోః భేదేన విధిః దృశ్యతే; తైత్తిరీయకే, "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత"౧౫ ఇతి న్యాసో విహితః. శ్వేతాశ్వతరే, "ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే"౧౬ ఇతి వరణం విహితమ్. తథా శ్రీపురుషసూక్తే న్యాసో విహితః, "అబధ్నన్ పురుషం పశుమ్"౧౭ ఇత్యుక్తేః. "అద్భ్యస్సమ్భూతః"౧౭ ఇత్యత్ర శరణవరణం విహితమ్. "తస్య ధీరాః"౧౭ ఇతి బుద్ధిదౌర్బల్యాభావమధికారముక్త్వా, "యోనిం పరిజానన్తి"౧౭ ఇతి శరణాగతేరవతారవిషయత్వాత్, సౌలభ్యాదిగుణవిషయత్వాచ్చ శరణాగతిరుక్తా. తదుపయుక్తపురుషకారశ్చ 'హ్రీశ్చ తే'౧౭ ఇత్యాదినోక్తః.

శ్రీమద్భగవద్గీతాయామ్, "మన్మనాభవ"౧౮ ఇత్యత్ర భరసమర్పణముక్త్వా సమనన్తరమేవ "సర్వధర్మాన్"౪ ఇతి వరణముక్తమ్. లక్ష్మీతన్త్రే "ఉపాయాపాయసన్త్యాగీ మధ్యమాం స్థితిమాస్థితః । మామేవ శరణం ప్రాప్య మామేవాన్తే సమశ్నుతే"౧౯ ఇతి శరణాగతిముక్త్వా, "షడఙ్గం తముపాయంచ" ఇత్యాదిభరసమర్పణం భేదేనోక్తమ్. అహిర్బుధ్న్య సంహితాయామపి తయోర్భేదేన కీర్తనమస్తి, తత్ర "వాచానమ ఇతి ప్రోచ్య"౨౧ ఇత్యారభ్య "పూర్ణమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ నమనం తే ప్రకీర్తితమ్"౨౨ ఇతి షడఙ్గయోగముక్త్వా, "స్థూలోయం నమసశ్చార్థ స్సూక్ష్మమన్యన్నిశామయ"౨౩ ఇత్యారభ్య "అనాదివాసనాజాతైరోఘైర్దైన్యైర్వికల్పితైః । రూషితం యద్ధ్రుఢం చిత్తం స్వాతన్త్ర్యం స్వత్వతామయమ్ ॥ తత్తద్వైష్ణవసామ్రాజ్యప్రతిబోధసముత్థయా

పా- † "ద్వయమూలకత్వాత్." ‡ "స్వరూపాణామ్" † "ప్రకృత్యోక్తమ్" ౧॥ రా-బా- ౨॥ ౩॥ ౪॥ గీ-౧౮-౬౬. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ జి-స్తో ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥ ౧౯॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౨౦॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ౨౩॥

మీ.—నమ ఇత్యనయా వాచా నస్త్రా స్వస్మాదపోహ్యతే॥ ఇతితే సూక్ష్మఉద్దిష్టః''౧ ఇత్యహఙ్కారమమకారకార్త్స్న్యేన త్యాగస్యోక్తత్వాల్ ఫలైస్సహ సర్వధర్మత్యాగస్య శరణాగతావఙ్గత్వాల్, త్యాగస్యచప్రధానత్వాల్, తత్ప్రధానక శరణాగతిముక్త్వా. “పరమస్యన్నిశామయ పన్థానకారఉద్దిష్టో మఙ్గప్రధానఉదీర్యతే। విసర్గఃపరమేశస్తు తత్రార్థోయన్నిరూప్యతే॥ అనాదిః పరమేశోయంశక్తిమాన్ పురుషోత్తమః తత్ప్రాప్తయేప్రధానోయం పన్థానమననామవాన్''౨ ఇతిశరణాగత్యఙ్గిభూత స్సిద్ధోపాయఉక్తః. అత్ర, స్థూలపారతన్త్ర్యరూపత్వాల్ షడఙ్గస్య స్థూలత్వమ్, సూక్ష్మపారతన్త్ర్య రూపత్వాల్ శరణాగతేస్సూక్ష్మత్వమ్, సర్వధర్మత్యాగస్యాఙ్గత్వేనాప్రధానత్వాత్తదఙ్గిత్వేన ప్రధానం సిద్ధోపాయస్వరూపంచోక్తమ్.

“నన్వత్ర పూర్వమ్ వ్యాకరణవ్యుత్పత్త్యవసేయోన్యాసః స్థూలార్థత్వేనోక్తః. సఏవ, వ్యాకరణాపేక్షయా సూక్ష్మయానిరుక్త్యాఽఽత్రావగమ్యతే; ఇతి సూక్ష్మత్వేనోక్తః. పశ్చాత్తతోపివరే అక్షరనిఘణ్టౌ అవగమ్యమానత్వాత్పర ఇత్యుచ్యతే; అతోనాత్రవిద్యాభేదప్రతీతిః'' ఇతిచేత్తన్న; స్థూలత్వాదేః బోధకారణస్థూలత్వాది నిబన్ధనత్వాల్, బోధ్యస్థూలత్వాది నిబన్ధనత్వ ప్రతీతేస్సఙ్కోచేప్రమాణాభావాల్, షడఙ్గస్య అహఙ్కార మమకారమాత్ర త్యాగస్య భగవతశ్చైకత్వాసిద్ధేశ్చ, “సూక్ష్మమన్యం పరమన్యమ్'' ఇతి భేదస్యశబ్దత ఏవప్రతీతేశ్చ, స్థూలత్వాది నోక్తస్యభేదే ఉపాయప్రకరణత్వాల్, †ఉపాయమాత్రమేవోక్తం భవతి. కిఞ్చ “ఏవమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చనమనంతే ప్రకీర్తితమ్''౩ ఇతి ప్రకరణస్య విచ్ఛిన్నత్వాల్ ఏకవిద్యాత్వాసిద్ధిః.

కిఞ్చ, అత్ర, సవాసనాహఙ్కార మమకారత్యాగః ఉచ్యతే; నహిసమర్పణేసోస్తి; “మత్ఫలసాధనత్వాన్మదర్థమిదంకర్మ'' ఇత్యధికార బోధ సత్త్వేనఅహఙ్కారమమకార యోస్సత్త్వాల్. నచ, అత్రత్రివిధపరిత్యాగః సమర్పణాఙ్గమ్ ఉచ్యతే; మోక్షసాధన మాత్రాపేక్షితస్య, దేవ గుహ్య న్యాసాపేక్షయా సూక్ష్మత్వాయోగాల్, “ఇత్యఙ్గముదితంశ్రేష్ఠమ్''౪ ఇతి ప్రథమాఙ్గత్వేన తస్య పూర్వమేవవిహితత్వాచ్చ. తస్మాదత్ర “సన్న్యాససమాగాల్''౫ ఇత్యుక్తన్యాసంప్రథమముక్త్వా, పశ్చాత్ “త్యాగేనైకే''౬ ఇత్యుక్తత్యాగప్రధానకశరణాగతిముక్త్వా, పశ్చాదఙ్గిభూతస్సిద్ధోపాయఉక్తః. ఏవమ్ స్వరూపభేదాల్, లక్షణభేదాల్, అనుష్ఠానభేదాల్, విధిభేదాచ్చ, శరణవరణషడఙ్గ యోరత్యన్తభేదేపి, తయోరైక్యకల్పనేన సర్వత్రభగవతస్సాపేక్షత్వేపి, పితృత్వాదిసంబన్ధహానిః, నిరుపాధికరక్షణ ప్రతిపాదకమూలమన్త్రాప్రామాణ్యాపత్తిశ్చస్యాల్. తర్హి “పూర్వోదాహృతానామైక్యవచనానాంకాగతిః'' ఇతిచేత్ శరణాగతేన, షడఙ్గన్యాసస్య శరణాగతిసాధ్యస్యాపి ఉత్తరవృత్తితయాఽనుష్ఠీయమానత్వాల్, తత్రశరణాగతిత్వోక్తిః. తథాహి - భక్తేరివ షడఙ్గస్యాపి, సాధనత్వాకారః, సాధ్యత్వాకారశ్చేత్యాకారద్వయమస్తి, తత్రఆత్మనిక్షేపస్య భరసమర్పణ రూపత్వమ్, ఆనుకూల్యాదీనాంచ తదఙ్గత్వంచ సాధనత్వాకారః. ఆత్మనిక్షేపస్య ఫలసమర్పణాకారత్వమ్, ఆనుకూల్యాదీనాన్తు‡ప్రాధాన్యేనతుల్యత్వంచ సాధ్యత్వాకారః. ఏవమ్ సాధనత్వాకారయుక్తోన్యాసఃప్రపత్తిరిత్యుచ్యతే; సాధ్యత్వాకారయుక్తః, శరణాగతేనఫలతయాఽనుష్ఠేయత్వాల్ శరణాగతిరిత్యుచ్యతే. సాధనత్వాకారయుక్తోన్యాసః శ్రీభరద్వాజసంహితాదిషు ప్రతిపాద్యతే. సాధ్యత్వాకారయుక్తస్తు లక్ష్మీతన్త్రాదిషు ప్రతిపాద్యతే. భరద్వాజసంహితాయామ్, “నిశ్చితానన్యసాధ్యస్య పరత్రేష్టస్య సాధనే। అయమాత్మభరన్యాసః ప్రపత్తిరితిగీయతే''౭ ఇతి నిక్షేపస్య భరసమర్పణాత్మకత్వముక్తమ్. తత్రైవ “కృతానుకూల్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యంవివర్జయన్। విశ్వాసశాలీకృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణంప్రతి॥ ఆత్మానంనిక్షిపతియత్ ధియాదేవస్య పాదయోః॥ సాప్రపత్తిరియంసద్య స్సర్వపాపప్రణాశినీ''౮ ఇతి, ఆనుకూల్యాదీనామ్ అఙ్గాఙ్గిభావఉక్తః.

అథ లక్ష్మీతన్త్రే, “తేనసంరక్ష్యమాణస్య ఫలేస్వామ్యవియుక్తతా। కేశవార్పణపర్యన్తాహ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే''౯ ఇతినిక్షేపస్య ఫలసమర్పణరూపత్వమ్, “ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్। రక్షిష్యతీతి విశ్వాసోగోప్తృత్వ వరణంతథా॥ ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః''౧౦ ఇతిఅఙ్గానామ్ అఙ్గితుల్యత్వం చోక్తమ్. ఏవమ్ న్యాసవిద్యా శరణాగతిభిన్నా, సాచ, స్వయంసాధనత్వాకారేణ, సాధ్యత్వాకారేణచభిన్నా; విద్యాద్వయమ్ ఇత్యేతత్ లక్ష్మీతన్త్రే సుస్పష్టమభిహితమ్ “ఉపాయాశ్చాప్యుపాయాంశ్చ శాస్త్రీయా నిర్మితా మయా। విహితాయఉపాయాస్తే నిషిద్ధాశ్చేతరేమతాః॥ అధోనయన్త్యపాయాస్తంయఏనాననువర్తతే। ఊర్ధ్వంనయన్త్యుపాయాస్తంయ ఏనాననువర్తతే॥ ఉపాయాపాయసన్త్యాగీ †మధ్యమాంస్థితిమాస్థితః। మామేకంశరణంప్రాప్యమామేవాన్తే సమశ్నుతే॥ షడఙ్గంతముపాయంచ శ్రుణుమేపద్మసంభవే। ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్। రక్షిష్యతీతి విశ్వాసోగోప్తృత్వ వరణంతథా॥ ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధాశరణాగతిః॥ ఏవంమాంశరణం ప్రాప్యవీతశోకభయక్లమః। నిరారమ్భోనిరాశీశ్చ నిర్మమోనిరహఙ్కృతిః॥ మామేవశరణంప్రాప్య తరేత్సంసారసాగరమ్॥ సత్కర్మనిరతాశ్శుద్ధాస్సాంఖ్యయోగవిదస్తథా। నార్హన్తిశరణస్థస్య కలాంకోటితమీమపి''౧౦ ఆనుకూల్యాదిస్వరూపమ్ శక్రేణపృష్టాదేవీప్రాహ - “ఆనుకూల్యమితి ప్రోక్తంసర్వభూతానుకూలతా। అన్తఃస్థితాహం సర్వేషాం భావానామితి నిశ్చయాత్। మయ్యేవసర్వ

పా-†“ఉపాయత్వత్రయమేవోక్తమ్.'' ‡“తుల్యప్రాధాన్యేనప్రధానతుల్యత్వంచ.'' †“మాధ్యమింస్థితిమ్.'' ౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥

9-2-90.

మీ — భూతేషు ఆనుకూల్యం సమాచరేత్। తథైవ ప్రాతికూల్యఞ్చ భూతేషు పరివర్జయేత్। త్యాగో గర్వస్య కార్పణ్యం శ్రుతశీలాదిజన్మనః॥ అఙ్గసామగ్ర్య సంపత్తేరశక్తేశ్చాపి కర్మణామ్। అధికారస్య చాసిద్ధే ర్దేశకాలగుణక్షయాత్॥ ఉపాయా నైవ సిధ్యన్తి అపాయా బహులాస్తథా। ఇతి యా గర్వహానిస్తద్ దైన్యం కార్పణ్యముచ్యతే॥ శక్తేస్సూపసదత్వాచ్చ కృపాయోగాచ్చ శాశ్వతాత్। ఈశేశితవ్యసంబన్ధా దనిదం ప్రథమాదపి॥ రక్షిష్యత్యనుకూలాన్న ఇతి యా సుదృఢా మతిః। స విశ్వాసో భవేచ్ఛక్ర సర్వదుష్కృతినాశనః॥ కరుణావానపి వ్యక్తం శక్తస్స్వామ్యపి దేహినామ్॥ అప్రార్థితో న గోపాయేత్ ఇతి తత్ప్రార్థనామతిః॥ గోపాయితా భవేత్యేవం గోప్తృత్వవరణం స్మృతమ్। తేన సంరక్ష్యమాణస్య ఫలే స్వామ్యవియుక్తతా॥ కేశవార్పణ పర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే। నిక్షేపాపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః॥ సన్న్యాసస్త్యాగ ఇత్యుక్త శ్శరణాగతిరిత్యపి। ఉపాయోయం చతుర్థస్తే ప్రోక్తశ్శీఘ్రఫలప్రదః॥ అస్మిన్ హి వర్తమానానాం విధావిప్రతిషేధితే। పూర్వేత్రయ ఉపాయాస్తే భవేయురమనోహరాః॥ ఆనుకూల్యేతరాభ్యాస్తు వినివృత్తిరపాయతః। కార్పణ్యేనాప్యుపాయానాం వినివృత్తిరిహోదితా॥ రక్షిష్యతీతి విశ్వాసాదభీష్టోపాయ కల్పనా। గోప్తృత్వవరణన్నామ స్వాభిప్రాయనివేదనమ్॥ సర్వజ్ఞోపిహి విశ్వేశస్సదా కారుణికోపిసన్। సంసారతన్త్రవాహిత్వా ద్రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే॥ ఆత్మాత్మీయభరన్యాసో హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే। హింసాస్తేయాదయ శ్శాస్త్రై రపాయత్వేన దర్శితాః॥ కర్మసాంఖ్యాదయ†శ్శాస్త్రై రుపాయత్వేన దర్శితాః। అపాయోపాయసన్త్యాగీ†మధ్యమాం స్థితిమాస్థితః॥ రక్షిష్యతీతి నిశ్చిత్య నిక్షిప్తస్వస్వగోచరః। బుధ్యేత దేవదేవం తం గోప్తారం పురుషోత్తమమ్''౧ ఇతి అత్ర 'మామేకం శరణం ప్రపద్య''౨ ఇతి శరణాగతిం విధాయ, అనన్తరమ్ "షడఙ్గం తదుపాయం చ శృణు మే పద్మసంభవే''౩ ఇతి షడఙ్గోపాయత్వేన సంహితాన్తరేషు ప్రసిద్ధం యోగమప్యత్ర శృణు; అఙ్గవిద్యాత్వాత్ సోపి శ్రోతవ్యః ఇతి, తస్య శరణాగతిశేషత్వం విధాయ, తస్య సాధ్యప్రపత్తిత్వేన శరణాగతానుష్ఠేయతామ్, సర్వేషాం సమప్రార్థ్యత్వేన ఫలాకారతాం చ "షడ్విధా శరణాగతిః''౪ ఇత్యుక్త్వా "ఏవం మాం శరణం ప్రపద్య''౧ ఇతి పూర్వవాక్యార్థ శరణాగతిమ్, ఉత్తరవాక్యార్థభూత ఫలరూప షడఙ్గయోగం చ ఫలత్వేనానుష్ఠేయముక్త్వా ఏవమ్ పూర్ణ శరణాగత్యనుష్ఠానఫలమ్, 'మామేవ శరణం ప్రపద్య తరేత్సంసారసాగరమ్''౫ ఇతి నిగమయ్య శరణాగతినిష్ఠస్య ఉత్కర్షమ్, "సత్కర్మనిరతాశ్శుద్ధాస్సాఙ్ఖ్యయోగవిదస్తథా। నార్హన్తి శరణస్థస్య కలాం కోటితమీమపి''౬ ఇతి, యోగశబ్దేన అఙ్గాఙ్గిభావాపన్న సాధనషడఙ్గనిష్ఠానామప్యభిప్రేత్య శరణాగతేః న్యాసాదిసర్వోపాయవైలక్షణ్యం ప్రతిపాదితమ్.

ఏవమ్ న్యాసశాస్త్రే, స్వాతన్త్ర్యేణ సాధనతయా విహితస్య షడఙ్గస్య, ఫలసమర్పణరూపత్వేన శరణాగతిశేషతాం శ్రుత్వా, "కేనాకారేణ షడఙ్గస్య, శరణాగతిశేషభూత ఫలసమర్పణరూపత్వమ్! కేన వా ఆకారాన్తరేణ స్వతన్త్రతయా సాధనత్వమ్?'' ఇత్యాకారద్వయ బుభుత్సయా శక్రేణానుయుక్తా దేవీ తదుభయాకారద్వయం వివినక్తి. తత్ర, ఫలసమర్పణాకారతాం ప్రథమమాహ—"ఆనుకూల్యమితి ప్రోక్తమ్' ౭ ఇత్యారభ్య, "కేశవార్పణపర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే''౮ ఇత్యన్తేన. అత్ర, ఆనుకూల్యాదీనామ్ అఙ్గాఙ్గిభావేన అనుష్ఠానదర్శనాభావాత్, ఫలత్వేన అనుష్ఠానే సర్వేషాం ప్రాధాన్యమ్, ఆత్మనిక్షేపస్య ఫలసమర్పణరూపత్వమ్, అత్యన్తపరతన్త్ర స్వరూపానుగుణమ్ ఆనుకూల్యాదీనాం స్వరూపం చ ఉక్తమ్. "ఏకవిద్యాత్వేన ప్రసిద్ధస్య షడఙ్గయోగస్య కథం విద్యాద్వయాత్మకత్వమ్! ఇతి శఙ్కామభిప్రేత్య, న కేవలం విద్యాద్వయరూపత్వమ్, అపితు తత్రన్నియతాధికారిభేదేన, స్వరూపభేదేన చ విద్యాత్రయాత్మకత్వం ప్రమాణసిద్ధమ్'' ఇత్యాహ - "నిక్షేపాపరపర్యాయః''౯ ఇతిశ్లోకేన.

అయమ్, న్యాసస్య న పఞ్చాఙ్గత్వవిధిః, కిన్తు "ఇయం కరణపూర్తిస్స్యాదఙ్గపూర్తిమిమాం శృణు''౧౦ ఇతి అహిర్బుధ్న్య సంహితాయామ్, "కృతానుకూల్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యం వివర్జయన్। విశ్వాసశాలీ కృపణః ప్రార్థయన్ రక్షణం ప్రతి॥ ఆత్మానం నిక్షిపతి యద్ధియా దేవస్య పాదయోః''౧౧ ఇతి శ్రీభరద్వాజసంహితాయాం చోక్తమితి; అత్ర, "పఞ్చాఙ్గసంయుతః''౧ ఇతి సాధనప్రపత్తిశాస్త్రసిద్ధం పఞ్చాఙ్గత్వమ్ అనూద్యతే; తత్ర న్యాస ఇత్యేతావన్మాత్రోక్తౌ, "తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః''౧౨ ఇతి శ్రుతివిహితన్యాస సంగ్రహస్స్యాదితి తన్నివారణాయ "నిక్షేపాపరపర్యాయః''౧ ఇత్యుక్తమ్. "ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః‡ విశ్వాసో వరణం న్యాసః కార్పణ్యమితి షడ్విధా''౧౩ ఇత్యాదౌ, "ఆనుకూల్యాఙ్గకన్యాసే 'నిక్షేప' 'న్యాస' శబ్దౌ పర్యాయేణ ప్రయుక్తౌ'' ఇతి స్వాఙ్గషడఙ్గో౽త్ర వివక్షిత ఇతి భావః. తావత్యుక్తే, "సర్వోపాధి వినిర్ముక్తం క్షేత్రజ్ఞం

---

† పా- "మాధ్యమీంస్థితిమ్" ‡ "విశ్వాసోవాభరన్యాసః" ౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭, ౨॥ ల-౧౭-౫౮. ౩॥ ల-౧౭-౫౯. ౪॥ ల-౧౭-
౫॥ ల-౧౭-౬॥ ల-౧౭-౬౩. ౭॥ ల-౧౭-౬౫. ౮॥ ల-౧౭-౭౩. ౯॥ ల-౧౭-౭౪. ౧౦॥ అ-సం. ౧౧॥ భ-సం, ౧౨॥ తై-ఉ-౨. ౧౩॥ ల-౧౭-

వ్యా.—౫౬.—అనాల్ ఇతుక్కనమ్ముడ స్వరూపమేతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—౫౬.—"[పాత్తాల్] ఎన్ఱ్అవిత్తాల్ - ఇతిన్ముడైయ ఉపాయత్వమ్ నిరూపణవిరహప్రయుక్తభ్రాన్తివిషయాకారమ్ ఎన్ఱుతోన్ఱుకైయాలే, రజతత్వరూప భ్రమప్రతిపన్నాకార విరోధి శుక్తిత్వమ్బోలే ఇతుక్కు ఉపాయత్వ రూపభ్రమవిషయాకార విరోధ్యసాధారణాకారమ్ వేణుమే" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే ఉత్తరవాక్యమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్నాలితుక్కుక్కు ఇత్యాది.) [౫

మీ బ్రహ్మణిన్యసేత్ |శాశ్వతీమమసంసిద్ధిః"౧ఇత్యాదిషూక్తస్యఆత్మాపహారప్రాయశ్చిత్తరూపస్యఆత్మన్యాసస్యసంగ్రహస్స్యాత్; ఇతి.తద్వారణాయ "పఞ్చాఙ్గసంయుతః"౨ఇత్యుక్తమ్. తేన, "షడఙ్గన్యాసః"౩ఇతి పూర్వార్ధేనఉద్దేశ్యసమర్పణం కృతంభవతి. పఞ్చాఙ్గసంయుతఃనిక్షేపాపరపర్యాయోన్యాసః. భరసమర్పణరూపత్వేన అహిర్బుధ్న్యసంహితాదిషు ప్రతిపాదితోభరసమర్పణాఙ్గికః సవీనస్వగతస్వీకారనిష్ఠైర్న్యాస ఇత్యుచ్యతే.

"'సఏవ సర్వత్రప్రాధాన్యేన ఫలసమర్పణరూపతయా శరణాగతినిష్ఠానుష్ఠేయః' ఇతిలక్ష్మీతన్త్రాదిషూక్తస్త్యాగః" ఇత్యుచ్యతే; "సర్వకర్మఫలత్యాగ మాహుస్త్యాగంవిచక్షణాః'౪ఇత్యుక్తేః. సన్యాసఃగోప్తృవరణాఙ్గిత్వేన అఙ్గాఙ్గిభావస్యన్యాసేన సాధనతయా ప్రతిపాద్యతే; ఇతిచిరస్తనస్వగతస్వీకారనిష్ఠైరుక్తః శరణాగతిఃఇత్యుచ్యతే; "ఉపాయేగృహరక్షితో్రః"౫ ఇతిగోప్తరపి 'శరణ' శబ్దవాచ్యత్వాత్, "ఆత్మాత్మీయభరంసర్వం నిక్షిప్యశ్రీపతేఃపదే | ఉపాయంవృణు లక్ష్మీశముపేయంచవిచింతయ"౬ తథా, -"రక్షిష్యతీతినిశ్చిత్యనిక్షిప్తస్వస్వగోచరః| బుద్ధ్యేత దేవదేవంతం గోప్తారం పురుషోత్తమమ్" ౭ ఇత్యాదిషు గోప్తృత్వవరణస్యాఙ్గిత్వశ్రవణాచ్చ. తతశ్చ అయంశ్లోకః షడఙ్గయోగోద్దేశేన తస్య విద్యాత్రయాత్మకత్వంవిదధాతీతి.ఏవమ్విద్యాత్రయాత్మకత్వస్య శాస్త్రేషూక్తత్వాత్ సాధ్యసాధనరూపభేదః ఉపపన్నః ఇతిభావః.

ఏవమ్ పూర్వవాక్యార్థ భూతశరణాగతిం విధాయ, తన్నిష్ఠకర్తవ్యతయా ఉత్తరవాక్యార్థభూతషడఙ్గయోగం ఫలసమర్పణాత్మకంవిధాయ, ఫలత్వోపయుక్తతత్స్వరూప విశేషంచవర్ణయిత్వా, న్యాసస్యానేకవిద్యాత్మకత్వే ప్రమాణంచప్రదర్శ్య శరణాగత్యుపదేశముపసంహరతి ; "ఉపాయోపేయమ్"౮ఇత్యాదినా. ఏవమ్,శరణాగత్యుపదేశంపరిసమాప్య,షడఙ్గయోగసాధనత్వాకారస్యాపిశక్రేణపృష్టత్వాత్ తత్ప్రకారమాహ- "ఆనుకూల్యే తరాభ్యాన్తు"౯ఇత్యాదినా. అత్ర"ఆత్మాత్మీయభరన్యాసోహ్యాత్మనిక్షేపఉచ్యతే"౧౦ఇతి ఆత్మనిక్షేపస్యభరసమర్పణత్వోక్తేః,"ఉపాయాపాయసన్త్యాగీ"౧౧ఇత్యాదినా షణ్ణామ్అఙ్గాఙ్గిభావోక్తేః, స్థూలపారతన్త్ర్యసగుణ తత్స్వరూపోక్తేశ్చ సాధనత్వాకారవర్ణనమితిస్ఫుటమ్.

ఏవమ్ లక్ష్మీతన్త్రేషడఙ్గస్య ఫలసమర్పణత్వేన శరణాగతిశేషత్వ ప్రతిపాదనాత్, "షడ్విధాశరణాగతిః"౧౨ఇతి శరణాగతసంభావిత స్వభావాభిప్రాయః, నతుతయోరైక్యాభిప్రాయః. "సన్యాసస్త్యాగఇత్యుక్త శ్శరణాగతిరిత్యపి"౨ ఇతి షడఙ్గేశరణాగతిశబ్దః - గోప్తృత్వవరణాఙ్గిత్వాభిప్రాయః. తతశ్చ, సాధనప్రవృత్తిశాస్త్రే షడఙ్గేశరణాగతి శబ్దప్రయోగః గోప్తృత్వవరణాభిప్రాయః. ఫలప్రవృత్తిశాస్త్రే, †తత్ప్రయోగ ఉపాయత్వ వరణాభిప్రాయః. ఏవమ్ ఉదాహృతవచనానా మన్యథాసిద్ధత్వేన ఐక్యతాత్పర్యాభావాత్, లక్షణానుష్ఠానవిధిశబ్దైః శరణవరణ షడఙ్గయోగత్వేన్తభేదేన ఫలప్రవృత్తిసిద్ధా నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి.

సంగ్రహస్తు షడఙ్గశరణాగత్యో ర్భేదోనాస్త్యాదిగోచరః| అతోర్నక్తయుక్త్యనుగ్రాహ్య శ్చబృపివాతిసంభవేత్॥ శబ్దోపిదృశ్యతేహ్యైక్యే [౨౫ న్యాసస్యశరణాగతేః | ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పోనిక్షేపాపరఇత్యపి॥ మన్త్రరత్నంద్వయంన్యాస ఇత్యాదేరితిచేన్నతత్ । స్వరూపలక్ష్మానుష్ఠాన ఫలవిధ్యాదిభేదతః॥ భేదఏవతయోస్స్పష్టం దృఢమధ్యవసీయతే । ఏవంచైక్యప్రమాణానాం పూర్వోక్తానాం విరోధతః|| నైక్యతాత్పర్యమేతేషాం సమ్యగర్థోహివర్ణ్యతే | నిక్షేపాపరఇత్యత్ర పూర్వార్ధేనక్రియాస్ఫుటమ్॥ షడఙ్గయోగముద్దిశ్య విద్యాత్రిత్వంవిధీయతే | భరసమర్పణమఙ్గి చేత్తత్రన్యాస ఇతీర్యతే|| గోప్తృత్వవరణాఙ్గిత్వే శరణాగతిరిత్యపి । ఫలస్యార్పణరూపత్వే త్యాగఇత్యుచ్యతే పృథక్॥ ఫలప్రవృత్తినిష్ఠానామానుకూల్యాదయస్సరాః। సంభావితస్వ భావాభిబోధితాష్షడ్విధేత్యతః॥ తస్మాదైక్యేన తాత్పర్య మేషామితివినిశ్చయః॥ [౩౦

(ఇతిన్యాసశరణాగతిభేద సమర్థనాధికారః.)

---

†పా - "తత్ప్రయోగః తస్యప్రయోజనమ్ అతిప్రసఙ్గపరిహారః, రక్షణస్య పురుషార్థత్వ సిద్ధత్వంచ" ౧॥ ౨॥ ౮-౧౭-౭౪. ౩||
౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮-౧౭-౮౧. ౮॥ ౯॥ ౮-౧౭-౭౬. ౧౦॥ ౮-౧౭-౭౯. ౧౧|| ౮-౧౭-౫౮. ౧౨॥ ౮-౧౭-౬౦. ౧౩||

మూ.—౫౬. ఇతుతనక్కు-స్వరూపమ్ తన్నై ప్పొఱాతొ ழிకై.

వ్యా.—(ఇతు తనక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. (ఇతు తనక్కు-స్వరూపమ్) ఎన్ఱు, ఇప్ప్రపత్తి తనక్కు అసాధారణాకారమెన్ఱపడి.
(తన్నై ప్పొఱాతొழிకై) యావతు - ఉపాయవరణాత్మకమాన తన్నై ఉపాయమెన్ఱు సహియాతపడి యిరుక్కై. అతావతు-ఆపాతప్రతీతియిలొழிయ ఉళ్ళపడినిరూపిత్తాల్, స్వస్మిన్నుపాయత్వప్రతిపత్తిక్కు యోగ్యమాక మాట్టాతపడి యిరుక్కై ఎన్ఱపడి.

అ.—"స్వరూపఞ్చ స్వభావశ్చ"[1] ఎన్ఱు, అభిత్తైయుమ్, "'స్వమ్ - స్వాశ్రయమ్, నిరూపయతి - ఇతరవ్యావృత్తతయా ప్రత్యాయయతి' ఇతి స్వరూపమ్" ఎన్ఱు, అయోగశక్తియైయుమ్ ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అసాధారణాకారమెన్ఱపడి) ఎన్ఱు.
"ఉపాయవరణాత్మకత్వాదనుపాయత్వమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపాయవరణేత్యాది.) ఇన్ద విశేషణత్తాలే - తదేకరక్ష్యత్వాధ్యవసాయరూపమాయ్, స్వరూపజ్ఞానరహితశక్తాధికారమాయ్, స్వస్మిన్నుపాయత్వ బుద్ధిసహమాయిరుప్పతొరు ప్రయోగవిశేషముణ్డెన్ఱు, సిద్ధమ్.
(ఉపాయమెన్ఱుసహియాతపడి యిరుక్కై) యావతు - స్వస్మిన్నుపాయత్వబుద్ధినడన్దాల్ తాన్ సిద్ధోపాయత్తుక్కు అనధికారమాయిరుక్కై.
ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (అతావతిత్యాది.) (ఆపాతప్రతీతి) యావతు - విచారాత్పూర్వభావియాయ్, శ్రవణానన్తరభావియాయ్, సంభావితప్రామాణ్యయాన ప్రతీతి. "దర్శనక్షణ ఆపాతస్తథైవాకర్ణనక్షణః"[2] ఎన్ఱుక్కొడవతికే. "ఆపాతప్రతీతిః సంభావిత ప్రామాణ్యావివక్షితా"[3] ఎన్ఱు, ఈ శ్రుతప్రకాశికై. [౧౫

మీ.—ఏవమ్ "శరణాగతేర్భిన్నత్వేపి తస్య హేతుత్వమేవ స్వరూపమ్" ఇతి, భగవదుపాయత్వస్య ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిః" ఇతి శఙ్కాయాసఙ్గతిః. సంశయస్తు, భగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వంనసంభవతి - ఉతసంభవతీతి; తదర్థం శరణాగతేర్హేతుత్వమేవ స్వరూపమ్- ఉతఫలత్వమితి. తదర్థం విధానంసంభవతి - ఉతనసంభవతీతి; తదర్థం ప్రమాణాన్తరేణప్రాప్తిర్నాస్తి - ఉతాస్తీతి; "యదానాస్తి, తదా, విధానసంభవాద్ధేతుత్వమేవ స్వరూపమితి ననిర్హేతుకత్వంసంభవతి" ఇతిపూర్వపక్షః. "యదా, ప్రమాణాన్తరేణప్రాప్తిరస్తి, తదావిధానాసంభవాత్ ఫలత్వమేవస్వరూపమితి నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః" ఇతిసిద్ధాన్తః. [౨౦
పూర్వపక్షస్తు, "శరణాగతేః హేతుత్వమేవస్వరూపమ్; ఆకారాన్తరాభావాత్. నచఫలత్వమేవాకారః; ఫలరూపత్వే ప్రమాణాభావాత్, ప్రత్యుత విధిప్రత్యయశ్రవణేన ఫలత్వస్యబాధితత్వాత్, నహిఫలంవిధీయతే; కిన్తు శరణాగతేరప్రాప్తత్వాదపి విధేయత్వమఙ్గీకరణీయమ్. నచ శరణాగతౌ ప్రత్యక్షంప్రమాణమ్; అయోగ్యత్వాత్. అతఏవనానుమానమపి. అతః శబ్దఏవతత్రప్రమాణమ్. శబ్దేచనార్థవాదః; చేతనసాధ్యత్వేన సిద్ధత్వాభావాత్. తస్మాత్, తద్విధిరేవ తత్రప్రమాణమ్"ఇతి హేతుత్వమఙ్గీకర్తవ్యమ్.
నచ, "అమృతస్యైషసేతుః"[4] ఇత్యాదిసిద్ధపరవాక్యైః భగవదుపాయత్వేఽవగతే తత్స్వీకారరూపశరణాగతౌ స్వతఏవప్రవర్తతే; ఇష్టసాధనత్వజ్ఞానస్యైవప్రవర్తకత్వాత్, విధివాక్యేతథాస్వీకృతత్వాత్. ఇతివాచ్యమ్; సిద్ధోపాయస్య ప్రవృత్తివిషయత్వాభావాత్, స్వీకారస్య సాధనత్వాజ్ఞానేన ప్రవృత్త్యసంభవాచ్చ శరణాగతిర్విధీయతే. అతఏవ ఉపాయప్రకరణే విధినిరూపణాధికారే అధికారివిశేషణవిధిరితి సమర్థితమ్. అతఃశరణాగతేస్సాధనత్వాత్, భగవదుపాయత్వస్య ననిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.
అతోఽభిధీయతే (ఇతుతనక్కు స్వరూపమ్ తన్నై ప్పొఱాతొழிకై) "ఉపాయవరణాత్మికా - శరణాగతిః, ఉపాయవరణత్వస్వరూపవిరోధాదేవ ఉపాయత్వంనసహతే" ఇత్యర్థః. అయంభావః. ఉపాయత్వప్రతిపాదకవాక్యైరుపాయత్వేఽవగతే స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానవాన్ ముముక్షుః స్వయమేవోపాయం స్వీకరోతి. యథా, ప్రాప్యత్వేఽవగతే నహిప్రాప్యస్వీకారో విధీయతే; ఏవంచోపాయస్వీకారస్య

౧॥ అమరకోశే-౧-కాణ్డే-నా-వర్గే-౨౨౦. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ముణ్డకోప-౨-౨-౫.

అ.—అయమభిసన్ధిః:—ఉపాయవరణాత్మికైయాన ఇన్దప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమిల్లై, "మామేకంశరణమ్"౧ "త్వమేవోపాయభూతః"౨ ఇత్యాది ఏకశబ్దఏవకారఙ్గళాలే ఉపాయత్వమ్ నిషిద్ధమాకైయాలే; అనై సిద్ధోపాయాన్తర ప్రతిక్షేపకఙ్గళ్ ఎన్నవొణ్ణా, సఙ్కోచత్తిల్ ప్రమాణమిల్లామైయాలే; అన్నైయాల్, ఉపాయాన్తరరూప సిద్ధోపాయప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధకాభావరూపైయాయిరుక్కుమ్. "సత్యాంసామగ్ర్యాం ప్రతిబన్ధకసద్భావాత్కార్యానుత్పాదః" ఎన్ఱు వ్యవహారమ్ కాణ్గైయాలే, ప్రతిబన్ధకాభావత్తుక్కు అన్వయవ్యతిరేక శాలిత్వమిరున్దాలుమ్ సామగ్ర్యనుప్రవేశమిల్లై. సిద్ధాన్తత్తిలే, శక్త్యఙ్గీకారముణ్డాకైయాలే మణ్యభావత్తుక్కు దాహహేతుత్వమిల్లై భరన్యాస విశిష్టవరణరూపైయాన విధి స్వప్రవృత్తిరూప ప్రతిబన్ధకత్తినుడైయ అభావరూపైయాకైయాలే, అవివాదానుమతిశబ్దఙ్గళాలే వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱదు. భగవదుపాయత్వ బోధకప్రమాణబలత్తాలుమ్, అవనుక్కే భక్తిస్థానాపన్నత్వావగమత్తాలుమ్ ప్రపత్తియైయిన్ఱి, కార్యనిష్పాదమిల్లామైయాలుమ్, భరన్యాసాభావరూపైయాన ఉపాయప్రవృత్తిక్కు ప్రతిబన్ధకత్వకల్పనమ్ దోషమన్ఱు. ప్రపత్తిఉపాయమానాల్ భగవదుపాయత్వమ్ నిరర్థకమ్. గురూపాయత్తై యపేక్షియామల్ తత్సాధ్యఫలప్రదత్వముపాయత్వమెన్నవొణ్ణాదు; ద్వాదశవార్షికాద్యశక్తనుక్కు, అనుకల్ప సేతుస్నానాదికళే ఉపాయమాకైయాలే, ఈశ్వరనుపాయమల్లామైయాలే; "ఉపాయార్థైకవాచకః"౩ ఎన్ఱు, ఉపాయాన్తరానపేక్షరక్షకత్వరూపమిదే ఇఙ్గు ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వమ్. అదు సర్వత్రకారణమాయాలే భరన్యాసాభావత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకత్వాశ్రయణమ్. ఉపాయభూత యాగాద్యనుష్ఠానమ్ తత్సమ్బన్ధమాకిఱాప్పోలే, ఉపాయవరణముమ్ ఉపాయసమ్బన్ధమాకైయాలే అనుపాయమ్. భక్తిక్కు ముపాయసమ్బన్ధరూపత్వమ్ ప్రసఙ్గియాదు, భక్తియే కరణమాకైయాలే. ఇఙ్గు, భగవతఏవకరణత్వ మాకైయాలే, వరణమ్ తత్సమ్బన్ధమాకైయాలే, అనుపాయమ్. ప్రపత్తిఅధికారివిశేషణ మాకైయాలుమ్, అనుపాయమ్. "ఫలాదిభ్యోవిభిన్నత్వాత్ ప్రపత్తిర్విధ్యనన్వయాత్ । విధేయాన్తరహానేశ్చ నాధికారివిశేషణమ్"౪ ఎన్ఱు, ఫలతత్కామనా నిమిత్తాన్యమాయ్, అసిద్ధమాయిరుక్కిఱ విధుక్కు అధికారివిశేషణత్వమ్ కూడాదు.

"సిద్ధమేవహిసర్వత్రనియోజ్యస్యవిశేషణమ్"౫ ఎన్కైయాలే, అసిద్ధమానవిధుక్కు అధికారివిశేషణత్వమ్ నిపుణాభ్యుపగతమన్ఱెన్నవొణ్ణాదు; "మత్పదద్వన్ద్వమేకంయేప్రపద్యన్తేపరాయణమ్ । ఉద్ధరిష్యామ్యహందేవి సంసారాత్స్వయమేవతాన్" ౬ "అహంత్వా" ౧ "రక్షిష్యత్యనుకూలాన్నః"౭ ఎన్ఱి, ఇవిడఙ్గళిలే అధికారివిశేషణత్వమ్ ప్రతీతమాకైయాలే అన్యత్రాధికారత్తై సిద్ధత్తుక్కేయానాలుమ్, ఇఙ్గే ఉపాయసిద్ధత్వమహిమ్నా అధికారత్వమ్ సాధ్యత్తుక్కు క్కూడుమ్. విధేయమాకిల్, అధికారత్వనియత అనువాద్యత్వమ్ కూడాదు. ఇదువే విధేయమాయ్ ఇత్తై అనువదిత్తు విధేయాన్తరత్తై విధిక్క క్కాణామైయాలే, ఇదుక్కు అధికారత్వమ్ కూడాదు.

కిఞ్చ, అధికారత్తుక్కు సిద్ధతైయుమ్ విధ్యన్తరాధీనానుష్ఠానత్తాలే యాదల్, స్వతఏవవాదల్; "అగ్నీనాదధీత" ౮ "స్వాధ్యాయోఽధ్యేతవ్యః"౯ ఎన్ఱి, అ విధ్యన్తరాధీనానుష్ఠానప్రయుక్తసిద్ధత్వయుక్తఙ్గళాన అగ్నివిద్యైక్యకళుక్కు క్రత్వధికారత్వమ్ కాణ్గైయాలే ఆకైయాలేయిదే, అవఱ్ఱుక్కు అధికారాధ్యాయత్తిల్ విచారమ్ సూత్రితమ్. ఆకైయిదే, అధ్యయనవిధిక్కు సోయమధికారినియమః అపశూద్రాధికరణే వక్ష్యమాణః అధ్యయనవిధి ప్రసాదలభ్యఇతి, అధికారఫలకత్వమ్ తాన్త్రికరాలే శొల్లప్పట్టదు. విధ్యన్తరవిహితత్తుక్కు విధ్యన్తరత్తిలే అనువాద్యత్వమ్ కూడుమ్; యద్వతాముపాయో విధీయతే సోధికారీ, ఉపాయేచవిధేయత్వమ్, క్వచిదజ్ఞాతజ్ఞాపన విషయత్వమ్, క్వచిదప్రవృత్త ప్రవర్తనవిషయత్వమ్. ఇఙ్గే, పూర్వార్ధత్తిలే [వ్రజ]౧ ఎన్ఱు, విహితమాన వరణత్తై ఉత్తరార్ధత్తిలే [త్వా]౧ఎన్ఱు, అనువదిత్తు [అహమ్, మోక్షయిష్యామి]౧ఎన్ఱు, ఉపాయానపేక్షరక్షకమాకిఱ సిద్ధోపాయమ్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనరూప విధివిషయమాక్కప్పడుకిఱదు. అష్టవర్షత్వాభావే ఉపనేయత్వాభావసిద్ధివత్, వరణాభావే ఉపాయానపేక్షరక్షణవిషయత్వాభావసిద్ధిః అధికారానువాదప్రయోజనమ్. స్వతఏవసిద్ధతాయుక్తమాన ఫలకామనైయిలుమ్, విధ్యన్తరాధీనానుష్ఠాన మూలకసిద్ధతాయుక్తఙ్గళాన అగ్నివిద్యైక్యకళిలుమ్, సాన్నాయ్యాధికారమాన సోమయాగత్తిలుమ్, పరవిద్యాధికారమాన ఆత్మావలోకత్తిలుమ్, అనుగతమాన ఉపాయతదఙ్గాన్య ఫలసాధనత్వమే అధికారివిశేషణత్వశబ్దార్థమాకిఱదు.

మీ.—రాగప్రాప్తత్వాన్నవిధిసంభవః. నచ స్వీకారస్యేష్ట సాధనత్వా జ్ఞానాన్నతత్రప్రవృత్తిరితివాచ్యమ్; నహిస్వీకారఇష్టసాధనమ్. యేనవిధీయేత; కిన్తు ఇష్టసాధనే ఇచ్ఛామాత్రమ్. అతఏవ "రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే"౧౨ ఇత్యుచ్యతే. ఇచ్ఛాచ నవిధేయా; పురుషతన్త్రత్వాభావాత్. అతఏవ ఉపాయప్రార్థనాత్మికాయాశ్శరణాగతే రవిధేయత్వాన్నహేతుత్వమ్. కిఞ్చ, ఉపాయస్వీకారస్య ఉపాయత్వేతత్స్వీకారస్యాపి తథాత్వేన

౧॥గీ-౧౮-౬౬. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

ఆ—ఇతుక్కు ఉపాయాఙ్గత్వమ్ శఙ్కిక్కవొణ్ణాతు; అఙ్గత్వమావతు - తద్గత కార్యానుకూల శక్త్యుద్బోధకత్వ రూపమాకైయాలే, నిత్యో ద్భూతశక్తికనాన ఈశ్వరనుక్కు శక్త్యుద్బోధమ అనపేక్షితమాకైయాలే. కారణమాత్రముమ్ విధేయమాత్రముమ్ కార్యోపాయమాకాతు; ఫలకామనైక్కుమ్ ప్రయాజాదిక్కళుక్కుమ్ ఉపాయత్వమిల్లామైయాలే, కృతిసాధ్యత్వమాత్రమ్ విధ్యర్థమాకైయాలే, "యజేత-స్వర్గకామః"౧ ఇత్యాదిక్కళిలే ఉపాయాన్తరాభావబలత్తాలే అనుమేయమాన ఉపాయత్వమ్ ఇఙ్గే నిషేధవిరోధత్తాలే అనుమేయమాకమాట్టాతు. ఇన్దప్రపత్తియిల్ ప్రవృత్తియుమ్ భగవద్గతోపాయభావ నిరూపకం భూయాత్ ఎన్ఱు ఉక్తాక్కిఱతు. భక్తిస్థలత్తిలే ఇప్పడి భగవదుపాయత్వ బోధకవచనమిల్లామై యాలుమ్, ఉపాయత్వనిషేధమిల్లామైయాలుమ్, భక్తిక్కుమ్ అధికారత్వాపాదనమ్ కూడాతు; ప్రమాణవైషమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్దిక్కు అవ కాశమిల్లామైయాలే. ఆకైయాల్, ప్రపత్తిక్కు అధికారివిశేషణత్వమ్ నిపుణాభిమతమ్. "ఉపాయాదేర్విభిన్నత్వాత్ ప్రపత్తిర్విధినాస్వయాత్| విధేయాన్తరసత్త్వాదప్యధికారివిశేషణమ్."౨

కిఞ్చ, యోగాతిరిక్తోపాయనిషేధబలత్తాలుమ్, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్; "క్లేశానాఞ్చ క్షయకరం యోగాదన్యన్న విద్యతే । సకర్మజ్ఞానం క మోఽభూత జన్మకోట్యయుతైరపి॥ ముక్తేర్యోగాత్కర్మకక్షం యోగాగ్నిః క్షపయేత్పరమ్"౩ ఎన్ఱు క్కూడవతిఱే భక్త్యతిరిక్తోపాయ నిషేధన్దా స్వతుల్యమాన పురుషకృతి సాధ్యమాన వుపాయత్తై నిషేధిక్కుమాకైయాలే, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. క్రియాగత ఉపాయభావ వివక్ష కైయాన భగవదుపాయత్తైక్కు నిషేధప్రసఙ్గమిల్లామైయాలే, నిషేధత్తుక్కు విహితవ్యతిరిక్త విషయతయా సఙ్కోచమ్ న్యాయ్యమత్తు; అధి కారివిభాగత్తాలుమ్ ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్. "విష్ణూపాయో యోఽన్య ఫలస్సోఽధమః పరికీర్తితః । అన్యోపాయో విష్ణుఫలో మధ్యమః పరికీర్తితః॥ మాధవాప్తిర్ద్వయోపాయో మాధవాప్తిప్రయోజనః | సఉత్తమోఽధికారీస్యాత్ కృతకృత్యోఽద్యజన్మని"౪ ఎన్ఱు, భగవచ్చరణశరణర్ [౧౫ భగవదన్యోపాయనన్నిష్ఠ్రాక్క యిరుక్కవేణ్డుకైయాలే, భగవచ్చరణ శరణవరణమ్ అనుపాయమామ్.

కిఞ్చ, ఇతుక్కు పురుషకారపురస్కారణత్తాలుమ్ అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. ఇతు భక్తివత్ ఉపాయమాకిల్, తద్వదేవ పురుషకారాన పేక్షమామ్.

కిఞ్చ, "పరస్యోపతిదేవోఽయం భూతానామనుకమ్పనః । అనుగ్రహైకధీర్నిత్య మిత్యేతత్తుత్రితీయకమ్॥ ఉపేక్షకోఽయథాకర్మ ఫలదాయీతి యామతిః | విశ్వాసాత్మకమేతత్తు తృతీయం హన్తి వై సదా"౫ ఎన్ఱు, అనుకమ్పనత్వ అనుగ్రహైకధీత్వ జ్ఞానరూపవిశ్వాసవిరోధిత్వమ్ ఉపేక్షకత్వ హేతు యథాకర్మ ఫలదాయిత్వత్తుక్కు చొల్లుకైయాలుమ్, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. ఇతు ఉపాయమాకిల్, తత్తత్కర్మస్థరుక్కు స్వర్గనరకఙ్గళ్ ఫలమాకిఱాప్పోలే, ప్రపత్తిక్కుమ్ కాలవిశేషావచ్ఛిన్న ఫలసాధనత్వముణ్డాకైయాలే యథాకర్మఫలదాయిత్వమ్ అనుపేక్షకత్వ హేతువాకైయాలే, అనుగుణమామిఱే.

కిఞ్చ, "సర్వజ్ఞోఽపి హి విశ్వేశస్సదా కారుణికోఽపిసన్। సంసారతన్త్రవాహిత్వా ద్రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే"౬ ఎన్ఱు, భగవత ఏవ అపేక్షాప్రతీక్షై సొల్లుకైయాలేయుమ్, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. [౨౫

కిఞ్చ, ఇతు ఉపాయమాకిల్ రక్షాభరమితువే యాకైయాలే భరన్యాసస్వరూపనాశమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే ఇతినుడైయ స్వరూపత్తోడే వ్యాహతమాకైయాలే, ఇతు అనుపాయమ్.

కిఞ్చ, ఇతు ఉపాయమానాల్ భగవతః భక్తిస్థాననివేశమ్ వ్యర్థమాకైయాలుమ్, ఇతు అనుపాయమ్. భక్తిస్థలత్తిలే భక్తిప్రపత్త్యుభయ సాధ్యమాన ఫలత్తై ప్రపన్నవిషయత్తిలే భక్తియైయన్నిష్ఠ్రాక్క కొడుక్కైయాలే భక్తిస్థాననివేశమ్ సార్థకమెన్నిల్; భక్తిస్థలత్తిలే అఙ్గప్రపత్తిఫలత్తై నిరపేక్షప్రపత్తియే సాధిక్కైయాలే తద్వదేవ అధికారివిశేష విషయత్తిలుమ్ భక్తిస్థానోపదిష్టైయాన ప్రపత్తియే తన్నైరపేక్ష్యేణ ఫలత్తై సాధిక్కవల్లాకైయాలే, ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వమిన్నిష్ఠ్రాక్క యొణ్ణియుమ్. ప్రపత్తిస్వరూపమే తదేకోపాయతాబుద్ధ్యాత్మక మాకైయాలే కింపుర్మః? ఎన్నిల్; తదేకోపాయతాబుద్ధిక్కు అతత్త్వజ్ఞానతావారణార్థమ్ యత్తిక్కవేణుమ్. భక్తినిరపేక్షత్వమ్ వస్తుసత్తానత్తువే యిన్దప్రప త్తియిల్ విషయమెన్నిల్; యావనోరువనుక్కు యాతొన్ఱు ఉపాయమ్, అద్ద ఉపాయత్తై యొఴిన్ద వుపాయత్తైయపేక్షియాతేఅవనై రక్షిక్కై తద్విషయత్తిలే ఉపాయత్వ వ్యవహారప్రయోజక మల్లాయాలే, ఉపాయత్వవ్యవహారమ్ కూడాతిఱే. ఉపాయసామాన్య నివృత్తియైప్పఱ్ఱవిఱే తదేకోపాయత్వవ్యవహారమ్. అన్యథా సర్వత్రానుకల్పవిషయత్తిలే భగవతః ఉపాయత్వమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. భరస్వీకర్తృత్వమే ఉపాయాన్తర

౧॥ పూ-మీ. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ లక్ష్మీ తన్త్రే-౧౭-

అ.—స్థాననివేశమ్, అతిల్ ఇన్దభరన్యాసమ్ హేతువెన్నిల్; ఇన్దభరస్వీకర్తృత్వత్తాలే ఇన్దభరన్యాస మన్యథాసిద్ధమాకైయాలే, ఫలానుపాయమాన వ్యాపారమాకైయాలే అన్యథాసిద్ధియిల్లైయెన్నిల్; అనన్యథా సిద్ధమాకిల్ తానుమ్ భరమాకైయాలే, స్వస్వరూపోచ్ఛేదమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్. పుష్కరభరమాత్రత్తుక్కు స్వీకారమెన్నిల్; పుష్కరభరత్తై స్వీకరియామలే అనుకల్పజ్గళిలే ఫలప్రదత్వమ్ కాణ్గైయాలే, పుష్కరభర స్వీకారమ్ వ్యర్థమ్. ఆకైయాల్, ఉపాయాన్తర స్థాననివేశమాన విధుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. [౫

కిఞ్చ, "నహ్యధ్రువైః ప్రాప్యతే"౧ ఎన్గిఱ విత్తాలుమ్ ఇతు అనుపాయమ్.

కిఞ్చ, "మత్స్వీకార స్వరూపాయాఃప్రపత్తేరప్యుపాయతామ్। ఇచ్ఛన్తి కేచిద్దుర్దాన్తాస్సన్తో మామేవమస్వతే"౨ ఎన్ఱు, విహగేన్ద్రసంహితైయిల్ వచనత్తాలుమ్, ఇతుక్కు అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్. ఉపాయస్వీకారత్తుక్కు స్వయముపాయత్వమ్ కూడాతెన్నై క్కాక్కవుమ్, స్వీకారా నాస్తికైయాయ్ తదేకరక్ష్యత్వాధ్యవసాయ రూపైయాన్తోరు ప్రపత్తియయుముణ్డెన్ఱు, తోన్ఱుక్కై క్కాక్కవుమ్, "మత్స్వీకార"౨ ఇత్యాది; ఇతు అనుపాయమ్. "ఉపాయస్వీకార రూపత్వావ్యతిరేకేణ యజ్ఞాదివదీశ్వరవచ్చ" ఎన్గిఱ అనుమానతర్కమ్ సూచితమ్. "తుల్యన్తుదర్శనమ్"౩ ఎన్గిఱ పురుషార్థాధికరణ సిద్ధాన్తగుణసూత్రోక్తరీత్యా తత్త్వవిత్తుక్కళుక్కు అధికారివిశేషణ సిద్ధ్యర్థమ్ అనుష్ఠానమపేక్షిత మాకైయాలే, ఉపాయత్వేనానుష్ఠానమెన్ఱు, నియమిక్కవొణ్ణాతు. "న్యాసేనైవాప్యతే"౪ ఎన్గిఱ తృతీయాశ్రుతియుమ్ "అసార్వత్రికీ"౫ ఎన్గిఱ తత్రత్యసూత్రత్తిన్పడియే ఉపాయప్రయోగావచ్ఛిన్న ప్రపద్గత సాధనత్వత్తిల్ ప్రమాణమొఴియ, అనుపాయప్రయోగావచ్ఛిన్న ప్రపత్తియిలుమ్ సాధనతా గ్రాహకమాకాతు.

కిఞ్చ, "న్యాసేనైవ"౪ "తేనైవ"౬ ఎన్గిఱ ఏవకారత్తాలే విధిశక్తిక్కు ఉపఘాతమ్ వన్దపడియాలే ఇతు సాధనత్వబోధకమాకాతు, "శరణంవ్రజ। అహంత్వా"౭ ఎన్ఱు, వాక్యాన్తరత్తిల్ విహితమాయ్ వాక్యాన్తరత్తిల్ విశేషణతయా అనూదితమాకైయాలే సిద్ధిత్తఅధికారత్వప్రయుక్త ప్రయోజకత్వానువాదకమామ్. "ఉపాయాపాయసంత్యాగీ మధ్యమాంవృత్తిమాస్థితః। మామేవశరణంప్రాప్య మామేవాన్తే సమశ్నుతే॥ మామేవశరణంప్రాప్య తరేత్సంసారసాగరమ్"౮ ఎన్ఱు, - ఏవకారత్తాలే ఉపాయత్వమ్ నిషిద్ధమాకైయాలే, ఉత్పత్తివాక్యావగతోపాయత్వ నిషేధానుగుణమాక ఉపసంహారస్థాధికార విభాగపరవాక్యగత శరణశబ్దత్తుక్కు అధికారత్వప్రయుక్త ప్రయోజకత్వ పరత్వముచితమ్.

లక్ష్మీతన్త్రత్తిలే "ఉపాయాశ్చాప్యుపాయాశ్చ"౮ ఇత్యారభ్య, "మామేవాన్తేసమశ్నుతే"౯ ఇత్యన్తమ్, శరణాగతిపరమ్. "షడఙ్గంతముపాయఞ్చ"౧౦ ఇత్యారభ్య, "వీతశోకభయక్లమః"౧౧ ఇత్యన్తమ్, షడఙ్గపరమ్. "నిరారంభ"౧౨ ఇత్యారభ్య, శరణాగతియినుడైయ ప్రపఞ్చమ్, "తేనసంరక్ష్యమాణస్య"౧౩ ఇతి ఫలసమర్పణగర్భమ్ ఆత్మసమర్పణమ్ ఇత్యాదికమ్ ద్రష్టవ్యమ్. అహిర్బుధ్న్యసంహితైయిలుమ్, "షడ్విధాశరణాగతిః"౧౪ ఇతి న్యాసం ప్రదర్శ్య, "అహమస్మ్యపరాధానామ్"౧౫ ఎన్ఱు తొడజ్గి శరణాగతివిధిక్కప్పట్టతు గీతైయిలుమ్, "మన్మనాభవ"౧౬ ఎన్ఱు తొడజ్గి, షడఙ్గముమ్, చరమశ్లోకత్తాలే శరణాగతియుమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇప్పడి అన్యత్రాపి కణ్డుకొళ్వతు.

ఇన్దప్రపత్తిభేదత్తై త్తిరుపుళ్ళమ్పట్టర్, "నివేదయతమామ్"౧౭ ఇత్యాది శ్లోకవ్యాఖ్యానత్తిలే, మామ్ - "ఆత్మానం సర్వధారకమ్"౧౮ ఎన్ఱు తొడజ్గి, ఇప్పడి శరణాగతియినుడైయ షట్ప్రకారముమ్ కమ్మైయాత్తపడిపణ్ణిన వెన్నై యెన్ఱుమ్; మామ్ - "అహమస్మ్యపరాధానామ్"౧౫ ఎన్ఱు తొడజ్గి౧౫ "త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః" యైయుడైయన్నాన వెన్నై ఎన్ఱుమ్ యోజనాభేదమ్, పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్తతు.

పిళ్ళైయుమ్, ఉపాయపరిగ్రహమ్ ఉపాయబుద్ధ్యాపణ్ణుమ్ ప్రపత్తియుమ్ వరణదశైస్వకీయ స్వీకారమెన్ఱు, భేదనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్. అఴగియమణవాళ ప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్, "హితహితతరాభ్యాం భక్తిప్రపత్తిభ్యాం విలక్షణో హితతమోపాయః చరమశ్లోకేన ప్రతిపాద్యతే" ఎన్గిఱ వర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్. "మైత్తడజ్గణ్ణినాయ్"౧౯ ఎన్గిఱ విడత్తిలే, భగవత్ప్రపన్నరెన్ఱుమ్, ద్వయనిష్ఠరెన్ఱుమ్ భేదనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్. "మశ్రముడైయార్"౨౦ ఎన్గిఱ శ్రద్ధైయెన్ఱుమ్, ఉపాయచతుష్టయాన్తర్యామిత్వ పరరెన్ఱుమ్ భేదనిర్దేశమ్ పణ్ణియరుళినార్.

౧॥ ౨॥ వి-సం. ౩॥ ౪॥ ౫॥ బ్ర-సూ-౩-౪-౧౦ ౬॥ ౭॥ గీ-౧౮-౬౬. ౮॥ ల- ౯॥ ల- ౧౦॥ ల-
౧౧॥ ల- ౧౨॥ ల- ౧౩॥ ల- ౧౪॥ అ-సం. ౧౫॥ అ-సం. ౧౬॥ గీ- ౧౭॥ ౧౮॥ ౧౯॥ తి-పా-౧౯. ౨౦॥ తి-శ్లాఘ్యా-౩

అన్ఱి, క్కే, (తన్నై ఉప్పాయత్తాల్ ప్ఱ్రిక్కై) ఎన్ఱ్ ఇవిడత్తిలుమ్, ఉపాయత్వేన ప్రతీతమానతన్నై ఉప్పాయత్తాల్ ప్ఱ్రిక్కై ఎన్ఱు అనర్థ్యాహారేణ యోజిక్క వుమామ్; ఇప్పడిశొన్నాలుమ్, స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్త్యసహత్వమే పొరుళామిత్తే.

అ. — ఇఙ్గే. దర్శపూర్ణమాసగత ఆగ్నేయవిషయత్తిల్ కర్మభేద ప్రయోగభేదవిషయ పక్షద్వయమ్బోలే ఉపాయానుపాయ ప్రపత్తిస్వరూపఙ్గళ్ భిన్నఙ్గళోవెన్ఱుమ్, ప్రపత్తిక్కే ఉపాయానుపాయ ప్రయోగభేదమెన్ఱుమ్, పక్షద్వయముణ్డు. అతిల్, స్వకర్మాది చతుష్టయమ్ ఉపాయచతుష్టయమ్ ఇత్యాదినిర్దేశఙ్గళ్ ప్రపత్తిస్వరూపభేద పక్షానుకూలఙ్గళ్. [ఉపాయబుద్ధ్యా పన్నుమ్ప్రపత్తియుమ్] [ఇత్యాదినిర్దేశమ్ ప్రయోగభేదపక్షానుకూలమ్. "ఒరుకర్మత్తుక్కే ప్రయోగభేదేన సాధనత్వాసాధనత్వఙ్గళ్ కూడాతు" ఎన్ఱు శఙ్కిక్క వేణ్డా; ప్రాభాకరపక్షత్తిల్ జ్యోతిష్టోమాది కళుక్కు కామ్యప్రయోగత్తిల్ ఫలసాధనత్వముమ్ నిత్యప్రయోగత్తిల్ తదసాధనత్వముమాకైయాలే. ఇఙ్గుమ్ అప్పడికూడుమ్.

" 'ఇప్పడి శబ్దాన్తర గుణప్రకరణాన్తరఙ్గళాలే కర్మభేదక ప్రమాణఙ్గళాలే లక్ష్మీతన్త్రాదికళిలే ప్రపత్తిభేదమ్ స్ఫుటమాయిరుక్క, ఇరణ్డైయుమ్ ఒన్ఱాక్కి లక్షణవాక్యఙ్గళుక్కుమ్ స్వారస్యత్తై బాధిత్తు ఇత్తైయుపాయమెన్ఱు కొళ్ళుమ్ పక్షమ్, ఇతిన్ఉడైయ స్వరూపనిరూపణాభావమూలకమ్' ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, 'ఉళ్ళపడి నిరూపిత్తాల్ స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిక్కు యోగ్యమాక మాట్టాతపడియిరుక్కై యెన్నపడి' ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.
[౧౦

"[తన్నై] ఎన్ఱ్ ఇవిత్తు బుద్ధిస్థప్రకార విశిష్టవాచియాకైయాలే ఉపాయత్వేన ప్రతీతత్వవిశిష్టవాచియామ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తన్నై ఉప్పాయత్తాల్ ప్ఱ్రిక్కైయెన్ఱ్ ఇవిడత్తిలుమితి.) [ఇతుతన్నైఉప్పాయత్తాల్] [వా-౫౫] ఎన్ఱ్ ఇవిత్తై, చకారమ్ సముచ్చయిక్కిఱతు.

"అసహనమ్ విశేషణాంశత్తిలే పర్యవసిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడిశొన్నాలుమితి.) "యథాశ్రుతత్తిలే 'అసహనకర్తృత్వేన స్వస్వరూపమ్ ఆవశ్యకమాకైయాలే తత్కర్మత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఎన్ఱ్ ఇవస్తుసామర్థ్యమే అసహనత్తుక్కు విశేషణాంశ పర్యవసానప్రమాణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఇతే) ఎన్నతు.

మీ — అనవస్థాప్రసఙ్గాచ్చనోపాయత్వమ్, నచ సాధ్యోపాయస్థలే తదనుష్ఠానంకారణమ్. సిద్ధోపాయస్థలేతు, ఉపాయస్య సిద్ధత్వేనానుష్ఠానా సంభవాత్, స్వీకారఏవానుష్ఠానమితి స్వీకారస్యకారణత్వమ్ అన్యథాఽతిప్రసఙ్గాదితివాచ్యమ్; అనుష్ఠానాభావే, ఉపాయస్వరూపస్యైవాసిద్ధ్యా సాధ్యోపాయస్థలేఽనుష్ఠానం కారణంవాచ్యమ్; సిద్ధోపాయస్థలేతు స్వరూపంసిద్ధమితి నస్వీకారస్యకారణత్వమ్. నచాతిప్రసఙ్గః, ప్రతిబన్ధేన కార్యానుదయాత్. ప్రతిబన్ధశ్చస్వరక్షణే స్వాన్వయః. తన్నివృత్తిశ్చ స్వీకారః, భావాన్తరస్యైవఅభావత్వాత్. అతోనాతిప్రసఙ్గః. నచ పూర్వప్రకరణవిరోధః; అధికారివిశేషణవిధిత్వసమర్థనాత్ ఇతివాచ్యమ్; ప్రాప్తత్వేపి విధానసంభవాత్ నహ్యత్ర అజ్ఞాతజ్ఞాపనమాత్రమ్, అతస్స్వతఃప్రవృత్తస్య ప్రవర్తనంవా విధ్యర్థః. కిన్తు విచారవిధేరివ ప్రవృత్తప్రవర్తనమ్; రాగప్రాప్తస్య స్వీకారస్య శరణ్యాభిమతత్వ శఙ్కయాఽప్రవృత్తౌ శరణ్యాభిమతత్వసూచనేన ప్రవృత్తిసంభవాత్. అతఏవోచ్యతే "రాగప్రాప్తమాన ఉపాయత్వానే వైధమానాల్ కదుక్కపరిగ్రహిక్కైక్కు కుడలాయిరుక్కుమితే"౧ఇతి. అతోనశరణాగతిర్విధీయతే ఇతి నహేతుత్వంస్వరూపమ్.

నచ, హేతుత్వం నస్వరూపంచేత్; స్వరూపాన్తరంనాస్తీతి, స్వస్యాఅసిద్ధిరేవస్యాదితివాచ్యమ్; "దదామిబుద్ధియోగమ్"౨ఇత్యాదిప్రమాణేన ఫలత్వస్యైవ స్వరూపత్వాత్ "ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వమ్"౩ ఇత్యాదిభిః, భగవతఇవ ఉపాయ స్వీకారస్యాపి ఉపేయత్వోపపత్తేః. తస్మాత్ స్వీకారస్యావిహితత్వాదనుపాయత్వేన భగవదుపాయత్వస్య నిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

సఙ్గ్రహః - విధేయత్వాత్స్వరూపంస్యాద్ధేతుత్వంశరణాగతేః । స్వరూపాన్తరాభావేచ్చ నస్వర్గేతుత్వసంభవః॥ ఇతిచేన్న శబ్దేనప్రాప్తత్వేన నిశ్చితే । ఇచ్ఛాభవేత్స్వలిఙ్గపుంసః ప్రాప్యత్వేఽవగతేయథా॥ ఉపాయకరణస్యాపి ప్రాప్తత్వాచ్చ ప్రాపణాదవత్ । రాగతోనవిధేయత్వం నహేతుత్వమతోభవేత్॥ అతఏవరహస్యేషు రాగప్రాప్తం విధీయతే । రక్షితుపాయస్వీకార సిద్ధత్వమితివర్ణితమ్॥ పూర్వప్రకరణేచోక్తం ఉపాయప్రాప్తికామహా । ఉపాయవరణం కుర్యాదితితచ్చవిరుద్ధతే॥ ఇతిచేన్నతత్రోక్తం విధానంప్రాప్తిమత్యపి । శరణ్యశక్త్యనప్రవర్తనమ్॥ విధానశబ్దతాత్పర్యాత్తస్మాన్నిర్హేతుకంస్థితమ్॥

(ఇతిశరణాగతస్వరూపశోధనప్రకారః.)

౹౹ఆరుళ్ళ నా, ర్దే ౨౹౹ 3|| శ్రీరఙ్గరాజస్తవే.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీమత్పరమహంసేత్యాదిప్పడియే శ్రీపెరుమ్బూదూరిల్ ఎழுన్దరుళియిరున్ద, కలియుగాది ౪౯౮౪ ఆన చిత్రభానుసంవత్సరమ్ తైమాసమ్ చతుర్దశీతిథియిల్ తిరునాట్టుక్కెழுన్దరుళిన ఎమ్బార్స్వామి ఎన్నుమ్ తిరువేఙ్గడ రామానుజస్వామి యరుళిచ్చెయ్‌తఅరుమ్బదవిళక్కమ్.

ఇన్దస్వామిపరమ్పరైక్కు అసాధారణఙ్గళాన తనియన్గళ్.

††సకలవేదాన్తసారార్థపూర్ణాశయం విపులవాధూలగోత్రోద్భవానాంవరమ్. ।
రుచిరజామాతృయోగీన్ద్రపాదాశ్రయం వరదనారాయణంమద్గురుం సంశ్రయే॥౧॥

‡‡మనోజ్ఞవరయోగీన్ద్రకిఙ్కరంగుణసాగరమ్। వరదార్యప్రియంవన్దే సుదర్శనగురూత్తమమ్॥౨॥

(వానమామలైజీయర్)

రమ్యజామాతృయోగీన్ద్రపాదరేఖామయంసదా । తదాయత్తాత్మసత్తాదిం రామానుజమునింభజే॥౩॥

§§వాధూలవరదాచార్య వరివస్యావిశారదమ్ । శుద్ధసత్త్వంశుభాచారం వన్దే వేఙ్కటదేశికమ్॥౪॥

¶¶వన్దేవేదాన్తకర్పూర వాసితస్వాన్తమన్వహమ్ । వాధూలకులజీవాతుం శ్రీనివాసమహాగురుమ్॥౫॥

$కౌశికశ్రీనివాసార్యతనయంవినయోజ్జ్వలమ్ । వాత్సల్యాదిగుణావాసంవన్దేవరదదేశికమ్॥౬॥

$$ప్రణతార్తిహరాచార్య సూనుంవరదదేశికమ్ । ప్రపద్యేశ్రీనివాసార్య ప్రవణంసద్గుణార్ణవమ్॥౭॥

⊥⊥మహాదేశికసమ్ప్రాప్త వేదాన్తద్వయమాశ్రయే । వాధూలశ్రీనివాసార్యం దేవరాజగురోస్సుతమ్॥౮॥

ǂశ్రీమద్వానమహాశైల రామానుజమునిప్రియమ్। వాధూలవరదాచార్యం వన్దేవాత్సల్యసాగరమ్॥౯॥

వాధూలవంశవార్ధీన్దుం వరజామాతృదేశికమ్ । వన్దేవరగుణావాసం వరదార్యపదాశ్రయమ్॥౧౦॥

వాధూలవంశామ్బుధిపూర్ణచన్ద్రం వాత్సల్యశీలాదిగుణామ్బురాశిమ్ ।
శ్రీసౌమ్యజామాతృగురోస్తనూజం శ్రీ శ్రీనివాసంగురుమాశ్రయామి॥౧౧॥

వాధూల¶శ్రీనివాసార్య తనయంవినయాధికమ్ । ప్రజ్ఞానిధింప్రపద్యేహం ⊥శ్రీనివాసమహాగురుమ్॥౧౨॥

(అథవాత్స్యద్వయమ్)

వాధూలాన్వయవేఙ్కటార్యకరుణాసంప్రాప్తబోధోదయం వాత్సల్యాదిగుణామ్బురాశిమనఘందుర్వాదిగర్వాపహమ్।
శ్రీమత్సౌమ్యవరార్యపాదయుగళీ విన్యస్తరత్నాభరం శ్రీవత్సాన్వయహారనాయకమణిం శ్రీశ్రీనివాసంభజే॥౧౩॥

వాధూలవంశ్యవరదార్యపదారవిన్ద విన్యస్తరత్నభరం దయయాసమేతమ్ ।
వాత్స్యంతదన్వయ రమానిధిలబ్ధబోధం శ్రీశ్రీనివాసగురుశేఖర మాశ్రయామః॥౧౪॥

---

†† (అణ్ణా) ‡‡ (తిరువాழிయాழ்వా) §§ శుద్ధసత్త్వమ్అణ్ణా. ¶¶ (దొడ్డయ్యఙ్గార్అప్పై) $(ఎరుమ్బిల్కన్దాడైఅణ్ణా) $$ అప్పావిలణ్ణా) ⊥⊥(పెరియప్పా) ǂ(అప్పాచ్చియరణ్ణా) ¶పెరియప్పా ⊥చణ్డమారుతమ్-దొడ్డాచార్యర్.

19-2-90.

(అథకౌశికాః.)

రామానుజార్యవరదార్యమహార్యజాత †శ్రీశుద్ధసత్త్వగురువర్య ఘనార్యసూనుమ్ ।
తత్పాదయుగ్మశరణం కుశికాన్వవాయం రామానుజార్య మనఘం శరణం ప్రపద్యే ॥౧౫॥
శ్రీకౌశికాన్వయసుధామ్బుధి శీతభానుం శ్రీలక్ష్మణార్య పదయోర్నిహితాత్మభారమ్ ।
శ్రీదేవరాజకరుణాప్తసమస్తబోధం శ్రీశుద్ధసత్త్వ గురువర్యమహం ప్రపద్యే ॥౧౬॥
ఆత్రేయవంశకలశామ్బుధి శీతభానుం సోదర్యనిం కుశికవంశ మహార్యగుప్తమ్ ।
తత్సూనులక్ష్మణగురోస్సముపాత్తబోధం శ్రీదేవరాజగురువర్యమహం ప్రపద్యే ॥౧౭॥
‡శ్రీశుద్ధసత్త్వగురుశేఖరపుత్రరత్నం తత్పాదయుగ్మ సరసీరుహరాజహంసమ్ ।
తస్మాదవాప్తనిగమాన్తయుగం గుణాబ్ధిం రామానుజార్యమహమన్వహమాశ్రయామి ॥౧౮॥
కౌశిక శ్రీశుద్ధసత్త్వ దేశికాత్మజమాశ్రయే। తత్సూనులక్ష్మణార్యాప్తబోధం వరదదేశికమ్ ॥౧౯॥
వరదార్యకృపాలబ్ధ వేదాన్తయుగళాశయమ్ । శుద్ధసత్త్వార్యసచ్ఛాత్రం శుద్ధసత్త్వమునిం భజే ॥౨౦॥
శుద్ధసత్త్వగురోస్సూనుం తత్పాదాబ్జమధువ్రతమ్ । నిజాగ్రజాప్తసర్వార్థం రామానుజగురుం భజే ॥౨౧॥
శుద్ధసత్త్వగురోస్సూనుం తత్పాదాబ్జమధువ్రతమ్ । నిజాగ్రజాప్తసర్వార్థం బాలధన్విగురుం భజే ॥౨౨॥
రామానుజార్యపాదాబ్జ మధువ్రతముపాస్మహే । రామానుజగురుం తస్మాల్లబ్ధశ్రుతిశిఖాద్వయమ్ ॥౨౩॥
లక్ష్మణార్యకృపాలబ్ధ వేదాన్తయుగళాశయమ్ । రామానుజార్యసచ్ఛిష్యం శుద్ధసత్త్వగురుం భజే ॥౨౪॥
శ్రీకౌశికాన్వయసుధామ్బుధిశీతభానుం శ్రీశుద్ధసత్త్వగురువర్యపదాబ్జభృఙ్గమ్ ।
తస్మాదవాప్తనిగమాన్తయుగం సుశీలం శ్రీమన్మహాగురుమహం శరణం ప్రపద్యే ॥౨౫॥
శ్రీకౌశికాన్వయమహాగురువర్యసూనుం తత్పాదయుగ్మశరణం తదవాప్తబోధమ్ ।
త్రైయన్తయుగ్మవిశదీకరణప్రవీణం శ్రీశుద్ధసత్త్వగురువర్య మహం ప్రపద్యే ॥౨౬॥
శ్రీమద్వాధూలకులవారిధిపూర్ణచన్ద్రం శ్రీవాససూరితనయం శ్రితతత్పదాబ్జమ్ ।
రామానుజార్యకరుణాపరిపూర్ణబోధం ¶శ్రీవాససూరిమనఘం శరణం భజేహమ్ ॥౨౭॥
శ్రీమద్వాధూలకులకౌస్తుభరత్నమీడ్యం శ్రీవాసదేశికపదామ్బుజరాజహంసమ్ ।
నారాయణార్యతనయం తదితాగమార్థం శ్రీమన్- §మహాగురువరం శరణం భజామి ॥౨౮॥
శ్రియశ్శ్రియాదర్శిత సర్వలోకప్రవాళమాలావిభవోరమాయాః ।
యద్వాద్రినాథాచ్ఛ్రితగద్యసూక్తిః మహాగురుర్మేఽనిశమావిరస్తు ॥౨౯॥
*శ్రీవాధూలరమాప్రవాళరుచిరస్రక్ సైన్యనాథాంశజ శ్రీగుర్వీన్ద్రమహార్యలబ్ధనిజసత్సం శ్రితాభీష్టదమ్ ।
శ్రీరామానుజముఖ్యదేశికలసత్కైఙ్కర్యసంస్థాపకం శ్రీమద్వేఙ్కటలక్ష్మణార్యయమినం తం సద్గురుం భావయే ॥౩౦॥

---

†ఎమ్బా-అణ్ణన్ - దొడ్డైయాచార్యర్.
‡ దిగ్విజయమ్ - ఎమ్బావయ్యఙ్గార్.
*మేల్పడి తిరునారాయణపురమ్ దొడ్డైయాచార్యరేస్వశిష్యరాన ఎమ్బార్స్వామి విషయమాక అరుళిచ్చెయ్తతు.
¶చో - రఙ్గాచార్యర్. ఎమ్బార్స్వామికి పఞ్చసంస్కారకర్తా.
§తిరునారాయణపురమ్ దొడ్డైయాచార్యర్. ఎమ్బార్స్వామికి ఆచార్యహృదయోపదేష్టా.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

ఎమ్బార్ స్వామి యెన్నుమ్ తిరువేఙ్గడరామానుజ జీయర్ స్వామి

అరుళిచ్చెయ్త

అరుమ్బదవిళక్కమ్.

పరమకారుణికరాన పెరియజీయర్, శ్రీవచనభూషణమాకిఱ ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమిట్టరుళవతాక త్తొడఙ్గి, ముత్తలిలే, ప్రేక్షావత్ప్రవృత్త్యఙ్గమాన అనుబన్ధచతుష్టయత్తైయుమ్ ఆర్థికమాక అఱివిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, మోక్షరుచి యుడైయారెల్లారుమ్ ఇత్తైప్పేణి యనుసన్ధిక్కైక్కుడలాక, "శాస్త్రజ్ఞానంబహుక్లేశమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే - ఎత్తనైయేనుమళవుడైయారుమ్ అవగాహిత్తు అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణ వరితాన వేదాది శాస్త్రఙ్గళైప్పఱ్ఱి తత్త్వహిత పురుషార్థఙ్గళై రుచిపిఱన్దార్ ఇఴవాతపడి మన్దమతికళుక్కుమ్ సుగ్రహమాక ఉళ్ళపడి యఱివిక్కవల్లరాన వుపదేశాత్మక ప్రబన్ధఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, ఉత్కృష్టతమమానైయాకిఱ విత్తిన్ వైలక్షణ్యత్తై యుళ్ళనుడైయ సహేతుకావతరణ క్రమకథనముఖత్తాలే వెళియిడుకిఱార్ (సకలవేద [ప-౬-వ-౩] ఎన్ఱతుడఙ్గి, వెళియిట్టరుళుకిఱార్ [ప-౧౧-వ-౧౮] ఎన్నుమళవాక.) మేల్ స్వప్నవృత్తాన్త కథనముమ్, తిరునామనిర్వచనముమ్ ఇతుక్కు శేషమ్. ఆక, (సకలవేద) ఎన్ఱతుడఙ్గి (అరుణామమాయ్స్తు) [ప-౧౩-వ-౩] ఎన్నుమళవుమ్, ప్రవేశమ్. "ప్రబన్ధాఖ్యానే అధికారిణః ప్రవేశయతీతి ప్రవేశః" ఎన్నక్కడవతిఱే.

పేరరుళాళప్పెరుమాళుడైయ తిరువవతారమెన్ఱు ప్రసిద్ధరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్, తమ్ముడైయ, సంసారిచేతనరిఴవు కాణమాట్టామై యాకిఱ అపారకారుణ్యముమ్, పెరియపెరుమాళ్ నియమనముమిఱే? అత్యన్తగుహ్యమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తిన్ అవతరణత్తుక్కు హేతు. అతిల్, ప్రథమహేతువాన కారుణ్యత్తై, ఇప్ప్రబన్ధత్తై వెళియిట్టల్లతు ధరిక్కవొణ్ణాతపడి వికరిప్పిత్తతుక్కళాన సంసారిచేతనర్కళుడైయ, స్వరూపప్రాప్త పరమపురుషార్థానుభవత్తుక్కు ఇడైచ్చువరాన అప్రాప్తాసన్నాపురుషార్థఙ్గళిల్నుడైయ అనాదికాలానుభవముమ్, అతిల్నుడైయ అనాగతానన్త కాలానువర్తనాగ్రహత్తైయుమాకిఱ అనర్థఙ్గళై, (రుచిపిఱన్ద చేతనరిఴన్దపోమ్పడి యిరుక్కైయాలే) ఎన్నుమళవాలే దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, ప్రథమమ్, సర్వాత్మాక్కళుక్కుడైయవుమ్ పరమపురుషార్థానుభవ యోగ్యతా హేతువై సప్రమాణమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సకలవేదసఙ్గ్రహేత్యాది వాక్యత్తాలే.)

తిరుమన్త్రమిఱే, "భజేత్సారతమంశాస్త్రమ్"౨ ఎన్గిఱపడియే - ప్రబలప్రమాణమ్. "సర్వమష్టాక్షరాన్తస్థమ్"౩ ఎన్ఱుమ్ "సర్వవేదాన్తసారార్థః"౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే - సర్వవేదసఙ్గ్రహమ్ ఎన్నాతే, (సకలవేద) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు, కమ్ - పరంబ్రహ్మ, లాతి - అదదాతి- వశీకరోతీతి - కలా - శ్రీః; "శక్తీనాంచైవసర్వాసాంయోనిభూతాపరాకలా"౫ ఎన్ఱుశొల్లక్కడవతిఱే; తయా సహ వర్తత ఇతి - సకలః ఎన్ఱాయ్, పరమైకాన్తికళుక్కుఙ్గూడ కైఙ్కర్యతయా శిష్టాచారసిద్ధ శ్రియఃపతిరూప ప్రకృతగ్రన్థ ప్రతిపాద్యవస్తునిర్దేశాత్మకమఙ్గళమ్ విఴుక్కాట్టాలే ముత్తలిలే సిద్ధిక్కైక్కాకవాతల్, కలాభిస్సహవర్తన్త ఇతి - సకలాః ఎన్ఱు, వేదశబ్దవిశేషణమాయ్, "యచ్చాన్యదపివాఙ్మయమ్"౬ ఎన్ఱుపృథగుక్తోపబృంహణ సఙ్గ్రహత్వమ్ తిరుమన్త్రత్తిలెఙ్గుమ్ సిద్ధిక్కైక్కాకవాతల్, "వదన్తిసకలావేదాః"౭ ఎన్గిఱ వచనప్రత్యభిజ్ఞాపనముఖత్తాలే తిరుమన్త్రత్తినుడైయ వేదసఙ్గ్రహత్వమర్థద్వారకమెన్ఱు, సూచనార్థమాతల్, రహస్యత్రయత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఉపబృంహణస్థానీయమాన చరమశ్లోకత్తై కలాశబ్దత్తాలుమ్, కఠవల్లీ ద్వయోపనిషత్తిల్ "వేదోఽయంబ్రాహ్మణావిదుః, వేదేనానేనవేదితవ్యమ్"౮ ఎన్గిఱవాక్యత్తాలే వేదమాకచ్చొల్లప్పట్ట ద్వయత్తై వేదశబ్దత్తాలుమ్ శొల్లి, ఇతుఇరణ్డుమ్ సఙ్గ్రహమాన తిరుమన్త్రమెన్ఱు, విశేషార్థలాభతాత్పర్యత్తాలే యాతలెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(వేదసఙ్గ్రహమాన) ఎన్ఱతు - వేదార్థసఙ్గ్రహమాన వెన్ఱపడి. "వేదవిత్, - శాస్త్రవిత్" ఎన్నక్కడవతిఱే. (సఙ్గ్రహమాన) ఎన్ఱతు - "సమ్యక్ గృహ్యతే అనేనేతి - సఙ్గ్రహః" ఎన్ఱాయ్, నన్ఱాక అఱివిప్పిక్కుమతాన వెన్ఱపడి. అఱివుక్కు నన్మైయావతు - సుఖపూర్వమాయ్ కాష్ఠాపర్యన్తమాయ్ అవిచాల్యమాయిరుక్కై. "త్రైగుణ్యవిషయావేదాః"౧౦ ఎన్గిఱపడియే, గుణానుగుణ సాధ్య సాధనపర వేద

౧॥ ౨॥ వైకుణ్ఠదీక్షితీయే. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ హారీతసంహితాయామ్. ౮॥ కం-ద్వ-౬. ౯॥ గీ-౨-౪౫.

వాక్య సఙ్గ్రహత్వమ్ తిరుమన్త్రత్తుక్కుణ్డాగుమ్బడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్ ; అహ్వోసాధ్యసాధనఙ్గళుక్కు విరోధి స్వరూపపరస్సమస్త మకారత్తిలుమ్, తత్తదారాధ్యత్వ తత్తత్ఫలప్రదత్వరూప భగవత్కల్యాణగుణఙ్గళుక్కు నారపదత్తిలుమ్ సఙ్గ్రహమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(పదత్రయత్తాలుమ్) ఎన్ఱదు - "ప్రణవాద్యం నమోమధ్యం నారాయణపదాన్తిమమ్"౧ఎన్ఱు శొల్లప్పట్ట పదత్రయత్తాలుమెన్ఱపడి. (శ్రుతి పాదిక్కప్పడుకిఱ) - అద్వైవేశొల్లప్పడుకిఱ. (ఆకారత్రయముమ్) - శేషిత్వముమ్, శరణ్యత్వముమ్, ప్రాప్యత్వముమ్. [౧

(సర్వాత్మసాధారణమాకైయాలే) ఎన్ఱదు - అనేకపుత్రర్కళుక్కు ఒరుపితృత్వమ్బోలే సర్వాత్మనిరూపితమాయ్క్కొణ్డు పొదువాయిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. పొదువానపడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; శేషిత్వపరమాన ప్రథమపదత్తిల్ శేషత్వాశ్రయవాచియాన మకారమ్, "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వేహ్యాత్మానః"౨ ఎన్గిఱ ఉపబృంహణసహకారత్తాలే జాత్యేకవచనమాయ్క్కొణ్డు సర్వాత్మవాచకమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అన్దమకారత్తైయే మధ్యమవిరణ్డుపదఙ్గళిలుమ్ కర్తృవాచకమాగ అన్వయిత్తు, "ఎమ్బెరుమానుక్కేయురియనానినాన్ ఎన్ఱుక్కురియనన్ఱు, క్కేయొజ్జియవేణుమ్, సర్వశేషియాన నారాయణనుక్కే ఎల్లావడిమైకళుమ్ శెయ్యప్పెఱువేనాగవేణుమ్" ఎన్ఱు, వాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, సర్వాత్మసాధారణమెన్నుమిడత్తుక్కుఱైయిల్లై యెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. సకలాత్మసాధారణమ్ ఎన్నాదే, (సర్వాత్మసాధారణమ్) ఎన్ఱదు - పూర్వోక్తోపబృంహణ సహకార జ్ఞాపనార్థమాగ.

ఆగ, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - తిరుమన్త్రసిద్ధమాన శేషిత్వాదినిరూపకత్వమే సర్వాత్మాక్కళుక్కుమ్ భగవదనుభవ స్వరూపయోగ్యతాహేతు ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్; మేలొరువాక్యత్తాల్ - అన్దయోగ్యతైయుడైయ కనక్కై సదృష్టాన్తమాగ దర్శిప్పిక్కిఱార్.

దృష్టాన్తభూతరాన నిత్యసూరికళుడైయ నిత్యానుభవత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (యత్రర్షయ ఇత్యాదియాలే.) యత్ర - యాతొరుపరమపదత్తిలే. యే - యాతొరు నిత్యసూరికళ్. (నిత్యసూరికళ్పోలే) ఎన్ఱదు - నిత్యసూరికళైప్పోలే యెన్ఱపడి. ముక్తరై దృష్టాన్తమాక్కిల్ అవర్కళుక్కు అతీతకాలానుభవమిల్లామైయాలే యోగ్యతైక్కుఱైయత్తోన్ఱుమిఱే; ఆకైయిఱే, తిరుమన్త్రార్థత్తిలుమ్, "అన్దనిత్యసూరికళ్పోలే"౩ ఎన్ఱు, - సన్నిహితరాన ముక్తరైవిట్టు నిత్యసూరికళైయే దృష్టాన్తమాగ వరుళిచ్చెయ్తదు.

(యత్రఋషయః) ఎన్గిఱవాక్యత్తిల్, "ఋ- గతౌ"౪ఎన్గిఱ ధాతువిలే నిష్పన్నమాన ఋషిశబ్దమ్, అసఙ్కోచాత్ అపరిచ్ఛిన్నమాన జ్ఞానపరమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బట్టి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిత్యాసఙ్కుచితజ్ఞానరాయ్ క్కొణ్డు) ఎన్ఱు. నిత్యత్వమ్ - కాలపరిచ్ఛేదరాహిత్యమ్; అసఙ్కుచితత్వమ్ - విషయదేశ పరిచ్ఛేదరాహిత్యమ్.

(ప్రథమజాః) ఎన్గిఱపదమ్ - సహజదాస్యాధీనాత్మసత్తైయాకిఱ జన్మపరమెన్ఱుమ్, (పురాణాః) ఎన్గిఱపదమ్ - "పురాపి నవాః- పురాణాః" ఎన్ఱాల్, అన్దదాస్యత్తాలుణ్డాన నిరతిశయానన్దత్తాల్ ఎన్ఱుమొక్క ఇళక్కిప్పత్తిరుక్కైయాకిఱ సగత్తైకరూపత్తైయై చ్చొల్లుకిఱదు ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్బట్టి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిరన్తరేత్యాది, ఇరుక్కుచ్చెయ్తేయుమ్ ఇత్యన్తమ్.) (నిరన్తర) - ఇడైవీడిల్లామల్. (అనుభవ) శబ్దమ్ - దాస్యపరమ్. "భృత్యమనుభవతి స్వామీ" ఎన్ఱాల్ - అడిమైకొళ్ళుకైయైయుమ్, "భర్తారమనుభవతి భార్యా" ఎన్ఱాల్ - పలపడియాలుమ్ అత్తలైక్కే రసమాగ వినియోగప్పడుకైయైయుమ్ కాట్టక్కడవదిఱే.

(యోగ్యతై) - అనన్యార్హశేషత్వ, అనన్యశరణత్వ, అనన్యభోగ్యత్వఙ్గళాకిఱ ఆకారత్రయమ్. అనన్యభోగ్యరే యెమ్బెరుమాన్ భోగ్యస్థానైయాలేయుమ్, విరోధియైప్పోక్కి భోగ్యస్థాన తన్నైయత్తరుకైక్కడలాన శరణ్యత్వముమ్ అనన్యశరణరేయాయిరుక్కైయాలేయుమ్, ఇత్తలైయిల్ పేఱ్ఱువక్కైయత్తలైయిత్తామ్బడి యమైత్తుక్కొడుక్కిఱ శేషిత్వముమ్ అనన్యార్హశేషత్వ నిరూపితమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, తన్ పేఱాగ ఎమ్బెరుమాన్ తానే నిరపేక్షప్రాపకనాయ్నిన్ఱు, తన్నైయనుభవిప్పిత్తాలల్లదు స్వరూపసిద్ధియణ్డాకాదపడి యిరుక్కిఱ శేషిత్వాదికళుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధి స్వరూపఙ్గళాన అనన్యార్హశేషత్వాద్యాకారత్రయముమే భగవదనుభవయోగ్యతై యెన్నుమిడత్తుక్కుఱైయిల్లైయిఱే.

(ఉణ్డాయిరుక్క) ఎన్ఱు, కనక్కప్పొరుళాగ వరుళిచ్చెయ్తదు, "నిత్యస్యస్వరూపయోగ్యత్వే ఫలావశ్యంభావః" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే ఒరుకాలిన్ద యోగ్యతై ఫలోపధాన హేతువామెన్ఱు. ఉపాసనవిశేషజనిత భగవత్సఙ్కల్ప విశేషత్తాలే కేవలర్క్కు ఇన్దయోగ్యతై నశిక్కైయాలేయిఱే అవర్కళుక్కు ఒరుకాలుమ్ పరమపురుషార్థాన్వయ మిన్ఱిక్కే యొళిన్దదు.

౧॥ ౨॥ ఈశ్వరసంహితాయామ్. ౩॥ ఉపోద్ఘాతమ్. ౪॥ సిద్ధాన్తకౌముద్యామ్.

(ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్) ఎన్ఱ్ అళవిల్ వన్ద, విరోధాగ్రకమ్. (యోగ్యతైయుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్) ఎన్ఱ్ అదిళ్ళక్క, (దుఃఖఙ్గళై యనుభవిత్తుత్తిరికిఱ) [పక్కమ్ - ౮ - వరి - ౬] ఎన్ఱ్ అత్తోడే యన్వయమ్.

ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్, సంసారికళుక్కుణ్డాన భగవదనుభవయోగ్యతైయిన్నదెన్ఱు యరుళిచ్చెయ్తార్.

మేలొరుమూన్ఱైయాలే, భగవదనుభవత్తుక్కు ఇప్పడిప్పట్ట వైత్తుమ్ కిట్టప్పెఱాతపడి అన్దసంసారిచేతనర్ పడుకిఱ అనర్థపరమ్పరైయై అడైవే యరుళిచ్చెయ్యత్తుడఙ్గి, అవైయెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ మూలకారణమాన అనాద్యచిత్సమ్బన్ధత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (''అనాదిమాయయా సుప్తః'' ఎన్ఱ్ అపడియే) ఎన్ఱు, మాయాశబ్దార్థమాన ప్రకృతియిన్ కొడుమైయైయఱివిక్కైక్కాక గద్యశ్రీసూక్తియాలే విశేషిత్తు అన్ద శ్రుత్యర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిలతైలవదెన్ఱుతొడఙ్గి.)

(తిలతైలవత్) ఎన్ఱతు - ఎళ్ళిల్ ఎణ్ణెయ్ పోలే ఎన్ఱపడి. (దారువహ్నివత్) ఎన్ఱతు - అరణియిల్ నెరుప్పుప్పోలే ఎన్ఱపడి. (దుర్వివేచ) ఎన్ఱతు - కుఱియిట్టరియాతపడి. పిరిత్తుక్కాణవొణ్ణాత వెన్ఱపడి. (త్రిగుణ) ఎన్ఱతు - సత్త్వ రజ స్తమో మయమాన వెన్ఱపడి. (దురత్యయ) ఎన్ఱతు - ఎమ్బెరుమానై యొఴియ ఒరువరాలుమ్ కడక్కవరితాన వెన్ఱపడి. (అనాది) ఎన్ఱు తొడఙ్గి శ్రుత్యర్థమ్.

(అనాది, త్వమానుస- వస్తే) ఎన్ఱు కాలత్తుక్కు అడితెరియాతిరుక్కై. 'మ మాయా'' ఎన్ఱు ఉపబృంహణత్తైత్ తిరువుళ్ళప్పఱ్ఱి, *మాయాశబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ భగవ... ఎన్ఱు; ''మాయై - విచిత్రకార్యకరియాన ప్రకృతి. *సుప్తపదమ్ - తిరోహితజ్ఞానపరమ్'' ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మా... తిరోహిత) ఎన్ఱు. (మాయాతిరోహిత) ఎన్ఱతు - ప్రకృతియాలేమఱైక్కప్పట్ట ఎన్ఱపడి. (స్వప్రకాశరామ్) - స్వనిష్ఠమాయ్ దేహాదివిలక్షణమాన జ్ఞానత్తైయుడైయరామ్ అన్ఱిక్కే, మఱైక్కప్పట్టిరుక్కిఱ స్వస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రకాశ ధర్మభూతజ్ఞానత్తైయుముడైయరాన స్వస్వరూపమ్. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - నిత్యాసఙ్కుచితజ్ఞానరాయ్ క్కొణ్డిరుక్కైక్కు ఎతిర్త్తటాక, తిరోహిత స్వప్రకాశత్వమాకిఱ వనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్ నిరన్తరభగవదనుభవత్తుక్కు ఎతిర్త్తటాన భగవద్విముఖ వైముఖ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్యత్తుడఙ్గి, అన్ద వైముఖ్యహేతుక్కళాన ప్రకృతి సమ్బన్ధకార్యపరమ్పరైకళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాద్యవిద్యా ఎన్ఱుతొడఙ్గి, పిఱన్దు ఎన్నుమళవుమ్.) (అనాద్యవిద్యా) ఎన్ఱతు- ప్రవాహరూపేణ అనాదికళాన దేహాత్మబుద్ధియుమ్, అన్యేస్వబుద్ధియుమాకిఱ అజ్ఞానఙ్గళాలేయెన్ఱపడి. (పుణ్యాపుణ్యఙ్గళ్) - పుణ్యపాపఙ్గళ్. ''పాప సాధనమ్ - దేహాత్మభ్రమమ్, పుణ్యసాధనమ్ - అన్యేస్వత్వభ్రమమ్'' ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు. (యోనికళ్ తోఱుమ్) జన్మఙ్గళ్ తోఱుమ్. (మాఱిమాఱి ప్పలపిఱప్పుమ్ పిఱన్దు) ఎన్ఱతు- ఓరోయోనికళిలే మాఱిమాఱిప్పలపిఱప్పుమ్పిఱన్దు ఎన్ఱపడి. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - జ్ఞానాత్మకమాన వస్తుఅచిత్తోడొక్క †మశకమ్పరలిట్టు మయక్కప్పడి పిఱన్దు పట్ట అనర్థత్తైయరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్, అత్తాలుణ్డాన ప్రాప్తశేషియిన్నదైయ వనుభవత్తుక్కు ఎతిర్త్తటాన అన్యశేషత్వాదికళాకిఱ పడుకుళ్రికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేహాత్మాభిమానముమ్ ఎన్ఱుతొడఙ్గి, విళ్ళుపు ఎన్నుమళవాక) (దేహాత్మాభిమానమ్) - ''దేహమేఆత్మా'' ఎన్ఱ్ అభ్రమమ్. (స్వాతన్త్ర్యమ్) - స్వాతన్త్ర్యభ్రమమ్. (అన్యశేషత్వమ్) - దేవతాన్తరశేషత్వమ్. (పడుకుళ్రి)- స్వరూపనాశహేతువాన కుళ్రి. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - ప్రాప్తశేషియానవన్ పక్కలిలే అత్యన్తవైముఖ్యత్తైయరుళిచ్చెయ్తార్. ''వైముఖ్యమ్ - అన్యశేషత్వమ్; అతివైముఖ్యమ్ - స్వస్వాతన్త్ర్యమ్; అత్యన్తవైముఖ్యమ్ - దేహాత్మాభిమానమ్'' ఎన్ఱు విభాగమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

మేల్, పరమప్రాప్య ప్రాపకభూతనానవనుక్కైయ అనుభవత్తుక్కు ఎతిర్త్తటాన పూర్వానర్థకార్యానర్థ విశేషఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తత్తదనుగుణేత్యాదియాల్, ఏఱిట్టుకొణ్డుఇత్యన్తేన.) (తత్తదనుగుణ) ఎన్ఱతు- ప్రత్యేకమ్ దేహాత్మాభిమానాద్యనుగుణ ఎన్ఱపడి. (సాధ్యసాధనఙ్గళ్) - పురుషార్థోపాయఙ్గళ్. అతిల్, ''దేహాత్మాభిమానానుగుణ (సాధ్యసాధనఙ్గళ్)- ఐహికైశ్వర్యతత్సాధనఙ్గళ్; స్వాతన్త్ర్యాభిమానానుగుణఙ్గళ్ - పారలౌకికతత్సాధనఙ్గళ్; అన్యశేషత్వానుగుణఙ్గళ్ - దేవతాన్తర సాయుజ్యతదారాధనఙ్గళ్'' ఎన్ఱు విభాగమ్. (మణ్డి) - అభ్రన్దు. (యాత్రానుమ్ పల్ శినిఙ్గుమ్ విరతత్తైయేఱిట్టుకొణ్డు) - ఏతేనుమొన్ఱై అవలమ్బిత్తు, ప్రాప్యప్రాపక భూతనాన వెమ్బెరుమానై అకలుమ్పడియాకిఱవ్రతత్తై ఆరోపిత్తుక్కొణ్డు. ఇత్తాల్ - భగవద్విషయద్వేషమ్ ఫలితమ్. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - ప్రాప్యప్రాపకాభాసాన్వయత్తాలే పరమప్రాప్యప్రాపకనానవన్ పక్కలిలే వైముఖ్యత్తైయుమ్, అతుకళిల్ మణ్డుకైయాలే అతివైముఖ్యత్తైయుమ్, నీఙ్గుమ్విరతత్తై యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే అత్యన్తవైముఖ్యత్తైయు మరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

౧॥ మాణ్డూక్య-౨౧. ౨॥ గీ-౭-౧౪. †మశకమ్పరలిట్టు - సంశయిత్తు.

14-3-90.

కీழ் తత్తచ్ఛబ్దఙ్గళాలే విశేషిత్తుక్కాట్టప్పట్ట వైముఖ్యఙ్గళై స్వశబ్దత్తాలే స్పష్టమాక త్తాముమ్ కాట్టుకిఱార్ (ప్రాప్తశేషియాయిరున్దిరా, అత్యన్తవిముఖరాయెన్ఱు మఱ్ఱవాక్య.) (ప్రాప్తశేషి) - ఉచితశేషి. (పరమ) శబ్దమ్, (ప్రాప్యప్రాపక) ఙ్గళిరణ్డిలుమ్ విశేషణమ్. (ప్రాప్య) త్వమ్ - శేషవృత్తి ప్రతిసమ్బన్ధిత్వమ్. (ప్రాపక) త్వమ్ - సఙ్కల్పద్వారా ఫలజనకత్వమ్. (పరమ) స్వమావత్తు - తన్నైక్కాట్టిల్ ప్రాప్య ప్రాపకఙ్గళిల్లైయెన్ఱిక్కే తానే ప్రాప్యనాయుమ్ ప్రాపకనాయుమిరుక్కై. "స్వాపేక్షయా ఉత్కృష్టరహితత్వం - (పరమ) త్వమ్" ఎన్నిల్; స్వతన్త్ర ప్రాయిమాకచ్చొల్లప్పట్ట చరమోపాయ ముఖ్యాధికారామిఱే. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - నిరన్తరభగవదనుభవస్తుక్కెతిర్ త్తట్టాన భగవదత్యన్త వైముఖ్యమాకిఱ అనర్థపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్, నిరతిశయానన్దత్వ ప్రసాయిరుక్కైక్కు ఎతిర్ త్తట్టాన వివర్కళుడైయ సంసారచక్రభ్రమణమాకిఱ వనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గర్భజన్మేత్యాదియాలే, తిరికిఱ ఎన్నుమళవాక.) (గర్భ)మ్ - గర్భవాసమ్. (జన్మ) - యోనిసఙ్కటమ్. (యౌవన)మ్ - కామబాధా. (మరణ)మ్ - ఉత్క్రమణమ్. (నిరన్తర) - ఇడైవీడిల్లామల్ (వితత) - విస్తృతమాయ్. (వివిధ) - ఆధ్యాత్మికాదిభేదభిన్నమాయ్. (నిరవధిక) - ఒరుకాలుమ్ ముడివిల్లాతతాయిరుక్కిఱ. దుఃఖ, (తిరికిఱ) ఇత్యన్తత్తాలే "ఏవం సంసృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః । జీవే దుఃఖాకులే విష్ణోః కృపా కాప్యుపజాయతే"[౧] ఎన్నిఱ అపడియే - నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయ్, చేతనరుడైయ కర్మఙ్గళై ప్పార్త్తుమ్ పత్తాక నిఱుత్తుఱుత్తుమ్ తిత్తుమవనాన సర్వేశ్వరనుక్కుమ్, ఒరుకాల్ "ఐయో!" ఎన్ఱు ఇరఙ్గవేణ్డుమ్పడియాన అనర్థపరమ్పరైకళాలే విశేషిత్తుక్కొణ్డు పోన్ద విశేష్య నిర్దేశమ్పణ్ణుకిఱార్ (ఇస్సంసారిచేతనరిలే) ఎన్ఱు. (తిరికిఱ ఇస్సంసారిచేతనరిలే) ఎన్నిఱ సమభివ్యాహారత్తాలే, సంసారిశబ్దమ్ "సృ-గతౌ"[౨] ఎన్నిఱ ధాతువిలే నిష్పన్నమెన్ఱు సూచితమ్. (చేతనరిలే) ఎన్ఱు - నిర్ధారణే సప్తమీ. [౧౫

ఆక, ఇవ్వళవుమ్ వర, అనాదికాలమాక సంసారిచేతనర్ పడుమ్ అనర్థపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్తు, ఇవర్కళుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాక ష్ణుమ్ ఎమ్బెరుమానుడైయ సత్త్వప్రవర్తన శాస్త్రప్రవర్తనాది కృషికళుమ్ ఇవర్కళ్ తిఱత్తిల్ కార్యకరమిన్ఱిక్కే యొళిన్దైయాలే, అనాగతానన్తకాలత్తిలుమ్ ఈడేఱవిరక్కిల్లామైయాకిఱ అనర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్యత్తుడఙ్గి, ఇవర్కళుడైయ ఉజ్జీవనాంశత్తిల్ సత్త్వప్రవర్తనాత్మక భగవత్కృషియినుడైయ తత్త్వజ్ఞానసాపేక్షతైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆరేనుమెన్ఱు తొడఙ్గి వాక్యద్వయత్తాలే.) "జాయమానం హి"[౩] ఎన్నిఱ శ్లోకత్తై యటొక్కొణ్డు, ప్రథమవాక్యమ్; అన్దశ్లోకత్తిల్, కటాక్షవిషయభూతస్య జాత్యాశ్రమాదికళాలే విశేషియామల్, "జీవే దుఃఖాకులే"[౧] ఎన్నిఱ అపడియే - కేవలమ్ ఆత్మవాచక 'పురుష' శబ్దత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కైయాలే, కటాక్షత్తుక్కు అధికారినియమమిల్లైయెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆరేనుమ్) ఎన్ఱు. "యం పశ్యేత్"[౩] "స తు"[౩] "స వై"[౩] ఎన్ఱు, యచ్ఛబ్దతచ్ఛబ్దప్రయోగమ్ వ్యాప్తిప్రదర్శనాభిప్రాయమెన్నుమ్ కరుత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిలర్క్కు) ఎన్ఱు. " 'జాయమానమ్'[౩] ఎన్ఱు వర్తమాన జన్మవిశిష్టతయా పురుషనై విశేషిత్తతు, కటాక్షకాలనియమాభిప్రాయత్తాలే" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జాయమానకాల) ఎన్ఱు. ద్వితీయావస్థా సమానకాలత్తిలెన్ఱు పక్షి. ఉరుకుపడత్తిల్ వళైవుప్పోలిఱే యిఱిది పాకమ్. [౨౫

ఇవ్విడత్తిల్, ఆళ్వాన్నోడు పళ్ళియోతినానొరుబ్రాహ్మణప్పిళ్ళైక్కల్ అవర్క్కు స్నేహమ్ పిన్నాలే "ఇవనై యఙ్గీకరిత్తరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు, పెరియపెరుమాళ్ తిరుమున్బే విణ్ణప్పఞ్జెయ్య; అవరుమ్, "జాయమానకాలకటాక్షమిల్లైయే! ఎఙ్ఙనే శెయ్వోమ్!" ఎన్న; ఇవరుమ్, "సర్వశక్తరాన దేవరీర్క్కు అశక్యముణ్డో?" ఎన్ఱు, మిక్కవుమ్ ప్రార్థిక్క; అన్దబ్రాహ్మణనుడైయ పిళ్ళైక్కు జాయమానకాలకటాక్షమ్ శెయ్తరుళి అవ్వళ్ళియాలే అవనైప్పెరుమాళఙ్గీకరిత్తరుళినార్ ఎన్నిఱ ఐతిహ్యమనుసన్ధేయమ్.

"మధుసూదనశబ్దమ్ - కటాక్షోపయోగి సకలకల్యాణ గుణోపలక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవత్) ఎన్ఱు; "జ్ఞానశక్తి బలైశ్వర్యవీర్యతేజాంస్యశేషతః। భగవచ్ఛబ్దవాచ్యాని వినా హేయైర్గుణాదిభిః"[౪] ఎన్నక్కడవతిఱే.

" 'పశ్యేత్'[౩] ఎన్నిఱ పదమ్, 'దృశిర్ ప్రేక్షణే'[౫] ఎన్ఱు, ఉపసర్గగర్భమాయిరుక్కైయాలుమ్, 'ప్రేత్యేక్షిత్వా'[౬] ఎన్ఱిరుక్కైయాలుమ్, విశేషకటాక్షపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కటాక్షవిశేషత్తాలే) ఎన్ఱు. విశేషకటాక్షత్తాలే ఎన్ఱు పక్షి. విశేషమావతు - నిర్హేతుకత్వమ్. "నాహం పురుషకారేణ న చాప్యన్యేన హేతునా"[౬] ఎన్నక్కడవతిఱే.

౧॥ అహిర్బుధ్న్యసంహితా. ౨॥ ౩॥ ౪॥ వి-పు- ౫॥ సి-కౌ-తి-భ్వాది-పు-౨౧౭. ౬॥ ౭॥

"సతు"[౧]ఎన్ఱు-తుశబ్దమ్ పూర్వదశావైలక్షణ్య పరమాయ్, అతుతాన్ "నిస్త్రైగుణ్యోభవార్జున"[౨]ఎన్గిఱ నిస్త్రైగుణ్యత్వమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తిల్ శెయ్యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (రజస్తమస్సుక్కళ్)ఎన్ఱు. (తలైమడిన్దు) ఎన్ఱతు- పల్ వాఙ్గిన పామ్బుపోలే నష్టశక్తికమాయిత్తెన్ఱపడి.

తాచ్ఛీల్యేతక్ ప్రత్యయాన్తమాన సాత్త్వికశబ్దార్థమ్ (సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తు) ఎన్ఱు. (తలైయెడుత్తు) ఎన్ఱతు - నిరన్తరోద్రిక్తశక్తికమా యెన్ఱపడి.

"'మోక్షార్థచిన్తకః'[౧]ఎన్గిఱవిడత్తిల్, 'ముక్తిర్మోక్షోమహానన్దః'[౩]ఎన్ఱు- మహానన్దవాచియాన మోక్షశబ్దత్తుక్కుమేలే ప్రయోజనవాచకార్థశబ్దప్రయోగమ్ చిన్తాయామ్ అత్యన్తప్రీతిరూపత్వ జ్ఞాపనార్థమ్"ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (మోక్షరుచియుణ్డానాలుమ్) ఎన్ఱు. "(ఆనాలుమ్) ఎన్ఱు-యద్యాలిఙ్గితమాక వరుళిచ్చెయ్‌తతు, "పశ్యతి" ఎన్నామల్ "పశ్యేత్"[౪]ఎన్ఱు, సమ్భావనార్థక లిఙన్తమానప్రయోగమ్ కటాక్షదౌర్లభ్యాభిప్రాయమెన్ఱుమత్తాలే" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (ఆనాలుమ్) ఎన్గిఱ అపిశబ్దమ్, వక్ష్యమాణతత్త్వజ్ఞానమన్తరా మోక్షరుచ్యకార్యకరత్వద్యోతకమ్.

ఇన్ద, అన్దరుచియినుడైయ సాపేక్షత్తైయే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (తత్త్వేత్యాదివాక్యత్తాలే) (తత్త్వ)ఙ్గళ్ - స్వస్వరూప పరస్వరూప విరోధిస్వరూపఙ్గళ్. (హితమ్- ఉపాయస్వరూపమ్. (పురుషార్థ)మ్- ఫలస్వరూపమ్. (ఉళ్ళపడి)-ఎల్లాయళవాక. (అఱిన్దే) ఎన్ఱు, అవధరిక్కతు, "కన్దఙ్గళైయిడ క్కాతుపెరుక్కుతలుమ్,మాసోపవాసి భోజన పుఅప్పొచ్చమ్పోలే, అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై అనాదికాలమిఴన్దు కిడన్ద సంసారికళుక్కు నలక్కేడు వారాతపడి ఒరు దేశవిశేషత్తిలే అపరిచ్ఛిన్నఙ్గళాక అవైకళై ప్పెఱ్ఱు ఉణ్డుఙ్కుక్కొళ్ళ దౌర్గత్యత్తై యుణ్డామ్పోతు, ఇవ్విభూతియిల్ తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై యుళ్ళపడి యఱిన్దు అర్చావతారాద్యనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళిల్ శిరమమ్‌శెయ్‌తే ఉణ్డాక వేణుమ్"ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే. శాస్త్రజ్ఞానాయోగ్యమాన కోసల గోకుల చరాచరఙ్గళుక్కుణ్డాడ సంశ్లేషవిశ్లేషైక సుఖదుఃఖత్వైకర్యన్తమాన వనుభవపాకమ్ ప్రసిద్ధమిఱే. విషయవాసిల్వమ్ ముతలాన మఱుక్కావొణ్ణాత సమ్బన్ధముణ్డాయ్ విపరీతప్రవృత్తి యణ్డ్రియిలే యిరుక్కైయాలేయిఱే? అవ్విషయత్తిల్ ఎమ్బెరుమాన్ తానే ఫలపర్యన్తమాక కృషిపణ్ణిఱ్ఱు. విపరీతప్రవృత్తియుణ్డాయ్ చ్చెల్లుమవర్కళుక్కు అవన్ పణ్ణుమ్ కృషియైవిలక్కామైక్కు తత్త్వహితపురుషార్థజ్ఞానమ్ వేణ్డుకైయాలే, (అఱిన్దే) ఎన్ఱు అవధరిక్క క్కుఱైయిల్లైయిఱే.

ఆక, ఎమ్బెరుమానుడైయ చేతనోజ్జీవనార్థసత్త్వప్రవర్తనత్తినుడైయ జ్ఞానసాపేక్షత్తైయే యరుళిచ్చెయ్‌తార్.

మేల్, అజ్ఞజ్ఞానోత్పాదనార్థమాన శాస్త్రప్రవర్తనత్తినుడైయ నైష్ఫల్యపర్యవసానత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అవైతన్నై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (అర్థదర్శనమ్ పణ్ణపోకామైయాలుమ్ [ప-౧౦-వ-౬] ఎన్ఱుమళవాక పఞ్చమ్యన్త వాక్యచతుష్టయత్తాలే.)

(అవైతన్నై) - తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై. (శాస్త్రముఖత్తాలే) - నాథయామునాది పూర్వాచార్య పరమ్పరాప్రాప్తోపదేశ బహిర్భావేన సంస్కృతద్రావిడభేదభిన్నకేవల శాస్త్రముఖత్తాలే యెన్ఱపడి. రహస్యత్రయత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు చరమశ్లోకమ్ విధాయకమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, దివ్యప్రబన్ధఙ్గళిల్ పరోపదేశఙ్గళెల్లామ్ విధాయకఙ్గళా యిరుక్కైయాలేయుమ్, "శాసనాచ్ఛాస్త్రమ్" ఎన్గిఱశాస్త్రత్వమ్ సర్వసాధారణమిఱే.

మేల్ వేదఙ్గళినుడైయ అనన్తత్వాదిదోషప్రయుక్త అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (శాస్త్రఙ్గళిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (శాస్త్రఙ్గళిల్ తలైయాన) ఎన్ఱతు- "వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి"[౫]ఎన్గిఱపడియే-శాస్త్రఙ్గళుక్కెల్లాం స్వతఃప్రామాణ్యాదికళాలే ఉత్తమమాన వెన్ఱపడి. "సుడర్‌మిగుశురుతియుళ్"[౬]ఎన్ఱు, ఆழ్వార్ పరిగ్రహత్తాలే యెన్ఱుమామ్. "(వేదమానతు) ఎన్ఱు- ఏకవచనమ్, 'వేదైశ్చసర్వైరహమేవవేద్యః'[౬]ఎన్ఱు, సర్వవేదఙ్గళుమ్ సారాధన భగవదేకప్రతిపాదకతయా ఏకవాక్యతాపన్నఙ్గళ్" ఎన్ఱు, సూచిప్పిక్కైక్కాక. (అనన్తమాయ్) ఎన్ఱతు - అళవిల్లాతతాయ్ ఎన్ఱపడి.

అధీతాంశమ్‌కొణ్డు అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణక్కూడామెన్నుమ్ వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (సర్వశాఖేత్యాదియాలే.) (సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయ) మావతు- ఒరుశాఖైయిల్ ఒరుకర్మత్తైచ్చొల్లి, శాఖాన్తరఙ్గళిల్ అతిన్ అఙ్గోపాఙ్గఙ్గళ్ శొల్లియిరున్దాల్, ఇరణ్డైయుమ్ అధ్యయనమ్పణ్ణి, అతిల్ వరుమ్ విరోధఙ్గళైయుమ్ పరిహరిత్తు, అఙ్గియాన కర్మత్తోడే అన్ద అఙ్గోపాఙ్గఙ్గళైచ్చేర్త్తు, ఏకవాక్యార్థ నిశ్చయమ్పణ్ణుకైక్కుడలాన న్యాయమ్. (ఆది) శబ్దత్తాలే - సర్వవేదాన్తప్రత్యయన్యాయాది వివక్షితమ్. అతుపుమ్, పూర్వమ్పోలే వేదాన్తఙ్గళిల్ గుణోపసంహారార్థన్యాయమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ ౨॥ గీ-౨-౪. ౩॥ ౪॥ ౫॥ తై-నా-౧-౧-౭. ౬॥ గీ.

(అల్పమతికళుక్కు) - వేదఙ్గళై క్కఱ్ఱైక్కాణమాట్టాత మన్దమతికళుక్కు. (అవగాహిస్తు) - సర్వశాఖాప్రత్యయ న్యాయాదికళైక్కొణ్డు విచారిత్తు. (అర్థనిశ్చయమ్పణ్ణ) - "ఇదమేకం సునిష్పన్నమ్"౧ ఎన్ఱ్గి,అపడియే, ఏకవాక్యార్థ నిశ్చయమ్పణ్ణ. (అరితాకైయాలుమ్) - దుర్లభమాకైయాలుమ్.

మేల్ అనధీతశాఖార్థ ప్రతిపాదకఙ్గళాన ఉపబ్రుంహణఙ్గళిన్నుడైయ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్దవేదపారగరాయిత్యాదినా.) [౫

(అన్దవేదపారగరాయ్) ఎన్ఱతు - స్వారాధనప్రీత భగవత్ప్రసాదవిశేషత్తాలే అనన్తమాన అన్దవేదఙ్గళైయుమ్ కరైకణ్డవర్కళాయ్నిన్ఱ్ పడి. (స్వయోగమహిమసాక్షాత్కృత) ఎన్ఱతు - కర్మయోగాదిప్రీత భగవత్ప్రసాదత్తాలే సాక్షాత్క వటియప్పట్ట ఎన్ఱపడి. (పరతత్త్వమ్) - శేషితత్త్వమ్. (అవరతత్త్వమ్) - శేషతత్త్వమ్. (విభాగః) - హేయోపాదేయతాదివైలక్షణ్య జ్ఞానమ్.

(సార) ఙ్గళ్-భగవద్వైభవ తదారాధనపరఙ్గళాన సాత్త్వికస్మృత్యాదికళ్. (అసార)ఙ్గళ్-అన్యవైభవతదారాధనపరఙ్గళాన రాజసతామసఙ్గళ్. (వివేకమ్) - ప్రాబల్యదౌర్బల్యజ్ఞానమ్. (తాత్పర్యాంశమ్) - "వదన్తిసకలా వేదాస్సేతిహాసపురాణకాః"౨ ఎన్ఱ్గి,అపడియే, అర్థపఞ్చకమ్. (అంశ) శబ్దప్రయోగత్తాలే, "యావానర్థ ఉదపానే"౩ ఎన్ఱ్గి,అపడియే, ఉపబ్రుంహణఙ్గళిలుమ్ చేతనర్కళుడైయ రుచిక్కుడాక "శేషోన్యోగ్రన్థవిస్తరః"౪ ఎన్ఱ్గి,అపడియే విస్తరిప్పిత్తుక్కొణ్డు, ఆవరణభ్రమణేన గోపురప్రవేశన్యాయేన అర్థపఞ్చకత్తైయే ప్రతిపాదిక్కైయాలే, అల్పాంశమే ముముక్షుక్కు గ్రాహ్యమెన్ఱ్ సూచితమ్. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - సర్వేశ్వరన్ భోగలిప్సైకళ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ పోతువాక సద్వారకమాకవుమ్ అద్వారకమాకవుమ్ ప్రవర్తిప్పిత్త వేదతదుపబ్రుంహణఙ్గళిన్నుడైయ తత్త్వజ్ఞానాప్రయోజకత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్,చేతనోజ్జీవనత్తుక్కు అసాధారణహేతువాక ఎమ్బెరుమాన్ తానే అద్వారకమాకవుమ్ సద్వారకమాకవుమ్ ప్రవర్తిప్పిత్తరుళిన రహస్యత్రయ ద్రావిడవేద తదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళిన్నుడైయవుమ్ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్వతాక త్తొడఙ్గి ; ముతలిలే, రహస్యత్రయత్తిన్నుడైయ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనైత్తోలన్ఱిక్కే ఎన్ఱతుడఙ్గి) (అనైత్తోలన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు - జగత్సర్గార్థతయా బ్రహ్మణే భగవతా స్వేనైవ ప్రవర్తితత్వానన్తత్వ స్వార్థబోధనాంశే సర్వశాఖాప్రత్యయన్యాయాది సాపేక్షత్వాది దోషయుక్తఙ్గళాన వేదఙ్గళ్పోలేయుమ్, స్వయత్నసంవర్ధితజ్ఞాన పరమర్షిద్వారా భగవత్ప్రవర్తితత్వ అసారబహుళత్వ దోషయుక్తఙ్గళాన ఉపబ్రుంహణఙ్గళ్ పోలుమన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి.

రహస్యత్రయ వైలక్షణ్యత్తై వెళియిడుకిఱార్ (సంసారీత్యాదియాల్.) ఇత్తాల్ - అన్యార్థ ప్రవర్తితత్వదోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. (తానే) ఎన్గైయాలే - ద్వారభూత బ్రహ్మాదికళుడైయ గుణానుగుణమాయ్ వరుమ్ దోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. (ఆచార్యనాయ్) ఎన్గైయాలే - అనాచార్యోపదిష్టత్వ దోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. ఇఙ్గు, "తానేశిష్యనుమాయ్"౫ ఎన్ఱాఱ్పోలే శొన్నదు, రహస్యత్రయసాధారణ్యసిద్ధ్యర్థమాక. మన్త్రమాత్రత్తైయిఱే శిష్యనాయ్నిన్ఱు ప్రవర్తిప్పిత్తతు. (వెళిప్పడుత్తిన) ఎన్గైయాలే - స్వకపోలకల్పితత్వదోషమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు. (సకలవేదసార) ఎన్ఱతు - "సర్వవేదాన్తసారార్థః"౬ ఎన్ఱుఙ్గైప్పడిఱ్ఱు. (రహస్యత్రయమ్)-తిరుమన్త్ర ద్వయ చరమశ్లోకఙ్గళ్. (అతిసఙ్గ్రహతయా)- అతిస్వల్పశబ్దతయా. (గూఢార్థఙ్గళాకైయాలుమ్) - ఉపదేశగమ్యార్థఙ్గళాకైయాలుమ్. ఆక, ఇవ్వాక్యత్తాల్ - రహస్యత్రయత్తుక్కుమ్ ఉపదేశ [౨౫ సాపేక్షత్వ దోషమరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్, ఆழ్వార్కళైక్కొణ్డు ఎమ్బెరుమాన్ వెళియిట్టరుళిన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళిన్నుడైయ అకార్యకరత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదాకస్మికేత్యాదియాల్.) ఆకస్మికమ్ - నిర్హేతుకమ్. ఇత్తాల్ - ఋషికళుడైయ జ్ఞానత్తుక్కుమ్ ఆழ్వార్కళుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు ముణ్డాన హేతువైలక్షణ్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (మయర్వఱ)-అనుదయసంశయ విపర్యయవిస్మృతికళాకిఱ అజ్ఞానమ్ అపునరఙ్కురమాయ్ అఱ్ఱుపోమ్పడియాక. ఇత్తాల్ - మిశ్రసత్త్వరాన్నవర్కళుడైయ జ్ఞానత్తుక్కుమ్ ఇతుక్కుమ్ వాశిశొల్లిఱ్ఱు. (శాస్త్ర) పదమ్, గోబలీవర్దన్యాయత్తాల్ వేదభిన్నశాస్త్రపరమ్. (తాత్పర్యఙ్గళైయుమ్) - తాత్పర్యార్థఙ్గళైయుమ్. (పరాఙ్కుశపరకాలాదికళాన ఆழ్వార్కళరుళిచ్చెయ్త) ఎన్ఱ్గి,అవాక్యత్తై (ద్రావిడవేదతదఙ్గోపాఙ్గఙ్గళాన) ఎన్ఱ్గి,అత్తోడే క్రమేణయోజిత్తుక్కొళ్వతు. (అళవిలికళాల్) - అదీర్ఘదర్శికళాల్. అదీర్ఘదర్శిత్వమావతు - స్వాపదేశతాత్పర్యగ్రహణాయోగ్యతై. సకలవేదాన్తార్థఙ్గళైయుమ్ అన్యాపదేశత్తాలే మఱైత్తుచ్చొల్లుకైయిఱే, ఇతుక్కు అసాధారణస్వరూపమ్. "నిదిధ్యాసితవ్యః"౭ ఎన్ఱ్గి,అ కామమ్ వఴిన్దశొల్లుకిఱే ఇప్ప్రబన్ధఙ్గళ్. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - సంస్కృతద్రావిడభేదభిన్నఙ్గళాన శాస్త్రఙ్గళిన్నుడైయ తత్త్వజ్ఞానాప్రయోజకత్వత్తై సహేతుకమాక వరుళిచ్చెయ్తార్.

౧॥ ౨॥ హారీతస్మృతౌ. ౩॥ గీ- ౪॥ ౫॥ తిరుమన్త్రార్థమ్ - ఉపోద్ఘాతమ్. ౬॥ ౭॥ భా-ఉ-.

అవర్గళాల్ ఫలిత్తచేతనార్గత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్ (రుచిఫిఱన్దఎన్ఱు.) (రుచి)-మోక్షరుచి. (ఇప్పడ్డపోమ్బడి యిరుక్కైయాలే). అనాగతానన్తకాలత్తిలుమ్ ఇప్పడ్డపోమ్బడి యిరుక్కైయాలే.

ఆక, ఇవ్వళవాల్ - శాస్త్రఙ్గళైక్కాట్టిల్ అతివిలక్షణఙ్గళాన ఉపదేశాత్మకప్రబన్ధఙ్గళ్ అవతరిక్కైక్కు మూలమాన పూర్వాచార్య కృపాతిశయత్తుక్కు ఉద్బోధకఙ్గళాన చేతనార్గఙ్గళై చ్చొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, అవ్వనర్థదర్శన మాత్రత్తాలుణ్డాన పరమకృపైయాలే నాథమునికళ్ తుడక్కమాన పూర్వాచార్యర్కళ్ అన్దసంసారికళిల్ రుచియుళ్ళచేతనర్కళెల్లారుమ్ తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై అనాయాసేన ఉళ్ళపడియఱిన్దు తఙ్గళిప్పరుతిరుమ్బడియాక ఉపదేశాత్మక ప్రబన్ధఙ్గళై వెళియిట్టరుళినపడియై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఆళ్వారుడైయ ఎన్ఱుతొడఙ్గి, ఉపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళెన్నుమళవాక.) (ఆళ్వారుడైయ) ఎన్ఱు - లీలాపరనాయుమ్ స్వతన్త్రనాయు మిరున్దుళ్ళ శాస్త్ర ప్రవర్తన ప్రయోజకకర్తావిక్కాట్టిల్ ఉపదేశాత్మక ప్రబన్ధప్రవర్తన ప్రయోజకకర్తావిన్ వైలక్షణ్యమ్ శొల్లుకిఱతు. (నిర్హేతుక) ఎన్ఱతు - "పన్నీరాయిరమురు కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బై పికాసనత్తిల్ అనుసన్ధిప్పార్కు ఆళ్వార్ ప్రసన్నరాకిఱార్ ఎన్ఱి, అనిర్బన్ధమ్, అధికారిక్కు వేణ్డుమత్తాన ఆస్తిక్యాదరపరీక్షార్థమాక" ఎన్నుమత్తి పాయిత్తాలే. నాథమునికళ్ తాముమ్ తమ్ముడైయ ఉపాసనత్తుక్కు ఫలమాక "తిరువాయ్ మొళ్ళిముతలాన దివ్యప్రబన్ధఙ్గళై అడియేనుక్కు ఇరఙ్గియరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు, ప్రార్థిత్తారిత్తనైయొళ్ళియ, దివ్యజ్ఞానత్తై ప్రార్థిక్కవిల్లైయిఱే. (దివ్యజ్ఞానమ్)-లక్ష్మీనాథ లక్ష్మీ సేనేశముఖైశ్శ్యః పారమ్ప ర్యేణప్రవృత్తమాన అతిగూఢార్థవిషయకమాన ఔపదేశికజ్ఞానమ్; సాధ్యభక్తియోగ మాకిలుమామ్. (సమ్ప్రదాయ సిద్ధరాయ్) - సామ్ప్రదాయికజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యుడైయరాయ్. (పరమదయాళుక్కళాన) ఎన్ఱతు - (ప్రబన్ధీకరిత్తుమ్ ఉపదేశిత్తుమ్) ఎన్ఱి, అవిడత్తుక్కు హేతుగర్భ విశేషణమ్. [౧౫

(ఆళ్వారుకైయ) ఎన్ఱుతొడఙ్గి, (నిపుణరాయ్) ఇత్యన్తమ్, (వేదాదికళిల్ అర్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు) ఎన్ఱి, అవిడత్తుక్కు హేతుగర్భవిశేషణ ఙ్గళ్. (సఙ్గ్రహిత్తు) ఎన్ఱతు-లౌకికభాషైకళాలే సఙ్గ్రహిత్తు ఎన్ఱపడి. (మన్దమతికళుక్కుమ్)-పెణ్ణుక్కుమ్ పేతైక్కుమ్. (సుగ్రహమామ్బడి)- సుఖపూర్వకమాక వఱియలామ్బడి. (ప్రబన్ధీకరిత్తుమ్ ఉపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళ్) ఎన్ఱతు - శ్రీవచనభూషణార్థఙ్గళై ఉపదేశిత్తుమ్, మఱ్ఱు వైకళై యథాసమ్భవమ్ ప్రబన్ధీకరిత్తుమ్ ఉపదేశిత్తుమ్ పోన్దార్కళెన్ఱపడి.

ఆక, ఇవ్వళవుమ్ వర, శాస్త్రఙ్గళైక్కాట్టిల్ పూర్వాచార్యోపదేశాత్మక ప్రబన్ధఙ్గళుక్కుణ్డాన తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై సర్వర్కు ముళ్ళపడి అనాయాసేన వఱివిప్పిక్కవల్లార్త్తైయాకిఱ వైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్తు, అవర్గళైక్కాట్టిల్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుణ్డాన వైలక్షణ్యాతిశయత్తై వెళియిడుకైక్కాక, లోకాచార్యరుడైయ ప్రబన్ధాన్తరఙ్గళుక్కుణ్డాన పూర్వప్రబన్ధవైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్ (అప్పడియేయెన్ఱుతొడఙ్గి.) (అప్పడియే) ఎన్ఱతు - నాథమునికళ్ తుడక్కమాన పూర్వాచార్యర్కళ్ ప్రబన్ధీకరిత్తు ఉపదేశిత్తపడియే ఎన్ఱపడి. (సంసారిచేతనర్) - రుచిపిఱన్దసంసారిచేతనర్. (పలప్రబన్ధఙ్గళ్) - ఓరోవిషయఙ్గళుక్కు సఙ్గ్రహవిస్తరరూపేణ బహుప్రబన్ధఙ్గళ్. ఇత్తాల్ - పూర్వప్రబన్ధఙ్గళిల్ ఇప్ప్రబన్ధఙ్గళినుడైయవాశి శొల్లిత్తు. [౨౫

మేల్, శ్రీవచనభూషణత్తినుడైయ అత్యన్తవైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఆచార్యఎన్ఱుతొడఙ్గి) (ఆచార్యపరమ్పరాప్రాప్తఙ్గళాన)- నాథమునికళ్ తుడఙ్గితమ్మళవాక ఆచార్యపరమ్పరాప్రాప్తఙ్గళాన. (అర్థఙ్గళిల్) ఎన్ఱు, - నిర్ధారణేసప్తమీ. (అవర్కళ్) - పూర్వాచార్యర్కళ్. (గౌరవాతిశయమ్) - "దేవానాంగుహ్యమ్"౧ ఎన్ఱుమ్ "గుహ్యానాంగుహ్యముత్తమమ్"౨ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ పరమగుహ్యత్వమ్. (రహస్యమాక)- అపట్కర్ణమాక. (అరుమై)- దురూహత్వముమ్, దుర్లభత్వముమ్. (పెరుమై)- గౌరవమ్. (ప్రకాశిప్పియామలడక్కిక్కొణ్డు) - అడక్కి క్కొణ్డిరుక్కై-అమైయైయుఙ్గూడ ప్రకాశిప్పియాతపడి యడక్కిక్కొణ్డు. (అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్) ఎన్ఱతు - విశేషార్థఙ్గళిల్ ఒన్ఱొళియామే యెల్లావఱ్ఱైయు మెన్ఱపడి.

(పిన్బుళ్ళారుమ్) ఎన్ఱతు - పిన్బుళ్ళారిల్ రుచిపిఱన్దారిలొరువరుమెన్ఱపడి. (పిన్బుళ్ళారుమ్) ఎన్ఱి, అచకారత్తాలే, సమానకాలీనర్కళై సముచ్చయిక్కిఱతు. (ఇప్పక్కవొణ్ణాతు ఎన్ఱి, అ)-ఇప్పక్కవొణ్ణాతే నిఱ్కైయాకిఱ. ఇవరుడైయకృపైక్కు అతిశయమావతు- పూర్వర్కళ్ సంసారికళినుడైయ ఇవ్విశేషార్థఙ్గళినిప్పవైయనుసన్ధిత్తు దుఃఖికళాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అన్దదుఃఖమ్ కథఞ్చిత్ సహ్యమామ్బడియిరుక్కై యాలే విశేషార్థఙ్గళై ప్రబన్ధరూపేణవెళియిడాతే పోన్దార్కళాకైయాలే, అవర్కళుడైయకృపై పరదుఃఖదుఃఖిత్వమాత్రమాయ్‌విట్టతు; ఇవర్కు అన్దదుఃఖమ్ అసహ్యమాయిరుక్కైయాలే, ఇప్ప్రబన్ధముఖేన అర్థినుడైయ అపాకరణత్తిలుణ్డాన ఉత్కటేచ్ఛైయోడే యిరుక్కైయాలే,

౧॥ తైత్తిరీయే-ప్ర-౨. ౨॥ విష్వక్సేనసంహితా.

ఇవరుడైయకృపై పరదుఃఖాపాకరణేచ్ఛాపర్యన్తమాయ్ విట్టతు; ఇతిలే అతిశయితావస్తై. ఇన్ద అవస్థాభేదఙ్గళై యఱివిక్కైక్కాక వాయ్త్తు మున్బు (చేతనరిళ్ళవు సహిక్కమాట్టాత పరమకృపై) [ప-౧౧-వ-౫] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తు, ఇవ్విడత్తిల్ (పిన్బుళ్ళారుమ్ ఇఴక్కవొణ్ణాతెన్నుమ్ తమ్ముడైయకృపాతిశయమ్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. పరదుఃఖదుఃఖిత్వమ్, పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్, పరదుఃఖాపాచికీర్షుత్వమ్ ఎన్ఱిఱే కృపైయినుడైయ ఉత్తరోత్తరావస్థై. (కృపాతిశయత్తుక్కుమేలే) ఎన్ఱతు-అన్దకృపైతాన్ వర్యాప్తహేతువాయిరుక్క అతుక్కుమేలేయుణ్డాన భగవన్నియమనమ్ అధికమాన హేతువెన్ఱఱివిక్కైక్కాక. ఇత్తాల్ - ఇప్ప్రబన్ధమవతరిక్కైక్కు పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ కృపైయే ప్రధానహేతువెన్ఱు సూచితమ్.

మేల్, భగవన్నియమన రూపాప్రధానహేతువై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (పెరుమాళుమ్) - పేరరుళాళరుమ్. చకారమ్, అన్వాచయే. "వచనభూషణమెన్ఱు" ఎన్నాతే (వచనభూషణమాకైయ) ఎన్గైయాలే - ఇప్ప్రబన్ధత్తినుడైయ అన్వర్థనామత్వమ్ సూచితమ్. (ప్రబన్ధముఖేన) - ప్రబన్ధద్వారా. ప్రబన్ధమాకైయ ముఖత్తాలే ఎన్ఱుమామ్. (వెళియిట్టరుళుకిఱార్) ఎన్ఱు అవిడత్తిలుమ్, (అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్) ఎన్ఱు అ ద్విత్తీయాన్తత్తై యనుషఙ్గిత్తుయోజిత్తుక్కొళ్వతు. "అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్నాతే, (వెళియిట్టరుళుకిఱార్) ఎన్ఱతు - రత్నఙ్గళై ముకమఱిన్దు కోత్తాప్పోలే పూర్వాచార్యవచనఙ్గళై సఙ్గతస్థలఙ్గళిలేశేర ప్రబన్ధీకరిత్తిత్తనై యొఴియ, స్వల్పాంశముమ్ పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తమ్ముడైయవచనమిల్లై యెన్ఱఱివిక్కైక్కాక. ఆక, ఇవ్వళవాల్, శాస్త్రఙ్గళైక్కాట్టిల్ విలక్షణమాన ఉపదేశప్రబన్ధఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు అత్యన్తవిలక్షణమాన ఇన్దశ్రీవచనభూషణత్తై ముముక్షుక్కళెల్లారుమ్ ౧*ప్రేమత్తోడే పేణియనుసన్ధిక్కైక్కుడలాక, శాస్త్రఙ్గళైక్కాట్టిల్ పూర్వాచార్యోపదేశప్రబన్ధఙ్గళుక్కుణ్డాన వైలక్షణ్యత్తైయుమ్, అతిల్కాట్టిల్ పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ ప్రబన్ధాన్తరఙ్గళుక్కుణ్డాన అతివైలక్షణ్యత్తైయుమ్, అతుకళిలుఙ్గాట్టిల్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుణ్డాన సర్వాప్రకటితార్థప్రతిపాదకత్వరూపమాన అత్యన్తవైలక్షణ్యత్తైయుమరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

మేల్, పూర్వప్రస్తుతస్వప్నప్రకారత్తై వెళియిడుకిఱార్ (మున్బొరునాళ్ తొడఙ్గి, ప్రసిద్ధమిఱే యెన్నుమళవాక.) (మున్బు) ఎన్ఱతు - జాయమానకాలత్తిలే ఎన్ఱపడి. ఇతుక్కు, (విశేషకటాక్షమ్బణ్ణి) ఎన్ఱు అత్తోడే యన్వయమ్. (పేరరుళాళప్పెరుమాళ్) - పెరుమాళ్ కోయిలిల్ "కరుణాకరర్" ఎన్ఱు అ పెరియపెరుమాళ్. (తమ్ముడైయ) - కృపామాత్ర ప్రసన్నాచార్యరైయుణ్డాడ ఉపకరిత్త తమ్ముడైయ. (మణప్పాక్కత్తిలే యిరుప్పారొరు నమ్బియారై)- మణల్పాక్కమెన్ఱు అ గ్రామత్తిలే యిరుప్పారొరు తిరుచ్చాణూరర్చకరై. (నమ్బియార్)- అర్చకర్. "దేవ్యేవంసముజాయత"౨ ఎన్నాప్పోలే, ఇవర్క్కు, పిరాట్టిక్కుప్పణ్ణుమ్ అనుగ్రహన్ద్రియే నిరూపకమామ్బడి యళవాక వాయ్త్తు ఇవరిడత్తిల్ పేరరుళాళరుడైయ కటాక్షమ్ పెరుకినపడి. (ఇరణ్డాఱ్ఱుక్కుమ్ నడువే) - కావేర్యోర్మధ్యే. (ఇఙ్గేవన్దు) - అత్రేపోష్య. ఇత్తాల్ - కోయిలిలిరున్దు వ్యాఖ్యానమిట్టరుళినమై తోఱ్ఱుకిఱతు. (పెరుమాళై) - అఴకియమణవాళరై. (ఒరుకోయిలిలే) - "పలమణ్డలప్పెరుమాళ్" ఎన్ఱు అ కాట్టఴకియశిఙ్గర్కోయిలిలే. (పెరుమాళరుళిచ్చెయ్త)-పేరరుళాళప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్త. (విద్ధరాయ్) - ఈడుపాట్టైయుడైయరాయ్. (అవరోనీర్ ఎన్న)-(విశదమాకనామఙ్గే శొల్లుకిఱోమ్)[ప-౧౨-వ-౪] ఎన్ఱు, శొన్నవవరోనీర్ ? ఎన్న. (ఆవతేన్)-అవరోనీరెన్నైయావతేన్ ?. (కేట్టు మిక్కవుమ్ హృష్టరాయ్) ఎన్గైయాలే - అవరే తామ్ ఎన్ఱు అ అర్థత్తుక్కు ఇశైన్దమై తోఱ్ఱుకిఱతు. (పెరుమాళ్) - పెరియపెరుమాళ్.(ఇవ్వర్థఙ్గళ్)- శ్రీవచనభూషణ ప్రతిపాదితార్థఙ్గళ్. (మఱన్దుపోకాతపడి)- తిరువడికళై యాశ్రయిత్తు కేట్టవర్కళుమ్ మఱన్దుపోకాతపడి. (ప్రసిద్ధమిఱే) ఎన్ఱతు - శిష్టగోష్ఠీప్రసిద్ధమిఱే ఎన్ఱపడి.

మేల్, (శ్రీవచనభూషణమాకైయ ఇప్ప్రబన్ధముఖేన) [ప-౧౧-వ-౧౦] ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ శొన్న అన్వర్థనామత్తైయుమ్ విశదీకరియానిన్ఱు కొణ్డు, ఇతినుడైయ ఉపదేశాత్మకత్తైయుమ్ దృఢీకరిక్కిఱార్ (రత్నప్రచురమాన ఎన్ఱతుడఙ్గి, తిరునామమాయ్త్తు ఎన్నుమళవాక.) అతిల్, పూర్వాచార్యోపదిష్ట వచనాత్మకమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు "వచనభూషణమ్" ఎన్ఱు అపదమ్ అన్వర్థనామమాయ్క్కొణ్డు తిరునామమానపడియై, ఒరుభూషణత్తుక్కు ఒరుపేరాన్నమైయై దృష్టాన్తమాక్కి యఱివిక్కైక్కాక, నానావిధరత్నస్థానీయఙ్గళాన పూర్వాచార్యవచనఙ్గళైయడైయ ముకమఱిన్దు శేర్త్తాప్పోలే, సఙ్గతస్థలఙ్గళిలే పొరున్దవిట్టుక్కొణ్డు, అవఱ్ఱుక్కెల్లా వైశద్యావహమాయ్ ఆడైయవళైన్ద క్కొణ్డిరుక్కైయాలే స్వర్ణస్థానీయమాన పిళ్ళైలోకాచార్యరుడైయ పూర్వాచార్యవచనానుపూర్వీవిశేషరూప మహావాక్యఘటితమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు కేవల రత్నాత్మకభూషణమ్ దృష్టాన్తమాకమాట్టామైయాలే, సర్వతోరత్నఖచితమాయ్ స్వర్ణనిర్మితమాన భూషణత్తై దృష్టాన్తమాక్కిక్కొణ్డతుక్కు.

౧॥ తిరుమన్త్రార్థమ్ - ప్ర-౧-వా-౩. ౨॥ శ్రీ-రా-సు-౩౫-౫౨.

ఇప్ప్రబన్ధత్తినుడైయ తిరునామత్తుక్కు సదృశమానతోరుపదమ్ అన్వర్థనామమాయ్క్కొణ్డు పేరానమైయై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (రత్నప్రచురమాన ఎన్ఱుతొడఙ్గి, పోలేయెన్నుమళవాక.) (రత్నభూషణమెన్ఱు, పేరామాపోలే) ఎన్ఱతు - ఆత్మావినుడైయ జ్ఞానపారిచర్యమ్ తోన్ఱుకైక్కాక జ్ఞానశబ్దత్తాలే సమానాధికరిత్తు చ్చొల్లుకిఱాప్పోలేయుమ్, ‘‘శెయ్యదైయ నెల్’’ ఎన్ఱుమ్ ‘‘ఇత్తాత్తికళైయత్తయిర్’’ ఎన్ఱుమ్ లోకవ్యవహారమామాప్పోలేయుమ్, భూషణత్తినుడైయవుమ్ రత్నపారిచర్యమ్ తోన్ఱుకైక్కాక. ‘‘రత్నంచతత్ భూషణంచ - రత్నభూషణమ్’’ ఎన్ఱు[౫ భూషణశబ్దత్తోడే రత్నశబ్దత్తై సమానాధికరిత్తు ప్పణ్ణుమ్ రత్నభూషణమెన్ఱు, నిరూఢవ్యవహారత్తాలే అప్పడి పేరామాపోలే ఎన్ఱపడి.

మేల్, భూషణత్తుక్కు దార్ష్టాన్తికమాన ప్రబన్ధత్తిలే అతిల పేరుక్కు దార్ష్టాన్తికమాన పేరై యోజిత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (పూర్వాచార్య ఎన్ఱుతొడఙ్గి, తిరునామమాయ్త్తెన్నుమళవాక.) అవచనప్రచురప్రబన్ధ మిల్లామైయాలే వచనశబ్దమ్ అవ్యావర్తకమాకామైక్కాక, వచనశబ్దమ్ పూర్వాచార్యవచనపరమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళుడైయ) ఎన్ఱు, (పూర్వాచార్యర్కళ్) ఎన్ఱతు - లోకాచార్యరుక్కు పూర్వాచార్యర్కళెన్ఱపడి. (అనుసన్ధాతాక్కళుక్కు ఔజ్జ్వల్యకరమాయిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱు - భూషణశబ్దార్థమ్. (తిరునామమ్) ఎన్ఱు, గౌరవిత్తరుళిచ్చెయ్తతు, ఇప్పడి అన్వర్థమాన ఇన్దత్తిరునామమ్, ‘‘మున్నమ్ కురవోర్’’౧ ఎన్గిఱ పాట్టిప్పడియే, పుత్రనుక్కు ప్పితావే పేరిడుమాపోలే ఇప్ప్రబన్ధమిట్టరుళిన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తామే శాత్తిన తిరునామత్తినుడైయ వైభవత్తై యఱివిప్పిక్కైక్కాక. ఆక, కీర్తిస్వప్నప్రకారకథనముఖత్తాలే భగవదవతార విశేషాత్మకత్వరూపమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తినుడైయ కర్తృవైలక్షణ్యముమ్, భగవదత్యన్తాభిమతత్వరూప ప్రబన్ధవైలక్షణ్యముమ్, వచనభూషణమెన్గిఱ తిరునామమానపడియై చ్చొల్లుకిఱ ప్రకరణత్తాలే సర్వాచార్య వచనాత్మకత్వరూప ప్రబన్ధవైలక్షణ్యముమ్, తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై నన్ఱాక వఱివిక్కైయాలే అనుసన్ధాతృస్వరూపోజ్జ్వల్యకర[౧౫ మాకైయాకిఱ విషయవైలక్షణ్యము మరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

ఆక, (సకలవేదసఙ్గ్రహా) [ప-౬-వ-౩] ఎన్ఱుతొడఙ్గి, (తిరునామమాయ్త్తు) [ప-౧౩-వ-౩] ఎన్నుమళవుమ్ ప్రవేశమాకైయాలే, ఇతిలే అనుబన్ధచతుష్టయముమ్ అర్థమాక క్కాట్టప్పట్టతు. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; (తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళై ఉళ్ళపడియఱిన్దే ఉజ్జీవిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్) [ప-౯-వ-౩] ఎన్ఱుమ్ (అర్థవేదాదికళిల్ అర్థఙ్గళై సఙ్గ్రహిత్తు) [ప-౧౧-వ-౩] ఎన్ఱుమ్ (అరుమైపెరుమైకళై ప్పర్త్తు ఇతుక్కు మున్బు తాముమ్ ప్రకాశిప్పియామలడక్కిక్కొణ్డు పోన్దవైయుమాన అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావత్తైయుమ్) [ప-౧౧-వ-౭] ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే, సకలవేదశాస్త్ర తాత్పర్యమాయ్ పూర్వాచార్యోపదేశగమ్యమాన తత్త్వహితపురుషార్థ యాథాత్మ్యమే విషయ మెన్ఱుమ్, (సుగ్రహమామ్పడి) [ప-౧౧-వ-౩] ఎన్ఱుమ్ (ఇఴుక్కవొణ్ణాతెన్గిఱ) [ప-౧౧-వ-౮] ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే - అతినుడైయ సుఖపూర్వక జ్ఞానమే ప్రయోజన మెన్ఱుమ్, (సుగ్రహమామ్పడి ప్రబన్ధీకరిత్తు ముపదేశిత్తుమ్) [ప-౧౧-వ-౪] ఎన్ఱుమ్, (అర్థవిశేషఙ్గళెల్లావత్తైయుమ్...శ్రీవచనభూషణమాకిఱ ఇప్ప్రబన్ధముఖేన వెళియిట్టరుళుకిఱార్) [ప-౧౧-వ-౮,౯] ఎన్గైయాలే - తత్త్వహితపురుషార్థ యాథాత్మ్యత్తుక్కుమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కుమ్ ప్రతిపాద్యప్రతిపాదకభావమ్ సమ్బన్ధమెన్ఱుమ్, (రుచిపిఱన్దచేతనర్ ఇఴన్దుపోమ్పడి యిరుక్కైయాలే) [ప-౧౦-వ-౬] ఎన్ఱుమ్ (మన్దమతికళుక్కుమ్ సుగ్రహమామ్పడి) [ప-౧౧-వ-౩] ఎన్ఱుమ్ (పిన్బుళ్ళారుమిఴుక్కవొణ్ణాతెన్గిఱ)[ప-౧౧-వ-౮] ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే-మోక్షరుచియుడైయారెల్లారు మధికారికళ్ ఎన్ఱుమ్, (అఱిన్దే ఉజ్జీవిక్క వేణ్డుకైయాల్) [ప-౯-వ-౩] ఎన్గైయాలే - నిరతిశయపురుషార్థ ప్రాప్తియాకిఱ ఉజ్జీవనమే చరమప్రయోజనమెన్ఱుమ్ దర్శిప్పిక్కప్పడుకైయాలే, విషయప్రయోజన సమ్బన్ధాధికారికళాకిఱ అనుబన్ధచతుష్టయముమ్ కాట్టప్పట్టతిఱే.

మేల్ ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కు వికల్పేన మన్త్రరత్నపదసఙ్ఖ్యైకళై ఉట్కొణ్డు ఆఱువాక్యమాకవుమ్ ఒన్బతువాక్యమాకవుమ్ యోజిత్తు, వాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తిలెన్ఱుతొడఙ్గి.) ‘‘నేతృత్వంనిత్యయోగం సముచితగుణజాతం తనుఖ్యాపనంచోపాయం కర్తవ్యభాగంత్వథమిథునపరం ప్రాప్యమేవం ప్రసిద్ధమ్| స్వామిత్వం ప్రార్థనాఞ్చ ప్రబలతరవిరోధి ప్రహాణం దశైతాన్మన్తారం త్రాయతేచేత్యధిగత నిగమ షట్పదోయంద్విఖణ్డః’’౨ ఎన్గిఱపడియే - ద్వయమ్ ఆఱుపదమాయుమ్, ‘‘పద్యతేఽనేనేతి - పదమ్’’ ఎన్గిఱ ప్రక్రియైయాలే - దశపదమాన ఇతిల్ కైఙ్కర్యప్రార్థనై, చతుర్థ్యన్వయార్థమ్ అధ్యాహృతమాన ‘‘స్యామ్’’ ఎన్గిఱ క్రియాపదార్థమాకైయాలే, అత్తైయొఴియ ఒన్బతర్థఙ్గ

౧॥ ఉపదేశరత్నమాలై-౫౮. ౨॥ అష్టశ్లోక్యామ్-౫.

శబ్దమ్ పూర్ణమాక వాచకశబ్ద శ్రుతియుక్తాయిరుక్కైయాలే యాత్తల్; "శ్రీమన్నారాయణ తవ చరణారవిన్దయుగళం శరణమహం ప్రపద్యే"౧ ఎన్ఱు, శ్రీగద్యప్రక్రియైయాలే, శ్రీమన్నారాయణ! ఎన్ఱు, సమ్బుద్ధ్యన్తఙ్గళాయ్, పూర్వఖణ్డమ్ అఞ్జుపదమాయ్, సఖణ్డనమఃపదఘటితమాన ఉత్తర ఖణ్డమ్ నాలుపదమాయిరుక్కైయాలే యాత్తల్; ఒన్బదు పదమాయమిత్తే యిరుప్పదు. అత్తిల్, ప్రథమమ్, ఇప్ప్రబన్ధత్తై ఆఱువాక్యమాక వోజిత్తుక్కొణ్డు, ముదల్ అఞ్జువాక్యఙ్గళైయుమ్ చరమవాక్యత్తుక్కు శేషమాక్కి, ఏకవాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదతాత్పర్య[౫ మెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్) [ప-౧౬-వ-౮] ఎన్నుమళవాక.

(ఉపోద్ఘాతమ్) - శాస్త్రారమ్భసమర్థనమ్. "చిన్తాం ప్రకృతసిద్ధ్యర్థాముపోద్ఘాతం విదుర్బుధాః"౨ ఎన్నక్కడవదిత్తే. "మత్ప్రాప్తిం ప్రతిజన్తూనాం సంసారే పతతామధః | లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః॥ మమాపి చ మతం హ్యేతన్నాన్యథా లక్షణం భవేత్"౩ ఎన్ఱు అవచనఙ్గళై ఉట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సాపరాధ) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సాపరాధచేతనరుక్కైయ) ఎన్ఱదు- "సంసారే పతతామధః"౩ ఎన్ఱదైప్పత్తి. "శృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతి చ గుణైర్జగత్"౪ ఎన్ఱు, వివరిక్కప్పట్ట పురుషకారత్వ శబ్దార్థమ్, (సర్వాపరాధఙ్గళైయుమ్) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి (సహిప్పిత్తు) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్నుమళవుమ్; "శ్రా-హింసాయామ్"౫ ఎన్ఱు అధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దత్తాలే శొల్లప్పట్ట చేతనానిష్ట నివర్తనరూపోపాయ కృత్యత్తిల్ క్షమాదికళైక్కిళప్పిప్పణ్ణుమ్ పురుషకారభావమ్ శొల్లుకిఱదు. (రక్షిప్పిక్కై) [ప-౧౪-వ-౩] ఎన్ఱు, "శ్రా - విస్తారే"౬ ఎన్ఱు అ ధాతువిలే నిష్పన్నమాన శ్రీశబ్దవివృతమాన చేతనేష్టప్రాపణరూపోపాయకృత్యాంశత్తిల్ ప్రాప్తిపూర్త్యాద్యుద్భావన ముఖత్తాలే పణ్ణుకిఱ పురుషకారభావమ్ శొల్లుకిఱదు. (స్వరూపమాన) ఎన్ఱదు - "నాన్యథా లక్షణం భవేత్"౩ ఎన్ఱదైప్పత్తి. (స్వరూపమాన) ఎన్ఱదు - స్వరూపనిరూపకమాక వుడైయత్తాన వెన్ఱపడి. [౧౫

(పురుషకారవైభవముమ్) ఎన్ఱదు - "పురుషౌ - జీవాత్మపరమాత్మానౌ, కరోతి - పరస్పరలాభేన సత్తావన్తౌ కరోతీతి, పురుషకారః" ఎన్ఱాతల్, "పురు - బహు, యథాతథా, సునోతి - దదాతీతి, పురుషః - ఈశ్వరః, తమ్ తథావిధం కరోతీతి, పురుషకారః" ఎన్ఱాతల్, పురుషకారశబ్దమ్, ఘటక్కైయాన పిరాట్టియైచ్చొల్లి, అవళుడైయ వైభవముమ్ ఎన్ఱపడి.

(మిక్కైయెన్నలామ్బడి) ఎన్ఱదు - "నాహం పురుషకారేణ"౭ ఇత్యాదిగళైప్పత్తి.

(*మిక్క వేదియర్ వేదత్తిన్) [ప-౧౬-వ-౬] - తిరువష్టాక్షరమ్. "తిరువెట్టెళుత్తుమ్ కత్తు-ఉత్తదు మున్నడియార్క్కడిమై"౮ [౨౦ ఎన్నక్కడవదిత్తే.

ఉపక్రమోపసంహార న్యాయత్తాలే చరమప్రకరణార్థమ్ ఇప్ప్రబన్ధముఖ్యార్థమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేదార్థమెన్ఱు, తుడఙ్గి.) (సంప్రతిపన్నమ్) ఎన్ఱదు - సకలవేదార్థ నిర్ణయార్థమ్ ప్రవృత్తమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ఉపక్రమోపసంహార న్యాయత్తాలే చరమ ప్రాప్యప్రాపక ప్రధానైకవాక్యార్థబోధమే యుణ్డాక్కైయాలే, గతమత్సరసహృదయజన సమ్ప్రతిపన్నమెన్ఱపడి. ఇవ్వర్థత్తుక్కు దృష్టాన్తమ్ కాట్టుకిఱార్ (శ్రీగీతైక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. [౨౫

(శ్రీగీతైక్కు చరమశ్లోకమ్బోలే) ఎన్ఱదు - "యచ్ఛ్రేయస్స్యాన్నిశ్చితం బ్రూహి తన్మే శిష్యస్తేహం శాధి మాం త్వాం ప్రపన్నమ్"౯ ఎన్ఱు, అర్జునన్ ఉపసన్ననాయ్ క్కేట్క, "అస్థానస్నేహకారుణ్య ధర్మాధర్మధియాకులమ్ | పార్థం ప్రపన్నముద్దిశ్య శాస్త్రావతరణం కృతమ్"౧౦ ఎన్ఱు, అవనుక్కు హితోపదేశార్థమాక ప్రవర్తిత్త గీతాశాస్త్రమ్ చరమశ్లోకత్తోడే తలైక్కట్టుకైయాలే, "స్వధర్మజ్ఞానవైరాగ్య సాధ్యభక్త్యేక గోచరః| నారాయణః పరం బ్రహ్మ గీతాశాస్త్రే సమీరితః"౧౧ ఎన్ఱుమ్ "నిజకర్మాదిభక్త్యన్తం కుర్యాత్ప్రీత్యైవ కారితః | ఉపాయతాం పరిత్యజ్యన్యస్యేద్దేవే తు తామభీః॥ ఏకాన్త్యాత్యన్త దాస్యైకరతిస్తత్పదమాప్నుయాత్ | తత్ప్రధానమిదం శాస్త్రమితి గీతార్థసఙ్గ్రహః"౧౨ ఎన్ఱుమ్ "మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు | మామేవైష్యసి సత్యం తే ప్రతిజానే ప్రియోసి మే"౧౩ "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య మామేకం శరణం వ్రజ| అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మా శుచః"౧౪ ఎన్ఱుమ్, చరమశ్లోకద్వయార్థముఖ్య విశేష్యక ఏకవాక్యార్థబోధతాత్పర్యత్తాలే గీతార్థసఙ్గ్రహత్తిలే శాస్త్రసఙ్గ్రహమ్బణ్ణుకైక్కడలాన చరమశ్లోకమ్బోలే ఎన్ఱపడి. మేల్ గీతాచరమశ్లోకత్తుక్కుమ్ ఇప్ప్రబన్ధచరమప్రకరణత్తుక్కుముణ్డాన వైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అఙ్గు ఎన్ఱుతుడఙ్గి, చరమపర్వమ్ కాట్టప్పట్టదు ఎన్నుమళవాక.) (ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తుక్కుఅఞ్జినవనుక్కు) [ప-౧౭-వ-౨] ఎన్ఱు ఆవిడత్తిల్, "సిద్ధిర్భవతి వా నేతి సంశయోఽచ్యుతసేవినామ్| న సంశయోస్తి తద్భక్తపరిచర్యారతాత్మనామ్"౧౫ ఎన్ఱు అ శ్లోకమనుసన్ధేయమ్.

భగవత్స్వాతన్త్ర్యత్తైయుముక్కడవ పురుషకారసమ్బన్ధ మిరుక్కచ్చెయ్తే అఞ్జుకైక్కు వాస్తెన్నెన్నిల్; "యస్యా వీక్ష్య ముఖం తదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేఽఖిలమ్ - స్వర్గం దుర్గతిమ్"౧౬ ఎన్ఱుమ్, "యద్భ్రూభఙ్గాః ప్రమాణం స్థిరచరరచనాతారతమ్యే మురారేః"౧౭ ఎన్ఱుమ్

౧॥ శరణాగతిగద్యే. ౨॥ తత్త్వదీపే. ౩॥ పాఞ్చరాత్రే. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ తి-మొ-౮-౧౦-౩. ౯॥ గీ-౨-౭. ౧౦॥ గీతా-సం-౫. ౧౧॥ గీతార్థసం-౧. ౧౨॥ గీతార్థసం-౩౨. ౧౩॥ గీ-౯-౩౪. ౧౪॥ గీ-౧౮-౬౬. ౧౫॥ ౧౬॥ శ్రీస్తవే-౧. ౧౭॥ శ్రీగుణరత్నకోశే-౪.

పిరాట్టి తమ్ముడైయ౧*అరవిన్దలోచనమనస్కాన్తైయాక్కైయాకిఱ తన్త్రైయాలే భగవత్స్వాతన్త్ర్యకార్యమాన చేతనదుర్గతిప్రదానాదిలీలైకళిల్ ఇరుప్పాడ ఎమ్బెరుమానుక్కు రసమ్పిఱైయప్పడియాక మక్కళ్ తోడుత్తుర్జిప్పిత్తుక్కొణ్డు, ఉచితకాలఙ్గళిలే "ఉపాయైర్వోపాయైః"౨ ఎన్గిఱపడియే కిచ్చైచ్చనైక్కినుత్తల్ ముతలాన వ్యాపారఙ్గళాలే క్రమేణ వశీకరిక్క వేణ్డుమ్పడి భగవత్స్వాతన్త్ర్యమ్ నిరఙ్కుశమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, పిరాట్టితానుమ్ అఖిలజగన్మాతావాయిరుక్కైయాలే ప్రియపరైయాయ్క్కొణ్డు 'ఐశ్వర్యమక్షరగతిమ్'౩ ఎన్గిఱపడియే చేతనరుచినైమీట్క మాట్టాతే ఐశ్వర్యాదికళైక్కొడుక్కత్తేడుమవళా యిరుక్కైయాలేయుమ్, స్వదోషానుసన్ధానత్తాల్ అఞ్జవేణ్డియిల్లైయిఱే.

ఆనాల్, చరమపర్వనిష్ఠర్క్కు ఇతిల్లాతపడి యెన్నెన్నిల్; పిరాట్టిమార్కళ్ తిరుములైత్తడత్తాలే నెరుక్కినాలుమ్ అవ్వరుక్కొణ్డుపడి యాతపడి ఎమ్బెరుమానుతానే మేల్విఴున్దనుభవిక్కవేణ్డుమ్పడి ఆవనుక్కు అత్యన్తమభిమతనాయ్, "కొడువులకమ్ కాట్టేలే"౪ ఎన్ఱు, లీలావిభూతిప్రసక్తియిల్ ముడియుమ్ తన్త్రైయరాయ్, "నిఱకణ్ వేస్కియుఴువిప్పనే"౫ ఎన్ఱు, కేవలహితపరరాన పరాఙ్కుశ పరకాల నాథయామున యతివరాది పూర్వాచార్యర్కళుడైయ సమ్బన్ధముడైయారుడైయ దోషమెల్లామ్, వేర్చ్చూడువార్ మణ్పఱ్ఱుపోలేయుమ్, తిరువాయ్ప్పాడియిల్ వెణ్ణెయ్ పోలేయుమ్, అవనుక్కు భోగ్యమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, విభీషణాఴ్వానోడు వన్దనాల్వరైయుమ్ రామగోష్ఠియిల్ పరీక్షైపణ్ణామల్ ఉళ్పుకవిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలేయుమ్, "నసంశయో஽స్తి తద్భక్తపరిచర్యారతాత్మనామ్"౬ ఎన్ఱు, శాస్త్రముణ్డాకైయాలేయుమ్, ఉన్నైయవర్క్కు "ఉభయవిభూతియైయుమ్ ఉమక్కుమ్ ఉమ్ముడైయార్క్కుమ్ తన్దోమ్"౭ ఎన్ఱు, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన వెమ్బెరుమానుతానే తెఱ్కువీడాన కోయిలిలుమ్ వడక్కువీడాన తిరుమలైయిలుమ్ ౮"తిరుప్పవళచ్చెవ్వాయ్ తిఱన్దు, "మాతేభూదత్రసంశయః"౯ ఎన్ఱు, ప్రతిజ్ఞైపణ్ణియరుళిచ్చెయ్కైయాలేయుమ్, ఆచార్యాభిమానాన్తర్గతర్కళ్ భగవత్స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు విషయభూతరల్లామైయాలే అవర్కళ్ అతుక్కు అఞ్జవేణ్డా ఎన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఆక, ఇత్తాల్ - చరమశ్లోకత్తుక్కుమ్ ఇప్ప్రబన్ధ చరమప్రకరణత్తుక్కుమ్ సభయత్వాభయత్వరూపమాన వైలక్షణ్యమ్ కాట్టప్పట్టతు.

మేల్, ఆఱువాక్యప్రక్రియైయై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకఎన్ఱు, తొడఙ్గి.)

మేల్, ఒన్బతువాక్యమాన యోజనైయై ప్పిరిత్తుక్కాట్టువతాక అవ్వర్థత్తై ప్రతిజ్ఞైపణ్ణుకిఱార్ (ఒన్బతు) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి. (ప్రకరణమ్) - అవాన్తరవాక్యమ్. (ఒన్బతర్థప్రతిపాదకమాయితి) నవప్రకరణత్వేహేతుః. ఏవమ్ పూర్వత్రాపి "అర్థైకత్వాదేకంవాక్యంసాకాఙ్క్షం చేద్విభాగేస్యాత్"౧౦ ఎన్నక్కడవతిఱే.

అన్తై వకుత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (అన్దపతత్తిలుమెన్ఱు, తొడఙ్గి.) ఇన్ద ఒన్బతుప్రకరణపక్షత్తిలుమ్, ఆఱుప్రకరణపక్షత్తిల్ శొన్న ముతల్ప్రకరణముమ్ కడైయిల్ ఇరణ్డు ప్రకరణఙ్గళుమ్ సమానమ్. నడువిల్ మూన్ఱు ప్రకరణత్తిలే, ముతలిరణ్డు ప్రకరణఙ్గళై నాలుప్రకరణఙ్గళాయుమ్, మేలొన్ఱైయుమ్ ఇరణ్డు ప్రకరణఙ్గళాయుమ్, ఆక ఒన్బతు ప్రకరణమాక వకుత్తరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇప్పడి ఇరువకైయాక అవాన్తరవాక్య యోజనైకళుక్కు పూర్వాచార్య సమ్ప్రదాయమ్ కాట్టుకిఱార్ (ఇవ్విరణ్డుక్రమత్తైయుమ్ పఱ్ఱవిఱే ఎన్ఱు, తొడఙ్గి)

ఆఱువాక్యమాక యోజనైక్కుచ్చేర్న్ద తనియన్ (పేఱిత్యాది.) (పేఱు) - అద్వేషమ్ తొడఙ్గియుణ్డాన ఫలపరమ్పరైకళై, (తరువిక్కుమవళ్తన్) - ఎమ్బెరుమానైక్కొణ్డు కొడుప్పిక్కుమ్ పెరియపిరాట్టియారుడైయ, (పెరుమై) - అసాధారణవైభవముమ్. ఇత్తాల్ - "పురుషకారవైభవంచ"౧౦ ఎన్గిఱ అవర్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (ఆఱు) - ఉపాయమ్. ఇత్తాల్ - 'సాధనస్యగౌరవమ్'౧౦ ఎన్గిఱ అవర్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు. (పెఱువాన్ ముఱై) - అధికారికృత్యముమ్. (అవన్ మాఱుకురువైప్పఱ్ఱువల్) - అన్దవధికారియినుడైయ౧౦ *సద్గురూపసేవనముమ్. (కొళ్వతిలైయాకియ కుళిర్న్ద అరుళ్తాన్)- నిర్హేతుకభగవత్కృపైయుమ్. (మాఱిల్)-ఒప్పిల్లామలిరుక్కిఱ, (పుకఴ్) - కల్యాణగుణఙ్గళైయుడైయ, (నఱ్కురువిన్) - సద్గురువినుడైయ, (వణ్మై) - ఉపాయత్వముమ్. ఇత్తాల్ - "గురోరుపాయతాంచ"౧౦ ఎన్గిఱ అవర్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు ఎన్ఱు, ఆఱుప్రకరణార్థఙ్గళైయుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఒన్బతు ప్రకరణమాక ప్పణ్ణుమ్ యోజనైక్కుచ్చేర్న్ద తనియన్ (తిరుమామకళిత్యాది.) (తిరు) - పెరియపిరాట్టియార్ తామేయాన, (మామకళ్తన్) - తలైమకళాన జనకనన్దినీ యినుడైయ, (శీరరుళ్ మురుముమ్) - నిర్హేతుకకృపాప్రభావముమ్. (తిరుమాల్ † శేవడిశేర్వఴినన్మైయుమ్) - సిద్ధోపాయస్వీకారత్తినుడైయ స్వరూపానురూపత్తైయుమ్. (అవ్వఴియొఴిన్దన వనైత్తిన్ పున్మైయుమ్) - తదితర సర్వధర్మఙ్గళినుడైయ స్వరూపవిరుద్ధత్వాది దోషముమ్. (మెయ్వఴి‡యొన్ఱైయమికొణ్ర్ పెరుమైయుమ్) - సిద్ధోపాయ నిష్ఠరుడైయ వైభవముమ్.

౧॥ చతుశ్శ్లోక్యామ్-౩. ౨॥ శ్రీగుణరత్నకోశే-౫౨. ౩॥ శ్రీగుణరత్నకోశే-౫౮. ౪॥ తి-వా-౪-౯-౭. ౫॥ తిరువిరుత్తమ్-౯౬.
౬॥ ౭॥ తి-వా- ౮॥ శరణాగతిగద్యే. ౯॥ పూ-మీ. ౧౦॥ †పా-"తిరువడిశేర్వఴి." ‡పా-"మెయ్వఴియాన్ఱైయ."

(ఆరణమ్ వల్ల వరమరుమ్ నల్లైన్దియుమ్) - వేదమ్ వల్లార్ పొరున్దివ త్తిక్కుమ్ అనుష్ఠాననియమముమ్. (నారణన్ తాళ్ తరు నఱ్కుఱునీర్మియుమ్) - ఎమ్బెరుమానైయుపకరిక్కు మాచార్యనుడైయ లక్షణముమ్. (శోత్తివాననరుళ్ తూయమాకురువిన్ పాత్తమామలర్ పణిపవర్ తన్మైయుమ్) - జ్యోతిర్మయమాన పరమపదత్తై క్కొడుత్తరుళుమవనాయ్, తన్నిడత్తిలుమ్ శిష్యనిడత్తిలుమ్ ఫలత్తినిడత్తిలుమ్ ప్రతిపత్తిమాఱు మిల్లాత శుద్ధనాయిరుక్కుమ సద్గురువినుడైయ తిరువడిత్తామరైకళై యాశ్రయిక్కుమ్ శిష్యర్కళుడైయలక్షణముమ్. (తీదిల్ వానవర్ దేవనుమ్యక్కళై యేఴుమిన్ఱి, యెడుక్కుమ్బడియైయుమ్) - అనాలోచిత విశేషనాన నిత్యసూరిస్వామియానవన్ సంసారమగ్నరాన చేతనర్కళై ఆకస్మికమాక ఉద్ధరిక్కుమ్బడియైయుమ్. (మన్నియవిన్బముమ్ మాకతియుమ్ కురువెన్నునిలై పెఱుమిన్బొరుళ్ తన్నైయుమ్) - నిత్యమాన పరమపురుషార్థముమ్ తదనురూపమాన ఉపాయముమ్ ఆచార్యనే ఎన్గిఱ నిష్ఠైపెఱుకైయాకిఱ శ్లాఘ్యమాన అర్థవిశేషత్తైయుమ్. ఇత్యాదికళాల్ - ఒన్బదు ప్రకరణార్థఙ్గళుమ్ మడైవే శొల్లప్పట్టదు.—(అశైవిలావేత మతన్నుళనైత్తైయుమ్) - నిత్యనిర్దోషసకలవేద సారార్థఙ్గళై ఉడైయ ఇత్తాల్ - సర్వప్రకరణఙ్గళుక్కుమ్ శేషమాన ఉపోద్ఘాతార్థమ్ శొల్లప్పట్టదు. మేల్, స్పష్టమ్. [౧౦

మేల్ శ్రీవచనభూషణత్తినుడైయ, సకలవేద సఙ్గ్రహితార్థోపదేశాత్మకత్వమ్, సకలవేదసఙ్గ్రహ రహస్యత్రయ వివరణాత్మకత్వ ప్రదర్శనముఖత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్గళ్, ముతలిలే ఇప్ప్రబన్ధమ్ ఆపాదచూడమ్ ప్రాధాన్యేన ద్వయ వివరణాత్మకమాయిరుక్కైయాలే అత్తైచ్చొల్ల సదృష్టాన్తమాక క్కాట్టుకిఱార్ (ఇప్ప్రబన్ధన్దాన్) [శ్రీ-౯-వ-౨] ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (దీర్ఘశరణాగతియాన) ఎన్ఱు - నీణ్డద్వయమెన్ఱు శొల్లప్పడుమతాన వెన్ఱపడి. (తిరువాయ్మొழிప్పోలే) ఎన్ఱదు - "ఉక్తార్థవిశదీకార యుక్తార్థాన్తరబోధనమ్ | మతం వివరణం వ్యాత్ర మహితానాం మనీషిణామ్"౧ ఎన్గిఱపడియే, (తిరువాయ్మొழிయిల్ ముతల్మూన్ఱుపత్తాలే) - "తొழுదెழு"౨ "ఎమ్మావీట్టుత్తిఱమ్"౩ "ఉణ్ణిలావియ"౪ ఇత్యాదికళాలే, (ఉత్తరఖణ్డోక్త పరమపురుషార్థ స్వరూపమ్ వివరిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్; (మేల్ మూన్ఱుపత్తాలే) - "తిరునారణన్ తాళ్"౫ "ఆరెనక్కు"౬ "అకలకిల్లేన్"౭ ఇత్యాదికళాలే, (పూర్వఖణ్డోక్త సిద్ధోపాయ స్వీకారమ్ వివరిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్; (మేల్ నాలుపత్తాల్) - "కడల్ఞాలమ్ శెయ్దేనుమ్ యానే"౮ "ఉఙ్గళోడెఙ్గళిడైయిల్లై"౯ "నారాయణన్ శ్రీరాన్"౧౦ "అవావఱచ్చూழ்"౧౧ ఎన్ఱు, ఇత్యాదికళాలే, భగవత్కల్యాణగుణ స్వవైరాగ్యాత్మేశ్వరనిరుపాధికబన్ధ ఫలాభావాదికళాకిఱ ఖణ్డద్వయానుక్తోపయుక్తార్థఙ్గళెల్లామ్ వివరిత్తు చ్చొల్లప్పడుకైయాలేయుమ్; ఉక్తార్థవిశదీకారత్వ ఉపయుక్తార్థాన్తర బోధకత్వరూప ప్రకారద్వయత్తాలుమ్, ద్వయవివరణమాన తిరువాయ్మొழிప్పోలే యెన్ఱపడి. (ద్వయవివరణమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱదు - పూర్వోక్తప్రకారద్వయత్తాలుమ్ ద్వయవివరణమా యిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ వివరణప్రకారద్వయత్తైయుమ్ వకుత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (ఇతిలుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. ముతలిలే ఆఱుప్రకరణ మెన్ఱు పక్షత్తై ప్పఱ్ఱ ముతల్ మూన్ఱు ప్రకరణముమ్, ఖణ్డద్వయోక్తార్థద్వయ విశదీకరణరూపమాకవుమ్ మేల్ మూన్ఱుప్రకరణముమ్ ఆచార్యానువర్తనక్రమ భగవన్నిర్హేతుక కృపాప్రభావోపాదేయ చరమావధికళాకిఱ ఉపయుక్తార్థాన్తర బోధనరూపమాకవుమ్ వకుత్తు, (ఇతిలుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి, (తలైక్కట్టుకైయాలే) ఎన్నుమళవాక క్కాట్టియరుళి; ఒన్బదు ప్రకరణమెన్నుమ్ పక్షత్తిలుమ్, ఉపాయప్రకరణత్తిల్ పిరిన్ద ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణముమ్, అధికారినిష్ఠాప్రకరణత్తిల్ పిరిన్ద ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణముమ్, "సద్గురూపసేవనమ్" [శ-౪-వ-౫] ఎన్గిఱ ఆచార్యానువర్తనక్రమప్రకరణత్తిల్ పిరిన్దఆచార్యలక్షణ ప్రకరణముమ్, ఆకిఱ మూన్ఱుప్రకరణఙ్గళుమ్, "ఆక్షేపతత్పరిహార విశదీకరణ రూపఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అనుక్తోపయుక్తార్థాన్తర బోధకత్వరూప ద్వయవివరణత్వముణ్డాకైయాలే, అప్పడి శొల్లక్కురైయిల్లై యెన్గిఱార్ (ఒన్బదర్థప్రతిపాదకమాన ఎన్ఱుతొడఙ్గి, కుఱైయిల్లై ఎన్నుమళవాక) [౧౧

ఇవ్విడత్తిల్, ఉక్తార్థవిశదీకరణ ప్రకరణఙ్గళిలే అనుక్తార్థ ప్రతిపాదనముమ్, మఱ్ఱ విడఙ్గళిల్ మఱ్ఱవైయుముణ్డేయాకిలుమ్, మఱ్ఱత్తై ప్పఱ్ఱ ఇప్పడి శొల్లక్కురైయిల్లై యెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

మేల్ మఱ్ఱ రహస్యార్థఙ్గళుక్కుమ్ ఇతుసఙ్గ్రహేణ ప్రతిపాదకమామ్బడియై త్తనిత్తనియే దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇప్పడియెన్ఱుతొడఙ్గి) (సఙ్గ్రహేణ) ఎన్ఱదు - ద్వయార్థమ్బోలే విస్తరేణ వన్ఱియే సఙ్గ్రహేణ వెన్ఱపడి.

రహస్యత్రయత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, తిరుమన్త్రమ్ ఇతరరహస్యమూలమాయ్ క్కొణ్డు సర్వోత్కృష్టమాయిరుక్క, అతినుడైయ వర్థమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ప్రాదేశికమాయ్ ద్వయార్థప్రతిపాదనమే సార్వత్రికమావానేన్నెన్నిల్; తిరుమన్త్రత్తుక్కు సాధకపరిగ్రహముణ్డాకైయాలే,

౧॥ తత్త్వదీపే. ౨॥ తి-వా-౧-౧-౧. ౩॥ తి-వా-౨-౯-౧. ౪॥ తి-వా-౩-౩-౧. ౫॥ తి-వా-౪-౧-౧. ౬॥ తి-వా-౫-౭-౧౦. ౭॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౮॥ తి-వా-౭-౧-౨. ౯॥ తి-వా-౮-౨-౭. ౧౦॥ తి-వా-౯-౩-౧. ౧౧॥ తి-వా-౧౦-౧౦-౧౧.

అతిల్లాతపడి, "సదాచార్యమూలోఽనాది సిద్ధోమన్త్రోరత్నః"౧ఎన్ఱు శ్రుతికొల్లుకైయాలేయుమ్; "పిళ్ళైపురుషకారమాక జీయర్ తిరువడిక్కళై యాశ్రయిత్తారొరు శ్రీవైష్ణవర్క్కు, జీయర్, మున్దఅద్వయత్తిల్ పూర్వవాక్యమాత్రత్తై, ఇతైయనరిన్ద కొమ్బుప్పోలే యుపదేశిత్తు విట్టపిన్బు అవరుడైయఅధికారమఱిన్దుకొణ్డు, ఉత్తరవాక్యత్తైయు మరుళిచ్చెయ్దార్" ఎన్ఱు ఐతిహ్యముణ్డాకైయాలేయుమ్; "సదాచార్యసమ్ప్రదాయ పరమ్పరాప్రాప్తమాయ్ అనన్యసాధారణమాన ద్వయత్తాలే ఉపదేశాత్మకమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తుక్కుళ్ళైయాకవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఔచిత్యత్తాలే అప్పడియాక క్కొళ్ళైయిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మేల్ (అజ్ఞానత్తాలే) [ప-౨౦-వ-౧౦] ఎన్ఱుతుడఙ్గి, చరమరహస్యవివరణత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉత్తరార్ధత్తిల్ అర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు) [ప-౨౮-వ-౧౮] ఎన్నుమళవాక.

ఆక, ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్, (వేదార్థమఱుతియిడువతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ఇవ్వళవాల్. ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ అవాన్తరవాక్యయోజనాప్రకారఙ్గళైయుమ్, మహావాక్యయోజనా ప్రకారత్తైయుమ్, ఇతరరహస్యద్వయసహితమాన ద్వయార్థనిర్ణయాత్మకత్వత్తైయుమ్, వ్యాఖ్యానాఙ్గమాక [౧౦ అరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు.

౧.—మేల్, అతై వ్యాఖ్యానమిట్టరుళుకిఱార్. "పదచ్ఛేదఃపదార్థోక్తిర్విగ్రహోవాక్యయోజనా। ఆక్షేపస్యసమాధానం వ్యాఖ్యానంపఞ్చలక్షణమ్"౨ఎన్ఱుశొల్లక్కడవతిఱే. (వేదార్థమిత్యాది) [ప-౨౦-వ-౧౯]ఎన్ఱు,అతుక్కు, (ఇవ్వాక్యత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్) [ప-౨౭-వ-౮] ఎన్ఱు,అవాక్యత్తోడే యన్వయమ్. మూలత్తిల్ ప్రథమవాక్యావతారికై (ప్రమాతావాన వస్త్విత్యాది.) మూలత్తిల్ [వేదార్థమ్] ఎన్ఱు,అముఖల్ వాక్యత్తిలే, వకారమ్- అమృతవాచియాయ్, ఈకారమ్- ఐశ్వర్యవాచియాయ్, ఇతిరణ్డైయుమ్ కొడుక్కుమవన్ఱై, 'వశ్చ-ఈశ్చ-వయా, వయాపిదాతీతి-వేదః" ఎన్ఱు, వేదశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలే, "సకలఫలప్రదోహివిష్ణుః"౩ ఎన్ఱుమ్ "సర్వలాభాయకేశవః"౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, భోగమోక్షప్రద సిద్ధోపాయరూప వస్తునిర్దేశరూపమఙ్గళమ్ సిద్ధమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(అష్టవిధవాక) ఎన్ఱతు - "ప్రత్యక్షమేకంచార్వాకాః కణాదసుగతౌపునః। అనుమానంచతచ్చాపి సాఙ్ఖ్యాశ్శబ్దఞ్చతేఅపి॥ న్యాయైకదేశినోఽప్యేవముపమానంచకేచన। అర్థాపత్త్యాసహైతాని చత్వార్యాహప్రభాకరః॥ అభావషష్ఠాన్యేతాని భాట్టావేదాన్తినస్తథా। సమ్భవైతిహ్యయుక్తాని తాని పౌరాణికాజగుః"౫ఎన్ఱు,అప్పడియే, ప్రత్యక్షమ్, అనుమానమ్, ఆగమమ్, ఉపమానమ్, అర్థాపత్తి, అభావమ్, సమ్భవమ్, ఐతిహ్యమ్ ఎన్ఱు అష్టవిధమాకవెన్ఱపడి. అతిల్, ప్రత్యక్షమావతు - చక్షురాదీన్ద్రియఙ్గళ్; ఇతు చార్వాకర్క్కు ప్రమాణమ్. అనుమానమావతు - ప్రత్యక్షాదిసిద్ధమాన ధూమాదిహేతుక్కళాలే అప్రత్యక్షఙ్గళాన వహ్న్యాదికళై యఱిన్దుకొళ్ళుకైక్కుడలాన "యత్రధూమస్తత్రాగ్నిః"౬ఇత్యాదివ్యాప్తినిశ్చయవిశిష్టమాన హేతు సంసర్గజ్ఞానమ్; ఇతిరణ్డుమ్, కాణాద సౌగతర్కళుక్కు ప్రమాణమ్. ఆగమమావతు - శాస్త్రముమ్, ఆప్తవాక్యముమ్; ఇతుమూన్ఱుమ్, సాఙ్ఖ్య భూషణర్కళుక్కు ప్రమాణమ్. ఉపమానమావతు - పశువైక్కొణ్డు మత్తొన్ఱై యఱికైక్కుడలాన సాదృశ్యజ్ఞానమ్; ఇతునాలుమ్, ఉదయనాచార్యర్కళుక్కు ప్రమాణమ్. అర్థాపత్తియావతు-"పీనో దేవదత్తో దివానభుఙ్క్తే"౭ఎన్ఱాల్ భోజనమన్తరా పీనత్వమనుపపన్నమాకైయాలే- రాత్రిభోజనసాధకమాన శ్రుతదృష్టార్థాన్యథానుపపత్తిజ్ఞానమ్; ఇతు అఞ్జుమ్, ప్రాభాకరర్కళుక్కు ప్రమాణమ్. అభావమావతు - ఘటాభావాదిగ్రాహకమాన ఘటాద్యనుపలబ్ధి; అతావతు - కణ్ణుక్కుత్తోన్ఱామై; ఇతుఆఱుమ్, భాట్ట వేదాన్తికళుక్కు ప్రమాణమ్. సమ్భవమావతు, "ఆయిరముళ్ళవనిడత్తిల్ నూఱుణ్డు" ఎన్ఱు,అడుపపత్తి. ఐతిహ్యమావతు - అజ్ఞాతమూలపురుషకమాయ్ శిష్టపరిగృహీతముమాన "ఇహవటేయక్షస్తిష్ఠతి" ఇత్యాదికళాన ప్రవాదఙ్గళ్. ఇతుఎట్టుమ్, పౌరాణికర్కళుక్కు. (శొల్లువర్కళ్) ఎన్ఱతు - పౌరాణికర్ శొల్లువర్కళెన్ఱపడి.

పరమప్రామాణికరాన పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తమ్మిడత్తిల్, [వేదార్థమ్] ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఆగమమాత్రత్తై నిర్దేశిప్పానేన్ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (బాహ్య) ర్ - వేదప్రామాణ్యానభ్యుపగన్తర్కళ్. (కుదృష్టికళ్) - భాట్ట ప్రాభాకరాదికళ్. (అవర్కళైప్పోలన్ఱియే) ఎన్ఱతు - ముఱ్శొన్న ఎట్టుప్రమాణఙ్గళిల్ శిలవత్తుక్కు ప్రామాణ్యముమ్, మత్తువైకళుక్కు అప్రామాణ్యముమ్ శొల్లుమవర్కళైప్పోలన్ఱి, కేట్కుమెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - సాఙ్ఖ్యసామ్యమ్ నిరస్తమ్. (యథాయోగమ్) ఎన్ఱతు - యథాన్యాయమెన్ఱపడి. (అన్తర్భవిప్పిత్తు) ఎన్ఱతు- అభావత్తై ప్రత్యక్షత్తిలుమ్, ఐతిహ్యత్తై ఆగమత్తిలుమ్, మత్తువైయుమ్ అనుమానత్తిలుమ్ అన్తర్భవిప్పిత్తు ఎన్ఱపడి. (శాస్త్రమే) ఎన్ఱుఅవధారణమ్ - అన్యేషాంప్రామాణ్య నిరసనార్థమ్. [౩౫

(అతుతన్నిలుమ్) ఎన్ఱతు - శ్రుతి స్మృతీతిహాస పురాణ పాఞ్చరాత్ర కర్మబ్రహ్మమీమాంసైతిహ్యభేదభిన్నమాన అన్దఆగమఙ్గళిలుమెన్ఱపడి. వేదమ్ ప్రబలమెన్నుమిడత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (వేదేకర్త్రాద్యభావాత్) ఇత్యాదినా. "కర్త్రాద్యభావాత్ - బలవతివేదే-

౧। ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

శమైః - హి - త్వమ్మఖే నీయమానేసతి, తదితరదఖిలమ్ - తన్మూలత్వేనమానమ్ - జాయతే'' ఎన్ఱుశ్లోకాన్వయమాయ్, పురుషబుద్ధి మూలకమల్లామైయాలే స్వప్రామాణ్యత్తిల్ ఇతరనిరపేక్షమాయ్కొణ్డు బలవత్తాన వేదమానతు, వేదాన్తప్రసిద్ధజ్గళాన సత్తర్కజ్గళాలే దేవరీరై యే ప్రతిపాదిక్కప్పట్టాల్ పౌరుషజ్గళిడప్పట్టిరున్దుళ్ళవళవిల్, పురుషబుద్ధి మూలకజ్గళాన ఇతరశాస్త్రజ్గళెల్లామ్ వేదత్తై వ్యాఖ్యేయమాక ఉడైయతాయిరుక్కైయాలే ప్రమాణజ్గళాకిఱ అన్నఎన్ఱగ్రన్థమ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వప్రామాణ్యత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడజ్గి. (పౌరుషేయతి) మూలాపేక్షత్వే హేతుగర్భవిశేషణమ్. (పౌరుషేయ) ఎన్ఱతు - పురుషబుద్ధి మూలకమాన వెన్ఱపడి. ఇజ్గు, పురుషశబ్దమ్ - చేతనేశ్వరసాధారణమ్. స్వప్రామాణ్య మూలసాపేక్షత్వత్తుక్కు పౌరుషేయత్వమ్ హేతువానపడి యెన్నెన్నిల్; ఒరువన్ ఒరువాక్యమ్ శొల్లుమ్బోతు ''అర్థంబుద్ధ్వాశబ్దరచనా'' ఎన్ఱి, ఆన్యాయత్తాలే అర్థమఱిన్దే శొల్లవేణ్డియిరుక్కైయాలుమ్, అన్దవఱివుతాన్ వేదమూలకమల్లాతపోతు భ్రమప్రమాదాది సమ్భావనైయాలే అన్దవాక్యత్తిల్ అప్రామాణ్యసంశయముణ్డాకైయాలుమ్, భ్రమప్రమాదాది దోషజ్గళిల్లాత వేదత్తాలుణ్డాన జ్ఞానత్తాల్ శొల్లప్పడుకిఱ వాక్యత్తిలేయే అన్దఅప్రామాణ్యశజ్కైవారాతపడి యిరుక్కైయాలుమ్, అప్రామాణ్యశజ్కావినిర్ముక్తమాన వాక్యమే ప్రమాణమాక వేణ్డుకైయాలుమ్, పౌరుషేయత్వమ్ స్వాశ్రయ ప్రామాణ్యవేదసాపేక్షత్వహేతువెన్నత్తట్టిల్లై. (శాస్త్రజ్గళైప్పోలే) ఎన్ఱతు - శాస్త్రజ్గళైప్పోలే వెన్ఱపడి. ''పాఞ్చరాత్రస్య కృత్స్నస్యవక్తానారాయణస్స్వయమ్'' ౧ఎన్ఱి, అప్పడియే, భగవత్కర్తృకమాన పాఞ్చరాత్రత్తుక్కు ''భ్రమప్రమాదాది సంభావనామూలకాప్రామాణ్యశజ్కైయిల్లై యేయాకిలుమ్, ''ఇదంమహోపనిషదం సర్వవేదసమన్వితమ్ । సాఙ్ఖ్యయోగకృతాన్తేన పాఞ్చరాత్రానుశబ్దితమ్'' ౨ ఎన్ఱు, అతు వేదవ్యాఖ్యానమాక చ్చొల్లప్పడుకైయాలే వ్యాఖ్యానప్రామాణ్యమ్ మూలప్రామాణ్య సాపేక్షమాకైయాలే, అతువుమ్ వేదసాపేక్ష మెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. (ఇవ్వాక్యత్తాలే) ఎన్ఱతు - కీఴుహత్తమాన (వేదార్థ) ఇత్యాదియాన ఇవ్వాక్యత్తాలే యెన్ఱపడి. [౧౫

కీఴ్చ్చొల్లప్పట్ట వేదప్రామాణ్యస్యనైరపేక్ష్యత్తై, ''అన్దవేదజ్గళుక్కు, 'వేదైశ్చ సర్వైరహమేవవేద్యః' ౩ఎన్ఱి, అప్పడియే స్వప్రతిపాద్యవస్తువోడుణ్డాన సాసాదృశ్య ప్రదర్శనముఖత్తాలే, 'సమస్త శబ్దమూలత్వాదకారస్య స్వభావతః । సమస్తవాచ్య మూలత్వాద్బ్రహ్మణోపి స్వభావతః ॥ వాచ్యవాచకసమ్బన్ధ స్తయోరర్థాత్ప్రతీయతే' ౪ ఎన్ఱు-ఔచిత్యాతిశయత్తాలే కారణశబ్దమ్ కారణవస్తువాన బ్రహ్మత్తై చ్చొల్లక్కడవతైప్పోలే, అఖిలహేయప్రత్యనీకనాయ్ కల్యాణైకతాననాన సర్వేశ్వరనై నిత్యనిర్దోషసకలగుణపూర్ణమాన శ్రుతి ప్రతిపాదిక్కైఉచితమ్'' ఎన్ఱుకాట్టి స్థిరీకరిక్కిఱార్ (అఖిలహేయప్రత్యనీక) ఇత్యాదియాలే. (అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ) సదృశధర్మమ్, (అపౌరుషేయత్వ) మ్; (కల్యాణైకతానత్వ) సదృశధర్మమ్, (నిత్యత్వ)మ్. ఇన్ద (నిత్యత్వ)మ్, సాత్త్వికవిషయత్తిల్ భగవద్వేదయిత్రుత్వముమ్ ఆసురప్రకృతికళుక్కు అవగాహిక్కవొణ్ణాతపడి మఱైయాయిరుక్కైయుమాకిఱ ప్రమేయవస్తువాన ఈశ్వరనుడైయ పరత్వసౌలభ్యజ్గళుక్కు సదృశమాన గుణజ్గళుక్కుముపలక్షణమ్.

వేదాపౌరుషేయత్వాదికళిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (వేదత్తినుడైయవిత్యాది.) ''(వాచావిరూపనిత్యయా) వృష్ణేచోదస్వ'' ఎన్ఱుక్కుక్కర్థమ్.—వారాయ్, విరూపనానవృష్ణియే!, (నిత్యయా) - నిత్యైయాయిరుక్కుళ్ళ, (వాచా) - శ్రుతియాలే స్తోత్రమ్ పణ్ణక్కడవాయ్ ఎన్ఱు.

శ్రుత్యుక్తమాన నిత్యత్వత్తై స్మృతివచనత్తాలే వివరిత్తుక్కాట్టుకిఱార్ (అనాది) ఇత్యాదినా.—ఉత్పత్తివినాశరహిత నిత్య నిర్దోషమాన ఇన్దశ్రుతిరూపమాన వాక్కానతు, కల్పాదియిలే బ్రహ్మవినాలే ప్రవచనమ్ పణ్ణప్పట్టతు; యాతొరు అన్ద వేదత్తాలేయే యెల్లాపదార్థజ్గళినుడైయ నామరూప సృష్టికళుముణ్డాయిత్తిన ఎన్ఱు, స్మృత్యర్థమ్.

ఇన్దస్మృతివచనత్తాల్ శ్రుత్యుక్తనిత్యత్వమ్ ఉత్పత్తివినాశశూన్యత్వరూపమెన్ఱు, శొల్లుకైయాలే, అపౌరుషేయత్వమ్ అన్యథానుపపత్తిసిద్ధమెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ద) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అపౌరుషేయత్వమ్ సిద్ధిత్తపోతే నిర్దోషత్వముమ్ సిద్ధమెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతఏవ) ఎన్ఱుతుడజ్గి. (భ్రమ)మ్ - భ్రమప్రయుక్తమాన విరుద్ధార్థకత్వమ్. (విప్రలమ్భ)మ్ - వఞ్చనాప్రయుక్త విరుద్ధార్థకత్వమ్. (ప్రమాద)మ్ - అనవధాన ప్రయుక్తార్థబాధమ్. (అశక్తి)- అశక్తిప్రయుక్తమ్ వస్తుబోధనాసామర్థ్యమ్. భ్రమ విప్రలమ్భ ప్రమాదాశక్తికళాకిఱ కర్తృదోషజ్గళ్ ప్రబన్ధకరమాయ్పోతు ఇప్పడియే యాకవేణుమిహే. [౩౫

అపౌరుషేయత్వ సిద్ధియాల్ ఇన్దదోషాభావమ్ అర్థసిద్ధమానపడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పౌరుషేయత్వమిహే) ఎన్ఱుతుడజ్గి. ''కారణాభావాత్ కార్యాభావః'' ఎన్ఱు కరుత్తు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ గీ-౧౫-౧౫.

వేదత్తిన్నుడైయ అఖిలప్రమాణజ్యైష్ఠ్యత్తై నిగమిక్కిఱార్ (అక్కైయాలే) ఎన్ఱు. అత్తిన్నుడైయ నిస్సమాభ్యధికత్తైయుమ్ శబ్దగర్భ ప్రమాణముఖత్తాలే యిశైవిక్కిఱార్ (అక్కైయాలే యిఱే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (వేదశాస్త్రాత్పరంనాస్తి) ఎన్ఱతు- వేదత్తై క్కాట్టిల్ వేఱు సాక్షాచ్ఛాస్త్రమిల్లైయెన్ఱపడి. ఇతరశాస్త్రఙ్గళుమ్ వేదమూలకఙ్గళాక్కైయాలే వేదశాస్త్రఙ్గళాకక్కడవతిత్తన్నైయొత్తియ, స్వతన్త్రశాస్త్రఙ్గళాక మాట్టాతిఱే. ఇచ్ఛ్లోకత్తిల్ * పరశబ్దమ్ ఉత్కృష్టవాచియామ్బోతు వేదసమమానతొరుశాస్త్రముణ్డెన్ఱు, తోన్ఱుమాక్కైయాలే, "పరశబ్దమ్ - అన్య ఎన్ఱు, మీమాంసైయిల్ అణ్ణన్యయ్యనరుళిచ్చెయ్తరుళినార్. ఆనాల్, ఇతుక్కు మేఱ్పట్టతొరుశాస్త్రమిల్లై యెన్కైక్కు ఇత్తై ప్రమాణమాక ఎడుత్తపడియెన్నెన్నిల్ ; ఇతరశాస్త్రసామాన్యత్తై నిషేధిత్తాల్ శతేపఞ్చాశన్న్యాయత్తాలే ఉత్కృష్టశాస్త్రమ్ కళ్ళియణ్ణుమ్ ఎన్ఱు, కరుత్తాలే యెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"వలఙ్గొణ్డవిత్తుక్కుచ్చేరాతవై మన విపరీతఙ్గళ్ పోలే"౧ ఎన్ఱు-తిరువాయ్మొళిక్కుచ్చేరాతవై త్యాజ్యఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అత్తిల్ పరిగ్రహాతిశయత్తాలేయుమ్ వేదఙ్గళిన్నుడైయ నిస్సమాభ్యధికత్తైయు యఱివిక్కిఱార్ (ఇతిన్నేరిల్లామ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. "శుడరవి"౨ ఎన్ఱు, శొన్న ప్రమేయత్తుక్కు సదృశమాక "శుడర్ మిక్కుశురుతి" ఎన్కైయాలే పూర్వోక్తప్రమాణ ప్రమేయ సాసాదృశ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్-ద్వయవివరణ ప్రవృత్తరాన ఆళ్వార్ ముతలిలే వేదఙ్గళైయే ప్రమాణమాక పరిగ్రహిక్కైయాలే, మూలత్తిలుమ్ ముతలిలే వేదరూపప్రమాణనిర్దేశమ్ మిక్కవుమ్ సమ్ప్రదాయానురూపమెన్ఱు, సూచితమ్.

ఆళ్వార్కళ్ ఉణ్డపోతొరువార్త్తైయుమ్, ఉణ్ణాతపోతొరువార్త్తైయుమ్ శొల్లుమవర్కళాక్కైయాలే, అవరుడైయ సమ్మతిమాత్రమ్ పోరాతెన్ఱు, ఆచార్యసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్ (అవరై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. [౧౫

ఇన్ఱుమ్, ఆన్దవేదత్తిన్నుడైయ సర్వాధికత్వత్తై యత్తిన్నుడైయ నామనిర్వచనత్తాలుమ్ అఱివిక్కిఱార్ (ఇత్తై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. "విద్యతేఽజ్ఞాయతే, అనేనేతి-వేదః" ఎన్నామల్, "వేదయతీతి-వేదః" ఎన్ఱు, కర్తరివ్యుత్పత్తియాలే యరుళిచ్చెయ్తతు, "అవిస్పృహాస్సుశమ్భరారామానుజమునేర్గిరః| దర్శయన్తుప్రసాదేన స్వంభావమఖిలంధ్రువమ్"౩ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలుమ్ "తద్భాష్యంసచభాష్యకృత్సచ హరిస్స్వవ్యక్తిసీదన్తునః"౪ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలుమ్ పోలే, వేదశబ్దముమ్ వేదాభిమానిదేవతాపర్యన్త పర్యవసన్న మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. అక్కైయిఱే మూలత్తిల్ [ఇవ్వర్థత్తై వేదపురుషనపేక్షిత్తాన్] [వా-౧౫౦] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు. (ఆస్తికాగ్రేసరర్†) - "అస్తికాశాస్త్రార్థః" ఎన్నిరుక్కుమవరిల్ తలైవర్.

"మూలత్తిల్ సామాన్యమాక వేదశబ్దనిర్దేశమ్ పణ్ణినతు, ఉత్తమాధికారికళుక్కు ఉపాదేయమాన ఆకారత్తాలే సకలవేదార్థఙ్గళుమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ నిర్ణయిక్కప్పడుకిఱతెన్ఱు అఱివిక్కైక్కాక" ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్బూతిల్, అత్తైయరుళిచ్చెయ్వతాక, ముతలిలే వేదఙ్గళిన్నుడైయ ప్రతిపాద్యభేదఙ్గళైయుమ్, అత్తాల్ వన్దభాగభేదఙ్గళైయుమ్, అవ్వర్థఙ్గళిల్ పూర్వభాగార్థత్తిన్నుడైయ త్యాజ్యోపాదేయాకారభేదఙ్గళైయుమ్, అధికారిభేదఙ్గళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడియిరుప్పతొన్ఱు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ప్రతిపాద్యార్థవిశేషత్తాలే భాగద్వయాత్మకమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - ప్రతిపాదక రూపార్థభేదత్తాలే ద్వయమ్ ఖణ్డద్వయాత్మకమానాప్పోలే, సాధ్యధర్మరూపకైఙ్కర్యముమ్ సిద్ధధర్మరూపమాన బ్రహ్మముమాకిఱ ఉపాయోపేయాత్మకార్థభేదత్తాలే భాగద్వయాత్మకమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

పూర్వభాగమ్ కర్మపరమాకవుమ్ ఉత్తరభాగమ్ బ్రహ్మపరమాకవుమ్ అతివతైత్తాలేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వోత్తరమీమాంసైకళిల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఇప్పడి పూర్వోత్తరభాగఙ్గళుక్కు అర్థభేదముణ్డాకిల్ ఏకశాస్త్రమానపడియెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అక్కైయాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ఇత్తాల్- ఆరాధనమ్ బ్రహ్మత్తుక్కు శేషమాక్కైయాలే, ఐకశాస్త్ర్యవిరోధమిల్లైయెన్ఱు, శొల్లప్పట్టతు, [౨౦

"కర్మఙ్గళెల్లామ్ భగవదారాధనమ్" ఎన్నుమిడత్తై ప్రమాణోపపత్తికళాలే ఇశైవిక్కిఱార్ (కర్మత్తిన్నుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సఙ్గా) ఎన్ఱతు - అన్దఎమ్బెరుమాన్ శరీరి ఎన్ఱపడి. శ్రుతితాత్పర్యమ్ (అగ్నిన్ద్రాది) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సిద్ధమిఱే) ఎన్ఱతు - శక్తైయిలిట్ట పూమాలైయముట్పడ అరశనక్కామాప్పోలే, న్యాయసిద్ధమిఱే యెన్ఱపడి. (అనుష్ఠిక్కుమవర్కళిడత్తిల్) ఎన్ఱతు- అనుష్ఠిక్కుముపాసకరిడత్తిలెన్ఱపడి. (వస్తుగత్యా) - అర్థస్వభావత్తాలే. (తలైక్కట్టుమ్) - పర్యవసిక్కుమ్. ఇవ్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (యేయజన్తి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (సర్వభూతాన్తరాత్మానమ్) ఎన్ఱు, - దేవతాన్తరారాధనమ్ భగవదారాధనమాక్కైయిల్ హేతుగర్భ విశేషణమ్. (అవిధిపూర్వకమ్) ఎన్ఱతు - కర్మణాం భగవదారాధనత్వజ్ఞాపకమాన వేదాన్తవాక్యజ్ఞానపూర్వకమన్ఱియిలే ఎన్ఱపడి.

---

†"ఆస్తికాగ్రేసరరాయిరుప్పార్క్కు" ఎన్ఱు, ఇన్దఅరుమ్బదత్తుక్కు పాఠమ్. ౧॥ ఆచార్యహృదయే-౧-ప్ర. ౨॥ తి-వా-౧-౧-౧.
౩॥ శ్రుతప్రకాశికాయామ్. ౪॥

4-5-90.

(ఎల్లాప్పడియాలుమ్) ఎన్ఱతు - జ్ఞానకృతత్వాజ్ఞానకృతత్వఙ్గళాకిఱ విరణ్డుపడియాలు మెన్ఱపడి. "పాప్యస్యబ్రహ్మణోరూపమ్"౧ ఇత్యాదియాలే - వేదమ్ అర్థపఞ్చకత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిప్పతాకచ్చొల్లానిఱ్క, పురుషార్థవిశేషమాన కర్మత్తైయుమ్ ఉపాయవిశేషమాయ్ ప్రాప్యమాయిరుక్కుమ్ బ్రహ్మత్తైయుమ్ మాత్రమ్ ప్రతిపాదిక్కిఱతెన్నై, ఉపపన్నమో? ఎన్ఱ్ఱుశఙ్కైయిలే, ఇవ్విరణ్డైయుమ్ నన్ఱాకవఱియుమ్బో తు మఱ్ఱవైకళుమ్ అఱియవేణ్డుకైయాలే, అవైకళ్ ఇవిరణ్డుక్కుమ్ శేషఙ్గళాకైయాలే విరోధమిల్లై యెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అఱివిప్పర్థత్తై అఱియుమ్బోతు అర్థపఞ్చకఙ్గళిలెవ్వర్థమ్ అఱిన్దతామ్? ఎన్ఱ్ఱుప్రశ్నత్తిలే వక్తవ్యత్తైక్కాట్టుకిఱార్ (ఎజ్ఞస్వైయెన్ఱిల్ ఎన్ఱు తొడఙ్గి, ఉపాసకర్క్కు ఉపాదేయమాన ఆకారత్తాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్ ఎన్ఱుమశవుమ్.) కర్మజ్ఞానత్తాల్ సిద్ధిక్కుమ్ శిలఅర్థపఞ్చకార్థ జ్ఞానమెన్ఱు, ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు మేల్ (సుస్పష్టమాకవఱియలామ్) [ప-౨౫-వ-౮] ఎన్ఱుమశవాక.

బ్రహ్మజ్ఞానత్తాల్ శిలఅర్థపఞ్చకార్థజ్ఞానమ్సిద్ధిక్కుమెన్ఱు, ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. అతిల్, కర్మత్తుక్కు, భోగసాధనత్వమ్, ఉపాసనాఙ్గత్వమ్, కైఙ్కర్యత్వమ్ ఎన్ఱు, మూన్ఱుఆకారముణ్డు. అతిల్, ప్రథమాకారత్తుక్కు అధికారిగళైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బుభుక్షుక్కళుక్కు) ఎన్ఱు. ఇత్తాల్-స్వస్వరూపత్తిల్ బద్ధస్వరూపజ్ఞాన సిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు.

(ఐశ్వర్యసాధనమాయ్) ఎన్నైయాలే-అన్దకర్మఙ్గళుక్కు సాధ్యమాయ్క్కొణ్డు ఐహలౌకికపారలౌకికకామానుభవరూపమాన ఐశ్వర్యమఱియవేణ్డుకైయాలే కామరూపపురుషార్థజ్ఞానసిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు. (సాధనమాయ్) ఎన్నైయాలే- అతిలేయొన్ఱాన అర్థరూపపురుషార్థజ్ఞాన సిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు. ముత్తలిలే (బుభుక్షుక్కళుక్కు) [ప-౩౭-వ-౮] ఎన్ఱు, బుభుక్షైయైఅధికారమాక వెడుక్కైయాలే, పురుషార్థవిరోధియాన పురుషార్థాన్తరేచ్ఛైయినుడైయ జ్ఞానసిద్ధి శొల్లిఱ్ఱు.

ఉపాసనాఙ్గత్వ కైఙ్కర్యత్వరూపాకారద్వయత్తుక్కుమ్ సాధారణాధికారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముముక్షుక్కళిల్)ఎన్ఱు. (ముముక్షుక్కళ్) - ప్రకృతిసమ్బన్ధ విమోచనత్తిలిచ్ఛైయుడైయార్. ఉపాసనాఙ్గత్వాకారాధికారిగళై విశేషిక్కిఱార్ (భక్తినిష్ఠర్క్కు) ఎన్ఱు. (భక్తినిష్ఠర్క్కు)ఎన్ఱతు -సాధనభక్తినిష్ఠర్క్కు ఎన్ఱపడి. ఇన్దభక్తిశబ్దమ్, కేవలనుడైయ జ్ఞానయోగత్తుక్కు ముపలక్షణమ్. ఇత్తాల్ - స్వాప్తప్రాప్తి, స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యప్రాప్తి, ప్రతిబన్ధకాచిద్విమోచనేచ్ఛైకళాకిఱ పురుషార్థ విరోధి స్వరూపఙ్గళుడైయవుమ్ స్వస్వరూపత్తిల్ ముముక్షువిశేషఙ్గళినుడైయవుమ్ జ్ఞానసిద్ధి శొల్లిఱ్ఱు.

(ఉపాసనాఙ్గమాయ్) ఎన్ఱతు - ఉపాసన ప్రతిబన్ధక పాపనిబర్హణద్వారా అతుక్కు వర్ధకమాయ్క్కొణ్డు ఉపకారకమాయెన్ఱపడి. (భక్తినిష్ఠర్క్కు ఉపాసనాఙ్గమాయ్) ఎన్నైయాలే- అఙ్గితయా, అధికారతయాచ భక్తియోగ జ్ఞానయోగఙ్గళాకిఱ ఉపాయవిశేషఙ్గళినుడైయ జ్ఞానసిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు.

కైఙ్కర్యత్వాకారత్తుక్కు అధికారిగళై విశేషిక్కిఱార్ (ప్రపన్నర్క్కు) ఎన్ఱు. (ప్రపన్నర్) - సిద్ధోపాయనిష్ఠర్. ఇత్తాల్ - [అగ స్వస్వరూపత్తిల్ ప్రపన్నరూప ముముక్షువిశేషజ్ఞానసిద్ధి శొల్లిఱ్ఱు.

(కైఙ్కర్యరూపమాయ్) ఎన్ఱతు - స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశ్యక కైఙ్కర్యవృత్త్యాత్మకమా యెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - పురుషార్థ విశేషమాన ఆజ్ఞాకైఙ్కర్య జ్ఞానసిద్ధిశొల్లిఱ్ఱు. (కైఙ్కర్యరూపమాయ్) ఎన్నైయాలే - కైఙ్కర్యత్వాకారమ్ స్వాభావికమాకైయాలే ఉపాదేయమెన్ఱుమ్, మఱ్ఱవై చేతనరుచ్యనుగుణమాయ్ వరుకైయాలే త్యాజ్యఙ్గళెన్ఱుమ్ సూచితమ్.

ఇవ్వర్థత్తై సోపపత్తికమాక విశదీకరిక్కిఱార్ (ఇప్పడియిరుక్కుళ్ళ) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. (ఇప్పడియిరుక్కుళ్ళ) ఎన్ఱతు - అధికారిభేదత్తాలే మూన్ఱువకైప్పట్టిరుక్కుళ్ళ వెన్ఱపడి. (కర్మత్తినై వేషత్తై) - కర్మయోగత్తినుడైయ స్వాభావికాకారమాన సాక్షాద్భగవన్ముఖోల్లాసైక ప్రయోజనకత్వమాకిఱ కైఙ్కర్యత్వత్తై మఱైత్తుక్కొణ్డు, చేతనరుచ్యనుగుణమాక వన్దేఱియాన భగవన్ముఖోల్లాసద్వారా భోగముమ్, ఉపాసన ప్రతిబన్ధక పాపక్షయముమాకిఱ ఫలాన్తరఙ్గళుక్కు సాధువాకైయాకిఱ ఆకారత్తై. (ఉళ్ళపడియఱియవే) - చేతనరుచ్యనుగుణమాక వన్దేఱియెన్ఱు, అఱియవే.

౧౪

ఉపాసనాఙ్గత్తోపాధియాన అధికారిరుచివిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్త) ఇత్యాదినా. (అనన్తస్థిర ఫలబ్రహ్మప్రాప్తికామరాన) ఎన్ఱతు - స్వార్థమాన అనన్తస్థిరఫలరూపమాన బ్రహ్మత్తినుడైయ ప్రాప్తియిలే ఇచ్ఛైయుడైయరాన వెన్ఱపడి. ఇత్తాల్-"అల్పాస్థిరఫలైశ్వర్యప్రాప్తీచ్ఛై భోగసాధనత్వాకారోపాధి" ఎన్ఱు సూచితమ్. (ఉపాదేయమ్) ఎన్ఱతు - అధికారానుగుణమాన ఉపాదేయ మెన్ఱపడి. (ఐశ్వర్యార్థికళుక్కు) ఎన్గైయాలే- భోగసాధనత్వాకారోపాధియాన అధికారిదోషమ్ శొల్లిత్తు. (ఉపాదేయమాన వాకారత్తాల్) ఎన్ఱతు- భోగసాధనత్వాకారత్తాలే యెన్ఱపడి. (త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్) ఎన్ఱతు - అవ్వాకారోపాధియాన ఐశ్వర్యేచ్ఛై, స్వాధికార విరుద్ధమాకైయాలే ఇవ్వధికారియిన్నిడత్తిల్ ఇల్లామైయాలే, అవ్వాకారత్తాలే త్యాజ్యమ్ ఎన్ఱఱియలామెన్ఱపడి.

కైఙ్కర్యత్వాకారమ్ నిరుపాధికమాకైయాలే ఉపాదేయ మెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనన్యసాధనర్క్కు) ఎన్ఱతుడఙ్గి. (అనన్యసాధనర్క్కు) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయవ్యతిరిక్త సాధనాన్తరరహితర్క్కెన్ఱపడి. (సాధిక్కత్తక్కతొన్ఱిల్లామైయాలే) ఎన్ఱతు - "సాధ్యాన్తర సాధనాన్తరఙ్గళ్ స్వాధికార విరుద్ధఙ్గళాకైయాలేయుమ్, ఉపాయమ్ సిద్ధరూపమాయిరుక్కైయాలేయుమ్ స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసముళ్ళియ ఇతుక్కాగ్గు సాధిక్కత్తక్కతు వేఱొన్ఱిల్లామైయాలే యెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ - ఇవ్వధికారియిన్నిడత్తిల్, కర్మఙ్గళ్ భోగసాధనత్వాద్యాకారత్తాలే ఉపాదేయమాకైక్కుడియాన ఫలాన్తరేచ్ఛారూపమాన వధికారి దోషమిల్లై యెన్నుమిడమ్ శొల్లిత్తు.

(కైఙ్కర్యరూపేణ) ఎన్ఱతు - కైఙ్కర్యత్వరూపమాన స్వాభావికాకారత్తాలే యెన్ఱపడి. (ఉపాసకర్క్కు ఉపాదేయమాన వాకారత్తాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలామ్) ఎన్ఱతు - స్వాధికారవిరుద్ధమాన ఉపాసనాఙ్గత్తోపాధి యిల్లామైయాలే త్యాజ్యమెన్ఱఱియలా మెన్ఱపడి.

ఆక, ఇవ్వళవాల్, పూర్వభాగత్తాల్ కైఙ్కర్యత్వరూప స్వాభావికాకార విశిష్టమాన కర్మత్తై అఱియుమ్బోతు గుణానుగుణమాన విధినిషేధఙ్గళై ప్పణ్ణుకిఱ వేదవాక్యఙ్గళై అధికారి విశేషవిషయఙ్గళాక్కి, పూర్వోత్తరవిరోధఙ్గళ్ వారాతపడి విచారిత్తఱియ వేణ్డుకైయాలే, ఆవ్వో వధికారిపరవాక్యఙ్గళిలే బుభుక్షుముముక్షుక్కళాకిఱ స్వస్వరూప విశేషఙ్గళుమ్, బుభుక్షుముముక్షుక్కళాకిఱ పురుషార్థవిరోధిస్వరూపఙ్గళుమ్, అఙ్గియాకవుమ్, అఙ్గమాకవుమ్ ఆవ్వోకర్మఙ్గళై విధిక్కిఱవాక్యఙ్గళిలే, కర్మజ్ఞాన భక్తియోగఙ్గళాకిఱ ఉపాయవిశేష స్వరూపఙ్గళుమ్, తత్తత్ఫలవాక్యఙ్గళిలే పురుషార్థవిశేష స్వరూపఙ్గళుమ్, తత్తత్కర్మారాధ్యదేవతాసమర్పణపరవాక్యఙ్గళిలే, దేవతాన్తరశేషిత్వ ప్రతిపత్తియాకిఱ పరస్వరూప విరోధి స్వరూపముమ్, సర్వకర్మఙ్గళినుడైయవుమ్ భగవదారాధనరూపతా విధాయక వాక్యఙ్గళిలే పరస్వరూపముమ్, కైఙ్కర్యరూపనిరతిశయ పురుషార్థస్వరూపముమ్, దేశకాలాదినియమ పరవాక్యఙ్గళిలే భగవద్విభూతి విశేషఙ్గళుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్, ఆవ్వోసాధనఙ్గళినుడైయ విధినిషేధఙ్గళిలే పూర్వోక్తార్థఙ్గళినుడైయ త్యాజ్యోపాదేయతైకళుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకైయాలే పూర్వభాగమ్ ప్రాధాన్యేన కర్మప్రతిపాదకమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అతుక్కు శేషమాన అర్థపఞ్చకార్థవిశేషఙ్గళైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, "ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణోరూపమ్"౧ఇత్యాదిప్పడియే అర్థపఞ్చకవిభాగపరమ్ ఎన్నక్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్. [౨౫

మేల్, ఉత్తరభాగమ్ బ్రహ్మశేషతయా అర్థపఞ్చకార్థవిశేష ప్రతిపాదకమామ్బడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బ్రహ్మత్తైయఱియుమ్బోతు) ఎన్ఱతుడఙ్గి. (స్వరూప) మ్ - దివ్యాత్మస్వరూపమ్. (రూప) మ్ - పరవ్యూహాది. (గుణ) ఙ్గళ్ - వాత్సల్య స్వామిత్వాది. (విభూతి) కళ్ - లీలావిభూతి నిత్యవిభూతికళ్. (అఱియవేణ్డుకైయాలే) ఎన్ఱతు - జగజ్జన్మాదికారణత్వమ్ బ్రహ్మలక్షణమాకైయాలే అన్దలక్షణత్తాలే బ్రహ్మశబ్దార్థమాన అపరిచ్ఛిన్నజ్ఞానానన్ద స్వరూపమాన లక్ష్యత్తై అఱియుమ్బోతు నిమిత్తకారణత్వత్తుక్కుడలాన జ్ఞానశక్త్యాదికళైయుమ్, ఉపాదానకారణత్వత్తుక్కు అడియాన సకలచిదచిచ్ఛరీరకత్వత్తైయుమ్ అఱియవేణ్డుకైయాలే స్వరూపాదికళై యఱిన్దే అఱియవేణుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే. (చేతనాచేతనఙ్గళిన్ స్వరూపమఱియలామ్) ఎన్ఱతు - నిత్య ముక్త కేవల బద్ధ ముముక్షు రూపేణ పఞ్చవిధమాన చేతనస్వరూపముమ్, తత్తత్ప్రాప్యదేశవిశేష దేహవిశేష పరిచ్ఛదవిశేషఙ్గళాన అచేతనస్వరూపఙ్గళు మఱియలామెన్ఱపడి.

(అతిల్)ఎన్ఱతు-విభూత్యన్తర్భూతమాన అన్దచేతనాచేతన వస్తుక్కళిలే యెన్ఱపడి. (కైవల్యత్తిన్)- కైవల్యపురుషార్థత్తిన్. (అనుభవాదికళ్) ఎన్ఱు ఆదిశబ్దత్తాలే- కైఙ్కర్య మఙ్గళాశాసనఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు. (సాధనవిశేషఙ్గళై యఱియలామ్) ఎన్ఱతు - ఉపాస్యత్వత్తాలే భక్తిప్రపత్తికళైయుమ్, శరణ్యత్వత్తాలే సిద్ధోపాయత్తైయుమ్, అతిన్ ఫలమాన ఆచార్యాభిమానత్తైయు మఱియలామెన్ఱపడి. [౩౫

౧||

మేల్ ఉపాయోపేయ విరోధిస్వరూపఙ్గళై యఱియుమ్బడి శొల్లుకిఱతు (సాధ్యాన్తర సాధనాన్తరఙ్గళిల్ నసైయై యుడైయ) ఇత్యాదినా. ఇతిల్ బ్రహ్మత్తినుడైయ నిరతిశయభోగ్యతాజ్ఞానత్తాలే సాధ్యాన్తరత్యాజ్యతైయుమ్, అనన్యసాధ్యత్వ స్వపారతన్త్ర్యఙ్గళినుడైయ జ్ఞానత్తాలే సాధనాన్తరత్యాజ్యతైయుమ్ అఱియలామ్ ఎన్ఱు, క్రమేణ యోజనైకణ్డుకొళ్వతు. (అనన్యసాధ్యత్వ)మ్ - భగవద్వ్యతిరేకేణ సాధనాన్తరాసాధ్యత్వమ్. ఆక, ఇవ్వళవాల్- ఉత్తరభాగమ్ ప్రాధాన్యేన బ్రహ్మప్రతిపాదకమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అర్థపఞ్చకత్తైయుమ్ తచ్ఛేషతయా ప్రతిపాదిక్కైయాలే అర్థపఞ్చకప్రతిపాదకమెన్నక్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తార్.

మేల్ "ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణోరూపమ్"౧ఎన్ఱు, ఇత్యాది వచనత్తోడే కర్మబ్రహ్మరూప అర్థద్వయప్రతిపాదకమ్ వేదమెన్గిఱతు విరోధమిల్లై యెన్నుమిడత్తై త్తలైక్కట్టుకిఱార్ (ఆకఇప్పడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఇప్పడి యిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱతు - భాగద్వయమ్, అప్రాధాన్యేన అర్థపఞ్చకత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిత్తుకొణ్డు, ప్రాధాన్యేనకర్మత్తైయుమ్ బ్రహ్మత్తైయుమ్ ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. (కుఱైయిల్లై) ఎన్ఱతు- "ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణోరూపమ్"౧ఇత్యాది వచన విరోధమాకిఱ కుఱైయిల్లై యెన్ఱపడి.

పూర్వోత్తరభాగఙ్గళ్ ఆరాధనారాధ్యస్వరూపఙ్గళై చ్చొన్నుమిడత్తుక్కు ఆచార్యసమ్మతికాట్టుకిఱార్ (త్వదర్చావిధిమిత్యాది) (అర్చావిధియు పరివర్తితే) ఎన్ఱతు - అర్చావిధియిలే పర్యవసిక్కుమ్ ఎన్ఱపడి. ఊహా - సఙ్కల్పః.

(కర్మత్తినుడైయ) - యాగాదికర్మత్తినుడైయ.(స్వరూ)పమ్ - భగవదారాధనాత్మకత్వమ్. (అఙ్గ)మ్ - నియమేన ఉపాదేయఙ్గళాక్క అవ్వవిడఙ్గళిలే విహితఙ్గళానవై. (ఫల)మ్ - స్వయప్రయోజనభగవన్ముఖోల్లాసమ్. (ఆది)శబ్దత్తాలే - అధికారియై చ్చొల్లుకిఱతు. (విభూత్యాదికళ్)ఎన్గిఱవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే - చేష్టితఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు.

(అఴ్వార్కళుక్కు)ఎన్ఱతు-ఇప్ప్రబన్ధాధికారికళిల్ పెణ్ణుక్కుమ్ పేతైక్కుమెన్ఱపడి. "వేదార్థమ్, ఉపబృంహయతి-విస్తారయతి, సమ్యక్ జ్ఞాపయతీతి - ఉపబృంహణమ్"ఎన్ఱు, వేదవాక్యార్థ నిర్ణాయకఙ్గళై ఉపబృంహణశబ్దమ్ శొల్లుకిఱతు. (సర్గాదిపఞ్చలక్షణోపేతఙ్గళాన) ఎన్ఱతు- "సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చ వంశోమన్వన్తరాణిచ। వంశానుచరితంచేతి పురాణంపఞ్చలక్షణమ్"౨ఎన్ఱతైప్పఱ్ఱ. (నియమ)మ్-నిర్బన్ధమ్. (అల్పశ్రుతర్)- స్వల్పోపబృంహణజ్ఞాన ముడైయవర్. (విప్రతిపత్తి)- విరుద్ధార్థప్రతిపత్తి. (కాలుష్యహేతువామ్)ఎన్ఱతు - విరుద్ధార్థ ప్రతిపాదనత్తాలే పూర్వోత్తర విరోధరూపకాలుష్య హేతువామెన్ఱపడి.

(ఇతిహాసపురాణాభ్యామ్) ఎన్ఱతు-"సర్వంవాక్యం సావధారణమ్" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే ఇతిహాసపురాణాభ్యామేవ ఎన్ఱపడి. (వేద)మ్- వేదార్థమ్. (సముపబృంహయేత్)- విస్తారయేత్; సువిశదం జానీయాత్ ఇత్యర్థః. "వేదః - వేదపురుషః, (ప్రతరిష్యతి)- అపార్థప్రతిపాదనేన వఞ్చయిష్యతి"ఇతిశేషః. ఇవ్వచనత్తిల్, ఉత్తరార్ధత్తాల్ - ఉపబృంహణఙ్గళన్ఱియిలే వేదార్థనిర్ణయత్తిలిఴియుమళవిల్ అపార్థప్రతిపాదనత్తాలే వేదవిక్షోభణత్తాల్ వరుమ్ ప్రత్యవాయమన్ఱిక్కే ఇవనుడైయవిక్షోభణత్తాల్ భీతనాన వేదపురుషనుడైయ శాపమాకిఱవనర్థము ణ్డాయ్ వరుమెన్ఱుసూచితమ్.

(ప్రక్రియైయాలే) ఎన్ఱతు - వక్ష్యమాణ సకలార్థనిర్ణాయకప్రమాణనిర్దేశాత్మకతారూప ప్రకారత్తాలే యెన్ఱపడి.

౨.—(ఆచార)మ్ [ప-౩౫-వ-౪]- నిత్యకామ్యాద్యనుష్ఠానమ్. (వ్యవహార)మ్- దాయవిభాగాది. (ప్రాయశ్చిత్త)మ్ - కృచ్ఛ్రచాన్ద్రాయణాది. (అనధీతశాఖాన్తరఙ్గళ్)[ప-౩౬-వ-౫]- అనుమితశాఖాన్తరఙ్గళ్. (అధీతశా) ఖైకళ్- ప్రత్యక్షశాఖైకళ్. స్వాపేక్షితఙ్గళాన అర్థోపాఙ్గాదికళోడే ఇవ్విడత్తిల్ పాఞ్చరాత్రత్తైచ్చొల్లాతొఴిన్దతు, కుదృష్టికళైయుమ్ ఇప్ప్రబన్ధార్థత్తిల్ ఇశైవిక్కైక్కాక.

(వకైయిట్టు) [ప-౩౭-వ-౪]- విభజిత్తు. ఇన్దవిభాగత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (ప్రాయేణేత్యాది.) (పూరణమ్) - అనుక్తాపేక్షిత విశేషపూరణమ్.(ప్రాయేణ) ఎన్ఱతు, క్వాచిత్కమాక పురాణాదికళాలుమ్ పూరణముణ్డెన్గైక్కాక.

౩.—[అత్తాలేయతు ముఱ్పట్టతు] [వా-౪]ఎన్ఱు, - ఇతిహాసప్రాబల్యత్తై హేతువాలే స్థాపిక్కైయాలే, [ఇవై యిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డుఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్] [వా-౩] ఎన్గిఱతు. మేల్ వాక్యమ్ విప్రతిపన్ననైక్కుఱిత్తు ప్రతిజ్ఞావాక్యమాకవేణుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, మేల్ వాక్యత్తుక్కు ప్రథమావతారికై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉత్తరభాగోపబృంహణ ద్వయత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. వక్ష్యమాణార్థఙ్గళుక్కెల్లామ్

౧॥ హారీతస్మృతౌ. ౨॥ నామలిఙ్గానుశాసనే-ప్ర-కాణ్డే-౧౭౨.

ప్రమాణఙ్గళైయురుజ్ఞివిడుకైక్కిఱ విప్రకరణత్తిల్, అప్ప్రమాణఙ్గళుక్కు ఒరువిషయత్తిల్ పరస్పరవిరోధమ్ వరుమళవిల్ అన్యతరసఙ్కోచత్తాలే విరోధపరిహారమ్పణ్ణి అర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణుకైక్కుడలాక అవైకళినుడైయ ప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళైయుమ్ దర్శిప్పిక్కవేణ్డుకైయాలే, అతైత్తామే స్వోపపత్తికమాకదర్శిప్పిక్కవుమ్ కూడుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి, ఇరణ్డామవతారికై.

ఇతిహాసప్రాబల్యహేతుక్కళిలే పరిగ్రహాతిశయముమ్, మధ్యస్థతైయుమ్, "ఇతుప్రబలమ్" ఎన్ఱతిఱ్కైక్కు హేతు. కర్తురాప్తతమత్వమ్, "ప్రబలప్రమాణమ్" ఎన్ఱతిఱ్కైక్కుమ్, అతుతానప్పడి యాకైక్కుమ్ హేతు.

(మన్థానమ్) - మత్తు. (నీరజస్కా) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, రజశ్శబ్దమ్, ధూళైయుమ్ రజోగుణత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు. (శాస్త్రసారైః) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, (శాస్త్ర) శబ్దమ్, వేదాదిశాస్త్రపరమ్. (విద్వత్సు) - *మయర్వఱమతినలమ్ పెఱ్ఱవర్కళిడఙ్గళిలేయుమ్. (బ్రాహ్మణేషు)- బ్రహ్మణఇమే బ్రాహ్మణాః - భాగవతాః; తేషు. (కల్యాణీ) - స్వతన్త్రపావృభూతా. (భారతాదేవ) ఎన్ఱు, అనధరిత్తు చ్చొన్నతు, ఉపాయవైభవపరమాన విత్తిల్ విష్ణుభక్తి ఉణ్డాకిఱాప్పోలే, పురుషకారవైభవ పరమాన శ్రీరామాయణత్తిలుణ్డాకాతెన్నైక్కాక. [౧౦

(కల్పమ్) - బ్రహ్మదివసమ్. (యస్మిన్ కల్పే) ఎన్ఱతు - సాత్త్వికరాజస తామస దినఙ్గళిలే యాతొరుదినత్తిలే ఎన్ఱపడి. (తస్య తస్య) ఎన్ఱతు - అన్దన్దగుణానుగుణదేవతైయినుడైయ వెన్ఱపడి. (తత్స్వరూపేణ) ఎన్ఱతు-అన్దన్దగుణఙ్గళైయుడైయపురాణత్తాలేయెన్ఱపడి. పక్షపాతమిల్లాతపడి తెరిన్దపడి యెన్నై నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (లౌకికవైదిక) ఇత్యాదియాలే. (లౌకిక)ఙ్గళ్ - ఇన్ద్రియగ్రహణయోగ్య పదార్థఙ్గళ్. ఇత్తాల్-లౌకికవిషయఙ్గళిల్ పక్షపాతమన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే వైదికఙ్గళిలుమప్పడి యెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమెన్ఱు,శొల్లప్పట్టతు. ఇవ్విడత్తిలే, ౧*ఒరునాయకత్తిరువాయ్మొழிయైక్కొణ్డు ౨*శూழ்విశుమ్బణిముకిలిల్ ప్రామాణ్యమఱిన్దపడియై దృష్టాన్తమాక్కిక్కొళ్ళవుమ్. [౧౫

(వచనసౌష్ఠవేన) ఎన్ఱతు-"యన్మనసా మన్యతే తద్వాచావదతి" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే, మనస్సిలే అన్యథాభావముణ్డాకిల్ వాక్కిలేతోన్ఱుమెన్ఱు, కరుత్తాలే. (ఉయ్యక్కొణ్డార్)-ఉడైయవర్కాలత్తిలే ప్రసిద్ధరాన తూప్పులుయ్యక్కొణ్డార్.

౪.—అల్పమాన అస్థైర్యముడైయతు-(అల్పాస్థిరమ్.) అచ్-ఉయిరెழுత్తు. (అభ్యర్హిత)త్వమ్-శ్రైష్ఠ్యమ్.

శ్రుతిస్మృతికళిలేయుమిప్పడుక్కైయై ఉపపాదిక్కుమతిలుఙ్గాట్టిల్, "లీలార్థమపియద్బ్రూయుః"[౩] "తావిపభవన్తి శాస్త్రాణి"[౪] "శొల్లుమవిడుశురుతియామ్"[౫] ఎన్గిఱపడియే మున్బు ఇప్రబన్ధత్తిలేశేర్కప్పట్ట పూర్వాచార్యవచనత్తిల్ మిక్కట్టమైయై యుపపాదిక్కైయే ఆస్తృతికయత్తుక్కుమ్ ఉపస్థితిలాఘవత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అథవా) ఎన్ఱతుడఙ్గి. (శొల్లుకిఱవిడత్తిల్) ఎన్ఱతు శొల్లుకిఱ ఇప్రబన్ధఘటితమాన పూర్వాచార్యవాక్యత్తిలెన్ఱపడి.

ఆనాల్ [స్మృతీతిహాస][వా-౧]ఇత్యాదివాక్యత్తిల్, స్మృతియిలుఙ్గాట్టిల్ ఉత్తరభాగోపబృంహణతయా శ్రేష్ఠఙ్గళాన ఇతిహాసపురాణఙ్గళ్ ముఱ్పట్టు, "ఇతిహాసపురాణస్మృతికళాలే" ఎన్ఱు, వాక్యశైలియాకవేణ్డావో? ఎన్నిల్; ఇవ్విడత్తిల్ ప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళ్ అభ్యర్హితత్వానభ్యర్హితత్వహేతుక్కళాక వివక్షితఙ్గళాకైయాలే, ఉత్తరభాగవివరణత్తిల్ ఇతిహాసత్తుక్కు ప్రాబల్యమ్పోలే పూర్వభాగవివరణాంశత్తిల్ స్మృతికళుక్కు ప్రాబల్యమ్ తుల్యమాక వుణ్డాకైయాలే, అల్పాచ్తరమాన స్మృతిశబ్దమే ముఱ్పడవేణ్డుకైయాలే, విరోధమిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. [౨౫

ఆరాధనమ్ బ్రహ్మత్తుక్కు శేషమానాప్పోలే బ్రహ్మముమ్ కర్మతయా ఆరాధనత్తుక్కు శేషమాయిరుక్కైయాలుమ్, సాధకసాధారణ ప్రాప్యభూతమాన బ్రహ్మత్తై యపేక్షిత్తు ప్రపన్నాసాధారణప్రాప్యమాయ్ వ్యక్తచతుర్థీప్రార్థనీయమాయిరుప్పదొన్ఱు ఆరాధనత్తుక్కు ప్రాప్యత్వాకారత్తాలే ఉత్కర్షముణ్డాకైయాలుమ్, అర్థోత్కర్షమూలకమాన స్మృతీతిహాసాదిప్రాబల్యదౌర్బల్యఙ్గళ్ వివక్షానుగుణమాకవవ్యవస్థితఙ్గళాకక్కడవతిఱ.

"ప్రాబల్యాత్స్మృతితఃపురాణవచసామ్"[౬] ఎన్ఱు, స్మృతియిలుఙ్గాట్టిల్ పురాణమ్ప్రబలమెన్ఱు, అణ్ణనయ్యఙ్గారరుళిచ్చెయ్తతు, భగవదారాధనరూపకర్మత్తై ఫలాన్తరార్థమాకవుమ్ దేవతాన్తరారాధనరూపమాకవుమ్ శాస్త్రిస్త్రీక్యాదిజననార్థమ్ చేతనగుణానుగుణమాక ప్రతిపాదిత్తు భగవద్వైభవమ్ కున్ఱుమ్పడి పణ్ణుకిఱ అసాత్త్వికస్మృతికళై యపేక్షిత్తు సాత్త్వికాచారవిషయత్తిల్ తత్త్వనిర్ణయైకపరఙ్గళాయ్ భగవద్వైభవత్తై నన్ఱాకచ్చొల్లుకిఱపురాణఙ్గళ్ ప్రబలమెన్నుమ్ కరుత్తాలే.

ఆకిల్, పురాణఙ్గళ్పోలే పక్షపాతముడైయతుకళాన స్మృతికళ్ వేదార్థవివరణప్రామాణ్యత్తిల్ దుర్బలమెన్నైక్కుమైయెన్నైన్నిల్; ఇఙ్గు, వక్తృదోషప్రయుక్తమాన పక్షపాతమే పురాణదౌర్బల్యహేతువాక వివక్షితమాకైయాలే, "త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః"[౭] ఎన్గిఱపడి

౧॥ తి-వా-౪-౧-౧. ౨॥ తి-వా-౧౦-౯-౧. ౩॥ జ్ఞానసారే. ౪॥ ౫॥ జ్ఞానసారమ్-౪౦. ౬॥ శ్రీరఙ్గ-ఉత్తరశతకే-శ్లో-౯౯. ౭॥

యే అస్తిక్యాది జననాన్తరూక గుణానుగుణసాధ్యసాధనజ్గళైవిధిక్కిఱ వేదవాక్యజ్గళిలుడైయ పక్షపాతమడియాక అక్షుణ్ణవైయి ఉపబృం హణజ్గళాన స్మృతికళుక్కుమ్ పక్షపాతమ్ వరుకైయాలేయుమ్, అన్దపక్షపాతిన్దాల్ మూలానుగుణమాక విరుక్కైయాలే ప్రామాణ్యతిశయ హేతువాకైయాలేయుమ్, ప్రయోజనాన్తరతాత్పర్యమన్ఱిక్కే ౧. సజ్జాతమోక్షాభిలాషరాన చేతనర్కుక్కు తత్త్వహితపురుషార్థజ్గళై యథా ప్రకాశిప్పిక్కైయిలే ఐదమ్పర్యేణ ప్రవృత్తమాన ఉత్తరభాగత్తుక్కు ఉపబృంహణజ్గళాయిరుప్పవైకళుమ్ పురాణజ్గళ్ సాధ్యాన్తరసాధనాన్తర పరజ్గళాన్ఱిక్కే ఇడియాన కేవలవక్తృదోష ప్రయుక్తపక్షపాతమ్ స్మృతికళుక్కిల్లామైయాలే అర్థుకళుక్కు స్వాభిప్రాయ బాహుళ్యత్తిల్ ఇతిహాసాపేక్షయా దౌర్బల్యమిల్లైయెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

అన్ఱిక్కే, పూర్వభాగోపబృంహణత్తై పూర్వముమ్ ఉత్తరభాగోపబృంహణజ్గళై పిన్బాకుమ్ శొల్లుకైయే క్రమప్రాప్తక్కుచితమాకైయాలే. స్మృతి ముఱ్పటతెన్ఱుమామ్.

అడియిలే [వేదార్థమఱుతియిడువతు] ఎన్ఱు సామాన్యమాకచ్చొల్లి. [ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన] [వా-౫] ఎన్ఱు తుడజ్గి ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయత్తిల్ ముత్తలిలేయిప్పియలామో? ఎన్ఱు అశఙ్కైయిలే; ‘ ముముక్షుక్కళుక్కు ముత్తఱియవేణ్డుమ్ సిద్ధోపాయమానతు ఉత్తరభాగవేద్య మాయిరుక్కైయాలేయుమ్, పూర్వభాగప్రతిపాద్యమాన ఐశ్వర్యమ్ సిద్ధోపాయాధికారి కృత్యాన్తర్భూతమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, ద్వయ వివరణరూపమాన ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ముత్తలిలే పురుషకారోపాయ వైభవాత్మక ఉత్తరభాగార్థనిర్ణయముమ్, ఉత్తరఖణ్డార్థమాన పురుషార్థాదికళై నిర్ణయిక్కిఱ ద్వయోత్తరఖణ్డార్థవివరణరూప ప్రకరణజ్గళిలే కైజ్కర్యరూపకర్మన్గతముమ్. ‘ప్రపద్యే’ ఎన్ఱు ఉత్తమపురుషప్రాధికారి స్వరూపవివ రణజ్గళిలే నిషిద్ధపరిహారాదికళుమ్ నిర్ణయిక్కవేణ్డుకైయాలే, అధికారికృత్యప్రకరణత్తిల్ పూర్వభాగత్తిల్ ఉపాదేయార్థవిశేషనిర్ణయ ముమ్ సజ్గతమ్” ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముతలిలే) ఇత్యాదినా.

(ప్రతిపాదనస్థలజ్గళిలే) ఎన్ఱతు-ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ప్రతిపాదనస్థలజ్గళిలే యెన్ఱపడి. (తత్త్వానుగుణ) మోక్ష-స్వరూపోపాయ పురుషార్థానుగుణమాక. (త్యాజ్యోపాదేయకథనముఖేన) ఎన్ఱతు-అధికారిస్వరూపమాన నిషిద్ధపరిహారముమ్ కైజ్కర్యరూపమాన విహితానుష్ఠానముమ్ పూర్వభాగ ప్రతిపాద్యమెన్ఱుమ్ కరుత్తాలే.

ఉపబృంహణజ్గళైక్కొణ్డు వేదార్థమ్నిర్ణయిక్కిఱారాకిల్, విషయవిశయ పూర్వపక్షాదికళన్ఱిక్కే లాకిక్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱతె న్ఱెన్ఱు వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తుక్కన్ఱు) ఎన్ఱు తుడజ్గి. (పరక్కనిన్ఱు ప్రతిపాదిక్కిఱ విడజ్గళిల్)-ఇతిహాసపురాణ పాఞ్చరాత్ర బ్రహ్మసూత్రాది నైకళిల్. (సారాసారవివేకః- సారాసారవిభాగః. (సజ్గ్రహిత్తు) - ఆచార్యముఖత్తాలే తామ్ కేట్టునిశ్చయిత్తపడియే, “గురుభ్యోర్థశ్రుత్వా శ్రుత్వా యుక్తైశ్చయోజితః” ౩ ఎన్ఱు అప్పడియే పూర్వాచార్య శ్రీసూక్తికళాలే సజ్గ్రహిత్తు. (చేతనర్కుక్కు)-స్త్రీబాలాదిచేతనర్కుక్కు. (ప్రతిపత్తి)-అవిచాల్యమాన నిశ్చయమ్. ఇత్తాల్-విషయవిశయాది ప్రదర్శన పూర్వకమాక విచారిత్తునిర్ణయిక్కుమళవిల్, పెణ్ణుక్కుమ్ పేతైక్కుమ్ అవగాహిక్క వొణ్ణాతాకైయాలే ఇప్ప్రబన్ధారమ్భమ్ నిష్ఫలమామ్ ఎన్ఱు సూచితమ్

(సకలలోకపితామహనాన బ్రహ్మదినాలే సమ్భావితమాన) ఎన్ఱతు- “బ్రహ్మణాపరమసజ్ఞాతః” ౪ ఎన్ఱు తిరుక్షరమ్ (సమ్భావితనాన)-పూజితనాన. బ్రహ్మపూజితనానాల్ ఇవర్ ప్రబన్ధమ్ శ్రేష్ఠమానపడి యెన్నెన్నిల్; “విప్రాత్కోంజ్ఞానతోజ్యైష్ఠ్యమ్” ౫ ఎన్ఱుమ్, “యోఽనూచాన స్సనోమహాన్” ౬ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే-సర్వలోకపితామహనాన బ్రహ్మా ఇవనై సమ్మానిక్కుమ్పొతు, అన్నిల్ ఇవనుక్కుణ్డాన జ్ఞానాధిక్య త్తైక్కొణ్డే సమ్మానిక్కవేణ్డుకైయాలే, అవ్వళవు జ్ఞానముడైయవనుడైయ ప్రబన్ధమ్ శ్రేష్ఠమాకక్కుఱైయిల్లైయిఱే.

ఆచార్యసన్నిధియిల్ ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసజ్గళైప్పణ్ణువతుక్కైయజ్గూడ నిషిద్ధమాకచ్చొల్లానిఱ్క “సోఽప్యపావితదాసనే” ౭ ఎన్ఱు-స్వాచార్యనాన నారదభగవానుక్కుమ్ ఆచార్యనాయ్ తనక్కు పరమాచార్యనాయ్ అవనుక్కు “యేకేచాస్మచ్ఛ్రేయాంసోబ్రాహ్మణాః” ౮ ఎన్ఱు-ఉపదేశప్రకరణత్తిల్ పూజ్యతమనాకచ్చొల్లప్పట్ట బ్రహ్మావిన్ మున్నే “సోఽప్యపావితదాసనే” ౭ ఎన్ఱు ఆసనత్తిలిరున్దానెన్ఱు, శొల్లానిన్ఱు ఎన్ఱు నెన్ఱుక్కుడలామ్పడి యెన్నెన్నిల్; “భోగదశైయిల్ ఈశ్వరనక్కిక్కుమ్పొతు నోక్కవేణుమ్ ఎన్ఱు ఆచార్యయాత్రాపి” ౯ ఎన్ఱు అప్పడి తిరుప్పస్తుక్కుడలామ్పడి యెన్నెన్నిల్; శ్రీ సమగ్రపదార్థపారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ ఇవనుక్కనుష్ఠానపర్యన్తమానపడి శొల్లుకైఅన్ఱాకైయాలే, ఉత్కర్షహేతువానక్కుఱై యిల్లై.

౧॥ శ్రీభాష్యే-ప-౭-వ-౨. ౨॥ ద్వయే. ౩॥ శ్రుతప్రకాశికాయామ్-ప-౧-వ-౧౨. ౪॥ భా-జా-౨-౬౬. ౫॥ ౬॥ మనుస్మృతౌ-౭॥ తైత్తిరీయే- ౮॥ ముముక్షుప్పడి.

కస్తురాత్తకమత్వే ప్రమాణమ్ కాట్టినార్ కీழ్; మధ్యస్థత్తైయిలే ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (నతేవాగిత్యాదినా.) పరిగ్రహాతిశయత్తిలే ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ (యావదిత్యాదినా) (...) పత్పదమ్, సాకల్యపరమ్. (ఇతిహాసాన్తరఙ్గళైప్పోలే) ఎన్ఱతు-మత్తుమ్ ఇతిహాసఙ్గళ్ ఇప్పడి బ్రహ్మాదిగళుడైయ అనుగ్రహాదిగళాలే కొణ్డాడప్పడుమవైయల్లవే, ఇతు నారదముఖాదధీతమాయ్ వన్దాప్పోలే మత్తొన్ఱైక్కొణ్డు సమ్ప్రదాయపరమ్పరైక్కామవైయాలుమ్, ఎమ్మై సమాకత్తాలే ఇన్తత్తిరువోలక్కమాక వెళ్ళున్దరుళియిరున్దు సామగానత్తోపాది తిరుచెవిక్కుత్తిరుచ్చైనిచ్చెయ్యప్పట్టవైయాలుమ్, భవిష్యదర్థ ప్రతిపాదికమాన ఉత్తరకాణ్డమెల్లామ్ ఒన్ఱు, తప్పామల్ మెయ్యాక్కప్పట్టవైయాలుమ్, భారతాదికళైప్పోలన్ఱి ఇతుక్కు ఏత్తమ్ శొల్లుక్కిఱైయిల్లై యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే.

ఇన్నుమ్, ఇతిన్ఱైలక్షణ్యత్తై ''సాక్షాద్వేదమే రామాయణమాకవవతరిత్తతు''౧ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱ ప్రమాణత్తాలే దృఢీకరిక్కిఱార్ (ఇన్నుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. శ్లోకార్థమ్ (సర్వస్మాత్పరస్మాన్నవిత్యాది) ఇవ్విడత్తిల్, శబ్దత్తుక్కు శబ్దాన్తరరూపేణ అవతారమ్ కూడామైయాలే వేదాభిధాని పురుషన్నానవన్ వేదార్థప్రతిపాదకమాన శ్రీరామాయణత్తిల్ ఎణ్ణుమ్ అధిష్ఠానత్తై వేదత్తినుడైయ అవతారమాకచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

శిఱైయిరుప్పాళ్ దశాప్రకాశకమో ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దేవదేవేత్యాదినా) స్వానర్థశతానాదరేణాపి పరదుఃఖాపకరణప్రవృత్తియుమ్ దయాపారవశ్యకార్యమామైయాలే, కార్యమ్ కారణత్తుక్కు ప్రకాశకమాకక్కుఱైయిల్లైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

''యస్యాస్త్రిభస్త్రాగ్రప్రమాణమ్''౨ ఎన్ఱిప్పడియే-సర్వత్తైయుమ్ భ్రూభఙ్గమాత్రత్తాలే నిర్వహిక్కవల్లళాయిరుక్క, దేవకీర్త్తిశిఱైయిలే విడువిక్కక్కాణ్కిన్ఱామ్ శిఱైయిరున్దాళ్ ఎన్నై, ఉపపన్నమో ! అన్ఱిక్కే. భృగునాపాధీనమాయ్ వన్ద అవతారత్తిల్ మెయ్ప్పాట్టుక్కాక చ్చిఱైయిరున్దాళాక చ్చొల్లవేణ్డావో? ఎన్ఱి ఆశఙ్కైయిలే; ''ఇవళిప్పడి ఇవ్విభూతియిల్ అవతరిత్తుచ్చెయ్తతెల్లామ్ సంసారమగ్నరాన చేతనర్ పక్కలిల్ నిరుపాధికవాత్సల్యత్తాలే'' ఎన్నుమత్తై, దృష్టాన్తముఖత్తాలే యాటితు, అతు తానే ఇవళుడైయ నిరతిశయవాత్సల్యత్తుక్కుమ్ ప్రకాశకమెన్ఱికిఱార్ (ప్రజై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (వితిప్పోల్) -ప్రసిద్ధమాన. అన్ఱాల్, ఇవళిప్పడి వాత్సల్యత్తాలే శిఱైయిరున్దాళెన్ఱిల్ దోషమాక్కాతో వెన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శిఱైయిరుప్పు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి గర్భవాసాదికళుమ్ గుణప్రకాశకఙ్గళ్ ఎన్నుమత్తై దృష్టాన్తత్తాలే యుఱైవిక్కిఱార్ (సంసారికళోడు) ఇత్యాదినా. ''కావ్యం రామాయణమ్''౩ ఎన్ఱి అవిడత్తిల్, ''రామాయణం కృత్స్నం సీతాయాశ్చరితం మహత్''౩ ఎన్ఱిరుక్కైయాలే, ''రఘువరచరితమ్''౪ ఎన్ఱి అవిడమ్ సీతాచరితశేషభూత రాఘవచరితపరమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అడినుడఙ్గి ఇరువరుడైయ చరితముమ్ శొల్లానిఱ్క, సీతాచరితమాకచ్చొల్లుకిఱపడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; బ్రహ్మప్రసాదత్తాలే వాల్మీకివాయిలే ముఖలిలే రామాయణత్తుక్కెల్లామ్ సఙ్గ్రహమాక వన్ద ''మానిషాద''౫ ఎన్ఱి అశ్లోకత్తిలే, క్రౌఞ్చియినుడైయ క్రౌఞ్చనియోగమ్ ప్రధానతాత్పర్యవిషయమాయిరుక్కైయాలే, పిరాట్టియినుడైయ పిరివుమొన్ఱుమే రామాయణత్తుక్కు ప్రధానప్రతిపాద్యమాక వేణ్డుకైయాలేయుమ్; ''దశశిరసశ్చవధమ్''౪ ఎన్ఱు, - ప్రాదేశికమాన రావణవధత్తోడొక్క ''రఘువరచరితమ్''౪ ఎన్ఱు, మత్తుమ్ రఘువరచరితత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు, శొన్నాప్పోలన్ఱియే, ప్రబన్ధవక్తాతామే ''కృత్స్నమ్''౩ ఎన్ఱుమ్ ''మహత్''౩ ఎన్ఱుమ్ ప్రతిపాదకత్తుక్కు ఒరువిశేషణముమ్, ప్రతిపాద్యత్తుక్కు ఒరువిశేషణముమ్ ఇట్టువైక్కైయాలే, ''రఘువరచరితమ్''౪ ఎన్ఱి అశ్లోకత్తిల్ పృథక్కాకచ్చొన్న రావణవధమ్ రఘువరచరితాన్తర్గతమానాప్పోలే, రఘువరచరితముమ్ సీతాచరితశేషమెన్ఱు, వక్త్రభిప్రాయమాకైయాలేయుమ్, సీతాచరితమెన్నక్కుఱైయిల్లై.

సహృదయరాశిల్ వక్త్రభిప్రేతత్తైయిట్టే అర్థమాక నిశ్చయిప్పతు; ఇవ్వాక్యత్తుక్కు ఆచార్యసమ్మతికాట్టుకిఱార్ (శ్రీమద్రామాయణమపి) ఇత్యాదినా. (చరితే)-పురుషకారస్త్యైభవే. (ప్రాణితి)-జీవతి. ''జీవితం వ్యక్తశైభవమ్''౬ ఎన్నక్కడవతిఱే.

''సఉ శ్రియాభ్యవతిజాయమానః''౭ ఎన్ఱి అవిడత్తిల్, ఉకారమ్-ఏవకారార్థమ్. ''అన్దపరమపురుషనవతరిత్తే శ్రియస్వియాకిఱాన్'' ఎన్ఱర్థమ్.

(ఆటిపల్ తప్పినవర్కళ్) [ప-౫౦-వ-౯] -ఆళ్వార్కళ్. ''నారాయణకథామిమామ్''౮ ఎన్ఱి అవిడత్తిల్, నారాయణశబ్దమ్ తూతుపోన కృష్ణనైయే కాట్టుమ్పడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; ''నరోమనుష్యార్జునయోః''౯ ఎన్ఱి అప్పడియే, నరనెన్ఱు-అర్జుననుక్కు పేరాయ్, ''నరసవ్వుథినో

౧॥ రా-బా- ౨॥ శ్రీగుణరత్నకోశే-శ్లో-౪. ౩॥ రా-బా- ౪॥ రా-బా- ౫॥ రా-బా- ౬॥ ౭॥ అష్టకే-౩- ౮॥ భా-౯॥

నారాః" ఎన్ఱు, పాణ్డవర్‌కళై నారశబ్దమాశొల్లి, "కృష్ణాశ్రయాః కృష్ణబలాః" ౧ ఎన్ఱుఅపడియే - అవర్‌కళుక్కు ఆశ్రయభూతనాయమ్ నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే అవర్‌కళై నిరూపకరామ్పడి పౌత్స్యాదికళాలె యవర్‌కళై యాశ్రయిత్తు మిరుక్కుమ కణ్ణనై నారాయణశబ్దమ్ శొల్లుకిఱ తెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(శిత్తతు)-కురుత్తమ్. (మణుతలైత్తు)-ఎతిరిట్టు. (తిణ్ణియనాయ్) - అవిచాల్యనాయ్.

(పురుషకారత్వేనిర్దిష్టా) ఎన్ఱతు-ఘటకకృత్యత్తిలే యధికరిక్కవశాక చ్చొల్లప్పట్టాళెన్ఱపడి. (నాన్యథాలక్షణంభవేత్) ఎన్ఱతు- పురుషకారత్వమొழிయ వేఱొరులక్షణమిల్లైయెన్ఱపడి. (లక్ష్మీఃపురుషకారేణ) ఎన్ఱఇవిడత్తిల్, పురుషకారశబ్దమ్ భావేషఘన్తమాయ్, పురుషకారవ్యాపారత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. (వల్లభా) - వశీకరణసమర్థా. (ప్రాప్తియోగినీ)-"ప్రాప్తిమ్- చేతనేశ్వరయోః పరస్పరప్రాప్తిమ్ యోజయతి-ఘటయతీతి, ప్రాప్తియోగినీ" ఎన్ఱాయ్, ఘటకైయెన్ఱపడి. (విశేషః) - అసాధారణధర్మః. చకారత్తాలేభగవదసాధారణధర్మమాన ఉపాయత్వమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. (ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః) ఎన్ఱతు-ఆకిఞ్చన్యత్తుక్కుమ్ ముఖ్యవాసస్థానభూతరామెన్ఱపడి. (భాగ్యాధికాః) ఎన్ఱతు-జాయమానకాల కటాక్షమాకిఱ నిరతిశయభాగ్యత్తైయుడైయవర్‌కళెన్ఱపడి. (మత్పదామ్బురుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య) ఎన్ఱతు-ఎన్నుడైయ తిరువడికళైయే ఉపాయోపేయమాక పఱ్ఱియెన్ఱపడి. (ప్రీతమానసాః) ఎన్ఱు - ఉపాయత్తినుడైయ రాగప్రాప్తి శొల్లుకిఱతు. (లక్ష్మీంపురుషకారేణ) ఇత్యాదిక్కు, "లక్ష్మీమ్ - వృతవన్తః, తస్యాః పురుషకారేణ, మన్మామ్ప్రాప్య, ప్రాప్యమ్ - మామేవ ప్రాపకమ్ లబ్ధ్వా, అనన్యమానసాః - కృతార్థాస్సన్తః. మామేవ - ప్రాప్స్యన్తే" ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

మత్తైప్పిరాట్టిమార్‌క్కుమ్ పురుషకారత్వముమ్ ఆచార్యనుక్కు ఉపాయత్వముమ్ ఉణ్డాయిరుక్క, ఇతిరణ్డు మివర్‌కళుక్కు నిరూపకమామ్పడి యెన్నెన్నిల్; అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (మత్తైప్పిరాట్టిమార్‌క్కుమ్ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, నిరూపకమాక త్తట్టిల్లై యెన్నుమళవాక.) ఇత్తాల్ - మత్తైప్పిరాట్టిమార్‌క్కుణ్డాన పురుషకారత్వమ్ లక్ష్మీసమ్బన్ధోపాధికమాకైయాలేయుమ్, ఆచార్యోపాయత్వమ్ భగవత్సమ్బన్ధోపాధిక మాకైయాలేయుమ్, నిరుపాధిక పురుషకారత్వోపాయత్వఙ్గళివర్‌కళుక్కుమ్ నిరూపకమాక త్తట్టిల్లైయెన్ఱు, శొల్లప్పట్టతు.

"నిగమాన్తేషుశబ్ద్యతే" ౨ఎన్ఱు, శొన్న నిగమాన్తభాగత్తై శఙ్కాపూర్వకమాక క్కాట్టుకిఱార్ (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (కఠవల్ల్యుపనిషత్సిద్ధమాన) - కఠవల్ల్యుపనిషత్తిలె సిద్ధమాన వెన్ఱపడి.

౭.—(పురుషకారత్తుక్కు పేక్షికళ్)- చేతనవిషయత్వముమ్, ఈశ్వరవిషయత్వముమాకిఱ ప్రకారఙ్గళ్. (పురుషకారమామిడత్తిల్) - పురుషకారమామళవిల్. (పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వ)మావతు - నిరుపాధికమాతృత్వత్తాలే, పిఱరుడైయ దుఃఖమ్ తన్నుడైయ దుఃఖమాయ్, అతు "ఇనియితుక్కు అవ్వరుకిల్లై" ఎన్నుమ్పడి అసహ్యమాయిరుక్కైయే తన్మైయాక వుడైయళాయిరుక్కై. "(పర)ః- ఇతరః, (తన్త్ర)ః - ప్రధానః, యస్య తస్యభావః - పారతన్త్ర్యమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (పారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అనన్యార్హత్వమ్) ఎన్ఱఇవిడత్తిల్, "అన్యస్యఅర్హాః - అన్యార్హాః, అన్యార్హోనభవతీతి - అనన్యార్హః" ఎన్ఱు, సమాసమాయ్, అన్యశబ్దమ్ - ఇతరానన్యార్హత్వ విషయత్తిల్ భగవద్భాగవతోభయాన్యభావమ్ శొల్లుమాపోలన్ఱియే, పిరాట్టియినుడైయ అనన్యార్హత్వ విషయత్తిల్ భగవదన్యమాత్రత్తై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అనన్యార్హత్వమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్కవేణ్డుకైయాలే) ఎన్ఱతు - ఆశ్రైక్కుమరున్దిడుమాపోలే, అనువర్తనత్తాలే వశీకరిక్క వేణ్డుకైయాలే ఎన్ఱపడి.

(నిఱుత్తు) - తిరాశునిఱ్కైయాక క్కణక్కిట్టు. (అఱుత్తు) - "ఇప్పోతుఅనుభావ్య మివ్వళవు, ఇప్పోతనుభావ్య మివ్వళవు" ఎన్ఱు, విభజిత్తు. (తీత్తుమవన్గాకైయాలే) - అధమఅవాఙ్మైకాక్క శువరిలే శాణిక్కుఱియిట్టు వైక్కుమవన్గాకైయాలే. (అనుగ్రహైకశీలైయాకైయాలే) ఎన్గైయాలే - *తాచ్ఛీల్యేఇష్ణుచ్ప్రత్యయాన్తమాన పరదుఃఖాసహిష్ణు శబ్దమ్ ఇవనిడత్తిలేయే ముఖ్యవృత్తమెన్ఱు, సూచితమ్.

పిరాట్టియినుడైయ కృపైయిన్ వైలక్షణ్యత్తై యుపపాదిత్తార్ - కీழ்; పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళినుడైయ వైలక్షణ్యముపపాదిక్కిఱార్ తుడఙ్గి, పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళ్ సర్వచేతన సాధారణమాకైయాలుమ్, మహిషీత్వముమ్ భూమినీళాసాధారణమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, ఇవళుడైయ పారతన్త్ర్యానన్యార్హత్వఙ్గళుక్కు విశేషమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్.

౧॥ భారతే- ౨॥

(స్వరూపప్రయుక్తమాన మాత్రమన్ఱిక్కే) [ప-౫౯-వ-౨] ఎన్ఱతు - శరీరతయాధార్యమాయ్ నియామ్యమాయ్ శేషమాయిరుక్కైయాకిఱ సర్వాత్మసాధారణమాన స్వరూపత్తాలే సిద్ధమాన మాత్రమన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి. "హ్రీశ్చ" ౧ ఇత్యాదిశ్రుతికళ్ళ, "హ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ" ౧"హ్రీశ్చ - భూమిశ్చ, లక్ష్మీశ్చ, తే-దేవరాజస్య తవ, పత్న్యౌ-సపత్నీకస్సన్నిధత్స్వ"ఇత్యర్థః యథోక్తమ్ శ్రీరామాయణే, "రామస్య దక్షిణేపార్శ్వే పద్మశ్రీస్సమవస్థిత । సవ్యేతుహీశ్చ్వశాలాక్షీ వ్యవసాయస్తథాగ్రతః ౨ ఇతి" ఎన్ఱు పరవస్తుభట్టార్యర్ శెయ్దరుళిన వాక్యమ్. (విష్ణుపత్నీత్వ ప్రయుక్తమాయుమ్) ఎన్ఱతు -ఎమ్బెరుమానుడైయ నిత్యేచ్ఛైయాలే వన్ద పతిపత్నీభావమాకిఱ ముమైయాలుమ్ సిద్ధమాయుమెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - నిత్యాశ్రితకళుడైయ అనన్యార్హత్వాది వ్యావృత్తి శొల్లిఱ్ఱు.

(అహన్తా) - అహమ్ ప్రత్యయ విషయమాన స్వరూపనిరూపకధర్మమ్. ఇత్తాల్ - పిరాట్టియుడైయ స్వరూపత్తుక్కు భగవత్స్వరూపనిరూపకత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

విగ్రహత్తుక్కు విగ్రహనిరూపకత్వమ్ శొల్లుకిఱతు మేల్ (శ్రీవత్సవక్షా) ఇత్యాదినా. (నిత్యశ్రీః) - ఒరుకాలుమ్ మార్వై విట్టు ప్పిరియాతశ్రీయై యుడైయవన్. "స్వరూపనిరూపకత్వాది" ఎన్ఱవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే-విగ్రహనిరూపకత్వమ్ శొల్లుకిఱతు. ఇత్తాల్-భూమినీళాదివ్యావృత్తిశొల్లిఱ్ఱు.

(ఇప్పడియిరుక్కైయాలే)-స్వరూపత్తాలుమ్,విగ్రహత్తాలుమ్ శేషిస్వరూపనిరూపకైయాయిరుక్కైయాలే.(అల్లాదార్కళ్ళ)-భార్యాదికళుక్కు. (సమ్బన్ధత్తాలే) - తన్నైయొత్తియ అవనుక్కుచ్చొల్లాతపడియాన సమ్బన్ధత్తాలే. శ్రీశబ్దమ్, కర్మశిఖ్యుత్పత్తియిల్, సాపరాధచేతనర్కాశ్రయణమ్ కృపైయిల్లాతపోతు సమ్భవియాదాకైయాలే, అపేక్షితమానసిద్ధి యెన్ఱుకణ్ణుకొళ్వతు. మఱుప్పిలే నిత్యయోగత్తై చ్చొల్లినక్కు, శ్రీరామాయణత్తిల్ విశ్లేషత్తైయ కుపపన్నమాప్పడి యెన్నెన్నిల్; మఱుప్పిలే - స్వరూపత్తినుడైయ నిత్యయోగత్తైయుమ్ తిరుమార్విల్ నిత్యయోగత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్, శ్రీరామాయణత్తిల్ - అవతారత్తిల్ పిరివుశొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్ విరోధమిల్లై.

ఆనాల్, పెరుమాళ్ పిరాట్టికళుడైయ వియోగవ్యసనమెల్లామ్ భావనామాత్రమోవెన్నిల్; అన్ఱు, "పుల్ కిక్కొడక్కైన్ పుట్టై పెయర్క్కైన్ అవ్వళవిల్కొణ్డతే పయప్పు"౩ ఎన్ఱుమ్ 'కాతలర్ తొడువుఴి తొడువుఴినీఙ్గి విడువుఴి విడువుఴిపయత్తలాక్కైన్" ౪ ఎన్ఱుమ్ శొల్లకిఱపడియే, దృఢాలిఙ్గనాద్యర్థమాక పుణ్డాన ఓరోఅవయవవిశ్లేషఙ్గళాల కామికళుక్కు వైవర్ణ్య పర్యన్త దుఃఖహేతువామోపాతి, ఎమ్బెరుమానుడైయ సర్వరూపఙ్గళుమ్ పిరాట్టియినుడైయ అనురూప రూప విభవఙ్గళాలే౫*గాఢోపగూఢమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ఓరవతార విగ్రహమాత్రత్తిల్ స్వేచ్ఛైయాలే వన్దపిరివిలుణ్డాడ విపశ్లేషఙ్గళ్ తేడి పడాతన పడుమ్పడి యాయిఱే ఇవర్కళుక్కైయతన్నై, యిరుప్పతు. భృగుశాపత్తై వ్యాజమాక చ్చొల్లాతొడక్కతు, అతువుమన్ఱు, పిరివుక్కుమ్ సాధారణమాకైయాలే; ౬*శత్రుణసారత్వత్తాలే కృపైమైయే సారసుణమాకప్పుగైయాలాయిరుక్కైయాలే.

౮౦.—(దేవస్త్రీకళ్) ఇత్యాదిక్కు, "సుద్దరీరఘునాథస్యనురస్త్రీదుఃఖశాన్తయే । పరాసనస్యభవనేదశమాసానుపాసహ" ౭ ఎన్ఱ శ్లోకత్తై యోజిత్తుక్కొళ్వతు. (అల్లుమ్) - ఇరవుమ్. (తర్జనభర్త్సన)ఙ్గళ్ - వాచిక కాయిక భయోత్పాదన వ్యాపారఙ్గళ్. (అరువిత్తిన్న) ఎన్ఱతు - "అరువిత్తిన్నక్కిటోమ్" ఎన్ఱు, వాయాలే శొన్నత్తైప్పఱ్ఱి. (ధీకస్తైకళాయ్) - అత్యన్తధీకైకళాయ్. (నడుఙ్గుకిఱ) - ఉత్పాత్తికిఱ. (చిత్రవధమ్) - ఉయిరై పోక్కాతపడి పలపడియాలుమ్ నలికై. (రాజసంశ్రయవశ్యానామ్) - రావణాశ్రిత రాక్షసవశ్యానామ్. (అవర్కళ్ కుత్తిత్తై)" ఎన్ఱతు-త్రిజటాదిక్కైపోలే ఇవళుక్కు అన్తరఙ్గైకళాయిరున్దకొణ్డు మేలుక్కు రాజకార్యమ్ శెయ్యాలాయిరుక్క,అప్పడిశెయ్యాసైయాలే, అవర్ కళిడత్తిల్ పూర్ణమాక్కక్కుత్తమున్ఱు, అటివిక్కైక్కాక ౮*దుర్బలాశత్రాస్త (శిఖరిత్యాది) (నకశ్చిన్నాపరాధ్యతి) ఎన్ఱతు - ఊన్ఱిప్పార్క్కిల్, నాన్ఙైరుక్కమిరుప్పె విమర్శియాతపడి లజ్జైయుడైయ త్రీయాట్టిన నీయుమ్ ప్రథమాపరాధి యావాయాకైయాలే, అపరాధమ్ పణ్ణాతారిల్లైయెన్ఱపడి. (అడియిల్ పణ్ణిన ప్రతిజ్ఞై) - "భవేయంశరణంహివః" ౮ ఎన్ఱ ప్రతిజ్ఞై.

౧॥ పురుషసూక్తే- ౨॥ శ్రీరామాయణే- ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ శ్రీభాష్యే- ౭॥ రా- ౮॥

2-6-90.

(రువయిఱుమాయ్ త్తిరుక్కిఱ కాలత్తిలే) - గర్భమాయిరుక్కిఱ కాలత్తిలే పోకవిడువార్ పోలే ఎన్గిఱదు - వ్యాజత్వ సూచనార్థమ్. (లోకాపవాదపరిహారార్థమాక) ఎన్గైయాలే - సర్వేశ్వరనుక్కుమ్ కూడ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ లోకాపవాద పరిహారమావశ్యకమెన్ఱు సూచితమ్

(ఇప్పిరివుక్కు ప్రయోజనమ్) ఎన్గిఱదు - పెరుమాళుక్కు ప్రయోజనమాన లోకాపవాద పరిహారముమ్ కూడ వ్యాజమెన్నలామ్పడి పిరాట్టి తిరువుళ్ళక్కరుత్తాలుళ్ళ ప్రయోజనమెన్ఱపడి. (నఖలు) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ - పిళ్ళాయ్! పెరుమాళై చ్చుట్టియిరుక్కిఱ రఘుసన్తానమాన్గిఱదు పెరుమాళుడైయ తిరువంశత్తిలే యన్ఱిక్కే యొఴిన్దియవాన్గాకైయాలే, గఙ్గాజలత్తిలే యిప్పోతే ప్రాణనైవిడుకైక్కు అద్యాయాకిలేన్ ఎన్ఱు, ఉన్నక్కుమ్ తెరియుమ్ అడ్డియాయ్ ఎన్ఱు, ఇచ్ఛ్లోకత్తిల్, (భర్తుః) ఇతి- పఞ్చమ్యన్తమ్; (రాఘవమ్) ఇతి-ప్రథమాన్తమ్; (ఖలు) ఇతి-ప్రసిద్ధౌ; (మాపరిహాస్యతి)-పరిహీణం మాభవిష్యత్. ఇవ్విడత్తిల్, ముతలిలేయే పిరాట్టి దేహత్తైవిడిల్ సన్తానమ్ ముతలిలే యొఴిన్దియమాకైయాలే, రఘువంశత్తిలన్ఱిక్కే యొఴిన్దియమ్; సన్తానముణ్డానపిన్బువిడిల్, "ఇవళ్ తన్నక్కేఱ కుఱ్ఱముణ్డానపడియాలన్ఱో, గఙ్గైయిలే విఴున్దు మాణ్డాళ్?" ఎన్ఱు, లోకత్తుక్కు దోషమ్ దృఢీకరిక్కప్పడుకైయాలే, సన్తానమ్ రఘువంశత్తిలన్ఱిక్కే యొఴిన్దియమ్ ఎన్ఱు, కరుత్తు ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(పెరుమాళ్ నినైవై) - "లోకాపవాదపరిహారమ్ పణ్ణవేణుమ్" ఎన్గిఱ పెరుమాళ్ నినైవై ఆకైయిలే, లోకాపవాదపరిహారత్తుక్కుప్పిన్బు ఉత్పత్తిస్థానత్తిలే లయిత్తదు, ఇవళ్ శడక్కేన ముకిలియిల్ అపవాదమ్ దృఢమాముతే. అన్ఱిక్కే, "ముయప్రాణాను" ఎన్గిఱ నినైవెన్ఱుమామ్ ఇదు పెరుమాళుక్కున్గెన్ఱు ఆజ్ఞపడియెన్నిల్; జాహ్నవీజలత్తిలే విఴున్దువిడవేణ్డుమ్పడి ప్రాణఙ్గళ్ వలియతాయిరుక్కైయిత్తలైయిల్ నినైవుణ్డెన్ఱు, కాట్టిక్కొడవట్టిటే [౧౯

ఆత్తలైయిల్ నినైవాలేయిటే యిత్తైజీవిప్పదు. (పాదాత్రిణి)- ధృతు. (పితద్గత్తిలే)-భూమియిలే (జననీత్వమ్)-అన్ధ్రకప్పిత్వమ్. (సర్వసమ్మతమామ్పడి - తిరువయోధ్యైయిల్ రజకనుక్కుమ్ కూడ సమ్మతమామ్పడి. (కాషాయవాసినీ)-విరక్త్యతిశయత్తాలే ధరిత్త కాషాయత్తైయుడైయళాయ్ (మాధవీ,- భూమిః (తథా-వివరం దాతుమర్హతి) ఎన్గిఱదు- అప్పడిమెయ్యానాల్ ఇడఙ్గొడుక్కక్కడవళెన్ఱపడి.

(యదుతాన్నల్) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ - సీతావతార ప్రభృతియాన యాశోరవతార జాతత్తై చొల్లుకిఱార్కళ్, ఆత్తెల్లామ్ పురుషకారభూతైయాన శ్రీరఙ్గనాచ్చియారాక వవతరిక్కైక్కు పణ్ణిన క్రమమ్ ఎన్ఱు, (యోగ్యమ్)-అభ్యాసః [౨౦

౯.—(నమ్ తలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తై) ఎన్గిఱదు - పెరుమాళ్ తాముకన్ద వడివైయిల్ ఏవాతే, "నీయకన్దవడత్తే పణ్ణాతొళైయ్వనై" ఎన్ఱపోతే, "నమ్మై స్వతన్త్రనాక్కినార్" ఎన్ఱు, కరుత్తాలే, ఇత్తైయప్పెరుమాళ్ విశృతరానార్ ఎన్నుమత్తైప్పర్ సీతాసమక్షమ్ - పిరాట్టి సన్నిధియైక్కొణ్డు (వర్షశతమ్ - యావదాత్మభావి. (త్వయి-స్థితే) సతి ఎన్గిఱదు-తమ్ముడైయ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు హానివరుమళవిల్ పెరుమాళ్ కరుత్తైయ సత్తైయుమ్పరియవేణుమెన్ఱు, కరుత్తాలే. (స్వయంతు రుచిరే) ఇత్యాదివాక్యత్తాలే - కీఴ్ చొన్న పారతన్త్ర్యత్తై యేకిక్కొణ్డు సఫలమాక్కవేణుమెన్ఱు, ప్రార్థిక్కిఱదు

(జయన్తన్)- ఇన్ద్రపుత్రన్. (కాకరూపత్తైక్కొణ్డువన్ద) ఎన్గిఱదు- "యథాపితా తథాపుత్రః" ఎన్గిఱపడియే-అహల్యావిషయత్తిల్ ఇన్ద్రన్ వన్తాపోలే, ఇవనుమ్ పరాట్టిపక్కల్ దుర్బుద్ధియాలే అన్యాక కాకరూపత్తైక్కొణ్డువన్దదెన్ఱపడి. ఇప్పడియన్ఱిక్కే, వాయసత్వమ్ జన్మసిద్ధమెన్నిల్; సదృష్ట్వా జానకీం తత్ర కన్దర్ప శరపీడితః । విగరాదనఖైః స్త్రీణామ్ పీనోన్నతపయోధరా ౧ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱ ప్రకారత్తిలే - పిరాట్టి పక్కల్ దుర్బుద్ధిపణ్ణకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయిటే. "ఖత్వాస్థ బలిభోజనః" ౨ ఎన్ఱు-మాంసార్థియాయన్ఱో, పిరాట్టిక్కిత్తిల్ అపచారప్పట్టదెన్నిల్; 'సద్యశ్చ్ఛిత్త్వా శిరోఽప్యబ్జేన్ ౩ ఎన్గిఱపడియే-వసిష్ఠనిడత్తిల్ అపచారత్తాలే త్రిశఙ్కు అప్పోతే చణ్డాళనానాపోలే, త్రిజగతామ్ మాతావాన పిరాట్టి విషయత్తిల్ దుర్బుద్ధిపణ్ణినపోతే వఞ్చనార్థమాక తాన్ కొణ్డ తిర్యక్కాకజాతియిన్ వేషమ్ అవనుక్కప్పోతే యథార్థమాయ్ విట్టదాయాలే, మాంసార్థియాక చ్చెయ్తానెన్న కుఱైయిల్లై ఇప్పడియిల్లైయాకిల్, 'జయన్తతామిసవపుః సుగ్రీవేప్పితరాజ్యదః' ౪ ఎన్గిఱ పాద్మోత్తరకత్తిలే శ్లోకార్థమ్, రామనామాష్టోత్తరశతవచనత్తోడే విరోధిక్కుమిటే. అన్ఱిక్కే, 'జయన్తన్ కాకరూపత్తైక్కొణ్డువన్దు' ఎన్గిఱ వాక్యత్తై "కాకరూపత్తైక్కొణ్డు) ఇరుక్కిఱ (జయన్తన్-వన్దు)" ఎన్ఱు, శేషిత్తు, పూర్వవాసిస్థానుగుణమాక యోజిక్కవుమామ్. పూర్వవాసిస్థ

౧|| వామనే ౨|| ౩|| వారాహే. ౪|| పాద్మోత్తరే-౩౧.

త్తిల్, గౌతమశాపత్తాల్ ఇన్ద్రనుక్కు వన్ద కాకత్వత్తై దేవతైకళ్ జయన్తనిడత్తిల్ మాఱ్ఱి ఇన్ద్రనై రాజ్యత్తిల్ స్థాపిక్కక్కణ్డతాకైయాలుమ్, అన్దజయన్తన్ తానే, "అతో రామమహాస్త్రేణ జయస్తో భయవిద్రుతః। తేనానుద్రవతా ధర్షితో పాపతోఽస్యైవ సూరిణః"౧ ఎన్ఱు బ్రహ్మాస్త్రవిషయీభూతనానాన్ ఎన్ఱు, శొల్లిల్ శిఱుతుమ్ (అక్షరస్యాప్యక్షరం) ఎన్ఱు - వాయాల్ శొల్లమాట్టాదైయాలే. ("పురదంష్ట్రపతితం దేవీ") ఇత్యాది, ప్రమాణవచనఙ్గళ్. (విరక్తు - ఉపాయమ్ [౫

౧౦ —, ఇవ్వాక్యత్తుక్కు) [ప-౮౦-వ-౨] - [విశ్లేషదశై] [వా-౧౦] ఇత్యాదిమూలవాక్యఙ్గళుక్కు. (ఇవ్వళవియే అర్థమాకక్కడవతు) [ప-౮౦-వ-౨] ఎన్ఱుమ్-(చేతననై త్తిరుత్తుకైయావతు) [ప-౭౮-వ-౧౨] ఎన్ఱు తుడఙ్గి అరుళిచ్చెయ్తవైకళుమ్ అర్థమాకక్కడవతెన్ఱుమ్ పడి.

౧౧ —(కుడనీర్ వఴిత్తాలుమ్) [ప-౮౫-వ-౬] - ఘటప్రవాహిత జలత్తినాలుమ్ (అచ్చమునుఱ్ఱి) [ప-౯౦-వ-౩] - భయప్పడుత్తి.

ఉపదేశత్తాల్ మీళాత్త రావణనై ప్పిరాట్టియరుళాలే తిరుత్తాతొళిన్దతు యెన్నెన్నిల్; ఇవళ్ అవన్ పాపబుద్ధి కొణ్డైయప్పడి అవన్ విషయత్తిల్ విశేషకటాక్షమ్ పణ్ణినాలుమ్ కటాక్షమ్ ఈశ్వరసఙ్కల్పత్తాలేయే ఫలిక్కవేణ్డుకైయాలే, ఇవళుడైయ వధత్తిలే బద్ధకౌతుకనాన ఈశ్వరనిడత్తిల్ రక్షణసఙ్కల్పత్తై ఉణ్డాక్కప్పెఱ్ఱు అవనై అన్దవిరుద్ధసఙ్కల్పత్తై మఱప్పిక్కవేణ్డుకైయాలే, అతుక్కాగ ఇవళుడైయ సన్నిధియిల్లామైయాలే, అల్లుమ్పకలుమ్ ఇడైవీడిన్ఱియే యమలాయిక్కడక్కవనై త్తాన్ కిట్టి భోగోపోద్ఘాత కేళియిలే శుశ్రూషైయాయుమ్ సత్తినాల్లతు శెయ్యప్పోణ్ణామైయాలేయుమ్; "ఎమ్పెరుమానుక్కు శౌర్యగుణముద్రిక్తమాయ్ త్తమక్కుత్తినవడఙ్గుమ్పడి ప్రతియుద్ధమ్ తరవల్లారార్? ఎన్ఱుపార్త్తు, వీరర్కళిల్ తలైవరాన తిరువాశల్ కాక్కుమ్ ముతలికళై నేరాకయుద్ధమ్ తరక్కడవర్కళ్ ఎన్ఱు నియమిత్తాల్, ప... తలైవరాన ఇవర్కళైయార్కళ్ ఎన్ఱు, అకర్మవశ్యరాన నిత్యర్కుముట్పడ అనుభవిత్తేయవేణ్డుమ్పడియాన భాగవతాపచారమ్ ఎన్ఱు, తానే ఒరువాఙ్ఙు సఙ్కల్పిత్తు అప్పటియిలే యద్దోపయోగియాన శౌర్యవీర్యాదికళై యుత్క్రీడ జ్ఞానాదికళై ... సఙ్కల్పిత్తేయిట్టు ... పదైయుటన్ ... కళ్ ... ఉద్ధరసమ్ అనుభవిక్కవేణుమ్" ... సర్వేశ్వరన్ వన్దుకిట్టి కృపియాయ్ ... ఫలపాత్రియత్తాలేయుమ్; ... కళ్ "ముక్కూ శ్వేతద్వీపత్తిలే భాగవతాపచారత్తాల్ ప్రాకృతలోకత్తిలే వన్దు జన్మమ్ పెఱ్ఱు ...! ... నాఙ్గళ్ ఎప్పోతో మీళ్వతు ... ఎమ్పెరుమాన్ తిరువడిక్కళై చ్చేరువతు?" ఎన్ఱు, పోరక్లేశప్పట్టు, తిరువనన్దాళ్వానుమ్ ... తిరువాట్టియాళ్వానుమ్ ఓరొరువర్ ఓరోజన్మత్తైక్కడుక్కనివర్త్తిప్పిప్పతాక వరమ్కొణ్డు తిరువుళ్ళత్తిలేకిడత్తు ... రుళాలే తిరుత్తిల్లై ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఆనాల్, ("మిత్రమౌపయికమ్") [ప-౮౮ వ-౮] ఇత్యాదియాలే ఉపదేశిప్పానేన్ ఎన్నిల్; పిఱరనర్థమ్ కణ్డాల్ కణ్డిరుక్కయిల్లాత త్తన్నఙ్గళైయుడైయ పిరాట్టియైక్కొణ్డుజ్ఞానమెల్లామ్ అడిమణ్ణిలేయే కలఙ్గి ఇలిక ద్రవ్యతాహార్దమ్ వరుమ్పడియాన శీలత్తైయుడైయవళాకైయాలే ఒరునాడఙ్గ అనర్థప్పడామైక్కు, "అస్యరుపకారం త్తమన్యదాపలిమ్" ఎన్ఱాప్పోలే, తన్నైప్పాఱ ఉపదేశిత్తాళిత్తనై.

ఇప్పడియుణ్డువణ్ణిన ఉపదేశత్తై, చేతననై త్తిరుత్తుకైయిల్ ఉదాహరిత్తుక్కాట్టలామో ఎన్నిల్; ఉపదేశత్తుక్కు యోగ్యతైయిల్లాత ఇడత్తిలేయుమ్ ఉపదేశిక్కక్కణ్డాల్ యోగ్యతైయుళ్ళవిడత్తిల్ ఉపదేశముఖత్తాలే తిరుత్తుకై కైముతికన్యాయసిద్ధమాకైయాలే, ఉదాహరిక్కక్కుఱైయిల్లై.

అప్పడిక్కే, పెరుమాళ్ కాకత్తిన్ విషయత్తిలే క్రూరబుద్ధియైప్పణ్ణి "ఇఙ్గోరు కాకమాత్రమస్త్రో!" ఎన్ఱు, అభిమానిత్తుప్పోరాకే; అతివ్పరికాన బ్రహ్మాస్త్రత్తైయిట్టు త్తాఙ్గైయుమ్యాక్కత్తేడ, అరుకిరున్దపిరాట్టి, "వలియచ్చెయ్త ప్రసన్నయప్రజైయై నలియత్తేడువర్కళో? ఒరు నిర్ఘృణనన్ఱు చ్చెట్టి యొరుప్రజైయై నలియత్తేడువతే! ఇతేన్ తాన్!" ఎన్ఱిరఙ్గి, అప్పెన్నకణ్ణిరణ్డాలుమ్ కుళిరనోక్కి, "శితోభవ"౩ ఎన్ఱాప్పోలే; బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు ఒరుప్రత్యస్త్రముమ్, కాకత్తుక్కు ఒరురక్షైయుమిట్టు ముకవళైత్తుక్కొణ్డు వరుమ్పడియాక బ్రహ్మాస్త్రత్తైయుమ్ విడ; అన్దకటాక్షపడియాక, "త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణంగతః"౪ ఎన్ఱు అప్పడియే - అవనుమ్ సర్వలోకఙ్గళిలుమ్ ఒరుకాల్ తిరిన్దవిడత్తిలే ఒన్ఱుతిణ్ణాల్ తెరిన్దు, పుక్కిలన్ఱు, అకిఞ్చనానన్యగతిత్వఙ్గళైయుడైయనాయ్, పెరుమాళ్ మున్నే వన్దువిఴున్దాప్పోలే; రావణనుమ్, "సరామబాణాభిహతో భృశార్తశ్చాల చాపంచ ముమోచ వీరః"౫ ఎన్ఱు అప్పడియే - ఇత్తుక్కుమున్పు వీరనాయ్ త్తన్నై మతిత్తిరున్దవన్ "పుల్ పరమరరాక్కైయ్వార్" ఎన్ఱు అప్పడియే - పిరాట్టిక్కుసిదేశకారికళాన దివ్యాస్త్రపురుషర్కళుడైయ ఘటకకృత్యత్తాలే తన్నైక్కైకవిట్టు తన్నైయిల్ విల్లైప్పోకట్టు విపరీతప్రవృత్తి నివృత్తనాయ్, "గచ్ఛానుజానామి"౬ ఎన్ఱు, పెరుమాళుడైయ అనుజ్ఞైక్కొణ్డు

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ లి-వా-౮-౧-౧. ౭॥

పెయ స్తగ్గరియడవేణ్ణుమ్బడి పరతన్త్రినాయ్ నిన్ఱనై పిరాట్టియున్నైయ కటాక్షఫలమాకైయాలే, రావణనై యుమ్ అరుళాలేపిరుత్తినాళ్ ఎన్నవుమామ్.

కాకనై ప్పోలే జయన్తన్, "భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తినివృత్తిః ప్రపత్తిః" ఎన్గిఱ అర్థమ్ - శరణాగతనాకిల్ ఫలియాదొళిన్దదిల్లై ఎన్నిల్; "ప్రాణసంశయమాపన్నందృష్ట్వా సీతాఽథ వాయసమ్ । త్రాహి త్రాహీతి భర్తారముబాచదయయా విభుమ్" ౧ఎన్ఱు - కాకన్ తన్నై మఱన్దు శరణ్ పుక్కద వర్గైయిలే, 'మిథిలాయాం ప్రదీప్తాయామ్' ౨ఎన్ఱు - అవన్ కుడియిరుప్పిల్ వన్ద నైలక్షణ్యాతిశయత్తాలుమ్ మున్నైయాలుమ్ పెరుమాళై త్తన్ శొల్వళివరుమ్బడి యాక్కిక్కొళ్ వళ్ళిత్తిరుక్కు "ఉమక్కు స్వామిత్వముమ్ కారుణ్యముమ్ ఉణ్డు ఎన్ఱు, పేర్కైఅవేణుమెన్ఱు, రుద్రరాక్షిల్, నీర్ శెయ్యుమ్బిపత్తై విలక్కాత్తపడి యివ్వళవుఅనుకూల్యముడైయ ౩ జనిన్ఱవానిల్లానైజ్ఞైయుడైయ వివన్తైప్పడత్తాన ముడివ తెఱియ్యాముసెన్ఱ రక్షిత్తరుళప్పెరీర్" ఎన్ఱు, పెరుమాళై రక్షణోన్ముఖరాక్కి అవనుక్కు చ్చెయ్యవేణ్డుమ్బిపత్తై ప్పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే పడుత్తి అవన్ తప్పామై యఱుక్కవన్ద బ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కు ఒరుకణ్ణళివే ఫలమాకవుమ్ అవన్తనక్కు ఒరుకణ్ణిరణ్డుకణ్ణాప్పడియాకవుమ్ ఒరుకునైయియన్ఱుయెరక్షిప్పిత్త పిరాట్టి; దేవస్త్రీకళ్ శిఱైయిలన్ఱి త్తన్ కాలిలేకోన్తుకొణ్డిరుక్కైయాలే ఇవనుడైయ విరోగత్తాల్ కలఙ్గిన పెరుమాళ్, రావణన్ విపరీతప్రవృత్తినివృత్తనాయ్ నిన్ఱనిన్ఱైక్కు అప్పోతే అవనై క్కలైయైయఱుక్కాతే పడైవీడేఅప్పోక విడుమైయే ఫలమెన్ఱు కరుత్తి, 'గచ్ఛానుజానామి' ౪ఎన్ఱు పోకవిడుకైయాలే, ఫలసిద్ధియన్ఱిక్కే యొళిన్దతెన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు. అన్ఱియిఱే "ఇవళ్ సన్నిధియాలే కాకమ్ తలైపెఱ్ఱదు; అతిల్లామైయాలే రావణన్ ముడిన్దాన్" ౫ఎన్ఱు ముముక్షుప్పడియిలే అరుళిచ్చెయ్తదు.

అక్క రామావతారత్తిల్ పురుషకార [illegible]కనై యున్నైయ పిరాట్టిక్కు విశ్లేషదశైయిల్ రావణ వధ దీక్షితనాన [౧౫ ఈశ్వరనై అప్పొళుతాలే [illegible] నివృత్తనాన రావణనుక్కు ఫలమన్ఱిక్కే యొళిన్దతెన్ఱు, [illegible]తార్థమ్ కణ్డుకొళ్వదు.

౧౫.— [illegible]స్వవివేకపుడజి ప్రప[illegible] [౬-౯౪-వ-౨] ఎన్గిఱవిడత్తిలే, "తత్త్వవివేక నిత్యానిత్యత్వనియ[illegible] మన్య [illegible] రక్షోపేక్షయ [illegible] నిరణనియమన సుకృతభేద దేవాసురవిభాగ విభూతియోగ విశ్వరూపదర్శన [illegible] [౨౦
[illegible]విత్యాదికళాలే" ౬ఎన్గిఱ ఆచార్యహృదయ వాక్యత్తుక్కు [illegible]కొళ్వదు.

విశ్వరూప దర్శనమ్ ఉపదేశరూపమాయిరాదైయాలే, అత్తాలే యొవ్వర్థమెలి విప్పిక్కప్పట్టతెన్నిల్; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాన్ కన్దార్కుక్కు) [౬-౯౪-వ-౬] ఇత్యాదియాలే.

"పురుషకారమ్ మిన్నైయెన్నలామ్బడియాన గుణమ్ ఎమ్బెరుమానుక్కు ఉణ్డాయిరుక్కైయాలేయుమ్, పిరాట్టిక్కు ఇవనుడైయ వశీకరణమ్ సాధ్యమాయిరుక్కుమాప్పోలే ఇవన్ఱనక్కు తన్ వశీకరణమ్ అసాధ్య మల్లామైయాలుమ్ పురుషకారకృత్యత్తై యేఱిట్టుకొణ్డు శెయ్కిఱాన్!" ఎన్గిఱ అశఙ్కైయిలే; గుణాధిక్యముణ్డా యిరున్దతే యాకిలుమ్ అతు కాదాచిత్కమాకైయాలే అర్జునన్నైయ అపరాధమడియాక కొణ్డిరుక్క త్తన్నుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యత్తుక్కు త్తాన్ పరాధీననాకామైక్కుమ్, అర్జునన్ తన్నపరాధత్తైకణ్డు అఞ్జాతపడి స్వాశ్రయణోన్ముఖనాకైక్కుమ్, పురుషకార కృత్యమవశ్యాపేక్షితమాకైయాలే, అతుతాన్ పిరాట్టిక్కే అసాధారణమాయిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే, విఱెట్టు కొణ్డాక్కుమ్, పురుషకార కృత్యమవశ్యాపేక్షితమాకైయాలే, అతుతాన్ పిరాట్టిక్కే అసాధారణమాయిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే, విఱెట్టు తన్నాకైక్కుమ్, పురుషకార (ఇవనుక్కు) [౬-౧౦౦-వ-౫] ఎన్ఱుతుడఙ్గి. ("మామేకంశరణం వ్రజ... సర్వ కొణ్డుపోవేణుమెన్ఱు శక్తపూర్వకమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవనుక్కు) [౬-౧౦౧-వ-౬] ఎన్ఱతు - "ఎన్నైచ్చరణమాక వఱ్ఱైయే అధికారికృత్యమ్, నానే అవన్ కళుక్కు పాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి" ఎన్నైయాలే)

అనిష్టనివృత్తీష్ట ప్రాప్తికళై త్తలైక్కట్టికొడుక్కుమవన్" ఎన్ఱు, అజ్ఞాతజ్ఞాపనమాన ఆచార్యకృత్య మాత్రత్తైప్పణ్ణివిడాతే, "మామేకంశరణం వ్రజ" ౭ఎన్ఱు - తన్నైయెళియనాకప్పైత్తుకొడుత్తు, అవనైప్పత్ఱువిత్తు, "సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి" ౭ఎన్ఱు - ఫలప్రదాన సన్కల్ప త్తైయుమ్ పణ్ణుకైయాలే ఎన్ఱపడి.

ఆనాల్ అర్జుననుక్కు దేహావసానత్తిల్ మోక్షమ్ వారాతొళిన్దతెన్నెన్నిల్; కేట్టక్షణత్తిల్ నిఱైనిల్లాతే పిన్బు మఱక్కైయాలేయుమ్, ఇప్పడి మఱక్కైక్కు మడి - ప్రౌపదీపరిభవమ్కణ్డిరున్ద భాగవతాపచార ముణ్డాకైయాలేయుమ్, శరీరావసానత్తిల్ భగవత్ప్రాప్తి [౩౫
యన్ఱిక్కే యొళిన్దతెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(కృత్యత్రయత్తిలుమ్) [ప-౧౦౩-వ-౭] ఎన్ఱతు - ఆచార్యాది కృత్యత్రయత్తిలు మెన్ఱపడి యథాయోగమ్ ఎన్ఱతు - ఆచార్యకృత్యత్తిల్ [తాన్] ఎన్ఱ అవధారణత్తాల్ వివక్షితార్థమాన అన్యాపేక్షా నైరపేక్ష్యమ్ బాధితమాకైయాలే అతిలే యేఱిట్టుక్కొణ్డమై మాత్రముమ్, ఉపాయకృత్యత్తిల్ ఏఱిట్టుక్కొళ్ళుకై బాధితమాకైయాలే [తానే] ఎన్ఱ అవధారణార్థమాన అన్యనైరపేక్ష్యమాత్రముమ్, పురుషకారకృత్యత్తిలిరణ్డుక్కుమ్ బాధమిల్లామైయాలే అన్యాపేక్షా నైరపేక్ష్యముమ్, ఏఱిట్టుక్కొణ్డమైయుమాకిఱ అవిరుద్ధమాన యథాయోగమెన్ఱపడి.

౧౫.—(తన్ తన్నై) [వ-౧౦౬-వ-౨] ఎన్ఱతు - శేషిత్వత్తై (అర్థమాక) [వ-౧౧౬-వ-౫] ఎన్ఱతు - తన్నుడైయతాన ఉపాయకృత్యత్తై అపేక్షానిరపేక్షమాక చ్చెయ్కైయై వైభవమాక చ్చొల్లుకిఱ [ఉపాయకృత్యత్తైయుమ్ తానే యేఱిట్టుక్కొళ్ళుకైయాలే] [వా-౧౪] ఎన్ఱ వాక్యత్తిల్ ఉపాయస్వరూపమ్ సిద్ధియాతపోతు అన్దవైభవమ్ సిద్ధియాతాకైయాలే, అర్థమాకవెన్ఱపడి. (వాత్సల్య) [వ-౧౦౯-వ-౪] మావతు - "వత్సస్యేదమ్ - వాత్సమ్" - కన్ఱినుడైమేలుణ్డాన ఉళ్ళాదియాన అఴుక్కుకళ్. "వాత్సమ్, లాతి - భోగ్యతయా స్వీకరోతి ఇతి - వాత్సలా; తస్యాః కర్మ - వాత్సల్యమ్" ఎన్ఱాయ్, కన్ఱినుడైయ కళ్ళై తేనువిరుక్కుమిరుప్పెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కువదు) ఇత్యాదియాల్. (కువదు) - కత్తమ్. (కన్ఱై) - వాల్ పుఱమ్. (వఴుమ్బు) - ఉళ్ళాది.

౧౬.—శేషిదమ్బతికళుక్కుణ్డాన అకృత్యకరణ కృత్యాకరణఙ్గళుణ్డానాల్ కర్మవశ్యత్వమ్ వారాతో? ఎన్ఱ ఆశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతుతాన్ [వ-౧౧౩-వ-౨] ఎన్ఱు తుడఙ్గి వాక్యద్వయత్తాలే

౧౮.—(ఎఴునూఱు రాక్షసికళుమ్) [వ-౧౨౦-వ-౫] ఎన్ఱతు - ఒరువన్ శిక్షిప్పావతు ఇవ్వళవిరుక్కుమెన్ఱు రావణనుడైయ శాసనత్తాలే నలిన్ద రాక్షసికళిలే, ఏకజటైయెన్ఱుమ్ హరిజటైయెన్ఱుమ్ వికటైయెన్ఱుమ్ దుర్ముఖియెన్ఱుమ్ వినతైయెన్ఱుమ్ అశ్వముఖియెన్ఱుమ్ ... వికటైయెన్ఱుమ్ చణ్డోదరియెన్ఱుమ్ ప్రఘసైయెన్ఱుమ్ అజాముఖియెన్ఱుమ్ శూర్పణఖైయెన్ఱుమ్ పత్తురాక్షసికళ్ నలిన్దపడికళై చ్చొల్లుకిఱ ఇడత్తిల్, "అజాముఖా యదుక్తం వై తదేవ మమ రోచతే | సురా చానీయతాం క్షిప్రం సర్వశోకవినాశినీమ్॥ మానుషం మాంసమాస్వాద్య నృత్యామోథ నికుమ్భిలామ్" ఎన. శూర్పణఖైయెన్బాళ్ కూఱుత్తి, తన్నుడైయ ప్రాధాన్యమ్ తోన్ఱ, "ఇవ్వాఱ్బతు పేర్కళిలుమ్ ... అజాముఖియెన్నుమవళ్ కొల్లుకిఱవళ్ మొన్ఱుక్కు ఖిన్నతయా యిరుక్కైయాలే కడుక్కవప్పడి శెయ్యప్పార్కిఱోళ్; పిన్బు, ఆన్దహర్షత్తుక్కు పోక్కువీడాక కూత్తాడుగిఱోమ్" ఎన్ఱు శొల్లుకైయాలే, పత్తుప్పేరుక్కుమ్ కూఱుత్తి ప్రధానైయాయిరుక్కైయాలేయుమ్, "స్త్రీసహస్రాణి తే సప్త వశే స్థాస్యన్తి సున్దరి" ఎన్ఱు - ఏకటావాక్యత్తిన్బడియే రావణాన్తఃపురత్తుక్కు అన్తరఙ్గవృత్తి శెయ్కిఱోరుమ్ రాక్షసస్త్రీకళ్ ఏఴాయిరమ్ పేరుణ్డాకైయాలేయుమ్, పత్తుప్పేరుక్కు రుత్తియాక ఏఴాయిరమ్ పేరుక్కుమ్ ఎఴునూఱుప్పేర్ ప్రధానైకళుణ్డెన్ఱు సూచిప్పాయత్తాలే.

౧౯.—(ఇత్యాదివచనత్తిల్) [వ-౧౨౩-వ-౯] - యాగమధ్యస్థమాన పశుహింసైయిల్.

౨౦.—"నక్షమామి" ఎన్ఱు మ్బడియాన దోషమ్) [వ-౧౨౫-వ-౮] ఎన్ఱతు - భాగవతాపమానాత్మక దోషమెన్ఱపడి.

(చక్కత్తాలే. [వ-౧౨౬-వ-౭] - [పాణ్డవర్కళైయుమ్] [వా-౨౧] ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే. [౨౫

నిరసనీయరాన పాణ్డవర్కళై అప్పడిశెయ్యాతే రక్షిత్తమైయై చ్చొల్లుకిఱ విత్తాలమ్ ఉపాయవైభవవిశేషమ్ సిద్ధిక్కైక్కరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాదియాలే.

౨౨.—(శత్రుతొడక్కు)- దౌత్యసారథ్యఙ్గళ్. (పేఴ్కమ్ శెయ్తు) - భేదమ్ పణ్ణి; సన్ధిక్కుమ్ కూడుమాఱైయుమ్ కలైత్తెన్ఱపడి. ఇతుక్కు ఏ? అల్లాతార్ ఎల్లారుమిరుక్క దౌత్యత్తుక్కివన్ ముఱ్పట్టతు. కొణ్డా) - వధపరికరమున్ని, శేషాయిరుక్కైఅ, (మాకోల్) - ముట్కోలై, (కొణ్డై శెయ్తు) - ఇథోపకరణమాక్కిక్కొణ్డు. [౩౦

౨౩.—ప్రపత్తిక్కుణ్డాన స్వస్వాతన్త్ర్యనిబన్ధియాకిఱ అధికారనియమముణ్డోవెన్న? అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అధికారనియమమాపన్ను, [వ-౧౩౩-వ-౫] ఎన్ఱు తుడఙ్గి. (జాతిభేదమ్) [వ-౧౩౫-వ-౨] - బ్రాహ్మణత్వాది. (కులమ్) - ప్రాచో దీచ్యాదికులమ్. (లిఙ్గమ్) - బ్రహ్మచర్యాద్యాశ్రమఙ్గళ్. (గుణ)ఙ్గళ్ - అన్తశ్శుద్ధి బహిశ్శుద్ధ్యాదికళ్. (క్రియై)కళ్ - స్నానాదికర్మఙ్గళ్ (గుణక్రియై)కళ్ ఎన్ఱు - అఙ్గకర్మఙ్గళై చ్చొల్లిన్ ఱాకవుమామ్. (దేశకాల)ఙ్గళ్ - పుణ్యదేశకాలఙ్గళ్. (అవస్థై) - పరిపాకమ్, జాతపుత్రస్య కృష్ణకేశత్వాదికళాన అధికారివయోవిశేషత్తై చ్చొల్లవుమామ్. [౩౫

౨౬.—(శరణాగతిధర్మజ్ఞరాన) [ప-౧౩౯-వ-౧౧] ఎన్ఱు,తు - దౌత్యముఖత్తాలే, పిరాట్టియాలుమ్ పెరుమాళాలుమ్ సుశిక్షితరానా యిరుక్కైయాలుమ్, శరణాగతిధర్మజ్ఞరాన వానరత్తైక్కుఱిప్పిటప్పాలుమ్, శరణాగతి ధర్మజ్ఞరాన వెన్ఱు,న్గడి.

౨౭.—(కూటావళికాట్టిల్ ము)[ప-౧౪౧-వ-౪]-శుద్ధికాట్టిల్ ము. ఇప్పడి "'రుచి తుణభజ్గురై'ఎన్గైయాలే, మేల్ [ప్రకారనియమమిల్లై] [వా-౨౮] ఎన్ఱుమిడత్తుక్కు ప్రమాణమాక కాట్టుకిఱ ద్రౌపద్యర్జునాద్యాచారజ్గళ్ ఆపద్విషయజ్గళన్ఱో!" ఎన్ఱు,అశజ్కైక్కు సమాధానమ్ సూచితమ్. (తళమ్) - [ప-౧౪౧-వ-౪ఉత్పత్తిస్థలమ్. [౫

ముముక్షుప్పడియిల్ మతుబర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్యుమ్ ప్రకరణత్తిలే, "'ఇవళ్ సన్నిధియాలే కాకమ్ తలైపెఱ్ఱతు; అదిల్లామైయాలే రావణన్ ముడిన్దాన్' ఎన్ఱు,- పురుషకార భూతైయాన పిరాట్టియుడైయ సాన్నిధ్యా సాన్నిధ్యజ్గళాలే ఆశ్రయణ కాలనియమమ్ శొల్లాని ఱ్క, [కాలనియమమిల్లై] ఎన్ఱుమర్థమ్ శొల్లుమ్బడి యెజ్గనే?' ఎన్నిల్; "తీవ్రజ్గళాన భాగవతాపచారాదిగళాలేయున్దాన ఈశ్వరనుడైయ అధోనినీపైక్కు విషయభూతరానవర్గళ్ ఎమ్బెరుమానై ఆశ్రయిక్కుమళవిల్, అవ్వవతారజ్గళిల్ పురుషకారక్రృత్యత్తిల్ ముడిశూడియిరుక్కుమ్ పిరాట్టియుడైయ సాన్నిధ్యమవశ్యాపేక్షితమ్"ఎన్ఱుమర్థమ్, "ఇవళ్ సన్నిధియాలే"ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ శొల్లుకిఱ త్తాకైయాలుమ్; ఇవ్విడత్తిల్ అప్పడిప్పట్ట ప్రతిబన్ధకమిల్లాతార్ పక్కుమ్ ప్రపత్తిక్కు కాలనియమమిల్లైయెన్ఱుమిడమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్; ఇతుతాన్ "ఇత్తాల్ - ఆశ్రయిక్కైక్కు రుచియేవేణ్డువతు, కాలమ్ పార్క్కవేణ్డా వెన్ఱి,అతు" ఎన్ఱు, అజ్గుమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, విరోధమిల్లై యెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఆకైయిఱే, ఎమ్బెరుమానారుమ్, ఒరుపజ్గుని యుత్తిర త్తిరునాళై ప్రతీక్షిత్తు కొణ్డిరున్ద, పెరుమాళుమ్, శ్రీరజ్గనాచ్చియారుమ్ ఒరు శేర్త్తియిల్ నేర్త్తియాక ఎழுన్దరుళియిరున్ద కాలత్తిలే, "భగవదపచార భాగవతాపచార అసహ్యాపచార రూప నానావిధానన్తాపచారాన్ ఆరబ్ధకార్యాన్ అనారబ్ధకార్యాన్ కృతాన్ క్రియమాణాన్ కరిష్యమాణాన్ సర్వానశేషతః క్షమస్వ"౧ఎన్ఱు,- అస్మదాదిగళైక్కుఱిత్తు[౧.౭ భాగవతాపచారాదిగళుక్కు క్షూడ క్షమైకొణ్డరుళినతు.

ఇవళ్ సన్నిధి యన్ఱికే యిరుక్కుమళవిల్, తిరువడి ముఖత్తాలుమ్, తిరువాభరణ ముఖత్తాలుమ్ ఇవళ్ పణ్ణుమ్ పురుషకారమాత్రత్తాల్ ప్రపత్తిపణ్ణినమహారాజర్, విభీషణాళ్వాన్ ముతలానార్క్కు ఫలసిద్ధియానతువుమ్, భాగవతాపచార రూపప్రబలప్రతిబన్ధకమిల్లామైయాలేయిఱే. ఇప్పడియన్ఱికే, "'పురుషకారత్వమ్ నిర్హేతుకమ్' ఎన్ఱుమళవిల్ సర్వముక్తిప్రసజ్గమ్ వరుకైయాలే, అతువారామైక్కాక, అనాది సుకృత మూలక చేతనాపేక్షాసాపేక్షమ్" ఎన్ఱు, అవశ్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలే అన్దఅపేక్షైయాకిఱ పిరాట్టియుడైయ బుద్ధికృతసాన్నిధ్యమే, "ఇవళ్ సన్నిధియాల్"ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ 'సన్నిధి' శబ్దార్థమాకైయాలే, విభీషణాదిగళుక్కు అతుణ్డాకైయాలుమ్, రావణనుక్కు అదిల్లామైయాలుమ్, అవర్గళుక్కు ఫలసిద్ధి తదభావజ్గళుపపన్నజ్గళ్ ఎన్ఱు,నిర్వహిత్తుకొణ్డు, "ఇవళ్ సన్నిధియాలే" ఇత్యాదివాక్యత్తై, ప్రపత్త్యజ్గభూత చేతనకృత పురుషకారాపేక్షానియామకమాక్కి, [కాలనియమమిల్లై] ఎన్ఱుమతుక్కు వరుమ్ విరోధత్తై ప్పరిహరిక్కప్పార్క్కిల్, పిరాట్టిక్కు, [ఇరణ్డుమిరణ్డుమ్ కొలైయవేణుమెన్ఱిరుక్కిల్] [నా-౧౬] ఎన్ఱి,అవాక్యత్తిల్ శొన్న దోషగుణహానిగళ్ వరుకైయాలేయుమ్, మాతృత్వ ప్రయుక్తమాన వాత్సల్యత్తాలే పిరాట్టి చేతన రుచ్యనుగుణమాక నడత్తుమవళాయ్ వరుకైయాలే ఉజ్జ్వలమైయ పురుషకారత్వమ్ నిర్హేతుకమ్ ఎన్ఱుమ్బోతు సర్వముక్తిప్రసజ్గదోషమిల్లామైయాలేయుమ్, కాకన్పక్కల్ బుద్ధికృతసాన్నిధ్యమన్ఱి, యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ ఫలమ్ సిద్ధిక్కైయాలేయుమ్, విరోధమ్ వరుకైయాలే, మున్బుశొన్నపడియే పరిహారమాకక్కడవతు.

మతుప్పిలే పురుషకారమ్ తేడవేణ్డామైయాల్ వన్ద కాలనియమాభావమ్ శొల్లిల్ తేయాకిలుమ్, పుణ్యదేశ కాల నియమ సామాన్యాభావత్తై చ్చొల్లామైయాలే అతుసిద్ధిత్తపడి యెన్ఱెన్నిల్; శరణశబ్దార్థమాన సిద్ధోపాయమ్ సిద్ధమాయ్ సర్వశక్తమాయిరుక్కైయాలే పుణ్యదేశ కాలాదిగళాల్ వరుమ్ సాద్గుణ్యవైగుణ్యజ్గళై ప్పెఱాతపడి నిరపేక్షమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అతుతాన్ స్వీకారకాలత్తిల్ పురుషాపేక్షముమాయ్ పురుషకార సాపేక్షముమాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అన్ద పురుషకారాపేక్షైయాల్ వన్ద కాలనియమమిల్లై ఎన్ఱు, శొల్లవేమత్తిల్ వైసిద్ధమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ శరణాగతి-గద్యే. ౨॥ ముముక్షుప్పడి-౨-ప్ర-

(ద్విషడ్గుణఙ్గళ్) [వ-౧౪౭-వ-౬] - "శమోదమస్తపశ్శౌచం క్షాన్త్యార్జవవిరక్తతాః । జ్ఞానవిజ్ఞాన సన్తోషాస్సత్యాస్తిక్యే ద్విషడ్గుణాః"౧ ఎన్గిఱ పన్నిరణ్డుగుణఙ్గళ్.

౩౧.—(వేల్ వెట్టి) [వ-౧౪౯-వ-౯] - గ్రామమ్. (ఉడన్వన్ద)-అఙ్గమ్. (బ్రహ్మాస్త్రసహితాః) [వ-౧౫౦-వ-౧౨] ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్, బ్రహ్మపదిక్కు ప్రపత్తియిల్ పతిపారతన్త్ర్యేణ అప్రాధాన్యేన అన్వయమ్. (శఙ్ఖశర) ఇత్యాదియిల్ ప్రాధాన్యేన అన్వయమ్. శాక్షాచ్చొన్నతు, కుటిలన్గళాన అధికారి ఎన్నైక్కాక. తిర్యక్కుక్కళాన కాళియనుక్కుమ్, గజేన్ద్రాళ్వానుక్కుమ్ విశేషమ్, ప్రాతికూల్యానుకూల్యఙ్గళ్. పెరుమాళై చ్చొన్నతు, ఉపాయాన్తరశక్తన్గళాన అధికారి ఎన్నైక్కాక. పెరుమాళుక్కు ప్రపత్తిఫలియాతొళిన్దతు, అవ్విషయత్తిల్ పణ్ణుకైయాలేయుమ్, పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టిరున్దాప్పోలే యిరాతే "చాపమానయ సౌమిత్రే"౨ ఎన్ఱు, స్వప్రవృత్తియిల్ అన్వయిక్కైయాలేయుమ్ ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(అక్కరైయేఱత్ తుడర్న్దడిమై శెయ్యవన్ద) [వ-౧౫౩-వ-౪] ఎన్ఱతు- "అక్కరై యెన్నుమనత్తుక్కడలుళ్"౩ ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, లీలావిభూతియిలే అవతరిత్తు తుడర్న్దడిమై శెయ్యవన్ద వెన్ఱపడి. ("సోహం త్వామ్") ఇత్యాదిశ్లోకత్తిలే, "పరమపదమ్" ఎన్ఱు సమస్తపదమ్. నిర్వాణే అపరిణతధామ్ని ఎన్ఱు, భేదమ్.

[ధర్మపుత్రాది కళుక్కు ఫలమ్] [వా-౩౩] ఇత్యాదివాక్యఙ్గళిల్, "ధర్మపుత్రాది ప్రపత్తికళుక్కు సిద్ధిత్తఫలమ్"౪ ఇత్యాదిప్పడియే అర్థమ్ శొల్లుమళవిల్, పెరుమాళుక్కుమ్, ద్రౌపదిక్కుమ్ ప్రపత్తియాల్ ఫలసిద్ధియిల్లామైయాలే విరోధిక్కుమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, [ధర్మపుత్రాది కళుక్కు ఫలమ్] ఇత్యాది వాక్యఙ్గళుక్కు, ధర్మపుత్రాది కళుక్కు ఉద్దిష్టమాన ఫలమెన్ఱు, అర్థమ్ శొల్లవేణుమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి [౧౫ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్) [వ-౧౫౫-వ-౫] ఇత్యాదియాలే.

(రాజ్యార్థమాకవుమ్) ఇత్యాది. నడువాక "తస్య ప్రసాదాద్ద్రౌపద్యాః కృష్యమాణేఽమ్బరే తథా। తద్రూపమపరం వస్త్రం ప్రాదురాసీదనేకశః"౫ ఎన్ఱు, ప్రపన్నైయాన ద్రౌపదియినిడత్తిలుణ్డాన భగవత్ప్రసాదత్తాలే వస్త్రఙ్గళ్ వృద్ధిప్పైయడైన్ద తాకచ్చొల్లానిఱ్క, ద్రౌపదీ ప్రపత్తిక్కు సిద్ధిత్తఫలమ్ వస్త్రమెన్ఱు, శొల్లక్కూడు మెన్నెన్నిల్; "విశేషజ్ఞరెన్ఱు, పేర్ పడైత్త భీష్మాదికళెల్లారుమ్, భగవదైకాన్త్యముడైయాళొరువెణ్బిళ్ళైయై స్పరిభవప్పడుత్తవెన్ఱు, ఒరుపేరోలక్క మిరున్దశెయ్కిఱ మహాపరాధత్తై, ఎమ్బెరుమాన్ కైయుమ్ కళవుమాక క్కాణకత్తైక్కణ్డాప్పోలే, సేరాక్కాణుమళవిల్ ఎన్న అవద్యమ్ విళైయుమో?" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయాలే, చేతనానర్థపరిహారమే యాత్రైయామ్బడి అవ్విషయత్తిల్ దీర్ఘదర్శనముడైయళాన పిరాట్టి, లీలావిశేషఙ్గళాలే* కోజలే సేతుబన్ధమాక్కాత్తపడి మున్నాళాక కణ్ణనై మర్ త్తొరువిషయత్తిల్ నెఞ్జుశెల్లాత్తపడి అఙ్గాల్ పడుత్తియిరుక్కు అదశైయిలే, ద్రౌపదియుమ్, స్వపరిభవదశైయిల్ పెణ్బిళ్ళైక్కళిన్తాల్ కట్టవుమ్ అడిక్కవుమామ్బడియాన కృష్ణనుడైయ సౌశీల్యసౌలభ్యఙ్గళిల్ అఙ్గాల్పట్టు, పురుషకారమావాళై మఱన్దు "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే"౬ ఇత్యాదియాలే నేరాక ఎమ్బెరుమానైప్పఱ్ఱుకైయాలే, ఇవళ్ ఆశ్రయిత్తమై కణ్ణన్ తన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ పడాత్తపడి ఇరున్దవిడ, ఇవ్వవతారత్తిల్ ఆశ్రయిప్పార్, "నారాయణచరణౌ"౭ ఎన్ఱు, ఆశ్రయిక్కుమళవిల్ శీర్ త్తిత్తుక్కడలామ్ ఎన్ఱు, రహస్యమఱిన్ద ఆర్త్తరక్షణార్థమాక ముడిశూడినన్మైక్కు అసాధారణమాన "గోవిన్ద" ఎన్గిఱ తిరునామత్తాలే ఇవనై నిర్దేశిత్తుప్పఱ్ఱుమళవిలే, "మహత్యాపది సమ్ప్రాప్తే స్మర్తవ్యో భగవాన్ హరిః"౮ ఎన్ఱు- ఆచార్యనాన వసిష్ఠభగవాన్, "మహత్తాన ఆపత్తువరుమళవిల్, 'జ్ఞానశక్తిబలైశ్వర్య వీర్యతేజాంస్యశేషతః । భగవచ్ఛబ్దవాచ్యాని వినా హేయైర్గుణాదిభిః'౧౦ ఎన్గిఱ అప్పడియే సకలకల్యాణగుణ పరిపూర్ణనుమాయ్, 'హరతీతి హరిః, ఆహరతీతి హరిః' ఎన్ఱుమ్ - సకలానిష్ట నివర్తకనాయ్, సకలాభీష్టప్రదనుమాయిరున్దుళ్ళ సిద్ధోపాయభూతనాన ఎమ్బెరుమానై స్మరిక్కక్కడవాయ్" ఎన్ఱు, ఉపదేశిత్తపడియే, "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే"౬ ఎన్ఱు- పరత్వత్తైయుమ్, "ద్వారకానిలయ"౬ ఎన్ఱు- అవతారసౌలభ్యత్తైయుమ్, "అచ్యుత"౬ ఎన్ఱుమ్ "పరిత్రాణాయసాధూనామ్"౧౧ ఎన్ఱుమ్ "అభ్యర్హమాలా కారాదీన్ పరమభాగవతాన్ కుర్వన్"౧౨ ఎన్ఱుమ్ "జ్ఞానీత్వాత్మైవ మే మతమ్"౧౩ ఎన్ఱుమ్ "క్షణేపి తే యద్విరహో ఽతిదుస్సహః"౧౪ ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱ ఆశ్రితవిశ్లేషగన్ధాసహిష్ణుత్వత్తైయుమ్, "గోవిన్ద"౬ ఎన్ఱు, - దౌత్యసారథ్యఙ్గళై పరత్వమెన్నలామ్బడి అత్యన్తహీనవృత్తియై చ్చొల్లుకైయాలే, సౌలభ్యసౌశీల్య వాత్సల్యాతిశయత్తైయుమ్, "పుణ్డరీకాక్ష"౬ ఎన్ఱు- ౧౫*శుడర్ చ్చోతివెళ్ళత్తుక్కిరణ్డు కుమిళ్కళ్,

---

౧॥ ౨॥ రా-యు- ౩॥ పె-తిరుమొழி. ౪॥ భా- ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪ ౧౫॥

ష్టాలే, "తామరైక్కణ్గళుక్కు ఱ్ఱత్తీర్న్ద"౧ఎన్గి, అప్పడియే అకప్పట్టవర్కళై అవ్వరుకుపోకవొట్టాకాయ్ కృపాప్రవాహత్తుక్కు ఇరణ్డుమత్తకుకళ్ పోన్దముఖ్కళాన తిరుక్కణ్గళై చ్చొల్లుకైయాలే, కారుణ్యాతిశయత్తైయుమ్, "రక్ష"౨ఎన్ఱు, - నాట్టుక్కెల్లామ్ పొతువాన సఙ్కల్పత్తాలే సంవిధానమ్పణ్ణాత్తే దౌత్యసారథ్యఙ్గళ్ పణ్ణినాప్పోలే, అవర్ నేరాక వన్దపరిభవప్పడుత్తుమవర్కళై క్కైయైప్పతీవలిత్తు విలక్కత్తనక్కు ప్పణ్ణవేణ్డుమ్ రక్షణప్రకారత్తైయుమ్, "మామ్"౨ ఎన్ఱు-పూర్వవాక్యత్తిల్ ఉత్తమాక్షిత్తనాన అధికారియిసపైయ అనన్యగతిత్వత్తైయుమ్, "శరణాగతామ్"౨ఎన్ఱు, - "సాహంకేశగ్రహం ప్రాప్తా త్వయి జీవత్యపి ప్రభో"౩ ఎన్ఱు, ఇవళ్ పట్ట పరిభవత్తై, "కిన్త్వద్య గోవిన్ద శరణాగతానాం వరాభవో నాథ న తేఽనురూపః"౪ఎన్ఱు, శొల్లుకైయప్పడియే-అవనుక్కు అత్యన్తమవద్యావహమాక్కి, "ఋణం ప్రవృద్ధమివ మే"౫ఎన్ఱు, అవనుక్కు ఋణతోదస్థానీయమాక ప్పణ్ణవల్ల ప్రాన పూర్వవాక్యత్తిల్ చరమపదార్థత్తైయుమ్ అత్తైవేఅనుసన్ధిత్తు, "మూలమూలేతిభుక్తే"౬ ఎన్ఱు-శ్రీగజేన్ద్రాళ్వాన్ ఆర్త్యతిశయత్తాలే ఒరుకాల్ శొన్నత్తై ప్పలకాల్ శొన్నాప్పోలే, ఇవళుమ్, "గోవిన్దేతిసమాభాష్య కృష్ణేతి చ పునః పునః"౭ఎన్ఱు-ఒరుకాల్ శొన్నత్తైప్పలకాల్ శొల్లి, "భగ్నారమివసమ్ప్రాప్తమ్"౮ఎన్గి, అప్పడియే, అవనుడైయ తిరునామఙ్గళైసార్థమాక అనుసన్ధిక్కుమళవిల్, అవర్ నేరాకవన్దు ముఖమ్ కాట్టినాప్పోలే యిరుక్కైయాలే, పలప్పడియాలుమ్ గుణానుసన్ధానసమ్పన్నై, "యదాక్రన్దత్"౯ ఎన్గి, అప్పడియే కూప్పిట్టళ, ఎమ్బెరుమాన్, భోగత్తాలే తన్నై మఱన్దిరుక్కుమ్ దశైయోడు ఉణర్న్దిరుక్కుమ్ దశైయోడు వాశియఱ, "త్వయా నిసృష్టాత్మభరేణ ప్రియేణ సేనాపతినా"౧౦ఎన్ఱుమ్ "శ్రీమతి విష్వక్సేనే న్యస్త సమస్తాత్తైశ్వర్యమ్"౧౧ "శ్రీరఙ్గచన్ద్రమసమిన్దిరయావిహర్తుం విన్యస్య విశ్వచిదచిన్నయనాధికారమ్ । యోనిర్వహత్య నిశమఙ్గులిముద్రయైవ సేనాన్యమన్యవిముఖాస్తమశిశ్రియామః"౧౨ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయప్పడియే - జగత్సర్గాది సకలకార్యఙ్గళైయుమ్ అవనుడైయ నిత్యసఙ్కల్పమాకిఱ వొవ్వొరుపడియే నిర్వహిక్కైక్కు ఆపన్నాకైయాలే, "సాఙ్కేత్యం పారిహాస్యం వా స్తోభం హేళనమేవ వా । వైకుణ్ఠనామగ్రహణమశేషాఘహరం విదుః"౧౩ ఎన్ఱు, - అన్యార్థమాక చ్చొల్లుమ్ భగవన్నామఙ్గళుఙ్గూడ సకలపాపహరఙ్గళాకక్కడవతు ఎన్ఱు, నాట్టుక్కెల్లామ్ పొతువాన సఙ్కల్పముణ్డాకైయాలే, అప్పడియే కేవలగుణానుసన్ధానార్థమ్ అనుసంహితఙ్గళాన భగవన్నామఙ్గళ్ పరిభవహేతువాన సకలపాపఙ్గళైయుమ్ పోక్కి వస్త్రత్తైవర్ధిప్పిత్తుక్కొడుక్కైయాలే; "సఙ్కీర్త్య నారాయణశబ్దమాత్రం విముక్తదుఃఖాస్సుఖినో భవన్తి"౧౪ఎన్గి, అప్పడియే- ఆపన్నైయాన ఇవళ్ ఒరుపడి తీర్ణదుఃఖైయాయ్ సుఖినైయాకవళవిలే, కణ్ణన్ నైయ ఉణర్న్ద ఇవళాశ్రయిత్తపడియైయుమ్, పిఱర్ పరిభవమ్ పణ్ణుమ్దశైయిల్ తన్నై యఱుక్కైకాణాతైయాలే శ్రీగజేన్ద్రాళ్వాన్ మేల్వీట్టుక్కు క్కేట్టుక్కుప్పడియాక ప్పెరుమిడఱుశెయ్తు కూప్పిట్టాప్పోలే తాన్ ఆర్తరక్షణార్థమాక౧౫శఙ్కొల్ శెల్ల వీఱ్ఱిరుక్కుమ్ ద్వారకానగరిక్కు క్కేట్టుక్కుప్పడి "హా కృష్ణ!"౧౬ఎన్ఱు, పెరుమిడఱుశెయ్తు కూప్పిట్టపడియైయుమ్, అప్పడికూప్పిట్టవళవిలుమ్ అరైక్షణైయత్తలైక్షణైయవన్ద తోళ్ ప్రామైయాలే, "అవ్విడమ్ పుక్కాయర్ పైన్దిరక్కణుక్కనాయ్"౧౭ ఎన్గి, అప్పడియే - ఇడైచ్చికళ్ కాయ్ శక్కత్తై ప్పల్ నికొణ్డు తిరిన్ద అవర్కళుడైయ మనోరథపూర్తియై ప్పణ్ణక్కైక్కొడాన భవ్యతైయై నినైత్తు, "పరిహాసార్థమాక నమ్ముడైయ భావత్తై శోధిక్కైక్కు సమీపస్థనాయ్ పార్శ్వదేశఙ్గళిలే మఱైన్దు కొణ్డిరుక్కవడుక్కుమ్" ఎన్ఱు, పార్త్తు, "క్వాసి యాదవనన్దన"౧౬ఎన్ఱు, - కుఱ్ఱుమ్ నోక్కినపడియైయుమ్, పిన్బు ఎఙ్గుమ్ కాణామైయాలే, "ప్రాన్తదేశఙ్గళిలే వన్దసమయత్తిలే పోయ్ రక్షిప్పోమ్ ఎన్ఱిరుక్కవడుక్కుమ్" ఎన్ఱు పార్త్తు, "ఇమామవస్థాం సమ్ప్రాప్తామ్"౧౬ఎన్ఱుమ్ "పరిహాసేప్యనౌచిత్యమ్"౧౮ఎన్ఱుమ్ - "మహావద్దశైయిల్ పరిహాసముణ్డో? మహాపద్దశైయై యఱైన్దేన్ కాణ్!" ఎన్ఱు, కూప్పిట్ట పడియైయుమ్, అప్పోతుమ్ వరక్కాణామైయాలే, "నమ్ముడైయ రక్షణత్తుక్కు ప్రాప్తియైయుడైయర్కళాక మహాశూరరాన ధర్మపుత్రాదికళుమ్ పలరుముణ్డాన్ఱు, ఆఱియిరుక్కవడుక్కుమ్" ఎన్ఱు, పార్త్తు, "అనాథామ్"౧౬ఎన్ఱు, - "అవర్కళ్ అజ్ఞానత్తాలే కైవాఙ్గియిరుక్కైయాలే ఇరున్దక్కోదు ఇల్లాతక్కోదువాశియిల్లై" ఎన్ఱు, తన్నుడైయ అనన్యగతికత్వత్తై చ్చొల్లి క్కూప్పిట్టపడియైయుమ్, అప్పోతుమ్ వరక్కాణామైయాలే "కిముపేక్షసే?"౧౬ఎన్ఱుమ్ "మదేకవర్జం కిమిదం వ్రతం తే"౧౯ ఎన్ఱుమ్ - ఈశ్వర స్వాతన్త్ర్యత్తైక్కణ్డు అతిశఙ్కైపణ్ణి మేల్ చరమోపాయత్తైప్పఱ్ఱినాప్పోలే, "స్వాతన్త్ర్యత్తాలే ఉపేక్షిత్తే విడుకిఱాయో?" ఎన్ఱు, అతిశఙ్కైపణ్ణి క్కూప్పిట్టపడియైయుమ్, ఇవ్వళవు భావబన్ధముడైయవళ్ విషయత్తిల్, మహిషీన్వేదత్తుక్కు ఆళిడువారైప్పోలే, "మద్భుక్తాత్మజ్ఞానమే పడైయాక"౨౦ఎన్గి, అప్పడియే - నాట్టుక్కెల్లామ్ పొతువాన సఙ్కల్పమాత్రత్తాల్ ఒరుపడియాక సంవిధానమ్ విశైన్దపడియైయుమ్, అవళపేక్షిత్తపడియే ముకాతానైయైప్పఱ్ఱికొణ్డు తిరిన్దసంరక్షణమ్ పణ్ణప్పెఱావిడిలుమ్

౧॥ తి-వా-౭-౩-౩. ౨॥ భా-స-పర్వే. ౩॥ భా- ౪॥ ఆళవన్దార్ స్తోత్రే. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥
౧౯॥ ౨౦॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ౨౩॥ ౨౪॥ ౬॥

ఆనైక్కుడుళ్ కైయ్ త్తాప్పోలే అప్పోళ్తైక్కవాక్కిలుమ్ అరైకులైయత్తలైకులైయచ్చెన్ఱు, సంరక్షణమ్ పణ్ణప్పెఱాతే అనర్థప్పట్ట పడియైయుమ్, నన్ఱాక్కడనర్న్దు, "గోవిన్దేతియదాక్రన్దత్ కృష్ణామాందూరవాసినమ్ | ఋణంప్రవృద్ధమివమే హృదయాన్నాపసర్పతి"౧ఎన్ఱు, "క్రది - ఆహ్వానే, రోదనేచ"౨ ఎన్గిఱ ధాత్వర్థత్తిల్, "గోవిన్ద"౧ ఎన్ఱు - తారతర దీర్ఘతరాహ్వానత్తుక్కాక్కిలుమ్ పోరుమ్బడియాక శ్రీగజేన్ద్రవిషయత్తిల్ పోలేయాక్కిలుమ్ కిఞ్చిత్కరిక్కప్పెఱామైయాలే అన్దఆహ్వానత్తైయే ముత్తల్ కడన్దాక్కవుమ్, అతుక్కుమేల్ అన్దధాత్వర్థమాన "గోవిన్ద"౧ ఎన్గిఱరోదనముమ్, "శఙ్ఖచక్రగదాపాణే"౩ఇత్యాది పదపఞ్చకత్తాలే - "కల్యాణగుణగణానుసన్ధాన పూర్వకమాక శరణాగతైయాన ఎన్నై రక్షిక్కప్పారాయ్" ఎన్ఱుశొన్నత్తైయుమ్, ముత్తలైయపేక్షిత్తు పత్తుప్పెణ్ణాక అభివృద్ధమాన వట్టిధనఙ్గళాక్కవుమ్ నినైత్తుప్పణ్ణియిరున్ద, "మైత్తున్నన్మార్ కాత్తలియై"౪ ఇత్యాదిప్పడియే - పిన్బు సర్వప్రకారత్తాలుమ్ అవళుడైయ రక్షణత్తైప్పణ్ణియుమ్ తాఙ్గళ్ ఒన్ఱుమ్ శెయ్యాత్తార్పోల్ నెఞ్జాఱల్ పట్టిరున్ద, చరమదశైయిలుమ్కూడ, "నాతిస్వస్థమనాయయా"౫ఎన్గిఱపడియే - అన్దక్కుఱైయోడే తీర్థమ్ ప్రసాదిక్కైయాలే, తిరుమేని సంస్కృతమాకాతే, అద్యాపి శ్రీజగన్నాథత్తిల్ అఖిలరుమ్ కాణుమ్బడియెళున్దరుళియిరుక్కిఱ విరుప్పత్తాలే, "ద్రౌపదిక్కు ప్రపత్తియాల్ ఫలసిద్ధియిల్లై" ఎన్నుమిడత్తుక్కు జ్ఞాపకమాకైయాలే, "తస్యప్రసాదాద్వాపద్యాః"౬ఎన్గిఱవచనమ్, తిరునామత్తై చ్చొల్లువార్ ఎల్లార్క్కుమ్ సాధారణమాన ఫలప్రదాన సఙ్కల్పత్తుక్కు మూలభూతమాన అనాది ప్రసాదత్తినుడైయ ప్రయోజకత్వత్తైయే శొల్లుకిఱతాకైయాలే, [ద్రౌపదిక్కుఫలమ్ వస్త్రమ్] [వా-౩౩] ఎన్గిఱవాక్యత్తుక్కు, ద్రౌపదీప్రపత్తిక్కుసిద్ధిత్త ఫలమ్ వస్త్రమ్ ఎన్ఱు, శొల్లుకై అనుపపన్నమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఆకైయికే, "ద్రౌపదిక్కు ఆపత్తిల్ పుడవైశురన్దతు తిరునామమిఱే"౭ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు. ఇప్పడియన్ఱికే, "ద్రౌపదిక్కు నామోచ్చారణత్తిల్ ఉపాయత్వబుద్ధియిల్లైయాకిలుమ్, అత్తాల్ ప్రపత్తినష్టమాకి, నామోచ్చారణమే వస్త్రవర్ధనత్తుక్కుహేతువాయిత్తు" ఎన్ఱుమ్ శిలర్ శొల్లువర్కళ్; అతు, నామోచ్చారణత్తుక్కుఫలమ్ కొణ్డుపోన వళ్ విషయత్తిల్ "నాతిస్వస్థమనాయయా"౫ఎన్ఱు, కణ్ణన్ యావజ్జీవమ్ పుణ్బట్టిరున్దమైక్కుచ్చేరాతిఱే.

మూలత్తిల్, [ఇఙ్గుచ్చొల్లుకిఱ సౌలభ్యత్తుక్కెల్లైనిలమ్ అర్చావతారమ్] [వా-౨౪] ఎన్గిఱవిడత్తుక్కు, "సేద్ధాభిఖ్యాః ప్రతిమాస్తు పృథ్వ్యానవస్థిత ప్రశితోన్నైహధాతః | విష్ణ్వాద్యాత్మైక పఞ్చధాపఞ్చబేరై రర్చారూపో రత్నగర్భాలయేభ్యః॥ వ్యక్త స్సిద్ధం దివ్యమూర్త్యమర్త్యైర్యత్ర త్వాభ్యావతారస్య భేదమ్"౮ ఇత్యాదియాయిరున్దుళ్ళ శతపథబ్రాహ్మణజ్ఞాతసూక్తవాక్యఙ్గళై యోజిత్తుక్కొళ్వతు.

"తస్మై సాగ్రాయకోట్యామివ అత్రాకృతప్రకాశం ప్రసరత్యగేవ | సిద్ధత్యైర్యత్ర సిద్ధైశ్చసిద్ధందేవైర్దివ్యం నారదాద్యైస్తదార్షమ్ | సంస్థాపితంమర్త్యమాద్యైర్ద్విజాద్యైస్స-సద్యోయామేచాహ్నిరాత్రేత్రిరాత్రే(ప్రా)పృథ్వ్యాత్వావీక్ష్యనత్వా ప్రదత్వా జన్మానేకాదార్జితాఘైర్విముక్తః | తత్తద్ధాయామేష్టానిచకర్మా."

౩౫.—సకృత్కర్తవ్యమాన ప్రపత్తియైప్పలవిడఙ్గళిలుమ్ పణ్ణుకైవిరుద్ధమన్ఱో, వెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యత్వరాతిశయత్తాలే) [ప-౧౬౧-భా-౩] ఎన్ఱు, ఇత్తాల్ - "ఉపాయఫలమాయ్ ఉపేయాన్తర్భూతమాయిరుక్కుమతు, ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాతు" ఎన్ఱు, సమాధానమ్ సూచితమ్.

(ఆసెనక్కు) ఎన్గిఱ పాట్టు, శిరీవర మఙ్గలనకర్ ఎమ్బెరుమాన్ విషయమ్. (కణ్ణల్ కళ్వైయే) ఎన్గిఱపాట్టు, తిరుక్కుడన్దై యెమ్బెరుమాన్ విషయమ్. (నమ్బెరుమానడిమేల్) ఎన్గిఱతు, తిరువల్లవాழ் ఎమ్బెరుమాన్ విషయమ్. (ఉన్నడిక్కీழమర్న్దుపుకున్దేన్) ఎన్గిఱతు, తిరువేఙ్కడముడైయాన్ విషయమ్. (అవతారత్తిల్) ఎన్ఱతు - కృష్ణావతారమాకిఱ విభవావతారత్తిలెన్ఱపడి. "పిఱన్దవాఱు"౯ఎన్గిఱ తిరువాయ్ మొழియిల్ "నాకణై మిశైనమ్బిరాన్"౧౦ ఎన్గిఱపాట్టిలే నోక్కు. [౩౦

(౩౬.—(సప్రమాణమాక) ఎన్ఱతు - కఠవల్లీ ఖణ్డమెన్గిఱ ద్వయోపనిషత్తాకిఱ ప్రమాణత్తోడే కూడవెన్ఱపడి. అన్ద ఉపనిషత్తిన్పడి ఎఙ్ఙనే ఎన్నిల్ ; "ఓమ్ సహనావవతు | సహనౌభునక్తు | సహవీర్యంకరవావహై | తేజస్వినావధీతమస్తుమావిద్విషావహై | ఓమ్ శాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః" అథాతశ్శ్రీమద్ద్వయోత్పత్తిః. వాక్యోద్వితీయః, షట్పదాని, అర్థాఃదశ, పఞ్చవింశతి అక్షరాణి. పఞ్చదశాక్షరం పూర్వమ్, దశాక్షరం పరమ్, నవాక్షరం ప్రథమపదే, ద్వితీయ తృతీయ చతుర్థస్త్ర్యక్షరాణి, పఞ్చాక్షరం పఞ్చమమ్, ద్వ్యక్షరష్షష్ఠః, ఏకాక్షరో ప్రథమః, ఏకాక్షరోద్వితీయః, చతుర్థాక్షరస్తృతీయః, చతుర్థ పఞ్చమషష్ఠసప్తమ ఏతేత్ర్యక్షరాణి, అష్టమోక్షరశ్చతుర్థః, ద్వ్యక్షరోనవమే,

౧॥ భా- ౨॥ కౌముద్యాం. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ముముక్షుప్పడి. ౮॥ ౯॥ ౧౦॥

దశమేద్వ్యక్షరాణి, ఏతన్మన్త్రస్యప్రపత్తిః. పూర్వనారాయణ ప్రోక్తోనాదినిర్ధోమన్త్రరత్నః సదాచార్యమాలః. "ఆచార్యోవేదసమ్పన్నో విష్ణుభక్తోవిమత్సరః । మన్త్రజ్ఞోమన్త్రభక్తశ్చ సదామన్త్రాశ్రయశ్శుచిః॥ గురుభక్తిసమాయుక్తో పురాణజ్ఞోవిశేషతః । ఏవంలక్షణసమ్పన్నో గురురిత్యభిధీయతే."౧యత్సకృదుచ్చారణే సంసారవిమోచనంభవతి. "సప్తజన్మకృతంపాపం లక్షణాదేవనశ్యతి,"౨"సర్వపురుషార్థసిద్ధిర్భవతి । సర్వవేదపారాయణపుణ్యంలభతే । శ్రీమన్నారాయణస్య క్రిరోభవతి। యఏవంవేద । ఇత్యుపనిషత్,"౩"సహనావవతు...శాన్తిః,"౪"సఏష మహానజ ఆత్మాఽన్నాదో వసుదానోవిన్దతే వసు,"౫ "యోబ్రహ్మాణంవిదధాతిపూర్వం యోవై వేదాంశ్చప్రహిణోతితస్మై,""తంహిదేవమాత్మ బుద్ధిప్రసాదం ముముక్షుర్వై శరణమహంప్రపద్యే"౬ ఇతి.

అథాహోవాచ, "విష్ణుశయనంప్రపద్యే । సద్గురూన్ప్రపద్యే । సాత్త్వికాన్ప్రపద్యే । ఋచోవాచంప్రపద్యే । మనోయజుఃప్రపద్యే । సామప్రపద్యే । చక్షుస్శ్రోత్రంప్రపద్యే । వాగోజస్సహ ఓజోమాంప్రపద్యే । ప్రాణాయామంప్రపద్యే । ప్రణవఃప్రపద్యే । సత్యంప్రపద్యే । శ్రద్ధాం ప్రపద్యే । పరమాత్మనే ప్రపద్యే । వాసుదేవంప్రపద్యే । భాగవతాయప్రపద్యే । భక్తానాంప్రపద్యే । ఓంప్రపద్యే । శ్రీంప్రపద్యే । శ్రియంప్రపద్యే । తద్దేవాదివ్యగాయత్ర్యంచ"౭ ఇతి. "తదేవభూతంతదుపాసితవ్యమ్"౮ "సత్యంద్వయమ్"౯ "శ్రీమన్నారాయణ చరణౌశరణం ప్రపద్యే"౧౦ "ఇదంపూర్ణమదఃపూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముత్పద్యతే । పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే । సర్వంపూర్ణం సహోమ్"౧౧"శ్రీమతేనారాయణాయనమః"౧౨ "ఖంబ్రహ్మ । ఖంవాయుః । ఖంపురాణమ్ । ఖమితిహస్మాహ కౌరవ్యాయణీపుత్రః । వేదోయంబ్రాహ్మణావిదుః । వేదేనానేనవేదితవ్యమ్ । యఏవంవేద । ఇత్యుపనిషత్"౧౩ఇతి ద్వయోపనిషత్కఠవల్లీ ఖణ్డస్సమాప్తః.

[ఇదమ్పూర్ణమదఃపూర్ణం పూర్ణాత్పూర్ణముత్పద్యతే । పూర్ణస్య పూర్ణమాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే।సర్వం పూర్ణంసహోమ్]౧౧ ఇతుక్కర్థమ్:—ఇదమ్ - ఇన్దదేశకాలకరణ సన్నికృష్టమాన అర్చావతారమానదు, పూర్ణమ్ - కల్యాణగుణఙ్గళాలే పుష్కలమ్ ; అదః - కరణ విప్రకృష్టమాయుమ్ కాలవిప్రకృష్టమాయుమిరుక్కుమ్, అన్తర్యామిత్వముమ్ విభవావతారముమ్, పూర్ణమ్ - అప్పడియే కల్యాణ గుణఙ్గళాలే పుష్కలఙ్గళ్. అత్తైత్తాలే యెన్నిల్; శొల్లుకిఱతుమేల్.—పూర్ణస్య - "వాసుదేవోనిపూర్ణః"౧౪ ఎన్ఱు,అప్పడియే, సకలకల్యాణగుణ పూర్ణనాన పరవాసుదేవనుడైయ, పూర్ణమ్ - సకలకల్యాణగుణ పూర్ణమాన అంశత్తై, ఆదాయ - గ్రహిత్తుక్కొణ్డు, పూర్ణాత్ - పూర్ణమాయిరుక్కిఱ అనిరుద్ధావతారత్తిల్ నిన్ఱుమ్, పూర్ణమ్ - సకలకల్యాణ గుణపూర్ణఙ్గళాన విభవాన్తర్యామిత్వ అర్చావతారఙ్గళెల్లామ్, ఉత్పద్యతే - ఉణ్డాకానిఱ్కిన్ఱతు ; పూర్ణమేవ - అనిరుద్ధావతారార్థమాక గ్రహిత్తుక్కొణ్డ భాగమొழிన్ద కల్యాణగుణ పూర్ణమాన భాగమే, అవశిష్యతే - పరమపదత్తిల్ పరవాసుదేవనాల్ మిక్తప్పడుకిఱతు ; ఆకైయాలే, సర్వమ్ - సకలమాన, పూర్ణమ్ - పరత్వవ్యూహ విభవాదిక్కళాన కల్యాణగుణ పూర్ణావతారఙ్గళెల్లామ్, సహ - కూడి,ఓమ్ - బ్రహ్మమాకానిఱ్కిఱతు ఎన్ఱు.

ఆక, ఇన్దశ్రుతియాలే, మృదంశత్తాలే యుణ్డాన ఘటశరావాదికళెల్లామ్ మృణ్మయమాకిఱాప్పోలే, పూర్ణమాన పరవాసుదేవనిడత్తిల్ నిన్ఱు, ఉణ్డాన అవతార పరమ్పరైకళుక్కెల్లామ్ పూర్ణత్వమ్ సిద్ధమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతే యాకిలుమ్,"ఇదంపూర్ణమ్" ఎన్ఱు ముతలిలే అర్చావతారత్తిలేయిత్తైయాలేయుమ్, "అక్షలక్షిణే"౧౫"ఒత్తువిల్ కాలమెల్లామ్"౧౬ఎన్ఱు,అప్పాట్టుక్కళాలేఅర్చావతార పరఙ్గళాక ఉపబృంహితఙ్గళాన ద్వయ పూర్వోత్తరవాక్యగత నారాయణశబ్దార్థ నిర్ణయ ప్రకరణగృహీతమాకైయాలేయుమ్, ఇన్దశ్రుతిక్కు అర్చావతారగుణ ప్రాచుర్యోపపాదనత్తిలేయే తాత్పర్యమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.)

౩౮.—(అవాప్త సమస్తకామత్వమ్) [ప-౧౬౪-వ-౭]-అడైయప్పట్ట సకలవిధ భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానఙ్గళైయుముడైయనాయిరుక్కై. (ఆశ్రితాధీనస్వరూప) నాకైయావతు - విభుభూతనాన తన్నై ఆశ్రితర్, తాఙ్గళుకన్ద తౌరుద్రవ్యత్తుక్కుళ్ళే యిరుక్కవేణుమ్ ఎన్ఱాల్, [౧౦ తన్నుడైయ అఘటితఘటనాసామర్థ్యత్తాలే కోడిమైక్కాణియాక్కిక్కొణ్డు అతుక్కుళ్ళడఙ్గిన స్వరూపత్తై యుడైయనాకై.

(తణ్ణెల్లామైతోన్ఱుమ్బడి) [ప-౧౬౫-వ-౬] ఎన్ఱతు - వైత్తకణ్ వాఙ్గాతే వరవుపార్త్తుక్కొణ్డు, ముఖమ్వెళుత్తు, ఉడమ్బుఇళైత్తు, ౧౭ ఇట్టకాలిట్టకైయనాయ్, "నైవదంశాన్నమశకాన్"౧౭ఎన్ఱు,అప్పడియే - అవ్వరుకొణ్డు,అచేతనప్పడి స్థావరప్రతిష్ఠైయాయ్ ఎழுన్దరుళియిరుక్కుమిరుప్పాలే, ఇఙ్గితజ్ఞరాయిరుప్పార్క్కు తణ్ణెల్లామై నన్ఱాక తోన్ఱుమ్బడి యెన్ఱపడి.

(ఏవంపశ్చాత్ప్రకారోహమ్) [ప-౧౬౬-వ-౪] ఎన్ఱు,అ శ్లోకత్తిలే, "ఏవంపశ్చాత్ప్రకారః, అహమ్ - అథః - పతతామ్ - ఆత్మనామ్. సౌలభ్యతః - పూర్వస్మాత్-పూర్వస్మాదపి - ఉత్తరః - జ్యాయాన్, కుతః హియస్మాత్, జగత్స్వామీ-ఉత్తరోత్తరః-సులభః" ఎన్ఱు,అన్వయమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥

౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ తి-వా-౬-౧౦-౧౦. ౧౫॥తి-వా-౩-౩-౧. ౧౬॥తి-వా-౭-౨-౪. ౧౭॥

౩౯.—(కొట్టు) - మణ్ వెట్టి. (కున్దాలి) - ఇప్పడియిరుక్కుమ్ ఆయుధవిశేషమ్. (అవనుక్కు) - తృషార్తనుక్కు. (అప్పాలిత్యాది) "అప్పాల్-అణ్ణత్తుక్కు అప్పాల్, ముత్తలాయ్ నిన్ఱ - కారణభూతనాయ్ నిన్ఱ, అళప్పరియ-అపరిచ్ఛేద్యమాన, ఆరముతు - పెరియ అమృతమ్" ఎన్ఱు, తిరునెడున్దాణ్డక శ్రీసూక్తిక్కర్థమ్.

౪౨.—మూలత్తిల్ (అధికారినియమముమ్) [వా-౨౩] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, "అధికారినియమమిల్లై" ఎన్ఱు శొల్లియిరుక్క, (ఇతిల్ ప్రవృత్తి పణ్ణుమధికారికళ్ మూవర్) [వా-౪౨] ఎన్ఱు, ఇవ్విడత్తిల్ అధికారినియమమ్ శొల్లలామోవెన్న; అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవచ్ఛాస్త్రాది సిద్ధమాన అధికారివిశేషఙ్గళైయుమ్) [ప-౧౭౩-వ-౪] ఇత్యాదియాలే. ఇత్తాల్- "(దేశనియమముమ్) [వా-౨౩] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్, అదృష్టద్వారా ఉపకారకఙ్గళాన దేశకాలాదినియమమిల్లై ఎన్ఱు, స్థాపిక్కప్పట్టతాకైయాలుమ్, ఇవ్విడత్తిల్ ఒరుకుఱైవ్ నీరిలమిఴ్న్దాల్ నెడియత్ ఎడుక్కైక్కు ఉప్పామాపోలే, దృష్టద్వారా ఉపకారకమాయ్కొణ్డు ఉపకారకమాయిరుక్కిఱ ఆకిఞ్చన్య రూపమాన ప్రపత్త్యధికారత్తినుడైయ అజ్ఞత్వ సర్వజ్ఞత్వ భక్తిపరవశత్వరూప లౌకికహేతు భేదత్తాలే మూన్ఱు వకైయాక భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్ శొల్లప్పట్ట అధికారివిశేషఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్, పూర్వోత్తరవిరోధమిల్లై" ఎన్ఱు సూచితమ్.

౪౩.—జ్ఞానకార్యమాన ప్రపత్తిక్కు అజ్ఞర్ అధికారికళ్ ఎన్గై, విరుద్ధమన్ఱో? ఎన్ఱు, ఆశఙ్కైయిలే, "అజ్ఞపదమ్ - జ్ఞానవిశేషరాహిత్యపరమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞరాకిఱార్) [ప-౧౭౪-వ-౫] ఇత్యాదియాలే. (అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కుముపలక్షణమ్) ఎన్ఱతు - "ఉపాయాన్తరవిజ్ఞానాశక్తేరజ్ఞస్స్వయుజ్యతే"౧ ఎన్ఱు, అజ్ఞపదత్తై ఉపాయాన్తరాత్మక విజ్ఞానాశక్తపరమాక అమ్మాళ్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినపడియై పఱ్ఱి; ఇప్పడియాకావిడిల్, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కీడాన జ్ఞానముడైయ అశక్తనుక్కు ఇమ్మూవరిలుమన్తర్భావమ్ వారాతికే.

(మన్దాధికారికళోడే) [ప-౧౭౬-వ-౧౧] ఎన్ఱతు - (శిలర్క్కు ఆచారత్తాలే పిఱక్కుమ్) [ ] ఎన్ఱు, మేల్ శొల్లప్పోకుకిఱపడియే విహితవిషయ నివృత్త్యాదికళ్ ఆచారత్తాలే పిఱక్కవేణ్డుమ్పడి మన్దర్కళాయిరుక్కిఱ అధికారికళోడే ఎన్ఱపడి. "పరమాచార్యం పరాఙ్కుశంవన్దే"౨ఎన్ఱు, పూర్వాచార్యత్వమ్ ఆఴ్వారిడత్తిలు ముణ్డాకైయాలే, ఇవ్విడత్తిల్ పూర్వాచార్యశబ్దమ్ విశేషపరమ్ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళాకిఱార్) [ప-౧౭౭-వ-౬] ఇత్యాదియాలే. [౨౦

౪౫.—(ఒరుకుఱైయుణ్డు) [ప-౧౭౯-వ-౬] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, సాధనాన్తరపరిత్యాగపూర్వకమాక ఎమ్పెరుమానై పఱ్ఱుకైక్కు ఉపాయాన్తర స్వరూప విరుద్ధత్వ జ్ఞానమ్ సర్వర్క్కుమ్ ప్రధానహేతువాయిరుక్క అజ్ఞానాశక్తికళై అజ్ఞర్క్కు ప్రధానహేతువాక చ్చొల్లుకైయాకిఱ కొత్తైయుమ్ వివక్షితమ్. అనుసన్ధానపరమాన యోజనైయిల్, సాధనాన్తర పరిత్యాగాంశత్తిల్ అజ్ఞానాశక్తికళ్ ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానత్తాలే అన్యథాసిద్ధఙ్గళేయాకిలుమ్, అజ్ఞానాశక్తికళ్ ప్రచురమాయిరుక్కైయాలే, అజ్ఞర్క్కు "ఇతుతాన్ నమ్ముడైయ ఆకిఞ్చన్యత్తుక్కుహేతు" ఎన్ఱు అనుసన్ధిక్క కూడుమిఱే. (ప్రామాదికరాకైయాలే) [ప-౧౮౧-వ-౩] ఎన్ఱతు - ఆఴ్వార్ ప్రసాదిత్తరుళిన యోగచక్షుస్సు కురుడాకావలప్పనోడే పోయ్విడుకైయాలే, ఆచార్యపరమ్పరా ప్రాప్తకేవల రహస్యత్రయాది ప్రమాణాధీన ప్రమేయనిశ్చయత్తై యుడైయవర్కళాకైయాలే ఎన్ఱపడి.

జ్ఞానానుదయసంశయవిపర్యయ విస్మృతిరూపేణనాలువకైప్పట్ట సాధనప్రపత్త్యాది స్సుకరసాధనఙ్గళై పరిత్యజిక్కైక్కు జ్ఞానాధిక్యముమ్, ప్రపత్తియిలిఴిక్కై క్కడియాన ప్రాప్యరుచిరూపమాన భక్త్యతిశయముమ్, ఎల్లావధికారికళుక్కుమ్ అపేక్షితమాయిరుక్క, అజ్ఞానాదికళోరొన్ఱై, ప్రపత్తిహేతువాక చ్చొల్లలామో? ఎన్ఱు, ఆశఙ్కైయిలే, సమాధానపరమ్ [ఇప్పడి] [వా-౪౫] ఇత్యాది మూలవాక్యమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అవతారిక్క యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి) [ప-౧౮౮-వ-౫] ఇత్యాదియాలే.

(ప్రపదనహేతువాక) ఎన్ఱతు - ఆకిఞ్చన్యసమ్పాదనద్వారా ప్రపదనహేతువాక ఎన్ఱపడి. (ఉక్తైత్తిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱతు - అధికమాయిరుక్కైయాలే ఎన్ఱపడి. (అళవుపట్టు) - మితమాయ్. (మయర్వఱమతినల మరుళప్పెఱ్ఱవర్కళుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - భగవత్కటాక్షత్తాల్ అనుదయసంశయ విపర్యయవిస్మృతికళాకిఱ అజ్ఞానమ్ సవాసనమాకప్పోయ్ భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానత్తైప్పెఱ్ఱ వెన్ఱపడి. (అజ్ఞానమ్ శిఱిదు) [ప-౧౮౦-వ-౨] ఎన్ఱతు - అనుదయసంశయాదికళ్ విశేషమ్ శిఱిదు ఎన్ఱపడి. [౩౫

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౨॥

ఇత్తాల్, "ఆழ్వార్కళుక్కుమ్, ఇవ్విభూతియిల్, ముక్తిదశైయిలుణ్డాన బాహ్యసంశ్లేషపర్యన్తమాన భగవదనుభవ వైశద్యమన్ఱిక్కే మానస సాక్షాత్కారమాత్రమాయిరుక్కైయాలే, ముక్త్యవస్థావైశద్యాభావ రూపమాన అజ్ఞానమ్ ఆழ్వార్కళుక్కు ముణ్డాకైయాలే ప్రథమ మాజనైక్కు క్కుత్తైయోణ ? ఎన్ఱు అప్రకృతపరాఙ్ముఖ్ఖ చోద్యమ్ నిరస్తమ్. సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కుడాన జ్ఞానమిల్లామైయాకిఱ అజ్ఞానమిఱే ఇవ్విడత్తిల్ ఆழ్వార్కళుక్కు క్కొళ్ళవేణ్డుకిఱతు, ౧*మయర్వఱమతినల మరుళప్పెఱ్ఱవర్కళుక్కు అతు కూడాదిఱే. [౫

(అనుసన్ధానపరమాక్క) ఎన్ఱతు - అనుసన్ధానత్తిల్ ఊఱ్ఱత్తై చ్చొల్లుకిఱతాక క్కొణ్డెన్ఱపడి. (ఏతేన్నుమొరుపడి) ఎన్ఱతు - ఆహార్యరూపమాకవాతల్ వాస్తవమాకవాతల్ ఏతేన్నుమొరుప్రకారత్తాలే ఎన్ఱపడి. ఆழ్వార్కళుడైయ అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ ఆహార్యమిఱే? (ఊఱ్ఱమాకైయాలే) ఎన్ఱతు - అజ్ఞానాదికళాకిఱ విషయప్రాచుర్యత్తాలే అనుసన్ధాన ముణ్డాయిరుక్కైయాలే ఎన్ఱపడి. (స్వరసమ్) ఎన్ఱతు - వాస్తవార్థవిషయక మెన్ఱపడి. (ప్రామాణికరాకైయాలే) ఎన్ఱతు - ఆழ్వార్కళైప్పోలే, ౧*మయర్వఱమతినల మరుళప్పెఱాతే భగవత్కటాక్ష లబ్ధసదాచార్య సకాశాధీత ప్రమాణాధీనతత్త్వజ్ఞానత్తైయుడైయరాకైయాలే ఎన్ఱపడి. (ప్రామాణికరాకైయాలే) ఎన్ఱతు - ప్రాయికత్వాభిప్రాయత్తాలే.

నాథముని కళుక్కు క్కావలప్పట్ట ముతలానార్, ఆழ్వారుడైయ కటాక్షత్తాల్ యోగచక్షుస్సై ప్పెఱ్ఱు అత్తాల్ అజ్ఞానత్తినుడైయ సవాసనా నివృత్తిపూర్వకమాక సకలతత్త్వఙ్గళైయుమ్, "తత్త్వజ్ఞానానురాగ మహిమాతిశయాన్తసీమ్నే"౨ ఎన్ఱు, విశదతమమాక వఱిన్దవర్కళుముణ్డిఱే.

(కూడుమ్) ఎన్ఱతు - కాదాచిత్కమాక వాస్తవమాక క్కూడుమెన్ఱపడి. అవర్కళుక్కు, నైచ్యానుసన్ధాన రూపమాక అజ్ఞానానుసన్ధానమ్ ఎప్పోతుముణ్డిఱే. (నైచ్యనిబన్ధనమామిత్తనై) ఎన్ఱతు - "ఆత్మాత్మీయఙ్గళెల్లామ్ ఎమ్బెరుమానుక్కే శేషమాకైయాలే నమక్కెన్ఱు, ఒరువస్తువుమ్ ఇల్లై" ఎన్ఱు శేషత్వభావనైయాకిఱ నైచ్యానుసన్ధానమ్ముణ్ణి తఙ్గళిడత్తిలిరుక్కిఱ గుణఙ్గళుణ్డాన తఙ్గళుక్కుత్తోఱ్ఱాతపడియాన అజ్ఞానత్వావస్థైయై అడైన్దిరుక్కైయాలే తన్నిబన్ధనమాకప్పిఱన్ద భ్రమాత్మకజ్ఞానమామెన్ఱపడి.

౪౯.—(ఆత్మస్వరూపయాథాత్మ్యమ్) - అదృష్టద్వారక ఫలసాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపమాన పారతన్త్ర్యమ్. (దర్శనత్తాలే) ఎన్ఱతు - అత్యన్తవిశదమాన ఔపదేశికజ్ఞానత్తాలేఎన్ఱపడి. "కారమర్మేని" ఎన్ఱు, విగ్రహానైలక్షణ్యత్తైచ్చొన్నతు, మాణిక్కచ్చెప్పిలే పొన్నైయిట్టువైత్తాప్పోలే స్వరూపత్తుక్కు ప్రకాశకమాయిరుక్కైయాలే. ఇత్తాల్, తిరుమేని అచిత్తత్త్వమన్ఱో? ఎన్ఱు అదూషణమ్ అపాస్తమ్. (ప్రావృరుచి) [ప-౧౮౩-వ-౧౨] ఎన్ఱతు - ప్రపత్తియిలుమ్ ఇచ్ఛైక్కడియాన ప్రావృరుచిఎన్ఱపడి. ఇతి ప్రథమసాధనమ్.

౫౦.—(ఇవ్వధికారిత్రయత్తుక్కుమ్) [ప-౧౮౩-వ-౧౪] - జ్ఞానాదికళోరొన్ఱే, ప్రపదన హేతువాకప్పోన్ఱి, నిన్ఱైత్తిరుక్కిఱ అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్. మూలత్తిలే ["అవిద్యాతః" ఎన్ఱు ఇశ్లోకత్తిలే ఇమ్మూన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱు] [వా-౫౦] ఎన్ఱతు-అజ్ఞానాశక్తికళుమ్, జ్ఞానాధిక్యముమ్, భక్తిపారవశ్యముమాకిఱఇమ్మూన్ఱుమ్, తన్నిత్తనియే ప్రపదనాధికారమాన ఆకిఞ్చన్యత్తుక్కు హేతువాక చ్చొల్లుకైయాలే, అజ్ఞత్వ జ్ఞానాధిక్య భక్తిపారవశ్యఙ్గళాకిఱ ప్రపదనాధికారత్రయముమ్ "ఎన్నానై శెయ్కేన్"౪ ఎన్ఱ ఇపాట్టిల్ ఏకాధికారివిషయత్తిల్ శొల్లప్పట్టాప్పోలన్ఱిక్కే ఓరోవధికారికళ్ విషయత్తిల్ ఓరొన్ఱే, ప్రధానమాక చ్చొల్లప్పట్టతెన్ఱపడి.

ఇవ్విడత్తిల్ భట్టర్ శ్రీసూక్తియై ఆరోహణక్రమత్తాలే ముతలిలేయెడుత్తు పిన్బాదు ఆழ్వార్ శ్రీసూక్తియైయుమ్, అతిన్పిన్బు పిరాట్టియిన్ శ్రీసూక్తియాన లక్ష్మీతన్త్ర వచనత్తైయుమ్; అల్లతు అవరోహణక్రమత్తాలే ముతలిలే పిరాట్టి శ్రీసూక్తియైయుమ్, పిన్బాదు ఆழ్వార్ శ్రీసూక్తియైయుమ్, అతిన్పిన్బు భట్టర్ శ్రీసూక్తియైయు మాకవావతు ఎడుత్తుక్కాట్టాతే, ముతలిలే ఆழ్వార్ శ్రీసూక్తియైయుమ్, పిన్బాదు భట్టర్ శ్రీసూక్తియైయుమ్, అతిన్పిన్బు పిరాట్టి శ్రీసూక్తియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్వానేన్నెన్నిల్ ; ఆழ్వార్ శ్రీసూక్తియాన "ఎన్నానై శెయ్కేన్"౪ ఎన్ఱ ఇపాట్టు, "అజ్ఞానాదికళాన అధికారిత్రయముమ్, న్యూనాధిక్యభావాపన్నఙ్గళాక ఓరధికారియినిడత్తిలుణ్డు" ఎన్నుమతుక్కు ప్రమాణమాకవుదాహరిక్కప్పట్టతాకైయాలుమ్, మఱ్ఱవిరణ్డు పేర్కళినుడైయ శ్రీసూక్తికళుమ్ అజ్ఞానాదిత్రయముమ్ ఓరోవధికారియినిడత్తిలే ఓరొన్ఱే, ముఖ్యమాక ప్రపదన హేతువాయిరుక్కైయాలుమ్, తన్నిత్తనియే ప్రపదనహేతు ఎన్ఱు, ప్రతిపాదిత్తుక్కొణ్డు, అధికారిత్రైవిధ్యవిషయమాకవిరుద్ధతేయాకిలుమ్, ఆరోహణ క్రమత్తాలేయాతల్, పరోక్తానువాదత్తిఱ్కుట్టిల్ స్వాభిమతశిక్షణాత్మకమాన పిరాట్టివచనమే ప్రబలమాకైయాలే పూర్వాపారస్యత్తాలేయాతల్ క్రమముపపన్నమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧|| తి-వా-౧-౧-౧. ౨||ఆళవన్దార్ స్తోత్రే ౩|| ౪|| తి-వా-౫-౮-౩.

ప్రపత్తి జ్ఞానకార్యమాయిరుక్క “అజ్ఞర్ అతుక్కు అధికారి” ఎన్ఱు విరుద్ధమన్ఱో! ఎన్ఱు అశఙ్కైయిలే [అజ్ఞ] పదమ్ జ్ఞానవిశేషాభావ వత్పరమ్ ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (అజ్ఞరాకిఱార్) [ప-౧౭౪-వ-౫] ఎన్ఱు తొడజ్గి. (సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకైక్కీడాన) [ప౧౭౪-వ-౫] ఎన్ఱు- ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు వేణ్డుమత్తాన ఎన్ఱపడి. (అజ్ఞానమ్ అశక్తిక్కుముపలక్షణమ్) ఎన్ఱు-సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కీడాన జ్ఞానాభావవాన్గళై చ్చొల్లుకిఱ [అజ్ఞ] శబ్దమ్ అజహల్లక్షణైయాలే అన్దసాధనాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కీడాన శక్తియిల్లాతారైయుమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱపడి. ఇప్పదత్తుక్కు లక్షణై కల్పియావిడిల్, జ్ఞానవాన్గళాన అశక్తనుక్కు సాధనాన్తరపరిత్యాగ పూర్వకమాక ప్రపత్తియిల్ అధికారమ్ సిద్ధమాయిరుక్క, అవనుక్కు సఙ్గ్రహమ్ సిద్ధియాతిఱే? జ్ఞానవాన్గళాన అశక్తనుక్కుమ్ ప్రపత్తియిలధికారముణ్డెన్నుమిడమ్ మూలాభిప్రేతమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (శాస్త్రాన్తర) ఇత్యాదియాల్.

ఇవ్వాక్యత్తిల్, “సిద్ధోపాయత్తై యొఴిన్ద స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళై విడుకైక్కు అజ్ఞానముమ్ అశక్తియుమ్ ప్రధాన హేతుక్కళన్ఱు” ఎన్గైయాలే అవ్విరణ్డుమ్ ప్రధానహేతుక్కళెన్నుమిడమ్ సిద్ధమాకైయాలే, అజ్ఞానవాన్గళాన అశక్తనుక్కు శక్త్యభావత్తాలే సాధనాన్తరాన్వయాభావత్తుక్కు ఉణ్డాకైయాలే, అవనుమ్ ప్రపత్త్యధికారి ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే.

“ఇవ్విడత్తిల్ నామోచ్చారణాదిరూప సుకరసాధనఙ్గళ్ పలవుముణ్డాకైయాలే, తత్తదనుష్ఠానత్తుక్కీడాన జ్ఞానశక్తికళిల్లాతార్క్కు ఆచార్యోపదేశముఖత్తాలే రహస్యత్రయత్తైయుమ్ అధ్యయనమ్పణ్ణి అర్థపఞ్చకజ్ఞాన పూర్వకమాక సర్వముక్తిప్రసఙ్గ పరిహారార్థతయా వ్యాజభూత కేవలభగవన్ముఖోల్లాస ప్రయోజక సిద్ధోపాయ స్వీకారాత్మక ఫలప్రపత్తియిలే అన్వయమ్ సమ్భవియాతాకైయాలే, ఉపాయాన్తర జ్ఞానశక్తియిల్లాతార్ ప్రపత్త్యధికారికళ్ ఎన్గై ఉపపన్నమామ్పడి ఎఙ్ఙనే!” ఎన్నిల్; సాధనాన్తరఙ్గళ్, చేతనప్రవృత్తిసాధ్యమాయ్ ఫలసిద్ధియిల్ పరమచేతనసాపేక్షమాయ్, విళమ్బ్య ఫలప్రదమాయ్, అపథ్యాసహమాయిరుక్కైయాలేయుమ్; అవఱ్ఱుక్కు ప్రతికోటియాన సిద్ధోపాయస్వీకారమ్ క్షణమాత్రసాధ్యమాయ్, వాచికమాకవుమ్ కాయికమాకవుమ్ పల్ తిణ్ణాలుమ్ “వేఱ్ఱుక్కు ప్రవిత్తై” ౧ ఎన్ఱు అప్పడియే కపోతవిషయత్తిల్ వ్యాధప్రపత్తిపోలేయుమ్, ఎమ్బెరుమానార్ విషయత్తిల్ ఊమైయిన్ ప్రపత్తిపోలేయుమ్, ఏకకరణమాత్రసాధ్యమాయ్, “తృణచ్ఛేదకణ్డూయనాదికళైప్పోలే ప్రకృతివాసనైయాలే అనువర్త్తిక్కుమవైయన్ఱు”౨ ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకిఱపడియే సర్వాపథ్య సహమాయిరుక్కైయాలేయుమ్; బాలమూకజడాన్ధ బధిరాదికళుక్కుమ్ సుకరమాయిరుక్కైయాలే పరిహరణీయాపథ్యవిషయకజ్ఞానముమ్ అపథ్యపరిహారణశక్తియుమ్ నిఱైనిల్లాతపలరాన ఉపాయాన్తరజ్ఞానాశక్తర్కళుక్కుమ్ ప్రపత్తియిల్ అధికారముణ్డు ఎన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

“మేల్ శొల్లుకిఱ భక్తితాన్ భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానమాకైయాలే (అజ్ఞర్) ఎన్ఱుమ్ (జ్ఞానాధికర్) ఎన్ఱుమ్ ఇరణ్డుకోటియైయొఴిన్ద అధికారికళిల్లామైయాలే ఇరువరుమ్ ప్రపత్త్యధికారికళ్ ఎన్నిల్, సాధనభక్తి విధాయకశాస్త్రమెల్లామ్ నిరర్థకమాకాతో?” ఎన్ఱు అశఙ్కైయిలే; “జ్ఞానాధికపదమ్ - ఆత్మస్వరూపజ్ఞానాధికపరమాకైయాలే, అధికారహేతుభూత జన్మాన్తర కర్మవిశేషరూపప్రబలప్రతిబన్ధకవశత్తాలే తిరోహిత స్వస్వరూపయాథాత్మ్యత్తై యుడైయరాయ్, అతడియాక తామసపురాణాదికళుక్కుమ్ ప్రవర్తయితాక్కళాయ్ ముముక్షువుక్కు అనుపాస్యరాన వ్యాసాది విషయతియా సాధనాన్తర శాస్త్రఙ్గళ్ సప్రయోజన ఙ్గళాకైయాలే విరోధమిల్లై” ఎన్ఱు దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, అర్థమరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (జ్ఞానాధికరాకిఱార్) [ప-౧౭౫-వ-౩] ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(దర్శనత్తాలే) [ప-౧౭౫-వ-౪] ఎన్ఱు - అత్యన్తవిశదమాన భగవత్కటాక్షలబ్ధ ఔపదేశిక జ్ఞానత్తాలే ఎన్ఱపడి. (స్వరూపవిరుద్ధమెన్ఱు, పరిత్యజిక్కుమ్పడి కీడాన) [ప-౧౭౫-వ-౪] ఎన్ఱు - “స్వాతన్త్ర్య గర్భమాన విధు అత్యన్త పరతన్త్రమాన ఆత్మస్వరూపత్తై అన్వయిత్త మాత్రత్తాలే నశిప్పిక్కక్కడవతన్ఱో,” ఎన్ఱు అ భయత్తాలేయుమ్, ఇప్పడి హేయమాన ఇతిల్ అన్వయిప్పతే! ఎన్ఱు అ లజ్జైయాలేయుమ్, అపునరన్వయమాక విడుకైక్కీడాన ఎన్ఱపడి. “[భక్తితన్నిలే యవస్థాభేదమ్ పిఱన్దవాఱే ఇతుతాన్ కులైయక్కడవతాయిరుక్కుమ్] [వా-౫౭] ఎన్ఱు, భక్తిపారవశ్యమ్ సాధనాన్తర ప్రవృత్తిక్కు హేతువాయిరుక్క, ప్రపదనాధికారహేతు ఎన్గై, ఉపపన్నమామ్పడి ఎఙ్ఙనే!” ఎన్ఱు అశఙ్కైయిలే, “భక్తిశబ్దమ్-అవస్థావిశేష విశిష్టభక్తిపరమాకైయాలే విరోధమిల్లై” ఎన్ఱు దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, భక్తిపరవశశబ్దార్థమరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (భక్తిపరవశరాకిఱార్) [ప-౧౭౬-వ-౪] ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

౧॥ తిరుమన్త్రార్థ-౭-ప్ర ౨॥ తిరు-౩-ప్ర

21-7-90.

[ప-౧౭౬-వ-౪] (బత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు-సాధన సాధ్యఙ్గళిల్ ఒత్తైయుమెన్ఱపడి. (అడైవుపడ)-క్రమమాక. (జ్ఞానాదిక్కళ్ ముదలిలేయిల్లామైయాలే) ఎన్ఱతు- ప్రథమాపేక్షితమాన జ్ఞానశక్త్యాదిక్కళ్ ఆదియిలే యిల్లామైయాలే ఎన్ఱపడి. (అనన్యగతిక్కళాయ్క్కొణ్డు) ఎన్ఱతు- సాధనాన్తరమాకిఱ అన్యగతిక్కళ్ ఇల్లాతవర్కళాయ్క్కొణ్డు ఎన్ఱపడి. (ఇల్లామైయాలే అనన్యగతిక్కళాయ్క్కొణ్డు) ఎన్ఱతు- కార్యాదావే కారణాభావమ్ ప్రయోజక మెన్నుమత్తాలే (మన్దాధికారిక్కళోడే) ఎన్ఱతు - విహితవిషయనివృత్త్యాదిక్కళై ఆచారత్తాలే పిఱప్పిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డుమ్బడి విషయాన్తర సక్తరాన మన్దాధికారిక్కళోడే ఎన్ఱపడి. (కూట్టి) ఎన్ఱతు - ఆదిశబ్దత్తాలే మన్దాధికారిక్కళాన అస్మత్ప్రభృతికళై చొల్లుకైయాలే అవర్కళోడే కూట్టి ఎన్ఱపడి. ఇన్దన్యాయమ్ పిన్బుళ్ళ ఆచార్యర్కళుక్కుమ్ తుల్యమ్. (స్వరూపయాథాత్మ్య దర్శనత్తాలే) ఎన్ఱతు- భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్య రూప స్వరూపయాథాత్మ్య దర్శనత్తాలే ఎన్ఱపడి. (భగవతిన్యస్తభరరాన) ఎన్ఱతు - స్వప్రవృత్తియాలే భగవత్ప్రవృత్తిక్కు విలక్కాకైయాలే భగవద్రక్షణాపేక్షాసూచకమాన స్వప్రవృత్తి నివృత్తిరూప భరన్యాసత్తై యుడైయవర్కళాయెన్ఱపడి.

"చరమాచార్యం పరాఙ్ముఖేశవన్దే"౧ ఎన్గిఱపడియే పూర్వాచార్యశబ్దమ్, భక్తిపరవశరిల్ తన్గైవరాన ఆళ్వారిడత్తిల్ ముఖ్యవృత్తమాకైయాలే తద్వ్యావర్తనార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వాచార్యర్కళెన్ఱతు ఉడక్కి) (నాథయామునయతివరాదిక్కళ్) ఎన్ఱు-కీర్త్ సూక్తి యరుళిచ్చెయ్కైయాలే తద్వ్యవృత్తి సిద్ధమిఱే. ఆదిశబ్దత్తాలే - అస్మదాచార్య పర్యన్తపరిగ్రహః ఇవ్విడత్తిల్ పూర్వాచార్యర్కళైచ్చొన్నతు, విభీషణ శబరీప్రభృతిక్కళుక్కుముపలక్షణమ్. మూలత్తిల్ [ఆళ్వార్కళ్] ఎన్ఱతు-౨॥ఆళ్వార్కళ్ తమతెయరై ఒప్పిలియ్యుమ్ తన్నైయళాన ఆళ్వారుక్కుమ్, దీక్షచిత్తయస్త్రీ ఎన్నుమ్బడియాన ఆళ్వార్క్కుఙ్గూడ ఉపమానభూతైయాయ్, "భగవన్తం ప్రపన్నాసా భగవన్తమవాపసా"౩ ఎన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱ చిన్తయన్తీ ముతలానార్క్కు ముపలక్షణమ్. [౧౭౪

౪౯.—"అవిద్యాతః"౪ ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిల్ 'విద్యా' శబ్దమ్, "ద్వేవిద్యేవేదితవ్యే"౫ ఎన్గిఱ విడత్తిల్పోలే శాస్త్రజన్యజ్ఞాన యోగజన్య జ్ఞానఙ్గళిరణ్డైయుమ్ శొల్లి, అవిద్యాశబ్దమ్ తత్తద్యోగ్యతాసమ్బన్ధత్తాలే అన్దజ్ఞానఙ్గళిరణ్డినుడైయవుమ్ అభావత్తై చ్చొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డు, సమ్బన్ధప్రభావ సమ్బన్ధాభావఙ్గళుక్కు ఐక్యవివక్షైయాలే యోగజన్య జ్ఞానయోగ్యతైయాకిఱ జ్ఞానశక్తి కళినుడైయవుమ్, శాస్త్రజన్య జ్ఞాన యోగ్యతైయాకిఱ త్రైవర్ణికత్వ పటుతర కరణత్వాదిక్కళినుడైయవుమ్ అభావత్తై అవిద్యాశబ్దమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞరాకైయాలే) [ప-౧౭౪-వ-౫] ఇత్యాదియాలే. ఇప్పడియాకాతపోతు, అవిద్యాశబ్దత్తుక్కు లక్షణైయాత్తిల్ జ్ఞానవాన్గాన అశక్తనుక్కు అసఙ్గ్రహమాత్తిల్ ప్రసఙ్గిక్కుమిఱే?

౫౦.—(జ్ఞానశక్త్యాదిక్కళిల్లాతవర్) [ప-౧౮౪-వ-౮] ఎన్గిఱవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దత్తాలే-త్రైవర్ణికత్వ కరణపాటవాదిపరిగ్రహః. పర్యాపస్పష్టమాన బృహిధాతువిలేనిష్పన్నమాన "పరిబృఢ" శబ్దమ్, "బృహి - వృద్ధౌ" ఎన్గిఱపడియే, దేవశబ్దార్థభూతనాన సర్వేశ్వరనుడైయ రక్షకత్వ సర్వద్వారణీయత్వ అపత్యసహత్వ నిరపేక్షత్వ సిద్ధత్వ చేతనత్వ స్వయంఫలత్వ ఫలప్రదత్వ స్వరూపానురూపత్వ సర్వశక్తత్వ ప్రాప్తత్వ పూర్ణత్వాద్యుపాయాకారాభివృద్ధియైయుమ్. త్రివిధపరిచ్ఛేదరాహిత్య నిరతిశయభోగ్యత్వ అనన్యసాధ్యత్వాదిక్కళాన ఉపేయాకారాభివృద్ధియైయుమ్, అపజ్ఞొఞ్చేన కాట్టక్కడవతా యిరున్దతే యాకిలుమ్, "అజ్ఞసర్వజ్ఞ శక్తానాం గతిర్గమ్యోత్ర వేధ్యతే"౬ ఎన్గిఱ శౌనకవచనత్తిల్ సిద్ధసాధ్య సమభివ్యాహారన్యాయసిద్ధమాయ్, "అవిద్యాతః" ఎన్గిఱ ప్రకృతశ్లోకత్తాల్, ఆకిఞ్చన్యసమ్పాదనద్వారకమాయ్ వివృతమాయిరున్దుళ్ళ అజ్ఞానాదిక్కళినుడైయ ప్రపదనహేతుత్వైయై అఙ్గేవే వివరిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱ అమ్మాళ్, "సద్వశోపాయవైధుర్యం సాజ్ఞొద్భగవతో విదన్। సర్వజ్ఞశ్శరణం యాతి యోగమార్గ పరాఙ్ముఖః"౭ ఎన్ఱు, - "ఎమ్బెరుమానై యొత్తిన్ద వుపాయఙ్గళెల్లామ్ పరమ ప్రాప్యభూతనాన ఎమ్బెరుమానై ప్పరిపూర్ణనాదఫఙ్గళుక్కు యిరుక్కైయాలే అనన్య సాధ్యనాన ఎమ్బెరుమానుక్కు ఇతుకళ్ సాధకమాకమాట్టాతు" ఎన్ఱు, "సర్వజ్ఞనానవన్ ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ విముఖనాయ్ శరణాగతియిలే యిఴిక్కిఱాన్" ఎన్ఱు, "సర్వజ్ఞనుడైయ జ్ఞానాధిక్యమ్ ప్రాప్యవైసాదృశ్య జ్ఞానద్వారా ఉపాయాన్తర త్యాగహేతు" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అన్దఉపాయాన్తర వైసాదృశ్య జ్ఞానత్తుక్కు మూలమాన జ్ఞానాధికాధికారియినుడైయ జ్ఞానమ్, అనన్యసాధ్యత్వమూలభూతాపరిచ్ఛిన్నత్వాదిరూప ఉపేయాకార పరిబృఢత్వజ్ఞానమేయాకవేణ్డుకైయాలే, ఇఙ్గుమ్ "విదితయా" ఎన్ఱు, జ్ఞానాధికాధికారియినుడైయ జ్ఞానవిషయమాక చ్చొల్లప్పట్ట భగవత్పరిబృఢత్వమపరిచ్ఛిన్నత్వాద్యుపేయాకార పరిబృఢత్వమేయాకవేణుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వజ్ఞరాకైయాలే) [ప-౧౮౪-వ-౮] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

౧॥ ౨॥ ఉపదేశరత్నమాలై- ౩॥ శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యే. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

(స్వభక్తైర్భూభృన్నాథా)[ప-౧౮౪-వ-౩]ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్, తృతీయార్థమాన భక్తిభూమావిన్ఉడైయ ఆకిఞ్చన్యాకరణత్వత్తై, “సర్వకాలం ప్రేమవశాల్ భజన్ భక్తోప్యనన్యధీః। ఉపాయంవాప్యుపేయంవాత్ మోన్యన్నావలమ్బతుమ్”౧ఎన్ఱు, అశక్తిద్వారకమాక అమ్మాళ్ వివరిత్తరుళినదై తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిపరవశరాకిఱార్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి (జ్ఞానశక్తికళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే) ఎన్ఱదు- కేవలఅజ్ఞాదికళైప్పోలే జ్ఞానశక్త్యత్యన్తాభావవానన్ఱిక్కే, బాహ్యసంశ్లేషానుభవార్థ ప్రవృత్తిపర్యన్తభక్త్యుద్రేక వ్యతిరేక సమయఙ్గళిలే యథాస్థాన జ్ఞానశక్తికళైయుడైయవర్గళ్. బాహ్యసంశ్లేషాభావమాకిఱ విశ్లేషమిఱే? ఇవర్కళుడైయ అజ్ఞానాశక్తికళుక్కు కారణమ్. “జగతిగతిమన్యామవిదుషామ్”౨ఎన్ఱ,అర్థినస్థష (ఇవర్ శిత్యాది.) “సర్వమ్ :- చిదచిదాత్మకవస్తుజాతమ్, భోగ్యతయాహరతీతి-హరిః” ఎన్ఱు, హరిశబ్దార్థమ్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వేశ్వరన్) ఎన్ఱు. (మన్త్రరహస్యత్తై) ఎన్ఱదు-మన్త్రత్తినుడైయ రహస్యతాత్పర్యత్తై ఎన్ఱపడి. (వ్యాఖ్యానమ్బణ్ణ) ఎన్ఱదు- “అజ్ఞసర్వజ్ఞ భక్తానాంగతిర్వమేవా భవేద్ధరిః”౩ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ.

(కీఴుమ్) [ప-౧౮౬-వ-౩] ఎన్ఱదు - [జ్ఞానాధికరుమ్]ఎన్ఱ,అమూలవాక్యత్తిలుమెన్ఱపడి.

౫౧.—(అఖిలజగన్మాతావాయ్) ఎన్ఱదు - “అఖిలజగన్మాతరమ్”౪ ఎన్ఱ,గద్యసూక్తియైయుటకొణ్డు. ఇదు ఆప్తతమత్వహేతు.

(అజ్ఞసర్వజ్ఞర్కళై స్ఫుటమాకచ్చొల్లుకైయాలే) [ప-౧౮౭-వ-౭] ఎన్ఱదు - “అజ్ఞానామ్”౪ ఎన్ఱ,అఅజ్ఞశబ్దమ్ శక్త్యాకృదన్తమాయ్, శాస్త్రజన్యయోగజన్యోభయవిధజ్ఞాన తచ్ఛక్తికళిల్లాతారైయెల్లామ్ అజ్ఞశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్, “విజానతామ్”౫ ఎన్ఱ,అపదమ్ విశిష్టజ్ఞానవానైచ్చొల్లుకైయాలే అన్ద జ్ఞానగతవిశేషన్దాన్ భగవదుపాయోపేయాకార పరిబృఢత్వ విషయకత్వమెన్ఱు, “పరిబృఢతయావావిదితయా”౨ ఎన్ఱు,సామాన్య వివృతమాయ్, “సదృశోపాయ వైధుర్యమ్”౬ “సాక్షాద్భగవతోవిదన్”౭ ఇత్యాదియాన అమ్మాళ్ శ్రీసూక్తియిలే ‘సదృశోపాయ వైధుర్యమ్’౬ ఎన్ఱు, భగవదనన్యసాధ్యత్వరూపమాన ఉపేయాకారత్తైయుమ్, “సాధ్యోదుపాయవైధుర్యమ్”౮ ఎన్గైయాలే - “ఉపాయమ్ అవనాకైయాలుమ్, ఇవనై నేరే ఉపాయమల్లామైయాలుమ్’౯ ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ భగవత్కర్తృక చేతనరక్షణత్తిల్ ఆపాతప్రతీతియాలే ఉపాయఙ్గళ్పోలేతోన్ఱి, భగవన్నిరపేక్షోపాయత్వాది విశేషదర్శనత్తాలే ఉపాయఙ్గళన్ఱిక్కే యొழிక్కైయాలే, సాధ్యోదుపాయ వైధుర్యాత్మక నైరపేక్ష్యరూపమాన ఉపాయాకారపరిబృఢత్వత్తైయుమ్ విశేషిక్కైయాలేయుమ్, భట్టర్ అమ్మాళ్ ఇరువరుడైయ శ్రీసూక్తికళుక్కుమ్ మూలమాన శౌనకవచనత్తుక్కుమ్మూలమాన జితన్తామన్త్రత్తిల్, “కాలేష్వపిచ సర్వేషు దిక్షు సర్వాసుచాచ్యుత। శరీరేచగతౌచాపి వర్తతేమేమహద్భయమ్”౧౦ ఎన్ఱు- స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిలే మూట్టుకైక్కుడలాన శరీరాదికళైక్కణ్డు నడుఙ్గుమ్బడియైయుమ్, “త్వత్పాదకమలాదన్యత్ నమేజన్మాన్తరేష్వపి। నిమిత్తంకుశలస్యాస్తి యేనగచ్ఛామిసద్గతిమ్”౧౧ ఎన్ఱు, - అన్దస్వరూపనాశ భీతియాలే అన్దవుపాయాన్తరఙ్గళై ఉపాయత్వభ్రమత్తోడేకూడ త్యజిత్తపడియైయుమ్ శొల్లి, ఇప్పడి “ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపనాశకఙ్గళ్” ఎన్ఱు, నడుఙ్గి అవఱ్ఱై సవాసనమాక త్యజిక్కైక్కీడాన “అధ్యక్షశ్చానుమన్తాచ”౧౨ ఇత్యాదికళిల్ కీఴ్చ్చొన్న భగవత్పారతన్త్ర్యరూప స్వరూపత్తినుడైయ జ్ఞానత్తై “విజ్ఞానంయదిదంప్రాప్తమ్”౧౩ ఎన్ఱు, విశబ్దోపసృష్ట జ్ఞానశబ్దత్తాలే శొల్లుకైయాలే, అత్తినుడైయ రహస్యార్థ వివరణమాన శౌనకవచనత్తిల్ సర్వజ్ఞశబ్దత్తిలే ఇన్దజ్ఞానవిశేషత్తై అవశ్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలే, అత్తిన్ వివరణమాన “అవిద్యాతః”౨ ఎన్ఱ,అశ్లోకత్తిలుమ్ స్వరూపప్రాప్తత్వ రూపోపాయోపేయాకార పరిబృఢతైయై పరిబృఢతాశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలే, తద్విషయకజ్ఞానత్తిల్ భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపజ్ఞాన ముఖ్యాకైయాలేయుమ్, “సదృశోపాయవైధుర్యమ్”౬ ఇత్యాదియాన అమ్మాళ్ శ్రీసూక్తియిలుమ్ ‘సదృశశబ్దత్తిలే స్వరూపానురూపత్వత్తాలుమ్ సాదృశ్యమ్ వివక్షితమాకైయాలే ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అత్తిల్లై ఎన్గైయాలే ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానముమ్ అతుక్కీడాన స్వరూపజ్ఞానముమ్ శొల్లప్పడుకైయాలేయుమ్, ఇప్పడి వ్యుపసృష్టజ్ఞానచ్ఛన్దత్తాలే భగవదనన్యసాధ్యత్వ భగవన్నైరపేక్ష్య ఉపాయాన్తర స్వరూపవిరుద్ధతా మూలభూత స్వస్వరూప పారతన్త్ర్య పితత్త్రితయ విషయకత్వరూప విశేషవిశిష్టమాన జ్ఞానత్తై యుడైయ జ్ఞానాధికారికళైయుమ్ స్ఫుటమాకచ్చొల్లుకైయాలే ఎన్ఱపడి. [౩౦

(మేల్) [ప-౧౮౭-వ-౭] ఎన్ఱదు - “ఇదంశరణ మజ్ఞానామ్”౫ఎన్ఱ,అశ్లోకత్తిల్ ఉత్తరార్థత్తిలెన్ఱపడి. “పార” శబ్దమ్ - సంసారసాగరత్తిన్ కరైయై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱుమ్, “తితీర్షతామ్’౫ఎన్ఱ,అపదత్తిల్ శతృప్రత్యయమ్ ఇచ్ఛైయినుడైయ సదానువృత్తియై చ్చొల్లుకైయాలే, తితీర్షత్పదమ్ - ఉత్కటేచ్ఛావత్పరమ్” ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కడక్కైన్)[ప-౧౮౮-వ-౨] ఇత్యాదియాలే.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

"౧శ్రీ అనన్యశబ్దమ్-దేశతః కాలతోవస్థాతో వస్తుతశ్చ పరిచ్ఛేదరహిత భగవద్దాస్యరూపానుభవానన్యపరమ్" ఎన్ఱుమ్, "శత్రుప్రత్యయాన్తమాన 'ఇచ్ఛతామ్'౧ ఎన్గిఱ శబ్దమ్ - అనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్పడియాన సత్తాప్రయుక్తమాయ్ క్కొణ్డు స్వరూపానురూపమాన ఉత్కటేచ్ఛావాన్గళై చ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱుమ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (స్వరూప) [ప-౧౮౭-వ-౪] ఇత్యాదియాలే. అనిష్ట నివృత్తీష్ట ప్రాప్తీచ్ఛావాన్గళై చ్చొల్లుకిఱ ఉత్తరార్ధత్తిల్ భక్తిపరవశరై చ్చొల్లుకిఱపడి ఎఙ్ఙనే ? ఎన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఇవై) [ప-౧౮౮-వ-౫] ఇత్యాదియాలే.

(కీழ்) [ప-౧౮౯-వ-౪] ఎన్ఱతు - [అజ్ఞరుమ్] [వా-౪౩] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ [భక్తిపరవశరుమ్] ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్, [భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నర్] [వా-౪౪] ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్, ["ఎన్నాన్ శెయ్‌కేన్"] [వా-౪౭] ఎన్గిఱపాట్టిలుమ్, [అజ్ఞానైప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమ్] [వా-౪౮] ఎన్గిఱవాక్యత్తిలుమ్ ఎన్ఱపడి. (అధికారిత్రైవిధ్యమ్) [ప-౧౮౯-వ-౪] ఎన్ఱతు - అజ్ఞత్వజ్ఞానాధిక్య భక్తిపారవశ్యభేదత్తాలు ణ్డాన ప్రపన్నాధికారిత్రైవిధ్యమెన్ఱపడి. (తట్టిలై) [ప-౧౮౯-వ-౫] ఎన్ఱతుక్కు - భక్త్యతిశయత్తాలే విళమ్బాసహరాయ్ విళమ్బఫలప్రదత్వశాన ఉపాయాన్తరఙ్గళై విట్టు ప్రపన్నరావారుమ్, అన్దభక్త్యతిశయత్తాలే "కాలాన్తరమ్ నైజ్ఞ్రియుమ్౨"ఇత్యాదిప్పడియే అశక్తరాయుమ్ అత్తైయరాయ్ స్వప్రవృత్తిసాధ్యమాన ఉపాయాన్తరఙ్గళై విట్టు ప్రపన్నరావారుమ్, భక్తిపారవశ్యత్తాలే ప్రపన్నరామవర్కళేయాకైయాలే, ఇవ్విషత్తిల్ వివక్షితమాన అధికారిత్రైవిధ్యత్తుక్కు "ఇదంశరణమ్" ఇత్యాదిశ్లోకమ్ ప్రమాణమాకక్కడవదు ఎన్ఱు కరుత్తు.

భక్తిపరవశర్ ద్వివిధర్; - అశక్తర్ ఎన్ఱుమ్, విళమ్బాక్షమర్ ఎన్ఱుమ్. విళమ్బాక్షమర్ ద్వివిధర్ ; - అనిష్టనివృత్తి విళమ్బాసహర్ ఎన్ఱుమ్, ఇష్టప్రాప్తి విళమ్బాసహర్ ఎన్ఱుమ్. ఆక, ఇప్పడి యిరుప్పదు అవాన్తరాధికారిభేదనిరాసత్తిల్ మూలతాత్పర్యమిల్లై ఎన్నుమత్తై దృష్టాన్తముఖత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ (అవిద్యా) [ప-౧౯౦-వ-౨] ఇత్యాదియాలే. (జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కడలాకచ్చొన్నతుమ్) ఎన్ఱతు - జ్ఞానాధిక్యమాకిఱ అధికారత్తుక్కడలాకచ్చొన్న భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానముమ్ ఎన్ఱపడి. (కీழ்చ్చొల్లివన్దతుమ్) ఎన్ఱతు - [జ్ఞానాధిక్యత్తాలే ప్రపన్నర్ పూర్వాచార్యర్కళ్] [వా-౪౪] ఎన్గిఱవాక్యత్తిల్ జ్ఞానాధిక్యమాకిఱ అధికారత్తుక్కడలాకచ్చొన్న స్వస్వరూప పారతన్త్ర్యజ్ఞానముమ్ ఎన్ఱపడి. (భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే) ఎన్ఱతు - విషయభేదత్తాలుమ్, ఈశ్వరతత్త్వ చిత్తత్త్వఙ్గళైప్పఱ్ఱి వరుకైయాలే హేతుభేదత్తాలుమ్ భిన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే ఎన్ఱపడి. (అత్తై...శొన్నాప్పోలే) ఎన్ఱతు - కీழ் జ్ఞానాధిక్యాధికారత్తుక్కడలాకచ్చొన్న పారతన్త్ర్యజ్ఞానత్తై ప్రపదనహేతువాకచ్చొల్లాతే, ప్రపదనహేతువాక భగవదనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానత్తైచ్చొల్లి అతుతానే జ్ఞానాధిక్యత్తుక్కుడలెన్ఱు శొల్లుకిఱ "అవిద్యాతః"౩ ఎన్గిఱశ్లోకత్తై, "అవాన్తరభేదఙ్గళు మభిమతఙ్గళ్" ఎన్ఱు అటివిక్కైక్కాకచ్చొన్నాప్పోలే ఎన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - "ఓరో విడఙ్గళిల్ ఓరొన్నైచ్చొల్లుకిఱతు మఱ్ఱైవైకళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్ ఎన్ఱు కరుత్తు" ఎన్ఱు కాట్టప్పట్టతు.

౫౭.—అశక్తిన్నై విశైత్తు ఉపాయాన్తరఙ్గళై త్యజిప్పిక్కుమతాన భక్తితానే మడలెడుక్కైక్కుఱుతయాన సాధనాన్తర ప్రవృత్తియిలే మూట్టుకైయాలేయుమ్, విళమ్బాక్షమత్తైయు విశైత్తుప్రపత్తియిలే మూట్టుమతాన వక్షుత్తానే "పోక్కునమ్బి"౪"కణ్ణకమే శేల్ నమ్బి"౫ఎన్ఱు, ఉపేక్షైప్పిఅప్పిక్కైయాలుమ్, "భక్త్యతిశయమ్ ప్రపత్తిక్కు హేతు" ఎన్ఱు శొల్లలామో ? ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే ; "అవస్థావిశేష విశిష్టభక్తి ప్రపదనహేతువాకైయాలేయుమ్, తద్విశేషవిశిష్టభక్తి సాధనాన్తరప్రవృత్త్యపేక్షైకళుక్కు క్కారణమాకైయాలేయుమ్, అతుతాన్ ఉత్తరోత్తరావస్థైకళాకైయాలే ప్రపదనహేతు భూతావస్థా ఫలభూతఙ్గళాకైయాలే ఉపాయవిరోధికళల్లామైయాలేయుమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు సమాధాన పరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, చోదనాపూర్వకమాక అవతారిత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఇన్ద) [ప-౧౯౬-వ-౩] ఇత్యాదియాలే. (నిదానమేతు?) [ప-౧౯౬-వ-౬] ఎన్గిఱతుక్కు - 'నిదానమ్ ఇన్దభక్తితానే యన్ఱో? ఇప్పడి ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళై క్కొణ్డైక్కక్కడవతాన భక్తి ప్రపదనహేతువామ్పడి యెఙ్ఙనే?" ఎన్నుమళవుమ్ తాత్పర్యమ్.

(కణ్ణాఴ్ఙ్ఱలై యిట్టు) [ప-౧౯౬-వ-౮]-కీழ் మేలొక్క క్కణ్ శుழన్ఱు, శొరుకుమ్పడిపోరక్కైత్తు. (ఏతేనుమొరుపడియాలే) [ప-౧౯౬-వ-౯] ఎన్ఱతు - కార్యాకార్యవివేకమ్పణ్ణాతే, ఏతేనుమొరుప్రకారత్తాలే యాకిలుమెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ తి-వా-౬-౨-౧. ౫॥ తి-వా-౬-౨-౫.

"సిద్ధోపాయస్వీకారాత్మకమాన ప్రపత్తి క్షణసాధ్యమాయ్, పిన్బు కలక్కాత్తాలే వరుమవన్ఱుక్కుఙ్గూడ అత్తుక్కానే ప్రాయశ్చిత్తమాయిరున్దుకొణ్డు నిరపాయమాయిరుక్కు, అత్తుక్కు క్కొడైథల్ సమ్బనియాక్కాయాలే, మూలత్తిల్ [ఇత్తుక్కా] ఎన్ఱు పరామర్శిత్త ప్రపత్తి నిష్ఠారూపై" ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళప్పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్నాణ్ శెయ్కేణ) [ప-౧౯౬-వ-౧౦] ఇత్యాదియాలే.

౫౩.—(కావైపూణుప। [ప-౧౯౭-వ-౪] ఇత్యాదిక్కు స్వాపదేశార్థమ్ (అశ్వావత్తు) [వ-౧౯౭-వ-౫] ఇత్యాది.(కమ్బకమ్)[ప-౧౯౯-వ-౪] - ఎడ్డుదైయ గోష్ఠిరైమై, (ఏటుల్) - ఏటాత్తేక్కాళ్.

౫౪ —(విరుద్ధస్వభావఙ్గళ్) - ధారకమాప్పడియాన వవస్థైయుమ్, బాధకమాప్పడియాన వవస్థైయుమ్. (తద్విషయమాత్రత్తిల్) ఎన్ఱతు - భగవద్విషయమాత్రత్తిలెన్ఱపడి.

ఏరవుక్కు కృషిపణ్ణుమైయుమ్ తాన్ఱైక్కు ఊమైయుమాకిఅ కిట్టచ్చొన్న స్వభావవిశేషఙ్గళ్ కల్యాణగుణాదివిషయత్తిలిల్లామై యాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్ల। [ప-౨౦౦-వ-౩] ఇత్యాదియాలే.

(ఆచవా) [ప-౨౦౨-వ-౧౧] ఇత్యాది ద్వితీయయోజనైయిల్, పూర్వయోజనైయిల్ చేతనర్క్కు ప్పిఱక్కుమ్ విరుద్ధస్వభావఙ్గళుక్కు విషయఙ్గళాకైఎడుత్త కల్యాణగుణాదికళై అన్ఱివిరుద్ధస్వభావఙ్గళుక్కు భక్త్యవస్థైయోపాధికారణఙ్గళాకక్కొణ్డు యోజిక్కై విశేషమ్.

౫౫ —'(యదేవ సేత్యాది) [ప-౨౦౪-వ-౩] కామ్యన్త ఇతి కామాః - ధర్మార్థకామాః; తేషు, కామః- ఇచ్ఛా; యస్యాసః - కామకామః;- ఇతరపురుషార్థేచ్ఛావాన్ సాఙ్ఖ్యేన - జ్ఞానయోగేన యోగేన - కర్మయోగేన. పరమంధామ - పరంబ్రహ్మ. ఉత్తరత్ర, "పరమాత్మా" ఇత్యుక్తేః. ఇశ్శ్లోకత్తిల్, "న్యాసేన" ఎన్ఱ తృతీయైయాలే- ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకిఱతు; "ఇదంశరణమజ్ఞానామ్" ఎన్ఱ ఇశ్లోకత్తిల్, *శరణ శబ్దత్తాలే - ఉపాయత్వమ్ శొల్లుకిఱతు. (సాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలుమ్) [ప-౨౦౪-వ-౫] ఎన్ఱతు - అసాధనమానవిత్తై, "ఔషధస్యేవ పణ్డితవర్కళుక్కు"౧ ఇత్యాదియాలరుళిచ్చెయ్తపడియే, మన్దజనానుగ్రహార్థమాక సాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలు మెన్ఱపడి. అన్ఱిక్కే, స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానరూపమాయిరుక్కైయాలే ప్రపత్తి స్వరూపావిర్భావమోక్షత్తిల్ దృష్టద్వారా కారణమాయిరుక్కిఱపడియై ప్పఱ్ఱి, సాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలుమ్ ఎన్నుమామ్. (ఉపాయత్వప్రతిపత్తి) [ప-౨౦౫-వ-౩] - ఉపాయత్వ విషయకాన్యథాజ్ఞానమెన్ఱపడి. దృష్టద్వారా మోక్షోపాయమానవిత్తై భగవన్ముఖోల్లాసరూప అదృష్టద్వారా మోక్షోపాయమెన్ఱు నినైక్కై, అన్యథాజ్ఞానమితి. (అత్తై) ఎన్ఱతు - ఉపాయత్వ విషయకాన్యథాజ్ఞాన విపరీతజ్ఞానత్తై ఎన్ఱపడి.

ఉత్పాదకపితావిట్కాట్టిల్ బ్రహ్మపితావుక్కుణ్డాన వైలక్షణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెత్తా) [ప-౨౦౬-వ-౭] ఇత్యాదియాలే. ఆకనృనైయ రక్షణత్తుక్కు విశేషమ్ (సర్వదశైయిలుమిత్యాది.) (సర్వదశైయిలుమ్) ఎన్ఱతు - గర్భ సుషుప్తి మరణ నరక ప్రళయాది సర్వదశైయిలుమెన్ఱపడి. ఇతిర్ణుక్కుమ్ ప్రమాణమ్ (అకారేత్యాది.) "పితాచరక్షకశ్శేషీ"౨ఎన్నక్కడవతిఱే.

(మార్విలే యెళ్ళుతికొళ్ళుకై) [ప-౨౦౬-వ-౧౦] ఎన్ఱతు - "పద్మమఙ్గుళివిచ్ఛేద ఉరోవిన్యస్తమక్షరమ్। తన్నామధారణఞ్చైవ దాస్యమేత చ్చతుర్విధమ్"౩ ఎన్ఱు, ఒరువనుడైయ అభిమానత్తిలొతుఙ్గియిరుక్కిఱవనుక్కు ఇన్నాలుమ్ అడైయాళమాకచ్చొన్న త్తైప్పఱ్ఱి.

౫౬.—(ఉపాయవరణాత్మకమాన)[ప-౨౧౧-వ-౪] ఎన్ఱతు-"మామేకంశరణంవ్రజ"౪ఎన్ఱ ఆవిధిప్పడియే, "ఎమ్బెరుమానే ఉపాయమ్, స్వీకారమ్ ఉపాయమన్ఱు" ఎన్ఱ అధ్యవసాయకార్యమాయ్, "ఇత్తైయొఴిఞ్జియవుమ్ తానేకార్యమ్ శెయ్యవేణుమెన్ఱు నినైక్కక్కడవన్"౫ ఎన్ఱ అపడియే - వ్యాజభూతస్వీకారాంశత్తిలుఙ్గూడ నిరపేక్షమాన సిద్ధోపాయత్తినుడైయ స్వీకారాత్మకమాన ఎన్ఱపడి. (ఉపాయమెన్నప్పొఱాతపడి) ఎన్ఱతు - "ఉపాయమ్" ఎన్నుమ్బోతు, ఏకశబ్దత్తాల్ వరణాఙ్గమాకచ్చొన్న స్వీకారోపాయత్వ భ్రమత్యాగమ్ సిద్ధియామైయాలే, ప్రపత్తియే సిద్ధియాతెన్ఱు కరుత్తాలే.

మీ.—ఏవమ్ స్వీకారానుపాయత్వేపి, సర్వధర్మత్యాగాఙ్గత్వేన ఉపాయత్వంస్యాత్; ఇతిశఙ్కాయాస్సఙ్గతిః.

సంశయస్తు—ఉపాయస్య నిర్హేతుకత్వంసంభవతి, ఉతనసంభవతీతి; తదర్థమ్, స్వీకార విశేషణస్య ధర్మత్యాగస్య విధేయత్వం సంభవతి, ఉతనసంభవతీతి; తదర్థంత్యాగః ప్రమాణాన్తరాప్రాప్తః ఉతప్రాప్తఇతి. "యదా అప్రాప్తః తదాత్యాగస్య విధేయత్వాత్ తద్ధేతుకత్వేన ఉపాయస్య ననిర్హేతుకత్వమ్. యదా ప్రాప్తః తదా అవిధేయత్వాత్ నహేతుకత్వమ్" ఇతి నిర్హేతుకత్వ సిద్ధిరితి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః. [౫

తత్ర పూర్వపక్షః "పరిత్యజ్య, వ్రజ" ఇతి త్యాగస్య స్వీకారాఙ్గత్వం విధీయతే; తతశ్చ "యద్యత్సాఙ్గం తత్సాధనమ్" ఇతిన్యాయేన స్వీకారోపాయత్వం స్వీకర్తవ్యమ్; నచ ""త్యాగస్యానువాదత్వేన నాఙ్గత్వవిధిర్'ఇతి నస్వీకారోపాయత్వమ్" ఇతివాచ్యమ్; త్యాగస్యఅప్రాప్తత్వేనఅనువాదాసంభవాత్. నహి సర్వధర్మాణాంత్యాగః కేనచిత్ప్రాప్తః. "నను భక్త్యాదౌ శక్త్యభావః ప్రమితిరహితతా శాస్త్రితః పర్యుదాసః కాలక్షేపాక్షమత్వమ్'౧ ఇత్యుక్తహేతు చతుష్టయేన సర్వధర్మాణాం త్యాగః ప్రాప్తః; ఇతి తదనువాదేన శరణాగతిర్విధీయతే, అతశ్చత్యాగః నాఙ్గత్వేన విధీయతే" ఇతిచేన్న; తదానీంసర్వధర్మత్యాగాసిద్ధేః. నహిసర్వధర్మేషు అజ్ఞానాదిచతుష్టయాన్యతరదస్తి; తతశ్చ జ్ఞానాద్యభావేన కేషాంచిద్ధర్మాణాం త్యాగప్రాప్తావపి, జ్ఞానాదిసద్భావస్థలే త్యాగాసంభవేన కృత్స్నధర్మత్యాగాసిద్ధేః. అతః సర్వధర్మత్యాగః అఙ్గత్వేన విధీయతే; తతశ్చ "స్వరూపవిరుద్ధత్వమేవ కృత్స్నత్యాగేఅనుగతం ప్రయోజకత్వమ్" ఇతిఫలితమ్.

అతఏవ ఉపాయసంయోగే ప్రాయశ్చిత్తంవిధీయతే. ఏవమ్ త్యాగస్య అఙ్గత్వేన సాధనత్వాదేవ "త్యాగేనైకః"౨ఇతిశ్రుతిరపిసాధనత్వం స్ఫుటమభిదధాతి. నచ కృత్స్నత్యాగస్య సుషుప్త్యాది సులభత్వేన అతిప్రసఙ్గః; జ్ఞానకార్యస్యైవ త్యాగస్య, స్వీకారాఙ్గత్వేన సుషుప్త్యాది సులభస్య జ్ఞానకార్యత్వాభావాత్. ఏతద్దూషణస్య, అనువాదపక్షేపి తుల్యత్వాత్. [౧౬

"నను నసర్వధర్మత్యాగః అఙ్గత్వేన విధాతుంశక్యతే; తస్య, కదాచిదప్యనుష్ఠానాసంభవాత్. అన్తతః శిఖాదిధారణస్యాపి ధర్మత్వేన తత్త్యాగాసంభవాత్. నహి ప్రపత్త్యనుష్ఠానసమయే కేనాపి శిఖాయజ్ఞోపవీతాది త్యజ్యతే; ప్రత్యుత, గురువన్దనాది ధర్మానుష్ఠానపూర్వకం ప్రపదనంక్రియతే అతః, సర్వధర్మత్యాగస్య కదాచిదప్యనుష్ఠానాసంభవాదేవ నాఙ్గత్వంవిధీయతే" ఇతిచేన్న; సర్వధర్మత్యాగః నసర్వేషాం ప్రవృత్తిరూపాణాంమోక్షసాధనానామ్ అననుష్ఠానమ్ అఙ్గతయావిధీయతే; తచ్ఛక్యమేవ నహిప్రపత్త్యనుష్ఠాన సమయేమోక్షసాధనతయా స్వీకారాతిరేకేణ కించిదనుష్ఠీయతే. [౨౦

నచ "మోక్షసాధనానాం ధర్మాణాంత్యాగస్య అఙ్గత్వేపి ఆశ్రమధర్మాణాం 'విహితత్వాచ్చాశ్రమకర్మాపి'౩ ఇతిన్యాయేన విహితత్వాత్ తదననుష్ఠానంనస్వీకారాఙ్గమ్" ఇతివాచ్యమ్; ఆశ్రమకర్మాణాం, విద్యాఙ్గత్వమ్, ఆశ్రమాఙ్గత్వమ్ ఇత్యాకారద్వయమస్తి; సాధనాన్తరనిష్ఠానాం విద్యాఙ్గత్వేన, యోగ్యతాపాదకత్వేనచ ఆకారద్వయమపి ఉపాదేయమ్. సిద్ధసాధననిష్ఠస్యతు యోగ్యతాపాదకస్యాఙ్గస్యచ అనపేక్షణాత్, ఆకారద్వయమపి అనుపాదేయమ్; ఇతి విద్యాఙ్గత్వేన, ఆశ్రమాఙ్గత్వేనచ అననుష్ఠేయత్వాత్ తన్నివృత్తిః స్వీకారాఙ్గంభవతి.

నచ స్వీకారానన్తరమ్ అనుష్ఠానవిరోధః; ఆనృశంస్యాదేవానుష్ఠానసంభవాత్. తథాచశ్రైజ్యార్యే పర్యవసితమ్. తథాహి- సర్వధర్మాణామ్ అనుష్ఠానం ఫలాభిసన్ధిరహితత్వేన తత్సహితత్వేనచద్వేధా ప్రమాణసిద్ధమ్; తత్ర, ఫలాభిసన్ధి సహితస్య అభిసంహిత ఫలజనకత్వమ్, తద్రహితస్య మోక్షసాధనత్వంచ "సఙ్గంత్యక్త్వాఫలంచైవ"౪ ఇత్యాదిప్రమాణైర్విభజ్యనిర్దిశ్యతే; నచస్వయం ప్రయోజనతయాఽనుష్ఠానం; తథానుష్ఠానే ప్రమాణాభావాత్, శ్రైజ్యార్యస్య స్వాధికారత్వేన సర్వైస్సర్వకర్మానుష్ఠాన ప్రసఙ్గాచ్చ.

నను "అక్రియావదనర్థాయ కర్మతత్తుసమాచరేత్ | ప్రియాయమమ విష్ణోశ్చదేవ దేవస్యశాఙ్గిణః॥ మనీషీవైదికాచారం మనసాపి నలఙ్ఘయేత్ | శ్రుతిస్ స్మృతిర్మమైవాజ్ఞాయస్తా ముల్లఙ్ఘ్యవర్తతే॥ఆజ్ఞాచ్ఛేదీమమద్రోహీమద్భక్తోపినవైష్ణవః| ఉపాయానాముపాయత్వ స్వీకారేప్యేతదేవహి॥ ఉపాయత్వగ్రహం తత్రవర్జయేన్మనసాసుధీః"౫ఇత్యాది ప్రమాణైస్ - సాధనత్వబుద్ధిం విహాయ స్వయం ప్రయోజనతయాఽనుష్ఠానం విధీయతే. ఇతిచేన్న, అత్ర సర్వత్రాపిఆనృశంస్యాదేవ అనుష్ఠాన ప్రతిపాదనాత్. తథాహి "అక్రియావదనర్థాయ" ఇత్యత్ర పరానర్థపరిహారార్థమ్ అనుష్ఠానం విధీయతే; ఇత్యానృశంస్యే పర్యవసితమ్.

నచ స్వానర్థ పరిహారార్థమ్అనుష్ఠానం విధీయతే ఇతివాచ్యమ్; "పరిత్యజ్య" ఇతి త్యాగస్యైవ విహితత్వేన స్వానర్థాభావాత్. నిత్యనైమిత్తిక కర్మాననుష్ఠానేతద్దర్శనేన ఇతరైరప్యననుష్ఠానేతేషామ్అనర్థ జననాత్ పరానర్థపరిహారార్థమ్ అనుష్ఠానమితిసిద్ధమ్. "ప్రియాయమమవిష్ణోశ్చ"౬ఇత్యత్ర

౧॥ రహస్యత్రయసారే. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

వ్యా.—౫౭. చరమశ్లోకత్తిల్ ఇత్తైస-జ్గమాక విధిక్కైయాలే "యద్యత్సాజ్గమ్, తత్తత్సాధనమ్" ఎన్గిఱ న్యాయమ్ ఇజ్గుమ్ వారాతో? ఎన్న; అజ్గస్వరూపత్తై దర్శిప్పిక్కవే అన్దన్యాయమ్ ఇజ్గువారాదు ఎన్ఱు, షార్తు, అస్తుక్కన్నై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౫౭

అ.—౫౭.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (చరమశ్లోకత్తిలిత్యాది.) "పరిత్యజ్య, వ్రజ" ఎన్ఱు, విశిష్టవిధియాయ్నై యాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తై సాజ్గమాక విత్యాది.) "ప్రక్షాళ్యపాదావాచామేత్"౧ ఇత్యాదిక్కళిలే పాదప్రక్షాళనాదిక్కళుక్కు ఆచమనాద్యజ్గత్వమ్ బోధితమాకిఱాప్పోలే, ఇజ్గుమ్ సర్వధర్మత్యాగత్తుక్కు స్వీకారాజ్గత్వమ్ బోధితమాకిఱదు. యద్యపి, క్త్వాప్రత్యయమ్ విధ్యేకాన్తమన్ఱు, అజ్గత్వత్తిల్ శక్తముమన్ఱు. తథాపి, స్వరసతః శాబ్దైక్యరూపమ్ సమానకర్తృకత్వమ్ క్త్వాప్రత్యయబోధ్యమ్; అదు కిడైయాదవిడత్తిలే శక్తిమదైక్యమ్ క్త్వాప్రత్యయ బోధ్యమ్. "అజ్గప్రధాన భావాపన్న క్రియాస్థలత్తిలే సాజ్గప్రధానమ్ చికీర్షితమాయ్నై యాలే శాబ్దైక్యమ్ సమ్భవిక్కుమ్" ఎన్ఱు, "వాజపేయేనేష్ట్వాబృహస్పతి సవేనయజేత"౨ ఎన్గిఱవిడత్తిలే అజ్గత్వసిద్ధి ప్రకారమ్ తాన్త్రికరాలే శొల్లప్పట్టదు. క్త్వాప్రత్యయక్రియైయుక్కు సమభివ్యాహృత ధాత్వన్తరోపస్థాప్యక్రియా విశేషణత్వమ్ నియతమాయ్నై యాలుమ్, విశిష్టాన్వయమ్ స్వారసికమాయ్నై యాలుమ్, విశేషణత్తిలుమ్ విధ్యన్వయమ్ కూడుమ్. "ఉపాయసంసర్గత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధియాలుమ్, 'త్యజధర్మమ్'౩ ఇత్యాదిక్కళిలే త్యాగవిధి ప్రతీతియాలుమ్, అన్వయానుకూల వ్యాపారశక్తమాన త్యజధాతువుక్కు అశక్తియిలే లక్షణై కొళ్ళవేణ్డుగైయాలుమ్, 'స్థితస్త్వమ్' ఇతిపదాధ్యాహారమ్ వేణ్డుగైయాలుమ్, అనువాద పక్షమనుపపన్నమాయ్నై యాలే, త్యాగవిధి పక్షమేఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విధిక్కైయాలే) ఎన్ఱదు. "నియమేనోపాదేయం హ్యజ్గమ్"౪ ఎన్గిఱపడియే నియతోపాదేయత్వమజ్గత్వమ్ ఇజ్గేఅభిమతమ్. "ఏతాదృశాజ్గయుక్తత్తుక్కు ఆచమనవాజపేయాదిక్కళిలే సాధనత్వమ్ దృష్టమాయ్నై యాలే ఇజ్గుమ్ సర్వధర్మపరిత్యాగాజ్గ కోపాయస్వీకారత్తుక్కు సాధనత్వమ్ వరుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (యద్యత్సాజ్గమిత్యాది.) (ఎన్గిఱఅన్యాయమ్) ఎన్ఱదు - "'యద్యత్సాజ్గమ్, తత్తత్సాధనమ్' ఇతివాక్యోక్తవ్యాప్తిమూలకమాన 'ప్రపత్తిః సాధనమ్ సాజ్గత్వాత్, దర్శపూర్ణమాసాదివత్' ఎన్గిఱఅనుమానమ్" ఎన్ఱపడి.

మీ.—పర్యవసితార్థకథనమ్. అస్మిన్ వచనేహి ధర్మానిష్ఠవాదీనామనుష్ఠానహేతుత్వమవగమ్యతే, ధర్మాణాంవిప్లవః-వినాశః. మనీషిణామననుష్ఠానే తద్దర్శనేన సర్వైరప్యననుష్ఠానంస్యాత్; తథాచ ధర్మ స్వరూపమేవఉచ్ఛిద్యేత. తథాతదవినాశార్థం మనీషిణాప్య వశ్యమనుష్ఠేయమేవ తథాచకులస్య పాలనాయచ అనుష్ఠేయమ్. సిద్ధసాధననిష్ఠస్య గురోరననుష్ఠానేన సిద్ధసాధన నిష్ఠారహితానాం శిష్యపుత్రాదీనామప్యననుష్ఠానే పతనంస్యాత్ తత్పరిహారేణ తత్పాలనార్థమప్య వశ్యమనుష్ఠేయమ్. విశేషాననుష్ఠానే శిష్యపుత్రవ్యతిరిక్తైస్సర్వైరపినిన్దాక్రియతే; తథాచ భాగవతాపచారస్స్యాత్. తత్పరిహారేణ తన్నిగ్రహార్థమప్యవశ్యమనుష్ఠేయమ్. తథా మర్యాదాస్థాపనాయచ అనుష్ఠేయమ్. మనీషిణాఽననుష్ఠానే శిష్టాచారాభావేనసర్వైః పరిత్యాగేతేషాంవర్ణాశ్రమాచార వ్యవస్థాభజ్గః స్యాత్; తేనభగవదపచారస్స్యాత్ తత్పరిహారాయ ధర్మసంస్థాపనార్థమప్యవశ్యమనుష్ఠేయమ్. ఏవంచ ఆనృశంస్యేనపరార్థ మనుష్ఠానమిత్యుక్తంభవతి.

నను "పరిత్యజ్య" ఇతినిషిద్ధానామనుష్ఠానే భగవన్నిగ్రహస్స్యాదిత్యత్రాహ—"ప్రియాయమమవిష్ణోశ్చ"౫ ఇతి. భగవన్నిగ్రహరూపస్యానర్థస్యాదృత్య పరానర్థం ధర్మానుష్ఠానం కృతమితి "మమవిష్ణోశ్చ" ప్రీతిస్స్యాదితిభావః. ఏతేనపరార్థ కర్మానుష్ఠాన మిత్యుక్తంభవతి. అత్రదృష్టాన్తః "యథాహివల్లభోరాజ్ఞః"౬ ఇతితత్రనద్యాఃపరార్థత్వముచ్యతే. "బహుసస్యవివర్ధనమ్"౭ ఇతి "అనపేక్షోపితాంప్రతి" ఇతిస్వార్థాభావఉచ్యతే ఏవం దృష్టాన్తేనాపికర్మానుష్ఠానంపరార్థ మితిలబ్ధమ్. తస్మాత్ లోకే "యథారాజాలోకోపకారకః స్వాజ్ఞారూపన ద్యతిలఙ్ఘనేన స్వస్యానర్థాభావేపి పరానర్థజననేన వల్లభమపి శూలమారోపయతి, తథామనీషిణోమర్యాదాతిలఙ్ఘనే ఆనృశంస్యేన పరార్థానుష్ఠానజనితప్రీతి హానిర్జాయతే" ఇత్యేతద్వచనతాత్పర్య మవసీయతే; అతఏవ 'నప్రియ' ఇత్యుక్తమ్. "శ్రుతిస్స్మృతిర్మమైవాజ్ఞా" ఇత్యత్రాపి ఇదమేవతాత్పర్యమ్. తస్మాత్ ఆనృశంస్యాదేవ కర్మానుష్ఠానమితి సంప్రదాయః.

అతఏవోచ్యతే. "విష్ణోరాజ్ఞాంతథాయస్తు సత్కృత్యంకురుతేబుధః | సవికాన్తిమునిభిః ప్రోచ్యతేవైష్ణవోత్తమః"౮ నచప్రత్యవాయపరిహారార్థమనుష్ఠానమ్; విహితాననుష్ఠానేహి ప్రత్యవాయః. నచసిద్ధోపాయనిష్ఠంప్రతి కర్మ విహితమ్. ప్రత్యుత "పరిత్యజ్య" ఇతినిషిద్ధమేవ.

మూ-అ.—(అజ్గస్వరూపత్తైదర్శిపిక్క) ఎన్ఱదు - చరమశ్లోకత్తిల్ శొన్న త్యాగరూపమాన అజ్గరూపత్తైదర్శిపిక్కవెన్ఱపడి. (అన్దన్యాయమ్) ఎన్ఱదు - శాస్త్రత్తిల్ "యద్యత్సాజ్గమ్, తత్తత్సాధనమ్" ఎన్గిఱ న్యాయమెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥

మూ.—౫౭. అజ్గమ్ తన్నై ఒழிన్దవఱ్ఱై ప్పోక్కుగై.

వ్యా—(అజ్గమ్) ఎన్గిఱదు అజ్గో. (తన్నై ఒழிన్దవఱ్ఱై ప్పోక్కుగై) యావదు - స్వీకారరూపమాన తన్నై ఒழிన్ద చేతనప్రవృత్తికళిల్ ఒన్ఱైయుమ్ సహియాతపడి యిరుక్కై. సాధనరూప సకలప్రవృత్తికళినుడైయవుమ్ సవాసనా త్యాగమిఱే యిదుక్కజ్గమ్.

అ.—"స్వీకారానుపాయత్వసాధన ప్రకరణమాకైయాలే ప్రవృత్త్యజ్గకత్వాభావమపేక్షితమ్; ఆకైయాలే (తన్నై ఒழிన్ద) ఎన్గిఱదు - స్వీకారరూపైయాన తన్నై ఒழிన్దవెన్ఱపడి." ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే స్వీకారవాచితన్నై ఒழிన్దవఱ్ఱై ఎన్ఱు, సామాన్యోక్తిక్కు ప్రవృత్తిరూపవిశేషపరత్వమ్ అభిమతమ్. సర్వధర్మత్యాగమ్ నిషిద్ధనివృత్తి సహమాకైయాలే ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చేతనప్రవృత్తికళి లిత్యాది.) ఇదుక్కు ప్రమాణస్ఫోరణమ్ పణ్ణుకిఱార్ (సాధనరూపేత్యాదినా.) "అలౌకికశ్రేయస్సాధనం ధర్మః" ఎన్గి, అధర్మశబ్దార్థమ్ (సాధనేతి.) సర్వశబ్దార్థమ (సకలేతి.) "విధిష్వేవధర్మః"౧ ఎన్గి, అపడియే-ధర్మశబ్దమ్ నిషిద్ధనివృత్తియై చ్చొల్లాతొழிన్దాలుమ్, "ఉపాయస్సుకరశ్చాయమ్"౨ ఎన్గి, ఉసుకరత్వ వ్యాఘాతత్తాలే విశేషణతయావ్యధర్మ నివృత్తియై వివక్షిక్కక్కడవదెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రవృత్తికళినుడైయవితి.) పరిశబ్దార్థమ్ (సవాసనేతి.) త్యజధాత్వర్థమ్ (త్యాగమితి.) త్వాప్రత్యయత్తాలుమ్ విశేషణవిధియాలుమ్ సిద్ధిత్తవర్థమ్ (ఇదుక్కజ్గమితి.) "త్యజ ధర్మమ్"౩ ఇత్యాది ప్రమాణప్రసిద్ధి సైప్పఱ్ఱ (ఇఱేయితి.)

మీ.—నచనిషిద్ధానుష్ఠానే భగవన్నిగ్రహప్రసజ్గః; తస్యదయాకార్యత్వేన భగవత్ప్రీతి హేతుత్వాత్. దయాహినామ-స్వార్థనిరపేక్షా పరదుఃఖాసహిష్ణుతా. స్వార్థశ్చ- అనిష్టనివృత్తిః, ఇష్టప్రాప్తిశ్చ. స్వార్థరూపానిష్టనివృత్తిమనపేక్ష్య పరానర్థాసహిష్ణుత్వలక్షణానృశంస్యేన నిషిద్ధానుష్ఠానముపపద్యతే; అతఏవభాష్యకారైరాచార్యవచనముల్లఙ్ఘ్యాపి పరానర్థపరిహారార్థం మన్త్ర ఉపదిష్ట ఇతిసంప్రదాయః.

భగవతాచ తస్మిన్ "స్వానర్థమచిన్తయిత్వా పరానర్థపరిహారః కృతః" ఇతిమహాన్ ప్రసాదః క్రియతే. తదనుష్ఠానం కైఙ్కర్యతయా పర్యవసితమ్. అతఏవ "కర్మకైఙ్కర్యత్తిలే పుకుమ్"౪ ఇత్యుచ్యతే; అతఏవ విహితానాం నిత్యనైమిత్తికానాం యత్కించిత్సాధనత్వమవర్జనీయమ్; ఇతి అనిష్టఫలసాధనతయా పాపశబ్దవాచ్యత్వమ్, "సర్వపాపేభ్యః"౫ ఇత్యత్రలోకాచార్యైః ప్రతిపాదితమ్. నచైవమాజ్ఞానిషిద్ధానాం దేశవాసాదీనామననుష్ఠానే పరానర్థాభావేన అనృశంస్యేనానుష్ఠానం నసంభవతీతివాచ్యమ్; పరమాత్మవిషయరాగాదేవ దేశవాసాద్యనుష్ఠానసంభవాత్. దేశవాసాదీనాం విహితత్వేన ఫలసాధనత్వమ్, రాగప్రాప్తత్వేన కైఙ్కర్యత్వంచ ఇతిసాధనత్వత్యాగేన కైఙ్కర్యత్వేన అనుష్ఠానముపపద్యతే. నిత్యనైమిత్తికానాన్తు రాగతః ప్రవృత్త్యసంభవాత్ విహితత్వేన ఫలసాధనత్వమవర్జనీయమితి తత్త్యాగోఽజ్గత్వేన విధీయతే; ఇత్యానృశంస్యేనానుష్ఠానమితి వైషమ్యమ్. తస్మాత్సర్వధర్మత్యాగస్య అజ్గత్వేన విధానసంభవాత్, "యదుత్యాజ్గమ్" ఇతిన్యాయేన స్వీకారస్య మోక్షసాధనత్వాత్ ఉపాయస్యననిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

అత్రోచ్యతే - (అజ్గమ్ తన్నై ఒழிన్దవఱ్ఱై ప్పోక్కుగై) స్వీకారస్య, సకలచేతన ప్రవృత్త్యసహత్వేన నివృత్త్యజ్గత్వాత్ "యదుత్యాజ్గమ్" ఇతిన్యాయస్య ప్రవృత్త్యజ్గవిషయత్వేన నస్వీకారోపాయత్వసిద్ధిరిత్యర్థః

అయంభావః 'పరిత్యజ్య' ఇతిస్వప్రవృత్తిః నిషిధ్యతే, నివృత్తిశ్చనసాధనమ్; నిషేధస్య ఇష్టసాధనత్వార్థకత్వాభావాత్. అతఏవ లోకవిహితానుష్ఠానేనధార్మికత్వప్రసిద్ధివత్, నిషిద్ధాననుష్ఠానేన ధార్మికత్వాప్రసిద్ధిః. అతోనిషిద్ధాననుష్ఠానేన సాధనత్వాభావేన తదజ్గకస్య స్వీకారస్య ప్రవృత్త్యజ్గ విషయేణ "యదుత్సాధనమ్" ఇతిన్యాయేన నహేతుత్వసిద్ధిః.

కించ "త్యాగస్య, అదృష్టసాధనత్వాభావాత్ అదృష్టద్వారానాజ్గత్వమ్" ఇతి దృష్టద్వారావక్తవ్యమ్; దృష్టంచ అన్యస్మిన్ప్రీతి ప్రతిబన్ధకత్వాభావత్వేన అభ్యుపగన్తవ్యమ్. ప్రతిబన్ధకాభావస్యచ నహేతుత్వమ్; సంసారనివృత్తేః కైఙ్కర్యం ప్రతిహేతుత్వాభావాత్. నచ "సాధ్యస్య నిత్యత్వే, ప్రతిబన్ధకనివృత్తేరహేతుత్వమ్, సాధ్యస్య అనిత్యే ప్రతిబన్ధకనివృత్తేః హేతుత్వంచనసంభవతి" ఇతివాచ్యమ్; భగవతః ఉపాయత్వవత్, ఉపాయస్యాపి నిత్యత్వేన తదయోగాత్ అతఏవ "ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం నతుగుణౌ"౬ ఇత్యుచ్యతే; అతః "ప్రతిబన్ధకే నివృత్తే ఉపాయః కార్యంజనయతి" ఇతినధర్మత్యాగస్య హేతుత్వమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ గీతా-౧౮ ౬॥ శ్రీరం-ఉత్తర-శ్లో-౮౭.

వ్యా.—“ యద్వత్సాఙ్గమ్” ఎన్ఱిత్తిల్, ప్రవృత్తిరూపాఙ్గ సహితమానవర్ణైయితే సాధనమాక చ్చొల్లుకిఱతు; అప్పడియన్ఱిక్కే, ఇత్తిన్నుడైయ అఙ్గమ్ నివృత్తిరూపమాకైయాలే ఇతుతానే ఇత్తిన్నుడైయ అనుపాయత్వ సూచకమెన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—సాధనత్వసాధన తయోక్తమాన సాఙ్గత్వహేతువుక్కు ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వత్తాలే సోపాధికత్వమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యద్వత్సాఙ్గమ్)ఇత్యాది. (ప్రవృత్తిరూపాఙ్గ సహితమాన వర్ణైయిఱే) ఎన్ఱతుక్కు - దర్శపూర్ణమాసాదికళిలే అప్పడికణ్డపడియాలే యెన్ఱుకరుత్తు.

ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వత్తుక్కు, దర్శపూర్ణమాసాదికళిలే సాధ్యవ్యాపకత్వముమ్, ఇఙ్గఉపాయవరణత్తిలే సాధనావ్యాపకత్వముమ్ ఇరుక్కపడియాలే ఉపాధిత్వముణ్డు ఎన్ఱే ఉపాధి నివృత్తి ప్రదర్శనమ్ (అప్పడియన్ఱిక్కే యిత్తిన్నుడైయ) ఇత్యాది. ఉపాధేః సత్ప్రతిపక్షోన్నాయకత్వత్తైయుట్కొణ్డుఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతుతానే) ఇత్యాదినా. (ఇతుతాన్) ఎన్ఱతు - నివృత్త్యఙ్గకత్వమెన్ఱపడి. (ఇత్తిన్నుడైయ) ఎన్ఱతు - వరణత్తిన్నుడైయ వెన్ఱపడి. (అనుపాయత్వసూచకమ్) ఎన్ఱతు - అనుపాయత్వానుమాపకమెన్ఱపడి. “ ‘వరణమ్ ఉపాయః సాఙ్గత్వాత్ దర్శపూర్ణమాసాదివత్’ ఎన్ఱ అనుమానమ్, ‘వరణమ్అనుపాయః నివృత్త్యఙ్గకత్వాత్ వ్యతిరేకేణ పూర్వవదేవ’ ఎన్ఱవనుమానత్తాలే సత్ప్రతిపక్షితమ్” ఎన్ఱు, తాత్పర్యమెన్ఱపడి.

మీ.—నచ ప్రతిబన్ధకనివృత్తిమాత్రేణ కార్యసంభవే స్వీకారవైయర్థ్యమితివాచ్యమ్; ప్రతిబన్ధకాభావమాత్రస్యఅచేతన సాధారణతయాఅతిప్రసఙ్గపరిహారాయ స్వీకారస్యాపేక్షితత్వాత్. నచ “త్యాగేనైకే”౧ఇతత్యాగస్యహేతుత్వం శ్రూయతఇతివాచ్యమ్; ఉక్తన్యాయేనత్యాగస్య హేతుత్వాసంభవేన భగవదుపాయత్వఏవ శ్రుతేస్తాత్పర్యాత్. తస్మాత్, త్యాగాఙ్గత్వేన స్వీకారస్యహేతుత్వమ్. వస్తుతస్తు “ప్రవృత్తేః నస్వీకారే ప్రతిబన్ధకత్వం కిన్తు భగవదుపాయత్వఏవ. తతశ్చతత్త్యాగస్య నస్వీకారాఙ్గత్వమ్” ఇతినస్వీకారహేతుత్వమ్. నచచరమశ్లోకవిరోధః; తస్యాపిసిద్ధోపాయాఙ్గత్వఏవ తాత్పర్యాత్. తస్మాత్ ‘యద్’ఇతిన్యాయావిషయత్వాదేవన స్వీకారాఙ్గత్వనిష్కర్షః.

యదుక్తం “విధానమన్తరేణకృత్స్నత్యాగాసిద్ధ్యా విహితత్వేన సాధనమ్” ఇతి తన్న; పారతన్త్ర్య స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాదేవత్యాగసంభవాత్. నచ “అపాయానాం స్వరూపవిరుద్ధత్వావగమేన శాస్త్రాపేక్షావత్, ఉపాయాన్తరాణామపి తద్విరుద్ధత్వావగమః త్యాగవిధిమన్తరేణ న సంపత్స్యతే” ఇతివాచ్యమ్; స్వరూపయాథాత్మ్య శాస్త్రాత్ స్వరూపే అవగతే; తదనురూపత్వాననురూపత్వయోః ఉపపత్తితః స్వతఏవ నిశ్చయసంభవేనవిధానానపేక్షణాత్. తత్ర ప్రమాణసంవాదమాత్రంహి తదపేక్షితమ్. నచఉపాయాపాయ త్యాగయోఃయత్నసాధ్యత్వాత్స్వతః ప్రాప్త్యసంభవః; “ఇన్ద్రియేభ్యః పరాహ్యర్థాః”౨ ఇతిఇన్ద్రియజయస్య శరణాగతి సాధ్యత్వకథనేన సిద్ధోపాయకార్యత్వమవగమ్యతే, “తమేవంవిద్వాన్”౩ ఇత్యత్రస్వరూపజ్ఞాన మాత్రేణ ఇన్ద్రియజయాదిఫలపరం పరాయాః-సిద్ధోపాయ కృత్యత్వావగమాచ్చ. అతఏవ ఉచ్యతే; “పరమాత్మనిమోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని”౪ఇతి.“అభ్యాసేనతు కౌన్తేయ వైరాగ్యేణచ గృహ్యతే”౫ఇతి. అన్యేషామ్ అతికృచ్ఛ్రసాధ్యస్య ఇన్ద్రియజయస్య సిద్ధోపాయావష్టమ్భమహిమ్నాఅయత్నసిద్ధత్వోపపత్తేః ధర్మాన్తరత్యాగేపి ఇన్ద్రియాణాంకైఙ్కర్యవిషయత్వేన సర్వపయిత్వాభావాత్. ఉపాయాన్తరాణాం దుశ్శకత్వేన, స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానేచ స్వతఏవత్యాగసమ్భవాచ్చ అయత్నేనసిధ్యతి.

ఏవమ్ ఉపాయాపాయత్యాగస్య స్వరూపజ్ఞానకార్యత్వాత్ అయత్నసిద్ధత్వేన న విధేయత్వమ్. “సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్యమామేకం శరణంవ్రజ|| స్థితంత్వాం మోక్షయిష్యామ్” ఇతివాక్యార్థః. ఏవంసతి ఏకవాక్యత్వమపి సంభవతి, అన్యథాఽత్రివిధిసత్త్వే “అహమ్” ఇత్యాదేర్భిన్నవాక్యత్వాపత్తిః నచ ఉత్తరార్థేన నియోజ్యమాత్రోపస్థితిః. “తస్మిన్ దృష్టేఽపియ నైవాస్య కర్మాణి” ఇతిభక్తేః సర్వపాపమోక్షణహేతుత్వవత్ ఈశ్వరస్య తథాత్వస్య అప్రాప్తస్య బోధనాత్. తస్మాత్ అప్యసిద్ధపరవాక్యత్వేన కామనాధికారత్వాభావాత్ కర్తవ్యవిధేరభావాత్, ఈశ్వరఏవప్రాప్తా, ఫలీచ ఇతిచేతనస్య ప్రాప్తృత్వఫలిత్వయోరభావాత్, ఫలస్యచ ప్రావాన్తరీయకతయా సిద్ధత్వాచ్చ భగవదుపాయత్వస్యసహైతుకత్వసిద్ధిరితి

ఉపాయస్యాధికారోపిత్యాగోయత్నేనసాధ్యతే। అతోఽస్యయత్నసాపేక్ష ఉపాయత్వం సహేతుకమ్॥ నైతత్త్యాగస్య సిద్ధత్వాత్సోపి హాత్రవిధీయతే| త్యాగస్వీకారయుక్తంత్వాం మోక్షయిష్యామిమాశుచః॥ ఇతిస్వీకారవత్త్యాగోఽనూద్యో వాక్యైకలాఘవాత్। స్వరూపస్యవిరుద్ధత్వజ్ఞానాత్త్యాగోహిసిధ్యతి॥ త్యాగాభావేతునైవాస్య జ్ఞానంజాతమితీష్యతే|సిద్ధోపాయస్య మాహాత్మ్యాద్భవతీన్ద్రియసంయమః|| దుశ్శకత్వాదుపాయానాంత్యాగోపి భవతిస్వయమ్ | అతోస్యకామనాభావాత్ప్రాప్తా ప్రాపకఏవచ ఫలీచభగవానస్య ఫలన్నాన్తర్యకంభవేత్ అస్యసంరక్షణం తస్మాదహేతుకమితీర్యతే.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ. ౫॥

13-8-90.

మూ.—౫౮. ఉపాయమ్ తన్నైప్పాఱుక్కుమ్;

వ్యా.—౫౮.—ఇత్తిన్నుడైయ అనుపాయత్వత్తై దృఢీకరిక్కైక్కాక సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిన్బడిక్ళైచ్చొల్లి, అవైయిరణ్డైయుమ్బఱ్ఱ ఇతుక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపాయమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (పాఱాతు) ఎన్నుమళవాక. [౫

(ఉపాయమ్ తన్నైప్పాఱుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయమాన సర్వేశ్వరన్ ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ స్వయమేవ నిర్వాహకనాకైయాలే, తన్నైఉపాయమెన్ఱాల్ అతుక్కుత్తక్కుతియా యిరుక్కుమెన్నపడి. "ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వంనతుగుణౌ"౧ఎన్ఱు, ఉపేయత్వత్తోపాతి వస్తువుక్కు స్వరూపమాయిఱే ఉపాయత్వమువిరుప్పతు? "యేచవేదవిదోవిప్రా(ః) యేచాధ్యాత్మవిదోజనాః । తేవదన్తిమహాత్మానం కృష్ణంధర్మం సనాతనమ్"౨ [౧౦

అ.—౫౮.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇత్తిన్నుడైయవనుపాయత్వత్తై) ఇత్యాది. (దృఢీకరణ)మ్-హేత్వన్తరేణాపిసాధనమ్ [ఉపాయమ్తన్నైప్పాఱుక్కుమ్] ఎన్ఱి,అవిత్తై యఱ్టొఙ్గు (సిద్ధేతి.) [ఉపాయాన్తర మిరణ్డైయుమ్పాఱుక్కుమ్] ఎన్ఱత్తైయఱ్టొఙ్గు (సాధ్యేతి.) [ఇత్తిరణ్డైయుమ్] ఇత్యాదియైయఱ్టొఙ్గు (ఇతుక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై) ఇతి.

"[ఉపాయవైభవమ్] [వా-౬] ఇత్యాదిక్కళిలే ఉపాయశబ్దమ్ సిద్ధోపాయపరమాక్కక్కాణ్గైయాలుమ్, [ఉపాయాన్తరమ్] ఎన్ఱి,అప్రథగుక్తియాలుమ్, [ఉపాయమ్తన్నైప్పాఱుక్కుమ్] ఎన్ఱి,ఆఉపాయశబ్దమ్సిద్ధోపాయపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సిద్ధోపాయమానసర్వేశ్వరన్) ఇత్యాది. సిద్ధత్వమ్-చేతనకృత్యానిష్పాద్యత్వమ్. "తద్విశ్వముపజీవతి, పతింవిశ్వస్య"౩ ఎన్ఱి,అవిత్తైయుమ్, "సహాసీనశ్శ్రియాసార్ధంగుణవాన్ పరమేశ్వరః"౪ ఎన్ఱి,అవిత్తైయుమ్, అకారనారాయణ పదఙ్గళైయుమఱ్టొఙ్గు, (సర్వేశ్వరన్) ఎన్ఱతు - సర్వశేషియుమాయ్ సర్వనియన్తావుమాన ఎన్ఱపడి. "నసమ్పదామ్"౫ ఇత్యాదియైయఱ్టొఙ్గు (ఇష్టానిష్ట) ఇత్యాది. ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్, అనిష్టపరిహారత్తుక్కుమెన్ఱపడి. [ఉపాయమ్] ఎన్ఱి,అర్థాన్నిర్దేశఫలితమ్ (స్వయమేవనిర్వాహకనాకైయాలే) ఇతి. (స్వయమ్) ఎన్ఱు, - పిరాట్టియైయుమ్, ఏవకారత్తాలే- పరణాదికళైయుమ్, వ్యావర్తిక్కిఱతు. (స్వయమేవ) ఎన్ఱి,అవిత్తాల్ - "ఉద్ధరిష్యామ్యహందేవి సంసారాత్ స్వయమేవతాన్"౬ "సాక్షాన్మహాలక్ష్మీపతిస్స్వయమ్"౭ ఎన్ఱి,అవిత్తైస్మరిప్పిక్కిఱతు.

(అతుక్కుత్తక్కుతియాయిరుక్కై) యావతు - ఉపాయశబ్దబుద్ధిక్కళుక్కు ముఖ్యవిషయమాయ్, అనిషిద్ధముమాయిరుక్కై. భక్త్యాదిక్కళిల్, ఉపాయశబ్ద బుద్ధిక్కళుక్కుఅసఙ్కుచితత్వమిల్లై; ఉపాయవరణత్తిల్ ఉపాయత్వమ్ నిషిద్ధమ్.

ఉక్తార్థత్తిల్ ఆచార్యసంవాదమ్ ("ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవతత్త్వమ్") ఇత్యాది. సహోపాదానత్తాల్, సాదృశ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్. "శరణమవ్యాజమఖిలమ్"౧ ఎన్ఱు, ఉపాయత్వమే ప్రకృతోపయుక్తమాకైయాలే, ఉపేయత్వకీర్తనమ్ దృష్టాన్తార్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపేయత్వత్తోపాతి) ఇత్యాది. (స్వరూపమ్) ఎన్ఱతు - అసాధారణధర్మమెన్ఱపడి; ఇతు "తత్త్వమ్" ఎన్ఱి,అవిత్తిన్నర్థమ్. ఇత్తాల్ - అన్యత్రోపాయత్వమ్ తద్గుణలేశయోగన్యాయత్తాలే ఔపచారికమెన్ఱు, సూచితమ్.

ఉక్తార్థత్తిల్ప్రమాణఙ్గళ్ ("యేచవేదవిదః") ఇత్యాది. ("విప్రాః") ఎన్ఱి,అవిత్తుక్కు - తత్త్వదర్శినః ఎన్ఱర్థమ్. "విప్రోవిప్రత్వం గచ్ఛతేతత్త్వదర్శీ"౮ ఎన్నక్కడవతిఱే. "సనాతనమ్ - ధర్మమ్-వదన్తి." "మహాశూరః" ఎన్ఱి,అమహాత్త్వమ్, శౌర్యద్వారా ధర్మియిల్ అన్వయిక్కిఱాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ సనాతనశబ్దితమాన పురుషకృత్యానిష్పాద్యత్వరూపనిత్యసిద్ధత్వమ్ ధర్మత్వద్వారా విశేష్యత్తిలే అన్వయిక్కిఱతు; సర్వాత్మసాధారణస్వరూపనిత్యత్వ కథనత్తుక్కు ఇఙ్గేప్రయోజనమిల్లైయిఱే. అన్నైయాల్, పురుషవ్యాపారానిష్పాద్యాలౌకికశ్రేయస్సాధనతాశ్రయంవదన్తి ఎన్ఱపడి. పూర్వోత్తరభాగవిభాగాభిప్రాయేణ "వేదవిదః" ఎన్ఱుమ్, "అధ్యాత్మవిదః" ఎన్ఱుమ్, పృథగుపాదానమ్. యద్వా, "అధ్యాత్మవిదః" ఎన్ఱు, -దివ్యజ్ఞానోపపన్నరై చ్చొల్లిఱ్ఱాకవుమామ్. "యస్మిన్ఱలన్తత్ కృష్ణః"౯ ఎన్ఱి,అ శ్రుతివాక్యస్ఫోరణాయ ("కృష్ణమ్") ఎన్ఱతు, ఇష్టధర్మత్వమ్ ఫలప్రదత్వాతిరిక్తమెన్నైక్కాక.

౧॥ శ్రీరం-ఉ-శ్లో-౧౭. ౨॥ భా-ఆర-శ్లో-౧౧. ౩॥ తై-నా- ౪॥ ౫॥ వి-పు-౧-౨౭. ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥

వ్యా.—"శరణ్యంశరణఞ్చత్వా మాహుర్దివ్యామహర్షయః"౧ "అమృతంసాధనంసాధ్యం సంపశ్యన్తిమనీషిణః"౨ ఎన్ఱు శొల్లుకిఱతిఱే?.

(తన్నై ప్పెఱువిక్కుమ్) ఎన్ఱు, అవివ్వళవైయే శొల్లివిడుక్కైయాలే, తన్నై ప్పెఱువిత్తవనై ప్పెఱువిక్కైయాకిఱ అర్థాత్సిద్ధమ్. ఇద్ధసిద్ధోపాయమ్, సహాయాన్తర సంసర్గాసహమాయిత్తే యిరుప్పతు?. "ఇవ్వుపాయవిశేషమ్ స్వవ్యతిరిక్తమా యిరుప్పతొన్ఱై, సహియామైయాలేయిత్తే, ౩ఆనుకూల్యసఙ్కల్పాదికళుక్కు ఉపాయాఙ్గత్వమిన్ఱిక్కే, అవఘాత స్వేదమ్పోలే సమ్భావితస్వభావఙ్గళ్ మున్నాకిఱతు?"౪ ఎన్ఱు,

అ.—ప్రమాణాన్తరమ్ (శరణ్యమ్) ఇత్యాది. (శరణ్యమ్) - రక్షణేసాధుమ్. రక్షకమెన్ఱపడి. ("శరణమ్")-ఉపాయమ్. ఇత్తాల్ - ఫలప్రదత్వా తిరిక్తోపాయత్వముక్తమెన్ఱుకరుత్తు.

"శరణ" శబ్దమ్విగ్రహవాచియెన్ఱు, శఙ్కైయామైక్కాక ప్రమాణాన్తరమ్ (అమృతమ్) ఇత్యాది. సాధకమెన్నామైయాలుమ్, నపుంసకలిఙ్గ త్తాలుమ్, కరణల్యుడన్త ప్రసిద్ధ్యతిశయత్తాలుమ్, సాధనశబ్దమ్ ఫలప్రదత్వాతిరిక్తోపాయత్వవాచియాకిఱతు. (అమృతమ్) ఎన్ఱు - ఉపాయతా యామ్ నిత్యసిద్ధత్వపరమ్. ప్రథమోపాత్తవచనత్తిల్ ధర్మశబ్దమ్ పుల్లిఙ్గప్రయుక్త ఫలప్రదత్వపరతా శఙ్కార్హమాకైయాలుమ్, ద్వితీయోపాత్త వచనత్తిల్ సనాతనాది శబ్దమిల్లామైయాలుమ్, అర్థాన్తరపరత్వశఙ్కార్హమాకైయాలుమ్, తద్వివరణార్థమాక పూర్వోక్తశఙ్కానర్హమాన (అమృతమ్) ఇత్యాదివచనమ్ చరమోపాత్తమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(తన్నైప్పెఱువిక్కుమ్ ఎన్ఱు, అవివ్వళవైయేశొల్లివిడుక్కైయాలే) ఎన్ఱతు-[ఉపాయాన్తరమ్ ఇరణ్డైయుమ్ పోక్కుమ్] ఎన్ఱాప్పోలే, ఇతర సఙ్గ్రాహకశబ్దమిల్లామైయాలే ఎన్ఱపడి. (అర్థాత్సిద్ధమ్) ఎన్ఱతు - రీతిభఙ్గమ్ వారామైక్కాక. అవశ్యవక్తవ్యత్వేపి అనుక్తిసామర్థ్య బలత్తాలే అనుమితమ్ ఎన్ఱపడి. [౧౫

"మామేకమ్"౫ ఎన్ఱు, ౬ ఏకశబ్దార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇద్ధసిద్ధోపాయమ్) ఇత్యాది.

ఇప్పడి "అనుక్త్యనుమితార్థమ్ గ్రన్థాన్తరత్తిలే స్వవాక్యోక్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వుపాయవిశేషమ్) ఇత్యాది. (స్వవ్యతిరిక్తమాయిరుప్పతొన్ఱై, సహియామైయాలే) ఎన్ఱతు - స్వవరణత్తై సాధ్యోపాయమాక సహియామైయాలే యెన్ఱపడి. (ఆనుకూల్య సఙ్కల్పాదికళుక్కు) ఎన్ఱు, ఆదిశబ్దమ్ ప్రాతికూల్యవర్జనవిశ్వాసాదికళై సఙ్గ్రహిక్కిఱతు. (ఉపాయాఙ్గత్వమిన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు - వరణమ్ అదృష్టద్వారక ఫలసాధనమల్లామైయాలే తద్గతాతిశయజననార్థమ్ ఉపాదేయతయా విహితత్వమిల్లాతే యెన్ఱపడి. (అవఘాతేత్యాది) "వ్రీహీనవహన్తి"౭ ఎన్ఱు, విధిత్తవ్రీహ్యవహననజన్యమాయ్, అవఘాతవిధ్యవిషయమాయ్, స్వేదమ్ తన్నైయే అవహన్తృ స్వభావప్రయుక్తమాయ్ వరుకిఱాప్పోలే అత్యన్తపారతన్త్ర్య జ్ఞానముడైయ విష్యధికారిక్కు భగవద్విషయత్తిల్ ఆనుకూల్యాదికళుమ్ విధ్యవిషయమాయ్, కృత్యనుపాదేయమాయ్, వరణానపేక్షితమాయ్, వరణసమయవర్తియాయ్, తన్నడైయే వరక్కడవతాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. (సమ్భావితస్వభా వత్వమ్) ఎన్ఱతు - విధిప్రయుక్తోపాదేయతాశూన్యత్వేసతి స్వతఏవసత్తార్హత్వమ్.

అయమభిసన్ధిః—"ఆనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః"౩ ఇత్యాదికళాలే అఙ్గఙ్గళాయిరుక్కుమ్ శరణాగతి ఎన్ఱుశొల్లానిన్ఱతు; "అహమస్మ్య పరాధానామాలయోకిఞ్చనోగతిః। త్వమేవోపాయభూతోమేభవేతి"౮ ఎన్ఱు, తన్ ఆకిఞ్చన్యత్తైమున్నిట్టు "నీయేఉపాయమాక వేణుమ్" ఎన్ఱు, అపేక్షిక్కుమత్తై శరణాగతియాకచ్చొల్లానిన్ఱతు; ఇన్ఱిఇతిలొన్ఱై, స్వీకరిక్కుమ్ ఎన్నుమత్తై అతుక్కు అప్రామాణ్యమ్ సిద్ధిక్కుమాయిరున్దతు; ఆనాల్ ఇవైయిరణ్డుమ్ అవిరుద్ధమాక నయిక్కుమ్పడి యెఙ్ఙనే యెన్నిల్; "త్వమేవ"౮ ఎన్ఱు, అవిడత్తాలే ఉపాయాన్తరనైరపేక్ష్యమ్ తోన్ఱియిరుక్కైయాలే, శరణాగతియినుడైయ స్వరూపమ్ శొల్లుకిఱతు. "అన్దశ్లోకత్తాలే - అశ్శరణాగతిపుక్కవిడత్తే పుకక్కడవతాయ్, శరణాగతస్థానవస్తుక్కు సమ్భావితస్వభావఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు; ఇశ్శ్లోకత్తిలే - శరణాగతియినుడైయ స్వరూపత్తై ప్పార్త్తాల్, మఱ్ఱొన్ఱై ప్పొఱాతపడియాయిరుక్కుమ్; ఇన్ఱి ఒతుఙ్గిన ఆశ్రయత్తై ప్పార్త్తాల్, ఇస్స్వభావఙ్గళోడే కూడియల్లతిరాతు"౯ ఎన్ఱు, పెరియవాచ్చాన్పిళ్ళై

మూ.—ఉపాయాన్తరమ్ఇరణ్డైయుమ్ పాటుకుఱ్ఱమ్;

వ్యా.—ఇవ్వర్థత్తై పరన్దపడియిలే ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తారిఱే?.

(ఉపాయాన్తరమ్ ఇరణ్డైయుమ్ పాటుకుఱ్ఱమ్) ఎన్ఱతు - సిద్ధోపాయేతరమాన సాధ్యోపాయమ్, స్వపారతన్త్ర్య జ్ఞానరహితరాయ్ స్వయత్నపరరాయిరుప్పార్కు మోక్షసాధనతయా శాస్త్రవిహితమాకైయాలే స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహముమాయ్, స్తోత్రప్రణామాదికళిల్ ప్రవృత్తిరూపాఙ్గసాపేక్షమాకైయాలే స్వవ్యతిరిక్తఙ్గళైయుమ్ సహికుఱ్ఱమత్తాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. "భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా"౧ "ఉభయపరికర్మితస్వాన్తస్యైకాన్తికాత్యన్తికభక్తియోగైకలభ్యః"౨ "జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః। నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే"౩ ఎన్నక్కడవతిఱే.

అ.—యరుళిచ్చెయ్తపడియే, ప్రపత్తిస్వరూపపరవాక్యస్థ ఉపాయనైరపేక్ష్యానురోధేన (ఆనుకూల్యస్య) ఇత్యాదివాక్యమ్ ఉత్పన్నప్రపత్తి నియతస్వభావపరమెన్ఱుకొళ్ళుకై ఉచితమ్. ౪* విధాశబ్దమ్ ప్రకారవాచియాకైయాలే స్వభావపరమామే; ౫*షడ్విధాః - స్వభావాః, యస్యాస్సా తథోక్తా. సామానాధికరణ్యమ్ షష్ఠ్యర్థమ్. అన్నైయిఱే, అఙ్గాఙ్గిభావత్తై నిర్దేశియాతే సమప్రాధాన్య నిర్దేశమ్ పణ్ణిఱ్ఱు. ఇప్పడికొళ్ళాల్, అఙ్గాఙ్గికళిలే షడ్విధత్వోపచారాశ్రయణ క్లేశముమిల్లై. ఇన్ద ప్రపత్తి శాస్త్రత్తిలే, అఙ్గశబ్దమ్ పరోద్దేశ్యకకృతికారకత్వేన విహితత్వరూప శార్తీయాకప్రయాజాద్యసాధారణాఙ్గత్వ పరమెన్ఱు, కొళ్ళవొణ్ణాతు; గోప్తృత్వశక్తినిరూపణత్తిలుమ్ అఙ్గత్వమ్ శొల్లుకైయాలే: అకర్తవ్యఙ్గళాన విరోధ్యభావాదికళుక్కు ఉపాఙ్గత్వమ్ శొల్లుకైయాలుమ్. ఆకైయాల్, సంభావితస్వభావపరత్వ ముచితమ్. [౧౫

ఉపాయప్రపత్తివిషయ షణ్ణాఙ్గాదిశబ్దమ్ తాత్త్వీయాకాఙ్గయుక్తవరమ్; ఇన్తై తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (సంభావితస్వభావత్వ మున్డాకైయాలు) ఎన్ఱతు. పరన్దపడి యువరరుళిచ్చెయ్తకాకైయాలే (ఇవర్ తామే) ఎన్ఱతు. (పరన్దరహస్యత్తిలే యువర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తారిఱే) ఎన్ఱు, శ్రీశైలేశకోశఙ్గళిలే యిరుక్కిఱతు; అతుక్కుమ్, (పరన్దపడియిలే) ఎన్ఱే అర్థమ్ కణ్డుకొళ్వతు. ఇత్తాల్ - ఆనుకూల్యసఙ్కల్పాది కత్తైక్కొణ్డు ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వరూపోపాధిక్కు పక్షవృత్తిత్వశఙ్కైయుమ్ నిరస్తైయెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

" 'అన్యః ఉపాయః - ఉపాయాన్తరమ్' ఎన్ఱు, విగ్రహమాకైయాలే, అన్యత్వత్తుక్కు ప్రతియోగ్యపేక్షైయాల్ పూర్వవాక్య ప్రకృతసిద్ధోపాయమే ప్రతియోగియెన్నైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సిద్ధోపాయేతరమాన విత్యాది.)

"ఇదంశరణమజ్ఞానామ్"౬ ఇత్యాద్యుక్త ప్రపత్త్యధికారివ్యతిరిక్తర్ భక్త్యుపాయాధికారికళాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వపారతన్త్ర్యేత్యాది.) పారతన్త్ర్య జ్ఞానవిరహాత్ స్వయత్నపరత్వముమ్ తత్సత్త్వేపి వాసనావశాత్ స్వయత్న పరత్వముమ్ వివక్షితమ్.

కీఴ్ ప్రకృతమాన [తన్నైయొழிన్దవత్తై] యుమ్ [తన్నై] యుమ్ సామాన్యేన [ఇరణ్డైయుమ్] ఎన్ఱు,అవిఱు పరామర్శిత్తు యోగ్యతయావిశేషఙ్గళిల్ పర్యవసిక్కిఱతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్మిన్నిత్యాది.) (స్తోత్రప్రణామాదికళిల్) ఎన్ఱు,ఆ ఆదిశబ్దత్తాలే - ఉత్పన్న స్వరూపత్తినుడైయ వృద్ధియుమ్, అతినుడైయ ఫలజననశక్తియుమ్ సఙ్గృహీతమ్.

(భక్త్యేత్యాది) ఇఙ్గే తృతీయాశ్రుతి ఉపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహత్వత్తిల్ ప్రమాణతయావివక్షితై.

(ఉభయేత్యాది) (ఉభా) భ్యామ్ - కర్మయోగ జ్ఞానయోగాభ్యామ్; (పరికర్మిత) మ్ - ప్రసాధితమ్, సంస్కృతమితియావత్; (స్వాన్త)మ్-మనః, యస్యసః తథోక్తః, తస్య. (ఐకాన్తికే) న - అనన్యప్రయోజనేన. (ఆత్యన్తికే) న - పరాంకాష్ఠాంప్రాప్తేన. (భక్తియోగే)న - భక్త్యుపాయేన. (ఏకే) న - కేవలేన. (లభ్యః) - ప్రాప్యః. (ఉభయపరికర్మితః) ఎన్ఱు,అవిఱు, ప్రవృత్త్యఙ్గకత్వప్రయుక్త స్వవ్యతిరిక్తసహత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్. (యోగ) శబ్దమ్, స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్. (ఏక) శబ్దత్తాల్ - ప్రపత్త్యసహాయత్వముమ్ సూచితమ్. ఇతు, ఆత్మసిద్ధియిల్ ఆళవన్దార్ శ్రీసూక్తి.

(జన్మాన్తరేత్యాది.) *తపశ్శబ్దమ్ కర్మయోగసహత్వత్తిలుమ్, *జ్ఞానసమాధిశబ్దఙ్గళ్ జ్ఞానయోగసహత్వత్తిలుమ్, *భక్తిశబ్దమ్ కరణసాధనమాయ్ స్వస్మిన్నుపాయత్వ ప్రతిపత్తిసహత్వత్తిలుమ్ ప్రమాణమెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

మూ.—ఇత్తు ఇరణ్డైయుమ్ పొరున్దాదు.

వ్యా.—(ఇత్తిరణ్డైయుమ్ పొరున్దాదు) ఎన్ఱదు - సిద్ధోపాయవరణరూపమాయ్, నివృత్తిసాధ్యరూపమాయ్, అధికారివిశేషణమాయ్, స్వరూపానతిరేకియాయిరుక్కిఱ ఇన్ద ప్రపత్తి, ఉభయానహమా యిరుక్కుమెన్ఱపడి. ఆకైయాల్ సిద్ధసాధ్యోపాయ వ్యావృత్తవేషైయాయిరుక్కిఱ ఇన్ద ప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమ్ అసంభావిత మెన్ఱదాయ్త్తు.

[౫౫] అన్ఱికే, "(ఇత్తత్తనక్కు స్వరూపమ్) ఇత్యాదిక్కు, ఆనాల్ సాఙ్గమాక శాస్త్రవిహితమాన ఇన్ద ప్రపత్తిక్కు స్వరూపమేతు? ఇత్తుక్కు చ్చొల్లుకిఱ అఙ్గఙ్గళేతు? ఎన్న; అవైయిరణ్డైయు మడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తత్తనక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.—[౫౭] ఆనాల్ తన్నై ప్పెఱువిత్తేనెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఇత్యాది.—[౫౮] తన్నైయుమ్ తన్నైయొళిన్దవఱ్ఱైయుమ్ పొఱుక్కుమత్తేనెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్; (ఉపాయాన్తరమ్) ఇత్యాది.—[౫౯] ఇన్ద సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిరణ్డిలుమ్ ఇప్ప్రవృత్తిక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, ఉక్తార్థత్తై నిగమిక్కిఱార్, (ఇత్తిరణ్డైయుమ్) ఇత్యాది" ఎన్ఱిఙ్గనే సఙ్గతియాకవుమామ్.

అ.—"[ఇత్తు] ఎన్ఱు ఇవితచ్ఛబ్దః ఉక్తవక్ష్యమాణబుద్ధిస్థ యావదాకారవిశిష్ట ప్రకృతపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సిద్ధోపాయేత్యాది.) వరణమ్ ఉపాయమానాల్ భక్తిస్థలవత్ ఈశ్వరననుపాయస్స్యాత్; ఈశ్వరనుపాయమానాల్ వరణమ్ భక్త్యనుష్ఠానవదనుపాయమామ్; ఆకైయాల్, ఉపాయవరణముపాయమాకాదు.

(అధికారివిశేషణమాయితి) పూర్వోక్తరీత్యా ఉపాయతదఙ్గాన్య ఫలహేతువాకైయాలుమ్, హేతుత్వముమ్ ఉపాయాధీన ఫలవ్యతిరేక ప్రయోజకవ్యతిరేకప్రతియోగిత్వమాత్ర రూపమాకైయాలుమ్, అగ్నివిద్యాదికళైప్పోలే విధ్యన్తరవిహితమాయుమ్ తదన్యవిధియిలే అనువదితమాయిరుక్కైయాలుమ్, విధ్యన్తరప్రయుక్తానుష్ఠానాధీన సిద్ధికమాకైయాలుమ్, భక్తిస్థలత్తిల్ ఈశ్వరనుక్కు నిరపేక్షోపాయత్వమిల్లామైయాలుమ్, భక్తిక్కు ఉపాయత్వ నిషేధమిల్లామైయాలుమ్, ప్రమాణవైషమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్ధిక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్, ఆగ్నేయాది సముదాయత్తిల్ ఏకైకాభావత్తిల్ ఫలాభావమ్పోలే ఇట్టుకరణపూర్త్యాద్యభావత్తిలుమ్ వాచికాదిమాత్రత్తాలే ఫలసిద్ధియుణ్డాకైయాలే ఫలసిద్ధిక్కు సముదాయనియమమిల్లామైయాలే అధికారత్వమ్ లబ్ధమాకైయాలుమ్, ప్రమాణఙ్గళిలే అధికారివిశేషణత్వమ్ నిర్దిష్టమాకైయాలుమ్, అగ్నివిద్యాద్యనుగతాధికారలక్షణమ్ పుష్కలమాకైయాలే, ఉపాయ తదఙ్గాన్యత్వ ఘటితాధికారలక్షణలక్షితమాన ఇత్తు ఉపాయమాకాదు; ఇత్తాల్ - అధికారి విశేషణత్తుక్కు చ్చొల్లుమ్ లక్షణత్తుక్కు చ్చేరామైయాలే యెన్నుమత్తు అలఙ్కమెన్ఱు కరుత్తు.

(స్వరూపానతిరేకియాయితి) నిరుపాధికరక్షకనాన సర్వేశ్వరన్ స్వేతరోపాయానపేక్షరక్షణ ప్రవణనాకైయాలె, సర్వోపాయసవాసనత్యాగ విశిష్టమాన ఇన్ద భగవచ్ఛరణవరణ ముపాయానపేక్షరక్షణ ప్రవణ భగవచ్చిత్తానువిధానరూపమాకైయాలే, తదతిశయకర తచ్చిత్తానువిధాయిత్వరూప శేషత్వపారతన్త్ర్య రూప స్వరూపాన్తర్భూత మాకైయాలే, ఇత్తు ఉపాయమాక మాట్టాతెన్ఱపడి. [అగి

ఇఙ్గే "వరణమ్ అనుపాయః, స్వస్మిన్నుపాయత్వప్రతిపత్త్యసహత్వాత్; వ్యతిరేకేణ సిద్ధ సాధ్యోపాయవత్. వరణమ్ అనుపాయః, ప్రవృత్త్యసహత్వాత్; వ్యతిరేకేణ సాధ్యోపాయవత్" ఎన్ఱు అనుమానమ్ అభిప్రేతమ్; ఇత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయాలిత్యాది.) సిద్ధసాధ్యోపాయేభ్యోవ్యావృత్తః - తేష్వవిద్యమానః, వేషః - ప్రవృత్త్యసహత్వాద్యాకారః, యస్యాస్సా, తథోక్తా. (అసంభావితమ్) ఎన్ఱత్తు - ఉత్ప్రేక్షైక్కుమనర్హమెన్ఱపడి,

[ఇత్తత్తనక్కు] [వా-౫౬] ఇత్యాదిక్కు, విజిగీషుకథాన్యాయన పూర్వకమ్ ప్రవృత్తత్వేన వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణి, తత్త్వబుభుత్సువిషయమైయ జిజ్ఞాసాన్యాయనపూర్వకమ్ ప్రవృత్తత్వేన వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (అన్ఱికే) ఇత్యాదినా. (స్వరూపమ్) ఇత్యాదిక్కు, (సఙ్గతియాకవుమామ్) ఎన్ఱన్వయమ్.

24-8-90.

మూ.—౫౯. ఫలత్తుక్కు ఆత్మజ్ఞానముమ్,

వ్యా.—అథవా, "[౫౫]ఇతిననుపాయత్వత్తై సాధిక్కైక్కాగ ఇతిను౦డైయ స్వరూపాఙ్గఙ్గళిరణ్డైయుమ్ తామే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతనక్కు) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.—[౫౬] ఇతిననుపాయత్వత్తై స్ఫుటమాక్కుగైక్కాగ సిద్ధసాధ్యోపాయఙ్గళిన్పడికళై దర్శిప్పిప్పోమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ప్రథమమ్ సిద్ధోపాయత్తిన్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయమ్) ఇత్యాదియాల్.—[౫౭] అనన్తరమ్, సాధ్యోపాయత్తిన్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరమ్) ఇత్యాదియాల్.—[౫౮] ఇవైయిరణ్డిలుమ్ ప్రపత్తిక్కుణ్డాన వ్యావృత్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇతిరణ్డైయుమ్) ఇత్యాదియాల్" ఎన్ఱిఙ్ఙనే సఙ్గతియాకవుమామ్.—ఇవ్వుభయసఙ్గతిక్కుమ్ వాక్యఙ్గళుక్కర్థమ్ పూర్వవత్

౫౯.—ఇప్పడి ప్రపత్తియుపాయమల్లావిట్టాల్, ఫలసిద్ధిక్కు ఇవన్పక్కలిలుమ్ శిలవేణ్డావోవెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఫలత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (ఫలత్తుక్కు ఎన్ఱతు - ఫలసిద్ధిక్కెన్ఱపడి. (ఆత్మజ్ఞాన) మావతు - స్వస్వరూపజ్ఞానమ్. అతావతు - తదేకశేషత్వ

అ.—స్వయమేవ ఉపక్షేపరూపమాక వ్యాఖ్యానాన్తరమ్ (అథవేత్యాది.)

(ఇవ్వుభయసఙ్గతిక్కుమ్) ఎన్ఱతు - (అన్ఱిక్కే) (అథవా) ఎన్ఱుతుడఙ్గిచ్చొన్న సఙ్గతి ద్వయత్తుక్కుమెన్ఱపడి. (పూర్వవత్) ఎన్ఱతు - ఇన్దసఙ్గతిద్వయాత్పూర్వోక్తసఙ్గతియిలేపోలెన్ఱపడి.

[అఙ్గమ్ తస్యైవయోక్తిస్తవన్ఱై] [వా-౫౬] ఎన్ఱ విడత్తిల్ అధర్మనివృత్తిసహత్వమితుక్కిరుక్కైయాలే స్వరూపాసిద్ధియామెన్ఱు, (ప్రవృత్తికళిలోన్ఱైయుమ్) [ప- వ-] ఇతి. భగవత్ప్రవృత్తిసహత్వత్తాల్ పునరపి స్వరూపాసిద్ధియామెన్ఱు, (చేతనేతి.) [ప-౨౫౯-వ-౪] విశేష్యభూత స్వీకారసహత్వత్తాల్ పునరపి స్వరూపాసిద్ధివరుమెన్ఱు, (స్వీకారరూపైయాన తస్యైవయోక్తిస్తవతి) [తస్యైవయోక్తిస్తవన్ఱై] [వా-౫౬] ఎన్ఱవితుక్కు, "త్యాగరూపమాన తస్యైవయోక్తిన్ ప్రతియోగి స్వీకారరూపమానవన్ఱై అధికారభఙ్గమ్ కారాత్పడి పోఱాత్రోక్తిక్కై" ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణినాల్, నిసాధయిషితానుపాయత్వసాధక నివృత్త్యఙ్గత్వమ్ స్వరసమాక సిద్ధియామైయాలే, (స్వీకారరూపైయాన తస్యైవయోక్తిస్తవన్ఱై) [ప-౨౫౯-వ-౩] ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళిన్ఱు.

[ఇతుతనక్కు స్వరూపమ్] [వా-౫౬] ఎన్ఱ పూర్వవాక్యత్తిల్ నిన్ఱుమ్ అనువృత్తమాన [ఇతుతనక్కు] ఎన్ఱ, ఇశబ్దమ్, సమ్బద్ధిశబ్దమాన అఙ్గశబ్దార్థప్రతిసమ్బన్ధి వాచకమాకైయాలే, [ఇతుతనక్కు] [అఙ్గమ్ తస్యైవయోక్తిన్ వన్ఱైప్పోఱాత్రోక్తిక్కై] ఎన్ఱాల్, [ఇతుతనక్కు] ఎన్ఱు, ఉపస్థితమాన స్వీకారత్తైయే [తస్యై] ఎన్ఱ తచ్ఛబ్దమ్ పరామర్శిక్కైయాలే, స్వీకారపరమాక వ్యాఖ్యానమ్ ఉపపన్నమ్. ఇప్పడియానాల్, పూర్వవాక్యస్థమాన [తస్యై] ఎన్ఱవిత్తోడే ఇన్ద [తస్యై] ఎన్ఱవితుక్కు ఐకార్థ్యముమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

౫౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిప్రపత్తి ఉపాయమల్లావిట్టాల్) ఇత్యాది. (శిలవేణ్డావో) ఎన్ఱతు - అదృష్టద్వారక సాధనమ్ వేణ్డావోవెన్ఱపడి.

"నిష్పన్నమాన ఫలత్తుక్కు ఇవైనిరర్థకఙ్గళికే" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఫలత్తుక్కు ఎన్ఱతు- ఫలసిద్ధిక్కెన్ఱపడి.) ఎన్ఱు. అధికారి ప్రస్తుతనాకైయాలే [ఆత్మజ్ఞానమ్] ఎన్ఱ, ఆత్మశబ్దమ్ స్వపర్యాయమల్లతు శరీరప్రతిసమ్బన్ధివాచియన్ఱెన్న మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్వరూపజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు.

దేహాతిరిక్తత్వ జ్ఞానానన్దమయత్వ భగవచ్ఛేషత్వాదినా స్వస్వరూపజ్ఞానమ్ ఉపాసకనుక్కుమ్ వేణ్డుకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతావతు - తదేకశేషత్వ) ఇత్యాది. (తదేకశేషత్వ) మావతు - స్వార్థతారహిత భగవదతిశయాధానార్హత్వమ్. "శేషలక్షణమ్ సావధారణమ్" ఎన్ఱ, అపక్షేణ, ఏకశబ్దమ్; ఇతు లుప్తచతుర్థ్యేకారఙ్గళినుడైయ వర్గమ్.

మూ.—అప్రతిషేధముమే వేణ్డువతు.

వ్యా.—తదేకరక్ష్యత్వజ్గళైయఱిక్కై. (అప్రతిషేధ) మావతు- నిరుపాధికశేషియాయ్ నిరుపాధికరక్షకనాన వవన్ వణ్ణుమ్ రక్షణత్తై విలక్కామై. అత్తావతు - స్వరక్షణేస్వాన్వయనివృత్తి. అవధారణత్తాల్ - ఇవై యిరణ్డుమొழியఏన్నైయొన్ఱుమ్ వేణ్డావెన్ఱపడి. చరమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఫలత్తుక్కు, ప్రథమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఆత్మజ్ఞానముమ్, మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ అప్రతిషేధముమిఱే వేణ్డువతు?.

అ.—(తదేకరక్ష్యత్వ) మావతు - అదృష్టద్వారక సాధనానుష్ఠానేన స్వకర్తృకరక్షణకర్మత్వానర్హత్వే సత్యుపాయానపేక్ష భగవద్రక్ష్యత్వమ్. ఇతు, ఉపాధి నిర్దేశరహిత రక్షణవాచకమాన అకారత్తినుడైయవుమ్ మకారత్తినుడైయవుమ్ సమభివ్యాహారలబ్ధార్థమ్. ఏతాదృశాత్మజ్ఞానమ్ ఉపాసకవ్యావృత్తమెన్ఱు కరుత్తు.

ప్రతిషేధస్యాభావః అప్రతిషేధః. అర్థాభావేఽవ్యయీభావః. ప్రతిషేధమావతు - నివర్తనై. పరకీయనివృత్త్యాఖ్య యత్నానుకూల పురుషాభిప్రాయమెన్ఱపడి. తదభావమావతు - పరకీయ ప్రవృత్త్యాఖ్యయత్నానుకూల పురుషాభిప్రాయమ్. అత, ఉపాయానపేక్షరక్షణవిషయ భగవదీయనివృత్త్యాఖ్యయత్న ప్రయోజకాభిప్రాయాభావమెన్ఱు, పర్యవసితమ్. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిరుపాధిక) ఇత్యాదినా. శేషిత్వే (నిరుపాధిక) త్వమావతు - కర్మభాగవతత్వాద్యుపాధిప్రయుక్తత్వాభావమ్. రక్షకతాయామ్ నిరుపాధికత్వముపాయానపేక్షత్వమ్. (అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తై) ఎన్ఱతు- "యద్యేతేనిదితాత్యన్త పారతన్త్ర్యాః మామేవోపాయత్వేన వృణ్వతే, తదా సంసారాత్స్వయమేవతానుద్ధరిష్యామి. యదిపునస్స్వయత్నవాసనావశాత్ మద్విషయకస్మృతిరూపాంభక్తిముపాయ బుద్ధ్యానుతిష్ఠన్తి ; తేపి మామేవైష్యన్తి"౧ ఎన్ఱు, అవనాయ ద్యర్థగర్భమాక సఙ్కల్పిత్త రక్షణత్తై యెన్ఱపడి. "విలక్కాతమాత్రమానాల్ రక్షకనాన వీశ్వరనై ఇవన్ మున్బు ప్రబలనాయ్ విలక్కినానాకిల్ ఈశ్వరనుడైయ వీశ్వరత్వమ్ సఙ్కుచితమామ్; అపరాధత్తాలే నిగ్రహత్తైయఙ్గాక్కి విలక్కినానాకిల్, ఇవన్ పణ్ణుకిఱ ప్రపత్తిప్రసదనమేయాక వేణుమ్"౨ ఎన్ఱు, ఆ సారోక్తశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తావతు - స్వరక్షణే స్వాన్వయనివృత్తి) ఎన్ఱు. అత్తావతు - అదృష్ట ద్వారక సాధనవిషయనివృత్త్యాఖ్యయత్నవిశేషమ్.

(ఇరణ్డుమొழియ) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్- "ఇన్దనివృత్తి భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిత్వ జ్ఞానపూర్వక సాధనాన్తర విషయనివృత్త్యాఖ్యయత్న విశేష రూపైయాకైయాలుమ్, 'భావాన్తరమభావః' ఎన్ఱు, ఆకణక్కిలే ఉపాయవరణ తదనుమితిరూపైయాకైయాలుమ్, ఆత్మజ్ఞానవిశిష్టైయాకైయాలుమ్, నిర్వ్యాపారనాన సుషుప్తి ప్రళయాద్యవస్థైకళిలుమ్ వ్యాపరిక్కయోగ్యనాయిరుక్కిఱ జాగరదశైయిల్ విలక్కాతే యిరున్దపోతు ఈశ్వరన్ మోక్షప్రదానమ్ పణ్ణప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱు, ఆసారోక్త శఙ్కైపరిహృతైయెన్ఱుమిడమ్ సూచితమ్. అధికారరూపేణ దృష్టోపకారకతయా ఆత్మజ్ఞానముమ్ ప్రతిబన్ధకాభావవిధయా దృష్టోపకారార్థమాక అన్వయవ్యతిరేకశాలిమాత్రమాయ్క్కొణ్డు కారణమల్లాత సాధనాన్తరనివృత్తియుమ్ వేణ్డుమత్తొழియ, అదృష్టద్వారక సాధనమాయిరుప్పతొన్ఱుమ్ వేణ్డావెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - అధికారాద్యర్థమాక స్వీకారమపేక్షితమొழియ, ప్రసాదరూపాదృష్టద్వారక సాధనమాక అనపేక్షితమెన్నైయాలే, "స్వవిషయ స్వీకారవిశిష్టమాయ్క్కొణ్డు ఫలప్రదమాకానిఱ్కచ్చెయ్తే ఇస్సిద్ధోపాయమ్ స్వీకారత్తిలుమ్ నిరపేక్షమెన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణవేణుమెన్నిల్ ; ఇతు దృష్టవిధిపోలే ఆరోపమాత్రల్, స్వవచనవిరుద్ధమాత్రలామ్" ఎన్ఱు, ఆశఙ్కైయుమ్ పరిహృతై యెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అధికారాపేక్షై ఉపాయనైరపేక్ష్య విరోధియన్ఱే, భక్తివత్ప్రసాద ద్వారకసాధనాపేక్షైయిఱే నైరపేక్ష్యవిరోధి ; "ప్రార్థనామాత్ర సన్తుష్టః ప్రీతిరేవవివర్ధతే"౩ ఇత్యాదికళ్ ఉపాయానపేక్షరక్షక సిద్ధోపాయత్తుక్కు స్వాధికారిలాభప్రయుక్త హర్షవిశేష పరఙ్గళొழియ, భక్తిసాధ్యాపూర్వ స్థానీయ ప్రసాదతుల్య ప్రసాదపరఙ్గళన్ఱు.

(ఆత్మజ్ఞానముమ్) ఇత్యాదికళాలే- తిరుమన్త్రమ్ ప్రమాణతయా సూచితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చరమపదత్తిల్) ఇత్యాదినా. "నారాయణాయ" ఎన్ఱు, అవ్యక్తచతుర్థ్యన్తత్తిల్ శొల్లుకిఱ కైఙ్కర్యమాకిఱ ఫలత్తుక్కు ప్రణవమాకిఱ ప్రథమపదత్తిలే మకారోక్తజ్ఞానత్తుక్కు విషయాకాఙ్క్షాయాం సన్నిహితత్వాత్ అకారలుప్తచతుర్థీలబ్ధమాన నిరుపాధిక భగవద్రక్ష్యత్వశేషత్వఙ్గళ్ విషయఙ్గళాక వేణ్డుకైయాలే సిద్ధమాన ఆత్మజ్ఞానముమ్, "నమః" ఎన్ఱు, అ సఖణ్డనమస్సాకిఱ మధ్యమపదత్తిల్ అహిర్బుధ్న్య సంహితాద్యుక్తనిరుక్తిసిద్ధమాయ్ ఉపక్రమావగత నిరుపాధిక రక్ష్యత్వానుగుణమాయిరుక్కిఱ సాధనాన్తర ప్రవృత్తినివృత్తిరూపమాన అప్రతిషేధముమ్ వేణ్డువతెన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥

మూ.—౭౦. అల్లాత్తపోతు బన్ధత్తుక్కుమ్ ప్రాప్తిక్కుమ్ కొత్తైయామ్.

వ్యా.—౭౦. ఇప్పడియన్ఱిక్కే, ఫలసాధనమాక వివనుమ్ శిలశెయ్యవేణుమెన్ఱాల్ వరుమ్ తీఙ్గైక్కైన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అల్లాద) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (అల్లాత్తపోతు) ఎన్ఱదు - ఇవ్వళవన్ఱిక్కే ఫలహేతువాక ఇవన్ శిలశెయ్యవేణ్డుమెన్ఱిరుక్కైయెన్ఱపడి. (బన్ధత్తుక్కుమ్ ప్రాప్తిక్కుమ్ కొత్తైయామ్) ఆవదు - ఇవనుడైయ రక్షణమ్ తన్ పేఱాయ్ప్పడియాన అవనుడైయ నిరుపాధికశేషిత్వత్తుక్కుమ్, ఇవనుడైయ ప్రవృత్తియిలొన్ఱైయుమ్ అపేక్షియాత నిరపేక్షోపాయత్వత్తుక్కుమ్ అవద్యమాయ్ త్తలైక్కట్టుమెన్నై.

అ.—౭౦.—"ఇప్పడి అధికారార్థమాక వన్ఱిక్కే ప్రసాదరూపాదృష్టద్వారకమాక శిలశెయ్యవేణుమ్" ఎన్ఱాల్ వరుమ్ బాధకప్రదర్శనపరత్వేనోత్తరగ్రన్థావతారికై (ఇప్పడియన్ఱిక్కే ఫలసాధనమాక) ఇత్యాది. (తీఙ్గు) - హాని. [౧౦

(ఇవ్వళవన్ఱిక్కే) ఎన్ఱదు - దృష్టోపకారకతయా ఆత్మజ్ఞానాప్రతిషేధమాత్రాపేక్షత్వమన్ఱిక్కే యెన్ఱపడి. (ఫలహేతువాక) ఎన్ఱదు - అదృష్టద్వారకసాధనమాక వెన్ఱపడి.

(ఇవనుడైయరక్షణమిత్యాది) "పరాతిశయఏవ యస్యపరమప్రయోజనమ్ సశేషః"౧ ఎన్గిఱపడియే, అవన్ ఉపాయానపేక్షరక్షణమ్ పణ్ణినాల్ అన్దరక్షణరూపాతిశయమివనుక్కన్ఱిక్కే శేషియాన వనుక్కేయామ్; ఇవన్ "మత్ఫలసాధనత్వాన్మదర్థమిదంకర్మ" ఎన్ఱుకొణ్డు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణ తన్మూలకమాక అవన్ ఫలప్రదానమ్ పణ్ణినాల్, అన్దవతిశయమివనుక్కాకైయాలే, సావధారణశేషత్వప్రతిసమ్బన్ధియాన నిరుపాధికశేషిత్వత్తుక్కు వైకల్యమ్ వరుమెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ - "ఆత్మాభిమానానుగుణత్వాత్పురుషార్థవ్యవస్థాయాః"౨ ఎన్గిఱపడియే, పురుషార్థతత్సాధనవ్యవస్థైకళ్ స్వరూపానురూపమాక వేణ్డుకైయాలుమ్, ఉపాసనపరవాక్యాపేక్షయా తత్త్వపరవాక్యప్రాబల్యమ్ భాష్యాదిసిద్ధమాకైయాలుమ్, "ప్రాయేణ వాసనాయోగాచ్చోదనాభిర్గుణశ్రుతిః। అన్యపర్యేణజానన్తియేన భాగ్యాధికానరాః॥ గుణసమ్బన్ధశక్త్యాదివ్యవసాయేనకల్పన। సంభావయత్యన్యపరాంతత్తత్సాధనచోదనామ్"౩ ఎన్గిఱపడియే- సాధ్యోపాయవిధిస్వారస్యప్రత్యాశైపణ్ణినాల్ తత్త్వపరవాక్యసిద్ధతయా ప్రబలఙ్గళాన గుణసమ్బన్ధాదికళుక్కు వైయర్థ్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే, ప్రబలతరతత్త్వపరవాక్యస్వారస్యావష్టమ్భేన భగవదనన్యసాధ్యత్వత్తుక్కుమ్ చేతననుడైయసాధనాన్తరప్రవృత్త్యనర్హత్వత్తుక్కు మనుగుణమాక సాధ్యోపాయవిధికళై నయిక్కైయుచితమ్.

ఇప్పడియిరుక్క, సాధ్యోపాయవిధిత్వేనాభిమతవాక్యఙ్గళిలే ఏకశబ్దాదికళాలే సిద్ధోపాయత్తినుడైయ నైరపేక్ష్యమ్ తోన్ఱినాల్ సాధ్యోపాయవిధికళై అధికారాదివిధిత్వేన నయనముచితమెన్ఱుమత్తు కింపునర్న్యాయసిద్ధమ్.

విశ్వాసపూర్వకప్రార్థనామాత్రత్తై భాష్యకారాదికళనుష్ఠిత్తదుమ్ అధికారార్థమాక వల్లదుసాధనత్వేనవన్ఱెన్ఱు సూచితమ్. [౨౦

ఇత్తాల్ - శిలర్ సిద్ధోపాయముఖత్తాలే సాధ్యోపాయత్తై యఙ్గీకరిప్పార్కళ్; ఇవర్కళై విలక్కుమ్బడి, పరమర్షికళుమ్ భాష్యకారాదికళుమ్ విశ్వాసపూర్వకప్రార్థనాత్మకనిష్ఠైపాదికళై త్యాగఙ్గళుమ్ అనుష్ఠిత్తు ఇదుక్కు శాస్త్రీయత్తై మాత్రలిత్తుక్కొణ్డు ఉపదేశపరమ్పరైయుమ్ నడత్తిప్పోరుకైయాలే, "శేషిత్వాదిసమ్బన్ధమ్ నిత్యమేయాకిలుమ్, కర్మవశ్యరాన జీవర్కళ్ విషయత్తిల్ ఈశ్వరన్ ఒరుసాధ్యోపాయవిశేషత్తైమున్నిట్టల్లదు రక్షియాన్"౪ ఎన్ఱిత్యాదికళుమ్ దత్తోత్తరమెన్ఱు సూచితమ్.

సాధ్యోపాయవిశేషత్తాలే వశీకార్యముమాయిరుక్కిఱ సిద్ధోపాయమెన్ఱుమ్, పురుషార్థత్తుక్కు సాధనమాక శాస్త్రవిహితమాన సాధ్యోపాయమ్ భరన్యాసపర్యన్తమాక ఎన్ఱుమ్, ఉపాయప్రకారమ్ వశీకరణవిశేషమెన్ఱుమ్, అకిఞ్చననాన వధికారిక్కు యథావిధి౫రక్షాపేక్షాపూర్వకభరన్యాసత్తై యొఴియ వేఱొన్ఱాల్ అపేక్షైయిల్లాత సిద్ధోపాయత్తై "మామేకమ్"౬ ఎన్ఱు కాట్టి అతినుడైయ వశీకరణార్థమాన సాధ్యోపాయత్తై "శరణంవ్రజ"౭ ఎన్గిఱ విధియాలే కాట్టుకిఱదు.

మూ.—౬౧. ఆపత్తై ప్పోక్కిక్కొళ్ళుకైయో మెన్ఱు, భ్రమిత్తు అత్తైవిడైత్తు క్కొళ్ళత్తొడజ్గైయే వేణ్డువదు.

వ్యా.—౬౧. ఆనాలుమ్, ౧* అనన్తక్లేశభాజనమాన సంసారసాగరత్తిల్ అழுన్దిక్కిడన్దు అలైక్కిఱ తన్నాపత్తై యుణర్న్దాల్, ఆపత్సఖనాన ఈశ్వరనై స్వప్రపత్తియాలే వశీకరిత్తు, తత్ప్రసాదత్తాలే ఇత్తైక్కழிత్తు క్కొళ్ళవేణ్డావో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఆపత్తై) ఎన్ఱు తుడజ్గి. అతావదు - సర్వేశ్వరన్ఱిరువడిక్కళిలే ప్రపత్తిపణ్ణి సంసారమాకిఱ ఆపత్తైప్పోక్కిక్కొళ్ళుకైయోమ్ ఎన్ఱు, తాన్ పణ్ణుకిఱ ప్రపత్తియాలే తన్నాపత్తైప్పోక్కి క్కొళ్ళుకైయానాక భ్రమిత్తు, తదేకపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపహానియాకిఱ ఆపత్తై విడైత్తుక్కొళ్ళత్తొడజ్గైయే తన్నివృత్తిక్కివన్ శెయ్య వేణ్డువదెన్ఱపడి.

అ.—౬౧. "ఇప్పడివిధిక్కైఱ ప్రపత్తిరూపవిద్యైక్కు శరణ్యప్రసాదితమాక చోదితత్వత్తాల్ వరుకిఱ ఉపాయత్వమ్ భక్తియోగతుల్యమ్" ఇత్యాదికళై క్కొణ్డువరుకిఱ శఙ్కాపరిహారార్థత్వేన ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (ఆనాలుమ్ అనన్తక్లేశేత్యాది.) (స్వప్రపత్తియాలే) ఎన్ఱదు - భక్తియోగవత్ప్రసాదరూపాదృష్టద్వారక సాధనమాక స్వానుష్ఠితప్రపత్తియాలే యెన్ఱపడి. (వశీకరిత్తు) ఎన్ఱదు - భక్తియోగసాధ్యాపూర్వస్థానీయ ప్రసాద తుల్య ప్రసాదయుక్తనామ్బడి పణ్ణియెన్ఱపడి. (తత్ప్రసాదత్తాలే) ఎన్ఱదు - ప్రపత్తిజన్యాపూర్వ స్థానీయ ప్రసాదత్తాలే యెన్ఱపడి.

" 'మహాత్మాపదిసంప్రాప్తేస్మర్తవ్యోభగవాన్ హరిః' ఎన్గిఱ వచనత్తిలే, భగవత్ప్రపత్తిక్కు మహాపన్నివృత్తి సాధనత్వ ప్రతీతియైక్కొణ్డు ప్రపత్త్యుపాయానుష్ఠానమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే [ఆపత్తై] ఎన్ఱదు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వేశ్వరన్ఱిరువడిక్కళిలే) ఇత్యాది. "మహత్వవిశేషితైయాన ※ఆపత్తు అనన్తక్లేశభాజనమాన సంసారమ్" ఎన్ఱు, "ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణ" ౩ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే మూలత్తిలే [ఆపత్తై] ఎన్ఱు విశేషణరహితమాక నిర్దేశమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (సంసారమాకిఱవాపత్తైయితి.) (తదేకపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపహానియాకిఱ) ఎన్ఱదు - భగవదత్యన్తాభిమతాదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప స్వరూపానుప్రవిష్ట విశిష్టాభిమత్యవిషయత్వ మాకిఱ వెన్ఱపడి.

ఇఙ్గే, స్వరూపపరమూలమన్త్రస్థ నమశ్శబ్దత్తాలుమ్, "అనైశ్వర్యాత్స్వభావజాత్" ౪ ఇత్యాదికళాలుమ్, ఉపాయప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్ లబ్ధమ్. "స్వస్వాతన్త్ర్యావబోధస్తుతద్విరోధఉదీర్యతే" ౫ ఎన్ఱు, ఉపాయాన్తరరాహిత్య రూపకార్పణ్య జ్ఞానవిరోధిత్వేనోక్తమాన స్వాతన్త్ర్యనివర్తకత్వమిఱే, "స్వాతన్త్ర్యస్వత్వధీమయమ్" ౬ "నమఇత్యనయావాచానన్త్రస్వస్వాదపోహ్యతే" ౭ ఎన్ఱు, నమశ్శబ్దత్తుక్కుచ్చొల్లిట్టదు. "స్వభావజాదనైశ్వర్యాత్" ౮ ఎన్ఱు-స్వాభావికపారతన్త్ర్యమిఱే ఉపాయాభావహేతు ఎన్ఱు, శొల్లిట్టదు. స్వాభావికాసామర్థ్యమ్ ఉపాయాభావహేతువెన్ఱాల్, అనాదివాసనాయోగాది హేతుకమాన అశక్తిక్కు స్వాభావికత్వమ్ వ్యాహతమ్; ఆకైయాల్, సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్ సిద్ధమ్. "నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యః" ౯ "నచ్యాప్తుమర్హః" ౧౦ ఇత్యాదికళిలే అసఙ్కోచన్యాయత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు అనన్యసాధ్యత్వముమ్ సిద్ధమ్. ఇప్పడి తత్త్వపరవాక్యప్రాబల్యత్తాలుమ్ ఉపాయపరవాక్యస్థైక శబ్దాదికళాలుమ్ ఇన్దప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వమ్ కూడాదు. "శరణంవ్రజ" ౧౧ ఇతి విధియాల్ ఉపాయత్వమెన్నిల్; ఉపక్రమావగతఙ్గళాన ※మాంశబ్దోక్తగుణ సమ్బన్ధఙ్గళుమ్ ※శరణశబ్దోక్తమాన ఉపాయత్వముమ్ ※ఏకశబ్దార్థమాన నైరపేక్ష్యముమ్ బాధితమామ్. ఇదు భక్తివత్ ఉపాయమానాల్ భగవదుపాయత్వమ్ వ్యర్థమ్. ఇదుక్కు ఉపాయాన్తర స్థానని వేశరూపత్వముమ్ వ్యాహతమ్. మోక్షోపాయతయా తానుమ్ భరమానాల్ భరన్యాసాత్మకత్వముమ్ ఉచ్ఛిన్నమామ్; యత్కిఞ్చిదుపాయవత్వః తదన్యోపాయాన పేక్షత్వమ్ నైరపేక్ష్యమాకాదు. లఘూపాయత్వమ్ భగవదుపాయత్వ వ్యవహారప్రయోజకమెన్నిల్ ; ద్వాదశవార్షికాద్యశక్తనుక్కు సేతుస్నానాదిలఘూపాయత్తిలుమ్ భగవదుపాయత్వవ్యవహారమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. ఉపాయభూతనాన వన్ శెయ్యుమ్ వ్యాజమాత్రత్తై అవన్ఱోడొక్క ఉపాయమాక వెణ్ణుకైయుచిత మన్ఱు ఎన్ఱు, ఏకశబ్దతాత్పర్యమన్ఱైయుమ్, భక్తిక్కుమ్ ఈదృశవ్యాజత్వముణ్డాకైయాలే విశిష్టప్రపత్తివిధియిల్ ※ఏకశబ్దప్రయోగప్రయోజనమాక మాట్టామైయాలే ఉచితమ్ ఎన్ఱు, "విధిక్కుకృతి సాధ్యత్వమాత్రమర్థమ్" ఎన్ఱు, భాష్యాదికళిలే ఉపగతమాకైయాలే, ఇదు పోలాదుపాయత్వముమ్ సిద్ధియాదు. యాగోపాసనాదికళిలే ఉపాయాన్తరాభావత్తాలే ఉపాయత్వమ్ సామర్థ్యకల్ప్యమ్.

౧|| జితం- ౨|| భా-స-౬౬, ౩|| ౪|| ౫|| ౬|| ౭|| ౮|| ౯|| ముణ్డకోప-౩-౨-౩. ౧౦|| కఠోప-౧౫. ౧౧|| గీ-౧౮-౬౬

మూ.—౭౨. రక్షణత్తుక్కు-పేక్షితమ్ రక్ష్యత్తినుమతియే.

వ్యా.—ఓరాపత్తైప్పరిహరిక్కప్పుక్కు ఓరాపత్తై విళైత్తుక్కొళ్ళాతే, ఇవన్ స్వయత్నత్తిల్ నివృత్తనాయిరుక్కవే ఎమ్బెరుమాన్ తానే రక్షిక్కుమెన్ఱుకరుత్తు. (అత్తై) ఎన్గిఱ - ఆపత్సామాన్యత్తై ప్పఱ్ఱ ; అల్లది, ప్రకృతాపత్తైయే పరామర్శిత్తపడియన్ఱు. [౫

౭౨.—ఆనాలుమ్, "రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్గిఱ, - రక్షకనాన సర్వేశ్వరన్ రక్ష్యభూతనాన చేతన నుడైయ వపేక్షైయై ప్పార్త్తిరుక్కుమెన్గైయాలే, అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు ఇవనుడైయవపేక్షైయుమ్ వేణ్డియిరుక్కుమో, ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(రక్షణత్తుక్కు) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు - నిరుపాధికరక్షకనానవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు ఇచ్చేతనన్బక్కల్ వేణ్డువతు, "నీయెనక్కు రక్ష్యమ్" ఎన్ఱాల్ అల్లేన్ ఎన్నాతే, తన్నుడైయ రక్ష్యత్వత్తై యిశైయుమివ్వళవేయాగై.

అ.—ఇఙ్గే, భగవదుపాయత్వ తన్నిరపేక్షత్వాదికళాలే కల్పనైక్కు ప్రతిరోధముణ్డు; అత్తైయాల్ ఇతుక్కు భక్తియోగతుల్యతాక ఆదృష్ట ద్వారక సాధనతయా వశీకరణత్వమిల్లై; ఏతద్విధియుమ్, అధ్యయనవిధిపోలే విధ్యన్తరాపేక్షితాధికారినిష్పత్త్యర్థవిధియామ్ ; సిద్ధోపాయ ప్రవృత్తిప్రతిబన్ధక సాధ్యోపాయ స్వాపనత్యాగహేతు, తద్గతానుపాయత్వాధ్యవసాయ ప్రయోజక భగవదుపాయత్వాధ్యవసాయవిధియుమామ్ ; పారిశేష్యత్తైయుమ్, ఫలత్తినుడైయ అస్థిరత్వ రస్యత్వఙ్గళాలెయుమ్ స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసార్థ విధియాలుమ్ వరుమ్, అత్తైయాల్, విధ్యనుపపత్తియుమిల్లై ; ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఓరాపత్తై యిత్యాది.) "తత్త్వజ్ఞానహేతుకమాన సాధనాన్తరవిషయ నివృత్త్యాఖ్యయత్నవిశేషమ్ సుషుప్త్యాదికళిల్లామైయాలే అతిప్రసఙ్గావకాశమిల్లై" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవన్ స్వయత్నత్తిల్ నివృత్తనాయిరుక్క) ఎన్ఱు, "జ్ఞాతఏవ" ఎన్గిఱ అనూత్రత్తిలే "శ్రుత్యన్తరవిశేషాదపి ఆత్మజ్ఞానపూర్వక ... నిరపేక్షంవాక్యశేష ముపస్థాపయతి" ఎన్గిఱ శ్రుతప్రకాశికానిర్వాహత్తై యఱిన్దరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తైయెన్గిఱతు - ఆపత్సా... ఇత్యాది. అర్థవశాద్విశేషసిద్ధియెన్ఱుకరుత్తు [అజ్ఞామధకారిక్కు పురుషకారవినాశ్యమ్][ప్ర-౩-వా-౨౫] ఎన్ఱు, ఉత్తరప్రసాధవ ప్రసఙ్గ ... సకల కర్మనివృత్తియై చొల్లుగైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అల్లది ప్రకృతాపత్తైయేపరామర్శిత్తపడియన్ఱు) ఎన్ఱు. [౨౦

౭౨.—"రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్గిఱ అవిత్తైయట్ ... శఙ్కైయిల్ ఉత్తరగ్రన్థావతరణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయ ... అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆనాలుమ్ రక్ష్యాపేక్షామ్) ఇత్యాది. "సర్వజ్ఞోపి హి విశ్వేశస్సదా కారుణికోపిసన్। సంసారతన్త్రవాహిత్వాద్రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్గిఱ అవచనత్తిల్ ప్రతీకమ్ (రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే, ఎన్గిఱ అవితో వచనస్తున్ ... గ్రహణమ్ (రక్షకనాన ... కారుణికత్వ ఫలితమ్ రక్షకనాన) ఇతి. *విశ్వేశశబ్దార్థమ్ (సర్వేశ్వరన్) ఇతి. "రక్ష్యస్య అపేక్షా" ఎన్ఱు విగ్రహ ... "ప్రతీక్షతే" ఎన్గిఱ అవిత్తిన్ ... పార్త్తిరుక్కుమ్) ఇతి ఇన్గల్ - ఉపాస్యస్వభావ ... పర్యవ ... (అవన్ పణ్ణుమ్ రక్షణత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"ఇతరవిత్తైన్గళ్ ఎన్గిఱవినై ... ఇత్యాది కాలే ఉపాయాన్తర ... రక్షకనుడైయ అభిప్రాయ ... ఉపాయనైరపేక్ష్యసిద్ధ్యర్థ, [అపేక్షితమ్] ఎన్గైయాలే - "అపేక్షిత మనుష్ఠాభవతి" ఎన్గిఱ ... ఆనతిరిక్తమాన్తైయాలే అపేక్షితమ్ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీయెనక్కు ...) ... ఇత్యాలే అనుమతిమాత్రాధికారియాన నిరపేక్ష ... భూతనుక్కు ... అపేక్ష. అతావతు - క్షీరమ్, ఏపాని ... వ్యమాత్రత్తాలే ఉపజీవ్యమామ్, రక్షాశేషాఙ్గళ్ అవ్వి ... ఫలాన్తరార్థమాక్కవుమ్ ... వేషు నియతమాన అనుమతిమాత్ర ... భూతనుక్కు అధికారార్థ మపేక్షితమామ్. అపేక్షై ...

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-అ-౧౭-శ్లో ౭౯. ౨॥ శ్రీభా-వ-౫౭౭-వ-౨. ౩॥ శ్రు-ప్ర-వ-౫౭౯-వ-౨౯. ౪॥ ...

మూ.—౭౩. ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పొతువాక్కైయాలుమ్,

వ్యా.—"రక్ష్యాపేక్షామ్"౧ఎన్ఱి,అవిడత్తిల్ శ్లోకత్తిల్ అపేక్షై,రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకమిత్తనైయెన్ఱు కరుత్తు."యాచ్ఞా ప్రపత్తిః"౨"ప్రార్థనామతిః౩"ఎన్ఱి,అస్వీకారత్తై "అప్రతిషేధద్యోతకమ్" ఎన్ఱి,తే ఇవర్ తామరుళిచ్చెయ్తతు.

వ్యా.—౭౩. ఇప్పడి అనుమతిసాపేక్షనాయ్ రక్షిక్కుమాకిల్, ఇవ్వనుమతితాన్ సాధనమాకాతో వెన్న[ఆ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఎల్లా) ఎన్ఱు,తొడజ్గి. (ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్ పొతువాకై) యావతు భోగమోక్షోపాయఙ్గళిల్ ఏతేను మొన్ఱి,లే యధికరిక్కుమవనుక్కుమ్, "నీయివ్వుపాయత్తై యనుష్ఠి" ఎన్ఱాల్ "అప్పడియే శెయ్కిఱేన్" ఎన్ఱు అనుమతిపూర్వకమాక అతిలిప్రియవేణ్డుకైయాలే, సకలోపాయ సాధారణమాయిరుక్కై.

అ.—ఫలత్తినుడైయ అసిద్ధత్వరస్యతైకశాలుమ్ అవర్జనీయ మాయిరుక్కుమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకమ... ఎన్ఱు, కరుత్తు) ఎన్ఱు.

"అపేక్షైక్కు రక్ష్యత్వానుమతిద్యోతకత్వమ్ స్వవ్యాపకానుమత్యనుమాపకత్వమ్ ; ఉపాయత్వప్రార్థనైయుమ్ అనుమత్యనుమాపకత్తైయాలే నిరపేక్షోపాయ భూతనుక్కు అపేక్షితై" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యాచ్ఞాప్రపత్తిరిత్యాది.) (ప్రార్థనామతిః) ఎన్ఱి,అవిత్తోడే ఐకార్థ్యాత్ (యాచ్ఞాప్రపత్తిః) ఎన్ఱి,అవిత్తుక్కుమ్ - యాచ్ఞారూప జ్ఞానవిశేషమ్ అర్థమ్ ఎన్ఱు, ప్రతీకగ్రహణశైలియాలే వ్యఙ్జితమ్. ఇఙ్గే, "(యాచ్ఞా) ఎన్ఱుమ్ (ప్రపత్తిః) ఎన్ఱుమ్ పదద్వయమాయ్, (ప్రపత్తిః) ఎన్ఱు - లక్ష్యనిర్దేశముమ్, (యాచ్ఞా) శబ్దాన్తమ్ - లక్షణనిర్దేశముమ్, (శరణాగతిః) ఎన్ఱు - శరణాగతి శబ్దత్తుక్కు ప్రపత్తిశబ్ద పర్యాయత్వవిధియుమ్" ఎన్ఱు శొల్లువారుముణ్డు ; ఇప్పడియాకిల్, అర్థద్వయ విధానత్తిల్ వాక్యభేదమ్ వరుకైయాలే ఇతుకూడాతు ఎన్ఱు, (శరణాగతిః - ప్రపత్తిః) ఎన్ఱు - లక్ష్యనిర్దేశమ్. అతిల్, (శరణాగతిః) ఎన్ఱి,అవిత్తాల్ - రక్ష్యత్వాధ్యవసాయాత్మకమాన ప్రపత్తివిశేషత్తై వ్యావర్తిక్కిఱతు. "(యాచ్ఞా) శబ్దాన్తమ్ లక్షణకథనమ్" ఎన్ఱు, శొల్లువారుముణ్డు.

(స్వీకారత్తై అప్రతిషేధద్యోతక మెన్ఱి,తేయిత్యాది) (స్వీకారత్తై) ఎన్ఱతు - ఉపాయస్వీకారత్తై యెన్ఱపడి. ఉపాయస్వీకారరూపత్వాత్ స్వయమనుపాయమాన ఇన్దవరణమ్, ఉపాయనిరపేక్షోపాయ భూతనుక్కు అధికారార్థాపేక్షితాప్రతిషేధద్యోతకమామల్లతు, స్వయముపాయమాన ఉపాసనమ్ ఉపాయానపేక్షమాన సిద్ధోపాయత్తుక్కు అపేక్షితమాన అప్రతిషేధత్తుక్కు అనుమాపకమాకాతెన్ఱు, కరుత్తు. ఇత్తాల్ - అనుమతిమాత్రమెన్ఱాల్ అతు ఉపాసకనుక్కుమ్ తుల్యమెన్ఱుమతువుమ్ దత్తోత్తరమెన్ఱు, సూచితమ్.

౭౩.—"నియతాన్వయ వ్యతిరేకశాలియాన అనుమతిక్కు స్వస్వభావపర్యాలోచనయాపి సాధనత్వమిల్లై యెన్ఱు, శొల్లుకిఱతు ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, శఙ్కారూపేణ అవతారిక్కై (ఇప్పడిఅనుమతి సాపేక్షనాయిత్యాది.) "ఉపాసనవత్, నియతాన్వయవ్యతిరేకశాలిత్వాత్ ప్రసాదరూపాదృష్ట ద్వారకసాధనత్వమ్ అనుమతిక్కుమ్ కూడుమ్" ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

"మూలత్తిల్ [ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్] ఎన్ఱి,అ *ఎల్లాశబ్దమ్ ఉపేయభేదభిన్న ఉపాయసాకల్యపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భోగమోక్షేత్యాది.)

(అధికరిక్కుమవనుక్కు) ఎన్ఱతు - "తదధీనఫలభాక్కాక వేణుమ్" ఎన్ఱుమవనుక్కెన్ఱపడి.

(నీయివ్వుపాయత్తై యనుష్ఠియెన్ఱాల్) ఎన్ఱి,అవిత్తు, "యజేత - స్వర్గకామః"౪"ముముక్షుర్ధ్యాయీత"౫ఎన్ఱి,అవిధివాక్యఙ్గళిలే సామాన్యోక్తిక్కు విశేషపర్యవసాన సిద్ధార్థకథనమ్.

(అప్పడియే శెయ్కిఱేనెన్ఱుమనుమతిపూర్వకమాక) ఎన్ఱి,అవిత్తు, విధేః ప్రవృత్తినిర్వాహకత్వార్థమ్, ఆకాఙ్క్షాబలత్తాలే ఉదిక్కక్కడవతాన "స్వర్గకామస్య ఇదంకార్యమ్, అహమపిస్వర్గకామః; అతోమమేదంకార్యమ్" ఇతియుక్తిపురస్సరమ్ యాగే యష్టుః ప్రతిసన్ధానత్తై

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౫. ౨॥ ౮-౧౭-౭౨. ౩॥ ౪॥ ౫॥

మూ. — చైతన్యకార్యమాకైయాలుమ్,

వ్యా. — ఇత్తాల్ - ఓరిడత్తిలుమ్ ఇవ్వనుమతిక్కు అధికారివిశేషణత్వమొழிయ, ఫలసాధనత్వమిల్లామై కాట్టప్పట్టదు.

(చైతన్యకార్యమాకై) యావదు - రక్ష్యత్వమ్ చేతనాచేతనసాధారణమా యిరుక్కచ్చెయ్ తే, జ్ఞానశూన్యమాకైయాలే అవ్వాకారత్తై అడైకైక్కు యోగ్యమల్లాద అచేతనమ్పోలన్ఱిక్కే, జ్ఞానాశ్రయభూతనాకైయాలే అత్తై యడైకైక్కు యోగ్యనాయిరుక్కుమ్ ఇచ్చేతనన్పక్కలుణ్డాన అనుమతి, ఇవనుడైయ జ్ఞానకార్యమాయ్ క్కొణ్డు వన్దదాయిరుక్కైక్కు. ఇత్తాల్ - "ఇవ్వనుమతి చేతననాన వాశియిఱ్ప్పెఱ్ఱు వన్దదాకైయాలే, సాధనకోటియి లన్వయియాదు" ఎన్ఱపడి.

అ. — అఖిలపిక్కుఱదు. యద్వా, "యథేచ్ఛసి తథాకురు"౧ "కరిష్యే వచనం తవ"౨ ఎన్ఱి, అవిత్తైయడ్డాక్కొణ్డు, (అనుమతి) ఎన్ఱుమ్ (శెయ్ కిఱేన్) ఎన్ఱుమ్ మధ్యమోత్తమపురుషనిర్దేశమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు. [౧౨

ఇత్తాల్ - ఉపాయకర్తృత్వావస్థా పూర్వభావియాన నిరోజ్యత్వావస్థా విశేషమాన ఇద్దజ్ఞానమ్ కరిష్యమాణోపాయవ్యావృత్తమాయ్, స్వయమనుపాయమా యిరుక్కుమెన్ఱపడి. (ఇవ్వనుమతిక్కు అధికారివిశేషణత్వ మొழிయ - ఓరిడత్తిలుమ్ - ...సాధన త్వమిల్లామై కాట్టప్పట్టదు) ఎన్ఱు, అన్వయమ్. "సిద్ధోపాయానుమతిః అనుపాయః, ఉపాయానుమతిత్వాత్; యాగాద్యనుమతివత్" ఎన్ఱి, అ అనుమానమ్ వివక్షితమ్. ఇత్తాల్ - "[ఎల్లావుపాయత్తుక్కుమ్] ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కు - సాధ్యసిద్ధరూపమాన ఎల్లావుపాయఙ్గళుక్కుమ్ ఎన్ఱర్థమ్" ఎన్ఱి, అరుళిచ్చెయలాలే, సిద్ధోపాయ సాధారణ్యాంశమ్ ప్రకృతానుపయుక్తమెన్ఱు, కరుత్తు. [౧౫

(రక్ష్యత్వమిత్యాది) ఇఙ్గే, రక్షణమావదు - స్థితిప్రవృత్తివిశిష్ట స్వరూపత్తినుడైయ సత్తానిర్వాహణమ్; (రక్ష్యత్వ) మావదు - ఉపాయాన శేష భగవన్నిర్వాహ్యస్థితి ప్రవృత్తివిశిష్ట స్వరూపసత్తాకత్వమ్. (అవ్వాకారత్తై) ఎన్ఱదు - రక్ష్యత్వత్తై యెన్ఱపడి.

(ఇచ్చేతనన్ఱిత్యాది) ప్రమాణతః ప్రతిపన్నమాన భగవద్రక్ష్యత్వత్తిలే ఉపపత్తిముఖత్తాలే "ఏతదేవమేవ" ఎన్ఱి, అఙ్గీకారరూపమాన అనుమతియానదు, రక్ష్యమాన అచేతనత్తిలన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే, రక్షణవ్యభిచారియాయ్, రక్ష్యనాన చేతనన్పక్కలిలే రక్ష్యత్వత్తోడే సహదృష్టమాత్రమాయ్, అవర్జనీయ సన్నిధియుమాయ్, సాధనమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమెన్ఱు, కరుత్తు. (చేతనాచేతన సాధారణ మాయిరుక్కచ్చెయ్ తే) ఎన్ఱి, అవిత్తాల్ - వ్యభిచారిత్వమ్ వ్యఞ్జితమ్. "అనుమతిరియమ్ - సాధనమ్, రక్షణాత్పూర్వం రక్ష్యవృత్తిత్వాత్; ఉపాసనవత్" ఎన్ఱి, అ అనుమానమ్ ఫలకామనాయుక్త పురుషతన్త్రత్వత్తాలే సోపాధికమ్; యత్రసాధ్యత్వే సతిసాధనత్వమ్, తత్ర ఫలకామనావత్పురుషతన్త్రత్వమ్; యథా ఉపాసనే ఇతి. సాధ్యవ్యాపకత్వముమ్ ప్రమేయత్వాదా సాధనావ్యాపకత్వముమ్ కణ్డుకొళ్వదు.

ఉపగమరూపమానయథావస్థితస్వభావానుమతి, అపురుషతన్త్రముమాయ్. ఫలకామనారహితసాధారణముమాకైయాలే, పక్షత్తిలేఉపాధినివృత్తియున్డెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (చేతనననాన వాశియిఱ్ప్పెఱ్ఱు వన్దదాకైయాలే) ఎన్ఱు; - అచిద్వ్యావృత్త్యాత్మక చైతన్యస్వభావకృతత్వేన అపురుషతన్త్రమాయ్ వన్దదాకైయాలే యెన్ఱపడి. "శాస్త్రస్యమనుష్యాధికారత్వాత్"౩ ఎన్ఱు, మనుష్యవిషయమాకచ్చొన్న ఉపాసనాదిశాస్త్రమ్ పారతన్త్ర్యజ్ఞానరహిత శక్తాశక్తవిషయ మెన్ఱు, కరుత్తు.

"[చైతన్యకార్య మాకైయాలుమ్] ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కు - అచేతనత్తిలే రక్ష్యత్వవ్యభిచారియుమాయ్ చేతనన్పక్కలిలే యథావస్థిత స్వభావ జ్ఞానత్తాల్ స్వతఏవ భావితయా అపురుషతన్త్రముమాయిరుక్కైయాలుమ్' ఎన్ఱర్థమాకైయాలే, 'చైతన్యకృత్యమ్' ఎన్ఱాల్ - ఉపాసనాదిక్కళుమ్ మఱ్ఱుళ్ళ చేతనప్రవృత్తిక్కళుమెల్లామ్ చైతన్య కృత్యమాకైయాలే, ఇదుక్కొరువాశి శొల్లిలాకాదు" ఎన్నుమ్ శఙ్కై వ్యావృత్తై యెన్ఱు సూచితమ్. "ఉపదేశానన్తరమ్ ఉపదిష్టార్థవిషయక మననప్రయుక్తమాయ్, యథావస్థితవస్తువిషయమాన ఇన్ద తదేకరక్ష్యత్వానుమతిక్కు పురుషతన్త్రత్వమే వన్దదాయిరుక్కై" ఎన్ఱి, అవిత్తాల్ వ్యావర్త్యమాకైయాలే ఉపదేశమ్ వ్యావర్త్యమల్లామైయాలే, చేతననుక్కు "తానేవరుమ్" ఎన్ఱు వివక్షిక్కిల్ ఉపదేశిక్కవేణ్డాతొழிయ మెన్నుమదువుమ్ దత్తోత్తరమెన్ఱు, కరుత్తు. పురుషతన్త్రత్వమావదు - ఫలావ్యవహిత సాధనతయా పురుషకృతివిధేయత్వమ్. ఏతాదృశ పురుషతన్త్రత్వమ్ యథావస్థితవస్తూపగమ రూపమాన రక్ష్యత్వానుమతిక్కిల్లై. [౩౫

౧॥ గీ-౧౮-౬౩ ౨॥ గీ-౧౮-౭౩. ౩॥ శ్రీభా-౩-౩౭-వ-౧౨.

మూ.—ప్రాప్తిదశైయిలు మనువర్త్తిక్కైయాలుమ్, స్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలుమ్, అదిద్వారా వ్యావృత్తవేషత్తై సాధనమాక్క వొణ్ణాదు.

వ్యా.—(ప్రాప్తిదశైయిలు మనువర్త్తిక్కై)యావదు - ఉపాయదశైయిలెన్నిక్కే ఉపేయదశైయిలుమ్, అవన్ వ్యామోహానుగుణమాక్క కొళ్ళుమ్ వినియోగవిశేషఙ్గళిల్, «తిరువుళ్ళమానపడి కొణ్డరుళవేణుమ్'' ఎన్నుమనుమతి ఇవనుక్కునడన్దు శెల్లుకై. ఇత్తాల్ - «సాధనమాకిల్ ఫలసిద్దియిలే మీళవేణుమ్'' ఎన్ఱు కరుత్తు.

(స్వరూపాతిరేకియల్లామై)యావదు - శేషిశెయ్యుమదుక్కు ఉడన్పట్టిరుక్కై శేషత్వపారతన్త్ర్య కార్యమాకైయాలే, ఇవ్వనుమతి స్వరూపత్తుక్కు పుఱమ్బన్ఱిక్కే స్వరూపమాయిరుక్కై. ఇత్తాల్ - «సాధనమాకిల్ స్వరూపాతిరేకియాయిరుక్కవేణుమ్'' ఎన్ఱు కరుత్తు.

అ.—[ప్రాప్తిదశైయిలుమ్] ఎన్ఱ సముచ్చయకాత్పర్యమ్ (ఉపాయదశైయిలెన్ఱు శేషయితి.) «అట్కొళ్వానొత్తు'' ఇత్యాదిమైయిట్టాణ్డరుళిచ్చెయ్కైయాల్ అవన వ్యామోహానుగుణమాక్కవిత్యాది.) వ్యక్తచతుర్థ్యర్థాన్విత నమశ్శబ్దార్థత్తైయుట్కొణ్డు (తిరువుళ్ళమానపడి యిత్యాది)

(ఇత్తాలితి) ఇజ్జే. «రక్షణానుమతిః నసాధనమ్, శేషివ్యాపారానుమతిత్వాత్ ; ఉపేయదశాయాం తత్కృతవినియోగవిశేషవిషయకానుమతివత్'' ఎన్ఱ అనుమానమ్ వ్యఞ్జితమ్. [౨౦

(శేషిశెయ్యుమ - ఇత్యాది) శేషికృతనిరపేక్షరక్షణత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణుమనుమతియానదు, శేషత్వాతిశయకర శేషిచ్ఛానువిధాయిత్వరూపశేషత్వపారతన్త్ర్యస్య స్వరూపానుబన్ధిత్వమెన్ఱపడి.

(ఇత్తాల్ సాధనమాకిత్యాది «రక్షణానుమతిః నసాధనమ్, శేషత్వపారతన్త్ర్యకార్యత్వాత్ - కైఙ్కర్యవత్'' ఎన్ఱ అనుమానమ్ సూచితమ్ ఉపాసనమ్. స్వపారతన్త్ర్య కార్యమానాలుమ్, కైఙ్కర్యమ్పోలేయుమ్ రక్షణానుమతిపోలేయుమ్ శేషత్వపారతన్త్ర్యకార్యమన్ఱు. [౨౧

౫౮.—శరణ్యమ్ - రక్షకమ్. శరణమ్ - ఉపాయమ్. (అమృతమ్) ఎన్ఱదు, సాధ్యసాధనఙ్గళ్ ఇరణ్డిలు మన్వయిక్కుమ్. సాధనస్య అమృతత్వమ్ - రస్యత్వమ్, అబద్ధ్యసహత్వముమ్, నిత్యత్వముమ్; సాధ్యస్య అమృతత్వమ్ - నిరతిశయ భోగ్యత్వముమ్, స్థిరత్వముమ్. (అర్థసిద్ధమ్) ఎన్ఱదు - ఇతరోపాయాసహత్వరూప అర్థస్వభావత్తాలుమ్, «అబ్భక్షో వాయుభక్షః'' ఇత్యాదిశ్లోకత్తిలే «సర్వం వాక్యం సావధారణమ్'' ఎన్ఱ న్యాయత్తాలుమ్ సిద్ధమెన్ఱపడి.

౫౯ —(ఉభయపరికర్మితేత్యాది) పెరియజీయర్ నిర్ద్దేశత్తిలరుళిచ్చెయ్ద వాక్యమ్. (ఉభయపరికర్మితస్వాన్తస్య) - కర్మయోగ జ్ఞానయోగ సంస్కృతాన్తఃకరణస్య.

౬౦.—మూలత్తిల్ [ఆత్మజ్ఞానముమ్ అప్రతిషేధముమ్] ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ ఆత్మజ్ఞానమాత్రమే వేణ్డిన్ఱిల్ ; భగవచ్ఛేషత్వ భగవత్రక్ష్యత్వజ్ఞానముణ్డానాలుమ్ సాధనాన్తర ప్రవృత్తరాయిరుప్పవర్కళ్ విషయత్తిల్ అవన్ ప్రవృత్తివిషయమాయాలుమ్, అప్రతిషేధమాత్రమ్ వేణ్డువదెన్ఱాల్ ముముక్షుక్కళాన దశైకళిలే అప్రతిషేధముణ్డానాలుమ్, అతిరిక్తమ్ వేణ్డువదు ఎన్ఱ కరుత్తు.

౬౧. —(తదేకపారతన్త్ర్యరూప స్వరూపహానియాకైయాల్) ఎన్ఱ అవిడత్తిల్, పారతన్త్ర్యమ్ - అవనుక్కు స్వతన్త్రక ఫలసాధనప్రవృత్త్యసహత్వరూపమ్ ; స్వపారతన్త్ర్యమ్, భగవత్ప్రసాదరూపాదృష్ట ద్వారా మోక్షహేతువాక ప్రపత్తిపణ్ణుమళవు అత్తైవిడుమిదే. (ప్రవృత్తిక్కు) ఎన్ఱ - సంసారనివృత్తిక్కు ఎన్ఱపడి. ఇవన్ «ఆత్తైపోక్కికొళ్ళక్కడవోమ్'' ఎన్ఱు ప్రవృత్తిక్కుమవనానపడి, తత్సంసారమ్ ఎల్లామ్బడి అత్యన్తమాయిరుక్కుమ్ స్వాతన్త్ర్యరూపమాన స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యాది రూపానర్థత్తాలే, మున్బడైన్ద సంసారమాక్కిఆణాపత్తికట్టిల్ ఇఴుపిలత్తుణమాకైయాలే, [అత్తై] ఎన్ఱు, ఇవ్వావత్తై పరామర్శిక్కిఱపడి. ఎన్ఱిదనైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అత్తైయెన్ఱు ఎన్ఱు తుడఙ్గి

౧॥ తి-వా-

17-9-90.

సూ.—౭౪. అచిద్వ్యావృత్తిక్కు ప్రయోజనమ్ - ఉపాయత్తిలుపకారస్మృతియుమ్, ఉపేయత్తిలుకప్పుమ్.

వ్యా.—(అచిద్వ్యావృత్తివేష)మావతు- జ్ఞాతృత్వత్తాలే, జ్ఞానశూన్యమాన అచిత్తిల్ వేఱుపట్టిరుక్కై, ఆ ఆత్మావిన్నుడైయ ఆకారమ్; ఇవ్విడత్తిల్, అవ్వాకారమావతు - జ్ఞానకార్యమాన అనుమతి; ఇత్తై (సాధనమాక్కవొణ్ణాతు) ఎన్‌ఱతు - ఇప్పడి యిథిన్నుడైయ అసాధనత్వహేతుక్కళ్ అనేకముణ్డాకైయాల్ ఇత్తై సాధనమాక క్కల్పిక్కప్పోకాతెన్‌ఱపడి.

(అచిద్వ్యావృత్తివేషమ్) ఎన్‌ఱు, పాఠమాకిల్, జ్ఞానశూన్యమాన అచిత్తిల్ ఆత్మావుక్కుణ్డాన జ్ఞాతృత్వరూప వ్యావృత్తియిన్ వేషమాన అనుమతియై ఎన్ఱు శబ్దార్థమ్.

౭౪. ఆనాల్, ఇవ్వచిద్వ్యావృత్తిక్కొరు ప్రయోజనమ్ వేణ్డావోవెన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, [౧౫

(అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. (ఉపాయత్తిలుపకారస్మృతి) యావతు - "ఎన్నై తీమనఙ్కెడుత్తాయ్"[1] "మరువిత్తొழுమ్ మనమే తన్దాయ్"[2] ఎన్ఱిఱపడియే - సిద్ధోపాయమాన పెరుమాన్ తన్నిడత్తిల్ పణ్ణిన వుపకారఙ్గళై యనుసన్ధిక్కై.

(ఉపేయత్తిలుకప్పు) ఆవతు - అవన్ తిరువడిక్కళిల్ తాన్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యఙ్గళిల్ "ఉకన్దుపణిసెయ్‌తు"[3] ఎన్ఱ ఉకప్పుమ్, అత్తాలవనుక్కుప్ పిఱక్కిఱ ప్రీతియైక్కణ్డు తనక్కుప్ పిఱక్కిఱ ప్రీతియుమ్.

అ.—"అచిద్వ్యావృత్తిస్సవేషః" ఎన్ఱు విగ్రహిత్తు అర్థమ్ (జ్ఞాతృత్వత్తాలే యిత్యాది.) (జ్ఞానకార్యమాన అనుమతి) ఎన్‌ఱతు - జ్ఞానావస్థావిశేషరూపమాన అనుమతియెన్ఱపడి. (సాధనమాక) ఎన్ఱ అణిచ్ ప్రయోగత్తాలే - స్వతః అసాధనత్వమ్ వ్యఞ్జితమాకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఇథిన్నుడైయ అసాధనత్వహేతుక్కళిత్యాది.) (కల్పిక్కప్పోకాతు) ఎన్‌ఱతు - ప్రతితర్కపరాహతియాలే సాధనత్వానుమితి ఉదియాతెన్ఱపడి. "అచిద్వ్యావృత్తేః వేషః" ఎన్ఱు విగ్రహిత్తర్థమ్ (జ్ఞాతృత్వరూపవ్యావృత్తియిన్) ఎన్ఱు. "అన్యార్థమిన్దవచిద్వ్యావృత్తత్వమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అచిద్వ్యావృత్త) ఎన్‌ఱతు.

౭౪. "చేతనాచేతనఙ్గళుక్కు తదేకరత్యత్వమ్ అవిశేషేణ విరుక్కిఱాప్పోలే, అచేతనత్వముమ్ అవిశిష్టమాయిరుక్కలామే! ఇప్పడియత్తైక్కు, అచిత్తుక్కుట్టిల్ వ్యావృత్తమాన చిత్తిన్నుడైయ జ్ఞాతృత్వత్తుక్కు ప్రయోజనమ్ వేణుమే! అతు, శాస్త్రోక్తోపాయానుష్ఠానరూపమాకక్కడవతు" ఎన్ఱ ఆశఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికై (అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఇత్యాది; - (అచిద్వ్యావృత్తి) ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ విశేషణతయా నిర్దిష్టమాన అచిద్వ్యావృత్తిక్కెన్ఱపడి. పారాన్తరత్తిలే (అచిద్వ్యావృత్తిక్కు) ఎన్‌ఱతు సుగమమ్.

"తీమనమ్-" దుష్టమనస్సై. "కెడుత్తాయ్-" పోక్కినాయ్; "మరువిత్తొழுమ్ మనమే" - అనన్యప్రయోజనమాక త్తొழுకైక్కు ప్పరికరమాన మనస్సై. "తన్దాయ్" - ప్రసాదిత్తాయెన్ఱపడి. ఇఙ్గే, మనస్సిన్నుడైయ దోషనివర్తనముమ్, గుణాధానముమ్ వివక్షితమ్. "హేత్వనుక్తియాలే ఉపకారత్వముమ్ సిద్ధమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (సిద్ధోపాయమాన) ఇత్యాది. [౨౦౬

(అవన్ తిరువడిక్కళిల్) ఇతి. "ఉనపాతమ్"[3] ఎన్ఱత్తైయటొట్టు (అవన్ తిరువడిక్కళిల్) ఎన్ఱతు. "పణిసెయ్‌తు" ఎన్ఱ అవిత్తాల్ సిద్ధమాన వర్థమ్ (కైఙ్కర్యఙ్గళిల్) ఎన్‌ఱతు. "ఉకన్దు" ఎన్ఱతిన్ అర్థమ్ (ఉకప్పుమ్ ఇత్యాది. (అత్తాల్...పిఱక్కిఱ) ఎన్‌ఱతు - ఇవనుకప్పాలుణ్డాన వెన్ఱపడి. "అన్నమదన్నమద్మి"[4] ఎన్ఱ అప్పడియే ప్రథమమ్ ఇవనుక్కుణ్డాన కైఙ్కర్యానన్దమ్, అనన్తరమ్ తద్దర్శనజనిత భగవదానన్దమ్, అనన్తరమ్ తద్దర్శనజనితమాన ఇవనుడైయ ఆనన్దమ్; సర్వత్ర ఇవనుడైయ ఆనన్దమ్ భగవద్భోగ్యతార్థమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

నిరుపాధిక రక్షకవాచకమాన అకారత్తుక్కుమ్, కైఙ్కర్యవాచకమాన వ్యక్తచతుర్థిక్కుమ్, విరోధినివృత్తి†పరమాన నమస్సుక్కుమ్, మధ్యనిర్దిష్టమాన మకారోక్త జ్ఞాతృత్వత్తుక్కుమ్ స్మృత్యనుభవరూపమాన స్వవిభాగాసుగుణ ముఖ్యప్రయోజనమ్ ఉపాయాదివిషయ లోపకారస్మృత్యాదికళ్; ఉపాయాపేక్షితమాన వనుమతి తన్నాన్తరీయకై. ఉపాసనాదికళ్ ఔపాధిక ప్రయోజనఙ్గళెన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - హాఖ్యాతిరాత్ర స్వాఙ్గవ్యావృత్తియే అచిద్వ్యావృత్తిఫలమ్ ఎన్ఱపడి.

౧॥ తి-వా-౨-౭-౮. ౨॥ తి-వా-౭-౭-౭. ౩॥ తి-వా-౧౦-౮-౧౦. ౪॥ య-వే-అష్ట-౨-ప్ర-౮. †పా- 'నివర్తన' ఎన్ఱు.

మూ.—౬౫. ‘‘ఉన్ఱాన్ అవనత్తాలెన్నైయడైయాయ్’’ ఎన్ఱ్ అఫడియే - పాప్తిక్కు ఉపాయమ్ అవనేయెన్ఱు

౬౬. అతు తానేపోతుమున్ఱు.

౬౭. అతుఫలిప్పతు ఇవనినైవుమాఱినాల్.

వ్యా. ౬౫. ఇప్పడి ఇవన్ఱ్ ఉళ్ళత్తోన్ఱుమ్ ఉపాయమన్ఱాకిల్, ఇవనుక్కు తన్ప్రాప్త్యుపాయమ్ ఆనాలెవైయెన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(‘‘ఉన్ఱాననత్తాల్’’) ఎన్ఱుతొడఙ్గి. అతావతు - ఇత్తలైయిలుళ్ళతొన్ఱుమ్ పేఱ్ఱుక్కు ఉపాయమల్లామైయాలే, ‘‘ఉన్ఱానవత్తాలెన్నైయడైయాయ్’’ ఎన్ఱు, తిరుక్కురుకైప్పిరాన్ ఉపాయమ్ ఎన్ఱు, అత్యాగనుసన్ధిత్తపడియే. జాపనైప్ప్రాప్తిక్కుపాయమ్ ‘సర్వజ్ఞాయ సర్వశక్తియాయ్ ప్రాప్తనాయ్ పరమదయాళువాయిరుక్కిఱ అవనుడైయ ఇచ్చైతనోజ్జీవనార్థమాన నినైవే ఎన్ఱపడి.

౬౬.—అన్నినైవుతానవను కై, పోతుమో ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అతుతానేపోతుమున్ఱు) ఎన్ఱు. (ఎప్పోతుమ్) ఎన్ఱతు - ఇవనాశ్రయాత్తానుమ్ పఱ్ఱి నిన్ఱ్ కాలత్తోడు ఇన్ఱోడువాసియఱ సర్వకాలత్తిలుమెన్ఱపడి.

౬౭.—ఆనాల్, అతు ఇన్నాళ్ళవరై ఫలియాతిరుప్పానేనెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౧౫

(అతుఫలిప్పతు ఇవనినైవుమాఱినాల్) ఎన్ఱు. అతావతు అవననినైవు ఇవనుక్కు కార్యకరమావతు, ఇవనుడైయ స్వరక్షణచిన్తైమాఱిన కాలత్తిలెన్ఱపడి.

అ.—ఇవనుక్కుళ్ళతు, ఇత్యాది. (ఒన్ఱుముపాయమన్ఱాకిల్) ఎన్ఱతు- స్వయత్ననివృత్తియుమ్ అపేక్షైయుమ్ వరణముమ్ అనుమతియుమ్ అపూర్వస్థానీయప్రసాదజనకఙ్గళన్ఱాకిలెన్ఱపడి.

[ఉన్ఱామనత్తాలెన్నైయడైయాయ్] ఎన్ఱతు-తిరువాయ్మొழி. ఇతుక్కర్థమ్ (ఇత్తలైయిల్) ఇత్యాది. (ఒన్ఱుమ్) ఎన్ఱతు-‘‘కువళైయజ్ఞ’’౧ ఎన్ఱ అజ్ఞానముమ్, ‘కొల్లియమ్ పానై’ ౧ఎన్ఱ పారతన్త్ర్యముమ్, ‘‘నిన్ఱాళ్ శయస్థ’’౧ ఎన్ఱ స్వరూపానురూప భక్తియుమ్ స్వయత్ననివృత్త్యాదికళుమ్ ఎన్ఱ వివక్షితమెన్ఱుమ్ ఎన్నపడి

(తిరుక్కురుకైప్పిరానుక్కుమ్) ఎన్ఱతు- దుర్నివార్యాత్మకమెన్ఱపడి. ఒరుపోక్కాకి) ఎన్ఱతు- ఒరునిర్వాహణ ప్రకారమెన్ఱపడి, ‘‘సుహృదం సర్వ భూతానామ్’’౩ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (హితైషియాన ఇతి. రక్షణచిన్తాశీలనానవెన్ఱపడి. (అవనినైవేయుపాయమ్) ఎన్ఱతు-అపూర్వ స్థానీయప్రసాదజనకమెన్ఱపడి. ఆழ்వార్-తిరుమழిசైయాழ்వార్. ‘‘సర్వజ్ఞోపిహి’’౪ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (సర్వజ్ఞనాయ్, ఇత్యాది. ‘ఈశ’ శబ్దమ్- శక్తనైయుమ్ స్వామిత్వమైయుమ్ శొల్లవఱ్ఱాకైయాలే, తన్త్రేణ ఉభయమ్ వివక్షితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వశక్తియాయ్ ప్రాప్తనాయ్) ఇతి. ‘కారుణిక’ శబ్దమ్ - ‘‘తదస్యశీలమ్’’౫ ఎన్ఱ శీలార్థప్రత్యయాన్తమ్ ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరమదయాళువాయ్) ఇతి. ‘సన్’ ఎన్ఱ అవిత్తుక్కర్థమ్ (ఇరుక్కిఱ) ఇతి. ‘ప్రతీక్షతే’ ఎన్ఱ అవిత్తాల్ వ్యఞ్జితమాన వర్థమ్ (ఇచ్చైతనోజ్జీవనార్థమాననినైవు) ఎన్ఱతు

౬౬.— వచనస్థ ‘సదా’ శబ్దత్తైయుమ్, ‘ప్రతీక్షతే’ ఎన్ఱ వర్తమానప్రత్యయత్తైయుమిట్కొణ్డు మూలత్తిలే [అతుతానేపోతుమున్ఱు] ఎన్ఱతు. ఇతుక్కర్థమ్ (ఇవనాశ్రయాత్తానుమ్ ఇత్యాది ఉపాయోపేయాన్తర పరనాయిరుక్కిఱ కాలత్తోడెన్ఱపడి. (ఇన్ఱోడు) ఎన్ఱతు- స్వయత్ననివృత్త్యాదికళుణ్డాన ఇన్ద కాలత్తోడెన్ఱపడి.

౬౭.—(ఆనాల్) ఇత్యాది అమోఘసఙ్కల్పనాకైయాలే, అవననినైవు ఫలోపధాయకమాకాతేపోనమైయెత్తాలే ఎన్ఱపడి.

వచనస్థ ‘రక్షాపేక్షామ్’ ఎన్ఱ అవిత్తైయుట్కొణ్డు మూలత్తిలే [అతుఫలిప్పతు] ఇత్యాది. ఇతుక్కర్థమ్ (అవననినైవు) ఇత్యాది. (కార్యకరమావతు) ఎన్ఱతు - ఫలోపధాయకమావతెన్ఱపడి (స్వరక్షణచిన్తై) ఎన్ఱతు - ప్రసాదద్వారకోపాయానుష్ఠాన బుద్ధియెన్ఱపడి. [౩౫

౧॥ తి-మొ-౭-౭-౧. ౨॥ తి-వి-౯౫. ౩॥ గీ-౫-౨౯. ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౯. ౫॥

మూ. - ౬౮. "అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమ్ ఇప్పోతు తఞ్జమేఞ? ఎన్ఱ, అనినైవుకుఱైక్కై" ఎన్ఱు, జీయరరుళిచ్చెయ్వర్.

౬౯. ప్రాప్తావుమ్,

వ్యా. - ౬౮. ఇవ్వర్థత్తినుడైయ ఆప్తతమత్వమాక నఞ్జీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అన్తిమకాలత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. అతావతు - నఞ్జీయర్, తమ్ముడైయ శ్రీపాదత్తిలేయుళ్ళారొరు శ్రీవైష్ణవరై, నోవుశాత్తియాక చ్చెన్ఱు, ఉన్నరుళియిరుక్క అవళవిలే, అన్దశ్రీవైష్ణవర్, "అడియేనుక్కు అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమాయిరుప్పతొన్ఱు రుళిచ్చెయ్యవేణుమ్" ఎన్న; "అన్తిమకాలత్తుక్కు త్తఞ్జమ్, నమక్కిప్పోతు తఞ్జమేఞ? ఎన్ఱు నినైవు స్వగతస్వీకారనివృత్తి కుఱైక్కైకాణుమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్త వార్త్తై. ఆకైయాల్, ఈశ్వరన్ ఇవ్వాత్మోజ్జీవనత్తై యుపాయ ప్పణ్ణుమ్ చిన్తై ఫలిప్పతు ఇవనుడైయ స్వగతస్వీకారచిన్తై మాఱినాలెన్ఱు కాయ్తు.

౬౯. ప్రాపకనీశ్వరనానాలుమ్, ప్రాప్తావుమ్ ప్రాప్తిక్కుముకప్పానుమివనన్ఱో? ఆనపిన్బు, ఇవన్ [౧౦ నినైవై యిప్పడి వేణాక్కత్తాడైక్కలామో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్తావుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.—అన్ఱిక్కే, ఇచ్చేతనన్ కైయిలుళ్ళవర్ త్తిన్ ఉపాయత్వగన్ధమఱ త్తుఱైత్తు, "ఈశ్వరనే యుపాయమ్" ఎన్ఱు, నిష్కర్షిత్తాలే, ప్రాప్తృత్వముమ్ ప్రాప్తియిల్ వరుముకప్పుమివనన్ఱికేక్కు, ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరనతేయామ్ ఫలిత్తుడునై; ఆకైయాల్ (ప్రాప్తావుమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే) ఎన్ఱు, నిగమిత్తరుళుకిఱార్కవుమామ్.

(ప్రాప్తా) అవనాకైయావతు - [౧౫

అ.—౬౮.—(ఆప్తతమమాక) ఎన్ఱతు - యాథార్థ్యజ్ఞాపనార్థమాకవెన్ఱపడి

[తఞ్జమేఞ ఎన్ఱు, అనినైవు] ఎన్ఱతు - స్వగతస్వీకారచిన్తైయెన్ఱపడి. అతు[కుఱైక్కై]యావతు - సాధనాన్తర విషయకనివృత్తి. "మూలత్తిలే [జీయర్ అరుళిచ్చెయ్వర్] ఎన్ఱతు- ఒరుప్రబన్ధస్థమాకవన్ఱిక్కే విడువార్త్తైయాక వరుళిచ్చెయ్వరెన్ఱపడి." ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (వార్త్తై) ఎన్ఱతు. నఞ్జీయర్ వార్త్తైక్కు ప్రకృతార్థ సంవాదమాపత్త్తై క్కాట్టుకిఱార్ (ఆకైయాలీశ్వరన్) ఇత్యాదినా.

౬౯.—విజిగీషుప్రశ్నోన్నయన పూర్వకముత్తరగ్రన్థప్రవృత్తియెన్నుమభిప్రాయత్తాలే శఙ్కాముఖేన అవతారికై (ప్రాపకనీశ్వరనానాలుమ్) ఇత్యాది. "బ్రహ్మవిదాప్నోతి పరమ్"౧"బ్రహ్మణో మహిమాన మాప్నోతి"౨ ఇత్యాదికళాలే ఇవనుక్కు ప్రాప్తృత్వముమ్, అవనుక్కు ప్రాపకత్వ ముమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, ఈశ్వరనుక్కు ప్రాప్తృత్వముణ్డానాల్ అపూర్ణత్వాదికళ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, "నతస్య కార్యం కరణంచ విద్యతే"౩ ఎన్ఱు, కరణనిషేధత్తాలే సాధనానుష్ఠానాభావమ లభిక్కైయాలుమ్, ఉభయలిఙ్గవిశిష్టనుక్కు క్షుద్రచేతనన్ ప్రాప్యనెన్నుమతు అనుపపన్నమాకైయాలుమ్, ప్రాప్తృత్వమివనుక్కేయాకవేణుమ్; "లబ్ధ్వానన్దీ భవతి"౪ "సమేత్య సహ మోదతే"౫ ఇత్యాదికళాలే [ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమివనేయాకవేణుమ్, ఉపేయత్తిలుకప్పుమ్] ఎన్ఱు, కీర్త్తికొల్లిల్ నే, ఆకైయాలే "శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి"౬ ఎన్ఱు, ఇవన్ ఉపాయానుష్ఠాతావాకవేణుమ్; ఆకైయాల్, ఇవనినైవై ఇప్పడిసాధ్యోపాయమాయ్ అప్రధానమాయిరుక్కుమెన్నవుమ్ కూడాతెన్ఱు, అత్యన్తమ్ నిషేధిక్కవొణ్ణాతు ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

మూలత్తిలేయుమ్ [ఉపాయమ్ అవన్ నినైవు ; ఇవన్ నినైవుమాఱినాల్] ఎన్ఱతాల్ ఫలితవర్థత్తినుడైయ నిగమనమ్ [ప్రాప్తావుమ్] ఇత్యాదికమెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్ఱిక్కే ఇచ్చేతనన్ కైయిల్) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౬౮. (నఞ్జీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ఎన్ఱతు - నఞ్జీయర్ వార్త్తై ఎన్ఱు, తెరియచ్చొల్లి నఞ్జీయర్ వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ఎన్ఱపడి. ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ పూర్వాచార్యవాక్యఙ్గళ్లాత్తిరిక్కైయిలే.

౬౯.—మూలత్తిల్ [ప్రాప్తావుమ్] ఎన్ఱు, అవిత్తిల్, ప్రాప్తృత్వమ్ - ప్రాప్తిక్రియాకర్తృత్వమాకైయాలే, సంసారసాగరత్తిల్ అఴున్దిక్కిడక్కుమ్ చేతనరైప్పెఱుకైక్కాక, నష్టద్రవ్యలాభార్థమ్ తన్ పేఱాక యత్నమ్పణ్ణువారైప్పోలే నిరుపాధిక స్వస్వామిభావ సమ్బన్ధమడియాక సృష్ట్యవతారాదికళాలే కృషిపణ్ణుమవర్కళై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్తా అవనాకైయావతు) ఇత్యాదియాల్.

౧॥ తై-ఆ-౧-౧. ౨॥ తై-ఉ. ౩॥ శ్వేతాశ్వ-ఉ-౬-౮. ౪॥ తై-ఆ-౭-౧. ౫॥ ౬॥

మూ.—ప్రాపకనుమ్,

వ్యా.—"స్వత్వమాత్మని సఞ్జాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణి స్థితమ్"౧ ఎన్గిఱ స్వతస్సిద్ధమాన స్వస్వామిత్వ సమ్బన్ధముడైయార్క్కు, ఉడైమైయై ప్రాపిక్కుమ్ ఉడైయవనైప్పోలే, ఇవ్వాత్మావై ప్రాపిప్పా నాయిరుక్కై.—(ప్రాపకన్) ఆవ న్ఱాక్కైయావదు - తాన్ ఇవనై ప్రాపిక్కుమిడత్తిల్ ప్రాపిప్పిక్కుముపాయముమ్, సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వ [౫

అ.—(స్వత్వమ్) ఇత్యాది స్వత్వమ్ - యథేష్టవినియోగార్హత్వమ్ స్వామిత్వమ్ - యథేష్టవినియోక్తృత్వాభిసన్ధిమత్త్వమ్. స్థితశబ్దానురోధేన వుమ్ "దాసభూతాః"౨ ఇత్యాద్యనురోధేనవుమ్, "సంజాతమ్" ఎన్గిఱ ఇవిడత్తిల్ "సమ్ ఇత్యేకీకారే" ఎన్ఱు, ఏకీకృత్యజాతమెన్ఱాయ్, ధర్మి యోగే సహజమెన్ఱు సర్యవసిక్కి. అతైస్సునభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వతస్సిద్ధమాన) ఇత్యాది. లౌకికస్వస్వామిభావసంబన్ధమ్పోలే జన్మప్రతిగ్రహక్రియాది జన్యమన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱ దెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ - స్వస్వామిసంబన్ధపరశాస్త్రఙ్గళాలుమ్, "విపర్యయేణనైవాస్య"౩ ఎన్ఱు, చేతననుక్కు ప్రాప్యత్వముమ్ పరమచేతననుక్కు ప్రాప్తృత్వముమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, యాగోపాసనకైఙ్కర్యాది బోధకశాస్త్రప్రామాణ్యాన్యథానుపపత్త్యా తాదాత్విక సాతిశయలాభమ్ పూర్ణత్వాదివిరుద్ధమన్ఱిక్కే స్వామిత్వానుగుణమాకైయాలుమ్, సిద్ధహేతుక రక్షకత్వత్తాలుమ్ కౌస్తుభస్థానీయమాన చేతనస్వరూపమ్ వత్సలస్వామిక్కు ప్రాప్యమాకవేణ్డుకైయాలుమ్, "అహమన్నమహమన్నాదః"౪ ఎన్గిఱపడియే ఇవనుడైయ ఉకప్పు అవనుకప్పుక్కు హేతువాకైయాలుమ్, అన్యథా చిదచిద్విభాగమ్ వ్యర్థమాక ప్రసఙ్గిక్కైయాలుమ్, కరణనిషేధము స్వసజాత్యాతిరిక్త లౌకికోపకరణవిషయమాకైయాలుమ్, అవనే ఉపాయమాకైయాలే తత్ఫలమవనదాకైయాలే "శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి"౫ ఎన్గిఱ అధికరణత్తోడు విరోధమిల్లామైయాలుమ్, "బ్రహ్మవిదాప్నోతి పరమ్"౬ ఇత్యాదికళ్, స్వతన్త్రాధికారివిషయమాకైయాల్, భోగ్యత్వార్థభోక్తృత్వపరమాకైయాలుమ్, అతఏవ కర్తృగామిని క్రియాఫలేసూచకాత్మనేపదాభావముముపపన్నమాకైయాలుమ్, అనన్యప్రయోజనభక్తివిశేషయుక్తచేతనలాభమే అవతారప్రయోజనమాకైయాలుమ్, దుష్కృద్వినాశమ్ సఙ్కల్పసాధ్యమాయ్ ఉపాసకానుగ్రహమ్ అన్తర్యామిత్వసాధ్యమాయ్ ధర్మసంస్థాపనమ్ ఉపదేష్టాక్కళిడత్తిలే ఆవేశిత్తు సిద్ధిక్కక్కూడుమాకైయాలే గుణచేష్టితాదికళాలే అనన్యప్రయోజన చేతనలాభమే అర్చావతారపర్యన్తావతార ఫలమాకైయాలే అవనే ప్రాప్తావెన్ఱు, పరిహారాభిప్రాయమ్ కణ్డుకొళ్వదు. [౨౦

ప్రాపయతేః కర్తరిణ్వుల్ ప్రత్యయమ్ వన్ద [ప్రాపక] శబ్దమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాపిప్పిక్కుముపాయమ్) ఇతి. (సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వ)ఙ్గళ్ - ప్రాపకత్వోపయుక్తఙ్గళ్.

వి-అ.—(స్వతస్సిద్ధమాన) ఎన్ఱదు - కర్మనిబన్ధనమాన సంసారికళినుడైయవుమ్ భగవత్సమ్బన్ధనిబన్ధనమాన నిత్యాదికళినుడైయవుమ్ స్వస్వామిభావసమ్బన్ధమ్పోలన్ఱిక్కే, శేషశేషిభావత్తైచ్చొల్లుకిఱ ప్రణవాదికళిల్ ఒరు ఉపాధి కాణామైయాలే సత్తాప్రయుక్తమాన ఎన్ఱపడి. ఇత్తాల్ - చేతననుక్కు భగవత్ప్రాప్త్యర్థ యత్నకర్తృత్వమ్ ప్రణవాది ప్రబలప్రమాణ ప్రతిపన్నమాన స్వస్వామిభావ సమ్బన్ధత్తుక్కు చ్చేరామైయాలే, "బ్రహ్మవిదాప్నోతి పరమ్" "బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి"౭ ఎన్గిఱ త్యాదికళాన చేతననుక్కు ప్రాప్తృత్వత్తైచ్చొల్లుకిఱ వాక్యఙ్గళ్ భగవత్కైఙ్కర్యఫలభూత అర్చిరాదిగమన బ్రహ్మప్రాప్త్యాశ్రయత్వరూప గౌణప్రాప్తృత్వపరఙ్గళ్ ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టదు.

[ప్రాపకనుమ్] ఎన్గిఱ పదత్తిల్ "ప్రాపయతీతి - ప్రాపకః" ఎన్ఱు, కర్తరివ్యుత్పత్త్యాశ్రయణత్తాలే ప్రాప్తిప్రయోజకకర్తృత్వత్తైయర్థమాక్కొళ్ళిల్, ప్రాప్తావానవనుక్కే ప్రాప్తిప్రయోజకకర్తృత్వమ్ బాధితమాకైయాలుమ్, అన్దప్రాపకత్వన్దాన్ ఫలప్రదత్వరూపమాకైయాలే సర్వవాది సమ్మతమాకైయాలే ఇవ్విడత్తిల్ సాధిక్కవేణ్డువదు ఒన్ఱన్ఱాకైయాలుమ్, "ప్రాప్యతే అనేనేతి - ప్రాపకః" ఎన్ఱు, కరణేవ్యుత్పత్తియాలే ప్రాప్త్యుపాయత్వత్తైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాపకనవనాకైయావదు) ఇత్యాదియాలే.

"ఒరువనుక్కే ప్రాప్తియిల్ కర్తృత్వకరణత్వఙ్గళ్ విరుద్ధఙ్గళాకైయాలే అదు సమ్భవిక్కుమ్బడియెఙ్గనే?" ఎన్గిఱ ఆకాఙ్క్షైయిలే; "ప్రాప్తశేషియాన వాకారత్తాలే ప్రాప్తృత్వముమ్, ఆశ్రితకార్యాపాదక ఆశ్రయణసౌకర్యాపాదక గుణవిగ్రహవిశేషవిశిష్టనాన వాకారత్తాలే ప్రాప్తికరణత్వరూపోపాయత్వముమ్ కూడుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సర్వజ్ఞత్వ) ఇత్యాదియాల్. చేతనలాభార్థమాకప్పణ్ణవేణ్డుమ్ సృష్ట్యవతారాది కృషికళై యఱిక్కైక్కీడాన గుణమ్ - (సర్వజ్ఞత్వ)మ్; అఱిన్దపడియే సృష్ట్యవతారాదికళైప్పణ్ణి చేతననైప్పెఱ్ఱు ముడిక్కైక్కీడాన గుణమ్ - (సర్వశక్తిత్వ)మ్.

౧॥ విష్ణుధర్మే. ౨॥ హా-స్మృ. ౩॥ ౪॥ తై-భృ-౧౦-౬. ౫॥ పూ-మీ. ౬॥ తై-ఆ-౧-౧. ౭॥ సి-కా-తి-భాష్యే. ౮॥ తై-ఉ.

26-9-90.

వ్యా.—సత్యసఙ్కల్పత్వాది గుణవిశిష్టనాయ్,

అ.—(సత్యసఙ్కల్ప)త్వమ్- అహేతుత్వేసతి అతిప్రసఙ్గవారకమాన వ్యాజత్తైయిట్టురక్షిక్కైక్కాక అతియిలే పణ్ణివైత్త అమోఘ సఙ్కల్పయుక్తత్వమ్. (ఆది)శబ్దత్తాలే - కారుణికత్వాదికళ్ సఙ్గృహీతఙ్గళ్.

ఎ-అ.—"ఇప్పడి ఈశ్వరనుక్కే సాధనత్వముమ్,తదనుష్ఠాతృత్వముమ్ శొల్లుమళవిల్, కర్మజ్ఞానాదిరూపోపాయాన్తరఙ్గళైయుమ్, తదనుష్ఠాతాక్కళాన అధికారివిశేషఙ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱ శాస్త్రఙ్గళుక్కు విరోధమ్ వారాతో!" ఎన్ఱ,ఆశఙ్కైయిలే; అతువ్యవస్థితవిషయమాక ఈశ్వరసఙ్కల్పితమాకైయాలే విరోధమిల్లై ఎన్ఱు, సమాధానత్తై సూచిప్పియానిన్ఱు, కొణ్డు, అవనుడైయ ఉపాయత్వాదికళ్ సనాతనమాకైక్కుడాన గుణవిశేషత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (సత్యసఙ్కల్పత్వాది) ఎన్ఱు. (సత్యసఙ్కల్ప) త్వమావతు - ఎన్ఱు, మెరుషకిప్పట్ట సఙ్కల్పత్తై యుడైయనాకై. అతావతు - స్వతన్త్రాధికారికళ్ విషయత్తిల్ విశిష్టవేషవిషయమాన శాస్త్రత్తిన్పడియే నడత్తుకిఱతెన్ఱుమ్, పరతన్త్రాధికారివిషయత్తిల్ నిష్కృష్టవేషవిషయమాన రహస్యత్రయ శాస్త్రత్తిన్పడియే తానే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకనుమాయ్ నిన్ఱు, నడత్తుకిఱతెన్ఱుమ్, ఒరుషకిప్పట్ట సఙ్కల్పత్తైయుడైయనాకై. (ఆది) శబ్దత్తాలే- వాత్సల్య సౌశీల్య సౌలభ్యాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఇత్తాల్ - దోషభూయిష్ఠనాయ్ క్షుద్రనాన చేతనన్, అఖిలహేయ ప్రత్యనీకనాయ్ అవాప్తసమస్తకామనాన ఈశ్వరనుక్కు ప్రాప్యనాకైయుమ్, "అవనైలభిక్కైక్కాక ఈశ్వరన్ సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణుకై ఉపపన్నమో?" ఎన్ఱ,ఆశఙ్కైక్కు; "దోషభూయిష్ఠనైయే విషయమాక వుడైయ వాత్సల్యాదికల్యాణగుణఙ్గళ్ విషయమల్లాతపోతు అసత్కల్పఙ్గళామ్ విడుకైయాలే నిఖిలకల్యాణ గుణాకరత్వత్తుక్కు భఙ్గమ్ వరుకైయాలే, అన్దగుణఙ్గళ్ నిఱమ్పెఱుకైక్కాక, దోషదుష్టచేతన ప్రాప్త్యర్థమాన కృషిఈశ్వరనుక్కు ఆవశ్యకమాకైయాలేయుమ్, అఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ గుణముమ్ ఆశ్రితదోషనివర్తనత్తుక్కుడలాకైయాలేయుమ్, అవాప్తసమస్తకామత్వముమ్ 'భక్తిక్రీతోజనార్దనః'౧'యాఃక్రియాస్సమ్ప్రయుక్తాస్స్యు రేకాన్తగతబుద్ధిభిః। తాస్సర్వాశ్శిరసాదేవః ప్రతిగృహ్ణాతివైస్వయమ్'౨ 'అణ్వప్యుపహృతంభక్తైః ప్రేమ్ణాభూర్యేవమేభవేత్'౩ 'పత్రంపుష్పం ఫలంతోయం యోమేభక్త్యాప్రయచ్ఛతి। తదహంభక్త్యు పహృతమశ్నామి ప్రయతాత్మనః'౪'అన్యత్పూర్ణాదపాంకుమ్భాదన్యత్పాదావనేజనాత్। అన్యత్కుశలసంప్రశ్నాన్నచేచ్ఛతిజనార్దనః'౫ ఎన్ఱు, ఇత్యాదిప్పడియే - సుఖారాధ్యత్వ హేతువాకైయాలే యుమ్, సర్వేశ్వరత్వముమ్, ఈశితవ్యవస్తువై లభియాతపోతు 'సఏకాకీనరమేత'౬ఎన్ఱు,త్రిపాద్విభూతియిలే పరిపూర్ణానుభవమ్ శెల్లానిఱ్కచ్చెయ్ తేయుమ్, అతుఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, దేశాన్తరగతనాన పుత్రన్పక్కలిలే పితృహృదయమ్ కిడక్కుమాపోలే అవనై క్కుఱిత్తాశక్కాక పణ్ణవద్దాకైయాలుమ్, కౌస్తుభాత్మకనాన చేతననుడైయప్రాప్తియిల్ సర్వేశ్వరన్ తానే ఉపాయమాయ్‌నిన్ఱు, యత్నమ్పణ్ణక్కుఱైయిల్లై యాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱ,ఉసమాధానమ్ సూచితమ్.

అన్ఱిక్కే, కీఴ్చ్చొన్న ఉపాయత్తుక్కు పరియోగియాక చేతనర్ నిన్ఱు, వళర్ఱుక్కిఱాక విరక్తబద్ధకృషిపణ్ణుకైక్కిఱాన జ్ఞానశక్తికళై చ్చొల్లిలెన్నుమ్.

మేల్ జ్ఞానశక్తికళుణ్డానాలుమ్ ఉపకరణఙ్గళిల్లావిడిల్ శత్రుభీతనాన ఘూరన్పోలే కార్యమ్శెయ్యప్పోకాతేయెన్న వరుశిచ్చెయ్కిఱార్ (సత్యసఙ్కల్ప) ఇత్యాదియాల్. ఇప్పోతు (సత్యసఙ్కల్ప) త్వమావతు- కార్యావ్యభిచరితమాన సఙ్కల్పత్తై యుడైయనాయిరుక్కై. అతావతు - అపూర్వమాక శిలభోగ్యవస్తువై అనుభవిక్కవేణుమెన్ఱు, ఇచ్ఛైయుడైయనాకిల్ అప్పోతే తత్తదిచ్ఛానుగుణమాక సఙ్కల్పమాత్రత్తాల్ అవైకళై క్కల్పిక్కవల్లనాయిరుక్కై. ఇత్తాల్ - అవాప్తసమస్తకామనుక్కుఙ్గూడ సత్యసఙ్కల్పరూపగుణ విషయమాక శిలఅవాప్తవ్యపదార్థఙ్గళ్ ఆవశ్యకఙ్గళాకైయాలే, అవైతాన్ లీలావిభూతియిలుళ్ళచేతనరోడే నిత్యవిభూతియిల్ పణ్ణుమనుభవఙ్గళుమ్, దశరథవసుదేవాది గృహఙ్గళిలుమ్ ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిలుమ్ వన్దవతరిత్తు౭*సకలమనుజనయన విషయతాంగతనాయ్ [శాస్త్రఙ్గళాల్ తిరుత్తవొణ్ణాతే][వా-౭౧]ఇత్యాదిప్పడియే లీలావిభూతియిల్ చేతనరైప్పెఱ్ఱనుభవిక్కైయాలే పూర్ణనాన ఈశ్వరనుక్కు చేతనన్ ప్రాప్యనాక క్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఆనాల్, సఙ్కల్పమాత్రత్తాలే చేతనర్క్కు భక్తియైవిళైత్తు త్తిరునాడేఱ క్కొణ్డుపోకవమైన్దిరుక్క, ఇప్పడి అవతరిత్తు దివ్యదేశవాసముకైఱ సాధనానుష్ఠానత్తైప్పణ్ణి ఒరునిలైయాక స్థావరప్రతిష్ఠైయాయ్ నిన్ఱు, తవమిరున్దు అణుకినవర్కళ్ నెఞ్జై సౌన్దర్య ప్రవాహత్తి ఆఴ్ఙ్గాప్పడుత్తి కొక్కిన్తలైయిళిరెణ్ణయైత్తుప్పిడిప్పారైప్పోలే అవర్కళైప్పెఱ వేణ్డువానేన్నెనిల్ ; ఎప్పొరుమానుడైయ సఙ్కల్పత్తాల్

వ్యా.—నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన తానాయిరుక్కై.—

అ.—(నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన) ఎన్ఱతు - స్వసఙ్కల్పమన్తరేణ స్వయమన్యైశ్చ నివార్యనన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱవనెన్ఱపడి.

ఎ-అ.—ఇచ్ఛానుగుణమాకవున్దానాయిఱ్ఱాలేయుమ్, ఇచ్ఛైక్కు ఇష్టవస్త్వనుగుణమాకైయాలేయుమ్, అవస్థైయానవకుక్కు ప్రజైయినుడైయ గర్భదశైతొడఙ్గి ఎల్లావవస్థైయిలుమ్ భోగ్యమాయిరుక్కుమాప్పోలే, "పితామాతాచమాధవః"[1] ఎన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱ కుడల్తుడక్కాడియాన అవనిచ్చేతననైప్పెఱుమళవిల్ ఇవన్ విషయత్తిల్ తాన్ పడుమతెల్లామ్ తనక్కు భోగ్యమాయిరుక్కైయాలే అతుక్కీడాకవే ఇచ్ఛాసఙ్కల్పఙ్గళ్ ఉణ్డాకిఱపడియాల్ అవతరణాది ముఖత్తాలే చేతననైప్పెఱవేణ్డువతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"ఇప్పడి ఈశ్వరనే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకనుమాకిల్ 'నమేద్వేష్యోఽస్తినప్రియః'[2] ఎన్ఱు, అవన్ సర్వసమ్మతనాయిరుక్కైయాలే సర్వరుమ్ ముక్తరాకప్రసఙ్గియాతో?" ఎన్నిల్, అశఙ్కైయిలే; "నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే స్వేచ్ఛైయాలే శిలరై అఙ్గీకరిక్కైయాలేయుమ్, 'నమేద్వేష్యోస్తి'-ఎన్ఱ శ్లోకత్తిల్ సమాశ్రయణీయత్వాంశత్తిల్ సర్వసామ్యమ్ శొల్లుకిఱతాకైయాలుమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, సమాధానత్తై సూచిప్పియానిన్ఱు, కొణ్డు; జ్ఞానశక్త్యుపకరణఙ్గళుణ్డానాలుమ్ స్వతన్త్రనల్లాతపోతు పిరాట్టి "నత్వాభవ" ఎన్ఱు, ఒరుశొల్ శొల్లమాట్టాతే తత్తుమాసమ్ ఒరుపడిప్పడనలిపట్టాప్పోలే కార్యమ్ శెయ్యప్పోకామైయాలే, ఉపాయత్వత్తుక్కు అత్యన్తమపేక్షితమాన స్వాతన్త్ర్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (నిరఙ్కుశ) ఇత్యాదియాల్. (నిరఙ్కుశ) స్వాతన్త్ర్యమావతు-ఎత్తనైయచ్చెయ్యిలుమ్ నివారకరిల్లామలిరుక్కై.

ఇత్తాల్ - "అగ్నౌతిష్ఠతివిప్రాణాం హృదతిష్ఠతియోగినామ్ | ప్రతిమాస్వప్రబుద్ధానాం సర్వత్రసమదర్శినామ్"[3] ఎన్ఱు, కల్లిల్ కాణ్గిఱతుక్కుమేఱ్పడ వాన్తైయుమఱియమాట్టాత మన్దజనఙ్గళుక్కు భగవద్భక్త్యుత్పాదనార్థమాక కల్పితఙ్గళాయ్, క్షుద్రచేతనాధీన నామరూపఙ్గళైయుడైయతుకళాన అర్చావిగ్రహఙ్గళెల్లామ్ భగవదవతారవిశేషఙ్గళ్ ఎన్నిల్; "నతస్యేశేకశ్చన"[4] ఇత్యాదికళిఱ్చొల్లుకిఱ భగవత్స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు విరోధమ్ ప్రసఙ్గియాతో? ఎన్నిల్, అశఙ్కైయిలే; దౌత్యసారథ్యఙ్గళ్ పోలే అర్చావతారపారతన్త్ర్యముమ్ స్వతన్త్రనానతనై తానే తాన్ విట్టుకొణ్డు వరుమళవిల్ నివారకరిల్లామైయాల్ వన్దతాకైయాలే స్వాతన్త్ర్యకార్యమాకైయాలేయుమ్, "ప్రతిమాస్వప్రబుద్ధానామ్"[3] ఎన్ఱతుమ్ "తమరుకన్దతెవ్వురు వమవ్వురువమ్ తానే"[5] ఎన్ఱు, అపడియే - ఆశ్రితర్ కళ్ తన్నైయేనుమ్ జ్ఞానాదికళాల్ కుఱైన్దిరున్దార్కళేయాకిలుమ్ అతిల్ కణ్ణైయాతే, అవర్కళుకన్దతొరువస్తువై తనక్కు అసాధారణ దివ్యమఙ్గళ విగ్రహమాక ప్పరిగ్రహిత్తుక్కొణ్డు, అవర్కళుకన్ద నామరూపఙ్గళై తనక్కు నామరూపఙ్గళాక వుడైయనాయ్, అవర్కళ్ ఇట్టతుకొణ్డు తృప్తనామ్పడి అత్యన్తసులభనాయిరుక్కుమిరుప్పై చ్చొల్లుకిఱతాకైయాలేయుమ్, అతుతాన్ స్వాతన్త్ర్య కాష్ఠారూప మాకైయాలేయుమ్, "ప్రతిమాసు"[3] ఇత్యాదిక్కుమర్థమ్ ఇప్పడియర్థమ్ శొల్లిల్ సమదర్శికళిల్ తలైవరాన సనకాదికళుఙ్గూడ అర్చావతారత్తిల్ ప్రవణరానమైయైచ్చొల్లుకిఱ అనేకపురాణ విరోధమ్ వరుకైయాలేయుమ్ విరోధమిల్లై ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"రసంహ్యేవాయంలబ్ధ్వానన్దీభవతి"[6] "సర్వాన్ లోకాన్ కామాన్నీకామ రూప్యనుసఞ్చరన్"[7] "సర్వేషులోకేషు కామచారోభవతి"[8] ఇత్యాదికళిల్ చేతననుకప్పైప్రాప్తిఫలమాక చ్చొల్లానిఱ్క "ప్రాప్తిక్కుకప్పాన్ ఈశ్వరనే" ఎన్నై, ఉపపన్నమో? ఎన్నిల్, అశఙ్కైయిలే; "చేతననుకప్పు బ్రహ్మప్రాప్తిఫలమ్' ఎన్నుమ్పోతు స్రక్చన్దనరాజ్యాదికళైప్పోలే బ్రహ్మముమ్ పురుషానన్దప్రయోజకమాయ్ పురుషశేషమాక ప్రసఙ్గిక్కైయాలే, అతు సకలవేదమూలమాన ప్రణవత్తిల్ ప్రతిపన్నమాన స్వస్వామిభావసమ్బన్ధ విపరీతమాకైయాలే, 'అహమన్నమహ మన్నమహమన్నమ్'[9]-నాన్ బ్రహ్మత్తుక్కు కేవల భోగ్యభూతన్ ఎన్ఱుమ్, 'అహమన్నాదోహమన్నాదోహమన్నాదః'[10] ఎన్ఱు- అన్నత్తుక్కు ఉపసేచనమాపోలే నానప్పడియవనుక్కు భోగ్యభూతనాకైక్కాక అత్యన్తభోగ్యభూతమాన బ్రహ్మత్తై అనుభవియానిన్ఱేన్ ఎన్ఱుమ్, 'అహమన్నమన్నమదన్తమద్మి'[11] ఎన్ఱు, - కేవలభోగ్యభూతనాననాన్ అత్యన్తభోగ్యభూతనాకైక్కాక భోగ్యభూతనాన ఎన్నైయనుభవియానిఱ్కిఱ వెమ్పెరుమానై యనుభవియానిన్ఱేన్ ఎన్ఱుమ్, అన్నత్తుక్కు ఉపసేచనమ్పోలేయుమ్ పుష్పత్తుక్కు ప్పరిమళమ్పోలేయుమ్ చేతననుడైయ బ్రహ్మానుభవమ్ చేతననుక్కు భోగ్యతాతిశయాధాయకమాయ్క్కొణ్డు బ్రహ్మకర్తృక చేతనానుభవత్తుక్కుడలాకిఱతు ఎన్ఱు, శ్రుతితానే శొల్లుకైయాలే, 'రసంహ్యేవాయంలబ్ధ్వానన్దీభవతి'[6] ఇత్యాదివాక్యఙ్గళుమ్ స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యాద్యానన్దత్తై చ్చొల్లుకైయన్ఱిక్కే కేవలపరార్థమాన శేషిభూతనాన ఎమ్పెరుమానై ఆనన్దిప్పిక్కైక్కుడలాన శేషభూతానన్దత్తైయే శొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డు స్వస్వామిభావ సమ్బన్ధత్తై చ్చొల్లుకిఱ ప్రణవత్తోడు విరోధఙ్గ

౧॥ ౨॥ గీ- ౩॥ ౪॥ తైత్తిరీయే- ౫॥ ౧-౩-౮౮. ౬॥ తైత్తిరీయే- ౭॥ తైత్తిరీయే- ౮॥ ఛాన్దోగ్యే- ౯॥ తైత్తిరీయే- ౧౦॥ తైత్తిరీయే-

మూ.—ప్రాప్తికుం ఉకప్పానుమ్ అవనే.

వ్యా.—(ప్రాప్తికుంకప్పాన్) అవనాకైయావదు - స్వప్తినుడైయలాభత్తిల్ తద్భోక్తావాన స్వామి హృష్టనామాప్పోలే, ఇవనై ప్రాపిత్తాల్, "ప్రాపికప్పెఱ్ఱోమే!" ఎన్ఱుకప్పానుమ్, ఇవ్వాత్మావుకుం నిత్యభోక్తావాన తానాయిరుక్కై.—ఇవైమూన్ఱుమ్ (అవనే) ఎన్గిఱ అవధారణత్తాలే - ఇవత్తిల్ ఇవన్నో డన్వయిప్పత్తొన్ఱు, మిల్లై యెన్గై.

అ.—ప్రథమసఙ్గతియిలే, [ప్రాపకనుమ్] ఎన్ఱతు - దృష్టాన్తార్థమ్. యథాప్రాపకత్వమనన్యథాసిద్ధ ప్రమాణసిద్ధత్వాదావశ్యకమ్ ; ఏవం ప్రాప్యత్వమపి అనన్యథాసిద్ధప్రమాణసిద్ధత్వాదావశ్యకమెన్ఱుకరుత్తు. ద్వితీయసఙ్గతికుం, హేత్వభిప్రాయేణ ప్రాపకగ్రహణమ్ ప్రాపకత్వాదేవ ప్రాప్యత్వాదికమ్ ఫలితమెన్ఱుకరుత్తు. "ప్రాప్యత్వత్తిలుమ్ [ప్రాప్తికుంకప్పాన్] ఎన్నుమతిలుమ్ దృష్టాన్తార్థమాకల్ హేత్వర్థమాకల్ మధ్యమణిన్యాయేన ప్రాపకగ్రహణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే[ప్రాపకన్] ఎన్ఱు, మధ్యనిర్దిష్ట మెన్ఱుకరుత్తు. [౧౦

"ప్రణష్టస్యయథాలాభః"౧ ఎన్గిఱత్తైయటొట్టు (స్వప్తినుడైయ) ఇత్యాది. "అక్షేంభరతమారోప్యముదితః"౨ ఎన్గిఱత్తైయటొట్టు [ఉకప్పానుమ్] ఇతి. "భ్రాజిష్ణుర్భో జనంభోక్తా"౩ ఎన్గిఱత్తైయటొట్టు (నిత్యభోక్తావాన) ఇతి. నామతయానిరూపకనిర్దేశఫలితమ్ (నిత్యేతి.) ఇత్తాల్ - [ఉపేయత్తిలుకప్ప] ఎన్ఱతు భోగ్యత్వార్థ భోక్తృత్వమెన్ఱు, కరుత్తు. ఇఙ్గే, "తైఃభుజ్యతే-సుఖేన అను భూయతఇతి-భోజనమ్, స్వయమపి తదర్పితస్య ప్రాణాదేరమృతస్యేవ - భోక్తా"౪ ఎన్గిఱభగవద్గుణదర్పణశ్రీసూక్తియైయనుసన్ధిప్పదు.

" 'మామేకంశరణమ్'౫ ఎన్ఱశ్లోకత్తిల్ ఏకశబ్దత్తాలుమ్, తిరుమన్త్రత్తిల్ వ్యక్తచతుర్థ్యన్విత నమస్సాలుమ్ సిద్ధార్థకథనమ్ [అవనే] ఎన్గిఱ అవధారణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైమూన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

ఏ-అ.—మాక నిర్వాహిక్కుం మళివిల్ విరోధమిల్లై" ఎన్నుమ్ సమాధానత్తై యఱివిప్పియానిన్ఱు, కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్తికుంకప్పాన వనాకైయావదు) ఎన్ఱతుడఙ్గి.

(తద్భోక్తావాన) - ఎన్ఱతు - సంసారదశైయిలుమ్ ముక్తిదశైయిలుమ్ చిత్తానదశైయోడు అచిత్తాన దశైయోడు వాశియఱ లీలారసభోగఙ్గళై యనుభవిప్పానవనాకైయాలే ఎన్ఱు,ముక్కుంభోక్తావానవెన్ఱపడి. నిత్యముక్తర్ కళుక్కుంఙ్గూడ, "పడియాయ్ క్కిడన్దు ఉన్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే"౬ "నివాసశయ్యాసన"౭ ఇత్యాదియాల్ స్వభోగమొన్ఱుమన్ఱిక్కే కేవలమచిత్సమరాయ్కొణ్డు భగవదనుభావ్యర్ కళెన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతిఱే. ఇత్తాల్ - చేతనర్కుం సంసారదశైయోడు ముక్తిదశైయోడువాశియఱ స్వభోగమ్ నియమేన అనువర్తిక్కైయాలే, స్వభోగము చేతన స్వరూపాన్తర్భూతమెన్ఱు, శొల్లుమతు అచిత్త్వదశైయిల్ వ్యభిచారమ్ కాణ్గైయాలే అనుపపన్నమెన్ఱు, సూచితమ్.

"పార్థఏవధనుర్ధరః" ఎన్గిఱవిడత్తిల్, విశేష్యసఙ్గతమాన ఏవకారమ్ పార్థాన్యరిడత్తిల్ ధనుర్ధరత్వత్తైనిషేధిక్కుంమాప్పోలే, [ప్రాప్తికుంకప్పానుమవనే] ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్ విశేష్యవాచకమాన [అవన్] ఎన్గిఱపదత్తోడే సఙ్గతమాన * ఏవకారపర్యాయమానఏకారమ్, భగవదన్యరిడత్తిల్ ప్రాప్యత్వప్రాపకత్వప్రాప్తిఫలానన్దిత్వఙ్గళాకిఱవిధేయత్రయత్తైనిషేధిక్కుంఱతెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్బత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైమూన్ఱుమ్) ఇత్యాది వాక్యత్తాలే.

"ఇవర్కళోడు అన్వయిప్పతొన్ఱుమిల్లై యెన్గై" ఎన్గాలే, (ఇవన్నోడన్వయిప్పతొన్ఱు, మిల్లై) ఎన్ఱు, ఏకవచనాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్దతు, [ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తికుంకప్పానుమవనే] ఎన్గిఱవాక్యమ్ సమస్తపదాన్వితమూలమన్త్రపదత్రయార్థమెన్ఱు, సూచిప్పిక్కైక్కాక.

అతెఙ్గనే? ఎన్నిల్ ; ప్రణవత్తిల్ అకారత్తిన్ మేలేతిక్కుంన్దచతుర్థి, "తాదర్థ్యేచతుర్థీవక్తవ్యా"౮ ఎన్గిఱ శబ్దవార్తికానుశాసనత్తాలే, శేషత్వరూపమాన తాదర్థ్యత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. శేషత్వమావదు- "అయమేవసర్వత్ర శేషశేషిభావః- పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవయస్య స్వరూపమ్ సశేషః, పరశ్శేషీతి"౯ ఎన్ఱు, వేదార్థసఙ్గ్రహత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, శేషికుం అతిశయత్తై విళైక్కైక్కుంఱు ప్పెన్ఱే, ఆదరణీయమాయిరుక్కై. ఇతుతాన్, తాదర్థ్యశబ్దత్తుక్కుం, "తస్మైఇదమ్ - తదర్థమ్, తదర్థస్యభావః- తాదర్థ్యమ్" ఎన్ఱాయ్, శబ్దబద్ధమ్

౧॥ ౨॥ రా-యు-౧౦౩-౧౯౫. ౩॥ స-నా-౧౬. ౪॥ సహ-నిర్వ-ప-౨౦౦-వ-౧౮. ౫॥ గీ-౧౮-౬౬.
౬॥ పెరు-తిరుమొ-౯. ౭॥ ఆళవన్దార్ స్తోత్రే-౪౦. ౮॥ సీ-కా- ౯॥ వేదార్థసఙ్గ్రహే-

ఏ-అ.—శేషిత్వేనఅభిమతమాన వస్తువై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, మేల్ చతుర్థిప్రార్థనార్థత్తైయాయ్, అదుతాన్ ఇచ్ఛారూపైయాయ్, అన్దఇచ్ఛైయిల్ ప్రకృత్యర్థమాన వస్తువుక్కు స్వగతాతిశయాధానవిషయకత్వ సమ్బన్ధేన అన్వయమాయ్, మేల్ అర్థశబ్దమ్ శేషత్వేన అభిమత వస్తుపరమాయ్, అన్దవస్తువిల్ చతుర్థ్యర్థమాన ఇచ్ఛైక్కు స్వజన్యోపాదానయోగ్యతాసమ్బన్ధేన అన్వయమాయ్, శేషిగతాతిశయాధాన విషయకేచ్ఛాజన్యోపాదాన యోగ్యతైయై తాదర్థ్యశబ్దమ్ శొల్లుకైయాలే, తాదర్థ్యరూపమాకక్కడవదిఱే. [౫

"శేషఃపరార్థత్వాత్"౧ఎన్గిఱ జైమినిసూత్రత్తుక్కుమ్, "యఃపరార్థః సఞ్శేషంబ్రూమః"౨ఎన్గిఱశాబరభాష్యత్తుక్కుమ్ ఇప్పడియేపొరుళెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. ఇవ్వళవిఱే విశేషమ్.

ఇఙ్గు తచ్ఛబ్దార్థమాన శేషిత్వేన అభిమతవస్తువై అఙ్గు పరశబ్దమ్ శొల్లుకిఱదు. ఇన్దసూత్రభాష్యాదికళై త్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱియిఱే ఉడైయవరుమ్, "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా"౩ఎన్ఱు- శేషిత్వేన అభిమతవస్తువై పరశబ్దత్తాలే ఉపాదానమ్బణ్ణియరుళినదు. సూత్రభాష్యఙ్గళిల్ "పరార్థశబ్దమ్, పరాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయపరమ్" ఎన్నుమిడమ్, "పరోద్దేశప్రవృత్తిశ్చపారార్థ్యమభిధీయతే"౪ ఎన్గిఱ తాన్త్రికవచనత్తాల్ స్ఫుటమిఱే. పరోద్దేశమావదు - శేషిగతాతిశయాధానవిషయకేచ్ఛై. అదినుడైయ ప్రవృత్తియావదు - తజ్జన్యమాన ఇచ్ఛైయాదల్, కృతియాదల్ ఆనఉపాదానమ్. యోగ్యతాసమ్బన్ధత్తాలే శేషిగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్య ఇచ్ఛాకృత్యన్యతర రూపోపాదానమాకిఱ పరోద్దేశప్రవృత్తియే పారార్థ్యమెన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱతెన్ఱిఱే అన్దవచనత్తుక్కర్థమ్.

ఇన్దశేషత్వమ్ పరగతాతిశయాధాన విషయక శేషిమాత్రగతేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, శేషమాత్ర తాదృశేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, శేషశేష్యుభయగత తాదృశేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, శేషశేష్యుభయభిన్న వస్తుగతతాదృశేచ్ఛాజన్య ఉపాదానార్హత్వమెన్ఱుమ్, ఇచ్ఛాధికరణభేదత్తాలే నాలువకైప్పట్టిరుక్కుమ్. ఇదిల్, యజమాననుక్కు శేషఙ్గళాన గృహాదికళ్, తన్నిచ్ఛైయొన్ఱుమిన్ఱిక్కే, "ఇవైకళ్ నమక్కు సుఖనివాసాదిరూపమాన అతిశయత్తుక్కుడలాకైయాలే, ఇవై నమక్కు వేణుమ్" ఎన్గిఱ యజమాననుడైయ ఇచ్ఛైయాలే ఉపాదేయమాయిరుక్కైయాలే, "పరగతాతిశయాధాన విషయక శేషిమాత్రగత" ఇత్యాదిప్రథమశేషత్వమ్ గృహక్షేత్రాదికళాన అచేతననిష్ఠమాకక్కడవదు; ద్వితీయమ్, యాగంప్రతియజమానబుత్విగాదికళ్ శేషభూతరామళవిల్, "యాగత్తుక్కొరిచ్ఛైయుమిన్ఱిక్కే యాగత్తినుడైయ స్వస్వరూపనిష్పత్తియాకిఱ వతిశయత్తుక్కుడలాక నామ్ యాజమాన్యాది విశిష్టర్ కళాకక్కడవోమ్" ఎన్ఱిఱే శేషభూతరాన యజమానాదికళుడైయ ఇచ్ఛామాత్రత్తాలే తాఙ్గళ్ ఉపాదేయరాయిరుక్కైయాలే అచేతనయాగాది శేషభూతరాన యజమానాదిచేతన విషయత్తిలాకక్కడవదు; తృతీయమ్, స్వామిక్కుభృత్యన్ శేషభూతనామళవిల్, "నమక్కు ఇవన్ దాస్యకరణత్తాలే అతిశయత్తుక్కుడలాకైయాలే, ఇవన్ నమక్కు వేణుమ్" ఎన్గిఱశేషియినుడైయ ఇచ్ఛైయాలేయుమ్, "నామ్ ఇన్ద స్వామిక్కతిశయావహనాకైయాలే, నామ్ సన్నాకవిరుక్క వేణుమ్" ఎన్గిఱ శేషభూతనుడైయ ఇచ్ఛైయాలుమ్, ఉపాదేయనాయిరుక్కైయాలే, జ్ఞానముళ్ళవనుక్కు శేషభూతనాన జ్ఞానివిషయత్తిలాకక్కడవదు; చతుర్థమ్, యాగత్తుక్కు ప్రోక్షణాదిద్రవ్యఙ్గళ్ శేషభూతఙ్గళామళవిల్, "అవ్వినుడైయదుమ్ ఇచ్ఛైయుమిన్ఱిక్కే అన్దయాగత్తుక్కు ఫలోత్పాదనశక్తిరూపాతిశయత్తుక్కుడలాకైయాలే, అవ్వకర్మఙ్గళెల్లామ్ వేణుమ్" ఎన్గిఱ యజమానేచ్ఛైయాలే ఉపాదేయఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అచేతనశేషభూతమాన అచేతనవిషయత్తిలాకక్కడవదు. ఇన్దభేదఙ్గళై "ఇచ్ఛయా యదుపాదేయం యస్యాతిశయసిద్ధయే। ఉభయానుభయైకైక జుషాతా శేషశేషిణౌ"౫ఎన్ఱు, శొల్లివైత్తార్కళిఱే. ఇశ్శ్లోకత్తిల్, ప్రథమాన్తమాన యచ్ఛబ్దమ్ - శేషత్వేన అభిమత వస్తుపరమ్; షష్ఠ్యన్తమాన యచ్ఛబ్దమ్ - శేషిత్వేన అభిమతవస్తుపరమ్ ; ఉభయశబ్దమ్ - శేషశేష్యుభయపరమ్. "ఉభయ - జుషా, అనుభయ - జుషా, ఏకైకజుషా" ఎన్ఱు, ఇచ్ఛైక్కు విశేషణమ్. ఏశేచ్ఛైక్కు ఉభయజుష్టత్వమ్, స్వాశ్రయత్వ స్వసమానవిషయకేచ్ఛార్హత్వ అన్యతరసమ్బన్ధేన. మఱ్ఱువై ఇన్దశ్లోకత్తుక్కు పూర్వర్కళ్ ఇట్టరుళిన వ్యాఖ్యానత్తిల్ కణ్డుకొళ్వదు.

ఇప్పడి జైమినిసూత్రాదికళిల్ అవధారణాఘటితమాక పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమాత్రమే శేషలక్షణమాక శొల్లప్పట్టతే యాకిలుమ్, "త్రయ ఏవాధనారాజన్ భార్యాదాసస్తథాసుతః। యత్తేసమధిగచ్ఛన్తి యస్యైతే తస్యతద్ధనమ్"౬ఎన్ఱు, - "శేషభూతరుడైయ అతిశయఙ్గళ్ శేషియదు" ఎన్ఱు, మహాభారతత్తిల్ శొల్లుకైయాలే, శేషభూతరుక్కు స్వాతిశయమొన్ఱుమిల్లామైయాలే అవధారణాఘటితమాయిరుక్కుమత్తే పరిపూర్ణశేషత్వమెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి, "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవయస్య స్వరూపమ్, సశేషః

౧॥ పూర్వమీమాంసా- ౨॥ శాబరభాష్య- ౩॥ వేదార్థసంగ్రహ- ౪॥ ౫॥ ౬॥ భార-

29-9-90.

వి-అ.—పరశ్శేషీ''౧ఎన్ఱు ఉడైయవరరుళిచ్చెయ్దతు. ఇతిల్, ''యస్యస్వరూపమ్'' ఎన్గిఱతు, విశేష్యమ్; ''పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయాఉపాదేయత్వమ్'' ఎన్గిఱతు, విశేషణమ్. ఇవ్విడత్తిల్, ఏవకారమ్ - అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదకమ్. అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమ్ ద్వివిధమ్. అతావతు - అన్యస్మిన్ యోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమ్ ఎన్ఱుమ్, అన్యస్యయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమ్ ఎన్ఱుమ్. అన్యస్మిన్ యోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమావతు - ప్రకృత విశేష్యాన్యత్తిల్ ప్రకృత విశేషణమిల్లై ఎన్ఱు, శొల్లుకై; ఇతు, ''పార్థఏవధనుర్ధరః'' ఎన్ఱిత్యాది స్థలఙ్గళిల్ విశేష్యసఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కర్థమాయిరుక్కుమ్. అన్యస్యయోగవ్యవచ్ఛేదకత్వమావతు - ప్రకృతవిశేషణ సదృశాన్యమ్ ప్రకృత విశేష్యత్తిలిల్లై యెన్ఱు, శొల్లుకై; ఇతుతాన్, ''అయంబ్రాహ్మణఏవ'' ఎన్గిఱవిడత్తిల్ విశేషణసఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కర్థమాయిరుక్కుమ్. ''అయంబ్రాహ్మణఏవ'' ఎన్ఱాల్, ఏవకారత్తాల్ ''నశూద్రాదిః'' ఎన్ఱు, ఒరుజాతిత్వేన రూపేణ బ్రాహ్మణత్వ సదృశమాన శూద్రత్వాదిగళ్ నిషేధిక్కప్పడుకిఱతుగళిఱే. ''శఙ్ఖః పాణ్డరఏవ'' ఎన్ఱిత్యాదిగళిల్ విశేషణసఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కు అయోగవ్యవచ్ఛేదమన్ఱో, అర్థమాగ ప్పలవిడఙ్గళిలుమ్ తాన్త్రికవ్యవహారమ్ కాణ్గిఱతు' ఎన్నిల్; 'శఙ్ఖఃపాణ్డరఏవ'' ఎన్గిఱవిడత్తిలుమ్, రూపత్వేనరూపేణ పాణ్డరత్వ సదృశమాన నీలత్వాది వ్యవచ్ఛేదముమ్ అనుభావికమాకైయాలే అయోగవ్యవచ్ఛేదముమ్, అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదముమ్, ఇరణ్డుమ్ విశేషణ సఙ్గతమాన ఏవకారత్తుక్కర్థమాగక్కడవతు.

''ఇవ్వేవకారత్తుక్కు ఇతిరణ్డుమర్థమ్'' ఎన్నుమత్తై ఇతిన్ వ్యాఖ్యానమాన వేదార్థసఙ్గ్రహ శ్రుతప్రకాశికైయిల్ భట్టరుమరుళిచ్చెయ్దారిఱే. ''అయోగస్యాన్య యోగస్య వ్యవచ్ఛేదం కరోత్యయమ్''౨ఎన్ఱు, - ''విశేషణ సఙ్గతమాన ఏవకారస్థానీయమాన ఉకారత్తుక్కు ఇవ్విరణ్డు ప్పొరుళుముణ్డు'' ఎన్ఱు, దీపసఙ్గ్రహత్తిల్ వాదికేసరి అழ్గియమణవాళజీయరు మరుళిచ్చెయ్దారిఱే. అకైయాల్, ఇవ్విడత్తిల్ ఏవకారత్తై ఉపాదేయత్వరూపవిశేషణత్తోడే సఙ్గతమాగక్కొళ్ళిల్, శేషిత్వేన అభిమతవస్తుగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వేన తదన్యాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వాభావవత్త్వమ్ శేషలక్షణమాయ్ విడుకైయాలే, ప్రత్యేకమ్ గురుపితృప్రభృతిగళుక్కు శేషభూతనాన పురుషనుడైయ గుర్వతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వముమ్, తదన్య పితృతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వము ముణ్డాకైయాలే, గురుశేషలక్షణత్తుక్కుమ్ పితృశేషలక్షణత్తుక్కుమ్ సమన్వయమ్ వారామైయాలే, ఇత్తోడు తుల్యస్థలఙ్గళిలెల్లామ్ అవ్యాప్తిప్రసఙ్గిక్కు మాకైయాలే, ఏవకారత్తై ''ఇచ్ఛయా'' ఎన్గిఱ విశేషణత్తోడే సఙ్గతమాగక్కొళ్ళవేణుమ్; అప్పడికొళ్ళుమళవిల్, ఇచ్ఛాపదోత్తరతృతీయైక్కు - జన్యత్వమర్థమాయ్, అతుక్కు ఉపాదేయశబ్దత్తిల్ ధాత్వర్థమాన ఉపాదానత్తిల్ అన్వయమాకైయాలే, ఉపాదానత్తుక్కు విశేషణమాన ఇచ్ఛాజన్యత్వత్తుక్కు వాచకమాన తృతీయాన్త ఇచ్ఛాపదత్తోడే సఙ్గతమాన ఏవకారమ్ స్వసమభివ్యాహృతపదార్థమాన పరగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వత్తుక్కు విశేష్యమాన ఉపాదానత్తిల్ అతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వేన రూపేణ పరగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వత్తుక్కు సదృశమాయమ్ తదన్యగా యమిరుక్కుళ్ళ శేషిత్వేనాభిమత వస్త్వన్యగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్యత్వాభావత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, పరగతాతిశయాధానేచ్ఛాజన్య తదన్యగతాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్యోపాదానార్హత్వమ్ పరాతిశయాధానేచ్ఛయైవ ఉపాదేయత్వశబ్దార్థమాకైయాలే పితృగురు ఉభయర్క్కుమ్ శేషభూతనాన పురుషనిడత్తిల్ తత్తచ్ఛేష త్వోపపాదకోపాదానఙ్గళ్ పరస్పరభిన్నఙ్గళాకైయాలే, గుర్వతిశయాధానేచ్ఛాజన్యమానఉపాదానమ్ అన్యాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్యమాకైయాలుమ్, అప్పడియే పితృతిశయాధానేచ్ఛాజన్యమాన ఉపాదానముమ్ అన్యాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్యమాకైయాలుమ్, తత్తచ్ఛేషత్వఙ్గళుక్కు సమన్వయమ్ వరుకైయాలే, శేషత్వసామాన్య లక్షణత్తుక్కు విరోధమిల్లైయిఱే.

ఆక, ఇప్పడి మీమాంసకర్ సామాన్యమాగ చ్చొన్న శేషలక్షణత్తై భాష్యకారర్ అవధారణాఘటితమాగ పరిష్కరిత్తరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ప్రణవత్తిల్ తాదర్థ్యార్థకమాన చతుర్థి, భగవదతిశయాధానేచ్ఛాజన్య తదన్యాతిశయాధానేచ్ఛాఽజన్య ఉపాదానార్హత్వ రూపమాన భగవచ్ఛేషత్వత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. [౨౦

అతిలుమ్, అన్దశేషత్వత్తుక్కు ''తదుపకరణం వైష్ణవమిదమ్''౩ఎన్గిఱపడియే మకారలభ్యార్థమాన అచిత్సాధారణ్యమ్ సిద్ధిక్కైక్కాక, శేషిమాత్రగతేచ్ఛాఘటితమాన శేషత్వత్తైయే శొల్లుకిఱతు. ఇతిఱే, యథేష్టవినియోగార్హత్వమెన్ఱు, శొల్లప్పడుకిఱతు. అతెఙ్ఙనే? ఎన్నిల్; యథేష్టవినియోగార్హత్వమావతు- శేషియాన ఎమ్బెరుమాన్ తన్నిష్టానుగుణమాగ వినియోగమ్ కొళ్ళుకైక్కు ఇవన్ యోగ్యనాయిరుక్కై. యోగ్యనావతు-అచిత్తోపాతితనక్కెన్ఱు, ఒరుప్రవృత్తినివృత్తిగళిన్ఱిరుక్కై. ఇతువేయిఱే శేషీచ్ఛామాత్రఘటితశేషత్వముమ్. అతుతాన్, స్వగతాతిశయాధాన విషయక స్వేచ్ఛాజన్యాన్యగతాతిశయాధాన విషయక స్వేచ్ఛా ఽజన్యోపాదానార్హత్వరూపమ్. అతావతు - ''శేషభూతన్ఱనక్కరణైయన్ఱై విశైక్కవేణుమ్'' ఎన్గిఱ ఇచ్ఛైయాలన్ఱిక్కే, ''తనక్కే అతిశయత్తై విశైత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్'' ఎన్గిఱ ఇచ్ఛైయాలుణ్డాన వినియోగత్తుక్కు

౧॥ వేదార్థసఙ్గ్రహే-ప-౩౩౮-వ-౬. ౨॥ దీపసంగ్రహే-శ్లో-౭౭. ౩॥ అష్టశ్లోక్యామ్-శ్లో-౧.

ఎ-అ.—అర్హనాయిరుక్కై. ఇత్తైయిఱే, "తనక్కేయాకవెనైక్కొళ్ళుమీతే"[1] ఎన్ఱు, ఆళ్వారుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు. ఇత్తశేషత్వత్తై త్తిరువుళ్ళమ్బత్తి యిఱే, కేవలమ్ ఆచిత్తాన స్వత్తోపాధి స్వామియాన తనక్కు ప్రాప్యనాన ఇవనై ప్పెఱుకైక్కు యత్నమ్బణ్ణుకిఱవన్ అవనేయాయిరుక్కై యాలే, [ప్రాప్యముమవనే] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు.

ఇప్పడి శేషత్వవాచకమాన లుప్తచతుర్థియోడే కూడిన అకారమ్ మకారత్తుక్కు విశేషణమాయిరుక్కైయాలే, ఇత్తోడే సజ్గతమాన ఏవకారార్థకమాన ఉకారమ్ భగవదన్య శేషత్వవ్యవచ్ఛేదకమామళవిల్, "పయిలుమ్ శుడరొళి"[2] "నెడుమాల్కడియా"[3] రెన్ఱుశొల్లాన విడజ్గళిల్ సిద్ధమాన భాగవత శేషత్వముమ్ కళ్ళియుణ్ణామైక్కాక, భగవద్భాగవతోభయాన్యశేషత్వవ్యవచ్ఛేదపరమాక కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, భాగవతత్వత్తాల్ రహస్యత్రయాధికారికళుక్కెల్లామ్ సాధారణమాకైయాలే, అన్దవాకారత్తాలే తన్నాముక్కుత్తాజ్గళ్ శేషమాపరాక ప్రసక్తిత్తవళవిలే, ప్రణవాన్వితమాన నమఃపదమ్, "తనక్కుత్తాన్ ఒరువర్క్కియాలుమ్ శేషభూతనన్ఱు," ఎన్ఱు, శొల్లి, అన్యశేషత్వవ్యవచ్ఛేదకమాన ఉకారత్తై భగవత్స్వేతరభాగవతోభయాన్యశేషత్వవ్యవచ్ఛేదపరమాక్కి వివరిత్తు, ఇవ్వధికారిత్వత్తై అన్యరిల్ అన్యతమనాక్కుకైయాలే, ప్రాప్యత్వత్తిలివనుక్కు అన్వయమిల్లై, అత్తైప్పెఱుమానుక్కే యుళ్ళతొన్ఱినై.

నమః పదాన్వితమాన ప్రథమ పదార్థమాకిఱతు - స్వస్థానస్థితమాన నమశ్శబ్దత్తిల్ "మః" ఎన్ఱు, అవిత్తాల్ - ఉపాయ విరోధికళాన స్వరక్షణార్థ ప్రవృత్తికళైచ్చొల్లి, నకారత్తాలే- యోగ్యతాసమ్బన్ధత్తాలే యత్తైక్కళిక్కైయాలే, స్వరక్షణార్థప్రవృత్త్యనర్హత్వత్తై శాబ్దమాకచ్చొల్లు కైయాలేయుమ్, "స్వవిరోధ్యభావమ్ స్వాత్మకమ్" ఎన్ఱు, అపత్యప్రత్యయణత్తాలే భగవద్రక్షకత్వ విరోధి స్వరక్షణాన్వయాభావత్తై చ్చొల్లుకిఱ నమస్సిలే భగవదేకరక్ష్యత్వత్తై ఆర్థమాకచ్చొల్లుకైయాలేయుమ్, [ప్రాపకనుమవనే] ఎన్ఱతు స్వస్థానస్థితమాన నమస్సినుడైయ ఆర్థమాన అర్థమాకైయాలేయుమ్, "ప్రాపకత్వత్తుక్కు ఇవనోడన్వయమిల్లై" ఎన్ఱు అవధారణత్తాల్ శొన్నతు, అన్దనమస్సినుడైయ శాబ్దమాన వర్థమాకైయాలేయుమ్, [ప్రాపకనుమవనే] ఎన్ఱతు స్వస్థానస్థిత నమశ్శబ్దార్థమాక క్కడవతు. చరమపదత్తిల్ వ్యక్తచతుర్థియాలే ఉపేయ విరోధికళ్ళిక్కైయావతు - "మన్నైనజ్గామజ్గళ్ మాళ్వు"[4] ఎన్ఱరుక్కై ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే, కైజ్కర్యత్తిల్ భోగ్యతాబుద్ధియాకిఱ విరోధినై క్కళిక్కిఱ ఉత్తరనమస్సోడే అన్వితమాన వ్యక్తచతుర్థ్యన్త చరమపదత్తాలే స్వభోగమిన్ఱిక్కే ఎమ్బెరుమానుడైయ ముకప్పైయే ప్రయోజనమాకప్పడైయ కైజ్కర్యప్రార్థనైయైచ్చొల్లుకిఱతాకైయాలే, ప్రాప్తిఫలమాన ముకప్పిలివనుక్కు అన్వయమిల్లై. [ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే] ఎన్ఱు, అతు, ఉత్తరనమః పదాన్వితచరమపదార్థమాకిఱతు.

ఇప్పడి భగవత్ప్రాప్యత్వ ప్రాపకత్వ ప్రాప్తిఫలానన్దిత్వజ్గళై చ్చొల్లుకిఱ మూలమన్త్ర పదత్రయత్తిలుమ్ ఆక్షేపసిద్ధమాన తదీయరుడైయ భగవత్సమ్బన్ధోపాధికప్రాప్యత్వాదికళై తద్విరోధికళాన అన్దభగవత్సమ్బన్ధోపాధిక స్వప్రాప్యత్వాదికళై అస్మచ్ఛబ్ద పర్యాయమాన షష్ఠ్యేకవచనాన్త మకారఘటితమాన నమశ్శబ్దమ్, ప్రత్యేకమ్ తత్తదధికారికళుక్కు స్వవిషయత్తిలిల్లై ఎన్ఱు, నిషేధిత్తు నిఱ్కైనిఱ్కుఱుకైయాలే, ఇజ్ఞు మివనోడు ఇవన్ఱిల్ అన్వయిప్పతొన్ఱు, మిల్లై ఎన్ఱు, ఏకవచనత్తాలే సోపాధికమాకవాకిలుమ్ పిఱరోడు అన్వయిప్పనుణ్డామిత్తనై యొళ్ళియ ఇప్రబన్ధాధికారియాన ఇవనుక్కు త్తన్నోడు అన్వయిప్పతొన్ఱుమిల్లై ఎన్నుమర్థమ్ సూచితమాకైయాలే, 'ఇవనోడన్వయిప్పతొన్ఱు, మిల్లై" ఎన్ఱు, అవితు, నమః పదాన్వితమూలమన్త్ర పదత్రయార్థమ్, [ప్రాప్యమ్] ఇత్యాదిమూలవాక్య మెన్నుమతుక్కు సూచకమాకక్కుఱైయిల్లై ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇజ్ఞన్నిన్ఱిక్కే, [ఇవనోడు] ఎన్ఱు అనిత్తై, "ఇవర్కళోడు" ఎన్ఱు, జాత్యేకవచనత్వాశ్రయణత్తై శిష్యక్కుమళవిల్, [ప్రాప్యమ్] ఇత్యాదికళుక్కు - "నిరుపాధికప్రాప్యమ్" ఇత్యాదిప్పడియే అర్థజ్గొళ్ళవేణుమ్; ఇల్లాపడిల్, చరమపర్వమొళ్ళిన్దతాయ్ విడుమిఱే. వాక్యస్వారస్యభజ్గముమ్; మేల్ ఇత్తిల్ [ప్రాప్యమ్ ప్రాపకనుమ్] ఇత్యాదియాల్ - "రక్షణార్థయత్నత్తిల్ పిఱర్కళుక్కు అన్వయమొన్ఱుమిల్లై ఎన్నుమిడముమ్"[5] ఇత్యాదిప్పడియే యరుళిచ్చెయ్యాతే, (ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిల్ అన్వయమొన్ఱుమిల్లై)[వ-౨౮౩-వ-౨]ఇత్యాదిప్పడియే యరుళిచ్చెయ్తరుళి, [ప్రాప్యమ్] ఇత్యాది వాక్యముఖ్యతాత్పర్యార్థ ప్రదర్శనపరవాక్య స్వారస్యభజ్గముమ్ వరుమ్.

౧॥ తి-వా-౨-౯-౪. ౨॥ తి-నా-౩-౭-౧. ౩॥ తి-వా-౮-౧౦-౧. ౪॥ తి-పా-౨౯. ౫॥

వ్యా.—ఇత్తిల్, (ప్రాప్తావుమ్ప్రాపకనుమ్...అవనే) ఎన్గైయాలే-ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిలన్వయ మొన్ఱుమిల్లై యెన్నుమిడముమ్, (ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమవనే) ఎన్గైయాలే - స్వప్రయోజనత్తిల్ అన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్ సిద్ధమాయ్త్తు.

౭౦.—ఆనాల్, జ్ఞాతృత్వకార్యమాన కర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళై యుడైయవనాకైయాలే, స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళుక్కు అర్హనాయిరుక్క, ఇవై యిరణ్డినుడైయవుమ్ నివృత్తి యివనుక్కు వ్వఖ్రియాలే వరుకిఱ తైన్ని, ఱశఙ్కైయిలే, అత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—"ప్రాపకనుమ్ ప్రాప్తావుమ్ ఈశ్వరనే" ఎన్గైయాల్ ఫలితార్థత్తైయుమ్, "ప్రాప్తిక్కుకప్పానుమ్ ఈశ్వరనే" ఎన్గైయాల్ ఫలితార్థత్తైయుమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇత్తిల్ ప్రాప్తావుమ్) ఇత్యాదినా.

౭౦.—ఇత్తాల్ ఉదిక్కిఱ విజిగీషుశఙ్కా పరిహారార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే, శఙ్కాముఖేన అవతారిక్కై (ఆనాల్ జ్ఞాతృత్వకార్యమాన) ఇత్యాది. తిరుమన్త్రత్తిలే చేతనస్వరూప ధర్మిగ్రాహకమాన మకారత్తిలే ప్రతిపన్నమాన జ్ఞాతృత్వప్రయుక్తకర్తృత్వ భోక్తృత్వఙ్గళ్ ధర్మిగ్రాహకమాన సిద్ధఙ్గళాకైయాలే, స్వయత్న స్వప్రయోజన యోగ్యత్వమ్ దుర్వారమెన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్ (జ్ఞాతృత్వేత్యాది.)

ఎ-అ.—(ఇత్తిల్ [ప్రాప్తావుమ్ప్రాపకనుమవనే] ఎన్గైయాలే - ఇవనుక్కు స్వయత్నత్తిల్ అన్వయమొన్ఱుమిల్లై యెన్నుమిడముమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, [ప్రాప్తావుమవనే] ఎన్గైయాలే-ఉపాయోపేయాధికారార్థ ప్రవృత్తియిల్ అన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్, [ప్రాపకనుమవనే] ఎన్గైయాలే-ఉపాయార్థ ప్రవృత్తియిల్ అన్వయమిల్లై యెన్నుమిడముమ్ సిద్ధమ్ ఎన్ఱు, విభాగమ్.

(స్వయత్నత్తిల్) ఎన్ఱతు - ప్రవృత్త్యాత్మక స్వయత్నత్తిలెన్ఱపడి. సిద్ధోపాయమ్, స్వరక్షణాన్వయ నివృత్త్యాత్మకయత్న సాపేక్షమిఱే. (అన్వయమొన్ఱుమిల్లై) ఎన్ఱతు - ఉపాయోపేయాధికారార్థఙ్గళాయుమ్ ఉపాయసిద్ధ్యర్థఙ్గళాయు మిరుక్కుమ్ స్వరక్షణార్థయత్నఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒన్ఱిలుమన్వయమిల్లై యెన్ఱపడి. ఇవనుక్కుణ్డాకిఱ ఉపాయోపేయాధికారార్థ ప్రవృత్తికళెల్లామ్ ఈశ్వరకృపా ఫలభూతఙ్గళాయ్ సమ్భవత్స్వభావఙ్గళాయ్ వరుమత్తుక్కళిఱే.

మీ.—నను, భగవతః ప్రాప్తృత్వం ప్రమాణవిరుద్ధమ్; "'బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్'[1] 'బ్రహ్మణోమహిమానమాప్నోతి'[2] 'ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణోరూపం ప్రాప్తుశ్చ ప్రత్యగాత్మనః। ప్రాప్త్యుపాయం ఫలంప్రాప్తే స్తథాప్రాప్తి విరోధిచ॥ వదన్తిసకలావేదాస్సేతిహాస పురాణకాః। మునయశ్చ మహాత్మానో వేదవేదాన్తవేదినః'[3] ఇతి, సర్వస్మిఞ్ శాస్త్రే చేతనస్య ప్రాప్తృత్వమ్, ఈశ్వరస్య ప్రాప్యత్వంచ నియతమ్" ఇతిప్రతిపాద్యతే; అతః సర్వశాస్త్రవిరుద్ధమ్ ఈశ్వరస్య ప్రాప్తృత్వమ్.

కించ, ఈశ్వరస్య ప్రాప్తృత్వే పరిపూర్ణత్వమ్, సత్యసఙ్కల్పత్వమ్, సత్యకామత్వమ్ ఇత్యాది విహన్యేత; "నతస్యకార్యం కరణంచ విద్యతే"[4] ఇతి చేతనప్రాప్త్యర్థ సాధనానుష్ఠానమపి నయుజ్యతే; తతఃచేతనస్యదుష్టస్యక్షుద్రస్య ప్రాప్తృత్వమ్ తత్ప్రాప్తిసాధకత్వమ్, ఈశ్వరస్యచవ్యాహతమ్; ఇతి నిర్హేతుకత్వపక్షే, ప్రాప్త్యసిద్ధిర్వా తత్సిద్ధౌ అకారణ కార్యానుత్పత్తేః చేతనగతస్య తద్ధేతుత్వాత్ కస్యచిద్ధేతుత్వం వా వాచ్యమితి.

సిద్ధాన్తస్తు —యద్యపి సర్వస్మిఞ్శాస్త్రేచేతనస్య ప్రాప్తృత్వమ్, బ్రహ్మణః ప్రాప్యత్వంచ నియతం ప్రతిపాద్యతే; తథాపి నిర్హేతుకత్వస్యాపి శాస్త్రసిద్ధత్వాత్, తత్రచేతనస్యప్రాప్యత్వమ్, ఈశ్వరస్య ప్రాప్తృత్వమపి స్వీకార్యమ్; యద్యపిబ్రహ్మణః పరిపూర్ణత్వాదికం శ్రూయతే; తథాపి తస్య భక్తి చపలత్వమపి ప్రమాణసిద్ధమ్; "పత్రంపుష్పమ్"[5] "అన్యత్పూర్ణాత్"[6] "యాఃక్రియాస్సంప్రయుక్తాస్స్యుః"[7] "అణ్వప్యుపహృతమ్"[8] ఇత్యాదిదర్శనాత్. యద్యపిఅనన్తైః నిత్యముక్తైఃభక్తిః క్రియతే; తథాపినవోఢాపరిరమ్భణవత్. "మోదీక్షితోన్తరేవన సీతమ్"[9] ఇత్యుక్తప్రకారేణ అభినవభక్తి చపలత్వమ్, నిరతిశయసౌన్దర్య సౌశీల్యాది గుణావిష్కారరూప సాధనానుష్ఠానేన అహ్రితమాలాకారాదిషు అభినవభక్తిముత్పాద్య తాదృశచేతనం స్వయమేవావతీర్యప్రాప్నోతి.

౧॥ తై-ఉ- ౨॥ తై-ఉ- ౩॥ ౪॥ శ్వే-ఉ- ౫॥ గీ-౯-౨౬. ౬॥ భార-ఉద్యో-౮౯-౧౩.
౭॥ భా-మో-౧౭౧. ౮॥పాఞ్చరసం. ౯॥ యజుర్వేదే-౬-కాణ్డే-౧-ప్ర

మూ.—౭౦. స్వయత్ననివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్;

వ్యా.—(స్వయత్ననివృత్తి) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే. అతావతు - జ్ఞాతృత్వనిబన్ధనమాన కర్తృత్వముణ్డాయిరుక్క, చ్చెయ్తే భగవత్ప్రాప్తికుత్ తాన్ ఒరు యత్నమ్ పణ్ణాతిరుక్కై-యాకిఱ ఇన్ద స్వయత్న నివృత్తి, పరాధీన స్వరూప స్థిత్యాదిమత్త్వమాకిఱ పారతన్త్ర్యత్తిన్ కార్యమ్;

అ.—చికీర్షాకృతికళుమ్ భోక్తృత్వముమ్ జ్ఞాతృత్వవ్యాపకమాకైయాలే (జ్ఞాతృత్వనిబన్ధనమాన) ఎన్గిఱతు. (తాన్ ఒరు యత్నమ్ పణ్ణాతిరుక్కై) యావతు - అదృష్టద్వారక సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణాతిరుక్కై. (పరాధీనస్వరూపస్థిత్యాది మత్త్వమాకిఱ) ఎన్గిఱతు - భగవదభిప్రాయానువిధాయి స్వరూపాదిమత్త్వమెన్గిఱపడి. "నాథ్వా నీతిశరణస్థస్య కలాంకోటితమీమపి । కేచిద్భాగ్యాధికాః"[౧] ఎన్గైయాలే-సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ విషయత్తిలే ఎమ్బెరుమానుక్కు అత్యన్తాభిమతి యాకైయాలే, స్వయత్న నివృత్తిపూర్వక సిద్ధోపాయనిష్ఠై తద్విషయకాత్యన్తాభిమతివిశిష్ట తాదృశభగవదభిప్రాయానువిధాయి స్వరూపాదిమత్త్వరూప పారతన్త్ర్యకార్య మెన్గిఱదు.

ఎ-అ.—౭౦. (స్వరూపస్థిత్యాది)ఎన్గి, అవిడత్తిల్, ఆదిశబ్దార్థమ్-ప్రవృత్తి. (పారతన్త్ర్యత్తిన్ కార్యమ్)ఎన్గిఱతు-పారతన్త్ర్య జ్ఞానకార్యమెన్గిఱపడి.

మీ.—యద్యపి ఉపాసకానామపి అభినవభక్తిరస్తి; తథాపి తస్యాః స్వాతిశయ సాధనత్వేనఅన్యార్థత్వాత్ నతత్రభగవతః అత్యన్తప్రీతిరస్తి; చేతనగతాతిశయహేతుత్వేన శాస్త్రతోఽవగతా విధిప్రాప్తా సాస్వయత్న సాధ్యా భవితుమర్హతి; "స్వయం ప్రయోజనరూపారాగప్రాప్తా భగవతః అత్యన్తం ప్రియతమా విధానానర్హా కేవలం సౌన్దర్యాది గుణావిష్కారజన్యా నస్వయత్నసిద్ధా" ఇతితత్రభగవన్నుణచేష్టితాదేరేవ ఉపాయత్వంవాచ్యమ్; అతః పరిపూర్ణోపిపరేశః, అభినవానన్య భక్తిచాపల్యాదవతీర్య, సౌన్దర్యాదిగుణావిష్కారరూప సాధనమనుతిష్ఠన్, తజ్జన్యత్వేనఅయత్న సిద్ధానన్యప్రయోజన భక్తియుక్తం చేతనం స్వయమేవప్రాప్నోతి; అవతారఏవ ప్రాప్తృత్వమ్ అనన్యప్రయోజన చేతనప్రాప్తిరేవ అవతారఫలమ్; అనన్యప్రయోజన భక్త్యుత్పాదస్యఅవతరణంవినా సఙ్కల్పేనాశక్యత్వాత్. "బహుస్యామ్"[౨] "సస్యామ్"[౩] ఇతిసఙ్కల్పవతః దుష్కృద్వినాశార్థమ్ అవతారోనకార్యః; ఉపాసకానుగ్రహార్థమపి నకార్యః; అన్తర్యామిత్వేనైవ తదుపపత్తేః. "ధర్మసంస్థాపనమపి, దేశికముఖేన ఆవేశాదేవ భవతి" ఇత్యన్యథాసిద్ధః. అతః సాధుసమాశ్రయణమేవ అవతారప్రయోజనమ్. అన్యత్సర్వమానుషఙ్గికమ్. సాధవస్తుస్వప్రయోజనరహితాః. అతఃఅర్చావతారపర్యన్తావతరణమేవ భగవతః ప్రాప్తృత్వమ్. ఇదంభగవచ్ఛాస్త్రేప్యుక్తమ్. "యథాహిమోహకాః పాశ్చేపరిబద్ధాముపేయుషి । నివృత్తమోహణోద్యోగాస్సదాసన్తఉపాసతే"[౪] ఇత్యాది. అతఃఈశ్వరస్య ప్రాపకత్వేసతి ప్రాప్తృత్వాచ్చ తస్య ప్రాప్యత్వాత్ ప్రాప్యత్వాన్యథాసిద్ధేః చేతనఫలస్యనాన్తరీయకత్వాచ్చ రక్షణస్యనిర్హేతుకత్వసిద్ధిరితి.

ప్రాప్తృత్వం బ్రహ్మణస్సర్వప్రమాణేనవిరుధ్యతే । పూర్ణత్వాదిగుణైశ్చేతి నాత్రకార్యావిచారణా॥ పూర్ణోప్యభినవానన్య భక్తిచాపల్యసంయుతః । తాదృశీవపరేవ్యోమ్ని సాధకేషుచదుర్లభా॥ అనన్యానవిధి ప్రాప్తారాగప్రాప్తాభవేద్యతః । రాగోహివిషయే దృష్టదర్శనంచావతారణాత్॥ ప్రాప్తృత్వమవతారేస్యాత్సౌన్దర్యాది ప్రకాశనమ్ । ప్రాపకత్వమతః ప్రాప్తిఫలం భక్తిరనన్యగా॥

నను ఈశ్వరస్య ప్రాప్తృత్వాభ్యుపగమేనచేతనస్యతదనభ్యుపగమే "విజ్ఞానంయజ్ఞంతనుతే, కర్మాణితనుతేపిచ"[౫] 'కర్తావిజ్ఞానాత్మాపురుషః'[౬] 'కర్తాశాస్త్రార్థవత్త్వాత్'[౭] "కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు విహితప్రతిషిద్ధావైయర్థ్యాదిభ్యః"[౮] ఇత్యాది శాస్త్రవిరోధః విధినిషేధశాస్త్రానర్థక్యాపత్తిః ఈశ్వరస్యైవ,ఫలిత్వేచ చేతనస్యభోక్తృత్వాభావే "ఏతదేవామృతందృష్ట్వాతృప్యన్తి"[౯] "సోఽశ్నుతేసర్వాన్ కామాన్"[౧౦] ఇత్యాది శ్రుతివిరోధః; భోక్తృత్వవిరహేణకామనాసిద్ధేః విధిశాస్త్రానర్థక్యమ్, భోక్తురేవనియోజ్యత్వాత్, ధర్మాదీనామ్ అపురుషార్థతాచ భగవత్ప్రీతిదర్శనార్థ కైఙ్కర్యానుష్ఠాన మపినసిద్ధ్యేత్; తయోఃకర్తృత్వభోక్తృత్వరూపత్వాత్. అతఃఇదమనేక ప్రమాణోపపత్తివిరుద్ధమిత్యత్రాహ.

(స్వయత్న నివృత్తి పారతన్త్ర్యఫలమ్; స్వప్రయోజననివృత్తిశేషత్వఫలమ్) మూలమన్త్రే మకారోదితకర్తృత్వ భోక్తృత్వయోస్స్వార్థతా నమఃపదేనవారితా; తథా "సర్వ ధర్మాన్"[౧౧] ఇత్యాదిష్వపి నిషిధ్యతే. నచవిరుద్ధవిధిద్వయవిరోధః; నిషేధవచనానాం పారతన్త్ర్య శేషత్వజ్ఞానవత్ పురుష విషయత్వాత్, కర్తృత్వభోక్తృత్వవిధీనాం తద్రహితవిషయత్వాదిత్యర్థః.

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭- ౨॥ తైత్తిరీయే- ౩॥ ఛా-ఉ-౬-౨-౩. ౪॥ భగవచ్ఛాస్త్రే. ౫॥ తైత్తిరీయే-అను-౫-వా-౧. ౬॥ ౭॥ బ్ర-సూ. ౮॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౪౧. ౯॥ ౧౦॥ తై-ఉ. ౧౧॥ గీ-౧౮-౬౬.

29-9-90,

మూ.—స్వప్రయోజననివృత్తి శేషత్వఫలమ్.

౭౧. పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్ ; తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్.

వ్యా.—అప్పడియే, భోక్తృత్వముణ్డాయిరుక్క చ్చెయ్ తే, అత్తలై యైరసిప్పిక్కుమ త్తొత్రియ తనక్కెన్న ఒన్ఱిల్ రస మిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాకిఱ స్వప్రయోజననివృత్తి, ౧ * పరాతిశయాధాయకత్వమే వడివాయిరుక్కైయాకిఱ శేష త్వత్తిన్ కార్యమ్. ఇత్తాల్ - పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే, అవ్వాకారఙ్గళై యఱియవే ఇవైయిరణ్డుమ్ తన్నడైయేవరు మెన్ఱ్కాయ్త్తు.

౭౧. ఆనాల్ ఇప్పడి స్వయత్న స్వప్రయోజనఙ్గళిల్ అన్వయమఱ్ఱిరుక్కుమాకిల్, ఇవనుడైయప్రయత్న త్తుక్కుమ్ చైతన్యత్తుక్కుమ్ ప్రయోజనమెన్నెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(పరప్రయోజన) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే. [౧౦

అ.—(అప్పడియే) ఎన్ఱతు - జ్ఞాతృత్వనిబన్ధన మాకవెన్ఱపడి. (తనక్కెన్నవొన్ఱిల్ రసమిన్ఱిక్కేయిరుక్కై) యావతు - భగవద్భోగ సమ్పా దకతయైవ ఆగత స్వభోగాతిరిక్తభోగమిల్లై యాయిరుక్కై. "పరాతిశయ ఏవ యస్య పరమప్రయోజనమ్, స శేషః" ఎన్ఱిఙ్గు అశ్రుత ప్రకాశికోక్త నిష్కర్షత్తై యటోక్కణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరాతిశయాధాయకత్వమే వడివాయిరుక్కై) ఇతి

"పారతన్త్ర్యమిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ ఉపాయప్రవృత్తియుమ్, శేషత్వమిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ స్వప్రయోజనముమ్ కాణ్గైయాలే, స్వయత్న స్వప్రయోజననివృత్తికళ్ పారతన్త్ర్యశేషత్వకార్యమాకాతు" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ పారతన్త్ర్యశేషత్వఙ్గళ్) ఇత్యాది. "ప్రణవ నమస్సుక్కళ్ స్వరూపపరఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే) ఇతి "[పారతన్త్ర్య ఫలమ్,...శేషత్వఫలమ్] ఎన్ఱివిడత్తిల్ యథావస్థిత తత్త్వజ్ఞానఫలితత్వమ్ వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవ్వాకార ఙ్గళై యఱియవే) ఇత్యాది. స్వతన్త్ర స్వప్రయోజనపరర్ పక్కలిలే పారతన్త్ర్యశేషత్వఙ్గళిరున్దాలుమ్ తజ్జ్ఞానమిల్లామైయాలే స్వయత్ననివృ త్త్యాదికళిల్లై యెన్ఱ్కరుత్తు.

౭౧. "ఇప్పడియాకిల్ 'ఆత్మావుక్కు కర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళిల్లై' ఎన్ఱి అబాహ్యకుదృష్టికళ్ పడియామ్,ఎన్ఱి ఆశఙ్కా పరిహారార్థమ్ ఉత్తర గ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికై (ఆనాలిప్పడి స్వయత్నస్వప్రయోజనఙ్గళ్) ఇత్యాది. "ప్రయోజనైకనిరూపణీయఙ్గళాన ప్రయత్న చైతన్యఙ్గళుక్కు, ప్రయోజనాభావే స్వరూపోచ్ఛేదమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలే బాహ్యమతప్రవేశమ్ వరుమ్" ఎన్ఱు శఙ్కాభిప్రాయమ్.

"పరస్య ప్రయోజనమ్ - పరప్రయోజనమ్, పరప్రయోజనంచ సా ప్రవృత్తిశ్చ ; పరప్రయోజనప్రవృత్తిః" ఎన్ఱువిగ్రహమ్ వివక్షితమ్.

ఎ-అ.—(పరాతిశయాధాయకత్వమే వడివాయిరుక్కైయాకిఱ) ఎన్ఱతు-స్వరూపత్తాలుమ్, గుణఙ్గళాలుమ్, వృత్తికళాలుమ్ శేషిక్కతిశయత్తై విళైక్కైయైయే స్వరూపమాక వుడైత్తాయిరుక్కైయాకిఱ వెన్ఱపడి. (శేషత్వత్తిన్ కార్యమ్)-శేషత్వజ్ఞాన కార్యమ్. [౨౮

మీ.—న న్వేవంత్వి ఆత్మనశ్చైతన్యమేవ ననిధ్యేత్ ; కర్తృత్వభోక్తృత్వయోః తదవస్థారూపత్వేన తయోరభావే చైతన్యస్యైవాసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్, తతశ్చ ఆత్మనః తుచ్ఛతాపత్తిః, కర్తృత్వభోక్తృత్వయోః, ప్రామాణికత్వేన ప్రతీయమానయోః గుణనిష్ఠతాపత్తిః, ప్రామాణికత్వేన తయోరాత్మజ్ఞానే నత్యక్తుమశక్యత్వాచ్చ ఇత్యత్రాహ- (పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్నఫలమ్;తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్). నహివయంకర్తృత్వ భోక్తృత్వయోః అత్యన్తాభావంబ్రూమః; యేనోక్తదోషాపత్తిః, కిన్తు "పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః"౩ ఇతి సాధారణ్యేన ఈశ్వరదత్తస్య జ్ఞాతృత్వాదిరూపస్య, "కర్తాశా స్త్రార్థవత్త్వాత్"౪ ఇత్యాదినా స్వార్థప్రవృత్తౌ వినియోగః కృతః; "సోఽశ్నుతే"౫ ఇత్యాదినా భోక్తృత్వమపి స్వరసేనినియుక్తమ్ ; తదేవకర్తృ స్వ రూపంవ్యక్త చతుర్థ్యా, "సృష్టస్త్వంవనవాసాయ"౬ "విచిత్రాదేహసమ్పత్తిః"౭ ఇత్యాదిభిః పరార్థత్వేన వినియోజితమ్ ; చైతన్యఫలంభోక్తృ త్వమపి, "అహమన్నమహమన్నమ్"౮ ఇతి అన్నత్వోపసర్జనతయా పశ్చాదుక్తమన్నత్వోపయోగితిదర్శితమ్. తతశ్చ "అహమన్నాదోఽహమన్నాదః"౯ ఇత్యర్థః. తతశ్చఅధికారానుగుణం విధినిషేధయోరపి పరార్థతయా అనుష్ఠానాత్ ఏతద్విషయేఽపి నతదానర్థక్యమితి.

౧॥ ౨॥ శ్రు-ప-౧౯౬-వ-౩౬. ౩॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౪౦. ౪॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౩. ౫॥ తై-ఉ- ౬॥ రా-అ-౪౦-౫.

౭॥ ౮॥ తై-ఉ- ౯॥ తై-ఉ-

వ్యా.—అత్తావదు - "అహంసర్వంకరిష్యామి"౧ "వళువిలావడిమైశెయ్యవేణ్డుమ్"౨ "ఉనక్కేనామాట్చెయ్వోమ్"౩ ఎన్ఱిఱ్ఱపడియే - పరనుక్కు ప్రయోజనమాక ప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యరూపప్రవృత్తి, ఇవనుడైయ ప్రవృత్త్యుద్యోగ రూపమాన ప్రయత్నత్తుక్కు ప్రయోజనమ్.

"నిత్యకిఙ్కరః ప్రహర్షయిష్యామి"౪ ఎన్ఱిఱ్ఱపడియే అత్తలైయిలుకప్పుక్కు ఉప్పాక త్తాన్ పణ్ణుకిఱ కైఙ్కర్యత్తాలే అత్యన్తహృష్టనాన అవ్వవన్ విషయమాక వుణ్డాన ప్రీతి, ఇవనుడైయ అచిద్వ్యావృత్తిరూపమాన చైతన్యత్తుక్కు ప్రయోజనమెన్నై; "పడియాయ్కిడన్దు ఉన్ పవళవాయ్కాణ్బేనే"౫ ఎన్నక్కడవదిఱే.

అ.—ప్రవృత్తిశబ్దత్తాలే - "జానాతి - ఇచ్ఛతి, యతతే కరోతి" ఎన్ఱిఱ్ఱ యత్నానన్తర భావికరణత్తై చ్చొల్లుకిఱతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళి చ్చెయ్కిఱార్ (అత్తావదు అహంసర్వం కరిష్యామి) ఇత్యాది "కరిష్యామి" ఎన్ఱు కర్తృగామిక్రియాఫలసూచకఆత్మనేపదవిరహవ్యఞ్జితమాన వర్థత్తై శాబ్దమాక దర్శిప్పిక్కైక్కాక (వళువిలా) ఇత్యాది. "వళువిలా"-స్వార్థత్వలక్షణచ్యుతిరహితమాన, "అడిమై"- కైఙ్కర్యత్తై. శిష్టమ్స్పష్టమ్. "వళువిలా" ఎన్ఱిఱ్ఱ అదిదు అర్థాన్తర సాధారణమాకైయాలే స్వార్థత్వాభావత్తై విశిష్యదర్శిప్పిక్కైక్కాక (ఉనక్కేనామ్) ఇత్యాది. "ఏవకారత్తాలే - స్వార్థత్వాభావమ్ స్పష్టమాక చ్చొల్లప్పట్టదు" ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వదు "కిఙ్కరస్యకర్మ- కైఙ్కర్యమ్" ఎన్ఱు, కర్మణిష్యఞ్ ప్రత్యయమాకైయాలే, ప్రవృత్తిశబ్దసామానాధికరణ్యమ్. "ప్రవృత్త్యుద్యోగః - ప్రయత్నః" ఎన్ఱిఱ్ఱ అదిత్తైయిట్టాణ్డు (ప్రవృత్త్యుద్యోగరూపమాన) ఇతి.

"సః విషయః యస్యాస్సా తద్విషయా, తద్విషయా చ సా ప్రీతిశ్చ తద్విషయప్రీతిః" ఎన్ఱు, విగ్రహమ్. తత్పదమ్, [పరప్రయోజన] ఇతి కైఙ్కర్యలక్షణ ప్రయోజన ప్రతిసమ్బన్ధియాన పరశబ్దిత భగవత్పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిత్యకిఙ్కరః) ఇత్యాది. "ప్రహర్షయిష్యామి" ఎన్ఱు, పరస్మైపదనిర్దేశఫలితమ్ (అత్తలైయిలుకప్పుక్కు ఉప్పాక) ఇతి. ప్రపూర్వకహృషధాత్వర్థమ్ (అత్యన్తహృష్టనాన) ఇతి. "చేతనస్యభావః - చైతన్యమ్" ఎన్ఱు, భావేష్యఞ్ ప్రత్యయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అచిద్వ్యావృత్తిరూపమాన) ఇతి. పరార్థకర్తృత్వభోక్తృత్వఙ్గళిరుక్కైయాలే కర్తృత్వభోక్తృత్వ సామాన్యాభావమ్ కొళ్ళుకిఱ బాహ్యాదిపడి యాకాతెన్ఱు, కరుత్తు.

ఉక్తార్థత్తిల్ తత్త్వదర్శిసూక్తియై ప్రమాణమాక క్కాట్టుకిఱార్ (పడియాయ్) ఇత్యాదినా. "పడియాయ్ క్కిడన్దు" - తిరుమున్బిల్ పడియాయిరున్దు, "ఉన్ పవళవాయ్ కాణ్బేనే" - ఉన్నుడైయ ప్రవాళమ్ పోన్ఱ తిరువధరత్తై సాక్షాత్కరిక్కక్కడవేన్ ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ తిరుమొళియిక్కర్థమ్. ఇఙ్గే, "పడియాయ్ క్కిడన్దు" ఎన్ఱు, - పరప్రయోజన ప్రవృత్తియుమ్, "పవళవాయ్" ఎన్ఱు, - తజ్జన్యమాన తన్ముఖోల్లాసముమ్, "కాణ్బేనే" ఎన్ఱు, - తద్విషయప్రీతియుమ్ శొల్లిల్ దెన్ఱు, కరుత్తు.

ఎ-అ.—౭౧. (అవ్వవన్ విషయమాక వుణ్డాన ప్రీతి) ఎన్ఱతు - హృష్టనానవనుక్కు ఎతిర్ విళ్ళికొడుక్కైక్కాక అవన్ విషయమాక వుణ్డాన ప్రీతియెన్ఱపడి. ఇవన్ అప్రీతనాకిల్ అవనుక్కు కైఙ్కర్యమ్ రసియాతిఱే.

మీ —నను ఇదంసర్వం తదాశోభతే; యదిమూలమన్త్రే శేషత్వస్య ప్రాధాన్యం సిధ్యేత్; తదేవనాస్తి; లుప్తచతుర్థ్యర్థ శేషత్వోపమర్దనేన మకారేకర్తృత్వ లక్షణస్వాతన్త్ర్యోదయాత్. 'పూర్వాబాధేన నోత్పత్తిరుత్తరస్య హి సేత్స్యతి' ఇతిన్యాయాత్. న చ మకారోదితస్వాతన్త్ర్యస్య నమశ్శబ్దేన నిషిద్ధత్వాత్ శేషత్వప్రాబల్యమితివాచ్యమ్; వ్యక్తచతుర్థ్యామ్, భోక్తృత్వస్య పునరభ్యుదితత్వేన నమశ్శబ్దస్య, పూర్వోత్తరయోః ప్రతిపన్నస్వాతన్త్ర్యసగుణ్యేన నేయత్వాత్. ఏతేన మకారే భోక్తృత్వ ప్రకాశజ్ఞాతృత్వోదయేపి అనన్తరం మకారవాచ్యస్యోత్తర చతుర్థ్యా భోగ్యత్వోపస్థాపనాత్ శేషత్వం ప్రధానమితి నిరస్తమ్. మూలమన్త్రపదత్రయగత ప్రార్థనాయాః భోక్తృత్వావినాభూతాయాః తతోప్యనన్తరముదితత్వాత్. [30

కించ, 'అభ్యర్హితంపూర్వమ్'౭ ఇతిన్యాయేన శాస్త్రేషు సర్వత్రజ్ఞాతృత్వమేవ పూర్వముపదిశ్యతే; యథాపూర్వభాగే జ్ఞాతృత్వమ్, ఉత్తరభాగే శేషత్వమ్, ఉత్తరభాగేత త్తద్విద్యాస్వపి జ్ఞాతృత్వం ప్రథమముపదిశ్యతే; తదుక్తం వేదార్థసఙ్గ్రహే" "అత్రేదంసర్వశాస్త్రహృదయమ్" ఇత్యారభ్య, "ప్రథమమ్, ఏతేషాం దేవాది భేదరహిత జ్ఞానైకాకారతయా సర్వేషాంసామ్యం ప్రతిపాద్య, తస్యాపిస్వస్వరూపస్య భగవచ్ఛేషతైకరసతయా

౧॥ రా-అ-౩౧-౨౫. ౨॥ తి-వా-౩-౩-౧. ౩॥ తిరుప్పావై-౨౯. ౪॥ఆళ-స్తో-౪౬. ౫॥ పెరు-తి-౪-౯. ౬॥ సి-కౌ- ౭॥ సి-కౌ-

వ్యా.—ఇత్తాల్ - పారతన్త్ర్యశేషత్వఙ్గళాలే ఫలిత్త స్వయత్న స్వప్రయోజన నివృత్తిక్కళైయుడైయవనాన చేతననుడైయ ప్రయత్నచైతన్యఙ్గళుక్కు, పారతన్త్ర్య శేషత్వానుగుణమాన ప్రయోజనఙ్గళ్ శొల్లిత్తాయిత్తు.

౭౨. శేషత్వాదికళుమ్ జ్ఞాతృత్వాదికళుమ్ ఆత్మధర్మఙ్గళా యిరుక్కచ్చెయ్తే, శేషత్వాదికళై ప్రధానమాక్కి, జ్ఞాతృత్వాదికళై తదనుగుణమాక యోజిక్కైక్కు నియామకమేదు? మత్తైప్పడి శాస్త్రాఙ్గళాలే వెన్న; [X అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—పర్యవసితార్థ ప్రదర్శనమ్ - (ఇత్తాల్ పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళాలే) ఇత్యాది. ప్రయత్నత్తుక్కు పారతన్త్ర్యానుగుణప్రయోజనమావదు - పరేచ్ఛానువిధాయిత్వజ్ఞాన హేతుక పరేష్టప్రవృత్తిజనకత్వమ్. చైతన్యత్తుక్కు శేషత్వానుగుణ ప్రయోజనమావదు - పరైకప్రయోజనాతిశయాధాయకత్వ జ్ఞానహేతుకాతిశయాధానజనిత వస్త్రైకార్థ ప్రతిరూపత్వమ్. ఇత్తాల్ - పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళుక్కు ప్రాధాన్యముమ్, జ్ఞాతృత్వాదికళుక్కు ఉపసర్జనత్వముమ్ సిద్ధిత్తదు. [౧౦

౭౨.—ఇత్తాలుదిక్కు ఒరు విజిగీషుశఙ్కా పరిహారార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, శఙ్కాముఖేన అవతారిక్కై. (శేషత్వాదికళుమ్) ఇత్యాది. ప్రథమ(ఆది) పదమ్ - పారతన్త్ర్యపరమ్, ద్వితీయ(ఆది) పదమ్ - కర్తృత్వభోక్తృత్వపరమ్. "విశేషాభావాద్విపరీతం కింన స్యాత్" ఎన్ని, అత్తైయరుళ్కిఱార్ (మత్తైప్పడి శాస్త్రాఙ్గళాలే) ఇతి.

అయమత్రశఙ్కాభిప్రాయః—"జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ధర్మిగ్రాహకమాన సిద్ధఙ్గళాక్కైయాలే శేషత్వాద్యపేక్షయా ప్రబలఙ్గళ్" ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్. ఉపక్రమగత లుప్తచతుర్థ్యుక్త మాక్కైయాలే శేషత్వమ్ ప్రబలమెన్నిల్; తదుపమర్దేన మకారత్తాలే ఉక్తఙ్గళాక్కైయాలే జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ప్రబలమ్; అవత్తై యముపమర్దిత్తుక్కొణ్డు, నమస్సాలే పారతన్త్ర్యముక్తమెన్నిల్; అవత్తై యమ్ ఉపమర్దిత్తుక్కొణ్డు వ్యక్తచతుర్థ్యర్థాన్విత ప్రార్థనైయాలే భోక్తృత్వమ్ లభిక్కైయాలే, అదుప్రబలమ్. "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా శేషోహి పరమాత్మనః"౧ ఎన్ఱు, - జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ప్రథమపాఠమాక్కైయాలుమ్ ప్రబలమ్. ఆత్మస్వరూపమ్ భగవత్స్వరూపాధీనమాక్కైయాలే, భగవచ్ఛేషత్వమ్ ప్రబలమెన్నిల్; స్వస్వరూపముమ్ స్వాధీనమాక్కైయాలే స్వశేషత్వముమ్ తుల్యమ్. జ్ఞాతృత్వాదికళ్ సుషుప్తిప్రళయఙ్గళిలిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే అప్రధానఙ్గళెన్నిల్; భగవచ్ఛేషత్వ

ఏ-అ.—౭౨.—(మత్తైప్పడి శాస్త్రాఙ్గళాలే) ఎన్నదు - జ్ఞాతృత్వకర్తృత్వానుగుణమాన త్యాజ్య శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళై యోజిత్తాలో ఎన్నపడి అత్తావదు - జ్ఞాతృత్వాది కార్యమాన స్వయత్నస్వప్రయోజనాన్వయఙ్గళుక్కు శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళాల్ సఙ్కోచమ్ వారాదపడి అవైకళై సఙ్కోచిత్తుయోజిక్కై.

మీ.—భగవదాత్మకతామపిప్రతిపాద్య" ఇతి. యదిచ, ఆత్మస్వరూపస్య భగవత్స్వరూపాధీనత్వాత్ తచ్ఛేషత్వం ప్రధానమ్; తర్హి స్వస్వరూపస్య స్వాధీనత్వాత్ స్వశేషత్వంచ సమానమ్. యది జ్ఞాతృత్వాయత్తస్వశేషత్వస్య, సుషుప్తిప్రళయయోరభావాత్ కాదాచిత్కత్వేన అప్రాధాన్యమ్; తర్హి సంసారిదశాయాం భగవచ్ఛేషత్వస్యాప్యభావేన కాదాచిత్కత్వం తుల్యమ్. యది "ఫలోపధానస్య కాదాచిత్కత్వే, శేషత్వయోగ్యతా నిత్యా" ఇతి మన్యసే; తర్హి కర్తృత్వ భోక్తృత్వ రూపఫలోపధానస్య కాదాచిత్కత్వేపి జ్ఞాతృత్వసత్తాయా యావదాత్మభావిత్వమపి తుల్యమ్. నచ భగవత్ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకత్వాదాత్మనః నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వం జ్ఞాతృత్వాదే రితివాచ్యమ్; ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకత్వమ్, కిం ప్రకారత్వమ్ సత్తావ్యాప్యత్వమితివా! సత్తాకారణమితివా? ఆద్యే జ్ఞాతృత్వమపి స్వరూపసత్తావ్యాప్తమేవ; అన్త్యే అసిద్ధిః; భగవత్స్వరూపాధీనత్వేన ఆత్మసత్తాయాః స్వధర్మభూత ప్రకారత్వాయత్తత్వాభావాత్. నచ 'నాన్యథాలక్షణం తేషామ్" ఇతి వచనం ప్రమాణమ్; శేషత్వమాత్రస్య, అచేతనేపి సత్త్వేనాతివ్యాప్తేః. అతఏవ 'దాసభూతా'౩ ఇత్యుక్తమ్. దాసత్వమ్ - చేతనత్వేసతి శేషత్వమ్. తతః జ్ఞాతృత్వమేవ. అతఏవోచ్యతే: "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా శేషోహి పరమాత్మనః"౧ ఇతి శేషత్వమప్రధానముచ్యతే; ఏవం జ్ఞాతృత్వస్య ప్రధానతయా శేషత్వస్య జ్ఞాతృత్వలక్షణ స్వస్వాతన్త్ర్య శేషత్వాత్, శేషస్వరూపేన అన్యాతిశయాధాయకత్వే సతి పరాతిశయాధాయకత్వ లక్షణవిశేషత్వే, అన్యశబ్దస్య స్వవ్యతిరిక్తాన్యపరత్వేన సఙ్కోచంకృత్వా స్వాతిశయాధాయకత్వ సహం శేషత్వమితి సిధ్యతి; ఏవమ్ భగవచ్ఛేషత్వస్య స్వస్వాతన్త్ర్య శేషతయా సాధనదశాయామ్ ఈశ్వరస్య కర్తృత్వనిర్వాహకత్వాత్ భగవచ్ఛేషత్వస్య అన్యార్థతాసిద్ధిః, ఫలదశాయామ్, 'ఏషహ్యేవానన్దయాతి'౪ ఇతి ఫలస్య తదధీనత్వాత్, భోక్తృత్వనిర్వాహకత్వేన భగవచ్ఛేషత్వస్య స్వార్థతాసిద్ధిః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ తై-

మూ.—౭౨. అహమర్థత్తుక్కు,

వ్యా.—(అహమర్థత్తుక్కు) ఎన్ఱు, శబ్దఙ్గళై. (అహమర్థ)మావదు- ౧*ప్రత్యక్త్వేనాహం బుద్ధివ్యవహారార్హమాన ఆత్మవస్తు;

అ.—ముమ్ సంసారదశైయిల్ ఇల్లామైయాలే అప్రాధాన్యమ్ తుల్యమ్. ఫలోపధానమ్ కాదాచిత్కమానాలుమ్ స్వరూపయోగ్యత్వమ్ నిత్యమెన్నిల్; అదు జ్ఞాతృత్వసత్తై నిత్యమాకైయాలే ఇదుక్కుమ్ తుల్యమ్. భగవచ్ఛేషత్వమ్, ప్రత్యక్త్వవదహంప్రత్యయగోచర మాకైయాలే, స్వరూపనిరూపకత్వాత్ ప్రబలమ్. వేదాన్తవ్యుత్పత్తిమాన్గళుక్కు భగవచ్ఛేషత్వమ్ అహంప్రత్యయత్తిల్ స్ఫురిక్కుమెన్నిల్; అహంప్రత్యయమ్ ధర్మిస్వరూపమానాల్ అదుక్కు స్వగత ప్రత్యక్త్వానుకూలత్వాది నియతవిషయకత్వత్తాలే నానాపదార్థఘటిత భగవచ్ఛేషత్వవిషయకత్వమ్ కూడాదు; అప్పడి అభ్యుపగమముమిల్లై. ధర్మిస్వరూపత్తిల్ శేషత్వమ్ తోన్ఱుమెన్బదు వేదాన్తవ్యుత్పత్తియమనపేక్షితై; ధర్మిస్వరూపమ్ నిత్యమాకైయాలే వ్యుత్పత్తియాల్ కిఞ్చిత్కారముమ్ అనపేక్షితమ్. ఉపాసనాత్మకమాన ధర్మభూతజ్ఞానత్తిలే "ఆత్మేతితూపగచ్ఛన్తి" ౨ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే శరీరత్వ ప్రయుక్తశేషత్వమ్ తోన్ఱుమెన్నిల్; జ్ఞానముమ్ స్వయంప్రకాశ మాకైయాలే శేషత్వత్తోడు యుగపదేవ తోన్ఱుమాకైయాలే తుల్యమ్. భగవత్ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకమాన ఆత్మవస్తువుక్కు నిరూపిత స్వరూపవిశేషణ జ్ఞాతృత్వాదికళ్ ప్రకారత్వత్తైప్పఱ్ఱ అప్రధానమెన్నిల్; ప్రకారతయైవ లబ్ధసత్తాకత్వమ్, ప్రకారత్వవ్యాప్య సత్తాకత్వ రూపమానాల్ జ్ఞానద్రవ్యమాత్తావిలే నిత్యమాయిరుక్కైయాలే ఆత్మసత్తా వ్యాపకత్వమ్ జ్ఞానాదికళుక్కుమ్ తుల్యమ్. ప్రకారతాధీన సత్తాకత్వరూపమానాల్ భగవత్స్వరూపాధీనాత్మసత్తైక్కు ఆత్మధర్మభూత ప్రకారత్వాయత్తత్వమ్ కూడాదు. ఆకైయాల్, జ్ఞాతృత్వాయత్తకర్తృత్వ భోక్తృత్వ బలాయాత స్వశేషత్వానుగుణత్వేనవే భగవచ్ఛేషత్వత్తై యోజిక్కై ఉచితమ్. అత్తావదు - స్వభోగార్థమ్ సాధనానుష్ఠానమాయ్, భగవదుపాసనముమ్, అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుమ్ స్వభోక్తృత్వార్థమాయిరుక్కై. ఇత్తైయెల్లామ్ పఱ్ఱివిఱే "నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వస్య స్వాభిమతత్వాత్ప్రథమం తదుక్తిః" ౩ ఎన్ఱు సారప్రకాశికైయిలే శొల్లిఱ్ఱు ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్ వివక్షితమ్.

(అహమర్థమావదు) ఇతి. "[అహమర్థ] [తటస్థ] శబ్దఙ్గళ్, మృషావాదిమతనిర్దేశచ్ఛాయానుకారికళ్" ఎన్గిఱ భ్రమమ్ వ్యావృత్త్యర్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రత్యక్త్వేన) ఇతి. (ప్రత్యక్త్వ) మావదు - స్వస్మైస్వయం భాసమానత్వమ్. "అహంబుద్ధ్యాపరాగర్థాత్ప్రత్యగర్థోహిభిద్యతే" ౪ ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (అహంబుద్ధి) ఇత్యాది. అహంబుద్ధిక్కుమ్, అహంవ్యవహారత్తుక్కుమ్ విషయమెన్ఱపడి. "అథ అన్తఃకరణమ్" ఎన్గిఱ అపమత వ్యావృత్త్యర్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆత్మవస్తు) ఎన్ఱు, "అహమర్థంవినా జ్ఞానంనిరాధారాననిధ్యతి" ౫ ఎన్గిఱ భగవచ్ఛాస్త్రనిర్దేశానుసారేణ [అహమర్థత్తుక్కు] ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తదు. "అతోహమర్థోజ్ఞాతైవ ప్రత్యగాత్మేతినిశ్చితమ్" ౬ ఎన్గిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు (ఆత్మవస్తు) ఎన్ఱదు. అర్థశబ్దార్థమ్ (వస్తు) ఎన్ఱు. ఇత్తాల్ - జీవభావమ్ కల్పితమెన్నుమతత్తై వ్యావర్తిక్కిఱదు. ప్రణవస్థమకారమ్, "మనజ్ఞానే" ౭ "మనఅవబోధనే" ౮ "మాఙ్మానే" ౯ "మదిహర్షే" ౧౦ ఎన్ఱు, వ్యుత్పన్నమాకిఱాప్పోలే, అస్మచ్ఛబ్దత్తుక్కు శాబ్దసప్రక్రియయా పూర్వోత్తరభాగలోపమ్ వన్ద మకారమ్ పరిశేషిక్కిఱదు ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [అహమర్థత్తుక్కు] ఎన్ఱదు. [౨౫

ఎ-అ.—(ప్రత్యక్త్వమ్) ఎన్ఱదు - "ప్రతి - అభిముఖ్యేన, అఞ్చతి- జానాతీతి - ప్రత్యక్, తస్యభావః - ప్రత్యక్త్వమ్" ఎన్ఱాయ్, తనక్కుత్తానే తోన్ఱుమత్తాయిరుక్కైయాలే ఎన్ఱపడి (అహంబుద్ధివ్యవహారార్హమాన) ఎన్ఱదు - "నాన్" ఎన్గిఱ జ్ఞానత్తుక్కుమ్ "నాన్" ఎన్గిఱ వ్యవహారత్తుక్కుమ్ విషయతయా కర్తృతయాచ యోగ్యమాన ఎన్ఱపడి. (వస్తు) ఎన్ఱదు - అర్థశబ్దార్థమ్.

మీ.—అతఏవ భగవదనుభవ కైఙ్కర్యయోరపి శేషత్వలక్షణయోస్స్వార్థత్వమ్. ఏవంభగవత్స్వరూపగుణ విభూతీనాం స్వానన్దార్థత్వాదేవహి 'సస్వరాడ్భవతి' ౧౦ ఇత్యుచ్యతే; అతఏవ, 'సహబ్రహ్మణా' ౧౧ ఇతిభగవతః అప్రాధాన్యం ప్రతిపాద్యతే; తస్మాత్ సాధనసాధ్యోభయదశాయామపిజ్ఞాతృత్వస్య ప్రధానత్వాత్, శేషత్వస్య తదర్థతయా అప్రధానత్వాచ్చ చేతనస్య స్వార్థకర్తృత్వభోక్తృత్వ విరహయోరసిద్ధత్వాత్, తస్యైవప్రాప్తత్వమ్, ఫలిత్వంచేతి సహేతుకత్వ సిద్ధిరితిచేత్; అతోచ్యతే (అహమర్థత్తుక్కు జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నుమ్పడి దాస్యమిఱే అన్తరఙ్గ నిరూపకమ్)

౧॥ ౨॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౩. ౩॥ ౪॥ ౫॥ పాఞ్చరాత్రే- ౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ఛాన్దోగ్యే-౭-౨౫-౨. ౧౧॥ తై-ఉ-

మూ.—జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నుమ్పడి

వ్యా. — (జ్ఞానానన్దఙ్గ)ళావన - తద్గతమాన ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్; "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా"౧ "స్వరూపమణుమాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానన్దైకలక్షణమ్"౨ ఎన్ఱు, ఇవత్తైయిట్టిఱే వస్తువై నిరూపిప్పదు. (తటస్థమెన్నుమ్పడి) ఎన్ఱదు - బహిరఙ్గనిరూపకతయా పుఱవిత్తైన్నుమ్పడి యెన్ఱపడి.

అ.—(జ్ఞానానన్దఙ్గళావన) ఇత్యాది. "స్వయంప్రకాశరూపాణాం జ్ఞానాదిశబ్దానాం సంవిదనుభూత్యాదిశబ్దేభ్యః శబ్దాన్తరత్వాత్"౩ ఎన్గి, అవిత్తైయుమ్, "అనుకూలత్వంహిఆనన్దత్వమ్"౪ ఎన్గిఅ విత్తైయుమిట్టో(ణ్డరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్) ఇతి. ప్రసరణద్వారమాన మనస్సహకారవిరహత్తాలే సుషుప్తిప్రళయఙ్గళిలిత్తిరుక్కైయాలే, కాదాచిత్కఙ్గళాన ధర్మభూత జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నిల్; యావద్ద్రవ్యభావియాన స్వరూపగతఙ్గళాన జ్ఞానత్వానన్దత్వఙ్గళ్ అన్తరఙ్గమెన్ఱు, శఙ్కిక్కక్కూడుమ్ ఎన్ఱు, తద్వ్యావృత్త్యర్థమాన భావప్రధాననిర్దేశత్తైయిట్టో(ణ్డు (ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్) ఎన్ఱదు. ఇత్తాల్ - ధర్మభూత జ్ఞానానన్దఙ్గళుక్కు తటస్థత్వమ్ కైముతికసిద్ధమ్ ఎన్ఱు, కరుత్తు. సామానాధికరణ్యేన ధర్మిస్వరూపనిష్ఠత్వాభిప్రాయేణ (తద్గతమాన) ఎన్ఱదు.

[తటస్థమెన్నుమ్పడి] ఇత్యాది "'స్వరూపనిష్ఠమన్ఱిక్కే యిరున్దుకొణ్డు వ్యావర్తకమాయిరుక్కుమదు తటస్థమ్' ఎన్ఱు, - వృషావాద్యభిమతతటస్థత్వముమ్, 'పరమ్పరాసమ్బన్ధ విశేషవత్తాయ్‌క్కొణ్డు వ్యావర్తకమాయిరుక్కుమదు తటస్థమ్' ఎన్ఱు, - సిద్ధాన్తాభిమతతటస్థత్వముమ్. సామానాధికరణ్యేన ధర్మిస్వరూపనిష్ఠఙ్గళాన ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళుక్కు ఇల్లామైయాలే ముఖ్యార్థ బాధత్తాలుమ్, [దాస్యమిఱే అన్తరఙ్గనిరూపకమ్] ఎన్ఱు, - అన్తరఙ్గశబ్ద ప్రయోగనిర్దేశత్వరూప తాత్పర్యగ్రాహకబలత్తాలుమ్, "తటస్థశబ్దమ్ బహిరఙ్గలక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (బహిరఙ్గనిరూపకతయా) ఇతి. పుఱవిత్తై) ఎన్ఱదు - బహిర్గళమెన్ఱపడి. అన్ఱావదు - లక్షణవాక్యత్తిలే శేషత్వాపేక్షయా ఉనన్తరనిర్దేశ్యత్వమ్. "ఆత్మపుష్పమ్" ఎన్ఱు, ధర్మిక్కు పుష్పత్వరూపణాభిప్రాయేణ ధర్మత్తుక్కు దళత్వరూపణమ్.

వి-అ.—జ్ఞానానన్దశబ్దఙ్గళ్ - ధర్మిభూత జ్ఞానానన్ద పరఙ్గళాయ్, భావప్రధానతయా నిర్దిష్టఙ్గళెన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (జ్ఞానానన్దఙ్గళావన) ఇత్యాదియాలే. (ప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళ్) ఎన్ఱదు - స్వస్మైస్వయ ప్రకాశత్వాను కూలత్వఙ్గళెన్ఱపడి. (వస్తువై నిరూపిప్పదు) ఎన్ఱదు - ఆత్మవస్తువై నిరూపిప్పతెన్ఱపడి. కీళ్ "తద్విషయప్రీతి చైతన్యఫలమ్" [వా - ౩౧] ఎన్ఱు, ధర్మభూతజ్ఞానాదికళ్ ప్రస్తుతమాయిరుక్క, ఇవ్విడత్తిల్ ధర్మిభూతజ్ఞానానన్దఙ్గళై యెడుత్తదు, ఇవట్రుక్కు శేషత్వాపేక్షయా బహిరఙ్గత్వమ్ సిద్ధమానాల్ అవట్రుక్కుమదు కైముతికన్యాయ సిద్ధమామెన్ఱు.

(బహిరఙ్గనిరూపకతయా) ఎన్ఱదు- "బహిః- నిరూపణీయవస్తునః అన్యత్ర, విద్యమానమ్ అఙ్గమ్ - బహిరఙ్గమ్, బహిరఙ్గఞ్చతత్ నిరూపకంచ - బహిరఙ్గనిరూపకమ్, తస్యభావః - తత్తా, తయా" ఎన్ఱు, విగ్రహమాయ్, అఙ్గశబ్దమ్ - విశిష్టవస్తువిల్ ఏకదేశమాన ధర్మపరమాయ్, నిరూపకశబ్దమ్- వ్యావర్తకపరమాయ్ ప్రకృతనిరూపణీయవస్తువుక్కుమ్ తదన్యవస్తువుక్కుమ్ సాధారణమాయ్‌క్కొణ్డు వ్యావర్తకమాయిరుక్కైయాలే యెన్ఱపడి. (పుఱవిత్తైన్నుమ్పడి) ఎన్ఱదు - "మణత్తైయుమొళియైయుఙ్గొణ్డు పూవైయుమ్ రత్నత్తైయుమ్ విరుమ్బుమాప్పోలే"౫ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దపడియే, అన్తరఙ్గతయా పరిమళస్థానీయమాన శేషత్వత్తైయుడైయ ఆత్మపుష్పత్తుక్కు జ్ఞానాదిముఖ్యాధికలాన్లక్షకళుక్కు పూవుమడలై పోలే బహిరఙ్గతయా పుఱవిత్తైన్నుమ్పడియెన్ఱపడి

మీ.—యదుక్తమ్ "జ్ఞాతృత్వంప్రధానమ్, భగవచ్ఛేషత్వం తచ్ఛేషభూతమ్" ఇతి తన్నోపపద్యతే, శేషత్వస్య స్వరూపనిరూపకత్వాత్, జ్ఞాతృత్వస్య నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వాచ్చ స్వరూప నిరూపకత్వంచ - అహంప్రత్యయగోచరత్వమ్; ప్రత్యక్త్వవత్. "చ శేషత్వేప్యస్తీతి వేదాన్తప్రసిద్ధిమతామ్ అహంప్రత్యయే భగవచ్ఛేషత్వం నప్రతీయతే; తథాపి తత్ప్రత్యయస్య స్వనిష్ఠత్వాప్రత్యయే భగవచ్ఛేషత్వస్ఫురణాత్, యోగేపి "త్వంవాహమస్మి భగవో దేవతే"౬ ఇతి అహంప్రత్యయే ఆత్మనః భగవచ్ఛరీరత్వ ప్రతీతేశ్చ.

యద్యపిసంసారిణామ్ అహంప్రత్యయే శేషత్వం నప్రతీయతే, తథాపి తత్ప్రత్యయస్య,స్వనిష్ఠత్వ గోచరతయా, "అజ్ఞానమతోన్యదుక్తమ్"౭ ఇతిభ్రాన్తత్వమ్. అతఏవ "సర్వగత్వాదనన్తస్య"౮ "మత్తస్సర్వమ్"౯ ఇత్యాదివ్యవహారశ్చ అతః అహంప్రత్యయే శేషత్వస్ఫురణాత్,పశ్చాత్ "అహంజ్ఞాతా" ఇతిజ్ఞాతృత్వస్య నిరూపిత స్వరూపవిశేషణత్వేన స్ఫురణాచ్చ శేషత్వం ప్రధానమ్; కించ,ఆత్మనిష్ఠయోః స్వశేషత్వపరశేషత్వ

౧॥ భాగవతే-   ౨॥   ౩॥
౪॥   ౫॥ ముముక్షుప్పడి-ప్ర-౧.   ౬॥ ఛాన్దోగ్యే -
౭॥ వి-పు-౬-౫-౬౭.   ౮॥ వి-పు-౧-౧౯-౮౫.   ౯॥

మూ.—దాస్యమిఱే అన్తరఙ్గనిరూపకమ్.

వ్యా.—(దాస్య) మావతు - శేషత్వమ్; ఇతు (అన్తరఙ్గనిరూపకి) మాన్ఱైయావతు - భగవత్స్వరూపత్తుక్కు ప్రకారతయా శేషమాయ్కొణ్డు

అ—(దాస్యమావతిత్యాది) శేషమల్లాత చేతనవిషయత్తిలుమ్, చేతనమల్లాత శేషవిషయత్తిలుమ్, లోకత్తిలే దాసశబ్ద ప్రయోగమ్ కాణామైయాలే, శేషత్వేసతి చేతనత్వమ్ దాసశబ్ద ప్రవృత్తినిమిత్తమాకైయాలు; అతిల్, చేతనత్వత్తుక్కు [జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ తటస్థమెన్నుమ్పడి] ఎన్ఱుబహిరఙ్గత్వమ్ శొల్లిప్పోరుకైయాలే, అన్తరఙ్గత్వమ్ వ్యాహతమామ్; ఆకైయాలే, ఇఙ్గే "శేషత్వమాత్రమ్ దాస్యశబ్దవివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దాస్యమావతు - శేషత్వమ్) ఎన్ఱు.

(ఇతు అన్తరఙ్గ నిరూపకమాన్ఱైయావతు) ఇత్యాది - భగవత్స్వరూప నిరూపితప్రకారతాప్రయుక్తశేషత్వాధీనసత్తాకమాయిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే యెన్ఱపడి.

ఎ-అ — (దాస్యమావతు-శేషత్వమ్) ఎన్ఱతు - సర్వత్ర దాసశబ్దప్రవృత్తినిమిత్తమాన దాస్యమావతు, "ఇచ్ఛయాయదుపాదేయమ్"[౧]ఇత్యాది శ్లోకత్రయత్తిలే నాలువకైప్పట్ట శేషత్వఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, శేషశేష్యుభయగత ఇచ్ఛాఘటిత శేషత్వాత్మకమెన్ఱపడి. మూలత్తిల్ [దాస్యమిఱే] ఎన్ఱతు - భగవద్దాస్యమిఱే ఎన్ఱపడి. "అన్తః-ప్రకృతనిరూపణీయవస్తుమాత్రే, విద్యమానమఙ్గమ్ - అన్తరఙ్గమ్, అన్తరఙ్గంచ తత్ నిరూపకంచ-అన్తరఙ్గనిరూపకమ్" ఎన్ఱాయ్, "ఇతరాసాధారణధర్మమాయ్కొణ్డు నిరూపకమాయిరుక్కై - అన్తరఙ్గశబ్దార్థమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, సహేతుకమాక అన్ద దాస్యత్తినుడైయ ఇతరాసాధారణ్యరూపమాన అన్తరఙ్గత్వత్తైయుమ్, అతడియాకవన్ద నిరూపకాన్తరఙ్గళిల్ కాట్టిల్ ప్రథమనిరూపకమాకైయాకియ అతిన్ వైలక్షణ్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, అన్తరఙ్గనిరూపకత్వత్తై వివరిక్కిఱార్ (అన్తరఙ్గనిరూపకమాన్ఱైయావతు) ఎన్ఱతుడఙ్గి (ప్రకారతయా శేషమాయ్కొణ్డు) ఎన్ఱతు - ప్రకారతాశబ్దమ్ అచేతనవ్యావృత్త అద్వారకప్రకారతా రూప ముఖ్య ప్రకారతాపరమాయ్, తృతీయార్థమ్ ప్రయోజ్యత్వమాయ్, శేషశబ్దమ్ అతిశయాధాయకపరమాయ్, తృతీయార్థప్రయోజ్యత్తైక్కు శేషశబ్దాన్తైకదేశమాన ప్రకారితారూప అతిశయత్తిల్ (అన్వయమాయ్, అద్వారకప్రకారతాప్రయుక్త ప్రకారితారూపాతిశయత్తిల్ అన్వయమాయ్,) ¶అద్వారకప్రకారతాప్రయుక్త ప్రకారితారూప అతిశయాధాయకమాయ్కొణ్డెన్ఱపడి. "అచేతనఙ్గళుక్కు అద్వారకప్రకారత్వమిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ "అపరేయమితస్త్వన్యాంప్రకృతిం విద్ధిమేపరామ్ । జీవభూతాంమహాబాహోయయేదం ధార్యతేజగత్"[౨] ఎన్ఱు, గీతైయిల్, సిద్ధమిఱే. "తత్రపరశబ్దేనవివక్షితోత్కర్షంవివృణోతి 'యయేదమ్'ఇతి;—అనేన, 'అచేతనమ్ జీవద్వారా స్వేనధార్యమ్, చేతనమ్ చేతనేనధార్యమ్, ఏవమ్ సర్వమ్ స్వేనధార్యమ్' ఇతిచవివక్షితమ్"[౩] ఎన్ఱు, ఇశ్లోకత్తుక్కు రహస్యత్రయమీమాంసాభాష్యసిద్ధాఞ్జనత్తిల్ అర్థమరుళిచ్చెయ్దారిఱే.

(శేషమాయ్కొణ్డు) ఎన్ఱు, నియమిత్తరుళిచ్చెయ్తతు - "'ఇచ్ఛాతఏవతవవిశ్వపదార్థసత్తా'[౪] ఎన్ఱి,అప్పడియే సకలజగత్సత్తాప్రయోజకమాన భగవదిచ్ఛైక్కు, 'ప్రయోజనమనుద్దిశ్య నమన్దోపిప్రవర్తతే'[౫] ఇతిన్యాయేన - నిష్ప్రయోజనమాక కూడాదాకైయాలే, 'ఉపాదత్తేసత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌస్వముద్దిశ్య శ్రీమానితివదతివాగౌపనిషదీ'[౬] ఎన్ఱి,అప్పడియే - స్వాతిశయాధానార్థమాకవేయన్ఱాకవేణ్డుకైయాలే, తాదృశేచ్ఛోపాత్తమాయ్కొణ్డు సత్తైపెఱవేణ్డుమ్ పదార్థమెల్లామ్ అన్ద ఇచ్ఛానుగుణమాక పరాతిశయాధాయకత్వరూప శేషత్వవత్తాయ్కొణ్డే సత్తై పెఱవేణ్డుకైయాలే, ఆత్మవస్త్వసాధారణ సత్తై యన్ఱామ్పోతు తదసాధారణాద్వారక ప్రకారతాప్రయుక్త ప్రకారితారూప స్వాతిశయాధాన విషయక భగవదిచ్ఛయాఉపాత్తమాయ్కొణ్డు అన్ద ఇచ్ఛానుగుణమాక తథావిధాతిశయాధాయకమాయ్కొణ్డే యన్ఱాకవేణుమ్' ఎన్ఱి,అనియమనమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

మీ.—యోర్మధ్యే పరశేషత్వమేవ ప్రబలమ్; శేషిప్రతి యోగిత్వాత్, స్వశేషత్వస్యశేషప్రతి యోగికత్వాచ్చ శేషిక్రమానురోధిత్వంహి తచ్ఛేషభూతయోరపిన్యాయ్యమ్; అతఏవ, భాష్యకారైః, శేషత్వేసతి జ్ఞాతృత్వం చేతనలక్షణం సమ్ప్రదాయపరమ్పరా ప్రాప్తంకృతమ్; అతఏవ "దాసభూతాః"[౭] ఇత్యత్ర శేషత్వస్య ప్రాధాన్య వివక్షయా "నాన్యథా"[౭] ఇత్యన్యన్నిషిధ్యతే, "జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా శేషోహిపరమాత్మనః"[౮] ఇత్యాది లక్షణమ్ శాస్త్రేషు జ్ఞాతృత్వస్య ప్రథమంనిరూపణమ్, శాఖాచన్ద్రన్యాయేన అన్నమయాద్యనుక్రమవత్ బుద్ధ్యారోహణ సౌకర్యాయక్రియతే.

¶ మణ్డలితగ్రన్థమ్ శ్వాచిక్కుమ్. ౧॥ ౨॥ గీ-అ-౭-శ్లో-౫. ౩॥

౪॥ వైకుణ్ఠస్తవే. ౫॥ ౬॥ శ్రీరఙ్గ-ఉ-శ-శ్లో-౫౭. ౭॥ ౮॥

వ్యా.—తన్ సత్తైయామ్పడియిరుక్కుమ్ వస్తువాకైయాలే ప్రథమమ్ శేషత్వత్తైయిట్టు నిరూపిత్తుక్కొణ్డే మత్తుళ్ళ ఆకారఙ్గళైయిట్టు నిరూపిక్క వేణ్డుమ్పడియిరుక్కై. ఇత్తాల్ - (నిరూపక)మాకైయావతు - వస్తువై వస్త్వన్తరత్తిల్ నిన్ఱుమ్ వ్యావర్తిక్కుమతాకైయాలే, దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్ జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ అచిద్వ్యావర్తకఙ్గళాయిరుక్కుమ్;

అ.—(ప్రథమమ్ శేషత్వత్తై)ఇత్యాది జ్ఞాతృత్వానన్దత్వాదికళ్ ఇతుక్కు ఉపసర్జనమామ్పడి యిరుక్కిఱ అతిశయితమైయ ప్రాధాన్యమ్ తోన్ఱ, ప్రథమమ్ శేషత్వత్తై బుద్ధివ్యవహారవిషయమాక్కి, ధర్మియై ఇతరవ్యావృత్తివిషయక ప్రతీతివిషయమాక్కిక్కొణ్డు జ్ఞాతృత్వాదిక్కళై బుద్ధివ్యవహారఙ్గళుక్కు విషయమాక్కి, ధర్మియై ఇతరవ్యావృత్తి ప్రకారక బుద్ధివిషయమాక్క వేణ్డుమ్పడి యెన్ఱపడి.

ప్రకారతాప్రయుక్తశేషత్వమ్ ధర్మిస్వరూపసత్తావ్యాపకమాకిఱాప్పోలే, జ్ఞానత్వానన్దత్వాదిక్కళుమ్ ధర్మిస్వరూపసత్తావ్యాపకమాకైయాలే ప్రకారతాప్రయుక్త శేషత్వత్తుక్కు జ్ఞానత్వాదిక్కళైప్పఱ్ఱ వాశియెన్? శేషత్వాది వ్యావర్తకఙ్గళాన ఇతరఙ్గళ్ తాన్ ఏతు? ఎన్ఱు శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ఇత్తాలిత్యాది. (దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్)ఇత్యాదినా- "శేషత్వవ్యావర్త్యమ్ ఈశ్వరన్, జ్ఞానత్వాదివ్యావర్త్యమ్ అచిత్తు" ఎన్ఱు వ్యఞ్జితమ్.

ఎ-అ.—(తన్ సత్తై) ఎన్ఱతు- తనక్కు అసాధారణమాన సత్త్వేనప్రతీతమాన స్వరూపమెన్ఱపడి. (అప్పడి) ఎన్ఱతు- ఆకవేణ్డుమ్పడి యెన్ఱాయ్, ఉణ్డాకవేణ్డుమ్పడి యెన్ఱపడి. ఆక, ఇవ్వళవాల్ - భగవద్దాస్యముమ్ సాక్షాద్భగవత్ప్రీతికారతయా భగవదతిశయాధాయకత్వమాకిఱ భగవచ్ఛేషత్వము మిరణ్డుమొన్ఱాకైయాలే, ప్రకారతయా శేషతా ప్రయోజకమాన భగవదిచ్ఛైతానే భగవద్దాస్యత్తినుడైయ ఇతరాసాధారణ్యే హేతు ఎన్ఱుమ్, స్వాతిశయాధానవిషయక భగవదిచ్ఛోపాదేయత్వమాత్తల్ విషయతాసమ్బన్ధేన ఇచ్ఛారూపతాదృశోపాదాన మాత్తల్ ఆకిఱ భగవచ్ఛేషత్వమే సకలజగత్సత్తాప్రయోజకమాకైయాలే ఆత్మవస్తువిలుమ్ జ్ఞానానన్దాపేక్షయా తాదృశశేషత్వమే ప్రబలమెన్ఱుమతియుమ్ శొల్లిత్తు.

(వస్తువాకైయాలే) ఎన్ఱతు - ఆత్మవస్తువినుడైయ శేషత్వేన ప్రథమనిరూప్యత్వత్తిల్ శేషత్వాత్మకతయాసిద్ధ స్వసత్తాకత్వమ్ హేతు ఎన్ఱుమ్ కరుత్తాలే.

(శేషత్వత్తై యిట్టు) ఎన్ఱతు - దాస్యరూప అసాధారణధర్మమాన శేషత్వత్తై యిట్టెన్ఱపడి.

(వ్యావర్తిక్కుమతాకైయాలే) ఎన్ఱతు - విలక్షణమాక్క అతివిక్కుమతాకైయాలే ఎన్ఱపడి. (దాస్యమ్ ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయ్) ఎన్ఱతు - దాస్యమ్ చేతనమాత్రవృత్తియాయిరుక్కైయాలే, చేతనేశ్వరోభయ సాధారణఙ్గళాకైయాలే అచేతనమాత్రవ్యావర్తకమాన జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కే ఈశ్వరనుక్కుఙ్గూడ వ్యావర్తకమాయెన్ఱపడి.

(జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ అచిద్వ్యావర్తకఙ్గళాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు - స్వస్మైస్వయంప్రకాశత్వానుకూలత్వరూపఙ్గళాన జ్ఞానానన్దఙ్గళ్, అచిన్మాత్రవ్యావర్తకమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. అచేతనమాన ధర్మభూతజ్ఞానత్తుక్కుఙ్గూడ స్వస్మైస్వయంప్రకాశత్వానుకూలత్వఙ్గళిల్లైయిఱే.

మీ.—నమశ్శబ్దేన జ్ఞాతృత్వస్య స్వార్థతానిషేధాత్, ఉత్తరచతుర్థ్యాం భోగ్యత్వేనోపస్థితే ఆత్మని పశ్చాత్ప్రతిపన్నం భోక్తృత్వం భోగ్యత్వార్థమేవ భవేత్, "అహమన్నమహమన్నమహమన్నాదః"[1]ఇతివత్ శేషత్వానుపక్రమే ఽవగతిమితితత్ప్రాబల్యంచాస్తి; ఉపక్రమానుగుణ్యేన ఉపసంహారస్య నేయత్వాత్. ఉపసంహారే ప్రతీతంభోక్తృత్వం శేషత్వానుగుణమేవ నేయమ్; తదేవం మకారోదితక[?]ర్తృత్వస్య ప్రా[?]ప్రోదిత భోక్తృత్వస్య చ నమఃపదేన స్వార్థతానిషేధాత్ "తదుభయానర్హత్వలక్షణం పారతన్త్ర్యం శేషత్వాం ప్రతీతమ్" ఇతి కర్తృత్వభోక్తృత్వయోః స్వార్థత్వ తదభావ ప్రతిపాదకశాస్త్రయోర్విషయవ్యవస్థాసంభవాన్నిర్హేతుకత్వసిద్ధిః.

అతః అస్మిన్మతే మకారోదితంజ్ఞాతృత్వం భగవచ్ఛేషత్వసిద్ధ్యర్థమితి తదవస్థారూపకర్తృత్వభోక్తృత్వేఽపి ఇహాముత్ర పరగతప్రీత్యతిశయసిద్ధ్యర్థమ్. అన్యేషాన్తు భగవచ్ఛేషత్వం మకారోదితస్వస్వాతన్త్ర్యే శేషమితి తన్నస్వాతన్త్ర్యసిద్ధ్యర్థతయా తదవస్థారూపకర్తృత్వ

[1] తై-ఉ-

వ్యా.— ఇప్పడి నిరూపకద్వయముమ్ వస్తువుక్కు అపేక్షితమాయిరుక్క చ్చెయ్ తేయుమ్, భగవత్పారతన్త్ర్యతయా లబ్ధసత్తాకమాన వస్తువుక్కు అచిత్తిత్తా ట్టిలుణ్డానవాశియై యతిపిక్కు అమాత్రమాన జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ పుఱమ్పత్తాప్పడి

అ.— జ్ఞానత్వాదికళై ప్పఱ్ఱ శేషత్వత్తుక్కు వాశియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడినిరూపక ద్వయముమ్) ఇత్యాదినా (భగవత్పారతన్త్ర్య) తైయాపత్తు - భగవదపృథక్సిద్ధ ధర్మత్తైయాయ్. భగవదపృథక్సిద్ధాధేయతైయాయిరుక్కుమ్ ఆధేయతైతాన్ ఆధారసమ్బన్ధరూపై యాకైయాలే, ఇన్దభగవత్పారతన్త్ర్యతై చేతనస్వరూపమాకిఱ ఆశ్రితత్తుక్కు భగవత్స్వరూపమాకిఱ ఆశ్రయత్తినుడైయ సమ్బన్ధరూపైయాయిరుక్కుమ్ ఆశ్రయసమ్బన్ధ మాశ్రితసత్తానిర్వాహక మెన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్ ఆకైయిఱే, “స్వసమ్బన్ధితయాహ్యస్యాస్సత్తా విజ్ఞప్తితాదివ”౧ ఎన్ఱు, అవివత్తుక్కు - “సత్తాయా ఆశ్రయసమ్బన్ధాధీనత్వాత్ స్వరూపలాభేసతిసర్వం తదధీనమిత్యర్థః”౨ ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికైయిలుమరుళిచ్చెయ్తు. ప్రతియోగితావిశేషత్తాలే చేతనస్వరూప వృత్తియాన ఆశ్రయసమ్బన్ధమాయిరుక్కిఱ ఇన్దభగవత్పారతన్త్ర్యతై ఆశ్రయసమ్బన్ధరూపైయాకైయాలే చేతనస్వరూపత్తుక్కు సత్తానిర్వాహకమాయ్, ఈశ్వరావృత్తియాకైయాలే ఈశ్వరవ్యావర్తకమాయిరుక్కుమ్; జ్ఞానానన్దత్వఙ్గళ్, ఆశ్రయసమ్బన్ధరూప భగవత్పారతన్త్ర్యానిర్వాహ్యమాన సత్తైయుడైత్తాయిరుక్కిఱ చేతనస్వరూపాత్మక ధర్మిధీనసత్తాకమాకైయాలే, నిరూప్యవస్తువినుడైయ సత్తానిర్వాహకమన్ఱిక్కే యిరున్దుకొణ్డు అచిద్వృత్తిత్వాభావత్తాలే అచిద్వ్యావర్తకమాత్రమాయిరుక్కుమ్. ఆక, నిరూపకాన్తరఙ్గళిన్ఱుడైయవుమ్ నిరూప్యత్తినుడైయవుమ్ సత్తాకారణమాయిరుక్కై ఇతుక్కు నిరూపకాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱవాశి. సత్తానన్తుక్కే లక్షణాకైత్తైయాకైయాలే, లక్షణత్తైయనుసన్ధిక్కుమిడత్తిల్ లక్షణాపేక్షాజనకజ్ఞానవిషయసత్తానిర్వాహకత్వేన బుద్ధిస్థమాయిరుక్కిఱ ఇన్దభగవత్పారతన్త్ర్యతైయే భగవద్వ్యావర్తకత్వత్తాలే ప్రథమమ్ లక్షణదళమాక వనుసన్ధిక్కవుచితై. అనన్తరమ్, తన్నిర్వాహ్యసత్తాకఙ్గళాన జ్ఞానత్వాదికళ్ అచిద్వ్యావర్తకదళఙ్గళాక వనుసన్ధిక్కవుచితఙ్గళాకక్కడవన. “మనాగుపకారితాచసర్వస్యాస్తి. తత్పరికరత్వేన జ్ఞాయమానత్వాత్”౩ ఎన్ఱు, అప్పడియే, ఇన్దభగవత్పారతన్త్ర్యతై, తదీయత్వేనజ్ఞాయమానత్వరూపాతిశయ హేతుతాప్రయోజకమాకైయాలే, లీలారససంపాదకత్వోదార్యప్రకాశకత్వ కైఙ్కర్యరసాధాయకత్వాదిరూప శేషత్వాపేక్షయా సర్వాత్మవ్యాపిసార్వకాలిక శేషతారూపైయాయిరుక్కుమ్; ఆకైయాల్, శేషత్వసామాన్యత్తుక్కు అన్తరఙ్గత్వముణ్డు ఎన్నుమిడ్వళవే అపేక్షితమ్; ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవత్పారతన్త్ర్యతయాలబ్ధసత్తాకమాన) ఇత్యాదినా. *సత్తాశబ్దమ్ - స్వరూపపరమ్. లబ్ధస్వరూపమానవెన్ఱపడి. (వాశియైయతిపిక్కుఅమాత్రమాన) ఇన్ద మాత్రశబ్దత్తాలే - ఆశ్రయసమ్బన్ధరూపతయా నిరూప్యసత్తానిర్వాహకత్వవ్యవచ్ఛేదమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఏ-అ.—(ఇప్పడినిరూపకద్వయముమ్) ఎన్ఱతు - ఇతరసామాన్యవ్యావర్తకమాన దాస్యముమ్, విశేషిత్తు తత్తదితరవ్యావర్తకఙ్గళాకిఱ జ్ఞానానన్దాణుత్వాదికళుమాకిఱ సామాన్యవిశేష నిరూపకద్వయముమ్ ఎన్ఱపడి. (వస్తువుక్కు) ఎన్ఱతు - వస్తువై విశేషిత్తఱికైక్కు ఎన్ఱపడి. (అపేక్షితమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్) ఎన్ఱతు - సామాన్యనిరూపణమన్ఱిక్కే విశేషనిరూపణమ్ సమ్భవియామైయాలేయుమ్, విశేషనిరూపణమన్ఱిక్కే విశేషాకారేణజ్ఞానమ్ సిద్ధియామైయాలుమ్, ఇరణ్డుమపేక్షితమాయిరుక్క చ్చెయ్తేయుమెన్ఱపడి.

(భగవత్పారతన్త్ర్యతయా లబ్ధసత్తాకమాన) ఎన్ఱతు - అద్వారకభగవత్పారతన్త్ర్యతయా లబ్ధమాన దాస్యాత్మక శేషత్వరూప స్వరూపత్తైయుడైయతాన వెన్ఱపడి. “ఇచ్ఛాతఏవ తవవిశ్వపదార్థసత్తా”౩ ఎన్ఱైయాలే- భగవదతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వరూపభగవచ్ఛేషత్వమే సత్తైయెన్నక్కడవతిల్లైయిఱే. భగవదభిమతత్వమ్ సత్తైయెన్ఱు, విశేషశాస్త్రపర్యాదైక్కు పోరచ్చేరుమిఱే.

(వాశియై) ఎన్ఱతు - జడత్వదుఃఖరూపత్వాద్యభావరూపఙ్గళాన అవాన్తరవైలక్షణ్యమాత్రత్తై యెన్ఱపడి.

మీ— భోక్తృత్వయోః భగవచ్ఛేషత్వమ్, ఇహాముత్రచనిర్వాహకత్వేన ఉపకురుతే; ఇతిభగవచ్ఛేషత్వస్య తదతిశయాధాయకత్వాత్, “దాస్యమైశ్వర్యభావేనజ్ఞాతీనాంచకరోమ్యహమ్”౪ ఇతిన్యాయేన శేషశేషిభావవ్యత్యాసపివసూక్ష్మేక్షికయా సిద్ధేత్.

౧॥ ౨॥ శ్రుతప్రకాశికా- ౩॥ వైకుణ్ఠస్తవే- ౪॥

వ్యా.—ప్రకారత్వ ప్రయుక్తమాన శేషత్వమే అన్తరఙ్గనిరూపకమాయిరుక్కుమ్, ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్.

అ—కిఞ్చిద్విశేషసత్త్వమ్ సామాన్యసత్త్వప్రయోజకమాకైయాలే (ప్రకారత్వ [=తా] ప్రయుక్తమాన) వెన్ఱతు.

అయమత్రపరిహారాభిప్రాయః - భగవత్స్వరూపాధీనైయాన స్వసత్తై, స్వధర్మభూత భగవత్ప్రకారత్వాయత్తైయెన్ఱై, అనుపపన్నమెన్నిల్ వాణ్ణాతు; ఆశ్రయాశ్రయిభావశబ్దితసంయోగాత్మకాధేయతారూపాపృథక్-స్థితధర్మతాలక్షణ-భగవత్-ప్రకారతై, ఆశ్రయసమ్బన్ధరూప [౫ తైయాకైయాలే, స్వాశ్రయమాయ్ భగవదాశ్రితముమాన చేతనస్వరూపత్తినుడైయ సత్తానిర్వాహకైయెన్ఱై, అత్యన్తముపపన్నమ్; "సత్తాయా ఆశ్రయసమ్బన్ధాధీనత్వాత్, స్వరూపలాభే సతి జ్ఞప్తిత్వాదసమ్భవాచ్చ, సర్వం తదధీనమ్" ౧ ఎన్ఱ్, అ శ్రుత ప్రకాశికాభిమతైయమిఱే? ధర్మత్తుక్కు, ధర్మిసత్తానిర్వాహకత్వాభావమ్ ఆశ్రయసమ్బన్ధాత్మకత్వాభావ ప్రయుక్తమ్. ఇత్తాల్, ధర్మిగ్రాహక-మాన-సిద్ధస్వరూపప్రాబల్యమ్ ప్రత్యుక్తమ్; ధర్మిక్కుమ్ నిర్వాహకమాకైయాలే, అత్యన్తమ్ ప్రబలమాయిఱ్ఱియిరుప్పతు కిఞ్చ, ౨*తిరుమన్త్రత్తిలే లుప్తచతుర్థ్యుక్తమాకైయాలే. ౩*ఉపక్రమన్యాయత్తాలే జ్ఞానత్వాద్యపేక్షయా శేషత్వమే ప్రబలమ్; ప్రథమ [౧౦ శ్రుత-నారాయణశబ్దోక్తమాకైయాలే అనన్తరశ్రుత-చతుర్థీ-లక్షిత-ప్రార్థనా-బలాయాత-భోక్తృత్వాపేక్షయా శరీరత్వప్రయుక్త పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్. ౪*అన్తర్యామ్యధికరణాదికళిలే ప్రథమాధ్యాయత్తిలే పారతన్త్ర్య శేషత్వఙ్గళై చొల్లి, ద్వితీయాధ్యాయత్తిలే "జ్ఞోఽత ఏవ" ౫, "కర్తా, శాస్త్రార్థవత్త్వాత్" ౬, ఎన్ఱు, జ్ఞాతృత్వాదికళై శారీరకత్తిల్ శొల్లిన్ఱు. చేతనస్వరూపసమమాన భగవచ్ఛేషత్వమ్, శేషిమాత్రప్రతియోగికత్వాత్ ప్రబలమ్. స్వశేషత్వమ్, శేషత్వాశ్రయప్రతియోగికత్వాత్ దుర్బలమ్. ధర్మికళుక్కు ప్రాబల్య - దౌర్బల్య-విభాగమ్, ధర్మఙ్గళుక్కు ప్రాబల్య-దౌర్బల్య-నిబన్ధనమ్, ఎన్నుమతు ౭*ముఖ్యక్రమన్యాయసిద్ధమ్ జనకపుంస్త్వ- జన్యపుంస్త్వాది-రూప- పితృపుత్రాది-పద-ప్రవృత్తినిమిత్తఙ్గళిలే పుంస్త్వాద్యపేక్షయా జనకత్వాదికళ్ ప్రథమనిర్దిష్టఙ్గళాకైయాలే, (దాస) శబ్దప్రవృత్తినిమిత్తత్తిలుమ్, "శేషచేతనత్వం దాసత్వమ్" ఎన్ఱు, చేతనత్వాపేక్షయా శేషత్వమే ప్రథమమెన్ఱై, యుచితమాకైయాలే, "చేతనత్వే సతి శేషత్వం, దాసత్వమ్" ఎన్ఱు, వ్యుత్పత్తిమాత్రయమ్ అనుచితై. "నిశ్చితే పరశేషత్వే, శేషం సమ్పరిపూర్యతే। అనిశ్చితే పునస్తస్మిన్, సర్వమప్యద్ అసత్సమమ్" ౮ ఎన్ఱ్, ఇప్పడియే, శేషత్వజ్ఞానమిల్లావిడిల్ నిరూప్యత్తుక్కుమ్ నిరూపకాన్తరఙ్గళుక్కుమ్ అసత్త్వశోల్లుకైయాలుమ్, శేషత్వమ్ ప్రబలమ్. పరాశర-స్మృతియిలుమ్, "అకారవాచ్యస్య విభోర్హరేశ్శేషమహం సదా" ౯ ఎన్ఱు, అహన్త్వాపేక్షయా, శేషత్వమ్ ప్రథమోక్తమ్. [౨౦

ఎ-అ—(ప్రకారతాప్రయుక్తమాన శేషత్వమే) ఎన్ఱతు, అద్వారక భగవత్ప్రకారతా ప్రయుక్త ప్రకారితా రూప స్వాతిశయాధాన విషయక- భగవదిచ్ఛాజన్యోపాదాన- విషయత్వరూప దాస్యాత్మక శేషత్వమే యెన్ఱపడి. (అన్తరఙ్గనిరూపకమ్ ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్) ఎన్ఱతు - అసాధారణ ధర్మమాయ్కొణ్డు ప్రథమనిరూపక ధర్మమాయిరుక్కుమెన్ఱు, తాత్పర్యమ్ ఎన్ఱపడి. ఆక, దాస్యనిరూపకమాన శేషత్వమ్ ఆత్మసత్తారూపమాకైయాలేయుమ్, జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ ఈశ్వరసాధారణఙ్గళాకైయాలేయుమ్. వస్తువై నిరూపిక్కుమ్పోతు, ప్రథమమ్, తత్తదసాధారణసత్తైయాలే "ఇదం సత్", ఎన్ఱు, నిరూపిత్తుక్కొణ్డు, తతఃపరమ్, "ఇదమ్ ఏవంవిధమ్", ఎన్ఱు, నిరూపిక్కవేణ్డుకైయాలేయుమ్, జ్ఞానానన్దఙ్గళై యపేక్షిత్తు ఆత్మవస్తువుక్కు దాస్యమ్ ప్రథమనిరూపకమాయ్కొణ్డు ప్రబలమాయ్, అత్తాలే నిరూపితస్వరూప విశేషణఙ్గళాయ్కొణ్డు వ్యావర్తకఙ్గళాకైయాలే, ధర్మిభూత జ్ఞానాదికళోడు ధర్మభూతజ్ఞానాదికళోడు వాశియఱ ఎల్లామ్ దుర్బలఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, శేషత్వానుగుణమాకవే జ్ఞానానన్దఙ్గళై సఙ్కోచిత్తు యోజిక్కవేణుమ్, ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్ ఇవ్విడత్తిల్, సకలపదార్థఙ్గళినుడైయవుమ్ సత్తై, తత్తద్విషయక ప్రథమపిణ్డగ్రహణ విషయమాయిరుక్కైయాలే, అన్దసత్తై అనేకపదార్థఘటితమాన భగవచ్ఛేషత్వమెన్నిల్, ప్రత్యక్షానుకూలత్వాదికళై యొడ్డిన వస్తుగ్రహణత్తిల్ అసమర్థమాన ధర్మిభూత జ్ఞానాత్మకమాన అహమ్-ప్రత్యయత్తిల్, అన్దసత్తై విషయమామ్పడి ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; శేషత్వమావతు - ౧౦*పరగతాతిశయాధానేచ్ఛా [౩౦ జన్యోపాదాన- విషయతావచ్ఛేదకమాన ధర్మవిశేషమ్. పరగతాతిశయాధానేత్యాది - నివేశమ్. ఉపలక్షణార్థమ్, "యస్తత్త్వేనమ్ పరార్థః, తం వయం శేష ఇతి బ్రూమః" ౧౧ ఎన్ఱ్, అ శాబరభాష్యత్తాల్, పారార్థ్యరూప శేషలక్షణమ్ ఉపలక్షణ - విధయా ఎన్నుమిడమ్ స్పష్టమిఱే?

౧॥ శ్రుతప్రకా. పు ౮౩-ప-౧౩ (అహమర్థాత్మత్వసమర్థనే). ౨॥ తి-మ- ౩॥ పూ-మీ-౧-౪-౨౯. ౪॥ బ్ర-సూ-౧-౨-౧౯. ౫॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౧౯. ౬॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౩. ౭॥ పూ-మీ-౫-౪-౨—౪. ౮॥ భాట్టైకత్రివార్తికే? రహస్యత్ర-సా-పు-౧౪., ౯॥ పరాశరస్మృ.-౧౦॥ వే-సం-పు. ౩౩౮, వా. (౧౫౨౩) శ్రుతప్రకా., జిజ్ఞాసాధిక. పు. ౧౯౬, శేషలక్షణమ్. ౧౧॥ పూ- మీ- ౩- ౧- ౨- శాబరభా, కాలికాతాముద్రితే, సం. ౧, పు. ౨౧౯.

వ్యా·—(ఇతే) ఎన్ఱు, ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధి. ప్రథమమ్ శేషత్వత్తైయిట్టు వస్తువైనిరూపిత్తుక్కొణ్డు,
పిన్నై జ్ఞానానన్దలక్షణముమాయ్ జ్ఞానగుణకముమాయ్ అచిద్వ్యావృత్తముమా యిరుక్కుమ్,
ఎన్నుమిడత్తై తృతీయపదత్తాలే నిరూపిక్కుమ్ ప్రణవముమ్,

అ·—భాష్యకారరుమ్, "'శేషత్వేసతి జ్ఞాతృత్వమ్' చేతనలక్షణమ్" ౧ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్దార్. ఇప్పడి ధర్మిసత్తానిర్వాహక
కాశ్రయసమ్బన్ధాత్మకత్వరూప - వస్తుసామర్థ్య - సచివోపక్రమప్రతిపన్నత్వాది న్యాయఙ్గళాలే, ౨ శేషత్వప్రాధాన్యమ్ సిద్ధిక్కైయాలే,
"జ్ఞానానన్దమయస్త్వాత్మా, శేషోహి పరమాత్మనః"౩ ఎన్ఱు, క్వచిత్ జ్ఞానత్వాదికళుక్కు ప్రథమత్వమ్, ౪*శాఖాచన్ద్రన్యాయత్తాలే ౫*అన్న
మయాద్యనుక్రమమ్పోలే బుద్ధ్యారోహణసౌకర్యార్థమ్, ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమ్. ప్రాధాన్యమాత్రత్తైక్కొణ్డు ప్రాబల్యఙ్గళ్లనినైక్కిల్, "స్వరూపమ్అణు
మాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానన్దైకలక్షణమ్" ౬ ఎన్ఱు, అణుత్వత్తుక్కు జ్ఞానానన్దాపేక్షయా ప్రాబల్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. పురుషార్థాన్వయ ప్రయోజకమ
ల్లాత అణుత్వత్తైప్పఱ్ఱ తత్ప్రయోజకఙ్గళాన జ్ఞానానన్దత్వాదికళ్ వస్తుసామర్థ్యత్తాలేయుమ్ తత్సాహకృత-పురోనిర్దేశత్తాలుమ్ ప్రబలఙ్గళెన్నిల్,
అతు, శేషత్వత్తుక్కుమ్ తుల్యమ్; ప్రథమనిర్దేశత్తుక్కు బాహుళ్యముమ్, సకలప్రమాణసంగ్రహ-మూలమన్త్ర- సంగ్రహ-ప్రణవస్థత్వముమ్,అధికమ్.
కిఞ్చ, అనియతపౌర్వాపర్యానుష్ఠానావధిక్రమ విషయత్తిల్, ప్రవర్తిక్కుత్తక్కతాన "పూర్వాబాధేన నోత్పత్తిర్ఉత్తరస్యహినిధ్యతి?"౭
ఎన్ఱ,అన్యాయమ్, నియతక్రమమాన మూలమన్త్ర- పదత్రయ - ప్రతిపన్నశేషత్వాది - విషయత్తిల్ ప్రవర్త్తియాతు పరమత - రీతియైక్కొణ్డు,
ప్రవర్తిక్కుమెన్ఱు,కొళ్ళిలుమ్, తద్వదేవ, నిషేధాపేక్షితనిషేధ్య- సమర్పక- వ్యక్తచతుర్థీ - లబ్ధ- భోక్తృత్వాపేక్షయా, తన్నిషేధక ¶నమశ్శబ్దోక్త
భోక్తృత్వాభావమే ప్రబలమ్, ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమ్ [¶ఇష్ట నమశ్శబ్దమ్, వ్యక్తచతుర్థ్యన న్తరానుష క్తమాస్తు-]

"ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, మూలత్తిలే (దాస్యమితే) ఎన్ఱ,అ (ఇతే) శబ్దమ", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్—
(ఇతేఎన్ఱు,వ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధి) యెన్ఱు,

సకలప్రమాణాభ్యర్హిత-ప్రణవ ప్రమాణ- ప్రసిద్ధియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(ప్రథమమిత్యాదినా). నియతక్రమత్వాత్, ౮*ఉపక్రమన్యాయ
విషయత్వమొఴియ, ౯ *అపచ్ఛేదన్యాయవిషయత్వమ్ అనుపపన్నమ్, ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే, (ప్రథమమ్...పిన్నై...తృతీయపదత్తాలే)
యెన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు లుప్తచతుర్థ్యర్థమ్—(శేషత్వత్తై) ఇతి.

"మన- జ్ఞానే" ౯, "మదీ-హర్షే"౧౦, ఎన్ఱ,అ ధాతుక్కళిన్మేలే, భావే క్విప్-ప్రత్యయమ్ ౧౧ వన్దు మకారమ్ నిష్పన్నమ్, ఎన్నుమభి
ప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ —(జ్ఞానానన్దలక్షణముమాయ్)ఇతి. (లక్షణ) శబ్దమ్ ధర్మిస్వరూపవాచియాకైయాల్, జ్ఞానానన్దశబ్దఙ్గళ్ యథాశ్రు
తార్థకఙ్గళ్. అతు అసాధారణధర్మవాచియాకైయాల్, జ్ఞానానన్దశబ్దఙ్గళ్ భావప్రధానఙ్గళాక క్కడవతు. "మను- అవబోధనే" ౧౨ ఎన్ఱ,అ
ధాతువిన్మేలే, కర్తరి క్విప్-ప్రత్యయమ్ ౧౩ వన్దు మకారమ్నిష్పన్నమ్, ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానగుణకముమాయ్) ఇతి. "అనుకూల
జ్ఞానమేవహ్యానన్దత్వమ్" ౧౪ ఆకైయాలే,అత్తైత్తోఱ్ఱువిక్కైక్కాక, "ఆనన్దగుణకముమాయ్" ఎన్ఱానొఴిన్దతు. జ్ఞానగుణకత్వ
రూప- లిఙ్గ - బల - సిద్ధార్థమ్—(అచిద్వ్యావృత్తముమాయ్) ఇతి.

ఎ-అ.—ఇప్పడి యిల్లావిడిల్, 'పారార్థ్యమేవ శేషత్వమ్బ్రూమః' ఎన్ఱు, శొల్లలామిఱే?అన్దశేషత్వమాకిఱ ధర్మవిశేషన్దాన్ పరాతిశయా
ధానోపలక్షిత శక్తిరూపమాక క్కడవతు. "శక్తయస్సర్వభావానామ్, అచిన్త్యజ్ఞానగోచరాః। యతోఽతో బ్రహ్మణస్తాస్తు సర్గాద్యా(ః)
భావశక్తయః॥౨॥ భవన్తి తపతాంశ్రేష్ఠ! పావకస్య యథోష్ణతా॥౨౫॥"౧౫ ఎన్ఱు, సకలపదార్థఙ్గళుక్కుమ్ తత్తదసాధారణమాన శక్తివిశేషఙ్గ
ళుణ్డెన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱిఱే?—

౧॥ గురుపరమ్పరాప్ర - పు - ౧౭౧ (౧౮౮౦హివర్షమ్ శ్రీనిధి అచ్చుక్కూడత్తిల్ ముద్రితమ్). ౨॥ పూ - మీ - ౧ - ౪ - ౨౯ — ౩౦; ఉపక్రమోపసంహారా విత్యాది - శ్లో బృహత్ - సంహితాయామితి సర్వదర్శనసంగ్రహే, పూర్ణప్రజ్ఞదర్శనకథనే, పు - ౮౪. ౩॥ జ్ఞానసారే, పా. ౧౬వ్యా; తత్త్వత్ర. చిత్ప్ర. వా. ౧౦వ్యా.; రహస్యత్రయసారే - తత్త్వ - త్రయాధికారే, పు - ౭౪. ౪॥ పూ-మీ- ; లౌకన్యాయరత్నాకరే ; "అన్తై" అకారాదియిల్, న్యాయశబ్దార్థే, ౨౫ వతున్యాయమ్. ౫॥ తై-ఉ-ఆనన్దవల్లీ-అను-౧—౯. ౬॥ ౭॥ పూ-మీ-౬-౫-౫౪, శ్రుతప్రకా., పు-౪౬ ప-౩౬; పు-౧౧౨, ప. ౧౦. ౮॥ పూ-మీ-౬-౫-౫౪; శ్రుతప్రకా. పు. ౪౬-ప-౨౬; పు-౧౧౧, ౧౧౨. ౯॥ ధాతు-పా. దివ్. ౭౦, ఆ. స. అనిట్. మన్యతే. ౧౦॥ ధాతు-పా. ఈదిత్-దివ్. ౧౦౨,ప.అక-సేట్. మాద్యతి. ౧౧॥ భావే "క్విప్"? రహస్యత్ర-సా-పు-౧౬. ౧౨॥ ధాతు-పా. ఉదిత్. తన్. ౯, ఆ. స. సేట్. మనుతే. ౧౩॥ కర్తరి "క్విప్"? ౧౪॥ వే-సం-పు-౩౩౬, వా- (౧౫౦౯). ౧౫॥ వి-పు-అం-౧-౩-౩.

వ్యా.—సమస్త-వస్తుక్కళుమ్ సర్వేశ్వరనుక్కు ప్రకారమ్, ఎన్నుమత్తై ప్రతిపాదిక్కుమ్ నారాయణపదముమ్,
ముఱ్ఱిలానవై, ఇతిల్ ప్రమాణమ్; "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః।
నాన్యథాలక్షణం తేషామ్, బన్ధే మోక్షే తథైవ చ"[1] ఇత్యాదిక్కళుమ్ ఉణ్డిఱే;

అ—(సమస్తేత్యాది.) ఇతు, నారాయణశబ్దత్తినుడైయ బహువ్రీహ్యర్థమానపోతు, (సమస్త) శబ్దమ్, భగవద్గుణవ్యతిరిక్తపరమ్; తత్పురుష సమాసార్థమానపోతు, యథాప్రతీతార్థకమాకక్కడవతు. బహువ్రీహియిల్ లబ్ధమాన, నియతధార్యత్వాదిరూప-శరీరత్వత్తాల్, అపృథక్-సిద్ధధర్మత్వరూపమాన ప్రకారత్వమ్ ఫలితమ్; తత్పురుషత్తిల్, అపృథక్-సిద్ధాధారవాచియాన అయనశబ్దబలత్తాలే సమానవిత్తివేద్యతయా అపృథక్-సిద్ధాధేయతారూపమాన ప్రకారత్వమ్ సిద్ధమ్; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. ఇత్తాల్, ప్రణవత్తిలే ప్రథమనిర్దేశత్తాలే జ్ఞానత్వాద్యపేక్షయా అభ్యర్హితముమ్, తద్ధేతుభూత ధర్మిసత్తానిర్వాహకత్వనియామకాశ్రయ సమ్బన్ధరూపముమ్, ఆన భగవత్-ప్రకారత్వమ్, నారాయణపదత్తాలుమ్ శొల్లిఱ్ఱు, ఎన్ఱు, కరుత్తు. పూర్వోపదర్శితప్రమాణోపపత్తికళ్, (ముఱ్ఱిలానవై,) ఇత్యనేన వివక్షితఙ్గళ్. (దాసభూతా ఇత్యాది) "ఆత్మానః" ఎన్ఱు, అవిత్తాలే చేతనత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, (దాస) శబ్దమ్ శేషత్వమాత్రపరమ్. (భూత) శబ్దమ్ సత్తావిశిష్టవాచి. సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయత్తాలే[2], ప్రథమోక్తశేషత్వమ్

ఎ-అ.—ఇతిల్ సాక్షాత్ప్రకారతారూప భగవదతిశయాధానోపలక్షిత శక్తిరూపమాన దాస్యమ్, ఆత్మాసాధారణసత్తైయాక క్కడవతు. ఇన్ద శక్తివిశేషత్తుక్కు స్వీయసత్తాత్వేన రూపేణ అహమ్ప్రత్యయగోచరత్వమ్ శొల్లక్కూడామైయాలే, ఆత్మసత్తై దాస్యరూప శేషత్వమాక క్కూడాతెన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

("దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే")[1] ఇత్యాదిక్కు రహస్యత్రయమీమాంసైయిలే శొల్లప్పట్టవర్థమ్:—[3] "అతఏవ, 'దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః। నాన్యథాలక్షణం తేషామ్ బన్ధే మోక్షే తథైవ చ'[1] ఇతి, ఉకార-నమశ్శబ్దావుపబృంహితౌ. అత్రేదమవసేయమ్:—

దాసాశ్చ తే భూతాశ్చ, [దాసభూతాః] దాస్యేన లబ్ధసత్తాకా[ః] ఇత్యర్థః. [స్వ] శబ్దః 'ఆత్మానః' ఇత్యుక్తాత్మపరః. నత్వాగన్తుకోపాధిత ఇత్యర్థః అనాది-భగవన్మాయా-తిరోహితత్వేన దాస్యరసానావిర్భావాత్, సత్యామపి దాస్య-యోగ్యతాయాం తత్ఫలోపధానం నాస్తి; ఇతి భావః [సర్వ] శబ్దః, త్రివిధాత్మవర్గపరః. [హి] శబ్దః, 'పతింవిశ్వస్య'[4] ఇత్యాది ప్రమాణప్రసిద్ధిపరః. 'ఆత్మానో దాసభూతాః ఇతివ్యాహతమ్, [5]*వ్యాపన - భరణ - స్వామ్యానామ్ ఆత్మపదార్థత్వాత్, స్వామినశ్చ స్వత్వానుపపత్తేః', ఇత్యాశఙ్కా, [పరమాత్మ] సమాఖ్యయా పరిహృతా. నను, 'అసన్నేవ సభవతి'[6] ఇత్యత్ర, జ్ఞానస్య సత్తాలాభాత్మకత్వం శ్రుతమ్ ? ఇత్యత్రాహ [నాన్యథేతి] [లక్షణమ్] - [భూత] శబ్దోపాత్త భగవత్ప్రియతమత్వరూప సత్తా జ్ఞాపకమ్, ఇత్యర్థః. కైఙ్కర్యస్య, అనుభవజనిత ప్రీతికారితత్వేన ప్రేమాత్కట్యగర్భతయా, అనుభవాపేక్షయా కైఙ్కర్యమేవ భగవత్ప్రియతమమ్; 'అసన్నేవ'[6] ఇత్యత్ర, కైఙ్కర్యపర్యన్తజ్ఞానమ్ భగవత్ప్రియతమత్వ-లక్షణ సత్తాతిశయ-లాభహేతుః, ఇత్యపి వివక్షితమ్, ఇతిభావః. అనుభవజనితప్రీతికారితకైఙ్కర్యమ్, 'సుగ్రీవం నాథ మిచ్ఛతి'...'గుణైర్దాస్య ముపాగతః'[7] ఇత్యాది రీత్యా, నిర్హేతుక భగవత్కటాక్ష విశేషేణ బద్ధ-దశాయామపి సమ్భవతీత్యభిప్రాయేణాహ (బన్ధే) ఇతి. [౨౮౬

నను, 'సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్'[8] ఇత్యాదౌ, అనుభవస్యైవ సామాన్యేన బ్రహ్మవిద్యాఫలత్వశ్రవణాత్, [9]మన్త్రరత్నాదౌ, విశిష్య, ప్రపత్తివిద్యాయా ఏవ కైఙ్కర్యపర్యన్తఫలశ్రవణాచ్చ, మోక్షదశాయామ్ ఆత్మానుభవమాత్రనిష్ఠానామపి సద్భావాత్[10], 'ప్రియో హి జ్ఞానినోఽత్యర్థమ్'[11] ఇత్యాదిరీత్యా, తేషామ్ భగవత్ప్రియతమత్వాచ్చ, దాస్యమేవ సత్తా-లాభహేతుః ఇత్యయుక్తమ్, ఇత్యత్రాహ—[మోక్షఇతి] [మోక్షేచతథైవ] ఇత్యర్థః లక్ష్మీప్రభృతి దివ్యమహిషీవర్గ ఇవ, అనన్త-గరుడ-విష్వక్సేనాది-సూరివర్గ ఇవ, భక్తేషు, ప్రపన్నేషుచ, భగవత్ప్రియత్వతారతమ్యమ్, ప్రామాణికత్వాత్ అనన్త తారతమ్యావహత్వాభావాచ్చ, న దోషః, ఇతిభావః. ఇత్థమ్, దాస్యాత్ జ్ఞాతృత్వస్య ప్రియతమత్వ జ్ఞాపకత్వాభావేన లక్షణత్వ నిషేధేసతి, జ్ఞాతృత్వప్రయుక్తమ్ అనాద్యచిత్సంబన్ధ- నిబన్ధనమ్ యత్కిఞ్చిత్ఫలోద్దేశ్యకాదృష్టద్వారక-సాధనానుష్ఠాతృత్వరూపమ్ ప్రవృత్త్యుద్దేశ్యభోగాశ్రయత్వరూపమ్ భోక్తృత్వంచ, లక్షణం నభవతీత్యభిప్రాయేణ [నాన్యథా] ఇతిసామాన్యతో నిర్దిష్టమితి" ఎన్ఱు.

[1] [2] అఙ్గావత్తు, "తమేవం విద్వాన్ అమృత ఇహ భవతి", "తమేవ విదిత్వాఽతిమృత్యుమేతి", "భిద్యతే హృదయగ్రన్థిః... తస్మిన్ దృష్టే పరావరే", "పాథసి పీతే తృష్ణా శామ్యతి", ఇత్యాది- వైదిక-లౌకిక- ప్రయోగఙ్గళిలే, జన్యజనకభావ- జ్ఞాపకమాయ్ కొణ్డు, సాధ్యత్తుడన్ శొల్లప్పట్ట సిద్ధత్తై సాధ్యత్తిఱ్కు జనకమాకక్కొట్టుమ్ న్యాయత్తాలే; పూ-మీ-౨-౧-౧-జై-న్యా-వి. [3] రహస్యత్రయమీ-[4] తై-ఉ-షష్ఠప్ర-నారాయణే, అను-౧౧-సహస్రశీర్షమిత్యాది. [5] గీ-సం. శ్లో-౧౯. [6] తై- ఉ- ఆనన్దవల్లీ-౬-౧-౧. [7] రా. కి-౪-౧౨. [8] తై- ఉ-ఆనన్దవల్లీ-౧-౨-౨. [9] జితన్తాహ్వయమన్త్ర - మన్త్రరత్న - చరమశ్లోకాదౌ. [10] బ్ర-సూ-౪-౩-౧౪. [11] గీ-౭-౧౭.

వ్యా.—"అడియేనుళ్ళాన్"[1] ఎన్ఱారితే ఆఴ్వార్; తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బిశ్రీపాదత్తిలే ఆఴ్వాన్ ఆఱుమాసమ్ సేవిత్తునిన్ఱు, మహానిధియాకప్పెఱ్ఱ[2] వర్థమితేయిఱు.-౨ ఇప్పడి శేషత్వమ్ అన్తరఙ్గనిరూపకమానాల్ ఆకైయాలే, నిరూపిత- స్వరూప- విశేషణఙ్గళాన జ్ఞాతృత్వాదికళై ఏతదనుగుణమాక యోజిక్కవేణుమ్, ఎన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—అనన్తరనిర్దిష్ట(భూత)శబ్దార్థసత్తైక్కుమ్ (ఆత్మ)శబ్దోక్తజ్ఞాతృత్వాదికళుక్కుమ్ నిర్వాహకమ్ ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కిఱతు-ఇత్తాల్. సత్తాదినిర్వాహకత్వము మ్, తద్ధేతుకమాన ప్రథమనిర్దేశవ్యఞ్జితాభ్యర్హితత్వముమ్, శేషత్వత్తుక్కు సిద్ధమ్. ఇత్తాల్, జ్ఞానాది-నిరూపకాన్తరఙ్గళుక్కు అప్రశస్తత్వమ్ సిద్ధమ్. ఇన్ద అప్రాశస్త్యత్తై "నాన్యథాలక్షణమ్"[3] ఇత్యాద్యుత్తరార్థమ్ స్ఫుటీకరిక్కిఱతు. "అపశవో వా అన్యే"[4] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్పోలే, నఞ్, [5]అప్రాశస్త్యపరమ్. "బద్ధే, మోక్షే,"[3] ఎన్ఱు, నిరూపకాన్తరఙ్గళుక్కు బన్ధమోక్షఙ్గళిల్ ఇల్లామై శొల్లుకైయాలే, శేషత్వత్తుక్కు అవస్థైయిల్ అనుగతత్వమ్ వ్యఞ్జితమ్. ఇత్తాల్, (పరమాత్మ)[3] శబ్దవ్యఞ్జితమాన శరీరత్వప్రయుక్త ప్రకారత్వమే (దాస)[3] పదాభిప్రేతమ్, ఎన్ఱుమ్ సూచితమ్. సుషుప్తి ప్రళయ [స్వప్న] జాగరమోక్షదశైకళిలనువృత్తఙ్గళేయాకిలుమ్, జ్ఞానత్వాదికళుక్కు, ధర్మిసత్తానిర్వాహకత్వమిల్లామైయాలే అప్రాశస్త్యమ్. ధర్మ|౧౦ భూత- జ్ఞానానన్దఙ్గళ్ సుషుప్తి- ప్రళయఙ్గళిల్ ఇల్లామైయాలుమ్, ధర్మిసత్తానిర్వాహకఙ్గళ్ అల్లామైయాలుమ్, అవై అప్రశస్తఙ్గళ్. భగవత్-ప్రకారత్వ ప్రయుక్తశేషత్వమ్, సార్వకాలికమాయ్ సర్వాత్మవృత్తియుమాయ్ సత్తానిర్వాహకముమాయిరుక్కైయాలే ప్రశస్తలక్షణమ్, ఎన్ఱు సిద్ధమెన్ఱు, కరుత్తు. (ఆది)శబ్దత్తాలే, "'దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః'[3]। అతోఽహమపి తే దాస(ః) ఇతి మత్వా నమామ్యహమ్"[౬] ఎన్ఱు, అవితువివక్షితమ్.

(అడియేనిత్యాది).—శేషభూతన్ ఎన్ఱు సొన్నదైయ ఉళ్ళేయిరుక్కిఱవన్, ఎన్ఱు, అర్థమ్. ఇఙ్గే భగవత్స్వరూపనిరూపణప్రకరణమానదైయాలే, అన్తర్యామిత్వమ్ శొల్లుకిఱవర్, "ఎన్నుళ్ళాన్" ఎన్నామల్ "అడియేనుళ్ళాన్"[7] ఎన్ఱు, విళ్ఱు, చేతనస్వరూపత్తై నిరూపిక్కుమ్బోదు శేషత్వత్తై ఇట్టే నిరూపిక్కవేణుమెన్ఱు తోన్ఱువిక్కైక్కాక, ఎన్ఱు, పడి. ఇప్పడి, ఆప్తపరోక్తియిలుమ్ ఇతిహాసైయ అభ్యర్హితత్వమ్ సిద్ధమానదైయాలే, అపౌరుషేయప్రమాణ సిద్ధత్వమ్ సూచితమ్. ఇర్థిన్దైయ అత్యన్తగౌరవప్రమితత్వార్థమాక, పూర్వర్కళాలే కృచ్ఛ్రేణలబ్ధత్వత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్— (తిరుక్కోట్టియూరిత్యాది). "ఆఴ్వాన్! ఆఴ్వార్ 'అడియేనుళ్ళాన్' ఎన్ఱు, పడికణ్డాయే?' ఎన్ఱు, నమ్బియరుళిచ్చెయ్య, ఆఴ్వాన్ 'కృతార్థనానేన్' ఎన్ఱు పోన్దాన్", ఎన్ఱు, అవితు వివక్షితమ్. (పరప్రయోజనేత్యాది)-౮ ప్రకృతత్తోడే, సఙ్గమిప్పిక్కిఱార్—(ఇప్పడి శేషత్వమిత్యాదినా)-

ఎ-అ.—(అడియేనుళ్ళాన్ ఎన్ఱారితే.) ఎన్ఱు, అతు - ఎమ్పెరుమాన్ ఆఴ్వారుక్కు ఆత్మస్వరూపత్తై యథావస్థితమాక కాట్టి [అం కొడుక్కు కణ్డుపేశిన "కణ్డాల్ ఇవన్ఱు" (తి-వా-౮-౮) ఎన్ఱు, అ తిరువాయ్మొఴియిలే తమ్మైచ్చొల్లుమళవిల్, "అడియేన్"[7] ఎన్ఱు, ముగ్ధఅ తిరువడిసమ్బన్ధమాకిఅ దాస్యత్తైయుమ్, పిన్బు అస్మత్ప్రత్యయత్తైయుమ్, ఇట్టు నిరూపిత్తరుళిచ్చెయ్దారిఱే? ఎన్ఱు, పడి.

తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బిసన్నిధియిల్, ఆఴ్వాన్ ఆఱుమాసమ్ కాత్తు ఇవ్వర్థమ్ పెఱ్ఱపడి—ఎమ్పెరుమానార్, భాష్యమిట్టరుళు మ్బోతు, ఆఴ్వానై, పట్టోలైకొళ్వ్వడియాకవుమ్, తిరువుళ్ళత్తుక్కు పొరున్దాతవిడత్తిల్ పట్టోలైకొళ్వేణ్డావెన్ఱుమ్, నియమిత్తపడియే, ఆఴ్వాన్ పట్టోలైకొణ్డువన్దు కొణ్డిరుక్కుమళవిల్, ఎమ్పెరుమానార్, జ్ఞాతృత్వమాత్రత్తై చేతనలక్షణమాక వరుళిచ్చెయ్య, అతు ఆఴ్వాన్ తిరువుళ్ళత్తిల్ పట్టామైయాలే, నిర్బన్ధిత్తవళవిలుమ్ పట్టోలైకొళ్ళామలిరుక్క, ఎమ్పెరుమానారుమ్, "ఆకిల్, నీరే భాష్యమ్ శెయ్తు క్కొళ్ళుమ్" ఎన్ఱు, తిరువడికళాలే ఆఴ్వానైయుమ్ శీఱియుదైత్తువిట్టు, భాష్యమరుళిచ్చెయ్వతై తవిర్న్దు, ఉళ్ళేఎఴున్దరుళివిడ, ఆఴ్వానుమ్, "ఇవ్వాత్మవస్తు అత్తలైక్కే అనన్యార్హశేషమాకిల్, ఇవ్వినియోగప్రకారమ్ కొణ్డాన్?' ఎన్ఱు, ధ్యవనిత్తిరుక్క, అఱ్ఱై ముట్ట, ఎమ్పెరుమానార్ సకలశాస్త్రఙ్గళైయుమ్ నన్ఱాక పర్యాలోచనమ్ శెయ్తరుళి, "నెఱియుళ్ళియురైత్త" (తి-వాయ్-౧-౩-౫) ఎన్ఱు, అప్పడియే తత్త్వార్థ నిశ్చయమ్ శెయ్తరుళి, మఱ్ఱునాళ్, విడివోరై శడక్కెన్న కాలినకరఙ్గళై ముడిత్తు, భాష్యమరుళిచ్చెయ్వతాకవెఴున్దరుళి ఆఴ్వానైయుమ్ మిక్కవుమ్ కొణ్డాడి, "నామ్ తప్పచ్చెయ్తోమ్ కిడీర్, ఇన్ఱి పట్టోలైకొళ్ళుమ్" ఎన్ఱు, జ్ఞాతృత్వమ్మన్నాక శేషత్వత్తై చేతనలక్షణమాకవరుళిచ్చెయ్య,

౧॥ తిరువాయ్-౮-౮-౨. ౨॥ భ-వి-౮-౮-౨. వ్యా గురుపరమ్పరాప్ర - పు-౧౭౧ (౧౮౮౦మ్ వర్షమ్ శ్రీనిధి అచ్చుకూడత్తిల్ ముద్రితమ్). ౩॥ ౪॥ తై-సంహితా, కా. ౫, ప్ర. ౨, అను. ౧౦, వ ౫౧; పూ - మీ., ౧ - ౪-౨౬, సూ. ౨౬ (="ప్రశంసా"). ౫॥ "తత్సాదృశ్యమ్, అభావశ్చ, తదన్యత్వం, తదల్పతా, అప్రాశస్త్యం, విరోధశ్చ, నఞర్థాష్షట్ ప్రకీర్తితాః" ఎన్ఱు, అభియుక్తరాల్ నఞర్థఙ్గళ్ శొల్లప్పట్టనవామ్. (ఆప్తైఎన్బవర్ శెయ్త సంస్కృతాఙ్గ్లేయకారాదియిల్, అకారార్థమ్ పార్క్క.) ౬॥ స్తోత్రభా-౧,౫౨, శ్లోకవ్యాఖ్యోదాహృతేశ్వర-సం. ౭॥ తిరువాయ్-౮-౮-౨. ౮॥ శ్రీవచనభూ - వా - ౭౨.

30-10-97.

మూ.—౭౮. ఇతుక్కాణ వన్దేటియన్తు;

వ్యా.—౭౮. ఇతు 'స్వరూపనిరూపకమాకిల్, ఆత్మావుళ్ళవన్ఱే- ఇతుడఙ్గి ఉణ్డాయ్ప్పోరవేణ్డావో? ఇతుకుముని బ్బన్ఱిలుం, కేట్కియుఙ్గ్ఙ్గాక్కైయాలుమ్, లోకత్తిల్ ఇతుక్కాణ ఔపాధికమాయ్ నడక్కాక్కైయాలుమ్, దాస్యమ్ ఆత్మావుక్కు వన్దేటియన్తో? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతుక్కాణవన్దేటియన్తు) ఎన్ఱు. (ఇతుక్కాణ) ఎన్ఱు, ప్రకృత [౫ మాన దాస్యత్తైప్పరామర్శిక్కిఱతు. (వన్దేటి) యావతు,-ఆగన్తుకమ్. (అన్తన్ఱు) ఎన్నైయాలే, "స్వాభావికమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—౭౮. "'యావదాత్మభావిత్వాచ్చనదోషః'౧ ఎన్ఱిఱ సూత్రత్తిన్పడియే, యావదాత్మభావిక్కు స్వరూపనిరూపకత్వమాకై "యాలే, కాదాచిత్కమానవిత్తుక్కు స్వరూపనిరూపకత్వమ్ కూడాతు; 'ఇదం శేషత్వమౌపాధికం, శేషతాత్వాత్, మాతాపిత్రాది-శేషత్వ "వత్,' ఎన్నిఱ అనుమానత్తిల్ ఇతుక్కౌపాధికత్వమ్ సిద్ధమ్;" ఎన్ఱిఱ శఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్, ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యవతారిక్కై- (ఇతుస్వరూపనిరూపకమాకిలిత్యాది) కైఙ్కర్యాభిప్రాయేణ, (ఇతుక్కుమున్బిన్ఱి, కేట్క) ఇత్యాది. (ఇతుక్కుమున్బు) ఎన్ఱతు, "ఇదా [౧౦ నీన్తనమాన ఆచార్యోపదేశాదిక్కు పూర్వమ్", ఎన్ఱపడి. (ఇతుక్కాణిత్యాది)—స్వాభావికత్వాగన్తుకత్వఙ్గళిల్ అన్యతిరాబావే అన్యతరసత్త్వ నియమత్తైయుటైత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్తన్ఱెన్నైయాలే స్వాభావికమెన్ఱపడి) ఎన్ఱు. "కైఙ్కర్యరూపఫలోపధానమ్, మున్బిన్ఱిక్కే, "ఇతఃపరమ్ ఉణ్డానాలుమ్ తత్-స్వరూపయోగ్యత్తై నిత్యైయాకైయాలుమ్, ప్రకారత్వప్రయుక్తతత్ప్రకారత్వ ప్రకారకజ్ఞానవిషయత్వ "రూప ఫలోపధానవిశేషమ్ నిత్యమాకైయాలుమ్, ఇన్దదాస్యమ్ యావద్ద్రవ్యభావియాకైయాలే, ఇతుక్కు స్వరూపనిరూపకత్వమ్ ఉపపన్నమ్;

ఐ-అ—అతువుమ్ ఆళ్వార్ తిరువుళ్ళత్తిక్కు ఇకైయామైయాలె టూష్ణీమాక ఎఴున్దరుళియిరుక్క, ఎమ్బెరుమానారుమ్, "ఆకిల్ నీర [౧౫ నమ్మాచార్యరాన తిరుక్కోట్టియూర్ నమ్బి పక్కల్ శెన్ఱు, ఆత్మస్వరూపమిరుక్కుమ్బడినై అఱిన్దుకొణ్డువారుమ్" ఎన్ఱు, ఆళ్వానై నియమిత్తరుళ, అవరుమ్ అప్పడియే నమ్బి సన్నిధిక్కు ఎఴున్దరుళి, నమ్బియై సాష్టాఙ్గమాక దణ్డన్ సమర్పిత్తు, "ఎమ్బెరుమానార్ ఆత్మస్వరూపమిరుక్కుమ్బడినై కేట్టువరచ్చొన్నార్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పఞ్జెయ్య, "నామిమెన్న ఆళ్వారో, ఆత్మస్వరూపనిరూపణమ్ పణ్ణ?" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తు, పిన్బు వాయ్తిఱవాతే ఎఴున్దరుళియిరుక్క, ఆళ్వానుమ్, ఆఱుమాసమ్, (గీ-౪-౩౪) * ప్రణిపాత- పరిప్రశ్న- సేవాదికళాలే నమ్బియై అనువర్తిత్త విడత్తిలుమ్ ఒన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్యామైయాలే, ఆళ్వానుక్కు ఆచార్యవిశ్లేషమ్ సహిక్కప్పోకామైయాలే కోయిలేఱవెఴున్దరుళువతాక [౨౦ ప్పుఱప్పడుకిఱవళవిలే, నమ్బియుమ్, "ఆళ్వాన్! ఆళ్వార్, 'అడియేనుళ్ళాన్' (తి-వాయ్-౮-౮-౨) ఎన్ఱపడికణ్డాయే!" ఎన్న, ఆళ్వానుమ్ అతుకేట్టు, "కృతార్థోఽస్మి" ఎన్ఱు, కోయిలేఱవెఴున్దరుళి, ఎమ్బెరుమానార్ సన్నిధియిల్ ఇతై విణ్ణప్పఞ్జెయ్య (తి-వాయ్-౮-౮-౨-వ్యా-పు ౩౭౦౪), అవరుమ్, "భాష్యకారరుమ్ ఇతుకొణ్డు సూత్రవాక్యఙ్గళై ఒరుఙ్గవిడువర్"౨ ఎన్ఱిఱపడియే, శేషత్వమున్నాక, "శేషత్వే సతి జ్ఞాతృత్వమ్, చేతనలక్షణమ్" ఎన్ఱు, శ్రీభాష్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తారామ్.

మీ—౭౮ "నను స్వార్థకర్తృత్వమ్ భోక్తృత్వంచ, నిరుపాధికమ్, 'యం [కామం] కామయతే, సోఽస్య సంకల్పాదేవ సము [౨౫ త్తిష్ఠతి [తే]'.౩ 'జక్షత్ క్రీడన్ రమమాణః'౪ 'సోఽశ్నుతే, సర్వాన్ కామాన్',౫ ఇత్యాదిభిః, మోక్ష-దశాయామ్ అపి తదుపలబ్ధేః, "౬అతఏవ, న్యాయాచ్చ, అనుభవ- కైఙ్కర్యాదీనాం స్వానన్దకత్వం సిద్ధమ్; పరార్థ- కర్తృత్వాదికంతు ఔపాధికమ్, మోక్ష - దశాయాం "తత్సత్త్వే ప్రమాణాభావాత్; సంసార - దశాయాం క్వచిత్, కేవల- "పరార్థ- [ప్ర] వృత్తిః ఆనృశంస్యాద్యుపాధికా దృష్టా; అతః, కేవల- "పరార్థత్వమ్, ఔపాధికమ్'? ఇత్యత్రాహ—

(ఇతుక్కాణవన్దేటియన్తు) పరార్థ-కర్తృత్వాదేః. మోక్షదశాయామ్ ప్రమాణాభావోఽసిద్ధః— "అహమన్నమహమన్నమహమ [౩౦ న్నమ్"౭ ఇతి, ఆవిర్భూతానుభవ కైఙ్కర్యయుక్తస్య అన్నత్వాభిధానాత్. అన్నత్వదశాయామ్ ఆత్మీయయోస్తయోః కేవల - పరార్థతా - ప్రతీతేః. "నివాస - శయ్యాసన - పాదుకే"౮ త్యాదౌ, అచేతనత్వేన అవస్థానమప్యుచ్యతే. అచేతనత్వంచ, స్వస్య భోక్తృత్వ- విరహః. [*౯అస్మిత్] పశ్చాచ్ఛ్రితమ్ భోక్తృత్వమపి, [అదన్తమ్*౧౦] ఇతివిశేషణాత్, 'తత్ప్రీతివిషయకమ్' ఇతిగమ్యతే ప్రీతిభోక్తృత్వంచ స్వస్య, భోగ్యత్వాతిశయార్థమ్; "నమఇత్యేవవాదినః"౧౧ ఇతివచనాత్.

౧॥ బ్ర-సూ-౨-౩-౩౦ ౨॥ ఆ-హృ-ప్ర-౧. (గాణ్డియూన అచ్చుపూడక్తు తమిళ్మూలత్తిల్, పు-౧౨, ప-౨౨). ౩॥ ఛా-౮-౨-౧౦ [౩౫ ౪॥ ఛా-౮-౧౨-౩. ౫॥ తై-ఆ-౧-౨. ౬॥ పూ-మీ; బ్ర-సూ-౪-౩-౧౪, ౭॥ తై-భృ-౧౦-౬. ౮॥ ఆళ-స్తో-శ్లో-౪౦. ౯॥౧౦॥ తై-భృ-౧౦-౬. ౧౧॥

వ్యా. — "స్వోజ్జీవనేచ్ఛా యది తే, స్వ-సత్తాయాం స్పృహా యది, । ఆత్మదాస్యం, హరేస్స్వామ్యం, స్వభావఞ్చ సదా, స్మర";౧ "[తిరుమాలే!] నానుమ్ ఉనక్కు ప్పఴవడియేన్";౨ ఎన్నక్కడవతిఱే;

౭౫. ఆనాల్, వన్దేఱియాక విలక్షితఙ్గళ్ త్తాన్ ఎవై? ఎన్న, ఇతుక్కు విరోధికళ్ తానవై, ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ —

అ. — "ఇతిన్ముడైయ ఔపాధికత్వ సాధక శేషతాత్వరూప హేతు, ఇతిన్ముడైయ స్వాభావికత్వ గ్రాహక శాస్త్రఙ్గళాలే బాధితవిషయ మాకైయాలే *౩ కాలాత్యయాపదిష్టమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ —

(స్వోజ్జీవనేచ్ఛేత్యాది).౧ (ఉజ్జీవనమ్) - పరమపురుషార్థలక్షణ పరార్థకైఙ్కర్యరూప మోక్షలాభః; (స్వసత్తా) - దేశకాలాది సమ్బన్ధ- రూప- లౌకిక - సత్తా - విలక్షణా, "సన్తమేనన్తతోవిదుః"౪ ఇత్యాది- శాస్త్రసిద్ధ కావసేయా, విలక్షణ-సత్తా. "ఉజ్జీవనత్తిల్ ఇచ్ఛా మాత్రమ్; 'ఏతిజీవన్తమ్ ఆనన్దో, నరం వర్ష - శతాద్ అపి' ౫ ఎన్గి, అన్యాయత్తాలే, ఇప్పోతు అతుకిడైయావిట్టాలుమ్ కాలాన్తరత్తిల్ అతుక్కు యోగ్యతావహమాన సత్తై అత్యన్తావశ్యక మాకైయాలె, అతిల్ ఉత్కటేచ్ఛై"; ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైక్కాక, "స్వ- సత్తాయై స్పృహా"౧ ఎన్ఱు, ౬*ఈప్సితమాత్రబోధక చతుర్థి సైయ ప్రయోగియాతే, "ఈప్సితతమమ్"౭ ఆన కర్మత్తుక్కు *౮అధికరణత్వవివక్షా హేతుకమాన సప్తమినై ప్రయోగిత్తతు. (ఆత్మదాస్యం, హరేస్స్వామ్యఞ్చ, †సదా స్వభావం, స్మర) — "సదాతన- స్వభావమ్ అనుసన్ధత్స్వ", ఎన్ఱు, వివక్షితమ్. ఇత్తాల్, "ఔపాధికత్వానుమానమ్ *౯ కాలాత్యయాపదిష్టమ్," ఎన్ఱు, కరుత్తు. ఇన్ద వచనత్తిలే, (సదా) ఎన్ఱు, యావద్ద్రవ్యభావిత్వముమ్, (స్వభావమ్) ఎన్ఱు, ఔపాధికత్వాభావముమ్, సిద్ధమ్ ఇతు, '(ఆత్మదాస్య) త్తైయుమ్, హరియినుడైయ (స్వామ్యమ్) ఆన (స్వభావ) త్తైయుమ్, ఎప్పోతుమ్ నినై,' ఎన్ఱు, అర్థాన్తరసన్దేహసహమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ఇన్దవచనత్తిఱ్కు స్వాభిమతార్థపరత్వ వ్యవస్థాపక వచనాన్తరమ్ — (తిరుమాలే) ఇత్యాది. ఇతు, తిరుప్పల్లాణ్డిల్. ("పఴవడియేన్"౨) ఎన్గి, అవిడత్తిల్, పఴసై, అడిమైద్వారా ధర్మియిల్ అన్వయిక్కిఱతు. తిరుప్పల్లాణ్డు, ప్రణవవివరణమాకైయాలే, ("తిరుమాల్!") ఎన్గి, అవితు, "*గుణసిద్ధి న్యాయత్తాలే 'శ్రీసమ్బన్ధమనుసన్ధేయమ్'" ౧౦ ఎన్గి, అ అకారార్థమ్. "నాన్" ఎన్గి, అతు, మకారార్థమ్. ఉమ్మై, సమష్టివాచకమాన ఏకవచనార్థమ్. ("అడియేన్") ఎన్ఱు, లుప్తచతుర్థ్యర్థమ్. (పఴ) ఎన్ఱు, కాలోపాధి-నిర్దేశ-విరహ- లక్షణమాన అనాదిత్వమ్. "ఇన్ద తత్త్వదర్శి- సూక్త్యనురోధేన, పూర్వోపాత్త - వచనమ్, దాస్యత్తినుడైయ సదాతన-స్వభావత్వ-పరమ్", ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౭౫ — (ఆనాలిత్యాది). "పరస్పరవిరుద్ధఙ్గళిలే అన్యతరత్తుక్కు స్వాభావికత్వమ్ కొణ్డాల్, మఱ్ఱైయతుక్కు ఔపాధికత్వప్రయుక్తమాన వన్దేఱియాయిరుక్కై సిద్ధమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ — (ఇతుక్కు విరోధికళానవై) ఇతి.

౭౪. — ఎ-అ. — రహస్యత్రయమీమాంసైయిలే౧౧ : — ('స్వోజ్జీవనేచ్ఛా'౧ ఇత్యాదిక్కు) అర్థమ్- "'స్వోజ్జీవనేచ్ఛా యది తే, స్వసత్తాయాం స్పృహా యది । ఆత్మదాస్యం, హరేస్స్వామ్యం, స్వభావంచ సదా స్మర' ఇతి వచనమపి, [యావదాత్మభావి కేవల-పరార్థ- కైఙ్కర్య- రూప పరమ- పురుషార్థ- లాభార్థమ్, సర్వో భగవత్ప్రియతమత్వ - లక్షణ-సత్తా-లాభార్థఞ్చ; అదృష్టద్వారక-ఫలోద్దేశ్యక ప్రవృత్తి- రూప స్వయత్న నివర్తకమ్. 'ప్రాధాన్యేన ప్రవృత్త్యుద్దేశ్య స్వగత- భోగ- రూప- ఫలిత్వ నివర్తకఞ్చ, జీవాత్మనో దాస్యలక్షణ స్వభావస్య, భగవతస్స్వామిత్వలక్షణ స్వభావస్యచ, సదాఽనుసన్ధానమ్, సద్యః కేవల పరార్థానుభవ- కైఙ్కర్య - ప్రవర్తకం కర్తవ్యమ్;' ఇత్యర్థకం,] 'శేషత్వమేవస్వరూపమ్' ఇతి [-అకారకమర్థం] దృఢయతి. అత్ర, 'ఐతదాత్మ్యమ్ ఇదం సర్వం, తత్ సత్యం, స ఆత్మా' (ఛా-ఉ-౬-౮-౭), ఇతివత్, 'త్వం వా అహమస్మి [భగవో దేవతే], అహం వై త్వమసి'౧౨ ఇతివత్, 'యోఽహం సోఽసౌ, యోఽసౌ సోఽహమ్'౧౩ ఇతివత్, 'తత్ త్వమేవ, త్వమేవ తత్'౧౪ ఇతివచ్చ, ఆదరాతిశయేన, 'ఆత్మదాస్యం హరేస్స్వామ్యమ్' ఇతి వ్యతిహారానుసన్ధానమ్ ఉక్తమితి ద్రష్టవ్యమ్": ఎన్ఱు.

౧॥ ౨॥ శ్రీ-ప-పా-౧౧. ౩॥ గౌతమన్యాయదర్శనమ్ - అధ్యా-౧-ఆహ్నికమ్-౨-సూ-౯. ౪॥ తై-ఆ-౬. ౫॥ రా-సు-౩౪-౬. ౬॥ అష్టాధ్యాయీ- ౧-౪-౩౬ ౭॥ అష్టాధ్యాయీ-౧-౪-౪౯. ౮॥ అష్టాధ్యాయీ-౨-౩-౩౬ ౯॥ పూ-మీ-అ-౧-పా-౪-అధి-౧౯-వాక్యశేషాధికరణమ్ - సూ-౨౯. యద్వా- పూ-మీ- అ- ౧- పా-౪. అధి-౭-సూ-౩౦. అత్ర "ఉత్పత్త్యసహ" ఇత్యాదివచనమనుసన్ధేయమ్. ౧౦॥ ము- పడి, ప్ర- ౧-వా-౪౦. ౧౧॥ ర-త్ర-మీ-భాష్య. "ఇత్తాలీశ్వరనుక్కు శేషమెన్గి, అతు" ఇతి (మూలమన్త్ర ప్ర-౫౧) వాక్యవ్యా; తిరువల్లిక్కేణి శ్రీసరస్వతీభణ్డార లిఖితకోశే పు-౨౭౯-౨౮౦. ౧౨॥ "ఇతి... జాబాలాః" ఇతి శాఙ్కరే బ్ర-సూ-భా-అ-౩-పా-౩-వ్యతిహారాధికరణే. ౧౩॥ "ఇతి ఐతరేయిణః" ఇతి శాఙ్కరే - బ్ర-సూ-భా-అ-౩-పా-౩-వ్యతిహారాధికరణే. ౧౪॥

† జితన్తాఖ్యాయస్తోత్రత్తుక్కు పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై యరుళిచ్చెయ్త వ్యాఖ్యానత్తు ౧౬ంమ్ వాక్యత్తిల్, ఎడుక్కప్పట్ట "(దేవానాం దానవానాఞ్చ సామాన్యమ్ అధిదైవతం సర్వదా)" ఎన్గి, అ ప్రతీకత్తిలుళ్ళ "సర్వదా" శబ్దమ్ పోలే, ఇఙ్గు (సదా)- శబ్దముమ్, పశ్చాదుపస్థిత క్రియాపదాన్వయియాకాతే పూర్వోపస్థిత సుబన్తపదాన్వయియాకిఱతు. ఎ.అ-ల్, "సదాఽనుసన్ధానమ్... కర్తవ్యమ్, "ఎన్ఱు, యోజనాన్తరమ్. "స్వత్వమ్, ఆత్మని సఞ్జాతం; స్వామిత్వమ్ బ్రహ్మణి స్థితమ్। ఉభయోరేష సమ్బన్ధో, న పరోఽభిమతో మమ॥" ఇతి శ్రీవిష్ణుధర్మే ( ) ఇతి జ్ఞానసారస్య ౨౭ గాథాయాం వ్యా.

మూ.—౭౫. స్వాతన్త్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్[౧], వన్దేతి. ౭౬. శేషత్వ-విరోధి, స్వాతన్త్ర్యమ్;

వ్యా.—(స్వాతన్త్ర్యముమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి. (స్వాతన్త్ర్యమ్) ఆవతు - "నాన్ ఎనక్కురియేన్" ఎన్ఱిరుక్కై. (అన్యశేషత్వమ్) ఆవతు - భగవదన్యవిషయఙ్గళిలే తొణ్డుపట్టిరుక్కై. ఇవై తాన్ (వన్దేతి) ఎన్గిఱతు - ఇవనుడైయ అవిద్యాదికళోడేయాక వన్దవైయాకైయాలే.

౭౬. ఇవై ఇతుక్కు విరోధికళాన మైమై ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (శేషత్వవిరోధి) ఎన్ఱు- తుడఙ్గి. (శేషత్వ-విరోధి, స్వాతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱతు, "నాన్ఎనక్కురియేన్" ఎన్ఱిరుక్కుమళవిల్, ఒరువిషయత్తిలుమ్ శేషత్వమిల్లామైయాలే, స్వాతన్త్ర్యమ్ శేషత్వత్తైఉదిక్కవొట్టాతు ఎన్ఱపడి.

అ—(స్వాతన్త్ర్యమావతిత్యాది)— ("నాన్ ఎనక్కురియేన్" ఎన్ఱిరుక్కై) యావతు - "అహమ్ మమాతిశయాధానార్హః" ఇత్యనుసన్ధానయోగ్యనాయిరుక్కై ఉరిమై-కడమై; అతావతు-అర్హనాయిరుక్కై. స్వశేషత్వత్తై, వివక్షితభగవదాత్మకప్రతియోగి ప్రదర్శన-పూర్వకమాక వివరిక్కిఱార్ (భగవదన్యేత్యాదినా) (తొణ్డుపట్టిరుక్కై) యావతు, అనర్థావహమాన అతిశయాధాన చాపలత్తై యుడైత్తాకై. "కణ్ణిలే పూవ్పట్టతు" ఎన్ఱుమాపోలే, "తొణ్డుపట్టు" ఎన్గిఱవితు. "స్వశేష 'త్వాన్యశేషత్వఙ్గళ్ అనాదియాకైయాలే, ఇవై తనుక్కు, "'పూర్వోత్తరకాలాసత్త్వేసతి కిఞ్చిత్కాలసత్త్వమ్' ఆకిఱ ఆగన్తుకత్వమ్కూడాతు; సిద్ధోపాయనిష్ఠనుక్కు, ఇన్నిక్కు-ప్పియఙ్గైయాలే ఉత్తర "కాలసత్తన్ఱిక్కే యిరున్దాలుమ్, పూర్వకాలాసత్తుక్కు ఎన్ఱి, జేః? 'యంకామం కామయతే' ౧ ఇత్యాదికళాలే, ఉపాసకనుక్కు మోక్షదశైయిలే "స్వశేషత్వమ్ ఉణ్డెన్నుమ్పక్షత్తిలే, అవై - వక్కల్, ఇవై తనుక్కు ఉభయ కాలాసత్త్వముమిల్లైయే? '[యంకామమ్] ఇత్యాదికళ్ "భగవద్-భోగ్యత్వార్థ-భోక్తృత్వ-పరఙ్గళ్', ఎన్గిఱపక్షత్తిలే, ఇవై తనుక్కుపూర్వకాలాసత్త్వమిల్లైయే?" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవై తానై వన్దేతియెన్గిఱవిత్యాది). (అవిద్యై)- స్వరూపజ్ఞానాభావమ్. (ఆది) శబ్దమ్ కర్మ-వాసనాదిపరమ్. "ఉపాసకనుక్కు మోక్ష దశైయిలే స్వార్థత్వమ్ ఉణ్డు", ఎన్నుమ్పక్షత్తిలే, ఉపాసన- జనిత- భగవన్నిత్యసఙ్కల్పముమ్, (ఆది) శబ్దగ్రాహ్యమ్. ఇత్తాల్, "'పూర్వోత్తర "కాలాసత్త్వేసతికిఞ్చిత్కాల సత్త్వ' రూపమాన ఆగన్తుకత్వమ్ ఇఙ్గే వివక్షితమన్ఱు; పిన్నై, చేతనావిద్యాది సహకృత భగవత్సఙ్కల్ప సిద్ధత్వ "రూపమాన ఆగన్తుకత్వమ్ వివక్షితమ్; అతు, స్వశేషత్వాదికళుక్కుణ్డు, భగవచ్ఛేషత్వత్తుక్కిల్లై"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౭౬.—"(స్వాతన్త్ర్య)శబ్దమ్ స్వశేషత్వాభిమానపరమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాన్ఎనక్కిత్యాది). "(శేషత్వ)శబ్దమ్ అతిశయాధాన ఫలోపధానపరమ్", ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్-(ఒరువిషయత్తిలుమిత్యాది) (ఒరువిషయత్తిలుమ్)ఎన్ఱతు, స్వ వ్యతిరిక్తసర్వవిషయత్తిలుమ్ ఎన్ఱపడి "తద్విరోధిత్వమ్తదుత్పత్తిప్రతిబన్ధకత్వమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ఉదిక్కవొట్టాతెన్ఱు).

౭౫.—మీ.—"నను, కర్తృత్వ, కైఙ్కర్యానుభవయోః - పరార్థత్వవత్ స్వార్థత్వమపిస్వరూపమ్, 'యంకామంకామయతే',౧ 'సోఽశ్నుతే',౨ ఇతి, తస్య మోక్షదశాయాం దర్శనాత్?" ఇత్యత్రాహ—

(స్వాతన్త్ర్యముమ్ అన్యశేషత్వముమ్వన్దేతి). "యథా అన్యశేషత్వమ్, ఆగన్తుకమ్, తథా స్వశేషత్వమప్యాగన్తుకమ్", ఇత్యర్థః. "అచేతనపుష్పాదిగతగన్ధాది-ధర్మస్య, పరార్థత్వైవ యథా స్వరూపమ్, తథా, చేతనగత కర్తృత్వ భోక్తృత్వయోరపి పరార్థత్వమేవస్వరూ "పమ్,స్వార్థత్వమ్ ఔపాధికమ్: తత్ర,సంసారిత్వదశాయామ్ అప్రాప్తవిషయయోఃకర్తృత్వ-భోక్తృత్వయోః, అప్రాప్తవిషయత్వం స్వార్థత్వంచ "ప్రకృతిసమ్బన్ధోపాధికమ్; తథా, ప్రాప్తవిషయయోః మోక్షదశాభావిన్యోరపి స్వార్థత్వం, ప్రకృతిసమ్బన్ధోపాధికం; మోక్షసాధనానుష్ఠానదశా "యామ్, 'మత్ఫలసాధనత్వాన్మదర్థమిదంకర్మ', ఇతి కర్తృత్వ - భోక్తృత్వయోః స్వార్థతాలక్షణాధికారబోధస్య విద్యమానత్వాత్, "తస్యచ, 'ప్రక్షీణేషు సమస్తేషు విశేషజ్ఞాన-కర్మసు'౩ ఇతి దేహాత్మాభిమానకార్యత్వాచ్చ: ఏవమ్, ప్రకృతిసమ్బన్ధవశాత్ సాధనానుష్ఠాన- "దశాయాం స్వార్థతాయాస్సఙ్కల్పితత్వాత్, సత్యసఙ్కల్పేనేశ్వరేణాపి తథైవసఙ్కల్పితత్వాత్, *రతక్రతున్యాయేన మోక్షదశాయామపి "కర్తృత్వ- భోక్తృత్వయోః స్వార్థతాఽనువర్తతే; ప్రకృతిసమ్బన్ధమూల- చేతనస్వార్థతా- సఙ్కల్పానుగుణ, భగవన్నిత్యసఙ్కల్పస్య యావ "దాత్మభావిత్వరూపోపాధికత్వేన స్థితత్వాత్, తదుపాధికం స్వార్థత్వమపి, యావదాత్మభావ్యనువర్తతే; అతః సంసారదశాయామ్ అన్య- "శేషత్వవత్, మోక్షదశాయాం స్వార్థతా- లక్షణం స్వాతన్త్ర్యమపి ఔపాధికమ్': ఇతిభావః.

౭౬.—"నను స్వశేషత్వ-పరశేషత్వయోః ఉభయోరపి మోక్షదశాయామ్ ప్రమాణసద్భావే,ఉభయోరపినిరుపాధికత్వం కిమర్థం నాఙ్గీక్రియతే, సర్వోపాధి-వినిర్ముక్తస్య మోక్షత్వాత్ ,అన్యథా యత్కిఞ్చిద్ ఉపాధిసత్త్వేబద్ధముక్తభేదత్వాపత్తేః?" ఇతిచేత్, తత్రాహ-(శేషత్వ-విరోధి, స్వాతన్త్ర్యమ్).

౧॥ ఛా-౮-౧౧-౩. ౨॥ తై-ఆ-౧-౨. ౩॥ ౪॥ బ్ర-సూ-౪-౩-౧౪.

౩౦౦వా. ౭౮-(౨) అన్యశేషత్వమ్ భగవచ్ఛేషత్వవిరోధి. ౭౭ -(ప్రమృ్టేహఙ్కృతిమలే, ఆత్మనోఽభూయి నామ, దాస ఇతిహి)

మూ.—తచ్ఛేషత్వ-విరోధి, తదితర శేషత్వమ్. ౭౭. అహఙ్కారమాకిఱ అర్ పైవ

వ్యా.—(తచ్ఛేషత్వవిరోధి తదితర శేషత్వమ్) ఎన్నదు - "స్వాతన్త్ర్యమ్ కులైన్దు శేషత్వత్తు క్కు శైన్దాలుమ్, భగవద్వ్యతిరిక్తవిషయఙ్గళిలే ఒన్ఱుక్కు తన్నై 'శేషన్' ఎన్ఱిరుక్కుమదు, నిరుపాధిక శేషియాన అవన్-పక్కల్-శేషత్వత్తై తలైయెడుక్క వొట్టాదు" ఎన్నపడి.

౭౭. (ఇదుదాన్, వన్దేఱియన్ఱు) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి ఉపపాదిత్తవర్థత్తై, మూన్ఱలిక్కిఱార్ మేల్ - (అహఙ్కారమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. అహఙ్కారన్దాన్, దేహాత్మాభిమాన-రూపమాయుమ్ స్వాతన్త్ర్యరూపమాయుమ్ ఇరణ్డువగైప్పట్టిరుప్పదు; అదిల్ ఇఙ్గు స్వాతన్త్ర్యత్తైచ్చొల్లుకిఱదు. (అర్ప్పు) ఎన్నై యాలే, అదినుడైయ తిరోధాయకత్వముమ్ ఆగన్తుకత్వముమ్

ఆ —(తచ్ఛేషత్వేత్యాది). "(తదితరశేషత్వమ్) ఎన్ఱనువాద-సామర్థ్యత్తాలే, స్వేతరశేషత్వప్రతిబన్ధక-స్వశేషత్వాభిమానమ్ నివృత్తమానమైన్ సిద్ధమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వాతన్త్ర్యమ్ కులైన్దిత్యాది). "(తత్-) పదమ్, († ఉపాయ) శబ్ద (‡ పర) శబ్ద-(§ తత్) శబ్దఙ్గళాలే "ఇప్ప్రకరణత్తిల్ అనుస్యూతోపస్థిత - భగవత్పరమ్ ముఖ్యేన, సామాన్యేన కిఞ్చిత్పరమప్తు; దేవతాన్తరాది శేషత్వత్తిఙ్కుడైయ నిరుపాధిక భగవచ్ఛేషత్వ ప్రతిబన్ధకత్తైక్కు స్ఫుట - ప్రతిపత్తి సిద్ధియాయియాలే"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవద్వ్యతిరిక్తేత్యాది). "స్వాతన్త్ర్యమ్ శేషత్వవిరోధి తదితరశేషత్వమ్ తచ్ఛేషత్వ విరోధి"; ఎన్ఱన్వయమ్ వివక్షితమ్ (తలైయెడుక్కవొట్టాదు) ఎన్ఱదు "ప్రమితిస్సైయుమ్ తదనుగుణాతిశయా ధానత్తైయుమ్ ప్రతిబన్ధిక్కుమ్", ఎన్నపడి.

౭౭ —ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇదుదాన్, వన్దేఱియన్ఱు యెన్ఱు, తుడఙ్గియిత్యాది). (మూన్ఱలిక్కై) - హేతూక్తిపూర్వకమ్ సమ్ప్రతిపన్నత్వ - కథనమ్.

(అహఙ్కారన్దానిత్తి). అహమల్లాత దేహత్తిలుమ్ 'స్వశేషమల్లాత ఆత్మావిలుమ్, ఆత్మత్వ-బుద్ధియుమ్, స్వశేషత్వ-బుద్ధియుమ్, (అహఙ్కార-) శబ్దార్థమ్. "అస్యత్వహఙ్కార-శబ్దస్య¶అభూత-తద్భావే ¶చ్వి ప్రత్యయముత్పాద్య వ్యుత్పత్తిర్దర్శితా" (గీతాభాష్యతాత్పర్య చన్ద్రికా, పు ౧౧౯, గీ. ౩-౨౭. వ్యా) ఎన్నక్కడవదిఱే? ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(దేహాత్మాభిమాన-రూపమాయుమితి). "'స్వతన్త్రస్య కర్మ, స్వాతన్త్ర్యమ్' ఎన్ఱు, స్వశేషత్వాభిమానమ్ (స్వాతన్త్ర్య-) శబ్దార్థమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (స్వాతన్త్ర్యరూపమాయుమితి). "'అడియాన్' ఎన్ఱిఱ పేరుక్కు తిరోధాయకతయా ప్రతినిర్దిష్టమాన (అహఙ్కారమ్), స్వశేషత్వాభిమాన-రూపమే యాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అదిల్ ఇఙ్గు స్వాతన్త్ర్యత్తైయిత్యాది). (అర్ప్పు) - మాలిన్యమ్. "అర్ప్పెన్బదువే పొరుళ్ఘలుమ్, శిరిత్తలుమ్, తూళియుమ్, ఓశైయుమ్, శొల్లు(మ్) నాల్వియరే" ఎన్నక్కడవదిఱే? [తూళి-] మాలిన్యమ్. ఇత్తై యట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిరోధాయకత్వముమిత్యాది).

ఎ-అ.—(మూన్ఱలిక్కిఱార్) ఎన్ఱదు, "ఒప్పవిక్కిఱార్" ఎన్నపడి. అర్ప్పు, తూళిః అథావస్తు మాలిన్యమ్.

మీ.—(తచ్ఛేషత్వవిరోధి, తదితరశేషత్వమ్). భగవచ్ఛేషభూతస్య, యథా తదితరశేషత్వే, భగవచ్ఛేషత్వం నసిధ్యతి, తథా, స్వశేషత్వే అనువర్తమానే, భగవచ్ఛేషత్వేపి తచ్ఛేషత్వం నసిధ్యతి; "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపం, సశేషః" [వే. సం, వా. (౧౫౨౩); శ్రుతప్రకా. పు. ౧౯౬. ప. ౧౭] ఇతిలక్షణాత్. అతః, కర్తృత్వ-భోక్తృత్వయోః, స్వార్థత్వం కేవలపరార్థత్వంచ, విరుద్ధమితి, మోక్షదశాయాం తదుభయనియతాధికారిత్వమేవ వక్తవ్యమ్. నచోపాధిసత్త్వే ముక్తిత్వాపత్తిః; అచిదనుభవ విరహేణ తదప్రసఙ్గాత్.

౭౭ —ఏవం, స్వార్థ కర్తృత్వ-భోక్తృత్వయోర్ ఔపాధికత్వే సిద్ధే, చేతనస్య, బద్ధ- దశాయామ్ మోక్ష- దశాయామపి, తదుభయ ప్రయుక్త - నామధేయభాక్త్వమ్, ఔపాధికమ్; శేషత్వస్య నిరుపాధికత్వాత్ తత్కృతనామధేయమవినాశి; ఇత్యాహ—

(అహఙ్కారమాకిఱవార్పైప్పుడైత్తాల్ ఆత్మావుక్కు ప్రియాతపేర్ 'అడియాన్' ఎన్ఱిఱే?). "బద్ధదశాయామ్ 'బ్రహ్మవిదాప్నోతి' ౧ నపశ్యో "మృత్యుమ్ పశ్యతి", ౨ ఇత్యాదౌ, ఔపాధిక-స్వయత్నరూప-సాధనానుష్ఠానోపాధినా, "బ్రహ్మవిత్", "పశ్యః," ఇతి నామ్నా వ్యవహ్రియతే, మోక్షదశాయాం 'రసగ్ హ్యేవాయంలబ్ధ్వానన్దీ భవతి' ౩ 'స స్వరాడ్ భవతి' ౪ "బ్రహ్మైవభవతి' ౫ ఇతి, ఆనన్ది-స్వరాడ్- బ్రహ్మాదినామధేయైస్స్వ "భోక్తృత్వోపాధికైర్వ్యవహ్రియతే; ఇదంసర్వమౌపాధికకర్తృత్వభోక్తృత్వ కృతనామధేయం, 'మత్ఫలసాధనత్వాత్, మదర్థమ్' ఇత్యహఙ్కార "విలయే, నోదయమాసాదయతి తాదృశాధికారబోధస్యానన్యప్రయోజనే అసత్త్వాత్, తస్యేహాముత్రావినాశినామధేయభాక్త్వమేవ"; ఇతిభావః.

† వా-౫౭. ‡ వా-౭౨ (౧). § వా-౬౬, ౭౦, ౭౨ (౨) ౧॥ తై-ఉ-౨-౧-౧. ౨॥ ఛా-౭-౨౬-౨. ౩॥ తై-ఉ-అ-౭- ౪॥ ఛా-౭-౨౫-౨. ౫॥ ము-౩-౨-౯. ¶¶ "అభూతతద్భావఇతివక్తవ్యమ్", ఇతి అష్టాధ్యాయీ, ౫-౪-౫౦, వార్తికమ్. ¶ "చ్విప్రత్యయేనవ్యుత్పత్తిర్దర్శితా" ఇతి, పా.

త్తున్నైత్తాల్, అస్మావృత్తు-అభియాఙ్గపేర్, "అడియార్" ఎన్ఱు, ఏ? ౭౮. గ్రామ-కులాదిగళాల్ వరుమ్ పేర్, అనర్థ హేతు.

వ్యా.—తోర్ణ్ఱుకిఱతు. అత్తై (తుఙ్గైక్కిఱ) యావతు, సదాచార్యోపదేశాదిగళాలే సవాసనమాగప్పోక్కుగైక్కై (అస్మా పృత్తు అభియాఙ్గపేర్ "అడియార్") ఎన్ఱపడి, "ఔపాధికమాన జాతి-వర్ణాశ్రమాదిగళాలే వన్దభిస్తు[= వన్దకభిస్తు] షోమ్ నాకుఙ్గళ్ షోలత్తక్కిఱ, యావదాత్మానువర్తియాన నామమ్, 'దాసర్' ఎన్నుమతు," ఎన్ఱపడి. (ఇతేః) ఎన్ఱు, [౫ ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధి. "దాసభూతాస్స్వతస్సర్వే",౧ "ఆత్మదాస్యమ్",౨ ఇత్యాదిగళ్, ఇవ్విడత్తిల్ పివక్షి తఙ్గళ్. ఆకైయాల్, "'స్వాతన్త్ర్యాదిగళ్ ఔపాధికమ్, దాస్యమ్ స్వాభావికమ్', ఎన్నకుఱైయిల్లై", ఎన్ఱు కరుత్తు.

౭౮.—"అతువేఱ? గ్రామకులాదిగళాల్ వరుమ్ వ్యపదేశమత్తో, నడక్కుపోరుకిఱతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్

(గ్రామ-)ఇత్యాదియాల్. అతావతు,- "గ్రామ-కులాది-వ్యపదేశమ్, అహఙ్కార జనకమాకైయాలే స్వరూప హాని-రూపానర్థ-కరమ్", ఎన్ఱపడి. "ఆకైయాల్, అవఱ్ఱాల్ ఇవర్గళ్వ్యపదేష్టవ్యర్గళ్లర్", ఎన్ఱు కరుత్తు. [౧౦

అ—(సదాచార్యోపదేశాది) ఎన్ఱు, ఆ (ఆది-) శబ్దత్తాలే, "అనుకూల-సహవాస"- (శ్రీవచనభూషణమ్, వా [౨౮౩, IV.(13)]) లభ్యమాన *పరస్పరబోధనాదిగళ్ (గీ-౧౦-౯), వివక్షితమ్. ("అభియాత్") ఎన్ఱు, ఆ విశేషణ వ్యావర్త్యమాన అభియమ్ పేరై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఔపాధిక మాన ఇత్యాదినా) (ఔపాధికమాన) ఎన్ఱతు, "కర్మరూపోపాధిహేతుకమాన" ఎన్ఱపడి. [జాతి]ః, కారకత్వాదిరూపాః; [వర్ణ]ః, బ్రాహ్మణత్వాది రూపః; [ఆశ్రమా]-బ్రహ్మచర్యాదిః (ఆది-) శబ్దత్తాలే, ఆపస్తమ్బాశ్వలాయనాదిగళాన సూత్రకార-సమ్బన్ధమ్ వివక్షితమ్. (వన్దకభిస్తుపోష) ఎన్ఱతు, "జన్మాన్తరఙ్గళిలుమ్, తజ్జన్మత్తిలే అవస్థా భేదఙ్గళిలుమ్, *ఆగమాపాయిగళాన(గీ-౨-౧౪)", ఎన్ఱపడి. తాన్ఱోన్ఱ బుద్ధి-వ్యవహార [౧౫ ఙ్గళ్ ఇల్లావిట్టాలుమ్, తత్తద్దష్టాక్కళైయ బుద్ధి-వ్యవహారఙ్గళుక్కు విషయమాయ్క్కొణ్డిరుక్కైయాలే, (యావదాత్మానువర్తి- [=వృత్తి-] యాన) ఎన్ఱతు †మూత్ళిపై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇతే? ఎన్ఱు) ఇత్యాదినా సమ్ప్రతిపన్నార్థత్తై హేతూకరిక్కిఱార్ (ఆకైయాల్) ఇత్యాదినా.

౭౮.—"(అహఙ్కారమాకిఱ) విత్యాదియాలే (వా-౭౭), 'జాత్యాది- ప్రయుక్తమాన అభియమ్ పేర్ అహఙ్కార - నియతమ్' ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమాకైయాలే, తదుత్థిత- శఙ్కా- పరిహారార్థము త్తరగ్రన్థమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారిత్తై (అతువేఱ?) ఇత్యాది.

(గ్రామ) త్తాల్ (వరుమ్) వ్యపదేశమావతు, "యత్రపూర్వైరుషితం, సోఽభిజనః"౩ ఎన్ఱు, అప్పడియే 'అభిజన' - శబ్దిత పూర్వ [౨౦ పురుషాధ్యుషిత (గ్రామ) సమ్బన్ధప్రయుక్తమాన, ఇతరవ్యావృత్తవ్యవహారమ్. (కుల) త్తాల్ (వరుమ్) వ్యపదేశమావతు, ఉత్పాదకపురుష-పరమ్పరాఽనుప్రవిష్ట - పూర్వపురుషవిశేష సమ్బన్ధప్రయుక్తమాన, తాదృశవ్యవహారమ్. (ఆది) శబ్దత్తాలే, చరణ - సూత్ర-ప్రయుక్తవ్యపదేశమ్ వివక్షితమ్. [చరణ] మావతు, యజురాది-శాఖావిశేషమ్. [సూత్ర] మ్, ఆపస్తమ్బాద్యుక్త కల్పసూత్రమ్. "నామ ద్విజ-క్షత్రియాణాం, కుర్యాత్ గోత్రానుసారతః"౪ ఎన్ఱుమ్, "'అసావహమస్మి' తి స్వంనామ పరికీర్తయేత్"౫ ఎన్ఱుమ్, "ఆర్షేయం వృణీతే"౬ ఎన్ఱుమ్, "హిరణ్యమ్, ఆత్రేయాయ దదాతి"౭ "కాశ్యపస్య, వసిష్ఠస్య, భృగ్వత్ర్యఙ్గిరసామపి। భారద్వాజస్య, వత్సస్య, పురస్కో నవిద్యతే",౮ ఎన్ఱుమ్ [౨౫ ఇవమాదిగళై ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నడక్కపోరుకిఱతు) ఎన్ఱు, (గ్రామ-కులాది-వ్యపదేశమిత్యాది). —"అభ్యుదయ సాధనతయా శాస్త్రవిహితమాకైయాలే స్వాతిశయావాదకఙ్గళాయ్క్కొణ్డు, భగవదేకాతిశయ - ప్రయోజనకత్వరూప - స్వరూప నాశ ప్రయోజకమ్", ఎన్ఱపడి. అనర్థహేతుత్వోక్తి-తాత్పర్యమ్ (ఆకైయాల్. అవఱ్ఱాల్) ఇత్యాది

మీ ౭౮..—"యథా, స్వార్థ కర్తృత్వ-భోక్తృత్వ కృతానామ్, "బ్రహ్మవిద్"- "ఆనన్ది"- త్యాదీనాం, స్వాతన్త్ర్యరూపాహఙ్కారావహత్వాత్ అనర్థహేతుత్వమ్; తథా, గ్రామ-కుల-ప్రవరాది-కృతానామపి, దేహాత్మాభిమాన రూపాహఙ్కారహేతుత్వాత్ అనర్థావహత్వమ్", ఇత్యాహ—[౩౦

(గ్రామ-కులాదిగళాల్ వరుమ్ పేర్, అనర్థహేతు) [అత్ర, "జ్ఞానసారే ౧౪ గాథా, తద్వ్యాఖ్యోదాహృతం "దేహాత్మజ్ఞాన కార్యే" త్యాది 'పరమైకాన్తి ధర్మవచన' ఞ్చ, అనుసన్ధేయే. "దేహాత్మజ్ఞానకార్యే" త్యత్ర, దేహాత్మజ్ఞానం కార్యం యస్యేతి విగ్రహః ప్రకృతోపయోగీ.]

౧॥ హారీతస్మృతౌ ౨॥ "శ్రీవిష్ణుతత్త్వేచ—స్వత్వమ్ ఆత్మని సఞ్జాతం, స్వామిత్వం బ్రహ్మణి స్థితమ్। ఉభయోరేష సమ్బన్ధో, న పరోఽభిమతో మమ॥ స్వోజ్జీవనేచ్ఛాయదితే, స్వ-సత్తాయాంస్పృహాయది। ఆత్మ-దాస్యం, హరేస్స్వామ్యం, స్వభావంచసదాస్మర॥ ఇతి". ఇతి వేదాన్తాచార్యకృతే స్తోత్రరత్నభాష్యే, "వపురాదిషు - ఇత్యాది (౫౨) శ్లో. వ్యా ౩॥ అష్టా-౪.౩.౯౦ ("అభిజనశ్చ"): "'యత్రస్వయం [౩౫ వసతి, సనివాసః; యత్రపూర్వైరుషితమ్, సోఽభిజనః' ఇతి వివేకః" ఇతి ౧౮౮౭ సం-సరస్వతీనిలయముద్రిత కౌముద్యామ్ పు ౧౧౩-౧౧౪. ౪॥ ౫॥ మనుస్మృ-౨-౧౨౩. ౬॥ తైత్తిరీయ-సం-౨-౫-౮-౭. ౭॥ ౮॥ § "బ్రహ్మవిద్"- "ఆనన్ది"-త్యాది నామేవ, "సాకాశ" త్యాద్యుక్తం (ర-త్ర-సా. అధి ౧౯, శ్లో. ౨౬.) నామాపేక్ష్యర్థః †వా ౭౭-వ్యా. అవతారికైయై ప్పార్క్క

 ౭౯. హర్యేకపరస్య నిరూపణీయత్వమ్, నగ్రామాది సమ్బన్ధాత్; కిన్తు హరి-సమ్బన్ధాదేవ; తస్య, తే గ్రామాదయస్సర్వే హరిరేవహి?||

మూ. ౭౯. “ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః”.౧

వ్యా. ౭౯.—ఉక్తార్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్—

(ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః) ఎన్ఱు, “ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో, నైవ గ్రామకులాదిభిః। విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యస్, తస్యసర్వం సఏవహి!”.౧ ఇత్యాల్, “భగవదేకపరనాయిరుక్కుమవన్, గ్రామ-కులాది-సమ్బన్ధఙ్గళైయిట్టు చ్చొల్లప్పడుమవనల్లన్; భగవత్సమ్బన్ధత్తైయిట్టుచ్చొల్లప్పడుమవన్; అవనుక్కు అన్దగ్రామ-కులాదిక ళెల్లామ్ భగవానే యిఱే!”; ఎన్ఱు,ఆను.

అ. ౭౯.—“(గ్రామకులాది)- వ్యపదేశ- విధాయక- శాస్త్రఙ్గళుక్కు, విషయవిశేష- సాపకాశత్వ- నియామక నిరవకాశశాస్త్ర ప్రదర్శనార్థముత్తరగ్రన్థమ్”, ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉక్తార్థత్తుక్కిత్యాది).

(ఉక్తార్థత్తుక్కు) ఎన్ఱతు, “అనర్థహేతుత్వత్తుక్కు” ఎన్ఱపడి.—“నిషేధత్తుక్కు, నిషేధ్యానుష్ఠాన త్తిఱ్పడియ అనిష్టజనకత్వత్తిలే తాత్పర్యమాగైయాలే, (‘న-వ్యపదేష్టవ్యః’) ఎన్ఱ,అ నిషేధమ్, తద్వ్యపదేశత్తిన్నుడైయ అనర్థహేతుకత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్”, ఎన్ఱు,కరుత్తు ఉపాత్తవచనత్తిక్కర్థమ్ (ఇత్యాల్ ఇత్యాది). “ఏకాన్తీతు వినిశ్చిత్య, దేవతా - విషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయంసమం, కృష్ణ-ప్రాప్తౌ కృష్ణైక సాధనః”౨ ఎన్ఱ,అవిఱ్ఱై ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవదేకపరనాయ్) ఇత్యాది. తృతీయైక్కర్థమ్ (ఇట్టు)ఎన్ఱు. (“న-వ్యపదేష్టవ్యః”) ఎన్ఱ,అ విధుక్కు అర్థమ్ (శొల్లప్పడుమవనల్లన్) ఎన్ఱు. (“విష్ణునా”) ఇత్యాదిక్కర్థమ్ (భగవదిత్యాది). (“తస్య”) ఇత్యాదిక్కర్థమ్, (అవనుక్కు అన్దగ్రామ-కులేత్యాది) (“హి”)శబ్దార్థమ్, (ఇఱే!)ఎన్ఱు. “‘మాతా పితా భ్రాతా నివాసః’౩ ఎన్ఱ,అవిడత్తిలే, ‘మాతా పితా’ ఎన్ఱు (కుల)ముమ్,‘నివాసః’ ఎన్ఱు, (గ్రామ)ముమ్,శొల్లుగైయాలే, అన్దప్రసిద్ధి, ఇఙ్గే ‘హి’శబ్దవివక్షితమ్,”ఎన్ఱు, కరుత్తు. ఇత్యాల్, ‘విశేషవచనాను సారేణ, సామాన్యవచనమ్, భగవదేకపర-వ్యతిరిక్తపరమ్,” ఎన్ఱు, సూచితమ్. ఇఙ్గే, “నద్యాస్తత్రైవనామాని ప్రవిష్టాయా(ః) యథా౽ర్ణవమ్,। సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య విష్ణుమ్ ఏకాన్తినస్తథా॥ ’౪ ఎన్ఱుమ్, “తామసాన్ రాజసాంశ్చైవ, వ్యపదేశాన్ విసర్జయేత్ । ధ్రువం వ్యాపైతి భక్తో౽పి,వ్యపదేశైర్ అసాత్త్వికైః॥”౫ ఎన్ఱుమ్, “విష్ణోస్, తత్-సంశ్రయాణాఞ్చ, చేతనాచేతనాత్మనామ్,।ఆఖ్యయా వ్యపదేశశ్చ, లక్షణాని సతాం విదుః॥”౬ ఎన్ఱుమ్, ఏవమాదికళై క్కణ్డుకొళ్వతు.

(“ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యః”) ఇత్యాదికమ్, విష్వక్సేనసంహితాస్థమ్. [“తామసాన్”] ఇత్యాదికమ్, భారద్వాజవచనమ్.

ఎ-అ. ౭౯ —(గ్రామకులాది సమ్బన్ధఙ్గళైయిట్టు) ఎన్ఱ,అ విడత్తిల్, గ్రామాదిశబ్దఙ్గళ్- భగవద్భాగవతాభిమానఙ్గళుక్కు వ్యతిరిక్తన *౭అభిజన - నివాసఙ్గళ్ ముతలానవై; ఆకైయాల్, “తొణ్డనూర్నమ్బి”, “మరుతూర్నమ్బి”, “మధురపూర్నమ్బి”, “వేయర్ తఙ్గళ్ కులత్తుతిత్త విట్టుశిత్తన్”, ఇత్యాది వ్యపదేశఙ్గళుక్కు విరోధమిల్లై. [ఇఙ్గు, “సాకాశీతి నచాకశీతి” త్యాద్యుక్తన్యాయముమ్, “నలిఙ్గం ధర్మకారణమ్” “న నామగ్రహణాదేవ” (మనుస్మృ-అ-౬- శ్లో- ౬౬-౬౭.) ఇత్యాది శాస్త్రముమ్, అనుసన్ధేయఙ్గళ్]

(ఎల్లామ్ భగవానే ఇఱే?) ఎన్ఱతు, “వాసుదేవస్సర్వమ్”౮ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱి. భగవచ్ఛబ్దప్రయోగమ్పణ్ణినతు, “విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యః”౧ ఎన్ఱ,అ విష్ణుశబ్దమ్ పర్యాయఙ్గళుక్కెల్లామ్ ఉపలక్షణమెన్ఱు, సూచనార్థమ్.

ఎమ్బార్ స్వామి తిరువడికళే శరణమ్.

మణ్ణమిరణ్డు అరుమ్బత్తకారర్ తిరువడికళే శరణమ్.

మీ. ౭౯.—“కథమస్యానర్థహేతుత్వమ్, విహితత్వాత్?” ఇతిచేత్; యద్యపి వైష్ణవానామ్ అవైష్ణవానాఞ్చ గోత్రప్రవరాద్యుచ్చారణం విహితమ్, తథా౽పి ఏకాన్తి-పరమైకాన్తినోర్- న గోత్రాది-నామ-భాక్త్వమ్; ‘ఏకాన్తీ-వ్యపదేష్టవ్యః’౧ఇతి నిషిద్ధత్వాత్: అతో, వచన ద్వయోర్ విషయభేదాత్ అవిరోధః;” ఇతి తాత్పర్యమ్.

౧॥ విష్వక్సేన సంహితాయామ్. (ర-త్ర.సా అధి.౧౯-పు-౨౩౧) (పరమైకాన్తిధర్మ ఇతి జ్ఞానసా-౧౫-వ్యా.) ౨॥ ౩॥సుబా.ఉ-౬-ఖణ్డే; “మాతాపితాభ్రాతేత్యాద్యుపనిషత్” ఇతివేదాన్తాచార్యస్ స్తోత్రరత్నభాష్యే “మాతాపితేత్యాది” శ్లోకవివరణేఉపాత్తమ్. ౪॥ “పరమైకాన్తిధర్మే” ఇతి, జ్ఞానసారే “కుడియుమ్” ఇత్యాది ౧౫ గాథావ్యాఖ్యానే. ౫॥ భారద్వాజవచనమ్. ౬॥ ౭॥ అష్టా- ౪- ౩-౯౦ (“అభిజనశ్చ”) ఇతి సూత్రవృత్తౌ. ౮॥ గీ - ౭ - ౧౯. † —గీ. ౭-౧౯.

౧ ౨ (౩, ౪) ౩ ౪ ౫ ౬ ౭ ౮

దేశాద్యనియతిర్న్యాసే, విషయానియమో, గ్యతా, న్యాసేన్యాసిని తత్త్రిత్వం న్యాసస్యాగతితాస్యచ-రూపాదిర్గతిరేవేత్యష్టముఖ్యార్థసఙ్గ్రహః †

(౧) [వా. ౭౧] (ప్రాప్తావుమ్) ఇత్యాది - (౭౦) వాక్యత్తిలే ఇచ్చేతనన్ఱైయ స్వయత్ననివృత్త్యాదికళ్ తోన్ఱినపడియాలే, "ఇవన్ ముకుం - నిదానమ్ ఇన్నతు", ఎన్ఱుమ్;

(౨) [వా. ౭౨] ఏవమ్భూతన్ఱైయ ప్రయత్న - చైతన్య - ప్రయోజనముమ్,

(౩) [వా. ౭౩] "శేషత్వాది-ప్రాధాన్య హేతు,ఆత్మస్వరూపత్తిన్ఱైయ దాస్యాన్తరఙ్గ నిరూపకత్వమ్," ఎన్ఱుమ్;

(౪) [వా. ౭౪] "ఇప్పడియిరుక్కై అవిక్కు స్వాభావికమ్, [వా. ౭౫ - ౭౬] ఏతద్విరోధికళ్ ఔపాధికమ్", ఎన్ఱుమ్;

(౫) [వా. ౭౭] 'తన్నివృత్తియిల్ ఆత్మావుక్కు దాస్యమే నిత్యనిరూపకమాయిరుక్కుమ్" ఎన్కైయాలే, ఇవ్వర్థత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దు;

(౬) [వా. ౭౮] "గ్రామకులాదికళాల్ ఇవనై వ్యపదేశిప్పదెల్లామ్", ఎన్ఱుమ్; [ఇవ్వళవుమ్, ప్రాసఙ్గికమ్.)

(౭) [వా. ౭౯] ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణముమ్; శొల్లుకైయాలే, (స్వయత్ననివృత్తి-) ఇత్యాది- (౭౧) వాక్యమ్తొడఙ్గి అక్ ఇప్ప్రకరణత్తాల్,—

(౧) [వా. ౨౩, ౨౫ - ౩౩] "ప్రపత్తిక్కు దేశాదినియమఙ్గళిల్లై, [వా. ౨౪] విషయనియమమే యుళ్ళతు".)

(౨) [వా. ౩౪] "అవ్విషయన్దాన్ ఇన్నతు", ఎన్నుమిడముమ్; [ఎన్నుమిడముమ్;)

(౩) [వా. ౩౧-౪౦] అవ్విషయత్తిన్ఱైయ వైలక్షణ్యముమ్;

(౪) [వా. ౩౫] అత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళుడైయ వైలక్షణ్యముమ్;

(౫) [వా. ౪౧- ౫౩] అత్తిల్ ప్రపత్తిపణ్ణుమధికారికళుడైయ త్రైవిధ్యముమ్;

(౬) [వా. ౫౪] ప్రపత్తియై ఉపాయమాక్కుకైయాల్ వరుమవద్యముమ్;

(౭) [వా. ౫౫-౬౫] ప్రపత్తి తన్నుడైయ స్వరూపాదికళుమ్;

(౮) [వా. ౬౬-౭౯] "ప్రపత్తవ్యనే ఉపాయమ్", ఎన్నుమిడముమ్; ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

జీయర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

అ.— 'ఇత్తిల్, (ప్రాప్తి - క్కు ఉపాయమ్ అవనే) ఎన్నుమళవుమ (—వా-౨౩-౭౦), ప్రధానప్రమేయమ్, మేల్ (వా-౭౧-౮౦), "(ప్రాసఙ్గికమ్)"; ఎన్ఱు, ఉపోద్ఘాతత్తిలే, (పక్కమ్౧౫, వరి-౭ల్) ఉపన్యసిత్తవర్త్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్-(ప్రాప్తావుమిత్యాదివాక్యస్థలే) ఇత్యాదినా, (ప్రాసఙ్గికమ్) ఇత్యన్తేన. ఏతత్ - ప్రకరణ ప్రధానప్రమేయ స్మారణవ్యాజేన, వక్ష్యమాణప్రకరణ సఙ్గత్యర్థమాన వృత్తకథనమ్ పణ్ణికొణ్డు, ఏతత్ -ప్రకరణవ్యాఖ్యానత్తై నిగమిక్కిఱార్ (అక, విప్రకరణత్తాల్) ఇత్యాదినా.

అణ్ణా అప్పఙ్గార్ తిరువడిగళే శరణమ్.

మీ.—(౧) "ఉపాయాపాయ సన్త్యాగే, సిద్ధోపాయ-పరిగ్రహే। విధిర్నైవ; తయోస్సిద్ధిర్, అవతార-ఫలమ్ భవేత్ ॥

(౨) రామకృష్ణాది-విషయే, అర్చాయాంచ శుభాశ్రయే, । సౌన్దర్యాదిగుణాద్ అన్య- విరాగోఽయత్నతో భవేత్.॥

(౩) జ్ఞానశక్త్యాది కల్యాణ-గుణాదీనాంచ దర్శనాత్, । అన్యోపాయపరిత్యాగ-పూర్వకం వరణమ్ భవేత్ ॥

(౪) అతో, ఽధికారిబోధస్య తత్కృతాయాః కృతేరపి । రాహిత్యాత్, చేతసో నాత్ర, ఫలీ, ప్రాప్తాఽపివా, భవేత్.॥

(౫) ప్రాప్తా ఫలీ ప్రాపకశ్చ, భక్తి- సస్య కృషీవలః, । అవతీర్య, గుణైర్, దివ్య చేష్టితాలాపనైరపి.॥

(౬) అహీర- మాలాకారాదీన్, భక్తాన్ కృత్వా, తతఃపరమ్,। స్వశక్తి- జ్ఞాన- సామర్థ్య ప్రదర్శన- ముఖేనచ, ॥ [గీ-భా-అవ]

(౭) అన్యానుపాయ - స్వోపాయ *భావ జ్ఞాపనతస్స్వయమ్। నయతి స్వమ్ పదంచాముమ్, తస్మాత్సిద్ధ్యత్య హేతుతా.॥

(౮) స్వార్థ కర్తృత్వ-భోక్తృత్వ త్యాగో మన్త్రే సమీరితః, । పరప్రయోజనప్రీతి విషయే తే మతే యతః.॥

(౯) తస్మాచ్చ నిర్విశేషత్వమ్ ఆత్మనాం న ప్రసజ్యతే. । ఏవంవిభాగహేతుశ్చ శేషత్వస్య ప్రధానతా.॥

(౧౦) అహమ్- ప్రత్యయవేద్యత్వాత్ (౧), మన్త్రే ప్రథమమ్ ఈరణాత్ (౨),। భాష్యకారస్య వచనాత్ (౩), 'శేషి క్రమ'-నయాదపి (౪) ॥

(౧౧) శేషత్వముఖ్యతాసిద్ధిః, కర్తృతాభోక్తృతా భవేత్ —। పరాతిశయసిద్ధ్యర్థా; నోచేత్, జ్ఞాతృత్వ-శేషతా,॥

౧॥ వా-౭౩-వ్యా- ౨॥ వా-౭౩-వ్యా- ౩॥ వా-౭౩-వ్యా- ౪॥

౧ ౨ ౩ ౪

† స్వయత్న - హేతుర్, ధీ - యత్న ఫలం, దాస్యైకరూపతాత్ -। శేషత్వాద్యగ్ర్యతా, దాస్యంస్వభావో, ఽన్యద్ధ్యుపాధిజః?।

౫ ౬ ౭

న్యాయ్యోమేతద్ధ్యపాధ్యన్తే దాస్యం నిత్యనిరూపకమ్? । గ్రామాద్యరూప్యతా, - మానే, ఇత్యముఖ్యార్థ సప్తకమ్ ॥

* "భావాన్ జ్ఞాప్య తతః" ఇతి పాఠోదృశ్యతే.

౩౦౪- అష్టాంశే(క)స్య పరిచ్ఛేదే, చత్వారోంశాగతా అథ। ఉపేయాఖ్య ఉపాయో హిత్యుభయాధికృతో గుణాః। ద్వయనిష్ఠస్య శోధ్యస్తైత త్తన్నిష్ఠనిదర్శనాత్

[ఇనిమేల్, ("ప్ర-౬" ఎన్ఱు, అ విభాగప్పడిక్కు) తృతీయప్రకరణమ్.] వ్యా॰ ౮౦॰—అనన్తరమ్, అధికారిశోధనమ్ పణ్ణుకిఱార్.

[ఇనిమేల్, ("ప్ర-౬" ఎన్ఱు, అ విభాగప్పడిక్కు) తృతీయప్రకరణమ్]

అ. ౮౦ —పూర్వప్రకరణస్థోడే సఙ్గతి సూచనార్థమాక, వక్ష్యమాణకథనమ్ పణ్ణుకిఱార్—(అనన్తరమ్ అధికారిశోధనమ్ పణ్ణుకిఱార్) ఎన్ఱు, (అనన్తరమ్, ఎన్ఱత్తు, "తృతీయప్రకరణత్తిల్" ఎన్ఱపడి. ఉపాయోపేయాధికారిద్వయ సఙ్గ్రహార్థమ్, (అధికారిశోధనమ్) ఎన్ఱు, అవిశేషేణ (అధికారి)శబ్దమ్ (శోధనమ్)ఎన్ఱత్తు, "నిరూపణమ్" ఎన్ఱపడి. అనుపాదేయఙ్గళాన పూర్వపక్షితార్థఙ్గళినుడైయ త్యాగహేతుత్వత్తైయుమ్, ఉపాదేయఙ్గళాన సిద్ధాన్తితార్థఙ్గళినుడైయ స్వీకారహేతుత్వత్తైయుమ్ పణ్ణ, నిరూపణత్తై, త్యాజ్యత్యాగ- ఉపాదేయస్వీకార ప్రయోజనక (శోధన)మాక నిర్దేశిత్తతు "పూర్వప్రకరణత్తిలే, (అఙ్గమ్, తన్నై ఒయొళిన్దవన్ క్రైప్పా ఱాత్మాచ్చిత్తై) (వా-౫౬) ఇత్యాదినా, సామాన్యేన అధికారస్వరూపమ్ శొల్లిఱ్ఱు; ఇన్దప్రకరణత్తిలే, తద్విశదీకరణమ్ పణ్ణుకిఱార్," ఎన్ఱు, తోన్ఱుక్కైక్కాక్కవుమ్, (శోధనమ్) ఎన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు.

ఇత్తాల్ ఉపాయలభ్యకాధికారినిరూపణమ్, ఉపజీవ్యోపజీవక భావత్తాలే, ఉపజీవక ఉపాయనిరూపణపర పూర్వప్రకరణ సఙ్గతమ్; సామాన్యేన ఉక్తత్తుక్కు విశదీకరణరూపమాకైయాలే, వివరణ - వివరణి భావత్తాలుమ్ సఙ్గతమ్. విశదీకరణత్తిల్ *ఉక్తార్థవ్యతిరిక్త కథనముణ్డాకైయాల్, ప్రకరణభేదముపపన్నమ్. "పూర్వప్రకరణత్తిలే, వ్యాఖ్యేయ - 'ద్వయ-' గత క్రియాపదస్థ ధాత్వర్థనిరూపణమ్ పణ్ణిఱ్ఱు, ఇతిల్ § తత్పద-గతోత్తమపురుష సూచితాధికారి నిరూపణమ్ పణ్ణుకిఱదు; ఆకైయాలే, అవసర-సఙ్గతియుముణ్డు"; ఎన్ఱు, తోన్ఱుక్కైక్కాక్క, "(అనన్తరమ్, అధికారిశోధనమ్) ఎన్ఱత్తు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

మీ.—(౧౨) శేషత్వస్య యదీష్యేత, స్వశేషో హీశ్వరో భవేత్?। శేషవృత్త్యా ప్రసన్నేశ, స్సాధనే కర్తృతామ్, ఇహ,—॥
(౧౩) అముత్ర, ఫలభోక్తృత్వం, వహతీతి హి సిధ్యతి?। మోక్షేత్వోపాధికా స్వాస్థా, కర్తృతా భోక్తృతా భవేత్.॥
(౧౪) ఉపాధిః పరమేశస్య నిత్యసఙ్కల్ప ఏవచ. । తత్సఙ్కల్పనిదానఞ్చ, సాధనారమ్భకాలికః-॥
(౧౫) చేతనస్యైవసఙ్కల్పస్ సోఽధికార-ప్రబోధజః. । అధికార-ప్రబోధశ్చ, దేహాత్మభ్రమమూలకః॥
(౧౬) తస్మాత్, స-హేతుకీ ముక్తిర్, అవిద్యా-లేశ-సంయుతా; । నిర్హేతుకీతు, నిశ్శేష-తన్నివృత్త్యాత్మికా భవేత్.॥

—:ఇతి ప్రథమస్య పరిచ్ఛేదస్య చతుర్థమ్ ప్రకరణమ్.:—కున్తత్తూర్ ఐయఙ్గా తిరువడికళే శరణమ్.

[అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే పురుషకారోపాయాధికారి విద్యా స్వరూప-నిరూపణరూపమ్ ఆద్యమ్ ప్రకరణ చతుష్కం సమాప్తమ్]

—:ప్రథమపరిచ్ఛేదే పఞ్చమప్రకరణ ప్రారమ్భః:—

[అథ, అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే శరణాగతివిద్యాయాః సహేతుకత్వపరిహారపరమ్, ఉత్తరమ్ ప్రకరణచతుష్కమ్, ఆరభ్యతే]

౮౦. అయమ్పరిచ్ఛేదశ్, †శరభాధ్యాయవత్ ప్రకరణాష్టకాత్మకః. తత్ర-(౧) ప్రథమే ప్రకరణే, పురుషకారస్వరూపమ్ నిరూపితమ్; (౨)ద్వితీయే, ఉపాయస్వరూపమ్; (౩)తృతీయే, శరణాగతి- విద్యాపేక్షిత దేశకాలనియమానపేక్షతా-లక్షణాఙ్గకథనమ్, అధికారిస్వరూప నిరూపణంచ కృతమ్; (౪)చతుర్థే, విద్యా స్వరూపం నిరూపితమ్(పు-౬-౭); (౫...౮)ఇతఃపరమ్, ౧సదాదివిద్యావత్, ౨న్యాసవిద్యావచ్చ, ౩శరణాగతి విద్యాయా అపి, యజ్ఞాదిసాపేక్షత్వం శమాదిసాపేక్షత్వఞ్చ, ముఖభేదేనాశఙ్క్య, తద్ద్వారా సహేతుకత్వమ్ ఆక్షిప్య పరిహ్రియతే. అత్ర, ప్రథమాధికారే, 'విద్యాఙ్గత్వాభావేపి ఉపాయాధికారత్వేన యజ్ఞాద్యపేక్షాఽస్తీతి కర్తృత్వాపత్తిః' ఇతిశఙ్కయా, పూర్వప్రకరణ చరమాధికారసఙ్గతిః. సంశయస్తు,- "భగవతో నిరపేక్షోపాయత్వం, సమ్భవతి?, న?" ఇతి; తదర్థం "యజ్ఞాద్యుపాయాధికారః అస్తి?,న?" ఇతి; తదర్థమ్, "'సఖల్వేవం వర్తయన్ యావదాయుషమ్'౪ ఇతి, ముముక్షుమాత్రస్య యజ్ఞాదిసాపేక్షత్వమ్ అవగమయతి?, న?" ఇతి; తదర్థం, 'శక్తి-లజ్జా-యత్న-త్యాగః సిద్ధోపాయాధికారః' (వా-౮౨.), ఇత్యత్ర మానమస్తి, ? ఉత న?" ఇతి; "యదా శక్త్యాదిత్యాగే మానంనాస్తి, తదా, తస్య 'సఖల్విత్యాది'౪ శ్రుతిసఙ్కోచకత్వాభావేన, తస్యాస్సర్వవిషయత్వాత్, ఉపాయాధికారత్వేన తదనుష్ఠానాపేక్షయా చేతనయత్నసాపేక్షత్వేన, నిరపేక్షోపాయత్వహానిః; యదా, "శక్త్యాదిత్యాగస్య ఉపాయాధికారత్వే ప్రమాణసమ్భవః, తదా 'సఖల్విత్యాది'౪ శ్రుతేః శరణాగతివిద్యానిష్ఠవ్యతిరిక్త విషయతయా, నతస్య "యజ్ఞాద్యపేక్షా-గమకత్వమితి, యత్నాభావాన్న సిద్ధోపాయ- నైరపేక్ష్య హానిః", ఇతిఫలతి. పూర్వపక్షస్తు,- "శరణాగతేస్సర్వధర్మత్యాగాఙ్గకతయా యజ్ఞాద్యఙ్గకత్వాభావేపి, సిద్ధోపాయస్య యావజ్జీవాధికారసాపేక్షత్వేన తదపేక్షా; శరణవరణస్య సకృత్త్వేపి, ఉపాయాధికారస్య ౫ ఆప్రయాణాదనువర్తమానత్వస్య సిద్ధాన్తితత్వాత్

---

* "ఉక్తార్థ విశదీకార - యుక్తార్థాన్తర - బోధనమ్ । మతంవివరణం తత్ర మహితానామ్ మనీషిణామ్॥" ఎన్ఱు, ముముక్షుప్పడి, తి-ప్ర-వా-౭౫క్కు జీయర్-వ్యాఖ్యానత్తి లుదాహృతమాన వాది-కేసరి ప్రోక్త వివరణలక్షణమ్, ఇఙ్గనుసన్ధేయమ్. † పూ-మీ-అ ౩, ౬, ౧౦. తృతీయ-షష్ఠ-దశమా (ః) అధ్యాయాశ్శరభాఖ్యకాః; । తేష్వష్టపాదో హ్యేకైకశ్, శరభాఖ్య మృగోయథా!॥ ౧॥ ఛా-౬-౨. "సదేవ" ఇత్యాది వాక్యావసేయా. ౨॥ తైత్తిరీయనారాయణే షష్ఠప్రశ్నే. ౫౧-అనువాకగత "వసురణ్యేత్యాది" మన్త్రైర్ తోవిహితా; ప్రపన్నపా-౧-౪ ౧౮౮౩-సం-ఆదికలానిధి ముద్రాయన్త్రే సిద్ధాన్తి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిణా ప్రకటీకృతే అష్టోత్తరశతోపనిషత్కోశే - నారాయణీయ యాజ్ఞిక్యుపనిషది. అను-౭౯. పు-౮౪౩-౮౪౪. బొమ్బాయినగరే "కర్నల్ జేకబ్" ఆఖ్యప్రభుణా ౧౮౯౧-సం-ప్రకటీకృతే "కాన్కార్డెన్స్" నామక ప్రమాణాకారాదౌ "మహానారాయణోపనిషది ౨౪-౧" ఇతినిర్దిష్టః. ౩॥ మన్త్రరత్నాఖ్యద్వయ ప్రతిపాద్యా. ౪॥ ఛా-౮-౧౫. ౫॥ బ్ర-సూ-౪-౧-౧౨ (ఆప్రయాణాత్తత్రాపిహిదృష్టమ్.); శ్రీ-భా-ప్ర-౩౩-పఙ్క్తి-౪. § తత్పద=క్రియాపద.

23-11-97.

వ్యా. — 1. ఉపాయమ్ ఉపేయార్థమాన్ఱైయాలుమ్;
2. (ఉపేయత్తిలుకప్పమ్) [వా. ౬౫] ఎన్నుమ్,
(పరప్రయోజనప్రవృత్తి ప్రయత్న-ఫలము,
తద్విషయ-ప్రీతి చైతన్యఫలమ్) [వా ౭౨] ఎన్నుమ్,

అ ఇప్పడి, ప్రకరణఙ్గళుక్కు సఙ్గతి యరుళిచ్చెయ్దు, అనన్తర-వాక్య సఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయమ్, ఇత్యాదినా.

"(స్వప్రయోజన నివృత్తిత్యాది-) సన్దర్భమ్, (వా - ౭౧) ప్రాసఙ్గికమాన్ఱైయాలే, తత్పూర్వమాన (ప్రాప్యమ్ ప్రాపకమ్) (వా-౭౦) "ఇత్యాదియోడే, (ఉపాయస్తుక్కు) (వా-౬౦) ఇత్యాదిక్కు [౧౦ సఙ్గతి", ఎన్ఱు, వివక్షితమ్.

"ఉపాయాధికారి ప్రకరణత్తిలే ఉపేయాధికారికథనమ్ అసఙ్గతమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైక్కు పరిహారార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ —

(ఉపేయార్థమాన్ఱైయాలుమ్) ఇత్యాది.

(ఉపేయార్థమాన్ఱైయాలుమ్) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్, [౧౫

1. "ఏకకార్యత్వమ్, ఉపేయాధికారి నిరూపణత్తుక్కు *౧ సఙ్గతి" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

మీ — "తతశ్చ, యజ్ఞాది వర్ణాశ్రమధర్మో, యావజ్జీవమనుష్ఠేయః; తత్ర:-
" 1. *౨ సదావిద్యానిష్ఠైః విద్యాసిద్ధ్యర్థమ్ యజ్ఞాది అనుష్ఠీయతే;
" 2. *౩ న్యాసవిద్యానిష్ఠైః, స ఏవ [యజ్ఞాదిరూప వర్ణాశ్రమధర్మః] ఉప
" ర్యుపరి అస్య పరామ్ ప్రీతిమ్ ఉపావహన్ వృత్త్యాఖ్య ఫలతాం యాతీతి,
" షడఙ్గస్యైవ వృత్తిరూపేణ పరిణతస్యోత్తరాఙ్గతయా [= త్వాత్],
" యజ్ఞాది, ఉత్తరాఙ్గతయా అనుష్ఠీయతే; [ష్ఠీయతే,
" 3. *౪ శరణాగతివిద్యానిష్ఠైస్తు, సిద్ధోపాయాధికారతయా ౭ను }

ఇ-అ. — ౬౦ - ["అధికారి కృత్యమ్"†, —] "అధికారిస్వరూపమ్ శొల్లప్పుక్కాల్, ప్రస్తుతమాన ఉపాయాధికారిస్వరూపమ్ చొన్నాల్ పోరాదో? ఉపేయాధికారిస్వరూపమ్ చొల్లువానేన్?" ఎన్న (ఉపాయమ్ ఉపేయార్థమాన్ఱైయాలుమ్,) ఇత్యాది.

వ్యా. ఉపేయాధికారముమ్ కీழ్ప్ ప్రసక్తమాన్ఱైయాలుమ్;
3. ద్వయనిష్ఠనాన అధికారిక్కు ఉభయముమ్ అపేక్షితమాన్ఱైయాలుమ్;
"ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళిల్ ఇచ్చేతనన్, ఇన్న [౫ పన్నపడి యిరుక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, అన్ఱె.

అ.— (ప్రసక్తమాన్ఱైయాలుమ్) ఇతి-ఇత్తాల్, "(ఉపేయత్తుక్కు) ఇత్యాదిక్కు.

2. (పరప్రయోజనేత్యాది) తోడే (వా-౭౨) *౧ ప్రసఙ్గసఙ్గతియే, "అనన్తరవాక్య సఙ్గతి", ఎన్ఱు, సూచితమ్ [౧౦

3. (ద్వయనిష్ఠనాన) ఇత్యాది-ఇత్తాల్, "వ్యాఖ్యేయ-'ద్వయ'-గతోత్తమపురుషసూచితత్వాత్ *౧ అవసరసఙ్గతి", ఎన్ఱు, సూచితమ్;

ధారు-వ్యాఖ్యానాన నరమ్ తదుత్తరాఖ్యాత వ్యాఖ్యానమాన్ఱైయాలే క్రమ ప్రాప్తాభిధానముణ్డు కై?

"ఉపాయోపేయఙ్గళాకిఱ శేషిక్కళుడైయ క్రమత్తైప్పఱ్ఱ, తచ్ఛేషఙ్గళాన అధికారఙ్గళుడైయ క్రమమ్, *౫ 'ముఖ్యక్రమ'-న్యాయసిద్ధమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉపాయోపేయాధికారఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

అధికారద్వయాభిప్రాయేణ (ఇన్నవిన్న) ఇతి ద్విరుక్తిః.

" మీ అతః, సర్వత్ర ప్రయత్నిస్సమానః; అభిసన్ధిమాత్రమ్, ఏతేషామ్ భేదః;
" ప్రపన్నేతు,-'తేషాం యావచ్ఛక్త్యనుష్ఠానమ్'; ఇతి, నాధికారసఙ్కరః.
" నచ, 'న్యాసవిద్యాయాః అఙ్గభూత - *౬ ఆనుకూల్య సఙ్కల్పాదేః,
" అప్రయాణమ్ అనుష్ఠేయస్య, సాధ్యోపాయాధికారత్వవత్, శరణా
" గతావప్యఙ్గభూత లజ్జాపురస్సర ధర్మత్యాగస్యాపి (ముము-వా) అప్ర
" యాణమనువర్తమానస్య, సిద్ధోపాయాధికారత్వమ్", ఇతి వాచ్యమ్;
" తస్య తథాత్వే ప్రమాణాభావాత్, [౨౫
" తతశ్చ; యజ్ఞాదేరేవ సిద్ధోపాయాధికారత్వేన స్వయత్నసమ్భ
" వాత్, నైరపేక్ష్య-హానిః";

౧॥ "సప్రసఙ్గ[1] ఉపోద్ఘాతో[2], హేతుతా[3] ౭వసరస్[4] తథా । నిర్వాహకైక్య[5]కార్యైక్యే[6], షడ్విధా సఙ్గతిస్స్మృతా" ఇతి తన్త్రవిదుక్తాసు షట్సు సఙ్గతిషు; [యథా, దీక్షితకృతా, స్వర్గేతు నిరూపణానన్తరమ్ అపవర్గేతు నిరూపణే, ప్రసఙ్గ[1] కార్యైక్య[2]రూపే ద్వే సఙ్గతీ ప్రదర్శితే; యథా చ, గదాధరేణ తేవివస్పుటీకృతే సామాన్యనిరుక్తౌ; తథా ౭త్ర] కార్యైక్య[1]-ప్రసఙ్గ[2]-అవసర[3]రూపాస్తిస్రస్సఙ్గతయో వ్యాఖ్యాత్రా ప్రదర్శితాః వివరణకృతా స్పుటీక్రియన్త ఇతి బోధ్యమ్. † పు-౪-పఙ్క్తి ౪ తిరుమన్ [౩౫
౨॥ ఛా-౬-౨. ౩॥ పు ౩౦౪-నోట్-౨. ౪॥ పు-౩౦౪-నోట్-౩

౫॥ అత్రాయమాశయః:— "(ముఖ్యయోః)=శేషిణోః ఉపాయోపేయయోః యః (క్రమః)=పౌర్వాపర్యం, స ఏవ (అముఖ్యయోః)=శేషభూతయోః ఉపాయాధికార-ఉపేయాధికారయోః, (న్యాయః)= పౌర్వాపర్యసాధకయుక్తిః"; ఇతి. అయమేవ న్యాయః "శేషిక్రమన్యాయ" ఇత్యపి వ్యవహ్రియతే.

౬॥ "ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః, ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ ।
రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో, గోప్తృత్వవరణం తథా ॥౧॥
ఆత్మనిక్షేపకార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః ॥౧౫॥" ( )[౩౫
ఇత్యాది ప్రమాణమ్ అత్ర వివక్షితమ్.

మూ. [౪౦. (౧)] ఉపాయత్తుక్కు, (1) పిరాట్టియైయుమ్ (2) ద్రౌపదియైయుమ్ (3) తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డానైయుమ్ పోలే యిరుక్కవేణుమ్;

వ్యా.—తత్తన్నిష్ఠరై నిదర్శనమాకక్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపాయత్తుక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.

[౪౦ (౧)] (ఉపాయత్తుక్కు) ఎన్గిఱ్ఱు, "ఉపాయత్తుక్కధికారియాఙ్గోఱ్కు" ఎన్గిఱపడి;

"ఉపాయాధికారత్తుక్కు", ఎన్నవుమామ్.

౨ —"ఆచారశ్చైవ సాధూనామ్"౧ ఎన్గిఱపడియే యుక్తికొణ్డు, (తన్నిష్ఠరై) ఇతి.

"ఇతిహాసస్థలేషు౨ 'పురావృత్త'-కథనమ్, 'రామవద్ వర్తితవ్యం, న రావణవత్' ఎన్ఱు, బోధనార్థమ్", ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే, (నిదర్శనమాక్కిక్కొణ్డు) ఇతి.

"అనన్తర-వాక్య సఙ్గతి" ఎన్ఱుమిడమ్ తోన్ఱ, (వాక్యద్వయత్తాలే) ఇతి

1 "నిరపేక్ష సిద్ధోపాయత్తుక్కు, కార్యకరణత్తిల్ సహకారియుమ్, స్వరూపనిష్పత్తియిల్ ఉపకారియుమ్, వేణ్డాదొழియాలే; ౩* 'పారిశేష్య'త్తాలే అధికారమపేక్షితమాయ్త్తాలే, అతువే ఇఙ్గు వివక్షితమాకవేణుమ్"; ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే, తద్బోధకశబ్దాధ్యాహార పూర్వకమ్, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్ (ఉపాయత్తుక్కు అధికారియాఙ్గోర్క్కెన్గిఱపడి) ఎన్ఱు.

౪. "లక్షణాయోగ్య-శబ్ద రహిత-స్థలత్తిలే 'విశ్వజిన్న్యాయ'త్తాలే అధ్యాహారమావశ్యకమానాలుమ్, తద్యోగ్య-శబ్ద యుక్త-స్థలత్తిలే ౫* 'రాత్రి సత్ర న్యాయ'త్తాలే లక్షణాస్వీకారమ్ ఉచితమ్"; ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయాధికారత్తుక్కెన్నవుమామ్) ఎన్ఱు.

"(ఉపాయ) శబ్దమ్, తదధికారత్తిలే లాక్షణికమ్", ఎన్ఱు కరుత్తు.

మీ.— ఇత్యత్రాహ (ఉపాయత్తుక్కిత్యాది).

"యావజ్జీవోపాయాధికారార్థం, న యజ్ఞాదిఅనుష్ఠేయమ్;

"మీ —౬ 'పరి' శబ్దార్థసచివ సర్వధర్మత్యాగస్యైవ పూర్వాఙ్గత్వేనాపేక్షితస్య, ౭ప్రయత్నానువర్తనాత్;

"అన్యథా, సిద్ధోపాయ నైరపేక్ష్యభఙ్గ ప్రసఙ్గాత్;

"సమ్భవ-స్థలే, శక్తిత్యాగోపి * ౬ 'పరి' శబ్దార్థః; తత్ర ప్రమాణం "సాధూనామ్-ఆచారః;" [= * ౧ "ఆచారశ్చైవ సాధూనామ్".]

"వస్త్రాకర్షణే, ద్రౌపద్యా మాన-రక్షణ వస్త్రాలమ్బన రూప స్వయత్న త్యాగో లజ్జాత్యాగకృతః, [ఇత్యర్థః.]

"తస్మాత్, లోకాపవాదభీత్యాదినాపి, న యజ్ఞాదిఅనుష్ఠేయమ్"; }

(౧) "సిద్ధోపాయాధికారార్థం, 'సకృదేవ' ౭ ఇతిశ్రుతేః।
యావజ్జీవ మనుష్ఠేయం యజ్ఞాదీ" తి వచో? న తత్॥

(౨) శక్తి- లజ్జా- ప్రయత్నానాం త్యాగోపాయాధి కారతా,।
సీతా- ప్రభృతి- శిష్టానామ్ ఆచారాద్, అవధారితా॥

II తదర్థం ౯, "యోగాద్యభావేపి భక్త్యుత్పత్తిస్సమ్భవతి? న?" ఇతి. యదా నసమ్భవతి, తదా, ధ్యానాదివిధేః, భక్తి-శ్రుతే ధ్యానాదేరఙ్గత్వ బోధకతయా, ఉపాయాధికార సిద్ధ్యర్థం యోగాదేరనుష్ఠేయతయా స్వయత్నసమ్భవాత్, న నిరపేక్షత్వసిద్ధిః;

యదా, యోగాదికం వినాపి, పరభక్త్యాద్యుత్పత్తి సమ్భవః, తదా, యోగ విద్యాదేస్ స్వయత్న-పర మాత్ర విషయతయా, శరణాగతి నిష్ఠానాం, యోగాద్యభావే పరభక్త్యాదిసమ్భవే, స్వయత్నవిరహాత్ నిరపేక్షత్వ సిద్ధిః'; ఇతి [ఫలతి.] పూర్వపక్షస్తు:—

"ఉపాయాధికారస్యఅన్యథా-సిద్ధత్వేపి, ఉపేయాధికారో యత్న సాపేక్షః; ఉపేయాధికారరూపా ప్రాప్యరుచిస్తావత్, పరభక్త్యాదిరూపా ఽవశ్యవాచ్యా; గద్యే, 'పర-భక్తియుక్తమ్ మాం కురుష్వ'.౮ ఇత్యాదినా, భాష్యకారైః ప్రార్థితత్వాత్; [న సమ్భవతి.]
"సాచ, సహ కార్యన్తర-యోగాభ్యాసం (బ్ర సూ-౩-౪-౪౬.) వినా }

'నచ, 'శక్తానామ్ పరభక్త్యాద్యపేక్షా, నతుసర్వేషామ్ ప్రపన్నానామ్ తదపేక్షా', ఇతివాచ్యమ్;

"భక్తి పారవశ్య-జ్ఞానాధిక్య- ప్రపన్నయోర్ [విషయే] భగవతస్, స్వయత్న సాపేక్షత్వే, నిరపేక్షత్వస్య వ్యభిచారాత్.

"అజ్ఞాన-ప్రపన్నేషు పరభక్త్యాది శూన్యేష్వపి, న భగవత స్సిద్ధోపాయత్వమ్; ఆచార్యాభిమానస్యైవ తేషాముత్తారకత్వాత్.

"అతో, భగవతో యోగాభ్యాసాదియత్న సాపేక్షత్వాత్, న నిరపేక్షోపాయత్వసిద్ధిః."—

౧॥ మనుస్మృ-౨-౬. ౨॥ అమరకోశే-కా-౧-వాగ్వర్గే-శ్లో-౧౬౧; "ధర్మార్థ కామమోక్షాణామ్ ఉపదేశ-సమన్వితమ్, । పూర్వవృత్తం, కథాయుక్తమ్, ఇతిహాసం ప్రచక్షతే॥"
ఇతి "ఆప్టే"-విరచితే సంస్కృతాఙ్గ్లకోశాదౌ.
౩॥ పూ-మీ-...............; బ్ర-సూ-౩-౨-౧౦;(=ముగ్ధేఽర్థసమ్పత్తిః పరిశేషాత్) ఇత్యాది ;ప్రమాణఙ్గళిల్ పరిశేషన్యాయమ్ వినియుక్తమ్. ౪॥ పూ-మీ॥ ౪-౩-సూ ౧౦-౧౧-౧౨. ౫॥ పూ-మీ-౪-౩-౭-సూ౧౭-౧౮-౧౯.

౬॥ గీ-౧౮-౬౬ ; ముము-వా-౧౮. ౭॥ ఛా-౮-౧౫. ౮॥ శరణా-గద్యే. ౯॥=త్యాగస్యఉపాయాధికారతా.౯॥అయంగ్రన్థః,(౩౦౪పుటే,౨౯పఙ్క్తిస్థ) "నిరపేక్షోపాయత్వం, సమ్భవతి! న?" ఇత్యనేన సమ్బధ్యతే.

మూ. [౮౦. (౨)] ఉపేయత్తుక్కు, (1) ఇళైయపెరుమాళైయుమ్ (2) పెరియవుడైయారైయుమ్ (3) పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయరైయుమ్ (4) చిన్తయన్తియైయుమ్పోలే యిరుక్కవేణుమ్.

వ్యా.—అప్పడియే, [౮౦ (౨)] (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్ఱు, "ఉపాయత్తిల్" ఎన్ఱు, పారమార్థపోలు, "ఉపాయవిషయత్తిల్" ఎన్ఱపడి. ఇప్పడియే, మఱ్ఱైయత్తువుమ్.

౮౧. అవర్కళైప్పోలే యిరుక్కవేణుమ్) [౮౦] ఎన్ఱు,

అ — ఉక్తనిర్వాహద్వయత్తైయుమ్, (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్ఱు అవిడత్తిలే అతిదేశిక్కిఱార్ (అప్పడియే) ఇత్యాదినా.

(ఉపాయత్తిల్) ఇతి - "ప్రపత్తిమాత్రమ్ భగవన్నిష్ఠమాన్తైయాలే ఇఙ్గు విశిష్య శొల్లవేణ్డామైయాలే, ౧ అధికరణ-సప్తమి యాక్కాతు; పిన్నై, ౨ విషయ-సప్తమి యాకవేణ్డుమ్"; ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉపాయవిషయత్తిలెన్ఱపడి) ఎన్ఱు.

"(ఇరుక్కవేణుమ్) ఎన్ఱు అవిరుప్పు, సిద్ధోపాయ ప్రవృత్తిప్రతిబన్ధక సాధనాన్తరవిషయ ప్రవృత్తిప్రయోజక శక్తి-లజ్జా-స్వయత్న నివృత్తి హేతుభూతోపాయ నైరపేక్ష్యాధ్యవసాయరూపమాక వివక్షితమాకైయాలే, ౨ విషయ-సప్తమి, ఉపపన్నై" ఎన్ఱు కరుత్తు.

*పూర్వవత్ అతిదేశిక్కిఱార్-(ఇప్పడియే) ఇతి. [ఎన్ఱపడి. (మఱ్ఱైయత్తువుమ్)ఎన్ఱతు, "(ఉపేయత్తిల్) ఎన్ఱ, విత్తువుమ్"}

౮౧. "(పోలే) యెన్ఱు అవిత్తు ధర్మముక్తోపమైయాకైయాలే [చన్ద్రాలోకే, శ్లో. ౩], వివక్షితధర్మవిశేష ప్రదర్శనార్థమ్, ఉత్తరసన్దర్భమ్", ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవర్కళైప్పోలే) ఇత్యాదినా.

మీ — ఇత్యత్రాహ - (ఉపేయత్తుక్కు) ఇత్యాది.

ఉపేయాధికారరూపా పరమభక్తి పర్యన్తా సాధ్యభక్తిః, న యోగాభ్యాసజన్యా; తథాత్వే, సాధ్యభక్తిత్వస్యైవాసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్.

"'ఉపాయభక్తిః ప్రారబ్ధ- వ్యతిరిక్తాఘ నాశనీ;

సాధ్యభక్తిస్తు సా హన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపి భూయసీ॥' ౩ ఇతి,

'యోగాభ్యాసాది- జన్యా, సాధనభక్తిః;

కేవల సిద్ధోపాయ జన్యా, సాధ్య భక్తిః' "; ఇతి శ్రూయతే.

నచ, ప్రమాణస్య యోగాద్యనుపలబ్ధి, బాధశ్శఙ్కనీయః;

లక్ష్మణే'పునర్విశ్లేషభీరుత్వ-' *రలక్షణ పరమభక్తే (ః), రామ-సంశ్లేష మాత్ర-, జన్యత్వ దర్శనాత్.

౧॥ అష్టా-౨-౩-౩౬. ౨॥అత్రాయమాశయః- "త్రివిధాధారేషు ఔపశ్లేషికాభివ్యాపకయోస్ త్యాగేన వైషయికాధారోఽత్రవివక్షిత"

మూ ౮౧ (1)పిరాట్టిక్కుమ్ (2)ద్రౌపదిక్కుమ్

వ్యా.—తిరుక్కరుత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక అవర్కళ్ శిఙ్గళ్ పడిక్కళై అడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. అతిల్, (పిరాట్టి) యుడైయవుమ్ (ద్రౌపది) యుడైయవుమ్ పడిక్కళై యరుళిచ్చెయ్వన్నైక్కుఱిక్కొణ్డు, ప్రథమత్తిలే, ఉభయర్క్కుమ్ వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(పిరాట్టిక్కుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. అత్రావతు:—

"(1) 'తత్ తస్యసదృశంభవేత్' ౫ ఎన్ఱిరున్ద (పిరాట్టిక్కుమ్) (2) 'రక్ష మామ్'౬ ఎన్ఱిరున్ద ద్రౌపదిక్కుమ్,

అ.- "(ఉపాయత్తుక్కు శక్తియుమ్)"[వా ౮౫(౧)] ఇత్యాదియుమ్, "(ఉపేయత్తుక్కు ప్రేమముమ్)" [వా-౮౫(౨)] ఇత్యాదియుమ్, (కరుత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక) ఎన్ఱు అవిడత్తిలే వివక్షితమ్.

"శక్తిత్యాగత్తుక్కు శక్తిసద్భావమ్ వేణ్డుకైయాలే,

"తత్కథనత్తుక్కు శక్తిసద్భావ- కథనమ్ ఆవశ్యకమ్;

"'ద్రౌపదిక్కు, శక్తిత్యాగమ్ శొల్లాతే లజ్జాత్యాగమ్ శొన్నతు,

"అవళుక్కు శక్తియిల్లామైయాలే', ఎన్ఱు,

"లజ్జాత్యాగ-కథనత్తుక్కు శక్త్యభావ-కథనమ్ ఆవశ్యకమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిల్ పిరాట్టియుడైయవుమ్)ఇత్యాది.

కేనచిదాకారేణ సాదృశ్యమ్ నియతమాయిరుక్కుమాకై యాలే, సాదృశ్యప్రదర్శన పూర్వకమ్ వాశియై వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణుకిఱార్ (అత్రావతు - "తత్తస్య") ౫ ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [ప్రాపిక్కై-;}

("తత్")౫, విరోధినిరసనపూర్వకమ్ ఎన్నై ఇఙ్గు నిన్ఱుమ్ మీట్కై}

("తస్య"),౫రక్షణత్తై అసాధారణ ధర్మమాకవుడైయ పెరుమాళుక్కు; ("సదృశమ్")౫, అనురూపమ్; ఎన్ఱపడి. ("రక్ష మామ్"౬ ఎన్ఱిరున్ద)

ఎ-అ.—"పిరాట్టిక్కుమ్ ద్రౌపదిక్కుమ్ సిద్ధోపాయనిష్ఠైయుణ్డో?" ఎన్ఱు, అవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ ("తత్ తస్యసదృశమ్భవేత్") ౫ ఇత్యాదియాలే.

ఇతి.-ఆధార త్రైవిధ్యఞ్చ (సి-కౌ-సప్తమ్యధికరణేచ-ఇతి సూత్రస్య వ్యాఖ్యానే) భట్టోజి దీక్షితేన దర్శితమ్ "ఆధారస్త్రిధా.-ఔపశ్లేషికో, వైషయికో, ఽభివ్యాపకశ్చేతి." ఇతి. ౩॥ ౪॥

౫॥ రా-సు-౩౯- ౩౦. ౬॥ భార-సభాప-అ-౬౧-శ్లో ౪౩; దుర్ముఖివత్సరే శరభోజరాజపురే వేదవ్యాస-ముద్రాక్షర శాలాయాం శ్రీరఙ్గస్వామిదీక్షిత ప్రభృతిభిర్ముద్రితే శ్రీకోశే ౧౦౦౩ పుటే.

అస్యశ్లోకస్య ద్రౌపదీశరణాగతినిష్ఠాఖ్యా శ్రీకృష్ణపాదవిరచిత మణిప్రవాళవ్యాఖ్యా, (తిరువల్లిక్కేణి సరస్వతీభణ్డారముద్రితా).

మూ. వాశి, (1) శక్తియుమ్ (2) అశక్తియుమ్.

వ్యా.— తిమ్మిల్ వాశి; (1) 'శీతో భవ' ౧ ఎన్ఱు, నెరుప్పై
"నీరాక్కినాప్పోలే, 'దగ్ధో భవ' ఎన్ఱు, విరోధి - వర్గత్తై భస్మ
"మాక్కి, తన్నై రక్షిత్తుక్కొళ్ళవల్ల శక్తియుణ్డాగైయుమ్;
" (2) స్వయత్నత్తాలే, విరోధికళైత్తళ్ళి తన్నైనోక్కి
"క్కొళ్ళ ప్పార్త్తాలుమ్, నోక్కిక్కొళ్ళుగైక్కీడాన శక్తి,
"తనక్కిల్లామైయుమ్", ఎన్నై,

అ.—ఇతి.-'(1)'భవేత్'' ఎన్ఱ్, అపిఝ - కామ-ప్రవేదనే లిఙ్'' ౨ ఎయ, భగవదేక కర్తృకరక్షణేచ్ఛాప్రకాశనమ్ శొల్లిఱ్ఱు;

("(2)రక్ష") ఎన్ఱు, "ప్రార్థనాయాం లోట్" ౩ - ప్రత్యయమాయ్, భగవదేక కర్తృక రక్షణేచ్ఛా ప్రకాశనమ్ శొల్లిఱ్ఱు;

ఇచ్ఛాప్రకాశనమిఙ్గే, ప్రాగ్వత్? [ధర్మమ్', ఎన్ఱు, సిద్ధిత్తపడి
ఇత్తాల్, 'తదేకోపాయభావేచ్ఛై, ఉభయర్క్కుమ్ అనుగత }

(వాశి), వైలక్షణ్యమ్. ("శీతో భవ") ౧ ఎన్ఱు, తుక్కర్థమ్, (నెరుప్పై) ఇత్యాది. "అగ్నేరాపః" ౪ ఎన్ఱు కొణ్డు కార్యకారణఙ్గళుక్కు అనన్యత్వమాగైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నీరాక్కినాప్పోలే) ఎన్ఱు.

(దగ్ధో భవ) ఎన్ఱ్, ఇవిఝుక్కర్థమ్, (భస్మమాక్కి) ఎన్ఱు.

"దహ - భస్మీకరణే" ౫ ఎన్ఱ్, అ ధాతుపాఠమ్ వివక్షితమ్.

(స్వయత్నత్తాలే) ఇత్యాది:-

"శక్తి యిల్లై" ఎన్ఱు విత్తాల్, "ఇచ్ఛైయుణ్డు" ఎన్ఱు తోఱ్ఱుగై యాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నోక్కిక్కొళ్ళ ప్పార్త్తాలుమ్) ఎన్ఱు.

" 'ఇష్టోఽపి, మమ రోచతే' ౬ ఎన్ఱ్, ఇ ప్రసిద్ధిగళై ఉట్కొణ్డు,
" 'హుతాశనశ్చన్దనపఙ్కశీతలః' ౭ ఎన్ఱ్, ఇ పాతివ్రత్యశక్తియుమిల్లై",

ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శక్తి, తనక్కిల్లామై యుమ్) ఎన్ఱు.

వి-అ.—(నీరాక్కినాప్పోలే) ఎన్ఱదు, "ఆశ్రితర్క్కుమ్, అవర్క ళుడైయ సమ్బన్ధముడైయ విభీషణాళ్వాన్ తిరుమాళిగై ముతలానవఱ్ఱు క్కుమ్, మాత్రమ్, నీర్ పోలే కుళిర్ న్ద స్పర్శత్తై యుడైయతు [ఆక్కినా ప్పోలే]" ఎన్నపడి.

మీ.—నచ, "తస్య, గుణత్వాత్ స్వతస్సిద్ధా భక్తిః" ఇతి వాచ్యమ్; "బాల్యాత్ప్రభృతి సుస్నిగ్ధః" ౮ ఇతి, తస్య అవతారప్రయుక్తత్వ దర్శనాత్.

౧॥ రా-సు-౫౩ శ్లో-౨౮౪-౨౯౪...; ౨॥ అష్టా-3-3-౧౫౭- వార్తికమ్. ౩॥ అష్టా-3-3-౧౬౨. ౪॥ తై-ఉ-౨-౧-౧
౫॥ ధాతుపాఠే, భ్వాదౌ. ౬॥
౭॥ ౮॥ రా-బా-౧౮-౨౭.

మూ. ౮౨. (1) పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టాళ్; (2) ద్రౌపది

వ్యా.— ౮-౧. ఏవమ్భూతరానవర్కళ్ శెయ్గైవైత్త నైజ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

([1] పిరాట్టి స్వశక్తియై విట్టాళ్, [2] ద్రౌపది లజ్జైయై విట్టాళ్) ఎన్ఱు.

" (1) (స్వశక్తియై విడుగై) యావదు: "నాయకరాన పెరు
"మాళ్ రక్షిక్కుమత్తనైయల్లదు, నమ్ముడైయ శక్తియాల్

అ-౮౨ (1) (స్వశక్తియై) ఇత్యాది.—"మాం నయేద్యది కాకుత్స్థః" ౯ ఎన్ఱ్, ఇవిత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నాయకరాన) ఇత్యాది.

"అహం నయామి మద్భక్తమ్" ౧౦ ఎన్ఱుమర్థమ్ వివక్షితమ్.

[ఇన్ద ౮౨మ వాక్య వ్యాఖ్యానత్తిల్] ఉదాహరిష్యమాణ వచనత్తిల్ "తేజసా" ౧౧ ఎన్ఱ్, ఇ ఇతిన్ అర్థమ్, (నమ్ముడైయ శక్తియాల్) ఇత్యాది.

"తేజః, పరాభిభవనసామర్థ్యమ్" ౧౨, ఎన్ఱ్, ఇవిత్తై యుట్కొణ్డు (శక్తియాల్) ఎన్ఱదు. ["తేజః, పరైరనభిభవనీయతా" ఇతి గీతాభాష్యే, ౧౬ అ. ౪౩ శ్లోకార్థవివరణే]

వి-అ.-"ద్రౌపదిక్కు పాతివ్రత్యాది ధర్మానుష్ఠానజ్ఞాన ముణ్డాయిరుక్క, అవళుక్కు 'శాపానుగ్రహ శక్తియిల్లై' ఎన్ఱుమ్బడి యెఙ్ఙనే?' ఎన్నిల్,

1. "కణ్ణన్ ఇవళుడైయ భావత్తై ప్పరీక్షిత్తపోతు, కర్ణనిడత్తిలుమ్
"చాపల్యమ్ ఇవళుక్కుణ్డాయిరుక్క అత్తాక ఇవళ్ తానే శొల్లియి
" రున్దపడియాలుమ్,
"2. మహాప్రస్థానత్తిల్ స్వభర్తాక్కళిలొరువనిడత్తిల్ ౧౩ పక్షపతి త్తిరున్ద
"అధర్మత్తాలే, మున్దుఱ ముడిన్దుపోగైయాలుమ్,
" . ప్రయోజనాన్తరత్తుక్కాక ప్రపత్తిపణ్ణినవళ్, శక్తియుణ్డాకిల్,
" అతిల్ స్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానమిల్లామైయాలే, అన్దఆపత్తై, తానే
" విలక్కిక్కొళ్ళక్కూడవళాగైయాలే, అప్పడి శెయ్యామైయాలుమ్,
" 'శాపానుగ్రహసామర్థ్యమ్ ద్రౌపదిక్కిల్లై' ఎన్ఱుమిడమ్ సిద్ధమ్", ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—అస్తువా, తద్భక్తేస్ సహజత్వమ్; జటాయు-ప్రభృతిషు, పక్షి పక్షిరుత్వ- లక్షణ పరమభక్తిర్హి దృష్టా?

నచ, సా తేషు యోగసాధ్యా; అర్వాగ్ - యోషిత్త్వేన యోగాద్యనర్హత్వాత్; తేషు తత్సమ్భవస్య ప్రత్యక్షాదిప్రమాణ విరుద్ధత్వాచ్చ.

౯॥ రా-సు-౩౯-౩౦ ౧౦॥ "శ్లోకద్వయమ్-" ఇతి ప్రసిద్ధ వారాహ చరమ శ్లోకయోర్ ద్వితీయః. ౧౧॥ రా-సు ౨౨-౨౦.
౧౨॥ నిరుక్తౌ? ౧౩॥ "పక్షపాతో మహానర్జునే అస్యా(ః) విశేషేణధనఞ్జయే" ఇతిభార-స్వర్గా-అ-౨-౬.

వ్యా.—“ నమ్మైరక్షిత్తుక్కొళ్ళుకై, నమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు-నాశకమ్ ”, ఎన్ఱు,, స్వశక్తియైక్కొణ్డు కార్యమ్ కొళ్ళాత్తొழிక్కై;‘ ‘అసన్దేశాత్తు రామస్య, తపసశ్చానుపాలనాత్, - న త్వా కుర్మి దశగ్రీవ! భస్మ,భస్మార్హ! తేజసా” ౧ ఎన్ఱా,ళిఱే!.

అ.—రక్షణమ్, అనిష్ట నివర్తనమాకైయాలే, “త్వా, భస్మ కుర్మి” ఎన్గిఱవిత్తిన్ అర్థమ్ (నమ్మైరక్షిత్తుక్కొళ్ళుకై) ఇతి.

వచనత్తిలే (“తపసః”) ౧ ఎన్గిఱ (‘తపస్’) - శబ్దమ్,

“తేషాన్తు తపసాం న్యాసమ్, అతిరిక్తం తపశ్ ౨ శ్రుతమ్” ఎన్గిఱ పడియే, స్వసమ్బన్ధత్యాగ విశిష్ట పరసమ్బన్ధకరణరూప న్యాసవాచియాకైయాలే, స్వరక్షణప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప పారతన్త్ర్యవాచక మాకిఱతు

యద్వా:—“నియమేషు తపశ్శబ్దః” ౩ ఎన్గిఱపడియే, (‘తపస్’-) శబ్దమ్ నియమవాచియాయ్, “ నియమశ్చ ధర్మే” ౪ ఎన్గిఱ నియమత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

అత్తావతు,-“ రక్షకత్వధర్మమ్, అవనాలేయిలే ”, ఎన్ఱిరుక్కై.

ఇత్తాల్,—స్వరక్షణానర్హత్వరూప పారతన్త్ర్యమ్ లభిక్కిఱతు.

(“ అనుపాలన”) మావతు,-నాశప్రతిబన్ధాత్మక సత్తానువర్తనరూప రక్షణమ్.

“ ఇన్దపారతన్త్ర్యరూప తపోఽనుపాలనమ్, రావణభస్మీకరణరూప స్వరక్షణ-అభావహేతుకమ్”ఎన్గైయాలే,

“తాదృశ స్వరక్షణమ్, తాదృశ తపో నాశకమ్”, ఎన్ఱు, ఫలిక్కిఱతు.

ఇత్తై యిట్టాణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (“నమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు-నాశకమ్” ఎన్ఱు) ఇతి.

(“ భస్మ-నకుర్మి”) ౧ ఎన్గిఱ విత్తుక్కర్థమ్ (స్వశక్తిక్కొణ్డు కార్యమ్) ఇత్యాది.

“వస్తుస్వరూపానుబన్ధియాన శక్తియిన్నుడైయ త్యాగమ్ అశక్యమాకైయాలే, శక్తిప్రయుక్తకార్యానుపాదానమే శక్తియైవిడుకై” ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు, (కార్యమ్కొళ్ళాత్తొழிక్కై) ఎన్గిఱతు.

ఇతు, (“ భస్మ-నకుర్మి”) ౧ ఎన్గిఱ విత్తుక్కర్థమ్.

ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణమ్ (“ అసన్దేశాత్ ”) ౧ ఇత్యాది.

“ కరోమి” ఎన్గిఱవిడత్తిల్, (“ కుర్మి”) ౧ఎన్గిఱవితు, ఛాన్దసమ్.

1 (“భస్మార్హ !”) ౧ ఎన్గిఱవితు సమ్బుద్ధియాయ్,

౧॥ రా-సు-౨౨-౨౦. ౨॥......;అత్ర, “తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసా మతిరిక్తమాహుః” (మహానారాయణే ౨౪-౧.) ఇత్యాదిక మప్యనుసన్ధేయమ్. ౩॥ ౪॥ రా-సు-౨౯-౧౨.

మూ.—లజ్జైయైవిట్టాళ్ ;

వ్యా.— (౨) (లజ్జైయైవిడుకై) యావతు, - దుశ్శాసనన్, సభామధ్యే తుకిలై ఉరికిఱవళవిల్ లజ్జావిష్టైయాయ్కొణ్డు తానొరుత్తలైయిడుక్కుకై యన్ఱిక్కే; ఇరణ్డు కైయుమ్ విడుకై.

పేరళవుడైయాళాకైయాలే,పిరాట్టిక్కు, “పెరుమాళే రక్షకర్” ఎన్ఱు, విశ్వసిత్తు స్వశక్తియై విట్టిరుక్కలామ్; అత్తనైయళవిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్తే, మహాపద్దశైయిలే, “ఇవ్వళవిల్ కృష్ణనే రక్షకన్” ౫ ఎన్ఱు, మహావిశ్వాసమ్ పణ్ణి, మహాసభామధ్యే ఇవళ్ లజ్జైయైవిట్టళిఱే అరితు?

అ—“భస్మ”౧-శబ్దమ్ భావప్రధానమాయ్, “భస్మత్వార్హ!” ఎన్ఱపడి.

2 ఆన్ఱిక్కే, ‘ విరోధికళై భస్మమాక్కుకైక్కు క్షమమాన తేజస్సాలే,” ఎన్ఱపడి.

[ఇన్దపక్షత్తిల్, “భస్మార్హ - తేజసా” ఎన్ఱు ఏకపదమ్.]

(లజ్జై) ఇత్యాది.—

(తుకిలై ఉరికిఱ వళవిల్)- వస్త్రాపకర్షణమ్ పణ్ణుకిఱపోతు.

(తాన్ ఒరుత్తలైయిడుక్కుకై) -ఒరుపార్శ్వత్తిలే నిరోధిక్కై.

(పిరాట్టి, స్వశక్తియై విట్టాళ్) ఎన్ఱవనన్తరమ్,

(ద్రౌపది, లజ్జైయై విట్టాళ్) ఎన్ఱత్తాలే, ద్రౌపదియిన్నుడైయ లజ్జాత్యాగమ్, పిరాట్టియిన్నుడైయశక్తిత్యాగత్తైక్కాట్టిల్ అతిరిక్తమ్ ఎన్ఱు ఉదిక్కైయాలే, వ్యఞ్జితమాన దౌష్కర్యాతిశయత్తై అరుళిచ్చెయ్యనినైత్తుక్కొణ్డు, ఈడుపడుకిఱార్ (పేర్) ఇత్యాది.

(పేరళవు)-నిరతిశయజ్ఞాన పూర్తి.

(విశ్వసిత్తు) ఇత్యాది.—ఇఙ్గే, “ రామస్య వ్యవసాయజ్ఞా, లక్ష్మణస్య చ ధీమతః, నాత్యర్థం క్షుభ్యతే దేవీ, గఙ్గేవ జలదాగమే॥” ౬ ఎన్గిఱవితు వివక్షితమ్. (అత్తనైయళవిన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.—

(మహాపద్-దశైయిలే) ఎన్ఱతు, “పిరాట్టియాపత్తిలుమ్ పెరితాన ఆపత్తిలే,” ఎన్ఱపడి;

రావణన్, ఇప్పడి అసదస్య వ్యాపారత్తై పణ్ణినానిల్లైయే!

ఇత్తాల్,—“కారణ-పౌష్కల్యత్తైయుమ్ ఆపన్-మాన్ద్యత్తైయుమ్ ఉడైత్తాకైయాలే-సుకరమాన పిరాట్టి-విశ్వాసత్తై పఱ్ఱ,

కారణమాన్ద్యత్తైయుమ్ ఆపత్ - పౌష్కల్యత్తైయుమ్ ఉడైత్తాకైయాలే ద్రౌపదీ-విశ్వాసమ్ దుష్కరమ్” ఎన్ఱపడి.

౨-అ (తుకిలై),వస్త్రత్తై.

౫॥అత్ర, “ ‘మహత్యాపది సమ్ప్రాప్తే స్మర్తవ్యో భగవాన్ హరిః’ ఇతి నిశ్చిత్య మనసా, శరణాగతవత్సలః। ఆకృష్యమాణే వసనే, ద్రౌపద్యా చిన్తితో హరిః॥” (భా-సభా-౭-౬౭.) ఇత్యాదికమ్ అభిప్రేతమ్. ౬॥ రా-సు-౧౬-౪.

మూ.-(3) తిరుకణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్ స్వవ్యాపారత్తై విట్టాన్.

వ్యా.—([3] తిరుకణ్ణమఙ్గై యాణ్డాన్, స్వవ్యాపారత్తై విట్టాన్); అతావతు:—"స్వరక్షణహేతువాన స్వవ్యాపారఙ్గళై విట్టాన్" ఎన్నపడి. "ఒరు శేవకన్నుడైయనాయై ఒరు "శేవకన్ అడిక్క, అవన్, అన్గు పోణావళవిల్, అడిత్తవన్నోడే "యెతిర్త్తు ప్వోరుత్తు అవనైయుమ్ కొన్ఱు, తానుమ్ కుత్తి "క్కొళ్ వతాక పిరుకిఅపడియైక్కణ్డు; 'ఒరు క్షుద్రచేత "నన్, తన్ "అభిమానత్తిలే యొతుఙ్గినతు" ఎన్నుమి "వ్వళవుక్కాక త్తన్నై, అఴియమాఱిన పడికణ్డాల్, "పరమచేతన నభిమానత్తిలే యొతుఙ్గినాల్ అవనై

అ.—([3] తిరుకణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్) ఇత్యాది.—

("స్వరక్షణ-హేతువాన స్వవ్యాపారఙ్గళై") ఎన్ఱతు, "భగవత్కర్తృక-స్వరక్షణత్తిలే అదృష్టద్వారకఙ్గళాన స్వవ్యాపారఙ్గళై", ఎన్ఱపడి

ఇత్తాల్,- "పిరాట్టియుడైయ శక్తిత్యాగమ్, శక్తివిషయ స్వరక్షణాకరణరూపమ్; [యానుష్ఠానరూపమ్"; ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్.

ఇవనుడైయ స్వవ్యాపారత్యాగమ్, భగవత్కర్తృక రక్షణోపా

"ప్రాక్-న్యాయత్తాలే†, ద్రౌపదియినుడైయ విశ్వాసత్తై ప్పార్క్కిలుమ్, "తిరుకణ్ణమఙ్గైయాణ్డానుడైయ విశ్వాసమ్ దుష్కరమ్; అతావతు: "కృష్ణనుడైయ అతిమానుష-చేష్టితఙ్గళై సాక్షాత్కరిత్తవళాకైయాలే, "అవళుక్కు విశ్వాసమ్ పిఱక్కలామ్; "అప్పడియన్ఱిక్కే, క్షుద్రచేతన - ప్రవృత్తి - దర్శన-ప్రయుక్త అను "మానత్తాలే ఇవనుక్కిప్పడి పిఱన్ద విశ్వాసమిఱే అరియతు!" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఒరు శేవకనుడైయ) ఇత్యాది.

"ఈశ్వరః, స్వాభిమానవిషయ చేతనరక్షకః, చేతనత్వాత్, పరిదృష్టరాధవత్"; ఎన్ఱి, అ అనుమానమ్ వివక్షితమ్.

"యో యదీయకారణప్రచురః, స తత్కార్యప్రచురః; యథా, యాగాభ్యాసనాన్ స్వర్గభూమివాన్"; [(పరమచేతనన్) ఇత్యాది

ఇతి, సామాన్యముఖ వ్యాప్తియై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్

"ప్రాణైరపి" ఎన్నాతే "ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః" ౧ ఎన్ఱి, అవిత్తైయుట్కొణ్డు, (ఎన్ పడుమో!) ఎన్ఱతు.

"(స్వవ్యాపారత్తై) ఎన్ఱి, అ (వ్యాపార-) శబ్దమ్, ఉపాయానుష్ఠాన

వ్యా.- "పడుమో!" ఎన్ఱు, స్వరక్షణ వ్యాపారఙ్గళైయుడైయ "న్ష్టు, అనాయోపాతియాక త్తన్మ్యయను సన్దిత్తుకొణ్డు, "అప్పోతే వన్దు, *౨ తిరుకణ్ణమఙ్గైయిల్ పత్తర్-ఆవి-తిరు "వాశలిల్ కైప్పుడైయిలే పుక్కున్దు కిడ్ వళర్న్దార్"; ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధమిఱే!

౮౩. ఇతి,

అ.— పరమ్," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరక్షణేత్యాది).

"(వ్యాపారత్తై) ఎన్ఱి, అ ఏకత్వమ్ సమష్టిగతమాకైయాలే, అఙ్గాఙ్గిసముదాయగతైకత్వరూమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (వ్యాపారఙ్గళైయుడైయ) ఎన్ఱతు.

"నాయ్క్కు, అత్యన్త-నికృష్టత్తాలే ఆకిఞ్చన్యమ్ పూర్ణమ్; ఇవన్, విశిష్ట కుల జన్మ వృత్తాదికళై యుడైయవనాకైయాలే, ఆకిఞ్చన్యమిల్లైయే!"

ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అన్,-నాయోపాతియాక) ఇత్యాది.

"నాయేన్ వన్దడైన్దేన్" ౩ ఇత్యాదికళ్, ఇఙ్గే వివక్షితమ్.

"నాయోపాతి తన్మ్మయనుసన్ధిత్తు కొణ్డనైయిలే ప్రమాణమేన్; పరాత్మగుణానామ్ పరావేద్యత్వాత్?"

ఎన్ఱి, అ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తిరువాశలిల్ కైప్పుడైయిలే) ఎన్ఱు.

(కైప్పుడై) యావతు,- ద్వారసన్నిహితమాన శిల్ ప్రిడమ్. (కై) ఎన్ఱు, శిఱుమై; (పుడై), ఇడమ్.

ఇత్తాల్, "'గృహ-పాలమ్' ఎన్నుమ్ ప్రసిద్ధియుడైయ నాయ్పోలే, "గృహద్వారశయనమ్,

"'అవర్ నాయోపాతియాక త్తన్మ్యయనుసన్ధిత్తుకొణ్డార్' ఎన్గైయిల్ ప్రమాణమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౮౩ —"ఇప్పడి, [౮౦ (౧)మ్ వాక్యత్తిల్] ఉద్దేశక్రమేణ పిరాట్టి ప్రభృతికళ్ పడియై, [౮౧, ౮౨, మ్ వాక్యఙ్గళిల్] ఉపపాదిత్తు, (ఉపేయత్తుక్కు) ఇత్యాది [౮౦(౨)మ్] వాక్యత్తి లుద్దేశిత్తక్రమత్తిలే, ఇళైయపెరుమాళ్ ప్రభృతికళ్ పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్;" ఎన్ఱిఱార్.- (ఇని) ఇత్యాది.

* ౪ "'శేషశేషాశనే' త్యాదియిలే ప్రథమనిర్దేశత్తైయుట్కొణ్డు, ఇఙ్గే, ఏ-ఆ-(కైప్పుడై), గోపురవాశలిల్ శిఱుకిఱ ఒట్టుత్తిణ్ణై.

†. "కీళ్ప్రే (పుట ౩౦౯-పఙ్క్తి౨౦ల్) శక్తిత్యాగత్తై, లజ్జాత్యాగమ్ స్వీకరిత్తుకొణ్డు ఉదిత్తాప్పోలే, ఇఙ్గు అద్వైయమ్ స్వీకరిత్తుకొణ్డు స్వవ్యాపారత్యాగమ్ ఉదిక్కైయాలే"; ఎన్ఱపడి.

౧॥ రా-యు-౧౮-౪౮||.

౨॥ "తిరుకణ్ణమఙ్గై"; ఇన్ద దివ్యదేశమ్, శోఴనాట్టు త్తిరుప్పతికళిల్ ౨౭ వతు. ౩॥ తి మొ-౧౯-పా-౧...౯ (తాయేత్తన్దై) ౪॥ శరణాగతిగద్యే.

మూ.-౮౩. (I)పళియరాయిరుప్పార్, "(1) అట్టశోఱుమున్న వేణుమ్, (2) అడుక్కి ఆశోఱుమున్న వేణుమ్", ఎన్నుమాప్పోలే;
(IIA) కాట్టుక్కుప్పోకిఱపోతు ఇళైయపెరుమాళ్,

మూ.—పిరియిల్ తరియామైయైయున్నిట్టు,

వ్యా.—ఉపేయాధికారికళిల్ ప్రధానరాన (ఇళైయ పెరుమాళ్)-పడియై, విస్తరేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్—
(పళియర్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి-అఙ్గావతు:-
" (I) (పళియరాయిరుప్పార్), తఙ్గళ్ పశియిఱ్కన్త్తాలే
" (1) ఇక్షుకుఱ-మున్బాకిఱ-న (శోఱుమ్), (2) ఇప్పో కాకుఱ-క్కి
" అ (శోఱుమ్), ఎల్లామ్, నామే (యున్నవేణుమ్),
" ఎన్ఱు, మనోరథిక్కుమాప్పోలే; ¶
" (IIA) పెరుమాళ్, (కాట్టు)క్కు ఎఴున్దరుళు (కిఱపోతు),
"*౧. బాల్యాత్ప్రభృతిసుస్నిగ్ధరాన (ఇళైయపెరుమాళ్,)
"వనైవీట్టిల్ నిన్ఱుమ్ పుఱప్పడువతఱ్కుమున్నే కూడ
" ప్పోవతాక ఉద్యోగిక్కిఱపడియై [పెరుమాళ్]
" కణ్డు, నీర్ 'నిల్లుమ్' ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిత్తరుళ;
" 1. 'కురుష్వమామనుచరం, వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే, కృ
" తార్థోఽహమ్భవిష్యామి, తవచార్థప్రకల్పతే' ౨ఎన్ఱుమ్:

మూ.—పిరియిల్ తరియామైయైయున్నిట్టు,

వ్యా.—"కణ్డై కడన్దైతిన వన్ఱు, మీళవిడుకైక్కుఱ-ఉపాయ
"అవర్ అనేకమరుళిచ్చెయ్య;—
" 2 'నచ సీతా త్వయాహీనా, నచాహమపి, రాఘవ!
"ముహూర్తమ్,అపిజీవావో!జలాన్మత్స్య వివోద్ధృతౌ" ౬
"ఎన్ఱుమ్: శొల్లుకైయాలే,
"(పిరియిల్) తాముళరాక మాట్టామైయై (మున్నిట్టు),

అ.—"స లోకపాల-ప్రతిమగ ప్రభాతే, తీర్త్వా మహాత్మా వరదో మహా-నదీమ్" ౭ ఎన్గిఱ,అవిత్తైప్పఱ్ఱ, (కణ్డైకడన్దు) ఇత్యాది.
"అయోధ్యామ్ ఇతఏవ త్వం, కాలే ప్రవిశ లక్ష్మణ" ౮ ఇత్యాదియై ప్పఱ్ఱ, (మీళవిడుకైక్కుఱ-ఉపాయ) ఇత్యాది.
(నచసీతా") ౬ ఇత్యాది.-
"త్వయాహీనా సీతా న; త్వయాహీనో ఽహమపిన." ౬ ("అపి జీవావః!,") ౬ యది జీవావః! ("జలాద్ ఉద్ధృతౌ మత్స్యా వివ, ముహూర్తం జీవావః;") ౬ ఇత్యన్వయః.
(పిరియిల్ తాముళరాకమాట్టామైయై)ఇతి.—1. పూర్వోపాత్తవచనత్తిలే;-విగతో ధర్మో యస్య, స(ః) వి-ధర్మా; తస్యభావో "వైధర్మ్యమ్."- అఙ్గావతు, - "*౯ ఆనృశంస్య లక్షణ ధర్మహాని" ఎన్ఱపడి.
" 'ఇహ నవిద్యతే' ౨ ఎన్ఱత్తాల్,- 'ఎన్నై, యిఙ్గే యిట్టె
"ఎఴున్దరుళినాల్, "ఆనృశంస్యమ్" ఆకిఱ ధర్మత్తుక్కు హాని వరుమ్',
"ఎన్ఱు, ధ్వనిక్కైయాలే,
" తమక్కు (తరియామైయై) సూచిప్పిత్తార్†"; ఎన్ఱపడి.
2. యద్వా:"విగతో ధర్మీ యేన,తత్ విధర్మి;తస్యభావో"వైధర్మ్యమ్";
"అఙ్గావతు, - 'ఎన్నుడైయ ధర్మిస్వరూపనాశకత్వమ్'; ఎన్ఱపడి.
" అతు, 'ఎన్నై అనుచరనాక్కిక్కొళ్ళుమతిలిల్లై', ఎన్ఱత్తాల్,
" 'అనుచరనాక్కిక్కొళ్ళావిట్టాల్ ధర్మి - స్వరూప నాశకత్వమ్
" వరుమ్', ఎన్ఱు,తోన్ఱుకైయాలే, అత్తై సూచిప్పిత్తార్†";ఎన్ఱపడి.
అనన్తరోపాత్త వచనత్తిలే, "నచసీతా త్వయాహీనా" ౬ ఎన్గిఱ,అవిడమ్, దృష్టాన్తార్థమ్.—"యథా, త్వయాహీనా సీతా న. ఏవం, త్వయాహీనో ఽహమపి న", ఎన్ఱపడి. [† పా-సూచిప్పిక్కిఱార్.]

* 3 తదవతారమాన ఇళైయపెరుమాళుక్కు ప్రథమోద్దేశమపన్నిఱ్ఱుమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్—
(ఉపేయాధికారికళిల్ ప్రధానరాన) ఇత్యాది.
(పళియరాయిరుప్పార్) ఇత్యాది.—
పశియిఱ్కన్నమ్,-క్షుత్తిన్నుడైయ అతిశయమ్.
" బాల్యాత్ప్రభృతి సుస్నిగ్ధః" ౧ ఎన్గిఱ,అవిత్తై యుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (బాల్యాదిత్యాది).
పళియరుడైయ పెరుమ్పశిక్కు దార్ష్టాన్తికమ్, ఇవర సుస్నిగ్ధత్వమ్.
"అహం త్వాఽనుగమిష్యామి" ౪ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (ఉద్యోగిక్కిఱపడియై)ఇతి. [('నిల్లుమ్' ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిత్తరుళ)ఎన్ఱతు.
"రామేణ బహుభిస్సాన్త్వైర్ నిషిద్ధః" ౫ ఎన్గిఱ,అవిత్తైప్పఱ్ఱ,]
('కురుష్వ') ౨ ఇత్యాది. —('ఇహ') ౨ ఎన్ఱతు, "ఎన్నై అనుచరనాక్కిక్కొళ్ళుమతిల్" ఎన్ఱపడి.

¶ "క్షుధాతురాణాం, నరుచిర్, నపక్వమ్" ఎన్నక్కడవదిఱే? "ఫలంతోయమ్, అశ్నామి" ఎన్ఱు, భోజ్య-పేయ-విభాగమఱ వినియోగమ్ కొళ్ళప్పడియిఱే "భక్ష్యపేయాదద్రవ్యత్తిల్ శేషియిఱ్ (గీ.౯-౨౬.) హానిప్పమే?

౧॥ రా-బా-౧౮-౨౭౪. ౨॥ రా-అ-౩౧-౨౨. ౩ ॥—"అనన్తః ప్రథమంరూపం, లక్ష్మణస్తుతతఃపరమ్ । బలభద్రస్తృతీయస్తు, కలౌకశ్చిద్భవిష్యతి" ఇతి (నారదీయే?); "శేషోలక్ష్మణఉచ్యతే" ఇతిచ (రా.యు.౧౩౧-౧౧౩౪). ౪॥ రా-అ-౩౧-౩. ౫॥ రా-అ-౩౧-౬. ౬॥రా-అ-౫౩-౩౧. ౭॥రా-అ-౫౨-౧౦౧; "'సలోకపాలప్రతిమప్రభావాః' ఇతిపాఠః; అన్యథా, వృత్తభఙ్గస్స్యాత్" ఇతిగోవిన్దరాజీయే. ౮॥రా-అ-౫౩-౧౬, ౯॥రా-సు-౩౮-౪౧; భా-అ-౩౧౨-శ్లో-౧౨౭.

దాస్యంకుర్యామ్; అశేషేణకుర్యాం సర్వత్రసర్వదా; నియోజ్యపరవత్తమ్మాం నిత్యం స్వీకురు. భో!" ఇతి.

వ్యా.—"'కురుష్వమామ్†' ౧ ఎన్ఱు, వనన్తరత్తిలే,

అ.—1. " ఇఙ్గే, 'కురుష్వమామ్ అనుచరమ్' ౧ఇత్యాదియై, (పిరియిల్ 'తిరియాహైమై మున్నిట్టు) ఎన్గైక్కు ప్రమాణతయా వివక్షితమ్;

" 'నచసీతే' ౨ త్యాది- వచనమ్, 'వైధర్మ్య-' ౧ శబ్దార్థ స్ఫుటీ " కరణార్థమ్";

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్— (" కురుష్వమామ్ [†అనుచరమ్] ' ౧ ఎన్ఱు, వనన్తరత్తిలే) యిత్యాది.

2. యద్వా;- " 'వైధర్మ్యం నేహవిద్యతే' ౧. ఎన్ఱుమ్ 'నచాహ మపి " రాఘవ'! ౨ ఎన్ఱుమ్, (పిరియిల్ తిరియాహైమై మున్నిట్టు) " ఎన్ఱు, వివక్షితమ్.

" అత్తిల్, (మున్నిట్టు) ఎన్గిఱ 'త్వా-' ప్రత్యయార్థత్తుక్కు,
" (అడిమై శెయ్యవేణుమ్) ఇత్యాదియిలుమ్,
" (పిరిక్కొళ్ళుమ్ వేణుమ్) ఎన్గిఱవిత్తిలుమ్, యథాయోగ్యమ్ " అన్వయమ్. అత్తావతు,-' "వైధర్మ్యం నేహ విద్యతే" ౧ఎన్ఱు, (పిరియిల్ " తిరియాహైమై మున్నిట్టు అడిమై శెయ్యవేణుమ్) ఇత్యాదియుమ్; " "నచాహమపి" ౨ ఎన్ఱు (పిరియిల్ తిరియాహైమై మున్నిట్టు " పిరిక్కొళ్ళుమ్) ఇత్యాదియుమ్',; ఎన్ఱు, కూట్టువతు": ఎన్ఱుపడి.

1. "("కురుష్వమామ్' ౧ ఎన్ఱువనన్తరత్తిలే) ఎన్ఱతు, " ('కురుష్వ మామ్') ౧ ఇత్యాది శ్లోకానన్తరత్తిలే" ఎన్ఱుపడి;

2. యద్వా,-" ఇశ్శ్లోకత్తిలేనాలువాక్యఙ్గళిరున్దాలుమ్,'కురుష్వమామ నుచరమ్' ౧ఎన్గిఱవిత్తిలే ఇవ్వాక్యపరిసమాప్తి'; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (" కురుష్వమామ్" ౧ ఎన్ఱు,వనన్తరత్తిలే) ఇతి.

ఇతు" నచసీతా"౨ఇత్యాదిక్కు ముపలక్షణమ్. ఆనన్తర్యమ్, వ్యవహితావ్యవహిత సాధారణమాన ఉత్తర కాలమాత్రరూపమ్, వివక్షితమ్; అక్కైయాల్ బహువ్యవహితమాన" 'క్రియతామ్' ఇతి మాంవద" ౩ఎన్గిఱ, అ నిఱుక్కు, "నచాహమపి"౨ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ ఆనన్తర్యముపపన్నమ్

" 'కురుష్వ' ౧ ఎన్ఱు, ప్రార్థనైయాలే, (పిరియిల్ తిరియాహై) "సూచితమ్", ఎన్ఱుమ్ శొల్లువర్కళ్; అప్పోతుమ్,-

" 'నచాహమపి' ౨ ఎన్గిఱవితు,

1. ప్రార్థనాసూచితమాన(తిరియాహైమై)స్ఫుటీకరిక్కిఱతు"ఎన్ఱుమ్,;
2. "పృథక్, (తిరియాహైమై) చొల్లుకిఱతు"ఎన్ఱుమ్;,
సఙ్గతిద్వయ మనుసన్ధేయమ్.

మూ.—"(1)అడిమై శెయ్యవేణుమ్, (2)ఎల్లావడిమైయుమ్ శెయ్యవేణుమ్,

వ్యా.—"(1)'ధనుర్ ఆదాయ సగుణం, ఖనిత్ర-పటకా-ధ "రః। అగ్రతస్తేగమిష్యామి, పన్థానమనుదర్శయ౯॥౨౩॥ఆ "హరిష్యామి తేనిత్యమ్, మూలానిచఫలానిచ। వన్యానియాని "చాన్యాని స్వాహారాణితపస్వినామ్॥౨౪॥" ౪ఎన్గైయాలే "స్వశేషత్వాను గుణమాన ("అడిమై శెయ్యవేణుమ్") "ఎన్ఱుమ్;

"(2) తదనన్తరత్తిలే, 'భవాంస్తు సహవైదేహ్యా గిరి "సానుషు రంస్యతే। అహం సర్వంకరిష్యామి, జాగ్రతస్ "స్వపతశ్చతే॥౨౫॥'౫ఎన్గైయాలే, 'అత్తుణైన్నిలుమ్, "ఇన్న-విన్న వడిమై'యెన్ఱు, నియతియిన్ఱిక్కే " ("ఎల్లావడిమైయుమ్ శెయ్యవేణుమ్")' ఎన్ఱుమ్;

"(3) పఞ్చ- వటియిలే యెழున్దరుళినపోతు, 'నీరుమ్ "నిழలుమ్ వాయ్త్తిరుప్పతోరు ప్రదేశత్తై ప్పార్త్తు పర్ణ "శాలైయై చ్చమైయుమ్'౬ఎన్న, 'ఏవముక్తస్తు రామేణ, "లక్ష్మణస్సంయతాఞ్జలిః। సీతా- సమక్షం కాకుత్-స్థమ్ "ఇదం వచనమ్ అబ్రవీత్,॥" ౭

అ.—('కురుష్వ మామ్' ౧ ఎన్ఱువనన్తరత్తిలే) ఎన్ఱతు, (తిరియాహైమైమున్నిట్టు) ఎన్గిఱ విత్తినుడైయ అర్థానువాదమ్.

("ధనురాదాయ") ౪ ఇత్యాది.-" పిటకా", ౪-భాజనవిశేషః; " స్వాహారాణి", ౪- "సుఖేన ఆహార్యాణి', ఎన్ఱుపడి.

(స్వశేషత్వానుగుణ మాన)ఇతి.-" 'గుణైర్దాస్య ముపాగతః' ౯ఎన్ఱు, శొన్న తమ్ముడైయ శేషత్వాను రూపమాన", ఎన్ఱుపడి.

1 2 3 4 5
ధనుర్ధరణాగ్రగమన - మార్గప్రదర్శన- ఫలమూలాద్యాహరణాదికళ్, (అడిమై) ఎన్ఱువిత్తాల్ వివక్షితఙ్గళ్.

("భవాంస్తు") ఇత్యాది.—

('సర్వ') శబ్దవివక్షితమ్, (ఎల్లావడిమైయుమ్) ఇతి. - ("కరిష్యా మి")౫ ఎన్గిఱ " లృడ్-'౯ అర్థమ్, "శెయ్యవేణుమ్" ఎన్ఱు, (పఞ్చవటియలే) ఇత్యాదికమ్, పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

† [అనుచరమ్.] ఇత్యన్తం అరుమ్పతత్తిల్ పాఠమ్.

౧॥ రా-అ-౩౧-౨౨. ౨॥ రా-అ-౫౩-౩౧. ౩॥ రా-అ-౧౫-౭.

౪॥ రా-అ-౩౧-౨౩,౨౪. ౫॥ రా-అ-౩౧-౨౫. ౬॥ రా-అ-౧౫-౫. " జలరామణ్యకమ్" ఇత్యాదిఅత్రఅనుసన్ధేయమ్. ౭॥ రా-అ-౧౫-౬.
౮॥ రా-కి-౪-౧౨. ౯॥ అష్టా-౩-౩-౧౩.

మూ.—(3) "ఏపంకొఱ్ళ్ళవుమ్ వేణుమ్" ఎన్నార్; (IIB) పడైవీట్టిల్ పుక్కనప్పిన్బు,

వ్యా.—"ఎన్ఱు, 'నమ్ తలైయిలే స్వాతన్త్ర్యత్తై వైత్తపోత్తే, "పెరుమాళ్ నమ్మై కైక్కొళ్ళ ప్పిట్టార్' ఎన్ఱు, విక్ళతరాయ్, 'పిరాట్టిమున్నిలైయాక, కైయుమ్ అఞ్జలియుమాయ్ నిన్ఱు,'

"'పరవాన్ అస్మి, కాకుత్స్థ! త్వయి వర్షశతం స్థితే। "స్వయంతు రుచిరేదేశే, "క్రియతామ్" ఇతి, మాం వద॥'౧ "ఎన్నైయాలే,

"అడిమై శెయ్యుమిడత్తిల్, స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ "దోషమ్ కలశాతపడి, ఉచితకైఙ్కర్యఙ్గళిలే, ('ఏపంకొఱ్ళ్ళ "వుమ్ వేణుమ్') ఎన్ఱుమ్; ప్రార్థిత్తార్" ఎన్నై.

(IIB) (పడైవీట్టిల్) ఇత్యాది.—

"తిరు (ప్పడైవీట్టి)లే యెழுన్దరుళివన్దు(పుక్క)న్దు తిరువభి "షేకమ్ పణ్ణియరుళిన పోదు, " తమ్మోడుకూడ అడిమై శెయ్యక్కొఱురువరు మిల్లామై

అ.— స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ దోషమ్) ఎన్ఱత్తు, "స్వ-రసమాకిఱ హేయమ్" ఎన్ఱపడి.

"స్వయంతు రుచిరే" ౧ ఎన్ఱవిడత్తాల్ ఫలితమ్, (ఉచితేత్యాది).

("క్రియతామ్")౧ ఎన్ఱ, విధి-లోడ్-౨ అర్థమ్, (ఏవి[ంకొ]ఱ్ళ్ళవుమ్ వేణుమ్) ఎన్ఱు.

"1. ('గమిష్యామి', ౩ 'ఆహరిష్యామి') ౪ ఎన్నిఱ ఇవై, అను-చర "ణ-విశేష ప్రదర్శన పరమానవైయాలే, ('కురుష్వ')౫ ఎన్ఱ, ప్రార్థనైయే "ఇవన్ ఉక్కుమ్ వరుమ్", ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలేయుమ్,

"2. ('మాంవద' ౧) ఎన్ఱ ఇవిత్తు, ప్రార్థనాయాంలోట్" ౨ ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలేయుమ్,

("ప్రార్థిత్తార్" ఎన్నై,) ఎన్ఱత్తు.

(IIB)(పడైవీట్టిల్)ఇత్యాది-(పడైవీడు)=రాజధానీ[ఎన్ఱపడి.
(కాట్టిల్ తన్నియిడత్తిల్) ఎన్ఱత్తు, "తన్నియిడమాన కాట్టిల్"

"పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమ్ మునిజనముమ్ ఇరుక్కిఱ కాట్టిల్, తన్ని "యాయావత్తు,-కైఙ్కర్య-కర్తృత్వేన సజాతీయ-ద్వితీయ రాహిత్యమ్"; ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తమ్మోడుకూడ) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౬౩ (ఒప్పూణ్)= పఙ్క్తి-భోజనమ్

౧॥ రా-అ-౧౫-౭. ౨॥ అష్టా ౩-౩-౧౬౧, ౧౬౨ (విధి... ప్రార్థనేషులిఙ్, లోట్చ); సూత్రానికారాదిసహితికా పు. ౧౫౨. ౩॥ ఇప్పత్తక్కత్తిల్ పు. ౩౧౨, వలప్పక్కత్తువరి-౫. (రా-అ-౩౧-౨౩.) ౪॥(రా-అ-౩౧-౨౪). పు ౩౧౨, పవరి-౫. ౫॥ రా-అ-౩౧-౨౨.

మూ.— కాట్టిల్ తన్నియిడత్తిల్ స్వయమ్పాకత్తిలే వయిఱ్ఱై ప్పెరుక్కినపడియాలే, ఒప్పూణ్ ఉణ్ణమాట్టాతే, ఒరు తిరుక్కైయాలే (1) తిరువెణ్కొఱ్ఱక్కుడైయైయుమ్ (1) ఒరు తిరుక్కైయాలే (2) తిరువెణ్శామరత్తైయుమ్ (2), ధరిత్తు అడిమై శెయ్తార్.

వ్యా.— "తోరు (తన్ని, కాట్టిలే) (అడిమై శెయ్తు) "కైఙ్కర్యాభినివేశత్తై (ప్పెగు) క్కుడైయాలే, "(స్వయమ్ - పాకత్తిలే వయిఱ్ఱై ప్పెరుక్కిన) వన్, "(ఒప్పూణ్ ఉణ్ణమాట్టా) తాప్పోలే, "శ్రీభరతాళ్వాన్ తుడక్కమానవర్కళ్ తొడక్క "త్తాముమ్ ఓరడిమై శెయ్తు నిఱ్క(మాట్టాతే), "(1) (తిరువెణ్కొఱ్ఱక్కుడైయై) ఎడుక్కైయ, "(2) (తిరువెణ్శామర)మ్ పణిమాఱుక్కై, ఆకిఱ ఇరణ్డు "(అడిమై)యై ఏకకాలత్తిల్ (శెయ్తార్)" ఎన్నై.

అ.- "అసహాయ దశైయిలుణ్డాన అఖిలకైఙ్కర్య-కరణ బలాయాతా "భినివేశాతిశయ-ప్రయుక్త పరహిత - కైఙ్కర్యకరణావర్యాప్తి-రూప - "ప్రకృతవాక్యార్థప్రతిబిమ్బ వర్ణనరూపమ్, (స్వయమ్-పాకత్తిలే) ఇత్యాది "వాక్యమ్"; [త్తిలే) ఇత్యాది.
ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వయమ్-పాక
ప్రతిబిమ్బ-వర్ణనఫలితమ్, (పోలే) ఎన్ఱత్తు. [పాకత్తిలే" ఎన్ఱపడి
(స్వయమ్-పాకత్తిలే) ఎన్ఱత్తు,-"తానే భుజిక్క త్తాన్ పణ్ణుకిఱ
(వయిఱ్ఱై ప్పెరుక్కినవన్) ఎన్ఱత్తు,- "న్యూనత్వశఙ్కైయాలే, "శిఱితు అధికమాక పాకమ్ పణ్ణి, "అత్తు శేషిత్తాల్, 'వ్యర్థమ్ పోక వొణ్ణాతు' ఎన్ఱు, కథఞ్చిత్ భుజిక్క;

"ఇఙ్ఙనే భుజిత్తు వరుకైయాలే, 'కరణ్డైయిట్టు క్కాత్తు పెరుక్కి "ఱ' *న్యాయత్తాలే వయిఱ్ఱై ప్పెరుక్కినవన్"; ఎన్ఱపడి.

దార్ష్టాన్తికమ్, (శ్రీభరతాళ్వాన్) ఇత్యాది.—

(తిరు)=అనన్యాధేయాతిశయమాయ్; (వెణ్)=శ్వేతమాయ్; (కొఱ్ఱ)=జయశీలమాన, (కుడై)=ఛత్రమ్.

(పణిమాఱుక్కైయాకిఱ) ఎన్ఱత్తు,- "ఉచిత-క్రియైయాలే వీసరుకైయాకిఱ" ఎన్ఱపడి.

క్రమికమాకచ్చెయ్తాల్ పర్యాప్తి పిఱవామైయాలే, (ఏకకాలత్తిల్) ఎన్ఱత్తు. [రాణవచనగత "తదా"-శబ్దాక్ష ఇత్తుతాన్, [పు-౩౧౪ ఏలవరి ౭ల్] ఉదాహరిష్యమాణపద్యత్తు "ఛత్రిస్తు తస్య జగ్రాహ శత్రుఘ్నః పాణ్డరం శుభమ్। శ్వేతఞ్చ వాల

* 'శ్రోత్రాభరణమ్ పూణవేణ్డువోర్, అవ్వాభరణమ్ కొళ్ళప్పెఱ్ఱ శెవి యవఱ్ఱై యిట్టు శెవియిల్ తుళైయై పెరుక్కిఱ న్యాయమాయ్ ఎన్ఱపడి

వ్యా.—ఇన్దవృత్తాన్తన్తాన్ శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై:

“ ఛత్ర చామర పాణిస్తు, లక్ష్మణో ౽నుజగామహ
“ శ్రీరామాయణమస్తో,!” ఎన్నిల్ ; [హా!’ ౧ఎన్ని,అత్తు,

కొట్టుకెఱ్ఱున్దగుళువతఱ్ఱు మున్నే;తిరువభిషేకార్థ
మాక అలఙ్కరిత్తు, తమ్ముడైయ దివ్యాన్తఃపురత్తిల్
నిన్ఱుమ్ పుఱప్పట్టు, చక్రవర్త్తి-త్తిరుమాళిగైయై నోక్కి
తిరుత్తేరిలే యేఱి, పెరుమాళ్ ఎఴున్దరుళుకిఱపోతు;

ఇవ్వైయ పెరుమాళ్ శెయ్గ వృత్తాన్తమాక
తిరువయోధ్యాకాణ్డత్తిలే శొల్లప్పట్టతాకైయాలే,
ఇవ్విడత్తుక్కుచ్చేరాతు. [తార్?” ఎన్నిల్;
“ అన్నాల్, ఇవర్ ఎన్నోఱ్ఱు ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్

పాద్మపురాణ - ప్రక్రియైయాలే యరుళిచ్చెయ్తార్.

“ అథ తస్మిన్ దినే పుణ్యే శుభలగ్నే శుభోదయే ।
“రాఘవస్యాభిషేకార్థమ్ మఙ్గళంచక్రిరే జనాః॥”౨
ఎన్ఱు, తుడఙ్గి పరక్కచ్చొల్లిక్కొణ్డు వన్దు,
“ మన్త్రపూతజలైశ్ శుద్ధైర్ మునయస్ సంశితవ్రతాః।
“ జపన్తో వైష్ణవాన్ సూక్తాన్ చతుర్వేదమయాన్ శుభాన్॥
“ అభిషేకం శుభం చక్రుః, కాకుత్స్థం జగతాంపతిమ్।

అ.—“వ్యజనం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః॥ అపరం చన్ద్రసఙ్కాశం
“ రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః ౩” ఎన్ఱు,అ యుద్ధకాణ్డస్థ ప్రక్రియైయై యుడ
టొక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇన్దవృత్తాన్తన్దాన్) ఇత్యాది.
“(శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై:) ఎన్ఱు,సామాన్యేననిషేధిప్పానేన్?,యుద్ధ
“కాణ్డత్తిలిల్లైయే యాకిలుమ్, అయోధ్యాకాణ్డత్తిలిరుక్కిఱతే,!” ఎన్ఱు,అ
శఙ్కైయై అనువదిక్కిఱార్ (“ఛత్రచామర-పాణిస్తు”) ౧ ఇత్యాదినా.
“వన-ప్రవేశాత్పూర్వమాన అన్త వృత్తాన్తమ్, వన-ప్రవేశాదుత్తర
“మాక మూలోక్తమాన వృత్తాన్తత్తుక్కు ప్రమాణ మాకాతు”,
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, అన్దశఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్ (కొట్టు
క్కు) ఇత్యాదినా.
(అథ తస్మిన్దినే) ఇత్యాది.—
“తిరువభిషేకోత్తర కాలత్తిలే యుద్ధాన్త వృత్తాన్తమ్”, ఎన్ఱు, తోన్ఱ
ుమ్కైక్కాక,
. “ అభిషేకం శుభం చక్రుః ” ౨ ఇత్యాదికముపాత్తమ్.

౧॥ రా-అ-౧౬-౩౨. ౨॥ పాద్మ-పు-ఉ-ఖ-అధ్యా-౪౯.
౩॥ రా-యు-౧౩౧-౬౪.

వ్యా.—“తస్మిన్ శుభతమే లగ్నే దేవదున్దుభినాదః॥
“ నినేముః పుష్పవర్షాణి వవర్షుశ్చ సమన్తతః।
“ దివ్యామ్బరైర్ భూషణైశ్చ దివ్యగన్ధానులేపనైః॥
“ పుష్పైర్ నానావిధైర్ దివ్యైర్ దేవ్యా సహ రఘూద్వహః॥
“ అలఙ్కృతశ్చ శుశుభే మునిభిర్ వేదపారగైః॥
“ ఛత్రఞ్చ చామరం దివ్యమ్ ధృతవాన్ లక్ష్మణస్తదా।
“ పార్శ్వే భరత- శత్రుఘ్నౌ, తాళవృన్తం వివేజతుః॥
“ దర్పణం ప్రదదౌ, శ్రీమాన్ రాక్షసేన్ద్రో విభీషణః।
“ దధార పూర్ణకలశం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః॥
“ జామ్బవాంశ్చ మహాతేజాః పుష్పమాలాం మనో
“ హరామ్। వాలిపుత్రస్తు తామ్బూలం సకర్పూరం
“ దదౌ ప్రియాత్॥
“ హనూమాన్ దీపికాం దివ్యాం సుషేణస్తు ధ్వజం శుభమ్।
“పరివార్య మహాత్మానం మన్త్రిణస్ సముపాసిరే॥”౨
ఎన్ఱు, పాద్మపురాణత్తిల్ ఉత్తర ఖణ్డత్తిల్ నాల్పత్తొ
న్బతామ్ అధ్యాయత్తిలే శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱతే?

అ.—(“ కాకుత్-స్థమ్ అభిషేకం చక్రుః”)౨ఎన్ఱతు,“కాకుత్స్థస్యాభి
షేకంచక్రుః” ఎన్ఱపడి. [అనిత్యత్వమ్ జ్ఞాపితమాకైయాలే,
“ తదర్హమ్” ౪ ఎన్ఱు,అ సూత్రనిర్దేశత్తాలే కర్మణిషష్ఠియిన్ఱైయ
“ కాకుత్-స్థమ్ ” ౨ ఎన్ఱు, ద్వితీయైవన్దు కిడక్కిఱతు.
(“ వివేజతుః ”) ౨ ఎన్ఱతు, - “ వీజయామాసతుః ” ఎన్ఱపడి.
వీజయతేః, ఛాన్దసోగుణో, ణిజభావశ్చ.
“ ([వా-౩] [ఇవైయిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు ఇతిహాసమ్ ప్రబలమ్)
“ఎన్నైయాలే, ([వా.౫] [ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణ)
“ విరుద్ధార్థత్తిలే (పురాణ)త్తిఱ్కు ప్రామాణ్యమ్ దుర్లభమ్;
“ ‘శత్రు-ఘ్నశ్ ఛత్రమ్ ఆదదే ’, ౫ ‘ఛత్రన్తు తస్య జగ్రాహశత్రు-
“ ఘ్నఃపాణ్డరంశుభమ్’, ౩ ఎన్ఱు, ఛత్ర-గ్రహణమ్ శత్రు-ఘ్న కర్తృక
“ మాకవిఱే శ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లిఱ్ఱు?
“ తుల్య-బల ప్రమాణ విరోధమ్ కల్ప భేద-పరిహార కల్పకమానాలుమ్,
“ అతుల్య బలఙ్గళుక్కు విరోధత్తిల్, అతు పరిహారమాకాతే?
“ ఆకైయాల్, ‘పాద్మపురాణ ప్రక్రియైయాలే యరుళిచ్చెయ్తార్’
“ ఎన్నుమిడమెఙ్ఙనే?” ఎన్ఱు,అశఙ్కైక్కు;
“ ‘నహి ప్రబలమ్, ప్రబలమిత్యేవ దుర్బలమ్ బాధతే? కిన్తు, సతి విరోధే’; ౬
“ ఎన్ఱు,అపడియే, శ్రీరామాయణత్తోడు, పాద్మపురాణత్తుక్కు విరోధ
“ మిల్లైయాకైయాలే, బాధ్యబాధక భావమ్ కూడాతు;

౪॥అష్టా. ౫-౧-౧౧౭.తత్త్వబోధినీ.౪౮౭. ౫॥రా-యు-౧౩౧-౨౮.
౬॥ పూ-మీ?

ఛత్రచామరతో దాస్యంచనా ప్తైగ్రాగపివ్యథాత్ ।యోఽయంవనద్గదా స్యేచ్ఛపిశ్చాద్దాస్యంతథావినా।నస్యాద్ ఇత్యర్థ కాయ-స్తైశత్రుఘ్నశ్ఛత్రమాదధే

వ్యా.—"ఛత్రఞ్చ చామరం దివ్యం ధృతవాన్"౧ ఎన్ఱతు వ్యా.-తోన్ఱవితే.(తిరువెణ్కొఱ్ఱక్కుడైయైయుమ్... తిరువెణ్శామరత్తైయుమ్ ధరిత్తు) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు?

అ —" 'అక్షుఙ్గనే!' ఎన్నిల్,—

" 1. శ్రీరామాయణత్తిలే, 'ఛత్ర-చామర పాణిస్తు లక్ష్మణః' ౨ ఎన్ఱు,
" ఛత్ర - చామర ప్రకరణత్తలే, 'ఇరణ్డడిమై శెయ్కై ఇవర్క్కు [౪
" 'ప్రకృతి' ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్,
" 2 కాట్టుక్కు పోకైయిల్ముమ్ ఇప్పడి యిరున్దవర్, కాట్టిలే
" వయిఱుపెరుక్కనపిన్బు ఇప్పడిశెయ్కై, * 3 కిమ్-పునర్-న్యాయసి
" ద్ధమాకైయాలుమ్,
" 3. తిరువభిషేకత్తిన్ఱైయ ఫలోపధాన సమయత్తిలే, ఇవర్కిళ్ళైత్తరి
" త్తల్లతు నిఱ్కమాట్టాత ప్రకృతి యాకైయాలే, అత్తై యిజ్జే శొల్లవేణ్డి
" యిరుక్క, అతుశొల్లాతొழిన్దతు; ' "ఛత్ర-చామర-పాణిస్తు" ౨ ఎన్ఱు
" మున్బుశొన్నత్తై ఇఙ్గుమ్వరక్కడవతు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యాకి
" వేణ్డుకైయాలుమ్;
" 4. ఇప్పడి న్యాయ-బలత్తాలే,'యుగపదేవ ఇరణ్డడిమై శెయ్తార్' [౧౪
"ఎన్ఱు,సిద్ధిత్తపిన్బు, రథస్థానువాక-గతగ్రహణమ్భక్షోర్ధ్వగ్రహణమాకిఱాపోప
" లే, శత్రు-ఘ్నశ్ ఛత్రమ్ ఆదధే', ౫ 'ఛత్రన్తు తస్య జగ్రాహ శత్రు-
" ఘ్నః,' ౬ఎన్గి,అ శత్రుఘ్నర్వ్యాన్ఱైయ ఛత్ర-గ్రహణమ్, లక్ష్మణానుజ
" త్వానుగుణమాక ఎడుత్తుక్కొణ్డనైకైయాలే,-ఇవై యఃపెరుమాళ్-క్కై
" యిల్కొడుక్కైక్కాక ఫుణ్డాన గ్రహణమాకక్కడవతాకైయాలుమ్;
"   ఇప్పడి శ్రీరామాయణత్తిలే న్యాయ - లభ్యార్థత్తైయే పాద్మపురా
" ణమ్ కణ్ఠతః ప్రతిపాదిక్కైయాలే విరోధమిల్లై";

ఎన్ఱు, పరిహారత్తై యుటక్కొణ్డు,

" 'ఇప్పడి సూక్ష్మేక్షికా-సాపేక్ష శ్రీరామాయణ- వచనత్తైప్పఱ్ఱ,
" స్ఫుటప్రతిపాదక పాద్మపురాణవచనమే ఉదాహరణతయా [౨౪
" సూచనార్హమ్'; ఎన్ఱు,మూలాభిప్రేతమ్";

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ ("ఛత్రంచ చామరం దివ్యం ధృతవాన్" ౧ ఎన్ఱతు తోన్ఱవితే?) ఎన్ఱు,:—

"ఛత్రచామరఙ్గళుడైయ వ్యాసనిర్దేశముమ్, 'చ' శబ్దముమ్, 'దివ్య'
"శబ్దముమ్, 'ధృ' ధాతువుమ్, ప్రత్యభిజ్ఞాపక మాప్పది"; ఎన్ఱపడి. [౪
(తిరువెణ్) ఇత్యాది.—
" ' "దివ్య" శబ్దమ్ ప్రశస్త వాచియాయ్; ప్రశస్తత్వమావతు—

" 'ఇఙ్గే, యథాయోగ్యమ్ శ్వేతత్వ[1] జయశీలత్వాత్మక[2] గుణయోగ
" ' మాకైయతు';

" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (తిరు[1] వెణ్కొఱ్ఱ[2]) ఎన్ఱుమ్, (తిరువెణ్)
" ఎన్ఱుమ్ విశేషణ మిట్టతు:
" వ్యాసనిర్దేశమ్ తోన్ఱ, (కుడైయైయుమ్[1] శామరత్తైయుమ్)[2] [ఎన్ఱతు;
" 'చ' శబ్దార్థమ్, (ఉమ్మై)కళ్ : 'ధృ' ధాత్వర్థమ్, (ధరిత్తు) ఎన్ఱ,
" తు: ' ఎన్ఱపడి. [ఇప్పడి నిర్దేశత్తవితు,
" 'ఛత్రచామరఙ్గళై క్కైక్కొళ్ళేయుడైయరాయ్కొణ్డు'ఎన్నాతే
" పాద్మపురాణవచన ప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమ్ ";ఎన్ఱు కరుత్తు.

(†ఒరుకైయిలే) ఎన్గి,అవితు, [శ్రీరామాయణవచనస్థ-]"పాణి"శబ్ద ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాయిరున్దతే యాకిలుమ్, బాహుళ్యేన వ్యాసనిర్దేశాదికళ్ పాద్మపురాణ వచనప్రత్యభిజ్ఞాపకఙ్గళ్.

" ('ధృతవాన్')[(1)] ౧ ఎన్గి,అవిత్తాలుమ్, ('ఛత్రఞ్చ చామరమ్')[(2)] ౧
"ఎన్గి,అవిత్తాలుమ్, [కథనమ్, †(ఒరుకైయిలే) ఎన్ఱవితు";
" 'అర్థాద్వా కల్పనైకదేశత్వాత్' ౭ ఎన్గి,అ న్యాయత్తాలే లబ్ధార్థ

ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే, † (ఒరుకైయిలే) ఎన్ఱత్తైయుమ్ ఎడాతే,
" ([తిరువెణ్కొఱ్ఱక్కుడైయైయుమ్[(1)]...తిరువెణ్శామరత్తైయుమ్[(2)] ధరిత్తు] ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతు) ఎన్ఱవిమ్మాత్ర మరుళిచ్చెయ్తార్"; [౨౪
ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఇత్తాల్, "ఆమ్పడియిలే 'ఛత్రచామర పాణిస్తు' ౨ ఎన్గి,అవిత్తై "ఉదాహరణమాక్కవేణ్డత్తతు, మూలస్వారస్యత్తుక్కు అనత్యనుగుణమ్"; ఎన్ఱు,సూచితమ్.

౧॥ పు-౩౧౪ల్, ౨మ్, సూత్రైప్పార్క్క. ౨॥ రా-అ-౧౬-౩౨.

౩॥ "కిమ్పునర్-" న్యాయమావతు, "దణ్డాపూపికా న్యాయమ్" ఎన్ఱుమ్,"కైముత్య-న్యాయమ్" ఎన్ఱుమ్ ప్రసిద్ధమానతు "కైముత్యేనార్థసంసిద్ధిః" ఇత్యాది - చన్ద్రాలోక శ్లో-౧౧౭ వత్తైయుమ్, తద్వ్యాఖ్యానత్తైయుమ్, "ఆప్తే" ఎన్బవరుడైయ సంస్కృతాఙ్గ్లేయకారాదియిల్ "న్యాయ-" శబ్దార్థ వివరణత్తిల్ ౧౩ వతువక్యత్తైయుమ్, పార్క్క.

౪॥ పూ-మీ-అ-౩-పా-౨-సూ-౨౪-౨౫ "భక్షేహిమావిశ" ఇత్యాద్యనువాకస్య "భక్షానువాకః" ఇతిసమాఖ్యా-(తైత్తిరీయ-సంహితా, కా-౩, ప్ర-౨,అను. ౫). ఏతన్మన్త్రస్య ఏవమ్పదచ్ఛేదః:— "భక్షఆఇహి మాఆవిశ" ఇతి. ౧౯౨౫ సంవత్సరేకల్కత్తానగరముద్రితశాబరభాష్యే, ౧-సంపుటే ౨౯౩ పుటే ఉదాహృతోఽయమ్ మన్త్రః.

౫॥ రా-యు-౧౩౧-౨౫   ౬॥ రా-యు-౧౩౧-౬౪.

† ("ఒరు తిరుక్కైయాలే") ఎన్ఱుమూలత్తిల్ పాఠమాయిరుక్క, ఇవర్ ఇప్పడి "ఒరుకైయిలే" ఎన్ఱు,ప్రతీకమ్ గ్రహిత్తతు, అర్థానువాదాభిప్రాయత్తాలే.

౭॥ పూ-మీ-అ-౧, పా-౪-సూ-౩౦.

మూ.—౮౪. (౧) పెరియవుడైయారుమ్, (౨) పిళ్ళై

వ్యా.—౮౪. ((౧) పెరియవుడైయారుమ్, (౨) పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయరుమ్, ఉడమ్బై ఉపేక్షిత్తార్కళ్)- శ్రీజటాయుమహారాజరై ("పెరియవుడైయార్") ఎన్ఱాయిత్తు, నమ్ముఱైలికళ్ అరుళిచ్చెయ్వతు.

ఇవర్తామ్, పఞ్చవటియిలే పెరుమాళెழுన్దరుళి తస్మైఅఙ్గీకరిత్తు "ఇహావత్స్యామి సౌమిత్రే! సార్ధమేతేన పక్షిణా"౧ ఎన్ఱు, వన్దు, తుడఙ్గి తిరువడికళుక్కు మిక్కవుమ్ పరివరాయ్, పెరుమాళెழுన్దరుళియిరుక్కుమ్ దివ్యాశ్రమత్తుక్కు ఆసన్నమాక వర్తియానిఱ్కచ్చెయ్తే,

అచిన్తితమాక రావణన్వన్దు పిరాట్టియైప్పిరిత్తుక్కొణ్డుపోక, అప్పోదు పిరాట్టి, ఇవరై ఒరు వృక్షత్తిన్మేలేకణ్డు "ఎన్నై ఇవనిప్పడి అపహరిత్తుక్కొణ్డుపోకానిన్ఱాన్" ఎన్ఱు,

వ్యా.—ఇవర్ పేరైచ్చొల్లిక్కూప్పిడ, ఉఱఙ్గుకిఱవివర్ అన్దఆర్తధ్వనియైక్కేట్టుణర్న్దు, రావణన్కొణ్డుపోకిఱపడియైక్కణ్డు "ఉనక్కిదు తక్కాతు కాణ్" ఎన్ఱు, ధర్మోపదేశమ్ పణ్ణినవళవిల్, అవన్ కేళామైయాలే, "నమ్ప్రాణన్నోడేయిదుకణ్డిరుక్కక్కడవోమల్లోమ్; యుద్ధమ్పణ్ణిమీట్టుక్కొళ్ — ఇల్లామాకిల్ ముడికళ్, శెయ్యక్కడవోమ్"; ఎన్ఱు, అధ్యవసిత్తు, అతి బల పరాక్రమరాకైయాలే అవన్నోడే మహాయుద్ధత్తైప్పణ్ణి, అవనాలేయాలే ఈడుపట్టు విழுన్దు, తమ్ తిరుమేనియైవిట్టారిఱే?

"(౨)పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్ సకుటుమ్బమాక తిరునారాయణపురత్తిల్ వేదనారాయణప్పెరుమాళై సేవిక్క-

అ.—(పెరియ వుడైయారుమ్) ఇత్యాది.—౨ "వారాణసిస్సై, శిల వ్యవహార్తాక్కళ్ 'జీర్వరీ' ౨ఎన్ఱు, వ్యవహరిక్కుమాపోలే, జటాయువై ఇవర్కళ్, 'పెరియ వుడైయార్' ఎన్ఱు, వ్యవహరిప్పర్కళ్;

"అత్తిల్, 'పెరియవుడైయార్' ఎన్ఱి, అవిత్తు, యోగవృత్తియాలే మహారాజవాచియాయ్, 'జటాయుత్వమ్' ప్రయోగోపాధియాయిరుక్కుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జటాయు మహారాజరై) ఇత్యాది.

(1) (2)
పెరుమాళ్ యువరాజావుమ్, చక్రవర్తి మహారాజావుమాకైయాలే, చక్రవర్తిక్కు సఖావాన జటాయువుమ్, చక్రవర్తియైప్పోలే మహారాజ వ్యపదేశార్హరాకైయాలే, (మహారాజరై) ఎన్ఱతు;-

"స తం పితృసఖమ్" ౩ ఎన్ఱక్కడవతిఱే? [శెழுన్దరుళి) ఎన్ఱతు }
"ఆససాద మహాకాయం గృధ్రమ్" ౪ ఎన్ఱతైప్పత్రి (పెరుమా }

" 'సోఽహం వాస-సహాయస్తే భవిష్యామి యదీచ్ఛసి' ౫ ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కు, 'ఇహావత్స్యామి సౌమిత్రే సార్ధమేతేన పక్షిణా' ౧ ఎన్ఱై, "అఙ్గీకారసూచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తస్మై యఙ్గీకరిత్తు) ఇత్యాది.

"సీతాఞ్చ, తాత! రక్షిష్యే, త్వయియాతే సలక్ష్మణే" ౫ ఎన్ఱ, తైప్పత్రి, (మిక్కవుమ్ పరివరాయ్) ఎన్ఱతు.

"వనస్పతిగతం గృధ్రమ్ దదర్శ" ౬ ఇత్యాదిస్సైప్పత్రి, (ఇవరై ఒరువృక్షత్తిన్మేలే) ఇత్యాది.

"జటాయో! పశ్యమామ్ఆర్య! హ్రియమాణామ్ అనాథవత్" ౭ ఎన్ఱి, అవిత్తైప్పత్రి (ఎన్నైయివన్) ఇత్యాది

అ.—"తంశబ్దమ్ అవసుప్తస్తు" ౮ ఇత్యాదిస్సైప్పత్రి, (ఉఱఙ్గుకిఱవివర్) ఇత్యాది. [శమ్) ఇత్యాది. }
"వ్యాజహార శుభాంగిరమ్" ౯ ఇత్యాదియైప్పత్రి, (ధర్మోపదే }

"నహిమే జీవమానస్య * నయిష్యసి శుభామ్ ఇమామ్" ౧౦ ఇత్యాదిస్సైప్పత్రి (నమ్ప్రాణన్నోడే) ఇత్యాది.

"అవశ్యన్తు మయా కార్యం ప్రియం తస్య మహాత్మనః-జీవితేన అపి" ౧౧ ఇత్యాదిస్సైప్పత్రి, (యుద్ధమ్పణ్ణి మీట్టుక్కొళ్) ఇత్యాది.

"భీమపరాక్రమమ్" ౧౨ "చరణాభ్యామ్ మహాబలః" ౧౩ ఎన్ఱి, అవిత్తైప్పత్రి. (అతి బల పరాక్రమరాకైయాలే) ఎన్ఱతు.

"సచ్ఛిన్నపక్షః" ౧౪ ఇద్యాదియైప్పత్రి, (అవనాలేయాలే ఈడుపట్టు) ఇత్యాది. (ఈడుపట్టు)=విద్ధరాయ్.

ఇఙ్గే "జీవితేనా ప్యవశ్యం తస్యప్రియం కార్యమ్; ౧౧ తస్య వాఞ్ఛమానస్య రామస్యార్థేన" ౧౫ ఎన్ఱి, అవిత్తిలే తాత్పర్యమ్.

(౨) (పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్) ఇత్యాది —

తిరునారాయణ పురమావతు, కీழ్నాట్టిలే ఒరుదివ్యదేశమే యల్లతు, మేల్నాట్టిలే యదుగిరియాన్ఱు.

ఎ-అ.—౮౪,—(తిరునారాయణపురత్తిలే) ఎన్ఱతు, కోయిలుక్కు మేర్కుమలైయడియిలే ముక్కాత్తవళ్ళియిలే యిరుక్కుమ్ 'తిరునారాయణపురమ్' ఎన్ఱి అ పేరైయుడైయతోర్ "ఊరిలే" ఎన్ఱపడి.

౧॥ రా-ఆ-౧౫-౧౯. ౨॥ వారాణసీ=కాశి. ("అస్తే" అకారాది ప్పడి) ౩॥ రా-ఆ-౧౪-౪. ౪॥ రా-ఆ-౧౪-౧. ౫॥ రా-ఆ-౧౪-౩౩. ౬॥ రా-ఆ-౪౯-౩౭. ౭॥ రా-ఆ-౪౯-౩౯.

౮॥ రా-ఆ-౫౦-౧. ౯॥ రా-ఆ-౫౦-౨. * " 'మయిజీవతి' ఇత్యర్థః" ఇతిగోవిన్దరాజీయే. ౧౦॥ రా-ఆ-౫౦-౨౫. ౧౧॥ రా-ఆ-౫౦-౨౬. ౧౨॥ రా-ఆ- ౧౩॥ రా-ఆ-౫౧-౭. ౧౪॥ రా-ఆ-౫౧-౪౩. ౧౫॥ రా-ఆ-౫౧-౪౨.

అవన్నారాయణం వహ్నౌ ర్చయా ర్గాయకస్సన్సైః సనుతో దగ్ధదేహో భూచ్చిన్తయ న్తీత్వయత్న తః నిరుచ్ఛ్వాసా భవన్ముక్తా విశ్లేషసహానాకృయా

మూ.—తిరునత్తైయా రరైయిరుమ్, ఉడమ్బై

యుపేక్షిత్తార్ కళ్;

(౩) చిన్తయన్తికు ఉడమ్బు, తన్నడైయే పోమిత్తు.

వ్యా.—“చ్చెన్ఱు, పుక్కుడ్క్కుపిలే, పరసమయిక్కళ్ అద్దకో [
“ యిలిలే అగ్ని ప్రక్షేప త్తైప్పణ్ణి, ఉళ్ళు నిన్ఱవర్ క్కళ్లైయుమ్
“ పుఱప్పట్టోడిప్పోక్కి చ్చెయ్ త్తే, అన్ద వెమ్బెరుమాన్ తిరుమే
“ నికు అగ్రివుపరుక్కిఉపడియైక్కొణ్డు సహికాకమాట్టాతే
“ పేరియాతిశయత్తాలే తాము మొక్క ముడివతాక అధ్య
“ వసిత్తు ఇవర్ నిత్తైక్కయాలే, పిళ్ళైక్కళుమ్ ఇవరై
“ విట్టుప్పోక్కోమ్’ ఎన్ఱునిఱ్క, అవర్ క్కళుమ్ తాముమ్ కూడ
“ అక్కుకు ళ్ళేనన్ఱు, తిరుమేనియైవిట్టార్”, ఎన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే?

(౩) (చిన్తయన్తికు ఉడమ్బు, తన్నడైయే పోయిత్తు;

అత్రావక్త్రః:-

“కాచిచ్ఛావసథస్యా న్తేస్థిత్వా, దృష్ట్వా బహిర్ గురుమ్,।
“తన్మయ త్వేన గోవిన్దం ధ్యాత్వా మీలిత లోచనా॥ ౨౦॥
“తచ్చిత్త విమలాహ్లాద క్షీణ-పుణ్య-చయా తదా।
“తదప్రాప్తి మహాదుఃఖ విలీనాశేష-పాతకా ॥ ౨౧॥
“చిన్తయన్తీ జగత్సూతిం పరబ్రహ్మస్వరూపిణమ్।
“ నిరుచ్ఛ్వాసతయా ముక్తింగతా న్యాగోప
“కన్యకా॥ ౨౨॥”, ౧ ఎన్ఱి, అపడియే,

అ—(పరసమయిక్కళ్)=పరమతస్థర్. (ఇవర్ నిక్కైయాలే) ఎన్ఱుతు,
“ అన్నైయర్ నిక్కైయాలే ” ఎన్ఱపడి.

(౩) (చిన్తయన్తికు) ఇత్యాది—
“పురాణఙ్గళిలే ఇవళుక్కు విశిష్యనామధేయమ్ అనవగత మాకై
“ యాలే, (‘చిన్తయన్తీ జగత్సూతిమ్’౧) ఎన్ఱి, ఆ, క్రియాయోగ బోధ
“ కమాన (‘చిన్తయన్తీ’౧)- శబ్దమే, ఆఖ్యానోపాయతయా పూర్వ
“ ప్రయోగవిషయ మాకైయాలే, (చిన్తయన్తికు) ఎన్ఱు, నిర్దేశిత్తరు
“ ళినార్”; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ-అ.—(“తిరుమేనియైవిట్టార్” ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధమిఱే?) ఎన్ఱి, ఆ
విడత్తిల్, “ఎమ్బెరుమానుక్కు అవద్యమ్ వారాతపడి, ఎల్లారుమాక
“దివ్యమఙ్గళవిగ్రహాత్తైక్కట్టిక్కొణ్డు తిరుమేనియై విట్టార్కళ్”; ఎన్ఱు,
అస్మదాచార్యైరుక్తమ్.

౧॥ వి-పు-౫-అంశే, ౧౩ అధ్యాయే.

వ్యా.—“తిరుక్కురవైయిన్ఱు, తిరుక్కుఱళ్ లోకైతై కేట్టు,
‘ శ్రీబృన్దావనత్తిల్ ప్పోవతాక ప్పుఱప్పట్టవళవిలే, గురుదర్శ
“ నత్తాలే, పోకమాట్టావళ్ నిన్ఱు, [నిర్మలసుఖత్తాలుమ్,
“ (1) కృష్ణనై ధ్యానమ్పణ్ణి, తద్గతచిత్తైయాకైయాలేవన్ద
“ (2) తదప్రాప్తికి బద్ధనవాన నిరవధిక దుఃఖత్తాలుమ్,
(1) (2)
“ప్రక్షీణాశేషపుణ్యపాపైయాయ్;
“ (2) తత్ స్మరణమ్ (1) శెల్లానిఱ్క,

అ.—(“కాచిత్”౧)-ఇత్యాదక్కు అర్థమ్, (తిరుక్కురవై ఇత్యాది.
“రాసారమ్భగసోత్సుకః” ౨ ఎన్ఱ అవిత్తైప్పడి ౩ (“తిరుక్కురవైయిన్ఱు”)
ఎన్ఱు.—“క్రీడోత్సుకమ్ ‘కురవై’ యెన్ఱు, పేర్”౩ ఎన్నక్కడవతు.
“ రమ్యం గీతధ్వనిం శ్రుత్వా” ౪ ఇత్యాదిక్కైప్పడి, (“తిరుక్కు
ఱళ్ లోకైతై”) ఇత్యాది
“ (గురుం బహిర్ దృష్ట్వా, ఆవసథస్యాన్తే స్థిత్వా)”౧ ఎన్ఱు,
వ్యుత్పత్తిమ్, (గురుదర్శనత్తాలే) ఇత్యాది
(‘ గోవిన్దం, తన్మయత్వేన ధ్యాత్వా”౧) ఎన్ఱతు, “కృష్ణనై
‘ ‘కృష్ణన్’ ఎన్ఱె ధ్యానిత్తాళ్; తత్త్వేన ధ్యానిత్తాళ్”; ఎన్ఱపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృష్ణనై ధ్యానమ్పణ్ణి) ఎన్ఱు.—
“తస్మిన్ + చిత్తం + యస్యాః, సా=తచ్చిత్తా; తచ్చిత్తా చ సా + విమలా
“ హ్లాద- క్షీణపుణ్యచయా చ’, ఇతి విగ్రహే,* ౫ విశేషణోభయపదకర్మ
“ ధారయః”, ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్ (“తద్గత-చిత్తైయాకైయాలే”)
ఇత్యాది.—“హేతుగర్భ విశేషణమ్” † ఎన్ఱు, కరుత్తు.
* (విమలాహ్లాద-) ౧ శబ్దార్థమ్, (“నిర్మల సుఖత్తాలుమ్”, ఎన్ఱు,
(“మహత్”-)౧ శబ్దార్థమ్, (“నిరవధిక”)- ఇతి.
* (“చయ”-)౧ (“అశేష”-)౧ శబ్దఙ్గళాల్ ఫలితవర్థమ్,
(“ప్ర-క్షీణ”) ఎన్ఱి, ఆ ఉపసర్గత్తాలే వ్యఞ్జితమ్.
* (“చయ”-) ౧ శబ్దార్థమ్, (“అశేష”-) ౧ ఇతి.
స్పష్టత్వాత్, (“అశేష”-) ౧ శబ్దమే ఇఙ్గుమ్ ఉపాత్తమ్. §
(1) (2)
* (‘ చిన్తయన్తీ”, ౧ ఎన్ఱు, వర్తమాన నిర్దేశత్తినుడైయవుమ్, ధాతు
(2) (1)
విన్నుడైయవుమ్, అర్థమ్ (తత్ స్మరణమ్ శెల్లానిఱ్క) ఇతి.

ఎ-అ.—(తిరుక్కురవై), రాసక్రీడై. [తి-వా-౬-౪-౧-వ్యా]

† “ అజ్ఞ్యార్థగ పరికరస్సాభిప్రాయే విశేషణే” ఇత్యాద్యుక్తమై
నినైప్పతు (చన్ద్రాలోకశ్లో ౫౭) § ఇఙ్గుమ్=“పుణ్యత్తై నిర్దేశిక్క
మిడత్తిలుమ్” ఎన్ఱపడి. ౨॥ వి-పు-౫-౧౩-౨౩.
౩॥ ౩౨౦మ్పక్కత్తిల్ ముడిప్పై ప్పార్క్క. ౪॥ వి-పు-౫-౧౩-౧౭.
౫॥ అష్టా-౨-౧-౨౪. ౬॥ అష్టా-౨-౧-౫౭. ॥పుటమ్. ౩౧౭॥

వ్యా.—"(3) తత్ప్రాప్త్యలాభక్లేశత్తాలే ధరిక్కమాట్టా
"మల్ మూచ్చడఙ్గుక్కైయాలే,ఇవళుక్కు తానే ఉపేక్షిక్క
"వేణ్డాత్తపడి, దేహమ్(తన్నుడైయదే)విట్టుక్కొణ్డునిన్ఱతు"; ఎన్ఱు.

ర.౫. — అక్క ఇప్పడి నిదర్శనభూతర్ పడిక్కలైచ్చొల్లి, ఇని, ఇవర్ క్కలై (పోలేయిరుక్క వేణుమ్ [వా.౮౦]) ఎన్ఱు, శిక్షకరుత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—" ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా") ఎన్ఱు అ నిరుచ్ఛ్వాసత్తైయిలే, "సన్నిహితత్వాత్ ("తదప్రాప్తి మహాదుఃఖ") ఇతి హేతు"; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్.(తత్ప్రాప్త్యలాభక్లేశత్తాలే)ఎన్ఱు. "ఉచ్ఛ్వాసం నిరుద్ధతీ" ఎన్నాతే, ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా")ఎన్ఱు, ఆవు రుషత్వాత్వమ్ శొల్లుక్కైయాలే,సిద్ధిత్త అర్థమ్(మూచ్చడఙ్గుక్కైయాలే)ఇతి
"ఇన ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా")వేణ్ అర్థమ్. మూలత్తిలే (తన్నుడై. యదే) ఎన్ఱత్తాల్ శొల్లప్పట్టు"; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తానే ఉపేక్షిక్క వేణ్డాత్తపడి) ఎన్ఱు.
"యావన్నవిమోక్ష్యే ఉభయమ్పత్స్యే"3 ఎన్ఱు, అవిత్తై యుటైయాణ్డు ("ముక్తిం గతా") ఎన్ఱత్తాల్, ఫలితమ్ ("దేహమ్") ఇత్యాది.
ఇజ్జే ("నిరుచ్ఛ్వాసతయా")ఇత్యాదియిలే తాత్పర్యమ్.
"""(1)§ (పిరియిల్ తరియాదైయై మున్నిట్ట) మాత్రత్తై [యుడైయ "రాన ఇవ్వైయపెరుమాళ్ నిష్ఠైయై] ప్పత్తు, [౮౦మ్ వాక్యత్తిల్ పరిగణైప్పడిక్కు ఇరణ్డావతు మూన్ఱావతు ఉపేయాధికారికళాన పెరియవుడైయారుడైయవుమ్ పిళ్ళైతిరునఱైయూర రైయరుడైయ వుమ్] నిష్ఠైయాన (ఉడమ్బై) విడుకైయరిత్తు;
"(2) తామ్ ఒరువర్ (ఉడమ్బై) విడుకైయై [చ్చెయ్త పెరియవుడై "యారుడైయ నిష్ఠైయై] ప్పత్తు, స-కుటుమ్బమాక(ఉడమ్బై) "విడుకై [ప్పెచ్చెయ్త పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్ నిష్ఠై] యరిత్తు;
"(3) ప్రయత్నపూర్వకమాక (ఉడమ్బై) విడుకైయై [చ్చెయ్త అర్థఅరై "యర్ నిష్ఠైయై] ప్పత్తు, (ఉడమ్బు) (తన్నుడైయదే) విట్టుక్కొణ్డు "నిఱ్కై [ప్పెత్తు చిన్తయన్తియుడైయ నిష్ఠై]యరిత్తు";
"ఎన్ఱు, ఉత్తరోత్తర నిష్ఠైతాత్పర్యమ్, మూలత్తిలే (తన్నుడైయదే)ఎన్ఱు అ "విత్తాల్ సూచితమ్' [ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.]
"ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే,('తానే ఉపేక్షిక్క వేణ్డాత్తపడి') ఎన్ఱత్తు";}
ఇత్తాల్, "పూర్వకాలై యాన చిన్తయన్తిక్కు మున్నే ఉత్తర "కాలస్థరానవరై యెడుక్కై అనుచితమ్", ఎన్ఱు ఆశఙ్కైయుమ్ నిరస్తై
సర్వత్ర, అధికారోత్కర్షమే అనన్తరోద్దేశబన్ధనమ్;
కాలక్రమమిరుక్కుడత్తిలుమ్, అర్థముఖ్యమత్తు. [తరిపడిక్కై)ఇత్యాదినా.
ర.౫.—ఉత్తరవాక్య సఙ్గతి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్(అక్క ఇప్పడి నిదర్శనభూ

మూ.—ర.౫.—(౧)ఉపాయత్తుక్కు, (1) శక్తియుమ్ (2) లజ్జైయుమ్ (3) యత్నముమ్ కులైయ వేణుమ్;

వ్యా.—(ఉపాయత్తుక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.
అర్థావఖ్యః—
" (౧) (ఉపాయత్తుక్కు) - అధికారియాగ వేణ్డువతు;—
" (1) తన్నుడైయరక్షణమ్ తానే పణ్ణిక్కొళ్ళుకైక్కు ఉ " ప్పాన (శక్తియుమ్),
" (2) తానే పరిగ్రహిక్కిఱ ఉపాయత్తుక్కు విరోధికళాన " పత్తై విడుమళవిల్, నాట్టార్ శిరిక్కుమతుక్కు [౧౦ కూచ్చమ్ (లజ్జైయుమ్),
" (3) తత్పారతన్త్ర్య విరోధియాన స్వ- (యత్నముమ్), " కైవిడవేణుమ్;

అ.—[ఉపాయత్తుక్కు) ఎన్ఱు అవిత్తై, పూర్వవత్ [=వా. ౮౦, పు. ३०౬] సా- ధ్యాపేక్షమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (ఉపాయత్తుక్కధికారి యాగ వేణ్డువతు) ఎన్ఱు.
ఇప్పడియే, (ఉపేయత్తుక్కు) ఎన్ఱు ఇతుక్కుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.
ఇతు, లక్షణయా-రోగజైక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

((1)తన్నుడైయ) ఇత్యాది.—

(1) (2)
(రక్షణమ్) ఎన్ఱతు, "(౧)అనిష్ట నివర్తనత్తిలుమ్ (౨) ఇష్టప్రాప్తి "యిలుమ్, తనక్కు శక్త్యంశమ్"; ఎన్ఱపడి:—
అల్లతు, సంసారనివృత్త్యాదికళిలేఇవనుక్కు,ముత్తలిలే శక్తియిల్లైయిఱే?

((2) తానే పరిగ్రహిక్కిఱ) ఇత్యాది.—

" తానే స్వీకరిక్కిఱ సిద్ధోపాయత్తినుడైయ † ఉపాయానపేక్ష "రక్షణప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకఙ్గళాన పత్తై, విడుమళవిల్"; ఎన్ఱపడి.
(నాట్టార్), సిద్ధోపాయ-యాథాత్మ్యజ్ఞాన శూన్యర్.

((3) తత్పారతన్త్ర్యేత్యాది).—

"అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వరూపమాన తన్నుడైయ అసా "ధారణ పారతన్త్ర్యాను ప్రవిష్ట విశిష్టాభిమల్య- అజనకతాయుక్తమాన "అదృష్టద్వారకసాధనవిషయప్రవృత్తిహేతుభూతయత్నముమ్" ఎన్ఱపడి.

(1)
(A) ద్వయత్తిల్, ఉపాయ-పూర్తి వ్యఞ్జక "చరణ"-పదోత్తర
(2)
ద్వివచనత్తిఘటైయవుమ్, శ్లోకత్తిల్ "పరిత్యజ్య" ఎన్ఱు అవితినుడైయవుమ్, ఫలితార్థమాయ్,

౧॥ వి-పు-౫-౧౩-౭౧.౨॥ వి-పు-౫-౧౩-౨౨. § వా. ౮౩.
3॥ భా-ఉ-౬-౧౪-౨. † ఉపాయాన్తరానపేక్ష?

విధింస్మరన్ననస్థాతా విహితత్యజిన ఉమః।స్యాత్ప్రిపత్తేస్స్వతిథియాః;ప్రాప్తరాగవశస్తుయః।ప్రపన్నోపికథం౩౩త్యాప్రాయత్యాన్నిమిత్తికః?

మూ॰ —(౨)ఉపేయత్తుక్కు (1) పేఱ్ఱుముమ్ (2) తన్నైప్పే ణామైయుమ్ (3) తరియామైయుమ్ వేణుమ్.

వ్యా.—"(౨) (ఉపేయత్తుక్కు)-అధికారియామ్పోక్కు;—
" (1) 'శేషియైప్పెరియాత్తేనిత్తు, (ఎల్లావడిమైయుమ్†)అవన్
" (పెప్†) న్నపడి(శెయ్యవేణుమ్†)' ఎన్ఱుమ్ (ప్రేమముమ్,
" (2) అత్తాలే కుర్ ఒరుతీఙ్గువరిల్ అన్ఱుకణ్డు అఱ్ఱమాట్టా
" మల్ తన్ (ఉడమ్పై యుపేక్షి†) క్కైయుమ్,
"(3)తద్విగ్రహానుభవాలాభత్తిల్ ధరిత్తిరుక్కమాట్టామల్
"మూచ్చడఙ్గుమ్పడియాక్కైయుమ్†, వేణుమ్";ఎన్ఱపడి.—
ఆక్కైయాలే, " అవర్కళై (ప్పోలే యిరు) క్కైయావతు, ఇవ్వధికారజ్ఞరై యుడైయరాక్కై", ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౯౬-వ్యా.—" '(1, విష్ణోఃకార్యంసముద్దిశ్య దేహత్యాగో
" యదాకృతః । తదావైకుణ్ఠమ్ ఆసాద్య ముక్తోభవతి మా
" నవః' ౧ ఎన్ఱు, ఆగ్నేయపురాణత్తిలుమ్, [౧౫
" (2) 'దేవకార్య పరోభూత్వాస్వాంతనుంయఃపరిత్యజేత్।
" సయాతి విష్ణుసాయుజ్యమ్ అపి పాతకకృన్ నరః' ౨
" ఎన్ఱు, వాయవ్యత్తిలుమ్,
" (3) 'రఙ్గనాథం సమాశ్రిత్య దేహత్యాగం కరోతియః,।త
" స్యవంశేస్మృతాస్ సర్వే గచ్ఛన్త్య అత్యన్తికంలయమ్'॥
" ౩ ఎన్ఱు, వామనీయత్తిలుమ్, శ్లోకఙ్గళైయాలుమ్;
" (4, విశేషిత్తుఆశ్వమేధికపర్వత్తిల్, వైష్ణవధర్మశాస్త్రత్తి
" ల్, పఞ్చమాధ్యాయత్తిల్,

అ.—(B) ఉత్తమనాలే సూచితముమాన అర్థమ్,
(౨) ఉపేయత్తుక్కు) ఇత్యాది.— [౨౫
ఉత్తరఖణ్డస్థ- "నారాయణ"- శబ్దవివక్షితమ్, ("శేషియై")ఇతి.
దేశకాలోపాధి నిర్దేశవిరహ-ఫలితమ్, ("పెరియాత్తేనిత్తు,") ఇతి.
ఆసఞ్జ్యాచ సిద్ధార్థమ్,("ఎల్లా",ఇతి. చతుర్థ్యర్థమ్,("అడిమై")ఇతి.
"నమశ్"-శబ్దఫలితమ్, ("అవన్-ఏవిన్నపడి") ఇతి.
ప్రార్థనాంశమ్, ("శెయ్యవేణుమ్") ఇతి. [౩౦
ప్రార్థనైయినుడైయ పరాకాష్ఠా- ప్రయుక్త స్వభావ- విశేషఙ్గళ్.
(1) (ఉడమ్పైఉపేక్షి)క్కైయుమ్, (2) (తన్నైడైయే)-(మూచ్చడఙ్గు)క్కైయుమ్.
(ఇవర్కళైప్పోలే యిరుక్కవేణుమ్¶) ఎన్ఱ,తిరుక్కరుత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఆక్కైయాల్) ఇత్యాదినా.

౯౬ మూ.—ఇవన్ఱుక్కు,—
(౧) వైధమాయ్ వరుమతుక్కే, త్యాజికర్ లావత్తు?
(౨) రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమతు ,త్యాజికర్ వొణ్ణాతితే?

వ్యా.—"'అగ్నిప్రవేశం యశ్చాపి, కురుతే మద్గతాత్మనా।
" 'సయాత్య అగ్నిప్రకాశేనవిమానేన మమాలయమ్॥౧॥
" 'ప్రాణాంస్ త్యజతియో మర్త్యోమాం ప్రపన్నోఽనన్యచేతసా
" 'శకమ్ §। బాలసూర్య ప్రకాశేన వ్రజేద్ యానేన
" 'మద్గృహమ్॥౨॥' ౪ ఎన్ఱు, భగవాన్, తానే అరుళిచ్చె
" య్కైయాలుమ్;ఇప్పడి మోక్షసాధనమాక చొల్లప్[౧౦
" పట్టిరుక్కైఅ భగవదర్థమాన స్వ - దేహత్యాగమ్.
" అనన్య సాధ్యనాన (ఇవన్ఱుక్కు) త్యాజ్యమన్ఱో,?
" ప్రపన్నరాయిరుక్కిఱ (పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్),

అ.—౯౬.— "(పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్,...ఉడమ్పై ఉపేక్షిత్తార్[వా ౮౪])ఎన్ఱ,ఇ ఇత్తాల్ ఉదిక్కుఆశఙ్కాపరిహారార్థమ్,[౧౫
([వా ౯౬]ఇవన్ఱుక్కువైధమాయ్) ఇత్యాది గ్రన్థమ్";ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, శఙ్కాపరమాక అవతారిక్కై ("విష్ణోఃకార్యమ్") ౧ ఇత్యాది.

౨-అ.—౯౬.—("అత్యన్తికం లయమ్" ౩)=మోక్షమ్.
(" అన్-ఆశకమ్")=ఆశాన్తర-రహితంయథా తథా.
("[పిళ్ళై†తిరునఱైయూర్-అరైయర్,]ఇత్తైయనుష్ఠిప్పానేన్?ఎన్ఱు)
ఎన్ఱు, మఱ్ఱు ఇరువరైయుమ్విట్టు ఇవరైమాత్తిరమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు,

మీ.—౯౬" నను జటాయుప్రభృతయస్ సాధనభక్తినిష్ఠాః,
" విద్యానిష్ఠాః; తేషామ్ ఉపాయో దేహత్యాగః; తథాచస్మర్యతే—
" 'దేవకార్య పరోభూత్వాస్వాం తనుంయః పరిత్యజేత్। సయాతివిష్ణు
" 'సాయుజ్యమ్ అపిపాతకకృన్నరః'॥౨ 'అగ్నిప్రవేశంయశ్చాపికురుతే
" 'మద్గతాత్మనా,సయాత్యఅగ్నిప్రకాశేన విమానేన మమాలయమ్'౪
" ఇత్యాది; అన్యథా, ఉపాయత్వేనస్మృతే దేహత్యాగే, ప్రపన్నానాం
" ప్రవృత్తిర్ విరుధ్యతే, 'ఉపాయాపాయసంయోగే'౫ఇతిస్మృతేః"
ఇత్యత్రాహ—
(ఇవన్ఱుక్కు) ఇత్యాది. [౩౦

§ (అన్-ఆశకమ్) ఎన్ఱు, ఇప్పడి ౨-అ-పద-విభాగమ్.
† "తిరునఱైయూర్." - అ. కృష్ణమాచార్యర్, శుద్ధమాకఅచ్చిట్ట నాలాయిరవ్యత్తత్తిల్, ఇత్తిరుప్పతి, శోఴనాట్టు త్తిరుప్పతికళిల్ ౪౦ ఆవతాక చొల్లప్పట్టిరుప్పతుమ్ తవిర, ఇన్నైచ్చేర్న్త మహిమ - సఙ్గ్రహమ్ కాట్టప్పట్టిరుక్కిఱతు. ౪॥ వై...ధర్మశాస్త్రే అ. పర్వణి. అ. ౫.
౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ. ౧౭. శ్లో. ౬౧.

౧॥ ఆగ్నేయ-పు. ౨॥ వాయవ్య-పు. ౩॥ వామనీయ-పు.
† వా. ౮౩. ¶ పు. ౩౧౮, ఇడవరి ౬.

వ్యా.—" ఇత్తై అనుష్ఠిప్పానేన?"

ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవన్ను కుఱ) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి-

అత్తావతు:—

"'ఇదంకుర్యాత్'ఎన్ఱు,ఒరువిధిప్రయుక్తమాయ్వరుకిఱతిలే,

"ప్రాప్తాప్రాప్త వివేకమ్పణ్ణి (ఇవన్నుకుఱ)క్కేఽ పడలావతు?

" అజ్ఞన్నిఱ్కే, తన్ విరహత్తిల్ ఆఱ్ఱామైప్పోక్కాత

(1) (2)

" పడి భోగ్యముమాయ్ ప్రాప్తముమాన విషయత్తిల్,

" రాగప్రయుక్తమాయ్వరుమతు, వరుద్దియుమ్కైవిడప్పోక్కా

" తే?" ఎన్నై.

అ.— అత్ర:—

పూర్వార్ధే, "యేన" ఇతి పూరణీయమ్; ఉత్తరార్ధే, "స" ఇతిచ.

("యదా...తదా") ౧ ఎన్ఱు, అవ్యవహిత సాధనత్వముక్తమ్.

(1) (2) (1)

("వైకుణ్ఠమాసాద్య ముక్తః") ౧ ఎన్నిల్,అ, లోకవిశేషప్రాప్తియుమ్,

(2)

ముక్తత్వముమ్, "కేవల"*-సాధారణమాకైయాలే,వచనాన్తరోపాదా

నమ్, ("దేవకార్యే")-౨ ఇత్యాది. ["*కేవలః"=కైవల్యంప్రాప్తః.]

(1) (2) (1)

"('విష్ణు- సా- యుజ్యమ్') ౨ ఎన్నిల్,అ ('విష్ణు') - శబ్దానుసారేణ,

"ఉపక్రమగత సామాన్యపర ('దేవ')- ౨ శబ్దమ్ భగవత్పరమ్;

"('సాయుజ్య')-౨ శబ్దమ్, భోక్తృత్వవిశేషవాచి యాకైయాలే,

కేవల - వ్యావృత్తి"; ఎన్ఱు,వివక్షితమ్.

అర్చావతార-విషయత్వార్థం వచనాన్తరోపాదానమ్ ("రఙ్గనాథ

("అత్యన్తికం లయమ్") 3 =మోక్షః. [మ్") 3 ఇత్యాది

పురాణాపేక్షయా [(వా.3,పు-3౮)] *ఇతిహాసమ్ ప్రబలమాకైయాలే,

"ఇతిహాసత్తిలుమ్ఇవ్వర్థమ్ ఉక్తమ్" ఎన్నైక్కాక, వచనాన్తరోపాదాన

మ్ (విశేషిత్తు) ఇత్యాది.

("అగ్ని - ప్రవేశమ్") ౪ ఇత్యాది.—

(విశేషిత్తు) ఎన్ఱతు,—

" దేహత్యాగత్వరూప సామాన్యాకారత్తాలే యన్ఱిక్కే,

అ. "అగ్నిప్రవేశహేతుకదేహత్యాగత్వరూపవిశేషరూపత్తాలె"; ఎన్ఱపడి.

("మద్గతాత్మనా") ౪ = మద్గతేన మనసా.

అగ్ని ప్రవేశత్తుక్కైయ దేహత్యాగ పర్యన్తత్వవివక్షయా వచనాన్త

రోపాదానమ్ (ప్రాణాంస్త్యజతి) ౪ ఇత్యాది.

("అనాశకమ్ - మాంప్రపన్నః"!)౪—"'నమేభక్తః ప్రణశ్యతి' ౫

"ఎన్నిల్,అపదియే, ఆశ్రితనాశ పరిబన్ధి*యాన ఎన్నైఉద్దేశిత్తు"; ఎన్ఱపడి.

"యోఽపి" ౪ ఎన్ఱు, అన్వయిప్పతు. [*=పరిహర్త (గీ 3. 3౪.)

" (1) ఇవ్వచనఙ్గళిలే భక్తిప్రస్తావ మిల్లామైయాలే, భక్తఙ్గత్వ

" పరతయా అన్యథాసిద్ధి శొల్లవొణ్ణాతు;

" (2) ఫలసమ్బన్ధమ్ శ్రుతమాకైయాలే, స్వతన్త్రసాధనత్వమ్దుర్వారమ్.

" (3) 'జ్ఞానభక్త్యన్వితంకర్మ' ౬ ఇత్యాదికళిలే, కర్మజ్ఞానఙ్గళుక్కు

" స్వతన్త్రసాధనత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్;

" ఆకైయాల్, ఇతుక్కు-పృథగుపాయత్వం దుర్వారమ్":

ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయికిఱార్ (ఇప్పడిమోక్ష

సాధనమాక) ఇత్యాది.

ఉదాహృతవచనస్థ-విష్ణు-దేవ-రఙ్గనాథాది-శబ్దార్థమ్, (.గవద్-)ఇతి.

("కార్యంసముద్దిశ్య")౧, ("కార్యపరోభూత్వా"), ౨ ఇత్యాద్యర్థమ్,

(అర్థమాక) ఇతి. [(దేహత్యాగమ్) § ఇతి:—

("ప్రాణాంస్త్యజతి") ౪ ఎన్ఱ,అ విధినుకైయ ఫలితార్థమ్,

వచనవిశేషత్తిలే† కణ్ఠోక్తమాయిఱ్ఱే, ఇతుఇరుప్పతు?

ఎ-అ—1. (చిన్తయన్తిక్కు-ఉడమ్బు,తన్-నడైయేపో)నప్పడియాలుమ్,

2. పెరియవుడైయార్ * పరాక్రాన్తరాయ్ యుద్ధత్తిలే పట్టు

ప్పట్టువిఴున్దైయాలుమ్,

3. అత్తుత్తాన్, పిరాట్టియుడైయ పురుషకార పూర్వకమాక,

"మయాత్వంసమనుజ్ఞాతో, గచ్ఛలోకాన్ అనుత్తమాన్" † ఎన్ఱు

పెరుమాళ్ పరిగ్రహత్తుక్కు-ముఖ్యాక్షవరుకైయాలుమ్,

౪॥పై ధర్మరాస్త్రే అ. పర్వణిఅ.౫. ౫॥గీ-౯-3౧.౬॥గీతార్థసంగ్రహరక్ష

యాం.౨౪శ్లో వ్యాఖ్యాఽత్రానుసంధేయా.శ్రీపు 319, వలవరి11ల్ ఇరుప్ప

ఇన్దప్రతీకగ్రహణమ్. †అత్తావతు, "౧-3-అమ్ప్రమాణఙ్గళాన("విష్ణు

కార్యమ్",)("రఙ్గనాథమ్"),ఇత్యాదిప్రమాణద్వయత్తిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

[3౧౭మ్పక్కత్తు3మ్ నోట్టు:—'కురవైక్కుత్తైక్కోత్తాడల్'

(పిఙ్గలన్దై, పెయర్ప్పిరివు ౬-వతు అనుపోకవన్దై, పక్కమ్3౫౬);

" 'తొడుత్తకైక్కోత్తాడల్కురవై' ఎన్బ"(మణ్డలపురుషన్ చూడామణి

నిక్కణ్డు,పెయర్ప్పిరివు,౯-వతుశెయల్పఱ్ఱియపెయర్త్తొకుతి,ప౫౨);

"కురవైక్కుత్తైక్కోత్తాడల్" (శేన్దన్ తివాకరమ్,౯వతు

శెయల్పఱ్ఱియ పెయర్త్తొకుతి, పక్కమ్౧౫౬);

శిలప్పతిక్కారత్తిలుదాహృతఙ్గళాన పాట్టుకళ్:—

" "'కురవై" యెన్బతు కూరుఙ్గాలై చ్చెయ్తోర్ శెయ్త కామముమ్

"విఱలుమ్ ఎయ్తువురైక్కు మియల్పిఱ్ఱెన్బ".

" 'కురవై' యెన్బతు ఎழுవర్ మఙ్గైయర్ శెన్నిలైమణ్డలక్కడకక్కై

కోత్తన్నిలైకొట్పనిన్ఱాడలాకుమ్". ఇప్పడి౨౮-పక్కమ్-౧౧-వరియిల్.

శిలప్పతికారమ్ అచ్చియర్ కురవైయిలు మివ్విషయత్తై ఉరైయాశిరి

యర్ ఎழுతి ఇరుక్కిఱార్. (౪౦3-పక్కమ్).

'కురవై' యెన్బతు కామముమ్ వెన్ఱియుమ్ పొరుళాకక్కురవై

చ్చెయ్యుళ్ పాట్టాక, ఎழுవరేనుమ్ ఒన్బతిన్మరేనుమ్ కైపిణైన్దాడువతు"

(ఉరైవాక్కియమ్ ౬౪మ్ పక్కమ్).

౧॥ఆగ్నేయ.పు. ౨॥వా.యజ్ఞ్య.పు.† రా-అ-౯౯-3౦. 3॥వామనీయ.పు

ఉత్కటేసుత్కటేరాగే దుస్త్యజం సుత్యజంక్రమాత్। అధికారభిదా వైధేత్యాజ్యతాహానిసీద్ధ్యతః। దేహత్యాగనిషేధోపవర్త్యోపత్కటరాగిణా।

అ.—(“స్వాంతనుమ”)* ఎన్ఱ, అ (“స్వ-”) శబ్దార్థమ్, (స్వ-దేహ-) ఇతి.-
“సమభివ్యాహృతసంబంధిలాభ”గన్యాయత్తాలుమ్ ఇద్దు స్వత్వమ్ సిద్ధిక్కుమే?.

(అనన్యసాధనన్నాన ఇవన్నుక్కు) ఎన్ఱత్తు,

“ అదృష్టద్వారక సాధనాన ర్హాన్గాన (ఇవన్నుక్కు)”; ఎన్ఱపడి.

(త్యాజ్యమన్ఱో?) ఎన్ఱత్తు,

“ (1) స్వరూపహానికరత్వత్తాలుమ్, (2) నిష్ప్రాహానికరత్వత్తాలుమ్,
“ అననుష్ఠేయమన్ఱో?” ఎన్ఱపడి.

శఙ్కాబీజోద్ఘాటనమ్, (ప్రపన్నరాయిరుక్కిల) ఇత్యాది.—

“స్వరూపయాథాత్మ్యదర్శిత్వత్తాల్, ప్రపన్నరాన ఇవర్కు
ఇతుహూడాతు”; ఎన్ఱు, శఙ్కాశయమ్.

(ఇవఱ్ఱుక్కు ఎన్ఱతుశఙ్కై) ఇత్యాది —

(1) “(వైధ) త్తుక్కు (1) (దుస్త్యజ) త్వమ్, (గ) నిత్యకర్తృత్తిలుమ్,
“ (2) (రాగప్రాప్త) త్తుక్కు (2) (సుత్యజ) త్వమ్ (౨) నిషేధ్యమాన శరీర
“ భక్షణత్తిలుమ్, ప్రసిద్ధమాయిరుక్క, ఇఙ్గే తద్విపర్యయకథనమ్ కూడాతు”;
ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే, [కుర్యాద్) -ఇత్యాదినా.—
అత్తై, వివక్షితార్థాను గుణమాక వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (ఇదం)

(విధిప్రయుక్తమాయ్) ఎన్ఱత్తు,

“మోక్షకామ- నియోజక మోక్షసాధనవిధి - హేతుకమాయ్”; ఎన్ఱపడి

(ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకమ్ పణ్ణి) ఎన్ఱత్తు,—

“ ‘అదృష్టద్వారక సాధనమాన ఇతు,
“ పారతన్త్ర్యజ్ఞాన - (గ) రహితర్కు (1) ప్రాప్తమ్;
“ పారతన్త్ర్యజ్ఞాన- (౨) యుక్తర్కు, భగవదత్యన్తాభిమత్య - అజనక
“ మాకైయాలే (2) అప్రాప్తమ్’;
“ఎన్ఱు, అధికారిభేదేన విషయవిభాగత్తై అనుసన్ధిత్తు”; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “ ‘అధికార్యన్తర విషయక విధిప్రయుక్తత్తుక్కు తదితరా
“ ధికారివిశేషత్తాలే త్యాగమ్,
“ ‘అగ్నిహోత్రాదిక్కళుక్కు సంన్యాసియాలే త్యాగమ్ పోలే, యుక్తమ్’,
“ ఎన్ఱు, వైధత్తుక్కు త్యాజ్యత్వకథనమ్ ఉపపన్నమ్”; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(తన్ విరహత్తిల్) ఇత్యాది—

(తన్-) శబ్దమ్, (విషయత్తిల్) ఎన్ఱ, ఉ(విషయ-) పరమ్.

(తన్ విరహత్తిల్ ఆత్మాపహారకమ్పడి భోగ్యముమాయ్) ఎన్ఱత్తు.

“ స్వవిరహప్రయోజ్య ప్రతిసంబంధిసత్తాపహారకత్వనియామక నిరతిశయ
“ భోగ్యతాయుక్తముమాయ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “ ‘†ఆఖ్యాతానామ్ అర్థం బ్రువతాం శక్తిస్సహకారిణీ’,

ఎ-అ.—[3౨౮మ్ పక్కమ్ పార్క్క.]

---

* పు. 3౧౯ల్, ౨మ్ సూత్తిరప్పార్క్క. ౧॥

† “ భావప్రధానమాఖ్యాతమ్” ఎన్ఱు, నిరుక్తోక్తియుమ్; “ధాత్వర్థేన విశిష్టస్య విధేయత్వేన బోధనే। సమర్థస్ స్వార్థయత్నస్య శబ్దో వాఽఽఖ్యాతముచ్యతే॥” ఎన్ఱ, ఉ వచనముమ్; “ఆస్తే” ఆకారాదియిలుత్తమ్.

మూ.—౯౭. (గ) ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్, (1 నివర్తకమ్;

వ్యా.—౯౭. “((గ) వైధమాయ్ వరుమ) శవిల్,
“ (1) సుత్యజమాయ్,
“ ((౨) రాగప్రాప్తమాయ్ వరుమ) శవిల్ (2) దుస్త్యజ
“ మావానేన్?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపాయత్వ-) ఇత్యాదియాలే.—

((గ) ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్, (1) నివర్తకమ్)
ఎన్ఱత్తు, “((గ) వైధమాయ్ వరుమ్) దశైయిల్, దేహత్యాగ
“రూప (ప్రవృత్తి) యిల్ ((గ) ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్) నడక్కై
“ యాలే, అవ్వ(నుసన్ధానమ్), ఇవన్నై, సాధనతయాసంప్ర
“ తిపన్నమాన ఇద్దేహ త్యాగరూప ([వా. ౯౦] ప్రవృత్తి)
“ యిల్ నిన్ఱుమ్ మీళువిక్కుమ్”; ఎన్ఱపడి.

అ.—“ ఎన్ఱ, ఉపడియే, (1) శక్యత్యాగమాన (రాగప్రాప్త) త్తుక్కు
“ (1) (సుత్యజ) త్వమ్ ప్రసిద్ధమానాలుమ్,
“ (2) అశక్యత్యాగమాన (రాగప్రాప్త) త్తుక్కు (2) (దుస్త్యజ) త్వకథన
“ ముపపన్నమ్”; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(ప్రాప్తముమాన) ఎన్ఱత్తు, “ఉచితముమాన” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “ ‘ (1) అనుచితవిషయ (రాగప్రాప్తమ్) (1) త్యాజ్యమానాలుమ్,
“ (2) ఉచితవిషయ (రాగప్రాప్తమ్) (2) దుస్త్యజమ్’, ఎన్కై, ఉచితమ్”;
ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౯౭.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై (వైధమాయ్ వరుమ శవిల్) ఇత్యాది.—

“ [అనుసంధానమ్] సవిషయమాకైయాలే, విషయాకాఙ్క్షైయిలే,
“ [వా- ౯౭.] ((గ) వైధమాయ్ వరుమత్తు) ఎన్ఱు, పఠితమాన దేహత్యా
“ గమే విషయమామ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కి
ఱార్, (వైధమాయ్ వరుమ్ దశైయిల్) ఇత్యాది.

“ నివర్తనమ్ (గ) కర్త్రాపేక్షమాకైయాలే, కర్త్రాపేక్షైయిలే,
“ [వా-౯౭] (ఇవన్నుక్కు) ఎన్ఱ, ఉ పూర్వవాక్యస్థ - షష్ఠ్యన్తమే
“ అనుషక్తమాయ్ కొణ్డు, (1) కర్తృసమర్పకమామ్”;

ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్నై) ఇతి.

“నివర్తనమ్, (౨) అపాదాన కారకాపేక్షమాకైయాలే, అపాదానా
“ పేక్షైయిలే, ఉపస్థితత్వాత్, దేహత్యాగమే (2) అపాదానమామ్”;
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(సాధనతయా-) ఇత్యాది.—

“అనుత్కటరాగమ్, నిషేధానువర్తనసహమ్”, ఎన్ఱు కరుత్తు

॥పుటమ్. 3౨౧॥

—౮౭౫౭౭౭ నన్యస్మిద్ధవాఅ్యాగస్స్వయంఫలకయద్వా హరింగతింత్వాయక స్వయత్నాద్వినివర్తేగమ్యంస్మరం న్తమేవా సౌవవకస్సాకత్స్వయత్నశాజా

మూ.—(౨) ఉపేయత్వానుసన్ధానమ్, (2) ప్రవర్తకమ్;

వ్యా. ((౨)ఉపేయత్వానుసన్ధానమ్, (2)ప్రవర్తకమ్)ఎన్ఱు,తు, "((౨) రాగప్రాప్తమాయ్వరుమ్) దశైయిల్, 'ఇవ్విషయ "త్తుక్కు-హానివరక్కణ్డిరుప్పత్తిల్,ముడిక్కైయేనల్లతు'ఎన్ఱు, "దేహత్యాగత్తైప్పురుషార్థమాక అనుసన్ధిక్కైయాలే, "అవ్వ(నుసన్ధానమ్)ఇవన్నై అత్తిలేమూటివిక్కుమ్";ఎన్ఱు,పడి.—

అన్ఱిక్కే :—

"((౧) వైధమాయ్ వరు) మ్బోతు, భగవద్విషయత్తిల్ "((౧)ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్,)ఇతు కుర్ ((1) నివర్తక)మామ్, "((౨) రాగప్రాప్తమాయ్వరు) మ్బోతు, అవ్విషయత్తిల్ "((౨) ఉపేయత్వానుసన్ధానమ్,) ఇతు కుర్ "((2) ప్రవర్తక)మామ్"; ఎన్ఱువుమామ్.

అ.—పూర్వవత్ [పు. ౩౨౧, వలవరి౨౩.], [అనుసన్ధానమ]. సవిష యమాక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (రాగప్రాప్తమాయ్) ఇతి

ఇజ్గే, "ప్రథమప్రార్థిత నిజ - జీవితావసానం పరిజనంకరోతి"౧ ఎన్ఱు,అవిత్తై సంవాదమాక క్కణ్డుకొళ్వతు.

(దేహత్యాగత్తై౨) ఎన్ఱు,తు, దేహత్యాగత్తై" ఎన్ఱు,పడి.

ప్రవర్తనై* సవిషయమాక్కైయాలే,అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(అతిలే)ఎన్ఱు,—

"దేహత్యాగత్తిలే' ఎన్ఱు,పడి. "(౧)(మీళవి)క్కై—(1)నివర్తనమ్, (౨) (మూళవి)క్కై—(2) ప్రవర్తనమ్", ఎన్ఱు,భిదా.

ఇత్తాల్, "ఉత్కటరాగప్రాప్తమ్, [పు-౩౨౧, వలవరి౩౫ల్ శొన్న అనుత్కటరాగమ్పోలే నిషేధానువర్తన సహమన్ఱిక్కే] నిషేధాతి వర్తనాపాదకమ్", ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"(I) (౧)[వా-౧౪.] (ఉపాయమై భవమ్),

" [వా-౫౭] (ఉపాయమ్ తన్నై౨ప్పొఱుక్కుమ్),

" [వా-౮౦] (ఉపాయత్తుక్కు, (1) పిరాట్టిమైయుమ్), ఎన్ఱుమ్,

" (౨) [వా-౬౫] (ఉపేయత్తిల్ ఉకప్పుమ్), [వా-౮౦] (ఉపేయ "త్తుక్కు, (2)ఇవ్వైయపెరుమాళైయుమ్) ఎన్ఱుమ్,

" భగవద్విషయత్తిలే ఉపాయోపేయత్వకీర్తనమ్ అనుస్యూత "మాయిరుక్కైయాలుమ్; [ధారణమాక ప్రసిద్ధమాక్కైయాలుమ్;}

" (II) 'ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వమ్'౨ఎన్ఱు,భగవదసా}

" ఇజ్గే, విషయ విశేషా విశేషితోపాయత్వానుసన్ధానమ్ భగవద్విష "యమామ్"; ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే, [వైధమాయ్]) ఇత్యాది.

౧॥ మాలతీ-మాధవే,అ. ౩,౧౨శ్లోకానన్తరమ్, *—ప్రవృత్తిప్రేరణమ్.

౨॥ శ్రీరం-స్తశ్లో.౮౭. ౩॥—"పునర్విశ్లేషభీరుత్వంపరమాభక్తిరిష్యతే".

మూ.—౮౮. (1) అప్రాప్తవిషయజ్గళిలే సక్తనానవన్, "అతు లభిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఇరానిన్ఱాల్,

వ్యా.— ౮౮. "ఇప్పడియొరుసాధన బుద్ధ్యా వన్ఱిక్కే, " తద్విషయప్రావణ్యాతిశయత్తాలే స్వ-దేహత్తైవిడుమ్పడి " యాననిలై విలైయమాడుమో?"; ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కి ఱార్, (అప్రాప్త-)ఇత్యాదియాలే.—

అతావతః:—

"(౧)స్వరూపప్రాప్తముల్లాత (1)హేయవిషయజ్గళిలే ప్రవ "ణనానవన్, తన్నై౨'అత్రియమాఱియాకిలుమ్ అవ్విష "యత్తై, లభిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు,స్వ-దేహత్యాగత్తిలే ప్రవ " ర్తియానిన్ఱాల్,

అ.—౮౮. ఉత్తర గ్రన్థావతారికై. (ఇప్పడియొరు) ఇత్యాది:—

" ఈదృశోత్కటరాగమ్ సంభావితమో?" ఎన్ఱు,పడి.

(స్వరూపప్రాప్తముల్లాత) ఇత్యాది:—

" స్వరూపానుచితమాన" ఎన్ఱు,పడి.

"[అప్రాప్త] త్వత్తాల్ హేయత్వముమ్ వరుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((I)హేయవిషయజ్గళిలే) ఎన్ఱు.

[సక్త-] శబ్దార్థమ్, (ప్రవణనాన) ఇతి.

"[ప్రాప్త]త్వత్తాలే విలక్షణత్వముమ్ వరుమ్"ఎన్నుమభిప్రాయ త్తాలే, (విలక్షణ విషయత్తిలే) ఎన్ఱు,తు.

[ఇరానిన్ఱాల్] ఎన్ఱు,తు, "దేహత్యాగత్తిలే ప్రవృత్తనాయిరా నిన్ఱాల్" ఎన్ఱు,పడి.

ఇతై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదేహత్యాగత్తిలే) ఇతి.

మీ.—౮౮. "'ఉపాయప్రవృత్తిశ్చేత్, ఉపాయత్వజ్ఞానజన్యా', " ఇతి నహ్యస్తినియమః?: — రాగాదపిప్రవృత్త్య- ఉపపత్తేః; " నచ 'విశ్లేషభీరుత్వ'-౩పర్య న్తరాగవిశేషాంసంభవతి :—కర్మమృదిత " కషాయస్య, యోగేన స్వాత్మదర్శన పూర్వక నిరతిశయానన్దపర " మాత్మ-సాక్షాత్కారస్యహి, తత్సంభవః?" ఇత్యత్రాహ,

(అప్రాప్త-) ఇతి:—

విషయప్రవణస్య అప్రాప్తవిషయే, చక్షురాద్య - అవయవ వైలక్షణ్యాద్ హి, తత్రప్రావణ్యం భవతి, నతుతత్ ప్రత్యగాత్మనోజ్ఞానా నన్దాదివైలక్షణ్యజ్ఞానాత్?;

" తద్వత్; భగవత్స్వరూపానన్దాద్య-అజ్ఞానే౭పి, (1) అర్చా౭౭ " విర్భావాది విగ్రహవైలక్షణ్యబలేన, (2)పరమాత్మానుగ్రహ విశేషాచ్చ, " అవతారాదౌ తాదృశప్రావణ్యోపపత్తిః"; ఇత్యర్థః. ॥పుటమ్. ౩౨౨॥

'శక్తిహ్రీయత్నశత్యాగో దేహస్యాపి నయుజ్యతే। దేహత్యాగ ఉపాయత్వం శాస్త్రీక్తం హి' తచ్చేన్నతత్। శక్త్యాదిత్యజనం ప్రేమాద్యన్వయశ్చ క్రమాద్యథా-

మూ॰ — (2) ప్రాప్తవిషయప్రవణనుకు, చ్చొల్ల వేణ్డావిఱే?.

ఠీ॰ (1) అనుష్ఠానముమ్ (2) అననుష్ఠానముమ్ ఉపాయ కోటియిల్ అన్వయియాత్తు.

---

(2)
వ్యా॰ — " '(౨) స్వరూప ప్రాప్తమాన విలక్షణ [౫
" విషయత్తిలే ప్రవణనానవనుక్కు, అవ్విషయత్తైప్పెఱ
" త్తన్నైయప్రియమాక్కైయాకిఱ ఇతుమాత్రమ్';
" ఎన్నుమిడమ్ 'కింపునర్'* న్యాయసిద్ధమన్ఱో?," ఎన్నై,—
" ఒరు వేశ్యైయిళవిలే ఒరువన్ అతి సక్తనాయ్
" క్కొణ్డుపోరుమవనాయ్, అవళుక్కు వ్యాధికనక్కువన్ద [౧౦
" వళవిలే, 'ఇవళ్ ఆఱియొళిన్దవాఱే, నాన్ ఎన్ తలైయై
" అరిన్దు తరుకిఱేన్', ఎన్ఱు, ఒరు దేవతైక్కు ప్రార్థిత్తు, పిన్బు
" తలైయరిన్దు కొడుప్పతుమ్ శెయ్తాన్"; ఎన్ఱు ప్రసిద్ధమిఱే!

(1) (2)
ఠీ॰ — " ఉపాయోపేయాధికారజ్ఞరుక్కు ఉడ
" లాక వన్దనుమ్ శొన్న అనుష్ఠానజ్ఞ్ఞళ్ పోలన్ఱి క్కే, [౧౫
" ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, అనన్య సాధ
" ననుక్కు ((2) అననుష్ఠాన) మాన ఇన్ద దేహత్యాగమ్,
(2)
" [వా॰ఠీ॰] ((౧) రాగప్రాప్త) మాకైయాలేదు త్యజమాయిరున్ద త్తే
" యాకిలుమ్, (ఉపాయకోటియిలే అన్వయి) త్తన్ఱి, నిల్లాతే?"
ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((1) అనుష్ఠానముమ్,) ఎన్ఱుతు డజ్జి॰

అ.—(అవ్విషయత్తైప్పెఱ) ఎన్ఱుతు, "తదర్థమ్" ఎన్ఱపడి.

(అప్రాప్త-) ఇత్యాదియై ఒరువిశేషత్తిలే కాట్టుకిఱార్; ఒరు (వేశ్యై యిళవిలే) ఇత్యాదినా.

ఠీ —ఉత్తర వాక్యావతారికై, (ఉపాయోపేయాధికారజ్ఞరుక్కు) ఇత్యాదినా. [త్యాగజ్ఞళ్" ఎన్ఱపడి.}

(వన్దనుమ్ శొన్న వనుష్ఠానజ్ఞళ్) ఎన్ఱుతు, "శక్తిలజ్జాయత్న}

(అననుష్ఠానమాన) ఎన్ఱుతు, "అనన్యసాధనత్వ విరుద్ధానుష్ఠానమాన" ఎన్ఱపడి.-నఞ్, విరోధార్థకమ్. †(రాగప్రాప్తమాకైయాలే) ఇత్యాది :—

"ఆర్తరుక్కు, అపథ్యమ్ (రాగప్రాప్త) మానాలుమ్, బాధకమామా
" పోలే, (అనన్యసాధన) నామ్ సిద్ధసాధనస్వీకారమ్ పణ్ణినవనుక్కు
" (౧) భగవదత్యన్తాభిమత్య- ఆజనకముమాయ్, (౨) నిష్ఠాహానిహేతువు
" మాయ్, (ఇన్ద రాగప్రాప్తదేహత్యాగమ్) ఇరుక్కుమ్"; ఎన్ఱపడి.

మీ.—ఠీ.—"ఏవమపి, వస్తుత ఉపాయత్వాత్, ఉపాయకోటావను
" ప్రవేశస్స్యాత్"; ఇత్యత్రాహ, (అనుష్ఠాన-) ఇతి.—
" ఉపాయాన్తరత్యాగవత్, తదనుష్ఠానమపి నోపాయే ఽన్తర్భవతి,
" సిద్ధోపాయస్య నిరపేక్షత్వాత్"; ఇతిభావః.

---

* ౩౧౫మ్ పుటత్తిల్, ౩మ్ నోట్టైప్పార్క్క. † ౭౯౬మ్ పుటత్తిల్, ౫మ్ నోట్టైప్పార్క్క.

వ్యా॰ — అత్తావతు:—
" ((1) అనుష్ఠాన) మాకచ్చొన్న (౧) స్వ శక్తి త్యాగాదికళుమ్,
" (౨) ప్రేమాదికళుమ్,
(1) (2)
" ఉపాయోపేయాధికారాన్తర్భూత మాకైయాలే [౫
" (ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియాతాప్పోలే,
" ((2) అననుష్ఠాన) మాకచ్చొన్న స్వ-దేహత్యాగముమ్, ఉపాయ
" బుద్ధ్యావనుష్ఠితమన్ఱి, క్కే ((౨) రాగప్రాప్త) మాకైయాలే,
" (ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియాతు);
" ఉపేయాధికారత్తిలే అన్తర్భూతమత్తన్నై"; ఎన్నై,—
ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమే యాకిలుమ్, ఉపాయబు ద్ధ్యా వనుష్ఠితమానత్తుక్కేయిఱే, ఉపాయత్వమ్ ఉళ్ళతు!
అజ్ఞనన్ఱాకిల్, ప్రపన్ననానవన్, (1) ఉపాయబుద్ధియఱ॰
(2) ఉపేయబుద్ధ్యా పణ్ణుకిఱ పుణ్యదేశవాసాదికళుమ్,
(ఉపాయకోటియిలే అన్వయి) క్క వేణుమిఱే? [౧౫

అ.— (అనుష్ఠానమాక) ఇత్యాది:—
" ' (1) ((౧) స్వ-శక్తి త్యాగాదికళుమ్) ఎన్గి, ఆ (ఆది) - శబ్దమ్,
" ' లజ్జా త్యాగాదిపరమ్; [త్తైసంగ్రహిక్కిఱతు;}
" ' (2) ((౨) ప్రేమాదికళుమ్) ఎన్గి, ఆ (ఆది)- శబ్దమ్, మూచ్చడత్తు}
" ' (3) ((1) అనుష్ఠానముమ్) ఎన్గి, ఆ ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వపరమ్';
ఎన్ను, మభిప్రాయత్తాలే, (త్యాగాదికళుమ్) ఎన్గి, ఆ బహువచనమ్ :-
"(1) (శక్తిత్యాగాదికళ్), (౧) (ఉపాయా...ధికారాన్తర్భూతమ్);
" (2) (ప్రేమాదికళ్)(౨)(ఉపేయాధికారాన్తర్భూతమ్,"; ఎన్ఱపడి.
"మూలత్తిలే ((1) అనుష్ఠానముమ్) ఎన్గి, అవిత్తు, దృష్టాన్తార్థమ్"; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయకోటియిలే [౨౫
అన్వయియాతాప్పోలే) ఎన్ఱు. [ఎన్ఱపడి.§}
(అననుష్ఠానమాకచ్చొన్న) ఎన్ఱుతు, "విరుద్ధానుష్ఠానమాకచ్చొన్న"}
(ఉపాయకోటియిలే అన్వయియాతు) ఎన్ఱుతు, "నిష్ఠాహానికరమా
క్కాతు" ఎన్ఱపడి. [చ్ఛేదకత్తిలే" ఎన్ఱపడి}
(ఉపేయాధికారత్తిలే) ఎన్ఱుతు, ఆవిర్భావన ఉపేయాన్వయితావ}
అపథ్యదృష్టాన్త వైషమ్యత్తై యటొక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(ఉపాయతయా శాస్త్రసిద్ధమే యాకిలుమ్) ఇత్యాది.—
" జ్యోతిష్టోమత్తుక్కు,—
' (1) కామ్యప్రయోగత్తిలే (1) ఫలోపాయత్వముమ్,
" (2) నిత్యప్రయోగత్తిలే (2) తదనుపాయత్వముమ్, శాస్త్రీకాభిమతమ్;

---

§ "అప్రాశస్త్యం విరోధశ్చ" ఎన్గి, ఆపడియే, విరోధముమ్ నఞర్థమల్లో? పు. ౭౯౬ల్, ౫మ్ నోట్టైప్పార్క్క. ॥పుటమ్. ౩౨౩॥

(1) (2)
అ —“ అతిల్, వస్తుస్వరూపమ్ ఒన్రాయిరుక్క, సాధనత్వాసాధనత్వ
(1) (2)
“ఙ్గళ్, సాధనత్వబుద్ధ్యా ఽనుష్ఠాన- తదభావాధీనఙ్గళా యిరుక్కుమ్;
“ ఆక, సాధనతయా(శాస్త్రసిద్ధ)త్తుక్కు సాధనత్వముణ్డామ్బొళు, సాధ
“ నత్వబుద్ధ్యానుష్ఠితత్వమ్, అవచ్ఛేదకవిధయా ఽపేక్షితమాయిరు
“ క్కుమ్; అద్దసాధనత్వబుద్ధ్యాఽనుష్ఠితత్వమిల్లామల్, రాగప్రాప్తమాక
“ అనుష్ఠితమాన విడత్తిలే, సాధనతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న మిల్లామైయాలే
“ ఉపాయాన్వయగన్ధమిల్లై:—
“ ఆకైయాల్, జ్యోతిష్టోమత్తుక్కు:—
“ (౧) నిత్యప్రయోగత్తిల్ (1) ఫలానుపాయత్వ ముపపన్నమ్;
“ (౨) కామ్యప్రయోగన్దన్నిలుమ్, మధ్యేఫలేచ్ఛ నష్టైయానాలుమ్,
“ శిష్టగర్హానివృత్త్యర్థమ్ ప్రయోగసమాప్తిపణ్ణిన విడత్తిలే (2) సాధనత్వా
“ భావ ముపపన్నమ్:
“ ఇవ్వర్థమ్, ‘ప్రక్రమాత్తునియమ్యేత,ఆరమ్భస్య క్రియానిమిత్తత్వాత్’౧
ఎన్ని,అపాస్తాధికరణత్తిలే వ్యక్తమ్;
“(౩)‘ఉపాయత్వగ్రహంతత్ర, త్యజేన్మనసా సుధీః’౨ఎన్ని, అవిత్తాలుమ్,
“ ‘ఉపాయత్వబుద్ధ్యావనుష్ఠితత్వమ్ (3) ఉపాయాన్వయప్రయోజకమ్’
“ ఎన్రు, సిద్ధమ్:
“(౪) లౌకికకర్మఙ్గళుక్కు ఇప్పడిఉపాయత్వబుద్ధ్యావనుష్ఠితత్వమ్ ఉపా
“ యతావచ్ఛేదకమల్లామైయాలే, (4)అపథ్యభోజనత్తై పుమ్యిమ్ సిద్ధమ్:
“(౫)(రాగప్రాప్త) మాక ప్రపన్నానుష్ఠీయమాన విషయవాసత్తుక్కుమ్,
“ (5) ఉపాయాన్వయ ప్రయోజకత్వమిల్లై:—
(1) (2)
“ (౬) అశిష్టాప్రతిషిద్ధఙ్గళాన నిమిషితాదికళై ప్పోలే,
“ ఇన్ద (రాగప్రాప్త) ఙ్గళాన వ్యాపారఙ్గళ్ ,(6)అదృష్టద్వారకఫలోత్పాద
“ నత్తిలే అకిఞ్చిత్కరఙ్గళ్”: ఎన్రుపడి.
౯౦. “ ‘నను; “(౧)చరమశ్లోకత్తిలే, ‘పరిత్యజ్య’ ఎన్ని,అవిత్తు,*అప్రాప్తి
“ హేతుక త్యాగానువాదమ్”,ఎన్ని,అపతత్తిలే, ఇత్తునిషిద్ధానుష్ఠానరూప
“ మల్లామైయాలే ఉపాయబుద్ధ్యా వనుష్ఠితత్వాభావత్తైప్పత్తి అను
“ పాయత్వమ్ ఇత్తుక్కు ఉణ్డానాలుమ్,
“ “ (౨)త్యాగమ్విధేయమ్”§ఎన్ని,అపతత్తిలే ఇత్తునిషిద్ధానుష్ఠాన
“ రూపమాకైయాలే, ఉపాయత్వబుద్ధ్యా వనుష్ఠితత్వమిల్లావిట్టాలుమ్
“ ఉపాయాన్వయమ్దుర్వారమ్:—
“ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ అనిష్టాన్వయహేతువామ్బొళు, ఉపాయత్వ
“*బుద్ధ్యావనుష్ఠితత్వమ్ అపేక్షితమన్రు, ఏ? [నిష్ఠాహానిహేతువామ్;—
“ ‘ఆకైయాల్ ఇవ్వధికారిక్కు, ఇత్తు, (రాగప్రాప్త) మానాలుమ్
“(1)ఉన్మత్తప్రవృత్తిక్కు గ్రామప్రాప్తిపోలే, [వేణ్డా”౩ఎన్రుమ్,
“ ‘త్యజిత్త ఉపాయఙ్గళిలే ఇవై అన్వితఙ్గళామో’? ఎన్రు నినైక్క

వ్యా.—౯౦.—అన్రి, కేళ;

అ. “ “(2)ఆనృశంస్యప్రధానన్తాయ్అనుష్ఠిత్తాలుమ్,ఏఅట్టకట్టిఆకా
“ ‘శత్తిల్ నిల్లాతాప్పోలే, అవైయుమ్ ఒరుఫలత్తోడు సఙ్గప్పిక్కక్కడ
“ ‘వత్తు”౪, ఎన్రుమ్, ఇవర్తామే యరుళిచ్చెయ్తారికే?
“ ‘ఆకైయాల్, సాధనత్వబుద్ధ్యాఽనుష్ఠితత్వమిల్లావిట్టాలుమ్ ఉపాయా
“ ‘న్వయమ్ దుర్నివారమ్’; ఎన్రు, శఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్”;
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికైయై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(అన్రి, కేళ ఇన్దప్రపత్తిక్కు ఉపాయకోటియిలే) ఇత్యాది.

౨-అ —4. ప్రపన్నరానవర్కళ్ *రకలఙ్గిఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ ప్రవృత్తి
త్తాలుమ్, అవర్కళైయుమ్ పాపఙ్గళిలాన్రాక,క్షచ్చేర్త్తు, ఎణ్బారుమాక
క్షత్తువిడుమవనాయిరుక్కైయాలేయుమ్, అవర్కళుక్కు విరోధమిల్లై:—
ప్రపన్ననుక్కుఙ్గూడ వుపాయాత్మకమాక చ్చొల్లప్పట్ట అగ్నిప్ర
వేశత్తాలే తామే “వేణుమ్” ఎన్రు, (అరైయర్) ప్రాణనైవిట్టవ
రాకైయాలే.
౯౯.—(అనుష్ఠానమాక) ఎన్రతు, “అనుష్ఠేయమాక” ఎన్రపడి.
(అననుష్ఠానమాక) ఎన్రత్తు, “అననుష్ఠేయమాక” ఎన్రపడి.
(పుణ్యదేశవాసాదికళుమ్) ఎన్ని,అ (ఆది)-శబ్దత్తాలే “అవిప్లవాయ
ధర్మాణామ్”౫ ఇత్యాదిప్పడియే, కించిద్ద్వారాభగవన్ముఖోల్లాసత్తుక్కు
ఉఱుప్పాన నిత్యకైఙ్కర్యాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.
౯౦ “ ‘యదృచ్ఛయాపిసంస్పృష్టో దహత్యేవహిపావకః’౬ఎన్ని,అ
“ ‘న్యాయత్తాలే ఉపాయబుద్ధియిన్రి,కే ఉపాయాన్తరఙ్గళై చ్చెయ్యి
“ ‘లుమ్,వస్తుస్వభావత్తాలే“ఏఅట్టకట్టి”రప్పోలే ఒరుఫలత్తోడే సఙ్గప్పిక్క
“ ‘క్కడవతాయన్రో, ఇరుప్పతు?
“ ‘ప్రపన్నాగ్రేసరరాన (౧) ఆణ్డాళుమ్, (౨) ఆళ్వార్కళుమ్,
“ ‘ఉపాయబుద్ధ్యాపుఙ్గూడ ప్రవృత్తిక్క క్కణ్డైయాలే అత్తుస్వరూప
“ ‘త్తుక్కుచ్చేరుమో?’ ఎన్ని,అశఙ్కైయిలే:-
“ ‘ఉపాయకోట్యన్వితమానత్తైచ్చెయ్యిలన్రో, “ఏఅట్టకట్టి”రయిల్ నా్య
“ ‘యమ్ప్రసఙ్గిప్పత్తు?.ఉపాయత్వపరశాస్త్రఙ్గళెల్లామ్,ప్రేమావస్థావిశేష
“ ‘హీనమానజ్ఞానజన్య ప్రవృత్త్యు-ఉపాయత్వపరఙ్గళాకైయాలే ప్రేమా
“ ‘వస్థాకార్యఙ్గళాయ్, రాగప్రాప్తఙ్గళాన, ప్రపన్నరుడైయప్రవృత్తికళై
“ ‘ఉపాయత్వేన శాస్త్రమ్ విధియామైయాలే అత్తుకళ్ ఉపేయాధికార
“ ‘రూపఙ్గళాయ్క్కొణ్డు అత్యన్త స్వరూపానురూపఙ్గళాకక్కడవైయిల్లై’;
“ ఎన్రు, ఉపాయత్వపర- శాస్త్రఙ్గళై అధికారివిశేష విషయఙ్గళాక్కి
“ విరోధ పరిహారమ్పణ్ణుకిఱతు ఉత్తరగ్రన్థమ్”; ఎన్రు,తిరువుళ్ళమ్
పృత్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్రి,కేళ) ఇత్యాదియాలే.

* § ముముక్షుప్పడి, చ-ప్ర. వా. ౧౯.

౧॥ పూ మీ.అ. ౬,పా.౨,సూ. ౧౩. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ.౧౭ శ్లో.౯౭. ౩॥ ముముక్షుప్పడి. చ-ప్ర. ౨౪. ౪॥ తని-చ., “సర్వపాపేభ్య” ఇత్యస్యవ్యాఖ్యానే. ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ.౧౭-౯౩. ౬॥ హార్యప్తకే,శ్లో.౧.

మూ.—౯౦.(౧) అనన్యోపాయత్వముమ్,

వ్యా.—«ఇన్ద ప్రవృత్తిగళ్ (ఉపాయకోటియిలేఅన్వయి)
« త్తత్తాకిలుమ్,((౧)అనన్యోపాయత్వ) త్తుక్కు (కుఱై)గళ్
« వరుమిత్తనైయిలే?,
« అత్తు, (ప్రేమ) పరవశర్ క్కు అవద్యమన్ఱు,";
ఎన్నై, కాక్క, ప్రేమపరవశర్ (ప్రవృత్తి)క్కళై దర్శిప్పిక్కి
ఱార్, (అనన్యోపాయత్వముమ్,) ఎన్ఱు,ఘుడఙ్గి.
((౧) అనన్యోపాయత్వమ్...కుఱైయుమ్బడియాన
ప్రవృత్తి) యావత్తు—

అ.—(అనన్యోపాయత్వత్తుక్కు కుఱైత్తల్ః) ఎన్ఱు,
"నిష్ఠాహాని" ఎన్ఱు,షడి.—
"(౧) ప్రియాయ మమవిష్ణోశ్చ'౧ఎన్ఱి,అ విశేషవచనత్తైక్కొణ్డు, విని
« యోగపృథక్త్వత్తాలే కైఙ్కర్య బుద్ధ్యాపణ్ణకిఱ విషయ వాసాదిక్కళిలే,
« ఉపాయాన్వయ ప్రయోజకత్వ శఙ్కైయేఇల్లై:
« (౨) ఇప్పడికైఙ్కర్యబుద్ధ్యావన్ఱి,క్కే విరహ - వైక్లవ్య [=బ్య]
« త్తాలేఉణ్డాన దేహత్యాగాదిక్కళ్, (ఉపాయకోటియిల్ అన్వయి) క్కు
« క్కడవత్తాన్నాలుమ్, ప్రేమపారవశ్యాదిక్కళాలే, నిష్ఠాహానికరఙ్గళన్ఱు": ఎన్ఱు కరుత్తు.—

ఏ-అ.— (కుఱైయుమ్బడియానప్రవృత్తి) ఎన్ఱు,
« కుఱైయుమ్బాలేయాన (ప్రవృత్తి)" ఎన్ఱు,షడి.
ఇత్తాల్, (అనన్యోపాయ) త్వాదిక్కళ్ (కుఱైయు) మత్తన్ఱి,ఢే?
మడలూరుకైయైయుమ్ ఉపాయాన్తరమాక వరుళిచ్చెయ్తత్తు,
(౧) నాయకనుక్కుమ్, (౨) నాట్టుక్కుమ్, అదృష్టద్వారా అవద్యత్తై
విళైక్కుమత్తాయ్ ఇరుక్కైయాలే:-
ఇఙ్గనన్ఱి,క్కే, అదృష్టద్వారా నాయకలాభత్తుక్కుఉపన్ఱి,ఢేయిత్తు?.

మీ.—౯౦. "ఏవం ప్రావణ్యాతిశయాత్, ఉపాయాన్తరేష్వపి, ప్రపన్న
« తయాప్రసిద్ధేషుప్రవృత్తిః, కింద్రుష్టా?" ఇత్యాశఙ్కాయామాహ,
(అనన్య-) ఇతి.—
« పరాఙ్కుశాదీనామ్ ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తేః ఉపాయత్వ బుద్ధి
« కృతత్వేఽపి,సాధ్యభక్తి కారితత్వాద్ హి నోపాయకోటావన్వయః!
« అత్రపునః, ఉపాయత్వ బుద్ధివిరహేణ కేవలప్రావణ్య కృతస్య ఉపా
« యకోటి నివేశాభావః, 'కింపునర్' † న్యాయసిద్ధః"; ఇతిభావః-

౧॥లక్ష్మీతన్త్రే. అ.౧౭-౯౪. † ౩౧౫మ్ పుటత్తిల్ ౩మ్ నోట్టైప్పార్క్క.

వ్యా.—«తిరున్దవే నోఱ్ఱేన్»,౨ « నోఱ్ఱ నోన్బై కుఱికొళ్", ౩ « కుత్తిరియాయ్ మడలూర్దుమ్",౪
« ఓత్తి నామమ్", ౫ « ఊరాత్తోఙ్గియేన్ నాణ్- వారార్ §
పూమ్ పెణ్ణై మడల్",౬ «ఉలకఱియవూర్వేన్ నాణ్-
మన్నియపూమ్ పెణ్ణై మడల్"; ౭ ఎన్ఱు,

ఆ.- « విషయవాసాదిక్కళుక్కు,(౧)కైఙ్కర్యరూపేణవినియోగవిత్తై,
« (౨) స్వతన్త్రోపాయత్వోపాయాఙ్గత్వాదిరూపేణ వినియోగమ్';
« ఎన్ఱి.ఉపహత్తిలే,
« ఆనైయుమ్, ప్రేమపారవశ్య కృతఙ్గళాకైయాలే. ఉపాయ
« నిష్ఠాహానికరఙ్గళాకాత్తు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వత్తు.
(ప్రేమ పరవశర్) ఎన్ఱత్తు, « (1) ఆళ్వార్కళుమ్ (2) ఆణ్డా
ళుమ్," ఎన్ఱు,షడి.
(«తిరున్దవే»౨) ఇత్యాది:—
« («తిరున్దవే»౨)= నన్ఱాక, («నోఱ్ఱేన్»౨)=
ఉపాయానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకిఱేన్"; ఎన్ఱు,షడి.
(«నోఱ్ఱ»,౩) ఇత్యాది:—
"(«నోఱ్ఱ»,౩)=అనుష్ఠియమానమాన,(«నోన్బై»౩)=
« ఉపాయానుష్ఠానమాకిఱ వ్రతత్తై,(«కుఱికొళ్»౩)=«బుద్ధిపణ్ణ»;
ఎన్ఱు,షడి.
(«కుత్తిరియాయ్»౪) ఇత్యాది:—
« («కుత్తిరియాయ్»౪)= కుత్సితస్త్రీయాయ్, («మడలూర్
దుమ్»౪)=మడలూరువోమ్"; ఎన్ఱు,షడి.
(«ఓత్తి నామమ్»౫) = «తిరునామ సంకీర్తనమ్ పణ్ణి"; ఎన్ఱు,షడి.
(«ఊరాత్తోఙ్గియేన్»౬) ఇత్యాది:—
« («వారార్»౬)=దీర్ఘమాన, («పూమ్»౬)= అభ్యక్తియత్తాన,
« («పెణ్ణైమడల్»౬) =పెణ్ణైమడలై,(«పెణ్ణై»౬)=పన్నై, ఏరార్=
« ఇరుప్పైయర్"; ఎన్ఱక్కడవత్తు.
(«ఊరాత్తోఙ్గియేన్ నాణ్»౬)=«నాణ్ ఊర్న్దేనిల్పేన్»ఎన్ఱు,షడి.
(«ఉలకఱియ»౭) ఇత్యాది:—
"(«నాణ్»౭)=విరహాతురైయాననాన్, («మన్నియ»౭)=స్థిర
« మాన, («పూమ్»౭)=అభ్యక్తియత్తాన, («పెణ్ణైమడల్»౭)=పన్నైమ
« డలై, («ఉలకఱియ వూర్వేన్»౭)= ఇన్దలోకత్తార్ అఱియుమ్బడి
« ఊర్వేన్"; ఎన్ఱు,షడి.

౨॥నా. తి. ౧-౬. ౩॥నా. తి. ౧-౮. ౪॥తి. వా. ౫-౩-౯. ౫॥పెరియ తిరుమొழி. ౯-౩-౯ .౬॥ శిఱియతిరుమడల్, ౭౭కణ్ణిమేల్. ౭॥పెరియతిరుమడల్, ౧౪౭కణ్ణిమేల్. [§«వార్»=నీళమ్(ఎన్ఱు అక్షరార్థి)]

మూ.—(౨) అనన్యోపేయత్వముమ్,

వ్యా.—(1) నోన్బునోఱ్ఱైక్కు, (2) మడలెడుక్కైక్కు, ముతలాన వ్యాపారఙ్గళిలే యిఴిన్దై.

((౨)అనన్యోపేయత్వమ్...కుఱైయుమ్బడియాన ప్రవృత్తి) యావతు—

"అత్తలైక్కు అతిశయత్తై విళైక్కైక్కేయెపురుషార్థమ్"; ఎన్ఱు, ఇరుక్కైక్కు తవిర్న్దు,

"నమక్కేనలమాతలిల్" ౧ ఎన్ఱుమ్, "తూమడల్

"తణ్ణన్దుఴాయ్ మలర్ క్కొణ్డుశూడువోమ్"౨ఎన్ఱుమ్,

అ.—ఇతిల్ అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నోన్బు) ఇత్యాదినా.—

("నోఱ్ఱోన్నోన్బు" ౩)ఇత్యాద్యర్థమ్, (నోన్బునోఱ్ఱైక్కు) ఎన్ఱు,

("ఊరారిగఴ్ఙిలుమ్" ౪) ఇత్యాద్యర్థమ్, (మడలెడుక్కైక్కు) ఇతి.

("ఓత్తి నామమ్" ౫) ఇత్యాద్యర్థమ్, (ముతలాన) ఇతి.—

"సంకీర్తనాది-సాధనవిశేషఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

("తిరున్దవే" ౩) ఇత్యాది, నాచ్చియార్-తిరుమొఴి.

("కుతిరియాయ్" ౫) ఇత్యాది, తిరువాయ్మొఴి.

("ఊరారిగఴ్ఙిలుమ్" ౪) ఇత్యాది, శిఱియ తిరుమడల్.

("ఉలకఱియ" ౬) ఇత్యాది, పెరియ తిరుమడల్.

("అత్తలైక్కు") ఇత్యాది:—

"స్వార్థతాగన్ధరహితపరార్థత్తైకవేషమాన అతిశయత్తై", ఎన్ఱపడి:

("నమక్కేనలమాతలిల్" ౧), "నమక్కే ఆనన్దమాక్కైయిల్" ఎన్ఱపడి.

ఇతు, ("ఓత్తి నామ" ౧) త్తిన్ఱుడైయ శేషమ్.

ఇత్తాల్, పరార్థతారహిత స్వార్థానన్దమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

("తూ" ౨) ఇత్యాది:—

"("తూ" ౨)=పరిశుద్ధమాన, ("మడల్" ౨)="ఇత్తుఴాయ్ క్కైయుడై యి, ("తణ్" ౨)కుళిర్న్ద, ("అమ్" ౨)=అఴకియత్తాన, ("తుఴా య్" ౨)=తుఴాయ్యైయుడైయ, ("మలర్క్కొణ్డు" ౨)=పుష్పఙ్గళై క్కొణ్డు- ("శూడువోమ్" ౨)=అలఙ్కరిత్తుక్కొళ్ళక్కడవోమ్"; ఎన్ఱపడి.

ఇతు తిరువాయ్మొఴి; ఇత్తాల్, స్వార్థాతిశయమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"అవధారణత్తైయొఴిన్ద స్వార్థమ్, ఇరణ్డుక్కుమ్ అర్థమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

మూ.—(3)అనన్యదైవత్వముమ్, కుఱైయుమ్బడియాన ప్రవృత్తి

వ్యా.—తనక్కు అతిశయమ్ తేడత్తుడఙ్గుకై.

((3) అనన్యదైవత్వమ్...కుఱైయుమ్బడియాన ప్రవృత్తి) యావతు—

"కామత్తేవా! (1)ఉన్నైయుమ్ (2)ఉమ్బియైయుమ్తొఴుతేన్", ౭ "పేశువతొన్ఱుణ్డిఙ్గెమ్బెరుమాన్!" ౮ ఎన్ఱు, కామన్ పక్కలిలే దేవతాబుద్ధిపణ్ణి ఆరాధిక్కైక్కు.

అ.—(తనక్కతిశయమ్)ఎన్ఱు.

[అనన్యదైవత్వమ్] ఇత్యాది:—

"ఉన్నిత్తు మఱ్ఱొరు తైవమ్ తొఴాళ్", ౯ 'అనన్యదైవత్వమియాంత మాచ', ౧౦

"ఎన్ఱు, శొన్న దేవతాన్తర వైముఖ్యమ్"; ఎన్ఱపడి.

("కామత్తేవా!" ౭) ఇత్యాది:—

("కామత్తేవా!" ౭)=కామదేవనే!, ("ఉన్నైయుమ్" ౭)=ఉపాయమాన ఉన్నైయుమ్, ("ఉమ్బియైయుమ్" ౭) పురుషకారమాన=ఉన్ తమ్బియైయుమ్, ("తొఴుతేన్" ౭)=ఆశ్రయిత్తేన్. కామన్ తమ్బి శ్యామన్.

("కామత్తేవా!" ౭)ఎన్ఱు, "తత్పురుషాయ విద్మహే కామదేవాయ ధీమహి, తన్నోఽనఙ్గ ప్రచోదయాత్" ౧౧ ఎన్ఱు, కామగాయత్రీస్థ-మన్త్రలిఙ్గ సూచితమ్.

"("కామత్తేవా!" ౭) ఎన్గిఱవితు, అశ్వకర్ణాదిశబ్దఙ్గళ్ పోలే, కేవలరూఢమాకమాట్టాదుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రమాణాన్తరమ్,

("పేశువతు" ౮) ఇత్యాది.—

"("ఎమ్బెరుమాన్!" ౮) = ఎన్ స్వామి!, ("ఇఙ్గొన్ఱు పేశువతుణ్డు" ౮)=ఇవ్విడత్తిల్ వివక్షితమ్ ఒన్ఱుణ్డు"; ఎన్ఱపడి.

ఇతు నాచ్చియార్-తిరుమొఴి.

ఇతుక్కర్థమ్, (కామన్ పక్కలిల్) ఇత్యాది.

("కామత్తేవా!" ౭) ఎన్గిఱ ("కామ") శబ్దార్థమ్, "(కామన్ పక్కలిలే)" ఎన్ఱు.

("తేవా" ౭), ("ఎమ్బెరుమాన్" ౭), ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (దేవతాబుద్ధి) ఎన్ఱు.

("తొఴుతేన్" ౭) ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్, ("ఆరాధిక్కైక్కు")ఎన్ఱు.

౧॥ పెరియతిరుమొఴి, ౯-౩-౯. ౨॥ తి.వా. ౫-౩-౧౦.
౩॥ నా. తి. ౧-౬. ౪॥ శి. తి. ౭౭కణ్ణి మేల్. ౫॥ తి. వా. ౫-౩-౯.
౬॥ పెరియతిరుమడల్. ౧౪౭కణ్ణి మేల్.
౭॥ నా. తి. ౧-౧. ౮॥ నా. తి. ౧-౮. ౯॥ తి. వా. ౪-౬-౧౦.
౧౦॥ రా. సు. ౨౮-౧౨. ౧౧॥

మూ.—కాణానిన్ఱో,మి తే?.

వ్యా.—(కాణానిన్ఱో,మి తే?) ఎన్ఱ,తు,—
"ప్రాప్యవస్తువిల్ ప్రావణ్యాతిశయత్తాలే, పేరళవుడైయ
"వర్ కళ్ పక్కలిలుమ్ ఉణ్డాక (కాణానిన్ఱో,మి తే)!" [౫
ఎన్ఱై,—
"'మున్బు,శొన్న (ప్రవృత్తి)కుం(ఉపాయకో) ట్యన్వయమ్
"వస్తుగత్యావరుమ్' ఎన్ఱు,కొళ్ళుకైఅమాత్రమి తే?;
అజ్ఞన్ఱ్, కే,
"నేరే ఉపాయబుద్ధ్యావనుష్ఠితమాన్నవై యి తేయివై?; ఆకై
"యాలే, ప్రేమపరవశర్ క్కు ఇతుఅవద్యమన్ఱు,";ఎన్ఱు,కరుత్తు.

అ.—("పేరళవుడైయవర్ కళ్") =(1) "మయర్వఅమతినలమరుళ"
ప్పెట్రతుమ్ (2) సహజమాయుమ్. ఇరుక్కిఅ విశదతమజ్ఞానత్తై
యుడైయరాన.(1) నమ్మాళ్వార్,(2) తిరుమజ్గైమన్నన్, (3) ఆణ్డాళ్,
ఇవర్ కళ్. [౧౫

పూర్వోక్తావద్యత్వాభావత్తైఇశై విక్కిఱార్,
(మున్బుశొన్న) ఇత్యాదినా.—
(మున్బుశొన్న ప్రవృత్తిక్కు) ఎన్ఱు,తు,
"(పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్)- దేహత్యాగత్తుక్కు" ఎన్ఱ,పడి.
(వస్తుగత్యా) ఎన్ఱు,తు, [౨౦
"ఉపాయబుద్ధ్యావన్ఱి, క్కే రాగేణకృతమానాలుమ్, నిషిద్ధానుష్ఠా
"నత్తినుడైయ అర్థస్వాభావ్యత్తాలే"; ఎన్ఱ,పడి.
(కొళ్ళుకైఅమాత్రమ్) ఎన్ఱి,అ (మాత్ర) శబ్దత్తాలే, ఉపాయబుద్ధ్యా
అనుష్ఠితత్వమ్ వ్యవచ్ఛేద్యమ్.
(నేరే ఉపాయబుద్ధ్యా అనుష్ఠితమాన్నవై యి తే ఇవై?)ఎన్ఱ,తు,
"సంపూర్ణదోష ప్రయోజకోపాయ బుద్ధ్యనుష్ఠితమాన్నవై యి తే,
ఇవ్వ (నూన్ఱు) ముతలాన్నవై?"; ఎన్ఱ,పడి.—
"వివమన్యేష్వపిదోషవత్సు"౧ఎన్ఱు,(౧) అబుద్ధిపూర్వత్తిలే(1) అల్ప
దోషముమ్, (౨) బుద్ధిపూర్వత్తిలే (2) మహాదోషముమ్ శొల్లిత్తిఱే?
"'ఇప్పడి (౧) మహాదోషహేతుక్కళుక్కు, ప్రేమపారవశ్యమ్ దోష
"'హేతుత్వ ప్రతిభటమానాల్,(౨)అల్పదోషహేతువుక్కు,అతు, దోష
"'హేతుత్వ ప్రతిభటమ్' ఎన్నుమిడమ్ కైముతికమ్ న్ఱో"; ఎన్నుమభిప్రాయ
త్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాలే ప్రేమపరవశర్ క్కు) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—(మడలెడుక్కై ముతలాన) ఎన్ఱ, "ఆది" - శబ్దత్తాలే,
అడిక్కొళ్ళుక్కాల్ ప్రపత్తిపణ్ణుకైయై చ్చొల్లుకిఱతు. [౩౫

మూ.—౯౧. జ్ఞానవిపాక కార్యమాన

వ్యా.—౯౧. "ఇత్తనైయుమ్ కలక్కత్తాలేవన్దవైయి తే",
"(అజ్ఞాన) మూలమాయ్ (వరుమవై), ఒన్ఱుమ్ ఆదరణీయ
"మన్ఱే?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(జ్ఞాన-)ఇత్యాదియాలే:—
(జ్ఞానవిపాక) మావతు,
'జ్ఞానజ్ఞ నిన్దనలమ్' ౨ ఎన్ఱి,అపడియే, జ్ఞానత్తినుడైయ
పరిపాకరూపైయాన భక్తి;

అ —౯౧. "అజ్ఞానహేతుకత్వహేతువిన్నాలే,మడలెడుక్కై ముతలాన
"వఱ్ఱుక్కు దోషత్వానుమాన శఙ్కైయిల్, ఉత్తరగ్రన్థమ్"; [౧౦
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారిక్కై, (ఇత్తనైయుమ్)ఇత్యాది.
(ఇత్తనైయుమ్) ఎన్ఱ,తు,
"మడలెడుక్కై ముతలానవై" ఎన్ఱ,పడి.—"ఇమాః ప్రవృత్తయో
ఽవద్యరూపాః:—అజ్ఞానకార్యత్వాత్, సంప్రతిపన్నవత్"౩; ఎన్ఱి,అ
వనుమానమ్, ఇఙ్గేవివక్షితమ్. [౧౫

(జ్ఞాన-) ఇత్యాది—
విశిష్టః+(పాకః)=(విపాకః), (జ్ఞాన)స్య+(విపాకః)=(జ్ఞాన
విపాకః)
తత్కా(ర్యమాన) జ్ఞానమ్, భగవద్విషయత్తిల్ నిరతిశయభోగ్య
త్వ (జ్ఞాన)మ్. [౨౦
అతినుడైయ (విపాక) మావతు—
అనుకూలవిషయకత్వ ప్రయుక్త - (1) అనుకూలత్వ (2) విశిష్ట
సుఖత్వాపాదకత్వాదిరూపావస్థా విశేషరూపైయాన భక్తి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("జ్ఞానజ్ఞనిన్ద"౨)ఇత్యాదినా.—
("జ్ఞానమ్"౨)=(జ్ఞాన) త్తినుడైయ, ("నిన్ద"౨)=పఴుక్కై
యాకిఅ పరి(పాకరూప) మాన, ("నలమ్"౨)=సుఖరూపైయాన భక్తి.
"భక్తిశ్చ (జ్ఞాన) విశేషః"౪ ఎన్ఱి,అవితువుమ్ ఇఙ్గేవివక్షితమ్.
(అజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు,, యుక్తాయుక్తవిభాగ ప్రమానుదయ మభిప్రేతమ్.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

మీ.—౯౧. "పరాఙ్కుశాదీనామ్ ఉపాయాన్తరప్రవృత్తిః, [౩౦
"తత్ అజ్ఞానకార్యా స్యాత్,—
"వస్తుతః అనుపాయేషు ఉపాయత్వబుద్ధేరజ్ఞానత్వాత్"; ఇత్యత్రాహ,
(జ్ఞాన-)ఇతి.— [ఇతిభావః.
"తన్మూలాజ్ఞానాత్ భక్తిపారవశ్యకృత - అజ్ఞానముత్తమమ్",

౧॥ § ౩౧౫మ్ పుటత్తిల్ ౩మ్ నోట్టైప్పార్ క్క.
౨॥ ఇరామానుశనూఱ్ఱన్దాది, పాట్టు౬౬. ౩॥
౪॥—"(శేముషీతి).- అయంసామాన్యశబ్దః. (భక్తిరూపేతి)విశేషశబ్దః."
(శ్రుతప్రకా. పు-౩, పఙ్క్తి౯, వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే.)

మూ.—అజ్ఞానత్తాలేవరుమవైయెల్లామ్,అడికళఞ్జుపైటుమ్.

వ్యా.— అత్తిల (కార్యమాన అజ్ఞాన) మావతు,—అన్దభక్త్యతిశయత్తాలే వరుమ్ (1) ప్రాప్తా (2) ప్రాప్త వివేకాభావమ్.

"అత్తాలేవరుమ్ (ప్రవృత్తి) విశేషజ్ఞళెల్లామ్, (అడి "కళఞ్జుపైటుమ్)" ఎన్నతు,

"అతిశ్లాఘ్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.—

"కర్మనిబన్ధనమాన (అజ్ఞానత్తాలే వరుమవై)యే హేయఙ్గళ్"; ఎన్నుకరుత్తు.

అ.-(అన్దభక్త్యతిశయత్తాలేవరుమ్ ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకాభావమ్) ఎన్ఱు, "[వరుమవై] ఎన్గిఱసామాన్యశబ్దత్తుక్కు, ప్రకరణానుగుణమాక విశేషపరత్వమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ప్రవృత్తివిశేషఙ్గళ్) ఎన్నతు.

"(అడి) ఎన్ఱు, పదమాత్రపరిమితభూమియాయ్,

"(కళఞ్జు) ఎన్ఱు, సువర్ణపరిమాణ విశేషమాయ్,

"అత్యుత్కృష్టస్థానవిశేషఙ్గళ్, పదమాత్రత్తిలుమ్మహార్ఘమ్", ఎన్ఱు, శబ్దార్థమ్;

"అత్తిల్, ఇఙ్గే యథాశ్రుతార్థవివక్షై కూడామైయాలే, కళలవనక "ర్త్ర వాచకమాన 'కళల' శబ్దమ్, వివేచకత్తైప్పర్ ఱ నైపుణ్యత్తిలే "లాక్షణికమాకిఱాప్పోలే, మహార్ఘతాముఖత్తాలే శ్లాఘ్యతాతి "శయలక్షణమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అతిశ్లాఘ్యఙ్గళాయ్) ఇత్యాది.

"అవద్యరూపత్వ సాధకతయాభిమతమాన అజ్ఞానకార్యత్వరూప "హేతువుక్కు, కర్మమూలకాజ్ఞానకార్యత్వత్తాలే సోపాధికత్వమ్, "మూలత్తిలే [జ్ఞానవిపాకకార్యమాన] ఎన్గిఱవిశేష వచనత్తాలే "సూచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కర్మనిబన్ధనమాన)ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౯౧. (కర్మనిబన్ధనమానఅజ్ఞానత్తాలే వరుమవై)యావతు:—

"నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాద్ ఉపాయాన్తరమిష్యతే" ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, (1) ఉపాయాన్తరాదిస్వరూపవిరుద్ధత్వ జ్ఞానానుదయరూపాజ్ఞాన - (2) తద్విస్మృతిక్షళాక్కిఱకర్మనిబన్ధన (అజ్ఞానత్తాలే వరుమవై.)

౧॥

మూ.—౯౨. ఉపాయఫలమాయ్,

వ్యా.—౯౨. "ఆనాలుమ్ ఇవ్వతి(ప్రవృత్తి), ఇత్తలైయిల్ (ప్రవృత్తి)యిల్ ఒన్ఱైయుమ్ సహియాత సిద్ధోపాయత్తిన కార్యకరత్వత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాకాతో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయ-) ఇత్యాదియాలే.

(ఉపాయఫలమ్) ఎన్నతు,

"సిద్ధోపాయమానఅవన్ 'పణ్ణినకృషిఫలమ్'"† ఎన్నపడి.

"మయర్వఱ మతి - నలమ్ అరుళినన్",౨

"పేరమర్ కాతల్ కడల్ పురైయవిళైవిత్త-కారమర్ మేనినఙ్గణ్ణన్"౩ ఎన్ఱు, [=ఎన్గిఱపడియే,] ఏవంభూత (ప్రవృత్తి) హేతువాన భక్తిక్కు (౧) ఉత్పాదకనుమ్ (౨) వర్ధకనుమ్ అవనేయిఱే?;

అ.—౯౨. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఆనాలుమ్) ఇత్యాది.

(ఇవ్వతిప్రవృత్తి) ఎన్నతు, "నిష్కృష్టవేషత్తుక్కత్యన్తనిషిద్ధమాన ఉపాయబుద్ధ్యా నుష్ఠానమ్" ఎన్నపడి.

(ప్రవృత్తియిల్ ఒన్ఱైయుమ్) ఎన్నతు, "(సాధనబు)ద్ధియఱ [వా-౮౬](౧) (రాగప్రాప్త) త్తైయాతల్, (౨) తద్బుద్ధ్యా [వా-౮౯] "(అనుష్ఠాన)త్తైయాతల్", ఎన్నపడి

"(౧) (ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాతో) ఎన్గిఱ (ఉపాయ) శబ్దమ్, "ప్రతిబన్ధార్హత్వరూప లిఙ్గత్తాలే సిద్ధోపాయపరమ్;

"(౨) తత్ప్రాయపాఠత్తాలే, [ఉపాయఫలమాయ్] ఎన్గిఱ (ఉపాయ)శబ్దముమ్, సిద్ధోపాయపరమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సిద్ధోపాయమాన) ఇత్యాది.

†"సృష్ట్యవతారాది" వ్యాపృత్త్యర్థమ్, "కృషిఫల"త్వత్తై విశేషిప్పిక్కిఱార్, ("మయర్వఱ"౨) ఇత్యాదినా.—

"(౧) ("పేర్"౩) = పెరియత్తాన, ("అమర్"౩)=అమర్న్ద; "అన్ఱికై,(౨)("పేర్"౩)=పెరియ, ("అమర్"౩)=పూశలై విళైవిత్త;("కాతల్"౩)=కామత్తై,("కడల్పురైయ"౩)=కడల్పోలే, "(1) విళైవిత్త,(2)వర్ధిప్పిత్త, ("కారమర్"౩) = మేఘమ్పోన్ఱ, "("మేని"౩)=విగ్రహత్తైయుడైయ, ("నఙ్గణ్ణన్"౩)=ఎఙ్గళుక్కు "శేషభూతనాన కృష్ణన్"; ఎన్నపడి.

మీ.—౯౨. "ఏవమపి 'నిష్ఠయాహీయతే' ౪ ఇతివచనాత్, ఉపాయప్రతిబన్ధకంస్యాత్"; ఇత్యత్రాహ, (ఉపాయ-) ఇతి.

† ముముక్షుప్పడి, చ. ప్ర; వా-౮౨;=శ్రీవచనభూ. వా-౩౮౭. ౨॥ తి. ౧-౧-౧. ౩॥ తి. ౫-౩-౪. ౪॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ. ౧౭-శ్లో-౯౦.

మూ.—(౨)ఉపేయాన్తర్భూతమాయ్ ఇరుక్కుమత్తు,

మూ.—ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాత్తు.

వ్యా.—అన్రైయాలే, భక్తిపారవశ్య నిబన్ధనమాన ఇప్ప్రవృత్తియై (ఉపాయఫలమ్) ఎన్గిఱత్తు.
(ఉపేయాన్తర్భూతమాయ్ ఇరుక్కుగైయాత్తు) ఎన్గిఱత్తు,—
"ప్రాప్యత్వరైయిన్ ముముక్షుత్వలాలే కణ్ణాఙ్కుళ్ళైయిట్టు.
"ఇత్తలైపముక్కి అవలమాప్పెల్లామ్ నమ్మై ఆశైప్పట్టు, ఇప్పడి
"పడప్పెఱువతే!' ఎన్ఱు, అవన్ ముక్తమలరున్రైక్కు ఉ
"ప్పాన్రైయాలే, మడలెడుక్కైక్కు తుడక్కుమాన ఇన్ద
"(ప్రవృత్తి)కళ్ అవన్ముక్తగలన్త్తిల్కాట్కప్పణ్ణుమ్

అ.—ఇత్తు తిరువాయ్మొழி. ("అరుళినన్"౧) ఎన్గిఱవిత్తుక్కుర్థమ్, (ఉత్పాదకన్నుమ్,) ఎన్ఱు. ("కడల్పుర్రైయవితైవిత్త" ౨) ఎన్గిఱవిత్తుక్కుర్థమ్, (వర్ధకన్నుమ్,) ఎన్ఱు.
(1) (2)
"ఉపాయప్రయోజ్యత్వమ్,(ఉపాయఫల)త్వమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భక్తిపారవశ్యనిబన్ధనమాన) ఇతి.

(ఉపేయ-) ఇత్యాది.—

(ముముక్షుత్తలాలే) ఎన్గిఱత్తు, "తీవ్రతైయాలే" ఎన్ఱపడి.
(ఇత్తలై) ఎన్గిఱత్తు, "చేతనన్" ఎన్ఱపడి.
(అన్రైమాప్పెల్లామ్,) ఎన్గిఱత్తు,
"అనుచితప్రవృత్తి - ప్రయోజకమాన అస్వాస్థ్యాతిశయఙ్గళ్ శెల్లామ్"; ఎన్ఱపడి.

(నమ్మైయాశైప్పట్టు-) ఇత్యాది:—

(1) (2)
ఇఙ్గే, "(౧) శోచ్యాచ ప్రియదర్శనాచ మదనక్లిష్టేయమాలక్ష్యతే" ఎన్గిఱ అన్రైయుమ్, ౩ (౨) "యస్యార్థే సుముఖి! త్వయా పునరసు త్యాగే ఽపి సన్నహ్యతే" ౪ ఇత్యాదికళైయుమ్, సంవాదమాకక్కొణ్డు కొళ్వత్తు.
"[ఇరుక్కుమత్తు,] ఎన్గిఱ ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వపరమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఇన్దప్రవృత్తికళ్) ఎన్ఱత్తు.
"భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశేనానుష్ఠీయమానత్వమ్, కైఙ్కర్యత్వమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ముక్తమలర్త్తి కాక్క) ఇత్యాది.

వ్యా.—"కైఙ్కర్యత్తోపాత్తియాయ్కొణ్డు, (ఉపేయత్తిలే యన్తర్భూతమాయిరుక్కుమ్)"; ఎన్రైయ, (ఉపాయ ప్రతిబన్ధకమాకాత్తు) ఎన్గిఱత్తు,
"ఏవంభూతమానత్తు, ఉపాయత్తినుడైయ కార్యకరత్వత్తుక్కు విలక్కాకాత్తు"; ఎన్ఱపడి.

అ.—ఇఙ్గే, ఉద్దేశాంశ మిల్లామైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కైఙ్కర్యత్తోపాత్తియాయ్కొణ్డు) ఎన్ఱు.
(ఉపేయాన్తర్భూతమాయ్) ఎన్గిఱత్తు, "(ఉపేయ) కోటినివిష్టమాయ్" ఎన్ఱపడి.
"నిత్యసిద్ధమాన ఉపాయత్తుక్కు, ఉత్పత్తియిల్లామైయాలే, ఉత్పత్త్యభావప్రయోజకమాన ప్రతిబన్ధకమ్కిడైయాత్తు; అన్రైయాలే, ఉపాధ్[—ధే?—దే?]య కార్యోపాధా[—దా?]న † ప్రతిబన్ధకత్వమే "ఉపాయప్రతిబన్ధకత్వమ్ వివక్షితమ్; అత్తు ఇత్తుక్కిల్లై": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(కార్యకరత్వత్తుక్కు) ఇత్యాది:—

"ఇత్తాల్,విశ్వస్య ఉత్తమ మన్దముముక్షుసహాకృత సుకృత విశేషహేతుకసాధ్యోపాయప్రవృత్తియే, ప్రకరణసచివ "సర్వధర్మ"§ శబ్దవాచ్యమాన్రైయాలే తాదృశప్రవృత్తిసామాన్యాసహత్వమేత్యాగవిధ్య-"ఏక"§ శబ్దాభిప్రేతమల్లత్తు, ఉపాయఫలోపేయతుల్య - ఈదృశప్రవృత్త్య- "అసహత్వమ్ అఙ్గేవివక్షితమన్ఱు"; ఎన్ఱుకరుత్తు,

ఎ-అ.—౯౨. (ఉపాయత్వత్తినుడైయ కార్యకరత్వత్తుక్కు విలక్కాకాత్తు) ఎన్గిఱత్తు:—
"ప్రపత్తిరూప - ఉపాయానుష్ఠానమ్ పణ్ణినవన్,
"(౧) మన్ శోరుసాధనఙ్గళిలాత్తల్,
"(౨) మీళవుమ్,అతిలేయాత్తల్,ప్రవృత్తిక్కిలిఙ్గే, శణవక్కు ప్రసక్తి
"న్యాయత్తాలే [ఉపాయప్రతిబన్ధక] మావత్తు?
"(౧) పరగతస్వీకారరూపప్రపత్త్య-అనుష్ఠాతా అవన్రైయాలుమ్,
"(౨) ఇత్తలై యిలుళ్ళతెల్లామ్ అతిన్ ఫలమాయ్కొణ్డు కేవల ప్రాప్యకోట్యన్వితఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్, విలక్కాకాత్తు"; ఎన్ఱపడి.

౧॥ తి. వా. ౧ - ౧ - ౧. ౨॥ తి. వా. ౫ - ౩ - ౪.
౩॥ శాకున్తలమ్, అ. ౩ - శ్లో - ౭. ౪॥

† "కార్యోపధాన" ఇతిచ పాఠః. § గీ. ౧౮-౬౬.

మూ.—౬౩. (౧) “సాధ్య(1)సమానమ్, పిళమ్బా(2)సహమ్,” ఎన్గిఱతే సాధనత్తుక్కు ఏఱ్ఱమ్?;

వ్యా.—౬౩. ఇప్పడి, “మడలెడుక్కైక్కుముత్తలాన వై, సిద్ధో(పాయప్రతిబన్ధకమాకాతు)” ఎన్నుమిడమ్ శొల్లి, అవై తన్నై సిద్ధోపాయ సామ్యత్తై వివక్షిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (సాధ్యసమానమ్) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.

అ.—౬౩. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,
(ఇప్పడిమడలెడుక్కైక్కు ముత్తలాన) ఇత్యాది —
“ ‘వివక్షైక్కు—వ్యఙ్గ్యోక్తి; నకేవలంసిద్ధోపాయప్రతిబన్ధకత్వాభావః,
“ ‘కిన్తుతత్సామ్యరూపంవైభవమ్, ఇవఱ్ఱుక్కు ఉణ్డు’ ఎన్ఱు శొల్లుకైయిలే”;
ఎన్ఱపడి.
“ [(౧) ఉపాయఫలమాయ్, (౨) ఉపేయాన్తర్ భూతమాయ్ ఇరు
“ క్కుమతు, ఉపాయప్రతిబన్ధకమాకాతు, సాధ్యసమానమ్] ఎన్ఱు, వాక్యత్తై
“ యోజిక్కుమళవిల్, (1) [ఉపేయాన్తర్ భూత] త్వ (2) [సాధ్య
“ సమాన] త్వఙ్గళుక్కు మిథోభేదమిల్లామైయాలే, ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదక
“ విధేయఙ్గళుక్కు ఐక్యప్రసఙ్గిక్కుమ్;
“ ఆకైయాల్, (సాధ్యసమానమ్) ఎన్గిఱవితు, ఉత్తరవాక్యగతమాయ్
“ సిద్ధోపాయ సామ్య తాత్పర్యకమాక వమైయుమ్;
“ (సాధ్యసమానమ్) ఎన్గిఱ (సమాన) శబ్దమ్, (౧) †తద్భిన్నత్వే
“ సతి తద్గతభూయోధర్మవత్త్వరూపముఖ్యసాదృశ్యవాచియాకాల్,
“ (1) సిద్ధోపాయవిషయత్తిల్ వైఘట్యమ్ వరుమ్;
“ (౨) ‘సమానగ్రామావయవత్వమ్’ §ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే, అభేదవాచి
“ యాకాల్,
“ భగవన్ముఖోల్లాసోద్దేశేనానుష్ఠీయమానత్వరూప వైజాత్య
“ లక్షణ విరహితఙ్గళాయ్,
“ (2) భగవన్ముఖోల్లాస హేతుమాత్రమాన మడలెడుక్కై ముత్తలాన
“ [ప్రవృత్తి] విషయత్తిలే వైఘట్యమ్ వరుమ్;

ఇ.అ.—౬౩. [సాధ్యసమానమ్ విళమ్బాసహమ్] ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తుక్కు, మున్దినయోజనై.—
[సాధ్యసమానమ్] ఎన్ఱతు — “[సాధ్య] దశైపోలే సాధనదశైయిలుమ్ భోగ్యమాయిరుక్కుమ్”; ఎన్ఱపడి —
ఇప్పడి కొళ్ళుకైయిల్, దార్ష్టాన్తికమ్ శొల్లుకైయి (మడలెడుక్కైక్కుముత్తలాన) ఇత్యాదివాక్య స్వారస్యత్తైప్పఱ్ఱ:—

† §

వ్యా.— అత్తావతు:—
“ ‘(౧)(సాధ్య(1)) వస్తువే సాధనమాకైయాలే, (సాధ్య(1))
“ త్తుక్కు (సమానమ్)’ ఎన్ఱుమ్,
“ ‘ఫల(2)విళమ్బత్తై సహియాతే శీఘ్రమాక కార్యమ్
“ శెయ్తుక్కొడుక్కుమ్’ ఎన్ఱుమిఱే, ఇతరసాధనఙ్గళిలుఙ్కా
“ ట్టిల్ సిద్ధసాధనత్తుక్కేఱ్ఱమ్?;
(౨) (సాధ్య)త్తిల్ (ప్రావణ్యమడియాకవిఱే) ఇన్ద
“ (సాధన)పరిగ్రహన్దన్నిలిఴిక్కిఱతు?;
“అవై యిరణ్డుమివఱ్ఱుక్కుముణ్డు”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.—

అ.—“ఆకైయాల్, ఉభయానుగతమానతద్గతభూయో ధర్మవత్త్వమాత్రత్తైయిన్ద (సమాన) శబ్దమ్ లక్షిక్కిఱతు”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సాధ్యవస్తువే) ఇత్యాది
(సాధ్యత్తుక్కు సమానమ్) ఎన్ఱతు, “(సాధ్య) మాన తన్నిల్
“ ఇరుక్కిఱ భూయోధర్మఙ్గళై యుడైత్తానతాయ్’ ఎన్ఱపడి.
(ఫలవిళమ్బత్తై సహియాతే) ఎన్ఱతు,
“(౧) సద్విద్యాదికళైప్పోలే, (1) దేహాన్తర విళమ్బత్తైయుమ్,
“ (౨) అవతారరహస్యజ్ఞానత్తైప్పోలే, (2) దేహావసాన విళమ్బత్తైయుమ్,
“(సహియాతు,)” ఎన్ఱపడి
(సాధ్యత్తిల్ ప్రావణ్యమడియాక) ఎన్ఱతు,
“ సాధ్యత్తిల్ ఉత్కటేచ్ఛైయడియాక” ఎన్ఱపడి.
“ (౧) సాధ్యసమానత్వ(1) విళమ్బాసహత్వ(2) ప్రయుక్త ఉత్కర్షముమ్,
“ (౨) సాధ్యవిషయక ఉత్కటేచ్ఛాప్రయుక్త (ప్రవృత్తి) విషయత్వ
“ ముమ్, [ఆకైయ] సిద్ధోపాయసామ్యమ్ ఇవఱ్ఱుక్కు వివక్షితమ్”;
ఎన్గిఱార్ (అవైయిరణ్డుమ్) ఇత్యాది.

మీ.—౬౩. భక్తిపారవశ్య(1)కృతత్వవిస్మయవిళమ్బా(2)సహత్వాభ్యాంసిద్ధః, ఉపాయప్రవృత్తితుల్యత్వాదపి, నోపాయ[ప్ర]వృత్తి ప్రతిబన్ధకత్వమ్”;
ఇత్యాహ,
(సాధ్య-) ఇతి:—
“ ‘ఏవం, (౧)పరాఙ్కుశాదిప్రవృత్తివత్, (౨)జటాయుప్రభృతీ
“ ‘నాం దేహత్యాగప్రవృత్తేరనుపాయతయా కేవల విశ్లేషభీరుత్వకృత
“ ‘త్వాత్, విశ్లేషభీరుత్వస్య యోగసంశీలనాద్యభావేపి “విషయ
“ ‘ప్రవణ’ ౧న్యాయేనభగవద్విగ్రహే సంభవేన, నోపా[=పే?]యాధి
“ ‘కారరూపప్రావణ్య సిద్ధ్యర్థం యోగాభ్యాసాదియత్నః కార్యః—

౧||

(౧)=(1) +(2) (౨)

శేష్యలాభా ర్తిజోయతోన్నిదాస్యరూపాప్యవత్ ప్రియః శేషిణోతిశయాధానాద్ హేతుశ్చాస్యద్రుతాగమే ప్రాప్య ప్రీతికృతత్వే చ సిద్ధగత్యాశ్రయోపమః

వ్యా.— "ఎజ్జనే"? యెన్నిల్ :—

(1)
(౧) మడలెడుకైక్క ముతలాన (ప్రవృత్తి)కళ్, శేషిక్కతిశయకరఙ్గళ్ ఆకైయాలే కైఙ్కర్యరూప (సాధ్య)త్తుక్కు (సమాన) ఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్;

(2)
"మడలూర్ తల్, నోన్బు నోఱ్కల్, శెయ్వన", ఎన్ఱు, తుణిన్దపోతే, సర్వేశ్వరన్ త్వరిత్తుక్కొణ్డువన్దు ఇవర్ కళ్ కాలిలేవిழுన్దు పణ్ణిక్కొడుక్కైయాలే ఫల (విశమ్భ సహ) ఙ్గళాయిరుక్కైయాలుమ్;

సిద్ధ (సాధనమ్)పోలే ఇతరసాధనఙ్గళిణాట్టై లేశ్ ఱత్తైయుడైత్తాయ్,

(౨) (సాధ్యప్రావణ్య మడియాక) వివశ్ ఱిలి (ఎఱ్కిఱ) వాకారము మొత్తు; ఇఱుక్కైయాలే.—

అ.—అత్తై స్ఫుటీకరిక్కిఱార్, (ఎజ్జనేమెన్నిల్) ఇత్యాదినా.
"పరిచర్యాజనితప్రీతివిశిష్ట - ఈశ్వరః, సాధ్యమ్;

(1) (2)
"అతిల్, మిథోవిశేషణ విశేష్య భావత్తిల్ వినిగమనావిరహత్తాలే,
"(౧) ఈశ్వరప్రీతి జనక పరిచర్యైయాతల్; (౨) పరిచర్యాజనిత-ఈ
"శ్వరప్రీతియాతల్; (౩) పరిచర్యాజనిత ప్రీతివిశిష్ట - ఈశ్వరనాతల్;
"సాధ్యమాకైయాలే, యథాయోగ్యమ్, (౩) ఈశ్వరనుక్కు, ఈశ్వర
"న్నాక్కిఱసాధ్యసమానత్వముమ్; (౧) ప్రవృత్తిరూపమాన మడలె
"డుక్కై ముతలానవఱ్ఱుక్కు, తాదృశ కైఙ్కర్యసమానత్వ
"ముమ్; వివక్షితమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(కైఙ్కర్యరూప సాధ్యత్తుక్కు) ఇత్యాది.—
సిద్ధోపాయ సామ్యవివక్షైయాల్, †నాన్తరీయకతయా ఫలితమ్.

ఎ-అ.—౯౩. "[సాధ్యసమానమ్] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, నిత్యముక్తరుడైయ కైఙ్కర్యమ్బోలే, కేవలభగవన్ముఖోల్లాసైకప్రయోజనత్వత్తాల్ వన్ద స్వరూపానురూపత్వత్తాల్ వన్ద సాధ్యసామ్యమ్ వివక్షితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషిక్కతిశయకరఙ్గళాకైయాలే) ఇత్యాదియాలే.—

మీ —" "చిన్తయన్త్యాశ్చ స్వత ఏవ పరభక్తేర్జాతత్వాత్;
" 'తద్వదేవ, ప్రపన్నేష్వపి అయత్నసిద్ధపరభక్త్యాదిసంభవాత్, నస్వయ
" త్నాపేక్షా'; ఇతి న భగవదుపాయత్వస్య సాపేక్షత్వసిద్ధిః"; ఇతిభావః.—

†శ్రీగుణరత్నకోశే, శ్లో ౨౬.

మూ.—(౨) సాధ్యప్రావణ్యమడియాకపిఱన్ద
సాధనత్తిలిழுక్కిఱను?.

వ్యా.—ఇత్తాల్, " 'సిద్ధోపాయత్తై యొழிయవుమ్ ఇష్టత్తానే కార్యమ్ శెయ్యవల్ల తాకైయాలే, తత్ప్రతిబన్ధకమ్'; ఎన్నుమ్ దూషణమిల్లై"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.—

అన్ఱి, కేళ :—

([వా-౯౨] ఉపాయ ప్రతిబన్ధకమాకాతు) ఎన్ఱతై, ఇన్నుమ్ ముఖభేదత్తాలే యుపపాదిక్కిఱార్, సాధ్య-) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.—

అత్రావత్తు:—

(1)
" '(౧)పాల్ మరున్దామాప్పోలే, (సాధ్య-)వస్తువానే
" '(సాధన)మాకైయాలే, సారస్యత్తిల్ (సాధ్య) త్తో
" 'డొత్తిరుక్కుమ్' ఎన్ఱుమ్;

అ.—(ఇత్తాల్, సిద్ధోపాయత్తై యొழிయవుమ్) ఇత్యాది.—
" ఉపాయసామ్యేన ఉపాయత్వరూప ప్రకృతహేతురుపలక్షితః",
ఎన్ఱు, కరుత్తు:—
" ఒరు కార్యత్తిలే ప్రత్యేకమవధృతసామర్థ్యఙ్గళాన వస్తుక్కళ్
" మేళనస్థలత్తిలే, ' సంభేదే నాన్యతరవైయర్థ్యమ్' ౧ ఎన్ఱు, అన్యాయ
" త్తాలే, పరస్పర-కార్యకరత్వ ప్రతిబన్ధకత్వమిల్లై"; ఎన్ఱు, పడి.
" (సాధ్యమ్) ఏకరూపమాకక్కొళ్ళ్కై ఉచితమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్,
(అన్ఱి, కేళ)యిత్యాది.—
(ముఖభేదమ్)=హేత్వన్తరమ్. (సారస్యత్తిల్) ఎన్ఱతు, "భోగ్యత్వత్తిల్" ఎన్ఱపడి.
[సాధ్యసమాన]త్వం.— సాధ్యాభేదమ్ వివక్షితమ్.

అత్రావత్తు :—
ఇ-అ.—"కైఙ్కర్యమ్, భగవన్ముఖోల్లాస హేతువానాప్పోలే, (మడలెడుక్కై తుడక్కమాన) (ప్రవృత్తి) కళుమ్, భగవన్ముఖోల్లాస హేతువా
(1) (2)
" కైయాలే, (౧)[సాధ్యసమానత్వ - విశమ్భసహత్వఙ్గళాలే ఇతరసాధ
" నఙ్గళైప్పోల్ ఱ్ఱుత్తానవేఱ్ఱుముమ్, (౨) [సాధ్యప్రావణ్యమడియాక]
" ఇఱ్ఱిక్కిఱవాకారముమ్, ఆకిఱవివై యిరణ్డుమ్ మడలెడుక్కై తుడ
" క్కమాన ఇవఱ్ఱుక్కుముణ్డు"; ఎన్ఱపడి.—

(1)+(2)

౩౩౨(౧)గమ్యాభేదాద్గతేర్వాథసారస్యే ష్టిహితుల్యతా? తత. ఆశుఫలిత్వాచ్చ, సిద్ధగత్యగ్ర్యతామతా। (౨)శజ్కాఽస్యాసహ ర్ధాశా-కృతం, తద్బాధకంనహి

(2)
వ్యా.—“ ‘(సాధ్య)త్తై ప్రాపిక్క మళవిల్, కాల “ (విళమ్బ)త్తైప్పొఱాత్తు కడుక ప్రాపిత్తువిడుమ్’ ఎన్ఱుమ్; “అన్ఱో, సాధనాన్తరత్తిఱ్ఱా ట్టిల్ సిద్ధసాధనత్తుక్కేఱ్ఱ మ్? “ ఇపో్ప్తైత్తు శొల్లుక్కిఱతు, ‘ ఇవ్వాకార ద్వయముమ్ “ సాధ్యప్రావణ్యహేతువామ్’ ఎన్ఱు, తోన్ఱుక్కైక్కాక;

(౨) “ఇప్పడియాక్కై, యాలే, (1) తాన్ అడియాక పిఱ్ఱైన్ఱు, “(2) తుణకా (విళమ్బ)మ్ పొఱామల్ తుడిక్కుమ్పడి ముఱుక్కడి “యిడుక్కిఱ (సాధ్యప్రావణ్యమడియాకవిఱే), మడలెడుక్కై “ముతలాన విసాధనత్తిలి ప్రిక్కిఱతు?” ఎన్ఱై.—

ఆక్కై యాలే, “ఏవంభూత (ప్రావణ్య) త్తిన్ ముఱుకుత్త “ లాలే కణ్ణాఴ్వు పఱ్ఱైయిట్టు చ్చెయ్కిఱ ఇ ([వా. ౯౦.] ప్ప్ర “ వృత్తి) కళ్, (ఉపాయ)మ్ మేల్ విఴున్ద కార్యమ్ “ శెయ్క్కైక్కుడలామిత్తనైయల్లాదు, [వా. ౯౨] తత్- “ (ప్రతిబన్ధకమాకాత్తు)”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.—

అ.—“ ఏతాదృశ సాధనోత్కర్షమ్, అతిప్రవృత్త్య - ఆపాదక-ప్రావణ్యప్రయోజకమ్”; ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇపో్ప్తు-) ఇత్యాది. (ఇప్పడియాక్కైయాలే) ఎన్ఱతు, “సాధనోత్కర్షమ్, ఈదృశ ప్రావణ్య హేతువాక్కైయాలే”; ఎన్ఱపడి. (ముఱుకడియిడుక్కిఱ) ఎన్ఱతు, “అత్యన్తమ్ తీవ్రమాన” ఎన్ఱపడి. ఉపాయప్రతిబన్ధకత్వాభావరూప సాధ్యత్తోడే సఙ్గమిప్పిక్కిఱార్, (ఆక్కైయాలే) ఇత్యాదినా.

ఎ-అ.—“ఇత్తాల్, ప్రేమదశైయిన్ఱి, యిలేయిరుక్కుమ్పణ్ణుమ్ సిద్ధోపాయ “వరణరూప-స్వగతస్వీకారమ్, (1)అనన్తత్వ (2)స్థిరత్వఙ్గళాలే (౧)[సాధ్య “ సమాన] ముమాయ్, (౨)విళమ్బ సహముమాయ్, ఇరున్తతేయాకి “ లుమ్, స్వార్థకైఙ్కర్య రూపానర్థహేతువాయ్ క్కొణ్డు స్వరూపవిరుద్ధ “ మాయిరుక్కైయాలే, స్వ - స్వీకృతమాన సిద్ధోపాయముఙ్గడ “ విరుద్ధమ్”; ఎన్ఱు, సూచితమ్.—

ఇ-అ. ఆక, దృష్టాన్తమాన ఇవ్వాక్యద్వయత్తుక్కుమ్, దార్ష్టాన్తికమాన (మడలెడుక్కై ముతలాన) ఇత్యాది వాక్యతాత్పర్యత్వం సిద్ధమ్”; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(ఇపో్ప్తైత్తు శొల్లుక్కిఱతు) ఎన్ఱతు, “ ఇన్ద రొఙ్గనైయిలే, “ సాధ్యసమానత్వ(1) విళమ్బసహత్వఙ్గళాలే(2), సాధనాన్తరఙ్గళిఱ్ఱా “ ట్టిల్, సిద్ధసాధనత్తుక్కు ఏఱ్ఱమ్ శొల్లుక్కిఱతు”; ఎన్ఱపడి.

మీ.—ఉపేయస్యాధికారోహి పరభక్త్యాత్మకో ఽ పి సః। యోగమానాదిభిస్సాధ్యః, కిన్త్వర్చావిగ్రహాదికః॥; సామిత్ర్యాదిషు తద్దృష్టేస్, తేషు యోగాద్యదర్శనాత్।

వ్యా.—ఆక, ([వా. ౮౬.] ఇవనుక్కు, వైధమాయ్ వరువతొన్ఱే త్యాజికలావతు?) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ వర, ([వా. ౮౪.] పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్) (ప్రవృత్తి) వ్యాజత్తాలే: —

“ (1) భగవత్ప్రపన్ననా యిరున్దానేయాకిలుమ్, “ ఉపేయ పరనానవనుక్కు తద్విషయ ప్రావణ్యత్తాల్ “ వరుమ్ స్వ-దేహత్యాగమ్ (మన్త్యజమ్); “ (2) ఉపాయబుద్ధ్యా వనుష్ఠిత మల్లామైయాలేఅత్తు క్కాక “ ([వా. ౮౯.] ఉపాయకోటియిల్ అన్వయియాతు); “ (3) వస్తుగత్యా అన్వయిత్తతాకిలుమ్ ప్రేమపరవశ “ ర్క్కు దోషాయవన్ఱు; బుద్ధిపూర్వకమాక ([వా. ౯౦-] “ అనన్యోపాయ) త్వాదికళ్ ([వా. ౯౦.] కులైయుమ్పడి “ యాన ప్రవృత్తి)కళ్, తెళియక్కణ్డవర్కళ్ ఫక్కలిలుమ్ “ కాణ్కైయాలే;

“ (4) ఇవైతాన ([వా. ౯౧.] అజ్ఞాన) మూలమేయాకి “ లుమ్, ప్రేమకార్యమాన ([వా. ౯౧.] అజ్ఞాన) త్తాలే “ వన్దవైయాక్కైయాల్ అతిశ్లాఘ్యఙ్గళ్; “ (5) [వా. ౯౨] సిద్ధో(పాయప్రతిబన్ధకమాకాత్తు);

అ.—శఙ్కాపరిహారనిగమనమ్, (ఆక, ఇవనుక్కు,) ఇత్యాది.

“ ‘[వా. ౮౪.][పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్] విషయమాక “ ‘వున్దానశఙ్కాపరిహారమాత్రమ్, [వా ౮౬] [ఇవనుక్కువైధమాయ్] “ ‘ఇత్యాది గ్రన్థత్తుక్కు ప్రయోజనమన్ఱు;

కిన్తు:—

“ ‘ఉపేయపరనాన భగవత్ప్రపన్నమాత్రనుక్కు, ఏవంవిధ[ప్రవృత్తి] “ ‘విషయ-శఙ్కాపరిహారమ్ ప్రయోజనమాక అభిప్రేతమ్’, ఎన్ఱు, “ [ఇవనుక్కు] ఎన్ఱ, ఏకవచనత్తాలే వ్యఞ్జితమ్”;

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ([వా. ౮౪.] [పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్] - ప్రవృత్తివ్యాజత్తాలే) ఎన్ఱు.

ఎ-అ.—ఇత్తాల్, (౧)సిద్ధోపాయమాకిలుమామ్; (౨)అన్యోపాయమాకిలుమామ్; (౧) స్వరూపానురూపమ్, (1) ఉపాదేయమ్; (౨)స్వరూపవిరుద్ధమ్, (2) త్యాజ్యమ్;

23-4-98.

వ్యా — “(6) అవ్వళవన్ది, కేళ్, అత్తోడొక్కచ్చొల్ల
“లామ్బుడియన్తో, ఇవన్ తిర్ పెరుమై?”:
ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే;
“ఉపేయాధికారత్తిల్, ([వా-౮౫] తన్నై న్ప్పేణామై)
ఎన్ఱు, శొన్నపిత్తు, అనన్యసాధనత్వత్తుక్కు చ్చేరుమో!”
ఎన్నుమతిశజా, పరిహారమ్ పణ్ణప్పట్టతు.*

౯౭. — “ఏవంభూతనాన (ప్రావణ్యమ్), విషయ

అ.-[“సాధ్యసమానమ్”] ఇత్యాదివాక్యస్థమైయ [పు ౩౩౦, వలప్ప క్కత్తిలుళ్ళ] ప్రథమవ్యాఖ్యానానుగుణమాక, (అత్తోడొక్క) ఇత్యాది (ఉపేయాధికారత్తిల్, [తన్నై న్ప్పేణామై] ఎన్ఱు శొన్న) ఇత్యాదియాల్:—
“[వా-౮౬] [ఇవనుక్కు, వైధమాయ్] ఇత్యాదివాక్యస్థముక్కు,
“[వా-౮౪.] (౧) [పిళ్ళైతిరునఱైయూరరైయర్,…ఉడమ్బై ఉపే
“క్షిత్తార్] ఎన్ఱ, అ వాక్యత్తోడుమ్,
“[వా-౮౫] (౨) [తన్నై న్ప్పేణామైయుమ్] ఎన్ఱ, అ వాక్యత్తోడుమ్,
“సఙ్గతి”; ఎన్ఱు, సూచితమ్.
౯౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (“ఏవంభూత…ప్రావణ్యమ్”) ఇత్యాది

ఎ-అ.— “ఆకైయాల్, “మడలూరుత్తల్ ముత్తలానత్తు, స్వరూపానురూపమాకైయాలే ఉపాదేయమాక క్కడవైయిల్లై”; ఎన్ఱ, అత్తు.
“ఇప్పడిశొల్లిల్, స్వరక్షణార్థ స్వప్రవృత్త్య - అనర్హత్వరూపపారతన్త్ర్యమ్, స్వ-ప్రవృత్తిరూపమాన మడలూరుత్తల్ ముత్తలానత్తుక్కళిల్ అన్వయిక్కుమళవిల్ కులైన్దువిడాతో? ” ఎన్ఱ, అశఙ్కైయిలే యోజనాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [పు. ౩౩౧, వలప్పక్కత్తిల్],
(అన్ఱి, కేళ్, [ఉపాయప్రతిబన్ధక]-) ఇత్యాదియాలే.—
ఇన్ద యోజనైయిల్:—“మడలూరుకై ముత్తలానస్వప్రవృత్తికళెల్లామ్,
“సిద్ధోపాయ ఫలమాన సాధ్యప్రావణ్య కార్యఙ్గళాయ్క్కొణ్డు,
“(౧) తదాధిక్యజ్ఞాపకఙ్గళాయ్ (౨) ఉపేయాధికారాత్మకఙ్గళాయి
“రుక్కైయాలే, స్వరూపానురూపఙ్గళ్; ఆకైయాలే [ఉపాయప్రతి
“బన్ధక]మాకాతు”; ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతు.

* అత్రాయం సఙ్గ్రహః:—
నఞ్జీయార్ గాత్యవత్యాజ్యస్తాద్యగ్యప్యరతోఽఖిలః:—
(1) గమ్యాధికృత్, ప్రపన్నోఽపి స్వయత్నత్యజనాక్షమః; ॥౧॥
(2) గతిధీరహిత్, యత్నే గతికోట్యప్రవిష్టతా; ।
(3) ప్రవేశేఽప్యత్ర, సోఽదోషో, యత్నగప్రేమార్ద్రచేతసామ్; ॥౨॥
(4) అధీజేఽపి చ యత్నే, స (ః) “ప్రేమకార్య(ః)” ఇతీర్యతే;
(5) తస్మాన్న సిద్ధోపాయస్య ప్రవృత్తేః ప్రతిబన్ధకః; ॥౩॥
(6) కిన్తు, “తత్పర(ః)” ఇత్యుక్తియోగ్యతారూఢభూమవాన్. ॥౩౪॥

మూ — ౯౮. ఇవనుక్కు ప్పేఱుమ్, ఆత్మగుణఙ్గళ్ ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రధానహేతు, ఇన్దప్రావణ్యమ్.

వ్యా — “వైలక్షణ్యాధీనమాగ్రైయన్తో? శమాదమా
“ద్యాత్మగుణఙ్గళన్తో, అధికారత్తైయిన్ఱుమ్పిప్పది?” ఎన్న,
“అవైకళై యుమిత్తు తానేయుణ్డాక్కుమ్” ఎన్ఱ, అర్, పిల్,
(ఇవనుక్కు) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి—
“శమదమనియతాత్మా”౧ “అమానిత్వమ్”౨ ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఇచ్చేతననుక్కు ఉణ్డాక్కక్కడవ (ఆత్మగుణఙ్గళ్) తాన్, అనేకమిఱే!

అ —(విషయ వైలక్షణ్యాధీనమాగ్రైయన్తో,?) ఎన్ఱు,
“భగవద్విగ్రహ సౌన్దర్య సాక్షాత్కారత్తాల్ వస్తుమాత్రమాన,
“ఫలప్రతిబన్ధకాభావ రూపమన్ఱు”; ఎన్ఱు, పది.
(శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళన్తో, అధికారత్తైయిన్ఱుమ్పిప్పది?) ఎన్ఱు, తు,
“‘నావిరతో దుశ్చరితాన్ నాశాన్తో నాసమాహితః। నాశాన్తమాన
“సో వాఽపి, ప్రజ్ఞానేనైనమాప్నుయాత్॥’౩ ఎన్ఱ, అపడియే, ఫలప్రతి
“బన్ధకాభావరూపఙ్గళాయ్క్కొణ్డు శమదమాదికళన్తో, (ఉపాయోపే
“యాధికారఙ్గ) ళై ఉజ్జ్వలమాక్కువతు?” ఎన్ఱు, పది.
(అవై తన్నైయుమ్) ఇత్యాది:—
ఇత్తాల్:—
“(౧) (ప్రావణ్య)త్తుక్కు, (ఉపేయాధికార)త్వమ్ శొల్లిప్పో
కిఱదు; ఇన్ఱి, ఇతుక్కు (ఉపాయోపేయాధికార) ప్రయోజకత్వమ్
“శొల్లుకిఱతు”; ఎన్ఱుమ్;
“(౨) (ఉపేయాధికార) విశేషభూత - అతిప్రవృత్తి ప్రయోజకత్వమ్
“శొల్లిప్పోకిఱదు; ఇన్ఱి, తదధికారభూత శమాదిహేతుత్వమ్ శొల్లు
కిఱతు”; ఎన్ఱుమ్; సఙ్గతి, సూచితై.
(“ఆత్మగుణఙ్గళ్”) ఎన్ఱ, అవిత్తాల్, స్వయత్నత్తై వ్యావర్తిక్కిఱతు.
(“శమదమనియతాత్మా’ ౧) ఇత్యాది:—
“(1)‘శమదమనియతాత్మా (2)సర్వభూతానుకమ్పీ, (3)విషయసుఖవిరక్తో
“(4)జ్ఞానదీప్తః (5)ప్రశాన్తః। (6)అనియత నియమ (7)ఆన్యో (8)నైవహృష్టో న రుష్టః
“(9)ప్రపన్నిత ఇవ గేహే వర్తతే యస్స ముక్తః॥ ౧(1)అమానిత్వమ్ (2)అదమ్భిత్వమ్
“(3)అహింసా (4)క్షాన్తిర్ (5)ఆర్జవమ్। (6)ఆచార్యోపాసనం (7)శౌచం (8)స్థైర్యమ్ (9)ఆత్మ
“(10)వినిగ్రహః॥ ఇన్ద్రియార్థేషు (11)వైరాగ్యమ్ అనహఙ్కార ఏవ చ।’౨ ఇత్యాది
“కళిల్ శొల్లుకిఱ ప్రకారత్తాలే”; ఎన్ఱు పది.

౧॥ భా-వి ౧-౬౭ మ పుటత్తిల్, ఉదాహృతమ్ ఇన్దశ్లోకమ్.
౨॥ గీ-౧౩-౭. ౩॥ కఠ-౧-౨-౨౪.

వ్యా.—అవై (యెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ఇన్దప్రాధాన్యమ్ (ప్రధానహేతు) వాక్కై యావతు—

(1) అనుకూలసహవాస (2) శాస్త్రాభ్యాసా(3)చార్యోపదేశాదిక్కళాన హేతుక్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ముఖ్యహేతువాయిరుక్కై.

అ.—(ఆత్మ-గుణఙ్గళ్) ఎన్నుమ్, "ఆత్మోత్కర్షావహధర్మఙ్గళ్", ఎన్నపడి.

(ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్) ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ, ([పు-౩౩౩-వలవరి ౧౦] అనేకమ్) ఎన్నుమ్.

(ప్రధాన)మ్ ఎన్ఱ విశేషణమ్, అ(ప్రధాన) వ్యావర్తకమాగైయాలే, అ(ప్రధాన)ఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

((1) అనుకూల సహవాస-) ఇత్యాదినా.—

[అనుకూలర్,] మూలత్తిలే మేలే [పా-౨౪౩, IV (m) ౨౫౯, ఇవఱ్ఱిల్-] శొల్లుకిఱతు.

(ఉపదేశాదిక్కళాన) ఎన్ఱ, అ (ఆది) శబ్దమ్. (౧) ఆహారశుద్ధి - (౨) జన్మాన్తరసుకృతాదిక్కళై చొల్లుకిఱతు (ప్రధాన) శబ్దమ్, ముఖ్యవాచి.

ముఖ్యత్వమావతు—

(1) కార్యోత్పాదనశక్తియుమ్, (2) కార్యస్వరూపోత్కర్షప్రయోజకత్వముమ్.

మీ ——౯౪ "నన్వేవమపి స్వయత్నోదు స్తరః?—

"'శాన్తోదాన్త(ః)'౧ ఇత్యాదిభిర్విద్యామాత్రస్య శమాదిసాపేక్షత్వదర్శనాత్"; ఇతిశఙ్కాయాః సఙ్గతిః.

సంశయస్తు:— "'ఈశ్వరోపాయత్వం, సాపేక్షం? నవా?

"'తదర్థం, శరణాగతి విద్యాపేక్షిత శమాదిః, "యచ్ఛేద్ వాఙ్మనసీ"౨ ఇత్యాద్యుక్త నియమప్రకార సాపేక్షః?

"'ఉతతన్నిరపేక్షః'? ఇతి;

"యదా (౧) సాపేక్షః, తదా, (1) స్వప్రయత్నావశ్యంభావః;

"యదా (౨) నిరపేక్షః, తదా, (2) స్వప్రయత్నాభావః"; ఇతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

"ఉక్తప్రకారేణ శరణాగతివిద్యాయాశ్శమాద్య- అపేక్షా తావద్ "ఆవశ్యకీ, 'నావిరతో దుశ్చరితాత్' (౩) ఇత్యాదిశ్రుతేః; శమాదిః, "'యచ్ఛేద్ వాఙ్మనసీ ప్రాజ్ఞః' ౨ 'అభ్యాసేన తు కౌన్తేయ! వైరాగ్యేణచ గృహ్యతే' ౪ ఇత్యాది (1) శ్రుతి (2) స్మృతిభ్యాం యత్నసాధ్యఏవగతిః; అతః, కథం భగవతో నిరపేక్షత్వమ్"? ఇత్యత్రాహ,

(ఇవనుక్కు) ఇత్యాది.

మూ.—౯౫. "(౧) మాఱ్ఱాల్ మనఙ్కుఴైప్ప," ౫ "(౨) పరమాత్మని యో రక్తః," ౬ "(౩) కణ్డుకేట్టుఱ్ఱు మోన్దు" ౭

వ్యా. ౯౫.— ఇవ్వర్త్తిల్, ప్రమాణోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్,

("మాఱ్ఱాల్" ౫) ఎన్ఱు తొడఙ్గి—

"(౧) (మాఱ్ఱాల్ మనఙ్కుఴైప్ప,) మఙ్గైయర్ తోళ్ కైవిట్టు - నూఱ్ఱాల్ మనమ్ వైక్క నోయ్విత్తామ్" ౫ ఎన్ఱు, "(1) సర్వేశ్వరన్ పక్కలిలే హృదయమ్ ప్రవణమాక, (2) భోగ్యక్కళాన స్త్రీక్కళుడైయ తోళోడే అణైకైయిల్ నసైయఱ్ఱు, (3) ప్రమాణఙ్గళిలే మనస్సై వైక్క వెళిత్తామ్" * ఎన్ఱుమ్;

అ—౯౫. ("మాల్" ౫) ఇత్యాదిక్కు గ్రన్థమ్,

(సర్వేశ్వరన్-) ఇత్యాది.—

("మాల్" ౫) ఎన్ఱు పెరియోన్, ("పాల్" ౫) ఎన్ఱు ఇడమ్:—

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వేశ్వరన్ పక్కలిలే) ఎన్ఱు.

("మనఙ్కుఴైప్ప" ౫) ఎన్ఱ అ విత్తుక్కర్థమ్, ("హృదయమ్ ప్రవణమాక") ఎన్ఱు.

("మఙ్గైయర్" ౫)=యువతిక్కళాన స్త్రీక్కళ్:—

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భోగ్యక్కళాన) ఇత్యాది.—

(తోళ్ కైవిట్టు) యావతు:—

తోళోడే సంశ్లేషిక్కైయిల్ ఆశైయై విట్టు.

"మనస్సిలే నసైకిడక్క, కేవలమ్ కైవిట్టు, అకిఞ్చిత్కరమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రమాణఙ్గళిలే) ఇత్యాది.—

మీ —౯౫. శరణాగతి సహకారభూతశ్ శమాదిః, నేన్ద్రియ నియమనాదిరూప ప్రయత్నజన్యః, కిన్తు పూర్వోక్త భగవత్ప్రసాదజన్యః; నచాన్యోన్యాశ్రయః;

భగవత్ప్రసాదజన్యత్వస్య (1) తత్త్వదర్శివచన (2) తత్త్వోపదేశాభ్యామవగతేః —

తతశ్చ, ఉక్తవచన బలాత్, ఇన్ద్రియనియమన ప్రకార విధాయకశాస్త్రం [*] శరణాగతి నిష్ఠావిషయమ్.—

౧॥ బృ-ఉ-౪-౪-౨౩ ౨॥ ౩॥ కఠ-౧-౨-౨౪.

౪॥ గీ ౬-౩౫.

౫॥ ౩ తి-, ౧౪. వైక్క వెళిత్తామ్"= "వైత్తు వెళిత్తామ్'; అథవా,= "వైక్కైక్కు సాకర్యమ్ ఉణ్డామ్."

౬॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ. ౭॥ తి-వా-౪-౯-౧౦.

(1) (2)
ఐశ్వర్యాత్మప్రాప్తిరాసిక్యాత్ 'పరంద్రష్ట్వానివర్తతే'•చేతసోమహదాహ్లాద్య తైర్యాభిహ్వస్ప్రత్యక్షాస్మృతే స్తథా ద్రవిడోపనిషద్యాక్తాప్యశ్రోయంవిశిష్యతే

వ్యా.—"(౨)(పరమాత్మని యోరక్తో విరక్తో ఽపరమాత్మని"
౧ ఎన్ఱు,(1)"పరమాత్మావిన్ పక్కలిలేరక్తనాయ్,(2)అత్తాలే
"పరమాత్మేతర విషయత్తిల్ విరక్తనానవన్," ఎన్ఱుమ్,
"(౩) ఒణ్డొడియాళ్ తిరుమకళుమ్ నీయుమే నిలానిఱ్ప
"కణ్డశీర్ కణ్డు, కణ్డుకేట్టుట్రు మోన్దుణ్డుళలుమైన్ద
"ఱుకణ్డ ఇన్బమ్ తెరివరియ అళవిల్లాచ్చిఱ్ఱిన్బమ్ ఒళి

(1) (2)
"త్తేన్"౭ఎన్ఱు,(1)"పెరియపిరాట్టియారుమ్,దేవరుమాన్,

అ.—ఇత్తాల్.("మాఱ్పాలిమనమ్శుళియ"౩) ఎన్ఱు(ప్రావణ్య)త్తుక్కు:-
(౧) ("మఱ్ఱైయర్ తోళ్ కైవిట్టు" ౩)ఎన్ఱు విరక్తిహేతుత్వముమ్,
(౨) ("నూల్పాల్"౩) ఎన్ఱు శ్రవణోపయుక్త - అవధానరూప-
శమవిశేషహేతుత్వముమ్,
(౩) ("నూల్"౩ ఎన్ఱు శాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱి, ప్రాధాన్యముమ్,
శొల్లిఱ్ఱు.
("పరమాత్మని యోరక్తో, విరక్తోఽపరమాత్మని"౧) ఎన్ఱు అవిత్తుక్కు-
అర్థమ్, ("పరమాత్మావిన్ పక్కలిలే") ఇత్యాది.
"సిద్ధసాధ్య సమభివ్యాహారే, సిద్ధం సాధ్యాయోపదిశ్యతే" ౪ ఎన్ఱు,
ఆన్యాయత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అత్తాలే") ఇత్యాది.
"నఙ్, † 'తదన్య'వాచి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పరమాత్మేతరవిష
యత్తిల్) ఎన్ఱతు.
ఇత్తాల్, "పూర్వోపాత్తప్రమాణత్తిల్, ("మఱ్ఱైయర్ తోళ్"౩)
"ఎన్ఱు అవిత్తు, ప్రదర్శనార్థమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ("పరమాత్మని"౧)
"ఇత్యాదివచనమ్, అనన్తరోపాత్తమ్"; ఎన్ఱు సూచితమ్.
("ఒణ్డొడియాళ్"౨-) ఇత్యాది:—
ఇతుక్కు అర్థమ్, ("పెరియ పిరాట్టియారుమ్") ఇత్యాది.—
"("ఒణ్"౨)=తేజిష్ఠమాయిరుక్కిఱ, ("తొడి"౨)=వళైయై
"యుడైయ, నిత్యానపాయినియాన, ("తిరుమకళుమ్"౨) = శ్రీ
యుమ్," ఎన్ఱపడి.
("నిలానిఱ్ప"౨) ఎన్ఱతు,
"(నిలానిఱ్క)=నిత్యవాసమ్పణ్ణికొణ్డు, ఇరానిఱ్ప" ఎన్ఱపడి.

• గీ. ౨ ౫౯ విభస్మిన్ గీతావచనే, యద్యపి "పర"-శబ్దేన జీవాత్మా
నిర్దిష్టః, తథాపి, తత్రోక్తన్యాయః, "పరమాత్మదర్శనం, తస్మాదవరా
భ్యాం ఐశ్వర్య-కైవల్యరూపాభ్యాం ద్వాభ్యామపి పురుషార్థాభ్యాం పురు
షంనివర్తయితుంక్షమమ్", ఇతిబోధయితుంక్షమః. "తవామృతస్యన్దిని"-
ఇత్యాది-శ్రీయామునోక్తిః(స్తో-౪-౨౭), "తవానుభూతిసంభూతప్రీతి".
ఇత్యాదికా శ్రీభాష్యకార శరణాగతిగద్యప్రార్థనాచ, అత్రానుసన్ధేయే.
† [౨౯౯ వ పుటత్తిల్, ౫వ నోట్టు] ౧॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ,
౨॥ తి.వా-౪-౯-౧౦.

వ్యా.—"ఒరుదేశవిశేషత్తిలే ఎళున్దరుళియిరుక్కిఱ అ
(1) (2)
"శేర్త్తియైక్కణ్డు (1) అజ్ఞేప్రవణనాయ్,(2)ఐశ్వర్యకైవల్య
"ఙ్గళిల్ విరక్తనానేన్" ఎన్ఱుమ్;
భగవత్ప్రావణ్యమ్, ఇతరవిషయ విరక్తిహేతువాక
చ్చొల్లప్పట్టతే?.

అ.—ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(ఒరుదేశవిశేషత్తిలే) ఇత్యాదినా.—
(ఒరుదేశమ్)=వైకుణ్ఠనాడు,
(1)
("కణ్డశీర్"౨)=పార్త్తువైత్త వాఙ్ప్పు. ("తిరుమకళుమ్"౨),
(2)
("నీయుమ్"౨) ఎన్ఱు సముచ్చయద్వయార్థమ్.("శేర్త్తియై") ఎన్ఱు.
మాత్రల్ ("కణ్డు"౨)ఎన్ఱు అవిత్తుక్కు అర్థమ్,("కణ్డజ్ఞేప్రవణనాయ్")
ఎన్ఱు. ("కణ్డు"౨)=దర్శిత్తు,("కేట్టు"౨)=శ్రవిత్తు.("ఉట్రు"౨)=
స్పర్శిత్తు, ("మోన్దు"౨) = ఘ్రాణిత్తు. ("ఉణ్డు"౨)=రసిత్తు, ("ఉళలుమై
న్ద"౨)=ఇతువేయాత్రైయాయిరుక్కుమ్, ("ఐన్దరుకణ్డ"౨)=చక్షు
రాదిపఞ్చకరణఙ్గళాలే, ("కణ్డ"౨)=అనుభవిక్కప్పట్ట ("ఇన్బమ్"౨)
సుఖత్తైయుమ్. ఇత్తాల్, ఐహికాఽఽముష్మిక-ఐశ్వర్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు.
("తెరివరియ"౨)=ఇన్ద్రియానుభవత్తైప్పఱ్ఱ, దుర్జ్ఞేయమాన,
("అళవిల్లా"౨)=భగవదనుభవత్తైప్పఱ్ఱ, అళవిలియాన, ‡
("శిఱు"౨)=ఆత్మవస్తువైప్పఱ్ఱ పరమత్తాక్కైయాల్,స్వరూపతః
పరిచ్ఛిన్నమాయిరుక్కిఱ, ("ఇన్బమ్"౨)=సుఖత్తైయుమ్.—
ఇత్తాల్, కైవల్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ("ఒళిత్తేన్"౨) = "విట్టేన్"
ఎన్ఱపడి —
ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఐశ్వర్యకైవల్యఙ్గళిల్ విరక్తనానేన్"
ఎన్ఱుమ్) ఇతి.
("మఱ్ఱైయర్ తోళ్"౩)ఎన్ఱు అవిత్తాల్, "ఉపలక్షితమామ్, ("అపర
"మాత్మని"౧)ఎన్ఱు, పరమాత్మేతరత్వరూప-సామాన్యరూపేణ శాబ్దమాన
"ఇతరవిషయఙ్గళై, ఐశ్వర్యకైవల్యరూప విశేషరూపత్తాలే ఎడుక్కి
"ఱ్ఱుక్కిఱతు"; ఎన్ఱు, ఉత్తరోత్తర ప్రమాణోపాదానశైలియాలే వ్యఞ్జితమ్.

మీ —నచ, "(1) భగవత్ప్రాప్తేరాభావాత్, (2) శాస్త్రోక్త-
ఇన్ద్రియనియమనప్రకారస్య స్వాత్మరూపత్వాచ్చ, ఇన్ద్రియజయా-
భావాత్, విద్యాసిద్ధ్యప్రసఙ్గః"; ఇతివాచ్యమ్; ఉత్తరత్ర ప్రాసఙ్గికాధి
కారే పరిహరిష్యమాణత్వాత్.—
విద్యామాత్రే శమాదీనామ్ అఙ్గత్వమ్, శ్రుతిచోదితమ్; తథాపి, య
త్నాపేక్షాత్ర విద్యతే నహి లోకవత్;—
"పరమాత్మని యాశక్తిస్, తస్యా(ః) హేతుత్వకీర్తనాత్?.

‡ =ఆధిక్యమిల్లాత్తతాయ్ ౩॥ ఇయల్, మూన్ఱామ్ తిరువన్దాతి, ౧౪.
౪॥ [=పు. ౩౨౧-ఇడవరి ౯వ పు. ౩౧౭ వలవరి ౩౨.] ॥పుటమ్ ౩౩౫॥

సర్వాత్మగుణదేశేషుశ్చ్వనానీమూ త్తమోగుణః ఈశఈహతతో త్రోక్తా హేతుశ్శమదమాద్యవే శమశ్చి త్తప్రశా న్తిస్స్యాద్దమ* శ్చేన్ద్రియనిగ్రహః

మూ.—— ౯౬. ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్,

(౧) శమముమ్, (౨) దమముమ్.

వ్యా.—— ౯౬. "భగవత్ (ప్రావణ్యమ్), (ఆత్మగుణఙ్గళెల్లా "వఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రధానహేతు) ఎన్ఱు ప్రస్తావిత్తు, ఇతరవిష "య విరక్తిహేతుక్కళుమాత్రత్తిల్, ప్రమాణఙ్గళై దర్శిప్పి "ప్పానేన్?" ఎన్ఱి,ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మగుణఙ్గళిల్ ప్రధానమ్, (౧)శమముమ్, (౨)దమముమ్), ఎన్ఱు.

శమమావతు,

అన్తఃకరణ నియమనమ్;

దమమావతు,

బాహ్యకరణనియమనమ్.——

"(౧)శమశ్ చిత్త ప్రశాన్తిస్స్యాత్, (౨)దమశ్ *చేన్ద్రియనిగ్రహః ।" ౧ ఎన్ఱుకొణ్డవఱ్ఱాలే.——

అ.—— ౯౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (భగవత్ప్రావణ్యమ్) ఇత్యాది.

"(1)ఇతరవిషయవిరక్తి, ప్రధానైయాకైయాలే; (2) అప్రధానఙ్గళ్ "ప్రధానానువర్తికళాకైయాలే; (3)ప్రధానేకృతంశాస్త్రం, సర్వత్రకృతం "భవతి' ౨ ఎన్ఱి,అ న్యాయత్తాలే ఎల్లాత్తుక్కుమ్ హేతువానతైయిలే "ప్రమాణమ్ దర్శితమామ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే; విరక్తిప్రాధాన్య సిద్ధ్యర్థమాక, అతిన్ఱుదైయ "శాన్తోదాన్తః" ౩ "శమదమనియతాత్మా" ౪ "శమదమాద్యుపేతస్స్యాత్" ౫ ఇత్యాదికళిలే ప్రథమోపాదానావగమిత ప్రాధాన్యక-శమదమాత్మకత్వత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("శమ"మావతు) ఇత్యాదినా.

ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణమ్ ("శమశ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్"౧) ఇత్యాది.

మీ.—— ౯౬ "నన్వేవమపి, స్వప్రయత్నోదుస్త్యజః,—— విద్యామాత్రస్యపాణ్డిత్యసాపేక్షత్వాత్?" ఇతిశఙ్కాయాస్సఙ్గతిః.——

"సంశయస్తు:—— 'భగవదుపాయత్వమ్, చేతనసాపేక్షంవా? నవా?' ఇతి "తదర్థమ్, 'పాణ్డిత్యమ్, ఆచార్యానువర్తన సహంవా? నవా?'" ఇతి;——

"యదా సాపేక్షమ్, తదా, ప్రయత్నావశ్యకతా;

"యదా నిరపేక్షమ్, తదా. ప్రయత్నాభావః": ఇతి.

వ్యా.—— (1) "క్షమా (2) సత్యం (3) దమశ్ (4) శమః" ౬ ఎన్ఱి,అదిల్, "(౧)దమో, బాహ్యకరణానామనర్థవిషయేభ్యో నియమనమ్; (౨) శమో, ఽన్తఃకరణస్య తథానియమనమ్'; ౭ ఎన్ఱి,తే భాష్యకారరుమ్ అరుళిచ్చెయ్తత్తు ?;

మాఱిచ్చొల్లుమిడమిఱుణ్డు;

అ.—— ఇత్తైక్కుగీతాభాష్యసంవాదమ్,("క్షమా సత్యమ్"౬) ఇత్యాది.——

"'(1) బుద్ధిర్ (2) జ్ఞానమ (3) అసంమోహః, (4) క్షమా (5) సత్యం (6) దమశ్ (7) శమః । (8) సుఖం (9) దుఃఖం (10) భవో (11) ఽభావో (12) భయంచా (13) భయమేవచ॥' ౬ ఎన్ఱి,అ దశమాధ్యాయగత వచనవిషయభాష్యత్తిల్" ఎన్ఱుపడి.

("తథా నియమనమ్" ౭) ఎన్ఱత్తు,

("అనర్థవిషయేభ్యో నియమనమ్") ఎన్ఱుపడి.

ఇత్తాల్, "(1) 'ఇతరవిషయవిరక్తియే, (2) శమదమరూపైయాకిఱతు'; ఎన్ఱ "మిడమ్ సిద్ధమ్", ఎన్ఱు సూచితమ్.

(1) ఇన్ద్రియాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ, మనస్సు ప్రధానమాకైయాలే,

(2) ఇన్ద్రియాన్తర నియమనత్తైప్పఱ్ఱ, మనోనియమనమ్, ప్రధానమాకైయాలే,

ఇఙ్గే ప్రథమనిర్దిష్ట ("శమ") శబ్దార్థమ్ మనోనియమనమే యాకై ఉచితమ్ ——

ఇప్పడియానాల్, ఉపక్రమభాష్యోక్తార్థాశ్రయణముమామ్.——

"(1) శమో (2) దమస్ (3) తపశ్ (4) శౌచం (5) క్షాన్తిర్ (6) ఆర్జవమేవచ" ౮ ఎన్ఱి,అ అష్టాదశాధ్యాయగత వచనవిషయ భాష్యత్తిలే,

"శమో బాహ్యేన్ద్రియనిగ్రహః ౭ దమో ఽన్తఃకరణనియమనమ్" "ఎన్ఱు,ఇరున్దాలుమ్, ఇఙ్గే ప్రథానోక్తిప్రకరణమాకైయాలే.(౧) ("శమశ్చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్"౧) ఎన్ఱి,అనిర్వచనత్తాలుమ్,(౨)ఉపక్రమభాష్యస్థమాకైయాలుమ్, '("శమ") శబ్దమ్ ప్రధానభూతమనోనియమనార్థకమ్' ఎన్ఱైయుచితమ్'; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్

(మాఱిచ్చొల్లుమిడముముణ్డు) ఎన్ఱు.

మీ.—— పూర్వపక్షస్తు:—— "'తస్మాత్, పాణ్డిత్యం నిర్విద్య బాల్యేన "తిష్ఠాసేత్', ౯ ఇతి పాణ్డిత్యబాల్యేవిహితే; తత్ర, బాల్యస్య, అనావి "ష్కారరూపతయా ప్రవృత్తిరూపత్వరూపంనాస్తి;

౧॥ * "దమస్తు"? ౨॥ ౩॥ బృ-ఉ-౬-౪-౨౩. ౪॥ భ. వి. ౧౨౩ఆమ్ పుటే, ఉదాహృతోఽయమ్. ౫॥ శా. మీ-౩-౪-౨౭.

౬॥ గీ. ౧౦-౪, ౭॥ గీ. భా. ౧౦-౪-వ్యాఖ్యానేఽయమ్. ౮॥ గీ. ౧౮-౪౨. ౯॥

॥పుటమ్ ౩౩౬॥

5-10-98.

వ్యా:—“ఇవై(శమదమ)జ్గళు జ్ఞానవిడత్తిల్ ,అల్లాతగుణజ్గళ్ తన్నడైయేవరుమాకైయాలే, ‘(ప్రధాన)మానఇవఱ్ఱుక్కు (హేతు) ఎన్నుమిడత్తిల్, ప్రమాణజ్గళ్ ఒట్టప్పట్టన’’; ఎన్ఱు కరుత్తు.—

అన్ఱి, కే:—

“ కీఴ్ చ్చొన్న విరక్తిహేతుత్వమ్[=త్తై?], సకలాత్మ గుణోత్పత్తిక్కుమ్ హేతు” ఎన్నుమిడత్తుక్కు ఉపలక్షణ మాకిల్, “ఇవ్వా(త్మగుణజ్గళిల్ ప్రధానమ్) ఏతు!” ఎన్గిఱ శజ్కైయిలే.

(ఆత్మగుణజ్గళిల్ ప్రధానమ్,(౧)శమముమ్,(౨)దమముమ్), ఎన్ఱు,అరుళిచ్చెయ్గిఱారాక వుమామ్.

అ.—([పు-33౬, వలవరి 3౧] ఉణ్డు) ఎన్గిఱ విత్తాల్, “ అతు [=అత్తై] ఇజ్గే ఆశ్రయిక్కై యుచితమన్ఱు,’’ ఎన్ఱు, సూచితమ్.—

ఇత్తాల్, ‘అప్పడియిలే, (1) ‘బాహ్యకరణ నియమనరూపమాన “(౧) “శమ’’ముమ్, (2) అన్తఃకరణ నియమనరూపమాన (౨) “ ‘దమ’’ముమ్,’ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్, ‘శమ’ - శబ్దప్రథమనిర్దేశ స్వారస్యానత్యుచితమ్’’; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(౧) (1) “ ‘శమదమనియతాత్మా సర్వభూతానుకమ్పీవిషయ సుఖ “విరక్తః’౧ ఎన్ఱుమ్, (2) ‘శాన్తో దాన్త(ః)ఉపరతః’౨ఎన్ఱుమ్, ప్రమాణ “జ్గళిలే, (౧) శమదమజ్గళుక్కుమ్ (౨) విరక్తిక్కుమ్, అన్యోన్య “ భేదమ్ నిర్దిష్టమాయిరుక్కైయాలే, ‘(౧)రాగహేతు జ్ఞానవిశేష జనక “ విషయేన్ద్రియసన్నికర్షనిరోధనమ్, (“ శమదమజ్గళ్’’)’ ఎన్ఱుమ్,

“ (౨)తత్ప్రయుక్త రాగాభావమ్, విరక్తి’ ఎన్ఱుమ్,

“ అవఱ్ఱుక్కు మిథోభేదమ్ కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, ఇప్పడి అభే “ దావలోకనేన ప్రమాణోపాదానాభిప్రాయకథనమ్, అనుచితమ్’’; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (అన్ఱి,కే, కీఴ్ చ్చొన్న విరక్తిహేతుత్వమ్) ఇత్యాది.

(౧) “భావ్యం విరక్త్యా ప్రథమం, ముముక్షోర్విషయాత్సుఖాత్’’3 ఎన్ఱు, విరక్తిప్రాధాన్యముమ్,

(౨) “ యథా గజపదేన అన్యత్పదం సర్వం పిధీయతే। సర్వే ధర్మాస్తథా రాజన్! పిధీయన్తే హ్యహింసయా!’’౪ ఎన్ఱు, అహింసా ప్రాధాన్యముమ్,

అ —(3) “అష్టావాత్మగుణాః దయాసర్వభూతేషు క్షాన్తిరనసూయా’’౫ఇత్యాదియాలుమ్, “సర్వే వేదా న తత్కుర్యుస్, సర్వేయజ్ఞాశ్చ భారత!। సర్వతీర్థాభిషేకశ్చ, యత్కుర్యాత్ ప్రాణినాందయా’’ ౬ ఎన్ఱుమ్, దయాప్రాధాన్యముమ్,

(౪)(“శమదమనియతాత్మా’’౧-) ఇత్యాదియాలే, (శమదమ’’) ప్రాధాన్యముమ్, శొల్లుకైయాలే,

ఆత్మగుణజ్గళిలే అన్యతర[=మ!]త్తుక్కు- ఆవశ్యకత్వ ప్రయోజకప్రాధాన్యావధారణాయ శజ్కైయుదిక్క క్కడవతాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్,

(“ ప్రధానమ్, ఏతు!’’ ఎన్గిఱ శజ్కైయిలే) ఇత్యాది

“ ‘అన్తర్బహిః కరణజ్గళుడైయ అనర్థవిషయేభ్యోనియమనరూపజ్గ “ ‘ళాన (‘ శమదమ ’) జ్గళ్ , (౧) విరక్త్య- (౨) అహింసాదిక్కళుక్కు “ ‘ఉపజీవ్యజ్గళాకైయాలేఅ వస్తుసామర్థ్యసచివమాన(“శాన్తో దాన్తః’’౨) “(“శమదమనియతాత్మా’’౧)“శమదమాద్యుపేతః’’ఎన్ఱు,శ్రుతి-స్మృతి- “ ‘సూత్ర-స్థ-ప్రథమనిర్దేశత్తాలే,(“శమదమ’’)ప్రాధాన్యావధారణమ్ “ ‘సుశకమ్ ,విరక్త్యాది ప్రాధాన్యమ్, గుణాన్తరాపేక్షయా వివక్షితమ్’; “ ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్’’; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఆత్మగుణజ్గళిల్-) ఇత్యాది.

ఇ. అ (ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు, (పు. వరి...) తుడజ్గి, (పరిహారాన్తరమ్) ఎన్నుమళవాక (పు. వరి...), [సాధ్యసమానమ్] ఇత్యాది [౯3]వాక్యత్తుక్కు మున్నిల్ అరుమ్బదమాక క్కొళ్ళత్తకు.

“[ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్] ఇత్యాదియిల్ మున్దినయోజనై, (పు-) (“దేహత్యాగరూపప్రవృత్తియిల్ ఉపాయత్వానుసన్ధానమ్)’’ ఎన్ఱు,పడి.

ఇరణ్డామ్ యోజనై, (పు-)

(౨ భగవద్విషయత్తిలుపాయత్వానుసన్ధానమ్)’’ ఎన్ఱు,పడి.

[-నుష్ఠానముమ్, అననుష్ఠానముమ్] ఇత్యాది, ఒరుపరిహారమ్.

[అనన్యోపాయత్వముమ] ఇత్యాది, పరిహారాన్తరమ్.

“ ధర్మమ్’’ ఎన్ఱుమ్, “విరక్తి’’ ఎన్ఱుమ్, పర్యాయమ్.

మీ —పాణ్డిత్యస్య, ప్రతిష్ఠిత బ్రహ్మవిద్యాకత్వమ్; శ్రుత బ్రహ్మవిద్యాయాః ప్రతిష్ఠితత్వంచ, (1) సర్వస్వదానేనవా, (2) చిరకాల గురుసేవయావా, భవతి,— “ఆజహారైమాశ్శూద్ర! అనేనైవముఖేనా లాపయిష్యథాః’’౮ ఇత్యత్రతావత్సూద్రాధి కారే ౯ తథా నిర్ణీతత్వాత్.

“యస్య, దేవే పరా భక్తిః’’౧౦ఇత్యాదివ్యష్యయమువార్థఉచ్యతే; భక్తేస్తునియతసమసాక్షాత్కరూపత్వాత్. అతఏవ“సమిత్పాణిః’’౧౧ఇతిగురుశుశ్రూషా. తస్మాత్,శరణాగతివిద్యాయాఅపి,పాణ్డిత్యాపేక్షత్వాత్,పాణ్డిత్యస్యగురుశుశ్రూషాపేక్షత్వాత్,స్వయత్న అవశ్యక’’ ;ఇత్యత్రాహ, (ఆత్మగుణ-) ఇతి.

౧॥ ౨॥ బృ-ఉ-౬-౪. 3॥ ౪॥

౫॥ ౬॥ ౭॥ శా. మీ. 3-౪-౨౭.

౮॥ ఛా. ఉ. ౪-౨-౫. ౯॥ బ్రహ్మసూ-౧-3-౯. ౧౦॥ శ్వే-ఉ-౬-౨3.

(=చరమ మన్త్రః), ౧౧॥

మూ.—౯౭(1) ఇవై యిరణ్డుముణ్డానాల్,

వ్యా.—౯౭. ఇన్దశమదజ్గళుణ్డానాల్, ఇవనుక్కు ఉణ్డాకక్కడవ ఫలవరవ్వారైయై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవై యిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు, తుడజ్గి.—

అ. ౯౭.— ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇన్దశమదమజ్గళ్) ఇత్యాది మూలత్తిలే, "[ఇవై యిరణ్డుమ్] ఎన్గిఱ "ఇదమ్" శబ్దత్తాలే, [వా. ౯౬ "పు, ౩౩౬ ఇడవరిఅల్] పూర్వప్రకృత భగవత్ప్రావణ్యహేతుక-పరిపూర్ణ "శమదమవ్యక్తికళై పరామర్శిక్కిల్, అవై, ఆచార్యోపదిష్ట మూలమన్త్ర "జన్యాఽఽత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానానుగుణ- ఉపాయోపేయాధికారజ్గళా "క ఉత్తరకాలభావికళాకైయాలే, అన్యోన్యాశ్రయమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్;

మీ (I.) "శమదమాదిశబ్దేన, తత్పూర్వక-ఆచార్యసమాశ్రయణ ముచ్యతే "నహ్యత్రవిద్యార్థమ్, ఆచార్యవరణమాత్రం క్రియతే; కిన్తు, ఉజ్జీవ "నార్థమ్, ఆత్మీయభరసమర్పణరూపా శరణాగతిరేవ క్రియతే, శరణా "గతిశ్చ, నస్వయత్నరూపా"; ఇతి పూర్వమేవ ఉక్తమ్

"(II.) అతః, కృపామాత్రప్రసన్న- ఆచార్యకటాక్షాదేవ, పాణ్డిత్య లాభః; శ్రీమధురకవిదివ్యసూక్తేః (కణ్ణినుణ్ శి-పా. ౭):

" (1) సర్వస్వదాన(2)చిరశుశ్రూషావచః, విద్యాన్తరనిష్ఠవిషయమ్;

" 'దేహిమే' 'దదామితే' ౧ ఇతి శ్రవణలబ్ధ్యనన్తరమ్ తస్యాఽఽచా ర్యానువర్తనవిరహాత్:

"అతఏవ, ప్రపన్నస్య, సాధ్యభక్త్యావాచార్య భక్తిరప్యనుప్రవిష్టా:

" గురుభక్తేర్ ఆమోక్షభావితయా, యావజ్జీవమాచార్యానువృత్తిర "ప్యవికలా:

"అతఏవ, బృహత్పూరివచన మపి [=పెరి. ఆ. ౪-౪-౨, ౯,=స్తోత్రరత్నే, శ్లో ౨] ఉపపన్నమ్:

"పరిచరణస్య, (1) విద్యాప్రతిష్ఠార్థత్వ(2) మోక్షార్థత్వాభావాచ్చ న స్వయత్నరూపతా:

"ఉపాసకానామ్, ఆచార్య వరణంత్వృత్విజామివ;। తచ్చ పాణ్డిత్య సి "ద్ధ్యర్థం; తత్సిద్ధౌ నానువర్తనమ్;॥ 'తద్విజ్ఞానార్థ'౨ మిత్యుక్తం శ్రుతౌ; "మోక్షోర్థతా చ న; । ప్రపన్నాచార్యవరణం ప్రపత్తిస్; సాపిమోక్షదా॥; " అతస్తదనువృత్తిశ్చ ఆప్రయాణానువర్తినీ । కృపామాత్ర ప్రసన్నేన "పాణ్డిత్యంలభ్యతేయతః॥, అతస్తదర్థయత్నో * ఽత్ర కర్తవ్య (ః)": ఇతిచ స్థితమ్.

౧॥ ౨॥ ము. ఉ. ౧-౨-౧౨.

* తదర్థయత్నః=ఆచార్యకృపార్థయత్నః.

మూ.—ఆచార్యనైప్పునుమ్;

వ్యా.—భగవత్ప్రావణ్యమడియాక వరుమ్పరిపూర్ణమాన శమదమజ్గళైక్కొణ్డు చొల్లిన శ్రేయాక్కిలుమ్, ఇవ్విడత్తిల్, ఆచార్యాజ్ఞీకారత్తుక్కు పూర్వభావియాన వళవిలే ఒన్ఱుక్కుచ్చొల్లుకిఱతు.

ఇన్ద శమదమజ్గళుణ్డానాల్, ((1)ఆచార్యనై పుప్పును) మ్ యావతు:—

ఇవ్వాత్మగుణమ్కణ్డు కృప సంసారనివర్తకమాన పెరియ తిరుమన్త్రత్తై సార్థమాక ఉపదేశిక్కుమ్పడి ఇవనుక్కు వశ్యనాకై.

అ.—"అనైయాల్, (ఇన్ద, ఎన్గిఱ "ఇదమ్" శబ్దమ్, శమదమత్వాదినా " తత్సజాతీయశ్రవణోపయుక్త శమదమాదిగమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్ప్రావణ్యమడియాక) ఇత్యాది.

(పూర్వభావియాన వళవిలె) ఎన్ఱతు, (౧, "శ్రవణోపయుక్తమాయ్, (౨) ఉపక్రమావస్థమాన, శమాదివ్యక్తియిలే"; ఎన్ఱపడి.

(ఒన్ఱుక్కు) ఎన్ఱతు, " తత్సజాతీయవ్యక్తి విశేషత్తిలే పర్యవసిప్పిత్తు" ఎన్ఱపడి.

" (౧)'శాన్తోఽనసూయక శ్రద్ధావాన్ గుర్వర్థాఽఽత్మవృత్తికః। ' శుచిఃప్రియహితోదాన్తః శిష్యశ్చోపరతస్ సుధీః॥' ౩ ఎన్గిఱ " వచనస్థ గుణాన్తరోపలక్షకమ్, శమదమజ్గళ్;

" (౨) అత ఏవ, [ఆచార్యలాభమ్, ఆత్మగుణత్తాలే] [వా-౯౮ (1)] " ఎన్గిఱ ఉత్తర గ్రన్థాఽఽనురూప్యముమ్, ఘటిక్కుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇవ్వాత్మగుణమ్) ఇత్యాది.

" 'పరిశుద్ధగుణోపేతం విశుద్ధాచారతత్పరమ్ । విరతంచ మహాపాపాత్ " 'పితృదారాదిపాలకమ్॥ శాన్తందాన్తం ఋజుంసౌమ్యం ప్రణతం భగ " వత్పరమ్ । సంతప్తహృదయం భక్త్యా, శక్త్యా సర్వార్థసాధకమ్॥ ౪

వి. అ.—౯౭. 'వర్ణరూప 'బ్రాహ్మణ'త్వమ్,

"తిరుమన్త్రోపదేశత్తుక్కు అధికారమాకిల్, అధికృతాధికారత్వమ్ 'ప్రసజ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి, "బ్రాహ్మణ" శబ్దార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("బ్రహ్మవిత్"-) ఇత్యాదియాలే.

౩॥ భారద్వాజసంహితాయామ్, ౧-౪౬. ౪॥

వ్యా. — "తస్మై స విద్వానుపసన్నాయ సమ్యక్ప్రశాన్తచిత్తాయ శమాన్వితాయ- యేనాక్షరం పురుషం వేద సత్యం ప్రోవాచ తాం తత్త్వతో బ్రహ్మవిద్యామ్" ౧ ఎన్ఱు, శమదమోపేతనాయ్క్కొణ్డు ఉపసన్ననానవనుక్కు అంద బ్రహ్మవిద్యైయై తత్త్వతః ఉపదేశిక్కచ్చొల్లిఱ్ఱు?

అ.— " 'ప్రియవాక్యం మహాబుద్ధిం సత్యం కుశలహాణికమ్ |
" 'ఏవమాదిగుణోపేతం శిష్యభావేన సంగతమ్॥ సంవత్సరం తదర్ధం వా
" 'మాసత్రయమథాపి వా| పరీక్ష్య వివిధోపాయైః కృపయా, నిస్స్పృహో
" వదేత్॥' ౨ ఎన్ఱు, అవివక్షిలే, 'శాన్తం దాన్తం... పరీక్ష్య... కృపయా' ౨
" ఎన్ఱు, ఆ విత్తాల్, 'సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారే, సిద్ధం సాధ్యాయోపదిశ్య
" తే' ౩ ఎన్ఱు, ఆ న్యాయత్తాలే, శమాది శిష్యాత్మగుణ దర్శన హేతుక
" త్వమ్, ఉపదేశోపయుక్తాऽऽచార్య కృపైక్కు ప్రతిపాదితమ్";
ఎన్ఱు మతిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కణ్డుకన్దు) ఎన్ఱు.

" యోऽసౌ, మన్త్రవరం ప్రాదాత్, సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్" ౪ ఎన్ఱు ఆవిడత్తిలే, "సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్" ఎన్ఱు అవిశ్లైయుటొక్కొణ్డు,

(సంసారనివర్తకమాన) ఎన్ఱత్తు.—

"సంసారార్ణవతారకః గతిరస్తాతురః" ౫ ఎన్ఱక్కడవది హే?.

"మన్త్రవరమ్" ౪ "మన్త్రాణాం పరమో మన్త్రః" ౬ ఎన్ఱు, అవిశ్లైయుటొక్కొణ్డు, (పెరియ) ఇత్యాది.

"ప్రాదాత్" ౪ ఎన్ఱు, ఆ ఉపసర్గలబ్ధార్థమ్, (సార్థమాక్క) ఇతి.—

(సార్థమాక) ఎన్ఱత్తు,

" (౧) అభిధేయసహితమాక్కవుమ్, (౨) సంసారనివృత్తి రూప ప్రయోజనసహితమాక్కవుమ్"; ఎన్ఱపడి

"తస్మై స విద్వాన్" ౧ ఇత్యాది శ్రుతిక్కర్థమ్, (శమదమోపేతనాయ్క్కొణ్డు) ఇత్యాది.

" 'శమశ్ చిత్తప్రశాన్తిస్స్యాత్' ౭ ఎన్ఱైయాలే, 'ప్రశాన్త' ౧ శబ్దమే
" చిత్తప్రశాన్తిమద్వాచియానాలుమ్,
" (౧) 'చిత్త' ౧ శబ్దత్తుక్కుమ్, (౨) బహువ్రీహిక్కుమ్, అనుగుణమాక
" ఇఙ్గే, 'ప్రశాన్త' ౧ శబ్దమ్, ప్రశాన్తిమన్మాత్రపరమ్; అత ఏవ, ("శమా
" న్వితాయ") ౧ ఎన్ఱు, ఆ 'శమ' ౧ శబ్దమ్,

అ.— " 'శమో దమస్ తపశ్ శౌచమ్' ౮ ఎన్ఱు, ఆవిడత్తిల్ పోలే
" బాహ్యేన్ద్రియనియమన పరమ్;
" అన్ఱికే, 'శమో బాహ్యేన్ద్రియ నియమనరూపః;
" ("ప్రశాన్తచిత్తాయ") ౧ ఇత్యన్తఃకరణ నియమనస్యోక్తతయా, పౌన
" రుక్త్యాత్' ౯ ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికాకారర్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్";
ఎన్ఱు మతిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(శమదమోపేతనాయ్) ఇతి —

'(౧) ("ఉపసన్నాయ" ౧) ఇత్యస్యానన్తరమ్, | "ప్రశాన్తచిత్తాయ
"శమాన్వితాయ" ౧) ఎన్ఱు, రుక్కైయాలే, ఉపసత్తియిలే శమదమ
"ఙ్గళ్ కారణమ్;
"(౨) 'ఏవమాదిగుణోపేతం శిష్యభావేన సఙ్గతమ్' ౨ ఎన్ఱు, 'ఉపసన్నాయోపే
"సత్తతత్త్వత్తాల్, 'ఏవమాదిగుణోపేత' త్వమ్ హేతు";
ఎన్ఱు విడమ్, "సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహార" ౩ న్యాయ సిద్ధమే?.

"ఇప్పడి ఉపబృంహణస్వారస్యానుగుణమాక, శ్రుత్యర్థవర్ణనమ్, న్యాయ్యమ్"; ఎన్ఱు మతిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
శమదమోపేతనాయ్క్కొణ్డు ఉపసన్ననానవనుక్కు) ఎన్ఱు.

"(౧) శమదమోపేతత్వమ్, ఉపదేశపర్యన్తాऽనుస్యూత శమదమోపే
'తత్త్వమ్:
"(౨) ("ప్రోవాచ") ఎన్ఱు, ఆ ఉపసర్గమ్, ఆద్యశబ్ద సమానార్థకమ్,
" ("వచ") ధాతు, ఉచ్చారణార్థకమ్;
"ఇత్తాల్, ఆద్యోచ్చారణరూప ఉపదేశమ్ లబ్ధమ్ (అష్టా-౧-౩-౨, కా. ౧):
"(౩) 'ఛన్దసి లుఙ్ లఙ్ లిటః' ౧౦ ఎన్ఱు, విధ్యర్థత్తిలే 'లిట్' ౧౦ ప్రత్య
"యమ్: ఆకవిడే, ' " ("ప్రోవాచ-ప్రబ్రూయాత్") ౧
"ఇత్యర్థ(ః)" ఇతి వేదాన్తసారే వ్యాఖ్యాతమ్' ఎన్ఱు, శ్రుతప్రకాశికై ౧";
౯ ఎన్ఱు మతిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉపదేశిక్కచ్చొల్లిఱ్ఱు) ఎన్ఱు.

(తత్త్వత(ః) ఉపదేశిక్క) యావతు:—

సంసారనివృత్తిరూప ప్రయోజనావిక్షలే, యథాప్రతిపత్తియుక్తనాయ్క్కొణ్డు, ఉపదేశిక్క.—

"ఆచార్యకమ్, రాగప్రాప్తమానాలుమ్, పక్షతః ప్రాప్తభావ విషయత్తిల్ ప్రాపణార్థమ్, ("ప్రోవాచ") ౧ ఎన్ఱు, ఆ విధి"; ఎన్ఱు, *కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ ము ఉ ౧-౨-౧౨. ౨॥
౩॥ [పు. ౩౨౧ ఇపవరి ౨.] ౪॥ భారద్వాజసంహితాయామ్, ౧-౫-౪
౫॥ "బృహద్గారితే" ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రార్థమ్, వా-౧౨-౬-౭ ౬॥ వ్యా-తి-
మ-వా-౩. ౭॥ గీ. ౧౭ ౪౨. ౮॥ చెన్నపురీ వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితే, శ్రుతప్రకాశికాకోశే. పు. ౬౦, పఙ్క్తి, ౧౬. ౧౦॥ అష్టా. ౩-౪-౬.

* అతోऽయం, "స్నాత్వా భుఞ్జీత" ఇతి వన్నియమవిధిః; నరు, "అహరహస్సన్ధ్యాముపాసీత" ఇతివదపూర్వవిధిః; నాపి, "బుభుక్షేయాత్" ఇతివత్ పరిసఙ్ఖ్యావిధిః. రాగప్రాప్తభోజనస్య స్నానపూర్వకత్వం వినాపి క్వచిత్సంభావ్యత్వాత్, తాదృశసమ్భవపక్షేపి యథా స్నానపూర్వకత్వం నియమ్యతే, తథా, శమదమాద్యాత్మగుణలేశయుక్తాధికారిణాచార్యోపసత్తౌ కృతాయామ్, ఆచార్యస్య రాగత ఉపదేశప్రవృత్త్యప్రాప్తిపక్షేపి ఉపదేశప్రవృత్తిర్నియమ్యతే. "విధిరత్యన్తమప్రాప్తౌ, నియమః పాక్షికే సతి। తత్ర చాన్యత్ర చ ప్రాప్తౌ పరిసఙ్ఖ్యా విధీయతే" ॥ ఇతి హి న్యాయవిదః? (అద్వైతఆకారాదౌ, రాధాకాన్త-శబ్దకల్పద్రుమే చ, విధి, నియమ, పరిసఙ్ఖ్యేతి పదత్రయ వివరణం ద్రష్టవ్యమ్.)

మూ.—(2) ఆచార్యన్ కైప్పుక్కున్దవాఱే,

వ్యా.—ఇన్దశ్రుతియిల్, ఆచార్యోపసత్తిక్కు ఉడలాక చ్చొన్న శమదమజ్ఞళుక్కు, "ఏతేన శ్రవణోపయుక్త మవధానం పవక్షితమ్ - నహ్యూపాసనోపయుక్తా ఉత్యన్తేన్ద్రియజయాదిః" ౧ ఎన్ఱి, ఈ శ్రుతప్రకాశికాకారర్ వ్యాఖ్యానమ్} ((2) ఆచార్యన్ కైప్పుక్కున్దవాఱే, [పణ్ణిన్ ఱు?.—}

అ.—"'ప్రశాన్తచిత్తాయ శమాన్వితాయ' ౨ ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, శమద "మమాత్రమ్ శ్రుతమాయిరుక్క, ఆచార్యాఙ్గీకారత్తుక్కు పూర్వభావి "యాన వళవిశేషజ్ఞుక్కిచ్చొల్లుకైక్కు ప్రమాణమాన ఇడమెన్న!" ఎన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

(ఇన్దశ్రుతియిల్) ఇత్యాది.—

"'ఏవమాదిగుణోపేతమ్' ఇత్యాది వచనత్తాలే, శిష్యర్కళైయ శమదమ "'జ్ఞళ్ శిష్యనిడత్తిలే వస్తు[తిన్]సత్తా యెన్గొణ్డు ఆచార్యోపసత్తియిలే "'హే తు; ఆచార్యనాలే జ్ఞాతమాయ్‌కొణ్డు, శిష్యాఙ్గీకార - హేప "'యికాఽఽచార్యప్రీతిహేతు'; ఎన్నుమిడమ్, పూర్వోపదర్శిత న్యాయ "ల్లామ్: ఇవర్గత్తై, (౧) (ఆత్మగుణమ కణ్డుకన్దు) ఎన్ఱుమ్, "(౨) (ఆచార్యోపసత్తిక్కు ఉడలాకచ్చొన్న శమదమజ్ఞళుక్కు) "ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్‌త్తార్'"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

(శమదమజ్ఞళుక్కు) ఎన్ఱదు,

"శమదమవాచకజ్ఞళాన 'ప్రశాన్త'-'శమ'శబ్దజ్ఞళుక్కు" ఎన్ఱపడి.— అన్ఱిక్కే:—

(వ్యాఖ్యానమ్) ఎన్ఱదు, "'స్వరూపవ్యాక్రియా' ( ) ఎన్ఱా, మ్, 'శమదమ' శబ్దజ్ఞళ్, యథాశ్రుతార్థకజ్ఞళ్", ఎన్నవుమామ్.— "(ఒత్తుక్కిచ్చొల్లు) కైక్కు నియామకమాన పూర్వోక్త-(అన్యోన్యా "శ్రియమ్),

"'అతో నిరూప్యసంపాద్యస్య తన్నిరూపణాత్ప్రాగేవ విశిష్టత్వమ్, అను "పపన్నమ్' ౧ ఎన్ఱి, అ శ్రుతప్రకాశికైయిలే వ్యఞ్జితమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొ "ళ్వదు.— ఇప్పడి యిన్దశ్రుతిప్రకాశికా సూక్తియే, తుల్య న్యాయేన, "ఇజ్ఞుఇప్పడి ఒత్తుక్కిచ్చొల్లుకైక్కు నిదానమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"("దైవాధీనం జగత్సర్వం మన్త్రాధీనం తు దైవతమ్ । తన్మన్త్రం బ్రా "హ్మణాధీనమ్" ౩) ఎన్ఱి, అ వచనార్థత్తై, ఉత్పత్తిక్రమేణ [(2) ఆచార్యన్ "కైప్పుక్కున్దవాఱే] ఇత్యాది వాక్యమ్, ప్రతిపాదిక్కిఱదు"; ఎన్నుమభి ప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, ("తన్మన్త్రమ్" ౩) ఇత్యాది.

మూ.— తిరుమన్త్రమ్ కైప్పుక్కురుమ్; (3) తిరుమన్త్రమ్ కైప్పుక్కున్దవాఱే ఈశ్వరన్ కైప్పుకురుమ్;

వ్యా.—తిరుమన్త్రమ్ కైప్పుక్కుమ్బడి యాదెన్నిల్:—

"తన్మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనమ్" ౩ ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రమ్ ఆచార్యాధీనమాకైయాలే, ఉపదేష్టావానవన్ కైప్పుక్కున్దవాఱే, తదుపదేశముఖత్తాలే సార్థమాక వివన్ నెఞ్జిలే ప్రతిష్ఠితమాకై.

"బ్రహ్మవిద్ బ్రాహ్మణో విదుః" ౪ ఎన్గైయాలే "బ్రాహ్మణాధీనమ్" ౩ ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, "బ్రాహ్మణ" ౩ శబ్దత్తాల్ ఆచార్యనైచ్చొల్లుకిఱదు.— [కై యాదెన్నిల్:—

(3) (తిరుమన్త్రమ్ కైప్పుక్కున్దవాఱే, ఈశ్వరన్ కైప్పుక్కురు)

"మన్త్రాధీనంతు దైవతమ్" ఎన్ఱు, ౩ తిరుమన్త్రమిట్ట వళక్కాయిరుక్కు మవనాకైయాలే, అర్థసహితమాక అత్తు కైప్పుక్కున్దవాఱే, తత్ప్రతిపాద్యనాన తానివనుక్కు అనిష్టనివృత్తిపూర్వక-ఇష్టప్రాప్తిక్కు ప్రాపకనాకై.—

అ.—"'బ్రాహ్మణ' ౩ శబ్దమ్ జాతివాచియాయిరుక్క, ఆచార్యవా "చిత్వమెన్ఙ్ఙనే!" ఎన్ఱి, ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, ("బ్రహ్మవిద్" ౪-) ఇత్యాది.—

"("బ్రహ్మ")=(౧, "పరం బ్రహ్మ, వేదాంశ్చ, వేద" (ఇతి "బ్రహ్మవిత్" ౪) ""స(ః) బ్రాహ్మణ" రశబ్దార్థ(ః)' ఇతి, శబ్దార్థతత్త్వవిదో విదుః" ఇత్యర్థః.— "'పశ్య, మృగో ధావతి' ౫ ఇత్యాదికళిల్ పోల్, వాక్యార్థమే కర్మకార "కమాకైయాలే, 'బ్రహ్మవిద్ బ్రాహ్మణః' ౬ ఎన్ఱు, ప్రథమావిభక్తి యిరు "క్కిఱదు;

"'"బ్రాహ్మణర్" శబ్దమ్, "తదధీతే తద్వేద" ౭ ఎన్ఱి, అ సూత్రవిహితవే "దితృవాచక - "ఇ" ప్రత్యయాన్తమ్';

"ఎన్ఱు, నిర్వచనగ్రన్థాభిప్రాయమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.—

"(౧) ("మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనమ్" ౩) ఎన్ఱు, మన్త్రగత తాదధీన్య ప్ర "తియోగిత్వలిఙ్గత్తాలుమ్, (౨) 'ఆచినోతి హి శాస్త్రార్థాన్' ౭ ఎన్ఱి, అ "'ఆచార్య' శబ్దయోగార్థ ప్రత్యభిజ్ఞైయాలుమ్,

"ఇన్ద ("బ్రాహ్మణ") శబ్దమ్, ఆచార్యపరమ్"; ఎన్ఱపడి.

'("దైవత" ౩) శబ్దమ్, ఫలప్రదవాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

(అనిష్టనివృత్తి పూర్వక-) ఇత్యాది —

ఇత్తాల్, "తిరుమన్త్రత్తినుడైయ అర్థానుసన్ధానమ్, ఉపాయాధికారకోటిఘటితమ్"; ఎన్ఱపడి.

౧॥ చన్నపురీ వేదాన్తవిద్యా విలాసముద్రితే, శ్రుతప్రకాశికాకోశే, పు. ౨౦. పఙ్క్తి ౧౭. ౨॥ ౩౩౯మ్ పుటత్తిల్, ౧మ్ నోట్టు.

౩॥ ముముక్షుప్పడి తిరుమన్త్రప్రకరణమ్, పు. ౬౫ పఙ్క్తి, ౨౦.

౬॥ రిప్పన్ ముద్రాశాలైయిల్ ముద్రిత తి-మ-అరుమపదమ్, తిరుమన్త్రప్రకరణమ్, వా-౪, ౧౭మ్ పుటమ్, పఙ్క్తి ౧౩ల్, "బ్రహ్మజ్ఞం బ్రాహ్మణం విదుః" ఎన్ఱు, ఇరుక్కిఱదు- ౫॥ ౭॥ అష్టా. ౪-౨-౫౯. ౭॥

మూ.—(4) ఈశ్వరనై కైప్పుక్కున్నవాతే, "వైకున్దమా నకర్ మఱ్ఱిక్కైయతువే" ౧ ఎన్గిఱపడియే ప్రాప్యభూమి కైప్పుకుమ్.

మూ.—(3) ప్రాపకలాభమ్, తిరుమన్త్రత్తాలే;

(2) తిరుమన్త్రలాభమ్, ఆచార్యన్నాలే;

(1) ఆచార్యలాభమ్, ఆత్మగుణత్తాలే.

గ్రా.— (4) ప్రాప్యలాభమ్, ప్రాపకత్తాలే;

వ్యా.— (ఈశ్వరనై కైప్పుక్కునవాతే, "వైకున్దమానకర్ మఱ్ఱిక్కైయతువే" ౧ ఎన్గిఱపడియే, ప్రాప్యభూమి కైప్పుకుమ్) ఎన్గై యావతు—

"దైవాధీనం జగత్సర్వమ్" ౨ ఎన్నుమ్, ఉభయవిభూతియుమ్ ఈశ్వరనిట్ట వశత్తాకైయాలే, అవనై ప్రాపకనాయ్ కైప్పుక్కనాతే, ప్రాప్యభూమియాన శ్రీవైకుణ్ఠమ్ ఇవనుక్కు అత్యన్త సులభమాకై.

గ్రా.—ఇప్పడి శబ్దగ్రహణ్ణాక్కవే, ఉత్తరోత్తరమ్ ఇవైయెల్లామ్ సిద్ధిక్కుమ్ ప్రకారత్తై ఆరోహక్రమత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

వ్యా.—"ఇతిల్ యాత్రైకళుక్కు ఉత్తరోత్తరమ్, హేతువాకచ్చొల్లిఱ్ఱు, అతునియతమ్" ఎన్నుమిడత్తై, అవరోహక్రమత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రాప్యలాభమ్) ఇత్యాదియాలే. —

ఇతుక్కు గ్రన్థక్కు ప్రయోజనమ్,

"ఇన్ద హేతు పరమ్పరైయిల్, ప్రథమ హేతు, శమదమాదికళాకైయాలే, అవశ్యమ్ (ఇవైయిరణ్డుమ్) ఇవనుక్కు "ఉణ్డాక్క వేణుమ్" ఎన్గై.

అ.—"("వైకున్దమానకర్" ౧)=శ్రీవైకుణ్ఠమహానగరమ్.

("మఱ్ఱిక్కైయతువే" ౧)=ఇతరవ్యాపృత్తమాక కరస్థమ్పోలే అత్యన్త సులభమ్"; ఎన్నుమ్, తిరువాయ్మొழிక్కు అర్థమ్.

"ఇత్తై మూలత్తిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ [ప్రాప్యభూమి] ఇత్యాదినా", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("దైవాధీనమ్" ౨) ఇత్యాదినా.

"("సర్వ"౨) శబ్దస్య (౧) లీలా(౨) భోగ-విభూతిత్వ రూప-ప్రకారకార్త్స్న్యపరమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉభయవిభూతియుమ్) ఎన్నుతు.

గ్రా — (౧) (ఆరోహక్రమమ్). పూర్వపూర్వం కారణకీర్తనానన్తరమ్ ఉత్తరోత్తరం కార్యకీర్తనమ్;

(౨) కార్యకీర్తనానన్తరం కారణకీర్తనమ్ (అవరోహక్రమమ్) ఇత్యర్థే,

(1) { (౧) "ఏవమాదిగుణోపేతమ్ ౩" ఎన్నుమ్, అన్వయముమ్,
(౨) "ఏవమాత్మగుణోపేతా ఉభయత్ర క్రూర నాస్తికాః | నాస్తి నూనం చాజ్ఞాతానాం కీర్తవ్యమన్త్రగాపి సః॥" ౪ ఎన్నుమ్, వ్యతిరేకముమ్,

(2) { (౧) "కృపయా నిస్స్పృహో బ్రూయాదేవ" ౩ ఎన్నుమ్, అన్వయముమ్,
(౨) "న ప్రసీదతి వై విద్వాన్ వినాసదుపదేశతః" ఎన్నుమ్, వ్యతిరేకముమ్,

(3) { అ — (౧) "గతిరష్టాక్షరో నృణామ్" ౫ ఎన్నుమ్, అన్వయముమ్,
(౨) "నమన్త్రోష్టాక్షరాత్పరః" ౬ ఎన్నుమ్, వ్యతిరేకముమ్,

(4) { (౧) "అపవర్గప్రదో హరిః" ౭ ఎన్నుమ్, అన్వయముమ్,
(౨) "సంసారార్ణవమగ్నానాం విషయాక్రాన్తచేతసామ్ | విష్ణుపోతం వినా నాన్యత్ కిఞ్చిదస్తి పరాయణమ్॥" ౮ ఎన్నుమ్, వ్యతిరేకముమ్,

ప్రమాణసిద్ధమాకైయాలే,

'(౧) ఇవఱ్ఱుక్కుణ్డాయ కార్యకారణ భావమ్ నియతమ్;

'(౨) ఇవఱ్ఱుక్కు వైకల్పిక కారణాన్తరఙ్గళిల్లై; ' ఎన్నుమ్, సిద్ధమ్.

"ఇన్నియమమ్, 'మృత్పిణ్డజన్యో ఘటః, ఘటజనకో మృత్పిణ్డః' "ఎన్గిఱ పునరుక్తివశత్తాలే ఘటమృత్పిణ్డఙ్గళుక్కుణ్డాయ కార్యకారణభావనియమమ్పోలే ఆరోహావరోహ క్రమయుక్త వాక్యద్వయత్తాలే "వివక్షితమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇతిల్ యాత్రైకళుక్కు) ఇత్యాది.

(1) (2)

"ఇప్పడి ఆత్మగుణ ఆచార్యలాభాదికళుక్కుణ్డాయ నియతకార్యకారణభావకథన ఫలమ్, ఇన్నతు" ఎన్గిఱార్,

(ఇతుక్కు గ్రన్థక్కు ప్రయోజనమ్) ఇత్యాదినా —

(ఇతుక్కు గ్రన్థక్కు) ఎన్నుతు,

"ఆరోహావరోహక్రమపర - వాక్యద్వయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్త ఇతుక్కు"; ఎన్నపడి.

[(4) ప్రాప్యలాభమ్] ఇత్యాది మూలత్తిలే, "దైవాధీనమ్ "౨) ఇత్యాదిశ్లోకార్థమ్ ప్రక్రమమాక వివక్షితమ్.

౧॥ తి. వా. ౪-౧౦-౧౧. ౨॥ పు. ౩౪౦ల్, రమ్ నోట్టు; భోజచమ్పూ కా ౧, శ్లో. ౨ వ్యాఖ్యానత్తిల్, "తదుక్తం భగవతా శ్రీకృష్ణేన మహాభారతే" ఎన్నుమ్, ఇన్దవచనమ్ ప్రస్తుతమ్. ౩॥ పు. ౩౩౯, ఇడవరి ౭. ౪॥ భరద్వాజ సంహితాయామ్, ౧-౪౭.

౫॥ పు ౩౪౦ల్, రమ్ నోట్టిల్ శొన్న పుస్తకత్తిల్ పు-౧౨౯, పఙ్క్తి,౧౦. ౬॥ కీழ் నోట్టిల్ శొన్న పుస్తకత్తిల్ పు-౧౨౯, పఙ్క్తి,౬. ౭॥ ౮॥ విష్ణుధర్మే, ౧-౫౯. ॥పుటమ్ ౩౪౧॥

మూ. ౯౯. ఇత్తుత్తాన్, (౧) ఐశ్వర్యకామర్కు మ్,	మూ.— (౨) ఉపాసకర్కు మ్,

వ్యా.— ఈశ్వరనే(ప్రాపకనాన్గైయాలే, "(౪) ప్రాప్య లాభమ), ఈశ్వరనాలే"; ఎన్గిఱస్థానత్తిలే, (ప్రాపకత్తాలే) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దత్తు.

౯౯. "ఇన్దశమదమాదికళ్ త్తాన్, (1) భోగ(2) మోక్షకామరెల్లార్కుమ్ వేణుమ్" ఎన్గిఱార్,

(ఇత్తుత్తాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.— [మాక్కిలుమ్,
((౧)ఐశ్వర్యకామర్కు,) శబ్దాదభోగమేపురుషార్థ]

అ.— "'ముఖ్యస్య నిర్విశేషేణ శబ్దోన్యేషాం విశేషతః' ౧ ఎన్గిఱ "న్యాయత్తాలే, ["దైవాధీనం జగత్సర్వం మన్త్రాధీనస్తుదైవతమ్' "ఎన్గిఱ] శ్లోకస్థ 'మన్త్ర'శబ్దమ్, తిరుమన్త్రపరమ్' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, [తిరుమన్త్ర] శబ్దప్రయోగమ్ పణ్ణిఱ్ఱు,

"ఆరోహావరోహక్రమయుక్త వాక్యద్వయత్తిలే [(౧) ఈశ్వర (౨) ప్రాపక] శబ్దఙ్గళుక్కు వ్యతికర నిర్దేశనియామకమ్, ఇన్నదు"; ఎన్గిఱార్,

(ఈశ్వరనే ప్రాపకనాకైయాలే) ఇత్యాదినా.—

(ఈశ్వరనే) ఎన్గిఱ అవధారణత్తాలే,

(౧) పెరియపిరాట్టియార్ ముతలానారుమ్,

(౨) ఉపాసనప్రభృతికళుమ్, వ్యవచ్ఛిన్నఙ్గళ్.

ఇత్తుత్తాన్, (౧-౨) పురుషకారోపాయవైభవప్రకరణత్తిలుమ్, ౩ (౩) ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తిలుమ్, ౪ స్పష్టమ్.

మూలత్తిలే [(1) ఆచార్యలాభమ, ఆత్మగుణత్తాలే] ఎన్గిఱ విడత్తిల్, [ఆత్మగుణత్తాలే] ఎన్గిఱ ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వ పరమ్;

ప్రకరణత్తాలే, శమదమాదిరూప విశేషపరమాయిరుక్కుమ్, [ఆత్మగుణశబ్దమ్].

౯౯. "అత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱ, [ఇత్తుత్తాన్, ఐశ్వర్యకామర్కుమ్,] ఎన్గిఱ [ఇత్తుత్తాన్] శబ్దముమ్, (౧) జాత్యేకత్వపరమాయ్, (౨) శమదమాదిరూప విశేషపరమాయిరుక్కుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇన్దశమదమాదికళ్ త్తాన్-) ఇత్యాది.—

[ఉపాసక] శబ్దమ్, కైవల్యార్థికళైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

"ఐన్ద్రియక శబ్దాదివిషయానుభవమాన ఐశ్వర్యత్తై ఇచ్ఛిక్కుమవర్కు, ఇన్ద్రియనియమనమ్, వ్యాహతమ్"; ఎన్నుమ్ శఙ్కైక్కు మ్ యుత్తరమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఐశ్వర్యకామర్కు, శబ్దాదిభోగమే) ఇత్యాది.—

వ్యా.— తత్సాధనానుష్ఠానదశైయిల్ శమదమాదికళ్ వేణుమ్.—

"ఇన్ద్రియాణి పురాజిత్వాజితం త్రిభువనం త్వయా"౫
"పడినన్నుపల్ కలన్ పల్ ప్పోడవుక్తైమ్ముబలన్ వెన్ఱ"౬ ఎన్నక్కడవతిఱే?

"ఐమ్ముబలన్ వెన్ఱ" ౬ ఎన్గిఱతు, మనోనియమనత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.—

(౨) ఉపాసకర్కు, విద్యాఙ్గతయా శమాది వేణుమ్:

"తస్మాదేవం విచ్ఛాన్తోదాన్త ఉపరతస్ తితిక్షుస్ సమాహితో భూత్వా ఽఽత్మన్యేవాఽఽత్మానం పశ్యేత్" ౭

అ " (1) సాధనానుష్ఠాన (2) సాధ్యానుభవరూప-దశాభేదేన. (1) ఇన్ద్రియనియమన (2) తదభావఙ్గళుక్కు, విరోధోవ్యాహతియిల్లై": ఎన్ఱ పడి.

("ఇన్ద్రియాణి"౫-) ఇత్యాది—

ఇతు, రావణవధానన్తరం, రావణంప్రతి మన్దోదరీవిలాపవాక్యమ్.

"(1) ఇవ్విడత్తిల్, బహువచనాన్తమాన ("ఇన్ద్రియ" ౫) శబ్దమ్, "(౧) అన్తరిన్ద్రియమాన మనస్సైయుమ్, (౨) బహిరిన్ద్రియమాన "శ్రోత్రాదికళైయుమ్, శొల్లుకైయాలే, ("జిత్వా" ౫) ఎన్గిఱజయమ్, "శమదమరూపమాకిఱతు;

"((2) "త్వా") ప్రత్యయత్తాలే, అతుక్కు ("త్రిభువనజయ") శబ్దిత "మాన ఐశ్వర్యత్తై క్కుత్తు హేతుత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్ఱుకరుత్తు.

("పడి" ౬-) ఇత్యాదిః—

"("పడి"౬) = శరీరత్తిలే, ("మన్ను"౬) = ధరిక్కిఱ ("పల్కలన్"౬) = ఆభరణఙ్గళై, ("పల్ పోడు"౬) = రుచిమోడేకూడ, ("అఱుత్తు"౬) = త్యజిత్తు, ("ఐమ్ముబలన్ వెన్ఱ"౬) = పఞ్చేన్ద్రియఙ్గళై జయిత్తు"; ఎన్ఱపడి. [యా", ఎన్ఱపడి

(విద్యాఙ్గతయా) ఎన్ఱతు, "విద్యారూపకరణ-శరీర నిష్పాదకత

("తస్మాత్"౭-) ఇత్యాది—

"ఇవ్విడత్తిలే, ("భూత్వా"౭) ఎన్గిఱ ("త్వా"౭) ప్రత్యయత్తాలే, శమదమాదికళుక్కు, విద్యాఙ్గత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్ఱుకరుత్తు.

(౧) "పశ్యేత్"౭) ఎన్గిఱ లిఙ్ పాఠమే భాష్యాదికళిలే, ప్రచురమ్; (౨) క్వచిత్, "పశ్యతి" ఎన్ఱు, లట్ పాఠముముణ్డు; అర్థమ్, సమానమ్.

మి— ౯౯ శమాదిప్రసఙ్గాదర్థాన్తరమపి శిక్షయతి,

(ఇత్తుత్తాన్) ఇత్యాది.—

౧॥ "సాన్ద్రే" ఇతి శ్రుతప్రకా. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రతకోశే పు. ౪, ప. ౧౪-౨౦. ౨॥ పు. ౩౪౧ల్, అమ్నోట్టు. ౩॥ వా. ౫-౭౨ (పు. ౪౫-౧౩౦); వా. ౨౩-౧౧౪ (పు. ౧౩౦-) . ౪॥ వా-౧౧౫-౧౪౧ (పు.)

౫॥ రా-యు ౧౧౪-౧౮. ౬॥తి. వా. ౪-౧-౯. ౭॥ బృ-ఉ-౬-౪.

మూ.— (౩) ప్రపన్నర్కుమ్, వేణుమ్.

వ్యా —"పున్పులవష్ఠియదైత్తరక్కలచ్చిసై శెయ్తు నన్పులవష్ఠిత్తిఱన్దు ఞాననఱ్ఱుడర్ క్కొళీఇ" ౧ ఎన్నక్కడవతితే?.-

(౩) ప్రపన్నర్కు, అధికారార్థమాక శమాది వేణుమ్:

"ఏకాన్తీతు వినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః । భక్త్యుపాయం సమం కృష్ణప్రాప్తౌ, కృష్ణైకసాధనః॥" ౨

అ — ("పుఞ" ౧-) ఇత్యాది—

"("పుఞ" ౧) = హేయమాన, ("పుల" ౨)=విషయజ్గళుడైయ ("వష్ఠి" ౧)=మార్గత్తై.("అదైత్తు" ౧)=నిరోధిత్తు,("అరక్కలచ్చిసై "శెయ్తు" ౧) = జతుముద్రయాముద్రిత్తు, ("నఞ" ౧) = నన్ఱాన ("పుల" ౧)=విషయజ్గళుడైయ, ("వష్ఠి" ౧)=మార్గత్తై, ("తిఱన్దు" ౧)=ఉద్ఘాటిత్తు,("ఞానమ్ ౧")=జ్ఞానమాకిఱ, ("నఱ్ఱుడర్" ౧) "సమీచీనప్రకాశత్తై.("కొళీఇ" ౧)=మిక్కవుణ్డాక్కిక్కొణ్డు"; ఎన్ఱపడి -

"ఇజ్గు, ("అదైత్తు" ౧) ("శెయ్తు" ౧) ఎన్గిఱ "త్వా" ప్రత్యయత్తాలే ఇన్ద్రియజయత్తుక్కు, ("ఞానన ఱ్ఱుడర్" ౧) శబ్దిత విద్యాజ్గత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్ఱు కరుత్తు.

((౩) ప్రపన్నర్క్కు-) ఇత్యాది—

((౩) ప్రపన్నర్క్కు) ఎన్ఱతు,"సిద్ధోపాయనిష్ఠర్క్కు"; ఎన్ఱపడి - నిత్యోద్బుద్ధశక్తికమాన సిద్ధోపాయత్తుక్కు, (1) స్వరూపనిష్పత్తియుమ్, (2) శక్త్యుద్బోధనముమ్, అనపేక్షితమాకైయాలే, అజ్గతయా వన్ఱిక్కే, "ఉపాయాధీన ఫలాన్వయితావచ్ఛేదకత్వరూప- అధికారత్వేన" ఎన్ఱు, (అధికారార్థమాక) ఇత్యత్ర వివక్షితమ్. *

("ఏకాన్తీతు-" ౨) ఇత్యాది—

("దేవతావిషయాన్తరైస్ సమంవినిశ్చిత్య" ౨)ఎన్ఱతు, "(౧) దేవతాన్తర (౨)విషయాన్తరజ్గళోడొక్క, త్యాజ్యతయా తుల్యమాక అధ్యవసిత్తు"; ఎన్ఱపడి.—

ఇజ్గే, (౧ "విషయాన్తర త్యాగరూప-ఇన్ద్రియనియమనముమ్,

"(౨) ("కృష్ణైకసాధనః" ౨)('ఎన్గిఱ') 'ఏక'శబ్దస్వారస్యావగత- "ఉపాయనైరపేక్ష్యానుగుణమాక ("వినిశ్చిత్య" ౨) ఎన్గిఱ ల్యప్పాలే, "అతిన్ఱుడైయ ఉపాయాధికారత్వముమ్, శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్ఱు కరుత్తు.

వ్యా.— "అడక్కరుమ్పులన్గళైన్దడక్కి, ఆశైయామవై తుడక్కఱుత్తువన్దు నిన్ తొణ్డికళిన్, వెన్నై" ౩ ఎన్నక్కడవతితే?.

అ —("అడక్కరుమ్" ౩) ఇత్యాది—

"("అడక్క" ౩) =నియమిక్కైక్కు, ("అరుమ్" ౩)=దుశ్శకజ్గళాన("పులన్గళైన్దు" ౩)=పఞ్చేన్ద్రియజ్గళై, ("అడక్కి" ౧)=నియమిత్తు. ("ఆశైయామవై" ౩)= తత్తద్విషయాభిలాషజ్గళై, ("తుడక్కఱుత్తు" ౩)= వాసనైయోడే పోక్కి, ("వన్దునిన్ తొణ్డికళ్ ఆనవ్, 'వెన్నై" ౩)=ఉన్నుడైయ ముకమలర్త్తిక్కు ఉపాన వ్యాపారజ్గళిలే సన్న, వెన్నై"; ఎన్ఱపడి.—

"ఇజ్గుమ్, ('అడక్కి" ౩) ("అఱుత్తు" ౩) "ఎన్గిఱ 'త్వా' ప్రత్యయత్తాలే, ఇన్ద్రియనియమనత్తుక్కు, "తొణ్డిల్" ౩)శబ్దిత ఉపాయోపేయసిద్ధ్యధికారత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు"; ఎన్ఱు కరుత్తు.—

" ఇజ్గు, పూర్వమ్ పోలే *, 'మనోనియమనత్తుక్కుముపలక్షణమ్' ఎన్ఱు, శొల్లాత్తొణ్డినతు, ("ఆశైయామవైత్-తుడక్కఱుత్తు" ౩) ఎన్ఱ నిత్తిలే, అర్థసిద్ధిక్కుమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే"; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

మీ —"శరణాగతివిద్యాయాం, సద్విద్యాదావివ, [రోఽ క్తి?]

I. "(౧)ఊర్ధ్వరేతసామివ(౨)అనూర్ధ్వరేతసాఞ్చాధికా

II. ఉత, ఊర్ధ్వరేతసామేవ?" ఇతి ప్రథమవిచారః.

తదర్థమ్, "సర్వకామాంశ్చసాక్షరాణ" ౪ ఇత్యత్ర "సర్వ" శబ్దః,

III. ప్రారబ్ధభోగస్యాపి సంగ్రాహకః?

IV. ఉత, దేహాన్తరలోకాన్తర భావిభోగపరః?;

తదర్థమ్, "ఆర్తో వా యది వా దృప్తః" ౫ఇత్యాదౌ, "దృప్త" ౫శబ్దః,

V. దేహాన్తర లోకాన్తర భావిభోగవిరక్తపరః?

VI. ఉత, భోగమాత్రవిరక్తపరః?;

VII. అజగరవృత్తిశ్చ ౬ సర్వవిషయా?,

VIII. ఉత. శరణాగతేతరవిషయా?:

యదా, (౧) "దృప్త" ౫శబ్దః, దేహాన్తర లోకాన్తరభావిభోగమాత్రవిరక్తపరః,(౨) అజగరవృత్తిశ్చ, ౬సర్వవిషయా;

తదా, "సర్వ" ౪శబ్దస్య [దేహాన్తరీయ]లోకాన్తరీయ సమస్తభోగమాత్ర పరతయా, అవిరక్తస్యాప్యధికారస్సంభవతి;

౧॥ తి చ ౭౬. ౨॥ * "స్వరూపసంస్తవాయ స్య(ః), నిర్హేతుక సహేతుకౌ" ఇత్యుక్తస్య "భగవత్కృపాపరిచయస్య హేతుక" ఇతివాదస్య, వ్యావృత్తిః.

౩॥ తి. చ. ౯౫. * పు. ౩౪౨, వలవరి ౯. ౪॥ పు. ౨౫. -౧౧ పరి; గద్యోదాహృతస్మృ. ౫॥ రా-యు-౧౮-౨౪.

౬॥

శ్రుతేస్సాఙ్గృహిణోనస్యాల్లోకశాస్త్రమతస్తత్ విహితారక్త ఆర్తోహిదృష్టోనేద్విరక్తి, యాన్ సర్వకామాన్ ఇతివదన్ కామానాముష్మికాన్దహేత్॥

మీ —యదా, (౧) "దృప్త" శబ్దః, ఐహికభోగేఽపివిరక్తపరః,

(౨) ఆజగరవృత్త్యా, శరణాగతేతరపరతయా,

తదా, "సర్వకామ" శబ్దస్య, ఐహికాఽఽముష్మిక భోగమాత్ర [=కృత్స్నభోగ], పరతయా,

"ఊర్ధ్వరేతసాం విరక్తానామేవ శరణాగతావధికార(ః)" ఇతిసిధ్యతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

"విహితవిషయమాత్ర [=కృత్స్నవిషయ] నివృత్తస్యైవ ప్రపత్త్యధికార(ః)" ఇత్యనుపపన్నమ్, తదా,

"(౧) యదహరేవ విరజేత్ తదహరేవ ప్రవ్రజేత్" ౩ ఇతివిధిబలాద్విరక్తానాం, చతుర్థాశ్రమప్రాప్త్యావశ్యంభావాత్, 'ప్రవ్రాజామేవ శరణాగతావధికార(ః)' ఇతికుదృష్టిసౌహార్దతా;

"(౨) (1) లోకే, (2) శాస్త్రే చ, గృహస్థేష్వపి శరణాగతివిద్యాదర్శనేన బాధశ్చ; ఇతి:

"కించ, 'ఆర్తోవా యదివాదృప్తః' ౧ ఇతి,దృప్తస్యాపి శరణాగతావధికారశ్శ్రూయతే;

"దృప్తత్వం చ—

"ప్రారబ్ధశరీరతదనుబన్ధి భోగేషు వైరాగ్యాభావః;

"యథా, సదాదిబ్రహ్మవిద్యాయాం, ప్రారబ్ధేతరభోగవిరాగోఽధికారః, నతథా ప్రపత్తౌ;

"పరన్తు, శరీరానన్తరానుభావ్య ప్రారబ్ధఖణ్డేఽపివిరాగ(ః)' ఇత్యేవవైషమ్యమ్: అన్యథా, (౧) దేహయాత్రాయా అప్యసిద్ధిప్రసఙ్గః,

"(౨) భుక్తశిష్ట ఫలానాం వసత భోగపరిత్యాగే, యజ్ఞానుష్ఠానలోపప్రసఙ్గశ్చ; తథాచ, 'దైవాన్ పితౄన్ ప్రదాయైభ్యో యోఽభుఙ్క్తే, స్తేనఏవ సః' ౪ ఇతిప్రత్యవాయాపత్తేః;

"ప్రాగర్థోపనత భోగసమాప్తేః, భుక్తత్వేన ప్రారబ్ధకర్మణాం, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకాభావస్యాత్; 'నాభుక్తం క్షీయతే కర్మ కల్పకోటిశతైరపి' ౫ ఇతిస్మృతేః:

"అతఏవ, 'అయత్నాదాగతాన్సేవ్య(ః), గృహస్థైర్విషయాస్సదా | నస న్యసితం ధర్మ్యసుఖభోగమపృచ్ఛయా ॥ ప్రత్యావతేన్న చాప్యేనమ్ అనురుక్తన్ సుఖం భజే|' ౬ ఇత్యాదిచస్మర్యతే;

"తస్య, ప్రాగర్థకర్మవశాత్త్వేనాగతాన్ విషయాన్ అనివార్యాన్, 'ప్రారబ్ధభోగక్షయాభవతి' ఇతిమత్వా లేపనుభవనమేవ, యుక్తమ్: తదుక్తం "వేదాన్తాచార్యైః రహస్యత్రయసారే:—

"శాస్త్రవిరుద్ధవిషయాన్, స్వస్మిన్ అప్రాప్తేఽపి భగవత్సంకల్పాదేవఆగతాన్ దృష్ట్వా 'ప్రారబ్ధకర్మ ఫలభూతం ఋణమోచనం భవతి' ఇతిమత్వా. తదనివార్య అనుభవితుం ప్రాప్తిః' ౭; ఇతి;

"తస్మాత్, యదృచ్ఛయాఽఽగతం సర్వమనుభోక్తవ్యమేవ:

"పరన్తు, తద్విషయే యత్నో న కార్యః;

"తల్లాభేఽభసన్తోషశ్చ న కార్యః;

"తదుక్తమ్:— 'ఉత్పత్తిస్థితినాశానాం స్థితిచిన్తా కుతస్తవ |

"యథోత్పత్తిస్తథానాశస్, స్థితిస్తద్వద్భవిష్యతి॥

"కర్మిణాం స్వానుసృత్యాస్య * నాప్రాప్యమధిగచ్ఛతి |

"నాఽఽహారం చిన్తయేత్ప్రాజ్ఞో, ధర్మమేవానుచిన్తయేత్॥

"ఆహారోఽపిమనుష్యాణాం, జన్మనాసహ జాయతే|' ౮ ఇత్యాదినా:

"తస్మాత్, యదృచ్ఛయాఽఽగతాన్ స్రగాదివిషయా(ః) అనుభావ్యాః;

"అతఏవ, 'త్వయోపభుక్త స్రగ్-గన్ధ- వాసో- ఽలఙ్కార చర్చితాః|

"ఉచ్ఛిష్టభోజినో దాసాస్, తవ మాయాం జయేమహి||' ౯ ఇత్యుచ్యతే:

"అతః, (౧)విహిత మోక్షత్వేన్ద్రస్య, (౨) విహితాప్రతిషిద్ధ స్రక్-చన్దనాదేశ్చ, త్యాగః, సర్వథాఽనుపపన్నః:

"యస్త్రాకృతభోగః, సర్వాత్మనా త్యాజ్యః,

"తథా, (౧) అనుయాగే (1) ప్రసాదస్వీకారః, (౨) యజ్ఞాదిషు (2) పురోడాశస్వీకారశ్చ అశక్య(ః)' ఇతి,ఆజ్ఞాకైఙ్కర్యమేవలుప్యతే:

"యత్తు, 'పితరంమాతరందారాన్' ౧౦ ఇత్యాదివచనం, తత్ ఆర్తప్రపన్నవిషయమ్;దృప్తప్రపన్నవిషయంచేత్, 'సర్వకామాన్' ౨ ఇత్యేతత్, ఆముష్మికసర్వకామపరమ్:

"'క్షేత్రాణి మిత్రాణి' ౧౧ ఇత్యాదికమపి, [ఆర్తవిషయత్వాత్,] "ప్రాప్తిదశాభావి వైరాగ్యపరమ్; 'ఆర్తప్రపత్తావేతేషాం సన్నిధిస్తు విధీయతే† | దృప్తప్రపత్తావేతానిభవిష్యన్త్యుత్తరోత్తరమ్|.' ౧౨ ఇత్యుక్తేః:

'విహితవిషయేవిరక్తిః, ఆర్తాధికారః: కాస్తాం ఽఽపన్నవిరక్తే స్సర్వత్రాధికారత్వే జ్ఞాన-భక్తి-కర్మణామపి కాస్తాపన్నానామేవ అధికారత్వమ్' ఇతి కిమితనోచ్యతే?:

"యథా, జ్ఞానభక్త్యాదిమాన్ద్యే ఽపి దృప్తానామధికార(ః)ఇష్యతే, "తథా, వైరాగ్యమాన్ద్యే ఽపి అధికారో భవత్యేవ:

"తస్మాత్, (౧) అనేక-ఉపపత్తి-వచన విరోధాత్ (౨) స్వవ్యాఘాతాచ్చ, 'విరక్తానామేవ శరణాగతావధికార(ః)' ఇతి సముజ్జితమ్'' ;ఇతి.

౧॥ రా-యు-౮-౨౪. ౨॥ పు ౩౪౩, ౪మ్ నూట్టు. ౩॥ జాబాలోపనిషత్,౪. ౪॥ గీ ౩-౧౨. ౫॥ గా-పు-౫-౫౭. ౬॥

౭॥ ర-త్ర-సా. * కర్మానుసారేణ''? ౮॥ ౯॥

౧౦॥ పు. ౩౪౩ ౪మ్ నూట్టు: వరి ౯ ౧౧॥ † 'తచ్ఛిన్తే' త్యాద్యుక్తిః, చిన్తయన్త్యాదివిషయా, అనేనానుసన్ధేయా. ౧౨॥

॥పుటమ్ ౩౪౪॥

ఇతిచేన్న,యతస్త్యాజ్యాగకామాధర్మాఇవాఖిలే ప్రాగుక్తంచైహికంసర్వేత్త్యైహికాముష్మికోభయమదృష్టైశ్చార్త్రిరివత్యాజ్యం,స్యాదిష్ట్యాశ్చాపిగేహితా

మీ — ["సిద్ధాన్తః"]

అత్రోచ్యతే:— [ధికారః;

నిషిద్ధ (ద్ధే) ఇవ విహితవిషయేఽపి విరక్తిమతామేవ శరణాగతావ

(౧) "పితరంమాతరమ్"౧ ఇత్యాదిస్మృతేః:

(౨) నచ, తస్యా(ః) ఆర్తవిషయత్వమ్;

ఉభయవిషయత్వస్య, శబ్దస్వారస్యాత్ప్రథమప్రతీతస్య, త్యాగేకారణాభావాత్;

"సర్వకామాన్"౨ఇత్యత్ర "సర్వ"౨శబ్దస్య ఐహికాఽఽముష్మికకామపరత్వస్వారస్యాచ్చ, "పితరమ్"౧ ఇత్యాదికామానామైహికత్వంహిప్రథమం ప్రతీయతే! —

(3) కించ, "సర్వధర్మా"౨ పదసమభివ్యాహృత "సర్వకామ"౨
(1)(2)
శబ్దాచ్చ దృష్టాఽదృష్ట - ఉభయవిషయత్వమవగమ్యతే;

సర్వధర్మత్యాగస్య ఉభయ సాధారణత్వాత్.

(౪)నచ, విరక్తానామేవాధికారత్వే, గృహస్థాధికారత్వాభావప్రసఙ్గః;

ఐహికభోగ విరక్తిసంభవేఽపిగార్హస్థ్యధర్మానుష్ఠానలోభ సంభవేన, చతుర్థాశ్రమపరిగ్రహానుపపత్తేః:—

"యదహరేవ విరజేత్"3 ఇత్యత్ర, "గార్హస్థ్యధర్మానుష్ఠానశ్రద్ధైవ విరక్త్యభావః"౪ఇతి, పక్షాన్తరత్వేనశ్రుతప్రకాశికాయాముక్తత్వాత్.—

తతశ్చ, కేషాంచిద్విషయవిరక్తి సంభవేఽపి తదీయారాధన యజ్ఞానుష్ఠాన శ్రద్ధయా గార్హస్థ్య (స్థ్యే) ఏవ అవస్థానోపపత్తేః.

(౫)నచ, ఐహికభోగాఽఽర్తి రహితానాం దృప్తానామపి అధికార శ్రవణంబాధకమ్;—

"యస్తు, ప్రారబ్ధదేహేఽపిశోచత్య- ఆర్తస్ స ఉచ్యతే । యస్య 'దేహాన్తరకృతేశోకో, దృప్తస్ స ఉచ్యతే॥"†

ఇతి, వర్తమానదేహమాత్రస్య శోకవిషయత్వాభావావగమాత్,

భోగవిరక్తస్యాఽపి ధర్మార్థంశరీరస్థితిర్వాహి ఉపపద్యతే?:

(I) ఉపాసకానామ్ (1) అప్రారబ్ధేవిరక్తిర్,ముముక్షౌ;

(II) న్యాసినాం (2) ["అనభ్యుపగత"] ప్రారబ్ధఖణ్డే [పి] విరక్తిర్, ముముక్షౌ;¶

(III)శరణాగతానామ్(3)అభ్యుపగతప్రారబ్ధేఽపివిరక్తిర్,ముముక్షౌ

(౬) యచ్చోక్తమ్; "ప్రారబ్ధోపనతభోగత్యాగే, దేహయాత్రాయా అప్యసిద్ధిప్రసఙ్గ(ః)" ఇతి,

౧॥ పు. ౩౪౪. ౧౦మ్ నోట్టు. ౨॥ పు. ౩౪౩. ౪మ్ నోట్టు

౩॥పు. ౩౪౪, ౩మ్ నోట్టు. ౪॥

† ¶ "ప్రారబ్ధేతరే" త్యాదివరదగురుశ్లో.

మీ.—తన్న:—ప్రవ్రాజినఇవ తస్యాఽపిసర్వేషణావినిర్ముక్తత్వేన భైక్షార్హత్వాత్.

(౭)అథవా,యద్యచ్ఛోపనతద్రవ్యాణి స్వీకృత్య,యజ్ఞాదికంసర్వం త్యక్త్వా,అనుయాగత్వేన దేహధారణాపేక్షితాంశమాత్రస్వీకారే, న విరక్తిర్ భజ్యతే;

ప్రవ్రాజిన ఇవ దేహధారణ మాత్రార్థా ఽన్నపానవ్యతిరిక్త ప్రాకృత భోగవిషయత్వాద్విరక్తేః.

(౮) ప్రారబ్ధోపనతశిష్ట ద్రవ్యాణాం తదీయారాధనార్థతయా వినియోగోపపత్తేశ్చ భైక్షనిష్ఠానాం, యతేరివ ప్రపన్నిష్ఠామాహాత్మ్యాదినాఽనుపభుక్తస్యాపిప్రారబ్ధస్య నాశోపపత్తిః;

అజగరవృత్తినిష్ఠానాం ౫ ధర్మార్థతయా వినియోగముఖేన - ఉపభుక్తతయా తన్నాశ ఉపపద్యతే.

తస్మాత్, "త్వయోపభుక్త"-౬ ఇత్యాదికం, శరణాగతివిద్యానిష్ఠా వ్యతిరిక్త విషయమ్;

దేహధారణోపయుక్తమాత్రాన్న-పాన-స్వీకారే అస్యాధికారాత్;

తత్రాపి, భట్టాచార్య ప్రభృతీనాం తద్గతప్రాకృతరసాద్యప్రతీతిర్హి లోకప్రసిద్ధా?;

[నెయ్యుణ్ స్థానత్తిల్ వేప్పెణ్ణెయ్ పరిమాఱప్పడ, రసభేదజ్ఞానమాత్తిల్ వెఱుప్పాత్తల్ ఇల్లామలే అముతుశెయ్తారిడే?]

(౯) అన్యేషాం, యజ్ఞశిష్టాశనే; నాన్తరీయకతయా ప్రాకృత రసాదిప్రతీతావపి,(1)విధేరనుయాగబుద్ధ్యా ప్రవృత్తత్వాత్, (2) కామస్య తత్రాప్రవర్తకత్వేనచ ప్రత్యవాయాభావాచ్చ.

(౧౦)"నన్వేవం,సర్వేషణా వినిర్ముక్తస్య,సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య.["ఋణాని త్రీణ్య పాకృత్య"ఇత్యాదిస్మృత్యుపబృంహిత "త్రిభిరృణవాన్ జాయతే"§ ఇత్యాది] ఋణశ్రుత్య గోచరత్వేపి, కైఙ్కర్యబుద్ధ్యా "యజ్ఞాద్యనుష్ఠానవత్ ప్రజోత్పత్తి రనుష్ఠేయా;

" అనైర్థధర్మబుద్ధ్యా ఽనుష్ఠితస్య ప్రపన్నస్య కైఙ్కర్యబుద్ధ్యా "కర్తవ్యత్వాత్:

"సప్రయోజనం, తత్తద్దేవతా ప్రీణనం, ధర్మః;

"అనన్య ప్రయోజనం, తత్తద్దేవతాన్తర్యామిప్రీణనం, ఆజ్ఞాకైఙ్కర్యమ్:

"అతః, పితన్తర్యామి ప్రీణనస్య ఉద్దేశ్యతయా, ప్రజోత్పత్తిరపికార్యా;

"అన్యథా విధ్యుల్లఙ్ఘనాపత్తేః:

"తథాఽభ్యుపగమేచ, (౧-౨) ఐశ్వర్యార్థి - ఉపాసకాభ్యామ్, (3) "అస్య వ్యావృత్తిర్ నసిధ్యేత్,

౫॥ పు. ౩౪౩, ౬మ్ నోట్టు. ౬॥

§ బ్రహ్మసూ. అ. ౩, పా. ౪, అధి౧. సూ. ౨౦. శ్రుతప్రకా. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౭౧౪. ॥పుటమ్ ౩౪౫॥

త్యాని న్యాస్య ప్రపన్నేషు వై రాగ్యర్థ సవరస్వరః। ప్రవ్రాట్సు మోక్షోభి త్యాగో ధర్మార్థాజ్ఞో వ్యాఖ్యు క్తహ। శ్రేష్ఠో జగరవృత్తేస్ "సంత్యజ్య దారాన్" విధించ దేత్

మీ.—"విహితవిషయప్రవృత్తేస్ సమానత్వాల్"; ఇతిచేల్,

ఉచ్యతే:—యథా, సర్వసఙ్గపరిత్యాగే, స్వాశ్రమావిరుద్ధానాం బ్రాహ్మణాదివర్ణధర్మాణాం ప్రాప్తావపి, గృహస్థాద్యాశ్రమధర్మాణాం యజ్ఞాదీనాం, విశిష్య నిషిద్ధతయాఽప్రాప్తిః;

ఏవమ్, "మనీషీవైదికాచారం మనసాఽపి న లఙ్ఘయేల్"౧ ఇతివిశేష విధిప్రాప్తేషు యజ్ఞాదిష్వేవ అస్యాధికారః, నతు ప్రజోత్పాదనే;

"దారాన్...సంత్యజ్య"౨ ఇతివిశిష్యనిషేధాత్.

అతః, స్వాధికారభూతవిరక్తిరోధాత్, తదప్రాప్తిః;

ధర్మార్థం స్వీకృతాయాం భార్యాయాం, "దారాన్ సంత్యజ్య"౨ ఇత్యస్య ప్రజార్థత్వ నిషేధ తాత్పర్యాల్;

అన్యథా, విధేర్నిరవకాశతాపత్తేః,

(౧౧) "తర్హి, పూర్వాచార్యేషుక్వచిత్పుత్రోత్పత్తి దర్శనస్య కాగతిః?" ఇతిచేల్, గతిశూన్యైవగతిః:—

యథా, "ఆహారశుద్ధౌ సత్త్వశుద్ధిః" ఇతి నియతాన్నత్వస్యాధికారత్వేఽపి, అనియతాన్నత్వస్య ఆపద్విషయత్వం నిశ్చీయతే,

ఏవం, విషయ మభుక్త్వాస్థాతుంనశక్యతే యేనవికారేణ, తద్దశాఆపల్.

యద్యప్యన్యేషాం, విషయసన్నిధిపరిహారాదినా కామోజేతుం శక్యః, తథాఽపి "అత్ర, ధర్మార్థంభార్యా సదాసన్నిహితా" ఇతి, కదాచిద్ వికారోభవత్యేవ:—

"తర్హి, సా నిశ్శేషేణ త్యాజ్యా" ఇతి న వాచ్యమ్;

(1) తత్సన్నిధి కృతకాదాచిత్క ప్రత్యవాయస్య పునఃప్రపదనాదినాఽపనేతుంశక్యత్వేన, "అల్పస్యహేతోః" ౩ ఇత్యాది న్యాయేన మహాఫల-ధర్మలోపస్యాఽయుక్తత్వాల్;

(2) తస్యాపిపుత్రపౌత్రాదినాఽనేకాఽఽత్మోజ్జీవన హేతుత్వేన ధర్మత్వాచ్చ;

(3) పుత్రాణాం భగవద్భాగవ తారాధనోపయోగిత్వాల్;

(4) "తన్నామకరణంచైవ" ౪ ఇతిగురునామకరణవిషయత్వాల్; పత్న్యాశ్చధర్మసాధనతా.

ఇ. అ.— ౯౦. కీళ్రే, [౯ ౭ (3) ఈశ్వరన్ కై పుకురుమ్;] ఎన్ఱు, నైక్కు, ఇఙ్గే, ((3) ప్రాపకలాభమ్) ఎన్ఱతుక్కు తాత్పర్యమ్, (ఈశ్వరనే ప్రాపకన్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ పు. ౩౪౪. ౧౦మ్ నోట్టు.

౩॥ ౪॥

మూ.—౧౦౦. మూవరిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు మిక్కవుమ్ వేణ్డువతు, ప్రపన్ననుక్కు.

వ్యా.—౧౦౦. ఇప్పడి అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ అపేక్షిత మేయాకిలుమ్, "అధికమాక వేణ్డువతు ప్రపన్ననుక్కు", ఎన్గిఱార్,

(మూవరిలుమ్) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి.—

ఇవనుక్కు, ఇతిల్, ఆధిక్యమ్ శొల్లుకైక్కాక్కవిఱే, అల్లాతవర్ కళై ఇవ్విడత్తిల్ ప్రసఙ్గిత్తతుమ్?

౧౦౧.—అవ్వాధిక్యత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ —౧౦౦. (౧) "అనన్యప్రయోజననాయ్, (౨) అనన్యసాధ "ననానవధికారిక్కు, త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై నిరూపిక్కుమ్ ఇన్దప్రబన్ధ "త్తిలే, (౧) ప్రయోజనాన్తర (౨) సాధనాన్తర-పర-అధికారికళుక్కు అపే "క్షితాంశనిరూపణమ్, అనుచితమ్", ఎన్గిఱ శఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్,

(ఇవనుక్కు ఇతిల్) ఇత్యాది.

(ఇవనుక్కు) ఎన్ఱతు, "ప్రపన్ననుక్కు" ఎన్ఱపడి.

(ఇతిల్) ఎన్ఱతు, "శమాదియిల్" ఎన్ఱపడి.

(అల్లాతవర్కళై) ఎన్ఱతు,

(౧) "ఐశ్వర్యకామర్కళైయుమ్,

(౨) ఉపాసకరైయుమ్", ఎన్ఱపడి.—

"ప్రపన్నాపేక్షితశమాదిగతాధిక్యప్రతియోగితయా, అధికార్యన్తర "ప్రస్తావమాకైయాలే, అనౌచిత్యమిల్లై": ఎన్ఱు కరుత్తు.

(ప్రసఙ్గిత్తతుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మైయాలే, [మిక్కవుమ్ వేణ్డువతు] ఎన్గిఱ అకణ్డోక్తియై సముచ్చయిక్కిఱతు.

౧౦౧.—"'విషయావధిక - ఇన్ద్రియనియమనరూపమాన "'శమాదియిలాధిక్యమ్, అవధిభూత విషయాధిక్య నిబన్ధనమ్; అతిల్,

"'(౧-౨) అధికార్యన్తరాపేక్షిత శమాదికళుక్కు, నిషిద్ధవిషయ "'మాత్రమ్ అవధియాయిరుక్కుమ్;

"'(3) ప్రపన్నాపేక్షిత శమాదికళుక్కు, (1) నిషిద్ధవిషయ "'(2) విహితవిషయఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్, అవధియాయిరుక్కుమ్;

"'ఆకైయాలే, శమాదియిలాధిక్యమ్, తద్ఘటకవిషయాధిక్య "'నిబన్ధనమ్'; ఎన్ఱుమూలాభిప్రేతమ్'; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తర గ్రన్థావతారికైక్కు యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అవ్వాధిక్యత్తై) ఇత్యాది.

॥పుటమ్ ౩౪౬॥

సావద్యతిక్రమే ప్యేపశాస్త్రార్థో భజ్యతేక్వచిత్। ఆచార్యాణాంతువృత్తిత్వే, తేజీయ స్త్వసయాద్గతిః।శా న్తిః ప్రపన్నే ముఖ్యేతివక్తుః వ్యాన్యాధికృద్వచః?

మూ.— ౧౧౧. (౧-౨) మఱ్ఱైయిరువర్ క్కుమ్, నిషిద్ధవిషయ నివృత్తియే యమైయుమ్;

(౩) ప్రపన్ననుక్కు, (2) విహితవిషయ నివృత్తి, తన్నేఱ్ఱమ్.

వ్యా.—((౧-౨) మఱ్ఱైయిరువర్ క్కుమ్) ఎన్ఱు, తొడఙ్గి. అర్థావతు:—

"(౧)శబ్దాదిభోగపరనాన ఐశ్వర్యకామనుక్కుమ్,
"(౨)సాధనాన్తర పరనాన ఉపాసకనుక్కుమ్,
"శాస్త్రనిషిద్ధవిషయమాన పరదారాదియిల్ నివృత్తి
"మాత్రమమైయుమ్;
"(౩) తదుభయ వ్యావృత్తనాయిరుక్కుమ్ ప్రపన్ననుక్కు,
"శాస్త్రవిహితవిషయమాన స్వదారత్తిల్ నివృత్తి, అవర్కళై
"క్కాట్టిల్ వేఱ్ఱమ్"; ఎన్గై.—

అ.—("నిషిద్ధ")శబ్దార్థమ్, సాక్షాత్తాయాలే అత్తై వ్యావరిక్కిఱార్, ("శాస్త్రనిషిద్ధ"-)ఇతి.

("పరదారాదియిల్") ఎన్ఱ, అ ("ఆది")శబ్దత్తాలే అ(1)స్త్రా(2)వ్యా(3)ద్రవ్య(4)భక్ష్యాదికళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

("నివృత్తిమాత్రమ్") ఎన్ఱ, అ ("మాత్ర") శబ్దత్తాలే, విహితవిషయనివృత్తియై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు. ఇత్తాల్,

(1) "ప్రపన్ననుక్కు, నిషిద్ధవిషయ నివృత్తి, అధికార్యన్తర "సాధారణమాయ్,

"(2) విహితవిషయనివృత్తి, అసాధారణమాయిరుక్కుమ్"; ఎన్ఱు, ఫలితమ్.

("తదుభయవ్యావృత్తనాయిరుక్కుమ") ఎన్ఱతు, "(1) ప్రయోజనాన్తర - (2) సాధనాన్తర-గన్ధశూన్యతయా తద్విలక్షణనాయిరుక్కుమ" ఎన్ఱపడి.

("విహిత")శబ్దాకాఙ్క్షితత్తై పూరిక్కిఱార్,("శాస్త్రవిహిత-") ఇతి.—

"విషయరాగవానుక్కు, విషయనియమవిధిపరమాన వివాహాది బోధకశాస్త్ర విహితవిషయమాన"; ఎన్ఱపడి.

[తన్నేఱ్ఱమ్] ఎన్ఱతు,

"స్వాసాధారణాతిశయమ్", ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళై క్కాట్టిల్) ఇత్యాదినా.

వ్యా.—(౧-౨) "అవర్కళ్ ఇరువరిలుమ్,
"(౧)ఐశ్వర్యకామనుక్కు, స్వదారత్తిల్, (1) సాధనదశై
"యిల్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తియుమ్,
"(2)ఫలదశైయిల్ భోగ్యబుద్ధ్యాప్రవృత్తియుమాయిరుక్కుమ్;
"(౨) ఉపాసకనుక్కు, ఫలమ్భగవదనుభవమాకై
"యాలే, అవనైప్పోలే ఫలదశైయిల్ అన్వయమిల్లైయేయా
"కిలుమ్, ఉపాసనదశైయిల్ ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తి వేణుమ్;
"(౩)ప్రపన్ననుక్కు, ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కైయుమ్
"స్వాధికార భఙ్జకమాకైయాలే,

అ.—(1) తదితరావృత్తిత్వే సతి (2) తద్వృత్తిత్వరూపమాన అసాధారణ్యత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, ("అవర్కళిరువరిలుమ") ఇత్యాదినా.

"భవేద్దారాశ్చదారోఽపి" ౧ ఎన్ఱు, "ద్విరూప" కోశత్తిల్ బహువచనాన్త "దార" ౧ శబ్దముమ్ ఉణ్డాకైయాలే ("స్వదారత్తిల్") ఎన్ఱు, ఏకవచనప్రయోగమ్ పణ్ణియరుళినాఱు.

(ఫలదశైయిల్ అన్వయమిల్లైయేయాకిలుమ్) ఎన్ఱతు:—

"'(౧) జక్షత్,(౨)క్రీడన్,(౩)రమమాణః, స్త్రీభిర్వా'౨ ఇత్యాదికళ్,
"బద్ధదశైయిల్ కర్మణా ప్రతిఘాతత్తాలే భోగసంకోచార్హత్తైయిరున్దా
"ప్పోలే, ముక్తదశైయిలే 'స స్వరాడ్భవతి' ౩ ఎన్ఱు, కర్మవశ్యతాగన్ధ
"మిల్లామైయాలే 'భోగసంకోచార్హత్తైయిల్లై' ఎన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిక్కి
"ఱ ఇత్తనైయల్లతు, జక్షణాదిఫలోపధాన ప్రతిపాదకఙ్గళల్లామైయాలే,
"సవిభూతిక-పరిపూర్ణ బ్రహ్మానుభవరూప-ఫలదశైయిల్, భోగ్యతయా స్వ
"దారప్రవృత్తియిల్ కర్తృత్వరూప సంబన్ధమిల్లైయాకిలుమ్"; ఎన్ఱపడి.

("ఉపాసనదశైయిల్"-) ఇత్యాది—

"'అత క్త్వితరజ్జ్యాయోలిఙ్గాచ్చ'౪ ఎన్ఱ, అ సూత్రత్తిలే స్వోచితాశ్ర
"మకర్మప్రాబల్యమ్ నిర్ణీతమాకైయాలే, గృహస్థాశ్రమధర్మభూతమాన
"'ఋతావుపేయాత్' ౫ ఇత్యాదిశాస్త్రవిహిత - ఋతూపగమత్తిలే
"ఉపాసనాఙ్గత్వ బుద్ధియాలే స్వదారప్రవృత్తి యిలన్వయమ్, ఆవశ్య
"కమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

("ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కైయుమ్") ఎన్ఱ, అనన్తరమాయాలే, భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కైయై సముచ్చయిక్కిఱతు.

("స్వాధికారభఙ్జకమాకైయాలే") ఎన్ఱతు,

"(1) అనన్యసాధనత్వ - (2) అనన్యభోగ్యత్వరూపమాన తన్నుడైయ 'ఉపాయోపేయాన్వయితావచ్ఛేదకఙ్గళుక్కు హానికరఙ్గళాకైయాలే'" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ద్విరూపకోశే, ౨॥ ఛా-ఉ-౮-౧౨-౩. ౩॥ ఛా-ఉ-౭-౨౫-౨.
౪॥ బ్ర-సూ-అ-౩, పా,౪, అధి. ౯, శ్రుతప్రకా. ౫॥ —"ఋతుకాలాభిగామీస్యాత్". మనుస్మృ పరాశరస్మృ వు. ౧౧౬. ॥పుటమ్ ౩౬౭॥

వ్యా—“విహితవిషయ త్తిలుమ్ నివృత్తి వేణుమ్”; ఎన్ఱు, తాత్పర్యమ్.

అ.—(“విహితవిషయత్తిలుమ్”) ఎన్ఱు, ఉమ్మైయాలే నిషిద్ధవిషయత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు.—
“ (1) ‘పితరం మాతరం దారాన్’౧ ఎన్ఱ, అ విశేషవచనబలత్తాలుమ్,
“ (2) ‘ఉపాయాపాయసంయోగేనిష్ఠయాహీయతేఽనయా’౨ఎన్ఱ, అ
“వచనత్తాలుమ్, స్వాధికారభఞ్జకత్వమిత్తుక్కు సిద్ధమ్”; ఎన్ఱు,కరుత్తు.
“ఇఙ్గే, * వినియోగపృథక్త్వాదిన్యాయత్తాలే, సన్ధ్యావన్దన -మాలాకరణాదికళిల్ పోలే, ‘కైఙ్కర్య బుద్ధ్యా స్వదారత్తిలన్వయమివనుక్కు
క్కూడుమ్’ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్యామైక్కు నిదానమ్, ఎన్?” ఎన్నిల్,
“ I. సన్ధ్యావన్దనాదికళిలే, ఉత్కటభోగ్యతాబుద్ధిక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్;
“ II. స్వదారాన్వయత్తిల్,
“ (1) ఉత్కటభోగ్యతా బుద్ధి, అవర్జనీయమాకైయాలుమ్,
“ (2) భోగ్యతాబుద్ధి నడక్కిల్, కైఙ్కర్యస్వరూపోచ్ఛేదమ్, అవర్జనీయమాకైయాలుమ్,
“అధికారభఙ్గమే పరిశేషిక్కైయాలుమ్;
“ఇప్పడి, స్వాధికారభూత విరక్తి విరుద్ధమాన స్వదారత్తిలన్వయమ్, కై
“ఙ్కర్య బుద్ధ్యావుమ్ కూడాతు”;
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అప్పడి యరుళిచ్చెయ్తిలర్.
ఇఙ్గే, “(౧౦)నన్వేవం (౧) సర్వేషణా వినిర్ముక్తస్య సర్వాత్మనా ప్రప
“ న్నస్య [‘ఋణాని త్రీణ్యపాకృత్య’ ఇత్యాదిస్మృత్యుపబృంహిత ‘త్రిభిర్ ఋణవాన్ జాయతే’ §ఇత్యాది-] ఋణశ్రుత్యగోచరత్వేఽపి కైఙ్కర్య
“బుద్ధ్యా యజ్ఞాద్యనుష్ఠానవత్, ప్రజోత్పత్తి రనుష్ఠేయా;
“ అనైన్ధర్మబుద్ధ్యాఽనుష్ఠితస్య ప్రపన్నస్య కైఙ్కర్యబుద్ధ్యాకర్త
“వ్యత్వాత్:
“సప్రయోజనంతత్తద్దేవతా ప్రీణనం ధర్మః;
“ అనన్యప్రయోజనం, తత్తద్దేవతాన్తర్యామిప్రీణనమాజ్ఞాకైఙ్కర్యమ్:
“అతః, పితృన్తర్యామిప్రీణనస్యఉద్దేశ్యతయా, ప్రజోత్పత్తిరపి
“ కార్యా; అన్యథా, విధ్యుల్లఙ్ఘనాపత్తేః:
“ తథాఽభ్యుపగమేచ, (౧-౨) ఐశ్వర్యార్థి-ఉపాసకాభ్యామ్
“(౩)అస్యవ్యావృత్తిర్ నసిద్ధ్యేత్,
“విహితవిషయ ప్రవృత్తేస్ సమానత్వాత్”: ఇతిచేత్,
ఉచ్యతే:—
“యథాసర్వసఙ్గపరిత్యాగే స్వాశ్రమావిరుద్ధానాం బ్రాహ్మణాదివర్ణధర్మాణాం ప్రాప్తావపి, గృహస్థాద్యాశ్రమధర్మాణాం యజ్ఞాదీనాం
“విశిష్యనిషిద్ధతయా అప్రాప్తిః; తథా,
“మనీషీ వైదికాచారం మనసాపినలఙ్ఘయేత్” ౩ ఇతివిశేషవిధిప్రాప్తేషు
“యజ్ఞాదిష్వేవ అస్యాధికారః, నతుప్రజోత్పాదనే;
“ ‘దారాన్...సంత్యజ్య’౧ ఇతివిశిష్య నిషేధాత్:
“అతః, స్వాధికారభూత విరక్తివిరోధిత్వాత్ తదప్రాప్తిః;
“ధర్మార్థంస్వీకృతాయాంభార్యాయాం, ‘దారాన్...సంత్యజ్య’౧
“ఇత్యస్య ప్రజార్థత్వ నిషేధ తాత్పర్యాత్;
“అన్యథా, విధేర్నిరవకాశతాపత్తేః.
“(౧౧) తర్హి, ‘పూర్వాచార్యేషు క్వచిత్ప్రజోత్పత్తిదర్శనస్య కా
“గతిః?’ ఇతిచేత్, గతిశూన్యత్వైవగతిః:
“యథా, ‘ఆహారశుద్ధౌ సత్త్వశుద్ధిః’ ఇతినియతాన్నత్వస్యాధికారత్వేఽపి, అనియతాన్నత్వస్య ఆపద్విషయత్వం నిశ్చీయతే;
“ఏవం, విషయమభుక్త్వాస్థాతుంనశక్యతే
“యేనవికారేణ, తద్దశాఆపత్.
“యద్యప్యన్యేషాం,విషయసన్నిధిపరిహారాదినా కామోజేతుంశక్యః,
“తథాఽపి, అత్ర, ధర్మార్థం భార్యా సదాసన్నిహితా’ ఇతికదాచిద్వి
“కారోభవత్యేవ:—
“తర్హి, ‘సా నిశ్శేషేణత్యాజ్యా’ ఇతి న వాచ్యమ్; (1)తత్సన్నిధికృత
“కాదాచిత్క ప్రత్యవాయస్యపునః ప్రపదనాదినా ఽపనేతుం శక్యత్వేన,
“ ‘అల్పస్యహేతోః’ ౪ ఇత్యాదిన్యాయేన మహాఫలధర్మలోపస్యాయుక్త
“త్వాత్; (2)తస్యాఽపిపుత్రపౌత్రాదినాఽనేకాత్మోజ్జీవనహేతుత్వేన ధర్మత్వాచ్చ; (3) పుత్రాణాం భగవద్భాగవతారాధనోపయోగి
“ త్వాత్;‘(4) తన్నామకరణంచైవ’ ౫ ఇతి గురునామకరణవిషయత్వాత్”; †ఇత్యాదియాన వియర్ నిర్వాహత్తై క్కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ-అ.—౧౦౧(“శాస్త్రవిహితవిషయమాన”)ఎన్ఱు, “విశిష్టవేషవిషయశాస్త్ర విహిత విషయమాన” ఎన్ఱు,పడి.
(“స్వాధికారభఞ్జకమాకైయాలే”) ఎన్ఱు,తు,
“భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కై, ఉపేయాధికారమాన అనన్యోపేయత్వభఞ్జకమాకైయాపోలే,ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తియుముపాయాధికారమాన ఆకిఞ్చన్యాధికార భఞ్జకమాకైయాలే”; ఎన్ఱు,పడి.

౧॥ పు ౩౪౪. ౧౦మ్ నూట్టు. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౯౧.
* “వినియోగః-శేషత్వజ్ఞాపకవిధిః” (బ్రహ్మ- సూ-అ-౩, పా-౪, అధి-౮, సూ ౩౩, వేదాన్త-వి-ముద్రా, పు-౭౨౧) § పు. ౩౪౫, ఇవ్వడయాళముళ్ళ నూక్తైప్పార్క్క.
౩॥ ౪॥
౫॥
† పు-౩౪౫-వలవరియిలుమ్, ౩౪౬ ఇడవరియిలుమ్, పార్క్క.

మూ.—௧௦௨. ఇతుతాన,

వ్యా.—௧௦௨. "ధర్మబుద్ధ్యాప్రవృత్తికు పరిహారమ్ "పణ్ణువతు, భోగ్యతాబుద్ధ్యాప్రవృత్తితాన తవిర్ద్దా "లన్తో,?,

అ.— ௧௦௨. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,
("ధర్మబుద్ధ్యాప్రవృత్తికు") ఇత్యాది.
" [శిలర్ కుు, (௧) అప్పుక్కాలే పిఱక్కుమ్] ఎన్ఱు, (௧) భగవద్వి "గ్రహసౌన్దర్య సాక్షాత్కార జన్యాఽజ్ఞాన హేతుకత్వ (௨) భగవత్కృ "పాజన్యాఽరుచిహేతుకత్వరూప లిఙ్గఙ్గళాలే, [ఇతుతాన] ఎన్ఱు "విహిత విషయ నివృత్తికు, భోగ్యతాబుద్ధిహేతుక స్వదారాన్వయ "నివృత్తిరూపత్వమ్ మూలాభిప్రేతమ్"; ఎన్ఱు తోన్ఱుకైయాలే, తదనుగు "ణమాకప్పూర్వోక్తార్థాక్షేపేణోత్థానరూపమానశజ్కైయై యరుళిచ్చెయ్కి "ఱార్, ("ధర్మబుద్ధ్యా"-) ఇత్యాదినా.
("ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తికుపరిహారమ్ పణ్ణువతు") ఎన్ఱతు,
"[[వా. ௧௦௧.] (௩) ప్రపన్ననుకుు, (2) విహితవిషయ నివృ "త్తి, తన్నైయన్ఱుమ్] ఎన్ఱు, అగ్రన్థత్తాలే, అనన్యసాధనత్వరూపస్వాధికార "భఙ్గప్రసఙ్గాభిప్రాయత్తాలే ధర్మబుద్ధిహేతుక - స్వదారాన్వయప్రతిషే "ధమ్ పణ్ణువతు"; ఎన్ఱపడి.
("భోగ్యతాబుద్ధ్యాప్రవృత్తితాన తవిర్ద్దాలన్తో?") ఎన్ఱతు,
"భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవృత్తి, అవర్జనీయమైయాయిరుక్కైయాలే, ధర్మ బుద్ధ్యా ప్రవృత్తి పరిహారమ్ వ్యర్థమన్తో?" ఎన్ఱపడి.

௨-అ.—௧௦௨. ("తవిర్ద్దాలన్తో?") ఎన్ఱతు,
"స్వభోగవాసనైయుళ్ళవళవుమ్, భోగ్యతాబుద్ధితవిరాతు"; ఎన్ఱు కరుత్తాలే.

మీ.—௧௦௨. "తాదృశ కాష్ఠాపన్నావిరక్తిః, పరమాత్మదర్శనహీనా నాం న భవేత్;
"పరమాత్మనిరోరక్తో, విరక్తోఽపరమాత్మని'௧ ఇత్యుక్తేః;" ఇత్యత్రాహ-
(ఇతుతాన) ఇత్యాది.—
"నేయంవిరక్తిః, సూరీణామివ అత్యన్తకాష్ఠాపన్నా;
"కిన్తు, యతివైరాగ్యతుల్యా:
"సాచ, దృష్టసామగ్రీమాత్ర సాధ్యాభవితుమర్హతి"; ఇతిభావః.

௧॥ బార్హస్పత్యస్మృతి.

మూ.—శిలర్ కుు, (௧) అప్పుక్కాలే పిఱక్కుమ్;

వ్యా.—"అనాదికాలమ్ వాసనైపణ్ణిప్పోన్ద విషయఙ్గళిల్ "నివృత్తితాన పిఱక్కుమ్పడిఎఙ్ఙనే?"; ఎన్ఱు, శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన,శిలర్ కుు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ.—"మూలత్తిలే, [ఇతుతాన] ఎన్ఱు ఇదం- శబ్దమ్,
"(௧) విహితవిషయవిరక్తిమాత్రత్తై పరామర్శిక్కుఱతు; [యస్త;
"(௨) ధర్మబుద్ధిహేతుక-స్వదారాన్వయనివృత్తిరూప - విశేషపరామర్శి
"(௩) పిన్బు, యోగ్యతయా, భోగ్యతాబుద్ధిహేతుక - స్వదారాన్వ "యనివృత్తిరూప విశేషమ్ లక్షిక్కుఱతు"; ఎన్ఱు కరుత్తు.
"(௧)[శిలర్ కుు,] ఇత్యాదివాక్యత్రయత్తిలే,
"(1) అధికారిత్రిత్వరూపలిఙ్గత్తాలుమ్,
"(2) [వా-௧௦௪.] [ఇవైయుమాన్ఱైప్పోలే] ఎన్ఱు, సముచ్చయప "హితమాన [ఊన్ఱు] హేతుత్వ నిర్దేశత్తాలుమ్,
"ఇవ్విడత్తిలే, [వా. ௪௨ల్] పూర్వోక్త (௧)అజ్ఞ (௨)జ్ఞానాధిక "(௩) భక్తివివశాత్మకాధికారి త్రయపరత్వమ్ సిద్ధిక్కుఱతు:
"(௨) అతిల్,
"(1) [(௧) అప్పుక్కు], [(௨) అరుళ్], [(௩) ఆచారమ్], ௧ ఎన్ఱు ఆహే "తుస్వాభావ్యత్తాలుమ్,
"(2) ముఖ్యాఽముఖ్యోద్దేశప్రసఙ్గత్తిలే ముఖ్యోపక్రమోద్దేశమ్,௨ "న్యాయ్యమాకైయాలుమ్,
"(3) [వా-௪௨.] [(1) అజ్ఞరుమ్, (2) జ్ఞానాధికరుమ్, (3) భక్తివివశ "రుమ్,] ఎన్ఱు అవిడత్తిలే, 'ఇదంశరణమజ్ఞానామ్'௩ ఇత్యాదిసంహితా "వచనస్థ క్రమానురోధమాకిఱ అపవాదమిరున్దాప్పోలే ఇఙ్గే ముఖ్యోప "క్రమోద్దేశ ௨ న్యాయాపవాదకమ్ ఒన్ఱు, మిల్లామైయాలుమ్,
"(4) [(1) అజ్ఞరుమ్,] ఇత్యాదిపూర్వోద్దిష్టర్కళిలే చరమోద్దిష్టర్కళు "కుు, ఇప్పోతు మున్నైయిరువరైప్పోలే, బుద్ధిసాన్నిధ్యాతిశయ "మిరుక్కైయాలుమ్, ఇఙ్గే,
"మున్దఱ, [శిలర్ కుు,] ఎన్ఱు, (1) భక్తిపారవశ్య ప్రపన్నరైయుమ్,
"నడువిల్, [శిలర్ కుు,] ఎన్ఱు, (2) జ్ఞానాధిక ప్రపన్నరైయుమ్,
"అనన్తరమ్, [శిలర్ కుు,] ఎన్ఱు, (3) అజ్ఞాన ప్రపన్నరైయుమ్, శొల్లుకి "ఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

௨॥ ௩॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ௧౭-௧௦௦.

మూ.—శిలర్ కుఱ, (౨) అరుళాలే పిఱకుఱ మ్;

వ్యా.—(శిలర్ కుఱ, (౧)అఙ్గకాలే పిఱకుఱమ్;) ఎన్నత్తు,

"(౧) సాక్షాత్కృత భగవత్తత్త్వరాన (1) భక్తిపార "వశ్య ప్రపన్నర్ కుఱ, (౧) 'సకలజనమోహనమాన "తద్విగ్రహసౌన్దర్యానుభవత్తాలే పిఱకుఱమ్"; ఎన్నపడి.

(శిలర్ కుఱ, (౨) అరుళాలే పిఱకుఱమ్;) ఎన్నత్తు,

"(౨) తత్త్వయాథాత్మ్యదర్శికళాన (2) జ్ఞానాధిక్య "ప్రపన్నర్ కుఱ, (౨) 'నమ్మైయనుభవికఱ ఇట్టుప్పిఱన్నవస్తు, "ఇప్పడి అన్యవిషయ ప్రవణమాయ్ అనర్థప్పడువతే!' ఎన్ఱు, "అన్యవిషయసఙ్గమ్అఱుమ్పడి అవఙ్పణ్ణుమ్ పరమకృపై "యాలే పిఱకుఱమ్"; ఎన్నపడి.

అ.—("సాక్షాత్కృత"-) ఇత్యాది.

"[(౧) అఙ్గకు], ప్రతిసంబన్ధిసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, యోగ్యతయా, "భగవద్విగ్రహమే ప్రతిసంబన్ధియాకైఱతు" ఎన్ఱు, అత్తై పూరిత్తు కొణ్డు, అఙ్గకై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("తద్విగ్రహ"-) ఇత్యాదినా.

అరుళుమ్, అప్పడిసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, సపూరకమాక అత్తై అరుళి చ్చెయ్కిఱార్, ("అవఙ్పణ్ణుమ్ పరమకృపైయాలే") ఎన్ఱు.

మీ.—I. (1) యథా అనన్యార్హశేషత్వం న్యాస్యుపాసకయోర పూర్ణమ్;

"దేవతాన్తరసంభక్తిర్ నిత్యకర్మవిధింవినా" ౧ ఇతి నిత్యకర్మణిదేవ తాన్తర సంసర్గాత్:*

(2) శరణాగతస్యతు, తత్ పూర్ణమ్;

నిత్యస్యవర్ణాశ్రమప్రయుక్తత్వాభావాత్:

II. (1) అనన్యశరణత్వమపిన్యాసినోఽపూర్ణమ్;

స్వీకారస్యసాధనత్వాభ్యుపగమాత్:

(2) తచ్చ, అస్మిన్ పూర్ణమ్;

సిద్ధోపాయనిష్ఠత్వాత్:

III. (1) తథాచ, అనన్యభోగ్యత్వమపి,తయోరపూర్ణమ్;

విహితవిషయ స్వీకారాత్:

(2) శరణాగతస్యతు పూర్ణమ్;

విహితస్యాపి పరిత్యాగాత్:

యది,అనన్యభోగ్యత్వం విహితవిషయవిరక్తిరూపం, దృష్ట ప్రపన్నానపేక్షితంస్యాత్, తదా, అనన్యార్హశేషత్వ - అనన్యశరణత్వయోరపి పూర్ణయోర్,దృష్టోపాదేయతా నస్యాత్.

* భగవచ్ఛాస్త్రనిష్ఠ భాగవతాగ్రేసరాణాం మత్యనుసారేణ, షట్ప్రాలగట్ట వేదాన్తాచార్యైరప్యేవ మఙ్గీకృతమ్. ౧॥

మూ.—శిలర్ కుఱ, (౩) ఆచారత్తాలే పిఱకుఱమ్.

వ్యా.—(శిలర్ కుఱ,(౩)ఆచారత్తాలే పిఱకుఱమ్;)ఎన్నత్తు,

"(౩) అశిక్షితకళాన (3) అజ్ఞాన ప్రపన్నర్ కుఱ, (౩) అవ "తారఙ్గళిల్ 'మర్యాదానాం చలోకస్య కర్తా కారయి "తా చ సః' ౨ ఎన్గిఱపడియే,

అ.—'(౧)ఇప్పడి, ఆచారముమ్ ప్రతిసంబన్ధిసాకాఙ్క్షమాకైయాలుమ్,

"(౨) భగవత్ప్రతిసంబన్ధికతయా నిర్ణీతఙ్గళాన సౌన్దర్య-కారుణ్యఙ్గ "ళోడొక్క *ప్రాయపఠితమాకైయాలుమ్, అతువుమ్ భగవత్ప్రతిసంబ "న్ధికమాకైయుచితమ్";ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("అవతారఙ్గళిల్-") ఇత్యాది.—

"(౧) అకర్మవశ్య దేశవిషయఙ్గళాన పరవ్యూహదశైకళిలే, "(1)స్వాచారత్తాలేశిక్షితవ్యలోకఙ్గళిల్లామైయాలే,అవర్ కుఱ ఇఙ్గు "చ్చెల్లుకైఱ ఆచారప్రతి సంబన్ధిత్వ మిల్లామైయాలుమ్,

"(౨) అన్తర్యామిత్వత్తిలే, (2) నియన్తవ్యనాన శరీరభూత "చేతనద్వారక-ఆచారమన్ఱి, తనిత్తు ఆచారమిల్లామైయాలుమ్,

"(౩) అర్చాదశైయిల్, (3) సమాధివిశేషత్తాలే ముకలిలే ఆచారా "న్వయమిల్లామైయాలుమ్,

"(౪) ఇని, పారిశేష్యాత్, ధర్మసంస్థాపనప్రవృత్తవిభవమే పరార్థా "చారప్రతిసంబన్ధియాకైఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("అవ తారఙ్గళిల్") ఎన్ఱు, విశిష్య నిర్దేశిత్తరుళిన్ఱు.

("మర్యాదానామ్" ౨-) ఇత్యాది:—

ఇదమ్, "సున్దరకాణ్డే", సీతాంప్రతి హనూమతోవచనమ్.—

ఇఙ్గే, "(I) (1) 'చాతుర్వర్ణ్యస్యరక్షితా' ౨ ఎన్ఱు, చాతుర్వర్ణ్యమ్ "పూర్వప్రస్తుతమాకైయాలే,

"అన్దచాతుర్వర్ణ్య ధర్మఙ్గళుమ్,

"(2) తదనుబన్ధికళాన ఆశ్రమధర్మఙ్గళుమ్,

"(3) అవతారప్రయోజనభూతఙ్గళాన ముముక్షుధర్మఙ్గళుమ్,

"(4) విశిష్య, ఏతదవతారఫలమాన శరణాగతి ప్రతినియతపరమ "ధర్మఙ్గళుమ్,

"'అసంకోచ' ౩ న్యాయత్తాలే, బహువచనాన్త ("మర్యాదా-")౨ "శబ్దవాచ్యఙ్గళాకైఱతు;

మీ.—తస్మాత్, ఉభయవత్, ఇదమపి సర్వేషామపేక్షితమ్;

అన్యథా, నిష్ఠాభావేన ఫలాసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్.

౨॥ రా-సు. ౩౫-౧౧, ౩॥

* అకారాన్తప్రాయశబ్దమ్ తుల్యార్థకమ్. ఆకైయాల్, "ప్రాయ పఠితమ్" ఎన్నత్తు, "సదృశపఠితమ్" ఎన్నపడి.

వ్యా.—"(1) అధికారానుగుణమాక, అవన్,

అ.—"(II) ("లోకస్య"౧) ఎన్గి,అషష్ఠీ,(1)తాదర్థ్య-(2)కర్మత్వ-"ఉభయానుగత శేషత్వవాచిని యాకిఱతు;

" (III)("కర్తా"౧) ఎన్గి,అవితు, ఆచరితృవాచి;

"(IV) ("కారయితా"౧) ఎన్గి,అవితు, ఆచారయితృవాచి;

"(V) ప్రథమ ("చ"౧) కారమ్, పూర్వశ్లోకోక్త- గుణజాతసముచ్చా"యకమ్;

"(VI) ద్వితీయ ("చ"౧) కారమ్, కర్తృత్వ సముచ్చాయకమ్;

"తథాచ, (౧) లోకస్థ-తత్తదధికారికళుక్కుక్క, తాన్, "ధర్మఙ్గళై ఆచరిక్కు మవరాయ్,

" (౨) అన్దన్దవధికారికళైక్కొణ్డు, అన్దన్దధర్మఙ్గళై ఆచరిప్పి"క్కుమవరాయ్, ఇరుప్పార్ పెరుమాళ్";

ఎన్ఱు, ఇతుక్కు అర్థమ్.

("లోక"౧) శబ్దమ్,(1)"మఞ్చాః క్రోశన్తి"౨ ఇతివత్, తత్-స్థపరమ్; (2)జాత్యేకవచనమాయ్క్కొణ్డు, జనవాచకమాకవుమామ్.

"మర్యాదా, ధారణాసీమ్నోః" ౩ ఎన్ఱు, సీమవాచకమాన "మర్యాదా"౧) శబ్దమ్, సీమవత్-ప్రతినియత ధర్మఙ్గళై క్కాట్టుకిఱతు.

అఙ్గనిఱే, "("మర్యాదానాం"౧)=వర్ణాశ్రమమర్యాదానామ్";౪ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యాతాక్కళ్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్కళ్?.

ఆకయిన్ద ("మర్యాదా"౧) శబ్దత్తాలే, విశిష్య ఏతదవతారఫలకరణ"గత్యధికారభూత-విహితవిషయవిరక్తి-వివక్షై, న్యాయ్యై;

అఙ్గనిఱే, " బ్రహ్మచర్యవ్రతే స్థితః" ౫ ఎన్గి,అ ఉత్తరవాక్యత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణుకిఱ పరమతస్థర్కళుమ్,

" కింబహునా?; దేవీమపి, కేనచిద్వ్యాజేన త్యక్త్వా, అయుత సంవత్సరం బ్రహ్మచర్యేస్థితస్య భగవతో బ్రహ్మచర్యవైభవం, కో వక్తుంశక్నోతి?"౬ ఎన్ఱార్కళ్?.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అధికారానుగుణమాక") ఇత్యాది.

("లోకస్య౧") ఎన్గి,అసామాన్య నిర్దేశతాత్పర్యమ్, ("అధికారానుగుణమాక") ఎన్ఱు,సామాన్యనిర్దేశమ్.

("సః౧") ఎన్గి,అవిత్తాలే ఫలితమ్, ("అవన్") ఎన్ఱు.

౧॥ పు. ౩౫౦, ౨మ్ నోట్టు. ౨॥

౩॥ ౪॥

౫॥ రా. సు. ౩౫-౧౨. ౬॥

వ్యా. "(౧)ఆచరిత్తుమ్(౨)ఆచరిప్పిత్తుమ్పోన్దపడిక్కళైయుమ్,

"(2) అళవుడైయరాన పూర్వాచార్యర్కళ్ ఆచరిత్తుప్పో

అ.—("కర్తా"౧) ఎన్గి,అవితుక్కర్థమ్, ("ఆచరిత్తు") ఎన్ఱు.

("కారయితా"౧) ఎన్గి,అవితుక్కర్థమ్, ("ఆచరిప్పిత్తు")ఎన్ఱు.

"ఇఙ్గే, విహితవిషయవిరక్తియై, ("మర్యాదా"౧) శబ్దార్థాన్తర్"భూతమాకవివక్షిత్తాల్, 'విజహార బహూన్ ఋతూన్' ౭ 'అపత్యలాభో "వైదేహి!'౮ ఇత్యాదికళోడువిరోధమ్వారాతో?";ఎన్ఱు,శఙ్కిక్క వేణ్డా;

"కాలభేదేనప్రపన్నాఽప్రపన్నాధికారశిక్షణార్థమాక విహితవిషయ"ప్రవృత్తి- అప్రవృత్తికళ్, ఉపపన్నఙ్గళిఱే?:

"అల్లతు, పరిణయాన్తరమ్ పణ్ణికొళ్ళవిఱే యుక్తమ్?;

"అతుశెయ్తరుళావిట్టతు, ప్రపన్నాధికారశిక్షణార్థమ్"; ఎన్ఱు,కరుత్తు.

"(౧) అనుష్ఠాన-(౨) అరుళ్-(౩) ఆచారఙ్గళుక్కు, భగవానే ఏ"కాన్తతః ప్రతిసంబన్ధియాక అభిప్రేతమానాల్,స్ఫుటప్రతిపత్త్యర్థమాక "[శిలర్క్కు, (౧) అనుష్ఠానత్తాలే పిఱక్కుమ్; శిలర్క్కు, (౨) అరుళాలే "పిఱక్కుమ్;] ఎన్ఱా,ప్పోలే, అవనై ప్రతిసంబన్ధియాక అరుళిచ్చెయ్యాతే, "సాపేక్ష నిర్దేశమ్ పణ్ణినవితుక్కు ప్రయోజనమ్, 'ప్రతిసంబన్ధ్యన్తరముమ్ "వివక్షితమ్' ఎన్నైయాలే;

"అత్తిల్, (౧) అనుష్ఠానిలుమ్, (౨) అరుళిలుమ్, ప్రతిసంబన్ధ్యన్తర వివక్షై, స్వరసైయల్లామైయాలే,

"(౧) ఆచారత్తిలే, ప్రతిసంబన్ధ్యన్తర వివక్షైపరిశేషిత్తైయామ్, "సామర్థ్యాత్, పూర్వాచార్యరూప - ప్రతిసంబన్ధ్యన్తరఙ్గళే వివక్షిత"ఙ్గళ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("అళవుడైయరాన") ఇత్యాది.—

"("అళవుడైయరాన") ఎన్ఱతు,

"జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిల్ అత్యన్తోత్కృష్టరాన" ఎన్ఱపడి.—

యద్వా:—

"[ఇతుతాన్, శిలర్క్కు, (౧) అనుష్ఠానత్తాలే] ఎన్గి,అవిడత్తిల్, [ఇతు"తాన్] ఎన్గి,అవిడమ్, [వా. ౯౯] [ఇతుతాన్, (౧)ఐశ్వర్యకామర్"క్కుమ్,] ఎన్గి,అ [ఇతుతాన్] శబ్దమ్పోలే, విహిత నిషిద్ధ విషయ"నివృత్తిరూపైయాన విషయవిరక్తి సామాన్యత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, పూర్వవత్, పూర్వోక్తాక్షేపేణ అవతారికై; (ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తిక్కు) ఇత్యాది. [పు. ౩౪౯, ఇడవరి ౩.]

౭॥ రా. బా. ౭౭-౫౨. ౮॥ (వా. ౮. పు-౬౬) రా-అ-౪౨-౩౨.

మూ.—౧౦౩. "పిఱకుఱ్ క్రమమ్, ఎఙ్గ?" ఎన్నిల్,

వ్యా.—"న్దపడిక్కైయుమ్,
"(1) శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, (2) ఆచార్యోపదేశాది క్రమత్తా
"లుమ్,* అఱికైయాలే, అవ్వాచారఙ్గళై అనుసన్ధిక్కఙ్ [౫
"అనుసన్ధిక్కప్పిఱకుమ్"; ఎన్ఱపడి.

౧౦౩.—ఇవ్వోహేతుక్కళాల్ పిఱకుమ్ క్రమత్తై, తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పిఱకుమ్ క్రమమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—("అనాదికాలమ్ వాసనై పణ్ణిప్పోన్ద విషయఙ్గళిల్") ఎన్ఱతు, [౧౦
"చిరకాలమ్ భోగ్యతాబుద్ధిహేతుక - ప్రవృత్తివిషయఙ్గళాన విహిత నిషిద్ధ విషయఙ్గళిల్" ఎన్ఱపడి.
శిష్టమ్, పూర్వవత్.

ఇప్పొతు:—

" '(1) ("అవతారఙ్గళిల్") ఇత్యాదివాక్యమ్, పరదారస్పర్శ [౧౫
" 'నివృత్తిరూప- నిషిద్ధవిషయనివృత్త్యాత్మక- ఆచారప్రతిపాదనపరమ్;
" '(2) ("అశవుడైయరాన") ఇత్యాదివాక్యమ్, స్వదారస్పర్శనివృ
" 'త్తిరూప-విహితవిషయనివృత్త్యాత్మక-ఆచార ప్రతిపాదనపరమ్;
" 'ఆకైయాల్, "నరామనపరదారాణ్వై చక్షుర్భ్యామపి పశ్యతి"౧ ఎన్ఱు
" 'శొల్లప్పట్ట పరదారస్పర్శనివృత్తిరూప-ఆచారమ్, ("మర్యాదా [౨౦
" 'నాంచ"౨) ఎన్ఱ్గ,అవిడత్తిలే వివక్షితమ్'; ఎన్ఱు, ఇఙ్గనే క్లేశమిన్ఱి, కే
"రాజిక్కళుమామ్; ఇతువే స్వరసమ్;
" 'ఇప్పడియాన్నాలే, ("వాసనై పణ్ణిప్పోన్ద విషయఙ్గళిల్") ఎన్ఱు, సామా
"న్యనిర్దేశమ్, సఫలమామ్;
" 'ఇల్లైయాకిల్, 'వాసనై పణ్ణిప్పోన్ద విహితవిషయఙ్గళిల్' ఎన్ఱ్, ఏ [౨౫
"నిర్దేశిక్క వరుకిఱతు?";

ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.—

"(౧) భగవదాచారత్తై (1) శాస్త్రముఖత్తాలుమ్,
(౨) పూర్వాచార్యాచారత్తై (2) ఆచార్యోపదేశాది క్రమత్తాలుమ్,
అఱికైయాలే"; ఎన్ఱు, విభజిత్తుక్కొళ్వతు.— [౩౦

("ఆది"-) శబ్దత్తాలే, తత్ప్రభావయాథాత్మ్య ప్రతిపాదన ప్రవృత్తఙ్గళాన గ్రన్థఙ్గళ్ సంగ్రాహ్యఙ్గళ్.

౧౦౩ — ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,
(ఇవ్వోహేతుక్కళాల్) ఇత్యాది.— [౩౪

౧॥ రా. ౨॥ పు. ౩౫౦, ౨మ్ నోట్టు.

* "ఆచార్యోపదేశాదిక్కళాలుమ్" ఎన్ఱు, కోశద్వయమ్.

4-7-98.

మూ.—(౧) అఱుక్కు, అజ్ఞానత్తై విళైక్కుమ్;
(౨) అరుళ్, అరుచియై విళైక్కుమ్;
(౩) ఆచారమ్, అచ్చత్తై విళైక్కుమ్.

వ్యా.—((౧) అఱుక్కు, అజ్ఞానత్తై విళైక్కై) యావతు:—
*చిత్తాపహారి౩ యాకైయాలే, విషయాన్తరత్తై నెఞ్జాల్ నినైక్క అఱియాతపడియాక్కుకై.

((౨) అరుళ్, అరుచియై విళైక్కై) యావతు:—
విషయాన్తరఙ్గళై కాణుమ్బోతు,

(౧)అరువరుత్తు (౨)కారిత్తు(౩)ఉమిన్ఱ్ పోమ్బడి పణ్ణుకై.

((౩) ఆచారమ్, అచ్చత్తై విళైక్కై) యావతు:—
రుచి శెల్లచ్చెయ్తే, "అవర్కళాచరిత్తపడి శెయ్యాతొ ఫోతు, నమక్కు అనర్థమే ఫలిక్కుమ్" ఎన్ఱు, విషయస్పర్శత్తిల్ భీతియై నడుఙ్గుమ్బడి పణ్ణుకై.

అ.—మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళిలే [క్రమ] శబ్దమ్, ప్రకారపరమ్:—[౧౫
అత్తావతు:—
"I. సౌన్దర్యాదిక్కళ్,
(౧) అద్వారకహేతుక్కళో?; (౨) సద్వారకహేతుక్కళో?;
II. సద్వారకహేతుక్కళాకిల్, 'ద్వారమేతు?'
ఎన్ఱ్, అ జిజ్ఞాసామూలకప్రశ్నమ్ ఇఙ్గేవివక్షితమ్"; ఎన్ఱపడి. [౨౦
"అజ్ఞానారుచిక్కళ్, సవిషయఙ్గళాకైయాలే, విషయాకాఙ్క్షాయాం, (౧) సామర్థ్యాత్, (౨) ప్రకరణాచ్చ, విషయాన్తరఙ్గళే విషయఙ్గళాకిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (*చిత్తాపహారి౩ యాకైయాలే, విషయాన్తరత్తై) ఇత్యాది.—
"రూపౌదార్యగుణైః పుంసాం దృష్టిచిత్తాపహారిణమ్"౩ ఎన్ఱ్, [౨౫
అతు, ఇఙ్గేవివక్షితమ్. [అజ్ఞానమ్.], ఇఙ్గే, జ్ఞానానుదయమ్.
(అరువరుక్కై)=జుగుప్సిక్కై.
"మూలత్తిలే, [శిలర్క్కు, (౩) ఆచారత్తాలే.] [(౩) ఆచారమ్,
"అచ్చత్తై] ఎన్ఱ్, అ [ఆచార] శబ్దఙ్గళ్, అనుసన్ధీయమాన-ఆచారపరఙ్గళ్;
"ఆకైయాల్, భయజనకత్వముపపన్నమ్"; [ఇత్యాది
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళాచరిత్తపడి)
*భావ్యనర్థాశఙ్కనమ్, భయమాకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అనర్థమే") ఇత్యాది. [౩౩

౩॥ రా. అ. ౩ - ౨౯.

* "ప్రియవిశ్లేషాప్రియాగమనహేతుదర్శననిమిత్తం దుఃఖం భయమ్." (గీ. భా. ౨-౫౬. (=౪-౧౦.)

మూ.—౧౦౪. ఇవైయుమ్, ఊన్ఱిత్తైప్పఱ్ఱిచ్చొల్లుకిఱతు;

వ్యా.—ఆకైయాల్, "ఇకర్షమత్తిలే పిఱక్కుమ్". ఎన్ఱు కరుత్తు.

౧౦౪, ఇప్పత్రివిధప్రపన్నర్కళుమ్, సౌన్దర్యాదిత్రయత్తిల్ ఓరొన్ఱై, విరక్తిహేతువాకచ్చొల్లుకిఱతుక్కు, నిదానత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైయుమ్, ఊన్ఱిత్తైప్పఱ్ఱిచ్చొల్లుకిఱతు) ఎన్ఱు.

అత్తావతు:—

"[వా. ౪౩.] (అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్-) ఇత్యాది
"యాల్ ఇవర్కళుక్కుచ్చొన్న ప్రవృత్తిహేతుక్కళానవై,
"ఓరొన్ఱు (ఊన్ఱిత్తైప్పఱ్ఱిచ్చొ) న్నాపోలే,
"((౧) అఴుక్కాలేపిఱక్కుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గిచ్చొన్న విరక్తి
"హేతుక్కళాన ఇవైయుమ్, ఓరొన్ఱు (ఊన్ఱిత్తైప్పఱ్ఱి
"చ్చొల్లుకిఱతు)"; ఎన్ఱై.

అ.—అనర్థమ్, ఉపాయోపేయాధికారహాని.

"(I) ఇప్పడి, (౧-౩) అజ్ఞానాదికళ్, ద్వారఙ్గళ్;

(II) తద్ద్వారా, (౧-౩) సౌన్దర్యాదికళ్ హేతుక్కళ్"; ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే తాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్,

(ఆకైయాల్) ఇత్యాదినా.—

ఇఙ్గే,

(౧) రుచిజననసంభావనాగన్ధాసహమాకైయాలే, అజ్ఞానమ్, ముఖ్యమ్;

(౨) తత్సహ-విషయదర్శన సంవలితమాకైయాలే, అరుచి, మధ్యమై;

(౩) విషయదర్శన- తజ్జన్యరుచి- ఏతదుభయ సంవలితమాకైయాలే, అచ్చమ్, తృతీయకోటి నివిష్టమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౦౪.—"'(౧-౩) సౌన్దర్యాదికళ్, సముచ్చయేన విషయాన్తరనివృత్తిజనకత్వ యోగ్యఙ్గళాయిరుక్క, వ్యవస్థితవికల్పేన విరక్తిహేతుత్వకథనత్తిలే నిబన్ధనమ్ ఎన్? '; ఎన్ఱ ఆకాఙ్క్షైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పత్రివిధ) ఇత్యాది.

[ఇవైయుమ్, ఊన్ఱిత్తై] ఎన్ఱ "చ" శబ్దార్థమ్, (అజ్ఞానత్తాలే, ఇత్యాది. వార్తాత్తికమ్, ([(౧) అఴుక్కాలేపిఱక్కుమ్] ఎన్ఱు తుడఙ్గిచ్చొన్న) ఇత్యాది.

* అత్ర, ధియో వా రుచేర్వా అనన్యత్వం నామ, "భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా" (గీ. ౮- ౨౨), "భక్త్యాత్వనన్యయా" (గీ ౧౧- ౫౪), ఇత్యాద్యుక్తభక్తేరివ, అనన్యవిషయత్వమేవ. § "హార్యే కేహ" ఇత్యనేన, "మద్భక్తింలభతేపరామ్" (గీ. ౧౮- ౫౪), "ఏకభక్తిర్విశిష్యతే" (గీ ౭-౧౭), ఇత్యాద్యుక్తిః, భగవద్విషయే పారమైకాన్త్యరూపోఽధికారః, "వాసుదేవస్సర్వమ్" (గీ. ౭-౧౯) ఇత్యాద్యుక్తనిశ్చయపూర్వకో, వివక్షితః.

వ్యా—ఇత్తాల్, (౧) భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్కళుక్కు:—

(2) అరుచిక్కు అడియాన కృపైయుమ్, (3) అచ్చత్తుక్కు అడియాన ఆచారానుసన్ధానముమ్, ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, భగవద్విగ్రహవైలక్షణ్యత్తై సాక్షాత్కరిత్తు అనుభవిక్కుమవర్కళాకైయాలే, వడివఴకిలే ఎప్పోతుమ్ నెఞ్జుపత్తి కిడక్కైయాల్, (1) విషయాన్తరఙ్గళైయటియాత పడిపణ్ణుమవ్వఴకే, అవర్కళ్ పక్కలుత్తేత్తిరుక్కుమ్;

(౨) జ్ఞానాధిక్యప్రపన్నర్కళుక్కు:—

(1) అజ్ఞానహేతువాన విగ్రహసౌన్దర్యత్తై అర్చావతారత్తిలే కణ్డు అనుభవిక్కైయుమ్,

(3) భయహేతువాన ప్రాక్తనశిష్టాచారానుసన్ధానముమ్, ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, అవన్ తన్ కృపైయై ముఖ్యమాకైచ్చెయ్తైడుత్త విషయఙ్గళాకైయాలే,

(2) అరుచిక్కడియాన కృపై, అవర్కళ్ పక్కల్ ఉత్తేత్తిరుక్కుమ్;

(౩) అజ్ఞానప్రపన్నర్కళుక్కు,

(1) అర్చావతారత్తిలే కాదాచిత్కమాన విగ్రహసౌన్దర్యానుభవముమ్,

అ.—[ఊన్ఱమ్]=భూయస్త్వమ్.

ఇవ్విడత్తిలే, "త్ర్యాత్మకత్వాత్తు భూయస్త్వాత్" ౧ ఎన్ఱ సూత్రోక్తన్యాయమభిసంహితమ్.

[ఊన్ఱిత్తై], వివరిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

"(౧) 'మయర్వఱమతినలమ్' అరుళప్పెఱుకైయాలే, (2) అరుచియుమ్, (3) పూర్వాచారానుసన్ధానముమ్, ఉణ్డు"; ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((2) అరుచిక్కు అడియాన) ఇత్యాది.

(సాక్షాత్కరిత్తు) ఎన్ఱతు,

"విశదతమ మానస- సాక్షాత్కార విషయమాక్కి"; ఎన్ఱపడి.

((౨) జ్ఞానాధిక్య-) ఇత్యాది:—

ఇఙ్గే, (అర్చావతారత్తిలే) ఎన్ఱు, విశేషిక్కైయాలే, "భక్తిపారవశ్యప్రపన్నర్క్కు, పరత్వాది సర్వవిగ్రహానుభవముణ్డు" ఎన్ఱు సూచితమ్.

(ముఖ్యమాకైచ్చెయ్తు) ఎన్ఱతు. "కృత్స్ననిర్వాహమాక్కి" ఎన్ఱపడి.

((౩) అజ్ఞాన-) ఇత్యాది:—

౧॥ శ్రుతప్రకా. అ. ౩, పా. ౧, అధి. ౧, సూ. ౨. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౭౧౪. ౨॥ తి. వా. ౧-౧-౧.

॥ ప్రథమం ౩౫౩ ॥

పరాద్యఙ్గంచభక్తేష్యప్, అర్చాక్షైకదృశాపరా। అర్చాక్షేజప్రదృగ్జ్ఞానీ కాదాచిత్కదృశిస్త్వధీః। దృష్టసామగ్ర్యధీర్భీదా, కృపాజాస్త్ర్యఙ్గదోషధీః

వ్యా.—(2) అరుచిహేతువాన కృపైయుమ్, ఒరుమర్యాదై యుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, పూర్వర్కళాచారఙ్గళైయే పలకాలమనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డుపోరుకైయాలే,

(3) భయహేతువాన అవ్యాచారఙ్గళ్ అవర్కళ్ నెఞ్జిలే యూన్ఱియిరుక్కుమ్.

ఇవ్వాఱ్ ఱత్తైప్పఱ్ ఱ, (ఓరొన్ఱైవిరక్తిహేతువాక చ్చొల్లుకిఱతు); ఎన్ఱు, శ్రాయ్త్తు.

౧౦౫. (౧) విషయవైలక్షణ్యాతిశయత్తాలే,

(1) విషయాన్తరాజ్ఞానమ్ విత్తైయవుమ్కూడుమ్;

(౨) ఆప్తరాన శిష్టర్కళుడైయ ఆచారానుసన్ధానత్తాలే, అవిహిత- విహితవిషయస్పర్శత్తిల్

(3) అచ్చమ్ విత్తైయవుమ్ కూడుమ్;

(౩) అనాదికాలమ్ ఆశైప్పట్టు మేల్ విఴున్దుపోన్దవిషయఙ్గళిలే

(2) అరుచిపిఱక్కైక్కు, అఘటితమితేః:

అప్పడిప్పట్ట (2) అరుచికాక, అవనరుళాలేపిఱక్కుమ్ పోతైక్కు, అపేక్షితాంశత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—ఇఙ్గే, "(కాదాచిత్కమాక)ఎన్ఱు విశేషిక్కైయాలే, ((౨)జ్ఞానాధిక్య ప్రపన్నర్కు) అర్చావిగ్రహ సౌన్దర్యానుభవమ్ నిరన్తరముణ్డు"; ఎన్ఱు సూచితమ్. (ఒరుమర్యాదై)ఎన్ఱతు, "అల్పమాయ్"ఎన్ఱపడి.

౧౦౫.—(౧-౩)అజ్ఞాన - అరుచి - భయఙ్గళిలే, (౨)అరుచిక్కు విశిష్య అపేక్షితాంశకథనత్తుక్కు, నియామకత్తై అరుళిచ్చెయ్యానిన్ఱు కొణ్డు మేలుక్కు అవతారిక్కై,

(విషయవైలక్షణ్య-) ఇత్యాది.—

" 'యద్విస్మయస్తిమితమస్తమితాన్యభావమ్'౧ ఎన్ఱు విషయాన్తరఙ్గళుక్కు అస్తమితాన్యభావత్వమ్ కణ్డాల్, ఉత్తుఙ్గవిషయత్తుక్కు, అత్తు కింపునర్ న్యాయసిద్ధమితే!"; ఎన్ఱు కరుత్తు.

(అవిహితవిషయస్పర్శమ్)=పరదారస్పర్శమ్.

(విహితవిషయస్పర్శమ్)=స్వదారస్పర్శమ్.

((2) అరుచి) యావతు, రుచివిపరీతమాన ద్వేషమ్.

(అఘటితమ్) ఎన్ఱతు,

" దోషదర్శనాది - వక్ష్యమాణహేతుక్కళ్ ఇల్లావిడిల్ పిఱవాతు" ఎన్ఱపడి.

౧॥ మాలతీ - మాధవే, అ. ౧, శ్లో. ౨౨. *పు. ౩౧౫ల్, ౩మ్ నోట్టు.

*

మూ.—౧౦౬. అరుచిపిఱక్కుమ్ పోతైక్కు, దోషదర్శనమ్ అపేక్షితమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—(అరుచి) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(దోషదర్శన) మావతు:—

భోగ్యతాబుద్ధ్యాపరిష్వఙ్గిక్కుమ యోషిద్దేహమ్,

(౧) (1) "మాంసా-౽సృక్-పూయ-విణ్-మూత్ర-స్నాయు-మజ్జా-౽స్థి" ౨ సముదాయమాయ్, (2) చర్మావనద్ధమాయ్, (3) దుర్గన్ధియాయ్, ఇరుక్కుమ్పడియైయుమ్,

(౨) భోగఙ్గళ్,(1) అల్పమాయ్,(2) అస్థిరమాయ్, (3) దుఃఖమిశ్రమాయ్, (4) అనర్థావహమాయ్, ఇరుక్కుమ్పడియైయుమ్,

ప్రత్యక్షాదిప్రమాణఙ్గళాలే దర్శిక్కై.

అ.—"మూలత్తిలే, [దోషదర్శనమ్] ఎన్ఱ్ అవిత్తు, ప్రతిసంబన్ధిసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, విషయాన్తర తద్భోగఙ్గళ్ ప్రకరణాల్ ప్రతిసంబన్ధికళామ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భోగ్యతా బుద్ధ్యా) ఇత్యాది.

(పరిష్వఙ్గిక్కుమ) ఎన్ఱతు, "ఆలిఙ్గిక్కప్పడుకిఱ" ఎన్ఱపడి.

"ఋశ్యస్యరోహిత్ పురుషస్యయోషిత్"౩ ఎన్ఱ్ అప్పడియే, పురుషభోగ్యత్వవ్యఞ్జనార్థమ్, (యోషిద్దేహమ్) ఎన్ఱతు.—

("స్నాయు"౨)=శిఱునరమ్పు. ("మజ్జా"౨)=వైరమ్.

ఇవ్విడత్తిలే, " మాంసా - ౽సృక్- పూయ-విణ్ - మూత్ర - స్నాయు - మజ్జా- ౽స్థి- సంకులే"౨ ఎన్ఱ్ అవిత్తు, వివక్షితమ్.

(దుర్గన్ధియాయ్) ఎన్ఱతు, "హేయగన్ధయుక్తమాయ్" ఎన్ఱపడి,

(అనర్థావహమాయ్) ఎన్ఱతు, "సంసారనరకహేతువాయ్" ఎన్ఱపడి.

(ప్రత్యక్షాది) ఇతి, (ఆది) శబ్దత్తాలే, (2-3) అనుమానాగమఙ్గళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

మీ.—౧౦౫-౧౦౭ "నను, భగవత్కృపా, విషయేషు దోషదర్శనం

"కారయిత్వా వైరాగ్యహేతుః;

"తచ్చ దోషదర్శనమ్, అభ్యాసరూపం యత్నసాధ్యమ్;

"తతశ్చ స్వయత్నాన్న స్వయోజాతః?"; ఇత్యత్రాహ,

(అరుచి -) ఇత్యాది.—

౨॥ వి- పు. ౧-౧౭-౬౩; భ-వి. ౨-౩-౧, పు. ౭౧౬. ౩॥

జ్ఞాజ్ఞారక్త్యగ్రే హేతుస్తు,కృపాజానన్యతామతిః|కదథాచాద్విరిత్యాదిర్,*దోషజ్ఞోపిస్వదారగఃప్రాప్తత్వధీశ్చ తార్యాదిర్,ఉట్పురో,†దోషదర్శనమ్

మూ—౧౦౬. అతుప్రధానహేతువన్ఱు.

వ్యా—౧౦౬.—“ఆనాల్, అతువోపిన్నై అరుచిహేతు?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

(అతు) ఇత్యాదియాల్.

(ప్రధానహేతువన్ఱు,) ఎన్ఱత్తు,

“అతువుమొరుహేతు, ముఖ్యహేతువన్ఱు,” ఎన్ఱపడి.

అ.—౧౦౬.—“అపేక్షితత్వమ్, ప్రధానాఽప్రధానహేతుసాధారణమాకైయాలే, అన్యతరనిర్ధారణార్థమ్, ఉత్తరగ్రన్థమ్”; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఆనాల్,అతువోపిన్నై) ఇత్యాది.

[ఇడవరికల్] (హేతు) ఎన్ఱత్తు, “ప్రధానహేతు”; ఎన్ఱపడి,

((అతు) ఇత్యాదియాల్) ఇతి:—

(అతువుమొరుహేతు) ఎన్ఱత్తు,

“అన్యాధీనారుచ్యుత్పత్తియిల్ ఉత్తమ్భకమ్”; ఎన్ఱపడి.

(ముఖ్యహేతు) ఎన్ఱత్తు, “అవ్యభిచరితహేతు”; ఎన్ఱపడి.

మి.—యద్యపి (౧) “తస్యచవశీకరణం తచ్ఛరణాగతిరేవ” ౧ఇతి, ఉపాసకస్య - అఙ్గప్రపత్తిప్రీత - ఈశ్వరప్రసాదాత్,విషయేషు పునఃపునర్దోషానుచిన్తనంభవతి;

(౨) [ప్రపత్త్యధికారిణః] అస్యాపి, స్వతన్త్రప్రపత్తిజన్య భగవత్ప్రసాదాత్, విషయేషు దోషచిన్తాభవతి;

తథాపి, అస్య [అధికారిణః వైరాగ్యస్య] నాతికృచ్ఛ్రసాధ్యత్వమ్; అనన్యభోగ్యత్వలక్షణ - స్వరూపప్రాప్తత్వజ్ఞానాత్, ప్రధానభూతాత్, [వైరాగ్యపర్యన్తస్య] ఇన్ద్రియజయస్య అయత్నసిద్ధత్వోపపత్తేః:

యది, దోషసంశీలనం, ప్రధానంస్యాత్,

“పరీక్ష్య లోకాన్ కర్మచితాన్ బ్రాహ్మణోనిర్వేదమాయాత్” ౨ ఇతి, నిర్విణ్ణానాం, పునః, విహితవిషయే ప్రావణ్యంనస్యాత్;

తస్మాత్, “‘అప్రాప్తతాజ్ఞానమేవ వైరాగ్యప్రధానహేతుః’ ఇతి,భగవత్కృపాజన్యదోషదర్శనసచివాత్ అప్రాప్తత్వజ్ఞానాత్ ఇన్ద్రియనియమనాదిప్రయత్ననిరపేక్షాత్, జ్ఞాజ్ఞయోర్విరక్తిర్జాయతే”; ఇత్యర్థః.

(౧౦౬.—) యద్వా:—

“నను, సాధనపరిగ్రహస్య, (౧)భగవత్తృష్ణా, (౨) తదితరవితృష్ణాచ, “పూర్వభావినీ:

అచిద్భోగవైతృష్ణ్యార్థం పూర్వభాగోవిచారణీయఃచేతనేన;

౧॥శ్రీభా. అ. ౧, పా. ౪, సూ. ౧. (వే-వి-ముద్రా, పు. ౪౦౬)

౨॥ ముణ్డకోపనిషత్,౧-౨-౧౨. * స్వభోగ్య- దారాదివిషయాన్తరే.

† స్వభోగ్య- పరమశేషివిషయే.

మూ—౧౦౭. అప్రాప్తతైయే, ప్రధానహేతు.

వ్యా.—౧౦౭. “ఆనాల్, ప్రధానహేతుక్కాపత్తు?” ఎన్న, (అప్రాప్తతైయే, ప్రధానహేతు) ఎన్కిఱార్.

(అప్రాప్తతై)యావతు:—

భగవదేకభోగమాన స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరాతతాయిరుక్కై.

అ.—౧౦౭.—(భగవద్-) ఇత్యాదేః:—

భగవతి+ఏకస్మిన్+భోగః యస్య, తత్తథోక్తమ్.—

ఇత్తు,భావప్రధాననిర్దేశమాయ్, “భగవదేకభోగత్వమాకైయ”; ఎన్ఱపడి.

౧-అ.—౧౦౬. (అతువుమొరుహేతు)ఎన్ఱత్తు, “అరుచిక్కుద్వారభూతమాయ్కొణ్డు (అతువుమొరుహేతు)”; ఎన్ఱపడి.

మి.—“తదర్థం,[చానేన వేదాన్తసూత్రే]తృతీయే ప్రథమోఽవగన్తవ్యః;

“భగవత్తృష్ణాజననార్థం, తృతీయేద్వితీయః, ప్రథమద్వికంచ,

“అవగన్తవ్యమ్; ౩ [ఇత్యత్రాహ,

“అతః, శాస్త్రస్యబహుక్లేశసాధ్యత్వాత్,స్వయత్నస్స్యాత్?”:

(అతు) ఇత్యాది.—

“వేదాన్తసూత్రే, పూర్వద్వికేన తత్త్వం ప్రతిపాద్య, తృతీయస్య

“ప్రథమద్వితీయపాదాభ్యామ్, ఉపాసనారమ్భసిద్ధ్యర్థమ్ ఇతరవైతృష్ణ్య-

“భగవత్తృష్ణా-జననార్థం,(1-2)జీవపరయోః (1-2) సదోషత్వమదోష-

“ఇదముభయం తయోర్ప్రయోజకోహేతుః; [త్వంచ-ఉక్తమ్:

“దోషానుసన్ధానేఽపి,చతుర్ముఖాదీనాంవిహితవిషయప్రావణ్యానివృత్తేః:

“పరాఙ్కుశాదీనాం దోషానుసన్ధానదశాయాం భగవత్ప్రావణ్య

“ఽనివృత్తేశ్చ:

“ మన్త్రే, ద్వయప్రతిపాద్య విద్యాపరిగ్రహేయ,

(1) చరమపదేన, భగవద్వ్యతిరిక్త వైతృష్ణ్యార్థమ్, అనన్యభోగ్యత్వం,

(2) ప్రథమపదేన,భగవత్తృష్ణార్థమ్ అనన్యార్హశేషత్వంచ, ఉక్తమ్:

“తదుభయమ్ అవ్యభిచారిహేతుః;

“(౧) విషయప్రవణచతుర్ముఖాదీనామ్, అనన్యభోగ్యత్వజ్ఞానాభావాత్,

“ (౨)పరాఙ్కుశాదీనామ్, అనన్యార్హశేషత్వ (=దాస్య)జ్ఞానస్య

“సర్వదాసత్త్వాచ్చ”: ఇతిభావః.

౩॥ [శారీరకమీమాంసా-] “భాష్యోదితాధికరణార్థః,ససూత్రార్థవివరణః, సుఖగ్రహణాయ సఙ్క్షేపేణోపన్యస్యతే:—......తృతీయస్యప్రథమపాదే, బ్రహ్మోపాసినిష్పత్తయే,జీవస్యసంసరతోదోషాః కీర్తితాః; ద్వితీయేచ, ఉపాసినిష్పత్త్యైతయోవ, బ్రహ్మణోనిరస్తనిఖిలదోషతా-కల్యాణగుణాకరతా-రూప-ఉభయలిఙ్గతా ప్రతిపాద్యతే-” (వే. టీ. అవతారికాన్తోక్తా,శారీరకమీమాంసాప్రతిపాద్యార్థస్యసంక్షిప్తానుక్రమణికా.)

కృపాజారుచిదాప్రాప్తిదోషబుద్ధ్యోర్వరాద్యధీః దోషధీగౌణహేతుత్వం హేత్వాభాసత్వమేకహ అప్రాప్తిధ్యగ్రే హేతుత్వం హేతువాఙ్ముఖ్యబోధ్యతా

వ్యా.—ఇత్తాల్, "(అయల్, అరుచినైవిళైక్కు)మిడ "త్తిల్, దోషదర్శనాదికళైప్పణ్ణుకిత్తు విళైప్పిక్కైయాల్, "(౧) దోషదర్శనముమ్, (౨) అప్రాప్తిదర్శనముమ్, [(త "త్త్వవిత్తు*) క్కు ళుడైయ] అరుచిక్కు (౧-౨) గౌణముఖ్య "హేతుక్కళాయిరుక్కుమ్"; ఎన్ఱు, కాట్టుకిఱ్ఱు.

అ.— అత్రావత్తు:—

స్వస్మిన్ భగవద్భోగ్యత్వహేతు భగవత్కర్మక భోక్తృత్వమ్.

ఇత్తు సావధారణమాకైయాలే,

"స్వముఖ్యభోక్తృ భగవదత్యన్తాభిమతాన్యస్వీయ భోగాన్తర కజాతీయత్వమ్, (భగవదేకభోగత్వమ్)", ఎన్ఱు, ఫలితమ్.

ఇత్తుక్కు విషయాన్తరమ్ శేరాత్తాయిరుక్కైయావత్తు,

ఏతద్ఘటక భగవదత్యన్తాభిమతిక్కు విఘాతకమాయిరుక్కై.

"కారణాపేక్షితత్వమ్, (1) సహకారిక్కళుక్కుమ్, (2) †వ్యాపారత్తు "క్కుమ్, పొత్తువాకైయాలే,

(౧) ఇఙ్గు అపేక్షితమాకచ్చొన్న దోషదర్శనమ్, [అరుళుక్కు] సహకారియో? †వ్యాపారమో?" ఎన్ఱ, అశఙ్కైక్కైయుమ్,

(౨) "ప్రధానహేతువాకచ్చొన్న అప్రాప్తిదర్శనముమ్, అరుళుక్కు సహకారియో? †వ్యాపారమో? ఎన్ఱ, అశఙ్కైయైయుమ్, పరిహరిత్తుక్కొణ్డు, ఇవఱ్ఱినుడైయ ప్రధానాప్రధాన హేతుత్వఙ్గళై స్ఫుటీకరిక్కిఱార్,

(ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.—

(దోషదర్శనాదికళై) ఎన్ఱ, అ (ఆది) శబ్దత్తాలే, అప్రాప్తిదర్శనమ్ సంగృహీతమ్.

(పణ్ణువిత్తు) ఎన్నైయాలే, "ఇవై యిరణ్డుమ్ అరుళుక్కు †వ్యాపారఙ్గళ్": ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(అప్రాప్తిదర్శనముమ్) ఎన్ఱత్తు,

"'నిరుక్త భగవదేక భోగత్వరూపస్వరూపత్తుక్కు చ్చేరాత్తు' ఎన్ఱు, దర్శిక్కై"; ఎన్ఱపడి.

(గౌణ-) ఇత్యాది:—

ఇత్తాల్, "అప్రధానహేతుత్వమ్, గౌణహేతుత్వమ్; ప్రధాన హేతుత్వమ్, ముఖ్యహేతుత్వమ్"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

I. (గౌణహేతుత్వ) మావత్తు:—

గౌణ్యా వృత్త్యా హేతుపదబోధ్యత్వమ్;—

ఇత్తాల్, హేతుసదృశత్వమ్ లభిక్కైయాలే, హేతుభిన్నత్వమ్ లబ్ధమ్; హేతుసదృశత్వముమ్, యథాకథంచిదుపయోగిత్వమాత్రత్తాలే వివక్షితమ్.

ఎ-అ.—౧౦౭. (దోషదర్శనాదికళై) ఎన్ఱ, అ (ఆది) శబ్దత్తాలే అప్రాప్తతాజ్ఞానమ్ వివక్షితమ్.

* వా. ౧౦౯ వ్యా, పు. , వరి . † "తజ్జన్యత్వే సతి, తజ్జన్య జనకత్వ" రూపం "వ్యాపారత్వమ్". (న్యాయబో. అను. పు. ౨౦.)

12-7-98.

వ్యా.—౧౦౮.—"'మాఱ్ఱాల్ మనఙ్జుళిప్ప' ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, ప్రావణ్యవిషయమాకచ్చొన్న భగవద్విషయ "త్తిల్ గుణఙ్గళ్ శిఱిక్కిఱవో పాతి, ఇత్తువుమ్ దోషఙ్గళ్ తోన్ఱుకిఱ "తానాలో!" ఎన్న;

అ.—అక్క, అరుచ్యుత్పత్తియిలే, దోషదర్శనమ్ (గౌణహేతు)వాయిరుక్కైయావత్తు:—

(తత్త్వవిత్తు*) క్కళుడైయ అరుచ్యుత్పత్తియైక్కుఱిత్తు క్వచిద్వ్యభిచారియాయ్, అప్రాప్తిదర్శనాధీనైయాన అవర్కళుడైయ అరుచ్యుత్పత్తియిలే ఉత్తమ్భకమాయిరుక్కై.

II. ముఖ్యహేతుత్వ) మావత్తు,

అభిధావృత్త్యా హేతుపదవాచ్యత్వమ్.

అరుచ్యుత్పత్తియిలే, అప్రాప్తిదర్శనమ్ ముఖ్యహేతువాయిరుక్కైయావత్తు:—

(తత్త్వవిత్తు*) క్కళుడైయ అరుచ్యుత్పత్తియైక్కుఱిత్తు అవ్యభిచరిత హేతువాయిరుక్కై.—

"గుణభ్రమమూలమాకైయాన అతత్త్వవిద్రుచియై [మాఱ్ఱుకైయై]క్కుఱిత్తు అప్రాప్తిదర్శనమ్ వ్యభిచారిహేతువాకైయాలే, తుల్యత్వమ్ వరుమ్; "అత్తువారామైక్కాక (తత్త్వవిత్తు) క్కళుడైయ ఎన్ఱత్తు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వత్తు.

౧౦౮.—"'మూలత్తిలే, విషయాన్తరారుచిహేతువిశేష ప్రతిపాదనపరసన్దర్భమధ్యత్తిలే, భగవద్విషయరుచిహేతువిశేష ప్రతిపాదనమను "చితమ్'; ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే, పరమప్రకృత భగవద్రుచిక్కు గుణదర్శన "హేతుకత్వముణ్డాకైయాలే, అత్తై దృష్టాన్తీకరిత్తుక్కొణ్డు, పూర్వపక్షీ, "'విషయాన్తరారుచిక్కు దోషదర్శనహేతుకత్వమ్ కూడుమ్', ఎన్ఱు, "ప్రత్యవస్థానమ్ పణ్ణవడుక్కుమాకైయాలే, అప్పడి ప్రత్యవస్థానమ్ పణ్ణుమవనైక్కుఱిత్తు దృష్టాన్తాసిద్ధి ప్రదర్శనాభిప్రాయత్తాలే, (భగవద్విషయత్తిలిఴిక్కిఱవ్) ఇత్యాదిగ్రన్థ ప్రవృత్తియాకైయాలే, ఇత్తు అను "చితమన్ఱు"; ఎన్ఱు, పరిహారత్తైయుట్కొణ్డు అవతారిక్కై,

("మాఱ్ఱాల్-"౧) ఇత్యాది.—

మీ.—౧౦౮.—[వా. ౮౮.] (అప్రాప్తవిషయ) ఇత్యాది నా పూర్వముక్తం—

"విషయప్రవణస్యైవ, అర్చావతారాది విగ్రహసౌన్దర్యాత్, తత్త్వ "సాక్షాత్కారయోగాద్యభావేఽపి విశ్లేషాసహత్వలక్షణా భక్తిర్భవతి"

ఇతీమమర్థం, హేత్వన్తరేణాపి ప్రసఙ్గాద్ద్రఢయతి (భగవద్విషయ-) ఇత్యాది.

౧॥ ఇయఱ్పా. తి. ౩ - ౧౪. ॥పుటమ్ ౩౫౬॥

మూ.—౧౦౮.— భగవద్విషయ త్తిలిఴిక్కైఅత్తుమ్, గుణఙ్గళ్ణ్ణన్ను; "స్వరూపప్రాప్తమ్"; ఎన్ను,

వ్యా.—(భగవద్విషయత్తిలిఴిక్కైఅత్తుమ్, గుణఙ్గళ్ణ్ణన్ను,) ఎన్గిఱార్. "ఆకిల్, ఎన్నాలే?" ఎన్నై; ("స్వరూప ప్రాప్తమ్" ఎన్ను,) ఎన్గిఱార్.—

అత్తావతు:—

"'భగవద్విషయత్తైప్పఱ్ఱుక్కైఅత్తుమ్, అత్తలైయిల్ క "ల్యాణగుణఙ్గళడియాక వన్ను; 'ఇవ్వాత్మావుక్కు వస్తు "విషయమ్', ఎన్ను న్నమత్తాలే"; ఎన్నై.

౧౦౯.—కీఴ్ తామ్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే అర్థత్తై అఙ్గీకరియాతపోతైక్కు విరోధమ్ కాట్టుకిఱార్,

మూ.—౧౦౯. ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు,

(౧) "గుణహీనమ్" ఎన్ను, నినైత్తదశైయిల్,

వ్యా.—(ఇప్పడి) ఎన్ను, శ్ఙ్గడ్గి.

(ఇప్పడికొళ్ళాతపోతు) ఎన్నత్తు,

"'(౧) ఇతరవిషయఙ్గళిల్ (1) అరుచిక్కు హేతు, "(౧) అప్రాప్తతై;

(౨) భగవద్విషయత్తిల్ (2) రుచిక్కు హేతు, "(౨) ప్రాప్తతై'; ఎన్ను, కొళ్ళాతే,

"(౧) దోషదర్శనత్తైయుమ్, (౨) గుణదర్శనత్తైయుమ్, "ఇవఱ్ఱుక్కు హేతువాకక్కొళ్ళుమ్పోతు"; ఎన్నపడి,

((౧) "గుణహీనమ్" ఎన్ను, నినైత్తదశైయిల్, (1) భగవద్విషయప్రవృత్తి) యావతు:—

అ.—"[భగవద్విషయత్తిలిఴిక్కైఅత్తుమ్] ఎన్గిఱ 'చ' కారత్తాలే, "దార్ష్టాన్తికమాన విషయాన్తరారుచియై సముచ్చయిక్కైఅత్తు"; ఎన్ను, కరుత్తు.

["స్వరూపప్రాప్తమ్" ఎన్ను,] ఎన్గిఱవిత్తోడే, అనుషక్తమాన [భగవద్విషయత్తిలిఴిక్కైఅత్తుమ్] ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అన్వయమ్.

[ఎన్ను,] ఎన్గిఱవిత్తు, 'ఇతి' శబ్దార్థమాకైయాలే, 'ఇతి=హేతు ప్రకరణ'-౧ ఇత్యాదికోశత్తాలే హేత్వర్థకమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవద్విషయత్తైప్పఱ్ఱుక్కైఅత్తుమ్) ఇత్యాది.

౧౦౯.—"విపక్షేబాధప్రదర్శనపరమ్, ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(కీఴ్ -)ఇత్యాది.—

(విరోధమ్) ఎన్నత్తు,

అ.—"భగవత్తదితరవిషయ రుచ్యరుచికళైక్కు అత్తు గుణ-దోష-దర్శనఙ్గళుడైయ వ్యభిచారోపలమ్భ భఙ్గప్రసఙ్గమ్" ఎన్నపడి.

("(౧) దోషదర్శనత్తైయుమ్, (౨) గుణదర్శనత్తైయుమ్,") ఎన్గిఱ వితుక్కు, యథాక్రమమ్ సంబన్ధమ్.

"గుణదర్శనాభావే సత్యపి రుచ్యభావాభావరూపైయాన రుచి "కాణప్పడుకైయాలే, 'గుణదర్శనత్తుక్కు రుచియైక్కు అత్తు వ్యతిరేక "వ్యభిచారమ్'; ఎన్ను, కాట్టుకైక్కాక, గుణదర్శనాభావప్రయోజక-గుణా "భావదర్శనకథనమ్"; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

ఇ-అ.—౧౦౯. (దోషానుసన్ధానదశైయిల్) ఇత్యాదియిల్,

(1) ముక్తినత్తు, "దుఃఖబహుళత్వాదిదోషానుసన్ధానమ్"; ఎన్నపడి.

(2) ఇరణ్డావత్తు, "విషయదోషానుసన్ధానమ్"; ఎన్నపడి. §

మీ.—"సూరీణాం, భక్త్యుత్పత్తావపి, కల్యాణైకతాన స్వరూప "సాక్షాత్కారః, నప్రధానహేతుః;

"అన్యథా, గుణహీనత్వానుసన్ధానదశాయాం భక్త్యభావాపత్తేః:

"అతః, తత్రాపి, భగవతః స్వరూపప్రాప్తత్వజ్ఞానమేవభక్తిహేతుః;

"'తచ్చ, అజ్ఞ - సర్వజ్ఞయోరపి - అస్తి' ఇతి

"తతఏవ తయోరపిభక్త్యుత్పత్త్యుపపత్తిః"; ఇత్యర్థః.

ఎ-అ.—౧౦౯. "సంసారికళుక్కు తాఙ్గళుకన్దవిషయఙ్గళిల్ కాకతాళ*న్యాయత్తాలే, దోషదర్శనమిల్లామలిరుక్కవడుక్కు"; ఎన్ను, యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే, దోషానుసన్ధానదశైయిల్) ఇత్యాది.†

("శాస్త్రవిహితతయా ప్రాప్తమ్" ఎన్గిఱ అబుద్ధియాలే, ఎన్నైయాలే,

"ఋషికళుక్కు, లక్ష్మీ-సేనేశ-పరాఙ్కుశాద్యాచార్యపరంపరా "ప్రాప్తమాన - భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షమూలకమాన ఔపదేశికజ్ఞాన "మిల్లామైయాలే, ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకమిల్లై"; ఎన్ను, సూచితమ్.

* ="ఈశి + ఈహో"="పరమాత్మని...రక్తః" (పు. ౩౮౯, ఇడవరి ౨౭.) † ="అ-తస్మిన్ ద్వేషీ" =తద్ - విరుద్ధద్వేషీ="రుచివిపరీత - ద్వేష-" వాన్. (పు. ౩౫౮, ఇడవరి ౩౦.) ="విరక్తోఽవరమాత్మని." (పు. ౩౮౯, ఇడవరి ౨౭.) ౧||

§ [పు. ౩౫౭, వలవరి ౨, ౮,౯.] * ="కాకైక్కు తెన్నఙ్కుట్టి పొఴుక్కుట్టి" ఎన్గిఱ. † [పు. ౩౫౯, ఇడవ: ౮.]

గుణత్యసత్త్వపీశిష్టైర్భవేష్వర్దోషదృశ్యపి,వ్యతిరేకాన్వయవ్యాప్త్యోర్గ్రన్థేతూభగ్నావిహాక్రమాత్. దుఃఖియశ్సుఖభోగే,సం-సారవాగ్యోగరూఢిగా;

మూ.—(1) భగవద్విషయప్రవృత్తియుమ్,

వ్యా.—“ పరివాన్ఱానై కరైప్పరణ్డు, పెరువిడా య్ప్పట్టుత్తుడిత్తు, అలమరానిఱ్ఱు; శడకోఱ్ఱవన్దు ముక్క టాఱ్ఱామైయాలే, గుణహీనమ్”; ఎన్ఱు,చిన్తిత్తదశై యిలే, “పిన్నైయుమ్ అవన్నైయల్లతు అఱియేన్”౧ ఎన్ఱు, అవన్ఱవకళిలే అత్యభినివేశత్తైప్పణ్ణుకై.

అ—((౧) పిరివాన్ఱానై) ఇత్యాది.

[వా. ౧౧౦-] [“కొడియ”†] ఇత్యాది ప్రమాణోదాహరణఫలితమ్ ((౧) పిరివు) ఇత్యాది.

“‘[గుణహీనమ్] ఎన్ఱ,ఇవిత్తుక్కు, [భగవద్విషయత్తిల్] ఎన్ఱు, “[భగవద్విషయ] శబ్దార్థమ్, విశేష్యమ్’ ఎన్ఱు, అభిప్రేతమాకైయాలే, “‘గుణహీనన్’ఎన్ఱు,ఉయర్త్తియైచ్చొల్లుకైక్కే, ‘(గుణహీనమ్)ఎన్ఱు,అఙ్గు “ఱిదై యిరుక్కుఱదు’; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్” (“గుణహీనమ్” ఎన్ఱు, చిన్తిత్త) ఇత్యాది.

యద్వా,

“‘(హీనమ్) ఎన్ఱు, “భావే క్త” ౨ ప్రత్యయాన్తమాయ్, గుణ హీనత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, అంఙ్ఙిదై”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళి చ్చెయ్కిఱార్”; ఎన్నవుమామ్.—

“ఇప్పడి ఉభయవివక్షాభిప్రాయేణ ఆయిఱ్ఱు, [గుణహీనమ్] ఎన్ఱు, మూలస్థనిర్దేశత్తైయే,వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్ పణ్ణియరుళిఱ్ఱు”; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

“రుచ్యరుచిప్రకరణానుగుణమాక, [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్, అభినివేశప రమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ఱపక్కలిలే అత్యభినివేశత్తై) ఇత్యాది— [అభినివేశరూపవిశేషపరమ్.]

సామాన్యశబ్దమాన [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్, భాగవత *న్యాయత్తాలే

“కాత్తల్ కడల్ పురైయ”౩ ఎన్ఱ,ఇవిత్తు,[“కొడియవెన్నెఞ్జమ్”†]ఇతి [వా. ౧౧౦.] ఉదాహరిష్యమాణ - ప్రమాణప్రకరణస్థమాకైయాలే, తత్సిద్ధార్థకథనమ్, (అత్యభినివేశత్తై) ఎన్ఱ,ఇ (అతి) శబ్దమ్.

యద్వా:—

“కాత్తల్ కడల్ పురైయ”౩ ఇత్యాద్యనుసారేణ, [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్, “ప్రకృష్టా—అతిశయితా, [వృత్తిః]—అభినివేశరూప మనోవృత్తిః,” ఎన్ఱు, యోగవృత్తియాలే, అత్యభినివేశత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకవుమామ్;—

“‘భ్రీతుర్వర్తని భార్యాయామ్’౪ ఎన్ఱు, ‘వృతు’ ధాతువుక్కు, విశిష్యప్రయోగముమ్ అభినివేశాంశత్తిలేయన్ఱో?”; ఎన్ఱు,కరుత్తు.

౧॥ —తి. వా. ౫-౩-౫మ్ పాట్టిన్ తాత్పర్యార్థమ్. ౨॥ “నపుంసకే భావే క్తః” అష్టా-౩-౩-౧౧౪. *

౩॥ తి. వా. ౫-౩-౪. † తి. వా. ౫-౩-౩. ౪॥ రా. కి. ౧౮-౧౮.

మూ.—(౨) దోషానుసన్ధానదశైయిల్,

(2) సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియుమ్,

వ్యా.—((౨) దోషానుసన్ధానదశైయిల్, (2) సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తి) యావతు:—

(౧) మాతాపిత్రాదిక్కళుమ్, (౨) భార్యాపుత్రాదిక్కళుమ్, (౩) జ్ఞాతిక్కళుమ్, (౪) బన్ధుక్కళుమ్, (౫) గృహక్షేత్రాదిక్కళుమాయ్, శబ్దాదిభోగఙ్గళై అనుభవిత్తిరుక్కైయాకిఱ సంసారత్తిన్ దుఃఖబహుళత్వాది దోషత్తై ప్రత్యక్షాదిక్కళాలే యఱిన్దు అనుసన్ధియానిఱ్ఱు చ్చెయ్కైయుమ్, అతిలే అభినివేశమ్నడన్దు శెల్లుకై.

అ.—“దోషదర్శనత్తుక్కు అరుచియైక్కుఱిత్తు అన్వయవ్యభిచారత్తైక్కాట్టుకిఱతు, [(౨) దోషానుసన్ధాన] ఇత్యాది”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(౧ మాతాపిత్రాదిక్కళుమ్) ఇత్యాది.

‘కళత్ర - పుత్ర - మిత్రా-ఽర్థ - గృహ - క్షేత్ర - ధనాదికైః, క్రియతేనతథా భూరి సుఖంపుంసాంయథాఽసుఖమ్”౫ ఎన్ఱు, శొల్లి, “ఇతి సంసారదుఃఖార్కతాప తాపితచేతసామ్।”౬ ఎన్ఱు, “ఇతి” శబ్దత్తాలే కళత్రాదిహేతుకసుఖత్తై ప్పరామర్శిత్తు, అత్తాలే సంసారదుఃఖత్తై విశేషిప్పిక్కైయాలే, కళత్రాదిహేతుక సుఖానుభవమ్ “సంసార” శబ్దార్థమాకిఱతు:

అత్తిల్, “సమిత్యేకీకారే”౭ ఎన్ఱు, “సమ్”౭ ఎన్ఱ,ఇవిత్తు,“ఏకీకార”౭ వాచియాయ్, “సార” శబ్దమ్, “సృ, గతౌ, § గత్యర్థో బుద్ధ్యర్థః”,౮ ఎన్ఱు, అనుభవరూపబుద్ధివాచియాయ్, ఉక్తకళత్రాదిహేతుకసుఖఙ్గళై వ్యామిశ్రమాక అనుభవిక్కై.—

యోగవృత్త్యా “సంసార” శబ్దార్థమాకిఱతు.

“ఇప్పడి, ‘సంసార’ శబ్దమ్, యోగరూఢమ్”; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(శబ్దాదిభోగఙ్గళైయనుభవిక్కైయాకిఱ సంసారత్తిన్) ఎన్ఱు,

“‘అత్తన్ఱిప్పేరియవెన్నవా’౯ ఎన్ఱ,ఇ అభినివేశమ్పోలే, అత్యన్తమాయిరాతే,† క్షుద్రసంసారాభినివేశమ్?”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే “అతి” శబ్దత్తైవిట్టు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అభినివేశమ్నడన్దుశెల్లుకై) ఎన్ఱు,—

“ఉభయత్ర, (ప్రవృత్తి) శబ్దమ్, ఏకరూపమాయిరున్దాలుమ్, సామర్థ్యాద్, వివక్షితవైషమ్యసహమామ్”; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౫॥—“నాతిశ్రమాపనయనాయ, యథా శ్రమాయ”-ఇత్యాది.

౬॥ ౭॥ § సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౧౭౭, వరి. ౧౪.

౮॥ ౯॥ తి. వా. ౧౧౦-౧౦. † —ఇరాతిడే?.

మూ.—కూడాదు.

వ్యా.—"ఇవై యిరణ్డుమ్ కూడాదు"; ఎన్నుమ్పడి.

అన్తి, కేట్:—

((౨) దోషానుసన్ధానదశైయిల్, (2) సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తి) యావతు:—

తత్త్వవిత్తుక్కళాన మహర్షికళ్ తుడక్కమాన్వార్, సారాసారవివేకవత్తయా విషయదోషానుసన్ధానముణ్డా యిరుక్కచ్చెయ్తే, "శాస్త్రవిహితతయా, ప్రాప్తమ్" ఎన్గిఱ బుద్ధియాలే పణ్ణుకిఱ ప్రజోత్పాదనాదిరూప సంసారత్తిల్ ప్రవృత్తియాకవుమామ్.

అ.—"ఇప్పడి, దోష-గుణానుసన్ధానఙ్గళుక్కు అన్వయ-వ్యతిరేకవ్యభిచారోపలమ్భమ్ వ్యాహతమాక ప్రసఙ్గిక్కుమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఇవై యిరణ్డుమ్ కూడాదు" ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱు.

"ఆతత్త్వవిత్తుక్కళుడైయ ప్రవృత్తియైక్కొణ్డు దోషానుసన్ధానత్తిఱ్కు వ్యభిచారమ్ శొల్లప్పార్క్కిల్, అప్రాప్తిదర్శనత్తుక్కుమ్ ఇత్తుల్యమ్; అవర్కళుక్కు చ్చిలవన్ఱిలే అప్రాప్తిజ్ఞానమ్ ఒరుపడి కిడక్కచ్చెయ్తేయుమ్, గుణప్రతిపత్తియాలే రుచిపిఱక్కైయాలే; అతః, తత్త్వవిత్-ప్రవృత్తియైక్కొణ్డే వ్యభిచారమ్ శొల్లుకైయుచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్తి, కేట్, దోషానుసన్ధాన-) ఇత్యాది.

(మహర్షికళ్ తుడక్కమాన్వార్) ఎన్గిఱ, అవిడత్తిల్, (తుడక్క) శబ్దత్తాలే తత్తుల్య శిష్టజనఙ్గళ్ వివక్షితర్.

("శాస్త్రవిహితతయా, ప్రాప్తమ్" ఎన్గిఱ బుద్ధియాలే) ఎన్గిఱ, అవిత్తాల్, ప్రాప్తిదర్శనత్తుక్కు ప్రవృత్త్యవ్యభిచరితత్వమ్ సూచితమ్.

"'"అవన్" ఎన్ఱే, కిడక్కుమ్'౧ ఎన్గిఱ ప్రమాణోదాహరణానుగుణమాక [భగవద్విషయప్రవృత్తియుమ్] ఎన్గిఱ, అ [ప్రవృత్తి] శబ్దమ్ అభినివేశపరమాన్నాలుమ్, ఇఙ్గే, అప్పడినియామకమిల్లామైయాలే, యథాశ్రుతార్థవివక్షైయుచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రజోత్పాదనాదిరూప-) ఇత్యాది.—

(ఆది) శబ్దత్తాలే, పోషణాదికళ్ సంగృహీతఙ్గళ్.

[ప్రవృత్తి...కూడాదు] ఎన్గిఱ, అవిత్తాల్, "రుచికూడాదు" ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్.

౧॥ తి. వా. ౫-౩-౫.

మూ.—౧౧౦. "కొడియవెన్నెఞ్జమ్, 'అవన్' ఎన్ఱే, కిడక్కుమ్", ౧

వ్యా.—(ఇప్పడికొళ్ళాప్పోతు,...ఇవై కూడాదు) ఎన్ఱు, విరోధమ్ కాట్టుకైయాలే, "ఇప్పడికొళ్ళవేణుమ్" ఎన్నుమిడమ్ స్థాపిక్కప్పట్టతు.

౧౧౦. "("గుణహీనమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తదశైయిల్, భగవద్విషయప్రవృత్తి) ఎఙ్గేకణ్డతు?"; ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("కొడియవెన్నెఞ్జమ్"౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

(౧) "'కడియన్'౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, 'అతివరుమేనిమాయత్తన్'౧ ఎన్నుమళవుమ్, '(౧) స్వకార్యపరన్, (౨) పిఱర్నోవఱియాతవన్, (౩) ఒరువర్క్కుమ్ ఎట్టాతవన్, (౪) వఞ్చకన్, (౫) దుర్జ్ఞేయస్వభావన్,' ఎన్ఱు,

అ.—ఇతు, (౧) "కుటుక్కానీశా"౨ఇత్యాదికళిలే సిద్ధమాన గుణదర్శనత్తుక్కు, రుచియైక్కుఱిత్తు ఉణ్డాన అన్వయవ్యభిచారత్తుక్కుమ్, (౨) అప్రాప్తిదర్శనత్తిన్కైయవ్యభిచారవిరహత్తుక్కుమ్, ఉపలక్షణమ్.

"ఉక్తమాన వ్యభిచారోపలమ్భభఙ్గప్రసఙ్గరూపతర్కత్తుక్కు, విపర్యయేపర్యవసానమ్ ఉణ్డాకైయాలే, అర్థనిశ్చయమ్ పిఱక్కత్తట్టిల్లై"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడికొళ్ళాప్పోతు) ఇత్యాది.

౧౧౦. (("కడియన్"౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి-) ఇత్యాది:—

"(౧) కడియన్ (౨) కొడియన్ (౩) నెడియమాల్, (౪) ఉలకమ్కొణ్డవడియన్-(౫) అతివరుమేనిమాయత్తన్; ఆకిలుమ్, కొడియవెన్నెఞ్జమ్, 'అవన్' ఎన్ఱే, కిడక్కుమ్";౧ ఎన్ఱు, "మాశఱుశోతి"౩ యిల్ పాట్టు. ఇతుక్కు పదక్రమేణ అర్థమ్, ("(౧) స్వకార్య") ఇత్యాదియాలే శొల్లుకిఱతు.

("(౨) కొడియ"౧) ఎన్గిఱ, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, ("(౨) పిఱర్") ఇత్యాది.

"(౩) నెడియమాల్"౧ ఎన్గిఱ, అవిత్తుక్కర్థమ్, ("(౩) ఒరువర్క్కుమ్ ఎట్టాతవన్") ఎన్ఱు.

"నెడిమై"౧ యాల్, దుష్ప్రాపత్వత్తై నినైక్కిఱతు. ఎన్ఱు,

"(౪) ఉలకమ్కొణ్డవడియన్"౧ ఎన్గిఱ, అవిత్తుక్కర్థమ్, ("(౪) వఞ్చకన్") శిఱుకాలైక్కాట్టిపెరుకాలాలే అళక్కైయాలే, "(౪) వఞ్చక") త్వమ్ సిద్ధమిఱే?.

౨॥ తి. వా. ౬-౯-౧౦. ౩॥ తి. వా. ౫-౩ (తి. వా.).

"నిత్యవద్విరసత్వేపి సర్వాధికరసస్యతే । త్వదనన్యార్హశేషోహం, త్వద్దివ్యాజ్ఞ్రి వ్యనిస్ప్రహః"; ఈట్టృహాస్త్రాచ్ఛధీళక్తిసూర్యక్తిర్త్యేవమాదికాః

మూ.—అడియేన్ నాన్ పిన్నుమ్ ఉన్ శేవడి

యన్ఱినయవేన్", ౧

వ్యా.—"అవన్ గుణహానియై చ్చొల్లి, ఇప్పడియిరున్దా
"నాకిలుమ్, అతిలోకమా్రిరమాన వెన్నెఞ్జు అవనై
"యల్లత్తు అఱియాతేయిరుక్కుమ్' ఎన్ఱుమ్;
"వేమ్బుక్కు ఇట్టుప్పిఅన్దప్పుఴు, అన్దవేమ్బైయే భుజి
"క్కుమాప్పోలే, కరుమ్బైక్కణ్డాలుమ్ విరుమ్బాత్తు;
"అప్పడియే, "కడల్ మల్లైక్కిడన్దకరుమ్బు"౨ ఎన్నుమ్బడి
"నిరతిశయభోగ్యనాన నీతానే, వేమ్బుపోలే విరసనాన

అ.—(" (౫) అఱివరుమేనిమాయత్తన్"౩) ఎన్ఱ అవిఞుక్కర్థమ్, (" (౫) దుర్జ్ఞేయస్వభావన్") ఎన్ఱు. (అఱికైక్కు)="అఱియ" ఎన్ఱు, షష్ఠీ. ("కొడియవెన్నెఞ్జమ్") ఎన్ఱ అవిఞుక్కర్థమ్, (అతిలోక...మాన) "లోకాతీతమాన వెన్నెఞ్జు" ఎన్ఱు, షష్ఠీ.— [ఇత్యాది.—

లోకత్తిల్ గుణహాని, ఉపేక్షా హేతువాయిరుక్క, ఇత్తుక్కు అభినివేశహేతువాకైయాలే, (అతిలోకమ్) ఎన్ఱుత్తు.

"(" (౧) స్వకార్యపర") త్వ (" (౪) వఞ్చక") త్వఙ్గళ్, దోషమాయిరు"న్దాలుమ్; *విరోధ్యభావమ్, విరోధిభావాన్తరరూపమాకైయాలే, దోషత్త"క్కు గుణాభావరూపత్వముణ్డాకైయాలే, గుణదర్శనత్తుక్కురుచియైక్క"ఱిత్తు వ్యతిరేకవ్యభిచారప్రదర్శన ప్రకరణానుసారత్తాలే, గుణాభావత్వ"రూపేణ ప్రకృతోపయోగమ్ వివక్షితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, ("గుణహానిసైచ్చొల్లి") ఎన్ఱుత్తు.

"వేమ్బిన్ పుఴు, వేమ్బన్ఱియుణ్ణాత్తు"౧ ఇత్యాది తిరుమొఴిక్కు అర్థమ్, ("వేమ్బుక్కు ఇట్టు") ఇత్యాది.

("ఇట్టుప్పిఅన్ద") ఎన్ఱుత్తు, "తద్భోగత్తుక్కాక వే, జన్మిత్త" ఎన్ఱు, షష్ఠీ.

"వేమ్బుమ్, కరుమ్బుమ్, పరస్పర ప్రతిపక్షఙ్గళాకైయాలే, వేమ్బల్లాత్తు కరుమ్బైరుచిబుద్ధిస్థమామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("కరుమ్బైక్కణ్డాలుమ్") ఇతి.

[" అడియేన్, నాన్, పిన్నుమ్ ఉన్ శేవడియన్ఱి నయవేన్"]౧ ఎన్ఱ అవిఞుక్కు అర్థమ్, ("అప్పడియే") ఇత్యాది.

(" కడల్ మల్లైక్కిడన్దకరుమ్బు"౨) ఎన్ఱుత్తు, " తిరుక్కడల్ మల్లైయిలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ కరుమ్బుపోలే భోగ్యనాన" ఎన్ఱు, షష్ఠీ.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("నిరతిశయ") ఇత్యాదినా.

౧॥ తి. మొ. ౧౧-౮-౭. ౨॥ తి. మొ. ౭-౧-౪. ౩॥ తి. వా. ౫-౩-౫.

*—నియత పరస్పర విరోధికళాన ఇరణ్డువస్తుక్కళిల్, ఒన్ఱిన్ఱామ ఱొన్ఱైయావత్తు, మఱ్ఱొన్ఱుయిరుక్కైయాకైయాలే.

మూ.—ఎన్నానిన్ఱార్ క్కళితే?

౧౧౧. గుణకృతదాస్యత్తిలుమ్,

వ్యా.—"వస్తువుమ్, త్వదనన్యార్హశేషభూతనాన నాన్,
"ఎనక్కు వక్షత్తశేషియాన ఉన్ తిరువడిక్కళైయొఴియ
"ఆశైప్పడేన్"; ఎన్ఱుమ్;

"మయర్వఱమతినలమ్' అరుళప్పెట్ర వర్ కళ్ అరుళిచ్చెయ్యానిన్ఱార్ కళితే?"; ఎన్నై.

౧౧౧. "గుణైర్ దాస్యముపాగతః'౫ ఎన్ఱారుమిల్లైయో?"; ఎన్ఱవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణకృతదాస్యత్తిలుమ్,) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(గుణకృతదాస్య) మావత్తు:—

అ.—("వేమ్బు"-) ఇత్యాది - ప్రతిబిమ్బదృష్టాన్తఫలితమ్, (వేమ్బుపోలే) ఇత్యాది.

గుణహానిరూప దార్ష్టాన్తికానుగుణ్యత్తైప్పఱ్ఱ, "కైత్తవస్తువ్'ఎన్నాతే ("విరసనానవస్తువ్") ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తత్తు.

["అడియేన్"౧] ఎన్ఱ అవిఞుక్కర్థమ్, ("త్వదనన్యార్హ")ఇత్యాది.

["ఉన్"౧] శబ్దార్థమ్, ("ఎనక్కువక్షత్త") ఇత్యాది.

[" శే"౧]ఇత్యస్యఅర్థమ్, ("తిరు") ఇతి.

["నయవేన్"౧] ఎన్ఱ అవిఞుక్కర్థమ్, ("ఆశైప్పడేన్") ఎన్ఱు.

నయప్పు=విరుప్పమ్.

మూలత్తిలే, [ఎన్నానిన్ఱార్కళ్] ఎన్ఱ అవిడత్తిల్, ఆకాఙ్క్షితకర్త్రధ్యాహారపూర్వకమ్, అత్తుక్కర్థమ్, (" మయర్వఅ") ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, " తత్త్వవిత్ - ప్రవృత్తియైక్కొణ్డు వ్యభిచారప్రదర్శనమ్ ఉచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౧౧౧. "తత్త్వవిత్తుక్కళిలే గుణకృతరుచి - తత్పూర్వకశేషత్వఙ్గళ్ కాణ్కైయాలే, గుణకృతదర్శనమ్ వ్యభిచరితమన్ఱు'; ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే [గుణకృత-] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(" గుణైః"౫) ఇత్యాది —

వచనత్తృతీయార్థమ్, మూలత్తిలే [గుణకృత] ఎన్ఱ [కృత]శబ్దత్తాలే శొల్లిఱ్ఱు.

"[గుణకృత] త్వమావత్తు, గుణదర్శనహేతుకత్వమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

౪॥ తి. వా. ౧-౧-౧. ౫॥ రా-కి-౪-౧౨.

భక్త్యాదావివవృత్తావపి వ్యాస్యాపదృగ్వ్యగ్రపతిమూర్తి గౌణంగుణకృతందాస్యం; 'గుణైర్దాస్యముపాగతః' ఇత్యత్రా త్యవశబ్దం ప్రతిశేషోనుపథరు క్తవాక్

మూ.—కాట్టిల్,

(2) స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమిఱే ప్రధానమ్?.

వ్యా.—అవై - గుణఙ్గళుక్కు త్తోఱ్ఱు, అడిమై యాయిరుక్కై.

((2) స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్య) మావతు:—

శేషత్వైకనిరూపణీయమాన తత్స్వరూపత్తైప్పార్త్తు, అడిమైయాయిరుక్కై.

స్వరూపమ్ ఇప్పడియిరున్దాలుమ్, గుణాధికవిషయమాకైయాలే,

అ.—(గుణఙ్గళుక్కుత్తోఱ్ఱు) ఇత్యాది.—

"శేషత్వేనైకేన=ముఖ్యేన, నిరూపణీయమాన=ఇతరవ్యావృత్తిబుద్ధ్యర్హమాన తత్ధర్మిస్వరూపత్తై"; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, మూలత్తిలే,

"[(1) స్వరూపప్రయుక్త] త్వమావతు, నిరుక్తస్వరూప - దర్శనహేతుకత్వరూపమ్"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(స్వరూపమ్ ఇప్పడియిరున్దాలుమ్) ఎన్ఱతు,

"యావదాత్మభావి నిరుపాధిక స్వరూపనిరూపకశేషత్వైక నిరూపణీయమాయిరున్దాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(గుణాధికవిషయమాకైయాలే) ఎన్ఱతు, "ప్రతిసంబన్ధి, గుణతుఙ్గమాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

"(౧)నిరుక్త [(2) స్వరూపప్రయుక్త] శేషత్వ ప్రతీత్యుత్తరభావి [దృఢమ్"; "తయా గుణభూతమాన గుణజ్ఞానహేతుకశేషత్వానుసన్ధానమ్,

"(1) అవర్జనీయత్వత్తాలుమ్ (2) గుణానాం ప్రధానానువర్తిత్వ "స్వభావత్తాలుమ్ అత్తై యనువర్తిత్తు ఇరున్దాలుమ్,

"(౨)పూర్వోపదర్శితస్థలఙ్గళిలే గుణజ్ఞానత్తుక్కు రుచివ్యభిచారమ్

మీ.—౧౧౧. ఏవం, (1-2) న్యాస్యుపాసకాభ్యాం, శరణాగతస్య (1-2) భక్తివైరాగ్యయోర్వైలక్షణ్యం దర్శితమ్;

ప్రసఙ్గాత్, వృత్తావపి వైలక్షణ్యమాహ,

[(1)గుణకృత-] ఇత్యాది.

గుణకృతాదపి, స్వరూపప్రయుక్తదాస్యం, ప్రధానమ్;

తథాత్వం, (1-2) సీతా- భరద్వాజయోర్దృష్టమ్:

"అవస్థా పూజ్యతే రామ! శరీరం నకదాచన। ఇదానీమ్ అపి సంరాట్ త్వం, తదానీమ్ అపితాపసః॥" ౧ ఇతి భరద్వాజోక్తేః.

వ్యా.—((1) గుణకృతదాస్య) ముమ్ ఇప్పివయిత్తలే యనువర్త్తియానిఱ్కుమ్;

ఆకైయితే, శేషత్వైకనిరూపక[రాయ్]రాన ఇవ్వైయ పెరుమాళ్ తామ్ అప్పడియరుళిచ్చెయ్తతుమ్?.

అ.—ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [(1) గుణకృత దాస్యముమ్] ఇత్యాది.

"† సంయోగాద్యష్టవిధతాత్పర్యగ్రాహకాన్తరగత వక్తృరూప ప్రమాణబలత్తాలే, ("గుణైర్దాస్యముపాగతః" ౨) ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమిదువే"; ఎన్గిఱార్, (ఆకైయితే) ఇత్యాదినా.

"(౧) 'యథోచితం "శేష" ఇతీరితే' ३ ఎన్గిఱపడియే, "'శేషత్వాచ్ఛేషః' ఎన్ఱు, పూర్వావస్థైయిలుమ్, [అవతారదశైయిలుమ్,

"(౨) '"లక్ష్యతే=శేషత్వేన నిరూప్యతే" ఇతి లక్ష్మణః' ४ ఎన్ఱు,

"§ సమాఖ్యాబలత్తాలే శేషత్వమ్ నిరూపకమాక సిద్ధమాకైయాలే,

"యావదాత్మభావిత్వ ప్రయుక్త నిరుపాధిక శేషత్వ యుక్త "లక్ష్మణవక్తృక స్వవిషయోపాధిక శేషత్వవచనమ్, నిరుపాధిక శేషత్వోత్థ "వ్యాకగుణభూత [(1)గుణకృత] శేషత్వపరమామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వైకనిరూపకరాయ్) ఇత్యాది.

"శేషత్వైకనిరూపకరాన" ఎన్ఱుమ్ పాఠముణ్డు; [కణ్డుకొళ్వతు.

అప్పోతు, "శేషత్వమ్+ఏకం+నిరూపకం, యస్య" ఇతి విగ్రహమ్

"దాస్యమ్ ఆగతః" ఎన్నామల్, ("...ఉపాగతః" ౨) ఎన్ఱు, ఉపేన్ద్రోపనాయకాది - శబ్దఙ్గళిలే అప్రాధాన్యద్యోతకమాక క్కణ్డ "ఉప" శబ్దత్తై ప్రయోగిక్కైయాలే, గుణోపాధికశేషత్వత్తుక్కు అప్రశబ్దోపస్థిత నిరుపాధికశేషత్వత్తైక్కాట్టిల్ అప్రాధాన్యమ్ లబ్ధమ్.

"'ఉచ్చారయితృతావచ్ఛేదకతోపలక్షిత ధర్మావచ్ఛిన్నవాచియాన ""అహం"' శబ్దమ్, "శేష-" ३ "లక్ష్మణ"-४ § సమాఖ్యాది-సన్నిధాపితమాననిరుపాధికశేషత్వావచ్ఛిన్న స్వరూపవాచియామ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తామ్, అప్పడియరుళిచ్చెయ్తతుమ్) ఎన్ఱు.

౨॥ రా. కి. ४-౧౨. ३॥స్తో. ర. ४౦. ४॥

"తదుక్తం వాక్యపదీయే:-'సంయోగో విప్రయోగశ్చ సాహచర్యం విరోధితా। అర్థః ప్రకరణం లిఙ్గం శబ్దస్యాన్యస్య సన్నిధిః॥ సామర్థ్యమౌచితీ దేశః, కాలో వ్యక్తిః స్వరాదయః। శబ్దార్థస్యానవచ్ఛేదే విశేషస్మృతిహేతవః॥' ఏతేషాముదాహరణ ప్రపఞ్చః కావ్యప్రకాశికాదౌ ద్రష్టవ్యః."

† (ఇతి చన్నపురీసరస్వతీనిలయే (౧౮౬౮) ముద్రిత ప్రతాపరుద్రీయవ్యాఖ్యానే, (పు. ४౫.) కావ్యప్రకరణాఖ్యే ద్వితీయప్రకరణే నవమభాగే) (బమ్బాయ్ నిర్ణయసాగరముద్రాలయముద్రిత వామనటీకాసహిత కావ్యప్రకాశే ద్వితీయోల్లాసే, పు. ౫౮, శ్లో. ఏకోనవింశో పరిచద్రష్టవ్యమ్.)

§=పూ. మీ. అ. ३. పా. ३. అధి. ౭. సూ. ౧४. (శ్రుతిలిఙ్గేత్యాది.)

మూ.—౧౧౨· అనసూయైక్కు ప్పిరాట్టియరుళి
చ్చెయ్‌తవార్ త్తైయై స్మరిప్పతు.

వ్యా·—అనాలుమ్, (1) [(1)గుణకృత] మాన్గతు, ఔపాధికమాక్కైయాలే అప్రధానమాయ్,

(2) మఱ్ఱైయతు, నిరుపాధికమాక్కైయాలే ప్రధానమాయ్, ఇరుక్కుమ్;

అత్తైప్పఱ్ఱవితే, తత్ప్రోధాన్య ప్రసిద్ధితోన్ఱ ప్పిరాట్టియరుళి చ్చెయ్‌తతు?.

౧౧౨.—ఇవ్వర్థత్తుక్కు సంవాదమాక, పిరాట్టి వార్ త్తైయై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్,

(అనసూయైక్కు) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అవతారికై:—

అత్త్రిభగవాన్ - ఆశ్రమత్తిలే పెరుమాళ్ ఎழுన్దరుళి, మహర్షియైయుమ్ అనువర్త్తిత్తరుళ్దవనన్తరమ్, తత్పత్నియాన అనసూయైయై ప్పిరాట్టిశెన్ఱు, అనువర్త్తిక్కిఱ అవళవిలే, అవళ్, పిరాట్టియైప్పార్త్తు,

“(౧) (1) బన్ధుజనత్తైయుమ్, (2) అభిమానత్తైయుమ్, “(3) ఐశ్వర్యత్తైయుమ్, విట్టు,

వ్యా·—“పెరుమాళ్ - పిన్నే కాట్టిలే పోన్దవిఙ్గు, దైవయోగత్తాలే ఉమక్కు-నన్నాకవన్దు డిఱ్ఱు;

“(౨) (1) నగరస్థనాకిలుమామ్, (2) వనస్థనాకిలుమామ్, “(3) నల్లవనాకిలుమామ్, (4) తీయవనాకిలుమామ్, “స్త్రీకళుక్కు దైవమ్ భర్తావెకిడీర్?;

“(౩) నీర్, ఇప్పడి ఎప్పోతుమ్

అ.—(ఔపాధికమాక్కైయాలే అప్రధానమాయ్) ఎన్ఱు,తు, “ఉత్తమ్భకతయా తదుపసర్జనమాయ్”; ఎన్ఱపడి.

(నిరుపాధికమాక్కైయాలే ప్రధానమాయ్, ఇరుక్కుమ్) ఎన్ఱు,తు, “తదుత్తమ్భ్యమాక్కైయాలే తదుపకార్యమాయ్, ఇరుక్కుమ్”ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిల్, [పు. ౩౬౧,ఇడవరి, ౩.] [ఇత్తే] ఎన్ఱ,అవిత్తుక్కర్థమ్, (అత్తైప్పఱ్ఱ) ఇత్యాది.

౧౧౨.—“అత్రేరాశ్రమమాసాద్య, తం వవన్దే మహాయశాః”౧ ఎన్ఱ,త్తైప్పఱ్ఱ (అత్త్రిభగవాన్-ఆశ్రమత్తిలే) ఇత్యాది.

“తాంతు సీతా మహాభాగామ్ అనసూయాం పతివ్రతామ్।అభ్యవాదయదవ్యగ్రా”౨ఎన్ఱ,త్తైప్పఱ్ఱ,(అనన్తరమ్, తత్పత్నియాన)ఇత్యాది

(అనువర్తనమ్)—ప్రణిపాతాది.

“త్యక్త్వా జ్ఞాతిజనం సీతే! మానంవృద్ధించభామిని!”౩ ఇత్యాదిత్తైప్పఱ్ఱ (“బన్ధుజనత్తైయుమ్”) ఇత్యాది.

“అవరుద్ధం వనే రామం, దిష్ట్యా త్వమ్ అనుగచ్ఛసి”౪ ఎన్ఱ,త్తైప్పఱ్ఱ, (“పెరుమాళ్ పిన్నే”) ఇత్యాది.

అ.—(“దిష్ట్యా”౪)ఎన్గి,అవిత్తుక్కర్థమ్,(“దైవయోగత్తాలే”)ఇత్యాది.

“నగరస్థో వనస్థోవా, పాపోవా యదివా శుభః। దుశ్శీలః కామవృత్తోవా, ధనైర్వాఽపి వివర్జితః॥ స్త్రీణామ్ ఆర్యస్వభావానాం, పరమం దైవతంపతిః”౪ ఎన్ఱి,అవిత్తైప్పఱ్ఱ,(“(1)నగరస్థనాకిలుమ్”)ఇత్యాది.

“తదేవమేనంత్వమ్ అనువ్రతాసతీ”౫ ఇత్యాదిత్తైప్పఱ్ఱ, (“నీర్, ఇప్పడియే ఎప్పోతుమ్”) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే:—

(౧) “(1) హృదయాన్యామమన్థేవజనస్య గుణవత్తయా”౬ఎన్ఱుమ్,

(2) “చకర్షైవ గుణైర్ బద్ధ్వా తం జనం పురవాసినమ్”౭ ఎన్ఱుమ్,

(3) “రూపౌదార్యగుణైః పుంసాందృష్టిచిత్తాపహారిణమ్”౮ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాదిప్పడియే, “సామాన్యేన పరచిత్తాపకర్షణ-హేతు గుణయోగమ్, పిరాట్టిక్కు-ఆకర్షకమాయిరుక్కుమ్” ఎన్నుమిడమ్ అనుక్తసిద్ధమాక్కైయాలే, ఇప్పడి గుణయోగరూపదృష్టకారణమే, పిరాట్టియినుడైయ వనానుగమనత్తిలే హేతువాయిరుక్క, “దిష్ట్యా త్వమనుగచ్ఛసి”౪, ఎన్ఱు, దైవయోగత్తై అతుక్కు హేతువాకచ్చొల్లవొణ్ణాతు;

(౨) “(1) త్వయాసహ నివత్స్యామి వనేషుమధుగన్ధిషు”౯ఎన్ఱుమ్, “(2) ప్రవిష్టా నిర్జనంవనమ్” ౧౦ఎన్ఱుమ్,ఇత్యాదిప్పడియే,(2)భోగాపేక్షితవివిక్తస్థానత్వ- (1)భోగోపకరణసమృద్ధత్వరూప-దృష్టహేతు-పూర్త్తియాలే, వనప్రవేశాదికళ్ ఉపపన్నఙ్గళాయిరుక్క, “అతుక్కు దైవయోగమ్ కారణమ్”; ఎన్నవొణ్ణాతు;

(౩) కార్యమాత్రసాధారణమాన అదృష్టకారణత్వత్తై విశిష్యచ్చొల్లుకైక్కు ఒరుప్రయోజనమిల్లైయాయిరుక్క, దైవయోగత్తై క్కారణమాకచ్చొన్నవిత్తుక్కుక్కరుత్తు, “వనానుగమనహేతుభావబన్ధాతిశయ ప్రయోజకనిరతిశయగుణయోగయుక్త భర్తృసంబన్ధమ్ దైవయోగహేతుకమాయ్, తద్ద్వారా దైవయోగమ్వనానుగమనహేతు” ఎన్ఱు, [కొళ్ళవేణుమ్];

౧॥ రా. అ. ౧౧౭-౫. ౨॥ రా. అ. ౧౧౭-౧౮. ౩॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౧. ౪॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౨.

౫॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౮. ౬॥ రా. అ. ౨౬-౨. ౭॥ రా. అ. ౪౫-౧౨. ౮॥ రా. అ. ౩-౨౯. ౯॥ రా. అ. ౨౭-౧౩-౧౪. “ ”, “ ” , ఇతి పాఠాన్తరే. ౧౦॥ రా. సు. ౧౬-౧౯.

పా౹కిష్ఠో,నానన్యథాసిద్ధోహ్యనువక్తవ్యమదీగుణః?౹తదజ్ఞలోకా-ఈర్ద్రాన్యంమన్యత్తెగుణధీభవమ్;సోవృత్తెశ్చ తథాత్వేమవననన్యత్వంభవేత్పుటమ్।

వ్యా.—"పెరుమాళ్-విషయమాక అనుకూలిత్తుపోరుమ్"; ఎన్న్రు; పిరాట్టి, లజ్జిత్తు కఱ-విళ్ త్తలైయుట్టిరున్దు,

"(౧) ఎనక్కుప్పెరుమాళ్ పక్కల్ భావబన్ధమ్ స్వతః "ఉణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తే, అవర్ తామ్ గుణాధికరా "యిరుక్కైయాలే, ఎన్నుడైయ

అ.—ఇత్తాల్, "'వనానుగమనహేతుభావబన్ధమ్, గుణయోగో "పాధికమిత్తనైయల్లఖు, నిరుపాధికమన్ఱు,';

"ఎన్ఱు, అనసూయైక్కు అభిప్రాయమ్"; ఎన్ఱు, సిద్ధమ్.

ఇవ్వభిప్రాయమ్, "యద్యప్యేష భవేద్భర్తా మమ,- ఆర్యే! వృత్తవర్జితః' ౧ఇత్యాది పిరాట్టి ప్రతివచన*సామర్థ్యత్తాలుమ్ వ్యఞ్జితమ్

"మద్దంప్రవక్తుముపచక్రమే" ౨ ఎన్గి అవిత్తైప్పఱ్ఱ, (లజ్జిత్తు క్కవిళ్ త్తలైయిట్టు) ఎన్ఱు.

"ప్రియాతు సీతా రామస్యదారాః 'పితృకృతా(ః)' ఇతి;।గుణాద్, రూపగుణాచ్చాపి,"౩ ఎన్గా,పోలే,ఉపాధికత్తై భావబన్ధనిబన్ధనగ్గ శాక్కచ్చొల్లాతే, "తస్యాశ్చభర్తాద్విగుణం హృదయే పరివర్తతే"౪ ఎన్ఱు, భర్తృత్వమే నిరతిశయభావబన్ధ నిబన్ధనమాక్కచ్చొల్లిఱ్ఱు.

ఇఙ్గుమ్, "'విదితంతుమమాప్యేతద్,—యథా నార్యాఃపతిర్ గురుః'౫ ఎన్ఱు,గుణదోషవైషమ్యావివక్షయా,పతిత్వమే గురుత్వప్రయోజకమ్"; ఎన్ఱు, లబ్ధమ్. ఇత్తైప్పఱ్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎనక్కు ప్పెరుమాళ్ పక్కల్") ఇత్యాది.

("స్వతః") ఎన్ఱు,తు, "గుణయోగోపాధికమన్ఱిక్కే స్వరూప నిబన్ధనమాక" ఎన్ఱపడి.

"స్వరూపనిబన్ధనమాన భావబన్ధత్తుక్కు విషయగతమాన గుణయోగమ్, "పూర్వవృత్తిమాత్రమిత్తనైయల్లతు, అనన్యథాసిద్ధమన్ఱు;

"ఇవ్వళవైక్కొణ్డు, లౌకికర్, ఎన్నుడైయ 'భావబన్ధత్తుక్కు అది "గుణయోగమ్' ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణువర్కళ్";

ఎన్ఱు, పిరాట్టిక్కు అభిప్రాయమ్.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అవర్ తామ్ గుణాధికరాయ్") ఇత్యాదినా.—

౧॥ రా. అ. ౧౧౮-౩. ౨॥ రా. అ. ౧౧౮-౧. ౩॥ రా. బా ౭౭-౨౫. ౪॥ రా. బా. ౭౭-౨౭. ౫॥ రా. అ. ౧౧౮-౨.

* పు. ౩౬౧నోట్టు†. ఇఙ్గే, "సామర్థ్యమ్"=(వ్యఞ్జనాంప్రతి) "కారణతా." (పూర్వోక్తకావ్యప్ర. పు. ౫౯)

వ్యా.—భావబన్ధత్తై 'గుణనిబన్ధనమ్' ఎన్ఱిరుప్పర్కళ్ నాట్టార్;

అ.—("భావబన్ధమ్")=దృఢానురాగః.

"'సమాహితం మే శ్వశ్రాశ్చ యత్'౬'అనుశిష్టా జననాన్యస్మి'౭ 'నవీకృతంతుతత్సర్వమ్'౮ ఎన్గైయాలే,

కౌసల్యాదికళుమ్ [అనసూయావచనమాన] "దుశ్శీలఃకామవృత్తో వా"౯ ఇత్యాదిప్పడియే ఉపదేశిత్తవైగళైయాలే,

అవర్కళ్, ఇవళ్ [=త్తె] "స్వరూపనిబన్ధనభావబన్ధయత్తై" ఎన్ఱు, అఱియాతే, "ఔపాధికభావబన్ధత్తైయుడైయవళ్" ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణినమై లభిక్కైయాలే,

"ఇప్పడియన్నగ్గరాయ్ ఇరుక్కువర్కళే అన్యథాప్రతిపత్తి పణ్ణినర్కళ్ తాల్, మఱ్ఱై ప్పేరుక్కు చ్చొల్లవేణ్డావిషే?"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("'గుణనిబన్ధనమ్' ఎన్ఱు, ఇరుప్పర్ నాట్టార్") ఎన్ఱు,తు.

"యద్యప్యేషభవేద్భర్తామమ,- ఆర్యే! వృత్తవర్జితః।

"అద్వైధ్యంహివక్తవ్యమ్! తథాఽప్యత్రమయాభవేత్।*

"కింపునర్యోగుణశ్లాఘ్యస్ సానుక్రోశోజితేన్ద్రియః।

"స్థిరానురాగో ధర్మాత్మా మాతృవత్ పితృవత్ ప్రియః॥"౧

ఇఙ్గే, "యద్యపి"౧ ఎన్గి,అవిత్తు, ఏకపదమాయ్ అవధారణవాచియాన్గాల్, బాధమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్; అత్తైయాలే, (౧) "యది"౧ ఎన్ఱుమ్, (౨) "అపి"౧ ఎన్ఱుమ్, పదద్వయమాక్కక్కడవతు:

అతఏవ, "తథాఽపి"౧ ఎన్గి,అవిత్తువుమ్, (౧)"తథా"౧ ఎన్ఱుమ్, (౨) "అపి"౧ ఎన్ఱుమ్, పదద్వయమాక్కిఱతు:—

ఇప్పడి, "కింపునః"౧ ఎన్గి,అవిత్తువుమ్, (౧) "కిమ్"౧ఎన్ఱుమ్, (౨) "పునః"౧ ఎన్ఱుమ్, పదద్వయమాక్కిఱతు:

తథాచ అయమర్థః:—

"హే "ఆర్యే! ఏషమమభర్తా వృత్తవర్జితోఽపి భవేద్యది, తథా"= "తథాత్వే,మయా అత్ర=భర్తృవిషయే,అద్వైధ్యమ్=అనన్యత్వమ్, "నిరుపాధికభావబన్ధరూపమాన ఏకత్వమ్,

"వక్తవ్యమ్,=తుభ్యం బోధయితవ్యం,

భవేదపి: "అపిస్=సంభావనాయామ్" †

"య ఏషమమభర్తా గుణశ్లాఘ్యః, సానుక్రోశత్వభవతి, అత్రపునః= "ఏతాదృశగుణాధికవిషయేతు,అద్వైధ్యమ్=నిరుపాధికభావబన్ధరూప- "అనన్యత్వం, వక్తవ్యం కిమ్?=పరబోధనార్థం కిమ్?":

* "అద్వైధముపవర్త్యస్ తథాప్యేషమయాభవేత్" ఇతిచపా.

౬॥ రా. అ. ౧౧౮-౭. ౭॥ రా. అ. ౧౧౮-౮. ౮॥ రా. అ. ౧౧౮-౯. ౯॥ రా. అ. ౧౧౭-౨౩.

† అష్టా. ౧-౪-౯౬వతుసూత్రత్తైప్పార్క్క.

"సువృత్తేష్వనన్యత్వంమహో క్తవ్యగ్రంహిసోఽఇతిదాస్యంప్రాప్తిధియాగర్వంచేత్సాధ్యస్యగతితాకథమ్ఇత్యశఙ్క్యంయదత్యన్తస్నేహాదేషవదద్యతే

వ్యా.—"(౨)అవ్వాశ్రయత్తై గుణఙ్గళోడువ్యతిరేకిత్తు "కాట్టవొణ్ణామైయాలే, నాఙ్ఙ అవర్ పక్కల్ ఇరుక్కు "మిరుప్పై అతివిక్కప్పైఱుక్కిఱ లేన్;

అ.—"కిం-"*శబ్దః, క్షేపే; "పరబోధనాక్షంనభవతి" ఇత్యర్థః. "ఆరీర్ పూజ్యరానవరే! ఇన్ద ఎన్నుడైయభర్తావాన పెరుమాళ్. "ప్రతత్తోడుమ్, రూపాదికళోడుమ్, పిరిన్దిరుప్పారాకిల్, అప్పడియి "రుక్కుమ్పోతు, ఎన్నాలే ఇవర్ విషయత్తిలుణ్డాన అనన్యభావమ్,= "'అనన్యారాఘవేణాహమ్'౧ ఇత్యాదిసిద్ధమాన నిరుపాధిక భావబన్ధ "రూప - అనన్యత్వాత్మకమాన 'అద్వైవిధ్యమ్',౨ ఉమక్కు "అతివిక్కప్పడుమాకిలుమామ్:

"'యావరొరువర్ ఇన్ద భర్తావానపెరుమాళ్, గుణశ్లాఘ్యరాయుమ్, "'కృపావానాయుమ్, స్థిరానురాగత్వాది గుణజాతయుక్తరాయుమ్. "'సర్వదాపోరుక్కిఱార్, ఇప్పడిప్పట్ట స్వరూపానుబన్ధి పృథక్స్థిత్యాద్య "'సర్వగుణయుక్తరాన పెరుమాళ్ - విషయత్తిలే ఎనక్కుణ్డాననిరు "'పాధికభావబన్ధమాకిఱ"అద్వైవిధ్య"౨ త్తై ప్పిఱర్క్కునానఱివిక్కై' "ఎన్రు, ఒరుపొరుళణ్డో?"; ఎన్రు, ఇత్తుక్కర్థమ్.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అవ్వాశ్రయత్తై") ఇత్యాది.—

"'విషమే'౨ ఎన్గిఱవిత్తు, నిష్కృష్టస్వరూపపరమ్", ఎన్నుమ్ మతిప్రాయత్తాలే ("అవ్వాశ్రయత్తై") ఎన్గిఱతు.

(౧) "వృత్త"౨ ఎన్గిఱవిత్తాలుమ్, (౨) "అపి"౨ ఎన్గిఱసముచ్చయత్తాలుమ్ సిద్ధమాన అర్థమ్ ("గుణఙ్గళోడు") ఎన్గిఱతు.

"వర్జితః"౨ ఎన్గిఱవిత్తైప్పత్తి, ("వ్యతిరేకిత్తు") ఎన్గిఱతు.

"యది-"౨ శబ్దార్థబలాయాతవిపర్యయే పర్యవసాన సిద్ధార్థమ్, ("కాట్టవొణ్ణామైయాలే") ఎన్గిఱతు.

"అద్వైవిధ్య-"౨శబ్దార్థమ్, ("అవర్పక్కలిరుక్కుమిరుప్పై") ఎన్గిఱతు.

అక్తావత్తు, "నిరుపాధికభావబన్ధత్తైయుడైత్తాయిరుక్కుమిరుప్పై"; ఎన్గిఱపడి.

"వక్తవ్యకిమ్?" ౨ ఎన్గిఱఆక్షేపలబ్ధమ్, ("అతివిక్కప్పైఱుక్కిఱలేన్") ఎన్రు.

మూ.—౧౧౩. "భగవద్విషయప్రవృత్తి క్కినైచ్చేరుమో!" ఎన్నిల్;

వ్యా.—"(౩) అవర్, (1) గుణహీనరుమాయ్, (2) విరూ "పరుమానవస్తు,మ్,* నాఙ్ఙ అవర్ పక్కల్ ఇప్పడిక్కాణు "మిరుప్పతు"; ఎన్రు, అరుళిచ్చెయ్తవార్త్తై.

౧౧౩.—ఇప్పడి స్వరూపప్రయుక్తమాన దాస్యమే ప్రధానమాకిల్,

అ.—ఇత్తాల్ ఫలితమ్, ("అవర్, (1)గుణహీనరుమాయ్") ఇత్యాది. ("ఇప్పడిక్కాణుమ్ ఇరుప్పతు") ఎన్గిఱతు, "నిరుపాధికభావబన్ధత్తైయుడైత్తాయ్క్కాణుమ్ఇరుప్పతు"; ఎన్గిఱపడి.

౧౧౩.—"[(2) స్వరూపప్రయుక్తమానదాస్యమిఱే ప్రధానమ్?] [వా. ౧౧౧] ఎన్గిఱ సన్నికృష్టవాక్యోత్థిత శఙ్కానువాదకత్వమ ("భగవద్విషయప్రవృత్తిక్కినైచ్చేరుమో?" ఎన్నిల్;) ఎన్గిఱ ఉత్తర గ్రన్థత్తుక్కుయుక్తమ్"; ఎన్నుమ్ మతిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఇప్పడి స్వరూప") ఇత్యాది.

"""ఇత్తాల్, గుణపూర్ణ భగవద్విషయత్తిల్ అన్వయరూపప్రవృత్తి "గుణఙ్గళైక్కొణ్డు కూడుమో?" ఎన్రు, శఙ్కిత్తు' ఎన్రు, [వా. ౧౦౮.] "[భగవద్విషయత్తిల్పుక్కిఱతుమ్ గుణఙ్గణ్డు] ఎన్గిఱ వ్యవహిత గ్రన్థో "త్థితశఙ్కానువాదకత్వ మనుచితమ్"; ఎన్రు, కరుత్తు.

మీ.—౧౧౩.—నను, "'మన్త్రే శిక్షితస్వరూపాణాం, భక్తి-వైరాగ్యే, అవికలే' ఇత్యుక్తమ్; కథం తర్హి సూరీణాముపాయాన్తరాను స్థానే ప్రవృత్తిః, తత్రైవ మధ్యమపదే అనన్యశరణత్వస్యాపి శిక్షితత్వాత్?"; ఇతి సింహావలోకనేన శఙ్క్యతే, (భగవద్విషయ-) ఇతి.

* (పు. ౩౬౩, ౩మ్నోట్టిల్ ఆకరమ్ కాట్టప్పట్ట) "ప్రియాతు సీతా రామస్య 'దారాః పితృకృతా(ః)' ఇతి। (1) గుణాద్, (2) రూప గుణాచ్చాపి, ప్రీతిర్ భూయోఽభ్యవర్ధత॥"

ఎన్గిఱశ్లోకత్తిలే: "పిరాట్టివిషయత్తిల్ పెరుమాళ్ ప్రీతియుడైయరానతుక్కు ప్రధానహేతు, వర్ణాశ్రమాదివిశిష్టవేష విషయసామాన్య శాస్త్రానుగుణప్రాప్తత్వమేయన్రి, పిరాట్టియిన్ (1) ఆత్మగుణపూర్తియుమ్, (2) విగ్రహగుణపూర్తియుమ్ ఆకిఱవివైయన్రు,; ఆకిలుమ్ ఇన్ద ఇరణ్డుపూర్తియుమ్ ప్రాప్తత్వప్రయుక్తమాన ప్రీతిక్కుమిక్కవుమ్ వర్ధకమాయత్తు"; ఎన్రు, శొల్లప్పట్ట అర్థముమ్ ఇఙ్గనుసన్ధేయమ్.

* పు. ౩౬౩, ౧మ్నోట్టు.

౧॥ రా. సు. ౨౧-౧౫. ౨॥ రా. అ. ౧౧౮-౩.

మూ.—(౧) అతుకు-అడి పా్రివణ్యమ్;

వ్యా. — శేషి శేమస్సపడి కణ్డుకు-మాత్రో ప్రియ, అనన్యోపాయత్వాదికళ్ కులైయున్బడి అవ్విషయత్తైకు ఱిత్తుప్పణ్ణుక్కిల స్వప్రవృత్తి శేసమో!" ఎన్ఱి,అశజ్జైయై యనువదిక్కిఱార్, ([పు. ౩౬౪, వలవరి ౨] భగవద్విషయప్రవృత్తి) ఇత్యాదియాల్.

అత్తై ప్పరిహరిక్కిఱార్,

((౧) అతుకు-అడి పా్రివణ్యమ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.—

(పా్రివణ్య) మావతు, అతిమాత్ర- స్నేహమ్.

అ.—("శేషి శేమ్తపడి") ఇత్యాది:—

"'"ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్(1-2)చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య'౧

"'ఎన్ఱి,అపడియే, శేషి ఒన్ఱైచ్చెయ్గాల్, అతు అవనుక్కు-అతిశయకరమా

"'యిరుక్కు,అత్తైయుక్కు-సంపదియాత్తే శేషభూతర్ తాఙ్ఒన్ఱైచ్చెయ్కై.

"'(౧) శేషిచికీర్షిత తదతిశయవిఘాతకమాయ్, (౨) స్వాతిశయా

"'ధాయకమాయ్,ఇరుక్కైయాలే, నిరుపాధికశేషత్వత్తోడు వ్యాహత

"'మామ్' ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్"; ఎన్ఱు,పడి.

"నిరపేక్షోపాయభూతనుక్కు ఉపాయాన్తరప్రవృత్తి, అత్యన్త

"ఉపభిమతైయాకైయాలే, తదత్యన్తాభిమతిరూప- తదతిశయ విఘాతక

"మాన ఉపాయాన్తర ప్రవృత్తిక్కు నిరుపాధికశేషత్వవిరుద్ధత్వమ్అవర్జ

"నీయమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ("అనన్యోపాయత్వ"-)ఇత్యాది.

"భగవద్విషయోద్దేశేన ప్రవృత్తిః=("భగవద్విషయప్రవృత్తిః")";

ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్, ("అవ్విషయత్తైక్కుఱిత్తు") ఎన్ఱు.

[(౧) అతుక్కు-అడి] ఇత్యాది:—

"వన(షణ)=సంభక్తౌ"౨ ఎన్ఱు, ధాతుపాఠమ్;

అతిల్, భక్తియావతు, స్నేహమ్.—

"స్నేహపూర్వమనుధ్యానం 'భక్తిః' ఇత్యభిధీయతే"౩ ఎన్ఱుక్కడవతిఱే!.

"సంభక్తి"౪ యావతు, అతిస్నేహమ్.

అన్ఱై "ప్ర" శబ్దత్తాలే విశేషిప్పిక్కైయాలే, నిరతిశయత్వమ్ లబ్ధమ్.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((పా్రివణ్య) మావతు, అతిమాత్ర- స్నేహమ్) ఎన్ఱు.

౧॥ శ్రీరం. స్త. ఉ. ౮౩. ౨॥ ధాతుపాఠే భ్వాదౌ,౪౬౩మ్ధాతు.

౩॥

మూ.—(౨) అతుకు-అడి సంబన్ధమ్;

(౩) అతుతాన్ ఔపాధికమన్ఱు;

(౪) సత్తాప్రయుక్తమ్.

౧౧౪. (౧) అన్దసత్తై, పా్రివణ్యకార్యమాన అనుభవమిల్లాతపోతు కులైయుమ్;

వ్యా.—"(అన్దపా్రివణ్య)త్తుక్కు (అడి), విషయవైలక్షణ్యమన్ఱో,!" ఎన్న;

((౨) అతుకు-అడి సంబన్ధమ్) ఎన్కిఱార్.

(సంబన్ధ) మావతు, శేషశేషిభావమ్. "((౩) అతుతాన్) (గుణకృత)మాయుమ్వారాతో?" ఎన్న; ((౩)అతుతాన్ ఔపాధికమన్ఱు; (౪) సత్తాప్రయుక్తమ్); ఎన్ఱి,ఱార్

((౪) సత్తాప్రయుక్తమ్) ఎన్ఱతు, "ఇవ్వాత్మావిన్ఱుడైయ సత్తైయేపిడిత్తుళ్ళతు ఒన్ఱు,"; ఎన్ఱై.

౧౧౪.—"ఇత్తాల్, కీళ్ ప్పణ్ణిన శఙ్కైక్కు పరిహారమానతు ఏతు?", ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, మేల్ వాక్యత్రయత్తాలే.

((౧) అన్దసత్తై, పా్రివణ్యకార్యమాన అనుభవమిల్లాతపోతుకులైయుమ్;) ఎన్ఱుతు:—

"అప్పడిప్పట్టసత్తైతాన్, స్వప్రయుక్త సంబన్ధముడి

అ.—"మాత్రామ్=మానమ్అతిక్రాన్తః, అతిమాత్రః,=ప్రమాణాతిక్రాన్తః" ఎన్ఱు,పడి.

[(౪) సత్తాప్రయుక్త] త్వమ్=[(౪) సత్తా]- వ్యాపకత్వమ్.

"యదా చేతనసత్తా, తదా భగవచ్ఛేషత్వమ్", ఎన్ఱి,అ "కాలికవ్యాప్తి"౪ ఇఙ్గేవివక్షితై.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("సత్తైన్...") ఇత్యాది.

౧౧౪. ("స్వప్రయుక్త"-) ఇత్యాది:—

అత్రావతః:—

"సత్తావ్యాపక శేషశేషిభావరూప సంబన్ధజ్ఞానహేతుక- అతిమాత్రస్నేహత్తినుడైయ కార్యమాన"; ఎన్ఱుపడి.

౪॥

అపిచేదవినాశ్యయమచిన్నాశకవహ్నినా।స్యాదేవదాహ్యతా తస్య ప్రియవిశ్లేషవహ్నినా।అస్యాగ్రహానైస్యసత్తాయా(౫), భవేద్యద్యదశేషితమ్

మూ.—(౨)అత్తుకులైయామైక్కాక్కవరుమవైయెల్లామ్, (1) అవర్జనీయఙ్గళుమామ్, (2) ప్రాప్తఙ్గళుమామ్, ఇరుక్కుమ్;

వ్యా.—యాక్కవరుకిఱప్రావణ్య- కార్యమాన భగవదనుభవమిల్లాతపోతు, క్షణకాలముమ్ నిల్లాతు"; ఎన్నపడి.

((౨) అత్తుకులైయామైక్కాక్క వరుమవైయెల్లామ్ (1) అవర్జనీయఙ్గళుమామ్, (2) ప్రాప్తఙ్గళుమామ్, ఇరుక్కుమ్;) ఎన్నతు:—

"(౧) అన్దసత్తై అఴియామైక్కుఉఱుప్పాక "వరుకిఱ మడలెడుక్కై

అ.—("క్షణకాలముమ్") ఇత్యాది:—

"అర్థక్రియాకారిత్వమ్",౧ "కాలసంబన్ధిత్వమ్",౨ "ప్రమాణసంబన్ధార్హత్వమ్,"౩ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱ (సత్తై), చేతనవిషయత్తిల్ నిత్యైయాకైయాలే;

("క్షణకాలముమ్ నిల్లాతు") ఎన్నతు, "నిత్యసత్తైక్కుమ్ హానియైచ్చొల్లవేణ్డుమ్పడియాన . అనుభవాలాభహేతుక - అవసాదాతిశయత్తై వివక్షిత్తు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.—

యథా:—

"'వేవారా వేట్కైనోయ్ మెల్లావియుళ్ళులర్త్త'౪ ఎన్గిఱ "'ఏడత్తిలే, శోకాగ్నిక్కు దాహ్యమిల్లావిట్టాలుమ్, విరహాగ్నిక్కు "దాహ్యమామ్'౫ ఎన్ఱు, నిర్వహిత్త న్యాయత్తాలే,

"(సత్తై)క్కు నిత్యత్వమ్, (౧) అచిద్వస్తునాశక సామగ్రీనాశ్యత్వాఽభావరూపమామ్, (౨)భగవదనుభవాలాభహేతుక-అవసాదాతిశయత్తాలే అత్తుక్కు హానిసంభావనైయుమ్ కూడుమాకైయాలే, ("క్షణకాలముమ్ నిల్లాతు") ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తతు"; ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

("అన్దసత్తై అఴియామైక్కు") ఇత్యాది:—

[వా. ౯౦.] [(౧) అనన్యోపాయత్వముమ్, (౨) అనన్యోపేయత్వముమ్, (౩) అనన్యదైవత్వముమ్,] ఎన్గిఱ మూలగతసమానప్రకరణస్థ [పు. ౩౨౫-౩౨౬] క్రమత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("మడలెడుక్కై") ఇత్యాది.—

వ్యా.—"ముతలాన సకలప్రవృత్తికళుమ్, "(౧)భగవదనుభవమొఴియ త్తరిప్పిల్లామైయాలే,'తవిరువోమ్' ఎన్నాలుమ్ తవిరపోకాతవైయుమామ్, "(౨) ఎల్లామ్ శేషిక్కు అతిశయకరఙ్గళాకైయాలే, "స్వరూపప్రాప్తఙ్గళుమామ్, ఇరుక్కుమ్"; ఎన్నపడి.

అ.—("ముతలాన") ఎన్గిఱవిత్తాల్, (౨) "నముక్కేనలమ్"౬ ఎన్గిఱ స్వప్రయోజన ప్రవృత్తియుమ్, (౩) "కామతేవా! ఉన్నైయుమ్,"౭ ఇత్యాద్యుక్తకామభజనముమ్, సంగృహీతమ్.

[ఎల్లామ్] ఎన్గిఱతుక్కర్థమ్, ("సకల-") ఇతి.

[పు ౩౬౪, వలవరి ౭.] శబ్దగ్రన్థస్థ [ప్రవృత్తి] అభిప్రాయేణ ("ప్రవృత్తికళుమ్") ఎన్ఱతు.

[(1) అవర్జనీయ]శబ్దార్థమ్, ("'తవిరువోమ్' ఎన్నాలుమ్")ఇత్యాది.—

ఇఙ్గే,

(1)"ఆఖ్యాతానామ్ అర్థంబ్రువతాం శక్తిస్సహకారిణీ"౮ (2)"సర్వాన్నానుమతిశ్చ ప్రాణాత్యయే తద్దర్శనాత్"౯ (3) "అత్యన్తభక్తియుక్తానాం న శాస్త్రమ్"౧౦ ఇత్యాదియైక్కణ్డుకొళ్వతు.

[(2)ప్రాప్తఙ్గళుమామ్]ఎన్గిఱతుక్కర్థమ్,("శేషిక్కు")ఇత్యాది.

("అతిశయమ్")=("నమ్మై ఆళ్పట్టు, ఇప్పడిపడప్పెఱువతే!" ఎన్ఱు,...ముకమలరుకై) [పు. ౩౨౯, ఇడవరి ౭.]

ఇత్తాల్,

"ఏవంభూత - అతిమాత్రస్నేహవిరహితరుడైయ 'బుద్ధిదౌర్బల్య'౧౧ "హేతుక - సాధనాన్తరాదిప్రవృత్తికళ్, "నిరపేక్షోపాయభూతనుక్కు అత్యన్తాఽనభిమతహేతువాకైయాలే; "తదతిశయాఽఽధాయకత్వరూప-నిరుపాధిక శేషత్వత్తుక్కు "విరుద్ధఙ్గళానాలుమ్,

"ఇప్పడి అతిమాత్రస్నేహబలాయాత ప్రవృత్తివిశేషఙ్గళ్, అత్యన్తాభిమతికరఙ్గళాకైయాలే, నిరుపాధిక శేషత్వత్తుక్కు అత్యన్తోచితఙ్గళ్"; ఎన్ఱు, పరిహారమ్ ఫలితమ్.

"(౧) [(౧) అన్దసత్తై] ఇత్యారభ్య, [(2) ప్రాప్తఙ్గళుమామ్, ఇరుక్కుమ్] ఇత్యన్తమాన వాక్యద్వయమ్, హేతుస్వరూపప్రతిపాదకమ్;

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥ తి. వా. ౨-౧-౧౦. ౫॥ భ. వి. పు. ౬౭౦.
౬॥ పు. ౩౨౬, ౧వ నోట్టు. ౭॥ పు. ౩౨౬, ౭వ నోట్టు.
౮॥ ౯॥ శ్రీ. భా. అ-౩-పా. ౪-అధి, ౭. సూ-౨. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౭౧౯. ౧౦॥
౧౧॥—"నరస్య బుద్ధిదౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యతే". కుమారవేదాన్తాచార్యరచితే, రహస్యత్రయసారార్థసంగ్రహే, చ-ప్రకరణే (పు. ౩౯) ఉదాహృతవచనమ్. (పు. ౩౨౮. ౧వ నోట్టు.)

2 13 1 2 3
తద్దత్త్వజం, పతిష్ట్వార్థమ్, అతోఽన్యగతితాదిసత్, అఖ్యాతేషు బ్రవత్స్వర్థం శక్తిం సహకారిణీం, ప్రాణాత్యయేఽర్థం సర్వాన్నం, నాతిక్షత్రస్యశాస్త్రితా

మూ —(౩) ఆక్షైయాలే, భగవద్విషయప్రవృత్తి శేరుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడిగళే శరణమ్.

ఉపాయప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్ [నవప్రకరణ్యామ్ ౨ *]

వ్యా —((౩) ఆక్షైయాలే, భగవద్విషయప్రవృత్తి శేరుమ్), ఎన్ఱు, ఉక్తత్తై హేతువాక్కియ కొణ్డు, ప్రకృతశఙ్కైయై ప్పరిహరిత్తు త్తలైకట్టుకిఱార్

పెరియజీయర్ - తిరువడిగళే శరణమ్.

ఉపాయప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్ [నవప్రకరణ్యామ్ ౨ *]

అ —"(౨) [(౩) ఆక్షైయాలే,] ఇత్యాదితృతీయవాక్యమ్, "తద్గతహేతుత్వ ప్రతిపాదనపూర్వకమాక స్వాభిమతసాధ్యకీర్తనరూప "పరిహారపరమ్,

"(౩) ఇతఱ్కుమేలే ఏతత్పరిహారవాక్యమిల్లామైయాలే, ఇతు, పరి "హారవాక్యఙ్గళిలే చరమమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (((౩) ఆక్షైయాలే, భగవద్విషయప్రవృత్తి శేరుమ్), ఎన్ఱు, ఉక్తత్తై) ఇత్యాది —

"'మూలత్తిలే, పూర్వమ్ ప్రతిజ్ఞాహేతుక్కళిల్లామైయాలే, ఇద్దతృతీయవాక్యమ్, "నిగమనమ్" ఎన్నుమాట్టాతు, ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉక్తత్తైహేతువాక్కియకొణ్డు) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు', ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు

(హేతువాక్కియక్కొణ్డు) ఎన్ఱతు, హేతుత్వేన కొణ్డుకొణ్డు", ఎన్ఱపడి —

అ — 'తత్ కరోతి, తద్ ఆచష్టే' ౧ ఎన్ఱు, 'ఆచష్టే' ౧ ఎన్ఱ అ వాక్కత్తిలుమ్ 'ణిచ్' వరుమిఙ్గే", ఎన్ఱు, కరుత్తు

అణ్ణా అప్పఙ్గార్ తిరువడిగళే శరణమ్.

ఉపాయప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్ [నవప్రకరణ్యామ్ ౨ *]

[ఏతత్ప్రకరణార్థసంగ్రహశ్లోకాః —]

మూ — శరణాగతివిద్యాయాం విరక్తేరధికారతా,
"సర్వధర్మాంశ్చ సంత్యజ్య సర్వకామాన్" ౨ ఇతిస్మృతా, ॥ ౧॥
ధర్మత్యాగసమత్వం హి విరక్తేరవగమ్యతే।
విరక్తానాం గృహస్థానాం ధర్మానుష్ఠానవాఞ్ఛయా॥ ౨॥
న సన్న్యాసాశ్రమగప్రాప్తో న చా దృష్టత్వభఞ్జనమ్।
ప్రారబ్ధభోగమాత్రేఽపి శోకో నైషాం కదాచన॥ ౩॥
యద్వచోఽపనతాత్యాగే, (౧)దేహయాత్రా చ, (౨)కర్మణః —।
షయశ్చ, యతివత్ స్యాతాం యద్వా, ప్రారబ్ధకారితాన్ — ॥౪॥

౧॥ అష్టా-౩-౧-౨౬కు మేల్ వార్తికమ్
* శ్రుతిస్మృతీతిహాసాది - ప్రమాణైర్గేర్ప్రదర్శితే,।
నత్యాం, (౧) పురుషకారేణ గతేస్ సహ,
(౨) తతస్ పృథక్, ॥ ౧॥
(౩) ఉపాయాన్తరదోషోక్తేస్,
(౪) సిద్ధగత్యధికృన్నతేః,।
(౫) ఉద్దిష్టస్వార్థచర్యోక్తేస్, (=ప్రపన్నదినచర్యోక్తేః,)
(౬) సద్గురోర్లక్షణాత్ తతః, ॥ ౨॥
(౭) సచ్ఛిష్యలక్షణాచ్చాథ,
(౮) హార్ద్యవ్యాజకృపోక్తితః,।
(౯) గమ్యగత్యుత్తమోక్త్యాఽన్తే;
నవార్థం వాక్యభూషణమ్ —॥ ౩॥
ఇత్యేవం, వాక్యభూషాయా (ః) నవప్రకరణీభిదామ్,।
ద్వితీయా ద్రావిడీగాథా వక్ష్యాదౌహి సమాసతః॥ (పు ౪, ౧౭, ౧౮)
౨॥ శరణాగతి-గద్యమ్

భోగాన్ ఆదాయ, పశ్చాన్నం యజ్ఞశిష్టం చ యద్భవేత్।
దేహధారణమాత్రస్య సమర్థం తద్ధి భుజ్యతే?॥ ౫॥
అన్యచ్చాతిథిసత్కార ప్రభృతౌ వినియుజ్యతే।
దేహార్థభుక్తేర్, వైరాగ్యం యతేరేవ న హన్యతే॥ ౬॥
తథాఽపి, ప్రాకృతరసాన్ న పశ్యన్తి విపశ్చితః।
విధేస్తత్రాఽప్రవృత్తత్వాన్ నాన్తరీయ *తు భోగ్యతా॥ ౭॥
అన్యేషామపి వైరాగ్యం న నాశయితుమర్హతి।
తద్దేహధారకాదన్యే భోగాస్త్యాజ్యా(ః) హితైషిణా॥ ౮॥
“త్వయోపభుక్త-”౧ త్యాదిస్తు (12) న్యాసోపాసాధికారిగః।
ధర్మార్థతా తు భార్యాయా(ః), అధికారావిరోధినీ॥ ౯॥
ప్రజార్థతాధికారస్య విరుద్ధా త్యజ్యతే న యైః।
క్వచిత్ ప్రజార్థగమనమ్, ఆపద్విషయమిష్యతే॥ ౧౦॥

† పు ౩౬౬, ౧౧మ్ నోట్టు. *=అపృథక్ - సిద్ధా ౧॥

19-8-98.

సర్వాస్వత్వం యథా, తద్వత్ ప్రాయశ్చిత్తైః ప్రోద్య[=వ్యా?]తే।
భార్యాసాధ్యస్య ధర్మస్య వైపుల్యాత్, ఉదపేక్షయా—॥౧౧॥
అల్పత్వాదపుమర్థస్య, న సాఽత్యన్తం విసృజ్యతే।
ప్రమాదాద్ధి సకృచ్చాస్య ప్రవృత్తిర్బుద్ధిపూర్వికా,॥౧౨॥
నిత్యాపరేషాం, యత్తస్మాత్ సామ్యం నాశఙ్కితుం సమమ్।
విరక్తిరేషాం సులభాఽప్రాప్తస్వధియా యుతా॥ ౧౩॥
ఆచారాదీశ్వరస్యాపి ప్రసాదాద్దోషదర్శనాత్।
ప్రాప్తత్వతదభావాభ్యాం తృష్ణాన్యేషు వితృష్ణతా॥ ౧౪॥
మన్త్రాదేవ భవేత్ తస్మాత్, న్యాసశాస్త్రే పరభ్రమః।

[అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే (పు ౩౦౪ పరి ౨౧)]

పఞ్చమప్రకరణం సమాప్తమ్

(కున్నత్తూర్) ఐయన్ తిరువడికళే శరణమ్

1 2
ప్రపత్తితర-కర్మాది-గతి-త్యాగేపినా గ్రగః హేతుర్ గ్రాహిత్వ-అనుష్ఠానశక్త్య-అభావో, ఉపికుప్యాహమ్-నాస్యేత్ప్రతిక్రోశ్లోకోక్తయత్న ఇతి గ్రహః

[ఆఱుప్రకరణఙ్గళిల్ ఇరణ్డావదాన
ఉపాయప్రకరణత్తిల్ ప్రసఙ్గాద్ అన్తర్భూతమాయ్,
ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱావదాన]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్:—

మూ—౧౧౫.— ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగత్తుక్కుమ్,

వ్యా—౧౧౫. "(౧)ఇతరవిషయపరిత్యాగత్తుక్కుమ్, "(౨) భగవద్విషయ పరిగ్రహత్తుక్కుమ్, ప్రధానహేతుక్కళ్, ఇవ్విరణ్డు" ఎన్ఱార్ కీழ్;

ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే, "ఇతరోపాయపరిత్యాగత్తుక్కు, ప్రధానహేతు ఇవ్విరణ్డు", ఎన్గిఱార్ మేల్,

(ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.—

(ప్రాపకాన్తర) ఙ్గళావన, ప్రపత్త్యుపాయత్తైయొழిన్ద ఉపాయఙ్గళ్.

అ—౧౧౫. షట్ప్రకరణ్యనుగుణమాక వృత్తానువాద పూర్వకమ్ ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఇతరవిషయ") ఇత్యాదినా.

(ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే) ఎన్ఱు విత్తాల్, "ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱు సిద్ధమ్.—

ఇవ్విడత్తిలే, ""(౧)ఉపాయాన్తరత్యాగాదికళ్ అధికారినిష్ఠాన్తర్భూతఙ్గళాకైయాలే, ప్రకరణసఙ్గతి;

(౨) అత్తిల్, ప్రధానహేతు- ప్రతిపాదనరూపత్వాత్ అనన్తర వాక్యసఙ్గతి'; ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్"; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు:
నవప్రకరణ్యనుగుణైయాన సఙ్గతియుమ్ ఊహిత్తుక్కొళ్వదు.

" 'అన్యాని+ప్రాపకాని=[ప్రాపకాన్తరా]ణి' ఎన్ఱు, విగ్రహమ్;
"అత్తిల్, ఏతత్ప్రకరణప్రతిపాద్య- అధికారినిష్ఠాఘటక - అధికార ప్రతిసంబన్ధితయాబుద్ధిస్థమాన ప్రపత్త్యుపాయమ్, అన్తరశబ్దార్థ 'ఉన్యత్వప్రతియోగి'; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రపత్త్యుపాయత్తై) ఇత్యాది.

"కర్మజ్ఞానాదికళ్, తనిత్తనియే ఉపాయఙ్గళ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేమూలస్థవిగ్రహగత బహువచనోద్గమ్,(ఉపాయఙ్గళ్)ఎన్ఱు. ౧ (=గీ. సం-రక్షా,శ్లో. ౨౮-వ్యా-;గీ. ౩-౨౦భాష్యతా. చన్ద్రికా. భగిమిత్త వర్జనఙ్కరుత్తాలే ధర్మత్వేన తోన్ఱుకై, ఇవఱ్ఱుక్కెల్లామ్ తుల్యమ్.)

1 2 3
మీ—౧౧౫. ఏవం, వైరాగ్యభక్తిజ్ఞానభిః ఇతరాభ్యాం[=వ్యాసఙ్గపాసకాభ్యాం] వ్యావృత్తిః [శరణాగతస్య] ఉక్తా;
4
ప్రసఙ్గాత్, జ్ఞానాదపి [తస్య] తదుభయవ్యావృత్తిమాహ,
(ప్రాపకాన్తర)- ఇతి.—

౧॥ ఇత్తాల్ వ్యావర్తకిక్కుఱదు, రహస్యత్రయసార చరమశ్లోకాధికారత్తిలుళ్ళ "పరమ్పరయాకారణఙ్గళాన కర్మయోగ జ్ఞానయోగఙ్గళైయుమ్"

మూ—(I) అజ్ఞాన - అశక్తికళన్ఱు,—
(II) స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు.

వ్యా— (I) (1-2 అజ్ఞాన - అశక్తికళన్ఱు,) ఎన్ఱదు, "(1) అవన్ తైయజ్ఞత్తైక్కుమ్, (2) అనుష్ఠిక్కైక్కుమ్, ఈడాన (1-2) జ్ఞానశక్తికళిల్లామై, తత్ - త్యాగత్తుక్కు ప్రధానహేతువన్ఱు"; ఎన్ఱపడి.

(II) (స్వరూపవిరోధమేప్రధానహేతు) ఎన్ఱదు,
" 'భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు చ్చేరాదు' ఎన్ఱునదువే ముఖ్యహేతు";ఎన్ఱపడి.—

అ—(I)"(1-2) అజ్ఞాన-అశక్తికళ్, స - విషయఙ్గళాకైయాలే, విషయాకాఙ్క్షాయాం సన్నిహిత-ప్రాపకాన్తరఙ్గళే విషయఙ్గళామ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((1) అవన్ తైయజ్ఞ
యథాక్రమమ్ అన్వయిత్తుక్కొళ్వదు. [క్కుమ్) ఇత్యాది:—
(తత్ - త్యాగత్తుక్కు) ఎన్ఱదు,
"ప్రాపకాన్తరత్యాగత్తుక్కు" ఎన్ఱపడి.
'మూలత్తిలే, ఉత్తరవాక్యస్థ [ప్రధానహేతు]- పదత్తై ఆకృష్య, [అన్ఱు]ఎన్గిఱవిత్తోడే అన్వయిప్పదు"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ["ప్రధానహేతువన్ఱు" ఎన్ఱపడి] ఎన్ఱు.

(II)...(భగవద్-) ఇత్యాది:—

పారతన్త్ర్యన్దాన్, "(౧) పరాధీనఫలత్వమ్, (౨) పరాధీన కర్తృత్వమ్, (3)స్వరక్షణోపాయ ప్రవృత్త్యనర్హత్వము", ఎన్ఱు, ఇప్పడి అనేకవిధమాయ్ ఇరుక్కుమ్;

(౧) రాజాదికళుక్కు భృత్యర్, స్వకర్మానుగుణఫలమాత్రత్తిలే పరాధీనరాకైయాలే, పరతన్త్రర్;

(౨)పరాధీనస్వీయకృతిసాధ్య సాధన ప్రీతపరాధీన ఫలకరాకైయాలే, ఉపాసకర్ ఈశ్వరనుక్కు అతిపరతన్త్రర్;

(3) పరాధీన [-అఖిల-] స్వవ్యాపారాధీనసాధనతాక - పరాధీన ఫలకరాకైయాలే,ప్రపన్నర్, ఈశ్వరనుక్కు అత్యన్తపరతన్త్రర్.—

ఆక, (అత్యన్తపారతన్త్ర్య) మావదు, స్వరక్షణోపాయప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్. 3—

ఇత్యాద్యుక్తి. (౧౮౮౮రమవర్షత్తిల్ శెంగల్పట్టిల్ ముద్రితమ్. పు. ౧౦౭; ౧౦౪="ఇవన్ తైసాక్షాన్ మోక్షోపాయఙ్గళాక్కి" ఇత్యాది.)

౨॥ ఇత్తాల్, పూర్వోక్తసారే (పు. ౧౦౭-౧౦౩) "దుష్కరఙ్గళైయునాలుమ్" ఇత్యాదివ్యావృత్తి.

3॥ ఇత్తాల్ పూర్వోక్తసారే (పు. ౧౦౭) "అత్యన్తపరతన్త్రరాలే" ఇత్యాదియాయ్, "ఉపాయాన్తరాణ్యపాస్తాని" ఇతి "ప్రబుద్ధీః."(స్తో-రత్న-౫3),"త్రైగుణ్య విషయాః" నిత్యాశ్..." ఎన్ఱుమియాత్తే ప్రయుక్తమాన వాక్యఙ్గళిన్ వ్యావృత్తి. ॥పుటమ్ 3 ఓర్॥

అ.— అత్తావతు:—

స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతాన్య స్వీయోపాయ ప్రవృత్తిక జాతీయత్వమ్.

ప్రయోజనాన్తరపరస్తైవస్త్తిలుమ్ ఉపాసకన్, అభిమతన్నాక్కైయా [౫ లే, తదీయోపాయప్రవృత్తి ఈశ్వరనుక్కు అభిమతతరైయాక్కైయాలే, బాధవారణాయ "అత్యన్తాభిమతాన్య"- ఇతి.

సర్వజీవసాధారణ్యాయ "జాతీయ"- పదమ్.

అత్తావతు, భగవద్భిన్నచేతనత్వమ్.

I. (౧) ఉపాయాన్తరప్రవృత్తియిలుమ్, (౨) ప్రపత్తియిలుమ్, [౧౦ అధిమతితారతమ్యమ్,

(1) [''మమేతిద్వ్యక్షరో మృత్యుః'' ఇత్యాదియాన(?)] మూలమన్త్రస్థ "నమస్"- శబ్దవివరణ సంహితావచన ౧ స్వారస్యత్తాలుమ్,

(2) సిద్ధోపాయ విధిస్థలఙ్గళిలే ఉపాయాన్తర - ప్రతిషేధ స్వారస్యత్తాలుమ్, [౧౫

(3) ఉత్తమ మధ్యమాధికారివిభాజక - ప్రమాణ స్వారస్యత్తాలుమ్,

(4) ఏకాన్తి - పరమైకాన్తి - విభాగ స్వారస్యత్తాలుమ్,

(5) ప్రారబ్ధనివృత్తి - అనివృత్తి - రూప ఫలతారతమ్యత్తాలుమ్,

(6) అనుబన్ధిపర్యన్త ఫలసిద్ధి - తదభావ - రూప వైషమ్యత్తాలుమ్,

(7) "నార్తానాం శరణస్థస్య" ౨ ఇత్యాది - స్వారస్యత్తాలుమ్, [౨౦

(8) "మామేకం వ్రజ" ౩ "అహం... మోక్షయిష్యామి" ౪ ఎన్ఱ, ఆ భగవదుక్తి వైలక్షణ్యత్తాలుమ్,

(9) "యేన త్వం బత! సంరబ్ధః" ౫ "ఉద్ధరిష్యామ్యహం దేవి! సంసారాత్ స్వయమేవ తాన్" ౬ ఇత్యాది - స్వారస్యత్తాలుమ్,

10) "అస్మిన్ హి వర్తమానానాం విధౌ విప్రనిషేవితే। పూర్వే [౨౫ త్రయ ఉపాయాస్తే భవేయురమనోహరాః॥" ౭ ఇత్యాది వచనస్వారస్యత్తాలుమ్,

1 2 3
(11) "కర్మిణో జ్ఞానినో భక్తాస్, స్వయత్నకృతబుద్ధయః। తస్మాత్, కర్మాద్యుపాయాస్తు సాన్తరాయాః" ౮ ఇత్యాది-స్వారస్యత్తాలుమ్.

దురపహ్నవమ్.

అ.— II. "(౧) గురువాన భక్తియోగమ్, శక్తాధికారమ్;

"(౨) లఘువాన ప్రపత్తి, అశక్తాధికారై;

1 2 3
"ఆకైయాలే, ఉపాయాన్తరనిషేధ- నిన్దా- నికర్ష-ప్రతిపాదకవచనఙ్గళ్ "ఉపాయాన్తరాశక్తనుక్కు ప్రపత్తిరుచ్యర్థార్థవాదఙ్గళామత్తనై"౯; ఎన్నవొణ్ణాతు:

(12) { (౧) జితేన్ద్రియాగ్రగణ్యనాన అర్జుననైక్కు ఇత్తు ఉపదేశిక్కైయాలుమ్,
(౨) దేహావసానమోక్షహేతు సావతారరహస్య చిన్తన సద్విద్యాది శక్తరాన నాథాదికళుమ్ అనుష్ఠిక్కైయాలుమ్,
ప్రపత్తి, అశక్తమాత్రాధికారైయల్లామైయాలె, అనుకల్పమల్ల; }

III. అతఏవ, భక్తియుమ్ ముఖ్యమల్ల:

1 2
అన్యత్ర, ముఖ్యానుకల్పఙ్గళిల్ ప్రతినియతమాన స్వభావమ్ భక్తి ప్రపత్తికళిల్ ఇల్లామైయాలుమ్ ఇవఱ్ఱుక్కు గౌణముఖ్యభావమ్ కూడాతు:

(13) { (౧) అన్యత్ర అనుకల్పవిధిస్థలఙ్గళిలే, ముఖ్యప్రతిషేధమ్ [౧౫ కాణామైయాలుమ్,
(౨) ఇఙ్గే అతు కాణ్కైయాలుమ్, }

(14) { (౩) అనుకల్పప్రవృత్తనుక్కు ముఖ్యాకరణనిమిత్త ప్రాయశ్చిత్తమ్ కాణామైయాలుమ్,
(౪) ఇఙ్గే అతు కాణ్కైయాలుమ్, }

ముఖ్యానుకల్పాన్తరఙ్గళిల్ ప్రతినియతస్వభావమ్ ఇవఱ్ఱుక్కిల్లై:

(15) { (౫) ముఖ్యోపాయనిష్ఠనుక్కు, మధ్యమాధికారిత్వముమ్, అనుకల్పనిష్ఠనుక్కు, ఉత్తమాధికారిత్వముమ్, అన్యత్ర కాణామైయాలుమ్,
(౬) ఇఙ్గే అతు కాణ్కైయాలుమ్, [౨౫ }

ఇవఱ్ఱుక్కు ముఖ్యానుకల్పభావమ్ కూడాతు:

IV. "అన్యత్ర [ముఖ్యాకరణప్రయుక్త-] ప్రాయశ్చిత్త విధ్యభావేపి, ఇహ వచనబలాత్ †ప్రాయశ్చిత్తమ్ ఆవశ్యకమ్", ఎన్నిల్;

(16) "అన్దప్రాయశ్చిత్తవచనమే అనుకల్పత్వభఞ్జకమ్" ఎన్ఱు, అవరుమ్:— ఆకైయాల్, "ఉపాయాన్తరాపేక్షయా ప్రపత్త్యతిశయపర-వచనఙ్గళ్, '"మానసం ప్రవరం స్నానమ్' [="మానసం విష్ణుచిన్తనమ్"?] ౧౦ ఎన్ఱ, ఆ వచనమ్ పోలే"; ఎన్కై, అనుపపన్నమ్.

౧॥—సనత్కుమార-సం. (=''ప్రపత్తేః క్వచిదప్యేవం పరాపేక్షా న విద్యతే। సా హి సర్వత్ర సర్వేషాం సర్వకామఫలప్రదా?'') జ్ఞానసారే, పా. ౨౮ వ్యా; ర-సారే, పు. ౩౧౯. ౨॥ భగవచ్ఛాస్త్రిమ్. (ర-సారే, పు. ౩౧౮.) ౩॥ గీ ౧౮-౬౫. ౪॥ గీ, ౧౮-౬౬. ౫॥

౬॥

౭॥ ౮॥

† "ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతే౽నయా" ఎన్ఱ, అవికైక్కుఞ్జుక్కోళ్వతు; (లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౯౧.)

౯॥ (పు. ౩౬౯ల్) పూర్వోక్తసారే, పు. ౩౧౦=''ప్రపత్తైయుస్తుతిక్కాక అతివాదమ్'' ఇత్యాది. "అథపాతకభీతస్త్వమ్" ఇత్యతో౽ప్యుపాయాన్తరనిన్దా దృశ్యతే. (ఇతు సారే, పు. ౩౧౫ల్ ఎడుత్తాళుక్కప్పట్టతు.) "ప్రపత్తి. అధికప్రభావమాయిరుక్కుమ్" (ర-సారే, పు. ౩౧౮) ఇతి ఉపాయాన్తరస్య నికర్షో౽ఙ్గీకృతః. ౧౦॥ ర-సారే, పు. ౩౧౮.

I. ఇతిమ[1] క్తినమోవ్యాఖ్యామాం[2]ప్రజా న్యాం స్వ్యజేతివాక్ ఉ[3] త్తమత్వాది[4]నై శా స్తపరమైకా స్తశేషివాక్ పా[5]ిరబ్ధనాశావాకో క్తేః[6] ~ఫ్థ-త్వాదేరపాదితా ✱

అ.—"ఇవ్వి, (౧)ఉపాయాన్తరఙ్గళిలుమ్, (౨) ప్రపత్తియిలుమ్, అభిమతిశారతమ్యమ్ దురవహ్నవమాకైయాలే, ఇవన్ఱుక్కు (1)విశిష్టాభిమతిజనకత్వ (2) తదభావరూపఙ్గళాన (1) ఉచితత్వ (2) అనుచితత్వఙ్గళ్ ఉపపన్నమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(" భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యమూకిఅ స్వరూపత్తుక్కు") ఎన్ఱు.

ఉపాసనముమ్ ఒరువకై పారతన్త్ర్యానుగుణమాకైయాలే, అతై వ్యావర్తిక్కైక్కాక ("అత్యన్త")- పదమ్.

("అత్యన్తపారతన్త్ర్య") మావతు:—

పూర్వోక్తరీత్యా, స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతాన్యనిష్ఠ ఉపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వపర్యవసితమాన అదృష్టద్వారక సాధన ప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్.

పూర్వవత్, ఉపాసనప్రవృత్తియుమ్ ప్రయోజనాన్తరపర ప్రవృత్త్యపేక్షయా అతిశయితాభిమతివిషయమాకైయాలే, బాధవారణాయ "అత్యన్త"- ఇతి అభిమతి - విశేషణమ్.

(1) ఉపాయోపేయాధికారాపేక్షిత ప్రవృత్తియుమ్, (2) ఉపాయస్వీకారప్రవృత్తియుమ్, (3) కైఙ్కర్యప్రవృత్తియుమ్, అత్యన్తాభిమతివిషయమాకైయాలే, బాధవారణాయ ఉపాసనాదిపరమాన ఉపాయపదమ్.

ఉపాయత్వమ్, ఇహ, (1)భగవదన్యత్వేసతి, (2)అదృష్టద్వారక మోక్షసాధనత్వమ్.

" (1) ప్రథమదశైత్తాలే, సిద్ధోపాయస్వీకారముమ్, (2) ద్వితీయదశైత్తాలే, అధికారకైఙ్కర్య ప్రవృత్తికళుమ్, ఉచితఙ్గళ్" ఎన్ఱు, సిద్ధమ్.

"మూలత్తిలే [వా. ౧౦౭] [అప్రాప్తతైయే ప్రధానహేతు] ఎన్ఱు, అ"స్థానత్తిలే, [వా. ౧౧౫] [స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు] ఎన్ఱై"యాలే, [విరోధ] పదమ్, అప్రాప్తతాపరమ్;

" అత్తావతు, ఔచిత్యాపరపర్యాయ సౌఘట్యశూన్యత్వై అభా"వమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

[పు. ౩౬౯, వలవరి౧౦] (" శేరాతు" ఎన్నుమతువే) ఇత్యాది.—

"ఇప్పడి, [స్వరూపవిరోధ] శబ్దార్థమ్ తాత్పర్యవిషయమాకైయాలే, " (౧)'ఉపాసనాదికళ్ స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళ్' ఎన్ఱు, శిలర్ శొల్లువర్కళ్:

అ.—"'ఇక్షుభుక్, ప్రపన్నయై స్తుతిక్కైక్కాక అతివాదమ్ "పణ్ణినార్ కళామిత్తనై' ఎన్ఱుమ్;

" (౨) ' "నిత్యమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ఇవై నాశకఙ్గళాయ్ "కొణ్డు స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళ్" ఎన్నవొణ్ణాతు' ఎన్ఱుమ్;

"(౩) '(1)మోక్షప్రతికూలఙ్గళాన[1] రాగాద్యుపాధికళాలేవన్ద[2] కామ్యనిషిద్ధఙ్గళ్ పోలేబన్ధకఙ్గళల్లామైయాలుమ్, (2)మోక్షార్థిగళుక్కు విధిక్కైయాలుమ్,

"ఉపాసనాదికళుక్కు, శాస్త్రముఖత్తాలే అనర్థావహత్వరూపమాన "[స్వరూపవిరోధమ్] శొల్లవొణ్ణాతు;—

"ఆకైయాల్ ఆత్మస్వరూపనైర్పల్యమ్ ఉపాసనాదికళుక్కు "నాశకత్వ-...అనర్థావహత్వఙ్గళ్ ఇల్లామైయాలే, ఒరుపడియాలుమ్ "[స్వరూపవిరోధ] ప్రసఙ్గమిల్లై'; ఎన్ఱుమ్;

"సారోక్తదూషణమ్ ౧ అటిగ్నకమ్": ఎన్ఱు, కరుత్తు.—

"(౧) [పు. ౩౬౯, వలవరి౩] [స్వరూప - విరోధమే, ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్] [స్వరూప] శబ్దమ్, ధర్మిస్వరూపపర మల్లామైయాలుమ్,

"(౨) అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప-అసాధారణధర్మపరమాకైయాలుమ్,

"(౩) '[విరోధ]శబ్దమ్, నాశవాచకమ్' ఎన్ఱు, వివక్షితమల్లామైయాలుమ్,

"(౪)స్థానప్రమాణత్తాలే అప్రాప్తతా వాచకమాకైయాలుమ్,

"(౫) [ఉపాసనాదికళ్,] కామ్యనిషిద్ధఙ్గళ్ పోలే బన్ధకఙ్గళల్లావిట్టాలుమ్, స్వరూపత్తుక్కు అత్యన్తానిష్టమాన విశిష్టాభిమత్యభావరూప-"అనర్థావహఙ్గళాకైయాలుమ్,

"(౬) మోక్షార్థిగళుక్కు 'పరిత్యజ్య'౨ ఎన్ఱు, నిషేధిక్కైయాలుమ్,

" ఉక్తవిధయా[స్వరూపవిరోధమ్] ప్రామాణికమాకైయాలే ప్రమాణా"న్తరవిరుద్ధవాద మల్లామైయాలే, ఉపాయాన్తర[స్వ] స్వరూపవిరుద్ధత్వ "వాదమ్, అతివాదమన్ఱు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.[=ర-సారే,పు ౩౧౭✱]

స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతాన్యనిష్ఠ ఉపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వరూప స్వరూపత్తుక్కు అవై అనుచితఙ్గళాకైయావతు:—

" తాదృశ [స్వరూప] శబ్దార్థానుప్రవిష్ట విశిష్టాభిమతిప్రతియోగిక సంసర్గాభావప్రయోజకఙ్గళాయిరుక్కై.†—

✱ 'నార్హ[7]న్తిశరణస్థస్య' త్యాదివాక్యాత్రసూచితా,[8] 'మామేవైష్యస్యహం మోక్షయిష్యామి" తిటీ-న్ను[9]క్తేరణా,॥ 'హేనత్వంబత! సంరబ్ధ(ః)', 'ఉద్ధరిష్యామి[10] తాన్ స్వయమ్',। 'పూర్వైత్రయఉపాయాన్స్వైర్ పితన్నిష్టార్యతిప్రియాః',॥ 'కర్మిణో[11], జ్ఞానినో, భక్తాస్, స్వయత్నకృతబుద్ధయః। తస్మాత్ కర్మాద్యుపాయాస్తు సాన్తరాయా(ః)', ఇతీరణా.॥

II. జితాక్షపార్థా[12]యాన్యోక్తేః, శక్తనాథాద్యనుష్ఠితేః,। ప్రపత్తేర్నానుకల్పత్వం,

III. భక్తేస్తుస్యాదముఖ్యతా;॥[13] ముఖ్యాహీననిషేధాత్తా, భక్తిశ్చాత్ర నిషిధ్యతే;[14]। నముఖ్యానుష్ఠితౌ ప్రాయశ్చిత్తం;[15] తద్విహితంత్విహ॥ అను కల్పత్వగస్యైఉక్తకిం, ముఖ్యనిష్ఠశ్చ మధ్యమః॥

IV. "[16]ప్రాయశ్చిత్తంనముఖ్యాప్తా యద్యప్యన్యత్ర, తత్త్విహ—॥ విధిర్నేతే" త్యసత్, సోపి హ్యానుకల్పత్వభఞ్జకః!

✱—' ఇవై, " అకిఞ్చనోఽనన్యగతిః" (స్తో. ౪. ౨౨) ఎన్ఱిరుక్కుమ్ అధికారిక్కు, స్వాధికారవిరుద్ధఙ్గళ్,' ఎన్నప్రాప్తమ్."

౧॥ ఆన్ధ్రలిపిముద్రిత శ్రీరహస్యత్రయసారే, (అధి. ౨౪) పు. ౩౧౦, ౩౧౧. ౨॥ గీ. ౧౮-౬౬.

†సంసర్గాభావః—ప్రాగభావాద్య భావత్రయాన్యతమః. ॥పుటమ్ ౩౪౧॥

వ్యా.—ఇత్తాల్, "([వా. ౪౩.] అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్గి, ఆవిడత్తిల్ శొన్న అజ్ఞాన - అశక్తికళ్, ముఖ్యహేతువన్ఱు,"; ఎన్నుమిడమ్ శొల్లుకిఱతు.

అ.—"ఉపాయాన్తరజ్గళ్, "(౧) భవిష్యత్ప్రపన్ననాయ్
"ఇప్పోతు ఉపాయాన్తరనిష్ఠనానవన్ - విషయత్తిలే, (1) విశిష్టాధికారిత
"ప్రాగభావ ప్రయోజకజ్గళాయ్,

"(౨) పూర్వమ్ ప్రపన్ననాయ్ పశ్చాత్ బుద్ధిదౌర్బల్య* త్తాలే ఉపా
"యాన్తరప్రవృత్తనానవన్-విషయత్తిలే, (2) విశిష్టాధికారత్వధ్వంస ప్రయో
"జకజ్గళాయ్,

"(౩) ఒరుకాలుమ్ ప్రపన్ననన్ఱిక్కే ఉపాయాన్తరనిష్ఠనాయే
"పోరుమవన్ విషయత్తిలే, (3) విశిష్టాధికారత్వాత్యన్తాభావ ప్రయోజకజ్గ
"ళాయ్, ఇరుక్కైయాలే, సమన్వయమ్ కణ్డుకొళ్వతు:—

"ఇప్పడియే 'దూషణాన్తరజ్గళుమ్ పరిహృతమ్' ఎన్ఱు, ఊహిత్తుక్కొ
"ళ్వతు"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"[=వా. ౧౦౫.] [దోషదర్శనమపేక్షితమ్] ఎన్ఱు, సామాన్యేన
"హేతుత్వకథనత్తాలే, ప్రధానహేతుత్వశజ్కై ఉదిక్కుమాకైయాలే.
"[వా. ౧౦౬] [ప్రధానహేతువన్ఱు] ఎన్ఱు, ప్రధానహేతుత్వత్తై నిషే
"ధిక్కవేణ్డిన్ఱు;

"అప్పడి యిజ్గే [అజ్ఞాన-అశక్తి]కళుక్కు [ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ]
"హేతుత్వమ్ సామాన్యేనశొల్లిల్ త్తిల్లామైయాలే, ప్రధానహేతుత్వశ
"జ్కై యుదియాతాకైయాలే, తత్ప్రతిషేధమ్ అప్రసక్తప్రతిషేధమ్
"అన్ఱో?" ఎన్గి, అశజ్కైయితే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇత్తాల్ ([వా. ౪౩.] అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్) ఎన్గి, ఆవిడత్తిల్
శొన్న) ఇత్యాది —

"అజ్గే, [ప్రపన్న] శబ్దమ్,
"అనన్యగతికళాయ్ క్కొణ్డు భగవద్విషయత్తిలే భరన్యాసమ్ పణ్ణిన
"వర్కళైచ్చొల్లుకైయాలే, తదన్తర్గతమాన అనన్యగతిత్వత్తిలే [వా.
"౪౩] [అజ్ఞానత్తాలే] ఎన్గి, అ అజ్ఞానహేతుత్వమ్ అన్వయిక్కైయాలే,
"[ప్రాపకాన్తర పరిత్యాగ] హేతుత్వమ్ సామాన్యేన శొల్లిన్ఱాకైయా
"లే, ప్రధానహేతుత్వశజ్కై యుదిక్కుమాకైయాలే, తత్ప్రతిషేధమ్
"అప్రసక్తప్రతిషేధమన్ఱు"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

["అవిద్యాతః...జగతిగతిమన్యామ్ అవిదుషామ్" ఇత్యుక్తరీత్యాప్రసక్తిః ర-సారే, అధి. ౨౫, పు. ౧౧౨యుమ్ పార్క్క.]

* పు. ౩౬౫, ౧౧మ్ నూట్టు. ర-సారే (అధి. ౨౪), పు. ౩౧౭.
"భేదస్స్వామికృపా-ఫలాన్యగతిషు." ఇత్యాద్యష్టాదశభేదనిరూపక పూర్వ్వక సంగృహీతశ్లోకస్యవ్యాఖ్యా చద్రష్టవ్యా.

2-9-98.

వ్యా.—(౧)(అజ్ఞాన-అశక్తికళ్)-(అడి)యాక విడిల్, జ్ఞాన - శక్తికళ్ ఉణ్డాకిల్, పరిగ్రాహ్యమామిఱే?,

(౨)(స్వరూపవిరోధమ్) ఎన్ఱు, విట్టాలితే మఱువలిడాతొ్ళివతు?.

అ.—"'ఇప్పడి,(౧)[వా. ౪౩.] [అజ్ఞానత్తాలే ప్రపన్నర్] ఎన్గి, అ
"వాక్యముమ్, (౨) [అజ్ఞాన- అశక్తికళ్] ఎన్గి, అవాక్యముమ్, మిథోవి
"ప్రకృష్టజ్గళాయిరున్దాలుమ్, అన్యోన్యసాకాఙ్క్ష (1) ప్రసజ్గ (2) ప్రతిషేధ
"పరజ్గళాయ్ క్కొణ్డు ఏకవాక్యతాపన్నజ్గళాకైయాలే, వాక్యైకదేశత్తిల్
"కణ్డోక్తమాన [అశక్తి]కు-[మ్] వాక్యైకదేశాన్తరస్థ-[అజ్ఞాన] గ్రహ
"ణమ్ ఉపలక్షణమ్' ఎన్ఱు, "సుగమమ్" ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్'; ఎన్ను
"మభిప్రాయత్తాలే [వా ౪౨ వ్యా., పు. ౧౭౪, పరి౬.] [అజ్ఞానమ్,
"అశక్తిక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్] ఇత్యాది - గ్రన్థమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"(౧) ప్రకృష్ట - అప్రకృష్ట- కార్య - ఉపధాయకత్వమే, కారణజ్గ
"ళుక్కు ప్రకర్షాప్రకర్షజ్గళ్;

"(౨) అతిల్, [అజ్ఞాన- అశక్తి] హేతుకమాన [ప్రాపకాన్తరపరి
"త్యాగ]మ్, ఉత్తరకాలత్తిల్ జ్ఞానశక్తిసంభవప్రయుక్త ప్రతియోగి
"పరిగ్రహాసహమాకైయాలే, అప్రకృష్టమ్;

"(౩) స్వరూపవిరోధహేతుకమాన తత్పరిత్యాగమ్, యావదాత్మభావి
"యాక స్వరూపహానిభయత్తాలే పునఃప్రతియోగిపరిగ్రహత్తై
"సహియాతాకైయాలే, ప్రకృష్టమ్;

"(౪) ఇన్ద ప్రకర్షాఽప్రకర్షజ్గళే ప్రధానాఽప్రధానత్వజ్గళాక
"వివక్షితజ్గళ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అజ్ఞాన - అశక్తికళడియాక విడిల్) ఇత్యాది.—

"యద్యపి, [స్వరూపవిరోధ(ధీ)] హేతుక-[ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ]ముమ్,
"(౧) ఉత్తరకాలత్తిల్ [స్వరూపవిరోధ] విస్మృతియాతల్, (౨) స్వరూపా
"నురూపత్వ భ్రాన్తియాతల్, ఉణ్డాకిల్, పునఃప్రతియోగి పరిగ్రహాసహ
"మాయిరుక్కుమ్;

"తథాఽపి, [స్వరూపవిరోధమ్], శ్రవణ-మననజ్గళాలే, త్యాగపర్యన్త
"కార్యకరణక్షమమామ్పడి దృఢాధ్యవసితమాయ్ ఇరుక్కైయాలే
"(౧) తద్- విస్మృతియాతల్, (౨) తద్విపర్యయమాతల్, ప్రాయశః
"పిఱవాతాకైయాలే, [స్వరూపవిరోధ(ధీ)] హేతుక [పరిత్యాగ] మ్, పునః
"ప్రతియోగిపరిగ్రహాసహమన్ఱు,"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (విట్టాలిఱే?)
ఎన్ఱు, (ఇఱే?) శబ్దమ్ ప్రయోగిత్తతు.

(మఱువలిడు)కైయావతు, "ఆపోన్ననోయ్ మీళవుమ్ వరుకై.
ఇత్తాల్, "ఉపాయాన్తరమ్ వ్యాధితుల్యమ్", ఎన్ఱు, సూచితమ్

మీ.—ఏవం, షష్ఠ్యప్రకరణే —

I. "ఉపాయాధికారార్థమ్ ఆనుల్యాదిరివ ఆస్యయజ్ఞాదికం నానుష్ఠేయమ్;
"ఉపేయాధికారసిద్ధ్యర్థమపి మానసయోగాదికం నానుష్ఠేయమ్;
"భక్తేరర్చావతారసౌన్దర్యలభ్యత్వాత్:

II. {"శమాద్యర్థమపి న యత్నః కార్యః;
{"అర్చావతారవిషయ సహజప్రావణ్యాదేవ తత్-సిద్ధేః:

III. {"ప్రాప్తిశ్యార్థమపి నయత్నాపేక్షా;
{"కృపామాత్రప్రీత గురుప్రసాదాత్ తత్-సిద్ధేః:

IV. {"ఉపాయపరిగ్రహోపయోగి భగవత్కృపా[1] - తదితరవై[2]
{"కృష్ణ్య- సిద్ధ్యర్థం శాస్త్రపరిశ్రమోఽపి న కార్యః;
{"ఉపదేశాదేవ తత్-సిద్ధేః:

"అతః, ప్రపత్తేః పూర్వోత్తరదశయోః నచేతనప్రయత్నాపేక్షా" ఇతిస్థాపితమ్. [త్వముక్తమ్:}

ఏవం, * షష్ఠప్రకరణ్యా, శరణాగతిస్థలే భగవదుపాయాపేక్షేతి}

ఇతఃపరం, * త్రిప్రకరణ్యా, ఉపాసనన్యాసస్థలయోరపి భగవతోరక్షకత్వం నిర్హేతుకమ్ [ఇతి] స్థాప్యతే:—

తత్ర;- (౧)షష్ఠే, భక్తేరసాధారణదోషై రనుపాయత్వ ముచ్యతే;
(౨)సప్తమే న్యాసస్య అసాధారణదోషై రనుపాయత్వ ముచ్యతే.
(౩)అష్టమే ఉభయసాధారణదోషైరుభయోరనుపాయత్వముచ్యతే:

తత్ర:— షష్ఠే, "భక్తేరుపాయత్వమ్, ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానవత్త్వం ప్రత్యుచ్యతే?;

ఉత, తద్రహితంప్రతి?"; ఇతి వికల్పమభిప్రేత్య, ప్రథమేఽపాయత్వంసాధయతి;— [త్వముక్తమ్;}

పూర్వాధికారే జ్ఞానినంప్రతి ప్రపకాన్తరాణాం స్వరూపవిరుద్ధ}

తత్ర, తాన్ప్రతి "తేషామ్ అపాయత్వమ్" ఇత్యవాన్తరసఙ్గతిః.

సంశయస్తు:—

"భక్తిస్థలే, భగవతోరక్షకత్వమ్, (1) నిర్హేతుకమ్?,
"ఉత, (2) సహేతుకమ్?" ఇతి;

తదర్థం, (3) "భక్తిః, ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానయుక్తాన్ ప్రతి ఉపాయః?, ఉత, (4) అపాయః?"; ఇతి;

తదర్థం, (5) "(౧) తత్త్వదర్శివచనం, (౨) భయహేతుత్వాది లిఙ్గం, (౩) ప్రాయశ్చిత్తవిధానాన్యథానుపపత్తిః, (౪) అభియుక్తవచనంచ, అన్యథా - సిద్ధమ్?;

(6) ఉత, అనుపాయత్వేప్రమాణాని?"; ఇతి; [ధో నసంభవతి?}
తదర్థం, (7) "భక్త్యుపాయస్య బాధకత్వాది † దశవిధవిరో}
(8) ఉత, సంభవతి?" ఇతి;

యదా నసంభవతి,—

(౧) (౨)-(౪)

తదా, "(౧)తత్త్వదర్శివచనాదీనాం భక్తేరపాయత్వే ప్రమాణత్వాభావాత్, భక్తేరుపాయతయా, తత్ర ఈశ్వరరక్షకత్వంసహేతుకమ్":

యదా, †దశవిధవిరోధ సంభవః,

మీ —తదా, "తత్త్వదర్శివచనాదీనామ్, అపాయత్వే ప్రమాణత్వాత్ భక్తేరపాయతయా, తత్ర, ఈశ్వరస్యరక్షకత్వంనిర్హేతుకమ్"; ఇతిసిధ్యతి.

పూర్వపక్షస్తు:— [మ్'; ఇతి కేచిద్వదన్తి;}

"'యథాధికారంశాస్త్రవిహితేషు ఉపాసనాదికం స్వరూపవిరుద్ధ}

"ఏతదపి, 'ప్రపత్తి-స్తుత్యర్థమ్' అతివాదఏవ;

"తథాహి:—

"'నిత్యాత్మస్వరూపస్య నాశకత్వాత్, ఇతరత్ స్వరూపవిరుద్ధమ్'
"ఇతివక్తుం నశక్యతే;

"(౧) ప్రపత్త్యనుష్ఠానవైయర్థ్య[1] ప్రసక్త్యా[2], 'కర్తా శాస్త్రార్థవత్త్వా[3]త్'౧ 'పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః'[4]౨ ఇతిభగవదధీనకర్తృత్వసత్త్వాత్,

"(౨) 'ఆత్మస్వరూపమ్ అత్యన్తనిర్వ్యాపారమ్' ఇత్యుక్తే, సత్త్వలక్షణభూత - అర్థక్రియాకారిత్వాభావేన తుచ్ఛత్వప్రసక్తేః;

"(౩) 'జ్ఞానచికీర్షాప్రయత్నాశ్రయత్వరూప కర్తృత్వాభావేన ఆత్మనస్ సన్నిధిమాత్రమేవవ్యాపారః' ఇత్యుక్తే, భోక్తృత్వాదీనామపి
"అభావప్రసఙ్గే[1], అస్య, సంసారమిథ్యాత్వపత్త్యా[2], మోక్షోపాయవైరపేక్ష్య ప్రసఙ్గాచ్చ;

"సాఙ్ఖ్యాదివత్ స్వరూపస్య కర్తృత్వాభావాత్, 'ఉపాసనాదికం స్వరూపవిరుద్ధమ్' ఇతిన శక్యతేవక్తుమ్:

"'అచేష్టమానమాసీనం శ్రీః కంచిదుపసర్పతి ‡। కర్మీకర్మాను స్యూత్యాన్యో న ప్రాశ్యమధిగచ్ఛతి॥'౩ ఇత్యుక్తిరపి, శాస్త్రచోదితఉపాయానాం నవైరర్థక్యంవదతి;

[పూర్వానుష్ఠిత కర్మవిశేషాణాంఫలోపధాయకత్వమాత్రపరత్వాత్: కించ, మోక్షప్రతికూలరాగాద్యుపాధి ప్రయుక్తకామ్యనిషిద్ధకర్మణామివ బన్ధకత్వాభావాత్, మోక్షార్థినముద్దిశ్యైవ విహితత్వాచ్చ, ఉపాసనాదీనామ్ అనర్థావహత్వరూపవిరోధోక్తిర్ నశాస్త్రమూలా:]

* —అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే ప్రపత్తిపరిచ్ఛేదాఖ్యే ద్వయస్య పూర్వవాక్యార్థ విచారరూపే, ప్రథమం ప్రకరణషట్కమ్. అత్రైవం ప్రకరణవిభాగః(—పు. ౬, ౭, ౩౦౪):—

ప్ర. పా.
౧— ౧- ౧౩(—వేదాగ్రమ్. ..-ఉపదేశకృత్తాలేష్వేకాకృపాత్త...);
౨— ౧౪- ౨౨(—అతియాత్...-అర్జునస్తు...);
౩— ౨౩- ౫౩(—ప్రపత్తిస్తు...-ఇద్ధస్వభావ...);
౪— ౫౪- ౭౯(—ఇత్థంతన్నిష్ఠాపర్యత్తాత్...-విశాన్తి...);
౫— ౮౦-౧౧౪(—ఉపాయస్తు...-అద్యపత్తై...);
౬—౧౧౫-౧౩౩(—ప్రపకాన్తర...-ఇత్థంత్వా...);
౭—౧౩౪-౧౪౭(—ప్రపత్త్యుపాయస్తు...-నైదువాళ్...);
౮—౧౪౮-౧౫౯(—కృతైయాతే...-అధికారిత్రయస్తు...).

౧॥ అ. ౨, పా. ౩, అధి-౫-సూ. ౩౩. శ్రీ- భా- వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకో. పు. ౫౮౬. ౨॥ అ. ౨. పా. ౩. అధి.౬-సూ.౪౦. శ్రీ-భా.పు.౫౮౯. †పు.౩౭౮, వలవది. ‡ 'ఉపతిష్ఠతి'-ఇతిపాఠాన్తరమ్.

మీ.—“తస్మాత్, ఉపాసనాదీనాం, ఆత్మస్వరూపం ప్రతి నాశకత్వ-[1]
“అసంభావితత్వ-[2] అనర్థావహత్వానామ్[3] అభావాత్, కేనాపి ప్రకారేణ
“స్వరూపవిరోధో నాస్తి.

“‘నను! ఏవమపి, “ఆత్మనో దేహేన్ద్రియాది- విలక్షణత్వాత్ స్వరూ
“‘పే వర్ణాశ్రమాదికం నాస్తి” ఇతి జ్ఞానవతః, (౧) “బ్రాహ్మణోఽహం,
“క్షత్రియోఽహమ్” ఇత్యాద్యభిమానపూర్వకం కర్తవ్యవర్ణాశ్రమధర్మాః,
“‘(౨) తన్మూలకవ్యాపారాన్తరాణి చ, న కర్తవ్యాని” ఇతి, వర్ణాశ్రమాది
“‘నిబన్ధనకర్మణాం స్వరూపవిరుద్ధత్వే, న కోఽపి దోషః?’; ఇతి చేత్:—

“ఇదమప్యనుపపన్నమ్:

“తథాహి:—

“‘స్వరూపే బ్రాహ్మణ్యాదికం నాస్తి’ ఇతి జ్ఞానసంభవేఽపి;
“కర్మవిశేషవశాత్ బ్రాహ్మణ్యాదివిశిష్టశరీరేణ సంబన్ధవత్త్వాత్,
“తచ్ఛరీరసంబన్ధప్రయుక్త- క్షుత్పిపాసాది పరిహారన్యాయేన,
“ఏతచ్ఛరీరపాతపర్యన్తం, (౧) తత్తద్వర్ణాశ్రమాదీనాం (౨) స్వశక్తేశ్చ
“అనురూపమ్, అనిష్టనివృత్తి-ఇష్టప్రాప్తివిషయకశాస్త్రవిహిత ధర్మా(ః)
“న పరిత్యాజ్యాః:

“తస్మాత్, ఉక్తధర్మాణాం, దేహాత్మవివేకవశాత్ అధర్మత్వమాపాద్య,
“ఏతేషాం త్యాజ్యత్వం వక్తుం న శక్యతే:

“దేహాత్మవివేకవత ఏవ * పరలోకసాధనభూతధర్మే అధికారాత్,
“ఉక్తధర్మానుష్ఠానస్య స్వరూపే బ్రాహ్మణ్యాది- భ్రమో నాధికారః;

“పరన్తు, బ్రాహ్మణ్యాది విశిష్టశరీర సంబన్ధ ఏవ అధికారః:

“అతః, సర్వధర్మానుష్ఠానస్యాపి ఉపయుక్తప్రకృత్యాత్మవివేకమూ
“లకత్వాత్, ఉపాసనాదేర్విరోధం న పశ్యామః:
“‘ఉపాసనాదికమ్, ఆరోపమాత్రకమ్; కర్మోపాఙ్గితకరణకళేబరరూప- ఉపా
“ధిభిరనుష్ఠేయతయా, కర్మయోగాదికం చ స్వరూపవిరోధి’; ఇతి వదతాం
“(౧) స్వరూపజ్ఞాన ద్వయశ్రవణాదికానాం, మనఃప్రభృతిసాపేక్షత
“యా తదవిశేషత్వాత్:

“‘నను!

“‘ఏవమపి, శేషత్వాత్ స్వరక్షణే ప్రాప్తిరహితస్య,
“‘(౨) అత్యన్తపరతన్త్రత్వాత్ స్వరక్షణాశక్తస్య చ,
“‘(౧) అస్య స్వరక్షణార్థత్వేన కర్తవ్యతయా ఉపాయవిధానమ్,
“‘(౨) తస్య అనేన సాధ్యత్వాత్ “సాధ్యోపాయత్వప్రసిద్ధిశ్చ” ఇత్యేతచ్చ,
“కథముపపన్నం స్యాత్?:

“‘తస్మాత్, “భక్తియోగాదికమ్, (౧) శేషత్వానురూపత్వాభావాత్
“‘“స్వరూపస్య అనిష్టావహమ్; (౨) అత్యన్తపారతన్త్ర్యవిరుద్ధత్వాత్
“‘“అసంభావితం చ”; ఇతి వక్తుం [కిం] న శక్యమ్?’; ఇతి చేత్;—

“ఇదం, సర్వమోక్ష ప్రసఙ్గాదినా [ప్రాగేవ] పరిహృతప్రాయమ్;
“(I) ఏతత్కృతవ్యాజాభావేపి ముక్తత్వకరణే, ముక్తస్యానాదిత్వ
ప్రసఙ్గః;
“(II) ‘ఈశ్వరః, కేవలస్వాతన్త్ర్యేణ ముక్తం కరోతి,’ ఇత్యుక్తే,
‘(౧) వైషమ్య నైర్ఘృణ్యాదికం ప్రసజ్యేత;
“(౨) మోక్షోపాయవిధాయకశాస్త్రాణాం చ ఆనర్థక్యం ప్రసజ్యతే
“తస్మాత్, ఉక్తం, (1) శేషత్వేన ప్రాప్తవిషయ సమాశ్రయణం,
“(2) స్వామినః స్వత్వరక్షణే ఔచిత్యం చ, సిధ్యతి:
“(3) ఆత్యన్తపారతన్త్ర్యేణ తదాయత్త స్వాతన్త్ర్యవహనం,
“(4) విహితత్వాత్ తదభిమత - ఉపాయానుష్ఠానం, (5) ఫలలాభస్య
తత్ప్రతీక్షణం చ, సిధ్యతి;
“‘ఉక్తమ్, (౧) శేషత్వమ్, (౨) పారతన్త్ర్యం చ, ఫలదశాయాం,
“‘తదభిమత కైఙ్కర్యం తదిచ్ఛానుగుణ్యేన కర్తుం చ ఉపయుక్తం భవతి;
“‘ఏతద్విరోధాత్ స్వరక్షణార్థస్వవ్యాపారోఽనుచితః’, ఇతి వదతాం,
“యథాశాస్త్రం భగవత్ప్రీత్యాదిఫలముద్దిశ్య క్రియమాణ కైఙ్కర్యే,
“సాధ్యత్వేన విధీయమానప్రపత్తౌ చ, స్వరూపవిరోధబుద్ధ్యా అధికారా
“భావ ప్రసఙ్గః; [గీ-౧౮-౬౬]
[వాక్యజన్యసమ్బన్ధజ్ఞానాదిమాత్రాతిరిక్తం కిఞ్చిత్, ‘శరణం వ్రజ” }
ఇతి విహితత్వాత్, విహితస్య సాధ్యత్వమ్ ఉపపన్నమ్]
“తస్మాత్, శేషభూతస్య పరతన్త్రస్య అస్య యథాధికారం స్వర
“క్షణార్థవ్యాపారో యుక్త ఏవ:
“‘నను! ఏవమపి, అనన్యార్హశేషభూతత్వేన పరమైకాన్తికతయా
“స్వాత్మానం జానతః దేవతాన్తరద్వారక వర్ణాశ్రమధర్మేతికర్తవ్యతా
“కభక్తియోగాదికం, పారమైకాన్త్యవిరుద్ధమ్! శుద్ధయాజిన ఏవహి
“పరమైకాన్తికత్వసంభవః?’ ఇతి చేత్:—
“ఇదం, భాష్యాదికృతనిష్కర్షానభిజ్ఞానకృతం చోద్యమ్: ప్రతర్దనాది
“విద్యాసు, ‘పరమాత్మా, ఇన్ద్రాదిశరీరకతయా ముముక్షూపాస్య(ః)’
“ఇతి నిర్ణీతమ్; విద్యాఙ్గభూతవర్ణాశ్రమాదికర్మసు, ‘దేవతాశరీరత్వేనావ
“స్థితపరమాత్మైవ ఆరాధ్య(ః)’ ఇతి చ నిర్ణీతమ్; ౧
“తస్మాత్, (౧) స్వాతన్త్ర్యేణ దేవతాన్తరభజనే వా, (౨) ఫలాన్తర
“కామనయా [స్వధర్మభూత] నిత్యనైమిత్తికానుష్ఠానే వా, పారమై }
“ఫలాన్తరసఙ్గాభావేన, [కాన్త్యం విరుధ్యతే; }
“(౧) పరమాత్మవిశేషణభూతాన్ అగ్నీన్ద్రాదీన్ విశేష్యపర్యన్తాన్
అనుసన్ధాయ వా,
“(౨) ‘సాక్షాదప్యవిరోధం జైమినిః’ ౨ ఇతి న్యాయేన
“అగ్నీన్ద్రాదిశబ్దాన్ సాక్షాద్భగవద్వాచకత్వేన అనుసన్ధాయ వా,
“స్వస్యధర్మానుష్ఠానే, విధిబలేన పారమైకాన్త్య-విరోధో నాస్తి;

* “పారలౌకికభోగ” ఇతి, ముద్రిత శ్రీ-సార-పాఠః.

౧॥ కౌ. ఉ. ౩-౧; బ్ర-సూ. ౩-౪-౨౩.

౨॥ శ్రీభా. అ. ౧. పా. ౨. అధి. ౬. సూ. ౨౯. వే-వి.ము.పు. ౩౭౧.

ఈడాద తేచిదచితౌ సత్తాద్వైస్వాన్వర్థమిత్యతః; సోఽధిస్వాధనేతరా; జ్ఞానీక ర్తాతుయు క్తవత్. నిర్వాహ్యపారిశ్వతుర్య తాన్వాత్ర్యశక్తాశ్చ స్యాతస్థితః—

మీ.—" 'నను! ఏవమపి, అభిచారాది విధిప్రకారేణ శాస్త్రప్రరోచ
" 'నాద్యభిసన్ధ్యా అధికారివిశేషే ఉపాసనాదికం విహితమ్;
"'ముముక్షోః, ప్రాప్యప్రాపకయోరేకత్వాత్, ప్రాప్యానురూప ఉపా
"'యః, సర్వేశ్వర ఏక ఏవ;
" 'అతఏవహి, " అథ పాతకభీత స్త్వం, సర్వభావేన భారత!। విము
"క్తాన్యసమారమ్భో నారాయణపరో భవ"౧ ఇతి, ధర్మదేవతా,
"స్వవు త్రిస్య, "ఉపాసనాదికం ప్రాప్యవిరూపమ్" ఇతి ప్రాహ'; ౧
"ఇతిచేత్ :—
"ఇదమప్యత్యన్తానుపపన్నమ్:— అభిచారాదికం ఫలవిశేష
"సాధనత్వాత్కాల అనర్థహేతుర్జాతమ్?;
' అత్ర, ఫలస్యమోక్షత్వాత్, తద్ద్వారా అనర్థహేతుత్వంనాస్తి;
" 'ఏకాధికారివిశేషే, ఏకవిషయస్య, గురూపాయప్రదర్శనం కృత్వా
"లఘూపాయరుచింజనయతి' ఇత్యేతత్, వివక్షితవిపరీతంభవతి;
" 'అఙ్గేషు అఙ్గిఫలనిర్దేశ (ః)' ఇతిస్తుతిరూపత్వమేవహితదాఫలితంస్యాత్?,
"తదభావాత్, ' "ప్రాప్యస్య ఏతదనురూపమ్' ఇత్యేతత్, శాస్త్ర
"వేద్యమ్' ఇతి, యుక్తిరూపేణ ప్రాప్యవిరోధోదుర్వచః, ఆగమవిరో
"ధాత్; తర్కేణ శాస్త్రస్యబాధే సర్వశాస్త్రాప్రామాణ్యాపత్తిః;
" 'అథపాతక-'౧ఇత్యాదౌ, 'ఉపాసనాదికం "పాతక"'౨ శబ్దవాచ్య
"మ్'; ఇత్యత్రప్రమాణంనాస్తి;
"తస్మాత్, ముముక్షుంప్రతి విహితత్వాత్ భక్తిప్రపత్త్యోర్యథాధికా
"రంపరిగ్రాహ్యే:
" 'నను! విహితత్వేఽపి ఆచార్యరుచి పరిగృహీతత్వాభావాత్ అతిథి
"హత్యాదౌ విహితగవాలమ్భనాదివత్, ఉపాసనాదికం శిష్టపరిగ్ర
"హవిరుద్ధత్వాత్ అనాదరణీయమ్'; ఇతిచేత్:—
"తదపి నిరూపకవాక్యం నభవతి:—
"ఆచార్యమాత్రాఽపరిగ్రహేహి, 'అస్వర్గ్యంలోకవిద్విష్టం ధర్మమ
ప్యాచరేన్నతు' ౨ ఇతిత్యాజ్యతా?;—
"అత్ర;-
" " 'తస్మైనమోమునివరాయ పరాశరాయ'౩ ఇతి శ్లాఘనీయపరా
"శరాదిపూర్వాచార్యానుష్ఠితత్వాత్, సర్వశిష్టబహిష్కారోదుర్వచః;
" 'కలియుగేయథోక్తపరమాత్మోపాసనాధికారిదుర్లభత్వాదిదమేత
" 'త్కాలవిరోధః;
" 'అతఏవ, "కలేర్దోషనిధే(ః) రాజన్! అస్తిహ్యేకోమహాన్‌గుణః। కీర్త
" 'నాదేవ కృష్ణస్య ముక్తబన్ధఃపరంవ్రజేత్'' ४ ఇత్యుచ్యతే'; ఇతిచేన్న:
"కలౌకృతయుగంతస్య కలిస్తస్యకృతేయుగే। యస్యచేతసిగోవిన్దో
"హృదయేయస్యనాచ్యుతః॥ ౫ ఇతి, ఏతత్కాలేఽపి, ఉపాసనాదేర
"ధికారిణస్సన్త్యం ప్రయోజన (భక్తి) యోగః స్థాన పూర్వాచార్యా(ః)

' ఐహ ఏస్వం భావితా ఏవ; అన్యథా, సంకీర్తన వ్యతిరిక్తప్రపత్తేరపి—
" 'కిన్తు, తస్యైవ మన్త్రస్య కర్మణాఃకమలాసన!। నలభ్యతేఽధికారీ
"వా యోగక్షేమోఽథవానరః॥'౬ ఇతివిషమవిశ్వాసయుక్తాధికారిణో
"దుర్లభత్వాత్, అప్రాపితత్వప్రసఙ్గాత్;
"తస్మాత్, ఉపాసనాదేర్నకోఽపివిరోధోఽస్తి:
"అతో, 'యథాశాస్త్రమ్, ఆతురాదీనామ్ అవగాహనాదివత్, ఇదమ్,
" "అకిఞ్చనోఽనన్యగతిః" ౭ ఇత్యుక్తాధికారిణః స్వాధికారవిరుద్ధమ్';
"ఇతివక్తుంయుక్తమ్;
" ఉక్తాధికారవిరోధమజ్ఞాత్వా ఉపాసనాదికే ప్రవర్తమానంప్రతి,
"నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాదుపాయాన్తరమిష్యతే'౮ ఇత్యుక్తమ్; తస్మాత్,
"ఉపాసనాదికమపి అధికార్యన్తరంప్రతియథాధికారమ్ అనుగుణమేవ;
(ర-సారే-అధి. ౨౪, బెంగ్లూర్ ముద్రితకోశే, పు. ౩౧౦-౩౧౭)
"ఏవమ్, ఉపాసనాదేః శ్చపత్వ పారతన్త్ర్యస్వరూపవిరుద్ధత్వాభావా
"త్, ‡తన్త్వదర్శి వచనం ప్రపన్నస్వరూపవిరుద్ధత్వాభిప్రాయమ్,
"తదేకకరణప్రజ్యాయా ఉపాయాన్తరాన్వయవిరోధిత్వాత్:
"‡భయజనకవచనమపి తద్విషయమేవ;
"తస్యప్రపన్నానుసన్ధానరూపత్వ శోకజనకత్వవచనం, దుశ్శకత్వాభి
"ప్రాయమ్;
"ప్రాయశ్చిత్తవిధిశ్చ ప్రపన్నవిషయః;
" 'నహింస్యాత్'౯ ఇతివత్ న సర్వవిషయః;
" ౧౦'మహావిశ్వాసపూర్వకం, తదేకోపాయతాయాచ్ఞా' ఇత్యుక్తవతో,
(ర-సారే- అధి- ౨౮, పు, ౮౫- అధి- ౨౩, పు. ౨౭౪) విశ్వాసభఙ్గేన
' సాధనాన్తరమేసతి నిష్ఠాహానేః, తత్స్థాననిర్ధ్యర్థస్య ప్రాయశ్చిత్తస్య,
"సర్వాపేక్షయా 'హింసాది'౯ వత్, 'ప్రాపకాన్తరాణాంపాతకత్వ
"సూచకత్వానుపపత్తేః:
" "మదిరా-"౧౧ ఇత్యాద్యభియుక్తవచనమపి, ఫలసఙ్గకర్తృత్వాభిమా
"నత్యాగపూర్వకం కర్తవ్యస్య ఉపాసనస్యతాదృశకర్తృత్వాభిమానకృ
"సంభవేత్యాజ్యతా', ఇతి, యదర్థగర్భమ్: (ర-సారే, పు. ౨౯౯)
1 2
"అతః, ప్రాపకాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాపాయత్వ కథనమ
"నుపపన్నమ్": ౧౨ ఇతి.

౧॥ ౨॥
౩॥ స్తో-ర. ౪. ४॥ ౫॥ శ్రీవిష్ణుధర్మే, ౧౦౯-౫౭.

౬॥ ౭॥ స్తో-ర-౨౨. ౮॥ ర-సారే-అధి-౨౪-పు-౩౧౭,
‡ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ పు. ౩౭౩ వలవరి
౧౫ముతల్, ౩౭౫ వలవరి ౧౬వరై యిలుళ్ళ వాక్యార్థఙ్గళ్, అర్థ
లిపిముద్రిత. ర-సారే పు- ౩౧౦, ౧౧మ్ వరిముతల్, ౩౧౭, ౭మ్ వరి
వరై యిలుమ్ ఇరుక్కిన్ఱన. § " శ్రోతుకామ" ఇతిపాఠ.
‡ †—"అ న్తర్ పాకురత్తుక్కు
త్తాత్పర్యమ్...ఆత్మసమర్పణదశైయిల్ ఖ్యాతిలాభపూజా ఫలసఙ్గకర్తృ
త్వోపాయత్వస్థశాక్తిల తురాల్ అన్ ॥ భగవదనుసన్ధానకృట్టై"

మీ.— ["సిద్ధాన్తః"]

అత్రోచ్యతే:—

"నహివయమ్, ఆత్మస్వరూపస్య అత్యన్తనిర్వ్యాపారత్వంవదామః, యేన తుచ్ఛతాద్యాపత్తిః?:

నవాసన్నిధిమాత్రమేవవ్యాపారః, యేన సంసారస్యమిథ్యాత్వాపత్తిః?:

కిన్తు, 'పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః' ౧ ఇత్యాదిసిద్ధకర్తృత్వమ్ ఆత్మనోఽభ్యుపగచ్ఛామః:

'తర్హి, కైఙ్కర్యేఇవ ఉపాసనేఽపికర్తృత్వం స్వరూపప్రాప్తమేవ స్యాత్'; ఇతిచేద్వాక్యమ్;—

కర్తృత్వస్య, (I) 'సాధనవిషయత్వం, (II) ఫలవిషయత్వంచ,' ఇతి ఆకారద్వయముక్తి;

తత్ర, (I) సాధనవిషయత్వమ్, ఔపాధికమ్;

(1) కర్మాధీనత్వాత్, (2) మోక్షదశాయాం సాధన గోచరకర్తృత్వాభావాచ్చ:

(II) ఫలగోచరంతు [కర్తృత్వం], స్వాభావికమ్; మోక్షదశాయామనువృత్తేః:

అతః, (I) సాధనే కర్తృత్వమ్, ఆత్మన (ః) ఔపాధికమ్;

(1) 'స్వతన్త్రఃకర్తా'౨ ఇతిస్వాతన్త్ర్యవహత్వాత్ నాశకమ్,

(2) 'శాస్త్రఫలంప్రయోక్తరి'౩ ఇతి స్వస్యఫలిత్వావహత్వాత్ అనర్థావహంచ, భవతి-

' "ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్ చిదచితౌ"౪ ఇతి ఈశ్వరస్యైవఫలిత్వాత్; చేతనస్యాపి భోక్తృత్వసంభవేఽపి, తస్య, కుసుమదేస సౌరభ్యాదివత్ పరార్థత్వమేవ': ఇతి భోక్తృత్వమ్ ఈశ్వరస్యైవ.

కించ:

అస్య, గుణానుగుణప్రవృత్తిః, (౧) స్వరూపవిరుద్ధా, (౨)నిషిద్ధాచ;

'ప్రకృతేఃక్రియమాణాని గుణైఃకర్మాణిసర్వశః। అహంకారవిమూఢాత్మా "కర్తాహమ్;" ఇతిమన్యతే॥'౫ ఇతి,

'కార్యకారణ కర్తృత్వే హేతుఃప్రకృతిరుచ్యతే।'౬ ఇతిచ, సాంసారికప్రవృత్తిమాత్రస్య గుణనిబన్ధనత్వమ్ ఉక్త్వా,

'గుణానేతాన్ అతీత్యత్రీన్ దేహీదేహసముద్భవాన్ । జన్మమృత్యు జరాదుఃఖైర్ విముక్తోఽమృతమశ్నుతే॥'౭ ఇత్యత్ర,

సత్త్వగుణప్రయుక్తా సాధనభూత - ఉపాసనాదిప్రవృత్తిరపి, త్యాజ్యతయా ఉక్తా:

మీ.—నచ, కైఙ్కర్యప్రవృత్తిరపి, సత్త్వమూలా త్యాజ్యా;

వర్ణాశ్రమధర్మానుష్ఠానజన్య సత్త్వస్యఔపాధికత్వేఽపి, 'సత్త్వస్యైషప్రవర్తకః'౮ఇతి భగవన్నిర్హేతుకకృపాప్రవర్తిత సత్త్వస్య నిరుపాధికతయా, తన్మూలకైఙ్కర్యస్య సాంసారికప్రవృత్తిత్వాసంభవాత్:

అన్యథా, ముక్తిదశాయాం (1) గుణానుభవ (2-3) కైఙ్కర్యాదేస్ సత్త్వమూలత్వేన ఔపాధికతాపత్తేః:

అతఏవ, ౭ ఈగుణాతీతత్వహేతుతయా అనన్యప్రయోజనా భక్తిః, అత్రైవఉక్తా,

'మాంచయోఽవ్యభిచారేణ భక్తియోగేన సేవతే। స(ః)గుణాన్ సమతీత్యైతాన్ బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే॥'౯ ఇతిసాధనభక్తి స్స్వపురుషార్థసిద్ధ్యర్థాఽనైకాన్తికా;

ఉపాసకస్య, ఫలిత్వేన స్వస్మిన్ అనురాగవత్త్వాత్:

అతఏవ, 'త్వం, న్యఙ్ఙ్గుదఙ్ఙ్గిఃకర్మసూత్రోపపాదితైః। హరే! విహరసి క్రీడాకన్దుకైరివజన్తుభిః॥' ౧౦ ఇతి,

'మోక్షోదఙ్ఙ్నహేతురపిలీలా' ఇత్యుచ్యతే:

తస్మాత్, కర్మకృతగుణానుగుణలీలారూపసాధన సాంసారికప్రవృత్తిః, స్వరూపవిరుద్ధా.

యచ్చోక్తమ్, 'కర్మానుష్ఠానే, "బ్రాహ్మణోఽహమ్"...ఇతి...భ్రమోనాధికారః, దేహాత్మవివేకవతఏవ...అధికారత్వాత్;

పరన్తు, బ్రాహ్మణ్యాదివిశిష్టశరీరసంబన్ధఏవ అధికారః'; [పు. ౩౭౪, ఇడవరి, ౬, ౨౧, ౨౦, ౨౨.] ఇతి; తన్న:—

సాధనానుష్ఠానమాత్రస్య దేహాత్మభ్రమకార్యత్వాత్;

తచ్చ, శ్రీవిష్ణుపురాణేఽభిహితమ్.—

'అధికారబోధయుక్తేషు విద్యతేభావభావనా। అక్షీణేషు సమస్తేషువిశేషజ్ఞానకర్మసు॥'౧౧ ఇతి.

అత్ర, శ్రీవిష్ణుచిత్తాః:—

' "సంసారిష్వేవ సనక - హిరణ్యగర్భాదిముఖాభావనాత్రయాన్వయః", ఇత్యుత్రాహ, "అధికారబోధయుక్తేషు" ౧౧ ఇతిశ్లోకేన:

"మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదంకర్మ" ఇత్యధికారబోధస్యాఽపిఅధికారిణమాహ. "అక్షీణేషు"౧౧ ఇతి.—

"(విశేషజ్ఞానం) - దేవాదిభేదభిన్నాపరోక్షాత్మభ్రమః; యావద్భ్రమానువృత్తిః, తావదధికారబోధః;

తేషు, శాస్త్రవశ్యత్వమ్"; ఇతి, కర్మానుష్ఠానమ్ ఉపాసనానుష్ఠానంచవర్తతే;

దేవమనుష్యాత్మాను సన్ధానవిశేషానురూప - మానసవాచికాదికర్మప్రవర్తతే" ఇత్యర్థః': ౧౨ ఇతి.

౧॥ పు. ౩౭౩, ఇమ్‌నోట్టు. ౨॥ అష్టా. ౧-౪-౫౪.
౩॥ ౪॥ శ్రీరంగ-ఉ-౮౭. ౫॥ గీ-౩-౨౭.
౬॥ గీ-౧౩-౨౦. ౭॥ గీ-౧౪-౨౦.

౮॥ శ్వే-ఉ. ౩-౧౨. ౯॥ గీ. ౧౪-౨౬. ౧౦॥
౧౧॥ వి-పు. ౧౨॥

మీ.—కిస్మాత్, (౧) ఉపాసనాద్యనుష్ఠానస్య, (౨)సాధనప్రపత్త్య నుష్ఠానస్యచ, దేహాత్మభ్రమమూలత్వాత్, స్వరూపవిరుద్ధత్వమావశ్యకమ్:

నచ, వర్ణాశ్రమధర్మాణామప్యననుష్ఠానం ప్రసజ్యతే;

తస్య కైఙ్కర్యత్వేన అనుష్ఠేయతయా, భ్రమమూలత్వాసంభవాత్:

యదపిచ ఇదముక్తమ్, '"అహంకారగర్భముపాసనమ్" ఇత్యేతత్, అశాస్త్రసిద్ధత్వాదారోపమాత్రమ్'; ఇతి. (ర-సారే. పు. ౩౧౨, పం:౧౪.)

తన్న:—'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమ్' ఇతి, (౧) సాధనే, (౨) ఫలేచ, మమతాబుద్ధిసత్త్వాత్,

అధికారబోధా*భావే (౧) సాధనే ప్రవృత్త్యనుపపత్తేః;

సారార్థేఽపి, 'కర్మిణో జ్ఞానినో భక్తాన్ స్వయత్నకృతబుద్ధయః; తస్మాత్, †కర్మాద్యుపాయాస్తుసాన్తరాయా అనేకశః॥'౧ ఇతి:

'నను! ఫలసఙ్గకర్తృత్వత్యాగపూర్వకంహి (౧) కర్మ, (౨) ఉపాసనంచవిధీయతే ! కథమ్ అహంకారగర్భత్వమ్?' ఇతిచేత్; ఉచ్యతే:—

(౧) శాస్త్రవిహితః ఫలసఙ్గత్యాగః, స్వయత్నప్రధాన ఫలిత్వత్యాగః;

(౨) కర్తృత్వత్యాగోఽపి, ప్రధానకర్తృత్వ త్యాగః;

(౩) నతు, కర్తృత్వమాత్రత్యాగః;

'పరాత్తుతచ్ఛ్రుతేః'౨ఇతిస్వస్య అప్రధానకర్తృత్వసత్త్వాత్:

తదభావస్యాప్యనుసన్ధేయత్వే, తస్యమిథ్యాజ్ఞానత్వేన మోక్షప్రతిబన్ధాత్; తత్త్వజ్ఞానాద్ధి మోక్షః?:

అతఏవ, ప్రధానకర్తృత్వాభిమానస్యైవహివిశిష్యనిషేధస్స్మార్యతే?—

'తత్రైవంసతి కర్తారమ్ ఆత్మానం కేవలం తు యః। పశ్యత్యకృతబుద్ధిత్వాత్, నసపశ్యతి దుర్మతిః॥ అధిష్ఠానం తథాకర్తా కరణంచ పృథగ్విధమ్। వివిధాచ పృథక్చేష్టా దైవంచైవాత్ర పఞ్చమమ్॥'౩ ఇతి:

అత్రభాష్యమ్:—

'"అధిష్ఠానాదిదైవపర్యన్తసాపేక్షేసతి, ఆత్మనః కర్తృత్వే,య(ః) ఆత్మానమేవ కేవలంకర్తారం మన్యతే, స నపశ్యతి" ఇత్యర్థః'౪ ఇతి;

అన్యథా కర్తృత్వమాత్రత్యాగే, 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి'౫ ఇతి ఫలేప్యనన్వయస్స్యాత్.

అతః, 'సాధకైః అప్రధానభోక్తృత్వంచ అనుసన్ధేయమ్';ఇతి, అహంకారగర్భత్వమ్ అనపోద్యమ్.

మీ — యచ్చోక్తమ్—'సోపాధికకరణకళేబరసాధ్య-కర్మయోగాదికస్యాప్యుపాధికత్వాత్, స్వరూపవిరుద్ధత్వే, స్వరూపజ్ఞాన- ద్వయశ్రవణాదీనామపి మనఃప్రభృతిసాధ్యత్వాత్ తుల్యదోషతా' ఇతి: (పు. ౩౨౪, ఇడపరి ౨౫-౨౬-౨౭-౨౮· ర-సారే. పు ౩౧౨, పం౧౫.)

తన్న:—కరణకళేబరాణామ్, సోపాధికత్వం, విలక్షణసుకృతవిశేషలబ్ధత్వమ్;

త్రైవర్ణికకటుతరదేహాసాధ్యత్వాత్ ఉపాసనస్య:

స్వరూపజ్ఞాన- ద్వయశ్రవణాదికంచ సర్వయోనిష్వప్యుపపద్యతే;

'చతుర్విధా(ః) భజన్తే మాం జనాస్ సుకృతినోఽర్జున!'౬ ఇతివత్, ఫలప్రపత్త్యన్వయస్య సుకృతవిశేషకృత దేహార్థత్వాశ్రుతేః:

కించ, (౧) అన్యేషాంకరణకళేబరాదికం ఈశ్వరేణ తత్తత్-కర్మానుగుణం స్వార్థంవినియుజ్యతే,

అన్యేషాం, స్వదేహాదౌ ప్రయోజనసత్త్వాత్;

(౨) అస్య, విహితవిషయేపి విరక్తస్య, స్వదేహే ప్రయోజనాభావాత్, ఈశ్వరేణనాన్యత్ర వినియుజ్యతే;

కించ, అస్యప్రారబ్ధస్య దేహస్థాపకత్వమాత్రమ్ అఙ్గీకృతమ్; నతు, ఉత్తరోత్తరానుకూల్య ప్రవృత్తియోగ్యత్వమపి;

అతోఽపి, ఇతరదేహాదేస్, తద్దేహస్యవ్యావృత్తిః:

యదపి చేదముక్తమ్:—'"ఉపాయాన్తరం,(౧)శేషత్వవిరోధిత్వాత్ "అప్రాప్తమ్;(౨)పారతన్త్ర్యవిరోధిత్వాత్ అసంభావితంచ;" ఇత్యుక్తే,

"(౧)సర్వముక్తిప్రసఙ్గః;

"(౨)స్వాతన్త్ర్యాత్ పరిహారే, వైషమ్యాద్యాపత్తిః; [పలవరి ౭.)

"(౩)మోక్షశాస్త్రానర్థక్యతాపత్తిః; (పు. ౩౨౪, ఇడపరి ౩౫ముతల్,

"(౪)భగవత్ప్రీత్యుద్దేశేనప్రవృత్తిప్రవృత్త్యాదౌ అనధికారాపత్తిః'; ఇతి:౭

తదయుక్తమ్:—(I)స్వప్రవృత్తినివృత్తి సాపేక్షత్వేన (౧) సర్వముక్తి(౨-౩-౪) వైషమ్యాద్యభావాత్;

(II) అజ్ఞస్యతత్ప్రాధికారిత్వేన శాస్త్రవైయర్థ్యాభావాత్;

(III (౧) భగవత్ప్రీతేః, (౨) ఫలాన్తరస్యవా, (౩) స్వానన్దస్యవా, సాధనత్వానభ్యుపగమేన (1) కేవలపరాతిశయావహత్వస్వీకారాత్, (2) పరాతిశయాధాయకత్వస్య శేషత్వానుగుణత్వాచ్చ;

నాస్యప్రపత్తేర్విరుద్ధత్వమ్;

(౨) అనన్యప్రయోజనస్య సర్వాపి [ప్రవృత్తిః], (1)పరార్థా; సాధకయోస్ సర్వాపిప్రవృత్తిస్ (2) స్వార్థా'; ఇతి సైవవిరుద్ధా;

---

* పు. ౩౨౭ల్ ౧౧మ్నోట్టు. † "కర్మాదికోపాయాస్సాన్తరాయాః" ఇతిచపా.

౧॥ సారార్థే. ౨॥ పు. ౩౨౩, ౨మ్నోట్టు.

౩॥ గీ. ౧౫-౧౬, ౧౪. ౪॥ ౫॥

౬॥ గీ ౭-౧౬. ౭॥ (పు. ౩౨౪, పలవరి, ౧౬-౧౭-౧౮)

॥పుటమ్ ౩౨౭॥

మీ.—శేషత్వస్య, స్వామినః స్వత్వరక్షణోచితత్వే, 'తత్తస్యసదృశంభవేత్' ౧ ఇత్యాదివిరుధ్యతే;

దేహస్యాపితత్ - సత్త్వేన తతోప్యణమపి ప్రసజ్యతే;

పరతన్త్రస్య పరాయత్తస్వాతన్త్ర్యవహత్వాత్,

తదభిమత ఉపాయానుష్ఠానే, విహితస్య తదభిమతతయా, కామ్యానుష్ఠానంస్యాత్:

'అస్య, అధికారివిశేషే నిషిద్ధత్వమపి అస్తి' ఇతిచేత్;

అతాప్తి(=భగవత్ప్రాప్తౌ) ఉపాయాన్తరస్య అధికారివిశేషే నిషిద్ధత్వాత్ అనభిమతిస్తులభ్యా;

అతః, సాధనప్రవృత్తిః, శేషత్వ - పారతన్త్ర్య - ఉభయస్వరూపవిరుద్ధా.

యదప్యుక్తమ్, '"ప్రాపకాన్తరం ప్రాప్యవిరుద్ధమ్" ఇత్యత్ర ప్రమాణాభావః' ఇతి; (పు. 3౭౫, ఇడవరి, ౧౯-౨౦.)

(౧-౨)మన్త్ర-ద్వయస్థ 'నమస్'౨ శబ్దాభ్యాం 'స్వయత్తు రుచిరేదేశే'3 ఇత్యాద్యుపబృంహితాభ్యామ్ అప్రధానభోక్తృత్వస్యాపినిషిద్ధత్వేన,స్వభోక్తృత్వఫలాభక్తిర, ప్రాప్యవిరుద్ధా: భక్తివిధేరభిచారసామ్యమ్, ఉత్తరత్ర ఉచ్యతే.

యదప్యుక్తమ్, 'పరాశరాద్యనుష్ఠితత్వాత్ ఉపాసనస్య అశిష్టపరిగ్రహోనాస్తి' ఇతి; (పు. 3౭౫, ఇడవరి, 30-3౧.)

తన్న:—తతోప్యతిశయితజ్ఞానాదిభిః[1] నాథయాముననయతివరాదిభిః[2,3] రననుష్ఠితత్వేన శిష్టాచారవిరోధోఽస్త్యేవ;

శ్రీపరాశరాదేశ్శాస్త్రాచార్యత్వేపి, సారాచార్యత్వాభావాత్:

తన్నమస్కారస్తు, ఉపకారకత్వకృతః.

యదప్యుక్తమ్, '"కలౌకృతయుగంతస్య"ర ఇతిన్యాయాత్,కలావపి స్వయంప్రయోజనత్వేన తన్నిష్ఠానాంపూర్వాచార్యాణాం సత్త్వాత్ నకాలవిరోధః' ఇతి; (పు. 3౭౫, ఇడవరి, 3౬-3౭.)

తన్న:—కలియుగే, [భగవదేక-] సాధ్యభక్తేస్, సర్వాధికారభూతాయాః, పరాఙ్కుశాది సంప్రదాయప్రాప్తాయాస్ సత్త్వేపి, (౧)సాధనభక్తేః,(౨) సాధనప్రపత్తేశ్చ, సంప్రదాయవిచ్ఛిన్నతయా, అస్మిన్కాలే తదనుష్ఠానాయోగాత్.

[పూ] "నహి లక్ష్మీనాథమారభ్య [భగవదేక-] (౧) సాధ్యప్రపత్తి (౨)సాధ్యభక్త్యోరివ, చతుర్ముఖమారభ్య [జీవప్రయుజ్యమాన-] (౧)సాధనప్రవత్తి(౨)సాధనభక్త్యోః గురుపరంపరా ప్రాప్తత్వమ్ అవగమ్యతే?":

మీ.—[సిద్ధాన్తః.] భాష్యకారైరపి (౧) వృత్తి (౨) ద్రమిడభాష్యాదికం తద్గురుపరంపరాక్రమేణక్వచిదాచార్యే నప్రాప్తమ్; కిన్తు పుస్తకముఖాన్నిరీక్షితమ్:

తతశ్చ, భాష్యమ్, ఇదానీం- తనానామ్ ఉపకారకత్వేన అనుసన్ధేయమ్, నతూత్తారకమ్; తత్ర పూర్వమేవ సంప్రదాయచ్ఛిత్తేః.

అతఏవ ఉచ్యతే:—'హరేర్నామైవ నామైవ నామైవ మమభేషజమ్। కలౌ, నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ గతిర్ అన్యథా' ౫ ఇతి

నామ - సంకీర్తనంచ:—"త్వదఙ్ఘ్రిముద్దిశ్య"-౬ ఇత్యాద్యుక్తదేశకాలప్రకార- అధికారాదినియమరహితా ఫలప్రవృత్తిర్, ఉచ్యతే.

ఏవమ్, '(౧) ఉపాసన (౨) సాధనప్రపత్త్యోః, కలియుగధర్మత్వంనాస్తి' ఇత్యుక్తంభవతి.

ఏవమ్, 'ఉపాసనమ్,

(1) సాంసారికప్రవృత్తిత్వేన గుణకృతతయా ఔపాధికత్వాత్,

(2) బ్రాహ్మణ్యాదివిశిష్టదేహాత్మభ్రమకృతత్వాత్,

(3) కర్తృత్వ-భోక్తృత్వరూప - అహంకారగర్భత్వాత్,

(4) కర్మోపాధికకరణకళేబర సాధ్యత్వాత్,

(5) శేషత్వ (=పారార్థ్య)విరుద్ధత్వాత్,

(6) పారతన్త్ర్య విరుద్ధత్వాత్,

(7) దేవతాన్తరవిషయత్వాత్,

(8) ప్రాప్యవిరోధిత్వాత్,

(9) శిష్టాచారవిరుద్ధత్వాత్,

(10) కలియుగవిరుద్ధత్వాచ్చ,

స్వరూపవిరుద్ధమ్'; ఇతిదశవిధవిరోధ (ః) ఉక్తోభవతి.*

యత్తూక్తమ్, 'తత్త్వదర్శివచన ప్రాయశ్చిత్తవచనాదికస్య, "ప్రాపకాన్తరం,తదేకశరణవ్రజ్యాత్మక ప్రపత్తివిరుద్ధత్వాత్ ప్రపన్నస్వరూపవిరుద్ధమ్, నతు నిష్కృష్టాత్మ స్వరూపవిరుద్ధమ్", ఇత్యభిప్రాయః'; ఇతి: (పు 3౭౫, వలవరి, ౧౪-౧౫-౧౬-౧౭-౧౮-౧౯-౨౦.)

తత్ర, ప్రపన్న స్వరూపవిరుద్ధత్వే విప్రతిపన్నంప్రతి, నిషిద్ధత్వాత్,

౧॥ రా. సు. 3౯-30. ౨॥ ముముక్షుప్పడి. వ్యా. ఆన్ధ్రలిపిముద్రితకో. పు. తమిళ్ లిపి. కో. పు.౨౯౯. 3॥ రా. అ. ౧౫-౭

౪॥ పు. 3౭౫, గమ్ నోట్సు! ౫॥

౬॥ స్తో-ర. ౨౮.

* (1) గుణానతీతభవ్యాప్తం, (2) దేహాత్మభ్రమకారితమ్,।
(3) స్వకర్తృతాదిమోహాత్తం, (4) కర్మదేహాత్తసిద్ధిమత్,।
(5)-(6) శేషత్వ-పారతన్త్ర్య-ఘ్నం, (7) దేవతాన్తరగోచరమ్,।
(8) ప్రాప్యనఘ్నం, (9) గురుత్యక్తం, (10) కల్యనర్హమ్,ఉపాసనమ్.॥
సాధ్యభక్తిప్రపత్తీతు, నామకీర్తనసంజ్ఞితే। సర్వాధికారే శఠజిత్-సంప్రదాయాగతేకలౌ॥

మీ —తత్-సంయోగేద ప్రాయశ్చిత్తవిధానాత్, పాపత్వం ప్రపన్నాపేక్షయావక్తవ్యమ్.

తత్ర, ఉపాయనంయోగస్య పాపత్వమ్, అనిష్టఫలప్రదత్వాద్వక్తవ్యమ్:—

అత్ర, (I) అనిష్టఫలమ్, అపాయవన్నరకమ్?,

(II) ఉత, ముముక్షోః కామ్యకర్మఫలస్వర్గాదివత్ ఉపాసనసాధ్యమోక్ష ఏవ?,

(III) ఉత, ప్రపత్తినిష్ఠాభఙ్గమాత్రమ్?:

(I) న ప్రథమః:—గౌణకర్త్రాధికృతస్య, శక్తిసంభవే ముఖ్యకర్త్రాస్వయే సతి, నరకాదర్శనాత్.

'నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాత్'౧ ఇతిన్యాయేన స్వాధికారమజ్ఞాత్వా 'దుశ్శకే ప్రవృత్తిసంభవే, తద్విషయాః ఏవా త్యాగ ప్రాయశ్చిత్తవిధిః' (పు. ౩౬౫ వలవరి౧౦-౧౧; ర-సారే. అధి. ౨౪, పు. ౩౧౬, వరి ౩,) ఇతినయుక్తమ్;

(౧) అశక్త్యార్థప్రత్యాకారమ్భపరస్య అర్థక్రియాదశాయాం స్వత ఏవ నివృత్తిసంభవేన, తం ప్రతి నిషేధస్య వైయర్థ్యాత్:

(౨) ముఖ్యాకారమ్భయోః, అన్యత్ర నరకహేతుత్వాదర్శనేన, ప్రాయశ్చిత్తవిధానాయోగాచ్చ.

(II) న ద్వితీయః:—ప్రపన్నస్య భక్తిసాధ్యమోక్షానిష్టతా, 'ప్రపత్తిసాధ్యమోక్షాపేక్షయా తత్సాధ్యమోక్షస్య నికృష్టత్వకృతా' ఇతి వాచ్యా; తదా, ''భక్తిప్రపత్త్యోఃఫలభేదః; భక్తిఫలస్య నికృష్టఫలత్వాత్, ప్రపన్నాపేక్షయా పాపత్వమ్''; ఇతి, ఏతత్పూర్వమభ్యుపగతమ్' ఇతి సిద్ధాన్తి విజయీస్యాత్; (తత్తదధికార్యుద్దేశ్యవిరోధిషు, తత్తదధికార్యపేక్షయా పాపంభవతి?).

(III) న తృతీయః:—విపరీతఫలప్రదత్వాభావే అధికారభఙ్గానాయోగాత్. పాపస్య నరకహేతుత్వసిద్ధేః, సర్వత్రాధికారభఙ్గకత్వమ్; పుణ్యస్యాపి స్వర్గహేతుత్వసిద్ధేః, ముముక్షుభఙ్గకత్వమ్.

అతః, అత్ర నరకహేతుత్వాయోగాత్, 'అనభిమతమోక్షప్రదత్వాకారేణ ప్రపత్తినిష్ఠాభఙ్గకత్వమ్' ఇతి, ప్రాపకాన్తరాణామ్, అనిష్టఫలత్వాత్ పాపత్వం సిద్ధమ్.

'భక్తిసాధ్యఫలస్య అనిష్టత్వంచ, స్వరూపయాథాత్మ్యవేదినామేవ' ఇతి, స్వరూపమాత్రవిరుద్ధత్వమాత్రసిద్ధిః.

త్యాగప్రాయశ్చిత్తవిధ్యోర్న్యాసనిష్ఠవిషయత్వే. న్యాసస్య భక్తిఫలాసంభవాపేక్షయా కైఙ్కర్యలక్షణోత్కృష్ట ఫలత్వసిద్ధిః.

'భక్తిన్యాసయోః ఫలావైశిష్ట్యే ఉక్తవిధ్యోర్న్యాసవిద్యానిష్ఠ-అవిషయత్వం వాఽఽపద్యేత' ఇతి, విధేశరణాగతమాత్రవిషయాస్యాతామ్'': ఇతి.

* పు. ౩౬౮, వలవ్వక్కుత్తిల్ ఇవ్వద్వైయాళముళ్ళసోట్టైప్పార్క్క.

౧॥ పు. ౩౬౫, లాప్సోట్టు. ౨॥ ౩॥ అత్ర ప్రస్తుతపూర్వమీమాంసాధికరణే, ఏవం కింపూర్వపక్షసిద్ధాన్తక్రమః?:-

మూ.—౧౧౬. ప్రాపకాన్తరమ్,

వ్యా.—౧౧౬. ''(౧) ఇప్పడి, ప్రాపకాన్తరత్తై, 'విరోధి' ఎన్ను, తళ్ళలామో?;

''(౨) అఙ్గువుమ్, మోక్షోపాయమాయ్ అన్రో, పోరుక్కిఱతు?;

అ.—౧౧౬. ఉత్తరగ్రన్థశఙ్కై, (''ఇప్పడి''-) ఇత్యాది. ('''విరోధి' ఎన్ను, తళ్ళలామో?'') ఎన్ఱతు,

'' 'స్వరూపవిరుద్ధత్వాత్ త్యాజ్యమ్' ఎన్నలామో?'' ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిలే, [వా. ౧౧౫.] [ప్రాపకాన్తర-] ఇత్యాదియాల్, ''సమానవిత్తివేద్యత్వ''౨ న్యాయలబ్ధమ్, (''అఙ్గువుమ్'') ఇత్యాది.—

''తథా చ, (1) వేద (2) లోకఙ్గళిలే, (1)-(2) విధ్యనుష్ఠానఙ్గళిస్తు, శ్రీ ఒత్తియవేణ్డివరుమ్''; ఎన్ను, కరుత్తు

''(మోక్షోపాయమాయన్రో,) విధిక్కప్పడుకిఱతు?' ఎన్నిల్,

''అన్ధవిధిక్కు, విధిత్సితపథస్తుత్యర్థ, ప్రతిషేధప్రతియోగి సమర్పణపరత్వేన జర్తిల-గవీధుక-విధిక్కు †అన్యపరత్వమ్ నిర్వహిత్తాప్పోలే ౩, విధిత్సితప్రపత్తిస్తుత్యర్థ, ప్రతిషేధప్రతియోగిసమర్పణపరత్వేన అన్యపరత్వమ్ శొల్లక్కడవతు''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (1)-(2) విధ్యనుష్ఠాన (3) తత్ఫలోపధానసాధారణమాక. (మోక్షోపాయమాయ్ [—(1) విధిక్కప్పట్టతు, (2) అనుష్ఠిక్కప్పట్టుమ్, (3) తత్ఫలోపధాయికమాయుమ్.] అన్రో, పోరుక్కిఱతు?) ఎన్ఱతు.

''అన్తైయాలే, (1-2) శాస్త్రోక్తవిషయఙ్గళిల్ వ్యవస్థితవికల్పఙ్గళాక్క, ''ముఖ్యానుకల్పభావేన విధిద్వయనిర్వాహముచితమ్;

''[ప్రాపకాన్తర...స్వరూపవిరోధ]వాదత్తిలే, ఎఙ్గళుమ్ ఇ[స్వరూపవిరోధ]త్తైయఱిన్దు త్యజిక్కప్రసఙ్గిక్కుమాకైయాలే, అధికారివిరహాత్ శాస్త్రాఽప్రామాణ్యమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్'': ఎన్నుమభిప్రా

† (౧) '''జర్తిలయవాగ్వా వా జుహుయాత్,
గవీ[వే]ధుకయవాగ్వా వా,
నగ్రామ్యాన్ పశూన్ హినస్తి, నారణ్యాన్'§, ఇతిశ్రుతివాక్యమ్,
(౨) ''అథో ఖల్వాహుః, అనాహుతిర్వై జర్తిలాశ్చ గవీధుకాశ్చేత్యజక్షీరేణజుహోతి'§ ఇతిశ్రుతివాక్యంచ పరస్పరవిరుద్ధే'' ఇత్యాశఙ్క్య;

'''ద్వితీయవాక్యే అనాహుతిత్వేన (ప్రతిషేధప్రతియోగి) భూతజర్తిలయవాగ్వాదినాపిజుహుయాత్, న పశుహింసాత్మకయాగంకుర్యాత్' ఇతి, ప్రథమవాక్యమ్, హింసానివృత్తిస్తుత్యర్థ జర్తిలయవాగ్వాదిప్రతిషేధప్రతియోగిసమర్పణపరతయా (అన్యపర)మ్, నతు జర్తిలయవాగ్వాదికరణక హోమవిధానపరమ్; అతః, న ప్రథమద్వితీయవాక్యయోర్విరోధః'': ఇతి సిద్ధాన్తితః.

§ తై-సం., కా. ౫, ప్ర. ౪, అను. ౩, ప. ౨.

వ్యా.—"(౩) అఖుపిన్నై ఆర్కు ఉపాయమ్?",

ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రాపకాన్తరమ్) ఎన్నుఖుడజ్ఞె.—

అ.—యత్తాలే ("అఖుపిన్నై ఆర్క్కు ఉపాయమ్?") ఎన్నత్తు.

("ఆర్క్కు ఉపాయమ్?") ఎన్నత్తు, "ఆరై అధికారియాకవుడై య ఉపాయమ్?" ఎన్నపడి.

("ఆర్క్కు") ఎన్నిల "కిమ్"-శబ్దమ్, శేషే.—"ఒరువర్క్కుమ్ ఉపాయమన్ఱెస్సె, ఒథ్రియుమ్" ఎన్నపడి.

అథవా:—"ప్రశ్నే కిమ్-శబ్ద" మాయ్, జిజ్ఞాసుప్రశ్నయాక ఉత్తరగ్రన్థావతారికై యాకవుమామ్.

(1) (2)

"సత్యమ్, గురులఘూపాయవిధికళుక్కు, వ్యవస్థితవికల్పేన నిర్వాహమ్ ఉచితమ్;

"తథాఽపి, ముఖ్యానుకల్పభావేన నిర్వహిక్కప్పార్క్కిల్,(౧)అను "కల్పవిధియిల్ ముఖ్యప్రతిషేధముమ్,(౨)అనుకల్పనిష్ఠనుక్కు ముఖ్య "ప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధియుమ్, (౩) ముఖ్యానుకల్పనిష్ఠర్క్కు "యథాక్రమమ్మధ్యమోత్తమాధికారవిభాగముమ్, కూడాత్తాకైయాలే, "'ఇదమేవవిజానతాం' ౧ 'సర్వజ్ఞశ్శరణంయాతి యోగమార్గపరా "జ్ముఖః' ౨'త్వామేవశరణంప్రాప్య నిస్తరన్తిమనీషిణః'౩ ఇత్యాది సిద్ధ "స్వస్వరూపజ్ఞ - తదితరవిషయజ్గళిలే వ్యవస్థితవికల్పమాక్క,

"'(౧)ప్రపత్త్యుపాయమ్స్వరూపజ్ఞాఽధికారికమ్;(౨)ప్రాపకాన్తరమ్, "తదితరాఽధికారికమ్'; ఎన్ఱు, విధిద్వయనిర్వాహమ్ ఉచితమ్;

"ఇప్పడి, [ప్రాపకాన్తర]త్తుక్కు అధికారిసద్భావాత్, 'శాస్త్రా "ఽప్రామాణ్యప్రసజ్గమ్ ఇల్లై': ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్":

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(((1)అజ్ఞర్క్కు ఉపాయమ్) ఎన్నత్తు) ఇత్యాది.

"(౧) భక్తివిశర్క్కు ఉపాదానమిల్లామైయాలుమ్;

"(౨) 'జ్ఞానాధికర్క్కు అపాయమ్' ఎన్నాతే [జ్ఞానికళుక్కు అపా 'యమ్] ఎన్ఱు, విరూపనిర్దేశత్తాలుమ్; [ప్రాపకాన్తరమ్, (1)అజ్ఞర్క్కు "ఉపాయమ్,][వా. ౧౧౭][(2)జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్],ఎన్ని,అజ్ఞానా "ఽజ్ఞానజ్గళ్, [వా. ౮౨] [(౧) అజ్ఞరుమ్, (౨) జ్ఞానాధికరుమ్,] "ఎన్ని,అ జ్ఞానాఽజ్ఞానజ్గళైక్కాట్టిల్, భిన్నవిషయజ్గళాకక్కడవన; "కించ:—

మూ. — (1)అజ్ఞర్కు ఉపాయిమ్,

వ్యా.—(అజ్ఞర్కు ఉపాయిమ్) ఎన్నత్తు,

అ.—"(I)[(1)అజ్ఞర్క్కు ఉపాయమ] ఎన్ని,అజ్ఞానమ్.ఉపాయాన్త "రానుష్ఠాన - ఔపయికజ్ఞానాభావమాన్నాల్,తాదృశర్క్కు ప్రవృత్తియే "ఉపాయమాయ్ ఉపాసనాదికళ్ ఉపాయమల్లామైయాలే,[ఉపాయ] "పదాన్వయవైఘట్యప్రసజ్గమ్వరుమ్;

"(II)[(2)జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్] ఎన్ని,అజ్ఞానమ్,ఉపాయానుష్ఠాన-ఔ "పయికజ్ఞానమాన్నాల్.[అపాయ]పదాన్వయవైఘట్యమ్ప్రసజ్గిక్కుమ్;

" III స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానమాన్నాల్, జ్ఞానాజ్ఞానజ్గళుక్కు "భిన్నవిషయత్వమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్;

(IV) "'"ఉపాయాన్తరమ్, ఉపాయాన్తరానుష్ఠాన యోగ్య "జ్ఞానశూన్యర్క్కు దుష్కరతయాత్యాజ్యమాన్నాలుమ్, 'ఉపాయమ్' "ఎన్ఱు, తోన్ఱుమ్" ఎన్ఱు, అర్థమ్' ఎన్నిల్; తాదృశజ్ఞానవాన్క "ళుక్కుమ్ అప్పడితోన్ఱుమాకైయాలే [(1)అజ్ఞర్క్కు ఉపా "యమ్]ఎన్ఱు, విశిష్యవచనమ్వ్యర్థమామ్;

"[(2)జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్] ఎన్ని,అవిడత్తిల్ వైఘట్యమ్వరుమ్; "'తోన్ఱుమ్' ఎన్ఱు, అధ్యాహారముమ్గురు;

"'మీమాంసకస్య వాయుఃప్రత్యక్షః'౪ఎన్ని,అవిడత్తిల్పోలేషష్ఠిక్కు "అజ్ఞానార్థకత్వముమ్ జఘన్యమ్;

""'"ఉపాయాన్తరమ్, 'స్వరూపవిరుద్ధమ్' ఎన్ఱు,తన్నైయఱియాతార్ "క్కు ఉపాయమ్" ఎన్ఱు, అర్థమ్'; ఎన్నిల్,- అధ్యాహారబాహు "ల్యమ్ ప్రసజిక్కుమ్;

"ఆకైయాలే, (౧) [వా. ౧౧౫] (స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహే "తు), [వా. ౧౧౮] [స్వరూపనాశకమాకైయాలే], ఎన్ఱు, "పూర్వాపరవాక్యజ్గళిలే బుద్ధివిపరివృత్తియాలుమ్,

"(౨) అధ్యాహారలాఘవత్తాలుమ్,

'(౩) పూర్వోక్తవిరూపనిర్దేశాదికళాలుమ్,

"(౪) ఉపాయమ్ అధికారిసాకాఙ్క్షమాకైయాలే, ఆకాఙ్క్షితాధి "కారితాత్పర్యకత్వమ్ షష్ఠిక్కు స్వరసమాకైయాలుమ్,

·(౫) జ్ఞాన- అజ్ఞానజ్గళుక్కు ఏకవిషయత్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్,

"(౬) పూర్వోక్తవైఘట్యమ్ ఒన్ఱుమిల్లామైయాలుమ్,

" 'ఇజ్గు, 'జ్ఞాన- అజ్ఞానజ్గళ్, (భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్య రూపస్వ 'రూప)విషయజ్గళ్' ఎన్నై ఉచితమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళి

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౧౦౦. ౨॥ ౩॥ జితన్తే.౪-

౪॥ "నను వాయుః ప్రత్యక్షః?" ఇత్యాదినా మీమాంసకమతం స్వాభిమతతయా అనూద్యతే, తర్కసంగ్రహదీపికాయాం, ప్రత్యక్షపరిచ్ఛేదే వాయునిరూపణే. (ఆన్ధ్రలిపిముద్రితగ్రన్థే, పు-౫౯.)

మూ—౧౧౭. (2) జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్.

వ్యా.—"స్వరక్షణే స్వయత్నగన్ధాసహమాన స్వరూపత్తై, ఉళ్ళపడి దర్శిక్కైక్కు ఈడాన జ్ఞానమిల్లాతవర్కళుక్కు ఉపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్"; ఎన్నపడి. [౪

౧౧౭.—"ఆనాల్, జ్ఞానికళుక్కు ఇతు ఎజ్ఞనే?" ఎన్న;

((2) జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్) ఎన్గిఱార్.

అతావతు, "స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞాన ముడైయవర్కళుక్కు అపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్" ఎన్గై.

౧౧౮.—"ఇవర్కళుక్కు అపాయమావానేన్?" ఎన్న;

మూ—౧౧౮. అపాయమాయ్ త్తు, స్వరూప నాశకమాకైయాలే.

౧౧౯. నెఱికాట్టి నీక్కుతియో?"౪ ఎన్నానిఱే!

వ్యా.—(అపాయమాయ్ త్తు, స్వరూపనాశక [౪ మాకైయాలే) ఎన్గిఱార్.

(స్వరూప) మావతు, అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్;

అతుక్కు, స్వయత్నరూపమాన అతు, నాశకమిఱే.

౧౧౯. తదపాయత్వత్తై జ్ఞానినామగ్రేసరరాన ఆఴ్వార్-పాశురత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్, [౧౦

("నెఱికాట్టి"౪) ఎన్దుతొడఙ్గి.

అ.—చ్చెయ్కిఱార్, ('స్వరక్షణే-") ఇత్యాది.

("ఉళ్ళపడి") ఎన్దతు, "స్వయత్నగన్ధాఽసహత్వరూప-పారతన్త్ర్య ప్రకారవిశిష్టమాక"; ఎన్దపడి.

("జ్ఞానమిల్లాతవర్కళుక్కు ఉపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్") ఎన్దతు, "అవర్కళై యధికారికళాకవుడైయ ("ఉపాయమాయ్ ఇరుక్కుమ్")"; ఎన్దపడి. }
ఇత్తాల్,

"'స్వరూపవిరోధియాన [ప్రపత్త్యన్తర]త్తై అజ్ఞానాఽశక్తికళడియాకవిరుమ్ అజ్ఞర్క్కు ఆయిన్ ఱు, "(౧)ఇతు దుష్కరోపాయమ్, "(౨) ప్రపత్తి సుకరోపాయమ్", ఎన్దు, ప్రపత్తియోడొక్క అతువుమ్ "ఉపాయమాకత్తోన్ ఱువతు' * ఇతి ఆఱాయిరప్పడివ్యాఖ్యానమ్ [౨౦ అనుచితమ్"; ఎన్దు,కణ్డుకొళ్వతు.

౧౧౭.—"[(2) జ్ఞానికళుక్కు] ఇత్యాదిక్కు, పూర్వవాక్యవత్ నిర్వాహమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("స్వరూపయాథా

౧౧౮.—"మూలే, [అపాయ] శబ్దత్తుక్కు, [శ్లేష్య"] ఇత్యాది.
"'(I) దుఃఖజన్మప్రవృత్తి-మిథ్యాజ్ఞానానామ్ ఉత్తరోత్తరాపాయే, "తదనన్తరాపాయాదపవర్గః' ౧ ఎన్దు, న్యాయసూత్రత్తిలే, నాశవిష "యత్తిలే ప్రయోగమ్ కాణ్గైయాలే నాశపరత్వముమ్,

"'(II)ధ్రువమపాయేఽపాదానమ్' ౨ఎన్దు, వ్యాకరణసూత్రత్తిలే, "'అపాయో—విశ్లేషః' ౩ఎన్దు, విశ్లేషవిషయత్తిల్ ప్రయోగమ్ కాణ్గైయాలే, విశ్లేషపరత్వముమ్, వివక్షితమ్; [విత్తాలే శొల్లిన్ ఱు;} "అతిల్,(I)ప్రథమార్థమ్, [స్వరూపనాశకమాకైయాలే] ఎన్గి,అ}
"(II)ద్వితీయార్థమ్,['నెఱికాట్టి నీక్కుతియో?'౪]ఇతి ప్రమాణోదాహరణేన వ్యఞ్జితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("ఇవర్కళుక్కు") ఇత్యాది, (అపాయమాకైయిఱే?) ఇత్యన్తమ్. [పు. ౩౮౧, ఇడపరి౧౦- పు. ౩౮౨, వలపరి౫] [౩౫

* ఆఱాయిరప్పడివ్యా. ఆన్ధ్రలిపిముద్రితకో. పు. ౭౩, పరి౧౨-౧౩.
౧॥ గౌతమ-న్యాయసూ. ౧-౧-౨. ౨॥ అష్టా. ౧-౪-౨౪.

అ.—[అపాయమాయ్ త్తు] ఎన్దతు, "[అపాయ] పదత్తుక్కు విషయమాయ్ త్తు"; ఎన్దపడి.

"(1) కర్మ-సాఙ్ఖ్యాదయశ్శాస్త్రైర్ [ఉపాయ]త్వేనదర్శితాః|
(2)హింసా-స్తేయా [దయ]స్తథాశాస్త్రైర్ [అపాయ]త్వేనదర్శితాః"౫ ఎన్గి,అవిత్తైయటొక్కవుఞ్జు శొల్లక్కడవ, ("అపాయమావానేన్?") ఎన్దు,

"'అపాయహేతౌ అపాయవ్యపదేశః' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే [నాశకమాకైయాలే] ఎన్దువితు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ((స్వరూప) మావతు) ఇత్యాది.—

"ఉపాయాన్తరత్యాగపూర్వక-సిద్ధోపాయస్వీకారహేతు-స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానవద్విషయత్తిలే ఈశ్వరనుక్కు అత్యన్తాభిమతమాయిరుక్కైయాలే, అవర్కళ్ మీణ్డుమ్ ఉపాయాన్తరత్తిలే ప్రవర్త్తిత్తాల్ "అన్దవిశిష్టాభిమతధ్వంసమ్ పిఱక్కుమాకైయాలే, ఉపాయాన్తరమ్ "తాదృశవిశిష్టాభిమతఘటిత-అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూప- స్వరూపనాశ "హేతు"; ఎన్దపడి. [౨౫

౧౧౯. ("నీక్కు"౪) తల్=విశ్లేషిప్పిక్కై.

"ఇత్తాల్, 'విశ్లేషహేతుర్, [అపాయ] శబ్దవివక్షితమ్' ఎన్దు, సూచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(తత్-) ఇత్యాది.

"'ఇవ్వర్థత్తై' ఎన్నాతే, (తదపాయత్వత్తై) ఎన్దు, (అపాయ) [౩౦ శబ్దపర్యన్తనిర్దేశమ్ పణ్ణిన్ ఱు, అతినుడైయ అర్థాన్తరపరతాభిప్రాయత్తాలే"; ఎన్దు, కణ్డుకొళ్వతు.

౩॥ సిద్ధాన్తకౌ. ఆన్ధ్రలిపిముద్రితకో. పు.౫౪. ౪॥ పెరియతిరువన్దాది, ౭. ౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ.౧౭, శ్లో.౮౦. అత్రపూర్వోత్తరార్ధయోర్వ్యత్యయముపలభ్యతే. ॥పుటమ్ ౩౮. ॥

వ్యా.—అత్తావతు:—

"ఉన్నై౨యొఴియ వేఱోరుపాయత్తైక్కొణ్డు,ఉన్నైప్ పెఱ విరుమ్బుమ్ అక్కఱ్ఱపప్పార్ క్కు ఆయో!' ఎన్నైయాలే, ప్రాపకాన్తరాపాయత్వమ్ సిద్ధమిఱే!"; ఎన్నై.

("నీకు"౧న్నై) యావతు:—

ఆ.—["నైఱిక్కాట్ట"౧]ఇత్యాది, పెరియ తిరువన్తాది. ఇతుక్కర్థమ్ (అత్తావతు) ఇత్యాది.

["నెఱి"౧]—వఴి. "నెఱియే, మార్గియుమ్వఴియుమ్ఇరుప్పైయర్"౨ ఎన్నక్కడవతిఱే?,

"అతిల్, లౌకికమానమార్గత్తై విళక్కిల్, ప్రకృతాసఙ్గతియాకైయాలే, 'నైఱియెల్లామ్ ఎడుత్తురైత్త'౩ ఇత్యాదియిల్పోలే ఉపాయ 'విళక్కియచిత్తై'; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఉపాయత్తై") ఇతి.

["నీక్కుతియో!"౧] ఎన్గి,అవిటుక్కర్థమ్, ("అక్కఱ్ఱపప్పార్ క్కాయో?") ఇతి.

"(1)హేతు-(2)-సాధ్యపదాధ్యాహారేణ వాక్యపరిసమాప్తి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎన్నైయాలే") ఇత్యాది.

("ప్రాపకాన్తరాపాయత్వమ్") ఎన్ఱత్తు, "ఉపాయాన్తరత్తిన్నుడైయ భగవద్విశ్లేషహేతుత్వమ్" ఎన్ఱపడి,

"'బ్రహ్మణస్సర్వగతత్వాత్, తదవధికవిశ్లేషమ్ అసంభావితమానాలుమ్; ఉపాయాన్తరమ్ విలమ్బితఫలప్రదమాకైయాలే, "తాదృశవిలమ్బకరణమే(అక్కఱ్ఱుకై)"ఎన్ఱు,వివక్షిక్కై ఉచితమ్': ఎన్నుమ్,శఙ్కైయిలే, అవతారరహస్యజ్ఞానా [త్మక?]ఙ్గక - సాధనాన్తరత్తుక్కు అవిలమ్బితఫలహేతుత్వముణ్డాకైయాలే,౪ 'సాధనాన్తరాధీన ఫలవిలమ్బమ్ (అక్కఱ్ఱుకై)' ఎన్నవొణ్ణాతు; పిన్నై, 'సాధనాన్తరపరిత్యాగపూర్వక - సిద్ధోపాయస్వీకారజనిత విశిష్టాభిమతివిహతిలక్షణ ఉపేక్షాకరణమే, ఉపాయాన్తరసంబన్ధాఽఽపాదనహేతుకమాన (అక్కఱ్ఱుకై)' ఎన్ఱు, కొళ్ళుకైయుచితమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ('నీక్కు"౧న్నైయావతు) ఇత్యాది.

మూ.—౧౨౦. (౧) "వర్తతే మే మహద్భయమ్"౫ ఎన్కైయాలే భయజనకమ్;

వ్యా.—పరతన్త్రమానవస్తువై, స్వతన్త్రీకృత్యమాన ఉపాయానుష్ఠానత్తాలే మూట్టి.తనక్కు అశలాక్కుకైయిఱే?

౧౨౦. ఇతిన్నుడైయ స్వరూపనాశకత్వ-ప్రయుక్తమాన దూషణవిశేషఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

((౧) "వర్తతే"౫) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.

ఆ.—(పరతన్త్రమానవస్తువై)ఎన్ఱత్తు, "విశిష్టాఽభిమత్య-అజనక-సాధనప్రవృత్త్య-అనర్హవస్తువై" ఎన్ఱపడి.

(స్వతన్త్రీకృత్యమాన) ఎన్ఱత్తు, "విశిష్టాఽభిమత్య-అవిషయచేతనార్హమాన" ఎన్ఱపడి.

(తనక్కు అశలాక్కుకై) ఎన్ఱత్తు, "ఉపేక్షిక్కై" ఎన్ఱపడి.

౧౨౦. సర్వత్ర,వ్యాఖ్యావికల్పఙ్గళిలే, (౧) నిగమనముమ్, (౨)ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతియుమ్,ప్రథమవ్యాఖ్యానుగుణమాకచ్చొల్లుకై, గ్రాన్థిక సమయసిద్ధమాకైయాలే, [అపాయ] శబ్ద-ప్రథమవ్యాఖ్యానుగుణమాన ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి,

(ఇతిన్నుడైయ) ఇత్యాది.

(స్వరూపనాశకత్వ-ప్రయుక్తమాన) ఎన్ఱత్తు, "స్వరూపనాశకత్వనియతమాన" ఎన్ఱపడి.

(దూషణవిశేషఙ్గళ్) ఎన్ఱత్తు, "(౧)భయజనకత్వ (౨)శోకజనకత్వాత్మకదోషఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

(స్వరూపనాశకత్వ)మ్, (౧)భావితయా అనుసన్ధీయమానమానాల్, భయజనకమాయిరుక్కుమ్;

(౨) వర్తమానతయా [అత్తావతు సిద్ధతయా] అనుసన్ధీయమానమానాల్, శోకజనకమాయిరుక్కుమ్;

"(౧) ఆగామిని, భయమ్; (౨)అతీతే, శోకః",౬ఎన్నక్కడవతిఱే?,

యద్వా:—"ప్రాపకాన్తరత్తుక్కు స్వరూపానురూపత్వ సాధకతయాఽభిమతమాన ముముక్షుంప్రతి విహితత్వాది హేతుక - అనుమాన(త్తుక్కు)దూషకమాకైయాలే, (దూషణ) శబ్దప్రయోగమ్ పణ్ణిఱ్ఱు;

౧॥ పు. ౩౮౧. రమ్నోట్టు. ౨॥

౩॥ తి. వా. ౪ - ౮ - ౬. ఇఙ్గు, ఈట్టిలుమ్, అఙ్గైయ పదైన్దానిలుమ్, బహువిశేషఙ్గళ్ ఉక్తఙ్గళ్. ౪॥ జన్మకర్మచ మేదివ్యమ్ ఏవంయోవేత్తితత్త్వతః । త్యక్త్వాదేహం పునర్జన్మనైతి మామేతి సోఽర్జున!॥" ఇతిగీతా (౪-౯)- శ్లోకభాష్యోక్తార్థోఽయమ్.

౫॥ జితన్తే. ౯. ౬॥ =ఆచార్యహృ., ప్ర. ౨, వా. ౧౩, వివేకాదిసాధనసప్తకాన్తర్గతావసాదవివరణే, పు. ౧౬౪; గీ. ౧౮-౪. భా. అత్ర, "భయ"స్య ఆగామ్యనర్థానుసన్ధానజ శోకరూపత్వాత్, "అభావ-" శబ్దోదితశోకస్య అతీతానర్థానుసన్ధానజత్వం, పరిశేషాత్ సిద్ధమ్; "(అమర్ వైయావై) కళిన్దవన్ఱిలుమ్ వరుమవన్ఱిలుమ్ అఙ్గై పణ్ణుమిఱే వర్తమానమ్?" [తి. వా. ౧-౧-౪-ఈడు] ఇతి ద్రమిడోపనిషద్భాష్యేఽనుగృహీతంహి?,

॥పుటమ్ ౩౮౨॥

వ్యా.—అత్రావతః:—

"(I)" (1) కాలేష్వపి చ సర్వేషు, (2) దిక్షు సర్వాసు చా "చ్యుత!। (3) శరీరే చ,

"(II) గతౌ చాపి, వర్తతే మే మహద్ భయమ్॥"౧ ఎన్ఱు,

వ్యా.—"(I) ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్య "మాన (1) కాల (2) దేశ-(3) దేహ విషయమాకవుమ్,

"(II) ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ తాన విషయమాకవుమ్,

అ.—"'ప్రాపకాన్తరం, స్వరూపానురూపమ్; ముముక్షుం ప్రతి విహి "తత్వాత్; ప్రపత్తివత్;' ఎన్ఱు, ఇ అనుమానమ్,

"'ప్రాపకాన్తరం స్వరూపవిరుద్ధమ్; స్వరూపనాశకత్వప్రయుక్త భ "యాదిజనకత్వాత్: "అహంభీతోఽస్మి"౨ ఇత్యాద్యుక్తసంసారవత్; "'మామేకం శరణం వ్రజ'౩ ఇత్యాదినిర్ధారణానుకథావచ్చ': ఎన్ఱు, ఇ "అనుమానత్తాలే సత్ప్రతిపక్షితమాకైయాలే"; ఎన్ఱు, తన్ఱుక్కొళ్ళు

మాలోపాత్తవచనఖణ్డప్రసక్తైయై శేషోపాదానపూర్వకమ్ అత్తుక్కు అర్థమ్, (అత్రాపస్తు) ఇత్యాది.

("కాలేషు"౧) ఇత్యాదికమ్, "ఖిల"-* ఋక్ - త్వేన ప్రసిద్ధమాన జితన్తా-స్తవత్తిలే. [౧౫

(౧)[I. (1)-(3)]("కాలేషు"౧) ఇత్యాదిసప్తమ్యన్తపదానుక్రమత్తుక్కు, ("గతౌ",౧ ఎన్ఱు, ఇవిత్తోడే పరిసమాప్తియాకైయాలే,

(౨)[II] ("గతౌ"౧) ఎన్ఱు, ఇవిత్తు, ప్రధానమ్;

(౩)[I. (1)-(3)] ("కాలేషు"౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి తచ్ఛేషమ్;

(౪)("కాలేష్వపి"౧) ఎన్ఱాప్పోలే, "గతావపి" ఎన్నామల్, [౨౦ ("గతౌ చాపి"౧) ఎన్ఱు, వ్యత్యస్తనిర్దేశత్తాలే, చకారమ్ సముచ్చయపరమ్;

(౫)("అపి"౧)-శబ్దమ్ ప్రాధాన్యపరమ్;

(౬)("గతి"౧)- శబ్దమ్ ఉపాయపరమ్;

(౭) పృథక్పృథక్ ఉపాయత్వమ్ అభిమతమాకైయాలే, తదనుగుణమాక ("గతౌ"౧) ఎన్ఱు, [=ఎన్ఱు, ఇ] ఏకవచనమ్, జాత్యేకత్వపరమ్:[౨౫

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తర-) ఇత్యాది.

"[A](౧) సముచ్చయత్తిల్ ఏక ('చ'౧) కారముమ్, (౨) ఇతరేతరయోగత్తిల్ అనేక ('చ'౧) కారముమ్, ఔత్సర్గికమాకైయాలే, ఇఙ్గే ("(1) కాలేష్వపి చ"౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ("(3) శరీరే చ"౧) ఎన్నుమళవాక ప్రయుక్తమాన సముచ్చయత్రయమ్, అఙ్గఙ్గళుడైయ ఇతరేతరయోగపరమ్;

"[B] సప్తమికళ్, విషయత్వార్థికైకళ్;

(1)(2)
అ.—"[C] 'భీ-త్రార్థానాం భయహేతుః' ఎన్ఱు, ఇ 'అపాదాన' సంజ్ఞై, పరత్వాల్ 'అధికరణ' సంజ్ఞై బాధికైయాలే, పఞ్చమీ వారామల్, విషయత్వరూప- ఆధారత్వార్థక - సప్తమికళ్ వన్దతు";

ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, (౧) ద్వన్ద్వసమాస - (౨) (విషయ) శబ్దఙ్గళాలే అర్థనిర్దేశమ్, ("(1) కాల-") ఇత్యాది.

సిద్ధాన్తత్తిలే, ‡దేశాతిరిక్తదిక్-పదార్థమ్ ఇల్లామైయాలే, ("(2) దేశ"-) ఇతి.

"'"శీర్యతే" ఇతి శరీరమ్' ఎన్ఱు, ("(3) శరీర"౧) శబ్దవ్యుత్పత్తియాలుమ్; ఇఙ్గే, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానయోగ్యత్వరూప వస్తుసామర్థ్యత్తాలే, 'జాతపుత్ర'౬ ఇత్యాద్యుక్త 'జాతపుత్ర'౬ త్వాద్యుపలక్షిత-ఉప "చయావస్థావిశిష్టశరీరమ్ అభిప్రేతమ్":

ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే, "దిహ=ఉపచయే"౮ ఎన్ఱు, ఇ "దిహ-"౮ ధాతు- నిష్పన్న-("దేహ"-) శబ్దత్తాలే అర్థనిర్దేశమ్, ("(3) దేహ"-) ఇతి.

[A] "సమభివ్యాహృతపదార్థతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేన పదార్థాన్తరాన్వయత్తిలే తాత్పర్యగ్రాహకమ్, 'సర్వ- సకలాది' శబ్దమ్";

ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే "సర్వ"౧ శబ్దార్థానుక్తిః.

[B] యద్వా:—"సర్వ" శబ్దఙ్గళ్, ప్రకారకార్త్స్న్యవాచియాయ్,

(౧) ఉదగయనత్వ-పూర్వపక్షత్వాదిరూప-కాలప్రకారఙ్గళైయుమ్,

(౨) సమత్వ-ప్రాచీనప్రవణత్వాది-రూప- దేశప్రకారఙ్గళైయుమ్,

(౩) జాతపుత్రత్వ-కృష్ణకేశత్వాదిరూప- శరీరప్రకారఙ్గళైయుమ్,

ఉపాయాన్తరానుష్ఠానయోగ్యతాత్వేన వివక్షిత్తు, "'సర్వ' శబ్దార్థమ్,—(ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యమాన) ఎన్ఱు, ఇవిత్తు";

ఎన్ఱాక్కొళ్ళుమ్.

[పు.౩౭౩, వలవరి౫-౭ల్] ఉక్తరీత్యా ("గతౌ"౧) ఎన్ఱు, ఇవిత్తుక్కు అర్థమ్, ((II) "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్-తాన విషయమాకవుమ్") ఇతి.

అఙ్గాఙ్గిభావ [అఙ్గానాంశేషిత్వేన] సముచ్చయపర - "చ"౧ శబ్దార్థమ్ ఉమ్మై.

[A] భయమ్, భావ్యనర్థాశఙ్కనమ్. [౩౦

౧॥ పు. ౩౭౨, ౫మ్ నోట్టు. ౨॥ జితన్తా. ౭. ౩॥ గీ. ౧౮-౩. *॥ పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళైయిన్ జితన్తావ్యా. పు. ౧, వాక్యమ్ ౧.

౪॥ అష్టా. ౧-౪-౨౫. ౫॥ పు. ౩౭౧, ౧మ్ నోట్టు. ౬॥ అష్టా. ౧-౪-౪౫. ౭॥ "జాతపుత్రః కృష్ణకేశోఽగ్నీనాదధీత" ఇత్యాద్యనుపూర్వకమ్ అవన్తర్యాదివచనమ్ స్వోష్టవ్యమ్. ౮॥ ధాతుపాఠే అదాదౌ, పఞ్చమః. ‡=యతిస్వ్ప్రియకరీ.

మూ.—(౨) “మాశుచః”౧ ఎన్గై, యాలే శోకజనకమ్.

వ్యా.—“ఎనక్కు మహాభయమ్ వర్త్తియానిన్ఱదు’ “ఎన్గైయాలుమ్;

“ఉపాయాన్తరశ్రవణానన్తరమ్ అర్జుననుక్కు శోకమ్ “పిఱక్కై, స్వరూపానుగుణ -

అ—[B]ఆశఙ్కనీయ- అనర్థమహత్త్వాత్, ఆశఙ్కన-మహత్త్వమ్. [C]ఆశఙ్కనీయమాన అనర్థత్తినుడైయ మహత్త్వముమ్, స్వరూపహాని పర్యవసితమాన్నాలే ముఖ్యమల్లదు, “ఇన్దభయమ్, దుష్కరత్వ(?)ఏన్ధనమ్” ఎన్నవాణ్ణాదు.—[దుష్కరత్వనిబన్ధనమాకిల్,]దౌష్కర్యత్తాల్ ఉపాయ నిష్పత్తివిరహమొళ్ళియ, ప్రతికూలవస్త్వాపత్తిరూప-ముఖ్యానర్థమిల్లైయే?.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“మహాభయమ్”) ఇత్యాది.

“(౧, రహస్యమ్” ఎన్ఱాల్,

“(౨) ఏతత్ప్రబన్ధాధికారికళ్ ఎల్లారుక్కుమ్ శ్లోకశరీరమ్ అవగతమాయిరుక్కుమ్” ఎన్ఱాల్, [తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి,]

“మాశుచః”౧ ఎన్గిఱవిత్తినుడైయ శేషత్తై యుపాదానమ్పణ్ణామల్ తదర్థకథనమ్,

(“ఉపాయాన్తరశ్రవణ-”) ఇత్యాది.

(“ఉపాయాన్తరశ్రవణానన్తరమ్”) ఎన్ఱదు, “స్వశరీరత్వకథనాది-౨ పూర్వకమ్ ఉపదిష్టమాన ఉపాయాన్తరత్తినుడైయ (“శ్రవణానన్తరమ్”)” ఎన్ఱపడి.

(‘అర్జుననుక్కు శోకమ్పిఱక్కై’)ఎన్ఱదు, “జితేన్ద్రియాగ్రగణ్యనానైయాలే దుష్కరత్వనిబన్ధనశోకమ్ కూడాదాకైయాలే,

పూర్వోక్తస్వశరీరత్వాది హేతుక- అత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానమూలక- ఉపాయాన్తరస్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానాధీన(శోకమ్పిఱక్కై)” ఎన్ఱపడి.

శ్లోకత్తిల్, “మామ్”౧ ఎన్గిఱవిత్తినుడైయ అర్థమ్, (స్వరూపానురూప-) ఇతి.

ఎ-అ.—౧౨౦. “(“అర్జునశోకమ్”), బన్ధువధప్రసఙ్గజనితమాయిరుక్క, “ఉపాయాన్తరశ్రవణజనితమ్” ఎన్గిఱదు, ఎఙ్ఙే?” ఎన్నిల్;

విశ్వరూపదర్శన మాత్రత్తాలేయే బన్ధువధత్తిల్ తనక్కు కర్తృత్వభ్రమమ్ పోయ్విడుకైయాలే, అదుక్కుప్పిన్బు చరమశ్లోకోపదేశత్తాలే పోక్కవేణ్డుమదాన శోకమ్ స్వరూపవిరుద్ధ- అతిదుష్కరోపాయాన్తరశ్రవణజనితమే యాకవేణుమిఱే?.

౧॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౨॥ గీ.౧౦-౨౦—“అహమాత్మా గుడాకేశ” ఇత్యాది; ౩- ౭,౪, —“భూమిరాపోఽనలో వాయుః...అపరేయమితస్త్వన్యాం...”

మూ.—౧౨౧. ఇప్పడికొళ్ళాదపోదు, ఏతత్-ప్రవృత్తియిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధిగూడాదు.

వ్యా.—“ఉపాయత్తై ఉపదేశిత్తు, ‘మాశుచః’౧ ఎన్ఱు, “శోకాపనోదనమ్ పణ్ణియరుళుకైయాలుమ్;

“స్వరూపవిరోధియాన ప్రాపకాన్తరమ్ జ్ఞానికళుక్కు “(౧) భయజనకముమామ్, (౨) శోకజనకముమామ్, “ఇరుక్కుమ్”; ఎన్గై.

౧౨౧. కీళ్ చొన్నపడియే అర్థత్తై యఙ్గీకరియాద్ అళవిల్ [వరుమ్] విరోధమ్ కాట్టుకిఱార్,

(ఇప్పడికొళ్ళాదపోదు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇప్పడికొళ్ళాదపోదు ఎన్ఱదు, “[స్వరూపనాశకమ్] (వా. ౧౧౮) ఎన్ఱు, కొళ్ళాదపోదు” ఎన్ఱపడి.

(ఏతత్-ప్రవృత్తియిల్, ప్రాయశ్చిత్తవిధిగూడాదు)ఎన్ఱదు,

అ.—“శరణ”౧ శబ్దార్థమ్, (“ఉపాయత్తై”) ఎన్ఱు.

“ఉత్తరార్ధమ్[—ఉత్తరపదమ్?], అజ్ఞాతజ్ఞాపనవిధి” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (“ఉపదేశిత్తు”) ఎన్ఱదు[—“అప్రవృత్తప్రవర్తనవిధి” ఎన్ను (“శోకాపనోదనమ్”)—శోకనివర్తనమ్. [మభిప్రాయత్తాలేయన్ఱు.]

“మూలత్తిలే, [భయజనకమ్] ఇత్యాదిక్కు విశేష్యమ్, ప్రకృతమాన ప్రాపకాన్తరమ్;

అదు, అపాయత్వరూప - అవ్యవహితోక్తప్రకార విశిష్టమాయ్ కొణ్డే, విశేష్యమాయిరుక్కుమ్”: ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపవిరోధియాన) ఇత్యాది.

“[భయ...శోక] జ్ఞళుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధికళ్, పూర్వప్రకృతజ్ఞానికళ్ [వా. ౧౧౬]”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (“జ్ఞానికళుక్కు”)ఎన్ఱదు.

౧౨౧. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (కీళ్ చొన్నపడియే) ఇత్యాది.

(అర్థత్తై) ఎన్ఱదు, (౧) “ప్రమేయత్తై” ఎన్ఱపడి;—

(౨)యద్వా, “ఇప్రబన్ధమ్, రహస్యవ్యాఖ్యానరూపమాకైయాలే

1 2

నమశ్శబ్ద-౨ త్యాగవిధికళుడైయ అభిధేయత్తై” ఎన్నవుమామ్.

“మూలత్తిలే, [ఇప్పడి] ఎన్గిఱదు,శోకజనకత్వాది ప్రయోజకతయా, ౧)ప్రధానమాయుమ్,(౨)ప్రకృతమాయుమ్ ఇరుక్కిఱ([(వా. ౧౧౮)స్వరూపనాశక]త్వ)త్తై ప్పరామర్శిక్కిఱదు”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“(వా. ౧౧౮) స్వరూపనాశకమ్” ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

[ఏతత్-ప్రవృత్తియిల్]ఎన్గిఱదు,

౨॥ పు, ౩౬౮, ౨వ నోట్టు.

వ్యా ‘‘సకృదేవహి శాస్త్రార్థః కృతో౽యం తారయేన్నరమ్।
‘‘ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతే౽నయా॥౧

అ.— ‘ ‘వివాహేనాద్య ముక్తిం కుర్యాత్’ ఎన్ఱ్, అవిడత్తిల్ ‘వివాహ’ ఎ ‘ శబ్దం తత్ప్రక్రియా లక్షకమాకిఱాప్పోలే,

‘‘ఉపాయాన్తర[-శబ్దస్తత్-]ప్రాప్తి-కాలలక్షకమస్తు;

‘‘కిన్తు, ‘రామాపరాగేస్నాయాత్’ ఎన్ఱ్, అవిడత్తిలే ‘రామా ‘పరాగ’ పదమ్పోలే, స్వారసిక నిమిత్తసంబన్ధయుక్తప్రాయశ్చిత్త ‘‘సముచ్చయాహారానుగుణ్యేన నిమిత్తత్వపర్యవసానమాత్ర తదాశ్రయ ‘‘కాలలక్షకమాత్రాయుచితమ్’’; ఎన్ఱుమ్ అభిప్రాయత్తాలేయరుళి చ్చెయ్దార్,

(‘‘సకృదేవ’’౧) ఇత్యాది.

ఇన్దవచనసన్దర్భమ్, లక్ష్మీతన్త్రస్థమ్.

‘‘అస్యాం స్థితౌ, జగన్నాథం ప్రపద్యేత జనార్దనమ్’’౧ ఇతిపూర్వవాక్యోక్తి తత్త్వప్రపత్తిపరామర్శి, (‘‘అయమ్’’౧) ఎన్ఱ్, అదు;

‘‘(౧) హింసా-స్తేయాదయశ్, శాస్త్రైర్ [అపాయ]త్వేన దర్శితాః। (౨) కర్మసాఙ్ఖ్యాదయస్, శాస్త్రైర [ఉపాయ]త్వేన దర్శితాః॥’’౪ ఎన్ఱ, పూర్వానుసారత్తాలే, (‘‘ఉపాయ’’౧) శబ్దమ్, ‘‘కర్మ సాఙ్ఖ్యం తథా యోగ’ ఇతి శాస్త్రవ్యపాశ్రయాః॥’’౫ ఎన్ఱు శొన్న కర్మ జ్ఞాన భక్తిపరమ్;
(1, 2, 3)

(‘‘అపాయ’’) శబ్దమ్, హింసా-చౌర్యాది-పరమ్;

‘‘ఏషా సాత్త్వికీ నిష్ఠా హ్యుపాయాపాయవర్జితా।’’౬ ఎన్ఱ, పూర్వప్రకృతైయాలే, (‘‘అనయా’’౧) ఎన్ఱతు.

నితరాం స్థితిః=(‘‘నిష్ఠా’’౧).—

‘‘మధ్యమాం వృత్తిమాస్థితః।’’౭ ‘‘మధ్యమాం స్థితిమాస్థితా।’’౮ ఎన్ఱ, పూర్వాపరానురోధత్తాలే.

‘‘నితరామ్’’ ఎన్ఱతు, భగవదత్యన్తాభిమతిప్రయోజకత్వ వైశిష్ట్యమ్.

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ.౧౭, శ్లో. ౯౦ముదల్, ౯౭వరైయిల్.

౨॥ ౩॥

౪॥ (లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౮౦.) పు. ౩౮౧, నోట్టు౫.

౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౮౯. ౬॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ ౧౭-౮౯.

౭॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౫౮. ‘‘మాధ్యమీం వృత్తిమాశ్రితః’’ ఇతిపా.

౮॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో. ౯౯.

వ్యా.—‘‘అపాయసంప్లవే సద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచ ‘‘రేత్। ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాత్ర యత్పునశ్శరణం వ్రజేత్॥ ‘‘ఉపాయానాముపాయత్వ స్వీకారే ప్యేత దేవహి.’’౧ ‘‘ఎన్ఱు, ప్రపన్నస్య నవనుకుల, ప్రాయశ్చిత్తమాదికమాక

అ.—(‘‘అపాయసంప్లవే’’౧,=అపాయప్రవృత్తౌ—ప్రమాదాత్ పజలవ్యాప్తివల్ సర్వాంకపత్వవిషయా,

ప్రవృత్తియై (‘‘సంప్లవమ్’’౧) ఎన్ఱ్, అదు.

(‘‘ఉపాయత్వస్వీకారే’’౧) ఎన్ఱతు, ‘‘నిషిద్ధయోగఫృథక్త్వే నాన్యయత్తాలే ఉపాయత్వేనా౽నుస్థానే’’; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయెట్టాణ్డు అరుళిచ్చెయ్దార్, (ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

‘‘ ‘స్వరూపజ్ఞస్య హింసా-స్తేయాద్యపాయసంబన్ధమ్, అనన్యశరణత్వాదిస్వరూపవిషయక - అవధాన రహిత హేతుకమాకైయాలే, తస్య హానికరమాన ఉపాయత్వస్వీకారముమ్, తద్వత్ స్వరూపా౽నవధాన ‘‘హేతుకమ్’ ఎన్ఱు సిద్ధమ్’’; ఎన్ఱ అభిప్రాయత్తాలే, (‘‘ప్రాయశ్చిత్తమాదికమాక’’) ఎన్ఱతు.

ప్రమాదమాపత్తి, ఇష్టు, స్వరూపా౽నవధానమ్.

*I. ఇత్తాల్, ‘‘బుద్ధిపూర్వక - అసకృదావృత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తాని కారణమిల్లై’; ఎన్ఱు కరుత్తు.

II. అథవా:—‘‘అపాయకర్తా, సద్యః’’౧ ఎన్ఱుమ్, ‘‘ఉపాయత్వస్వీకర్తా’’ ౧ ఎన్ఱుమ్, బుద్ధిపూర్వకత్వఘటిత కర్తృత్వ బోధక నిర్దేశమ్పణ్ణామల్,

(‘‘అపాయసంప్లవే’’౧) ఎన్ఱుమ్, (‘‘ఉపాయత్వస్వీకారే’’౧) ఎన్ఱుమ్

‘‘ ‘మత్తోభూతం సతుమయాకృతమ్ ’౧ ఇత్యాదికళిల్ పోలే క్రియా-‘‘సంబన్ధమాత్ర బోధక నిర్దేశమ్ పణ్ణినదిత్తాలే, ‘అబుద్ధిపూర్వకత్వ-‘‘రూపపూర్వోక్తప్రమాదకత్వమ్ లబ్ధమ్’; ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే,(‘‘ప్రాయశ్చిత్తమాదికమాక’’) ఎన్ఱతు’’: ఎన్ఱుముమామ్.

‘‘ప్రపద్యేత జనార్దనమ్’’ ౧ ఎన్ఱ, పూర్వానుసారత్తాలే,(‘‘ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్’’౧) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే, కర్తా, ప్రపన్న నాకవేణుమ్’; ఇత్యభిప్రాయేణ (ప్రపన్నస్య నవనుకుల) ఎన్ఱతు.

౯॥ ౧౦॥

వ్యా·— "ఉపాయాన్తర(ప్రవృత్తి)వన్దకాలత్తిల్, అపాయ "ప్రవృత్తియిల్ పోలే పునఃప్రపదనరూప ప్రాయశ్చిత్తత్తై "విధిక్కమాట్టాదు"; ఎన్నై·

అ.— వచనస్థమాన ("ఉపాయానామ్ ఉపాయత్వస్వీకారే"౧ ఎన్గిఱవిత్తుక్కుమ్, మూలస్థమాన [ఏతత్ప్రవృత్తియిల్] ఎన్గిఱవిత్తుక్కుమ్, గ్రన్థలాఘవార్థమ్ తన్త్రేణ అర్థకథనమ్, ("ఉపాయాన్తర")- ఇత్యాది.

వచన[1] మూల[2]ఙ్గళిల్ ("స్వీకార"౧)[1] [ప్రవృత్తి][2] పదఙ్గళ్, తదాశ్రయ కాలలక్షకఙ్గళ్;

నిమిత్తత్వమ్, ✻ సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహార న్యాయ-సచివ ప్రాయశ్చిత్తసమభివ్యాహారబలలభ్యమ్.

"ఇత్తాల్:- 'ఉపాయఙ్గళాకత్తొడఙ్గుకిఱ ఇన్దసాధనాన్తరఙ్గళై ప్రవర్త్తిప్పిక్కుమిడత్తు, కూశ్మాణ్డగణహోమాది ప్రాయశ్చిత్తకర్మవిధియోగ్యతైసంపాదిక్కవేణ్డామైయాలే‡, (కూడాదు) [స్వరూపప్రాప్తఙ్గళ్ ఆకైయాలే, ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణి ఇవన్ తిరిక్కైయవేణ్డువతిల్లై; స్వరూపప్రవృత్తిలిప్రక్కికిఱవనుక్కు అతు కాణామైయాల్:]; ఎన్ఱు, 'వివాహే నాన్దీముఖం కుర్యాత్' ౨ ఇత్యాది నిర్దేశ సాజాత్యాభిప్రాయేణ ఇప్పడి - వ్యాఖ్యానమ్, అనత్యుచితమ్'; ఎన్ఱు కరుత్తు. ౩

("అపాయసంప్లవే"౧) ఎన్ఱు, సమానకనవ్యఞ్జితమ్, (అపాయప్రవృత్తియిల్ పోలే) ఎన్ఱతు.

ఇత్తాల్:—"'పరిత్యజ్య'౪ ఇత్యాదికళుక్కు, అశక్తిహేతుకత్యాగానువాదత్వాశ్రయణత్తాలే కథంచిత్ అన్యథాసిద్ధికళిక్కలుమ్;

"(1) ఉపాయసంయోగత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధి అవిచార్యమ్;

"(2) తత్రాపి, అపాయతుల్యప్రాయశ్చిత్తవిధి, దురవహ్నావమ్"; ఎన్ఱు వ్యఞ్జితమ్.

("ఏతదేవ"౧) ఎన్గిఱవిత్తు, ("పునశ్శరణం వ్రజేత్"౧) ఎన్ఱ పూర్వప్రకృతైయాన పునఃప్రపత్తియైప్పరామర్శిక్కిఱతు.

"లిఙ్గసామాన్యవివక్షయా నపుంసకలిఙ్గమ్ వన్దుకిడక్కిఱతు" ఎన్ను, మభిప్రాయత్తాలే, ("పునఃప్రపదనరూప") - ఇతి.

("ప్రాయశ్చిత్తిః"౧) ఇత్యనుషఙ్గసిద్ధార్థమ్, (ప్రాయశ్చిత్తత్తై) ఇతి.

వచనస్థ 'లిఙ్' - ప్రత్యయత్తైయుమ్. మూలస్థ [విధి] - శబ్దత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు, ("విధిక్క") ఎన్ఱతు.

౧॥ పు. ౩౮౫, ౧వ నోట్టు. ✻ పు. ౩౩౯. ఇడవరి౧౧. ౨॥ ౩॥ అయ్ప్పడివ్యా అన్ధ్రలిపి. పు. ౭౪. వరి౧౦. ౪॥ గీ. ౧౮-౬౬.

‡—"కూశ్మాణ్డైర్జుహుయాద్యోఽపూతమివమన్యేత..." (అరణ్యా కా, ప్ర-౨, అ. ౧౧క్కు అడి.)

అ.— అయమాశయః:—

I. ఉపాయసంయోగనిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిధ్యున్నీత - ఉపాయసంయోగజననీయ - ప్రత్యవాయభాక్త్వ - ప్రయోజకమ్ [ఎతు? ఎన్నిల్], "ప్రపన్నత్వమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు;—

ముఖ్యాశక్తియాలే అనుకల్పత్తైయనుష్ఠిత్తవనుక్కు, ముఖ్యత్తిలే శక్తియుణ్డానపిన్పు అతిలే ప్రవర్తిత్తాల్, ప్రత్యవాయోన్నాయక ప్రాయశ్చిత్తవిధానమ్, గౌణముఖ్యస్థానఙ్గళిలే కాణామైయాలే:

కింతు, "'అనైశ్వర్యాత్ స్వభావజాత్'౫ ఎన్ఱు, శొన్న సహజ భగవత్పరతన్త్రచేతనత్వమ్, తత్ప్రయోజకమ్"; ఎన్నవేణుమ్:

ఏతాదృశపారతన్త్ర్యజ్ఞాన విరహసహకృత - స్వయత్నవాసనావద్విషయత్తిలే, ఉపాయాన్తరవిధి సావకాశమాకైయాలే, తద్వైయర్థ్యప్రసఙ్గమిల్లై:

ఇన్దపారతన్త్ర్యజ్ఞానవద్విషయత్తిలే ఉపాయసంయోగనిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిధిక్కు సార్థక్యమ్ సిద్ధమ్:

ప్రపన్ననుక్కు, ప్రాయేణ ఇన్దప్రాయశ్చిత్తాధికారభూత - పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ ఉణ్డాయిరుక్కుమాకైయాలే,

ప్రపన్ననుక్కు ఇన్దప్రాయశ్చిత్తత్తై విధిత్తతిత్తనైయల్లాతు, "ప్రపన్నత్వమ్ ప్రాయశ్చిత్తప్రయోజకమ్" ఎన్ఱు, అన్ఱు.

ఇప్పడి సర్వాత్మసాధారణ సహజభగవత్పారతన్త్ర్యజ్ఞానాధికారక-ప్రాయశ్చిత్తవిధ్యున్నీతమాయ్, సర్వాత్మసాధారణ సహజ- భగవత్పారతన్త్ర్యవచ్ఛిన్న ప్రతిసంబన్ధితాకమాన ప్రత్యవాయమ్ తాన్, విశిష్టాధిమతివిరహపర్యవసితమాన పారతన్త్ర్యహానిరూప - స్వరూపనాశలక్షణ అనిష్టావహమాకైయాలే, "ఉపాయ"[=ఉపాయాన్తర] సంయోగనిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిధానమ్ ఉపాయాన్తర [గత చేతన] స్వరూపనాశకత్వ సాధకమాకిఱతు.

II. కించ, ప్రపన్నత్వమ్ ఉక్తవిధప్రత్యవాయభాక్త్వ ప్రయోజకమానాలుమ్, ఇన్దప్రాయశ్చిత్తవిధిసామర్థ్యత్తాలే, ఉపాయాన్తర [గతమాన చేతన] స్వరూపనాశకత్వమ్ సిద్ధమ్.

"ఎఙ్గనే?" ఎన్నిల్:—

ఉపాయసంయోగత్తిల్, నిష్ఠాహానిశొల్లిఱ్ఱు;

ఇన్దనిష్ఠాహానితాన్,-

(I) అపాయవత్, నరకావత్తిహేతువాకైయాలాతు,

అన్యత్ర ముఖ్యానుకల్పఙ్గళిల్ ఇప్పడి కాణామైయాలే: ఇన్ఱి, (II) ప్రవృత్తిఫలప్రతిబన్ధకత్తాలేయాతల్, (III ప్రవృత్తిఫలావకృష్ట-స్వఫలాపాదనత్తాలేయాతల్, నిష్ఠాహానియాకవేణుమ్; ఇవైయిరణ్డుమ్ ఇఙ్గే అనుపపన్నమ్;—

౫॥

వ్యా·—పునఃప్రపదనమావత్తు, పూర్వప్రపదనస్మరణమ్;

అ —(౧) ప్రపత్తికిన్నీ, (౨) అవతారరహస్యజ్ఞాన సహకృత ఉపాసనత్తుక్కుమ్, దేహావసానేయు క్తిరూపఫలమ్, అభిష్టమాకైయాలే, ఉపాయసంయోగత్తుక్కు ప్రపత్తిఫలప్రతిబన్ధ- తదపకృష్టఫలాపాద నత్వమ్ కూడామైయాలే.

ఇన్ని, (IV) ఉపాయసంయోగనిమిత్తక - ప్రాయశ్చిత్తాపనోద్య తద్ధేతుకనిష్టహానియావత్తు,

"సత్కర్మనిరతాశ్శుద్ధా స్సాఙ్ఖ్యయోగవిదస్తథా । నార్హన్తి శరణస్థస్య కలాంకోటితమీమపి"[1] ఇత్యాద్యుక్తవిశిష్టాభిమతి విహతిరూపై యాకవేణుమ్.

అన్తైయాలే, ఇప్పడి ఉపాయసంయోగనిమిత్తకప్రాయశ్చిత్త విధియాలే, ఉపాయాన్తరస్థలిస్తుక్తైయ విశిష్టాభిమతఘటిత - చేతనస్వరూపనాశకత్వమ్ సిద్ధమ్.

అన్తైయాలే, "ఉపాయాన్తర స్వరూపనాశకత్వత్తై యఙ్గీకరియాదిట్టాల్, "ఉపాయ" సంయోగనిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిధి, అనుపపన్నమామ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఇత్తాల్:—"'ప్రాయశ్చిత్తవిధానమ్, ప్రపత్తివిశిష్టస్వరూప[విషయ]మల్లత్తు, నిష్కృష్టాత్మస్వరూపవిషయమన్ఱు,' [ర. సారే, అధి. ౨౯, పు ౧౫౩-౧౫౪...]; ఎన్ఱు, శొల్లుకై, అనుపపన్నమ్": ఎన్ఱ, షడి.

"ఉపాత్తవచనఙ్గళిలే, "సకృదేవహిశాస్త్రార్థః" ఎన్ఱ, సావధారణ "సకృత్త్వ"త్తుక్కుమ్, పునశ్శరణాగతికుమ్, మిథోవ్యాఘాతమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే;

"ఉపక్రమావగత సకృత్త్వానుగుణమాక, 'ఉపసంహారగత "పునః "ప్రపత్తిః" వచనమ్ పూర్వకృతప్రపత్తిస్మరణపరమ్' ఎన్ఱై, ఉపక్రమాధికరణన్యాయసిద్ధమ్"; ఎన్ఱు, పరిహారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పునఃప్రపదనమావత్తు, పూర్వప్రపదనస్మరణమ్) ఎన్ఱు.—

"("యత్పునశ్శరణంవ్రజేత్") ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్, ("శరణ") పదమ్, పూర్వస్వీకృతోపాయపరమ్;

"("వ్రజేత్") ఎన్ఱి, ఆధాతు, తత్ - స్మరణరూపజ్ఞానపరమ్": ఎన్ఱుకరుత్తు.

["పూర్వప్రపత్తికుక్కోలిన ఫలత్తైప్పెఱ పునఃప్రపత్తి పణ్ణుకై, మహావిశ్వాసత్తోడేకూడ అనుష్ఠిత్త పూర్వప్రపత్తి ప్రతిసన్ధానత్తాలే యాదాత్తు", ఎన్ఱు, ర-సారే(అధి. ౨౯, పు. ౧౬౦]

అ.—"నను! [A]అనన్యథాసిద్ధమాన ఉపక్రమావగతమ్,—ఉపసంహారత్తుక్కు అస్వారస్యావహమాపాదకమాన్ఱాలుమ్;

"ఇఙ్గే, (1)విధ్యాన్తరత్తిన్ న్యాయప్రాప్త "ఉఉవృత్తి" క్కు నివారకత్వేన "అన్యథా సిద్ధమాయ్, (2) ఆద్యాదవగతమాన 'సకృత్త్వ'మ్,

"ఉపసంహారగతమాయిరున్దాలుమ్ విధిరూపమాన పునశ్శరణాగతివచనత్తుక్కైయ స్వారస్యహాన్యాపాదకమాకాత్తు:

"[B]కించ;—'సకృదేవప్రపన్నస్య కృత్యంనైవాన్యదిష్యతే । ఉపాయాపాయముక్తస్య వర్తమానస్యమధ్యతః'[3] ఎన్ఱు, ఉపాయాపాయ సంప్లవవిరహదశైయిలే కర్తవ్యాన్తరత్తైనిషేధిత్తిరుక్కైయల్లతు, ఉపాయాపాయ ప్రవృత్తిదశైయిలుమ్, కర్తవ్యాన్తరత్తై నిషేధిక్కవిల్లై:

"[C]మోక్షార్థభరమ్సమర్పితమాన్ఱాలుమ్, ఉపాయసంయోగాదినివృత్త్యర్థమాన భరమ్సమర్పితమల్లామైయాలే, సమర్పణీయభరాభావమిల్లై:

"ఉపాయసంయోగమ్, మోక్షప్రతిబన్ధకమన్ఱే?:

1 2 1 2
"[D]ప్రాథమికప్రపదనత్తాలే ఉపాయాపాయప్రవృత్తినివృత్తియన్ఱామైయాలే, పునఃప్రపదనమ్ అనపేక్షితమ్'; ఎన్నవొణ్ణాత్తు;

"భక్తిపోలే, ప్రపదనముమ్, అబుద్ధిపూర్వక-అఘమాత్ర-నివర్తకమాకైయాలే, పునఃప్రపదనవిధిసామర్థ్యత్తాలే 'సర్వపాపేభ్యః'[4] ఎన్ఱి, అ 'సర్వ'[5]- శబ్దమ్ బుద్ధిపూర్వక- ఉత్తరాఘవ్యతిరిక్తవిషయమాక సంకోచనీయమామ్:

"[E]కించ:—పూర్వకృతప్రపత్తిక్కు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘనివర్తకత్వత్తిలే, విశిష్యవచనమిల్లై:

"[F]వచనమిన్ఱిక్కేయుమ్, బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘనివృత్త్యుద్దేశేన ప్రపత్తియైయనుష్ఠిక్కుమ్ పోతు, భక్తియైయుమ్ అనుష్ఠిక్కప్రసఙ్గిక్కుమ్;

"[G]ఎల్లారుమ్, ఇప్పడి, బుద్ధిపూర్వక - ఉత్తరాఘనివృత్త్యర్థమాక ప్రపత్తియైయనుష్ఠిప్పరాకైయాలే పునఃప్రపత్తివిధిక్కు, నిర్విషయత్వమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

"[H]'కరిష్యమాణాంశ్చ'[6] ఎన్ఱి, అ గద్యశ్రీసూక్తియుమ్, అబుద్ధిపూర్వక- ఉత్తరాఘమాత్ర విషయమాయాకక్కడవతు:

"[I]'కరిష్యమాణ'-శబ్దమ్, కరిష్యమాణపాపారమ్భక పాపపరమాకవుమామ్;

౧॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭.౯౧, ౯౨. ౨॥ పు. ౩౮౫, ౧వ నోట్సు. * పూ-మీ.

౩॥ ౪॥

౫॥ సీ. ౧౮-౬౬. ౬॥ శరణాగతిగద్యమ్.

§ బ్రహ్మసూ, ౪-౧-౧—"ఆవృత్తిరసకృద్, ఉపదేశాత్". "'అనేకప్రపత్తికళ్ కూడ వికఫలసాధనమ్' ఎన్ఱు, అనుష్ఠిత్తాల్, ఉపాయాన్తరత్వామైయామ్" ఇతి ర-సారే, (అధి. ౨౯, పు. ౧౬౦).

ప్రారబ్ధేష్వప్రపత్తిః పాదుకాసైన్యగ్రహోక్త్యా శ్రీదృష్టాంతేభయకృష్ణనాతత్త్వభోఘ వ్యాఖిలోద్ధృతే: ధీపూర్వ-భావ్యఘం చేణ్ మత్సమస్వేత్యస్యతో ర్థ్యేఽటే.†

వ్యా.—పునఃప్రయోగశాస్త్ర,

అ.—"అత్తు పూర్వాఘమాకైయాలే, ప్రాథమికప్రపత్తేరేవ ర్థ్య త్వమ్ వారుమ:

"[J]కించ;—నిమిత్తవతేవ నైమిత్తిక[కేఽ]ప్యాకారమాకైయాలే, బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘరూప - భవిష్యన్నిమిత్తమ్, ప్రాథమిక ప్రపదన రూప- పూర్వనైమిత్తిక - ప్రయోజకమాకాత్తు;

"అత్తైయాల్, ఉపక్రమాంగత 'సకృత్త్వ' గమ్, అన్యథా- సిద్ధమాకైయాలే, తద్బలేన, ఉపసంహారగత పునఃప్రపదనవిధిస్వారస్యత్తై బాధిక్కవొణ్ణాదు?";

ఎన్ఱు, శిలర్ శొల్లుమతై, ప్రసజ్జిత్తు నిషేధిక్కిఱార్, (పునఃప్రయోగ శాస్త్ర) ఎన్ఱు,

అయమభిప్రాయః:—

ప్రపత్తియినుడైయ ప్రారబ్ధేతరత్వ త్తిలే, "మాశుచః" ఎన్ఱ ఇవిడు ప్రమాణమాక, ఉడైయవరాలే అఙ్గాకరిక్కప్పట్టదు:* [మైయాలే తదనువృత్తియుమ్ ఇత్తాల్; (౧) అన్-ఆర్తనుక్కు, ప్రారబ్ధదేహాంతేశోకమిల్లా (౨) ఆర్తనుక్కు అదిల్ శోకమిరుక్కైయాలే, తన్నివృత్తియుమ్,లబ్ధమ్:

ఆక, శోకజనక సర్వపాప నివర్తకత్వమ్ ప్రపత్తిక్కు సంప్రతిపన్నమ్:

సంభావ్యమానమాన బుద్ధిపూర్వ ఉత్తరాఘత్తాలే సంజాతశోకనాయిరుక్కుమవనై, "అత్తైయుమ్ పొఱుక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, ప్రార్థిత్తాన్ాకిల్, ఎమ్బెరుమాన్, అత్తైయుమ్ పొఱుక్కుమ్;

ఇత్తాల్, "మాశుచః" ఎన్ఱ ఇవిడువే,బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ నివర్తకత్వత్తిలే విశిష్యప్రమాణమాకైయాలే, (పు. ౩౮౭ [A]-[E] వలవరి-౨-౬౧) ప్రమాణాభావముమ్, (పు. ౩౮౭[F] వలవరి-౨౩) భత్తియిల్ అతి ప్రసంగముమ్, ప్రత్యుక్తమ్;—

అ.—అతైయిట్టే, భాష్యకారర్, "కృతాన్, క్రియమాణాన్, కరిష్యమాణాంశ్చ సర్వాన్ అశేషతః క్షమస్వ" ఎన్ఱు, ప్రార్థిత్తార్?.

"'కరిష్యమాణ'శబ్దమ్,అబుద్ధిపూర్వ ఉత్తరాఘమాత్రవిషయమ్" (పు. ౩౮౭ [H] వలవరి-౨౮)ఎనిల్;

(౧) సంకోచముమ్, (౨) కృత్యుద్దేశ్యత్వే సతి కృతివిషయత్వత్తుక్కు వాచకమాన "కరిష్యమాణ" శబ్దత్తుక్కు కృత్యుద్దేశ్యత్వాంశ త్యాగత్తాలే, భాగత్యాగ [మాకియ] లక్షణైయుమ్, ప్రసజ్జిక్కుమ్;

"కరిష్యమాణపాపారబ్ధకపాపపరమ్" (పు. ౩౮౭ [I]వలవరి-౩౦) ఎనిల్;

(౧) లక్షణాప్రసజ్జముమ్, (౨) "కృతాన్" ఎన్ఱ ఇవిడుక్కు ఆరబ్ధకవ్యతిరిక్తపరత్వే సంకోచముమ్, వరుమ్:

(౧) "ఇచ్చైయడియ్ద, ఎల్లారుమ్, ముక్తరిలే, కరిష్యమాణపాపారబ్ధక పాపత్తైయుమ్ ప్రార్థిక్కక్కూడుమాకైయాలే, పునఃప్రపదన విధియైయర్థ్యమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్[ఎన్ఱుమ్],(పు ౩౮౭ [G]వలవరి-౨౫)

(౩) "పాపారబ్ధక- పాపనివృత్తి, స్వతఃప్రయోజన మల్లామైయాలే కామనావశ్యంభావమిల్లై" ఎన్ఱుమ్,

---

ఎ-అ.—౧౨౧. (పునఃప్రయోగమత్తు,) ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్,

"పిత్రైప్రసన్నిధియిలే, ఒరు శ్రీవైష్ణవర్, 'పునఃప్రపదనమావశ్యకమా?' ఎన్ఱు, కేట్క, పిత్రైయుమ్,

"ఒరుకాలిల్, ఒరునెఱియన్ఱైప్పఱ్ఱిక్కొణ్డు, అన్ఱిలే పోకానిఱ్ఱాల్, నరిప్పళ్ళమ్కణ్డవాఱే కైయైయెడుక్కిడిక్కమాట్టార్, తన్నక్కళ్ అధ్యవసాయత్తిలే ఊత్తైయే పునఃప్రపత్తి';

"ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తారామ్"; ఎన్ఱ ఐతిహ్యమ్ అనుసంధేయమ్.

౧॥ పు. ౩౮౫, ౧౬ నోట్టు. *

౨॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౩॥ శరణాగతిగద్యమ్.

9-11-98.

---

† అయమర్థః:—

(1) "సాధ్యభక్తిస్తు సా(=అర్తప్రపత్తిస్సా) హంత్రీ ప్రారబ్ధస్యాపి భూయసీ" (పు ౩౪౪, వలవరి ౨౫ తత్త్వశే పు. ౪, అధ్) లిపిముద్రితాష్టాదశరహస్యకో. పు. ౨౦౯; లక్ష్మీతన్త్రే);

(2) "కృతాన్ అహరహర్మయా। అపచారాన్ ఇమాన్ సర్వాన్ క్షమస్వ" (జి-స్తో. ౨౦);

(3) "కాలేష్వపిచ సర్వేషు...వర్తతే మే మహద్భయమ్"(జి స్తో.౯);

(4) "(a) అజ్ఞానాద్ (b)అథవా జ్ఞానాద్, అపరాధేషు సత్స్వపి, ప్రాయశ్చిత్తం,'క్షమస్వ' ఇ-ప్రార్థనైకైవ కేవలమ్" (ర-సారే, అధి. ౨౫ పు. ౩౫౧);

(5) "అపి ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః" (శ్రీరా. యు.౧౮-౨౮౪);

(6) "తెప్పాణామపివత్సలః"(రా.);

(7) "హరిర్ హరతి పాపాని దుష్టచిత్తైరపిస్మృతః" (హర్యష్టకే.శ్లో.౧);

(8) "వదకిమపదమాగస్తస్య తేఽస్తి క్షమాయాః" (స్తో. ర. ౬౩);

(9) "జానామి ధర్మం న చ మే ప్రవృత్తిః" ( );

(10) "అవబోధితవాన్" (స్తో ర. ౫౪);

(11) "నామ్నోఽస్తి యావతీ శక్తిః పాపనిర్హరణే, హరేః। తావత్ కర్తుం న శక్నోతి పాతకం పాతకీ జనః॥" ( );

(12) "హరేర్ నామైవ, నామైవ, నామైవ, మమ భేషజమ్" (పు. ౩౭౮,

(13) "కైయార్ శక్కరత్తు" (తి-వా. ౫.౧-౧.); [౫వ్ నోట్టు);

(14) "వాడినేన్" (పెరియతిరుమొழి, ౧-౧-౧)

(15) "నైవాస్య ప్రతిషేధాయ హేతవః.

(a) ఇత్యాదివచనైః, తత్ర (b) ఉక్తైస్ (c) సూచితైశ్చన్యాయైశ్చ, స్వతః, కైముత్యవిధయా చ, సిధ్యతి. ॥పుటమ్ ౩౮౮॥

సంశయే[1]నిశ్చయే[2]వాఘు-ఘాతకావిశ్వరూరిదమ్.“తస్మాత్ప్రమాదాత్సద్ధ్యావేశ[౫]“త్యధీజాఘుంహతంయయా।సాప్రాయశ్చిత్తిరేవైవధీజాఘుప్రాయశ్చిత్తికా

అ.—(౧) “ప్రత్యుత అగమ్యాగమనాదిజన్య సుఖవిరోధిత్వేన ద్వేషవిషయమాకైయాలే. తత్ప్రాయశ్చిత్తాభావాత్” ఎన్నుమ్, శొల్లుమతు, అత్యన్తానుపపన్నమ్;

(౧) “బుద్ధిపూర్వక- ఉత్తరాఘమ్, భగవన్నిగ్రహహేతు”, ఎన్ఱు, అఱిన్దవనుక్కు, తదారమ్భకపాపనివృత్తియిల్, కామనై అవశ్యక మాకైయాలుమ్,

(౨) “అగమ్యాగమనాదిజన్యసుఖవిరోధి” ఎన్ఱు, అత్తిల్ ద్వేషమ్ కణ్డు, ప్రాతికూల్యవ్యవసాయ నివృత్తనల్లామైయాలే, ముక్తలిలే అధికారియల్లామైయాలుమ్.

అప్పడికొళ్ళక్కూడాతో?:

“నిమిత్తవతఏవ నైమిత్తికేఽధికారః” (పు ౩౮౮[J] ఇడవరి౫) ఎన్నుమతువుమ్, విరుద్ధమన్ఱు;—

(౧) భవిష్యన్నిమిత్తకమ్, నిమిత్తవాన్నిఱే?:

(౨) నిమిత్తత్తుక్కు నైమిత్తికానుష్ఠానకాలీనత్వనియమముమిల్లై;—

“ఐన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలంనిర్వపేజ్జనతామేష్యన్”[౧] ఇత్యాదికళిలే, భిష్యజ్జనతాగమమ్, పూర్వకాలీన-నైమిత్తిక ప్రయోజకమాకక్కణ్డిఱే?:

“నిమిత్తనిశ్చయమ్ నైమిత్తికప్రయోజకమ్;

“అతు, నిమిత్తత్తినుడైయ (౧) వర్తమానత్వ- (౨) భవిష్యత్త్వఙ్గళిలే యన్ఱు,

“ప్రకృతత్తిల్ సంభావ్యమ్ ఆన బుద్ధిపూర్వ-ఉత్తరాఘస్థలత్తిలేఇల్లై”; ఎన్నైయుమ్ అనుపపన్నమ్;

(I.) (౧) ఉపరాగశఙ్కైయాలే, స్నానాచరణముమ్, (౨) అజ్ఞాతభుక్త శుద్ధ్యర్థమ్ కృచ్ఛ్రాచరణముమ్, శిష్టరిడఙ్గళిలే కాణ్కైయాలుమ్,

(II) స్పర్శశఙ్కైయాలే స్నానాచరణముమ్ కాణ్కైయాలుమ్,

“సంశయ[1]నిశ్చయ[2]సాధారణ నిమిత్తజ్ఞానమాత్రం నైమిత్తికాపేక్షితమ్”; ఎన్ఱు, కొళ్ళుకై, యుక్తమ్;

ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు, పాపారమ్భకపాపసద్భావమ్, నిశ్చితమల్లామైయాలే, అతుక్కు, ప్రథమప్రపదనమ్ ప్రాయశ్చిత్తమన్ఱాకై ముట్టియుమ్;

అ.—అక్కైయిల్, బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘ సంభావనారూప- నిమిత్తజ్ఞానమ్, ఇప్పోతు ఉణ్డాకైయాలే, నైమిత్తికానుష్ఠానముపపన్నమ్;

బహ్వాయాససాధ్యస్థలీయ నిష్కామప్రవృత్తియిలే, నిమిత్తనిశ్చయమపేక్షితమాకైయాలే, ఏషన్మహాపాతక శఙ్కైయా, తత్ప్రాయ[౫]శ్చిత్తఙ్గళుక్కు నిత్యానుష్ఠానప్రసఙ్గముమిల్లై;

కించ,—పాపారమ్భక-పాపనివృత్త్యర్థమ్ అనుష్ఠానత్తిల్, విశిష్యవచనముమిల్లై,

ప్రారబ్ధనివర్తకత్వ వచనఙ్గళ్, ఆర్తాధికారివిషయమాకైయాలే, దృప్తనుక్కు పాపారమ్భక- పాప నివర్తనత్తిల్ ప్రమాణమాకాతు;

ప్రమాణమామాకిల్, దృప్తనుక్కు వర్తమానదేహత్తిలే, దుఃఖనివృత్త్యంశమాత్ర- ఇచ్ఛైయాలే, దుఃఖహేతుకర్మనివృత్తియుమ్ కూడుమాకైయాలే, దుఃఖానుభవితృప్రపన్నోచ్ఛేదమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

“వైరాగ్యార్థమ్, దుఃఖహేతుకర్మాంశత్తై ఈశ్వరన్ నివర్తిప్పియాన్;” ఎన్నిల్; తత్ప్రయోజక - పాపత్తిలుమ్ అతు తుల్యమ్;

కించ:—(1)“యత్”శబ్ద-“యది”శబ్ద- “సప్తమీ”- “త్వా”ప్రత్యయ- “శతృ”ప్రత్యయాదిరూప- నిమిత్తనిర్దేశమిల్లామైయాలేయుమ్, (2) “మామేకం శరణం వ్రజ”[౩] ఎన్ఱు, కామనాప్రతీతియాలుమ్, పాపేనిమిత్తే, ప్రపత్తివిధానమ్ [=ప్రపత్తివిధానమ్, పాపనిమిత్తే] నైమిత్తికవిధియన్ఱు;

కిన్తు, పాపనివృత్తికామనయా ప్రపత్తివిధియాకైయాలే, “నిమిత్తవతఏవ” ఇత్యాదికమ్ [పు. ౩౮౮ [J] ఇడవరి౫] అస్థానవిజృమ్భితమ్;

“ఆవాహికైయాన దేవతై, యాగాకరణత్తిల్ కేటుమ్”౪ ఎన్నుమాపోలే ఇఙ్గేయొరు బాధకమిల్లామైయాలే, బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘాభావత్తిల్, క్షతియిల్లై;

బుద్ధిపూర్వకోత్తరాఘ నివృత్తియిలే, శోకాతిరేకమ్ అధికారమాకైయాలే, స్వైరచారప్రసఙ్గాదికళిల్లై;

ఇప్పడి, బుద్ధిపూర్వ-ఉత్తరాఘ నివర్తకత్వమ్, “తస్మాత్ప్రమాదాత్ బుద్ధ్యావా యత్ప్రపన్నస్య దుష్కృతమ్, । తత్సర్వంశమయత్యాశు శరణాగతిదేవతా॥”[౫] ఎన్ఱు, ప్రపన్నపారిజాతత్తిలుమ్ ఉక్తమ్;—

ప్రామాదికనివర్తకమాన పూర్వప్రపత్తికే, బుద్ధిపూర్వకాఘ నివర్తకత్వమ్ శొల్లిన్దతిఱే?:

౧॥ తై. సం.... కాణ్డమ్, ౨. ప్ర. ౨. అను. ౧, ప. ౪.

౨॥ ౩॥ గీ. ౧౮-౬౬, ౪॥

౫॥ ప్రపన్నపా., విహితవ్యవస్థానపద్ధతౌ, శ్లో. ౨౫-౨౬.

॥ పుటమ్ ౩౮౯ ॥

శ్రీభూర్వ-భాష్యభూరిమా_క్త్వాత్వ్రవి వాక్యనేక్ష్యతే. "తమంశంస్త్రైవకుర్వీతే" రత్యఘవల్ త్యజనిష్కృతిమ్.కురుకేడభియక్తోక్తాహ్యన్యగత్యత్యనిష్టతా:-

మూ.—౧౨౨. తిరుక్కురుకైప్పిరాన్పిళ్ళాన్ పణికుమ్పడి:—"మదిరాబిన్దుమిశ్రమాన

వ్యా.—(తిరుక్కు, రుకైప్పిరాన్పిళ్ళాన్) ఎన్నుతుడజ్గి. (తిరుక్కురుకైప్పిరాన్పిళ్ళా) నాక్కిఱార్, సర్వజ్ఞరాన భాష్యకారర్ - తిరువడికళిలే సేవిత్తు, తదభిమతవిషయమాయ్, సకలశాస్త్రజ్ఞరాయుమ్ ఆరాయ్న్దు, అఱుళిచ్చెయ్యుమ్ ఇరుక్కుమవరాకైయాలే, ఆప్తతమరాయ్ ఇరుక్కుమవరిఱే!.

(పణికుమ్పడి) ఎన్నతు, "అరుళిచ్చెయ్యుమ్ ప్రకారమ్" ఎన్నపడి.

(మదిరై) యాపవత్తు; —

అ.—"తత్సూక్తికు అన్యథానయనమ్, అనుచితమ్"; ఎన్ను, లభిక్కైక్కాక, అవరుడైయ ఆప్తతమత్వత్తైక్కాట్టుకిఱార్, (సర్వజ్ఞరాన) ఇత్యాదినా.

"యథాదేవే, తథాగురౌ" ౭ ఎన్గి, అవిత్తైయటొక్కొణ్డు, ఇవర్,(తిరువడికళిలే) ఎన్నతు.

"పుత్త్రీకృతో భాష్యకృతా స్వయంయః" ౮ ఎన్గి,అవిత్తైయటొక్కొణ్డు, (తదభిమత) - ఇత్యాది.

"(విషయః)=ప్రతిసంబన్ధీ, తదభిమతశ్చాసౌ విషయశ్చ"; ఇతి విగ్రహః;

"నిరతిశయప్రీతివిషయ పుత్త్రీభూతరాయ్" ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్, "సహోవాచ వ్యాసః పారాశర్యః" ౯ ఎన్గి,అవిడత్తిల్ పోలే ఆప్త్యతిశయనిబన్ధనమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్, (సకలశాస్త్ర) - ఇత్యాది.

తత్ఫలితమ్, (ఆప్తతమరాయ్) - ఇత్యాది.

"శొల్లుమ్పడి" ఎన్నాతే, (పణికుమ్పడి) ఎన్ను, గౌరవ్యనిర్దేశ ఫలితమ్, (అరుళిచ్చెయ్యుమ్ప్రకారమ్) ఎన్నతు.

ఇత్తాల్, "తత్-సూక్తికు తుకవి-కృతివత్ నయనమ్, అనుచితమ్" ఎన్ను, సూచితమ్.

తత్-సూక్తికు అర్థమ్, (మదిరైయావత్తు) ఇత్యాది.

వ్యా.—౧౬౨. ఇప్పడి, స్వరూపనాశకమాన ఉపాయాన్తరత్తినుడైయ అత్యన్తనిషిద్ధత్వత్తై, అభియుక్తవచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్,

అ.—"తథాప్యత్ర, ప్రవృత్తిర్యా, త్వత్తో లతేన్యానశ్యతు।" ౧ ఎన్ను, ప్రాగేవ బుద్ధిపూర్వ- ఉత్తరాఘనివృత్తిప్రార్థనముమ్ కణ్డతిఱే?:

ఇప్పడి, శోకజనకసర్వపాపనివర్తకత్వరూప - అర్థసామర్థ్యసచివమాన ఉపక్రమావగతసావధారణ "సకృత్త్వా" దినుగుణమాక, ఉపసంహారస్థ-పునః ప్రపత్తివిధానత్తుకు, ప్రాయశ్చిత్తాన్తరప్రవృత్తి నివృత్తిఫలక, పూర్వప్రపదన స్మరణపరత్వాశ్రయణమ్ ఉపపన్నమ్:

"'పునశ్శరణంవ్రజేత్' ౨ ఎన్గ, అవిడత్తిలే, ధాతువాలే స్మరణత్తై లక్షిక్కిఱతు:

'శరణ' ౩ పదమ్, పూర్వస్వీకృత - ఉపాయపరమ్;

"ధాతువుమ్, స్మరణరూపజ్ఞానపరమాక"; ఎన్ఱా,కపుమామ్;

"ప్రాయశ్చిత్తాత్మకస్కశ్చిత్, ఉత్పన్నానర్థనాశనః। తమంశంస్త్రైవకుర్వీతమనీషీపూర్వరాశివత్॥" ౪ ఇత్యనురోధేన, "పునశ్శరణంవ్రజేత్" ౫ ఎన్గి,అవిత్తుకు, ప్రాయశ్చిత్తాన్తరప్రవృత్తి నివృత్త్యర్థమ్,పూర్వప్రపదన స్మరణపరత్వమ్,ఉపపన్నమ్;

ఆకైయాల్, "పూర్వకృతప్రార్థనాస్మరణమ్ (పూర్వప్రపదనస్మరణమ్);

'ఇప్పోత్తుప్రార్థనాపర్యన్తానుష్ఠానమ్ (పునఃప్రయోగమ్);

"ఏవంవిధపూర్వప్రపదనమేయుక్తమ్;

"పునఃప్రయోగమ్, యుక్తమన్ఱు"; ఎన్ను, కరుత్తు.

ఇజ్జే, "పూర్వప్రపత్తి- ప్రతిసన్ధానమ్, నతు పునఃప్రయోగః"; ౬ ఎన్ను, తత్త్వదీపవచన మభిప్రేతమ్.

ఇవ్విడత్తిలే:—"ప్రపన్ననుకు, ఉపాయాపాయ సంయోగాధీన-దోష - నివృత్తియుణ్డావతు, పూర్వప్రపదనత్తాలే;

"ఆకైయుమ్, లోకసంగ్రహార్థమ్, ప్రతిపదోక్తప్రాయశ్చిత్తమ్"; ఎన్నుమిడమ్, ఈడురుత్తలాన పూర్వాచార్యప్రబన్ధఙ్గళిలే విశదమ్ ౬.

౧౬౨.—ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,

(ఇప్పడి, స్వరూపనాశకమాన) ఇత్యాది.

(అత్యన్తనిషిద్ధత్వత్తై)= బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వత్తై.

౧॥ ౨॥ పు. ౩౮౫, ౧మ్నోట్టు.

౩॥ లక్ష్మీతన్త్రే, అ. ౧౭, శ్లో.౭౬-౭౭. ౪॥ తత్త్వదీప,

౫॥ ౬॥

౭॥ ౮॥

౯॥

'మద్యాణుయుగ్యథారొక్మకుమ్భస్థంతి×—°గసుమ్। అహజ్కారయుతంతద్వద్గత్యన్తరమపి' తిన॥ ఆత్మాజ్ఞానమయ॥౧౨ పౌ) త్రస్యాన్వక్షేమయడ్-

మూ. — ‚‚శాతకుమ్భమయ కుమ్భగత

వ్యా.—(౧) అత్యన్తనిషిద్ధద్రవ్యమాయ్, (౨) స్వ-స్పర్శ లేశముళ్ళవస్తుకళైయుమ తన్నైప్పోలే నిషిద్ధమాకుమత్తిలే॥;

ఇత్తై అహంకారత్తుక్కు దృష్టాన్తమాక్కైయాలే,
(౧) అస్సుడైయ అత్యన్తనిషిద్ధత్వముమ్,
(౨) ‚‚తత్ -స్పర్శ లేశముళ్ళవస్తువుమ్, తద్వత్ నిషిద్ధమ్''
ఎన్నుమిడముమ్, తోన్ఱుకిఱతు.
(శాతకుమ్భ) మావతు, సువర్ణమ్.
తన్ - (మయ - కుమ్భమ్) ఎన్ఱతు,
‚‚ ఉళ్ళద్రవ్యాన్తరమాయ్,

ఆ. —''మదిరా=కాశ్య మద్యేచ''౧ ఎన్ఱి,అభిధైయుటైయాన్ఱు, (అత్యన్త) ఇత్యాది.

''స్వర్ణ స్తేయం సురాపానమ్''౨ ఎన్ఱు, మహాపాతకమధ్యపఠిగణితత్వత్తైయుటైయాన్ఱు, (నిషిద్ధద్రవ్యమాయ్) ఇతి. —

''అత్యన్తబలవదనిష్టానుబన్ధియామాయ్'' ఎన్ఱపడి.

''గఙ్గోదకస్య సంపూర్ణం యథాల్ప శిష్టాపదం భవేత్। సురాబిన్దుసమాయుక్తం తత్సర్వమశుతాం వ్రజేత్॥''౩ ఎన్ఱి,అబ్రహ్మకైవర్తవచనత్తైయుటైయాన్ఱు, ((౨) స్వ-స్పర్శలేశమ్) ఇత్యాది.

ఉపమాన - ఉపమేయఙ్గళిన్నుడైయ బిమ్బ - ప్రతిబిమ్బ - భావఫలితమ్, (ఇత్తై)ఇత్యాది.

'శాతకుమ్భమయం పాత్రమ్''౪ ఇతి గౌతమవాక్యప్రత్యభిజ్ఞానార్థమ్, [శాతకుమ్భమయ] ఎన్ఱతు.

''తపనీయం శాతకుమ్భమ్'' ౫ ఇత్యాదికోశత్తైయుటైయాన్ఱు, (శాతకుమ్భమావతు) ఇత్యాది.

''మయట్''-౬ ప్రత్యయార్థమ్, (తన్మయ) - ఇత్యాది.

‚‚ ‚‚శాతకుమ్భ- కుమ్భ'' ఎన్ఱు, నిర్దేశత్తాల్, షష్ఠ్యర్థసంబన్ధమ్,య''థాకథంచిత్ అనులేపరూపమాయుమ్ వివక్షిక్కప్పడుమ్;

‚‚అప్పోతు, అశుద్ధద్రవ్యోపాదానకత్వప్రయుక్త- అశుద్ధిమ్ ఆదాయ ''అన్యథాసిద్ధిసంభావనై ప్రసజ్గిక్కుమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, వికారార్థక 'మయట్'-౬ ప్రత్యయప్రయోగమ్ పణ్ణిల్ ఱు': ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉళ్ళ ద్రవ్యాన్తరమాయ్) ఇత్యాది.

మూ.—‚‚తీర్థ సలిలమ్పోలే,అహంకారమిశ్రమాన ఉపాయాన్తరమ్''.

వ్యా.—సువర్ణమ్ మేల్ పూర్వాచ్చాయిరుక్కైయన్ఱి, కేవలమ్, అతు తానే ఉపాదానమాకప్పణ్ణి నకుడమ్''; ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, పాత్రశుద్ధిశొల్లుకిఱతు.
తద్గత (తీర్థ సలిలమ్) ఎన్ఱైయాలే,
అతుకుళ్ళిరుక్కిఱ జలత్తిన పావనత్వమ్ శొల్లుకిఱతు·
అతు(పోలే, అహంకారమిశ్రమాన ఉపాయాన్తరమ్) ఎన్ఱైయాలే,
ఇఙ్గుమ్, (I) పాత్రశుద్ధియుమ్, (II) తద్గతపదార్థశుద్ధియుమ్, శొల్లవేణుమ్·

ఆ.—‚‚ 'నిత్యంవృద్ధశరాదిభ్యః'౭ ఎన్ఱి,అసూత్రత్తాలే, వికారార్థ 'మయట్' - ప్రత్యయమ్ వన్దిరుక్కిఱతు''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అతు తానే ఉపాదానమాక) ఇత్యాది.

''వికారాశ్రయోఽప్యుపాదానమ్?''౮ ఎన్ఱక్కడవతిలే?.

''హేమతస్తం ఘృతంపీత్వా తత్- క్షణాదేవశుధ్యతి''౯ ఇతి [వచనోక్తమాన] స్వర్ణత్తినుడైయపవిత్రత్వత్తైయుటైయాన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్, పాత్ర) - ఇత్యాది.

''(1)నిపానాగమయోస్, (2)తీర్థమ్, (3)ఋషిజుష్టజలే (4)గురౌ''౯ ఎన్ఱి,అకోశత్తైయుటైయాన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతుక్కుళ్ళిరుక్కిఱజలత్తిన్నుడైయ ఇత్యాది

'' విశిష్టవాచకానాంపదానామ్'' ఇత్యాదిన్యాయ ౧౦ త్తాలే,

''(తీర్థ) శబ్దమ్, పావనత్వమాత్రపరమ్'', ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (పావనత్వమ్) ఇత్యాది.

ఉపమా- న్యూనతైయై పరిహరిక్కిఱార్,
(ఇఙ్గుమ్, పాత్రశుద్ధియుమ్) ఇత్యాది.

(శాతకుమ్భమయ) ఎన్ఱి,అ దృష్టాన్తనిర్దేశానురూపమాక దార్ష్టాన్తికనిర్దేశమ్, (''జ్ఞానమయ'') ౧౧ ఇతి. [అభిప్రేతమ్.
స్వార్థే 'మయట్'-౧౨ప్రత్యయమ్; శబ్దమాత్రత్తాలానురూప్యమ్

౧॥ ౨॥
౩॥ బ్రహ్మకైవర్త-పు., ౪॥
౫॥అమరకోశే,కా. ౨,వైశ్యవర్గే, శ్లో. ౬౭౫. ౬॥ అష్టా. ౪-౩-౧౪౪.

౭ ॥ ౮॥
౯॥ అమరకోశే, కా. ౩-నానార్థవర్గే ౮౬. ౧౦॥=''విశిష్టవాచకానాంపదానాం, విశేష్యవాచకపదసమభివ్యాహారే, విశేషణమాత్రపరత్వమ్; విశేషణవాచక పదసమభివ్యాహారేతు, ''సకీచకైర్మారుతపూర్ణరన్ధ్రైః''(రఘు-వం-౨-౧౨)ఇత్యాదావివ,విశేష్యమాత్రపరత్వమ్''
౧౧॥ [=పు. ౩౯౨,ఇడవరి౪.] ౧౨॥ అష్టా. ౪- ౩-౧౪౩.
''మయడ్వైతయోః'' ఇత్యాది.

''స్వతోనిర్మలఈట్- శేష(ః), ఆత్మా, భక్త్యాశ్రయశ్శుచిః। తద్గతైకాగ్రయతా భక్తిశ్చానహంకారిణీ, శుచిః। ఉపాత్తస్యజ్ఞా 'నహంకారః' స్వేష్టా

వ్యా.—అత్తావతు:—

(I.) (౧) ''ఆత్మా జ్ఞానమయోఽమలః''౧ఎన్గి,ఱ స్వతో నిర్మలతైయాలుమ్, (౨)భగవదనన్యార్హ శేషతైయాలుమ్, పరిశుద్ధమాయిరుక్కిఱ, భక్త్యాశ్రయమాన ఆత్మవస్తు ఇరుప్పతు?; (II)తద్గతభక్తియుమ్, భగవదేకాగ్రతయా పరిశుద్ధై యుటైయతే?;

అహంకారమ్ కలశిన్ఱిల్లైయాకిల్, ఒరుకుత్తైయిల్లైయే?.

''అక్క, ఇత్తాల్ శొల్లిన్ఱాయత్తతు ఎన్?'' ఎన్నిల్;

అ.—(''అమల''౧) శబ్దార్థక, (స్వతోనిర్మలతైయాలుమ్) ఇతి ''దుఃఖాఽజ్ఞాన మలా ధర్మాః ప్రకృతేస్తే తు నాత్మనః। జలస్య నాగ్నిసంసర్గస్, స్థాలీ- సఙ్గాత్తథాపి హి?''౧ ఇత్యాదిక్కైయుటైయాలుమ్. [అరుళిచ్చెయ్కిఱార్] (స్వతః) ఎన్ఱు.

''భగవత్ - శేషభూతోఽహమ్ అనన్యార్హోచితకపరః''౨ ''శుద్ధో దేహాన్తరంహరే.''౩ ఎన్గి,ఱవిత్తైయుటైయాలుమ్, ((౨) భగవదన [౧౫ న్యార్హ శేషతైయాలుమ్) ఇతి.

''యత్ర ఏకాగ్రతా,తత్రఅవిశేషాత్''౪ఎన్ఱు,''ఏకాగ్రత్వమ్= ఏకవిషయత్వమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భక్తియుమ్) ఇత్యాది.

''శబ్దత్తాల్ స్నేహపూర్వమ్ అనుధ్యానం 'భక్తిర్' ఇత్యభిధీయతే।''౫ ఎన్గి,ఱవిత్తువివక్షితమ్.

'' ఉపమానగత [బిన్దు] శబ్దార్థానుగుణమాక,ఉపమేయగత అహంకారమ్ స్వల్పాహంకారమ్ వివక్షితమ్''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్

(అహంకారమ్, కలశిన్ఱిల్లైయాకిల్) ఎన్ఱు. [౨౫

(కలశుతై), స్వల్పాంశ సంబన్ధమిత్తే?.

ఇప్పడి, న్యాసోపమా - పరిహారార్థమ్, మూలాభిప్రేతమాన

I II (1) (2)

[ఉపమానో] ఉపమేయవిశేషణ విశేష్యఙ్గళై వివక్షిత్తు, తదనుక్త

3

మాన సాధారణధర్మత్తై [యుమ్] వివక్షిత్తుకొణ్డు, వాక్యతాత్పర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [౩౦

(అక్క, ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

౧॥వి. పు ౬, ౭, ౨౨, ౨౩. (తత్త్వత్రయవ్యా. చిత్సి. వా. ౪౬ ౨॥ ౩॥ (=''అన్యాం ప్రకృతింవిద్ధిమే పరామ్''=గీ. ౭ - ౫.); ౪॥ ౫॥ ౬॥ పు. ౩౬౫, ౩మ్ నోట్టు.

(1) (2)

వ్యా.—''(I)సువర్ణపాత్రగతమాన తీర్థజలమ్,

=(1) =(2)

''పాత్రశుద్ధియుముణ్డాయ్, తానుమ్ పరిశుద్ధమాయిరు

(3)

''క్క, సురాబిన్దుమిశ్రతైయాలే నిషిద్ధమామాప్పోలే;

(1)

''(II) స్వతోనిర్మలత్వాదికళాలే పరిశుద్ధమాన ఆత్మ

(2)

''వస్తుగతైయాయ్, భగవదేకవిషయతయా పరిశుద్ధై

''యాయ్ ఇరుక్కుమ భక్తితాన్,

(3)

''స్వయత్నమూలమాన అహంకారస్పర్శత్తాలే జ్ఞానికళ్ ''ళజ్జీకరియాత్తపడి నిషిద్ధైయాయిరుక్కుమ్'': ఎన్ఱు,కొణ్డు.

త్తా—''''గఙ్గోదకస్యసంపూర్ణమ్''౭ ఇత్యాదిదృష్టాన్తమ్, దశమీమిశ్ర- ఏకాదశీవిషయమానాలుమ్,న్యాయసామ్యాత్, ప్రకృతత్తిలుమ్ వివక్షిక్కలామ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, మూలత్తిలే (a) శబ్దతః (b) అర్థతశ్చ తద్వచనం ప్రత్యభిజ్ఞాపనమ్ పణ్ణిన్ఱు''; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే 'సురాబిన్దుమిశ్రతైయాలే) ఎన్ఱతు.

త్యాజ్యతాప్రయోజకనిషిద్ధత్వమ్, ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (''నిషిద్ధమామాప్పోలే'') ఎన్ఱతు.

(''భగవదేకవిషయతయా'') ఇత్యనేన, (భగవదేకాగ్రతయా) ఇతి(పు ౩౬౨, ఇడవరి ౭) పూర్వోక్తంవివృతమ్.

''(1) కర్మిణో (2) జ్ఞానినో (3) భక్తాస్స్వయత్నకృతబుద్ధయః''౮ ఎన్గి,ఱ సాన్ద్రవచనత్తైయుటైయాలుమ్, (స్వయత్నమూల,- ఇతి. [౨౦ [''బిన్దు''-] దృష్టాన్తఫలిత స్వల్పాంశసంబన్ధాభిప్రాయేణ, (స్పర్శత్తాలే) ఎన్ఱతు.

1 2

అహం- కారమావతు, కర్తృత్వభోక్తృత్వానుసన్ధానమ్.

అయమాశయః:—

I. శాస్త్రత్తిలే, కర్తృత్వభోక్తృత్వానుసన్ధానరూప-అహం [౨౫ కారత్తినుడైయ త్యాగమ్, ఉపాసనాఙ్గమాకచ్చొల్లిన్ఱు;

II. ''(1) కర్మిణో (2) జ్ఞానినో (3) భక్తాస్ స్వయత్నకృతబుద్ధయః'౮ ఎన్ఱు, కర్మయోగాదికళుక్కు, స్వగతోద్దేశ్యసాధనగోచరయత్నహేతుకత్వ నియమమ్ శొల్లిన్ఱు;

ఇవైయిరణ్డుక్కుమ్ విరోధత్తైశమిప్పిత్తు, అర్థవర్ణనమ్ పణ్ణవేణుమ్;[౩౦ ''అతు ఎజ్ఞనే?'' ఎన్నిల్;-

౭॥ పు. ౩౬౧, ౩మ్ నోట్టు. ౮॥ సాన్ద్రే ; (పు, ౩౭౭- ౧మ్ నోట్టు.) ౯॥ గీ. ౧౩-౮.=‘అనహం-కారఏవచ.’ ॥పుటమ్ ౩౬౨॥

20-11-98.

[పానీథీః? యదీశ్వరభ్యాపారత్వతుష సత్కారవైవంత్యజేత్సుధీః।౭౬౩
ఇతిచేన్న; పరాయత్త-కత్వాత్పుష్యత్వస్వభోగభాక్।'ఉపాసీ; తదహఙ్కారలేశో[బిన్దు] పదోదితః॥ "స్వకర్తృభోక్తృతేయుక్త్యాసే" తియాతాంపుష్య

అ.—"అధికారబోధయుక్తేషు విద్యతే భావభావనా। అక్షీణేషు సమస్తేషు విశేషజ్ఞానకర్మసు॥"౧ ఎన్గిఱ, విష్ణుపురాణరత్నవచనమ్.—

ఇతుక్కు శ్రీవిష్ణుచిత్తార్య - వ్యాఖ్యానమ్:—
(1-2-3)

"'సంసారిష్వేవ హిరణ్యగర్భాదిషు యావన్మాత్రయాస్వయః'

"ఇత్యాహ, 'అధికారబోధయుక్తేషు' ౨ ఇతి శ్లోకేన;

"'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కర్మ' ఇతి అధికారబోధ "స్వరూపమ్;

"అధికారబోధస్యాపి అధికారమాహ,

"అక్షీణేషు'౧ఇతి;

"'విశేషజ్ఞానమ్'౧=దేవాది భేదభిన్న- అవరోత్మాత్మభ్రమ;

"'యావత్, భ్రమానువృత్తిః, తావత్, అధికారబోధః; తేషు "[=తాదృశాధికారబోధయుక్తేషు] శాస్త్రవశ్యత్వమ్'; ఇతి,

(1) (2) (3)

"కర్మానుష్ఠానమ్, ఉపాసనానుష్ఠానమ్, ఉభయానుష్ఠా "నంచ, ప్రవర్తతే;

(1) (2) (3-4) (1) (2) (3)

"'దేవమనుష్యాద్యాత్మానుసన్ధానరూపమ్, మానసవాచికాది కర్మ. "ప్రవర్తతే' ఇత్యర్థః"; ఇతి: ౨

ఇత్తాల్, "'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కర్మ' ౨ ఎన్గిఱ (1) సాధన-(2) ఫల విషయ మమతాబుద్ధి, ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తిలే నియతై"; ఎన్నుమిడమ్ లభిత్తతు.

అక, (I) 'సంగం త్యక్త్వా'౩ ఇత్యాద్యహంకారత్యాగ వచనమ్, ప్రధాన (౧) కర్తృత్వ (౨)భోక్తృత్వానుసన్ధానరూపస్థూలాహంకార త్యాగపరమ్;

""స్వయత్నకృతబుద్ధయః"౪ ఇత్యాద్యహంకారసంబన్ధనియమ "పర వచనఙ్గళ్,

(II) "(౧)పరమాత్మాధీనమోక్షసాధనగోచరకృతిమత్త్వమాకిఱ అప్ర "ధానకర్తృత్వత్తినుడైయవుమ్, (౨) తథావిధ-స్వప్రవృత్త్యుద్దేశ్య భోగ "శాలిత్వమాకిఱ అప్రధానభోక్తృత్వత్తినుడైయవుమ్, అనుసన్ధానమా "కిఱ సూక్ష్మాహంకారమ్, ఉపాసనాధికారతయాతన్నియతమ్" "ఎన్గిఱ ఇవ్వర్థపరఙ్గళ్':

"ఎన్ఱు, ఇవ్విడవచనఙ్గళుక్కు విషయవిభాగత్తాలే విరోధశమనమ్ పణ్ణి. 'అర్థమ్పణ్ణుకైయుచితమ్'; ఎన్ఱు,మూలస్థ [బిన్దు] శబ్దసూచితమ్.

అ.—ఇత్తాల్:—"అహంకారత్యాగత్తినుడైయఉపాసనాధికార 'త్వపర శాస్త్రఙ్గళ్,

"I. ప్రధాన (౧) కర్తృత్వ (౨)భోక్తృత్వానుసన్ధానరూప- స్థూలా "హంకారత్యాగత్తినుడైయ ఉపాసనాధికారత్వ పరఙ్గళాకైయాలుమ్,
1

"II. (మదిరాబిన్దుమిశ్ర)-ఇత్యాదివాక్యమ్, పరమాత్మాధీనకర్తృత్వ
2
"భోక్తృత్వానుసన్ధానరూప-సూక్ష్మాహంకారత్తినుడైయ ఉపాసనాధి "కారత్వపరమాకైయాలుమ్,

"ఇప్పడి, విభిన్నవిషయతయా విరోధాభావాత్, బాధ్యబాధక "భావమిల్లామైయాలే, తాదృశశాస్త్రవష్టమ్భేన [మదిరా]- ఇత్యా "ద్యాచార్య సూక్తికు, 'ఉపాయాన్తరమ్, అహంకారమిశ్ర "మానాల్,' ఎన్ఱు యద్యర్థాంతరోపగర్భమాక వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణి, ఉక్త "విక్రుతివన్నయనమ్ అనుచితమాకైయాలే,' "ఉపాసనాదికళ్,అహం "కారాదిగర్భఙ్గళ్" ఎన్నుమిడమ్, శాస్త్రమిశ్రైయాలేఇరుక్క "ఆరోపిత్తార్కళిత్తనై'† ఎన్ఱై అయుక్తమ్"; ఎన్ఱు,వ్యఞ్జితమ్.—

"'నమస్'౫శబ్దశిక్షిత-అత్యన్తపారతన్త్ర్యయుక్తనాన సిద్ధోపాయ "నిష్ఠర్ అనుష్ఠిక్కుఱ కైఙ్కర్యమ్ కేవలపరార్థమాకైయాలే, [అహం "కారలేశయుక్తమాకచ్చొల్లప్పట్ట] 'అధికారబోధ'౧మ్ తద్విరుద్ధ "మాకైయాలే,

"అతుక్కు [=అప్పడిప్పట్ట కేవలపరార్థకైఙ్కర్యత్తిఱ్కు] అహం "కారమిశ్రత్వశఙ్కైక్కు అవకాశమిల్లై"; ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

"'మద్యోపహతపాత్రస్థ తీర్థవృష్టాన్తవర్ణనమ్,। అహంకారాన్వయే తుస్యాత్ ప్రపత్తావపిభక్తివత్॥'౬ ఎన్గిఱ అవిడత్తిలే, 'ప్రపత్తి'౬శబ్దమ్, "(౧) సాధనప్రపత్తిపరమాకిల్, ఇష్టాపత్తియాకిఱతు;

'(౨) అధికారివిశేషణభూత సిద్ధోపాయస్వీకార పరమాకిల్, అతు, అత్యన్తపారతన్త్ర్య జ్ఞానాధికారమాకైయాలే, అతుక్కు 'అప్రధానస్వార్థోద్దేశముమ్ విరుద్ధమాకైయాలే, తదాపాదనమ్కూడా తు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(౩) ఇత్తాల్, "[ఉపాయాన్తర] శబ్దత్తుక్కుమ్, స్వారస్య భఙ్గమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱు, స్పష్టమ్.

౧॥ వి. పు. ౬-౭. శ్లో. ౫౧-౫౨. జ్ఞానసూర్యోదయముద్రాలయ ముద్రిత ఆన్ధ్రలిపికోశే, ౭౬౫పుటస్థా శ్రీవిష్ణుచిత్త వ్యాఖ్యా ఏతత్-శ్లోకద్వయవిషయా, ముద్రాపకైరసమ్యక్శోధితా.

౨॥ పు. ౩౭౬, ౧౨వ నోట్టు. ౩॥ గీ. ౨-౪౮. ౪॥ స్యా-స్తే.

† రహస్యత్రయసారే, అధి ౨౪. పు ౩౧౨, వ౧౧౪-౧౫, ౫॥ పు ౩౭౮, ౨వ నోట్టు. ౬॥

[మన్తవత్.। "నాయమాత్మా" ఇతి చేల్లాభో నోపాస్త్యేతి స్ఫుటోదితమ్.
నాధ్రువాన్యగతిర్నిత్య-మోక్ష హేతురసామ్యతః। దృష్టవ్యాప్తే[1] శ్ఛ్రుతేశ్చాయం[2] కర్మోపాస్త్యోర్ద్వయస్సమః. "తప స్తప్యత" ఇత్యాదేరుపాత్తిఫల

మూ.—౧౨౩. (౧) రత్నత్తుక్కు (1) పలక్కఱైప్పోలేయుమ్,

వ్యా.—(పణిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱు,తుడక్కి చ్చేర, వాక్యత్తిన్ ముడివిలే, "ఎన్ఱు" ఎన్ఱు,ఇవిత్తనైయుమ్కూట్టి నిర్వహిప్పదు.

౧౨౩. "ఇన్నముమ్ ఇదుక్కు 'ఫల విసదృశత్వమ్' ఎన్బదు ఒరుదూషణముణ్డు"? ఎన్నిల్,అదార్,

(రత్నత్తుక్కు) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అర్థావదు:—

"ద్వీపాన్తరఙ్గళిలే, శిలర్, ((1)పలక్కఱై)యైయాభ"రణమాకప్పూణ్గైయాలే,

అ—(౧) వాక్యసమాప్తిద్యోతనార్థమ్, (౨) వాక్యస్వరూపపరా"మర్శార్థంచ, 'ఇతి' శబ్దోఽధ్యాహర్తవ్యః" ఎన్నిల్,అదార్,

("పణిక్కుమ్పడి" ఎన్ఱు,తుడక్కు) ఇత్యాదినా.

౧౨౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై,

("ఇన్నముమ్") ఇత్యాది.

("ఫల విసదృశత్వమ్") ఎన్ఱు, మోక్షరూపకార్య సదృశత్వాభావమ్" ఎన్ఱుపడి.

I. (దూషణమ్) ఎన్ఱు, "దోషమ్" ఎన్ఱుపడి;—

"దోషమ్, విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టదు" ఎన్ఱు, మేలే అనువర్తిక్కైయాలే. [వా. ౧౩౪-వ్యా.]

II. యద్వా, "ఉపాయత్వసాధక-అనుమానదూషకమ్" ఎన్ఱు,కరుమామ్.

ఇత్తేశఙ్గళిలే, తాదృశవ్యవహారమ్ కాణామైయాలే, ఉపమానాఽప్రసిద్ధికళై పరిహారార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("ద్వీపాన్తరఙ్గళిలే") ఇతి.

ఇత్తేశఙ్గళిలుమ్ శిలవిడఙ్గళిలే, "కాశు, పణమ్, పొన్," ఇత్యాదిక్కళోడొక్క తత్తద్ద్రవ్యసదృశసంఖ్యావ్యవహారమ్ కాణ్గైయాలే, తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("ఆభరణమాక") ఇతి.

మీ.—౧౨౩. "ననుః 'అజ్ఞంప్రతి భక్తిరుపాయః' ఇతి న తత్ర ఈశ్వరస్యనిరపేక్షత్వసిద్ధిః"? ఇత్యత్రాహ,

(రత్న)- ఇత్యాది —

సంగతిస్స్ఫుటా.

మీ.—[సంశయః:—] "భక్తిః, (౧) ఉపాయః?,

(౨) ఉత వ్యాజమాత్రమ్?" ఇతి;

తదర్థం, "(౩) వ్యాజత్వే, విధిస్సంభవతి?,

(౪) ఉతన!" ఇతి:

యదా, (౪) నసంభవతి, తదా, (౧) ఉపాయత్వమ్;

యదా, (౩) సంభవతి, తదా, (౨) వ్యాజత్వమ్.

పూర్వపక్షస్తు:—

"'ఉపాసీత'౧ ఇతివిహితత్వాత్, జ్యోతిష్టోమాదేస్స్వర్గాదికం"ప్రతివత్ ఉపాయత్వమేవ;

"నచ ఫలవైరూప్యాదనుపాయత్వమ్;

"అల్పకాలసాధ్య (1)కృష్యాదేర్ (2)యాగాదేశ్చ,విపులఫలదర్శనాత్:

"నచ వ్యాజమాత్రస్యవిధిసంభవః;

"బాలాద్యపచ్ఛన్దనవాక్యవత్ అప్రామాణ్యాపత్తేః:

"అతః, విహితత్వాత్, భక్త్యాదిస్సాధనమేవ?" ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

"భక్తిః, వ్యాజమాత్రమ్, నసాధనమ్;

"ఫల విసదృశత్వాత్:

'ఫల వైసాదృశ్యంనామ, నిత్యత్వమ్, నవైపుల్యమాత్రమ్:

"నహినిత్యంఫలమ్ అనిత్యేనసాధయితుంశక్యతే?;

"(౧) దృష్టవ్యాప్తివిరోధాత్:

"(౨) 'నాస్త్యకృతఃకృతేన'౨ 'నహ్యధ్రువైఃప్రాప్యతే ధ్రువంతత్?':౩ ఇతి విధివిరోధాచ్చ:

"నహ్యనయోః కర్మవిషయత్వమ్?;

"(౧)సంకోచకాభావేన, (1)కర్మో (2)పాసన ఉభయవిషయత్వాత్

"(౨) '(1) యాజతే, (2) తపస్తప్యతే, బహూనివర్షసహస్రాణి'౪ 'అన్తవదేవ అస్యతద్భవతి' ౫ ఇతి, యాగవత్ 'తపస్' శబ్దవాచ్య- "ఉపాసనస్యాపి అన్తవత్-ఫలత్వ శ్రవణాత్:

"(౩) [నిత్య ఫలస్య] 'నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యః'౬ ఇత్యాదినా, "విశిష్య ఉపాసనసాధ్యత్వనిషేధాచ్చ:

౧॥ ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౧-౨-౧౨.
౩॥ కఠవల్లీ. ౨.౧౦; శ్రీభా. వే. వి. ముద్రితకో. పు. ౧౯- పఙ్. ౪౧, పు. ౨ . పఙ్౧౦. ౪॥ బ్రహ్మబిన్దు. ౩-౮-౯. ౫॥ బ్రహ్మబిన్దు ౩-౮-౧౦, ౬॥ కఠవల్లీ. ౨-౨౩.

వ్యా—“(1) పలకత్తైయైక్కొండు త్తవర్క్కళుక్కు

“(౧) రత్నత్తైక్కొడుప్పర్కళ్;

“ఉదారరాన రాజాక్కళ్, రాజ్యార్థియాయ్ వన్దు

“(2) ఓర్ ఎలుమిచ్చమ్పழత్తైక్కొండుత్తవనుక్కు

“(౨) రాజ్యత్తైక్కొడుప్పర్కళ్;

“‘ఇప్పడిక్కొడుత్తార్కళ్’; ఎన్ఱాల్,

“(౧) మహార్ఘమాన రత్నత్తుక్కుమ్,

అ.—(౧)((1)పలకత్తై) ఇత్యాదియిల్, సదృశసంఖ్యాపరిమాణాదివిరహముమ్, (౨) రత్నత్తుక్కు అధికసంఖ్యాపరిమాణాదిక్కళుమ్, అభిప్రేతమ్.

(“ఇప్పడిక్కొడుత్తార్కళ్” ఎన్ఱాల్) ఎన్ఱతుక్కు,

“ఇప్పడిక్కొడుక్కైయాలే” ఎన్ఱపడి.

(“(౧)మహార్ఘమాన”)=అత్యన్తమ్ పెరువిలైయనాన.

మీ—‘నచ ‘ప్రపదన’౧ శబ్దః, [న]భక్తిరూపత్వదశాపన్నధ్యాన

“పరః; అసంకోచేన తద్దశాపన్నధ్యానపరత్వే బాధకాభావాత్;

‘నచ ఉపాసనవిధివిరోధః;

“తస్య, వ్యాజవిధిత్వస్య కల్ప్యత్వాత్:

“అన్యథా, నిషేధకవాక్యానామ్ అనేకేషామ్ అస్వారస్యాపత్తేః:

“తానిహి లోకసిద్ధవ్యాప్త్యనుగృహీతాని ప్రబలాని?:—

“అతః, ఉభయావిరోధేన వ్యాజవిధిత్వకల్పనమేవ యుక్తమ్:

“నచలోకే, ““కృషిమ్ ఉత్కృషస్వ”౨ ఇత్యాదౌ ఉపాయే ఏవవిధిదర్శనాత్, లోకదృష్టవ్యాప్త్యనుగ్రహాః ఉపాయవిధిపరత్వేఽపి సంభవతి’

“ఇతివాచ్యమ్;

““(౧) రత్నార్థం, (1)వరాటికాం దద్యాత్ (౨)రాజ్యార్థమ్, ‘(2)ఉపహారం దద్యాత్’౩ ఇతి, వ్యాజేపి లోకేవిధిదర్శనాత్:

“ఏవం, చరమయుక్త్యభిప్రాయేణ(రత్న)-ఇత్యాదికమ్ ఉక్తమ్:

“ఏవం, (I)దేశతః, (2) కాలతః, (3)వస్తుతశ్చ, అనన్తఫలం ప్రతి, త్రివిధోపాధివరిచ్ఛిన్న- ఉపాసనవిధిర్, వ్యాజవిధిరేవ భవితుమర్హతి’; ఇతి.

౧॥ పు. ౩౯౪, ఉమ్నోట్టు. ౨॥

౩॥

మూ.-(౨) రాజ్యత్తుక్కు (2) ఎలుమిచ్చమ్పழమ్పోలేయుమ్,

వ్యా—“(౨) మహాసంపత్తాన రాజ్యత్తుక్కుమ్,

“(1) పలకత్తైయుమ్, (2) ఎలుమిచ్చమ్పழముమ్, సదృశసాధనమల్లాతాప్పోలే, ‘భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా’౪

“‘భక్త్యాత్వనన్యయాశక్యః’ ౫ ఎన్ఱు, అపడియే, భక్తిచపలన్నాయ్, పరమోదారనాన ఈశ్వరన్, ఇవన్ పక్కల్

అ.—(సంపత్)=భోగ్యసమృద్ధిః.

అత్తై, (మహత్-) శబ్దత్తాలే విశేషిక్కైయాలే, అత్యన్తసమృద్ధి లభిక్కుమతు. ఇత్తాల్, ఫలగౌరవమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

(“(1)పలకత్తైయుమ్”)ఇత్యాదినా, ఉపాయత్వేన అభిమతఙ్గళుడైయ, (1) అత్యల్పార్ఘత్వ- (2)అత్యల్పభోగ్యత్వఙ్గళ్ శొల్లిఱ్ఱు.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్, (సదృశ)- ఇత్యాది.—

“సదృశమాకైయాలే సాధనమాయ్ ఇరుప్పతొన్ఱు; అతల్లాతాప్పోలే’: ఎన్ఱపడి,

ఇత్తాల్: “ఫలసదృశత్వమ్ ఫలసాధనత్వవ్యాపకమ్;

వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తియాకైయాలే, సాధనత్వాభావమ్”: [ఎన్ఱు]ఫలితమ్.

దార్ష్టాన్తికమ్, (“భక్త్యా”౩)- ఇత్యాది.

రత్నవరాటికావైషమ్యానపేక్ష- దీప్తాన్తరస్థజనసాదృశ్యాభిప్రాయత్తాలే, (“భక్తిచపలన్నాయ్”) ఇతి.—

“గుణాగుణ [విచార] వ్యపేతొపరిపక్వ భక్తివ్యామోహ యుక్తన్నాయ్” ఎన్ఱపడి.

అల్పానుమూల్యసాపేక్ష- మహోదారరాజసాదృశ్యాభిప్రాయత్తాలే, (“పరమోదారనాన”) ఇతి.—

“పరః...పురుషః”౪ ఎన్ఱు, అవిత్తాల్ సిద్ధిత్త అర్థమ్, (“పరమోదారనాన”) ఎన్ఱతు.

“యదివా బహుదానాద్వై పురుషః”౬ ఎన్నక్కడవదిఱే?.

(౧ “సః”౪ ఎన్ఱు, అతత్-శబ్దార్థమ్, (“ఈశ్వరన్”) ఎన్ఱు;

(౨) యద్వా, “పర”౪ శబ్దార్థమాక్కవుమామ్.

“ఉభయత్ర, ‘తు’౪ శబ్దమ్, వైషమ్యపరమాయ్, ఫలాపేక్షయాస్వల్పత్వబోధకమ్”; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“భక్తిమాత్రమే”) ఎన్ఱు.

౪॥ గీ. ౮-౨౨. (=“పురుషస్సపరఃపార్థ! భక్త్యాలభ్యస్త్వనన్యయా”).

౫॥ గీ ౧౧-౫౪. ౬॥

౩౯౬ "పురుషః" బహుధా తేతిడ్, "భక్త్యాలభ్యస్త్వ" తిస్యలే। వైషమ్యార్థస్ "తు" శబ్దో, ఉష్ట్రద్వతిరల్యా ఫలంబహు. "యదీట్ స్వయంనయే స్తోత్రం, 'తత్ తస్యసదృశంభవేత్';*। జీవైస్ స్వయత్నాస్తో ఖా_పిర్ నతథే" లసతాంమతః:॥ 'స్వార్థానుభూత్యర్థ వ్యక్షోన్య- నతిర్ద్జానీతు నే'' తివా.

మూ.—ఫలస్తుతుర్ సదృశః స్మృతః.

వ్యా—"భక్తిమాత్రమే పర్ ప్రాశాక్త్ పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షత్తైకొండుత్తాలుమ్, (ఫలస్తుతుర్) "ఇత్తు,(సదృశసాధనమస్తు)"; ఎన్గై.

అ.—I. ("మాత్ర") శబ్దమ్, అవధారణార్థకమాయ్, ఫలసాదృశ్య వ్యవచ్ఛేదకమాకైయాలే, "తు"౧ శబ్ద - వ్యాఖ్యానమాకిఱతు;

II. యద్వా:—"తు"౧ శబ్దమ్, అవధారణార్థకమాకవుమామ్:—

"తుస్స్యాద్ భేదేఽవధారణే"౨ ఎన్నక్కడవత్తిఱే?.

("పర్ ప్రాశాః") ఎన్ఱత్తు, "ఆలమ్బనమాక" ఎన్ఱపడి.

"స్తః"౧ ఎన్గిఱ "తత్"౧- శబ్దార్థమ్, ("పరమపురుషార్థలక్షణ") ఇత్యాది.

("లభ్యః"౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, ("కొడుత్తాలుమ్") ఇతి.

వైసాదృశ్యఫలితమ్, ("ఫలస్తుతు") ఇత్యాది.

[పు. ౩౯౫, వలవరి౧౭] పూర్వవత్, వ్యాపకనివృత్త్యా వ్యాప్యనివృత్తియిలే తాత్పర్యమ్.

అయమాశయః —

(౧) లోకత్తిలే పణ్యమూల్యాదికళిలే, ఉపాయోపేయభావమిరుక్కిఱ విడఙ్గళిలే, సఙ్ఖ్యాపరిమాణాదిహేతుక - సాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

(౨) వేదత్తిలుమ్, (1)గురు లఘుభూత వాజపేయ జ్యోతిష్టోమాదికళిలుమ్,(2)తత్-సాధ్యస్వర్గఙ్గళిలుమ్, సఙ్ఖ్యాపరిమాణాదిహేతుక సాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

(౩) (1)ఆవృత్తానావృత్త చాన్ద్రాయణయజ్ఞ దర్శపూర్ణమాసాదికళిలుమ్,(2)తత్-సాధ్యస్వర్గఙ్గళిలుమ్, తాదృశసాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

(౪) (I)నిషిద్ధకర్మఙ్గళిలుమ్,(2)తద్విషయ దణ్డ-నరక-ప్రాయశ్చిత్తాదికళిలుమ్, తాదృశసాదృశ్యమ్ కాణ్గైయాలుమ్;

ఫలసదృశత్వమ్, ఫలోపాయత్వవ్యాపకమాకైయాలే, ఇఙ్గే(౨) రాజ్య(౧) రత్నరూపఫలసాదృశ్యమ్,(2) లిపుచ(1)వరాటికైకళిలే ఇల్లామైయాలే, అవఱ్ఱుక్కు, ఇవై, సాధనమన్ఱిక్కే, అన్య[హేతు]ప్రయుక్తమాన అవర్ త్రిలే నియతపూర్వవర్తిమాత్రఙ్గళాన వ్యాజఙ్గళాయిరుక్కుమ్:

ఇప్పడి, భక్తియుమ్, మోక్షవిసదృశమాకైయాలే, సాధనమన్ఱిక్కే భగవదౌదార్యప్రయుక్తమాన మోక్షత్తిలే నియతపూర్వవర్తిమాత్రమాన వ్యాజమాత్రమాయిరుక్కుమ్.

అ.—"అల్పకాలసాధ్య కృషియాగాదికళుక్కు బహుకాలానుభావ్య ఫలసాధనత్వమ్ కాణ్గైయాలే, ఇఙ్గుమ్, విధిబలత్తాలే విసదృశమాకిలుమ్, భక్తియోగమ్, మోక్షసాధనమామ్"; ఎన్నవొణ్ణాతు;—

"నాస్త్యకృతః కృతేన"౩ "నహ్యధ్రువైః ప్రాప్యతే హి ధ్రువం తత్!"౪ ఇత్యాదిశ్రుత్యనుసంహిత అనిత్యత్వాది- ఫలవైసాదృశ్య ఫలానుపాయత్వ వ్యాప్త్యనుగృహీతఙ్గళాన "నాయమాత్మా"౫ ఇత్యాది నిషేధవాక్య[ఙ్గళిన్] ప్రాబల్యావష్టమ్భత్తాలే, కృతిసాధ్యత్వమాత్రపరమాన విధిక్కు ఇష్టసాధనత్వ-ఆక్షేపకత్వాభావోపగమమ్ ఉచితమాకైయాలే, ఔత్పత్తిక ఫలవైసాదృశ్యప్రయుక్త-అనుపాయత్వాభ్యుపగమమే యుక్తమిఱే?:

"నహ్యధ్రువైః"౪ ఇత్యాదికళిలే, అసంకోచాత్ భక్తియుమ్ ఉక్తమిఱే?:

విధిక్కు ప్రయోజనమ్, ఉత్తరత్రస్ఫుటమ్:

I. ప్రపత్తయే "ఉపాయమ్" ఎన్ఱ, కాట్యమవర్ కళుక్కుమ్, ఉపాయ ఫలత్వరూప ఫల వైసాదృశ్యహేతుక ఫలాసిద్ధి పరిహారకత్వేన కృపాదిగుణ సాకల్యమ్ శొల్లవేణ్డుకైయాలే, "ఫలవైసాదృశ్యమ్, ఫలానుపాయత్వ వ్యాప్యమ్" ఎన్ఱు, అభ్యుపగతప్రాయమ్:

II. యద్వా:—"("సదృశసాధనమస్తు") ఎన్ఱవిత్తాల్, 'సాధనత్వమున్డు;

"కిన్తు, సదృశసాధనత్వమిల్లై'; ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైయాలే, విలక్షణ "మాన ఉపేయత్తై తదనురూపమాన ఉపాయత్తాలే సాధిక్కై, సహృ "దయహృదయాహ్లాదకారియాకైయాలే ఉచితమాయిరుక్క:

"తదననురూపసాధనత్తాలే అత్తై సాధిక్కై, సహృదయహృదయా "హ్లాదకారియల్లామైయాలే అనుచితమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తాకవుమామ్.

A. (I) పూర్వతాత్పర్యత్తిలే, [వా.౧౧౬] [(1)అజ్ఞర్కు ఉపాయమ్] ఎన్గిఱ గ్రన్థమ్, అభ్యుపగమ్యవాదమ్;

(II). ఇన్దతాత్పర్యత్తిలే యథాశ్రుతార్థకమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు,

B. అజ్ఞనన్ఱిక్కే, "(౧) స్వార్థానుభవసాధనత్వపరమ్, [(1)అజ్ఞర్కు] ఇత్యాది గ్రన్థమ్;

(౨) కేవలపరార్థకైఙ్కర్య సాధనత్వాభావపరమ్, ఇన్దగ్రన్థమ్";, ఎన్బారుమున్డు.

ఇప్పడి, మేలుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ పు. ౩౯౫, ౪మ్ నోట్టు.

౨॥

౩॥ పు. ౩౯౪, ౨మ్ నోట్టు.

౪॥ పు. ౩౯౪, ౩మ్ నోట్టు.

౫॥ పు. ౩౯౪, ౬మ్ నోట్టు.

* రా-సు. ౩౯-౩౦.

౨-౨.—౧౧౫ [స్వరూపవిరోధమే ప్రధానహేతు] [పు. ౩౬౯, వరి ౩] ఎన్గిఱ అవతారికైయిల్:—

పారతన్త్ర్యమ్, భోగమోక్షసాధనకృత్స్నత్వమ్.

సాధనాన్తరఙ్గళ్ ఇరుక్కు ([పు. ౩౬౯, వరి ౧౦] చేరా [గ్గుమ్]నైకళ్ యావతు:—

స్వప్రవృత్తిసాధ్యమాన సాధనాన్తరమ్, హేయప్రత్యనీకనిడత్తిల్ హేయసమ్బన్ధమ్ పోలే ఇవన్ స్వరూపముమ్ అవనిడత్తిల్ సమ్బన్ధియాతిరుక్కై.

సాధకరుడైయ సాధకత్వమెల్లామ్ ఆరోపితమిఱే!

ఇప్పడి, ఉపాయాన్తరఙ్గళుడైయ పారతన్త్ర్యవిశిష్టస్వరూప నాశనత్వాద్యయోగ్యతారూపమాన [స్వరూపవిరోధ] హైచొన్నపడి,

"(1) నాశకత్వమ్, (2) అయోగ్యత్వమ్, (3-4) నైష్ఫల్యానిష్టహేతుతే,।

(5) వివేకపరిపన్థిత్వం, తథా (6) ఽహంకారమిశ్రతా,॥

(7) ఔపాధికత్వం, (8-9) శేషత్వ-పారతన్త్ర్య-విరూపతా,।

(10) ఏకాన్తభఙ్జకత్వంచ, (11) శ్వనాదిసమతా, తథా॥

(12) ప్రాప్త్యననుగుణత్వంచ, తథా (13) పాతకకోటితా,।

(14) శిష్టాపరిగృహీతత్వం, (15) కలిధర్మబహిష్కృతా,॥"

ఇత్యేవం పఞ్చదశధా" ఎన్ఱు, శొన్నపడియే పదినైన్దువిధమాన స్వరూప విరోధఙ్గళుక్కుమ్ ఉదాహరణమ్.—

అతిల్:—

"(1) నాశకత్వ" మావతు:—

"(౧) న స్త్రీ స్వాతన్త్ర్యమర్హతి" ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱ స్త్రీయినుడైయ పారతన్త్ర్యశక్తికు, పుంశ్చలీభావమ్ నాశకమామాపోలేయుమ్,

(౨) వహ్నియినుడైయ దాహకత్వశక్తికు, ప్రతిబన్ధకఙ్గళాన మణిమన్త్రౌషధఙ్గళ్ నాశకఙ్గళామాపోలవుమ్,

చేతనరుడైయ స్వరక్షణే స్వాన్వయానర్హత్వరూపమాన పారతన్త్ర్యశక్తికు, స్వరక్షణే స్వాన్వయరూపఙ్గళాన ఇవై నాశకఙ్గళాయిరుక్కై.

"(2) అయోగ్యత్వ"మావతు, మున్ శొన్నతు. [పు. ౩౯౭. ఇడవరి ౧౦-౧౧]

"(3) నైష్ఫల్య" మావతు:—

ఉపాయాన్తరఙ్గళ్, *యథాక్రతున్యాయత్తాలే, (౧) స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు సాధనఙ్గళాయ్, (౨) పరార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు అసాధనఙ్గళాయ్, ఇరుక్కైయాలే,

స్వప్రవృత్త్యుద్దేశ్యభోగవత్త్వానర్హత్వరూపమాన పారతన్త్ర్యరూపస్వరూపత్తుక్కు అనురూపఙ్గళాన పరార్థానుభవకైఙ్కర్యరూపఙ్గళాన ఫలఙ్గళుక్కు అసాధనఙ్గళాయిరుక్కై.

౨-౨.—"(4) అనిష్టహేతుత్వ" మావతు:—

(1) (2)
స్వప్రవృత్త్యుద్దేశ్యభోగవత్త్వానర్హత్వరూప ఉత్తరపదాన్విత "నమః"శబ్దప్రతిపాద్య పారతన్త్ర్య జ్ఞానముడైయార్కు, స్వభోగమ్, పరకానుభవత్తిలుమ్ అత్యన్తమ్ అనిష్టమాయాలే, అప్పడియనిష్టమాయిరుక్కిఱ స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై, పునరావృత్తియిల్లాత సాధిత్తుక్కొడుక్కుమవైయాయ్ ఇరుక్కై.

"(5) వివేకపరిపన్థిత్వ" మావతు:—

భగవచ్ఛాస్త్రైకకటాక్షత్తాలే,

"నాహందేహో న చ నరపతిః" ఇత్యాదిప్పడియే ప్రత్యక్స్వరూపాకారమాకవుళ్ళ దేహాత్మవివేకత్తైయుడైయార్కు,

"అధికారబోధయుక్తేషు విద్యతే భావభావనా । అతీనేషు సమస్తేషు విశేషజ్ఞానకర్మసు॥" ఎన్ఱు శ్రీవిష్ణుపురాణత్తిల్ శొన్నపడియే, "దేవోఽహం, మనుష్యోఽహమ్" ఎన్గిఱ వర్ణాశ్రమ ధర్మాధికారమాక ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ సమ్భవిక్కై.

"(6) అహంకారమిశ్రత్వ" మావతు:—

"ఎనక్కు ఫలసాధనమాయిరుక్కైయాలే, ఎన్నుడైయతు ఇన్ద
1 2
కర్మమ్" ఎన్ఱు, అహంకార - మమకార - విశిష్టనాలే కొళ్ళప్పడు, ఉపాయాన్తరఙ్గళై సాధిక్కవేణ్డుకైయాలే, స్వాతిశయాధాన ప్రవృత్త్యర్హత్వరూప - అహంకారగర్భమాయిరుక్కై.—

(౧) ఉపాసకవిషయత్తిలుణ్డాన ఫలసఙ్గకర్తృత్వత్యాగ విధి, ప్రాధాన్యేన ఫలసఙ్గకర్తృత్వత్యాగ పరమిఱే!.

(౨) ఫలసఙ్గకర్తృత్వఙ్గళై యడియోడేవిడిల్, పుమర్థసిద్ధియిల్లై, కేళ్విమొళియుమిఱే!.

(1)
(3) ఇప్పడియిరుక్కుమిత్తు, స్వభోగోద్దేశ్యకప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప
(2)
పూర్వపదాన్విత "నమః"శబ్దార్థ పారతన్త్ర్యజ్ఞానముడైయార్కు సమ్భవియాతిఱే!.

౧॥ ౨॥ "పితా రక్షతి కౌమారే భర్తా రక్షతి యౌవనే । రక్షన్తి స్థావిరే పుత్రాః, న స్త్రీ స్వాతన్త్ర్యమర్హతి॥". మనుస్మృ. అ. ౯, శ్లో. ౧౦. * ఛా-ఉ. ౩-౧౪-౧; బ్రహ్మసూ. ౪-౩-౧౪.

౩॥ పు. ౩౯౨, ౫మ్ నోట్టు. అష్టశ్లోకియిల్ ౨మ్ శ్లోకత్తిల్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తపడియే, "ఓం నమః, నమో నమః, నారాయణాయ నమః," ఎన్ఱు, తిరుమన్త్రత్తిల్, ప్రథమపదత్తోడుమ్ మధ్యమపదత్తోడుమ్ ఉత్తరపదత్తోడుమ్ అన్వితమాన "నమః" శబ్దత్తాల్, క్రమేణ, ఆత్మావినుడైయ (౧) అనన్యార్హశేషత్వముమ్ (౨) అనన్యశరణత్వముమ్ (౩) అనన్యభోగత్వముమ్ ఆకియ ఆకారత్రయముమ్ శిక్షితమిఱే!. ౪॥ జ్ఞానసారే, ౧౬మ్ పాట్టుక్కు ప్ర. (అత్రముద్రితనిత్యానుసం. పు. ౧౧౨). ౫॥ పు. ౩౯౩, ౧మ్ నోట్టు. ౬॥ పు. ౩౯౩, ౨మ్ నోట్టు.

ఎ-అ.—"(7) ఔపాధికత్వ"[౧] మావతు:—

(౧) కర్మానుభవార్థమాక ఈశ్వరనాలేకొడుక్కప్పట్టతాయ్,(౨)"భగవత్-స్వరూపతిరోధా" *యకమాయ్, (౩) స్వవిషయ భోగ్యబుద్ధిజనకమాయ్, (౪) సుకృతవిశేషమూలక - ప్రాప్యణ్యపటుకరణత్వాదిక్కళై యుడైయశరీరత్తైక్కొణ్డు సాధిక్కవేణ్డుమత్తాయ్, ఇరుక్కై.

ఇప్పడియిరుక్కుమిత్తు,

(౧) "కిమప్యతాప్రిభజాయత్తే"[౧] "శ్రీశాజ్ఞ్రిశుచిషద్భక్తిదగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః"[౩] "తేవర్ణానాంవఞ్ఛమాశ్చాశ్రమాణామ్"[౪] ఇత్యాదిప్పడియే,సాధనాన్తరాధికారరూప వర్ణాశ్రమాది హేయస్పర్శరహితరాయ్, (౨)"కల్లుమ్ కనైకడలుమ్"[౫] ఇత్యాదిప్పడియే, కేవలమ్ స్వభోగార్థమ్ భగవదిచ్ఛైయాలే కొడుక్కప్పట్ట కరణకళేబరఙ్గళైయుడైయరాయ్, (౩)సదా భగవదనుభవైకపరరాన,

విశేషాధికారికళుక్కు సమ్భవియాదిఱే?.

"(8-9) శేషత్వ - పారతన్త్ర్య - విరూపత్వ"[౧] మావతు:— శేషత్వ - పారతన్త్ర్యజ్ఞానప్రతిబధ్యత్వమ్.

"అతు ఎజ్జనే?" ఎన్నిల్;

"(8) శేషత్వ"[౧] మావతు, పరాతిశయాధానత్తుక్కు అర్హనాయిరుక్కై.—

ఇవ్వాకారత్తైయఱిన్దవర్కళుక్కు స్వాతిశయాధాన - పరాతిశయాధానఙ్గళుక్కు ప్రాప్తమాన సాధనాన్తరాన్వయమ్ వారాదిఱే?.

"(9) పారతన్త్ర్య"[౧] మావతు,భోగమోక్షసాధనకృత్యనర్హత్వమ్.—

ఇత్తైయఱిన్దు, "తత్తస్య సదృశంభవేత్"[౬] ఎన్ఱు, ఇరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కుమ్ స్వప్రవృత్తిరూపమాన సాధనాన్తరమ్ సమ్భవియాదిఱే?.

(౧) "(1) నాశకత్వమ్"[౧] (పు. ౩౯౭, ఇడవరి౧౨,) ఎన్గ,అవిడత్తిల్, "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్, పారతన్త్ర్యశక్తిక్కు నాశకఙ్గళ్" ఎన్ఱు, శొల్లిన్ఱు;

(౨) "(2) అరోగ్యత్వమ్"[౧] (పు. ౩౯౭, ఇడవరి౧౨.) ఎన్గ,అవిడత్తిల్, "ఉపాయాన్తరకర్తృత్వమ్, పారతన్త్ర్యత్తోడే విరోధికరణవృత్తియుమన్ఱు," ఎన్ఱు,శొల్లిన్ఱు;

(౩) ఇఙ్గు, "పారతన్త్ర్యజ్ఞానప్రతిబధ్యమ్" ఎన్ఱుశొల్లుకిఱతు.—

ఎ-అ.—"ఉపాయాన్తరకర్తృత్వమ్ స్వరూపత్తుక్కు ఇల్లైయాకిల్, పారతన్త్ర్యశక్తి- నాశకత్వమ్, అతుక్కు ఎజ్జనే?" ఎన్నిల్;

"ఆరోపితమాయ్క్కొణ్డే ఫలద్వారానాశకమాకిఱతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"(10) ఐకాన్త్యభఞ్జకత్వ"[౧] మాకతు:—

1 2 3
అనన్యోపాయత్వ - ఉపేయత్వ-దైవత్వరూపమాన ఐకాన్త్యత్తుక్కు భఞ్జకమాయిరుక్కై.

"అతుఎజ్జనే?" ఎన్నిల్;

I. ఉపాసనాత్మకసాధనాన్తరఙ్గళై యనుష్ఠిక్కుమిడత్తిల్ అన్తర్యామియాకవిఱ్పురుమాన్నై ఉపాసిక్కవేణ్డుకైయాలే యుమ్;

II. మధువిద్యాదికళుక్కు అవాన్తరఫలఙ్గళాక శిలఉణ్డాకైయాలేయుమ్;

III. అవ్వో ఉపాసనాఙ్గఙ్గళాక అనుష్ఠిక్కుమ్ కర్మఙ్గళిల్,

(౧) పటుకరణత్వాదికళాన ఉపాసనోపయుక్త ఫలఙ్గళై యవాన్తరఙ్గళాకవుమ్,

(౨) "అవిద్యయామృత్యుంతీర్త్వా"[౭] ఎన్గ,ఉపనిషదియే, (1) ప్రత్యవాయపరిహారత్తైయుమ్, (2) ఉపాసనవిరోధి పాపనివృత్తియైయుమ్,ప్రధానఫలఙ్గళాకవుమ్, కొళ్ళప్పడుకైయాలేయుమ్;

IV. పితృఋణాదివిమోచననిర్వ్యగ్రమాక అవ్వోదేవతాన్తరఙ్గళై యుద్దేశిక్కవేణ్డుకైయాలేయుమ్;

స్వయమ్ సాధనాన్తరఙ్గళాన విత్తుక్కళ్, ఫలాన్తర దేవతాన్తరాన్వయ సంపాదనముఖత్తాలే, (౧) (a) "సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి"[౮] ఎన్ఱు, శొన్నపడియే, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధక సకలపాపవిమోచకన్నాయ్, (b) సిద్ధన్నాయ్, (c) "కైయుమ్ ఉఱువుక్కోలుమ్"[౯] ఇత్యాదిప్పడియే, అసాధారణదివ్యమఙ్గళవిగ్రహవిశిష్టతయా సులభన్నాయ్, (d) "పరవ్యూహాఙ్గళైయుమ్, దేవతాన్తర్యామిత్వత్తైయుమ్"[౧౦] ఇత్యాదిప్పడియే,అన్తర్యామ్యాది వ్యావృత్తస్వరూపన్నమాయ్, (e) "ఇత్తైయొత్తియవుమ్"[౧౧] ఇత్యాదిప్పడియే, వ్యాజమాత్రస్వీకారాంశత్తిలుమ్ కూడ సిరపేక్షన్నాయ్విఱ్పురుమాన్నై స్పర్శి,

ఉ=శ్రుతప్రకాశికయాపరిహత్రము్రిదితేశరకాగతిగద్య వా. ౧౭౧.

౧॥ పు. ౩౯౭, ౧మ్నోట్టు. ౨॥

౩॥ ; శుచిషద్భక్తిః=శుచిత్వరోగేసవర్తమానాభక్తిః.(=హగ్౦ సన్నుచిషదిత్యత్ర- ౪౦-భా. కఠ-ఉ- వల్లి౫- మ-౨. తై-ఉ- ౨-౭౧.)

౫॥ ౧౦ఁతిరువన్దాది. ౭౮. ౬॥ రా-సు. ౨౯-౩౦.

౭॥ ౮॥ గీ ౧౮-౬౬. ౯॥ ముదు తువ్వడి. ప్ర-౩, వా. ౩౬. ౧౦॥ మేల్పడి, ప్ర-౩, వా. ౩౦.

౧౧॥ మేల్పడి, ప్ర-౧, వా. ౪౪.

1 2 3 4 5

ఎ-అ.—(౨) "దేవర్షి భూతాऽऽప్త నృణాం పితౄణామ్" ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, దేవతాన్తరోపాయాన్తరఙ్గళ్ఉపహారాయ్, (౩) "అవిప్లవాయిధర్మాణామ్" ౨ ఇత్యాదిప్పడియే, ధర్మావిప్లవాదిద్వారా కేవలపరార్థకైఙ్కర్యరూపఙ్గళాన నిత్యనైమిత్తికాద్యనుష్ఠానఙ్గళైయుడైయరాకైయాలే, ఫలాన్తరాన్వయగన్ధరహితరుమాయ్, (౪) "ఏకాన్తీతు వినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః। భక్త్యుపాయం సమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః॥" ౩ ఎన్గిఱ, అప్పడియే యిరుక్కుమవర్కళుడైయ

ఏకాన్త్యత్తుక్కు భఙ్గకమాకక్కడవతిఱే?.—

"ఎన్నుడైయమ్బిలఙ్గుకైక్కు"౪ ఇత్యాదిప్పడియే, ప్రపన్నరుడైయ పాపనివృత్తికళుమ్కూడ భగవత్ప్రయోజనమిఱే?.

' (11) శ్యేనాదిసామ్య"౫ మావతు:—

శ్యేనయాగాదికళాన అభిచారఙ్గళ్, నాస్తికర్కళుక్కు శాస్త్రాస్తిక్యజననార్థమాక విహితఙ్గళాయ్, తదనుష్ఠాతాక్కళుక్కు నరకరూప-అనర్థావహఙ్గళాయ్, ఇరుక్కుమాప్పోలే, ఉపాయాన్తరఙ్గళుమ్, స్వతన్త్రరాయ్ పూర్వతన్త్రనిష్ఠరాయ్ ప్పోరుమవర్కళుక్కు శేషత్వస్వరూపత్తిల్ విశ్వాసమ్పిఱక్కైక్కాక విహితఙ్గళాయ్, ఇతికర్తవ్యతయా అభిప్రాయమఱియాతే అత్తై సాధనమాకనే యనుష్ఠిత్తుత్తలైక్కట్టుమవర్కళుక్కు పారతన్త్ర్యరూపస్వరూపవిరుద్ధమాన స్వార్థానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళ్ క్కైఅనర్థత్తైవిళైక్కక్కడవతుకళాయిరుక్కై. [(4)మ్ వక్షుప్పిల్ శొల్లప్పట్ట అనిష్టహేతుత్వఫలిత-అనిష్టదృష్టాన్తవన్తైయాలుమ్ దుష్టత్వముణ్డెన్ఱు, కాట్టుకై ఇఙ్గ(11)మ్ వక్షుప్పుక్కుళ్ళవిశేషమ్-]

ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ ఇప్పడి ఇరుక్కైయాలే,

(౧) ఆస్తికర్క్కు అభిచారఙ్గళ్ పోలేయుమ్,

(౨) ఉపాసకర్క్కు కామ్యకర్మఙ్గళ్ పోలేయుమ్, [౨౫

పరతన్త్రాధికారికళుక్కు ఉపాసనాదికళ్ నిషిద్ధఙ్గళిఱే?.

"(12) ప్రాప్యాననుగుణత్వ"౬ మావతు:—

(౧) స్వరూపానురూపప్రాప్యత్తుక్కు విపరీతమాన ఫలత్తుక్కు సాధనమాయిరుక్కైయుమ్,

(౨) ప్రాప్యత్తుక్కు చ్చేరాతిరుక్కైయుమ్; [౩౦

"అతుఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;—

స్వార్థానుభవసాధనఙ్గళాకైయాలే, విపరీతఫలఙ్గళాయ్,

ఎ-అ.—"(1) యజతే, (2) తపస్తప్యతే, బహూని వర్షసహస్రాణి, అన్తవదేవాస్యతద్భవతి" ౭ ఎన్ఱు, సాన్తఫలఙ్గళాకచ్చొల్లప్పట్ట ఉపాసనాదికళ్, "నాస్త్యకృతః కృతేన" ౮ "సత్యాధ్రువైర్హ్యధ్రువైః ప్రాప్యతేహి ధ్రువం తత్!" ౯ "నాయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో న మేధయా" ౧౦ ఇత్యాదికళ్ [౩౫ పడియే, "అనన్తస్థిరఫలమాన మోక్షత్తుక్కు సాధనమన్ఱు" ఎన్ఱు, శొల్లప్పడుకైయాలే, ప్రాప్యవిసదృశఙ్గళుమాయిరుక్కుమన్ఱ.

"అనన్యమిచ్ఛతామ్ ౧౧ ఎన్గిఱ, అప్పడియే, "దేశకాలపరిచ్ఛేదరహితమాన పరార్థానుభవకైఙ్కర్యత్తై ప్రాపిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఇరుక్కుమవర్కళుక్కు ఇవై విరుద్ధఙ్గళిఱే?.

"(13) పాతకత్వ"౫ మావతు:—

ముముక్షుక్కళుక్కు, పుణ్యమ్, మోక్షప్రతిబన్ధకమాకైయాలే "పాప" ౧౧ శబ్దవాచ్యమానాప్పోలే, స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానికళాన ఇవర్కళుక్కు ఉపాసనాదికళుమ్ అనిష్టఫలసాధనఙ్గళాయ్ కొణ్డు మోక్షఫలసాధనఙ్గళ్ శాకైయాలే, "అథపాతకభీతస్త్వమ్" ౧౨ ఎన్గిఱ, అప్పడియే "పాతక" ౧౨ శబ్దవాచ్యమాయిరుక్కై.

"(14) శిష్టాపరిగ్రహ"౫ మావతు:—

1 2 3 4

నాథ యామున యతివరాది-అపరిగ్రహమ్.—

I 2

వ్యాసాదికళ్, అధికారారబ్ధకర్మపరవశరాకైయాలే, "బ్రహ్మరు

3 5 6 7

ద్రార్జున వ్యాస సహస్రకర భార్గవాః। అనుపాస్యముముక్షూణాం [౨౦ యథేన్ద్రాద్యాహి దేవతాః॥" ౧౩ ఎన్ఱు, ఇన్ద్రాదికళోడొక్క అనుపాస్యరాయ్ గుణపరవశరాయిరుక్కైయాలే, శిష్టగ్రహ్యరాకమాట్టారిఱే.

"(15) కలిధర్మ బహిష్కృత్వ"౫ మావతు:—

"హరేర్నామైవ నామైవ నామైవమమజీవనమ్। కలౌనాస్త్యేవ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవగతిరన్యథా॥" ౧౪ ఎన్ఱు, "కారూడు" ౧౫ ఇత్యాదిప్పడియేఉపాయాన్తరఙ్గళ్ అత్యన్తదుష్కరఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, [౨౫

"'మాధవన్' ఎన్ఱ, తేకొణ్డు" ౧౬ "'తిరుమాలిరుఞ్చోలైమలై' ఎన్నేన్' ఎన్న" ౧౭ "ఎణ్ణిలుమ్వరుమ్" ౧౮ "ద్వయవక్తారః" ౧౯

౧॥ భాగ-౧౧-౫-౪౨. ముకిలుమివ్వర్థముణ్డు ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౯౩ ౩॥ ప్రపన్నపా. భగవత్-పరిచర్యాకద్ధతి. ౨. ౪॥ ముముక్షుప్పడి. ప్ర-౩, వా. ౮౧. ౫॥ పు. ౩౯౭, ౧మ్ నోట్టు.

౬॥ బృ-ఉ. ౫-౮-౧౦. ౭॥ పు. ౩౯౪, ౨మ్ నోట్టు. ౮॥ పు. మేల్పడి, ౩మ్ నోట్టు. ౯॥ పు మేల్పడి, ౬మ్ నోట్టు. ౧౦॥ లక్ష్మీతన్త్రే, ౧౭-౧౦౦. ౧౧॥ ౧౨॥ భారతే, ధర్మపుత్రంప్రతి, యమస్యవచనమ్. ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ తిరుమొழి. ౩-౨-౬. ౧౬॥ తి-వా, ౨-౭-౩. ౧౭॥ తి-వా, ౧౦-౮-౧. ౧౮॥ తి-వా, ౧-౧౦-౨. ౧౯॥ శ్రీతత్త్వప్రకాశికయాసహాత్రముద్రితే శరణాగతిగద్య వా, ౧౯౭, భగవదుక్తిః.

రత్నోపహారయోగ్యః స్వామీ; నైవమన్యస్యసాధనః। తత్స్వతన్త్రం ఫలస్యాతో నసదృక్ న చ సాధనమ్ * వాక్యవ్యాఖ్యాసమాప్తౌ వంశార్థః స్పష్టముచ్యతే:—

ఎ-అ.—ఇత్యాదిప్పడియే, భగవత్ - స్వీకారవ్యాజభూత - నామోచ్చారణమోక్షసాధనాన్తరఙ్గళై కలియుగావచ్చేదేన నిషేధిక్కైయాలే, ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ కలియుగత్తుక్కు ప్పొఱుప్పాయిరుక్కై.—

(౧) "కలౌ ఖలుభవిష్యన్తి నారాయణపరాయణాః"౧ ఎన్ఱుమ్,

(౨) "కలియుకమొన్ఱుమిన్ఱిక్కే తన్నడియార్క్కు అరుళ్ శెయ్యుమ్"౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

ఇన్దయుగత్తిల్, భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షత్తాలే మోక్షరుచియుడైయరాయ్ ఇరుక్కుమవర్క్కు ఇవై విరుద్ధఙ్గళిఱే?.

౧౧౬.—(పు. ౩౪౯, వలవరి౩.) "ఇప్పడి, "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళ్" ఎన్నిల్, తద్విధాయకశాస్త్రనైరర్థక్యమ్ వారాదో?' ఎన్ఱ ఆశఙ్కైయిలే,

"'శ్యేనవిధి, అధికారివిశేషత్తిలే సార్థకమాకిఱాప్పోలే,

"ఇతువుమ్ అధికారివిశేషవిషయతయా సార్థకమ్'; ఎన్ఱు, సమాధానపరమ్, [ప్రపకాన్తరమ్, (1) అజ్ఞర్క్కు ఉపాయమ్] ఎన్ఱ అవాక్యమ్"; ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, శఙ్కాపూర్వకమాక వాక్యార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడియిత్యాదియాలే)

౧౧౭.—[పు. ౩౫౧, ఇడవరి౨-౬.] "'ఓరధికారిక్కు విధిత్తమాత్రత్తాల్ శ్యేనసామ్యమ్ శొల్లలామో ఉపాయాన్తరత్తుక్కు?; అప్పది కారిక్కు మేన్మైడియిలిరుక్కుమవర్క్కు ఇతు త్యాజ్యమాకిలన్ఱో, అప్పడి శొల్లలావతు?' ఎన్ఱు, నినైత్తు ప్పణ్ణుమ్ తటస్థప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమ్, [(2) జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్] ఎన్ఱ అవాక్యమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, ప్రశ్నపూర్వకమాక వాక్యార్థ మరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(ఆన్నాల్) ఇత్యాదియాలే.

౧౧౮.—[పు. ౩౫౧, ఇడవరి౧౦-వలవరి౨.] "మోక్షార్థికళుక్కు ఉపాయఙ్గళాక విహితఙ్గళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళ్, అపాయఙ్గళాయిరుక్కు ఆకిఱతెన్?' ఎన్ఱ అ ప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమ్ [అపాయమాయ్త్తు] ఇత్యాదివాక్యమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్కళుక్కు) ఇత్యాదియాలే.

[పు. ౩౫౧, వలవరి౭] (అత్యన్తపారతన్త్ర్య) మావతు:— భోగమోక్షసాధనకృత్యనర్హత్వరూప పారతన్త్ర్యశక్తి.

స్వప్రవృత్తినివృత్తిరూపపారతన్త్ర్యవృత్తిక్కు విరోధియాన స్వయత్నాత్మక-ఉపాయాన్తరమ్, పరతన్త్ర్యవృత్తిక్కు మూలమాన పారతన్త్ర్యశక్తిక్కు నాశకమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కు) ఇత్యాది. ([పు. ౩౫౧, వలవరి౯.])—

* —"సదృశ-సాధనమన్ఱు,' ఎన్నై." (పు. ౩౯౬, ఇడవరి౬)

౧॥ భాగ-, స్క-. ౧౦, అ. శ్లో.

౨॥ తి. వా. ౫-౨-౧౧.

2-1-99.

వా॰—౧౨౪. "ఆన్నాల్, (౧) విసదృశమాన వలక్

అ.—౧౨౪. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, ("ఆన్నాల్, విసదృశ") ఇత్యాది.

("అవోప్యపాత్తియాకిఱతు") ఎన్ఱతు,

'(౧) లిఙ్గచవరాటి కావల్ ప్రయోజకమాకిల్, (౨) అనుచిత సాధనమాకిల్, ఆకిఱతు"; ఎన్ఱపడి.

("అతుక్కుమ్ యోగ్యతైయిల్లై") ఎన్ఱతు,

"ఉపహరణీయవస్తుస్వామిత్వమ్ రత్నరాజ్యాదికళుక్కు ఉణ్డానాప్పోలే,
"ఇఙ్గు, ఆత్మీయవస్తుస్వామిత్వమ్ తనక్కిల్లామైయాలే, [(౧)·(౨)] "ప్రయోజకత్వాదికళుక్కు సంభావనైయిల్లై"; ఎన్ఱపడి,

ఇత్తాల్, "[రత్నత్తుక్కు] ఇత్యాదగ్రన్థముమ్ అభ్యుపగమ్యవాదమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఎ-ఆ.—అక ఇవ్వాక్యాల్, (1) ఉపాయాన్తర(=స్య) శ్యేనసామ్యముమ్,(2) తదుపాదకమాక స్వరూపనాశకత్వముమ్, శొల్లిఱ్ఱు.

౧౧౯ —[పు. ౩౫౧, వలవరి౪] "కలకాలమ్ అక్కట్టిరుక్కైక్కు డల్ ఉపాయాన్తరమ్", ఎన్నుమ తైచ్చొల్లుకిఱ ఆళ్వార్ - పాశురత్తాలే, "ఇతుక్కు స్వరూపనాశకత్వమ్ సిద్ధిత్తపడి ఎఙ్ఙనే?" ఎన్ఱ ఆశఙ్కైయిలే, "నీక్కుతియో!"౩ ఎన్ఱతిల్ అర్థత్తైవరిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

("నీక్కు"౩ నైయావతు) ఇత్యాదియాలే. [పు. ౩౫౨, ఇడవరి౬] (తన్నక్కు అశలాక్కుమై) యావతు [పు. ౩౫౨, వలవ౫.]:—

ఉపాయాన్తరత్తిల్ మూట్టి, అవ్వళియాలే, స్వతన్త్రసుఖార్వఙ్గళాన ప్యార్థాసుభవాదికళాకిఱ నిత్యప్రతిబన్ధకఙ్గళై విళైవిత్తు, పారతన్త్ర్యశక్తియైనశిప్పిత్తు, మఱుపడియుమ్ ఒరుకాలుమ్ స్వరూపానురూపానుభవత్తై క్కిట్టఙ్గళై ప్పెఱాతపడివణ్ణివిడుకై.

౧౨౨.—[పు. ౩౯౦, ఇడవరి౩] (అల్పాన్తనిషిద్ధత్వ) మావతు:—
1 2
"అహంమమేతిచణ్డాలః"౪ ఎన్ఱ అపడియే, సర్వానర్థమూలమాన అహంకార- మమకార గర్భమాయిరుక్కై.

ఇత్తాల్, [పఞ్చదశస్వరూపవిరోధఙ్గళిల్ ఉక్తమాన] (6) అహంకారమిశ్ర" త్వమ్ [పు. ౩౯౩, ఇడవరి౧౪ల్] శొల్లప్పట్టతు.

౧౨౩.—[పు. ౩౯౪, ఇడవరి౨.] మూలత్తిల్ [రత్నత్తుక్కు[ఇత్యాదివాక్యమ్, ప్రాప్యానురూపత్వ రూపదోషపరమ్. *

[పు. ౩౯౬, ఇడవరి౫-౬] ["సదృశసాధనమన్ఱు" ఎన్నై] ఎన్ఱతు, "సదృశముమన్ఱు, సాధనముమన్ఱు' ఎన్నై' ఎన్ఱపడి.

౩॥ పెరియతిరువన్దాది, ౬. ౪॥ * ఇతు, పు. ౩౯౭, ఇడవరి౧౭ల్ (12) వతు దోషమాక ఉక్తమ్.

నమస్స్వామిన్! నాహమస్మి, త్వచ్ఛరీరంహ్యాహంసదా। వరాటికాదినోప్యైవం తత్స్వత్వే త్వత్ ఋతికుడ్। అతోఽసద్వ్యాజతాసిద్ధిష్టాన్తస్థానే హే॥ ౩

మూ. — ౧౨౮. (I) తాన్ దరిద్రన్ ఆగైయాలే,

వ్యా. — "ఉభయైయుమ్, (౨) ఎలుమిచ్చమ్పళ్ళత్తైయుమ్, "ఉపహారమాక్కి కొణ్డుత్తు, (౧) రత్నత్తైయుమ్, (౨) రాజ్య "త్తైయుమ్, పెఱుక్కిఱవర్ కళ్ళో, తాన్ పెఱుక్కిఱపడి ఎన్?

"అవ్వోప్పాత్తియాక్కిఱత్తు", ఎన్నై;

"అఱియానకు మ్ యోగ్యతైయిల్లై"; ఎన్గిఱార్,

(తాన్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

A. "అజ్ఞ, (1) తాన్ మతనక్కు రియ తామ్,

"(2) తనక్కెన్ఱు (౧) ఒరుపలక్కత్తైయుమ్ "(౨) ఎలుమిచ్చమ్పళ్ళముమ్ ఉడైత్తాగైయాలే,

అఱిశెయ్యలామ్;

ఆ. — "యత్తేసమధిగచ్ఛన్తి యస్యతే తస్యతద్ధనమ్" ౧ ఎన్గిఱ అవిత్తైవ్యావృత్తిక్కు తాక్కి ((1) తాన్ మతనక్కు రియ తామ్) ఇతి.

"యస్యాఽర్థనగకామయతే" ౨ ఎన్గిఱ అవిత్తైవ్యావృత్తిక్కు తాక్కి ((2) తనక్కెన్ఱు) ఇత్యాది. — "తనక్కు అసాధారణస్వమ్ ఆన" ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ. — ౧౨౮. — (అవ్వోప్పాత్తియాక్కిఱత్తు) ఎన్ఱత్తు, "పలక్కత్తై రత్నత్తుక్కు అసదృశవ్యాజమామాప్పోలే, భక్తియుమ్ అసదృశవ్యాజమాక్కుమైయిల్లైయాలే అప్పడియేయాక్కిఱత్తు"; ఎన్ఱపడి,

(అత్తుతనక్కుమ్) ఎన్ఱత్తు, "వ్యాజమాక్కైక్కుమ్" ఎన్ఱపడి. —

అఙ్గైయిలే, (౧) "అతస్త్వాం శ్రీరఙ్గేశయ! శరణమవ్యాజమభజమ్" ౩ ఎన్ఱు, భట్టరుమ్,

(౨) "అవ్యాజనిధ్నమనపాయముపాయమాహుః" ౪ ఎన్ఱు, వేదాన్తాచార్యరుమ్, ఎమ్పెరుమానుక్కు పచ్చైయాక ఇడత్తక్కతొరు వ్యాజముమ్ ఇల్లై," ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దతు?

మీ — ౧౨౮ (I) ప్రథమం, (1) "సర్వజ్ఞాన్ ప్రతి ఉపాయత్వం నాస్తి,

కింతు, (2) అజ్ఞాన్ ప్రతి ఉపాయత్వమ్', ఇత్యుక్తమ్;

(II) అనన్తరం, "(3) తాన్ ప్రతి ఉపాయత్వంనాస్తి,

కిన్తు, (4) వ్యాజమాత్రమ్", ఇత్యుక్తమ్;

(III) ఇదానీమ్, "(5) వ్యాజత్వమపినాస్తి", ఇత్యాహ,

(తాన్ దరిద్రన్) ఇత్యాది.

మూ. — తనక్కు, కొడుక్కలావతు ఒన్ఱుమిల్లై.

వ్యా. — B "ఇజ్ఞ, అప్పడియన్ఱిక్కే,

"(1) యానేనీ; (2) ఎన్నుడైమైయుమ్నీయే'; ౫ ఎన్గిఱ అప్పడియే, (1) ఆత్మా (2) ఆత్మీయఙ్గళిరణ్డుమ్ అవనుత్తైయత్తామ్, తనక్కెన్ఱు ఒన్ఱుమిల్లాత అకించననాగైయాలే,

"పేఱ్ఱుక్కు హేతువాక అవన్-విషయత్తిల్ తనక్కు సమర్పిక్కలావతు ఒన్ఱుమిల్లై"; ఎన్ఱై.

అ. — దృష్టాన్తస్వభావత్తై దర్శిప్పిత్తు, దార్ష్టాన్తికత్తుక్కు తద్వైషమ్యమ్, (A.B ఇజ్ఞ, అప్పడియన్ఱిక్కే,) ఇత్యాది.

("యానేనీ" ౫) ఇత్యాది:—

"సామానాధికరణ్యమ్, శరీర శరీరిభావప్రయుక్తమాగైయాలే, నియతశేషత్వమ్ లభిక్కుమత్తు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అవనుత్తైయత్తామ్) ఎన్ఱత్తు — "భగవదీయమామ్" ఎన్ఱపడి.

పాశురత్తిల్, అవధారణద్వయాఽర్థమ్, (తనక్కెన్ఱు ఒన్ఱుమిల్లాత) ఇతి.

మూలస్థ [దరిద్ర] శబ్దాఽర్థమ్, (అకించనన్) ఇతి.

(హేతువాక) ఎన్ఱత్తు, (ప్రయోజకమాక) ఎన్ఱపడి.

మీ. — సంగతిస్స్ఫుటా.

సంశయస్తు:—

"భక్తేర్, (1) వ్యాజత్వంసంభవతి?,

(2) ఉతన?" ఇతి:

తదర్థం, "(3) సర్వముక్త్యాదిప్రసంగః, శాస్త్రవైయర్థ్యంచ, సంభవతి?,

(4) ఉతన?" ఇతి.

"యదా, (౧) సర్వముక్తిప్రసంగోభవతి, (౨) శాస్త్రవైయర్థ్యంచభవతి,

"తదా, భక్తేర్వ్యాజత్వసంభవః;

"యదా, తదుభయప్రసంగోనభవతి,

"తదా, వ్యాజత్వాభావః"; ఇతి.

౧॥ అస్యశ్లోకస్యపూర్వార్థమ్ — "భార్యా, పుత్రశ్చ, దాసశ్చ, త్రయ ఏవాధనాస్స్మృతాః" (మనుస్మృ-౮-౪౧౬) ౨॥

౩॥ శ్రీరం-స్త-ఉ. ౧౭.

౪॥

౫॥ తి. వా. ౨-౯-౯.

॥ భటమ్ ౪౦౧॥

త్వదర్చాయై త్వయా దత్తం కరణాఖ్య కళేబరమ్, "ఆచార్యాయ వరో దేయః" ఇతి వక్తేర్వ్యయామ్యహమ్, ధ్యానార్చన ప్రణామాద్యైస్ [సర్వం త్వచ్ఛేషతాం నయన్.

మీ.—పూర్వపక్షస్తు:—

"భక్తేర్ వ్యాజత్వమ్ అవశ్యంవాచ్యమ్;

"అత్రయాణంబహ్వాయాససాధ్యస్య వ్యాజత్వస్యాప్యభావే, "తద్విధివైయర్థ్యప్రసంగాత్:

"ఉపాయవ్యాజయోర్ అన్యతరాభావేఽపి మోక్షప్రదత్వే, సర్వము "క్తిప్రసంగః;

"భక్తిందత్వా, పశ్చాన్ మోక్షప్రదత్వే, వైషమ్య[దా]పత్తిః;

"తస్మాత్, భక్తేర్ ఉపాయత్వాభావేఽపి, వ్యాజమాత్రంవా "సర్వథా అభ్యుపగమనీయమ్"; ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

భక్తేర్, ఉపాయత్వవత్, వ్యాజత్వమ్ అనుపపన్నమ్;—

రాజ్ఞార్థోపహారస్థలే, లికుచఫలాదేస్స్వకీయత్వమ్ అస్తి;

అత్ర, భక్తేః పరమపురుషదత్తతయా తదపినాస్తి;

"ఏషహ్యేవ సాధుకర్మ కారయతి తమ్"౧ ఇత్యుపనిషచ్ఛ్రుతేః,

"దదామిబుద్ధియోగమ్"౨ ఇతిస్మృత్యాఽనుగృహీతాయాః

భక్తేర పరమపురుషదత్తత్వశ్రవణాత్:

(౧) కరణకళేబరప్రదాన సాధారణోపకారైః, (౨) ప్రయోజయితృత్వలక్షణవిశేషోపకారైశ్చ, భక్తేర్భగవదీయత్వాత్.

నచ వైషమ్య[దా]పత్తిః;

ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిమాత్రాపేక్షత్వేన తదభావాత్:

తదుక్తంభాష్యే:—"ప్రాతికూల్యవ్యవసాయనివృత్తిమాత్రేణ*అనా "దికాలోపచిత - అనన్తాపరాధ- అనాదరేణ నిరతిశయసుఖసంవృద్ధ "యే, భగవాన్, స్వయమేవయతతే;

"తదుక్తమ్:—'తేషాంసతతయుక్తానామ్'౨ ఇత్యాది, "తస్మాత్, వ్యాజత్వాభావేఽపి, 'ఆచార్యాయవరోదేయః'౩ ఇతి,ఆచా "ర్యేణ దత్తస్య మాణవకేన ప్రతిదానవత్, దత్తప్రతిపాదన సత్త్వాత్ "న సర్వముక్తిప్రసఙ్గః, నవా సహేతుకత్వమ్"; ఇతి. †

౧॥ కౌషీ. ఉ. ౩-౯. ౨॥ గీ ౧౦-౧౦.

*—"తదభిసన్ధివిరామమాత్రాత్." వై-స్తవే, ౫౯.

† వేదాన్తవిద్యావిలాససముద్రిత భా-పు. ౫౭౭, అ. ౧, పా. ౨, సూ-౧. (రచనానుపపత్త్యధి.)

మూ.—౧౨౫. (II)అవన్ తన్దత్తైక్కొడుక్కు మిడత్తిల్,

వ్యా.—౧౨౫. "గోదానత్తిల్, పిత పుత్రుక్కుప్ పుత్తిరన్ దక్షిణై కొడుక్కుమాపోలే, అవన్తన్దదుత్తన్నై, అవనుక్కుక్ కొడుత్తాలో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అవన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(అవన్తన్దత్తైక్కొడుక్కై) యావదు:—

A. "విచిత్రాదేహసంపత్తిర్, ఈశ్వరాయనివేదితుమ్। పూర్వమేవకృతా, బ్రహ్మన్! హస్తపాదాదిసంయుతా॥"౪ ఎన్ఱుమ్,

B. "అన్నాళ్ నీతన్దవాక్కై"౫ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, అడియిలే (అవన్తన్ద) కరణకళేబరఙ్గళై,

అ—౧౨౫. శఙ్కారూపేణ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (గోదానత్తిల్) ఇత్యాది.

(గో-దానమ్)=[కేశావఖణ్డనమాకిఱ] చౌడమ్, [ఉపనైక్కొడుత్తలాకిఱ] (గో-దాన) మాత్తల్.

"గాందద్యాత్",౬ "ఆచార్యాయవరోదేయః",౩ ఎన్ఱు,చౌడోపనయనఙ్గళిలే పితావేఆచార్యనాకైయాలే, (పితాపుత్రుక్కు) ఇత్యాది.

(అవన్తన్దదుత్తన్నై) ఎన్ఱదు,

"ఈశ్వరదత్తమానదుత్తన్నై" ఎన్ఱపడి.

A. "ఉపాయానుష్ఠానహేతువాన ఇవనుడైయ కరణకళేబరఙ్గళ్, తదుద్దేశేనవే క్లృప్తఙ్గళ్" ఎన్నుమదుక్కు ప్రమాణమ్, ("విచిత్రా"౪) ఇత్యాది.

B. "అద్వైతదత్తమ్" ఎన్నుమదుక్కు ప్రమాణమ్, ("అన్నాళ్"-౫) ఇత్యాది.

('ఆక్కై'-౫)=శరీరమ్.

వచనస్థ("హస్తపాదా"౪) శబ్దార్థమ్, (కరణ)- ఇతి.

("దేహసంపత్తిః"౪) ("ఆక్కై"౫) ఇత్యేతదర్థమ్, (కళేబరఙ్గళై) ఇతి.

౩॥—"గురవేవరందత్వా" ఇత్యాది. (ఆపస్తమ్బగృహ్యే, చతుర్థపటలే, సూ.౧౬.) ఆత్రేయసుదర్శనాచార్యవ్యాఖ్యా:—"అథ, (గురవే,—ఆచార్యాయ, కుమారో (వరం)=గాం, 'గురో! వరందదామి' ఇతిదదాతి; అగ్న్యాధానే, 'గౌర్వై వరః' (ఆపస్తమ్బశ్రౌతే, ౫-౧౧-౮) ఇత్యుక్తత్వాత్." (మహీశూరజనపద రాజకీయముద్రాశాలాయాం ముద్రితకోశే, పు. ౧౬౭.) ౪॥ శ్రీ-వి-ఉత్తే. ౫॥ తి-వా-౩-౨-౧.

I 2
తదృష్టేః పూర్వకే దానఉపాయత్వంననిధ్యతి.దత్తప్రత్యర్పణా(ః),నాత్రవై పుత్తేవా,ఫలార్థినో దత్తంమదీయంమన్యేతేత్,తేనత్వంస్యాన్మయిస్ఫుటమ్.

మూ.—(౧) అడైవిలేకొడుకిరల్, అనుపాయమామ్;

"మన్మనాభవమద్భక్తోమద్యాజీమాంనమస్కురు"౧ఎన్నుమ్,

"సతతంకీర్తయన్తోమాంయతన్తశ్చదృఢవ్రతాః"౨ఎన్నుమ్,

శొల్లుక్కిఱపడియే,

(1) (2) (3) (4)

ధ్యానార్చనప్రణామాదిక్కళాలే తచ్ఛేషమాక్కడివణ్ణుకై.

((౧) అడైవిలేకొడుక్కైర) యావతు:—

"తదీయమ్" ఎన్నుమ్ బుద్ధియాలే సమర్పిక్కై.

ఇప్పడి (కొడుకిరల్, అనుపాయమామ్) ఎన్నత్తు:—

"అవనత్తై అవనుక్కే కొడుత్తవిత్తనైయొళ్ళియ, తానొన్ఱు, కొడుత్తతాక్కామైయాలే, అతు పేఱ్ఱుక్కు సాధనమాకాతు"; ఎన్నపడి.

అ.—("మన్మనాః"౧) ఇత్యాది:—

మయిమనః యస్య, సః—తథోక్తః;

ఇత్తాల్ ఫలితమ్, (ధ్యాన) ఇతి.

"యజ—దేవపూజాయామ్"౩ ఎన్ఱు,అదిలైయటొళ్ఱు, ("మద్-యాజీ"౧) ఎన్ఱు,అదుక్కర్థమ్, (అర్చన)- ఇతి.

("మాంనమస్కురు"౧) ఎన్ఱు,అదుక్కర్థమ్, (ప్రణామ)-ఇతి.

("కీర్తయన్తః"౨) (మద్భక్తః౧) ఇత్యాద్యర్థఙ్గళ్, (ఆది)-శబ్దవివక్షితమ్.—

"సాధ్య-సాధన ద్వైరాశ్యాభిప్రాయేణ వచనద్వయోపాదానమ్శణ్ణిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

[అడైవు]=క్రమమ్. అతావతు, "యథావాక్" ఎన్నపడి.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("తదీయమ్") ఇత్యాదినా.

(అవనత్తై) ఇత్యాది:—

అతావతు:—"దత్తప్రతిదాన రూపమాకైయాలే, మోక్షార్థప్రసాదజనకమాకాతు"; ఎన్నపడి.—

"(౧) లోకత్తిలుమ్, (౨) నిత్యముక్తక్రియమాణ భక్త్యాదికళిలుమ్, దత్తప్రతిదానత్తుక్కు ఫలార్థప్రసాదజనకత్వ మిల్లామైయాలే"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—"I. దృష్టాన్తత్తిలుమ్, పితురన్యత్ర ఆచార్యస్థానాఖ్యాత్,

"(౧) శిష్యనుక్కు స్వగతాదృష్టముమ్, (౨) ఆచార్యనుక్కు "అపూర్వవస్తులాభప్రీతియుమ్, దక్షిణాఫలమామ్;

"పితావే ఆచార్యస్థానాఖ్యాత్,

"పుత్రగత- అదృష్టమాత్రమ్ తత్ఫలమామిత్తనైయల్లతు, దత్తప్రతి "దానరూపమాకైయాలే, పితావుక్కు అపూర్వవస్తులాభప్రీతియిల్లై;

"ప్రకృతత్తిలే, భగవత్ప్రీత్యతిరిక్త- అదృష్టమ్ఫలామ్ ముక్తరిలే ఇల్లైయిఱే?:

"ఇని, దత్తప్రతిదానరూపమాకైయాలే, అపూర్వవస్తులాభప్రయుక్తఫలార్థప్రీతియుమ్ ఇల్లైయాకైయాలే, అస్మదిష్టానుగుణ్యమొళ్ళియ "అనిష్టప్రసక్తియిల్లై"; ఎన్ఱు, హృదయమ్.

II యద్వా:—

"(౧) ఉత్పన్నైవ అస్యాంస్వత్వాల్లభతే"౪ ఇత్యాద్యాః,౫ ఎన్ఱు,గౌత "మవచనత్తాలుమ్, (౨) లోకప్రసిద్ధియాలుమ్, పైతృకధనత్తిలే పుత్ర "నుక్కు జన్మనాస్వత్వముణ్డాకైయాలే, పుత్రగత- అదృష్టార్థం దక్షి "ణాదానమావశ్యకమాకైయాలే, సంసృష్టద్రవ్యత్తుక్కు దానార్హతై "యిల్లామైయాలే, స్వస్వత్వనివృత్త్యర్థం, పితా, పుత్రనుక్కుక్కొడుక్కవేణ్డుకైయాలే, ఇప్పడి పితాకొడుత్త ద్రవ్యత్తిలే, పుత్ర "నుక్కు, (1) జన్మోపాధికస్వత్వముమ్, (2) ప్రతిగ్రహోపాధిక "స్వత్వముమ్, అడియాక దానమ్కూడుమాకైయాలే,

"(౧)స్వగతాదృష్టమ్,పుత్రనుక్కుమ్,(౨)పుత్రకర్తృకదానహేతుక "పుత్రస్వత్వనివృత్త్యా స్వాసాధారణస్వత్వాశ్రయమాన అపూర్వవస్తు "లాభత్తాలుణ్డాన ప్రీతివిశేషమ్ పితావుక్కుమ్, కూడుమాకైయాలుమ్,

"ఇఙ్గుఅప్పడిస్వత్వాదికళ్ కూడామైయాలుమ్, దృష్టాన్తవైష "మ్యమ్"; ఎన్ఱు, హృదయమాకవుమామ్.

"ఇప్పడి పక్షద్వయాభిప్రాయత్తాలే అన్యతరానుక్తి" ఎన్ఱు,కణ్డుకొళ్వతు.

"""అవాప్తసమస్తకామనుక్కు శేషవస్తూపహృత- అతిశయమ్ప్రీతి "హేతు" ఎన్ఱు,ప్రమాణబలత్తాలే స్వీకరిత్తాల్పోలే, "దత్తప్రతిదాన "రూపమాన భక్త్యాద్యనుష్ఠానముమ్ మోక్షార్థతయాతద్విధిబలత్తాలే

౧|| గీ-౯-౩౪. ౨|| గీ-౯-౧౪, ౩|| ధాతుపాఠే, భ్వాదౌ. (సిద్ధాన్తకౌ. ఆన్ధ్రలిపిముద్రితకోశే. పు-౧౮౦,వరి౧౪.)

౪|| ౫||

విహితత్వాద్ధేతిత్వానుమానం సత్ప్రతిపక్షితమ్:—"భక్తేరుత్తమభోగత్వాన్, నగతిస్సే"తి. కిఞ్చ, నః, శేషాణాంపరతన్త్రాణాం భర్తృభోగోనసాధనమ్,

మూ.—(౭)అడైవుకేడకొణ్డుకిఱల్, కళవువెళిప్పడుమ్.

వ్యా.—(అడైవుకేడకొణ్డుకై) యావతు,
"మదీయమ్" ఎన్నుమ్ బుద్ధియాలే సమర్పిక్కై.
ఇప్పడిశెయ్యిల్ (కళవువెళిప్పడుమ్) ఎన్ఱతు,
"భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్ ప్రకాశిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.
రాజమహేన్ద్రన్ - పడిమై రహస్యత్తిలే కళవుకణ్డు
ఓలక్కత్తిలే కొడుక్కుమాప్పోలేయిఱే ఇవన్ కొడై?.

అ.—"'మోక్షప్రీతిహేతు' ఎన్ఱు, అభ్యుపగమమ్ ఉచితమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు;
"'విధి అన్యథాసిద్ధమాకైయాలే, తత్కల్పకమాకమాట్టాతు' "; ఎన్ఱు కరుత్తు.
(భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్) ఇత్యాది:—
"అన్యేస్వత్వబుద్ధి, మిథ్యాజ్ఞానరూపైయాకైయాలే, తద్ఘటితభక్త్యాద్యనుష్ఠానమ్ మోక్షప్రతిబన్ధకమామ్", ఎన్ఱపడి.
"ఉక్తార్థత్తై శాస్త్రస్థరుడైయవచనశైలియాలే నిర్దేశియామల్, "[అడైవుకేడకొణ్డుకిఱల్, కళవువెళిప్పడుమ్] ఎన్ఱు, ప్రతిరూపవస్తు-"ప్రత్యాయక లౌకికవచన శైలియాలే నిర్దేశిత్తవితు, సుసదృశదృష్టాన్తవ్యఞ్జనార్థమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(రాజమహేన్ద్రన్) ఇత్యాది.—
"'రాజమహేన్ద్రన్' ఎన్గిఱ రాజాసమర్పిత్త తిరువాభరణత్తై' ఎన్ఱపడి.
(పడి)=ఆభరణమ్.
(ఓలక్కత్తిలే) ఎన్ఱతు, "సదస్యమాక" ఎన్ఱపడి.
ఇత్తాల్, "ఇతు, వస్తుయాథాత్మ్యజ్ఞానవాన్గళ్ కణ్డాల్, శిరిక్కుమ్పడియాయిరుక్కుమ్", ఎన్ఱు కరుత్తు.
(ఇవర్కళ్ కొడై) ఎన్ఱతు,
"ఉపాయాన్తరనిష్ఠరుడైయ ఉపాసనాద్యనుష్ఠానమాకిఱ దానమ్" ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ.—౧౭౫. (రాజమహేన్ద్రన్ - పడి) =అఙ్గీకియమణవాళన్కుక్కు కౌస్తుభమణిరూపాత్తి తిరుమార్విలేశాత్తిక్కొణ్డుమ్ పచ్చైత్తిరువాభరణమ్.

మూ.—౧౭౬. భర్తృభోగత్తై వయిఱువళర్
క్కైక్కు ఉఱుప్పాక్కుమాప్పోలే,

వ్యా.—౧౭౬. ఇన్నముమ్ ఉపాయాన్తరత్తుక్కు
ఒరుదూషణమ్ శొల్లుకిఱార్,
(భర్తృభోగ)-ఇత్యాదియాలే.—

అ.—౧౭౬. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై,
(ఇన్నముమ్) ఇత్యాది..—
(దూషణ)శబ్దనిర్వాహమ్ పూర్వవత్. [పు. ३౯४, ఇడవరిగళ్-౨౭.]
"[వా. ౧౭౭.] [మదిరా] ఇత్యాది - వాక్యస్థమాన [ఉపాయాన్తర] శబ్దమ్, ఉత్తరవాక్యత్రయత్తిలుమ్ అనుషఙ్గనీయమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉపాయాన్తరత్తుక్కు) ఎన్ఱతు.
(దూషణమ్) ఎన్ఱతు,
I "విషయాశ్రయాప్రతి స్వస్య అవద్యతాపాదక- స్వవిషయక ఉపాయతాబుద్ధికత్వరూపదోషత్తై" ఎన్ఱపడి:
II. యద్వా:—ఉపాయత్వసాధ్యక - విహితత్వరూపహేతువుక్కు అనుపాయత్వసాధక - సుఖరూపత్వహేతువాన్తు, సత్ప్రతిపక్షితత్వాపాదకమాకైయాలే, "అనుమానదూషకత్తై" ఎన్ఱాక్కవుమామ్.

ఎ-అ—౧౭౬ [అడైవుకేడకొణ్డుకిఱల్] ఇత్యాదియాల్ అహంకారగర్భత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.
[భర్తృభోగ]-ఇత్యాదియాలే, శేషత్వపారతన్త్ర్యవిరూపత్వమ్ శొల్లుకిఱతు.

మీ—౧౭౬. (I) హేతు (II) వ్యాజత్వయోరభావే, హేత్వన్తరమాహ,
(భర్తృ-) ఇతి.—
లోకే సాధనస్య సర్వస్య దుఃఖాత్మత్వ దర్శనాత్.
అస్య పరభక్త్యాద్యాత్మకస్యఇన్ద్రాదిభోగేఽపి నిరయత్వబుద్ధ్యావహ-* అత్యన్తనిరతిశయానన్దరూపస్య స్వయంప్రయోజనభూతస్య సాధనత్వాయోగాత్:
అతఏవ ఉచ్యతే:—"భజనసుఖమేకస్వవిపులమ్"౧ఇతి:

౧॥ * —"తత్పదంప్రాప్తుకామాః(?) యే విష్ణోస్తేషాంమహాత్మనామ్। భోగాఃపురందరాదీనాంతే సర్వేనిరయోపమాః॥" (జ్ఞానసారే, ౭, వ్యా) ॥పుటమ్ ४०४॥

ప్రయోజనాన్తరార్థత్వభ్రమవత్త్వంయత్ ప్రయోజనమ్। స్వయంప్రయోజనం తద్ధి నేదృక్ఛక్త్యాగతిత్వధీః. సూరిభోగసదృక్ఛక్తిస్సేవై స్వలక్షణ్యధీర్భవా, ౮౦౫

వ్యా॰ అన్వయః:—

‘‘భార్యాయాగానవలె స్వయంప్రయోజనమాన (భర్తృ- ‘‘భోగక్తై), స్వోదరపోషణత్తుక్కు సాధనమాకిర్క్ కొండు ‘‘ముళపిల్,

‘‘(౧) తన్నై ఇభార్యాయాగాక్ర విరుమ్బిన భర్తావుక్కుమ్ ‘‘(౨) ‘తద్భార్యై’ ఎన్ఱు, పేరిట్టిరుక్కుం తనక్కుమ్ అవ ‘‘ద్యమామాప్పోలే,

‘‘భగవద్వైలక్షణ్యానుభవత్తాలేప్పిఱన్ద భోగరూపై ‘‘యాన భక్తియై, మోక్షసాధనమాకక్కుమళపిల్,

అ —(స్వయంప్రయోజనమాన) ఎన్ఱు, ‘‘ప్రయోజనసాధనత్వబుద్ధ్యనర్హప్రయోజనమాన’’ ఎన్ఱపడి.

(భర్తృభోగక్తై) ఎన్ఱు, ‘‘భర్తృకర్మకభోగక్తై’’ ఎన్ఱపడి.

(అవద్యమామాప్పోలే) ఎన్ఱు, స్వస్వభావ-భోగస్వభావానభిజ్ఞత్వప్రయుక్త నిన్దాహేతువామాప్పోలే’’ ఎన్ఱపడి.

(భగవద్వైలక్షణ్యానుభవత్తాలే) ఎన్ఱు, ‘‘ భగవత్స్వరూపరూపగుణాదికళుడైయ సర్వప్రకార సర్వావధిక [=సర్వాధిక] ఉత్కర్ష సాక్షాత్కారత్తాలే’’ ఎన్ఱపడి.

‘‘ప్రత్యక్షావగమం ధర్మ్యం సుసుఖమ్’’౧ ‘‘స్వర్గోపి యచ్చిన్తనే విఘ్నః’’ ౨ ‘‘స్వయమప్యాత్మనః ప్రియా’’ ౩ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్దార్,

(భోగరూపైయాన) ఎన్ఱు, మూలత్తిలే [వయఃబువళర్త్తైక్కు] ఇత్యాద్యుపమానాను గుణమాపమేయాభ్యాసోసిద్ధ అర్థమ్,

(భక్తియై) ఇత్యాది.

మీ.—తస్మాత్, ‘‘భోగపర్యన్తప్రయత్న ప్రయోజనం భక్తిరేవ’’ ఇతి, తస్యాపి న ఫలాన్తరం వాద్యమ్:

అతఏవ ఉచ్యతే:—‘‘నాథ! యోనిసహస్రేషు’’౪ ఇత్యాది: తతశ్చ, ‘‘‘ఉపాసీత’ ౫ ఇతి విధిః, ‘యావజ్జీవం సుఖం జీవేత్’౬ ఇతివత్’’ ఇతి భావః.

అ.—అయమభిప్రాయః:—

I. భక్తిః, అనుపాయః;

భోగరూపత్వాత్:

(1)నిత్యముక్తక్రియమాణభక్తివత్: (2)వ్యతిరేకేణ, కర్మయోగాదివత్:

II. భక్తిః, అనుపాయః;

అపురుషతన్త్రత్వాత్: వ్యతిరేకేణ, కర్మాదివత్.

అపురుషతన్త్రత్వమపి:

భగవద్వైలక్షణ్యానుభవాధీనత్వప్రయుక్తి పురుషకృత్య - అవిధేయత్వమ్.

ఇత్యర్థాక్, (విశైన్ద) ఎన్ఱు అవిత్తాల్ శొల్లిర్ఱు.

‘‘I. (౧) (1) ‘భక్తిః, విషయాశ్రయ - అవద్య స్వవిషయకో ‘‘పాయత్వబుద్ధికా;

‘‘ప్రాప్తశేషివిషయకభోగరూపత్వాత్, భార్యాయా(ః)భర్తృ ‘‘భోగవత్’; ఇత్యాద్యనుకూలతర్కఙ్గళాలుమ్,

‘‘(2) ఫలవిసదృశత్వాద్యనుకూలతర్కఙ్గళాలుమ్, ‘‘అనుగృహీతఙ్గళాయ్,

‘‘(౨) స్వ-సమతులారూఢవిధ్యపేక్షయా ప్రబలఙ్గళాన ‘నాతిరా ‘‘త్రే షోడశసంగృహ్ణాతి ౭ ఎన్ఱు అవిడత్తిలే నిర్ణీతఙ్గళుమాన,

‘‘‘నాయమాత్మా’౮ ఇత్యాది - నిషేధవాక్యఙ్గళుడైయ అర్థాను ‘‘గుణ్యేన ఇష్టసాధనతాగ్రాహకవిధిక్కు ఇష్టప్రయోజకత్వరూపవ్యాజత్వపర ‘‘త్వాశ్రయణమ్ ఉచితమ్:

‘‘ II. కించ:—‘(1)కృతిసాధ్యతామాత్రమ్ విధ్యర్థః;

‘‘(2) ఇష్టసాధనత్వమ్ ఆక్షేపలభ్యమ్’; ఎన్ఱిరే భాష్యస్వరస ‘‘సిద్ధమ్?;—

‘‘ ఇన్ద, ఉక్తతర్కానుగృహీత నిషేధవాక్యఙ్గళాలే ఆక్షేపప ‘‘బాధితవిషయమాకైయాలే,

‘‘ఇష్టప్రయోజకత్వమే ఆక్షేపలభ్యమాకైయాలుమ్:

‘‘III. కించ:—ఇష్టప్రయోజకత్వమే విధ్యర్థమాకైయాలే,

‘‘ఒన్ఱుక్కుమ్ బాధప్రసఙ్గమిల్లై:

౧॥ గీ. ౯-౨. ౨॥ ౩॥ శ్రీభా-జిజ్ఞాసాధికరణే, లఘుని. (వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే-పు. ౩౨.)

౪॥ ౫॥ బృ. ఉ-౧-౪-౧౫. ౬॥ బార్హస్పత్యసూత్రమ్. (భ-వి-ఆన్ధ్రలిప్యాం వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే. ప-౧, పు. ౧౭, ఈ. ప్ర.)

౭॥ ౮॥ కఠవల్లీ-౨-౨౩.

అతో౽త్ర పురుషస్వాప్రిచ్ఛ నవిధేయా హి కర్మవత్? 'యావజ్జీవం సుఖం జీవేత్-' ఇతివద్భక్తిచోదనా; యోగపర్యన్తయత్నస్య ఫలం భక్తిః ఫలం స్వయమ్.

మూ.—ఇరువర్క్కుమ్ అవద్యమ్.

వ్యా.—"(౧) తన్నై శేషభూతనాక విరుమ్బి తన్నోడే "కలన్దు పరిమాఱిన ఈశ్వరనుక్కుమ్, (౨) 'తచ్ఛేషభూతిక' "ఎన్ఱు, పేరిట్టిరుక్కిఱ తనక్కుమ్, (అవద్య) మాయ్ "త్తలైకట్టుమ్"; ఎన్నై.—

"రాత్రి, భర్త్రావోడే సంశ్లేషిత్తు, విడివోత్తే 'కైక్కూలి తరవేణుమ్' ఎన్ఱు, వైత్తైక్కుమాప్పోలే,

అ.—"IV. కించ:—నిషేధవాక్యఙ్గళాలే, భక్తిక్కు సమభివ్యాహారల "భ్య స్వోత్కృష్టసాధనత్వత్తినుడైయ అభావమ్ బోధితమాకైయాలే, ధాత్వ "ర్థతావచ్ఛేదకప్రీతిక్కు ద్వారభావమ్ కల్పియక్కైయాలే, సమానపదో "పాత్తత్వప్రత్యాసత్తియాలే, ధాత్వర్థభక్తిక్కు ధాత్వర్థతావచ్ఛేదక "ప్రీతియే భావ్యమాక సిద్ధిక్కైయాలే, స్వరూపజ్ఞనుక్కు స్వయంప్రయో "జన శేషిప్రీతి భావ్యమాకైయాలే,

"ఇష్టసాధనత్తుక్కు (1) విధివాచ్యత్వ (2) విధ్యాక్షేప్యత్వ "పక్షఙ్గళిలుమ్; క్షతియిల్లై;

"ఆకైయాల్, ఇతుక్కు ఉపాయత్వమిల్లై": ఎన్ఱుకరుత్తు.

ఇవ్వర్థత్తిలే, పూర్వవత్, యద్యర్థగర్భత్వేన అన్యథా-నయన-సంభావనార్హమల్లాత్తే, వివక్షితార్థత్తుక్కు మిక్కవుమ్ సంవాదమాయ్ ఇరుక్కిఱ పిళ్ళై - శ్రీసూక్తిస్సై సంవాదమాక్కాట్టుకిఱార్, (రాత్రి, భర్త్రావోడే) ఇత్యాదినా.

"యా నిశా సర్వభూతానాం తస్యాం జాగర్తి సంయమీ"౧ ఎన్ఱు, అవిత్తైయఙ్కాట్టు, యోగకాలదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (రాత్రి) ఎన్ఱతు.

"బిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః"౨ ఎన్ఱు, అవిత్తైయఙ్కాట్టు (భర్త్రావోడే) ఎన్ఱతు.

"ఎల్లైయిల్ అన్నలమ్ పుల్కు పత్తర్..."౩ ఎన్ఱు, అవిత్తైయఙ్కాట్టు (సంశ్లేషిత్తు) ఎన్ఱతు.

యోగసమాపనరూప వ్యుత్థానకాలదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (విడివోత్తే) ఎన్ఱతు

మోక్షోపాయత్వబుద్ధిక్కు దృష్టాన్తమ్, (కూలి) ఇత్యాది.

అనభిమతత్వహేతు నిర్బన్ధరూపత్వసూచనార్థమ్ (వైత్తైక్కుమాప్పోలే) ఎన్ఱతు.

౧॥ గీ. ౨-౬౯. ౨॥ గీ. ౧౫-౧౭. ౩॥ తి. వా. ౧-౨-౪.

వ్యా.—భక్తియైయే ఉపాయమాకక్కొళ్ళ్కై": ఎన్ఱు, ఏతే పిళ్ళానుమ్ అరుళిచ్చెయ్తక్కు?.

౧౨౭. ఇప్పడి, స్వరూపవిరోధాది దోషదుష్టమాన విత్తై, హితానుశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ వేదాన్తఙ్గళ్— (౧) "'ఓమ్' ఇత్యాత్మానం ధ్యాయథ" ౫ (౨) "ఆత్మానమేవ

అ—"(౧) ఉక్తరీత్యా అనుగృహీత నిషేధవాక్యఙ్గళాలే, ఇతుక్కు "అన్యపరత్వమ్ స్వారసికమాకైయాలుమ్,

"(౨) అతఏవ, ఇష్టసాధనత్వాక్షేపకమ్ బాధితవిషయమాకై "యాలుమ్,

"(౩) ఇష్టప్రయోజకత్వమ్ విధ్యర్థమాకైయాలుమ్,

"(౪) స్వయంప్రయోజన ప్రీతియే భక్తిభావనాభావ్యత్వేన అన్త "రఙ్గత్వాద స్వయాగ్హ్యమాకైయాలుమ్,

"భక్తిక్కు ఉపాయత్వసిద్ధియిల్లైయాయిరుక్క, తదుపగమమ్ స్వయ "త్నవాసనామూలకమల్లతు, తదుపాయత్వమ్ ప్రామాణికమన్ఱు,": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (ఉపాయమాకక్కొళ్ళుకై) ఎన్ఱతు.

౧౨౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి, స్వరూప) ఇత్యాది.

(దోషదుష్టమాన) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్, "పూర్వత్ర [వా. ౧౨౫, ౧౨౬, వ్యాఖ్యానత్తిల్] (దూషణ) శబ్దఙ్గళ్, దోషపరఙ్గళ్"; ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(స్వరూపవిరోధాది) ఎన్ఱు, అ (ఆది)- శబ్దమ్, ఫల- దైస్సాదృశ్యాది-పరమ్.

శ్యేనాదివిధివ్యావర్తనార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (హితానుశాసనమ్) ఇత్యాది.

ఇతు, మూలత్తిలే, "వేదఙ్గళ్" ఎన్నాతే ["వేదాన్తఙ్గళ్"] ఎన్ఱ, ఇత్తాల్, ఫలితమ్.

ఇత్తాల్, (హితానుశాసన) - పరత్వవ్యాఘాతమ్ వ్యఞ్జితమ్.

(౧) ధ్యానపర వాక్యత్తైయుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్,

("'ఓమ్' ఇత్యాత్మానమ్"౫) ఇత్యాది.

(౨) "("ధ్యాయథ"౫) ఎన్ఱు, వర్తమానాపదేశ రూపమాకైయాలే, విధి అస్ఫుటమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, స్ఫుటవిధియుక్తవాక్యో పాదానమ్, ("ఆత్మానమేవ"౬) ఇత్యాది.

౪॥ =(1-7) మద్భక్తజనవాత్సల్యం... (8) యచ్చ మాం నోపజీవతి॥ భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా......" (వేదాన్తాచార్యకృతే స్తోత్రభాష్యే, శ్లో. ౫౫ వ్యా.) ౫॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౨-౨-౬, ౬॥ పు. ౪౦౫, ౫వ నోట్టు.

మూ.—౧౨౬. "వేదాన్తజ్ఞరుపాయమాక విధికిఱ జుపడివెౘ?" ఎన్నిల్;

వ్యా.—లోకముపాసీత"౧(౩) "ఆత్మా వా అరే! ద్రష్టవ్యః, శ్రోతవ్యో, మన్తవ్యో, నిదిధ్యాసితవ్యః,"౨ ఎన్ఱు, ఇప్పేతనను కుఱ మోక్షోపాయమాక విధికిఱ అతుకుఱ నిదానమరుళిచ్చెయ్వతాక,

తజ్జిజ్ఞాసు ప్రశ్నత్తైయనువదిక్కిఱార్, (వేదాన్తజ్ఞర్) ఎన్ఱు, శఙ్కై.

అ.—(౩) ఉపాసనత్తుక్కు దర్శనసమానాకారత్వరూప విశేషసమర్పకవాక్యోపాదానమ్, ("ఆత్మా వా"౨) ఇత్యాది.—

("శ్రవణమ్")=వ్యాఖ్యాయుక్తార్థగ్రహణమ్;

("మననమ్")=యుక్తిభిః తత్ప్రతిష్ఠాపనమ్;

("నిదిధ్యాసనమ్")=ఇచ్ఛాపూర్వక ధ్యానమ్; భోగరూపత్వ సూచనార్థమ్ ("సః") - ప్రత్యయమ్.

తదుపరి "విధి" ప్రత్యయమిరుక్కైయాలే, "భోగరూపత్వేఽపి విధిబలాత్ ఉపాయత్వమ్ దుర్వారమ్"; ఎన్ఱు లబ్ధమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మోక్షోపాయమాక) ఇత్యాదినా.

(నిదానమ్)=[ఆది] - కారణమ్.

"'ఆనాల్, "విధివైయర్థ్యమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్" ఎన్నిల్?' "ఎన్నాతే, ["విధికిఱ అపడివెౘ?" ఎన్నిల్;] ఎన్నైయాలే,

"'ఇతు, జిజ్ఞాసుప్రశ్నానువాదమ్' ఎన్ఱు, తోఱ్ఱుకిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (తజ్జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై) ఎన్ఱతు.

వి-అ.—౧౨౬. (లోకమ్)="లోక్యతే" ఇతి లోకః=సదా దర్శనవిషయః, తమ్=లోకమ్.—

"ఆత్మా, వా[=వై], అరే,"౨ ఎన్ఱు, పదచ్ఛేదమ్.

మీ.—౧౨౬. "I. ఏవం, విధేరుపాయత్వబుద్ధిః, కేవలమ్ అవద్యావహైవ స్యాత్;

II. ఏవం, వ్యాజత్వస్యాప్యభావే విధివైయర్థ్యమ్;

III. ఈశ్వర ఏవ ఉపాయశ్చేత్, సఏవ విధేయః": ఇత్యాశఙ్కాం పరిహరతి, ("వేదాన్త")- ఇత్యాదినా

౧॥ పు- ౪౦౫, ౫వ నోట్టు. ౨॥ బృ-ఉ. ౪-౪-౫.

మూ.—౧౨౭. ఔషధసేవై పణ్ణాగవర్కళుక్కు

వ్యా.—౧౨౭. తన్నిదానత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఔషధసేవై) ఇత్యాదియాలే.

అన్వయః:—

[A.] "అత్యన్త రుగ్ణరాయ్ త్తిరియా నిఱ్ఱ్చెయ్తే, "అత్తై అవిలమ్బేన పోక్కుమ్ ఆప్తమాన మహౌషధత్తై

అ.—౧౨౭. "ఇత్తే, పూర్వోక్తానుకూలతర్కానుగృహీత నిషిధ "వాక్యఙ్గళ్, (పు. ౪౦౫, పఙ్క్తి ౧౯.)

"I. 'విధిక్కు ప్రయోజకత్వపరతాగ్రాహకఙ్గళ్' ఎన్ఱుమ్

"II. 'స్వయత్ననాసనావదధికారక- ఉపాయవిధిపరతాగ్రాహకఙ్గళ్' ఎన్ఱుమ్,

"III. 'పరమపురుషార్థతత్సాధనవిషయక పరమతాత్పర్యైస్సత్త్వ, తదారోపణార్థమాక ఫలవిశేషవిశిష్ట సాధనవిశేషత్తిలే అవాన్తర "తాత్పర్యగ్రాహకఙ్గళ్' ఎన్ఱుమ్,

"నిర్వాహత్రయమున్ఱు;

"అతిల్, (II) ద్వితీయనిర్వాహమ్, ప్రకృతమూలవివక్షితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నిదానస్థైర్యం) ఇత్యాది.

"'రామో విసీదతి'౩ ఇత్యత్ర, 'విప్రయోగేణ రాఘవః'౪ ఎన్ఱు, అవిడత్తిలే సీతావియోగమ్, తత్-సంయోగపూర్వకమాకైయాలే, 'రామ'పదత్తుక్కు 'రాఘవ'ర పరతాగ్రాహకమాకిఱాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్, [ఔషధసేవా]- విరహమ్, తత్- సేవాయోగ్యోపస్థాపకమాకైయాలే, తత్- "సేవాయోగ్యర్ (రుగ్ణరే)": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్యన్త) - ఇత్యాది.

"ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణ"౫ ఇత్యాదిప్పడియే [ఔషధ] శబ్దవివక్షితమ్, (అవిలమ్బేన) ఇత్యాది.

(ఆప్తమాన) ఎన్ఱతు, "కైకణ్డయోగమ్"౬ ఎన్ఱు, అపడియే, "విశ్వసనీయమాన" ఎన్ఱపడి.

వి-అ.—౧౨౭. (రుగ్ణరాయ్)=రోగిణాః.

౩॥ ౪॥

౫॥ స్కాన్దే. (ముద్రితప్రతా. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే, పు. ౪, పఙ్క్తి ౧౯-౨౦) ౬॥ నాచ్చియార్-తిరుమొழி. ౧౨-౫.

ఔషధాసేవిబాలేష్ట-వస్తుమిశ్రౌషధార్పణాత్ తద్రుక్శమయితేవాస్తే దాస్తోయత్నవాసనాః మహావిశ్వాసహీనాజ్ఞాంశ్చా వేదీడజ్ఞయుక్స్మృతేః.

మూ॰ — అభిమతవస్తుకఌిలేఅత్తైక్కలశియిడువాఱైప్పోలే, ఈశ్వరనైక్కఌలన్దువిధిక్కఌ అవిత్తనై.

వ్యా॰—“సేపికఌ చ్చొన్నాల్ అశ్నుకి, ఱైయాత “బాలపుత్రాదిక్కళుక్కు, అవర్కళ్ ఆశైప్పట్టు విని యోగమ్ “కొళ్ళుమ్ వస్తుకఌిలే అన్ద(ఔషధత్తై)(కఌలశియిడు)మ్వ “త్సలరాన మాతాదిక్కళైప్పోలే, శీఘ్రమాక సంసారవ్యా “ధియై త్తీర్కుమ్ సిద్ధోపాయమాకిఅ౧*నచ్చుమామరునై

అ.—[అభిమత] శబ్దార్థమ్, (అవర్కళ్ ఆశైప్పట్టు) ఇత్యాది.
[కలశియిడుకై]యాకిఅక్రియాసామర్థ్యలబ్ధమ్,(“వత్సలరాన”) ఇతి. చికిత్స్యచికిత్సకభావసామర్థ్య ఫలితమ్. (పుత్రమాతా)దిగ్రహణమ్
[పక్షాత్] ఎన్ఱ,అ సిషేధబలలబ్ధమ్, (బాల) - ఇతి.
“వ్యాధిభిఃపరిపూర్ణోఽస్మి” ౨ ఎన్ఱ అవిత్తైయుటొఌడు (సంసార వ్యాధియై) ఇతి.
ప్రారబ్ధనివర్తకత్వాభిప్రాయేణ (శీఘ్రమాక) ఎన్ఱు,తు.
[ఈశ్వర] శబ్దత్తాలే,
(౧-౩) విశ్వాసహేతు - ప్రాప్తి పూర్తి శక్తికళుమ్,
(౪) నియన్తృత్వముమ్,
(౫) అనుకారిత్వముమ్, ఉక్తఙ్కళాకైయాలే,
తదనుగుణప్రమాణ సూచనపూర్వకమ్[ఈశ్వర]శబ్దార్థమ్,
(శీఘ్రమ్) ఇత్యాదరత్వ (మరున్దై) ఇత్యన్తమ్.
“(“నచ్చు”౧)=విశ్వసనీయమాన, (“మా”౧,=మహాత్తాన, (“మరున్దై”౧)=[ఔషధ] త్తై”; ఎన్ఱు,షడి.—
“అశోకేతేరాకుకర్మణివరట్”౩ ఇత్యాదిసూత్రత్తాలే,
విరోధినివర్తనాదికళిల్ అనుకారిత్వమ్ [ఈశ్వర] శబ్దార్థమిఱే?
ఇప్పడి, “దార్ష్టాన్తికత్తిల్ [ఈశ్వర] శబ్దవివక్షిత ధర్మఙ్గళ్. దృష్టాన్తత్తిల్ నిర్విశేషేణ [ఔషధ] శబ్దలబ్ధమ్’; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, పూర్వమ్ (అవిలమ్బేన) ఇత్యాదికమ్,” ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

వ్యా॰—“స్వప్రవృత్తి నివృత్తిపూర్వకమాక సేప “కఌచ్చొల్లి ముత్తలిలే ఉపదేశిత్తాల్, అనాదియాయ్ “వరుకిఅ స్వయత్నవాసనైయాలే అశుకిఌ ఱైయాత “చేతనరైయుమ్, విడమాట్టామైయాలే, అవర్కళుక్కు “అభిమతమాన స్వయత్నరూపమా యిరుకిఌఅ ఉపా “సనత్తిలే తదఙ్గత్వేన సిద్ధోపాయమాన ఈశ్వరనైక్కఌల “న్దు, తాదృశమాన ఉపాసనత్తై అవర్కళుక్కు మోక్షో “పాయమాక విధిక్కఌ అవిత్తనై”; ఎన్ఱై,.

అ.—“తమేవైకమాత్మానంజానథ, అన్యావాచోవిముఞ్చథ”౪ “శివఏకోధ్యేయశ్శివంకరః,సర్వమన్యత్ పరిత్యజ్య”౫ఎన్ఱ,అవిత్తైయుటొఌడు, (స్వప్రవృత్తినివృత్తి) - ఇత్యాది.
(ముత్తలిలే) ఎన్ఱు,తు, “స్వయత్నవాసనై నివృత్తియావతఱ్కు మున్నే” ఎన్ఱు,షడి.
“జన్మాన్తరసహస్రేషు యాబుద్ధిర్భావితాపృరా”౬ ఇత్యాదిమైయుటొఌడు, (అనాదియాయ్) - ఇత్యాది.
(విడమాట్టామైయాలే) ఎన్ఱు,తు, “విడశక్తమన్ఱిక్కే ఇరుక్కఌఅపడియాలే” ఎన్ఱు,షడి.
“‘I. (౧) స్వయత్నవాసనావాసితర్కు ప్రవృత్త్యర్హమాన స్వ “‘యత్నరూప ఉపాసనత్తుక్కు,
“‘ఉపాయత్వమిల్లైయాకైయాలే, విధ్యర్హత్తైయిల్లై;
“‘(౨) స్వయత్ననివృత్తిపూర్వకమాక స్వీకరణీయమాన సిద్ధో ‘పాయత్తుక్కు,
“‘తథాఽథ [=స్వయత్నవాసనావాసిత] నియోజ్యానుమత్యర్హత్తైయి “ల్లామైయాలే విధ్యర్హత్తైయిల్లై’; ఎన్ఱు, అవై యిరణ్డైయుమ్ ‘అఙ్గాఙ్గిభావేన మిశ్రమాక్కి,
“‘ప్రధానవిధివాక్యంఖల్వఙ్గవాక్యసమన్వితమ్। అఙ్గప్రధానసంయు “క్తాంవిధత్తేఽపూర్వభావనామ్॥’౭ ఎన్ఱ,అపడియే, స్వయత్నవాసనా “వాన్కళ్కుక్కు అవిత్తు ఉపాయమాకవిధిక్కు,అతు:
“II. అఙ్గియిలేనిష్కృష్టఉపాయత్వమిల్లావిట్టాలుమ్,విధేయమాన “సాఙ్గప్రధానత్తిలే[శీఘ్రముమాకవన్ఱి,క్కే]యదాకదాచిత్ఫలావినాభావ “రూపఉపాయత్వస్పర్శమ్ ఇరుక్కైయాలే, అర్థబాధముమ్ ఇల్లై”:
‘ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ —
(“అవర్కళుక్కు అభిమతమాక”) ఇత్యాది.

౧॥ వి. వా. ౩-౪-౫. ౨॥
౩॥
౪॥ ముణ్డక. ఉ. ౨-౨-౫. ౫॥ అథర్వశిఖా ౨.
౬॥ శాణ్డిల్యసనత్సుజాతీయ ప్రథమాధ్యాయ షష్ఠశ్లోకవ్యాఖ్యానఉదాహృత వచనమ్. ౭॥

20-2-99.

వ్యా. [B.] దృష్టాన్తత్తిల్, అభిమతవస్తు వ్యాధిహర మాన్దియే, తన్మిశ్రమాక ప్రయోగిత్త ఔషధమే వ్యాధిహర మాకిఱాపోప్లే,

దార్ష్టాన్తికత్తిలుమ్, ఉపాసనమన్ఱి, కేవల తన్మిశ్రనాన ఈశ్వరనే "ఉపాయమ్" ఎన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్.

[C.] అవ్యవధానేన సేఽకుమ్ వళివిల్, అపళమ్మేన వ్యాపిరై పోక్కుమ్ (ఔషధ)మ్,

అభిమతవస్తు - మిశ్రమాన పోతు, పళమ్మేన కార్యకర మాకిఱాపోప్లే యాంవఱు,

ఉపాసన మిశ్రనాన పోతు ఈశ్వరన్ పళమ్బ్య ఫల ప్రదనాకిఱతుమ్.

అ.—దృష్టాన్తానుసారేణ, అజ్ఞాఙ్గిఽళిలే ఉపాయత్వ తిదభావఙ్గళై నిష్కృష్యదర్శిప్పిక్కిఱార్, (దృష్టాన్తత్తిల్) ఇత్యాదినా.

అన్దదృష్టాన్తానుసారత్తాలేయే, ఉపాయత్తుక్కు వస్త్వన్తర సంసర్గాయత్తస్వభావవ్యత్యయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అవ్యవధాన) - ఇత్యాది.

"(౧) 'జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః' ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, "బహుకాలమ్ ఉపాసనత్తైయనుష్ఠిత్తు, (౨) అహంకార మమకారఙ్గళాల్ వన్ద కళివ్వు, 'ఉక్ష్యమానంముపుః క్షేత్రం శనైర్ సర్వైర్యతా మియాత్' ౨ ఎన్ఱి, న్యాయత్తాలే నశిత్తు, (౩) పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ జనిత్తపిన్బు, ఇన్ద సిద్ధోపాయమ్ ఫలోపధాయకమాకిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాసనమిశ్రనానపోతు) ఇత్యాది.—

"ఉత్పత్త్యుపకారకత్వ ఉపకార్యోత్పత్తికత్వఙ్గళైప్పఱ్ఱి అఙ్గాఙ్గివ్యపదేశమ్;

"(1) ఫలావ్యవహిత - అపూర్వసాధనత్వరూప అఙ్గిత్వముమ్,

"(2) తద్వ్యవహిత - అపూర్వసాధనత్వరూప - అఙ్గత్వముమ్,

"ఇఙ్గే వివక్షితమన్ఱు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—౧౭౯. ఇత్తై ప్రవర్తిప్పిత్తతు,

వ్యా.—౧౭౯. ఇని, "ఇప్పడి ఇతుక్కు ఉపాధి తతు, కీళ్ సొన్న నిలైయై కుఱైత్తు మేలేకొణ్డుపోరై కారణవిత్తనై" ఎన్కిఱార్,

(ఇత్తై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి—

అ.—౧౭౯. పూర్వోక్త నిర్వాహత్రయత్తిలే, [పు ౪౦౭, వరివు ౧౨ల్ ఉళ్ళ] (III) తృతీయనిర్వాహపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇని; ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(కీళ్ సొన్న నిలైయైక్కుఱైత్తు మేలేకొణ్డుపోరై కారణ) ఎన్ఱతు, "కామ్యాధికారలక్షణ స్వాతన్త్ర్యత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీట్టు, మోక్షాధికారలక్షణ శేషత్వత్తిలే ఏఱ్ఱువిక్కై" ఎన్ఱపడి.

[(II) పు. ౪౦౭, వరివు ౧౭ల్ ప్రస్తుతమాన] పూర్వనిర్వాహత్తిలే, ఉపాసనత్తుక్కు అహంకారమమకారనివృత్తిప్రకారద్వారా, సిద్ధోపాయాధికారభూత పారతన్త్ర్యజ్ఞానజనన పర్యవసానమాత్రమిష్టమ్;

(III) ఇన్దనిర్వాహత్తిలే, "ఉపాసనత్తుక్కు మోక్షసాధనత్వమున్ఱు, పరంతు, తదధికారి ఉత్తమాధికారిత్వనియామక- అత్యన్తాభిమతిఘటిత అత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తిలే తాత్పర్యమ్ [అన్ఱి, కే- ఉపాసనత్తిన్ సాధనభావత్తిల్ తాత్పర్యమిల్లై]" ఎన్ఱు, ఇవ్వర్థమ్ ఇష్టమ్.

" 'ఉపాసనసాధ్యమోక్షముమ్,—

(౧) సిద్ధోపాయస్వీకారసాధ్యమోక్షానతిరిక్తమ్' ఎన్ఱుమ్,

(౨) 'తదపకృష్టమ్' ఎన్ఱుమ్, పక్షద్వయముణ్డు"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—౧౭౯. "నను, భక్తేర్, ఉపాయత్వే వా, వ్యాజత్వే వా, పితుర్గోదానవత్ దత్తప్రతిపాదనరూపత్వే, యథాకథంచిత్. ఈశ్వరస్య తత్ - సాపేక్షత్వాత్ ననిరపేక్షత్వసిద్ధిః?" ఇత్యాశఙ్క్య,

"తత్ర ఈశ్వరస్య రక్షకత్వమేవనాస్తి;

తత్ర రక్షణమేవనభవతి;

బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వాత్": ఇత్యాహ,

(ఇత్తై) ఇత్యాది.—

౧॥ పు. ౪౦౫, ఉమ్నోట్టు. ౨॥

"ఫలావ్యవహితాపూర్వ సాధనత్వాత్మికా౽ఙ్గితా, ఏతద్వ్యవహితాపూర్వ సాధనత్వాత్మికా౽ఙ్గతా" ఇత్యుక్తాఙ్గాఙ్గితే, నాత్రవివక్ష్యేతేహి॥౪౫॥

వ్యా.—అతావతు:—

I. శాస్త్రిమాకియతు, "త్రైగుణ్యవిషయా(ః) వేదాః"[1] ఎన్ఱు, అడుపడియే, పెఱ్ఱతాయ్,[1] (౧) అన్ధ[2] బధిరాదికళాన[3] వికలకరణరోడు, (౨) పటుకరణరోడు, వాశియఱ వత్సలై యాయిరుకుమాపోలే, *మాతాపితృసహస్రఙ్గళిఱాట్టిలుమ్ వత్సలతరమాకైయాలే,

వ్యా.—తమః[1]ప్రచురరోడు, రజః[2]ప్రచురరోడు, సత్త్వ[3]ప్రచురరోడు, వాశియఱ, అవర్కళ్ అపథేప్రవృత్తరాయ్ నశిక్క విడ తుహమల్లామైయాలే,

అవ్వోరుడైయ గుణానుగుణమాక, (౧) పురుషార్థఙ్గళైయుమ్, (౨) తత్ - సాధనఙ్గళైయుమ్, ఉపదేశిత్తు,

కోళ్ కొమ్బిలే యేఱ్ఱుకైక్కు ఉళ్ళికాల్ నాట్టువారోపాతి,

ఇవ్వోముఖఙ్గళాల్ తన్నుడైయ తాత్పర్యాంశత్తిలే ఆరోపిక్కైక్కాకప్ ప్రవర్తిప్పిక్కిఱతాకైయాలే,

అ.—"[ఇత్తైప్రవర్తిప్పిత్తతు] ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, కర్త్రాకాఙ్క్షాయామ్, [వా. ౧౨౭] [వేదాన్తఙ్గళ్] ఎన్ఱుమ్, [వా. ౧౩౧] [శాస్త్రవిశ్వాస తుక్కాక] ఎన్ఱుమ్, పూర్వాపరగ్రన్థఙ్గళిల్, బుద్ధివిపరివృత్తమాన వేదాత్మకశాస్త్రిమ్, కర్తృకారకమాక ఉచితమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శాస్త్రిమాకియతు) ఇత్యాది.

"(శాస్త్రిమాకియతు), (నివర్తిప్పిక్కక్కడవతా యిరుక్క)" [పు. ౪౧౨, ఇడవరి౩] ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

(శాస్త్రి) శబ్దమ్ ఇఙ్గే వేదపరమ్", ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("త్రైగుణ్య"౧) - ఇత్యాది.

(పెఱ్ఱ తాయ్) ఇత్యనేన వశర్త్ తాయిల్ వ్యావృత్తి.

(1) ధర్మిస్వరూపతిరోధాయక తమోగుణప్రచుర పురుషదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (అన్ధ) - గ్రహణమ్.

(2) ధర్మతిరోధాయక రజోగుణప్రచుర పురుషదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (బధిర) - ఇతి.—

(౧) రూపిద్రవ్యాగ్రహమ్ ఆన్ధ్యముమ్,

(౨) ఆకాశధర్మ - శబ్దాగ్రహణమ్ బాధిర్యముమ్, ఇఙ్గే?.

(ఆది) - శబ్దత్తాలే ఘ్రాణాదిరహితరై చ్చొల్లుకిఱతు.

ధర్మధర్మిక్కళై యథావత్ ప్రకాశిప్పిక్కిఱ సత్త్వగుణ ప్రచుర పురుషదృష్టాన్తాభిప్రాయేణ (పటుకరణరోడు) ఎన్ఱతు.—

ధర్మధర్మిక్కళై యథావత్ ప్రత్యక్షిక్కైయిలే కరణపాటవమ్?

"మాతాపితృసహస్రేభ్యో౽పివత్సలతరతయా"[2] ఎన్ఱ, అ గీతాభాష్యత్తైయఱట్టాణ్డు (మాతాపితృసహస్రఙ్గళ్) ఇత్యాది.

అ.—"త్రయోగుణాస్ త్రైగుణ్యమ్;—సత్త్వ రజస్ తమాంసి, సత్త్వరజస్తమః ప్రచురాః పురుషాః ("త్రైగుణ్య") శబ్దేనఉచ్యన్తే"[3] ఇత్యాది - గీతాభాష్యత్తైయఱట్టాణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమః ప్రచురరోడు) ఇత్యాది.

"సాత్త్వికఫలమోక్షవిముఖాః, స్వాపేక్షితఫలసాధనమ్ అజానన్తః, కామప్రావణ్యవివశాః, అనుపాదేయేషు ఉపాదేయభ్రాన్త్యాప్రవిష్టాః, ప్రణష్టాః భవేయుః; అతః, త్రైగుణ్యవిషయా(ః) వేదాః"; ౪ ఎన్ఱ, అ గీతాభాష్యత్తైయఱట్టాణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ అపథేప్రవృత్తరాయ్,) ఇత్యాది.

(గుణానుగుణమాక) ఎన్ఱతు, "రజస్తమఃప్రభృతి గుణ హేతుక-తత్తత్-కామనా౽నురూపమాక" ఎన్ఱపడి.

((౧) పురుషార్థఙ్గళ్)=శత్రువధాదికళ్.

((౨) తత్-సాధనఙ్గళ్)=శ్యేనాదికళ్.

"అస్మోజ్జీవనే ప్రవృత్తాః వేదాః"౨ ఎన్ఱ, అ గీతాభాష్యత్తైయఱట్టాణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కోళ్ కొమ్బిలే) ఇత్యాది.

(ఇవ్వోముఖఙ్గళాల్) ఎన్ఱతు, "అభిచార తత్ - ఫలాదిద్వారఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి.

(తన్నుడైయతాత్పర్యాంశత్తిలే ఆరోపిక్కైక్కాక) ఎన్ఱతు, "['శాస్త్రవిశ్వాస'[1]*-దేహాత్మవివేక[2] - (అన్యశేషత్వ[3] - స్వస్వాతన్త్ర్య[4]) నివృత్తి - పారతన్త్ర్య[5]] - రూప - తాత్పర్య - విషయార్థత్తిలే ఏఱ్ఱుకైక్కాక"; ఎన్ఱపడి.

౧॥ గీ. ౨-౪౫. ౨॥ గీ. భా. ౨-౪౫వ్యాఖ్యానే. బెంగ్లూర్కృష్ణవిలాసముద్రిత సతాత్పర్యచన్ద్రికా. పు. ౬౪-౬౫, పఙ్క్తి-౧౦-౧౩.

౩॥ కీఴ్ నోట్టిల్ శొల్లప్పట్ట. గీ. భా. కోశే, పు. ౬౫, పఙ్క్తి-౪.
౪॥ మేల్పడి, పు. ౬౫, పఙ్క్తి-౧; పు. ౬౬, పఙ్క్తి-౩-౪.
*—"శాస్త్రవిశ్వాసశాలీ, శిష్యకప్రస్తుతకరీష్ణుః, కృతవిత్, అధిమతంతత్త్వతత్ శిక్షణీయః." శ్రీసరస్వతీభణ్డార ముద్రిత తిరుమన్త్రార్థత్తిల్ తి.ప్ర-వా. ౬-వ్యాఖ్యానత్తిలుదాహృతన్యాసవింశతిశ్లో. ౩.

వ్యా.— శ్యేనవిధిముదలాన ప్రవృత్తిపర్యన్తమాన వరు మళవుమ్ "చేతనర్ నిన్ననిన్న వళవుక్కీడాక" ఉత్తరోత్తర పురుషార్థసాధనఙ్గళై ప్రవర్తిప్పిత్తు,

అ—(శ్యేనవిధిముదలాన) ఇత్యాదః— [౫

అతావతు, (1) శ్యేనయాగవిధి (2) కారీరి జ్యోతిష్టోమాదివిధి (3) ఉపాసనాదివిధి (4) ప్రవృత్తివిధికళిలే" ఎన్నపడి.

("చేతనర్ నిన్ననిన్న,") ఇత్యాదః—

అతావతు, నాస్తికత్వ[1] - దేహాత్మభ్రమ[2] - అన్యశేషత్వ[3] స్వస్వాతన్త్ర్య[4]-ప్రత్యనీక ఆస్తిక్య[1] [-దేహాత్మ[2]] వివేక - (అన్యశేషత్వ- స్వస్వాతన్త్ర్య[3-4]) భావానుసన్ధానరూప చేతనబుద్ధిపాకానుగుణమాక"; ఎన్నపడి

(ఉత్తరోత్తర)- ఇత్యాదః—.

"(౧) శత్రువధ- వృష్ట్యన్న-స్వర్గ- మోక్షఙ్గళిల్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళై "యుమ్, (౨) శ్యేన- కారీరి-జ్యోతిష్టోమాది - ఉపాసన- ప్రపత్తిక "ళిల్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళైయుమ్, ప్రవర్తిప్పిత్తు, [౧౫

"పూర్వోక్తఙ్గళిల్ పూర్వపూర్వఙ్గళాన శత్రువధాది[I] శ్యేనాది[2]- "పురుషార్థ[1] తత్సాధనఙ్గళై[2],

"'న హింస్యాత్'౧ 'త్రైవర్గికాంస్త్యజేద్ధర్మాన్'౨'సర్వధర్మాన్ పరిత్య "జ్య'౩ ఇత్యాదికళాలే నివర్తిప్పిక్కక్కడవతాయిరుక్కై"; ఎన్నపడి.

"స్థూలారున్ధతీ*న్యాయత్తాలే, అన్నమయాది విజ్ఞానమయ [౨౦ "పర్యన్తఙ్గళిలే బ్రహ్మబుద్ధి అయథార్థైయాకిరాప్పోలే,

"ఇఙ్గే, తత్తత్-పురుషార్థ తత్తత్-సాధనఙ్గళుక్కు సాధ్యసాధన "భావబుద్ధి అయథార్థై- యెన్ను, ప్రమారూపైయే"; ఎన్నుమభిప్రాయ

అయమాశయః— [త్తాలే, [ప్రవర్తిప్పిత్తు] ఎన్నతు.

"I. ఉపాసనవిధిః, స్వబోధ్యఫల ఉత్కృష్టఫలాధికారివిశ్వా [౨౫ సాదివిషయక ముఖ్యతాత్పర్యయుక్తః;

స్వాధికార్యపేక్షయా ఉత్తమాధికారిణంప్రతి నిషిద్ధత్వే సతి, అపకృష్టఫలసాధనంయత్ తద్విధాయకత్వాత్,

అ.—(1) శ్యేనవిధివత్; (2) కారీర్యాదివిధివచ్చ'; ఎన్నిఙ్ఙు అను మానత్తాలే, ఉపాసనవిధకు, ప్రపత్త్యధికారభూత అత్యన్తపారతన్త్ర్య రూపస్వరూప విశ్వాసతాత్పర్యమ్ సిద్ధమ్:

II నచ, అప్రయోజకత్వశఙ్కై; [౫

(1) ఉపాసనాపేక్షయా ప్రపత్తిప్రకర్షపర శాస్త్రాణాం,

(2) ప్రపత్తివిధాతత్-త్యాగవిధాయక శాస్త్రాణాంచ,

స్వారస్య భఙ్గప్రసఙ్గస్యైవ విపక్షేబాధకత్వాత్:

III. నచ, త్యాగవిధిః, "భక్తౌ అశక్తస్యాధికారవిషయః"†, ఇతిశఙ్క్యమ్; [తద్వ్యయర్థ్యాత్:

దుశ్శకంప్రతి అశక్తేరధికారత్వాభావస్య మానాన్తరసిద్ధతయా,

IV నచ, సన్న్యాసినః అగ్న్యాధానాదినిషేధవత్ ఉపపత్తిః;¶

తత్రా౽నధికారస్య అప్రాప్తతయా తత్తాత్పర్యకతోపపత్తేః.

(౧) సాధ్యత్తిల్ "ఫల" పదమ్[పు. ౪౧౧, ఇడవరి౧౫], తరతమ భావాపన్న అభిమతిపరమ్, ఫలైక్యపక్షత్తిలే; [వివక్షితమ్.—

(౨) ఫలభేదపక్షేతు, స్వార్థానుభవ పరార్థ సుఖవాదికళ్

"రోచనార్థాఫలశ్రుతిః। మోక్షస్యప్రత్యయార్థంతుసిద్ధయస్సంప్ర దర్శితాః॥ అత్రధర్మార్థకామాహి, మోక్షగవశ్చాచికీర్షితః" ౪ ఎన్ను, "సాతిశయఫలప్రతిపాదనమ్, నిరతిశయఫలప్రాపణతాత్పర్యకమ్", ఎన్ను, కొల్లుకైయాలె, [లమ్భనార్థమ్", ఎన్ను, సద్ధిక్కుమిఱే?.—

తుల్యన్యాయేన, "సాతిశయసాధన ప్రతిపాదనమ్, నిరతిశయసాధన "'అత్ర, ధర్మార్థకామాహి, మోక్షగవశ్చాచికీర్షితః' ౪ ఇతి, §గుడజిహ్వికా-న్యాయేన త్రివర్గప్రతిపాదకత్వమ్, మోక్షైకపరత్వమ్"; ౫ ఎన్ను, శ్రుతప్రకాశికైయిలుమ్ వ్యాఖ్యాతమ్. [భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తార్.

"జనేతాంస్త్రాన్ కామాన్ విదధదపి సాయుజ్య హృదయమ్"౬ ఎన్ను, ఇప్పడి, ఫలవిషయత్తిల్పోన్న న్యాయమ్,

సాధనవిషయత్తిలుమ్ తుల్యమిఱే?.

౧॥ ౨॥

౩॥ గీ. ౧౮-౬౬. *—ఏవమ్, "ఆకాశాదేః, 'అన్నమయ-' శబ్దిత-స్థూలశరీరపర్యన్తస్య, బ్రహ్మైవ ఆత్మా ఉపాదానంచ", ఇత్యుక్త్వా, "స ఆత్మా కః?" ఇత్యపేక్షాయామ్, "ఆనన్దమయఏవ స ఆత్మా" ఇతిదర్శయితుం, స్థూలారున్ధతీన్యాయేన, స్థూలదేహాన్తర్వర్తినం ప్రాణమయమ్ ఆత్మత్వేన దర్శయతి. 'సూక్ష్మారున్ధతీం దర్శయితుంప్రవృత్తః, ప్రథమత ఏవ సూక్ష్మయా అరున్ధత్యాఃప్రదర్శనా సమ్భవం పర్యాలోచ్య, తత్-సమీపవర్తినీం స్థూలతారకామ్, 'ఇయమేవారున్ధతీ' ఇతి ప్రదర్శయతి; తస్యాంస్థూలతారాయాం శ్రోతుర్ అరున్ధతీత్వబుద్ధావుత్పన్నాయాం, తత్-సమీపవర్తినీం వస్తుతో౽రున్ధతీంసూక్ష్మామ్, 'ఇయమేవారున్ధతీ' ఇతి ప్రదర్శయతి; సో౽యంస్థూలారున్ధతీన్యాయః": ఇత్యర్థః. (తై-ఉ-రం-ఆనన్దవల్లీ. అను.౨వ్యా. వేదాన్తవిద్యావిలాసముద్రితకోశే పు.౨౬)

† '—అతో౽శక్తాధికారత్వమ్, ఆకిఞ్చన్యపురస్క్రియా, అనన్య-భావోధర్మాణామ్, అశక్యారమ్భవారణమ్,..." (ర-సారే. అధి. ౨౯ అన్తే. బెంగ్లూరు-ఆన్ధ్రలిపికో. పు.౧౨౬—మేల్పడికో-పు.౧౧౨...)

¶ ర-సారే. అధి. ౨౯, మేల్పడికో. పు. ౧౨౭; అధి. ౨౩. పు.౨౭౬, ౨౮౪—"అకిఞ్చనర్కు-ఉపాయాన్తరస్థానేనిన్ను," ఇత్యాది.)

౪॥ ౫॥ శ్రుతప్రకా. ౬॥ శ్రీరం- స్త-౧-౭౪.

§

అథోధోధిక్కృతనవక్వాణ ఊర్ధ్వోర్ధ్వాధిక్కృతింనయేత్; త్రైగుణ్యవిషయాద్ వేదాద్, జాత్యన్థోపమతామసాః, రాజసా(శ్)బహిరప్రఖ్యాః[1] పాఞ్చాయ[2]

మూ.—పర హింసైయైనివర్త్తిప్పిక్కైక్కాక.

వ్యా—పూర్వపూర్వజ్ఞలైనివర్త్తిప్పిక్కక్కడవతా ఆజ్ఞైయాలే, [యిరుక్కుమ్;

ఇవ్వుపాసనత్తై ప్రవర్త్తిప్పిత్తతు, (పర హింసైయై [౫ నివర్త్తిప్పిక్కైక్కాక).

(పర హింసై) ఎన్నదు, "మేలాన (హింసై)" ఎన్నపడి;

వ్యా—"పరదేవతై", "పరగతి" ఎన్నిఱవిడఙ్గళిల్, "మేలానదేవతై", "మేలానగతి", ఎన్ఱు, అర్థమాకి అత్తావత్తు:— [పోలే.

అ.—"'పరస్య+హింసా=(పరహింసా)' ఎన్ఱు, [౫

"(౧) పశ్వాలమ్భమ్ వివక్షితమానాల్, అత్తు, ఉపాసనాఙ్గమాయ్ జ్ఞప్తి "లుక్కాకైయాలే, తన్నివర్త్తనార్థతోక్తివైఘట్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

(౨) శత్రువధమ్ వివక్షితమానాల్, అత్తుక్కు కామ్యకర్మవిధి నివర్త్యతోక్తివైఘట్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్";

ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పర హింసా) - శబ్దవివక్షితత్తై [౧౦ అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, ((పర - హింసై) ఎన్నదు) ఇత్యాదినా.

(మేలానహింసై) ఎన్నదు, "ఉపరిదేశస్థహింసై" ఎన్నపడి.

ఉపరిదేశస్థవిషయత్తిలే (పర)-శబ్దప్రయోగత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (పరదేవతై) ఇత్యాదినా.

ఉత్కృష్టదేవతావిషయత్వసంభావనై (పరదేవతా)-శబ్దత్తుక్కు ముఖ్యార్థమాకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరగతి) ఎన్ఱు.—

"ఉచ్చైర్గతి*-శబ్దార్థప్రత్యభిజ్ఞాస్వారస్యత్తాలే, ఊర్ధ్వగతిప్రతీతి ఇదమ్ ఉపలక్షణమ్:— [క్కు తైత్తిరీయముణ్డు'; ఎన్ఱుకరుత్తు.

"'వృత్తిం సన్తో ऽనుభూయేమామ్ అనురూపామ్ ఇహాత్మనః పరత్రచానుమోదన్తే పరమేణవిపశ్చితా॥[3]' ఎన్నిఱవిడత్తిలే 'ఇహ'[3] శబ్దార్థప్రతికోటితయా 'పరత్ర'[3] ఎన్ఱు, ఉపరిదేశమాన పరమపదత్తిల్ ప్రయోగముమ్ వివక్షితమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"తథాపి, పశ్వాలమ్భనమ్, ఇహత్య-(హింసై)యల్లదు, ఉపరిదేశస్థ-(హింసై) యన్ఱే?. [యన్ఱో, ఉపరిదేశత్తిల్ శాస్త్రసిద్ధక?॥'

"ప్రత్యుత. 'తత్ర త్వా దేవస్సవితా దధాతు'ర ఎన్ఱు, సుఖమే ఎన్నుమ్ శబ్దక్కియిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావదు) ఇత్యాది.

"[వా. ౧౩౦. పూర్వవిహితహింసైపోలే] ఎన్ఱు, ఉత్తరవాక్యానుగుణ్యేన, "(పరహింసై)యావతు, పరవిహితహింసై''ఎన్ఱాయ్, (పర)శబ్దమ్ "పూర్వంప్రతి పరంకార్యమ్ అసిద్ధమ్"[5] ఎన్నిఱవిడత్తిఱ్పోలే,

అ.—ఆజ్ఞైయిత్తే, "ఆజ్ఞా[I] తే సనిమిత్తనిత్యవిధయః[1], స్వర్గాది[2] కామ్యవిధయో[II] ऽనుజ్ఞా, శతచిత్తశాస్త్రవశతో ఽపాయో ऽభిచారశ్రుతిః[III]:[౧] ఎన్ఱు, భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తార్?. [౧౦

"V. ఇప్పడి, 'విధ్యుద్దేశ శ్రుతఫల తాత్పర్యసత్త్వేవ అర్థాన్తర "త్తిల్ ముఖ్యతాత్పర్యముణ్డు', ఎన్నైయాలే, శ్రుతఫలత్తిల్ అర్థబాధమిల్లై "యాకైయాలే అప్రామాణ్యప్రసఙ్గమిల్లై;

"VI ఇప్పడి, అత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానాధికారకప్రపత్తియిలే ముఖ్య "తాత్పర్యమిరున్దాలుమ్, భక్తియుమ్ మోక్షసాధనమాకైయాలే, [౧౫ "భక్తిశాస్త్రత్తిల్ అనాశ్వాసప్రసఙ్గముమిల్లై;

"VII. 'న్యాసమ్...అతిరిక్తమ్' § ఎన్ఱాప్పోలే, 'న్యాసత్తి "లుమ్ కాట్టిల్ ఒన్ఱు, అతిరిక్తమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱశాస్త్రమిల్లామైయాలే, "ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలుమ్ అనాశ్వాసప్రసఙ్గమిల్లై;

"VIII. ప్రపత్తిక్కు నిరతిశయ - ఉత్కర్షప్రతిపాదకప్రమా "ణఙ్గళుక్కు యథాకథంచిత్ కణ్ణఴివుశొల్లనినైక్కిల్, "మోక్షత్తిలుమ్ ఇప్పడిశొల్ల ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

"ఆజ్ఞైయాలే ఫలన్యాయమ్ ఇఙ్గుమ్ తుల్యమ్:

"IX ఆజ్ఞైయాలే, 'అన్యవిశ్వాససిద్ధ్యర్థమ్ అన్యోపాయవిధిం "వదన్ । సర్వశాస్త్రేష్వవిశ్వాసమ్ ఆధత్తే ముఖభేదతః॥[౨]' ఎన్నదుమ్ "అలగ్నకమ్": ఎన్ఱుకరుత్తు. [ప్రకృతమూలత్తై సంగమిప్పిక్కిఱార్, ఇప్పడి, వస్తుస్థితియై దర్శిప్పిత్తు, అత్తై హేతూకరిత్తుక్కొణ్డు, (ఆజ్ఞైయాలే, ఇవ్వుపాసనత్తై) ఇత్యాది.

---

* "ఆస్తిక్యం[1], చిదచిద్భేద-ధీర్[2], ఈశ-పరతన్త్రతా[5],। (అన్యశేష-స్వతన్త్ర[3]) త్వోభయనాశన[4] - పూర్వికా,"॥ ఇతివ్యుత్పాదక్రమాత్ ప్రాప్యాస్ సత్త్వస్థస్యానుగుణంశ్రియః!।

౧॥ శ్రీరం- స్త-౨-౨౧. ౨॥ రహస్యత్రయసారే?

§ తై-ఉ నారాయణాఖ్యే షష్ఠప్రశ్నే- అను. ౫౦, చరమవాక్యమ్. ["నారాయణీయయాజ్ఞిక్యుపనిషది. అను. ౭౯" ఇతి ఆదికలానిధి ముద్రాస్థానముద్రిత ౧౦౮ ఉపనిషత్కోశే, పు. ౮౪౩; "మహానారాయణోపనిషది, ౨౪-౧," ఇతి బమ్బాయ్ముద్రితే ఉపనిషద్వాక్యమహాకోశాది నిఘణ్టౌ.]"—తస్మాన్ న్యాసమేషాం తపసామ్ అతిరిక్తమ్ ఆహుః".

* భోజచమ్పూ. కా. ౧-శ్లో. ౨. ౩॥

౪॥ తై-శాఖా, అష్టకమ్ ౩, ప్ర. ౬, అచ్ఛిద్రమ్, అను. ౭, ప. ౧౪.

౫॥ అష్టా. ౮-౨-౧. "పూర్వత్రాసిద్ధమ్" ఇత్యస్య సూత్రస్య వ్యాఖ్యానమిదమ్ వాక్యమ్. శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రాశాలాయ ముద్రిత ఆన్ధ్రలిపి సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౨-పఙ్క్తి. ౨౪.

16-3-99.

శ్యేనజేశాస్త్రవిశ్వాసే, కామ్యకృత్స్యాన్ నరస్తతః—ధీశ్. శ్యేనవిధిజా పూర్వా, కామ్యవిధ్యుత్థితా పరా. శ్యేనేప్రాథితధాత్వేష్టం కామ్య

వ్యా·—శ్యేనవిధిక్కు మేలాన విధికళ్ ప్పట్ట పశ్వాలమ్భనాదిక్కళై చ్చొల్ల వ్ఫడి.

I. «అత్తై (హింసై)ఎన్ఱ ఒలామో''? ఎన్నిల్; [౫ «విహితహింసై''.. ఎన్ఱు కొళ్ ళవత్తే?

అ.—ఉత్తర కాలావచ్ఛిన్నబోధజనక - శాస్త్ర - విహితరూప-ఉపదేశత్తై చ్చొల్లుకిఱత్తు;

వక్ష్యమాణ[వా. ౧౩౨] గ్రన్థాన్తరస్థ-ఆచార్యసూక్త్యర్థానురోధేన శ్యేనవిధియే, కామ్యకర్మనిష్ఠ - ఉత్తరకాలీనత్వ ప్రతియోగియాకిఱత్తు;

అత్తిల్, శ్యేనవిధిక్కుమ్, కామ్యకర్మవిధిక్కుమ్, వ్యత్యయేన పాఠక్రమమిరున్దాలుమ్, శ్యేనవిధ్యధీనశాస్త్రవిశ్వాసమే కామ్యకర్మవిధినిరూపిత నియోజ్యతావచ్ఛేదకమాకైయాలే, అర్థతః, (౧)శ్యేనవిధిక్కు పూర్వమ్ ప్రమితిజనకత్వముమ్, (౨) కామ్యకర్మవిధిక్కు తదుత్తరమ్ ప్రమితిజనకత్వముమ్, సిద్ధమ్*: [మేలాన) ఇత్యాది.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్యేనవిధిక్కు-«హింసాత్వాద్యభావశబ్దాత్''౨ఎన్నిల్, «'అశుద్ధమ్'ఇతిచేన్న; శబ్దాత్''౩ ఎన్ఱ, ఆసూత్రవిషయ భాష్యత్తై, ఉట్కొణ్డు శఙ్కై, (అత్తై)ఇత్యాది.

'(హింసా) - కర్మభూత చేతననుక్కు ఉత్తరకాలత్తిలే బలవద«నిష్టానుబన్ధిదుఃఖోద్దేశ్యక వ్యాపారమే (హింసా) - శబ్దముఖ్యార్థమాకై«యాలే, ఆలభ్యమానమాన పశువుక్కు, ఉత్తరకాలత్తిలే యజమాన«తుల్య స్వర్గసుఖమ్ శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, పశ్వాలమ్భత్తిలే (హిం«సా)- శబ్దత్తుక్కు ముఖ్యత్వమిల్లావిట్టాలుమ్, మరణోద్దేశ్యక వ్యాపార«మాత్రత్తాలే లక్షణయా ప్రయోగమ్ §దృష్టమాకైయాలే, ఇఙ్గుమ్అప్పడి«లాక్షణికప్రయోగమ్ ఉపపన్నమ్''; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేపరిహారమ్, ("విహిత హింసై") ఇత్యాది.

«'అగ్నీషోమీయ'ర హింసా నిజవిధివిహితా కింనిషిద్ధా? 'నహింస్యాద్ భూతాని'౫ త్యేతయోక్త్యా 'పశు'రపదవిషయచ్ఛాగ'ఽవివస్యరూపి'౬

ఎన్ఱ, తత్త్వసారప్రయోగమ్ ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్;

ఇత్తు '(౧)అగ్నీషోమీయహింసా,'౮(౨)'యాగీయహింసా',౯ ఇత్యాది ప్రయోగఙ్గళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్;

వ్యా·—«అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత''ర ఎన్ఱ, ఇవిడత్తిల్, «ఆలమ్భ''ర శబ్దమ్, «ఆలమ్భస్—స్పర్శ- హింసయోః''౧౦ ఎన్ఱైయాలే, (హింసా) వాచియుతే? [౫

ఇత్తాల్, కామ్యకర్మత్తై చ్చొల్ల వ్ఫడి·

[వా· ౧౩౦] (పూర్వవిహితహింసై) ఎన్ఱు, శ్యేనవిధియై చ్చొల్లుకైయాలుమ్, తదుపరి-విహితమాన కామ్యమే ఇవ్విడత్తిల్ వివక్షితమ్.

II. అన్ఱు, కే:— [౧౦

అ.—వేదత్తిలుమ్, హింసా - వ్యపదేశముణ్డు''; ఎన్ఱ, ఱార్, («అగ్నీషోమీయమ్''ర) ఇత్యాదినా.

("ఆలమ్భ" శబ్దమ్) ఎన్ఱు, «ఆలమ్భత్తుక్కు వాచకమాన 'ఆఙ్-' పూర్వక 'లభ' - ధాతు''; ఎన్ఱు, పడి.

"ఆలమ్భమ్—హింసై" ఎన్ఱైక్కు ప్రమాణమ్,("ఆలమ్భస్— స్పర్శ - హింసయోః''౧౦) ఇత్యాది.

« కేవల పశ్వాలమ్భత్తుక్కు ఉపాసనవిధినివర్త్యత్వత్తాల్, ప్రయోజనమిల్లామైయాలే, తదఙ్గక కామ్యకర్మమ్, ఇఙ్గు (పర- హింసా)-శబ్ద వివక్షితమ్''; ఎన్ఱ, ఱార్, (ఇత్తాల్ కామ్య) ఇత్యాది —

"[వా· ౧౩౧.] [అత్తై శాస్త్రవిశ్వాసత్తుక్కు] ఇతి ఉత్తరవాక్యానుసారేణ శ్యేనవిధిపరమాన [పూర్వవిహితహింసా]-శబ్దవివక్షితశ్యేనవిధిగత పూర్వత్వప్రతియోగి- ఉత్తరత్వ లిఙ్గత్తాలుమ్ [(పర-హింసా-) శబ్దత్తుక్కు] కామ్యకర్మపరత్వమ్''; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్వవిహిత) - ఇత్యాది.

ఉక్తా.† ఉపాసనవిధినివర్త్యత్వ-సముచ్చయపరమ్. [౨౫

«(పూర్వవిహిత-హింసై)ఎన్ఱాప్పోలే, 'పరవిహిత-హింసై' ఎన్ఱు«వికరూపమాక నిర్దేశియాతే, (పర-హింసై) ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తది, ఉత్తర«కాలవిహితత్వ వివక్షయావత్తు,

«పిన్నై ప్రకృష్టహింసారూప ప్రసిద్ధార్థవివక్షయావాక ఉచితమ్''; ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ప్రకారాన్తరేణవ్యాఖ్యానమ్, (అన్ఱు, కే) ఇత్యాది.

* «పాఠక్రమాద్ అర్థక్రమోబలీయాన్'' ఎన్ఱు, ఱే న్యాయవిద్వాన్?. ౧॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౩, పా-౧, అధి. ౬, శ్రీభా.పు. ౬౨౬, పఙ్క్తి- ౧౫. ౨॥ బ్రహ్మసూ. అ ౩, పా-౧, అధి-౬. (వేదాన్త విద్యావిలాసముద్రిత-శ్రీభా. పు-౬౨౫.) ౩॥
౪॥ ౫॥
౬॥ «—ఛాగస్యవపాయాః...''( ) —ఛాగ-పశున్యాయః— జైమినిన్యాయమాలావిస్తరే అ-౬, పా-౮, అధి-౯, సూ-౩౧.
§ «శక్యసమ్బన్ధోలక్షణా'' ఎన్ఱు, లక్షణాశబ్దనిరుక్తి (తర్క-సం...)
౭॥ తత్త్వసారే, ౮॥ ౯॥

౧౦॥ నానార్థరత్నమాలాయామ్, త్ర్యక్షరకాణ్డే, శ్లో-౨౯౬.
† —(శ్యేనవిధియై చ్చొల్లుకైయాలుమ్) ఎన్ఱ, ఇవిడత్తిలుళ్ళ (ఉమ్) ఎన్ఱుమ్ పదమ్.

ఇతిశ్రిస్తమపిశ్యేనాద్, పాప్యైర్హింసా - సదృశ్ మతమ్, । కామ్యాజ్ఞంపారణం; కామ్య - త్యాగాయోపాస్తిచోదనా. దుఃఖోద్దేశ్యకదుఃఖేష్ట

వ్యా. — ॥హిత మేయాక్కిలుమ్, (1)భగవచ్ఛేషత్వ జ్ఞానపూర్వకమాక, (2) అనన్యప్రయోజనరాయ్ క్కొణ్డు, (3) అగ్నీన్ద్రాది దేవతాన్తర్యామి - సమారాధనమాక వే పణ్ణుమ్పశ్వాలమ్భనాది-యుక్త యాగాది-కర్మత్తైప్పోల్ ఇ,

(1) స్వతన్త్రరాయ్ క్కొణ్డు, (2) స్వర్గాదిఫలసాధన మాక, (3) అగ్నీన్ద్రాదిదేవతామాత్రఙ్గళై ఉద్దేశిత్తుప్పణ్ణుమ్
పశ్వాలమ్భనాదియుక్త- కామ్యకర్మమ్,
విశేషజ్ఞర్ కుళ (పర-హింసా)- ప్రాయమ్";

వ్యా.—ఎన్నలామ్బడిఅత్యన్తనికృష్టమాయిరుక్కైయాలే, ఇవ్వాకారత్తైయిట్టు అశాస్త్రత్తై (పర-హింసై) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్ తారాక్కవుమామ్.—

అ.—"యజ్ఞేన దానేన"౧ఇత్యాదియాయుట్కొణ్డు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవచ్ఛేషత్వ) ఇత్యాది.

(అనన్యప్రయోజనరాయ్) ఎన్ఱతు, "స్వర్గాదిప్రయోజనాఽభిసంధిరహితరాయ్" ఎన్ఱపడి.

(పశ్వాలమ్భన)- ఇత్యాది:—

"బ్రహ్మవిద్యాఙ్గ యాగాదికర్మత్తైప్పోల్ ఇ" ఎన్ఱపడి,

(భగవచ్ఛేషత్వజ్ఞాన)-ఇత్యాదివిశేషణవిపరీత విశేషణఙ్గళ్, (స్వతన్త్రరాయ్) ఇత్యాది.

(అగ్నీన్ద్రాదిదేవతామాత్రఙ్గళై) ఎన్ఱు,అ(మాత్ర)- శబ్దమ్,(అన్తర్యామి)- వ్యావర్తకమ్.

ఇత్తాల్, "బ్రహ్మవిద్యాఙ్గ కర్మఙ్గళిలే శరీరభూత అగ్నీన్ద్రాదిదేవతాప్రీతియుమ్, అజ్ఞాపూర్వ-స్థానీయమాక వివక్షితమ్"; ఎన్ఱు సూచితమ్.

(విశేషజ్ఞర్కు) ఎన్ఱతు, "ఉపాసనాధికారభూత భగవచ్ఛేషత్వాదిజ్ఞానవాన్గళుక్కు"; ఎన్ఱపడి.

"(౧)ఉదర్క్కత్తిల్, బలవదనిష్టానుబన్ధియాయ్, (౨) ఇప్పోతు, "దుఃఖోద్దేశ్యకదుఃఖానుకూలమాన వ్యాపారమ్, (హింసా)-శబ్ద ముఖ్యా"ర్థమాకైయాలే, ముముక్షుక్కళుక్కు కామ్యకర్మమ్,

"(౧) [ఇన్దదేహమ్పోనపిన్పు,] 'ఏతేనై నిరయాస్తాత! స్థాన"స్యాపరమాత్మనః' ౨ ఎన్ఱు, [శొల్లుకిఱపడియే,] నరకతుల్య స్వర్గసాధన"మాకైయాలుమ్,

"(౨) అన్యదేవతాప్రీణనరూపమాకైయాలే ఇప్పోతు దుఃఖజన"కమాకైయాలుమ్,

అ.—" హింసాసదృశమాకైయాలే, (పర-హింసా) శబ్దబోధ్యమాకిఱతు"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరహింసా-ప్రాయమ్) ఇత్యాది.

"(1)పూర్వయోజనైయిల్, అజ్ఞాజ్ఞిభావమ్, [(పు. ౩౧౩, ఇడవరిశైయిల్ వివరిక్కప్పట్ట) లాక్షణికప్రయోగత్తుక్కు నిమిత్తమాన] [౦ శక్యసంబన్ధమ్;

(2) ఇన్దయోజనైయిల్, సాదృశ్యమ్ [తాదృశప్రయోగనిమిత్తమాన] శక్యసంబన్ధమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(హింసా-ప్రాయమ్) ఎన్ఱతు, "హింసా-సదృశమ్"; ఎన్ఱపడి.—

1 2 3 4 5

"ప్రాయోవయోమృత్యుతుల్యబాహుల్యాఽనశనేషునా"౩ ఎన్నక్కడవతిఱే?.

శక్యసంబన్ధభూత సాదృశ్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అత్యన్తనికృష్ట)- ఇత్యాదినా.—

(అత్యన్తనికృష్ట)- త్వమ్, పూర్వోక్తరీత్యా అత్యన్తాఽనుపాదేయత్వమ్;—

(౧) హింసామాత్రత్తిలే అనుపాదేయత్వముమ్,

(౨) పరత్వ-విశేషిత హింసైయిలే [మహత్త్వ - విశేషితపాతకత్తైప్పోలే] అత్యన్తానుపాదేయత్వముమ్, ఉణ్డిఱే?.

(ఇవ్వాకారత్తైయిట్టు) ఎన్ఱతు, " ఇతుశక్యసంబన్ధమాక" ఎన్ఱపడి.

(I.) సాదృశ్యమ్ సంబన్ధత్వేనవివక్షితమానాల్, లక్షణైయాకిఱతు;

(II.) సాదృశ్యత్వేనశక్యసంబన్ధమానాల్, గౌణియాకిఱతు;

అతిల్, సాదృశ్యమ్, సంబన్ధత్వేనవే శక్యసంబన్ధమాకవివక్షితమాకైయాలే,

" లక్షణాపేక్షయా గౌణి జఘన్యేయా యిరుక్క, లక్షణా"యుక్తయోజనైయై మున్నే అరుళిచ్చెయ్తు,

"తదుపమర్దేన, గౌణీయుక్తయోజనైయై ఉత్తరత్ర అరుళిచ్చెయ్కి'ఱతు అనుచితమ్?"; ఎన్నుమ్ శఙ్కైనిరస్తై.—

౧॥ బృ-ఉ. ౬-౪-౨౨. ౨॥

౩॥ నానార్థరత్నమాలాయామ్, ద్వ్యక్షరకాణ్డే, శ్లో-౨౯౬.

శాస్త్రోక్తా, భగవన్మాత్రవిషయా, ఽపి కరాగతిః। జ్ఞానస్యపాయోఽయథోక్తైవం, "కామ్యహింసాత్వముజ్ఝసా. నహింసాతుల్యతామాత్రమ్," ఇత్యు

వ్యా·— III. (౧) శాస్త్రవిహితముమాయ్, (౨) భగవదేక విషయముమాయ్, ఇగుకి, ఆ [వా. ౧౧౫] (ప్రవకాన్త ర) త్తై [వా· ౧౧౭] (జ్ఞానిక్కళుక్కు అపాయమ్) ఎన్ఱు, వో పాక, ఇఙ్గువుమ్ అధికారివిశేవత్తైయిట్టుచ్చొల్లలామిఱే!·

అ.. —"'గౌణి'యాన్గాలుక, (1)(పర)శబ్ద-ముఖ్యార్థానుగ్రహత్తాలుమ్, (2) విరూపనిర్దేశసాఫల్యత్తాలుమ్, పూర్వయోజనాపేక్షయా ఇద్దయోజనై గుణాధిక్కైయిఱ్ఱే?"; ఎన్ఱు, కణ్ణుక్కొళ్వతు.

"వస్తుతస్తు:—

"(హింసా)శబ్దమ్, ఘటాది శబ్దమ్ పోలే నియతప్రవృత్తినిమిత్తకమన్ఱు',

1 2

"కిన్తు. (౧) దుఃఖానిష్టఘటితప్రవృత్తినిమిత్తకమాకైయాలుమ్,
"(౨) దుఃఖానిష్టఙ్గళ్ తత్తదధికారిభేదేన భిన్నభిన్నఙ్గళాకైయాలుమ్,
"(౩) ముముక్షువుక్కు రక్షణమాయిరుప్పతు, బుభుక్షువుక్కు హింసైయాయ్, బుభుక్షువుక్కు రక్షణమాయిరుప్పతు, ముముక్షువుక్కు హింసైయాయ్, ఇప్పడి అనియతవిషయమాకైయాలుమ్,

"ఇప్పడి, విశేషజ్ఞాపేక్షయా కామ్యకర్మక ఉదర్కత్తిల్ బలవదనిష్టానుబన్ధియాయ్, ఇప్పోతు, దుఃఖజనకముమాయిరుక్కైయాలే, "(హింసా) శబ్దముఖ్యార్థమాకైయాక్కైయాలే, లక్షణాది ప్రసఙ్గమే "యిల్లై": ఎన్ఱు, నిర్వాహాన్తరాభిప్రాయేణ దృష్టాన్తోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (శాస్త్రవిహితముమాయ్) ఇత్యాదినా.

దార్ష్టాన్తికమ్, (ఇఙ్గువుమ్) ఇత్యాది.—

మీ.—౧౨౯. సంగతిస్స్ఫుటా;

సంశయస్తు:—

(1) "'ఆత్మానం ధ్యాయథ' ౧ ఇత్యాద్యుపాసనవిధిః, అభిచారవిధివత్ బలవదనిష్టానుబన్ధీష్టసాధనత్వవిధిః?,

ఉత, (2) జ్యోతిష్టోమాదివత్ తదననుబన్ధీష్టసాధనత్వవిధిః?" ఇతి.

"తదర్థమ్, 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య', ౨'సర్వధర్మాంశ్చ సంత్యజ్య' ౩ ఇత్యాది నిషేధః, (3) ఉపాసనఫలస్య బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వమ్ అవగమయతి?,

ఉత, (4) అశక్తస్య ఉపాసనే అధికారమాత్రమ్ అవగమయతి?"; ఇతి.

(5) "ఉపాసనఫలస్య ప్రరోచనార్థత్వం సంభవతి?,

ఉత, (6) న"? ఇతి:

తదర్థమ్, "(7) శ్రుతమోక్షఫలవ్యతిరేకేణ తాత్పర్యభూమిభూతం ఫలాన్తరం సంభవతి?,

ఉత, (8) న?" ఇతి.

యదా, "ముముక్షుర్బ్రహ్మోపాసీత" ౪ ఇతి విధ్యుద్దేశే శ్రుతమోక్షఫలవ్యతిరేకేణ తాత్పర్యగోచరంఫలాన్తరం నాస్తి,

తదా, శ్రుతఫలస్యైవ ప్రధానతయా, ఉపాసననిషేధస్య తత్ఫలే బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వాఽనవగమకతయా, కేవలమ్ అశక్తస్య తత్ర అధికారాభావమాత్ర సూచకత్వేన, ఉపాసనవిధిః, అనిషిద్ధకామ్యవిధిస్స్యాత్.

యదా, విధ్యుద్దేశే శ్రుతఫలవ్యతిరేకేణ తాత్పర్యగోచరఫలాన్తర సంభవః,

తదా, ఉపాసన నిషేధస్య తత్ఫలే బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వావగమకతయా తద్విధిః అభిచారవిధివత్ స్యాత్.

పూర్వపక్షస్తు:—

I. ఉపాయాన్తరవిధేః, శ్యేనవిధితుల్యత్వమ్ అనుపపన్నమ్;
"(౧) తత్ర, పాపాత్మకహింసాయాః ఫలత్వాత్:
(౨) అత్ర, మోక్షస్య ఫలత్వాత్:
"నహి, మోక్షో నరకహేతుః?;.
(1) ప్రమాణాభావాత్: (2) వ్యాహతేశ్చ:

"II. కించ:—తత్ర, శాస్త్రోక్తిక్యజననమ్ తాత్పర్యగోచర 'ఫలమస్తి,

"అత్రతు, తన్నాస్తి;

మోక్షస్య నిరతిశయత్వాత్:

'III. నచ, నిషేధబలాత్ తత్ఫలస్య అనిష్టత్వకల్పనమ్;

"కల్పకస్య, అశక్తంప్రతి భక్త్యా అనధికారజ్ఞాపకత్వేన అన్యథా "సిద్ధత్వాత్:—

"యథా, అగ్నిహోత్రాదినిషేధః సన్న్యాసినంప్రతి అనధికార "సూచకః,

"నతు, గృహస్థస్య బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వసూచకః:

"IV. నచ, 'ఉపాసనస్య కర్తవ్యతావిధిః, [స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానవద్విషయః] స్వరూపజ్ఞానాధికవిషయః, తత్సాంస్య అజ్ఞాతస్య "అజ్ఞానసిద్ధ అనుబన్ధిత్వసూచకః' ఇతిశక్యతే వక్తుమ్;

౧॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౨-౨-౬ ౨॥ గీ ౧౮-౬౬.
౩॥ శరణాగతిగద్యే ఽనుసంహితవచనమ్. (శ్రీసరస్వతీభణ్డారముద్రితకోశే, వా.)
౪॥

సర్వధర్మపరిత్యాగవిధిశ్శాస్త్రాధికృద్యదీ. స్వయంత్యాగేప్రవృత్తస్యాశక్తస్యైవకథంవిధిః। ప్రశస్తతే?; తతో భక్తిరనిష్టఫలదా భవేత్

మీ.—“స్వరూపజ్ఞానశూన్యంప్రతి, వత్సలతరశాస్త్రేణ స్వరూప
“నాశస్యఫలత్వేనవిధానాఽనుపపత్తేః:

“V. నచ, కామ్యాధికారలక్షణస్యాతన్త్ర్యభావస్య శేష
“త్వేస్థాపయితుం ప్రవృత్తత్వాత్ నవిధేర్వాత్సల్యహానిః’ ఇతివాచ్యమ్;

“వృశ్చికముఖాత్పలాయమానస్య [భుంసః] ఆశీవిషముఖనిపతన
“న్యాయేన పక్షేశ్యనవిధా అత్రిక్యసిద్ధస్యైం హింసాలక్షణఫలేన
“ఉపచ్ఛన్దనంయుజ్యతే;

“శాస్త్రాత్రిక్యరూప మహాఫలసిద్ధాతస్యహార్యశ్చాత్తాదినాఽప
“నేతుం శక్యత్వస్య శాస్త్రహృదయత్వాత్:

“ అత్ర, భోక్తృత్వస్య స్వరూపనాశత్వపక్షే, శేషత్వని
“ద్ధ్యర్థమ్ తేన ఉపచ్ఛన్దనం క్రియతే’ ఇతివక్తుంనశక్యతే;

“తస్య ఆత్మనాశస్వరూపస్య, యావద్భావిత్వేన అపరిహరణీ
“యత్వాత్:

“VI. నచ, కామ్యాధికారనివృత్త్యా శేషత్వేప్రాప్తే, పార
“తన్త్ర్యసిద్ధ్యర్థమ్ తదనన్తరమేవ ధర్మత్యాగస్య విహితతయా భోక్తృ
“త్వలక్షణస్వరూపనాశాఽప్రాప్తిః;

“ సర్వేషాంశాస్త్రహృదయవిజ్ఞానాసంభవేన తత్రకేషాంచిత్
“అపరిహరణీయస్వరూపనాశాపత్తేః:

“తథాచ, (౧) శాస్త్రవాత్సల్యభావోవా, (౨) భవిష్య
“దర్థాఽపరిజ్ఞానంవా, ఆపద్యేత’’ ఇతి.

“అత్రోచ్యతే:—

“ ‘ధర్మాన్ పరిత్యజ్య’౧ ఇతి నిషేధబలాదేవ భక్తిఫలస్య అనిష్టా
“నుబన్ధిత్వమ్ అవగమ్యతే;

“ నచ, త్యాగవిధేః అశక్తస్య అధికారాభావజ్ఞాపకత్వం;
[పు. ౩౧౫, పఙ్క్తి ౩౧.]

“ముక్షకం ప్రతి అశక్తేరధికారత్వాభావస్య మానాన్తరసిద్ధత
“యా విధివైయర్థ్యాత్:

“నచ, అగ్న్యాధానాదినిషేధస్య సన్న్యాసినోఽనధికారత్వ
“సూచకత్వవత్ ఉపపత్తిః; [పు. ౩౧౫, పఙ్క్తి ౩౩.]

మీ (౧) “తత్ర, అనధికారస్యఅప్రాప్తతయా తత్తాత్పర్యకతోపపత్తేః:

(౨) “యద్వా:—విరక్తేః, కామిత్వాపేక్షయా ఉత్కృష్టత్వేన
“కామిగతిఫలస్య అనిష్టత్వసూచనోపపత్తేశ్చ:

“తతశ్చ, త్యాగవిధినిర్ధనిషేధబలేన భక్తివిధ్యుద్దేశ్య శ్రీతఫలస్య
“అనిష్టానుబన్ధిత్వేసిద్ధే, విధితాత్పర్యఫలం ‘కామనాధికారాదుద్ధృత్య
“శేషత్వేఽవస్థాపనమ్’ ఇతిగమ్యతే:

నచ, ‘భక్తిఫలస్యయావదాత్మభావినః, అనిష్టఫలత్వే, తేన ఉప
“చ్ఛన్దనమ్ అయుక్తమ్; యోగేనతస్య అపరిహరణీయత్వాత్’: ఇతి
“వాచ్యమ్; [ఇడపఙ్క్తి౧౧-౧౨]

“ఉపచ్ఛన్దాగ్రనిర్ణయోద్వేధాఘటతే;

“(౧) బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వాత్: (౨) బలవదిష్టాననుబన్ధాచ్చ:

“తత్రచ, (౧)ఉపాసనఫలస్యఅనిష్టానుబన్ధాభావేఽపి, స్వతన్త్రకా
“మిత్వాపేక్షయా-నిరతిశయపురుషార్థరూపస్య, పారతన్త్ర్యనిర్భావాపే
“క్షయా స్వల్పత్వాత్:

“(౨) పారతన్త్ర్యరూపబలవదిష్టస్వయాఽయోగాచ్చ:

“విధేర్నతత్ర ‘అత్యన్తతాత్పర్యమ్’ ఇతిగమ్యతే;

“విధిశ్చ, కామినముద్ధృత్యభగవద్భోగం ప్రదర్శ్యశేషత్వేస్థాప
“యిత్వా, పశ్చాత్ పారతన్త్ర్యంస్థాపయితుమ్ ఉద్యుక్తః:

“ముఖ్యే ఉపాసనఫలే దర్శితే, విధితాత్పర్యమ్ అజానన్తః,
“తత్ఫలవివరముక్తః;

“తస్య, కామిత్వాపేక్షయా నిరతిశయత్వాత్:

“ ‘తాత్పర్యంజానన్తః, పారతన్త్ర్యఆగచ్ఛన్తి’ ఇతితాత్పర్యేణ
“భక్తిమపివ్యవధాత్:

“తస్మాత్, ‘ఉపాసనఫలస్య నిరతిశయానన్దరూపత్వేన అనిష్ట
“ప్రసక్త్యాభావేఽపి, తతోఽప్యుత్కృష్టఫలాననుబన్ధితయా విధేస్తత్రఅత్య
“న్తతాత్పర్యాభావః:

“ పారతన్త్ర్యఏవ తాత్పర్యస్య పర్యవసానంచయుజ్యతే’; ఇతి,
“శ్యేనవిధితుల్యతోక్తానకోఽపి విరోధః’’: ఇతి.

౧॥ గీ-౧౮-౬౬.

26-3-99.

వ్యా.—IV· "అథ పాతకభీతస్ త్వమ్"౧ ఎన్ఱు, ఉపాయాన్తరత్తై "పాతక" మాకచ్చొల్లిన్ఱతే ధర్మదేవతైయుమ్?.

అ.—అత్రావత్తు:—"కామ్యకర్మముమ్ అధికారివిశేషత్తైప్పఱ్ఱ(హింసా) శబ్దముఖ్యావిష్టమాకైయాలే, 'పరహింసై' ఎన్నలామ్"; ఎన్నపడి.

సంప్రతిపత్త్యర్థమ్ దృష్టాన్తాన్తరమ్ ("అథ"౧) ఇత్యాది.

"అడుత్తు అడుత్తు రాజసూయాదికళై పణ్ణమవన్నుక్కు, వేఱు "'పాతక'౧ మిల్లామైయాలే 'గతాచాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్'౨ "ఎన్ఱు, అపడియే భయజనకమాన ఉపాయాన్తరమే, అత్యన్తపారతన్త్ర్యలక్షణ- స్వరూపహానిరూప - అనిష్టావహత్వేన (పాప) శబ్దము "ఖ్యార్థమాకైయాలుమ్; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరత్తై) ఇత్యాదినా.

అప్రస్తవక్తృకత్వసూచనార్థమ్, (ధర్మదేవతైయుమ్) ఇతి.

ఎ-అ.—౧.౨౯. "ఉపాయాన్తరజ్గళ్ పాతకజ్గళ్" ఎన్నుమత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్, ("అథ"౧) ఇత్యాదియాలే.

(శొల్లిన్ఱతే?) ఎన్ఱు, భారతకథాప్రసిద్ధి.—

భారతత్తిల్, ధర్మదేవతైయాన యమన్, తన్నుడైయపుత్రన్ కృష్ణన్నైయిలే యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, "అవన్నే శరణమ్" ఎన్ఱు అవిశ్వాసమన్ఱికే, అడుత్తు అడుత్తు యాగమ్ పణ్ణుకైఅపడియైక్కణ్డు, "అన్తైనివర్తిప్పిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు తాన్ఒరుచణ్డాలవేషత్తోడే అన్దయాగమధ్యత్తిలే అత్యన్తమ్ పశియోడే విడాయ్తోన్ఱవన్ఱు, ధర్మపుత్రనై "ఇత్తనైశోఱువేణుమ్" ఎన్ఱు కేట్క, అప్పోతు, (౧) బ్రాహ్మణర్ భుజిప్పతర్కుమున్నే అవన్నుక్కు ఇడప్పోకామైయాలుమ్, (౨)ఇడావిడిల్, "అవన్ పిత్రై యాన్" ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైయాలుమ్,

"యాగత్తిల్ ప్రవృత్తిక్కు ప్రాతకమాయ్త్తలైక్కట్టిన్ఱతే?,ఎన్శెయ్వోమ్!" ఎన్ఱు, అవన్ నడుజ్గ, అప్పోతు, చరమశ్లోకార్థత్తై "అథ పాతక"౧ ఇత్యాదియాల్ ఉపదేశిత్తతిఱే?.

"అథపాతకభీతస్త్వం సర్వభావేనభారత! । విముక్తాన్య సమారమ్భో నారాయణపరోభవ"౧ ఎన్ఱు, ఇన్దశ్లోకమ్, చరమశ్లోకపూర్వార్ధవివరణమ్.

ఎం-అ.—("అథ"౧) ఎన్ఱత్తు, "యద" ఎన్ఱపడి.

("పాతకభీతః"౧) ఎన్ఱత్తు, స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాన ఉపాయాన్తరజ్గళిల్ భయముడైయవనై చ్చొల్లుకిఱత్తు.

ఇత్తాల్, అధికారిస్వరూపమ్ శొల్లుకిఱత్తు.

(౧) శేష్ఠప్పతర్కుమున్ అఙ్జుమవనుమ్, (౨) ఓన్ఱజ్ఞానవనుమిఱే ఇశ్లోకార్థశ్రవణత్తుక్కు అధికారి?.

"యద" ఎన్ఱు అవనుడైయదార్ఢ్యమ్ శొల్లుకిఱత్తు.

("సర్వభావేన"౧) ఎన్ఱి,అవిత్తు, (౧) ("పాతకభీతః"౧) ఎన్ఱి,అవిడత్తిలుమ్, (౨) ("విముక్తాన్యసమారమ్భః"౧) ఎన్ఱి,అవిడత్తిలుమ్, (౩) ("నారాయణపరః"౧) ఎన్ఱి,అవిడత్తిలుమ్, అన్వయిక్కుత్తు.

(౧) సర్వభావేనపాతకభీతనాకైయావత్తు, (1) దుర్జ్ఞేయత్వజ్ఞానత్తాలుమ్, (2) దురనుష్ఠేయత్వజ్ఞానత్తాలుమ్, (3) స్వరూపవిరుద్ధత్వజ్ఞానత్తాలుమ్, ఉపాయాన్తరఙ్గళిలే భయత్తైయుడైయనాకై

"("పాతక"౧)శబ్దమ్, ఉపాయాన్తరత్తైక్కాట్టుమో?"ఎన్నిల్;

(1) ఇశ్లోకార్థశ్రవణాధికారియాక సంబోధితనాన ధర్మపుత్రన్, కుడిప్పిఱప్పాలుమ్, స్వప్రకృతియాలుమ్, ధర్మశీలనాయిరుక్కైయాలుమ్,

(2) యాగమేప్రసక్తమాయిరుక్కైయాలుమ్,

(3) బ్రహ్మహత్యాదిపాతకజ్గళ్ అప్రసక్తజ్గళాకైయాలుమ్,

(4) ("విముక్తాన్యసమారమ్భః"౧)ఎన్ఱు, భగవదన్యజ్గళెల్లావత్తైయుమ్ విడచ్చొల్లుకైయాలుమ్,

(5) "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"౩ ఎన్ఱి,అశ్లోకవివరణత్తిల్ ధర్మజ్గళైయే త్యాజ్యజ్గళాకచ్చొల్లుకైయాలుమ్,

(6) "శరీరేచగతాచాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్"౨ఎన్ఱు,అశపుడైయాఱుక్కు-సాధనాన్తరజ్గళ్ భయజనకజ్గళాకక్కాణ్కైయాలుమ్,

ఇజ్గుమ్, భయమూలమాన ("పాతక"౧) శబ్దార్థమ్ సాధనాన్తరజ్గళాకక్కడవత్తు.

(౨) "సర్వభావేనవిముక్తాన్య సమారమ్భః"౧ ఎన్ఱత్తు.

(1) ("అన్య"౧) శబ్దమ్ భగవదన్యపరమాయ్, (2) ("సమారమ్భ"౧)శబ్దమ్ సర్వారమ్భజ్గళైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, (3) అనవరతాలుమ్

౧॥ భారతే, శ్రీవిష్ణుధర్మే, ౨॥ ముతల్ జితన్తే, శ్లో-౯. ౩॥ గీ-౧౮-౬౬.

బుభుక్షూణాముపాదేయం పుణ్యం యద్వర్తతే బహు, । తదేవహేయం ముముక్షూణాం "పాప" శబ్దార్థతాం వ్రజేత్?॥ అతో౽త్ర కామ్యకర్మాణి "పాప"

ఎ-అ.—"'సర్వధర్మాన్' ౧ఎన్ఱవిడత్తిలే స-బహువచనమాన 'ధర్మ'౧ "శబ్దాన్తత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, (4) మేలుమ్ 'ముచ్'-౨ ధాతు, 'త్యజ ౩ "ధా న్వర్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, (5) ('సర్వభావేన'౪) ఎన్ఱ, అతు "'సర్వ'౧శబ్దార్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతాయ్, (6) నిత్యత్వ నైమిత్తికత్వఙ్గళాకిఱ "సర్వప్రకారఙ్గళాలుమ్ పాతకాదికళై విడుమాప్పోలే, రుచివాసనైకళో "డుమ్, లజ్జైయోడుమ్, కూడముఱువలిడాతపడి విడప్పట్ట సిద్ధోపాయ "వ్యతిరిక్తఙ్గళాన కర్మజ్ఞానభక్తియోగాదిభేదత్తాలే పలవకైప్పట్ట ధర్మ "ఙ్గళ్ కొయడైయస్సాయ"; ఎన్ఱపడి.

(3) "సర్వభావేననారాయణపరః"౫ ఎన్ఱతు,

" 'సర్వం వాక్యం సావధారణమ్'౬ ఎన్ఱ ఆన్యాయత్తాలే (1) ("సర్వ "భావేననారాయణ") మాత్ర "పరః"౭) ఎన్ఱాయ్, (2)("నారాయణ"౮) "శబ్దమ్,'మామ్'౧ఎన్ఱ, అశబ్దార్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, (3) 'మాత్ర'శబ్దమ్ "ఏక'౧ శబ్దార్థత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, (4 ("పర"౭)శబ్దమ్ 'వ్రజ'౩-ధా "త్వర్థమానఅధ్యవసాయత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్ ('సర్వభావేన'౪)ఎన్ఱ, అ "శబ్దమ్ 'సర్వాత్మనాయశ్శరణం శరణ్యమ్'౭ ఎన్ఱుమ్, 'మాతాపితాభ్రా "తానివాసశ్శరణం సుహృత్ గతిర్ నారాయణః'౮ ఎన్ఱుమ్, 'వాసు "దేవస్సర్వమ్'౯ ఎన్ఱుమ్, 'ఎల్లామ్కణ్ణన్' ౧౦ఎన్ఱుమ్, స్వీకారత్తిను డై 'య సర్వప్రకారఙ్గళైయుమ్ శొల్లుకిఱతాయ్, (5) సర్వప్రకార "త్తాలుమ్నారాయణనైకపరనాక" ఎన్ఱపడి.

("భవ"౭) ఎన్ఱతు, "వ్రజ"౩ ఎన్ఱ, అపదత్తిల్ విధ్యర్థమ్.

"వారాయ్ ధర్మపుత్త్రనే!నీ, (1)దుర్జ్ఞేయఙ్గళాయుమ్, (2)దుశ్శ "కఙ్గళాయుమ్, (3) స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళాయుమ్, ఇరుక్కిఱ అ సాధనాన్త "రఙ్గళిల్ భయత్తైయుడైయనాకిల్,నిత్యత్వనైమిత్తికత్వాది సర్వాకార "త్తాలుమ్ రుచివాసనైకళోడుమ్, లజ్జైయోడుమ్, కూడముఱువలిడాత "పడివిడప్పట్ట భగవద్వ్యతిరిక్త కర్మయోగాది సమస్తసాధనాన్తరఙ్గళై "యుడైయనాయ్, ప్రాప్యత్వప్రాపకత్వాది సర్వాకారత్తాలుమ్ఎమ్పె "రుమానైయే యధ్యవసిత్తిరు" ఎన్ఱు, శ్లోకతాత్పర్యమ్,

ఇశ్లోకమ్, మహాభారతత్తిల్ శ్రీవిష్ణుధర్మత్తిలే; "శ్యేనమ్" ఎన్ఱు, రూఢ్యా అభిచారకర్మత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

వ్యా.—V· బుభుక్షువుక్కు ఉపాదేయమాన పుణ్యమ్తానే ముముక్షువుక్కు "పాప" శబ్దవాచ్యమాకానిన్ఱతే?.

ఆక, ఎల్లావర్ణాలుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ కామ్యకర్మత్తై యే శొల్లుకిఱతు.

అ.—స్పష్టదృష్టాన్తరమ్, (బుభుక్షువుక్కు) ఇత్యాది (బుభుక్షు)=స్వర్గాదిఫలేచ్ఛు; (ముముక్షు)=మోక్షేచ్ఛు.

(౧) "అనిష్టఫలతయా ఉభయోరపి 'పాప' శబ్దాభిధేయత్వమ్"౧౧ ఎన్ఱ, అభాష్యత్తైయుమ్,

(౨) "'అనిష్టఫలతయా' ఇతి ప్రవృత్తినిమిత్తసూచనమ్; 'అలౌకికత్వే సతి అనిష్టఫలాసాధారణకారణత్వమ్ పాపత్వమ్' ఇతిభావః"౧౧ ఎన్ఱ, అ శ్రుతప్రకాశికైయైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ముముక్షువుక్కు "పాప" శబ్దవాచ్యమాకానిన్ఱతే!) ఎన్ఱు,

"పూర్వపూర్వత్తైప్పఱ్ఱ ఉత్తరోత్తరమ్మూలమ్" ఎన్ఱు, తోన్ఱుమ్కైక్కాక (1) స్వప్రబన్ధత్త (2) ఆర్షప్రబన్ధత్త (3) శ్రుతస్థ ప్రబన్ధఙ్గళై ఉదాహరిత్తతు.

కామ్యకర్మత్తిలే (పరహింసా) శబ్దత్తినుడైయ వ్యుత్పత్త్యుపపాదన నిగమనమ్, (ఆక) ఇత్యాది.

(ఎల్లావర్ణాలుమ్) ఎన్ఱతు, "(1)లక్షణా (2,గౌణీ(3)ముఖ్యవృత్తికళాలే" ఎన్ఱపడి.

ప్రథమయోజనైయిలే [వా.౧౩౦] [పూర్వవిహితహింసా]శబ్దిత శ్యేనవిధిగత పూర్వత్వప్రతియోగి ఉత్తరత్వలిఙ్గత్తాలే (పరహింసా) శబ్దమ్ కామ్యకర్మపరమానాలుమ్, (1)గౌణీ (2)ముఖ్యవృత్తియోజనైకళిలే తాదృశవృత్తికళాలే (పరహింసా) శబ్దత్తుక్కు కామ్యకర్మబోధన సామర్థ్యమిరున్దాలుమ్, ఇఙ్గురిశిష్యతత్తాత్పర్యగ్రాహకమ్ ఆవశ్యకమ్.

ఇ.అ.—[పరహింసై] ఎన్ఱతుక్కు మున్దినయోజనై, "శ్యేనవిధిక్కు పరమాన అర్థావతు (మేల్ కామ్యకర్మత్తై చ్చొల్లుకిఱతు)" ఎన్ఱపడి.

ఇరణ్డామ్యోజనై. "(విశేషజ్ఞర్కు పరహింసాప్రాయమ్) ఎన్ఱు, విశేషజ్ఞరభిప్రాయత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

౧॥ పు. ౪౧౭, ౩మ్నోట్టు. ౨॥ ధాతుపాఠే, చురాదౌ, ఉభయపది, సకర్మకమ్, అనిట్. ౩॥
౪॥ పు. ౪౧౭, ౧మ్నోట్టు. ౫॥
౬॥ ధాతుపా. భ్వా. పరస్మై సకర్మ సేట్. ౭॥
౮॥ సుబాలోపనిషది, షష్ఠేఖణ్డే. ౯॥ గీ.౭-౧౯.
౧౦॥ తి, వా. ౬-౭-౧.
౧౧॥

మూ.—౧౩౦. ఇతుక్కాణ పూర్వవిహితహింసైపోలే,

వ్యా.—ఇప్పడి, తాన్ యోజిక్కుమత్తు,

ఉపాసనవిధిక్కు నివర్త్యమ్ కామ్యకర్మమాక ఇవర్ తామే పరన్ద [పడి] రహస్యత్తిలే యరుళిచ్చెయ్కైయాలే.

౧౩౦. "ఆనాల్, ఇప్పడిప్పట్టత్తై ప్పెన్నైనిషేధిక్కుమత్తు ఏన్?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కాణ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇతుక్కాణ) ఎన్ఱి, అతు, కీழ్ చ్చొన్న ఉపాసనత్తై (పూర్వవిహితహింసై) యావతు,

"శ్యేనేనాభిచరన్ యజేత"౧ ఎన్ఱు,

అ.—"'తాత్పర్యానుపపత్తిః, లక్షణాబీజమ్; అభిధాయాః ప్రకరణాదినియామ్యత్వమ్'౨ ఎన్ఱు, కే ప్రసిద్ధి?" ఎన్ఱి, ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడితాన్ యోజిక్కుమత్తు) ఇత్యాది—

"కామ్యకర్మత్తుక్కు విశిష్యసమానకర్తృక ప్రబన్ధాన్తరత్తిలే కణ్ఠోక్తమాన ఉపాసనవిధినివర్త్యత్వమ్ ఇఙ్గు కొళ్ళుకైయాలే అతువే తాత్పర్యగ్రాహకమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౨౩౦. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఆనాల్) ఇత్యాది.

"[ఇతుక్కాణ] ఎన్ఱి, అ 'ఏతత్'-శబ్దమ్, ప్రధానత్వాత్ ఉపాసనపరామర్శి"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, [ఇతుక్కాణ] ఇత్యాది.—

పూర్వప్రకృతత్వమ్, [పరహింసా] శబ్దితకామ్యవిధిక్కుమిరున్దాలుమ్, "ప్రాధాన్యమ్ ఉపాసనవిధిక్కు విశేషమ్"; ఎన్ఱు, కరుత్తు.

[ఇతుక్కాణ] ఎన్ఱి, అతు, "ఇతుక్కుత్తాన్" ఎన్ఱు, పడి.

[హింసైపోలే] ఎన్ఱు, తు, "హింసైక్కుప్పోలే" ఎన్ఱు, పడి,

("శ్యేనేన"౧) ఇత్యాదః:—

'అభిచరన్=వైరివధకామనానవన్, శ్యేనేన=శ్యేననామకయాగత్తాలే, యజేత=స్వేష్టత్తై సాధిక్కక్కడవన్"; ఎన్ఱు, శ్రుతిక్కు అర్థమ్.

వ్యా.—ప్రథమత్తిలే విధిక్కప్పట్ట అభిచారకర్మమ్;

అతు, తమఃప్రచురరామ్[1], నాస్తికరామ్[2], ఇవర్ప్పరైప్పఱ్ఱ విధిక్కప్పట్టు, ఆస్తికరామ్[1] కారీర్యాది[2]

అ.—"కామ్యకర్మవిధ్యపేక్షిత శాస్త్రవిశ్వాసప్రయోజకతయా, కామ్యవిధిక్కుమున్నే అభిచారవిధిక్కు స్వార్థవిషయక ప్రమితిజనకత్వమ్ అర్థ-క్రమ-న్యాయ-సిద్ధమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమత్తిలేవిధిక్కప్పట్ట) ఇత్యాదినా.

అభిచారః, ప్రయోజనమ్ అస్య ఆభిచారమ్;

"తదస్య"† "ప్రయోజనమ్"౩ ఎన్ఱి, అ సూత్రత్తాలే ప్రయోజనార్థత్తిలే 'అణ్' ప్రత్యయమ్: [ఇడవరి.౧౧.]

ఇతు, శ్రుతిస్థమాన ఫలార్థక శత్రిదేశసిద్ధ అర్థమ్. [పు ౪౧౯.

"'అయుక్తః ప్రాకృతస్తబ్ధః శఠో నైకృతికో ఽలసః। విషాదీ దీర్ఘసూత్రీ చ కర్తా తామస ఉచ్యతే॥'"౪ ఎన్ఱి, అవిత్తిలే, "దీర్ఘసూత్రీ, అభిచారాదికర్మకుర్వన్ పరేషుదీర్ఘకాలవర్త్యనర్థపర్యాలోచనశీలః ఏవంభూతో యః కర్తా స తామసః'౪ ఎన్ఱి, అభాష్యత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమఃప్రచురరామ్[1]) ఇత్యాది.

"శాస్త్రవిశ్వాసశూన్యర్క్కు శాస్త్రవిశ్వాసోత్పాదనత్తిలే ముఖ్యతాత్పర్యమ్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాస్తికరామ్[2]) ఇత్యాది.

"మాతాపితృసహస్రేభ్యోఽపి వత్సలతరతయా ఆత్మోజ్జీవనే ప్రవృత్తా (ః) వేదాః"౫ ఎన్గైయాలే, ఇతులబ్ధమ్.

(ఆస్తికరామ్[1]) ఇత్యాది.—

"అభిచారవిధియాలే లబ్ధమాన శాస్త్రవిశ్వాస శాలికళామ్" ఎన్ఱు, పడి.

(కారీరి[2]) యావతు,

"వృష్టికామః కారీర్యా యజేత"౬ ఎన్ఱు, వృష్ట్యర్థమాక విధిక్కప్పట్ట కారీరినామక ఇష్టి.

ఎ-అ.—౧౩౦. కారీరియావతు, "శ్వవృత్త్యస్య సంజీవనకామః, కారీర్యా యజేత"౭ ఎన్ఱు, వర్షార్థమాక విధిక్కప్పట్ట కామ్యకర్మఙ్గళ్.

† "తదస్య' ఇత్యేతత్, "సమయస్తదస్య ప్రాప్తమ్" ఇత్యతోఽనువర్తతే; సూత్రంతు "ప్రయోజనమ్" ఇత్యేవ. ౩॥ అష్టా. ౫-౧-౧౦౯. ఆర్ద్రిలిపికా. పు. ౧౭౮, పఙ్క్తి ౬. ౪॥ గీ. ౧౮-౨౮ వ్యాఖ్యానభాష్యమ్. నెల్లూర్ - శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రాశాలాయన్త్రితకోశ, పు. ౨౩౬. ౫॥ పు. ౪౧౦, ౨మ్ నోట్టు ౬॥ ౭॥

౧॥ ౨॥

నిషిద్ధ్యతే యథో, హా స్త్రి స్త్రథా చవిహితాపురా । సత్త్వవ్యాప్త్యా [1] యశేషత్వ [2] యోగ్యాయ, తదన స్త్రరమ్ । నిషిద్ధ్యతే ౭ తిసత్త్వాయతదేకగతికాయచ॥

మూ.—విధినిషేధఙ్గళిరణ్డుకుమ్ కుత్తైయిల్లై.

వ్యా.—కామ్యకర్మఙ్గళిలే ఇఴి క్కైకు యోగ్యరాన రజఃప్రచురరైప్పత్తి నిషేధిక్క వ్వడుకిఱాప్పోలే,

అ.—"(౧) ఇథు ఐహికఫలసాధనమాకైయాలే, నియతా "ముష్మిక స్వర్గసాధనవిశ్వజిదాది సంగ్రహార్థమ్ (ఆది) - శబ్దమ్;

(౨) కారీరియమ్, అభిచారవిధిపోలే ఐహికఫలకమాకైయాలే "శాస్త్రవిశ్వాసప్రయోజక శ్యేనయాగత్తోడు ఏకరాశియాక ఎడుక్క "యోగ్యరానాలుమ్, రాజసకర్తృత్వాపాదకత్వసామ్యత్తాలే రాశ్యన్త "ర్భావవివక్షై" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

"రాగీ కర్మ-ఫల ప్రేప్సుః లుబ్ధో హింసాత్మకో౭శుచిః । హర్ష శోకాన్వితః కర్తా రాజసః పరికీర్తితః॥"౧ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్, "కర్మఫలప్రేప్సుః=కర్మఫలార్థీ"౧ ఎన్ఱు, అభాష్యత్తైయుమ్ కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (రజఃప్రచురరై) ఇతి.

(౧) "గోవధో యాజ్యసంయాజ్యమ్" ఇత్యుపక్రమ్య, "హింస్రౌ షధస్త్రీ్యుపజీవో౭భిచారో మూలకర్మ చ... నాస్తిక్యంచో పపాతకమ్"౨ ఎన్ఱు, మనుస్మృతియైయుమ్,

(౨) "అనృతవచనమ్" ఇత్యుపక్రమ్య "తృణగుల్మవల్లీల తౌషధాదీనాం హింసయాజీవనమ్ అభిచారో మూలకర్మసుచ ప్రవృత్తిః"౩ ఎన్ఱు శొల్లిక్కొణ్డుపోన్దు, "ఇత్యుపపాతకాని"౩ ఎన్ఱు బృహద్విష్ణుస్మృతియైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నిషేధిక్కప్పడుకిఱాప్పోలే) ఇతి.

"ముక్తసఙ్గో ౭నహంవాదీ † ధృత్యుత్సాహసమన్వితః । సిద్ధ్యసిద్ధ్యోర్నిర్వికారః కర్తా సాత్త్విక ఉచ్యతే॥"౪ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్,

"ముక్తసఙ్గః=ఫలసఙ్గరహితః, అనహంవాదీ=కర్తృత్వాభిమానరహితః"౪ ఎన్ఱు, అభాష్యత్తైయుమ్ కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

వ్యా.—ఉపాసనముమ్, స్వాతన్త్ర్య [1] స్యశేషత్వ [2] నివృత్తిపూర్వకమాక భగవచ్ఛేషత్వత్తిలే ఊన్ఱుకైకు యోగ్యరాన సత్త్వప్రచురరైప్పత్తి విధిక్కప్పట్టు, పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ పిఱన్దు భగవదేకోపాయత్వత్తిలే యూన్ఱుకైకు యోగ్యరాన పరమసత్త్వనిష్ఠరైప్పత్తి నిషేధిక్కప్పడవుమ్ (కుఱైయిల్లై).

అ—(స్వాతన్త్ర్య [1] స్యశేషత్వ [2] నివృత్తిపూర్వకమాక) ఇత్యాది.—

"'వక్ష్యమాణ పరమసత్త్వనిష్ఠ వ్యతిరిక్తాధికారిత్రయత్తిలుమ్ ప్రత్యేకమ్ గుణత్రయాన్వయమ్ నియతమాకైయాలే, అధికారివిభాగమనుపపన్నమ్' ఎన్ఱు, ఆశఙ్కా పరిహారార్థమ్, సర్వత్ర (ప్రచుర)- పదమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

(పారతన్త్ర్యజ్ఞానమ్ పిఱన్దు) ఎన్ఱతు, "అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వాధ్యవసాయమ్ పిఱన్దు" ఎన్ఱపడి.

(భగవదేకోపాయత్వత్తిలే) ఎన్ఱతు, "స్వీకారాద్యవృత్తియాలే, భగవద్వ్యృత్తియాన్ననిరపేక్షసాధనత్వత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

(పరమ) ఇత్యాది:—

"(౧) జన్మాన్తరసుకృతత్తాలుమ్, (౨) ఇజ్జన్మత్తిల్ అనభిసంహితఫల కర్మానుష్ఠానత్తాలుమ్, అన్ఱిక్కే, కేవలభగవత్-కటాక్షత్తాలుమ్, రజస్తమస్సుకళ్-మాత్రయాపికలశాత్తే ఇరుక్కుమ్ విలక్షణసత్త్వవాన్కళైప్పత్తి" ఎన్ఱపడి.

"సర్వధర్మాంశ్చసంత్యజ్య"౫ "విముక్తాన్యసమారమ్భః"౬ "త్యజ ధర్మమధర్మంచ"౭ "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"౮ ఇత్యాదికళైయుమ్ కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నిషేధిక్కప్పడవుమ్) ఇత్యాది.

అధ్యాహృతపష్ఠీఫలితమ్, (విధిక్కప్పట్టు) ఇత్యాదికమ్.

"ఇప్పడి, అధికారిభేదేన విధినిషేధఙ్గళుక్కు విరోధమిల్లామైయాలే, "విధినిషేధఙ్గళ్ సప్రయోజనఙ్గళ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧॥ గీ. ౧౮-౨౭ వ్యాఖ్యానభాష్యమ్: నెల్లూర్-శ్రీసరస్వతీనిలయ ముద్రాయన్త్రితమ్. పు. ౨౩౬. ౨॥ మనుస్మృతి అధ్యా-౧౧-శ్లో ౫౯. † అనహంకారీ ఇతిపాఠాన్తరమ్. ౩॥ ౪॥ గీ. ౧౮-౨౬ వ్యాఖ్యానే, మేల్పడిక్. పు.

౫॥ శరణాగతిగద్యమ్. ౬॥ పు. ౧౧౭, ౧మ్ నోట్టు. ౭॥ ౮॥ గీ. ౧౮-౬౬.

6-4-99.

"ప్రత్యక్షసిద్ధంకర్మాభిచారం, విహితంకుతః?," ఇతిచేచ్ఛాస్త్రవిశ్వాసప్రయోజకతయాశ్రవేత్ ।విహితంనాస్తికానాంహిశాస్త్రే క్రియా ఉపరోధనామ్॥

మూ.—౧౩౧. I అత్తై, శాస్త్రవిశ్వాసత్తు
క్కాగ విధిత్తదు;

వ్యా.—౧౩౧. "ఇప్పడి నిషేధిక్కప్పడుమవై యాన ఇవైశ్వైన, అడియిలే ఎను క్కాగ (విధిత్తదు)?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అత్తై) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అత్తావదు:—

"I. శఠచిత్తశాస్త్రవశతోపాయో౽భిచారక్రియః"౧ "ఎన్ఱు,అప్పడియే అభిచారకర్మత్తై (విధిత్తదు),

అ.—౧౩౧. "ఇప్పడి, విహితత్తుక్కైయ నిషేధత్తుక్కు ప్రయోజనమ్ శొన్నార్;

ఇని, నిషేధ్యఙ్గళాన ఇవఱ్ఱైనుక్కైయ విధిక్కు తాత్పర్యవిషయిక ముఖ్యప్రయోజనమ్ శొల్లుకిఱార్"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తజ్జిజ్ఞాసు ప్రశ్నరూపేణ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇప్పడి నిషేధిక్కప్పడుమవై యాన) ఇత్యాది.

(ఇవైశ్వైన) ఎన్ఱు తొడఙ్గి, "శ్యేనో౧పాసనఙ్గళై౨" ఎన్ఱు వరై.

"ప్రత్యక్షనాధిపజ్ఞస్వరూపాద్-అప్పర్శనంవరమ్?"౨ ఎన్ఱు,అ విత్తైయుటైయఙ్గు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఎతుక్కాగ?) ఇతి.

"*మాతాపితృసహస్రేభ్యోఽపి వత్సలతరమాకైయాలే, "శాస్త్రమ్,

"తత్తదధికారికళై విడమాట్టాత వాత్సల్యత్తాలే తత్తదధికారికళుక్కైయ తత్తత్పురుషార్థసిద్ధియైయుమ్, తన్ముఖేనశాస్త్రవిశ్వాసాది ప్రణాడ్యా పరమపురుషార్థపర్యవసానత్తైయుమ్, అభిసన్ధిత్తు, ఉత్తరోత్తరాధికారత్తైప్పఱ్ఱ నిషేధిక్కప్పడుమవైయాన ఇవఱ్ఱై పూర్వపూర్వాధికారత్తైప్పఱ్ఱ విధిత్తదు' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే "ఉత్తరగ్రన్థమ్"; ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

(అత్తావదు) ఇత్యాదినా.

("శఠచిత్త"౧) ఇత్యాది.

ఇతు శ్రీరఙ్గరాజస్తవత్తిలే.

వ్యా.—"శాస్త్రత్తై, 'ఇల్లై' ఎన్ఱు, ఇరుక్కుమ్ "నాస్తికనుక్కు శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాగ;

అ.—"'శఠో౽నైకృతికో౽లసః'౩ ఎన్ఱు,అవిడత్తిలే, 'శఠ.—"అభిచారకర్మరుచిః'౩ ఎన్ఱు, భాష్యమ్;

"అత్తిల్, అభిచారకర్మరుచియాయిరుక్కైయవన్, ఇరణ్డు పడియిల్ "ఇరుప్పన్:—

"I. (౧) ప్రకారాన్తరేణ శాస్త్రవిశ్వాసమ్ పిఱవాతవనాయ్, "(౨) తమోగుణోద్రేకత్తాలే శత్రువధకామనాయ్ తదుపాయమాన "శ్యేనయాగత్తిలే ఇచ్ఛైయుడైయవనుమ్;

"II. అజ్ఞనన్ఱిక్కే, (౧)శాస్త్రత్తిలే అప్రామాణ్యసంభావనా "యుక్తనాయ్, (౨) (1) తత్ప్రతిపాద్య మాకవుమ్, (2) శత్రువధార్థమాక "వుమ్, శ్యేనయాగత్తిలే ఇచ్ఛైయుడైయవనుమ్.

"ఇప్పడి ఇరణ్డుపడియిలే, ఇఙ్గు 'శాస్త్రవశతోపాయః'౧ "ఎన్ఱు,అవివిడత్తుక్కైయ సమభివ్యాహారత్తాలే, (II) ఇరణ్డామ్ "ప్రకారవిశిష్టనై 'శఠ'౧ శబ్దవివక్షితనై", ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (శాస్త్రత్తై) ఇత్యాది.

నాస్తి, "పరలోక" ఇతిమతిః యస్య, సః=(నాస్తికః)—

"అస్తినాస్తిదిష్టంమతిః"౪ ఎన్ఱు,అనూత్రత్తాలే"ఠక్-" ప్రత్యయమ్ వన్దు (నాస్తిక)-శబ్దమ్ నిష్పన్నమాకిఱదు.

(శాస్త్రత్తై) ఇల్లై ఎన్ఱైయావదు, శాస్త్రా౽ప్రామాణ్యబుద్ధి.

(నాస్తికత్వ) మావదు, తద్ధేతుకపరలోకాభావబుద్ధి.

(శాస్త్రవిశ్వాస) మావదు, శాస్త్రప్రామాణ్యనిశ్చయమ్.

యద్వా:—"'కుహకశఠనాస్తికబాలవాదేషు'౫ "ఎన్ఱు,అ ఆపస్తమ్బసూత్ర - వ్యాఖ్యానత్తిలే,

"'శఠో=వక్రచిత్తః, నాస్తికః=ప్రేత్యభావాపలాపీ,'౫ ఎన్ఱు, "శొల్లుకైయాలే, ఇఙ్గుమ్ 'శఠ'౧ శబ్దమ్ వక్రచిత్తవాచకమ్:

"వక్రచిత్తత్వమ్, శాస్త్రా౽ప్రామాణ్యబుద్ధియుక్తమనస్త్వమ్;

"నాస్తికత్వమ్, తన్మూలకపరలోకా౽భావబుద్ధిః;

౧॥ పు. ౪౧౨, ౧మ్ నోట్టు * పు. ౪౧౦, ౨మ్ నోట్టు.

౩॥ గీ. ౧౮-౨౮ వ్యాఖ్యానభాష్యమ్ నెల్లూర్ - శ్రీరఙ్గేశపుర సరస్వతీనిలయముద్రాశాలాయన్త్రితకోశే, పు. ౧౭౬.

౪॥ అష్టా. ౪-౪-౬౦; ఆన్ధ్రలిపిముద్రిత సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౧౧౯, పఙ్క్తి, ౨౮.

౫॥

శేతనస్యాన్యశేషత్వస్యాతన్త్ర్యకాన్తచేతసః। "స్వరూపరూగ్యతామేశేశ్ఛేషత్వజ్" ఇతిచస్ఫుటమ్॥ ఉపా స్తిరేషావిహితావిశ్వాసోత్పాదనా

మూ.—II. ఇత్తై స్వరూప విశ్వాసత్తుక్కాక
విధిత్తతు.

వ్యా.—"II. ఉపాసనత్తై (విధిత్తతు),

అ.—" 'శతచిత్త' ౧ శబ్దమ్, (౧) బహువ్రీహియాయ్పోతు,
"'శత' ౧ శబ్దమ్ వక్రమాత్రపరమ్;
"(౨) తత్పురుషనాయ్పోతు, యథాశ్రుతార్థమ్;
"(1) చిత్తత్తుక్కు శాస్త్రీయ శత్తై యావతు, (2)తద్వానుక్కు
"శాస్త్రీయశత్తై యావతు వివక్షితమ్;
" ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శాస్త్రత్తై)
"ఇత్యాది"; ఎన్ఱాక్కవుమామ్.
"(౧) ఆస్తికనుక్కు శత్రువధముమ్, అతిల్, (౨) ధార్మికనా
"యిరుక్కుమవనుక్కు వేదవైదికవిరోధివినాశముమ్, (3) అన
"న్యప్రయోజననుక్కు భగవద్భాగవతవిరోధినిరసనముమ్, శ్యేనవిధిక్కు
"ప్రయోజనమాయిరుక్కాలుమ్, వాత్సల్యాతిరేకత్తాలే, శాస్త్రవిశ్వాస
"శూన్యర్కు శాస్త్రవిశ్వాసోత్పాదనత్తిలే శాస్త్రత్తుక్కు ముఖ్యతా
"త్పర్యమ్"; ఎన్ఱు కరుత్తు.
"(౧) ' "ఆత్మా" ఇతి తూపగచ్ఛన్తి గ్రాహయన్తిచ'౨ ఎన్ఱు
"ఉపాసనత్తిలే శరీరశరీరిభావమ్ విషయమాకైయాలుమ్,
"(౨) 'స్నేహపూర్వమనుధ్యానం "భక్తిర్" ఇత్యభిధీయతే'౩
"ఎన్ఱు, భక్తియిలే 'అను'౩ శబ్దార్థమాన శేషత్వమ్ విషయమాకైయా
"లుమ్,
"తాదృశ ఉపాసనవిధిక్కు తజ్జన్యమోక్షత్తిలే తాత్పర్యమిరు
"క్కచ్చెయ్తేయుమ్,
"భగవదత్యన్త - అభిమత - సిద్ధోపాయస్వీకార-అధికారభూత-
"అత్యన్తపారతన్త్ర్యజ్ఞానోత్పాదనత్తిలే ముఖ్యతాత్పర్యమ్" ఎన్ఱు
"మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాసనత్తైవిధిత్తతు) ఇత్యాది
"దేహాతిరిక్త ఆత్మస్వరూపనిశ్చయమ్ కామ్యకర్మవిధిక్కుము
"ఖ్యతాత్పర్యవిషయ ప్రయోజనమాకైయాలే,

౧॥ పు. ౪౨౧, ౧మ్నోట్టు. ౨॥

౩॥

వ్యా.—"తన్నై౨ (౧)'స్వతన్త్రన్' ఎన్ఱుమ్, (౨) 'అన్య-
"శేషభూతన్' ఎన్ఱుమ్, భ్రమిత్తుప్పోన్ద చేతననుక్కు, (౧-౨)
"అవై ఇరణ్డుమ్ వన్దేఱి, 'భగవచ్ఛేషత్వమే నిత్యమెన్ఱు, వేషమ్'
"ఎన్ఱు, తన్-స్వరూపత్తిల్ విశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక";ఎన్నై.

౧౩౨. " ఇప్పడి, ఓరో విశ్వాసత్తుక్కాక
విధిత్తు నిషేధిత్తమై ఒత్తిరుక్కాకిలుమ్, ఇవ్వుపాసనత్తై
విడామల్ పణ్ణినిన్ఱాల్, అభిచారకర్మమ్పోలే క్రూరమ
న్ఱే, ఇతు?" ఎన్నై;

అ.—"ఇఙ్గు, 'స్వరూప' శబ్దమ్ దేహాతిరిక్త ఆత్మస్వరూపపరమన్ఱు,
"కింతు, భగవచ్ఛేషత్వరూప స్వరూపనిరూపకధర్మపరమ్" ;ఎన్ను
మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవచ్ఛేషత్వమే) ఇత్యాది.
(నిత్యమెన్ఱు,వేషమ్) ఎన్ఱతు,
"అనౌపాధికత్వాత్ అవినాశియాన ఆకారమ్" ఎన్ఱపడి
" 'మూలత్తిలే [స్వరూపవిశ్వాసత్తుక్కాక] ఎన్ఱతు,
" 'భగవచ్ఛేషత్వవిషయక అనౌపాధికత్వప్రయుక్త అవినాశిత్వ
"నిశ్చయత్తుక్కాక' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱు కరుత్తు.
అత్ర వక్తవ్యంసర్వం పూర్వమేవోక్తమ్.
౧౩౨. " 'అరుంతుదంతు మర్మస్పృక్'౪ ఎన్ఱు,
" 'మర్మస్పృక్'౪-శబ్దత్తాలే 'అరుంతుద'౪-శబ్దత్తుక్కు అర్థనిర్దేశమ్
"పణ్ణకైయాలే,
(1) 'మర్మస్పృక్'౪- శబ్దమ్, దుఃఖాతిశయజనకవాచియాయ్,
(2) తత్పర్యాయ'మర్మస్పృక్'౪ శబ్దముమ్,తద్వదేవదుఃఖాతిశయజనక
వాచియాకిఱతు"; ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావ
తారికై, (ఇప్పడి,ఓరో) ఇత్యాది.
"అభిచారాదికళ్, ఫలవిశేషమడియాకవిట్టే అనర్థహేతుక్క
ళాయ్త్తు?;
ఇఙ్గు, ఫలమ్ మోక్షమాకైయాలే, ఆముష్మికత్తాల్ అనర్థప్రసఙ్గ
మిల్లై" ఎన్ఱి,ఆ సారోక్తశఙ్కానువాదమ్, ("ఇవ్వుపాసనత్తై
విడామల్ పణ్ణినిన్ఱాల్, అభిచారకర్మమ్పోలే క్రూరమన్ఱే,ఇతు?"
ఎన్నై) ఎన్ఱతు.

౪॥

విశిష్టవేషవిద్విట్చ[1], దేహాత్మభ్రమవత్కృతమ్,[2] కించిద్దుఃఖానుభూత్యైకఫలకం, యత్తదీదృశమ్[3]॥ పరహింసారూపకం ప్రాహుః, శర్మకర్మకమ్॥

మూ—౧౩౨. I. అఙ్గాత్తోల్ పురైయేపోమ్;

వ్యా.—"అత్తిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్" ఎన్గిఱార్, (అతు) ఎన్నుతుడజ్గి·

I. పరహింసారూపమాన అన్ద అభిచారకర్మమ్,

అ.—అతుక్కు పరిహారమ్, (అత్తిలుమ్) ఇత్యాది.

(క్రూరమ్)=బలవదనిష్టానుబన్ధః

ఇతు, (మర్మస్పర్శి)- శబ్దాభిప్రేతమ్.

(తోల్ పురై)=త్వగావరణస్థలత్తిల్ ఓరాన్తరమ్.

"'మ్రియతే అస్మిన్' ఇతిమర్మ" ఎన్ఱు, యాతొరు ప్రదేశత్తిలే స్పర్శిత్తమాత్రత్తాల్ శరీరత్తుక్కు మరణమ్ ఉణ్డామ్, తాదృశాన్తరప్రదేశమ్ మర్మమ్.

కణ్టకమ్ (తోల్ పురైయేపో) మతు.

క్షురమ్ (మర్మస్పర్శి) యావతు.

ఇవత్తాల్ స్వల్పదుఃఖమహాదుఃఖజనకత్వత్తై చొల్లుకిఱతు

"I. క్వచిత్తు, ఆఘాతసంబన్ధిత్వ[(1)] - అన్తస్సంబన్ధిత్వవివక్షయా[(2)] ఉభే[(1)] విశిష్ట[(2)] నిష్కృష్టవేషవిషయత్వాన కర్మప్రవృత్తికళై[(1)(2)] (తోల్ పురైయేపోమతు) ఎన్ఱుమ్, (మర్మస్పర్శి) ఎన్ఱుమ్, వ్యవహరిప్పతుమున్డు,

II. ఇవ్విడత్తిలే, స్వల్పదుఃఖజనకత్వ - మహాదుఃఖజనకత్వగతే స్వారస్యసిద్ధత్వళ్";

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరహింసా) ఇత్యాది.

"శత్రువధరూపమాన" ఎన్ఱపడి—

"(౧) శ్యేనయాగోవా (౨) తత్ఫలంవా (హింసా)"౨ ఎన్ఱు, చోదనాలక్షణసూత్రత్తిలే తాన్త్రికర్ వ్యవహరిక్కైయాలే,

"హింసాకస్త్వభిచారస్స్యాత్"3 ఎన్గిఱవిడత్తిలే '(1) హింసైవ కర్మ, (2) హింసాయాగకర్మ" ఎన్ఱు, విగ్రహద్వయమమ్ వివక్షితమ్:

అత్తిల్ (1) ప్రథమపక్షానురోధేన, "(పరహింసారూపమాన. అభిచారకర్మమ్) ఎన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

వ్యా.—(1) దేహాత్మాభిమానికళైయలామ్, (2) విశిష్టవేష విరోధియామ్, ( ) అత్తాల్ వరుమ్ ఫలముమ్

అ.—"మరణోద్దేశేనానుష్ఠీయమానః మరణానుకూలః వ్యాపారః (హింసా); శ్యేనశ్చతథా"౪ ఎన్గిఱ తాన్త్రికగ్రన్థమ్ ఇఙ్గే అనుసన్ధేయమ్.

"మరణోద్దేశేనకృతః, అదృష్టద్వారకః, తదనుకూలః, వ్యాపారః (హింసా); శ్యేనశ్చ అదృష్టద్వారామరణసాధనమ్; అతోనహింసా" ఎన్గిఱపక్షత్తిలే, (పరహింసారూపమాన) ఎన్గిఱ (పరహింసా) శబ్దమ్.

(౧) తత్కారణత్తిల్ లాక్షణికమాకిల్,

(౨) పరహింసాంరూపయతి=నిష్పాదయతి" ఎన్ఱు, యౌగికమాకిల్, ఆకక్కడవతు.

"అజ్ఞానంతస్యశరణమ్"౫ ఎన్గిఱపడియే, అజ్ఞనుక్కు అల్పదణ్డమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దేహాత్మా) ఇత్యాది—

"'విషాదీ దీర్ఘసూత్రీచ కర్తా తామసఉచ్యతే'౬ ఎన్ఱు, తమఃప్రచుర పురుషకర్తృత్వసామర్థ్యత్తాలే, తమఃప్రాచుర్యకార్యవిపరీతజ్ఞానవత్కర్తృత్వమ్ సిద్ధమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(విశిష్టవేషవిరోధియామ్) ఎన్ఱతు, "దేహాదిశిష్టాత్మవద్విష్ట ప్రతిసంబన్ధితాక - అనిష్టజనకమామ్" ఎన్ఱపడి.

అన్ద అనిష్టత్తై విశేషిప్పిక్కిఱార్, (అత్తాల్ వరుమ్) ఇత్యాదినా·

(అత్తాల్)=శ్యేనయాగత్తాల్.

"యస్తు ఇహవా 'ఏతత్ అహమ్' ఇతి, 'మమేదమ్' ఇతి, భూతద్రోహేణకేవలం కుటుంబమేవ అనుదినంపుష్ణాతి, సః, తాన్ ఇహావిహాయస్వయంతదశుభేనరౌరవేనిపతతి"౭ ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిలదుఃఖానుభవ) ఇత్యాది.

వి-అ.—౧౩౨. (విశిష్టవేషవిరోధియామ్) ఎన్ఱతు,

"వర్ణాశ్రమాదివిశిష్టవేషత్తుక్కు, (౧) స్వసజాతీయ పాపప్రవర్తనశక్తియాలేయుమ్, (౨) స్వ-విజాతీయసత్కర్మ ప్రతిబన్ధకశక్తియాలేయుమ్, విరోధియామ్" ఎన్ఱపడి.—

౧॥ పు. ౪౨౨, ౪వ నోట్టు. ౨॥

3॥

౪॥ ౫॥

౬॥ గీ. ౧౮-౨౮. ౭॥

నిష్కృష్టవేషవిద్విట్ చ, స్వరూపజ్ఞానవత్ప్రతమ్,। ఈదేకపరతన్త్రస్యస్వరూపస్య ప్రకాశకమ్,॥ ఉపాసనమహంకారగర్భమేతత్తు, వర్మకృట్।.

మూ.—II. ఆత్మమర్మస్పృక్.

వ్యా.—శిల దుఃఖానుభవమాత్రమాయ్ కొణ్డు, మేల్పాపోన్ఱైయాలే, (తోల్ పురై యేపోమ్) ఎన్గిఱతు;

II. అహంకారగర్భమాన ఇన్ద ఉపాసనమ్, (1)ఆత్మజ్ఞానమ్ పిఱన్దవర్- శెయలామ్, (2) నిష్కృష్టవేషవిరోధి

అ.—(మాత్ర) శబ్దమ్, వక్ష్యమాణస్వరూపనాశవ్యవచ్ఛేదకమ్.

[తోల్ పురై యేపోమ్] ఎన్గిఱ ఇవిత్తాల్ గౌణీలబ్ధసాదృశ్యమ్, (మేల్పాపోన్ఱైయాలే) ఇతి.

"అధికారబోధయుక్తేషు" ౧ఇత్యాద్యుక్తప్రకారేణ (1)ప్రధానకర్తృత్వ (2) భోక్తృత్వ అనుసన్ధానరూప సూక్ష్మాహంకారాధికారకత్వత్తై ఉటైత్తాగ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అహంకారగర్భమాన) ఇత్యాది.

"విదుషోఽతిక్రమే దణ్డభూయస్త్వమ్" ఎన్గిఱవిత్తై యుటైత్తాగ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మజ్ఞానమ్) ఇత్యాది.

"ప్రజాపతివాక్యోదిత-అపహతపాప్మత్వాది విశిష్టస్వస్వరూపానుసన్ధానంపరవిద్యాఙ్గమ్" ఎన్నుమత్తైయుటైత్తాగ్ (ఆత్మజ్ఞానమ్ పిఱన్దవర్-శెయలామ్) ఇతి.

(నిష్కృష్టవేషవిరోధియామ్) ఎన్గిఱతు, "దేహావైశిష్ట్యానవచ్ఛిన్న ఆత్మప్రతిసంబన్ధికానిష్ట జనకమాయ్" ఎన్గిఱపడి.

ఎ-అ.—I. కర్మజ్ఞయక్కు,(౧) "స్వ-సజాతీయకర్మప్రవర్తనశక్తి" ఎన్ఱుమ్,

(౨ "స్వ-విజాతీయకర్మప్రతిబన్ధకశక్తి" ఎన్ఱుమ్, "(౩) స్వఫలాధానశక్తి" ఎన్ఱుమ్, శక్తిత్రయమున్డిఱే?.

II. అన్ఱిక్కే, "లోకాపవాదాదిసంపాదనత్తాలే విశిష్టవేషవిరోధి" ఎన్ఱుమామ్.

(నిష్కృష్టవేషవిరోధియామ్) ఎన్గిఱతు, "భగవదతిశయాధాయకత్వరూప శేషత్వవిరోధియామ్" ఎన్గిఱపడి.

ఇ-అ.—౧౩౨. (విశిష్టవేషమ్) ఎన్గిఱతు, "దేహవిశిష్టవేషమ్" ఎన్గిఱపడి,

వ్యా.—యామ్, (3) భగవదేకపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపనాశకమాకైయాలే, (వర్మస్పృక్) ఎన్గిఱతు.

౧౩౩. "ఇవ్వళవేయన్ఱు,(ఇస్సాత్తాన్,...దుష్కరముమ్" ఎన్గిఱతాన్,

అ.—అన్ద అనిష్టత్తైవిశేషిప్పిక్కిఱార్, (భగవదేక) ఇత్యాదినా.—

"స్వాపేక్షితప్రద - అత్యన్తాభిమతానన్యోపాయ ప్రవృత్తిక జాతీయత్వపర్యవసిత - అదృష్టద్వారకసాధన ప్రవృత్త్యనర్హత్వరూప- అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపానుప్రవిష్ట భగవదత్యన్తాభిమతిశయరూపస్వరూపనాశహేతువాకైయాలే, మహాదుఃఖజనకమ్"; ఎన్గిఱపడి.

ఇత్తాల్, "ఇతు, శ్యేనయాగాదియిలుమ్ కాట్టిల్ అత్యన్తానర్థహేతువాకైయాలే, 'అముష్మికత్తాల్ అనర్థప్రసఙ్గమిల్లై' ఎన్నుమ్ శఙ్కైపరిహృతై"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౩౩. "[దుష్కరముమామ్] ఎన్గిఱ మూలస్థ 'చ' శబ్దార్థమ్, పూర్వోక్తస్వరూపవిరోధాదిసముచ్చయమ్"; ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇవ్వళవేయన్ఱు) ఇత్యాది.

(ఇవ్వళవే) ఎన్గిఱతు,

"(౧) స్వరూపవిరుద్ధత్వ - (౨) అపాయత్వ - (౩) భయజనకత్వ - (౪) శోకజనకత్వ - (౫,అహంకారమిశ్రతాహేతుకనిషిద్ధత్వ- (౬) అవద్యకరత్వ - (౭) ఫలవిసదృశత్వమాత్రమ్"; ఎన్గిఱపడి.

"'సముచ్చయే "చ" శబ్దసమభివ్యాహృతస్య కించిత్-అప్రాధాన్యంప్రతీయతే' ఎన్గిఱ శాబ్దికమర్యాదైయాలే, [వా. ౧౧౫ల్] '[అజ్ఞానాఽశక్తికళత్తు] ఎన్ఱు, కణ్ఠోక్తమాన అప్రధానత్వమ్, ఇఙ్గే 'ఉమ్మై'యాలే స్మారితమ్;

"ఇత్తాల్, 'ఇన్ద అప్రాధాన్యమే ఇతుక్కు చరమనిర్దేశహేతు' ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్"; ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—౧౩౩. "నను! 'ఇదంశ్యేనవిధితుల్యత్వాత్ రక్షణమేవన భవతి, ఇతి వక్తుంనశక్యతే;

శాస్త్రీస్య, వాత్సల్యభావాఽజ్ఞత్వయోః అన్యతరప్రసఙ్గాత్:

౧॥ పు. ౩౯౩, ౧మ్ నోట్టు.

మూ.—౧౩౩. ఇప్పడి,

వ్యా.—(ఇప్పడి) ఇత్యాదియాలే.

"ఇప్పడిస్వరూపవిరోధియాయిరుక్కుం ఇవ్వుపాస "నత్తై, (1) 'యజ్ఞేన దానేన తపసాఽనాశకేన బ్రా "హ్మణా(ః) వివిదిషన్తి'౧

"(2) 'అవిద్యయామృత్యుంతీర్త్వా విద్యయాఽమృత "మశ్నుతే' ౨

అ.—"మూలత్తిలే [ఇప్పడి] ఎన్గిఱ 'ఇదమ్' శబ్దం, [వా.౧౩౨.] "[మర్మస్పర్శి] ఎన్గిఱ వ్యవహిత పూర్వవాక్యోక్త స్వరూప "విరోధిత్వవిశిష్ట ఉపాసనపరామర్శియాకైయాలే,

"'ఇవర్ ఉకుక్కుం సముచ్చిత్యదోషత్వమల్లతు, వ్యవస్థితవికల్పేన "'దోషత్వమిల్లై' ఎన్ఱు వ్యఞ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళి చ్చెయ్కిఱార్,

(ఇప్పడి స్వరూపవిరోధియాయిరుక్కుం) ఇత్యాది.

[కర్మ] శబ్దార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,("యజ్ఞేన"౧)ఇత్యాదినా.

"("యజ్ఞః")=జ్యోతిష్టోమాదిః; ("దానమ్")=సత్పాత్రేషు విత్తవ్యయమ్; ("తపః")=కాయశోషణహేతునియమః; ఆశః= అశనమ్, సఏవ ఆశకః, తస్య అభావః (అనాశకమ్):=అనశనమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇఙ్గే ("యజ్ఞేన") ఇత్యాది- తృతీయార్థకరణత్వత్తుక్కు, (౧) ధాత్వర్థవేదనత్తిలేయో,(౨) సనర్థ ఇచ్ఛైయిలేయో,అన్వయమ్? ఎన్నుమ్ సంశయత్తుక్కు,

'"అసినాజిఘాంసతి"౩ "అశ్వేనజిగమిషతి"౪ ఎన్గిఱ అవిడత్తిల్పోలే, "ప్రాధాన్యాత్ ప్రకృత్యర్థవేదనత్తిలేఅన్వయమ్"౫ ఎన్గిఱ అన్యా యానుగృహీత అర్థనిర్ణయమే నివర్తకమాకైయాలే, తాదృశ అర్థగ్రాహకతయా 'సన్' ప్రత్యయరహితప్రమాణత్తై ఉపాదానమ్పణ్ణుకిఱార్, ("అవిద్యయా"౨) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౧౩౩. ("తపసాఽనాశకేన"౧) ఎన్గిఱ అవిడత్తిల్, "తపసా, అనాశకేన," ఎన్ఱు పదచ్ఛేదమ్.

("అనాశకేన"౧) ఎన్ఱతు, "అనశనేన" ఎన్ఱపడి.

౧॥ బృ-ఉ-౪-౪-౨౨. ౨॥ మైత్రేయఉ-౭-౯. ౩॥ ౪॥ ౫॥

వ్యా.—"(3) 'సర్వాపేక్షా చ యజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్'౬

"(4) 'కషాయపక్తిఃకర్మాణి జ్ఞానంతుపరమాగతిః'౭

అ.—ఇఙ్గే, "'అవిద్యా=విద్యేతరత్ విహితంకర్మ'౮ఎన్గిఱపడియే. ("అవిద్యయా"౨)=అనభిసంహితఫలకర్మణా, ("మృత్యుమ్"౨)=జ్ఞానోత్పత్తివిరోధిప్రాచీనంకర్మ, (తీర్త్వా ౨)=వ్యపోహ్య" ఎన్ఱపడి,

ఉపాత్తశ్రుతివిషయ సూత్రత్తైయుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, ("సర్వాపేక్షా"౬) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, "విద్యా" ఇతివిశేష్యమ్ అధ్యాహార్యమ్:—

"బ్రహ్మవిద్యా, యజ్ఞాదినిత్యనైమిత్తిక సర్వకర్మసాపేక్షా భవతి; కుతః?:—("యజ్ఞాదిశ్రుతేః"౬)=("యజ్ఞేనదానేన")ఇత్యాది శ్రుతేః;

యథా, అశ్వః పరికరబన్ధాదిసాపేక్షః, తద్యుక్తఏవగమనాయ ప్రభవతి, తద్వత్" ఎన్ఱపడి.

ఉపాత్తశ్రుతిసూత్రోక్తకరణత్వోపయోగి కించిత్కార ప్రదర్శకప్రమాణోపాదానమ్, ("కషాయపక్తిః"౭)ఇత్యాది.

("కషాయ"౭)-శబ్దః రాగాదివాచకః, రజోగుణోపలక్షకః; ("కర్మాణి"౭)=("కషాయ") శబ్దిత రజస్తమోనిబర్హణనిమిత్తాని; ("జ్ఞానం...పరమాగతిః"౭)=పరమగత్యుపాయః; ఉభయత్రకారణేకార్యోపచారః.

ఎ-అ—("అవిద్యయా"౨)=కర్మణా,("మృత్యుం"౨)=ఉపాసనవిరోధిపాపసమూహమ్.

"సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్"౬ ఇత్యేతత్ ఉత్తరమీమాంసాయామ్, తృతీయాధ్యాయ చతుర్థపాదే:

అస్యార్థః వేదాన్తసారేభాష్యకారైః అభిహితః:—

"'సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్'=కర్మవత్సుగృహస్థేషు, అగ్నిహోత్రాదిసర్వకర్మాపేక్షావిద్యా;

బ్రాహ్మణావివిదిషన్తి, 'యజ్ఞేనదానేన'౧ ఇత్యాదిశ్రుతేః:

యథాఽశ్వః గమనసాధనభూతోఽపిస్వపరికరబన్ధాపేక్షఃగమనే: ఊర్ధ్వరేతస్సుచస్వాశ్రమకర్మాపేక్షా"౯ ఇతి.

౬॥ బ్రహ్మసూ-అ-౩, పా-౪, అధి-౨౬, వేదాన్తవిద్యావిలాస ముద్రిత శ్రీభా-పు. ౭౧౭. ౭॥ ౮॥ ౯॥ అత్రముద్రిత వేదాన్తసారే, పు, ౨౬౦.

వ్యా.—“(5) ‘కషాయేకర్మభిఃపక్వేతతోజ్ఞానంప్రవర్తతే’౧

“(6) ‘జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞానసమాధిభిః

“ నరాణాంక్షీణపాపానాం కృష్ణేభక్తిః

ప్రజాయతే’౨

అ.—ఉపాత్తవచనత్తిలే కషాయపాకకర్మఙ్గళుక్కు కార్యకారణభావమ్ స్ఫుటమల్లామైయాలే, తత్-స్ఫుటత్వార్థమ్ ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్, (‘కషాయే’’౧) ఇత్యాది.

“(“కర్మభిః కషాయేపక్వే, తతఃజ్ఞానంప్రవర్తతే’’)—ప్రసరతి’’ ఎన్నపడి.

“కర్మఙ్గళుక్కు రజస్తమోనిబర్హణనిమిత్తత్వమ్, తద్ధేతుభూతపాపక్షయద్వారకమ్’’ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్. (“జన్మాన్తర’’,౨) ఇత్యాది.

(“తపస్’’౧)-శబ్దమ్, కాయశోషణాదినియమోపలక్షిత కర్మయోగపరమ్;

(“జ్ఞానమ్’’౨) ఆత్మావలోకనమ్;

“యమాద్యఙ్గసముద్భూతా సమాధిస్సంస్థితిఃపరే। బ్రహ్మణిశ్రీనివాసాఖ్యేవ్యక్తధ్యానపరివర్జితా’’॥౩ ఎన్గిఱపడియే, (“సమాధిః’’) విశదధ్యానవిశేషః;

(“భక్తిః’’) ప్రీతిరూపాపన్నస్సమాధిః;

దశాభేదత్తాలే కార్యకారణభావవ్యపదేశమ్.

ఎ-అ.—పురాతనమాన అరుమ్బతత్తిల్ ఇతుక్కు-అర్థమ్:—

““వివిధ్యయాకియ ఉపాసనమానతు, (“సర్వాపేక్షాచ’’౪)—సర్వకర్మఙ్గళైయుమ్ అఙ్గమాక అపేక్షిత్తు ఇరుక్కుమ్:

కుతః?:

(“యజ్ఞాదిశ్రుతేః’’౪)—యజ్ఞాదికర్మఙ్గళై అఙ్గఙ్గళాక శ్రుతి శొల్లుకైయాలే;

(“అశ్వవత్’’౪)—జాదుముత్తలాన ఉపకరణఙ్గళిల్లాత కుతిరై, యుద్ధసాధనమాకాతాప్పోలే’ ఎన్నపడి’’.

(‘కషాయమ్’’౪,—పాపమ్,

మూ.—కర్మసాధ్యమాకైయాలే,

దుష్కరముమాయిరుక్కుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ - తిరువడిగళే శరణమ్.

వ్యా.—ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే,కాయక్లేశకరమాన కర్మానుష్ఠానత్తాలే సాధిక్కప్పడుమతాకైయాలే,

“అశక్తనాన ఇవనాల్, శెయ్గైక్కరియ త్తలైక్కట్టవుమ్

“అరితాయిరుక్కుమ్’’; ఎన్నై.

ఆక, [వా. ౧౧౫.] [ప్రపత్త్యన్తర పరిత్యాగహేతుక్కుమ్] ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఇవ్వళవాక, ఉపాయాన్తరదోషమ్ విస్తరేణప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

[ఆఱుప్రకరణఙ్గళిలిరణ్డామత్తాన,

ఉపాయప్రకరణత్తిల్ ప్రసఙ్గాద్ అన్తర్భూతమాయ్, ఒన్బతుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామత్తాన]

ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

పెరియజీయర్-తిరువడిగళేశరణమ్.

అ.—“కష్టమ్కర్మ’’† ఎన్గిఱ,లోకప్రసిద్ధియైయుడైయ పూర్వాచార్యమూలప్రదర్శనమ్, (కాయక్లేశ) ఇత్యాది.

“యజ్ఞాదికళ్, సాధ్యరూపఙ్గళాకైయాలే, ఇతికర్తవ్యతయా అఙ్గఙ్గళ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కర్మానుష్ఠానత్తాలే) ఎన్ఱతు.

“కర్మానుష్ఠానమ్,భగవత్ ప్రసాద-పాపక్షయ-రజస్తమోనిబర్హణ ద్వారాదియాలే ఉపాసనసాధనమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలస్థ [సాధ్య] శబ్దార్థమ్, (సాధిక్కప్పడుమత్తాకైయాలే) ఇతి.

“దుష్కరత్వమ్ కర్తృసాపేక్షమాకైయాలే, శక్తనుక్కుతత్ర కర్తృత్వమ్ వ్యాహతమాకైయాలే, సామర్థ్యాత్ అశక్తనుక్కు కర్తృత్వమ్ సిద్ధిక్కుమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అశక్తనాన ఇవనాల్) ఎన్ఱతు.

“ఉపద్రష్టృస్సుమకృచ్ఛ్రకృచ్ఛ్రత్వముఖత్’’౫ఎన్ఱు, “దుష్కర’’శబ్దమ్ కృచ్ఛ్రకర్తవ్యత్తిలే వ్యుత్పాదితమాకైయాలే అత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శెయ్గైక్కరియ త్తలైక్కట్టవుమ అరితాయ్) ఇత్యాదినా.

మూలస్థసముచ్చయార్థమ్, (తలైక్కట్టవుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మై.

౧॥ ౨॥ పు. ౪౦౭, ఉమ్నోట్టు.

౩॥ ౪॥ పు. ౪౨౫, ఉమ్నోట్టు.

౫॥ అష్టా-౩-౩-౧౨౬.

అస్మిన్ ప్రకరణే పూర్వముక్తాన్యుపాయదోషతా: తతఃపశ్చాత్ సాత్త్విక త్యాగస్తత్యుక్తాయత స్తతః॥ "కాకమాంసంశునోచ్ఛిష్టమ్" ఇతిన్యాయ

అ —ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అశేషా ఉపాన్తర) ఇత్యాది.

[ఆయుప్రకరణఙ్గళిల్ ఇరణ్డామదాన
ఉపాయప్రకరణత్తిల్ ప్రసఙ్గాద్-అన్తర్భూతమాయ్,
ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామదాన]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.
అణ్ణాఱ్ఱుఙ్గార్ - తిరువడిక శేశరణమ్.

ఎ-అ —ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తై త్తలైక్కట్టుకిఱార్, (అక్క) ఇత్యాదియాల్.

ఇన్ద ప్రకరణత్తిల్ మున్సొల్లామ్ ఉపాయాన్తరదోషఙ్గళైచ్చొల్లి క్కొణ్డుపోన్దు, పిన్బు "అత్తుగ్రానమ్ దుశ్శకమ్" ఎన్ఱైయాలే, "కాకమాంసంశునోచ్ఛిష్టం స్వల్పంతదపిదుర్లభమ్" ౧ ఎన్గిఱ లోక న్యాయమ్ తోన్ఱ్ ముక్కిఱతు.

ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణంసంపూర్ణమ్.
ఎమ్బార్ జీయర్ - తిరువడిక శేశరణమ్.

మీ —కింతు, 'పారతన్త్ర్యభావవత్ ముఖ్యరక్షణంనభవతి. పరంతు, గౌణరక్షణమ్' ఇత్యభ్యుపగన్తవ్యమ్:

తతశ్చ, 'గౌణోపాయత్వంభక్తేరస్తి' ఇతి, భగవతో నిరపేక్ష త్వంనసిధ్యతి' ఇత్యాశఙ్క్య?, "గౌణమోక్షసాధనమపి, ప్రపత్తి ద్వారకమ్" ఇత్యాహ,

(ఇత్తుణ్డాల్) ఇతి.

సంగతిస్స్ఫుటా.

సంశయస్తు:—

(1) "భక్తిః సాక్షాన్మోక్షహేతుః?,

ఉత, (2) ప్రపత్తివ్యవధానేన?" ఇతి.

తదర్థమ్, "భక్తేః, (3) ప్రపత్తిశేషత్వంసంభవతి?,

ఉత, (4) న?" ఇతి.

తదర్థమ్, (5) "కించిత్కారత్వం క్వచిత్ దృష్టమ్?,

ఉత, (6)న?" ఇతి.

యదానదృష్టమ్, తదా, భక్తేఃప్రపత్తిశేషత్వాభావాత్ స్వాతన్త్ర్యేణైవమోక్షసాధనత్వసిద్ధిః.

మీ.—యదా కించిత్కార సంభవోదృష్టః, తదా, శేషత్వసంభవాత్ '[భక్తేః] మోక్షోపాయత్వం ప్రపత్తిద్వారకమ్' ఇతిసిధ్యతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

"భక్తేః, ప్రపత్తిద్వారకత్వమ్ అనుపపన్నమ్;

" 'ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే' ౨ ఇతి అవ్యవధానశ్రుతేః:

"ప్రపత్తేః అత్యన్తనిరపేక్షత్వేన భక్త్యాపేక్షితకించిత్కారానపేక్షత్వాచ్చ:

" 'భక్త్యాపరమయావాపి ప్రపన్నావామహామునే!'౩ ఇత్యాది "విరోధశ్చ' ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

"'నాన్యత్పశ్యతస్తేన'౪ ఇత్యాది శ్రుతిసన్నిధినాత్ ఉపాసక ప్రపత్తిగోచరవృత్తాన్తాత్ భక్తేః ప్రపత్తిద్వారకత్వమ్ అవగమ్యతే;

నచ అవ్యవధాన శ్రుతివిరోధః;

'జన్మకర్మచమేదివ్యమ్; ఏవంయోవేత్తితత్త్వతః। త్యక్త్వా దేహంపునర్జన్మ నైతి మామేతిసోఽర్జున!'౫ ఇత్యాదివదుపపత్తేః:

"కించ:—కించిత్కారానపేక్షత్వ విరోధః;

"ప్రపత్త్యధికారభూత అహంకారనివృత్తిపూర్వక శోకజనకే వినియోగాత్:

"నచ, వికల్పవచనవిరోధః;

" 'కర్మయోగేనవా భక్తియోగేనవా'౬ ఇత్యాదివదుపపత్తేః:

" 'నను! భక్తానామపి అన్తతోగత్యా ప్రపన్నత్వే ఆవశ్యకే, "ప్రపత్తేశ్చ పారతన్త్ర్యభినివృత్తిరూప ముఖ్యముక్తిప్రదత్వాత్, ఫలభేద "సిద్ధాన్తో వ్యాహన్యేత?' ఇతిచేత్;—

"నైవమ్: 'అశక్త్యాస్వయత్నత్యాగేన సిద్ధోపాయస్వీకారే౭పి "స్వాభిమతఫలస్య అవిలమ్బేన సిద్ధ్యర్థం కిల సిద్ధోపాయపరిగ్రహ్యతే;

"అతః, ఫలభేదసిద్ధిః' ఇతి, ప్రాపకాన్తరాణాం నసర్వాన్ ప్రతి "ఉపాయత్వమ్, అపితు అజ్ఞాన్ ప్రత్యేవ:

"తత్రాపి, I. 'అనిష్టానుబన్ధిష్టసాధనత్వమ్, నతు ముఖ్యేష్టసాధ "నత్వమ్' ఇత్యేకఃపక్షః:

౧॥

౨॥ ౩॥
౪॥ ముణ్డక ఉ-౧-౨-౧౨, ౫॥ గీ-౪-౯. ౬॥

మీ —"II 'తాదృశ అముఖ్య ఫలం ప్రతి ఉపాయత్వం నాస్తి, 'కింతు, వ్యాజత్వమ్' ఇత్యపరగపక్షః

"'III 'వ్యాజత్వమపినాస్తి, కింతు, దత్తప్రతిదానరూపత్వమేవ' 'ఇతి పక్షాన్తరమ్.

"IV 'తదపినాస్తి; ప్రపత్త్యధికారార్థత్వేన ప్రపత్తిశేషత్వాత్ "ఇతి తురీయగపక్షః' ఇతి.

ఏతత్ప్రకరణార్థసంగ్రహః —

"భక్తియోగాద్యుపాయస్స్యాత్
"జ్ఞానినాంతువిరోధతః।
"(1) తత్తత్సుకృతమూలత్వాత్,
"(2) దేహాద్యుపాధిసంభవాత్,॥
"(3) సాంసారికప్రవృత్తిత్వాత్,
"(4) దేహాత్మభ్రమమూలతః,।
"(5) దేవతాన్తరసంసర్గాత్,
"(6) అప్రాప్తత్వాత్, (7) అసంభవాత్,॥
"(8) తథాప్రాప్తివిరుద్ధత్వాత్,
"(9) ఆచార్యైరపరిగ్రహాత్,।
"(10) కాలధర్మత్వరాహిత్యాత్,
"(11) నిషిద్ధత్వాదపాయవత్,॥
"(12) తత్త్వదృక్-దివ్యసూక్తేశ్చ,
"(13) భయ-శోక-నిదానతః,।

27-6-99.

మీ— (14) అభియుక్తస్వవచనాత్,
"అపాయస్సాధనాన్తరమ్॥
'భక్తిస్తువ్యాజమాత్రంస్యాత్,
'అజ్ఞేష్వఫలసామ్యతః।
' 'నాయం'[1] 'నాస్త్యకృతో న'[2] ఇతి
"శ్రుత్యోపాయనిషేధతః॥
"నవావ్యాజత్వమప్యస్య,
"'ఏషఏవ'[3] ఇతిచశ్రుతేః।
'(1) ఈశ్వరేణైవదత్తత్వాత్,
"(2) ఫలత్వాచ్చైవ, (3) నిన్దనాత్,॥
"(4) పితుర్గోదానతుల్యత్వాత్
"ఉపాయత్వేఽపివాభవేత్।
"(5) అభిచారేణతుల్యత్వాత్,
"(6) నిషేధాచ్చ విధానతః,॥
"తత్త్వం స్వరూపమస్యాస్తు,
"ప్రపత్తావధికారతా।
"దుష్కరత్వేనశోకస్స్యాత్,
"గజేన్ద్రస్యేవసర్వతః॥" ఇతి

[అష్టప్రకరణాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే (పు ౩౦౪, పరి౨౧]

షష్ఠప్రకరణంసమాప్తమ్

(కున్నత్తూర్) ఐయఙ్గ-తిరువడిక్కశరణమ్

౧॥ కఠఉ-౨-౨౩, ౨॥ పు ౪౨౭, ౪మ్ నోట్టు
౩॥ కౌషీతకీ-ఉ-౩-౮ బృ-ఉ-౪-౪-౨౨

మీ.—౨౩౪. ఉక్తంపక్షే, భక్తే రనేకదోషదుష్టత్వా దనుపాయత్వేన భగవద్రక్షణస్య నిరపేక్షత్వమ్.

సప్తమే, ప్రపత్తేరనుపాయతయా తత్రాపి నిరపేక్షత్వముచ్యతే.

పూర్వాధికారక ప్రసఙ్గాత్ సంగతిః.

"యదిశరణాగతిర్న్యదుష్టా, తర్హి, న్యాసోఽపితథాస్యాత్; ప్రపత్త్యాఽవిశేషాత్" ఇత్యవాన్తరసంగతిః.

తత్ర, ప్రథమం సాధనప్రపత్తేః ఫలవ్యభిచారాత్ అసాధనత్వముచ్యతే.

సంశయస్తు:—

"న్యాసస్థలే, భగవతోరక్షకత్వం (1) సాపేక్షమ్?,

(2) ఉత, నిరపేక్షమ్!" ఇతి;

తదర్థమ్, "స్వగతస్వీకారః, (3) సాధనమ్?,

(4) ఉత న?" ఇతి;

తదర్థమ్, "తస్యఫలవ్యభిచారో (5) నాస్తి?,

(6) ఉత, అస్తి?" ఇతి;

"ఓమిత్యాత్మానంయుఞ్జీత",[1] "మామేకంశరణంవ్రజ",[2] ఇతివిధిః, (7) నియతసాధనత్వాభిప్రాయః?,

(8) ఉత, ప్రాయికత్వాభిప్రాయః?;

తదర్థమ్, "భరతప్రపత్త్యావ్యభిచారదర్శనం, (9) స్వగతస్వీకారవిధేః ప్రాయికత్వాభిప్రాయం కల్పయతి?,

(10) ఉతన?" ఇతి;

తదర్థమ్, "భరతప్రపత్త్యావ్యభిచారః, అవైకల్యప్రబల ప్రతిబన్ధకసద్భావాదినా (11) అన్యథాసిద్ధః?,

(12) ఉతనాన్యథాసిద్ధః?" ఇతి:

యదా, ఫలవ్యభిచారదర్శనమ్ అన్యథాసిద్ధమ్,

తదా, తస్యప్రపత్తివిధేః, ఫలసాధనత్వ - ప్రాయికాభిప్రాయకల్పకత్వాభావాత్ అవ్యభిచారేణ స్వగతస్వీకారస్థలే భగవతో న నిరపేక్షత్వ సిద్ధిః;

మీ.—యదా, భరతప్రపత్త్యావ్యభిచారదర్శనమ్ అన్యథాసిద్ధమ్,

తదా, తస్య, ప్రపత్తేః ఉక్తాభిప్రాయకల్పకత్వాత్ వ్యభిచారేణ సాధనత్వాభావాత్ అత్ర భగవతో నిరపేక్షత్వసిద్ధిః.

పూర్వపక్షస్తు:—

"స్వగతస్వీకారస్య ప్రాయికతోక్తిః అనుపపన్నా;

"'ఆత్మానంయుఞ్జీత',[3] 'శరణంవ్రజ'[2] ఇత్యాదివిధినామోక్షం "ప్రతి నియతసాధనత్వావబోధనాత్:

"అన్యథా, ప్రపత్తిశాస్త్రే అవిశ్వాసాత్ తదప్రామాణ్యాపత్తేః "తుల్యన్యాయేన భక్తిశాస్త్రే కర్మకాణ్డేచ విధేఃఫలవ్యభిచార "శఙ్కయా వేదమాత్రాప్రామాణ్యాపత్తిః:

"నచ, "భరతప్రపత్తౌ వ్యభిచారదర్శనాత్ తథాత్వమ్" ఇతి "వాచ్యమ్;

"తత్ర, అఙ్గవైకల్యస్యవా, ప్రబలతర ప్రతిబన్ధకసద్భావస్యవా, "కల్పనీయత్వాత్:

"తస్మాత్, 'వ్యభిచారాత్ ప్రపత్తిరనుపాయః' ఇత్యసంగతమ్" ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

"స్వగతస్వీకారోనసాధనమ్;

"ఫలవ్యభిచారాత్:

"సచ, భరతప్రపత్త్యాదర్శనాత్:

"నచ, తత్ర అఙ్గవైకల్యాదికంకల్ప్యమ్;

"సర్వజ్ఞత్వేనతదయోగాత్:

నచ ప్రతిబన్ధకసద్భావః;

నిత్యముక్తత్వేన తదయోగాత్:

"నచ, ఏవంసతి వేదాప్రామాణ్యాపత్తిః;

"కామసాధనేషు వ్యభిచారాభావేఽపి, భగవత్ప్రాప్తిసాధనేషు "ఫలసంబన్ధప్రాయికత్వస్య కల్ప్యత్వాత్:

"నచ, శ్రుత్యాద్యుక్తిబాధకల్ప్యః

"'నాయమాత్మా'[3] 'నమ్యధ్రువైఃప్రాప్యతే'[4] 'నాస్త్యకృతఃకృతేన'[5] ఇత్యాదిశ్రుతేరపి సత్త్వాత్:

"అతః, ఉభయశ్రుత్యవిరోధేన 'సాధనత్వంప్రాయికమ్' ఇతి "కల్ప్యతే:

౧॥ మహానారాయణఉ-౨౪-౧.   ౨॥ గీ-౧౮-౬౬.

౩॥ కఠఉ- ౨-౨౩.   ౪॥ కఠఉ-౨-౧౦.

౫॥ ముణ్డకఉ-౧-౨-౧౨.

వేదాన్తవిహితా భక్తిరియమ్, "(౧) అన్యాదిప్రయోజనా,| (౨) ద్రవ్యాదినియమైర్హీనా, (౩) సర్వశక్యశ్చకారా, తథా॥ (౪) ఆశారూపాచ, [(౫) సర్వాధికారా,'' ఇత్యేవంలక్షణా|.

౨-అ — "( ) [వా. ౧౧౬] [జ్ఞానికళుక్కు అపాయమ్]ఎన్ఱు, ఇవాక్యత్తి "ల్సొన్న అర్థస్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముడైయార్కు (౧) స్వప్రవృ "త్త్యక్షమత్వమాకిఱ స్వస్వరూపత్తాలుమ్, (౨) స్వార్థానుభవాదికళాకిఱ "స్వఫలత్తాలుమ్, (౩) తపోజ్ఞానసమాధికళాకిఱ స్వహేతుక్కళాలుమ్, "(౪) ఇత్తైల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ మూలభూతమాన అహంకారమమకార "ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, (౫) మఱ్ఱుమ్పలపడికళాలుమ్, అపాయమాయి "రుక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(4) [వా. ౧౧౮] [అపాయమాయ్త్తు] ఎన్ఱు, ఇవాక్యత్తి "ల్సొన్న అత్యన్తపారతన్త్ర్యరూపస్వరూపనాశకత్వమాకిఱదోషముమ్,

"(5) [వా. ౧౧౯] ["నైతిక్కాట్ట"౧] ఎన్ఱు, ఇవాక్యత్తిల్సొన్న "స్వప్రసఙ్గమాత్రత్తాలే తిరువ్వుమురుక్కాల్ మీళాత్పడి భగవ "ద్విషయత్తుక్కు అశలాక్కువన్ఱాక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(6) [వా. ౧౨౦] ["వర్తతే మే మహద్భయమ్"౨] ఎన్ఱు, ఇవా "క్యత్తిల్సొన్న ఎత్తనైయేనుమ్ అళవుడైయారాయిడుమ్ 'స్వభోగ్యతా "దర్శనమాత్రత్తాలే పిణమ్మెఴున్దుకడిక్కుఱతో?' ఎన్నుమతిశఙ్కైయాలే "నడుఙ్గప్పణ్ణవన్ఱాక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(7) [వా. ౧౨౦] ["మాశుచః"౩] ఎన్ఱు, ఇవాక్యత్తిల్సొన్న "ఎత్తనైయేనుమ్ మళవుడైయారాయిడుమ్ స్వశ్రవణమాత్రత్తాల్ "నడుఙ్గప్పణ్ణవన్ఱాక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(8) [వా. ౧౨౧] [ఇప్పడికొళ్ళాత్పోతు] ఇత్యాదివాక్యత్తి "ల్సొన్న స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముడైయార్, అవశత్తాక ఒరు "కాల్ ఉపాయాన్తరఙ్గళిలే ప్రవృత్తిత్తాల్ అతుక్కుమ్కూడప్రా "యశ్చిత్తమ్పణ్ణి అస్దోషత్తైక్కత్తిప్పుక్కొళ్ళవేణ్డుమ్పడియాకిఱ "దోషముమ్,

"(9) [వా. ౧౨౨] [తిరుక్కురుక్కైప్పిరాన్పిళ్ళాన్] "ఇత్యాదియిల్సొన్న స్వస్వరూపవిరోధిస్వప్రయత్న మూలభూతమాకై "యాలే, అత్యన్తనిషిద్ధమాయ్, అహంకారగర్భమాయ్, ఇరుక్కై "యాకిఱదోషముమ్,

"(10) [వా. ౧౨౩] [రత్నత్తుక్కు] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్ చపలజన "వశీకరణద్వారా రత్నలాభహేతువాన వరాటికైయైముత్తలిలే సాధనాన్తర "ఙ్గళుక్కు దృష్టాన్తమాకచ్చొల్లి, 'అహంకారగర్భమాకైయాలే, అనన్య "భక్తిచపలన్నానఎమ్పెరుమాన్మేల్ విఴుకైక్కు అవిషయమాన ఉపాయా "న్తరఙ్గళ్ అత్తైక్కు వాస్తికమాకప్పాత్తిమ్పోరాతు' ఎన్నుమ్ "అస్వారస్యత్తాలే కాణవరుమవర్కళుక్కు స్వరూపమాయ్ రాజావు "క్కు ఉపేక్షణీయమాన ఎలుమిచ్చమ్పఴత్తై దృష్టాన్తమాకచ్చొల్లుకై "యాలే తోన్ఱ పల వైసాదృశ్యరూపమాన దోషముమ్,

"(11) [వా. ౧౨౪] [తాన్దరిద్రన్] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్సొన్న "ఉపాసకరుడైయ హేయఫలత్తుక్కు వ్యాజమాకైయుమ్ కూడయోగ్య "మాక్కామలిరుక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(12) [వా. ౧౨౫] [అవన్] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్సొన్న ఉపా "యాన్తరఙ్గళైచ్చెయ్యుమళవిల్ యథావస్థితవస్తు యాథాత్మ్యజ్ఞాన "త్తోడే శెయ్యుమ్పోతు, ఉపాయమాకమాట్టాతైయాలే అజ్ఞానత్తాలేయే "శెయ్యత్తక్కదొన్ఱాకవేణ్డుమ్పడియిరుక్కైయాకిఱదోషముమ్,

"(13) [వా. ౧౨౫] [అద్వైతుక్కైడ] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్సొన్న "భగవత్స్వాతన్త్ర్యప్రకాశకమాయిరుక్కైయాకిఱ దోషముమ్,

"(14-15) [వా. ౧౨౬] [భర్తృభోగత్తై] ఇత్యాదివాక్యత్తి "ల్సొన్న శేషశేష్యవద్యకరత్వఙ్గళాకిఱదోషఙ్గళుమ్,

"(16) [వా. ౧౨౭] [వేదాన్తఙ్గళ్] ఇత్యాదియిల్సొన్న చేతన "రుచ్యనుగుణతయా విహితముమాయ్, స్వయంకార్యకరమాయిరుక్కై "యుమాకిఱదోషముమ్,

" (17) [వా. ౧౨౮] [ఇత్తై] ఇత్యాదివాక్యత్తిల్సొన్నపడి "విధిత్తతుమ్ అన్యార్థమాకైయాకిఱదోషముమ్,

"(18 [వా ౧౩౦] [ఇతుతాన్] ఇత్యాయిల్సొన్న ఓరధికార "త్తిల్నిష్ఠుమ్ ఓరధికారత్తిల్కొణ్డుపోకైక్కాక విధిక్కప్పట్టతామ్ "ఉత్తమాధికారికళుక్కు నిషిద్ధమాయిరుక్కైయాలేవన్ద శ్వేన "సామ్యమాకిఱదోషముమ్,

"(19) [వా. ౧౩౨] [అతుతోల్వుగై] ఇత్యాదియిల్సొన్న "అభిచారత్తిలుమ్కాట్టిల్ అత్యన్తక్రూరమాయ్ స్వరూపనాశకమా "యిరుక్కైయాకిఱ దోషముమ్,

"(20) [వా. ౧౩౩] [ఇతుతాన్] ఇత్యాదియిల్సొన్న "కర్మసాధ్యత్వప్రయుక్తదుష్కరత్వమాకిఱదోషముమ్,

"ఆక ఇరుపతుదోషఙ్గళైయుమ్" ఎన్ఱుపడి.

౧॥ పు. ౩౮౧, ౪వ నోట్టు. ౨॥ పు. ౩౮౩, ౧వ నోట్టు.
౩॥ పు. ౩౮౪, ౧వ నోట్టు.

7-7-99.

పూర్వోక్తదోషస్య తస్యాః(ః)నేత్యుక్తత్వాత్ ప్రతీయతే. "ఉపాయత్వాభావఇహవస్తుగత్యానయద్యపి॥] ఉపాయప్రతిపత్త్యర్హాభవతి" ఇత్యపి

వ్యా.—(ఒన్ఱుమిల్లై) ఎన్ఱతు, "ఒరుదోషముమ్ ఇల్లై-పక్క-లిల్లై" ఎన్ఱపడి.

(ఇతుక్-గ్ ఇజ్గళొన్ఱుమిల్లై) ఎన్నైయాలే, "మగ్ గురుకుగ్ గముణ్డు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

అతావతు:—వస్తుతః ఉపాయత్వమ్ తనక్కిన్ఱి, కేఁ ఇరుక్క-చ్చెయ్తే,

అ.—"ఇక్కుఱ్ఱఙ్గళొన్ఱుమ్ ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కిల్లై" ఎన్ఱు, అన్వయిత్త అర్థమ్, (ఒరుదోషముమ్ ఇల్లై-పక్కలిల్లై)ఇత్యాది

"ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు ఒరుకుఱ్ఱముమ్ఇల్లై" ఎన్నాల్, [ఇక్కుఱ్ఱఙ్గళ్] ఎన్ఱ ఇ 'ఏతత్'-శబ్దత్తాలే 'విశేషనిషేధః శేషాభ్యనుజ్ఞానఫలకః'౧ఎన్ఱ, అన్యాయత్తాలే దోషాన్తరసద్భావమ్అభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇక్కుఱ్ఱఙ్గళొన్ఱుమిల్లై ఎన్నైయాలే) ఇత్యాది.

"ఏక"[1] శబ్ద "ఏవ"[2] ౩ కారాదికళాలే, ఉపాయవరణరూపైయాన ప్రపత్తిక్కు ఉపాయత్వాభావమ్ సిద్ధమాకైయాలే, "ప్రపత్తియిల్ ఉపాయతావాదమ్ నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వపరమ్" ఎన్ఱు సిద్ధమిఱే?

ఇజ్గే, "ప్రపత్తిక్కు ఇక్కుఱ్ఱఙ్గళ్" ఎన్నాల్, [ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు] ఎన్ఱు, [ఉపాయ] పదప్రయోగత్తాలే, నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వమ్ అనువదిక్కప్పడుకిఱతు.—

నియతాన్వయ వ్యతిరేకిత్వమ్తాన్ ఉపాయత్వభ్రమ విషయతాపాదకమిఱే?.

."ఇప్పడి, ఉపాయత్వభ్రమవిషయతాపాదకమాన నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వత్తినుడైయ అనువాదత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, '[ఇక్కుఱ్ఱఙ్గళ్]ఎన్ఱు, "ఏతత్"-శబ్దవ్యఞ్జితదోషమ్, ఉపాయత్వభ్రమవిషయతాయోగ్యత్వరూపమాననియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వరూపమ్' ఎన్ఱు, సూచనమే యాకవేణుమల్లతు, నిరర్థకానువాదమ్ఆకాతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అతావతు వస్తుతః ఉపాయత్వమ్) ఇత్యాది.

౧|| వాక్యన్యాయమ్. ౨|| గీ-౧౮-౬౬.
౩|| ప్రణవత్తిల్ మధ్యమపదమ్.

మూ.—౧౩౫.—(౧) ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానకార్యమాకైయాలే

వ్యా.—ఆపాతప్రతీతియిలే ఉపాయత్వప్రతిపత్త్యర్హమాప్పడియిరుక్కై.

వ్యా.—౧౩౫. "ఇక్కుఱ్ఱఙ్గళితుక్కిల్లై" ఎన్ఱు సుత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక, ఇతినుడైయ (౧) స్వరూపోచితత్వ (౨) సుకరత్వఙ్గళై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆత్మయాథాత్మ్య) ఇత్యాదియాలే.

అ.—అతావతు:—

"తన్-పక్కల్ ఉపాయత్వాభావమ్ వస్తుభూతమాయిరుక్క-చ్చెయ్తే,

నిరూపణాభావదశైయిలే తన్-పక్కల్ ఉపాయత్వభ్రమవిషయతా ప్రయోజకప్రాయికాన్వయవ్యతిరేకిత్వమ్ఇరుక్కై ఇతుక్కు దోషమ్" ఎన్ఱపడి.

౧౩౫ "ఉత్తరగ్రన్థమ్, ఉక్తదోషాభావోపపాదకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇక్కుఱ్ఱఙ్గళ్)ఇత్యాది.

వి-అ.—(ఆపాతప్రతీతియిల్ ఉపాయత్వప్రతిపత్త్యర్హమాప్పడియిరుక్కై) ఎన్ఱతు, "'ఇయంకేవలలక్ష్మీశోపాయత్వప్రత్యయాత్మికా। స్వహేతుత్వధియంరుద్ధే కింపునస్సహకారితామ్॥"[4] ఎన్ఱు, న్యాయసిద్ధాఞ్జనత్తిల్ వేదాన్తాచార్యరరుళిచ్చెయ్తపడియే ప్రపత్తిస్వరూపత్తై విశేషిత్తుప్పార్క్కుమళవిల్ స్వస్మిన్ ఉపాయత్వబుద్ధిక్కుత్తానేనివారకమాయిరుక్కైయాలే,

"'ఆర్తేష్వాశుఫలాతదన్యవిషయేవ్యుచ్ఛిన్నదేహాన్తరావస్థ్యాపేక్షణాత్ తనుభృతాంసత్యాదివద్వ్యాపినీ। శ్రీరఙ్గేశ్వర!యావదాత్మనియతత్వాత్ - పారతన్త్ర్యోచితాత్వయ్యేవ త్వదుపాయధీరపిహితస్వోపాయభావాఽస్తుమే॥"[5] ఎన్ఱు, న్యాసతిలకత్తిలుమ్ వేదాన్తాచార్యర్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాయ్" ఎన్ఱపడి.

౪|| ౫||

విషా్రపత్తిర్యాథాత్మ్యజ్ఞానకార్యాయదాత్మనః। తత్, సాధనప్రవృత్త్యర్హస్వతన్త్రప్రతియోగినః॥ ఈశ్వపరతన్త్రస్య, స్వరూపస్యోచితా

వ్యా—ఇప్ప్రపత్తి, (ఆత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానకార్య) మాన్దైయావక్షు,

తిరుమన్త్రత్తిల్ మధ్యమపదత్తిల్ శొల్లుకిఱ పడియేఆత్మావిన్ఉడైయయథాఽవస్థితవేషమానభగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తై ఉణరున్దైయాలేవన్దతాయిరుక్కై.

అ.—"(స్వరూపత్తుక్కు ఉచితముమాయ్) ఇత్యాదిక్కు విశేష్యమ్ ప్రకృతప్రపత్తి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్ప్రపత్తి) ఇత్యాది.

(యాథాత్మ్యమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, (ఆత్మ) శబ్దమ్ స్వభావవాచి;

యథావస్థితః ఆత్మా—యథాత్మా, యథాత్మైవ (యాథాత్మ్యమ్); స్వార్థేష్యఞ్ప్రత్యయమ్.౧

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యథాఽవస్థిత) ఇత్యాది.

(వేషః)—ఆకారః.

"అనాదివాసనాధీన మిథ్యాజ్ఞాననిబన్ధనా। ఆత్మాత్మీయపదార్థస్థాయాస్స్వాతన్త్ర్యస్వతామతిః॥ 'మేన' ఇత్యేవసమీచీనబుద్ధ్యాసాత్ర నివార్యతే।"౨ ఎన్ఱు, "నమశ్"-శబ్దత్తుక్కు ఆత్మాంశేస్వాతన్త్ర్యనివర్తకత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"అన్దస్వాతన్త్ర్యమ్తాన్, తదేకోపాయత్వబుద్ధ్యతిరిక్త సాధనవిషయప్రవృత్తియోగ్యత్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్,

"స్వస్వాతన్త్ర్యావబోధస్తు తద్విరోధఉదీర్యతే"౩ ఇత్యనుపదమేవ ఉపాయాన్తరరాహిత్యరూప కార్పణ్యజ్ఞానవిరోధిత్వస్యస్వస్వాతన్త్ర్యబుద్ధాకథనాత్, "అనైశ్వర్యాత్ స్వభావజాత్"౪ ఇతి, ఉపాయాన్తరవిహతేః, పారతన్త్ర్యాధీనతోక్తేశ్చ, వ్యక్తమ్.

ఇత్తాల్, '"నమశ్"౫-శబ్దత్తిలే సంహితానిరుక్త్యధీనమాకఅదృష్టద్వారకసాధన ప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్, ఆత్మావుక్కు యథాఽవస్థితాకారమ్' ఎన్ఱు, సిద్ధమ్.

మూ—స్వరూపత్తుక్కు ఉచితముమాయ్,

(౬) "శిఱ్ఱ వేణ్డా" ఎన్గిఱపడియే

వ్యా.—(స్వరూపత్తుక్కు ఉచిత) మాన్దైయావక్షు, అన్దపారతన్త్ర్యమాకిఱస్వరూపత్తుక్కు అనురూపమాయిరుక్కై.

("శిఱ్ఱ వేణ్డా"౬)ఎన్గిఱక్షు,శిఱ్ఱముక్కల్—శిఱ్ఱుమక్కలాయ్, "పరకఱ వేణ్డా" ఎన్నై.

అ.—అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వమే (భగవదత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్).

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(భగవత్)ఇత్యాది.

(అత్యన్తపారతన్త్ర్య) మావతు, అదృష్టద్వారక సాధనప్రవృత్త్యనర్హత్వమ్.—

అతావతు. స్వాపేక్షితప్రద అత్యన్తాభిమతాన్య స్వీయోపాయప్రవృత్తిక జాతీయత్వమ్.

ఏతత్-జ్ఞానమ్పిఱన్దాల్, ఏతాదృశస్వరూప ఘటక అత్యన్తాభిమతవిషయమాన ఇన్దప్రపత్తియుణ్డామ్.

ప్రపత్తియిలే, (1) అత్యన్తాభిమతత్వజ్ఞాపనముమ్, (2) సిద్ధోపాయాధికారత్వ జ్ఞాపనముమ్, విధిక్కుకృత్యమాన్దైయాలే విధివైయర్థ్యప్రసఙ్గమిల్లై.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉణరున్దైయాలే) ఇత్యాది.

స్వాపేక్షితప్రద అత్యన్తాభిమతాన్య స్వీయోపాయప్రవృత్తికజాతీయత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు తాదృశ అత్యన్తాభిమతమాయుమ్, అనుపాయమాయుమ్, ఇరుక్కిఱఇన్దప్రపత్తితాన్,యోగ్యమాయుమ్, సుసదృశమాయుమ్, ఇరుక్కుమ్.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్దపారతన్త్ర్యమాకిఱ) ఇత్యాది.

(అనురూప) త్వమావతు, యోగ్యత్వేసతి, ప్రకృష్టసాదృశ్యమ్.

మూలోపాత్తప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్, (శిఱ్ఱుక్కల్) ఇత్యాది.

(పరకైక్కు) యావతు, బహువ్యాపారవ్యగ్రతై.

౧॥ "చతుర్వర్ణాదీనాం స్వార్థేఉపసఙ్ఖ్యానమ్" ఇతివార్తికేన.

౨॥

౩॥

౪॥

౫॥

౬॥ తి-పా-౯-౧౯౭

మూ.—నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరము మాయ్, ఇరుక్కుమ్.

వ్యా.-అత్తావస్తు, "ఒరువ్యాపారముమ్ వణ్ణ వేణ్డా" ఎన్నుమ్బడి. (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే సుకరముమాయిరుక్కుమ్) ఎన్నుత్తు,

"'భగవత్ - ప్రవృత్తి విరోధి స్వప్రవృత్తి నివృత్తిః ప్రపత్తిః"౧ ఎన్ఱు,అప్పడియే, స్వప్రవృత్తి నివృత్తియాలే సాధిక్కప్పడుమత్తాకైయాలే ఎళిదాక చ్చెయ్యలుమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

అ.— "'శిద్ధోప్పాయమాైయుమ్'౨ఎన్ఱు,ఆ వాక్యశేషస్వారస్యత్తాలే సకృత్ స్మృతివ్యతిరిక్తమాన కాయికవ్యాపారనివృత్తిపరత్వమ్ లభిక్కైయాలే" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావస్తు, ఒరువ్యాపారముమ్) ఇత్యాది.

"దేవతోద్దేశద్రవ్యత్యాగఙ్గళ్ మిళితఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు "యాగశబ్దార్థమాకిఱాప్పోలే,

"I. (౧) భగవత్ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తి నివృత్తియుమ్,

"(౨) ప్రార్థనాపర్యవసాయితదేకోపాయత్వాధ్యవసాయముమ్,

"మిళితఙ్గళాయ్ క్కొణ్డు (ప్రపత్తి) శబ్దార్థమాకైయాలుమ్,

"II. విశిష్టస్వరూపమ్ విశేషణాధీనమాకైయాలుమ్,

"("భగవత్- ప్రవృత్తివిరోధి స్వప్రవృత్తినివృత్తిః "ప్రపత్తిః") ఎన్ఱు,అపూర్వాచార్యవచనమ్,

"'ఆయుర్ఘృతమ్'౩ ఇతివత్, ప్రయోజ్యప్రయోజక భావపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్ - ప్రవృత్తి) ఇత్యాది.

"విశిష్టస్వరూపమ్ విశేషణాధీనమ్"౪ ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వప్రవృత్తినివృత్తియాలే) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౧౩౫. "(స్వరూపత్తుక్కు ఉచితముమాయ్)ఎన్ఱు,అవిత్తు, పారతన్త్ర్యరూపస్వరూపౌచిత్యత్తైయే శొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు,తిరువుళ్ళమ్ పత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాకైయాలుమ్) ఇత్యాదియాలే. [పు. ౪౩౪, పలవరిర]

వ్యా.—"ఇవై ఇరణ్డైయుమ్ శొల్లవే, 'శీఘ్ర ఫలప్రదా' ఎన్నుమ్ దోషఙ్గళ్ ఇల్లైయుమ్ ఇత్తుక్కు ఇల్లై ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధిత్తపడి ఎఙ్గే?" ఎన్నిల్;

(౧) (1) అపాయత్వ (2) భయజనకత్వ (3) శోకజనకత్వ (4) అహంకారమిశ్రితయానిషిద్ధత్వ (5) అవద్యకరత్వఙ్గళ్, స్వరూపవిరోధిత్వత్తిప్పడి నివరుక్కైయాకైయాలుమ్,

అ.—పూర్వోక్తమాన (1) స్వరూపోచితత్వ (2) సుకరత్వఙ్గళినుడైయ దోషాభావోపపాదకత్వత్తై జిజ్ఞాసుప్రశ్నానువాదపూర్వకమ్ విశదయరిప్పిక్కిఱార్, (ఇవై యిరణ్డైయుమ్) ఇత్యాదినా, (ప్రకాశితమాయిత్తు) ఇత్యన్తేన.

(అపాయత్వ) ప్రభృతి (అవద్యకర) శబ్దానాం ద్వన్ద్వః;

"తన్మధ్యే (అహంకారమిశ్రతయా) ఇత్యస్య 'పురుషాద్యవధికారసమూహ తేనకృతేమ'౫ ఇతిమహాభాష్యప్రయోగానుసారాన్నివేశః;

"తత్రహి, 'భాష్యకారప్రయోగాత్ "తేన"'౬ ఇత్యస్యద్వన్ద్వమధ్యేనివేశః' ఎన్ఱు, శాబ్దికర్ నిర్వహిప్పర్:

"'ఆర్షత్వాత్ "తేన"'౭ ఇత్యస్య ద్వన్ద్వమధ్యేనివేశః' ఇతిసూక్తమ్

"కింతు, 'భాష్యకారప్రయోగాత్'౬ ఇత్యుక్తమ్:

"అతః, 'సర్వపశ్చాద్గతివిశేషణః'౮ ఇత్యాదేరివ అస్యాపి ప్రయోగాన్తరేమతజ్జాతీయస్య సాధుతానియామకత్వమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"(అపాయత్వమ్...స్వరూపవిరోధిత్వత్తైప్పడి నివరుక్కై) యాలవత్తు,

"భగవదత్యన్తాభిమతినాశ ప్రయోజకత్వ రూపమాన అపాయత్వమ్, తాదృశాత్యన్తాభిమతి సంసర్గాభావ ప్రయోజకత్వరూపమాన "స్వరూప విరోధిత్వాన్తర్గతమాయిరుక్కై:

"(భయజనకత్వమ్...స్వరూపవిరోధిత్వత్తైప్పడి నివరుక్కై) యాలవత్తు,

"స్వరూపనాశరూప భావ్యనర్థాశఙ్కాన హేతుత్వరూపమాన భయజనకత్వమ్,

౧॥ ౨॥ పు. ౪౩౪, ఉప్సాట్టు. ౫॥ ౬॥
౩॥ ౪॥ ౭॥

అపాయత్వాదిదోషాణాంస్వరూపప్రతియోగితామ్। హేతూక్తిత్యాగయోశ్చ, అస్యాఃఫలసామ్యస్యదర్శనాత్,॥ " ఉక్తా(ః)దోషాష్షడపి నసంభవ

వ్యా.—(౨)ఫలవిసదృశత్వమ్, ఇతు ఫలసాధనమన్ఱిక్కే

అ.—" తాదృశాత్యన్తాభిమతి సంసర్గాభావ ప్రయోజకత్వరూప "స్వరూపవిరోధిత్వహేతుకమాయిరుక్కై:

"(శోకజనకత్వమ్...స్వరూప విరోధిత్వత్తైప్పఱ్ఱివరుక్కై)యావతు,

"తాదృశాత్యన్తాభిమతినాశలక్షణ అనర్థత్తిన్ఉడైయ వర్తమాన "త్వాను సన్ధాన హేతుకదుఃఖ జనకతారూపమాన శోకజనకత్వమ్,

" తాదృశాభిమతి సంసర్గాభావ ప్రయోజకతామూలమాయిరు "క్కై :

"(అహంకారమిశ్రతయా నిషిద్ధత్వమ్...స్వరూప విరోధిత్వత్తై "ప్పఱ్ఱివరుక్కై) యావతు,

పూర్వోక్తాప్రధాన కర్తృత్వ భోక్తృత్వానుసన్ధానరూప "స్వాత్మాహంకారాధికారకత్వ హేతుకమాన అనిష్టసాధనత్వ సామాన్య "రూప నిషిద్ధత్వమ్,

"నిర్విశేషంసామాన్యమ్'ఎన్ఱు,అప్పడియే తాదృశాత్యన్తాభిమతి "సంసర్గాభావప్రయోజకతారూపస్వవిశేషనియతమాయిరుక్కై:

(అవద్యకరత్వమ్ స్వరూపవిరోధిత్వత్తైప్పఱ్ఱివరుక్కై)యావతు,

"స్వరూపానురూప స్వయంప్రయోజనశేషభోగరూపభక్తియిల్ "ఉపాయత్వానుసన్ధానత్తిన్ఉడైయభక్త్యాశ్రయభక్తివిషయభూత "చేతన ఈశ్వర ఉభయావద్యహేతుత్వమ్,

"తాదృశ ఉపాయప్రవృత్తిగత భగవదత్యన్తాభిమత్యభావ ప్రయో "జకత్వహేతుకమాయిరుక్కై:" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(ఫలవిసదృశత్వమ్) ఇత్యాది:—

"ఫలసాధనత్వసహితోయః ఫలసదృశత్వాభావః సఏవ "ఫలవిసదృశత్వశబ్దవివక్షితః;

అతు (ఇతిక్కు పక్కల్ వరుకైక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్)" ఎన్ఱు, అన్వయిప్పతు.

(ఇతుఫలసాధనమన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు, "ప్రపత్తి అదృష్టద్వారక మోక్షసాధనమన్ఱిక్కే" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—సిద్ధోపాయమే ఫలసాధనమాయ్, ఇతు, తద్వరణమాత్రమాయ్ అధికారివిశేషణమాయ్, ఇరుప్ప తొన్ఱాక్కైయాలే, ఇతిక్కు - పక్కల్ వరుకైక్కు అవ కాశమిల్లామైయాలుమ్,

ఇవ్వాఱుదోషముమ్ ఇతుక్కిల్లామై (స్వరూపత్తుక్కు ఉచితమ్) ఎన్ఱతిలే సిద్ధమామిఱే;

అ.—"పూర్వోక్తాత్యన్తాభిమతిజనకత్వమ్తాన్,అపూర్వస్థానీయ "మోక్షార్థప్రసాదజనకత్వరూపమత్తు,

' కింతు, నిత్యముక్తప్రవృత్తివత్, స్వయంప్రయోజనప్రీతివిశేష "హేతుత్వరూపమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(సిద్ధోపాయమేఫలసాధనమాయ్) ఎన్ఱతు,

"ఈశ్వరస్యైవస్వప్రసాదరూప అదృష్టద్వారాస్వయమేవ ఫలసాధన మాయ్" ఎన్ఱపడి.

(తద్వరణమాత్రమాయ్) ఇత్యాది:—

అతావతు,

"అన్ద ఉపాయప్రార్థనారూపతయా అనుపాయమాయ్, ఉపా యాధీన ఫలాన్వయితావచ్ఛేదకరూపతయా ఉపాయాధికారి విశేషణ ముమాయ్, ఇరుప్పతొన్ఱాక్కైయాలే, ఫలసాధనత్వఘటిత ఫల విసదృశత్వమ్ ఇతుక్కిల్లై" ఎన్ఱపడి.

(ఇతిక్కు పక్కల్ వరుకైక్కు అవకాశమిల్లామైయాలుమ్)ఎన్ఱతు, "అపాయత్వాద్యభావత్తైప్పోలే ఒరుహేతువాలే ప్రకాశిక్కవేణ్డుమ్పడి యాన అభావత్తుక్కు ప్రతియోగియన్ఱిక్కే ఇరుక్కైయాలే, అతిన్ ఉడైయప్రసక్తిక్కు ఇతు అధికరణమల్లామైయాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఫలవిసదృశత్వరూపదోషాభావ ప్రకాశనమ్ హేతూక్తిసాపేక్ష మల్లామైయాలే, అతుక్కు హేతుశొల్లిఱ్ఱిల్లై.

"ఇన్ద హేతూక్తిసాపేక్షప్రకాశనఙ్గళాన స్వరూపవిరోధిత్వముమ్, అత్తైప్పఱ్ఱివరుమ్ అపాయత్వాది పఞ్చకముమ్, ఆకిఱ అఱుదోషఙ్ గళుడైయ అభావమ్ ఇతుక్కు స్వరూపోచితత్వోక్తియాలే ప్రకాశితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వాఱుదోషముమ్) ఇత్యాది.

"(మర్మస్పర్శి) త్వమ్, అపాయత్వాఽనతిరిక్తమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

"మోక్షార్థ్రీ జనకంకీర్తిత్కొరంకరోత్వయమ్?, నవా!" ఇతిచేచ్ఛేతనస్యేఘుత్వాత్, ఈశ్వరస్యచ। అవాప్తాఖిలకామత్వాక్షేయమా స్తినకి

వ్యా — "కర్మసాధ్యతియావరుమ్ దుష్కరత్వమ్ ఇల్లై" ఎన్నుమిడమ్, (నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలేసుకరమ్) ఎన్నదిలే సుస్పష్టమితి:

అకైయాల్, "(1) స్వరూపాచిత్య (2) సుకరత్వజ్ఞ్ఞాక్కిఱ ఇవై ఇరణ్డుమ్ ఇతుక్కుణ్డు" ఎన్నవే,

అ — "ఉపాయస్సుకరస్స్వయం దుష్కరశ్చమతోమమ" ఎన్గిఱ మహావిశ్వాసాధికారకత్వప్రయుక్త దుష్కరత్వవ్యావర్తనార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కర్మసాధ్యతయా) ఇత్యాది —

"(౧)స్వరూపోచితత్వోక్తియిలే అపాయత్వాదిదోషాభావమ్ అస్పష్టమ్;

(౨) స్వరూపవిరోధిత్వరూపదోషాభావమ్ స్పష్టమ్;

(౩) నివృత్తిసాధ్యతాహేతుకసుకరత్వోక్తియిలే కర్మసాధ్యతాహేతుకదుష్కరత్వరూపదోషాభావమ్ అతిస్పష్టమ్; ఎన్నుమతి ప్రాయత్తాలే(సుస్పష్టమితి:)ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

నిగమనమ్, (అకైయాల్, స్వరూపాచిత్య) ఇత్యాది.

(కీఴ్చ్చొన్నదోషఙ్గళ్) ఎన్ఱతు, I. "ఫలవిసదృశత్వాతిరిక్త దోషసప్తకమ్" ఎన్ఱపడి.

II. యద్వా, "'ఫలవిసదృశత్వరూపదోషాభావత్తిలే హేతూక్తిసాపేక్ష ప్రకాశనత్వాభావవ్యఞ్జకమాన తద్ధేత్వనుక్తి సహకృతస్వరూపాచిత్యాద్యుక్తియాలే "ఫలవిసదృశత్వముమ్, మత్తైదోషసప్తకముమ్, ఇతుక్కిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయిత్తు' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱాకవుమామ్.

III. అథవా, "'"యత్రస్వరూపోచితత్వం, తత్రభగవద్భిన్నసాధనత్వాభావః" ఎన్గిఱ వ్యాప్తి, కైఙ్కర్యత్తిలుమ్ సిద్ధోపాయత్తిలుమ్ కణ్డపడియాలే, ఇప్ప్రవృత్తియిలుమ్ స్వరూపోచితత్వమిరుక్కైయాలే, తద్వ్యాపకమాన భగవద్భిన్నసాధనత్వాభావముమ్, వరుమాకైయాలే, ఫలసాధనత్వఘటిత ఫలవిసదృశత్వరూపదోషత్తినుడైయ అభావముమ్ స్వరూపాచిత్యోక్తియాలేయే ప్రకాశితమాకక్కడవతిల్లై' ఎన్న

మూ. — ౧౩౬. పూర్ణవిషయమాకైయాలే,

వ్యా — "కీఴ్చ్చొన్నదోషఙ్గళొన్ఱుమ్ ఇతుక్కిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయిత్తు.

౧౩౬. "ఇప్పడి, 'ఉపాయమ్ అవన్' ఎన్ఱు అధ్యవసిత్తు, స్వప్రవృత్తియిల్ నివృత్తనామిరున్దువిడవన్దైయమో?,

తత్ సన్తోషార్థమాక ఇవన్ శిలవన్చెయ్యుడవేణ్డావో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్ణవిషయమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ. — మఱిపాయత్తాలే నిగమిక్కిఱార్, (అకైయాల్, స్వరూపాచిత్య) ఇత్యాదియాలే" ఎన్ఱాకవుమామ్.

౧౩౬. "ప్రవృత్తియైలక్ష్యవర సన్దర్భమధ్యత్తిలే అతత్-ప్రతిపాదనమ్ ప్రాసఙ్గికమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తి (పూర్ణవిషయమ్) ఇత్యాది గ్రన్థత్తోడే, [నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే] ఇత్యాది పూర్వగ్రన్థత్తుక్కు ప్రసఙ్గసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాదియాలే.

[అత్మయాథాత్మ్య] ఇత్యాదియాల్, ఫలిత అంశమ్ (ఉపాయమ్ అవన్ ఎన్ఱు, అధ్యవసిత్తు) ఎన్ఱతు.

[నివృత్తిసాధ్యమాకైయాలే] ఇత్యాదియాల్ ఫలితఅంశమ్ (స్వప్రవృత్తియిల్) ఇత్యాది.

ఎ-అ. — (కీఴ్చ్చొన్నదోషఙ్గళొన్ఱుమితుక్కిల్లై ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయిత్తు) ఎన్ఱతు,

"స్వరూపవిరుద్ధత్వదుష్కరత్వరూపఙ్గళాన ప్రథమచరమదోషఙ్గళిరణ్డాలుమ్వన్ద ప్రధానదోషఙ్గళ్ అవైయ్, ఇఙ్గిల్లై; ఎన్ఱు ఇక్కడత్తే మత్తైయై వుత్క్కడవతాకైయాలే, స్వరూపాచిత్య సుకరత్వఙ్గళై చ్చొన్నపోతే స్వరూపవిరుద్ధత్వ దుష్కరత్వరూప సర్వదోషమూలభూత దోషద్వయముమ్, అతడియాకవన్ద ప్రధానదోషపట్కముమ్, అఙ్గు ఇక్కడత్తే పుకక్కడవతుకళాన మత్తుముళ్ళన్నదోషఙ్గళుమ్, పూర్వోక్తపఞ్చదశవిధదోషఙ్గళిల్ ఇతిత్ అనన్తర్యాతఙ్గళాయే తదన్యతమకార్యకారణభూతఙ్గళాన వివేకవిరక్త్యోపాధికత్వ శిష్టావరిగృహీతత్వాదికళు మట్టిల్ క్కిడక్కైయాలే, 'కీఴ్వాచనిక ఙ్గళాకవుమ్ వైదికఙ్గళాకవుమ్ శొన్నదోషఙ్గళిలొన్ఱుమిదుక్కిల్లై' ఎన్నుమిడమ్ ప్రకాశితమాయిత్తు" ఎన్ఱపడి.

"కథంభవతిసమ్పత్తిర్భగవాన్?" ఇతిచేత్,- "అయమ్! పూర్వమన్యోపాయనిష్ఠస్సదాభూత్వాప్యనన్తరమ్॥ మదేకగతికో౽స్తి?" ఇతితుష్టోభవతినా

మూ.— పెరుమైక్కేఱ్ఱాక్క ప్పచ్చైయిడవొణ్ణాదు.

వ్యా.—అత్రావతు:—

"లోకత్తిల్, పచ్చైయిడువార్, అవ్వోవిషయఙ్గళి‌న్ తరత్తుక్కేఱ్ఱాక్కవిఱేయిడువతు?;

ఇఙ్గుమ్ పచ్చైయిడప్పార్క్కిల్, అప్పడియిడ వేణుమిఱే!;

అవన్, అవాప్తసమస్తకామతయాపరిపూర్ణనాయిరుక్కుమవనాకైయాలే, అవనుడైయ వైభవత్తుక్కు అనుగుణమాక ఇవనాల్ ఒరుపచ్చైయిడప్పోకాదు" ఎన్గై.

అ.—(తత్-సన్తోషార్థమాక)ఎన్నత్తు, "మోక్షహేతుప్రసాదార్థమాక" ఎన్నపడి.

(పచ్చైయిడవేణ్డావో!) ఎన్నత్తు," ప్రసాదార్థప్రవృత్తియై పణ్ణవేణ్డావో?" ఎన్నపడి.

"ఇత్తాల్, యథావస్థితవస్తు నిశ్చయముమ్, స్వప్రవృత్తినివృత్తియుమ్, కించిత్కారరూపముల్లామైయాలే, మోక్షార్థప్రసాదానుపపత్తి ఉపస్థితమాక, [పూర్ణవిషయమ్] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్ తత్పరిహారార్థమ్ వన్దదాకైయాలే 'ఉపస్థితస్య ఉపేక్షానర్హత్వం=ప్రసఙ్గః'౧ ఎన్గిఱ ప్రసఙ్గసఙ్గతి, సూచితై" ఎన్నుకరుత్తు.

"(పెరుమైక్కేఱ్ఱాక్క ప్పచ్చైయిడవొణ్ణాదు) ఎన్ఱు, ప్రతిషేధసామర్థ్యత్తాలే, 'ప్రసక్తస్యహి ప్రతిషేధః'౨ ఎన్ఱు, పెరుమైక్కేఱ్ఱాక్క ప్పచ్చైయిడవేణ్డుకై ప్రసక్తమాయ్ అతుతాన్ లోకసిద్ధమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లోకత్తిల్) ఇత్యాది.

(తరమ్) ఎన్నత్తు, "గౌరవమ్" ఎన్నపడి.

(పూర్ణవిషయమ్) ఎన్నత్తు, "పూర్ణనానవన్ ప్రతిసంబన్ధియానపడియాలే" ఎన్నపడి,

ఇన్దైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్) ఇత్యాదినా.

[పూర్ణ] శబ్దార్థత్తై సహేతుకమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవాప్త) ఇత్యాదినా.

[పెరుమై] శబ్దార్థమ్, (అవనుడైయవైభవత్తుక్కు) ఇతి.

మూ.—౧౩౭. ఆభిముఖ్యసూచకమాత్రత్తాలే సన్తోషమ్పిఱక్కైయుమ్.

వ్యా—౧౩౭. "ఆనాల్, అవనుక్కు ఇవన్- విషయత్తిల్ సన్తోషమ్పిఱక్కైయున్ప్పడియెన్?" ఎన్న, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఆభిముఖ్య) ఇత్యాదియాలే.

అత్రావతు:—

"అనాదికాలమ్యాతొన్ఱుమ్పణ్ణినిన్గుమ్ విరక్తనై[

అ.—[ఏఱ్ఱాక్క] ఎన్నత్తుక్కు అర్థమ్, (అనుగుణమాక) ఇతి.

తథాచ:—"(౧)తద్వైభవానురూప ప్రీతిజనక కించిత్కారమ్, ఇవనుక్కుదుశ్శకమాకైయాలుమ్,

(౨) ఇన్దప్రపన్నవిషయత్తిలే, అవన్, స్వహేతుక స్వప్రసాదద్వారాస్వయమేవ ఉపాయమాకైయాలుమ్,

మోక్షార్థప్రసాదజనక ప్రవృత్తిరూప కిఞ్చిత్కారమ్ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౪౩౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆనాల్) ఇత్యాది.

అత్రావతు!—

"విషయవైభవానురూప కించిత్కారమ్ ఇవనుక్కు అశక్యమానాల్, ఇవనుక్కు, ఉత్తమాధికారిత్వనియామక తదత్యన్తాభిమతివిషయత్వమ్ సిద్ధిక్కుమ్పడి ఎఙ్గనే!" ఎన్నపడి.

(సన్తోషమ్) ఎన్నత్తు, "అత్యన్తాభిమతి" ఎన్నపడి.

"ఇత్తాల్, అపూర్వస్థానీయప్రసాదాత్ అర్థాన్తరమ్" ఎన్ఱుమున్నైశొల్లిఱ్ఱు.

(౧,ఆభిముఖ్యమ్, వైముఖ్యపూర్వకమాయిల్లతు ఇరామైయాలుమ్,

(౨)వైముఖ్యముమ్ఉపాయాన్తరప్రవృత్త్యాదిమాకమాకైయాలుమ్,

అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా.

(యాతొన్ఱుమ్) ఇత్యాదిక్కు "ఉపాయాన్తరత్తైప్పణ్ణిక్కొణ్డు" ఎన్ఱు, అర్థమ్.

౧॥ ౨॥

మూ—౧౩౮. పూర్తి, కైవాఙ్గాతే మేల్ విఝు ష్షైకుట్ హేతు ఇత్తన్నై.

వ్యా.—"పేటిట్టుకొండుతన్ - పక్కల్ విముఖ "న్గాయ్పోన్దఇవన్, "అన్నినై వుకులైన్ద తన్ - పక్కల్ అభిముఖనాన "మైకుట్ సూచకమాన తొరు వ్యాపారమ్ పెఱ్ఱవళవిలే, "ఇత్తన్నై కాలమ్ విముఖనాయ్పోన్దవన్ ఇన్ఱు, అభి "ముఖనాకిప్పెఱువతే!' ఎన్ఱు,అవన్ - తిరువుళ్ళమ్ "మిక్కవుముక్కకుట్మ్" ఎన్ఱపడి.

౧౩౮. "అవన్ అప్పడియిరున్దాలుమ్, "అవన్ - (పూర్తి) యానవను, "అకిఞ్చనరాన నమ్మాల్ అవన్నై యుక్కప్పిత్తు అణుక "ప్పోకాదు' ఎన్ఱు, ఇవన్ కైవాఙ్గుమ్పడిపణ్ణాతో!" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పూర్తి) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అ—(సూచకమానతొరువ్యాపారమ్) ఎన్ఱతు, "(౧) స్వప్రవృత్తినివృత్తియుమ్, (౨) ఉపాయాధ్యవసాయముమ్," ఎన్ఱపడి.

(సన్తోష) శబ్దార్థమ్, (తిరువుళ్ళముక్కక్కుమ్) ఎన్ఱు.

౧౩౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అవన్ అప్పడి) ఇత్యాది.

(అవన్ అప్పడియిరున్దాలుమ్) ఎన్ఱతు,

"పూర్ణనాన ఈశ్వరన్, స్వప్రవృత్తినివృత్త్యాదిరూపమాన ఇవన్ పక్కల్ పెఱ్ఱుక్కొణ్డు తిరువుళ్ళముక్కక్కుమవనా యిరున్దాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(అవన్-పూర్తియానతు) ఇత్యాది:—

అత్రావత్తు:—

"ఇవనుడైయ తన్ముఖోల్లాసోద్దేశేన అభిముఖ్యసూచకవ్యాపార కర్తృత్వత్తిలే అవన్ - (పూర్తి) జ్ఞానమ్ ప్రతిబన్ధకమాకాతో!" ఎన్ఱపడి.

వ్యా—అత్రావత్తు:—

I. "అవనుడైయ అవాప్తసమస్తకామత్వమ్, "ఆశ్రయణోన్ముఖనాన ఇవన్ 'నమ్మాల్ అవన్నై "ఒరుపడియాలుమ్ సన్తోషిప్పిక్కప్పోకాదు' ఎన్ఱు, తదా "శ్రయణత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మీళుకైయన్ఱికే, "నామిట్టతుకొణ్డుతృప్తనాకవేణ్డాతపరిపూర్ణనాకై "యాలే, నమ్పక్కల్ పెఱ్ఱుక్కొణ్డ సన్తోషికుమ్' "ఎన్ఱుమ్అభినివేశిత్తు ప్పఱ్ఱుకైకు "ఉడలామిత్తన్నై" ఎన్నై.

అ.—"(పఱ్ఱుయిడుకై) యిలేయుమ్, (అభిముఖ్యసూచక) త్తిలేయుమ్, కర్తృత్వేన ఉపస్థితనానచేతనన్, కైవాఙ్గుకైయిలుమ్, మేల్విఝుకైయిలుమ్, కర్తావామ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అవనుడైయ అవాప్తసమస్తకామత్వమ్) ఇత్యాది.

(ఆశ్రయణోన్ముఖనాన) ఎన్ఱతు. "ప్రపదనోన్ముఖనాన" ఎన్ఱపడి.

(నమ్మాల్) ఎన్ఱతు,

"(౧) అకిఞ్చననాన ఎన్నాలుమ్, (౨) పిఱరాలుమ్," ఎన్ఱపడి.

(ఒరుపడియాలుమ్) ఎన్ఱతు,

"(౧) ప్రవృత్తియాలుమ్, (౨) నివృత్తియాలుమ్,"ఎన్ఱపడి.

[కైవాఙ్గాతే] ఎన్ఱ,అదిఱ్కు-అర్థమ్, (తదాశ్రయణత్తిల్ నిన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

(నామిట్టతుకొణ్డు తృప్తనాకవేణ్డాతపడి) ఎన్ఱతు.

"నామొన్ఱైయిడావిట్టాల్ అతృప్తనాకాతేయొఴియుమవనల్లాతపడి" ఎన్ఱపడి.

[మేల్విఝుకైకు] ఎన్ఱ,అదిఱ్కు-అర్థమ్, (నమ్పక్కల్) ఇత్యాది

‘‘ఏవం సోఽప్యల్పసన్తుష్ట(ః)’ ఇత్యేతస్యాస్తి వానవా । ప్రమాణమ్?’’ ఇతిశంకేతుస్సంశయం మనసిస్ఫుటమ్॥ కృతోక్తాని ప్రమాణాని ‘‘పత్రమ్’’౧

వ్యా.—II. అన్ఱి, కేళ్,

‘‘అవన్- (పూర్తి) అవనై ఇప్పడిసన్తోషిక్క వొట్టుమో?,

ఉపేక్షిత్తుక్కై-వాఙ్గప్పణ్ణాతో?,’’ ఎన్ను;

(పూర్తి) ఇత్యాదియాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱా రాక్కవుమామ్.—

అత్తావతు:—

‘‘అవనుడైయ (పూర్తి) యానత్తు,

‘‘‘ఇవన్, వచ్చైచ్చెయిట్టిలన్’ ఎన్ఱు, అనాదరిత్తు అఙ్గీకారత్తిల్ నన్ఱుమ్ కైవాఙ్గాతే,

‘‘‘(ఆభిముఖ్యసూచకమాత్ర) త్తుక్కు మేల్పడ నమక్కు ఇవన్ శిలశెయ్యవేణ్డువతు ఉణ్డో!’ ఎన్ఱు, విరుమ్బిక్కైక్కొళ్ళుక్కైక్కు ఉడలామిత్తనై,’’ ఎన్నై;

అ.—‘‘అశ్రితనాన చేతనన్, (౧) కైవాఙ్గుక్కైయిలుమ్, ‘‘(౨) మేల్విళుక్కైయిలుమ్, కర్తావాక్కైయైప్పఱ్ఱ,

(౧) [వా. ౧౩౬] [పూర్ణవిషయన్] ఎన్ఱు, పూర్వవాక్యత్తిలే శ్రుతత్వాత్,

‘‘(౨) ఆభిముఖ్యసన్తోషఙ్గళుక్కు[1] విషయత్వేనవుమ్[2], ఆశ్రయత్వేనవుమ్[1], [వా. ౧౩౭] అనన్తరపూర్వవాక్యత్తిల్[2] ఆక్షిప్తనుమాన ఈశ్వరనే, అవన్ తనిల్ కర్తావాక్కై యుచితమ్;

‘‘ఇప్పడియాకిల్, (౧)పూర్తిరూపకారణత్తుక్కుమ్, (౨)కైవాఙ్గామైమేల్విళుక్కైయాకిఱ కార్యత్తుక్కుమ్, సామానాధికరణ్యమున్ సిద్ధిక్కుమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, తదనుగుణావతారికై.

(అన్ఱి, కేళ్, అవన్-పూర్తిఅవనై) ఇత్యాది.

‘‘పూర్వయోజనైయిలే చేతనకర్తృకత్వానుగుణమాన (౧)కైవాఙ్గుక్కై- (౨)మేల్విళుక్కైకళుక్కు అపాదానవిషయఙ్గళ్ ఆశ్రయణక్రియైయానాపోలే, ఇన్దయోజనైయిలే ఈశ్వరకర్తృకత్వానుగుణమాన అవఱ్ఱుక్కు అపాదానవిషయ కకారఙ్గళ్ అఙ్గీకారక్రియైయాక్కై యుచితమ్’’ ఎన్నుమ్అభిప్రాయత్తాలే, తదధ్యాహారేణ వ్యాఖ్యానమ్, (అఙ్గీకారత్తిల్ నన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

[మేల్విళుక్కైక్కు] ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఆభిముఖ్య)ఇత్యాది.

21-7-99.

మూ.—౧౩౯. ‘‘పత్రంపుష్పమ్’’ ౧

వ్యా.—౧౩౯. ‘‘‘ఇప్పడియవన్ అల్పసన్తుష్టన్’ ఎన్నుమిడత్తుక్కు ప్రమాణముణ్డో?’’ ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

(‘‘పత్రంపుష్పమ్’’) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

‘‘పత్రం పుష్పం ఫలం తోయం యో మే భక్త్యా ప్రయచ్ఛతి ।
తదహం భక్త్యుపహృతమశ్నామి ప్రయతాత్మనః॥’’౧ ఎన్ఱు,

అ.—౧౩౯ ‘‘[ఆభిముఖ్యసూచకమాత్రత్తిలే] ఇత్యాది మూలత్తిలే అల్పసన్తుష్టత్వమ్ ఫలితమాక్కైయాలే తదభిప్రాయేణ ప్రమాణోపాదానమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్,’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఇప్పడియవన్ అల్పసన్తుష్టన్) ఇత్యాది.

‘‘(౧) ‘ప్రార్థనామాత్రసన్తుష్టోజన్తోర్యచ్ఛతి వాఞ్ఛితమ్’౨ ఎన్ఱు, ఇతిలే ప్రార్థనామాత్రహేతుక సన్తోషత్తుక్కు ఫలాగ్రప్రీతిరూపత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్,

‘‘(౨) ‘సర్వజ్ఞోఽపిహి విశ్వేశః సదా కారుణికోఽపి సన్ । సంసారతన్త్రవాహిత్వాద్రక్షాపేక్షాం ప్రతీక్షతే’॥౩ ఇత్యాదియిల్ సొల్లుకిఱ అర్థత్తుక్కు ఆన్యార్థత్వమ్ నిర్ణయిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్,

‘‘‘అత్తు ఇవ్విడత్తుక్కు స్ఫుటప్రమాణమాకమాట్టాతు’ ఎన్ఱు, ‘‘మూలాభిప్రాయమ్’’ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ప్రమాణముణ్డో ఎన్న) ఎన్ఱు;

మూలోపాత్తప్రమాణప్రతీకత్తినుడైయ అవయవ్యుపాదాన పూర్వకమ్ తదర్థమ్, (పత్రంపుష్పంఫలమ్౧) ఇత్యాది.

‘‘పత్రాదికళుడైయ సముచ్చయమ్ వివక్షితమానాల్, ప్రత్యేకమ్ ద్వితీయావిభక్త్యవగత నైరపేక్ష్యబాధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

‘‘‘తదహమ్’౧ ఎన్ఱ, అ ఏకవచనాన్త ‘తత్’- శబ్దముమ్ విరోధిక్కుమ్:

‘‘బహుద్రవ్యసాపేక్షత్వే ప్రతిపిపాదయిషితస్వరూపత్వ కార్శ్యమ్ సిద్ధియాతు:

‘‘ఆకైయాల్, వికల్పమే వివక్షితమ్:

‘‘అతిల్, రత్నాది విలక్షణద్రవ్యత్తై ఎడాతే సులభపత్రాదికళై ఎడుత్తవిత్తాల్,

‘‘‘జాతితో ద్రవ్యగౌరవమ్ వేణ్డా’ ఎన్ఱు, సిద్ధిత్తతు.

‘‘(‘‘పత్రమ్’’౧) ఇత్యాద్యేకవచనత్తాలే, ‘సఙ్ఖ్యయాలద్గౌరవమ్ వేణ్డా’ ఎన్ఱు సిద్ధిత్తతు.

౧॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ ౩॥

వ్యా. — "(౧) పత్రత్తైయాక్కవుమామ్, (౨)పుష్పత్తై
"యాక్కవుమామ్, (౩) ఫలత్తైయాక్కవుమామ్, (౪) జలత్తై
"యాకవుమామ్,
"యావనొరువన్ ఎనక్కు భక్తియాలే తరుకిఱాన్,
"అనన్య ప్రయోజనత్తైయాకిఱ శుద్ధియోడేకూడిన మనస్సై
"యుడైయనాన అవనుడైయ అప్పడిప్పట్ట భక్తియోడే
"తరప్పట్టవత్తై,

అ. — " ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, గీతాభాష్యత్తిలే, 'సర్వ సులభంపత్రంవా, పుష్పంవా, ఫలంవా, తోయంవా,'౧ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తను" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పత్రత్తైయాక్కవుమామ్) ఇత్యాది.

"("ప్రయతాత్మనః"౨) ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్, ("ప్రయత"౨) శబ్దమ్, శుద్ధియుక్తవాచకమ్;

("ఆత్మ"౨) శబ్దమ్, మనోవాచకమ్;

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి, 'ప్రయతాత్మనః=మత్ప్రీత్యైకప్రయోజనత్వరూప శుద్ధియుక్తమనసః'౩ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనన్యప్రయోజనత్తైయాకిఱ) ఇత్యాది.

"'యత్తదోర్నిత్యసంబన్ధః'౪ ఎన్ఱు, పూర్వ'యత్'-శబ్దమ్, నియమతః 'తత్'- శబ్దసాపేక్షమాకైయాలే, "("యః"౨) ఎన్గిఱదుక్కు ప్రతినిర్దేశమాక "తస్య" ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే 'తస్యప్రయతాత్మనః' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుడైయ) ఎన్ఱు.

"("తదహమ్"౨) ఎన్గిఱ ("తత్"౨) శబ్దమ్, పూర్వప్రకృతవాచి' ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్పడిప్పట్ట) ఎన్ఱు.

"("అశ్నామి"౨)ఎన్గిఱ ఉత్తమత్తాలే, 'స్థానివ్యపి'౫ఎన్గిఱ అనుశాసనత్తాలే 'అహమ్'ఎన్ఱు, వరక్కడవతాయిరుక్క ("అహమ్"౨) ఎన్గిఱ ఉక్తిక్కు ప్రయోజనమ్, తాత్పర్యవిషయ అవాప్తసమస్త కా

౧॥ గీ-భా. సరస్వతీనిలయ ముద్రాక్షరశాలాముద్రిత కోశే. పు ౧౨౫. పం౧౯. ౨॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్నోట్టు. ౩॥ గీ-భా. మేల్పడిపు, పం౨౨. ౪॥ ౫॥ అష్టా. ౧-౪-౧౦౫ స్థానిన్యపి="ప్రయుజ్యమానే, అప్రయుజ్యమానేచ".

౬॥ "'స్రువేణావద్యతి స్వధితినా హస్తేనావద్యతి' ఇత్యమీ । ఆజ్యే మాంసేపురోడాశే" ఇత్యత్ర,

"అఞ్జలినాసక్తూన్ ప్రదాయజుహుయాత్" ఇత్యత్ర, ద్విహస్తసంయోగరూపే అఞ్జలౌ అవకాశాభావాత్ సంయుక్తప్రసృతిద్వయాత్మకః మధ్యావకాశోపేతః అఞ్జలిర్యథాగృహీతః,

వ్యా. — "అవాప్తసమస్తకామనాన నాన, అవన్, "ప్రీతియాలే కలఙ్గి త్తరుమాప్పోలే, వ్యామోహత్తాలే "కలఙ్గి అఱివుకెడవినియోగమ్ కొళ్ళువన్"; ఎన్ఱు,

అ. — మత్ప్రీతిశిష్టస్వోచ్చారణత్వ బోధనమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవాప్త, ఇత్యాది.

"'ఉత్తుఙ్గవిషయత్తిల్ అత్యల్పవస్తు ప్రదానత్తుక్కు మూలమ్, ప్రీమాధిక్యప్రయుక్తమనఃక్షోభమ్'ఎన్ఱు, తోన్ఱ("భక్త్యాప్రయచ్ఛతి"౨) ఎన్ఱతు" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్, ప్రీమత్తాలే) ఇత్యాది.

"("భక్త్యుపహృతమ్"౨) ఎన్గిఱ పునర్వచనమ్ దృష్టాన్తార్థమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తరుమాప్పోలే) ఎన్ఱు.

("తదహమ్"౨)ఎన్గిఱ ("తత్"౨-)శబ్దమే పూర్వప్రకృతభక్తిమత్త్వవిశిష్ట పరామర్శియాయిరుక్క, మీళవుమ్ ("భక్త్యుపహృతమ్"౨) ఎన్గిఱతు దృష్టాన్తవిషయైయాలేయామిఱే?.

"("అశ్నామి"౨)ఎన్గిఱ అశనత్తుక్కు స్వైరవత్ప్రీతిక్కతై అశన"కర్మత్వార్హవస్తుత్వాదిక్ శాక్తవివక్షిక్కిల్, ఉపసంహారానుగుణ్యేన ఉప"క్రమసంకోచమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

"ఆకైయాల్, ఉభయముఖ్యత్వానుగుణమాక,

"'అర్థాద్వాకల్పనైకదేశత్వాత్'౬ ఎన్ఱు, 'హస్తేనావద్యతి'౬ "ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్, హస్తావదేయత్వానుగుణమాక పురోడాశరూప "కర్మత్తైక్కల్పిక్కిఱాప్పోలే,ఇఙ్గుమ్,అనశనీయకర్మకాశన హేతుత్వేన "వ్యామోహత్తై కల్పిక్కైయుచితమ్:

"ఇప్పడియాకిల్, ఈశ్వరనుక్కు ఆశ్రితవాత్సల్యరూప "మహాగుణముమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వ్యామోహత్తాలే) ఇత్యాది.

("తదశ్నామి"౨) ఎన్గిఱవిశేషణపత్రాదికర్మకత్వాశనార్థమ్, (అఱివుకెడ) ఇత్యాది.

యథాచ "కపేభుక్త్వా" ఇత్యాదౌ, "కపేఆఙ్గేనభుక్త్వా" ఇత్యాదికమర్థంకల్పయన్తిలౌకికాః, తథా, "అభ్యాసాన్నావర్థం బుద్ధాంశక్తిస్పహారిణీ" ఇతిన్యాయేన, ద్రవద్రవ్యస్య ఆజ్యస్యస్రువ ఏవ అవదానయోగ్యోభవతి, నతుస్వధితిః; నాపిహస్తః.

స్రువోనామ, హోమార్థఆజ్యగ్రాహకపాత్రమ్: ఏవంఛేదనీయస్యమాంసస్య స్వధితిః. స్వధితిః=పరశుః. ఏవమేవపురోడాశస్యహస్తో యోగ్యోభవతి. జైమినీయన్యాయమాలా. అ-౧-పా. ౪. అధి. ౨౦. సూ - ౩౦ - పుణ్యాఖ్యపత్తన ఆనన్దాశ్రమముద్రాలయ ముద్రితకోశే. పు. ౫౯-౬౦.

"సన్ధాతుమిచ్ఛేకృష్ణాయపాణ్డవానాంహితైషిణే। వత్స్యారాజ్యంధనంకించిద్వశీకుర్మస్తమ్" ఇత్యుక్తః ధృతరాష్ట్రోవదతి, సః ఆహాజ్ఞానీతి

మూ.—"అన్యత్ పూర్ణాత్" ౧

వ్యా.—తానేయరుళిచ్చెయ్‌కిఱానితే:

"I. అన్యత్ పూర్ణాదపాంకుమ్భాత్ II. అన్యత్ పాదావనేజనాత్। III. అన్యత్ కుశలసంప్రశ్నాత్ నచేచ్ఛతిజనార్దనః"౧.—

అర్థావతు:—

శ్రీతూతైయున్దరుళుకిఱపోతు, ధృతరాష్ట్రన్,

అ—అర్థావతు:—

"పత్రత్తుక్కు భోజనపాత్రత్వేన వినియోగముమ్,

పుష్పత్తుక్కు అలఙ్కారత్వేన వినియోగముమ్,

పాద్యాదిజలఙ్గళుక్కు ప్రతినియతవినియోగఙ్గళుమ్,

కాళ్పేణ్డిఇరుక్క, ఎల్లావత్తైయుమ్ అళనకర్మమాక్కి 'ఓఱ" ఎన్నపడి.

"ఇత్తుగీతావచనమ్, ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే(తానే)ఎన్నతు ఇత్తు, భాగవతత్తిలుమ్ భగవద్వచనమాయిరుక్కైయాలే, "శ్రీగీతైయిలే" ఎన్నాతొழிన్దతు.

"(౧)ఇన్దవచనత్తిలే పత్రాదిక్కళుక్కు అన్యార్థత్వమిన్ఱిక్కే,

"తాదర్థ్యేన ఉపాదేయత్వముమ్, వైకల్పికనానా "ద్రవ్యాభ్యనుజ్ఞైయుమ్, తోన్ఱుకైయాలేయుమ్,

"(౨) అల్పసన్తుష్టత్వమ్ తోన్ఱినాలుమ్, అనల్పత్తిలేఅనిచ్ఛై "తోన్ఱామైయాలుమ్,

"అల్పసన్తుష్టత్వపూర్త్తిలభియామైయాలే,

""అన్యార్థమ్, కల్పితమాన త్తై వినియోగిక్కలుమ్ అమైయుమ్;

"సాధారణసత్కారత్తాలుమ్ సన్తోషమ్విశ్వయుమ్;

"పూర్వోక్తద్రవ్యఙ్గళిల్ అన్యతమద్రవ్యనియమమే అమైయుమ్;

"అధికత్తిలే అనిచ్ఛైయుణ్డు"; ఎన్ఱు, ఇవ్వళవు కొణ్డాల్, "అల్పసన్తుష్టత్వపూర్త్తిలభిక్కుమ్' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి, మూలత్తిలే "["అన్యత్ పూర్ణాత్"౧] ఎన్ఱుప్రమాణప్రతీకోపాదానమ్' ఎన్నుమ్అభిప్రాయత్తాలే ఉపాత్తప్రతీకత్తోదేకూడసమగ్రవచనఉపాదానపూర్వకమ్ అత్తినుడైయవక్తృకథనపూర్వకఅవతరణకథనవ్యాజత్తాలే("అన్యన్నేచ్ఛతి"౧)ఎన్ఱ,అప్రతిషేధత్తుక్కు అపేక్షితప్రసక్తియైయుమ్,"("అన్య"౧) శబ్దార్థమిన్నతు" ఎన్నుమత్తైయుమ్, దర్శిప్పిత్తుక్కొణ్డు వచనత్తుక్కు సఙ్గ్రహేణ అర్థమ్, (అర్థావతు, తూతుఎழுన్దరుళుకిఱపోతు) ఇత్యాది.

౧॥ మహాభా. ఉద్యోగప. ౮౬.

వ్యా.—"పాణ్డవవతుపాతియాయిరుక్కిఱ అ కృష్ణన్ వారానిన్ఱాన్, అవనుక్కుచ్చిలనాట్టైయుమ్, పొన్నైయుమ్,కొడుత్తు, నముక్కాక్కిక్కొళ్ళక్కడవోమ్" ఎన్ఱు,సొన్న శిలవర్కళైచ్చొల్లి:

నిన్నైవుమ్కోలవుమ్ ఒత్తిరాత వళ్ళకనాన అవన్ కరుత్తైయఱిన్ద సఞ్జయన్,

" వరుకిఱవన్ అఞ్జనోత్తవనల్లకాణ్, అవనుక్కు వేణ్డువతు ఇవ్వళవు" ఎన్ఱాన్.—

అర్థావతు:—

అ.—"(ధృతరాష్ట్రన్ శిలవర్కళైచ్చొల్ల) ఎన్ఱు, అన్వయమ్. (నాట్టైయుమ్ పొన్నైయుమ్) ఎన్ఱు, ("అన్య") శబ్దవివక్షితార్థమ్కొల్లిఱ్ఱు.

"("అన్యన్నేచ్ఛతి")ఎన్ఱ,అప్రతిషేధాపేక్షితప్రసక్తియుమ్ ధృతరాష్ట్రవాక్యత్తాల్"౧ఎన్ఱు,కొల్లిఱ్ఱు.

"మాయాంశనేవే"౨ ఎన్ఱు, ధృతరాష్ట్రనై లక్ష్యమ్ తనక్కుచ్చొల్లుకిఱసఞ్జయన్ తనక్కువళ్ళనారాహిత్యమ్ కొల్లుకైయాలే, "ధృతరాష్ట్రనుడైయవఞ్చకత్వజ్ఞన్ సఞ్జయన్" ఎన్ఱు,సిద్ధిక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (నిన్నైవుమ్ కోలవుమ్) ఇత్యాది

("అన్యన్నేచ్ఛతి"౧)ఎన్ఱ,అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (వరుకిఱవన్) ఇత్యాది.

("పూర్ణాదపాంకుమ్భాత్"౧) ఇత్యాదిక్కళుక్కు అర్థమ్, (అవనుక్కు వేణ్డువతు) ఇత్యాది.

విస్తరేణ అర్థమ్, (అర్థావతు) ఇత్యాది.

"1.'దధ్నాజుహోతి'3 'పయసాజుహోతి'4ఎన్నాప్పోలే, 'పూర్ణకుమ్భేన సత్కుర్యాత్'5 ఎన్ఱు, తాదర్థ్యేన ఉపాదేయత్వబోధక "తృతీయావిభక్తియుక్తవాక్యత్తైయిన్ఱి అశ్రయియాతే, (" పూర్ణాదపాంకుమ్భాత్ అన్యత్"౧)ఎన్ఱు, అనువాదరూపపఞ్చమీవిభక్తియుక్త "వాక్యత్తైయిలే కొణ్డు విట్టాల్, పూర్ణకుమ్భత్తుక్కు అన్యార్థకౢప్తత్వేన ప్రమాణాన్తరప్రాప్తత్వమ్ తోన్ఱుకిఱతు;

౨॥ మహాభా. అ. ౭౮, శ్లో. ౧౩. 3॥ 4॥ 5॥

"భగవాన్ భవతాదత్తం భవంరాజ్యంచనేచ్ఛతి, । కింతు,వితాన్యేవ:—I. యత్పాతు పూజితపలంస్యయత్॥ తేనపూర్ణస్యకుమ్భస్య తత్-

వ్యా.—"I. తాన్ కుడిక్క-మ్ తణ్ణీరై ఒరుకుడ
"త్తిలే నిఱైత్తుక్కు లిరవైక్కక్కడవన్, అన్తై అవన్
"వరుకిఱవళ్ళియిలే వాశలిలేవైక్క-వమైయామ్, అతు
"క్కు-మేల్ ఒన్ఱుమ్వేణ్డా;

అ.—"II అతిల్, సామర్థ్యత్తాలుమ్ సన్నిధియాలుమ్
"సత్కారకర్తృత్వేన బుద్ధిస్థానన తాన్ ("అన్య"౧) శబ్దార్థమ్'
"ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు;
"III. ఇప్పడి అర్ఘ్యార్థంకాప్తత్వేన ప్రమాణాన్తర ప్రాప్తపూర్ణకు
"మ్భానువాద పూర్వకమ్ తదన్యత్తై ప్రతిషేధిక్కై-యాలే 'అర్ఘ్యార్థం
"కాప్తమాన పూర్ణకుమ్భమే యమైయుమ్' ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతు;"
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ కుడిక్క-మ్) ఇత్యాది.

" ("అహంపూర్ణాత్"౧)'ఎన్ఱతు, కరణస్యాశేషత్వ వివక్షయా షష్ఠియాక్కైయాలే 'అద్భిఃపూర్ణాత్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తణ్ణీరై) ఇత్యాది.

"ఒరువనుక్కు- ఒరు కుడమ్ తణ్ణీరమైయుమాక్కైయాలే ("కు మ్భాత్"౧) ఎన్ఱ ఏకవచనమ్, ప్రత్యక్ష ప్రాప్త ఏకత్వానువాదకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఒరుకుడత్తిలే) ఎన్ఱతు.

" 'పూర్యమాణాత్, ఎన్నాతే, ("పూర్ణాత్"౧)ఎన్ఱు,పూర్వపూరితత్వబోధక భూతార్థక నిష్ఠాప్రయోగత్తుక్కు- ప్రయోజనమ్, తద్ధేతుకశైత్యప్రతీతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నిఱైత్తు) ఇత్యాది.

అనువాదరూప నిర్దేశత్తైలీ తాత్పర్యమ్, (వైక్క-క్క-డవన్) ఎన్ఱ వివరణమ్.

"లోకసిద్ధమాన గృహద్వారి నిధానమే జలపూర్ణ కుమ్భత్తుక్కు- ప్రకృతాకాఙ్క్షితమాన క్రియావేశమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్తై అవన్ వరుకిఱ వళ్ళియిలే) ఇత్యాది.

("అన్యన్నేచ్ఛతి"౧) ఎన్ఱ విత్తాల్ ఫలితమ్,(అతుక్కు-మేల్) ఇత్యాది.

వ్యా.—"II. తన్ - గృహత్తిలే అతిథివన్దు
"పుక్కవ్వాల్, కాలైక్క-ఝువుదాక్కసామాన్యశాస్త్రమ్
"విధిక్కువైత్తతే!,

అ.—అన్తావతు: —

"(౧) ద్రవ్య వైలక్షణ్యముమ్, (౨) ఇక్కుక్క- తాదర్థ్యేన ఉపాదానముమ్, '(౩)యజ్ఞశిష్టాశినః' ౨ఎన్ఱు, తత్ప్రతిపత్తిత్వేన అర్ఘ్యార్థత్తిలే ఉపయోజనముమ్, వేణ్డా" ఎన్ఱపడి,

ద్వితీయపాదార్థమ్, (తన్-గృహత్తిలే) ఇత్యాది.

"ఇప్పుమ్పూర్వవత్, అనువాదరూపవాక్యత్తిలియాలే పాద
"అవనేజనత్తుక్కు- ప్రమాణాన్తరప్రాప్తత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్,
"తద్వత్, అర్ఘ్యార్థత్వగ్రాహక ప్రత్యక్షప్రమాణ మిల్లామైయా
"లాకైయాలుమ్,
"అతిథిసామాన్యవిషయక సామాన్యశాస్త్రమే గ్రాహక
"ప్రమాణమాకిఱతు;
"'ఇప్పడి, అతిథిసామాన్య ప్రయుక్తమాన పాదఅవనేజనత్తైయ
"నువదిత్తుక్కొణ్డు తదన్యత్తై ప్రతిషేధిక్కై-యాలే, అతిధిసామాన్యప్ర
"యుక్తపాదావనేజనమేయమైయుమ్' ఎన్ఱుతోన్ఱుకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిధి) ఇత్యాది.

" 'ధర్మపురస్కారోఽనన్యప్రయోజనః సోఽతిథిర్భవతి'౩ఎన్ఱు, ఆప్తవాక్య అతిథిలక్షణమ్,

'కృష్ణంధర్మంసనాతనమ్'౪ ఎన్ఱు, సనాతనధర్మమాయ్, 'సద్ధిమిర్భిరసాధవః'౫ఎన్ఱు, సద్వృత్తమాన ఎమ్బెరుమానుక్కు కృష్ణనిడత్తిలేయున్డు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అతిదివన్దుపుక్కవ్వాల్) ఇత్యాది.

"తస్యపాదౌ ప్రక్షాళయేత్"౬ ఎన్ఱ అతన్ప్రమ్భవచనత్తై యిట్టుక్కొణ్డు ("పాదావనేజన"౧) శబ్దార్థమ్, (కాలైక్క-ఝువతాక్క) ఇత్యాది.

అనువాదత్తైలీతాత్పర్యమ్, (విధిక్కువైత్తతే!) ఎన్ఱప్రసిద్ధి.

"చిజిర్=కారపోషణయోః"౭ ఎన్ఱ చెధాతుపాఠమ్?

౨॥ గీ - ౩ - ౧౩. ౩॥
౪॥ ౫॥
౬॥ ౭॥ ధాతుపా, చురాదావ్,
ఉభయపదీ అనిట్.

[ాచమ్'' ఇతిస్ఫుటమ్.

II. గృహాగతాతిథేఃపాదావనేజనమ్; III. అథాపిచ, । దూరాన్మార్గాదాగతంప్రత్యాదరాద్బహుధాజల్పమ్ । 'అపిస్వాగతమాయుష్మన్ !౯' ఇతి

వ్యా.—''అవ్వోపాళి, అవన్-తిరువడిక్కళైక్కళువమై
''యుమ్,అవన్తానవానికు- విశేషిత్తు ఒన్ఱుమ్ శెయ్యవేణ్డా;
''III. నెడుమ్తూరమ్ వన్దవనై,

అ.—''తస్యోదకమాహరేత్''౧ఎన్గి,అవిత్తైయవలమ్బిత్తుక్కొణ్డు.
కీళుమ్ అతిథిపరమాకవూజియాత్తొషిద్దతు.

''(౧) ద్వారినిధానార్థపూర్ణకుమ్భప్రసిద్ధిస్వారస్యత్తాలుమ్,

(౨) 'అన్యార్థఘటగృహస్తమేయవైయుమ్' ఎన్నుమ్ఇడమ్ అపో
భులభియామైయాలేయుమ్,

(౩) ''భృణ్మయేన'' ఇత్యేకే'౨ ఎన్ఱు, అతిథిక్కు మృణ్మయపా
త్రేణ ఉదకాహరణమ్ ఏకీయపక్షత్వేన, ప్రశస్తమల్లామైయాలుమ్,

(౪) ముఖ్యపక్షేవలమ్బనేనతైజసపాత్రత్తై భూర్ణకుమ్భమాకవివ
క్షిక్కిల్ ద్రవ్యగౌరవానపేక్షైసిద్ధియామైయాలుమ్,

అప్పడిపూజిత్తు అరుళిచ్చెయ్దిల్లై'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

'''ఇప్పడిసాధారణ సత్కారమేయవైయుమ్' ఎన్ఱు, (''అన్యత్
పాదావనేజనాత్''౩)ఎన్గి,అవిడత్తిల్ అభిప్రేతమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్
పత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవ్వోపాళి) ఇత్యాది.

''పాదయోఃఅవనేజనమ్'' ఎన్ఱు, విగ్రహాభిప్రాయేణ(తిరువడిక్కళై)
ఇత్యాది.

(''అన్యన్నేచ్ఛతి''౩) ఎన్గి,అవిత్తాల్ ఫలితమ్, (అతుక్కుమేల్)
ఇత్యాది.

అత్రావతు:—

'''అతిథిర్విష్ణుముద్దిశ్యపుష్ణువత్ పూజనీయః'౪ ఎన్గి,అ అతిథి స
త్కారమల్లతు, సాక్షాత్-తాన్తాన తస్మైసైప్పళిఖ ఉపదిష్టమాన
విశేషమ్వేణ్డా'' ఎన్ఱుపడి.

తృతీయపాదార్థమ్ (నెడున్దూరమ్) ఇత్యాది.

''పూర్వవత్ అనువాదసూచితప్రమాణాన్తర ప్రాప్తత్వమ్,
'కల్యాణీవాక్'౫ ఎన్గి,అ సామాన్యశాస్త్రవిహితత్వమ్' ఎన్నుమ్ అభి

వ్యా.—''కుశలప్రశ్నమ్పణ్ణక్కడవతిలే?, అవ్వోపాళి
''ఓర్ ఇన్శొల్ శొల్లవైమైయుమ్, పిఱ్ఱుమాక ఒన్ఱుమ్ వేణ్డా;

అ.—ప్రాయత్తాలే ''స్వాగతమాయుష్మన్!''౬ ఎన్గి,అ
తద్వ్యాఖ్యానత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నెడున్దూరమ్వన్దవనై కుశలప్రశ్నమ్) ఇత్యాది.

పూర్వవత్ అనువాదతాత్పర్యమ్, (పణ్ణక్కడవతిలే?) ఎన్ఱు.

'''ఇప్పడిసాధారణసత్కారమే యవైయుమ్' ఎన్ఱు, (''అన్య
త్కుశలసంప్రశ్నాత్''౩) ఎన్గి,అవిడత్తిలే అభిప్రేతమ్'' ఎన్ఱు,
అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవ్వోపాళి) ఇత్యాది.

''(''సంప్రశ్నాత్''౩) ఎన్గి,అ ఏకవచనమ్, 'కల్యాణీవాక్'౫ఎన్గి,
అప్రాపకప్రమాణాగత ఏకత్వానువాదకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే
అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఓర్) ఇత్యాది.

(''కుశల''౩) శబ్ద - (''సమ్''౩) శబ్ద-సమభివ్యాహార
సిద్ధార్థమ్, (ఇన్శొల్) ఎన్ఱు.

''సాన్త్వయిత్వా''౭ ఎన్గి,అ ఆపస్తమ్బవాక్యత్తైయుట్కొణ్డు
(ఇన్శొల్) ఎన్ఱుతు.

(''అన్యన్నేచ్ఛతి''౩) ఎన్గి,అవిత్తాల్ ఫలితమ్, (పిఱ్ఱుమాక)
ఇత్యాది.

అత్రావతు:—

'''సాన్త్వయిత్వాతర్పయేత్ రసైర్భక్ష్యైః'౭ ఎన్ఱు,

మధురవచనానన్తరమ్ కర్తవ్యమాకచ్చొన్న నానావిధ రసభక్ష్య
కరణకతర్పణాదికళ్ వేణ్డా'' ఎన్ఱుపడి.

(౧) పూర్వవచనోక్తకైకల్పికనానాద్రవ్యాపేక్షావిరహమ్
ఇతిల్ ప్రథమపాదత్తిలుమ్,

(౨) అతిల్శొన్న జలపరిమాణగౌరవాపేక్షైయిన్ఱికైయి అభా
వమ్ ద్వితీయపాదత్తిలుమ్,

(౩) ద్వితీయపాదత్తిల్శొన్న కాయికవ్యాపారాపేక్షైయిన్ఱి
కైయవభాసమ్ తృతీయపాదత్తిలుమ్,

శొల్లుకైయాలే ఉత్తరోత్తరమ్ అపేక్షాలాఘవమ్శొల్లిఱ్ఱు.

౧॥ ౨॥
౩॥ పు ౪౪౨, ౧౫న్నోట్టు. ౪॥
౫॥

౬॥ ౭॥

“నఘటేతానుకూల్యంతేల్పంవావికుటిలస్యహిరి! శక్నోషియదివాశక్రం౬కదేశోనికురుష్వయవ్”॥ ఇతిపాభ్రపదత్వా౯త్రిశ్నష్ఞజేలా కూశిక్షనము.

వ్యా.—“ ఇవ్వళవుక్కళైయొప్పియ మాతృత్తై

“ఇచ్ఛియాఱ్ఱాణ్ అవళ్” ఎన్గై,—

ఇత్తాల్,

“నీకొడుక్క నిన్నైక్కొ అనాశ్టైయుమ్, పానై తియుమ్, అవళ్, ఒరుశరకాక్క నిన్నైత్తిరుకుమో?,

అ.—చతుర్థపాదార్థమ్, (ఇవ్వళవుక్కళై యొప్పియ) ఇత్యాది “పర్యుదాసవ్యఞ్జితవిధిక్కుమ్, కణ్ఠోక్తనిషేధత్తుక్కుమ్, మిథోవ్యాహతిపరిహారార్థమాక నిషేధత్తుక్కు విహితవ్యతిరిక్తవిషయకత్వమ్ ఆవశ్యకమ్” ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే(ఇవ్వళవుక్కళై యొప్పియ)ఎన్గిఱ్ఱు.

(ఇవ్వళవుక్కళ్) ఎన్గిఱ్ఱు, పూర్ణకుమ్భాదిక్కళ్.

I. “బహువచనత్తాలే, (౧)సముచ్చయమాకవుమ్, (౨) వికల్పమాకవుమ్, వివక్షితమ్” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(౧) సముచ్చయపక్షత్తిలే (“చ”౧) కారమ్ భిన్నక్రమమాయ్, (“కుశలసంప్రశ్నాచ్చ”౧)ఎన్ఱు, కూట్టువతు.

(౨) వికల్పపక్షత్తిలుమ్,

“ ‘యస్యోభయంహవిరార్తిమార్ఛతి’౨ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ ‘ఉభయ’౨ పదమ్ పరస్పరానపేక్షనిమిత్తభూత హవిర్ద్వయ పరమాకిఱాప్పోలే (“చ”౧) కారమ్, వైకల్పికపూర్ణకుమ్భాది సముచ్చయపరమ్” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

II. యద్వా:—

“ ‘(“చ” ౧) కారమ్, ఏవకారార్థకమాయ్, “నేచ్ఛత్యేవ” ఎన్ఱు, అన్వయిత్తు, ప్రసిద్ధిపరమాయ్,

“ ‘ “ఇవ్వర్థమ్ ఉపదేశసాపేక్షమన్ఱు,

“ ‘నీయే అఱిన్దుకొళ్ళలామ్” ఎన్గిఱ, అభి’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే “అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇచ్ఛియాఱ్ఱాణ్) ఎన్ఱు,” ఎన్ఱాకవుమామ్.

“ఇప్పడి, ఇన్దభగవత్-స్వభావప్రతిపాదనత్తుక్కు తదనుగుణ ప్రవృత్తినివృత్తిరూప అనుష్ఠానత్తిలే తాత్పర్యమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

(శరకాక్క) ఎన్గిఱ్ఱు “శ్లాఘ్యవస్తువాక” ఎన్ఱపడి.

౧॥ పు. ౪౪౨, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ పూర్వమీమాంసాయాం, అ. ౬, పా. ౪, అధి. ౬, సూ. ౨౨-౨౩ వ్యాఖ్యాయా ముదాహృతమ్. పుణ్యపత్తనఆనన్దము. ముద్రితకో. పు. ౩౩౨.

మూ.—“పురివళైక్కరమ్పుక్కై పూవే”౩.

వ్యా.—వల్లైయాకిల్, ఉళ్ళ - అభిముఖ్యసూచకమాక ఇవ్వళవుక్కళైచ్చెయ్యప్పార్” ఎన్ఱపడి.

“పరివళ్ళీశన్నై”౩ ఎన్గిఱ్ఱుడన్ఱి, “పురివళైక్కరమ్ పుక్కైపూవే”౩ ఎన్ఱు,

అ.—“ఉళ్ళ-కౌటిల్యత్తుక్కు అల్పానుకూల్యముమ్ ఘటియాత్తు, ఘటిక్కుమాకిల్, శెయ్తు పార్’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వల్లైయాకిల్) ఇత్యాది.

(వల్లైయాకిల్) ఎన్గిఱ్ఱు, “శక్తనాకిఱాయాకిల్” ఎన్ఱపడి.

“ ‘(౧) ప్రథమోపాత్తవచనత్తిలే (“ప్రయిచ్ఛతి”౪)ఎన్గిఱ ఉపసర్గత్తాలుమ్,

“ ‘(౨) అనన్తరోపాత్తవచనత్తిలే (“అవనేజనాత్”౧) (“సంప్రశ్నాత్”౧) ఎన్గిఱ ఉపసర్గక్కళాలుమ్,

(౩) అనుష్ఠానాపరపర్యాయమాన ప్రయోగత్తినుడైయ “సౌష్ఠవమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్,

“ ‘(౪) కొడుత్త అంశత్తిలే అవనుక్కు మహాప్రసాదత్తత్వాభిసన్ధి తోన్ఱుకైయాలుమ్,

“ ‘(౫) దేయద్రవ్యత్తినుడైయ గుణాధానవిరహకత్వోక్తియిల్లామై “ ‘యాలుమ్,

“ ‘అల్పసత్త్వత్వపూర్తియిల్లై’ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి,

“మూలత్తిలే ప్రయోగసౌష్ఠవాది నైరపేక్ష్యత్తుక్కుమ్, ఇవన్ కొడుత్తతిలే అవనుక్కు మహాప్రసాదతత్త్వాభిసన్ధిక్కుమ్, బోధకమాన ప్రమాణాన్తరత్తినుడైయ ప్రతీకగ్రహణమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అన్దప్రమాణత్తినుడైయ ఆద్యన్తోపాదానత్తాలే సముదాయత్తై సూచిప్పిత్తుక్కొణ్డు అతుక్కు అర్థమ్, (“పరితతిల్”౩) ఇత్యాది.

ఎ-అ.—౧౩౯. (“పత్రంపుష్పమ్”౪) ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిల్ (“ప్రయతాత్మనః”౪) ఎన్గిఱ్ఱు, “పరిశుద్ధమనస్కనుడైయ” ఎన్ఱపడి.

(కలజ్గి) ఎన్గిఱ్ఱు, (“పూర్ణమ్...ఆశ్నామి”) ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱి.

“పూర్యమాణాత్” ఎన్నాతే, (“పూర్ణాత్”౧) ఎన్ఱు, తిఱక్కిరుత్తు, (తాఱుకుడిక్కుమ్) ఇత్యాది.

(ఇచ్ఛియాఱ్ఱాణ్) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధితోన్ఱ అరుళిచ్చెయ్తతు.

౩॥ తి. వా. ౧-౬-౧. ౪॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్ నోట్టు.

"సదాచసామథిస్తుత్యఈశో థూపై స్స్వపైరపి । అలైృర్వాభూజసీయో సౌ నాన్యచ్ శ్లాఘ్యమపేక్షతే॥" ఇత్యత్య న్తవిశత్తైశ్చపోౌ క్తంవకులభూషణైః॥.

వ్యా.—"హేయప్రత్యనీకనాన సర్వేశ్వరనై, సంసా
"రాన్ముక్తరాయ్ అనుభవిత్తు, అవ్వనుభవజనితప్రీతియాలే
"పతత్ సామగాయన్నాస్తే"౧ ఎన్ని, ఉపడియే పాడి, విస్తృత
"రాక్కైమై ప్పిఅవేణ్డియిరుప్పిర్, ౫
"ఉపకరణజ్గలిల్ కుత్తైవుపార్త్తు అక్లుక్కై, తవిర్
"న్ను, అసంస్కృతమాన జలత్తై

అ.—("పరివు"౨)=దుఃఖమ్;
("పరివతిల్"౨) ఎన్ఱు, నిర్దుఃఖత్వమ్ శొల్లిత్తు.
"ఇత్తాల్ ఫలితమ్, హేయప్రత్యనీకత్వమ్" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయ
త్తాలే (హేయప్రత్యనీకనాన) ఎన్ఱతు.—
"'పరివు' ఎన్నచ్చుదువే, '(౧) ఇన్బముమ్, (౨) తున్బముమ్,
(౩) అన్బుమ్' ఎన్నవేయాకుమెన్బయరే"౨ ఎన్నక్కడవతు.
("ఈశనై") ఎన్ని, అదిక్కుక్కు అర్థమ్, (సర్వేశ్వరనై) ఎన్ఱు.
అనుభావ్యనుడైయ హేయప్రత్యనీకత్వోక్తియాల్ ఫలితమ్.
(సంసారాన్ముక్తరాయ్) ఎన్ఱు,
పాట్టాకైల్ ప్రీతిహేతుకమాయిరుక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కి
ఱార్, (అనుభవిత్తు) ఇత్యాది.
ముక్తిదశైయిల్ పాట్టుక్కు ప్రమాణమ్, ("ఏతత్"౧) ఇత్యాది.
"విరివతు"=విస్తారమ్; "మేవల్"=పెఱుకై; "ఉరుక్కై"=
ఇచ్ఛై;
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విస్తృతరాక్కైనై) ఇత్యాదినా.
"పిరివక్కై"=పిరియుమ్ ప్రకారమ్.
"ప్రకరణానుగుణమాక ఉపకరణవైకల్య ప్రయుక్తమాన ఆరా
ధనప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకమే పిరివక్కై" ఎన్నుమ్ అభిప్రాయత్తాలే అరుళి
చ్చెయ్కిఱార్, (ఉపకరణజ్గలిల్) ఇత్యాది.
""నన్నీర్"౨ ఎన్ఱు, 'నల్లతణ్ణీర్' ఎన్నుమాప్పోలే సంస్కార
ద్రవ్యసంసర్గరహితమాన జలత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి
(అసంస్కృతమాన) ఇత్యాది.
"తూయ్"౨ ఎన్ఱతు, "తూవి" ఎన్ఱపడి.
ఇత్తాల్ ప్రయోగసాధ్వాభావమ్ లబ్ధమ్.

వ్యా.—"ఏత్తేన్నుమ్ ఒరుపడిప్రయోగిత్తు, పినై, ౭
"యవన్నుక్కు అరుళ్ కొడైయాక్క కొడుప్పపూవుమ్,
"ఏత్తేన్నుమ్ ఒరుపుక్కైయుమ్, ఏత్తేన్నుమ్ ఒరుపూవుమ్,
"ఇవ్వళవ[వేయ]మైయుమ్ కిడిక్కోళవన్నుకు"౪ ఎన్ఱు, అవన్ను
డైయ స్వారాధతైయెనుస్పష్టమాక ఆళ్వార్ అరుళిచ్చె
య్తారిఱే?.

అ.—ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఏత్తేన్నుమ్ ఒరుపడి) ఇత్యాది.
ఇన్ద "తూయ్"-౨ శబ్దమే ""నన్నీర్"౨ ఎన్ని, అదిక్కు, సంస్కార
రహితజలపరమ్" ఎన్నైక్కునియామకమ్.
"పురివతు"౨ ఎన్ఱతు, "ప్రసాదదత్తమ్" ఎన్ఱపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అరుళ్ కొడైయాక్క) ఇత్యాది.
"పురివే=విరుమ్బల్"౫ ఎన్నక్కడవతు.
"ప్రకరణబలత్తాల్, (౨) పుక్కైయుమ్, (౨) పూవుమ్, యత్కి
ఞ్చిత్పరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఏత్తేన్నుమ్
ఒరుపుక్కైయుమ్) ఇత్యాది.
ఇత్తాల్, అగరుధూమత్తైయుమ్, పద్మాదిక్కైయుమ్, వ్యావృత్తి
క్కిఱతు.
("పూవే"౨) ఎన్ని, ఏవకారార్థమ్, (ఇవ్వళవే) ఇత్యాది.
(స్వారాధతై)=సుఖేన ఆరాధ్యత్వమ్.
"ఇతు, (౧) [“అన్యత్ పూర్ణాత్”౬] ఇత్యాదియిలే పర్యుదాస
"వ్యఙ్గ్యమాక్కైయాలే అస్పష్టమ్;
"(౨) [“పత్రంపుష్పమ్”౭] ఇత్యాదియిలే సామాన్యపర ["ప
"త్రా"] దిసిద్ధమాక్కైయాలే స్పష్టమ్;
"(౩) (1) ("పరివతిల్"౨) ఇత్యాదియిలే 'పిరివక్కైయిన్ఱి,'౨
ఎన్ఱు, "ఉపకరణవైకల్యప్రతిబద్ధప్రవృత్త్యుత్పన్నత్తాలుమ్,
"(2) 'నన్నీర్తూయ్'౨ ఎన్ఱు, గుణద్రవ్యక్రియాసాధ్వసైరపేక్ష్య
"త్తాలుమ్,
"(3) ఈశ్వరనుక్కు, ఇతిల్ 'ఇవర్కళ్ నమక్కు ఇప్పడి
"అరుళ్ కొడైకొడుప్పతే!' ఎన్ని, ఉఅభిసన్ధి సూచనత్తాలుమ్,
"(4) 'పురివతు'౨ ఎన్ని, ఉదిద్రప్రతీతియాలుమ్, సుస్పష్టమ్"
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(సుస్పష్టమాక) ఇత్యాది.

౧॥ తైత్తిరీయఉ. ౩-౧౦-౫. ౨॥ పు. ౪౪౫, ౩మ్ నోట్టు.
౩॥
౪॥ ౫॥
౬॥ పు. ౪౪౨, ౧మ్ నోట్టు. ౭॥ పు. ౪౩౧, ౧మ్ నోట్టు.

వ్యా.—౧౪౦. (పూర్ణవిషయమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక వన్దవిత్తైయిఱే;
ప్రపత్తివైలక్షణ్యమితే కీఴ్ చ్చొల్లప్పట్టతు;
అత్తైయాలే, అతుక్కు ఇన్నముమ్ ఒరువైలక్షణ్యమ్ శొల్లుకైక్కాక

మూ.—౧౪౦. పుల్లైక్కాట్టిఅప్పైత్తు
పుల్లై ఇడువారైప్పోలే,

వ్యా.—సిద్ధోపాయత్తుక్కుమ్ ఫలత్తుక్కుమ్ ఉణ్డాన ఐక్యత్తై ముస్త్రాబ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుల్లైక్కాట్టి) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అర్థావళు:—
I. "గోవై వరవళైత్తు ప్పిన్నై అతుక్కు ధారకాదికళైయిట్టు నోక్కనిన్నైప్పార్,
తదోభ్గ్యమానపుల్లుక్కన్నైయే తద్వశీకారసాధనమాక మున్నిట్టు అప్పైత్తుక్కొణ్డు, అతుక్కన్నైయే మేలుమ్ ఇడుమ

అ.—౧౪౦. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (పూర్ణవిషయమ్ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి) ఇత్యాది.—
"[వా. ౧౩౬-౧౩౭.] [పూర్ణవిషయమ్] ఇత్యాది-వాక్యద్వయమ్ ప్రసక్తమ్;
[వా. ౧౩౮] పూర్త్తికైవాఙ్గాతే] ఇత్యాదికమ్ అనుప్రసక్తమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు —
"I. పూర్వగ్రన్థాధీనస్మృతివిషయత్వేసతి, నిరూపణీయత్వమ్, ప్రసక్తత్వమ్;
II. పూర్వగ్రన్థాధీనస్మృతివిషయార్థాధీన స్మృతివిషయత్వేసతి, నిరూపణీయత్వమ్, తదనుప్రసక్తత్వమ్"; ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.
"ప్రాసఙ్గికంపరిసమాప్య ప్రకృతమనుసరతి"౧ ఎన్నుమాపోలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.
(ప్రపత్తివైలక్షణ్యమ్) ఇత్యాది.
"ప్రతిపిపాదయిషితప్రపత్త్యుత్కర్షహేతు సుఖరూపత్వ రూపగుణసిద్ధ్యర్థసాధ్యవస్త్వభేదప్రతిపాదకత్వాత్, 'చిన్తాంప్రకృతసిద్ధ్యర్థామ్ ఉపోద్ఘాతంవిదుర్బుధాః' ఎన్గి, అవధిరే, [పుల్లైక్కాట్టి] ఇత్యాదిక్కు ఉపోద్ఘాతసఙ్గతి"౨ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తైయాలే, అతుక్కు ఇన్నముమ్ ఒరువైలక్షణ్యమ్] ఇత్యాది.
"మూలత్తిలే, [పుల్లైక్కాట్టి] ఇత్యాది ఉపమానగ్రన్థానన్తరమ్ "ఉపమేయగ్రన్థమిల్లామైయాలే, అత్తైయోగ్యతానుగుణమ్ అధ్యాహరిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్;
"II. అతిల్, ఈశ్వరచేతనర్ ఇరువరుమ్ ప్రస్తుతరాకైయాలే, "ఇరువరుమ్ ఉపమేయమాకక్కూడుమ్;

అ.—"III. అతిల్, ఈశ్వరన్ ఉపమేయమామళవిల్, "'తన్నైక్కాట్టిఅప్పైత్తు త్తన్నైయిడుకైయాలే' ఎన్ఱు, ఇవ్వళవుమ్ "అధ్యాహార్యమ్;
"IV. చేతనన్ ఉపమేయమామళవిల్, 'ఇన్నైక్కాట్టి "అప్పైత్తుఇన్నై ఇడుకైయాలే' ఎన్ఱు, ఇవ్వళవుమ్ అధ్యాహారకమ్;
"V. అతిల్, ఉపమాన ఉపమేయఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్, "ఫలసాధనయోః ఐక్యమ్;
"VI. ఇప్పడి ఉపమేయద్వయముమ్ వివక్షితమాకైయాలే ఏక "వ్య అన్యతరత్తై నిర్దేశియాతొళిన్దతు;
"VII. అర్థసామర్థ్యత్తాలే ఇరణ్డుమ్ వరక్కడవతాకైయా "లుమ్, గ్రన్థగౌరవప్రసఙ్గత్తాలుమ్, ఉభయత్తైయుమ్, నిర్దేశియా "తొళిన్దతు:
"VIII. ఉపమేయత్తైక్కణ్ఠోక్తనిర్దేశియాతే, ఉపమానత్తాలే "తత్సూచనమ్ ముఖ్యమైయుమాకైయాలే, చారుతాతిశయహేతువా "యిరుక్కుమాకైయాలే, న్యూనతైయుమిల్లై"; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రథమమ్ అభ్యర్హితత్వాత్ ఈశ్వరపరతయాయోజిత్తై, (అర్థావళుగోళై) ఇత్యాది.
(ధారకాదికళై) ఎన్గి, అ (ఆది) శబ్దమ్, పోషకభోగ్యపరమ్.
"ఫలసాధనైక్యమ్, ఉపమానోపమేయసాధారణధర్మమ్"

మూ.—ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై.

౧౪౧. ఆక్కైయాలే, సుఖరూపమాయిరుక్కుమ్.

[ఒన్బదాంప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱాఙ్గాన
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తిల్, ప్రసఙ్గాత్ ప్రవృత్తమాన
ప్రపత్త్యుపాయవైలక్షణ్యకథనముమ్]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణముమ్ సంపూర్ణమ్.

వ్యా.—శవిల్ ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లాతాప్పోలే, విలక్షణగుణవిగ్రహ విశిష్టనానతానే మున్దుఅ ఇవనై చ్చేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కు ఉపాయమాయ్, పిన్నై ఎన్ఱుమొక్క ఇవనుక్కు ఉపేయమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, ఫలసాధనఙ్గళిరణ్డుమ్ ఏకవస్తువాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

౧౪౧. ఇత్తాల్ ప్రపత్తిక్కు వైలక్షణ్యమ్ఫలిత్త పడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆక్కైయాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—ఎన్న మభిప్రాయత్తాలే (ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లాతాప్పోలే) ఎన్ఱుతు.

(తన్నైక్కాట్టి) ఇతి అధ్యాహృతవాక్యఅర్థమ్, (విలక్షణగుణ) ఇత్యాది.

ఇతు, "చరణౌశరణమ్"[1] ఎన్నైయాలే సిద్ధిత్త అర్థమ్.

"[భేద] శబ్దమ్, వైలక్షణ్యపరమన్ఱు,

అన్యోన్యాభావపరమ్; తదభావమ్ఐక్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఏకవస్తువాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱు.

౧౪౧. ఇప్పడి ఉపోద్ఘాతత్తాల్ సిద్ధిత్తప్రకృతార్థమ్, (ఇత్తాల్ ప్రపత్తిక్కు) ఇత్యాది.

(వైలక్షణ్యమ్) ఎన్ఱతు, "ఉపాయాన్తరావృత్తిగుణవత్త్వమ్" ఎన్ఱపడి.

"జ్ఞానగతానుకూల్య ప్రాతికూల్యఙ్గళుక్కు, విషయగతానుకూల్య

ఇ-అ.—౧౪౦. [ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై] ఎన్ఱతుక్కు ముస్థిన్నయోజనై.

[ఫలసాధనమ్] ఎన్ఱతు, ఈశ్వరనైయే. ఇరణ్డామ్యోజనై అఞ్జలియై.

వ్యా.—అత్తావతు:—

"సాధ్యవస్తుతానే సాధనమాకైయాలే, తద్వరణరూపమాన ఇతు తేవైయాయిరాతే సుఖరూపమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి. [౫

II. అన్ఱిక్కే,

"ఇన్నముమ్ ప్రపత్తిక్కు ఒరువైలక్షణ్యమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుల్లై) ఇత్యాదియాలే.

"అత్తావతు:—

"పుల్లైక్కాట్టి ధేనువై అఴైత్తుక్కొణ్డు పిన్నై అప్పుల్లైయే ఇడుమళవిల్ ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లాతాప్పోలే, 'సకృత్ కృతోఞ్జలిః'[2]

అ.—ప్రాతికూల్యఙ్గళ్ నియామకఙ్గళాకైయాలే, ఉపాయప్రార్థనారూపఉపాయవరణగతసుఖరూపత్వరూప అనుకూలత్వమ్, నిరతిశయానన్దరూపసాధ్యవస్తు భిన్నసాధనరూప స్వవిషయగత సుఖరూపరూప అనుకూలత్వహేతుకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు సాధ్యవస్తుతానే) ఇత్యాది.

"[భర్తృభోగత్తై] ఇత్యాదియాలే, భక్తిక్కుమ్ ఇవ్వాకార ముణ్డెయాకిలుమ్, అఙ్గభూత కర్మయోగగతదుఃఖరూపత్వ హేతుకమాన దుఃఖరూపత్వమ్ అఙ్గియిలుమ్ వరుమాకైయాలే, ఇతుక్కు తద్వైలక్షణ్యమ్ శొల్లక్కూడాతెయిల్లై" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తేవైయాయిరాతే) ఇత్యాది.

(తేవై) యావతు, విధ్యధీనప్రవృత్తివిషయత్వ ప్రయోజకదుఃఖరూపత్వమ్.

చేతనపరతయా యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఇన్నముమ్) ఇత్యాది.

ఉపమానగ్రన్థత్తుక్కు అర్థమ్స్పష్టమ్.

(ఇత్తైక్కాట్టి) ఇతి అధ్యాహృతవాక్య అర్థమ్, ("సకృత్ కృతోఞ్జలిః") ఇత్యాది.

"ఉపాయాధీనఫలాన్వయితావచ్ఛేదకత్వాత్మక ఉపాయాధికారత్వరూప ఉపాయసంబన్ధానుకూలవ్యాపారత్వమ్, (ప్రపత్తి) శబ్దత్తుక్కు కాయికాదిసాధారణప్రవృత్తినిమిత్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఞ్జల్యాదిరూపైయాన ప్రపత్తియై) ఎన్ఱు.

౧॥ ముముక్షుప్పడి.

౨॥

17-8-99.

భగవ న్తం వశీకృత్య భూరాఞ్జల్యాదిభి స్తతః । క్రియ స్తేయ త్తదపి వాఞ్జల్యాదయః, ఫలసాధనే॥ నభిన్నేతత్ ప్రవృత్తిశ్చ సుఖరూపా ప్రతీ క్ష్యతే,

వ్యా. — "నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్"౧ఇత్యాదికళిఱ్ఱాచ్చల్లుక్కిఉషడియే,అఞ్జల్యాదిరూపైయాన ప్రవృత్తియైమునిన్ఱట్టు "ఈశ్వరనై, వశీకరిత్తాల్, పిన్నైత్తయవనుక్కు ఉకప్పాక్కచ్చెయ్యుమ్ అడిమైయుమ్,

"బద్ధాఞ్జలిపుటాః(౩)హృష్టాః(౩) "నమః" ఇత్యేవవాదినః"౨ "క్కైకళాలారత్తొழுదుతొழுదున్నై"౩ ఇత్యాదికళిఱ్ఱాచ్చల్లుక్కిఉషడియే, తన్-స్వరూపానురూపమాన అఞ్జల్యాదివృత్తిపి శేషఙ్గళాకైయాలే,ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై;

అ —(ఆది)శబ్దమ్, వాచికమానసపరమ్.

(వశీకరిత్తాల్) ఎన్నత్తు, I. "ఉపాయతావచ్ఛేదకసంబన్ధత్తాలే ఉపాయమాక్కినాల్" ఎన్నపడి.

II. అల్లతు:—"ప్రవృత్తిజన్య అపూర్వస్థానీయ ప్రసాదయుక్తనాక్కినాల్" ఎన్నపడి.

("సకృత్ కృతోఽఞ్జలిః"౪)ఇత్యాదిపూర్వోపాత్తవచనద్వయ వివక్షితాంశఙ్గళుక్కు తిన్తేరెన ప్రకృతప్రమాణమ్,("బద్ధాఞ్జలిపుటాః"౨) ఇత్యాది.

("క్కైకళాల్"౩) ఇత్యాది:—

"వయిఱారవుణ్ణ౫ ఎన్నుమాపోలే, యథాతృప్తి క్కైకళాలే నిరన్తరమ్ తొழுదు" ఎన్నపడి.

("బద్ధాఞ్జలిపుటాః"౨) ఇత్యాదికళిలేసార్వకాలికత్వమ్ స్ఫుటమల్లామైయాలే, ("క్కైకళాల్"౩) ఇత్యద్యుపాత్తమ్.

(స్వరూపానురూపమాన) ఎన్నత్తు, "శేషత్వానుగుణమాన" ఎన్నపడి.

(అఞ్జల్యాది) ఇతి (ఆది)పదమ్,నమోవాదత్తైచ్చల్లుక్కిఱతు.

"ఇన్దయోజనాద్వయత్తిలుమ్, ఉపమానమ్ అథువేయాయిరుక్క, (గోనై) ఎన్నుమ్, (ధేనువై) ఎన్నుమ్, నిర్దేశభేదత్తుక్కు మూలమ్,

ఎ-అ.—౧౪౧. ("జనార్దన"౧) శబ్దార్థస్వారస్యత్తాలే, "జనాన్ అర్దయతి=పీడయతి" ఇతి (జనార్దనః),=తన్నై అనాదరిక్కిఱ అవర్కళైత్తాన్ ఆదరిత్తు యాచిక్కుమవనాయిరుక్కిఱపడియై "అర్ద=గతౌ యాచనే చ"౬ ఎన్గిఱ,అధాతువిలే నిష్పన్నమాన ("జనార్దన"౧) శబ్దమ్, శొల్లక్కడవతిరే!.

(తేనై యాయిరాతే) ఎన్నత్తు, "దుశ్శకమాయిరాతే"ఎన్నపడి.

౧॥ భారతే, ఆరణ్యపర్వణి. అ. ౧౮౯, శ్లో. ౫౮. ౨॥

౩॥ తి. వా. ౩-౮-౪. ౪॥ స్తోత్రరత్నమ్, శ్లో. ౨౮.

౫॥ ౬॥ ధాతుపాఠేభ్వాదౌ, ప-స. సే.

"ఇప్పడి ఫలమాన్ఘుతానే సాధనమాకైయాలే, "ఇప్ప్రవృత్తితాన్ తేనై యాయిరాతే,ఇతనుక్కు సుఖరూపమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై,

ఆక, [వా. ౧౩౪.] (ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు) ఎన్ను, తుడఙ్గి, ఇవ్వళవాక ప్రవృత్తియినుడైయ (౧) దోషరాహిత్యముమ్, (౨) గుణసాహిత్యముమ్, శొల్లప్పట్టతు.

[ఒన్బతు ప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱావతాన
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణత్తిల్, ప్రసక్తాత్ ప్రవృత్తమాన
ప్రపత్త్యుపాయవైలక్షణ్య కథనమ్,]
ఉపాయాన్తరదోషప్రకరణముమ్, సంపూర్ణమ్.

అ.—"'యాంజనాగ్రతనస్త్రీరాత్రిం ధేనుమివాయతీమ్'౭ ఎన్గిఱ శ్రుతియిలుమ్, 'ధేనుం భవ్యాం స్నాన్యతాం వా వహమహౌ'౮ ఎన్గిఱ ఇతిహాసవిశ్లోకత్తిలుమ్, 'సహిచిరంపరిచీయమానేప్యపి శరణాగతేషు కస్యాపిహేతోస్సద్యః ప్రసూతేష్వివవత్సేషు సహసంకారాస్వతయస్వం స్నవన్తన వేదనాః కిం కర్తవ్యతాకులాః ధేనవ ఇవ సంగాహ్యతి'౯ ఎన్గిఱ పరమకవికళాన భట్టర్ సూక్తియిలుమ్, గుణాధిక విషయత్తుక్కు ఉపమానమాక వివక్షిక్కుమ్పోతు 'ధేను'౮ శబ్దత్తాలే నిర్దేశముమ్, తదితర విషయత్తుక్కు ఉపమానమ్ వివక్షిక్కుమ్పోతు, 'గావః బాష్పాకుః'౧౦ ఎన్నుమ్, 'గాంపాతయ'౧౧ ఎన్నుమ్, 'గోబుద్ధ్యా నష్టమ్'౧౨ఎన్నుమ్, తాన్త్రికవాక్యఙ్గళిలే 'గో' శబ్దత్తాలే నిర్దేశముమ్" ఎన్ను, కణ్డుకొళ్వతు.

"అతుక్కు మూలమ్, (౧) "ధయన్తి పీతాం" ఇతి ధేనుః" ఎన్ను, వత్సోపజీవ్యత్వరూప 'ధేను' శబ్దయోగార్థ ప్రతీతివైశిష్ట్యముమ్, (౨) జ్ఞానమాత్రానుబన్ధి గోత్వజాతిరూప 'గో' పదప్రవృత్తినిమిత్త ప్రతీతివైశిష్ట్యముమ్" ఎన్ను, కణ్డుకొళ్వతు.

"పూర్వవత్, 'సాధ్యాభిన్నసాధనవిషయకత్వాత్ సుఖరూపత్వమ్' ఎన్ను, గౌణమాకవన్దిరుక్క, 'సుఖరూపసాధ్య'త్వాత్, 'సుఖరూపత్వమ్' ఎన్ను,ముఖ్యమాకవే సుఖరూపత్వముణ్డు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ఫలమాన్ఘుతానే) ఇత్యాది.

ఉత్తరసఙ్గతి కథనసౌకర్యార్థమ్. వృత్తానుకీర్తనమ్, (ఆక ప్రపత్త్యుపాయత్తుక్కు ఎన్ను తుడఙ్గి) ఇత్యాది. [ఇతి. [వా. ౧౩౪][ఇతుక్కుత్ తన్నళవిల్]ఇత్యాదిస్సుప్పంక్తి (దోషరాహిత్యముమ్) [వా. ౧౩౫.] [స్వరూపత్తుక్కు ఉచితముమాయ్] ఇత్యాదిస్సుప్పంక్తి (గుణసాహిత్యముమ్) ఇతి.

౭॥ ౮॥ "ధేనుంధీరా" ఇత్యపిపాఠః. ఉత్తరరామచరితే, పఞ్చమాఙ్కే, శ్లో. ౨౮. ౯॥ సహస్రనామభాష్యమ్. పు-౪౩౦-౪౩౧; ౫౦వ శ్లో. వ్యా. ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

వ్యా.—౧౮౨. (౧) ఇప్పడి ప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియిన్నుడైయ అనుపాయత్వత్తైయుమ్,

(౨) తత్-ప్రతికోటియాన పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్,

(౧)[వా. ౫౮] [ఇతుతన్నైప్పార్త్తాల్] ఇత్యాదియాలుమ్,

(౨) [వా. ౬౬] (ప్రాప్తిక్కు ఉపాయమ్ అవన్ నినైవు) ఇత్యాదియాలుమ్,

కీழ் అరుళిచ్చెయ్తపడియన్ఱియే, ముఖాన్తరేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ - వైభవప్రకరణమ్:—

అ.—౧౮౨. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతి, (ఇప్పడిప్రస్తుతైయాన) ఇత్యాది.—

"ఉపాయత్వభ్రమవిషయతాపాదక నియతాన్వయవ్యతిరేకిత్వవత్తయా [ప్రపత్త్యుపాయ] పదప్రస్తుతైయాన ప్రపత్తియిన్నుడైయ" ఎన్ఱపడి.

(అనుపాయత్వత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు,

"[ప్రపత్త్యుపాయ] పదవివక్షితప్రాయికాన్వయవ్యతిరేకవత్తాధికభ్రమవిషయభూతమాన ఉపాయత్వత్తినుడైయ అభావత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(తత్-ప్రతికోటియాన) ఇత్యాది:—

అత్తావతు:—

"అవ్యభిచరితసాధనత్వ స్వరూపానురూపత్వ శరణ్యహృదయానుగుణత్వాదికళాలే ప్రపత్తివిసజాతీయమాన 'అహంత్వా...మోక్షయిష్యామి'౧ ఇత్యాద్యవగత ఉపాయానపేక్షరక్షణ సంకల్పరూప ఈశ్వరనిష్ఠ చేతనకర్మకస్వీకారత్తినుడైయ ఉపాయత్వత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "ఉభయతాప్రప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఉపాయత్వాభావాది ప్రతిపాదనత్తుక్కు పౌనరుక్త్యత్తై పరిహరిక్కిఱార్, (ముఖాన్తరేణ) ఇత్యాది.—

[ఒన్బతుప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గావతాన]

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ - వైభవప్రకరణమ్:—

మూ.—౧౮౨. ఇవన్, అవనైప్పెఱనినైక్కుమ్బోతు,

వ్యా.— అతిల్:—

"ఇప్పడి స్వరూపానురూపమాన విత్తై సాధనమాక్కొణ్డు

ఆ.—"హేత్వన్తరేణ" ఎన్ఱపడి.—

అత్తావతు:—"శరణ్యహృదయానుగుణత్వ అపరాధకోటిఘటితతాప్రయుక్తఘోషణీయత్వాదికళ్" ఎన్ఱపడి.

"హేతుభేదాత్ అపౌనరుక్త్యమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పడి, పేటికాసఙ్గతిఅరుళిచ్చెయ్తు, అనన్తర వాక్యసఙ్గతియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిల్ ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(అతిల్) ఎన్ఱతు,

[ఇవన్ అవనై] ఎన్ఱతుడఙ్గి, [వా. ౨౫౯] [పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్] ఎన్నుమళవాన ప్రఘట్టకత్తిల్ వైత్తుక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

"[వా. ౧౮౦] [ఫలసాధనఙ్గళుక్కు భేదమిల్లై] ఎన్ఱవిత్తాల్, స్వరూపానురూపత్వమ్ ఫలితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపానురూప) ఇత్యాది.

అత్తావతు:—

"(స్వరూపానురూప) త్వమ్, భగవద్భిన్నసాధనత్వాభావవ్యాప్యమాకైయాలే, ఇతుక్కు ఉపాయత్వమిల్లై;

"అనుపాయత్తై ఉపాయమాక్కినాలుమ్, ఇతు ఉపాయమాకాతు;

"ప్రపత్తవ్యన్ స్వతన్త్రనాకైయాలుమ్, ఇతు ఉపాయమాకాతు;

"ఇతుక్కు యాదృచ్ఛికమాక శరణ్యహృదయ సంవాదముణ్డాకిల్, ఫలావినాభావముణ్డు;

"అతు ఇల్లైయాకిల్, ఫలసంబన్ధముమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల్, "స్వరూపానురూపత్వ అనుపాయత్వయోః జ్ఞాప్యజ్ఞాపకభావసఙ్గతిః" ఎన్ఱు, అనన్తరవాక్యసఙ్గతి' ఎన్ఱు, సూచితై" ఎన్ఱు కరుత్తు.

---

† పలవరి కలిపార్,

౧॥ గీ-౧౮-౬౬,

గృహీతుంస్వంయథేచ్ఛన్తి స్వామినోత్రతథైవచ । ఏనంస్వీకర్తుముద్యుక్తే ఈశ్వరే; స్వేనకర్మణా॥ యఇచ్ఛతివశీకర్తుం స ప్రాకృతికో జనః.

మూ.—ఇన్దప్రపత్తియుముపాయమన్ఱు.

వ్యా.—స్వతన్త్రనాన అవనై ఇవన్ పెఱప్పార్ కుఱ్ఱమ్, అవన్ - నినైవుకూడాతాకిల్ ఇతుఫలికుమ్" ఎన్ఱిరుప్పార్, (ఇవన్ అవనై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

అ.—I. "(౧) ఉపాయప్రపత్తిక్కు ఉపాసనాదివత్ అహంకారమిశ్రతైయాలే స్వరూపానురూపత్వమిల్లామైయాలుమ్,

"(౨) (1) భరతాళ్వాన్-ప్రపత్తియుమ్, (2) భాష్యకారప్రపత్తియుమ్, అధికారివిశేషణీభూత అనుపాయప్రపత్తియానైయాలే,

"ఉపాయ ప్రపత్తియల్లామైయాలుమ్,

"మూలత్తిల్ [ఇన్దప్రపత్తియుమ్] ఎన్ఱ అపిశబ్దమ్, భరతప్రపత్త్యాద్యుదాహరణముమ్,

"ఉపాయానుపాయప్రపత్తికళుక్కు ప్రపత్తిత్వేన అభేదవివక్షైయాలే ఉపపన్నమ్' ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపానురూపమన్ఱు విత్తై సాధనమాక్కికొణ్డు) ఇత్యాది శబ్దమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

II. అన్ఱిక్కే:—

"అధికారివిశేషణభూతైయాయ్, స్వరూపానురూపైయుమాయ్, అనుపాయైయుమాయ్, ఇరుక్కుమ్ భరతప్రపత్త్యాదికళుక్కు ఫలవ్యభిచారముమ్, శోచనీయత్వముమ్, శరణ్యహృదయానుసారియామైయాలే, ఉపాయ ప్రపత్తిక్కు చొల్లవేణ్డావిఱే?'; ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే భరత ప్రపత్త్యాద్యుదాహరణమ్"; ఎన్బారుముణ్డు.

"మూలత్తిల్, [ఇదమ్] శబ్ద-[తత్]-శబ్దఙ్గళ్, [పెఱనినైక్కుమ్] ఎన్ఱు, సొన్న ప్రాప్త్యపేక్ష భావవ్యత్యయాగత్వ విశిష్టచేతన ఈశ్వరపరమాకక్కడవతు; [ఇన్ద ప్రపత్తియు ముపాయమన్ఱు] ఎన్ఱ విధేయానుసారాత్": ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు) ఇత్యాది.

వ్యా.—"ఉడైమైయై ఉడైయవన్, శెన్ఱు, కైక్కొళ్ళుమాపోలే,

స్వామియాన అవన్, తానేవన్దు అఙ్గీకరిక్కక్కణ్డిరుక్కక్కడవ, పరతన్త్రనాన ఇచ్చేతనన్, తాన్ ఫలియాయ్, తన్- స్వీకారత్తాలే, స్వతన్త్రనాన అవనై పెఱ నినైక్కుమళవిల్, అవన్ - నినైవుకూడాతాకిల్, ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కుమ్ ప్రపత్తియుమ్, తల్లాభ సాధనమాకాతు" ఎన్ఱపడి.

అ.—"యథాస్వంస్వామినోరక్ష్యం రక్షన్తి స్వయమేవహి;"[1] యేనార్థవన్తో హిభవన్తిలోకేతే నాన్యకార్యానపమారభన్తే। కార్యేషు తేషాం ప్రభవన్తినాథాః శైబ్యాదయోరామ! యథాయయాతేః॥"[2] "స్వత్వమాత్మని సంజాతమ్"[3] ఇత్యాదికళై యట్టిక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉడైమైయై) ఇత్యాది.

"[ఉపాయమన్ఱు] ఎన్ఱ ప్రతిషేధసామర్థ్యత్తాలే ఇవనుక్కు ఫలిత్వముమ్, ప్రపత్తిక్కు ఉపాయతయానుష్ఠానముమ్, ఆక్షిప్తమ్" ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ ఫలియాయ్) ఇత్యాది.

(స్వతన్త్రనాన అవనై' ఎన్ఱతు, "వక్ష్యమాణరీత్యా అనన్యసాధ్యనాన ఈశ్వరనై" ఎన్ఱపడి.

శరణ్య హృదయానుసారి భరత ప్రపత్త్యుదాహరణపర ఉత్తరగ్రన్థపర్యాలోచనాలబ్ధ అర్థమ్, (అవన్ నినైవుకూడాతాకిల్) ఎన్ఱతు.

మూలత్తిల్, [ఇన్ద] ఎన్ఱ విభువుమ్, ఉమ్మైయుమ్, పూర్వోక్త దోషరాహిత్య గుణసాహిత్య విశిష్టపరమ్" ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కుమ్) ఇత్యాది:

అన్ఱిక్కే:—

[ప్రపత్తియుమ్] ఎన్ఱ ఉమ్మై, ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అనుక్త సముచ్చయ పరమాకవుమామ్.

"[ఉపాయ] శబ్దమ్, ఇఙ్గు ప్రాయికాన్వయవ్యతిరేకిత్వమాత్ర పరమన్ఱు,

కిన్తు, సాధనపరమ్;

సాధ్యముమ్, [పెఱనినైక్కుమ్] ఎన్ఱు, సన్నిహితమాన లాభమేయాక ఉచితమ్" ఎన్ఱ మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తల్లాభ సాధనమాకాతు) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥

౩॥ శ్రీవిష్ణుధర్మే.

యదాశృహీతుమేనంచ భగవానిచ్ఛతిస్వయమ్ । తదాస్యపరత న్త్రస్య బహ్వానాంసిస్థితానిచ॥ నతానిబన్ధకానిస్యుః మోక్షస్యప్రబలాన్యపి॥

మూ.—౧౮౩. అవనా ఇవనై ప్పెఱనినైక్కుమ్పోతు, పాతకముమ్ విలక్కాన్ఱు.

వ్యా.—౧౮౩. ఇన్ని, అవనే స్వీకరిక్కుమళవిల్, ఉళ్ళవాశిశోల్లుకిఱార్, (అవనా ఇవనై,) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

"స్వామియాయ్, స్వతన్త్రనానవవన్, స్వమ్మాయ్, పరతన్త్రనాయ్, ఇరుక్కుమ్ ఇవనై, స్వేచ్ఛైయాలే పెఱనినైక్కుమళవిల్,

పాపఙ్గళిల్ ప్రధానమాన ఎణ్ణప్పడుమ్పాతకముమ్ ప్రతిబన్ధకమాకమాట్టాతు" ఎన్నై.

అ.—౧౮౩. "అనుపాయ ప్రసఙ్గాత్, ఉపాయపరముత్తర గ్రన్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇన్ని) ఇత్యాది.

(వాశి) ఎన్ఱతు, "ప్రతిబన్ధక సమవధానేపి ఉపాయత్వ రూపవైలక్షణ్యమ్" ఎన్ఱపడి.

"తత్-శబ్ద-ఇదమ్-శబ్దఙ్గళ్, ప్రసృప్రవృత్తి అర్థత్వవిశిష్ట ఈశ్వరచేతనపరఙ్గళ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు స్వామియాయ్) ఇత్యాది.

స్వత్తై లభిక్కైయిల్ ఔచిత్యార్థమ్, స్వామిత్వమ్.

లాభక్రియానిష్పత్త్యర్థమ్, ఇచ్ఛాయాంసత్యామ్ అనివార్యత్వ రూపస్వాతన్త్ర్యమ్.

లబ్ధవ్యతౌచిత్యార్థమ్, స్వత్వమ్.

లాభక్రియాకర్మకార్థమ్, పారతన్త్ర్యమ్.

"పాపమ్" ఎన్నాతే [పాతకమ్] ఎన్ఱతుక్కు అర్థమ్, (పాపఙ్గళిల్) ఎన్ఱు.

అత్తావతు:—

"మహాపాతకప్రభృతిప్రకీర్ణాన్తమాన నవవిధపాపఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

"[పాతకముమ్] ఎన్ఱ, ఉమ్ 'అపి' శబ్దమ్ ప్రాధాన్యపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రధానమాన) ఇత్యాది.

"బ్రహ్మహామద్యపస్తేనః తథైవగురుతల్పగః। ఏతేమహాపాతకినో యశ్చతైస్సహసంవసేత్॥"౧ ఎన్ఱ, అవిత్తైయుటైయొణ్ణు (ఎణ్ణప్పడుమ్) ఎన్ఱతు.

వ్యా.—ఇవై ఇరణ్డాలుమ్, (౧) స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్, (౨) పరగత స్వీకారోపాయత్వముమ్, కాట్టప్పట్టతు.—

"చితగపరమచిల్లాభే ప్రవృత్తిరపినోపధిః। విపర్యయే తునైవాస్యప్రతిషేధాయపాతకమ్"౨ ఎన్నక్కడవతిఱే.

అ.—[విలక్కాన్ఱు] ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (ప్రతిబన్ధక) ఇత్యాది.

వాక్యద్వయతాత్పర్యమ్, (ఇవై ఇరణ్డాలుమ్) ఇత్యాది.

ఉపాయానుపాయ ప్రవృత్తిద్వయాభిప్రాయత్తాలే (స్వగత) ఇత్యాది.

(పరగతస్వీకారమ్) ఎన్ఱతు, "ఉపాయాన పేక్షరక్షణసంకల్ప" ఎన్ఱపడి

ఉక్తార్థద్వయత్తిల్ ప్రమాణమ్, ("చితః"౨) ఇత్యాది.—

పరమత్వమ్, స్వామిత్వస్వతన్త్రత్వాదికళాల్ ఉత్కృష్టరహితత్వమ్.[?]

("చితః"౨) ఎన్ఱ, అవిడత్తిలే, స్వత్వపరతన్త్రత్వఙ్గళుమ్ అభిప్రేతమ్.

"పరమచిత్కర్మకలాభేచితః ప్రవృత్తిరపినోపధిః" ఎన్ఱు అన్వయమ్.

ఎ-అ.—౧౮౩. [పాతకముమ్ విలక్కాన్ఱు] ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్,

"రౌరవాదినరకేషుపాతయతి" ఇతిపాతకమ్' ఎన్ఱాతల్,

"పుమాంసంపాతయతి—పతితంకరోతి" ఇతిపాతకమ్' ఎన్ఱాతలాయ్,

పఞ్చమహాపాతకఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పాపఙ్గళిల్ ప్రధానమాన) ఇత్యాదియాల్.

("చితః"౨) ఇత్యాదిశ్లోకత్తిల్, ("నోపధిః"౨) ఎన్ఱతు, "వ్యాజరూపమాన ఉపాధియాకవుమ్ కూడ ఆకమాట్టాతు" ఎన్ఱపడి.

("విపర్యయే"౨) ఎన్ఱతు, "పరమచిల్లాభే" ఎన్ఱపడి.

("అస్య"౨) ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు ("పాతక"౨) శబ్దత్తోడే అన్వయమ్.

ఇన్దచేతననుడైయ పాతకముమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇ-అ.—౧౮౩, ("నోపధిః"౨)—"ఉపాయమన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

("విపర్యయే"౨)—"ఈశ్వరన్ ఇవనై ప్పెఱనినైక్కుమ్బోతు" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥

మూ.—౧౪౪. ఇవై ఇరణ్డుమ్,
శ్రీభరతాళ్వాన్-పక్కలిలుమ్, శ్రీగుహ
ప్పెరుమాళ్-పక్కలిలుమ్, కాణలామ్.

వ్యా.—౧౪౪. "ఇప్పడి, ఇవై ఇరణ్డుమ్ కాణలామి డముణ్డో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇవై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—ఇత్తాల్, " 'కర్మణిచ'౧ ఎన్గిఱ సూత్రత్తాలే, *ఉభయ ప్రాప్తౌ కర్మణిషష్ఠిక్కు సమాసప్రతిషేధమ్ వారాతు;
అర్థాత్ లాభక్రిన్నైయిలే చిత్తుకర్తావాకైయాలే, ఉభయప్రాప్తా సమిల్లామైయాలే": ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.
అన్ని, కే:—
("చితః"౨) ఎన్గిఱ అవిధుక్కు లాభత్తిలే అన్వయమాయ్, ("పరమచిత్"౨) శబ్దత్తుక్కు క్రిశేషషష్ఠీసమాసమాకవుమామ్
("అపి"౨) శబ్దమ్, నిర్దోషత్వసగుణత్వహేతుకప్రాధాన్యపరమ్
("ఉపధిః"౨)=వ్యాజః.—
"వ్యాజత్వస్యాపినిషేధే, సాధనత్వాభావః కైముతికః" ఇతిభావః
("విపర్యయేతు"౨) ఎన్ఱతు, "పూర్వోక్తచిత్కర్తృక పరమచిత్ కర్మకలాభత్తుక్కు విపరీతమాన పరమచిత్కర్తృక చిత్కర్మకలాభత్తిల్" ఎన్ఱపడి.
("అస్య"౨)=చితః, పాతకం, ప్రతిషేధాయనైవాలమ్.
"గమ్యమానాపి క్రియా...విభక్తీనాం ప్రయోజికా"౩ ఎన్ఱు, ("అలమ్"౨) శబ్దార్థభూతసామర్థ్యమ్ గమ్యమానైయాలే, "నమః స్వస్తి"౪ ఇత్యాదినా చతుర్థీ.
("ప్రతిషేధాయ"౨) ఎన్గిఱ అవిడత్తిలే "పరమచితః" ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.
యద్వా:—పాతకమ్, అస్యప్రతిషేధాయనాలమ్.
("పాతకమ్"౨) ఎన్గిఱ విడుక్కుక్కీళే ("చితః"౨) ఇత్యస్య అనుషఙ్గమ్.
తథాచ:—
చితఃపాతకమ్, అస్యపరమచితః ప్రతిబన్ధాయనసమర్థమేవ' ఎన్ఱపడి
౧౪౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవై ఇరణ్డుమ్) ఇత్యాది.
మూలత్తిల్, [ఇవై ఇరణ్డుమ్] ఎన్ఱతు, "(1) స్వగతస్వీకారానుపాయత్వ (2) పరగతస్వీకారోపాయత్వఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౧౪౫. శ్రీభరతాళ్వానుక్కు,
నన్మై, జ్ఞానైతిన్మైయాయిఱ్ఱు;

వ్యా.—౧౪౫. "అవర్ కళ్ తఙ్గళ్-పక్కల్ ఇవై కణ్డపడి ఎఙ్గే?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,
"(శ్రీభరతాళ్వానుక్కు) ఇత్యాది వాక్యద్వయత్తాలే.
"అత్తావతః:—
"..పెరుమాళైమీట్టుకొణ్డువన్దు తిరువభిషేకమ్ పణ్ణువిత్తు, తన్ స్వరూపానురూపమాన అడిమైయై ప్పెఱ్ఱువాయుక్కైక్కాక,
"ఏభిశ్చసచివైస్సార్ధమ్"౫ ఇత్యాదిప్పడియే,

అ.—౧౪౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అవర్కళ్) ఇత్యాది.
"ఆనయిష్యామ్యహం జ్యేష్ఠమ్"౬ ఇత్యాదిప్పడియే, (పెరుమాళై) ఇత్యాది.
"అభిషేక్ష్యన్తి కాకుత్స్థమ్"౭ ఇత్యాదిప్పడియే, (తిరువభిషేకమ్) ఇత్యాది.
"యావన్నచరణౌ భ్రాతుః"౮ ఇత్యాదిప్పడియే, (తన్-స్వరూప) ఇత్యాది.
("ఏభిశ్చసచివైస్సార్ధమ్"౫ ఇత్యాదిప్పడియే) ఎన్ఱతు,—
"("ఏభిశ్చసచివైస్సార్ధమ్"౫)=ఎన్-ఒరువన్-
కణ్ణీర్ పాయుక్కు మాట్టాతవర్, ఇత్తనై పేర్-కణ్ణీరై ప్పాయుప్పరో?;
"శిరసాయాచితో మయా"౫=ఎన్-అపేక్షితమ్ తన్-తన్నైయాలే ఇరప్పకెయ్యుమవర్, నాన్ ఎన్-తలైయాలే ఇరప్పాల్, మఱుప్పరో?;
"భ్రాతుః"౫=నాన్ తాన్, తమ్పిన్ పిఱన్దవనల్లనో?;
"శిష్యస్య"౫=మన్త్రసంబన్ధముమ్ తప్పుమేయన్ఱో?;
"దాసస్య"౫=క్రయవిక్రయార్హనల్లనో?;

౧॥ అష్టా. ౨-౩-౧౪. *అష్టా. ౨-౩-౬౬. ౨॥ పు. ౪౫౨, అడినోట్టు. ౩॥ అష్టా. ౨-౩-౫౦. ౩॥ ఇదంవార్త్తికమ్. సిద్ధాన్తకౌ. పు. ౫౨, వరి౧౬. సరస్వతీనిలయముద్రిత అన్ధ్రలిపికోశ. ౪॥ అష్టా. ౨-౩-౧౬.

౫॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౪-౧౨. ౬॥ శ్రీరా. అ. ౭౯-౯. ౭॥ శ్రీరా. అ. ౮౮-౨౯. ౮॥ శ్రీరా. అ. ౯౮-౯.

ప్రవృత్తేఃఫలనిష్పత్తించి న్తయోరా ఆర్తిమాం స్తతః । ఆసాద్య రామం సంప్రాప్య పితు రాజ్ఞానువర్తనమ్॥ నలేభే ఫలమ్" ఇత్యేతద్వాల్మీకిముని నోదితమ్।.

అ.—"'అన్నపిన్ను, "ప్రసాదంకర్తుమర్హసి"౧—ఎన్ఱ-ఇడత్తిల్ "'ఇరక్కియరుళారో?'; ఎన్ఱు, వఱ్ఱియేపిడిత్తు మనోరథత్తై ప్పణ్ణిక్కొణ్డు "'శెన్ఱు,'ఎన్ఱ,పది. "("ఏభిశ్చ"౧) ఇత్యాదిశ్లోకమ్, చిత్రకూటత్తిలే పెరుమాళ్- "సన్నిధియిలే "ప్రసాదంకర్తుమర్హసి" ౧ ఎన్ఱు, మధ్యమపురుషనాక "విణ్ణప్పమ్ శెయ్దతేయాకిలుమ్,

"వస్తుస్వాభావ్యాల్, 'వఱ్ఱియిలేమనోరథిత్తే ఇప్పడి విణ్ణప్పమ్ "శెయ్యవేణుమ్' ఎన్ఱుమత్తాలేమనోరథాకారత్తైప్పఱ్ఱ ప్రథమపురుష "వాక్య ఉక్తిన్తు ౨ ఈట్టిలేవ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినార్గళ్;

"అత్తై యుటక్కొణ్డు ఇఙ్గే (మనోరథిత్తు) ఎన్ఱతు" ఎన్ఱుకొణ్డు క్రొళ్వతు.

"ఇత్యేవంవిలపన్ దీనః"౩ "నమేశాన్తిర్భవిష్యతి"౪ ఇత్యాదిగ్నై ప్పఱ్ఱ (పెరియఆర్తియోడే) ఇత్యాది.

"అభిషిఞ్చస్వచాద్యైవ"౫ఎన్ఱు, సద్యఃఫలసిద్ధియపేక్షితై యాగైయాలే,

"ఆర్తస్య సద్యో ముక్తిస్స్యాత్"౬ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే అవిలమ్బి తఫలేచ్ఛాగర్భమాన ఆర్త్యతిశయమ్ లబ్ధమ్.

ఇత్తాల్, "ఆర్తప్రపత్తావేతేషాం సన్నిధిస్తు విధీయతే"౭ ఎన్ఱు, శొన్న అఙ్గసాకల్యముమ్ సూచితమ్.

ఆగైయిలే, "ఏవముక్త్వామహాబాహు స్సహాప్సకైకయా సుతః। రామస్యశిరసాపాదౌ జగ్రాహవిధివత్పునః॥"౮ ఎన్ఱు, "విధివత్"౮ శబ్దత్తాలే అఙ్గసాకల్యమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

ఇప్పడి, "అభిషిఞ్చస్వచాద్యైవ"౫ ఎన్ఱు, ఆశుఫలప్రాప్తిగర్భ యాన ఇవ్వ ఆర్తప్రపత్తిక్కు, "యథార్థంవయమాయాతాశ్శరస్యదైవ మునిభిస్సదా। సిద్ధగన్ధర్వయక్షాశ్చ శతస్త్వాం శరణంగతాః॥"౯ఎన్ఱు, శీఘ్రకాలానవచ్చిన్న రావణవధరూపఫలార్థదేవప్రపత్తియిల్ వ్యావృత్తి శొల్లిఱ్ఱు.

వ్యా.—"వఱ్ఱియేపిడిత్తు మనోరథిత్తుక్కొణ్డు శెన్ఱు, "పెరియ ఆర్తియోడే అవర్ - తిరువడిగళిలే ప్రపత్తిపణ్ణిన "శ్రీభరతాళ్వానుక్కు, "అప్పడిపణ్ణిన ప్రపత్తియాకిలు "నన్నైత్తానే,

అ.—ఇత్తాల్, "I. భరతప్రపత్తిక్కు అఙ్గవైకల్యముమ్,

II. మిథోవిరుద్ధఫలైకళాన దేవభరతప్రపత్తిగళిలే, (౧) పూర్వకృతదేవప్రపత్తిక్కు ప్రథమమ్ ఫలప్రదానముమ్, (౨) అనన్తర [కృత] భరతప్రపత్తిక్కు తదనన్తరమ్ ఫలప్రదానముమ్' ఎన్ఱు, కారణక్రమాల్ ఫలప్రదానముమ్, శొల్లవొణ్ణాతు" ఎన్ఱు,సూచితమ్.

(భరతాళ్వాన్)ఎన్గిఱ,అవిత్తాల్, "'తిరువాఴియాళ్వాన్'ఎన్నా, పోలే, 'అకర్మవశ్యావతారమ్' ఎన్ఱు, సూచితమాగైయాలే, ప్రతిబన్ధకకల్పనముమ్కూడాతు" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఇప్పడి, "ఫలవ్యభిచారత్తుక్కు అన్యథాసిద్ధిఇల్లై" ఎన్ఱుమిడమ్ సూచిక్కప్పట్టతు.

"తథాహిరామోభరతేన తామ్యతా ప్రసాద్యమానశ్శిరసామహీపతిః। నచైవచక్రేగమనాయసత్త్వవాన్ మతింపితుస్తద్వచనేవ్యవస్థితః॥"౧౦ ఎన్గి,అవిత్తైప్పఱ్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పణ్ణిన ప్రపత్తియాకిలు) ఇత్యాది.

అత్ర ఇమౌపూర్వపక్ష సిద్ధాన్తావభిప్రేతౌ:—

"'వ్యభిచారాత్ ప్రవృత్తి అనుపాయమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు;

"'ఆత్మానంయుఞ్జీత'౧౧ 'శరణంవ్రజ'౧౨ ఇత్యాదివిధియాలే "ప్రపత్తిక్కు మోక్షత్తుక్కుత్తు నియతసాధనత్వమ్ శొల్లుగైయాలే;

"అల్లతు, ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలే అవిశ్వాసమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలే, "అప్రామాణ్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

"'తుల్యన్యాయత్తాలే భక్తిశాస్త్రత్తిలుమ్, కర్మకాణ్డత్తిలుమ్, "అవిశ్వాసమ్ పిఱక్కుమాగైయాలే శాస్త్రమాత్రత్తుక్కు అప్రామాణ్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

౧॥ పు. ౪౫౩, ౫ప్పాట్టు. ౨॥
౩॥ శ్రీరా. అ. ౯౯ - ౩౭. ౪॥ పు. ౪౫౩, ౮మ్నోట్టు.
౫॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౪ - ౮. ౬॥
౭॥ ౮॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౪ - ౧౪.
౯॥ శ్రీరా. బా. ౧౫ - ౨౩.

౧౦॥ శ్రీరా. అ. ౧౦౬ - ౩౩ - ప్రతిష్ఠితఇతిపా.
౧౧॥ మహానారాయణోపనిషత్. ౨౪-౧. ౧౨॥ గీ-౧౮-౬౬.

అ.—"'భరతప్రపత్తియిలే వ్యభిచారమ్ కాణైయాలే ప్రపత్తి
"క్కు అనుపాయత్వమ్' ఎన్నిల్;
"అత్తిల్, (౧) అఙ్గవైకల్యమాత్తల్, (౨) ప్రతిబన్ధకమాత్తల్, విధి
"బలత్తాలే కల్ప్యమాకైయాలే, వ్యభిచారమ్ అన్యథాసిద్ధమ్:
"దేవ భరత ప్రపత్తిక్కళ్ ఫలతోవథో విరుద్ధక్కళాకైయాలే,
"కారణక్రమాత్ ఫలదానమాకైయాలే వ్యభిచారమేఽల్లై:
"ఆకైయాల్, 'వ్యభిచారాత్ ప్రపత్తిఅనుపాయమ్' ఎన్రైఅనుప
"పన్నమ్" ఎన్రు, పూర్వపక్షమ్.
అత్రసిద్ధాన్తః—
"ప్రపదనమ్ అనుపాయమ్;
"భరతప్రపత్తియిల్ వ్యభిచారమ్ కాణైయాలే:
"సర్వజ్ఞనుక్కు అఙ్గవైకల్యమ్ కల్పిక్కవొణ్ణాతు:
"నిత్యసూరిక్కు ప్రతిబన్ధకముమ్ కల్పిక్కవొణ్ణాతు:
"శత్రుకాలావచ్ఛిన్న ఫలార్థప్రపత్తియైప్పఱ్ఱ, తద
"నవచ్ఛిన్న ఫలార్థప్రపదనమ్ సావకాశమాకైయాలే ఫలతోవిరోధమ్
"ఇల్లామైయాలే కారణక్రమాత్ ఫలదానముమ్ శొల్లవొణ్ణాతు:
"ఆకైయాల్, వ్యభిచారమ్ అనన్యథాసిద్ధమ్:
"'ఇప్పడియాకిల్, శాస్త్రాప్రామాణ్యప్రసఙ్గమ్' ఎన్నవేణ్డా;
"కామసాధనవిధిక్కళుక్కు వ్యభిచారమిల్లామైయాలే నిశ్శఙ్క
"ప్రవృత్తికూడుమాకైయాలేతదంశత్తుక్కుఅప్రామాణ్యప్రసఙ్గమిల్లైయే:
"మోక్షసాధనవిధిక్కళుక్కుమ్ భరతప్రపత్తివ్యభిచారప్రదర్శనపర
"ఇతిహాసశ్రేష్ఠోపబృంహితఙ్గళాన 'నాయమాత్మా'౧ఇత్యాది ప్రబలశ్రుత్య
"న్తరానురోధత్తాలే ఫలసంబన్ధప్రాయికత్వమ్ కల్ప్యమాకైయాలుమ్,
"భరతాళ్వాన్ - ప్రపత్తిక్కుప్పోలే యదాకదాచిత్ ఫలా
"వినాభావత్తాలుమ్, నిశ్శఙ్కప్రవృత్తి కూడుమాకైయాలే, అప్రా
"మాణ్య ప్రసఙ్గమిల్లై:
"ఆకైయాల్, శరణ్యహృదయానుగుణైయల్లాతప్రపత్తి అను
"పాయమ్:
"ఇప్పడి సిద్ధాన్తయుక్తిక్కళ్, (పెరుమాళై మీట్టుకొణ్డు)
"ఇత్యాదియిల్, తత్తన్నిర్దేశత్తాలే 'సూచితమ్"; ఎన్రు, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు, తీమైకానే
నన్మైయాయిత్తు.

వ్యా.—"శరణ్యరాన పెరుమాళ్ - తిరువుళ్ళత్తుక్కు
"అనిష్టమాకైయాలే తీమైయాయ్ విట్టతు:
"'ఏత్తైయేతలన్'౨ ఇత్యాదిప్పడియే, పెరుమాళ్
"తామేవన్దు అఙ్గీకరిక్కప్పెఱ్ఱ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు,
"దోషమేవచ్చేయాక అఙ్గీకరిక్కైయాలే,

అ.—"నవై వధశ్రీగమనాయ సత్త్వవాన్ మతిమ్"౩ ఎన్గి, ఇవిడత్తిల్
"మతి"౩ శబ్దమ్ ఇచ్ఛావాచకమాకైయాలే, గమనమ్ అనిష్టమామ్,
"తద్ద్వారాతత్ - ప్రార్థనముమ్ అనిష్టమ్" ఎన్రు, సిద్ధిక్కైయాలే అరుళి
చ్చెయ్కిఱార్, (అనిష్టమాకైయాలే) ఎన్రు.
"ఇత్తాల్, 'శరణ్యాఽభీష్టమానతు, శరణ్యార్థనఫలప్రయోజకమాకా
తు' ఎన్రు, అనుపాయత్వమ్ సిద్ధమ్" ఎన్రు, కరుత్తు.
("ఏత్తైయేతలన్"౨ ఇత్యాదిప్పడియే) ఇత్యాది:—
అత్రావతు:—
"'("ఏత్తై"౨)=జ్ఞానహీనన్;
"'("ఏతలన్"౨)=ఉఱవుఇల్లాతవన్;
"'"కీళ్మకన్"౨=జన్మవృత్తఙ్గళాల్ అత్యన్తమ్ అపకృష్టన్;
"'"ఎన్నాతు"౨=ఇద్దోషఙ్గళై ఎణ్ణామల్;
"'"ఎన్రై"౨, శొల్లియైయాయ్, అత్తాల్ ఇద్దోషభూయిష్ఠతైయై
"'నినైక్కైయాలే ఉకతు:
"'"ఇరఙ్గి"౨=కృపైపణ్ణి;
"'"మఱ్ఱు"౨=పిన్నైయుమ్;
"'"అవర్క్కు"౨=గుహప్పెరుమాళుక్కు;
"'"ఇన్నరుళ్ శురన్దు"౨=... ... కృపైప్రసాదిత్తు' ఎన్రు,
"తుడఙ్గి తిరుమఙ్గైయాళ్వార్ అరుళిచ్... ...యే" ఎన్రపడి.
"'ఎన్నాతిరఙ్గి'౨ ఎన్రు' దోషత్తైత్యాగహేతువాక ఆక్కాతే,
అఙ్గీకారహేతువాక్కి 'ఇరఙ్గి'౨ ఎన్రు, అభిక్కీఉతు" ఎన్నుమభిప్రాయ
త్తాలే (దోషమేపచ్చేయాక) ఎన్రతు.

౧॥ కఠవల్లీ. ౨-౨౩; ముణ్డకోపనిషత్. ౩-౨-౩.

౨॥ పెరియతిరుమొழி. ౫-౮-౧. ౩॥ పు. ౪౫౪, ౧౦వ నోట్టు.

గోత్వాదివన్న జాతిత్వం విద్యతేపుణ్యపాపయోః । కిన్త్విష్టత్వాద్యపాద్యేవ జనకత్వం హిలక్షణమ్?॥ ఏవం ప్రపఞ్చితం సమ్య ? దం శ్రీవత్సలాఞ్ఛనైః॥

వ్యా.—"పాతకమాక్కిఉతీమైత్తానే నన్మైయాయ్ 'పిట్టత్తు": ఎన్గై.

"యత్, త్వత్-ప్రియమ్, తదిహపుణ్యమ్; అపుణ్యమన్యత్'౧ ఎన్ఱు, తేపుణ్యపాపలక్షణమ్?;

ఆకైయాల్, ఇవర్కళ్-పక్కలిలేకాణలామ్" ఎన్గై.

అ.—"'మత్స్యఘాతోనిషాదానామ్' ౨ ఎన్ఱు, నిషాదనుక్కు "మత్స్యఘాతమ్ జీవికైయాకైయాలుమ్,

"అథుత్తాన్, 'తత్రఇమానిపతనశబ్దోదితాని' ౩ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, "పక్షి "ణాంజలచారిణాం, జలజానాంచఘాతనమ్, క్రిమికీటపతఙ్గానాంఘాతనమ్, "మద్యానుగతభోజనమ్", ఇత్యేతానిమలావహాని'౩ ఎన్ఱు, పాతకమాక "చ్చొల్లప్పడుకైయాలుమ్,

"[తీమై] ఎన్గిఱదు, [పాతకముమ్ విలక్కుమ్] ఎన్ఱుకొణ్డు "పాతకత్తైచ్చొల్లుకిఱదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పాతకమాక్కిఉతీమైత్తానే) ఇతి.

"నన్మై, తీమైకళ్ పరస్పరప్రత్యనీకఙ్గళాకైయాలే అన్యోన్యతా "దాత్మ్యమ్ అనుపపన్నమ్" ఎన్గిఱఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. ("యత్ త్వత్-ప్రియమ్"౧) ఇత్యాది.

అత్రావధు:—

"పుణ్యపాపఙ్గళ్, ఘటపటాదికళైప్పోలే జాతివిశేషవిశిష్ట "తయా సర్వత్రప్రతినియతస్వభావఙ్గళన్ఱు,

"కిన్తు, ఇష్టావహమ్ పుణ్యమ్; అనిష్టావహమ్ పాపమ్:

"అతిల్, పుణ్యమ్, ఫలప్రదాతుః ఇష్టమాయ్, తద్ద్వారా కర్తుః "ఇష్టావహమాయ్, ఇరుక్కుమ్:

"పాపమ్, ఫలప్రదాతుః అనిష్టమాయ్, తద్ద్వారా కర్తుః "అనిష్టావహమాయ్, ఇరుక్కుమ్:

"ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ దేశకాలాధికారిభేదత్తాలే భిన్నభిన్నఙ్గళాయిరు "క్కుమాకైయాలే, దేశకాలాధికార్యన్తరత్తిల్ పుణ్యమాయిరు "ప్పదు, తదన్యదేశాదికళిల్ పాపముమాయ్,

"ఇప్పడిపాపముమ్ తద్భిన్నదేశాదికళిల్ పుణ్యమాయిరుక్కుమాకైయాలే, భగవ "దిష్టత్వమ్ పుణ్యలక్షణమ్, తదనిష్టత్వమ్ పాపలక్షణముమాకైయాలే,

"నన్మైతీమైయుమ్, తీమైనన్మైయుమాకక్కుఱైయిల్లై" ఎన్ఱుపడి.

ఎ-అ.—(శరణ్యరాన పెరుమాళ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాకైయాలే) ఎన్ఱుత్తు, [పు. ౪౫౫, ఏలవరి ౪-౫.]

"'సర్వలోకశరణ్యాయ'౪ ఎన్ఱు, సర్వలోకశరణ్యరామ్ అథుత్తన్నై ఎ, వేడన్, వెడువిచ్చి, పక్షి, కురఙ్గు, రాక్షసర్ ముదలాన [వర్కళ్-]ఉప యఙ్గళిల్ తాన్ ముఱ్పాడనాయ్, అవర్కళిలుక్కు ఆవిడత్తేఅచ్చెన్ఱు, 'అనుష్ఠానశేషమాక్కు వేణుమ్' ఎన్ఱు, 'పితుర్వచననిర్దేశాత్'౫ ఎన్గిఱ ఆ పడియే, 'పితృవాక్యపరిపాలనమ్' ఎన్ఱోరువ్యాజత్తాలే కాడేఱవెఴున్దరుళిన పెరుమాళుక్కు అనిష్టమాకైయాలే" ఎన్ఱుపడి.

"'ఏవముక్తస్తు రామేణ భరతః ప్రత్యనన్తరమ్। ఉవాచ †విపులోరస్కం సూతం పరమదుర్మనాః॥ ఇహమే స్థణ్డిలే శీఘ్రం కుశానాస్తర సారథే!। ఆర్యం ప్రత్యుపవేక్ష్యామి యావన్మే సంప్రసీదతి॥ అనాహారో నిరాలోకో ధనహీనో యథా ద్విజః। శేష్యే పురస్తాచ్ఛాలాయా యావన్న ప్రతియాస్యతి॥'౬ ఎన్ఱు, శ్రీభరతాఴ్వాన్, పెరుమాళ్ తిరుమున్బే ప్రాయోపవేశమ్ పణ్ణువదాక కుశాస్తరణకల్పనార్థమ్ సారథియాన సుమన్త్రినై నియమిత్తరుళ, అవనుమ్ ఇఙ్గితజ్ఞనాకైయాలే అథువుమ్ పెరుమాళ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుఅప్పడియై ముఖవిలాసత్తిలేకణ్డు, అవన్, అథుశెయ్యాతిరుక్క;

'సతురామముపేక్షన్తం సుమన్త్రం ప్రేక్ష్య దుర్మనాః। కుశోత్తరముపస్థాప్య భూమావేవాస్తరత్ స్వయమ్॥'౬ ఎన్ఱు, శ్రీభరతాఴ్వాన్, తామే కుశాస్తరణత్తై క్కొల్విత్తు తిరుమున్బే ప్రాయోపవేశమ్ పణ్ణపుక,

'తమువాచ మహాతేజా(ః) రామో రాజర్షిసత్తమః। కిం మాం భరత! కుర్వాణం తాత! ప్రత్యుపవేక్ష్యసి॥'౬ ఎన్ఱు, సర్వజ్ఞనాన పెరుమాళుమ్, తమ్మైయ విశ్లేషభయత్తాలే కలఙ్గి, స్వరూపవిరుద్ధమాన స్వప్రవృత్తియిల్ అన్వయిత్త భరతాఴ్వానైక్కుఱిత్తు, 'కిమకృత్యం కుర్వాణం మాం ప్రత్యుపవేక్ష్యసి'౬ ఎన్ఱు, "'శేషియాన ఎనక్కు శేషభూతరాయిరుప్పారై యథేష్టవినియోగమ్ కొళ్ళుకై అకృత్యమ్'' ఎన్ఱు, (౧) శేషభూతనాన ఉనక్కు స్వరూపానురూపమాయ్, (౨) ఎనక్కు అనతిక్రమణీయముమాన ప్రపత్తిరూపమాన ప్రాయోపవేశత్తాలే అత్తైత్తవిర్ప్పిక్కుప్పార్క్కిఱాయో?' ఎన్ఱు, అన్దప్రాయోపవేశనత్తిన్ఉడైయ స్వరూపవిరుద్ధత్వత్తైచ్చొల్లి,

'బ్రాహ్మణో హ్యేకపార్శ్వేన నరాన్ రోద్ధుమిహార్హతి?। నతుమూర్ధావసిక్తానాం విధిః ప్రత్యుపవేశనే॥'౬ ఎన్ఱు, తాముమ్ క్షత్త్రియనాయ్, పాదుకారూపేణ మూర్ధావసిక్తనాయిరున్దపడియాలుమ్,

౧|| అతిమానుషస్తవే, శ్లో. ౫౩.

౨||

౩||

౪||

† "పరమోదారః" ఇతిపా.

౫||

౬|| రా. అ. ౧౧౧-౧౨...౧౬.

ఎ-అ.—'తపసా సేతుబన్ధేన సాగరోచ్ఛోషణేనవా । సర్వథా సుసమర్థోఽస్మి సాగరస్యాస్యలఙ్ఘనే॥' ౧ ఎన్ఱు, సముద్రతరణత్తుక్కు ప్రాయోపవేశత్తై ప్రథమహేతువాక నిశ్చయిత్తుక్కొణ్డు,

'తతశ్చాఖ్యాతుమారేభే విభీషణవచశ్శుభమ్।
సుగ్రీవోవిపులగ్రీవ స్సాగరస్యోపవేశనమ్॥
ప్రకృత్యాధర్మశీలస్య రాఘవస్యాప్యరోచత॥'౨

ఎన్ఱు, (1) ధర్మాత్మావాన విభీషణాళ్వానుక్కుమ్, (2) ధర్మశీలరాన తమక్కుమ్, అతు అత్యన్తమ్ సమ్మతమాయిరుక్కైయాలే,

'తతస్సాగరవేలాయాం దర్భానాస్తీర్య రాఘవః।
అఞ్జలింప్రాఙ్ముఖఃకృత్వా ప్రతిశిశ్యే మహోదధేః॥౩
"అద్యమే మరణం వాపి తరణంసాగరస్యవా।"
ఇతిరామోమతింకృత్వా మహాబాహుర్మహోదధిమ్॥
అధిశిశ్యే సవిధివత్ ప్రయతోనియతోమునిః।
తస్యరామస్యసుప్తస్య కుశాస్తీర్ణేమహీతలే॥
నియమాదప్రమత్తస్య నిశాస్తిస్రోఽతిచక్రముః।' ౪
ఎన్ఱు, ప్రాయోపవేశమ్ పణ్ణినతామే,

తమ్మోడుడన్ పిఱన్దవరాయ్, కైకేయీ 'రాజన్!' ఎన్ఱ పోతాత వరాయ్,

'విలలాప సభామధ్యే జగర్హేచపురోహితమ్'౫ ఎన్ఱు, అభిషేకప్రసఙ్గమ్ పణ్ణుమవర్కళైయుమ్ కూడ అవర్గళ్ తన్మైయైయుమ్, అఱుక్కైయిరుప్పార్కళైయుమ్, 'గురుంరహసి బోధయేత్'౬ ఎన్ఱ, ఆచార్యమర్యాదైయైయుమ్, పారాతే పాడియుమవరాయ్, 'రాజ్యంచాహంచ రామస్య'౭ ఎన్ఱిరుక్కుమవర్ పణ్ణక్కిల,

సముద్రవిషయకప్రాయోపవేశమ్ పోలే సర్వాధికారప్రపత్తిరూపమాన ప్రాయోపవేశత్తుక్కు, 'క్షత్రియర్' ఎన్ఱుమ్, 'మూర్ధాఽవసిక్తర్' ఎన్ఱుమ్, శిల అధికారిదోషఙ్గళైచ్చొల్లి, అత్తై అకృత్యకరణమాక్కి, 'ఉత్తిష్ఠనరశార్దూల! హిత్వైతద్దారుణం వ్రతమ్'౮ ఎన్ఱు, అత్తై 'అత్యన్త దారుణమ్' ఎన్ఱు,

ఎ-అ—నిషేధిత్తు, 'ఉత్తిష్ఠత్వం మహాబాహో! మాంచపశ్య కృతోదకమ్'౯ ఎన్ఱు, ఇప్పడిప్పట్ట ప్రారపత్తిల్ అన్వయిత్తవైక్కు విశిష్టవిపృష్టవేషానురూపజ్ఞానాన ప్రాయశ్చిత్తత్తై విధిక్క,

అవరుమ్ 'అభోక్తాయబలంస్తత్ర భరతోవాక్యముత్తమ్'౧౦ ఎన్ఱు, 'భక్తిపారవశ్యత్తాలే వరుమవైక్కు ఒరు ప్రాయశ్చిత్తమిల్లై' ఎన్నుమ్ రహస్యమఱిన్దవరాకైయాలే, లోకాపవాద పరిహారార్థమాన విశిష్టవేషానుగుణ ప్రాయశ్చిత్తమ్ శెయ్దుకొణ్డిరుక్కైయాలే, పెరుమాళ్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనిష్టమాకైయాలే, భరతాళ్వాన్-ప్రపత్తి విఫలమాయిత్తు" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే!.

(దోషమేపచ్చైయాక) ఎన్ఱతు:—[ప్ర. ౪౫౫, వలజరిర.]

"'"విత్తైయేత్తలన్ కీర్త్తనక్కు" ఎన్ఱ్ అరుళిచ్చెయ్దు ౧౧ ఎన్ఱు, అహల్యై శొల్లుక్కిఱ 'అహమస్యాపరాధానామాలయః' ౧౨ 'రావణోనామదుర్వృత్తో రాక్షసోరాక్షసేశ్వరః। తస్యాహమనుజోభ్రాతా విభీషణః । నధర్మోస్త్మోఽస్మి' ౧౩ ఇత్యాదిప్పడియే,

గుహప్పెరుమాళ్, వాక్యాత్రత్తాలుమ్ కూడ 'విత్తైయేత్తలన్ కీర్త్తనక్కు' ౧౧ ఎన్ఱు, శొల్లాతేయిరుక్క,

I. పెరుమాళుక్కు ఉళ్ళాన ఇరక్కమ్, అవరుడైయ దుఃఖదర్శన మాత్రత్తాలుణ్డాకవేణ్డుకైయాలే,

అన్ద దుఃఖమేత్తాన్, కీర్త్తనత్రయత్తాలుమ్ శొల్లప్పట్ట (1)విషయచాపలముమ్, (2) స్వాభావికసర్వజన్తు శాత్రవముమ్, (3)అత్యన్తహీనజన్మముమాక్కిఱ (1) జ్ఞాన (2) వృత్త (3) జన్మ ఉత్కర్ష విరోధిక్కళాలే కబలీకృతనాన ఇరుక్కైక్కాణ్గైయాకవేణ్డుకైయాలేయుమ్,

II. ఇప్పడి దోషమేపచ్చైయాక అఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్ 'ఇప్పడినై ఉల్లియనైయఙ్గీకరిక్కవేణ్డువతే!' ఎన్ఱు, మహాక్కుఙ్గుత్తియామల్, అనాదికాలమాయ్ తన్ పశిక్కు పోన్దత్తోరు విషయమ్ లభియాదైయాలే, పట్టినియేకిడన్ద వాత్సల్యత్తుక్కు నెఞ్జు వన్దాత్తపడి, 'ఇత్తోరు విషయమ్ నేర్పట్టపడియే ఇతుపోమక్కుత్తాఙ్గవల్లిక్కిఱతో!' ఎన్ఱుముక ప్పోడే యఙ్గీకరిక్కైయాలేయుమ్,

౧॥ శ్రీరా. యు. ౩, ౨. ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౯, ౩౩-౩౪.
౩॥ శ్రీరా. యు. ౨౧, ౧.
౪॥ శ్రీరా. యు. ౨౧, ౮-౧౦. ౫॥ శ్రీ రా. అ. ౮౨, ౧౦.
౬॥ ౭॥ శ్రీరా. అ. ౮౨, ౧౨.
౮॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧, ౧౮.

౯॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧, ౨౩. ౧౦॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧, ౨౪.
౧౧॥ ప్ర. ౪౫౫, ఉమ్మెట్టు. ౧౨॥ భగవచ్ఛాస్త్రే.
౧౩॥ శ్రీరా. యు. ౧౭, ౧౦.

గోపీశాభిఃకృతాస్సర్వేబహుధాగుర్వతిక్రమాః । రుచ్యా(ః)బభూవుఃకృష్ణస్యయథాతాఃప్రియగుహస్యచ॥ జన్మసిద్ధాఃక్రియాఃఆసన్ రామస్యాభిమతాః

ఎ-అ.—III. అప్పడి యఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్, నాలుపేరిల్ ఒరువరాక అఙ్గీకరియాతే, తమక్కు ఔపాధికమాన అన్యవృత్తి స్వాభావికమాకప్పెఱ్ఱు, తమ్మోడొక్కసమానసంపద్వానాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

IV. ‘జ్ఞానీత్వాత్మైవమే మతమ్’ ౧ ఎన్గిఱపడియే తనక్కు ధారకరాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

V. ‘రామస్యాత్మ సమస్సఖా’ ౨ ఎన్నుమ్, ‘శిరజిన్ధతోఁఌమైన్నై’ ౩ ఎన్నుమ్, ఇవరై విశేషిత్తు అఙ్గీకరిక్కైయాలేయుమ్,

VI. ‘ఇజ్గొఫ్లై’ ౪ ఎన్ఱు, వఝియడికెడామైక్కాక అవరై ‘శృఙ్గిబేరపురత్తిలేయేఇరుమ్’ ఎన్ఱు, నియమిక్కైయాలే, వఝిపటిప్పాక్కిఱ ఇవరుడైయ హీనవృత్తియైయుమ్, ఇప్పాశురమ్ శొల్లుక్కిఱ ఆఴ్వారుడైయ వఝిపటియైప్పోలే భోగ్యమాకక్కొళ్ళుకైయాలేయుమ్,

పెరుమాళ్ ఇవర్-విషయత్తిల్ పణ్ణియరుళిన విశేషాఙ్గీకారత్తక్కెల్లామ్ దోషమొఴియపచ్చైయిల్లై” ఎన్ఱు, కరుత్తాలే.

(“ఏఴైయేతలన్”౪) ఎన్గిఱపాట్టిల్, “ఇజ్గొఫ్లై”౪ ఎన్గిఱపదత్తిఱ్కుడైయవ్యాఖ్యానత్తిల్, “పడైవీడుకెడామైక్కాక ఒరువనైవైత్తోమ్, వఝియడికెడామైక్కాక నీరిఙ్గిరుమ్” ౫ ఎన్ఱు, అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱవిడత్తిల్ వఝిపటిప్పాక్కిఱ చోరకృత్యత్తైయుమ్, వఝిప్పిటిప్పైయుమ్, కాట్టక్కడవతాయ్, ఇరుచ్చొల్లాన “వఝియడి”౫ ఎన్గిఱశబ్దత్తైయరుళిచ్చెయ్తతుక్కు ఇరణ్డుభావముణ్డు.

అతావతు:—

“I. ‘భరతనుక్కు జన్మసిద్ధమానరాజ్యపరిపాలనమ్ నమక్కు ఇష్టమానాప్పోలే, ఉమక్కు జన్మసిద్ధమానవఝిపటిప్పుమ్, అగ్నీషోమీయహింసైపోలే, నమక్కు ఇష్టమాయిరుక్కైయాలే, అవనై, అతుక్కువకుత్తతానపడైవీట్టిలేనామ్వైక్క ఇరుక్కుమాప్పోలే, నీరుమ్వఝిపటిప్పుముతలాన ఉమ్ముడైయ జన్మసిద్ధమానశెయలుక్కు వకుత్తతాన శృఙ్గిబేరపురత్తిలే నామ్వైక్క ఇరున్దుకొణ్డు అతుకెడాతపడి పరిపాలనమ్ పణ్ణికొణ్డిరుమ్’ ఎన్గిఱ,అపెరుమాళుడైయ అభిప్రాయముమ్,

II. తాన్ పోనపిన్బు తిరువయోధ్యైయిలిరున్ద తమ్మైక్కాణ

ఎ-అ.—వరుమవర్కళుక్కు తామ్ పోనవఝి పిటిపుతరుమాతిప్పోక్కామల్ తమ్మశివుమ్ వరుమ్ పడికాట్టికొడుత్తు పణ్ణవేణ్డుమ్ అతివాహిక కృత్యత్తుక్కువకుత్తతాన ‘ఇఙ్గుశృఙ్గిబేరపురత్తిలేయేఇరుమ్’ ఎన్ఱు, పెరుమాళ్ - నియమనమాక గుహప్పెరుమాళ్ అభిప్రాయముమ్,

ఆక ఇరణ్డు భావత్తైయుమ్ తోన్ఱవిప్పిక్కవేణుమ్’’ ఎన్నుమతు.

ఆక ఇప్పడి ఇరణ్డు భావముణ్డాకైయాలే, (“పాతకమాకిఱతీమై తానే నన్మైయాయ్విట్టతు’’ ఎన్నై,) ఎన్ఱు, ఇఙ్గుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు. [పు. ౪౫౬. ఇడవరి ౨-౩.]

“ఇప్పడిగుహప్పెరుమాళుక్కు పరహింసై జన్మసిద్ధమేయాకిలుమ్, మహాపాపరూపమాన అతు పెరుమాళుక్కు అభిమతమాకలామో?’’ ఎన్గి,ఆశఙ్కైయిలే “అతువుమ్పుణ్యమ్” ఎన్నై,క్కాక పుణ్యపాపలక్షణత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“యత్ త్వత్ప్రియమ్”౬) ఇత్యాదియాల్.

ఇత్తాల్, “‘యదినామనవర్తేయ జాతుకర్మణ్యతన్ద్రితః ।
మమవర్త్మానువర్తన్తే మనుష్యాఃపార్థ! సర్వశః॥

ఉత్సీదేయురిమేలోకా(ః)నకుర్యాంకర్మచేదహమ్ ।
సంకరస్యచకర్తాస్యాముపహన్యామిమాఃప్రజాః॥’ ౭

ఎన్ఱిరుక్కుమవన్ తానే రాసక్రీడైయిలుల్లోకమాక వఝిచ్చాడుమళవిల్, గోపికైకళ్ శెయ్త గురుజనాతిక్రమాదికళెల్లామ్ భగవదభిమతత్వమాకిఱ పుణ్యలక్షణాక్రాన్తమాయ్, ఉపాదేయమాయ్విట్టాప్పోలే,

గుహప్పెరుమాళుడైయ పరహింసైయుమ్, స్వతన్త్రనాన పెరుమాళుక్కు అభిమతమాకైయాలే పుణ్యలక్షణాక్రాన్తమాయ్కొణ్డు ఉపాదేయమాకక్కుఱైయిల్లై’’; ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్టతు.

ఆకైయాలే,గుహప్పెరుమాళ్ విషయత్తిల్ పెరుమాళుక్కు ఉణ్డాననిలైయైస్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వరుమ్ పారతన్త్ర్యమాక చొల్లుక్కిఱతు?.

౧॥ గీ - ౭ - ౧౮. ౨॥
౩॥ ముతలాయిరమ్. ౩-౧౦-౪. ౪॥ పు. ౪౫౭, ౧౧మ్నోట్టు.
౫॥ శ్రీనికేతనముద్రాశాలాముద్రిత పెరియతిరుమొఴి వ్యాఖ్యా కోశే, పు, ౩౫౪. వరి౪.

౬॥ పు. ౪౫౬, ౧మ్నోట్టు. ౭॥ గీ. ౩, శ్లో. ౨౩-౨౪.

ఏతావతా "ప్రపదనం శరణ్యస్యాప్రియం యది। అపరాధే ప్రవృత్తం స్యాత్" ఇత్యుక్తం ప్రాగితఃపరతః "ఇదం స్థితం పూర్వవృత్తైరపరాధైర్నమీయతే।"

మూ.—౧౮౬. సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాన ప్రపత్తిక్కానుమ్,

వ్యా.—౧౮౬. "ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపదనమ్, శరణ్యహృదయానుసారియల్లామైయాలే, అపరాధకోటిఘటితమామ్" ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్దార్ కీళ్;

"ఇత్తుణైయుమ్ ఇవనుడైయ పూర్వవృత్తత్తైప్పార్త్తాలుమ్ అపరాధకోటియిలేయాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమిడత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక భాష్యకారరుడైయ అనుష్ఠానప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ మేల్, (సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అత్రావయః:—

అ.—౧౮౬. వృత్తానువాదపూర్వకమ్ సఙ్గతి యరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపదనమ్) ఇత్యారభ్య, (అనుష్ఠాన ప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ మేల్) ఇత్యన్తేన.

(ఇత్తుణైయుమ్ ఇవనుడైయ పూర్వవృత్తత్తై) ఇత్యాది:—

ఇత్తాల్, "అనుపాయత్వప్రయోజకమాన అపరాధ కోటిఘటితత్వత్తిలే శరణ్యహృదయాననుగుణత్వ రూపకారణత్తై పూర్వవాక్యత్తాలే వ్యఞ్జిప్పిత్తు, ఇన్ద వాక్యత్తాలే అదిల్, ఇవనుడైయ పూర్వవృత్తరూపకారణాన్తరత్తై వ్యఞ్జిప్పిక్కైయాలే, ఏకకార్య కారణద్వయాత్మక నిర్వాహక సఙ్గతి ఇఙ్గే అనుసన్ధేయై" ఎన్ఱు, సూచితమ్

"'అపరాధభూయిష్ఠ చేతనకర్తృకమాకైయాలే, ప్రపదనన్దానుమ్ "అపరాధకోటి ఘటితమాయిరుక్కుమ్ ;

"ఇత్తై యనుష్ఠిత్త భాష్యకారర్ స్వపూర్వవృత్తత్తై యనుసన్ధిత్తు, "ఇత్తై "అపరాధమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తు క్షామణమ్ పణ్ణుకైయాలే': ఎన్ఱు, "అనుమానేన జ్ఞాపిక్కైక్కాక లిఙ్గదర్శనవిధయా భాష్యకార క్షామణానుష్ఠాన ప్రదర్శనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక)ఇత్యాది.

మీ.—౧౮౬. "ననుఁ ఏవమపి అభిమతకాలవ్యభిచారేపి, ఫలావ్యభిచారాత్, ఉపాయత్వేతిరిక్తత్వేవ?" ఇత్యత్రాహ, (సర్వాపరాధ) ఇతి.

మీ.—సఙ్గతిస్స్ఫుటా.

[సంశయస్తు:—](1) "'స్వగతస్వీకారః ఉపాయో భవతి?,

"(2) ఉతన?' ఇతి.

"తదర్థమ్, (3) అస్య 'అపరాధకోటిస్సంభవతి?,

"(4) ఉతన?' ఇతి.

"తదర్థమ్, '(5) భాష్యకారాద్యనుష్ఠితక్షామణమ్ ఉపపద్యతే?,

"(6) ఉతన?' ఇతి.

"యదానోపపద్యతే, తదా ప్రాయశ్చిత్తియత్వాదర్శనేన పాపకోట్యఘటితతయా ఉపాయత్వమ్;

"యదా క్షామణం సఙ్గతమ్, తదా, ప్రాయశ్చిత్తియత్వేన అపరాధకోటిఘటితతయా అనుపాయత్వమ్" ఇతి.

"పూర్వపక్షస్తు:—

"స్వగతస్వీకారస్య అపరాధత్వోక్తిరయుక్తా;

"(౧) అనిషిద్ధత్వాత్:

"(౨) తత్కరణే ప్రాయశ్చిత్తావిధానాచ్చ:

"ప్రత్యుత సర్వాపరాధప్రాయశ్చిత్తత్వమ్, ప్రపత్తేః ప్రోచ్యతే.—

"'తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః'౧ ఇతి:

"నచ భాష్యకారానుష్ఠిత క్షామణాత్ అపచారత్వావగమః;

"ఉక్తబాధకబలేన తస్య అన్యతాత్పర్యాత్": ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

"స్వగతస్వీకారః అపచార ఏవ;

"తత్ అనుష్ఠాయ భాష్యకారేణ ప్రాయశ్చిత్తస్య అనుష్ఠితత్వాత్:

"నచ తత్, అన్యాభిప్రాయమ్;

"స్వారసికత్వే బాధకాభావాత్:

"లోకే వ్యభిచారిప్రార్థనాదృష్టాన్తబలేన తదుపపత్తేః:

"నచ అనిషిద్ధత్వం తథాత్వే;

"'ధర్మాన్ పరిత్యజ్య'౨ ఇతి స్వగతస్వీకారస్యాపి నిషేధాత్:

"'మన్మనా (౩) భవ'3 ఇతి అవ్యవహితశ్లోకే, స్వగతస్వీకారస్య విహితత్వేన 'ధర్మ'శబ్దాసంకోచాచ్చ తన్నిషేధోపపత్తేః:

"నచ విహితస్య నిషేధాయోగః;

౧॥ మహానారాయణోపనిషత్ - ౨౮ - ౧.

౨॥ గీ. ౧౮ - ౬౬.   3॥ గీ - ౧౮ - ౬౫.

ఇతిస్ఫుటీకర్తుమేవభాష్యకారైరనుష్ఠితం। దృష్టాన్తంసూచయన్నాహ (అపరాధ) ఇత్యాదిభిస్స్ఫుటమ్॥.—"అహమస్మి" ఇత్యాదిరీత్యాపరాని

మూ.—అపరాధకోటియిలేయాంయ్,
త్రామణమ్పణ్ణవేణ్డుమ్పడి నిల్లానిన్ఱ్తిత్తే?.

వ్యా.—‘‘‘అహమస్మ్యపరాధానామాలయః’౧
‘‘ఎన్ఱ్గిఅప్పడియే, అపరాధఙ్గళుక్కెల్లామ్ కొళ్కలమాయిరు
‘‘క్కిఱ అఱచ్చేతనన్ - ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే,

అ.—మూలత్తిలే, ‘‘‘సర్వ పాపఙ్గళుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమాన’
ఎన్నాతే, [సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్]ఎన్ఱ్గిఅవిత్తు, శరణాగతి లక్షణవాక్య
ప్రత్యభిజ్ఞాపనార్థమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(‘‘అహమస్మి’’౧) ఇత్యాది.
(‘‘అపరాధానామాలయః’’౧) ఎన్ఱ్గిఅవిత్తుక్కు అర్థమ్, (అప
రాధఙ్గళుక్కెల్లామ్) ఇత్యాది.
(కొళ్కలమ్)=భాజనమ్.
‘‘త్వమేవ ఉపాయభూతోమేభవ’’ ౨ ఎన్ఱ్గిఅవిత్తై
యఙ్గుక్కుణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రపత్తియై) ఇత్యాది.
‘‘‘ప్రాయఃపాపం విజానీయాత్ చిత్తం తస్యవిశోధనమ్’’*
‘‘ఎన్ఱ్గ ప్రాయశ్చిత్తశబ్ద నిర్వచనమ్ :
‘‘అతిల్, పాపేనిమిత్తే నైమిత్తికమాక విధిక్కప్పడుమత్తిలే,
‘‘ప్రాయశ్చిత్తశబ్దమ్ వర్తిక్కుమ్ :
‘‘(౧) ఇఙ్గు, అప్పడి, (శరణాగతి) విధానమ్, సర్వపాపే
‘‘నిమిత్తేనైమిత్తిక విధానమల్లామైయాలుమ్,
‘‘(౨) ‘త్వా’3 ఎన్ఱ్గ ప్రపత్తి విశిష్టనై అనువదిత్తు, సిద్ధోపాయ
‘‘విషయత్తిల్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్,
‘‘(3) ‘ఏక’ 3 శబ్దత్తాలే ఇన్ద ప్రపత్తిక్కు పాపనివృత్తి
‘‘హేతుభూతప్రసాద జనకత్వమ్ వ్యావర్తితమాకైయాలుమ్,
‘‘(౪) ‘త్వా’3 ఎన్ఱ్గిఅవిడత్తిల్, అధికారి విశేషణతయా
‘‘అనూదితమాకైయాలుమ్,
‘‘ఇన్ద ప్రపత్తియిలే చాన్ద్రాయణాదివత్ ప్రాయశ్చిత్త శబ్దమ్
‘‘వర్తియాత్తాకిలుమ్, పాపనివృత్త్యుపాయవిధౌ అధికారతయా
‘‘అనూద్యమానత్తైప్పఱ్ఱ ఇతుక్కు ప్రాయశ్చిత్త వ్యపదేశమ్’’;
ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే)ఇత్యాది.

మీ.—‘‘కర్మయోగాదివత్ అనిష్టఫలకత్వసూచనార్థత్వాత్:
‘‘నచ శ్రుతఫలాతిరిక్తతాత్పర్య విషయఫలాసమ్భవః;
‘‘అత్యన్తపారతన్త్ర్యస్థాపనస్య శాస్త్రహృదయత్వాత్:
‘‘అతః, స్వగతస్వీకారస్యాపి ప్రాపకాన్తరతుల్యయోగక్షేమత్వా
‘‘త్ అపాయత్వందుష్పరిహరమ్;
‘‘[నచ?]‘తర్హి భాష్యకారేణ షడఙ్గప్రపత్త్యనుష్ఠానాసంభవాత్,
‘‘ప్రామాణ్యానుపపత్తిః’;
‘‘‘కేవలమ్ అధికారివిశేషణభూతే ఉపాయప్రార్థనాయాశ్శరణ్య
‘‘హృదయానుసారిత్వే సతి అపచారత్వసంభవే, సాధనభూతగోప్తృ
‘‘త్వప్రార్థనాయా (ః) రక్షక హృదయానుసారిత్వే అపచారత్వమ్
‘‘కింపునర్న్యాయసిద్ధమ్’ ఇత్యభిప్రాయేణ విరక్తభాష్యకారాద్యుదా
‘‘హరణోపపత్తేః:
‘‘వస్తుతశ్శరణ్యహృదయానుసారే, శరణాగతేరపిఫలవ్యభిచారః.
‘‘అపరాధకోటిఘటితత్వంచసమానమ్:
‘‘‘షడఙ్గస్యతు సాధనత్వాత్ కర్మయోగాదితుల్యత్వమ్’ ఇత్యభి
‘‘ప్రాయేణ, రక్షకహృదయానుసారేభవతి;
‘‘షడఙ్గన్యాసఫలతి.
‘‘తత్ఫలభూతంపారతన్త్ర్యమ్, శరణాగతిఫలభూతే అత్యన్త
‘‘పారతన్త్ర్యపేక్షయాదుర్బలమ్;
‘‘సాధనదశాయాం స్వస్వీకారాతిరిక్తస్వయత్నత్యాగస్య, ఫలద
‘‘శాయాం కైఙ్కర్యనిష్ఠాయాశ్చ, సత్త్వేపి, స్వభోక్తృత్వపరిత్యా
‘‘గాత్:
‘‘‘తస్యచ కేవల భోగ్యత్వలక్షణ పురుషార్థకాష్ఠాస్వయ
‘‘విరహాత్ అనర్థత్వమ్’ ఇత్యర్థః:
‘‘గోప్తృత్వవరణం, గోప్తృ హృదయానుసారిచేత్।
‘‘అపరాధస్యకోటౌ స్యాత్ :తద్ద్వారాప్రార్థనావిధిః॥
‘‘యదాఽతదనుసారిస్యాత్, ఆత్మనాశకఫలంభవేత్।
‘‘ప్రాపకాన్తరతుల్యత్వం షడఙ్గస్యహివిద్యతే!’’ ఇతి.

౧॥ భగవచ్ఛాస్త్రే, *
౨॥ 3॥ వు, ౪౫౯, అడ్నోట్టు.

25-10-99.

వ్యా.—“ ‘సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి’౧
“ఎన్నుమ్బడి ఇవనళవిల్ సర్వేశ్వరన్ - తిరువుళ్ళమ్ప్రస
“న్నమాయ్ ఇడుకైయాలే, సర్వాపరాధఙ్గళుక్కుమ్
“ప్రాయశ్చిత్తమాయితే ప్రపత్తిదాన్ ఇరుప్పతు?;
“ఇప్పడి ఇరుక్కుమ్బ్రపత్తియై, ‘త్వత్-పాదారవిన్ద
“యుగలమహంశరణంప్రపద్యే’౨ ఎన్ఱు,పణ్ణియరుళిన భాష్య
“కారర్ కుక్కు, స్వపూర్వవృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తవాఱే అతు
“క్కానుమ్ అపరాధకోటియిలేయామ్,

అ.—“ ‘ఇవన్ పణ్ణిన ప్రపత్తియాలే’ ఎన్గైతే (పణ్ణవే) ఎన్ఱు,ఉ
విత్తాల్, ప్రాయశ్చిత్త వ్యపదేశమ్ భాక్తమ్” ఎన్ఱు, సూచితమ్.
“ ‘ప్రసాదనానాంసర్వేషాం శ్రేయసీశరణాగతిః’౩ ఎన్ఱు,అవిత్తు,ప్రాయి
కఫలసంబన్ధపరమ్” ఎన్నుమిత్తైయుట్కొణ్డు (ప్రసన్నమాయ్) ఇత్యాది.
“ ‘ద్వయత్తిల్, “ శ్రీమన్ ! నారాయణ!”౪ ఇతిసంబుద్ధ్యన్తమ్;
“ తవ” ఎన్ఱు, షష్ఠ్యన్తమ్ అధ్యాహార్యమ్’; ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే.
గద్యత్తిలే (“త్వత్- పాదారవిన్ద”౨) ఇత్యాదికమ్” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.
“స్వపూర్వవృత్తత్తిలే ప్రాప్తిప్రతిబన్ధహేత్వపరాధత్వ మాత్రోప
“స్థితియాలే తన్నివృత్త్యర్థమ్ ప్రపత్తియైప్పణ్ణియరుళినపిన్బు, విమర్శదశై
“యిలే వక్ష్యమాణ దృష్టాన్తానుసన్ధానత్తాలే, అన్దపూర్వ వృత్తత్తిలే
“ప్రపత్తిగతాపరాధత్వ ప్రయోజకతోప స్థితియుణ్డానపడియాలే, తాదృశ
“ప్రపత్తిరూప అపరాధత్తుక్కుమ్, స్వాత్మకాపరాధత్తుక్కుమ్, స్వపర
“నిర్వాహకతయాస్వయమేవ నివర్తకమాన క్షామణమ్ పణ్ణుక్కొడుమా
“కైయాలే అనవస్థై ఇల్లై” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,
(స్వపూర్వవృత్తత్తై అనుసన్ధిత్తవాఱే) ఇత్యాది.

వి-అ.—౧౪౬. (ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే) ఎన్ఱతు, “భగవత్- ప్రవృ
త్తివిరోధి స్వప్రవృత్తినివృత్తి ద్యోతకమాన ప్రపత్తియైప్పణ్ణవే” ఎన్ఱపడి.
(స్వపూర్వవృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తవాఱే) ఎన్ఱతు,
మేల్ “అనాదికాలప్రవృత్త”౨ ఇత్యాదియాలే.
“స్వపూర్వవృత్తత్తుక్కు క్షమైకొళ్ళక్కైయాలే, ‘త్వత్-పాదా
రవిన్దయుగలశరణంమహాంప్రపద్యే’౨ ఎన్ఱు శెయ్తరుళిన ప్రపత్తి
క్కు మేలెల్లామ్,

వ్యా.—“ ‘త్వమేవమాతాచ’౫ ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, ఇత్తలై
“యిల్ అపరాధత్తై ప్పొఱుక్కైక్కు ఉఱుప్పాన బన్ధవిశే
“షఙ్గళై ఎల్లామ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్తుక్కొణ్డు,

అ.—(“త్వమేవమాతాచ”౫ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి) ఎన్ఱతు: —
“(“త్వమేవమాతాచ”౫)=గర్భవాసత్తిలే తుడఙ్గి రక్షిక్కుమ్ మాతా
“వైప్పోలే, మేల్ సృష్ట్వర్థమాగ వయిర్ త్తిలేవైత్తు రక్షిక్కుమవన్ నీ;
“ ‘పితాత్వమేవ’౫=మాతావుక్కుమున్నే ఉత్పాదకనాయిటే
“పితా ఇరుప్పతు?;
“ ‘త్వమేవబన్ధుశ్చ’౫=నాన్ వస్త్రైకెడవర్తియాతపడి ఎన్నోడే
“ఇరుక్కనియమిత్తు నల్ వళ్లియే పోక్కుమ్ బన్ధువుమ్ నీయే ;
“ ‘గురుస్త్వమేవ’౫=ఎనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్పణ్ణుమ్ ఆచార్య
“నుమ్ నీయే;
“ ‘త్వమేవవిద్యా’౫=ఉపదేశిత్త జ్ఞానముమ్నీయే;
“ ‘ద్రవిణంత్వమేవ’౫=‘ధనంమదీయమ్’౬ ఎన్ఱు,అపడియే, ఎన
“క్కు పరమధనముమ్నీయే ;
“ ‘త్వమేవసర్వం మమదేవదేవ!’౫=సర్వత్తైయుమ్విట్టు దేవరైయే
“పఱ్ఱిన ఎనక్కు సర్వముమ్, ‘అయర్వఱుమమరర్ కళతిపతి*’యాన
“దేవరే; సర్వమ్’౫ ఎన్ఱతు అనుక్తత్తై;
“ ‘పితాసిలోకస్య’౯ పూర్వవదర్థమ్;
“ ‘త్వమస్యపూజ్యశ్చ’౯= సర్వచేతనర్ క్కుమ్ పూజ్యనానవన్;
“ ‘గరీయాన్గురుః” ౯= ‘గరీయాన్బ్రహ్మదఃపితా ౭ ఎన్ఱు,
“పూజ్యత్తైయిల్ ఎల్లై శొల్లుకిఱతు:
“ ‘నత్వత్సమోస్త్యభ్యధికః కుతోన్యః’౯=వ్యతిరిక్త సమస్తపదార్థఙ్గ
“ళిలుమ్ కాట్టిల్ ఒప్పిల్లాత స్వభావత్తైయుడైయవన్”; ఎన్ఱపడి.
‘ ఇత్తిల్, ప్రసాదనప్రకరణానుగుణమాగ(“తస్మాత్ ప్రణమ్య”౯)ఇత్యా
దియిలే (“తస్మాత్”౯) ఎన్ఱు,అవిత్తాలే క్షమాహేతు మాతృత్వాది సం
బన్ధ విశేషఙ్గళై పరామర్శిక్కిఱతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్
కిఱార్, (పొఱుక్కైక్కు ఉఱుప్పానబన్ధ విశేషఙ్గళై) ఇత్యాది.

౧॥ గీ. ౧౮-౬౬. ౨॥ గద్యమ్. ౧.
౩॥ ముముక్షుప్పడి. చా. ౨౧. ౪॥
౫॥ ప్రథమగద్యే ఉదాహృతోయం శ్లోకః- ౯ గీ-౧౧-౪౩.౪౪.
* తి. వా. ౧-౧-౧. ౬॥ స్తోత్రరత్నే, శ్లో. ౩౦.
౭॥ మనుస్మృ - ౨ - ౧౪౬.

"అపరాధే ప్రపత్తిస్స్యాద్దియమ్" ఇత్యనుచిన్త్యచ,| యథార్జునస్యకృష్ణగుణాన్, బన్ధాన్ స్వాంశ్చ, విచిన్తయన్॥, తథాత్రైవేవవచస్సైః తమామ

ఎ-అ.—అనిష్టనివర్తన ఇష్టప్రాపణప్రార్థనమాక శ్చొల్లలాయిరుక్క, కీఴ్ప్పణ్ణినప్రపత్తిక్కాన్ అపరాధకోటియిలేయాయ్, అతుక్కుమేల్ క్షామణమ్పణ్ణికొణ్డదాయ్ శ్రీగద్యత్తిల్ శొల్లప్పడువాన్నే?" ఎన్నిల్;

"అపివధ్యం ప్రపన్నం నప్రతిప్రయచ్ఛన్తి"౧ ఎన్గుమ్,

"ఆర్తోవాయదివాదృప్తః పరేషాం శరణంగతః। అరిః ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యఃకృతాత్మనా॥"౨ ఎన్గుమ్,

ఒరుబన్ధముమిన్ఱిక్కే, శత్రువాయిరున్దానేయాకిలుమ్, ప్రపత్తిమాత్రత్తాలే రక్షిక్కవేణ్డియతాయిరుక్కచ్చెయ్తే, భాష్యకారర్ అన్దప్రపత్తియై పూర్ణమాక్కప్పణ్ణినైత్తుమ్,

ఇప్ప్రపత్తియన్ఱిక్కే, (౧) స్వపూర్వవృత్తత్తైయుమ్,

(౨) కణ్ణనుడైయ మేన్మైయైయుమ్, కణ్డు నడుఙ్గిన అర్జునన్, కేవలం బన్ధఙ్గళై చ్చొల్లి, క్షమైకొణ్డపడియే,

అవన్-పాశురమేకొణ్డు "త్వమేవమాతాచ"౩ ఇత్యాదియాలే, సర్వవిధబన్ధఙ్గళైయుమ్శొల్లి "తస్మాత్"౩ ఎన్ఱు, అబ్బద్ధజాతత్తైయే హేతువాక్కికొణ్డు క్షమైకొళ్ళుకైయాలే,

"అవర్పణ్ణినప్రపత్తియుమ్, స్వపూర్వవృత్తక్షామణత్తుక్కు ఉడలాక్కాక్కమాత్రమన్ఱిక్కే మేల్చ్చొల్లప్పుక్కుకిఱ అభిసారికాస్వపతి ప్రార్థనాన్యాయత్తాలే అపరాధకోటిఘటితమాయ్విట్టతు" ఎన్నుమిడముమ్ శ్రీగద్యత్తిలే పూర్వోత్తరపర్యాలోచనత్తాల్ సిద్ధమిఱే?.

ఇవ్విడత్తిల్, (౧) "భాష్యకారర్, శేషావతారమాయిరుక్క, 'అవరుక్కు పూర్వవృత్తమ్ శిలతుఉణ్డు' ఎన్గుమ్, 'తత్పర్యాలోచనత్తాలే ప్రపత్తియుమ్ అపరాధకోటియిలేయాయ్విట్టతు' ఎన్గుమ్, శొల్లుకైయుచితమో!,

(౨) 'పిన్బుళ్ళారెల్లామ్ ఇప్పడి యనుష్టిప్పిక్కైక్కాక భాష్యకారర్ ప్రపత్త్యనుష్ఠానత్తై అవతారత్తిల్ శెయ్ప్పాట్టుక్కాక భావిత్తారిత్తనై' ఎన్ఱు, శొల్లవేణ్డావో?," ఎన్నిల్;

ఇప్పడి భాష్యకారర్ ప్రపత్తి భావనామాత్రమాకిల్, అవరుక్కు పెరుమాళ్ వరప్రదానమ్పణ్ణినతుమ్, భావనామాత్రమాక వేణ్డుకైయాలే,

ఎ-అ.—"ఉక్త్వాథసజ్జయ! విభీషణలక్ష్మయాతే ప్రత్యాయ్య లక్ష్మణమునేర్భవతావితీర్ణా। శ్రుత్యావరంతదనుబద్ధమదావలిప్తే నిత్యం ప్రసీదభగవన్!మయిరఙ్గనాథ!॥"౪ ఎన్ఱు, న్యాసతిలకత్తిలే వేదాన్తాచార్యర్-శ్రీసూక్తియుమ్,

"'ఇన్ద వరఙ్గత్తిసిత్తిరుననీ' ఎన్ఱు, రఙ్గరెన్ద యతిరాశర్ క్కుత్తవరమ్శిన్దైశెయ్యిల్ నమ్ముత్తన్తో,"౫ ఎన్గుమ్, "సాచత్వన్నైవకమలా రమణేర్థితా యత్ క్షేమస్సఏవహియతీన్ద్ర!భవచ్ఛ్రితానామ్।"౬ ఎన్గుమ్, మణవాళమహామునికళ్ శ్రీసూక్తియుమ్,

విరుద్ధార్థకమామాకైయాలే, భాష్యకారరుడైయ ప్రపత్తి, పారమార్థికమాక వేణుమ్;

"అతు ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

ప్రజైకెయ్తికుత్తై అత్తోడుక్కాన బన్ధత్తాలే మాతాపితాక్కళ్ "తఙ్గళుత్తు" ఎన్ఱు, ఏఱిట్టుకొణ్డు తాఙ్గళ్మున్నిన్ఱు, పాటుప్పిత్తుక్కొళ్ళుమాప్పోలే, భాష్యకారరుమ్ అస్మదాదికళోడు ఉణ్డాన బన్ధానుసన్ధానత్తాలే నమ్ముడైయజ్ఞత్తైయెల్లామ్ తన్-తలైయిలే ఏఱిట్టుకొణ్డు సర్వేశ్వరన్-సన్నిధియిల్ ప్రార్థిత్తు క్షమైకొళ్ళుకైయాలే, భాష్యకారర్ శెయ్తరుళిన ప్రపత్తి పారమార్థికైయాకక్కడవతు.

"ఆనాల్, '"మాయాందాసభూతశ్శరణాగతోఽస్మి తవాస్మి దాస' ఇతివక్తారంమాంతారయ'౭ ఎన్నలామో!, "తవాస్మిదాసః"౭ ఇతివక్తారంమాంప్రతిమదీయాన్ మామాంతారయ' ఎన్ఱు, శొల్లవేణ్డావో?" ఎన్నిల్;

భాష్యకారర్ అరుళిచ్చెయ్త "మామ్"౭ ఎన్ఱ శబ్దత్తిల్, అస్మదాదికళ్ అన్తర్భూతరాకైయాలే, విరోధమిల్లై.

"అతుఎఙ్ఙనే!" ఎన్నిల్;

"ఒరుకుటుమ్బియాయిరుక్కుమవనై ఒరువన్, 'ఉనక్కు దినమొన్ఱుక్కు ప్పడియెవ్వళవు శెల్లుమ్' ఎన్ఱు, కేట్టాల్, తన్నభిమానత్తిలే యొతుఙ్గినారెల్లారైయుమ్, 'తాన్' ఎన్ఱ శొల్లుక్కుళ్ళే శేర్త్తుక్కొణ్డు, 'ఎనక్కు నాళొన్ఱుక్కు కలనెల్లుపిడిక్కుమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుమ్ వప్పుక్కచ్చొల్లుణ్డిఱే?:

అతుపోలే, ఇఙ్గుమ్, 'మామ్'౭ ఎన్ఱ శబ్దత్తుక్కుళ్ళే అస్మదాదికళై చ్చేర్త్తుక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్తరుళుకైయాలే, విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౮, ౨౮.
౩॥ పు. ౪౬౧, గీతోపాట్టు.
౪॥ ౫॥ ఆర్త్తిప్రబన్ధమ్. పాట్టు. ౬౦.
౬॥ యతిరాజవింశతి, శ్లో. ౧౮. ౭॥ గద్యమ్. ౧.

"ప్రపత్తేరనిషిద్ధత్వాత్, ప్రాయశ్చిత్తావిధానతః।సర్వాపరాధప్రాయశ్చిత్తత్వాత్,విధిబలాదపి॥ వక్తవ్యంనాపరాధత్వం; తస్మిన్ సత్యపివత్సలః,

వ్యా.—"'తస్మాత్ ప్రణమ్య'౧ ఇత్యాదియాలే, "'ఇప్పడితిరుముస్సేవూశాఘల్ వన్దునిన్ఱు, ప్రపత్తిపణ్ణినఇవ్వ "పరాధత్తై పొఱుత్తరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, క్షామణమ్ పణ్ణ "వేణ్డుమ్పడి నిల్లానిన్ఱ,త్తిఱే?" ఎన్నై.

వ్యా.—ఆకైయాల్, "ఇవ్వర్థ్రియాలునిన్ఱు అప రాధకోటిఘటితమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై,—

అ—(తస్మాత్ ప్రణమ్య' ౧ఇత్యాదియాలే) ఎన్ఱ,తు,

"("తస్మాత్"౧)—'త్వమేవమాతాచ'* ఇత్యాదియాలేశొన్న "సర్వవిధబన్ధువుమాకైయాలే" ఎన్ఱ,పడి;

("ప్రణమ్య"౧)—మానసమాన దణ్డన్;

'ప్రణిధాయకాయమ్'౧—కాయికమాన దణ్డన్;

ఇరణ్డైయుమ్ శొల్లుకైయాలే వాచికమ్ అర్థాత్ సిద్ధమ్;

ఆక,మనోవాక్కాయఙ్గళ్ మూన్ఱాలుమ్ శరణమ్ పుక్కపడి శైచ్చొల్లిత్తు;

"ఎతుక్కాక?" ఎన్నిల్; "ప్రసాదయే"౧—ప్రసాదిప్పిక్కైక్కాక;

"యారై?" ఎన్నిల్;

"ఈశమీడ్యంత్వామ్"౧— ఈశనుమాయ్, ఈడ్యనుమాయ్, ఇరున్దుళ్ళ ఉన్నై;

"యార్?" ఎన్నిల్;

"అహమ్"౧—అనన్యార్హశేషభూతనా యిరున్దువైత్తు అపరాధత్తై ప్పణ్ణిప్పోన్ద ఇప్పువన్దు శరణమ్ పుక్కిఱ నాన్;

ఇప్పడిప్పట్ట మూర్ఖనాయిరుక్కిఱనాన్;

పొఱుక్కుమిడత్తిల్,

"పితేవపుత్రస్య"౧—పుత్త్రన్ శెయ్తకుఱ్ఱత్తై పితాపొఱుక్కుమా ప్పోలేయుమ్, "సఖేవసఖ్యుః"౧—తోழన్ శెయ్త కుఱ్ఱత్తై త్తోழన్ పొఱుక్కుమాప్పోలేయుమ్, "ప్రియః ప్రియాయాః"౧—ప్రియైయి న్ఱుడైయ కుఱ్ఱత్తై ప్రియన్ పొఱుక్కుమాప్పోలేయుమ్.

ఇతు గద్యవ్యాఖ్యానప్పడి.

"ఇత్తుక్కుక్కరున్ఱు,

"పిత్రాదిససంబన్ధక ప్రకరణమాకైయాలే, 'ప్రియః ప్రియాయాః'౧ "ఎన్ఱ,ఱవిత్తైయుమ్ దృష్టాన్తమాక్కినాల్, అర్థస్వారస్యముణ్డు;

"'ఇవ' శబ్దముమ్ అర్థస్వారస్యబలత్తాలే అనుషఙ్గనీయమ్;

అ.—"'దేవాపిమార్గేముహ్యన్తి'౨ 'దేవాపియంనవశ్యన్తి'౩ ఎన్ఱ,ఱ "విడత్తిల్ పోలే ఆర్షత్వాత్ యలోపత్తుక్కు అసిద్ధత్వమిల్లామైయాలే, "'ప్రియాయార్హసి' ఎన్ఱు, సిద్ధియుమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అన్ఱి,క్కే :—

గీతాభాష్యత్తిలే, "తథాత్వంపరమకారుణికః ప్రియః ప్రియాయ మేసర్వంసోఢుమర్హసి"౪ ఎన్ఱు, "ప్రియాయ"౪ ఎన్ఱు, పుల్లిఙ్గచతుర్థ్యన్త మాక అరుళిచ్చెయ్యప్పడి.

"ఇత్తిల్, 'ఇవ' శబ్దానుషఙ్గముమ్, సన్ధిక్లేశముమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డు కొళ్వతు.

"'అహమ్'౧ ఎన్ఱ,ఱవితు, ప్రకరణాత్ కృతప్రపత్తికత్వవిశిష్టవాచి;

ప్రపత్తియుమ్ 'త్వత్- పాదారవిన్ద'౫ ఇత్యాదియాలే అనుష్ఠిత్తై యాన్తతు వివక్షితై' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి తిరుమున్బే) ఇత్యాది.

(క్షామణమ్)—అపరాధానుగుణదణ్డానుపధానసంకల్పప్రార్థనమ్;

ఇన్ద భాష్యకారానుష్ఠానప్రకారకథనత్తాలే, ప్రపత్తియిన్ఱుడైయ అపరాధతుల్యత్వాత్మక అపరాధకోటిఘటితత్వమ్ ప్రకాశితమానపడియై క్కాట్టుకిఱార్, (ఆకైయాల్, ఇవ్వర్థ్రియాలుమ్) ఇత్యాదినా.

"నను! ఇన్దప్రపత్తి అనిషిద్ధైయాకైయాలుమ్, ఇత్తిలే ప్రాయశ్చి "త్తవిధియాన్నైయాలుమ్, ఇత్తుక్కు అపరాధకోటిఘటితత్వమ్ అను "పపన్నమ్;

"ప్రత్యుత 'ఇన్దప్రపత్తియే సర్వాపరాధప్రాయశ్చిత్తమ్' ఎన్నై "యాలే ఇత్తుక్కు అపరాధత్వమ్ అనుపపన్నమ్;

ఇత్తుక్కు వక్ష్యమాణలౌకికదృష్టాన్తత్తాలే ప్రసక్తమాన అపరా "ధత్వమ్, 'రిపూణామపివత్సలః'౬ ఇత్యాద్యవగత ఈశ్వరస్వభావత్తాలే "అపోదితమ్;

"కిఞ్చ:—'శరణంవ్రజ'౭ ఇతివిధిబలత్తాలుమ్, లోకదృష్ట్యా ప్రస "క్తమాన అపరాధత్వమ్ వారితమ్;

౧॥ పు. ౪౬౧ల్, † ఇక్కుఱిప్పైప్పార్క్క.
✻ పు. ౪౬౧, ౫మ్ నోట్టు.

౨॥ ౩॥
౪॥ గీ - భా. శ్రీసరస్వతీనిలయముద్రితకో. పు. ౧౫౮, వరి-౧-౨.
౫॥ పు. ౪౬౧- ౨మ్ నోట్టు. ౬॥
౭॥ గీ. ౧౮-౬౬.

ఈశ్వరస్సహతే. తస్మాత్ క్షమణంనోపపద్యతే|’’ ఇతిచేత్, ఈశ్వరస్సత్యంసహతేథాపి చేతనః|| పూర్వవృత్తమనుస్మృత్య క్షమణంకురుతేసచా|.

వ్యా·—అనాదికాలమ్ అపరాధత్తైప్పణ్ణి పిన్బు ఒరునాళిలే ఆభిముఖ్యత్తైప్పణ్ణినానేయాకిలుమ్, ‘‘ రిపూణామపివత్సలః’’౧ ‘‘ యదివారావణస్స్వయమ్’’౨ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ ఈశ్వరహృదయత్తైప్పార్త్తాల్, అవన్ కైక్కొళ్ళ ఒరుకుఱైయిల్లై:

అవన్ అప్పడి ఇరున్దానేయాకిలుమ్, తన్- పూర్వవృత్తత్తై ఉణర్న్దాల్ ఇవనిత్తై అపరాధమాకవే నినైత్తు క్షామణమ్పణ్ణ వేణ్డుమ్పడియాయితే ఇరుప్పతు?

అ.—‘‘కిఞ్చ:—ప్రపత్తియై అపరాధమాక్కి అతుక్కు క్షామణమాకప్పణ్ణుమ్ ప్రపత్తియుమ్, తుల్యన్యాయత్తాలే అపరాధమాకైయాలే, ప్రపత్త్యన్తరమ్ పణ్ణవేణ్డుకైయాలే, అనవస్థైప్రసఙ్గిక్కుమ్;

‘‘ అతుస్స్వపరనిర్వాహకమాకిల్, ‘అతుపోలే మున్బుపణ్ణిన ప్రపత్తియుమ్, స్వపరనిర్వాహకమ్’ ఎన్నలామ్;

‘‘ఇప్పడి, ప్రథమప్రపత్తిరూపాపరాధ క్షామణమాక ద్వితీయప్రపత్తివేణ్డినాల్, (పునఃప్రపత్తివేణ్డా) ఎన్ఱైయుమ్ పరవతమామ్;

‘‘ కిఞ్చ:—అనన్తరప్రపత్తి అపరాధనివర్తకమాకిల్, ప్రతిపిపాదయిషితస్వగతస్వీకారానుపాయత్వమ్ సిద్ధియాతు;

‘‘అపరాధనివర్తకమన్ఱాకిల్, అత్తైయనుష్ఠిక్కక్కూడాతు;

‘‘ఆకైయాల్, ‘భాష్యకారానుష్ఠితక్షామణమ్, పూర్వప్రపత్తియిల్ అహఙ్కారస్పర్శాతిశఙ్కైయాలే’ ఎన్ఱై, యుచితమ్’’ ఎన్ఱి, ఆశఙ్కైయైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

ఆస్వశఙ్కైక్కు శృఙ్గగ్రాహికయా పరిహారమ్, (అవన్ అప్పడి ఇరున్దానేయాకిలుమ్) ఇత్యాది.

అయమభిప్రాయః:—

ప్రపత్తి అనిషిద్ధైయానాలుమ్, ఇతుక్కు లోకదృష్ట్యా అపరాధత్వమ్ దుర్వారమ్;

ప్రాయశ్చిత్తమ్ ప్రత్యక్షశాస్త్రత్తిల్ విధియావిట్టాలుమ్, స్వారసికభాష్యకారానుష్ఠానరూప శిష్టాచారత్తాలే తద్విధియుమ్ కల్ప్యమాకైయాలే, అపరాధత్వమ్ దుర్వారమ్;

అ.—శరణ్యస్వభావత్తాల్ ఇతు అపరాధమాయ్ తోన్ఱావిట్టాలుమ్, ఇవన్- పూర్వవృత్తత్తైప్పార్క్కిల్ ఇతు అవద్యమాకైయాలే అపరాధమామ్;

వత్సలనాన పితావుక్కు పుత్రకృతమైయ అనుచితవ్యాపారమ్ దోషమాకత్తోన్ఱావిట్టాలుమ్, పుత్రనుక్కు పితృవిషయత్తిల్, అనుచితవ్యాపారమ్ అవద్యమాకైయాలే, అపరాధకోటియిలేయాయిరుక్కుమిఱే?;

అప్పడియే ఇవన్ స్వభావత్తాలే ఇతుక్కు అపరాధత్వమ్ దుర్వారమ్;

‘‘శరణంవ్రజ’’౨ ఇత్యాదివిధియుమ్, అనన్యథాసిద్ధమాన ‘‘నాయమాత్మా’’౩ ఇత్యాదిశ్రుతి, తదుపబృంహణస్వారస్యపర్యాలోచనైయాలే శరణ్యహృదయానుగుణైయానపోతు, ఫలసంబన్ధబోధనపరమాకైయాలే, దృష్టాన్తబలాయాతమాన అపరాధత్వత్తుక్కు వారకమాకమాట్టాతు;

అనన్తరప్రపత్తిక్కు పూర్వోక్తరీత్యా స్వపరనిర్వాహకత్వమ్ అభిమతమాకైయాలే అనవస్థాప్రసఙ్గమిల్లై;

ఇప్పడిప్రథమప్రపత్తిక్కైయే స్వపరనిర్వాహత్వమ్ అనుష్ఠిత్తవనుక్కు అతువుమ్ స్వపరనిర్వాహకమామ్;

ప్రపత్తిక్కు శోకజనకసర్వపాపనివర్తకత్వమ్, చరమశ్లోకావగతమాకైయాలే, సంభావ్యమానమాన బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిల్ సంజాతశోకనానవన్ తన్నివృత్తియైయుమ్ ప్రథమప్రపత్తియిలే ప్రార్థిత్తాల్, అత్తాలేయతు నివృత్తమామ్;

‘‘ ‘బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘ సంభావనావిరహత్తాలేయాతల్, అతిష్టదైయవ్యతిరేక నిశ్చయత్తాలేయాతల్, బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘత్తిల్, శోకరహితనాయ్క్కొణ్డు, తన్నివృత్తియైప్రార్థియాతవనుక్కు పిన్బు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్వన్దాల్, తన్నివృత్త్యర్థమ్ పునఃప్రార్థనమ్ వేణుమ్’ ఎన్నుమివ్వర్థమే ప్రామాణికమల్లతు, ‘‘ ‘నిమిత్తవతఏవనైమిత్తికేఽధికారః’’౪ ఎన్ఱు, కొణ్డు పూర్వానుష్ఠితప్రపత్తిక్కు ఉత్తరబుద్ధిపూర్వాఘనివర్తకత్వమ్ ఇల్లామైయాలే, తన్నివృత్త్యర్థమాక పునఃప్రపదనమ్ నియమేనఅనుష్ఠేయమ్’ ఎన్ఱై, అనుచితమ్’’ ఎన్ఱు, (పునఃప్రపదనమ్వేణ్డా) ఎన్ఱైక్కుక్కరుత్తాకైయాలే, అతుక్కుపరపక్షత్వప్రసఙ్గముమిల్లై;

౧॥ పు. ౪౬౩, ౬వ్నోట్టు. ౨॥ శ్రీరా: యు. ౧౮, ౩౪.

౨॥ పు. ౪౬౩, ౭వ్నోట్టు. ౩॥ కఠోపనిషత్, ద్వితీయావల్లీ. ౨౩. ౪॥

29-10-99.

చిరాయాన్యశరాభార్యాని ష్ప్రీపాతకసన్నిధిమ్| గత్వా, "మాంస్వీకురుష్వ" ఇతిప్రసాదంయాచతేయథా॥, తథాహ్యాచేతనశ్చాపిసలజ్జోయాచతే

మూ.—౧౮౭. నెడునాళ్ అన్యపరైయాయ్ పోన్దభార్యై,

మూ.—లజ్జాభయజ్గళిన్ఱి, కేళ్,భర్తృసకాశత్తిలేనిన్ఱు, "ఎన్నై యజ్గీకరిక్క వేణుమ్" ఎన్ఱు, అపేక్షిక్కుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱిఱే ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తి? [౫

వ్యా.—౧౮౭. "ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రపత్తి, స్వపూర్వవృత్తత్తైయనుసన్ధిత్తాల్, అపరాధకోటియిలేయా యిరుక్కుమ్"

ఎన్ఱుమత్తై దృష్టాన్తముఖేన దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (నెడునాళ్) ఎన్ఱు,తుడజ్గి.

వ్యా.—అతావతు:—

"నెడుమ్ కాలమ్ భర్తావోడు ఒట్టఱ్ఱు పరపురుష "గామినియాయ్, తన్నిగ్రహపాత్రమాయ్ పోన్దాళ్ోరు "భార్యై,

"(1) 'ఇప్పడిప్పట్ట నామ్ అవన్-సన్నిధియిలే [౧౦ "పోశామల్ శెన్ఱు,నిఱ్కుమ్పడి ఎన్?' ఎన్ఱ,ఱ లజ్జైయుమ్,

"(2) 'ఇత్తనై కాలముమ్ నామ్ శెయ్తుతిరిన్దతెల్లామ్ "కణ్డిరుక్కిఱ అవన్, "ఇప్పోప్పునమ్మైవన్దు ఇప్పడియపేక్షిప్ప "తే!" ఎన్ఱు, దణ్డిక్కిల్, శెయ్వతుఎన్?' ఎన్ఱుమ్ భయము "మిన్ఱి, కేళ్, [౧౫

"అవన్ - మున్నే శెన్ఱు,నిన్ఱు, 'ఎన్నైయజ్గీకరిక్క "వేణుమ్' ఎన్ఱు, అపేక్షిక్కుమళవిల్ ఎత్తనైయపరాధ "ముణ్డు;

"అప్పడియే ఇరుప్పతొన్ఱు,ఱే,

అ.—ఇన్ద ప్రపత్తి అపరాధకోటియిలేయాయిరున్దాలుమ్, [౧౦ ఇవనుక్కు పుఱమ్బుళ్ళకలిల్లామైయాలే, ఇవన్ ఇత్తై పణ్ణియన్ఱి,నిఱ్క మాట్టాన్;

ఇప్పోతు శరణ్యహృదయానుగుణ్య వ్యతిరేకనిశ్చయమిల్లామైయాలుమ్, గురుతరకష్టసాధ్యమల్లామైయాలుమ్, శరణ్య హృదయానుగుణత్వసంభావనామాత్రత్తాలే, ఇత్తై యనుష్ఠిక్కైక్కు విరోధమిల్లై;

ఇవ్వంశజ్గళెల్లామ్ భాష్యకారానుష్ఠానత్తాలేజ్ఞాపితజ్గళ్; "అహంకారస్పర్శశజ్కైయాలేక్షామణమ్" ఎన్నిల్;

ఇతుక్కుమ్ అహంకారస్పర్శశజ్కైయాలే ప్రపత్త్యన్తరమ్ అనుష్ఠిక్క ప్రసక్తిక్కైయాలే, ఇజ్జనే అనవస్థైయామ్;

ఇతుక్కు స్వపరనిర్వాహకత్వమ్ కొళ్ళిల్, పూర్వప్రపత్తి [౨౦ క్కుమ్ అతుకొళ్ళలామ్;

పూర్వవృత్తప్రయుక్త అపరాధరూపత్వమ్ స్వరసమాకత్తో ప్రా నిఱ్క, అహంకారస్పర్శశజ్క కల్పనమనుచితమ్;

ఇన్ద న్యాయమ్, "ప్రసీదమద్వృత్తమచిన్తయిత్వా"౧ ఎన్ఱిఱ విడత్తిలుమ్ అనుసన్ధేయమ్. [౨౫

౧౮౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవన్ పణ్ణుమ్) ఇత్యాది—

"భాష్యకారానుష్ఠిత క్షామణానుమిత అపరాధరూపతానియామకలోకదృష్టాన్త ప్రదర్శనార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థః" ఎన్ఱు,పడి.

"[అన్యపరైయామ్] ఎన్ఱిఱ అన్యనుక్కుప్రతియోగి, మేల్ [భర్తృసకాశత్తిలే] ఎన్ఱ,ఱభర్తా" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే [౩౦ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భర్తావోడు) ఇత్యాది.

అ.—"దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికజ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్ [౨౦ గురుతరాపరాధరూపత్వమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎత్తనైయపరాధమ్ ఉణ్డు) ఎన్ఱు,.

"త్యాగో వాపివధో వాపి సాధూనామ్, ఉభయంసమమ్"౨ ఎన్ఱు, సాక్షాద్వధప్రతిషేధత్తాలే తత్-పర్యాయత్యాగప్రయోజకత్వమ్ అపరాధత్తుక్కు గురుతరత్వమ్. [౨౫

(అప్పడియేఇరుప్పతొన్ఱు,ఱే) ఎన్ఱు,తు,

"తాదృశగురుతరాపరాధ రూపమాయ్ ఇరుప్పతొన్ఱు,ఱే?" ఎన్ఱు,పడి.

ఇత్తుక్కు (శరణవరణమ్) ఎన్ఱిఱ అధిస్తోడే అన్వయమ్.

౧॥ స్తోత్రరత్నమ్. ౬౫.

౨॥

పారత న్త్ర్యంవహత్యస్మిన్ ఈశ్వరః; తద్ద్విధాభవేత్ । I ఆర్తేనన్యగతావస్మిన్ శరణాగతచేతసే॥ కృపయానిజయాతస్మై ఇష్టవస్తుప్రదాతృతా ।;

మూ—౧౪౫. కృపైయాలేవరుమ్పార
తన్త్ర్యత్తిఱ్కాట్టిల్,
స్వాతన్త్ర్యత్తాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్.

వ్యా.—"భగవదనన్యార్హనాయ్వైత్తుఅనాదికాలమ్అవను "క్కావక్ తిన్ఱిక్కే, అన్యపరనాయ్పోన్దవివన్,(1)'స్వపూ "ర్వవృత్తానుసన్ధానత్తాల్ వరుమ్లజ్జైయుమ్, (2) స్వత "న్త్రనాన అవన్ దణ్డిక్కిల్ శెయ్వతువెన్?' ఎన్నుమ్భయ "ముమిన్ఱిక్కే, తత్సన్నిధియిలేశెన్ఱు, నిన్ఱు, 'తన్నైయజ్గీ "కరిక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు, పణ్ణుకిఱశరణవరణమ్" ఎన్నై.

౧౪౫.—ఆక ఇవ్వళవుమ్ స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్, ప్రతిపాదిక్కప్పట్టన;

వ్యా.—ఇని, "ఇవన్ స్వీకారమ్కణ్డిరజ్గి అవన్ ఇవనుక్కు పరతన్త్రనావళిలుమ్, తన్-స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వన్ద పరతన్త్రనావతే ప్రబలమ్" ఎన్గిఱార్, (కృపైయాలే) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అత్తావతు:—

"I. ఆతురరాయ్, అనన్యశరణరాయ్, తన్ - తిరువడిక్కళిలేవన్దు శరణమ్పుక్కవర్క్కళ్ అళవిల్ తనక్కుణ్డానకృపైయాలే అవర్క్కళ్ శొన్నతేశెయ్యుమ్పడి పరతన్త్రనాకైయుమ్,

II. పట్టత్తుక్కు ఉరియఅన్నైయుమ్, అరశుమ్పోలే,

అ.—(ఉడన్ పడ్దు)—ఆనుకూల్యలక్షణసంబన్ధమ్.
"ఇజ్గేత్తామణప్పణ్ణవేణ్డుకిఱతు యారుడైయహృదయత్తాలే?: ఈశ్వరహృదయత్తాలేయో?" ఎన్నిల్; అన్ఱు,
"ఇతు వేణ్డుకిఱతువెన్" ఎన్నిల్;
"పతివ్రతైయానవళ్ నెడునాళ్ వ్యభిచరిత్తుప్పోన్ద"౧ ఇత్యాది గద్యత్రయవ్యాఖ్యానతె యనుసన్ధిత్తుక్కొళ్వతు.

౧౪౫.—వృత్తానువాదపూర్వకమ్ ఉత్తరగ్రన్థసజ్గతి,
(ఆకఇవ్వళవుమ్) ఇత్యాది.
(స్వగతస్వీకారానుపాయత్వమ్) ఎన్ఱతు,
"ఏతత్-కృతప్రవృత్తియిన్నుడైయ శరణ్యహృదయానుగుణ్య విరహకాలావచ్ఛిన్నమాన ఉపాయత్వాభావమ్" ఎన్నపడి.
(పరగతస్వీకారోపాయత్వమ్) ఎన్ఱతు,
"స్వాతన్త్ర్యహేతుక ఈశ్వరస్వీకారత్తినుడైయ కాలానవచ్ఛిన్నమాన ఉపాయత్వమ్" ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్, ""అవన్-నినైవుకూడినపోతు ఇవనుడైయ ఆర్తిశయకారితస్వీకారమ్ అవనుక్కు కృపాజనకమ్" ఎన్ఱు, అభిప్రాయాలే, "తథావిధస్వగతస్వీకారవిశేషమ్ పరగతస్వీకారత్తోడు "తుల్యమ్' ఎన్నలాయిరుక్కుమో" ఎన్ఱు, శజ్కైయా ఉత్థానమ్పర, "'అతుక్కుఫలతోవైషమ్యమ్ ఉణ్డాకైయాలే తుల్యత్వమిల్లై' ఎన్నై, "క్కాక ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

అ.—"ఇత్తాల్, '(స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్) ఎన్గిఱవిత్తుక్కు (ఇవన్ - స్వీకారమ్కణ్డిరజ్గి) ఎన్గిఱవిత్తోడు వ్యాఘాతమ్?' ఎన్నుమ్ శజ్కైపరిహృతై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"'ఒన్నిల్ ఒన్ఱు, ప్రబలమ్' ఎన్నుమ్పోతు, ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రామాణికత్వమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఇరణ్డినుడైయసత్తైయైయరుళిచ్చెయ్తుక్కొణ్డు, అవఱ్ఱినుడైయ ప్రాబల్య దౌర్బల్యజ్గళై విశదీకరిక్కిఱార్, (అత్తావతు ఆతురరాయ్) ఇత్యాది.

కృపైయాలే యాథాప్తత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆతురరాయ్) ఎన్ఱు.
"పరమార్తరాయ్" ఎన్నపడి.
పరమార్తి కారితాంశమ్, (తన్-తిరువడిక్కళిలే) ఇత్యాది.
[కృపైయాలే] ఇత్యస్యార్థమ్, (తనక్కుఉణ్డాన) ఇత్యాది.
[పారతన్త్ర్య] శబ్దార్థమ్, (అవర్క్కళ్ శొన్నతే) ఇత్యాది.
(ఆతురరాయ్) ఇత్యాదియిల్, "అరుళ్ పెఱువార్"౨ ఇత్యాదరభ్య, "నమక్కువిళివన్నైయే"౨ ఇత్యన్తమ్, స్ఫోరితమ్
(పట్టత్తుక్కు) ఇత్యాది:—
(పట్టత్తుక్కుఉరియఅన్నైయుమ్) ఎన్ఱతు, "పట్టమ్కట్టుకిఱతరక్కు, అమ్మాననయాన్నైయుమ్" ఎన్నపడి.
(అరశుమ్) ఎన్ఱతు, "రాజావుమ్" ఎన్నపడి.

౧॥

౨॥ తి-వా. ౧౦-౬-౧.

II. కాంశ్చిద్గృహీత్వాస్వాతన్త్ర్యాత్ తదిచ్ఛానుసృతి స్తథా; । స్వాతన్త్ర్యంప్రథమంతత్రదుర్బలంకిన్తితంహితత్?॥ ద్వితీయంతుభవేత్కామంప్రబలంచ

వ్యా.—౯౯- నిరఙ్కుశ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే నిర్హేతుకమాక చ్చిలరైయఙ్గీకరిత్తు తన్నై అవర్కళిట్టత్తు వ్యామోకాకిఱ వైచిత్ర్యముమ్,

ఇరణ్డుమ్ ఈశ్వరనుక్కు ఉళ్ళత్తుఒన్ఱు;

ఇతిల్ మున్పట్టత్తు, ఓరోదశైకళిలే స్వాతన్త్ర్య నిరుద్ధమాయ్ విఫలిక్కవుమ్కూడుమ్;

వ్యా.—పిఱ్పట్టత్తు, అప్రతిహతమాకైయాలే ఒరుకాలుమ్ కణ్ణఴివుఇల్లై;

ఆకైయాలే అతిలుమ్కాట్టిల్ ఇతు ప్రబలమ్" ఎన్నై,

అ —"ఇచ్ఛాయాఃసత్త్వాత్ అనివార్యత్వమాకియ స్వాతన్త్ర్యమ్ ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (౯౯ - నిరఙ్కుశ) ఇత్యాది.

(నిర్హేతుకమాక) ఎన్ఱతు, "కీర్త్యాచైన అతురత్వాదికళిన్ఱి, క్కే" ఎన్ఱపడి.

[పారతన్త్ర్య] శబ్దార్థమ్, (తన్నై) ఇత్యాది.

(ఇట్టత్తువ్యామోకాక్కిఱ) ఎన్ఱతు, "'అవర్కళిడుమత్తు, తన్నక్కు క్కడమైయాక్కుమ్' ఎన్నుమ్పడియాక్కి" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ "వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్ శెయ్వార్కట్కు"[౧]ఇత్యాదికమ్ స్మారితమ్.

ఇప్పడి ఉభయస్వభావసద్భావత్తై యుపపాదిత్తు, అవఱ్ఱిను దైయప్రాబల్యదార్బల్యఙ్గళై సహేతుకమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిల్ మున్పట్టత్తు) ఇత్యాది.

(మున్పట్టత్తు) ఎన్ఱతు, [కృపైయాలేవరుమ్ పారతన్త్ర్యమ్] ఎన్ఱపడి.

(ఓరోదశైకళిలే) ఎన్ఱతు, "నాట్టుక్కువెళిచ్చెఱివృప్పణ్ణైక్కుత్తలానవఱ్ఱిల్ ఇచ్ఛాదశైకళిలే" ఎన్ఱపడి.

(స్వాతన్త్ర్యనిరుద్ధమాయ్) ఇత్యాది:—

అత్తావతు:—

"తదభిమత నిత్యవిభూతిప్రావణ్య విపరీతమాన లీలావిభూతివర్తనా రూప స్వాభిమతవ్యాపారత్తాలే ప్రతిబద్ధమాయ్, ఫలవిరహితమాకవుమ్ కూడుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—(పిఱ్పట్టత్తు) ఎన్ఱతు, [స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వరుమ్పారతన్త్ర్యమ్] ఎన్ఱపడి.

(అప్రతిహతమాకైయాలే) ఎన్ఱతు,

"అన్యప్రయుక్తపారతన్త్ర్యత్తుక్కు స్వాతన్త్ర్యమ్ నిరోధకమానాలుమ్, స్వహేతుకత్తుక్కు త్తాన్ ప్రతిబన్ధకమాకమాట్టాతాకైయాలే, సర్వకాలముమ్ ఫలోపహితమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

(కణ్ణఴివుఇల్లై) ఎన్ఱతు, "ఫలోపధానప్రతిహతిఇల్లై" ఎన్ఱపడి.

(ఆకైయాలే) ఇత్యాది:—

అత్తావతు:—

"స్వాతన్త్ర్యప్రతిబద్ధ్యపారతన్త్ర్యహేతు కృపాప్రయోజకస్వగత స్వీకారవిశేషత్తైప్పఱ్ఱ, తదప్రతిబద్ధ్యమాయ్, స్వాతన్త్ర్యహేతుక పరగతస్వీకారకారితముమాన పారతన్త్ర్యమ్ ప్రబలమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "'ఆర్త్యతిశయ హేతుకస్వగతస్వీకార విశేషముమ్, పరగతస్వీకారత్తోడుతుల్యమ్' ఎన్నలాయిరాతు" ఎన్ఱు, పూర్వోక్త శఙ్కాపరిహారమ్ సూచితమ్.

శ్రీ[౨] మయర్వఱమతినలమరుళినైయిలే పిఱ్పట్టత్తుమ్, "అకలకిల్లేన్"[౩] ఇత్యాదిక్కుప్పిన్పుమున్పట్టత్తుమ్, ఆఴ్వార్-విషయత్తిలే యుదాహరిత్తుక్కొళ్వతు.

మీ.—౧౮౯. "'నను! గోప్తృత్వ శరణవరణయోః పరస్యేచ్ఛా చిత్తానుసారిత్వాభావే, ఫలవ్యభిచారః, అపచారకోటినివేశశ్చ;

తచ్చిత్తానుసారిత్వే, శరణవరణస్యముఖ్యపారతన్త్ర్య ఫలకత్వం, గోప్తృత్వవరణస్య అముఖ్యపారతన్త్ర్య ఫలకత్వమ్:

అతః, స్వగతస్వీకారస్యాప్రయోజకత్వాత్, పరగతస్వీకారఏవ సర్వత్రప్రయోజకః' ఇత్యుక్తమ్; [తత్ నః?] పరగతస్వీకారేప్రమాణాభావాత్" ఇత్యాశఙ్క్యఆహ, (ఇత్తై) ఇత్యాది.

అత్ర సఙ్గతిః ప్రాసఙ్గికీ.

౧॥ తి. వా. ౯-౭-౯.

౨॥ తి. వా. ౧-౧-౧. ౩॥ తి. వా. ౬-౧౦-౧౦.

ఏవంచాన్యేనవరణం వేదాభిమతముచ్యతే:—ఈశ్వరోపాసనరూపసాధ్యానేననమేధయా॥ కిన్తులభ్యోయమేవైషవృణుతేతేన; నిశ్చితమ్.

మూ.—౧౪౯. ఇవ్వర్థత్తై వేదపురుషన్ అపేక్షిత్తాన్.

వ్యా.—౧౪౯. "ఇవ్వర్థమ్ తాన్ వేదాభిమతమ్" ఎన్గిఱార్ మేల్, (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇవ్వర్థమ్) ఎన్గిఱతు, కీழ் ప్రబలమాకచ్చొల్లప్పట్టపరగతస్వీకారత్తై.

(వేదపురుషన్) ఇత్తై (అపేక్షిత్తాన్) ఎన్ఱతు,

"'నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యో నమేధయా

అ.—౧౪౯. "'నను! కేవలస్వాతన్త్ర్యకృతపరగతస్వీకారత్తిల్ "'ప్రమాణమిల్లై:

"'యమేవైషవృణుతే"౧ ఇత్యాదియిలుమ్, చేతననుడైయ "'అపేక్షైకల్ప్యమాక్కడవతు:

"'ఇల్లైయాకిల్, ఈశ్వరనుక్కు వైషమ్యాది దోషమ్ ప్ర"'సఙ్గిక్కుమ్:

"'"సంసార తన్త్రవాహిత్వాత్ రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే"౨ "'ఎన్ఱు స్మృతియిలుమ్, అపేక్షాసాపేక్షత్వమ్ కణ్ఠోక్తమ్:

"'పురుషాపేక్షై యిల్లైయాకిల్, స్వీకారత్తుక్కు అపౌరు"'షేయత్వముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

"'ఆకైయాల్, తిరువడి, గుహప్పెరుమాళ్, ఇవర్కళుక్కుమ్, "'అపేక్షై కల్పనీయైయామ్:

"'"నాసౌపురుషకారేణ",3 ఇత్యాదియిలుమ్, "కంచన"3 "'ఎన్గిఱవిడత్తిల్ అపేక్షైవివక్షితైయామ్:

"'కించ:—"'యమేవైషః"౧ఎన్ఱతు, ఉపాసనత్తిల్ ప్రీతిరూపాపన్నత్వవిధాయకమ్" ఎన్ఱు, భాష్యకారర్ నిర్వహిక్కైయాలే. "'ఇత్తై "స్వాతన్త్ర్యహేతుకపరగతస్వీకారత్తిల్ ప్రమాణమ్" ఎన్ఱు "'వాణ్ణాతు?' ఎన్ఱుమ్శఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యవతారిక్కై, (ఇవ్వర్థమ్ తాన్) ఇత్యాది.

"తాత్పర్యశబ్దిత తత్ప్రతీతిచ్ఛాత్మక అపేక్షాన్వయ సాకర్యవివక్షైయాలుమ్, ఏకత్ర అసకృత్కీర్తనవివక్షైయాలుమ్, వేదత్తుక్కు పురుషత్వరూపణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేదాభిమతమ్) ఎన్ఱు.

వ్యవహిత ప్రకృతస్వగతస్వీకారవ్యావర్తనార్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వర్థమ్) ఇత్యాది.

అ.—("నాయమ్"౧) ఇత్యాది:—

"("అయమ్ ఆత్మా"౧)=

'తమక్రతుః పశ్యతి వీతశోకో ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమ్'౪ ఎన్ఱు, కఠవల్లియిలుమ్, 'జ్ఞానప్రసాదేన విశుద్ధసత్త్వస్తతస్తు తం పశ్యతే'౫ ఎన్ఱు, ముణ్డకోపనిషత్తిలుమ్, స్వప్రసాదైకదృశ్యత్వనాకప్పూర్వప్రకృతనాన పరమాత్మావానవన్;

("ప్రవచనేన"౧)=ప్రవచనఫలమననత్తాలే, ("నలభ్యః"౧)= లభిక్కప్పడుమవనల్లన్;

("మేధయా"౧)=భక్తిరూపతాపత్తిపర్యన్తోపాసనత్తాలే,

("నలభ్యః"౧)=లభిక్కప్పడుమవనల్లన్;

(౧) ప్రవచనశ్రవణసందంశత్తాలుమ్, (౨) అసంకోచన్యాయత్తాలుమ్, ("మేధా"౧) శబ్దమ్, ప్రీతిరూపాపన్న ఉపాసనపరమ్;

("బహునాశ్రుతేననలభ్యః"౧)=బహుశ్రవణత్తాలుమ్ లభిక్కప్పడుమవనల్లన్;

("ఏషః"౧)=ఇన్దపరమాత్మావానవన్;

("యమేవవృణుతే"౧)=యాదొరువనై ఇచ్ఛిక్కిఱాన్;

("తేన"౧)=అన్దచేతననాలేయే;

("లభ్యః"౧)=లభిక్కప్పడుమవన్;

("ఏషః ఆత్మా"౧)=ఇన్దపరమాత్మావానవన్;

("తస్య"౧)=తన్నాలే ఇచ్ఛిక్కప్పట్టచేతననుక్కు;

("స్వాంతనూమ్"౧)=తన్నుడైయ తాన స్వరూపాదిగళై;

ఏ-అ.—౧౪౯. ("నాయమాత్మా"౧) ఇత్యాదిశ్రుతిక్కు, నిర్హేతుకప్పడియిలే మణవాళమహామునికళ్ అరుళిచ్చెయ్తవర్థమ్:—

("అయమాత్మా")=ఇన్దపరమాత్మావానవర్;

("బహునాశ్రుతేననలభ్యః")='శ్రోతవ్యః'౬ ఎన్ఱు, విహితమాన బహువాయిరుక్కిఱ శ్రవణత్తాలుమ్ ప్రాప్యనాకమాట్టాన్;

('బహునాప్రవచనేననలభ్యః")='మన్తవ్యః'౬ ఎన్ఱు, విహితమాయ్, బహువాయిరుక్కిఱ ప్రవచనకారణభూతమాన మననత్తాలుమ్ ప్రాప్యనల్లన్;

౧॥ పు. ౪౬౪, 3మ్ నూట్టు. ౨॥
3॥

౪॥ కఠవల్లీ. ౨-౨౦. ౫॥ ముణ్డకోప. 3-౧-౮.
౬॥ బృ-ఉ. ౬-౫-౬.

"నను! అత్రస్మృతిసిద్ధం తద్రష్ట్యేకత్వప్రతీకణక్; । వైషమ్యమన్యథాతస్యనైర్ఘృణ్యంచభవేత్ ప్రభోః"॥ ఇతిచేత్ ఉచ్యతే:—నైవతులరైవషమ్య

వ్యా॰ —నబహునాశ్రుతేన; యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః తస్యైషఆత్మావివృణుతేతనూంస్వామ్'౧ ఎన్ఱు, కఠవల్లియిలుమ్, ముణ్డకోపనిషత్తిలుమ్, శొల్లుకైయాలే యాదరిత్తాన్" ఎన్నై.

అసకృత్ కీర్తనమ్ అపేక్షా కార్యమితే?.

ఆ.—("వివృణుతే"౧)=దర్శిప్పిక్కిఱాన్' ఎన్ఱుపడి.

"ఇఙ్గే. ("యమేవ"౧) ఎన్ఱు, వరణీయనుక్కు అనియతవ్యక్తిత్వప్రతీతియాలే, కేవలస్వాతన్త్ర్యకృత చేతనస్వీకారమ్ శొల్లప్పట్టతు" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"'ఆదరాదలోపః'౨ ఎన్ఱు, అసూత్రవిషయభాష్యత్తిలే, 'అనయో స్సృత్యాధరన్యాసుచ'౩ ఎన్ఱు, 'సత్యకామత్వాదికల్యాణగుణఙ్గళుక్కు అనేకోపనిషత్ - ప్రతిపాదనమ్ ఆదరవ్యఞ్జకమ్'* ఎన్ఱు, నిర్వహిక్కైయాలే,

"ఇఙ్గుమ్, పరగతస్వీకారత్తినుడైయ కేవలస్వాతన్త్ర్య హేతుకత్వమ్ అనేకోపనిషత్ - ప్రతిపాద్యమాకైయాలే, అప్పడియే ఇతుక్కుమ్ అనేకోపనిషత్ - ప్రతిపాదనమ్ ఆదరవ్యఞ్జకమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కఠవల్లియిలుమ్) ఇత్యాది.

భాష్యనిర్వాహస్మరణార్థమ్, (ఆదరిత్తాన్) ఎన్ఱతు.

"పునరుక్తి, అపేక్షావ్యఞ్జికై" ఎన్నుమత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (అసకృత్కీర్తనమ్) ఇత్యాది.

"'ఉపక్రమోపసంహారౌ అభ్యాసోఽపూర్వతాఫలమ్ । అర్థవాదోపపత్తీచలిఙ్గం తాత్పర్యనిర్ణయే'౪ ఎన్ఱు, అభ్యాసత్తుక్కు వాక్యప్రయోజకహేతు తత్ - ప్రతీతీచ్ఛారూపతాత్పర్య లిఙ్గత్వమ్ ప్రసిద్ధమ్:

"ఇఙ్గే అభ్యాసమావతు, 'ముహుర్ముహురుక్తిః అభ్యాసః'† ఎన్ఱు, అతు శ్రుతప్రకాశికైప్పడియే, అసకృత్కీర్తనముమ్,

" కార్యత్తుక్కు కారణలిఙ్గత్వముమ్ ప్రసిద్ధమ్:

"ఆకైయాల్, తత్-ప్రతీతీచ్ఛారూపతాత్పర్యకార్యమాన అభ్యాసమాన అసకృత్కీర్తనత్తుక్కు తద్వ్యఞ్జకత్వముపపన్నమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపేక్షాకార్యమితే) ఎన్ఱు.

అ—అయమత్రపూర్వోక్త శఙ్కాపరిహారోఽభిప్రేతః: —

"'కేవల [ఈశ్వర] స్వాతన్త్ర్యకృత పరగరస్వీకారత్తిల్ ప్రమాణమిల్లై' ఎన్నై యనుపపన్నమ్;

'నాయమాత్మా'౧ ఇత్యాదిశ్రుతిక శేయత్తిల్ ప్రమాణమాకైయాలే:

("యమేవ"౧) ఎన్ఱు, వరణీయత్వత్తుక్కు అనియతవ్యక్తిత్వమిదేస్వారసికమాకత్తోన్ఱుకైఅత్తు?:

("యమ్"౧) ఎన్ఱు, అవిత్తిలే ప్రియతమత్వవైవివక్షిక్కిల్, కల్పనాగౌరవమ్;

("వృణుతే"౧) ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కు పునరుక్తియుమ్ వరుమ్;

("మేధా"౧) శబ్దత్తుక్కు ప్రీతిరూపతాపన్నధ్యాన పరత్వత్తిలే సంకోచముమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్;

'"స్వాతన్త్ర్యహేతుకపరగతస్వీకారమ్ ఉణ్డు" ఎన్ఱు, కొళ్ళిల్, ఈశ్వరనుక్కు వైషమ్యాది ప్రసఙ్గమ్వరుమ్' ఎన్నవేణ్డా;

౨-౩.—("మేధయానలభ్యః"౧)=నిదిధ్యాసితవ్యః౫ ఎన్ఱు, మోక్షసాధనతయావిహితమాయ్, విశదతమప్రత్యక్షతాపన్నమాయ్, భక్తిరూపాపన్నమాయిరుక్కుళ్ళ ధ్యానత్తాలుమ్ ప్రాప్యనాకమాట్టాన్;

("యమేవైషవృణుతేతేనలభ్యః"౧)=అన్నైయుమ్, అరకునెయ్యుమనై ఆరాయాతాప్పోలే, తన్నుడైయనిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే యాతొరుచేతననై, 'ఇవన్, నమ్ముడైయభోగత్తుక్కు ఇలక్కాకక్కడవన్' ఎన్ఱు, వరిప్పన్, అన్త పరగతస్వీకారవిషయభూతనాన చేతననాలే అన్త పరమాత్మావానవన్ ప్రాప్యనావాన్.

ఇత్తిల్, 'ప్రవచనమేధాశ్రుతి'౧ శబ్దఙ్గళిల్, తృతీయైకరణత్వార్థకమ్:

'తేన' ఎన్ఱు, అ 'తత్' శబ్దోత్తరతృతీయై, కర్తృత్వార్థకమ్:

'తత్' శబ్దమ్, భగవత్-స్వీకారవిషయత్వవిశిష్టపరమ్:

భగవద్వరణకర్మవాచక 'యత్' - శబ్దసంబద్ధత్వాత్, 'తత్'-శబ్దార్థైకదేశమానభగవత్ - స్వీకారమ్, సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయత్తాలే, భగవల్లాభహేతువాకక్కడవతు.

("తస్యైషఆత్మావివృణుతేతనూంస్వామ్"౧)='అప్పడియే ఇన్త పరమాత్మావానవన్, తన్నాలేవరిక్కప్పట్ట చేతననుక్కు తనక్కు అసాధారణమాన దివ్యమఙ్గళవిగ్రహత్తై సర్వస్వదానమాకవనుభవిప్పిప్పన్' ఎన్ఱు అతు" ఎన్ఱు, ఇప్పడినిర్వాహకప్పడియిలేయోజిత్తరుళినతువే, ఇఙ్గువివక్షితమ్.

౧॥ ళు ౪౬౩, ౧మ్నోట్టు. ౨॥
*
౩॥
౪॥ †

౫॥ బృ-ఉ. ౬-౫-౬.

అ.—అథ ధర్మిగ్రాహక మానసిద్ధమాకైయాలే దోషమాకాతే?:

ఇప్పడికొళ్ళావిడిల్, భగవత్ - సఙ్కల్పసిద్ధ చిదచిద్వైషమ్యమున్, పత్నీపరిజనాదివైషమ్యమున్ మిన్ఱిక్కే యొఴియప్రసఙ్గిక్కుమ్:

ఇత్తుత్తాల్ క్వాచిత్కమాకైయాలే, ఉపాసనాది విధి వైయర్థ్యమున్ మిల్లై:

'నాసౌపురుషకారేణ'౧ ఇత్యుపబృంహణమున్, ఉపబృంహణసిద్ధమాన గుహ మారుతి విషయానుష్ఠానమున్, శ్రుత్యర్థనిర్ణయ సహకారియాకైయాలే, శ్రుతియిన్ఱై యస్వారసికార్థస్వీకారముపపన్నమ్:

ఆకైయాలే, రక్ష్యాపేక్షాప్రతీక్షోక్తియుమ్ ప్రాయిక విషయమాయిత్తు:

'ఈశ్వరనుక్కు రక్షకత్వమ్ క్వచిన్నిరుపాధికమ్' ఎన్ఱు, కొళ్ళావిడిల్, 'శిక్షకత్వవత్, సర్వత్ర సోపాధికమ్' ఎన్ఱు, వరుమాకైయాలే, అతుక్కు కల్యాణత్వమున్ సిద్ధియాతు:

ఈశ్వరనే ఫలియాకైయాలే, చేతనాపేక్షావిరహప్రయుక్త అపురుషార్థత్వమున్, పరగతస్వీకారత్తుక్కు ప్రసఙ్గియాతు:

'''ఇన్దశ్రుతి, నిర్హేతుకపరగతస్వీకారపరై'' ఎన్ఱిల్, ఉపాసనత్తుక్కు ప్రీతిరూపాపన్నత్వమ్ సిద్ధియాతు' ఎన్నవేణ్డా;

'విజిజ్ఞాసితవ్యః'౨ ఇత్యాదిసన్ ప్రత్యయత్తాలే ఫలరూపతాబోధనద్వారా ప్రీతిరూపత్వమ్ సిద్ధిక్కుమిఱే?:

ఇప్పడియేయిరుక్క జిజ్ఞాసాసూత్రత్తిలేయుమ్ నిర్వహిక్కుమ్పడి?:

'ఇన్దశ్రుతి ఉపాసనత్తిల్ ప్రీతిరూపతాపత్తిపరైయాక భాష్యనిర్వాహమ్, విరోధిక్కుమ్' ఎన్నవేణ్డా;

అతు భక్తియోగ ప్రవర్తనాభియోగ మూలకమాకైయాలే, పురుషవిద్యైక్కు న్యాసవిద్యాఙ్గత్వ నిర్వాహమ్పోలేయుమ్, చరమశ్లోకత్తుక్కు అఙ్గప్రపత్తిపరతయా గీతాభాష్యనిర్వాహమ్పోలవుమ్, అన్వారుహ్యవాదతయా ఉపపన్నమామే?:

ఆకైయాల్, వ్యక్తివిశేషవిషయఙ్గళిలే కేవలస్వాతన్త్ర్యహేతుక పరగతస్వీకారముపపన్నమ్'': ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మీ —సంశయస్తు:—

'''(1)కృపాకృతస్వీకారస్య ప్రయోజకత్వాత్ పరగతస్వీకారవ్యతిరేకేణ స్వాతన్త్ర్యకృతః పరగతిస్వీకారో౾స్తి?,

''(2) ఉతన?' ఇతి:

''తదర్థమ్, '''నాయమాత్మా''౩ ఇతిశ్రుతిః, (3) తత్రప్రమాణం భవితుమర్హతి?,

''(4) ఉతన?' ఇతి

''తదర్థమ్, '''సర్వజ్ఞో౾పిహి''౪ ఇత్యాదిస్మృతిః ,(5)శ్రుతేస్తత్పరతాం ప్రతిబధ్నాతి?,

'(6) ఉతన?' ఇతి:

''తదర్థమ్, 'గుహాదిస్వీకారస్మృతేః, (7) ప్రాయికత్వమవగమయతి!,

'(8) ఉతన!' ఇతి.

''తదర్థమ్ (9) ఈశ్వరస్యస్వాతన్త్ర్యేణ చేతనస్వీకారే పురుషకార పురస్కరణే ప్రమాణమస్తి?,

''ఉతన?' ఇతి:

'''యదా, ప్రమాణమస్తి,

''తదా, చేతనస్వీకారాసమ్భవాత్, గుహాదిస్వీకారా సమ్భవేన, తస్య, స్మృతేరపేక్షాసాపేక్షత్వ - ప్రాయికత్వకల్పనాయోగాత్, స్మృత్యనుసారేణ శ్రుతావపి [స్వగతి?] కృతస్వీకారఏవ ప్రతిపాద్యతే' ఇతిభావః:

''యదా, ఈశ్వరస్య చేతనస్వీకారే పురుషకారపురస్కారసద్భావే ప్రమాణంనాస్తి,

''తదా, గుహాదీనాంస్వాతన్త్ర్యేణస్వీకృతత్వసమ్భవాత్తేన స్మృతివచనస్య అపేక్షాసాపేక్షత్వ - ప్రాయికత్వకల్పకత్వేన శ్రుతేః స్వారసికార్థపరత్వేబాధకాభావాత్, పరగతిస్వీకారసిద్ధిః'' ఇతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

''కేవలస్వాతన్త్ర్యకృత పరగతిస్వీకారః, అప్రామాణికః:

''నచ 'నాయమాత్మా'౩ ఇత్యాదిశ్రుతిః ప్రమాణమ్;

'''యమేవైషవృణుతే'౩ ఇత్యత్ర చేతనాపేక్షాకణ్ఠోక్త్యభావే౾పి 'యత్'- శబ్దాభిప్రేతత్వస్య కల్ప్యత్వాత్:

౧॥

౨॥ మైత్రాయణీ. ఉ. ౬-౮.

౩॥ పు. ౪౬౮, ౧వ నోట్టు.

౪॥

మీ.— 'అన్యథాభగవతో వైషమ్యాదిదోషాపత్తిః:

" సర్వజ్ఞోపిహివిశ్వేశస్సదా కారుణికోపిసన్। సంసారతన్త్రవా "హిత్వాత్ రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే'౧ ఇత్యాది స్మృతివిరోధాచ్చ:

"పురుషాపేక్షావిరహస్వీకారస్య అపురుషార్థత్వప్రసక్తేశ్చ:

"నచ, 'మారుతిగుహస్వీకారః అపేక్షానిరపేక్షోదృష్టః' ఇతివా "చ్యమ్;

"తత్రాప్యపేక్షాయాఃకల్ప్యత్వాత్:

"అన్యథా ఆదౌస్వీకారస్యైవానుపపత్తేః:

"అనాదికాలమారభ్య కర్మానుగుణందణ్డయతః చేతనానాం "భీతానాంవశీకరణానుపపత్తేః:

" నచ, 'ఈశ్వరః, పురుషకారంపురస్కృత్యచేతనమ్ అఙ్గీకరోతి' "ఇతివాచ్యమ్;

"పురుషకారశాస్త్రస్య సర్వస్య పురుషకారపురస్కారస్యచేతన "కర్తృకత్వపరతావగమాత్:

"అతః, 'స్వాపరాధభీతేన పురుషకారం పురస్కృత్యాపేక్షితే "సతి, పశ్చాదుద్బుద్ధ కృతస్స్వేశ్వరః చేతనంస్వీకరోతి' ఇతివక్తుమ్ "ఉచితమ్" ఇతి

సిద్ధాన్తస్తు:—

"కేవలస్వాతన్త్ర్యకృతః చేతనస్వీకారః, భగవతస్సమ్భవతి; 'యమేవైషవృణుతే'౨ ఇతివరణీయస్య అనియతవ్యక్తిత్వప్రతీతేః:

నచ, 'ఈశ్వరః, స్వాతన్త్ర్యేణయంకంచనస్వీకరోతిచేత్ వైషమ్యాపత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

తాదృశస్వాతన్త్ర్యస్యధర్మిగ్రాహక మాన సిద్ధత్వేన సిద్ధ్యసిద్ధివ్యాఘాతాత్:

ఇతిహాసశ్రేష్ఠ శ్రీరామాయణ వృత్తాన్తోపబృంహితేన 'నాయమాత్మా'౨ ఇతి శ్రుతివాక్యేనధర్మిగ్రాహకమానేన నిరపేక్షతయా స్వాతన్త్ర్యేణస్వీకారస్యసిద్ధత్వాత్:

ధ్రువానుస్మృతేః, భక్తిరూపత్వవిధానపరత్వే 'మేధా-శ్రుత'౨ శబ్దయోఃవైయర్థ్యాపత్తేః యనసమ్భవతి యదిత్యత్ర 'ఆశ్రితస్యప్రియతమః'౩ ఇతివిశేషణస్యకల్పనా గౌరవంచ;

వ్యా·—౧౫౦.—"ఇత్తలైయిల్ అపేక్షైయిన్ఱి, కేఱ్ఱియిరుక్కు ఇవ్విషయీకారమ్ సిద్ధిక్కుమ్పడి ప్రవర్కళ్ ఉణ్డో?"

అ.—౧౫౦ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇత్తలైయిల్) ఇత్యాది. అత్రావక్షు:—

"ప్రపత్త్యాది విధిక్కళ్, 'రక్ష్యాపేక్షాంప్రతీక్షతే'౧ ఇత్యాదిక్కళాలే "ఉపబృంహితఙ్గళ్;

"'నాయమాత్మా'౨ ఇత్యాదిశ్రుతిక్కళ్, 'నాసౌపురుషకారేణ'౪ 'ఇత్యాదిక్కళాలే యుపబృంహితఙ్గళ్;

మీ.—'యమ్'౨ ఇత్యత్రైవ ఈశ్వరప్రీతివిషయీకృతత్వే సిద్ధే. 'వృణుతే'౨ ఇతి పదానర్థక్యంచ;

నచ 'ఏవమ్ అస్యభక్తిరూపత్వవిధాయకత్వాభావే, ధ్రువానుస్మృతేః భక్తిరూపత్వాసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

'విజిజ్ఞాసితవ్యః'౫ 'నిదిధ్యాసితవ్యః'౬ ఇత్యాదిసన్ ప్రత్యయవాక్యాదపితత్-సిద్ధేః;

తస్మాత్; పరభక్తి ప్రపత్తిరూపరక్ష్యాపేక్షాద్వయ నైరపేక్ష్యేణ ఈశ్వరస్యస్వాతన్త్ర్య కృతచేతనస్వీకారః అస్మిన్ వాక్యే ఉచ్యతే:

'ప్రవచన'౨ శబ్దః, భక్తిదశాపన్నధ్రువానుస్మృతిపరః;

'మేధా-శ్రుత'౨- శబ్దాభ్యాం శ్రవణమననాభ్యాం 'స్వాత్మనిఏవమేవ' ఇతిశాస్త్రార్థ ప్రత్యభిజ్ఞానరూపమ్ అధ్యవసాయగర్భం ప్రపత్త్యాత్మకమ్ అభిధీయతే:

అథవా, బ్రహ్మణిప్రత్యక్షస్యాసమ్భవాత్, శ్రవణమననస్మరణానాం సంభావితానాంజ్ఞానాన్తరవిశేషేణమననాపేక్షత్వముచ్యతే.

నచ, 'ఏవంసతి, భాష్యకారైర్భక్తిపరత్వేన యోజనావిరుధ్యతే' ఇతివాచ్యమ్;

తేషాంభక్తిశాస్త్రప్రవర్తనాధికృతత్వేన చరమశ్లోకవత్ తథా వ్యాఖ్యానోపపత్తే:

ఏవంచ భక్తిప్రపత్తిరూప రక్ష్యాపేక్షాప్రాయికత్వాభిప్రాయం 'సర్వజ్ఞోపిహి'౧ ఇత్యాది స్మృతివచనమ్:

నచ, చేతనాపేక్షాభావే వరణస్య అపురుషార్థతాపత్తిః; అత్ర భగవతఏవ ఫలిత్వేన చేతనస్య తదభావాత్''.

౧॥

౨॥ పు. ౪౬౯, ౧వ నోట్టు.

౩॥

౪॥

౫॥ పు. ౪౭౦, ౨వ నోట్టు.

౬॥ పు. ౪౬౯, ౫వ నోట్టు.

''గఙ్గాతీరంసమాసాద్య నిరపేక్షంగుహంతథా । పమ్పాతీరంస్వయంగత్వా రామానుజగ్రహాముదాంఽభ॥'' ఇతిరత్నానపేక్షత్వగాథాను(శ్రిత చరిహసా?॥

మూ.—౧౫౦.—అపేక్షానిరపేక్షమాక

తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్

ఇక్కుడిన్దాయిఱ్ఱు.

వ్యా.—పెరుమాళ్ తానే శెన్ఱు,అఙ్గీకరిక్కప్పెఱ్ఱ తిరువడిక్కుమ్ శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్, ఇన్ద పరగత స్వీకారమ్ ఉణ్డాయిత్తు'' ఎన్గై.

వ్యా —ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపేక్షా నిరపేక్షమాక) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అర్థావత్తు: —

''తత్-తామ్. పక్కల్ అపేక్షైయిన్ఱిక్కే యిరుక్కచ్చెయ్తే, పమ్పాతీరత్తిలుమ్, గఙ్గాకూలత్తిలుమ్,

ఆ.—''ఇప్పడియిరున్దాలుమ్, 'కర్మణైవహిసంసిద్ధిమాస్థితా జనకాదయః'[1] ఎన్నాప్పోలే కేవలస్వాతన్త్ర్యహేతుకపరగత స్వీకారఫలోపధానమ్ కణ్డాలన్ఱో, అపేక్షాసాపేక్షత్వత్తుక్కు ప్రాయికత్వమ్ కల్పిక్కలావతు ?:

''ఆనైయాల్, అతు శొల్లవేణుమ్'' ఎన్ఱపడి.

''అపేక్షాయామ్—రక్ష్యాపేక్షాయామ్,నిరపేక్షంయథాతథా— అపేక్షాశూన్యంయథాతథా,'' ఎన్ఱు వివక్షిత్తు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తత్-తామ్) ఇత్యాది.

''(౧) పమ్పాతీరేహనుమతాసంగతోవానరేణహ''[2] ఎన్గిఱ,అవిత్తైయుమ్,

(౨) ''శృఙ్గిబేరపురేసూతం గఙ్గాకూలే వ్యసర్జయత్ । గుహమాసాద్య ధర్మాత్మా నిషాదాధిపతింప్రియమ్''[3] ఎన్గిఱ,అవిత్తైయుమ్,

ఉట్కొణ్డు (పమ్పాతీరత్తిలుమ్, గఙ్గాకూలత్తిలుమ్) ఎన్ఱతు.

అత్తిల్, ''హనుమతాసంగతః'' ఎన్ఱతు, ''హనూమతాసహాసంయుక్తః'' ఎన్ఱపడి.

''అల్లతు, హనూమతా కర్త్రాసమ్యక్ ప్రాప్తః'' ఎన్ఱపడియన్ఱు; కారకవిభక్తిస్వారస్యాపేక్షయాపి ప్రతియోగిత్వార్థకత్వత్తుక్కు ప్రతీతిక్రమ్యముణ్డాకైయాలే,

''చైత్రో మైత్రేణ సఙ్గతః'' ఎన్గిఱ ఇవిడత్తిలే తృతీయాన్తపదార్థ ప్రతియోగిక సంయోగత్తుక్కు ప్రథమాన్త పదార్థకర్తృక క్రియా జన్యత్వమ్ తోన్ఱుకిఱాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్, పెరుమాళ్ ఎఴున్దరుళి సంగతరానమై తోన్ఱుకిఱతు :

ఆ.—అత్యన్తదూరత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పెరుమాళెఴున్దరుళిన విత్తైప్పఱ్ఱ, తిరువడి కించిద్దూరమ్ హిత్వాన్తరత్తాలే వన్దతు అసత్కల్పమ్:

తిరువడిక్కు పరగత స్వీకారత్తిల్ అపేక్షైయుమ్ ఉణ్డైయన్ఱు:

''గుహమాసాద్య''[3] ఎన్గిఱ,ఇవిడత్తిల్ ద్వితీయైయాలే,

ఉత్పాద్యత్వ సంస్కార్యత్వ వికార్యత్వ రూపకర్మత్వమ్ కూడామైయాలే, ప్రాప్యత్వ రూపకర్మత్వమ్ శొల్లుకిఱతు :

''ఆసాద్య''[3] ఎన్ఱు పెరుమాళుక్కు ప్రాప్తృత్వమ్ శొల్లుకిఱతు:

''ధర్మాత్మా''[3] ఎన్ఱు, నిరుపాధికోపాయత్వమ్ శొల్లుకిఱతు :

ప్రీత్యాశ్రయత్తిఱ్కట్టిలుమ్, ప్రీతివిషయత్తిలే ''ప్రియ''[3] శబ్దత్తుక్కు ప్రసిద్ధి ప్రాచుర్యముణ్డాకైయాలే, ''ప్రియమ్''[3] ఎన్ఱు, ''యమేవైషవృణుతే''[4] ఎన్గిఱ,అవర్థమ్ శొల్లుకిఱతు:

''యత్'' శబ్దమ్, జన్మవృత్తాద్యుత్కర్ష నిరపేక్షత్వ పరమాకైయాలే, తత్-సూచనార్థమ్, ''నిషాదాధిపతిమ్''[3] ఎన్నతు :

ఆనైయాల్, ఇఙ్గుమ్ అపేక్షాప్రతీతియిల్లై:

''హనుమతాసంగతః''[2] ఎన్గిఱ,అవిత్తైప్పఱ్ఱ, ''గుహమాసాద్య''[3] ఇత్యాదికమ్, వివక్షితార్థవైశద్య యుక్తమాకైయాలే, వివరణవివరణీభావలిప్పైయాలే క్రియానిష్పత్తి క్రమత్తైవిట్టు వ్యుత్క్రమమాక (తిరువడిక్కుమ్, గుహప్పెరుమాళుక్కుమ్) ఎన్ఱు, నిర్దేశిత్తతు:

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(పెరుమాళ్ తానే) ఇత్యాది.

''సంగతః,''[2] ''ఆసాద్య,''[3] ఎన్గిఱ,అర్థాత్వర్థమ్, (ఇన్ద పరగత)ఇత్యాది.

''ఆనైయాల్, ఇప్పడి వ్యక్తివిశేషఙ్గళిలే ఇన్న పరగత స్వీకారనిష్పత్తిక్కు ప్రబలోపబృంహణ ప్రతిపాద్యత్వమ్ కాణ్గైయాలే, ఏతదుపబృంహితైయాన 'నాయమాత్మా'[4] ఇత్యాదిశ్రుతి, ఇన్ద పరగత స్వీకారత్తిలే ప్రమాణమ్'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧॥ గీ - ౩ - ౨౦. ౨॥ సం - రా. ౧- ౫౮.

౩॥ సం - రా - ౧ - ౨౮.

౪॥ ఛా. ౬౭౮, ౧౪ సూత్రం.

మూ.—౧౫౧. “ఇవఱ్ఱై మున్నిడుమవర్ క్కళై అవఱ్ఱై మున్నిడుమ్” ఎన్నుమిడమ్,

వ్యా.—౧౫౧. “ఇప్పడి స్వతన్త్రిన్ఱాయ్ ఇవర్ క్కళై యఙ్గీకరిక్క అపిడత్తిలుమ్, (1) ‘తస్యాభ్యాశ మహాసామి త్తే’ సుగ్రీవస్సచివం కపిమ్’ ౧(2) ‘మాత్రైమాఱ్ఱ మడనోక్కియుఱ్ఱతోట్రియమ్మి వెమ్మి’ ౨ ఎన్ఱు, (1) ఇళైయ పెరుమాళైయుమ్, (2) పిరాట్టియైయుమ్, మున్నిట్టాప్పోలే, మత్ త్రుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిట్టు అఙ్గీకరిత్తవిడమ్ కాణలామో?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవఱ్ఱై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—౧౫౧. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇప్పడి స్వతన్త్రిన్ఱాయ్) ఇత్యాది,

(“తస్య”౧)=హనూమతః.

(“మాత్రై”౨)=అఙ్గమ్; “మాత్రైత్తాన్ఱేమాయమ్” ౩ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, “అఙ్గమ్” ౩ ఎన్నక్కడవతు.

“అఙ్గమ్ యియమాఱ్ఱపోలే భవ్యమానక్కళైయవైయవళ్!” ఎన్ఱు, ఫడి.

(“ఉఱ్ఱతోట్రి”౨)=ఉఱ్ఱ-మిత్రమ్;

(“ఉమ్మి”౨)=ఉఱ్ఱ-తమ్మి; (“ఎమ్మి”౨)=ఎఱ్ఱ-తమ్మి.

(“ఇళైయ పెరుమాళైయుమ్”) ఇత్యాదిక్కు క్రమికాన్వయమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(మత్ త్రుమ్) ఇత్యాది:—

అత్రావతు:—

“‘స్వతన్త్రిన్ఱానవఱ్ఱ చేతనన్ఱైయఙ్గీకరిక్కుమళవిల్, ఇవఱ్ఱ భీరువాకైయాలే అఙ్గీకారత్తుక్కు క్రీభవిక్కుమాట్టాఱ్ఱ’ ఎన్ఱి, తేతిరువడినైయుమ్, గుహప్పెరుమాళైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తపోతు, ఇళైయ పెరుమాళైయుమ్, పిరాట్టియైయుమ్, మున్నిట్టు అఙ్గీకరిత్తతు?:

ఇప్పడి మత్ త్రుమ్ అఙ్గీకరిత్తవిడత్తిలుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిట్టమైయన్ఱానాలిఱే అఙ్గీకారమ్ నిష్పన్నమామ్?” ఎన్ఱు ఫడి.

మీ.—౧౫౧. “నను! వివమపి ఈశ్వరస్యాతన్త్ర్యేణ చేతనస్వీకారోన ఘటతే;

చేతనస్య భీరుత్వాత్;” ఇత్యత్రాహ, (ఇవఱ్ఱై) ఇత్యాది.

వ్యా.—అత్రావతు:—

“‘ఇచ్చేతనఱ్ఱ ఆఱ్ఱ ఆశ్రయిక్క ఆపోతు,

అ.—“[ఇవఱ్ఱై] ఎన్ఱవితు, ప్రకరణాత్ చేతనపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇచ్చేతనఱ్ఱ) ఇత్యాది.

“మున్నిడుమ్కైక్కు అఙ్గీ ఆశ్రయణమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆశ్రయిక్కుమ్ పోతు) ఎన్ఱతు.

[“ఇవఱ్ఱై మున్నిడుమవర్క్కళై అవఱ్ఱై మున్నిడుమ్” ఎన్నుమిడమ్] ఇత్యన్తమ్ ముముక్షు చేతనరూపవక్షవిషయమ్.

[అభయప్రదాన] ఇత్యాది గ్రన్థమ్, పక్షవిషయమ్.

అతిల్, “హనుమతాసంగతః”,౪ “గుహమాసాద్య”,౫ “విభీషణేనాపి జగామ పశ్చిమమ్”,౬ ఎన్ఱు, ఇవర్ క్లేశైయ స్వారస్యత్తాలే తత్తదుద్దేశేన మారుత్తినిన్ఱమ్ తత్తద్దేశాగమనపూర్వక తత్తత్సంశ్లేషఫలక్షిత తత్తత్కృత్యకథకవత్కృత్యక పరగతస్వీకారః సిద్ధమ్.

“ఇప్పడియిరుక్క, ఇత్తైయతీన్ద్వితేక్క యాదృచ్ఛికమాక ఇవర్క్కళుమ్ కిటైక్కవిడమ్ వన్ఱు ఆశ్రయిత్తార్” ఎన్నుమిడముమ్,

“మహానుభావో హనుమాన్ యయాతదా సయత్ర రామోఽతిబలశ్చలక్ష్మణః॥”౭ ఎన్ఱుమ్,

“సపుత్రాత్ పురుషవ్యాఘ్రం రామం విషయమాగతమ్ । వృద్ధైః పరివృతోఽమాత్యైర్జ్ఞాతిభిశ్చాప్యుపాగతః॥”౮ ఎన్ఱుమ్,

“ఆజగామ ముహూర్తేన యత్ర రామస్సలక్ష్మణః”౯ ఎన్ఱుమ్, శొల్లప్పట్టతు.

అతిల్, “సయత్ర రామోఽతిబలశ్చలక్ష్మణః”౭ ఎన్ఱు, తిరువడియాశ్రయిక్కుమ్ పోతు, ఇళైయ పెరుమాళై మున్నిట్టమైయుమ్,

“తమభ్యాశ మహాసామిత్తే”౧ ఎన్ఱు, అఙ్గీకరిక్కుమ్ పోతు, పెరుమాళ్ ఇళైయ పెరుమాళై మున్నిట్టమైయుమ్, స్పష్టమ్.

(“అభ్యాశ”౧) ఎన్ఱతు, “అభికాశస్య” ఎన్ఱు ఫడి.

౧॥ శ్రీరా. కి. ౩-౨౭. ౨॥ పు. ౪౫౫, ౨వ నోట్టు ౩॥

౪॥ పు. ౪౭౨, ౨వ నోట్టు. ౫॥ పు. ౪౭౨, ౩వ నోట్టు.
౬॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౩౯. ౭॥ శ్రీరా. కి. ౨-౨౯.
౮॥ శ్రీరా. అ. ౫౦-౩౩. ౯॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧.

గుహంచ, రామోవై దేహింపురస్కృత్య వర్తతే స్ఫుటమ్। తథావిభీషణంచాపితంస్వయంశరణాగతమ్॥ హనూమత్ స్వీకృతాంసీతాంలఙ్కాయాంస్థిత

అ.—అనుదాత్తేత్త్వనిబన్ధనమాత్మనేపదమ్ అనిత్యమాకైయాలే, పరస్మైపదమ్:

"ఛన్దసి లుఙ్ లఙ్ లిటః"౧ ఎన్ఱు, విధ్యర్థేలఙ్ వన్దు కిడక్కిఱతు.

గుహప్పెరుమాళ్ ఆశ్రయిక్కుమ్పోతు, పిరాట్టియైమున్నిట్టమై,

"రథాదవాతరత్తస్మాత్సభార్యః"౨ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, "తత్రరాజాగుహోనామ" ౩ ఎన్ఱుమ్, "ఉపాగతః" ౩ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకైయాలే, శ్రీరామాయణత్తిలే వ్యఞ్జితమ్.

అఙ్గీకరిక్కుమ్పోతు, పెరుమాళ్ పిరాట్టియైమున్నిట్టమై, ("మాతైయార్"౪) ఇత్యాదితత్త్వదర్శిసూక్తియిలేస్పష్టమ్.

విభీషణాఴ్వాన్ ఆశ్రయిక్కుమ్పోతుమ్, పెరుమాళ్ అఙ్గీకరిక్కుమ్పోతుమ్, ముతలికళై మున్నిట్టమైయుమ్ స్పష్టమ్.

"ఇప్పడి సపక్షవిషయత్తిలే ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళ్ పురుషకార పురస్కరణపూర్వకఙ్గళ్" ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కైయాలే, తద్దృష్టాన్తేన ముముక్షు చేతనరూపపక్షవిషయత్తిలుమ్, ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళుక్కు తత్పూర్వకత్వమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

ఎ-అ.—౧౫౧. భోజనత్తుక్కు మున్తైపోలే ప్రావ్యరుచిరూపమాయ్క్కొణ్డు దృష్టద్వారా మోక్షసాధనమాన భక్తియై, "ప్రియతమ ఏవవరణీయోభవతి; యస్యాయంనిరతిశయప్రియః, సఏవాస్యప్రియతమోభవతి" ౫ ఎన్ఱు, భగవద్వరణీయాధికారి విశేషణతయా "యమేవైషవృణుతే"౬ ఎన్ఱ,అవిడత్తిల్ "యత్"-శబ్దార్థమాయ్క్కొణ్డిఱే భాష్యత్తిల్ ముతలిలేయోజిత్తతు?:

అన్దయోజనైయిల్, కామ్యకర్మఙ్గళిల్ సక్తమాయ్త్తిరికిఱ జనత్తుక్కు, "ఇవర్కళ్ అనుష్ఠిక్కిఱ భక్తియోగమ్ నమక్కువేణుమ్" ఎన్ఱ,అరుచియైవిళైత్తు అత్తై శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళాకిఱ స్వరూపానిష్టయిలే వైక్కైక్కు ఉపాయమాకైయాలేయుమ్,

స్వయంసాధన సత్తానుగృహీత కర్మజ్ఞానాఙ్గకమాయ్క్కొణ్డు స్వయంప్రయోజన భగవన్ముఖవికాస విశేషహేతుభూతమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

భగవత్-కైఙ్కర్యకోటినివిష్టమాయ్, భోజనత్తుక్కు మున్తైపోలే ప్రావ్యరుచిరూపమాయ్క్కొణ్డు,

---

౧॥ అష్టా. ౩-౪-౬. ౨॥ శ్రీరా. అ. ౫౦-౩౦.
౩॥ శ్రీరా. అ. ౫౧-౩౨. ౪॥ పు. ౪౭౩, ౨మ్నోట్టు.
౫॥ ౬॥ పు. ౪౬౮, ౧మ్నోట్టు.

మూ.—అభయప్రదానత్తిలుమ్ కాణలామ్.

వ్యా.—పురుషకారమాక మున్నిడుమవర్ క్కళై, అవనుమ్ అఙ్గీకరిక్కుమ్పోతుమ్మున్నిడుమ్'ఎన్నుమిడమ్, తిరువడియైయుమ్, శ్రీగుహప్పెరుమాళైయుమ్, అఙ్గీకరిత్త స్థలఙ్గళిల్ మాత్రమన్ఱిక్కే,

శ్రీవిభీషణాఴ్వానై యఙ్గీకరిత్తస్థలత్తిలుమ్ కాణలామ్" ఎన్కై.—

అ.—ముఖభేదత్తాలేసపక్షత్తిలే పరగతస్వీకారముమ్, ఆశ్రయణముమ్, కాణుమాకైయాలే, పక్షసపక్షఙ్గళుక్కు వైషమ్యమిల్లై.

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరుళ్ళమ్పత్ ప్రియరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(తిరువడియైయుమ్) ఇత్యాది.

[అభయప్రదానత్తిలుమ్] ఎన్ఱ,ఉమ్ సముచ్చయతాత్పర్యమ్, (స్థలఙ్గళిల్ మాత్రమన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు.

"[అభయప్రదాన] శబ్దమ్, తదుపలక్షితపరగతస్వీకారాత్మకవిభీషణాఙ్గీకారపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,(విభీషణాఴ్వానై)ఇత్యాది.

ఎ-అ.—నిరన్తరప్రాప్యానుభవరూపమోక్షత్తుక్కు ప్రసఙ్గాదుపకారకముమాయుమ్, ఇరున్దళ్ళ భక్తియోగత్తై వ్యాజమాక్కిక్కొణ్డు, ఎమ్బెరుమాన్ పణ్ణుమ్ విషయీకారత్తై భగవత్-ప్రాప్తిసాధనమాకచ్చొల్లుకైయాలే, స్వాతన్త్ర్యత్తాల్ వరుమ్ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు ఇన్దశ్రుతియుదాహరణమాకమాట్టాతిఱే?.

"హనుమాన్ బ్రహ్మపట్టత్తుక్కాక తపస్సుపణ్ణుకిఱత్తాక పురాణాన్తరసిద్ధమాయిరుక్క, 'అవర్-విషయత్తిల్ భగవద్విషయీకారమ్ ఉణ్డాయ్త్తు' ఎన్కై యుచితమో?" ఎన్నిల్;

"హనుభూషవిభీషణయోస్స్వయం యతమావిహమోక్షముపేక్ష్య। రఘునాయకనిష్ఠప్రియభూతం భువిరఙ్గధనంరమయేతే" ౭ ఎన్ఱు, భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే, తిరువడి, పెరియపెరుమాళ్-సన్నిధియిల్ ఆర్యభటవాళులుక్కొళ్ళాక గుణానుభవైకపరరాక అఖిలరుమ్ కాణుమ్పడి ఎఴున్దరుళి ఇరుక్కైయాలే పురాణాన్తరఙ్గళ్ కల్పాన్తరీయ హనుమద్విషయఙ్గళాక క్కడవనవాకైయాలే విరోధమిల్లై.

౭॥ శ్రీ-రంస్త. ౧-శ్లో. ౫౭.

కౌశేయభూషణద్వారా సముపాకురుతేస్వయమ్। "విభీషణోహిసర్వాంశ్చ 'న్యవేదయతతాన్'ఇతి॥ ఉవాచ;రామస్సుగ్రీవమ్ 'ఆనయ'

వ్యా.—"ఎజ్ఞనే?" ఎన్నిల్;

"సోహంపరుషితస్తేనదాసవచ్చావమానితః। త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చదారాంశ్చ రాఘవంశరణంగతః॥" ౧

ఎన్రు, శరణమ్పుక్కున్ద,

"సర్వలోకశరణ్యాయ రాఘవాయమహాత్మనే। నివేదయతమాంక్షిప్రం విభీషణముపస్థితమ్॥" ౨

ఎన్రు, నిన్ర, విభీషణాళ్వానై, అభయప్రదాన పూర్వకమాక అఙ్గీకరిక్క-అవిడత్తిల్,

వ్యా.—"ఆనయైనంహరిశ్రేష్ఠ!దత్తమస్యాభయంమయా। విభీషణోవాసుగ్రీవ! యదివారావణస్స్వయమ్॥" ౭

ఎన్రు, ముతలికళుక్కెల్లామ్ మూలభూతరాన మహారాజరై మున్నిట్టిత్తే అఙ్గీకరిత్తతు?

తిరువడియైయుమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానైయుమ్, అఙ్గీకరిక్క-అవిడత్తిల్, పిరాట్టిసన్నిహితైయల్లామైయాలే,

అ.—" ' ' విభీషణేనాపిజగామసఙ్గమమ్" ౩ ఎన్రు, తలైక్కట్టుక్కైయాలే, నిర్హేతుకపరగతస్వీకారత్తిలే ప్రకరణత్తుక్కు-ప్రధానతాత్పర్యమ్:

ఇన్ద పరగతస్వీకారమ్ కూడినపోతు, యాదృచ్ఛికమాక ఆశ్రయణమ్ ఘటిత్తాల్, అతుక్కు-ఫలావినాభావముణ్డు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, 'సంప్రాప్తంసత్యజేయం'౪ 'ప్రపన్నాయాభయందదామి'౪ ఎన్రు, విడమ్" ఎన్రు,కరుత్తు.

"'సుగ్రీవంతాంశ్చసంప్రేక్ష్య'* ఎన్రు, ఎల్లారైయుమ్ 'నివేదయత'౨ ఇత్యాదియాలే విభీషణాళ్వాన్ మున్నిట్టత్తాయ్, పెరుమాళ్ మహారాజరైమాత్రమ్ మున్నిట్టత్తాయ్, ఇప్పడి ఏకరూపత్తై ఇల్లైయాయిరుక్క,

[ఇవన్ మున్నిడుమవర్కళై అవన్ మున్నిడుమ్] ఇత్యవిశేషణపురస్కరణోక్తియనుపపన్నై" ఎన్నుమ్శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎజ్ఞనేఎన్నిల్) ఇత్యాది.

("పరుషితః"౧)="పరుషముక్తః" ఎన్రపడి.

"తదాచష్టే"౬ ఇత్యర్థే ణిజన్తాల్ కర్మణిక్తః.

"సకృదేవప్రపన్నాయ"౪ ఇత్యాదిపూర్వశ్లోకార్థమ్,

(అభయప్రదాన) ఇత్యాది.

(పూర్వకమాక) ఎన్రవిత్తాల్,

"మూలస్థ [అభయప్రదాన] శబ్దమ్, తత్పూర్వక పరగతస్వీకారాత్మక అఙ్గీకారలక్షకమ్" ఎన్రు, సూచితమ్.

"'బ్రాహ్మణా (ః) ఆయాతాఃవసిష్ఠశ్చ'౭ ఎన్నిఅవిడత్తిల్పోలే, 'సుగ్రీవంతాంశ్చసంప్రేక్ష్య'౫ ఎన్రు, పృథక్ ఉక్తియాలే, మహారాజర్క్కు-ప్రాధాన్యమ్వ్యఞ్జితమ్;

అ.—అతుక్కాక 'హరిశ్రేష్ఠ!'౭ ఎన్రు, 'శ్రేష్ఠ'౭ శబ్దత్తాలే కణ్ఠోక్తమ్: ఇత్తాల్, 'ప్రధానేకృతం సర్వత్రకృతంభవతి'౯ ఎన్ని,అన్వాయమ్ సూచితమ్:

ఇత్తాల్, మహారాజరై మున్నిట్టమైయాల్, అల్లాతారైయుమ్ మున్నిట్టమైసిద్ధిక్కుమ్:

ఆకైయాల్, ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళిల్ పురస్కారవైరూప్యమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ముతలికళుక్కెల్లామ్ మూలభూతరాన) ఇత్యాది.

"ఈశ్వరన్, చేతననై యఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్, (పిరాట్టియై మున్నిట్టఙ్గీకరిక్కుమ్) ఎన్ని,ఆ ప్రకృతార్థసిద్ధ్యర్థమికే [అభయప్రదానత్తిలుమ్] ఎన్రు, తిరువడిముతలానారైయఙ్గీకరిత్తత్తై దృష్టాన్తమాక ఎడుత్తతు?:

అతిల్ గుహప్పెరుమాళై యఙ్గీకరిత్తవిడత్తిల్పోలే, తిరువడియైయుమ్, విభీషణాళ్వానైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తవిడత్తిలుమ్, పిరాట్టియై మున్నిట్టమైయైచ్చొల్లిలికే ప్రకరణత్తుక్కుచ్చేర్న్దిరుప్పతు?:

ఇప్పడియాన్నాలికే, ఇతైయపెరుమాళైయుమ్, మహారాజరైయుమ్, మున్నిట్టమైయైచ్చొల్లుక్కైఅతు, అభ్యుచ్చయమాయ్, ప్రకృతార్థదార్ఢ్యహేతువాయ్, ఇరుక్కుమ్?:

ఆకైయాల్,తిరువడియైయుమ్, శ్రీవిభీషణాళ్వానైయుమ్, అఙ్గీకరిత్తవిడత్తిలుమ్, పిరాట్టియైమున్నిట్టమైయై చ్చొల్లునైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరువడియైయుమ్) ఇత్యాది - (తోన్రినన్ఱిల్లైయేయాకిలుమ్) ఇత్యన్తమ్.

౧॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౩. ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౪
౩॥ పు. ౪౭౩, ఉప్నోట్టు. ౪॥ శ్రీరా. యు. ౧౮-౩.
౫॥ శ్రీరా. యు. ౧౮-౩౩. * శ్రీరా. యు. ౧౭-౯.
౬॥ ౭॥ ౭॥ శ్రీరా. యు. ౧౮-౩౪. ౯॥

ఇతిచేత్ ; కపిసఙ్ఘస్య సుగ్రీవే ప్రభుతామయమ్।ఇతిచిన్త్యేవాచ ; తత్ "సర్వాక్ ప్రత్యుక్తిః" ఇతిహి స్ఫుటమ్॥. పరమామయుఖతస్సీతాత్వన్యగృష్టాత్

వ్యా.—అవళైయుమున్నిట్టమై తోన్ఱిన్ఱిల్లైయే యాక్కిలుమ్, పిరాట్టిలజ్జైక్కు ఎழுన్దరుళుక్కిఅపోత్తు, మహారాజరుమ్, తిరువడియుమ్, నిఱ్క అవిడత్తిలే తిరువాభర [౫ ణఙ్గళైయుమ్ పొకట్టుకటాక్షిత్తు వైత్తుప్పోక్కైయాలుమ్,

వ్యా—లఙ్కైయిలే ఎழுన్దరుళినపిన్బు, శ్రీవిభీష ణాழ్వానై పెరుమాళ్ - తిరువడిక్కళిలేవరుమ్పడి పిరాట్టి కటాక్షిత్తరుళుకైయాలుమ్, [౫

" పెరుమాళిరువరైయుమ్ అఙ్గీకరిక్కుమిడత్తిల్, పిరాట్టియైమున్నిట్టేయఙ్గీకరిత్తార్" ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్.

అ.—ప్రకృతానౌచిత్యశఙ్కాబీజానువాదమ్, (పిరాట్టిలజ్జైక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

పరిహారమ్, "దదర్శగిరిశృఙ్గస్థాన్ పఞ్చవానరపుఙ్గవాన్"౧ ఎన్ఱు, తొడఙ్గి, (మహారాజరుమ్, తిరువడియుమ్, నిఱ్క అవిడత్తిలే) ఎన్ఱుతు.

"తేషాంమధ్యేవిశాలాక్షీకౌశేయంకనకప్రభమ్ । ఉత్తరీయేంవరారోహాశుభాన్యాభరణానిచ॥ ముమోచ"౨ ఎన్ఱుతొడఙ్గి, (తిరువాభరణఙ్గళైయుమ్పొకట్టు) ఎన్ఱుతు.

"అప్పోతు, 'విశాలాక్షీ'౨ ఎన్ఱు, విశేషిక్కైయాల్, నిర్హేతుక భగవదఙ్గీకారాపేక్షిత కటాక్షవిశేషత్తైప్పణ్ణినపై లభిత్తతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కటాక్షిత్తువైత్తుప్పోక్కైయాలుమ్) ఎన్ఱుతు.

"ఆశ్వాసయామాసతదా సరమామృదుభాషిణీ। సాహితత్రకృతామిత్రంసీతయారక్ష్యమాణయా॥"౩ ఎన్ఱు, "విభీషణభార్యైయాన సరమైయై మిత్రమాక్కుమ్పడి పిరాట్టిసంకల్పిత్తాళ్" ఎన్ఱితిఱే.

ఇతు, తుల్యన్యాయత్తాలే తద్భర్తావాన విభీషణాழ్వానై ప్పెరుమాళుక్కు మిత్రమాక్కి, అవర్ - తిరువడిక్కళిలేవరుమ్పడి సఙ్కల్పిత్తైయిలుమ్ ప్రమాణమామే.

"జాయాపత్యోరవిభాగః"౪ ఎన్ఱిఱే స్మృతి.

"మిత్రమౌపయికమ్"౫ ఎన్ఱు, విముఖనైత్తిరుత్తుమవళ్ అభిముఖనుక్కు భగవదఙ్గీకారత్తై సంకల్పియామై ఇల్లైయే. [౨౫

"రామస్యవ్యవసాయజ్ఞా"౬ ఎన్ఱు, భగవదభిప్రాయానువిధానమిఱే ఇవళుక్కు స్వరూపమ్.

అత్తాలుమ్, "అవర్నిన్నైత్త పరగతస్వీకారాపేక్షితకటాక్ష విశేషత్తైప్పణ్ణుమ్" ఎన్ఱు, సిద్ధిక్కుమే.

అ—ఇన్దత్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లఙ్కైయిలేయెழுన్దరుళినపిన్బు) ఇత్యాది.

(కొళ్ళవేణుమ్) ఎన్ఱతు, "అర్థాపత్తియాలే స్వీకరిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఎ-అ.—౧౫౭. (శ్రీవిభీషణాழ్వానై పెరుమాళ్ తిరువడిక్కళిలే వరుమ్పడి పిరాట్టికటాక్షిత్తరుళుకైయాలే) ఎన్ఱతు,

"విభీషణేనచభ్రాత్రామమనిర్యాతనంప్రతి।
అనునీతఃప్రయత్నేన నచైతత్ కురుతేమతిమ్॥
మమప్రతిప్రదానంహి రావణస్యనరోచతే?।
రావణంమార్గతేసఙ్ఖ్యేమృత్యుఃకాలవశంగతః॥
జ్యేష్ఠాకన్యానలానామవిభీషణసుతాకపే!।
తయామమైతదాఖ్యాతంమాత్రాప్రహితయాస్వయమ్॥"౭

ఎన్ఱు, 'విభీషణాழ్వాన్ సకుటుంబరాక్షత్తమ్మిడైయవుక్కప్పి [౨౦ ఱాన్ఱిప్పోరుమవర్' ఎన్నుమత్తైత్తిరువడిముఖత్తాలే పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే పడుత్తి వురుక్షీకరిక్కైయాలే,

'విభీషణాழ్వానైయుమ్, అనలాదికళైక్కొణ్డు పెరుమాళైయాశ్రయిక్కుమ్పడి పిరాట్టికృషిపణ్ణినాళ్' ఎన్నుమిడమ్సిద్ధమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తాలే.— [౨౫

ఇవళ్, మున్బే విభీషణాழ్వానై ప్పెరుమాళైయాశ్రయిక్కుమ్పడికృషిపణ్ణినిల్లైయాకిల్, ఇవరుడైయ ఆనుకూల్యత్తై పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తిల్ వక్షత్తవేణ్డియతిల్లైయిఱే.

"మిత్రమౌపయికంకర్తుమ్"౫ ఎన్ఱు, విముఖరుక్కుమువ్వడ ఉపదేశిక్కుమవళ్ అనుకూలరైప్పెఱ్ఱాల్, కృషిపణ్ణచ్చొల్లవేణ్డావిఱే?.

౧॥ శ్రీరా. ఆ. ౫౪-౧. ౨॥ శ్రీరా. ఆ. ౫౪-౨.
౩॥ శ్రీరా. యు. ౩౩-౨-౩. ౪॥
౫॥ శ్రీరా. సు. ౨౧-౧౯. ౬॥ శ్రీరా. సు. ౧౬-౪.
౭॥ శ్రీరా. సు. ౩౭-౯.

వినాపురుషకారేణద్వయోస్స్వీకారమగ్నతోః । పురుషీకృత్యయంకంచిత్ స్వీకృతిస్తు, భవేత్తయోః॥ ఉభయోరపరాధస్యశమనార్థా; నచాన్యథా।

వ్యా.—పరతన్త్రియాన్నవళుక్కు ఇత్తలైయిల్ నిన్నైవొళ్ళియిత్తనిత్తొరుప్రవృత్తికూడాత్తి తే?.

ఆన్నైయాలేయిత్తే, పరగతస్వీకారమ్ శొల్లుక్కిఱవిడత్తిలే, శ్రీవిభీషణాళ్వాన్నైయఙ్గీకరిత్తత్తైయుమ్, ఇవర్ సహపఠిత్తతు?.

అ.—అర్థాపత్త్యపేక్షిత అనుపపద్యమానార్థదర్శనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరతన్త్రి) ఇత్యాదినా.

ఇత్తాల్, "పెరుమాళుక్కు చికీర్షితమాన పరగతస్వీకారోపయోగియాకవే, పిరాట్టి, తిరువడియైయుమ్, విభీషణాళ్వాన్నైయుమ్, కటాక్షిత్తతు" ఎన్నఙ్క.

(ఆన్నైయాలేయిత్తే) ఎన్నతు,

"పెరుమాళుక్కభిప్రేతమాన విభీషణాళ్వానుడైయ విషయత్తిల్, పరగతస్వీకారానుగుణ కటాక్షవిశేషత్తై పిరాట్టిపణ్ణిన్నైయాలేయిత్తే?' ఎన్నపడి. [౧౫

(సహపఠిత్తతు) ఎన్నతు,

"[పా. ౧౫౦] [అపేక్షానిరపేక్షమాక]ఇత్యాదియిలుమ్,[అభయప్రదానత్తిలుమ్] ఎన్ని,అ సముచ్చయత్తిలుమొక్క పఠిత్తతు" ఎన్నపడి.

వాక్యద్వయప్రతిపాద్యత్వముమ్, ఏకవాక్యత్తిల్ పదద్వయ ప్రతిపాద్యత్వముమ్, సహపాఠమిత్తే?. [౨౦

ఇ-అ.—౧౫౧. (మత్తుమ్పురుషకారత్తైయున్నిట్టు అఙ్గీకరిత్తవిడమ్ కాణలాన్నో!) ఎన్ని,ఆశఙ్క్యక్కు, "(మహారాజరైయున్నిట్టిత్తే యఙ్గీకరిత్తతు) ఆన్నైయాలేకాణలామ్" ఎన్ను, పరిహారమాయ్, మేల్ వాక్యసఙ్గతియిలేకణ్డుకొళ్వతు.

ఇతు అప్పడినిర్వహిక్కుమ్పడి, ఇప్పడియన్ని,కే వాక్యస్వారస్యత్తాలే ఏకవాక్యమాయే తోత్తుక్కిఱతు.

(పిరాట్టియైయున్నిట్టు) ఎన్నైక్కు, "అప్పోతు పెరుమాళ్ పిరాట్టియోడేకూడియిరుక్కిఱారో?" ఎన్న, (పరతన్త్రియాన్న) ఇత్యాది.

(ఆన్నైయాలేయిత్తే) ఇత్యాదివాక్యత్తుక్కు తాత్పర్యమ్:—

"పెరుమాళ్-కరుత్తఱిన్ద పిరాట్టికటాక్షియావిట్టాల్, 'రాఘవం శరణంగతః'[౧] ఎన్నవన్నై పరగతస్వీకారమ్ శొల్లుక్కిఱవిడత్తిల్ ఎడుక్కక్కూడాత్తిత్తే?" ఎన్నపడి.

మూ.—౧౫౨. ఇరువర్ మున్నిడుక్కిఱతుమ్,
తమ్ తామ్కుత్తత్తై శమిప్పిక్కైక్కాక.

వ్యా.—౧౫౨. "ఇవన్, నిరుపాధిక శేషభూతన్నాయ్, అవన్, నిరుపాధిక శేషియాయ్, ఇరుక్కైయాలే, అవ్యవధానేన ఆశ్రయిక్కవుమ్, అఙ్గీకరిక్కవుమ్, అమైన్దిరుక్క, ఇప్పడియిరువరుమ్ పురుషకారత్తైమున్నిడువతు ఎతుక్కాక?" ఎన్నవరులిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరువర్) ఎన్ను,తుడఙ్గి.

చేతనన్నుక్కు కుత్తమావతు:— [౧౦

అనాదికాలమ్ అవన్-పక్కల్ విముఖన్నాయ్, అన్యవిషయప్రవణన్నాయ్, తదాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమేపణ్ణి కూడుపూరిత్తువైత్త అపరాధమ్;

ఈశ్వరన్నుక్కు కుత్తమావతు:—

అవర్జనీయమాన సంబన్ధముణ్డాయిరుక్క, అపరాధత్తైయేకణక్కిట్టు అనాదికాలమ్ఇవన్నై అకలవడిత్తిరున్దవితు.

ఇవన్ తన్-కుత్తత్తైశమిప్పిక్కైయావతు,
ఇత్తైప్పార్త్తు ఈశ్వరన్ శీరాతపడిపణ్ణుకై.
అవన్ తన్-కుత్తత్తైశమిప్పిక్కైయావతు,
ఇత్తై నిన్నైత్తు చేతనన్ వెఱువాతపడిపణ్ణుకై. [౨౦

అ.—౧౫౨ ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ఇవన్ నిరుపాధిక)ఇత్యాది.

(అవ్యవధానేన) ఎన్నతు, "పురుషకారద్వారకమన్ని,క్కే" ఎన్నపడి.

కుత్తత్తైయుమ్, తచ్ఛమనత్తైయుమ్, యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిక్కిఱార్, (చేతనన్నుక్కు) ఇత్యాదినా. [౨౫

(సంశ్లేషదశైయిలే) ఇత్యాదినా కుత్తత్తై శమిప్పిక్కైక్కు, పురుషకారకృత్యత్వమ్శొల్లిత్తు.

ఇఙ్గు అతుక్కుపురుషకారపురస్కార ఫలత్వమ్ శొల్లుక్కిఱత్తాకైయాలే, పునరుక్తియిల్లై.

(కూడుపూరి) క్కైక్క, ధాన్యత్తాలే కుసూలత్తై నిఱైక్కుమాపోలే, అపరాధత్తాలే ఆత్మావైనిఱైక్కై.

(వెఱువాతపడిపణ్ణుకై), భయప్పడాతపడిపణ్ణుకై.

వెఱుపుకైక్కు సంభావనైత్తాన్, "వచసాసాన్త్వయిత్వైనమ్"[౨] ఎన్ను, సాన్త్వనత్తాలే వ్యఞ్జితమ్.

మూ.—౧౫౩. స్వరూపసిద్ధియుమ్ అత్తాలే.

వ్యా.—౧౫౩. "ఇవ్వళవేయన్రు, ఇన్నమునిసు కొణ్డుప్రయోజనముణ్డు" ఎన్గిఱార్, (స్వరూప) ఇత్యాదియాలే.

స్వరూపమావదు, ఇవనుక్కు తదీయపారతన్త్ర్యమ్; అవనుక్కు ఆశ్రితపారతన్త్ర్యమ్.

"తేవుమ్తన్నైయుమ్"౧ ఎన్రు, ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తైయిఱే అవనుక్కు తానానతన్మైయాక ఆழ்వార్ అరుళిచ్చెయ్తదు.

అ.—౧౫౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవేయన్రు) ఇత్యాది.

ఆశావదు:—"కుఱ్ఱత్తై శమిప్పిక్కైమాత్రమన్రు," ఎన్రపడి.

"[వా. ౧౫౪][ఔపాధికముమాయ్] ఇత్యాది ఉపరితనగ్రన్థానుగుణ్యేన అత్రత్య [స్వరూప] శబ్దమ్, తదీయ పారతన్త్ర్యాదిపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపమావదు) ఇత్యాది.

"న్యగ్రోధబీజేవటవత్ ప్రణవేశబ్దజాలవత్। సిద్ధే తదీయశేషత్వే సర్వార్థాస్సంభవన్తిహి॥"౨

ఇత్యాదికళాలే, "చేతననుక్కు తదీయ పారతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్, సంప్రతిపన్నమ్:

"స్వరూపమ్ స్వాతన్త్ర్యం భగవతః"౩ ఎన్రుమ్,

"పృథగాత్మానం ప్రేరితారంచ"౪ ఎన్రుమ్,

"ఈశ్వరనుక్కు స్వాతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్:

ఇప్పడియవనుక్కు "ఆశ్రిత పారతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమల్లామైయాలే, ప్రమాణోదాహరణ పూర్వకమ్ అత్తై స్థిరీకరిక్కిఱార్, ("తేవుమ్"౧) ఇత్యాదినా.

("తేవుమ్"౧)=దేవత్వమ్; "పరత్వమ్" ఎన్రపడి:

("తన్నైయుమ్"౧)=స్వరూపమ్;

ఆశావదు:—"తత్ప్రత్యనీకమాన ఆశ్రితపారతన్త్ర్యమ్" ఎన్రపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్రు, ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తై) ఇత్యాదినా.

౧॥ తి. వా. ౨-౭-౪.

౨॥

౩॥ శ్రీగుణరత్నకోశే. శ్లో. ౨౮.

౪॥ శ్వేతాశ్వతర ఉ. ౧-౬.

మూ.—౧౫౪. ఔపాధికముమాయ్, నిత్యముమాన పారతన్త్ర్యమ్,

వ్యా.—"ఇవై ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్క్కుమ్ సిద్ధిప్పదు పురుషకార పురస్కరణత్తాలే" ఎన్గై.

౧౫౪. కీழ்ச్ (స్వరూపమ్) ఎన్రు, శొన్నత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఔపాధికముమాయ్) ఎన్రు తుడఙ్గి.

అ.—"ఆత్మానంనాతివర్తేథాః"౫ ఎన్రు, "'ఆత్మ'౫ శబ్దమ్, ఆశ్రిత పారతన్త్ర్యరూపస్వభావపరమ్" ఎన్గిఱే నిర్వాహమ్?.

"పరమాత్మస్వరూపతత్స్వభావః" ఎన్గిఱ అవేదార్థసఙ్గ్రహశ్రీసూక్తిక్కు, "("పరమాత్మ స్వరూపమ్"౬)=ఈశితృత్వమ్; ("స్వభావః"౬) ప్రణతవాత్సల్యమ్"౭ ఎన్గిఱే శ్రుతప్రకాశికాభట్టర్ వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణియరుళినదు?.

"ఇదుక్కెల్లామ్ మూలమ్, ఆழ்వార్ శ్రీసూక్తి" ఎన్రుకరుత్తు.

ఇఙ్గుపారతన్త్ర్యమావదు, పరేచ్ఛానువిధాయిత్వమ్.

"I. చేతనకర్తృకపురుషకార పురస్కరణత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు ఆశ్రితపారతన్త్ర్యసిద్ధియుమ్, ఈశ్వరకర్తృక పురుషకార పురస్కరణత్తాలే చేతననుక్కు తదీయపారతన్త్ర్యసిద్ధియుమాకిల్;

II. చేతనకృతపురుషకార పురస్కారత్తాలే చేతననుక్కు తదీయ పారతన్త్ర్య సిద్ధియుమ్, ఈశ్వరకృతపురుషకార పురస్కారత్తాలే ఈశ్వరనుక్కు ఆశ్రితపారతన్త్ర్య సిద్ధియుమాకిల్; వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే సామాన్యేన అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవై ఇరణ్డుమ్) ఇత్యాది.

౧౫౪. "[ఇదే] శబ్దయోగత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థత్తుక్కు పూర్వవాక్యోక్తార్థోపపాదకత్వమ్ ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (కీழ்చ్స్వరూపమెన్రు) ఇత్యాది.

ఉపాధౌ భవమ్ (ఔపాధికమ్);

మీ.—౧౫౩. పురుషకారపురస్కారః ఉపపన్నశ్చేత్, (స్వరూప) ఇతి.

౫॥ శ్రీరా. అ. ౧౧౧. ౭.

౬॥

౭॥

1 2 1 2
ఆశ్రితత్వ-తదీయత్వ-ప్రయుక్తత్వాదిదం భవేత్। ఔపాధికం పారతన్త్ర్యమీశ-చేతనయోర్ద్వయోః॥ తస్యా ఉపాధేర్నిత్యత్వాత్ నిత్యమేతద్భవేత్

మూ.—ఇరువర్కుమ్ ఉణ్డితే?.

వ్యా.—అతావతు:—

“చేతననుక్కు ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్, (౧)తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే, ఔపాధికముమామ్, (౨)అవ్వుపాధతాన్ నిత్యమాకైయాలే, నిరుపాధికభగవత్పారతన్త్ర్యత్తోపాతినిత్యముమామ్, ఇరుక్కుమ్;

అ.—అధ్యాత్మాదేరాకృతిగణత్వాత్ తత్ప్రత్యయః; ఇత్తైయుటోణ్డు అరుళిచ్చెయ్‌క్కిఱార్, (అతావతుచేతననుక్కు) ఇత్యాది.

(ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱతు, “లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్” ఎన్ఱపడి.

[ఔపాధిక] శబ్దాభిప్రేతమ్, (తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే) ఇత్యాది.

విశేషమ్ సామాన్యత్తిలే హేతువాకైయాలే, తృతీయవ్యాఖ్యానమ్.

“(1)చేతననుక్కు మిథునశేషత్వమ్ నిరుపాధికమానాలుమ్, ‘లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్, లక్ష్మ్యాస్తదీయత్వప్రయుక్తమ్’ ఎన్నుమిడమ్, ‘విష్ణుపత్నీ-అఘోరా-అస్యేశానా’౧ ఎన్ఱు, అవళుక్కు పత్నీత్వప్రయుక్తనియన్తృత్వమ్ శొల్లుకైయాలే సిద్ధమ్” ఎన్ఱాతల్,

(2) “నిరుపాధిక లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్య విలక్షణమాయ్, లక్ష్మీగతతదీయత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యవిశేషమ్ ఇవనుక్కుఉణ్డు” ఎన్ఱాతల్,

తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (తదీయత్వప్రయుక్తమాకైయాలే) ఎన్ఱతు.

“ఉపాధినిత్యత్వాత్, ఔపాధికనిత్యత్వమ్” ఎన్గిఱార్, (అవ్వుపాధితాన్) ఇత్యాది.—

“I. స్వరూపయోగ్యతారూపపారతన్త్ర్యత్తుక్కు నిత్యత్వమ్, ఉత్పత్తివినాశశూన్యత్వరూపమ్;

II. ఫలోపహితత్వరూపమానవతుక్కు నిత్యత్వమ్ వినాశశూన్యత్వరూపమ్”; ఎన్ఱు విభాగమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(నిరుపాధికభగవత్-పారతన్త్ర్యత్తోపాతి) ఎన్ఱతు, “లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్పోలే, తదీయత్వప్రయుక్తమన్ఱిక్కే, భగవత్-స్వరూపమాత్రప్రయుక్తమాన భగవన్నిరూపితపారతన్త్ర్యమ్పోలే” ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—ఈశ్వరనుక్కు ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్, (౧)ఆశ్రితత్వప్రయుక్తమాకైయాలే, ఔపాధికముమామ్, (౨) అవ్వుపాధినిత్యమాకైయాలే, అతుతాన్ నిత్యమామ్, ఇరుక్కుమ్” ఎన్గై.

(ఇరువర్కుమ్ఉణ్డు) ఎన్ఱాతే (ఉణ్డితే) ఎన్ఱతు, ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణప్రసిద్ధియై తోత్తువిక్కైక్కాక.

అ.—“ఔపాధికత్వ నిరుపాధికత్వాభ్యాం భేదమల్లతు, నిత్యత్వత్తిల్ మిథోవిశేషమిల్లై” ఎన్ఱు కరుత్తు.

(ఈశ్వరనుక్కు) ఇత్యాది:—

(ఇవ్విషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱతు, “లక్ష్మీనిరూపితపారతన్త్ర్యమ్” ఎన్ఱపడి.

(ఆశ్రితత్వ) ఇత్యాది:—

“లక్ష్మీనిష్ఠభగవదాశ్రితత్వ హేతుకమాకైయాలే” ఇత్యాది; పూర్వవత్.

“ఏతద్వాక్యస్థపారతన్త్ర్యత్తై పూర్వవాక్యత్తిలే [స్వరూప]శబ్దత్తాలే శొల్లుకైయాలుమ్,

అతుతాన్, ‘తేవుమ్ఎన్నుయిరుమ్’౨ ఎన్గిఱ శ్రీసూక్తిక్కు సూచకమాకైయాలుమ్,

అన్ద శ్రీసూక్తియుమ్, ఆశ్రితపారతన్త్ర్య పరమాకైయాలుమ్,

“ఆశ్రిత” ఇత్యనృశంసతా’ ఎన్ఱు, పిరాట్టిక్కు ఆశ్రితత్వము ణ్డాకైయాలుమ్,

ప్రణయిత్వత్తిల్ పోలే, కదాచిత్ కిలాయ్క్కైక్కు సంభావనైయుమిల్లామైయాలుమ్,

‘త్వయికించిత్సమాపన్నే కింకార్యంసీతయామమ’౪ ఎన్ఱు, ‘పత్నీత్వాద్యపేక్షయాపి ఆశ్రితత్వమ్ ప్రబలమ్’ ఎన్గైయాలుమ్,

ప్రణయినీత్వ - ఔపాధికత్వాపేక్షయాపి ఆశ్రితత్వ ఔపాధికత్వకథనమ్, పారతన్త్ర్యత్తుక్కుయుక్తమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (ఆశ్రితత్వప్రయుక్తమాకైయాలే) ఎన్ఱతు.

ఇఙ్గే నిత్యత్వమ్, ఉత్పత్తివినాశశూన్యత్వమేయాకలామ్.

ప్రమాణప్రసిద్ధిద్యోతకమాన (ఇతే)శబ్దత్తుక్కు అర్థమ్, (“ఇరువర్క్కుముణ్డు” ఎన్ఱాతే) ఇత్యాది.

౧॥

౨॥ పు. ౪౭౮, ౧మ్ నోట్టు. ౩॥

౪॥ శ్రీరా. యు. ౪౧-౪.

తల్, కర్మపారతన్త్ర్యందవినశ్యత్యుభయోర్బలమ్।. తచ్చాయుష్మిౣ అవశ్యానుభో క్తవ్యేక ర్మణిస్థితిః;। ఈశ్వరేతుభవే త్తత్కౣ్మానుగుణదణ్డనమ్।.

మూ.—౧౫౫. అనిత్యమాన ఇరువర్-పారతన్త్ర్యముమ్ కులైవతుమ్ అత్తాలే.

వ్యా.—౧౫౫. "ఇవ్వళవుఅన్త్రు, ఇన్నముమిఙ్గుకుౣ ఒరుప్రయోజనముణ్డు" ఎన్గిఱార్, (అనిత్యమాన) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(అనిత్యమాన) పారతన్త్ర్యమావతు, కర్మపారతన్త్ర్యమ్.

అతిల్, చేతననుకుౣ కర్మపారతన్త్ర్య మావతు, అవశ్యమ్ అనుభోక్తవ్యఙ్గళాన శుభాశుభకర్మఙ్గళిౣ- వశత్తిలే ఇట్టుప్పుణ్డు సంసరిక్కైౣ.

ఈశ్వరనుకుౣ కర్మపారతన్త్ర్యమావతు, "తాౣ శెయ్తకర్మమ్ తాననుభవిక్కౣఛాఙ్గిల్, నామ్ శెయ్వతు ఎౣ?" [౧౫

మూ.—౧౫౬. ససాక్షికమాకైయాలే, ఇప్పధత్తై ఇరువరాలుమ్ ఇల్లైశెయ్యప్పోక్కాతు.

వ్యా.—ఎన్ఱు, ఇవౣ శెయ్తకర్మత్తైయే ప్రధానమాకౣ అతుక్కౣడాక వేనిర్వహిత్తుక్కొౣణ్డుపోఎరుకై. [౫

ఇతునడప్పతు, "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి"౪ ఎన్నుమళవుమాకైయాలే, ఇత్తై "అనిత్యమ్" ఎన్గిఱతు

ఇవై పురుషకారపురస్కౣరణత్తాలే సత్తైకైయావతు:—
"ఇవౣమున్నిడుమళవిల్, అత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్,
అవౣమున్నిడుమళవిల్, ఇత్తలైయై త్తిరుత్తియుమ్,
ఇరణ్డుతలైయుమ్ రక్ష్యరక్షకభావేన శేరుమ్పడి
పణ్ణుకైయాలే, ఇవై తన్నడైయే నివృత్తమాకై.

వ్యా.—౧౫౬. "అనాదికాలమ్ స్వతన్త్రిఙామ్, యథాతానుమ్వర్ తిరిన్ఙ్గిత్తిరిన్ద ఇవౣ, ఇన్ఱు ఈ ఆభిముఖ్యమ్ పణ్ణిన్ ఱుః; [౧౫

ప్రకృతియోడే ఇరుక్కౣయాలే, దుర్వాసనై మేలిట్టు

అ.—"'పుంప్రధానేశ్వరేశ్వరీ'౧ ఎన్గిఱ అవళ్-తిరునామముమ్, 'శ్రీశః'౨ ఎన్గిఱ అవౣ- తిరునామముమ్, వక్ష్యమాణవ్యుత్పత్తియాలే, 'శ్రీ' ఎన్గిఱ తిరునామముమ్, ఇతిల్ ప్రమాణమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"పుంసాం=చేతనానాం, ప్రధానస్య=త్రిగుణస్య, ఈశ్వరస్య=భగవతశ్చ, ఈశ్వరీ=స్వరూపతః, పత్నీత్వతః, ప్రణయిత్వతశ్చ, నియన్త్రీ" ఎన్ఱుపడి.

"శ్రీశా=సర్వావస్థావ్యవస్థాపికాయస్య, సః=శ్రీశః"౩ ఎన్ఱు, శ్రీ భగవద్గుణదర్పణమ్?.

"మూలత్తిలే 'శ్రీః' ఎన్గిఱ తిరునామత్తై ప్రమాణమాక మేలేకొల్లుకైఅత్తాకైయాలే, వ్యాఖ్యానత్తిల్ ఇజ్జైవిశిష్య ప్రమాణ ప్రదర్శనమ్ పణ్ణిఱ్ఱిలర్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౫౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవుఅన్త్రు,) ఇత్యాది.

అతావతు, "పూర్వోక్తస్వస్వదోషశమన స్వరూపసిద్ధిమాత్రమ్ అన్త్రు" ఎన్ఱుపడి.

"మూలత్తిలే పూర్వోక్తనిత్యపారతన్త్ర్యవ్యావృత్త్యర్థమ్, [అనిత్య] శబ్దమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కర్మపారతన్త్ర్యమ్) ఎన్ఱు.

అ.—"ఉభయపారతన్త్ర్యత్తుక్కుమ్ అనిత్యత్వమ్ వినాశప్రతియోగిత్వరూపమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతునడప్పతు) ఇత్యాది.

"(శమిప్పిక్కౣక్కౣక) ఎన్ఱాప్పోలే, 'కులైప్పిక్కుమ్' ఎన్నాతే, [కులైవతుమ్] ఎన్ఱవిత్తాలే,

'దోషశమనమ్పోలే పురుషకారపురస్కౣరణవిషయక కృత్యుద్దేశ్యమన్త్రు,

కింతు, తథావిధరక్ష్యరక్షకభావ ఘటనరూపాన్యవిషయక కృతినిష్పాద్యతయా ఇవ్వుభయపారతన్త్ర్యనివృత్తి, నాన్తరీయకై' ఎన్ఱు, లభిక్కౣఅతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నడైయేనివృత్తమాకై) ఎన్ఱు.

౧౫౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

"ప్రపన్నస్యాపిహిపునః దేహకర్మకృతేస్థితే।
దురితానిపరాం వృత్తిందూషయన్తిమహాబలాత్॥"౫ ఎన్గిఱవిక్కైయుటౣణ్డు, (ప్రకృతియోడే) ఇత్యాది.—

౧॥ సనత్కుమారసం, ౧౧౩.
౨॥ బంబాయ్‌నగర ముద్రితసహస్రనామ భాష్య పు-౫-౪౦. వరి ౨౩.
౩॥ మేల్‌పడి. పు వరి ౩.
౪॥ గీ-౧౮-౬౬.
౫॥

20-12-99.

సంబన్ధోయంసాక్షీపూర్వోద్వ్యాఖ్యాంనాపిప్రకాశ్యతే। I. "దేవీపురుషకారేణమామగృహ్ణాత్ స్వయంయకః॥ తత్, సర్వశక్తియుక్తోపినత్యజేత్తాం

వ్యా.—ఆశ్రయణాఙ్గీకారఙ్గళాలే ఉద్భూతమాన ఇన్దరత్ప్య రక్షకబన్ధత్తై ఇల్లైశెయ్దు,పత్రైయషడియే, పోక్కప్పార్ కుక్కళ్, నిరఙ్కుశస్వతన్త్రన్నాయ్, కర్మానుగుణమాక ఇవనై, లీలైయిలే అనాదికాలమ్ పిరినిరియోగమ్కొణ్డుపోన్ద ఈశ్వరన్ తాన్, ఇబ్బన్ధత్తై ఇల్లైశెయ్దు, మున్బుపోలే ఇవనై, కర్మానుగుణమాక నిగ్రహిక్కప్పార్ కుక్కళ్ శెయ్యిలో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ససాక్షికమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి.

అత్తావదు:—

"ఇన్దరక్ష్యరక్షకసంబన్ధమ్, ఇరణ్డుతలైయుమ్ అఱిన్దనాక వన్దత్తన్నిక్కే పురుషకారరూప సాక్షిసహితమాక వన్దదాకైయాలే, ఇత్తై ఇరువరాలుమ్ అళ్ళియమాఱపోక్కా తు" ఎన్నై.

అ.—"ప్రకృతికార్యదేహత్తోడే" ఎన్ఱపడి.

(దుర్వాసనై)—ఉపాదేయాన్తరాది ప్రవృత్తిహేతువాన దుష్టసంస్కారవిశేషమ్.

(ఆశ్రయణ) ఇత్యాది:—

"చేతనకృత ఆశ్రయణముమ్, ఇతుక్కు ఫలావినాభావప్రయోజక ఈశ్వరాఙ్గీకారముమాకిఱ ఇవత్తాలే ప్రకటమాన" ఎన్ఱపడి.

(ఇబ్బన్ధత్తై) ఎన్ఱతు, "రక్ష్యరక్షకభావరూపసంబన్ధత్తై" ఎన్ఱపడి.

(ఇరణ్డుతలైయుమ్ అఱిన్దనాకవన్దత్తన్నిక్కే) ఎన్ఱతు, "రక్ష్యరక్షకర్ ఇరువరుమేయఱిన్దనాక వన్దిక్కే" ఎన్ఱపడి.

"[సాక్షి] శబ్దమ్, పూర్వాపరానుగుణ్యాత్ పురుషకారాత్మకసాక్షిద్రష్టృపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పురుషకారరూప) ఇత్యాది.—

(అళ్ళియమాఱ) ఎన్ఱతు, "అళ్ళిక్క" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౧౫౭. "ఎన్నైనిక్కిక్ కిలుమ్",౧ "కోలమలర్ప్పావైక్కు అన్పాకియ".౨

వ్యా.—౧౫౭. ఇతుక్కుమ్ ప్రమాణమ్కాట్టు కిఱార్ మేల్, ("ఎన్నై") ఎన్ఱుతొడఙ్గి.

I. "నప్పిన్నైప్పిరాట్టి-పురుషకారమాక నిత్యసూరికళ్ - నడువేఎన్నైయఙ్గీకరిత్తపిన్బు సర్వశక్తియాన తానుమ్ కైవిడమాట్టాన్" ఎన్నైయాలే,

("ఎన్నైనిక్కిక్ కిలుమ్"౧) ఎన్గిఱపాట్టు, అవనాల్ ఇబ్బన్ధత్తైయిల్లైశెయ్యపోకామైక్కు ప్రమాణమ్.

అ.—౧౫౭. ["ఎన్నైనిక్కిక్కిలుమ్"౧] ఇత్యాదిక్కు సఙ్గ్రహేణఅర్థమ్, (నప్పిన్నై) ఇత్యాది.

"పిన్నైనమ్పణై"౧ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (నప్పిన్నైప్పిరాట్టి- పురుషకారమాక)ఎన్ఱతు.

"మున్నైయమరర్"౧ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు, (నిత్యసూరికళ్) ఇత్యాది.

"తానుమ్"౧ ఎన్గిఱవిత్తైప్పత్తి, (సర్వశక్తి) ఇత్యాది.

"నిక్కిక్క"౧ ఎన్గి అవిత్తైయుట్కొణ్డు, (కైవిడమాట్టాన్) ఎన్ఱతు.

[ఇవన్ మున్నిడుమవర్కళై అవన్ మున్నిడుమ్] ఎన్ఱు, చేతననుక్కు పూర్వనిర్దేశముమ్, ఈశ్వరనుక్కు అనన్తరనిర్దేశముమ్, ఇరున్దపడియాలే, తత్-క్రమేణప్రమాణోపాదానమ్.

"ఓ" ఎన్గిఱశఙ్కావ్యావర్తనార్థమ్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనాల్ ఇబ్బన్ధత్తై) ఇత్యాది.—

"ఇన్విడత్తిలే చేతనప్రతిపాదనమ్ప్రాసఙ్గికమాకైయాలే, ప్రధానమాన ఈశ్వరాఙ్గీకారవిషయప్రమాణత్తుక్కే ప్రథమోపాదానమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

"ఇఙ్గు, పెరియపిరాట్టియారై మున్నిడుకిఱనైనే ప్రస్తుతమాయిరున్దాలుమ్,

'ఏతత్సాపేక్షసంబన్ధాత్ అన్యేషామమలాత్మనామ్।

దేవీ సూరిగురూణాంచ ఘటకత్వం నతుస్వతః॥'౩ ఎన్ఱు, పిరాట్టిసంబన్ధిమడియాకవే నప్పిన్నైప్పిరాట్టిక్కు పురుషకారముళ్ళదాకైయాలే, తద్విషయప్రమాణోపాదానముపపన్నమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

౧॥ తి. వా. ౧-౭-౮. ౨॥ తి. వా. ౧౦-౧౦-౭.

౩॥

II. త్వాంచదేవ్యావతిన్నిగ్ధంపయిచన్వీకృతేతయా । కదాత్యహంనత్యజేయమ్'', ఇత్యుక్తం శరవిద్విషా॥. శేషత్వప్రణయిత్వాభ్యామాగతశ్చేతనే

వ్యా.—II. ''పెరియపిరాట్టియార్ కు- స్నేహియాకైయాలే, అవళ్-పరిగ్రహమాన ఎ-పక్కలిలే అతిస్నేహియాయ్, అరియనశెయ్తువన్దు ఎన్నోడేకలన్ద ఉన్నై పెర్ఱువైత్తువిడువనో?'' ఎన్నైయాలే, (''కోలమలర్ప్పావైక్కు''౧) ఎన్గిఱపాట్టు, ''పురుషకారమ్మున్నాకవన్ద ఇబ్బన్ధత్తై చేతనర్గాలుమ్ ఇల్లైశెయ్యప్పోకాతు'' ఎన్నుమతుక్కు ప్రమాణమ్.

౧౫౮. (ససాక్షికమాన ఇబ్బన్ధత్తై...ఇల్లైశెయ్యప్పోకాతు) ఎన్గిఱతు సాక్షియానపురుషకార విషయత్తి

అ.—(''కోలమలర్ప్పావైక్కు''౧) ఇత్యాదిక్కు-సఙ్గ్రహార్థమ్, (పెరియపిరాట్టియార్క్కు) ఇత్యాది.

[''కోలమలర్ప్పావైక్కు అన్బాకియ''౧] ఎన్గిఱవిత్తైయటొక్కు, (పెరియపిరాట్టియార్క్కు-స్నేహియాకైయాలే) ఎన్గిఱతు.

'''ఎ-అన్బెయో'౧ ఎన్గిఱత్తైప్పఱ్ఱ (అవళ్-పరిగ్రహమాన) ఇత్యాది.

''నీలవర్ణై''౧ ఇత్యాది మహావరాహవ్యపదానకీర్తనమ్, తత్సదృశచేతనలాభార్థ దుష్కరక్రియాకరణోపలక్షణార్థమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అరియనశెయ్తు) ఇత్యాది.

''పెఱ్ఱుఇన్ఱిపోవక్కువనో!''౧ ఎన్గిఱత్తైప్పఱ్ఱ (ఉన్నైప్పెఱ్ఱువైత్తు) ఇత్యాది.

''చేతనప్రతిపాదనమ్ ప్రాసఙ్గికమాకైయాలే, తత్ప్రమాణోపాదానత్తుక్కు ఆనన్తర్యమ్ ఉపపన్నమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(చేతనర్గాలుమ్) ఇత్యాది.

౧౫౮. ఉత్తరగ్రన్థావతారికై, (ససాక్షికమాన) ఇత్యాది:—

'''కృతాతివృత్తియిల్ దణ్డధరనుక్కు కృతాంశత్తై మాత్రమిఱిక్కైయన్ఱో, ససాక్షికత్వత్తుక్కు ప్రయోజనమ్?;

ఇఙ్గు ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఇతుక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే, సాక్షిపురస్కరణమ్ వ్యర్థమ్?' ఎన్గిఱ శఙ్కైక్కు,

౧॥ తి, ౪౮౧, ౨మ్ పాట్టు.

మూ.—౧౫౯. కర్మణివ్యుత్పత్తియిల్, స్వరూపగుణఙ్గళాల్ వరుకిఱకర్తృసంకోచరాహిత్యత్తై నిన్నైప్పతు.

వ్యా.—ఇరువర్క్కుమ్ ఒక్కాన నిత్యపారతన్త్ర్యత్తైప్పఱ్ఱ వాక్యైయాలే, ఇరువర్క్కుమివ్విషయత్తిల్ ఒక్కానసత్యపారతన్త్ర్యత్తిల్ ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱార్ మేల్, (కర్మణి) ఎన్గిఱతుడఙ్గి.

(కర్మణివ్యుత్పత్తి) యావతు, ''శ్రిఙ్—సేవాయామ్''౨ ఎన్గిఱధాతువిల్, ''శ్రీయతే'' ఎన్గిఱవ్యుత్పత్తి.

ఇతుక్కు అర్థమ్, ''సేవిక్కప్పడానిన్ఱాళ్'' ఎన్గిఱతే.

అ.—'లోకత్తిల్ సాక్షిప్రయోజనమతువాస్తాలుమ్, ఇఙ్గుసాక్షికైక్కు ఏర్త్తు అర్థిప్రత్యర్థికళుక్కు స్వరూపతో, గుణతశ్చ, నియామ్యత్వముమ్ ఒక్కాకైయాలే, తథావిధసాక్షిపురస్కరణమ్ అతివృత్తియిల్ ప్రమాణాక్షర నిరపేక్షనియమనత్తుక్కు అత్యన్తోపయోగియాకైయాలే, సఫలమ్' ఎన్నుమ్ పరిహారత్తై యఱిక్కొణ్డు, తత్-ప్రమాణత్తైక్కాట్టుకిఱార్'' ఎన్గిఱపడి.

(కర్మణివ్యుత్పత్తి)యావతు, అనుశాసనాద్యధీన కర్మకార్థక్త్వబన్తత్వానుసన్ధానమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (''శ్రిఙ్—సేవాయామ్''౨) ఇత్యాదినా.

మూలత్తిలుమ్, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, (వరుకిఱ) ఎన్గిఱ విశేషణక్కు [రాహిత్య]త్తిలుమ్, (ఇల్లామై) యిలుమ్, అన్వయమ్.

''శ్రీయతే'' ఎన్గిఱ లక్ష్మీకర్మక సేవైక్కు కర్త్రాకాఙ్క్షైయిల్ విశేషానుపాదానత్తాలే, యోగ్య సర్వ హేతుక్కళాలే, యోగ్య సర్వరుమ్, కర్తృత్వేన సంబన్ధార్హరాకైయాలే,

శేషత్వప్రణయిత్వాభ్యాంచేతన పరమచేతనయోఃకర్తృత్వమ్ న్యాయ ప్రాప్తమ్;

అతిల్; లక్ష్మీకర్మకసేవా కర్తృత్వత్తుక్కు ప్రయోజకమ్, నిరుపాధికతచ్ఛేషత్వ లక్షణస్వరూపమానాల్, పరమచేతననుక్కు కర్తృత్వమిల్లామైక్కు యోగ్యతైయుమాకైయాలే, కర్తృసంకోచప్ప్ర ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

౨॥ ధాతుపాఠేభ్వాదిః.

కర్తృతాయాఅసంకోచో వ్యుత్పత్త్యాకర్మనిష్ఠయా।. వ్యర్థవ్యఆగతః; పాఠ "శ్రీయతేచ" ఇతిరీతి-కా॥. అధికారిత్రయస్యాపి సత్యాజ్యేయం

వ్యా.—ఇవ్వ్యుత్పత్తియిల్, స్వరూపగుణఙ్గళాల్ వరుకిఱకర్తృసంకోచరాహిత్యమావతు,

శేషత్వమాకిఱస్వరూపత్తాలుమ్, ప్రణయిత్వమాకిఱ గుణత్తాలుమ్, వరుకిఱ, చేతనపరమచేతనర్కళాకిఱసేవా కర్తాక్కళుక్కు సంకోచమిల్లామై.

అత్తావతు:—ఇరణ్డుతలైక్కుమివళ్ - విషయత్తిలుణ్డాన సేవై అవిచ్ఛిన్నమాయ్చ్చెల్లుకై,

ఇత్తై (నిర్వ్యృత్తు) ఎన్ఱత్తు, "[ఇప్పడి] ఇవ్విషయత్తిల్ ఇరణ్డుతలైక్కుముణ్డానపారతన్త్ర్యత్తైస్మరిప్పతు" ఎన్ఱపడి.

అ—అతిల్; ప్రణయిత్వరూపగుణమ్ ప్రయోజకమాన్నాల్, చేతనఙ్గళుక్కు కర్తృత్వమిల్లాత్తే యొగ్యియమాకైయాలే, కర్తృత్వ సంకోచమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్:

ఉభయరుమ్ తత్ప్రయోజకమాన్నాల్, ఉభయరుమ్ కర్తాక్కళాక సిద్ధిక్కైయాలే, సజ్కోచాభావమ్ సిద్ధిక్కుమ్:

ఇప్పడి న్యాయసిద్ధార్థత్తై "శ్రీయతేచాఖిలైర్నిత్యమ్" ఎన్ఱు, నిర్వచనముమ్ శొల్లుకిఱతు:

"సకలైః" ఎన్నాత్తే, "అఖిలైః" ఎన్ఱిరుక్కిఱతు, ప్రాయికత్వని వృత్తిద్వారాభగవత్-కర్తృకత్వత్తైయుమ్ క్రోడీకరిక్కిఱతు:

కాలోపాధినిర్దేశ మిల్లామైయాలే సిద్ధిత్త అర్థమ్, (నిత్యమ్) ఎన్ఱు:

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు ఇరణ్డు తలైక్కుమ్) ఇత్యాది.

"[కర్తృసజ్కోచ రాహిత్య] శబ్దమ్, కర్తృసజ్కోచరాహిత్య ఫలితపారతన్త్ర్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ఇవ్విషయత్తిల్) ఇత్యాది.

౧౫౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఇరుక్కైయాల్) ఇత్యాది.

మూ.—౧౫౯. అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకార మవర్జనీయమ్.

వ్యా—౧౫౯. I. "ఇప్పడి ఇరుక్కైయాల్, ఇప్పురుషకారమ్ ప్రపత్త్యధికారిక ళెల్లార్క్కుమ్ అవశ్యాపేక్షితమ్" ఎన్గిఱార్ మేల్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే.

(అధికారిత్రయ) మావతు, (అజ్ఞర్, జ్ఞానాధికర్, భక్తివివశర్,) ఎన్గిఱ మూన్ఱు, అధికారికళుమ్.

(ఇవర్కళుక్కు పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్) ఎన్ఱత్తు,

"శమిప్పిక్కై ముతలానవత్తుక్కు పురుషకారాన్వయమ్ వేణ్డుకైయాలే, సర్వథాకైవిడవొణ్ణాతు" ఎన్నై.

అ.—"ద్వయత్తిల్, శ్రీమత్పదత్తాలే పురుషకార సంబన్ధత్తైచ్చొల్లి, ఉత్తమనాలే సామాన్యేన అధికారిమైచ్చొల్లుకైయాలే, "పురుషకారమ్ సర్వాధికారిసాధారణమ్" ఎన్ఱు, సిద్ధమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేమూలత్తిలే (అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్) ఎన్ఱత్తు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి (ప్రపత్త్యధికారికళెల్లార్క్కుమ్) ఎన్ఱత్తు.

"(అధికారిత్రయ) శబ్దమ్, [ప్రపత్తిపణ్ణుమ్ అధికారికళ్ మూవర్] ఎన్ఱవిత్తుక్కు శబ్దతః అర్థతశ్చ ప్రత్యభిజ్ఞాపకమాయిరుక్కైయాలే, అజ్ఞర్ ముతలానారైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞర్) ఇత్యాది.

[శమిప్పిక్కై ముతలాన] ఎన్గిఱ [ముతలానవై] శబ్దత్తాలే, స్వరూప సిద్ధ్యాదికళ్ వివక్షితఙ్గళ్.

[అవర్జనీయ] శబ్దార్థమ్, (కైవిడ) ఇత్యాది.

"[అధికారిత్రయ] శబ్దోక్త సామాన్యత్తుక్కు విశేషాకాఙ్క్షైయిలే సాన్నిధ్యాత్ [ఐశ్వర్యకామర్క్కుమ్, ఉపాసకర్క్కుమ్] ఎన్ఱు, ప్రస్తుతరాన ఐశ్వర్య కైవల్య భగవచ్చరణార్థికళాన భోగమోక్షకామరాకిఱ విశేషత్తిలే పర్యవసానమ్ ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అథవా) ఇత్యాది.

I. అజ్ఞజ్ఞానాధికార్యన్తభక్తాప్తత్రియమీరితాః; II. అథవా, ఐశ్వర్యకైవల్యభగవచ్చరణార్థినః॥ దుస్త్యజత్వంతద్గతయేపురస్కారానపేక్షతా॥

వ్యా.—II. అథవా, "ఇప్పురుషకారమ్ తాన్, అనన్యప్రయోజనరాయ్ ప్రపత్తిపణ్ణుమవర్ కళుక్కేయో?, ప్రయోజనాన్తరపరరాయ్ప్పణ్ణుమవర్ కుక్కుమ్ వేణుమో?," ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అధికారి) ఇత్యాదియాలే.

(అధికారిత్రయమ్) ఎన్ఱ్, ఐశ్వర్యకైవల్య భగవచ్చరణార్థికళై.

ఇవర్కళ్ మూవర్కుక్కుమ్ (పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్) ఎన్ఱు,

"స్వస్వాభిలషితసిద్ధిక్కు ఈశ్వరనై, యుపాయమాక స్వీకరిక్కుమళవిల్, ఇవర్కళ్ - అపరాధఙ్గళైప్పాఱుత్తు, అవనై అఙ్గీకరిక్కుమ్పడిపణ్ణుకైక్కు పురుషకారమ్ అవశ్యాపేక్షితమ్" ఎన్నై.

అ.—"ద్వయత్తిల్, ఉత్తరఖణ్డ సమభివ్యాహార బలత్తాలే అనన్యప్రయోజనాధికారి ప్రవృత్తిమాత్ర విషయత్వమ్ పూర్వఖణ్డస్థ 'శ్రీమత్' పదాభిప్రేత పురుషకారత్తుక్కు లభిక్కుఅతు" ఎన్ఱు, శఙ్కాబీజమ్ :

"పూర్వఖణ్డస్థ శ్రీపురుషకారోపాయ వరణఙ్గళుక్కు ప్రయోజనాన్తరార్థత్వ వ్యావర్తనార్థమ్ ఉత్తరఖణ్డావతరణమాకైయాలే, అవైయిరణ్డుక్కు ప్రయోజనాన్తర సాధారణ్యమ్ లబ్ధమ్" ఎన్ఱు, పరిహారాభిప్రాయమ్.

"పూర్వయోజనావత్, స్వరూపసిద్ధ్యాదికళ్ ఇఙ్గు సార్వత్రిక ప్రయోజనఙ్గళాకమాట్టాతైయాలే, అపరాధక్షమామాత్రమ్ ప్రయోజనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అపరాధఙ్గళై) ఇత్యాది.

ఇవ్విడత్తిలే ఆయిప్పడియిలే,

"[అధికారిత్రయమ్] ఎన్ఱ్, అ సామాన్యోక్తియైక్కొణ్డు, ఐశ్వర్యకైవల్య భగవచ్చరణార్థికళైక్కొళ్కై అప్రస్తుతమాకైయాలుమ్,

అవర్కళ్ స్వసాధనఙ్గళిలన్వయిక్కుమిడత్తు తత్తదనుగుణప్రాయశ్చిత్త మొఴియ పురుషకారాశ్రయణమ్ వేణ్డాతైయాలుమ్,

వ్యా.—"పూర్వవాక్యత్తిల్ పురుషకార పూర్వకమాన ఉపాయవరణమ్, ప్రయోజనాన్తరపరర్కుక్కుమ్ పొదువాకైయాలేయిఱే, ఉత్తరవాక్యత్తాలే అనన్యప్రయోజనత్వత్తై ప్రకాశిప్పిక్క వేణ్డుకిఱతు!;

పూర్వవాక్యత్తిల్ ప్రతిపాదితమాన సాధనవిశేషమ్, ఫలచతుష్టయసాధారణమాయిఱే యిరుప్పతు?:

అత్తిల్, 'ఇవ్వధికారిక్కు అభిలషితమాన ఫలవిశేషమ్ ఇన్నతు' ఎన్నుమిడత్తైప్రకాశిప్పిక్కిఱతు ఇవ్వాక్యమ్" ఎన్ఱు, పరన్దపడియిలుమ్;

"కీழ్చ్చొన్న సాధనమ్, ఫలచతుష్టయసాధారణమాయిరుక్కైయాలే, ఇవనుక్కు అపేక్షితమాన ఫలవిశేషత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" * ఎన్ఱు, శ్రియఃపతిప్పడియిలుమ్;

"ఉత్తరవాక్యత్తాలే ప్రాప్యమ్ శొల్లుకిఱతు, ప్రాప్యాన్తరత్తుక్కు అన్ఱు,' ఎన్నై." ఇత్యాదియాలే ముముక్షుప్పడియిలుమ్; ఇవర్ తామేయరుళిచ్చెయ్దారిఱే?.

అ —'నాలామధికారిక్కు ప్రాయశ్చిత్త వినాశ్యమ్' ఎన్ఱు, ఇవర్ తామ్ విశేషిక్కైయాలుమ్,

'శ్రియఃపతియై యుపాసిప్పర్' ఎన్న మళవుక్కొణ్డు పురుషకారభావమ్ వారాతైయాలుమ్, శేరాతు" ఎన్ఱు, ద్వితీయయోజనైయై దూషిత్తతు.

అన్దదూషణత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్, (పూర్వవాక్యత్తిల్) ఇత్యాదినా. అయమాశయః:—

"(ఐశ్వర్యకామర్క్కుమ్) ఇత్యాదినా ఐశ్వర్యకైవల్య భగవచ్చరణార్థికళ్ అజ్ఞాదికళై ప్పఱ్ఱి అత్యన్తసన్నిహితపూర్వప్రస్తుతరాకైయాలే, అప్రస్తుతత్వదూషణమిల్లై;

ప్రయోజనాన్తరార్థమ్ సాధనాన్తరత్తిల్ అన్వయిక్కుమ్పోతు, పురుషకారమ్ వేణ్డావాకిలుమ్, 'యద్యేన కామకామేన' ఇత్యాదిప్పడియే, తదర్థమ్ ప్రపత్తియై ప్రయోగిక్కుమ్పోతు, పురుషకారమ్ వేణుమాకైయాలే, అనపేక్షితత్వదూషణముమిల్లై:

[నాలామధికారిక్కు] ఇత్యాదివాక్యమ్, 'ఉపాయాన్తరనిష్ఠవిషయమాకైయాలే,

1 2 1 2 3 4 5

ఇత్థముక్తే పరగతస్వీయస్వీకారయోర్భ్రుశమ్ । ఉపాయత్వానుపాయత్వే, పురస్కారప్రయోజనమ్,॥ తదవశ్యాపేక్షితత్వం, తత్-ప్రాబల్యం చ కీర్తితమ్।-

అ.—అవనుక్కు పురుషకారమ్ అనపేక్షితమాకైయాలే, ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యత్వోక్తివిరోధరూపదూషణముమిల్లై:

ప్రత్యేకపూర్వఖణ్డస్థ పురుషకారోపాయవరణఙ్గళుక్కైయ ప్రయోజనాన్తరసాధారణ్యత్తుక్కు స్పష్టప్రతిపాదకఙ్గళాన అభిన్నవక్తృక ప్రబన్ధాన్తరస్థ బహువాక్యానుగుణ్యముముణ్డు:

భిన్నవక్తృకసమానార్థకప్రబన్ధాన్తరానుగుణ్యముముణ్డు:

'తిరుమాలైక్కై తొழுవర్'౧ ఎన్గిఱవిత్తు, 'ప్రయోజనాన్తరత్తుక్కు పురుషకారపురస్కరణమ్ ఆవశ్యకమ్' ఇతి ఏతత్పరతయామూలకారాభిప్రాయజ్ఞరాన తదనుజరాలే వ్యాఖ్యాతమాకైయాలే, 'శ్రియఃపతియై ఉపాసిప్పర్' ఇత్యాద్యుక్తదూషణముమిల్లై:

ఆకైయాల్, ద్వితీయయోజనైయుముపపన్నై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మీ.—౧౫౯. "ననుః భక్తిపారవశ్యప్రపన్నేషుపరాఙ్కుశాదిషు, ఈశ్వరస్య పురుషకారపురస్కారః అప్రసిద్ధిః" ఇత్యత్రాహ, (అధికారి) ఇతి —

"స్వాతన్త్ర్యాదీశ్వరః కంచిత్ స్వీకరోతి న చేచ్ఛయా।
'నాయమాత్మా'౨ ఇతి వేదాన్తాత్ రామాయణవిశేషణాత్ ॥౧॥

'తమభ్యభాష సౌమిత్రే!'౩ ఇత్యుక్తేరీశ్వరస్య చ।
ఘటకానాం పురస్కారో హ్యస్తి జీవపరిగ్రహే ॥౨॥

అతోఽశక్యత్వశైథిల్యశఙ్కా తత్ర న యుజ్యతే।
ధర్మిగ్రాహకసిద్ధత్వాత్ స్వాతన్త్ర్యం నాపి దూషణమ్ ॥ ౩॥

ప్రాయికత్వపరం రత్యై లోకాన్మృత్వాదికం భవేత్।
ఈశ్వరస్య ఫలిత్వాద్వాపశ్చాద్రత్యవ్యపేక్షణాత్ । ౪॥

అపుమర్థత్వశఙ్కాపి నావకాశం లభేద్యతః।" ఇతి.

ఇతి శ్రీవచనభూషణమీమాంసాయాం,
ప్రవృత్తిపరిచ్ఛేదాత్మకే ప్రథమపరిచ్ఛేదే,
అష్టమం ప్రకరణం సమాప్తమ్.
పరిచ్ఛేదశ్చ.

వ్యా.—"'తిరుమాలైక్కై తొழுవర్',౧ 'అడియార్ తేచ్చేర్తల్ తీర్క్కుమ్ తిరుమాలై'ర ఎన్గిఱపడియే,

'పురుషకారమ్ మున్నాకప్పఱ్ఱి ప్రయోజనఙ్గళైక్కొణ్డు అక్లాన్తే, అవర్గళైయొழிన్దు, ఒణ్డొడియాళ్ - తిరుమకళుమ్ అవనుమాన చేర్త్తియిల్ అడిమైయైప్పెఱు' ఎన్ఱు, కీழ் చొన్న ఉపాయఫలత్తైక్కాట్టుకిఱతు పిఱకు" ఎన్ఱితే ఇవర్ - తిరుత్తమ్బియారుమ్, అరుళిచ్చెయల్ రహస్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తతు?.

ఆక [ఇవన్ అవన్నై] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి ఇవ్వళవాక స్వగతస్వీకారానుపాయత్వముమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వముమ్, తత్ప్రాబల్యముమ్, అవనే స్వీకరిక్కుమ్ అళవిలుమ్ పురుషకారమ్మున్నాక వే స్వీకరిక్కుమ్ పడియైయుమ్, "ఇరువరుమ్ ఇప్పురుషకారత్తై మున్నిడుకిఱతు తనక్కు ప్రయోజనమిన్నతు" ఎన్నుమిడముమ్, "ప్రపత్త్యధికారికళ్ క్కుమ్ పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్" ఎన్నుమతుమ్, శొల్లప్పట్టతు.

ప్రథమప్రకరణత్తిలే,

(1) పురుషకారవైభవకథనముఖేన "శ్రీమత్" పదార్థత్తైయుమ్,

అ.—అరుళిచ్చెయల్ రహస్యత్తిలే (పిఱకు) ఎన్ఱతు, 'ఉత్తరభాగమ్" ఎన్ఱాయ్, "ఉత్తరఖణ్డమ్" ఎన్ఱుపక్కి.

అవాన్తరనిగమనమ్, (ఆక ఇవన్ అవన్నై ఎన్ఱు, తుడఙ్గి) ఇత్యాది.

(అవనే స్వీకరిక్కుమళవిలుమ్) ఇత్యాదిమాత్రత్తాల్, "చేతనకర్తృకపురుషకారపురస్కరణ ప్రతిపాదనమ్ ప్రాసఙ్గికమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఉత్తరగ్రన్థ సఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ప్రథమ) ఇత్యాది-(పూర్వఖణ్డార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు) ఇత్యన్తమ్.

౧॥ ఇయఱ్పా. ౧-౮౨. ౨॥ ౩॥

౪॥ తి. వా.

పివంచపూర్వఖణ్డార్థోబహుశఃప్రతిపాదితః। యథాగద్యానుసన్ధానంసమశ్శబ్దార్థపూర్వకమ్॥ శేషేణోత్తరఖణ్డార్థస్స్ఫుటంసమభిధీయతే।:—

వ్యా·—(2) ఉపాయవైభవకథనముఖేన "నారాయణచరణౌశరణంప్రపద్యే" ఎన్ఱ,అవదఙ్గళిల్ అర్థఙ్గళైయుమ్, ప్రతిపాదిత్తవనన్తరమ్,

[వా. ౨౨] (ప్రపత్తిక్కు దేశనియమముమ్)ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, "ప్రపద్యే" ఎన్ఱ,అవదత్తాల్ శొల్లప్పట్ట ప్రపత్తియిన్నుడైయ దేశాదినియమాభావత్తైయుమ్,

అతుక్కు విషయనియమమ్శొల్లుక్కైక్కాక [వా.౩౮] (గుణపూర్తియుళ్ళవిడమే విషయమాకై) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, ముక్తకణ్ఠమాకమీళవుమ్ "నారాయణ"పద అర్థత్తైయుమ్,

[వా. ౪౧·] (ఇతిల్, ప్రపత్తిపణ్ణుమ్ అధికారికళ్ మూవర్)ఎన్ఱు,ఉత్తమనాలే ఆక్షిప్తనాన అధికారిత్రైయుమ్,

ప్రపత్తియిల్ సాధనత్వమిల్లామైయైయుమ్,

ప్రపత్త్యధికారాపేక్షితమాన శక్తి లజ్జాయత్ననివృత్తిశపదమాతిశయమ్ ముతలానవఱ్ఱైయుమ్,

ప్రపత్త్యఙ్గతయాత్యాజ్యమాన ఉపాయాన్తరత్తిన్నుడైయ దోషభూయస్త్వైయుమ్,

తత్-ప్రతికోటితయా ప్రపత్తియిన్నుడైయ నైర్దోష్యాదిక్కళైయుమ్,

ప్రపత్తిప్రసఙ్గత్తాలే ముఖభేదేన స్వగతస్వీకారానుపాయత్వత్తైయుమ్, పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్,

తత్-ప్రాబల్యత్తైయుమ్,

"అవనైస్వీకరిక్కుమళవిలుమ్ పురుషకారత్తైమున్నిట్టేస్వీకరిక్కుమ్" ఎన్నుమిడత్తైయుమ్,

ఉభయరుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుమతుక్కుణ్డాన ప్రయోజనవిశేషఙ్గళైయుమ్,

"అధికారిత్రయత్తుక్కుమ్ పురుషకారమ్ అవర్జనీయమ్" ఎన్నుమత్తైయుమ్,

ప్రతిపాదిక్కైయాలే,ఇవ్వళవుమ్పూర్వఖణ్డార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు·

మూ·—౧౬౦. తన్నుక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై, తీమైయోపాతి విలక్కాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౧౬౦. I. ఇప్ప్రకరణాదియిలే [ఉపాయత్తుక్కు] ఎన్ఱు,తుడఙ్గి, ఉపేయాధికారముమ్ శిలశొల్లిఱ్ఱేయాకిలుమ్, అతు ప్రాసఙ్గికమిత్తనై; ఇని ఉపేయాధికారపరమాన ప్రకరణశేషత్తాలుమ్ ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్:

II. అతు శెయ్కిఱవిడత్తిల్, భాష్యకారర్ గద్యత్రయత్తిల్ ఉత్తరఖణ్డార్థమ్ అనుసన్ధిత్తరుళిన క్రమత్తిలే, "నమస్" శబ్దార్థమ్ మున్నాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్

అ.—౧౬౦. "ఆకిల్,కిఉత్తరఖణ్డాభిప్రేత ఉపేయాధికారాంశప్రతిపాదనమ్ అనుచితమ్?" ఎన్ఱి,అ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్, (ఇప్రకరణాదియిలే) ఇత్యాదినా.

(ప్రాసఙ్గికమిత్తనై)ఎన్ఱతు, "ప్రసఙ్గాత్ సఙ్గతమొన్ఱియ సాక్షాత్ సఙ్గతమన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

(ఇని ఉపేయాధికార) ఇత్యాదినా, "వ్యాఖ్యేయఖణ్డ క్రమానురోధేన తద్వ్యాఖ్యాన క్రమమాకైయాలే, పూర్వఖణ్డ వ్యాఖ్యానానన్తరమ్ ఉత్తరఖణ్డవ్యాఖ్యానమ్ క్రమప్రాప్తస్యాపరిత్యాగరూపావసరసఙ్గత్యాసఙ్గతమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"ఆకిల్, 'నమశ్' శబ్దత్తుక్కు వ్యాఖ్యాన ప్రాథమ్యమ్ అనుపపన్నమ్!" ఎన్ఱి,అ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్, (అతు శెయ్కిఱవిడత్తిల్) ఇత్యాదినా.

(అతు)=ఉత్తరఖణ్డ వ్యాఖ్యానమ్.

(గద్యత్రయత్తిల్) ఇత్యాది:—

అత్తావతు, "మనోవాక్కాయైః'౧ ఇత్యాదినా భాష్యకారర్ అనుసన్ధిత్తపడియే" ఎన్ఱపడి.

అథోపేయదశాయాంచభృశంభవతినిష్ఫలః। శేషత్వేక్త్యాదినైచ్యానుసన్ధానంచాత్మనస్తథా॥ "స్వతన్త్రోపిహ్యమధీనస్తునకస్యాపి" ఇతవత్ స్ఫుటమ్।

వ్యా.—III. అతిల్ ఇన్ద నమస్సాలే ప్రాప్య విరోధి నివృత్తిప్రతిపాదక మాకైయాలే, ప్రాప్యవిరోధిక ళానవళ్రై దర్శిప్పిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి ప్రథమమ్ అవర్గిలేయొన్రై, యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కే త్తాన) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

"కీప్రై, [వా. ౧౮౫] [శ్రీభరతాళ్వానుక్కు నన్మై, తానే తీమైయాయత్తు] ఎన్ఱు, స్వగతప్రవృత్తి, శరణ్యహృ

వ్యా.—దయానుసారి యల్లాతపోతు తీమైయాయ్ తలైక్కట్టుమ్పడి శొన్నవిత్తాలే, 'ఉపాయదశైయిల్, తనక్కేత్తాన తేడుమ్నన్మై తీమైయామ్' ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయ్,

'ఇప్పి సఙ్గత్తిలే ఉపేయదశైయిల్ తాన తనక్కే తేడుమ్ నన్మై, తీమైయాయ్విడుమ్' ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱు, కీళోడు ఇతుక్కుసఙ్గతి.

(తనక్కే) ఇత్యాది:—

అత్తావక్యు:—

"శేషియానవన భోగదశైయిల్ తన-వ్యామోహ

అ.—"భాష్యకారరుడైయ అనన్తానన్తాన సఙ్గతమానపడి ఎన!" ఎన్ఱ, అ అపేక్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిల్) ఇత్యాది

తిరుమన్త్రత్తిల్, "నమః" శబ్దమ్, ప్రాపక విరోధినివృత్తియై యుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్, (ఇన్ద నమస్సు) ఎన్ఱత్తు.

(ప్రాప్యవిరోధినివృత్తి) ఇత్యాదియాల్,

"ప్రతిబన్ధకనివృత్తియుమ్ కారణమాకైయాలే, కార్య కారణభావమ్, 'నమః' శబ్దార్థ తదితరాంశద్వానుసన్ధానఙ్గళుడైయ పౌర్వాపర్యనిదానమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(ప్రాప్య విరోధిక్షళానవళ్రై) ఎన్ఱత్తు, "కేవలశేషత్వ కేవల పారతన్త్ర్య శేష్యనభిమతదోష నివృత్తివిషయాహంకారాదర ప్రభృతి కళై" ఎన్ఱపడి.

(ఒన్రై) ఎన్ఱత్తు, "కేవలశేషత్వత్తై" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడి పేటికాసఙ్గతి యరుళిచ్చెయ్తు, అనన్తరాధికరణ సఙ్గత స్థానీయమాన అనన్తర సన్దర్భసఙ్గతియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీప్రై భరతాళ్వానుక్కు) ఇత్యాదినా.

ఇత్తాల్, (౧) "ఈశ్వరహృదయానుగుణస్వబుద్ధ్యధీన గుణత్తినుడైయ దోషరూపతా ప్రతిపాదకత్వాత్, అనన్తరవాక్య సఙ్గతి ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱుమ్,

(౨) "అత్తిల్, ఉపాయాధికారాను ప్రవిష్టమాయ్, ఈశ్వర

అ.—హృదయానుగుణమాయ్, స్వబుద్ధ్యధీనముమాన గుణత్తుక్కు దోషత్వప్రతిపాదనానన్తరమ్ ఉపేయాధికారాను ప్రవిష్టమాన తథావిధగుణత్తుక్కు దోషరూపత్వత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱతాకైయాలే, పౌర్వాపర్యమ్" ఎన్ఱుమ్ సూచితమ్.

[వా. ౧౭౧.] [అఴకుక్కిట్టశక్తై] ఇత్యాది దృష్టాన్తబలత్తాలే [తనక్కే త్తాన] ఇత్యాది దార్ష్టాన్తికత్తిల్ [నన్మై,] పదమ్, శేషిభోగ విరోధి స్వబుద్ధ్యధీన గుణపరమ్;

అతిలుమ్, [పుణ్యమ్పోలే పారతన్త్ర్యమ్] ఎన్ఱు, మేలే శొల్లుకై యాలే, ప్రాయశఃశేష్యవధిక నిష్కర్ష సమానాధికరణ శేషత్వపరమ్;

[తీమై] పదమ్, [నన్మై,] ప్రతియోగినిర్దేశమాకైయాలే, తద్వివక్షిత శేషత్వవిపరీత స్వాతన్త్ర్యపరమ్;

(అణైక్కైక్కు) ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కుచ్చేర "భోగత్తుక్కు" ఎన్ఱ అధ్యాహార్యమ్;

అధ్యాహృతమాన అతుక్కు [విలక్కు] శబ్దితప్రతిబన్ధక త్తిలే అన్వయమ్;

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషియానవన) ఇత్యాది.

(తన-వ్యామోహత్తాలే) ఎన్ఱత్తు, "శేషిరూప ధర్మిగ్రాహక మాన సిద్ధమాన శేషవస్తు విషయక భోగ్యతా బుద్ధ్యధీన విశృఙ్ఖల వినియోగవిషయక ఉత్కణ్ఠైయాలే" ఎన్ఱపడి.

స్తనావృతై ర్వృతం స్త్రీభిరలంకారాయకఞ్చుకమ్ । యథానాయకభోగస్య, విరోధిస్యాత్ తథైవహి?॥ భవేత్ భోగవిరుద్ధంతత్ శేషత్వంచేతనస్యచ।

వ్యా. — త్తాలే, ‹ఆరుయిర్ప్పట్టను ఎనతుయిర్ ప్పట్టతు'౧ఎన్నుమ్పడి తన్-తిఱత్తిల్ మిక్కవుమ్ తాழనిన్ఱు, పరిమాఱుమవళవిల్,

‹నామ్ శేషభూతరన్రో,? నమ్ శేషత్వత్తై నోక్క వేణ్డావో?' ఎన్ఱు, స్వనైచ్యానుసన్ధానత్తాలే పిఱ్కాలిత్తు, తనక్కుత్తాన్ తేడుకిఱ శేషత్వమాకిఱ నన్మై, అనాదికాలమ్ ‹స్వతన్త్రోహమ్' ఎన్ఱిరున్ద తీమైయోపాతి అవన్-భోగత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

(తీమై) ఎన్ఱు, అకృత్యకరణాదికళైచ్చొల్లవుమామ్.

అ. — ("ఎనతుయిర్ప్పట్టను"౧)=ఎన్నుడైయ ఆత్మవస్తువుక్కు వద్ధమానిన్నై;

("ఆరుయిర్ప్పట్టను"౧)="ఆరుడైయ ఆత్మవస్తు అడైన్దతు" ఎన్ఱపడి.

ఇన్తాల్, "ఆళ్కొళ్వానత్తు"౧ ఇత్యాది పూర్వోత్తర సూక్తికళాక్త శేషశేషిభావవిపర్యయత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఇత్తైప్పఱ్ఱవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మిక్కవుమ్తాழనిన్ఱు,) ఇత్యాది.

శేషత్వమ్ ప్రాయికమాక నైచ్యసహచరితమాక క్కాణ్గైయాలే, తత్సంభావితమానవంశత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామ్) ఇద్యాదినా.

(పిఱ్కాలిత్తు) = నివర్త్తిత్తు.

"ఇతువుమ్, స్వాతన్త్ర్యవిశేషరూపమాన్గాలుమ్, ఒరువన్నై శేషత్వజ్ఞానయుక్తమాన ఇతుక్కు భగవచ్ఛేషత్వజ్ఞాన గన్ధవిధురమాన ప్రాచీన స్వాతన్త్ర్యమ్ దృష్టాన్తమాకలామ్". ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

(అనాదికాలమ్) ఇతి అత్యన్తసంయోగేద్వితీయా.

సప్తమ్యర్థత్తిలే ద్రమిడప్రథమైయాకిల్

"[తీమై] శబ్దమ్, లోకప్రసిద్ధార్థపరమాకలామ్" ఎన్గిఱార్, (తీమైఎన్ఱు, అకృత్యకరణాధికళై) ఇత్యాది.

మూ. — ౧౬౧. అழకుకిఱ్ట్టకట్టై అణైక్కైక్కు విరోధియామాపోలే.

వ్యా. — ౧౬౧. "శేషియుడైయ విరుప్పత్తుక్కు డలామ్ ఆత్మావుక్కు అలజ్కారమాయిరుక్కిఱ శేషత్వమ్, భోగవిరోధమాకిఱపడి ఎజ్ఙనే?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అழకుక్కు) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అత్తావతు: —

"స్త్రీకక్కు అழకుకిట్టకట్టై, నాయకన్-ఉకప్పుక్కు విషయముమామ్, అవళుక్కు అలజ్కారముమామ్, ఇరున్దతేయాకిలుమ్, భోగదశైయిల్ ఆలిజ్గన విరోధియామాపోలే, ఇతువుమ్ భోగవిరోధియామ్" ఎన్ఱపడి.

అ. — ౧౬౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (శేషి) ఇత్యాది.

"ఈశస్సర్వస్యజగతః' ఎన్ఱు, చేతనాచేతనజ్గళుక్కు శేషత్వత్తై చ్చొల్లి, ‹ప్రభుః ప్రీణాతి' ఎన్గైయాలే, ‹శేషత్వమ్ ఆదరహేతు' ఎన్ఱు లభిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషియుడైయ విరుప్పత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"కౌస్తుభత్తుక్కు ప్రభైపోలే, ఆత్మావుక్కు భగవత్-శేషత్వమ్ విచ్ఛిత్తి విశేషశబ్దితరసావహతా ప్రయోజకత్వేన అలజ్కారవ్యపదేశార్హమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆత్మావుక్కు) ఇత్యాది.

ఇవై ఇరణ్డు విశేషముమ్, కఞ్చుకదృష్టాన్తబలలబ్ధమ్.

(అழకుక్కు) ఇత్యాదియిల్, కఞ్చుకార్పణాదికళుక్కు కర్త్రాకాఙ్క్షైయిల్ కఞ్చుకార్పణరూపక్రియాసామర్థ్యత్తాలే "స్త్రీకర్తృకారకమ్" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్.

"అణైక్కైయిల్, నాయకనుక్కు కర్తృత్వమ్ ఔత్సర్గికమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్త్రీకక్కు) ఇత్యాది

(కట్టై) = కఞ్చుళి.

"ఇతు స్త్రీయినుడైయ అనన్యార్హతాప్రకాశకమాకైయాలే, నాయకప్రీతివిషయమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నాయకనుకప్పుక్కు) ఇత్యాది.

కఞ్చుకమ్ స్తనత్తుక్కావరణమాన్గాలుమ్, అవయవిక్కు ఆభరణమ్ పోలే అలజ్కారమాయిరుక్కుమే?.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవళుక్కు అలజ్కారమామ్) ఇత్యాది.

మూ.—౧౬. "హారో౽పి" ౧.

వ్యా.—౧౬.౨, "అఙ్గు క్కు డలాన్నను అనుభవవిరోధియామ్" ఎన్నుమిడమ్ శేషివచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, ("హారో౽పి" ౧) ఎన్ఱు.

"హారో౽పినార్పితఃకణ్ఠే స్పర్శసంరోధభీరుణా। ఆవయోరన్తరేజాతాః పర్వతాః సరితోద్రుమాః" ౧ ఎన్ఱు, "ఆశ్లేషదశైయిల్ స్పర్శవిరోధియామ్" ౧ఎన్నుమచ్చత్తాలే,

అ—౧౬.౨. ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రమాణోపాదానమ్ ["హారో౽పి" ౧ ఎన్ఱు] ఎన్గిఱార్, (అఙ్గుక్కుడలాన్నను) ఇత్యాది.

"(అణైక్కై) ఎన్గిఱ,అదిను, ఆలిఙ్గనజన్యసుఖపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, (అనుభవవిరోధియామ్) ఎన్ఱదు.

"'వపురన్యలిప్తపరిరమ్భసుఖవ్యవధాన భీరుకతయా న వధూః' ౨ ఎన్ఱ,అదిను, కవివచనమాకైయాలే, ఇత్తైప్పోల అనుభవరసికనాన శేషియినుడైయ వచనత్తైయే ఉదాహరిక్కైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శేషివచనత్తాలే) ఎన్ఱదు.

ఉపాత్తప్రమాణప్రతీకత్తినుడైయ అవయవ్యుపాదానపూర్వకమ్ తదర్థమ్, ("హారో౽పినార్పితః" ౧) ఇత్యాది.

"ఆవయోరన్తరేజాతాః పర్వతాస్సరితోద్రుమాః" ౧ ఎన్ఱుమ్, "సరిత్సాగరపర్వతాః" ఎన్ఱుమ్, పాఠద్వయముణ్డు.

ఇన్దవచనత్తిల్ వివక్షితాంశత్తుక్కు అర్థమ్, (ఆశ్లేష)ఇత్యాది "హారత్తినుడైయ వస్తుసామర్థ్యత్తాలే, (స్పర్శ)పదమ్ ఆలిఙ్గనకాలికస్పర్శపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆశ్లేషదశైయిల్) ఎన్ఱదు, ("సంరోధ") శబ్దార్థమ్, (విరోధియామ్) ఎన్ఱదు.

("భీరు" ౧) శబ్దఫలితమ్, (అచ్చత్తాలే) ఎన్ఱదు.

"'వపురన్యలిప్తపరిరమ్భసుఖవ్యవధానభీరుకతయానవధూః' ౨ ఎన్ఱు, స్త్రీక్కు కర్తృత్వమ్ దృష్టమాకైయాలే, ఇఙ్గుమ్సామర్థ్యాత్ పిరాట్టిక్కు కర్తృత్వమ్ సిద్ధిక్కుమదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("భీరుణా" ౧) ఎన్గి, అదిక్కు అర్థమ్ (పిరాట్టి) ఎన్ఱదు.

వ్యా.—"పిరాట్టి తిరుక్కళుత్తిల్ ఒరుముత్తువడముమ్ పడప్పణ్ణవిల్లై" ఎన్ఱారిఱే పెరుమాళ్ ?.

"భీరుణా" ౧ ఎన్గి,అలిఙ్గవ్యత్యయమ్ ఆర్షమ్: అన్ఱిక్కే, (అఙ్గుక్కిట్టదు అణైక్కైక్కు విరోధియామ్)

అ.—("హారః" ౧) ఎన్గి,ఏకవచనార్థమ్, (ఒరుముత్తువడమ్) ఇతి. ["అపి"] శబ్దార్థమ్ ఉమ్మై.

"లోకత్తిలే హారమ్వ్యవధాయకమానాలుమ్, ఇఙ్గుత్తైహారమ్, 'చిన్మయైస్స్వప్రకాశైశ్చ' ౩ ఎన్ఱు, చిన్మయమామ్,ప్రతిఘాతానర్హమాకైయాలే, వ్యవధానప్రసఙ్గమిల్లై:

ఇప్పడియిరున్దాలుమ్, భీత్యతిశయత్తాలే, అదువుమ్ పూణ్పదిల్లై" ఎన్ఱు, ["అపి"] శబ్దత్తుక్కు తాత్పర్యమ్.

"నార్పితః" ౧ ఎన్గి,అదిక్కు అర్థమ్, (పూణ్పదిల్లై) ఎన్ఱు.

"["భీరు"] శబ్దమ్ పిరాట్టియైచ్చొల్లిన్ఱాకిల్, 'భీర్వా' ఎన్ఱిరుక్క వేణుమే?" ఎన్నిల్; (భీరుణాఎన్గి,అలిఙ్గవ్యత్యయమ్) ఇతి.

అత్రావదు:—"పుంలిఙ్గమ్,ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్ వేదవత్ వ్యత్యయానుశాసనత్తాలే లిఙ్గవ్యత్యయాదికళ్ వరుమాకైయాలే, వరుమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆర్షమ్)=ఋషిఃవేదః;

"వైదికప్రక్రియైయాలే సాధు" ఎన్ఱపడి.

"'మనశ్శిలాయాస్తిలకోగణ్డపార్శ్వే నివేశితః' ౪ ఎన్ఱు,ప్రణయిత్వాతిశయత్తాలే పెరుమాళుక్కు పిరాట్టివిషయత్తిలే అలఙ్కర్తృత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇఙ్గుమ్ హారార్పణకర్తృత్వమ్ పెరుమాళుక్కు మాఱ్ఱాదు మాకైయాలే, లిఙ్గబాధనమన్ఱిక్కే యోజిక్కలుమామ్" ఎన్గిఱార్, అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

"'అఙ్గుక్కుడలాక్కత్తాల్ తన్నక్కిట్టదు అణైక్కైక్కు విరోధియామ్' ఎన్ఱు, ఇవ్వళవుమ్ అఱివిక్కైయే ప్రయోజనమాకాదే, (అఙ్గుక్కిట్టదు అణైక్కైక్కువిరోధియామ్) ఎన్నుమిడమ్ అఱివిక్కైమాత్రత్తైయే ప్రయోజనమాక్కినాల్, ప్రకృతార్థత్తుక్కు ప్రమాణతయా ఉదాహరణమాకలామ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గుక్కిట్టదు) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ మాఘ-౯-౫౧. ౩॥ ౪॥ రా. సు. ౪౦-౫.

వ్యా.—ఎన్నుమిడమ్ అతివిశైదమేప్రయోజనమాకిఱ, లిఙ్గానుగుణమాక పెరుమాళ్ తమ్మళపి లేయోజికఱ వుమామ్.

౧౮౩. "ఆనాల్, పిన్నై పారతన్త్ర్యమేయోనల్లతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్,

అ.—(లిఙ్గానుగుణమాక) ఎన్ఱతు, "పుంలిఙ్గత్తుక్కు అర్హతాశ్రయణమిన్ఱిక్కే" ఎన్ఱపడి.

(పెరుమాళ్ తమ్మళవిలే) ఎన్ఱతు, "'వక్తావాన్తస్మై ("తిరు") ఎన్ఱు నిర్దేశిత్తార్' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిక్కలామ్" ఎన్ఱపడి.

("తిరు") శబ్దాపేక్షితమాన విశేష్యమ్,

"సాచ అహంచ—ఆవామ్; తయోః ఆవయోః" ఎన్ఱు, పిరాట్టిసన్నిహితైయాకైయాలుమ్, పూర్వోక్తసామర్థ్యత్తాలుమ్, పిరాట్టియుమాకలామ్.

"ఇన్దసన్నిధియాలుమ్, పూర్వోక్తసామర్థ్యత్తాలుమ్, పుంలిఙ్గశ్రుతియాలుమ్, పెరుమాళుమాత్తల్, శ్రీపెరుమాళేయాత్తల్ ఆకలామ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧౮౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆనాల్ పిన్నై) ఇత్యాది.

"'శేషత్వమ్ పిఱక్కిలై(ప్పై)ప్పటి వంశతోదోషమాకిఱతు; పారతన్త్ర్యమ్ పిన్నైక్కాత్తే ఎఱిపగుణమాయిరుక్కుమో?' ఎన్న" ఎన్ఱపడి.

[పుణ్య] శబ్దవివక్షితత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుణ్యమెన్ఱిఱతు) ఇత్యాదినా.

"సిద్ధాంశత్తైదృష్టాన్తీకరిత్తుక్కొణ్డు సాధ్యాంశత్తైసాధిక్కైయుచితమాకైయాలే, [పుణ్య] శబ్దమ్ శేషత్వపరమ్;

అతుక్కు [పుణ్య] శబ్దత్తాలే నిర్దేశముమ్, పూర్వవాక్యత్తిలే [నస్మై,] శబ్దత్తాలే నిర్దిష్టమాకైయాలే:

అతుత్తాన్మమ్, 'యత్ త్వత్-ప్రియం, తదిహ పుణ్యమ్'; ౧ ఎన్ఱు, సిద్ధసాధ్యపుణ్యసాధారణ 'పుణ్య' పదప్రవృత్తినిమిత్తమ్;

మూ.—౧౮౩. పుణ్యమ్పోలే, పారతన్త్ర్యముమ్
పరానుభవత్తుక్కు విలక్కు

వ్యా.—(పుణ్యమ్పోలే) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి:

I. (పుణ్యమ్) ఎన్ఱిఱతు, [వా.౧౭౫-౧౭౦] కీళ్ (నస్మై)ఎన్ఱిఱశొల్లాలే శొన్న శేషత్వత్తై:

"అతు కీళ్ చ్చొన్నపడియే స్వైచ్ఛానుసన్ధానత్తాలే ఇఱాయ్కైక్కు ఉప్పాయ్కొణ్డు నాత్తోఱపడి భోగవిరోధియాకానిఱ్కుమ్;

అప్పడియే, భోగదశైయిల్ అవనుక్కు ఎతిర్ విన్ఱికొణ్డాత్తే అచిత్తుప్పోలేకిడక్కైక్కు ఉప్పాన కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్విన్ఱిసాపేక్షమాన ఈశ్వరనుడైయ భోగత్తుక్కు మిడఱుపిడియామ్" ఎన్ఱపడి.

అ—భగవత్ప్రియత్వమాకైయాలుమ్, తాదృశప్రియత్వమ్ శేషత్వత్తుక్కణ్డాకైయాలుమ్": ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీళ్ నస్మై ఎన్ఱిఱశొల్లాలే శొన్నశేషత్వత్తై) ఎన్ఱు.

(ఎతిర్ విన్ఱి) యావతు:—భోగదశైయిల్ శేష్యభిప్రాయానుగుణమాకత్తాన్మమ్ శిఱిత్తువ్యాపరిక్కై.

(మిడఱుపిడి) ఎన్ఱతు, "భోజనసమయత్తిల్ గలనిరోధమ్ పోలే" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల్, తాఙ్గనిన్ఱు పరిమాఱుకిఱవనుక్కు నైచ్యహేతు శేషత్వమ్ భోగవిరోధియాకిఱాప్పోలే, భోగదశైయిలవనుడైయ ప్రతిప్రవృత్తిసాపేక్షనానవనుక్కు ప్రతిప్రవృత్తివిరోధియాన పారతన్త్ర్యవిశేషమ్, భోగవిరోధియాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

"'పుణశుభకర్మణి' ౨ ఎన్ఱిఱధాతువిన్ మేలే బాహులకమాయ్ భావేత్యప్రత్యయమాత్తల్, .

భావార్థకణ్యత్ ప్రత్యయమ్వన్దు బహులమాక గుణాభావమాత్తల్ వన్దు, (పుణ్య) శబ్దమ్నిష్పన్నమ్" ఎన్ఱిఱ వ్యుత్పత్తిపక్షత్తైయవలమ్బిత్తు,

౧ ౪

౨॥-ధాతుపా. తుదాదావ-స్తే.

అత్రకేవలశేషత్వం పుణ్యశబ్దార్థ ఉచ్యతే। అథవాపుణ్యశబ్దేనసత్కర్మైవాభిధీయతే॥ తత్ యథేశప్రాప్తిరోధి, తథేయం పరతన్త్రతా।

అథ వృత్తిపరిచ్ఛేదాత్మకే

ద్వితీయపరిచ్ఛేదే

ప్రథమప్రకరణప్రారమ్భః—

మీ.—౧౬౩. ఏవం భక్తి ప్రపత్తిలక్షణయోః పుణ్యపాపయోః స్వభోక్తృత్వలక్షణ స్వాతన్త్ర్యబుద్ధినివృత్తిఫలకత్వాత్ భగవద్భోగవిరోధిత్వేన త్యాజ్యత్వముక్తమ్;

తత్- ప్రసఙ్గేన పరగతిస్వీకార ఫలభూతపారతన్త్ర్యబుద్ధి నివృత్తేరపి పరానుభవ విరోధిత్వాత్ అపురుషార్థత్వమాశఙ్క్య సిద్ధాన్తే ఫలస్వరూపం శోధయతి, (పుణ్యమ్) ఇత్యాది.

సఙ్గతిః ప్రాసఙ్గికీ

సంశయస్తు:—

"పారతన్త్ర్యస్య భోగవిరోధిత్వం (1) సంభవతి?,

(2) ఉత న?" ఇతి.

తదర్థమ్ "కర్మకృతం కాదాచిత్కనిష్టత్వం భోగ్యేషు (3) సంభవతి ఉత న?" ఇతి.

యదా న సంభవతి,

తదా సంభవతి,

తదా తస్య భోగవిరోధిత్వం సంభవతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

"పారతన్త్ర్యస్య ఈశ్వరానభిమతత్వం నైవ యుజ్యతే;

తన్నివృత్తేస్స్వాపవర్గమారభ్య ఈశ్వరేణైవ సాధితత్వాత్:

న చ, "సర్వస్యాపి కాదాచిత్క ప్రియతయా పారతన్త్ర్యమపి కదాచిత్ తస్యాప్రియం భవతి' ఇతి వాచ్యమ్

కాదాచిత్కప్రియస్య కర్మకృతత్వేన తదయోగాత్:

నిత్యాత్మాలఙ్కారభూతస్య నిత్యపారతన్త్ర్యస్య జ్ఞానానన్దాదివత్ నిత్యభోగ్యత్వాత్:" ఇతి.

వ్యా.—II. అన్ఱిక్కే, "(పుణ్యమ్) ఎన్గిఱదు, సత్కర్మత్తైయామ్,

అన్ఱు, యాతొరుపడి పాపత్తిఱ్కాట్టిల్ వ్యావృత్తమాయిరుక్కిఱదో భగవత్- ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకమాకా నిఱ్కుమ్;

అప్పడియే, ఇటాయ్ క్కైక్కొళ్ళప్పట్ట శేషత్వత్తికాట్టిల్ అదిస్తప్పాలే, ఎతిర్ త్తలైయిట్టు వరుకైయిరుక్కైక్కు ఉప్పాన్దైయాలే వ్యావృత్తమాన పారతన్త్ర్యముమ్, ఎతిర్ విడ్రికొడుక్కైక్కు ఉప్పిల్లామైయాలే, పరస్యైయ వనుభవత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమామ్" ఎన్నవుమామ్.

అ.—యోజనాన్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱిక్కే పుణ్యమ్ ఎన్గిఱదు సత్కర్మత్తైయాయ్) ఇత్యాదినా.

(పాపత్తికాట్టిల్ వ్యావృత్తమాయిరుక్కిఱదోపోలే) ఎన్ఱదు,

"శాస్త్రబోధితఫలహేతుత్వేన స్వసజాతీయమాయ్, దుఃఖహేతువాన పాపత్తికాట్టిల్ సుఖహేతుతయా విలక్షణమాయిరుక్కిఱదో" ఎన్ఱపడి.

"పుణ్యపాపే విధూయ"[1] ఎన్గిఱవిత్తైయుటైయ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్ప్రాప్తి) ఇత్యాది.

(ఇటాయ్ క్కైక్కొళ్ళప్పట్ట) ఇత్యాది:—

అత్రాయమ్:—

"తాన్మునిత్తు, పరిమాణుక్కైక్కు ప్రతిబన్ధకమాన్దైచ్చానుసన్ధాన హేతుశేషత్వాపేక్షయా పరాభిప్రాయ విపరీతప్రవృత్త్యభావప్రయోజకత్వేన విలక్షణమాన పారతన్త్ర్యముమ్, శేషికు ఇత్తలైయిల్ ప్రతిప్రవృత్త్యపేక్షైదశైయిల్ తాదృశప్రతిప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధకమాకైయాలే, శేషిభోగప్రతిబన్ధకమామ్" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిలే [పరానుభవ] శబ్దమ్, షష్ఠీతత్పురుషమ్" ఎన్గిఱ అభిప్రాయత్తాలే (పరస్యైయవనుభవత్తుక్కు) ఎన్ఱదు.—

౧॥ ముణ్డక. 3-౧-3.

వ్యా.—“ఇత్తాల్, కేవలశేషత్వముమ్, కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, ఓరోరాకారఙ్గళాలే భోగవిరోధియాకైయాలుమ్;

పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన శేషత్వమే ఉద్దేశ్యమ్” ఎన్నై.

౧౬౪. ఇప్పడియుపేయదశైయిల్,

అ.—“దృష్టాన్తత్తిల్, పుణ్యత్తుక్కు, (౧) శాస్త్రబోధితఫలహేతుత్వేన పాపత్తోడే సాజాత్యముమ్, (౨) సుఖహేతుత్వేన తద్వైజాత్యముమ్, (౩) భగవత్-ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకత్వేన అధికారివిశేషత్తైప్పఱ్ఱ సామ్యముమ్, ఉణ్డాప్పోలే,

దార్ష్టాన్తికత్తిలుమ్, పారతన్త్ర్యత్తుక్కు, (౧) శేషిప్రియత్వేన శేషత్వత్తోడే సాజాత్యముమ్, (౨) నైచ్యానుసన్ధాన ప్రతిబన్ధకత్వేన తద్వైజాత్యముమ్, (౩) శేష్యభిప్రేతభోగవిరోధిత్వేన తత్సామ్యముమ్, ఉణ్డాకైయాలే,

స్వసజాతీయప్రతియోగిక వ్యావృత్తిమత్త్వేసతి, ధర్మాన్తరప్రయుక్తతత్ప్రతియోగిక సామ్యవత్త్వమ్, పుణ్యపారతన్త్ర్యరూప ఉపమానోపమేయఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఫలితార్థత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.
కేవలత్వమ్, అన్యోన్యాసహకృతత్వమ్.

(ఓరోరాకారఙ్గళాలే) ఎన్ఱతు, “యథాక్రమమ్ శేష్యనభిమతనైచ్యానుసన్ధానహేతుత్వేనవుమ్, తదభిమతప్రతిప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధహేతుత్వేనవుమ్” ఎన్ఱపడి.

(పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన) ఇత్యాది:—
అతావతు:—“పరాభిప్రేతప్రవృత్తినిమిత్తకత్వరూపపారతన్త్ర్యసహకృత పరాతిశయాధాయకత్వరూప శేషత్వమే ఆదరణీయమ్” ఎన్ఱపడి.

౧౬౪. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇప్పడియుపేయదశైయిల్) ఇత్యాది.

మూ.—౧౬౪. గుణమ్పోలేదోషనివృత్తి.

వ్యా.—శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళ్ పరానుభవత్తుక్కు విలక్కాఙ్మ్పడియై అరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్ ప్రాప్తిదశైయిలివన్నుడైయనిర్బన్ధమూలమాక ఉణ్డాన దోషనివృత్తి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కాఙ్మ్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణమ్పోలేదోషనివృత్తి) ఎన్ఱు.

(గుణమ్) ఎన్ఱిఱతు, కీళ్ విరోధియాకచ్చొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళైయిరణ్డైయుమ్.

అ.—“ఉపాయాధికారానుప్రవిష్ట స్వగతస్వీకారదోషత్వచిన్తాప్రసఙ్గత్తాలే ఉపేయాధికారానుప్రవిష్ట శేషత్వపారతన్త్ర్య విశేషఙ్గళినుడైయదోషత్వమ్ చిన్తితమ్:

తత్ప్రసఙ్గాత్ తదుభయదశాన్తరాలభూత ప్రాప్తిదశానుప్రవిష్టత్తినుడైయ పరానుభవప్రతిబన్ధకత్వ రూపదోషత్వంచిన్త్యతే” ఎన్ఱు, సఙ్గతిసూచనమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

కిఞ్చ:—“శేషత్వపారతన్త్ర్యరూపగుణత్తుక్కు పరానుభవప్రతిబన్ధకత్వ ప్రతిపాదన ప్రసఙ్గత్తాలే దోషనివృత్తిక్కుమ్ పరానుభవప్రతిబన్ధకత్వమ్ శొల్లుకిఱతు” ఎన్ఱుమ్, సఙ్గతి సూచనమ్ కణ్డుకొళ్వతు.—
ఇవై ఇరణ్డుమ్, (ఉపేయదశైయిల్), (ప్రాప్తిదశైయిల్), ఎన్ఱ పదఙ్గళాలుమ్, (శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళ్), (దోషనివృత్తి) ఎన్ఱ పదఙ్గళాలుమ్, సూచితఙ్గళిఱే?.

[గుణ] శబ్దవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణమ్ ఎన్ఱ, అతు) ఇత్యాదినా.

(కీళ్ విరోధియాకచ్చొన్న) ఎన్ఱతు, “కేవలశేషత్వముమ్, కేవలపారతన్త్ర్యముమ్, భోగవిరోధియాకచ్చొల్లప్పట్టతిఱే?, అప్పడిప్పట్ట” ఎన్ఱపడి.

“విరోధిక్కు గుణత్వమ్ వ్యాహతమ్;

వ్యా. ఇవైగళ్, ఆత్మావుక్కు అన్తరఙ్గగుణమాయిరుప్పతు?

ఇతుపోలే (దోషనివృత్తి) ఎన్తతు, ‘‘ఇవ్వాత్మగుణద్వయముమ్ కీழ్చ్చొన్నపడియే,యాతొరుపడి పరానుభవత్తుక్కు విలక్కాక్కుమతు,

‘‘అప్పడియే, ఇవన్ నిర్బన్ధిత్తు పణ్ణువిత్తుక్కొళ్ళక్కడవ ప్రకృతిసంబన్ధమాకిఱదోషత్తినుడైయ నివృత్తియుమ్, చరమశరీరమాకైయాలే, ఇత్తోడేశితతునాళ్ వైత్తు అనుభవిక్క ఇచ్ఛిక్కుమ అవనుడైయ అనుభవత్తుక్కు విలక్కామ్’’ ఎన్నై.

(గుణమ్పోలే) ఎన్తు,, పారతన్త్ర్య మొన్ఱైయుమ్ దృష్టాన్తిక్కుమ అక్కత్తావుమామ్.

అ —ద్వయోః ఏకత్వముమ్ అనుపపన్నమ్’’ ఎన్ఱు,ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(ఇవైగళ్) ఇత్యాది.

అత్తావతు:—

‘‘శేష్యభిప్రాయదశైయిల్ స్వాశ్రయోత్కర్షావహత్వరూపగుణత్వమ్ ఇవర్ఱుక్కు ఇన్ఱాకైయాలే గుణత్వమ్ వ్యాహతమస్తు;

ఇవై స్వరూపేణ ఇరణ్డాయిరున్దాలుమ్, ఈశ్వరవ్యావృత్తిరూపస్వాశ్రయోత్కర్షావహత్వముమ్, జ్ఞానానన్దత్వాపేక్షయా ప్రాథమ్యముమ్, ఒన్ఱాయిరుక్కైయాలే, ఇవర్ఱుక్కు అన్తరఙ్గగుణత్వమ్ ఏకమాకైయాలే, ‘జాత్యాకృతివ్యక్తయస్తు పదార్థః’ * ‘వేదాః ప్రమాణమ్’ † ఇత్యాదికళిల్ పోలే ఏకత్వముముపపన్నమ్;

ఆకైయిలే, ముముక్షుప్పడియిలే, ‘స్వరూపముమ్, స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యముమ్,’ ౧ ఎన్ఱు, ప్రణవనమఃప్రతిపాద్యఙ్గళాన శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళుక్కు ‘స్వరూపముమ్’ ఎన్ఱు, ఏకవచనాన్త ‘స్వరూప’ శబ్దత్తాలే అభిధానమ్’’ ఎన్ఱుపడి. [౨౦

పదార్థత్తైచ్చొల్లి, వాక్యార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుపోలే) ఇత్యాదినా.

ప్రత్యేకగుణత్వాభిప్రాయత్తాలే, (ఇవ్వాత్మగుణద్వయముమ్) ఎన్ఱతు.—

‘‘ఆత్మగుణయోఃద్వయమ్’’ ఎన్ఱుపడి. [౨౧

అన్ఱిక్కే ‘‘‘ఇవ్వాత్మగుణమాన ఇద్వయముమ్’ ఎన్ఱాయ్, పూర్వవత్ గుణత్వమ్ ఒన్ఱు,’’ ఎన్ఱుపడియాకవుమామ్.

‘‘[వా. ౧౬౭] [‘‘మన్గపోట్టు’’,౨] ఇత్యాది ప్రమాణోదాహరణబలత్తాలుమ్, [వా. ౧౬౮] [వేర్చ్చూడుమవర్] ఇత్యాదిదృష్టాన్త

అ.—బలత్తాలుమ్, [దోషనివృత్తి] శబ్దమ్, అనుదయసంశయవిపర్యయాదిరూప స్వాశ్రయాపకర్షావహత్వప్రయుక్త దోషశబ్దవాచ్యతాకప్రకృతిసంబన్ధత్తినుడైయ నివృత్తిపరమ్;

అతఏవ అన్దదోషనివృత్తియిలే శేష్యనిష్ఠ ప్రార్థనాత్కటత్వరూపనిర్బన్ధమూలకత్వముమ్ లబ్ధమ్’: ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్పడియే ఇవన్ నిర్బన్ధిత్తుప్పణ్ణువిత్తుక్కొళ్ళక్కడవ) ఇత్యాది.

‘‘శేషత్వమ్, తాన్ఱనిన్ఱు, పరిమాఱుకైయిలుమ్, పారతన్త్ర్యమ్ ఎతిర్విழిక్కొడుక్కైయిలుమ్, విలక్కానాప్పోలే,

నిర్బన్ధమూలకప్రతిబన్ధక నివృత్తి ఎవ్వழియాలేవిలక్కు?’’ ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (చరమశరీరమాకైయాలే) ఇత్యాది.

‘‘చరమశరీరత్తుక్కు ఇవనభిప్రాయత్తాలే దోషత్వముమ్, [౨౦ అవనభిప్రాయత్తాలే అనుభావ్యత్వముమ్,’’ ఎన్ఱుకరుత్తు.

‘‘[వా. ౧౬౦] తీమైయోపాతినత్తై,, [వా. ౧౬౩] పుణ్యమ్పోలే పారతన్త్ర్యమ్, గుణమ్పోలే దోషనివృత్తి], ఎన్ఱు, రశనోపమావ్యఞ్జనస్వారస్యత్తాలుమ్,

[గుణమ్] ఇతి ఏకవచనస్వారస్యత్తాలుమ్, [గుణ] శబ్దమ్ పారతన్త్ర్యమాత్రపరమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [గుణమ్పోలే] ఎన్ఱు,అదిత్తుక్కు యోజనాన్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణమ్పోలే ఎన్ఱు, పారతన్త్ర్య మొన్ఱైయుమ్) ఇత్యాది.

పూర్వపూర్వవాక్యత్తిల్ ఉపమానతయానిర్దిష్టత్తుక్కు ఉత్తరోత్తరవాక్యత్తిల్ వస్త్వన్తరఙ్గళై ప్పఱ్ఱి ‘ఉపమేయతయా నిర్దేశమ్ రశనోపమై’’ 3 ఎన్ఱు, ఆలఙ్కారికర్ శొల్లువర్కళ్

† శ్రీరఙ్గ. ఉ. ౧౯.

౧॥ ముముక్షుప్పడితిరుమన్త్రప్రకరణమ్. వా. ౨౬.

౨॥ తి, వా. ౧౦. ౭-౧౦.

3॥

అతఏవహి భోగ్యస్యాప్యాదీశస్య జ్ఞానివిగ్రహః?| 'జ్ఞానిప్రాకృతదేహస్యభోగ్యత్వం నోపపద్యతే;|| 'ప్రియోహి' ఇత్యాత్మనః ప్రీతివిషయతోక్తితస్స్ఫుటమ్''

మీ.—సిద్ధాన్తస్తు:—

''అలఙ్కారభూత హారాదేశ్చాత్మునః ప్రీతిహేతుత్వేఽపి ఆలిఙ్గన విరోధిత్వాత్ అకర్మనిమిత్తమేవ ప్రతికూలత్వం దృష్టమ్;

తద్వత్, కేవలపారతన్త్ర్యస్యాపి చేతనభోగవిరోధిత్వం దృష్టమ్;

కుసుమాదేస్సారభ్యవత్ భోక్తృత్వస్య చేతనస్వరూప భోగ్యతావహత్వాత్:

తస్మాత్, కేవలభోక్తృత్వమపి అపురుషార్థః:

కేవలపారతన్త్ర్యమపి అపురుషార్థః:

కింతు, భోక్తృత్వేసతి, పారతన్త్ర్యమ్:

నచవిరోధో భోక్తృత్వే;

అస్యాపితద్భోగాఙ్గతా కరణరూపత్వాత్'': ఇతి.

మీ—౧౬౪. ఏవం స్వమతే ఇష్టప్రాప్తేశ్శోధితత్వాత్ ప్రసఙ్గాత్ అనిష్టనివృత్త్యంశమపి శోధయతి, (గుణ) ఇతి.—

అత్రప్రసక్తానుప్రసక్త్యాసఙ్గతిః.

సంశయస్తు:—

'''పరాఙ్కుశాదీనాంవిగ్రహః ఈశ్వరభోగ్యో (1) నభవతి?,

(2) ఉతభవతి?' ఇతి:

తదర్థమ్,' ''అనశ్నన్నన్యోభిచాకశీతి'' ౧ ఇతి, చేతనకర్మానుగుణంపరిణతేసర్వత్రప్రాకృతే ఈశ్వరస్య (3) భోగనారంభవతి?,

(4) ఉతన?' ఇతి:

తదర్థమ్, 'తత్త్వదర్శివచనం, (5) జ్ఞానిదేహవ్యతిరిక్త ప్రాకృతభోగనిషేధపరత్వం శ్రుతేరవగమయతి?,

(6) ఉతన?' ఇతి:

తదర్థమ్, 'పరాఙ్కుశాదీనాందేహస్థితిః, (7, కర్మాయత్తా?,

(8) ఉత ఈశ్వరాయత్తా?' ఇతి.

తదర్థమ్, 'తాదృశనిరతిశయప్రీతిః, ఈశ్వరస్య (9) సంభవతి?

(10) ఉతన?' ఇతి.

యదానసంభవతి,

మీ.—తదా 'తచ్ఛరీరాణామ్ ఈశ్వరేచ్ఛాఽధీనస్థితిత్వాత్, సాధ్యత్వాభావే కర్మనిమిత్తత్వసంభవాత్, తత్త్వదర్శివచనం, శ్రుతేః జ్ఞానిదేహ వ్యతిరిక్త ప్రాకృతభోగ నిషేధపరత్వంనావగమయతి' ఇతి జ్ఞానివిగ్రహః ఈశ్వరస్య భోగ్యోనభవతి:

యదా, జ్ఞానిషు ఈశ్వరస్య నిరతిశయప్రీతిస్సంభవతి,

తదా, 'తచ్ఛరీరాణాం ఈశ్వరేచ్ఛాధీనస్థితిత్వాత్, కర్మనిమిత్తత్వాభావేన తత్త్వదర్శివచనమ్, శ్రుతేస్సంకోచకమ్': ఇతీశ్వరస్య జ్ఞానివిగ్రహోఽనుభవస్సంభవతి'' ఇతి.

పూర్వపక్షస్తు:—

''జ్ఞానివిగ్రహస్య ఈశ్వరభోగ్యత్వమ్ అనుపపన్నమ్;

'ప్రియోహిజ్ఞానినోఽత్యర్థమ్' ౨ ఇత్యాదౌ ఆత్మస్వరూపస్యప్రీతివిషయతోక్త్యా, మాంసాసృగాదిమయదేహస్య భోగ్యతానుపపత్తేః:

దేహారమ్భస్థిత్యోః కర్మకృతత్వేన చేతనకర్మానుగుణం పరిణతే ప్రాకృతే ఈశ్వరస్యభోగానపేక్షాయాః 'అనశ్నన్' ౧ ఇత్యాదిసిద్ధత్వాచ్చ:

నచతత్త్వదర్శివచనాత్తత్సిద్ధిః;

ప్రత్యక్షశ్రుతిబాధేన తద్వచనస్య భగవత్ప్రీతి ప్రశంసాపరత్వాత్:

నచ ఈశ్వరాయత్తత్వం తద్విగ్రహస్య;

ఆరంభకప్రారబ్ధనాశే అన్యేనస్థిత్యయోగాత్:

నచ ఈశ్వరస్య సత్యసఙ్కల్పత్వాత్ తద్విగ్రహస్థాపనోపపత్తిః;

'జ్ఞానిసంబన్ధినిహేయదేహేపిప్రీతిః పర్యవస్యతి' ఇత్యత్రమానాభావాత్:

తస్మాదిదమనుపపన్నమ్'' ఇతి.

సిద్ధాన్తస్తు:—

''జ్ఞానివిగ్రహస్యభగవద్భోగ్యత్వముపపద్యతే ఏవ;

'పత్రంపుష్పంఫలంతోయమ్' ౩ ఇత్యాదిభిః పరంపరయాజ్ఞానిసంబన్ధినామపి ప్రాకృతద్రవ్యవిశేషాణాం భగవద్భోగ్యతాయాః ప్రతిపాదితత్వేన సాక్షాత్సంబన్ధినోవిగ్రహస్య తద్భోగ్యతాయాః కైముత్యసిద్ధత్వాత్:

౧॥ ముణ్డకోపనిషది, ౩-౧-౧.

౨॥ గీ. ౭-౧౭.

౩॥ గీ. ౯-౨౬.

ఇతిచేన్నైవతదుక్తం; పత్రాదిష్వపి వస్తుషు। ఈట్-ప్రీతివిషయత్వోక్తేః, కింపునర్జ్ఞానయతస్తథా॥ జ్ఞానిదేహే ప్రాకృతేపి ప్రీతిరీశస్య జాయతే ।

మీ.—అనుగృహీతించ శ్రుతప్రకాశికాయామ్:—

'పుణ్యక్షేత్రాదిషు భగవతః ప్రీతిః స్వస్మిన్ ప్రీతిమత్పురుషవర్తిత్వాత్;

పత్రపుష్పాదిషు తత్సంబన్ధనిబన్ధనేన': ఇతి:

నచైవమ్ 'అసక్నన్' ౧ ఇత్యాది ప్రమాణవిరోధః:

తేషాం ప్రమాణానాం కర్మఫలభోగ నిషేధమాత్రపరత్వాత్:

అన్యథా భగవతః సర్వైః కర్మ సమారాధ్యత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్:

ఏతేన ప్రాకృత ద్రవ్యస్య భగవద్భోగ్యత్వాసంభవశఙ్కాపి ప్రత్యుక్తా:

'వపాపరిమళోల్లాస వాసితాధరపల్లవమ్' ౨ ఇతి యాగీయమాంసాదీనామపి భగవద్భోగ్యతాయాస్సంప్రతిపన్నత్వాత్:

నచ, 'శాస్త్రబలాత్, భగవతో వపాదిభోక్తృత్వ సిద్ధావపి జ్ఞానివిగ్రహభోగ్యత్వ మప్రామాణికమేవ' ఇతివాచ్యమ్;

బాధకవిరహే సతి పూర్వోక్తకైముతికన్యాయస్యైవ తత్రప్రమాణత్వాత్:

నచ, '"విశుద్ధదన్తవసనో నిర్మలీకృతవిగ్రహః। శుద్ధోదక్షుక్రప్రసన్నాత్మా యథాలబ్ధైస్సమర్చయేత్॥" ౩ ఇత్యాదిభిఃబాహ్యాభ్యన్తరశుద్ధివిశిష్టస్య భూతశుద్ధ్యా నిర్మలీకృత విగ్రహవిశిష్టస్యైవ భగవదారాధనార్హత్వోక్తిబలేన ప్రాకృతజ్ఞానివిగ్రహస్య భగవదనభిమతత్వసిద్ధ్యా తద్భోగ్యత్వానుపపత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

తేషాంశాస్త్రాణామత్యర్థప్రియత్వ రహితాధికారి మాత్రవిషయత్వాత్:

లోకేవిషయప్రవణానాంస్వాభిమత విషయౌజ్జ్వల్యకర ఆభరణానభిమతేః, తదనౌజ్జ్వల్యకరమలాభిమతేశ్చ, అనుభావికతయా భగవతో భక్తవిషయే తాదృశాకారవైధుర్యోక్త్యా తస్యభగవత్ప్రియతమస్యైవ అసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్:

నహిదోషేగుణబుద్ధ్యభావేసతి ప్రీత్యతిశయ ఉపపద్యతే?:

యథోక్తం శేషలక్షణశ్రుత ప్రకాశికాయామ్:—

'సంబన్ధవిశేషాన్వితేషు ప్రీతిః స్నేహః,

మీ —యస్యవిపాకః, "అస్థానభయశఙ్కిత్వమ్, దోషానవభాసః దోషేపిగుణబుద్ధిః," ఇత్యాదయః' ౪ ఇతి:

ఏతేన, దోషేగుణత్వబుద్ధేర్ దోషరూపతయా భగవతితదసంభవోక్తిర్దూరోత్సారితా;

స్నేహవిపాకరూపాయాస్తస్యా గుణాన్తర్గతత్వేన భగవతితదభావేతస్య అఖిలకల్యాణగుణాకరత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్:

నచ కామినీకాముకయోర్ దోష భోగ్యత్వపర్యన్తస్నేహదర్శన మాత్రేణ 'లోకవిలక్షణయోః భగవద్భక్తయోరపి తద్వత్త్వావర్ణన మనుపపన్నమ్' ఇతిశఙ్క్యమ్;

'యాప్రీతిరవివేకానాం విషయేష్వనపాయినీ' ౫ ఇతిభగవద్భక్తయోః కామినీకాముక పరస్పరప్రీతితుల్య ప్రీతిమత్తాయాః ప్రమాణసిద్ధత్వాత్:

ఉకారేణతయోర్ భర్తృభార్యాభావసంబన్ధాభిధానాత్:

'పతింవిశ్వస్య' ౬ ఇత్యాదిభిఃతద్వ్రీశీకారాచ్చానుపపత్త్యభావాత్:

కించ జనకతనయాకృతస్య స్వమలాపనయనస్య 'దీపో నేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసిమేదృఢమ్' ౭ ఇతి భగవద్ద్రోహజనకత్వోక్త్యా తద్బలేనాపిమలరూపజ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ.

నచ, 'భగవతస్స్వదివ్యమహిషీ విషయే తాదృశప్రావణ్య సంభవేపి భక్తవిషయే తన్నసంభవతి' ఇతిశఙ్క్యమ్;

'త్వయికించిత్సమాపన్నే కింకార్యంసీతయామమ। దేశేదేశే కళత్రాణి', ౮ 'త్వాంవానీతే! సలక్ష్మణామ్' ౯ ఇత్యాదినా భక్తానాందివ్యమహిష్యపేక్షయానిరతిశయప్రియత్వ సిద్ధేః:

నచ, 'ఏవంభగవద్బుద్ధ్యా జ్ఞానివిగ్రహస్యభోగ్యత్వసంభవేపి చేతనబుద్ధ్యా తస్యహేయత్వావశ్యకత్వేన నప్రకృతార్థసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

చేతనబుద్ధ్యాపి భగవదిచ్ఛాయా ఏవ అనువర్తనీయత్వేన విరోధాభావాత్:

'అస్నాతాద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారంరాక్షసాధిప' ౧౦ ఇతిసీతావచనేన సర్వాత్మనాశేషిచిత్తానువర్తనావశ్యంభావస్య దర్శితత్వాత్:

౧॥ పు. ౪౯౪, ౧మ్-నోట్సు. ౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥ ౬॥ మహానారాయణేషు. ౧౧-౩.

౭॥ రా. యు. ౧౧౮-౧౭. ౮॥ రా. యు. ౪౧. ౪. ౯॥

౧౦॥ రా. యు. ౧౧౭-౧౦.

స్నాతాయ దేహశుద్ధ్యర్థం పత్నై ద్యైరామశ్చైకోవహ॥. “తథాభూతోపి పతాఙ్గ్యంస్త్ర॥, సభక్తవిషయే తథా॥” ఇత్యేవం తు న వక్తవ్యం; “త్వయి కించిత్”

మీ.—అపిచ శ్రీద్రవిడసామదశమశతకే సప్తమదశకే శ్రీ... ముకుళమునిభిః, స్వజిహాసితమలమయ దేహవిషయే భగవతోऽనురఞ్జనయా భినివేశవిశేషాణాంస ప్రపఞ్చమనుగృహీతత్వేన తత్బలేనాపి జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ;

నచ, 'తస్య “అనశ్నన్నన్యః” ౧ ఇత్యాదిప్రత్యక్షశ్రుతివిరోధపరిహారాయ అన్యథానయనమావశ్యకమ్' ఇతివాచ్యమ్;

“'సంభోగప్రాప్తిః” ఇతిచేన్న; వైశేష్యాత్' ౨ ఇత్యాదిషు తస్యశ్రుతివచనస్య కర్మఫలభోగమాత్రపరతయా దర్శితత్వేన తద్విరోధాభావాత్;

నచ, కర్మారబ్ధదేహభోగస్య కర్మఫలభోగరూపత్వమవర్జనీయమ్;

తథా సకలలీలావిభూతిమనుభవతాం ముక్తానాం కర్మఫలానుభవప్రసఙ్గాత్;

'ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య' ౩ ఇతి శేషిత్వేన లీలావిభూతిభోక్తుర్భగవతస్తత్ప్రసఙ్గాచ్చ;

అథాస్తు వా, 'అనశ్నన్నన్యః' ౧ ఇత్యాదేః ప్రాకృతభోగసామాన్య నిషేధవాచిత్వమ్;

తథాపి, తస్యనిరుక్తద్రామిడసామవచనబలాదేవ అన్యథానేయత్వేన జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ;

జ్ఞానివిషయకద్రామిడ సామవచనస్య విశేషవచనరూపత్వేన ప్రబలతయా 'అనశ్నన్నన్యః' ౧ ఇతిసామాన్యనిషేధస్య జ్ఞానివిగ్రహవ్యతిరిక్తవిషయతాయా అవశ్యాశ్రయణీయత్వాత్;

సర్వవేదమూలభూత ప్రణవమన్త్రశేషమన్త్రరత్న వివరణభూత ద్రావిడసామవచనస్య భర్తృభార్యాభావసంబన్ధగ్రాహక ప్రణవమధ్యమాక్షరాత్మకప్రబలప్రమాణానుగృహీతత్వేన ప్రబలత్వాచ్చ;

'బహుస్యాం ప్రజాయేయ' ౪ 'కరణం కారణం కర్తా వికర్తా' ౫ 'వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశం భవతి దుఃఖితః। ఉత్సవేషు చ సర్వేషు పితేవ పరితుష్యతి' ౬ 'సంబాహుభ్యాం నమతి' ౭ 'తద్విశ్వముపజీవతి' ౮ 'సపికాక్షీనరమేత' ౯

మి.—ఇహ ప్రాకృతజగద్విషయే భగవతిస్సంశ్లేషవిశ్లేషాది సుఖదుఃఖతాయా బహుప్రమాణసిద్ధత్వేన భూయసా న్యాయేన 'అనశ్నన్' ౧ ఇత్యాదేరేవ అన్యథానయనావశ్యంభావాత్ తథా సంకోచసహస్య తస్యైవాన్యథా నేయత్వాచ్చ;

నను! ద్రావిడసామసహస్రైకదశకోపాన్త్యగాథాయాం భగవతా పరాఙ్కుశే బలాత్కారేణ మలమయస్వదేహాత్మకదోషనివృత్తిసంపాదనస్య దర్శితతయా తద్బలేన జ్ఞానివిగ్రహస్య వస్తుతో భోగ్యత్వాభావసిద్ధ్యా తద్బలాద్భోగ్యత్వసిద్ధివచనం విరుద్ధమ్?' ఇతిచేన్న;

తత్ర పరాఙ్కుశార్యస్వవిగ్రహస్య స్వేనసహైవ పరమపదప్రాపణమాత్రస్యైవ నివారితత్వేన తద్భోగప్రతిషేధాభావాత్;

న తావన్మాత్రం కృతమ్; కిమితిచేత్ శ్రూయతామవధానేన:—

ఏతత్పూర్వదశక ప్రథమగాథాయాం హి పరాఙ్కుశస్య పరమపదప్రాపణవిషయే భగవతః స్వరుచిమన్తరేణ, 'కేవలం పరాఙ్కుశార్యనియమనానువిధానమేవ కర్తవ్యమ్' ఇతి వ్యవసాయో దర్శితః;

తదభిజ్ఞేన చ పరాఙ్కుశేన తద్వ్యవసాయానుసారేణ భగవద్రుచివిశేషానువిధానం హిత్వా స్వవిగ్రహవిశ్లేషణపూర్వకం స్వస్య పరమపదప్రాపణం స్వేచ్ఛయైవ నియమితమ్;

అన్యథా హి 'కేవలపరాఙ్కుశవిధానానువిధానమేవ మయా కర్తవ్యమ్' ఇతి భగవన్మనోరథో భగ్నస్స్యాత్?;

ఇదమత్ర వ్యాజమాత్రమ్;

పరమార్థతస్తు:—

'భగవతస్స్వవిగ్రహవిషయకాతిమాత్ర ప్రావణ్యస్య సకల ఇతర ముముక్షు ముక్త నిత్య దివ్యమహిషీవర్గాద్యన్తోపేక్షా విస్మరణాద్యాపాదకత్వేన మహానర్థ పర్యవసానమాశఙ్క్య భగవద్విషయక ప్రేమాతిశాయినా స్వస్వరూపవిస్మరణపూర్వకం పరాఙ్కుశేన బలాత్కృత్య స్వవిగ్రహవైరాగ్యం భగవతి ఆపాదితమ్' ఇతి న కోపి విరోధః;

నైతావతా జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వహానిః;

నవా పరాఙ్కుశస్య దోషనివృత్తిలక్షణ దోషప్రసక్తిః;

అద్యాపి భగవతా శ్రీనగర్యాం దివ్యమన్దిరాన్తస్సంబమూలే శ్రీపరాఙ్కుశచరమవిగ్రహస్య అనుభూయమానత్వాత్;

౧॥ పు. ౪౯౪, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ బ్రహ్మసూ, అ-౧. పా-౨ అధి-౭. శ్రీభా. పు. ౩౧౫. ౩॥

౪॥ ఛా-ఉ. ౬-౨-౩. ౫॥ ౬॥ రా. అ. ౨-౪౦.

౭॥ మహానారాయణీయ. ౨-౨, ౮॥ పు. ౪౯౫, ౬మ్ నోట్టు.

౯॥ మహానారాయణీయ. ౧౭-౧.

23-2-1900.

మీ —శ్రీరఙ్గనాథేన శ్రీయోగివాహదివ్యవిగ్రహస్య సదైవాను భూయమానత్వాత్:

యోగివాహేన స్వవిగ్రహనివృత్తేః అప్రార్థితత్వాచ్చ:

కిఞ్చ 'పరాఙ్కుశమునినా భగవత్ప్రీత్యతిశయ ప్రయుక్త అస్థానభయశఙ్కయైవ స్వవిగ్రహప్రావణ్యం భగవతో నివారితమ్' ఇతి తత్సూక్తిబలాత్ జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

ఇదంచ లోకేభోగిజనానుభావ్య ఉశీరపరిమళస్య మృద్విశిష్ట ఉశీరపర్యాప్తత్వేన సమృత్తికోశీరభోగవదాహ్లాద శీతనేత్రాంబు పులకీకృతగాత్రవత్వ స్వరనేత్రాంగవిక్రియాది జ్ఞానిగతభగవదనుభావ్య భక్తిరూపాపన్నజ్ఞానగన్ధ ప్రవాహపకారాణాం తద్విగ్రహవిశిష్టవేషనిష్ఠత్వేన తస్యవిగ్రహవిశిష్టవేషేణైవ భగవదనుభావ్యతాసిద్ధ్యా విగ్రహస్యాపి భగవదనుభావ్యత్వం దురపహ్నవమేవ:

నచ, 'సర్వజ్ఞస్య భగవతో వికారవిశేషైర్వినాపి జ్ఞానసాక్షాత్కారసంభవాత్ విగ్రహస్యానుభావ్యాసిద్ధిః' ఇతి వాచ్యమ్;

తథాసతి, నిత్యముక్తానాంగుణప్రకాశక భగవద్విగ్రహవిశేష మన్తరాపి భగవద్గుణసాక్షాత్కారసంభవేన భగవద్విగ్రహస్య అనుభావ్యత్వాభావ ప్రసఙ్గాత్:

యదిచ, భగవద్గుణకార్యస్మితావలోకనాదీనాం స్వయంభోగ్యత్వేన తదాశ్రయస్య భగవద్విగ్రహస్య అనుభావ్యత్వమిష్యతే,

తదా, జ్ఞానినిష్ఠభగవదాసక్త్యతిరేకకారితకార్శ్యవైవర్ణ్యాదీనాం పూర్వోక్తవికారవిశేషాణాంచ 'ద్రష్టవ్యస్సర్వదేహిభిః' ౧ ఇత్యుక్తరీత్యా సర్వాపేక్షయా భోగ్యతయా సదానుభావ్యత్వేన భగవదపేక్షయాపి జ్ఞానివిగ్రహభోగ్యత్వసిద్ధిః దురపహ్నవైవ:

అతశ్చ భక్తిపారవశ్యప్రపన్నానాం పరాఙ్కుశాదీనామ్, 'ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవకృతాహ్యసౌ। సాధ్యభక్తిస్తుసాహన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపిభూయసీ॥' ౨ 'సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి' ౩ ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా ప్రథమత ఏవ సర్వప్రారబ్ధనాశే సత్యపి తద్విగ్రహానువృత్తేస్తద్విషయక కేవలభగవదిచ్ఛాం వినా అనుపపన్నత్వేన తద్బలేనాపి జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవదనుభావ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

మీ.—నచ, 'ఆర్త్యధికారపూర్త్యభావాదేవ పరాఙ్కుశాదీనాం విగ్రహానువృత్తిః' ఇతి వాచ్యమ్;

చిన్తయన్త్యాదిషు క్షణమాత్రేణార్త్యధికార పూర్తిదర్శనేన పరాఙ్కుశాదిషు తదర్ధకాలవిలమ్బస్యాపి కేవలభగవదిచ్ఛాం వినా అనుపపన్నత్వాత్:

నచ పరాఙ్కుశాదీనాం చిన్తయన్త్యపేక్షయా మన్దాధికారిత్వం వక్తుం శక్యమ్;

'ఉపమానమశేషాణామ్' ౪ ఇత్యుక్తరీత్యా తస్య సర్వాధికత్వ సిద్ధాన్తవిరోధాత్;

కించ, పరాఙ్కుశాదీనామ్ (1) ఆర్తిపూర్తిసామాన్యాభావాత్ దేహానువృత్తిర్వివక్షితా?,

ఉత (2) ఉపాయాధికారార్తిపూర్త్యభావాద్వా?,

ఆహోస్విత్ (3) ఉపేయాధికారార్తిపూర్త్యభావాదేవవా?,

(1) నాద్యః;

అతిసాహసత్వాత్:

శ్రీపరాఙ్కుశముఖోద్గత ప్రథమప్రబన్ధ ప్రథమగాథాయామేవ తస్యపరమార్తత్వ ప్రతీత్యా తద్విరోధాచ్చ:

(2) నాపిద్వితీయః;

పరాఙ్కుశాదీనాముపాయాధికారార్తిపూర్త్యభావేన, తదన్వేషు తదభావస్య కైముత్యసిద్ధతయా ఆర్తప్రపత్తేరేవ అసిద్ధిప్రసఙ్గాత్:

'భగవద్విశ్లిష్టపరాఙ్కుశార్తనాదేన తరవోప్యరుదన్' ఇతిహి ప్రసిద్ధిః?:

(3) నాపితృతీయః;

ఉపేయాధికారభూత ఆర్తిపూర్తేః ప్రాప్తిదశాపూర్వభావిన్యాః ప్రాప్తిప్రయోజకత్వేపి, ప్రారబ్ధనివృత్త్యప్రయోజకత్వేన తదభావస్య దేహానువృత్తిప్రయోజకత్వాసంభవాత్:

వరణదశాపూర్వభావి ఉపాయాధికారార్తిపూర్తివిశిష్ట వరణలక్షణార్తప్రపత్తిఫలభూతాహి దేహారమ్భకప్రారబ్ధనివృత్తిః!:

౧॥ విష్ణుతత్త్వే. ౨॥ ౩॥ గీ ౧౮-౬౬ ౪॥

తస్యార్తిపూర్తి సామాన్యసద్భావాదార్తిమత్తయా। ప్రారబ్ధనాశే జాతేపి, ఈశేచ్ఛయా దేహవర్తనమ్॥ "పరప్రారబ్ధసామాన్యనాశే, దేహస్థితిర్నహి"॥

మీ — నచాస్యాగప్రాప్తిదశాఽవ్యవహితపూర్వభావి ఉపేయాధికారార్తిపూర్తికార్యత్వముపపద్యతే;

'ఉపేయాధికారార్తిపూర్తిశ్చ, పరమభక్తిపరినిష్పత్తిరూపా; [౫

సా చ ఉపాసకానామర్చిరాదినా దేశవిశేషప్రాప్త్యనన్తరభావినీ' ౧ ఇతి 'పరంజైమినిర్ముఖ్యత్వాత్' ౨ ఇతి సూత్రభాష్యశ్రుతప్రకాశికయోః ప్రదర్శితమ్:

'పరాఙ్కుశదివ్యసూరేస్తు భగవత్కటాక్షమాహాత్మ్యాత్ ద్రామిడసామవేదస్య గాథాయామేవ ఉపేయాధికారార్తిపూర్తిలక్షణా పరమభక్తిపరినిష్పత్తిర్జాతా' ఇతి సంప్రదాయః:

'ప్రారబ్ధనివృత్తిస్తు ఉపాసకానాముత్క్రమణాత్పూర్వభావినీ' ౩ ఇతి; 'భోగేనత్వితరే క్షపయిత్వా' ౪ ఇత్యత్రదర్శితమ్:

ఆర్తప్రపత్తిరూపసాధ్యభక్తినిష్ఠానాంతు ప్రపత్త్యవ్యవహితోత్తరభావినీ; [౧౫

'సాధ్యభక్తిస్తు సా హన్త్రీ ప్రారబ్ధస్యాపి భూయసీ' ౫ ఇతి ప్రమాణాత్:

'ఆర్తప్రపత్తిస్సాధ్యభక్తిః' ఇతి నార్థాన్తరమ్:

ఆర్తప్రపత్తిర్నామ ఉపాయాధికారభూత ఆర్తిపూర్తివిశిష్టా ప్రపత్తిః: [౨౦

సా చార్తిః, 'షడంతిల్కతామ్' ౬ ఇత్యుక్తలోకవర్గజిహాసాపూర్తిలక్షణా;

విషయాన్తరానుభవాది లక్షణవిరోధిహేతుభూతప్రారబ్ధనివృత్తేస్సజ్జిహాసాపూర్తిలక్షణార్తిమాత్రసాపేక్షత్వాత్:

తథా చ 'శ్రీపరాఙ్కుశమునేః ప్రథమప్రబన్ధప్రథమగాథాయామేవ ప్రారబ్ధసామాన్య నివృత్తిహేతుభూత ఉపాయాధికారార్తిపూర్తేర్జాతత్వేన తస్య పరమార్తతయా ప్రారబ్ధనాశే సత్యపి తద్దేహానువృత్తిః కేవల భగవదిచ్ఛాం వినా నోపపద్యత' ఇతి, తద్బలాత్ జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

నచ ప్రారబ్ధసామాన్యనాశే సతి దేహానువృత్త్యసంభవాత్ దేహ

మీ — నన్వబలిష్ఠైవ ప్రారబ్ధశేషసద్భావో ను మీయత ఇతివాచ్యమ్;

తథా సతి, గత్యాగత్యోః సూక్ష్మశరీరానువృత్తేరపి ప్రారబ్ధానుమానప్రసఙ్గాత్:

నచ, 'తత్రదశాయాం ప్రారబ్ధఫలవిషయాన్తరానుభవాద్యదర్శనాత్తత్కల్పనానుపపత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

పరాఙ్కుశాదీనామపి ప్రారబ్ధకార్యేష్విహసా తత్ప్రతిహాసాద్యదర్శనేన తత్కల్పనానుపపత్తేస్తుల్యత్వాత్.

'అత్ర ఉన్మేషనిమేషాదివ్యాపారాబహవస్సన్తి' ఇతిచేత్;

'తేగతిదశాయామపి చన్ద్రసంవాదాదిదర్శనేన సూక్ష్మశరీరేపి సన్త్యేవ' ఇతి సమాధానమ్:

తస్మాత్పరమార్తవిగ్రహానువృత్త్యైవ తేషాం భగవద్భోగ్యత్వసిద్ధిర్దుర్వారైవ:

ఆదిశ్చ: —

జ్ఞానివిగ్రహస్య శ్రీవైకుణ్ఠాదిసర్వదివ్యదేశవిషయక ప్రీతిసదృశప్రీతివిషయతాయాః పరాఙ్కుశాదితత్త్వదర్శివచన సిద్ధత్వాత్,

'పుణ్యక్షేత్రాదిషు భగవతః ప్రీతిః స్వాత్మని ప్రీతిమత్పురుషవరణార్థా' ౭ ఇతిశ్రుతప్రకాశికానుగృహీతరీత్యా భగవతః శ్రీరఙ్గాదిదివ్యదేశవాసస్యాపి జ్ఞానివిగ్రహలాభార్థత్వేన జ్ఞానివిగ్రహభోగ్యతాయా స్సైమ్యత్య సిద్ధత్వాత్, [౨౦

శ్రీభూతసూరిభిః భగవన్నివాసభూత స్వహృదయకమలాపేక్షయా క్షీరాబ్ధ్యాదీనాం బాలాలయమాత్రపదగ్నపూర్వకం భగవతిదత్తాగప్రార్థనేన భగవతో జ్ఞానివిగ్రహానుభవదశాయాం క్షీరాబ్ధ్యాద్యుపేక్షానిర్ధారితద్యోతనేనాపి జ్ఞానివిగ్రహస్య భగవతస్స్వభోగ్యత్వసిద్ధేః,

శ్రీపరాఙ్కుశమునిభిః స్వహృదయ కమలాపేక్షయా గిరిరాజక్షీరాబ్ధి శ్రీవైకుణ్ఠాదిషు భగవతో జఘన్యతాబుద్ధేః స్వాత్మని తదాదరాతిశయ దర్శనేననిశ్చితత్వాత్,

'సర్వాంచయాంసర్వథే,' ౮ 'బ్రహ్మేశాదయః,' ౯ 'రమతేస్మిన్ ఉత జీర్ణే శయనే' ౧౦ ఇతి, సర్వశబ్దితభగవచ్ఛేషత్వసంవాదరూపప్రపదనవిశిష్ట జ్ఞానివిగ్రహే తదుత్క్రమణానన్తరమపి తత్రభగవతోరతిశ్రవణాత్,

---

౧॥ ౨॥ బ్రహ్మసూ. అ-౪. పా-౩. అధి-౧౧. శ్రీభా. పు. ౬౬౦

౪॥ బ్రహ్మసూ. అ-౪. పా-౧. అధి-౧౯. శ్రీభా. పు. ౬౪౬.

౫॥ ౬॥

౭॥ ౮॥ ౯॥

౧౦॥

ప్రార్థ్యతే శేషభావ స్వాత్మనః శేషిసమ్మతే। ఇతీర్యతే యది, తథా ప్రారబ్ధానుమితిర్భవేత్॥ గత్యర్థసూక్ష్మదేహస్యాప్యనువృత్తేరపిహి ధ్రువమ్॥

మీ — 'వైష్ణవానాం విశేషోస్తి విష్ణోరాయతనం మహత్। జఙ్గమ శ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్' ౧ ఇతి లైఙ్గవచనే 'వైష్ణవానాం విశేషోస్తి' ఇతి భాగవతానాం నిరతిశయోత్కర్షం ప్రతిజ్ఞాయ, తదుపపాదయితుముపక్రమ్య, 'విష్ణోరాయతనం మహత్' ఇతి, భగవన్నివాస సామాన్యస్య సర్వోత్కృష్టత్వముక్త్వా,

'జఙ్గమ శ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్' ౧ ఇతి సర్వోత్కృష్టానాం భగవన్నివాసానాం మధ్యే జ్ఞానిహృదయానాం పూజ్యతమజఙ్గమ విమానాత్మకత్వేన తేషాం స్వేతరసర్వభగవన్నివాసాపేక్షయా స్వాధిక్యస్య ప్రతిపాదితత్వాచ్చ,

జ్ఞానివిగ్రహస్య అత్యన్తభగవద్భోగ్యత్వ సిద్ధిస్స్యాదేవ:

నచైవం శ్రీరఙ్గాది దివ్యదేశానాం భగవదాసక్తివైధుర్యప్రసక్తిః;

తేషామ్, అతిదుర్లభ భగవత్ ప్రాప్త్యుపాయభూత జ్ఞానోత్పత్తి హేతు దివ్యవిగ్రహోపకారకత్వానుసన్ధానజనిత ప్రీత్యతిశయాత్, స్వప్రాప్య జ్ఞానిప్రియత్వానుసన్ధానజనితప్రీత్యతిశయాత్, జ్ఞానిసిద్ధిక్షేత్రత్వేన ఉత్తరోత్తరజ్ఞానసిద్ధిప్రత్యాశాబలాచ్చ,

శ్రీరఙ్గాదిషు విశేషతో భగవత్సాన్నిధ్యోపపత్తేః;

తత్, సిద్ధం 'జ్ఞానివిగ్రహో భగవదత్యన్తభోగ్య ఏవ' ఇతి'' [ఇతి] సంగ్రహస్తు:—

'''ఈశ్వరస్య సభోగ్యస్స్యాత్ ప్రాకృతో జ్ఞానివిగ్రహః।
''అనశ్నన్నన్య'' ౨ ఇత్యాదివిరోధాత్' ఇతిచేన్నతత్॥
'అనశ్నన్నన్య' ౨ ఇత్యాదియత్కర్మఫలగోచరమ్।
యాథావపాదభోక్తృత్వం నేశామాలిన్యకామితా,॥
జ్ఞానివిగ్రహభోక్తృత్వ ముపపన్నం తథాహరేః।
పులకానన్దబాష్పాదిజ్ఞానకార్యాకరంవపుః॥
ఉశీరవృత్తికాన్యాయాత్ సతాం, భోగ్యం శ్రియఃపతేః।
శ్రీమద్ద్రావిడసామాదివచస్తత్త్వదర్శినామ్॥
పరమార్తశరీరాణాం స్థితాశ్చైతత్ స్థిరీకృతమ్।
ప్రాకృతేష్వత్రదేశేషు జ్ఞానివ్యాభ్యాసనిద్ధయే?॥
హరేరాదరతో ప్యేతత్ కైముత్యన్యాయసిద్ధయే।'' ఇతి

ఎ. అ ౧౬౪ (చరమశరీరత్తాలే, ఉయరాలే ఇత్తోడేశిలనాళ్ వైత్తు అనుభవిక్క ఇచ్ఛిక్కిఱ) ఎన్నత్తు:—

I. ''సన్ధ్యాం చయ్యాం సందత్తే' ౩ 'బ్రహ్మణైష' ౪ 'రమతేతస్మిన్ ఏతజ్జ్యేశయానే' ౫ ఎన్ఱు, 'ఇన్దచేతనన్ తన్ఱన్ ఉయర్త్తోరుతను వైక్కొణ్డు భగవత్-సంబన్ధత్తై పణ్ణినాన్, అన్దశరీరమ్ జీర్ణమాన్ క్కడన్దాలుమ్ అత్తై విడమాట్టాతే ఎమ్బెరుమాన్ అత్తిల్ రమిత్తిరుప్పాన్'' ఎన్నుమ్ శ్రుత్యర్థత్తై తిరుళ్ళమ్ పత్తి ''వఞ్జక్కళ్వన్'' ౬ ఇత్యాది స్వరూప జ్ఞరిల్ తిలైవరాన ఆళ్వార్ ఈశ్వరనుక్కు అనభిమతమాన స్వదేహనివృత్తియై నిర్బన్ధిత్తు ప్రార్థిత్తుక్కొణ్డు పోన్దమై చొల్లుకిఱ పాట్టుకళై ఇప్రకరణత్తిల్ ఉదాహరిక్కైక్కు వివక్షిత విపరీతమాకప్పర్యవసియాదో? ఎన్నిల్;

అవనుక్కు అరుచిపిఱక్కుమ్పడి నన్ఱావద్ద దేహత్తినుడైయ హేయత్తైయుమ్ అఱివిత్తు, అన్దైక్కొణ్డే తిరువిత్తుక్కొళ్ళక్కడవతాయాలే, అవనుడైయ భోగవిరోధమిల్లామైయాలే, వైపరీత్యమిల్లై'' ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

II. అన్ఱిక్కే, ''సార్వభౌమన్ ఉణ్ణుమ్ కాల్, అరుక్కిరున్దకటికాట్టుమవన్, 'ఇత్తు పాత్తకటి, ఇత్తు పుళిప్పట్టతు' ఎన్ఱు, అవన్ తొడుమత్తై ఎల్లామ్ కైయిట్టు చొల్లిక్కొణ్డిరుక్కైయాకిఱ తన్-తొత్తిలై ఒరుకాల్ మఱన్దిరుక్కైక్కు మహాపరాధమో పాతి 'అఱియాతార్క్కు య్యప్పుక్కురారుమ్' ౭ ఇత్యాదిప్పడియే సర్వవిషయత్తిలుమ్ అజ్ఞాతజ్ఞాపనమే తొఴిలాక ఉడైయరాన ఆళ్వారుమ్ తమ్ముడైయ తిరుమేనియిల్ ఎమ్బెరుమాన్ మేల్ విఴున్దు అనుభవిక్క తేడుకిఱపడియైక్కణ్డు, 'తత్తిన్ గుణత్తై నామిప్పోతఱివియావిట్టాల్, మహాపరాధమామ్' ఎన్ఱు, పార్త్తు అన్దైయవనుక్కు నన్ఱాక వఱివిత్తు 'హేయమానవిత్తై విడవిక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు, విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, 'అవనుక్కు అన్ద తిరుమేనియై యశలఱియాతపడి పెర్ మవిడత్తిలేయే శమిత్తువైత్తుక్కొణ్డు అనుభవిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమాయ్ విడుకైయాలే, ఆళ్వార్ అర్థిత్తపడియే ఆళ్వారైత్తన్-తిరుమేనియిల్ నిన్ఱుమ్ విడువిత్తుక్కొణ్డు తిరుమేనియై పొలిన్దునిన్ఱపిరాన్ తన్-సన్నిధిక్కే శమిత్తుక్కొణ్డు అనుభవియానిన్ఱాన్!;

ఆకైయాల్ వివక్షితవైపరీత్యమిల్లై'' ఎన్ఱాక్కవుమామ్.

౧॥ ౨॥ పు. ౪౯౪, ౧మ్ సూత్రం.

౩॥ ౪॥ ౫॥
౬॥ తి. వా. ౧౦-౫-౧. ౭॥

“స(ః) ప్రారబ్ధఫలాభావాత్ ప్రారబ్ధ స్తత్రన” ఇతిచేత్, అత్రాపితదభావాత్ సాతుల్యావానమితిస్ఫుటమ్॥ జ్ఞానిదేహాన్తతో భోగ్యోయదభ్యా

మూ.—౧౯౫. ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్ అఞ్జుకుఱ్ఱ అభిమతమాయిరాన్నిఱ్ఱదే.

వ్యా. ౧౯౫. “దోషనివృత్తియిల్ ఆత్మస్వరూపమ్ అత్యన్తపరిశుద్ధమాయ్, భోగ్యమాయిరుక్కుమత్తనైయన్ఱో, ఆనపిన్బు దోషనివృత్తి అనభిమతమాయ్, దోషమ్ అభిమతమాయ్, ఇరుక్కక్కూడుమో?” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆభరణమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

“లోకత్తిల్ విషయప్రవణరాయిరుప్పార్క్కుఱ్ఱ, అభిమత విషయత్తుక్కైయ ఔజ్జ్వల్యహేతువాన ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్, అనౌజ్జ్వల్యహేతువాన అఞ్జుకుఱ్ఱ అభిమతమాయ్, ఇరానిన్ఱదే?” ఎన్నై.

అ.—౧౯౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (దోషనివృత్తియిల్) ఇత్యాది.

“ఆత్మస్వరూపమ్ అత్యన్తంస్థగలమ్” ౧ ఎన్ఱు, అవిత్తైయటొఱ్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆత్మస్వరూపమ్) ఇత్యాది.

(అభిమతవిషయత్తుక్కైయ) ఎన్ఱతు, “నాయికైయినుడైయ” ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గే, “నేత్రోపాన్తవతంసితేశ్రుతిపుటే నీలోత్పలంనిష్ఫలం హాసశ్రీపరిక్షితే స్తనతటే హారోనభారఃకథమ్!। పిష్టాలక్తకపాతనం చరణయోః పీడాఫలంతామ్రయోః వామాక్ష్యావపుషిస్వభావసురభౌ వ్యర్థానులేపక్రియా॥” ౨ ఎన్ఱు, అవిత్తైయుమ్,

“యదిదమగణయిత్వాదుర్వహం శ్రోణిభారం మదభిసరణలోభాత్ ప్రస్థితం పక్ష్మతామ్రమ్। అయమహమభివాఞ్ఛ్యావ్య ప్రమృజ్యైవపాంసుం సుముఖి! పదతలంతే మూడితుంచుంబితుంచ॥” ౩ ఎన్ఱు, అవిత్తైయుమ్, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—౧౯౬. “స్నానమ్ రోషజనకమ్” ఎన్ఱ వార్త్తైయై స్మరిప్పతు.

వ్యా.—౧౯౬. ఇతుతాన్ లౌకికత్తిలన్ఱిక్కే పిరాట్టితిఱత్తిల్ అవన్ఱన్నక్కుమ్ ఇప్పడి ఇరుప్పతైక్కు సూచకమాన వార్త్తైయై స్మరిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (స్నానమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

“పిరాట్టి తిరుమఞ్జనమ్ శెయ్తువన్దతు పెరుమాళుక్కు రోషజనకమ్’ ఎన్నుమత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱ ‘దీపో నేత్రాతురస్యేవ ప్రతికూలాసి మే ధ్రువమ్’ ౪ ఎన్ఱ వార్త్తైయై ఇవ్వర్థత్తుక్కు ఉదాహరిక్కైస్మరిప్పతు” ఎన్నై.

అ—౧౯౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇతుతాన్) ఇత్యాది.

(ఇప్పడియిరుప్పతైక్కు) ఎన్ఱతు, “ఆభరణమ్ అనభిమతమాయ్, అఞ్జుకుఱ్ఱ అభిమతమాయ్, ఇరుప్పతైక్కు” ఎన్ఱపడి.

“మూలత్తిలే [“స్నానమ్ రోషజకమ్’ ఎన్ఱ వార్త్తై] ఎన్ఱతు, “‘స్నానమ్ రోషజనకమ్” ఎన్ఱ అర్థత్తైవ్యఞ్జిప్పిక్కిఱ వార్త్తై’ ఎన్ఱు వివక్షితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సూచకమాన) ఎన్ఱు.

“మూలత్తిలే వార్త్తైయై విశిష్య ఉపాదానమ్ పణ్ణాతొళిన్దతు, దీపో నేత్రాతురస్యేవప్రతికూలాసి మే ధ్రువమ్’ ౪ ‘అస్నాతాద్రష్టుమిచ్ఛామి భర్తారం రాక్షసాధిప!’ ౫ ఎన్ఱు, దంపతికళుడైయ వాక్యద్వయవివక్షైయాలే” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ప్రథమమ్ పెరుమాళ్-వార్త్తైయాక వ్యాఖ్యానమ్, (ప్రకాశిప్పిక్కిఱ “దీపో నేత్రాతురస్యేవ” ౪) ఇత్యాది.

(“నేత్రాతురస్య”) ౪ ఎన్ఱతు, “నేత్రరోగిణః” ఎన్ఱపడి.

“ఇత్తాల్, స్వతశ్శుద్ధమాయ్, స్వసంబన్ధత్తాలే వస్త్వన్తరత్తుక్కుమ్ ప్రకాశశుద్ధికళైప్పణ్ణక్కడవ దీపత్తినుడైయ ఔజ్జ్వల్యమ్, కణ్ణొవ్వనుక్కు ప్రతికూలమాయ్, అప్రకాశహేతుమాలిన్య మనుకూలమాయ్, ఇరుక్కుమాపోలే,

౧॥ ౨॥ ౩॥

9-3-1900.

౪॥ పు. ౪౯౫, ౭వ నోట్టు. ౫॥ పు. ౪౯౫, ౧౦వ నోట్టు.

“సీతాంస్నాతామానయ ఇతిస్వయమేవహిరాఘవః। విభీషణం ప్రత్యువాచ; కథంరోషస్సముత్పద్యేత్” ఇతిచేదుచ్యతే; శ్లోకద్వయం, “ప్రవదంతస్స్యా

“సవజ్రామ్ అనలజ్రాం రామ్” ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, వత్తుమాసమ్ తిరుమజ్జనమ్ పణ్ణామల్ అవ్వుకళైన్దిరున్ద పడివైకాణ ఆశైప్పట్టిగున్దవర్కు, ఇవళ్ తిరుమజ్జనమ్ పణ్ణివన్దవిశురోషజనకమాక చ్చొల్ల వేణ్డావిఱే॥.

స్వాతిశ్శూన్యైయాయ్, స్వసంబన్ధత్తాలే పిఱర్కుమ్ ప్రకాశశుద్ధి కొడుక్కవల్లవళామ్, స్నానోజ్జ్వలైయాన పిరాట్టియినుడైయ స్నానప్రయుక్తమాన ఔజ్జ్వల్యమ్ పరమరసికరానైయాలే, స్వవిరహప్రయుక్తమాన పిరాట్టియినుడైయ విరహవేషత్తై కాణ్గైయిలుణ్డాన వాశైయాలే పిణిప్పుణ్డు కిడక్కిఱ పెరుమాళ్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ప్రతికూలమాయిరున్దదు” ఎన్ఱపడి.

ధీరదృష్టాన్తత్తాలే “రావణభవనవాసప్రయుక్త అతిశయమూలతయా ఇదప్రాతికూల్యమ్” ఎన్నుమిడమ్ వ్యావర్తితమ్;

“స్వవిరహప్రయుక్త వికృతివిశేషమ్ కాణ్గై ప్రణయికళుక్కు అత్యన్తాభిమతమ్” ఎన్నుమిడమ్,

“వసనే పరిధూసరే వసానా నియమక్షామముఖీ ధృతైకవేణీ। అపి నిష్కరుణస్య శుద్ధశీలా మమదీర్ఘం విరహవ్రతంబిభర్తి” ౨ ఎన్ఱుమ్,

“ప్రాప్యేణ ప్రతిషిద్ధేపి జయశబ్దేజితం మయా। యత్తేదృష్టమసంస్కారపాటలోష్ఠపుటంముఖమ్॥” ౩ ఎన్ఱుమ్, కవికళాలుమ్ శొల్లప్పట్టదు.

ఇత్తై తిరువుళ్ళమ్పత్తి శ్రీయరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (“సవజ్రామ్” ౧) ఇత్యాది.—

“(“అనలజ్రాం రామ్” ౧) ఎన్ఱు ఆభరణాభావత్తైప్పత్తి అవ్వుకుమ్ అభిమతమ్’ ఎన్ఱు, శోకమ్ (“సవజ్రామ్” ౧) ఎన్ఱు ప్రథమమ్ అవ్వుక్కైయాల్ చొల్లిత్తు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అర్థమాత్రమర్థమరుళిచ్చెయ్తుక్కొణ్డు రోషత్తైయుత్పాదిక్కిఱార్, (వత్తుమాసమ్) ఇత్యాదినా.

“రోషస్స్నానహేతుకస్తు,

తామే, స్నానమ్పణ్ణువిత్తుక్కొణ్డు వరచ్చొల్లుకైయాలే;

కిన్తు అన్యహేతుకః”; ఎన్ఱు అతైక్కాట్టి యరుళుదిక్కిఱార్, (అన్నాల్) ఇత్యాదినా.

“అన్నాల్, దీర్ఘముష్ణంచనిశ్వస్య మేదినీమవలోకయన్। ఉవాచ మేఘసంకాశం విభీషణముపస్థితమ్॥

దివ్యాఙ్గరాగాం వైదేహీం దివ్యాభరణభూషితామ్। ఇహ సీతాం శిరస్స్నాతా ముపస్థాపయ మాచిరమ్॥” ౪ ఎన్ఱు, ఇవర్ తామే యన్ఱో, తిరుమజ్జనమ్పణ్ణి అలఙ్కరిత్తుక్కొణ్డు వరుమ్పడి శ్రీవిభీషణాఴ్వాన్ పక్కల్ అరుళిచ్చెయ్దవర్ ॥;

ఇప్పడియిరుక్కచ్చెయ్తే పిన్నై రోషమ్ జనిప్పానేన్ ॥” ఎన్నిల్;

“నామ్ నల్లవార్త్తై శొల్లివిడక్కడవోమ్, తానేయతియాళ్” ఎన్ఱు, శొల్లివిట్టా రిత్తనైపోక్కు, అత్తుసహృదయమాకచ్చొన్న వార్త్తైయల్ల;

అజ్ఞానపోష్ఠు కుత్తరాకక్కడవార్త్తే॥.

అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్, (నామ్) ఇత్యాదినా.

అత్రావధుః—

“బహుకాలమ్ స్నానాదికళుక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే, విధివశత్తాలే కర్శితైయానవళ్ ఇన్నిమేలుమ్ కర్శిక్కప్పడవేణ్డా; స్నానమ్పణ్ణివరక్కడవళ్ :”

ఎన్ఱు, అనృశంస్యత్తాలే శొల్లక్కడవోమ్;

అవళ్ తానే, నమ్ముడైయతిఅత్తిల తాన్ ఇరుక్కక్కడవప్రకారత్తై, అభిప్రాయజ్ఞైయాయ్, ఉచితజ్ఞైయుమానవళానైయాలే, అతిప్రకాశయ్యక్కడవళ్’ ఎన్ఱు, శొల్లివిట్టార్” ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడికాణ్పవిడిల్ బాధకత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్, (అజ్ఞాతపోష్ఠు) ఇత్యాదినా.—

“రోషాన్యథానుపపత్తిరేవ, స్నానాద్యుక్తియినుడైయ అప్పాదయత్వకల్పకమ్” ఎన్ఱపడి.

“దైవవశాదన్న రావణగృహవాసమ్ రోషహేతువాకమాట్టాదే॥

౧॥ శ్రీరా. సు. ౧౫-౨౧. ౨॥ శాకున్తలమ్-౭, ౩॥

౪॥ శ్రీరా. యు. ౧౭. ౬-౭.

షితల్ త్తైవవిజానీయాత్'' ఇత్యాలోచ్యతథావదల్। అన్యథాతుకథంరోషస్సంజాయేత? తథావసా॥ స్నానంతున్తైవకుర్వీత బహుథోక్తాపిసర్వథా॥

"''అవళ్ తాన్ 'అస్నాతాద్రష్టుమిచ్ఛామిభర్తారం రాక్షసాధిప!' ౧ ఎన్ఱిరుక్క-చ్చెయ్ తే,

'యదాహరామో భర్తాతే తథాతత్కర్తుమర్హసి' ౨ ఎన్ఱు, శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ నిర్బన్ధిత్తుచ్చొన్న పిన్బిఱో, తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణిత్తు" ఎన్నిల్;

అవన్, పెరుమాళ్ -తిరువుళ్ళక్కరుత్తై యఱియాతే, అరుళిచ్చెయ్ త వార్తైయైక్కొణ్డు శొల్లానిత్తనై యిఱే!.

తామేస్నానత్తైవిధిత్తుపిన్బు ఇతుతాన్ తక్కోడ్ క్కతాడాతే?:

ఇప్పడిక్కోపిక్కైక్కాక్కవెన్ఱే, ముఱ్కవేస్నానత్తై విధిక్కప్పడాతే?:

ఇత్తాల్, 'అలఙ్కృతాయాః ఆనయనాదేశః, ఉత్తరత్రపరుషభాషణార్హతాప్రతిపాదనాయ' ఎన్ఱుశిలర్-వ్యాఖ్యానమ్ అనుచితమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

శఙ్కాన్తరమ్, (అవళ్ తాన్) ఇత్యాది.

అతుక్కుప్పరిహారమ్, (అవన్, పెరుమాళ్ -తిరువుళ్ళక్కరుత్తై) ఇత్యాది.

అతావతు:—

"''తాందేవంశోకసంతప్తాం మైథిలీంద్రష్టుమర్హసి। సాహిశోకసమావిష్టా బాష్పపర్యాకులేక్షణా ?॥' ౩ ఎన్ఱు, కరుత్తుఅఱిన్దతిరువడివార్త్తైక్కేట్టు,

'అగచ్ఛత్సహసాధ్యానమ్ ఈషద్బాష్పపరిప్లుతః। దీర్ఘముష్ణంచనిశ్వస్యమేదినీ మవలోకయన్॥' ౪ ఎన్ఱు,

పెరుమాళుక్కుణ్డాన హార్దభావవ్యఞ్జకావస్థావిశేషఙ్గళై నిరూపియాతే, 'త్వరమాణోవిభీషణః' ౫ ఎన్ఱు, త్వరావిశేషత్తాలే భావానభిజ్ఞనాయ్, వాచ్యార్థమాత్రత్తిలేనిన్ఱునిర్బన్ధిత్తానాకిలుమ్,

'రామస్యవ్యవసాయజ్ఞా' ౬ ఎన్ఱు, కరుత్తుఅఱిన్ద పఞ్జకిపోలేయివళ్ అప్పడిశెయ్యవొణ్ణాతు" ఎన్ఱపడి.

ఎల్లామ్ శెయ్ త్తాలుమ్, పత్తుమాసమ్ రావణభవనత్తిలే ఇరున్దవివళ్ శిఱైయిరున్ద వేషత్తోడేశెన్ఱు, కాణుమిత్తనైయల్లతు, "తిరుమఞ్జనమ్ పణ్ణి" ఎన్ఱిరుక్కవేణుమిఱే!.

అతుశెయ్యాతే, శెడకేన్న తిరుమఞ్జనమ్పణ్ణివన్దాళిఱే!.

అతు, అవ్విరుప్పుకాణ వాశైప్పట్టవర్ క్కు రోషహేతువామత్తు.

ఆకైయాలే, (స్నానమ్రోషజనకమ్) ఎన్నక్కడవతై యిల్లై.

(ఎల్లామ్ శెయ్ త్తాలుమ్) ఎన్ఱతు,

"I. పెరుమాళ్ కొల్లివిట్టాలుమ్,

II. 'స్వాభిస్స్త్రీభిరచోదయత్' ౫ ఎన్ఱు, విభీషణాళ్వాన్ స్త్రీకళై యిట్టుప్రేరిత్తాలుమ్,

III. 'యదాహరామోభర్తాతే' ౨ ఎన్ఱు, సాక్షాదేవనిర్బన్ధిత్తాలుమ్'' ఎన్ఱపడి.

(పత్తుమాసమ్) ఇత్యాది:—

అతావతు:—

"శిఱైయిరున్ద వేషత్తోడేశెన్ఱుకణ్డాల్, అవ్విరుప్పైక్కాణ ఆశైప్పట్ట పెరుమాళ్ -తిరువుళ్ళముమ్ ఉకక్కుమ్;

పిఱక్కుమ్బార్ క్కుమ్ అతిశఙ్కైక్కుఇడమ్ అఱుమ్;

"'లోకత్తిల్ ప్రోషితైకళిరుక్కక్కడవ విరుప్పు ఇప్పడియన్ఱో,'' ఎన్ఱు, 'సముదాచారశిక్షణముమ్ సిద్ధిక్కుమ్' ఎన్ఱు, పార్త్తుఅవ్వేషత్తోడే వారామల్ తిరుమఞ్జనమ్ శెయ్ తువన్దతు, రోషహేతువాయిత్తు'' ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడిఇన్దరుమాజనై యిలే పెరుమాళుడైయ వచనతాత్పర్యజ్ఞతైక్కు వైరూప్యమ్ కొళ్ళవేణ్డుకైయాలుమ్, విభీషణాళ్వానుక్కు అభిప్రాయానభిజ్ఞత్వమ్ కొళ్ళవేణ్డుకైయాలుమ్, ఇతిల్ అరుమైయుణ్డు:

౧॥ పు. ౫౦౦, ౫మ్ నోట్టు. ౨॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౧.
౩॥ శ్రీరా. యు. ౧౭, ౨-౩; ౪॥ పు. ౫౦౧, ౪మ్ నోట్టు.
౫॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౯. ౬॥ శ్రీరా. సు. ౧౬-౪.

'ఏకాకీ 'ఆత్మజ్ఞానవతాందేహ ఈశస్యభోగ్యతాస! ప్రవ్రజేత్' ఇత్యస్యకుత్రాన్తర్భావః?'' ఇత్యన్యత్రతేనాంది॥ ప్రకృతప్రియతేతత్ప్రకరణ

అన్నిక్కే, (స్నానమ్రోషజనకమ్ ఎన్ఱవార్త్తై) యాదెన్నుమ్:—

శ్రీవిభీషణాళ్వాన్ తిరుమఞ్జనమ్ శెయ్దరుళ చ్చొన్నపోదు, పెరుమాళ్ - తిరువుళ్ళత్తైయఱియామవళాకైయాలే,

"అవర్కళ్ ఇదు అనభిమతమాకైయాలే, రోషజనకమాయ్ వన్దుమడియుమ్" ఎన్ఱునైత్తు "అస్నాతా ద్రష్టుమిచ్ఛామిభర్తారం రాక్షసాధిప!" ౧ ఎన్ఱు, పిరాట్టియరుళిచ్చెయ్దవార్త్తైయాక్కవుమామ్.

కించ, "స్నానమ్ రోషజనకమాయ్ విట్టమైయై నిన్నైప్పదు" ఎన్గాలత్తే, తాత్పర్యస్తకథనత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, స్నానత్తుక్కు రోషజనకత్వజ్ఞాపనమాత్రమల్లదు, రోషమ్ ఉత్పన్నమానమైయై చ్చొల్లుకైయుమత్తు:

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యోజనాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్నిక్కే స్నానమ్) ఇత్యాది.

అస్నాతైయాయిరుక్కుమిరుప్పై ప్పెరుమాళ్ కణ్డాల్, [౧౫ ప్రయోజనముణ్డల్లదు, అస్నాతైయాయ్ తాన్ పెరుమాళై క్కాణ్గైయిల్ ప్రయోజనమిల్లామైయాలే,

"ద్రష్టుమ్" ౧ ఎన్గిఱదు అన్తర్భావితణ్యర్థమాయ్, "దర్శయితుమ్" ఎన్ఱపడి.

అత్తావదు, "మాంభర్తారందర్శయితుమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౦

యద్వా:—ప్రతిశబ్దాధ్యాహారాత్;

"భర్తారంప్రతిభర్తుః ప్రేరకాంకత్యాగాత్, ద్రష్టుమ్—దృశివిషయీభవితుమ్, ఇచ్ఛామి—ఇచ్ఛామి" ఇత్యర్థః.

అథవా:—భిన్నకర్తృకత్వేపి తుముఙ్ ప్రత్యయమ్, అనుశాసనస్వరససిద్ధమ్: [౨౫

భర్తామాంద్రష్టుమరమ్ అలమ్ ఇచ్ఛామి.

ఇప్పడిపిరాట్టిశొల్లుకైయాలే. "వస్తుగత్యాస్నానత్తుక్కు రోషజనకత్వముణ్డు" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

మూ. ౧౬ ౭. — "వఞ్జకర్ళ్ వర" ౨ "మఱ్ఱవొట్ట్" శి

వ్యా. "(రోషజనకమ్) ఎన్నుమత్తైప్రకాశిప్పికిఱా... వార్త్తై" ఎన్ఱు కీళ్ చ్చొన్నన్యాయమ్ ఇఙ్గుమొక్కుమ్. [౫

౧౬ ౭. ఇప్పడి అభిమతవిషయత్తిల్ అభ్యుదయక్కుమాప్పోలే, ఆత్మజ్ఞానమ్పిఱన్త ఇవర్- "అభ్యుదయమ్" ఎన్ఱు, కప్పికిఱ అవిద్దేహత్తై, ఈశ్వరన్ విరుమ్బి ఎడ్డేకణ్డదు!" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("వఞ్జకర్ళ్ వర" ౨) ఇత్యాదియాలే. [౧౦

"ఇప్పడిస్నానత్తుక్కు రోషజనకత్వమ్సిద్ధమాకైయాలే, (అభ్యుక్త అభిమతమ్) ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధిత్తదు:

"హర్షోదైన్యంచరోషశ్చ" ౪ ఎన్ఱ, అరోషమ్, స్నానహేతుకమల్లా విట్టాలుమ్ హానియిల్లై:

పెరుమాళుడైయ వృత్త్యభిప్రాయజ్ఞరుక్కు వైరూప్యమిల్లై:[౧౫

విభీషణాళ్వాన్కుక్కు అభిప్రాయానభిజ్ఞత్వముమ్ వేణ్డా:

(స్నానమ్ రోషజనకమెన్ఱ వార్త్తైయై) ఎన్ఱ, అనిర్దేశస్వారస్యముమ్ సిద్ధిక్కుమదు'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"'స్నానమ్ రోషజనకమ్' ఇత్యాకారకానుపూర్వీయుక్తవాక్యమిల్లామైయాలుమ్, తదర్థాభిధాయక వాక్యాన్తరమిల్లామైయాలుమ్, 'పారిశేష్యాత్ తదర్థవ్యఞ్జకవాక్యమే వివక్షితమ్' ఎన్ఱు, పారిశేష్యన్యాయమూలకమాన పూర్వయోజనాన్తవ్యఞ్జకవాక్యపరత్వమ్ ఇన్దయోజనైయిలుమ్ తుల్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (రోషజనకమెన్నుమత్తై) ఇత్యాది.

౧౬ ౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిఅభిమత) ఇత్యాది.[౨౫

"పొల్లావాక్కుక్కుమ్ అభ్యుదయమ్ ౫ "అభ్యుదయప్పృచ్ఛల్ వాయాల్" ౬ ఎన్ఱ, అవిత్తైయటొక్కుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్: ("అభ్యుదయమ్" ఎన్ఱు, కప్పికిఱ) ఇత్యాది.

౧॥ వృ. ౫౦౭, ౧౯ సూట్టు.

౨॥ వృ. ౪౯౯, ౬౯ సూట్టు. ౩॥ తి. వా. ౧౦-౭-౧౦.
౪॥ శ్రీరా. యు. ౧౭-౧౬ ౬॥ తిరుక్కురుమ్దాణ్డకమ్. ౧౨మ్ పా.
౫॥ తిరువిరుత్తమ్, ముతల్ పాట్టు.

స్వవిగ్రహేభగవతో శ్యావదరంకలయర్ కృవి| "దష్టంస్వామిన్! ఇమందేహంభళవా స్మైతుయర్హసి" ఇత్యేవంబహుధో వాచస్ఫుటంవచుబధూషణః|

అన్తావత్తు:—

"వఞ్జక్కళ్వన్" ౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, "మఙ్గవొట్టు" ౨ ఎన్నుమళవాక, తమ్ముడైయతిరుమేనియిలే అత్యాదరత్తై ప్పణ్ణియవన్ అనుభవిత్తపడిక్కళైయుమ్;

అవ్వళవన్ఱిక్కే, అతిచాపలత్తాలే ఇత్తిరుమేనియోడేతమ్మైత్తిరునాట్టిలే కొణ్డుపోవతాక అవన్ అభినివిష్టనాయ్ ఇరుక్కిఱపడియైక్కణ్డు,

"పిరానే! ఇప్పడి శెయ్తరుళవొణ్ణాత్తు" ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిత్తు,

"మూలత్తిలే, ["వఞ్జక్కళ్వన్" ౧ "మఙ్గవొట్టు" ౨] ఎన్ఱి, అవిత్తు, ఆద్యన్తావయవ ధ్యానాత్సముదాయానుసరణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వఞ్జక్కళ్వన్" ౧ ఎన్ఱుతుడఙ్గి "మఙ్గవొట్టు" ౨ ఎన్నుమళవాక) ఇత్యాది.

"ఎన్నైమ్మునియిరుమమైయుణ్డు" ౧ "ఎన్నైమున్ మునియిరుణ్డు ఎన్నాయవాక్కై యిళ్ననళ్ పుక్కు" ౩ ఎన్ఱు, ఎన్నుడలుమ్ కైవిణ్డాన్" ౪ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తమ్ముడైయ తిరుమేనియిలే) ఇత్యాది.

"నజ్ఞిళ్ పుక్కుకైవిడాన్" ౪ ఎన్ఱు, తస్యాదుభవిమూలామ్ నిలమాన్న తిరుమలైయిల్ వణ్ణక్క్యాహమాహత్తైయుమ్, "తిరుమాలిన్నైయ్ఘటుమాల్" ౫ ఎన్ఱు, తన్నైయాక్కైయిలుణ్డాన వ్యామోహత్తైయుమ్,

"తెన్నావెన్నుమ్" * ఎన్ఱు, "తామ్ తిరువాయ్మొఴిపాడుకిఱత్తుక్కు తాన్నాథక్కైవైయానిన్నాన్" ఎన్ఱుమ్, "ఒరుమానెడియుమ్ పిఱియాన్" ౬ ఎన్ఱు, అవన్ అద్వైతుణముమ్ పిఱియామైయైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తత్తైయుట్కొణ్డు (పడిక్కైయుమ్) ఎన్ఱతు.

"ఉఱ్ఱియుత్తల్వన్" ౭ ఎన్ఱి, అ పాట్టిల్ "మఙ్గవొట్టు" ౨ క్కు అర్థమ్, (అవ్వళవన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

(పిరానే!) ఎన్ఱతు, "ఉపకారకనే ఎన్నపడి

౧॥ పు. ౫౦౩, ౨వ నోట్టు. ౨॥ పు. మేల్పడి. ౩వ నోట్టు.
౩॥ తి. వా. ౧౦-౭-౩. ౪॥ తి. వా. ౧౦-౭-౪.
౫॥ తి. వా. ౧౦-౭-౬. ౬॥ తి. వా. ౧౦-౭-౮.
* తి. వా. ౧౦-౭-౫.

17-3-1900

మూ. ౧౦-౭-౮.—వేర్ చ్చ్యాదుమవర్ కళ్ మణ్ పన్ ఱుకిఱ ఘ్రాత్తా ళ్ాపోలే,

జ్ఞానియై విగ్రహత్తోడేయాత్తరిక్కుమ్.

ఇతిన్నుడైయదోషత్తైయవన్నుక్కుఉణర్త్తి, "ఇప్పడి హేయమానవిన్నుమ్మఙ్గుమ్పడి ఇతైయవేణుమ్" ఎన్ఱు, కాల్ కట్టి, అవన్ ఇత్తైవిడువిత్తుక్కొణ్డు పోమ్పడివరుత్తి ఇత్తైవిత్తుక్కొణ్డపడియైయుమ్;

అరుళిచ్చెయ్కారితే యాత్వార్।

౧౦-౭-౮.—"అభిమతవిషయత్తిల్ అప్పుక్కు ప్పోలే యాత్తరిక్కుమ్మాత్రమన్ఱిక్కే,

ఇవన్నుడైయజ్ఞానపరిమళమ్ ఇద్దేహత్తిలేప్రకాశిక్కైయాలుమ్ ఇత్తైయాదరిక్కుమ్" ఎన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేర్) ఇత్యాదియాలే,

---

కత్తామ్పాట్టిల్ "పాఙ్గమ్ముళన్" ౭ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఇతిన్నుడైయదోషత్తై) ఇత్యాది.

ఇరణ్డామ్ "మఙ్గవొట్టు" ౧ క్కుఅర్థమ్, (ఇప్పడిహేయమాన) ఇత్యాది.

"మాన్నాఙ్గారమనమ్కెడ" ౮ ఇత్యాదియిల్ సిద్ధమాన "మఙ్గవొట్టు" ౧ విన్నుడైయ అర్థమ్, (అవన్ ఇత్తై) ఇత్యాది.

(ఆఴ్వార్) ఎన్ఱి, అవిత్తుక్కు అనన్తరత్తిలే "అఙ్గేకణ్డు" ఎన్నపడి" ఎన్ఱు, అధ్యాహరిత్తుక్కొళ్వతు;

౧౦-౭-౮.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అభిమత విషయత్తిల్) ఇత్యాది.

"విమర్దోత్థపరిమళః" ౯ ఎన్ఱు, అనేకసురభిగన్ధద్రవ్యఙ్గళైయ కమమ్ పట్టు పరిమళమాకైయాలే, ఇఙ్గే ఉపచారాల్ (జ్ఞానపరిమళ) శబ్దత్తాలే, జ్ఞానకార్యవిక్రుతిసమష్టియైచ్చొల్లుకిఱతు:

అవిశేషజ్ఞ వ్యవహారవ్యావర్తనార్థమ్, ఉపమేయానుగుణ్యాబన్ధత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మణత్తిల్వాశి) ఇత్యాది.

౭॥ తి. వా. ౧౦-౭-౧౦. ౮॥ తి. వా. ౧౦-౭-౧౧.
౯॥

వ్యా. అత్రాపశః:—

"గుణత్తినాలాశియుటిష్ఠ వేర్ చ్యూడుమ్ భోగికళా నవర్ కళ్,

'మణ్ణైయుత్తరిల్ మణమ్కమ్నుమ్' † ఎన్ను, ('మణ్ పన్ ముకుశ్ర్ పా) త్తైశూడుమాప్పోలే,

పరమభోగియానసర్వేశ్వరన్, జ్ఞానియాన ఇవన్నై విరుమ్బి యనుభవిక్కుమిడత్తిల్,

'అహ్లాదశీత నేత్రాంబుః' ౧ ఇత్యాదిప్పడియే, జ్ఞాన కార్యమాన వికృతికళుకుళెల్లామ్ ఆశ్రయమాయ్ క్కొణ్డు, ఇవనుడైయ జ్ఞానపరిమళమెల్లామ్ తోన్ఱుమ్పడి ఇరుక్కిఱ విగ్రహత్తోడేకూడ విరుమ్బుమ్" ఎన్నుపడి.

అ.—[మణ్ పన్ ఱు] ఎన్నత్తు, "మృదుపస్తమ్భమ్" ఎన్నపడి. ఇత్తైక్కుఱిన్ఱాపైక్కు ప్రయోజనమ్, ("మణ్ణైయుత్తరిల్") ఇత్యాది.

"'అహ్లాదశీతనేత్రాంబుపులకీకృతగాత్రవాన్। సదాపరగుణావిష్టో ద్రష్టవ్యస్సర్వదేహిభిః॥' ౧ ఎన్గి, అవిత్తిల్ శొల్లుమ్ ప్రకారత్తాలే" ఎన్నపడి.

(ఆది) పదత్తాలే, "స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా" ౨ ఇత్యాదికళై యుమ్ సఙ్గ్రహిక్కిఱతు.

(జ్ఞానపరిమళ) శబ్దాభిప్రేతత్తై విశదీకరిక్కిఱార్, (జ్ఞానకార్యమ్) ఇత్యాదినా.

[వేర్] ఎన్గిఱ దృష్టాన్తానుగుణ్యత్తాలే పరిమళత్వరూపణమ్.

అ. ౧౬౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇన్నుముమ్) ఇత్యాది (ముఖాన్తరత్తాలే) ఎన్నతు,

"తత్త్వదర్శిసూక్తిరూపశబ్దప్రమాణత్తాలన్ఱిక్కే ప్రపత్తిస్వ భావ ప్రతిపాదకశాస్త్రసహకృత శరీరస్థితిమూలక అర్థాపత్తిరూపహేత్వన్తరత్తాలే" ఎన్నపడి.

"యస్తుప్రారబ్ధదేహోపి శోచత్యార్తస్య ఉచ్యతే" ౩ ఎన్గిఱ అర్థశబ్దార్థత్తైయుటొణ్డు [పరమార్త] శబ్దార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరమార్తనాకిఱాన్) ఇత్యాదినా.

మూ.—౧౬౯. పరమార్తనాన ఇవనుడైయశరీరస్థితిక్కుహేతు,

వ్యా.—౧౬౯. ఇన్నముమ్ముఖాన్తరత్తాలే ఇవన్-దేహత్తిల్ అవన్-విరుప్పత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (పరమార్తన్) ఎన్నుతుడఙ్గి.

(పరమార్తనా) కిఱాన్,

"ఇన్నిన్ననీర్ మైఇనియామఱామై", ౪

"ఎన్నాళ్ యానున్నైఇనివన్దుకూడువన్?", ౫

"ఎజ్జినిత్తలైప్పెయ్వన్?", ౬

"నాళేలఱియేన్", ౭

"తరియేన్నిని", ౮

"కూపిక్కొళ్ళుమ్ కాలమిన్నమ్ కుఱుకాతో?" ౯

అ.—"("ఇన్నిన్న, నీర్మై" ౪) = మిథ్యాజ్ఞానతన్మూలక విపరీతాచారతజ్జేతుహేయ శరీరాత్మక ఏవంవిధ అనాదిస్వభావత్తై, ("యాముఱామై" ౪)=నాన్ సహియామై" ఎన్నపడి.

("ఎన్నాళ్ యానున్నైఇనివన్దుకూడువన్" ౫)="ఎన్త్రైక్కునానున్నైక్కూడువన్" ఎన్నపడి.

("ఎజ్జినిత్తలైప్పెయ్వన్" ౬)="ఇన్గిఎజ్జేనానున్నైప్రాపిప్పన్" ఎన్నపడి.

("నాళేలఱియేన్" ౭)= "ప్రాపిక్కుమ్ కాలఱియేన్" ఎన్నపడి.

"ఏల్", అవ్యయమ్.

("తరియేన్నిని" ౮)="ఇనిత్తరిక్కమాట్టేన్" ఎన్నపడి.

"("కూవిక్కొళ్ళుమ్ కాలమ్" ౯) =ఎప్పొరుమాన్ ఎన్నైయళైత్తు అడిమైకొళ్ళుమ్ కాలమ్,

("ఇన్నమ్ కుఱుకాతో" ౯)= ఇన్నమ్ కిట్టాతో" ఎన్నపడి.

("ఇన్నిన్ననీర్మై" ౪) ఇత్యాదిలబ్ధార్థమ్, (సంసారత్తిల్) ఇత్యాది.

౪॥ తిరువిరుత్తమ్, ౧-మ్-పాట్టు. ౫॥ తి. వా. ౩-౨-౧.
౬॥ తి. వా. ౩-౭-౯. ౭॥ తి. వా. ౯-౮-౪.
౮॥ తి. వా. ౫-౮-౭. ౯॥ తి. వా. ౬-౯-౯.

వ్యా.—ఎన్ఱు, సంసారత్తిల్ అడికొళ్ళిప్పాలుమ్, భగవదనుభవత్తిల్ పెరువిడాయాలుమ్,

"ఇత్తుక్కు మేలిల్లై" ఎన్నుమ్పడి ఆర్తివిళైన్దవర్; [౫

ఏవంభూతజ్ఞానవను డైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు, "ప్రారబ్ధకర్మమ్" ఎన్నవొణ్ణాతిఱే!;

"సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ౧ ఎన్ఱ, త్తోడు విరోధిక్కైయాలే.

"ఆర్తానామాశుఫలదా సకృదేవ కృతాహ్యసౌ।
దృప్తానామపిజన్తూనాం దేహాన్తరనివారిణీ॥" ౨

ఎన్గిఱ, ప్రపత్తి-స్వభావమ్ తానిరుప్పతు?

ఆకైయాల్, ఇవనుడైయ శరీరస్థితిక్కు హేతు,

మూ.—కేవలభగవదిచ్ఛైయిఱే?

౧౭౦.— "తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలైయే" ౫ ఎన్గి, అప్పడియే, [౫

వ్యా.—"ఇన్నముమ్ శిలనాళ్ ఇవనై ఇచ్చరీరత్తోడే వైత్తు అనుభవిక్క వేణుమ్" ఎన్గిఱ ఈశ్వరేచ్ఛైయొழிయ వేఱొన్ఱిల్లామైయాలే,

(కేవలభగవదిచ్ఛైయిఱే) ఎన్గిఱార్.

ప్రారబ్ధకర్మమడియాక ఇరుక్కిఱ దృష్టవిషయత్తిలుమ్ భగవదిచ్ఛైయుణ్డాకైయాలే, అత్తై వ్యావర్తిక్కిఱతు (కేవల) శబ్దత్తాలే.

వ్యా.—౧౭౦. ఇప్పడి తన్ విరుప్పత్తుక్కు విషయమాన ఇవన్-శరీరత్తై అవన్ విరుమ్బుమ్ ప్రకారమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, ("తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలై" ౫) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"తెన్నత్తిరుమలైయైయుమ్, తిరుప్పాఱ్కడలైయుమ్, ఎన్-ఉత్తమాఙ్గత్తైయుమ్,

అ.—(అడికొళ్ళిప్పు)—పదదాహమ్.

ఇత్తాల్, దుస్సహస్థితియై చ్చొల్లుకిఱతు. [౧౫

"ఎన్నాళ్" ౩ ఇత్యాది లబ్ధార్థమ్, (భగవత్) ఇత్యాది.

[పరమ] శబ్దార్థమ్, (ఇత్తుక్కుమేల్) ఇత్యాది.

[ఆర్త] శబ్దార్థమ్ (ఆర్తివిళైన్దవర్) ఎన్ఱు.

ఆర్తి—దుఃఖమ్.—

"ఆర్తిః, పీడాధనుష్కోట్యోః" ౪ ఎన్నక్కడవదిఱే?. [౨౦

(ఏవంభూతనానవనుడైయ) ఇత్యాది (విరోధిక్కైయాలే ప్రారబ్ధకర్మమ్ ఎన్నవొణ్ణాతిఱే) ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

"శోకజనకపాప నివర్తకత్వమ్, సిద్ధోపాయస్వీకారత్తుక్కు చరమశ్లోకత్తిలే "సర్వపాప" ౧ శబ్దాసంకోచ సిద్ధమాకైయాలే, తద్భఙ్గమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౫

"..."సర్వ" ౧ శబ్దమ్, ప్రాయికపరమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు" ఎన్గైక్కు ప్రమాణాన్తరమ్, ("ఆర్తానామ్" ౨) ఇత్యాది.

ప్రపత్తిస్వభావత్తైయుమ్, ఆర్తిప్రకర్ష సద్భావత్తైయుమ్, ఉపపాదిత్తు, తత్-సహకారేణ ఇవనుడైయశరీరస్థితిహేతు భగవదిచ్ఛైయిల్ అర్థాపత్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్ ఇవనుడైయ) ఇత్యాదినా.

అ.—[కేవల] శబ్దప్రయోజనమ్, (ప్రారబ్ధకర్మమడియాక) ఇత్యాది.

(ప్రారబ్ధకర్మమ్) ఎన్ఱతు, "ఏతద్దేహానుభావ్యత్వేన అభ్యుపగత ప్రారబ్ధకర్మమ్" ఎన్ఱపడి.

ప్రారబ్ధమ్, ఫలప్రదానప్రవృత్తమ్: అతిల్, దేహాన్తరానుభావ్యాంశమ్, "సర్వపాప" ౧ శబ్దార్థాన్తర్భూతమిఱే?.

౧౭౦.—ఉత్తరవాక్య సఙ్గతి, (ఇప్పడి) ఇత్యాది. [౨౫

అతావతు:—

"పూర్వోక్తప్రమాణోపపత్తికళాలే సిద్ధిత్తవిరుప్పత్తినుడైయ సర్వేతరవిషయాదర సామ్యతదాధిక్యాదిరూపధర్మఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

"తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలైయే తిరుప్పాఱ్కడలే ఎన్-తలైయే" ౫ ఎన్గి, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (తెన్నత్తిరుమలై) ఇత్యాది.

౧॥ గీ-౧౮-౬౬, ౨॥ ౩॥ పు. ౫౦౫, ౫మ్ నోట్టు ౪॥

౫॥ తి. వా. ౧౦-౭-౮.

మూ—ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైఇవన్నుడైయ శరీరైక దేశత్తిలేపణ్ణుమ్.

మూ—౧౭౧. అఙ్గుత్తైవాసమ్ సాధనమ్; ఇఙ్గుత్తైవాసమ్ సాధ్యమ్.

వా—ఒకర్-విరుమ్బానిన్ఱాన్; శ్రీవైకుణ్ఠత్తైయుమ్, వడకుక్-త్తిరుమలైయైయుమ్, ఎన్నుడైయ శరీరత్తైయుమ్, "ఒకర్- విరుమ్బానిన్ఱాన్" ఎన్ఱారిఱే యాఴ్వార్!

ఇప్పడి "ఓరోరవయవఙ్గళిలే, ఇరణ్డిరణ్డుతిరుప్పతి యిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైప్పణ్ణినాన్" ఎన్ఱవిత్తు,

"ఎల్లాత్తిరుప్పతిక్కళిలుమ్ పణ్ణినవిరుప్పత్తై ఓరోరవయవఙ్గళిలేపణ్ణినిన్ఱాన్" ఎన్నుమత్తుక్కు ఉపలక్షణమ్.

ఆకైయాలే, ఇప్పాట్టిల్ చొల్లుకిఱపడియే, "తనక్కు అభిమతమాన దివ్యదేశఙ్గళ్(ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై జ్ఞానియాన ఇవన్నుడైయశరీరైకదేశత్తిలేపణ్ణుమ్)" ఎన్గిఱార్.

వ్యా—౧౭౧. "ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిలెల్లావఱ్ఱి లుమ్పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తై ఇవ్విషయమ్ ఒన్ఱిలుమేపణ్ణుమ్" ఎన్ఱార్ కీழ்;

"ఇవ్విషయమ్సిద్ధిత్తాల్ ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిల్ ఆదరమ్ అవనుక్కు-సంకుచితమామ్" ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్కైక్కాక, ఇరణ్డిడత్తుక్కుమ్ఉణ్డాన వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అఙ్గుత్తై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిల్ విరుమ్బి వర్త్తిక్కిఱత్తు, ఉచితోపాయఙ్గళాలే చేతనరైఅకప్పడుత్తి క్కొళ్ళుకైక్కాకైయాలే,

(అఙ్గుత్తై వాసమ్ సాధనమ్) ఎన్గిఱత్తు.

ఇచ్చేతనన్ తిరున్ది అవన్-హృదయత్తినుళ్ళేతాన్ వపిక్కప్పెఱ్ఱవిత్తు, అఙ్గునిన్ఱుమ్ పణ్ణినకృషిఫలమాకైయాలే,

(ఇఙ్గుత్తైవాసమ్ సాధ్యమ్) ఎన్గిఱత్తు.

అ—"సదృశయోరేవ సహచరణమ్' ఎన్ఱు, సహనిర్దేశరూపసాహచర్యత్తాలే సాదృశ్యమ్ వ్యఞ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఒకర్) ఇతి.

"ఒరుమానుడియుమ్" ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (విరుమ్బానిన్ఱాన్) ఎన్ఱత్తు.

"తిరుమాల్ వైకున్దమే" ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (వడకుక్) ఇత్యాది.

పూర్వవత్, సాహచర్యవ్యఞ్జితమ్' (ఒకర్) ఇతి.

"ఉపాత్తప్రమాణత్తిలే త్రిచతురదివ్యదేశాదర విషయాదర సామ్యమ్ శొల్లియిరుక్క, (ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్) ఇత్యాద్యుక్తిక్కు మూలమెన్?" ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ఓరోర్) ఇత్యాది.—

"విభూత్యధ్యాయత్తిల్పడియే ప్రధానగ్రహణమ్, అప్రధానోపలక్షణార్థమాకైయాలే, (ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్) ఎన్ఱత్తు" ఎన్ఱపడి.

ప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్తు, మూలవాక్యత్తుక్కు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాలే ఇప్పాట్టిల్) ఇత్యాది.

అ—౧౭౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ఉకన్దరుళిన) ఇత్యాది.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్విషయమ్) ఇత్యాది.

"సామ్యమ్ శొల్లి ఆధిక్యకథనార్థమ్ తత్-ప్రతియోగిన్యూనత్వఞ్చొల్లుకైక్కాక తద్ద్వయ సాధ్యసాధనభావ ప్రతిపాదకమాకైయాలే, ఉపోద్ఘాతసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

(అఙ్గుత్తైవాసమ్) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఉకన్దరుళిన) ఇత్యాది.

(ఉచితోపాయఙ్గళాలే) ఎన్ఱత్తు, విగ్రహవైలక్షణ్య విస్తారత్రివర్గప్రదానాదికళాలే" ఎన్ఱపడి,

(కృషిః=యత్నః)

ఏతదఙ్ఘ్రికారణతా వేఙ్కటాద్రావధిస్థితిః। ఈశస్యసాధనం ప్రోక్తా; సాధ్యంస్యాత్ గుణపూరితే॥ ఏతస్యహృదయేవాసః క్షేత్రస్థితిఫలం పరః।.

వ్యా.—“నాకత్తైన్ఱికు డన్దై”, ౧

“మలై మేల్ తాన్ నిన్ఱు”, ౨

“వణ్ణక్కుడలుట్పళ్ళికొణ్డై”, ౩

అ.—ఇతుక్కు ప్రమాణమ్ (“నాకత్తై” ౧) ఇత్యాది.

“అణైనెడుమాల్” ౧ = కారణభూత నాయైయాలే మాతృవత్ ఆశ్రితవత్సలనాన సర్వేశ్వరన్:

“అణై ప్పార్-కరుత్తనావాన్” ౧ = ఆశ్రితహృదయస్థనాకై క్కాక:

“నాకత్తై” ౧ = తిరువనన్దాఴ్వానాకియ అపదుకైక్కుయిలే;

ఇతుమూన్ఱిలుమ్ అన్వయిక్కుమతు:

తిరుక్కుడన్దైయిలుమ్, తిరువెఃకావిలుమ్, తిరువెవ్వుళిలుమ్, నాకత్తైపూర్వవత్:

కోయిలిలుమ్, తిరుప్పేర్ నక్కరిలుమ్, అమ్బిలిలుమ్, నాకత్తై పూర్వవత్:

“పాఱ్కడల్” ౧ = తిరుప్పాఱ్కడలిలుమ్,

“కిడక్కుమ్” ౧ = “కణ్వళర్న్దు అరుళుకిఱార్” ఎన్ఱపడి:

“మలై మేల్ తాన్ నిన్ఱు” ౨ = తిరుమలైయిలే నిన్ఱు,

“ఎన్-మనత్తుళ్ ఇరున్దానై” ౨ = “ఎన్నుడైయ హృదయత్తిలే యిరుక్కుమవనై” ఎన్ఱపడి.

“వణ్ణక్కుడలుళ్” ౩ = శీతలమాన తిరుప్పాఱ్కడలిలే,

“పళ్ళిక్కొణ్డై” ౩ = పళ్ళికొణ్డరుళ్కైమై,

“వఴక్కవిట్టు” ౩ = మఱన్దువిట్టు,

“ఓడివన్దు ఎన్-మనక్కడలుళ్” ౩ = కడుకవన్దు ఎన్-మనస్సాకిఱ కడలిలే,

“వాఴవల్ల” ౩ = “సుఖిక్కవల్ల” ఎన్ఱపడి.

ఇప్పాశురఙ్గళిలే, “కరుత్తనావాన్” ౧ ఎన్ఱతు తున్నాలే ఉద్దేశ్యత్వమ్ శొల్లుకైయాలే;

ఆశ్రితహృదయవాసత్తుక్కు సాధ్యత్వముమ్, తిరుప్పతిక్కళిల్ వాసత్తుక్కు సాధనత్వముమ్, లభిక్కుమతు,

మూ.—౧౭౨. “కల్లుమ్ కనైకడలుమ్” ౪ ఎన్ఱపడియే,

వ్యా.—ఇత్యాదికళిలే, ఇవన్ శిన్నమైయ సాధన సాధ్యత్వఙ్గళ్ తోన్ఱానిన్ఱతిఱే.

వా.—౧౭౨. ఇష్టసాధనసాధ్యత్వ ప్రయుక్తమాన ఆదరతారతమ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“కల్లుమ్” ౪ ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్రావధ్య:—

“తెన్-తిరువుళ్ళత్తిల్ పుకున్దపిన్పు,

“తనక్కుప్పుఱమ్బు ఒన్ఱిలుమ్ ఆదరమిల్లై” ఎన్ఱు, తోన్ఱుమ్పడి అవన్ ఇతిలే అత్యాదరత్తైప్పణ్ణి నిత్యవాసమ్ పణ్ణుకైయాలే,

అ.—‘నిన్ఱు’ ౨ ఎన్ఱతు ప్రత్యయత్తాలే:

తిరుమలైయిల్ వాసత్తుక్కు అఙ్గత్వముమ్, ఆఴ్వార్-తిరువుళ్ళత్తిల్ వాసత్తుక్కు అఙ్గిత్వముమ్, సిద్ధిక్కైయాలే సాధ్యసాధనభావమ్ లభిక్కుమతు:

‘పళ్ళికొళ్ వాఴ్వు’ ౫ ఎన్ఱతు సుఖతారతమ్యత్తాలుమ్, పూర్వాపరభావత్తాలుమ్,

తిరుప్పాఱ్కడలిలే వాసత్తుక్కు సాధనత్వముమ్, ఆఴ్వార్-తిరువుళ్ళత్తిల్ వాసత్తుక్కు సాధ్యత్వముమ్, లభిక్కుమతు:

సాధనదశైపోలన్ఱే భోగదశై?;

‘వణ్ణక్కడలైయుమ్ విరుమ్బుకైక్కు అడి ఇవరై చ్చేర్త్తుకొళ్ళుకైక్కు ఉపాయనిత్రైయిన్దై శెయ్కైయిఱే?’ ౬ ఎన్ఱు, అచ్చాన్ పిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్తపడియాలే ఇఙ్గేయనుసన్ధిప్పతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్ శిన్నమైయసాధనసాధ్యత్వఙ్గళ్) ఇత్యాది.

౧౭౨—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇష్టసాధన) ఇత్యాది.

సాధ్యత్తిల్ స్వారసికఇచ్ఛైయుమ్, సాధనత్తిలే తాదార్థ్యేన ఇచ్ఛైయుమ్, ఆకైయాలే, (ఆదరతారతమ్యత్తై) ఎన్ఱతు.

ఉపాత్తప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్, (అత్రావధ్య) ఇత్యాది.

“వెళ్ళనెడియాన్” ౪ ఇత్యాది.—

ముక్తలాకయఅన్వయక్రమేణఅర్థమ్, (అవన్) ఇత్యాది.

౧॥ ఇయఱ్పా. నాన్ముకన్ తిరువన్దాది-౩౬. ౨॥ తి. వా, ౧౦-౪-౪.

౩॥ ముత్తలాయిరమ్, పె-తి. ౫-౪-౯.

7-4-1900.

౪॥ ఇయఱ్పా, పెరియతిరువన్దాది, ౭౮. ౫॥ ౬॥

సాధ్యేచేతనహృద్వాసేసిద్ధే, సాధనవస్తుని। ఛవేదనాదరస్తస్యసాధ్యంహి ప్రబలంవిదుః॥ వకులాభర్తృతిరుసేస్సూక్త్యాచైతత్‌స్ఫుటీకృతమ్।.

మూ.—ఇత్తుసిద్ధిత్తాల్ అవఱ్ఱిల్ ఆదరమ్ మట్టమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా॰—తిరుమలైయుమ్, తఙ్-సన్నిధానత్తిలే ఘోషిక్కిఱ తిరుప్పాఱ్కడలుమ్, ఒరుత్తర్క్కుమ్ ఎట్టాత పరమపదమాన దేశముమ్, పుల్లియవాయ్త్తినవో ఎన్నా, రితే యాళ్వార్?:

అ. —“‘వెల్లనెఞ్జియార్’ ౧ =మిక్కుళనెఞ్జియాన,
‘నిఱ్జలియార్’ ౧ =కలుత్తనిఱత్తైయుడైయవర్,
‘ఉళ్పుక్కున్ద’ ౧ =అడియేనుడైయ హృదయత్తినుళ్ళేపుక్కున్ద పిన్బు” ఎన్నపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్-తఙ్-తిరువుళ్ళత్తిల్) ఇత్యాదినా.
“‘అడియేనదు’ ౧ =అడియేనుడైయతాన,
‘ఉళ్ళత్తకమ్’ ౧ =హృదయావకాశత్తిల్ నిన్ఱుమ్,
‘నీఙ్గార్’ ౧ =పుఱప్పడువానల్లర్” ఎన్నపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పుఱమ్బు ఒన్ఱులుమ్) ఇత్యాదినా.
“‘కల్లుమ్’ ౧ =ఎన్నదు “తిరుమలైయుమ్” ఎన్నపడి.
‘‘కనక్కడలుమ్’ ౧ =శబ్దిక్కిఱ తిరుప్పాఱ్కడలుమ్,
‘వైకున్దమానాడుమ్’ ౧ =వైకున్దమాకిఱ ఆకాశమాత్తైయాలే ప్రసిద్ధమాన దేశముమ్” ఎన్నపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరుమలైయుమ్) ఇత్యాదినా.
“పుల్లెన్ఱు, ఒళిన్దనకొల్” ౧ =“అపకృష్టఙ్గళాయ్త్తినవో?” ఎన్నపడి.
“కొల్” ౧ ఎన్ఱు, అవిత్తు సంశయవాచకమ్.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (“పుల్లియవాయ్త్తినవో?”) ఎన్ఱు, ఉపాత్తశ్రీసూక్త్యర్థత్తోడే తొకుత్తు ప్రకృతవాక్యత్తుక్కు అర్థమ్, (అప్పడియేసాధ్యమాన) ఇత్యాది.
“పూర్వవాక్యోక్తసామ్యమ్, ఏతత్-సిద్ధేః పూర్వముమ్, ఆధిక్యమ్, ఏతత్-సిద్ధేరనన్తరముమ్” ఎన్ఱుకరుత్తు.

మూ.—౧౭౩. “ఇళమ్కోయిల్ కైవిడేల్” ఎన్ఱు, ఇవర్ ప్రార్థిక్క వేణ్డుమ్పడియాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అప్పడియే, సాధ్యమాన ఇచ్చేతనహృదయమ్ సిద్ధిత్తాల్,
ఇత్తుక్కు సాధనమాక మున్బువిరుమ్బిప్పోన్ద దివ్యదేశఙ్గళిల్ ఆదరమ్ సంకుచితమాయిరుక్కుమ్” ఎన్ఱై.
సాధ్యమ్ కైపుకురుమళవుమితే సాధనత్తిల్ ఆదరమిరుక్కుమ్పడి?.
వ్యా॰—౧౭౩. ఆదరమ్ మట్టమామ్పడిక్కు అవధియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (“ఇళమ్కోయిల్” ఎ) ఇత్యాదియాలే.
అత్రావతు:—
“శ్రీపూర్తత్తార్, తమ్మైప్పెఱుక్కైక్కు ఉఱుప్పాక

అ.—౧౭౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆదరమ్) ఇత్యాది.
ఇరణ్డామ్ తిరువన్దాదియిలే ‘వెఱ్పెన్ఱు,’ ఎన్ఱ పాట్టుక్కు,
“‘ఇరుమ్ శోలైమలై’ ఎ ఎన్ఱుమ్=‘తిరుమాలిరుమ్ శోలైమలై’ ఎన్ఱుమ్,
‘వేఙ్గడమ్’ ఎ ఎన్ఱుమ్=‘పెరియతిరుమలై’ ఎ ఎన్ఱుమ్,
‘ఇవ్విరణ్డుమ్ నిఱ్పు’ ఎ ఎన్ఱుమ్=‘వాసస్థానమ్’ ఎన్ఱుమ్,
‘నీమతిక్కుమ్ నీర్మైపోల్’ ఎ =నీయాదరిక్కుమ్ ప్రకారమ్ పోలే,
‘ఉళమ్కోయిల్ నెఞ్జేన్నుళ్ళమ్వైత్తు’ ఎ =‘ఎన్నుడైయ హృదయమాకిఱకోయిలుమ్ ఆదరణీయ స్థానమ్’ ఎన్ఱు అనుసన్ధిత్తు,
“‘వెళ్ళత్తిళమ్కోయిల్ కైవిడేల్” ఎన్ఱుళ్ళినేన్’ ఎ =‘తిరుప్పాఱ్కడలాకిఱ బాలాలయత్తైవిడాతేకొళ్’ ఎన్ఱు ప్రార్థిత్తేన్” ఎన్ఱు, అర్థమ్,
ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్రీపూర్తత్తార్) ఇత్యాది.

౧౫ పు. ౫౦౮, ౭వ నూట్టు.

౨||

భూతస్సూరిశ్శ్రేశమహ ‹‹క్షిరధింసత్యజే›› ఇతి|. తస్మాత్, ఈశకృతజ్ఞత్వప్రాప్య ప్రీత్యాశ్రయత్వతః॥ తత్తేషుదేశేష్వీశస్య ప్రీతిరల్పాపిజాయతే|.

వ్యా. — మున్బు తాన్-విరుమ్బిన దివ్యదేశఙ్గళిల్ మున్బుత్తై యాదరమిన్ఱిక్కే తన్-తిరువుళ్ళత్తిలే యత్యాదరత్తైప్పణ్ణి చ్చెల్లుక్కిఱపడియైక్కణ్డు, ‹అవ్వోదివ్య దేశఙ్గళై క్కైవిడప్పుక్కుకిఱానో' ఎన్ఱు, అతిశఙ్కైపణ్ణి,

‹ఎన్-హృదయత్తిలే పుకున్దిరుక్కైక్కు, బాలాలయ మానతిరుప్పాఱ్కడలైక్కైవిడాతో ప్రియ వేణుమ్' ఎన్ఱారిఱే;

అన్నైయాల్ ఇప్పడి ఇవన్ప్రార్థిక్క వేణ్డుమ్ పడియాయిత్తు అవనుక్కు (అవన్ పక్కల్ ఆదరమ్ మట్టమామ్పడి)'' ఎన్నై.

వ్యా.—౧౭౮. ‹‹ఇప్పడిఇవన్ అర్థిత్తాలుమ్, సాధ్యమ్సిద్ధిత్తపిన్బు అవనుక్కు అవై! అభిమతఙ్గళో యిరుక్కుమో!'' ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాప్య) ఇత్యాదియాలే.

అ.—‹‹ఎంగావక్కిలుమ్పణ్ణుమ్ ఆదరత్తైబట్టిలే పణ్ణినత్తైమైబ్బోన్న విత్తాల్ ప్రత్యేకాపేక్షయా ఇత్తుక్కు ఆధిక్యమ్ లభిక్కుఱతు'' ఎన్న మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దివ్యదేశఙ్గళిల్ మున్బుత్తై యాదరమిన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

‹‹కైవిడేల్'' ౧ ఎన్ఱు, త్యాగాభావ ప్రార్థనైయాలే, త్యాగాతిశఙ్కైక్కు అర్థసిద్ధై'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిశఙ్కైపణ్ణి) ఎన్ఱు.

‹‹అన్దత్యాగాభావప్రార్థనై కృతజ్ఞతా హేతుకై'' ఎన్ఱు, తాన్ ప్రనుపకారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్-హృదయత్తిలే) ఇత్యాది

ఇత్తులాన తిరుప్పతికళుక్కుమ్, తిరువుళ్ళత్తుక్కుమ్, నిర్దేశపౌర్వాపర్యత్తాల్ వ్యఞ్జితమ్.

‹‹ఇళఙ్కోయిల్'' ౧ శబ్దార్థమ్, (బాలాలయమ్) ఎన్ఱు.

‹‹వెళ్ళ'' ౧ ఎన్ఱిఱ్ఱు అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (తిరుప్పాఱ్కడలై) ఇత్యాది.

‹‹అన్ఱు'' నిరర్థకమ్.

౧౭౮.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడిఇవన్) ఇత్యాది.

మూ.—౧౭౮. ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వత్తాలుమ్, కృతజ్ఞతైయాలుమ్, పిన్బు అవైఅభిమతఙ్గళా యిరుక్కుమ్.

వ్యా.—(ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వ) మావతు:—తనక్కు ప్రాప్య భూతనాన ఇచ్చేతనన్డైయ ఉకప్పుక్కు విషయమాయిరుక్కై.—

‹‹కణ్డియూరరఙ్గమ్ మెయ్యమ్ కచ్చిపేర్మల్లై'' ౨ ఎన్ఱు, మఙ్గళిఱే ఇవన్ ఇరుప్పతు!.

(కృతజ్ఞతై) యావతు:—

‹‹ఇవ్వోదేశ వాసత్తాలేయన్ఱో, నామివనైప్పెఱ్ఱతు?'' ఎన్ఱు, అద్దేశమ్ తనక్కుప్పణ్ణిన ఉపకారత్తైయనుసన్ధిక్కై.—

‹‹ఇవైఇరణ్డాలుమ్, సాధ్యమానఇచ్చేతనన్ కైపుకున్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవనుక్కు అవ్వోదేశఙ్గళ్ అభిమతఙ్గళాయిరుక్కుమ్'' ఎన్నై.

అ.—‹‹త్యాగాభావమ్ పురుషతన్త్రమాకైయాలే అతుఇవనుడైయ ప్రార్థనైయాలే ఈశ్వరన్ పణ్ణినాలుమ్, ప్రీతి అ పురుషతన్త్రమాకైయాలే, అతుసిద్ధియాతే?:

అన్నైయాల్, మట్టమాన ఆదరమ్తాన్ ఎఙ్ఙనే?'' ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

మూలత్తిలే, ప్రాప్యస్య + ప్రీతిః=[ప్రాప్యప్రీతిః,]

[ప్రాప్యప్రీతేః + విషయః]=[ప్రాప్యప్రీతివిషయః,]

తస్యభావః=ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వమ్:

‹‹అత్తాలే'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కుప్రాప్యమాన) ఇత్యాదినా.

అతుక్కు ప్రమాణమ్, (‹‹కణ్డియూర్'' ౨) ఇత్యాది.

(మఙ్గళ్) ఎన్ఱతు, ‹‹అభినివేశిత్తు'' ఎన్ఱపడి.

‹‹[కృతమ్]=ఉపకారః, ‹తత్ జానాతి' ఇతి=[కృతజ్ఞః,] తస్యభావః=[కృతజ్ఞతా,] అత్తాలే'' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృతజ్ఞతైయావతు) ఇత్యాదినా.

౧॥ పు. ౫౦౯, అడి నోట్టు.

౨॥ తిరుక్కుఱున్దాణ్డకమ్. ౧౯.

"దోషాత్సారణదుష్టత్వమ్, ఆదరోజ్ఞానివిగ్రహే। సామ్యేప్యాక్షాత్మ్యవరక్చ, సాధనేస్వాల్ప ఆవసః॥" ఇత్యేతేవిపహుభిస్స్పష్టం కారణైః ప్రతిపాదితాః।

వ్యా.—అక్క, [వా. ౧౬౨] (గుణమ్పోలేదోషనివృత్తి) ఎన్ఱు, కీ ర్చ్చొన్న శేషత్వ పారతన్త్ర్య రూపఆత్మగుణమ్ పోలే దోషనివృత్తియైయుమ్;

[వా. ౧౬౩] (పరానుభవత్తుక్కు) ఎన్ఱు, ప్రతిజ్ఞై పణ్ణి, తదుపపాదనార్థమాక అభిమతవిషయత్తిల్ అవ్లు క్కు అభిమతమాయిరుక్కుమ్ పడియైయుమ్;

ఇవన్-"అవ్లుక్కు డమ్బు" ఎన్ఱు, కర్పిక్కుమిత్తిలే అవన్ అత్యాదరత్తై ప్పణ్ణుమ్పడియైయుమ్;

జ్ఞానియాన ఇవనై సవిగ్రహమాక ఆదరిక్కైక్కు హేతువిశేషత్తైయుమ్;

వ్యా.—"పరమార్తనాన ఇవన్, దేహస్థితికొణ్డే ఇవన్-దేహత్తిల్ అవన్-విరుప్పమఱియలామ్" ఎన్నుమత్తైయుమ్;

అవన్ ఇవనుడైయ దేహత్తై విరుమ్బుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్;

సాధ్యమాన ఇతుసిద్ధిత్తాల్ సాధనాదరమ్ మట్టమామ్ పడియైయుమ్;

అత్తిన్-ఎల్లైయైయుమ్;

ఇవన్ "అవ్వోదేశజ్ఞర్కైక్కు విడాత్తోర్క్కవే ౧౦ణుమ్" ఎన్ఱు, అర్థిత్తాల్, 'స్వసాధ్యమ్ సిద్ధిత్తిరుక్కుచ్చెయ్ త్తేయుమ్, హేతుద్వయత్తాలే అవనుక్కు అవై అభిమతఙ్గళాయిరుక్కుమ్పడియైయుమ్;

అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౧౭౫.—ఇప్పడి "దోషనివృత్తిపరానుభవత్తుక్కు విలక్కు" ఎన్నుమిడమ్ సుస్పష్టమామ్పడియాన హేతుక్కళ్ పలవత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అత్తై సిద్ధిప్పిత్తారాయ్,

---

అ—మూలత్తిలే "[వా.—౧౬౪] [గుణమ్పోలే దోషనివృత్తి] 'దోషనివృత్తిపోలే యాన్తర గుణముమ్' ఎన్ఱు, అన్యోన్యత్తై దృష్టాన్తిక్కాలే అన్యోన్యసిద్ధియిల్ అన్యోన్యసాపేక్షత్వత్తాలే అన్యోన్యాశ్రయమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయై'

"'ముఖభేదత్తాలే అన్యోన్యాపేక్షాస్థలత్తిల్ అన్యోన్యాశ్రయ దోషమ్ ఇల్లై' ఎన్నుమిడమ్, 'అన్యోన్యాశ్రయాణ్య పి కార్యాణి "ప్రభవన్తి' ౧ ఎన్ఱు ప్రసిద్ధమాకైయాలే, అతుక్కు అవకాశమిల్లై" ఎన్ఱు, పరిహరిత్తుక్కొణ్డు ఉత్తరార్థత్తై ప్రతిపత్తిసౌకర్యత్తుక్కాక సంకలయా ఉపన్యసిత్తుక్కొణ్డు ఉత్తరవాక్యావతారికైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆక్కగుణమ్పోలే) ఇత్యాది.

""""స్థిత్యదనాభ్యాంచ" ౨ "అనశ్నన్నన్యోభిచాకశీతి" ౩ ఎన్ఱు ఇవనుడైయ హేయదేహవిషయమాన ఈశ్వరభోగాభావవచనమ్ జ్ఞాని దేహావ్యతిరిక్తవిషయమ్' ఎన్నుమిడమ్ పూర్వోదాహృతతత్త్వదర్శినూక్తి రూపప్రబలప్రమాణసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అత్యాదరత్తైప్పణ్ణుమ్ పడియైయుమ్) ఎన్ఱతు.

(హేతువిశేషత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, 'జ్ఞానప్రయుక్త వికృతిప్రకాశ రూప హేతువైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—(అత్తిన్-ఎల్లైయైయుమ్) ఎన్ఱతు, 'త్యాగాభావప్రార్థనా వ్యఞ్జితమాన అనాదర పరాకాష్ఠైయైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(హేతుద్వయత్తాలే) ఎన్ఱతు, ప్రాప్యప్రీతి విషయత్వ-కృతజ్ఞతైకళాలే" ఎన్ఱపడి.

౧౭౫. (సుస్పష్టమామ్పడి) ఎన్ఱతు, (స్థిరీకరిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే కించిద్బుధ్యారోహమాత్రత్తైక్కొణ్డు గుణదృష్టాన్తేనదోష నివృత్తియినుడైయ భోగవిరోధిత్వత్తై బహుముఖమాక ఉపపాదిత్తు తాదృశదోషనివృత్తి దృష్టాన్తేన ఉపేయదశైయిల్ ఆత్మాన్తస్థాయియాన గుణత్తినుడైయ భోగవిరోధిత్వత్తై విమర్శదశైయిల్ బాధవిరోధినిశ్చయ విషయమామ్పడి పణ్ణుకైయాలే,

"స్వరూపావగతియుమ్ బాధవిరోధినిశ్చయముమాకిఱ ముఖభేదత్తాలే అన్యోన్యాశ్రయమిల్లై" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఉపమేయోపమావ్యఞ్జకత్తాలే విచ్ఛిత్తివిశేషముముణ్డు.

"ద్వయోఃపర్యాయేణ ఉపమానోపమేయత్వమ్, ఉపమేయోపమా" ఎన్ఱిఱే శొల్లువతు!.

౧॥ ౨॥ ౩॥

“స్వేనదోషనివృత్త్యాహి కోదోషః!” ఇతిచేదిహ। అయమేవపరోదోషోనాన్యో దోషస్స్వతంపరమ్॥. తథాహి :—కామినీస్నాతాభోక్తుకాయ

మూ.—౧౭౫. ఆకైయాలే, దోషనివృత్తిపోలే ఆన్తరగుణముమ్, విరోధియాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అత్తుతన్నై దృష్టాన్తమాక్కి సింహావలోకనన్యాయత్తాలే కీళ్ చ్చొన్న శేషత్వపారతన్త్ర్యరూప ఆత్మగుణత్తినుడైయ పరానుభవ విరోధిత్వత్తైస్థిరీకరిక్కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. (ఆకైయాలే) ఎన్ఱు, కీళ్ప్రసిద్ధిప్పిత్త అర్థత్తైయనువదిక్కిఱార్.

(దోషనివృత్తిపోలే) ఎన్ఱతు,

దోషమ్కళ్ఱికై, స్వరూపోజ్జ్వల్యత్తుక్కు ఉఱుప్పాయిరుక్క చ్చెయ్తేయుమ్, దోషత్తైయే భోగ్యమాక విరుమ్బుకిఱ ప్రణయియాన అవనుక్కు అనభిమతమాకైయాలే, యాతొరుపడి పరానుభవత్తుక్కు విరోధి యాకిఱతు, అత్తుపోలే” ఎన్ఱపడి.

(ఆన్తరగుణమ్) ఎన్గిఱతు, శేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళై.

ఇవత్తై (ఆన్తరగుణమ్) ఎన్గిఱతు, జ్ఞానానన్దఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్ ఆత్మావుక్కు అన్తరఙ్గమాకైయాలే.

ఇత్తినుడైయ పరానుభవవిరోధిత్వప్రకారమ్, కీళ్ చ్చొల్లప్పట్టతిఱే।

ఇవ్విడత్తిలుమ్, (ఆన్తరగుణమ్) ఎన్గిఱతు, పారతన్త్ర్యమొన్ఱైయుమాకవుమామ్.

అ.—(సింహావలోకన) మావతి :—

బహువ్యవహితమాన పూర్వప్రతిపాదితార్థత్తై పునరపిప్రయోజనవిశేషత్తుక్కాక ప్రతిపాదిక్కై.

(కీళ్ సిద్ధిప్పిత్త అర్థత్తై) ఎన్ఱతు,

“దోషనివృత్తియినుడైయ పరానుభవ విరోధిత్వత్తై” ఎన్ఱపడి.

‘మూలత్తిలే, ‘అన్తఃభవమ్—[ఆన్తరమ్]’ ఎన్ఱు[ఆన్తర]పదత్తాలే అన్తరఙ్గత్వమ్ వివక్షితమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(జ్ఞానానన్దఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్) ఇత్యాది.

(ఇవ్విడత్తిలుమ్) ఎన్గిఱసముచ్చయత్తాలే [గుణమ్ పోలే] ఎన్గిఱ [గుణ] పదత్తైసముచ్చయిక్కిఱతు.

మూ.—౧౭౬. దోషనివృత్తి తానేదోషమామితే॥.

వ్యా.—౧౭౬. “ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు దోషనివృత్తియిల్ వరుమ్ దోషమ్ ఏతు!” ఎన్న;

“వేఱోరుదోషముమ్ వేణ్డా;

ఇత్తుతానే దోషమామ్” ఎన్గిఱార్, (దోష) ఇత్యాదియాలే.

అత్తావత్తు:—

“ కామినియానవళ్ తన్నుడమ్బిల్ అళుక్కు కళఱ్ఱి భోగత్తిలేయన్వయిక్క ఇచ్ఛిక్కుమాప్పోలే,

స్వతఃపరిశుద్ధమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు వన్దేఱియాన దోషత్తైక్కళిత్తు ‘స్వశేషిక్కు భోగ్యమాక వినియోగప్పడవేణుమ్’ ఎన్ఱు, స్వసంబన్ధత్తాలే అవగాహణ్ణువిత్తుకొళ్ళుకిఱ దోషనివృత్తితానే,

అ.—౧౭౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు) ఇత్యాది.

(ఇప్పడిశొల్లుకైక్కు)=“విరోధి” ఎన్గైక్కు.—

అత్తావత్తు:—“‘విరోధి’ ఎన్బతు, దోషానుబన్ధియైయన్ఱో?, ఇన్దదోషనివృత్తిక్కు దోషానుబన్ధిత్వముణ్డో ‘విరోధి’ ఎన్గైక్కు?”

ఎన్ఱపడి.

(వేఱు) ఇత్యాది:—

అత్తావత్తు: —

“‘విరోధి’ ఎన్బతుముఖ్యమాక దోషత్తైయే:

తద్ద్వారాదోషానుబన్ధిక్కుమ్ విరోధివ్యపదేశమాకైయాలే, ఇన్దదోషనివృత్తితానే దోషమాకైయాలే ‘విరోధి’ ఎన్ఱు,శొల్లలామ్”, ఎన్ఱపడి.

తథా ఆగన్తుకదోషంచేత్ వారయత్యేష హీస్స్వయమ్?। పత్యుర్యథా నహి మతం తథైవానిష్టమేవ తత్॥ అనిష్టమేవ హీతస్య వస్తుదుష్టం నిగద్యతే।

వ్యా.— కామినియినుడైయ అవయవఙ్గళ్ ఉక్కఙ్గళ్ కాముకనైప్పోలే దోషమే యభిమతమాయ్ ఇత్తోడే తన్నైభుజిక్క ఆదరిక్కిఱ అపరనుడైయ భోగత్తుక్కు విలక్కాకైయాలే దోషమామితే?" ఎన్నై;

అవనుక్కు అనిష్టమామత్రితే దోషమావతు?

(ఇదే) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధితోన్ఱ అరుళిచ్చెయ్తతు, కీழ్ ఉపపాదిత్తతైయెల్లామ్ నినైత్తు.

౧౭౭.— అక్క, [వా. ౧౮౫] (నన్మైతానే తీమైయాయ్త్తు) ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౧౬౦] (తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై తీమైయోపాతిలకాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౧౭౮] (దోషనివృత్తితానే దోషమామితే?) ఎన్ఱుమ్,

మూ.— ౧౭౭. "తన్నాల్ వరుమ్ నన్మైపలైప్పోలే;

వ్యా.— "తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మై హేయమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లుకైయాలే,

"అవన్ తేడుమ్ నన్మైయే ఉపాదేయమ్" ఎన్నుమిడమ్ఫలిత్తతితే?:

"ఇప్పడి తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మై హేయమ్, అవన్ తేడుమ్ నన్మైయుపాదేయమ్" ఎన్నుమిడత్తై ఆప్తవచనత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, ("తన్నాల్") ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

("తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై") యావతు:— స్వయత్నత్తాలే తాన్ తనక్కు ఉణ్డాక్కికొళ్ళుమ్ నన్మై.

అ.— 'విశుద్ధసత్త్వసనో స్థలీకృతవిగ్రహః।
శుద్ధోదకప్రసన్నాత్మా యథాలత్తై స్సమర్చయేత్॥
సతీనాందూషితాం దేహాయథోపకరణం తథేత్।
భర్తౄణాం, భగవద్భక్తదేహా స్తద్వజ్జగద్గురోః॥'' ౧

ఎన్గిఱ శాణ్డిల్యవచనత్తిల్ దూషితదృష్టాన్తత్తైప్పఱ్ఱ, కామినీదృష్టాన్తీకరణమ్.

ఉపాదేయత్వమ్ [గుణ] పదప్రవృత్తినిమిత్తముమ్, [హేయ] త్వమ్ [దోష] పదప్రవృత్తి నిమిత్తముమాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు అనిష్టమామ్) ఇత్యాదినా.

'''ఉపాదత్తే సత్తాస్థితినియమనాద్యైశ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య' ౨ ఎన్ఱు, నిరుపాధిక ఉపాదాతృత్వమ్ ఈశ్వరనుక్కేయాకైయాలే, తదుపాదేయత్వ-హేయత్వఙ్గళ్ [గుణ] [దోష]-శబ్దప్రవృత్తినిమిత్తఙ్గళ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [ఇదే] ఎన్ఱతు.

మూలత్తిల్ [ఇదే] శబ్దార్థమ్ (ప్రసిద్ధి) ఇత్యాది.

౧౭౭.— ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అక్కనన్మై) ఇత్యాది.

అ — అతావతు:—

"శాస్త్రార్థత్తిల్ ఆప్తవచనసంవాదమ్ కాట్టుకిఱార్" ఎన్ఱపడి.

సంవాదసంవాదికళుక్కు వైరూప్యత్తై పరిహరిక్కిఱార్, (తాన్ తనక్కుత్తేడుమ్ నన్మై హేయమ్ ఎన్ఱు శొల్లుకైయాలే) ఇత్యాదినా.

అతావతు:—"కణ్ఠోక్తతత్ఫలితోభయయాం శాభిప్రాయేణ వాక్యద్వయత్తై సంవాదమాక ఎడుత్తతు" ఎన్ఱపడి.

సంవాదవచనార్థమ్ ("తన్నాల్") ఇత్యాది.

"("తన్నాల్") ఎన్ఱు, హేతుత్వమాత్రత్తై చ్చొల్లుకిఱతాకాల్, ఈశ్వరకర్తృక గుణోత్పాదనత్తిలే ఆధారతయా తాననుమ్ హేతువాకైయాలే అత్తైచ్చొల్లిత్తాయ్, ("అవనాల్") ఇత్యాదివాక్యమ్ పునరుక్తియామ్:

ఇప్పడిచేతనకర్తృక స్వగుణోత్పాదనత్తిలే ఈశ్వరన్ సాధారణోపకారత్తాలే హేతువానమైయై, ("అవనాల్") ఎన్గిఱ విధుశొల్లుకిఱతాకాల్,

("తన్నాల్") ఇత్యాదివాక్య వైయర్థ్యమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉభయత్ర "కర్తరితృతీయై"

ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (స్వయత్నత్తాలే) ఇత్యాది.

కర్తృత్వమ్ కృతిమత్త్వమామ్, యత్నరూపమాకైయాలే (యత్నత్తాలే) ఎన్ఱతు.

మూ. — అవనాల్ వరుమ్ నన్మై ములైప్పాల్ పోలే';
ఎన్ఱు, పిళ్ళైలోకాచార్యర్.

వ్యా.— (ములైప్పాల్ పోలే) ఎన్ఱదు, "ఔపాధికముమాయ్, విరసముమాయ్, అప్రాప్తముమాయ్, ఇరుక్కుమ్" ఎన్గై;

(అవనాల్ వరుమ్ నన్మై) యావదు:— నిరుపాధికస్వామియానవవనాలే "ఇవనుక్కు వేణుమ్" ఎన్ఱు కణ్డ నన్మై;

(ములైప్పాల్ పోలే) ఎన్ఱదు, "నిరుపాధికముమాయ్, సరసముమాయ్, ప్రాప్తముమాయ్, ఇరుక్కుమ్" ఎన్గై:

అ — అవనే కర్తావాయ్ ఇవన్ కర్తావల్లామైయాలే, తస్మాలాహంకార సంబన్ధమిల్లామైయాలే, నిరుపాధికత్వమ్,

అవన్ తానే భోక్తావాకైయాలే, కేవలపారార్థ్యరూపసహజరస యుక్తత్వమ్ సరసత్వమ్,

స్వతన్త్రశేషియానవన్ స్వభోగార్థమ్ పరతన్త్రనుక్కు గుణోత్పాదనమ్ పణ్ణుకై ఉభయస్వరూపానుగుణమాకైయాలే ప్రాప్తత్వముమ్, దార్ష్టాన్తికత్తిలే వివక్షితమ్.

ఏకీభావమ్ పూర్వవత్.

"ఇప్పడి భక్తిప్రపత్త్యాదికళ్ స్వరూపజ్ఞైప్ప్పడి స్వతః తీఙ్గైయానాలుమ్,

స్వరూపజ్ఞనల్లాత అధికారియైప్పత్తి విధిక్కప్పడుకైయాలే విధివైయర్థ్యమిల్లామైయాలే, పిళ్ళై-శ్రీసూక్తిక్కు స్వారసికార్థబాధమిల్లామైయాలే, ఇతిన్ స్వారస్యత్తైక్కణ్డు పరాధీనకర్తృత్వత్తిలే తాత్పర్యమ్' ఎన్గైయనుచితమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఆ. — దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్, (ఔపాధికముమాయ్) ఇత్యాది.

దృష్టాన్తత్తిలే,

ఔపాధికత్వమ్, మూల్యహేతుకత్వమ్.

విరసత్వమ్, అధికమూల్యలిప్సాకృత ద్రవ్యాన్తరసంసర్గప్రయుక్త స్వరసవిరహితత్వమ్.

అప్రాప్తత్వమ్, అన్యదీయస్తన్యరూపత్వాత్ అనుచితత్వమ్.

దార్ష్టాన్తికత్తిల్,

ఔపాధికత్వమ్, అప్రధానకర్తృత్వ-భోక్తృత్వానుసన్ధాన రూప సూక్ష్మాహంకారాది కారకత్వమ్.

విరసత్వమ్, కేవలపారార్థ్యశూన్యత్వమ్.

అప్రాప్తత్వమ్, సావధారణశేషత్వపారతన్త్ర్య అనుచితత్వమ్

ఇవై పరస్పరభిన్నఙ్గళానాలుమ్, ఔపాధికత్వాది సామాన్యరూపఙ్గళాలే ఏకీకరణాత్ సాధారణధర్మత్వమ్ వివక్షితమ్

("అవనాల్") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (నిరుపాధికస్వామియాన) ఇత్యాది.

(ఉణ్డాక్కుమ్) ఇత్యనేన "కర్తృత్వత్తై" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఇత్తాల్, సాధారణోపకార ప్రయుక్తహేతుత్వమన్ఱిక్కే, విశిష్యకర్తృత్వమ్ శొల్లుకైయత్తై

మూల్యానపేక్షణాత్ నిరుపాధికత్వమ్,

ద్రవ్యాన్తరసంసర్గవిరహాత్ సహజరసయుక్తత్వమ్,

మాతృస్తన్యత్వాత్ ఉచితత్వమ్, దృష్టాన్తత్తిలే వివక్షితమ్.

మీ — ౧౭౭. పూర్వం, స్వరుచ్యాక్రియమాణయోః గుణాపాదన దోషనివృత్త్యోః భగవదనిష్టత్వేన దోషత్వస్థాపనాత్,

స్వాభిరుచితప్రతిబన్ధకనివృత్తిపూర్వక స్వరూపావిర్భావలక్షణ మోక్ష సాధనానుష్ఠానస్యవస్తుతో భగవదనిష్టసాధనానుష్ఠానరూపత్వాత్ తస్య పాపత్వమ్ దర్శితమ్:

అథ, స్వరుచిమూలక అనిష్టనివృత్తి ఇష్టప్రాప్త్యర్థస్వవ్యాపారస్య స్వరూపవిరుద్ధత్వ ప్రాప్తవిరసత్వస్థాపనేన, సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్త స్వాభావిక సరసపురుషార్థానుపాయత్వలక్షణమ్, ఆనర్థక్యమ్ ప్రసాధ్యతే —

తత్రసంశయః:—

"కింస్వగతస్వీకారవర్జ్యస్య సాధనాన్తరాణాం (1) స్వరూపప్రాప్తత్వాది దోషదుష్టత్వమ్, ఆనర్థక్యంచ,

సంభవతి?,

(2) నవా?' ఇతి;

తదర్థమ్ ("తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై") ఇత్యాదిమయకేశాచార్య వచనమ్ (3) తత్రప్రమాణంభవితుమ్ అర్హతి?,

(4) ఉతన?' ఇతి;

మీ.—తదర్థమ్, ‘తస్య (5) యథాశ్రుతార్థపరత్వం సంభవతి?, (6) ఉతన?’ ఇతి;

యదా, నసంభవతి,

తదా, కురుకేశార్యవచనస్య తత్రప్రామాణ్యాయోగాత్ స్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్తత్వాదికమ్ అప్రామాణికత్వాత్ నసంభవతి;

యదా, కురుకేశార్య వచనస్యయథాశ్రుతార్థపరత్వసంభవః,

తదా, తస్యైవస్వగత స్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్తత్వాదిషు ప్రమాణత్వాత్ తేషాంతథాత్వం సంభవత్యేవ” ఇతి, పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలీభావః.

తత్రపూర్వపక్షః:—

“స్వగతస్వీకారాదీనాం స్వరూపప్రాప్తత్వాదికం నసంభవతి;

తేషామ్, ‘కర్తాశాస్త్రార్థవత్త్వాత్’ * ఇతి ఆత్మస్వరూపానురూపత్వాత్:

భగవదారాధనాత్మకత్వేన స్వాభావికత్వాత్:

మోక్షఫలకత్వేన అత్యన్తరసత్వాచ్చ:

నచ, (“తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై విలైప్పాల్ పోలే; అవనాల్ వరుమ్ నన్మై ములైప్పాల్ పోలే”) ఇతికురుకేశాచార్యవచనాత్ తత్తథాత్వసిద్ధిః;

తద్వచనస్య స్వానుష్ఠీయమానస్వగతస్వీకారపర్యన్త మోక్షసాధనేషు, స్వతన్త్ర స్వాధీనతాబుద్ధినివృత్తి పూర్వక భగవదధీనతాబుద్ధివిధానమాత్ర పరత్వాత్:

అన్యథాస్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనవిధాయకశాస్త్రవిరోధేనతద్వచనస్యాప్రామాణ్యాపత్తేః;

కించ, పానప్రవృత్తి రూపస్తనన్ధయవ్యాపారసాపేక్ష స్తన్యదృష్టాన్తేనదార్ష్టాన్తికే ప్రపన్నయత్న సంజీవనవ్యాపారే స్వగతస్వీకారాదిరూప చేతనవ్యాపారావశ్యకత్వలాభేన తేనతన్నైరపేక్ష్య సిద్ధివచనమ్ బాధితమ్:

తస్మాత్ సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్తత్వాదికమ్ అప్రామాణికమేవ” ఇతి.

మీ.—అత్రోచ్యతే:—

“స్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం స్వరూపప్రాప్తత్వాదికమ్ ఉపపద్యత ఏవ;

శ్రీకురుకేశాచార్య వచనే సాధుత్వేన ప్రతీయమాన స్వకర్తృకవ్యాపార సామాన్యస్యక్రీతక్షీరతౌల్యాభిధానేన తత్తథాత్వసిద్ధేః:

క్రీతక్షీరం హి స్తనన్ధయానాం స్వరూపప్రాప్తమ్?:

నాపిస్వాభావికమ్;

క్రయోపాధికత్వాత్:

నాపిమాతృస్తన్యవత్ సరసమ్;

కింతువిజాతీయత్వాత్ విరసమేవ;

“తథాచ తాదృశ క్రీతక్షీరదృష్టాన్తబలేన దార్ష్టాన్తికేస్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరే భగవదత్యన్త పారతన్త్ర్యలక్షణ స్వరూపాప్రాప్తత్వమ్,

ప్రాచీన సుకృతమూలకత్వలక్షణమ్ సోపాధికత్వమ్,

పరార్థానుభవవైజ్ఞాత్యాదిరూప రసహీనత్వలక్షణమ్ విరసత్వంచ, లభ్యతే” ఇతితత్తథాత్వ సిద్ధేర్దురపహ్నవత్వాత్:

నచైవం సాధనాన్తరవిధాయకశాస్త్రవిరోధః;

“నరస్యబుద్ధిదౌర్బల్యాత్ సాధనాన్తరమిష్యతే। త్వామేవ కరణం ప్రాప్యనిస్తరన్తి మనీషిణః॥” ౧ ఇతి శాస్త్రేణైవ, ఉపాయాన్తరశాస్త్రాణాం, సిద్ధోపాయశాస్త్రస్యచ, విషయవిభాగస్యకృతత్వేన, సాధనాన్తరశాస్త్రాణామ్ అజ్ఞమాత్ర విషయత్వాత్:

ఏతేన కురుకేశాచార్య వచనస్య అపార్థకల్పనమపి నిర్మూలితమ్:

“స్వేనాగతం సత్త్వం క్రీతక్షీరతుల్యమ్;

తేనాగతం సత్త్వం స్తన్యతుల్యమ్”;

ఇతి హికురుకేశాచార్యవచనార్థః?:

తత్ర, “తేన స్వేన” ఇతికరణేతృతీయా;

కరణత్వంనామ అసాధారణ కరణత్వాత్మక ప్రధానకారణత్వమేవ.

తథాచ, “స్వప్రధాన కారణకం సత్త్వసామాన్యం, క్రీతక్షీరవత్ హేయమ్:

---

* బ్రహ్మసూ. అ. ౨, పా. ౩, అధి-౩౩, శ్రీభా పు ౫౮౬,

౧ [illegible]

మీ.—భగవత్ప్రీణనకిం సత్త్వసామాన్యం, త్రసన్ధయస్య మాత్ర్యన్తస్యవత్ సకలచేతనోపాదేయం భవతి' ఇతి కురుకేశాచార్య సూక్తేః స్వారసికోర్థః పర్యవసితః;

అత్ర, సత్త్వంనామసాధుభావః—

'''సాధుః' ఇతి ప్రతీతిప్రయోజకధర్మః'' ఇతియావత్;

తథాచ, '''స్వగత స్వీకారపర్యన్త సాధనాన్తరానుష్ఠాతృవిషయే, భగవతః కర్మానుగుణ ఫలప్రదాతృత్వేన అప్రధాన కారణతయా,

సాధనానుష్ఠాతృచేతనస్యైవప్రధానకారణత్వాత్ స్వగతస్వీకారపర్యన్త సాధనానుష్ఠాన తత్ఫలస్వార్థానుభవాదిరూపాః సర్వే ధర్మాః, స్వైనైవాగతసత్త్వాన్తర్గతత్వాత్ క్షీరవత్ దోషదుష్టతయాత్యాజ్యా ఏవ;

పరగత స్వీకారఫలీభూత స్వగతస్వీకార తత్కార్యపరార్థానుభవాదిస్థలే చేతనస్య <u>ప్రయోజకత్వేన</u> అప్రధానతయా భగవత ఏవ ప్రధానకారణత్వాత్ పరగత స్వీకారఫలస్వగత స్వీకారాదయః సర్వే పితేనైవాగత సత్త్వాన్తర్గతత్వాత్ త్రసన్ధయస్యమాత్ర్యన్తస్యవత్ గుణోత్తరత్వాత్ సర్వేషామ్ ఉపాదేయా ఏవ' ఇతి స్వారసతఏవ సిధ్యతి:

తథాచ, ఏవమ్ స్వారససిద్ధస్య అర్థస్య పరిత్యాగేన తదుక్తేః అభిప్రాయాన్తర కల్పనమ్ అమూలకమేవ;

కించ, కురుకేశాచార్యసూక్తేః 'స్వానుష్ఠీయమాన స్వగత స్వీకారాది సాధనాన్తరమ్ భగవత్త్యైవాగతమ్' ఇతి బుద్ధివిశేష విధిపరత్వం వదన్ వాదీప్రష్టవ్యః—

'కింసాధనాన్తరానుష్ఠానాది సాధువ్యాపారాణామ్ అనాదిసుకృతఫలత్వేన భగవత్-ప్రవర్తితత్వబుద్ధిః అత్రవిధేయత్వేన వివక్షితా?,

ఉతనిర్హేతుకమేవ భగవత్-ప్రవర్తితత్వ బుద్ధిర్వా?';

నాద్యః;

అసాధుకర్మణామపి కర్మఫలత్వేన భగవత్-ప్రవర్తితత్వావిశేషేణ సాధుకర్మమాత్రస్య భగవదధీనత్వ బుద్ధివిధానానుపపత్తేః;

మీ.—విషమసృష్టిసామాన్యస్య కర్మసాపేక్ష భగవదధీనతాయాః 'వైషమ్యనైర్ఘృణ్యే నసాపేక్షత్వాత్' ౧ ఇత్యాదిసిద్ధత్వేన సాధుకర్మమాత్రే తస్యపునర్విశిష్య విధానానుపపత్తేః:

నాపిద్వితీయః;

భగవతో వైషమ్యనైర్ఘృణ్యాపత్తేః:

అపిచ, 'శ్రీకురుకేశాచార్య సూక్తౌప్రథమఖణ్డేన కిముచ్యతే?' ఇతివక్తవ్యమ్;

'న్యాసోపాసనాదీనాం స్వహేతుకత్వ బుద్ధిః నిషిధ్యతే' ఇతిచేన్న;

వికల్పాసహత్వాత్;

కింవిద్యమానస్య స్వహేతుకత్వస్య బుద్ధేః నిషిధ్యతే?,

ఉత, అవిద్యమానస్య?:

నాద్యః;

విద్యమానస్య బుద్ధేర్నిషేధాయోగాత్;

యథావస్తువేదినః తద్బుద్ధిత్యాగస్య అశక్యత్వాచ్చ:

నాపిద్వితీయః;

అవిద్యమానస్య బుద్ధేర ప్రసక్తతయా తన్నిషేధాయోగాత్:

అనభ్యుపగమాచ్చ:

అథస్వహేతుకత్వా భావబుద్ధిర్విధీయతేచేత్;

తథాసతి, మిథ్యాజ్ఞానాత్ అపవర్గప్రసఙ్గః:

వస్తుతః స్వహేతుకేషు స్వహేతుకత్వా భావబుద్ధేః దుష్టిరూపత్వాత్:

అథ 'స్వతన్త్రస్వహేతుకత్వా భావబుద్ధిర్విధీయతే' ఇతినసాధీయః;

స్వతన్త్రస్య స్వస్య అప్రసిద్ధత్వాత్:

'స్వతన్త్రస్వహేతుకత్వ భ్రమత్యాగోవిధీయతే' ఇత్యపి అసమఞ్జసమ్;

తత్త్వపరశాస్త్రేణ భగవద్వ్యతిరిక్తస్య సర్వస్యాపి స్వాతన్త్ర్య భ్రమస్య సమూలోన్మూలితత్వేన అప్రసక్తప్రతిషేధాపాతాత్:

శబ్దస్యతదభిధానా సామర్థ్యాచ్చ:

('‘తన్మాత్ వరుణ”) ఇత్యనేన సహేతుకసాధుకర్మ సామాన్యమ్ ఉపాదాయ, తస్యక్షీరతుల్యం హికణ్ఠతోఽభిధీయతే?;

౧॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨. పా-౧, అధి-౩౪. శ్రీభా. పు. ౫౧౬.

మీ — నచాత్ర ("తస్మాత్ వరుమ్") ఇత్యస్యస్వాతన్త్ర్య భ్రమప్రయుక్తత్వ విశిష్టలక్షణా;

తథాసతి, శ్రుతహానాశ్రుతకల్ప దోషప్రసఙ్గాత్:

("తస్మాత్")ఇతి స్వాతన్త్ర్యవాదకస్య స్వశబ్దస్యయథా వస్థిత పరతన్త్రాత్మ స్వరూపవాచకస్యశక్యార్థత్యాగే, స్వస్వాతన్త్ర్య భ్రమ రూపలక్ష్యార్థ స్వీకారేచ, నియామకాభావాత్, స్వస్వాతన్త్ర్య భ్రమ ప్రయుక్తస్య సాధుకర్మత్వాసంభవేన ఉత్తరపదార్థాన్వయ బాధప్రసఙ్గాచ్చ:

'తస్మాత్ వరుమ్ తిష్ఠ' ఇతి హితదానీంవక్తవ్యమ్:!

'స్వాతన్త్ర్య భ్రమప్రయుక్త వ్యాపారాణాం సాధుకర్మత్వేన ప్రతీయమాన లక్షణం సాధుత్వమేవ ("నన్తే,") ఇత్యనేన వివక్షితమ్' ఇతిచేత్;

తత్రాపిశ్రుతహాన అశ్రుతకల్పనయోః ప్రసఙ్గః:

అథాస్మిన్పక్షే క్రిమిక్షీరదృష్టాన్తోప్యసఙ్గతస్స్యాత్;

భ్రమప్రయుక్త వ్యాపారాణాం విషతుల్యత్వేన క్షీరతుల్యత్వాయోగాత్;

అతఏవహి 'శ్రుతిపథ విపరీతం క్ష్వేలకల్పమ్' ౧ ఇతి తామసానాం క్ష్వేలకల్పత్వమ్ ఉచ్యతే!:

తస్మాత్, గురుకేశాచార్యసూక్తౌ పూర్వపక్ష వివక్షితా పూర్వఖణ్డార్థయోజనాదురుపపాదైవ:

అథ 'ఉత్తరఖణ్డేవా కిముచ్యతే' ఇతివక్తవ్యమ్;

"'నన్యతుల్యాస్సర్వేపి న్యాసోపాసనాది సాధువ్యాపారా(ః) భగవన్మూలకాః'' ఇతి బుద్ధిర్విధీయతే' ఇతిచేన్న;

ఉద్దేశ్యవిధేయభావవ్యత్యాస ప్రసఙ్గాత్:

'ముక్తౌ ప్రాప్తౌ నన్తే, అవస్థాత్ వరుమ్' ఇతిహితదానీం వక్తవ్యమ్?:

నహితథోక్తమ్?:

అథాత్ర భగవన్మూలకసాధు వ్యాపారానచ్ఛేదేన స్తన్యతుల్యత్వమేవ విధీయతే;

మీ — తథాపి, 'న్యాసోపాసనాదీనాంసర్వేషాంభగవన్మూలకసాధువ్యాపారత్వాదేవ స్తన్యవత్ ప్రాప్తత్వం, నిరుపాధికత్వాదికమ్. లభ్యతే' ఇతి నకిఞ్చిత్ సఙ్కటమ్' ఇతిచేన్న;

కామ్యకర్మణా ముప్యుపాదేయత్వ ప్రసఙ్గాత్:

తేషామపి భగవన్మూలకసాధుకర్మత్వావిశేషాత్:

అథ, 'కామ్యకర్మవిషయే భగవతోనుమన్తృమాత్రత్వేన ప్రవర్తకత్వాభావాత్ నతేషాం భగవన్మూలకత్వమ్' ఇతిచేత్;

భ్రాన్తోసి;

భగవతః సర్వత్రకర్మానుగుణ ప్రవర్తకతాయాః త్వయైవాఙ్గీకృతత్వాత్:

తస్మాత్ ఖణ్డద్వయస్యాపి పూర్వపక్షవివక్షిత యోజనా దురుపపాదైవ:

అతః, యథోక్త ఏవ అర్థః:

అత్రపూర్వఖణ్డః 'నాయమాత్మా బలహీనేన' ౨ ఇత్యాది శ్రుతి మూలకః:

ఉత్తరఖణ్డశ్చ 'నాయమాత్మాప్రవచనేన' ౩ ఇత్యాది శ్రుతిమూలకః:

తత్రపూర్వఖణ్డ మూలభూతశ్రుతౌ, 'నాయమాత్మా బలహీనేన లభ్యః, నచప్రమాదాత్ తపసోవాపి అలిఙ్గాత్' ౩ ఇతి కర్మజ్ఞాన భక్తిన్యాసయోగానామ్,

'నాయమాత్మా' ౩ ఇత్యుక్తపరగత స్వీకారఫలానుపాయత్వమ్ ఉక్త్వా,

"ఏతైరుపాయైర్యతతే యస్తువిద్వాన్ తస్యైష ఆత్మావిశతే బ్రహ్మధామ' ౩ ఇతి, స్వయత్నపరాణాం స్వయముపస్థితస్య స్వీకారేవ' ఇతి శ్రుతప్రకాశికాను గృహీతరీత్యాఫలాన్తరమ్ ఉచ్యతే:

అయమర్థః:—

అత్ర 'బలహీన' ౨ శబ్దః, కర్మయోగపరః;

'ప్లవాహ్యేతే అదృఢాయజ్ఞరూపాః' ౪ ఇత్యుక్తేః:

'ప్రమాద' శబ్దః, జ్ఞానయోగపరః;

శ్రీగీతాయాం తస్య ప్రమాదబహుత్వోపపాదనాత్:

౧॥

౨॥ ముణ్డకఉ. ౩-౨-౮. ౩॥ ముణ్డకఉ. ౩-౨-౩.
౪॥ ముణ్డకఉ. ౧-౨-౬.

ఎ —‘తపస్’ ౧ శబ్దః భక్తియోగపరః:

‘అవిద్య’ ౧ శబ్దః, త్యాగసన్న్యాసాది శబ్దవాచ్య వర్ణాశ్రమ ధర్మాదినిరపేక్షన్యాసయోగపరః:

తథాచ, ‘కర్మయోగేన జ్ఞానయోగేన భక్తియోగేన న్యాసయోగేనచ అయమాత్మానలభ్యః’ ఇతి పూర్వవాక్యార్థః:

‘అయమాత్మా’ ౧ ఇతి పరగతస్వీకారప్రాప్యత్వేన ‘యమేవైషః’ ౧ ఇత్యాదిపూర్వవాక్యప్రతిపాదిత స్వాసాధారణవిగ్రహవిశిష్టః పరమాత్మా పరామృశ్యతే:

తథాచ, ‘పరగత స్వీకార ప్రాప్యాకారవిశిష్టః పరమాత్మా కర్మాది న్యాసపర్యన్త ఉపాయాన్తరైరలభ్యః’ ఇత్యుక్తంభవతి:

అథ, ‘కర్మాద్యుపాయాన్తరైః కింవాలభ్యతే?’ ఇత్యపేక్షాయా మాహ, ‘ఏతైరుపాయైః’ ౧ ఇత్యాదినా:—

“యస్తువిద్వాన్” ౧ = శాస్త్రజన్యజ్ఞానవాన్,
“యతతే” ౧ = స్వాలోకార్థంస్వయత్నంకురుతే,
“తస్య” ౧ = స్వయత్ననిష్ఠస్య,

“ఏషఆత్మా” ౧ = ప్రత్యగాత్మస్వరూపమ్,
“ఏతైరుపాయైః” ౧ = కర్మాదిన్యాసపర్యన్తైః స్వానుష్ఠితోపాయైః,
“బ్రహ్మధామ” ౧ = వైకుణ్ఠమ్,
“విశతే” ౧ = స్వయమేవప్రాప్నోతి’ ఇత్యర్థః:

తథాచ, ‘పరగతస్వీకార ప్రాప్యయథావస్థిత భగవత్-ప్రాప్తేః న్యాసపర్యన్తోపాయాన్తరసాధ్యత్వాత్ స్వయత్ననిష్ఠాస్సాలోక్యాది రూపం ఫలాన్తరమేవప్రాప్నువన్తి’ ఇత్యుక్తంభవతి:

తదిదముచ్యతే:—

(“తన్నాల్ వరుమ్ నన్మై విళైప్పాల్ పోలే”) ఇతి.—

‘యతతేయస్తువిద్వాన్’ ౧ ఇత్యేతదభిప్రేత్య (“తన్నాల్”) ఇత్యుక్తమ్:

‘ఏతైరుపాయైర్విశతేబ్రహ్మధామ’ ౧ ఇత్యుక్తమ్ ఉపాయాన్తరమ్, సాలోక్యరూపమ్ ఉపాయాన్తరంచ, అభిప్రేత్య (“వరుమ్నన్మై”) ఇత్యనుగృహీతమ్:

మీ.—‘నాయమాత్మాబలహీనేనలభ్యః’ ౧ ఇత్యాద్యుక్తం యథావస్థిత భగవత్-ప్రాప్తివైధుర్యరూపం వైరస్యమ్, ‘ఏతైరుపాయైర్విశతే’ ౧ ఇత్యుక్తం సోపాధికత్వమ్, ‘యస్తుయతతే’ ౧ ఇత్యుక్తంస్వరూపాప్రాప్తస్వయత్నాన్వయంచ, అభిప్రేత్య (“ఎళైప్పాల్ పోలే”) ఇత్యనుగృహీతమ్:

అథ ఉత్తర ఖణ్డమూలభూతశ్రుతేరయమర్థః:—

“అయమాత్మా” ౧ = యథావస్థితభోగ్య భోగోపకరణ భోగస్థానాది పరిపూర్ణః పరమపురుషః,

“ప్రవచనేననలభ్యః”, “మననేననలభ్యః”, “మేధయా” = ధ్యానోపాసనాది రూపయాచనలభ్యః,

“బహునాశ్రుతేన” ౧ = నానాశాస్త్రశ్రవణేనాపి, నలభ్యః’ ఇత్యర్థః।

‘పునఃకేనాయంలభ్యతే’ ఇత్యపేక్షాయాం, ‘పరగతస్వీకారేణైవలభ్యతే’ ఇత్యాహ, ‘యమేవైష’ ౧ ఇత్యాదినా:—

“ఏషః” ౧ = స్వయంప్రాప్యభూత ఏవపరమాత్మా,

“యమేవవృణుతే” ౧ = “నాసౌపురుషకారేణ నచాప్యన్యేన హేతునా। కేవలస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకంచిత్కదాచన॥” ౨ ఇతి శ్రీలక్ష్మీతన్త్రోక్తరీత్యానిరంకుశస్వాతన్త్ర్యాత్ స్వేచ్ఛయాద్వేష్యనస్సక్షాది పూర్వకమ్ యమేవస్వప్రాప్యత్వేన ప్రార్థయేత్, తేనైవాయంయథావస్థితాకారవిశిష్టః పరమాత్మాప్రాప్యః’ ఇత్యర్థః:

అథపరగతస్వీకారఫలస్యాసాధారణం విశేషమాహ,

‘తస్యైష ఆత్మావివృణుతేతనూంస్వామ్’ ౧ ఇతి—

‘పరగతస్వీకారవిషయీకృత అధికారివిషయఏవ పరమపురుషః, స్వాసాధారణం దివ్యవిగ్రహం యథావస్థితవేషేణ “వరోవాప్యాహూవా” ౩ ‘దృష్టం శ్రీరఙ్గధామని’ ౪ ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యా ప్రకటీకుర్యాత్;

అన్యేషాంతు, హంసహయగ్రీవాది ముఖాన్తరేణైవస్వాత్మానం దర్శయేత్’ ఇత్యర్థః:

ఇదంచయథావస్థితదివ్యవిగ్రహప్రకటీకరణం, పరగతస్వీకారవిషయీకృత అధికారికర్తృక మఙ్గళాశాసనలాభార్థమ్;

పరార్థానుభవకైఙ్కర్యాది భోగార్థంచ:

౧॥ పు. ౫౧౩, ౨వ నోట్టు

౨॥

౪॥

౩॥ వరదరాజస్త. శ్లో-౧౮,

ఈశమూలకసత్కర్మజాతస్యస్వతన్త్ర్యతౌల్యతః। న్యాసాదీనాంహి సర్వేషాం ప్రాప్తత్వమ్‘ఇతిచేన్నతత్॥ అన్యథా కామ్యకర్మాణ్యప్యుపాదేయాని సర్వదా।

మీ.—తథాచ, అత్ర ‘యమేవైషవృణుతే’ ౧ ఇతినిరఙ్కుశస్వతన్త్రభగవత్ప్రార్థనామ్ అభిప్రేత్య (“అవనాత్”) ఇత్యనుగృహీతమ్:

‘తేనలభ్యఃవివృణుతేతనుంస్వామ్’ ౧ ఇత్యభిప్రేత్య (“వరుణ్నన్తే”) ఇత్యనుగృహీతమ్:

చేతనస్య పరగతస్వీకారవిషయత్వాదేః, పారతన్త్ర్యానురూపతయాస్వరూపప్రాప్తత్వమ్;

‘నాయమాత్మాప్రవచనేనలభ్యః’ ౧ ఇతి ఉపాయాన్తరాసాధ్యతయా నిరుపాధికత్వమ్;

‘తస్యైష ఆత్మావివృణుతేతనుంస్వామ్’ ౧ ఇత్యాదినాయథావస్థిత దివ్యవిగ్రహానుభవ దివ్యాత్మస్వరూప ప్రాప్త్యాదిమత్త్వేన సరసత్వంచ అభిప్రేత్య,

పరగతస్వీకార ఫలానాం స్తన్యతుల్యత్వమ్ అనుగృహీతమ్” ఇతి శ్రీకురుకేశాచార్యసూక్తేః ప్రబలప్రమాణమూలకత్వాత్, ‘తదన్యథాకరణమశక్యమేవ” ఇతి తద్బలాత్ న్యాసపర్యన్తోపాయాన్తరాణాం స్వరూపాప్రాప్తత్వాది దోషదుష్టత్వం పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షకామాపేక్షయా స్వాపేక్షితసాధనత్వాభావేన నైరర్థక్యం చసిద్ధ్యత్యేవ:

యచ్చోక్తమ్, న్యాసపర్యన్తసాధనాన్తరాణాం “శాస్త్రార్థవత్త్వాత్” ౨ ఇతి స్వరూపానురూపత్వమ్;

తదప్యనుపపన్నమ్;

నమఙ్గపదేనకర్తృత్వ నిషేధేనసాధనకర్తృత్వస్య స్వరూపాన్తర్గతత్వాయోగాత్:

తథాచోక్తంపాద్మోత్తరే:—

“తస్మాత్తునమసాచాత్రస్వాతన్త్ర్యం ప్రతిషిధ్యతే।
భగవత్పరతన్త్రో సౌతదాయత్తాత్మజీవనః॥
తస్మాత్ సాధనకర్తృత్వం చేతనస్యనవిద్యతే।
ఈశ్వరస్యైవసంకల్పాత్ వర్తతేసచరాచరమ్॥
తస్మాత్స్వ సామర్థ్యవిధింత్యజేత్సర్వమశేషతః।” ౩
ఇత్యాది:

మీ.—“సాధనాన్తరాణాం భగవదారాధనరూపత్వాత్ నిరుపాధికత్వమ్” ఇత్యనుపపన్నమ్;

అభిచారాదీనామపి నిరుపాధికత్వప్రసఙ్గాత్:

తేషామపిశాస్త్రీయత్వావిశేషాత్:

ఏవం, మోక్షఫలకత్వాత్ సరసత్వ వచనమప్యనుపపన్నమ్;

“కదిచ్ఛత్యల్పమతయో మోక్షంసుఖవివర్జితమ్” ౪ ఇత్యుక్తత్వాత్ కైవల్యాది సాధనానామపి సరసత్వప్రసఙ్గాత్:

ప్రకృతేస్వరసవిరసశబ్దాభ్యాం పరమపురుషార్థవత్త్వ-తదభావయోరేవ వివక్షితత్వేన న్యాసపర్యన్త సాధనాన్తరాణాం మోక్షసామాన్యసాధనత్వేపి పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్ష సాధనతాయాః “నాయమాత్మా” ౧ ఇత్యాది నిషిద్ధత్వేనతేషాంతాదృశసరసత్వాసిద్ధేశ్చ:

అథ “పరగతస్వీకారాదీనాం స్తన్య దృష్టాన్తేన స్తన్యస్య స్తనన్ధయకర్తృకపాన వ్యాపారసాపేక్షత్వవత్, పరగతస్వీకారాదేరపి చేతనయత్న సాపేక్షత్వ సిద్ధ్యాచేతనయత్న అవశ్యంభావసిద్ధిః” ఇత్యప్యనుపపన్నమ్;

స్తన్యపానరూపస్తనన్ధయ వ్యాపారస్య కేవలరాగప్రాప్తతయా భోగరూపత్వేనతాదృశ వ్యాపారసాపేక్షతాయాః సిద్ధాన్తేపి ఇష్టత్వాత్,

తావతా దార్ష్టాన్తికేవైధ వ్యాపారరూప సాధనాన్తర సాపేక్షత్వాసిద్ధేః:

సిద్ధాన్తే పరగతస్వీకారఫలీభూతతదనునిష్పాది స్వగతస్వీకారస్య అభ్యుపగతత్వేన తస్యైవ స్తనన్ధయస్తన్యపాయి జననీవ్యాపారఫలీభూత తదనునిష్పాదిస్తనన్ధయ కర్తృకస్తన్యపాన వ్యాపారస్థానీయతయా, తదతిరేకిసాధన వ్యాపారసాపేక్షత్వాసిద్ధేః:

తస్మాత్, కురుకేశార్యసూక్తిసిద్ధం సాధనాన్తరక్రీత క్షీరతౌల్యం, తదప్రాప్తత్వాదికం సాధయత్యేవ’ ఇతిన్యాసాదీనాం స్వస్వరూపాపేక్షయా బలవదనిష్టానుబన్ధాభావః, దురుద్ధరఏవ” ఇతి.

౧॥ పు. ౫౧౭, అప్ నోట్టు. ౨॥ పు. ౫౧౫, * ఇద్దుచెప్పార్.
౩॥

"తత్రైతస్యానుపన్నత్వం న ప్రవర్తకతా" ఇతిచేత్। ప్రవర్తకత్వం సర్వత్ర కర్మణో వ్యతిరేకృతమ్॥ తతోऽన్యగోహీన్స్వీకారః స్వరూపార్థోऽభవేదితి॥

మూ.—౧౭౮. అవనై యొழிయత్తాన్ తనక్కు నన్మై

తేడుకైయావతు:—

స్తనన్ధయప్రజైయై మాతాపితాక్కళ్ కైయిల్ నిన్ఱుమ్ వాఙ్గి, ఘాతుకనాన అట్టువాణియన్ కైయిలే కాట్టిక్కొడుక్కుమాపోలే ఇరుప్పతొన్ఱు.

వ్యా.—౧౭౮. ఇవ్వళవన్ఱిక్కే, "ఎమ్పెరుమానై యొழிయత్తాన్ తనక్కు నన్మై తేడ ఇழிన్దాల్ స్వవినాశమే ఫలిక్కుమ్" ఎన్నుమిడత్తై సనిదర్శనమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

మీ.—సంగ్రహశ్చ:—

"శాస్త్రోపపత్తిబాధాభ్యాం పురుషేశార్య భాషితమ్।
స్వార్థేక్రితపయస్స్వామ్యం కథంచిన్నేయమన్యథా॥
ఇతి చేత్తన్నశాస్త్రేషు స్వయత్న పరయత్నయోః।
విభజ్యదర్శితాః యస్మాత్ అధికారిఫలాదయః॥
క్రీతక్షీరం యథా మాత్రా హీనస్యైవ భవేత్ శిశోః।
తథా నాథావృతానాం స్యుః న్యాసాదిస్వప్రవృత్తయః॥
'ఏతైరుపాయైర్యతతే' ౧ 'యమేవైష' ౨ ఇతిశ్రుతిః।
స్వయత్నపరయత్నౌచ విభజ్య వదతిస్స్ఫుటమ్॥
సాధనాన్తరకర్తృత్వం న మసాయిన్నిషిధ్యతే।
తతస్త్యాగస్తు తత్త్వాదిన్యాసాదీనాం దురుద్ధరమ్॥
మాత్రావృతేన శిశునా యద్వత్ స్తన్యం నిపీయతే।
తథేశవృతజీవస్య ఫలప్రపదనాదయః॥
"తేనైవలభ్యస్తస్యైష ఆత్మావివృణుతేతనుమ్" ౨
ఇత్యుక్త్యాయతతాం నైవ బ్రహ్మణా సహ భోజనమ్॥
అతో న్యాసాదియత్నానాం విరసత్వాదియోగతః।
క్రీతక్షీరవదస్వామ్యమ్ ఆర్యోక్తం దురపహ్నవమ్॥"

శ్రీవచనభూషణమీమాంసాయాం ద్వితీయపరిచ్ఛేదే ద్వితీయం ప్రకరణం సమాప్తమ్.

అ.—౧౭౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

ఇవ్వళవన్ఱిక్కే ఇత్యాది ఎన్పతు, "సరసత్వప్రాప్తత్వరూప గుణఙ్గళిన్ఱియే అభావమాత్రమన్ఱిక్కే" ఎన్ఱపడి.

(సనిదర్శనమాక) ఎన్పతు, "సదృష్టాన్తమాక" ఎన్ఱపడి.

౧॥ పు. ౫౧౭, ౨మ్ నోట్టు. ౨॥ పు. మేల్పడి, ౩మ్ నోట్టు.

8-5-1900.

వ్యా.—అతావతు:—

"ప్రాప్తనుమామ్, ఆప్తనుమాన అవనై ఇవనుక్కు నన్మై తేడుమతు ఒழிయ అతుక్కు ఎతిర్ తట్టాన తాన్ తనక్కు స్వోజ్జీవనార్థమాన నన్మై సంపాదిక్కై యావతు:—

స్వరక్షణోపయోగియాన జ్ఞానశక్తికళొన్ఱుమిన్ఱిక్కే స్వమాత్రాదికళుడైయ నోక్కు వేణ్డుమ్పడియాన స్తనన్ధయప్రజైయై రక్షకరాన మాతాపితాక్కళ్ కైయిల్ నిన్ఱుమ్ వలియ వాఙ్గి,

కొలైక్కు మాంసత్తై ఉయిర్ కొలైయాక్కొణ్ఱు, మాంసఙ్గళోడే కలశివిఱ్ఱువిడుమ్ ఘాతుకనాన అట్టువాణియన్ కైయిలే 'ఇత్తైనోక్కు కొళ్' ఎన్ఱు, కాట్టిక్కొడుక్కుమాపోలే యిరుప్పతొన్ఱు," ఎన్నై.

ఇత్తాల్, "సర్వేశ్వర నేరక్షకన్;

తాన్ తనక్కు నాశకన్;" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అ.—ప్రాప్తత్వమ్, స్వీయవస్తురక్షాయాం స్వయముచితత్వమ్, ఆప్తత్వమ్, రక్షణౌపయిక యథాదర్శిత్వాది పరికరవత్త్వమ్;

(అతుక్కు ఎతిర్ తట్టాన) ఎన్పతు, "పూర్వోక్త భగవత్స్వభావభూత ప్రాప్తిశక్తి విపరీతమాన అనౌచిత్య అశక్త్యుపేతమాయిరుక్కిఱ" ఎన్ఱపడి.

"'గ్రహణధారణపటుః బాలః, నతు స్తనన్ధయః' ౩ ఎన్ఱు, స్తనన్ధయశబ్దమ్, జ్ఞానాదిశూన్యవిషయత్తిలే ప్రయోగిక్కక్కాణ్కైయాలే, ఇఙ్గుమ్ స్తనన్ధయశబ్దమ్ జ్ఞానశక్త్యాది విరహితపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరక్షణ) ఇత్యాది.

"స్తనం+ధయతి=పిబతి" ఇతి స్తనన్ధయశబ్దమ్ నిష్పన్నమ్.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మాత్రాదికళ్) ఇత్యాది.

మూలత్తిల్, పితృశబ్దార్థసంగ్రహార్థమ్, [ఆది] శబ్దమ్.

[ఉయిర్ కొలై]=సజీవహింసై.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతికథనార్థమ్, ఏతద్వాక్యతాత్పర్య విషయార్థత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్, సర్వేశ్వరనే) ఇత్యాదినా.

టీ — ౧౩౭. ఇత్థం, పూర్వాధికరణాభ్యాం న్యాసాదిస్వార్థ యత్నానాం భగవదపేక్షయా బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వం,

స్వాపేక్షయాబలవదనిష్టాఽననుబన్ధిత్వంచ, ప్రతిపాదితమ్:

అథాస్మిన్ అధికరణే న్యాసోపాసనాది స్వరక్షణవ్యాపారాణాం స్వస్వరూపనాశాపాదకతయా స్వాపేక్షయైవ సాక్షాద్ బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వం ప్రసాధ్యతే,

(అవస్థైరొబ్రియశ్రాన్ తస్యకు-నస్తైతేదున్తైయావత్తు) ఇత్యాదినా.

పూర్వాధికరణయోః స్వప్రవృత్త్యుద్దిష్టానాం గుణదోషనివృత్తి తద్ధేతూనాం భగవదనిష్టానుబన్ధ-స్వబలవదనిష్టానుబన్ధయోః స్థాపనముఖేన పురుషార్థశోధనపూర్వకం తాదృశస్వాతిశయోద్దేశానర్హత్వలక్షణం "ప్రపత్తే" ఇతిక్రియాక్షిప్త అధికారివిశేషణం ప్రదర్శితమ్:

అత్రతు, "స్వాతిశయోద్దేశ్యకస్వప్రవృత్తేః స్వాపేక్షయా బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వస్థాపనముఖేన స్వాతిశయోద్దేశ్యక స్వప్రవృత్తి అనర్హత్వలక్షణం తాదృశాధికారివిశేషణం ప్రతిపాద్యతే" ఇత్యుక్తమ్.

పురుషార్థవిచార సఙ్గతిరుక్తా:

అత్రసంశయః:—

"కిం న్యాసోపాసాదిస్వరక్షణార్థ స్వవ్యాపారాణాం (1) స్వస్వరూపవినాశాత్మక బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వంసంభవతి?,

(2) ఉతన?' ఇతి;

తదర్థం, '(3) భగవత్ప్రయుక్తరేణ స్వేనైవస్వస్య రక్ష్యరక్షకభావః, స్తనన్ధయప్రజాయాః మాతృవిశ్లేషణ పూర్వక సాధిక హస్తన్యాసతుల్యః?,

(4) నవా?' ఇతి:

తదర్థం, '(5) స్వస్యస్వవినాశకత్వం సంభవతివా?,

(6) నవా?' ఇతి:

తదర్థం, 'అహంకారవిషయప్రావణ్యరూపః, (7) స్వవినాశాత్మకత్వం సంభవతి?,

(8) ఉతన?' ఇతి;

యద్వాసంభవతి,

టీ — తథా, తస్యస్వవినాశకత్వాసంభవాత్, స్వరక్షణాన్వయస్య స్తనన్ధయప్రజాస్థానీయ హస్తన్యాసతుల్యత్వాసంభవత్త్వాత్ ఇతి, న్యాసోపాసనాదిస్వరక్షణార్థప్రవృత్తీనాం స్వస్వరూపనాశాత్మక బలవదనిష్టానుబన్ధితాయాః అప్రామాణికత్వాత్, స్వరక్షణోద్దేశ్యక ప్రవృత్త్యనర్హత్వలక్షణమ్ అధికారివిశేషణంనసిధ్యతి:

'యద్వా, అహంకారవిషయ ప్రావణ్యరూపః స్వవినాశాత్మకత్వం సంభవతి,

తదా, "స్వస్యస్వవినాశాత్మకత్వసంభవాత్, స్వవినాశకత్వైక స్వస్యస్వేనసాకం రక్ష్యరక్షకభావః స్తనన్ధయసూనివ ప్రజ్యాయత్వ ఏవ" ఇతి, స్వస్య తాదృశన్యాసోపాసనాదిస్వరక్షణార్థస్వవ్యాపారానర్హత్వలక్షణం అధికారివిశేషణమ్ ఉపపద్యత ఏవ' ఇతిసిధ్యతి ':

ఇతి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలస్థలీభావః.

తత్రపూర్వపక్షః:—

"చేతనస్యన్యాసోపాసనాది స్వరక్ష[illegible] [illegible]త్వం సంభవతి;

[illegible]నాం స్వరక్షణాన్వయదర్శనేనతద్విరోధైవ తత్ప్ర[illegible]త్వాత్:

నహియోగ్యతా మన్తరేణ ఫలోపధానసంభవః?:

నచ "స్వాపేక్షయైవస్వస్య రక్షకత్వేన అన్వయః స్వవినాశ రూపానర్థపర్యవసాయీ;

స్వరక్షణప్రాప్త భగవదసన్నిధానవిశిష్టత్వ వినాశకస్యాన్వయ రూపత్వాత్:

మాతాపితృసన్నిధానరహిత సూనివ స్తనన్ధయన్యాయవత్:' ఇత్యనుమానబలాత్, స్వరక్షణాన్వయస్య బలవదనిష్టానుబన్ధిత్వ సిద్ధౌ చేతనానాం స్వరక్షణాన్వయా నర్హతోపపత్తిః' ఇతివాచ్యమ్;

భగవత్-ప్రసాదసాపేక్షన్యాసాది వ్యాపారాణాం మాతాపితృ శుశ్రూషాస్థానీయత్వేన హేత్వసిద్ధేః:

న్యాసోపాసనాదిసాధనానుష్ఠాతృవిషయే ప్రాప్త శేషిణో భగవత ఏవ రక్షకతాయాః 'ఫలమత ఉపపత్తేః' ౧ ఇత్యాది సిద్ధత్వేనతత్ర ప్రాప్తరక్షక భగవదసన్నిధాన వైశిష్ట్యస్యాసిద్ధత్వాత్:

౧॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౩-పా. ౨. అధి-౩౬-సూత్రా. పు. ౬౫౦.

మీ.—ఏవమ్ 'ఉద్ధరేదాత్మనాత్మానమ్ ఆత్మానమవసాదయేత్।
ఆత్మైవ హ్యాత్మనో బన్ధుః'[1] ఇతి గీతావచనే స్వస్యైవ స్వోజ్జీవన కర్తృతాయాః ఉక్తత్వేన స్వరక్షణాన్వయస్య వినాశకాన్వయ హేతుత్వం చ అసిద్ధమ్;

ప్రత్యుత 'నృదేహమాద్యం ప్రతిలభ్య దుర్లభం ప్లవం సుకల్పం గురుకర్ణధారమ్।
మయానుకూలేన నభస్వతేరితం పుమాన్ భవాబ్ధిం న తరేత్స ఆత్మహా'[2] ఇతి, 'న్యాసోపాసనాది ధర్మానన్వయస్యైవాత్మనాశ హేతుత్వం ప్రమాణసిద్ధమ్' ఇతి, తదన్వయస్య ఆత్మనాశపర్యవసానానుమానం శాస్త్రబాధితమేవ;

నచ, 'అనాదికాలమారభ్య సంసరతశ్చేతనస్యాపి యమెకస్య బన్ధాభివర్ధకత్వస్యైవ దర్శనేన స్వస్య వినాశకత్వసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

అతీతజన్మవృత్తాన్తానామ్ అసర్వజ్ఞదుర్విజ్ఞేయత్వాత్;

నచ "యాన్తే ఎన్తైయితియక్కిలాత్తే"[3] ఇత్యాది ద్రావిడ సూక్తివిషయకతత్కవపమదశకనవమగాథాబలేన స్వస్వరూపసామాన్యస్య స్వవినాశకత్వసిద్ధిః' ఇతివాచ్యమ్;

తస్యాః జీవస్వరూపసామాన్య విషయకత్వాభావాత్;
శ్రీపరాఙ్కుశమునేః స్వనైచ్యానుసన్ధాన మాత్రరూపత్వాచ్చ;
అపిచ ప్రత్యగాత్మస్వరూపస్య నిత్యతయా న్యాసాదీనాం తద్వినాశకత్వం బాధితమ్;

నచ, 'అహంకారవిషయ ప్రావణ్యరూపేణ ఆత్మనాశకత్వాత్ నదోషః' ఇతివాచ్యమ్;

నాశశబ్దప్రవృత్తి నిమిత్తరహితయోః తయోః నాశకత్వాయోగాత్;

న్యాసోపాసనాది మోక్షసాధనప్రవృత్తిషు అహంకారవిషయ ప్రావణ్యగన్ధాప్రసక్త్యా, ప్రకృతార్థాసిద్ధేశ్చ;

మీ.—తస్మాత్, న్యాసాదీనాం స్వస్వరూపవినాశాత్మకబలవదనిష్టానుబన్ధాసిద్ధేః సాతిశయార్థస్య ప్రవృత్త్యనర్హత్వలక్షణమ్ అధికారివిశేషణమ్ అసిద్ధమేవ" ఇతి,

అత్రోచ్యతే:—

"చేతనస్య స్వరక్షణాన్వయానర్హత్వమ్ ఉపపద్యత ఏవ;

'తాపత్రయాతురైః అమృతత్వాయ పరివజిజ్ఞాస్యః'[4] ఇతి శ్రీభాష్యశ్రుత ప్రకాశికానుగృహీతరీత్యా భగవదనన్యస్వరక్షణ వ్యాపారాయోగాత్;

స్వస్యైవస్వరక్షకత్వే కర్తృకర్మత్వయోః విరోధాచ్చ;
స్వస్వరూపస్య స్వరక్షణార్హత్వాసిద్ధేః;

నచ, 'లోకే బహూనాం న్యాసోపాసనాది స్వరక్షణార్థ వ్యాపారాన్వయదర్శనేన స్వస్వరూపస్య తదర్హత్వం సిధ్యతి' ఇతివాచ్యమ్
తథాసతి, బ్రాహ్మణాదిషు అతిక్రాన్తమర్యాదానాం కేషాంచిత్ అపేయపానాది దర్శనేన తేషాం తదర్హత్వసిద్ధేః ప్రసఙ్గాత్;

యదిచ, "బ్రాహ్మణ్యస్య, మద్యపానాద్యనర్హత్వం నామ అదనిష్టానుబన్ధి మద్యపానాద్యనర్హత్వమేవ;
తచ్చ మద్యపానాదినిషేధ విధిప్రతిసంబన్ధిత్వరూపమ్;
తథాచ మద్యపానాద్యనర్హమ్" ఇతి ప్రామాణికవ్యవహారోపపత్తిః ఇత్యుచ్యేత;

తదా, 'ప్రకృతేపి, "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య"[5] "త్యజధర్మమధర్మంచ"[6] ఇత్యాదినిషేధ విధిప్రతిసంబన్ధిత్వరూపం బలవదనిష్టానుబన్ధి న్యాసోపాసనాది ప్రవృత్తికర్తృత్వాత్మకం స్వస్వరూపస్య స్వరక్షణాన్వయానర్హత్వమపి ఉపపద్యత ఏవ' ఇతిపశ్యతుభవాన్;

కించ, భగవత్సమవధాన విరహవిశిష్టత్వాదిసాధకస్యాన్వయిత్వలింగక అనుమానబలేనాపి స్వరక్షణాన్వయస్య స్వవినాశపర్యవసానలక్షణబలవదనిష్టానుబన్ధసిద్ధిః ఉపపద్యత ఏవ;
నచ, న్యాసోపాసనాదీనాం భగవత్-ప్రసాదనాత్మకత్వేన తత్సమవధానవిశిష్టత్వాత్ హేత్వసిద్ధిదోషః;

౧౹ గీ. ౬-౫. ౨౹ శ్రీభాగ. ౧౧-౨౦-౧౭. ౩౹ తి. వా. ౨-౯-౯. ౪౹ ౫౹ గీ-౧౮-౬౬.

మీ—'త్యజ ధర్మమ్ అధర్మం చ' ౧ 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ౨ ఇతి అధర్మవత్ న్యాసోపాసనాది ధర్మాణామపి నిషిద్ధత్వాదేవ భగవన్నిగ్రహహేతుత్వసిద్ధ్యా తేషాం ప్రసాదనత్వాయోగాత్;

ఏతేన 'న్యాసాది సాధనాన్తరాణాం విధిబలాత్ ప్రసాదనత్వసిద్ధిః' ఇతి నిరస్తమ్;

తథాసతి శ్యేనాదీనామపి భగవత్-ప్రీణనరూపత్వ ప్రసఙ్గాత్;

యది చ శ్యేనాదివిధీనాం 'శతవిత్తశాస్త్రి వశతోపాయా భిచారశ్రుతిః' ౩ ఇత్యర్థాన్తర తాత్పర్యకత్వేన శ్యేనాదితాత్పర్యకత్వాభావాత్ తేషాం కేవల ప్రసాదనరూపత్వాభావ ఇష్యేత;

తదా, న్యాసోపాసనాది విధీనామపి స్వరూపవిశ్వాస పారతన్త్ర్యాద్యర్థాన్తర తాత్పర్యకతాయాః, 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ఇతి నిషేధ బలాదేవ సిద్ధతయా, న్యాసాదీనామపి కేవల ప్రసాదనత్వాసిద్ధిః సమానా;

తేన సాధనాన్తరస్థలే 'ఫలమత ఉపపత్తేః' ౪ ఇతి భగవత ఏవ ఫలప్రదత్వేన ప్రాప్తరక్షక భగవత్-సమవధాన విశిష్టతయా 'తద్వ్యవహారూప హేతు విశేషణాసిద్ధిః' ఇతి ప్రత్యుక్తమ్;

సాధనాన్తరానుష్ఠాతృ విషయే భగవతో యథాకర్మ ఫలదాయిత్వేన అపేక్షకతయా రక్షకత్వోక్త్యయోగాత్:

నహి యథా కర్మ ఫలదాయిత్వమేవ రక్షకత్వమ్?;

తస్య పాపఫల సాధారణత్వాత్;

నాపి సాధనానుగుణ అభిమతఫలప్రదత్వం రక్షకత్వమ్;

క్రయానుగుణపణ్య ప్రదేషు రక్షకత్వ వ్యవహారాదర్శనాత్;

నాపి అదృష్ట ద్వారక సాధనానుగుణఫల ప్రదత్వరూపం తత్;

మాతాపితృ ప్రభృతీనాం రక్షకత్వ భఙ్గప్రసఙ్గాత్;

తస్మాత్ 'నిర్హేతుకపురుషార్థ ప్రదత్వమేవ రక్షకత్వమ్' ఇతి న్యాసోపాసనాదిస్థలే భగవతః తాదృశ రక్షకత్వాయోగాత్ తత్ర ప్రాప్తరక్షక భగవదసమవధాన మేవోపపద్యత ఏవ;

అపి చ, శరణవల్లభాన్వయస్య బ్రహ్మాస్త్ర విఘటకత్వవత్, న్యాసాదిసాధనాన్తరస్య సిద్ధోపాయ విఘటకత్వాత్ సాధనాన్తరాణాం భగవదసమవధాన వైశిష్ట్యం దురపహ్నవమేవ;

మీ—నను సాధనాన్తరాణాం సిద్ధోపాయవిఘటకత్వాసిద్ధిర్జాడ్యత;

అయోధ్యక తృణపిపీలికాది సంరక్షకస్య సిద్ధోపాయస్య తత్తద్విషయే సమర్థత్వేన విఘటకత్వాదర్శనాత్;

నహి దశరథస్య అన్తకాలేఽపి పరమపదప్రాప్తిర్న్యాయ్యేతి;

ఏవం 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ౨ ఇత్యత్ర దృష్టసంభవన్యాయ సహకృత ధాతుశ్రుత్యా సర్వధర్మపరిత్యాగస్య ప్రతిబన్ధకాభావవిధయైవ సిద్ధోపాయ స్వీకారనిష్పాదకతాయాః ప్రతిపాదితత్వేన ధర్మాణాం సిద్ధోపాయ విఘటకత్వం దురపహ్నవమేవ;

ఏవమ్, 'ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతేఽనయా' ౫ ఇతి న్యాసాదిసాధనాన్తరాన్వయస్య సిద్ధోపాయనిష్ఠా భఙ్గకత్వోక్త్యాపి తత్తథాత్వ సిద్ధిర్దుర్వారా;

తస్మాత్ న్యాసోపాసనాది సాధనాన్తరాణాం నిరుపాధికత్వ రక్షకత్వాకారేణ భగవదన్వయలక్షణ భగవత్-సమవధాన విరహవైశిష్ట్యమ్ ఉపపద్యత ఏవ;

ఏవం స్వస్యైవ స్వరక్ష్యతయాన్వయస్య, వినాశకాన్వయ రూపత్వమప్య విరుద్ధమ్;

'ఉద్ధరేదాత్మనాత్మానమ్' ౬ ఇత్యాదికం శ్రుతవతః అర్జునస్య శోకాన్వయదర్శనేన తద్బలేనైవ స్వస్య స్వవినాశకతా సిద్ధేః;

అత ఏవహి 'సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య' ౨ ఇతి పూర్వోపదిష్టోపాయానాం ప్రతిషేధ ఉపపద్యతే?;

'తర్హి కిమర్థం పూర్వం స్వవినాశకస్యైవ స్వోద్ధర్తృతయా ఉపదేశః?' ఇతిచేత్;

'పార్థస్యహృదయశోధనార్థమేవ' ఇతి బ్రూమః;

నచ, స్వతః సర్వజ్ఞస్య హృదయశోధనానుపపత్తిః;

లోకేస్వదాచార్యపద నిర్వాహకాన్ ప్రతి,

'పరీక్ష్యవివిధోపాయైః' ౭ ఇత్యుక్తశిష్య హృదయపరీక్షణ జ్ఞాపనార్థమేవ భగవతా తదనుష్ఠానోపపత్తేః;

ఏతేన 'స్వదేహామాద్యమ్' ౮ ఇత్యాదికమపి ప్రత్యుక్తమ్;

౧॥ పు. ౫౨౨, ౬వ నోట్సు. ౨॥ పు. మున్నడి, ౫వ నోట్సు
౩॥ ౪॥ పు. ౫౨౧, ౧వ నోట్సు

౫॥ లక్ష్మీతన్త్రే. ౧౭.-౮౦. ౬॥ పు. ౫౨౨, ౧వ నోట్సు.
౭॥ పు. మున్నడి, ౨వ నోట్సు.

స్వరూపపరిణామాయామప్యుక్తాస్వస్త్యైవకర్తృత్వా?| 'యూనో' ఇత్యాదిగాథాపి సర్వజీవపరానపి?॥. కింతుసర్వోఽప్యనస్వధ్యానరూపాకర్మజీవతోయుక్తః|

మూ.—'సంసారార్ణవమగ్నానాం విషయాక్రాన్తచేతసామ్।
విష్ణుపోతం వినానాన్యత్ కించిదస్తి పరాయణమ్॥', ౧
'తమేవైకం జానథ ఆత్మానమ్ అన్యా వాచో విముంచథ అమృతస్య [౫
సైష సేతుః', ౨
'త్వత్పాదకమలాదన్యన్నమే జన్మాన్తరేష్వపి। నిమిత్తం కుశలస్యాస్తి', ౩

ఇత్యాదినా భగవద్వ్యతిరిక్తసంసార నిస్తరణోపాయసద్భావ ప్రతిషేధక బహుప్రమాణ బలేన, 'నృదేహమ్' ౪ ఇత్యాదేరపి కేవల స్వోదయశోధనార్థత్వలాభాత్:

నహిసంసార సాగరాన్తర్నిమగ్నాన్ ప్రతితస్మిన్ జ్ఞానహేతుభూతస్యైవ దేహస్యతన్నివర్తనా సాధారణ కారణత్వం సంభవతి!:

తస్మాత్, 'నృదేహమ్' ౪ ఇత్యాదేః,

భగవత్-ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తి నివృత్తిహేతుభూత [౧౫
సదాచార్య సమాశ్రయణ దృష్టకారణీభూతశరీర ప్రశంసాది మాత్రపరత్వైవ అన్యథానేయత్వాత్ తద్బలేన హేత్వసిద్ధ్యుక్తి రనుపపన్నైవ:

కించ అనాదికాలాత్ ప్రభృతిసృష్ట్యవతారాదిభిః భగవత్-కృతానాంచేతనోజ్జీవనయత్నానాం చేతనకర్తృకస్వయత్న బలేనైవ సఫలీకరణ దర్శనేన తద్బలేన చేతనస్యస్వాపేక్షయా వినాశకత్వసిద్ధేః [౨౦
పర్యాప్తైవ:

నచ, అతీతజన్మవృత్తాన్తానామ్ అసర్వజ్ఞ దుర్విజ్ఞేయతయా తదసిద్ధిః;

సంసారానువృత్తి రూపకార్యబలేనైవతత్-కల్పనోపపత్తేః:

నచసంసారానువృత్తేః ఈశ్వరకార్యత్వం శంకితుమపిశక్యమ్; [౨౫
చేతనోజ్జీవనైక దీక్షితస్య పరమదయాలోస్సంసార వర్ధకత్వాయోగాత్:

'నిమిత్తమాత్రమేవాసౌ సృజ్యానాంసర్గకర్మణి।
ప్రధానకారణీభూతాయతోవై సృజ్యశక్తయః॥', ౫
'వైషమ్యనైర్ఘృణ్యే న సాపేక్షత్వాత్', ౬

మూ.—'అవిద్యాకర్మసంజ్ఞాన్యాతృతీయాశక్తిరిష్యతే।
యయాక్షేత్రజ్ఞశక్తిస్సావేష్టితానృప సర్వగా॥
సంసారతాపానఖిలాన్ అవాప్నోత్యతిసన్తతాన్।' ౭

ఇత్యాదిభిః చేతనకర్మణామేవతద్బన్ధ ప్రధాన కారణత్వోక్త్యా భగవతస్తత్కారణత్వోక్తేః అత్యన్తవిరుద్ధత్వాత్:

నచ 'చేతనకర్మణామపిభగవల్లీలోపకరణభూత ప్రకృతిసంబన్ధతాదృశత్వే సతి భగవత్-కార్యత్వమనుద్ధరమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

స్థూలావస్థప్రకృతి విశేషసంబన్ధానామపి బీజాంకురన్యాయేనకర్మ ప్రవాహకార్యత్వేన భగవత్-కార్యత్వాయోగాత్: [౧౦

'ఆదావీశ్వరదత్తస్త్వైవ పురుషఃస్వాతన్త్ర్యశక్త్యా స్వయం శక్తజ్ఞానచికీర్షణ ప్రయతనాన్యుత్పాదయన్ వర్తతే', ౮

'కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు [illegible]', ౯
ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా [illegible] చేతనస్య కర్మాల్పకతయా తత్స్థూల సూక్ష్మప్రకృతి సంబన్ధాదీనామసాధారణ [౧౫
కారణత్వాయోగాచ్చ:

కరణకళేబరాదికంహి,

'విచిత్రాదేహసంపత్తిరీశ్వరాయనివేదితుమ్।
పూర్వమేవకృతా బ్రహ్మన్! హస్తపాదాదిసంయుతా॥', ౧౦

అచిదవిశేషితాన్ ప్రళయసమయసంసరతః కరణకళేబరైర్ఘట[౨౦
యితుందయమానమనాః', ౧౧

ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా కారుణికేన భగవతా చేతన ఉజ్జీవనాయైవదత్తమ్:

నచైవం 'లోకవత్తు లీలాకైవల్యమ్' ౧౨ ఇతి సూత్రవిరోధః;

చేతనోజ్జీవన వ్యాపారాణాం భగవల్లీలాన్తర్భావాభిప్రాయేణ ఉపపత్తేః:

౧॥ శ్రీవిష్ణుధర్మే, ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్-౨-౨-౫.
౩॥ శివధర్మోత్తరే. ౪॥ పు. ౫౨౨, ౨వ నోట్సు.
౫॥ ౬॥ పు. ౫౧౬, ౧వ నోట్సు.

25-5-1900.

౭॥ ౮॥ ౯॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨. పా. ౩. అధి. ౪౧. శ్రీభా. పు. ౫౭౯.
౧౦॥ శ్రీవిష్ణుతత్త్వే. ౧౧॥ ౧౨॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨. పా. ౧. అధి. ౩౩ శ్రీభా. పు. ౫౧౮.

నిత్యస్యాప్యస్వరూపస్య నాశో లోకస్య నుద్యతే'', ఇతి చేదుచ్యతే యత్రభవన్వనుష్ఠానదర్శనమ్॥ మధ్యాహ్నాద్యనుష్ఠానసమం ప్రత్యుత తద్భవేత్ ::

మీ.— అన్యదుపక్రాన్తమ్, అన్యదాపతితమ్' ౧ ఇతి న్యాయేన, చేతనోజ్జీవనార్థ ప్రవృత్త్యవతారాది భగవద్వ్యాపారాణాం చేతనకర్తృక విపరీత పరంపరయా వైపరీత్యపర్యవసానేన భగవతో విస్మయావహతయా తాదృశ పర్యవసానాభిప్రాయేణ వా 'లోకవత్తు లీలాకైవల్యమ్' ౨ ఇతి సూత్రస్యోపపత్తేః;

అన్యథా, '''భోగార్థం సృష్టిః'' ఇత్యన్యే, 'క్రీడార్థమ్'' ఇతి చాపరే। దేవస్యైష స్వభావోఽయమ్ ఆప్తకామస్య కా స్పృహా?॥' ౩ ఇతి మాణ్డూక్యవచనే జగత్సృష్టేః కేవలలీలార్థత్వాదికం పరమతత్వేన ఉపన్యస్తం,

పరిపూర్ణ స్వభావ కార్య పరోపకారార్థతాయాః స్వమతత్వేన ఉక్తతయా తద్విరోధాత్;

అవతారితం చ తద్వాక్యం మారనారాయణాది మునిభిః:— '''తృప్తిపరిపూర్ణస్య సృష్టిః కిమర్థా?'' ఇత్యతః లోకానుగ్రహార్థమ్:

''స్వభావః'' ఇతివ క్రమతాన్తరాణ్యాహ, ''భోగార్థం'' ఇతి' ఇతి;

ఏవం 'జన్మాద్యస్య యతః' ౪ ఇతి సూత్రభాష్యే,

'పరమకారుణికాత్ పరస్మాత్పుంసః,

సృష్టిస్థితిప్రళయాః ప్రవర్తన్తే' ౫ ఇత్యత్ర శ్రుతప్రకాశికాయాం,

'పరమకారుణికత్వం చ జిజ్ఞాస్యత్వే కారణత్వోపయోగి;

ప్రళయదశాయామ్ అసత్కల్పమ్ చేతనజాతం నిరీక్ష్య దయయా హి సృష్టిః!;

సంశ్రితపాలకత్వం చ దయయైవ;

యథా ''మాతా పితా భ్రాతా నివాసశ్శరణం సుహృత్ గతిర్నారాయణః'' † ఇతి' ౬ ఇతి;

మీ — 'నచైవం సప్రయోజనత్వాత్' ౭ ఇత్యాద్యధికరణభాష్యసూక్తివిరోధః;

తదధికరణ పూర్వపక్షభాష్యే,

'అవాప్త సమస్తకామస్య పరార్థతా హి పరానుగ్రహ ఏవ?' ౮ ఇతి,

'నచ ఈదృశ గర్భజన్మ జరామరణ నరకాది నానావిధానన్తదుఃఖ బహులం జగత్ కరుణావాన్ సృజతి' ౯ ఇత్యుక్తస్య సృష్టేః పరార్థతాపక్ష దోషస్య,

'వైషమ్య నైర్ఘృణ్యే న సాపేక్షత్వాత్' ౧౦ ఇతి సూత్రేణైవ పరిహృతత్వేన లీలార్థవత్ పరార్థస్యాపి భాష్యవివక్షితోపపత్త్యా విరోధాభావాత్;

తస్మాత్, 'భగవతః జగత్సర్గాది వ్యాపారాణాం చేతనోజ్జీవనార్థకృపారూపత్వాత్,

తద్వైఫల్యస్య వైషమ్యానాం చ చేతనయత్నఫలత్వాచ్చ,

చేతనస్య స్వరూపనాశకత్వం, భగవత ఏవ నిరుపాధిక రక్షకత్వం చ, శాస్త్రబలాత్ సిద్ధమేవ' ఇతి న్యాసోపాసనాది స్వయత్నాన్వయస్యాపి స్వరూపనాశపర్యవసానమ్ ఉపపద్యత ఏవ;

'''చతుర్విధా భజన్తే మాం జనాస్సుకృతినోఽర్జున!'' ౧౧ ఇతి పారమైకాన్త్య కాష్ఠాభూతజ్ఞానిత్వస్యాపి సుకృతఫలత్వావగమాత్, సుకృతస్య చేతనయత్నసాధ్యత్వాత్, తాదృశ సుకృతవిశేషసంపాదకస్య చేతనస్య స్వవినాశకత్వోక్తిర్బాధితా' ఇతి చేత్ నైవమ్;

'చతుర్విధాధికార్యన్తర్గతస్య జ్ఞానినః సాధనభక్తినిష్ఠత్వపక్షే తన్నిష్ఠాయాః పారమైకాన్త్యకాష్ఠారూపత్వాయోగాత్:

'శ్లోకత్రయోదిత జ్ఞానినం మాం శుచః' ౧౨ ఇత్యాది శ్రీగద్యసూక్తిప్రదర్శితరీత్యా ఫలభక్తినిష్ఠత్వపక్షేఽపి, తద్విషయే 'సుకృతినః' ౧౧ ఇత్యుక్త 'సుకృత' శబ్దస్య,

'ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దం యదృచ్ఛా సుకృతం తతః' ౧౩ ఇత్యాది విశేషవచన సిద్ధ యాదృచ్ఛికాది సుకృతపరత్వేన, తస్య భగవత్-సౌహార్దైకమూలకతయా తస్య చేతనబుద్ధిపూర్వకత్వాయోగాత్:

౧॥ ౨॥ పు ౫౨౪, ౧౨వ నోట్సు.

౩॥ మాణ్డూక్యోపనిషది. గౌడపాదకారికాయామ్ ౧-౯.

౪॥ బ్రహ్మసూ. అ ౧. పా. ౧. ౫॥ †

౬॥

౭॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨ పా. ౧. ౮॥ ౯॥

౧౦॥ పు. ౫౧౬, ౧౫ నోట్సు. ౧౧॥ గీ. ౭-౧౬.

౧౨॥ శరణాగతిగద్యమ్. ౧౩॥

'ఉద్ధరేదాత్మనా'' ఇత్యాదిశ్రుత్యుక్తస్తుకిరీటిన॥ జన్మాధిక్యస్యజాతత్వాత్ నాశకత్వంయుద్ధరేత్॥ వినాశకజ్ఞానత్వంకుతోవదుష్టత్వమత్రహి ?

మీ —'నను ! "సా కాష్ఠాసాపరాగతిః'' ౧ ఇత్యాదిషు, ప్రపత్తి వశీకృతస్యైవ భగవతః చేతనోజ్జీవన హేతుత్వోక్త్యా తద్వశీకారకర్తుశ్చేతనస్యస్వోజ్జీవన హేతుత్వం దురపహ్నవమ్?' ఇతిచేన్న;

అపరాధానామాలయస్య అత్యన్త పరతన్త్రస్య చేతనస్యదణ్డధర నిరంకుశస్వతన్త్ర భగవద్వశీకరణకర్తృత్వా సంభవాత్:

నచైవం 'తస్యచవశీకరణం తచ్ఛరణాగతిః' ౨ ఇతి శ్రీభాష్యసూక్తివిరోధః,

తత్ర 'శరణాగతి' శబ్దస్య భగవత్-ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రాతికూల్యాది సంన్యాసమాత్రపరత్వాత్:,

ప్రాప్తశేషిణో భగవతః స్వశేషభూతవిషయే స్వప్రాప్త్యుపస్థానేనైవ పిత్రాదేః పుత్రాదిష్వివ వాత్సల్యసమ్మిళితయా తద్వశీకరణస్య విరోధినివృత్తి వ్యతిరేకేణ హేత్వన్తరా నపేక్షణాత్.

అతఏవహి 'తంధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమీశమ్' ౩ ఇత్యుచ్యతే!:

ఆత్మబుద్ధ్యా ప్రసాదఃయస్యసః— ఆత్మబుద్ధిప్రసాదః',

'ప్రాప్తశేషిత్వరూపస్య స్వరూపజ్ఞానమాత్రాధీన ప్రసాదవాన్' ఇత్యర్థః.

అథవా — 'ఆత్మబుద్ధ్యా = స్వశేషభూతజీవాత్మస్వరూపజ్ఞానేనైవప్రసాదోయస్య' ఇతి వావిగ్రహవాక్యార్థః:

'పితేవపుత్రస్య' ౪ ఇత్యాదిస్మృతేః:

'నీచోప్యయాస్యభావోయమ్' ౫ ఇతి, చేతనానాంనైచ్యస్యాప్యభావకత్వదర్శన పూర్వకం,

'ప్రహ్వీభవతి నీచేహిపరోనైచ్యం విలోకయన్' ౬ ఇతి తాదృశస్వరూపానుగత నైచ్యస్య భగవత్-ప్రహ్వీభావకారణత్వేన,

'"నమయతి" ఇతి నమః' ఇతి వ్యుత్పత్తిసిద్ధనమశ్శబ్దార్థతోక్తేశ్చ:

'అతోవానమ ఉద్దిష్టంయత్ తంనమయతిస్వయమ్' ౭ ఇత్యత్ర,

'యస్మాత్ కారణాత్ స్వరూపానుగతం నైచ్యం స్వయమేవతం పరమపురుషంనమయతి,

మీ —అతఃకారణాత్, నైచ్యమేవవా 'నమఉద్దిష్టమ్' ఇత్యుచ్యతే,

అతః భగవద్వశీకారస్య కరణాన్తరనిరపేక్షత్వేన ప్రతిబన్ధకాభావమాత్రస్య తత్రాపేక్షితతయా 'తస్యచవశీకరణం తచ్ఛరణాగతిః' ౨ ఇత్యత్ర భగవత్-ప్రవృత్తి విరోధిస్వప్రవృత్తి నివృత్తిమాత్రమేవశరణాగతి శబ్దవివక్షితమ్:

తద్విరోధిత్వస్వస్యావతార్త్యభిసన్ధిః:

తద్విరోధిత్వం 'త్వమ్మే౽హమ్మే' ౭ ఇత్యాదిషుప్రసిద్ధమ్;

తన్నివృత్తిశ్చ భగవచ్ఛేషత్వసంవాద ఏవ:

తథాచ అనుగృహీతమ్ ఆనుమానికాధికరణ శ్రుత ప్రకాశికాయామ్, —

'శాన్త ఆత్మనిమహతః ఆత్మనోజీవస్య నియమనంనామతచ్ఛేషతాప్రతిపత్తిః;

నైవపరస్యాపి వశీకరణం భవతి' ౮ ఇతి:

నచైవమపి, 'ప్రాతికూల్యాభిసన్ధిత్యాగాత్మక భగవద్వశీకరణే చేతనస్యైవ కర్తృత్వేన చేతనస్యస్వోజ్జీవన హేతుత్వమ్ దురపహ్నవమ్' ఇతివాచ్యమ్;

'దోషనత్యజనీత్యక్తుమ్', ౯

'మృగ్యమధ్యసవత్స్యమ్', ౧౦

'జితంతేపుణ్డరీకాక్ష!', ౧౦

'అలవలమైతిదిగ్దవఘ్నౌ', ౧౧

'అఘుశుమతస్యతీన్నరుత్', ౧౨

'వరద! తవఖలుప్రసాదాదృతే శరణమితివచోపిమేనానియుత్?', ౧౩

'నిదానంతత్రాపిస్వయమఖిల నిర్మాణనిపుణః', ౧౪

ఇత్యాది ప్రమాణబలేన శేషత్వానుసంవాదాదీనామపి స్వసౌన్దర్యఆవిష్కారాదిరూప భగవత్-కృషిఫలత్వేన చేతనయత్నసాధ్యత్వాభావాత్:

తస్మాన్ సర్వాత్మనా భగవత ఏవరక్షకత్వాత్,

స్వస్య స్వవినాశమాత్ర హేతుత్వాచ్చ,

౧॥ కఠ ౩॥ శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్, ౬-౧౮. "ప్రకాశమ్" ఇతిపాఠోదృశ్యతే. ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥
౭॥ భాష్యోక్త ముక్తకంపద్యమ్ ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ప్రథమశ్లోకః ౧౧॥ ముత్తలాయిరమ్ పెరియాళ్వార్, తిరుమొழி ౪-౩-౫ ౧౨॥ వి వా ల శ. ౩
౧౩॥ వరదరాజస్తవే శ్లో ౭౭ ౧౪॥

తథైవ జీవనహేతుత్వమీశస్యైవాస్తి చేదపి। సస్వప్రపత్త్యాకృష్టత్వాత్ తత్కృత్యావస్యకర్షణే స్వోజ్జీవనేఽస్య హేతుత్వం మహాత్మనః'' ఇతి చేన్నతత్।

మై.—స్వస్యైవ స్వరక్షకత్వాన్వయః వినాశరూపానర్థకర్తృత్వ సాన్వయః.

అత ఏవ 'యాస్తే ఏకస్మిన్ యతిపుఙ్గవే కైలాసే' ౧ ఇత్యాది శ్రీపరాశర దివ్యసూక్త్యాపి స్వస్య స్వవినాశకత్వ సిద్ధిర్దుర్వారా:

'బహూని మే వ్యతీతాని జన్మాని' ౨ ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా స్వావతార సత్త్వ ప్రవర్తన శాస్త్రప్రవర్తన కరణకళేబరదానాదానాదినా భగవతా చేతనోజ్జీవనార్థం నిరన్తరకృషిప్రతికరణే చేతనస్య స్వశేషత్వ సంబన్ధాలాభస్య చేతనపాపైక మూలకత్వేన చేతనస్య స్వవినాశకత్వ సిద్ధేః నిష్ప్రత్యూహత్వాత్:

న చ, 'నిత్యస్య ఆత్మస్వరూపస్య నాశాయోగాత్ స్వస్య స్వవినాశకత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

సత్కార్యవాదినాం సిద్ధాన్తే నిత్యత్వ నాశత్వయోర విరోధాత్:

అత ఏవ హి 'అచేతనాపరార్థాన నిత్యాసతతవిక్రియా' ౩ ఇత్యుచ్యతే?:

తథా చ సిద్ధాన్తే 'విరుద్ధావస్థాన్వయస్యైవ నాశశబ్దార్థత్వేన స్వభావాన్యథాభావవతః చేతనస్య తాదృశావస్థాన్వయ స్సంభవత్యేవ' ఇతి అనుపపత్త్యభావాత్:

నహ్యేవమపి 'న్యాసోపాసనాద్యనుష్ఠానదశాయాం స్వరూపస్య ఉజ్జ్వలత్వేన విరుద్ధావస్థాన్వయాభావాత్ సాధనాన్తరాన్వయస్య స్వరూపనాశకత్వం మనుపపాదకమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

న్యాసోపాసనాదీనాం మదిరా బిన్దుమిశ్రశాతకుంభ కుంభగత తీర్థసలిలవత్ అహంకార మిశ్రతయా దోషదుష్టతాయా శ్రీభాష్యకార సూక్తి సిద్ధత్వేన తదనుష్ఠాతౄణాం శేషత్వ విరుద్ధస్వాతన్త్ర్యావస్థాన్వయ సత్త్వేన స్వరూపనాశస్య దుర్వారత్వాత్

అత ఏవ హి 'అసన్నేవ' ౪ ఇత్యాదిషు అసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానతామ సత్త్వమేవోచ్యతే!:

న్యాసోపాసనానిష్ఠా హి బ్రహ్మణో బ్రహ్మత్వాది విశిష్టవేషేణ స్వప్రవృత్తి సాధ్యతాం మన్యన్తే:

మై.—ఇదమేవ హి అసత్త్వేన బ్రహ్మణో వేదనం నామ!:

న చ 'అసద్బ్రహ్మేతి వేద చేత్' ౪ ఇత్యత్ర,

'''బ్రహ్మవేద'' ఇతి యత్ తత్ అసద్' ఇత్యర్థవర్ణనం యుక్తమ్,

శ్రుతిస్వారస్య విరోధాత్,

''అస్తి'' ఇత్యేవోపలబ్ధవ్యః తత్త్వభావేన చోభయోః।

''అస్తి'' ఇత్యేవోపలబ్ధస్య తత్త్వభావః ప్రసీదతి' ౫

ఇత్యాది శ్రుత్యన్తరైకార్థ్య ప్రతీతి విరోధాచ్చ:

అథాపి ప్రతియోగిత్వే బ్రహ్మ[అ]జ్ఞానతా మపి సత్త్వ ప్రసక్తాచ్చ:

అసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానతామ్ అసత్త్వ ప్రాప్త్యుక్తేః యథాశ్రుత స్వారస్యగర్భత్వ ప్రతీత్యా తద్విరోధాచ్చ:

తస్మాత్ సత్త్వాసత్త్వయోర్విద్యమాన పదార్థధర్మత్వాత్,

తత్ర చ సత్త్వస్య స్వసాధారణ సర్వాకారాభినిష్పత్తిరూపత్వాత్,

అసత్త్వస్య చ తాదృశాకారవైకల్యరూపత్వాచ్చ,

అసత్త్వేన బ్రహ్మవేదనం నామ స్వన్యాసోపాసనాద్యభినిష్పాద్య వాత్సల్య కారుణ్యాది గుణక బ్రహ్మత్వసత్త్వేనరూపేణ బ్రహ్మజ్ఞానమేవ:

ఏవంవిధజ్ఞానశాలినాం న్యాసోపాసనాదిస్వప్రవృత్తిబలేన బ్రహ్మ దయాది నిష్పాదనపూర్వకముఖ్య బ్రహ్మవశీకరణ సామర్థ్యలక్షణస్వాతన్త్ర్యాభిమానశాలిత్వాదేవ 'అసన్నేవ స భవతి' ౪ ఇత్యసత్త్వమ్ ఉచ్యతే:

'''అసన్నేవ'' ౪ ఇత్యత్ర, ఏవకారస్య ఇవార్థకత్వాశ్రయణేన,

అసద్బ్రహ్మస్య శశశృఙ్గాది తుల్యత్వాశ్రయణేన చ,

శశశృఙ్గాదితుల్యత్వమ్ ''అసన్నేవ'' ౪ ఇత్యనేనోచ్యతే' ఇతి పక్షేతు, దృష్టాన్తాప్రసిద్ధిః:

అసద్బ్రహ్మస్య అవిద్యమానత్వాశ్రయణే విశేషణాభావస్యైవ ఇహ శబ్దార్థ సాదృశ్యోపపాదక సాధారణధర్మత్వేన వివక్షితత్వే చ ఫలపర్యవసానం తుల్యమేవ:

తస్మాత్ '''అసన్నేవ'' ౪ ఇత్యాదినా సత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానతాం స్వస్వరూపావిర్భావాత్మక స్వేష్టసాధనానిష్పత్తిలక్షణ ప్రాప్తిః:

౧॥ వి ౫-౨౨, ౩మ్ శ్లో. ౨॥ గీ. ౪-౫. ౩॥

౪॥ తైత్తిరీయోపనిషత్. ౨-౬-౧.

౫॥ కఠోపనిషత్. ౬-౧౩.

నిరంకుశస్వతన్త్రేశ్వరశేషకరణకర్తృతా। అత్యన్తపరతన్త్రస్యచేతనస్యనవిద్యతే॥ "తస్యచ" ఇత్యాదిభాష్యేతువశీకారోఽభిధీయతే:॥;

మీ.—అసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానతాం తాదృశ స్వస్వరూపాప్తి నిష్పత్తి

కైవల్య లక్షణా అసత్త్వ ప్రాప్తిశ్చోద్యతే:' ఇత్యేవస్వారస్యతః ప్రతీయతే:

ఏవంసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానస్య యథావత్ జ్ఞానరూపత్వేన [౫ ప్రకృష్టత్వాత్,

అసత్త్వేన బ్రహ్మజ్ఞానస్య అయథావత్ జ్ఞానరూపత్వేన అప కృష్టత్వాచ్చ,

మహాసిద్ధాన్తభాష్యే 'బ్రహ్మవిషయజ్ఞాన సద్భావాసద్భా వాభ్యామ్ ఆత్మనాశం, ఆత్మసత్తాంచ, వదతి' ౧ ఇత్యేతచ్ఛ్రుత్యర్థోనుగృహీతః;

'అత్రాసద్భావః, అయథావద్విషయకత్వ లక్షణమ్ అప కృష్టత్వమ్;

సద్భావశ్చ, యథావద్విషయకత్వ లక్షణమ్ ఉత్కృష్టత్వమ్;' ఇతి వేదితవ్యమ్;

"'బ్రహ్మవేద ఇతియత్ తత్ అసచ్చ" ఇత్యుక్తమ్ అసత్త్వమ్, [౧౫

"అస్తిచేత్" ఇత్యుక్తంసత్త్వంచ,

పూర్వోక్తమ్ అయథావద్యథావద్విషయకత్వమేవ' ఇతిబోధ్యమ్;

అన్యథా, 'అసచ్చేత్ అస్తిచేత్' ఇత్యనయోః వైయర్థ్యస్య దురుద్ధరత్వాత్;

ఇత్థంచ ఫలవత్యవసానం తుల్యమేవ; [౨౦

ఇయాంస్తు విశేషః:—

'యథాశ్రుతయోజనాయామ్ అనధ్యాహారేణైవ వివక్షితార్థలా భాల్లాఘవమ్;

"బ్రహ్మవేద ఇతియత్ తత్ అసచ్చ" ఇత్యాది యోజనాయాం స్వారస్యభఙ్గాత్; [౨౫

యత్తచ్ఛబ్దయోః ద్విర్వారమ్ అధ్యాహార ప్రసఙ్గాచ్చ;

వివక్షితార్థాలాభో, బోధవిలంబః, గౌరవంచ' ఇతి;

తస్మాత్, 'అసన్నేవ' ౨ ఇత్యాదేః యథోక్తార్థకత్వ స్యైవ జ్యాయస్త్వాత్,

తద్బలాత్ ఫలప్రదానౌపయిక కృపాదివిశిష్టవేషేణాన్యా సోపా సనాదిస్వ ప్రయత్నసాధ్యత్వేన రూపేణ బ్రహ్మజ్ఞానతాం సాధనాన్తర నిష్ఠానాం స్వస్వరూప వినాశకత్వసిద్ధిః దురపహ్నవైవ;

నచ 'సర్వకర్మ సమారాధ్యస్య భగవతః ప్రీణనవిశిష్టవేషేణ సర్వ కర్మసాధ్యతాయాః ప్రామాణికత్వేన స్వప్రవృత్తిసాధ్యత్వేన బ్రహ్మజ్ఞానం యథావద్విషయకమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

మీ —'తిమక్రతుం పశ్యతి,

యేనాక్షరం పురుషంవేదసత్యమ్,' ౩

'అసంభవంతు తస్యసతోనుపపత్తేః,' ౪

ఇత్యాదిషు బ్రహ్మణః స్వరూపాన్యథా భావేనవా చేతన [౫ యత్నసాధ్యతాయాః ప్రతిషిద్ధత్వేన తస్యసాధ్యత్వాయోగాత్:

సాధ్యత్వే బ్రహ్మణః అనిత్యత్వ ప్రసఙ్గాచ్చ:

'కథంపునః సర్వకర్మసమారాధ్యత్వమ్?' ఇతిచేత్;

భగవతోనిత్యసిద్ధాత్, శేషిత్వ విశిష్టాత్, స్వాలభ్యాదేః' ఇతి బ్రూమః; [౧౦

నైతావతాన్యాసోపాసనాది సాధనవ్యాపారాణాం బ్రహ్మసాధన త్వమ్;

సాధనత్వేన అనుష్ఠీయమానానాం తేషాంస్వ ఫలార్థతయా భగ వదనన్యార్హ శేష వృత్తిత్వరూప భగవదారాధనత్వాయోగాత్;

'యేప్యన్యదేవతా భక్తాయజన్తే శ్రద్ధయాన్వితాః' ౫ [౧౫ ఇత్యుక్త దేవతాన్తరారాధనాత్మక దోషరూపచేతన వ్యాపారేష్వపి,

'తేపిమామేవకౌన్తేయ! యజన్త్యవిధి పూర్వకమ్' ౫ ఇతి, భగ వతః సహజ సౌహార్దేనైవ స్వారాధనత్వా రోపణదర్శనేన భగవతః స్వ కర్తృసమారాధ్యతయా నిరుపాధికనిత్యవాత్సల్యమాత్ర ప్రయోజ్యత్వాత్;

ఏవంగోబ్రాహ్మణాది హింసార్థ భగవన్మన్దిరాది ప్రదక్షిణాదిషు ఘుణాక్షరన్యాయ సిద్ధేష్వపి భగవతః కేవలవాత్సల్యేనైవ సుకృతత్వా రోపస్య అజ్ఞాతసుకృతాది ప్రతిపాదక శాస్త్రసిద్ధత్వేన, తన్న్యాయేనై వసాధనాన్తరస్థలేపి, దోషాంశానాదర పూర్వక భగవత్ ప్రీతేః కేవల వాత్సల్యాది కార్యత్వసిద్ధ్యా చేతనయత్నానాం తత్రాన్యథా సిద్ధత్వేన కారణత్వాయోగాత్: [౨౫

తస్మాత్, బ్రహ్మహింసాదీనామ్ అజ్ఞాతసుకృతత్వాత్మనా భగవ దారాధనత్వవత్ స్వాతన్త్ర్య గర్భన్యాసోపాసనాద్యాత్మతావిధి పూర్వక వ్యాపారాణామపి భగవదారాధనాత్మకతాయాః భగవద్వాత్సల్యైక మూలకతయా తేషాం వాత్సల్యాది విశిష్టవేషేణ భగవత్సాధకత్వజ్ఞానం భగవత్సాధ్యత్వజ్ఞానం చభ్రాన్తిరేవ:

౧॥ ఆ॥ పు. ౫౨౭, ౪వ పుట.
10 6-1900

3॥ కఠ ఉ. ౨-౨౦. ౪॥ ౫॥ గీ. ౯. ౨౩

ఏ: — అహంకార మమకారాభ్యాం అవిశిష్టత్వేన భగవన్తం స్వయత్నసాధ్యత్వేన జానతాం న్యాసోపాసనాదిసాధనానుష్ఠానానాం, 'అథ నిష్ఠాం' ౧ ఇత్యాది శ్రుత్యుక్తరీత్యా స్వస్వరూపనాశకత్వోక్తిర్న స్యాద్వైవ: [౫

ఏవం, న్యాసోపాసనయోః భావనాత్రయాన్తర్గత బ్రహ్మభావనారూపత్వేన,

'అధికారభేదయుక్తేషు విద్యతే భావభావనా' ౨ ఇతి అధికారభేదావచ్ఛిన్నత్వాత్,

'మత్ఫలసాధనత్వమపి మదర్థమిదం కర్మ' ౩ ఇత్యాకారకాధికారిభేదస్య, 'అతిదయనీయమ్ ... విశేషజ్ఞానరక్షకం' ౨ ఇతి, 'బ్రాహ్మణానాం, క్షత్రియాణాం, వైశ్యానాం, మనుష్యాణాం', ఇత్యాదిరూపకర్మణాం దేహాత్మాభిమానరూప విశేషజ్ఞానావచ్ఛిన్నత్వాచ్చ,

అహంకార విషయప్రావణ్య నర్ఘత్వాభావేనాపి తయోః స్వస్వరూపనాశకత్వం ఉపపన్నమేవ: [౧౫

అత్ర హి దేహాత్మాభిమానస్య స్వతన్త్రాత్మాభిమానరూపస్య దేహాత్మాభిమానరూపాహంకారస్య అధికారభేదావచ్ఛేదకత్వాత్,

స్వతన్త్రాత్మాభిమానస్య, 'స్వతన్త్రః కర్తా' ౪ ఇత్యుక్తరీత్యా భావనాకర్తృభూత అధికారి స్వరూపాన్తర్గతత్వాత్,

విషయప్రావణ్యలక్షణ మమకారస్య, 'మత్ఫలసాధనత్వాత్ మదర్థమిదం కర్మ' ౩ ఇత్యధికారభేదాన్తర్గతత్వాచ్చ,

న్యాసోపాసననిష్ఠయోః స్వాత్మన్యపి ఏతదుభయ విషయక మమకారాభావతయా, 'ద్వ్యక్షరస్తు భవేన్మృత్యుః' † 'మమేతి ద్వ్యక్షరో మృత్యుః' ౫ ఇత్యాద్యుక్త స్వరూపనాశకత్వపరిహారత్వం దుర్ఘటమేవ? [౨౫

నచ నిరుక్తాహంకార మమకారయోః మోక్షసాధన నిష్పాదకతయా స్వరూపనాశకత్వాసంభవశ్శంక్యః;

'అయథోపాసనే ప్రాప్తిరపి అయథాభూతాస్యాత్' ౬ ఇతి అతత్క్రతున్యాయానుగృహీతరీత్యా అయథావస్థిత భగవత్-ప్రాప్త్యాదిలక్షణ మోక్షసాధన నిష్పాదకత్వాదేవ న్యాసాద్యన్తర్గత అహంకారమమకారయోః స్వరూపనాశకతయా వజ్రలేపత్వాత్;

ఏ: — అయథావస్థిత ప్రాప్తిర్నామ:—

స్వాత్మానుభవ స్వార్థకైంకర్యాభ్యాం ప్రతిసంబద్ధత్వేన భగవత్ప్రాప్తిరేవ; [౫

తథా, భగవదనన్యార్హశేషత్వాదిలక్షణ యథావస్థితవేషేణ స్వరూపావస్థాన్యరూపత్వాత్, స్వస్వరూపనాశాన్తరైవ:

అత ఏవహి న్యాసే సన్న్యాసకారిణామపి స్వరూపనాశః కాన్యాకార్యేణ ఉద్దిష్యతే?

న్యాసోపాసనాది స్వయత్నపరాణాంతత్త్వేషాం 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౭ ఇతి న్యాయేన స్వార్థపరతయా న్యాస సన్న్యాసకారిత్వమ్ అవిశిష్టమ్;

తత్ర, 'కేవలస్య స్వరూపమాత్రం స్వార్థమనుభవతి;

సాధనభక్తినిష్ఠస్య, పరమపురుషానుభవ విశిష్టం స్వస్వరూపం స్వార్థమనుభవతి; [౧౫

న్యాసనిష్ఠస్తు, కైంకర్యపర్యన్తానుభవ విశిష్టం స్వస్వరూపం స్వార్థమనుభవతి' ఇతి ఏతావానేవ విశేషః;

అతః న్యాసోపాసన నిష్ఠానామపి కేవలవదేవ అహంకార విషయప్రావణ్యాభ్యాం స్వస్వరూపనాశకత్వమ్ అపరిహార్యమేవ;

నచ 'త్రైవర్గికాన్తర్గతకామ్య ప్రావణ్యస్యైవ విషయప్రావణ్య శబ్దార్థతయా న్యాసోపాసన నిష్ఠయోః తదభావాదనుపపత్తిః' ఇతి వాచ్యమ్,

విషయశబ్దస్య శబ్దస్పర్శాదిష్వివ స్వభోగ్యమాత్రపరత్వేన తస్య ప్రాకృతాప్రాకృతసర్వవిషయ సాధారణతయా త్రైవర్గిక మాత్రపరత్వే మానాభావాత్: [౨౫

నచ అప్రాకృతలోకే శబ్దాద్యనుభవాభావశ్శంక్యః;

'జక్షత్ క్రీడన్ రమమాణః స్త్రీభిర్వా యానైర్వా,

సయది స్త్రీలోకకామో భవతి, సంకల్పాదేవాస్య స్త్రియస్సముత్తిష్ఠన్తే' ౮ ఇత్యాదినా తత్రాపి తేషాం శ్రూయమాణత్వాత్:

న్యాసాదినిష్ఠానామ్ అల్పాస్థిరఫలత్వ బుద్ధ్యైవహి త్రైవర్గిక వైరాగ్యముక్తమ్;

౧॥ ఛాం. ౫-౨౪, ౪ఖ సూక్తి. ౨॥ ౩॥
౪॥ అష్టా. ౧-౪-౫౪. ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥ ఛాం. ఉ ౮-౧౨-౩.

టీ — [illegible] స్వరూపప్రాప్తతయా:
[illegible] [illegible] స్వర్గాదిభావాత్త్వేజకతా దావన
స్వయత్నా. [౫

[illegible] స్వాశ్రితమనఖాకారాణ అనన్యానన్దభాక్ స్వరాట్।
భవే [illegible] శ్రవణాదౌ ప్రవర్తతే॥', *

'అధికతాప్త్యస్థిర ఫల కేవలకర్మజ్ఞానదయా సంజాత మోక్షాభిలాషస్య అనన్తస్థిరఫలబ్రహ్మ జిజ్ఞాసావ్యానన్తరభావినీ!' ౧ ఇతి, 'సాధకానాం స్వోదర పూరణార్థమేవ బ్రహ్మవిచార ప్రవృత్తిః' ఇత్యుచ్యతే:

తస్మాత్ 'న్యాసోపాసననిష్ఠానామపి సాధనదశాయాం తత్కృతి న్యాయాత్ ఫలదశాయాంచ విషయ ప్రావణ్యస్యాపిసత్త్వేన అహంకారమమకారాన్వయ సత్త్వాత్ అనన్యభోగ్యత్వ స్వరూప నాశోదర్కత్వ ఏవ' ఇతి, 'తాదృశన్యాసోపాసనాది మునతేన స్వస్యైవ స్వరత్వస్యైవాన్వయస్యస్థూని [illegible] స్తసంభవాన్న్యాసవత్ స్వవినాశకత్వ [౧౫
పసాయిత్వముప పద్యత ఏవ' ఇతి సాధనాన్తరాణాం న్యాసాపేక్షయా బలవనిష్ఠానుబద్ధత్వాత్ తాదృశసాధనానుష్ఠానానర్హత్వలక్షణం 'ప్రపద్యే' ఇత్యుత్తమపురుషాధికారి విశేషణమ్ ఉపపద్యత ఏవ'' ఇతి.

సంగ్రహశ్చ:—
'''భగవత్-ప్రీణనార్థత్వాత్ [౨౦
మోక్షోద్దేశవిధానతః।
స్వనాశకత్వంన్యాసాదేః
అయుక్తమ్' ఇతి చేన్నతత్॥

అనన్యశేషత్వాత్
'అసన్నేవ' ౨ ఇతి వేదనాత్। [౨౫
తథాధికారభోధనవ
అహంకారాదియోగతః॥
స్వార్థసన్తోషకారిత్వాత్
అయథాప్రాప్తియోగతః॥
స్వనాశకత్వంన్యాసాది నిష్ఠానాందురపహ్నవమ్।'' ఇతి

మూ.—౧౭౯. ఇవనై [illegible] తెయుడిష్పాన్.

వ్యా.—౧౭౯. ''ఇప్పడి ఇవనై [illegible] నేనుడిత్తు కొల్లుమో?'' ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవనై [illegible]) ఎన్ఱు తుడఙ్గి [౫
అత్తావతు:—
''సర్వేశ్వరన్ ఇవనై యుజ్జీవిప్పిక్క నినైత్తు అవస్తప్రతీతనాయ్ ప్పోరుమవనాయ్ యాలే, కేవలమైయ వినాశత్తుక్కు ఒరువాలుమ్ అవన్ హేతువన్ఱు,
ఇని 'అసన్నేవ' ౨ ఎన్గిఱపడియే [illegible] నశిప్పిత్తు [౧౦
కొల్లువాన్ తానేయితే!'' ఎన్గై.
''యానేఎన్నై'' ౩ ఎన్గిఱపాట్టిలే,
''యానే'' ఎన్ఱు, ''ఎన్నైయఱియ భగవత్కృతమల్ల అవన్ ఎతిర్ సూక్ష్మాత్ పుక్కు తిరియానిఱ్క, నానేయెన్ వినాశత్తైచ్చెయ్దు కొణ్డేన్'' ఎన్ఱారిఱేయాళ్వార్.

అ—౧౭౯. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇప్పడి ఇవనై) ఇత్యాది.
''స్వతః ప్రేమాస్పదమాన తన్నైత్తానే, ముడిక్క అసంగతమ్'' ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.
[తానే] ఎన్గిఱ ఏవకారార్థమ్ (సర్వేశ్వరన్ ఇవనై) ఇత్యాది.
నిత్యమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు నాశమ్ కూడామైయాలే, [౨౦
అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (''అసన్నేవ'' ౨) ఇత్యాది
అత్తావతు:—
''లౌకికమాననాశమ్ కూడాతొళికిలుమ్, విలక్షణసత్తా హానిరూపనాశమ్ కూడుమాకైయాలే, అతుక్కు హేతు ఇవన్'' ఎన్ఱపడి.
ఇతుక్కు ప్రమాణమ్ (''యానే'' ౩) ఇత్యాది. [౨౫
'''యానే ఎన్ తన్నై' ఎన్ఱు, ఇరున్దేన్;— ౩
నానే 'నాన్ దేహమ్' ఎన్ఱుమ్, 'నాన్ స్వతన్త్రన్' ఎన్ఱుమ్, 'ఎన్నుడైమై' ఎన్ఱుమ్, ఇరున్దేన్'' ఎన్ఱపడి.
ఇతిల్ ''యానే'' ౩ ఎన్గిఱ అవధారణార్థమ్, (ఎన్నైయఱియ భగవత్కృతమల్ల) ఇత్యాది.

* సిద్ధిత్రయం. ౧౫ శ్లోకః, ౨౫ పు. ౫౨౭, ౪వ పొట్టు. ౩౫ పు ౫౨౨, ౩వ పొట్టు

మూ.—౫౦. తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావదు:

అహంకారత్తైయుమ్, విషయఙ్గళైయుమ్, విరు

ప్పు

వ్యా. ౫౦. "అవన్ తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావదు ఏతు?" ఎన్న అహఙ్కారత్తైయిట్టు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (తన్నైత్తానే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(అహంకార) మావదు, దేహాత్మాభిమానముమ్, స్వాతన్త్ర్యాభిమానముమ్:

వ్యా.—(విషయఙ్గళ్) ఆవన, విహితనిషిద్ధ విషయఙ్గళ్:

అవర్ట్రై (విరుమ్బుకై) యావదు, అవర్ట్రిలే మిక్క రుచి ప్రవణనాకై.

ఆత్మస్వరూపమ్ తాన్ భగవదనన్యార్హ శేషమాయ్, భగవదేకభోగమాయిఱే ఇరుప్పదు;

తాదృశ స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కైయిఱే అవర్ట్రిలే అవన్ ప్రవణనాకైయావదు.

"ఉత్తరవాక్యఙ్గళ్ శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱారాకిల్, ఇవై ఎల్లామ్ ఏన్?" ఎన్నిల్;

అ.—(ఎదిర్ శూழல్ పుక్కు) ఎదిరే పుక్కు

(శూழల్)—ఉపాయమ్.

(ఎన్ఱుళవు) ఇత్యాదికమ్ ఉట్టిన వాక్యమ్.

"'అర్థకథనముమ్, ప్రమాణనిర్దేశముమ్, తన్త్రిమ్', ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉట్టిన వాక్యత్తైయే ప్రయోగిత్తదు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

[అహంకారత్తైయుమ్] ఇత్యాది మూలానుగుణమాక స్వయం స్వవినాశహేతుత్వత్తిలే ("యానే" ౧) ఎన్ఱవితైయుమ్ త్తదు.

౧౫౦.—"'స్వార్థకర్తృత్వభోక్తృత్వవాసనయా సాధనానుష్ఠానమ్ స్వవినాశకమ్' ఎన్ఱు వివక్షిత్తు,

'తాదృశనా అదివాసనైక్కు మూలమ్ ఇవన్' ఎన్కైక్కాక [తన్నైత్తానే ముడిక్కైయావదు] ఇత్యాదికమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇవన్) ఇత్యాది.

"ఇత్తాల్, 'ఉపాయానుష్ఠానోపయోగి జ్ఞానోత్పత్తేః పూర్వమ్ అహంకారాద్యాదరత్తాలే, ఇవన్ స్వవినాశహేతువానాలుమ్ తాదృశజ్ఞానోత్పత్త్యనన్తరమ్ శాస్త్రీయ సాధనానుష్ఠానముఖేన తాన్ తన్నక్కు రక్షకనాకత్తేట్టినాలైయాలే ఉపాయానుష్ఠానద్వారాపి "తాన్ తన్నక్కు వినాశహేతు" ఎన్నుమిడత్తుక్కు అహంకారాద్యాదరహేతుక స్వవినాశత్తిల్ స్వయంహేతుత్వకథనమ్ అనుపయుక్తమ్' ఎన్ఱు శఙ్కై పరిహృతై" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

అ.—అహంకారాదరత్తుక్కుమ్, విషయాదరత్తుక్కుమ్, కార్యకారణభావద్యోతనార్థమ్, [అహంకారత్తైయుమ్] ఇత్యాది పూర్వాపర నిర్దేశమ్.

స్వాతన్త్ర్యమ్ స్వశేషత్వమ్.

[విషయఙ్గళైయుమ్] ఎన్ఱవిడ సామాన్యనిర్దేశ తాత్పర్యమ్, (విహిత) ఇత్యాది.

"న స్మైవిహితస్య నిషిద్ధస్వరూపవర్గద్వ విధ్యాభిప్రాయమ్;

కర్తృత్వలక్షణస్వాతన్త్ర్యమ్ ఉపాయానుష్ఠానానుగుణమాకైయాలుమ్, విహితవిషయమ్ ఉపాయాఙ్గమాకైయాలుమ్, అంశతో బాధమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఆత్మస్వరూపమ్ తాన్) ఇత్యాది.

అత్తావదు:—

"సాధనానుష్ఠానత్తిల్ స్వార్థత్వమ్ అవర్జనీయమాకైయాలే, అనన్యార్హత్వాది స్వరూపవిరోధమ్ దుర్వారమ్;

స్వాతన్త్ర్యమ్ ప్రవృత్త్యన్తర హేతువానపోదు, స్వరూపవిరోధమ్ కింపునర్ న్యాయసిద్ధమ్;

ఇప్పడి విషయాదరత్తిలుమ్ కణ్డుకొళ్వదు" ఎన్ఱు, ఇతి,

శఙ్కై, (ఉత్తరవాక్య) ఇత్యాది.

అత్తావదు:—

"చతుర్థ్యర్థత్తైక్కుర్త్తిల్ స్వార్థత్వత్తై నమశ్శబ్దమ్ నిషేధిక్కిఱత్తాకైయాలే,

౧॥ పు. ౫-౨౨, ౩మ్ నూర్పా.

అహఙ్కారవదన్యాన్యపి తత్రోచ్యతేదృశాః। అగ్నిస్పర్శోయథా త్రయ్యాభస్మత్వాకర్తుమీశ్వరః॥ తథా హ్యహఙ్కారస్వరూపనాశయత్యహో॥

వ్యా.—ఉత్తరవాక్యత్తిల్ నమస్సిలేపురుషార్థత్తుక్కు ఇతైచ్చువరాన విరోధిక ళెల్లామ్ తగా—న్ఱు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱువితే,

"మనోవాక్కాయైః" ౧ ఎన్ఱు, చూర్ణైయాలే సకలవిరోధి నివృత్తియైయుమ్, భాష్యకారర్ అరుళిచ్చెయ్దరుళు.

ఇవర్ తాముమ్ ముముక్షుప్పడియిలే ఇన్దనమస్ శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱవళవిల్,

"ఇఙ్గిలే అవిద్యాదికళుమ్ కళ్ళియుళ్ళుమ్" ౨ ఎన్ఱారిఱే।

అన్దైయాలే ఇవ్విభత్తిలుమ్, దేహాత్మాభిమానాది

ఆ.—అహఙ్కారాదినివర్తకత్వమ్ అధుక్కు ఇల్లామైయాలే, నమశ్శబ్దార్థకథనపర స్ద్దర్భత్తిలేతక్క కథనమ్ అనుచితమ్" ఎన్ఱ శఙ్కై.

పరిహారమ్, (ఉత్తరవాక్యత్తిల్) ఇత్యాది.

(ఇతైచ్చువర్)—మధ్యవృత్తి;

అత్తాలత్తు, "విరోధి" ఎన్ఱ శఙ్కై,

"తైక్క్యత్తిల్ స్వాతన్త్ర్యక్కు అన్యశేషత్వాదికళ్ కారణమాన్దైయాలుమ్,

అవన్ తిరుక్కు ప్రకృతిసంబన్ధాదికళ్ కారణమాన్దైయాలుమ్.

ఇప్పడికార్యభూత స్వాతన్త్ర్యాదినివర్తక నమశ్శబ్దత్తుక్కు కార్యనివృత్తి ప్రయోజకకారణనివృత్తియిలుమ్ తాత్పర్యమ్ అవశ్యకమాన్దైయాలే గద్యాదికళిలే సకలవిరోధి నివృత్తి ప్రతిపాదనమ్ తద్విషయమ్', ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(విరోధికళెల్లామ్) ఇత్యాది.

(ఇతైచ్చువర్) ఎన్ఱు, విరోధఫలోపధానముమ్,

(విరోధికళ్) ఎన్ఱు, తత్-స్వరూపయోగ్యతైయుమ్ సూచితమ్.

ప్రసక్తమ్ వివక్షితస్వాతన్త్ర్యా హేతుదేహాత్మాభిమానాదికమ్;

అనుప్రసక్తమ్ తద్ధేతుకవిషయప్రావణ్యాదికమ్.

(విరోధమిల్లై) ఎన్ఱత్తు, "అసాఙ్గత్యమిల్లై" ఎన్ఱపడి,

౧॥ శరణాగతిగద్యమ్. తిరుమలతిరుప్పడి. ద్వయప్రకరణమ్. సూ. ౬౮.

22-6-1900

మూ.—౧౪౧ అహఙ్కారమ్, అగ్నిస్పర్శమ్ పోలే,

వ్యా.—రూపాహఙ్కారమ్, తత్కార్యమాన విషయప్రావణ్యమ్, తదుభయకార్యమాన భాగవతాపచారమ్, ముదలాన విరోధిక్కళైయెల్లామ్ ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱారాకై, యాలే విరోధమిల్లై.

౧౪౧. ఇవ్వహఙ్కారాదికళిల్ కొడుమైయై దృష్టాన్తేన ఉపపాదిప్పిక్కత్తిరువుళ్ళమ్ పత్తి, ప్రథమమ్ అహఙ్కారత్తిన్-కొడుమైయై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అహఙ్కారమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(అగ్నిస్పర్శమ్ పోలే) ఎన్ఱత్తు, అగ్నిస్పర్శమానత్తు అన్వయిత్త ఇడమెల్లామ్ శుట్టురుత్తిరుక్కుమాప్పోలే,

ఇతువుమ్ ఆశ్రయాశినామ్, స్వరూపత్తైనేరాక ఉరుత్తిత్తువిడుమ్" ఎన్నై,

---

ఆ.—౧౪౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్వహఙ్కారాదిక్కళ్) ఇత్యాది.

(కొడుమై)—క్రౌర్యమ్.

ఇత్తాల్ "అహఙ్కారాది ప్రసఙ్గాత్ తత్-కార్యమురుక్కు" ఎన్ఱు, ప్రసఙ్గసఙ్గతియుమ్,

'అహఙ్కారాదికళిన్ క్రౌర్యమ్ ప్రకాశనత్తుక్కు హేతుత్వాత్ తత్-కార్యముచ్యతే' ఎన్ఱు, హేతుతాసఙ్గతియుమ్,

"పేటికాసఙ్గతియాక అనుసన్ధిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్,

(ప్రథమమ్ అహఙ్కారత్తిన్ క్రౌర్యమ్) ఇత్యాదినా.

'[అహఙ్కారత్తైయుమ్, విషయఙ్గళైయుమ్] ఎన్ఱు, ఉద్దేశక్రమత్తాలే తత్-కార్యఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కైయాలే

అవసరసఙ్గతి అనన్తరవాక్యసఙ్గతియాక అనుసన్ధేయమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్

"[అగ్నిస్పర్శమ్ పోలే] ఎన్గిఱ విభక్తిల్ ఉపమానోపమేయసాధారణధర్మ అనుపాదానాత్ తత్-ప్రతిపాదనత్తై వివక్షిత్తుక్కొణ్డు ప్రకరణ సచివవస్తుసామర్థ్యత్తాలే పావనత్వాదివిలక్షణమ్ అనుచితమాన్దైయాలే,

'ఆశ్రయాశోబృహద్భానుః' ౩ ఎన్ఱు, అగ్నిక్కు ప్రసిద్ధమాన ఆశ్రయాశిత్వమే సాధారణధర్మమాక వివక్షిక్క ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నిస్పర్శమానత్తు) ఇత్యాది.

౩॥ అమరకోశమ్.

"మమాసక్తమిదం చేతః పాదయో స్తవ శేషిణః। శ్రీవైకుణ్ఠాదికం హ్యన్యత్ పురుషార్థం న మన్యతే॥ వైష్ణవత్వం సదేచ్ఛామి" ఇత్యుక్తం ఖిలఋచి స్ఫుటమ్।

మూ.—౧౨౨ "న కామకలుషం చిత్తమ్", ౧

వ్యా.—౧౨౨ ఇవ్వహంకారత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తుక్కు ప్రమాణఙ్గళ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్.

అదిల్ ప్రథమత్తిలే ఋగ్వేదఖిలమాన జితన్తా వచనత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్;

"న కామకలుషం చిత్తం మమ తే పాదయోస్స్థితమ్।
కామయే వైష్ణవత్వం తు సర్వజన్మసు కేవలమ్"॥ ౧

ఇదుక్కు అర్థమ్:—

"నిరుపాధిక శేషియాయ్, నిరతిశయ భోగ్యరాన దేవరీర్ తిరువడిగళిలే వ్యవస్థితమాన ఎన్నెఞ్జానదు,

వ్యా.—శ్రీవైకుణ్ఠాదిక్కళాకిల వేఱానై, స్వయం పురుషార్థమాక నినైత్తుక్క లజ్జి ఇరుక్కిఱ అతనై;

సర్వజన్మఙ్గళిలుమ్ దేవర్క్కు రసమాంపడి

అ.—(అగ్నిస్పర్శన్)=అగ్నిసంయోగమ్.

(అన్వయిత్తవిడమ్)=సంబన్ధిత్తవిడమ్.

౧౨౨. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్వహంకారత్తినుడైయ) ఇత్యాది.

"మానాధీనా మేయసిద్ధిః" ౨ ఎన్ఱు, "హేతుత్తై అవాన్తరశేటికాసఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

(అదిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా "శ్రుతిస్మృత్యాచార్యవచనఙ్గళిల్ ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు పూర్వపూర్వోపజీవిత్వత్తైయుమ్, వక్తృవిశేషత్తైయుమ్, పఱ్ఱ ("న కామ" ౧) ఇత్యాది ప్రమాణోపాదానక్రమమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

(ఋగ్వేదఖిలమాన) ఎన్ఱదు, "ఋగ్వేదశకలమాన" ఎన్ఱపడి

"("తే" ౧) ఎన్ఱ అదు, 'జితం తే పుణ్డరీకాక్ష!' ౩ ఇత్యాద్యుక్తాకార విశిష్టవాచి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిరుపాధిక) ఇత్యాది.

"జితమ్" ౩ ఎన్ఱు, శేషిత్వముమ్,

"పుణ్డరీకాక్ష!" ౩ ఎన్ఱు, భోగ్యత్వముమ్, శొల్లప్పట్టదిఱే.

("స్థితమ్" ౧)=వ్యవస్థితమ్;

అ.—అత్తావదు:—

"అత్తైయే భోగ్యమాకప్పఱ్ఱి ఇరుక్కిఱ" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వ్యవస్థితమాన) ఎన్ఱు.

"'కామయే' ౧ ఎన్ఱ కామవ్యతిరిక్తత్తై 'న కామకలుషమ్' ౧ ఎన్ఱు, నిషేధిక్క వేణ్డుకైయాలుమ్,

కేవలవైష్ణవత్వకామ విధిసన్నిహితనిషేధ ప్రతియోగిసమర్పక 'కామ' ౧ శబ్దార్థమ్ ఐశ్వర్యాదిక్షాకమాట్టామైయాలుమ్

'కామ' ౧ శబ్దమ్ శ్రీవైకుణ్ఠాదిపరమ్;" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వైకుణ్ఠాదిక్కళాకిల) ఇత్యాది.

(ఆది) పదత్తాలే దివ్యదేశఙ్గళ్ వివక్షితమ్.

(వేఱానై,) ఎన్ఱదు, "వక్ష్యమాణ కేవలవైష్ణవత్వాతిరిక్తత్తై" ఎన్ఱపడి.

శ్రీవైకుణ్ఠాదిక్కళుక్కు దాస్యాన్తర్భూతత్వే పురుషార్థత్వమ్ ఇష్టమాకైయాలే, (స్వయం పురుషార్థమాక) ఎన్ఱదు.

కామైకకలుషమ్=("కామకలుషమ్" ౧).

స్మృతిద్వారా కామఙ్గళుక్కు కాలుష్యహేతుత్వమ్ వివక్షితమ్.

"కామాః కామ్యస్పృహాస్తథా" ౪ ఎన్నైయాలే, "కామ" ౧ శబ్దమ్ కామనార్హ వైకుణ్ఠాది పరమ్:

ఇత్తైయుట్కొణ్డు (నినైత్తు) ఇత్యాది.

"సర్వజన్మసు కేవలమ్ వైష్ణవత్వం తు కామయే" ౧ ఎన్ఱు, అన్వయిత్తపడి, (సర్వజన్మఙ్గళిలుమ్) ఇత్యాది.

"కేవల" ౧ శబ్దార్థమ్ (దేవర్క్కు) ఇత్యాది.

"విష్ణుర్భక్తిర్భజనీయోస్య వైష్ణవః" ౫ 'సోస్య...భక్తిః' ౬ ఎన్ఱ సూత్రత్తాలే, భజనీయశబ్దిత సేవ్యత్వ ప్రతిసంబన్ధిని అణ్ ప్రత్యయమ్ వన్దు, 'వైష్ణవ' ౧ శబ్దమ్ నిష్పన్నమాకిఱదు;

౧॥ ప్రథమ జితన్తాస్తో. ౨॥

౩॥ ప్రథమ జితన్తాస్తో, శ్లో. ౧.

౪॥ ౫॥ ౬॥ అష్టా. ౪-౩-౯౫. "భక్తిః" ఇత్యేవసూత్రమ్; "సోస్యనివాసః" ఇత్యతః "సోస్య" ఇత్యనువర్తతే.

ఇల్, “ముక్తిశ్చ స్వభోగార్థాత్యాజ్యా” ఇత్యేతదుదీరితమ్। “మహారథేన రామేణ కహోశోయమహీభుజా॥ వసన్త్యా అతిఘోరాం తాం రాత్రిమ్

వ్యా.—యిరుక్కి ౫ దాస్యత్తైయే అశైప్పడా సన్నత్తు” ఎన్ఱు.

“కేవల” ౧ పదత్తాల్ ఇత్తలైక్కు మ్ ఆయిరుక్కు మిరుప్పె క్కు ట్రిక్కి అత్తు:

“తు” ౧ శబ్దమ్ అవధారణార్థమ్;

అ.—అత ఏవ ‘విష్ణోర్దాస్యైకఫలతా’ ౨ ఇత్యుపక్రమ్య.

‘ఇత్యేతైర్లక్షణైర్యుక్తాః వైష్ణవాః’ ౨ ఎన్ఱు, భరద్వాజస్మృతి యిల్ భగవద్దాస్యమ్ వైష్ణవ శబ్దార్థాన్తర్గతమాక చ్చొల్లిట్ఱు” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దాస్యత్తై) ఎన్ఱు.

తుశబ్దార్థమ్, (దాస్యత్తైయే) ఎన్ఱు.

అవధారణద్వయత్తుక్కుమ్ వ్యావర్త్యఙ్గళై విశదమాకదర్శిప్పి క్కిఱార్, (కేవలపదత్తాల్) ఇత్యాదినా.

“స ఏకాన్త్యన్యవిముఖోహరిం సర్వేశ్వరం పరమ్।
యస్సమాశ్రయతేకించిత్ ఫలమభ్యర్థయన్నరః॥
స్వప్రాశేషభరశ్చైవ యస్తదాసైక జీవితః।
స ఏవపరమైకాన్తీద్వా తేతో వైష్ణవా స్మృతా॥’ ౩

ఎన్ఱు, భరద్వాజసంహితైయిలే స్వరస నిష్ఠైయుమ్, శేషః పరార్థరస నిష్ఠైయుమ్, వైష్ణవనాకచ్చొల్లిట్ఱితే?:

“అతిల్ ప్రథమవ్యావర్తనార్థమ్, ఇఙ్గే కేవల శబ్దగ్రహ” ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తైక్కుమాయిరుక్కు మిరుప్పై) ఇత్యాది.

“తుః—స్యాత్ భేదేవధారణే” ౪ ఎన్ఱి అభిత్తైయటొక్కు (తుశబ్దమ్) ఇత్యాది.

విధేయత్వసామర్థ్యత్తాలే నిషేధ్యవ్యతిరిక్తత్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, భేదార్థకత్వమ్ అనపేక్షితమ్.

““నకామకలుషమ్” ౧ ఎన్ఱి అనిషేధమ్, ‘అపశవో వా’ ౫ ఎన్ఱుమాప్పోలే, అప్రాశస్త్యపరమ్’ ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైయై వ్యావర్తిక్కైక్కాక అవధారణమ్ అపేక్షితమాకైయాలే తదర్థకత్వమ్ ఉచితమ్:

ఇన్త అవధారణత్తాలే కేవలదాస్యానన్తర్గత స్వరసానన్తర్గత మోక్షపర్యన్త పురుషార్థత్తై వ్యావర్తిక్కిఱతు:

మూ.—“నహి మే జీవితేనార్థః”, ౬

వ్యా.—ఇత్తాల్ ‘మోక్షపర్యన్తమాక లకా. ఉక్కప్పాల్ ఎరుమవైల్లామ్ అహంకారగర్భమాకైయాలే, త్యాజ్యమ్” ఎన్ఱుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అనన్తరమ్ పిరాట్టివచనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

“నహి మే జీవితేనార్థో నైవార్థైర్నచభూషణైః।
వసన్త్యా రాక్షసీ మధ్యే వినా రామం మహారథమ్”॥ ౬

ఇతుక్కు అర్థమ్:—

“మహారథరాన పెరుమాళైప్పిరిన్తు రాక్షసికళ్ నడువే వసియానిఱ్క ౫ ఎనక్కు ప్రాణఙ్గళాలొరు ప్రయోజనమిల్లై;

అ.—ఇత్తాల్ ‘నిరతిశయ పురుషార్థత్తుక్కుమ్, స్వరూపత్తాలేత్యాజ్యతా పాదకమాన స్వభోక్తృత్వ లక్షణాహంకారమ్ అభిప్రూరమ్’ ఎన్ఱు, లబ్ధమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్ మోక్షపర్యన్తమాక) ఇత్యాది.

(ఇత్తాల్)—అవధారణత్తాల్.

““తుశబ్దత్తాలే అహంకారప్రూరత్తై అర్థాన్తరస్పృష్టై’ ఎన్ఱుమ్, ‘అహంకారస్పర్శియాన పురుషార్థాన్తరఙ్గళ్ కామశబ్దత్తిలే అస్పృష్టఙ్గళ్’ ఎన్ఱుమ్, తిరుళ్ళ్ళమ్ పఱ్ఱి అవఱ్ఱిల్ కించిత్ స్పష్టమాక ప్రతిపాదిక్కైయ ప్రమాణాన్తరోపాదానమ” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తర వాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.

(అనన్తరమ్) ఎన్ఱతు “శ్రుత్యుపాదానానన్తరమ్” ఎన్ఱపడి.

(పిరాట్టివచనత్తై) ఎన్ఱతు, “ప్రబలోపబృంహణస్థమాయ్, ఆజహాల్ స్వస్వభావై యానపిరాట్టియిన్నైయాదాన వచనత్తై” ఎన్ఱపడి.

“జీవప్రాణధారణే” ౭ ఎన్ఱి అధాతువై యటొక్కు (ప్రాణఙ్గళాల్) ఎన్ఱతు.

“దేహాన్తరానిలే ప్రాణో జీవాత్మ పరమాత్మనోః’ ౮ ఎన్నైయాలే ఏకవచనమ్.

౧॥ పు. ౫౩౩, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ “అపశవో వా అన్యే గో-అశ్వాః” ౬॥ రా. సు. ౭॥ ధాతుపాఠే,

భోష్యతే స్త్రీ వితేనార్థేర్న ప్రయోజనమస్తిహి।' ఇత్యాహ స్వస్వయంసిద్ధానిరాసాజీవితేపిచ॥. తత్. "ప్రాణాన్ స్వార్థతయా త్యాజ్యాః" ఇత్యేతదితరత్॥.

మూ. —"నదేహమ్", ౧

వ్యా —అర్థజ్ఞళాలుమోరు ప్రయోజనమిల్లై;

అభరణజ్ఞళాలుమోరు ప్రయోజనమిల్లై"; ఎన్గు,

ఇత్తాల్ "ప్రాణాదికళ్ ఎల్లామ్, అత్తలైయిల్ వినియోగస్తుత్రాక వణ్ణి, కేళ్, తనక్కాన పోతు అహంకారస్పర్శయాలే యాలే, త్యాజ్యమ్" ఎన్గుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అనన్తరమ్ పరమాచార్యరాన ఆళవన్దార్ వచనత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

"నదేహంనప్రాణాన్ నచసుఖ మశేషాభి ౧౦ లషితం నచాత్మానం నాన్యత్ కిమపి తవ శేషత్వవిభవాత్।

బహిర్భూతం నాథ! క్షణమపి సహేయాతు శతధా వినాశం తత్ సత్యం మధుమథన! విజ్ఞాపనమిదమ్॥". ౧

అ—"'అర్థోఽభిధేయ రైవస్తు ప్రయోజననివృత్తిషు' ౨ ఎన్గు అభిత్తైయటైక్క ఏకవచనమ్ వ్యక్త్యైకత్వపరమ్" ఎన్గుమభిప్రాయత్తాలే (ఒరు ప్రయోజనమ్) ఇత్యాది

"'అర్థః' ౨ ఎన్గు అభిధు, మేలిల్ వాక్యద్వయత్తిలుమ్ అనుషజ్ఞనీయమ్" ఎన్గుమభిప్రాయత్తాలే (అర్థజ్ఞళాలుమ్) ఇత్యాది.

"ఇన్దవచనత్తిల్ ప్రస్తుతాహంకారప్రూరతావ్యఙ్ఞకాంకమాన "వినా" ౧ పదత్తాలుమ్ అప్రయోజన[త్వ!] నిషేధత్తాలుమ్, ౨౦ సూచితార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(తనక్కానపోతు) ఎన్గతు, అర్థసిద్ధమ్.

"'ఇన్దవచనత్తిలే అహంకారప్రూరత్తై "వినా" ౧ పదగమ్యయాక్కైయాలే, అనతిస్పష్టై' ఎన్దుమ్, 'దేహసుఖాత్మాక్కళై ఎడామైయాలే, న్యూనత్తై' ఎన్దుమ్ తిరువుళ్ళమ్ పత్తి స్పష్టతర ప్రతిపాదకమాయుమ్, పూర్ణమాయుమ్, ఇరుక్కుమ ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్" ఎన్గుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్ పరమ) ఇత్యాది.

(అనన్తరమ్) ఎన్గతు,

"'వైదికస్సర్వమాణత్వాత్ తత్పరిగ్రహదార్ఢ్యతః' ౩ ఎన్గు అప్పడియే,

వ్యా—ఇతుక్కు అర్థమ్:—

"ఎనక్కు వకుత్త శేషియాన ఉన్నై ఉన్నుడైయ శేషత్వమాకిఱ ఐశ్వర్యత్తుక్కు పుఱమ్బాన దేహత్తై [౫ యుమ్, క్షణముమ్ సహియేన్;

ఇద్దేహత్తుక్కు ధారకజ్ఞళాన ప్రాణజ్ఞళైయుమ్ సహియేన్;

అ—వైదిక పరిగ్రహావసేయ ప్రామాణ్యక ఉపబృంహణ విధనోపాదానాన్తరమ్" ఎన్గపడి. ౧౦

(పరమాచార్య...వచనత్తై) ఎన్గను, "ఉపబృంహణ ప్రామాణ్య క్రమిటి ప్రకర్షహేతుపరిగ్రహ కర్తాక్కళాన పరమవైదికభూతరాన ఆళవన్దార్-సూక్తిమై" ఎన్గపడి.

"నాథ!" ౧ ఇత్యుపక్రమ్య, అన్వయముఖేన అర్థమ్, (ఇతుక్కు అర్థమ్) ఇత్యాది. ౧౫

"నాథ" ౧ శబ్దార్థమ్, (ఎనక్కు వకుత్త) ఇత్యాది.

"శేషత్వం చాస్యాభిభవత్వే' ఎన్గు విగ్రహాభిప్రాయత్తాలే (శేషత్వమాకిఱ) ఎన్గతు.

"'అర్థరైవిభవా అపి' ౪ ఎన్గు "విభవ" ౧ శబ్దమ్, భోగ్యసమృద్ధిరూప ఐశ్వర్యవాచకమ్" ఎన్గుమభిప్రాయత్తాలే (ఐశ్వర్యత్తుక్కు పుఱమ్బాన) ఇత్యాది.

"బహిర్భూత శబ్దమ్ నపుంసకా నపుంసకస్సైకాలత్తిల్ నపుంసకశేషముమ్, ఏకవద్భావముమ్, వస్తుదే హాదిపర్వాం శేషణమ్" ఎన్గు, కరుత్తు.

నఞ్ బాహుల్యానురోధేన భిన్నవాక్యతయా యోజనే, ౨౫ (దేహత్తైయుమ్) ఇత్యాది.

"ధార్యనిర్దేశానన్తరమ్ ధారకనిర్దేశమ్" ఎన్గుమభిప్రాయత్తాలే (ఇద్దేహత్తుక్కు ధారక) ఇత్యాది.

"'పుంసి భూమ్ని అసవః ప్రాణాః' ౫ ఎన్గు అభిత్తైయటైక్క, బహువచనమ్" ఎన్గుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రాణజ్ఞళైయుమ్) ఎన్గు,

"'అశేషైరభిలషితమ్' ఎన్గు విగ్రహత్తైయటైక్క, అభిలాషకర్తృత్వలిఙ్గత్తాలే చేతనపరమ్" ఎన్గుమభిప్రాయత్తాలే (ఎల్లారాలుమ్) ఇత్యాది.—

౧॥ స్తోత్రర. శ్లో. ౫౭ ౨॥ అమరకో. తృతీయకాణ్డే నానార్థవర్గే, శ్లో. ౨౨౪. ౩॥

౪॥ అమరకో. ద్వితీయకాణ్డే. వైశ్యవర్గే, శ్లో. ౭౮౪. ౫॥ మల్లినాథ క్షత్రియవర్గే, శ్లో. ౫౭౩.

''సుఖంసర్వాభిలషితం, దేహంచాప్యథజీవితమ్ । ఆత్మానంచ, బహిర్భూతం నాన్యత్ శేషత్వసంపదః॥ నసహేసర్వమేతత్ప్రాశః యాతుసహస్రధా।

వ్యా.—ఎల్లారాలుమ్ ఆశైప్పడప్పట్ట సుఖత్తైయుమ్ సహియేన్;

పుత్రమిత్ర కళత్రాదిక్కళాన శేషవస్తుక్కళుమ్ [౫

సహియేన్;

ఇవై ఇత్తన్నైక్కుమ్ భోక్తావాన ఆత్మాన్నై యుమ్ సహియేన్;

అ.— 'సర్వాభిలషితమ్ ఆత్మార్థమాకైయాలే, అర్థక్రమత్తాలే పాఠక్రమత్తైభేదిత్తు, ఆత్మావుక్కు పూర్వమ్ 'నాన్యత్ కిమపి' ౧ ఎన్గిఱ అభిధుక్కు నివేశమ్;

అత్తిల్, 'యేషామర్థేకాఙ్క్షితంనో రాజ్యంభోగాస్సుఖానిచ' ౨ ఎన్గిఱ సుఖశేషిత్వ లిఙ్గత్తాలే లభ్యమాన సుఖాన న్తర్యసామర్థ్యత్తాలే 'అన్యత్కిమపి' ౧ ఎన్గిఱదు పుత్రమిత్రాదిపరమ్'' ఎన్నుమభి ప్రాయత్తాలే (పుత్రమిత్రాదిక్కళాన) ఇత్యాది. [౧౫

'''అప్రధానత్తై నిషేధిక్కుమళవిలే ప్రధానోఽస్థితి సంభావిక్కై యాకైయాలే, అప్రధాన నిషేధపూర్వకమ్ ప్రధాననిషేధమ్' ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే,

'ఆదత్తే ఇత్యాద్యా' ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియై యఱిక్కుం కర్తృత్వేన శేషత్వమిరుక్కాలుమ్, భోక్తృత్వేన శేషిత్వమ్ ప్రాధాన్యనియామకమాకైయాలే, చరమనిషేధమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (ఇవై ఇత్తన్నైక్కుమ్) ఇత్యాది.

(ఇవై)=దేహాదిక్కళ్

''చశబ్దమ్ ప్రాధాన్యపరమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తన్నై యుమ్) ఎన్ఱతు [౨౫

''శతధా'' ౧ ఎన్గిఱ అభిధుక్కు ప్రయోజననిర్దేశమ్, (ఉరుక్కాణ పొక్కాతపడి) ఎన్ఱు,

---

వ్యా.—ఇవైయెల్లామ్ ఉరుక్కాణ ఒణ్ణాతపడి శతధా వాక నశిత్తుప్పోకవేణుమ్;

ఇదవిజ్ఞాపనమ్ సత్యమ్;

అ.—''తత్, వినాశంయాతు'' ౧ ఎన్ఱు, అన్వయమ్. [౫

''అత్తిల్, 'నపుంసకమనపుంసకేనైకవచ్చాస్యాన్యతరస్యామ్' ఎన్గిఱ అభివక్తియిలే, 'త్యాదితశ్శేషేపుం నపుంసకతోలిఙ్గవచనాని' ౩ ఎన్ఱు, నపుంసక శేషమునుక, జాత్యేకవచనముమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇవై ఎల్లామ్) ఎన్ఱతు.

''అసహ్యతాతిరేకత్తాలే దుఃఖత్తైయుమాకైయాల్, 'తత్' ఎన్ఱతు'' ఎన్ఱు, కరుత్తు. [౧౦

''వార్తికత్తిలే వచనగ్రహణ సామర్థ్యాత్ ఏకవచనాన్త నపుంసక శేషమ్'' ఎన్ఱు, శొల్లువర్కళ్.

'''ఇదంవిజ్ఞాపనమ్' ఎన్నుమ్ యోజనైయుమ్,

'తదిదంవిజ్ఞాపనం సత్యమ్' ఎన్నుమ్ యోజనైయుమ్,

కర్త్రధ్యాహార ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, [౧౫

దయనీయత్వ సూచకతాయాం తాత్పర్యమ్ కల్పనీయమాకైయాలుమ్,

'తదిదమ్' ఎన్గిఱ అభిధుక్కిల్ తత్-శబ్దాపేక్షితత్వత్తాలుమ్, అనుచితమ్'' ఎన్ఱు, కరుత్తు.

''నిరవయవతయా నిత్యమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు నాశమ్ [౨౦ కూడాతాకైయాలుమ్, విశేషణభూతశేషత్వ బహిర్భావత్తిలే వినాశమ్ పర్యవసిక్కుమత్తు' ఎన్ఱాల్,

''అసహ్యతాతిరేకత్తాలే 'మనోరథానా మతటాఃప్రవాహః' ౪ ఎన్గిఱపడియే, అసంభావితార్థ ప్రార్థనైయుమ్ కూడుమ్'' ఎన్ఱాల్,

'''తత్త్వత్రయ విపర్యాససామర్థ్యేపి కస్యాపిహేతోర్న విపర్యస్యతి' ౫ ఎన్గిఱ ఈశ్వరసామర్థ్య మాత్రావలంబి ప్రార్థనైయుమ్ కూడుమ్'' ఎన్ఱాల్,

అభిప్రాయత్తాలే (నశిత్తుప్పోకవేణుమ్) ఎన్ఱతు.

౧॥ పు. ౫౩౫, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ గీ, ౧-౩౩.

30-6-1900.

౩॥ సిద్ధాన్తకౌ. ఏకశేషప్రకరణే. ౪।

౫॥

ఇదంవిజ్ఞాపనంసత్యమ్" ఇతు వాచహియామునః?| తల్, శేషత్వాద్ బ్రహ్మభూతసర్వత్వాద్యవ్యేమిదితమ్, "మదుల్లాసనిమిత్తంచ దోమోక్షక

మూ.—"ఎన్నా వీట్టుత్తిఱముమ్". ౧

వ్యా.—ఇజ్ఞత్తాక్కిన్ దేవర్ కుఱ్ఱ ప్పొన్నన్నాన్ మఘుపట్టను పడుక్కిఱేన్" ఎన్ను.

ఇత్తాల్ "అత్తలై యుమ్ శేషత్వత్తుక్కు ప్పుఱమ్పాన్ తెల్లామ్ అహంకార దుష్టమాకైయాలే త్యాజ్యమ్." ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అనన్తరమ్, మయర్ వఱ నత్తినలమరుళ ప్పెత్ర వర్కళిల్ తలైయానవర్-వచనత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎన్నావీట్టుత్తిఱముమ్" ౧) ఇత్యాది.

అ —"ఇదంవిజ్ఞాపనమ్" ౧ ఎన్ఱ, అన్వయిత్త అర్థమ్, ఇన్ద) ఇత్యాది

"మధుమథన" ౧ ఎన్ఱ అవిథు, "వినాశంయాతు" ౩ ఎన్ఱ. ప్రార్థ్యమాన అనిష్టనివర్తన సాధ్యసాధ్యత్వ అసాధారణ్యసూచనార్థమ్' ఎన్నుమత్తిలుమ్,

"సత్యమ్" ౨ ఎన్ఱ ఇత్తాల్ సిద్ధిస్తసత్యాపనత్తుక్కు ... మాన సత్యాపితార్థ విపర్యయప్రయుక్త అనర్థమ్ మధువస్తా సూచనార్థమ్' ఎన్రైయే, 'సత్యమ్' ౨ ఇత్యాదివాక్య మత్య ... నాస్త్రాతేయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇజ్ఞత్తాక్కిల్) ఇత్యాది.

ఇతిల్ ప్రకృతమాన అహంకార క్రౌర్యమ్ సిద్ధిప్పదిత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

"ఇన్దసూత్రత్తియిల్ భగవదేకరస వినియోగఫలోపధానమ్ శేషత్వశబ్దలక్ష్యమాకైయాలే అస్పష్టమ్' ఎన్ఱమ్,

'మోక్షత్తైయుడైయాలే న్యూనమ్' ఎన్ఱమ్, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి, 'పాత్తపఱ్ఱుత్తలై శేర్త్తు' ౧ ఎన్ఱ, భగవదర్థ వినియోగ కర్తృత్వశక్తి యుక్తమాయ్ మోక్షత్తైయుమ్ ఎడుత్తునిషేధిక్కైయాలే పూర్ణమాన ప్రమాణాన్తరత్తై యుపాదానమ్ పణ్ణినార్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్ మయర్వఱ) ఇత్యాది.

(అనన్తరమ్) ఎన్ఱతు,

"భాష్యకారర్ ఇతుక్కొణ్డు సూత్రవాక్యఙ్గళై యొరుఙ్గవిడువర్; ఇతుక్కు మూలమ్, 'ఉభయశ్చవైదికాః' ౩ ఎన్ఱ పరమాచార్య

వ్యా.—అర్థావస్థః—

"అర్చ్చీర్, మోక్షత్తైక్కొళ్ళుమ్' ఎన్ఱు;

ఎన్నైక్కప్పుకాత్తరుళిన మోక్షమ్ ఎప్ప్రకార త్తాలుమ్ విలక్షణమాయిరున్దతే యాకిలుమ్, అతిల్-ఇన్దై యాట్టముమ్ ప్రసఙ్గిక్కక్కడవోమల్లోమ్" ఎన్రై.

ఇత్తాల్, "ఎన్నైక్కప్పాల్ వరుమ్ మోక్షముమ్ అహంకార గర్భమాకైయాలే,

ఐశ్వర్యాదికళ్ పోలత్ త్యాజ్యమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అ —వచనమ్' ౪ ఎన్ఱ, అపదియే శ్రుత్యాద్యుపాదానా నన్తరమ్ తత్తా త్పర్యవ్యవస్థాపకతయా ప్రస్తుతపరమాచార్యాభిమతమాన తిరువాయ్మొళిప్పాట్టై యెడుక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(కరియానవర్)=నమ్మాళ్వార్.

(అర్చ్చీర్) ఎన్ఱు ఆళ్వారై సంబోధిక్కిఱతు;

("ఎన్నా" ౧)=ఎవ్వితత్తాలుమ్ మహత్తాన;

("వీడు" ౧)=మోక్షత్తినుడైయ;

("తిఱముమ్" ౧)=ఇన్దైయాట్టముమ్;

"ప్రకారమ్" ఎన్ఱపడి.

("శప్పమ్" ౧)="శొల్లక్కడవోమల్లోమ్" ఎన్ఱపడి;

ఇన్దైయుటక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("మోక్షత్తైక్కొళ్ళుమ్ ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

"నిన్-శెమ్మావఱ్ఱుత్తలై శేర్త్తు శేరువ్వడిమన్ను' ౧ ఎన్ఱ, విహితవ్యతిరిక్త విషయత్తిల్ నిషేధత్తైయోజిక్కవేణ్డుకైయాలే స్వరసాన్తర్గతత్వమ్ అర్థసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ఎన్నైక్కప్పు కాక్క) ఇత్యాది.

(ప్రసఙ్గిక్కక్కడవోమల్లోమ్) ఎన్ఱతు, "నీ ప్రసఙ్గిక్కవుమ్ వేణ్డా, నాన్ ప్రతిషేధిక్కవుమ్ వేణ్డా" ఎన్ఱపడి.

ఇతుతాన్, "శెప్పల్" ఎన్ఱాతల్ "శెప్పు" ఎన్ఱాతల్, శొల్లాతే, "శెప్పమ్" ౧ ఎన్ఱ, ఉత్తమపురుషత్తైయాలే సిద్ధమ్.

ఇతిల్ ప్రస్తుతాహంకార క్రౌర్యప్రతిపాదనత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(ఐశ్వర్యాదికళ్) ఎన్ఱ ఇ (ఆది) శబ్దమ్ కైవల్యపరమ్.

౧॥ ౨॥ పు. ౫౩౫, ౧మ్ నోట్టు. ౩॥ ౪॥

తదప్యవాంఛతాపేక్షే" ఇత్యాహ స్వపరాఋషిః| తస్మాత్ స్వాత్మనః "స్వభోగాన్ సర్వాంస్త్యజ్య" ఇతీరితమ్॥ వరణాధికృతాం సాధనాన్తరా

టి.—౧౮ ౨. "పూర్వోక్తప్రకరణే వరణాధికారిణః స్వవినాశక స్వరక్షణాన్వయకత్వలక్షణ సాధనాన్తరానర్హత్వం 'ప్రపద్యే' ౧ ఇత్యుక్తయా సిద్ధాధికారి విశేషణముక్తమ్;

అథాత్ర 'న్యాసోపాసనాదీనాం స్వనాశపర్యవసాన ప్రయోజకతయా ఉక్తయోః అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః వరణసాధారణత్వేన స్వవినాశపర్యవసాన ప్రయోజకత్వాసంభవాత్ చేతనస్య పూర్వోక్తం న్యాసాద్యనర్హత్వం నసంభవతి' ఇత్యాక్షేపస్తత్రైతాత్పర్యం వ్యవస్థాప్యతే" ఇతిసఙ్గతిః

తత్రసంశయః—

"'సాధనాన్తరానర్హత్వరూపం వరణాధికారి విశేషణం (౧) సంభవతివా?,
(౨) నవా?' ఇతి;
తదర్థం 'అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః స్వస్వరూపనాశకత్వమ్ (౩) అస్తి?,

(౪) నవా?' ఇతి;
తదర్థం, 'తయోః వరణాధికారి సాధారణ్యమ్ (౫) అస్తి?,
(౬) నవా?' ఇతి;

'యదా, వరణాధికారి సాధారణ్యం స్యాత్,

తదా, తయోః స్వస్వరూపనాశకత్వాయోగాత్ సాధనాన్తరాణాం స్వరూపనాశకత్వం నసంభవతి' ఇతి సాధనాన్తరానర్హత్వస్య వరణాధికారి విశేషణత్వమ్ అసిద్ధం స్యాత్;

యదాచ, తయోః వరణాధికారి సాధారణ్యం నస్యాత్,

తదా, తయోః స్వరూపనాశకత్వ సంభవాత్ స్వరూపనాశక సాధనాన్తరకత్వలక్షణం వరణాధికారి విశేషణముపపద్యత ఏవ' ఇతి పూర్వోత్తరపక్షయోః ఫలఫలిభావః.

అత్రపూర్వపక్షః—

"'స్వస్వరూపవినాశక స్వరక్షణాన్వయకత్వలక్షణ సాధనాన్తరానర్హత్వం వరణాధికారి విశేషణమ్' ఇత్యనుపపన్నమ్;

సి.—సాధనాన్తరాణాం స్వరూపనాశపర్యవసాన ప్రయోజకతయా ఉక్తయోః అహంకారవిషయ ప్రావణ్యయోః వరణాధికారి సాధారణత్వేనవ్యభిచరితతయా, సాక్షాద్వా, పరంపరయా వా, స్వరూపనాశహేతుత్వాయోగాత్;

నచ 'నమశ్శబ్దశిక్షిత స్వరూపస్యైవవరణాధికారిత్వాత్ తస్య అహంకారమమకారాన్వయోఽసిద్ధః' ఇతి వాచ్యమ్;

తథాసతి, ఉపాయోపేయ ప్రార్థనాత్మకస్య వరణస్యైవ అసిద్ధి ప్రసఙ్గాత్;

నహిస్వాతన్త్ర్య శూన్యస్య వరణకర్తృత్వం సంభవతి!;

నవావిషయ ప్రావణ్య రహితస్య ఫలప్రార్థనా తదుపాయప్రార్థనయోః ప్రసక్తిస్స్యాత్!;

ఏతేన ""నకామకలుషం చిత్తమ్"", ౨
"నహిమేజీవితేనార్థః", ౩

'[illegible]' ౪ ఇత్యాదినా వరణస్య అహంకారమమకార సామాన్యరాహిత్యం సిద్ధమ్' ఇతి ప్రత్యుక్తమ్;

అత ఏవచ, అహంకారస్య అగ్నిస్పర్శవత్ సాక్షాదాశ్రయ నాశకత్వ వచనమపి ప్రత్యుక్తమ్;

కించ, విహితవిషయ ప్రావణ్యతద్ధేతు భూతవర్ణాశ్రమాది అభిమానవతామపి అర్జునాదీనాం, 'మామేకం శరణంవ్రజ' ౫ ఇతి వరణాధికారదర్శనేన విషయ ప్రావణ్యాదేః స్వరూపనాశకత్వమపి అనుపపన్నమ్;

ఏతేన 'విషస్య విషయాణాంచదూరమత్యన్తమన్తరమ్' ౬ ఇత్యాది ప్రమాణబలాత్, 'విషయ ప్రావణ్యసామాన్యస్య సాక్షాత్ స్వరూపనాశకత్వమ్' ఇత్యపి పరాస్తమ్;

యోగ్యతానుసారాత్ తస్యనిషిద్ధవిషయ మాత్రపరతాయాః అవశ్యాశ్రయణీయత్వాత్;

నచ, 'అనన్యభోగ్యత్వరూపచేతన స్వరూపనాశకత్వాంశే విహిత విషయ ప్రావణ్యస్యాపి యోగ్యతా సత్త్వాత్ తస్యాపినాశకత్వమ్ అవర్జనీయమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

౧॥

౨॥ ౩॥ ౪॥ భు ౫౩౨, ౧౯ శ్లో
౫॥ గీ-౧౮-౬౬, ౬॥

మి — 'యతీనాం వనవాసినామ్' ౧ ఇత్యాది ఆశ్రమధర్మాదీనాం,

'స్వస్మిన్ ధర్మాణాం పాలనాయ సంస్థితః' ౨ ఇత్యాది విశేష విధిబలాత్ వైష్ణవ్యాన్తర్గతత్వేన, తత్-ప్రావణ్యస్య అనన్య భోగ్యత్వభఙ్గకత్వాయోగాత్;

అన్యథా, జ్ఞానాధికానామపి లోకే విహితవిషయప్రవృత్తి దర్శనేన తద్విరోధస్య దుష్పరిహారత్వాత్;

నచ, 'అహంకారవిషయ ప్రావణ్యదోషస్యాపి స్వరూప నాశకత్వ సంభవేపి, స్వకార్యద్వారాతథాత్వం దుస్త్యజమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

తత్కార్య విశేషాణామపి బ్రహ్మణ్యాద్యపచారాద్యాత్మకత్వాదేవ అశ్లేష వినాశ విషయత్వేన స్వరూపనాశకత్వాయోగాత్;

నచ, 'బ్రహ్మాద్యపచార రూపకార్య విశేషస్య ఆశ్లేషవినాశ విషయత్వాయోగేపి తద్వారా తయోః నాశకత్వమ్ దుర్వారమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

వరణేపి, తత్సంభవేన, తస్య న్యాసోపాసనమాత్ర సాధారణ్యా యోగాత్;

లోకే, భాగవతవిరోధినాం తత్-క్షణాన్ని పాతాదర్శనేన భాగవతాపచార స్వరూపనాశకత్వ పరవచనానామ్ అవశ్యనిర్వహణీయతా మాత్రతాత్పర్యకతాయా అవశ్యాశ్రయణీయత్వాచ్చ;

ఏతేన, 'అపమాన క్రియాలేశం సంహరత్యఖిలం జగత్' ఇత్యాది ప్రమాణోదాహరణమపి ప్రత్యుక్తమ్;

తస్మాత్ అహంకారవిషయ ప్రావణ్యసామాన్యస్య, సాక్షాత్ పరంపరయా వా, స్వరూపనాశకత్వ నియమాయోగాత్,

యోగే వా తస్య న్యాసోపాసనమాత్ర సాధారణ్యాయోగాచ్చ

స్వరూపవినాశక న్యాసోపాసనాది స్వరక్షణాన్వయకత్వలక్షణ సాధనాన్తరానర్హత్వస్య వరణాధికారి విశేషణత్వమ్ అనుపపన్నమేవ" ఇతి.

మి — అత్రోచ్యతే: —

'(అహంకారమ్ అగ్నిస్పర్శమ్ ...)' ౩ ఇత్యాది అహంకార విషయ ప్రావణ్యయోః స్వస్వరూపనాశకత్వాత్ తత్-రక్షసాధనాన్తరానర్హత్వస్య వరణాధికారి విశేషణత్వమ్ ఉపపన్నత ఏవ;

'మమైతద్వ్యాహృతం' ౪ ఇతి వచన విశేషైరేవ తయోః స్వరూప నాశకత్వస్య సిద్ధత్వాత్;

నచ, విషయప్రావణ్యస్య, అహంకారసత్తాధీన సత్తాకత్వాత్,

అహంకారస్య, స్వాశ్రయభూతస్వరూపసత్తాధీనసత్తాకత్వాచ్చ,

తయోః స్వస్వరూపవినాశకత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

అగ్నిస్పర్శ విషస్పర్శయోరివ తయోరపి స్వాశ్రయనాశకత్వోపపత్తేః;

నచ, '''అహం సర్వం కరిష్యామి'', ౪

''మమ సహ జైత్రైర్ద్ర్యవిధయః'' ౫ ఇత్యాదిషు, యథావస్థితస్వరూపనిష్ఠానామపి విషయ విశేషే, తత్-సద్భావదర్శనేన,

తయోః స్వరూపనాశకతాయాః నిషిద్ధవిషయసంబద్ధా యత్తస్య అవశ్యాశ్రయణీయత యా అహంకారవిషయ ప్రావణ్యసామాన్యస్య స్వరూపనాశకత్వమపి అనుపపన్నమ్' ఇతి వాచ్యమ్;

యథావత్ స్వరూపవిషయక అహంకారస్యాలక ఉద్దేశ్య విషయ ప్రావణ్యయోః స్వరూపానుకూలత్వేపి,

భగవదనన్యార్హశేషత్వ విరోధిస్వాతన్త్ర్యానాస్థాత్వ లక్షణ స్వస్వాతన్త్ర్యాభిమానాత్మక అహంకారస్య,

తన్మూలకస్వార్థానుభవాది నిషిద్ధవిషయ ప్రావణ్యస్య చ, స్వరూపనాశకత్వ నియమానపాయాత్;

నచ, స్వార్థానుభవాదీనాం నిషేధాసిద్ధిశ్శంక్యా;

మత్ప్రీత్యర్థతయా నమస్కృతేషాం కర్తృత్వే నిషిద్ధత్వాత్;

నచైవమపి, న్యాసోపాసనాదిస్థలే తాదృశ నిషిద్ధాహంకార విషయ ప్రావణ్యసద్భావే ప్రమాణాభావాత్,

తేషాంస్వరూపనాశకత్వాసిద్ధిశ్శంక్యా;

౧॥ మనుస్మృ. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్ర, అ. ౧౭. శ్లో. ౯౩.

౩॥ ౪॥ శ్రీరా. అ. ౩౧-౨౫.

౫॥

నచస్వాతన్త్ర్యశూన్యస్య పరతన్త్రకర్తృతా భవేత్। నఫలాసక్తిరహితాం ఫల భావం ప్రవర్తతే॥ విషయాసక్తిసామాన్యం స్వరూపవినాశకమ్।

న్యాసోపాసనయోః భావనాత్రయాత్ సర్వం బ్రహ్మభావనారూపత్వేన అహంకారగర్భానర్హకారి బోధవైశిష్ట్యాత్;

'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౧ ఇతి న్యాయేన స్వార్థం ప్రత్యేవ హేతుత్వాచ్చ;

తయోః నిషిద్ధాహంకారవిషయ ప్రాధాన్యస్య వైశిష్ట్యేన పూర్వమేవ ఉక్తత్వాత్;

నచ, వరణస్థలేపి ఉపాయోపేయ ప్రార్థనాకర్తృత్వ బలాత్ స్వాతన్త్ర్యాది సిద్ధ్యాభిలషితత్వం శంక్యమ్;

యజమాన వరణవిషయీకృత ఋత్విక్కర్తృత్వవత్, భగవద్వరణ విషయీకృత వరణాధికారికర్తృతాయాః ప్రయోజ్యకర్తృతారూపత్వేన తస్య స్వాతన్త్ర్యగన్ధాసహత్వాత్;

వరణస్య అనుపాయత్వేన అధికారబోధాద్య సంభవాత్;

అత ఏవ 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౧ ఇతి న్యాయావిషయత్వేన న్యాసాదేః స్వార్థతాహేతుత్వాద్య సంభవాచ్చ;

భగవదనన్యార్హశేష వృత్తిజ్ఞానేచ్ఛాకృతీనాం స్వస్వరూపస్య స్వరూపావిర్భావమాత్ర రూపతయా తదన్తర్గతస్య మన్త్రరత్నోత్తర ఖణ్డోక్తఫల ప్రార్థనస్య యావదాత్మభావిఫలాన్తర్గతత్వేన నిరుపాధిక తయా తస్య శేషత్వవిరుద్ధస్వాతన్త్ర్యగన్ధాసహత్వాత్;

ఏవమేవ మన్త్రరత్న పూర్వఖణ్డప్రతిపాద్యోపాయత్వప్రార్థనస్యాపి భగవదేకశరణత్వాత్మక అనన్యశరణత్వఫలోపధానాత్మత్వేన స్వరూపావిర్భావమాత్రరూపతయా తస్యాస్యహంకారప్రసఙ్గాసహత్వాచ్చ;

నచ, 'ఇచ్ఛాం ప్రతిస్వార్థతాజ్ఞానస్య కారణతాయాః లోకసిద్ధత్వేన మన్త్రరత్నఖణ్డద్వయోక్త ప్రార్థనయోరపి స్వార్థత్వం దుర్వారమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

ఉత్తరఖణ్డనమఃపదేనైవ స్వార్థతా సామాన్యనివృత్తేః ప్రార్థ్యమానత్వేన తయోః స్వార్థతా కల్పనస్య తద్విరుద్ధత్వాత్;

నచ, 'నమశ్శబ్దోక్త ప్రార్థనాయాః దేహాత్మాభిమానతత్కాలకనిషిద్ధవిషయ ప్రావణ్యాదిమాత్ర పరత్వం శంక్యమ్;

౧॥

7-7-1900.

మి——సంకోచేమాభావాత్;

'నచ సీతాత్వయాహీనా నచాహమపి రాఘవ!' * ఇతి, భగవత్సంశ్లేషైక జీవనేన సౌమిత్రిణా,

'జహిమాం నిర్విశంకస్త్వం ప్రతిజ్ఞామనుపాలయ' ౨ ఇతి భగవదితరయోర్థం స్వవినాశస్యాపి ప్రార్థితత్వేన 'ప్రార్థనాచేత్ స్వార్థైవ' ఇతి నియమా సంభవాచ్చ;

అత ఏవ స్వరూపజ్ఞాన ఫలీభూత ప్రార్థనాసామాన్యస్య కేవలపరార్థతా సిద్ధేశ్చ;

ఏవం 'నకామకలుషం చిత్తంమమతే పాదయోస్స్థితమ్। కామయే వైష్ణవత్వంతు సర్వజన్మసు కేవలమ్॥' ౩

ఇతి భులబుక్ జితన్తావచనే పూర్వార్ధేన, మన్త్రరత్న పూర్వఖణ్డోక్త భగవచ్చరణారవిన్ద శరణాగతిరూప సిద్ధోపాయ నిష్ఠాయాః మోక్షపర్యన్తస్య ఫలకామనా ప్రయుక్తత్వలక్షణ కామ కాలుష్య ప్రతిషేధ పూర్వకం 'మమతే' ౩ ఇతి శేషత్వప్రాప్త్యనుసన్ధానకార్యతాయాః ప్రతిపాదనాత్;

తదుత్తరార్ధేన, మన్త్రరత్నోత్తర ఖణ్డోక్త ప్రార్థనాయాః స్వార్థతాగన్ధవిధుర కేవలపారార్థ్యమాత్ర విషయకత్వ ప్రదర్శన పూర్వకం స్వస్వరూపదుఃఖావహ సుర-నర-తిర్యక్-స్థావరాత్మక సర్వవిధ ప్రాకృతజన్మనామపి కేవలపరార్థతయైవ ప్రార్థితత్వాచ్చ;

మన్త్రరత్నోక్త ప్రార్థనయోః స్వార్థతాబుద్ధిప్రయుక్తత్వోక్తేః తద్విరుద్ధత్వాచ్చ;

నచ, మన్త్రరత్న ప్రార్థనావిషయ ఉపాయోపేయయోః నిరతిశయ భోగ్యతయా ప్రార్థనాయాం స్వార్థతాయా దుష్పరిహరత్వం శంక్యమ్;

విషయగత నిరతిశయ భోగ్యతాయాః స్వార్థతామూలత్వాభావ కరత్వస్య,

'జితంతే పుణ్డరీకాక్ష! నమస్తే' ౪ ఇత్యాది సిద్ధత్వేన విషయ భోగ్యతాతిశయస్య స్వార్థతాపాదకత్వోక్తేః తద్విరుద్ధత్వాత్;

* శ్రీరా. అ. ౫౩-౩౧.
౨॥ శ్రీరా. ఉ. ౩॥ పు. ౫౩౮, ౨వ నోట్టు.
౪॥ పు. ౫౩౩, ౩వ నోట్టు.

మీ.—నచైవం లౌకికానుభవ విరోధః;

లోకేపి, గుణోత్తరాప్రాప్తవిషయసత్తా [త్తా?] నాం తద్గుణజిత తయాఽస్వసత్తా వినాశనేనాపితదతిశయాధానస్య సుప్రసిద్ధత్వాత్:

అత్రాపి 'తేపాదయోఃస్థితమ్' ౧ ఇతి కామకాలుష్యాభావ ప్రయోజకతయా భగవచ్చరణారవిన్ద భోగ్యతాతిశయస్య ఉక్తత్వేన తద్భోగ్యతాయాః స్వార్థతా హేతుత్వోక్తేః తద్విరుద్ధత్వాచ్చ:

కించ, 'రామేప్రమాదంమాకార్షీః' † 'భరతేన తథానఘః' ౨ ఇత్యాదినా విషయభోగ్యతా నిబన్ధన ప్రావణ్యస్యాపి కైఙ్కర్యవిరోధి తయాన మశ్నబ్ధాత్తర్భావస్య సిద్ధత్వేనద్వయోక్త ప్రార్థనయోః విషయ భోగ్యతాబలేనస్వార్థతా కల్పనస్యనమశ్శబ్ద విరుద్ధత్వాచ్చ:

'నను! ''నకామకలుషమ్'' ౧ ఇత్యాదిజితన్తావచనే, ''నకామ కలుషమ్'' ౧ ఇతి నకామసామాన్య నిషేధః,

కింతు, నిషిద్ధవిషయ కామనామాత్రనిషేధ ఏవ;

''కలుష'' ౧ పదస్వారస్యాత్:

ఉత్తరత్ర ''కామయేవైష్ణవత్వంతు'' ౧ ఇతి, భగవద్దాస్య కామనోక్తిస్వారస్యాచ్చ:

''సర్వజన్మసు'' ౧ ఇత్యనేనాపి, న 'ప్రాకృతజన్మప్రార్థనమ్' ఇత్యుచ్యతే,

కింతు, ప్రారబ్ధఫలస్యావశ్యానుభావ్యతయా సంభావితప్రారబ్ధ ఫల జన్మానువాదమాత్ర పరంతత్' ఇతి, యదిప్రారబ్ధకర్మవశాత్ జన్మాని నవేయుః,

తదా, తేషువైష్ణవానువృత్తి రేవప్రార్థ్యతే:

తస్మాత్ అస్యవచనస్య పూర్వోక్తార్థకత్వ మనుపపన్నమ్' ఇతి చేత్ నైవమ్;

ప్రాప్తశేషి భగవత్-పాదారవిన్ద వ్యవస్థితస్యమమచిత్తస్య, 'స్థితేరవిన్దేమకరన్దనిర్భరే' ౩ ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యా నిషిద్ధవిషయ ప్రావణ్యస్య అత్యన్తాప్రసక్తత్వేన, తత్-ప్రతిషేధాయోగాత్:

మీ.—స్వార్థత్వేన భగవదనుభవాదికామనాయాః, భగవదన న్యార్హశేషత్వ విరుద్ధత్వేన నమశ్శబ్ద నిషిద్ధతయా, 'కామ' ౧ శబ్దేన స్వార్థానుభవాది కామనోక్తౌ 'కలుష' ౧ పద స్వారస్యభఙ్గాభావాత్:

ఉత్తరత్ర, 'కామయే, వైష్ణవత్వమ్' ౧ ఇత్యాదౌ, 'వైష్ణవత్వ' ౧ శబ్దేన, స్రక్చన్దనాదివత్ విష్ణ్వర్థత్వోక్త్యా 'కేవల' ౧ శబ్దేనస్వార్థత్వ నిషేధాచ్చ:

కేవలపారార్థ్య కామనోక్త్యా తదనుసారేణాపి 'నకామకలుషమ్' ౧ ఇత్యత్రస్వార్థ గర్భకామనాయా ఏవస్వరసతోనిషేధ ప్రతీతేః:

శరణాగతానాం దృప్తానామపి, జన్మాన్తరా ప్రసక్త్యా 'సర్వ జన్మసు' ఇత్యస్య'' అనువాదపరత్వా సంభవాత్:

''అహృతసహజదాస్యా సూరయస్సృస్తబన్ధా (ః) విమల చరమ దేహా (ః) ఇత్యమీరఙ్గధామ।

మహితమనుజతిర్యక్ స్థావరత్వాః శ్రయన్తే' ౪ ఇతి, నిత్యానా మపి కేవల భగవదతిశయాధానార్థం తిర్యక్ స్థావరాదిభావదర్శనేన తదనుసారేణ 'సర్వజన్మసు కేవలమ్' ౧ ఇత్యత్ర సర్వేషాం జన్మనాం భగవద్దాస్యార్థతయా ప్రార్థనాయా ఏవస్వరసతః ప్రతీతేః:

'అహంకథంవాభూయాసమ్', ౫

'ముద్దోవాయమునాతటే', ౬

'రథ్యాసునామన్యతమోభవేయమ్', ౭

ఇత్యాదిషు తత్-ప్రార్థనాయాః కణ్ఠోక్తత్వాచ్చ,

'నకామకలుషమ్' ౧ ఇత్యాదేః యథోక్తార్థపరత్వ ఏవ స్వార స్యాత్:

నచ, 'కేవలపరార్థస్య ప్రార్థనా న సంభవతి' ఇతిశఙ్క్యమ్;

లోకేగుణజితానాం విషయప్రవణానాం కేవలపరార్థ ప్రార్థనా దర్శనేన విరోధాభావాత్:

స్వాతన్త్ర్యాభిమానినాం స్వార్థపరత్వవత్ స్వపరార్థాభిజ్ఞానాం కేవల పారార్థ్యపరతాయా ఏవ ఉచితత్వాచ్చ:

౧॥ జితన్తా. ౧-౧౨. † రా. అ. ౪౦-౫. ౨॥ రా. అ. ౧-౧.
౩॥ స్తోత్రరత్నమ్ శ్లో-౨౭

* ౪॥ శ్రీరంస్త. ౧. ౩౩. ౫॥
౬॥ ౭॥

పరిత్యాజ్యక స్యైశ్వైహా వరణాధికృతోభృశమ్। తస్మాత్ స్వాతన్త్ర్యగన్ధోపి నాస్తి ప్రార్థయితుః స్వయమ్॥ సౌమిత్రిణాస్వనాశస్య ప్రార్థితత్వేనధీమతా।

మీ.—ఏతేన 'ఏరణాధికారిణామ అహంకార మమకార శూన్యత్వే, తాన్ ప్రతి పరార్థానుభవకైఙ్కర్యయోః పురుషార్థత్వం దురుపపాదమ్' ఇత్యపాస్తమ్:

అహంకార మమకార విధురాణాం స్వార్థత్వేన కించిదర్థ విషయక ఇచ్ఛాయా అనుపపన్నత్వేపి కేవల పరార్థత్వేనైవ అనుభవాది విషయక ఇచ్ఛాయా అబాధితత్వాత్:

అత ఏవహిస్వదుఃఖకరస్యాపి భగవద్విశ్లేషస్య భగవదతిశయార్థం సౌమిత్రిణా ప్రార్థనమ్ ఉపపద్యతే:

తస్మాత్, 'నకామకలుషమ్' ౧ ఇత్యాదినా మన్త్రరత్నఖణ్డద్వయోక్త ప్రార్థనయోః స్వార్థతాగన్ధరాహిత్య సిద్ధిర్దుర్వారైవ;

ఏవం 'నహిమే జీవితేనార్థో నైవార్థైర్నచ భూషణైః' ౨ ఇత్యాది సీతావచనే,

భగవద్భాగవతకించిత్కారానుపయుక్త దేహధారణాదీనాం నైరర్థక్యేన త్యాజ్యతోక్త్యా తద్బలేనాపి మన్త్రరత్నోక్త ప్రార్థనయోః కేవలపరార్థతా బుద్ధిపూర్వకత్వ సిద్ధేరవ్యాహతత్వాచ్చ:

'నను! "నహిమేజీవితేనార్థః" ౨ ఇత్యాది వచనే, 'వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే వినా రామం మహారథమ్' ౨ ఇత్యుత్తరార్ధేన పతి విశ్లిష్ట రాక్షసీ మధ్య జీవనస్యదుఃఖ రూపతయా

తాదృశజీవనాదేరేవ త్యాజ్యత్వ ప్రతీత్యాతద్వచనస్యనిరుక్తార్థ పరత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఇతి చేన్న;

అప్రజ్ఞాత విరోధితయా ప్రబలేనపూర్వార్థేన జీవితాదీనాం స్వార్థతా సామాన్యస్యకణ్ఠతః నిషిద్ధత్వాత్:

జీవితాది స్వార్థతా రాహిత్య ప్రమాణ ప్రసిద్ధిపరేణ 'హి' శబ్దేనమూలమన్త్ర మన్త్రరత్నాదిగత నమశ్శబ్దాదిరూప ప్రబలప్రమాణ ప్రసిద్ధి ప్రతిపాదనాచ్చ:

జీవితాదీనాంస్వార్థతా సామాన్యాభావస్య సుప్రతిష్ఠితత్వేన, తదుత్తరార్ధేన తత్సంకోచాయోగాత్:

ఉత్తరార్ధస్య పూర్వార్ధోక్త జీవితాదిస్వార్థతా సామాన్యాభావస్య ఉపపాదకతయైవ సార్థత్వే సంభవతి,

మీ—తద్బాధకత్వాయోగాచ్చ:

స్వార్థత్వంహినామస్వేచ్ఛా విషయత్వమ్;

తచ్చద్విధమ్:—

'స్వాతిశయ-తత్-ప్రయోజకత్వాది జ్ఞానాధీన ఇచ్ఛావిషయత్వమ్;

పరాతిశయ-తత్-ప్రయోజకత్వాది జ్ఞానాధీన ఇచ్ఛావిషయత్వంచ' ఇతి:

తత్ర ప్రథమః స్వార్థత్వాభావః,

భగవదనన్యార్హ శేషత్వపారతన్త్ర్యాది ప్రతిపాదక బహుప్రమాణ ప్రసిద్ధః;

తత్-ప్రసిద్ధిశ్చాత్ర 'హి' శబ్దేసంగృహీతః:

ద్వితీయః స్వార్థత్వాభావశ్చ,

అత్రభగవద్భాగవతసాన్నిధ్యాభావరూప ఉపపత్తిసిద్ధః:

సాప్యుపపత్తిః, 'హి' శబ్దాన్తర్గతైవ:

ఉపపత్త్యన్విత ప్రసిద్ధేరపి ప్రసిద్ధిత్వేనరూపేణ 'హి' శబ్దద్యోత్యత్వాత్:

తథాచ ఉత్తరార్ధేన,

తాదృశద్వితీయస్వార్థత్వాభావ ఉపపాదక ఉపపత్తిరేవ ప్రతిపాద్యతే:—

తత్ర:—'వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే' ౨ ఇత్యనేన, భాగవత కించిత్కారోపయుక్తతత్-సన్నిధాన విరహో వివక్షితః;

'వినా రామం మహారథమ్' ౨ ఇత్యనేన, భగవత్ కించిత్ కారోపయుక్తతత్-సాన్నిధ్యాభావః ప్రతిపాదితః;

నచ 'రాక్షసీగణస్య త్రిజటాభిమాన నిష్ఠత్వేన చరమపర్వనిష్ఠ భాగవతసమవాయాత్మకత్వేన భాగవతసాన్నిధ్యాభావోక్తిః బాధితా' ఇతి వాచ్యమ్;

తథాసతి, రాక్షసీ చిత్రవధోద్యుక్తస్యమారుతేః స్వరూపనాశ ప్రసఙ్గాత్:

౧ పు ౫౪౧, ౧మ నోట్టు. ౨!!

మీ.— తత్-ప్రవృత్తేరజ్ఞాన కృతత్వాన్న దోషః’ ఇతి చేన్న;

శింశుపావృక్షాగ్రే స్థిత్వా త్రిజటోపదేశాదికమ్ అధ్యక్షితవతః తత్-జ్ఞానాసంభవాత్;

మారుత్యజ్ఞానవిషయే భవాదృశానామభిజ్ఞానాయోగాచ్చ;

‘మైథిలీ కర్తృక రాక్షసీరక్షణ రూప కార్య బలాదేవ తత్తథాత్వం జ్ఞాయతే’ ఇతి చేన్న;

తద్రక్షణానన్తరమ్, రాక్షసీజనపాద నిపాతాదినా స్వాపరాధక్షామణాపర్యనేన తద్రక్షణస్య రాక్షసీజనభాగవతత్వ కల్పకత్వోక్త్యయోగాత్;

తాదృశ రాక్షసీ జనవైధవ్యకారిణః భగవతశ్చ అసమీక్ష్యకారిత్వప్రసఙ్గాత్;

రాక్షసీనాం, ‘న సంశయోఽస్తి తద్భక్త పరిచర్యారతాత్మనామ్।

తే తైవ తే ప్రయాస్యన్తి’ ౧ ఇత్యాద్యుక్త అప్రతిహతశక్తిక చరమోపాయ నిష్ఠత్వే,

సీతాకర్తృక తద్రక్షణస్య, ‘లఘుతరా రామస్య గోష్ఠీకృతా’ ౨ ఇతి జనన్యాధికారిరక్షక భగవద్గోష్ఠీ లఘూకృతి హేతుత్వోక్త్యయోగాత్;

‘తథైవార్ద్రాపరాధాః’ ౩ ఇతి ఆర్ద్రాపరాధానువృత్త్యయోగాచ్చ;

న హి చరమపర్వనిష్ఠానాం బుద్ధిపూర్వకాపరాధానువృత్తిస్సంభవతి?;

న చైవమపి ‘త్రిజటాయా భాగవతత్వస్య అక్షతత్వేన, తత్-సన్నిహితాయాం సీతాయాః భాగవతాసన్నిధానోక్తిర్బాధితా’ ఇతి వాచ్యమ్;

తదితర రాక్షసీ కర్తృక ప్రతిరోధబలేనైవ తత్-సన్నిధానస్యాప్యకార్యకారితాయాః ‘వసన్త్యా రాక్షసీమధ్యే’ ఇత్యనేన వివక్షితత్వాత్;

న హి ఏకాక్షీ వికటర్త్యాదయః సీతాయాః త్రిజటయా సహ, ‘బోధయన్తి పరస్పరమ్’ ౫ ఇత్యాదిరీత్యా, వృత్తకీర్తనాదికం వా సహన్తే?;

మీ.—తస్మాత్ అస్యశ్లోకస్య అయమేవార్థః:—

“‘మత్సంబన్ధి జీవితార్థ భూషణాది జన్యమ్ ‘అర్థ’ శబ్ద ప్రతిపాద్య ఇచ్ఛావిషయసామాన్యం నాస్త్యేవ” ఇతి పూర్వార్ధే ప్రతిజ్ఞాతస్య అర్థస్య, ‘హి’ శబ్దేన ప్రమాణ ప్రసిద్ధా హేతుస్సంగృహీతా;

జీవితాదీనాం స్వార్థ జనన స్వరూపయోగ్యత్వాభావః,

పరార్థజననసామగ్ర్యన్తరాభావశ్చ;

తత్ర పూర్వహేతోస్స్వం ప్రతిపన్నత్వేన ఉపపాదన నిరపేక్షత్వాత్ ఇతరహేతుమాత్రమ్ ఉత్తరార్ధేన ఉపపద్యతే;

తత్ర ‘రాక్షసీమధ్యే’ ఇత్యనేన,

భాగవతసమవధానాభావః,

సమవహితభాగవత కించిత్కార ప్రతిబన్ధకసమవధానం చ, అభిప్రేతమ్’ ఇతి;

‘నను! నిరుక్తశ్లోకే, పతివిశ్లిష్ట శత్రుమధ్యవాస దశాయాం జీవితాదీనాం స్వార్థతా నిషేధస్వారస్యాత్,

తదన్యదశాయాం తేషాం స్వార్థత్వం ప్రతీయతే!’ ఇతి చేన్న;

అర్థసామాన్యస్యైవ అత్ర ప్రతిషేధాత్;

న హ్యత్ర, ‘మే జీవితేన మదర్థో నాస్తి’ ఇత్యాది రూపేణ ప్రతిషేధశ్శ్రూయతే?;

కింతు, ‘మే జీవితేనార్థో నాస్తి’ ఇత్యాదినా అర్థసామాన్యమేవ ప్రతిషిధ్యతే;

‘మే’ ఇత్యస్య షష్ఠ్యన్త అస్మత్-శబ్దస్య, జీవితాది శబ్దైరేవాన్వయాత్;

తథా చ, పతివిశ్లిష్టశత్రుమధ్యవాసదశాయాం స్వజీవితాదిజన్య ప్రయోజన సామాన్య నిషేధాత్,

తదన్యదశాయాం ప్రయోజనసామాన్యమేవ సిధ్యతి;

న తు స్వప్రయోజనమ్;

న చ, ‘ప్రయోజన సామాన్య సిద్ధావసత్యాం స్వాపేక్షయైవ ప్రయోజనత్వస్య వక్తవ్యత్వేన తస్య స్వప్రయోజనత్వ సిద్ధిస్స్యాదేవ’ ఇతి వాచ్యమ్;

౧॥ ౨॥ ౩౯
౪॥ ౫॥ సు. ౧౦-౭.

“నీతయాపతివిశ్లేషదశాయాంజీవితాదిభిః| అర్థాభావస్యచోక్తత్వాత్ తదన్యత్రప్రతీయతే॥ స్వార్థత్వమ్” ఇతిచేన్న; అత్రాఽర్థసామాన్యంనిషిధ్యతే,

ప్రకృతే ‘అర్థ’ శబ్దోక్తస్య ప్రయోజనత్వస్య “‘అర్థ్యతే” ఇతి అర్థః’ ఇతి వ్యుత్పత్త్యా ప్రార్థనా విషయత్వమాత్ర రూపత్వేన పూర్వో క్తరీత్యా కేవలపరార్థేషి స్వాపేక్షయా ప్రార్థనీయత్వసత్త్వేన అనుప [౫ పత్త్యభావాత్:

నచైవమపి, ‘ప్రతిబన్ధకనివృత్తి పూర్వకపతి సంశ్లేషదశాయాం ప్రయోజనసామాన్య సద్భావసిద్ధ్యాస్వ ప్రయోజనస్యాపి సిద్ధిసంభవాత్ తన్నిషేధః ప్రకృతే న సిధ్యత్యేవ’ ఇతి వాచ్యమ్;

‘నహిమేజీవితేనార్థః’ ౧ ఇత్యత్ర ‘హి’ శబ్దేన మూలమన్త్ర మన్త్ర రత్నాది నమశ్శబ్దాదిరూప ప్రమాణప్రసిద్ధి ప్రతిపాదనేన తత్-బలేనైవస్వ ప్రయోజన సామాన్య నిషేధసిద్ధేః:

నచైవమపి, ‘అస్య వచనస్యప్రోషిత భర్తృక స్త్రీధర్మమాత్ర పర త్వేన ప్రకృతార్థ ప్రామాణ్యందుర్వారమ్’ ఇతి శఙ్క్యమ్;

‘లంకారుద్ధ విదేహరాజతనయా న్యాయేనలాలప్యతే’ ౨ ఇతి [౧౫ సంకల్పసూర్యోదయరీత్యా పరిశుద్ధాత్మస్వరూపస్య వైదేహీసధర్మతయా తస్య వచనస్య ప్రకృతార్థ ప్రామాణ్యోపపత్తేః:

శ్రీద్రావిడ సామచతుర్థశతక అష్టమదశకే భగవతాపరాఙ్కుశ మునినా ‘మణిమామైకమైవిలమే’ ౩ ఇత్యాదినా ఏతద్వచనార్థస్య పరిశుద్ధాత్మ స్వరూపనిష్ఠతాయాః ప్రకాశితత్వాచ్చ: [౨౦

ఏతేన, ‘నిరుక్తవచనే జీవాత్మసత్తానైరర్థక్య అకథనేన జీవాత్మ స్వరూపస్య స్వార్థత్వమ్ అస్తి’ ఇతి శఙ్కాపరాస్తా:

అత్రదశమగాథాయామ్, ‘ఉయిరినాల్ కుమైవిలమే’ ఇతి జీవాత్మసత్తానైరర్థక్యస్యాపి ప్రతిపాదితత్వాత్:

కించ ‘నదేహంనప్రాణాన్’ ౪ ఇత్యాదిశ్లోకే శ్రీమద్యామున మునిభిః స్వార్థసామాన్యస్య కేవలపారార్థ్యలక్షణ స్వస్వరూపవిరోధిత్వేన అసహ్యతాభిధాన పూర్వకంతన్నివృత్తి ప్రార్థనేన, తద్బలాదపి వరణస్థలే అహంకారాది సామాన్యాభావసిద్ధ్యా అహంకారవిషయ ప్రావణ్య రూపః న్యాసోపాసనాదినిష్ఠా సాధారణ్యేన స్వరూపనాశకత్వమ్ ఉప పద్యత ఏవ:

‘నను ! “నదేహమ్” ౫ ఇత్యాదిశ్లోకే భగవచ్ఛేషత్వానుప యుక్తానామేవ, నివృత్తిప్రార్థనా;

తదుపయుక్తానాం స్వార్థానామనిషేధః ప్రతీయతే’ ఇతిచేన్న;

‘పరగతాతి శయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపం, సశేషః’ ౬ ఇతి శేషత్వస్య అన్యాతిశయాధానవ్యవచ్ఛే దక అవధారణ ఘటితతయా స్వార్థతాయాస్తద్విరుద్ధత్వేన, స్వార్థ తయా ఉపదీయమానానాం భగవచ్ఛేషత్వోప యుక్తత్వ సంభవా దేవతేషామ్ అన్తర్భావాభావేన నిషేధసిద్ధేః.

నచ యజమానాదిగతయాగాది శేషత్వస్య ఆకారాన్తరేణస్వ శేషత్వసహితయా తన్న్యాయేన భగవచ్ఛేషత్వస్యాపి స్వశేషత్వా విరోధశ్శఙ్క్యః; [౧౦

యాగస్థలే యాగార్థతారహిత రూపాన్తరసత్త్వేనతేన రూపేణ స్వశేషత్వ సంభవేపి భగవచ్ఛేషత్వస్య కేవలాన్వయితయా తద్రహిత రూపాన్తరాభావేన తదనుపపత్తేః:

ప్రణవేమధ్యమాక్షరేణ అనన్యార్హత్వోక్త్యానమః పదే తద్వివర ణాచ్చ, [౧౫

భగవచ్ఛేషభూతానాం ప్రకారాన్తరేణస్వ శేషత్వశఙ్కాయా అపి విశిష్య నిషిద్ధత్వేన ప్రకృతే యాగ యజమానాది న్యాయాన వతారాచ్చ:

నచ ఉకారనమః పదయోః ప్రత్యక్షవిరోధాత్ దౌర్బల్యమ్;

ఆత్మస్వరూపస్య అతీన్ద్రియత్వేన తద్విషయే శాస్త్రస్యైవ ప్రాబల్యాత్:

అత ఏవ లోకదృష్టాన్యశేషతా సామాన్యస్య కర్మోపాధికతా యాః కల్పనీయత్వాచ్చ:

ఏతేన దేవతాన్తరశేషత్వాది గ్రాహక శాస్త్ర విరోధోపి ప్రత్యుక్తః: [౨౫

ప్రబల ప్రమాణభూత ప్రణవ నమఃపదాద్యనురోధేనైవ తేషా మపినేయత్వాత్:

అత ఏవచ ‘స్వార్థానుభవాది సాధనవిధాయక శాస్త్రబలా దేవ ప్రణవనమః పదాదిసంకోచః కింనస్యాత్ !’ ఇతి శఙ్కాపిపరాస్తా;

ప్రణవ మన్త్రశేషాదీనాం సర్వవేదమూలత్వేన ప్రబలతయా తద్వివరణభూతానాం వేదాదీనాం తదనురోధేననేయత్వాత్;

౧. ౨. సంకల్పసూర్యోదయః, ౩. తి. వా. ౪-౯-౨, ౪. తి. వా. ౪-౮-౧౧. ౫. పు. ౫౩౫, ౧౫ నోట్సు.

19-7-1900.

స్త్రీభర్తృకపరత్వేపరస్యాప్రామాణ్యముచ్యతే।" ఇత్యేవం నైవవక్తవ్యం; విశుద్ధాత్మస్వరూపిణః॥ సీతాసామ్యస్య వేదాన్తాచార్యైః కణ్ఠోక్తితస్స్ఫుటమ్।

మీ — శ్రుతిస్వారస్య విరుద్ధస్మృతీనామివ శ్రవణస్వారస్య విరుద్ధార్థే వేదానాం తాత్పర్యాయోగాత్:

తస్మాత్ స్వార్థతాయా భగవచ్ఛేషత్వ విరుద్ధతయా దేహాది మోక్షపర్యన్తస్వార్థ సామాన్యస్య భగవచ్ఛేషత్వ బహిర్భావ [౫ సిద్ధిః దుర్వారైవ:

'నను! లోకే, సార్వభౌమ శుకక్షీరాస్వాదన యథేచ్ఛా విహరణాదీనాం శుకబుద్ధ్యాస్వార్థానామేవసతాం సార్వభౌమగతా నన్దాద్యతిశయాధాయకత్వవత్ 'జక్షత్ క్రీడన్ రమమాణః స్త్రీభిర్వాయానైర్వా' * ఇత్యాది ముక్త వ్యాపారాణాం స్వార్థత్వే ప్యపిపరార్థత్వమ్ ఉపపద్యతే' ఇతి చేన్నైవమ్;

యాగయజమానయోరివ సార్వభౌమశుకయోరపి శేషశేషి భావస్య అన్య శేషత్వసహత్వేన తత్తథాత్వ సంభవేపి,

చేతనేశ్వరయోః శ్శేష శేషిభావస్య అనన్యార్హతా విశిష్టత్వేన ప్రకృతే తదయోగాత్: [౧౫

అత ఏవహి, ప్రకృతే కేవలం 'శేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతమ్' ౧ ఇత్యనుక్త్వా 'తవశేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతమ్' ౧ ఇత్యేవ ఉచ్యతే!:

అనన్యార్హతా వైశిష్ట్యమేవహి ఇతరశేషత్వాపేక్షయా భగవచ్ఛేషత్వస్యవ్యావృత్తిః:

నచైవం 'స్వస్వరూపాదీనాం స్వాపేక్షయాప్యానన్దరూపతాయా అవర్జనీయత్వేన భగవచ్ఛేషత్వా భావః ప్రసజ్యతే' ఇతి వాచ్యమ్;

శేషలక్షణఘటకస్య అతిశయస్య స్వత (ః) ఇచ్ఛావిషయత్వ రూపేనైవ వివక్షితతయా స్వాపేక్షయా తాదృశాతిశయస్యైవ శేషత్వ లక్షణఘటక ఏవకారవ్యుదాసనీయతయా విరోధాభావాత్:

నహ్యనుషఙ్గిక స్వస్వరూపాద్యానన్దానామ్ ఉద్దేశ్యత్వ [౨౫ లక్షణమ్ ఇచ్ఛావిషయత్వమ్ అస్తి?:

యేనతేషాం ప్రధానగతోద్దేశ్యతాలక్షణం స్వత (ః) ఇచ్ఛావిషయత్వం సంభావ్యేత:

నచ, 'ఏవంసతి, లీలావిభూతేర్భగవచ్ఛేషత్వాభావ ప్రసఙ్గః; సర్వేషాం బద్ధానాం స్వాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదాన సత్త్వాత్'; ఇతి వాచ్యమ్;

మీ. — లీలారసరూప భగవద్గతాతిశయస్య స్వస్వరూప విరుద్ధధర్మాన్వయైక్యనిష్పాద్యత్వేన తత్రస్వాతిశయాధానస్య పరాతిశయాధానార్థత్వేన విరోధాభావాత్: [౫

అత ఏవహి, 'పుంసాంపణ్యవధూవిడంబి వపుషాధూర్తాని తాయాసయన్' ౨ ఇత్యాదికమ్ అనుగృహీతమ్!:

నచస్వార్థానుభవాదీనామపి ఏవమేవ భగవదతిశయాధానార్థకస్య సంభవాత్ భగవచ్ఛేషత్వా బహిర్భావత్సిద్ధిః;

తథాసతి, అవిద్యాకర్మవాసనారుచి ప్రకృతీనామపి ప్రకృత [౧౦ భగవచ్ఛేషత్వ విభవ బహిర్భావాభావ ప్రసఙ్గాత్:

నచ "'శేషత్వ విభవాద్బహిర్భూతమ్" ౧ ఇత్యత్ర అసంకోచ పరేణ "విభవ" ౧ శబ్దేనశేషత్వ విరుద్ధధర్మాన్వయలక్షణ స్వరూప సంకోచ సామాన్యనివృత్త్యుక్త్యా లీలారసహేతు భూతానామ్ అవిద్యాదీనాం తదభావేన ప్రకృతశేషత్వ విభవ బహిర్భావ(ః) ఉపపద్యత ఏవ' ఇతి వాచ్యమ్;

తుల్యన్యాయేన స్వార్థానుభవాదీనామపి తద్బహిర్భావ సిద్ధేః నిష్ప్రత్యూహత్వాత్:

తేషామపి స్వార్థత్వ లక్షణస్వరూప విరుద్ధధర్మాన్వయాత్మక సంకోచ సహకృతత్వా విశేషాత్: [౨౦

నచ ఏవంసతి స్వార్థానుభవాదీనాం మోక్షాన్తర్భావా సిద్ధి ప్రసఙ్గః;

ప్రకృతి సంబన్ధనివృత్తిమాత్ర స్యైవముక్తి శబ్దార్థత్వేన విరోధాభావాత్:

'స్వాభావిక పరమాత్మానుభవమేవ మోక్షమాచక్షతే' ౩ [౨౫ ఇతి భాష్యంతు, పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షమాత్ర విషయమ్:

నతుమోక్షసామాన్య విషయమ్:

అత ఏవహి, 'త్వంన్యఞ్చద్భి రుదఞ్చద్భిః కర్మసూత్రోపపాదితైః॥ హరే! విహరసి క్రీడాకన్దుకైరివజన్తుభిః॥' ౪

ఇత్యత్రస్వయత్న జనిత ఉదఞ్చనాత్మక ముక్త్యన్తరాణాం భగవల్లీలారసాధాయకత్వ వచనమ్ ఉపపద్యతే?:

౧॥ పు. ౩౩౫, ౧౯ నోట్సు.

౨॥

౩॥

౪॥

"శేషత్వానుపయుక్తానాంనివృత్తిప్రార్థనోక్తితః। ఋటోశేషత్వేప యుక్తానాందుర్వారా సాధుతా" ఇతిన॥ పరోత్కృష్ఠాథాయకంహిశేషత్వంతదు

టీ.—తస్మాత్, న్యాసోపాసనాదిజన్య జఘన్యమోక్షస్తత స్వార్థానుభవాదీనాం లీలావిభూత్యన్తర్గత స్వర్గాద్యనుభవాదివత్ స్వార్థతా లక్షణ స్వరూపవిరుద్ధ ధర్మాన్వయా విశేషాత్,

తేషాం ప్రకృతశేషత్వ విభవ బహిర్భావ(ః) ఉపపద్యత ఏవ;

తథాచ, 'తవశేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతమ్' ౧ ఇత్యస్యాయమర్థః:

'తవ' ౧ ఇత్యనేనయాగయజమానాది సాధారణ శేష శేషిభావ వ్యావర్తనేన నార్హత్వంబోధ్యతే;

'శేషత్వ' ౧ శబ్దేన, తత్ఫలోపధానరూపా శేషవృత్తిర్వివక్షితా;

'విభవ' ౧ శబ్దేన, శేషత్వవిరుద్ధధర్మాన్వయ లక్షణసంకోచ రాహిత్యమ్ అభిప్రేతమ్;

ఇత్థంచ, అనన్యార్హత్వ విశిష్టస్య అసంకుచితం ఫలోపధానమ్, 'తవశేషత్వవిభవాత్' ౧ ఇత్యనేనోక్తం భవతి;

'శేషత్వ విభవాద్బహిర్భూతమ్' ౧ ఇత్యనేన, తాదాత్మ్య-స్వాభావ ప్రయోజకాభావ ప్రతియోగితానవచ్ఛేదక ధర్మానవచ్ఛిన్నత్వ-విశిష్టస్యాన్తర సంబన్ధేన శేషత్వ విభవ విశిష్టాన్యతమత్వమ్ అభిప్రేతమ్;

ఏవంచ స్వార్థదేహ ప్రభృతి 'నాన్యత్ కిమపి' ఇత్యుక్తస్వార్థానుభవ కైఙ్కర్యపర్యన్తానాం సర్వేషాం భగవచ్ఛేషత్వ విభవతాదాత్మ్యాభావాత్,

భగవచ్ఛేషత్వ విభవాభావ ప్రయోజక అభావ ప్రతియోగితానవచ్ఛేదక స్వార్థత్వాద్యవచ్ఛిన్నత్వేన తదనవచ్ఛిన్నత్వాభావాచ్చ,

నిరుక్తాన్యతరసంబన్ధేన శేషత్వవిభవ విశిష్టాన్యతయా భగవచ్ఛేషత్వ విభవాత్ బహిర్భూతత్వేనతన్నివృత్తిప్రార్థనా శరణ్యస్య ఏకస్య అహంకారవిషయ ప్రావణ్య గర్భరాహిత్య స్వార్థానుభవాది ఫలక సాధనాన్తరాణామ్ అహంకారవిషయ ప్రావణ్యాభావేన స్వస్వరూప నాశకత్వంచ 'నదేహమ్' ౧ ఇత్యాదిపరమాచార్యసూక్తి బలాత్ సిద్ధ్యత్యేవ;

ఏవం ద్రావిడసామ ద్వితీయశతక నవమదశక ప్రథమగాథాయామ్, 'ఎమ్మా వీట్టిత్తిఱముమ్ శెప్పమ్' ౨ ఇతి, పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షేపి స్వార్థతాబుద్ధేః,

ముక్తిరత్నవమన పదఘటక విరోధిస్వరూపపర షష్ఠ్యన్తమకారార్థ

టీ.—స్వగతత్వేన అత్యన్త పరిహరణీయతాయాః భగవతా పరాంకుశమునినైవ ప్రదర్శితతయా,

తద్బలేనాపి వరణే అహంకార మమకారగన్ధాభావః,

స్వార్థానుభవాది ఫలక ఉపాసనన్యాసాదీనామ్ అహంకారాద్యన్వయశ్చ, సిద్ధ్యత్యేవ:

'నను! "ఎమ్మావీట్టిత్తిఱముమ్' ౨ ఇత్యాదౌ,

'వీడు'—మోక్షః;

'మావీడు'—మహామోక్షః

'ఎమ్మావీడు' ౨ —సర్వథా మహామోక్షః" ఇతి మోక్ష విశేషణానాం వ్యావర్త్యాసంభవేన, కేవలమోక్షస్వరూప శిక్షణమాత్రతాయా అవశ్యవక్తవ్యతయా "తిఱముమ్ శెప్పమ్" ౨ ఇత్యాదినా తాదృశ మోక్షగర్భప్రసక్తత్యాగ పూర్వకదివ్య చరణారవిన్దప్రాప్తి ప్రార్థనస్యాపి మోక్షాన్తర్గతదివ్య విగ్రహానుభవ ప్రశంసాముఖేన మోక్ష స్వరూప శిక్షణార్థతాయా ఏవన్యాయ్యత్వాత్ తద్బలేన, మోక్షవిశేషాణాం అహంకార గర్భతయా త్యాజ్యత్వ సిద్ధివచనమ్ అప్రామాణికమ్' ఇతి చేన్నైవమ్;

మోక్షశబ్దేన త్రివర్గవ్యావృత్తేః మహామోక్షశబ్దేన సంకుచిత మోక్షరూపకైవల్యాది సాలోక్యవ్యావృత్తేః,

సర్వప్రకారమహత్త్వ వచనేన సర్వోత్కృష్ట సూరిదృశ్యస్థాన ప్రాప్తి లక్షణ సామీప్య సాయుజ్యయోః ప్రతీత్యా సారూప్యాదిమాత్ర లక్షణ మోక్షవ్యావృత్తేశ్చ స్వరసతః ప్రతీత్యా విశేషణానాం వ్యావర్తకతాయా అక్షతత్వాత్:

నచ, "లోకేషు విష్ణోర్నివసన్తి కేచిత్ సమీపమిచ్ఛన్తి చ కేచిదన్యే।
అన్యేపిరూపంసదృశం భజన్తేసాయుజ్యమన్యే సతు మోక్ష ఉక్తః" ౩ ఇతి వచనే,

సాలోక్యాదీనాం త్రయాణాం "లోకేషువిష్ణోః" ౩ ఇతిబహువచనాన్తలోకశబ్దేన ప్రాకృతలోకావచ్ఛిన్నత్వ సిద్ధేః,

"సతు మోక్ష ఉక్తః" ౩ ఇతిసాయుజ్యమాత్రస్య మోక్షశబ్దార్థత్వోక్తేశ్చ,

సాయుజ్యవ్యతిరిక్తానాం ముక్తిత్వాసంభవాత్ తేషాంమోక్షశబ్దేనైవవ్యావృత్తిసిద్ధ్యా మహత్త్వాది విశేషణానామ్ అవ్యావర్తకత్వమేవ' ఇతి వాచ్యమ్;

బహువచనాన్త 'లోక' ౩ శబ్దస్య 'బ్రహ్మలోకాన్ గమయతి' ౪,

౧॥ శ్రీ. ౫౩౫, ౧౫ సూత్ర.

౨॥ తి. వా, ౨-౯-౧. ౩॥ ౪॥

తత్, మోక్షత్వాద్యభావాచ్చ కైవల్యాదియథాతథా। విలక్షణమహామోక్షత్వాభావాదిదమ్ త్రిషు॥ సాధనాన్తరసంజాతం సాయుజ్యం త్యాజ్యతాం

మి.—ఇత్యత్రైవ అప్రాకృతిలోకబాహుల్య పరతయా వా, 'అదితిః పాశాన్' ౧ ఇతివత్, బహువచనస్య అవివక్షితార్థకతయా వా, శ్రీవైకుణ్ఠైకపరత్వసంభవత, ప్రాకృతలోక పరత్వోక్తేర్నిర్మూలత్వాత్;

అనుగృహీతంచ 'పరం జైమినిః' ౨ ఇత్యాది భాష్యే:—

'అర్థస్య ఏకత్వే నిశ్చితే, బహువచనస్య "అదితిః పాశాన్" ౧ ఇతివదుపపత్తేః

పరస్య బ్రహ్మణః పరిపూర్ణస్య సర్వగతస్య సత్యసంకల్పస్య స్వేచ్ఛా పరికల్పితాః స్వసాధారణా(ః) అప్రాకృతాశ్చ లోకాః సాత్యస్యాయనసన్తి;

శ్రుతిస్మృతీతిహాసపురాణ ప్రామాణ్యాత్': ౨ ఇతి;

మహానారాయణేన శ్రీవైకుణ్ఠాన్తర్గతా(ః) బహవో విష్ణు-లోకా(ః) ముక్త ప్రాప్యత్వేన ప్రదర్శితాః;

అథ '"సతు మోక్షః" ౩ ఇత్యనేన సాయుజ్యమాత్రస్య ముక్తిత్వమ్ ఉచ్యతే' ఇత్యనుపపన్నమ్;

"మోక్షం సాలోక్య సామీప్యం సారూప్యం జ్ఞానకామయే।
ఇచ్ఛామ్యహం మహాభాగ! సాయుజ్యం త్విహ సువ్రత!॥" ౪

ఇతి ఖిలయుగ్వచనే సాలోక్యాదీనాం మోక్షత్వకణ్ఠోక్త్యా తద్విరోధాత్;

'"సతు మోక్షః" ౩ ఇత్యత్ర 'తు' కారేణ సాలోక్యాదిత్రయవైలక్షణ్యాభిధానాత్ సవిలక్షణో మోక్ష(ః) ఉక్తః' ఇతి సాయుజ్యస్య విలక్షణ మోక్షత్వేనైవ ఉక్తిప్రతీతేః, సాయుజ్యోత్కర్షమాత్ర పరత్వేన సాలోక్యాద్య ముక్తిత్వపరత్వే ప్రాకరణికత్వాయోగాచ్చ;

మి.—ఏవమ్:—

'ఏష్వాపిదు' ౫ ఇతి సర్వప్రకారమహత్త్వేన మోక్షవిశేషణస్య మోక్షాన్తరవ్యావర్తనార్థత్వాత్,

'తిలయుస్ శేష్యమ్' ౫ ఇత్యాదేరపి, దోషదుష్ట మోక్షాన్తరవ్యావృత్తి పరత్వమేవ న్యాయ్యమ్;

తత్ర 'ఏష్వాపిదు' ౫ ఇతి సర్వప్రకారవిలక్షణ మహామోక్షం సాయుజ్యముపాదాయ, తద్విషయే 'తిలయుస్ శేష్యమ్' ౫ ఇతి చేతనస్య ప్రతిగృహీతృత్వేన భగవతో దాతృత్వేన చ ప్రసంగాత్ప్రతీయమాన ప్రతిషిద్ధతయా చేతనయత్న ఫలత్వేన 'శాస్త్రఫలం ప్రయోక్తరి' ౬ ఇతి న్యాయేన చేతన భోగ్యతయా భగవద్దీయమానస్య న్యాసోపాసనజనిత సాయుజ్య విశేషస్య స్వస్వరూప విరుద్ధత్వం లభ్యతే;

తథా చ:—

'యథా మోక్షత్వాభావాత్ త్రివర్గస్య త్యాజ్యత్వమ్,
యథా చ, మహామోక్షత్వాభావాత్ కైవల్యస్య త్యాజ్యత్వమ్,
యథా వా సర్వ ప్రకారవిలక్షణ మహామోక్షత్వాభావాత్ సాలోక్య-సారూప్య-సామీప్యానాం త్యాజ్యత్వమ్,
తథైవ స్వరూపానురూప సర్వ ప్రకారవిలక్షణ మహామోక్షత్వాభావాత్ సాధనాన్తరజనిత సాయుజ్య మోక్షస్యాపి త్యాజ్యత్వమ్ విశిష్టమేవ' ఇత్యుక్తం భవతి.

[కున్నత్తూర్-వింజా-తిరువడిక్కళే శరణమ్]
గ్రన్థోయమేతావానే వాలాథి.

౧॥
౨॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౪, పా. ౩, అధి. ౧౧, శ్రీభా. పు. ౬౬౦.
౩॥
౪॥ జితన్తా. ౩, ౩౪-౩౫.
౫॥ పు. ౬౮౯, ఫుట్ నోట్సు.
౬॥

మూ.—౧౭౩. ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్ విష స్పర్శమ్ పోలే;

అనుకూలవిషయస్పర్శమ్ విషమిశ్రభోజనమ్ పోలే.

వ్యా.—౧౭౩. ఆక అహంకారత్తిల్ కొడుమైయై యరుళిచ్చెయ్‌తార్ కీళ్;

అనన్తరమ్ విషయఙ్గళిల్-కొడుమైయై యరుళి చ్చెయ్ కిఱార్ మేల్. (ప్రతికూలవిషయస్పర్శమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. [౧౦

(ప్రతికూలవిషయ) మావతు, లోకవిరుద్ధముమాయ్, నరకహేతువుమాయ్, ఇరుక్కుమవై నిషిద్ధవిషయమ్;

వ్యా.—తత్-స్పర్శత్తై (విషస్పర్శమ్ పోలే) ఎన్ఱతు, ప్రాణబాధకత్వేన ప్రసిద్ధమాకైయాలే ప్రాతికూల్యమ్ తోన్ఱి నిన్ఱు, ప్రాణనైముడిక్కుమ్ విషస్పర్శమ్ పోలే, [౫

శాస్త్రనిషిద్ధతయా ప్రసిద్ధమాకైయాలే, "ప్రతికూలమ్" ఎన్ఱే, తోన్ఱియిరున్దు స్వరూపనాశత్తై పణ్ణుకైయాలే.

(అనుకూలవిషయ) మావతు,

లోకవిరుద్ధముమన్ఱిక్కే, నరకహేతువుమన్ఱిక్కే విశిష్టవేషానుకూలమాయిరుక్కుమవై విహితవిషయమ్;

తత్-స్పర్శత్తై (విషమిశ్ర భోజనమ్ పోలే) ఎన్ఱతు, విషమిశ్రాన్న భోజనమ్, అతియోగ్యమాయిరుక్క "అనుకూలమ్" ఎన్ఱే, తోన్ఱియిరున్దు అవక్-ప్రాణనైముడిక్కు విడుమాప్పోలే, [౧౫

అ.—౧౭౩. ఉత్తరవాక్య సఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ఆక అహంకారత్తిల్) ఇత్యాది.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.— [౧౫

"[పూ.] (అహంకారత్తైయుమ్, విషయఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱు, ఉద్దేశిత్త క్రమత్తిలే ప్రథమమ్ అహంకార క్రౌర్యత్తై ప్రతిపాదిత్తు, అనన్తరమ్ విషయఙ్గళినుడైయ క్రౌర్యత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, అవసర సఙ్గతి" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"అత్తిలుమ్, 'అనర్థాతిశయ హేతుత్వత్తైప్పఱ్ఱి త్యాగత్తిల్ [౨౦ ప్రవృత్తిరుణ్డాకైక్కాగ ప్రతికూలవిషయ క్రౌర్యత్తుక్కు ప్రథమత్తిలే ప్రతిపాదనమ్' ఎన్నుమ్ అత్యర్థసిద్ధత్వాదనుక్తమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

'మూలత్తిలే ప్రతికూలత్వమ్ ససంబన్ధికమాకైయాలే సంబన్ధినై ఉద్దేశియామైయాలే న్యూనత్వముమ్, విషయత్తుక్కు సుఖజనకత్వేన అనుకూలత్వముమ్, ప్రత్యక్షసిద్ధమాయిరుక్క, దుఃఖజనకత్వరూప ప్రతికూలత్వముమ్ తద్విరుద్ధమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ప్రతికూలవిషయ మావతు) ఇత్యాది.

"అవిశేషేణ స్వపరసాధారణ ప్రాతికూల్య వివక్షైయాలే విశిష్య ప్రతిసంబన్ధానుపాదానమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (లోక) ఇత్యాది.

"(ప్రతికూల) శబ్దత్తాలే బలవద్ద్వేష విషయత్వార్హత్వమ్ వివక్షితమ్;

అ.—అత్తిల్, సాంకర్య ప్రసఙ్గాదికళాలే శరీరత్తుక్కుమ్ నరకహేతుత్వేన తనక్కుమ్ నిషిద్ధవిషయమ్ బలవద్ద్వేష విషయత్వార్హత్వమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (లోకవిరుద్ధముమాయ్) ఇత్యాది.

"లోకవిద్విష్టముమాయ్" ఎన్ఱపడి. [౨౦

"వైరంవిరోధో విద్వేషః" ౧ ఎన్ఱుకొడవతికే!.

(నరక) ఇత్యాదినా ప్రత్యక్షవిరోధమ్ పరిహృతమ్:

"'బాధకత్వేన ప్రమాణసిద్ధత్వేసతి బాధకత్వమ్ ఉపమానోపమేయసాధారణధర్మమ్' ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ప్రాణబాధకత్వేన) ఇత్యాది. [౨౫

(స్వరూపనాశత్తై) ఎన్ఱతు, "అనన్య భోగ్యత్వహానియై" ఎన్ఱపడి.

[అనుకూల] శబ్దవివక్షితమ్ (అనుకూలవిషయమావతు) ఇత్యాది.

"పూర్వోక్త ప్రతికూల భిన్నత్వేసతి, శరీరవిశిష్టత్వావచ్ఛిన్న ప్రతిసంబన్ధికాకరాగ విషయత్వార్హత్వమ్ అనుకూలత్వమ్" ఎన్ఱపడి.

"అతత్-జ్ఞనుక్కు అనుకూలత్వేన భాసమానత్వేసతి బాధకత్వమ్ ఉపమానోపమేయ సాధారణ ధర్మత్వేన మూలవివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అతియోగ్యమాయిరుక్క) ఇత్యాది,

సచాపివిషయస్సర్వోరిగ ద్భోగకారకామః। విషమిశ్రాన్నవత్ పాహోయపవిషయస్పర్శీః విషనకూలవత్ ॥ శ్వా [illegible] శకః।

వ్యా. — శాస్త్రవిహితతయా ప్రసిద్ధమాన్తైయాలే, అనుకూలమ్ పోలే తోన్ఱియిరుస్తు ఆస్వాదన్నుడైయ అనన్య భోగ్యత్వరూపమాన స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కైయాలే.

“విషస్య విషయాణాం చ దూరమత్యన్త మన్తరమ్।

ఉపభుక్తంవిషం హన్తి విషయాః స్మరణాదపి॥” ౧

ఎన్ఱు, భుజిక్కవుమ్ వేణ్డాతే స్మరణమాత్రత్తాలుమ్ ముడిక్కైయాలే, “విషత్తిఱ్కాట్టిల్ విషయమ్ అతిక్రూరమ్” ఎన్ఱానిత్తిలీః.

అ.—విషయఙ్గళుక్కు విషసామ్యద్రఢీకరణార్థమ్ విషాపేక్షయా ఆధిక్యత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ ప్రమాణత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (“విషస్య” ౧) ఇత్యాది.

“అత్యన్తం దూరమన్తరమ్” ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

(అన్తరమ్)=భేదమ్.

అతావతు, “క్రౌర్యరూపవైలక్షణ్యమ్” ఎన్ఱపడి.

(“అత్యన్తందూరమ్” ౧) ఎన్ఱతు, “అతిశయితతమమ్” ఎన్ఱపడి.

(“విషయాః” ౧) ఎన్ఱిఱవితు సామాన్యేన విహితనిషిద్ధద్వయపరమ్.

“ఘ్నన్తి” ఎన్ఱు విపరిణామమ్ పణ్ణిక్కొళ్వతు.

(“అపి” ౧) శబ్దమ్, ఏవకారార్థమ్.

“స్మరణాదేవఘ్నన్తి” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ భుజిక్కైక్కు వ్యావర్తిక్కిఱతు.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భుజిక్కవుమ్) ఇత్యాది.

అన్యత్ర స్మరణమాత్రత్తుక్కు బాధకత్వవిరహ ప్రత్యక్షమూలక విరోధత్తై (“అపి” ౧) శబ్దమ్ ద్యోతిక్కిఱతాయ్, “ఉపభుక్తం విషం హన్తి విషయాః స్మరణాదపి” ౧ ఎన్ఱు విభజ్య ఆమ్నానత్తాలే అవధారణమ్ అర్థికమాకవుమామ్.

ప్రథమపక్షత్తిలే విరోధమ్ ఆర్థికమ్.

౧౮౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(విపరీతజ్ఞానమ్)= భ్రాన్తిః.

మూ.౧౮౪. అగ్నిజ్వాలైయై విళఙ్గి విడాయ్ కెడ నినైక్కుమాప్పోలేయుమ్,

ఆడుకిఱ పామ్బిన్-నిఴలిలే ఒతుఙ్గ నినైక్కుమా-ప్పోలేయుమ్,

విషయప్రవణనాయ్ సుఖిక్క నినైక్కై.

వ్యా.—౧౮౪. “ఇప్పడి వినాశకరమాన విషయఙ్గళిలే ప్రవణనాయ్ సుఖిక్క నినైక్కుమతు, విపరీతజ్ఞానకార్యమ్” ఎన్ఱుమత్తై ప్రమాణ ప్రసిద్ధదృష్టాన్తముఖేన అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అగ్నిజ్వాలైయై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

“ఆస్వాద్యదహన జ్వాలాముదన్యాశమనం యథా।

తథా విషయసంసర్గాత్ సుఖచిన్తా శరీరిణః॥” ౨

ఎన్ఱుమ్,

‘విషయాణాం తు సంసర్గాత్ యోఽభిభర్తి సుఖం నరః।

నృత్యత్ఫణిఫణచ్ఛాయాం విశ్రమాయాశ్రయేత సః॥’

ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

తణ్ణీర్ కుడి-విడాయ్ప్పట్టవన్ విపరీతజ్ఞానత్తాలే

అ.—ఇత్తాల్ “ప్రసఙ్గ సఙ్గతి” ఎన్ఱు సూచితమ్.

“ఆస్వాద్య” ౨ ఇత్యాది ప్రథమపాద శ్లోకత్తుక్కుమ్, మూలత్తిలే [అగ్నిజ్వాలైయై] ఇత్యాది ప్రథమవాక్యత్తుక్కుమ్, తన్త్రేణ అర్థమ్, (తణ్ణీర్కుడి) ఇత్యాది.

“వచనత్తిలుమ్ వాక్యత్తిలుమ్ ఉపమానభూతమాన పిపాసితన్ అర్థసిద్ధన్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (విడాయ్ పట్టవన్) ఎన్ఱతు.

“విపరీతజ్ఞానరూపత్వమ్ ఉపమానోపమేయ సాధారణధర్మమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (విపరీత) ఇత్యాది.

క్రమవిరోధ్యాకారయోగమ్ (తాప) ఇత్యాది.

అగ్నిజ్వాలాంయత్రాతప్తాతపా వ్యర్థమిత్యతి, అత్యాతపహరబాహ్యచ్ఛాయా పృత్స్వత్ర నృవరః విశ్రమాయయతే చ్ఛేత, విషయేచ్ఛాత

వ్యా.—తాపహేతువాన అగ్నిజ్వాలైయై విట్టుజ్జి తణ-విడాయ్ తీర నిన్నైకుం-మాప్పోలేయుమ్;

ఆదిత్యకిరణజ్ఞళాలే అతిమాత్రతప్తనానవన్ అన్ద తావత్తై ఆఱ్ఱుమ్పడి కాక్క, 'నిళల్' ఎన్ఱిఱమాత్రత్తై కొణ్డు ఆగామ్య నర్థత్తై నిరూపియాతే, అత్యన్తకుపిత మాయ్ వడత్తైపిరిత్తు నిన్ఱాదుకిఱ పామ్బిన్-నిళలిలే

వ్యా—ఒళుజ్గనిన్నైకుం-మాప్పోలేయుమ్, ఇవప్పత్తోత్తు,

బాధకమాన విషయజ్గళైై సుఖావహమాక భ్రమిత్తు అవత్తిలే ప్రవణనాయ్ అవత్తై యనుభవిత్తు [౫ సుఖికట్ నిన్నైకుం-మత్తు'' ఎన్నుపడి.

౧౮౫. «విషయస్పర్శమ్ స్వరూపనాశకమ్;

విషయప్రవణనాయ్ సుఖికట్ నిన్నైక్కుం ా, విపరీతజ్ఞానకార్యమ్' ఎన్ఱు, తే కీర్త్ చ్చొల్లినిన్ఱతు!,

---

అ.—భ్రమహేతు తిరలత్యే శుక్లత్వాది సాధారణధర్మా వివక్షైయాలే (జ్వాలా) శబ్దమ్

(“ఉదన్యా” ౧) ఎన్ఱిఱు, “ఉదకేచ్ఛా” ఎన్నుపడి.

«అశనాయోదన్యా ధనాయా బుభుక్షా పిపాసా గర్ధేషు' ఎన్న క్కడవదిఱే?

“(“సుఖచిన్తా” ౧ ఎన్ఱిఱ ఉపమేయానుగుణమా (“శమన” ౧) శబ్దమ్ శమనచిన్తాపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [౧ (నిన్నైక్కుమాప్పోలే) ఎన్ఱతు

ద్వితీయశ్లోకవాక్యజ్గళుక్కు అర్థమ్ (ఆదిత్య) ఇత్యాది.

“ఛాయాశ్రయణ లిజ్గత్తాలే నివాఘార్తన్ అర్థసిద్ధన్” ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అతిమాత్రతప్తనానవన్) ఎన్ఱతు.

(“విశ్రమాయ” ౨) ఎన్ఱిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్ (అన్ద-తావత్తై ఇత్యాది.

«ఆగామ్యనర్థ నిరూపణాభావమూలక ఆపాతజ్ఞానహేతుకప్రవృత్తి ఉభయానోపమేయ సాధారణధర్మమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిళల్ ఎన్ఱిఱమాత్రత్తై) ఇత్యాది.

(“నృత్యతః” ౩) ఎన్ఱిఱవిత్తుక్కుమ్, (ఆడుకిఱ) ఎన్ఱిఱవిత్తు [౨౫ క్కుమ్, అర్థమ్, (అత్యన్త) ఇత్యాది.

సర్పనత్వాత్ సిద్ధమ్ కోపమ్.

““«వాక్యార్థయోస్సదృశయోరైక్యారోపో నిదర్శనా'' ౪ ఎన్ఱు, యత్ తత్ శబ్దజ్గళాలే సదృశవాక్యార్థ ద్వయత్తుక్కు ఏకత్వారోపమ్ నిదర్శనాలంకారమాన్గాలుమ్, వాచ్యసాదృశ్యత్వ-గమ్యసాదృశ్యత్వ-రూప అలంకారకత్వన్వయ విభాగత్తిలే నిదర్శనాలంకారమ్ గమ్యసాదృశ్యత్వ ఇత్యన్తర్భూతమాకైయాలే సాదృశ్యమ్ గమ్యమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే (ఒళుజ్గనిన్నైక్కుమాప్పోలేయుమ్) ఎన్ఱు, సాదృశ్యనిర్దేశమ్''

అ.—ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళ్యమ్పక్కత్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిన్నైక్కుమాప్పోలేయుమ ఇవప్పత్తోత్తు,) ఎన్ఱు.

శ్లోకజ్గళిల్ ఉత్తరపూర్వార్ధజ్గళుక్కుమ్, మూలత్తిలే [విషయ ప్రవణనాయ్] ఇత్యాదిక్కుమ్, తన్త్రిణార్థమ్ (బాధకమాన) ఇత్యాది.

(“విషయసంసర్గాత్”) ౧ (“విషయాణాంతు సంసర్గాత్”) ౩ [విషయప్రవణనాయ్] ఇత్యేదర్థమ్, (విషయజ్గళై) ఇత్యాది. [౧౫ షినిన్వన్తీతి విషయాః;

«షిఞ్ బన్ధనే'' ౫ ఎన్ఱు, బన్ధకత్వరూపయోగార్థఫలితం బాధకత్వమ్.

(“సుఖచిన్తా” ౧) ఎన్నతు, “సుఖస్యచిన్తా” ఎన్నుపడి.

«సమీపగమనమాత్రత్తిలే సర్పమ్ బాధిక్కుమాకైయాలే దృష్టాన్తత్తిలే ఆశ్రయణత్తుక్కు నివృత్తియిల్లామైయాలే, “విశ్రమాయాశ్రయేత” ౩ ఎన్ఱిఱవిడత్తిల్ “ఆశ్రయేత” ౩ ఎన్ఱిఱ ధాతువాలే ఆశ్రయణచిన్తై లక్షణయా ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఒళుజ్గనిన్నైక్కుమ్) ఎన్ఱాప్పోలే,

దార్ష్టాన్తికత్తిలుమ్, 'సుఖమ్ నిష్పన్నమాక వివక్షిక్కకూడామైయాలే “బిభర్తి” ౩ ఎన్ఱిఱవిత్తు భరణచిన్తాపరమ్' ఎన్నుమభి [౨౫ ప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే [సుఖిక్కనిన్నైక్క] ఎన్నతు” ఎన్ఱు తిరుపుళ్ళ్యమ్ పక్కత్తి (సుఖిక్క నిన్నైక్కుమత్తు ఎన్నుపడి) ఎన్నతు.

౧౮౫.—ఉత్తరవాక్యసజ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (విషయస్పర్శమ్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ అష్టా. ౭-౪-౩౪. ౩॥

౪॥ చన్ద్రాలోకే, శ్లో. ౪౨.

౫॥ ధాతుపాఠే, స్వాదౌ, ఉ. స. అనిట్.

మూ.—౧౮౪. అశుణవామొడియుమాప్పోలే,
భగవదనుభవైక పరనాయ్, మృదుప్రకృతియాయ్,
ఇరుక్కుమవర్ విషయదర్శనత్తాలే ముడియుమ్పడి.

వ్యా—“ఇవ్విషయస్పర్శమ్ వేణ్డా;
భగవద్గుణఙ్గళిలే నైస్సిక్కుమవర్ ఇవనై
క్కాణవే ముడియుమ్” ఎన్గిఱార్ మేల్,
(అశుణవా) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.
అఙ్గావతు:—
“అశుణవా’ ఎన్గిఱ పక్షి అతిమధురమాన గాన
శ్రవణత్తాలే నెఞ్జు నీర్ ప్పణ్డమాయ్ ఇళక్కినదశైయిలే అతి
కఠినమాన పఱైయై అడిక్కక్కేట్టు ప్పట్టుక్కిడక్కుమా
ప్పోలే యాయిత్తు,

అ—“విపరీతం జ్ఞానంయేన తత్ (విపరీతజ్ఞానమ్)=భ్రాన్తిజ్ఞాన
కారణమ్; తత్-కార్యమ్” ఎన్ఱపడి
భ్రాన్తిజ భ్రాన్తియాక్కవుమామ్.
ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్విషయస్పర్శమ్) ఇత్యాది.
ఇత్తాల్, “‘విషయసంయోగరూప విషయస్పర్శమ్ సామాన్యతో
బాధకమ్’ ఎన్ఱు, కీళ్చ్చొన్నతుక్కు ప్రకృతివిశేష విషయత్తిలే
స్పర్శనైరపేక్ష్యేణ దర్శనమాత్రత్తుక్కు బాధకత్వమ్ శొల్లుకైయాలే
‘ఉత్సర్గస్యాపవాదః క్రియతే’ ఎన్గిఱపడియే, అపవాదస్సఙ్గతి”
ఎన్ఱు సూచితమ్
“ఉపోద్ఘాతాపవాదాభ్యాం ప్రసఙ్గానుప్రసఙ్గతః। తత్రత్యా
పగతత్వేన విచారాన్తరమన్విష్యేత్॥” ఎన్నక్కడవదిఱే.
మేలత్తిలే సాధారణధర్మమ్ అనుపాత్తమాకైయాలే
అత్తైవిశదీకృత్య, ఉపమాన త్తిల్-పడిక్కుమ్ రుచిక్కైయేత్తిరార్, (అతిమధుర
మాన) ఇత్యాది.
(నీర్ప్పణ్డమ్)=ద్రవద్రవ్యమ్.
(పఱై)=వాద్యమ్.
(పట్టుక్కిడక్కై)=ముడిన్దుక్కిడక్కై.

మూ—౧౮౫. “కాట్టిప్పడుప్పయోవే” ౩ ఎన్న
క్కడవదిఱే.

వ్యా—భగవదనుభవమ్ ఒన్ఱిలుమే నత్-పరనాయ్,
తద్గుణరసత్తిలే నైన్దు, ఇతరవిషయఙ్గళిల్ పోక కీఴుమ్
గానాన్దుమ్పడి మృదుప్రకృతియాయిరుక్కుమవర్ భగవదేక
భోగత్వరూప స్వరూపనాశకఙ్గళాన విషయఙ్గళైక్కణ్డ
మాత్రత్తిలే యేఙ్గి ముడియుమ్పడి” ఎన్నై,
౧౮౬.—ఇవ్వర్థత్తై ఆ ప్రవచనత్తాలే ఇసైవిక్కిఱార్, (“కాట్టి”౩) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—“భగవదనుభవః ఏకః పరః ముఖ్యః యస్య” ఎన్ఱు, విగ్రహాత్తై
యిట్టాన్ (భగవదనుభవమ్) ఇత్యాది.
“నైన్దునైన్దు” ఎన్గిఱ అత్తై యిట్టాన్ అనన్తర నిర్దేశ
తాత్పర్యమ్. (తద్గుణ) ఇత్యాది.
మృదుత్వాక్తైప్పతి, (ఇతర విషయఙ్గళిల్-పోర్) ఇత్యాది,
(మాన్దుమ్పడి) ఎన్ఱతు “మంయఙ్గుమ్పడి” ఎన్ఱపడి,
“మోక్ష్ఛిక్కుమ్పడి” ఎన్ఱపడి.
(ప్రకృతి)=స్వభావమ్.
(ఏఙ్గి)=దుఃఖిత్తు.
“అత్ర అతిమధురవిషయ రసికత్వేనతి, తదనుభవకాలీనయా
దృష్టిక్రూరవిషయ సాక్షాత్కారాధీన వినాశవత్త్వమ్ ఉపమానో
పమేయ సాధారణధర్మమ్” ఎన్ఱు సూచితమ్
౧౮౬.—“ఇతి ఉల్లోకమ్’ ఎన్నుమ్ శబ్దనిరాసార్థమ్
స్వానుభవసాక్షికత్వదర్శి సూక్తిరూప ప్రమాణోపాదానమ్’ ఎన్నుమ్
అభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వర్థత్తై) ఇత్యాది.
(ఇసైవిక్కై)=సంవదిప్పిక్కై.
ఉదాత్తప్రమాణభిన్నత్తుక్కు అపేక్షితాంశఙ్గళో తేమాద అర్థమ్,
(అఙ్గావతు) ఇత్యాది.
“అవి” ౩=ప్రాణఙ్గళ్;
“మనస్సు” ఎన్ఱపడి.

విశద్దోపా నభిజ్ఞాస్తు కేవలంనాస్తికా ఇవ। అభిజ్ఞాసుశవస్త్వత్రా౽౽స్తికనాస్తికవత్ స్వయమ్॥. ఉపదేశాదినైవ భూర్యోనివర్త్య కథమప్యసౌ।

మూ.—౧౮౭. అజ్ఞనాన విషయప్రవణర్ కేవల నాస్తికనైప్పోలే;

వ్యా.—అతావతు:—

"అల్పరసజ్ఞళాయ్, అనేకవిధజ్గళా యిరుక్కుళ్ళ దుర్విషయజ్గళైక్కాట్టి అవన్ నోడు పొరున్దాతపడియాయ్ అవన్ ముకుర్ పాళ్ళ్ణానకిలత్తిలే యిరుక్కైర్ కిడాన శాపత్తై ప్పణ్ణినవన్నై ముడిక్కర్ పార్కిడాయో!" ఎన్నుపడి.

౧౮౭.—ఏవం భూతవిషయదోషత్తై యఱియామైయాలే ఇతిలే ప్రవణనా మవనుకుమ్, ఇత్తైయఱిన్దువైత్తే ప్రవణనామవనుకుమ్, వాశియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (అజ్ఞనాన) ఎన్ఱుతుడజ్గి.

అ.—"తిన్తైక్క" ౧=దుఃఖిక్క,
"ఐవర్" ౧=పఞ్చేన్ద్రియజ్గళ్,
"కుమైక్కుమ్" ౧=బాధిక్కుమ్,
"శిఱ్ఱిన్బమ్" ౧=అల్పసుఖత్తై,
"పలకాట్టి" ౧=బహువిధమాక్కాట్టి,
"పావిఎన్నై" ౧=పాపియాన వెన్నై,
("పడుప్పాయో?" ౧="ముడిప్పాయో?" ఎన్నుపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్పరసజ్గళాయ్) ఇత్యాదినా.
"పల" ౧ ఎన్ఱతు, "పలవిధమాన విషయజ్గళై" ఎన్నుపడి.
"అవిత్తైక్క" ఇత్యాదియాల్ ఫలితమ్, (దుర్విషయజ్గళై) ఎన్ఱతు.
ప్రకరణానుగుణమాక "శాప" శబ్దార్థమ్, (అవన్ నోడు) ఇత్యాది.

౧౮౭—ఉత్తరవాక్యసజ్గతి, (ఏవంభూత) ఇత్యాది.
"విషయదోష ప్రసంగాత్ తత్-జ్ఞానాజ్ఞాన సహకృత తత్-ప్రావణ్యవాన్ కళుక్కు పరస్పరయుక్తాన ఉత్కర్షాపకర్షజ్గళై చ్చొల్లుకైయాలే ప్రసంగసంగతి" ఎన్నుపడి.

౧॥ భా. ౫౫౧, ౩వ నోట్టు.
31-7-1900.

మూ.—జ్ఞానవానాన విషయ ప్రవణర్ ఆస్తిక నాస్తికనైప్పోలే.

వ్యా.—(అజ్ఞనాన విషయప్రవణ) నాకిఱార్,
విషయజ్గళిను డైయ దోషభూయస్త్వైయుమ్, స్వరూప విరుద్ధత్తైయుమ్, అఱియామైయాలే, అవత్తైయాలే ప్పట్టుమేల్ విఴుకిఱవర్.
(కేవలనాస్తిక) నాకిఱార్,
ధర్మాధర్మ పరలోక చేతనే శ్వరాదికళుక్కు ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తిల్ ప్రామాణ్య బుద్ధియొన్ఱు మిన్ఱిక్కే స్వైరసంచారపరనాయ్ త్తిరికిఱ శుద్ధనాస్తికర్.
(జ్ఞానవానాన విషయప్రవణ) నాకిఱార్,
విషయజ్గళినుడైయ దోషదుష్టత్తైయుమ్, స్వరూప విరుద్ధత్తైయుమ్, అఱిన్దువైత్తే, అవత్తై విరుమ్బిమేల్ విఴుకిఱవర్.

అ.—ప్రకరణానుగుణమాక [అజ్ఞ] శబ్దవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విషయజ్గళినుడైయ) ఇత్యాదినా.
దోషజ్గళ్, అల్పాస్థిరత్వాదికళ్.
స్వరూపవిరుద్ధత్తై, అనన్య భోగ్యత్వహానిహేతుత్వమ్.
ధర్మమ్, నిత్యనైమిత్తికాదికళ్.
అధర్మమ్, అభక్ష్య భక్షణాదికళ్.
పరలోకమ్, స్వర్గ నరకాదికళ్.
చేతనర్, దేహాతిరిక్త నిత్యాత్మాక్కళ్.
ఈశ్వరన్, సర్వధర్మారాధ్యత్వాది విశిష్టనాన సర్వనియన్తావానవన్.
(ఆది) శబ్దత్తాలే గుణవిగ్రహపత్నీ పరిజనాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.
[కేవల] శబ్దార్థమ్, (ఒన్ఱు, మిన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు.
శాస్త్రప్రామాణ్యబుద్ధి విరహఫలితమ్, (స్వైర) ఇత్యాది.
స్వైరచారమ్=కామచారమ్,
శుద్ధత్వమ్, ఆస్తికత్వాసమానాధికరణత్వమ్,
ప్రకరణానుసారేణ [జ్ఞాన] శబ్దవివక్షితమ్, (అఱిన్దువైత్తు) ఎన్ఱతు,

మూ.—౧౫౭. కేవలనాస్తికస్సై త్తిరుత్తలామ్;

వ్యా—(ఆస్తికనాస్తిక) నాకిలారా,

ధర్మాధర్మాది సకల ప్రతిపాదకమాన శాస్త్రత్తై "ప్రమాణమ్" ఎన్ఱు, ఇత్తైక్కొణ్డాలే "ఆస్తికర" ఎన్ఱు, [౫ శొల్లలామ్ పడియిరుప్పానాయ్,

అన్తశాస్త్రమర్యాదైయిల్ అడజ్ఞాత్తే తోన్ఱిన ప్రవృత్తినివృత్తిక్కైయాలే నాస్తికసమనాయిరుక్కుమవన.

౧౫౮.—"దృష్టాన్తభూతరాన ఇవర్ క్కళిరువర్ [౧౦ క్కుమ్ విశేషమెత్తు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కేవల ఇత్యాదియాలే.

అర్థావతు:—

"శాస్త్రత్తై ఇశైన్ద్' ఎన్ఱు, తోన్ఱిన ప్రవృత్తినివృత్తిక్కిలవనై శాస్త్రీయాస్తిక్యమ్ పిఱక్కైక్కు ఉఱుప్పాన ఉపదేశజ్ఞళైప్పణ్ణి విధినిషేధవశ్యనాక్కుఫడి తిరుత్తలామ్;

మూ. ఆస్తికనాస్తికనై ఒరునాళుమ తిరుత్తవొణ్ణాదు.

వ్యా - శాస్త్రీయాస్తిక్యముడైయనాయ్, తత్ ప్రతిపాద ప్రమేయజ్ఞళై నమ్ అతిన్దువైత్తు, పాపభయమిన్ఱియే నాస్తికవత్ స్వైరమ్ సఞ్చరిక్కుమవనై శొల్లియతిక్కత్తిక్కత్తోన్ఱామైయాలే ఉపదేశముఖత్తాల్ ఒరు నాళుమ్ తిరుత్తవొణ్ణాదు" ఎన్ఱై.

ఇత్తాల్, "అజ్ఞనాన విషయప్రవణనై, విషయ [౧౦ దోషావ్యుపదేశముఖత్తాలే పరక్తనాక్కుఫడి తిరుత్తలామ్

జ్ఞానవాననాన విషయప్రవణనై విషయదోషాదికళై వ్యక్తమాక అఱిన్దువైత్తే ప్రవర్తిక్కుమవనాకైయాలే తదుపదేశత్తాల్ ఒరు నాళుమ్ తిరుత్తవరిదు" ఎన్ఱతాయిత్తు.

"అజ్ఞస్సుఖమారాధ్య స్సుఖతరమారాధ్యతే [౧౫ విశేషజ్ఞః। జ్ఞానలవదుర్విదగ్ధం బ్రహ్మాపి నరం న రఞ్జయతి॥" ఎన్నక్కడవదిఱే?

అ.—"ఆస్తికశ్చాసౌ నాస్తికశ్చ" ఇతి విగ్రహః, ఖఞ్జకుబ్జాదివత్ సమాసః.

"ఆస్తికత్వనాస్తికత్వ విరోధాత్. ప్రథమశ్రుత [ఆస్తిక] శబ్దముఖ్యత్వానుగుణమాక జఘన్యనాస్తికశబ్దమ్, తత్-సదృశ [౨౦ లక్షకమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మాధర్మాది సకల) ఇత్యాది.

(శాస్త్రమర్యాదైయిల్) ఎన్ఱతు, "శాస్త్రబోధిత ప్రవృత్తినివృత్తికళిలే" ఎన్ఱపడి.

౧౫౮ —"దార్ష్టాన్తికత్తిలే అతిదేశార్థదృష్టాన్త భూతర్కళుక్కు వైషమ్య ప్రతిపాదకమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (దృష్టా) ఇత్యాది.

(ఇవర్ క్కళిరువర్ క్కుమ్) ఎన్ఱతు, "కేవలనాస్తికనుక్కుమ్, ఆస్తికనుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

(శాస్త్రీయాస్తిక్యమ్)=శాస్త్రప్రామాణ్య బుద్ధి.

అ.—(తత్-ప్రతిపాద్య ప్రమేయజ్ఞళ్)=ధర్మాధర్మాదికళ్;

(శొల్లి ... తోన్ఱామైయాలే) ఎన్ఱతు, "ప్రాప్తజ్ఞాపకమాయ్, ఇవ్వర్థమ్, జ్ఞాపనీయమాయ్, ఇరుప్పతొన్ఱిల్లామైయాలే" [౨౦ ఎన్ఱపడి.

(ఉపదేశమ్)=అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్.

ఇత్తాల్, "ఉపదేశాధీన శాస్త్రీయ విధినిషేధ వశ్యతాకత్వ తదభావజ్ఞళ్ దృష్టాన్తభూతర్కళుక్కు మిథోవైషమ్యమ్" ఎన్ఱు శొల్లిత్తు. [౨౫

ఏతదనుగుణమాక దార్ష్టాన్తికర్ పక్కల్ అతిదేశమ్ మూలాభిప్రేతమాకైయాలే అత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

దృష్టాన్తత్తిల్ విధినిషేధవశ్యతాస్థానత్తిలే దార్ష్టాన్తికత్తిలే విరక్తి.

ఉత్తరార్థత్తిల్ నీతిజ్ఞసంవాదమ్, ("అజ్ఞస్సుఖమ్" ౧) ఇత్యాది.

("అజ్ఞః" ౧)=గుణదోషవివేకహీనః,

("ఆరాధ్యః" ౧)=గుణదోష వివేచనేన రఞ్జనీయః;

మూ.—౧౮౯. ఇవై ఇరణ్డుమ్ స్వరూపేణ ముడికైయై మశివన్ది, కేళ,

వ్యా.—ఆక్షేపయాల్, «అవనిలుమ్ ఇవర్ [౫ నకృష్టతమర్” ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౧౮౯.—[౧౭౯] (తన్నైక్కాణ్ణే) ఎన్ఱి,అవాక్య త్తిల్ స్వరూప నాశకఙ్గళాకచ్చొన్న అహంకారమ్మమకారఙ్గళైయుమ్, విషయఙ్గళిల్ ప్రావణ్యత్తైయుమ్, క్రార్యత్తైతనిత్తనియే అరుళిచ్చెయ్దార్ కీళ్; [౧౦

ఉభయత్తుక్కుమ్ ఉత్కృష్టాద కార్యవిశేషత్తై తన్త్రేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—తజ్ఞనమూలత్తు, పూర్వ విలక్షణ ప్రవృత్తి నివృత్తిహేతు ద్వేధ్యత్వాదనమ్;

("జ్ఞానంతే" ౧) నతి ("పుర్వదత్తం" ౧)—అజ్ఞతుల్యమ్.

"జ్ఞానవత్త్వేపి తత్-ఫలభూతవైరాగ్యాది శూన్యమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇతిల్ పూర్వార్ధ ప్రథమపద ఉత్తరార్ధఙ్గళిలే తాత్పర్యమ్, వైషమ్యోక్తియాల్ ఫలితమ్, (అన్నైయాల్) ఇత్యాదినా.

౧౮౯.—సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (తన్నైక్కాణ్ణే) ఇత్యాది. [౨౦

సంగతి, (ఉభయత్తుక్కుమ్) ఇత్యాది.

"అగ్నిస్పర్శతుల్యత్వ-విషస్పర్శతుల్యత్వ-రూప అసాధారణ కార్యఙ్గళై విభిన్న వాక్యఙ్గళాలే ప్రతిపాదిత్త ప్రసంగత్తాలే,

సాధారణకార్యత్తై ఒరువాక్యత్తాలే ప్రతిపాదిక్కైయాలే, ప్రసంగసంగతి" ఎన్ఱపడి. [౨౫

అసాధారణ వైశద్యోక్త్యనన్తరత్తిలే సాధారణ వైశద్యోక్తికణ్డ ప్రకియాలే,

ఇప్పుమ్ అసాధారణ కార్యోక్త్యనన్తరత్తిలే సాధారణకార్యకథనస్వరూపమిఱే.

(తనిత్తని) ఎన్ఱతు, "విభిన్నవాక్యఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి.

(తన్త్రేణ) ఎన్ఱత్తు, "ఏకేనవాక్యేన" ఎన్ఱపడి.

"కీళ్ (తడుత్తయాకార్యమాన భాగవతాపచారమ్) ఎన్ఱు, కార్యకారణ భావరూపసంగతియుమ్ సూచిత్తై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—భాగవతవిరోధత్తైయుమ్ విళైక్కుముడికైయై మ్‌

వ్యా.—అత్తావతు:—

"ఉక్తదోష యుక్తమాన ఇవ్వహంకారముమ్, విషయ ప్రావణ్యముమ్, ఆక్కిల ఇవ్విరణ్డుమ్, తాన్తాన [౫ వాకారత్తాలేనిన్ఱు, నశిప్పిక్కుమశివన్ది, కేళ,

---

అ.—"(ఇవ్విరణ్డుమ్) ఎన్ఱత్తు, ప్రధాన ప్రకృతఙ్గళాన అహంకారాదికళై పరామర్శిక్కిఱతెన్నిల్,

ప్రతికూల విషయాదికళై పరామర్శిక్కిఱత్తు:

అతిల్, (ఇవై) ఎన్ఱ ఇదమ్ శబ్దముమ్ తద్దోషదుష్టపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉక్తదోష) ఇత్యాది.

"[విరోధత్తైయుమ్ విళైత్తు] ఎన్ఱి,అకర్తృ విశేషణసామానాధికరణ్యత్తాలే (స్వరూపేణ) ఎన్ఱి,అవిత్తువుమ్ నాశకత్తుక్కు విశేషణమెన్నిల్,

కార్యవిశేషణమత్తు," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్తాన) ఇత్యాది. [౧౫

[రూప] శబ్దమ్ ఆకారవాచకమ్.

(తాన్తాన) ఎన్ఱత్తు, "స్వాసాధారణమాన" ఎన్ఱపడి.

అత్తావతు, అహంకారత్వముమ్, విషయ ప్రావణ్యత్వముమ్.

ఇత్తాల్ క్వచిదన్వారక నాశకత్వమ్ శొన్నపడి.

వి. అ.—౧౮౯. (తాన్తానవాకారత్తాలే) ఎన్ఱత్తు "అనన్యార్హశేషత్వ-అనన్యభోగ్యత్వఙ్గళినుడైయ ఫలోపధానత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాయుమ్,

నరకాదిదుఃఖానుభవ మాత్రహేతువాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాయుమ్, ఇరుక్కుమ్ తాన్తాన వాకారత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(నిన్ఱు, నశిప్పిక్కుమశివన్ది, కేళ) ఎన్ఱత్తు, "ప్రతిబన్ధకత్వమ్ శక్తినాశకత్వ మాన్నైయాలే, యావత్ సమవధానమ్ అనన్యార్హశేషత్వ-అనన్యభోగ్యత్వ-శక్తికళైయుమ్, భగవదనుగ్రహ ప్రతిబన్ధ నిగ్రహద్వారా భగవదనుగ్రాహ్యతా శక్తియైయుమ్, నశిప్పిక్కుమాత్రమన్ది, కేళ" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—భాగవతాపచారమాకి(ఱ) మహానర్థత్తైయుమ్ విళైత్తు 'స్వరూపనాశత్తైయుమ్ పణ్ణుమ్'' ఎన్ఱై,

(స్వరూపేణ) ఎన్ఱత్తు,

''స్వేనరూపేణ'' ఎన్ఱపడి. [౫

అ.—''స్వరూపేణ నాశకత్వాపేక్షయా భాగవతాపచారద్వారక నాశకత్వమ్ న్యూనమాన్నాల్. పృథగుక్తియైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తికుమాదై యాలే పృథగుక్తిసామర్థ్యత్తాలే క్రౌర్యాతిశయ మభిప్రేతమ'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మహానర్థత్తైయుమ) ఎన్ఱు,

మూలత్తిలుమ్, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్, చకారమ్ భిన్నక్రమమాయ్ ''విళైత్తుమ్'' ఎన్ఱు, అన్వయిప్పత్తు.

''[స్వరూప] శబ్దమ ధర్మిపరమాన్నాల్, సద్ద్వారక నాశకత్వముమ్, ధర్మిస్వరూపగతమాకైయాలే వ్యావర్తకమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపేణ) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—ఇప్పాత్రమాకైల్, తప్పాపసమవహిత దాహప్రతి [౧౫ బన్ధకమణ్యుపనయనానన్తర జాతఙ్గళాన తప్పాయస్సైయదాహకత్వ శక్తికళిషుమైయ పరంపరైయాలే దాహఫలోపధాన మున్తాకిఱాప్పోలే,

అహంకార విషయ ప్రావణ్యఙ్గళ్ ఒరుకాల్ మాఱుమాకిల్, అప్పోత్తు భగవదనన్యార్హ శేషత్వ-అనన్యశరణత్వ-భగవదనుగ్రాహ్యతా శక్తికళాలే తత్తత్-ఫలోపధానఙ్గళ్ ఉణ్డాకక్కూడుమాయిరుక్క? [౨౦

(భాగవతాపచారమాకిఱ మహానర్థత్తైయుమ్ విళైత్తు స్వరూపనాశత్తైయుమ్ పణ్ణుమ్ ఎన్ఱై) ఎన్ఱత్తు,

''''సదతిక్రమహానోహి సత్త్యయానైవహీయతే!|

సవతిక్రమదగ్ధానాం సర్వంభవతినిష్ఫలమ్||

సమూలఘ్నస్సనాన్యానాం సేకాన్తైక్యంకింఫలంభవేత్||'' ౧ ఎన్ఱుమ్,

''పూజవాద్విష్ణుభక్తానాం పురుషార్థోఽస్తినేత [రైః?] తః|

తేషువిద్వేషతః కించిత్ నాస్తినాశనమాత్మనః||'' ౨ ఎన్ఱుమ్,

శొల్లుకిఱపడియే,

భాగవతాపచారమ్, అతిక్రూరభగవన్నిగ్రహ జననద్వారా కాలాన్తరత్తిలేయాగవత్తు, శేషత్వాది ఫలోపధానత్తుక్కు స్వరూపయోగ్యతా

వ్యా.—అహంకారాదిక్కళిలే ప్రవణనానాలుళ్ళవళ వన్దిత్తే, భాగవతాపచారమ్పణ్ణినాలుళ్ళ భగవన్నిగ్రహమ్!.

అ.—అజ్ఞానత్తు, భాగవత విరోధజనకత్వేనవన్దిత్తే, [౫ అహంకారత్వేననాశజనకత్తై'' ఎన్ఱపడి.

మూలాభి ప్రేతమాన అతిశయత్తై ఇత్తైరిక్కిఱార్, (అహంకారాదిక్కళిలే) ఇత్యాదినా.

ఎ. అ.—రూపమాన భగవదభిమతి విశేషవిషయతారూప అన్త సత్తైక్కు నాశకమాకైయాలే, అహంకార విషయ ప్రావణ్యఙ్గళి [౧౦ రణ్డుమ్, అన్దభాగవతాపచార కారణత్వమాకిఱ ఇతరసాధారణాకారత్తాలుమ్ నిన్ఱు, అన్దభాగవతాపచారత్తై విళైత్తు, అత్తాల్ ఉణ్డాన భగవన్నిగ్రహవిశేషత్తాలే కాలాన్తరత్తిలుమ్ మాడశేషత్వాది ఫలోపధానాత్మక ఉజ్జీవనత్తుక్కు యోగ్యతైయిల్లాతపడి భగవదభిమతి విశేష విషయతారూప స్వరూపసత్తైయైయుమ్ నశిప్పిక్కుమ్' ఎన్ఱై'' ఎన్ఱపడి.

''భాగవతాపచారత్తైయొఴిన్ద అహంకార విషయ ప్రావణ్యఙ్గళ్ భగవన్నిగ్రహహేతువాయిరుక్క, అవైక్కు భాగవతాపచారహేతువైయాల్ వరుమ్ స్వరూపనాశకత్వత్తుక్కు విశేషమెన్?'', ఎన్ఱ ఆకాఙ్క్షైయిలే,

''నిత్యానిత్య భగవన్నిగ్రహ ద్వారకత్వమే విశేషమ'' ఎన్ఱు [౨౦ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అహంకారాదిక్కళిలే) ఇత్యాదియాలే

(ఇతే) ఎన్ఱత్తు, ''పద్మకోటిశతేనాపినక్షమామి'', ౧

''కల్పకోటిశతం ప్రాప్యనైవమామపితోషయేత్'' ౨ ఇత్యాది ప్రమాణ ప్రసిద్ధిపత్యక్షఠ [౨౫

ఇత్తాల్, I. ''అహంకారాదిక్కళాల్ భాగవత విరోధాద్వారక మాక వన్దాన భగవన్నిగ్రహమ్,

అనుభవ ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళాలే వినాశ్యఙ్గళాయిరుక్కైయాలే, అవ్వకాలాన్తర భావిశేషనా జీవస్వరూపయోగ్యతారూప తద్విషయక భగవదభిమతిక్కు నాశకమల్లామైయాలేయుమ్,

II. భాగవతవిరోధ ద్వారకఙ్గళాలుణ్డాన భగవన్నిగ్రహమ్,

మూ—౧౯౦. నామరూపఙ్గళై యుడైయరాయ్ భాగవత విరోధమ్ పణ్ణిప్పోరు మవర్క్కళ్ దగ్ధపటమ్పోలే.

వ్యా.—౧౯౦. "ఆవాల్, భాగవతవిరోధమ్ విలైన్ద పోతే స్వరూపనాశమ్ పిఱక్కుమాకిల్, భాగవత విరోధత్తైప్పణ్ణి ప్పోరానిఱ్చ్చెయ్తే స్వరూపానురూపమాన నామరూపఙ్గళై యుడైయరాయ్ కొణ్డిరుక్కిఱపడి ఎఙ్ఙనే!" ఎన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామరూపఙ్గళై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౧౯౦ ఉత్తరవాక్య సఙ్గతి, (ఆవాల్) ఇత్యాదినా. "ప్రత్యక్షవిరోధత్తైక్కొణ్డు పూర్వోక్తార్థాక్షేపేణ ఉత్థానాదాక్షేప సంగతి" ఎన్నపడి

"మూలత్తిలే, [నామరూప] శబ్దఙ్గళుక్కు విశేషపరత్వమ్, సామాన్య పరత్వే ప్రయోజనమిల్లామైయాలే ఆవశ్యకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపానురూపమాన) ఇత్యాది.

౧ అ.—"బ్రహ్మహత్యాదిపాపానాంక్వచి ద్దృష్టాపనిష్కృతిః। బ్రహ్మద్విపిశ్కృతఘ్నేన్నవపాస్తి కేనాపినిష్కృతిః" ౧ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే.

ప్రాయశ్చిత్తావినాశ్యరాయ్ యావదాత్మ భావియాక అనుభవిక్కవేణ్డుమవరాయ్ ఇరుక్కైయాలే,

అథ కాలాన్తరభావి ఉజ్జీవనస్వరూప యోగ్యతారూప భగవదభి మతి విశేషత్తుక్కు నాశకరాకైయాలే,

తద్ద్వారా అహంకారాదికళుక్కుమ్ జ్ఞాన స్వరూపనాశకత్వమ్ అత్యన్తక్రూరమ్" ఎన్ఱుకొణ్డు.

౧౯౦. (స్వరూపానురూపమాన) ఎన్ఱతు, "భగవదభిమతత్వ రూప స్వరూపానురూపమాన" ఎన్నపడి.

(తదనుగుణమానరూపత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, "అన్వైష్ణవత్వాను గుణమాన తిరుమణ్కాప్పు, తిరువిలచ్చినై, తిరుమణిక్కాపడమ్, ముత లానవేషత్తైయుమ్" ఎన్నపడి.

(అహంకారాదివశ్యరాయ్) ఎన్ఱు (ఆది) శబ్దత్తాలే విషయ ప్రావణ్య పరిగ్రహమ్.

వ్యా.—అతావతు:—

"వైష్ణవత్వ చిహ్నమాన దాస్య నామత్తైయుమ్, తదనుగుణమాన రూపత్తైయుమ్, ఉడైయరాయ్కొణ్డు ఉళ్ళోరుపత్తైయిల్ నిఱ్కైయ్, అహంకారాది వశ్యరాయ్, భాగవతర్క్కళ్ పక్కలిలే విరోధత్తైప్పణ్ణి ప్పోరు మవర్క్కళ్,

ఉరుమాఱైయ వెన్దిరుక్కచ్చెయ్తే ఉరువుడైత్తు ప్పోకే తోన్ఱియిరుక్కుమ్ దగ్ధపటత్తోడుసదృశర్" ఎన్నై

౨ అ.—"తన్నామమవధానం చైవ" ౨ ఎన్ఱు విశేషణమ్. (వైష్ణవత్వచిహ్నమాన) ఎన్ఱతు

(దాస్యనామత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, "దాస్యప్రయుక్త నామత్తైయుమ్" ఎన్నపడి.

(తదనుగుణమాన రూపత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, "వైష్ణవత్వానుగుణ మాన తిరువిలచ్చినైయైయుమ్ తిరునామప్పుణ్డ్రాదికత్తైయుమ్" ఎన్నప

భాగవత విరోధహేతుత్వ వ్యఞ్జకప్రథమ నిర్దేశసామర్థ్యత్తాలే, [నామరూపఙ్గళై ఉడైయరాయ్] ఎన్ఱతు.

"'నామరూపమాత్రఙ్గళై' ఎన్ఱు, అవధారణ గర్భరాయ్, అత్తాలే ఆనృశంస్యత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉళ్ళోరుపత్తై) ఇత్యాది.

(అహంకారాది) ఇతి (ఆది) శబ్దమ్, విషయపరమ్.

"'భాగవతేష్వథా విరోధః (భాగవతవిరోధః' ఎన్ఱు తృతీయా సమాసమ్ భాగవతర్కళుక్కు విరోధమ్ కిడైయామైయాలే అసంగత మాకై

'భాగవతేషువిరోధః (భాగవతవిరోధః) ఎన్ఱు, సప్తమీసమాసమ్ ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భాగవతర్-పక్కలిలే) ఎన్ఱతు

(విరోధమ్)=వైరమ్.

(ఉరువుడైత్తుప్పోలే) ఎన్ఱతు, "యథాపూర్వం స్వరూపత్తై యుడైత్తాన్తపోలే" ఎన్నపడి.

౩ అ.—(దగ్ధపటత్తోడు సదృశర్ ఎన్నై) ఎన్ఱు ఇవిడత్తిల్ "దగ్ధపటవత్ యద్వత్ పటాకారోప్యనర్థకః భగవద్ద్రోహ నిర్దగ్ధాస్తథా భాగవతద్రుహః" ౩ ఎన్ఱు వచనమ్ అనుసన్ధేయమ్.

౧॥

౨॥

౩॥

మూ.—౧౯౧. మడిప్పుడవై వెన్దాల్, ఉణ్డైయుమ్ పావుమ్, ఒత్తుక్కిడక్కుమ్;

శాఱ్ఱుమడిత్తవాతే పఱన్దుపోమ్.

వ్యా.—౧౯౧. దగ్ధపటత్తై-పడిత్తన్నై దర్శిప్పి [౫ క్కిఱార్ మేల్, (మడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అర్థావతు:—

"పట్టిమడిత్తిరుక్కిఱ పుడవైయానతు, తట్టురువ ఎఙ్గుమ్ వెన్దుకిడక్కచ్చెయ్తే, ఉణ్డైయుమ్, పావుమ్, మున్పుపోలే ఒత్తిరుక్కుమ్; [౧౦

ఒరుకాఱ్ఱువన్దు శిథిలవడిత్తవాతే ఉరుకాణ వొణ్ణాత్తపడి పాఱిప్పఱన్దుపోమ్" ఎన్గై.

అప్పడియే, "అపచారాగ్ని దగ్ధరాయ్వైత్తు వాయు రూపఙ్గళ్ఓడే యిరుక్కిఱ అవర్కళుమ్ భగవన్నిగ్రహవిశేష త్తాలే పాఱవడియున్ఱు ఉరుమాయ్న్దుపోవర్కళ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

అ.—౧౯౧. (తట్టురువ) ఎన్ఱతు, మడిప్పిన్గాలుణ్డాన తట్టుక్క ళ్లావత్ తొలుమ్ శెల్లుమ్పడి" ఎన్ఱపడి.

(పాఱి) ఎన్ఱతు "ఓడి" ఎన్ఱపడి.

(ఉణ్డై)=కుఱుక్కిఴై. [౨౦

(పావు)=నెట్టిఴై.

దృష్టాన్తత్తిల్ శొన్నధర్మత్తుక్కు ప్రతిబింబమాన దార్ష్టాన్తిక ధర్మమ్, (అప్పడియే) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—౧౯౧. (ఉణ్డై)=కుఱుక్కిఴై.

(పావు)=నెట్టిఴై. [౨౫

(అపచారాగ్ని) ఎన్ఱు, అపచారత్తై అగ్నియాకచ్చొన్నతు,

"ఘ్నన్తం శపన్తం పరుషంవదన్తం యో బ్రాహ్మణం నప్రణమేద్యథార్హమ్। సపాపకృత్ బ్రహ్మదవాగ్నిదగ్ధో వధ్యశ్చ దణ్డ్యశ్చ నచాస్మదీయః॥" ౧ ఎన్గిఱ ప్రమాణత్తై యఱిక్కుణ్డు.

(పాఱవడియున్ఱు) ఎన్ఱతు, "స్వరూపనాశ సత్తాకనష్టాక వడియున్ఱు" ఎన్ఱపడి

మూ.—౧౯౨. "ఈశ్వరన్ అవతరిత్తుప్పణ్ణిన ఆనైత్తొఴిల్కళెల్లామ్,

వ్యా.—౧౯౨. "భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినాల్ [౫ ఈశ్వరన్ అసహమాననాయ్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్నుమ త్తై ఆప్తవచనత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఈశ్వరన్ ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అర్థావతు:—

"సంకల్పమాత్రత్తాలే సర్వత్తైయుమ్ నిర్వహిక్క వల్ల సర్వశక్తియాన సర్వేశ్వరన్, తన్నైయణ్డియమాఱ్ఱ, ఇతర సజాతీయనాయ్ అవతరిత్తు, కైతొడనాయ్ నిన్ఱు, శెయ్ద హిరణ్య రావణాది నిరసనరూపాద్యతిమానుష చేష్టితఙ్గళెల్లామ్,

అ.—ఇఙ్గే, "దగ్ధః ఖలు పటో యద్వత్ పటాకారోఽప్యనర్థకః॥ [౧౫ భగవద్ద్రోహదగ్ధాశ్చ తథా భాగవతద్రుహః" ౨ ఎన్గిఱ అర్థమ్ వివక్షితమ్

౧౯౨.—ఉత్తర వాక్యావతారికై, (భాగవతాపచారమ్) ఇత్యాది.

ఇతునైష్ణవా వైష్ణవసాధారణమాకైయాల్ అవైష్ణవ విషయమాకైయాల్. [ఈశ్వర] శబ్దతాత్పర్యమ్, (సంకల్ప) ఇత్యాది. [౨౦

(కైతొడనాయ్) ఎన్ఱతు, కాయికయుద్ధాది వ్యాపారయుక్తనాయ్" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—౧౯౨. (ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమ్ ఎన్నుమత్తై) ఎన్ఱతు, "భాగవతాపచారత్తుక్కు ఉచితమాన స్వరూపనాశన పూర్వక యావదాత్మభావి నరకపాతనరూప దణ్డత్తైప్పణ్ణుమ్ ఎన్నుమత్తై" [౨౫ ఎన్ఱపడి.

(ఆప్తవచనత్తాలే) ఎన్ఱతు, "భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళ్-విషయత్తిల్ ఎప్పొరుమాన్నుక్కు ఉణ్డాన శీఱ్ఱత్తై-మిక్కుఱిత్తు యవనుడైయ వృత్తివిశేషఙ్గళాలే దర్శిప్పిక్కిఱ ఆప్తవచనత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

ఈశ్వరనుడైయ రోషాధిక్యత్తుక్కు అవనుడైయ వృత్తివిశేషఙ్గళ్ జ్ఞాపకమామ్పడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంకల్పత్తాల్) ఇత్యాది.

ఆచ్ఛాద్య బ్రహ్మరూపం స్వంచేతన స్పద్య కస్స్వయమ్। నికృష్టేష్వపి వంశేషుయత్ ప్రాదుర భవత్ స్వయమ్॥ తత్తు భక్తేషుదుష్టానా మపచారా

మూ.—భాగవతాపచారమ్ పొఱామై" ౧ ఎన్ఱు, జీయర్ అరుళిచ్చెయ్‌వర్.

౧౯౩.—"అవమానక్రియా". ౨ [౫

వ్యా.—ప్రహ్లాదన్, మహర్షిక్కళ్, తుడక్కమాన అవ్వో భాగవత విషయఙ్గళిల్ అవ్వవర్ పణ్ణిన అపచారమ్ సహియామైయాలే ఎన్ఱు, ఆప్తతమరాన నఞ్జీయర్ అరుళిచ్చెయ్‌వర్" ఎన్నై.

౧౯౩.—ఇప్పభాగవతా పచారత్తిను డైయ [౧౦ క్రౌర్యత్తిల్ భగవదుక్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్, ("అవమానక్రియా") ౨ ఎన్ఱు.

అ.—[ఆస్థైర్త్తిల్] ఎన్ఱతు, "యానై యినుడైయ వ్యాపారమ్ పోలే నియోగ పర్యనుయోగానర్హమాన అతిమానుష వ్యాపారమ్" ఎన్నపడి. [౧౫

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (హిరణ్య) ఇత్యాదినా.

౧౯౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్ప) ఇత్యాది.

(క్రౌర్యత్తిల్) ఎన్ఱతు, విషయసప్తమియాయ్, "తత్ప్రతిపాదకమాన" ఎన్నపడి.

("యాప్రీతిః" ౨) ఇత్యాది. [౨౦

ఏ. అ.—(ప్రహ్లాదన్, మహర్షిక్కళ్, తుడక్కమాన) ఎన్ఱతు, సనకాదిక్కళ్-ఐ విషయత్తిల్ పణ్ణిన విరోధత్తుక్కు వ్యావర్తనార్థమాక.

అధోలోక పాతనమాత్రమి రేయనుక్కు దణ్డమ్?.

అక్షేత్రనామ్ భగవదిచ్ఛైయాలే వన్దతి రే!.

ఇవర్క్కళ్ తదీయర్కై విరోధియాత్తపోతు, సర్వసమనాన [౨౫ ఈశ్వరనుక్కు విరోధిక్కళాక్కమాట్టార్క్కళి రే?.

"ఇప్పడి, కేవలమ్ స్వేచ్ఛైయాలుణ్డాన భాగవతాపచారఙ్గళై యుడైయవర్క్కళ్-ఐ ఇత్తైలుమ్ ఈశ్వరన్ అత్యన్తవికృతనాయ్ వదాత్తన పడుమాకిల్, స్వేచ్ఛయన్ఱిక్కే కేవలమ్ అహఙ్కారాదిక్కళాల్ భాగవతాపచార పరరామవర్క్కళ్-ఐ విషయత్తిల్ అవన్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్నై కింపునర్ న్యాయసిద్ధమాక క్కడవతి రే?.

౧౯౩.— (భగవదుక్తియై దర్శిప్పిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "ఆశ్వమేధికత్తిల్ శొన్న భగవద్వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్" ఎన్నపడి.

("యాప్రీతిః" ౨) ఇత్యాది:—

వ్యా—"యాప్రీతిర్మయి సంవృత్తా మద్భక్తేషు సదాస్తు తే। అవమానక్రియా తేషాం సంహరత్యఖిలం జగత్॥" ౨ ఎన్ఱానిఱే!. [౫

అ —("సంవృత్తా" ౨) ఎన్ఱతు, "సంజాతా" ఎన్నపడి. యత్తదోర్నిత్యసంబన్ధాత్ "సా" ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.

("మద్భక్తేషు" ౨) ఎన్ఱు సామాన్యనిర్దేశత్తాలే "జన్మాద్యుత్కర్షమ్ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

("అఖిలంజగత్" ౨) ఎన్ఱు, "వైష్ణవావైష్ణవవిశేషమ్ [౧౦ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఏ. అ.—ఇశ్లోకత్తిల్ పూర్వార్ధత్తాలే "భాగవతవిషయత్తిల్, భగవద్విషయత్తిల్ పణ్ణుమళవాకిలుమ్ భక్తిపణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱిఱుక్కు;

ఉత్తరార్ధత్తాలే, అప్పడికొయ్యాత్తొళియిల్ వరుమ్ అనిష్టఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు: [౧౫

("యాప్రీతిః" ౨), "ప్రియోహి జ్ఞానినోఽత్యర్థమ్" ౩ ఎన్ఱిఱపడియే. సర్వజ్ఞనాయ్, సర్వశక్తియాయ్, ఇరున్దవళ్ళవెన్నాలుమ్ పరిచ్ఛేదిత్తు చ్చొల్లప్పోకాత్త ఉత్తారు అళవాన భక్తియాన్దతు;

మహనీయ విషయప్రీతియిఱేభక్తి?:

("మయి" ౨), కుళప్పడియిలే కడత్తైమదుత్తాప్పోలే, ఇప్పభక్తియినుడైయ ఏకదేశలేశాంశత్తైయుమ్ ఉణ్డాక్కుక్కొళ్ళమాట్టాతే యిరుక్కుఱ ఎన్-విషయత్తిలే;

("తేసంవృత్తా" ౨), కాట్టిల్ ఎరిత్తనిలాప్పోలే ఎవ్వళవు కాలముమ్ ఉన్నక్కు వ్యర్థమాక ఉణ్డాయిరున్దతు అన్దవవ్వళవు భక్తియాకిలుమ్; [౨౫

("మద్భక్తేషు ౨") విభూతిస్థానాన ఎన్నుడైయ ప్రీతియమ్ కూడ కడలిలిట్ట కాయమాప్పడి,

"సమహాత్మాసుదుర్లభః" ౪ "యాన్ పెరియన్ నీ పెరియై ఎన్పతై యారఱివార్?" ౫ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, అప్పెరియవర్క్కళుమాయ్, అసంఖ్యాతర్క్కళుమాయ్, "తద్భక్తైర్వా సమాగమః" ౬ "మమ మద్భక్త భక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికా భవేత్" ౭ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే,

౧॥ ౨॥

౩॥ గీ. ౭-౧౭. ౪॥ గీ ౭-౧౯. ౫॥ ఇయఱ్పా, పెరియతిరువన్దాది ౭౫ ౬॥ ౭॥

"ప్రీతిర్యాసయిజాతాసామద్యక్తేషు సదాభవేత్ ; సంహరేదఖిలంలోకం తత్ తేషామవమాననమ్॥" ఇతిప్రోవాచ భగవాన్ ఆశ్వమేధికక స్మృతి.

ఎ. అ.—భక్తికుక్కవకుత్త విషయముమాన భాగవతర్కళెడిస్సళిల;

("సదాస్తు" ౧) ఇత్తైవిడామల్ నడప్ప అథుసత్తైవరుమ్పడి పారాయ్;

విషయాన్తరత్తిల్ ప్రీతిపోలే, తన్-విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ ప్రీతియుమ్ "అసత్కల్పమ్" ఎన్ఱిరే ఈశ్వరన్-కరుత్తు?:

"సంసారవిష వృక్షస్య ద్వేఫలే అమృతోపమే| కదాచిత్ కేశవే భక్తిః, తద్భక్తైర్వా సమాగమః॥" ౨ ఎన్ఱు, సదాతనమాన భక్తసమాగమమే శ్రేష్ఠఫలమాకవుమ్,

అథులభియాతపోథు, పౌమత్తిల్ అడిపట్టవర్కళ్ భక్త్య విపేకమ్ పణ్ణమాట్టాత్తే, కైకెట్టినత్తైత్తిష్మమాపోలే, కరణఙ్గళై ప్పట్టినిపోడమాట్టాత్తే కాదాచిత్కమాక భగవద్విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ సేవైయై అముఖ్యఫలమాకవుమ్ శొల్లినిఱ్ఱదే?:

ఆకైయాల్ "ఇవన్ పణ్ణుమ్ ప్రీతిక్కు ముఖ్యమాన విషయఙ్గళ్ పలవుమ్ ఉణ్డాయిరుక్క, అవ్విషయత్తిల్ పణ్ణుకిఱ ప్రీతి, కాననచన్ద్రికై పోలే అసత్కల్పమ్" ఎన్నక్కుఱైయిల్లై

భాగవతవిషయత్తుక్కు తకుమ్పడి భక్తిపణ్ణమాట్టాన్ యాకిలుమ్, తన్నిడత్తిల్ పణ్ణుమ్ భక్తియళవాకిలుమ్ పణ్ణాతపోథువరుమ్ అనర్థత్తై శొల్లుకిఱార్ మేల్;

("తేషామ్ అవమానక్రియా" ౧), భక్తిపణ్ణవేణ్డుమ్ విష యత్తిల్ అప్పడి శెయ్యాతొళ్ళిక్కై అవమానమిఱే?:

ఆకైయిఱే [వా. ౨౨౫] [ఇప్పడి నిన్నైయాతొళ్ళికైయుమ్ అపచారమ్] ఎన్ఱు, మూలత్తిలే మేల్ అరుళిచ్చెయ్తథు?.

("అఖిలంజగత్ సంహారతి" ౧) ఎన్ఱథు,

""యంయంస్పృశతిపాణిభ్యామ్" ౩ ఎన్ఱిఱకుక్కు ఎతిరాక బ్రహ్మవిదమస్య సంబన్ధముళ్ళ పదార్థఙ్గళ్ ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ మీళవుమ్ ఒరుకాల్ సఙ్కోచిక్కైయన్ఱిక్కే సూన్యంశమ మీరాతపడి సంహారిక్కుమ్' ఎన్ఱై ప్రసిద్ధమిఱే?" ఎన్నై.

౧నిన్దన్తియే భగవతశ్చరణారవిన్దచిన్తా విధూతసకలా శుభకల్మషా యే। తేషాం యశో ధన సుఖా ౨౨య రపత్య బన్ధ తేత్రా దయశ్చిరతరా అపియాన్తినాశమ్॥

మూ.—౧౯౪ భాగవతాపచారమ్ తాన్ అనేకవిధమ్.

వ్యా.—౧౯౪. ఇప్పడిప్పట్ట భాగవతాపచారత్తినుడైయ వైవిధ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భాగవతాపచారమ్ తాన్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(అనేకవిధమ్) ఎన్ఱథు,

"'జన్మనిరూపణమ్, జ్ఞాననిరూపణమ్, వృత్తనిరూపణమ్, ఆకారనిరూపణమ్, బన్ధునిరూపణమ్, వాసనిరూపణమ్,' ఇత్యాదికళాలే పలవడిప్పట్టిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—౧౯౪. "[వా.—౧౯౯] [భాగవత విరోధత్తైయుమ్]. [భాగవతాపచారమ్], ["అవమానక్రియా" ౧] ఎన్ఱిఱ ఏకవచనఙ్గళ్ జాత్యేకత్వ వాచకఙ్గళ్,

పిన్నైజాత్యేకత్వపరమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి తదవతారిక్కై, (ఇప్పడిప్పట్ట) ఇత్యాది.

"[వా.—౧౯౫] [అతిలే ఒన్ఱు జన్మనిరూపణమ్] ఎన్ఱు, అన్యతమస్వరూపమ్ నిర్ధారితమాకైయాలే, [అనేకవిధమ్] ఎన్ఱిఱ అవిత్తువుమ్ నిరూపణ రూపమాకైన్యాయ్యమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మనిరూపణమ్, జ్ఞాననిరూపణమ్) ఇత్యాది.

[వా.—౨౦౧.] [ఇతుతనక్కు అధికారినియమమిల్లై] ఇత్యాది మూలత్తిలే ఇతుస్ఫుటమాకిఱథు.

ఎ. అ.—నాహంవిశంకే సురరాజవజ్రాత్ నత్ర్యక్షశూలాత్ నయమస్యదణ్డాత్। నాగ్న్యర్కసోమా నిల విత్తపాస్త్రాత్, శంకేభృశం బ్రహ్మవిదోవమానాత్॥" ౪

ఎన్ఱు, శ్రీ భాగవతత్తిల్ శొల్లిఱ్ఱిఱే?.

౧౯౪.—(వైవిధ్యత్తై)=బహువిధత్వత్తై.

(ఆకారమ్)=పఙ్గుత్వవక్రత్వాది.

(వాసమ్)=అరణ్య పట్టాలవాటికాది.

౧౯౫.—(అవఱ్ఱిల్ వైత్తుక్కొణ్డు జన్మనిరూపణత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తై అరుళిచ్చెయ్వతాక) ఎన్ఱథు,

మూ.—౧౯౫. అతిలే ఒన్రు, అవర్కళ్ పకరుల్ జన్మనిరూపణమ్.

వ్యా.—౧౯౫. అవత్తిల్ వైత్తుకొణ్డు, జన్మ నిరూపణత్తిన్నుడైయ క్రౌర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్యవతాక అత్తై యుపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, (అతిలే ఒన్రు, అవర్కళ్ పకరుల్ జన్మనిరూపణమ్) ఎన్రు.

(జన్మనిరూపణ) మావతు:—

"నికృష్టకులఙ్గళిలే అవతీర్ణరాన భాగవతర్కళై, భగవదీయత్వ ప్రయుక్తమాన మాహాత్మ్యత్తై ప్పారాతే, నికర్షబుద్ధ్యా తత్తత్-జన్మఙ్గళై నిరూపిక్కై.

అ.—౧౯౫ "నిపూర్వకో రూపయతిర్వ్యాచారే వర్తతే" ౧ ఎన్రు, (నిరూపణ) శబ్దమ్ చిన్తనవాచియాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నికృష్ట) ఇత్యాది.

"ప్రభావాత్ పరమాత్మనః" ౨ ఎన్రు అరికైయటొణ్డు, (భగవదీయత్వ) ఇత్యాది.

"చణ్డాలమపి మద్భక్తమ్" ౩ ఇత్యాదికళిలే ఉత్కర్ష ప్రతిపాదనాత్ చణ్డాలత్వాది ప్రతిపాదనత్తై వ్యావర్త్తిక్కైక్కాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నికర్షబుద్ధ్యా) ఎన్రు.

ఎ. అ.—"స్థాలీపులాకన్యాయత్తాలే భాగవతాపచారఙ్గళెల్లావత్తిన్నుడైయవుమ్ దర్శిప్పిక్కైక్కాక అన్ద భాగవతాపచారఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు సకలలోకవ్యాపకతయా ప్రథమమాయిరుక్కిఱ జన్మనిరూపణమాకిఱ అపచారత్తిన్నుడైయ క్రౌర్యత్తై అరుళిచ్చెయ్యవతాక" ఎన్రపడి.

"జన్మనిరూపణమ్ మాత్రమ్ సకలలోక వ్యాపకమానపడి ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నిల్;

"భాగవతర్కళ్ విలక్షణ జ్ఞానానుష్ఠాన సమనియతరాకైయాలే, భాగవతర్కళుడైయ జ్ఞానవృత్తవాసాదికళ్ సర్వలోకసాక్షికమాక తెరికైయాలేయుమ్, ఆకారనికర్షమ్ తానే స్ఫుటమాకైయాలేయుమ్, అతై పోలన్రిక్కే,

జన్మనికర్షమ్, నిత్యముక్తర్కళైప్పోలే సనకాదికళుక్కుమ్, సనకాదికళైప్పోలే దేవజాతికళుక్కుమ్, దేవజాతికళైప్పోలే అసురరాక్షసర్కళుక్కుమ్, అవర్కళైప్పోలే మనుష్యర్కళుక్కుమ్, మనుష్యర్కళిలుమ్ బ్రాహ్మణర్కళైప్పోలే శూద్రర్కళుక్కుమ్, శూద్రరైప్పోలే చణ్డాలరుక్కుమ్, అవనైప్పోలే పిపీలికాదికళ్ పర్యన్తమాన తిర్యక్కుకళుక్కుమ్, తిర్యక్కుకళైప్పోలే స్థావరఙ్గళుక్కుమ్ ఇవై ఎల్లావర్రుక్కుమ్ ఉళ్ళతొన్రాకైయాలే;

అత్తుక్కాక భాగవతినామ్బ్యత్తుమాతి "పఞ్చాస్త్రాఙ్గాః పఞ్చసంస్కారయుక్తాః పఞ్చార్థజ్ఞాః పఞ్చమోపాయనిష్ఠాః। తేవర్ణానాం పఞ్చమాశ్రమాణాం విష్ణోర్భక్తాః పఞ్చకాల ప్రపన్నాః॥" ౪ ఎన్రుమ్,

'సవిప్రేన్ద్రోమునిః శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః। తస్మైదేయం తతోగ్రాహ్యమ్ సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్!॥' ౫

ఎన్రుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, సాధనాన్తర సాధ్యాన్తర నిషిద్ధ కర్మాద్యన్వయ యోగ్యతాత్మకతయా హేయభూత వర్ణాశ్రమత్రయాతీతరాయ్, విప్రేన్ద్ర మునియతి పణ్డితర్కళుక్కుమ్ పూజైక్కుళ్ ఎల్లావర్రుక్కుమ్ యోగ్యరాయ్, జ్ఞానదాన ప్రతిగ్రహార్హరాయ్, ఈశ్వరసమరాక పణ్ణుమ్ ఆరాధనత్తుక్కుమ్ అర్హరాయ్, ఈశ్వరనుక్కుమ్ కూడ ఆరాధ్యరాయ్, సర్వోత్కృష్టరాయ్, ఇరున్దుళ్ళ విష్ణుభక్తత్వమాకిఱ వర్ణముమ్, పఞ్చకాల ప్రపన్నత్వమాకిఱ ఆశ్రమముమ్, ఉణ్డాయత్తేయాకిలుమ్, అతు, చైత్రత్వాది సంస్థానమ్ కుటియక్కైయాతిరుక్క, కేవలమ్ అజ్ఞానికరాక ఉణ్డాకైయాలే,

'ఏకాన్తీవ్యపదేష్టవ్యః' †

'కిమస్య త్రాభిజాయతే', ౬

'నశూద్రా భగవద్భక్తాః', ౭

'శ్రీశాఙ్గీశుచిమద్భక్తి దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః' ౮

ఇత్యాది శాస్త్రఙ్గళైక్కొణ్డు అత్తై యఱియవేణ్డుకైయాలే, అవ్వళవు జ్ఞానమిల్లాతార్ ఎల్లారుమ్ జ్వాలాభేదమ్ అఱియక్కైక్కు తాన జ్ఞానమిల్లాతార్ సాసాదృశ్యమాత్రత్తాలే 'సేయమదీపజ్వాలా'

నికర్షబుద్ధ్యాశక్తేషాంభవే జన్మనిరూపణమ్।; "ముక్తేభ్యస్సనకాదీనాం తేభ్యశ్చ క్రతుభుజాంకథః॥ కథోసురాణామ్' ఇత్యేవం స్థావరాన్తమనుక్ర

ఎ. అ — ఎన్ఱు, భగవత్తు చొల్లుమాప్పోలె, చైత్రిత్వాది సంస్థాన మాత్రత్తాల్ వన్ద సౌసాదృశ్యమాత్రత్తైక్కొణ్డు, 'హాద్రోఽయం వైష్ణవో ఽయమ్, అయంచనరః, అయం బ్రాహ్మణః, ఇయంస్త్రీ, ఇదంతిర్యక్. ఇదం స్థావరమ్, అయందేవః. అయమ్ అసురశ్చ, అయంపిశాచః, అయం బ్రహ్మరాక్షసః' ఎన్ఱు, నికర్షబుద్ధ్యా చిన్తిక్కుమ్పడు మాత్త యాలే, జన్మనిరూపణమ్ మస్సుపైక్కైప్పఱ్ఱి 'సకలలోక వ్యాపకమ్' ఎన్నుమ్పడియైయిఱ్ఱై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(నికృష్టకులఙ్గళిలే) ఎన్ఱతు,

"దేవత్వ బ్రాహ్మణత్వ అసురత్వ శ్వపచత్వాది ప్రవాహ రూపఙ్గళాయ్,

భగవత్ స్వరూపతిరోధాయక ప్రకృతిపరిణామ విశేషాత్మక దేహారమ్భక కర్మవిశేషా పాధికఙ్గళాయ్,

తత్తద్దేహవిశిష్ట వేషానుగుణ సాధ్యాన్తర సాధనాన్తర నిషిద్ధ కరణాద్యన్వయ యోగ్యతాపాదకఙ్గళాయ్,

అత ఏవ నికృష్టఙ్గళాయ్,

ఇరుక్కుమ్ కులఙ్గళిలే" ఎన్ఱపడి.

(అవతీర్ణరాన) ఎన్ఱతు,

"ప్రాదుర్భావైస్సుర నరసమో దేవదేవస్తదీయా (ః) జాత్యా వృత్తైరపిచ గుణతస్తాదృ శోనాత్రగర్హా" ౧ ఎన్గిఱపడియే,

వంశభూమికళై ఉయ్విక్క క్కీర్ క్కులమ్ పుక్క వారాహ గోపాలరైప్పోలే,

భాగవతర్కళుమ్, సంసారార్ణవనిమగ్నరై ఉయర్త్తుకైక్కాక క్కీర్ క్కులమ్ పుకుమవర్కళాకైయాలే.

"అత్రి, జమదగ్ని, పఙ్క్తిరథ, వసు, నన్దసూనువాకవుమ్, మీనాయ్, ఆమైయాయ్, నరశిఙ్గమాయ్, కుఱళాయ్, కానార్ ఏనముమాయ్, కఱ్కియాయుమ్, ఎన్గిన్ఱ, యోనియుమాయ్ పిఱన్ద ... మానుడైయ మానుష్యాదికళ్ కర్మనిబన్ధన మన్ఱికే, జగదుజ్జీవనేచ్ఛా ప్రయుక్తమా యిరుక్కైయాలే,

అవన్ పిఱప్పై స్వేచ్ఛైయాలే తన్నై ఎత్తానొన్ఱు ఎఱుప్పక్కైక్కు చొల్లుకైఐ అవతారశబ్దత్తాలే శొల్లువేణ్డుకైపాప్పోలే,

భాగవతర్కళుక్కైయు నానాప్రకార జన్మఙ్గళుమ్, కర్మనిబన్ధనఙ్గళన్ఱిక్కే, 'యం యం స్పృశతి పాణిభ్యామ్' ౨ ఇత్యాది పడియే, 'ఇవర్

ఎ. అ — క్కళైక్కొణ్డు జగత్తై ఉజ్జీవిప్పిక్కవేణుమ్' ఎన్గిఱ భగవదిచ్ఛైయాలే వన్దవైకళాకైయాలే,

అవన్ తన్నైయుమ్ అప్పడియే 'అవతారత్తాల్' ఎన్ఱే, నిర్దేశిక్కవేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవదీయత్వ ప్రయుక్తమాన మాహాత్మ్యత్తై ప్పారాత్తే) ఎన్ఱతు.—

"మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్' ౩ ఇత్యాది పడియే నానావిధ భక్తియాకిఱ భగవత్-సంబన్ధత్తాలేవన్ద సర్వోత్కృష్టతైయై ఉడైయవర్కళాయ్,

అత్తాలే, 'ఆచార్యవద్దేవవచ్చ మాతృవత్ పితృవత్ స్వవత్। సుహృద్వత్ స్వామివత్సన్తో ద్రష్టవ్యారాజవత్తథా॥' ౪ ఎన్గిఱ పడియే, సర్వప్రకారపూజార్హరాయ్,

'సమేపూజ్యః' ౫ ఎన్ఱు, ఎమ్బెరుమానుక్కుమ్ కూడపూజనీయర్ కళాయ్,

'తదస్మితమనోవచనే హితార్థః ప్రాణః పునాతి భువనమ్' ౬ ఎన్ఱుమ్,

'యం యంస్పృశతిపాణిభ్యాం యం యం పశ్యతి చక్షుషా।

స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే కింపునర్బాన్ధవాజనాః॥

యే కేచిదత్రపురుషా (ః) విష్ణుభక్తేనమునిశాః।

తేషాందర్శనమాత్రేణ మహాపాతకనాశనమ్॥

యాన్ పశ్యన్తి మహాభాగాః కృపయాపాతకానపి।

తేపిభూయాన్ ప్రయాన్త్యేవశాశ్వతం పదమవ్యయమ్॥

యతీనాం విష్ణుభక్తానాం పరిచర్యాపరాయణైః।

ఈక్షితా అపిగచ్ఛన్తి పాపినోపిపరాంగతిమ్॥' ౭ ఎన్ఱు, ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే, అత్యన్తపావన దర్శన స్పర్శనాదికళై యుడైయరాయ్,

'నిరపేక్షం మునింశాన్తం నిర్వైరం సమదర్శనమ్।

అనువ్రజామ్యహం నిత్యం పూయేయేత్యఙ్ఘ్రిరేణుభిః॥' ౮ ఎన్గిఱపడియే, భగవత్ప్రార్థనీయ పాదపాంసుకళై యుడైయరాయ్,

'యస్తుబ్రహ్మనిధాత్యక్త మపితత్త్వఙ్గళం వపుః।

దృష్ట్వా స్పృష్ట్వా విముచ్యేత బ్రహ్మహా బ్రహ్మహత్యయా॥

కళేబరం వారద్భక్త భాగవానునిస్తమాః।

యదిపశ్యతి పుణ్యాత్మాసయాతి పరమాంగతిమ్॥' ౯ ఎన్ఱు, మహాభారతత్తిలుమ్,

౧। ౨। ౩। ౪। ౫। ౬। ౭। ౮।

నికృష్టత్వం భవత్యేవతన్న భాగవతేభవేర్| యస్మాత్ సంస్థానమాత్రేణనికర్షోమన్యతేతతః॥ నిరూపణేస్యాద్దోషః ప్యన్నరూపణతోధికమ్|.

ఎ. అ.—'యత్తు బ్రహ్మాదిదార్వ్యక్తమపి తన్మఙ్గళం వపుః।

దృష్ట్వా స్పృష్ట్వా విముచ్యేత వైష్ణవస్సర్వ కిల్బిషైః' ౧ ఎన్రు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలుమ్, శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱపడియే, తీర్థమ్ ప్రసాదిత్తరుళినపెన్నుమ్ ఐవ్వియచరమ విగ్రహత్తిల్ - సంస్కార భస్మత్తిరత్య బృన్దావనదర్శన స్పర్శనాదిక్కళై యుడైయవర్కళైయుమ్, అత్మాశ్రిత్తాలే సకల పాప జ్గళినిన్నుమ్ ఉద్ధరిప్పిక్క వల్లారాయ్,

'నహ్యమ్మయాని తీర్థాని నదేవా మృచ్ఛిలామయాః।

తేపునన్త్యురుకాలేన, దర్శనాదేవసాధవః॥' ౨ ఎన్రు, శ్రీ భాగవతత్తిల్ శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱపడియే, ఎమ్పెరుమానుడైయ అవతారఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఉత్తమఙ్గళాన అర్చావతారఙ్గళిలుమ్, గఙ్గాది దివ్యతీర్థఙ్గళిలుమ్, కాట్టిల్ అత్యన్తపావనర్కళాయ్,

'నాతః పరతరం తీర్థం వైష్ణవాఙ్ఘ్రిజలాచ్ఛుభాత్।

తేషాం పాదాన్తం పుణ్యం గఙ్గామపి పునాతిహి॥' ౩ ఎన్రుమ్,

'శాపాత్తు రఘునాథస్య విముక్తా గౌతమీనదీ।

వైష్ణవాస్నాన పుణ్యేన సంగతా శుభవారిణా॥' ౪ ఎన్రు, పరాశరస్మృతియిలుమ్,

'శబర్యాస్నాన పుణ్యేనసఙ్గతా శుభవారిణా।

విముక్తాభవమచ్ఛాపాత్ గఙ్గే! పాపవినాశినీ॥

ఏవముక్త్వాతు కాకుత్స్థశ్శబరీతీర్థముత్తమమ్।

గఙ్గాయాస్సంగతం చక్రేశాఙ్గకోట్యా మహాబలః॥' ౫

ఎన్రు, పాద్మోత్తరత్తిలుమ్,

'పునీహిలోకం సకలంలోకపాలాం శ్చమద్గతాః।

పాదోదకేన భగవన్! తీర్థానాం తీర్థకారిణా॥' ౬

ఎన్రు, భృగుం ప్రతి భగవద్వచనత్తిల్ శ్రీ భాగవతత్తిలుమ్, శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱపడియే, గఙ్గాది పుణ్యతీర్థఙ్గళైయుమ్ పావనమాక్కవల్ల శ్రీ పాదతీర్థ వైభవత్తై యుడైయవర్కళాయ్,

'కోటిజన్మార్జితం పాపం జ్ఞానతోజ్ఞానతః కృతమ్।

సద్యః ప్రణశ్యతే న్నాణాం వైష్ణవోచ్ఛిష్ట భోజనాత్॥

ఎ. అ.—నారాయణైకనిష్ఠస్య యాయాచేష్టాతదర్చనమ్।

యోయోజల్పస్సజపస్తద్ధ్యానం యన్నిరీక్షణమ్॥

తత్పాదాంబ్వతులం తీర్థం తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్।

తదుక్తిమాత్రం మన్త్రాగ్ర్యం తత్ స్పృష్టమఖిలంశుచి॥' ౭

ఎన్రు, పరాశరస్మృతియిల్ శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱపడియే, అత్యన్తపావనఙ్గళాన శ్రీ పాదతీర్థ పాత్రోచ్ఛిష్టఙ్గళై యుడైయవర్కళాయ్,

ఇరుక్కైయాకిఱ అప్రతిమవైభవమ్ సకలశాస్త్రఙ్గళిల్ ఘుష్టఘోషమాక ప్రసిద్ధమాయిరుక్క అవత్తై ప్పారాతే" ఎన్నపడి.

సామాన్యతః (నికర్షబుద్ధ్యా) ఎన్రు,

"అ భాగవతదేవాసుర బ్రాహ్మణ శ్వపచాదికళాకవుమామ్, భాగవతర్కళాకిలుమామ్, ఆచార్యనాకిలుమామ్, నిత్యముక్తర్కళాకిలుమామ్, ఈశ్వరనాకిలుమామ్, ఇవర్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు యారేన్ను మొరువరుడైయ జన్మత్తైక్కాట్టిల్ 'నికర్షమ్' ఎన్గిఱ బుద్ధియాలే పణ్ణుమ్ జన్మనిరూపణమెల్లామ్ జన్మనిరూపణాత్మకమాన అపచారఙ్గళ్" ఎన్గైక్కాక.

ఇత్తాల్, "'బ్రాహ్మణాది భాగవతర్కళ్ నికృష్టర్కళ్;

శ్వపచాది భాగవతర్కళ్ ఉత్కృష్టర్కళ్' ఎన్రు శిలర్ పణ్ణుమ్ నిర్వాహమెల్లామ్ జన్మనిరూపణాన్తర్భూతమ్" ఎన్రు, శొల్లప్పట్టతు.

"ప్రాదుర్భావైః" ౮ ఇత్యాది ప్పడియే, భాగవతర్కళుడైయ జన్మాదికళ్ ఉత్కర్షత్తుక్కు ఉడలామిత్తనైయొఴియ ఒరుపడియాలుమ్ నికర్షత్తుక్కు ఉడలాకమాట్టాతికే?.

"నికర్షబుద్ధ్యా నిరూపిక్కై అపచారమ్" ఎన్నైయాలే,

"వాత్సల్యసౌశీల్యాదికళిలే ఈశ్వరన్,

'యజ్జాతీయోయాదృశో యత్స్వభావః

పాదచ్ఛాయాం సంశ్రితోయోపి కోపి।

తజ్జాతీయస్తాదృశ స్తత్స్వభావః

శ్లిష్యత్యేనం సున్దరోవత్సలత్వాత్॥' ౯

ఎన్గిఱపడియే ఆశ్రితసజాతీయనామాపోలే,

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥

అశోహవస్తుయస్య ఉత్పద్యతే శ్రితానామభీప్సితమ్। స్వీకృత్య విగ్రహం, తస్మిన్ స్పృహణీయత్వాత్ తత్త్వతః॥ తదర్చావతారోపాదాన ద్రవ్యచిన్తాతురాః

ఎ. అ.—'భాగవతర్కళుడ జాత్యవృత్తి గుణజ్ఞకళైత ప్రాకృత సజాతీయాన్కళుదు వాత్సల్య సౌశీల్య సౌలభ్యాదికళాలన్నో,' ఎన్నుమిగ పాట్టాలే ఉత్కృష్ట బుద్ధ్యా అవర్కళుడైయ జన్మాదికళై నిరూపిత్తు ఉపాదేయమాయిరుక్కుమ్' ఎన్రు, సూచితమ్.

అత్తైయిటే, "ఎక్కులత్తు ఎక్కుణత్తోరివ్వియల్ వోం యిశినుమక్కుణత్తే నమ్మిక్కైవారవరే" ౧ ఎన్నుమ్,

"ఎక్కు. శ్ర మహాశ్రేష్ఠ పిటప్పియాల్వార్ నిన్నోర్

అక్కు శ్రమమప్పలప్పవ్వియల్ వేనస్త్రాయాళ్ క్కాళ్వర్" ౨

ఎన్రుమ్, అరుళిచ్చెయ్తుళ్ళి. [౧౦

(తన్నత్ జన్మజ్ఞై) ఎన్నత్తు,

"ఆబ్రహ్మ స్తంభపర్యన్త జగళాన తిత్తిత్ జన్మస్తై" ఎన్నపడి.

"కిమప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు" ౩ ఎన్రు, సర్వ ప్రకారత్తాలుమ్ భాగవతావతార మున్నిటే.

(నిరూపిక్కై) ఎన్నత్తు, "చిన్తిక్కై" ఎన్నపడి. [౧౫

౧౬.—(ఇతినుడైయ) ఎన్నత్తు, "భాగవతాపచారజ్ఞలిల్ అన్యతమమాన ఇన్దజన్మ నిరూపణత్తినుడైయ" ఎన్నపడి.

(అరుళిచ్చెయ్కిఱార్) ఎన్నిఅత్తు, "'స్థాలీపులాకన్యాయత్తాలే మన్నవైకళుడైయ క్రౌర్యత్తైయుమ్ దర్శిప్పియానిన్రు, కొణ్డు అత్యన్తక్రూరమాన అర్చావతారోపాదాన నిరూపణమాకిఱ భగవదపచారత్తినుడైయ క్రౌర్యరూపమాన వస్తువాలుమ్ కూడ అపరిచ్ఛేద్యమ్' ఎన్రు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్నపడి.

మూలత్తిల్ [అర్చావతార స్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్] ఎన్నిఅవిడత్తిల్ [అర్చా] పదమ్,

"విష్ణ్వాద్యాక్యైక పఞ్చధా పఞ్చబేరై [౨౫

రర్చారూపో రత్నగర్భాలయేడ్యః।

వ్యక్తం సిద్ధం దివ్యమార్షేయమత్ర్యా

తత్సాలభ్యావతారస్య భేదమ్॥" ౪

మూ.—ఇత్తుక్కా,

అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదానస్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరం.

[౫

వ్యా.—౧౯౬. ఇతినుడైయ క్రౌర్యమ్ తన్నై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కా) ఎన్రుతుడఙ్గి.

(ఇతుక్కా) ఎన్రు, భాగవతజన్మనిరూపణత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు.

(అర్చావతారత్తిలుపాదానస్మృతి) యావతు:—

ఆశ్రితరుకన్దతేత్తేనుమ్ ఒరు ద్రవ్యత్తై తనక్కు త్తిరుమేనియాకక్కొణ్డు అతిలే అప్రాకృత దివ్యవిగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ పిరుప్పత్తైప్పణ్ణి ఎఴున్దరుళియిరుక్కిఱ వైభవత్తై యఱియాతే, నికర్ష బుద్ధిపణ్ణి, "విగ్రహోపాదాన ద్రవ్యమ్ ఇన్నతన్నో," ఎన్రు, చిన్తిక్కై: [౧౯

అ.—౧౯౭. "ఎతత్'-శబ్దత్తాలే వ్యవహిత భాగవతాపచారత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతన్ను,

పిన్నై అవ్యవహిత జన్మనిరూపణత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుక్కా ఎన్రు, తుడఙ్గి) ఇత్యాదినా. [౨౦

"అర్చా—పూజా ప్రతిమయోః' ఎన్నైయాలే [అర్చా] శబ్దమ్, ప్రతిమావాచకమ్;

[అవతార] శబ్దమ్, ఆవిర్భావవాచకమ్;

[ఉపాదాన] శబ్దమ్, పరిమాణాశ్రయ ద్రవ్యవాచకమ్;

'స్మృ—చిన్తాయామ్' ఎన్రు, [స్మృతి] శబ్దమ్, చిన్తావాచి," [౨౫

ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆశ్రిత) ఇత్యాది

"తమరుకన్దతెవ్వురువమ్" ౫ ఇత్యాదియై యటక్కణ్డు, (ఆశ్రితరుకన్దతు) ఇత్యాది.

"సెజ్ఞినాల్ నిన్నైప్పాల్ యవనదన్నాతమ్ నీళ్ కడల్ వణ్ణా", ౬

"తవచారేకు భక్తస్య 'స ఏవ (కి)" ఇతి నిశ్చితః ౭ ఇత్యాదియై యటక్కణ్డు, (అతిలే) ఇత్యాది.

"అర్చావతార విషయేమయాపి" ౮ ఇత్యాదిస్సుప్పన్న (వైభవత్తై) ఎన్నత్తు.

౧॥ ౨॥ రామానుజ నూత్రన్దాతి-౨౬. ౩॥ ౪॥

† భారుహా. భా. ౫-౫. అ. ౫॥ ఇయఱ్పా. ౧మ్ తిరువన్దాతి. ౪౪. ౬॥ తి. వా. ౩-౬-౯. ౭॥ ౮॥

తస్యాశ్శక్తిశ్చిన్తనం స్యాదతిప్రాకరణసేకతః। ప్రాకరత్వం బాధకత్వం స్యాత్ బాధకత్వం తు సర్వథా॥ సర్వేశ్వరస్య చాత్యన్తం భవేన్నిగ్రహహేతుతా,

వ్యా.—(అత్తిలుమ్ కాట్టిల్ ప్రాకర) మాక్కైయావతు:—ఆత్తైప్పఱ్ఱివుమ్ సర్వేశ్వరనుక్కు అత్యన్తనిగ్రహహేతువాక్కై.

అ.—"(ప్రాకరత్వమ్=బాధకత్వమ్;
అతావతు, భగవన్నిగ్రహహేతుత్వమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (సర్వేశ్వరనుక్కు అత్యన్తనిగ్రహ హేతువాక్కై) ఎన్ఱు;

ఎ. అ.—ఎన్ఱు, అజ్ఞాత సూక్తత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే స్వయంవ్యక్తసైద్ధదివ్యార్షమానుషరూపఙ్గళాన పఞ్చవిధార్చావతారఙ్గళుక్కుమ్ పొదువాయిరుక్కైయాలుమ్, 'సాలగ్రామ కోట్యాయివాకృత ప్రకాశమ్' ౧ ఎన్ఱు, అ విడత్తిలేయే స్వయం వ్యక్తార్చావతారత్తై ఆశ్రిత మాక్కచ్చొల్లుకైయాలే, అతు ఉపాదానస్మరణాక్షమన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలేయుమ్,

'నైవదంశా నమశకా నకీటా నసరీసృపా।
రాఘవో పనయేద్గ్రామాత్ ల్వద్వతేనాన్తరాత్మనా' ౨ ఎన్ఱు, అపడియే చేతన లాభత్తిలే దత్తచిత్తరాయ్, స్థావర ప్రతిష్ఠరాయ్, ఇరుక్కుమవనై కొణ్డు శిలక్కు భ్రమముణ్డాయ్త్తే యాకిలుమ్, 'అకృత ప్రకాశమ్' ౧ ఎన్ఱు, అ శాస్త్ర బాధితమాయ్ కొణ్డు నివృత్తమాయ్ విడుకైయాలేయుమ్,

అఙ్గన్ఱిక్కే, సైద్ధాద్యవతారచతుష్టయత్తిలుమ్ తత్తత్ ప్రతిష్ఠాత్రాదికళాల్ ఉపాదానద్రవ్యమ్ ప్రత్యక్షితమాయిరుక్కైయాలే అవ్విషయత్తిలుణ్డాన ఉపాదాన చిన్తనమ్,

'తామ్రాత్ సహస్రగుణితం రాజతేతు ఫలం భవేత్।
తస్మాత్తు దశసాహస్రం సౌవర్ణం కౌతుకే ఫలమ్॥
తస్మాచ్ఛతసాహస్రం రత్నకే కౌతుకే ఫలమ్।' ౩
ఎన్ఱు, అ శ్రీ విష్ణుధర్మ వచనఙ్గళ్ తుడక్కమానవఱ్ఱాలుమ్ సైద్ధాదిమాత్ర విషయకమాన అర్చావతార ప్రతిష్ఠా విధాయక శాస్త్రఙ్గళిల్ పరాశర సంహితాయాం అర్చావతార ప్రతిష్ఠావిధి ప్రకాశిక్కిఱ స్థానత్తిలే,

'ప్రక్షాళ్య పఞ్చగవ్యేన ప్రణవేనాభిమృశ్య చ।
అశ్వత్థాన్తే తిపద్బింబం మృద్భి రద్భిశ్చ మృశ్య చ॥
నమస్తేఽర్చే! సురేశాని! ప్రతికే! విశ్వకర్మణః।
ప్రభావితా శేషజగద్ధాత్రి! తుభ్యం నమో నమః॥

ఎ. అ.—త్వయి సంపూజయానీశం నారాయణమనామయమ్।
రహితా ద్రవ్య దోషైస్త్వమృద్ధియుక్తా సదా భవ॥' ౪
తత్రైవ, 'సంహారం చాస్య సర్గం చ సంస్మరేత్ కర్మయోగతః।
బింబస్య గాత్రే తత్త్వాని పృథివ్యాదీన్యనుక్రమాత్॥
పృథివ్యాదీని భూతాని తన్మాత్రాణీన్ద్రియాణి చ।
మనోఽహంకారబుద్ధీంశ్చ ప్రకృతౌ సంహరేత్ క్రమాత్॥
పరమాత్మని సంహారం నిజదేహవదాచరేత్।' ౪
తత్రైవానన్తరమ్ : ప్ర—'మఙ్గళాని ప్రయుఞ్జీత తస్య సృష్టిం విచిన్తయేత్।
ప్రకృత్యాది పృథివ్యన్తం మఙ్గళాని చ దర్శయేత్॥' ౪
ఇతి ప్రతిమోపాదానఙ్గళాన పఞ్చభూతఙ్గళుక్కుమ్ శోధనదాహనాది విధిక్కిఱ విడఙ్గళిలుమ్ శాస్త్రమ్ ఉపాదానద్రవ్యఙ్గళై అభ్యుపగమమ్ పణ్ణుకైయాలే, శాస్త్ర సహాకృతమాయ్‌క్కొణ్డు ప్రతీకరిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్,

'సైద్ధాదికళిల్ పణ్ణుమ్ ఉపాదానచిన్తనమ్ ప్రాకరమ్' ఎన్నాల్, స్వయం వ్యక్తత్తిల్ అతు కైముతికన్యాయ సిద్ధమాకైయాలే,

'సాక్షాత్స్నేహకైముత్యసిద్ధిః ప్రబలా' ౫ ఎన్ఱు, అ న్యాయత్తాలే స్వయం వ్యక్తోపాదానస్మృతిక్కు క్రౌర్యాతిశయమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్,

సైద్ధాద్యవతార చతుష్టయపరమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఆశ్రితర్) ఇత్యాదియాల్.
(తిరుమేనియాకక్కొణ్డు) ఎన్ఱత్తు,
"సత్యసంకల్పనాన ఎమ్పెరుమాన్,
'ఇతు నమక్కు భోగాయతనమాన తిరుమేనియాకక్కడవతు' ఎన్ఱు, అ సంకల్పత్తాలే,

తనక్కు అసాధారణమాన తిరుమేనియాకక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.
ఇత్తాల్, 'విభూతిద్వయత్తిలుమ్ భగవచ్ఛరీర మల్లాతతొరు వస్తువిల్లావిడుక, అర్చావతార విగ్రహత్తుక్కు విశేషమ్ ఎన్?" ఎన్ఱు, అ శఙ్కైయై నిరస్తై.

ఉభయవిభూతియిల్ పదార్థఙ్గళెల్లామ్, ధార్యమాయ్, నియామ్యమాయ్, శేషమాయ్‌క్కొణ్డు, అమ్మాత్రత్తాలే భగవచ్ఛరీరఙ్గళా యిరున్తతేయాకిలుమ్, అతుకళిలుమ్ పణ్ణుమ్ ఉపచారాపచారఙ్గళాల్ అవనుక్కు సుఖదుఃఖద్వారా క్రోధప్రసాదఙ్గళావ్వతియాన భగవద్భోగాయతనత్వరూప భగవచ్ఛరీరత్వమతుకళుక్కు ఇల్లై యిఱే,

"ఉపాదానస్మృతేః క్రౌర్యంకియదస్తి" ఇతిచేదితా। మాతృయోని పరీక్షాయాఃశ్రౌర్యం తన్నిగద్యతే॥ "అర్చావతారోపాదాన" ఇత్యాది

మూ—౧౯౭. అత్తై, "మాతృయోని పరీక్షైయోడొక్కుమ్"

ఎన్ఱు, శాస్త్రిమ్ శొల్లుమ్.

అ.—౧౯౭. "[వా—౧౯౬] మూలత్తిలే [అర్చావతారత్తిల్] ఇత్యాదివాక్యమ్ శబ్దార్థప్రత్య భిజ్ఞాపనత్తాలే ('అర్చావతార' ౧) ఇత్యాది వచన సిద్ధార్థప్రతిపాదకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అన్దవచనత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అర్చావతార" ౧) ఇత్యాది.

"అర్చావతారోపాదానంచ, వైష్ణవోత్పత్తిశ్చ=అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తీ" ఎన్ఱు, ద్వన్ద్వసమాసమ్.

తయోఃచిన్తనమ్, నిరూపణమ్.

శిల శ్రీకోశఙ్గళిలే "అర్చావతారోపాదానమ్" ౧ ఎన్ఱు, సానుస్వార పాఠమ్ కాణప్పడుకిఱతు:

అతు, అర్థాసంగతియాలే అపపాఠమామిత్తనై:

"ద్వన్ద్వసమాసపాఠమే మూలారూఢమ్" ఎన్నుమిడమ్, మూలత్తిల్ [స్మృతి] శబ్దత్తాలుమ్, వ్యాఖ్యానత్తిల్ (చిన్తిత్తిరుక్కై) ఎన్గిఱ విత్తాలుమ్, వ్యక్తమ్.

౨ అ.—"'"నతస్య ప్రాకృతామూర్తిః" ౩ ఎన్ఱు, "ప్రాకృత మూర్త్తి ఎమ్బెరుమానుక్కిల్లై" ఎన్ఱు, శొల్లానిఱ్క, ఒరుద్రవ్యత్తై త్తిరుమేనియాకక్కొణ్డు" ఎన్గైయుడుమో!' ఎన్నిల్;

'నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్ యవన్' ౩ 'తమరుకన్దతెవ్వురువమ్' ౪ ఇత్యాదిక్కళిల్,

'ప్రాకృత వస్తుక్కళైయుమ్ ఆశ్రితానుగ్రహార్థమాక త్తిరుమేనియాక ఎమ్బెరుమాన్ కొళ్ళుమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలే,

'నతస్య' ఇతి నిషేధమ్ కర్మనిబన్ధన ప్రాకృత శరీర నిషేధ విషయకమాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౧౯౭—మూలత్తిలే [అత్తైమాతృయోని పరీక్షైయోడొక్కుమ్ ఎన్ఱు, శాస్త్రిమ్ శొల్లుమ్] ఎన్ఱతు,

"అన్ద ఆర్చావతారోపాదానస్మృతియై మాతృయోనిపరీక్షాత్యన్త సమానమాక యథాశ్రుతత్తిలే శాస్త్రిమ్శొల్లుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "తాత్పర్యార్థమఙ్గనన్ఱు, క్రౌర్యమాత్రాభావ మాత్రత్తాల్ ఆర్చావతారోపాదాన స్మృతిక్కు మాతృయోనిపరీక్షా సామ్యమ్ శాస్త్రితాత్పర్యమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

వ్యా—౧౯౭. "అతుతన్నిన్ముడైయ క్రౌర్యమ్ తాన్ ఎవ్వళవు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తై) ఇత్యాదియాలే.

"అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనమ్।
మాతృయోని పరీక్షాయాస్తుల్య మాహుర్మనీషిణః॥" ౧

ఎన్ఱానిఱ్తిఱే?.

"ఇప్పడి ఉభయత్తైయుమ్ మాతృయోనిపరీక్షా సమమాకశాస్త్రిమ్ శొల్లిల్ త్తేయాకిలుమ్,

అతు ఆర్చావతారత్తి లుపాదాన స్మృతిక్కు నిదర్శనమామ్ ఇత్తనై;

వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అతిలుమ్ క్రూరమ్"

ఎన్ఱు, ఇవర్-కరుత్తు.

అ.—"ఇన్దవచనత్తిలే, ఇరణ్డుక్కుమ్ ఒన్ఱై, నిదర్శనమాక చ్చొల్లి యిరుక్క, ఒన్ఱుమాత్రత్తుక్కు నిదర్శనమాక చ్చొల్లుమపడి ఎఙ్గనే?' ఎన్గిఱశంకైయై యనువదిత్తు పరిహరిక్కిఱార్, (ఇప్పడి ఉభయత్తైయుమ్) ఇత్యాదినా.

(శొల్లిల్ త్తేయాకిలుమ్) ఎన్ఱతు, "పురస్సాస్త్రికమాకచ్చొల్లిల్ త్తేయాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇతుశంకానువాదమ్.

మేల్, పరిహారమ్, (అర్చా) ఇత్యాది.

(ఇవర్-కరుత్తు) ఎన్ఱతు, "న్యాయానుగృహీత వచన తాత్పర్యజ్ఞరాన ఇవర్క్కు తాత్పర్యమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇదమత్ర పరిహారతాత్పర్యమ్:—

"'అపరాధశతం లక్షంవమనిత్యకృతం భవేత్।
తన్మాత్యేకేన పద్మేన జాతిపుష్పేనవాపునః॥
మద్భక్తంశ్వపచంవాపి నిన్దాంకుర్వన్తియేనరాః।
పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామికదాచన॥' ౫

ఎన్గిఱవిత్తిలే విశేషానుపాదానత్తాలుమ్, అసంకోచత్తాలుమ్, 'అపరాధశతమ్' ౫ ఎన్గిఱవిత్తిలే ఉపాదానస్మృతియుమ్ వివక్షితమ్:

'నిన్దాంకుర్వన్తి' ౫ ఎన్గిఱవిత్తిల్ 'హేయవచనరూప నిన్దాన్తర్గతదోషమ్, సాన్నిధ్యాత్ "శ్వపచ" ౫ శబ్దార్థజాతినికర్షరూపమ్' ఎన్ఱు, సిద్ధమ్:

ఇప్పడి ఇన్ద ఉపాదానస్మృతి జాతినిరూపణఙ్గళుక్కు యథాక్రమమ్ ఏకపద్మమాత్రక్షన్తవ్యత్వ పద్మకోటిశతాక్షన్తవ్యత్వఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, ఇవఱ్ఱుక్కు క్రౌర్యతారతమ్యమ్ ఇన్దవచనఙ్గళిలే సిద్ధమ్:

౧॥ ౨॥ భారతే.

౩॥ తి. వా. ౩-౬-౯. ౪॥ పు. ౫౬౩, ౫మ్ నోట్టు.

౫॥

అ.—ప్రకృతవచనత్తిలుమ్, 'అజాద్యదన్తం పూర్వమ్' ౧ ఎన్గిఱ శాస్త్రత్తైప్పఱ్ఱ, 'ఘ్యన్తం పూర్వమ్', ౨ 'అల్పాచ్తరం పూర్వమ్' ౩ ఎన్గిఱ శాస్త్రద్వయం ప్రబలమాగైయాలే, వైష్ణవోత్పత్తిక్కు పూర్వనిపాతమ్ వర, సర్వతః 'అభ్యర్హితం పూర్వమ్' ౪ ఎన్ఱు, 'అర్చావతారోపాదాన శబ్దత్తుక్కు ద్వన్ద్వత్తిల్ పూర్వనిపాతమ్ వన్దిరుక్కైయాలే, అదుక్కు అభ్యర్హితత్వమ్ సిద్ధమ్:

ఇదుతాన్ చిన్త్యమానత్వోపాధికమ్ ౫ వివక్షితమ్:

అభ్యర్హితత్వమావదు, పూజ్యత్వమ్:

దోషత్తుక్కు పూజ్యత్వమ్ తాన్ క్రౌర్యాత్మత్వ ప్రయుక్తమాకైయాలే, ఉపాదానస్మృతిక్కు అల్పక్రూరత్వముమ్, జన్మనిరూపణత్తుక్కు అత్యన్తక్రూరత్వముమ్, సిద్ధమ్:

'సమమాహుః' ఎన్నాతే, ('తుల్యమాహుః' ఎ) ఎన్ఱత్తు, 'తులయా సమ్మితంతుల్యమ్' ఎన్గిఱ అవయవార్థ వివరణత్తాలే అన్యూనానతిరిక్తత్వరూప ముఖ్యసామ్యలాభార్థమ్:

అదిల్, న్యూనాధిక వస్తుద్వయత్తుక్కు ఒన్ఱోడే అన్యూనానతిరిక్తత్వమ్ కూడామైయాలే, కించిదంశాస్వారస్యోపగమేన సామఞ్జస్యమ్ నిర్వహిక్కవేణుమ్:

అదిల్ ఉపక్రమావగత న్యూనాధికత్వత్యాగాపేక్షయా అనన్తరావగత అన్యూనానతిరిక్తత్వత్తుక్కేశ్చిత్ త్యాగమ్ ఉచితమ్:

అదిలుమ్ ఉభయత్రానతిరిక్తత్వాంశ త్యాగాపేక్షయా అనన్తరావగత వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనత్తుక్కు మాతృయోని పరీక్షానతిరిక్తత్వ మాత్రత్యాగమ్ ఉచితమ్:

ఇప్పడి 'మాతృయోనిపరీక్షాతుల్య' ఎ శబ్దిత తదన్యూనానతిరిక్తత్వరూప ముఖ్యసామ్యత్తై ఉపక్రమగతమాన అర్చావతారోపాదాన చిన్తనత్తిలే వివక్షిత్తు, అనన్తరగతమాన వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనత్తిలే అన్యూనత్వ మాత్రత్తై వివక్షిక్కై న్యాయ్యమాకైయాలే,

'అర్చావతారోపాదాన స్మృతిక్కు నిదర్శనమామిత్తై,

వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అదిలుమ్ క్రూరమ్' ఎన్ఱు, న్యాయానుగృహీత వచనతాత్పర్యార్థత్తై ఇవర్ అరుళిచ్చెయ్దార్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

ఎ. అ.—"అన్దశాస్త్రమ్ తాన్ ఎదు?,

ఆపాత ప్రతీతియిల్ అదు ఎవ్వర్థత్తైచ్చొల్లుకిఱదు!,

అదిల్ విశేషవర్యాలోచనై పణ్ణుమవర్కళుక్కు సిద్ధిక్కుమ్ తాత్పర్యార్థమ్ ఎన్?" ఎన్గిఱ ప్రశ్నత్తిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అర్చావతారోపాదాన" ఎ) ఇత్యాదియాలే.

(ఎన్నానిన్ఱతే) ఎన్ఱత్తు, "ఎన్ఱు, వారాహపురాణత్తిలే శొల్లానిన్ఱతే?" ఎన్ఱపడి.

అన్దవచనత్తిల్, ("అర్చావతారోపాదాన" ఎ) ఎన్ఱత్తు,

I. "("అర్చా" ఎ) శబ్దమ్, 'నమస్తేఽర్చే! సురేశాని! ప్రణీతే విశ్వకర్మణః' ౭ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే, 'అర్చా—పూజా ప్రతిమయోః' ౮ ఎన్ఱుమ్,

'ప్రతిచ్ఛాయా—ప్రతికృతిరర్చాపుంసి' ౯ (ఎన్ఱు) అర్చావిగ్రహపరమాయ్,

II ("అవతార" ఎ) శబ్దమ్, అవతరణత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్,

III. ("ఉపాదాన" ఎ) శబ్దమ్, 'దుర్జనో దోషమాదత్తే' ౧౦ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే, మానసోపాదానరూపమాన చిన్తనత్తైచ్చొల్లుకిఱతాయ్, అర్చావిగ్రహత్తినుడైయ ఉత్పత్తిచిన్తనమ్" ఎన్ఱపడి.

("వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్" ఎ) ఎన్ఱత్తు, "అష్టవిధభక్తియుక్తనాన భాగవతనుడైయ దేవాసుర బ్రాహ్మణ శ్వపాకాది దేహసంబన్ధరూప జన్మచిన్తనమ్" ఎన్ఱపడి.

("చిన్తన" ఎ) శబ్దమ్, "తచ్చిన్త్యమ్" ఇత్యాది స్థలఙ్గళిల్ పోలే నికర్షబుద్ధియాలే చిన్తిక్కైయై చ్చొల్లుకిఱదు.

ఆకైయాలే, "మేవుమ్ నల్లోర్ ఎక్కుఱ్ఱవాశిరత్తు పిఱప్పేదియల్వాకనిన్ఱోర్,

అక్కుఱ్ఱమప్పిఱప్పు అవ్వియల్ వే నమ్మైయాళ్ కొఱ్ఱవరే" ౧౧ ఎన్ఱుమ్,

"ఎక్కణత్తో రెక్కులత్తోర్ ఎవ్వియల్వోరాయిడినుమ్,

అక్కణత్తే నమ్మైత్తైవారవరే" ౧౨ ఎన్ఱుమ్,

ఉత్కర్ష బుద్ధియాలే యనుసన్ధిక్క విరోధమిల్లై.

"అన్దవచనత్తిల్ అర్చావతారోపాదాన స్మృతియోడొక్కు వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనత్తైయుమ్ [మాతృయోని పరీక్షైయోడొక్కుమ్] ఎన్ఱు, శొల్లానిఱ్కు, 'వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అర్చావతారోపాదాన స్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్' ఎన్నై ఉపపన్నమాప్పడి ఎఙ్గనే?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాదియాలే.

౧॥ అష్టా. ౨-౨-౩౩. "అజాద్యదన్తమ్" ఇత్యేవ సూత్రమ్; 'పూర్వమ్" ఇత్యేతదనువృత్తిలబ్ధమ్. ఏవమగ్రేపి. ౨॥ "ద్వన్ద్వే ఘి" ఇత్యనేనఫలితమ్. ౩॥ అష్టా. ౨-౨-౩౪. ౪॥ సి. కౌ. ద్వన్ద్వసమాసప్రకరణే. ౫॥ విధేయ విశేషణంవా!. ౬॥ వారాహపురాణమ్

౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౫౬౩. అమ్ పాట్టు. ౧౨॥ యతిన్ద్రప్రవణప్రభావమ్.

'అతిక్రో ర్యేకిం ప్రమాణమ్!'' ఇతిచేదుచ్యతేధునా। ఉపాదానస్మృతేః పూర్వనిపాతస్తత్రదృశ్యతే॥ యుక్తంశాస్త్రనిపాతశ్చసర్వత్రాపశ్యహిత్వహి।

ఎ. అ.—(ఉభయత్తైయుమ్) ఎన్నదు, "అర్చావతారోపాదాన వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనజ్ఙళిరణ్డైయుమ్" ఎన్నపడి.

(మాతృయోనిపరీక్షై సమమాక) ఎన్నదు,

"'తులయాసమ్మితం తుల్యమ్' ఎన్గు, తుల్యశబ్దమ్ అత్యన్తసామ్య వాచియాకైయాలే మాతృయోని పరీక్షైయోడే అత్యన్తసమమాక" ఎన్నపడి.

(శొల్లిత్తే యాక్కైలుమ్) ఎన్నదు, "యథాశ్రుతత్తిలే శొల్లిత్తే యాక్కిలుమ్" ఎన్నపడి.

(అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదానస్మృతిక్కు నిదర్శనమామిత్తై) ఎన్నదు,

(1) "సాధక బాధక యుక్తివిచారమ్ పణ్ణుమళవిల్, కర్మోపాధిక దేహసంబన్ధ ప్రయుక్తమాన మాతృత్వత్తైయుడైయత్తాలుం చేతన విశేషత్తినుడైయ అత్యన్తహేయమాన అవయవవిశేషత్తిల్ పణ్ణుమ్ నిరూపణమ్,

నిరుపాధికమాయ్ స్వరూపప్రాప్తమాయ్ ఇరుక్కుమ్ 'మాతాపితా భ్రాతానివాసశ్శరణం సుహృల్' ౧ 'మాతాపితాయువతయః' ౨ ఇత్యాది ప్రమాణ ప్రసిద్ధమాన సర్వవిధబన్ధత్తైయుడైయ భగవత్-భాగవతర్కళుడైయ దివ్యావతారజ్ఙళిల్ పణ్ణుమ్ నిరూపణత్తినుడైయ క్రౌర్యత్తుక్కు దృష్టాన్తమాక నేర్నిఱ్కు మాట్టాదేయాలేయుమ్,

(2). 'అకృత్యకరణాపేక్షయా భగవదపచారముమ్ భగవదపచారాపేక్షయా భాగవతాపచారముమ్, భాగవతాపచారత్తైప్పఱ్ఱ ఆచార్యాపచారముమ్, ఆచార్యాపచారాపేక్షయా తద్భక్తాపచారముమ్, ఆక ఇప్పడి ఒన్నుక్కొన్ను, విషయగౌరవత్తాలే క్రూరమ్' ఎన్నై, స్వాశ్రగో బ్రాహ్మణహింసైకళుక్కు క్రౌర్యతారతమ్యమ్ శొల్లుకిఱాప్పోలే ఉపపన్నమాయిరుక్కైయాలే 'అకృత్యకరణాన్తర్భూతమాన మాతృయోని పరీక్షైయిల్ కాట్టిల్ భగవదపచారాన్తర్భూతమాన ఉపాదాన నిరూపణముమ్, భాగవతాపచారాన్తర్భూతమాన భాగవతజన్మనిరూపణముమ్, క్రూరమ్' ఎన్గైయే యుచితమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

(3). 'ధనదేన సమస్స్యాగే' ౩ ఎన్గిఱవిడత్తిల్, 'దానవిషయత్తిల్ సకలఫలప్రదరాన పెరుమాళ్ కుబేరతుల్యర్' ఎన్ఱు శొన్నాలుమ్. 'ఇమువత్ గచ్ఛతిసవితా' ౪ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ తౌల్యార్థకవతి ప్రత్యయమ్ క్రౌర్యమాత్ర భావమాత్రత్తాలుణ్డాన సామ్యత్తై చ్చొల్లుకిఱాప్పోలే, 'ధనదేన

ఎ. అ.—ప్రయుక్తదాన సంకోచాభావమాత్రత్తాల్ కుబేరసామ్యమ్ పెరుమాళిడత్తిల్ వివక్షితమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱాప్పోలే, ఇజ్గుమ్ తుల్యశబ్దమ్ అనర్థహేతుతా ప్రయుక్త క్రౌర్యమాత్ర భావమాత్రత్తాలుణ్డాన మాతృయోని పరీక్షాసామ్యత్తై భగవత్ భాగవత జన్మనిరూపణజ్ఙళిల్ శొల్లిక్కొణ్డు, "'ఇమువత్ గచ్ఛతిసవితా'' ఎన్గిఱవిడత్తిల్ దృష్టాన్తమాక ఎడుక్కప్పట్ట ఇమ, స్వాతిక్రమణీయదేశ విభాగజ్ఙళై యిప్పడి యాన్సాల్ బహుశీఘ్రమాక అతిక్రమిక్కుమ్పోకిఱన్గో, అప్పడియే, సూర్యనుమ్ స్వాతిక్రమణీయ దేశజ్ఙళై అధికవ్యత్తమాన వేగత్తాలే బహు శీఘ్రమాక అతిక్రమిక్కుమ్పోకిఱార్' ఎన్ఱు, సూర్యనుడైయగతి విశేషత్తుక్కు వాణగతి దృష్టాన్త ప్రదర్శకమాకిఱాప్పోలే, భగవత్ భాగవత జన్మనిరూపణాత్మక అపరాధజ్ఙళుక్కు దృష్టాన్తమాక ఎడుక్కప్పట్ట మాతృయోని పరీక్షైయుమ్ విశిష్టవేష నిష్ఠర్కళానవర్కళుక్కు అన్ధ భగవదపచారాదికళినుడైయ అత్యన్తక్రౌర్యత్తుక్కు దృష్టాన్త ప్రదర్శకమాయిరుక్కైయాలే, తాత్పర్యానుకాపేక్షయా దృష్టాన్తస్య గుణాధిక్యన్యాయమ్, ౫ 'ఇమువద్గచ్ఛతి,' 'ధనదేన సమస్త్యాగే' ౬ ఇత్యాదీ స్థలజ్ఙళిల్పోలే, ఇజ్గుమ్ ప్రవృత్తియాకాకైయాలేయుమ్,

(4). మాతృయోని పరీక్షాపేక్షయా భగవత్ భాగవతజన్మనిరూపణజ్ఙళుక్కు క్రౌర్యాధిక్యమ్ అవ్యాహతమాక సిద్ధిక్కైయాలేయుమ్,

(5). 'అపరాధశతం లక్షం మమనిత్యం కృతం భవేత్।
క్షమామ్యేకేన పద్మేనజాతి పుష్పేనవామునః॥
మద్భక్తం శ్వపచం వాపినిన్దాం కుర్వన్తియేనరాః।
పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామివసున్ధరే!॥' ౫ ఎన్ఱు, ముఖ్యకల్పమాన పద్మజ్ఙళాలెన్నినుడైయ సమర్పణమాత్రత్తాలే క్షన్తవ్యమాకవుమ్, అనుకల్పమానజాతి పుష్పత్తిలొన్నినుడైయ సమర్పణమాత్రత్తాలుమ్ క్షన్తవ్యమాకవుమ్, శొల్లప్పట్ట దినమొన్ఱుక్కు లక్షసంఖ్యాకమాన అపరాధశతమాక అనాదికాల సంచితానన్త భగవదపరాధకోటికళిలొన్నాన ఉపాదాననిరూపణత్తైయపేక్షిత్తు ముఖ్యకల్పమాన పద్మపుష్పజ్ఙళినుడైయ కోటిశతత్వ సంఖ్యాపలక్షితముమాయ్, అవిశద్ధసముచ్చితముమాన అపరిమితయావదాత్మభావసమర్పణత్తాలుమ్కూడ అక్షన్తవ్యమాకచ్చొల్లప్పట్ట భాగవత జన్మనిరూపణత్తుక్కు ఉణ్డాన క్రౌర్యతారతమ్యమ్ మేరుసర్షపాన్తరమాక ప్రమాణమాక సిద్ధమాయిరుక్కైయాలే అత్తై ఉపాదాననిరూపణత్తోడొక్క మాతృయోని పరీక్షా తుల్యమాకవే దుక్తుచ్చొల్లుకిఱదు, 'వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ క్రౌర్యమాత్ర

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

శోషస్యాథ్యస్మిత్వంతు క్రౌర్యాల్పత్వంప్రకీర్త్యతే। తస్మాదల్పప్రకారస్తైవోపాదానస్మరణస్యచ॥ అన్యస్యతుభవత్యేవాశ్యన్త క్రౌర్యంహిసర్వథా?॥

అ—"మాతుశ్చయోని సంబన్ధేభ్యః" ౧ ఎన్గిఱ అవిడత్తిలే, "సప్త పితృతః పరీక్ష్య, పఞ్చ మాతృతః" ౨ ఎన్ఱు, మాతృయోని పరీక్షైక ర్తవ్యయాకచ్చొల్లిరుక్కైయాలే తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ వచనత్తిలుమ్ మూలత్తిలుమ్ అభిప్రేతమాన "మాతృయోనిపరీక్ష" ౩ శబ్దార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మాతృయోనిపరీక్షైయావత్తు) ఇత్యాదినా.

"'యోని' శబ్దమ్ అవయవవిశేషవాచకమ్;

'పరీక్ష' ౩ శబ్దముమ్, తత్సౌన్దర్యా సౌన్దర్య నిరూపణపరమాకైయాలేయుమ్,

ఎ. అ.—భావేనయథా మాతృయోని పరీక్షాతుల్యమ్, తథైవ ఉపాదాన నిరూపణమపి మాతృయోని పరీక్షాతుల్యమ్' ఎన్ఱు, ఉపాదాన నిరూపణత్తుక్కు మాతృయోని పరీక్షాతౌల్యత్తుక్కు దృష్టాన్తమాకవేణ్డుకైయాలే, దార్ష్టాన్తికాపేక్షయా దృష్టాన్తస్య ఆధిక్యన్యాయత్తాలే ఉపాదాన నిరూపణత్తై అపేక్షిత్తు అధిక్యమ్ నిదర్శనమాన వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనత్తుక్కు క్రౌర్యాధిక్యమ్ అవ్యాహతమాక ప్రతీతరిక్కప్పడుకైయాలేయుమ్,

అర్చావతారోపాదాన స్మృతియోడొక్క మాతృయోనిపరీక్షా తుల్యమాక ఎడుత్తుచ్చొల్లప్పట్ట అన్దవైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమానత్తు, అతి క్రూరమాన అర్చావతారోపాదాన స్మృతిక్కు నిదర్శనమాక త్తలైక్కట్టుమిత్తనై" ఎన్ఱపడి.

(వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనత్తిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్ ఎన్ఱు) ఎన్ఱత్తు,

"'పూర్వోక్త ప్రకారత్తాలే వచనతాత్పర్య పర్యాలోచనై పణ్ణుమళవిల్ వైష్ణవోత్పత్తిచిన్తనమ్ అర్చావతారోపాదాన చిన్తనత్తుక్కు నిదర్శనమాక పర్యవసిక్కైయాలే, దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికన్యాయత్తాలే దృష్టాన్తమాన వైష్ణవోత్పత్తి చిన్తనమానత్తు, దార్ష్టాన్తికమాన అర్చావతారోపాదాన స్మృతియిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరమ్' ఎన్ఱు." ఎన్ఱపడి.

(ఇవర్-కరుత్తు) ఎన్ఱత్తు, "("అర్చావతార" ౩) ఇత్యాది వచనత్తిల్ ఆపాత ప్రతీతార్థత్తిల్ దృష్టన్ఱాయ్ విడాతపడి వచనతాత్పర్య పర్యాలోచన పరనాన ఇవర్ క్కుక్కరుత్తు" ఎన్ఱపడి.

[అర్చావతారోపాదాన చిన్తనత్తిలుమ్ అత్తనై పాపముణ్డు ఎన్ఱపడి] ఎన్గిఱ అవిడత్తిల్, "అధికంతు ప్రవిష్టం నతద్ధానయే" ౪ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే వివక్షితమ్.

మూ.—౧౯౪ త్రిశంకువైప్పోలే కర్మచణ్డాలనాయ్,

వ్యా.—(మాతృయోని పరీక్షై)యావత్తు:—

అన్యస్త్రీయోనివైలక్షణ్య అవైలక్షణ్య నిరూపణవాసనైయాలే ఇత్తైయుమ్ అప్పడి నిరూపిక్కై.

(అత్తోడొక్కుమ్) ఎన్ఱత్తు,

"ఇప్పడి నిరూపిత్తాల్ అతుక్కు ఎత్తనై పాపముణ్డు,

అర్చావతార విగ్రహోపాదాన చిన్తనత్తిలుమ్ అత్తనై పాపముణ్డు" ఎన్ఱపడి.

౧౯౪. "ఇవ్వపచారత్తుక్కు ఫలమ్,

ధర్మపటమ్పోలే నష్టకల్పనాయ్ ఇరున్ద దేహావసానత్తిలే ఉరుమాయ్న్దు పోమళవేయల్ల,

ఇవ్వపచారమ్ పణ్ణినపోతే కర్మచణ్డాలనాయ్ విడుమ్" ఎన్గిఱార్, (త్రిశంకువైప్పోలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అ—'మాతుశ్చయోని సంబన్ధేభ్యః' ౧ ఎన్గిఱ అవిడత్తిలే 'యోని' ౧ శబ్దమ్ జన్య జనక వర్గమాకైయాలేయుమ్,

'పరీక్ష' ౨ శబ్దముమ్, సంఖ్యా విశేష నిరూపణపరమాకైయాలుమ్, తద్వ్యావృత్తి" ఎన్ఱపడి.

దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు సాధారణధర్మమ్ అనుపాత్తమాకైయాలే, అత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడినిరూపిత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(ఎత్తనై పాపముణ్డు) ఎన్గిఱ అవిడత్తిల్, "లఙ్ఘంఛిత్వావధస్తస్య" ౪ ఎన్గిఱ అదిత్తు వివక్షితమ్.

ఎ. అ.—౧౯౪. (కర్మచణ్డాలనాయ్విడుమ్ ఎన్గిఱార్) ఎన్ఱత్తు,

"'కాలాన్తరత్తిల్ భాగవతనాకైక్కు యోగ్యనాన జాతిచణ్డాలనైప్పోలన్ఱిక్కే, "కర్మణా + చణ్డాలః = (కర్మచణ్డాలః)" ఎన్ఱాయ్, భాగవతాపచారమాకిఱ కర్మత్తాలే అవర్కళ్ 'తులైయార్ పోలుమ్" ఎన్గిఱపడియే, సాక్షాచ్చణ్డాలనాకవాయ్విడుమ్' ఎన్గిఱార్" ఎన్ఱపడి.

మూ.—నూల్ పిళిమ్బియజ్ఞోపవీతమ్ తానేవారాయ్ విడుమ్.

వ్యా —అతావతు:—

"ఇక్ష్వాకువంశ్యనా యిరుక్కిఱ త్రిశంకు వాకిఱ రాజా,

తన్-కులగురువా యిరుక్కిఱ వసిష్ఠమహర్షియై 'సశరీరస్స్వర్గా వాప్త్యర్థమాక ఎన్నైయజిప్పిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు, అపేక్షిక్క;

మహర్షి, 'అస్మునదాకు – అశక్యమ్' ఎన్న;

అప్పుఱ్ఱుమ్ తత్-పుత్రర్కళ్ తపస్సుపణ్ణికొణ్డిరుక్కిఱ ఇడత్తిలే శెన్ఱు,

ఇచ్చైయైచ్చొల్లి యవర్కళై మిక్కవుమ్ అనువర్త్తిత్తు,

అ—౧౬౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వపచారత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"ఆముష్మికానిష్టహేతుత్వమ్ శొల్లి ఐహికాకర్మసాదృశ్యమ్; (మూలావిల్) ఇత్యాదికమ్ దార్ష్టాన్తికవిషయమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇక్ష్వాకువంశ్యనాయ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—జాతిచణ్డాలన్ వృత్తస్థనాకిల్, "చణ్డాలమపివృత్తస్థంతం దేవాబ్రాహ్మణంవిదుః" ౧ ఎన్ఱు, "బ్రాహ్మణన్" ఎన్ఱు శొల్లప్పడుకైయాలే అవనుక్కు చణ్డాలత్వపూర్త్తియిల్లై:

భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళై, "యఃపుత్రః పితరంద్వేష్టి తంవిద్యాదన్యరేతసమ్। యస్తుచక్రాఙ్కితంద్వేష్టి తంవిద్యాదన్యరేతసమ్॥" ౨

ఎన్ఱు, జాతిచణ్డాలరాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే, అవర్కళుక్కు చణ్డాలత్వమ్ పూర్ణమాక ఉణ్డు?

మూలత్తిలే [త్రిశఙ్కువైప్పోలే] ఎన్ఱదు,

"ఆచార్యాపచార తద్భక్తాపచారఙ్గళాల్వన్ద చణ్డాలత్వత్తై అన్ద ఆచార్య భక్తర్కళుడైయశాపత్తాలే సర్వలోకలోచన గోచరమాక్కప్పెఱ్ఱ త్రిశఙ్కువైప్పోలే" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ—ఇప్పడి ఇరుక్కైయాలే యిఱే భాగవతాపచారముడైయార్ పలరుమిరుక్క ఇవనైయే దృష్టాన్తీకరిత్తది.

(ఇక్ష్వాకువంశ్యనాయ్) ఎన్ఱదు, "జాతిచణ్డాలనన్ఱు" ఎన్కైక్కాక.

(తన్-కులగురువాయిరుక్కిఱ వసిష్ఠమహర్షియై) ఎన్ఱది,

"'కులక్రమాగతన్' ఎన్ఱుమ్, 'ప్రత్యగ్రన్' ఎన్ఱుమ్, ఇరణ్డువకైప్పట్ట ఆచార్యనుక్కుళ్ళే ముఖ్యనాయిరున్ద కులక్రమాగతనాన ఆచార్యనాన వసిష్ఠమహర్షియై" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడి ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్తది "ఇప్పడి కులక్రమాగత ఆచార్యనాన వసిష్ఠరుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే, అన్యగురువినిడత్తిల్ త్రిశంకు పణ్ణిన ఆచార్యత్వ ప్రతిపత్తిమహాపరాధమ్" ఎన్ఱు, సూచనార్థమాక.

"అతు ఎఙ్ఙనే!" ఎన్నిల్;

శ్రీపాఞ్చరాత్రే పరమపురుష సంహితాయాం నవమేఽధ్యాయే,

(1) "అథవక్ష్యే మహాచార్య శబ్దార్థం శృణుపద్మజ।

తస్యశ్రవణమాత్రేణముక్తో భవతిమానవః॥

ఆచినోతిహి శాస్త్రార్థాన్ ఆచారేస్థాపయత్యపి॥

స్వయమాచరతే యస్మాత్ తస్మాదాచార్య ఉచ్యతే॥" ౩ ఎన్ఱు, "సకలశాస్త్ర తాత్పర్యార్థజ్ఞనాయ్క్కొణ్డు అతిన్పడి అనుష్ఠిత్తుమ్ పిఱరైయుమ్ అనుష్ఠిప్పిక్కుమవన్ ఆచార్యశబ్దార్థమ్" ఎన్ఱుమ్,

(2) "ఆచార్యోద్వివిధః ప్రోక్తస్సర్వశాస్త్రార్థవేదిభిః।

కులక్రమాగతః పూర్వః ప్రత్యగ్రాఖ్యస్తథాపరః॥" ౪

ఎన్ఱు, "అతిల్ ఆచార్యన్ తాన్ 'కులక్రమాగతన్' ఎన్ఱుమ్, 'ప్రత్యగ్రన్' ఎన్ఱుమ్, ఇరణ్డుపడివృత్తియుడైయన్" ఎన్ఱుమ్,

అవ్విరువరిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు "కులక్రమాగతన్ శ్రేష్ఠతయా అగ్రగణ్యన్" ఎన్ఱుమ్,

(3) "ధర్మద్వారా కర్మయస్మిన్ జాతిస్తత్ కులముచ్యతే" ౫ ఎన్ఱు (కులక్రమాగత) శబ్దార్థమ్ శొల్లత్తొడఙ్గి, "యాతొరుకులత్తిలే 'అభిష్టానాంధర్మాణామ్' ౬ ఎన్ఱు, అపహరియే, ధర్మసంస్థాపనద్వారా భగవత్సమాశ్రయణసాధాయకమాన కర్మమ్ జాతిసిద్ధమాయిరుక్కుమత్తో, అన్దకులమే (కులక్రమాగత) శబ్దత్తిల్ (కుల) శబ్దార్థమ్" ఎన్ఱుమ్,

కత్వా నిజం కులగురుం పశ్చిన్నృషి షట్పదః। "సదేహస్వర్గలాభాయ యమాం యా జయా గురో క్షమ !"॥ ఇత్యాస్త్ర చప్పనదత్తస్మిక "ఆశిష్యస"

ఎ. అ —(4) "తత్పుత్రపౌత్ర ముఖస్యాపి సద విశేషణం క్రమః" ౧ ఎన్ఱు, "అన్దకులప్రవాహత్తిల్ మున్నైయోర్కళ్, పుత్త్రపౌత్ర పారం పర్యత్తాలే అవ్వవర్కళైప్పత్ఱి వివక్షిత పురుషపర్యన్తమాక ఆసుచ్ఛిన్నమాకవరుకైయే (క్రమ) శబ్దార్థమ్" ఎన్ఱుమ్,

(5) "ఆగతస్తత్త్వ బోధాయ విభురాచార్యమూర్తిమాన్" ౨ ఎన్ఱు, "సంసారికళుక్కు తత్త్వబోధనార్థమ్ ఆచార్యరూపియాయ్ క్కొణ్డు ఎమ్బెరుమాన్ అవతరిత్తు వన్దిరుక్కిఱపడియై (ఆగత) శబ్దార్థమ్ శొల్లుకిఱదు" ఎన్ఱుమ్,

(6) "కులక్రమాగతాచార్యం తమాచార్య విదో విదుః" ౩ ఎన్ఱు, "సర్వేశ్వరన్ ధర్మసంస్థాపనార్థమాకవే దాశరథి వాసుదేవాద్యవతారఙ్గళిల్ సకల కర్మఙ్గళైయుమనుష్ఠిత్తాప్పోలే, తనక్కు ఒరు ప్రయోజనమిల్లైయే పరార్థమాకవే యిరుక్కుమ్ సకల కర్మఙ్గళిలుమ్ అనుష్ఠానత్తై ఎవ్వాళ్ కాలమ్ పణ్ణిప్పోన్ఱ ఎన్ఱ ఆపకీయే వంశసిద్ధమాక ఉడైయరాయ్, అన్దకులత్తిలోర పశదక్కలన్దత్తాల్ ధర్మచ్ఛేదమ వారాత్తపడి అన్ద కులత్తిలుమైయ అవచ్ఛిన్నక్రమత్తై యుడైయరాయ్, సంసారికళుడైయ తత్త్వబోధనత్తిలేయే నిరతరాయ్, సకలశాస్త్రార్థజ్ఞానానుష్ఠానానుష్ఠాపనఙ్గళై యుడైయవర్కళాయ్ ఇరుక్కుమవర్కళై (కులక్రమాగతాచార్య) శబ్దత్తాలే ఆచార్యస్వరూపమఱిన్దవర్కళ్ శొల్లువర్కళ్" ఎన్ఱుమ్,

(7) "పుంసః పరగతిజ్ఞానే జిజ్ఞాసా జాయతే యదా।
తదా పూర్వదేశికాభావాత్ యస్సమిత్పాణిరాశ్రయేత్॥
తదానీమస్య దయయా దీక్షాసంస్కారపూర్వకమ్।
మన్త్రవ్యాఖ్యాకృదాచార్యః ప్రత్యగ్రాఖ్యస్స ఉచ్యతే"॥ ౪

ఎన్ఱు, "ఒరు సదాచార్య పరిగ్రహమిల్లాద వంశత్తిలే భగవత్ కటాక్ష విశేషత్తాలే ఒరువనుక్కు ప్రాప్యమాన పరబ్రహ్మత్తినుడైయ పుమ్, అలభ్యమైయ ప్రాప్తిక్కు సాధనమాన గతియినుడైయపుమ్, జ్ఞానత్తిలే ఇచ్ఛై పిఱన్దు కులక్రమాగతాచార్యనిల్లామైయాలే జ్ఞానానుష్ఠాన సంపన్నరాన ఓరాచార్యనై సమిదాహరణాది శుశ్రూషైయాలే ఉపసత్తిక్కు, అవన్ ప్రసన్ననాయ్ నిర్హేతుక కృపైయాలే ఆశ్రయిత్తవనుక్కు వైష్ణవేష్టిదీక్షా పఞ్చసంస్కార పూర్వకమాక మన్త్రార్థాదికళై యుపదేశిక్కుమవన్ 'ప్రత్యగ్రాచార్యన్' ఎన్ఱు శొల్లప్పడువన్" ఎన్ఱుమ్,

ఎ. అ. —(8) "కులాచార్యస్య భజనం యే వా కుర్వన్తి మానవాః।
కుర్వన్తి సతతం తం భక్త్యా తేవన్ద్యాస్సర్వదేవతైః॥
సర్వక్రతుశతం కృత్వా యత్ఫలం సమవాప్నుయాత్।
తత్ఫలం సమవాప్నోతి కులాచార్యస్య పూజనాత్॥
యత్ కృత్వా షోడశమహాదానానిలభతే ఫలమ్।
తత్ఫలం సమవాప్నోతి కులాచార్యస్య పూజనాత్॥
సార్ధత్రికోటితీర్థేషు స్నాత్వా యత్ఫలమాప్నుయాత్।
తత్ఫలం సమవాప్నోతి కులాచార్యస్య పూజనాత్॥
సంతుష్టే తు కులాచార్యే శ్రద్ధయా యస్య భక్తితః।
తేన తుష్టం జగత్సర్వం తుష్టాస్స్యుస్సర్వదేవతాః॥" ౬ ఎన్ఱు, కులాచార్యారాధనత్తినుడైయ వైభవఙ్గళై చొల్లి,

(9) "ఉద్ధర్తుం నిజవంశోత్థాన్ దేశికం యది వాఞ్ఛతి।
తమేవాశ్రయేత్తస్మాత్ సర్వజ్ఞం దేశికం తతః॥" ౭ ఎన్ఱు,

"ఆచార్యసమాశ్రయణమ్ ఉణ్డాయిరున్ద తన్నుడైయ పితాక్కళుమ్ మృతరాయమ్, అతిల్లాముల్ మృతరాయుమ్, [illegible] స్వకుల ప్రసూతరెల్లార్క్కుమ్, యావనొరువన్ సంసారసారమాన మోక్షత్తై ఇచ్ఛిప్పాన్, అవన్, అవర్కళుక్కు [illegible] ఉద్దేశిత్తు నిర్హేతుకకృపైయాలే పుత్త్రపౌత్ర పారంపర్యమాక [illegible] శెల్లావళైయుమ్ 'మదీయమ్' ఎన్ఱు, [illegible] ఎవ్వాళ్ కాలమ్ పణ్ణిప్పోన్ఱ ఆచార్యవంశత్తాలే సుశిక్షితరాయ్ సర్వశాస్త్ర తాత్పర్యజ్ఞరాన అర్థపఞ్చకజ్ఞరుడైయ [illegible] కరతలామలకమాకవఱిన్దు ఇరుక్కుమవనాన కులాచార్యనైయే [illegible] యిక్కక్కడవన్' ఎన్ఱుమ్, శొల్లిఱ్ఱు.

ఇశ్లోకత్తిల్ "తస్మాత్" ఎన్ఱు, లక్ష్యోపేపఞ్చమియాయ్, "[illegible] సంసారోద్ధరణత్తై ఉద్దేశిత్తు" ఎన్ఱు మరత్తై చొల్లుకిఱదు.

అన్ఱిక్కే, "తస్మాత్" ఎన్ఱు, "నిజవంశోత్థ సంసారోద్ధరణేచ్ఛైయాలే" ఎన్ఱాకిలుమామ్.

"తమేవ" ఎన్గిఱ ఏవకారత్తాలే, ప్రత్యగ్రనై వ్యావర్తిక్కిఱదు.

"ప్రత్యగ్రాచార్యన్ స్వానువృత్తి ప్రసన్ననాకైయాలే, ఆశ్రయిక్కుమవనుక్కు మాత్రమ్ ఉద్ధారకన్;

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥

ఉపేక్ష్యతత్పుత్రా నైవం ప్రార్థయామాస స ప్రకః। "సంసిద్ధా యదశక్యం తత్ప్రయత్నేః కిం విధీయతే!॥ దుర్బుద్ధే! మారతో౽గచ్ఛ" ఇత్యేవం తేమ వదత్సు చ

ఎ. అ.—కులాచార్యర్, కృపామాత్ర ప్రసన్నరాయ్, జ్ఞానదశై యిలేయే వి శ్రేన్నుమొరు వ్యాజత్తాలే అవర్కళిరుక్కుమడత్తే 'ఇవర్కళ్ పూర్వర్కళ్-తిరువడికళ్' ఎన్ఱు, ఒరు సంబన్ధమ్ కొల్లక్కూడువదు కుటుంబత్తోడే అభిమానిత్తు విడుమవన్నాయాలే, వంశత్తు క్కెల్లామ్ ఉత్తారకర్', ఎన్ఱు, కొల్లక్కడవదుమేల్:—

(1) "దైవాద్దేశాన్తరగతే ఒన్త్తైవాకులదేశికే।
తదీయపుత్రి భ్రాత్రాదేరుపదేశో౽పి గృహ్యతామ్॥" ౧ ఎన్ఱు,

"అన్దకులాచార్యర్, శిష్యనుక్కు అజ్ఞానదశైయిల్ పఞ్చ సంస్కారము పణ్ణివైత్తుప్ పిన్బు శిష్యర్కళాల్ కొణ్డాడప్పట్ట దేశాన్తరత్తిలే, శిష్యర్కళుడైయ భాగ్యహానియాలే, చిరకాలమిరున్దు విడువదేయాకిలుమ్, అన్ఱిక్కే లీక్ష్మ ప్రసాదిత్తాదేయాకిలుమ్, అవర్ కుమారర్-సన్నిధియిలే గ్రన్థత్తై నడత్తక్కడవర్;

అవరుమిల్లావిడిల్, అవరుడైయ భ్రాతాక్కళుడైయ సన్నిధియిలేయాకిల్, జ్ఞాతిక్కళుడైయ సన్నిధియిలేయాకిల్, గ్రన్థత్తై నడత్తక్కడవర్," ఎన్ఱుమ్,

(2) "పుత్త్రాదేరభావేతు శిష్యశ్చేత్ తత్త్వలోలుపః।
తత్పుత్ర్యాద్యభావం సర్వజ్ఞమాచార్యాన్తరమాశ్రయేత్॥
తేనోపదిష్టం సర్వజ్ఞశ్శిష్యస్సన్తతి మాప్నుయాత్।
తమేవగురుమప్యాపి పుత్త్రాద్యాగ పూజయ స్యతః॥" ౨ ఎన్ఱు,

"కులాచార్యనుడైయ పుత్రిభ్రాతృజ్ఞాతిక్కళోరువరుమిల్లావిడిల్ అన్దకులాచార్యనైప్పోలే కృపామాత్ర ప్రసన్నరాయ్ శిష్యనై యజ్ఞాన దశైయిల్ తానాకవన్దు సకుటుంబమాక భగవత్సంబన్ధత్తైప్పణ్ణివైత్తు అభిమానిక్కుమవరాయ్, సంప్రదాయ పరంపరాప్రాప్త ఉపదేశముఖత్తాలే సకలశాస్త్ర తాత్పర్యార్థ పఞ్చకతత్త్వజ్ఞరుమాయ్, ఇరుప్పతొరు ఆచార్యనై పుత్రిపౌత్రాదికళుక్కు కులాచార్యనాకప్పటి యాశ్రయిత్తు అవనాలే ఉపదేశిక్కప్పట్ట అర్థవిశేషఙ్గళై ఎల్లామ్ సన్తానత్తిల్ ఉజ్జీవిక్కక్కడవర్' ఎన్ఱుమ్,

(3) "దైవాధీనాత్కులాచార్యే తత్పుత్రాదౌతథాగతే।
ఉపదేశోగృహీతవ్యస్తస్య కులగురోర్మహాత్మనః॥" ౩ ఎన్ఱు,

"శిష్యనిడత్తిల్ ఉత్తార భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షమాకియ భాగ్య

ఎ. అ.—విశేషత్తాలే దేశాన్తరగతర్కళాయిరున్ద కులాచార్యనాకిలుమ్, తత్పుత్రాదికళాకిలుమ్, స్వదేశత్తైవిట్టు ఎళున్దరుళిక్కొణ్డిరున్దాల్, ఆచార్యాన్తరత్తిల్ అధునుడక్కినదత్తైయుమ్ మహాశ్రేష్ఠముక్కలాన గ్రన్థఙ్గళై యెల్లావర్త్తైయుమ్ విట్టుయథాక్రమమాక కులాచార్యనుడైయ పరంపరైయాలే సకల గ్రన్థఙ్గళైయుమ్ నేడక్కక్కడవర్" ఎన్ఱుమ్,

(4) "పునస్సంస్కార సంయుక్తాః స్వర్ణవత్ గరకప్రపాః।
వంశభ్రాతా వివర్ధన్తే రాజన్తేశిష్యకోటయః॥" ౪

ఆచార్యాన్తరత్తిల్ పఞ్చసంస్కారమ్ కుడక్కియాయిరున్దాల్ మీళవుమ్ పఞ్చసంస్కారత్తైయుమ్, కులాచార్యనిడత్తిల్ ప్రాప్తిత్తు ప్పెఱక్కడవదు తాఙ్గళ్ పణ్ణిన అపరాధత్తుక్కు పరిహారమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు శుద్ధరాయ్, అన్ద అపరాధక్షాపణత్తాల్ ప్రసన్నరాన కులాచార్యనుడైయ అభిమాన విశేషత్తాల్ పరిశుద్ధమాన వంశత్తైయుడైయరాకిల్, అవర్కళ్ అభివృద్ధియాకిల వరాగత్తైయుమ్, దీప్తియాకిల తేజస్సైయుమ్, ఉడైయవర్కళ్" ఎన్ఱుమ్,

(5) "కులక్రమాగతాచార్య సన్నిధావన్యదేశికః।
అనుమత్యా వినాతస్య సంభ్రాజ్యోనకదాచన॥" ౫ ఎన్ఱు,

"అన్దకులాచార్యర్ స్వదేశత్తిలే ఎళున్దరుళి ఇరుక్కుమళవిల్ ఇవరుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే వేఱొరు ఆచార్యనిడత్తిల్ ... శ్రేయబుద్ధిపణ్ణి ఒరుకాలుమ్ పూజిక్కక్కడవదన్ఱు" ఎన్ఱుమ్,

(6) "కులాచార్యానిదేశేన తత్రత్యదేశికాన్తరమ్।
తస్యాల్ప భక్తిర్భజనేనసహనరక భాజనమ్॥" ౬ ఎన్ఱు,

"కులాచార్యనుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే వేఱొరువనై స్వాచార్యనాక నినైత్తు వాచికమాకవాతల్ కాయికమాకవాతల్ భజిప్పనాకిల్, అవర్ నరకానుభవత్తుక్కే పాత్రనావర్" ఎన్ఱుమ్,

(7) "సర్వదేశేషు దృష్టేషు భ్రాతా హా గౌకులదేశికః॥
దుష్టేకులగురౌ బ్రహ్మన్! భ్రాతానైవాస్యకశ్చన॥" ౭ ఎన్ఱు,

"సర్వదేశత్తిలుమ్ ఆరాయ్న్దవిడత్తిలుమ్ కులగురువాకప్పట్టవనే రక్షకనాకిరార్;

అవనుడైయ అనుమతియిన్ఱిక్కే శిష్యర్ తమ్ముమ్ ఆచార్యాన్తరాధీనమాకిల అవమానత్తాలన్ద కులాచార్యనుక్కు శీఱ్ఱమ్ పిఱక్కుమాకిల్ అప్పడి అవమతిపణ్ణిన శిష్యనుక్కు వేఱొరువనుమ్ రక్షకరాక మాట్టార్కళ్" ఎన్ఱుమ్,

౧॥

౨॥

౩॥

౪॥

౫॥

౬॥

౭॥

"వసిష్ఠాచభవద్భిశ్చ ప్రత్యాఖ్యాతో౽భవంతతః। ఆచార్యాన్తరమేష్యామి" ఇత్యేవంవదతి రాజని॥ శేపుశ్చ తేసుసంక్రుద్ధాః "చణ్డాలస్త్వంభవ"

ఎ. అ.—(8) "బహునాత్రికిముక్తేన? బ్రహ్మన్! సంక్షేపతశ్శృణు।
నవేదైస్సాఙ్గకైశ్శాస్త్రైర్న పురాణైస్సురిస్తరైః॥
నయజ్ఞైర్న తపోభిర్వా నతీర్థైర్వ్రత కోటిభిః। [౫
నాస్త్యరుపాయైస్త్వవిధైః మన్త్రౌషధపురస్సరైః॥
కులక్రమాగతాచార్య తిరస్కారజ పాతకాత్।
ముచ్యతేమనుజో మూఢస్సర్వాగుర్గతి భాజనమ॥" ౧ ఎన్ఱు,

"వాఱే బ్రహ్మవే! పలపడిశొల్లి ఎన్? శురుక్కమాక చ్చొల్లుకిఱేన్ కేళీర్, యాఎవనొరువన్ కులాచార్యరాన తిరువుళ్ళత్తుక్కు అన్యథావాక నడన్దవన్, అవన్ అన్దకులాచార్య తిరస్కారత్తాలుణ్డాన మహాపాతిత్య హేతువాన పాతకత్తిల్ నిన్ఱుమ్ వేదపాఙ్గరాత్రికళ్ బ్రహ్మమీమాంసా స్మృతీతిహాసాది పురాణాదికళినుడైయ అధ్యయనాధ్యాపనఙ్గళాలుమ్, అశ్వమేధాది మహాయజ్ఞఙ్గళాలుమ్, జ్ఞానయోగ భక్తియోగ షడఙ్గయోగఙ్గళాకియ తపస్సుకళాలుమ్, గఙ్గాదితీర్థ [౧౫ స్నానఙ్గళాలుమ్, చాతుర్మాస్యాదివ్రతఙ్గళాలుమ్, మణిమన్త్రౌషధాదికళాన మఱ్ఱుమ్ బహువిధఙ్గళాన ఉపాయఙ్గళాలుమ్, విడువిక్కప్పడమాట్టాన్; లీలావిభూతియిలుళ్ళ సర్వదుర్గతికళుక్కుమ్ అవన్ కొళ్కలమావన్'' ఎన్ఱుమ్,

విస్తృతమాన కులాచార్య వైభవఙ్గళై యెల్లామ్ సంక్షేపిత్తుచ్చొల్లి,

(9) "తస్మాత్ సర్వాత్మనా బ్రహ్మన్! కులాచార్యం ప్రపూజయేత్।
కర్మణామనసావాచా నిర్దోషశ్శుద్ధిమాప్నుయాత్॥" ౨ ఎన్ఱు,

ఇప్పడి కులాచార్యన్, తిరువుళ్ళమ్ ఉకన్దిరుప్పనాకిల్ ఐహికత్తిల్ రోగక్షేమఙ్గళుమ్, ఆముష్మికత్తిల్ సకుటుంబోజ్జీవనముమ్ సిద్ధిక్కుమ్ పడియాలుమ్, అవన్ తిరువుళ్ళమ్ కన్ఱుమాకిల్ అప్పడియవన్ [౨౫ తిరువుళ్ళమ్ కన్ఱుమ్పడి మాఱైయడియే నడక్కుమవన్ ఒరువడియాలుమ్ ఈడేఱవిరక్కిల్లాతపడి సర్వదుర్గతికళుక్కుమ్ కొళ్ కలమాయ్ విడుమైయాలుమ్, మనోవాక్కాయఙ్గళాలే అవనై యొక్కియ వేణ్డుమ్ పుష్పమైయాకియ దోషమిల్లాతవనాయ్ క్కొణ్డు, కులాచార్యనై 'మాతాపితా యువతయః' ౩ ఎన్ఱుఅప్పడియే సర్వప్రకారఙ్గళాలుమ్ పూసిత్తు యారాధిక్కక్కడవన్;

అప్పడి శెయ్యుమవన్ అహంకార విమోచనాత్మకతయా శుద్ధిరూపమాయిరుక్కుమ్ మోక్షత్తైయడైవాన్'' ఎన్ఱుమ్, శొల్లిత్తలైక్కట్టిత్తే?.

ఎ. అ.—ఆకైయాలే, ఇఙ్గు త్రిశంకువుక్కు కులక్రమాగతాచార్యనాన వసిష్ఠమహర్షియినుడైయ అనుమతియన్ఱిక్కే, "అన్యంగతిం గమిష్యామి" ౪ ఎన్ఱు, "వేఱొరువనై ఆచార్యనాకనాన్ తేడిక్కొళ్ళక్ [౫ కిఱేన్" ఎన్ఱు, అవన్ వాయాలే శొల్లినైయాలే, అతు అవనుక్కు "కులాచార్య నిదేశేన" ౫ ఎన్ఱుఅవచనత్తిల్ నరకసాధనమాకచ్చొల్లప్పట్ట ఆచార్యాన్తరవాచిక భజనరూపమాన మహాచార్యాపచారమాకక్కడవతు.

"బహునాత్రికిముక్తేన" ఇత్యాదియాలే సర్వోపాయానివర్త్య [౧౦ మాయ్, సర్వదుర్గతిసాధనమాకచ్చొల్లప్పట్ట ఇన్దమహాపచారత్తిన్ ఫలమిదే విశ్వామిత్రన్ తన్నుడైయ తపోమాహాత్మ్యమెల్లావఱ్ఱాలుమ్ ఇవనై స్వర్గమేఱ్ఱిన వళవిలుమ్ అన్దస్వర్గారోహణమ్ ఇన్ద్రనుడైయ నిగ్రహత్తాల్ తళ్ళుణ్డు "త్రాహి! త్రాహి!" ౬ ఎన్ఱు, హాహాకారత్తోడే విఴున్దు పట్టపడి భవత్తుక్కు హేతువాయ్ మీళవుమ్ విశ్వామిత్రతపో [౧౫ మాహాత్మ్య నిర్మితమాన స్వర్గముమ్ నరకమో పాతితలై కీఴాక ఇరుక్కుమిరుప్పుక్కుముప్పాయ్ విట్టతు.

అన్నైయాల్ ఇఙ్గు (కులగురువాన వసిష్ఠమహర్షియై) ఎన్ఱ, వసిష్ఠరుడైయ కులగురుత్వత్తై ఎడుత్తుచ్చొన్నతు.

"అన్యంగతింగమిష్యామి" ౭ ఎన్ఱు, త్రిశంకుశొన్నవార్త్తై [౨౦ "వాచికమాక కులాచార్య విషయత్తిల్ పణ్ణిన మహాపరాధమ్" ఎన్నుమతుక్కు సూచకమాకక్కడవతిఱే?.

(అవమతిపణ్ణిచ్చొన్నవార్త్తైయై) ఎన్ఱతు,

"ఉత్కృష్టనై అపకృష్టతుల్యనాక నినైక్కైయాలే, ముఖ్యతయా ఉత్కృష్టనాయిరున్దుళ్ళ కులాచార్యనాన వసిష్ఠమహర్షియైయుమ్, [౨౫ 'గురుదారసుతాదౌతుగురువత్ వృత్తిమాచరేత్' ఎన్ఱుఅప్పడియే, తత్తుల్యమాక ఆరాధనీయర్కళాన తత్పుత్రాదికళైయుమ్ ఇవర్కళ్ దైవయోగత్తాలే యిల్లాతపోతు, సోమాభావేప్రతిహితవ్యమానపూతి కాలత్తైప్పోలే అనుకల్పతయా అన్వేషణీయనాయ్క్కొణ్డు నికృష్టనానమఱ్ఱొరు ప్రత్యగ్రనోడే సమర్కళాక నినైక్కైయాకియ అవమతియైప్పణ్ణిచ్చొన్న వార్త్తైయై" ఎన్ఱపడి,

ఇత్తాల్, "త్రిశంకువుక్కు మానసవాచికో భయవిధాపచారముణ్డు" ఎన్ఱుశొల్లుకిఱతు.

వ్యా. —'నీజ్ఞ', ఎన్రై ఇప్పడియుజిప్పిక్ఱ వేణుమ్' ఎన్ఱు, నిర్బన్ధిక్క,

'నీమర్పప్రియాయుగుస్తాన్, మహర్షి "పోక్తాశు" ఎన్ఱత్తై ఎఙ్ఙళాలే శెయ్యప్పోమో?' ఎన్న; [౫

'తేషాంతద్వచనం శ్రుత్వాక్రోధపర్యాకులాక్షరమ్।
సరాజాపునరేవైతానిదం వచనమబ్రవీత్॥
ప్రత్యాఖ్యాతో స్మిగురుణా గురుపుత్రైస్తథైవచ।
అన్యాంగతిం గమిష్యామిస్వస్తివోస్తుతపోధనాః!॥' ౧

ఎన్ఱు, అవన్ క్రుద్ధనాయ్, [౧౦

'గురువాన అవఙమ్. తత్-పుత్త్రర్కళాన నీఙ్గళుమ్, "హాస్త్రోమ్" ఎన్ఱిరుక్కాల్ నాన్ మత్తొరిడత్తిల్ పోకిఱేన్ నీఙ్గళ్ సుఖమేయిరుఙ్గళ్' ఎన్న;

'ఋషిపుత్రాస్తు తచ్ఛ్రుత్వావాక్యం ఘోరాభిసంహితమ్। [౧౫
శేపుః పరమసంక్రుద్ధాః చణ్డాలత్వం గమిష్యసి॥' ౨

ఎన్ఱు, స్వాచార్యనైయుమ్, తత్-పుత్త్రర్కళాన తఙ్గళైయుమ్, ఇవన్ అవమతిపణ్ణి శొన్నవార్త్తైయైక్కేట్టు అవర్కళ్ మిక్కవుమ్ క్రుద్ధరాయ్,

అ —("ఘోరాభిసంహితమ్" ౨)=శాఖాన్తరాశ్రయణరూప ఘోరేచ్ఛాయుక్తమ్.

(అవమతిపణ్ణి) ఎన్ఱతు, "తదసాధ్యార్థసాధనాభినివేశత్తాలే స్వీకరిత్తు" ఎన్నపడి.

"'అన్యత్రశ్రుణుయాత్ శైయ మనుజ్ఞాప్యైవజీవతి' ౩ ఎన్ఱు, ఆచార్యానుజ్ఞైయిన్ఱిక్కే గుర్వన్తరాశ్రయణమ్ నిషిద్ధమ్" ఎన్ఱు, కిరుత్తు. [౨౫

ఎ. అ —(మిక్కవుమ్ క్రుద్ధరాయ్) ఎన్ఱతు, "శిష్యనుక్కు క్షాలిత్య ముణ్డానాలుమ్ ఆచార్యనుక్కు అత్తైయుపాయఙ్గళాలే నివర్త్తిప్పిత్తు రక్షిప్పిక్కైయన్ఱియుయిరుక్క, దిష్టవాక్ష్యముద్ధరాభిమానమ్ పోలే, అప చారత్తాల్ నష్టసత్త్వనాయ్ చణ్డాలనాయ్, కిడక్క అవరై, 'నీ చణ్డాలనాకక్కడవాయ్' ఎన్ఱు, శపిక్కై ఆచార్యస్వరూప విరుద్ధమాకైయాలే, 'నుస్తమత్తకుపితానాం నవాస్తవాభిజ్ఞానమ్', ౪

వ్యా. —'నీచణ్డాలనాకక్కడవై' ఎన్ఱు, శపిక్క;

'అథరాత్ర్యాం వ్యతీతాయాం రాజాచణ్డాలతాంగతః।
నీలవస్త్రధరో నీలః పురుషోధ్వస్తమూర్ధజః॥ [౫
చిత్యమాల్యానులేపశ్చ ఆయసాభరణో భవత్।' ౫

ఎన్ఱిఅపడియే, అనన్తరమ్ అవన్ కర్మచణ్డాలనాయ్ ప్పొనాన్;

అ —చితా=శ్మశానమ్, తద్భవం మాల్యమ్ అనులేపనఞ్చ యస్యసః తథోక్తః. [౧౦

"అద్యరాగత్య" ఇతిదపాఠః.

ఇచ్ఛైయజ్ఞాపవీతస్తుక్కు ఏకలిఙ్గమైయాలే [మాట్సి ఇత్యాది, దాన్తాక్కవిషయమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

యద్వాదృష్టాన్త విషయమాకవుమామ్.

ఎ. అ.—'క్రుద్ధః కింనకరిష్యతి', ౬ 'క్రుద్ధోహన్యాద్గురూనపి', ౭ ఇత్యాదిప్పడియే, కృత్యాకృత్యవివేక మిన్ఱిక్కేపోమ్పడియాక, తఙ్గళుక్కుమ్, అవనుక్కుమ్, ఆచార్యరాన వసిష్ఠర్-విషయత్తిల్ అవన్ పణ్ణిన అవమానత్తాలే మిక్కవుమ్ క్రుద్ధరాయ్" ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్, "త్రిశంకువినుడైయ వేషచణ్డాలత్వత్తుక్కు మూలమాన శాపత్తుక్కు హేతు, వసిష్ఠపుత్త్రర్కళుడైయ క్రోధమ్" ఎన్ఱు, [౨౦ శొల్లుకిఱతు.

(చణ్డాలనాకక్కడవాయ్ ఎన్ఱు, శపిక్క) ఎన్ఱతు, "'వేషణాలుమ్ చణ్డాలనాకక్కడవాయ్' ఎన్ఱు, శపిక్క" ఎన్నపడి.

(శపిక్క) ఎన్ఱిఅదిక్కుమేల్, "అనన్తరపత్తాలే" ఎన్ఱు, కూట్టిక్కొళ్వదు. [౨౫

("అథరాత్ర్యామ్" ౫)ఇత్యాది-"ఆయసాభరణో ఽభవత్" ౫ ఎన్ఱిఅపడియే, అనన్తరమ్ అవన్ కర్మచణ్డాలనాయ్విట్టాన్కిఱ్) ఎన్ఱతు,

"ఎన్ఱు, ఇప్పడి శ్రీరామాయణత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, "సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్" ౮ ఎన్ఱిఅవిడత్తిల్ శొల్లుకిఱ స్వరూపనాశహేతువాన అలౌకికచణ్డాలత్వముమ్,

౧॥ శ్రీ. రా. బా. ౫౮, ౬-౭-౮. ౨॥ శ్రీ. రా. బా. ౫౮, ౯-౧. ౩॥ ౪॥

౫॥ శ్రీ. రా. బా. ౫౮, ౧౦-౧౧. ౬॥ ౭॥ ౮॥

యదాన్యత్రగురుర్దృశ్యేత్ తత్రభాగవతస్సతమాప్నుయాత్। తస్మిన్నహిగతేన్యత్రతద్బ్రహ్మనయమాప్నుయాత్॥ ఆసత్యస్తేషువిద్వాంసంజ్ఞానినంసమదర్శినమ్।

వ్యా.—అప్పడియే భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినపోతే కర్మచణ్డాలనాయ్ బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు ఉబహ్యాక వార్ పిలిట్ట యజ్ఞోపవీతమ్ తానే చణ్డాలవేషత్తుక్కు డైత్తవారాయ్ పిడుమ్" ఎన్రై,.

అ.—(కర్మచణ్డాలనాయ్) ఎన్రతు, "గురుపరిభవరూప కర్మణా చణ్డా..." ఎన్రపడి.

(బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు) ఎన్రతు, "బ్రాహ్మణాసాధారణతేజస్సుక్కు" ఎన్రపడి.

"వృత్తాధ్యయన సమ్పత్తికు" ఎన్నుమాప్.

"బ్రాహ్మణ్యస్థానవర్చసం వృత్తాధ్యయనర్ధిః" ౧ ఎన్నక్కడవదిఱే?

(వార్)—చర్మమయియారజ్జుః.

వ్యా.—అజ్ఞు శాపసిద్ధమాన్తైయాలే ప్రత్యక్షమాయ్త్తు; ఇజ్ఞు, శాస్త్రసిద్ధమాన్తైయాలే జ్ఞానదృష్టి విషయమాక ఇరుక్కుమ్.

అ.—దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికజ్ఞళుక్కు ఆయసాధారణత్వ ధర్మమయత్వగ్గిలిన్రైయ ప్రత్యక్షసిద్ధత్వ-తదభావరూప వైషమ్యత్తుక్కు నిదానత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞుశాప సిద్ధమాన్తైయాలే) ఇత్యాదినా.

ఏ. అ.—"తంచిస్త్వేద న్యరేతసమ్" ౨ ఎన్గిఱవిడత్తిల్ శొల్లుకిఱ పడియే జాతిచణ్డాలత్వ మాత్రమన్రిక్కే, "అధరాత్ర్యామ్" ౩ ఇత్యాదిప్పడియే, వేషచణ్డాలత్వ పర్యన్తమాక ఆచార్యతద్భక్తావమానజ్ఞళాకిఱ కర్మత్తాలే ప్రకారత్రయత్తాలుమ్ పూర్ణమాక ఉణ్డాన చణ్డాలత్వత్తై ఉడైయవనాయ్విట్టాననిఱే!" ఎన్రపడి.

(భాగవతాపచారమ్ పణ్ణినపోతే) ఎన్రతు, "వసిష్ఠ-పుత్రర్కళ్ శపిత్తాప్పోలే శాన్తినిధికళాన భాగవతర్కళ్ శపియార్కళేయాకిలుమ్, అన్దశాపనిరపేక్షమాకవన్ద అపచారక్షణత్తిలేయే" ఎన్రపడి.

(కర్మచణ్డాలనాయ్) ఎన్రతు, "అలౌకికచణ్డాలత్వ జాతిచణ్డాలత్వజ్ఞళుక్కు ప్రకాశకమాన వేషచణ్డాలత్వమ్ స్వకారణసాపేక్షమాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అలౌకికచణ్డాలత్వమ్ భాగవతాపచారరూప కర్మయోగమాత్ర హేతుకమాన్తైయాలే, అప్పోతే అత్తాల్ సిద్ధమాన అలౌకిక చణ్డాలత్వత్తైయుడైయనాయ్" ఎన్రపడి.

(బ్రహ్మవర్చసత్తుక్కు ఉబహ్యాక) ఎన్రతు, "యజ్ఞోపవీతం బలమస్తుతేజః" ౪ ఎన్గిఱ, బ్రహ్మోపనిషద్వాక్యత్తైప్పడియే.

(యజ్ఞోపవీతమ్ తానే) ఎన్రతు, "'యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రమ్' ౪ ఇత్యాదిప్పడియే అత్యుత్కృష్టమాక శొల్లప్పడుకిఱ యజ్ఞోపవీతమ్ తానే" ఎన్రపడి.

ఏ. అ.—(తానే) ఎన్గిఱ అవకారిత, "'మర్ఖుమ అవనోడే సంబన్ధముడైయ దణ్డకుణ్డలాదికళుమ్, చణ్డాలవేషత్తుక్కుడైత్తవైకళామ్' ఎన్రై, దణ్డాపూపికాన్యాయసిద్ధమ్" ఎన్నుమత్తైసూచిప్పిక్కిఱతు.

"భాగవతాపచారమ్ పణ్ణునవర్కళెల్లార్క్కుమ్ అపచారాంశత్తిల్ త్రిశంకుసామ్యముణ్డాయిరుక్క, ఫలత్తిల్ త్రిశంకువిషయత్తిల్ సర్వరుక్కుమ్ చణ్డాలత్వ ప్రతీతివ్యవహారజ్ఞళ్ ఉణ్డానాప్పోలే, మర్ఱవర్కళిడత్తిలిల్ అత్తిల్లామల్ పోనతు ఎత్తాలే?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞు) ఇత్యాదియాలే.

(అజ్ఞు) ఎన్రతు, "త్రిశంకువిషయత్తిల్" ఎన్రపడి.

(శాపసిద్ధమాన్తైయాలే) ఎన్రతు, "ఆచార్యతద్భక్త విషయజ్ఞళిల్ పణ్ణిన అవమానత్తాలే తత్క్షణత్తిలేయే సిద్ధమాన అలౌకిక కర్మచణ్డాలత్వమ్, ఆచార్యభక్తర్కళుడైయ శాపత్తాలే లౌకికమాన వేషచణ్డాలత్వపర్యన్తమాక పిన్బుసిద్ధమాన్తైయాలే" ఎన్రపడి.

(ప్రత్యక్షమాయ్త్తు) ఎన్రతు, "జ్ఞానదృష్టియిల్లాత మాంసచక్షుస్సాక్కళుక్కుమ్ ప్రత్యక్షమాయ్త్తు" ఎన్రపడి.

(ఇజ్ఞు) ఎన్రతు, "క్షమానిధికళాయిరుక్కుమ్ భాగవతవిషయజ్ఞళిలే అపరాధత్తై పణ్ణికొణ్డిరుక్కచ్చెయ్తే, అవర్కళుడైయ శాపాభావత్తాలే బ్రాహ్మణ్య వ్యవహారాదికళ్ తడైయిన్రియే నడన్దు శెల్లుకిఱ అవర్-విషయత్తిలే" ఎన్రపడి.

(శాస్త్రసిద్ధమాన్తైయాలే) ఎన్రతు, "'సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్' ౫ ఎన్గిఱ భగవచ్ఛాపత్తుక్కు జ్ఞాపకమాయ్, అలౌకికమాత్ర విషయముమాయ్, ఇరుప్పతొన్ఱు శాస్త్రమ్కొణ్డే నిశ్చయిక్కప్పట్టతాన్తైయాలే" ఎన్రపడి.

౧॥ [illegible] ౩॥ పు. ౫౭౩, ౫మ్ నోట్టు.
౪॥ బ్రహ్మోపనిషత్. ౨.
౫॥ బ్రహ్మాణ్డపురాణే.

౼ ౼ంకంచిన్నకురియాయ ణీ ఏనితో భక్తిమార్గాశుచీః కులాచార్యత్వసక్కులాభిమానీభవతిస్ఫుటమ్॥ ప్రత్యగ్రరం ఁకోటా ప్రియత్వేవ

వ్యా — "అనాచారాన్ దురాచారాన్ అజ్ఞాతృన్ హీనజన్మనః। మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియోనిన్దన్ సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్॥" ౧ ఎన్నకడవదు ఈ?.

అ — "రాజావణ్డాలతాంగతః ౨ ఎన్ఱు, శాస్త్రమ్ చణ్డాలత్వ త్తిల్ ప్రమాణమాకిఱాప్పోలే, ("సద్యశ్చణ్డాలతాంవ్రజేత్") ౧ ఎన్ఱు, స్మృతిచణ్డాలత్వత్తిలుమ్ శాస్త్రమ్ప్రమాణమాకైయాలే, శాస్త్రదృష్టి విషయమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అనాచారాన్" ౧) ఇత్యాది.

ఎ. అ. — ఇత్తాల్, "లౌకిక వస్త్వపృత్తి శాపాధీనచణ్డాలత్వమ్ లౌకికమాకైయుమ్,

అలౌకిక భగవచ్ఛాపాధీన చణ్డాలత్వమ్ అలౌకికమాకైయుమ్, ఉచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(జ్ఞానదృష్టి విషయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱతు,

"దివ్యమ్' ఎన్ఱుమ్, 'ఆర్షమ్' ఎన్ఱుమ్, 'ఆగామికమ్' ఎన్ఱుమ్, త్రివిధమాన జ్ఞానదృష్టిక్కు విషయమాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

దివ్యమావతు: —

"దివ్యందదామి తేచక్షుః" ౩ ఎన్ఱు, భగవన్నిర్హేతుక ప్రసాద లబ్ధ జ్ఞానమ్.

ఆర్షమావతు: —

"యజ్ఞేనదానేన" ౩ ఇత్యాదిప్పడియే, సాధనాన్తర సంపన్న జ్ఞానమ్.

ఆగామికమావతు: —

"శాస్త్రాద్వేద్మి జనార్దనమ్" ౪ ఎన్ఱు, శాస్త్రజన్యజ్ఞానమ్.

ఆకవిత్తాల్ "భాగవతాపచారపరర్కళిడత్తిల్ చణ్డాలత్వా భావమ్ అనుపలబ్ధిరూప ప్రత్యక్షసిద్ధమాకైయాలే, 'అనాచారాన్' ౧ ఇత్యాది శాస్త్రమ్ అన్యథానేయమాకక్కడవో?" ఎన్ఱు, శంకైనిరస్తై

ఇన్ద్రియగ్రహణ యోగ్యమాన పదార్థత్తినుడైయ అభావత్తిలే అనుపలబ్ధి ప్రమాణమాకైయాలే, అతీన్ద్రియమాన ఇన్ద చణ్డాలత్వత్తినుడైయ అభావత్తిల్ అతుప్రమాణమాకమాట్టాతిఱే?.

అ. — "యజ్ఞోపవీతైర్వాగ్నీయతే' ౫ ఎన్ఱు, వివక్షైయడియాక "శ్రోత్రియ' ౧ శబ్దసామర్థ్యసిద్ధమ్ మూలత్తిలే [ఇత్యాదికమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఎ. అ. — "అలౌకికమాన అవ్వచణ్డాలత్వత్తుక్కు సాధకమాన శాస్త్రమ్ తాన్ ఎతు?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("అనాచారాన్" ౧) ఇత్యాది. —

("అనాచారాన్" ౧) ఎన్ఱు, కృత్యాకరణరూపమాన వ్రతనికర్షమ్ శొల్లుకిఱతు.

("దురాచారాన్" ౧) ఎన్ఱు, అకృత్యకరణరూపమాన వృత్తనికర్షమ్ శొల్లుకిఱతు.

("అజ్ఞాతృన్" ౧) ఎన్ఱు, అతిరణ్డుక్కుమ్ మూలభూతమాన జ్ఞాననికర్షమ్ శొల్లుకిఱతు.

("హీనజన్మనః" ౧) ఎన్ఱు, అతుక్కుమ్ మూలభూతమాన జన్మనికర్షమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఇవ్విశేషణఙ్గళ్ ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ ఆదియిలే "పురా" ఎన్ఱ శబ్దముమ్, అన్తత్తిలే "అపి" ఎన్ఱ శబ్దముమ్, కూట్టిక్కొళ్ళవేణుమ్.

"పురా" ఎన్ఱు, కూట్టిక్కొళ్ళ్తపోతు, భక్తర్కళుక్కు అనాచారత్వాదికళ్ కూడామైయాలే, "శితవహ్నామనయ" ౬ ఎన్ఱ ఇడత్తిల్ పోలే, ("అనాచారాన్" ౧) ఇత్యాదిశ్లోకముమ్ అబోధకమాక ప్రసజ్జిక్కుమిఱే?.

ఆకైయిఱే "దురాచారోఽపిసర్వాశీ కృతఘ్నోనాస్తికః పురా" ౭ ఎన్ఱు, శొల్లిఱ్ఱు?.

"పురా" ఎన్ఱతు, "భగవద్-భక్తి ... క్కు పూర్వకాలత్తిల్" ఎన్ఱపడి.

"అపి" శబ్దమ్ స్వసమభివ్యాహృత పదార్థత్తినాన అకృత్య కరణాదికళిల్ తదాశ్రయనిష్ఠకర్కళుక్కు చణ్డాలత్వ ప్రాపకత్వత్తోడు ఉత్థానవిరోధత్తై శొల్లుకిఱతు.

("మద్భక్తాన్" ౧) ఎన్ఱు, పూర్వోక్తదోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ వినాశకమాయుమ్, నిన్దిక్కుమవర్కళుడైయ చణ్డాలత్వత్తుక్కు నిరపేక్షహేతువాయుమ్, ఇరుక్కిఱ భగవద్భక్తియోగమ్ శొల్లుకిఱతు.

౧॥ బ్రహ్మాణ్డపు ౨॥

౩॥ బృహదారణ్యక ఉ-౪-౪-౨౨. ౪॥

౫॥ ౬॥

ఏవం భూసురుం శ్వపాకత్వాత్ పతిత్వాదధమతః। యతో న్యూనతరయా చాపరతయపి వాస్యద శ్రుతిః॥ విశ్వామిత్ర ప్రకాశోऽపి యస్మిన్ విఫలతామగాత్,

మూ.—౧౯౯. జాతిచణ్డాలన్నుకుళ్ కాలాన్తరత్తిల్ భాగవతనాకైకుక్ యోగ్యతైయుణ్డు; అతువుమిల్లై ఇవన్నుక్కు : [౪

వ్యా—౧౯౯. “చణ్డాలనోపాఖ్యానికిలుమ్ ఇవన్నుమ్ ఒరు కాలత్తిలే ఉద్దేశ్యమ్” ఎన్ఱు, నిష్కైకుక్ అవకాశ మిల్లాతపడి,

జాతిచణ్డాలర్కళ్ కర్మచణ్డాలన్నుకుళ్ తన్నై యజర్కిన్ఱ్ఱెన్కిఱార్, (జాతిచణ్డాలన్నుకుక్) ఎన్ఱు, సొడజ్జ

అక్షావస్థా:—

జాత్యాచణ్డాలనానవన్నుకుక్ తజ్జన్మత్తిలేయాకిల్, జన్మాన్తరత్తిలేయాకిల్, భగవత్-కటాక్షముళ్ళపోదు కాల

అ—౧౯౯. “(జన్మచణ్డాలనాన) ఎన్ఱు, విశేషిక్కైక్కు హేతువై ఉత్తరవాక్యత్తాలే శొల్లుకిఱార్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, [౧౫ ఇప్పడి అవతారికై, (చణ్డాలనోపాఖ్య) ఇత్యాది.

(ఉద్దేశ్యమ్)=పురుషార్థయోగ్యరాకై

(తన్నై)=హేయమై.

“జాత్యా+చణ్డాలః=(జాతిచణ్డాలః,) (జాతిః)=జన్మ” ఎన్ఱు, విపక్షిత్తు అర్థమ (జాత్యా) ఇత్యాది. [౨౦

“జాయమానం హి పురుషమ్” ౧ ఇత్యాదికళై యడ్కొణ్డు. [కాలాన్తర] శబ్దార్థమ (తజ్జన్మత్తిలే) ఇత్యాది.

వి. అ—(“శ్రోత్రియః”) ఎన్ఱిఱు ఇడత్తిలుమ్ అపిశబ్దమ్ కూట్టిక్కొళ్ళవేణ్డుమ్.

ఇత్తాల్, “సదాచారాదికళైయుడైయ భాగవతవిషయత్తిల్ [౨౫ నిన్దైయణ్ణుమ్ శ్రోత్రియాదికళుక్కుమ్ చణ్డాలత్వప్రాప్తి, కింపునరన్యేయ నిన్ద్యమ్” ఎన్ఱు, సూచిక్కప్పడుకిఱతు.

(“నిన్దకా” ౨) ఎన్ఱిఱు శతపత్రప్రయత్తాలుమ్, (“సద్య” ౨) శబ్దత్తాలుమ్, నిన్దోపక్రమదశైయిలేయే చణ్డాలత్వప్రాప్తి శొల్లుకిఱతు

(ఎన్నక్కడవతే?) ఎన్ఱతు, “ఎన్ఱిప్పడి బ్రహ్మాణ్డపురాణత్తిల్ శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యత్తిలుమ్, అశ్వమేధికత్తిలుమ్, శొల్లక్కడవతే?” ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౦౦. ఆరూఢపతితనాకైయాలే.

వ్యా—విశేషత్తిలే నామరూపఙ్గళై యుడైయనాన భగవత్-సంబన్ధనిరూపితనాకైకుక్ యోగ్యతైయుణ్డు, అన్తయోగ్యతైయుమిల్లై భాగవతాపచారరూప [౫ కర్మత్తాలే చణ్డాలనాన ఇవ్వాపిష్టనుక్కు.

౨౦౦.—“అస్మత్ ఇడి భాగవతత్వమాకిఱ ఉయర్న్ద నిలత్తిలేయేఱి, ‘పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి’ ౩ ఎన్నుమ్పడి

అ—“భగవతస్సంబన్ధీ భాగవతః” ఎన్ఱు విపక్షిత్తు అర్థత్తైక్ (నాము) ఇత్యాది.— [౧౦

“దాస్యనామ సైన్నవత్వ చిహ్నఙ్గళై యుడైయనాయ్” ఎన్ఱపడి. (భగవత్-సంబన్ధ నిరూపితనాకైకు) ఎన్ఱతు, “తద్దాస్య విద్యాత్తత్స్వరూపతత్-సంబన్ధ పురస్కారేణ ఉపలబ్ధివ్యవహార విషయనాకైక్కు” ఎన్ఱపడి.

యోగ్యతైయావతు, అత్యన్తాసంబన్ధా భావమ్. [౧౫

(అన్తయోగ్యతైయుమిల్లై) ఎన్ఱతు, “అసంబన్ధమ్ యావతాక భావి” ఎన్ఱపడి.

“(ఇవనుక్కు) ఎన్ఱ అవితు, పూర్వవాక్యోక్త నిరతిశయ పాప విశిష్టపరామర్శి” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇవ్వాపిష్టనుక్కు) ఎన్ఱతు.

౨౦౦.— “‘ఆరూఢశ్చాసౌ+పతితశ్చ=[ఆరూఢపతితః]’ [౨౦ ఎన్ఱు, విపక్షిత్తు [ఆరూఢ] శబ్దమ్ ప్రకరణ సంకోచాభ్యాం భాగవతత్వ ప్రాప్తిరూప ఉత్కృష్టస్థలారోహ వాచకమ్;

[పతిత] శబ్దముమ్, తాదృశభాగవత విషయాపచార హేతుక నిత్య భగవన్నిగ్రహ ప్రయుక్త నిత్యనరకరూపాధః పతితత్వవాచకమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతుక్కడి) ఇత్యాది [౨౫

వి. అ.—౨౦౦. (“పద్మకోటిశతేనాపి నక్షమామి”) ౩ ఎన్ఱతు,

“యస్యామృతామల యశశ్శ్రవణావగాహః

సద్యః పునాతి జగదా శ్వపచాద్వికుణ్ఠః।

సోऽహం భవద్భిరుపలబ్ధసుతీర్థకీర్తిః

ఛిన్ద్యాం స్వబాహుమపి వః ప్రతికూలవృత్తిమ్॥” ౪ ఎన్ఱుమ్,

వ్యా — అతిక్రూరమాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన భాగవతాపచారత్తాలే పాఴవడియుణ్డు

అ. — (పాఴవడియుణ్డు) ఎన్నత్తు, 'వేగత్తోడేవిழ వడియుణ్డు'' ఎన్నపడి.

''[మూర్విలిట్ట] ఇత్యాదియాలే సిద్ధిత్త ఉత్కృష్టకర్తృక అపచారమ్ తుల్యవిషయమాత్రల్, అధికవిషయమాత్రల్, అక్ వన్నైయుమ్; త్రిశంకు కర్తృకాపచారమ్ ఉత్కృష్టవిషయమ్'' ఎన్నుమిడమ్ స్పష్టమ్

ఎ అ. — ''వాలాగ్రమపియద్భక్తే కృత్వాప్యవమతింమనాక్। కల్పకోటిశతంప్రాప్య నైషమామపితోషయేత్॥'' ౧

''శ్రవమత్యహరేర్భక్తానతిపాప ప్రపీడితాః। నిరయాన్నాతివర్తన్తేనీతైః కల్పశతైరపి'' ౨ ఎన్నుమ్, ఇత్యాదికళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

(భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన) ఎన్నత్తు,

''దయాలుర్వత్సలశ్శ్రీ శక్తిస్సోఽధీరః క్షమానిధిః। అణోరపిమహద్వేషాదత్యన్తం యాతివిక్రియామ్॥ ప్రాణభూతేషు భక్తేషు ప్రద్వేషాత్ క్షుభ్యతి ప్రభుః। ఆగసి ప్రాణపర్యన్తే కస్యవా భవతిక్షమా?॥ సర్వం సహోఽపి దయాసింధుః శ్రీమానపిజగత్పతిః। స్వభక్తాయాపి భక్తేషుద్వేషిణే మన్యుమృచ్ఛతి'' ౩ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే, భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు అనివార్యమాన హేతువాన'' ఎన్నపడి.

(పాఴవడియుణ్డు) ఎన్నత్తు,

''పూజనాత్ విష్ణుభక్తానాం పురుషార్థోఽస్తినేతరః। తేషువిద్వేషతః కించిన్నాస్తినాశనమాత్మనః॥' ౪ ఎన్నుమ్, 'బ్రహ్మోఽపిత్రాతుమాత్మా నమాగస్సత్సు వివర్జయేత్। సదతిక్రమహీనోఽహం సత్త్వయానైవహీయతే!॥ సదతిక్రమదగ్ధానాం సర్వం భవతి నిష్ఫలమ్। సమూలశుష్కసస్యానాం సేకాద్యైః కింఫలం భవేత్?॥' ౫ ఎన్ఱు, భాగవతాపచారత్తై సత్తానాశకమాక చ్చొల్లుకైయాలే అత్తాల్ స్వరూపనాశ పర్యన్తమాక మిక్కవుమ్ అడియుణ్డు'' ఎన్నపడి.

వ్యా. — అధఃపతిత్తవన్నాకైయాలే'' ఎన్నై.

ఎ. అ. — (అధఃపతితన్నాకైయాలే) ఎన్నత్తు, '''పాపినోఽప్యనఘా ఏవభగవద్భక్తసమ్మతాః। భక్త్యైవ తద్ద్వేషోవశ్యం భగవద్ద్వారపా అపి॥' ౬ ఎన్ఱు, అషాఢియే, అత్యుచ్చంగతరాన నిత్యర్కళైయుమ్ కూడ అధఃపతిప్పిక్కుమతాన భాగవతాపచారత్తాలే తళ్ళుణ్డు అధఃపతితన్నాకైయాలే'' ఎన్నపడి.

'''కాలాన్తరోజ్జీవన యోగ్యతాభావత్తుక్కు భాగవతాపచార పాతిత్వమ్ హేతు' ఎన్నైయుచితమ్;

భాగవతత్వమాకిఱ ఉయర్న్దనిలత్తిలే ఏఱినన్నైయుమ్ కూడ అతుక్కు కారణమామ్పడి ఎజ్జనే?'' ఎన్నిల్;

''అధస్థానత్తిలిరున్ద విష్ణుపదార్థజ్జై కాట్టిల్ అత్యుచ్చస్థానత్తిలిరున్ద విష్ణుపదార్థత్తుక్కు అన్ద ఉచ్చస్థానస్థితి పతనత్తాలుణ్డాన మహాభిఘాతత్తుక్కు హేతువాయ్, అన్దపదార్థత్తై ఉపాయాన్తరజ్జళాలే స్థానమ్ పణ్ణక్కూడాతపడి శకలితమాక్కి నశిప్పిక్కుమాపోలే, భాగవతాపచారత్తాల్ తళ్ళుణ్డు విష్ణుమవర్కళుక్కుమ్ భాగవతత్వమాకిఱ ఉచ్చస్థానారోహణమ్ ''విదుషోఽతిక్రమేదణ్డ భూయస్త్వమ్'' ౭ ఎన్ఱు, ఱన్యాయత్తాలే,

''ఆర్యాయామేవమాంపశ్యన్ మద్భక్తేషువమాంప్రభో। విషదిగ్ధరసందిగ్ధరాయాదైర్హన్తిమామసౌ॥'' ౮ ఎన్ఱు, అశ్వమేధికత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే అవన్ పణ్ణుమ్ భాగవతాపచారమాకిఱ భగవదఙ్గచ్ఛేదకశస్త్రత్తుక్కు అవన్నుడైయ భాగవతత్వమ్ క్రౌర్యాధిక్య హేతువాన విషస్థానీయమాయ్క్కొణ్డు అత్యన్త భగవన్నిగ్రహరూప ఆఘాతహేతువాకైయాలేయుమ్,

''భజన్నపి భవేద్వధ్యో భక్తేషుద్వేషకృత్ ప్రభోః। అలిప్యచన్దనైర్గాత్ర మత్రశ్శల్యమివార్పయన్॥'' ౯ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే, భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళుక్కుణ్డాన భగవద్భక్తి, హింసార్థమ్ వళ్ళైయాల్ పణ్ణుమ్ చన్దన లేపనాద్యుపచారమ్ పోలె, అత్యన్తనిగ్రహ హేతువాయ్క్కొణ్డు స్వరూపనాశకమాయిరుక్కైయాలుమ్,

''భాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమవర్కళుక్కుణ్డాన భాగవతత్వమ్ కాలాన్తరేప్యుజ్జీవనయోగ్యతాభావపర్యన్తమాన స్వరూపనాశత్తుక్కు హేతు'' ఎన్నక్కుఱైయిల్లైయిఱే?.

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥ ౫॥

మూ.—౨౦౧. ఇక్కుత్తనక్కు అధికారినియమమిల్లై.

వ్యా.—౨౦౧. "ఇత్తాల్ జన్మాదికళాలుమ్, జ్ఞానాదికళాలుమ్, అపకృష్టరానవర్కళ్ ఉత్కృష్ట విషయత్తిల్ పణ్ణుమవివేరో, అవర్ తాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్ అపకృష్టవిషయత్తిల్ పణ్ణుమవైలుమొక్కుమో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇక్కుత్తనక్కు) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు:—"భాగవతాపచారత్తుక్కు అప్పడి ఇరుప్పతోరధికారి నియతియిల్లై" ఎన్నై.

అ.—౨౦౧. ఇప్పడి అపకృష్టర్ ఉత్కృష్టవిషయత్తిల్ పణ్ణమ్ అపచారమే దోషహేతువిత్తనైయిల్లత్తు, ఉత్కృష్టర్ అపకృష్ట-విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ దోషాయవాకాతు" ఎన్నుపూర్వదృష్టాన్తన ఉత్థానత్తైయటఙ్గ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

(జన్మాదికళాలుమ్) ఎన్నత్తు, "జన్మబన్ధాద్యాకారఙ్గళాలుమ్" ఎన్నపడి.

(జ్ఞానాదికళాలుమ్) ఎన్నత్తు, "జ్ఞానవృత్తవాసఙ్గళాలుమ్" ఎన్నపడి.

"'శాస్త్రీయవిధినిషేధబోధ్య ఫలాన్వయితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న విషయత్తిలే అధికారిశబ్దమాకైయాలే, శాస్త్రబోధితాపచారాధీన ఫలాభావప్రయోజకత్వేన అపచారనిరూపిత కర్తృకర్మగతాపకర్షోత్కర్షఙ్గళ్ అనపేక్షితఙ్గళ్' ఎన్ను, మూలాశయమ్" ఎన్నుముఖప్రాయ [illegible] ఱార్, (అతావతు భాగవతాపచారత్తుక్కు) ఇత్యాది

(అప్పడి ఇరుప్పతు) ఎన్నత్తు, "త్రిశంకు వసిష్ఠర్కళిడఙ్గళిలే కణ్డ అపకర్షోత్కర్ష రూపఙ్గళాయిరుప్పతు" ఎన్నపడి.

ఎ అ.—౨౦౧. (జన్మాదికళాలుమ్) ఎన్నిల (ఆది) శబ్దత్తాలే ఆకారబన్ధవాసాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

(జ్ఞానాది) ఎన్గిల (ఆది) శబ్దత్తాలే వృత్తమ్ శమదమాదికళ్ ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

(అప్పడి ఇరుప్పతోరధికారి నియతియిల్లై ఎన్నై) ఎన్నత్తు,

"జన్మాదికళాలుమ్, జ్ఞానాదికళాలుమ్, అపకృష్టరాకిలుమామ్, అవఱ్ఱిల్ అన్యతరత్తాల్ అపకృష్టరాకిలుమామ్, అన్ఱి ఇరణ్డాల్ ఉత్కృష్టరాకిలుమామ్, అన్యతరత్తాలుత్కృష్టరాకిలుమామ్,

మూ.—౨౦౨. "తమర్కళిల్ తలైవరాయ శాతియన్దణర్కళేలుమ్" ౧ ఎన్గైయాలే.

వ్యా.—౨౦౨. ఇక్కుత్తనక్కు ప్రమాణముణ్డో?" ఎన్న మాకాఙ్క్షైయిల్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("తమర్ కళిల్" ౧) ఎన్ఱుతొడఙ్గి.

అతావతు:—

"సాఙ్గమాక సకలవేదఙ్గళైయుమ్ అధ్యయనమ్

అ.—౨౦౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇక్కుత్తనక్కు) ఇత్యాదినా "అమరవోర్" ౧ ఇత్యాదక్కు అర్థమ్, (సాఙ్గమాక) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—ఇవర్కళిల్ యారేనుమొరువర్ అప్పడియే నాలువకైప్పట్ట భాగవతర్కళిల్ ఒరువర్ తిఱత్తిల్ అపచారప్పడువర్కళేయాకిల్, అతు అవర్కళుక్కు స్వరూపనాశహేతు' ఎన్ఱు మేల్ చొల్లుకిఱ ప్రమాణత్తాలే సిద్ధమాకైయాలే, అప్పడి సర్వర్క్కుమ్ స్వరూపనాశహేతువాన భాగవతాపచారత్తుక్కు 'జన్మోత్కృష్టర్, జ్ఞానోత్కృష్టర్, తదపకృష్టర్", ఎన్ఱాప్పోలే శిల అధికారినియమఙ్గళొన్ఱుమిల్లై ఎన్ఱు" ఎన్నపడి.

౨౦౨.—(ఇక్కుత్తనక్కు) ఎన్నత్తు, "ఇన్దస్వరూపనాశహేతువాన భాగవతాపచారత్తినుడైయ అధికారినియమాభావత్తుక్కు" ఎన్నపడి.

(సాఙ్గమాకసకల వేదఙ్గళైయుమ్ అధ్యయనమ్పణ్ణి) ఎన్ఱు, జ్ఞానోత్కర్షమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఇక్కుప్పాట్టిల్ ముత్తలడియిన్ అర్థమ్.

ఇతు సిద్ధసాధ్యన్యాయత్తాలే మేలుక్కు హేతు

బ్రాహ్మణజాతీయర్ తదీయశ్రేష్ఠరామ్పోతు వేదాధ్యయన ముఖత్తాలేయాకై ప్రచురముఱే?.

(సకలవేదఙ్గళైయుమ్) ఎన్నత్తు, "సంస్కృతద్రావిడ భేదభిన్నఙ్గళాన సకలవేదఙ్గళైయుమ్" ఎన్నపడి.

బ్రాహ్మణ్య వైష్ణవత్వఙ్గళ్ సిద్ధిక్కుమ్పోతు, ద్రావిడవేదాధ్యయనముమ్ సిద్ధిక్కవేణుమిఱే?.

౧॥ తిరుమాలై. ౪౩.

లిఙ్గస్తస్మాత్ భాగవతత్వరూపాత్ నిహపాతహి?। ఏతస్మాత్ విషయేనాస్తినియమోహ్యధికారిణః॥? "వేదానామపిచాథే,తాఽటీ యి,శ్శే విపవా।

వ్యా.—పణ్డితదీయుశ్రేష్ఠరుమాయ్, ఉత్కృష్టజన్మాక్కుభమాయ్, ఇరుప్పార్క ళైయాకిలుమ్,

అ.—('తమర్కళ్'' ౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఒదీయుశ్రేష్ఠరుమాయ్) ఇత్యాది.

(''అన్దణర్'' ౧)=బ్రాహ్మణర్;

ఇత్తై ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్ట) ఇత్యాది.

ఎ. అ—''ఏతాశ్చవేదగాథాశ్చ సత్యాద్రావిడ సంహితాః।

కలౌ కలౌ ప్రణీయన్తేకృపయా జ్ఞానయోగిభిః॥

ద్వాపరార్థేయథా వ్యాసో వ్యసిష్యతిమహాశ్రుతిమ్।

అద్వష్ఠిత్యాస్మిభూతాయాం శృశకోఽగ ప్రణేష్యతి॥'' ౨

ఎన్ఱు, మార్కణ్డేయపురాణత్తిల్ మధ్యమభాగత్తిల్ భగవద్ధర్మ పరమాన్న షష్ఠాధ్యాయత్తిల్ సనత్కుమారరైక్కుఱిత్తు విష్వక్సేన వచనత్తిల్ దివ్యప్రబన్ధఙ్గళిన్ఉడైయ వేదత్వముమ్,

'స్వశాఖాధ్యయనంకృత్వా వైష్ణవోద్రావిడశ్రుతిమ్।

అనధీత్యశ్రమం శాస్త్రీయంకరోతి సదుర్మతిః॥' ౩ ఎన్ఱు, ఆదిత్య పురాణత్తిలుమ్,

'స్వశాఖాద్రావిడామ్నాయౌ ఛిద్యేతే త్రిపూరుషమ్।

స్రవతిస్మయతస్తస్మాత్ బ్రాహ్మణత్వమ ఇతిశ్రుతిః॥

ద్రావిడామ్నాయ సహితాధ్యేతవ్యా వైష్ణవైః శ్రుతిః।

నిష్ఫలానేనరహితా సాత్వప్రణవ మన్త్రివత్॥' ౪ ఎన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్ అనిరుద్ధసంహితైయిల్ బ్రాహ్మణ్య వైష్ణవత్వఙ్గళైయుడైయ నిష్ఠైస్థమాక, అఖుక్కళ్ అవశ్యమ్ అధ్యేయఙ్గళ్'' ఎన్ఱుమిడయుమ్ సిద్ధము ఱే!.

(ఒదీయుశ్రేష్ఠరుమాయ్) ఎన్ఱు, వృత్తోత్కృష్టమ్ శొల్లుకిఱతు.

ఇవర్కళుక్కు వైశిష్ట్యమావతు, ఉభయవేదాన్త ప్రవర్తనాదికళాల్ వన్దుమ్ వైలక్షణ్యవిశేషఙ్గళ్ ఇలాన్నబ్రయుడైయరాయ్ ఇరుక్కై.

(ఉత్కృష్టజన్మాక్కుభమాయ్) ఎన్ఱు, జన్మోత్కృష్టమ్ శొల్లుకిఱతు ఇతు ఆకారాద్యుత్కృష్టత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

వ్యా.—తేవర్-తిరువడిక్కళిల్ సంబన్ధత్తై నిరూపకరాన శ్రీవైష్ణవర్కళై జన్మాదికళైయిట్టు నిన్దిప్పర్కళాకిల్,

అ—''నమర్కళై'' ౧ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ తేవరీర్) ఇత్యాది.

(''శాతియన్దణర్'' ౧) ఇత్యాదియాల్ ఫలిత్త నిన్దాప్రకారత్తైయుట్కొణ్డు (జన్మాదికళై) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—జన్మత్తుక్కు ఉత్కృష్టమ్ ఉభయవేదఙ్గళాలుమ్ ఎమ్పెరుమానై ఆరాధిక్కైక్కు యోగ్యరాయిరుక్కై.

ఇతిలే బ్రాహ్మణ్యాదికళై శ్రేష్ఠమాక్కచ్చొల్లుకిఱ శాస్త్రఙ్గళుక్కు అన్తరఙ్గాభిప్రాయమ్?

శూద్రాదికళ్ పురుషసూక్తాదికళాల్ ఆరాధిక్కైయుపచారమాయ్విట్టతు, ఇన్ద జన్మమిల్లామైయాలన్ఱే!.

(జన్మాక్కుణైయుమ్) ఎన్ఱ చకారమ్ సర్వోత్కృష్టఙ్గళైయుమ్ సముచ్చయిక్కిఱతు!

(ఆకిలుమ్) ఎన్ఱ,అపిశబ్దత్తాలే నికాశ్రయత్తిల్ అన్దసర్వవిధోత్కృష్టఙ్గళుడైయ దౌర్లభ్యముమ్,

మేలే అపిశబ్దత్తాలే అన్త ఉత్కృష్టఙ్గళినుడైయ చణ్డాలత్వ విరోధిత్వముమ్, శొల్లుకిఱతు.

ఇత్తాల్ ''విరోధిషామాన్యవిమాన విషయఙ్గళిలేయే ఉత్తేజకనిరపేక్షమాక భాగవతాపచారమ్ అవిలంబేన చణ్డాలత్వత్తై జనిప్పిక్కుమాకిల్ అవ్విరోధమిల్లామలిరుప్పవైత్తు భాగవతాపచార పరరానవర్కుక్కు అన్తు చణ్డాలత్వ జనకమాకై కిం పునర్న్యాయసిద్ధమ్'' ఎన్ఱై, సూచింప

(తేవర్-తిరువడిక్కళ్-సంబన్ధైక నిరూపకరాన) ఎన్ఱతు,

''శ్వపాకో॑పి) శుచిషద్భక్తిదగ్ధదుర్జాతి కిల్బిషః'' ౫ ఎన్ఱ, పడియే అష్టవిధ భక్తివైభవత్తాలే విధ్వస్తసకల హేయసమ్బన్ధరాన ఆశ్రయమాకైయుడైయరాయ్,

'నాహంవిప్రోనచనరపతిర్నాపి వైశ్యో నశూద్రో

నోవావర్ణీనచగృహపతిర్నో వనస్థోయతిర్వా।

కింతు శ్రీమద్భువన భవనస్థిత్యపాయైకహేతోః

లక్ష్మీభర్తుర్న రహరివసూర్ధాసదాసస్యదాసః॥' ౬ ఎన్ఱ,అప్పడియే,

౧॥ పు. ౫౭౮, ౧వ నోట్టు. ౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥ ౬॥

తత్రైకోత్కృష్టజన్మాపిశ్వపచోయదిదక్షజే! పిశాగ్రచిత్తం యోనిన్దేత్స చణ్డాలస్తదా భవేత్॥" ఇతిభక్తాఙ్ఘ్రిరేణుశ్చ ప్రోవాచకిలగాథయా॥?

వ్యా.—కాలాన్తరేదేశాన్తరే యస్మిన్కే అప్పోతే అవ్విడమ్ తన్నిలే అవర్కళ్ తాఙ్గళ్ 'చణ్డాలరుమ్, ఇవర్కళుక్కు [౫

అ.— 'నొడిప్పదు" ౧—త్రుటికాలమ్;
"ఆణ్డై" ౧—జ్యు:
ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాలాన్తరే) ఇత్యాదినా.
"పులైయర్పోలుమ్" ౧—నీచర్పోలుమ్.
"...... ఎన్రాప్పోలే అన్యూనత్వరూప సాదృశ్యమ్ వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పోలిమాత్రమ్) ఎన్రత్తు.
(పోలి)=కించిత్ సదృశత్.
(తత్త్వయాథాత్మ్య) ఇత్యాదినా పరమార్థత్వమ్ అభిప్రేతమ్.
(తాఙ్గళ్) ఇత్యాదినాస్వయమ్ ఉత్కృష్టజన్మాక్కళానమై వివక్షితమ్. [౧౫
ఇతుతిరుమాలై.

ఎ. అ —దేవరీర్ తిరువడిక్కళిలే కాష్ఠావర్యన్తమాక పణ్ణుమ్ దాస్యమాకిఱసంబన్ధత్తైయే తద్గళుక్కు నిరూపకమాక ఉడైయరాన' ఎన్రపడి
"భాగవతర్కళై" ఎన్నాతే, (శ్రీవైష్ణవర్కళై) ఎన్రత్తు,
"పికాస్త్రివ్యపదేష్టవ్యో నైవగ్రామకులాదిభి॥ [౨౦
విష్ణునావ్యపదేష్టవ్యస్తస్య సర్వంస ఏవహి?॥
నద్యాస్తస్త్యైవనామాని ప్రవిష్టాయా యథార్ణవమ్।
సర్వాత్మనాప్రపన్నస్య విష్ణుమేకాన్తసన్తథా॥' ౩ ఎన్గిఱపడియే
[ఎన్గిఱ?] ప్రమాణజ్ఞాపనార్థమాక.
(జన్మాదికళైయిట్టు) ఎన్రత్తు, "భగవత్సంబన్ధ ప్రభావత్తాలే [౨౫
నివృత్తగ్రాన జన్మాక్కళైయారోపిక్కు" ఎన్రపడి.
(కాలాన్తరే దేశాన్తరే యస్మిన్కే అప్పోతే అవ్విడమ్తన్నిలే) ఎన్రత్తు,
"స్వఫలదానత్తుక్కు పరిపాకకాలత్తైయుమ్, నరకాది దేశఙ్గళైయుమ్, అపేక్షిత్తిరుక్కుమ్ కర్మాన్తరఙ్గళ్ పోలన్రిక్కే, భాగవతాపచారమ్ స్వఫలజననత్తిల్ నిరపేక్షసాధనమాయిరుక్కైయాలే, కాలాన్తరే దేశాన్తరే యస్మిన్కే అన్దభాగవతాపచారమ్ పణ్ణుమ్ కాలత్తిల్ అవ్విడత్ తన్నిలే' ఎన్రపడి.
(చణ్డాలరుమ్) ఎన్రత్తు, "జాతిచణ్డాలరుమ్" ఎన్రపడి.

మూ—౨౦౩. ఇవ్విడత్తిలే వైనతేయవృత్తాన్తత్తైయుమ్,

వ్యా.—ఒరు పోలిమాత్రమ్" ఎన్నుమ్పడి అవర్కళై పార్ట్టిల్ అత్యన్తనీచరాకవర్' ఎన్రు, తత్త్వయాథాత్మ్యదర్శికళాన శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే" ఎన్గై.

౨౦౩.—ఇవ్వర్థ విషయమాక ఇరణ్డు ఐతిహ్యత్తై స్మరిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిలే) ఎన్రు తొడఙ్గి.
(వైనతేయవృత్తాన్త) మావదు:—
"విశ్వామిత్రిన్ పక్కలిలే విద్యైకళెల్లామ్ [౧౦
అధికరిత్త 'గాలవన్' ఎన్గిఱబ్రాహ్మణన్, గురుదక్షిణైకొడుత్తాల్లాప్రియ నమక్కు ఇవ్విద్యైకళ్ సఫలైకళ్లాకదు' ఎన్రు, పార్త్తు, 'నాన్ ఇరుత్తైక్కు దక్షిణైయాక త్తరత్తక్కిత్తేదు?' ఎన్రు, కేట్ట;

అ.—౨౦౩. "బ్రాహ్మణకర్దమాయిరున్దు అపకృష్టవర్ణమాన భాగవతవిషయత్తిల్ అపచారమ్ పణ్ణినవనుక్కు దోషత్తైచ్చొల్లి, 'నిత్యసూరిష్వన్యతమనుక్కు నికృష్టభాగవత విషయాపచారమ్ దోషావహమ్' ఎన్రు, వివక్షిత్తు, ప్రమాణాన్తరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఇత్యాది.
(ఐతిహ్యమ్)—పురావృత్తమ్. [౨౦
"అనన్తావసథేతిహాభేషజాణ్ణ్యః" ౪ ఎన్గిఱ సూత్రత్తాలే "ఇతిహ" ఎన్గిఱ అవ్యయత్తిన్ మేలే "ణ్య" ప్రత్యయమ్ వన్దు (ఐతిహ్య) శబ్దమ్ నిష్పన్నమ్.
అత్తే అనిర్దిష్ట ప్రవక్తృకప్రవాదపరంపరారూపత్వమ్ వివక్షితమన్రు;
ఉపదేశపరంపరాసిద్ధమాన పూర్వవృత్తమాత్రమ్ వివక్షితమ్ [౨౫
"పారం పర్యోపదేశస్స్యాదైతిహ్యమ్" ౫ ఎన్నక్కడవదిరే!.

ఎ. అ —౨౦౩ (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఎన్రత్తు, "భాగవతాపచారత్తుక్కు అధికారినియమాభావమాకిఱ ఇవ్వర్థవిషయమాక' ఎన్రపడి.
(జ్ఞానాధిక్కైయాయిరుక్కిఱ) ఎన్రు, విశేషిత్తత్తు, "నిత్యసూరిపరిబృఢరాన పెరియతిరువడినాయనార్ పణ్ణిన అభివాదనాదికళ్ కైక్కొల్లామ్ ఇవళ్ అన్రై" ఎన్నుమిడమ్ తోన్రుకైక్కాక.

ఃకస్య కాశకేవిద్యాంగాలవో “సుముదక్షిణాన్। స్వీకురుష్వ” ఇతినిర్బధ్నన్ సరప్ గాధిసూనునా॥ “శతాన్యష్టాహయానాన్ దేహి శ్వేతాన్

వ్యా.—‘నీ నమక్కు ఉప్ప్రుమ్ శెయ్యవేణ్డా, నామ్ ఉన్నుడైయశిష్యనాకైయ ఇవ్, భక్తియాలుమ్, మిక్కవుమ్ ప్రీతరానోమ్, ఇని ఉన్నుడైయ ఇష్టత్తిలేపోయిడు’ ఎన్ఱు, పలకాలుమ్ శొన్నవళవిలుమ్, ఇవన్ అత్తు శెయ్యాత్తే ‘సర్వథా ఏదాపక్కుడిలే దక్షిణైవాఙ్గిక్కొళ్ళవేణుమ్’ ఎన్ఱు, అతినిర్బన్ధమ్ పణ్ణుకైయాలే,

‘కించిదాగతసంరంభో విశ్వామిత్రోఽబ్రవీదిదమ్।
ఏకతశ్శ్యామకర్ణానాం శతాన్యష్టౌచ దేహి మే॥
హయానాం చన్ద్రశుభ్రాణాంగచ్ఛగాలవ! మాచిరమ్।’ ౧

ఎన్ఱు, అవన్ కుపితనాయ్ ఇవనైప్పార్త్తు, ‘ఉడమ్బు ఎఙ్గుమ్ చన్ద్రమణ్డలమ్పోలే వెళుత్తు ఒరు శెవి కఱుత్తిరుక్కుమ్ ఎణ్ణాఱుకుదిరై నమక్కుక్కొణ్డువన్దుతర’ ఎన్ఱాన్;

ఇత్తైక్కేట్టు మహావ్యాకులనాయ్, ‘ఇత్తుక్కు ఇని చ్చెయ్వతు ఎన్?’ ఎన్ఱు, బహుముఖమాక విచారిత్తు, ‘సర్వాపేక్షిత ప్రదనాన సర్వేశ్వరనైయుపాసిప్పోమ్’ ఎన్ఱు, ఉద్యోగిక్కుమవళవిలే, మున్బే ఇవనుక్కు సఖావాయిరుక్కుమ్ పెరియతిరువడి నాయనార్ ఇవనుక్కువన్దు మున్నిన్ఱు;

అవరైస్తోత్రమ్పణ్ణి ‘ఇఙ్గుక్కుచ్చెయ్యవడుప్పతేన్’ ఎన్ఱు, కేట్క;

వ్యా.—అవర్, ‘ఉన్నైనాన్ ఇబ్బాధై ఎఙ్గుమ్ కొణ్డుపోకిఱేన్, ఇదువరుమ్కూడ ఆరాయ్వోమ్ వా’ ఎన్ఱు, ఇవనై ఇడుక్కుక్కొణ్డు తిరికిఱవళవిలే ఇఙ్గైప్పానవాఱే, ‘ఇఙ్గే ఇఙ్గైప్పాఱిప్పోక్కక్కడవోమ్’ ఎన్ఱు, మేల్ సముద్రత్తిలే ‘ఋషభమ్’ ఎన్ఱి పర్వతత్తిన్మేల్ వసియానిఱ్పాళామ్, జ్ఞానాధికైయాయిరుక్కుమ ‘శాణ్డిలీ’ ఎన్ఱి భాగవతైయైచ్చెన్ఱు, కణ్డు అభివాదనాదికళ్ పణ్ణి;

అవళ్ అత్యాదరత్తోడే మిక్కవుమ్ సత్కరిక్క;

అ.—(“సంరంభః” ౧)=కోపః.

ఇత్తైయుఙ్గొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ కుపితనాయ్) ఇత్యాది.

(“అష్టౌశతాని” ౧)ఎన్ఱు, అన్వయిత్తు అర్థమ్, (ఎణ్ణాఱు) ఎన్ఱు.

ఏ. అ.—“యఃపశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవంవీతకల్మషమ్।
యస్మిన్ కస్మిన్ కులేజాతంప్రణమేత్ దణ్డవత్ భువి॥” ఎన్ఱు, ౨ వైష్ణత్తిలుమ్,

అ.—“శాణ్డిల్యస్య గోత్రాపత్యం స్త్రీ” ఎన్ఱి అర్థత్తిలే శాణ్డిల్యశబ్దత్తిన్-మేలే యఞన్తత్వాత్ జీష్వన్దు (శాణ్డిలీ) ఎన్ఱు, అక్కిఱతు.

“భగవతస్సంబన్ధో భాగవతః సోస్యాస్తి” ఇతి అర్శాదిత్వాత్ అచ్ ప్రత్యయమ్ వన్దు స్త్రీయాంటాప్ వన్దు (భాగవతై) ఎన్ఱు, ఆక్కిఱతు.

ఏ. అ.—“నవరీత్యవరోవాప్యా (ః) నారాయణపరాయణాః।
అపిస్వర్గీవ జన్మనోహాన్యా (ః) నిశ్శోనచేతసా॥” ౩ ఎన్ఱు, భరద్వాజస్మృతియిలుమ్, శోల్లుకైయాలుమ్, “భాగవతర్కళై వరుణాశ్రమాదికళై నిరూపియామల్ సర్వరుమ్ దణ్డనిడక్కడవర్కళ్” ఎన్ఱి అరహస్యత్తిలే,

“శరీరేయస్య కస్యాపిదృశ్యతే వైసుదర్శనమ్।
తస్మైకుర్వీతపక్షీన్ద్ర! నమస్కారం ప్రయత్నతః॥” ౪ ఎన్ఱు, గారుడపురాణత్తిలే పెరియతిరువడినాయనార్ తాముమ్ కేట్టిరుక్కైయాలే, జన్మత్తాలే స్త్రీయాక ఇరున్దాలేయాకిలుమ్, జ్ఞానాధికైయాన శాణ్డిలీ తన్నిడావిల్ ఇవర్కళ్ అవ్వశాస్త్రజ్ఞానమిల్లై, శెయ్ మెయ్యియమిత్తనైయిఱే?.

అభివాదనమ్=దాసనామకీర్తన పూర్వకప్రణిపాతమ్.

(ఆది) శబ్దత్తాలే ప్రదక్షిణాది పరిగ్రహమ్.

“సచపూజ్యోయథాహ్యహమ్” ఎన్ఱు, † భాగవతర్కళై “భగవత్తుల్యరాకవాకిలుమ్ ఆరాధనీయర్కళ్” ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱదిఱే?.

(అత్యాదరత్తోడే) ఎన్ఱతు,

“తత్రాపిదుర్లభంమన్యే వైకుణ్ఠప్రియదర్శనమ్” ౫ ఎన్ఱు, ఉపదేశ

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

వ్యా.—అనన్తరమ్ విశ్రాన్తరాయ్ శయికిఱ అవళపిలే;

'ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కిఱ ఇవర్ ఒరు విలక్షణదేశఙ్గళిలే వసిక్కప్పెఱ్ఱత్తిఙ్గె' ఎన్ఱు, పెరియ తిరువడినాయనార్ విచారిత్తు, 'ఇవర్గళై ఇఙ్గునిన్ఱుమ్ నామొరు దివ్యదేశఙ్గళిలే కొణ్డుపోయ్ వైక్కక్కడవోమ్' ఎన్ఱు నినైత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ్చ్చెయ్తే;

అన్ద భాగవతైయిరున్ద దేశత్తైక్కుఱైయ నినైత్త అపచారత్తాలే శిఱకుకళుమురిన్దు నిశ్చేష్టరాయ్విడ్;

ఎ. అ.—అత్యన్తదుర్లభమాన ఇవర్ అవర్కుత్తక్కుడి అత్యుదరత్తోడే" ఎన్నపడి.

(ఇప్పడి విలక్షణైయాయిరుక్కిఱ ఇవళ్) ఎన్ఱత్తు,

"అద్యప్రభృతి హేలోకా (ః!) యూయం యూయం వయం వయమ్।

అర్థకామపరాయూయం నారాయణపరావయమ్॥

విష్ణుదాసావయం యూయం బ్రాహ్మణావర్ణధర్మిణః॥

వయంతుకింకరాః ... యూయమిన్ద్రియకింకరాః॥

నాస్తిసంగతిరస్మాకం యుష్మాకంచ పరస్పరమ్।

అస్మాకందాసవృత్తీనాం యుష్మాకంనాస్తిసంగతిః॥" ఎన్ఱు, అప్పడియే సర్వప్రకారత్తాలుమ్ లోకవిలక్షణైయాయిరుక్కిఱ ఇవళ్" ఎన్నపడి.

(విలక్షణదేశఙ్గళిలే) ఎన్ఱత్తు,

"భగవద్గుణానుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు వక్షతవిడమాయిరుక్కై యాలే లీలావిభూతియిల్ కాట్టిల్ విలక్షణఙ్గళాయ్,

ఎమ్పెరుమానుడైయ సౌలభ్యాదిగుణానుభవత్తుక్కుమ్, భాగవత కైఙ్కర్యత్తుక్కుమ్, ఇడమాయిరుక్కైయాలే, నిత్యవిభూతియిలుమ్ విలక్షణఙ్గళాయ్

"భూవైకుణ్ఠఙ్గళ్" ఎన్ఱు, పేరుడైయదైయత్తోరు త్రిపాద్విభూతి ఎన్ఱు, శొల్లలామ్పడి విలక్షణఙ్గళాయ్, ఇరున్ద దివ్యదేశఙ్గళిలే' ఎన్నపడి

(విచారిత్తు) ఎన్ఱత్తు, "ఆలోచిత్తు" ఎన్నపడి

(అన్దభాగవతైయిరున్దదేశత్తై) ఎన్ఱత్తు,

"చక్రాఙ్కితభుజాగ కేచిద్యత్ర వసన్తివై।

తాజనానిత భాత్రీతి మమక్షేత్రంవసున్ధరే!॥" ఎన్ఱువారాహత్తిలుమ్,--

ఎ. అ.—"నమ్మాళ్వార్ పత్తినుడైయ కణ్ణినుణ్ 3 ద్రావిడనమస్సిలుమ్ శొల్లుమపడియే,

నిత్యసమాహార్యత్తాలే అయోధ్యైయాన దూరదేశమ్ దివ్యదేశమాక్కప్పట్టాన భాగవతైసాక్షాత్ ఎనిక్కుమిడత్తై" ఎన్నపడి.

(కుఱైయనినైత్త అపచారత్తాలే) ఎన్ఱత్తు,

"ఎమ్పెరుమానైయసంబన్ధత్తాలే విలక్షణమాయిరుప్పదు అత్తై అవిలక్షణదేశమాక్కినైయా నినైత్తదాయాక్కిల వాసనిరూపణాత్మకమాన ఇవ్వపచారత్తాలే" ఎన్నపడి.

(నినైత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱకచ్చెయ్తే శిఱకుకళుమ్ ఉతిర్న్దు నిశ్చేష్టరాయ్విడ) ఎన్ఱయాలే, "నిర్దగ్ధ పక్షః" ఎన్ఱుమ్, "నెడిప్పదోర విలాసత్తే" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుమ్పడి నిర్ఘత్తపడి శొల్లిత్తు.

(శిఱకుకళుమ్) ఎన్ఱ ఉమ్మైయాలే, అన్తరమాన ఉత్సాహాన భగవదభిమతి విశేషవిషయత్వాత్మక సత్తానాశమ్ సముచ్చయిక్కప్పడుకిఱదు.

(నిశ్చేష్టరాయ్విడ) ఎన్ఱత్తు,

'శిఱకుకళ్ ఉతిర్న్దాలుమ్, పాదచారికళాన జన్తుక్కళ్పోలే యాక్కిలుమ్, సంచరిక్కప్పెఱాత్తే మూడరాపోలే ప్రవృత్తినివృత్తి శక్తిశూన్యరాయ్ నిశ్చేష్టరాయ్విడ' ఎన్నపడి.

"సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్" ఎన్ఱు, భాగవతాపచారత్తుక్కు చణ్డాలత్వమ్ ఫలమాకచ్చొల్లానిఱ్క, ఇవర్కు శిఱకుకళ్ ఉతిర్న్దపడి ఎన్?" ఎన్నిల్;

"శ్రోత్రియోపి సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్" ఎన్ఱ అవచనత్తిల్ నిన్దిక్కుమవనై 'శ్రోత్రియః' ఎన్ఱు విశేషిత్తవనుక్కు చణ్డాలత్వ ప్రాప్తిసొల్లకై ఎన్ఱిత్తు,

'శ్రోత్రియత్వాభిమానత్తాలే నిన్దిప్పనాకిల్ అవన్ అత్యన్తనికృష్టమాన చణ్డాలత్వత్తైయడైవన్;

వృత్తాభిమానత్తాలే నిన్దిప్పనాకిల్, అవన్ అత్యన్తవృత్త నికర్షత్తైఅడైవన్;

జ్ఞానాభిమానత్తాలే నిన్దిప్పనాకిల్, అవన్ అత్యన్తజ్ఞాననికర్షత్తైయడైవన్,' ఎన్ఱు,

3. కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు. ౧౧. ౮. ౫. పు. ౫౮౦౧౧ నోట్టు

వ్యా.—ఇత్తైత్తు ఉపప్పేన్న బ్రాహ్మణర్ కణ్డు,

'కిం న్వేతమన సాధ్యాత మశుభం వతితాంవర॥

నహ్యయం భవతస్సాల్పోప్వ్య భిచారోభవిష్యతి॥' ౧

అ.—"భాగవతియై" ఎన్రు ఇరున్దాల్ సుగమమ్. [౫

ఎ. అ.—'యాత్తైయాన్ రకళ్ ఎన్నైక్కళాల్ స్సే ఆహం కారత్తాలే భాగవతర్కళై నిన్దిప్పర్కళ్' అవర్కళ్ అన్ర అభిమాన హానిక్కు అత్యన్తం ప్రతికోటియాన నిక్కృష్టధర్మత్తై ఫలమాక ఉడైయవర్కళ్' ఎన్రు ఇత్తాల్ ఉపలక్షణమాయాలే,

ఇప్పు ఇవళ్ 'తాన్ గరుత్మాన్' ఎన్ర అభిమానత్తాలే, [౧౦

'ఇవళ్ పాదచారిణి యాయాలే, సముద్రపర్వతాదికళై కడన్దు ఒరు దివ్యదేశత్తుక్కు పోకైమాట్టాళ్ ఆయాలే, ఇవళుక్కోడి శక్తిపోలే ఇఙ్గనిడత్తిలే స్వభక్తివిశేషత్తాలే వశీకృతేశ్వరైయా యిరుక్కిఱాళ్' ఎన్రు ఇవళై విలక్షణదేశప్రాప్తియిల్ సహాయమ్ అపేక్షైయాకనిన్నైత్తు, [౧౫

'ఇప్పడి అశక్తైయాన ఇవళై నామ్ పక్షిశ్రేష్ఠనాకైయాలే, సర్వదిక్కుకళిలుమ్ అప్రతిహతగతియాయిరుక్కైయాలే, ఒరువిలక్షణదేశత్తై యడైవిప్పోమ్' ఎన్రు నినైక్కై అవళవిలుమ్

'తాన్ సర్వేశ్వరనుక్కు వాహనమ్' ఎన్ర అభిమానత్తాలే 'తదీయశ్రేష్ఠైయాన ఇవళై, సర్వేశ్వరనై ఎళున్దరుళప్పణ్ణిక్కొణ్డు పోకిఱాప్పోలే, ఎళున్దరుళప్పణ్ణిప్పోవోమ్' ఎన్రు గౌరవిత్తు నిన్నైయాత్తై కాలవన్దై ఇడుక్కిక్కొణ్డువన్దాప్పోలే, తానే 'ఇవళైయుమ్ కొణ్డుపోయ్ విడక్కడవోమ్' ఎన్రు, గాలవాదికళ్ పోలేయాక ఇవళైక్కుఱైయ నినైత్తైయాలేయుమ్,

ఇప్పడిక్కుఱైయ నినైక్కైక్కు మూలమాన అభిమానత్తుక్కు [౨౫ మూలమ్ తాన పక్షీన్ద్రత్వ భగవద్వాహనత్వఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు పోరుత్వ ప్రతికోటియాన శిఱక్కుళుమొళిర్న్దు నిన్నైత్తవిడమ్ ఎఙ్గుమ్ ఎమ్బెరుమానై వహిత్తుక్కొణ్డు పోకైక్కు ఉఱుప్పాన భగవద్వాహనత్తుక్కు ప్రతికోటియాన తాన్ కూడ పదవిలనమ్ పణ్ణమాట్టామైయాకిఱ నిక్కృష్టత్వముమ్, ఇన్ద అపచారఫలమాయ్ విట్టతాకైయాలే, 'చణ్డాలతాం వ్రజేత్' ఎన్గిఱ వచనత్తుక్కు విరోధమిల్లై' ఎన్రు కణ్డుకొళ్వతు.

వ్యా.—ఎన్రు, 'ఎతేనుమ్ ఉమ్ముడైయ అరువుళ్ళత్తాలే తీఙ్గు నినైత్తరుళ్గో, తేవరీరుక్కు అల్పముమ్ వ్యభిచారమ్ వరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లైయే' ఎన్న; [౫

'ఉక్తా నిశ్చక్తవాన్' ఎన్రు, తానన్ద భాగవతై విషయత్తిల్ నినైత్తప్రకారత్తై అవళుక్కు అరుళిచ్చెయ్తు;

అ.—("తే" ౧) ఎన్గిఱ అవిడుక్కు అర్థమ్ (ఉమ్ముడైయ) ఎన్రు. ("భవతః" ౧) ఎన్గిఱ విడుక్కు అర్థమ్ (తేవరీరుక్కు) ఎన్రు: వ్యభిచారాసంభవద్యోతనార్థమ్ గౌరవ్యనిర్దేశమ్. [౧౦

("నభవిష్యతి") ౧ ఎన్గిఱ అవిడు "నభవేత్" ఎన్రాయ్, "అర్హార్థేలిజ్" ఎన్రు తిరుఉళ్ళమ్ పత్రినారుళిచ్చెయ్తార్, (యోగ్యతై) ఇత్యాది.

("అయమ్" ౧) ఎన్గిఱ అవిడు, "ఇన్ద పక్షియాల్ హేతువాన" ఎన్నపడి.

ఎ. అ.—("వ్యభిచారః" ౧) యావతు— [౧౫

భగవద్భాగవతానుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు ఇట్టుప్పిఱన్ద కరణకళేబరఙ్గళైక్కొణ్డు దోషగ్రహణాదికళై పణ్ణుకై.

(యోగ్యతైయిల్లైయే) ఎన్నతు,

"సమేభూజ్యః" ౩ ఎన్రుమ్,

'ధ్యాన్తం శవన్తం పరుషం వదన్తం యో వా న ద్రష్టా ... ' ౪ ఎన్రుమ్,

'శెయ్ తారేల్ నన్రు శెయ్తార్' ౫ ఎన్రుమ్,

భాగవతారాధనానువర్తనాదికళుక్కు ముఖ్యాధికారియాన ఎమ్బెరుమానుడైయ తిరువుళ్ళత్తిలే సదా గురుకులవాసమ్ పణ్ణియిరుక్కైయాలే, ఇన్ద భాగవతర్కళ్ విషయత్తిల్ దోషగ్రహణాదికళాలే అపచారమ్ [౨౫ వరుకైక్కు అల్పముమ్ యోగ్యతైయిల్లైయే" ఎన్నపడి.

(ఇన్ద భాగవతై విషయత్తిల్) ఎన్నతు, "ఇన్ద భాగవతైయిరుక్కిఱ దేశత్తిల్" ఎన్నపడి. విషయః=దేశః:

అన్రిక్కే, "భాగవతైయాకిఱ విషయత్తిల్" ఎన్రుమామ్.

(నినైత్తప్రకారత్తై) ఎన్నతు విషయశబ్దమ్ దేశవాచియాన పోతు "ఇన్దై అవిలక్షణదేశమాక నినైత్త ప్రకారత్తై" ఎన్నపడి.

భాగవతైక్కు విశేష్యమానపోతు, "అవళై యశక్తైయాకవుమ్, ఎమ్బెరుమానిల్ కుఱైన్దవళాకవుమ్, నినైత్తప్రకారత్తై" ఎన్నపడి.

నయామ్యనన్యత్రయదేశనామ్, ఏతద్జ్ఞానస్యతత్ క్షణమ్!" ఇత్యేవం నిత్యయత్యన్క జ్ఞానిశాసనిరూపణాత్॥ నిర్ణద్ధావిపదహో ప్యాత్మేకాదేవసిద్యతా,

వ్యా.—అనన్తరమ్, 'ఇత్తైప్పావుకఴ్ వేణుమ్' ఎన్ఱు, అవళ్తైచ్చెన్ఱు, అనువర్తిత్తు, అవళ్-అనుగ్రహత్తాలే అవ్వప చారమ్ నీఙ్గి, మున్బుపోలే ఆనార్" ఎన్ఱిఱుత్తు.

అ.—"(వృత్తాన్తమావతు) (ఎన్ఱిఱుత్తు") ఎన్ఱు, కూట్టువతు.

ఏ. అ.—(అనన్తరమ్) ఎన్ఱతు, "కాలవ్యవధానమన్ఱిక్కే ఆపోత్తే" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తైప్పావుకఴ్ వేణుమ్ ఎన్ఱు, అవళైచ్చెన్ఱు, అనువర్తిత్తు) ఎన్ఱతు,

"ప్రమాదాల్ బుద్ధితోవాపియదాగస్క్రియతేసదా:

అనుతప్తస్తదానేవ త్యాజయేన్నాన్యథాశమః॥' ౧ ఎన్ఱు శాస్త్రిప్ శొల్లుకైయాలే అనన్యగతికరాయ్ క్కొణ్డు ఆగ్నేయిల్ కెడుత్తా మఱ్ఱల్ తేడాతే 'ఇన్త అపచారత్తై ప్పొఱుత్తరుళ వేణుమ్' ఎన్ఱు అవళైచ్చెన్ఱు, ప్రణిపాతాదికళాలే అనువర్తిత్తు" ఎన్ఱపడి.

(అవళ్-అనుగ్రహత్తాలే) ఎన్ఱతు, "ప్రణిపాతప్రతీకారస్సంరంభోహిమహాత్మనామ్?' ౨ ఎన్ఱిఱుక్కుమపడియే, ఇవరుడైయ ప్రణిపాతమాత్ర ప్రసన్నైయాన ఇవళుడైయ అనుగ్రహత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(అవ్వపచారమ్) ఎన్ఱతు,

"నిర్ధనాంశ్చరతోలోకే వృత్త్యర్థమిహసార్థకాన్।

నావమన్యేతత్రైలోక్యం పవిత్రీకురుతేహరిః' ౩ ఎన్ఱు, భారద్వాజసంహితైయిలే శొల్లుకిఱపడియే, అవిలక్షణదేశవాసికళాన జన్తుక్కళుడైత్తిలుళ్ళాన అనుగ్రహత్తాలే ఎమ్పెరుమాన్ ఓరో వ్యాజత్తాలే అవ్వదేశత్తైయుమ్ ఓరో జీవనస్థాపన్ధత్తాల్ విలక్షణదేశఙ్గళాక్కప్పట్టి అస్థేశవాసికళై ఎల్లామ్ పూతరాక్కి రక్షిక్కైయాలే అవిలక్షణమాయిరుప్పదొరు అన్ద భాగవతైవనిక్కుమ్ దేశత్తై అవిలక్షణదేశమాక్కవుమ్,

'సదాముక్తోపి బద్ధోస్మి భక్తానాం స్నేహరజ్జుభిః।

అజితోపిజితోహంతై రవశ్యోపి వశీకృతః॥' ౪

ఎన్ఱు, హరిభక్తిసుధోదయత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, స్వభక్త్యధిక్యత్తాలే వశీకృతేశ్వరైయాయ్,

'తీర్థాన్యశ్వత్థపరవోగావో విప్రాస్తథాభువి।

మద్భక్తాశ్చేతి విజ్ఞేయాస్తనవోమమ పఞ్చధా॥

వ్యా.—ఇతుతాన్, కృష్ణన్, శ్రీమూర్తియున్దరుళినపోతు నారదాదిమహర్షికళ్ పలరుమ్ వన్దిరుక్కుమవళవిలే, కృష్ణన్ తిరువుళ్ళకఴరుత్తై పిన్ శెల్లుకైక్కుమ్ ఉప్పావక ధృతరాష్ట్రినై కుఴిత్తు పలకథైకళుమ్ శొల్లివరుకిఱ ప్రకరణత్తిలే, శ్రీనారద భగవాన్ అనుగ్రహిత్తతాక ఉద్యోగపర్వత్తిలే ఉక్తమాకైయాలే, వేదాన్తోపబృంహణసిద్ధమితేః,

అ.—ఇతిహాసత్తైయ ప్రామాణ్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన్ ఇత్యాది.

"ద్వయగత ఉత్తమపురుష సూచిత అధికారాన్తతయా తద్గతసమస్తానిప్రేతమాకైయాలే, ఇతువ్వయోపబృంహణమాన మహాభారతత్తిలే శొల్లిఱ్ఱు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (వేదాన్త) ఇత్యాది,

"వేదోపబృంహణసిద్ధమితేః" ఎన్ఱుమ్ పాఠముణ్డు.

అర్థమ్ తుల్యమ్.

ఏ. అ.—తేషాంమధ్యేతు సర్వేషాం పవిత్రాణాం మహాత్మనామ్।

మమభక్తావిశిష్యన్తే స్వయంమాంవిద్ధితాన్ విథే!।' ౫

ఎన్ఱు, నారదీయపురాణత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, సాక్షాత్ భగవదాత్మకైయాన్,

'జ్ఞానీత్వాత్మైవమేమతమ్' ౬ ఎన్ఱిఱుక్కుమపడియే, ఎమ్పెరుమానుక్కుమ్ ధారకైయాయ్,

'నాహమాత్మాన మాశాసేమద్భక్తైస్సాధుభిర్వినా'

'త్వయికించిత్సమాపన్నే కింకార్యంసీతయామమ।

భరతేనమహాబాహో ! లక్ష్మణేనయవీయసా॥

శత్రుఘ్నేన చశత్రుఘ్న! స్వశరీరేణవాపునః।' ౭

ఎన్ఱు, స్వవిషయ కించిత్కారమ్ సిద్ధియాతపోతు ఈశ్వరన్ఱుడైయ ఆత్మాభిమానత్తై ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ అసత్కల్పమాక్కవల్లళాయ్,

'నత్యజేయమహమ్' ౮ ఎన్ఱుమ్,

'యథాహంప్రణమే విప్రానసుకూలస్సమాహితః।

తథానమతయాయతిప యోన్యథామేస దణ్డభాక్' ౯ ఎన్ఱుమ్,

'మేపూజ్యః' ౧౦ ఎన్ఱుమ్,

ద్రష్టాం తుగాలవే “స్వామిన్! కిమేతద్?” ఇతి పృచ్ఛతి। ఏతత్తస్త్యవహారేణ “క్షమ్యతామ్” ఇతితాం నమన్॥ ప్రసాద్యతత్క్షణం ప్రాప

మూ॰—పిళ్ళై ప్పిళ్ళై యాழ్వానుక్కు ఆழ్వాన్ పణిత్తవార్త్తైయైయుమ్, స్మరిప్పతు.

వ్యా॰—(పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాழ్వానుక్కు ఆழ్వాన్ పణిత్తవార్త్తై) యావతు:— [౫

పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాழ్వానై యఙ్గీకరిత్తనాళిలే ఇవర్ అభిజాత్యాదికళాలే ఉత్కృష్టరాకైయాలే భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అవినయమాక వర్త్తిత్తుక్కొణ్డుపోరుకిఱపడియైక్కణ్డు,

అ—(అఙ్గీకరిత్తనాళిలే)=శిష్యరాక స్వీకరిత్తకాలత్తిలే.

(ఇవర్)=పిళ్ళై పిళ్ళైయాழ్వాన్: [౧౦

“అపకృష్టజన్మాక్కళ్-విషయత్తిలే ఉత్కృష్టర్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ దోషమ” ఎన్ఱు, అ ప్రకృతత్తుక్కుచ్చేర అవరుడైయ ఉత్కర్షత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అభిజాత్య) ఇత్యాది.

(అవినయమాక) ఎన్ఱతు, “అవర్కళుడైయ జన్మాద్యపకర్షానుసన్ధానపూర్వకమాక” ఎన్ఱపడి. [౧౫

ఎ అ.—‘ఉన్నుడైయార్ క్కెన్ శెయ్వనెన్ఱే ఇరుత్తి’ ౧ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, ఎమ్పెరుమానైయుమ్ కూడత్తొழువిత్తుక్కొళ్ళుమవళాన అన్ద భాగవతైయై శెన్ఱె తిభవఙ్గళిల్ ఎమ్పెరుమానిల్ కుఱైయవుమ్ నినైత్తనైక్కళాకిఱ అన్ద వాగనిరూపణాద్యపచారమ్” ఎన్ఱపడి.

ఆక ఇవ్వైనతేయ వృత్తాన్తత్తిల్ నిత్యసూరికళిల్ తలైవరాకైయాలే జన్మాదికళాలుమ్ జ్ఞానాదికళాలుమ్, ఉత్కృష్టరాయిరుప్పవళ్ళ పెరియ తిరువడినాయనార్, శ్రీయాకైయాలే జన్మాది నికర్షముడైయ శాణ్డిలి-తిఱత్తిల్ పట్టమానసాపచారత్తుక్కు అప్పోతే ఫలమ్ సిద్ధిత్తు పిన్ అవళ్-అనుగ్రహత్తాలే నీఙ్గక్కాణ్కైయాలే, “భాగవతాపచారత్తుక్కు జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షఙ్గళాల్ వరుమ్ ఓరధికారి నియమమిల్లై” [౨౫ ఎన్నుమిడముమ్,

“అప్పడిప్పట్ట అపచారమ్ ప్రామాదికమాక వరుమాకిల్, అవర్కళైక్కైక్కొళ్ళ అక్షమిక్కుమ్” ఎన్నుమిడముమ్, కాట్టప్పట్టతు.

మేల్ “పిళ్ళై ప్పిళ్ళైయాழ్వానుక్కు ఆழ్వాన్ పణిత్తవార్త్తైయాల్ అప్పడియే అధికారినియమాభావముమ్, ‘ప్రామాదికమాకవన్ద భాగవతాపచారమ్ వరుమాకిల్ ‘అతిల్ వాచికాపచారమ్ అత్యన్తక్రూరమ్’ ఎన్నుమిడముమ్, కాట్టప్పడుకిఱతు” ఎన్ఱు, విశేషమ్.

వ్యా॰—ఇవర్కు ఇబ్భాగవతాపచారమ్ ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ కీழ్ప్పడుత్తి తానే మేలాయ్ వినాశపర్యన్తమాక్కివిడుమ్, అతుక్కు [౫ వేలియిట్టువైక్కవేణుమ్” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ఓరయనత్తినన్ఱు, నీరాడి ఏఱినవళవిలే, ఇవరైప్పార్త్తు, ఎల్లారుక్కుమ్ దానమ్ పణ్ణుకిఱకాలత్తిలే “నీరుమ్ నమక్కు ఒరుదానమ్ పణ్ణమాట్టీరో?” ఎన్న;

“అడియేన్ ఎత్తైదానమ్ పణ్ణువతు?, ఎల్లామ్ [౧౦ అఙ్గుత్తైయతాయిరున్దతే” ఎన్న;

అ.—(వేలి)=వ్యవస్థై.

“పరాపవాద సస్యేభ్యో గామ్స్వర న్తీన్నివారయ” ౨ ఎన్ఱ అభియుక్తాభిప్రాయేణ (వేలి) ఎన్ఱతు.

(అయనమ్)=మకరసంక్రాన్త్యాది పుణ్యకాలమ్. [౧౫

“గుర్వర్థం ధారయేత్” ౩ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (ఎల్లామ్, ఇత్యాది.

ఎ. అ.—(భాగవతవిషయఙ్గళిల్) ఎన్ఱతు, “జాత్యాదికళాలే నికృష్టరాన భాగవతవిషయఙ్గళిలే” ఎన్ఱపడి.

(ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ కీழ్ప్పడుత్తి) ఎన్ఱతు,

“సర్వైశ్వర్యలక్షైర్యుక్తో నియతశ్చాస్వకర్మసు।

యస్తు భాగవతాన్ ద్వేష్టి సుదూరం ప్రచ్యుతోహి సః॥” ౪ ఎన్ఱు, వారాహత్తిలుమ్,

‘ఆయుశ్శ్రియో యశో ధర్మం లోకానాశిష ఏవచ। [౨౫

హన్తి శ్రేయాంసి సర్వాణి పుంసో మహదతిక్రమః॥’ ౫

ఎన్ఱు, శ్రీ భాగవతత్తిలుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, అతిప్రబలమాన భాగవతాపచారమ్ అత్యుత్కృష్టమాన ఇవరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ అభిభవిత్తు” ఎన్ఱపడి.

(వినాశపర్యన్తమాక్కివిడుమ్) ఎన్ఱతు, “భగవదభిమతవిశేషవిషయత్వరూప ఆత్మసత్తానాశపర్యన్తమాక్కివిడుమ్” ఎన్ఱపడి.—

భాగవతాపచారపరరెల్లార్క్కుమ్ నరకానుభవత్తుక్కు ఉచితమాన ఆత్మవస్తుసత్తైయుణ్డాకైయాలే, సత్తాసామాన్యనాశమ్ కూడాతిఱే?.

౧॥ పెరియతిరువన్దాది. ౫౩.

౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రేమ శిష్యం స్వం † జాతిగర్వితమ్। దృష్ట్వా, "సర్వేహిదాశారో, యత్కిం చిత్త్వం వదేహిమే॥" ఇతిపృచ్ఛతః, తస్మింశ్చ, "వ్య

వ్యా·—...స్థితియన్ఱో, అశు?, అవ్వళవుపోరాతు, "కరణత్రయత్తాలుమ్ భాగవతాపచారమ్ పణ్ణామల్ వర్తిక్కక్కడవేన్' ఎన్ఱు, నమ్ క్కైయాలే ఉదకమ్ పణ్ణిత్తరవేణుమ్" ఎన్న;

అప్పడియే ఇవరుమ్ ఉదకమ్‌పణ్ణిక్కొడుత్త అనన్తరమ్, ఒరు భాగవతదోషత్తై పూర్వవాసనైయాలే నినైత్తు, "నామినిముడిన్దోమ్" ఎన్ఱు, భయప్పట్టు మూడిక్కొణ్డు తన్-తిరుమాళిగైయిలే ఎழ்న్దరుళ; [౧౦

వ్యా·—ఇవర్ మున్బువరుకైయాలే కాలత్తిల్ వరకాణామైయాలే, ఆళ్వాన్ ఇవర్-తిరుమాళిగైయిలే ఎழுన్దరుళి, "ఏన్ తాన్, ముశిప్పేన్" ఎన్ఱు, వినవియరుళ; [౧

తామ్ మనస్సాల్ నినైత్తతై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు "కరణత్రయత్తాలుమ్ అపచారమ్ పుకురాతపడి ఇద్దేహత్తోడువర్తిక్కై యరితాయిరానిన్ఱతు, ఎన్ శెయ్యక్కడవేన్?" ఎన్ఱు, తిరువడిగళై కట్టిక్కొణ్డుకిడన్దనైక్క; [౧౦

అ.—"యస్మైతేతిస్పృతజ్ఞనమ్" ౧ ఎన్గిఱవిత్తై యరుటొణ్డు (అర్థస్థితి)ఇత్యాది.

(అవ్వళవుపోరాతు) ఎన్ఱతు, "శాస్త్రసిద్ధమాన స్వాభ్యమ్ పోరాతు" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—(అర్థస్థితియన్ఱో, అశు) ఎన్ఱతు, "వాస్తవార్థస్థితి [౧౫ యన్ఱో, అశు" ఎన్ఱపడి.

(అవ్వళవుపోరాతు) ఎన్ఱతు, "అడిక్కడి కలఙ్గి అతినయమాగ వర్తిక్కుమ ఉమ్ముడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు-కాడా చిక్కుమాగ ఉణ్డాకైయ ఇన్ద వాస్తవార్థజ్ఞానమాత్రమ్ పోరాతు" ఎన్ఱపడి.

(నమ్ క్కైయిలే ఉదకమ్ పణ్ణిత్తరవేణుమ్) ఎన్ఱతు, "సంసారిక్కళిల్ తన్నైతరాయిరుక్కుమవర్కళుక్కుమ్‌కూడ ధారాపూర్వకమాగ క్కొడుక్కప్పట్ట వస్తుక్కళిల్ పిన్బుమమకారమ్ నివృత్తమాగక్కాణ్గైయాలే అప్పడియే ఉమ్ముడైయ అతినీతవృత్తిక్కు కారణమాన మనోవాక్కాయఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమ్ ఎన్-క్కైయిలే ధారాపూర్వకమాగ దత్తమ్‌పణ్ణిత్తరవేణుమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౫

(నామ్ ఇనిముడిన్దోమ్ ఎన్ఱు) ఎన్ఱతు,

""యోన్యథాసన్తమాత్మాన మన్యథాప్రతిపద్యతే।
కింతేనసకృతం పాపంచోరేణాత్మాపహారిణా॥" ౨

ఎన్ఱు, శొల్లుకైఅపాపమాత్రమన్ఱిక్కే స్వాచార్యదత్తాపహారమహాపాపముమ్‌కూడ సిద్ధిక్కైయాలే,

"నాహం హాలాహలం మన్యేవిషం యస్యప్రతిక్రియా।
బ్రహ్మస్వంహి విషం ప్రోక్తంనాస్య ప్రతివిధిర్భువి॥

ఎ. అ.—హీనస్తువిషమత్తార మద్భిరగ్నిః ప్రశామ్యతి।
కులంసమూలం దహతి బ్రహ్మస్వారణిపావకః॥" ౩

ఎన్గిఱపడియే, ఆత్మాలుమ్‌కూడ ముడిన్దోమ్' ఎన్ఱు," ఎన్ఱపడి.

(భయప్పట్టు) ఎన్ఱతు, "లోకత్తిలుళ్ళార్కు ఆచార్యన్ పణ్ణుమ్ హితప్రవర్తనమ్ ఉత్తారకమాయిరుక్క అతుతానే అతిపాతిత్య [౧౫ హేతువానమైక్క ఇన్ఱి ఈదేఱవిరకిల్లై' ఎన్ఱు, భయప్పట్టు" ఎన్ఱపడి.

(కరణత్రయత్తాలుమ్ అపచారమ్ పుకురాతపడి) ఎన్ఱతు, "కరణత్రయత్తిలొన్ఱాలుమ్ అపచారమ్ ప్రామాదికమాగవాకిలుమ్, వారాతపడి" ఎన్ఱపడి.

(ఇద్దేహత్తోడు) ఎన్ఱతు, "అహంకార మమకారఙ్గళుక్కు [౨౦ విళైనిలమాన ఇప్రాకృతదేహత్తోడు" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తనై అనుతాపమ్) ఎన్ఱతు, "'ముడిన్దాకిలుమ్ భాగవతాపచారత్తిల్ నివృత్తరాయ్ పిఱక్కవేణుమ్' ఎన్నుమవళవాన అనుతాపమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఇవర్కు) ఎన్ఱతు, "వాయ్‌క్కాతపడి భాగవతనిన్దై [౨౫ యిల్ కైవళర్న్దిరున్ద ఇవర్కు" ఎన్ఱపడి.

(ఉణ్డాక్కప్పెఱ్ఱోమే) ఎన్ఱతు, అవర్కళుడైయ పేఱ్ఱివుక్కళ్ తమ్ముతాయిరుక్కైయాలే.

(మనస్సాలేనినైత్తతుక్కు) ఎన్ఱతు, "కాలాన్తర దేశాన్తరఙ్గళిల్ ఇవరుక్కుమ్ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ మనస్సాలే ప్రామాదికమాగ ఉణ్డాన దోషచిన్తనమాకైయ అపచారత్తుక్కు" ఎన్ఱపడి.

---

† —పితృహ్పిత్రైయాళ్వాన్. ౧॥ ౨॥ భార. అని. ౬౪-౨౭. ఉద్యో. ౪౧-౩౪.

౩॥

సర్వంచ భగవదీయంహి?" ఇత్యుక్తప్రక్రియనమితే. "అర్థవాదస్సహి? 'మయా నాపచారః కరిష్యతే॥ వైష్ణవేయత్రకుత్రాపి వాక్కాయమనసా తథా'

వ్యా.—"ఇత్తనై, అనుతాపమ్ ఇవర్కుక్కు ఉణ్డాగ ప్పెఱ్ఱోమే!" ఎన్ఱు, ఉకన్దరుళి,

"మనసాలే నినైత్తుక్కు అనుతాపముణ్డాకవే ఈశ్వరన్ క్షమిత్తరుళుమ్, ప్రత్యక్షదణ్డ భయత్తాలే [౫ కాయికమాగ ఒరువరైయుమ్ నలియక్కూడాదు, ఆన పిన్బు అవైయిరణ్డుమ్ ఉమక్కుక్ కఴిత్తుత్తన్దోమ్, ఇని వాక్కైయుమ్ నన్ఱాగక్ కట్టిక్కొణ్డువర్త్తిక్కప్పారుమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దతు.

అ.—(కట్టిక్కొణ్డు)—కట్టి. [౧౦

"(వార్త్తైయావతు) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దతు" ఎన్ఱు కూట్టువతు

ఏ. అ.—(అనుతాపముణ్డాకవే) ఎన్ఱతు,

"'స్వరూపనాశకమాకైయాలే అత్యన్తక్రూరమాయ్,

"త్త్వపపయేన్నాన్యథాశమః" ౧ ఎన్గిఱపడియే, అన్ద భాగవతర్కళై యనువర్త్తిత్తుక్కొళ్ళుకైయన్ఱిక్కే వేఱొన్ఱాల్ అప్రతిక్రియ [౧౫ మాన, భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణిన నమక్కు, ఇని అవర్కళైప్పోయు ప్పిత్తుక్కొళ్ళవుమ్ యోగ్యతై ఇల్లాతపడి అవర్కళ్ అసన్నిహితరాయ్ విట్టపిన్బు స్వరూపనాశమే ఫలిత్తువిట్టతన్ఱో,

ఇని ఎన్ సెయ్వోమ్!' ఎన్గిఱ అనుతాపముణ్డాకవే" ఎన్ఱపడి.

సన్నిహితరాన భాగవతవిషయఙ్గళిల్ మానసమాకవన్ద అప [౨౦ చారత్తైవాయాల్ శొల్లిక్కొళ్ళాక్కిల్, అవనుక్కు అనుతాపము మిల్లైయాయ్ పర్యవసిక్కుమిఱే?.

సన్నిహితైయాన భాగవతై విషయత్తిల్ మానసమాక అప చారమ్ పణ్ణినవైనతేయరుక్కు అవళై అనువర్త్తిత్తక్కు మున్బే అనుతాపముణ్డాయిరుక్క అవరుక్కు అప్పోతే శిఱకుకళ్ ముళై [౨౫ యామల్ అవళైక్కొణ్డపిన్బు మున్బోలే శిఱకుకళుణ్డాకైయాలే, "సన్నిహిత భాగవతవిషయఙ్గళిల్ ప్రామాదికమాక ఉణ్డాన మానసా పచారత్తుక్కుమ్ క్షమైకొళ్ళాతపోతు, ఈశ్వరన్ అక్షైక్షమిక్క మాట్టాన్" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?.

(నలియక్కూడాతు) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ "కూడిత్తాకిల్ క్షమై కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

(నన్ఱాగక్కట్టిక్కొణ్డు) ఎన్ఱతు, "ప్రామాదికమాకవుమ్ పర దోషకథనత్తిల్ ప్రవృత్తియాతపడి నియమిత్తుక్కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

౧॥

మూ.—౨౦౮. జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యొఴిన్దాలుమ్ పేఱ్ఱుక్కు అవర్కళ్ పక్కల్ సంబన్ధమే అమైకిఱా ప్పోలే, [౫

అవైయుణ్డానాలుమ్ ఇఴవుక్కు అవర్కళ్ పక్కల్ అపచారమేపోరుమ్.

వ్యా.—౨౦౮. "భగవల్లాభ హేతువాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ పరిపూర్ణమాక ఉణ్డైయానొరువనుక్కు భాగవతాపచార ముణ్డానత్తాకిలుమ్, [౧౦

భగవాన్ అవనుక్కు లఘువానతొరు దణ్డత్తైప్పణ్ణి మీట్టిక్కొణ్డువిడానో,

'అవై ఇరణ్డుమ్ అసత్సమమాయ్, అపచారమే ప్రబలమాయ్, ఎమ్బెరుమానై ఇఴన్దేపోయ్విడుమ్' ఎన్నలామో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౨౦౮. "[అతువుమిల్లై ఇవనుక్కు, ఆరూఢపతితనాకై యాలే] ఎన్గిఱవిత్తోడే (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై యొఴిన్దాలుమ్) ఇత్యాదిక్కు ఆక్షేపసంగతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యావతారికై, (భగవల్లాభ హేతువాన) ఇత్యాది.— [౨౦

"'నార్హన్తి శరణస్థస్యకలాం కోటితమీమపి' ౨ ఎన్ఱు, శరణాగతన్ భగవదత్యన్తాభిమతనాకైయాలే,

'లఘుర్దణ్డః ప్రపన్నస్య రాజపుత్రాపరాధవత్' ౩ ఎన్గిఱపడియే, ఖడ్గత్వాదికళైప్పణ్ణి ఇవనైశేర్త్తుక్కొణ్డువిడానో!" ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గే, "కౌటిల్యే సతిశిక్షయాప్యనఘయన్ క్రోడీకరోతి [౨౫ ప్రభుః" ౪ ఎన్గిఱవిత్తై ఆక్షేపబీజమాకక్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఏ. అ.—౨౦౮. (భగవల్లాభ హేతువాన తత్త్వజ్ఞానముమ్, తదనురూపమాన అనుష్ఠానముమ్) ఎన్ఱతు, "భగవత్ప్రాప్తిక్కు వ్యాజమాయ్, ఉపాయాధికారి కోటినివిష్టమాయ్, ఇరుక్కిఱ అర్థపఞ్చక తత్త్వజ్ఞానముమ్, అన్దజ్ఞానానురూపమాన అనుష్ఠానముమ్' ఎన్ఱపడి.

౨॥ ౩॥

౪॥

ఇ౹ ప్రాప్త్యాకార్యాః'' ఇతి గురుణా బోధితే౽పి॥ పూర్వశాసనయా ఖ్యాత్వాదోషం మహానేవ తత్త్వథా॥ ఆచార్యసన్నిధౌ సర్వం విజ్ఞాపయతి తే బ్రువన్-

వ్యా.—అవతారికై:—

'పక్షాభ్యామేవ పతన్తౌ ఖ్యాపయత్యాకాశే పక్షిణాం

గతిః। తథైవ జ్ఞానకర్మభ్యాం ప్రాప్యతే భగవాన్ హరిః॥' ౧

ఎన్ఱుమ్,

'ఓసుమ్ శిఱకాల్ పఱత్తిర్ విణ్ణాడు నఙ్గళుక్కు ఎళిత్తు' ౨

ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

భగవల్లాభ హేతువాన తత్త్వజ్ఞానముమ్, తదను

ష్ఠానముమ్ ఇల్లాదిరుక్కైయోడిన్ఱాలుమ్, భగవల్లా

భత్తుక్కు,

'పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా యే చ వైష్ణవసంశ్రయాః।

తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్॥' ౩

ఎన్ఱుమ్,

'యం యం స్పృశతి పాణిభ్యాం యం యం పశ్యతి చక్షుషా।

స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే కిం పునర్బాన్ధవాః జనాః॥' ౪

ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

అ.—("పక్షాభ్యామ్'' ౧) ఇత్యాదిశ్లోకపూర్వార్ధే "యథా''

ఇత్యధ్యాహార్యమ్.

("ఓసుమ్'' ౨)=పేశప్పడుకిఱ, ("శిఱకాల్'' ౨)=పక్షఙ్గళాల్,

("పఱత్తిర్'' ౨)=పఱక్కుఙ్గిఱ, ("నఙ్గళుక్కు'' ౨)=ఉఙ్గళుక్కు

("విణ్ణాడు'' ౨)=పరమపదమ్ ("ఎళిత్తు'' ౨)="సులభమ్'' ఎన్ఱపడి

శిఱకు=జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్.

(భగవల్లాభహేతువాన) ఎన్ఱత్తు, "యథాయథమ్ సిద్ధసాధ్య

నిష్ఠర్కుక్కు అధికారిత్వేనవుమ్, ఉపాయత్వేనవుమ్, భగవల్లాభ

ప్రకారాజకమాన'' ఎన్ఱపడి

(తత్త్వజ్ఞానమ్)=స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానమ్:

(అనుష్ఠానమ్)=కైఙ్కర్యానుష్ఠానమ్:

("వైష్ణవః'' ౩)="విష్ణు ... '' ౫ ఇత్యాద్యుక్తలక్షణ

లక్షితః, ("సంశ్రయః'' ౩)=ఆశ్రయః, యేషాం, తేతథోక్తాః:

("తేనైవ'' ౩)=వైష్ణవసంశ్రయేణైవ, "భాగవతసంబన్ధేనైవ''

ఎన్ఱపడి.

అ.—("యం యమ్'' ౪) ఇత్యాదః—

ఇత్యధ్యాహృతేరవిషయమ్;

("కిం పునర్బాన్ధవాః'' ౪) ఎన్ఱు, తనిత్తుచ్చొల్లుకైయాలే.

వ్యా.—("పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా'' ౩) ఇత్యాది శ్లోకత్తిల్,

పశువక్షికళుక్కు నడువిల్ మనుష్యనైచ్చొన్నత్తు,

సందంశన్యాయత్తాలే "చరమపర్వనిష్ఠరాన జ్ఞానానుష్ఠాన

యోగ్యరాన మనుష్యర్కుక్కుమ్ కూడ అధికారివిశేషణమాన పశుపక్షి

సాధారణమాన పారతన్త్ర్యమాత్రమొழియ వేఱొరు జ్ఞానానుష్ఠా

నఙ్గళ్ వేణ్డువదిల్లై'' ఎన్ఱు, అఱివిక్కైక్కాక

("యే చ'' ౩) ఎన్ఱత్తు, మఱ్ఱుమ్ కీటస్థావరాది సంగ్రహార్థమాక.

("వైష్ణవసంశ్రయాః'' ౩) ఎన్ఱత్తు,

"'యస్య కస్యాపి విష్ణోర్ లోకేమిథ్యాచారో హ్యనాశ్రమీ।

పునాతి సకలాన్ లోకాన్ సహస్రాంశురివోదితః॥' ౬

ఎన్ఱుమ్ ఇతిహాససముచ్చయత్తిలే శొల్లుకిఱపడియే, అప్రతిహతప్రభావ

శాలియాన వైష్ణవనుడైయ సంబన్ధముడైయరైక్కాట్టుగై'' ఎన్ఱపడి.

("తే'' ౩) ఎన్ఱు, అవ్వోపదార్థఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ పరామర్శిక్కి

ఱత్తు.

("తేన'' ౩) ఎన్ఱు, అన్ద వైష్ణవసంబన్ధత్తై పరామర్శిక్కిఱత్తు.

("ఏవ'' ౩) కారత్తాలే ఉపాయాధికారాత్మక జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గ

ళుడైయ భగవత్ప్రాప్తివ్యాజత్వత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱత్తు.

("యం యం స్పృశతి'' ౪) ఇత్యాది:—

"'వైష్ణవనానవన్ యాతొరు యాతొరుపదార్థత్తై స్వదర్శన

స్పర్శనఙ్గళుక్కు విషయమాక్కువన్,

అవ్వోపదార్థఙ్గళ్ జ్ఞానానుష్ఠానశూన్యఙ్గళాన స్థావరఙ్గళాయిరున్దతే

యాకిలుమ్, అవైయెల్లామ్ ఇతరనిరపేక్షమాన అన్ద భాగవతసంబన్ధమే హేతు

వాక భగవత్ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకమాన సంసారసంబన్ధత్తాలే విడుపట్టనక

ళాకానిఱ్క;

అన్ద వైష్ణవర్కళోడే బాల్యాత్ ప్రభృతి నుస్నిగ్ధర్కళాయ్ తిరుమేని

సంబన్ధముడైయవర్కళాన బన్ధుక్కళుమ్, పుత్రమిత్రాదికళైయుడైయ

మఱ్ఱుమ్ జనఙ్గళుమ్, సంసారాత్ విముక్తరావర్కళ్' ఎన్నుమత్తు

కింపునర్న్యాయసిద్ధమన్ఱో,'' ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ తిరువిరుత్తమ్, ౫౪. ౩॥

౪॥ ౫॥ ౬॥

22-10-1900.

“శిష్య! తేనకథయనైవనప్రభుర్యేధ్భవతేహరిః। ఇత్యపరంవాక్యంప్రాపిమాపరాధాంచయచు” ఇతి॥ తత్, కృతేపాగనేభ్యవకృషిప్లవేశరణంవ్రజేత్।.

వ్యా:—భాగవతసంబన్ధమేనిరపేక్షసాధనమాకిఱాప్పోలే,

అ.—“వైష్ణవః” ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్.

ఉత్తరార్ధత్తిల్ “తే” ఇత్యధ్యాహార్యమ్.

(“స్థావరాణి” ౧) ఎన్ఱిల్ అత్రసామాన్యే నపుంసకమ్. [౫

తథాచ “వైష్ణవః పాణిభ్యాం యం యంస్పృశతి, చక్షుషాయం యంపశ్యతి, తేస్థావరాణిసన్తోపిముచ్యన్తే—ముక్తింలభన్తే, ‘బాన్ధవాజనాముచ్యన్తే’ ఇతికింపునః—కిముపవక్తవ్యమ్” ఇత్యర్థః.

యద్వా:—

“(“స్థావరాణ్యపిముచ్యన్తే” ౧) వైష్ణవాభిమానవిషయ దేశస్థితాని స్థావరాణ్యపిముచ్యన్తే ‘వైష్ణవో యంయంస్పృశతి, యం యంపశ్యతి, తేబాన్ధవాజనాముచ్యన్తే’ ఇతికింపునః” ఇత్యర్థః.

ఎ. అ.—(ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే) ఎన్ఱతు, “ఇవ్విరణ్డుశ్లోకఙ్గళుమ్ భరద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే” ఎన్ఱపడి.

(నిరపేక్షసాధనమాకిఱాప్పోలే) ఎన్ఱతు, “ఉపాయాధికార [౧౫ జ్ఞానానుష్ఠాన సాపేక్షమాన సిద్ధోపాయమ్ పోలన్ఱిక్కే, చరమపర్వనిష్ఠర్కు అన్ద భాగవతసంబన్ధమే భగవత్ ప్రాప్తిక్కు ఉపాయాధికారభూత జ్ఞానానుష్ఠాన నిరపేక్షమాన సాధనమాకిఱాప్పోలే” ఎన్ఱపడి.

చరమపర్వనిష్ఠర్కుమ్ కైఙ్కర్యపర్యన్త భగవత్-ప్రాప్తిక్కు [౨౦ దృష్టద్వారాకారణఙ్గళాయ్, ఉపేయాధికారఙ్గళాయిరుక్కుమ్ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ అవశ్యాపేక్షితఙ్గళిఱే!.

ఆనాయిఱ్, కోసల-గోమల చరాచరఙ్గళైయుమ్ కూడ స్వసంశ్లేష విశ్లేషైక సుఖదుఃఖఙ్గళామ్పడిపణ్ణి యఙ్గీకరిత్తరుళినతు?.

అప్పడియే “భాగవతసంబన్ధముడైయ చరాచరఙ్గళెల్లా [౨౫ వఱ్ఱైయుమ్ చరమదశైయిల్ ఈశ్వరన్ స్వసౌన్దర్యావిష్కారత్తాలే స్వసంశ్లేష విశ్లేషైక సుఖదుఃఖఙ్గళామ్పడి ఉపేయాధికారఙ్గళాన భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానత్తైయుమ్, తదనురూపమాయిరుక్కుమ్ పురుషార్థాన్తర నివృత్తిరూపమాన అనుష్ఠానత్తైయుమ్ ఉణ్డాక్కియే మేల్ ఈడేఱక్కొణ్డుపోవన్” ఎన్ఱు శొల్లవేణుమిఱే?.

వ్యా:—అన్ద జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ కుత్తైవఱ ఉణ్డాయ్ త్తత్తాకిలుమ్, భగవద్విషయత్తై ఇఴన్దుపోనైక్కు భగవదభిమతరాన అన్ద భాగవతవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమే నిరపేక్షసాధనమాకప్పోగుమ్” ఎన్ఱపడి.

అ.—అథవా:—

“వైష్ణవః, యం యంస్పృశతి, యం యంపశ్యతి, యాని యానిస్థావరాణ్యపిస్పృశతి, యానిస్థావరాణ్యపి పశ్యతి, ఉత్తరత్ర “స (:) సః” ఎన్ఱుమ్, “తాని తాని” ఎన్ఱుమ్ అధ్యాహార్యమ్, [౧౦ ముచ్యన్తే—ముక్తింలభన్తే ‘బాన్ధవాజనా ముచ్యన్తే’ ఇతికింపునః” ఇత్యర్థః.

సంబన్ధమ్ అభిమానవ్యఞ్జక స్పర్శనాదిరూపమ్.

(నిరపేక్షసాధనమాకిఱాప్పోలే) ఎన్ఱతు, “అభిమేయగత జ్ఞానానుష్ఠాన నిరపేక్షమాయ్క్కొణ్డు సాధనమాక సమర్థమ్” ఎన్ఱపడి. [౧౫

(నిరపేక్షసాధనమాకప్పోరుమ్) ఎన్ఱతు, “జ్ఞానానుష్ఠాన పూర్త్యభావ నిరపేక్షమాయ్క్కొణ్డు సాధనమాకిఱాప్పోలే” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, “శాస్త్రీయసాధనాభావేపి వైష్ణవసంబన్ధమ్ మోక్షసాధనమ్” ఎన్ఱు ప్రమాణబలత్తాలే కొణ్డాప్పోలే, ‘శాస్త్రీయ జ్ఞానానుష్ఠానపూర్తి సద్భావేపి తదపచారమే భగవత్ప్రాప్తిహాని హేతు’ [౨౦ ఎన్నుమిడమ్ ప్రమాణబలాల్ అభ్యుపగమనీయమాకైయాలే, ‘లఘుర్దణ్డః ప్రపన్నస్య’ ౨ ఇత్యాదికళ్ భాగవతాపచార వ్యతిరిక్తవిషయమ్” ఎన్ఱు పరిహారమ్ సూచితమ్.

ఇవ్విడత్తిల్ ఆழ்வార్-విషయత్తిలే అపచారప్పట్ట వైష్ణవన్ కపోతమాయ్ జనిత్తవిత్తై చరమోపాయ నిర్ణయత్తిల్పడియే కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ. అ.—(భగవదభిమతరాన) ఎన్ఱతు,

“‘త్వయికించిత్సమాపన్నే కింకార్యం సీతయామమ।
భరతేన మహాబాహో! లక్ష్మణేన యవీయసా॥
శత్రుఘ్నేనచ శత్రుఘ్న! స్వశరీరేణవాపునః।’ ౩
‘నాహమాత్మాన మాశాసే మద్భక్తైస్సాధుభిర్వినా।
శ్రియంచాత్యన్తికీం బ్రహ్మన్! యేషాంగతిరహంపరా॥ [౩౦
సాధవోహృదయం మహ్యం సాధూనాంహృదయం హ్యహమ్’॥

జ్ఞానానుష్ఠాన ... ప్రపంచాభరాభోనాశమేవసా। "ప్రపన్నస్యాశరాద్దస్యలఘుర్దణ్డోభవేద్" ఇతి। ఇదంనస్యాత్భాగవతాపచార విషయేపున:।

మూ.—౨౦౫. ఇతిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై.

వ్యా.—౨౦౫. "ఇతిల్, జన్మవృత్తాదినియమముణ్డో?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిల్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇతిల్) ఎన్ఱతు, "పేఱ్ఱుక్కు భాగవత సంబన్ధమే అమైయుమ్, ఇழవుక్కు అవర్కళ్ పక్కల్ అపచారమేపోరుమ్' ఎన్ఱుశొన్న ఇవై ఇరణ్డిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై) ఎన్ఱతు,

"జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరాన భాగవతర్కళోడుణ్డాన సంబన్ధమే పేఱ్ఱుక్కుహేతువావతు, అవఱ్ఱాల్ అపకృష్టరానవర్కళోటైత్తై సంబన్ధమే పేఱ్ఱుక్కుహేతువాకాతు' ఎన్ఱుమ్ నియమముమ్,

అ.—౨౦౫. మూలవ్యాఖ్యానగ్రన్థగత [నియమ] శబ్దః వ్యాప్తివాచకః;

ఎ. అ.—మదభ్యక్తిజనజాతాన్ శూద్రానాంచరేకోపిసదాగపి।
అహంపుంకోరతం తశ్చక్షుక్ర్యా భాగవతం జనమ్॥
అహం సైతాంచావరతే తవగుణ్యామిదంపతః।
త్యక్తబన్ధతిరశ్చేనాయాయకుమారాః కులతేరతమ్॥
ఏకప్రస్యాత్కర్మిభవేచ నతుర్వేద్యొస్తావరాలానుస్వతు!' †
"మహానన్తిత్వాతులోకంతాం నరాతుతఃశతేయవిశేషాయిదుస్పరాః॥' ౧

ఇత్యాదికళిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఇవర్కళైపెఱ్ఱాల్ సర్వజ్ఞనాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవర్కళుక్కు వ్యతిరిక్తర్పడి పేల్ విఴున్దు అనుభవిక్కవేణ్డుమ్పడి ఇవర్కళుక్కు ఉరుతుకైయెవరుమళవిల్ తన్నుడైయ అక్షాత్మీయఙ్గళైయుమ్ అపక్కల్పిత్తు తోన్ఱుమ్పడియాక ఎప్పోరుమాన్కుక్కు అత్యన్తాభిమతరాన" ఎన్ఱపడి.

(నిరపేక్షసాధనమాకపోరుమ్ ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱతు, "'జ్ఞానానుష్ఠానాభావ నిరపేక్షసాధనమాకపోరుమ్,' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమే ఇழవుక్కు ఉడలావతు, అవఱ్ఱాల్ అపకృష్టరానవర్కళ్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ అప్పడి ఇழవుక్కు ఉడలాకాతు' ఎన్ఱ నియమముమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

అ.—తథాచ:—

"జ్ఞానానుష్ఠానదరిద్ర చేతన మోక్షప్రయోజక సంబన్ధ విశేష ప్రతియోగిత్వంయత్ర, తత్రజన్మవృత్తాద్యుత్కర్షః' ఎన్ఱ అవ్యాప్తియుమ్,

'జ్ఞానానుష్ఠాన పూర్ణచేతన మోక్షప్రతిబన్ధక అపచారవిషయత్వంయత్ర, తత్రజన్మవృత్తాద్యపకర్షః' ఎన్ఱ వ్యాప్తియుమ్,

'ఇప్పడి జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షాభావే తాదృశ సంబన్ధప్రతియోగిత్వాభావః' ఎన్ఱ అవ్యాప్తియుమ్,

'జన్మాద్యుత్కర్షాభావే తాదృశ అపచారవిషయత్వాభావః' ఎన్ఱ అవ్యాప్తియుమ్, ఇల్లై" ఎన్ఱపడి.

ఎ అ.—౨౦౬. "'మూలత్తిలే [ఇతుక్కు అధికారినియమమిల్లై] ఎన్ఱు, ప్రతిజ్ఞాతమాన భాగవతాపచారమ్ స్వరూపనాశకమామ్' ఎన్నుమతుక్కు 'జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షఙ్గళాల్ వరుమ్ ఓరధికారినియమమిల్లై' ఎన్నుమర్త్తై 'తమర్కళిల్ తలైవరాయ' ఎన్ఱ ప్రమాణత్తాల్ సాధిత్తు,

పిన్పు ఇతన్ను ఐతిహ్యఙ్గళాలే అత్యన్తద్రఢీకరిత్తు,

పిన్పు [జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై] ఎన్ఱు తుడఙ్గి అన్త భాగవతాపచారత్తినుడైయ నిరపేక్ష స్వరూపనాశకత్వత్తైయే ఒరుదృష్టాన్తముఖత్తాలుమ్ దర్శిప్పిత్తు,

[ఇతిల్] ఇత్యాదివాక్యత్తాలే స్వరూపనాశత్తుక్కు నిరపేక్షహేతువాన భాగవతాపచారత్తుక్కు దృష్టాన్తమాక కాట్టప్పట్ట భగవల్లాభ నిరపేక్షసాధనమాన భాగవతసంబన్ధత్తినుడైయ జన్మవృత్తాది నియమాభావత్తైయుమ్ దృష్టాన్తమాకక్కొణ్డు ఇన్నాలుమ్ అన్త భాగవతాపచారత్తినుడైయ స్వరూపనాశకత్వత్తిల్ జన్మవృత్తాద్యధికారి నియమాభావత్తై సద్ద్రష్టాన్తకదర్శిప్పిత్తు,

---

† ౧॥ స్తోత్రరత్నమ్. శ్లో. ౫౬.

౨॥ తిరుమాలై. ౪౩.

తత్ర కైశికవృత్తాన్తో దృష్టాన్తత్వేన సంస్మృతః। తథాహి:— చరకేవంశేజాతస్సోమాభిధగపురాః బ్రాహ్మణో యజ్ఞమకర్యయ భావస్నాకరోద్యదా,॥

వ్యా. ఆ— మేల్ ఇరణ్డు ఐతిహ్యఙ్గళాలే దృష్టాన్త దార్ష్టాన్తికఙ్గళాన భాగవతసంబన్ధ-తదపచారఙ్గళుడైయ అధికారినియమాభావత్తై ప్రదీకరిక్కిఱతు'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఆకైయాల్, [ఇతుతన్నక్కు అధికారినియమమిల్లై] ఎన్ఱు, భాగవతాపచారత్తినుడైయ జన్మవృత్తాద్యధికారి నియమాభావమ్ ఉక్తమాయిరున్తతేయాకిలుమ్, [ఇతిల్ జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై] ఎన్ఱు, అవాక్యత్తిల్ [ఇతిల్] ఎన్ఱు, భాగవతసంబన్ధ-తదపచారఙ్గళై ఎడుత్తు, "ఇవ్విరణ్డుక్కు జన్మవృత్తాది నియమమిల్లై" ఎన్ఱు, కొళ్ళత్తు

"'భాగవతసంబన్ధమ్ భగవల్లాభసాధనమామళవిల్, ఎప్పడి ఉత్కృష్ట జన్మవృత్తాదినియమాపేక్షైయిల్లైయో, అప్పడియే, భాగవతాపచారమ్ స్వరూపనాశకమామళవిలుమ్ అపకృష్ట జన్మవృత్తాదినియమాపేక్షైయుమిల్లై' ఎన్ఱు, పూర్వప్రతిజ్ఞాతార్థత్తినుడైయ సదృష్టాన్తోపపాదనమాకైయాలే, [ఇతిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై] ఎన్గిఱ ఇవిడత్తిల్ పౌనరుక్త్యమిల్లై'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

"'భాగవతాపచారత్తుక్కు అధికారినియమమిల్లై' ఎన్నుమిత్తై వైనతేయవృత్తాన్తత్తాలే మున్నే ప్రదీకరిత్తుక్కైయాలే, ఇఙ్గు భాగవతసంబన్ధత్తినుడైయ అధికారినియమాభావమాత్రత్తుక్కు కైశికవృత్తాన్తమాత్రత్తై ఐతిహ్యమాకక్కాట్టి అమైన్దిరుక్క,

ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తైయుమ్ ఎడుత్తతు ఎతుక్కాక?" ఎన్నిల్;

"వైనతేయరుమ్, పిత్రో ప్రిత్యైయాఖ్యానమ్ భగవల్లాభత్తై చ్ఛిన్నకైయాలే, 'భాగవతాపచారత్తాల్ ఎప్పేర్పట్టవర్కళ్' ఎన్నైక్కు అవ్వైతిహ్యఙ్గళ్ ప్రమాణఙ్గళాకమాట్టాతైయాలే, ఇప్పడిప్పోన ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తై భాగవతాపచారత్తినుడైయ అధికారినియమాభావత్తుక్కు ప్రమాణమాక ఎడుత్తతు'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

అన్ఱిక్కే, జ్ఞానజన్మత్తై ప్పఱ్ఱ దైహికజన్మఙ్గళ్ అహంకారహేతుతయా అత్యన్తనికృష్టఙ్గళాకైయాలే, దేవజాతీయరాన వైనతేయరుమ్ బ్రాహ్మణజాతీయరానపిత్రో ప్రిత్యైయాఖ్యానమ్ స్త్రీయానశాణ్డిలియైయుమ్, అవరవర్ణ భాగవతర్కళైయుమ్ పఱ్ఱ నికృష్టర్కళాకైయాలే,

మూ.— ౨౦౬. ఇవ్వర్థమ్, కైశికవృత్తాన్తత్తిలుమ్,

వ్యా.— ౨౦౬. "ఇవ్వర్థమ్ కాణలామిడముణ్డో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

వ్యా. అ— అవర్కళుక్కు స్వాపేక్షయా ఉత్కృష్టర్కళాన శాణ్డిలి ప్రభృతికళ్-విషయత్తిల్ అపచారత్తాలే స్వరూపనాశమ్ వరుకైక్కు యోగ్యతైయణ్డేయాకిలుమ్, అహంకారహేతువైయాల్ వన్త జన్మాదినికర్షమన్ఱిక్కే, జన్మనిద్ధనైచ్యత్తైయుడైయరాయ్, జ్ఞానానుష్ఠానపరిపూర్ణరాయిరుక్కుమ్ అవరవర్ణ భాగవతర్కళ్ అహంకారహేతువైయాల్వన్త జన్మాదినికర్షత్తైయుడైయ పూర్వవర్ణ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ పణ్ణుమ్ అపచారమ్ 'తేజీయసాం నదోషాయ వహ్నేస్సర్వభుజో యథా' ౧ ఎన్గిఱపడియే, అవర్కళుడైయ తేజోవిశేషత్తాలే అభిభూతమాయ్ అవర్కళుక్కు అతు స్వరూపనాశకత్వసమన్ఱిక్కే మికవులమాయ్, శిలనాళిల్ కత్తిక్కవిడాతో!' ఎన్గిఱ అశక్త్యైయిలేతునుమ్ ఎడుత్తుకాట్టిన 'అమరవోరఙ్గమాలుమ్' ఎన్గిఱ అపాట్టిలుమ్ వైనతేయవృత్తాన్తత్తిలుమ్, అత్వాల్ కణిత్తతాకైయిలుమ్, కైముతిక న్యాయసిద్ధమాయిరుక్కు అవరవర్ణ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ పూర్వవర్ణఙ్గళ్ అపచారప్పడిల్ అతు అవర్కళుక్కు స్వరూపనాశకమ్; మఱ్ఱపడియాకిల్ అతు అఙ్గీకారాత్తు'; ఎన్గిఱనియమమిల్లై ఎన్ఱుమ్ నియమమిల్లై ఎన్నుమత్తైయుమ్, అవరవర్ణ వర్ణభాగవతనామ్ జ్ఞానాదికళాల్ పూర్ణరాయిరుక్కు ఉపరిచరవసు, పూర్వవర్ణజాతర్కళామ్ జ్ఞానాదికళాల్ కుఱైన్దవర్కళ్ విషయత్తిల్,

'మహాపచారోదేవస్య భక్తానాం భువిశాఙ్గిణః।
భక్తశక్తినియుక్తానాం సమయస్యవ్యతిక్రమః॥' ౩ ఎన్ఱు, భారద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే, సిద్ధధర్మపరిపాలనాధికృతర్కళాన అన్తమహర్షికళుడైయ సమయాతిక్రమమాకిఱ అపచారత్తైప్పణ్ణి, తన్నుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళెల్లామ్ నిష్ఫలఙ్గళాయ్ ఊర్ధ్వలోకసంచారముమ్ నెడుమ్ద్వారమ్ విఴుకైక్కు హేతువాయ్ భగవద్విషయత్తై ఇఴన్దుపోనాన్', ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱ ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తాలే ప్రదీకరిక్కిఱారాకవుమామ్.

౧॥ పు. ౫౯౦, పద నోట్టు.

వ్యా.—అత్తావతు:—

"చరకకులోద్భవనాన "సోమశర్మా" వాకియ బ్రాహ్మణన్ యాగత్తైచ్చెయ్యవత్తాక ఉపక్రమిత్తు యథా క్రమమ్ అనుష్ఠియామల్ అతుసమాపిప్పతుక్కుమున్నే మరిప్పతుమ్ శెయ్దైయాలే బ్రహ్మరాక్షసనాయ్ పిఱన్దు, తిరియానిఱ్కు;

"మద్భక్తం శ్వపచంవాపి" ౧ ఎన్ఱుఅరుళిచ్చెయ్దదై ఉపన్యసిక్కిఱార్. జన్మసిద్ధమాననైచ్యత్తై యుడైయరాయ్,

అ.—౨౦౫ "వ్యాఖ్యానసర్వస్వసంగ్రహపదర్శనపరమ్ ఉత్తర గ్రన్థమ్" ఎన్ఱుపార్, (ఇవ్వర్థమ్) ఇత్యాది.

(చరకకులమ్)—చరకగోత్రమ్.

("మద్భక్తమ్" ౧) ఎన్ఱు ప్రథమనిర్దేశానుగుణమాక ("శ్వపచమ్" ౧) ఎన్ఱుఅదిక్కు అర్థమ్, (జన్మసిద్ధమాన) ఇత్యాది.

ఏ. అ.—("మద్భక్తం శ్వపచంవాపి" ౧ ఎన్ఱుఅరుళిచ్చెయ్దదై) ఎన్ఱతు ("మద్భక్తమ్" ౧) ఇత్యాదిశ్లోకత్తిల్ ("మద్భక్త" ౧) శబ్దార్థత్తై ఉపపాదిక్కిఱ ఎన్ఱపడి.

అశ్లోకత్తిల్, "'అపాస్తకం ప్రభాపస్తేశూద్రా భాగవతా' ఇతి" ౨ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే, శ్వపచత్వ భక్తత్వఙ్గళ్ ఓరిడత్తిల్ ఒరుకాలత్తిల్ శేరాతాకైయాలే,

"దురాచారోపి సర్వాశీకృతఘ్నో నాస్తికః పురా।

సమాశ్రయేదాదిదేవం శ్రద్ధయా శరణంయది॥" ౩ ఎన్ఱుఅవిడత్తిల్ పోలే పూర్వంశ్వపచనే యాకిలుమ్, "పిన్బు మద్భక్తనానవనై" ఎన్ఱు కూట్టిక్కొళ్ళవేణుమ్.

("శ్వపచ") శబ్దమ్ నిరూఢియాలే జన్మనికర్షత్తైయుమ్, యోగత్తాలే వృత్తనికర్షత్తైయుమ్, అర్థమాక జ్ఞాననికర్షత్తైయుమ్, ఆకత్రివిధనికర్షత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

("వా") శబ్దమ్, చార్థకమాయ్,

భగవద్భక్తిసైయుక్తైయరాయ్, జన్మాదికళిల్ ఒన్ఱిరణ్డాల్ కుఱైయన్ఱిక్కే, చతుర్విధ శరీరికళైయుమ్ సముచ్చయిక్కిఱతు.

ఏ. అ.—("అపి") శబ్దమ్ విరోధవాచియాయ్,

స్వసమభివ్యాహృత పదార్థమాన శ్వపచత్వత్తుక్కు శ్రోత్రియాదికళుక్కుమ్ చణ్డాలత్వాది పర్యన్త అత్యన్త భగవన్నిగ్రహ హేతుభూత నిషిద్ధాచరణత్తోడు ఉణ్డాన విరోధత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

నిన్దనీయమానవిషయత్తై నిన్దిక్కై అనర్థహేతువాకై విరుద్ధమిఱే!, ఆక ("శ్వపచంవాపి") ఎన్ఱతు,

"మత్-సమాశ్రయణత్తుక్కు మున్బు జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒన్ఱిరణ్డుకళాల్ కుఱైన్దవర్కళాయ్,

'ఘ్నన్తం శపన్తం పరుషం వదన్తంయో బ్రాహ్మణం నప్రణమేద్యథాహమ్। సపాపకృద్ బ్రహ్మదవాగ్నిదగ్ధోవధ్యశ్చ దణ్డ్యశ్చ నచాస్మదీయః॥' ౪ ఎన్ఱుమ్,

'విప్రంకృతాగసమపినైవద్రుహ్యతమామకాః।

ఘ్నన్తంబహు శపన్తంవా నమస్కురుతనిత్యశః॥

యథాహంప్రణమే విప్రాననుకాలస్సమాహితః।

తథానమత యూయంచయోన్యథామేస దణ్డభాక్॥' ౫ ఎన్ఱు శ్రీభాగవతత్తిల్ చ్చొల్లుకిఱపడియే, తఙ్గళై నిన్దిక్కుమవర్కళై భాగవతాపచారత్తుక్కుడైత్త క్రూరదణ్డత్తుక్కు ఇలక్కాక్కవల్లవైభవముడైయ, బ్రాహ్మణాది భాగవతర్కళళ శేయన్ఱిక్కే,

జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళ్ మూన్ఱాలుమ్, 'ఇన్ని ఇతుక్కు అవ్వరుకిల్లై' ఎన్నుమ్పడి తాఴ్న్దవనాయ్, అత్యన్తనిన్ద్యనాన శ్వపచనాయిరున్దానే యాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

("మద్భక్తమ్") ఎన్ఱతు,

I. "శుచిషడ్భక్తిదీప్తాగ్ని దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః।

శ్వపాకోపి బుధైశ్శ్లాఘ్యోన వేదాఢ్యోపినాస్తికః॥" ౬

ఎన్ఱు, హరిభక్తిసుధోదయత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, శ్వపచత్వాది దుర్జాతిదోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ నాశకమాయ్, సర్వోత్కర్షాపాదకతయా శ్లాఘ్యతైక హేతువాయ్,

'II. శ్రవణం కీర్తనం విష్ణోస్స్మరణం పాదసేవనమ్।

అర్చనం వన్దనం దాస్యం సఖ్యమాత్మనివేదనమ్॥

ఇతిపుంసార్పితా విష్ణౌర్భక్తిశ్చేన్నవలక్షణా।' ౭ ఎన్ఱు, శ్రీభాగవతత్తిల్ చ్చొల్లుకిఱపడియే, ప్రథమమ్ తత్-విషయత్తిల్ నవవిధమాక అభ్యుదితమాయ్,

గచ్ఛన్ సిద్ధాశ్రమం వీణా హస్తే గాయన్ హరిం ప్రభుః। రక్షసా తేన దృష్టోయమ్ ఉక్తశ్చ పరుషం స మా॥ "కిమరే! వీతభీతి స్త్వం దృష్ట్వా మామపి గచ్ఛసి।

ఎ. అ —III. 'శంఖచక్రోర్ధ్వపుణ్డ్రాదిధారణం స్మరణం హరేః।
తన్నామకీర్తనం చైవ తత్పాదాంబునిషేవణమ్॥
తత్పాదవన్దనం చైవ తన్నివేదితభోజనమ్।
ఏకాదశ్యుపవాసశ్చ తులస్యైవార్చనం హరేః॥
తదీయారాధనం చైవ భక్తిర్నవవిధా స్మృతా॥' ౧

ఎన్ఱు, వాసిష్ఠసంహితైయిల్ శొల్లుకిఱపడియే, పిన్బు అఙ్గు నవవిధమాన భాగవతపర్యన్తమాన అభివృద్ధతమమాయ్,

IV. 'మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాం చానుమోదనమ్।
స్వయమభ్యర్చనం చైవ మదర్థేడంభవర్జనమ్॥
మత్కథాశ్రవణే భక్తిః స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా।
మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చ మాం నోపజీవతి॥ (?)

భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా' ౨ ఎన్ఱు మహాభారతత్తిలుమ్, నారాహ పురాణత్తిలుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, అష్టవిధమాన పరిణమిత్తు, భాగవతవిషయఙ్గళిల్ దోషముణ్డేయాకిలుమ్, అవర్గళ్ అత్యన్తభోగ్యమామవాకప్పెఱుకైతానే స్వయం ప్రయోజనమాయ్,

V ప్రయోజనాన్తరఙ్గళై క్కాల్కడైకొళ్ళుమ్బడి పణ్ణి ఫలపర్యన్తమాన, భక్తినైయుడైయనాయ్,

అన్ద భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే, 'భగవత్-స్వరూపతిరోధానకరీం స్వవిషయాయాశ్చ భోగ్యబుద్ధేర్జననీం దేహేన్ద్రియత్వేన సూక్ష్మరూపేణ చ అవస్థితామ్' ౩ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తపడియే, భగవత్-స్వరూపత్తై మఱైప్పిక్కక్కడవతుకళాయ్, విషయాన్తరఙ్గళిల్ భోగ్యతాబుద్ధియై జనిప్పిక్కుమవైకళాన దేహేన్ద్రియఙ్గళిల్ నైత్తుక్కొణ్డు ఉద్రిక్తతమఙ్ప్రచురఙ్గళాన దేహేన్ద్రియఙ్గళినుడైయ సంబన్ధత్తాల్ వన్ద వశ్యపచత్వమాకిఱ దుర్జాతియుమ్, అత్తాల్ వన్ద అభక్ష్యభక్షణాపేయపానాసేవ్యసేవాదికళాకిఱ అకృత్యకరణఙ్గళుమ్, భగవద్భాగవతసేవా తత్పాదతీర్థపానతన్నివేదితభోజనాదికళాకిఱ కృత్యాకరణఙ్గళుమ్, వేదాధ్యయనాధికారములాకిఱ దోషఙ్గళెల్లామ్ నష్టఙ్గళాయ్, 'పఞ్చాస్త్రాఙ్గః' ౪ ఇత్యాది 'పఞ్చమోపాయనిష్ఠాః। తేవర్ణానాం పఞ్చమాశ్చాశ్రమాణాం విష్ణోర్భక్తాః పఞ్చకాలప్రపన్నాః॥' ౪ ఎన్ఱు, ఉపడియే, ఆచార్యాభిమానవిషయాకారమాకిఱ జన్మత్తాల్ వన్ద వర్ణచతుష్టయాతీతమాన విష్ణుభక్తత్వమాకిఱ వర్ణత్తైయుమ్, తదనురూప పఞ్చకాలప్రపన్నత్వమాకిఱ ఆశ్రమత్తైయుమ్, ఉడైయనాయ్,

ఎ. అ —అత్తాలే,

'సవిప్రేన్ద్రోమునిశ్శ్రీమాన్ సయతిస్సచపణ్డితః।
తస్మైదేయం తతో గ్రాహ్యం సచపూజ్యో యథాహ్యహమ్॥' ౫

ఎన్ఱు అపడియే, చేతనర్కళోడు ఈశ్వరనోడు వాశియఱ ఎల్లారాలుమ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ పూజనీయనాయ్,

సకలకల్యాణగుణపూర్ణనుమాయ్, ఇరుక్కైయాలే,

విష్ణుశబ్దవాచ్యనాన ఎమ్పెరుమానుడైయ భక్తత్వమాకిఱ జ్ఞానవిశిష్టమాన వర్ణత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయనాకైయాలే' ఎన్ఱపడి.

అత ("మద్భక్త" ౬) శబ్దత్తాల్ "తిరుమాల్ అడియార్" ౭ ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టవర్కళ్ శొల్లుకిఱపడియే, భాగవతర్కళిడత్తిల్ దోషముణ్డేయాకిలుమ్, అవర్గుణమ్ పోలే అనుభావ్యమాయ్, అఙ్గుక్కళుక్కుమ్ తోన్ఱు అవర్కళ్-విషయత్తిల్, "అయార్ తమ్మకియా రెమ్మకియార్కళే" † "అడియారడియార్ తమ్మడియారడియార్ తమక్కడియారడియార్ అడియోఙ్గళే" ౮ ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తపడియే, చరమావధిపర్యన్తమాక తామ్ ముఱ్ఱుమ్ నఱ్ఱవన్ఱుమ్ నీచవృత్తిపర్యన్తముమాయ్, ఆచార్యాభిమానవిషయాకారత్తాల్ పిఱక్కుమ్ పిఱప్పైయుడైయవర్కళుక్కెల్లామ్ స్వరూపనిరూపకముమామ్, ఇరుక్కిఱ భగవద్భక్తియైయుడైయవనై చ్చొల్లుకైయాలే, అన్నై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(జన్మసిద్ధ) ఇత్యాది విశేషణద్వయత్తాలే.

(జన్మసిద్ధనైచ్యత్తైయుడైయరాయ్) ఎన్ఱతు,

I. "'యజ్ఞోపవీతచక్రేధారయేత్' ౯ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, 'తస్మాచ్చక్రేణ జాయతే బ్రాహ్మణస్యశరీరం జాయతే' ౯ ఎన్ఱు, యోగశిఖోపనిషత్తిలుమ్,

'సహివిద్యాతస్తం జనయతి, తచ్ఛ్రేష్ఠం జన్మ' ౧౦ ఎన్ఱు, ఆపస్తమ్బస్మృతియిలుమ్,

'అన్ఱు నాన్ పిఱన్దిలేన్ పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్' ౧౧ ఎన్ఱు, దివ్యప్రబన్ధత్తిలుమ్,

'అఙ్గుక్కుమ్ తాయాయ్, తాయుమాయిన శెయ్యుమ్ అత్తాలుమ్ పిఱక్కుమ్ అతిరువర్క్కుమ్ శ్రేష్ఠజన్మమ్' ౧౨ ఎన్ఱుమ్, 'విద్యైతాయాకప్పెఱ్ఱుమ్' ౧౩ ఎన్ఱుమ్, ఆచార్యహృదయత్తిలుమ్,

'తిరుమన్త్రత్తిలే పిఱన్దు ద్వయత్తిలేవళర్న్దు ద్వయైకనిష్ఠరావర్' ౧౩ ఎన్ఱు, జీయర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్త అనన్తాళ్వాన్ పతిత్తవాక్యత్తిలుమ్,

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

౫॥ ౬॥ ౭॥ రామానుజనూఱ్ఱన్దాది. ౭౬.
† ౮॥ తి-వా-౩-౭-౧౦. ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్ ౬౪.
౧౨॥ ౧౩॥ గురుపరంపరా.

కరేవీకాంగ్కృహీత్వాత్ప్రసవద్భ్యాప్పృష్టవక్షారిమ్। కుత్రయాసి? మమేదానీందూర్భూతం బుభుక్షయా॥ యిచ్చిరాయన ర హరౌత్క్రణ్డామ్॥

ఎ. అ.—ఇత్తుక్కెల్లామ్ మూలమాన ప్రసన్నజనకూటస్థరాన వరాజ్క్రశరుక్కుమ్, శ్రీమధురకవిక్షుక్కుమ్, ఉజ్ఞానప్రశ్నోత్తరరూప మాయిరుప్పదుళ్ళ 'శెప్ప్ఱత్తిల్-వయిఱ్ఱిలే శిఱుకుట్టిపిఱన్దాల్ ఎత్తై త్తిన్ఱు, ఎజ్ఞేకిడక్కుమ్, కాన్నలోడియా కాట్టిలే శిఱియత్తుపిఱన్దాల్ అత్తై త్తిన్ఱు, అజ్ఞేకిడక్కుమ్' ౧ ఎన్ఱు,అవాక్యజ్ఞళిలుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

ఆచార్యన్ పితావాయ్, తిరుమన్త్రిత్తిల్ పదత్రయత్తిలుమ్, ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ కాఙ్క్షాపన్న వృత్తిపర్యన్తాకార త్రయజ్ఞానమాకిఱపిద్దై, తాయాకప్పిఱక్కుమ్ భగవదత్యన్తాభిమతి విషయత్వ రూప ఆత్మాత్మీయసత్తాప్రాప్తిరూపమాన పిఱప్పాకిఱ శ్రేష్ఠజన్మత్తోడే శ్వపచాది దేహసంబన్ధరూపమాన జన్మత్తుక్కుడైత్తలాయ్,

భాగవతా భాగవత సాధారణ్యేన పూర్వవర్ణజ్ఞళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ పణ్ణుమ్ నీచవృత్తిక్కు ఉడలాయ్,

భాగవతత్వముణ్డాయి పుత్రదారాదివిషయజ్ఞళిలుమ్, కోసల గోకులచరాచరజ్ఞళ్ పోన్ఱ, తిర్యక్స్థావరజ్ఞళిలుమ్, అవ్యాప్తమాయ్,

యావత్కర్మసంబన్ధమ్ అనువర్తిత్తు పిన్బు నివర్తిక్కక్కడవతా యిరుప్పదొన్ఱు, తోల్పుఱైయేపోమళ్ళాన్నైచ్యమ్ పోలే, మాతాపితాక్కళ్ శెయ్కిఱత్తుకణ్డు అనుకరిత్తు క్కఱ్ఱుకొళ్ళవేణ్డాత పడి సహజసిద్ధమాయ్,

II. భాగవతానువర్తనమాత్రత్తుక్కు అసాధారణమాయ్,

III. 'తిరుమలైయిల్ నాలువీధియుమ్ అడియార్నడిడత్తిలుమ్ ఎన్నిల్ మన్నైన్నారల్లై' ౨ ఎన్ఱు, పెరియతిరుమలనమ్బియుమ్ 'ఎమ్బెరుమాన్ పొన్మలైమేల్ ఏతేనుమావేనే' ౩ ఎన్ఱు, పెరుమాళుమ్, అరుళిచ్చెయ్దపడియే, భగవదభిమతజ్ఞళాన జఙ్గమస్థావరజ్ఞళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ శేషిత్వభావనైయుణ్డిరుక్క అనన్యార్హాన్ కిట్టప్పోన్నక్కత్తిలిరున్ద ఎఱుమ్బుకళై తిరుమలైయేఱ ఎఴున్దరుళప్పణ్ణికొణ్డువన్దు అపరాధక్షామణమ్ పణ్ణికొణ్డాప్పోలే, అవ్విషయజ్ఞళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ పణ్ణుమ్ అనువృత్తిక్కుముడలాయ్,

IV. 'అడియారడియార్' ౪ 'అక్కుఱ్ఱమపెప్పిఱప్పు' ౫ ఎన్ఱుఅపడియే సర్వవ్యాప్తమాయ్,

V. 'నిత్యాభివాఞ్ఛిత పరస్పరనీచభావైః' ౬ ఎన్ఱుఅపడియే యావదాత్మ భావియాయ్,

ఎ. అ.—స్వరూపనిష్ఠమాకైయాలే మర్మస్పర్శియా యిరుప్పదొన్ఱ్ చ్యత్తైయుడైయరాయ్'' ఎన్ఱుపడి.

శ్వపచత్వరూపజాతి సిద్ధనైచ్యమ్ భాగవతపూర్వ వర్ణానువర్తన హేతువాయ్కొణ్డు దోషరూపమాయ్, అత్తు ''దగ్ధదుర్జాతకిల్బిషః'' ౭ ఎన్ఱుఅపడియే భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే నష్టమాయ్పోకైయాలే అత్తై ఇజ్ఞునైచ్యశబ్దార్థమాక శొల్లవొణ్ణాతిఱే?

అప్పడియే దేహసంబన్ధరూపమాన జన్మత్తై ''ఆన్ఱు నాన్ పిఱన్ది లేన్'' ౮ ఎన్ఱు, తత్త్వదర్శికళ్-పిఱప్పాక వొణ్ణానైయాలే, ఇవ్విడత్తిల్ అత్తు జన్మశబ్దార్థముమాకమాట్టాతిఱే!

''శెప్ప్ఱత్తిల్'' ౧ ఇత్యాదిక్కర్థమ్:—

''శెప్ప్ఱత్తు'' ౧ =భగవద్విషయజ్ఞానమాకిఱ ప్రాణనుక్కు యోగ్యమైయిల్లాత అచిత్తు;

''సంసారాగ్నివిదీపనవ్యపగత ప్రాణాత్మసంజీవనమ్'' ౯ ఎన్ఱు, భగవద్ జ్ఞానత్తై ప్రాణనాక్కవరుళిచ్చెయ్దారిఱే భాష్యకారరుమ్.

ఇత్తాల్ ప్రణవత్తిల్ మకారత్తిల్ ''తదుపకరణం వైష్ణవమిదమ్'' ౧౦ ఎన్ఱుఅపడియే. లక్ష్యార్థమాన అచిద్వర్గజ్ఞళై చ్చొల్లిఱ్ఱు

అత్తిన్-''వయిఱ్ఱిల్'' ౧ ఎన్ఱత్తు, అత్తినుడైయ మధ్యస్థమాన ఎన్ఱపడి.

''శిఱుకుట్టి'' ౧ ఎన్ఱత్తు, ''అణువాయ్ శేషత్వపారతన్త్ర్యజ్ఞళాలే పరనాలే రక్షణీయమాయ్, చైతన్యైకవేషమాయ్, ఇరుప్పదొన్ఱ ఆత్మవస్తువానత్తు'' ఎన్ఱుపడి.

ఇత్తాల్, మకారత్తినుడైయ ధాత్వర్థముమ్, రూఢ్యర్థముమ్, శొల్లిఱ్ఱు.

''పిఱన్దాల్'' ౧ ఎన్ఱత్తు, '''శ్రియఃపతియాన ఎమ్బెరుమానుక్కు నాన్ అనన్యార్హశేషభూతన్' ఎన్ఱుఅ భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానత్తాలే లబ్ధసత్తాకమానాల్'' ఎన్ఱుపడి.

ఇత్తాల్ అకారోకారజ్ఞళుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

''ఆనాల్'' ఎన్ఱు, అనన్యజ్ఞానదౌర్లభ్యమ్ శొల్లుకిఱత్తు.

''ఎత్తైత్తిన్ఱు, ఎజ్ఞేకిడక్కుమ్'' ౧ ఎన్ఱత్తు, ''ఇప్పడిలబ్ధసత్తాకనాన పురుషనుక్కు స్వరూపత్తైచ్చొన్న ప్రణవమ్ పురుషార్థోపాయజ్ఞళైయుమ్ శొల్లామైయాలే, ఎత్తైపురుషార్థమాకక్కొణ్డు ఎవ్వస్తువై ఉపాయమాక వేణ్డికొణ్డిరుక్కుమ్' ఎన్ఱుపడి.

౧॥ గురుపరంపరా. ౨॥ గురుపరంపరా. ౩॥ పెరుమాళ్ తిరుమొழி-౪-౧౦. ౪॥ తి. ౫౯౩, ౮మ్ నోట్టు. ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ తి. ౫౯౩, ౧౧మ్ నోట్టు. ౯॥ శ్రీభా. మఙ్గలశ్లో. ౧౦॥ అష్టశ్లో.

౧ అ.—"కాననలోడియకాట్టిలే శిఱియధుపిఱన్దాల్" ౧ ఎన్నత్తు,

"సంసారమరుకాన్తారే దుర్వ్యాధివ్యాఘ్రభీషణే|
విషయక్షుద్రగుల్మాఢ్యే తృషాపాదపశాలిని॥
పుత్రదారగృహక్షేత్ర మృగతృష్ణాంబుపుష్కలే|' †

ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తపడియే, పుత్రక్షేత్రాదికళాన ప్రయోజనాన్తరఙ్గళాకిఱ కాననల్ శెఱిన్ద సంసారమాకిఱ మరుకాన్తారత్తిలే ఇన్దళత్తిలే తాపత్తైప్పోక్కాప్పోలె, ఓరాత్మవస్తు పిఱక్కుమాకిల్' ఎన్నపడి.

పుత్రదారాదికళై కాననలాకచ్చొల్లుకిఱతు, మున్దఱ అనుభావ్యమ్ పోలేతోన్ఱి, విశేషదర్శనదశైయిల్ అపాయమాయ్త్తిరైక్కట్టుకైయాలే,

ఇప్పు "కాననలోడియ" ౧ ఎన్నత్తు, "అనుభావ్యమాన పురుషార్థమ్ ఇన్దసంసారత్తిల్లై" ఎన్ఱైక్కాక్కపుమామ్.

"అత్తైత్తిన్ఱు, అఙ్గేకిడక్కుమ్" ౧ ఎన్నత్తు, "శేషత్వనిరూపకతయా ఆత్మసత్తాకారణభూతస్సాయ్, శ్రియఃపతియాయిరుప్పళ్ళ అన్ద ఆకారార్థత్తైయే భోగ్యమాకక్కొణ్డు అత్తైయే తనక్కురక్షకమాక అఙ్గైక్కొణ్డు కిడక్కుమ్" ఎన్నపడి

ఇత్తాల్ ప్రణవ వివరణమాన మన్త్రశేషార్థమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

అకవిత్తాల్, "ఏషావ్యష్టవిధాభక్తిర్యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపి వర్తతే| తస్మైదేయం తతోగ్రాహ్యమ్" ౨ ఎన్ఱు, "భగవద్భక్తర్కళాన విలక్షణరోడే సమాగమముణ్డాకిల్, అవర్కళ్-సన్నిధియిల్ తనక్కుత్తెరిన్ద అర్థఙ్గళై డంభాదికళిన్ఱిక్కే విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు తనక్కుత్తెరియాత అర్థఙ్గళైక్కేట్టుక్కొళ్ళ క్కడవన్" ఎన్ఱు శొల్లుకైయాలే,

ఇవ్వర్థమ్ అఱిన్ద మధురకవికళ్, ఆళ్వారుడైయ భక్త్యతిశయత్తైక్కణ్డు,

"ఇవర్ సకలసంశయఙ్గళైయుమ్ తీక్కక్కడవ మహానుభావరాయిరున్దార్;

బోధయన్తః పరస్పరమ్ పణ్ణుకైక్కు ఇవ్విరుళ్ తరుమాఞాలత్తిలే అధికారికళిల్లామైయాలే, వాయ్ త్తిఱవామల్ ఇరుక్కిఱార్;

౨ అ.—నమక్కుణ్డాన జిజ్ఞాసైయై ప్రశ్నముఖత్తాల్ అఱివిక్కవే ప్రత్యుత్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్వర్" ఎన్ఱు, నిశ్చయిత్తు, తనక్కుత్తెరిన్ద ప్రణవార్థత్తైయుట్కొణ్డు తెరియాత మన్త్రశేషార్థత్తై సామాన్యేన కేట్టరుళ, అమ్మన్త్రశేషార్థత్తైయే యుట్కొణ్డు ప్రత్యుత్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

అకనిప్పడి ప్రస్తావాన మధురకవికళుమ్, వక్తావాన ఆళ్వారుమ్, "పిణమ్కిడక్క మణమ్పుణరలామో?" ౩ ఎన్ఱు, ఉయ్యక్కొణ్డార్ స్వదేహత్తైక్కుఱిప్పిణమాక అరుళిచ్చెయ్తపడియే, దేహత్తై "శెత్తు" ఎన్ఱు, అనాదరిత్తుచ్చొల్లి, "అన్ద దేహసంబన్ధమ్ ఆత్మవస్తువుక్కు జన్మమాకమాట్టాతు" ఎన్ఱు, అఱివిత్తుక్కొణ్డు భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానత్తైయే జన్మమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అవర్కళై యాడిరోత్తినార్కెల్లారుక్కుమ్ అతువేసిద్ధమాకవేణుమిఱే?.

"ఇప్పడి జ్ఞానజన్మముమ్, భాగవతశేషత్వస్వరూపనైచ్యముమ్, ఇవ్విడత్తిల్ ఉపపాదనీయమాక త్తిరువుళ్ళమాకిల్, ఇవైకళైచ్చొల్లుమ్ ప్రమాణఙ్గళ్ పలవుముణ్డాయిరుక్క, అవైకళైవిట్టు, 'శ్వపచంవాపి' ౪ ఎన్ఱు, అత్యన్తనైచ్యహేతుభూతమాన శ్వపచత్వత్తైచ్చొల్లుకిఱ 'మద్భక్తమ్' ఇత్యాదిశ్లోకత్తై ప్రమాణమాకక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్వానేన్" ఎన్నిల్;

ఇప్పుప్రకృతరాన నమ్బాడువాన్ అవ్వంశత్తిలే అవతీర్ణరాయ్, పిన్ భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాల్ సకలదోషఙ్గళుమ్ పోకప్పెఱ్ఱు, భగవద్భక్తియైయే నిరూపకమాక వుడైయరాయిరుక్కైయాలే, అవరుడైయవంశత్తై, "భాగవతసంబన్ధమ్ ఉజ్జీవనహేతువాకైక్కు జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై" ఎన్నుమత్తైయుపపాదిక్కైక్కాక అఱివిక్కవేణ్డుకైయాలే, "నెరుప్పు" ఎన్నాల్ "వాయ్శుడుమ్" ఎన్ఱు అఞ్జుమాప్పోలే, గుణానుసన్ధానార్థమాకవుమ్ అవరుడైయ జన్మానుసన్ధానత్తిల్ మాశి లాఘవాత్ భక్త్యాధిక్యోపపాదక ప్రమాణముఖత్తాలేయే అత్తై అరుళిచ్చెయ్తారిత్తనైయన్ఱిక్కే, శ్వపచత్వత్తైయుమ్కూడ అధిక్యోపపాదకమాకక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్తారన్ఱు, ఱే!.

అప్పడియాకిల్, ప్రకృతత్తిల్ జన్మనికర్షత్తైచ్చొల్లవేణ్డియిరుక్క, అత్తైయే ఉత్కర్షమాక ఉపపాదిక్కైయుమ్ భగవద్భక్తనుక్కు అజ్జన్మనికర్షమ్, భక్తనానపిన్బుమ్కూడ అనువర్తిక్కుమాకిల్, అప్పోతు అతుతానే నిరూపకమాప్పడి యిరుక్కైయాలే, (భగవద్భక్తియే నిరూపకమాప్పడి) ఎన్ఱు, అవధరిత్తు అరుళిచ్చెయ్కైయుమ్ శేరాతిఱే?.

† దేవరాజాష్టకమ్. ౧॥ ౨॥

౩॥ గురుపరంపరా. ౪॥

మస్మిన్వచే క్షేత్రే ౨ శనాయాదూరీశాార్యా, తతోమయా। వీణాగానేనకృత్వాథతుష్టం నారాయణంభృశమ్॥ ఆగత్యేషంవృసర్దేశమావిపీభూయ తేఁవ॥"

వ్యా —భగవద్భక్తియే నిరూపకమామ్పడి ఇరుప్పా రొరు భాగవతర్, ఉత్థానైకాదశియిన్నస్తు, రాత్రి

అ.—ప్రథమనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (భగవద్భక్తియే) ఇత్యాది. (ఉత్థానైకాదశి)—కార్తికమాసత్తిల్ శుక్లైకాదశి.

(సిద్ధాశ్రమమాన) ఎన్నత్తు, "నిష్టులావియ శోలైయూడేకూడిన వామనాశ్రమమాన" ఎన్నపడి.

ఇత్థంకల్పభేదాభిప్రాయేణ.

వ్యా.—సిద్ధాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే నమ్బియై ప్పాడి వృత్తికొళ్ళవెణ్ణాక వీణాపాణియాయ్ కొణ్డుపోక్కా నిఱ్కచ్చెయ్యిలే, అవనై భక్షిప్పదాక వన్దడైక్క;

అవర్ మీణ్డువరుమళవుమ్ ఉఱుప్పాన అనేకశప థజ్జళైక్కొణ్డు, తదనుమతికొణ్డుపోయ్, యథాగానో రథమ్ సేవిత్తు ప్రాప్తరాయ్. అన్ద బ్రహ్మరాక్షసన్ నిఱ్కిఱ ఇడత్తిలే మీళవుమ్ వరుమ్వన్దు, "యథేష్టమ్ ఇన్ని ఎన్నై నీభుజి" ఎన్న;

—ఎ. అ.(భగవద్భక్తియే నిరూపకమాప్పడియిరుప్పార్) ఎన్నత్తు, "'త్రేవర్ణానాం పఞ్చమాశ్చాశ్రమాణాం విష్ణోర్భక్తాః' ౧ ఎన్ను, భగవద్భక్తియై వర్ణమాకచ్చొల్లుకైయాలే, అత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయ రాయిరుప్పార్" ఎన్నపడి.

(ఒరు శ్రీభాగవతర్) ఎన్నత్తు, "'కిమస్యత్రాభిజాయన్తే యోని సస్సర్వయోనిసు' ౨ ఎన్ని, అపడియే, తత్తద్వర్ణజ్గళిల్ అవతీర్ణరాయ్, పిన్బు భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే పరమసామ్యాపన్నరాకళాన భాగవతర్కళిల్ అన్యతమరాన భాగవతర్" ఎన్నపడి.

(ఉత్థానైకాదశియిన్నస్తు) ఎన్నత్తు,

"'మాధవశ్చతురోమాసాన్ సర్వభూతహితాయవై।
స్వాపంయాస్థిత్శేషాహేఃలక్ష్మ్యా సహజగత్పతిః॥' ౩ ఎన్ని,అపడియే, ఆషాఢశుక్లైకాదశి తుడజ్గి నాలుమాసమ్ తిరుక్కణ్వళర్న్ద్రు శెయ్తరుళిన ఎమ్బెరుమాన్ తిరుప్పళ్ళియుణరుమ్ కాలమాన కార్తిక శుక్లైకాదశియిన్నస్తు" ఎన్నపడి.

(రాత్రి) ఎన్నత్తు, "ద్వాదశీతిథియోడేకూడిన రాత్రియిల్" ఎన్నపడి.

ఇతుక్కు (పోక్కానిఱ్క) ఎన్ని,అత్తోడే అన్వయమ్.

ఇత్తాల్,

"'కౌముదస్యతుమాసస్య ద్వాదశ్యాం శుక్లపక్షకే।
సుప్తేజనేగతేయామే వీణాంగృహ్యావ్రజమహ॥' ౪ ఎన్ని,అవచనత్తోడుమ్,

'నిశిరిక కాలే' ౫ ఎన్ని,అత్తోడుమ్, విరోధమిల్లై" ఎన్ను కణ్డుకొళ్వత్తు.

అ.—(పాడిప్పఱైకొళ్కైక్కై)=తిరుప్పావైయిల్ నిరూఢవ్యవహారమాకైయాలే, వాద్యోపలక్షిత స్వరూపసిద్ధియై ప్పెఱుకై.

[ఇవ్వర్థమ్] ఎన్నత్తు, "సంబన్ధాచారజ్ఞళిన్నుడైయ హానివృద్ధిహేతుత్వత్తిలే జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షాపకర్షనియమాభావమ్" ఎన్నపడి.

ఎ. అ.—(సిద్ధాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే) ఎన్నత్తు,

"'మమసిద్ధాశ్రమే భద్రేదత్తాలఙ్కృత నిశ్చయః।
దూరాజ్జాగరణేగాతే మమభక్త్యావ్యవస్థితః॥' † ఎన్ను, శొల్లుకిఱపడియే, 'సిద్ధాశ్రమమ్' ఎన్ను, ప్రసిద్ధమాన వామనాశ్రమమాన తిరుక్కుఱుఙ్గుడియిలే" ఎన్నపడి.

(నమ్బియై) ఎన్నత్తు, "శ్రీవైష్ణవనమ్బియై" ఎన్నపడి.

"(పాడిప్పఱైకొళ్ళవెణ్ణాక) ఎన్నత్తు,

"ఇన్ద ఐతిహ్యమ్ కేట్ట భూమిప్పిరాట్టియార్ 'వైకున్దవాన్ పోకన్దన్నై ఇక్షుస్త విశ్వామిత్రి విష్ణుచిత్తతులసీ భృత్యరోడేయుట్కలన్దు తోన్ఱుకులమానవన్' ౬ ఎన్ను, ఆచార్యహృదయత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే, ఇన్నమ్బాడువారుడైయ గోష్ఠియిలే అన్తర్భూతరాన పెరియాழ்వారుక్కు తిరుమకళాయ్, 'నీలాతుఙ్గస్తనగిరి తటీసుప్తముద్బోధ్య' ౭ ఎన్ని,అపడియే, తిరుప్పావై పాడి ఎమ్బెరుమానై ఎழுప్పి కైఙ్కర్యమాకిఱ పఱైయై క్కొళ్ళుకైయాలే అవళుడైయ అనుష్ఠానత్తుక్కుమ్ అడియాన మేలైయారాన ఇవరుడైయపాడలుమ్ పఱైకొళ్ళుకైక్కాక వేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే.

(విరైన్దువన్ద) ఎన్నత్తు,—"'కృతకృత్యాః ప్రతీక్షన్తే మృత్యుం ప్రియమివాతిథిమ్' ౮ ఎన్ని,అ అలభ్యలాభమ్ తోన్ఱ (విరైన్దువన్ద)" ఎన్నపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ కైశికమాహాత్మ్యమ్ శ్లో-౧౨. ౫॥తిరుప్పావై, ౨౯.

21-11-1900.

† కైశికమా. ౧౦. ౬॥ ౭॥ తిరుప్పావైతనియన్. ౮॥

ఇతి విస్రంభయాం స్తం హిశపశైర్బహుభిస్తదా। గాత్వాథశక్తిసంయుక్తః కైశికంస్వరముత్తమమ్॥ పునరాగమ్యతండేశం "భక్షయస్వ" ఇతి

వ్యా·— అవన్, ఇవరుడైయ సత్యవాదిత్వాది వైభవత్తై క్కణ్డు, "నీ ఇన్ఱు పాడిన పాట్టిన్ ఫలత్తైత్తా, నాన్ ఉన్నై ప్రాణన్ పోక విడుగిఱేన్" ఎన్న;

అవర్ అతుక్కు ఇశైయాత్తొழிయ;

"అర్ధరాత్తిరిల్ ఫలమ్, ఏకయామత్తిల్ ఫలమ్" ఎన్ఱాప్పోలే, శొల్లిక్కొణ్డు వన్దవళవిలుమ్, "నాన్ అతు శెయ్వతిల్లై, మున్బు నీ శొన్నపడియే ఎన్నై భక్షిక్క మత్తనై" ఎన్ఱు, ఒరునిలైనిన్ఱపడియాలే,

"త్వంవైగీతప్రభావేన నిస్తారయితుమర్హసి।
ఏవముక్త్వాతుచణ్డాలం రాక్షసశ్శరణంగతః॥" ౧
ఎన్ఱు, అప్పడియే, "నీ ఉన్నుడైయ గీత ప్రభావత్తాలే ఎన్నై ఇప్పాపత్తినిన్ఱుమ్, కరైయేఱ్ఱ వేణుమ్" ఎన్ఱు, శరణమ్ పుక్కు;

ఎ. అ.—(అవర్ అతుక్కిశైయాత్తొழிయ) ఎన్నతు, "అనన్య ప్రయోజనరాయిరుక్కిఱ అవర్ తాన్ పాడినతై ఫలసాధనమాక్కి, అత్తై ఇవరుక్కుక్కొడుక్కైక్కు స్వరూపనాశభయత్తాలే ఇశైయాతొழிయ" ఎన్నపడి.

(నాన్ అతుశెయ్వతిల్లై) ఎన్నతు, "ప్రయోజనాన్తర ప్రసఙ్గత్తిల్ ముడియుమ్పడియాన ప్రకృతియైయుడైయ నాన్ అతుశెయ్వతిల్లై" ఎన్నపడి.

(ఒరునిలై నిన్నపడియాలే) ఎన్నతు,
"గిరయోవక్షధారాభిః హన్యమానానవివ్యథుః।
అభిభూయమానావ్యసనైర్యథాధోక్షజచేతసః॥" ౨ ఎన్ఱు, అప్పడియే,
'య త్త్వయాభాషితం పూర్వం మయాసత్యం దయల్ కృతమ్।
భక్షయస్వయథేచ్ఛంమాం దద్యాంగీతఫలం నతు॥' ౩ ఎన్ఱుమ్,
'నయామస్యఫలం దద్యాం బ్రహ్మరక్షస్తవేప్సితమ్।
పిబస్వశోణితం మహ్యం యత్త్వయాపూర్వభాషితమ్॥' † ఎన్ఱుమ్, ప్రాణపర్యన్తమాన ఆపత్తిలుమ్ అనన్యప్రయోజనత్వమాకిఱ తన్నిలై కులైయాతే, ఒరునిలైయాక నిన్ఱయాలే" ఎన్నపడి.

వ్యా.—అన్ద భాగవతర్, "యన్మయాపశ్చిమం గీతం స్వరం కైశికముత్తమమ్" ౪ ఇత్యాదిప్పడియే తామ్ పిన్బు పాడిన కైశికమాకిఱ పణ్ణిన్-ఫలత్తైక్కొడుత్తు,

ఎ. అ.—"త్వం వై గీతప్రభావేన" ౧ ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు పూర్వార్ధమ్, "తస్య యజ్ఞస్యదోషేణ ప్రాప్తోహం రాక్షసీంతనుమ్" ౧ ఎన్ఱు.

"ఏవముక్త్వాతుచణ్డాలమ్" ౧ ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కుమున్ శేషమ్, "ఏకంగీతస్యమేదేహియత్త్వయా విష్ణుసంసది। నిగ్రహాత్తారయాస్మాద్వై తేన గీతఫలేనమామ్॥" ౧ ఎన్ఱు.

(అన్దభాగవతర్) ఎన్నతు, "'అపివధ్యం ప్రపన్నం నప్రతి ప్రయచ్ఛన్తి' ౫ ఎన్ఱుమ్, 'అరిగ ప్రాణాన్ పరిత్యజ్యరక్షితవ్యః కృతాత్మనా' ౬ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱ రహస్యార్థమఱిన్దిరుక్కిఱ అన్ద భాగవతర్" ఎన్నపడి.

"యన్మయాపశ్చిమం గీతమ్" ౪ ఎన్ఱ, అత్తుక్కు ఉత్తరార్ధమ్, "ఫలేనతస్యభద్రంతే మోక్షయిష్యామికిల్బిషాత్" ౪ ఎన్ఱు.

(పిన్బు) ఎన్నతు, "పలవత్తైయాలుమ్ ఎమ్పెరుమానై ప్పాడియుకప్పిక్క అవన్ ఉకన్దవళవిలే తదనుభవజాగ్ర ప్రకర్షత్తాలే అవనుక్కు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణుమళవిల్ అతిన్-కాప్పైయాక,

'స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయన్తాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీంమహీశాః। గోబ్రాహ్మణేభ్యః శ్శుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు॥' ౭ ఎన్ఱాప్పోలే అవనుడైయ విభూతిక్కు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణుకిఱ అవళవిలే" ఎన్నపడి.

(కైశికమాకిఱపణ్ణిన్-ఫలత్తై) ఎన్నతు, "'కైశికమ్' ఎన్ఱు, పేరైయుడైయపణ్ణిలే ఏఱిట్టుప్పాడిన పాట్టినుడైయ బ్రాహ్మణమంగలాభివృద్ధియాకిఱఫలత్తై" ఎన్నపడి.

(కొడుత్తు) ఎన్నతు, 'ఫలేనతస్యభద్రంతే' ౪ ఎన్ఱు, అభేదార్థతృతీయైయాలే 'అన్దపాట్టిన్-ఫలమానమఙ్గలమానతిల్ ఉన్నక్కుణ్డాకట్టుమ్' ఎన్ఱు, శొల్లిక్కొడుత్తు" ఎన్నపడి.

అక్కవిప్పడి తాన్ గుణానుభవజనితహర్ష ప్రకర్షత్తాలే అవనాత్తాక పణ్ణిన మఙ్గళాశాసనత్తై కొణ్డిపరుడైయ మనోరథత్తై త్తలైక్కట్టునైయాలే, "అన్దభాగవతర్క్కు అనన్యప్రయోజనత్వవిరోధమిల్లై" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౧॥ కైశికమాహాత్మ్యే-౭౮. ౨॥ ౩॥ కైశికమాహాత్మ్యే ౮౯.
† మేల్పడి. ౭౫.
౪॥ మేల్పడి. ౬౭. ౫॥
౬॥ ౭॥

స బ్రహ్మరాక్షసస్తస్య సత్యవాదిత్వముత్తమమ్। పశ్యం స్తక్షణమేవాస్య ప్రభావాత్ జ్ఞానసంయుతః॥ 'దేహి గీతఫలం మహ్యం మోక్షస్యే స్తాద్భయాద్ధ్రివమ్।'

వ్యా.—కర్మదోషత్తాల్ వన్ద రాక్షసవేషత్తైక్కళైన్దు, మున్బుపోలే బ్రాహ్మణనాయ్, అతుక్కుమేలే భాగవతనుమాయ్, ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినార్' ఎన్గిఱ కైశిక వృత్తాన్తత్తిలే,

'''జన్మాదికళాలుత్కృష్టరాన భాగవతర్కళోట్టై సంబన్ధమే ఉజ్జీవనహేతువావతు,

అ.—ఇవన్ఱైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్గిఱ కైశికవృత్తాన్తత్తిలే) ఇత్యాదినా.

వి అ.—(కర్మదోషత్తాల్ వన్ద రాక్షసవేషత్తై) ఎన్ఱతు, "తస్య యజ్ఞస్య దోషేణ ప్రాప్తోహం రాక్షసీంతనుమ్'' ౧ ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ.

(రాక్షసవేషత్తైక్కళైన్దు) ఎన్ఱు, అనిష్టనివర్తనమ్ శొల్లుకిఱతు.

(మున్బుపోలే బ్రాహ్మణనాయ్) ఎన్ఱు, నష్టేష్టలాభమ్ శొల్లుకిఱతు.

(అతుక్కుమేలే భాగవతనుమాయ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱు, అపూర్వేష్టలాభత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

(అతుక్కుమేలే) ఎన్ఱతు, '''రాక్షసీంతనుమ్' ౧ 'త్వం గీత ప్రభావేన నిస్తారయితుమర్హసి' † ఎన్ఱు, అన్దరక్షస్సు శరణాగతిక్కు ఫలమాకక్కోలిన రక్షస్స్వరూపానిష్టనివృత్తి ఉపలక్షిత బ్రాహ్మణత్వ ప్రాప్తిక్కుమేల్'' ఎన్ఱపడి.

(ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినార్ ఎన్గిఱ కైశికవృత్తాన్తత్తిలే) ఎన్ఱతు, '''ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినార్' ఎన్నుమిత్తాలచ్చొల్లుకిఱ కైశికవృత్తాన్తత్తిలే'' ఎన్ఱపడి.

"ఏవం తత్రవరం గృహ్యరాక్షసో బ్రహ్మసంస్థితః।
జాతస్తుదివ్యతేవంశే యథాశరదిచన్ద్రమాః'' ౨ ఎన్ఱు,

"ఇప్పడినమ్బాడువాన్ పక్కలిలే వరమ్పెఱ్ఱపోత్తే బ్రహ్మరాక్షసనుమ్ అన్దశరీరత్తైవిట్టు పెరియవంశత్తిలే, శరత్కాలత్తిల్ చన్ద్రనైప్పోలే విమలజ్ఞాననాయ్కొణ్డు పిఱన్దు. బ్రహ్మభూతనాన నమ్బి అశ్రయిత్తు నమక్కుక్కూఱ్ఱేవల్ శెయ్తిరున్దాన్'' ఎన్ఱు, కైశికవృత్తాన్తత్తినుడైయ అన్తత్తిల్ శొల్లిఱ్ఱిఱే?.

"రక్షస్సు అర్థియాతిరుక్క అత్తై భాగవతనాయ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్పడి పణ్ణినతు నిర్హేతుక కృపైయాలే'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

మూ.—ఉపరిచరవసు వృత్తాన్తత్తిలుమ్, కాణలామ్.

వ్యా.—అవన్ఱ్రాల్ అపకృష్టరానవర్కళోట్టై సంబన్ధమ్ ఉజ్జీవనహేతువాకాదు'' ఎన్గిఱ నియమమిల్లై' ఎన్నుమతు కాణలామ్:

'''ఋషికళుమ్ దేవర్కళుమ్, తన్ పక్కలిలే ధర్మసన్దేహమ్ కేట్కుమ్పడి విద్యాధికనుమాయ్,
స్వవర్ణానురూపవృత్తి మాత్రమన్ఱిక్కే,

అ.—జ్ఞానోత్కర్షత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఋషికళుమ్) ఇత్యాదినా.

వి. అ.—(అవన్ఱ్రాల్ అపకృష్టరాన) ఎన్ఱతు, "భగవదాశ్రయణత్తుక్కుమున్బు అవన్ఱ్రాల్ అపకృష్టరాన'' ఎన్ఱపడి.

పిన్బు అవర్కళుక్కు ఒరుపడియాలుమ్ అపకర్షమిల్లైయిఱే!.

(విద్యాధికనుమాయ్) ఎన్ఱతు, "ధర్మసన్దేహమ్ కేట్టఋషికళై యపేక్షిత్తు విద్యాధికనుమాయ్'' ఎన్ఱపడి.

ఉస్తైయాలే శమదమాద్యాత్మగుణాద్యాధిక్యమ్ సహుచ్చయిక్కప్పడుకిఱతు.

(స్వవర్ణానురూపవృత్తమన్ఱిక్కే (?)) ఎన్ఱతు, "బ్రాహ్మణత్వాపేక్షయా నికృష్టమాయిరున్దుళ్ళ వర్ణత్తైయుడైయనా యిరున్దానే యాకిలుమ్,

'దశసూనిసమశ్చక్రీ దశచక్రిసమోధ్వజీ।
దశధ్వజిసమావేశ్యా దశవేశ్యాసమోనృపః॥' ౩ ఎన్ఱు,

'సూనియావాన్, మాంసవిక్రయియాన అట్టువాణియన్;
అవనిల్ పత్తుమడఙ్గాన పాపత్తైయుడైయవన్, జన్తుహింసాకారణఙ్గళాన వృత్తిపర్ణాఽఽమదాహఙ్గళై త్తొళిలాకవుడైయ కులాలన్;
అవనిల్ పత్తుమడఙ్గాన పాపత్తైయుడైయవన్, పశుప్రాణిభేదిక్కైయుమ్, సురావిక్రయణత్తైయుమ్, తొళిలాకవుడైయ శాణాన్;
అవనిలుమ్ పత్తుమడఙ్గాన పాపత్తైయుడైయవల్, గర్భత్తైహానిపణ్ణికైక్కైయుమ్, స్వదేహావిక్రయత్తైయుమ్, తొళిలాకవుడైయవేశ్యై;

౧. కైశికమా. ౮౫. (పాఠమ్ భిన్నమాయిరుక్కిఱతు).
† మేఱ్పడి. ౭౮. ౨. మేఱ్పడి. ౯౧.

౩॥

ఇత్యేవం ప్రవదంశ్చాపి నశశాస్త్రఫలమాప్తవాన్। యస్మాత్సాధనబుద్ధ్యాసన కించిత్కురుతే సుధీః॥ బహుశః ప్రార్థ్యమానోఽపి నాదత్త సయిదాఫలమ్।

వ్యా.—సాత్త్వతతన్త్రనిష్ణాతనాయ్, భగవదారాధన తత్పరనాయ్ కొణ్డుపోరుకైయాలేవన్ద వృత్తాధికన్మనాయ్,

అ.—(సాత్త్వతతన్త్రమ్)=శ్రీపాఞ్చరాత్రమ్.

వి. అ.—అవళిల్ పత్తుమడఙ్గాన పాసత్తైయుడైయవర్, తాఙ్ పణ్ణుమ్ శాసనత్తిల్ ఏఱ్ఱుక్కొళ్ళుకైయాల్ స్వప్రకృతికళ్ మూలైయడియే నడక్కుమత్తెల్లామ్ తన్నుడైయ నిత్తైయుమ్పడియిరుక్కై ఆ రాజ్యపరిపాలనత్తైత్తొఴిలాక్కుడైయనాన క్షత్రియన్:' ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలుమ్ అత్యన్తపాపహేతుతయా నిక్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ అద్దవర్ణాను రూపవృత్తమన్ఱిక్కే" ఎన్నుకై.

(సాత్త్వతతన్త్ర నిష్ణాతనాయ్) ఎన్నత్తు,

"'నిత్యనైమిత్తికాజస్రయాజ్ఞాయాజ్యాః పరమాః క్రియాః।
సర్వాస్సాత్త్వతమాస్థాయ విధిం చక్రే సమాహితః॥' ౧

ఎన్ఱు శొల్లుకైయాలెపడియే, సాత్త్వత తన్త్రోక్తప్రకారత్తిలే వఴువాతపడి నిత్యనైమిత్తికాదికళిల్ నిష్ఠైయైయుడైయనాయ్" ఎన్నపడి.

సాత్త్వత తన్త్రమ్, పాఞ్చరాత్రత్తిల్ సంహితావిశేషమ్.

(భగవదారాధన తత్పరనాయ్కొణ్డు) ఎన్ఱత్తు,

"'సాత్త్వతం విధిమాస్థాయ నారాయణముఖోద్గతమ్।
పూజయామాస దేవేశం శఙ్ఖచక్రగదాధరమ్॥' ౨ ఎన్గిఱపడియే, అగ్నిన్ద్రాద్యన్తర్యామియాయ్ నిఱ్కుమ్ ఎమ్బెరుమానై ఆరాధిక్కైయన్ఱిక్కే, 'సాక్షాదప్య విరోధం జైమినిః' ౩ ఎన్గిఱపడియే, నిత్యనైమిత్తికఙ్గళిల్ వరుమ్ అగ్నిన్ద్రాది శబ్దఙ్గళైయుమ్ సాక్షాద్భగవద్వాచకఙ్గళాక్కొణ్డు అసాధారణ దివ్యమఙ్గలవిగ్రహ విశిష్టనాన ఎమ్బెరుమానైయ ఆరాధనత్తిలేయే నిరతనాయ్కొణ్డు" ఎన్నపడి

(వృత్తాధికనుమాయ్) ఎన్నత్తు, "ఎమ్బెరుమానై అగ్నిన్ద్రాద్యన్తర్యామియాక యజ్ఞత్తాలే ఆరాధిక్కుమడఙ్గ్, అన్దదేవతైకళోడే పిణఙ్గిక్కొణ్డిరుక్కై అన్ఱ ఋషికళైయపేక్షిత్తు వృత్తత్తాలే అధికనుమాయ్" ఎన్నపడి.

(వృత్తాధికనుమాయ్) ఎన్గిఱ ఉక్తైయాల్ కాష్ఠాపన్న భగవద్భక్తియిల్లామైయాలే దైహిక జన్మమాత్రత్తాల్ ఉత్కృష్టరాన ఋషి

వ్యా.—స్వతపోబలత్తాలే సవాహన పరివారనాయ్కొణ్డు అన్తరిక్షచరనాయ్ త్తిరియుమ్ "ఉపరిచరవసు" ఎన్గిఱ మహారాజావానవన్;

యాగార్థమాననవశుని మిత్తమాక ఋషికళుమ్, దేవర్కళుమ్, తఙ్గళిలే వివాదమ్పణ్ణుకైఅవళవిలే,

"మార్గాగతోఽన్నపశ్రేష్ఠస్తం దేశం ప్రాప్తవాన్వసుః।
అన్తరిక్షచరశ్శ్రీమాన్ సమగ్రబలవాహనః॥
తం దృష్ట్వా సహసాయాన్తం వసుం తే త్వన్తరిక్షగమ్।
ఊచుర్ద్విజా దయో దేవా ఏష చ్ఛేత్స్యతి సంశయమ్॥" ౪

ఎన్ఱు, ఆకాశత్తిల్ పోకానిన్ఱ, ఇవనైక్కణ్డు "ఇవన్ నమ్ముడైయ సంశయత్తై అఱుక్కవల్లన్" ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు ఇవనైచ్చెన్ఱు కిట్టి

అ.—"("ఏష చ్ఛేత్స్యతి సంశయమ్" ౪) ఇత్యనన్తరమ్ 'ఇతి' శబ్దమ్ అధ్యాహార్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు) ఎన్నత్తు.

వి. అ.—క్కళైయపేక్షిత్తు ఇవనుక్కుణ్డాన జ్ఞానజన్మాధిక్యమ్ సముచ్చయిక్కప్పడుకిఱతు.

ఇతుమేలేవ్యక్తమ్.

("ఏష చ్ఛేత్స్యతి సంశయమ్" ౪) ఎన్గిఱ ఉత్తరముమేల్ "ఇతి నిశ్చిత్య" ఎన్ఱు, కూట్టిక్కొళ్ళువుమ్.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు) ఎన్ఱు.

(ఇవనైచ్చెన్ఱు కిట్టి) ఎన్నత్తు, "'సహసా ఆయాన్తమ్' ౪ ఎన్ఱు, పదచ్ఛేదమ్ పణ్ణుమళవిల్, 'తం దేశం ప్రాప్తవాన్ వసుః' ౪ ఎన్ఱు, ఇవర్కళిరుక్కుమ్ దేశత్తై అవన్దవనుక్కు పోకైక్కు యోగ్యతైయుణ్డు. ఇత్తనై యౌచిత్యమఱుపడి వరుకైక్కు యోగ్యతైయిల్లామైయాలే బాధితమాయ్విడుకైయాలే, 'సహసాయాన్తమ్' ౪ ఎన్ఱే, పదచ్ఛేదమాకవేణ్డుకైయాలే, అప్పడి శబ్దమాక స్వాపేక్షితస్థలత్తై చ్చెల్లుమవనైచ్చెన్ఱు, కిట్టాతపోతు ఇవర్కళ్ పణ్ణుమ్ ప్రశ్నమ్ సంభవియాతు" ఎన్ఱు, కరుత్తాలే.

౧॥ ౨॥ ౩॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౧, పా. ౨, అధి-౧౭, సూ. ౬౧ ౪॥

తత్రైవ "నిగ్రహాదస్మాద్రక్షోరూపాద్విమోచయ!" ఇత్యేవం బ్రహ్మరక్షస్తల్ చక్షాలంకరణంయయా॥ తదానీంసతు రాజా తోఽథ క్తశ్చసమజాయత।

వ్యా.—"శెయ్యవడుప్పత్తెతు?" ఎన్ఱు, కేట్ట;

అవన్ "ఉన్నాముడైయ మతజ్ఞలైచ్చొల్లుఙ్గళ్" ఎన్న.

"ధాన్యైర్యష్టవ్య మిత్యేషపక్షోఽస్మాకంనరాధిప!।
దేవతానాంహిపశుభిః పక్షో రాజన్! వదస్వనః॥" ౧

ఎన్ఱు, "ధాన్యాదిక్కళాలే యజిక్క ప్పడుమ్' ఎన్ఱు, ఎఙ్గళు క్కుపక్షమ్,

---

ఎ. అ.—(శెయ్యవడుప్పతెన్! ఎన్ఱు, కేట్ట) ఎన్ఱతు, "ఎన్న పురోడాశమ్ కొణ్డుయాగమ్ శెయ్యవడుప్పతు?' ఎన్ఱు, సామాన్యమాక కేట్ట' ఎన్ఱపడి.

అక (శెప్పు, కిట్టిక్కేట్ట) ఎన్ఱి, అతుక్కళాలే ఋషిక్కళుడైయ జిజ్ఞాసుత్వానుగుణమాన పరిప్రశ్నసైకళ్ శొల్లప్పట్టతు.

(అవన్) ఎన్ఱతు, "సదా దేవలోకసంసారియాన్నైయాలే దేవపక్షపాతియాన అవన్" ఎన్ఱపడి.

(ఉన్నాముడైయ మతజ్ఞలైచ్చొల్లుఙ్గళ్) ఎన్ఱతు, "ఇవర్క్కళ్ సామాన్యమాక క్కేట్టైయాలే ఇతిన్నుడైయ విశేషమ్ తెరియాత నామ్ శాస్త్రిజ్ఞళాలే ఒరుపడి అఱుతియిట్టుచ్చొల్లిల్ అత్తాల్ దేవర్క్కుడైయ పక్షత్తుక్కు హానివరిల్ శెయ్వతు ఎన్' ఎన్ఱుపార్త్తు "'దేవర్క్కళుడైయ పక్షమిత్తు" ఎన్ఱు, అఱిన్దుకొణ్డు అత్తైస్థాపిక్కక్కడవోమ్' ఎన్ఱు, నిశ్చయిత్తుకొణ్డు, (ఉన్నాముడైయ మతజ్ఞలైచ్చొల్లుఙ్గళ్') ఎన్ఱు, ప్రేరిక్క" ఎన్ఱపడి.

("ధాన్యైః" ౧) ఎన్ఱతు, "అజసంజ్ఞకధాన్యఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి

"అజసంజ్ఞాని బీజాని ఛాగన్త్వం హన్తుమర్హథ।
నైషధర్మస్సతాం దేవాయత్రవధ్యేతవై పశుః॥"(?) ౨ ఎన్ఱుమ్,

"అహంనపారయే హింసాం దీక్ష్యస్మ్యేకానిక్షోహరిమ్।
'బీజైర్యజ్ఞేషుయష్టవ్యమ్' ఇతివై వైదికశ్రుతిః॥" ౩ ఎన్ఱుమ్ శొల్లిత్తిరుక్కే?.

("పశుభిః" ౧) ఎన్ఱతు, "అజ్ఞసంజ్ఞక పశుక్కళాలే" ఎన్ఱపడి.

("వదస్వ" ౧) ఎన్ఱి, అత్తుక్కు, "కర్తవ్యమ్" ఎన్ఱు, కర్మ వాచకపదమ్ అధ్యాహరిత్తుకొళ్ళవుమ్.

వ్యా—'పశుక్కళాలే యజిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు, దేవర్క్కళుక్కుప్పక్షమ్, నాఙ్గళ్ శెయ్యుమత్తైన్ శొల్?" ఎన్ఱు, ఋషిక్కళ్ శొల్ల;

"దేవానాంతుమతం శ్రుత్వావసునా పక్షసంశ్రయాత్।
ఛాగేనాజేనయష్టవ్యమ్ ఏవముక్తం వచస్తథా॥" ౪

ఎన్ఱి, అప్పడియే, అవన్ దేవర్క్కళళవిల్ పక్షపాతత్తాల్ ఛాగత్తాల్ యజిక్కవేణుమ్" ఎన్న;

"కుపితాస్తేతదా సర్వేమునయస్సూర్యవర్చసః।
ఊచుర్వసుంవిమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్॥
'సురపక్షోగృహీతస్తే యస్మాత్, తస్మాత్, దివఃపత।
అద్యప్రభృతితేరాజన్! ఆకాశేవిహతాగతిః॥
అస్మచ్ఛాపాభిఘాతేన మహీంభిత్త్వాప్రవేక్ష్యసి॥

అ.—"("యష్టవ్యమ్ ఇత్యేషః" ౧) ఎన్ఱి, అవిత్తైయుమ్("దేవతానాంచ పశుభిః' ౧) ఎన్ఱి, అవిడత్తిలే అనుషఙ్గనీయమ్" ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (పశుక్కళాలే యజిక్కవేణుమ్) ఇత్యాది.

("ఛాగేనాజేన" ౪) ఎన్ఱి, అవితిల్ ("అజ" ౪) శబ్దమ్ విధిమన్త్రిస్థసామాన్య విశేషశబ్దఙ్గళుక్కు ఐకార్థ్యజ్ఞాపనార్థమాన్నైయాలే, పృథగర్థమిల్లై' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ఛాగత్తాలే) ఎన్ఱతు.

ఎ. అ.—(ఋషిక్కళ్ శొల్ల) ఎన్ఱతు, "దేవతైక్కళై యపేక్షిత్తు, ఋషిక్కళ్ దుర్బలర్క్కళాన్నైయాలే, తఙ్గళుడైయ ఆసేథకత్వమ్ తోన్ఱ అవర్క్కళే వాదిక్కళానన్ఱు, శొల్ల" ఎన్ఱపడి.

("ఛాగేనాజేన" ౪) ఎన్ఱి, అవిడత్తిల్ ("ఛాగ" ౪) శబ్దమ్ ("అజ" ౪) శబ్దస్యధాన్యార్థకత్వ వ్యావర్తనార్థమాక.

("ఛాగేనాజేనయష్టవ్యమ్" ౪) ఎన్ఱతు, "ఛాగరూపమాన యాతొరు అజశబ్దవాచ్యముణ్డు, అత్తాలేయజిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

("ఛాగమ్" ౪)—ఆడు.

ఇత్తాల్ "'ధాన్యరూపమాన యాతొరు అజశబ్దార్థముణ్డు అత్తాలే యజిక్కలాకాతు' ఎన్ఱు, ఋషిక్కళుడైయ పక్షత్తై అర్థాత్ నిషేధిత్తాన్" ఎన్ఱుమిడమ్ సిద్ధమ్.

రాజోపరివసుర్నామ దేవానాం వ్యోమ్ని సంచరన్। మునిభిశ్చ సురైర్దృష్టస్సంశయగ్రస్తమానసైః॥ "అస్మద్యాగీయపక్షేహామపాకురుసురాధిప!॥"

వ్యా.—విరుద్ధం వేదసూత్రాణాముక్తం యది భవేన్నృప!। వయం విరుద్ధవచనా యది తత్ర పతామహే॥" ౧ ఎన్ఱు, ఋషికళెల్లారుమ్ కుపితరాయ్, దేవపక్షార్థవాదియాయ్, విమానస్థనాయిరుక్కిఱ ఇవనై, ప్పార్త్తు, "నీ శొన్నతు వేదసూత్రఙ్గళుక్కు విరుద్ధమాకిల్, దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తై శొన్న నీ, ద్యోవిల్ నిన్ఱుమ్ అధః పాతియాయ్,

అ.—("విరుద్ధం వేదసూత్రాణామ్" ౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (నీ శొన్నతు) ఇత్యాది.

వి. అ.—"విమానస్థం దేవపక్షార్థవాదినమ్" ౨ ఎన్ఱు, దేవపక్షత్తై అవలంబిత్తుచ్చొల్లుమవనై "విమానస్థమ్" ఎన్ఱు విశేషిక్కైయాలే, "అవన్ న్యాయ్యమాన ఋషికళ్-పక్షత్తై అనాదరిత్తు దేవపక్షత్తై అవలంబిత్తతు, 'నామ్ ఋషికళ్ పోలే భూస్థరన్ఱిక్కే, విమానస్థరాయ్, దేవతైకళోడొక్కోర్వయాయ్, ఇరుక్కుమవర్కళన్ఱో!' ఎన్ఱ అభిమానత్తాలే" ఎన్ఱు సూచితమ్.

"సురపక్షో గృహీతః" ౩ ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్ దేవాదిశబ్దఙ్గళై అనాదరిత్తతు, అమృతమథనకాలత్తిల్ సముద్రత్తిల్ నిన్ఱుమ్ ఉణ్డాన సురైయై పరిగ్రహిత్తు పానమ్ పణ్ణినపడియాలే.

అవర్కళుక్కు నామమాయ్ వన్ద సురశబ్దత్తై యిట్టు నిర్దేశిత్తతు, "భగవదారాధనమ్ పణ్ణుమవర్కళుక్కుమ్ కూడ పశువాలేయజిక్కవేణుమ్' ఎన్ఱ దేవపక్షమ్ మద్యలోలుపర్కళాన దేవతైకళుడైయ మాం[స?]లోభ ప్రయుక్తమ్" ఎన్ఱు సూచిప్పిక్కైక్కాక.

(దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తై శొన్న నీ) ఎన్నత్తు, "ధ్యోస్థత్వాభిమానత్తాలే దేవపక్షపాతియాయ్ వార్త్తై శొన్న నీ" ఎన్నపడి.

(ద్యోవిల్ నిన్ఱుమ్ అధః పాతియాయ్) ఎన్నత్తు, "అప్పడి అభిమానహేతువాన అన్ద ద్యోవిల్ నిన్ఱుమ్ శ్రోత్రియత్వత్తుక్కు శణ్డాలత్వమ్ పోలే అతుక్కు ప్రతికోటియాన అధః ప్రదేశత్తిలే విழక్కడవాయ్" ఎన్నపడి.

వ్యా.—ఇప్పోతు తుడఙ్గి ఉన్నుడైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి పాతాలత్తిలే విழక్కడవై, నాఙ్గళ్ తాన్ విరుద్ధవచనమ్ శొన్నోమాకిల్ అప్పడియే పాతాలత్తిల్ విழక్కడవోమ్" ఎన్ఱు శొల్లి శపిక్క;

"తతస్తస్మిన్ ముహూర్తే తు రాజోపరివసుస్తదా।
అధో వై సంబభూవాశు భూమేర్వివరగో నృపః॥" ౪

ఎన్ఱపడియే, అప్పోతే పాతాలత్తిలే విழున్దాన్' ఎన్ఱ ఉపరిచరవసు వృత్తాన్తత్తిల్,

ఋషికళుమ్ ధర్మసన్దేహఙ్గళ్ తీర్న్నుకేట్కుమ్పడి విద్యాదికళాల్ అవర్కళిల్ ఉత్కృష్టనానవన్ అవర్కళ్ తిఱత్తిల్ అపచారత్తాలే అధఃపతితనాకైయాలే,

వి. అ.—(ఇప్పోతు తుడఙ్గి ఉన్నుడైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి) ఎన్నత్తు,

"ఒరుకాలుమ్ నివృత్తియన్ఱిక్కే యిరుక్కిఱ బ్రహ్మాదిదవమానత్తై యిప్పోతు పణ్ణుకైయాలే, మేల్ ఒరుకాలుమ్ మీళ్చ్చియన్ఱిక్కే యిప్పోతు తుడఙ్గి ఉన్నుడైయ ఆకాశగమనముమ్ మాఱి పాతాలత్తిలే విழక్కడవాయ్" ఎన్నపడి.

ఇఙ్గు పాతాలశబ్దమ్ అధోగతియాన నరకత్తుక్కెల్లామ్ ఉపలక్షణమ్.

(ఎన్ఱు శొల్లి శపిక్క) ఎన్నత్తు, "'ఇన్ఱు [ఇన్నార్!] శొన్నతు వేదసూత్రానుగుణమ్, ఇన్నార్ శొన్నతు తద్విరుద్ధమ్' ఎన్ఱు సకలజనఙ్గళుక్కుమ్ వెళ్ళైవెళిచ్చమామ్పడియాక ప్పోతువాక శొల్లి శపిక్క" ఎన్నపడి.

("తస్మిన్ ముహూర్తే") ఎన్నత్తు, "తస్మిన్ క్షణే" ౪ ఎన్నపడి. "సద్యశ్చణ్డాలతాం వ్రజేత్" ౫ ఎన్నక్కడవదిఱే.

(అవర్కళిల్ ఉత్కృష్టనానవన్) ఎన్నత్తు, "అన్ద విద్యాధిక్యముడైయాకవన్ద వృత్తాధిక్యత్తైయుమ్, జన్మాధిక్యత్తైయుమ్ ఉడైయనాకైయాలే, అన్ద ఋషికళై యపేక్షిత్తు జన్మ-వృత్త-జ్ఞానఙ్గళ్ మూన్ఱాలుమ్ ఉత్కృష్టనానవన్" ఎన్నపడి.

(అవర్కళ్-తిఱత్తిల్ అపచారత్తాలే) ఎన్నత్తు,

"మహాపచారో దేవస్య భక్తానాం భువి శార్ఙ్గిణః।
ధర్మరతైర్నియుక్తానాం సమయస్య వ్యతిక్రమః॥' ౬ ఎన్ఱు, భారద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే,

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

ఇతిపృష్టస్తదా రాజా "మతంకిముభయోః" ఇతి। పప్రచ్ఛమునయస్తాశదబ్రువన్నుభయోర్గతమ్॥ దేవానాంపశుపాలీస రాజాశాస్త్రవిదన్వపి।

వ్యా·—"జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టర్ తిఱత్తిల్ అపకృష్టర్పణ్ణు మపచారమే ఇఴుక్కుక ఉడలావతు, అవర్ఱాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్ అపకృష్టర్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ మపచారమ్ ఇఴుక్కుక ఉడలాకాతు" ఎన్ఱ, నియమమిల్లై ఎన్నుమతు కాణలామ్" ఎన్గై,

జన్మాధిక్యమ్ ఋషికళుక్కు ఉణ్డానాలుమ్ జ్ఞానాద్యాధిక్యమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే అవర్కళిల్ ఇవనుక్కు పఴ్ఱమ్ శొల్లక్కూడైయిల్లై.

అ.—ఇవ్విడత్తిలే "'పిష్టపశ్వాది కల్పస్తత్తత్కాలాధికారి ప్రతినియత ఇతి శ్వాపినస్యావిరోధః' ౧ ఎన్ఱ, అధికరణసారావలియైయుమ్;

'పిష్టపశ్వాది విధిస్తు కార్తయుగ ధర్మస్థాధికారి విశేషనియతః; అహింసాత్మకాస్తు యజ్ఞా విశిష్టాధికారిసాధ్యాః' ౨ ఇత్యాదితాత్పర్యచన్ద్రికైయైయుమ్;

"'అజసంజ్ఞాని బీజాని ఛాగం నో హన్తుమర్హథ। నైషధర్మస్సతాం దేవా యత్ర వధ్యేత వై పశుః"(?) ౩ ఇతి పారమేశ్వరాన్వాధికార విషయమ్; అన్యథా సర్వేషాం పశుపురోడాశహానప్రసఙ్గాత్:' ఇత్యుపక్రమ్య 'నచవాచ్యమ్ "'ఇదం కృతయుగం నామ కాలశ్శ్రేష్ఠః ప్రవర్తతే। అహింస్యా యత్ర పశవో యుగేఽస్మిన్న తదన్యథా॥' ౪ ఇత్యాదిభిః కృతయుగధర్మత్వమ్ అవధార్యతే" ఇతి, "ఏకపాదస్థితే ధర్మే యత్ర క్వచన గామిని। కథం కర్తవ్యమస్మాభిః భగవన్ ! తదవదస్వనః॥" ౫ ఇతి ప్రశ్నేన కలియుగానుబన్ధే, "యత్ర వేదాశ్చ యజ్ఞాశ్చ దమస్సత్యం తపస్తథా। అహింసాధర్మసంయుక్తా ప్రచరేయుస్సురోత్తమాః॥" ౬ ఇతి

ఎ. అ.—భాగవతరుడైయ సమయమ్ వేదశాస్త్రవిరుద్ధమాయ్ ఇరున్దతే యాకిలుమ్ అత్తై అతిక్రమిక్కై మహాపచారమాయిరుక్క, వేదసూత్రఙ్గళుక్కు అనురూపమాన ఋషికళుడైయ సమయత్తై అతిక్రమిత్తుచ్చొన్నదైయాకిల సమయవ్యతిక్రమరూప మహాపచారత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

ఇతు ఇప్పడి అతిక్రమిక్కైక్కు హేతువాన అనాదరణత్తుక్కు మూలమాన ఋషికళుడైయ జన్మనిరూపణాదికళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

ఎ అ—(అవర్ఱాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్) ఎన్ఱతు, "జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళ్" ఎన్ఱపడి.

"'సర్వేషామేవ వర్ణానాం బ్రాహ్మణః ప్రథమో గురుః' ౭ ఎన్ఱ, అప్పడియే ప్రథమవర్ణికళాన ఋషికళ్ క్షత్రియనానవనుక్కు అపేక్షిత్తు జన్మత శ్శ్రేయస్సికళాయిరుక్క,

అవనుక్కు ఋషికళై అపేక్షిత్తు జన్మతశ్శ్రైష్ఠ్యమ్ సిద్ధిక్కుమో ఎన్?" ఎన్ఱ, ఆశఙ్కైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మాధిక్యమ్) ఇత్యాదియాలే.

(జన్మాధిక్యమ్) ఎన్ఱతు, "దైహికజన్మాధిక్యమ్" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాద్యాధిక్యమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే) ఎన్ఱతు, "జ్ఞానవృత్తఙ్గళినుడైయవుమ్ తదధీనమాన విలక్షణజన్మత్తినుడైయవుమ్, ఆధిక్యమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

(అవర్కళిల్) ఎన్ఱతు, "'త్రిభిరృణవా జాయతే బ్రహ్మచర్యేణ ఋషిభ్యో యజ్ఞేన దేవేభ్యః ప్రజయా పితృభ్యః' ౮ ఎన్ఱ, అప్పడియే, దేవతాన్తరఙ్గళుక్కుమ్ ఋణికళాయ్;

'అన్దమోక్షప్రతిబన్ధకఋణాపకరణ ప్రవృత్తరాయ్, బ్రహ్మవిశేషణతయా దేవతాన్తరఙ్గళైయాగాదికళాల్ ఆరాధిక్కుమిడత్తిల్, మాంసత్తైయుమ్ ప్రీయత్రృప్తిపిఱవాత్తపడి రజస్తమోభిభూతరాయ్, ఇరున్ద అన్ద దేవతాన్తరఙ్గళోడే పిణఙ్గిక్కొణ్డిరుక్కైయాలే, అవర్కళుక్కు,

"'నదేవభూతాత్మనృణాం పితౄణాం
నకిఙ్కరో నాయమృణీచ రాజన్।
సర్వాత్మనా యశ్శరణం శరణ్యం
నారాయణం లోకగురుం ప్రపన్నః॥" ౯

ఎన్ఱు, దేవతాన్తరఋణిత్వ వినాశకమాకవుమ్,

"నద్యాస్తస్యైవ నామాని ప్రవిష్టాయా యథార్ణవమ్।
సర్వాత్మనా ప్రపన్నస్య విష్ణుమేకాన్తినస్తథా॥" ౧౦

ఎన్ఱు, దైహికజన్మాయత్త జాత్యాదినివర్తనపూర్వక సర్వోత్కృష్ట జాత్యాద్యుత్పాదకమాకవుమ్, శొల్లప్పట్ట సర్వాత్మనా భగవత్ప్రపత్తియుణ్డై ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమాకైయాలే, దేహసంబన్ధాపాధిక బ్రాహ్మణత్వ జాతిక్కు ఒత్తివన్దిక్కై ఇరుక్కిఱ; అన్ద ఋషికళై క్కాట్టిల్" ఎన్ఱపడి.

(ఇవనుక్కు) ఎన్ఱతు,

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥

సురాణాంమతమేవాహశాస్త్రసంమతమజ్ఞసా। తచ్ఛ్రుత్వామునయస్సర్వే తమూచుః కుపితాస్తదా॥ "యస్మాత్త్వంపశుపాలీసః అబ్రవీరేవ

వ్యా.—'జన్మముమ్ జ్ఞానాదికళుమ్ ఒరుతలై యానాల్, జ్ఞానాదికళ్ ప్రబలఙ్గళాయిఱే ఇరుప్పతు?'

అ.—కలియుగేపి అహింసాఘటితయాగావగమాత్, కృతయుగే సాత్త్వతధర్మప్రాచుర్యాచ్చ, "కృతియుగస జన్మానుకీర్తనం" "ఇతి" విభావనీయమ్;

నచాత్ర విరోధాధికరణన్యాయావతారః;
"నాలభేత" ౧ ఇతి చాన్యత్రశ్రూయతే వైదికీశ్రుతిః।
పశుహింసాకారితాచయజుర్వేదాదిమన్త్రితః॥
అహంనపారయే హింసాం ద్రష్టుమైకాన్తికోహరిమ్।

బీజైర్యజ్ఞేషుయష్టవ్యమ్ ఇతివై వైదికీ శ్రుతిః॥" ౨ ఇత్యాదిభిః ప్రమాణతచ్ఛ్రుత్యవధారణాత్:' ౩ ఎన్ఱు, వేదాన్తకణ్టకోద్ధారత్తైయుమ్, పర్యాలోచిక్కైయిల్, పరమైకాన్తికళుక్కు పిష్టపశుయజ్ఞముమ్, తదితరాధికారికళుక్కు ఛాగాదియజ్ఞముమ్, కర్తవ్యమ్" ఎన్ఱు, అధికారిభేదత్తాలే శాస్త్రద్వయవిరోధ పరిహారమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

ఉత్కర్షత్తై ఇసైవిక్కిఱార్, (జన్మాధిక్యమ్) ఇత్యాది.

(ఒరుతలైయానాల్) ఎన్ఱతు, "ప్రాబల్య దౌర్బల్య పరీక్షైయిలే కోటిద్వయమానాల్" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—'సాత్త్వతతన్త్రనిష్ఠాతనాయ్, అసాధారణదివ్యమఙ్గళవిగ్రహ విశిష్టతయా ఎమ్పెరుమానై ఆరాధిక్కైయాలే సర్వాత్మనా భగవత్ప్రపన్ననాయ్,

అత్తాలే పూర్వవర్ణాదికళ్ పోయ్, 'తేవర్ణానాం పఞ్చరాత్రమహాకాలంవిష్ణోర్భక్తాః పఞ్చకాలప్రపన్నాః' ౪ ఎన్ఱు అపడియే విష్ణుభక్తత్వమాకిఱ సర్వోత్కృష్టవర్ణత్తైయుమ్, పఞ్చకాలప్రపన్నత్వమాకిఱ తథావిధ ఆశ్రమత్తైయుమ్, ఉడైయనాన, ఇవనుక్కు" ఎన్ఱపడి.

"'దేహజన్మత్తైప్పఱ్ఱ జ్ఞానజన్మమ్ ఉత్కృష్టమ్' ఎన్ఱు అతు ఎన్నాలే?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మముమ్) ఇత్యాదినా.

(జన్మముమ్ జ్ఞానాదికళుమ్ ఒరుత్తలైయానాల్) ఎన్ఱతు "దేహోపాధికమాన జన్మముమ్ ఒరుతలైయుమ్ జ్ఞానాదికళ్ ఒరుతలైయానాల్" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాదికళ్ ప్రబలఙ్గళాయిఱేయిరుప్పతు?) ఎన్ఱతు,

"ఉత్కృష్టజ్ఞానాదికళ్, స్వాశ్రయమ్ జన్మాదికళాల్ ఎన్ఱైత్తైకళాల్ శ్రీవారాహపురాణత్తిలే శ్రీభూమిప్పిరాట్టిక్కు శ్రీవరాహనాయనార్ అరుళిచ్చెయ్తతాకైయాలుమ్,

ఉపరిచరవసువృత్తాన్తమ్ పఞ్చమవేదమాన మహాభారతత్తిలే మోక్షధర్మత్తిలే ధర్మపుత్రర్కు శ్రీభీష్మరాలే శొల్లప్పట్టతాకైయాలుమ్,

ఇవైతాన్ ఆప్తప్రమాణ సిద్ధమిఱే?.

ఎ. అ.—నికర్షాశ్రయమాయిరున్దపోతిలుమ్, అన్దనికర్షఙ్గళైయెల్లామ్ పోక్కి సర్వోత్కర్షఙ్గళైయుమ్ కొణ్డునిఱ్కుమత్తా యిరుక్కైయాలే, హేయమాన దేహసంబన్ధత్తాల్ వన్దతాకైయాలే తాన్ ఆగన్తుకమాయుమ్ నికర్షరూపమాయ్, ఉపాయాపాయరూపఙ్గళాన నిషిద్ధఙ్గళుక్కు హేతువాకైయాలే నికర్షఙ్గళైయుమ్కొణ్డు నిఱ్కుమత్తాయిరుక్కిఱ దైహిక జన్మత్తైప్పఱ్ఱ ప్రబలఙ్గళాయిఱే ప్రమాణోపపత్తిసిద్ధమాయిరుప్పతు?" ఎన్ఱపడి.

ప్రమాణోపపత్తికళై మేలేవరక్కణ్డుకొళ్వతు.

ఇన్ద ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తిల్, "సాత్త్వత తన్త్రనిష్ఠాతనాకైయాలే భాగవతత్వపూర్తియుడైయనానవను, భాగవతత్వపూర్తియన్ఱిక్కే అగ్నిహోత్రాదిత్యన్తర్యామ్యారాధనపరరాయ్, కేవలసత్కారయోగ్యరాయిరున్దవర్కళ్ ఋషికళ్-విషయత్తిల్ అపచారత్తాలే అధఃపతితనానాన్' ఎన్గైయాలే,

"బ్రహ్మహత్తివరుక్కైక్కు హాస్యమానసుక్కు జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ ఒళ్ళిన్దాలుమ్, బ్రాహ్మణవంశత్తిల్ జన్మమాత్రమ్ అమైకిఱపోతే,

స్వరూపనాశహేతువాన భాగవతాపచారత్తుక్కుమ్ అవ్విషయత్తిల్,

'దేవతాన్తర శబ్దాది భక్తికృష్ణాఖ్య హేతుషు।
సామ్యకృత్ పరమైకాన్తీహరాస్వాదుబుద్ధిమాన్॥' ౫ ఎన్ఱు,

పారమైకాన్త్యముమ్,

'వికాన్తీతువినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః।
భక్త్యుపాయంసమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః॥' ౬ ఎన్ఱు,

ఐకాన్త్యముమ్, అన్ఱిక్కే ఒళ్ళిన్దాలుమ్,

౧॥ ౨॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥
౩॥

తద్దినగవశనో చేన్నగపతనంసంభవిష్యతి|" తదా రాజా మృషావాదీవిమానాత్ పతితో భవత్||. తస్మాదేవంవినశ్యేద్దిజ్ఞానజన్మాధికోపిసన్|.

ఎ. అ.—'విష్ణూపాదోహ్యన్యఫలస్సోధమగ పరికీర్తితః|

అన్యోపాదోవిష్ణుఫలో మధ్యమగ పరికీర్తితః||' ౧ ఎన్గి, ఆ ఆధమ మధ్యమాధికారతమాత్రమ్ పోరుమ్" ఎన్నుమిడముమ్ ఆస్థకభ్యాక చ్చొల్లప్పట్టతు.

మూలత్తిల్ [అతుక్కనక్కు ఆధికారినియమమిల్లై] ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, [ఇవ్వర్థమ్, శైశికవృత్తాన్తత్తిలుమ్, ఉపరిచరవసువృత్తాన్తత్తిలుమ్, కాణ లామ్] ఎన్ఱుమళవాక

భాగవతాపచారమ్ స్వరూపనాశకమామళవిల్, అన్ద అపచారత్తుక్కు విషయభూతరానవర్కళై అపేక్షిత్తు, అతుక్కు కర్తాక్కళాన వర్కళుక్కు ఉణ్డాన జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షఙ్గళాలే, అవ్వపచారత్తిన్నుడైయ ఫలప్రతిబన్ధ సంకోచఙ్గళుమ్ అవర్ఱిన్నుడైయ అపకర్షఙ్గళాలే అవ్వపచారత్తుక్కు ఫలాధిక్య-తత్ సహకారఙ్గళుమన్ఱిక్కే, విషయభూతర్ జన్మాదికళెల్లావర్ఱాలుమాక, ఓరొన్ఱాలేయాకిల్, ఉత్కృష్టరాకిలుమామ్, ఆవకృష్టరాకిలుమ్, అవర్కళ్ భాగవతరాకిల్ అవ్విషయత్తిల్ జన్మాదికళ్ ఎల్లావర్ఱాలుమాకిల్ ఓరొన్ఱాలేయాకిల్, ఉత్కృష్టనాకిలుమ్, అపకృష్టరాకిలుమామ్, అపచారవ్పడుమవరెల్లార్క్కుమ్ అన్ద భాగవతాపచారమ్ తానే నిరపేక్ష స్వరూపనాశహేతువాక వైనతేయర్-పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాళ్వాన్-ఉపరిచరవసుక్కళుడైయ వృత్తాన్తత్తాలే సిద్ధిక్కైయాలేయుమ్,

అన్దభాగవతసంబన్ధమ్ ఉజ్జీవనహేతువామళవిల్, అనుయోగియిన్నుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళాలుమ్, ప్రతియోగియిన్నుడైయ భాగవతత్వానుపయుక్త జన్మాద్యుత్కర్షఙ్గళాలుమ్, వరుమ్ సహకారముమ్, తదభావత్తిల్ వరుమ్ న్యూనతైయుమిల్లామైయాలే, "జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుడైయరాకిలుమామ్, ఇల్లైయాకిలుమ్, సంసారిచేతనర్ ఎల్లార్క్కుమ్, జన్మాదికళాలుత్కృష్టరాకిలుమామ్, అపకృష్టరాకిలుమామ్, భాగవతలక్షణముడైయరాయిరుప్పారొరువరుడైయ సంబన్ధమే ఉజ్జీవనత్తుక్కు నిరపేక్షహేతు" ఎన్నుమిడమ్ కైశికవృత్తాన్తసిద్ధమాకైయాలే,

"జన్మాద్యుత్కర్షమ్ ఉజ్జీవనమాకిఱ ఇష్టప్రాప్తిక్కు ఉడలన్ఱిక్కే ఒఴిన్దాప్పోలే,

ఎ. అ.—భాగవతాపచారమాకిఱ అనిష్టనిబర్హణత్తుక్కుమ్ ఉడలల్లామైయాలే, సర్వాధికారికళుక్కుమ్ తఙ్గళిడత్తిల్ జన్మాద్యుత్కర్షత్తైయుమ్ ఎతిర్త్తలైయిల్ నైత్తు అతిఘడైయ అపకర్షత్తైయుమ్ కణ్డుమాయాతే సర్వభాగవతవిషయత్తిలుమ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ అపచారమ్ వారాతపడి తన్ మున్నడిపార్త్తునడక్కవేణుమ్" ఎన్నుమతువుమ్, ప్రామాదికమాకవరిల్ వైనతేయవృత్తాన్తత్తాలే, "అప్పోతేక్షమైకొణ్డు నివర్తిప్పిత్తుకొళ్ళవేణుమ్" ఎన్నుమతువుమ్,

అన్ద భాగవతర్కళ్ అసన్నిహితరాకిల్ పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాళ్వాన్ వృత్తాన్తత్తాలే "మానసమాత్రమ్ అత్యన్తమ్ అనుతప్తనాయ్, భగవత్సన్నిధియిల్ ప్రార్థిత్తుక్షమైకొళ్ళక్కడవన్" ఎన్నుమతువుమ్,

"ప్రామాదికమాకవాచిక కాయికఙ్గళ్ సేరిట్టుక్షమైయుమ్ కొళ్ళావిడిల్ ఉపరిచరవసువైప్పోలే నశిత్తేపోమ్విడువర్కళ్" ఎన్నుమతువుమ్, శొల్లప్పట్టతు.

ఇఙ్గు, "వాచికకాయికాపచారఙ్గళ్ ప్రామాదికమాకనేర్న్దు పిన్బు అనుతాపముమ్ ఉణ్డాయ్, అన్దభాగవతర్కళుమ్ అసన్నిహితర్కళాకిల్, అన్దజన్మత్తిలావత్తు, జన్మాన్తరత్తిలావత్తు, అన్దభాగవతరైక్కిట్టి క్షమైకొణ్డు పిన్బు భగవత్ప్రాప్తియుణ్డామ్;

అన్దభాగవతర్ పరమపదస్థర్క్కు ఎఴున్దరుళివిట్టాల్, అత్యన్తమ్ అనుతాపత్తాలే పలకాలుమ్ అవరై 'పొఱుత్తరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, ప్రార్థిత్తుక్కొణ్డిరున్దాల్ అవర్ సర్వజ్ఞరాయిరుక్కైయాలే, పొఱుత్తరుళువర్"; ఎన్ఱు, వివేకమ్కణ్డుకొళ్వతు.

౨౦౭.—(ఇప్పడి) ఎన్ఱు,

కీఴ్ 'పశుర్మనుష్యః' ఇ ఎన్గి, ఉశ్లోకోదాహరణత్తాలే, "జన్మాద్యుత్కర్షమ్ పశుపక్షిసందష్టనాన మనుష్యనుక్కుమ్ పరమపురుషార్థప్రాప్తిరూపస్వోజ్జీవనత్తుక్కువేణ్డా" ఎన్ఱు, శొన్నత్తైయుమ్,

కైశికవృత్తాన్తత్తాల్ "అన్యరై ఉత్తరిప్పిక్కైక్కుమ్ అతువేణ్డా" ఎన్ఱు, శొన్నత్తైయుమ్,

వైనతేయవృత్తాన్తత్తాలుమ్, పిళ్ళైప్పిళ్ళైయాళ్వానుక్కు ఆళ్వాన్ పణిత్తవార్తైయాలుమ్, "భాగవతాపచారరూపమాన అనిష్టనివర్తనత్తుక్కుమ్ అతు ఉడలన్ఱు," ఎన్నుమత్తైయుమ్,

ఉపరిచర వసువృత్తాన్తత్తాల్ "అసురాజపుత్రీ) వరాధన్యాయత్తాలే భాగవతాపచార ఫలత్తిన్నుడైయ కించిదంశసంకోచత్తుక్కుమ్ ఉడలన్ఱు," ఎన్ఱు, శొన్నత్తైయుమ్,

[ప్రవృత్తిక్కు దేశనియమముమ్ కాలనియమముమ్] ఇత్యాది వాక్యత్తిల్ ఎమ్బెరుమాన్పక్కల్ ఉజ్జీవిక్కుమవర్కళుక్కు ఇతు

మూ.-౨౦౭.—బ్రాహ్మణ్యమ్ పలైచ్చెల్లుక్కిఱతు,

అ. ౨౦౭ —ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి జన్మాదికళాల్) ఇత్యాది.

(పలై)=రసమ్.

(విలైచ్చెల్లుకై)=మహార్ఘతై.

అతావతు, ఆదరణీయతై.

ఎ. అ.—అధికారి విశేషణమాకవుమ్ కూడ అపేక్షితమన్రు,’’ ఎన్రు, శొన్నదైయుమ్,

‘క్షైశిక వృత్తాన్తత్తుక్కు ఉళ్ళ బ్రహ్మరక్షస్సినుడైయ వృత్తాన్తత్తాలుమ్, పిళ్ళై ప్పిళ్ళైయాళ్వాన్ వృత్తాన్తత్తాలుమ్ అన్దజన్మాద్యుత్కర్షమ్ ప్రత్యుత అనర్థహేతువామ్’’ ఎన్రు, శొన్నదైయుమ్,

పరామర్శిక్కిఱతు,

(ఆవి) శబ్దగ్రాహ్యమ్ జ్ఞానాది.

(పలి)=ఆర్ద్రితా.

అతావతు మోక్షోపయోగిత్వమ్.

(అత్యాదరమ్పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్కచ్చెయ్తే,) ఎన్రతు,

‘‘సమస్తదేవతారూపో బ్రాహ్మణః పరికీర్తితః’ ౧ ఎన్రుమ్,

‘వేదాధీనాస్సదా యజ్ఞా యజ్ఞాధీనాశ్చ దేవతాః।

దేవతా బ్రాహ్మణాధీనా స్తస్మాద్విప్రా హి దేవతాః॥ ?’ ౨ ఎన్రుమ్,

‘ద్విజాశ్చనావమన్తవ్యా స్త్రిలోక్యే [క్యాం?] బలపూజితాః।

దేవవత్ పూజనీయాశ్చ దానమానార్చనాదిభిః॥

యస్యాస్యేన సదాశ్నన్తి హవ్యాని త్రిదివౌకసః।

కవ్యాని చైవ పితరః కింభూతమధికం తతః॥

యే పూజితాస్సురైస్సర్వై స్సహ హైమవతాపి భారత!।

తపోవ్రతధనా యే చ కస్తాన్ జగతి నార్చయేత్ ?॥

పూర్వం పీతస్సముద్రో యై ర్విన్ధ్యశ్చ స్తంభ వారితః।

యైశ్చాపి దేవతాస్సృష్టాః కో న పూజయతి ద్విజాన్॥

బ్రాహ్మణే పూజితే నిత్యం పూజితోస్మి న సంశయః।

ఆక్రుష్టే చాహమాక్రుష్టో భవామి భరతర్షభ!॥

వ్యా.-౨౦౭.—‘‘ఇప్పడి ‘జన్మాదికళాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ పలైయిల్లై’ ఎన్రు శొల్లలామో, శాస్త్రజ్ఞర్గళ్లామ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై అత్యాదరమ్ పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్కచ్చెయ్తే?’’ ఎన్న అరుళిచ్చెయ్గిఱార్ మేల్, (బ్రాహ్మణ్యమ్) ఎన్రు తుడఙ్గి.

ఎ. అ.—దైవాధీనం జగత్సర్వం మన్త్రాధీనం తు దైవతమ్।

తన్మన్త్రం బ్రాహ్మణాధీనం బ్రాహ్మణా మమ దైవతమ్॥

నాధ్యాపనాద్యాజనాద్వాఽన్యస్మాద్వా ప్రతిగ్రహాత్।

దోషో భవతి విప్రాణాం జ్వలనార్కసమా హి తే?॥

యాన్ సమాశ్రిత్య తిష్ఠన్తి దేవా లోకాశ్చ సర్వదా।

బ్రహ్మ చైవ ధనం యేషాం కో హింస్యాత్తాన్ జిజీవిషుః॥

బ్రాహ్మణానాం పరీవాదం యః కుర్యాత్పురుషాధమః।

స హి సైవ శునాం యోనిముపైతి బ్రహ్మదూషకః॥

అవిద్వో వాఽనువిద్వో వా బ్రాహ్మణో దైవతం మహత్।

ప్రణీతశ్చాప్రణీతశ్చ యథాగ్నిర్దైవతం మహత్॥’ ౩

ఎన్రు, ‘బ్రాహ్మణాళ్ సర్వ దేవస్వరూపికళ్’ ఎన్రుమ్,

‘దేవతైకళుక్కుమ్ దేవతైకళ్’ ఎన్రుమ్,

‘సర్వరాలుమ్ దేవవత్ పూజ్యర్కళ్’ ఎన్రుమ్,

‘అవర్కళిల్ మేల్పట్టారిల్లై’ ఎన్రుమ్,

‘అవర్కళ్-విషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ ఉపచారాపచారఙ్గళ్ సర్వేశ్వరన్-విషయత్తిల్ పణ్ణతామ్’ ఎన్రుమ్,

‘సర్వేశ్వరనుక్కుమ్ కూడ అవర్కళ్ పూజ్యర్’ ఎన్రుమ్,

‘అకృత్యకరణాదికళ్ ఉణ్డేయాకిలుమ్ అతు అవర్కళుక్కు దోషమన్రు’ ఎన్రుమ్,

‘అవర్కళ్-తిఱత్తిల్ అపచారప్పడిల్, స్వరూపనాశమ్ ఫలిక్కుమ్’ ఎన్రుమ్,

‘అవర్కళై నిన్దిక్కిల్ నాయాయ్ప్పిఱప్పర్’ ఎన్రుమ్

‘జ్ఞానికళాకిలుమామ్, జ్ఞానమిల్లైయాకిలుమామ్, అవర్కళ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ పూజ్యర్’ ఎన్రుమ్,

శాస్త్రజ్ఞర్గళ్లామ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై సర్వప్రకారత్తాలుమ్ ఆదరిత్తు చ్చొల్లానిఱ్కచ్చెయ్తే’ ఎన్రపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥

నతేభ్యఃకశ్చిదధికః, తేపూజ్యా ఈశ్వరేణచ,। తథాతేమకృతంసర్వమీశ్వరాయకృతంభవేత్,॥ తేషామకృత్యకరణంనదోషాయభవేత్ స్ఫుటమ్,।

వ్యా. అ.—(ఎన్ఱు) ఎన్ఱదు, "ఎన్ఱు, కేవలబ్రాహ్మణ్యాధిక్య వాదియాన విజిగీషువానవన్ ప్రశ్నమ్పణ్ణ" ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిల్ [బ్రాహ్మణ్యమ్ విలైచ్చెల్లుక్కిఱదు] ఎన్ఱ్, ఇవిడత్తిల్ బ్రాహ్మణ్యమ్గోత్వ అశ్వత్వాదికళ్ పోలే బ్రాహ్మణమాత్రాఽసాధారణ మాక్కణ్ణుక్కుత్తోన్ఱామైయాలే,

"సంస్థానవిశేషమ్" ఎన్నవొణ్ణాదు.

అసచ్ఛూద్రాదిక్కళిడఙ్గళిల్ అతివ్యాప్తమాకైయాలే,

"శిఖాయజ్ఞోపవీతాదివేషమ్, బ్రాహ్మణ్యమ్" ఎన్నవొణ్ణాదు.

బ్రాహ్మణత్వేనవ్యవహ్రియమాణ పురుషజాతత్వమ్ హారితవిశ్వామిత్రాదిక్కళిడఙ్గళిలే అవ్యాప్తమాకైయాలే,

అదువుమ్ "బ్రాహ్మణ్యమ్" ఎన్నవొణ్ణాదు.

"పిన్నై బ్రాహ్మణ్యమావదు ఎదు" ఎన్నిల్;

కర్మవిశేషమడియాక రజస్తమస్సుక్కళై అభిభవిత్తుక్కొణ్డు అభివృద్ధమాన సత్త్వగుణత్తైయుడైయ శరీరవిశేషసంబన్ధత్తాలే స్వయంప్రయోజన భగవత్ కైఙ్కర్యరూపఙ్గళాన యజనయాజనాదిషడ్విధ కర్మానుష్ఠానత్తుక్కుమ్ అవశ్యాపేక్షితఙ్గళాన ఆత్మగుణఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్,

"శమోదమస్తపశ్శౌచం క్షాన్తిరార్జవమేవచ।
జ్ఞానంవిజ్ఞానమాస్తిక్యం బ్రాహ్మంకర్మస్వభావజమ్॥" ౧

ఎన్ఱు శొల్లుకిఱపడియే, అనాయాసేన ఉణ్డుపణ్ణిక్కొళ్ళుకైక్కు యోగ్యనాయిరుక్కై.

ఈదృశమాన బ్రాహ్మణ్యమ్. శాస్త్రసిద్ధమాయ్ ఫలానుమేయముమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, కణ్ణుక్కుత్తోన్ఱాదపడియిరుక్కుమ్.

ఇప్ఫలానుమేయమాకైయాలిఱే, 'తస్యోత్పత్తిర్దుర్జ్ఞేయా'" ఎన్ఱు శొల్లుకిఱదు!.

(విలైచ్చెల్లుక్కిఱదు) ఎన్ఱదు, "విలైచ్చెల్లుకైక్కు ఉడలాన ఆదరణీయత్తైయే శొల్లుక్కిఱదు.

వస్తువినుడైయ ఆదరణీయత్వత్తాలిఱే, మేల్ మేలాన విలై యభివృద్ధమాకిఱదు!.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విలైచ్చెల్లుకైయావదు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి

(ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్) ఎన్ఱదు, "అజ్ఞానుజ్ఞాసిద్ధఙ్గళాన ఆరాధనఙ్గళినుడైయ కేవలపరార్థకైఙ్కర్యత్వరూప స్వరూపత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్) ఎన్ఱదు, "శేషియాకైయాలే

౧॥ గీ-౧౮-౪౨.

మూ.—"వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతు" ఎన్ఱు;

వ్యా.—(విలైచ్చెల్లుకై) యావదు, విరుప్పత్తుక్కు విషయమాయ్ చ్చెల్లుకై.

(వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతు) వాకైయావదు,

"సర్వే వేదాయత్పదమామనన్తి" ౨ ఎన్ఱుమ్,

"వేదైశ్చసర్వైరహమేవవేద్యః" ౩ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుక్కిఱపడియే,

ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్, ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్, పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే ప్రతిపాదియానిన్ఱుకొణ్డు, భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ వేదత్తై,

"స్వాధ్యాయోధ్యేతవ్యః" ౪ ఎన్ఱ్, ఇపడియే, విధిపర

వ్యా. అ.—ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విరుప్పత్తుక్కు) ఇత్యాదినా.

"భగవల్లాభహేతుత్వోక్తియాల్ అర్థసిద్ధమ్ వేదత్తుక్కు సారాధన భగవత్ప్రీతిపాదకత్వమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("సర్వేవేదాః" ౨) ఇత్యాదినా.

"అధ్యయనశబ్దమ్ పుస్తకనిరీక్షణవ్యావర్తనార్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ("స్వాధ్యాయోధ్యేతవ్యః" ౪) ఇత్యాది.

వ్యా. అ.—ఆరాధనత్తుక్కు వక్తవ్య విషయమాయిరుక్కుళ్ళ సర్వేశ్వరనుడైయ నిరపేక్షోపాయత్వ-ముక్తప్రాప్యత్వాదిరూపస్వరూపత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

(పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే) ఎన్ఱదు, "క్రమేణపూర్వభాగోత్తరభాగఙ్గళాలే" ఎన్ఱపడి.

(భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ) ఎన్ఱదు, "భగవదేకపరమతాత్పర్యకమాయిరుక్కిఱ" ఎన్ఱపడి.

("స్వాధ్యాయః" ౪)—వేదః.

(విధిపరశాస్త్రన్గాయ్) ఎన్ఱదు, "సంప్రదాయహానివారకపడి

౨॥ కఠోపనిషత్, ౨-౧౫. ౩॥ గీ-౧౫-౧౫.
౪॥

అపచారగ కృతస్తేషు స్వరూపం నాశయేద్ధ్రువమ్,। నిన్దాం యస్తేషు కుర్వీత సత్యం స శునకో భవేత్,॥ జ్ఞానీ వాజ్ఞానహీనో వా తే పూజ్యాస్సర్వథా జనైః,।

వ్యా.—తన్త్రిగళాయ్ అధ్యయనమ్ పణ్ణి మీమాంసాది కళాలే తదర్థనిర్ణయమ్ శెయ్తు, భగవదుపాసనాది కళిలే యిఴిన్దు, భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైకు ఉఱుప్పాగై.

అ.—(విధిపరతన్త్రిగళాయ్) ఎన్ఱత్తు, "స్వాధ్యాయసంస్కార అధ్యయన విషయకనియమవిధివశ్యగళాయ్" ఎన్ఱపడి.

'మూలత్తిలే [ఆది] శబ్దత్తాలే అర్థజ్ఞానముమ్, తత్పూర్వకానుష్ఠానముమ్, వివక్షితమ్" ఎన్ఱు అభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మీమాంసాది) ఇత్యాది.

(ఆది) శబ్దమ్ ఉపబృంహణపరమ్.

(ఉపాసనాది) ఇతి (ఆది) శబ్దమ్ ప్రపదనపరమ్.

"శ్రోత్రియోనిన్దకా" ఎన్ఱ ఇవిడత్తిలే, 'సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారే సిద్ధం సాధ్యాయ ఉపయుజ్యతే" ౧ ఎన్ఱ న్యాయత్తాలే "శ్రోత్రియత్వమ్ భగవద్భక్తనిన్దాహేతు" ఎన్ఱు సిద్ధిక్కుమ్.

ఎ. అ.—గురుముఖమాక వన్ద వేదత్తై అధ్యయనమ్ పణ్ణుకైయిలే రాగప్రాప్తియిల్లైయేయాకిలుమ్, అచ్చుముఱ్ఱిప్పాలూట్టువారైప్పోలే, 'ఆచార్యముఖేన అధ్యయనమ్ పణ్ణవేణుమ్' ఎన్ఱ అనియమాతి క్రమమ్ పణ్ణిల్ అభిమతార్థాసిద్ధిరూప అనిష్టప్రసఙ్గమ్ తోన్ఱు విధిక్కు విధిపరతన్త్రిగళాకవాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిల్ [వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే] ఎన్ఱ ఇవిడత్తిల్ [ఆది] శబ్దమ్ వేదార్థనిర్ణయతదనుష్ఠానఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మీమాంసాదికళాలే) ఇత్యాదియాలే.

(మీమాంసాదికళాలే) ఎన్ఱత్తు, "పూర్వోత్తరమీమాంసాదికళాలే" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) శబ్దమ్ స్మృతి-ఇతిహాస-పురాణ-పాఞ్చరాత్ర-వేదవిదాచార వచనఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు.

(భగవదుపాసనాదికళిలే) ఎన్ఱత్తు, "సద్విద్యా-దహరవిద్యాది భేదత్తాలే అనన్తవేదోత్తర భాగవిహితఙ్గళాయ్,

తన్నిత్తన్నియే స్వయం ప్రయోజన భగవత్సుఖోల్లాస విశేషాధాయకఙ్గళాయ్,

ఎ. అ.—తన్నిత్తన్నియే ముక్తివ్యాజభూతఙ్గళాయ్,

ప్రథమదశైయిల్ గుణానుభవరూపఙ్గళాయ్,

భక్తిరూపత్వాపత్తిదశైయిల్ ప్రాప్యరుచిరూప ఉపేయాధికారఙ్గళాయ్,

స్వయంప్రయోజనాత్మకఙ్గళాయ్,

ఇరుక్కుమ్ భగవదుపాసనాదికళిలే" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) శబ్దమ్, స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానరూపమాయ్,

ముక్తివ్యాజతయా సకృత్కర్తవ్యమాయ్,

సిద్ధోపాయాధికారరూపమాయ్,

స్వయంప్రయోజన భగవత్సుఖోల్లాస విశేషాధాయకమాయ్,

సౌలభ్యాదిగుణానుభవరూపమాయ్,

ఇరుక్కుమ్ ప్రపత్తియైయుమ్,

పూర్వభాగవిహితఙ్గళాన ఆజ్ఞానుజ్ఞాకైఙ్కర్యఙ్గళైయుమ్,

ఆచార్యసమాశ్రయణత్తైయుమ్,

శొల్లుకిఱతు.

"మూలత్తిల్ [భగవల్లాభ] శబ్దమ్ గుణానుభవకైఙ్కర్యపర్యన్త భగవల్లాభపరమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైకు) ఎన్ఱు.

(భగవద్విషయత్తై) ఎన్ఱత్తు, "భగవద్విషయఙ్గళాయిరుక్కుమ్ గుణానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై" ఎన్ఱపడి.

(పెఱుకైకు ఉఱుప్పాకై) ఎన్ఱత్తు, "ఇప్పడి స్వయం ప్రయోజన భగవద్విషయోపాసనాదికళుక్కు అవశ్యాపేక్షితఙ్గళాన శమదమాదికళైప్పోలే 'బ్రాహ్మం కర్మస్వభావజమ్' ౨ ఎన్ఱ అపథియే, బ్రాహ్మణనుక్కు స్వాభావికమాయిరుక్కైయాలే, అమ్ముఖత్తాలే అన్ద భగవద్విషయత్తై ప్పెఱుకైకు అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్ ప్రయోజకమాయిరుక్కై" ఎన్ఱపడి.

ఆక ఇవ్వళవాల్ "శాస్త్రఙ్గళ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై ఆదరిక్కైక్కు మూలమ్ అతిఘడైయశమదమాదిద్వారా భగవల్లాభ ప్రయోజకత్వమ్" ఎన్ఱతాయిత్తు.

"ఇప్పడి భగవల్లాభప్రయోజకమాన ఇత్తై నిష్ప్రయోజనమాక చ్చొల్లుకిఱతేన్?" ఎన్ఱ ఆశఙ్కైయిలే,

౧॥

౨॥ పు. ౬౦౬, ౧వ నోట్టు.

ఇత్యాద్రియక్తశాస్త్రోక్తబ్రాహ్మణ్యమ్" ఇతిచేత్తుతత్| నిగమాధ్యయనద్వారా సత్యమేవ ప్రయోజకమ్॥ తదేవ యది నాశాయ భవేత్, త్యాజ్యంహిసర్వథా॥

మూ—అన్తణానేయాఴువుక్కు ఉయిప్పాకిల్, త్యాజమిఱే?.

వ్యా—(అన్తణానే ఇఴువుక్కు ఉయిప్పాకిల్) ఎన్ఱతు, "అన్త బ్రాహ్మణ్యమ్ తానే అహంకార హేతువాయ్ కొణ్డు, 'మధ్యస్తాన్ శ్రోత్రియోనిన్ద్యాన్ సద్యశ్చణ్డాలతాం

౧.—"శ్రోత్రియశ్ఛన్దోధీతే" ౧ ఎన్గిఱ అనుశాసనత్తాలే శ్రోత్రియశబ్దమ్ వేదాధ్యేతృవాచకమ్;

ఇత్తై తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్తబ్రాహ్మణ్యమ్) ఇత్యాది

౨. అ—"ఇత్తత్తైయుమ్ కఴిచ్చొల్లుకైక్కు మూలమ్ ఇతిన్నుడైయ అనర్థహేతుతాప్రయుక్త త్యాజ్యత్వమ్" ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతున్నాల్.

(అన్తబ్రాహ్మణ్యమ్ తానే అహంకారహేతువాయ్ కొణ్డు) ఎన్ఱతు.

"అన్త బ్రాహ్మణ్యమూలభూతమాన దేహవిశేషమ్, భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షయత్తసత్త్వమ్పోలే నిష్కృష్టమన్ఱిక్కే, కర్మాయత్తమాయ్, కాదాచిత్కరజస్తమోభిభవత్తై యుడైయతాయిరుక్కైయాలే సత్త్వగుణత్తైయుడైయతాయిరుక్కైయాలే, రజస్తమస్సుక్కళాల్ కలజ్గిన పోతు శాస్త్రఙ్గళాల్ 'భగవల్లాభహేతు' ఎన్ఱు ఆదరిక్కప్పడుకిఱ అన్త బ్రాహ్మణ్యమ్ తానే, 'అథోభిజనవాన్మి కోన్యోస్తి సదృశో మయా' * ఎన్గిఱ అపడియే ఉణ్డాన అహంకారత్తుక్కుమ్ హేతువాయ్ కొణ్డు" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిల్ [ఇఴువుక్కు ఉయిప్పాకిల్] ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్ బ్రాహ్మణ్యమూలకమాన అహంకారమ్ స్వరూపేణ ముడిక్కైయాలే వరుమిఴవై [ఇఴవు] ఎన్గిఱ పదత్తాలే శొల్లిల్, భాగవతవిరోధత్తై విచ్చైత్తు ముడిక్కైయాల్ వరుమ్ ఇఴవుక్కు అన్త బ్రాహ్మణ్యమ్ హేతువాకైయాలేవన్త అతిన్నుడైయ దోషమ్ అనుక్తమాయ్విడుమాకైయాలే,

అన్త అహంకారమ్, భాగవతవిరోధద్వారా ముడిక్కైయాలే వరుమ్ ఇఴవైయే 'ఇఴవు' ఎన్గిఱ పదార్థమాకక్కొళ్ళిల్ 'అధికంతు ప్రవిష్టమ్' ౨ ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే సర్వానర్థఙ్గళుమ్ అతుక్కే ఉణ్డాయ్విడుమాకైయాలే,

అన్త బ్రాహ్మణ్యత్తిన్నుడైయ త్యాజ్యతామూలదోషమెల్లామ్ దర్శితమాయ్విడుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("మధ్యస్థాన్" ౩) ఇత్యాదియాలే.

వ్యా—ప్రజేత్ ౩ ఎన్గిఱపడియే, భగవదత్యన్త నిగ్రహహేతువాన భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణి

౨. అ—"నాధ్యాపనాద్యాజనాద్వాన్యస్మాద్వా ప్రతిగ్రహాత్| దోషాభవన్తి విప్రాణాం జ్వలనార్కసమాహి తే॥" ౪ ఎన్ఱు, 'శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళైచ్చెయ్యిలుమ్, బ్రాహ్మణనుక్కు దోషమిల్లై' ఎన్ఱు, శొల్లాయిరుక్క;

'కాదాచిత్కమాకక్కలజ్గిప్పణ్ణుమ్ భాగవతాపచారమ్ అవర్కళుక్కు ఇఴవుక్కు ఉయిప్పామ్' ఎన్నైయుచితమో?" ఎన్గిఱ శజ్కైయిలే ప్రమాణముఖత్తాలే "అన్త బ్రాహ్మణ్యమ్ భాగవతాపచారద్వారా భగవద్విషయత్తై యిఴక్కైక్కు హేతువామ్" ఎన్నుమత్తై ఇశైవిక్కిఱార్, ("మధ్యస్థాన్" ౩) ఇత్యాదియాలే

("శ్రోత్రియోనిన్ద్యాన్" ౩) ఎన్ఱతు, "శ్రోత్రియన్నేయాకిలుమ్, నిన్దిప్పానాకిల్" ఎన్ఱపడి.

"శాత్తియనణర్కళేలుమ్" ౫ ఎన్ఱు శొల్లప్పడి ఱే?.

ఇత్తాల్ "శ్రోత్రియనాయిరున్దవైత్తు నిన్దిప్పారాకిల్ అవర్కళ్ చణ్డాలరావర్కళ్" ఎన్నుమిడమ్ కింపునర్న్యాయసిద్ధమాకిఱతు.

ఇత్తాల్, కీఴ్ "తమర్కళిల్ తలైవరాయ" ౫ ఎన్గిఱ ప్రమాణప్రదర్శనసహితమాకచ్చొల్లప్పట్ట భాగవతాపచారాధికారి నియమాభావమ్ స్మారితమ్.

(అత్యన్తనిగ్రహహేతువాన) ఎన్ఱతు, "అహంకారత్తాల్ అద్వారకమాకవరుమ్ భగవన్నిగ్రహత్తైయపేక్షిత్తు అత్యన్తక్రూరమాన భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు హేతువాన" ఎన్ఱపడి.

(భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణి) ఎన్ఱతు, "కర్మవిశేషమడియాక కాదాచిత్కమాకక్కిళర్న్ద రజస్తమస్సుక్కళాలేకలజ్గి ఉణ్డాన అహంకారమ్పణ్ణిక్క భాగవతాపచారత్తైప్పణ్ణి" ఎన్ఱపడి.

ఇజ్జన్నత్తిక్కే, "బ్రాహ్మణ్యమ్ నియమేన భాగవతాపచారత్తుక్కే హేతు" ఎన్నిల్;

అత్తై "భాగవల్లాభహేతు" ఎన్ఱు, శాస్త్రమ్ ఆదరిక్కుమ్పడాత్తిఱే?.

౧॥ అష్టా. ౫-౨-౮౪. * ౨॥ ౩॥

8 1 1901

౪॥ ౫॥ తిరుమాలై.

"ప్రయోజకంనికృష్టంహిజన్మ?" ఇత్యేతదసంగతమ్। నికృష్టజన్మనోత్కృష్టజన్మనస్త్రా ప్రయోజకే॥ యథాహంకారహేతుత్వం శ్రోత్రియత్వస్య

వ్యా.—భగవద్విషయత్తుక్కు అశలాయ్ప్పోన్దైక్కు ఉఱుప్పాక్కిల్" ఎన్ఱపడి.

(త్యాజ్యమామితే) ఎన్ఱు, ప్రసిద్ధితోన్ఱ అరుళిచ్చెయ్తతు,

"యాతొన్ఱు, భగవల్లాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు, అతు ఉపాదేయమ్

ఎ. అ.—(భగవద్విషయత్తుక్కు అశలాయ్ప్పోన్దైక్కు ఉఱుప్పాక్కిల్) ఎన్ఱతు,

"పిన్బు అన్ద అహంకారమ్ క్షణకాలత్తిలేయాకినాలుమ్ అప్పోతువన్దిన అపచారమత్తాలే కాలతత్త్వముళ్ళతనైయుమ్, భగవద్విషయత్తైయుమ్ ఇఴప్పిక్కుమత్తాయిరుక్కైయాలే, కాలతత్త్వముళ్ళతనైయుమ్, భగవద్గుణానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళిన్ఱిక్కే యొఴిక్కైమాత్రమన్ఱిక్కే భగవదభిమతివిశేష విషయత్వరూప స్వరూపసత్తైయుమ్ నష్టమాయ్, చణ్డాలరైప్పోలే భగవద్విషయత్తుక్కు దూరస్థనాయ్ప్పోన్దైక్కు ఉఱుప్పాక్కిల్" ఎన్ఱపడి.

(ఆక్కిల్) ఎన్ఱు, యద్యాలిఙ్గితమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పాక సంభావనైయుణ్డు ఇత్తనై పోక్కి, ప్రాయేణ ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పాకాతు" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

"ఆక్కిల్ సంభావనామాత్రత్తాల్ త్యాజ్యమామో?" ఎన్నిల్; ఉణ్ణవుక్కుశోఱ్ఱిల్ విషమిశ్రతాసంభావనైయుణ్డాక్కిల్ త్యాజ్యమాకక్కడవతిఱే?.

అప్పడియే బ్రాహ్మణ్యత్తుక్కుమ్ అనర్థహేతుతాసంభావనైయాలే, త్యాజ్యతైశొల్లక్కుఱైయిల్లైయిఱే?.

ఇఙ్గు "'సత్త్వప్రచురమాన బ్రాహ్మణ్యమే, భగవద్విషయత్తైయొఴిక్కైక్కు హేతువాకైయాలే, త్యాజ్యమ్' ఎన్గైయాలే,

'క్షత్రియత్వాదికళుమ్ అప్పడియే త్యాజ్యఙ్గళ్' ఎన్గై కింపునర్న్యాయసిద్ధమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

(భగవల్లాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు) ఎన్ఱతు, "భగవదనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు దృష్టద్వారాప్రయోజకమ్" ఎన్ఱపడి.

(తదలాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు) ఎన్ఱతు, "అన్దభగవద్విషయానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై యొఴిక్కైక్కు దృష్టద్వారావాకిలుమామ్ అదృష్టద్వారావాకిలుమామ్ ఒరుపడియాలే ప్రయోజకమాకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—యాతొన్ఱు, తదలాభత్తుక్కు ఉఱుప్పు, అతు త్యాజ్యమాయ్త్తపిన్బు, ఇతువుమ్ ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పానపోతే అప్పడియాకక్కుఱైయిల్లై" ఎన్ఱిఙ్ఙనే నిశ్చయత్తాలే.

౨౦౮.—"ఇప్పడి ఉత్కృష్టజన్మాదికళ్ ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పామాకిల్,

అ.—[ఇతే] శబ్దార్థమ్, (త్యాజ్యమామితే ఎన్ఱుప్రసిద్ధితోన్ఱ) ఇత్యాది.

ఎ. అ—(త్యాజ్యమాయ్త్తపిన్బు) ఎన్ఱతు, "'తవశేషత్వవిభవాత్ బహిర్భూతం నాధక్షణమపిసహేయాతు శతధావినాశంతత్సత్యమ్' ౧ ఇత్యాదికళాలే త్యాజ్యమాకనిశ్చితమానపిన్బు" ఎన్ఱపడి.

(ఇతువుమ్ ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పానపోతే) ఎన్ఱతు, "త్రిగుణదేహసంబన్ధాపాధికమాన ఇన్దబ్రాహ్మణ్యముమ్ స్వోపాధిభూతదేహస్వభావత్తాలే ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పానపోతు" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడి "అహంకారహేతుక్కళెల్లామ్ త్యాజ్యమ్" ఎన్గైయాలే,

"శూద్రత్వాదికళుమ్ 'నమక్కు బ్రాహ్మణ్యాద్యహంకారహేతుక్కళిల్లై' ఎన్ఱిఙ్ఙనే అహంకారహేతువాకైయాలే, 'అతుక్కళుమ్ త్యాజ్యఙ్గళ్" ఎన్గైసిద్ధమ్:

రజస్తమస్సుక్కళాలే ఉత్కృష్టజనావమానహేతువాన అహంకారముణ్డామ్పోతు, ఏతేను మొరువ్యాజమాత్రమిఱే అపేక్షితమ్?.

భగవన్నిర్హేతుకకటాక్షాయత్త నిష్కృష్టసత్త్వమిల్లాతారెల్లార్క్కుమ్ ఇవ్వహంకారయోగ్యతైయుణ్డిఱే?.

౨౦౯.—"ఇప్పడి 'సర్వవర్ణసాధారణమాన అహంకారద్వారా భాగవతాపచారయోగ్యతైయే హేతువాక బ్రాహ్మణ్యమ్ త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱు, కీఴ్చ్చొన్నత్తిల్ కరుత్తఱియాతార్ కేవలాపకృష్టవర్ణ 'స్వోత్కర్షత్తుక్కు అవకాశమ్ ఉణ్డాకిల్ పార్ప్పోమ్' ఎన్ఱు నినైత్తుజిజ్ఞాసుచ్ఛాయైయాలేవణ్ణుమ్ ప్రశ్నత్తుక్కు ఉత్తరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి శఙ్కాప్రదర్శనపూర్వకమాక అవతారికై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాదియాలే.

(ఇప్పడి) ఎన్ఱతు, "కీఴ్ (ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్) ఎన్ఱిఙ్ఙనే

౧॥ శ్రీఆళవన్దార్ స్తోత్రమ్. ౫౭.

అ.—౨౦౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఉత్కృష్ట జన్మాదికళ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—విడత్తిల్ యదిశబ్దార్థత్తిలుమ్ అవ్విడత్తుక్కు ప్రమాణమాక అభిప్రేతమానవచనత్తిల్ కైముతికన్యాయత్తిలుమ్ కణ్ణైయాత్తిష తాన్ గ్రహిత్త అర్థత్తై పడియే' ఎన్నపడి.

అత్తావతు:—“‘మద్భక్తాన్ శ్రోత్రియోనిన్దన్’ ౧ ఎన్గిఱ వచనత్తిల్ సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయత్తాలే శ్రోత్రియత్వమే స్వరూపసత్తైయైక్కొణ్డు భాగవతనిన్దా హేతువాకచ్చొల్లప్పడుకైయాలే అన్ద శ్రోత్రియత్వహేతువాన బ్రాహ్మణ్యమ్ భాగవతాపచారద్వారా భగవద్విషయత్తై ఇళక్కైక్కు హేతువాకైయాలే త్యాజ్యమ్'' ఎన్నుమర్థమ్, [అతుతానే ఇళవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్ త్యాజ్యమితి] ఎన్గిఱ వాక్యత్తాల్ శొల్లప్పట్టతు' ఎన్ఱు తామ్ గ్రహిత్తస్వబుద్ధిస్థమాన అర్థత్తై పడియే'' ఎన్నై,

వాస్తవార్థమజ్ఞస్తత్తే!.

“మద్భక్తాన్” ౧ ఇత్యాదివచనత్తోడు ఏకార్థమాన “అమరవోరఙ్గమాఱుమ్” ౨ ఎన్గిఱ పాట్టిలే “అన్దణర్కళేలుమ్” ౨ ఎన్ఱు అపిశబ్దమ్ కాణ్గైయాలే ఇవ్వచనత్తిలుమ్ శ్రోత్రియశబ్దత్తోడే అపిశబ్దమ్ కూట్టిక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే ఇవ్వపిశబ్దమ్ తాన్ శ్రోత్రియత్వత్తుక్కు చణ్డాలత్వత్తోడుణ్డాన విరోధత్తై స్వరసమాకచ్చొల్లుకైయాలే అన్ద అపిశబ్దత్తోడేకూడిన శ్రోత్రియశబ్దఘటితమాన అవ్వచనమ్,

“శ్రోత్రియత్వాది విరోధిభూయసైయుళ్ళవిడత్తిలుమ్ భాగవతాపచారమ్ ఆవర్త్తాల్ వరుమ్ ప్రతిహతియొన్ఱుమిన్ఱిక్కే అసఙ్కోచేన స్వఫలజ్ఞైక్కొడుక్కుమ్” ఎన్నుమర్థత్తైచ్చొల్లిక్కొణ్డు, “అన్ద శ్రోత్రియత్వాది విరోధమిల్లాతవిడత్తిలుమ్ అన్ద భాగవతాపచారమ్ అసఙ్కోచేన స్వఫలజనకమామ్” ఎన్నుమర్థత్తై కైముతికన్యాయత్తాలే శొల్లిక్కొణ్డు, “భాగవతాపచారమ్ శ్రోత్రియాశ్రోత్రియ సాధారణ్యేన సర్వవిషయత్తిలుమ్ అప్రతిహతశక్తికమాయ్క్కొణ్డు సఙ్కోచమిన్ఱిక్కే ఫలిక్కుమతాయిరుక్కైయాలే అతుక్కు అధికారినియమమిల్లై” ఎన్నుమత్తై తాత్పర్యమాక పర్యవసానగత్యా ప్రతిపాదిక్కై అవ్వచనత్తిల్ భాగవతనిన్దైయాలే చణ్డాలత్వత్తై అడైయుమవన్ అపిశబ్దసమభివ్యాహృత శ్రోత్రియశబ్దత్తాలే విశేషిత్తతఱ్కు ఫలమాకైయాలేయుమ్,

శ్రోత్రియత్వమ్, “సర్వేస్మైదేవాబలిమావహన్తి” ౩ “సకలభాగవతాయము విశయంగచ్ఛన్తి” ౪

ఎ. అ.—“యతినాంశతమేకేన మన్త్రరాజాధ్యాపకేనసోసమమ్” ౫ ‘విద్యతే ప్రాజాపత్యంరాయస్పోషంగౌపత్యమ్ తతోమృతత్వమశ్నుతే తతోమృతత్వమశ్నుతే” ౬

“సన్ధాంచయాంసందధే బ్రహ్మణైపరమతే తస్మిన్నుతజీర్ణేశయానే” ౭ ఇత్యాదిశ్రుతికళాలే భాగవతవైభవజ్ఞానత్తుక్కు ఉడలాయిరుక్కైయాలే, అత్తై “భాగవతదోషజ్ఞానకార్యమాన నిన్దాహేతు” ఎన్నై విరుద్ధమాకైయాలేయుమ్,

రజస్తమస్సుక్కళాలే కలఙ్గియుణ్డామహంకారత్తుక్కు ‘నామ్ శ్రోత్రియాశన్ఱో’ ఎన్ఱు, శ్రోత్రియత్వమ్ అవలంబమాకిఱాపోలే, “నామ్ అహంకారహేతువాన శ్రోత్రియత్వాదికళిల్లాత విలక్షణాళన్ఱో,’ నామ్ పరమభాగవతాళన్ఱో, ‘పరిచర్యాత్మకం కర్మశూద్రస్య’ ౮ ఎన్ఱు, నామ్ శుశ్రూషైజన్మసిద్ధమాక ప్పెఱ్ఱవర్కళన్ఱో,, ‘నస్త్రీస్వాతన్త్ర్యమర్హతి’ ౯ ఎన్ఱు, నామ్ పారతన్త్ర్యమ్ జన్మసిద్ధమాకప్పెఱ్ఱవర్కళన్ఱో, ‘కులమ్తాఙ్గుశాతికళ్ నాలిలుమ్ కీழ్ఇழిన్దు’ ౧౦ ఎన్ఱు, నామ్ సర్వస్మాత్పరనైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమాకప్పెఱ్ఱవర్కళన్ఱో,” ఎన్ఱు, ఇత్యాది ప్రకారత్తాలేయే శ్రోత్రియత్వముమ్ భాగవతత్వముమ్, శూద్రత్వముమ్, స్త్రీత్వముమ్, శ్వపచత్వముమ్ ఎల్లామ్ అహంకారావలంబమాకక్కాణ్గైయాలే, తావన్మాత్రత్తాలే “అత్తైల్లామ్ అహంకారహేతుక్కళ్” ఎన్నై, అనుపపన్నమాకైయాలేయుమ్,

అప్పడికొళ్ళిల్ భాగతత్వముళ్పడ త్యాజ్యమాక ప్రసఙ్గిక్కైయాలేయుమ్,

విషమ్ తలైమణ్డికొణ్డవన్ తిక్తపదార్థత్తై మధురమాకవుమ్, మధురపదార్థత్తై తిక్తమాకవుమ్ నిన్దాశ్లాఘైకళై పణ్ణిల్ అతుక్కు హేతుపదార్థదోషముమ్, ఇన్ద్రియదోషముమ్, అధికారిదోషముమిన్ఱిక్కే “విషమేహేతు” ఎన్నుమిడమ్ అన్యత్రవ్యభిచార సహచారఙ్గళాలే నిర్ణీతమాకిఱాపోలే, నాథమునికళ్ తుడఙ్గి అస్మదాచార్యపర్యన్తమాక ఎల్లారుమ్ శ్రోత్రియరాయిరున్దవైత్తే భాగవతశేషత్వత్తిలేయాన్ఱి, పోరుకైయాలేయుమ్,

అశ్రోత్రియరాయిరున్దపలరుమ్ నిన్దైపణ్ణక్కాణ్గైయాలేయుమ్,

“నిన్దైక్కుహేతు శ్రోత్రియత్వదోషమన్ఱు,” ఎన్నుమిడముమ్,

౧॥ ౨॥ తిరుమాలై. ౩॥ తైత్తిరీయోపనిషత్-౧-౫-౩. ౪॥ ౫॥ నృసింహపూర్వతాపనీయోపనిషత్. ౫-౧౦. అష్టోత్తరశతోపనిషత్ పుస్తకే “పూర్వతాపనీయోపనిషదధ్యాపకశతమేకమేకేనమన్త్రరాజజాపకేనతత్సమమ్” ఇతి దృశ్యతే. ౬॥ నారాయణోపనిషత్. ౭॥ ౮॥ ౯॥

వయంహి సర్వవర్ణేభ్యో నీచాధర్మత ఏవచ?|" ఇతి భాగవతత్వాదీనహం కారస్స్వ్రేత్తథా॥ తదా భాగవతత్వస్య త్యాజ్యత్వం సంభవేద్ధ్రువమ్|.

మూ॰ ౭౦౮ —జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్, అపకర్షముమ్, పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇழవుక్కుమ్, అప్రయోజకమ్॰

వ్యా॰—అపకృష్టజన్మాదికళ్ తాన్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలామో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

ఏ. అ. —"భాగవతనిన్దైపణ్ణు మిడత్తిలుమ్ అకృత్యకరణాదికళాలే నియమేనానుమితఙ్గళాయిరుక్కుమ్ రజస్తమస్సుక్కళినుడైయ అభివృద్ధియే అన్ద భాగవతనిన్దైక్కుమ్ హేతు" ఎన్నుమిడముమ్ సిద్ధమాకైయాలేయుమ్,

ఏతద్విరోధేన సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయమ్ ఇఙ్గుమ్ ప్రవృత్తియాతాకైయాలేయుమ్,

"నిన్దై" ౧ ఎన్గి, ఆపదార్థత్తై 'పత్తిప్పరాకిల్' ఎన్ఱు, యద్వ్యాలిఙ్గితమాక ఆళ్వారనుసన్దిత్తైయాలే అన్దయదిశబ్దమ్ 'శ్రోత్రియరాయిరుక్కుమవర్కళ్ పత్తియార్కళ్ ఒరుకాల్ పత్తిప్పరాకిల్' ఎన్ఱు, శ్రోత్రియత్వరూప భాగవతనిన్దావిరోధిసమవధాన ప్రయుక్తనిన్దాదౌర్లభ్యత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహార న్యాయత్తాలే, 'శ్రోత్రియత్వమ్ నిన్దాహేతు' ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతు ఇశ్లోకమ్" ఎన్గై, తత్త్వదర్శివచన విపరీతమాకైయాలేయుమ్,

ఇన్దయదిశబ్దార్థత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి మూలత్తిలుమ్ [ఇழవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్] ఎన్ఱు, "బ్రాహ్మణ్యమ్ వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాకైయాలే, ప్రాయేణ ఇழవుక్కు ఉఱుప్పాకాతు" ఎన్నుమిడమ్ తోఱ్ఱుయదిలిఙ్గితమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలేయుమ్,

"'బ్రాహ్మణ్యమ్ విశేషిత్తుచ్చొల్లుకిఱతు వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతు' ఎన్గిఱ భ్రమత్తాలే, అతుతానే ఇழవుక్కు ఉఱుప్పాకైయాలే, త్యాజ్యమ్" ఎన్ఱు, మూలత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్యామైయాలేయుమ్,

"శ్రోత్రియత్వమ్ భాగవతనిన్దావిరోధి" ఎన్నుమ్,

"అన్ద శ్రోత్రియత్వత్తుక్కు మూలమాన బ్రాహ్మణ్యముమ్ అన్ద శ్రోత్రియత్వద్వారా భగవల్లాభహేతు' ఎన్ఱుమ్,

"ఇప్పడి బ్రాహ్మణ్యశ్రోత్రియత్వఙ్గళ్ భగవల్లాభహేతుక్కళాయిరున్దతేయాకిలుమ్ అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్, దేహసంబన్ధోపాధికమాకైయాలే, అన్ద బ్రాహ్మణ్యత్తుక్కుమ్ మూలమానదేహమ్ గుణత్రయవత్తాయిరుక్కైయాలే, కర్మమడియాకప్పిఱన్ద సత్త్వాభివృద్ధియాలే, అన్ద దేహమ్ ఇవనుక్కు శమదమాదికళైనుషేనప్పిఱప్పిక్క వల్లాకిఱతోపాతే, కాదాచిత్కమాక ఒరుకర్మవిశేషత్తాలే అన్ద దేహత్తిలేయే రజస్తమస్సుక్కళ్ అభివృద్ధమాన దశైయిలే భాగవతాపచారత్తైవిళైత్తురుడిక్కుమతాయిరుక్కైయాలే అప్పడి త్రిగుణాత్మక దేహసంబన్ధోపాధికమాన బ్రాహ్మణ్యమ్ పులికిడన్ద కాడుపోలే, అనర్థసంభావనైయాలే త్యాజ్యమ్" ఎన్ఱుమిఱే కీழ్ గ్రన్థాభిప్రాయమ్?.

ఏ. అ. —ఈదృశత్యాజ్యత్వమ్ కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధికజన్మమెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ సాధారణమిఱే?

మేల్ చొల్లప్పుకుకిఱ ఉత్కృష్టజన్మరుడైయార్క్కుమ్ అభిప్రేతతు?.

[ఉత్కృష్ట జన్మాదికళ్] ఎన్గి, ఆవిడత్తిల్ [ఆది] శబ్దమ్ జ్ఞానవృత్తాదికళైచ్చొల్లుకిఱతు.

ఇతు, కీழ్ [బ్రాహ్మణ్యమ్ ఇழవుక్కు ఉఱుప్పు] ఎన్ఱు, జన్మత్తై ఇழవుక్కు ఉఱుప్పాకచ్చొన్నతు "జ్ఞానాదికళుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే.

(ఉఱుప్పాకిల్) ఎన్గిఱ "యది" శబ్దమ్ అనుషాదే-

(అపకృష్టజన్మాదికళ్ తాన్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలామో? ఎన్న) ఎన్ఱతు,

"'శ్వపచోపి మహీపాల! విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః|
విష్ణుభక్తివిహీనశ్చ ద్యతిశ్చ శ్వపచాధమః||' ౧

'విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ-పాదారవిన్దవిముఖాత్ శ్వపచం వరిష్ఠం మన్యే' ౩ ఎన్ఱు, త్యాదికళిలే, ఉత్తమాశ్రమియుమాయ్ శమదమాదిగుణపూర్ణనుమాయిరుక్కిఱ కేవలబ్రాహ్మణనై కాట్టిల్, అత్యన్తనికృష్టఙ్గళాన జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళైయుడైయ శ్వపచనై శ్రేష్ఠనాకచ్చొల్లుకైయాలేయుమ్,

'అవనై అప్పడి ఉత్కృష్టనాకచ్చొల్లుకైక్కు మూలమ్, "శ్వపచోపి" ౧ ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిల్ సిద్ధసాధ్యసమభివ్యాహారన్యాయసిద్ధమాన శ్వపచత్వత్తినుడైయ విష్ణుభక్తిహేతుత్వమ్' ఎన్గైయుచితమాకైయాలేయుమ్,

సాధాదయశ్శ్వో(త్రియాహీనకాచిత్తే పహంకృతిః॥ అశ్రోత్రియామాశ్వబహుశోనిన్దాంకుర్వన్తి సర్వదా॥ తన్న "శ్రోత్రియతానిన్దాహేతురేవ

వ్యా·—అత్తావతు:—

"జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్, పేఱ్ఱుకుమ్, ఇழவுకుమ్, ప్రయోజకమన్ఱు,, అవఱ్ఱిన్నుడైయ అపకర్షముమ్ ఇవై ఇరణ్డుకుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు," ఎన్నై.

అ.—'''ఉత్కర్షత్తిలుమ్ అపకర్షత్తిలుమ్ జన్మవృత్తఙ్గళ్ విశేషేణఅన్వయిక్కైయాలే,

తద్వదేవ ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళుమ్ పేఱ్ఱిలుమ్, ఇழవిలుమ్, విశేషేణ అన్వయిక్కుమదు' ఎన్నైయుచితమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱ్ఱుకుమ్ ఇழవుకుమ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—'విళక్కు ఇరుట్టైయిలే ప్రకాశిక్కుమాపోలే, ఈశ్వరన్నుడైయ వాత్సల్య సౌశీల్య సౌలభ్యఙ్గళెల్లామ్ చేతనదోషమ్ కాణ్డే ప్రకాశిక్కవేణ్డియిరుక్కైయాలే, తన్నుడైయ గుణఙ్గళ్ నిఱమ్బెరుక్కైక్కాక ఎమ్బెరుమాన్ తానే మేల్విழுన్దువన్దు కలన్దు దోషఙ్గళై భోగ్యమాకక్కొణ్డుమ్బడి పణ్ణిక్కొడుత్త అవ్వళియాలే విష్ణుభక్త్యభివృద్ధికు నికృష్ట జన్మవృత్తాదికళ్ హేతుక్కళ్' ఎన్నై, యుపపన్నమాకైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టవర్ణజాతరాన పెరియాழ்వారుమ్, తిరుమఙ్గైయాழ்వారుమ్, నికృష్టజన్మత్తై ఆస్థానమ్ పణ్ణుకైయాలుమ్,

నికృష్టజన్మవృత్తాదికళ్ అత్యుత్కృష్టఙ్గళాయ్క్కొణ్డు పేఱ్ఱుక్కుడలాక కుక్కైయిల్లామైయాలే, 'ఇవ్వర్థత్తుక్కు ఇన్నైవరాకిల్ కేట్పోమ్' ఎన్ఱు, జిజ్ఞాసుచ్చాభయైయాలే 'నికృష్టజన్మవృత్తజ్ఞానాదికళ్ తాన్ భగవల్లాభమాకిఱ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలామో?' ఎన్ఱు, ప్రశ్నమ్ పణ్ణ'' ఎన్నపడి.

(జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్, పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇழவுకుమ్, ప్రయోజకమన్ఱు) ఎన్నతు, "బ్రాహ్మణ్యమాకిఱజన్మోత్కర్షముమ్, వేదాధ్యయనతదర్థానుష్ఠానఙ్గళాకిఱ వృత్తోత్కర్షముమ్, ఒరుపడియాలే పేఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రయోజకముమాయ్, ఒరుపడియాలే ఇழவுకుమ్ ప్రయోజకముమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, అదు పేఱ్ఱుక్కుమ్ అసాధారణ ప్రయోజకమన్ఱు,, ఇழవుకుమ్ అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు,'' ఎన్నపడి.

ఎ. అ.—(అవఱ్ఱిన్నుడైయ అపకర్షముమ్ ఇవై ఇరణ్డుకుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు, ఎన్నై) ఎన్నతు,

'''శ్వపచత్వాదికళాకిఱ జన్మాపకర్షముమ్, అకృత్యకరణాదికళాకిఱ వృత్తాపకర్షముమ్, పరదుఃఖదుఃఖియాన ఎమ్బెరుమానుక్కు యిరక్కత్తుక్కుమ్ అధికారిక్కు వేణ్డుమ్ నైచ్యత్తుక్కుడలాయిరున్దుకొణ్డు పేఱ్ఱుక్కుమ్ ప్రయోజకమాయ్, భగవదపచార భాగవతాపచారఙ్గళై విళైత్తు అవ్వళియాలే ఇழవుకుమ్ ప్రయోజకమాయ్, ఇరుక్కైయాలే అదువుమ్ పేఱ్ఱుక్కుమ్ అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు,, ఇழవుకుమ్ అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు,' ఎన్నై,'' ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్ '''ఉత్కృష్టజన్మాదికళ్ ఇழவுకు ఉఱుప్పాకైయాలే, త్యాజ్యమ్' ఎన్ఱు, కీழ்చ్చొల్లామైయాలుమ్, [అదుతానే ఇழவுకు ఉఱుప్పాకిల్ త్యాజ్యమితి] ఎన్ఱు, యద్వ్యాలిఙ్గితమాకచ్చొన్న కీழ்వాక్యత్తిల్, స్వోపాధిభూత దేహస్వభావత్తాలే అనాయాసేనశమదమాదిసంపాదనద్వారా భగవల్లాభప్రయోజకమాన అన్ద బ్రాహ్మణ్యమ్తానే త్రిగుణమాన అన్ద దేహస్వభావత్తాలేయే కాదాచిత్కమాక భాగవతాపచారత్తైయుమ్ విళైత్తు అవ్వళియాలే యిழவுకుమ్ ప్రయోజకమాక యోగ్యతైయుణ్డాకైయాలే, 'ఇప్పడి పేఱిழவுకళిరణ్డుక్కుమ్ పొదువాన అదు త్యాజ్యమ్' ఎన్ను, బ్రాహ్మణ్యత్తిన్నుడైయ త్యాజ్యత్తైక్కు భగవల్లాభాలాభఙ్గళుక్కు అదు సాధారణప్రయోజకమాయిరుక్కైయే హేతువాకచ్చొల్లియిరుక్కైయాలే, స్వప్రయోజకోపాధిభూత అత్యద్రిక్తతమోగుణక దేహస్వభావత్తాలే భగవద్విషయత్తై యిழக்కైక్కు ఉఱుప్పాన భగవద్భాగవతాపచారఙ్గళై మిక్కవుమ్ విళైక్కవల్లాన శ్వపచత్వాదినికృష్టజన్మాదికళుక్కు ఉత్కృష్టజన్మాదికళై త్యాజ్యమాకచ్చొన్న హేతుమిక్కవుమ్ ఉణ్డాకైయాలేయుమ్, కీழ் ఉత్కృష్టజన్మాదికళై స్వరూపత ఏవ భాగవతాపచారద్వారా భగవద్విషయత్తై యిழக்కైక్కు అసాధారణప్రయోజకమాకచ్చొన్నతాకక్కొణ్డు తత్ప్రతికోటియాన అపకృష్టజన్మాదికళ్ పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమ్' ఎన్ను, శ్వాభిమతార్థత్తై శిలయుక్త్యాభాసఙ్గళాలేసాధిక్క అవకాశమ్పాఱ్ఱిఱ నికృష్టవర్ణోత్కర్షవాదియిన్నుడైయ ప్రత్యాశైఘటియాదు'' ఎన్నతాయిత్తు.

20-1-1901

వ్యా.—అన్ఱి, కేట్ట,

అ.—"అసంభవస్థలత్తిలే క్రమాన్వయత్తైత్యజిత్తాలుమ్ అథ సంభవిత్తవిడత్తిల్ తత్త్యాగమనుచితమ్:

[ప్రయోజకమ్ భగవత్సంబన్ధముమ్ అసంబన్ధముమ్] ఎన్ఱు, ఉత్తరత్రక్రమాన్వయమావశ్యకమాగైయాలే, అద్వదేవ ఇజ్గుమ్ క్రమాన్వయమ్ ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరత్తై వివక్షిత్తు తదనుగుణమాక అవతారిక్కై, (అన్ఱి, కేట్ట) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—"[బ్రాహ్మణ్యమ్ విలైచ్చెల్లుకిఱతు] ఎన్ఱు, ఇత్యాదియాన కీళ్ వాక్యద్వయమ్ కేవలోత్కృష్టవర్ణోత్కర్ష నిరాసపరమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

మేల్ [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్] ఇత్యాదివాక్యమ్, భాగవతోత్కృష్టవర్ణోత్కర్షవాదియిన్ఱుడైయవుమ్, భాగవతాపకృష్టవర్ణోత్కర్షవాదియిన్ఱుడైయవుమ్, మతఙ్గళుక్కు అనుగమేననిరాసపరమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

[జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ] ఇత్యాదినడువాక్యమ్ కేవలాపకృష్టవర్ణోత్కర్ష నిరాసపరమాక్కై ఉచితమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి ప్రథమయోజనై అరుళిచ్చెయ్తతు.

""""ఉత్కృష్టవర్ణమ్ త్యాజ్యమ్" ఎన్ఱైక్కుచ్చొన్న హేతునిక్కృష్టవర్ణాదికళుక్కుముణ్డాకైయాలే ఉత్కృష్టవర్ణోత్కర్షనిరాసత్తాలేయే అపకృష్టవర్ణోత్కర్షముమ్ తన్నడైయే నిరస్తమాయ్విడుకైయాలే, 'ఉత్కృష్టజన్మమ్ పేఱుక్కు ప్రయోజకమ్' ఎన్ఱుమ్, 'అపకృష్టజన్మమ్ ఇఴవుక్కు ప్రయోజకమ్' ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైయుణ్డాకలామిత్తనై యొழియ 'అపకృష్టజన్మమ్ పేఱుక్కు ఉడలామో!' ఎన్ఱి, శఙ్కైయుణ్డాకైక్కు ప్రాయేణయోగ్యతైయిల్లామైయాలుమ్,

[ప్రయోజకమ్ భగవత్సంబన్ధముమ్, అసంబన్ధముమ్] ఎన్ఱి, మేల్వాక్యమ్ క్రమాన్వయాశ్రయణత్తాలే ప్రయుక్తమాయిరుక్కైయాలే, ఇవ్వాక్యత్తైయుమ్ క్రమాన్వయత్తాలే యోజిక్కైయే స్వరసమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి కేవలోత్కృష్ట వర్ణోత్కర్షవాదినిరాసపరమాకవే [జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ] ఇత్యాదివాక్యత్తైయుమ్ యోజిప్పతాక శఙ్కాప్రదర్శనపూర్వకమాక అవతారిక్కై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్ఱి, కేట్ట) ఇత్యాదియాలే.

వ్యా.—"(ఇతిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై) ఎన్పతు (ఇఴవుక్కు ఉబయ్యామాకిల్ త్యాజ్యమామితే) ఎన్పతాకానన్ఱిర్,

అ.—"పూర్వయోజనైయిలే [అప్రయోజకమ్] ఎన్ఱతు, జాత్యేకవచనాన్తమ్;

ఇన్దయోజనైయిలే అవృత్త్యప్రత్యేకాన్వయమాకైయాలే వికవచనమ్ యథాశ్రుతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కర్షమ్ పేఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు) ఎన్ఱు.

ఎ. అ.—(ఇతిల్ జన్మవృత్తాదినియమమిల్లై ఎన్పతు ఇఴవుక్కు ఉబయ్యామాకిల్ త్యాజ్యమామితే ఎన్పతాకానన్ఱిర్) ఎన్ఱతు,

""""భాగవతాపచారత్తాల్ నశిత్తుప్పోనైక్కు జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళాల్వరుమ్ ఓరధికారినియమమిల్లై" ఎన్పతాకానన్ఱిర్,

"బ్రాహ్మణర్కళ్ సర్వరాలుమ్ పూజనీయర్కళ్" ఎన్ఱుమ్,

"అవర్కళైనిన్దిక్కిల్ స్వరూపనాశమ్ ఫలిక్కుమ్" ఎన్ఱుమ్,

"అవర్కళ్ నిన్దిత్తఙ్గళైచ్చెయ్యిలుమ్ అవర్కళుక్కు దోషమిల్లై" ఎన్ఱుమ్,

మఱ్ఱుమ్ పలపడియాలుమ్ శాస్త్రఙ్గళ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై అత్యాదరమ్పణ్ణిచ్చొల్లానిఱ్క,

"తత్త్వజ్ఞానాన్తర్భూతమాన భాగవతర్కళుడైయ జన్మాదికర్షచిన్తనమ్ అవర్కళుక్కు చణ్డాలత్వావహమ్" ఎన్ఱుమ్,

"అవర్కళుడైయజన్మాద్యుత్కర్షమ్ భాగవతనిన్దాఫలభూతమాన చణ్డాలత్వత్తై నివర్త్తిప్పిత్తుక్కొళ్ళుకైక్కు ఉడలాకాతమాత్రమన్ఱి, కేట్ట అన్దఫలత్తైచ్చిఱితుసంకోచిప్పిత్తుక్కొళ్ళుకైక్కుమ్ ఉడలాకమాట్టాతు" ఎన్ఱుమ్,

ఇఙ్ఙనే "జన్మాదికళాల్వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ వరైయిల్లై" ఎన్ఱు, శొల్లలామో?' ఎన్ఱు, నాకొపణ్ణిన ప్రశ్నత్తుక్కు 'జన్మాదికళాల్వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ ప్రయోజనమిల్లై' ఎన్ఱు, కీఴ్చ్చొన్నమాత్రత్తైయాకిలుమ్ సాధిత్తువిడాతపడి, [అతుతాన్] ఇత్యాదియాలే, 'కీఴ్చ్చొన్నమాత్రమేయన్ఱు, భగవద్విషయత్తైయొరుపడియాలే ఇఴక్కైక్కుముఉపాయమాకైయాలే అతుత్యాజ్యముమామాడ' ఎన్పతాకానన్ఱిర్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా॰---ఇజ్జన్నైకొల్లలామో!,

వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాక్కైయాలే, జన్మవృత్తజ్జళిన్నడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలాక్కవుమ్,

అవఱ్ఱిన్నడైయ అపకర్షమ్ అధ్యయనాదిక్కళుక్కు అనర్హమాక్కైయాలే, ఇఴ్హవుక్కు ఉడలాకవుమ్, కొళ్ళవేణ్డావో!'' ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మవృత్తజ్జళిన్నడైయ) ఎన్ఱుతుడజ్జి.

వ్యా --అక్షావస్థ:--

''జన్మవృత్తజ్జళిన్నడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు,

అవఱ్ఱిన్నడైయ అపకర్షముమ్ ఇఴ్హవుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు,'' ఎన్గై.

ఎ. అ.--(ఇజ్జన్నైకొల్లలామో?) ఎన్ఱతు, ''''యథాభూతవాదిహి శాస్త్రమ్?'' ౧ ఎన్గిఱపడియే, యథార్థవాదియాన శాస్త్రమ్ మికవుమ్ ఆదరిత్తుక్కొణ్డుకైక్కు మూలమ్ ఇతిన్నడైయ భగవల్లాభహేతుత్వరూపవైభవమ్' ఎన్గై. ఉభయవాదిసంమతమాయిరుక్క, తద్విరుద్ధమాక ఇత్తై 'అప్రయోజకమ్' ఎన్ఱుమ్, 'అనర్థహేతుతయాత్యాజ్యమ్' ఎన్ఱుమ్, ఇజ్జన్నైకొల్లలామో!'' ఎన్ఱపడి.

శాస్త్రవిరోధేన కొల్లవేణ్డుమ్ క్రమత్తైచ్చొల్లుకిఱతుమేల్ [వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే] ఇత్యాదియాలే.

[వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే భగవల్లాభహేతువాక్కైయాలే] ఎన్ఱు, మూలవాక్యమ్ తన్నైయేయిట్టుచ్చొన్నతు, ''ఇవ్వర్థముమ్ మూలత్తిల్ కీఴ్ అభ్యుపగతమ్'' ఎన్నుమత్తై అఱివిక్కైక్కాక.

(హేతువాక్కైయాలే) ఎన్ఱతు, ''ఉభయవాదిసంప్రతిపన్నశాస్త్రదర్శనాన్యథానుపపత్తిసిద్ధ హేతుత్వత్తైయుడైయతాక్కైయాలే'' ఎన్ఱపడి.

(జన్మవృత్తజ్జళిన్నడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు ఉడలాక్కవుమ్) ఎన్ఱతు, '''జన్మవృత్తజ్జళిన్నడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కుక్కారణ్ణుక్కుమ్ హేతు' ఎన్గిల్, ఉత్కృష్టజన్మవృత్తజ్జళై మాత్రమ్ శాస్త్రజ్జళాల్ ఆదరిత్తుచ్చొల్లుకైకారాణాక్కైయాలే, అప్పడి శాస్త్రజ్జళాలాదరిక్కప్పట్ట జన్మవృత్తజ్జళిన్నడైయ ఉత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు 'అసాధారణప్రయోజకమాక్కవుమ్'' ఎన్ఱపడి.

(అవఱ్ఱిన్నడైయ అపకర్షమ్ అధ్యయనాదిక్కళుక్కు, అనర్హమాక్కైయాలే ఇఴ్హవుక్కు ఉడలాక్కవుమ్ కొళ్ళవేణ్డావో?) ఎన్ఱతు,

ఎ. అ.--''అపకృష్టజన్మవృత్తజ్జళై పలవిడజ్జళిలుమ్ గర్హిత్తుక్కొల్లుకిఱ శాస్త్రజ్జళుక్కు అతుక్కళ్ అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహసంబన్ధాపాదకజ్జళాక్కైయాల్ వన్ద(?) వేదాధ్యయన-తదర్థజ్ఞాన-తదనుష్ఠానజ్జళుక్కు అనర్హమాయిరుక్కైయాకిఱ దోషత్తాలే భగవదలాభత్తుక్కు అసాధారణప్రయోజకమాయిరుక్కైయాకిఱ దోషమ్ విషయమ్' ఎన్ఱు, కొల్లవేణ్డుక్కైయాలే, అప్పడి శాస్త్రజ్జళాలే పలవిడజ్జళిలుమ్ గర్హిక్కళాయేయిరుక్కుమవ్వ అన్ద నికృష్టజన్మవృత్తజ్జళ్ వేదాధ్యయనాదిక్కళుక్కు అనర్హజ్జళాక్కైయాలే, ఇఴ్హవుక్కు అసాధారణప్రయోజకమాక్కవుమ్ కొళ్ళవేణ్డావో!'' ఎన్ఱపడి.

(ఎన్న) ఎన్ఱతు, ''ఎన్ఱు, కేవలోత్కృష్ట జన్మాద్యుత్కర్షవాదిశాస్త్రకేళ్వికక్కు'' ఎన్ఱపడి.

(జన్మవృత్తజ్జళిన్నడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు, అవఱ్ఱిన్నడైయ అపకర్షముమ్ ఇఴ్హవుక్కు ప్రయోజకమన్ఱు, ఎన్గై) ఎన్ఱతు,

'''జన్మవృత్తజ్జళిన్నడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ ఇరణ్డుమ్ ప్రాకృత దేహసంబన్ధాపాదకజ్జళాయిరుక్కైయాలే కర్మాధీనమాక వికరిత్తు కృత్యాకృత్యజ్జళిలేయూట్టుమ్ అన్ద దేహస్వభావత్తాలేయిణ్డుమ్ ఇఴ్హవుక్కుమ్ ప్రయోజకమాయ్, అపకృష్టజన్మత్తుక్కు వేదాధ్యయనయోగ్యత్తైయిల్లైయేయాకిలుమ్ ఔపదేశికజ్ఞానత్తాలే సర్వాధికారమాన సాధనత్తిల్ ఇత్తిస్త భగవద్విషయత్తైప్పెఱుక్కైక్కు యోగ్యమాయిరుక్కైయాలే, అవ్విరణ్డుమ్ భగవల్లాభత్తుక్కుమ్ ప్రయోజకముమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ సత్త్వోద్రిక్త దేహోపాధికమాన ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు శమదమాదిక్కళ్ స్వాభావికజ్జళాయుమ్ అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహోపాధికమాన నికృష్టజన్మత్తుక్కు కామక్రోధలోభాదిక్కళ్ స్వాభావికజ్జళాయుమ్ ఇరుక్కైయాలేయుమ్,

తత్, యదా భగవల్లాభాభావస్యాత్కృష్టిరోగ్నతా। తస్మాత్తేనాపిచరతో బ్రాహ్మణ్యం త్యాజ్యమేవహి॥ ఔపాధికజనీనాంహిత్యాజ్యతాభవతీదృశీ.

వ్యా.—పెఱ్ఱువుక్కేవన, భగవల్లాభతదలాభఙ్గళ్.

అ.—"[పెఱ్ఱువు] ఎన్గి, లాభాలాభఙ్గళుక్కు కర్తాక్కళాయిర్క్కిఱ [భగవల్లాభహేతు] ఎన్ఱు, లాభకర్తృత్వేన నిర్దిష్టనాన భగవానే కర్తృకారకమాక ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెఱ్ఱువుక్కేవన) ఇత్యాది.

ఏ. అ.—ఉత్కృష్టజన్మమ్ ప్రాయేణ భగవల్లాభహేతువాయుమ్, అపకృష్టజన్మముమ్ ప్రాయేణ తదలాభహేతువాయుమ్, ఇరుక్కైయై ప్పఱ్ఱి సకలశాస్త్రఙ్గళుమ్ ఉత్కృష్టజన్మత్తైయాదరిత్తుమ్, నికృష్ట జన్మత్తై అనాదరిత్తుమ్, పోరుగైయాలే, జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళిరణ్డుమ్ భగవల్లాభతదలాభఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాగైయాలే, జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్ పేఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు, అవఱ్ఱిన్నుడైయ అపకర్షముమ్ ఇఴవుక్కు అసాధారణప్రయోజకముమన్ఱు,' ఎన్ఱు" ఎన్నపడి.

ఆకైయిఱే శాస్త్రఙ్గళిల్ స్వాచార్యనుడైయ బ్రాహ్మణ్యనిన్దైయుమ్ శ్వపచాది ప్రశంసైయుమ్ కాణ్గిఱతు!.

"నికృష్టజన్మమ్, 'సమాశ్రయణమ్ సాధిత్తరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, ఉడైయవర్ తిరుక్కచ్చినమ్బియై ప్రార్థిక్క, అవర్ విశేషశాస్త్రమర్యాదైయాలే యోగ్యతైయుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, 'నమ్మిడత్తిల్ నీర్ ఆశ్రయిక్కై వైదికమర్యాదైక్కుప్పోన్దిరాతు' ఎన్ఱు, తిరుక్కచ్చినమ్బి విలక్కి అరుళినపడియే భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే నివృత్తమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

పూర్వకాలసంబన్ధమే హేతువాక ఎమ్బెరుమానుక్కు మఙ్గలాశాసనార్థమాన శిష్యార్జనమాకిఱపేఱ్ఱైయుమ్, ఉభయవేదాన్తఙ్గళాలుమ్ ఎమ్బెరుమానై ఆరాధిక్కైయాకిఱపేఱ్ఱైయుమ్, ఇఴక్కైక్కు అసాధారణప్రయోజకమాయిరుక్క, 'నికృష్టజన్మమ్ పేఱ్ఱిన్నుడైయ ఇఴవుక్కు అసాధారణప్రయోజకమన్ఱు,' ఎన్ఱు, శొల్లలామో?" ఎన్గి, ఆశఙ్కైయిలే పెఱ్ఱువుశబ్దఙ్గళుక్కు అర్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెఱ్ఱువుక్కేవన) ఇత్యాదినా.

వ్యా.—ప్రయోజకమావతు, ఫలిప్పిక్కుమతు.

అ.—ఇత్తాల్ "వక్ష్యమాణరీత్యా సౌకర్యదార్ఢ్యద్వారా శేషత్వానుసన్ధానలాభతదలాభఙ్గళుక్కు ప్రయోజకఙ్గళాకైయాలే, అపకర్షోత్కర్షఙ్గళుక్కు సామాన్యేన లాభాలాభప్రయోజకత్వకథనమ్ అనుచితమ్" ఎన్నుమ్ శఙ్కైపరిహృతై.

"'ప్రయోజయతి—నిష్పాదయతి' ఇతి ప్రయోజకః" ఎన్ఱు, ఫలిత్తర్థమ్, (ఫలిప్పిక్కుమతు) ఎన్ఱు.

"ఫల—నిష్పత్తౌ" ౧ ఎన్గిఱ ధాతు?.

ఏ. అ.—భగవల్లాభమావతు:—(పూర్వమ్ భగవల్లాభహేతువాకైయాలే) ఎన్గి, ఇవిడత్తిల్ (భగవల్లాభ) శబ్దార్థమాన కేవలపరార్థ భగవద్గుణానుభవకైఙ్కర్యలాభమ్;

స్వతస్సిద్ధనాయ్ అన్తర్యామితయా సర్వవ్యాపకనాయిరుక్కిఱ ఈశ్వరన్ స్వరూపతస్సర్వరాలుమ్ లబ్ధనాయిరుక్కైయాలే అనుభవకైఙ్కర్యవిశిష్టవేషత్తాలేయిఱే అవన్ ముముక్షుక్కళుక్కు ప్రాప్యనాకిఱతు?.

తదలాభమావతు:—[అతుతాన్ ఇఴవుక్కు ఉఱుప్పాకిల్] ఎన్గి, ఇవిడత్తిల్ [ఇఴవు] శబ్దార్థమాన, భగవద్గుణానుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై ప్పెఱ ప్పెఱాతపడి భగవద్విషయత్తుక్కు అకలాప్పోకై (ఫలిప్పిక్కుమతు) ఎన్నతు, "ఫలవత్తాక్కవల్లతు" ఎన్నపడి.

"ఫల—నిష్పత్తౌ" ౧ ఎన్ఱు, నిష్పత్త్యర్థకమాన "ఫల" ౧ ధాతు "ఫలతి బీజయుం సర్వత్ర శ్రియో ఈశ్వరగీశ్రిమః" - ఇత్యాదిస్థలఙ్గళిల్ సకర్మకమాక ప్రయుక్తమాకక్కాణ్గిఱతిఱే!.

ఫలవత్తాక్కవల్లతాకైయావతు, సాధనత్తై ఫలోపధాయకమాక్కవల్లకై.

వ్యాపారమిఱే సాధనత్తై ఫలోపధాయకమాక్కవల్లతు?.

ఆక ప్రకృతత్తిల్ "వ్యాపారత్వమ్ ప్రయోజకత్వమ్" ఎన్ఱు, కాణ్తు.

"క్షీణ్ [బ్రాహ్మణ్యమ్ విట్టెచ్చెల్లుకిఱతు] ఇత్యాదివాక్యత్తాలే జన్మోత్కర్షత్తిన్నుడైయ శాస్త్రోక్త భగవల్లాభహేతుత్వత్తై అఙ్గీకరిత్తు వైత్తు 'ఇవ్విడత్తిల్ అతు ప్రయోజకమన్ఱు,' ఎన్ఱు, శొల్లలామో?" ఎన్ఱాల్

౧॥ ధాతుపాఠే, భ్వా. ప. అక. సేట్. ౨॥

తదభావోపక్ష్యమాణోత్కృష్టజన్మవతాం భవేత్।. యథా చ రాజతేదీవః చరితేతమసాగృహే॥ తథేశ్వరస్య వాత్సల్యసౌశీల్యాదిగుణాస్పదం।

వ్యా.—ఉత్కృష్టజన్మవృత్తజ్ఞాను౦డైయవర్ క౯ళిల్ శిలర్ ఇఴిప్పారుమ్ శిలర్ పెఱువారుమాక క్కాణ్కైయాలుమ్,

అపకృష్ట జన్మవృత్తజ్ఞాను౦డైయవర్ క౯ళిలుమ్ [౫ అప్పడియే ఇరణ్డువకైయుమ్ ఉణ్డాకక్కాణ్కైయాలుమ్,

"ఇవైయిరణ్డుమ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు" ఎన్నుమిడమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే!.

అ.—"జనకమ్ జన్యవ్యాపకమాకైయాలే వ్యాపకమ్" ఎన్ఱపడి. వ్యాప్త్యభావబోధనార్థమ్, వ్యభిచారప్రత్యక్షత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఉత్కృష్ట జన్మవృత్తజ్ఞాను౦డైయవర్) ఇత్యాదినా.

ఎ. అ.—"అఙ్గసామాన్యతః భగవల్లాభప్రయోజకత్వమాత్రమ్ అఙ్గీకృతమ్;

ఇఙ్గు 'అసాధారణ ప్రయోజకత్వమిల్లై' ఎన్ఱు, నిషేధిక్కప్పడుకిఱతు" ఎన్ఱు, అవిరోధమ్ కణ్డుకొళ్వతు. [౧౫

"ఉత్కృష్టజన్మాదికళై మోక్షసాధనమాకచ్చొల్లుకిఱశాస్త్రఙ్గళై త్తాచిక్కు భగవల్లాభప్రయోజకత్వపరమాక్కియుమ్,

నికృష్టజన్మాదికళై నిన్దిక్కుఱశాస్త్రఙ్గళై నియమేన భగవదలాభప్రయోజకత్వపరమాక కొళ్ళవేణ్డియిరుక్క అప్పడిక్కైయుమ్ ప్రాయశః భగవదలాభప్రయోజకత్వ పరమాక్కియుమ్, ఇఙ్గనేశాస్త్రఙ్గళై సంకోచిప్పతువేణ్డా" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్టజన్మవృత్తజ్ఞాను౦డైయవర్కళిలే) ఇత్యాదియాలే.

(ఇవైయిరణ్డుమ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజకమన్ఱు, ఎన్నుమిడమ్) ఎన్ఱతు, "జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ క్రమేణపేఱిఴవుకళిరణ్డుక్కుమ్ అవ్యభిచరితమాక [౨౫ నియమేనప్రయోజకమన్ఱు' ఎన్నుమిడమ్" ఎన్ఱపడి.

(ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే!) ఎన్ఱతు, "అన్వయవ్యతిరేకవ్యభిచార ప్రత్యక్షసిద్ధమిఱే!" ఎన్ఱపడి.

కైఙ్కర్యరూపమాన భగవల్లాభతదభావఙ్గళ్ సర్వప్రత్యక్షయోగ్యమాకైయాలేయుమ్,

గుణానుభవరూప భగవల్లాభతదభావఙ్గళ్ తత్తత్పురుషప్రత్యక్షవిషయఙ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

మూ. ౨౦౯.—ప్రయోజకమ్, భగవత్సంబన్ధముమ్, అసంబన్ధముమ్.

౨౦౯.—"అవాల్ పేఱిఴవుకళుక్కు ప్రయోజకమావతు ఏతు' ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రయోజ [౫ కమ్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి.

అత్తావతు:

"భగవల్లాభమాకిఱపేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమ్,

అ. ౨౦౯.—(అప్రయోజకమ్) ఎన్ఱు, పర్యుదాసత్తుక్కు ప్రయోజకప్రసిద్ధివేణ్డుకైయాలే, తత్ప్రదర్శనపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" [౧౦ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవాల్) ఇత్యాది.

"స్వాభావికోఽస్యసంబన్ధః, ఉభయోరేషసంబన్ధః తత్సంబన్ధాను సన్ధానం నియమయతిసంబన్ధం సంబన్ధేనసహాహుడస్థితాః' ౧ ఎన్ఱు, సంబన్ధశబ్దమ్ అనన్యార్హశేషత్వత్తిలే ప్రసిద్ధమాకైయాలే ఇన్దసంబన్ధశబ్దమ్ తత్పరమాకై ఉచితమ్. [౧౫

ఎ. అ.—వృత్తజ్ఞానోత్కర్షాపకర్షఙ్గళుమ్ యథాయోగ్యమప్పడియే ప్రత్యక్షయోగ్యమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టవంశజాతత్వరూపమాన ఉత్కృష్టజన్మముమ్ ప్రత్యక్షసిద్ధమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

కీఴ్చ్చొన్న అన్వయవ్యతిరేక వ్యభిచార ప్రత్యక్ష [౨౦ ముణ్డాకక్కుఱైయిల్లైయిఱే?.

"తతశ్చ సంతతి స్మృత్యానుగృహీతేనచక్షుషా।

దృశ్యమానం బ్రాహ్మణ్యం ప్రత్యక్షత్వం సముచ్ఛ్రితి॥' ౨ ఎన్ఱు, "జాతిప్రత్యక్షసిద్ధమ్" ఎన్ఱు, ఆగమప్రామాణ్య సమర్థనత్తిలుమ్ అరుళిచ్చెయ్తారిఱే?. [౨౫

౨౦౯ (భగవల్లాభమాకిఱ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమ్) ఎన్ఱతు,

సిద్ధసాధనమాన స్వాధికారికళుక్కు భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళాకిఱ భగవల్లాభత్తై ఫలి[ప్పి]క్కుమ్పోతు, అతుక్కు ద్వారమాయ్ నిన్ఱతై ఫలోపధాయకమాక్కివిక్కుమతాన భగవల్లాభప్రయోజకమాకతు" ఎన్ఱపడి.

దుష్టేష్వతిరాజన్త ఇత్యస్మాదేవ కారణాత్| "నికృష్టత్వాంతుశ్లాఘప్రయోజకమ్" ఇతీరితమ్॥ అహంకారాయచేత్తత్వాత్ తద్విష్ణస్యాత్ప్రయోజకమ్|

వ్యా.—'నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్' ఎన్ఱు, ఇరుక్కైయాకిఱ భగవత్సంబన్ధమ్;

అ.—అతు సర్వత్రసర్వదా ఉణ్డాకైయాలే, [అసంబన్ధముమ్] ఎన్గిఱతదభావమ్ కూడాతాకైయాలే, తాదృశప్రసిద్ధార్థఘటిత తద్జ్ఞానరూపసంబన్ధమ్ భగవత్సంబన్ధశబ్ద వివక్షితమాకవుమ్, తద్ జ్ఞానమాకిఱసంబన్ధత్తినుడైయ అభావమ్ అసంబన్ధశబ్దవివక్షితమాకవుమ్, ప్రసిద్ధ్యనుగ్రహాన్యాయ్యత్వత్తాలే ఉచితమ్.

"శేషత్వజ్ఞానముమ్ సంబన్ధరూపమాకైయాలే, సంబన్ధశబ్దత్తిల్ జ్ఞానలక్షణై యిల్లై;

శేషత్వరూప ప్రసిద్ధార్థఘటితమాకైయాలే, ప్రసిద్ధిత్యాగముమ్ ఇల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్) ఇత్యాది.

"అనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానమ్ అధికారతయా భగవల్లాభ ప్రయోజకమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఉపాయమ్ అనధికారిక్కు ఫలాసాధనమాకైయాలే, శేషత్వ జ్ఞానాభావమ్ భగవల్లాభా భావప్రయోజకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తదలాభమాకిఱ) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—(నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్ ఎన్ఱు, ఇరుక్కైయాకిఱ భగవత్సంబన్ధమ్) ఎన్ఱతు,

"అవ్యభిచరితమాకైయాలే భగవల్లాభత్తుక్కు దృష్టద్వారా కారణమాయ్, సిద్ధోపాయత్తినుడైయ కృషిఫలమాయ్, అత ఏవ [తజ్జ]జన్యత్వేసతి తజ్జన్యజనకత్వరూపమాన వ్యాపారలక్షణ లక్షితమాయ్, ఇరుప్పతొన్ఱాకైయాల్ 'నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్గళ్' ఎన్గిఱ అధ్యవసాయాత్మక జ్ఞానరూపమాన భగవత్సంబన్ధమ్" ఎన్ఱపడి

ఇతుళ్ళార్క్కెల్లామ్ భగవల్లాభముణ్డో?

(తదలాభమాకిఱ ఇఴవుక్కుప్రయోజకమ్) ఎన్ఱతు, "ఇప్పడి అనాద్యచిత్సంబన్ధమాకైయాలే అతుక్కుద్వారమాయ్ నిన్ఱ తాదృశ ఫలోపధాయకమాకప్పణ్ణువిక్కుమతాన భగవదలాభమాకిఱ ఇఴవుక్కుప్రయోజకమాకవుమ్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—తదలాభమాకిఱ ఇఴవుక్కు ప్రయోజకమ్; తదనన్యార్హ శేషత్వ జ్ఞానాభావమాకిఱ తత్సంబన్ధాభావమ్" ఎన్ఱపడి.

అ.—ఇత్తాల్, "భగవత్సంబన్ధముమ్, అసంబన్ధముమ్, ఆచార్యాభిమానకారరూపసంబన్ధ తదభావఙ్గళ్' ఎన్ఱు. ఆయ్ప్పడియిలే యోజనై, భాగవతపదత్తుక్కు ఆచార్యపరత్వాస్వారస్యత్తాలుమ్, అసంబన్ధశబ్దత్తుక్కు ప్రసిద్ధిత్యాగప్రయుక్త అస్వారస్యత్తాలుమ్, అనుచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఎ. అ.—(తదనన్యార్హ శేషత్వ జ్ఞానాభావమాకిఱ తత్సంబన్ధాభావమ్ ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱతు,

"'అన్ద అచిత్సంబన్ధమ్ భగవదనుభవ వైరాగ్యజ్ఞైయిఴప్పిక్కుమ్పోతు స్వరూపతిరోధానత్తైప్పణ్ణినే ఇఴప్పిక్కైయాలే అన్ద అచిత్సంబన్ధజన్యమాయ్,

భగవద్విషయకానుభవ వైరాగ్యజ్ఞై యిఴక్కైక్కు దృష్టవిధయా కారణముమాయ్,

అత ఏవ వ్యాపారలక్షణాక్రాన్తముమాయ్, ఇరుక్కిఱ

"నామ్ భగవదనన్యార్హ శేషభూతర్" ఎన్గిఱ అధ్యవసాయాత్మక జ్ఞానాభావమాకిఱ భగవత్సంబన్ధాభావమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱపడి.

ఇతిల్లైయాతెల్లార్క్కుమ్ భగవదలాభముణ్డో?

ఆకిల్ ఉత్కృష్టజన్మోత్కర్షవాదియానవన్,

"సకలశాస్త్రజ్ఞనుమ్ ఆదరిక్కైయాలే మోక్షసాధనమాయిరుప్పతొన్ఱు జన్మోత్కర్షాదికళై యుడైయవర్కళ్ భాగవతరాకిలుమామ్, అభాగవతరాకిలుమామ్, 'శాస్త్రఙ్గళ్ ఎన్ఱ్కాకైయాలే ఇఴవుక్కు ఉడలాన నికృష్టజన్మాదికళై యుడైయవన్ నికృష్టన్' ఎన్ఱు, నినైక్కై తత్వజ్ఞానరూపమాయిరుక్క,

'భాగవతర్ అప్పడినినైక్కై మహాపచారమ్' ఎన్ఱుమ్,

'అవ్వపచారత్తుక్కుఫలమ్ స్వరూపనాశపర్యన్త నిత్యదణ్డాలత్వమ్' ఎన్ఱుమ్,

'సర్వాకృత్యజ్ఞైయుమ్ అదోషమాక్కవల్ల బ్రాహ్మణ్యమ్ అన్ద భాగవతాపచారఫలత్తినుడైయ స్వల్పాంశసంకోచత్తుక్కుమ్ ఉడలాకాతు' ఎన్ఱుమ్,

"ప్రయోజకం సర్వథా అస్త్యేవ' ఇత్యేతదీరితమ్। ప్రయోజకం కింతదితి?" ఇత్యేవం చేదుచ్యతే ధునా।:—"దృష్టద్వారా హేతుభూతా (౪) ఉత

ఎ. అ.—ఇప్పడి 'జన్మోత్కర్షాదికళిల్ ఒన్రుమ్ పఱైయిల్లై' ఎన్రుమ్, శొల్లలామో?" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేవణ్ణిన ప్రశ్నత్తుక్కు, "పేఱ్ఱుక్కు సిద్ధోపాయమ్, ఇఴవుక్కు అనాద్యచిత్సంబన్ధముమే హేతువాక సకలశాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, మఱ్ఱవైకళై సాధనమాకచ్చొల్లుకిఱ శాస్త్రఙ్గళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ద్వారతయా ప్రయోజకత్వమే విషయమాకచ్చొల్లవేణ్డుకైయాలే;

ఇతిల్ జన్మోత్కర్షనికర్షఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్ సిద్ధోపాయమ్ మేల్ విఴున్ద పేఱ్ఱైయణ్డుపణ్ణుమళవిల్ అతుక్కుమ్ దృష్టద్వారా సహకారియాయ్క్కొణ్డు ద్వారమాయ్, అచిత్సంబన్ధమ్ మేలిట్టు ఇఴవై యణ్డుపణ్ణుమళవిల్ అతుక్కుమ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ సహకారియాయ్క్కొణ్డు ద్వారమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

'జన్మాద్యుత్కర్షమ్ పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమాకవుమ్, అవఱ్ఱిన్ఱైయ అపకర్షమ్ ఇఴవుక్కు అసాధారణ ప్రయోజకమాకవుమ్, అక్కూట్టామైయాలే, జన్మోత్కర్షాదికళై యాదరిక్కుమ శాస్త్రఙ్గళుక్కెల్లామ్ అతుకళ్ ప్రాయేణ పేఱ్ఱుక్కు ద్వారమాయిరుక్కైయుమ్, అవఱ్ఱిన్ఱైయ అపకర్షత్తైనిన్దిక్కుమ శాస్త్రఙ్గళుక్కెల్లామ్ అవై ప్రాయేణ ఇఴవుక్కు ద్వారమాయిరుక్కైయుమాకిఱ సాధారణ ప్రయోజకత్వమే విషయమ్' ఎన్రుమ్, శొల్లవేణ్డుకైయాలే;

అన్వయవ్యతిరేకవ్యభిచారఙ్గళాలే పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణ ప్రయోజకమన్రికేయొழிన్ద జన్మోత్కర్షాదికళ్ అన్వయవ్యతిరేకఙ్గళిల్లాలుమ్ పేఱ్ఱుక్కు అసాధారణప్రయోజకమాయ్ ఆత్మజన్మరూపమాయిరుక్కుమ భగవదనన్యార్హశేషత్వ జ్ఞానరూప భగవత్సంబన్ధత్తైప్పెఱ్ఱు అత్యన్త నికృష్టఙ్గళాకైయాలే, అన్ద భగవత్సంబన్ధముడైయవర్కళై, పేఱ్ఱుక్కుమ్ ఇఴవుక్కుమ్ పొతువాయ్ నికృష్టమాయిరుక్కుమ జన్మాద్యుత్కర్షత్తైయుడైయవర్కళ్, తఙ్గళిల్ కుఱైయనినైక్కై విపరీతజ్ఞానరూపమాకైయాలుమ్,

నికృష్టరాయిరున్దవైత్తు ఉత్కృష్టవిషయత్తిల్ అపచారప్పడుమవర్కళ్-విషయత్తిల్ 'తేజీయసాం న దోషాయ' ౧ ఎన్గిఱ న్యాయమ్ ప్రవృత్తియాతాకైయాలుమ్,

ఎ. అ.—పేఱాకిఱ ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్, భాగవతాపచారఫలాదికళాకిఱ అనిష్టఙ్గళినుడైయ నివారణత్తుక్కుమ్, ప్రాకృతదేహసంబన్ధోపాధికఙ్గళాన జన్మోత్కర్షాదికళ్ ఉడలాకామైయాలే, 'జన్మాదికళాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తిల్ ఒన్రుమ్ పఱైయిల్లై'' కీఴ్చ్చొన్నత్తుక్కు ఒన్రుమ్ విరోధమిల్లై ఎన్రు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱారాయ్త్తు.

ఇప్పడి "యత్కృష్టజన్మాదికళిల్ పఱైయిల్లై'' ఎన్గైక్కుచ్చొన్న హేతుక్కళెల్లామ్ నికృష్టజన్మాదికళుక్కు మిక్కవుమ్ ఉణ్డాకైయాలే "అతిల్ పఱైయిల్లై'' ఎన్నుమిడమ్ కైముతికన్యాయసిద్ధమ్.

ఆక కేవలోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదియినుడైయ మతముమ్,
కేవల నికృష్టజన్మోత్కర్షవాదియినుడైయ మతముమ్,
నిరస్తమాయ్త్తు.
మేల్ భాగవతనికృష్ట జన్మోత్కర్షవాది-మతముమ్,
భాగవతోత్కృష్టజన్మోత్కర్షవాదిమతముమ్
నిరసిక్కప్పడుకిఱతు.

"అవర్కళావతుయార్'' ఎన్నిల్;

భగవత్సంబన్ధికళ్ "విలక్షణర్'' ఎన్రుమ్, "అవిలక్షణర్'' ఎన్రుమ్ ఇరణ్డుపడియాయిరుప్పర్కళ్.

అతిల్ విలక్షణరాకిఱార్,

"ముద్భక్తజనవాత్సల్యమ్'', ౨ "అక్కుఱ్ఱమప్పిఴై అవ్వియల్వే నమ్మై యాళ్కొణ్డతు'' ౩ ఇత్యాదిప్పడియే భాగవతర్కళిడత్తిల్ జన్మవృత్తాదిదోషఙ్గళుణ్డేయాకిలుమ్, అతెల్లామ్ గుణమ్పోలే ఉపాదేయమాయ్, తఙ్గళై ఎఴుతికొణ్డరుళ్వాప్పడియాన భాగవతభక్తిపర్యన్తమాక భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షత్తాలే అభివృద్ధమాన భగవద్భక్తిమాహాత్మ్యత్తాలే పక్షైక్కుఱఙ్గళాన ప్రాకృతదేహోపాధిక బ్రాహ్మణ్యాదివర్ణాశ్రమఙ్గళెల్లామ్ సవాసనమాకక్కుఴిన్ద, "తేవర్ణానాం పఞ్చమాశ్రమాణామ్'' ౪ ఇత్యాదిప్పడియే విలక్షణఙ్గళాన వర్ణాశ్రమఙ్గళుణ్డాకప్పెఱ్ఱు "తొణ్డక్కులత్తిలుళ్ళర్'' ౫ ఎన్గిఱపడియే ఏకకులాన్తర్భూతరాయ్, లోకవిలక్షణరాయ్, తొణ్డకులమాయ్, ఇరుక్కుమవర్కళ్.

ఇవర్కళిల్ అన్తర్భూతర్ ఇఙ్గునిర్గాతి.

అవిలక్షణరాకిఱార్,

భగవత్సంబన్ధ జ్ఞానముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ భాగవత

౧॥

౨॥ ౩॥

౪॥ ౫॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౬.

తద్వ్యాపారఫలీభూతాస్స్వాస్థ్యా — హియేస్థితాః। శేషభూతాభగవతస్తేనాన్యస్యకదాచన॥" ఇత్యేవంయద్భవేద్ జ్ఞానంతదేవస్యాత్ ప్రయోజకమ్।

ఎ. అ. — వాత్సల్యపర్యన్తమాక స్పెఱాస్సైయాల్ కుఱై అఱ్ఱియా తిరుక్కి — అ వర్ణాశ్రమాదిక్కళాల్ ప్రాకృతసజాతీయారాయ్,

అత్తనియాకవన్ద అభిమానత్తాలే భాగవతవిషయఙ్గళిలే జన్మాద్యు త్కర్షాపకర్షఙ్గళై యిట్టు నికర్షచిన్తైపణ్ణికొణ్డు తిరియుమవర్కళ్.

ఇవ్విలక్షణర్కళ్, "భాగవత నికృష్టజన్మోత్కర్షవాదికళ్" ఎన్నుమ్,

"భాగవతోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదికళ్" ఎన్నుమ్, ఇరణ్డుపడి యిరుప్పర్కళ్.

ఇవ్విరువరుమ్ ఇఙ్గుపూర్వపక్షికళ్.

అతిల్ భాగవతనికృష్ట జన్మోత్కర్ష వాదియానవన్,

"భాగవతర్కళాయిరున్దార్కళ్ నికృష్టోత్కృష్ట జన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భాగవతత్వాంశే సామ్యముణ్డాయిరున్దతేయాకిలుమ్,

కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ సాధనాన్తర యోగ్యతాపాదకమాయ్కొణ్డు సిద్ధోపాయచ్యుతి హేతువాయ్, నికృష్టవర్ణభాగవతానువర్తన ప్రతిబన్ధకమాయ్, ఇరున్దార్కళ్ బ్రాహ్మణ్యాదిక్కళై అపేక్షిత్తు,

కర్మజ్ఞానభక్తిరూపసాధనాన్తరానర్హతయా ఆకిఞ్చన్యాపాదకమాయ్కొణ్డు సిద్ధోపాయానుకూలమాయ్, తన్నిల్ నికృష్టరల్లామై యాలే సర్వవర్ణత్తిలుళ్ళ భాగవతర్కళై ఎల్లామ్ అనువర్త్తిక్కైక్కుమ్ ఉడలాయ్, ఇరుక్కైయాలే, భాగవతనిష్ఠానుకూలమాన శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మమే, అత్యుత్కృష్టమాకైయాలే,

అన్న జన్మోత్కర్షత్తోడే కూడిన భాగవతత్వత్తైయుడైయవన్, అతిల్లాత పూర్వవర్ణభాగవతనైప్పార్క్క విశిష్టన్" ఎన్ఱు, శొల్లుమవన్.

భాగవతోత్కృష్ట జన్మోత్కర్ష వాదియానవన్,

"భాగవతర్కళాన నికృష్టోత్కృష్ట జన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భాగవతత్వాంశే సామ్య ముణ్డాయిరున్దతేయాకిలుమ్,

స్వోపాధిభూతమాన అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహస్వభావత్తాలే అజ్ఞానాన్యథాజ్ఞాన విపరీతజ్ఞానఙ్గళై మిక్కవుమ్ విళైత్తు, భగవన్నిగ్రహ హేతుభూతమాన అకృత్యకరణాదిక్కళిల్ మూట్టామత్తాయ్,

అనైవ్యరాన అ భాగవతపూర్వవర్ణిక్కళ్ - విషయత్తిల్ ప్పణ్ణుమ్ నీచవృత్తిక్కుమ్ ఉడలాయ్,

ఎ. అ. — తత్త్వవివేకహేతువాన వేదాదిక్కళిల్ అనధికారాపాదకము మాయ్కొణ్డు భాగవతనిష్ఠావిరోధియాన, శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మత్తై ప్పార్క్క,

స్వోపాధిభూతమానసత్త్వో ద్రిక్తదేహస్వభావత్తాలే కృత్యాకృత్య వివేకత్తై విళైత్తు, భగవదభిమతఙ్గళైచ్చెయ్కైక్కుమ్ తదనభిమతఙ్గళై చ్చెయ్యామైక్కుమ్ ఉడలాయ్,

శమదమాదిక్కళుక్కు శీఘ్రనిష్పాదకమాయ్,

తత్త్వవివేకహేతుభూత వేదశాస్త్రాదిక్కళిల్ అధికారాపాదకమాయ్ కొణ్డు భాగవతనిష్ఠానుకూలమాన, బ్రాహ్మణ్యాదిజన్మమ్ అత్యుత్కృష్ట మాకైయాలే,

అత్తోడేకూడిన భాగవతత్వత్తైయుడైయవన్, అతిల్లాతశ్వపచాది భాగవతనైప్పార్క్క విశిష్టన్" ఎన్ఱు, శొల్లుమవన్.

ఇవ్విరువరుమ్ ప్రాకృతదేహసంబన్ధోపాధికఙ్గళాన బ్రాహ్మణ్యా ద్యుత్కృష్టజన్మత్తైయుమ్ శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మఙ్గళైయుమ్ ఓరోవఴి యాలే భగవత్సంబన్ధ సహకారిక్కళాక్కొణ్డు అవఱ్ఱుక్కు ఉత్కర్షమ్ శొల్లుమవర్కళాకైయాలే,

[జన్మవృత్తఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్ పేఱ్ఱు క్కుమ్ ఇఴవుక్కుమ్ అప్రయోజకమ్] ఎన్గిఱ కీఴ్వాక్యత్తాల్ 'ఉత్కృష్టజన్మత్తాల్వరుమ్ ఉత్కర్షత్తాలుమ్ నికృష్టజన్మత్తాల్ వరుమ్ ఉత్కర్షత్తాలుమ్ భగవల్లాభత్తుక్కు ఉపయుక్తమాన సహకారముణ్డు మిల్లై' ఎన్ఱుశొల్లి, కేవలోత్కృష్టజన్మోత్కర్షత్తైయుమ్, కేవలనికృష్ట జన్మోత్కర్షత్తైయుమ్ నిరసిత్తపోతే, కేవలోత్కృష్ట నికృష్టజన్మఙ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షత్తై అవలంబిత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ ఇవర్కళ్ తఙ్గళ్ మతముమ్ నిరస్తకల్పఙ్గళాయ్ విట్టపడియైక్కొణ్డు నమక్కెల్లార్క్కుమ్ పోతువాన దైహికజన్మోత్కర్షత్తై నావెల్లారుమొన్ఱాకచ్చేర్న్దు సాధిత్తుక్కొణ్డు పిన్బు నమ్మిల్ నముక్కుణ్డాన అవాన్తరభేదఙ్గళై విచారిత్తుక్కొళ్ళక్కడవోమ్" ఎన్ఱు, ప్రాకృతదేహసంబన్ధోపాధిక జన్మత్తుక్కు ఉత్కర్షమ్ శొల్లుమ్ వర్గద్వయముమ్ ఒన్ఱాకక్కూడి ఒరుమధ్యస్థముఖత్తాలే తఙ్గళిరువర్క్కుమ్ పోతువానశక్తికళాలే ప్రశ్నమ్పణ్ణ,

అన్న ప్రశ్నానువాదపూర్వకమాక అప్పడియే అవ్వర్గద్వయాభి మతపక్షద్వయత్తుక్కుమ్ పోతువాన ఉక్తికళాలే పోతువానదూషణ ఙ్గళైచ్చొల్లి అవ్వర్గద్వయత్తుక్కుమ్ అభిమతమానపక్షద్వయత్తైయుమ్ నిరసిక్కిఱతు మూలత్తిల్ మేల్ గ్రన్థత్తాలే.

సర్వేషామపి తల్లాభే ఇదం జ్ఞానపదాంబుజమ్। ఇదమేవాత్ర తేజ్ఞానమీశసంబన్ధ ఇత్యపి॥ తదభావపదాంతస్యాత్తదలాభేన సంశయః॥.

మూ.—౨౧౦. "భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డు మొకుఱ్ఱమో?" ఎన్నిల్;

వ్యా.—౨౧౦. ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాకళ్ ఇరువర్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్, భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు?,

---

అ.—౨౧౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాకళ్) ఇత్యాది.

(భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు) ఎన్ఱతు, "భాగవతత్వమ్ జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళుక్కు నాశకమన్ఱు," ఎన్ఱపడి.

వి. అ.—౨౧౦. "మూలత్తిల్ [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్] ఇత్యాదిప్రశ్నవాక్యార్థత్తైయుమ్ లాఘవాత్ ప్రష్టృతాత్పర్య ప్రదర్శనముఖత్తాలేయే అరుళిచ్చెయ్యాన్ (?," ఎన్ఱు, కొణ్డు అవ్వాక్యత్తుక్కు అవతారికై, (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాకళ్) ఇత్యాది.

(ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాకళ్ ఇరువర్కుమ్) ఎన్ఱతు,

"లోకత్తిల్ ప్రాచుర్యేణ ఉత్కృష్టఙ్గళాక వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱ వైశ్యత్వ-క్షత్రియత్వ-బ్రాహ్మణత్వ-మనుష్యగన్ధర్వత్వ-దేవగన్ధర్వత్వాది బ్రహ్మత్వపర్యన్తఙ్గళాన జన్మఙ్గళిల్ ఒరుజన్మత్తైయుడైయవనాకిఱ ఒరు ఉత్కృష్టజన్మావుక్కుమ్,

లోకత్తిల్ అప్పడియే నికృష్టఙ్గళాక వ్యవహరిక్కప్పడుకిఱ స్త్రీత్వ-శూద్రత్వ-మ్లేచ్ఛత్వ-శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మఙ్గళిల్ అన్యతమమాన జన్మత్తైయుడైయవనాకిఱ ఒరునికృష్టజన్మావుక్కుమ్,

ఆక ఇవ్విరువర్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్,

"ప్రశ్నవాక్యత్తిల్ భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానమాకిఱ భగవత్ప్రీతియోగిక సంబన్ధత్తుక్కు అనుయోగివాచకపదమ్ కూట్టిక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే,

అతు శేయ్యుమిడత్తిల్ ప్రష్టాక్కళుక్కు ప్రతిపక్షియాయ్ సిద్ధాన్తిక్కు అనభిమతమాయిరున్దాల్, భాగవతర్కళుక్కుళ్ళ ప్రకృతజన్మోత్కర్షాపకర్ష ప్రయుక్తపరస్పరతారతమ్యత్తై సాధిత్తుక్కొళ్ళైక్కాక్క వ్పణ్ణుకిఱ ఇప్ప్రశ్నత్తిలే ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాకళ్ ఇరువరిల్ ఒరువనై భాగవతనాకక్కొళ్ళక్కూడాతాకైయాలే, ఇరువరైయుమే భగవత్సంబన్ధానుయోగికళాకక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే,

ఎ. అ.—"ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మఙ్గళైయుడైయార్ ఇరువర్క్కుమ్' ఎన్ఱు, [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్] ఎన్ఱ, అత్తుక్కుమున్నే అన్ద భగవత్సంబన్ధానుయోగివాచకపదమ్ కూట్టిక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱు, కాట్టప్పట్టతు.

(భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్) ఎన్ఱతు,

"మూలత్తిల్, కీఴ్చ్చొన్నపడి భగవత్సంబన్ధమిల్లాత కేవలజన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ 'పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమన్ఱే, యాకిలుమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమాన భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు సహకారియాయ్క్కొణ్డు మతభేదేన నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమాకైయాలే, అప్పడి అన్దజన్మఙ్గళై పేఱ్ఱుక్కు ప్రయోజకమాకవృణ్ణిక్కొళ్ళుకిఱ భగవత్సంబన్ధమానతు సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనై నిర్హేతుకక్కృపైయాలే ఉణ్డువణ్ణిక్కొణ్డానాల్" ఎన్ఱపడి.

(భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు) ఎన్ఱతు,

"భాగవతత్వమ్ భగవత్సంబన్ధకార్యత్వమిత్తనైయొழియ జన్మసిద్ధాపకర్షవినాశముమ్, అసిద్ధోత్కర్షసిద్ధియుమ్, భగవత్సంబన్ధకార్యమల్లామైయాలే,

అన్ద భగవత్సంబన్ధముడైయ నికృష్టోత్కృష్టజన్మాక్కళిరువర్కుమ్ అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తాలే సిద్ధిత్తతాయుళ్ళతు ఇరువర్కుమ్ తత్కార్యమాన భాగవతత్వాంశత్తిలుళ్ళ సామ్యమాత్రమన్ఱో, ఉళ్ళతు" ఎన్ఱపడి.

(అన్ఱో,) ఎన్ఱ, అశబ్దత్తాలే "జన్మనాపిసామ్యమిల్లై" ఎన్నుమర్థమ్ సూచిక్కప్పడుకిఱతు.

ఇత్తాల్,

"'[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొకుఱ్ఱమో ఎన్నిల్] ఎన్ఱ, అవ్వాక్యత్తిల్ ఆక్షేపార్థకమాన ఓకారత్తాలే, 'భగవత్సంబన్ధముణ్డానాలుమ్ ఇరణ్డుమ్ ఒవ్వాతు' ఎన్ఱ, అప్రష్టృతాత్పర్యమ్ సూచిక్కప్పడుకైయాలే,

అప్పడి నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ ఒత్తుపోనైక్కు భగవత్సంబన్ధమ్ హేతువాకాతు' ఎన్ఱు, అవన్ పణ్ణుమ్ ప్రత్యవస్థానమ్,

'భగవత్సంబన్ధమ్ సర్వాపకర్షనిబర్హణపూర్వకసర్వోత్కర్షాపాదకమ్' ఎన్నుమర్థత్తుక్కు అవన్ ఇశైయామైయాల్ వన్దతు" ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

ఈశసంబన్ధరహితౌ జన్మోత్కర్షనికర్షకౌ। అత్యన్తభగవద్భక్తేష్వేతౌ నప్రయోజకౌ। తత్-ప్రయోజకసంబన్ధస్యైవేహాపహాతాతి తా।

వ్యా. —అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మఱ్ఱై యవనైప్పఱ్ఱ విశిష్టనన్ఱో?''

అ —(విశిష్టనన్ఱో,) ఎన్ఱ, త్తు. ''అధికనన్ఱో,'' ఎన్ఱ, పక్షే.

ఇవ్విడత్తిలే ''కేవలబ్రాహ్మణనుక్కుమ్ కేవలశూద్రనుక్కుముళ్ళ వెల్లై భాగవతబ్రాహ్మణనుక్కుమ్ భాగవతశూద్రనుక్కుమ్ కొళ్ళవేణుమ్'' ఎన్ఱు, సారస్థవాక్యమ్ ప్రశ్నాశయత్తిల్ వివక్షితమ్

ఎ. అ.—(అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మఱ్ఱై యవనైప్పఱ్ఱవిశిష్టనన్ఱో,) ఎన్ఱతుమ్,

''భాగవతత్వాంశసామ్యమాత్ర హేతువాయ్, ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాన్, ఇరుప్పుళ్ళ అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడే తనక్కు అసాధారణమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకియ దేహోపాధికజన్మత్తాలే సిద్ధమాన ఉత్కర్షత్తైయుడైయవన్,

అన్ద ఉత్కర్షమిన్ఱిక్కే యిరువర్క్కుమ్ పొతువాయిరుక్కుమ్ భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తై యుడైయవనాయిరుక్కుమ్ మఱ్ఱైయవనైప్పఱ్ఱ అధికనన్ఱో,'' ఎన్ఱ, పక్షే.

ఇవ్వాక్యత్తిల్ ''అత్తోడే ఉత్కృష్టజన్మత్తైయుడైయవన్ నికృష్టజన్మముడైయవనైప్పఱ్ఱ విశిష్టనన్ఱో,'' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్యాతే [అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మఱ్ఱైయవనైప్పఱ్ఱ] ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతైయాలే,

''[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో?] ఎన్ఱు, పణ్ణుకిఱ ప్రశ్నమ్.

భాగవతనుక్కు నికృష్టజన్మోపాధిక ఉత్కర్షకోల్లుమ్ రహస్యకు దృష్టిక్కుమ్,

ఉత్కృష్టజన్మోపాధిక ఉత్కర్షకోల్లుమ్ రహస్యబాహ్య స్పృష్టమ్పొతు'' ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు.

భ్రాన్తర్క్కళుడైయ నిరూఢవ్యవహారత్తాలే ఉత్కృష్టజన్మశబ్దమ్, త్రైవర్ణికత్వాదిక్కళిలుమ్, నికృష్టజన్మశబ్దమ్, శూద్రత్వాదిక్కళిలుమే యాకప్రసిద్ధి ప్రచురక్కళాయ్ వర్తిక్కకూడియాకిలుమ్,

జన్మోత్కర్షశబ్దమ్, ''జన్మనః+ఉత్కర్షః=జన్మోత్కర్షః'' ఎన్ఱాయ్

ఎ. అ.—ప్రాకృతజన్మసంబన్ధప్రయుక్తోత్కర్ష సామాన్యత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, తత్ద్వివక్షితోత్కర్షత్తై చ్చొల్లిక్కొణ్డు ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాయిరుక్కుమత్తై!.

''అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ జన్మనికర్షముడైయవనైప్పఱ్ఱ'' ఎన్ఱాకిలుమ్ అరుళిచ్చెయ్యాతే, [మఱ్ఱైయవనై] ఎన్ఱు, జన్మోత్కర్షముడైయవనుక్కు ఉణ్డాన ఆధిక్యత్తుక్కు అవధిభూతనానవనై సామాన్యమాక అన్యశబ్దత్తాలే అరుళిచ్చెయ్తతైయాలే,

''మఱ్ఱైయవనుడైయ జన్మోత్కర్షమ్ భాగవతాధిక్యావధిత్వత్తుక్కు ప్రయోజకతయా పూర్వపక్ష్యభిమతమ్,

జన్మోత్కర్షవానుడైయ ఆధిక్యత్తుక్కు ప్రయోజకమాన అన్ద జన్మోత్కర్షత్తినుడైయ అభావమాత్రమ్;

జన్మనికర్షముమ్ కూడవాధిక్యావధిత్వప్రయోజకతయా తదభిమతమన్ఱు,'' ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

(మఱ్ఱైయవన్) ఎన్ఱ, శబ్దమ్ జన్మోత్కర్షమ్ భిన్ననైయే శొల్లుకైయాలే,

''అన్ద జన్మోత్కర్షమ్ భేదమే అన్ద ఆధిక్యావధిత్వత్తుక్కు ప్రయోజకమ్'' ఎన్ఱు, తోన్ఱుకిఱతిల్లై?.

''జన్మనికర్షముడైయ మఱ్ఱైయవనై'' ఎన్ఱు, జన్మనికర్షత్తాలే మఱ్ఱైయవనై విశేషిక్కిల్ అతువుమ్ ప్రయోజకతయా అభిమతమాకత్తోన్ఱుమిఱే?.

''క్రిత్రే (ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్) ఎన్ఱు, ఇరువరుమే ప్రస్తుతరాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

పూర్వపక్షిక్కు తృతీయకోటియిల్లామైయాలేయుమ్,

(మఱ్ఱైయవనై) ఎన్ఱు, సామాన్యమాకచ్చొన్నాలుమ్, అర్థికమాక జన్మనికర్షముమ్ తోన్ఱక్కాణ్?'' ఎన్నిల్;

అర్థికమాకచ్చొన్నాలుమ్, అతు అధిక్యావధిత్వ ప్రయోజకమాన ఉత్కర్షాభావత్తుక్కు సాధకమాక అభిమతమిత్తనైయొழియ అతు అధిక్యావధిత్వత్తుక్కుమ్ ప్రయోజకమాక పూర్వపక్ష్యభిమతమన్ఱు.

''జన్మోత్కర్షాపకర్షజ్ఞళ్ ఇరణ్డుమున్ఱిక్కే ఆరోపజరాయ్ కొణ్డు భాగవతరాయిరుప్పారుమ్కూడ జన్మోత్కర్షవానుడైయ ఆధిక్యత్తుక్కు అవధిభూతర్'' ఎన్ఱి, కే పూర్వపక్షికళుక్కుళ్ళ పక్షమడైయాస్తుక్కు అభిమతమ్?.

మతభేదేనలాభస్యయస్మాత్ స్యాత్తాం ప్రయోజకౌ। తస్మాదిహేశసంబన్ధ స్సిద్ధో హాయస్యకస్యచిత్॥ సిద్ధే తుకశ్చ హాధిక్యవశతశ్చేష్యతే।

వ్యా·— ఎన్ఱు, నినైత్తువణ్ణుక్కిఅప్రశ్నత్తై అనువదిక్కిఱార్, (భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డు మొకుఱ్ఱమో ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

ఎ. అ.—ఆకైయిలే, "పెరియపెరుమాళ్ అయోనిజరాన ముతలాళ్వార్కళైయుమ్, పూర్వవర్ణజాతరాన మత్త్ర ఆళ్వార్కళైయుమ్విట్టు, జన్మనికర్షముడైయవరాన తిరుప్పాణాళ్వార్-విషయత్తిల్ భాగవతవైభవత్తై వళియిట్టతు" ఎన్ఱు, అవర్కళ్ శొల్లువతు?

ఇత్తాల్, [ఇరణ్డు మొకుఱ్ఱమో!] ఎన్ఱి, అ మూలవాక్యత్తిల్ అధిక్షేపసూచకమాన ఓ కారత్తాలే "ఒవ్వాతు" ఎన్నుమర్థమ్ కాట్టప్పడుకైయాలే,

"అన్ద సామాన్యభావమ్, ప్రస్తావుక్కు ప్రతితన్త్రాభిప్రేతమాన భాగవతర్కళుడైయ జన్మోత్కర్షాపకర్షప్రయుక్తమాన అవర్కళ్ తఙ్గళిల్ ఉణ్డాన పరస్పరతారతమ్యరూపమ్" ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు

(ఎన్ఱు నినైత్తు) ఎన్ఱతు, "అభినివేశవశీకృతచేతసాం బహువిదామపిసంభవతి భ్రమః" ౧ ఎన్ఱు, ఆళవన్దార్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే 'తన్నాముడైయ దైహికజన్మత్తుక్కు ఉత్కర్షమ్ శొల్లవేణుమ్' ఎన్ఱి, అభినివేశత్తాలే 'భాగవతజన్మనిరూపణమాకాతు' ఎన్ఱు, శాస్త్రఙ్గళ్ నిషేధిత్తిరుక్క, 'ఒరుభాగవతన్ జన్మత్తాలే ఉత్కృష్టన్' ఎన్ఱుమ్, 'మత్తైయవన్ అపకృష్టన్' ఎన్ఱుమ్, కీళ్ చొన్నపడియే భ్రమిత్తు" ఎన్ఱపడి.

(పణ్ణుక్కిఅప్రశ్నత్తై) ఎన్ఱతు,

"భాగవత దైహికజన్మోత్కర్షాపకర్షవాదికళ్ ఇరువరుమ్ శేర్న్ద తఙ్గళ్ ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాయ్ ఒరుమధ్యస్థన్ ముఖత్తాలే తఙ్గళ్ ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాన ఉక్తికళాలేపణ్ణుక్కిఅ ప్రశ్నత్తై" ఎన్ఱపడి

(ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళై చొల్లుక్కిఅతు) ఎన్ఱతు,

"లోకత్తిలే ప్రాచుర్యేణ ఉత్కృష్టఙ్గళాక వ్యవహారిక్కప్పడుక్కిఅ త్రైవర్ణికత్వాద బ్రహ్మత్వపర్యన్తఙ్గళాన ఉత్కృష్టజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱుమ్, అప్పడియే నికృష్టఙ్గళాక వ్యవహారిక్కప్పడుక్కిఅ స్త్రీత్వాదిశ్వపచత్వపర్యన్తఙ్గళాన నికృష్టజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱుమ్, ఆక ఇవ్విరణ్డుజన్మఙ్గళైయుమ్ శొల్లుక్కిఅతు" ఎన్ఱపడి.

వ్యా·— (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱు, ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళై చొల్లుక్కిఅతు.

ఎ. అ.—[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డు మొకుఱ్ఱమో!] ఎన్ఱి, అ వాక్యత్తాల్ పణ్ణిన ప్రశ్నాకారమ్,

భాగవతనికృష్టజన్మోత్కర్షవాదియాన రహస్యకుదృష్టికళుక్కుమ్,

భాగవతోత్కృష్ట జన్మోత్కర్షవాదియాన మిశ్ర సంప్రదాయనిష్ఠర్క్కుమ్, పొతువాక్కిఅపడి ఎఙ్ఙనే" ఎన్నిల్;

"[భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొకుఱ్ఱమో?] ఎన్ఱి, అవాక్యత్తాలే త్రైవర్ణికాద్యుత్కృష్ట జన్మముడైయారిల్ ఒరువనుమ్, స్త్రీత్వాది నికృష్టజన్మముడైయారిల్ ఒరువనుమ్,

ఆక ఇవ్విరువర్క్కుమ్ కేవలాపకృష్ట-ఉత్కృష్టజన్మఙ్గళై కాట్టిల్ ఉత్కర్షహేతువాన భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ అత్తాల్ అవ్విరువర్క్కుమ్ అన్ద భగవత్సంబన్ధకార్యమాన భాగవతత్వాంశసామ్యమాత్రముణ్డామిత్తనైపోక్కి,

అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళై పోక్కక్కైక్కుమ్ పణ్ణుక్కైక్కుమ్ వ్యత్యస్తమాక్కప్పణ్ణుక్కైక్కుమ్, ఉడలల్లామైయాలే, అన్ద భగవత్సంబన్ధముణ్డానపిన్బుమ్ పూర్వజన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ కులైయ అఱియాతిరుక్కైయాలే, అన్ద జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళుమ్ తన్నిల్, ఒత్తుపోక్కామైయాలే అ భాగవతరిల్ కాట్టిల్ ఉత్కర్షహేతువాయ్,

ఇరువర్క్కుమ్ పొతువాన అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడ అన్ద నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యపాదకమానత్తోరు జన్మత్తాల్వన్ద ఇతరాసాధారణమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాక్కిఅ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ ఉడైయనాయిరుక్కుమవన్,

అన్ద ఉత్కర్షమిల్లాత్తే ఇరువర్క్కుమ్పొతువాన భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తై యుడైయనాన మత్తైయవనైప్పత్త్ర అధికనన్ఱో," ఎన్ఱి, ఇత్తే ప్రశ్నమ్ పణ్ణినతు?.

ఇవ్వర్థత్తైయేయిఱే (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు);

అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మత్తైయవనైప్పత్త్ర

ఏ. అ.—విశిష్టనన్ఱో, ఎన్ఱు) ఎన్ఱుమ్ వ్యాఖ్యానవాక్యత్తిల్ ప్రస్తావిక్కప్పట్టదైయ తాత్పర్యప్రదర్శనముఖత్తాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ కిఱార్?

ఇప్పడిచ్చొన్నతిల్, రహస్యత్రయనిష్ఠర్కళుక్కు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమాక అభిమతమ్ నిక్కృష్టజన్మమ్:

ఇన్ద నిక్కృష్టజన్మమ్, భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమానదెయావదు:—

భగవదనన్యార్హశేషత్వాధ్యవసాయరూపమాన భగవత్సంబన్ధమ్, “నాకించిత్ కుర్వతశ్శేషత్వమ్” ఎన్ఱు అపడియే, ఇవనుక్కు ఆసన్నస్వరూపమాకాదే సత్తైప్పెఱుకైక్కాక అత్తాల్ భగవదిచ్ఛానుగుణమాక భగవానుక్కుప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమాకిఱ భగవదనువర్తనత్తై ఉణ్డుపణ్ణి కొణ్డిరుక్కుమవిలే అన్ద భగవదనువర్తనమ్ భాగవతానువర్తన పర్యన్తమల్లదు ఇరాదెయాలే, అన్ద భాగవతర్కళిల్ అన్తర్భూతరాన నిక్కృష్టవర్ణ భాగవతవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తుక్కు అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ హేతువామవిలే, అన్ద నిక్కృష్టజన్మమ్ సోపాధికనైచ్యముఖత్తాలే అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కుప్పణ్ణుమ్ సహకారముమ్,

అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ శేషత్వవిరుద్ధాహంకారగర్భకళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ నిన్ఱుమ్ నివర్తిప్పిక్కుమవిలే, అన్ద ఉపాయాన్తరఙ్గళాకిఱ కర్మజ్ఞానభక్తికళుక్కు నిక్కృష్టజన్మమ్ అనధికారాపాదకమాయ్క్కొణ్డు అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కుప్పణ్ణుమ్ సహకారముమాకిఱ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యత్తుక్కు హేతువాయిరుక్కై.

ఉత్కృష్టజన్మావాన భాగవతనాకిఱ మత్ప్రియవస్తుక్కు ఇల్లాతతాయ్,

నిక్కృష్టజన్మావాన భాగవతనుక్కే అసాధారణమాయ్,

అన్ద నిక్కృష్టజన్మసిద్ధములాన, వన్దపళ్ళమడైయారుక్కు అభిమతమాన జన్మోత్కర్షముమ్, అన్దజన్మోపాధికఙ్గళాన సర్వవర్ణావధికనైచ్యముమ్ కర్మజ్ఞానభక్తిరూప ఉపాయాన్తర అనధికారముమాకిఱ గుణవిశేషఙ్గళాలే, అన్ద నిక్కృష్టజన్మములైయ భాగవతర్, అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ అసంకోచేన ఫలోపధాయకమాకైక్కు ఉత్తమపాత్రమాయ్క్కొణ్డు అన్ద భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కైయే.

ఆకైయాలే, నిక్కృష్టోత్కృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ అత్తాలే సోపాధిక సర్వవర్ణావధికనైచ్య

ఏ. అ.—ఉపాయాన్తరానధికారరూపగుణవిశేషద్వారా సహకారియాయ్క్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కిఱ నిక్కృష్టజన్మత్తోడే యకిఞ్చిద్వర్ణావధిక ఉత్కర్షత్తుక్కుమ్ ఉపాయాన్తరాధికారత్తుక్కుమ్ ఉడలాయ్క్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధప్రతికూలమాయిరుక్కిఱ ఉత్కృష్టజన్మమ్ ఒప్పోక్కాదెయాలే, భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడ నిక్కృష్టజన్మసిద్ధమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ ఉడైయవరాయిరుక్కిఱ నిక్కృష్టజన్మభాగవతర్ అన్ద నిక్కృష్టజన్మత్తుక్కు విరోధియాన ఉత్కృష్టజన్మత్తైయుడైయనాయిరుక్కైయాలే, నిక్కృష్టజన్మసిద్ధ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకిఱ జన్మోత్కర్షమిన్ఱిక్కే భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తైయుడైయవరాయిరుక్కిఱ ఉత్కృష్టజన్మ భాగవతనాకిఱ మత్ప్రియవస్తువైప్పార్క్క అధికనన్ఱో ఎన్ఱు, వళ్ళమడైయారుడైయ అభిప్రాయానుగుణమాక ప్రశ్నవాక్యార్థపర్యవసానమ్.

మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనుక్కు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమాక అభిమతమాన జన్మమ్ ఉత్కృష్టమ్;

అదు భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకమానదెయావదు:—

అన్ద భగవత్సంబన్ధమ్ స్వకార్యమాన భగవదభిమత భగవదనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళై జనిప్పిక్కుమవిలే భగవదభిమతానభిమతఙ్గళై శాస్త్రమ్కొణ్డు అఱియవేణ్డుకైయాలే,

శాస్త్రజ్ఞానముమ్, శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళుమ్, భగవదనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు సహకారితయా ఆవశ్యకఙ్గళాకైయాలే,

అన్ద శాస్త్రాధికారత్తైయుమ్, శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళైయుమ్, ఉణ్డుపణ్ణిక్కొణ్డు ఉత్కృష్టజన్మమ్ పణ్ణుమ్ సహకారమాకిఱ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యత్తుక్కు హేతువాయిరుక్కై.

అన్ద ఉత్కృష్టజన్మత్తాల్ వన్ద ఉత్కర్షముమ్, అన్ద జన్మముడైయవర్, అన్ద జన్మసిద్ధమాన శాస్త్రాధికార శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళాలే, భగవత్సంబన్ధజ్ఞానమ్ శాస్త్రదృష్టికళాల్ కలక్కవొణ్ణాతపడి సుప్రతిష్ఠితమాయ్క్కొణ్డు భగవదభిమత్యవిరోధేన భగవదనుభవకైఙ్కర్యరూప ఫలోపధాయకమాకైక్కు ఉత్తమపాత్రమాయ్క్కొణ్డు భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కైయే:

ఆకైయాల్, ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ అత్తాలే అత్యుద్రిక్తసత్త్వగుణక దేహసంబన్ధోపాధికమాయ్ శాస్త్రాధికార శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళాలే భగవత్సంబన్ధానుకూలమాయిరుక్కిఱ ఉత్కృష్టజన్మత్తోడే అత్యుద్రిక్తతమోగుణక దేహ

మూ.—౨౧౧. ఒవ్వాత్తు.

వ్యా.—౨౧౧. ప్రస్తావానవన్ ఉత్కృష్టనాక నినైత్తత్తై అపకృష్టమాక్కవుమ్, అపకృష్టమాక్కనినైత్తత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, తిరువుళ్ళమ్పత్తి, అతుక్కు ఉత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒవ్వాత్తు) ఎన్ఱు.

అ.—౨౧౧ "మూలత్తిల్ [ఒక్కుమో] ఎన్ఱత్తు [ఒవ్వాత్తు] ఎన్ఱాయ్, ప్రశ్నోత్తరజ్గళ్ ఏకరూపజ్గళాయ్, వాక్యనైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తిస్తమాకైయాలే, 'ప్రశ్నోత్తరజ్గళిలే శబ్దమాత్రమ్ ఏకరూపమాయ్, తదర్థమానవైషమ్యమ్ వ్యత్యస్తమాయిరుక్కుమ్' ఎన్ఱు వివక్షిత్తాల్, వాక్యసార్థక్యముణ్డు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రస్తావానవన్) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—సంబన్ధోపాధికమాయ్ తన్మాంకశాస్త్రానధికార కామక్రోధలోభ మోహమదమాత్సర్య అభక్ష్యభక్షణ అపేయపాన అసేవ్యసేవా అభాష్య భాషణాద్యకృత్యకరణకృత్యాకరణ అజ్ఞానసంశయవిపర్యయవిస్మృతికళాకియ దోషజ్గళాలే భగవత్సంబన్ధ ప్రతికూలమాయిరుక్కియ నికృష్టజన్మమ్ ఒన్ఱుపోక్కాకైయాలే,

భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడ ఉత్కృష్టజన్మత్తాల్ వన్ద భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకియ జన్మోత్కర్షత్తైయుడైయ ఉత్కృష్టజన్మభాగవతన్ అన్ద ఉత్కృష్టజన్మవిరోధియాన నికృష్టజన్మత్తైయుడైయనాయిరుక్కైయాలే,

ఉత్కృష్టజన్మసిద్ధ భగవత్సంబన్ధానుకూల్యమాకియ జన్మోత్కర్షమిల్లత్తే భగవత్సంబన్ధమాత్రత్తై యుడైయనాయిరుక్కియ నికృష్టజన్మభాగవతనాకియ మత్తైయవన్నైప్పత్తు అధికన్నన్ఱో," ఎన్ఱు, మిశ్రసంప్రదాయినిష్ఠాభిప్రాయానుగుణ్యేన ప్రశ్నవాక్యార్థపర్యవసానమ్.

"అక్క ఇప్పడిప్రశ్నమ్ పణ్ణుకైయార్-మిశ్రసంప్రదాయినిష్ఠర్క్కళ్-ఇరువర్క్కుమ్ తన్నిత్తనియేతత్తదపేక్షిత విశేషత్తితే పర్యవసిక్కుమ్పడి పోఱుమాయిరుక్కైయాలే. 'ఇతు అవ్విరువర్క్కుమ్ పొతు' ఎన్నక్కడవైయిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

ఎ. అ.—౨౧౧. "[ఒవ్వాత్తు] ఎన్ఱి,ఱ సిద్ధాన్తివాక్యమ్ పూర్వపక్షోక్తార్థ ఇష్టాపత్తిపరమ్" ఎన్ఱి,ఱ భ్రమత్తైనివర్తిప్పిక్కైక్కాక తద్వాక్యతాత్పర్య ప్రదర్శనపూర్వకమాక అతుక్కు అవతారికై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రస్తావానవన్) ఇత్యాదియాల్.

(ప్రస్తావానవన్ ఉత్కృష్టమాక్కనినైత్తత్తై అపకృష్టమాక్కవుమ్, అపకృష్టమాక్కనినైత్తత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్, తిరువుళ్ళమ్పత్తి) ఎన్ఱత్తు,

"వక్ష్యమాణరీత్యా ప్రాకృత దేహోపాధికజన్మమడియాక వరుమవైయెల్లామ్ అనర్థహేతుక్కళాయ్ కొణ్డువస్తుతో భగవత్సంబన్ధ ప్రతికూలజ్గళాయిరుక్క, అవత్తిల్ శిలవత్తై భగవత్సంబన్ధానుకూలజ్గళాక్కవుమ్,

అవత్తుక్కడియానజన్మముమ్ అన్ద దోషజ్గళుక్కెల్లామ్ హేతువాకైయాలే నికృష్టమాయిరుక్క, అత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్,

దోషరూపమాన అన్ద దేహసంబన్ధోపాధిక ఉత్కర్షమిన్ఱిక్కే ఇరుక్కియ భాగవతజన్మమ్ నిర్దోషమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్క, అత్తై 'నికృష్టమ్' ఎన్ఱుమ్

భ్రమిత్తుక్కేళ్ ప్రశ్నమ్పణ్ణిన ప్రస్తావానవన్ ఉత్కృష్టమాక్కనినైత్త దేహోపాధిక ఉత్కర్షత్తైయుడైయ భగవతజన్మత్తై అన్దదేహోపాధిక ఉత్కర్షమాకియ దోషత్తైయుడైయతాయిరుక్కైయాలే నికృష్టమాక్కవుమ్,

అన్ద ఉత్కర్షమిల్లామైయాలే అవన్ నికృష్టమాక్కనినైత్త అన్ద దేహోపాధిక ఉత్కర్షమిల్లాత భాగవతజన్మత్తై అన్దదోషరూప ఉత్కర్షమిల్లామైయాలే నిర్దోషమాకైయాలే ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్,

యథావస్థితమాక తిరువుళ్ళమ్పత్తి' ఎన్ఱపడి.

'పూర్వపక్షి ఉత్కర్షహేతువాక ఎణ్ణి ఇరుప్పతెల్లామ్ సిద్ధాన్తిక్కు నికర్షహేతువాకిల్, పూర్వపక్షికళిల్ ఒరువన్ నికృష్టమాక ఎణ్ణి ఇరుప్పత్తైయుమ్, మత్తోరువన్ ఉత్కర్షహేతుమత్తయా ఉత్కృష్టమాక ఎణ్ణి ఇరుక్కైయాలే అవ్విరువర్క్కుమ్ పొతువాకప్రశ్నమ్ పణ్ణుమవస్థమ్ వికల్పేన ఇరణ్డుజన్మత్తైయుమ్ ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్ నికృష్టమాక్కవుమ్ ఎణ్ణి ఇరుక్కైయాలే, సిద్ధాన్తత్తిల్ ఇరణ్డుమ్ నికృష్టమాకవేణ్డియిరుక్క,

ప్రస్తావానవన్ నికృష్టమాక్కనినైత్తత్తై ఇవర్ ఉత్కృష్టమాక్కత్తిరువుళ్ళమ్ పత్తినపడి ఎన్? " ఎన్నిల్;

ప్రస్తావానవన్ "దేహోపాధిక ఉత్కర్షముడైయ జన్మమాకిలో, అతెల్లామ్ ఉత్కృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్,

24-2-1901

ఎ. అ.—“అన్ద దేహోపాధిక ఉత్కర్షమిల్లాత తైకువో, అవైల్లామ్ నికృష్టర్గళ్” ఎన్ఱుమ్,

“ఇన్నతు ఇన్నియతు” ఎన్ఱు, విశేషియాతపడి, సామాన్యమాగ దేహోపాధిక ఉత్కర్షావచ్ఛేదేన ఉత్కృష్టత్వత్తైయుమ్, తదభావా [౫
వచ్ఛేదేన అపకృష్టత్వత్తైయుమాగనినైత్తు ప్రశ్నమ్పణ్ణుకైయాలే,

అవర్ దేహోపాధిక ఉత్కర్షమాగ ఎణ్ణి ఇరుప్పతెల్లామ్ ఇల్లాతతు, సిద్ధాన్తత్తిల్ విలక్షణరిడత్తిలేయాకైయాలే,

ప్రస్తావాన్వర్ దేహోపాధిక ఉత్కర్షాభావవత్త్వరూపేణ అన్ద విలక్షణర్కళై జన్మోపాధిక ఉత్కర్షవత్ భాగవతాధిక్యావధిత్వరూప నికర్షవాన్ కళాగనినైత్తిరుక్కైయాలే,

అవర్కళే సిద్ధాన్తత్తిల్ సర్వోత్కృష్టర్కళాకైయాలే, ప్రస్తావాన్వర్ నికృష్టమాగనినైత్తై సిద్ధాన్తత్తిల్ ఉత్కృష్టమాకత్తిరుప్పతు పర్యవసిక్కైయిల్లైయిఱే?

అథవా:— [౧౫

(ప్రస్తావాన్వర్ ఉత్కృష్టమాగనినైత్తై అపకృష్టమాగవుమ్, అపకృష్టమాగనినైత్తై ఉత్కృష్టమాగవుమ్, తిరుప్పుమ్ పర్యవసి)
ఎన్ఱతు,

“ప్రస్తావాన్వర్ ఉత్కృష్టమాగ భ్రమిత్త అపకృష్టజన్మత్తై అపకృష్టమాగవుమ్, అపకృష్టమాగభ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తై ఉత్కృష్టమాగవుమ్ యథావస్థితమాగత్తిరుప్పుమ్పర్యవసి” ఎన్నపడి.

మేల్మూలత్తిల్ ఇవ్వర్థత్తై ఉపపాదిక్కుమ్పోతు, [అపకృష్టరూప ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు] ఎన్ఱు, మూలకారర్ తామ్ ఉత్కృష్టమాగత్తిరుప్పుమ్పర్యసిన ప్రస్తావాలే అపకృష్టమాగ భ్రమిక్కప్పట్టజన్మత్తై ఉత్కృష్టత్వేన విశేషిత్తు ఎడుత్తు అతినుడైయ ఉత్కృష్టతైయై [౨౫
ఉపపాదిక్కైయాలే,

ఇప్పుమ్ ఉత్కృష్టత్వాపకృష్టత్వ విశేషణజ్గళ్ సిద్ధమిఱే!

ఆగ ఇప్పడివిశేషణమ్ సిద్ధమాకైయాలే ప్రస్తావాన్వర్ వికల్పేన పణ్ణుడైయ అభ్రయిక్కుమ్పోతు, ఉత్కృష్టవర్ణజాత భాగవతజన్మజ్గళై ఎల్లామ్ నికృష్టమాగవుమ్, [౩౦

నికృష్టవర్ణజాత భాగవతజన్మజ్గళై ఎల్లామ్ ఉత్కృష్టజ్గళాగవుమ్, నినైక్కైయాలే,

అప్పడినికృష్టజ్గళాగనినైక్కప్పట్ట ఉత్కృష్టవర్ణజాత భాగవత

ఎ. అ.—జన్మజ్గళుక్కుళ్ళే విలక్షణరుడైయజన్మజ్గళ్ సిద్ధాన్తరీత్యా ఉత్కృష్టజ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టజ్గళాగనినైక్కప్పట్ట నికృష్టవర్ణజాతభాగవతర్కళుడైయ జన్మజ్గళుక్కుళ్ళే అవిలక్షణజన్మజ్గళెల్లామ్ అప్పడియే అతినికృష్టజ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఇప్పడియే మిశ్రసంప్రదాయిపక్షత్తై ఆశ్రయిత్తపోతుమ్ ఉత్కృష్టమాగ నినైక్కప్పట్టతుక్కళుక్కుళ్ళే అవిలక్షణజన్మజ్గళెల్లామ్ ఉత్కృష్టజ్గళాయిరుక్కైయాలేయుమ్, [౧౦

స్వపక్షోత్కర్షపర్యవసాయియాన భాగవతజన్మదేహోపాధిక ఉత్కర్షవాదత్తిలే అభినివేశత్తాలే భ్రాన్తనాన ప్రస్తావాన్వర్ నికృష్టోత్కృష్టజన్మజ్గళిరణ్డైయుమ్ శేర్త్తు ఉత్కృష్టజ్గళాగవుమ్,

అప్పడియే ఇరణ్డైయుమ్శేర్త్తు అపకృష్టజ్గళాగవుమ్, నినైత్తిరుక్కైయాలే [౧౫

“అవర్ ఉత్కృష్టమాగనినైత్తై ఎల్లామ్ అపకృష్టమాగవుమ్,
నికృష్టమాగనినైత్తై ఎల్లామ్ ఉత్కృష్టమాగవుమ్,
అఱివిల్ అత్తలైనిష్కర్షాన సిద్ధాన్తతిరుప్పుమ్పర్యవసిక్కపడి ఉపపన్నమాప్పడి ఎన్!” ఎన్ఱి, అతశైక్కనిరస్తై.

ప్రస్తావాన్వర్ ఉత్కృష్టమాగనినైత్త జన్మజ్గళుక్కుళ్ళేవస్తుతో దోషరూపజ్గళాయ్, అవర్ ఉత్కర్షహేతువాగ ఎణ్ణియిరుక్కుమవైకళ్ ఒన్ఱు, మన్ఱి, శేయిరుక్కైయాలే అత్యుత్కృష్టజ్గళాయిరుప్పతు విలక్షణజన్మజ్గళైయొఴిన్ద దోషరూపదేహోపాధిక ఉత్కర్షవత్తయా వస్తుతో నికృష్టజ్గళాయిరుప్పతు జన్మజ్గళై నికృష్టజ్గళాగవుమ్,

అవర్ నికృష్టజ్గళాగనినైత్తజన్మజ్గళుక్కుళ్ళే నికర్షహేతువాగ [౨౫
అవర్ ఎణ్ణియిరుప్పతువస్తుతో దోషరూపదేహోపాధిక ఉత్కర్షాభావమ్ దోషాభావరూపమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టహేతువాయిరుక్కైయాలే అన్ద దోషాభావమిల్లాతవర్ఱై అవిలక్షణజన్మజ్గళైయొఴియ తద్వత్తయా వస్తుతః ఉత్కర్షజ్గళాన విలక్షణజన్మజ్గళై ఉత్కృష్టజ్గళాగవుమ్,

సిద్ధాన్తత్తిల్ తిరుప్పుమ్పర్యవసిక్కైయిల్లైయిఱే?. [౩౦

“విలక్షణావిలక్షణభేదమ్ ఉత్కృష్టవర్ణభాగవతర్కళిలుమ్ నికృష్టవర్ణభాగవతర్కళిలుమ్, ఇవ్విరువరిలుముణ్డు” ఎన్నుమిడమ్,

“కైవల్యాభిజాయన్తేయోగిన స్సర్వయోనిషు।
ప్రత్యక్షితాత్మనాథానాంనైషాంచిన్త్యం కులాదికమ్॥” ౧ ఎన్ఱు,
ఇత్యాదిప్రమాణసిద్ధమిఱే?.

మూ.—౨౧౨. ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్,

వ్యా.—౨౧౨. అత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఉత్కృష్టమాక) ఎన్ఱుతుడజ్గి "ఆభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తునళిక్కైకు ఉఱుప్పాకైయాలే అపకృష్టమాక ఇరుక్క అవిత్తై ఉత్కృష్టమాకనినైత్తు భ్రమిక్కైకు, అతస్మింస్తద్బుద్ధియాలే" ఎన్ఱువిడమ్ తోన్ఱ, (ఉత్కృష్టమాకభ్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్గిఱార్.

అ.—౨౧౨ "'ప్రశ్నవాక్యత్తిలే సిద్ధాన్తాభిమత ఉత్కర్షాపకర్ష విపరీతోత్కర్షాపకర్షజ్గళ్ అభిప్రేతజ్గళ్' ఎన్ఱుమిడమ్ భ్రాన్త్యను వాదత్తాలే వ్యజ్జితమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆభిజాత్యాదికళాలే) ఇత్యాది.

(ఆభిజాత్యమ్)—నల్లకుడి.

(ఆది) పదత్తాలే విద్యావృత్తజ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు.

(అతస్మిన్) ఎన్ఱతు, "తద్భిన్నే" ఎన్ఱపడి,

ఎ అ.—౨౧౨. (అత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "కీర్త్య [ఒవ్వాతు] ఎన్గిఱవాక్యత్తాల్ శొన్న ప్రస్తావానవర్క ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మత్తినుడైయ నికృష్టత్వత్తైయుమ్, అవర్క నికృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మత్తినుడైయ ఉత్కృష్టత్వత్తైయుమ్, క్రమేణ తత్తద్దోషగుణ ప్రవర్శనపరమాక పణ్ణుకత్తాలే ఉపపాదిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(ఆభిజాత్య) మావతు, కులీనత్వమ్.

అతావతు, ఉత్తమకులోద్భవత్వమ్.

అతావతు, భగవత్-సంబన్ధానుకూలతయా ఉత్తమమానకుల త్తిలే ఉణ్డాయిరుక్కై.

"ఆభిజాతాస్తు కులీనస్యాయ్యవన్తి తాః" ౧ ఎన్గిఱు నానార్థరత్న కోశమ్?.

ఇత్తాల్ పళ్ళమడైయానుక్కు భగవత్-సంబన్ధానుకూలతయా ఉత్కృష్టత్వేన అభిమతకులమ్ ఇత్తికులమ్.

ఎ. అ.—మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనుక్కు ఉత్తమత్వేన అభిమతమ్ త్రైవర్ణికత్వాదికులమ్.

ఇతు ఇరణ్డుమ్ ప్రాకృతదేహోపాధికమాకైయాలే, స్వోపాధి భూతత్రిగుణవద్దేహస్వభావత్తాలే అహంకారత్తైవిళైక్కక్కడవతు కళాకైయాలే అహంకారహేతుక్కళిఱే?

కర్మాధీనప్రాకృత దేహసంబన్ధముడైయార్క్కెల్లామ్ ఇవ్వహం కారహేతువాన ఆభిజాత్యముణ్డిఱే?.

"నైవగ్రామకులాదిభిః" ౨ "నైపాంచిన్త్యంకులాదికమ్" ౩ ఇత్యాది ప్పడియే భగవదిచ్ఛాధీన దేహస్థితియుడైయార్క్కుమ్ ఇవ్వహం కారమూలభూతమాన కులాదికళిల్లాతతు?.

"విలక్షణర్క్కుమ్ కూడ కులాదికళ్ పూర్వమేనివృత్తజ్గళాయ్క్కిలుమ్, మోక్షదశావర్యన్తమ్ అభ్యుపగతప్రారబ్ధమడియాక 'పాత్తైచ్చుబన్ధమ్' ర ఇత్యాదిప్పడియే పఞ్చవింశతితత్త్వాత్మకమాన ప్రాకృతదేహమ్ అనువర్త్తియానిఱ్కుమ్పోతు అతు స్వస్వభావత్తాలే అవర్కళుక్కుమ్ అహంకారత్తైవిళైయాతో" ఎన్నిల్;

అవర్కళుక్కు మోక్షపర్యన్తమ్ ప్రాకృతశరీరమ్ అనువృత్తమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ అతు అసంకోచేన భాగవతానువర్త్తనపర్యన్తమాక అభివృద్ధమాననిర్హేతుక భగవత్-కటాక్షాయత్త భగవద్భక్తివిశేషత్తినుడైయ మాహాత్మ్యత్తాలే, రజస్తమస్సుక్కళ్ పల్వాజ్గిన పామ్పుపోల్ మేల్ ఒరుకాలుమ్ తలైయెడాతపడి నిర్వీర్యమాయ్ అతుకళాలే కాదాచిత్కమాకవుమ్ కూడ అభిభవార్హమన్ఱిక్కే అభివృద్ధమాన నిష్కృష్టసత్త్వత్తైయుడైయతాయ్ విడుకైయాలేయిఱే అవర్కళుక్కు రజస్తమోభిభవార్హతయా అభివృద్ధసత్త్వగుణకదేహోపాధిక ఉత్కృష్టకులజ్గళుమ్, అభివృద్ధతమోగుణక దేహోపాధికనికృష్టకులజ్గళుమ్, సప్తజ్గళాయ్విడుకిఱతు?

అప్పడి అవర్కళుక్కు తమోభిభవమిల్లాతపోతే తన్మూలమాన అవిద్యైక్కళుమ్, తన్మూలమాన అహంకారముమ్, ఉణ్డాకవొణ్ణాతపడియుమ్ కూడ ఇల్లైయిఱే?.

అవిలక్షణర్కళుక్కు ఉణ్డాన ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మజ్గళిరణ్డుమ్ జ్ఞానరూపపఞ్చకల్లాదైయాలే అవర్కళుక్కు అజ్ఞానమూలమాన అహంకారమ్ ఉణ్డాకత్తట్టిల్లై.

తథాపత్స్వజాఽపహ్నాయాఽవిషయత్వాదముష్యత| కదాచిదపితత్ప్రాప్తికథాయాఽవిరహః తథాః॥ వితద్భస్తోక్తతల్లాభకథాహాన్యత్వసిద్ధ్యాత్‌।

వి. అ.—విలక్షణర్కళుక్కు జన్మమ్, "అన్ను, నాన్ పిఱన్దిలేన్ పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్" ౧ ఎన్గిఱపడియే, జ్ఞానరూపమాకైయాలేయుమ్,

"దేహాసక్తాత్మబుద్ధిః" ౨ ఇత్యాదిప్పడియే, సకలాజ్ఞాననివర్తక అనవరత అష్టాక్షర కాలక్షేపాదికళాలే పిన్బు ఒరుకాల్ విస్మృతి యన్ఱిక్కే అనువృత్తమాయ్ చ్చెల్లుకైయాలేయుమ్,

అవర్కళుక్కు అహంకారయోగ్యతైయిల్లైయిఱే?.

అవిలక్షణర్కళ్ ఇరువరుమ్ అసంకోచేన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఇశైయాతవర్కళాకైయాలే, అవర్కళుక్కు భగవద్విషయత్తిల్ అత్యన్తమ్ ఆనుకూల్యమిల్లామైయాలే అవర్కళ్-విషయత్తిల్ సర్వేశ్వరన్ ప్రథమప్రవృత్తియిలే ఉదాసీననాయిరుక్కైయాలే, అవర్కళుడైయ ప్రవృత్తికర్మాధీనమాకైయాలే, అవర్కళుడైయజన్మమ్ అహంకారత్తాలే వినాశత్తుక్కు ఉడలాకక్కడవదిల్లై

విలక్షణర్కళెల్లారుమ్ అసంకోచేన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఇశైన్దు భగవద్విషయత్తుక్కు అత్యన్తమ్ అనుకూలరాయ్,

"త్వదేకరక్ష్యస్యమమత్వమేవకరుణాకర!।
నప్రవర్తయపాపాని ప్రవృత్తాని నివర్తయ॥" ౩

ఇత్యాదిప్పడియే "నల్వళ్ళికాట్టనిఱ్కుమ్" ఎన్ఱు, ఈశ్వరనై ప్రార్థిక్కుమవర్కళాయిరుక్కైయాలే,

"యస్తుపూర్వం స్వయమేవ అతిమాత్రమ్ ఆనుకూల్యేప్రవృత్తః, తంప్రతిస్స్వయమేవ భగవాన్ కల్యాణబుద్ధియోగందదాన్ కల్యాణే ప్రవర్తయతి" ౪ ఎన్ఱు, వేదార్థసంగ్రహత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే,

అవర్కళ్ విషయత్తిల్ సర్వేశ్వరన్ ప్రథమప్రవృత్తియుడైయనాయ్ పేణాక్కనోక్కిక్కొణ్డిరుక్కైయాలే,

అవర్కళుడైయజన్మమ్ అహంకారహేతువాకైక్కు యోగ్యతై యిల్లైయిఱే?.

ఆకదేహోపాధిక నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ అహంకారద్వారానశిక్కైక్కు ఉఱుప్పాయిరుక్కైయాలే,

(అభిజాత్య) శబ్దమ్ సామాన్యేన అవ్విరణ్డైయుమ్ శొల్లుకిఱదు

(ఆది) శబ్దమ్ జ్ఞానవృత్తాద్యుత్కర్షఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱదు.

వి. అ.—వళ్ళుమడైయారుక్కు జ్ఞానోత్కర్షమ్ అజ్ఞాన-అన్యథాజ్ఞాన-విపరీతజ్ఞానఙ్గళాలుణ్డాన కర్మాదిసాధనాన్తరయోగ్యతై,

మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠర్కళుక్కు కర్మమడియాన సత్త్వగుణత్తాల్ అభివృద్ధమాన శాస్త్రజన్య యోగజన్య జ్ఞానఙ్గళాలే భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు అర్హనాయిరుక్కై.

వళ్ళుమడైయార్కళుక్కు వృత్తోత్కర్షమ్ అకృత్యకరణ కృత్యాకరణాదికళాలే విశిష్టర్కళుక్కు ఇరుట్టైపోలే భగవద్గుణఙ్గళై నిఱ్పుత్తిక్కొణ్డు భగవత్-కటాక్షత్తుక్కు పుళ్ళుమడైయాయిరుక్కై.

మిశ్రసంప్రదాయికళుక్కు వృత్తోత్కర్షమ్ అకృత్యాకరణ కృత్యకరణాదికళాలే భగవదభిమతనాయిరుక్కై,

వళ్ళుమడైయారుడైయ జ్ఞానవృత్తోత్కర్షఙ్గళ్ తమోమూలకఙ్గళాకైయాలేయుమ్,

మిశ్రసంప్రదాయియినుడైయ జ్ఞానవృత్తోత్కర్షఙ్గళ్ మిశ్రసత్త్వ మూలకఙ్గళాకైయాలేయుమ్,

ఇవ్వుకళుమ్ జన్మోత్కర్షమ్పోలే అహంకారహేతుక్కళిఱే?.

(అభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తు నశిక్కైక్కు ఉఱుప్పాకైయాలే) ఎన్గిఱదు,

"శ్రష్టావానవన్ ఉత్కృష్టమాక ఎణ్ణిన ప్రాకృతజన్మత్తైయుడైయవన్ అభిజాత్యాదికళై ఒరువ్యాజమాక్కొణ్డు అన్ద అభిజాత్యమూలభూత దేహగుణఙ్గళినుడైయ కర్మాధీనవికారత్తాలే ఉణ్డాకిఱ ఉత్కృష్టజనావమాన హేతువాన అహంకారత్తై అన్ద కర్మపరవశనాయ్క్కొణ్డు పణ్ణి అత్తాల్ అవన్ అద్వారకమాకవుమ్ సద్వారకమాకవుమ్ నశిక్కైక్కు ఇన్ద ఉత్కృష్టతయా అభిమతమాన ప్రాకృతజన్మమ్ ప్రయోజకమాకైయాలే" ఎన్గిఱది.

(అపకృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇన్ద) ఎన్గిఱదు,

"అప్పడి వినాశప్రయోజకత్వరూపదోష దుష్టమాయ్ప్పోన్ద శ్రష్టావానవన్ దేహోపాధికజన్మోత్కర్ష భావత్తయా నికృష్టమాకవెణ్ణిన జన్మత్తైప్పఱ్ఱ అపకృష్టమాయిరుక్కిఱ ఇప్ప్రాకృతదేహోపాధిక జన్మత్తై" ఎన్గిఱది.

(అతస్మింస్తద్బుద్ధియాలే) ఎన్గిఱదు,

"భగవత్-సంబన్ధానుకూల్యాపాదకఙ్గళాన అవర్కళుక్కు విరుద్ధమాయ్, భగవత్-సంబన్ధప్రాతికూల్యాపాదకమాయ్, ఇరుక్కైక్కు కర్మాధీన దేహోపాధికమాయ్ వరుమవన్ఱిలే ఉణ్డాన భగవత్-సంబన్ధానుకూల్యాపాదకత్వ బుద్ధియాలే" ఎన్గిఱది.

౧॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్. ౬౪. ౨॥ అష్టశ్లో. ౪. ౩॥ ౪॥ వేదార్థసంగ్రహే,

ఉత్కృష్టత్వేనావబుద్ధంజన్మేదం పూర్వవత్ఖిలా। "ఉపాయాన్తరసంబన్ధాదధికారాదనన్తరమాల్॥ చ్యుతిర్వాపి భవేదత్ర కింకరిష్యామహేవయమ్॥"

మూ.—భ్రంశసంభావనైయాలే

వ్యా.—(భ్రంశసంభావనై) యావతు:—
ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలే అనన్యోపాయత్వమాకిఱ అధికారత్తిన్ఱు, నఴువుతల్ వరుకైక్కు యోగ్యమాయిరుక్కై.

అ.—"భ్రంశమ్ అధఃపతనమ్;
ఆకావతు ఉత్తమాధికారచ్యుతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

ఎ.అ.—స్వోపాధిభూతగుణస్వభావఙ్గళాలుణ్డాన అహంకారద్వారా భగవత్-సంబన్ధప్రాతికూల్యాపాదకఙ్గళాన జన్మసిద్ధనైచ్య ఉపాయాన్తరానధికార-వేదవేదాఙ్గాధికారాదికళిలే భగవత్సంబన్ధానుకూల్యాపాదకత్వబుద్ధియాలేయిఱే నికృష్టోత్కృష్ట భాగవతజన్మఙ్గళై శ్రేష్ఠానుష్ఠాన వికల్పేన ఉత్కృష్టజన్మఙ్గళాకనినైత్తతు?.
(ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱ) ఎన్ఱతు, "ఎన్నుమ్ అర్థమ్ స్పష్టమాకత్ తోన్ఱుకైక్కాక" ఎన్ఱపడి.
(ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్ ఎన్గిఱార్) ఎన్ఱతు,
""(ఉత్కృష్టమాకనినైత్తజన్మమ్) ఎన్ఱు, ఎడుత్తు అతినుడైయ దోషత్తై ఉపపాదిక్కైయిలుమ్, అవనుడైయ అన్తజన్మమ్ ఉత్కృష్టమ్" ఎన్ఱు, సినైవుమ్ భ్రమమ్' ఎన్నుమిడమ్ అర్థాత్ ఉక్తమామ్పడి ఇరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ (భ్రమిత్త) ఎన్ఱు, అన్దనినైవిన్ భ్రమత్వత్తై శాబ్దమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.
(ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాల్) ఎన్ఱతు,
"సర్వాధికారఙ్గళాయుమ్, అధికృతాధికారఙ్గళాయుమ్, ఇరుప్పవైయ అవతారరహస్యజ్ఞానాదికళుమ్ కర్మజ్ఞానాదికళుమాకిఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ ఏతేనుమ్ ఒన్ఱిలేరజస్తమస్సుక్కళాలుణ్డాన కలక్కత్తాల్ వరుమ్ అన్వయత్తాలే" ఎన్ఱపడి.
కర్మాధీనజన్మోత్కర్షయుళ్ళవర్కళుమ్ రజస్తమస్సుక్కళాల్ కలక్కఙ్గళుణ్డిఱే?.
ఇఙ్గు "ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ కర్మజ్ఞానభక్తికళ్ మాత్రమే" ఎన్నిల్ అసంప్రదాయమామిఱే?

ఎ. అ.—అన్వయావన:— "కర్మజ్ఞానభక్తియోగఙ్గళుమ్ అవతారరహస్యజ్ఞానముమ్" ౧ ఇత్యాదియాలేయుముత్తప్పడియిల్ మూలకారర్ తామే ఎణ్ణావన్తైయుమ్ ఉపాయాన్తరఙ్గళాక అరుళిచ్చెయ్తారిఱే?.
(అనన్యోపాయత్వమాకిఱ అధికారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ నఴువుతల్ వరుకైక్కు) ఎన్ఱతు,
"అనన్యోపాయశక్తస్య ప్రాప్త్యేచ్ఛోరధికారితా।
ప్రవృత్తౌ సర్వవర్ణానాం సాత్త్వికత్వాదయో గుణా:॥"
ఎన్ఱు, ప్రపన్నపారిజాతత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్తపడియే స్వరూపవిరోధభయాయత్త అశక్తిప్రయుక్త ఉపాయాన్తరరాహిత్యమ్ పరగతస్వీకారాత్మక ప్రపత్తిరూపసిద్ధోపాయాధికారమాకైయాలే, అన్ద అనన్యోపాయత్వమాకిఱ ఉపాయాన్తరాసహమాన సిద్ధోపాయాధికారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ నఴువుతల్ వరుకైక్కు" ఎన్ఱపడి.
(యోగ్యమాయిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱతు,
జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్ పూర్వోక్తరీత్యా భగవల్లాభత్తుక్కు నియమేన ప్రయోజకమన్ఱు, యాకిలుమ్, ఇరణ్డుజన్మఙ్గళుమ్ కర్మాధీన దేహసంబన్ధోపాధికఙ్గళాయిరుక్కైయాలే స్వోపాధిభూతదేహస్వభావత్తాలే భగవల్లాభాలాభఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాయిరుక్కైయాలే, అత్తాలే స్వరూపయోగ్యమాయిరుక్కై (?).
ఆక "అనన్యోపాయత్వ ప్రచ్యుతిస్వరూపయోగ్యత్వమ్ భ్రంశసంభావనై" ఎన్ఱతాయిత్తు.
అనన్యోపాయత్వ ప్రచ్యుతిస్వరూపయోగ్యత్వమావతు, అనన్యోపాయత్వప్రచ్యుతి జనకతావచ్ఛేదకధర్మవత్త్వమ్.
అన్దధర్మమ్ తాన్ కర్మాధీనస్వరూపావిష్టత్వమిఱే?.
"కర్మాధీనఙ్గళెల్లామ్ ఇఴవుక్కు ప్రయోజకమ్" ఎన్ఱుమ్,
"కృపాధీనమెల్లామ్ పేఱుక్కు ప్రయోజకమ్" ఎన్ఱుమ్, ఇవ్వర్థమ్,
[ఇఴవుక్కడికర్మమ్; పేఱుక్కు అడికృపై] ఎన్ఱు, మేలే అరుళిచ్చెయ్కైయాలే సిద్ధమిఱే?.
ఉత్కృష్టాపకృష్టఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్ కర్మాధీనస్వరూపాదికళైయుడైయతుక్కళాకైయాలే, అతుక్కళై "అనన్యోపాయత్వరూప సిద్ధోపాయాధికార ప్రచ్యుతిజననస్వరూపయోగ్యఙ్గళ్" ఎన్నక్కుఱైయిల్లై.
(ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యఙ్గళాకైయాలే) ఎన్ఱతు,
"సర్వాధికారఙ్గళాయుమ్, అధికృతాధికారఙ్గళాయుమ్, ఉళ్ళ సాధనాన్తరఙ్గళినుడైయ అనుష్ఠానత్తుక్కు సహకారికళాయ్క్కొణ్డు అవర్గళైత్తూణ్డిక్కొడుక్కయోగ్యఙ్గళాకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

‹‹అపి చాన్యోపాయగన్ధాసహిష్ణూనామపి స్వతః। భయదం హి'' ఇతి సర్వేషాం భయస్య జనకం భవేత్॥. ఉపాయాన్తరగన్ధస్యాసహిష్ణుత్వం భవేదిహ

మూ.—‹‹శరీరేచ'' ౧ ఎన్గి, అప్పడియే భయజనకమ్.

వ్యా.—(‹‹శరీరేచ'' ౧ ఎన్గి, అప్పడియే భయజనకమ్) ఎన్ఱత్తు,

‘‹‹కాలేష్వపిచసర్వేషు' ౧ ఎన్ఱు, శుడఙ్గి,

ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యఙ్గళాన్నై యాలే భయహేతుక్కళానవత్తై చ్చొల్లివరుకిఱవడైవిలే అవై ఎల్లావత్తిలుమ్ ప్రధానమాక,

అ.—‘‘ఉత్తరోత్తరప్ప్రధానోక్తిప్రకరణమాన్నైయాలుమ్ అఙ్గప్రత్యాసన్ననిర్దేశత్తాలుమ్ అఙ్గేషు ప్రాధాన్యమ్ శరీరత్తుక్కు లబ్ధమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవై ఎల్లావత్తిలుమ్ ప్రధానమాక) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—సర్వాధికారఙ్గళాన సాధనాన్తరఙ్గళుక్కుమ్ కూడ పుణ్యదేశకాలాద్యపేక్షై యున్డో?.

ఏకదినమాత్రదేశవాసాదికళై ప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్, దినత్రయదేశవాసాదికళై ప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్, ఫలతారతమ్యమున్డో?.

అప్పడియే పుణ్యదేశత్తిల్ నామోచ్చారణాదికళై ప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్, తద్వ్యతిరిక్తస్థలత్తిల్ అవుకళై ప్పణ్ణుమవనుక్కుమ్ ఫలతారతమ్యమున్డో?.

(భయహేతుక్కళానవత్తై) ఎన్ఱత్తు, ‘‘‘సిద్ధోపాయాధికారరూపమాన అనన్యోపాయత్వత్తుక్కు భ్రంశమ్వరిల్ శెయ్వతెన్’ ఎన్గి, ఇ భయహేతుక్కళాన దేశకాలాదికళై'' ఎన్ఱప్పడి.

(శొల్లివరుకిఱవడైవిలే) ఎన్ఱత్తు, ‘‘శొల్లిక్కొణ్డువరుకిఱక్రమత్తిలే'' ఎన్ఱప్పడి.

(అవై ఎల్లావత్తిలుమ్ ప్రధానమాక) ఎన్ఱత్తు, ‘‘సాధనాన్తరఙ్గళ్ ప్రవృత్తినివృత్తిసాధ్యఙ్గళాన్నైయాలే, అన్దప్రవృత్తి నివృత్తికళుక్కు ప్రధానసాధనమాన శరీరమిల్లావిడిల్ దేశకాలాదికళ్ కార్యకరఙ్గళ్ల్లాత్తే ఒழிక్కైయాలుమ్,

శరీరమున్డాయిరుక్కిల్ అవుక్కాన దేశకాలఙ్గళ్ తేడవేణ్డాత్తపడియిరుక్కుమ్ సాధనాన్తరఙ్గళై విడైక్కుమత్తాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

వ్యా.—‹‹శరీరేచవర్తతే మే నహాద్యయమ్' ౧ ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱపడియే,

‘స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కళాయ్, ఉపాయాన్తరగన్ధాసహరాయ్, ఇరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కుమ్,

‘ఇత్తు ఇరుక్క ఇరుక్క ఎన్ శెయ్యత్తేడువత్తు' ఎన్నుమ్ భయత్తై విళైక్కుమత్తాయిరుక్కుమ్'' ఎన్ఱప్పడి.

అ.—‘‘భయజనకత్వప్రతిసంబన్ధికళ్ పూర్వవత్ జ్ఞానికళ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూప) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—శరీరమ్ అవైకళిల్కాట్టిల్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానత్తుక్కు ప్రధానసాధనమాయిరుక్కైయాలే, భయహేతుక్కళాన మత్తవై ఎల్లావత్తిలుమ్ కాట్టిల్ ప్రధానభయహేతువాక'' ఎన్ఱప్పడి.

(స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కళాయ్) ఎన్ఱత్తు, ‘‘భగవదనన్యార్హశేషత్వాద్యాకారత్రయరూప స్వరూపయాథాత్మ్యవిత్తుక్కళాయ్'' ఎన్ఱప్పడి.

(ఉపాయాన్తరగన్ధాసహరాయిరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కు) ఎన్ఱత్తు, ‘‘అధికృతాధికారఙ్గళాకిలుమామ్, సర్వాధికారఙ్గళాకిలుమామ్, ప్రపత్తియేయాకిలుమామ్, అవత్తిల్ ఒరువాకి ఇల్లాత్తప్పడి విశ్లేషమొన్ఱిల్ ఒరుప్పడియాల్ వరుమ్ అన్వయమాత్రత్తాలే ఆత్మస్వరూపమాన అనన్యశరణత్వమ్ నశిత్తువిడుమత్తాయిరుక్కైయాలే,

ఉపాయాన్తరఙ్గళిన్నుడైయ మానసస్మరణతత్-స్వర్గజనసహవాసాదికళాకిఱ గన్ధత్తైయుమ్కూడ సహియామ్గిరుక్కుమ్ అధికారికళుక్కు'' ఎన్ఱప్పడి.

(ఇత్తు ఇరుక్క ఇరుక్క ఎన్ శెయ్యత్తేడువత్తు ఎన్నుమ్) ఎన్ఱత్తు, ‘‘‘ఇన్దకర్మాధీనజన్మమ్ ఇరుక్కవిరుక్క ఎన్దసాధనాన్తరత్తై శెయ్విత్తు నమ్మై అత్తిక్కత్తేడుకిఱత్తో?' ఎన్నుమ్'' ఎన్ఱప్పడి.

(భయత్తైవిళైక్కుమత్తాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱత్తు, ‘‘పులికిడన్దకాడు పులియిరుక్కైక్కు సంభావనామాత్రత్తాలే భయత్తైవిళైక్కుమాప్పోలే, ఇత్తువుమ్ యోగ్యతామాత్రత్తాలే భయత్తైవిళైక్కుమత్తాయిరుక్కుమ్'' ఎన్ఱప్పడి.

౧॥ ప్రథమజితన్తాస్తో. ౯.

మూ.—౨౧౩. అతుక్కు స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్క వేణుమ్.

వ్యా.—౨౧౩. ఇన్నముమ్ ఇతుక్కు ఒరు దోషమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(అతుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(అతుక్కు) ఎన్ఱు, కీழ్ చ్చొన్న జన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు.

(స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్క వేణుమ్) ఎన్ఱతు,

“భాగవతానువర్తనాదికళిల్ వన్దాల్, శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుత్తకుతియాన తాழ్చ్చి,

అ.—౨౧౩. భగవదపేక్షయా నైచ్యమ్ స్వారసికమాకైయాలే తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ (భాగవత) ఇత్యాది.

(అనువర్తనమ్)=తదనుకూలాచరణమ్.

(ఆది) శబ్దత్తాలే తదీయతీర్థస్వీకారాదికళ్ వివక్షితమ్.

(స్వరూపత్తుక్కుత్తకుతియాన) ఎన్ఱతు, “శేషత్వోచితమాన” ఎన్ఱపడి.

(పిఱర్) ఎన్ఱతు, “అపకృష్టర్” ఎన్ఱపడి.

(భావిక్కై)=అభ్యసిక్కై.

అతావతు, స్వమాత్రానుష్ఠానానుకూల సంస్కారప్రచయవిషయమాక్కుకై.

వి. అ.—౨౧౩. (కీழ్ చ్చొన్న జన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు) ఎన్ఱతు, “[ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్త జన్మమ్] ఎన్ఱు కీழ్ చ్చొల్లప్పట్ట ప్రస్తావాన్వయ ఉత్కృష్టమాక నినైక్క కర్మాధీన దేహోపాధికమాయ నికృష్టమాయిరుక్కుమ్ జన్మత్తై ప్పరామర్శిక్కిఱతు” ఎన్ఱపడి.

(భాగవతానువర్తనాదికళిల్ వన్దాల్) ఎన్ఱతు,

“అసంకోచేన భాగవతకైఙ్కర్యమాకిఱ భాగవతానువర్తనత్తైయుమ్,

తత్తీర్థప్రసాదస్వీకార తద్గుణానుభవాదికళైయుమ్,

శెయ్యుమిడత్తిల్” ఎన్ఱపడి.

వ్యా.— పిఱర్ శెయ్కిఱతుకణ్డు అనుకరిత్తుక్కొళ్ళ వేణుమ్” ఎన్ఱపడి.

అ—ఇతై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కొళ్ళ వేణుమ్ ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱు, భావనైసంస్కారమిఱే!.

అనుకారమ్ అర్థసిద్ధమ్.

వి. అ.—(శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుత్తకుతియాన తాழ్చ్చి) ఎన్ఱతు,

“అన్త భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాయ్,

దేవభాగవతాపేక్షయా త్రైవర్ణికభాగవతర్కళుక్కుమ్,

త్రైవర్ణికభాగవతాపేక్షయా అత్రైవర్ణికభాగవతర్కళుక్కుమ్,

దేహోపాధికమాక ఉణ్డాన సకలభాగవతానిరూపితతయా పూర్వభాగవతనిరూపితతయా చ, సకలభాగవతశేషత్వపర్యన్త భగవదనన్యార్హశేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరాతిరుక్కిఱ తాழ్చ్చియాలన్ఱిక్కే, దేవతిర్యఙ్మనుష్యస్థావరాత్మక సకలభాగవతమాత్ర నిరూపితమాయ్,

అత ఏవ సకలభాగవత శేషత్వపర్యన్త భగవచ్ఛేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేర్న్దతాయుమ్, ఇరుక్కుమ్ తాழ్చ్చి” ఎన్ఱపడి.

(పిఱర్ శెయ్కిఱతుకణ్డు అనుకరిత్తుక్కొళ్ళ వేణుమ్) ఎన్ఱతు, “అన్త తాழ్చ్చి వక్ష్యమాణరీత్యా జ్ఞానజన్మాక్కళుక్కు జన్మసిద్ధమాయిరుక్కుమాపోలే, కర్మాధీన దేహోపాధికజన్మవాన్కళుక్కు అతు జన్మసిద్ధమల్లామైయాలే అన్త తాழ్చ్చియై జ్ఞానజన్మాక్కళాన విలక్షణర్కళినుడైయ అనుష్ఠానత్తైప్పలకాలుమ్ కణ్డు అవర్కళ్ శెయ్కిఱాపోలే,

తాఙ్గళుమ్ శెయ్తు కఱ్ఱుక్కొళ్ళవేణుమ్” ఎన్ఱపడి.

భగవదభిమానవిషయభూతర్కళ్ ఎత్తనై నిహీనరాయిరుక్కిఱార్కళేలుమ్ అవర్కళడియిల్ తఙ్గళ్ ముడియుమ్,

అల్లాతెత్తనై యుయర్న్దార్కళేయాకిలుమ్ అవర్కళ్ ముడియిల్ తఙ్గళ్-అడియుమాయిఱే జ్ఞానజన్మాక్కళ్ ఇరుప్పతు?.

దేహజన్మాక్కళెల్లామ్ భాగవతా భాగవతసాధారణ్యేన స్వపూర్వజాతిమాన్కళెల్లారడియిలుమ్ ముడియుమ్,

అన్యోపిదోషైస్త్యేతస్యథూర్యోక్తస్యహిజన్మనః||. అవిచ్ఛేదంయావదాత్మభావినః, సంమశస్యచ|| కృపాధీనస్య, శత్రోశ్చాహంకారమమకారయోః,।

మూ.—౨౧౮. అపకృష్టమాక ప్రభమిత్త ఉత్కృష్ట జన్మత్తుకు

వ్యా.—౨౧౮. ఏతత్ ప్రతికోటియాన జన్మత్తిను డైయదోషాభావత్తై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్,

(అపకృష్టమాక) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

ఎ అ.—అవరజాతిమాక కళైల్లార్ ముడియిలుమ్ అడియుమాయిరే ఇరుప్పతు?

అవర్కళుక్కు అన్ద పూర్వపూర్వనైచ్యమ్ తాఙ్గళ్ స్వస్వమాతృపితృ ప్రభృతికళ్ శెయ్‌కైయైక్కణ్డు అనుకరిత్తుకొణ్డు పోరుకైయాలే,

అతు తద్విపరీతమాకవడక్కు మవర్కళ్ శెయ్‌కైయైత్ కణ్డవరియే శిలకాలమ్ భావిత్తుకొణ్డు పోరుకిఱమయిల్ నశిత్తువిడుమతాయిరుక్కైయాలే, నెడుమ్ కాలమ్ నిలైనిఱ్కుమతు వుణ్డో?

౨౧౮.—(ఏతత్-ప్రతికోటియాన జన్మత్తిను డైయ) ఎన్ఱతు, "కర్మాధీనమాయ్,

చతుర్వింశతితత్త్వాత్మక అతిహేయ అచిత్-సంబన్ధోపాధికమాయ్,

యావన్మరణభావియాయ్,

అహంకార మమకారమూలమాయ్,

పుణ్యపాపహేతువాయ్,

గ్రామకులాదివ్యపదేశకారణమాయ్,

ప్రష్టావాలే ఉత్కృష్టమాక భ్రమిక్కప్పట్టతాయ్,

భ్రంశసంభావనయాభయ జనకత్వ స్వరూపానురూపనైచ్యాభావఙ్గళాకియ దోషఙ్గళైయుడైయతాయిరుక్కైయాలే వస్తుతో నికృష్టమాయ్,

తోల్పురైయే పోమతాయిరుక్కుళ్ళ

నికృష్టోత్కృష్ట జన్మఙ్గళుక్కు,

భగవన్నిర్హేతుకకృపాధీనమాయ్,

స్వాభావికజ్ఞానవికాసోపాధికమాయ్,

అవిచ్ఛేదేనయావదాత్మభావియాయ్,

అహంకార మమకారప్రతిభటమాయ్,

వ్యా.—(అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకార యోగ్యతైయిన్ఱిక్కే

అ.—౨౧౮ పూర్వవత్ క్రమానువాదతాత్పర్యమ్, (అభిజాత్య) ఇత్యాది

"ఇత్తాల్ కీఴ్‌చ్చొన్నతు ఎల్లా అనుచితమ్" ఎన్ఱపడి.

ప్రకారాన్తరేణ వైషమ్యానౌచిత్యమ్ ఉత్తరత్రశ్లోకైయతు:

ఎ. అ.—పుణ్యపాపనివర్తకమాయ్,

గ్రామకులాదివ్యపదేశమూలభూత సకలహేయవర్గాశ్రయాది నివర్తనపూర్వక భగవద్దాస్యైకవ్యపదేశాపాదకమాయ్, ప్రష్టావాలే కర్మాధీనజన్మోపాధిక ఉత్కర్షాభావత్తైవనరూపేణ నికృష్టమాకనినైక్కప్పట్టతాయ్,

భ్రంశసంభావనైయాలే భయజనకమన్ఱిక్కే జన్మసిద్ధనైచ్యత్తైయుడైయతుమాయ్ ఇరుక్కైయాలే సర్వోత్కృష్టమాయ్,

ఆత్మజన్మరూపమాకైయాలే ముస్సర్సియాయిరుక్కైయాలే ప్రతికోటియాయిరుక్కుళ్ళ,

విలక్షణరుడైయజ్ఞానజన్మత్తినుడైయ" ఎన్ఱపడి.

(దోషాభావత్తై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్) ఎన్ఱతు, "కీఴ్‌దోషవత్తయా నికృష్టమాకచ్చొన్న భాగవతరుడైయ దైహికజన్మత్తైయపేక్షిత్తు ఇన్దజ్ఞానజన్మమ్ ఉత్కృష్టమాకైక్కడియాన అన్దదోషఙ్గళినుడైయ అభావత్తై అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయిన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు, "విలక్షణరుడైయ జ్ఞానజన్మమాకైయాతు * పత్తియుఴవనాన సర్వేశ్వరనుడైయనిర్హేతుక కటాక్షత్తాలే భగవదనన్యార్హ శేషత్వ-అనన్యశరణత్వ-అనన్యభోగ్యత్వఙ్గళాకియ ఆకారత్రయజ్ఞానముణ్డాయ్, అతుభాగవతపర్యన్తమాకప్పొఴుతువిట్టు అవర్కళుడైయదోషఙ్గళుముళ్పడ భోగ్యమామళవాక అతు ప్రేమరూపాపన్నమాయ్, అన్దప్రేమకార్యమాయ్‌వరుమ్ భాగవతానువర్తనత్తిల్ భాగవతర్కళుడైయ జన్మవృత్త జ్ఞానబన్ధ్వాకారవాసాది తారతమ్యానుసన్ధానత్తాల్ వరుమ్ మాద్యమన్ఱిక్కే,

'పయిలుమ్ తిరువుడైయార్ యవరేలుమ్ అవర్కణ్డీర్ పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్ పరమరే' ౧ ఎన్ఱుమ్,

* భక్తిజనకనాన ఎన్ఱు అర్థమ్.

౧॥ తి. వా-౩-౭-౧.

ఎ. అ.— 'మేలుమ్ నల్లోర్ ఎల్లామ్ ఉవాళరెన్పిఱప్పు ఏత్తియల్ వాకన్నోర్, అప్పాల్ ఉవప్పిఱప్పు అవ్వియల్ వేనన్మైయాళ్ కొళ్ళుమే' ౧ ఎన్నుమ్,

'ఎప్పాణత్తోరెప్పులత్తోరెవ్వియల్వోరాయిడినుమ్ అప్పాణత్తే నమ్మైయావరావరే' ౨ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, అవర్ ఉళ్ళపాల్ ఉజ్గై ఎల్లుతిక్కొండుస్తు ఆళ్ చ్చెయ్యుమళవాక భగవద్విషయత్తుక్కు అతిమాత్రానుకూలరాన విలక్షణాధికారి విశేష విషయత్తిల్ ఈశ్వరనుక్కు ఉణ్డాన ఉన్నినైక్కు విషయభూతరాక్కైయాలే అన్ద ఉన్నినైవిషయత్వాత్మక ఆత్మసత్తారూప విలక్షణజన్మమ్ ఎప్పొరుమాన్ తాన్ ప్రథమప్రవృత్తియే తుడజ్గిమోక్షపర్యన్తమాక అవర్కళై తన్ పేఱాక నల్ వఴినడత్తుకైక్కు ఉడలాక్కైయాలేయుమ్,

కాష్ఠాపర్యన్త స్వస్వరూపజ్ఞానప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు తత్- షమనియతమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

ఇన్దజన్మముణ్డాన్పోతే ఎప్పొరుమాన్ ఇరువర్కళై కర్మత్తిన్ కైయిల్ నిఴ్త్తుమ్ వలిత్తుక్కొణ్డు ఇవర్కళుడైయ రజస్తమస్సుక్కళై వల్ వాజ్గినపాప్పుపోలేయుమ్ వరుత్తవిరైపోలేయుమ్, నిర్వీర్యమాక్కి ప్పణ్ణి అజ్ఞానత్తైమరువలిడాకపడి అడియఱుత్తు,

రజస్తమోభిభవార్హమాయిరుక్కుమ్ సత్త్వత్తైయుమ్ తదనర్హమాన నిష్కృష్టసత్త్వమాక్కి,

జ్ఞానత్తై, 'పిఱన్దతిన్ మఱన్దిలేన్' ౩ ఎన్నుమ్పడియొరుక్కాలుమ్ ప్రచ్యుతియఱ్ఱ, క్కే వర్ధిప్పిత్తుక్కొడుత్తు నల్ వఴినడత్తుకైయాలే,

శూద్రాదిదేహలక్షణమాన అత్యుద్రిక్తతమోగుణముమ్,

వైశ్యదేహలక్షణమాన కించిదుద్రిక్తతమోగుణముమ్,

క్షత్రియదేహలక్షణమాన ఉద్భూతరజోగుణముమ్,

బ్రాహ్మణాదిదేహలక్షణమాన ఉద్భూతమిశ్రసత్త్వముమిన్ఱిక్కే, అన్ద విలక్షణర్కళుడైయ దేహవిలక్షణమాన నిష్కృష్టసత్త్వవత్తాయ్విడుకైయాలే, అన్దశరీరత్తిలేయే తత్తద్గుణవిశిష్టదేహోపాధికజ్గళాయ్, శూద్రత్వాది జాతికళెల్లామ్ నష్టజ్గళాయ్, విలక్షణమాన భాగవతత్వజాతియుణ్డాయ్విడుకైయాలేయుమ్,

ఇన్దవిలక్షణజన్మమ్ అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారత్తుక్కు యోగ్యమైయాకైయ కర్మాధీనగుణవికార దేహసమ్బన్ధోపాధికత్వముమ్,

మూ. — ఇరణ్డుదోషముమిల్లై.

వ్యా.— శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే ఉత్కృష్టమాక ఇరుక్కుఅ ఇత్తై అపకృష్టమాకనినైత్తలుమ్, అతస్మింస్తద్బుద్ధి" ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱ, (అపకృష్టమాక్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మమ్) ఎన్ఱిఱార్. (ఇరణ్డుదోషముమిల్లై) ఎన్ఱు,

"భ్రంశసంభావనైయాలే వరుమ్ భయజనకత్వముమ్,

స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయుమ్,

ఆకిఅదోషద్వయముమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.— అన్దదేహసమ్బన్ధమూలకమాన శూద్రత్వాద్యభిజాత్యము మిన్ఱిక్కే" ఎన్ఱపడి,

(శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే) ఎన్ఱత్తు,

"'* యద్యప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు' ౪ ఎన్ఱఅపడియే దేవతిర్యఙ్మనుష్యస్థావరరూపికళాన చతుర్విధ భాగవతశేషత్వ పర్యన్తమాన భగవచ్ఛేషత్వరూప స్వరూపత్తుక్కు తథావిధశేషవృత్తి మూలకమాయ్క్కొణ్డు అనుకూలమాయిరుక్కైయాలే" ఎన్ఱపడి.

(ఉత్కృష్టమాయిరుక్కఅవిత్తై) ఎన్ఱత్తు, "ప్రస్తావాన్వన్ ఉత్కృష్టమాకపిన్నైత్త ప్రాకృతదేహోపాధిక నికృష్టజన్మత్తై అపేక్షిత్తు అత్యుత్కృష్టమాన దోషజళెన్ఱుమిల్లామైయాలే, ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ విలక్షణ భాగవతజన్మత్తై" ఎన్ఱపడి.

మూలత్తిల్ ఇవ్వాక్యత్తిల్ [అపకృష్టమాక్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మమ్] ఎన్ఱైయాలే,

[ఉత్కృష్టమాక్రమిత్తజన్మమ్] ఎన్ఱఅ మున్ వాక్యత్తిలుమ్, "ఉత్కృష్టమాక్రమిత్త నికృష్టజన్మమ్" ఎన్ఱు, వాక్యపూరణమ్ అభిమతమ్.

(భ్రంశసంభావనైయాలేవరుమ్ భయజనకత్వముమ్, స్వరూపప్రాప్తమాననైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైయుమాకిఅ దోషద్వయముమిల్లై ఎన్ఱపడి) ఎన్ఱత్తు,

౧॥ శాస్త్రానుశాసనాత్ ఉద్దాలి. ౨౫.

౨॥

౩॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్. ౬౪.

* "కిమపి" ఇత్యపిపాఠః.

ఛౌ హాధికోత్కృష్టగన్ధలేశరాహిత్యతో భృశమ్। (ద్రష్టా) "నికృష్టమ్" ఇత్యేతదిత్యతస్యాస్య జన్మనః॥ "భ్రంశభావనయా జాతాభయోత్పాదకతా"

ఎ అ.—"విలక్షణజన్మమ్ చేతనస్వరూపాకారత్రయజ్ఞాన ప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు తత్సకునియతమాయిరుక్కైయాలే అనన్యశరణ త్వజ్ఞానప్రయుక్తమాన ఉపాయాన్తరత్తాల్ వరుమ్ భ్రంశసంభావనై యిల్లామైయాలేయుమ్;

అన్దజన్మమ్ కర్మాధీనదేహదోషఙ్గళుక్కెల్లామ్ వినాశకమాయిరుక్కైయాలే దేహదోషపారవశ్యత్తాల్ వరుమ్ ప్రామాదికమాన ఉపాయాన్తరాన్వయప్రయుక్తమాన భ్రంశసంభావనైయిల్లామైయాలేయుమ్;

అన్దజన్మమ్, ఈశ్వరనే ఇవర్క్కు ఎత్తై పేఱాక్కనల్వక్షివడత్తుక్కు ఉడలాకైయాలే, ఈశ్వరనుడైయ కర్మపారతన్త్ర్యప్రయుక్త భ్రంశసంభావనైయిల్లామైయాలేయుమ్;

భ్రంశసంభావనైయాల్ వరుమ్ భయజనకత్వముమ్, అన్దజన్మమ్, ఆసంకోచేన భాగవతమాత్రానువర్తనపర్యన్త భగవద్దాస్యపర్యన్త భగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకారత్రయజ్ఞానప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు తథావిధభాగవతానువర్తన సహసిద్ధమాయిరుక్కైయాలే, సనకనారదాదిదేవభాగవత-గజేన్ద్రాదితిర్యక్ భాగవత-శబరీకైశికశ్వపాకాది మనుష్యభాగవత-బృన్దావనాదిదివ్యదేశస్థ గుల్మలతాది స్థావరభాగవత-ఇతి చతుర్విధభాగవత నిరూపితమాయ్క్కొణ్డు సమస్తభాగవత శేషత్వపర్యన్త భగవదనన్యార్హశేషత్వరూక్షిత స్వరూపత్తుక్కు అనురూపమాయిరుక్కుమ్ వైవ్యవిశేషత్తై,

'పత్యుః ప్రజానామైశ్వర్యం పశూనాం వాన కామయే।
అహం కదంబో భూయాసం కున్దో వా యమునాతటే॥' ఎన్ఱు, ౧

'ప్రజాపతి-పశుపతికళుడైయ ఐశ్వర్యత్తైయుమ్ వేణ్డేన్;

"పూత్తనీళ్కడమ్బేఱి" ౨ ఎన్ఱుమ్, 'పూఙ్గురున్దేఱియిరుత్తి" ౩ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే,

యమునైక్కరైయిల్ కణ్ణన్ తిరువడియాల్ మిదిత్తేఱిన కడమ్బాకిల్ కురున్దాకిల్ ఆకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'ఆసామహో చరణరేణుజుషామహం స్యాం
బృన్దావనే కిమపి గుల్మలతౌషధీనామ్।
యా దుస్త్యజం స్వజనమార్యపథం చ హిత్వా
భేజుర్ముకున్దపదవీం శ్రుతిభిర్విమృగ్యామ్॥' * ఎన్ఱు,

ఎ.అ.—'శ్రుతికళాలే తేడప్పడుమత్తాన కృష్ణన్ పోనవఴియై, స్వజనాదికళైయుమ్ అతిక్రమిత్తు యావర్ శిలపెణ్గళ్ పిన్తొడర్న్దార్కళ్,

ఇవర్కళుడైయపాదరేణువై భజిత్తిరుప్పనవాన,

బృన్దావనత్తిల్ నిఱ్కుమ్ శిఱుశెడికళ్-కొడికళ్-ఓషధికళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఏతేనుమొన్ఱాక వేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'కోనేరి వాఴుమ్ కురుకాయ్ప్పిఱప్పేనే,
మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధియుడైయేనావేనే,
శెణ్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తిరువుడైయేనావేనే,
తమ్బకమాయ్నిఱ్కుమ్ తవముడైయేనావేనే,
ఎమ్బెరుమాన్-పొన్మలైమేల్ ఏతేనుమావేనే,' ౪ ఎన్ఱు,

'తిరుమలైయాఴ్వారోడై సంబన్ధముడైయ తిర్యక్ స్థావరజన్మఙ్గళిల్ ఏతేనుమొన్ఱాకప్పిఱవేనాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'తవ దాస్యసుఖైకసంగినాం భవనేష్వస్త్వపి కీటజన్మమే' ౫ ఎన్ఱు,

'దేవరీరుడైయ దాస్యసుఖమొన్ఱిలుమే సంగత్తైయుడైయరాన శ్రీవైష్ణవర్కళ్-తిరుమాళిగైయిలే ఉత్పత్తివినాశఙ్గళిరణ్డుమ్ అఱ్ఱేయాన్పడియాన కీటజన్మమో ఎనక్కు ఉణ్డాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'న జాతు పీతామృతమూర్ఛితానాం
నాకౌకసాం నన్దనవాటికాసు।
రఙ్గేశ్వర! త్వత్పురమాశ్రితానాం
రథ్యాశునామన్యతమో భవేయమ్॥' ౬ ఎన్ఱు,

జఙ్గమస్థావరాదభేదమ్ పారాతపక్కి భగవదభిమానవిషయజన్మఙ్గళెల్లామ్ విశేషజ్ఞర్ తఙ్గళుక్కు ప్రాప్యమాక అత్యాదరత్తోడే ప్రార్థిక్కుమ్పడికళైయుమ్,

తిరుక్కణ్ణమఙ్గైయాణ్డాన్ నిహీనజన్మత్తై అనుకరిత్తపడిస్సైయుమ్,

అనన్దాఴ్వాన్ పిపీలికావిషయత్తిల్ అనువర్తిత్తపడియైయుమ్,

పెరుమాళ్ పెరియవుడైయార్ విషయత్తిల్ శెయ్తపడియైయుమ్,

'అప్యౌత్సహజదాస్యస్యాస్వరయస్యన్నబద్ధా
విమలచరమదేహా ఇత్యమీ రఙ్గధామ।
మహితమనుజతిర్యక్స్థావరత్వాశ్రయన్తే
సునియతమితి యే న ప్రాపురేభ్యో నమస్తాత్॥' ౭ ఎన్ఱు, అపడియే,

౧॥ ౨॥ నాయ్చ్చియార్-తిరుమొఴి-౪-౪. ౩॥ నాయ్చ్చియార్-తిరుమొఴి. ౩-౩. *

౪॥ పెరుమాళ్-తిరుమొఴి ౪ వతుతిరువాయ్మొఴి, ౧-౨-౪-౫-౧౦-పాట్టుకళ్. ౫॥ స్తో. ౪. ౫౫. ౬॥ ౭॥ శ్రీరంస్త. పూర్వశతకమ్. శ్లో. ౩౩.

వి. అ.—నిత్యముక్తముముక్షుక్కళ్ స్థావరాదిజన్మజ్గళై త్పరిగ్రహిత్తు వర్తిక్కైయుమ్,

నిత్యసూరిపరిబృఢరాన తిరువనన్దాళ్వానుమ్ పెరియ తిరువడి నయినారుమ్,

'నివాసశయ్యాసనపాదుకాంశుకో
పధానవర్షాతపవారణాదిభిః।
శరీరభేదైస్తవశేషతాంగతై
ర్యథోచితం శేష ఇతీర్యతే జనైః॥' ౧ ఎన్నుమ్,

'శెన్నాల్ కుడైయామ్ ఇరున్దాల్ శిజ్గాసనమామ్,
నిన్నాల్ మరవడియామ్ నీళ్ కడలుళ్,
ఎన్నుమ్ పుణైయామ్ మణివిళక్కామ్ పూమ్పట్టామ్, పుల్గు మణైయామ్ తిరుమాల్కరవు' ౨ ఎన్నుమ్,

'దాసస్సఖా వాహనమాసనం ధ్వజో
యస్తే వితానం వ్యజనం త్రయీమయః।' ౩ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, స్థావరాదిశరీరపరిగ్రహమ్ పణ్ణియిరుక్కైయుమ్,

'వరం హుతవహజ్వాలా పఞ్జరాన్తర్వ్యవస్థితిః।
నశౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసమ్' ౪
'ఎన్నాత్తమాన్దర్ ఇరై పాఱ్పుకు మెణ్ణోమే,' ౫
'ఊత్తవాయ్కుక్కవళమున్దుక్కిన్నార్కళే,' ౬
'పూమిపారక్ఙళుణ్ణుమ్ శోఱ్ఱినైవాఙ్గిపుల్లైత్తిణిమినే,' ౭
'మిణ్డర్ పాయ్న్దుణ్ణుమ్ శోఱ్ఱై విలక్కి నాయ్కుక్కు ఇడుమినీరే,' ౮ ఇత్యాదిప్పడి.

భగవద్విషయత్తుక్కు అశాక్తార్ విలక్షణాధికారికళ్ మిక్కవుమ్ అనాదరిత్తువర్తిక్కైయుమ్, కణ్డు,

'నమక్కుమ్ ఇతువేణుమ్' ఎన్నుమదుక్కాకైయాలే, అవైష్ణవరాన వర్కళ్ ఎత్తనై నైచ్యాదిగుణజ్గళై యుడైయార్కళా యిరున్దార్కళే యాకిలుమ్, అవర్కళై అనాదరిత్తు కడక్క నిఱ్కుమ్ తద్వ్యావర్తనత్తై భావిత్తుమ్,

వైష్ణవర్కళ్ ఎత్తనై గుణహీనర్కళా యిరున్దార్కళే యాకిలుమ్, అవర్కళిల్ తారతమ్యమ్ పారాతే అవర్కళ్ విషయత్తిల్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ నాళ్ తోఱుమ్ అనువర్తనత్తై భావిత్తుమ్,

మూ:—౨౧౫. నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్.

వ్యా:—౨౧౫. "భ్రంశసంభావనైయన్ఱో, ఇల్లాతతు, నైచ్యభావనైయిల్లైయో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్) ఎన్ఱు.

వి. అ.—అన్దభావనాప్రకర్షత్తాలే ఉజ్జ్వలదృఢతరవాసనైయాలే అభాగవతానిరూపిత సమస్తభాగవతనిరూపిత నైచ్యమ్ ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మజ్గళై యుడైయ భాగవతర్కళుక్కు క్రమ్బుక్కాళ్ళ నేణ్డుకిఱాప్పోలే, విలక్షణజన్మాక్కళుక్కు క్రమ్బుక్కాళ్ళ వేణ్డామైయాలే, స్వరూపప్రాప్తనైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయుమ్, ఆకైయా ఇవ్విరణ్డు దోషము మిల్లై" ఎన్నపడి.

౨౧౫.—(భ్రంశసంభావనైయన్ఱో, ఇల్లాతతు, నైచ్యభావనైయిల్లైయో? ఎన్న) ఎన్నతు,

"'సహి విద్యాతస్తం జనయతి" ౯ ఎన్నుమ్,
"మన్త్రిమ్ తాయాక్కప్పెఱ్ఱు" ౧౦ ఎన్నుమ్,
"తిరుమన్త్రత్తిలే పిఱన్దు" ౧౧ ఎన్నుమ్,

విలక్షణర్కళుక్కు తిరుమన్త్రార్థజ్ఞానత్తాలే పిఱప్పాకైయాలే అమ్మన్త్రత్తిల్ నమఃపదార్థజ్ఞానత్తాలే అన్యోపాయజ్గళిల్ ఉపాయత్వప్రతిపత్తి నివృత్తమాయ్విడుకైయాలే, అన్దజ్ఞానత్తాలుణ్డాన విలక్షణజన్మత్తుక్కు ఉపాయాన్తరాన్వయప్రయుక్త భ్రంశసంభావనామాత్రమన్ఱో, ఇల్లాతతు?,

అన్ద నమఃపదత్తిల్ భాగవతశేషత్వముమ్ అసంకోచేన జ్ఞాతమాయ్త్తే యాకిలుమ్, ఉపాయాన్తరానన్వయమ్ ఉపాయాన్తరోపాయత్వప్రతిపత్తిత్యాగమాత్రమానాప్పోలే,

భాగవతవిషయనైచ్యముమ్ ప్రతిపత్తిమాత్రమ్ అల్లామైయాలే, సర్వభాగవతసన్నిధియిలుమ్ తన్నుడైయ నైచ్యానుసన్ధాన పూర్వకమాక తాఴ్నినిఱ్కైయాకిఱ వృత్తిరూపమాన నైచ్యమ్ అన్దమన్త్రార్థజ్ఞానత్తాలే

౧॥ స్తో-ర. ౪౦. ౨॥ ఇయఱ్పా-౧-ముదల్-తిరువన్దాది-౫౩. ౩॥ స్తో-ర-౪౧. ౪॥ ౫॥ తిరుమొழி ౨-౬-౧. ౬॥ పెరియాழ్వార్-తిరుమొழி. ౪-౪-౩. ౭॥ మేల్పడి, ౪-౪. ౫. ౮॥ తిరుమాలై. ౧౪.

౯॥ ౧౦॥ వార్త్తామాలై. ౧౧॥ వార్త్తామాలై.

"అహంన శాపయేభూలిం బ్రహ్మణో భగవప్యనా। కింతుసూర్యేను తాలీ రేకృష్ణాధిష్ఠితవృత్త తాః॥"; "ఉత్కృష్ట ఉపతిపేవే శస్వర్యలోకా

వ్యా·—అత్రావతు:—

"భాగవతానువర్తనాదికళుక్కు ఉఱుప్పాన తాత్పర్యప్పిఱస్సుడై మైయా యిరుక్కైయాలే భావిక్కవేణ్డాత్తే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్" ఎన్నప్పడి·

అ.—౨౧౫· [జన్మసిద్ధ] శబ్దార్థమ (పిఱన్దడైమై) ఎన్నత్తు, పళ్ళమడైజలత్తుక్కు నిమ్నస్థలమ్పోలే నైచ్యత్తుక్కు సుకరసంబన్ధయోగ్యమాయిరుక్కై.

ఎ. అ.—విలక్షణజన్మముణ్డానపిన్పు భావిక్కవేణ్డుమో వేణ్డాకైయాలే అన్దవిలక్షణజన్మత్తుక్కుమ్ కూడ నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైయాకిఱ దోషమిల్లైయో?' ఎన్ఱు ప్రశ్నమ్పణ్ణ" ఎన్నప్పడి.

(భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఉఱుప్పానతాత్పర్యప్పి) ఎన్నత్తు, "దేవ-తిర్యక్-మనుష్య-స్థావరరూప చతుర్విధ భాగవతవిషయత్తిలుమ ఆసంకోచేన త్రివిధకరణత్తాలుమ్పణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాన నైచ్యవిశేషమ్" ఎన్నపడి.

(పిఱన్దడైమైయాయిరుక్కైయాలే) ఎన్నత్తు,

"అన్దవిలక్షణరుడైయ భగవదభిమతి విశేషవిషయత్వరూపజన్మమ్ అనుష్ఠానపర్యన్తమాన కాష్ఠాపన్నభగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకారత్రయజ్ఞానత్తాలేయే ఉణ్డాకిఱతాకైయాలే, అన్దజన్మత్తుక్కుమ్ పూర్వభావియాయ్కొణ్డు అత్తోదేసవసిద్ధమాయిరుక్కైయాలే" ఎన్నపడి

"శన్దజ్కళాయిర మఱైయక్కుల్ అవల్లార్ వైష్ణవర్" ౧ ఎన్ఱు, మూలమన్త్రవివరణభూతమాన తిరువాయ్మొழியిల్,

"ఆచార్యోపదేశముఖత్తాలే అర్థజ్ఞానమ్ పిఱన్దు తదనురూపమాక అనుష్ఠిక్కవుమ్ వల్లరానాలాయ్త్తు వైష్ణవత్వమ్ సిద్ధిప్పతు" ఎన్ఱు, ఆరుళిచ్చెయ్కైయాలే,

"అనుష్ఠానపర్యన్తమాజ్ఞానత్తాలేమే విలక్షణజన్మసిద్ధి" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?

(భావిక్కవేణ్డాత్తే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్) ఎన్నత్తు,

"జన్మహేతుతయా పూర్వాభ్యాససిద్ధమాన అత్తుఞానే మేలుమ్ యావదాత్మభావియాక అనుష్ఠేయమాయిరుక్కైయాలే, అన్ద తాత్పర్యప్పి ఆప్పోతాక భావిక్కవేణ్డాతపడి నీరుక్కుపళ్ళమడై శీఘ్రగమ్యమామాప్పోలే,

మూ.—౨౧౬. అక్కైయాల్, ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్.

వ్యా·—౨౧౬: ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్, (అక్కైయాల్) ఎన్ఱు తొడజ్గి.

(అక్కైయాల్) ఎన్నత్తు, "ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్, ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్" ఎన్నపడి.

అ.—౨౧౬. "శ్రైష్ఠ్యమ్ ప్రతిసంబన్ధిసాపేక్షమాకైయాలే, ఉపస్థితత్వాత్ శేషత్వానురూపజన్మమే ప్రతిసంబన్ధియాకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వోచితమాయ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ—అపూర్వప్రయత్నమ్ వేణ్డాతపడి పూర్వవాసనైయాలే సుఖేనలభ్యమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.

౨౧౬. (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్నత్తు,

[కీழ் ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్త] ఇత్యాదియాల్ ఉపపాదిత్తు కొణ్డుపోన్ద ప్రస్తావాన్తరణ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధిక నికృష్టజన్మజ్కళినుడైయ నికృష్టత్వముమ్,

అవఱ్ఱై నికృష్టమాకప్పేశైత్తదోషరూప కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధికోత్కర్షాభావత్తయా ఉత్కృష్టమాయిరున్దుళ్ళ విలక్షణజన్మత్తినుడైయ ఉత్కృష్టత్వముమాకిఱ ఇవ్వర్థత్తై" ఎన్నపడి.

(ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్ ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్ ఎన్నపడి) ఎన్నత్తు,

"ప్రస్తావాన్తరణ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త అన్ద భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన దైహికజన్మమ్, అభిజాత్యాది ప్రయుక్తాహంకారయోగ్యతారూపదోషత్తైయుమ్,

ఉపాయాన్తరాన్వయత్తుక్కు యోగ్యమాయ్కొణ్డు భయజనకమాకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్,

భగవత్-సంబన్ధకార్యమాన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాన నైచ్యత్తైభావిత్తు కష్టప్పట్టుక్కొళ్ళవేణ్డుకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్, ఉడైయతాయుమ్,

మమతస్మిన్ వేంకటాద్రౌ మత్స్యత్వేऽప్యంభసాతథా। స్యాత్సంపకత్వమథవాయత్రించిత్త్వం భవత్వహో॥"; "స్వామిన్! త్వద్దాసభూతానా

వ్యా·—(ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్) ఎన్గిఱతు,
"శేషత్వోచితమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ ఇన్దజన్మమే తదనుచితజన్మత్తైప్పఱ్ఱ శ్రేష్ఠమ్" [౫
ఎన్గిఱది·

ఎ. అ.—ప్రస్తావాన్వరై దైహికోత్కర్షాభావవత్త్వేన రూపేణ నికృష్టమాకనిన్ఱ విలక్షణజన్మమ్ సకలహేయ వర్ణాశ్రమాదివినాశకమాన అనుష్ఠాన పర్యన్తత్తాస్థాపన్న భగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకార త్రయజ్ఞాన ప్రయుక్తమాయ్క్కొణ్డు అన్దజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళోడేకూడి [౧౦
యిరుక్కైయాలే, ఆభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహఙ్కార యోగ్యతై యుమ్ ఉపాయాన్తరాన్వయ యోగ్యతాప్రయుక్త భ్రంశసంభావనాధీన భయజనకత్వముమ్, భగవత్సంబన్ధకార్యమాన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు వేణ్డుమతాన నైచ్యమ్ భావిత్తు కొణ్డుకొళ్ళవేణ్డుకైయుమాకిఱ దోషఙ్గళిల్లాతతాయుమాక ఇరుక్కైయాలే" ఎన్గిఱది [౧౫
(శేషత్వోచితమాయ్క్కొణ్డు ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ ఇన్దజన్మమే) ఎన్గిఱతు,

"భాగవతోత్తమనాన ఆచార్యన్ పితావాక అనుష్ఠానపర్యన్తత్తాస్థాపన్నమన్త్రజన్మజ్ఞానమ్ తాయాకప్పిఱక్కుమ్ విలక్షణరుక్కైయ పిఱప్పు, నిఖిలదోషనిబర్హణ పూర్వకసమస్తాభ్యుదయ ఫలోపధాయక పరగతస్వీకారరూప భగవదభిమతి విశేషవిషయతాత్మక ఆత్మసత్తా ప్రాప్తిరూపమాకైయాలే,

భగవదనన్యార్హశేషత్వత్తుక్కు అనురూపమాయ్క్కొణ్డు అన్ద శేషత్వ జ్ఞానమాకిఱ భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు అనుకూలమాయ్, ఉత్కృష్ట [౨౫
మాయుమ్ ఇరుక్కుమ్ విలక్షణజన్మమే" ఎన్గిఱది,
(తదనుచితజన్మత్తైప్పఱ్ఱ) ఎన్గిఱతు, "కర్మాధీనమాయ్,
అచిత్సంబన్ధోపాధికమాయ్,
యావత్కర్మభావియాయ్,
అత్యన్తహేయమాయ్,
దేహాత్మాభిమానాదిహేతువాయ్,
ఉపాయాన్తరయోగ్యమాయ్,

మూ·—౨౧౭. "శ్వపచోపిమహీపాల!" ౧

వ్యా.—౨౧౭. ఇవ్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్, ("శ్వపచోపిమహీపాల") ౧ ఎన్ఱు· [౫
"శ్వపచోపిమహీపాల విష్ణుభక్తోద్విజాధికః।
విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చశ్వపచాధమః॥' ౧

అ. —౨౧౭. ("శ్వపచోపి" ౧) ఇత్యాది:—
భగవద్భక్తియుక్తనాన అపకృష్టజాత్యన్తరస్థనుక్కు ఉత్కర్ష సిద్ధిప్రసఙ్గత్తాలే "శ్వపచ" ౧ శబ్దమ్ అపకృష్టజాతిమాత్రోపలక్షకమ్.
అపిశబ్దమ్ గర్హావాచి.
"గర్హాసముచ్చయ ప్రశ్నశఙ్కాసంభావనాస్వపి॥" ౨ ఎన్ఱిఱే కోశమ్?.

ఎ. అ.—తిర్యక్స్థావరాది భాగవతానువర్తన విరోధియాయ్ ఇరుక్కైయాలే, [౧౫
అన్దశేషత్వానురూపమాయ్ కొణ్డుమ్, భగవత్సంబన్ధ ప్రతికూలతయానికృష్టమాయుమ్, ఇరుక్కుమ్ కర్మాధీనదేహోపాధిక భాగవతజన్మత్తైప్పఱ్ఱ" ఎన్గిఱది.
(శ్రేష్ఠమ్ ఎన్గిఱది) ఎన్గిఱతు, "'సహివిద్యాతస్తంజనయతితత్ శ్రేష్ఠంజన్మ' ౩ ఎన్ఱు, ఆపస్తంబధర్మత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే శ్రేష్ఠమ్" ఎన్గిఱది.
"అతుక్కుమ్ తాయాయ్, తాయిలుమాయిన శెయ్యమ్ అన్ఱా ఱుమ్ పిఱక్కుమ్ అతిరువర్క్కుమ్ శ్రేష్ఠజన్మమ్" ౪ ఎన్ఱు, అఴకియ మణవాళప్పెరుమాళ్ నయినారుమ్,
మన్త్రార్థజ్ఞానత్తాలుణ్డాన జన్మత్తైయే శ్రేష్ఠమాక అరుళి [౨౫
చ్చెయ్తారిఱే?.
౨౧౭.—(ఇవ్వర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్) ఎన్గిఱతు, "'భగవత్-సంబన్ధముడైయారుడైయ దైహికజన్మత్తైప్పఱ్ఱ జ్ఞానాధీన తత్-ప్రత్యనీక విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్' ఎన్ఱు, కీఴ్చ్చొన్న అర్థత్తుక్కు ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్" ఎన్గిఱది.

౧॥
౨॥
౩॥ ఆపస్తంబధర్మే,
౪॥ ఆచార్యహృదయమ్.

'నస్వాంసు రాణాముఖ్యతమ శ్రీనాంసన్న నేర నే। కక్షేశ । శ్వత్ప్యరేర మ్యేర త్త్వాయాంచరశాంసదా॥ అహంకు నామున్యత మోక్ష వేయంత్యతినామిహా";।

వ్యా—ఎత్తనైయుసుమ నికృష్టజన్మావా యిరున్దానే యాక్కిలుమ్,

భగవద్భక్తర్గానవర్ద్విజన్మిణాల్ట్టిల్ అధిక్;

ఉత్కృష్టజన్మావానవర్ధవన్మి,కేల్ ఉత్తమాశ్రమియా మాయ్ ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్,

భగవద్భక్తిహీననానవర్ శ్వపచనిణాల్ట్టిల్ అధమః;'

అ—ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎత్తనైయేనుమ్) ఇత్యాది.

"'ముఖజానామయం ధర్మో యద్విష్ణోర్లింగధారణమ్।
బాహుజాతోరుజాతానాం నాయం ధర్మో నవిద్యతే॥' ౧

ఎన్ఱు, ఉత్తమాశ్రమిత్వమ్ బ్రాహ్మణస్వేయాన్నైయాలే, యతిత్వత్తాలే బ్రాహ్మణత్వమ్ ఆక్షిప్తమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్టజన్మావానవర్ధవన్మి,కేల్) ఇత్యాది

ఎ. అ.—"శ్లోకత్తిల్ 'శ్వపచ' ఎన్ఱ శబ్దమ్ నికృష్టజన్మసామాన్యత్తుక్కు ఉపలక్షణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఎత్తనైయేనుమ్ నికృష్టజన్మావాయిరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱు,

(ఆక్కిలుమ్) ఎన్ఱు, అపిశబ్దమ్, విష్ణుభక్తియోడుమ్ తత్-ఫలమాన ద్విజాపేక్షయా అధిక్యత్తోడుమ్, నికృష్టజన్మత్తుక్కు ఉణ్డానవిరోధత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

"ఎత్తనైయేనుమ్ నికృష్టజన్మావా యిరానిన్ఱానేయాక్కిలుమ్" ఎన్ఱు, శ్వపచత్వత్తై భక్తికాలత్తిల్ వర్తమానమాక అరుళిచ్చెయ్యాతే, (ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱు, భూతమాక అరుళిచ్చెయ్తతు,

"అపార్థకం ప్రథాపన్నేశూద్రాభాగవతా ఇతి" ౩ ఎన్ఱుమ్వచనార్థమ్ స్మారితమ్.

ఇత్తాల్, "'శ్వపచోపి' ఎన్ఱ,అతు, పూర్వవృత్తపరమ్" ఎన్ఱుమ్,

"'విష్ణుభక్త' ఎన్ఱ శబ్దమ్, అష్టవిధభక్తిమత్పరమ్" ఎన్ఱుమ్,

కాట్టప్పట్టతు.

తాదృశభక్తిమాన్కక్కు జన్మభేదిప్పతు?.

"శ్లోకత్తిల్ 'ద్విజ' ఎన్ఱ శబ్దమ్ సామాన్యద్విజపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ద్విజన్మిణాల్ట్టిల్) ఎన్ఱు,

ఎ. అ.—అక్షన్ఱభిప్రాయమిల్లైయాకిల్, అప్పడియే "విష్ణుభక్తనాన ద్విజనిణాల్ట్టిల్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్యవేణుమిఱే!.

(ద్విజనిణాల్ట్టిల్ అధిక్) ఎన్ఱతు, "భగవత్-సంబన్ధకుఱైయన్నాక్కిలుమామ్, అతిల్లాతవన్నాక్కిలుమామ్, 'మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్' ఇత్యాదియాలే శొల్లప్పట్టిరుక్కిఱ అష్టవిధభక్తియాలే జన్మసిద్ధద్విజత్వమ్పోయ్ భగవత్సంబన్ధైక నిరూపణీయన్నాక్కప్పెఱాతే జన్మసిద్ధద్విజత్వత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయనాయిరుక్కిఱ ద్విజనెల్లారైయుమ్ కాట్టిల్ నికృష్టజన్మావాయిరున్ద భక్తనానవర్, భగవద్భక్తిభూమావాలే జాతిపోక్కప్పెఱ్ఱు భగవత్-సంబన్ధత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయనాయిరుక్కైయాలే, అధిక్' ఎన్ఱపడి.

"'యతిశ్చ' ఎన్ఱ,ఱ చకారమ్ ఉత్కృష్టజన్మత్తై సముచ్చయిక్కిఱతు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(ఉత్కృష్టజన్మావానవర్ధవన్మి,కేల్) ఎన్ఱు.

(ఉత్కృష్టజన్మావానవర్ధవన్మి,కేల్) ఎన్ఱతు, "ఉత్కృష్టజన్మావాక లోకప్రతీతనాయిరుక్కుమతవన్మి,కేల్" ఎన్ఱపడి.

ఉత్తమాశ్రమియుమాయిరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱతు,

"'పరమాత్మనిరాణారక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని।
సర్వేషణావినిర్ముక్తస్సభైక్షం భోక్తుమర్హతి॥' ౫

ఎన్ఱు, బృహస్పతివచనత్తిల్ పడియే,

భగవద్భక్తియుమ్, విషయాన్తరవైరాగ్యత్తైయుమ్, అధికారమాక ఉడైత్తాయ్కొణ్డు,

'కామ్యానాం కర్మణాంన్యాసంసన్న్యాసం కవయోవిదుః' ౬ ఎన్ఱ,ఱపడియే,

కామ్యకర్మపరిత్యాగ రూపమాన్కొణ్డు స్వరూపానురూపమాయిరుక్కైయాలే ఉత్తమమాన శాస్త్రజ్ఞరాలాదరిక్కప్పట్టతుర్యాశ్రమత్తైయుమ్ ఉడైయనాక లోకప్రతీతనాక ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఇరున్దానేయాక్కిలుమ్) ఎన్ఱు, అపిశబ్దార్థమాక అరుళిచ్చెయ్తతు,

"'శ్వపచోపి' ఎన్ఱ అవిడత్తిల్ అపిశబ్దత్తై 'యతిశ్చ' ఎన్ఱ,ఱ విడత్తోడుమ్ అనుషజిక్కక్కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే.

ఇజ్జ్ఞమ్ ఇన్ద అపిశబ్దమ్ ద్విజత్వ-ఉత్తమాశ్రమిత్వజ్గఁళుక్కు విష్ణుభక్తివిహీనత్వ-శ్వపచాధమత్వజ్గఁళోడు ఉణ్డానవిరోధత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

౧। ౨॥ ౩। ౪। ౫॥ ౬।

ఇత్థంహిభక్తిభూయిష్ఠా ఆచార్యాః పూర్వకాళకాః। ప్రాహురుక్కృష్టహేతుత్వంతస్యంబన్ధస్య కేవలమ్॥ తత స్తదీయసంబన్ధముత్కృష్టం

ఎ. అ.—(విష్ణుభక్తివిహీనస్సానవః) ఎన్ఱతు,

"విశేషేణ+హీనః=విహీనః, విష్ణుభక్త్యా+విహీనః=విష్ణుభక్తివిహీనః" ఎన్ఱాయ్,

విష్ణుభక్తియిల్ అద్వేషముమ్కూడ ఇల్లాతపడి అత్తాలేహీననాయిరుక్కుమవన్" ఎన్ఱపడి.

"హరింలోకనియన్తారం వైష్ణవాన్ లోకపావనాన్।

దృష్ట్వానద్వేష్టియోమర్త్య స్సోఽద్వేషా వైష్ణవస్స్మృతః॥' ౧ ఎన్ఱు, అద్వేషముడైయనై దశవిధవైష్ణవరిలే ఒరువనాకచ్చొల్లిలిల్ నోః.

(శ్వపచనిఱ్కుట్టిల్ అధమన్) ఎన్ఱతు,

"'విష్ణుభక్తివిహీనాయే చణ్డాలాః పరికీర్తితాః।

చణ్డాలాఅపివై శ్రేష్ఠా హరిభక్తిపరాయణాః॥' ౨ ఎన్ఱు, నారదీయత్తిలుమ్,

'భగవద్భక్తి విముఖం బ్రాహ్మణంవాబహుశ్రుతమ్।

నసంభాషేతసతతం చణ్డాలమివసంత్యజేత్॥' ౩ ఎన్ఱు, వాసిష్ఠసంహితైయిలుమ్,

'విద్యావినయసంపన్నా బ్రాహ్మణా వేదపారగాః।

మయిభక్తింనకుర్వన్తి చణ్డాలసదృశాహితే॥' ౪ ఎన్ఱు, ఆశ్వమేధికత్తిలుమ్,

విష్ణుభక్తివిహీనరై చణ్డాలరాకచ్చొల్లుకైయాలేయుమ్;

'విష్ణుభక్తివిహీనోయః సర్వశాస్త్రార్థవేద్యపి।

బ్రాహ్మణ్యంతస్యనభవేత్ తస్యోత్పత్తిర్నిరూప్యతామ్॥' ౫ ఎన్ఱుమ్,

'యఃపుత్రః పితరంద్వేష్టి తంవిద్యాదన్యరేతసమ్।

యోవిష్ణుంసతతంద్వేష్టి తంవిద్యాదన్త్యరేతసమ్॥' ౬ ఎన్ఱు, పాద్మత్తిల్ 'అవర్కళుడైయ అన్ద చణ్డాలత్వత్తుక్కు అన్ద భక్తివిహీనత్వమ్ తాన్నే ప్రధానలిఙ్గమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకైయాలేయుమ్,

'వాసుదేవంహృషీకేశం పరమాత్మానమచ్యుతమ్।

యేనినన్దన్తిదురాత్మాన శ్చణ్డాలాస్తేనసంశయః॥' ౭ ఎన్ఱు, వారాహత్తిలుమ్,

ఎ. అ.—అన్ద లిఙ్గానుమితమాన చణ్డాలత్వత్తిల్ అప్రామాణ్యశఙ్కైయై నిరసిక్కైయాలేయుమ్;

అన్దవిష్ణుభక్తి విహీనత్వమాకిఱ హేతువైక్కొణ్డు,

'విప్రాయాం క్షత్త్రియాత్సూతో వైశ్యాద్వైదేహికస్తథా।

చణ్డాలస్తుతథాశూద్రాత్సర్వకర్మసుగర్హితః॥' ౮ ఎన్ఱు, హారీతస్మృతియిల్ శొల్లుకిఱపడియే,

అవన్ విప్రస్త్రీయినిడత్తిల్ శూద్రనుక్కు జారజనాయ్ ప్పిఱన్దవనాక నిశ్చితనాకైయాలే, జన్మనాచణ్డాలనాయ్,

శిఖాయజ్ఞోపవీతాది బ్రాహ్మణవేషప్రచ్ఛన్ననాయ్, ఇరుక్కైయాలేయుమ్;

'వైరాగ్యంజాయతేయస్య తృష్ణాపిబ్రహ్మణిస్థిరా।

సోఽధీతవేదతత్త్వార్థో గృహవాసమశక్నువన్॥

ప్రవ్రజేత్' ౯ ఎన్ఱు, లిఖితస్మృతియిలుమ్,

'నివృత్తః కర్మరాగాదేః ప్రశాన్తో బ్రహ్మతత్పరః।

ససన్న్యాసేఽధికారీస్యాదితరో జీవికాపరః॥' ౧౦ ఎన్ఱు, యమస్మృతియిలుమ్,

'పరమాత్మనియోరక్తో విరక్తోఽపరమాత్మని।

సర్వేషణావినిర్ముక్తస్సభైక్షంభోక్తు మర్హతి॥' ౧౧ ఎన్ఱు, బార్హస్పత్యస్మృతియిలుమ్,

'యస్తుబ్రహ్మనజానాతి త్రిదణ్డార్హోన సస్మృతః' ౧౨ ఎన్ఱు, దక్షస్మృతియిలుమ్, శొల్లుకైయాలే,

భగవద్భక్తియిల్లాతవనుక్కు సన్న్యాసత్తిల్ అధికారమిల్లామైయాలేయుమ్;

జన్మనాచణ్డాలనాయ్, విష్ణుభక్తివిహీననుమాయ్, ఇరుక్కిఱ అన్ద కేవలోత్తమాశ్రమియినుడైయ బ్రాహ్మణ్యముమ్, తుర్యాశ్రమముమ్, శ్వపచనుడైయ యజమానత్వమ్పోలే అత్యన్తభగవన్నిగ్రహహేతువాన మహాదోషమాకైయాలే,

అన్దదోషత్తాలే పూర్ణనాన అవన్,

'చణ్డాలమపి వృత్తస్థం తందేవా బ్రాహ్మణంవిదుః' ౧౩ ఎన్ఱు, అపడియే స్వవృత్తాతిక్రమమ్ పణ్ణాతపడి అప్రచ్ఛన్ననాయ్క్కొణ్డు శ్లాఘ్యనాయిరుక్కిఱ చణ్డాలనైప్పార్ అధమన్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ నారదీయే, ౩॥ వాసిష్ఠసంహితాయామ్,
౪॥ ఆశ్వమేధికే, ౫॥ ౬॥ పాద్మే,
౭॥ వారాహే,

౮॥ హారీతస్మృతౌ, ౯॥ లిఖితస్మృతౌ, ౧౦॥ యమస్మృతౌ,
౧౧॥ బార్హస్పత్యస్మృతౌ, ౧౨॥ దక్షస్మృతౌ, ౧౩॥

వ్యా.—ఎన్ఱు, వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శురక్కుఱుత్తు భగవత్-సంబన్ధమే ఉత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే,

అ.—(వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శురక్కుఱుత్తు) ఎన్ఱతు, "పూర్వార్ధత్తిల్ వర్ణత్తిలుమ్, ఉత్తరార్ధత్తిల్ ఆశ్రమత్తిలుమ్, ఉత్కర్షహేతుత్వేన ఉపాదేయత్తైయైనివర్తిప్పిత్తు" ఎన్ఱపడి.

"స్నేహపూర్వమనుధ్యానం భక్తిరిత్యభిధీయతే।
'భజ' ఇత్యేషధాతుర్వై సేవాయాం పరికీర్తితః॥" ౧ ఎన్ఱు, భక్తియుమ్, సంబన్ధజ్ఞానరూపమాకైయాలే, (భగవత్-సంబన్ధమే) ఎన్ఱతు.

అతావతు:—"అనన్యార్హశేషత్వజ్ఞానరూపసంబన్ధమే" ఎన్ఱపడి.

"అనురిత్యయం నిహీనార్థోహ్యజ్ఞాప్యతేతద్-జ్ఞైః, నిహీనత్వంచాస్య స్వాభావికదాస్యమ్' ౨ ఎన్ఱిఱే పెరియభట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తతు?;

ఆకైయాల్ అనుధ్యానశబ్దితభక్తిక్కు శేషత్వజ్ఞానరూపసంబన్ధత్వమ్కూడుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఉత్కర్షహేతుధర్మోపయోగియాన్నభక్తి తద్విరోధ్యపేక్ష యాత్తైస్త్యమ్ అర్థసిద్ధమ్.

ఎ. అ.—(వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శురక్కుఱుత్తు) ఎన్ఱతు:—

"శ్లోకపూర్వార్ధత్తిల్, ద్విజాధిక్యవిరోధిభూయిష్ఠనాన శ్వపచనుక్కుముణ్డ విష్ణుభక్తియాలే ద్విజాధిక్యత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, అన్ద విరోధిభూయిష్ఠరాయిల్లాతవర్కళుక్కు అన్ద విష్ణుభక్తిప్రయుక్తమాన ఆధిక్యమ్ కైముతికసిద్ధమాకైయాలేయుమ్;

ఉత్తరార్ధత్తిల్, శ్వపచాధమత్వ విరోధిభూయిష్ఠతయాప్రతీతనాన యతిక్కుముణ్డ విష్ణుభక్త్యభావత్తాలే శ్వపచాధమత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, 'అప్పడియన్ఱిక్కే ఇరుక్కుమవర్కళుక్కు అద్భక్త్యభావత్తాలే శ్వపచాధమత్వమ్ ఉణ్డు' ఎన్నుమిడమ్ కైముతికసిద్ధమాకైయాలేయుమ్;

నికృష్టోత్కృష్ట వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్లావఱ్ఱిలుమ్ ఉత్కర్షహేతుత్వమాకిఱ శురక్కైనిషేధిత్తు, అన్వయవ్యతిరేకఙ్గళాలే భగవత్సంబన్ధమే సర్వోత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే" ఎన్ఱపడి.

(భగవత్సంబన్ధమే) ఎన్ఱిఱ అవధారణత్తాలే వర్ణాశ్రమోత్కర్షహేతుత్వనైరపేక్ష్యమ్ శొల్లుకిఱతు.

వ్యా.—భ్రంశసంభావనాదికళాలే తత్-సంబన్ధవిరోధియాన జన్మత్తిఱ్ఱిల్ తదనురూపమాన జన్మమే శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

అ.—ఇతుతాన్, "శ్వపచోపివిష్ణుభక్తః" ౩ ఎన్ఱిఱ, అసమభివ్యాహారత్తాలే,

"సిద్ధంసాధ్యాయోపయుజ్యతే" ౪ ఎన్ఱు, "శ్వపచత్వమ్ విష్ణుభక్తత్వోపయోగి" ఎన్ఱు, లభిక్కైయాలుమ్,

"విష్ణుభక్తివిహీనస్తుయతిః' ఎన్ఱిఱ అసమభివ్యాహారత్తాలే "విష్ణుభక్తివిహీనత్వమ్ యతిత్వహేతుకమ్" ఎన్ఱు, లభిక్కైయాలుమ్,

యతిత్వమ్ తచ్ఛేషత్వవిరోధియన్ఱాకిలుమ్ తదీయపర్యన్తశేషత్వరూప తదనన్యార్హశేషత్వవిరోధియాకైయాలుమ్,

అన్దవచనత్తిల్ సమభివ్యాహారవ్యఞ్జితమామ్.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకైయాలే) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—భ్రంశసంభావనాదికళాలే తత్సంబన్ధవిరోధియాన జన్మత్తిఱ్ఱిల్) ఎన్ఱతు,

"సర్వాధికారఙ్గళాయుమ్, అధికృతాధికారఙ్గళాయుమ్, ఇరున్దుళ్ళ ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ పోలన్ఱిక్కేయుమ్ అన్వయత్తాలుణ్డామ్ అనన్యోపాయత్వాధికార భ్రంశత్తుక్కు కర్మాధీనగుణవికారవద్దేహోపాధికమాయిరుక్కైయాలే యోగ్యమాయ్క్కొణ్డు భయజనకమాయిరుక్కైయుమ్, స్వరూపానురూపనైచ్యమ్ భావిక్కుక్కొళ్ళవేణ్డుకైయుమ్, అభిజాత్యాదికళాల్వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయుమ్ ఆకియిదోషఙ్గళాలే అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు విరోధియాయిరుక్కిఱ దైహికజన్మత్తైప్పఱ్ఱ" ఎన్ఱపడి.

(తదనురూపమాన జన్మమేశ్రేష్ఠమ్) ఎన్ఱతు,

అన్ద దోషఙ్గళిన్ఱిక్కే యావదాత్మభావియాయ్, భగవత్-కృషిఫలభూతస్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానప్రయుక్తమాయ్, భగవదతిమతివిశేషవిషయతారూప ఆత్మసత్తారూపమాయిరుక్కైయాలే అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తుక్కు అనుకూలమాయ్క్కొణ్డు అనురూపమాయిరుక్కుళ్ళ విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—ఇజ్జనత్తాక్కిల్, కీழ்చ్చొన్న అర్థత్తుక్కు ఇత్తు ప్రమాణమాక మాట్టాతితే?

అ—(ఇజ్జన్నాక్కిల్) ఎన్ఱతు, "ఇప్పడిసమభివ్యాహారవ్యక్తి [న తదుమాయ్, కణ్ఠోక్తార్థత్తాలే అర్థసిద్ధముమాన ఇవ్వర్థత్తిలేకదుత్తు' ఎన్ఱు, కొళ్ళావిడిల్" ఎన్ఱపడి.

యద్యపి, త్రైవర్ణికాధికారఙ్గళాన కర్మయోగాద్యనుష్ఠానయోగ్యతా హేతుకభయజనకత్వమిల్లై యాకిలుమ్,

సర్వాధికారఙ్గళాన తిరునామసంకీర్తనాది సాధనాన్తరానుష్ఠాన యోగ్యతా హేతుకభయజనకత్వమ్ తురీయవర్ణాదికళుక్కు ముణ్డు;

పూర్వపూర్వవర్ణాపేక్షయా ఉత్తరోత్తరవర్ణాదికళుక్కు నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమాకిలుమ్,

ఉత్తరోత్తరా సాధారణనైచ్యవిశేషమ్ పూర్వపూర్వవర్ణత్తుక్కు భావిక్కవేణ్డుమైయుముణ్డు; [౧౫

తథాపి, వేదాన్తప్రక్రియానురోధత్తాలే కర్మజ్ఞానాద్యఙ్గక ఉపాసనత్తుక్కు సాధనత్వమాకైయాలుమ్,

తదనుష్ఠానయోగ్యతై బ్రాహ్మణాదివర్ణత్తుక్కు ఉత్కృష్టమాకైయాలుమ్,

పూర్వపూర్వత్తుక్కు ఉత్తరోత్తరాపేక్షయా నైచ్యమ్ భావిక్కై అశక్యమాకైయాలుమ్,

యథోచితవివక్షా విశేషత్తాలే ఇప్పడిచొల్లక్కడవదిల్లై.

ప్రాయదర్శనత్తైక్కొణ్డు ఔచిత్యమూలకమాకవిఱే ఇప్పడి అరుళిచ్చెయ్తతు?

అన్నైయాల్ విరోధమిల్లై. [౨౫

ఇవ్విడత్తిలే,

"'ఎక్కుల్మివాళారెత్తుపిఱక్కు తవితియాల్వాక్కనిన్ఱోర్" ౧ ఎన్ఱతు,

"అహంకారహేతువాన జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళ్ హేయమ్' ఎన్ఱు, అజ్ఞానమ్ పిఱన్దపిన్బు అన్దజన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళాలుణ్డాన స్వనికర్షత్తై అనుసన్ధిత్తు, నిన్ఱు, నిన్ఱైయాయ్,

అ—అవ్వావస్థావఙ్గళ్ ఎన్ఱైఎణ్ణుతిరుక్కాల్నిఱ్కుమతు' ఎన్ఱారు" ౨ ఎన్ఱు, ఇవర్తామ్ * నాచ్చియార్తిరుమొழியిలే అరుళిచ్చెయ్తపడియే,

స్వరూపజ్ఞర్, తఙ్గళుడైయజన్మాద్యుత్కర్షత్తై అహంకారహేతువ [న తయానికర్షమాక అనుసన్ధిత్తుభయప్పడ,

అతువే హేతువాకవాయుళ్ళవర్ "అతు ఉద్దేశ్యమ్" ఎన్ఱిరుప్పర్.

ఇప్పడిజన్మాద్యుత్కర్షత్తై ఉపయోగవిశేషాభిప్రాయేణ సామాన్య శాస్త్రఙ్గళ్ సొన్నవిడత్తిలొణ్డు అతు అహంకారహేతువాయ్ విరుద్ధాప్పోలే,

విశేషశాస్త్రత్తిలే ఉచితోపయోగవిశేషత్తైప్పత్తి అపకృష్ట [౧౦ జన్మత్తై ఉత్కృష్టమాకచ్చొన్న విత్తువ అహంకారహేతువాకాల్,

పత్రైయ అపకర్షమేవవిశేషిక్కుమాకైయాలే, "'ఒరుపడియాలుమ్ తన్నక్కు ఉత్కర్షానుసన్ధానమ్ కూడాతాకైయాలే, అవ్వర్త్తైయాలుమ్ అహంకారస్పర్శమువర్తిక్కై అనిష్టమ' ఎన్ఱు, ఇవ్వర్థమ్ప్రథానాభిప్రేతమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. [౧౫

ఏ. అ.—(ఎన్ఱుకరుత్తు) ఎన్ఱతు,

"'దైహికజన్మత్తిఱ్కాట్టిల్ విలక్షణజన్మత్తుక్కు ఏఱ్ఱమ్, భగవద్భక్తిక్కు వర్ణాశ్రమనైరపేక్ష్యేణ ఉత్కర్షహేతుత్వమ్ సొల్లుకిఱ కీழ்చ్చొన్నవచనానుగృహీతమాన న్యాయత్తాలే సిద్ధమాకిఱతు' ఎన్ఱు, ఇశ్లోకత్తై (దైహికజన్మత్తైప్పఱ్ఱ విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్) ఎన్గైక్కు ప్రమాణమాక మూలత్తిల్ ఎడుత్తతుక్కుక్కరుత్తు" ఎన్ఱపడి.

(ఇజ్జనత్తాక్కిల్) ఎన్ఱతు, "'విలక్షణజన్మశ్రైష్ఠ్యమ్ ఇశ్లోకత్తిల్ న్యాయసిద్ధమ్' ఎన్ఱు కరుత్తాక్కిల్" ఎన్ఱపడి.

(కీழ்చ్చొన్న అర్థత్తుక్కు ప్రమాణమాక మాట్టాతితే) ఎన్ఱతు,

"ఇశ్లోకమ్, వర్ణాశ్రమఙ్గళై ప్రావల్యమ్ ఉత్కర్షహేతు [వా తైయైనిషేధిత్తుక్కొణ్డు 'విష్ణుభక్తియే సర్వోత్కర్షహేతు' ఎన్ఱుమ్ ఇవ్వళవైయే సొల్లుకైయాలే,

అన్ద విష్ణుభక్తిప్రయుక్త భగవదభిమతి విశేషవిషయత్వమాకిఱ విలక్షణజన్మత్తుక్కు శ్రైష్ఠ్యమ్, ఇశ్లోకత్తిల్ వాచనికమాకచ్చొల్లప్పడామైయాలే,

కీழ் ఉపపాదిత్తునిగమిక్కప్పట్ట విలక్షణజన్మ శ్రైష్ఠ్యమాకిఱ అర్థత్తుక్కు ప్రమాణమాకమాట్టాతితే?" ఎన్ఱపడి.

---

౧ నాచ్చియార్తిరుమొழி ౧౧-౬.

౨ నాచ్చియార్తిరుమొழி ౧౧-౬ [?]

౧ ఆచార్యహృదయమ్-నైసా-౮ [?]

౧ శ్రీ నాచ్చియార్ తిరువాయ్మొழி-ఉరై, మిమోరియల్ ముద్రాలయ ముద్రితకోశ, పుటమ్. ౯౪

* పెరియజీయర్

"అయంశ్వపాకక్రియయాజన్మనా చ నికర్షవాన్। ఉత్కృష్టావయమేవేహ జన్మనా క్రియయా తథా॥" ఇత్యహంకారసంవీతో౽ధిక్షిపత్యన్ధమానసః;

౭. ఆ.—"అకి ఇప్పడిచ్చొల్లుమడియార్కళుక్కు అభిమతమాన భాగవతనికృష్టజన్మనిరూపణత్తైయుమ్.

మిశ్రసంప్రదాయికళ్ అభిమతమాన భాగవతోత్కృష్టజన్మనిరూపణత్తైయుమ్, ఇప్పిరకరణత్తిల్ పూర్వపక్షమాక్కొణ్డు అత్తై నిరసిత్తు, విలక్షణజన్మనిరూపణత్తైయే సిద్ధాన్తమాక స్థాపిక్కిఱార్కళ్, మిశ్రసంప్రదాయిష్ఠర్కళ్ రహస్యశాస్త్రబాహ్యర్కళాకైయాలే, శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుమ్ తద్వ్యాఖ్యానఙ్గళుక్కుమ్ అవర్కళ్ ప్రామాణ్యత్తై అఙ్గీకరియామైయాలే, ఇప్పిరబన్ధఙ్గళిల్ ఇప్పడిచ్చొల్లుకై అవర్కళుడైయ స్వసమయ స్వగోష్ఠీప్రవచనత్తుక్కు విరోధమిల్లై;

పిళ్ళైయుడైయార్ రహస్యశాస్త్రనిష్ఠర్కళాకైయాలే అవర్కళ్ శ్రీవచనభూషణ తద్వ్యాఖ్యానఙ్గళుక్కు ప్రామాణ్యమ్ అఙ్గీకరిక్కైయాలే, అవర్కళ్ స్వగోష్ఠీప్రవచనవిరోధేన తఙ్గళుడైయ దృష్టియాలే ఇన్ద మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళుక్కువ్వణ్ణమ్ యోజనాప్రకారమేన్?,

'అతుక్కు దృష్టికళ్ళన' ఎన, స్పష్టమాక అఱియలామ్బడి అతుక్కు ఉణ్డాన దోషఙ్గళ్ ఎన్?" ఎన్నిల్;

పిళ్ళైయార్, [వా ౨౧౯, పు. ౬౨౩] [భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ ఇరణ్డుమొక్కుమో] ఎన్ఱ మూలవాక్యత్తై మిశ్రసంప్రదాయిమాత్రమన్నే ప్రశ్నమాక్కొణ్డార్కళ్.

"అతు ఎఙ్ఙనే" ఎన్నిల్;

'వ్యాఖ్యానత్తిల్ అవ్వాక్యావతారికైయిల్,

[పు. ౬౨౦ ఇడవరి ౫; (ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు అత్తోడే జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మట్రైయవనైప్పఱ్ఱ విశిష్టనన్ఱో, ఎన్ఱు) ఎన్ఱున్,

మేల్ [పు ౬౨౨, వలవరి ౨] (ఇరణ్డుమ్ ఎన్ఱు, ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతు) ఎన్ఱున్,

అవ్వాక్యతాత్పర్యత్తైయుమ్, కరిశబ్దార్థత్తైయుమ్, అరుళిచ్చెయ్తార్ [?]:

అతిల్, [పు. ౬౨౧, ఇడవరి. ౨] (జన్మోత్కర్షముడైయవన్) ఎన్ఱ ఇడత్తిల్ (జన్మోత్కర్ష) శబ్దమ్, బ్రాహ్మణాద్యుత్కృష్టజన్మత్తైచ్చొల్లుకిఱతు?:

[వా ౨౦౮, పు. ౬౧౧. వలవరి-౨] [జన్మవృత్తఙ్గళినుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్] ఎన్ఱ ఇడత్తిల్ బ్రాహ్మణ్యాదికళైయే యిఱే జన్మోత్కర్షమాకచ్చొన్నతు!:

౭ ఆ.—అకి 'బ్రాహ్మణశ్వపచర్కళిరువర్క్కుమ్ భగవత్సంబన్ధముణ్డానాల్ భాగవతత్వాంశమాత్రసామ్యమన్ఱో, ఉళ్ళతు?;

అవర్కళుక్కు ఉణ్డాన బ్రాహ్మణజన్మమాకిఱ ఉత్కృష్టజన్మముమ్, శ్వపచజన్మమాకిఱ నికృష్టజన్మముమ్, ఇరణ్డుమ్కూడ సమమాయిడాతే?;

ఆకైయాల్, భగవత్సంబన్ధముణ్డానాలుమ్ బ్రాహ్మణజన్మమ్ ఉత్కృష్టమేయాకవుమ్, శ్వపచజన్మమ్ నికృష్టమేయాకవుమ్ ఇరుక్కైయాలే, అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడే ఉత్కృష్టజన్మమాన బ్రాహ్మణ్యత్తైయుడైయవన్ భగవత్సంబన్ధత్తోడే నికృష్టజన్మమాన శ్వపచత్వత్తైయుడైయనాన మట్రైయవనైప్పఱ్ఱ అధికనన్ఱో?' ఎన్ఱు ప్రశ్నవాక్యతాత్పర్యమాకైయాలే, అవ్వాక్యమ్ మిశ్రసంప్రదాయి ప్రశ్నమేయాకవేణుమ్' ఎన్ఱు.

ఇతు అనుపపన్నమ్.

"ఎఙ్ఙనే!" ఎన్నిల్;

అప్పడికొళ్ళుమళవిల్, మేల్, అన్ద ప్రష్టావానవన్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్తై నికృష్టమాకవుమ్, నికృష్టమాకనినైత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, తిరుప్పుళ్ళమ్పఱ్ఱి, అవన్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్తై దూషిక్కుమళవిలే నికృష్టజన్మముడైయ భాగవతనుక్కుమ్ ఉత్కృష్టజన్మముడైయ భాగవతనుక్కుమ్, ఇరువర్క్కుమ్ ఉళ్ళతుక్కళాన భ్రంశసంభావనానైచ్యభావనాదికళాకిఱ దోషఙ్గళాలే దూషిక్కైయాలే, అతు స్వసిద్ధాన్తమ్ యుమ్ దూషిత్తుక్కొణ్డతాక ప్పర్యవసిత్తువిడుమత్తాకైయాలేయుమ్;

మూలత్తిల్, ఇప్పిరకరణత్తిల్ [వా. ౨౧౦, పు. ౬౨౦, ఇడవరి-౩] [ఇరణ్డుమొక్కుమో] ఎన్ఱున్,

[వా. ౨౧౨, పు ౬౨౬, ఇడవరి-౩] [ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్] ఎన్ఱున్,

[వా ౨౧౨ పు ౬౨౯, ఇడవరి-౨] ["శరీరేచ" ౧] ఎన్ఱుమ్,

[వా ౨౧౩, పు. ౬౩౦, ఇడవరి-౨] [స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్] ఎన్ఱుమ్,

[వా. ౨౧౪, పు ౬౩౧, ఇడవరి ౨. అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు?] [నికృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మమ్] ఎన్ఱుమ్,

[వా ౨౧౬, పు ౬౩౫, వలవరి-౩] [ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్] ఎన్ఱున్,

సామాన్యశబ్దప్రయోగమే కాణ్కిఱతొళియ,

బ్రాహ్మణత్వ-శ్వపచత్వాది విశేషశబ్దమ్ కాణామైయాలేయుమ్;

అప్పడియే, వ్యాఖ్యానత్తిలుమ్,

[పు ౬౨౧, ఇడవరి-౨] (జన్మోత్కర్షముడైయవన్) ఎన్ఱుమ్,

౨ అ.—[పిఱ్పాడు] (మట్ట్రైయవర్గళై) ఎన్రుమ్,

[పు ౬౨౪, ఇడవరి. ౪] (ప్రస్తావాన్దన్ ఉత్కృష్టమాన నిలైత్తై అపకృష్టమాక్కువుమ్, అపకృష్టమాననిలైత్తై ఉత్కృష్టమాక్కవుమ్) ఎన్రుమ్,

[పు. ౬౨౬, ఇడవరి. ౬] (ఆభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తు నశిక్కైక్కు ఉఱుప్పాన్నైయాలే) ఎన్రు, (అది) శబ్దఘటితమాయుమ్,

[మేల్పాడు] (అపకృష్టమాయిరుక్కైయావిత్తై) ఎన్రుమ్,

[పు ౬౨౭, ఇడవరి-౫] (ఉపాయాన్తరజ్గళిల్ అన్వయత్తాలే) ఎన్రుమ్

"అధికృతాధికార సర్వాధికార సకలోపాయసాధారణమాన ఉపాయాన్తరజ్గళిల్" ఎన్రుమ్,

[పు-౬౨౯, వలవరి.౬] (ఉపాయాన్తరగత్తాసహారా యిరుక్కుమ్ అధికారిక్కళుక్కు) ఎన్రుమ్,

[పు-౬౩౦, ఇడవరి. ౮] (కీళ్చ్చొన్నజన్మత్తై) ఎన్రుమ్,

[పు-మేల్పాడి. వలవరి. ౧౩] (శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు త్తక్కుదియాన తాళ్చ్చి) ఎన్రుమ్,

[పు-మేల్పాడి. వలవరి. ౨.] (పిఱక్కైయక్కిఱుత్తు) ఎన్రుమ్,

[పు. ౬౩౧, ఇడవరి-౪] (ఏతల్-ప్రతికోటియాన జన్మత్తిన్నుడైయ) ఎన్రుమ్,

[పు ౬౩౨, వలవరి-౭] (ఉత్కృష్టమాయిరుక్కైయావిత్తై) ఎన్రుమ్,

[పు. ౬౩౫, వలవరి-౭] (అత్తుసదోషముమ్, ఇత్తునిర్దోషముమ్) ఎన్రుమ్,

[పు. ౬౩౬, ఇడవరి-౪] (ఉత్కృష్టమాయిరుక్కైయై ఇన్దజన్మమే తదనుచితజన్మత్తైప్పఱ్ఱ) ఎన్రుమ్,

[పు. ౬౩౯, ఇడవరి. ౨] (వర్ణాశ్రమజ్గళిల్ శరక్కుఱుత్తు) ఎన్రుమ్,

[మేల్పాడి] (భగవత్సంబన్ధమే) ఎన్రు, అవధారణఘటితమాక్కవుమ్,

[మేల్పాడి-వలవరి. ౩] (తత్సంబన్ధవిరోధియాన జన్మత్తై త్యాగత్తిల్) ఎన్రుమ్,

[మేల్పాడి] (తదనురూపమానజన్మమే) ఎన్రుమ్,

[పు. ౬౪౦, ఇడవరి. ౩] (కీళ్చ్చొన్న అర్థత్తుక్కు) ఎన్రుమ్.

సామాన్యశబ్దప్రయోగమే కాణ్డిఅత్తోడ్రియ, విశేషిత్తుచ్చొల్ల క్కాణామైయాలేయుమ్;

భాగవతనుక్కు నికృష్టజన్మాధీన ఉత్కర్షత్తైయుమ్, ఉత్కృష్ట జన్మాధీన అపకర్షత్తైయుమ్, ఇవ్విరకరణత్తాలే స్థాపిక్కవారాక్కిల్,

౨. అ.—సికర్షబుద్ధ్యా భాగవతజన్మత్తై నిరూపిక్కైయాకిఱ జన్మనిరూపణరూప భాగవతాపచారత్తై మూలవ్యాఖ్యానకారర్కళ్ తాజ్గళ్ శెయ్దార్క్కళాకప్పర్యవసిక్కైయాలే,

కీళ్, [వా ౨౦౧. పు. ౫౭౮, ఇడవరి-౩] [ఇత్తొత్తనక్కు అధికారినియమమిల్లై] ఇత్యాదియాలే,

"సర్వాధికారికళుక్కుమ్ జన్మనిరూపణాది భాగవతాపచారమ్ అత్యన్తపరిహరణీయమ్" ఎన్రు ఉపదేశిత్తతెల్లామ్ వేశ్యాపత్నియ పతివ్రతాధర్మోపదేశ సమానమాకప్పర్యవసిక్కుమాకైయాలేయుమ్;

నికృష్టోత్కృష్టజన్మాక్కళ్ ఇరువరిలుమ్ నైచ్యక్కాణ్ అన్యతరోత్కర్షమశొల్లువారివరుగైయిల్ పక్షత్వమ్ పూర్వపక్షమాయ్, విలక్షణజన్మత్తిల్ప్పమే సిద్ధాన్తమాకవేణ్డుకైయాలే, ప్రశ్నవాక్యత్తై, పఱ్పడైయాయారుక్కుమ్ మిశ్రసంప్రదాయిక్కుమ్ పొతు వాక్యత్తొళ్ళుకైయే ఉచితమాకైయాల్,

(జన్మోత్కర్షముడైయవన్ మట్ట్రైయవన్నై ప్పఱ్ఱ) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ (జన్మోత్కర్ష) శబ్దమ్ కేవలబ్రాహ్మణ్యమాత్రత్తై చ్చొల్లుకై యన్రికే (జన్మ) శబ్దమ్ ప్రాకృతజన్మత్తైచ్చొల్లవుక్కుమ్ పొతు వాయ్, (ఉత్కర్ష) శబ్దమ్ అన్దజన్మోపాధికమాన భగవత్సంబన్ధానుకూల్యరూప తత్తద్వ్యవహితోత్కర్షపరమాయ్. (జన్మోత్కర్ష) శబ్దమ్ ప్రాకృత జన్మోపాధిక తత్తద్వ్యవహిత భగవత్సంబన్ధానుకూల్యరూప ఉత్కర్షత్తైక్కెల్లామ్ పొతువాక్కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, అత్తై బ్రాహ్మణ్యమాత్ర పరమాకక్కొణ్డు ప్రశ్నవాక్యత్తై ఏకదేశి-ప్రశ్నమాక ఒతుక్కిచ్చొల్లుకై యనుపపన్నమన్రే!

'కీళ్ [వా ౨౦౮, పు ౫౦౧, వలవరి-౩] [జన్మవృత్తజ్గళిన్నుడైయ ఉత్కర్షముమ్ అపకర్షముమ్] ఎన్గిఱవిడత్తిల్ జన్మోత్కర్షమ్ బ్రాహ్మణ్యమాకైయాలే ఇజ్గుమ్ అప్పడియేకొళ్ళవేణుమ్' ఎన్నిల్, అప్పోతుకీళ్త్తెల్లామ్ (ఉత్కృష్టజన్మ) శబ్దత్తాలే బ్రాహ్మణ్యత్తై చ్చొల్లిక్కొణ్డువరుకైయాలే,

[వా. ౨౧౬, పు ౬౩౫, వలవరి-౩] [ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్] ఎన్గిఱవాక్యత్తిలుమ్, [ఉత్కృష్టజన్మ] శబ్దమ్ బ్రాహ్మణ్యత్తైయే శొల్లుకిఱతాక ప్రసజ్గిక్కుమ్.

"కీళ్ బ్రాహ్మణ్యత్తై ఉత్కృష్టమాకచ్చొన్నతు, భ్రమిత్తిరుక్కుమ పూర్వపక్షియినుడైయ తాత్పర్యానుగుణమాక;

మేల్ [ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్] ఎన్గిఱవిడత్తిల్, విలక్షణజన్మత్తై ఉత్కృష్టజన్మమాకచ్చొన్నతు సిద్ధాన్తియినుడైయ తాత్పర్యానుగుణమాక" ఎన్నిల్;

ఎ. అ—నిజ్ఞుమ్ పళ్ళమడైయాన్నుడైయ తాత్పర్యానుగుణమాక శ్వపచత్వాదికళై జన్మోత్కర్షమాకచ్చొల్లి నిన్ఱైయిల్లైయాలే,

‘‘ఇప్ప్రశ్నవాక్యమ్ భాగవతప్రాకృతజన్మోత్కర్షవాదకఙ్గళ్ నిన్ఱే పోను’ ఎన్ఱైయే ఉపపన్నమ్’’ ఎన్ఱు శిఙ్గుకొళ్ళత్తు.

మేల్ [ఒవ్వాతు] [నా. ౨౧౧, పు ౬౫౭, ఇడవరి-౩] ఎన్ఱిల ఉత్తరత్తుక్కు, అవర్కళ్,

[మెయ్ప్ప] (ప్రష్టావానవన్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్తై అపకృష్టమాకవుమ్, అపకృష్టమాకనినైత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, తిరుప్పుళ్ళిమ పణ్ణి) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానత్తిల్ తాత్పర్యమాక అరుళిచ్చెయ్దైయాలే.

మిశ్రసమ్ప్రదాయియాకిఱ ప్రష్టావానవన్ ఉత్కృష్టమాక నినైత్త భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన బ్రాహ్మణ్యత్తై నికృష్టమాకవుమ్, అవన్ నికృష్టమాకనినైత్త భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన శ్వపచత్వత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, కొణ్డు, అత్తాల్ వన్ద సామ్యభావత్తై [ఒవ్వాతు] ఎన్ఱుమ శొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్.

ప్రశ్నవాక్యమ్ కీళ్చ్చొన్నపడియే ఇరువర్క్కుమ్ పొదువాయిరుక్కయాలే, ఉత్తరముమ్ అప్పడియే పొదువాకవేణ్డుకైయాలే, అదువుమ్ అనుపపన్నమ్

‘‘అవ్వాక్యమ్, కీళ్ప్రష్టానవన్, భగవత్సంబన్ధత్తోడే ప్రాకృతజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱాల్ ఉణ్డాన ఉత్కర్షముడైయ భాగవతజన్మత్తై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, అన్ద ప్రాకృతజన్మోపాధిక ఉత్కర్షమిల్లాత భగవత్సంబన్ధత్తై ఉడైయ మఱ్ఱైయవనుడైయజన్మత్తై అపకృష్టమాకవుమ్, నినైత్తిరుక్కైయాలే

అవన్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త ప్రాకృతజన్మోపాధిక ఉత్కర్షముడైయ విలక్షణభాగవతజన్మత్తై నికృష్టమాకవుమ్, అవన్ నికృష్టమాకనినైత్త అన్ద ఉత్కర్షమిల్లాత భాగవతజన్మత్తై, విలక్షణమాకైయాలే ఉత్కృష్టమాకవుమ్, కొణ్డు అత్తాల్ వన్ద సామ్యభావత్తైచ్చొల్లుకిఱతు’’ ఎన్ఱైయే ఉచితమన్ఱో?

(నికృష్టమాకభ్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్ఱు అత్తై, (అభిజాత్యాదికళాలే అహంకరిత్తు నశిక్కుమ్ ఉపాయపాత్రైయాలే అపకృష్టమాక ఇరుక్కుమ విన్ఱై) ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్దైయాలే. అభిజాత్యమావతు కులీనత్వమాకైయాలే, అన్ద కులఙ్గళ్తాన్ ‘కులమ్ తాఙ్గు శాతికళ్ నాలిలుమ్’’ ౧ ఎన్ఱుమ్, ‘‘కులఙ్గళాయవీరిరణ్డిల్’’ ౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, నాలువర్ణఙ్గళిలే ఉణ్డానతాకైయాలే, అభిజాత్యాదికళాల్ అహంకరిత్తు నశిక్కుమ్ అన్ద నాలువర్ణత్తిలుమ్ ఉణ్డానభాగవతజన్మ

ఎ. ఇ—న్ఱుమే ఉపపన్నమాకైయాలే, అత్తిల్ తన్నైయాన్ భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన బ్రాహ్మణజన్మత్తైయే శొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్;

ఇతువుమ్ అనుపపన్నమ్:—

‘‘ఎఙ్గనే?’’ ఎన్నిల్;

‘‘కుమ్బునరకర్క్కేత్తవరేలుమ్ అవర్కణ్డీర్ ఎమ్బల్ పిఱప్పిడైత్తోఱెమ్మై ఆళుమ్ పరమర్ తాఙ్గళే’’ ౩ ఎన్ఱు, ‘‘శ్వపాకాదిశరీరమేయాయినుమ్ నారకీయశరీరత్తోడే ఎత్తనైయేనుమ్ దుర్గతరాయిరున్దార్కళేయాకిలుమ్, శ్రియఃపతియాన ఎమ్పెరుమానుడైయ తిరునామత్తైచ్చొల్లు మవర్కళ్-సన్తానమెల్లామ్ ఎఙ్గళుక్కు ఆచార్యసన్తానమ్’’ ఎన్ఱు, ఆళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్దైయాలే, భాగవతనుడైయ నికృష్టజన్మముమ్కూడ ఉత్తమకులమాకైయాలే, అదువుమ్ అభిజాత్యాద్యహంకారహేతువాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

వేద-తదఙ్గ-ఉపాఙ్గఙ్గళిల్ ఆపాతప్రతీతియాలే బ్రాహ్మణ్యాదికళ్ అహంకారహేతువాకిఱాప్పోలే,

ద్రావిడవేద-తదఙ్గ-ఉపాఙ్గ-రహస్యశాస్త్రఙ్గళిలుమ్ ఆపాతప్రతీతియాలే, శ్వపచత్వాది నికృష్టజన్మముమ్ అహంకారహేతువాకక్కూడుమ్ ఇల్లైయాలే, అప్పడి అహంకారహేతువాన అనాభిజాత్యత్తైయుమ్ కూడ (అభిజాత్యాదికళాలే) ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ (ఆది) శబ్దమ్ కొళ్ళుకైయాలేయుమ్;

‘‘కీళ్ప్రశ్నముమ్, ఉత్తరముమ్, పళ్ళమడైయాన్, మిశ్రసమ్ప్రదాయికళ్, ఇరువర్క్కుమ్ పొదువానాప్పోలే, తదనుగుణమాక (ఉత్కృష్టమాక భ్రమిత్తజన్మమ్) ఎన్ఱు అత్తుమ్, అవ్విరువరుమ్ ఉత్కృష్టమాక నినైత్తిరుక్కుమ దేహసంబన్ధోపాధిక ఉత్కర్షజన్మసామాన్యత్తైచ్చొల్లుకిఱతు’’ ఎన్ఱైయే ఉచితమాకైయాలే, ‘‘భగవత్సంబన్ధత్తోడే కూడిన బ్రాహ్మణ్యమాత్రత్తైచ్చొల్లుకిఱతు’’ ఎన్ఱు, ఒతుక్కిచ్చొల్లుకై అనుపపన్నమన్ఱో?.

[నా. ౨౧౨, పు ౬౫౮, ఇడవరి-౧] ‘‘భంశసంభావనైయాలే ‘‘శరీరేచ’’ ౪ ఎన్ఱు అప్పడియే భయజనకమ్] ఎన్ఱు అత్తు, శ్రీభాష్యప్రక్రియైయాలే కృష్ణానుగ్రహ భక్తికే మోక్ష సాధనత్వముళ్ళతాకైయాలే, సర్వాధికారమానతారు సాధనాన్తరమిల్లామైయాలే, అన్ద సాధనాన్తరాన్వయయోగ్యతై బ్రాహ్మణ్యాద్యుత్కృష్టజన్మక్కుకే ఉళ్ళతాకైయాలే, ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలే అనన్యోపాయత్వమాకిఱ అధికారత్తిల్ [నిష్ఠనుమ్!] నఴువుతల్ వరుకైక్కు

౧॥ తి వా-౩-౭-౯. ౨॥ తిరుచన్దవి. ౯౦

౩॥ తి-వా. ౩-౭౮. ౪॥ జితన్తే. ౧-౯.

ఇతినైచ్యానుసన్ధానపరో భవతి సాత్త్వికః। తత్, జ్ఞానవిప్రాద్ శ్వపచో జ్ఞానీయూర్ధ్వం ఉద్యతే॥ ఈదృక్ జ్ఞానవిపర్యాసో యదితర్హి ద్విజః పర।

వ్యా. అ.—యోగ్యమాయిరుక్కైయాల్, అన్ద భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన బ్రాహ్మణజన్మమ్, అవర్కళుక్కు ‘ఎత్తు ఇరుక్క ఇరుక్క ఎన్ద ఉపాయాన్తరత్తిల్ అన్వయిప్పిత్తు నమ్మాడెయ అధికారత్తై నశిప్పిత్తువిట్టుమో?’ ఎన్నుమ్ భయత్తైయిత్తెరుక్కుమదాయిరుక్కుమ్” ఎన్ఱు, శొల్లి భాగవత బ్రాహ్మణజన్మయాత్రి దూషణపరమాకక్కొణ్డార్కళ్;

అథుపుఱ అనుపపన్నమ్—

“అత్తు ఎజ్ఞన్నే?” ఎన్నిల్;

భాష్యప్రక్రియైయై ప్పార్క్కిల్, నిరపేక్షసిద్ధోపాయపరగత స్వీకారత్తాలుమ్ ఆచార్యాభిమానత్తాలుమ్ మోక్షసిద్ధియై భాష్యత్తిల్ శొల్లాదైయాలేయుమ్;

‘అతస్సాక్షాత్కారరూపస్మృతిః స్మర్యమాణాత్యర్థప్రియత్వేన స్వయమప్యత్యర్థప్రియా యస్య, స ఏవ పరేణ ఆత్మనా వరణీయో భవతీతి తేనైవ లభ్యతే పర ఆత్మా ఇత్యుక్తం భవతి” ౧ ఎన్ఱు, వేదార్థసంగ్రహత్తిల్ ప్రీతిరూపాపన్న భక్తిహేతుక భగవత్-స్వీకారత్తాలేయే మోక్షలాభమ్’ ఎన్నుమదత్తై ‘నాయమాత్మా” ౨ ఎన్గిఱ శ్రుతిశొల్లుకిఱదాక అరుళిచ్చెయ్దైయాలుమ్;

“సిద్ధోపాయమ్” ఎన్ఱు, భక్తివ్యతిరేకేణ ఇన్ద శ్రుతిసిద్ధమాక ఒరు ఉపాయముణ్డాకవుమ్, “అతుకు అనన్యోపాయత్వమ్ అధికారమ్” ఎన్ఱుమ్, “అన్ద అధికారత్తుక్కు భక్తియిల్లై భఙ్గకమ్” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుమవైయెల్లామ్ నుటఙ్గాత్తుటియాదాయాలేయుమ్;

“నానాశబ్దాదిభేదాత్ ప్రపదనభజనే సూచితే సూత్రకారైః” ౩ ఎన్ఱు, అభియుక్తర్ శొన్నపడియే, ‘నానాశబ్దాదిభేదాత్” ౪ ఎన్గిఱ సూత్రత్తిలే ప్రపత్తియై చ్చొల్లియిరుక్కైయాలే, అప్ప్రపత్తిక్కానుమ్ సర్వాధికారమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

మూలకారర్ తామే ముముక్షుప్పడియిలే అవతారరహస్యజ్ఞానమ్ తుడక్కి ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ మోక్షోపాయమాక అరుళిచ్చెయ్దైయాలేయుమ్;

సిద్ధోపాయాధికారి విశేషణమాన ప్రపత్తిక్కానుమ్ సక్కత్కర్తవ్యమాయ్ ఇరుక్కైయాలే, “దేశ్యుక్కుప్పలకాలుమ్ వేణుమ్” ఎన్ఱు, స్వశక్తిల్ ఉపాయమ నశిప్పిక్కైయాలేయుమ్;

వ్యా. అ—సర్వజ్ఞాతక్షణుక్కుమ భాష్యప్రక్రియైయాలే ప్రపత్తియాన భక్తియుల్యసాధనాన్తరాన్వయత్తాలేయుమ్;

మూలకారరుక్కు అత్యన్తాభిమతమాన రహస్యశాస్త్రప్రక్రియైయాలే అవతారరహస్యజ్ఞానాదికళాన సర్వాధికార ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాలేయుమ్,

ప్రపత్తియిలేతానే పునరన్వయత్తాలేయుమ్;

భ్రంశసంభావనై ఉణ్డాయిరుక్కైయాలే భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన శ్వపచజన్మమ్, అవర్కళుక్కు “ఎత్తిరుక్క ఇరుక్కనముక్కు ఇడమాకాదాన దేశవాసాద్వయ సంకీర్తనాదికళిలే ఎత్తిసాధనత్వబుద్ధి నువిడైత్తు అనన్యసాధనత్వమాకిఱ అధికారత్తై నశిప్పిక్కత్తైముకిఱదో?” ఎన్నుమ్ అతిప్రభాగవతసాధారణ భయత్తైయుమ్, “యున్ను జన్మప్రభృతి అభక్ష్యభక్షణ-అపేయపాన-అసేవ్య సేవాదికళిలేయే తైఱిపర్దిరుక్కిఱ వితమ్, ఇన్నముమ్ ఎన్ద అకృత్యఙ్గళిల్ మూట్టి స్వరూపనాశత్తైప్పణ్ణప్పోకిఱదో!” ఎన్నుమ్ విప్రసాధారణభయత్తైయుమ్ జనిప్పిక్కుమదాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

భయజనకత్వప్రదర్శనార్థమ్ ఉదాహృతప్రమాణత్తిలుమ్ ‘శరీరే చ” ౫ ఎన్ఱు, సామాన్యశబ్దమే ప్రయుక్తమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

క్షిప్ర ప్రశ్నోత్తరాదికళిల్లుమ్ పాత్తువాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

భ్రంశసంభావనైయాలే “శరీరే చ” ౫ ఎన్గిఱ అర్థమే భయజనకమ్] ఎన్గిఱ, కర్మాధీనగుణవికారమత్త్వోపాధిక భాగవతజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱైయుమ్ భయజనకత్వత్తై చ్చొల్లుకిఱదాకక్కొళ్ళుకై ఉచితమాకైయాలే,

అదికదేశపరమాక ఒతుక్కి చ్చొల్లుకై అనుపపన్నమిఱే?

ఇన్నముమ్ “భక్తిస్తుయా వేదేభగవత్ప్రాప్తిక ఉపాయమిల్లై’ ఎన్ఱుమ్, “శరీరే చ’ ౫ ఎన్గిఱ ‘శరీర’ శబ్దమ్ ఉత్కృష్టజన్మాక్కళైయుమ్ శరీరత్తైయే శొల్లుకిఱదు” ఎన్ఱుమ్, శొల్లి, ఆచార్యర్ కళైయే అరుళిచ్చెయ్ద జితన్తావ్యాఖ్యానత్తిల్ ఇశ్లోకవ్యాఖ్యానత్తుక్కు విరుద్ధమ్.—

“ఎజ్ఞనే?” ఎన్నిల్;

“కాలేష్వపి చ సర్వేషు దిక్షు సర్వాసు చాచ్యుత!।
శరీరే చ గతౌ చాపి వర్తతే మే మహద్భయమ్॥”.— ౫

౧॥ ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౩-౨-౩.

౩॥ ౪॥ బ్రహ్మసూ. అ-౩-పా-౩, అధి-౧౬, శ్రీభా. పు. ౨౦౦

౫॥ పు. ౬౭౩, ౪మ్ నూట్టు.

"ఇవంతయానిశ్చితేచనికృష్టోత్కృష్టజన్మనీ। నికృష్టజన్మసంభూతదోషశాన్తిఃకథంభవేత్?॥" ఇత్థంకృతస్యప్రశ్నస్య సంప్రత్యుత్తరముచ్యతే॥—

మూ.—౨౧౮. నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషమ్ శమిప్పతు,

వ్యా.—౨౧౮. ఆక, "నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళ్ ఇన్నపడు" ఎన్ఱు, నిశ్చయిక్కప్పట్టతు కీళ్; అతిల్ "నికృష్టజన్మత్తాల్ వన్దదోషమ్ శమిప్పతు ఎత్తాలే" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (నికృష్ట) ఇత్యాదియాలే.

అ.—౨౧౮. "భ్రమానువాదేన వాస్తవనికృష్టోత్కృష్టజన్మనిర్ణయ ప్రయోజనమ్, తాదృశనిర్దేశపూర్వకమ్ తద్దోషశమనోపాభియాభానమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకనికృష్ట) ఇత్యాది.

ఎ. అ.—"కాలేష్వపిచ" ౧ ఇత్యాది:—

"'నజానేశరణంపరమ్' ౨ ఎన్నలామో?, ఆత్మావుక్కు ఉజ్జీవన హేతువాన ఉపాయఙ్గళై శాస్త్రముఖత్తాలే ఉణ్డాక్కివైత్తు, అతుక్కుమేల్ అల్పవ్యాపారత్తినాలే సకలదురితఙ్గళుమ్ నశిక్కుమ్పడియాక పుణ్యకాలమ్ పుణ్యక్షేత్రమ్ ముతలానవత్తైయుమ్ ఉణ్డాక్కివైత్తిలోమో?, "'నేఅ ఉపాయాన్తరఙ్గళుముణ్డాక అఱికిఱిలేన్' ఎన్నలామో?" ఎన్నిల్;

"అవన్ ప్రీతియైయ సద్భావత్తై ఇల్లై" ఎన్ఱు, తేన్నన్, 'అవన్ తిలే ఇఴిన్దనాన్ నిత్యసంసారియాన నాన్నాక్కైయాలే, మున్బు నిన్ఱనిలైయుమ్ కేడుమ్' ఎన్ఱు, శొన్నేన్' ఎన్ఱుఱాన్ :

ఇత్తాల్ "ఉపాయాన్తరత్యాగ పూర్వకమాయ్ ఇరుక్కుమ్ సిద్ధోపాయపరిగ్రహమ్" ఎన్నుమర్త్తై చొల్లుకిఱతు;

ఇప్పడి నిరపేక్షోపాయభూతనిష్ఠే శరణ్యనావాన్?:

'కాలేష్వపిచ':— ౧

పుణ్యమాన అయనవిషువాదికళిలుమ్, అవన్ఱైవిశేషిక్కుమ అర్ధోదయాదికాలఙ్గళిలుమ్;

అత్తాక్కిఱతు ఇవ్విలక్షణకాలఙ్గళిలే సేతుదర్శనసఙ్గమఙ్గళిలే పణ్ణుమ్ తీర్థదానాదికళుక్కు సకలపాప విమోచనాదికళై చొల్లిక్కిడవతిలే!.

మూ.—విలక్షణసంబన్ధత్తాలే.

వ్యా.—అతావతు:—

"అహంకారహేతుతయా నికృష్టమానజన్మమడియాక వన్ద నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైముతలానదోషమ్మవలిడాతపడి మాఱువతు,

జన్మసిద్ధమాన నైచ్యత్తైయుడైయరాయ్, ఉపాయాన్తరాన్వయ యోగ్యతాగన్ధరహితరాయ్, ఇరుక్కుమ్ విలక్షణాధికారికళోడు ఉణ్డాన శేషత్వరూపసంబన్ధత్తాలే" ఎన్నై.

అ.—"పూర్వత్రదోషద్వయమ్ ఉక్తమాకైయాలే, [దోషమ్] ఎన్ఱ ఏకవచనమ్ సముస్త్యభిప్రాయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైముతలాన) ఎన్ఱు.

(ముతలాన) ఎన్ఱ, అవిత్తాల్ భయజనకత్వమ్ వివక్షితమ్.

బుద్ధిస్థత్వాత్ అన్యత్తుక్కుప్రథమోక్తి.

యద్వా "దోషాన్తరమ్ (ముతలాన) ఎన్ఱ, అవిత్తాల్ సంగ్రాహ్యమ్" ఎన్నుమామ్.

"వైలక్షణ్యమ్ పూర్వోక్తదోషద్వయసంబన్ధానర్హత్వరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మసిద్ధ) ఇత్యాది.

(జన్మసిద్ధ)త్వమ్—భావనానిరపేక్షసత్తాకత్వమ్.

౨౧౯—[యోగ్యతా] శబ్దార్థమ్ (అన్వయత్తై) ఎన్ఱు.

అతావతు అత్యన్తాసంబన్ధవ్యవచ్ఛేదమ్.

ఎ. అ.—"కృతఘ్నోపి విశుధ్యతి" ౩ ఎన్ఱు, "ప్రాయశ్చిత్తమిల్లై" ఎన్ఱ, అకృతఘ్ననుడైయ పాపముళ్పడప్పోమ్' ఎన్ఱతు:

'సర్వేష్వపి':— ౧ 'అపర్వణికడల్ తీణ్డలాకాతు' ౪ ఎన్నుమ్ నియమమన్ఱిక్కే. సర్వకాలముమ్ సేవిక్కలాయిరుక్కుమ్ గఙ్గాదితీర్థఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు:

'విష్ణు':—సకలపావనఙ్గళాక చెయ్తువైత్త విష్ణువినుడైయ 'దేశోయంసర్వకామధుక్' ౫ ఎన్ఱ, అప్పడియే, ప్రథమత్తిలేపావనమాయ్, పిన్బుభగవత్ప్రాప్తిక్కుసాధకముమాయ్, పిన్బుభోగ్యముమాయ్, ఇరుక్కుమ్ పుణ్యదేశమ్ముతలానదేశఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు:

'మధురానామనగరీ పుణ్యాపాపహారీశుభా' ౬ ఎన్నక్కడవతిలే?:

౧॥ జితన్తాస్త. ౧-౯-౨॥ మేఱ్పడి. శ్లో.౮.

౩॥ "గోఘ్నేచైవసురాపేచచోరే భగ్నవ్రతేతథా। నిష్కృతిర్విహితాసద్భిః, కృతఘ్నేనాస్తినిష్కృతిః॥"

౪॥ "అశ్వత్థంసిన్ధురాజంచ సదా సేవేతనస్పృశేత్। మన్దవారే స్పృశేత్ పూర్వమపరంపర్వణిస్పృశేత్॥".

౫॥ గారుడే, ౬॥

అహంకృతేర్తౌతుళయాంత్కృష్టస్యతుజన్మనః। దోషాహంబహవస్సన్తి?, తేపూర్వం ప్రతిపాదితాః। ప్రధానాత్రదోషాహ్వా ఏకో నైచ్యస్యకావ్యతా।

మూ॰—౨౧౯॰ సంబన్ధత్తుక్కుయోగ్యతైయుణ్డామ్పోతు

వ్యా॰—౨౧౯॰ ‟తత్-సంబన్ధయోగ్యతైసంభవిక్కుమ్పడి ఎఙ్ఙే?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంబన్ధత్తుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ.—౨౧౯. ‘‘జన్మసంబన్ధియాన కొత్తై’’ ఎన్ఱు, వివక్షిత్త అర్థమ్ (జన్మగతమాన) ఇత్యాది.

(కొత్తై)=దోషమ్.

నను! నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైయావతు, నైచ్యభావనా సాపేక్షత్వాత్:

ఆత్మావతు, స్వరసవాహి నైచ్యప్రతిసంబన్ధిధర్మమాయ్, అభిజనాద్యభిమానరూపమాకైయాలే:

‘ఏతచ్చమనమ్ విలక్షణసంబన్ధహేతుకమ్’ ఎన్ఱుమ్,

‘విలక్షణసంబన్ధమ్ ఏతన్నివృత్తిహేతుకమ్’ ఎన్ఱుమ్, [వా. ౨౧౮] [నికృష్టజన్మత్తాల్] ఇత్యాదిమూలత్తిలే శొల్లుకైయాలే, అన్యోన్యాశ్రయణమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్?’’ ఎన్నిల్;

ప్రసక్తియాతు; —

‘‘‘‘అపునరఙ్కురాఽభిజనాఽభిమాననివృత్తిక్కు విలక్షణసంబన్ధమ్ హేతువాకైయాలుమ్,

విలక్షణసంబన్ధత్తుక్కు అభిజనాద్యభిమాననివృత్తిమాత్రమ్ హేతువాకైయాలుమ్,

ముఖభేదత్తాలే అన్యోన్యాశ్రయణత్తుక్కు అవకాశమిల్లై’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే,

ఎ. అ.—‘సర్వానుచ’:—౧ ఇత్తాల్ అవతరిత్తు అరుళిన దేశఙ్గళై యొఴియ భగవత్సన్నిధియాలాత్త సాలగ్రామమణలమ్ ముతలాన దేశఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు:

‘శరీరచ’:—౧ కీఴ్ చొన్న దేశఙ్గళిల్ పణ్ణుమ్ ఉపాయానుష్ఠానత్తుక్కు ‘శరీరమాద్యంఖలు ధర్మసాధనమ్’ ఎన్ఱుమ్, ‘విచిత్రా దేహసంపత్తిరీశ్వరాయనివేదితుమ్’ ౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లప్పడుకిఱ ఇన్దశరీరమ్ ఎన్నక్కడవదమాకానిన్ఱతాకై.

‘గతావ’:—౧ ‘స్వధర్మేనిధనంశ్రేయః పరధర్మోభయావహః’ ౪ ఎన్ఱుఅప్పడియే, సాధనానుష్ఠానమధ్యే మరణముణ్డానాలుమ్,

మూ॰—జన్మకొత్తైపోక్కవేణుమ్॰

వ్యా॰—అతావతు:—

‟అన్దవిలక్షణరొట్టై సంబన్ధత్తుక్కు అర్హతై ఇవనుక్కు ఉణ్డామ్పోతు, తన్నుడైయజన్మగతమాన కొత్తై క్షత్రియవేణుమ్” ఎన్ఱపడి॰

అ.—[కమిప్పతు] [పోక్కవేణుమ్] ఎన్ఱు,సర్దేశభేదమ్’ ఎన్ఱు, తిరుపుళ్ళమ్పల్ ని,

(మఱువలిదాకపడి మాఱువతు) ఎన్ఱుమ్, (క్షత్రియవేణుమ్ ఎన్ఱుమ్, విరూపనిర్దేశమ్పణ్ణి యరుళిన్ఱు’’ ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

ఎ. అ —శరీరాన్తరత్తిలే తలైక్కట్టుమ్పడియాన శరీరాన్తరగతియుమ్ ఎన్నక్కవ్యర్థమ్;

‘గతా’ ౧:—శరీరాన్తరగతా;

‘అపి’ శబ్దత్తాలే అనుష్ఠేయమాన కర్మజ్ఞానభక్త్యాదికళై చొల్లుకిఱతు’ ఎన్నుతల్;

‘మున్బుపోనశరీరఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు’ ఎన్నుతల్;

‘మున్బుపరిగ్రహిత్తుపొక్కట్ట శరీరఙ్గళ్ వ్యర్థమాన పోపాతివర్తమానశరీరముమ్ వ్యర్థమ్’ ఎన్ఱుకరుత్తు.

‘మేమహద్భయమ్’ ౧:—ఇవై వ్యర్థమానవళవేయల్ల; దేశకాలశరీరఙ్గళిలుమ్ ఇవల్లైప్ప గనినిన్ఱు, అనుష్ఠిక్కుమ్ కర్మరోగాద్యపాయ భయమ్వర్తియానిన్ఱతు:

‘‘భయమ్వర్తిప్పానేన?’ ఎన్నిల్;

‘‘మున్బుతేవర్-తిరువడికళై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱి వర్తియాలే తేవరుడైయ ఇరక్కముమ్ కెటుమ్’ ఎన్ఱు, ఇవై భయావహమాకానిన్ఱన:

‘అనుకూలమాన్నైభయస్థానమానానేన!’ ఎన్నిల్;

స్వీకరిత్త ఉపాయమ్ వేఱొన్ఱై సహియామైయాలే:

ముతలిలే ‘త్వామేవశరణం ప్రాప్య’ ౫ ఎన్ఱవన్నిలేః

‘తమేవ’ ౬ ఎన్ఱిలేశాస్త్రవిధానముమ్?:

‘మామేకమ్’ ౭ ఎన్ఱిలేశరణ్యనుడైయవాక్యముమ్?:

మహద్భయంవర్తతే’ ౨౧:—‘‘భయావహ’ ౮ ఎన్ఱిల సంసారభయత్తళవన్ఱు ఇన్దభయమ్,

౧॥ పు. ౬౪౫, ౧౯ నూట్టు. ౨॥
౩॥ విష్ణుతత్త్వే.

౪॥ గీ-౩-౩౫. ౫॥ జితన్తా స్త. ౧-౪. ౬॥ గీ-౧౫-౨,
౭॥ గీ-౧౮-౬౬. ౮॥ పు.౬౪౫, ౨౯ నూట్టు.

ఎ. ఆ.—విషయాన్తరప్రావణ్యత్తాల్ వన్ద భయత్తైయన్ఱిక్కే సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తాల్ వన్ద భయమ్?' ఎన్నై:

విషయాన్తరప్రావణ్యత్తాల్ వన్ద భయత్తుక్కు ఈశ్వరన్-కృపైయై పఱ్ఱలామ్;

అత్తైయుమ్ నఴువుమ్పడిపణ్ణుకిఱదిఱే సాధనాన్తరపరిగ్రహమ్?:

'అచ్యుత' ౧:—ఇప్పడి సర్వోపాయశూన్యరాయిరుప్పారై యుమ్ నఴువవిడాత స్వభావత్తాలేయిఱే, తేవర్క్కు 'అచ్యుతన్' ఎన్ఱు తిరునామముణ్డాయత్తు?:

'యస్మాత్ ప్రాప్తా(ః) నచ్యవన్తే సోఽచ్యుతః' ఎన్ఱిఱే తిరునామత్తుక్కు నిర్వాహమ్?:

'ద్వారకానిలయాచ్యుత!' ౨ ఎన్ఱు, తేవరై విశ్వసిత్తిరుక్కైయాలిట్టవరై ఆర్త్తదశైయిల్ విడాతవరిఱే తేవర్?:

'త్వత్-ప్రసాదాన్మయాఽచ్యుత!' ౩ ఎన్ఱు, శొల్లక్కడవదిఱే!

సర్వసంగ్రహపక్షత్తిల్ 'నమస్తే' ౪ ఎన్గిఱ పదత్తుక్కు శేషమాక క్కడవదు.

అన్ద ప్రపదనముమ్ ఉపాయాన్తరనివృత్తిపూర్వకమాకైయాలే:"

ఎన్ఱిఱే ఆచ్చాన్పిళ్ళై ఇశ్లోకత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమిట్టరుళినదు?.

ఇదిల్ దేశవాసాదికళై భగవత్-ప్రాప్త్యుపాయమాకవుమ్, అన్ద దేశవాసాదిధర్మఙ్గళుక్కెల్లామ్ ప్రధానసాధనమాన శరీరశుద్ధియాది సాపేక్షతైయుడైయ శరీరసామాన్యత్తై "శరీర" శబ్దమ్ శొల్లుకిఱదాకవుమిఱే అరుళిచ్చెయ్దదు?.

(అదుక్కు—స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్క వేణుమ్) ఎన్గిఱ విదు, భాగవతబ్రాహ్మణజన్మత్తుక్కు "సర్వేషామేవ వర్ణానామ్ బ్రాహ్మణః పరమో గురుః" ౫ ఎన్గిఱపడియే అవరవర్ణాది భాగవతానువర్తనవిరోధియాన శేషిత్వమ్ జన్మసిద్ధమాకైయాలే, అన్ద భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అనుకూలమాన నైచ్యత్తై, జన్మసిద్ధనైచ్యత్తైయుడైయరాన భాగవతశ్వపచాదికళ్ శెయ్గిఱదుకణ్డు అవర్కళై అనుకరిత్తుక్కొణ్డు కొళ్ళ వేణ్డుకైయాకిఱ దోషత్తైచ్చొల్లుకిఱదాకక్కొణ్డార్కళ్;

అదువుమ్ అనుపపన్నమ్:—

ఎ. అ.—"ఎఙ్గనే?" ఎన్నిల్,

మూలత్తిల్ [స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్] ఎన్ఱ అత్తాల్ (శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు తక్కదాయాన తాఴ్చ్చి) ఎన్ఱు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్గైయాలే, అన్ద శేషత్వమ్ పారతన్త్ర్యయుక్తమాకిల్ అదు శేషికళుడైయ భోగత్తై అడిక్కైక్కు హేతువాకైయాలే, శేషికళాయిరుప్పవర్కళ్ తన్నై శేషభూతనాక్కి అడిమైకొళ్ళుమ్పోత్తాను, శేషియాకవైత్తు అనువర్తిక్కుమ్పోత్తాదు, వాశియఱ అవర్కళుక్కు భోగత్తై విళైక్కైక్కే హేతువాన పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన శేషత్వమే ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాకైయాలే,

బ్రాహ్మణభాగవతనుడైయ జన్మమ్ అవనై శేషియాయ్వైత్తు అనువర్తిక్కుమ్పోదుమాత్రమ్ అనువర్తిక్కుమవర్కళిడుమ్ పూజైయెల్లామ్ ఇడువిత్తుక్కొణ్డు "నాన్ స్వతన్త్రనల్లేన్ ఆచార్యపరతన్త్రనాకైయాల్ ఎన్నాల్ శెయ్యలావదిల్లై" ఎన్ఱు, పారతన్త్ర్యమ్ కొణ్డాడి ఇరుక్కైక్కు యోగ్యమాయ్ శేషభూతరాయ్నిన్ఱు, అనువర్తిక్కైక్కు స్వజాతిజ్ఞానత్తాలే ప్రతిరోధియాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

శ్వపచాదిభాగవతజన్మమ్, తన్నై శేషభూతనాయ్వైత్తు అడిమైకొళ్ళుమ్పోదుమాత్రమ్ "నాన్ దాసనన్ఱో," ఎన్ఱిరుక్కుమ్ శేషియాయ్వైత్తు అనువర్తిక్కప్పుక్కాల్ "నాన్ హీనవర్ణజాతనన్ఱో," ఎన్ఱు, స్వజాతిస్మరణత్తాలే పారతన్త్ర్యత్తిల్ కణ్వైయాతే ఇసైయాత్తు ఓడుమ్పడియాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

ఇరణ్డుజన్మత్తుక్కుమ్ శేషత్వానురూపనైచ్యమ్ ఇల్లామైయాలేయుమ్;

శ్వపచాది భాగవతర్కళుడైయ దేహసంబన్ధప్రాప్తికనైచ్యమ్ పూర్వవర్ణభాగవతకర్తృక అనువర్తనత్తుక్కు ఇసైన్దిరుక్కైయాకిఱ భాగవతపారతన్త్ర్యవిరోధియాయ్, పూర్వవర్ణాభాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఉఱుప్పాకైయాలే అనన్యార్హత్వవిరోధియాయ్, భాగవతర్కళాన స్వభార్యాపుత్రాదికళుడైయ అనువర్తనత్తుక్కుమ్ కోసల గోకుల చరాచరాదికళ్ పోన్ఱ, తిర్యక్ స్థావరభాగవతానువర్తనత్తుక్కుమ్ ఉడలల్లామైయాలే శేషత్వానురూపమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

సమస్తభాగవతానిరూపితమాయ్, దేవ-తిర్యక్-మనుష్యస్థావరాత్మకతయా అవతీర్ణసమస్తభాగవతనిరూపితమాయ్,

౧॥ పు. ౬౪౫, ౧ మ్ నోట్టు.
౨॥ భార-సభా-౬౬-౪౧.
౩॥ గీ-౧౮-౭౩.
౪॥ జితన్తే ౧.

నైచ్యస్యజన్మసిద్ధస్య సత్త్వాపద్భిర్విలక్షణైః। సంజాతశేషతారూపసంబన్ధేనైవ కేవలమ్॥ వైలక్షణ్యంతు పూర్వోక్తదోషరాహిత్యమేవహి॥

ఏ. అ.—భాగవతకర్తృకానువర్తనాదికళుమ్, భాగవతకర్మకానువర్తనాదికళుమ్, అకిలసమస్త భావతానువర్తనాదికళుక్కుమ్ అనుకూలమాయ్, యావదాత్మభావియాయ్, ఇరుక్కుమ్ నైచ్యమ్, నికృష్టోత్కృష్టజన్మ భాగవతర్కళ్ ఇరువర్క్కుమ్ ఇల్లామైయాలే, అవర్కళ్ అన్ద నైచ్యత్తై జన్మసిద్ధమాక ఉడైయరాయిరుక్కై విలక్షణజన్మాక్కళ్, శెయ్కైయతుకణ్డు అత్తై అనుకరిత్తేకళ్ ముకొళ్ళవేణ్డి ఇరుక్కై ఇరుక్కైయాలే, ఇప్పడి భాగవతబ్రాహ్మణ శ్వపచజన్మజ్ఞళిరణ్డుక్కుమ్ సాధారణమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైయాక్కైయిదోషత్తై, [అతుక్కు స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ భావిక్కవేణుమ్] ఎన్గి, అశాక్కళుక్కైయే ఉచితమాకైయాలే, వ్యాఖ్యానత్తిల్ [భాగవత] శబ్దత్తై నికృష్టజన్మ భాగవతమాత్రపరమాక్కళుమ్, [అనువర్తన] శబ్దత్తై తత్-కర్మక అనువర్తనమాత్రపరమాక్కళుమ్, మూలత్తిల్ [స్వరూప] శబ్దత్తై కేవలశేషత్వమాత్రపరమాక్కళుమ్, [నైచ్య] శబ్దత్తై కర్మాధీనదేహోపాధికస్వరూపప్రాప్తనైచ్యపరమాక్కళుమ్, కొణ్డుయోజిక్కై అత్యన్తమ్ అనుపపన్నమిఱే?

“భాగవతకర్తృక స్వకర్తృకానువర్తనత్తుక్కు ఇశైక్కైక్కట్టోత్తాల్ శ్చివేణ్డువతు,

భాగవతకర్తృక స్వకర్మకానువర్తనత్తుక్కు ఇశైక్కైస్తుమేన్తైయేయన్తో, తేట్టమావతు?” ఎన్నిల్;

మేన్తైయాలే ఇశైవన్నాక్కిల్ అతుస్వరూపనాశకమామాకైయాలే, అత్యన్త పారతన్త్ర్యరూప నైచ్యానుసన్ధానత్తాల్ ఇశైన్దిరుక్కిలిఱే అన్ద ఇశైవు స్వరూపానురూపమాకైయావతు?.

ఆకైయాలే భాగవతకర్తృక అనువర్తనత్తుక్కు కర్మీభవిక్కుమవనుక్కుమ్ నైచ్యమ్ అవశ్యాపేక్షితమిఱే?.

[అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు] ఎన్గి, అతు, మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనాకైయ ప్రస్తావిన్నాలే అపకృష్టమాక భ్రమిక్కప్పట్టతాయ్, బ్రాహ్మణ్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయన్నిక్కే శ్వపచత్వాదిజాతి ప్రయుక్తనైచ్యత్తాలేయుమ్, ఉపాయాన్తరానధికారత్తాలేయుమ్, శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే, వస్తుత ఉత్కృష్టమాయిరుక్కై నికృష్టభాగవతజన్మత్తై చ్చొల్లుక్కైయత్తాక కొణ్డార్కళ్;

ఇతుపుమ్ అనుపపన్నమ్;

ఏ. అ.—ఇత్తినుడైయవ్యాఖ్యానత్తిల్ (ఆభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారయోగ్యతైయన్నిక్కే శేషత్వానుకూలమాయిరుక్కైయాలే,) ఎన్ఱు, ఆదిశబ్దఘటితమాయ్, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇన్ద ఆదిశబ్దమ్ వేదాధ్యయనాదిముఖత్తాలే, భగవల్లాభహేతువాకైయాలే, “బ్రాహ్మణ-క్షత్త్రియ-వైశ్య-శూద్రాస్తేషాం పూర్వపూర్వోజన్మతశ్శ్రియః” ౧ ఎన్ఱుమ్, “సర్వేషామేవ వర్ణానాం బ్రాహ్మణః పరమోగురుః” ౨ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాదికళాలే విరుమ్బుకైయ శాస్త్రఙ్గళిల్-కరుత్తియాతో బ్రాహ్మణ్యమ్ అహంకారహేతువాకైయాప్పోలే,

“విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః” ౩;

“విప్రాద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ పాదారవిన్దవిముఖాత్ శ్వపచం వరిష్ఠమ్మన్యే” ౪ ఎన్ఱుమ్,

“చణ్డాలోపి బుధైశ్శ్లాఘ్యో న వేదాఢ్యోపి నాస్తికః,” ౫

“ఊనమాయినకళ్ శెయ్యుమ్ మానకారకర్కళేలుమ్, ఇత్తిరుకలత్తవర్కళేలుమ్” * “శణ్డాళశణ్డాళర్కళాకిలుమ్” ౬ ఇత్యాదియాలే,

విష్ణుభక్తివిహీన బ్రాహ్మణ్యాదికళైనిన్దిత్తుమ్ తద్యుక్తశ్వపచాదికళైక్లాఘిక్కుమ్ విశేషశాస్త్రఙ్గళిల్ విష్ణుభక్తియిన్-వైభవత్తై అఱివిక్కైక్కాక విష్ణుభక్తనాన శ్వపచనైయుమ్ సర్వోత్కృష్టనాకవుమ్, తద్విహీననాన ద్విజనైయుమ్కూడ సర్వాధమనాకవుమ్ శొల్లుకైయ విశేషవచనఙ్గళిన్ కరుత్తఱియాతాక్కు శ్వపచాదినికృష్టజన్మయాకైయ ఆనాభిజాత్యముమ్ అహంకారహేతువాక కూడైయిల్లామైయాలే అతుముత్తలానవఱ్ఱుమ్ అహంకారహేతుక్కళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్;

అభిజాత్యమ్ తానుమ్ ఉత్తమకులోద్భవత్వమాకైయాలే ఉత్తమత్వమ్ తాన్ భగవత్-సంబన్ధానుకూలత్వరూపమాకైయాలే కుదృష్టికళ్ తజ్ఞరుడైయ దర్శనరీత్యా శ్వపచాది నికృష్టజన్మమెల్లామ్ భగవత్-సంబన్ధానుకూలమాకైయాలే నికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ అభిజాత్యశబ్దార్థమాక కూడైయిల్లామైయాలేయుమ్;

కర్మాధీనగుణవికారవద్దేహసంబన్ధోపాధికత్వమే అహంకారయోగ్యతైయాకైయాలేయుమ్;

భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన శ్వపచాదినికృష్టజన్మమ్ కర్మోపాధికవర్ణచతుష్టయనిరూపిత నైచ్యత్తాలే అ భాగవత శూద్రాద్యనువర్తనహేతువాకైయాలేయుమ్;

11-5-1901

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ * తిరుమాలై-౪౧-౪౨. ౬॥ తి. వా. ౩-౭-౯.

అస్వయా గాత్మతాయాం హి జాతాయాం బకిలఘ్నతై:। స్వస్యజన్మగతో భావః పరిక్షీణో భవేద్ధ్రువమ్!॥ తస్మాన్నతాశ్యంగస్యాపి జన్మనో రూపణం

ఎ. అ.—అకిఞ్చనాధికారమాయ్, సుకరమాయ్, క్షణమాత్రసాధ్యముమాయ్, ఇరుక్కిఱ స్వకీయస్వీకారమాకిఱ ప్రపత్తిరూప కర్మాది సాధనాన్తరాధికృత త్రైవర్ణికానుష్ఠేయ సాధనాన్తరత్తిలుమ్, దేశవాసాదిసాధనాన్తరత్తిలుమ్, అభక్ష్యభక్షణాదికళిలుమ్ మూట్టి, అనన్యోపాయరాపెయల్వజ్ఞరై క్కుఱైక్కుమతాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

కర్మోపాధికమాకైయాలే కర్మనివృత్తియుణ్డామ్పోతు నివృత్తమాయ్ విడుమతాకైయాలే, ముముక్షుక్కళుక్కు త్యాజ్యముమాయ్ ఇరుక్కైయాలే, అత్తు శేషత్వానుకూల మల్లామైయాలేయుమ్;

అన్ననికృష్టోత్కృష్టజన్మఙ్గళాకిఱ అభిజాత్యాదికళుమ్, తదవలంబియాక ఉణ్డామ్ అహంకారత్తుక్కు హేతువాకైయాలేయుమ్ కర్మాధీనగుణవికారవద్దేహసంబన్ధోపాధికత్వముమ్, ఇల్లాతత్తు, కర్మాధీననిఖిలవర్ణాశ్రమాద్యుపమర్దియాయ్, భగవన్నిర్హేతుకకృపావర్ధిత స్వరూపజ్ఞానోపాధికమాయ్, సకలకల్మష వినిర్మోకహేతువాయ్, భగవదభిమతవిశేషవిషయతారూప ఆత్మసత్తాలాభాత్మకమాయ్,

“తచ్ఛ్రేష్ఠంజన్మ” ౧ ఎన్ఱుమ్,

“అన్ఱు, నాన్ పిఱన్దిలేన్ పిఱన్దపిన్ మఱన్దిలేన్” ౨ ఎన్ఱుమ్,

“శెన్ఱ్ ఱత్తెన్-వయిఱ్ఱిల్ శిఱుకుట్టిప్పిఱన్దాల్” ౩ ఎన్ఱుమ్,

“తిరుమన్త్రత్తిలే పిఱన్దు” ౪ ఎన్ఱుమ్,

“తాయిలుమాయిన శెయ్యుమత్తాలుమ్ పిఱక్కుమత్తు” ౫ ఎన్ఱుమ్,

“విద్యాతాయాక్కప్పెఱ్ఱు” ౬ ఎన్ఱుమ్

“షలప్రదీపస్వానీత్స యామునమునే:, జంశ్యగ పరాఙ్కుశమునేస్సచ” ౭ ఎన్ఱుమ్,

“నాన్ జ్ఞానచ్చెయుక్కులే పిఱన్దేన్” ౮ ఎన్ఱుమ్,

పూర్వాచార్యర్కళాల్ అనుసన్ధిక్కప్పట్ట జ్ఞానజన్మత్తుక్కే యాకైయాలే, అత్తుతాన్, రహస్యకుదృష్టికళుక్కుమ్, మిశ్రసంప్రదాయనిష్ఠనుక్కుమ్, పొత్తువాక ప్రత్యక్షమ్పణ్ణువాన్ దేహోపాధిక జన్మోత్కర్షాభావత్వేనరూపేణ అపకృష్టనాకనినైత్త శేషత్వానుకూలతయావస్తుత ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ జన్మమాకైయాలే,

కీఴ్ వాక్యత్తిలే ప్రావణ్యముక్కుమ్ అనురూపమాక,

[అపకృష్టమాక భ్రమిత్త ఉత్కృష్టజన్మత్తుక్కు] ఎన్ఱు అవిత్తైయుమ్, అన్న జ్ఞానజన్మత్తైయే శొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళుకైయే ఉచితమాకైయాలే,

ఎ. అ.—భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన నికృష్టజన్మత్తైచ్చొల్లుకిఱతాకక్కొళ్ళుకై, అత్యన్తమ్ అనుపపన్నమిఱే?

[ఇరణ్డుదోషముమ్ ఇల్లై] ఎన్ఱు అవిత్తు, “సాధనాన్తరాన్వయప్రయుక్త భ్రంశసంభావనైయాల్ వరుమ్ భయజనకత్వముమ్, స్వరూపప్రాప్తనైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయుమ్, ఆకిఱదోషఙ్గళ్ ఇరణ్డుమ్, భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన శ్వపచాదినికృష్టజన్మత్తుక్కు ఇల్లై” ఎన్ఱు మర్త్తైచ్చొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అత్తువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

“అనన్యోపాయత్వ భ్రంశమ్ వరుకైక్కు త్రైవర్ణికాధికారమాన సాధనాన్తరాన్వయమే వేణుమ్” ఎన్ఱు ఒరు నిర్బన్ధమిల్లామైయాలే, సర్వాధికారసాధనాన్తరాన్వయప్రయుక్త భ్రంశసంభావనైయాల్ వరుమ్ భయజనకత్వమ్ నికృష్టజన్మత్తుక్కుమ్ ఉణ్డాకైయాలేయుమ్;

స్వభార్యాపుత్రతిర్యక్స్థావర భాగవతాపేక్షయా నైచ్యమ్, అజ్జన్మత్తుక్కుమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయాలే, పూర్వవర్ణాపేక్షయా ఉణ్డాన నైచ్యమ్ కర్మాధీనమాయ్ప్పోవ అ భాగవతనిరూపితమాయిరుక్కైయాలే, స్వరూపత్తుక్కు అప్రాప్తమాయిరుక్కైయాలేయుమ్;

జ్ఞానజన్మత్తుక్కే అనుష్ఠానపర్యన్తమా ప్రాపన్న ఆచార్యభజ్ఞానోపాధికమాయిరుక్కైయాలే, ఉపాయాన్తరాన్వయత్తాల్ వరుమ్ భ్రంశసంభావనైయుమ్, నైచ్యమ్ భావిక్క వేణ్డుకైయుమ్, ఆకిఱదోషమిల్లాతతాకైయాలే, ‘అజ్ఞానజన్మత్తిలుణ్డాయ అన్దదోషమిల్లామైయిరే [ఇవ్విరణ్డుదోషముమ్ ఇల్లై] ఎన్ఱు ఆవాక్యమ్ శొల్లుకిఱతు” ఎన్నైకే ఉచితమాకైయాలే, “‘భగవత్సంబన్ధత్తోడేకూడిన నికృష్టజన్మత్తుక్కు ఇవ్విరణ్డుదోషముమ్ ఇల్లై’ ఎన్ఱుమర్త్తైచ్చొల్లుకిఱతు” ఎన్నై మాకైయాలే, అనుపపన్నమిఱే!

[నైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్] ఎన్ఱు అవిత్తు, “స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ నికృష్టజన్మవాన్ కళాన భాగవతర్క్కు జన్మసిద్ధమ్” ఎన్ఱుమర్త్తైచ్చొల్లుకిఱతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అత్తువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

“ఎఙ్ఙనే!” ఎన్నిల్;

తిర్యక్స్థావరాదిభాగవతాపేక్షయా నైచ్యమ్ అవర్కళుక్కు జన్మసిద్ధమాకక్కూడామైయాలేయుమ్;

౧॥ ౨॥ తిరుచ్చన్దవిరుత్తమ్. ౯౦ ౩॥

౪॥ ౫॥ ౬॥

౭॥ ౮॥

"శ్వపాకాదాని కర్షస-చిన్తాశష్టాహిసంభవేత్। సర్వంనికర్షచిన్తాయా (ః) బ్రాహ్మణాదిషువస్తుతః॥ యాథాత్మ్య జ్ఞానహేతుత్వాత్ అవచారxకథం

౨ అ — అవర్కు ఉత్తానస్వైచ్యముమ్ మాతాపితాక్కళ్ శెయ్దిఅతుకళ్ణు భావిత్తుక్కళ్ ముక్కోణ్డ్శేయాన్తైయాలే, జన్మసిద్ధమల్లామైయాలేయుమ్;

అథుక్కానుమ్ అ భాగవతానువర్తనత్తుక్కుమ్ ఉడలాక్కైయాలేయుమ్;

"'స్వరూపప్రాప్తమాన నైచ్యమ్ జ్ఞానజన్మాళ్ళుక్కు జన్మసిద్ధమాన్తైయాలే, అన్దజ్ఞానజన్మత్తుక్కు అన్దనైచ్యమ్ జన్మసిద్ధమ్' ఎన్నుమర్థత్తై చ్చొల్లుకిఅతు" ఎన్ఱు, కొళ్ళుగైయే ఉచితమాన్తైయాలే, "'భగవత్-సంబన్ధత్తోడేహూడిన నికృష్టజన్మత్తుక్కు అతు జన్మసిద్ధమ్' ఎన్గైక్కు చ్చొల్లుకిఅతు అవాక్యమ్" ఎన్గై, అనుపపన్నమిఱే?.

[ఉత్కృష్టజన్మతుశ్రేష్ఠమ్] ఎన్గి, అ వాక్యమ్, భగవత్సంబన్ధత్తోడే హూడిన నికృష్టజన్మమ్ అన్ద భగవత్-సంబన్ధత్తోడేహూడిన ఉత్కృష్టజన్మత్తైపస్ఱ శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱు, శొల్లుకిఅతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

కీళ్ చ్చొన్నపడియే భగవత్సంబన్ధత్తోడేహూడిన ఉత్కృష్టాపకృష్ట జన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ సదోషఙ్గళుమాయ్, అన్ద ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళొన్ఱుమిన్ఱి, త్తయిరుక్కిఅ జ్ఞానజన్మమే నిర్దోషముమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, "భగవత్సంబన్ధమ్ శాస్త్రాపన్నభక్తిరూపమాక ప్పెఱ్ఱైయాలే, కర్మాధీన దేహసంబన్ధోపాధిక జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ [illegible]యాదిరుక్కిఅ విలక్షణజన్మత్తైప్పఱ్ఱ విలక్షణజన్మమే శ్రేష్ఠమ్" ఎన్నుమర్థత్తై చ్చొల్లుకిఅతాకక్కొళ్ళుకైయే ఉచితమాన్తైయాలే, ఇవ్వాక్యమ్ విలక్షణజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱుక్కుత్తైష్ఠ్యమ్ శొల్లుకిఅతాకక్కొళ్ళుకై అనుపపన్నమిఱే?

"శ్వపచోపి" ౧ ఎన్గి, అ శ్లోకత్తై, వైష్ణవబ్రాహ్మణాపేక్షయా వైష్ణవశ్వపచనుక్కు అధిక్యమ్ శొల్లుకిఅతాకక్కొణ్డార్కళ్;

అతువుమ్ అనుపపన్నమ్;—

వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ శఱ్ఱుమిల్లాత భక్తిరూపాపన్న భగవత్సంబన్ధత్తై జన్మోత్కర్షాపకర్షాది నైరపేక్ష్యేణ ఉత్కర్షహేతువాకచ్చొల్లుకిఅ ఇశ్లోకమ్, అర్థమాక అన్ద భగవత్సంబన్ధానురూపజన్మత్తినుడైయ శ్రైష్ఠ్యత్తైయుమ్, తద్విరోధిజన్మత్తినుడైయ అపకృష్టత్వత్తైయుమ్, శొల్లుకిఅతాక

౨ అ.— వ్యాఖ్యానత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్దైయాలే, కీళ్ చ్చొన్నపడియే ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళిరణ్డుమ్ భగవత్సంబన్ధ విరోధియుమాయ్, జ్ఞానజన్మమే భగవత్సంబన్ధానురూపముమాయ్, ఇరుక్కైయాలే, "అవిలక్షణజన్మఙ్గళైప్పఱ్ఱ విలక్షణజన్మమ్ శ్రేష్ఠమ్" ఎన్నుమర్థత్తై చ్చొల్లుకిఅతాకక్కొళ్ళుకై ఉచితమాన్తైయాలే, అవిలక్షణజన్మఙ్గళిల్ ఒన్ఱుక్కు భగవత్సంబన్ధానుకూలమాకవుమ్, ఒన్ఱై తత్ప్రతికూలమాకవుమ్, కొణ్డు, అతుక్కళుక్కు ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళై చ్చొల్లుకిఅతాకక్కొళ్ళుకై అనుపపన్నమిఱే!.

ఇశ్లోకత్తుక్కు అస్మత్- పరమాచార్యర్ విస్తరేణ అరుళిచ్చెయ్దిరుక్కుమ్ వ్యాఖ్యానత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై విస్తరేణక్కణ్డుకొళ్వతు.

అతిల్ ప్రతిపక్ష ప్రతిక్షేపసమయత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్ద ప్రధాన శ్లోకఙ్గళుక్కు సంగ్రహమాన శ్లోకమ్:—

"హేతుర్భక్తాతివృత్తే రతిశయజననే జాతిసాపేక్షతాయాః భక్తేరంహస్సహత్వే పతనభయభవి ప్రేష్యతాహంకృతీనామ్।

పూర్వవ్యాఖ్యావిరుద్ధాప్యనుపద విహితస్వార్థతాలీసహాభే రాధిక్యేప్యష్టదోషా మహతఇహామతా వైహికోత్కర్షసిద్ధిః॥" ౨ ఎన్ఱు,

ఇతుక్కు అర్థమ్:—

"'మహతో వైహికోత్కర్షసిద్ధిః' ౨—మహాభాగవతనుక్కు దేహాత్తికమాయ్వరుమ్ ఉత్కర్షమానతు,

'భక్తాతివృత్తేర్హేతుః' ౨—భాగవతవిషయత్తిల్ పణ్ణుమ్ జన్మనిరూపణాద్యపచారత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'అతిశయజననే భక్తేర్జాతిసాపేక్షతాయా హేతుః' ౨—భగవద్భక్తియానతు స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వోత్కర్షత్తై ఉణ్డాక్కుమిడత్తిల్ అతు సహకారితయా జన్మసాపేక్షమాన్తైయాకిఅ దోషత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'భక్తేరంహస్సహత్వే హేతుః' ౨—అన్ద భక్తియినుడైయ దుర్జాతిదోషసహత్వమాకిఅ దోషత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'పతనభయ-భవిప్రేష్యతా-2హంకృతీనాం హేతుః' ౨—సాధ్యాన్తరసాధనాన్తరఙ్గళిల్ అన్వయత్తాల్ వరుమ్ పతనభయత్తుక్కు హేతువాయుమ్, సంసారిశేషత్వత్తుక్కు హేతువాయుమ్, అభిజాత్యాదికళాల్ వరుమ్ అహంకారత్తుక్కు హేతువాయుమ్,

'పూర్వవ్యాఖ్యావిరుద్ధాపి' ౨—ఇశ్లోకత్తుక్కు వ్యాఖ్యానత్తిల్, (భగవత్సంబన్ధమే ఉత్కర్షహేతువాక చ్చొల్లుకైయాలే) ఎన్ఱు,

వి. అ — భగవత్సంబంధత్తై నిరపేక్షోత్కర్ష హేతువాకచ్చొల్లుకైయాక అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ యాలే, 'అంద భగవద్భక్తి ఉత్కర్షావాదకమాకవిన్ నికృష్టజాతిసాపేక్షమ్' ఎన్ఱు, శొల్లుకై అంద వ్యాఖ్యానత్తుక్కు విరుద్ధమాకైయాలేయుమ్; [౫

'అనుపద విహితస్యార్థ్యతాలీసమాధేరాధః' — ఇశ్లోకత్తై క్కుఱిత్తు అరుళిచ్చెయ్‌త అర్థత్తుక్కు మూలత్తిల్ ప్రమాణమాకక్కాట్టి, ఉడనేదే, శిలవాక్యత్తుక్కుప్పిన్బు [సూ. ౨౨౨] [ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్ ఆధిక్యబుద్ధియుమ్, నడక్కవేణుమ్] ఎన్ఱు, కీర్తిత్తమ్ సర్వోత్కృష్టమాక ప్రతిపాదిక్కప్పట్టజన్మత్తై ఉడైయవర్కళై, త్రైవర్ణికరాన ఆచార్యనుక్కు అవర్కళ్ వస్తుతస్తుల్యరన్ఱే, యాకిలుమ్, 'ఆచార్యవచనమడియాక అవర్కళుక్కు తుల్యరాక ఎణ్ణక్కడవన్' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్‌కైయాలే, అంద త్రైవర్ణికరాన ఆచార్యనోడే సామ్యాభ్యవసాయత్తుక్కు అవర్కళుడైయ నికృష్టజన్మప్రయుక్త ఉత్కర్షావిఘటకమాయిరుక్కైక్కాక్కు, [౧౫

'అష్టదోషా' — అష్టవిధప్రధానదోషఙ్గళై ఉడైయవర్కళాకానిఱ్కఱతు;

అన్నియాలే, 'ఏషా' — ఇంద భాగవతనుడైయ దేహావాధికోత్కర్షమాననతు,

'ఇహ' — మూలత్తిల్ విలక్షణజన్మత్తైయుడైయవర్కళుక్కు శ్రేష్ఠమాకక్కాట్టప్పట్ట ఇశ్లోకత్తిలే; [౨౦

'న మతా' — ఆచార్యాభిమతమాకక్కడవతన్ఱు," ఎన్ఱు,

"'ఇతిల్ భాగవతనుక్కు దేహావాధికోత్కర్షావకర్షఙ్గళ్ ఉణ్డు' ఎన్నిల్ అతు జన్మనిరూపణాది భాగవతాపచారహేతువాయ్‌విడాదో!" ఎన్నిల్; [౨౫

జన్మనిరూపణమావతు, భాగవతర్కళుడైయజన్మత్తై నికర్షబుద్ధ్యా చిన్తిక్కైయన్ఱో?:

అతు భాగవతర్కళుడైయ బ్రాహ్మణ్యాదికళై శ్రేష్ఠమాకవుమ్, శ్వపచత్వాదికళై అపకృష్టమాకవుమ్, కొణ్డు, "బ్రాహ్మణభాగవతన్ ఉత్కృష్టన్" ఎన్ఱుమ్, "భాగవతశ్వపచన్ అపకృష్టన్" ఎన్ఱుమ్, నిరూపిక్కుమతవిల్ సిద్ధిక్కుమాపోలే, భాగవతర్కళుడైయ శ్వపచత్వాదికళై ఉత్కృష్టమాకవుమ్, బ్రాహ్మణ్యాదికళై అపకృష్టమాకవుమ్, కొణ్డు, "శ్వపచభాగవతన్ ఉత్కృష్టన్" ఎన్ఱుమ్, "బ్రాహ్మణభాగవతన్ అపకృష్టన్"

వి. అ — ఎన్ఱుమ్, నిరూపిక్కుమతవిలుమ్, అన్దజన్మనిరూపణమ్ వన్దిరుక్కాదో ఎన్నుమ్:

ఇవ్విశేషమ్: [౫

ఒరుపడియిల్ శ్వపచాది భాగవతవిషయత్తిల్ జన్మనిరూపణముమ్, మఱ్ఱొరుపడియిల్ బ్రాహ్మణాది భాగవతవిషయత్తిల్ జన్మనిరూపణముమ్.

"నను! శ్వపచాది భాగవతవిషయత్తిల్ నికర్షచిన్తైపణ్ణిల్ మాత్రమన్ఱో, జన్మనిరూపణరూప భాగవతాపచారమ్ వరువతు, [౧౦

బ్రాహ్మణాది భాగవతవిషయత్తిల్ నికర్షచిన్తైవస్తుయాథాత్మ్యజ్ఞానమాకైయాలే, అతు అపచారత్తిల్ అన్తర్భవియాతు!" ఎన్నిల్;

శాస్త్రఙ్గళిల్ అజ్ఞానవిశేషమ్ కాణాతైయాలేయుమ్;

"యద్యప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వజాతిషు।

ప్రత్యక్షితాత్మనాథానాం నైషాం చిన్త్యం కులాదికమ్॥" ఎ [౧౫

ఎన్ఱు, "వైష్ణవర్కళెల్లారుడైయవుమ్ జన్మాదికళ్ నిరూపిక్కలాకాతు" ఎన్ఱు, శాస్త్రమ్ శొల్లుకైయాలేయుమ్;

ఎమ్పెరుమానుడైయ దివ్యమఙ్గళవిగ్రహఙ్గళిల్ "స్వర్ణవిగ్రహమ్ శ్రేష్ఠమ్" ఎన్ఱుమ్, "తామ్రవిగ్రహమ్ అపకృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, కొళ్ళులుమ్, తద్వ్యతిరేకమాకక్కొళ్ళులుమ్, ఉపాదాననిరూపణమ్ అవిశిష్టమాక ఉణ్డాకుమాపోలే, భాగవతనుడైయ నికృష్టజన్మత్తై "ఉత్కృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, ఉత్కృష్టజన్మత్తై "నికృష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, కొళ్ళులుమ్, జన్మనిరూపణమ్ పణ్ణినతాకక్కడవతిఱే?. [౨౦

'నను! తన్నిలొక్కాట్టిల్ జన్మాదికళాలే శిలభాగవతరై అపకృష్టరాకనినైత్తాలన్ఱో, అపచారమావతు, [౨౫

భాగవతర్కళెల్లారైయుమ్ తన్నిల్ అధికరాకవుమ్, అవర్కళిలే ఒరువర్కొరువర్ జన్మాదికళాలే న్యూనాధిక్యఙ్గళై యుడైయరాకవుమ్, నిరూపిక్కిల్, అతు అభిమానమూలకమన్ఱిక్కే అవ్వవర్కళుడైయ అధికారానుగుణమాక అవర్కళ్-విషయత్తిల్ అనువర్తనాదికళై పణ్ణుకైక్కాక పణ్ణుమ్ పరిష్కారరూపమాకైయాలే, అతు అపచారమామో?" ఎన్నిల్;

[సూ. ౨౨౬, ౨౨౮, ౨౨౫] [ఇవర్కళ్-పక్కల్ ఆచార్యసామ్యబుద్ధినడక్కవేణుమ్; అప్పడినినైయాతొళిక్కైయుమ్ అపచారమ్] ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్‌కైయాలే, [!]

ఇత్యేవం సర్వశాస్త్రేషు స్ఫుటం హి సముదీర్యతే॥ "స్వస్మిన్నుత్కర్షచిన్తాయాం వ్యపచారో భవేదిహ। స్మృత్వా సర్వాన్ భాగవతాన్ స్వోత్కృష్టా

ఎ. అ.—"శ్రీవైష్ణవర్కళై యెల్లామ్ ఆచార్యనోడే ఒరుకోర్వై యాక్క త్తన్నుమరాక నినైక్క వేణుమ్;

అప్పడి కొళ్ళాతే అవర్కళిల్ చ్చిలరై క్కుఱైయ నినైక్కై అపచారమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దదాయాలే అదువుమ్ అపచారమాక క్కడవదు.

"అజ్ఞనికృష్టజన్మభాగవతర్కళైయే యన్ఱో, 'ఆచార్యతుల్యరాక నినైక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు, శొన్నదు?" ఎన్నిల్;

అప్పోదు, [సూ. ౨౨౩] ["అత్తావదు ఆచార్యతుల్యర్" ఎన్ఱుమ్, "సంసారికళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అధికర్" ఎన్ఱుమ్. నినైక్కై'] ఎన్ఱు, తద్వివరణవాక్యత్తిల్, "'సంసారికళిలుమ్ ఉత్కృష్టవర్ణభాగవతర్కళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అధికర్' ఎన్ఱు, నినైక్కై" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్యవేణుమిఱే?:

ఉత్కృష్టజన్మాక్కళిలుమ్ పరమభాగవతర్ ఉణ్డాయిరుక్క, "ఉత్కృష్టవర్ణ భాగవతరెల్లామ్ సంసారికళిల్ అన్తర్భూతర్" ఎన్ఱై అగ్రాహ్యతమామిఱే?.

"నను! యథాశ్రుతత్తిల్, "సంసారికళిలుమ్ తన్నిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్ అవిలక్షణశ్రీవైష్ణవర్కళిలుమ్, అధికర్' ఎన్ఱు, నినైక్కై" ఎన్ఱు, వాక్యప్రయోగమ్ ఇల్లామై, విరోధియాదో?" ఎన్నిల్;

అవిలక్షణరెల్లామ్, భాగవతజన్మనిరూపణపరరాయ్ త్తిరియుమవర్కళాగైయాలే, అద్ద అవిలక్షణత్వానైత్తై సంసారాన్తర్భూతమాకైయాలే, విరోధియాదాకైయాలే, యథాశ్రుతమ్ ఉపపన్నమామ్:

అప్పడి యథాస్థితత్తిల్ యథాశ్రుతమ్ ఉపపన్నమాకామైయాలే, పూర్వోక్తప్రకారత్తాలేయే వాక్యత్తై అవశ్యకమిఱే?

అప్పడి అరుళిచ్చెయ్యామైయాలే, "[సూ. ౨౨౨] [అవర్కళ్ పక్కల్] ఎన్గిఱ శబ్దమ్ భాగవతర్కళెల్లారైయుమ్ శొల్లుకిఱదు" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?.

"నను! కిన్తు ఉత్కృష్టవర్ణభాగవతాపేక్షయా నికృష్టజన్మభాగవతనుక్కు త్తైశిష్ట్యమ్ సమ్మతమాకైయాలే, 'నికృష్టజన్మభాగవతరై "ఉత్కృష్టజన్మభాగవతాపేక్షయా అధికర్" ఎన్ఱు, నినైక్కవేణుమ్' ఎన్ఱు, తనియే విధిక్కవేణ్డావాకైయాలే అదైయుమ్ కూడ అవ్వాక్యత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్యాదొళిన్దదాకైయాలే, అదువుమ్ అవ్విడత్తిల్ సిద్ధమ్?" ఎన్నిల్;

ఎ. అ.—అదువుమ్ అనుపపన్నమ్.—

"ఆచార్యనోడు ఒరు విషయత్తైయుమ్ సమబుద్ధిపణ్ణుకై అయుక్తమాయిరుక్క, ఆచార్యసామ్యబుద్ధిక్కు అడియేదు?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిల్ అరుళిచ్చెయ్దద[సూ. ౨౨౪] [ఆచార్యసాదృశ్యత్తుక్కు అడి ఆచార్య వచన] ఎన్గిఱ వాక్యత్తిన్ వ్యాఖ్యానత్తిలే, ("శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్, నమ్మైక్కణ్డాపోలే కాణ్" ఎన్ఱు, ఉపదేశసమయత్తిలే ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్దవచనమ్) ఎన్ఱు, ఆచార్యవచనప్రకారత్తై అరుళిచ్చెయ్యుమిడత్తిల్, "నికృష్టజన్మభాగవతర్కళైక్కణ్డాల్" ఎన్నాదే, (శ్రీవైష్ణవర్కళైక్కణ్డాల్) ఎన్ఱు, పొదువాక అరుళిచ్చెయ్దదాయాలే, భాగవతర్కళెల్లారైయుమ్ ఆచార్యతుల్యరాకవే నినైక్కవేణుమాకైయాలే, అప్పడి నినైయాతే ఒరువరైక్కుఱైయ నినైక్కై అపచారమాక త్తట్టిల్లైయిఱే?

"(శ్రీవైష్ణవ) శబ్దముమ్ భాగవతర్కళాన నికృష్టజన్మాక్కళైయే శొల్లుకిఱదు" ఎన్నిల్; అదువుమ్ అగ్రాహ్యతమామిత్తై;—

"ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభిః।
విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యస్తస్య సర్వం స ఏవ హి॥" ౧ ఎన్ఱుమ్,
"నద్యాస్సమ్పైవనామాని ప్రవిష్టాయా యథార్ణవమ్।
సర్వాత్మనా ప్రపన్నస్య విష్ణుమేకాన్తినస్తథా॥" ౨ ఎన్ఱుమ్,

శొల్లుకిఱపడియే సార్వాత్మనా భగవత్ప్రపన్ననాయ్, అత్తాల్ గ్రామకులాదికళాల్ వరుమ్ వ్యపదేశయోగ్యతైనశిత్తు విష్ణుసంబన్ధత్తైయే నిరూపకమాక ఉడైయరాయిరుప్పారెల్లారైయుమ్, (శ్రీవైష్ణవ) శబ్దమ్ శొల్లక్కడవదిఱే.

అదైయాలే, పరమైకాన్తికళిల్ జన్మపడియాక, శిలరై ఉత్కృష్టరాకవుమ్, శిలరై అపకృష్టరాకవుమ్, నినైక్కై అపచారమాకక్కడవదు:

అదైయాల్, "తన్నిఱ్కాట్టిల్ కుఱైయనినైత్తాలే, అపచారమాకదు, పిఱరైక్కాట్టిల్ కుఱైయనినైక్కిల్ అపచారమిల్లై' ఎన్గిఱ నియమిల్లై: శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లారైయుమ్, ఆచార్యనోడు శేర్త్తు ఒరుకోర్వైయాక్కి ఎల్లారైయుమ్ తుల్యరాక నినైయాదొళికై అపచారమ్" ఎన్నుమిడమ్ సూచితమిఱే?.

"నను! నిన్దార్థమ్ అపకర్షచిన్తైపణ్ణిలన్ఱో, అపచారమావదు, ఒరు భాగవతనుడైయ ఉత్కర్షచిన్తైపణ్ణుకైక్కాక ఉత్కర్షమెల్లామ్ అవకర్షావధికమిన్ఱిక్కే యిరామైయాలే, మఱ్ఱోరు భాగవతనుడైయ

'ఉత్కృష్ట విషయాన్యస్తు నికృష్టస్వభావకమ్' ఇతి వంచిత్తితే కత్రకో వాదోపనిగద్యతే?॥" ఇతిక్కంతు విశత్తిన్నకచాచనకళ్యతాకి?.

ఎ. అ.—అపకర్షత్తై అన్ద ఉత్కర్షావధియాక నినైక్కుమళవిల్, అత్తు, భాగవత వైభవజ్ఞానోపయోగియాయ్క్కొణ్డు ఉపాదేయమాయిరుక్కైయాలే; అపచారమాకమాట్టాతు;

'ఎఙ్గే పోలే!' ఎన్నిల్, అర్చావతారోపాదానచిన్తై,

'అర్చ్యేవిష్ణౌ శిలాధీర్గురుషు నరమతిర్వైష్ణవే జాతిబుద్ధిః
విష్ణోర్వా వైష్ణవానాం కలిమలమథనే పాదతీర్థేఽమ్బుబుద్ధిః।
సిద్ధే తన్నామమన్త్రే సకలకలుషహే శబ్దసామాన్యబుద్ధిః
శ్రీశే సర్వేశ్వరేశే తదితరసమధీర్యస్య వా నారకీ సః॥' ౧ ఎన్ఱుమ్.

'విష్ణోరర్చావతారేషు లోహభావం కరోతి యః।
యో గురౌ మానుషం భావ ముభౌ నరకపాతినౌ॥' ౨ ఎన్ఱుమ్,

అత్యన్తశాస్త్రనిషిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

'నహ్యమ్మయాని తీర్థాని న దేవా మృచ్ఛిలామయాః।
తే పునన్త్యురుకాలేన దర్శనాదేవ సాధవః॥' ౩

ఎన్ఱు, ఇతిహాససముచ్చయత్తిలే శొల్లుకిఱపడియే, భాగవతవైభవానుసన్ధానార్థమాకప్పణ్ణిన ఉపాదానచిన్తై ఉపాదేయమాకక్కాణ్గిఱతిఱే;

అత్తుపోలే ఇతువుమ్ అప్పడియాకక్కూడాతో" ఎన్నిల్;

ఇతువుమ్ అనుపపన్నమ్.—

ఉత్కర్షమెల్లామ్ అపకర్షావధికమాయిరున్దతేయాకిలుమ్. భాగవతర్కళుడైయ ఉత్కర్షత్తుక్కుమ్, తమ్ముడైయవుమ్, ఈశ్వరనుడైయవుమ్, సంసారికళుడైయవుమ్, అపకర్షమ్ అవధియామిత్తనైయల్లతు, భాగవతర్కళుక్కు ఒరపకర్షముణ్డాక్కొణ్డు అత్తై శిలభాగవతర్కళుడైయ ఉత్కర్షత్తుక్కు అవధియాక్కనినైక్కై, అవర్కళాక్కాల్ శెయ్యవేణ్డుమ్ సామ్యానుసన్ధానత్తుక్కు విరుద్ధమాకైయాలే అనుపపన్నమాకైయాలేయుమ్;

'నహ్యమ్మయాని' ౩ ఎన్ఱ శ్లోకముమ్, "భాగవతర్కళై అపేక్షిత్తు, చేతనోజ్జీవనమే ప్రయోజనమాక అర్చావతారరూపియాయ్ ఎழுన్దరుళియిరుక్కుమ్ ఈశ్వరనైక్కూడ ఇన్నైక్కుమ్, అవనై అపేక్షిత్తు భాగవతర్కళై అధికరాకనినైక్కైక్కుమ్, హేతు, ఆశ్రితర్క్కు వేణ్డినపడి ఉపకారత్తుక్కొడుత్తు శ్రీఘ్రఫలప్రదమాకైయుమ్, అవిలమ్బేన పవిత్రీకరణమాకైయుమ్ గుణవిశేషఙ్గళుడైయ సద్భావాసద్భావఙ్గళ్" ఎన్ఱు కాట్టుకిఱది,

ఎ. అ.—"న దేవా మృచ్ఛిలామయాః" ౩ ఎన్ఱు, నిరపేక్షస్వతన్త్రనాన ఈశ్వరనై సర్వసులభనాయ్, తన్నైత్తాఴవిట్టువరుమళవిల్, నివారకర్ ఇల్లామైయాలే మృచ్ఛిలాసజాతీయనాయ్, అవతరిత్తానేయాకిలుమ్, ఆశ్రితరాయిరుప్పార్క్కు వేణ్డినపడియెల్లామ్ కొడుత్తు అన్దనిలైయిలే తాత్త్వికమాన అవతారత్తిల్ మెయ్ప్పాట్టుక్కాక, "ఇతెన్నే! ఇల్లైయో?' ఎన్నుమ్పడి తూష్ణీమ్భావత్తోడే ఇరున్దవిడుమ్పడియై, అవనై అపకృష్టనాక నినైక్కైక్కు అడియాకచ్చొల్లి, అప్పడియిరుక్కైయన్ఱిక్కే, "జ్ఞానానుష్ఠానపూర్వకమాయ్ ఉపాదేయజ్ఞానైయుమ్ ఉపదేశిత్తుక్కలన్దపరిమాఱుమవర్కళాన భాగవతర్కళ్ అన్ద ఈశ్వరనైప్పార్క్క విశిష్టర్" ఎన్ఱుమర్త్తత్తై స్థిరీకరిక్కైయిలే తాత్పర్యమ్; "విగ్రహోపాదానద్రవ్యమిన్నతెన్ఱో" ఎన్ఱు, నికృష్టబుద్ధియాలే అన్దచ్చిన్తైయాకైయుమ్ ఉపాదాననిరూపణత్తై అన్దశ్లోకమ్ పణ్ణామైయాలేయుమ్;

అన్దశ్లోకత్తై ఉదాహరణమాక్కిక్కొణ్డు "భాగవతర్కళుడైయ ఉత్కర్షచిన్తనార్థమాక మఱ్ఱొరు భాగవతనుడైయ అపకర్షచిన్తనమ్ ఉపాదేయమ్" ఎన్గై, అనుచితమిఱే?.

అప్పడికొళ్ళిల్ తుల్యన్యాయత్తాలే ఉత్కృష్టవర్ణికళాన భాగవతర్కళుడైయ అతిశయచిన్తనార్థమాక అపకృష్టజన్మభాగవతర్కళుడైయ అపకర్షచిన్తనముమ్ ఉపాదేయమాకప్రసజ్గిక్కుమిఱే?.

"నను! దేహాత్మాభిమానిక్కుమ్, ఆత్మస్వరూపమ్ తెళిన్దిరుక్కుమ్ ఋషికళుక్కుమ్, పర్వతపరమాణువోట్టై వాశిపోరుమ్;

ఋషికళుక్కుమ్ ఆழ்వార్కళుక్కుమ్ అత్తనై వాశిపోరుమ్;

ఆழ்వార్కళుక్కుమ్ పెరియాழ்వార్క్కుమ్ అత్తనై వాశిపోరుమ్;

పెరియాழ்వారుక్కుమ్ ఆణ్డాళుక్కుమ్ అత్తనై వాశిపోరుమ్' ౪ ఎన్ఱుమ్;

['ఇవర్కళ్ నమ్ముడైయకోటియిలే' ఎన్నుమ్పడియాయ్త్తు, ఆழ்వార్కళ్-నిలై,

ఆழ்వార్కళ్ ఎల్లారైయుమ్పోలల్లర్ పెరియాழ்వార్] ౫ ఎన్ఱుమ్;

'ఉణ్డపోతొరు వార్త్తైయుమ్, ఉణ్ణాతపోతొరు వార్త్తైయుమ్, శొల్లువార్ శత్తుపేర్ ఉణ్డిఱే?,

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ తిరుప్పావై వ్యాఖ్యా-ప్రవేశత్తిల్. ౫॥ శ్రీవచనభూషణమ్. సూ-౨౪౯-౨౫౦. ౬॥ మేల్పడి-సూ-౪౦౯.

'ఇజ్ఞాన్-శ్రీవైష్ణవానాం సర్వేషాం స్వాచార్యసదృశాం బుధః। యోఽసౌ తారతమ్యమనుతేన భవేదపచారవాన్॥' అన్ఘమేతాదృశంవస్తు స్వాచార్య

వ్యా. అ — అవర్కళై చ్చిరిత్తిరుప్పారోరువర్ ఉణ్డిగేయో' (౧ ఎన్నుమ్ జ్ఞానత్తిఘుడైయ న్యూనాధికభావత్తాలే భాగవతర్కళిల్ తారతమ్య నిరూపణమ్పణ్ణిలుమ్ జ్ఞాననిరూపణమాకైయా భాగవతాపచారమిన్ఱిక్కే, సమ్బన్ధిత్తాప్పోలే, 'జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళాలే భాగవతర్కళిల్ తారత మ్యనిరూపణమ్ పణ్ణిలుమ్. జన్మనిరూపణమాకైయా అపచారమ్ వారాదు' ఎన్నవుక్కుక్కై ఎన్?'' ఎన్నిల్;

ఇతువుమ్ అనుపపన్నమ్,—

కీఴ్చొన్నవిడఙ్గళిల్ తారతమ్యనిరూపణమెల్లామ్ జ్ఞానోత్కర్షాపకర్షప్రయుక్తమన్ఱిగేయో?

అప్పడిజ్ఞానోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఉణ్డాకిల్, "అణ్ణావుక్కు ఉణ్డాకిల్ ఒప్పు'' (౨ ఎన్ను, అణ్ణాన్ ఒప్పర్ ఇవర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్దాప్పోలే, "ఉణ్డో పెరియాళ్వార్క్కు ఒప్పారువర్'' (౩ ఎన్ను, పెరియాళ్వారైయుమ్, అప్పడియే "ఉణ్డో శఠకోపర్క్కు ఒప్పారువర్" (౪ ఎన్ను, ఆళ్వారైయుమ్, ఒప్పిల్లవర్కళాక అరుళిచ్చెయ్యవుమ్ కూడాదిగేయో?

"విశిష్టతారతమ్యనిరూపణమ్ ఎన్ కొణ్డు?'' ఎన్నిల్;

I. సమస్తకల్యాణగుణాత్మకనాన సర్వేశ్వరన్, తన్నుడైయనిర్హేతుక కృపైయాలే, శిలచేతనర్ తన్నుడైయ పురుషోత్తమత్వగుణత్తిలే ఆట్పట్టు తనక్కు దివ్యమహిషికళాకైక్కొళ్ళుమ్;

II. శిలర్ వాత్సల్యసౌశీల్య సౌలభ్యాద్యాత్మగుణఙ్గళిలే ఆట్పట్టు తనక్కే యన్ఱుత్తిరుమ్బుదివణ్ణక్కొణ్డు యావదాత్మభావి యాక స్వవిషయకగుణానుభవకైఙ్కర్యైకనిష్ఠరాకుమ్;

III. శిలరై సౌన్దర్యసౌకుమార్యాది విగ్రహగుణఙ్గళిలే ఆట్పట్టు అస్థానేభయశఙ్కైక్కామ్బుదివణ్ణి యావదాత్మభావిమఙ్గళా శాసనపరరాకుమ్;

IV. శిలరై తన్నుడైయ ఆశ్రితపారతన్త్ర్యమాకైయగుణత్తిల్ ఆట్పట్టు చరమపర్వనిష్ఠరాక్కి యావదాత్మభావియాకత్తన్నడియార్కు అళ్పడుత్తుమ్;

I. అతిల్ పురుషోత్తమత్వత్తిలే తోఱ్ఱవర్కళ్ దివ్యమహిషికళ్;

II. ఆత్మగుణఙ్గళిల్ తోఱ్ఱవర్కళ్ మత్తై ఆళ్వార్కళ్;

III. తిరుమేనియుడైయ గుణఙ్గళిల్ తోఱ్ఱవర్ పెరియాళ్వార్;

IV. ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తిల్ తోఱ్ఱవర్కళ్ మధురకవిప్రభృతికళ్;

ఇతువుమ్ ఊత్తైప్పిల్;

ఆక ఇప్పడి అవ్వవర్కళ్ అకప్పట్ట తుఱైక్కాక అవ్వవర్కళుక్కు వ్యత్తితారతమ్యమ్ ఉణ్డాకైయాలుమ్:

వ్యా. అ.—అణ్ణాల్ అవర్కళుక్కు ఉణ్డాన తారతమ్యమూలకమ్ అవర్కళుడైయ తారతమ్యనిరూపణమ్:

అన్ద తారతమ్యమ్తాన్, ఆశ్రయదోషప్రయుక్తమన్ఱిక్కే, భగవద్విషయాకారవైషమ్యప్రయుక్తమాకైయాలేయుమ్,

అన్ద వైషమ్యమ్తాన్ నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యప్రకాశకమాయ్క్కొణ్డు ఈశ్వరనుక్కుమ్ గుణరూపమాయిరుక్కైయాలేయుమ్,

నికర్షబుద్ధ్యాఽనాదికత్తై చిన్తిక్కైయాకైయా అపచారాన్తర్గతమాకమాట్టాదు:

దేహాపాధికాపకర్షత్తాలే ఒరుభాగవతనుక్కు ఉత్కర్షముమ్, అతిల్లామైయాలే అపకర్షముమ్ శొల్లిల్, అన్ద ఉత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ ఆశ్రయదోషమూలకమాకైయాలే, అతు అపచారమామిగేయో?

యథాకథంచిత్ జన్మాపకర్షత్తాలే ఒరుభాగవతన్ ఉత్కృష్టనాకవుమ్, మత్తైయవన్ అపకృష్టనాకవుమ్, కేవలాగ్రహత్తాలే స్థాపిక్కప్పార్క్కిల్, మత్తప్పడియుమ్ అప్పడియే అకిలామైయాలే, ఇన్ది విరామమేశరణమాకక్కడవదిగేయో?

"నను ! ఇప్పడి భాగవతర్కళుక్కే తారతమ్యనిరూపణమ్ అపచారమాకిల్, విలక్షణభాగవతర్ ఉత్కృష్టరాకవుమ్, అవిలక్షణ భాగవతర్ అపకృష్టరాకవుమ్, శొల్లుకైయుమ్ సత్తక్కత్తిల్ ఇప్పడి చారప్రసఙ్గమ్ వారాతో?'' ఎన్నిల్;

విలక్షణవిషయత్తిల్ తారతమ్యనిరూపణమ్ పణ్ణుగైయే అపచారమాకైయాలే వారాదు;

అవిలక్షణర్క్కు జాతిపోక్కామైయాలే, వస్తుతః జన్మోత్కర్షాపకర్షఙ్గళ్ అవర్కళుక్కు ఉణ్డిగేయో?

'అవర్కళుక్కు జాతిపోక్కిల్లై' ఎన్నైక్కుప్రమాణమ్ ఎన్?'' ఎన్నిల్;

"ఉత్కృష్టజన్మవానహమ్, నికృష్టజన్మవానహమ్'' ఎన్ను, అవర్కళుక్కు ఉణ్డాన ప్రత్యక్షమే ప్రమాణమిగేయో?

అన్దజ్ఞానమిల్లావిడిల్, భాగవతవిషయత్తిల్ అవర్కళ్ పణ్ణుమ్ తారతమ్యనిరూపణమ్ సంభవియాదిగేయో?

"నను ! విలక్షణరాయిరుప్పార్క్కుమ్ 'అహం బ్రాహ్మణః, అహం సన్న్యాసీ' ఎన్నుమ ప్రత్యయమ్ అవిశిష్టమన్ఱో,

అతిల్లావిడిల్ అవ్వవర్కళుడైయ అనియమఙ్కళిలే గోత్రాదికళ్ ఘటకమావానేన్?'' ఎన్నిల్;

౧॥ శ్రీవచనభూషణమ్-సూ. ౪౦౯. ౨॥ ఉపదేశరత్నమాలై-౨౩
౩॥ ఉపదే-౨౦. ౪॥ ఉపదే-౧౫.

౧॥

ఎ. అ.—వ్యాసపుత్త్రిరాయిరుక్కుఅపకర్,

"విష్ణుదాసావయంయాయం బ్రాహ్మణా వర్ణ్భక్తిమః" ౧ ఎన్ఱుమ్,

"నాహంవిప్రో నచనరపతి ర్నాపి వైశ్యో నశూద్రో
నోవావర్ణీ నవగృహపతి ర్నోవనస్థో యతిర్వా।
కింతు శ్రీమద్భువనభవనస్థిత్యపాయైకహేతో
ర్లక్ష్మీభర్తుర్నరహరితనోర్దాసదాసస్యదాసః" ౨ ఎన్ఱుమ్,

శొల్లుకైయాలేయుమ్;

భృగువంశత్తిలే అవతీర్ణరాయ్, భగవన్నిర్హేతుక కటాక్షత్తాలే సకలార్థగ్ఞరాయుమ్, విశదతర విశదతమమాక అతిన్, "కృష్ణానాం వ్రీహీణామ్" ౩ ఎన్గిఱ వాక్యత్తై రూత్తుభోగ్గ్యవాన్కళుక్కు ఎడుత్తుక్కాట్టుమ్బడి సకలవేదగ్ఞరాయుమ్ అతన్నిరుక్కుమ తిరుమళిశై ఆళ్వారుమ్,

'కులఙ్గళాయ వీరిరణ్డిలొన్ఱిలుమ్ పిఱన్దిలేన్,
నలఙ్గళాయనఱ్ఱుక్కలైక్కళ్ నాలిలుమ్ నవిన్ఱిలేన్' ౪ ఎన్ఱు,

"బ్రాహ్మణ్యాదివర్ణచతుష్టయత్తిల్ ఎనక్కు అన్వయమిల్లామైయాలే, త్రైవర్ణికర్క్కు విహితమాన వేదఙ్గళై అధ్యయనమ్ పణ్ణప్పెఱ్ఱిలేన్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కైయాలేయుమ్;

విలక్షణరాయిరుప్పార్క్కు ఇఙ్గిడత్తిల్ వర్ణాశ్రమాది ప్రత్యయమిల్లై:

కేవలమ్ "విష్ణుదాసాః" ౧ ఎన్ఱుమ్,

"నరహరితనోర్దాసదాసస్యదాసః" ౨ ఎన్ఱుమ్,

"చరమభాగవతదాస్యపర్యన్త భగవద్దాస్యమే 'అడియేన్' ఎన్ఱు, అవర్కళుడైయ అహంప్రత్యయవిషయమ్" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే.

తన్నియాక్కళిలే గోత్రాదికథనమ్, లోకసంగ్రహార్థమాకవుమ్, మర్యాదాపాలనార్థమాకవుమ్, శిష్యపరంపరైక్కళుక్కు భోగ్యతయా అనుసన్ధానార్థమాకవుమిఱే.

భాగవతర్కళుడైయ పూర్వవృత్తమెల్లామ్ అనుసన్ధేయమాకక్కడవతిఱే.

ఆకైయిఱే తొణ్డరడిప్పొడియాళ్వారుడైయ పూర్వవృత్తఙ్గళై అసంకోచేన గురుపరంపరైయిల్ అరుళిచ్చెయ్తత్తు.

విలక్షణరాయిరుప్పార్ తఙ్గళుక్కు వర్ణాశ్రమఙ్గళ్ ఉణ్డాయిరుక్కైయాలే తఙ్గళుక్కు వర్ణాశ్రమప్రత్యయముణ్డాయిరుక్కుమ్, నాట్టార్క్కు విలక్షణరిడత్తిల్ వర్ణాశ్రమభ్రమమ్ నడక్కైయాలే, "నబుద్ధిభేదంజనయేత్" ౫ ఎన్గిఱపడియే అవర్కళుడైయ

మూ.—౨౨౦. జన్మత్తుక్కు క్కొత్తైయుమ్, అతుక్కు పరిహారముమ్,

వ్యా.—౨౨౦. "జన్మత్తుక్కు క్కొత్తై ఏతు?, అతఱ్కు-పరిహారమేతు?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిల్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

(జన్మత్తుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావతు:—

"మయర్వఱ మతినలమరుళప్పెఱ్ఱ తత్త్వవిదగ్రేసరరాయ్, తదీయశేషత్వసీమాభూమియాన, శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్,

'పఴుతిలావొఴుకల్' ౬ ఇత్యాదియాలే,

అ.—౨౨౦. "ఉపాత్తప్రమాణవశత్తాలే వక్తృవిశేషమ్ అర్థసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే వక్తావినుడైయ పరమాప్తిక్కు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మయర్వఱ) ఇత్యాది.

(తత్త్వమ్,) స్వస్వరూప పరస్వరూపాదికళ్.

(తత్త్వవిదగ్రేసర) త్వఫలితమ్, (తదీయ) ఇత్యాది.

"ఇవ్వర్థత్తిల్ సమాప్త్యయే ప్రమాణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్) ఎన్ఱతు.

(ఇత్యాదియాలే) ఎన్ఱతు, "ఇత్యాదివచనవ్యక్తియాలే" ఎన్ఱపడి.

ఎ. అ.—ప్రతిపత్త్యనుగుణమాక ఇవర్కళుమ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళైయాచరియావిడిల్, శిలర్నిన్దిక్కుమ్, వర్ణాశ్రమాతిక్రమమాత్రత్తుక్కు శిలర్ ఇవర్కళుడైయ అనుష్ఠానత్తైప్రమాణమాక పరిగ్రహిత్తుమ్, నశిత్తుపోవర్కళిఱే!.

అతువారామైక్కాక్కవిఱే విలక్షణర్ వర్ణాశ్రమాదికళై యాచరిప్పతు!.

"నను! [భాగవతాపచారమ్తాన్ అనేకవిధమ్;
అతిలేయొన్ఱు, అవర్కళ్పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్] * ఎన్ఱు, [భాగవత] శిద్ధాచార్యరాన, భగవదనన్యార్హ శేషత్వజ్ఞానయాకియ భగవత్సంబన్ధముడైయారిడత్తిల్ జన్మనిరూపణమ్ పణ్ణుకైయైయే అపచారమాక అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అవిలక్షణరుమ్ భగవత్సంబన్ధముడైయరాయ్ క్కొణ్డు [భాగవత] శిద్ధాచార్యరాయిరుక్క, 'అవర్కళ్-విషయత్తిల్ జన్మనిరూపణమ్ అపచారమన్ఱు' ఎన్ఱు ఉపపన్నమో!" ఎన్నిల్;

తథానికర్షచిన్తాయాంకోశోప (౬)" ఇతిచేదిహ। ఉత్కృష్టావధికస్యత్వంనికర్షస్. తదపేహతు॥ నికర్షోత్కృష్టశ్రేణ్యోహానలక్షణయో॥స్థితః॥

మూ.—"పழுதిలావొழுక్కల్" ౧ ఎన్ఱ, అప్పాట్టిలే అరుళిచ్చెయ్దార్.

వ్యా.—"బ్రహ్మోత్తుఙ్గ తఙ్గళ్ తవుమ్వర నెడుక [౫ పోరుకిఱ వంశప్రవాహత్తిల్ ఒరుదోషమిన్ఱి, కేఱియిరుక్కుమవర్కళ్దామ్, పలరాయిరుక్కిఱ చతుర్వేదికళ్!

ఇత్తిల్ కీழ்ప్పట్టార్, ఇల్లై ఎన్నుమ్ నిహీనకులత్తిలే పిఱన్దార్కళ్ఱ్యాకిలుమ్, ఎన్నోడు ఉణ్డాన అసాధారణసంబన్ధత్తైయుడైయవర్, అన్యజ్ఞానానురూపమాన స్వాచారత్తైయుడైయరాకిల్, నీఙ్గళ్ అవర్కళ్-కాలిలేవిழுన్దు ఆరాధియుఙ్గోళ్,

వ్యా.—అవర్కళ్ ఉఙ్గళ్-పక్కలిలే జ్ఞానాపేక్షై పణ్ణిల్, నీఙ్గళ్ ఆదరిత్తుచ్చొల్లుఙ్గోళ్,

అవర్కళ్ భగవద్జ్ఞానత్తై ఉఙ్గళుక్కుప్రసాదిక్కిల్, కేట్టుకృతార్థరాకుఙ్గోళ్. [౫

ఎన్ఱుమ్ మేన్మైయుడైయ పూజ్యరిల్లామైయాలే ఏకమాత్రమాకిలుమ్ అవర్కళైయారాధిత్తు నల్వழிపోకుఙ్గోళ్' ఎన్ఱు, ఇన్ద పరమరహస్యత్తై,

"భక్తిరష్టవిధాహ్యేషా యస్మిన్మ్లేచ్ఛేపివర్తతే।
తస్మైదేయంతతోగ్రాహ్యం సచపూజ్యోయథా [౧౦ హ్యహమ్॥" ౨ ఎన్ఱు, పరమాప్తరాన దేవర్ అరుళిచ్చెయ్దపిన్బు ఇత్తిలొరు సంశయముణ్డో?,

అ—ఇతుక్కు (ఇప్పాట్టిలే అరుళిచ్చెయ్దార్) ఎన్ఱ, అవిత్తోడే అన్వయమ్.

తాత్పర్యమ్ అర్థమ్, (బ్రహ్మోత్తుఙ్గ) ఇత్యాది. [౧౫

("ఒழுక్కల్")=ఒழுక్కిల, "ఆఱు"=వంశప్రవాహత్తిలే, ("పழுతిలా")=నిర్దోషరాయ్, "పల"=బహువిధరాన, "చతుర్వేదిమార్కళ్"=చతుర్వేదికళ్, "ఇழి"=నికృష్టమాన, "కులత్తవర్కళేలుమ్"=కులత్తిల్ పిఱన్దార్కళేయాకిలుమ్, "ఎమ్మడియార్కళాకిల్"=ఎన్నడియారాకిల్, "నీర్"=నీఙ్గళ్ "తొழுమిన్"=అవర్కళైనమస్కరియుఙ్గోళ్, "కొడుమిన్"=అవర్కళుక్కు జ్ఞానదానమ్ పణ్ణుఙ్గోళ్, "కొళ్మిన్"=అవర్కళ్-పక్కల్ జ్ఞానపరిగ్రహమ్పణ్ణుఙ్గోళ్, "ఎన్ఱు, నిన్నోడుమొక్క"=తేవరీరోడుతుల్యరాక, "వழிపడ"=ఆరాధిత్తు నల్వழிపోమ్బడియాక, "అరుళినాయ్పోల్"=అవర్కళుక్కు ఇన్ద పరమరహస్యత్తై అరుళిచ్చెయ్దీర్, "మతిళ్"=మతిలై [౨౫ యుడైత్తాన, "తిరువరఙ్గత్తానే!" ౧—'కోవిలుక్కునిర్వాహకరే!' ఎన్ఱపడి.

పోల్వార్త్తైప్పాడు.

ఇత్తైయిట్టాణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రహ్మ) ఇత్యాది.

ప్రవాహత్తుక్కు ఆద్యన్తాపేక్షైయాలే చతుర్వేదిత్వసామర్థ్యసిద్ధార్థమ్, (బ్రహ్మోత్తుఙ్గ తఙ్గళ్తవుమ్) ఇత్యాది.

"'ఇழிకులత్తవర్' ౧ ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు ప్రతినిర్దేశమాన్తైయాలే, ఆఱ్ఱుక్కు వంశప్రవాహరూపత్వమ్ సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (వంశప్రవాహత్తిల్) ఎన్ఱతు.

అ—"చతుర్వేదిత్వసామర్థ్యత్తాలుమ్,

'విద్యాదానం విశిష్యతే' ౩ ఎన్ఱ, అప్రాధాన్యత్తాలుమ్,

'నిన్నోడుమొక్కవழிపడ' ౧ ఎన్ఱు, 'దేవమివాచార్యముపాసీత' ౪ ఎన్ఱు, శొన్న ఆచార్యత్వప్రతీతియాలుమ్,

'కొడుమిన్ కొళ్మిన్' ౧ ఎన్ఱ, ఆదానాదానఙ్గళుక్కు కర్మజ్ఞానమేయాకవేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానాపేక్షై) ఇత్యాది

సంవాదార్థమ్ జ్ఞానాపేక్షైయుక్తాక్కలామిఱే!. [౨౦

"(నిన్నోడుమ్) ఎన్ఱ, ఉచకారమ్ అన్వాచయత్తిలేపోలే అప్రాధాన్యద్యోతకమాయ్, అనుకల్పత్వవ్యఞ్జకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఏకమాత్రమాకిలుమ్) ఇత్యాది.

'మయితే తేషుచాప్యహమ్' ౫ ఎన్ఱ, అవిత్తుక్కు, 'అహమపి తేషు మదుత్కృష్టేష్వివవర్తే' ౬ ఎన్ఱు, ఱే భాష్యమ్. [౩౫

అన్తైయాలేతదుత్కృష్టవిషయత్తిలేతద్వత్ పూజనమ్ అనుకల్పమిఱే!.

(అరుళినాయ్) ఎన్ఱ, అవిడత్తిల్ అభిప్రేతమాన మహాభారతవచనసందర్భత్తిల్ ఉపయుక్తాంశత్తుక్కు ప్రత్యాహృత్య ఉపాదానమ్, ("భక్తిరష్టవిధా" ౨) ఇత్యాది.

("తస్మైదేయంతతోగ్రాహ్యమ్" ౨) ఇత్యాదివిశేష శాస్త్రవిరోధత్తాలే, "'నచూద్రాయమతిందద్యాత్ నాఖ్యాచార్యతాంక్వచిత్' ౭ ఎన్ఱ, అవిత్తు పరమభక్తిరహితవిషయమ్" ఎన్ఱు సిద్ధమ్.

తతో నికృష్టోత్కృష్టత్వేన స్యాతామస్యాహి తే। ఈశే భక్తిస్స్వాశ్రయస్య సర్వోత్కర్షప్రయోజికా॥ తథా చ తాదృశభక్తిరవస్థాద్వయమాపహేత్।

ఎ. అ.—“అట్టు ‘భాగవత’ శబ్దమ్ భగవదేకనిరూపణీయనై ప్పుల్లుక్కిఱత్తాలైయాల్, భగవత్సంబన్ధత్తోడే వర్ణాశ్రమాదిక్కళైయుమ్ ఉడైయరాయ్ప్పోరుమ్ అవిలక్షణరై అన్ద ‘భాగవత’ శబ్దమ్ శొల్లానై యాలే, విరోధమిల్లై” ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు. [౫

“యథా పృథగ్విధా (:) వర్ణా (:) యథా తత్రైవ చాశ్రమా:। వివిక్తమతయస్తత్ర తథా భాగవతా అపి॥” ౧ ఎన్ఱు,

“వర్ణాశ్రమజ్గళ్ స్వేతరవర్ణాశ్రమవిరుద్ధజ్గళాయ్ కొణ్డు పరస్పరవిలక్షణజ్గళాయిరుక్కుమాప్పోలే, అన్ద వర్ణాశ్రమజ్గళైయుడైయార్గళుపురుషనిడత్తిల్ జ్ఞానవిశేషమూలకమాక ఉణ్డామ్ భాగవ [౧౦ తత్త్వముమ్, స్వేతరవర్ణాశ్రమవిరోధియాయ్కొణ్డు సర్వవర్ణాశ్రమాది విలక్షణమాయిరుక్కైయాలే, భాగవతర్కళ్ సర్వవిలక్షణర్” ఎన్ఱు, భారద్వాజస్మృతియిల్ శొల్లిత్తిఱే?.

ఆకైయాలే. అవిలక్షణరై అపకృష్టరాకవుమ్, విలక్షణరై ఉత్కృష్టరాకవుమ్, శొల్లుకై, భాగవతాపచారమాకామైయాలేయుమ్,

“యద్యప్యత్రాభిజాయన్తే యోగినస్సర్వయోనిషు” ౨ ఎన్గిఱ పడియే, సర్వజాతియిలుమ్ అవతీర్ణరాయ్, సర్వాత్మనా భగవత్ప్రపన్నరాయిరుక్కుమ్ భాగవతర్కళుక్కుళ్ళే, శిలరై జన్మత్తాలే ఉత్కృష్టరాకవుమ్, శిలరై అపకృష్టరాకవుమ్, శొల్లుకైయే అపచారమాకైయాలేయుమ్, “భాగవతన్ముక్కు దేహోపాధికాపకర్షమిల్లై” ఎన్ఱు, [౨౦ కొళ్ళైజన్మనిరూపణమాకిఱ భాగవతాపచారహేతువాకక్కడవతిఱే!

అప్పడియే భాగవతన్ముక్కు దేహోపాధికోత్కర్షమ్ కొళ్ళైయుమ్.

భగవద్భక్తియానతు స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వోత్కర్షాపాదకమ్. భగవద్భక్తిస్స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వోత్కర్షాపాదకమాకైయా [౨౫ వతు, భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన భక్తి, క్రమేణ స్వావస్థాభేదత్తాలే స్వాశ్రయత్తుక్కు సర్వవిధోత్కర్షత్తుక్కుమ్ ప్రయోజకమాకై.

భగవద్భక్తిక్కు ఇరణ్డు అవస్థైయుణ్డు;

అతావతు, “పూర్వావస్థై” ఎన్ఱుమ్, “ఉత్తరావస్థై” ఎన్ఱుమ్:

ఎ. అ.—పూర్వమ్ జ్ఞానావస్థై, తదుత్తరమ్ ప్రేమావస్థై: ప్రేమావస్థాపన్నమాన జ్ఞానత్తైయిఱే “భక్తి” ఎన్గిఱతు: అన్దజ్ఞానావస్థైయిల్ దశవిధోత్కర్షజ్గళై క్రమేణ ఉణ్డాక్కుమ్; ప్రేమావస్థైయిల్, ద్వివిధోత్కర్షత్తైయుణ్డాక్కుమ్:

దశవిధోత్కర్షజ్గళావన:—

1 2 3
“అద్వేషశ్చానుకూల్యఞ్చ దివ్యనామధరస్తథా।
4 5 6
చక్రాఙ్కో మన్త్రపాఠీ చ వైష్ణవశ్చ తతఃపరమ్॥
7 8
‘శ్రీవైష్ణవ’ ఇతి ఖ్యాతః ప్రపన్నస్తదనన్తరమ్। [౧౦
9 10
ఏకాన్తీ పరమైకాన్తీ దశైతే వైష్ణవాస్స్మృతాః॥” ౩ ఎన్గిఱ దశవిధవైష్ణవర్గళ్:

ఇవైయెల్లామ్ పూర్వపూర్వాపేక్షయా ఉత్తరోత్తరమ్ శ్రేష్ఠజ్గళాయిరుక్కుమ్;

ఇతిల్ అద్వేషత్వమావతు;— [౧౫

“హరింలోకనియన్తారం వైష్ణవాన్ లోకపావనాన్। దృష్ట్వా న ద్వేష్టి యో మర్త్యస్సోఽద్వేష ఇతి కీర్తితః॥” ౪ ఎన్గిఱపడియే, భగవద్భాగవతవిషయజ్గళిల్ ద్వేషమిన్ఱిక్కేయిరుక్కైయాకిఱ భగవత్కృపాఫలీభూతమాన అద్వేషత్తైయుడైయనాయిరుక్కై:

మున్బు అనాదియాక భగవద్విషయమ్ ప్రతికూలమాకత్తోన్ఱుకైయాలే ద్వేషత్వావస్థాపన్నమాయిరున్దకృ భగవజ్-జ్ఞానమ్, ఈశ్వరకృపైయాలే ఉపేక్షావస్థైయై భజిత్తు, అత్తాలే ఉణ్డానతిఱే ఇన్ద అద్వేషత్వరూపమాన ఉత్కర్షమ్?.

ఇత్తైయుడైయవన్ ఇన్ద అద్వేషత్వమిల్లాతార్పిఱ్ ఉత్కృష్టన్:

అనుకూలత్వమావతు;— [౨౫

“వాసుదేవోఽప్యహం త్వేత మహాభాగవతానపి। అనువర్తేత యో నిత్యమ్ (సోఽ) అనుకూల ఉదాహృతః॥” ౫ ఎన్గిఱపడియే,

భగవద్భాగవతానువర్తనజ్గళుక్కు అనుకూలనాయిరుక్కై:

ఇతు, భగవద్భాగవతవిషయజ్గళ్ అనుకూలమాకవాతల్, ప్రతికూలమాకవాతల్ తోన్ఱామైయాలే ఉపేక్షకమాయిరున్ద జ్ఞానమ్,

౧॥ భారద్వాజస్మృ. ౨॥

3॥ ౪॥ ౫॥

పూర్వావస్థాపరత్రైకా, ద్వితీయాతూత్తరానుగా। జ్ఞానావస్థాహి పూర్వాస్యాత్, ప్రేమావస్థోత్తరా॥ ప్రేమావస్థాపన్నమేవజ్ఞానం 'భక్తిః'

వి. అ.—భగవత్-కృపైయాలే అన్ద భగవద్భాగవతవిషయజ్ఞల్ అనుకూలమాకత్తోన్ఱి, అత్తాలే తద్విషయక ఇచ్ఛాత్వావస్థైయై భజిత్తు, అత్తాలుణ్డానదాకైయాలే, ఇవ్వైయుడైయవర్ కీర్త్ చ్చొన్నవైప్పడి విశిష్టర్:

దివ్యనామధరత్వమావదు;—

"స్మృత్యుచ్చారణమాత్రేణ సర్వపాపప్రణాశనమ్।

విష్ణు-నామధరః శుద్ధో నామధారీ స ఉచ్యతే॥" ౧ ఎన్గిఱ పడియే,

భగవన్నామజ్ఞళై పేరాక ఇట్టుక్కొణ్డు ఇరుక్కై:

ఇత్తు, ప్రీతిరూపమాన భగవద్భాగవతవిషయ అనుకూల్యజ్ఞానమ్,

అన్ద భగవత్కృపైయాలే మహనీయవిషయక ప్రీతియాకియ భక్తిరూపమాయ్, అత్తాలే ఉణ్డానదాకైయాలే, ఇవ్వైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియైకాట్టిల్ విశిష్టర్:

"భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన మహనీయవిషయక ప్రీతియాకియ భక్తియాలే భగవన్నామధారిత్వముణ్డాక్కుడి ఎజ్ఞనే?" ఎన్నిల్;

భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన ప్రీతిరూపమాన జ్ఞానమ్, భగవానుడైయ మహనీయత్వత్తై విషయీకరిక్కుమ్పోదు, అదుక్కు ప్రతియోగియాన తన్నై నీచనాక విషయీకరిక్కవేణ్డుకైయాలే, అన్ద నైచ్యమ్ దాసత్వరూపమాకైయాలే, అన్దమహనీయవిషయక ప్రీతిరూపమాన భగవద్భక్తియానదు, స్వదాస్యజ్ఞానాత్మకమాయ్ విడుకైయాలే, అన్దజ్ఞానమ్ అనుష్ఠానపర్యవసాయియామ్పోదు,

"పద్యమఞ్జలివిచ్ఛేద ఉరోవిన్యస్తమక్షరమ్।

తన్నామధారణం చైవ దాస్యమేతచ్చతుర్విధమ్॥" ౨ ఎన్గిఱపడియే, నామధారణపర్యన్తమాయ్ విడుకైయాలే,

"దివ్యనామధరత్వమ్ భగవద్విషయభక్తికార్యమ్" ౩ ఎన్నక్కుడైయదాయిఱ్ఱు?:

చక్రాఙ్కిత్వమావదు;—

"శ్రుతిస్మృతిపురాణేషు విహితం చక్రధారణమ్।

యోబిభర్తి హరేశ్చక్రం చక్రధారీ స ఉచ్యతే॥" ౪ ఎన్గిఱపడియే, శఙ్ఖచక్రోర్ధ్వపుణ్డ్రపద్మాక్ష తులసీమాలాది వైష్ణవరూపఙ్గళై ధరిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై:

ఇత్తు, భగవద్విషయత్తిలుణ్డాన మహనీయవిషయక ప్రీతిరూపమాన భక్తి, దేవతాన్తరాన్వయత్తిల్ జుగుప్సాపర్యన్తమాయ్,

వి. అ.—అత్తాలే ఉణ్డానదాకైయాలే, ఇవ్వైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియైకాట్టిల్ విశిష్టర్:

దేవతాన్తరాన్వయముడైయారిల్ కాట్టిల్ వ్యావృత్తి తోన్ఱుకైక్కాకవిఱే చక్రాదిధారణమ్?:

"అమీపరమసంస్కారాః పారమైకాన్త్యహేతవః" ౫ ఎన్నక్కడవదిఱే?:

"పారమైకాన్త్యహేతవః" ౫ ఎన్నదు, "పారమైకాన్త్యసూచకః" ఎన్నపడి:

మన్త్రపాఠిత్వమావదు;—

"అష్టాక్షరస్య మన్త్రస్య స్మరణాత్సక్తిదోహరిః।

ఇతి మత్వా స్మరన్నిత్యం మన్త్రపాఠీ స ఉచ్యతే॥" ౬ ఎన్గిఱపడియే, తిరువష్టాక్షరత్తై జపిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై:

ఇన్ద భగవజ్-జ్ఞానమ్, ' అన్ద భగవద్విషయత్తైప్పెఱ్ఱల్లదు, ధరిక్కవొణ్ణాతపడియాన కామావస్థైయై అడైన్దు, అత్తాలే సాధనాపేక్షైపిఱన్దు, తన్నుడైయశక్త్యనుగుణమాక సుకరసాధనత్తిల్ ఇఴిక్కైయాలే వన్దదాకైయాలే, ఇవ్వైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశిష్టర్:

వైష్ణవత్వమావదు;—

"దేవతాన్తరవన్నిత్యం శబ్దాదింశ్చ కుత్సయన్।

విష్ణుప్రాప్తిఫలాకాఙ్క్షీ భక్త్యుపాయో హి వైష్ణవః॥" ౭ ఎన్గిఱపడియే, పురుషార్థాన్తరవిరక్తనాయ్, భగవత్-ప్రాప్త్యర్థమాక సాధనభక్తినిష్ఠనాయిరుక్కై:

ఇత్తు, అన్దకామరూపమాన భగవజ్-జ్ఞానమ్, అత్యుత్కటావస్థైయై భజిత్తు, అత్తాలే ప్రయోజనాన్తరఙ్గళిల్ అరతిపూర్వకమాక ఉణ్డాన "అతిదుష్కరమాన సాధనత్తిల్ ఇఴిన్దాకిలుమ్ అవ్విషయత్తైప్పెఱవేణుమ్" ఎన్గిఱ అభినివేశత్తాల్ వన్దదాకైయాలే, ఇవ్వైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశిష్టర్:

శ్రీవైష్ణవత్వమావదు;—

"బాహ్యార్థనిరతాన్ సర్వాన్ సమ్యక్త్యక్త్వా సదాశుచిః।

భక్తిమాన్ పుణ్డరీకాక్షే శ్రీవైష్ణవ ఉదాహృతః॥" ౮ ఎన్గిఱపడియే, విషయాన్తరపరరాన దేహబన్ధుక్కళెల్లారైయుమ్ సవాసనమాకవిట్టు సాధనభక్తినిష్ఠనాయిరుక్కై:

౧॥ ౨॥ ౫॥ ౬॥

౩॥ ౪॥ ౭॥ ౮॥

ఏ. అ.—ఇత్థమ్, అన్యభగవజ్-జ్ఞానమ్ దేహబన్ధుక్కళ్-విషయత్తిలుమ్ కూడ అరతిపర్యన్తమాయ్, అత్తాలే ఉజ్జ్వానత్తాక్కైయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశిష్టర్:

ప్రపన్నత్వమావతు;—

"శబ్దాదివిషయాంశ్చైవ దేహాద్యుపాధికసంభవాన్।
త్యక్త్వాహంభజేద్యస్తు సప్రపన్న ఉదాహృతః॥" ౧ ఎన్గిఱపడియే,

దేహసంబన్ధోపాధికఙ్గళాయ్, ప్రామాదికఙ్గళాయ్‌వరుమ్ విషయాన్తరఙ్గళైయుమ్ మఱువలిడాతపడివిట్టు సాధనభక్తినిష్ఠనాయిరుక్కై:

ఇత్థమ్, అన్యభగవజ్-జ్ఞానమ్ స్వదేహత్తిలుమ్ కూడ అరతిపర్యన్తమాయ్, అత్తాలేవన్దతాక్కైయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారిత్తై కాట్టిల్ విశిష్టర్:

అవన్దై "ప్రపన్నర్" ఎన్గిఱత్తు అజ్ఞప్రవృత్తినిష్ఠనాయిరుక్కైయాలే.

అజ్ఞప్రవృత్తిక్కు సర్వకామత్యాగమ్ అఙ్గమిఱే.

ఏకాన్తిత్వమావతు;—

"ఏకాన్తీతు వినిశ్చిత్య దేవతావిషయాన్తరైః।
భక్త్యుపాయం సమం కృష్ణప్రాప్తౌ కృష్ణైకసాధనః॥" ౨ ఎన్గిఱపడియే,

సాధనాన్తరఙ్గళైయుమ్ సవాసనమాకవిట్టు, భగవత్-ప్రాప్తిక్కు అవనే ఉపాయమాకప్పఱ్ఱియిరుక్కై:

ఇత్థమ్, భగవదుపేయత్వమాత్రవిషయకమాయ్, ఇన్ద అన్యభగవజ్-జ్ఞానమ్ భగవత్-కృషియాలే ఉపాయాన్తరసంసర్గాసహ స్వరూపానురూప భగవదుపాయత్వత్తైయుమ్ విషయీకరిత్తు, అత్తాలేవన్దతాక్కైయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారిక్కు కాట్టిల్ విశిష్టర్:

పరమైకాన్తిత్వమావతు;—

"దేవతాన్తరశబ్దాదిభక్తికృష్ణాఖ్యహేతుషు।
సామ్యకృత్ పరమైకాన్తీ హరౌ 'స్వామీ' ఇతిబుద్ధిమాన్॥" ౩ ఎన్గిఱపడియే,

ఉపాయాన్తరఙ్గళోడే తన్నైయుమ్ సిద్ధోపాయవరణత్తైయుమ్ విట్టు, తన్నోడు ఈశ్వరనుక్కు ఉజ్జ్వానప్రాప్తియై అనుసన్ధిత్తు అవన్ పక్కలిల్ స్వీకారత్తైయేపార్త్తిరుక్కై:

మూ॰—౨౨౧. వేత్తిరుప్పోలే ఇవర్కళ్ క్కొట్టై సంబన్ధమ్.

వ్యా॰—ఇప్పడి ఉపదేశిత్తమాత్రమాయ్‌ప్పోక్కాతే కోయిలిలేవన్దరుళి లోకసారఙ్గమహామునికళ్-తలైయిలే తిరుప్పాణాళ్వారై ఏత్తియిరుప్పత్తై వ్యావరిప్పిత్తుక్కాట్టినీరల్లీరో!,' ఎన్న;

ఇప్పాట్టిలే, 'అభిజనాద్యభిమానజన్యక్రోత్తై అన్దమరభిమానమిల్లాత విలక్షణరాన తదీయర్కళ్ పక్కలిల్ పణ్ణుమ్ అనువర్తనవిశేషమ్ అహఙ్కారప్పరిహారమ్' ఎన్ఱు, సువ్యక్తమాక అరుళిచ్చెయ్‌తార్" ఎన్నై.

అ.—"'అరుళిచ్చెయ్‌పోల' ౪ ఎన్గిఱ అవిత్తుక్కు అనన్తరత్తిలే 'మతిళ్ తిరువరఙ్గత్తానే!' ౪ ఎన్గిఱ అసంబుద్ధినిర్దేశమ్ ప్రకరణాత్ తదనుగుణానుష్ఠానప్రకరణతాత్పర్యకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఇప్పడి ఉపదేశమాత్రమాయ్) ఇత్యాది.

(వ్యావరిప్పిత్తు)=అనుష్ఠానపర్యన్తమాక్కి.

(అనువర్తనవిశేషమ్) ఎన్ఱత్తు. "భగవత్తుల్యారాధనమ్" ఎన్ఱపడి.

ఏ అ.—ఇత్థమ్, అన్యభగవజ-జ్ఞానమ్ తన్నోడు ఎమ్బెరుమానుక్కు ఉజ్జ్వానప్రాప్తియైయుమ్ అవన్ పక్కలిల్ కృషియాలే విషయీకరిత్తు, అత్తాలే ఉజ్జ్వానత్తాక్కైయాలే, ఇత్తైయుడైయవర్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశిష్టర్.

ఇన్ద అధికారియినుడైయ సంబన్ధజ్ఞానత్తిల్ తోన్ఱియాక్కవుమ్, ఉపాయాధ్యవసాయత్తై తోన్ఱియాక్కవుమ్, అరుళిచ్చెయవర్కళ్.

ఆక ఇన్దదశవిధోత్కర్షఙ్గళుమ్ దశవిధజ్ఞానావస్థాకార్యఙ్గళ్:

మేల్ ప్రేమావస్థాకార్యఙ్గళాన ఉత్కర్షఙ్గళ్ "భక్తత్వమ్" ఎన్ఱుమ్, "భాగవతత్వమ్" ఎన్ఱుమ్, ఇరణ్డుపడియాయిరుక్కుమ్.

అతిల్ భక్తత్వమావతు;—

"అనన్యదేవతాభక్తా (?) యే మద్భక్తజనప్రియాః।
మామేవశరణం ప్రాప్తాస్తే మద్భక్తాః ప్రకీర్తితాః॥" ౫ ఎన్ఱు,

ఆశ్వమేధికత్తిల్ చొల్లుకిఱపడియే, పరమైకాన్త్యప్రయోజకమాక వన్న భగవద్విషయకజ్ఞానమ్ భగవత్-కృషియాలే స్నేహరూపమాయ్,

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ తిరుమాలై. ౪౨. ౫॥

అతఏవహ్యేవముక్తంస్ఫుటంభగవతాభృశమ్|:—"భోచతుర్వేదినస్సర్వే!, స్వాచారపరిశోభితాః॥నిహీనకులజాశిశ్చాపిమదేశాయత్తమానసాః|

వ్యా·—౨౨౧. "ఏవంభూతమాన జన్మకొణ్డై క్కృష్ణ విలక్షణరోట్టైసంబన్ధముణ్డాక్కవే ఇవనుమ్ విలక్షణ శాయ్విడుమో!" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేత్తక ప్పారై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి:

"వేధకమ్" ఎన్గిఱవిత్తై (వేత్తక్కమ్) ఎన్ఱు, ద్రావిడోక్తియాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

వేత్తకప్పొన్నావతు, అనేకసిద్ధౌషధఙ్గళైయిట్టు ప్పలకాల్ ఉరుక్కి గుళికైయాక్కప్పణ్ణి రసవాదిక్కళ్ కై యిల్ ఇరుక్కుమ్ స్పర్శవేధియానపొన్.

అతు స్పర్శమాత్రత్తాలే ఇరుమ్బైప్పొన్నాక్కుమా ప్పోలేయాయ్త్తు, జన్మసిద్ధమాననైచ్యాదిక్కళైయుడైయ

మూ·—౨౨౨· ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్ ఆధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్క వేణుమ్.

౨౨౩·— అతావతు:—"ఆచార్యతుల్యర్" ఎన్ఱుమ్,

వ్యా·—విలక్షణరాన ఇవర్క్కళోట్టైసంబన్ధమ్, నిక్కృష్టజన్మత్తాల్ వన్ద దోషత్తై ప్పోక్కి ఇవనైయుమ్ విలక్షణనాక్కి విడుమ్పడి·

౨౨౨.—"ఇప్పడిస్వసంబన్ధత్తాలే ఇతరైయిల్ దోషత్తైక్కళిత్తు స్వసామ్యాపత్తియోత్తరుమ్ విలక్షణరానవర్క్కళై ఎఙ్ఙనేప్రతిపత్తి పణ్ణియిరుక్క వేణుమ్!" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్కళ్ పక్కల్ సామ్యబుద్ధియుమ్, ఆధిక్యబుద్ధియుమ్, నడక్క వేణుమ్) ఎన్ఱు.

౨౨౩.—ఇత్తై వివరిక్కిఱార్, (అతావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—౨౨౧· ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఏవంభూతమాన) ఇత్యాది.

"ప్రాఞ్చంగుణం ముఞ్చతికింపలాణ్డు:" ౧ ఎన్గిఱన్యాయమ్ శఙ్కాభిప్రేతమ్.

"దృష్టాన్తవిశేషత్తైక్కొణ్డు ప్రకృతార్థసిద్ధ్యభిప్రాయేణపరిహారమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేత్తకమ్) ఇత్యాది.

వేధనాత్ (వేత్తకమ్) ఎన్గిఱతు.

(వేధనమ్)—భేదనమ్.

అతావతు, స్వసంయుక్తమాన వయస్సినుడైయ కృష్ణవర్ణాదినివృత్తి పూర్వక స్వీయసమీచీన వర్ణాద్యుత్పాదనమ్,

తద్ధేతుత్వాల్ (వేధకమ్) ఎన్గిఱతుక్కు వ్యపదేశమ్.

"'వేధకమ్' ఎన్గిఱపొన్ వేత్తకప్పొన్" ఎన్ఱు వివక్షితర్థమ్, (అనేక) ఇత్యాది.

"స్పర్శవేధనసంబన్ధాల్ లోహమప్రాకృతంయథా|
విష్ణుసంబన్ధసంస్కారాజ్ జాతిభేదంనకారయేత్॥" ౨

ఇత్యాదిక్కళిలే వేధకశబ్దాపేక్షయా "స్పర్శవేధి" శబ్దమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే అత్తాలే తదర్థనిర్దేశమ్ పణ్ణిర్ఱు.

స్పర్శేనస్వసంబన్ధేన వేధికుమతుస్పర్శవేధి.

వేధనమ్ పూర్వోక్తమ్.

అ.—(నిక్కృష్టజన్మత్తాల్) ఎన్ఱతు, "అహంకారాది హేతుతయాదుష్టమానబ్రాహ్మణాదిజన్మత్తాల్" ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గు, "సమిత్పశుచ్ఛేదనయోగ్యశస్త్రీ) రసేనహేమీకరణంసమానమ్" ౩

"వర్ణోత్కర్షాత్సువర్ణస్యవైలక్షణ్యం యథాయథా|
తథాతథాతదీయేషుశేషత్వజ్ఞానసంపదా॥" ౪ ఇత్యాదిక్కళై అనుసన్ధిప్పతు.

౨౨౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడిస్వసంబన్ధత్తాలే) ఇత్యాది.—

"మూలత్తిల్ [ఇవర్కళ్ పక్కల్] ఎన్గిఱ 'ఇదమ్' శబ్దమ్ స్వసంబన్ధహేతుక స్వసామ్యాపత్తిప్రదత్వరూప పూర్వప్రకృతాకారవిశిష్టపరామర్శి" ఎన్ఱు కరుత్తు.

౨౨౩.—"ప్రతిపత్తి బుద్ధిసామ్యాధిక్యాకాఙ్క్షిత ప్రతియోగివిశేషఙ్గళోడేకూడ అవత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, విశదమ్ ఉక్తస్య అపేక్షితార్థాన్తరకథనమాకైయాలే, ఉత్తరవాక్యమ్ పూర్వవాక్యవివరణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తైవివరిక్కిఱార్) ఎన్ఱు.

౧॥ ౨॥ 31-7-1901 ౩॥ ౪॥

మత్వాచార్యవరాం ప్రేక్ష్య గృహీత్వం మన్త్రితల్పజాః। తేయది చ్ఛన్తి మన్త్రాదిత త్తాదయుపదిశ్యతామ్॥". సర్వప్రకారేణోద్దేశ్యోహ్యాచార్యఇత్యతే

ఎ అ.—అథుకాన్ముమ్ భాగవతపర్యన్తతయాక్కప్పెట్ తిరుక్కై.

ఇత్తైయార్ పరమైకాన్తికళ్ కాట్టిల్ అతికర్;

పరమైకాన్తికళుడైయ జ్ఞానమ్ భాగవతపర్యన్తమాక చ్చెల్లుమన్ఱో?

ఒరువన్ పక్కల్ ప్రేమముణ్డానాల్ అవత్తు అవనుడైయ సంబన్ధికళుమ్ ఇనియరావతు.

భాగవతత్వమావతు:—

"అర్థపఞ్చకతత్త్వజ్ఞాః పఞ్చసంస్కారసంస్కృతాః।

ఆకారత్రయసంపన్నా(ః) మహాభాగవతాస్స్మృతాః॥" ౧

ఎన్ఱు, పరాశరస్మృతియిల్ చొల్లుకిఱపడియే,

అర్థభగవద్విషయకజ్ఞానమ్ కాష్ఠాపర్యన్తజ్ఞాతవ్యసకలార్థవిషయకమాయ్, అత్తాలేపరగతస్వీకారరూప ఆచార్యాఙ్గీకారవిషయీకృతరాయ్, కాష్ఠాపన్నప్రపత్తిపర్యన్తమాక ఆకారత్రయసంపన్నరాయిరుక్కై.

ఇత్తైయార్ పూర్వాధికారియిల్ కాట్టిల్ విశిష్టర్.

పూర్వాధికారికళ్ ఈశ్వరపరతన్త్రర్కళ్;

ఇవర్కళ్ ఆచార్యపరతన్త్రర్కళ్.

అక, కీఴ్ చొన్న పన్నిరణ్డు అధికారికళిల్ ముతల్ ఒన్పతు అధికారికళుక్కు సర్వాత్మనా భగవత్-ప్రపత్తి యిల్లామైయాలే, అవర్కళుడైయ కార్యజ్ఞశైయెల్లామ్ ఎమ్బెరుమాన్ తలత్తైయిల్ వైత్తు కొళ్ళామైయాలే, అవర్కళుక్కు యావచ్ఛరీరపాతమ్ జాతిపోక్కమాట్టాతు.

పత్తామధికారి, సర్వాత్మనా భగవత్-ప్రపన్ననాకైయాలే,

"సద్యాస్తస్యైవ నామాని ప్రవిష్టాయాం భార్గవమ్।

సర్వాత్మనా ప్రపన్నస్య విజ్ఞమో కాన్తిన తథా॥" ౨ ఎన్ఱుమ్,

"ఏకాన్తీ వ్యపదేష్టవ్యో నైవ గ్రామకులాదిభిః।

విష్ణునా వ్యపదేష్టవ్యస్తస్య సర్వం సఏవ హి?॥" ౩ ఎన్ఱుమ్

చొల్లుకిఱపడియే, గ్రామకులాదివ్యపదేశజ్ఞశెల్లామ్ నివృత్తజ్ఞళాయ్ విట్టతేయాకిలుమ్, అవనుడైయ జ్ఞానమ్ ప్రేమమాపమల్లామైయాలే,

"యస్యాయం నిరతిశయప్రియః, సఏవాస్య ప్రియతమో భవతి" ౪ ఎన్ఱపడియే, భగవత్-ప్రీతివిషయీకృతనల్లామైయాలే, ఆత్మసత్తైయుణ్డాక్కప్పెట్రిలన్

వ్యా.—(ఆచార్యతుల్యర్ ఎన్ఱునిన్ఱైక్కు) యావతు,

"గురురేవపరంబ్రహ్మ" ౫ ఇత్యాదిప్పడియే, తనక్కు సర్వప్రకారోద్దేశ్యనాన ఆచార్యనోడు ఇవర్కళై సమరాక ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

అ.—("గురురేవపరంబ్రహ్మ" ౫ ఇత్యాదిప్పడియే) ఎన్ఱు, ఆ(అది) శబ్దత్తాలే,

'గురురేవపరాగతిః' ౫

'గురురేవపరావిద్యా గురురేవపరాయణమ్।

గురురేవపరఃకామో గురురేవపరంధనమ్॥' ౬ ఎన్ఱు ఇతువివక్షితమ్:

ఎ. అ.—పతినొరామ్ అధికారి, భగవద్విషయత్తిల్ ప్రేమవానాకైయాలేయుమ్, భాగవతవిషయత్తిల్ ప్రీతియుడైయవనాకైయాలేయుమ్, భగవత్-ప్రీతివిషయీకృతనాయిరున్దానేయాకిలుమ్, భాగవతవిషయత్తిల్ అవనుక్కు మహనీయవిషయక ప్రీతియాకిఱ భక్తియిన్ఱి, కేవల ప్రీతిమాత్రముణ్డాకైయాలే, అవనుక్కు భాగవతవిషయత్తిల్ స్వసామ్యప్రతీతియాకిఱ అవమానమ్ నడక్కైయాలే,

"మమ మద్భక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికా భవేత్" ౭ ఎన్ఱు, చొల్లప్పట్ట భగవదత్యన్తాభిమతవిశేష విషయత్వరూప ఆత్మసత్తావిశేషముణ్డాక్కప్పెట్రిలన్;

పన్నిరణ్డామ్ అధికారి, "యస్యదేవేపరాభక్తిః, యథాదేవే తథాగురౌ" ౮ ఎన్ఱు, చొల్లుకిఱ తదీయభక్తిమైయుడైయనాకైయాలే భగవదత్యన్తాభిమతవిశేష విషయీకృతనాయ్, అత్తాలే ఆత్మత్తియజ్ఞశెల్లామ్ అర్థ అభిమతవిశేషవిషయత్వమాకిఱ సత్తైయైప్పెట్రు, అత్తాలే భాగవతత్వమాకిఱ జాతియుణ్డాక్కప్పెట్రవనాకైయాలే అవనే సర్వోత్కృష్టన్;

అర్థార్కళుమ్ ఆచార్యర్కళుమ్

ఎమ్బార్ జీయర్-తిరువడికళే శరణమ్.

———:*:———

ఇయానేన గ్రన్థో వ్యాఖ్యాతః.

౧॥ పరాశరస్మృతి.

౨॥

౩॥

౫॥

౬॥ గీతా.

మూ.—"సంసారికళిలుమ్, తన్నిలుమ్, ఈశ్వరనిలుమ్, అధికర్" ఎన్ఱుమ్, నిన్రైక్కై.

వ్యా.—(సంసారికళిల్ అధికరాక్కనిన్రైక్కై) యావతు,

జాత్యాదికళైయిట్టు సంసారికళోడు సమబుద్ధి పణ్ణాతే జ్ఞానాదికళాల్ వన్ద వ్యావృత్తియాలే "తదధికర్" ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

(తన్నిల్ అధికర్ ఎన్ఱు, నిన్రైక్కై) యావతు, సంసారికళిల్ వ్యావృత్తితనక్కుమ్ ఉణ్డాకైయాలే, అత్తైయిట్టు, తన్నోడొక్క నిన్రైత్తిరుక్కై యన్ఱిక్కే, తనక్కు శేషికళాన ఆకారత్తాలే "తన్నిల్ అధికర్" ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

(ఈశ్వరనిల్ అధికర్ ఎన్ఱు, నిన్రైక్కై) యావతు, శేషిత్వత్తైయిట్టు "నమక్కు ఆవనుమ్ ఇవర్కళుమ్ ఒక్కుమ్" ఎన్ఱిరాతే

అ.—ఇత్తిల్ చరమశేషిత్వ చరమప్రాపకత్వ చరమస్వరూపజ్ఞాన హేతుత్వ చరమప్రాప్యత్వజ్ఞతుమ్, నిరుపాధిక కామనావిషయత్వ సత్తాజ్ఞానమాత్రేణ ధారకత్వాదికళుమ్, శొల్లుకిఱతు" ఎన్నుమతి ప్రాంతత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వప్రకార) ఇత్యాది.

అత్తావతు, "చరమశేషిత్వాద్యుక్త నానావిధ ధర్మఙ్గళాలే ఆదర విషయమాన" ఎన్ఱపడి.

(జాత్యాదికళై) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దమ్ వృత్తజ్ఞానపరమ్.

(జ్ఞానాదికళాలే) ఎన్గిఱ (ఆది) పదమ్, భక్తివైరాగ్యాదిపరమ్

(జాతికి)—జన్మ.

(జ్ఞానమ్)—వేదవేదాఙ్గతదర్థజ్ఞానమ్.

స్వరూపయాథాత్మ్యాధ్యవసాయిద్వితీయః (జ్ఞాన) శబ్దార్థః.

(వ్యావృత్తియాలే) ఎన్ఱతు—

"ఉత్కర్షహేతువైలక్షణ్యత్తాలే" ఎన్ఱపడి

(తనక్కుమ్) ఎన్గిఱ సముచ్చయత్తాలే, విలక్షణరాన ఇవర్కళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

మూ.—౨౨౮. ఆచార్యసామ్యాత్తుక్కు అడి

వ్యా.—కర్మానుగుణమాక లీలైయిలుమ్ వినియోగమ్ కొళ్ళక్కడవనాయ్, స్వచరణకమల సమాశ్రయణదశైయిల్ పురుషకారమ్ వేణ్ణుమ్పడియాయ్, ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిలే సన్నిహితనాయిరుక్కిఱ్చ్చెయ్తైయుమ్,

అర్చావతారసమాధియాలే వాయ్ త్తిఱన్దు ఒరువార్త్తై శొల్లక్కడవన్ అన్ఱిక్కేయిరుక్కుమవనైప్పోలన్ఱియే, స్వరూపానుగుణమాకవే వినియోగమ్ కొళ్ళుమవర్కళాయ్, స్వాశ్రయణత్తిల్ పురుషకారనిరపేక్షరాయ్, వాయ్ త్తిఱన్దు త్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై ఉపదేశిత్తునోక్కి కొణ్డు పోరుమవర్కళాకైయాలే, "తదధికర్" ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణుకై.

౨౨౮.—"ఆచార్యనోడు ఒరువిషయత్తైయుమ్ సమబుద్ధిపణ్ణుకై అయుక్తమాయిరుక్క, ఆచార్యసామ్యబుద్ధిక్కు అడియేతు?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్య) ఇత్యాదియాలే.

అత్తావతు:—

"ఆచార్యసామ్యప్రతిపత్తిక్కు మూలమ్,

అ—(లీలైయిలుమ్) ఎన్గిఱ చకారమ్, భోగత్తైసముచ్చయిక్కిఱతు.

అర్చావతారాసాధారణస్సమాధిః—(అర్చావతారసమాధిః);

అత్తావతు, "సమాధిరన్యధర్మాణాం యదన్యత్రాధిరోపణమ్" ౧ ఎన్గిఱపడియే అభాషణాద్యచిద్ధర్మస్వీకారమ్.

(స్వరూపానుగుణమాకవే) ఎన్గిఱ ఏవకారమ్, స్వాతన్త్ర్య హేతుక కర్మానుగుణ్య వ్యవచ్ఛేదకమ్.

౨౨౮.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనోడు) ఇత్యాది. "'గురురేవపరంబ్రహ్మ' ౨ ఇత్యాదికళిలే 'ఏవ' కారఙ్గళాలే అభూత్యనుక్కు స్వేతరసర్వాధిక్యమ్ శొల్లుకైయాలే, వ్యక్త్యన్తరఙ్గళుక్కు తత్సామ్యబుద్ధి అనుచితై" ఎన్ఱు, శఙ్కాశయమ్.

మూ.—ఆచార్యవచనమ్.

వ్యా.—'శ్రీవైష్ణవర్ క్కళై కట్టళ్ళాల్ నమ్మై కట్టళ్ళా ప్పోలే క్కాణ్' ౧ ఎన్ఱు, ఉపదేశసమయత్తిలే ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్దవచనమ్" ఎన్ఱై;

అ—(శ్రీవైష్ణవర్ క్కళై క్కట్టళ్ళాల్) ఇత్యాది:—

"..దత్వాస్మై పునరేవైనం గృహీత్వా వృత్తిమాదిశేత్|
నిత్యం విష్ణుపరం కర్మ కురు సిద్ధ్యాని మా కృథాః||
సదా జ్ఞానం విబుధ్యస్వ మా కామేషు మనః కృథాః|
యజస్వ నిత్యమాత్మేశం మా రంసీరన్యదేవతాః॥
లక్ష్యస్వ లక్షణైర్ భర్తుర్ లక్షిష్ఠా(ః) మా౭న్యలక్షణైః|
ఉపాస్స్వ వైష్ణవాన్ నిత్యమ్ అసతో మోపసీసరః॥' ౨ ఎన్గి, అవిడత్తిలే 'ఉపాస్స్వ వైష్ణవాన్ నిత్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, శొన్న శ్రీవైష్ణవోపాసనత్తుక్కు ప్రకారవిశేషాకాజ్ఞైయిలే,

'యే సన్తి తత్ర నిరతాస్తే సన్త' ఇతి కీర్తితాః|
సర్వాత్మనాహి యావృత్తి సేషు భక్తిమయీ పరా॥
సా భక్తేః ప్రథమా కాష్ఠా వృత్తేశ్చ పరమా స్మృతి|
ఆచార్యవద్ దైవతవన్ మాతృవత్ పితృవత్ ప్రవత్॥
సుహృద్వత్ స్వామివత్ సన్తో ద్రష్టవ్యా(ః) రాజవత్ తథా" ౩ ఎన్ఱు, ఉత్తరత్రవిస్తరేణ శొన్న ప్రకార విశేషఙ్గళ్ సమన్వేతవ్యఙ్గళాగైయాలే,

అత్తిలే మున్ఱమున్నమ్ 'ఆచార్యవత్' ౩ ఎన్ఱు, ఆచార్యవద్ ద్రష్టవ్యత్వమ్ శొల్లుగైయాలే, ఇప్పడిస ప్రకారవైష్ణవోపాసనాత్మకవృత్తి 'ఉపాస్స్వ వైష్ణవాన్ నిత్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, ఆచార్యన్, ఉపదేశసమయత్తిలే ఉపదేశిక్కైయాలే, 'ఆచార్యవద్ వైష్ణవానుపాస్వ' ఎన్ఱు, ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్యుమత్తిల్, 'శ్రీవైష్ణవర్ క్కళై క్కట్టళ్ళాల్, నమ్మైక్కట్టళ్ళాప్పోలే క్కాణ్' ౧ ఎన్ఱు, ఉపదేశసమయత్తిలే తద్వచనమ్ సిద్ధమ్:

'భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేఽపి వర్తతే' ౪ ఎన్ఱు తుడఙ్గి ఆచార్యకృత్యత్తై ఇవలైట్టుక్కొణ్డు పరమరహస్యమాన భాగవతవైభవత్తై ఉపదేశిత్త కృష్ణన్, 'స చ పూజ్యో యథాహ్యహమ్' ౪ ఎన్ఱు, 'ఎన్నోపాత యాక్కిలుమ్ భాగవతర్ పూజ్యర్' ఎన్ఱు, ఉపదేశిత్తవిత్,

మూ.—౨౨౫. ఇప్పడినిన్ఱైయాత్తొప్పిక్కైయుమ్ అపచారమ్.

వ్యా.—౨౨౫. "ఇప్పడిసన్ఱైయాత్తపోగుపదుమ్ అనర్థముణ్డో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్రావతు:—

"జన్మాదికళై యిట్టు నిరూపణబుద్ధిపణ్ణుకై అపచారమానాప్పోలే,

అ.—పిన్బుళ్ళ ఆచార్యర్క్కళుమ్ ఇప్పడి ఉపదేశసమయత్తిలే, 'నమ్మోపాత్తియాక్కిలుమ్ అవర్క్కళై ఆరాధియుఙ్గళ్' ఎన్ఱు, శిష్యర్క్కళుక్కు ఉత్తు ఉపదేశిక్కైక్కు నియామకమాగైయాలుమ్ ఇత్తసిద్ధమ్" ఎన్ఱు, తిరుప్పుళ్ళమ్పళ్ళి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమ్మైక్కట్టళ్ళాప్పోలే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ "ఆచార్యసామాన్యనుసన్ధానత్ శాస్త్రానుగుణ తద్వచన మూలకమాగైయాలే, 'గురురేవ' ఇత్యాద్యేవకారోక్త సామ్యనిషేధమ్ ఏతద్వ్యతిరిక్తవిషయమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"వచనత్తిలే 'దైవతవత్, స్వవత్' ౩ ఎన్ఱు, ఓరోరాకారఙ్గళై ప్పఱ్ఱ ఈశ్వరనోడుమ్ తఙ్గళోడుమ్, సామ్యబుద్ధియై విధిక్కైయాలుమ్, విలక్షణాకార విశేషఙ్గళాలే తత్తదాధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్కక్కడవ యిఱ్ఱైయాక్కైయాలే, [తఙ్గళిలుమ్ ఈశ్వరనిలుమ్] ఇత్యాదియోటుమ్ విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౨౨౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడినిన్ఱైయాత్తపోత్తు) ఇత్యాది.

"[సామ్యబుద్ధియుమ్ ఆధిక్యబుద్ధియుమ్ నడక్కవేణుమ్] ఎన్గిఱ విధి, కామ్యకర్మవిధిపోలే కరణే అభ్యుదయమాత్రబోధకమో!, అన్ఱిక్కే, నిత్యకర్మవిధిపోలే అకరణే ప్రత్యవాయత్తుక్కుమ్ బోధకమో!" ఎన్ఱ శఙ్కాభిప్రాయమ్.

(ఇప్పడినిన్ఱైయాత్తొప్పిక్కైయుమ్) ఎన్గి, అసమువ్చయమ్,

(భాగవతాపచారం తాన్ అనేకవిధమ్ అత్తిలేయొన్ఱు, అవర్కళ్ పక్కల్ జన్మనిరూపణమ్) ఎన్ఱు, పూర్వోక్తజన్మాదినిరూపణసంగ్రాహకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మాదికళై యిట్టు) ఇత్యాది

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥

స్వీకారకాలే పురుషకారాకాజ్క్షే పరంభవేత్. ఆచార్యోపనతాభాక్తేతు స్వరూపానుగుణంతతః॥ కృష్ణస్య ఆశ్రయణేచాన్యనిరపేక్ష స్తథాభ్యకమ్।

వ్యా—ఇప్పడి గౌరవిత్తునిన్నైయాత్తొ ప్రిక్కైయుమ్ అపచారమాయ్త్తలైకట్టుమ్” ఎన్నప్పడి.

౨౨౬. “ఇప్పడి ఇన్దభాగవతవైభవమ్ ఆప్తవచన [౫ జ్గళిలే విశదమాక కాణలామిడజ్గళుణ్డో?” ఎన్న అరుళి చ్చెయ్కిఱార్,

అ—““ఇవ్విడత్తిలే,
“నిన్దాభాగవతేషుచ,
మర్త్యసామాన్య భావేన గురాచానతిగౌరవమ్। [౧౮
ఇతిభాగవతిస్యోక్తాః ప్రపన్నస్యవిశేషతః॥

అపాయా (ః) దుస్తరాహ్యేతే దేహబన్ధనిబన్ధనాః॥” ౧ ఎన్గి ఉ భర ద్వాజవచనత్తిలే, “గురాచానతిగౌరవమ్” ౧ ఎన్ఱు, “చ” ౧ కారత్తాలుమ్, కింపునర్ న్యాయత్తాలుమ్, “భాగవతవిషయత్తిల్ గౌరవబుద్ధ్యభావముమ్ అపచారమ్” ఎన్ఱు, అభిక్కుఱతు’ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే [౧౫ [ఇప్పడినిన్నైయాత్తొప్రిక్కైయుమ్ అపచారమ్] ఎన్గిఱతు” ఎన్ఱు, తిరు ప్పళ్ళిపల్లి వచనప్రత్యభిజ్ఞాపన పురస్సరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గౌరవిత్తు నినైయాత్తొప్రిక్కైయుమ్) ఎన్ఱు.

““విభానస్యాం శ్వవివిధానపచారానశేషతః।
సర్వానశ్యనపాకృత్య నాపోతిమధుసూదనమ్॥’ ౨ ఎన్ఱు, వచనత్తిల్ ‘అపచార’ ౨ శబ్దానురోధేన మూలత్తిల్ [అపచార] శబ్దమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అపచార) శబ్దప్రయోగిత్తతు.

“వచనత్తిలే ఇవ్వర్థమ్ కింపునర్ న్యాయత్తాలేలబ్ధమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తలైక్కట్టుమ్) ఎన్నతు.

ఇత్తాల్, “ఆకరణే ప్రత్యవాయబోధకవిధి” ఎన్ఱు, సూచితమ్ [౫౫

౨౨౬.— ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఇన్ద) ఇత్యాది.

“ప్రకృవ్యతోధిరియా ప్రతీయమానజ్గళాన వచనాన్తరజ్గళుమ్, కవనగుణన్యాయజ్గళుమ్, అత్యన్తస్ఫుటార్థక ఏతాదృశవచనసహస్రానుగుణ్యేన సంకుచితవిషయజ్గళాక్కవుమ్, బాధితవిషయజ్గళాక్కవుమ్ అక్కు ఱిస’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే [విశదమాక] ఎన్నతు” ఎన్ఱు, తిరుప్పళ్ళిపల్లి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విశదమాకక్కాణలామిడజ్గళుణ్డో ఎన్న) ఎన్ఱు.

మూ.—౨౨౬. ఇవ్వర్థమ్, ఇతిహాసపురాణజ్గళిలుమ్,

వ్యా—(ఇవ్వర్థమ్ ఇతిహాసపురాణజ్గళిలుమ్) ఎన్ఱు, తుడజ్గి. [౫
(ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ఱు కీర్తవిస్తరేణోక్తమాన భాగవతవైభవత్తై పరామర్శిక్కిఱతు.
మహాభారతత్తిలే,
“మద్భక్తం శూద్రసామాన్యాదవమన్యన్తియేనరాః।
నరకేష్వవతిష్ఠన్తి వర్షకోటిర్నరాధమాః॥ [౧౦
చణ్డాలమపిమద్భక్తంనావమన్యేతబుద్ధిమాన్।
అవమానాత్ పతత్యేవ రౌరవే నరకేనసః॥” ౩ ఇత్యాదియాలుమ్,

“నశూద్రాభగవద్భక్తా (ః) విప్రా (ః) భాగవతాస్స్మృతాః। [౧౫
సర్వవర్ణేషుతేశూద్రా (ః) యేహ్యభక్తా (ః) జనార్దనే?॥” ౪ ఇత్యాదియాలుమ్,

“మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాంచానుమోదనమ్।
స్వయమభ్యర్చనంచైవ మదర్థేడంబవర్జనమ్॥

అ.—దీక్షాప్రవేశమాత్రేణ బ్రాహ్మణోభవతిక్షణాత్’ ౫ ఎన్గి, ఆమోహనశాస్త్రోక్త జాత్యర్థారాది సామ్యశజ్కానిరాకరణార్థమ్ సాత్త్వికజనసంరక్షణైకప్రయోజనక ప్రబన్ధజ్గళిలే ఇవ్వర్థమ్ విశదప్రతిపాదనమ్ పణ్ణుమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆప్తవచనజ్గళిలే) ఎన్నతు.

ఆప్తత్వమ్=భ్రమప్రమాదవిలిప్సాదిదోషరహితత్వమ్.

“మూలత్తిల్ [ఇవ్వర్థమ్] ఎన్నతు, అవ్యవహితపూర్వప్రకృత[౨౫ మాన [ఇప్పడినినైయాత్తొప్రిక్కైయుమ్] ఎన్గిఱవిత్తై పరామర్శిక్కుఱతన్ఱు,

పిన్నై, [ఇతిహాస] ఇత్యాద్యనుగుణమాక వహుప్రకృతమాన భాగవతవైభవత్తై పరామర్శిక్కుఱతు” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీర్తవిస్తరేణ) ఇత్యాది.

ఇతిహాసశ్రేష్ఠమాన శ్రీరామాయణత్తిలే ఇవ్వర్థత్తుక్కు విశదప్రతిపత్తియిల్లామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మహాభారతత్తిలే) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥

వ్యా.—మిత్ర-భాగ్రవణౌభక్తిని స్వర నేత్రాజ్ఞవిక్రియా।
మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చ మాం నోపజీవతి॥
భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేపివర్తతే।
సవిప్రేన్ద్రో మునిశ్ శ్రీమాన్ సయతిస్ సచపణ్డితః॥
న మే ప్రియశ్చతుర్వేదీ పూజయన్ భక్తివర్జితః।
స మే పూజ్యస్సదా చాసౌ మద్భక్తశ్ శ్వపచోఽపియః॥
తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం సచపూజ్యో యథాహ్యహమ్॥" ౧ ఇత్యాదియాలుమ్, వలవిడఙ్గళిలుమ్ భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్;

ఇతిహాసోత్తమత్తిలే,

"శూద్రం వా భగవద్భక్తం నిషాదం శ్వపచం తథా।
వీక్షతే జాతిసామాన్యాత్ సయాతి నరకం నరః॥" ౨ ఇత్యాదియాలే భాగవతప్రభావమ్ ప్రకీర్తితమ్;

ఇన్నముమ్ ఇతిహాసత్తిలే పలపిడఙ్గళిలే భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్ పణ్ణపిడఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు:

శ్రీవరాహపురాణత్తిలే,

"మద్భక్తం శ్వపచం వాపి నిన్దాం కుర్వన్తి యే నరాః।
పద్మకోటిశతేనాపి, నతక్షామి [కదాచన] వసున్ధరే!॥"
ఇత్యాదియాలే భాగవతవైభవమ్ ప్రోక్తమ్;

శ్రీభాగవతత్తిలే,

"శ్వపచోపి మహీపాల! విష్ణుభక్తో ద్విజాధికః।
విష్ణుభక్తివిహీనస్తు యతిశ్చ శ్వపచాధమః॥
విప్రాద్ ద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభ
పాదారవిన్దవిముఖాచ్ ఛ్వపచం వరిష్ఠమ్।
మన్యే తదర్పిత మనోవచనేహితార్థ
ప్రాణః పునాతి సకలం నతు భూరిమానః॥" ౪ ఇత్యాదిక్కళాలే, భాగవతవైభవమ్ పలపిడఙ్గళిలుమ్ అభిహితమ్;

వ్యా.—లైఙ్గత్తిలుమ్,

"వైష్ణవానాం విశేషోస్తి విష్ణోరాయతనం మహత్।
జఙ్గమశ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్॥
యఃపశ్యతి శుభాచారం వైష్ణవం వితకల్మషమ్।
యస్మిన్ కస్మిన్ కులే జాతం ప్రణమేద్దణ్డవద్భువి॥" ౫ ఇత్యాదియాలే, భాగవతవైభవమ్ ప్రతిపాదితమ్;

ఇప్పడి భాగవతమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనమ్, పలపురాణఙ్గళిలుమ్ ఉణ్డాకైయాలే, అన్దవన్దస్థలఙ్గళిలే కణ్డుకొళ్వతు:

ఇతిహాసాదికళిల్, ఉపాత్తవచనఙ్గళిలే,

భాగవతర్కళై జన్మనిరూపణేన అవమతిశెయ్కైయాల్ వరుమ్ అనర్థవిశేషముమ్,

అ—(ప్రతిపాదితమ్, ప్రకీర్తితమ్) ఇత్యాది పర్యాయశబ్దోపాదానమ్ వైచిత్ర్యార్థమ్.

ఇన్దవచనఙ్గళుక్కు పూర్వపక్షాభిమత అస్వరసార్థ నిరాసార్థమ్, సిద్ధాన్తాభిమతస్వరసార్థఙ్గళై సంగ్రహేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిహాసాదిక్కళిల్ ఉపాత్తవచనఙ్గళిలే) ఇత్యాది.

"మద్భక్తం శూద్రసామాన్యాత్", ౬

"చణ్డాలమపిమద్భక్తమ్" ౭ ఇత్యాదివచనద్వయార్థమ్, (భాగవతర్కళై) ఇత్యాది.

"శూద్రసామాన్యాత్" ౬ ఎన్ఱతు, "శూద్రత్వజాతిహేతుకమాకవే' ఎన్ఱపడి.

"చణ్డాలమ్" ౭ ఎన్ఱు, హేతుగర్భవిశేషణమాకైయాలే, "చణ్డాలత్వహేతుకమాక" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయుటొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మనిరూపణేన) ఇత్యాది.—

ఇత్తాల్ "హేత్వన్తరేణవన్తి, క్కే జన్మనిరూపణేన అవమానమ్ ఇఙ్గే అభిమతమాకైయాలే, జన్మనిరూపణమ్ అనర్థకరమ్" ఎన్ఱపడి.

"శూద్రత్వాదిక్కళ్ ఇవర్కళ్ పక్కల్ ఇల్లామైయాలే ఇవర్కళ్ పక్కల్ తన్నిరూపణమ్ అతస్మింస్తద్బుద్ధి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥
౫॥ ౬॥
౭॥

ఇతిహాసపురాణాదిష్వఖిలేష్వపిదృశ్యతే: —తదీయజనుషాస్యరూపణేఽనర్థసంభవః॥ జాతేభాగవతత్వేతూత్కృష్టజాతీయతుల్యతా,।

వ్యా — "భాగవతరాన్సపోత్తే అవర్కళ్ అపకృష్టజాతీయరల్లర్, ఉత్కృష్టజాతీయతుల్యర్" ఎన్నుమిడముమ్,

అ —ఇవర్కళ్ పక్కల్ శూద్రత్వాభావబోధకమాన "న శూద్రా (ః)" ౧ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (భాగవతరాన్సపోత్తే) ఇత్యాది.

"నశూద్రాః" ౧ —"శూద్రత్వాభావవన్తః" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ భగవద్భక్తిరూప సంస్కారవిశేషత్తాలే శూద్రత్వజాతియున్నడైయనివృత్తిశొన్నపడి.

ప్రకృష్టసత్త్వాద్యాశ్రయద్రవ్యోపాదానక శరీరోత్పన్నత్వాది రూపమాన బ్రాహ్మణ్యాదికళిలే బ్రాహ్మణాద్యుత్పన్నత్వలక్షణ శారీర బ్రాహ్మణ్యాద్యభివ్యఙ్గ్యతయా తదతిరిక్తఙ్గళాయ్,

శమదమాద్యతిశయ-తదభావలక్షణమానసత్వ-బ్రాహ్మణ్యాద్య తిరిక్తఙ్గళాయ్,

తపోవిశేష దుష్కృతవిశేషఙ్గళాలే ఏకజన్మని ఆగమాపాయికళాయ్,

"అష్టవర్షం బ్రాహ్మణమ్", ౨

"నశూద్రేపాతకమ్" ౩ ఇత్యాదికళిలే

ఉపనయన-తదభావ నిబన్ధనఙ్గళాక అనువదిక్కప్పడుకిఱ, బ్రాహ్మణత్వ-శూద్రత్వాదికళ్, "అదృష్టవిశేషరూపఙ్గళ్" ఎన్ఱు,

"బ్రాహ్మణ్యాదికం దేవతానామప్యస్తి;
తత్తు అదృష్టవిశేషసంబన్ధరూపమ్, నతుజాతిరూపమ్;
బ్రాహ్మణాదిభిర్ బ్రాహ్మణ్యాదిషు ఉత్పత్తిమాత్రం వా;
అన్యథా, ఆదికాలే బ్రహ్మణోముఖబాహూరుభవానాం,
పశ్చాత్ విశ్వామిత్రప్రభృతీనాంచ, బ్రాహ్మణ్యాద్యభావప్రసఙ్గాత్:
సన్తానవిశేషప్రసూతత్వంచ తాదృగదృష్టవత్త్వ సూచకమ్:" ౪

ఇత్యాదియాలే దేవతాధికరణ శ్రుతప్రకాశికైయిలే విశదమ్

అదృష్టమ్ తానుమ్ భగవత్- ప్రియత్వాదిరూపమిఱే?.

"భక్తాస్తేఽతీవమేప్రియాః" ౫ ఎన్ఱు, నిరతిశయప్రియత్వముణ్డాకవే సాతిశయప్రియత్వఙ్గళ్ నివృత్తమామే?

ఇప్పడి ఆగమాపాయియాన బ్రాహ్మణ్యవిశేషాదికళుక్కు పరకాల స్థాయిత్వకథనముమ్, సంస్థానరూప గోత్వ దృష్టాన్తకథనముమ్, అనుచితమిఱే!.

అ.—అన్తైయాల్, "ప్రాభాగవతాః" ౧ ఎన్గిఱవిత్తుప్పుమ్,

విప్రత్వాపేక్షయా అత్యన్తోత్కృష్ట భగవత్-ప్రియత్వముణ్డాక్కైయాలే ఉత్కృష్టకులజానువర్తనీయతా ప్రయోజక ఉత్కర్షవిశేష పరమ్ :

ఎల్లారుక్కుమ్ భగవద్-భక్త్యతిశయప్రయుక్తసాజాత్యమిరుక్కాలుమ్, భాగవత బ్రాహ్మణర్కళుక్కుమ్, భాగవతశూద్రర్కళుక్కుమ్, ఆచారప్రతినియమవిధియుమ్ భూతపూర్వగతిన్యాయేన లోకసంగ్రహార్థాచారనియమపరమాకైయాలే, తద్విరోధముమిల్లై.

సాతిశయోత్కర్షయుక్త బ్రాహ్మణ్యమ్ నివృత్తమానాలుమ్, నిరతిశయోత్కర్షయుక్తపారమైకాన్త్యమ్ ఇరుక్కైయాలే, తదపగోరణాదికళిలే శతయాతనాద్యభావప్రసఙ్గముమిల్లై

సాక్షాద్-బ్రాహ్మణ్యప్రాప్తినై "విప్రా ఏవహి" ౬ ఇత్యాదికళ్ శొల్లామైయాలుమ్,

"యస్మిన్ కస్మిన్ కులేజాతంప్రణమేద్ దణ్డవద్భువి" ౭ ఇత్యాది, ప్రతిపదోక్తానువర్తన విశేషప్రయోజక ఉత్కర్షవిశేషపరమాకైయాలేయుమ్,

మోహనశాస్త్రోక్త జాత్యుద్ధార సామ్యప్రసఙ్గముమిల్లై.

ప్రమాణవైషమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్దిక్కు అవకాశము తానుమిల్లైయే?.

"నశూద్రాః" ౧ "దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః" ౮ "నాహంవిప్రః" ౯ ఎన్ఱు, ఇత్యాదికళాలే బ్రాహ్మణ్యాదికళుక్కునివృత్తి అవిశేషేణశొల్లియిరుక్కే?

అన్తైయాలే,

""అతోజాతేర్ నికృష్టాయాస్సత్వస్యావా వినాశతః। సాజాత్యం విష్ణుభక్తానామ్" ఇతిమన్త్రమిదంవచః॥' ౧౦ ఎన్గిఱ విత్తు అనుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ అపకృష్టజాతియరల్లర్) ఎన్ఱు.

అతావతు "అపకృష్టజాతియుక్తరన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

"'విప్రాః' ౧ ఎన్గిఱవిత్తు, ఉత్కర్షవిశేషలక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్కృష్టజాతీయతుల్యర్) ఎన్ఱు,

అతావతు, "అత్యన్తోత్కృష్టకులజరాలుమ్, ప్రతిపదోక్తప్రణామ-పాదతీర్థ-ప్రసాద-స్వీకారాదికళాలే అనువర్తనీయరాకైయాన ఉత్కర్షవిశేష హేతుక తత్-సామ్యయుక్తర్" ఎన్ఱపడి.—

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౬॥ ౭॥ ౮।
౪॥ శ్రుతప్రకాశికా. ౫॥ ౯॥ ౧౦॥

తత్రాపి తేషాం విజ్ఞానదాతృత్వం, గురుతా తథా,[3] [4] సర్వేషాం శేషిభూతేన తుల్యమీశేన పూజ్యతా,[5] ॥ తదిదం వ్యవహారే తత్ర తేషాం సహిష్ణుతా,[6]

వ్యా.—'ఉత్కృష్టజాతీయరిలుమ్ శ్రేష్ఠరామ్, అవర్కళుక్కు జ్ఞానప్రదాతృతయా గురుకళుమామ్,

అ.—''వివాహభోజనాదవ్యతికర ప్రసఙ్గమ్,

ప్రతిపదపఠిదియిల్లామైయాలుమ్,

సాజాత్యమాత్రత్తాల్ వరుకిఱ ప్రాప్తియుమ్ లోకసంగ్రహార్థప్రతినియమపర శాస్త్రవిశేష నియమితైయాకైయాలేయుమ్,

వారాథు'' ఎన్ఱుకరుత్తు

''న కేవలం విప్రతుల్యత్వం, కిన్తు తేషు శ్రైష్ఠ్యముమ్ ఇవర్కళుక్కు ఉణ్డు'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ''మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్'' ౧ ఇత్యాది వచనఙ్గళుక్కు అర్థమ్ [ఉత్కృష్టజాతీయరిలుమ్] ఇత్యాది.

ఇథు ''విప్రేన్ద్రియత'' ౨ శబ్దార్థమ్.

'''యచ్'౨-ఛబ్దత్తాలే అనియతవ్యక్తివిశేష సంబన్ధమ్ తోన్ఱుకైయాలే, ఏకవచన దోషాభావ వ్యఞ్జకమల్లథు, సంఖ్యావిశేషపరమన్ఱు,'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (శ్రేష్ఠరామ్) ఎన్ఱు బహువచనమ్.

'''తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, అవిథు, పూర్వోక్తరీత్యా జ్ఞానదానాదాన కర్తవ్యతాపరమ్:

అత్ర కర్త్రాకాఙ్క్షాయామ్, సన్నిహితత్వాత్ (చతుర్వేది) శబ్దార్థమ్ కర్తావాక్యమ్:

అథు శ్లోకమ్ సామర్థ్యాజ్ జాత్యైకత్వాన్వయి'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుక్కు జ్ఞానప్రదాతృతయా) ఇత్యాది.

ఇథు ఆదానత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్

యద్వా ౨ '''దేయమ్' ఎన్ఱు, అవిథు, 'రిక్తపాణిస్తు నోపేయాద్''[3] ఇత్యుక్త సమిత్ పాణిత్వోపలక్షిత ఉపదేశగ్రహణాఙ్గ కించిత్కారపరమ్:

'తతో గ్రాహ్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, అవిథు, జ్ఞానస్వీకారపరమ్'': ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానప్రదాతృతయా) ఇత్యాద్యుక్తమాకవుమామ్

ఇత్తాల్, ''న శూద్రాయ మతిం దద్యాత్,' ౪

'నచ హీనవర్ణజాతేః ప్రకృష్టానామనాపది' ౫ ఇతిదానాదాన నిషేధమ్, ఏవంవిధ శాస్త్రాపన్న భక్తి రహిత శూద్రాదికళ్-విషయమాక ఉచితమ్:

వ్యా.—పరమశేషియాన ఈశ్వరనోపాతి పూజ్యరుమావర్కళ్'' ఎన్ఱుమిడముమ్,

అ—'శూద్రయోనావహం జాతో నాతోఽన్యద్వక్తుముత్సహే' ౬ ఎన్ఱు, అవిథు, స్వవాక్యమాకైయాలే, నైచ్యానుసన్ధానపరతయా అన్యథాసిద్ధమాకైయాలే, 'తతో గ్రాహ్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, అ అనన్యథాసిద్ధభగవద్వచనస్వారస్యబాధకమాకాథు:

ఇథు నూతాదవిషయత్తిలే కణ్డపడియాలే, 'తతో గ్రాహ్యమ్' ౨ ఎన్ఱు, అవిథుక్కు అనుష్ఠానాభావలక్షణా ప్రామాణ్యముమిల్లై:

అకైయాల్, 'విద్యామన్త్రాదిక్కళుడైయ గ్రహణమ్ బ్రాహ్మణాది విషయత్తిలే యాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమ్,

'గురుత్వేన వరణీయత్వ-తీర్థపాదీయత్వ-సుపావనోచ్ఛిష్టత్వాది రూప ప్రభావానాం ప్రమాణేషు జాతితో వ్యవస్థాపితత్వాత్' ౭ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుమథు అయుక్తమ్'' ఎన్ఱు, సూచితమ్.

''సచ పూజ్యో యథాహ్యహమ్'' ౨ ఎన్ఱు, అవిథుక్కు అర్థమ్, (పరమశేషియాన) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ ''భగవానాలే కణ్ఠోక్తమాన భగవద్దృష్టాన్త విరోధత్తాలే దృష్టాన్తాన్తరవర్ణనమ్ అనుచితమ్:

అకైయాల్, 'మాతృభిః పితృభిశ్చైతాః పతిభిర్దేవరైస్తథా।
పూజ్యా భూషయితవ్యాశ్చ బహు కల్యాణమీప్సుభిః॥
జామయో యాని గేహాని శపన్త్య ప్రతిపూజితాః।
తాని కృత్యాహతానీవ వినశ్యన్తి సమన్తతః॥
ఏవమాదిషు పూజ్యోక్తిర్యథాచిత్యాన్నియమ్యతే।
భక్తేష్వప్యాద పూజ్యోక్తిరేవమేవ నియమ్యతామ్॥' ౮

ఎన్ఱు, అవిథువుమ్ అనుచితమ్:'' ఎన్ఱు, సూచితమ్.

''జామయః'' ౮ = కులస్త్రియః:

''జామిస్స్వసృకులస్త్రియోః'' ౯ ఎన్ఱుకొడు అభిధానమ్.

'''శూద్రం వా భగవద్ భక్తమ్' ౧౦ ఇత్యాదివచనమ్, 'మద్భక్తం శూద్రసామాన్యాత్' ౧౧ ఇత్యాదివచనవ్యాఖ్యానత్తాలే వ్యాఖ్యాతప్రాయమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ''మద్భక్తం శ్వపచం వాపి' ౧౨ ఇత్యాది

౧॥

౨॥

౩॥

౪॥

౫॥

౬॥

౭॥

౮॥

౯॥ అమరమ్. కా. 3, శ్లో. ౨౯౧.

౧౦॥

౧౧॥

౧౨॥ వారాహపురాణే.

7 అభిమానవిహీనానాంస్పర్శపావనతాతథా,। 8 కింతత్స్మనసశ్చైకజఙ్గమశ్రీవిమానతా,॥ 9 దృష్టమాత్రేధువంతేషాంప్రణమ్యత్వంచదణ్డవత్।:

వ్యా.—"అవర్ కళ్-తిఱత్తిల్ అపచారమ్ కాలతత్త్వముళ్ళతనైయుమ్ ఈశ్వరణపాడా' ఎన్ఱుమ్, కరణత్రయవ్యాపారత్తోడుమర్థత్తోడు ప్రాణాదిక్కళోడువాశియఱ భగవద్విషయత్తిల్ సమర్పిత్తు నిరభిమానరామ్,

అ.—వారాహవచనత్తుక్కు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవరిక్కళ్-తిఱత్తిల్) ఇత్యాది.

(తిఱమ్)=విషయమ్.

"నత్సమామికదాచన" ౧ ఎన్గిఱ "కదాచన" ౧ శబ్దార్థమ్. [౧౦

(కాలతత్త్వమ్) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, "'నత్సమామివసుర్ధరే' ౧ ఎన్ఱు, శిలకోశఙ్గళిల్ కాణ్గిఱ పాతమ్ అపపాతమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"పద్మకోటిశతేనాపి" ౧ ఎన్గిఱవిత్తు, "తామరసపుష్పఙ్గళినుడైయ కోటిక్కళినుడైయ శతత్తినాలేయుమ్" ఎన్ఱపడి. [౧౫

"క్షమామ్యేకేనపద్మేనజాతిపుష్పేనవా" ౨ ఎన్ఱి, కే ప్రకృతమ్!

"శ్వపచోపిమహీపాల" ! ౩ ఇత్యాదివచనత్తుక్కు అర్థమ్ పూర్వమేవ ఉక్తమానైయాలే, "విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతాదరవిన్దనాభపాదారవిన్దవిముఖాద్" ౪ ఇత్యాదివచనత్తుక్కు అర్థమ్ (కరణత్రయ) ఇత్యాది. [౨౦

"మనస్" ౪ శబ్దమ్ తద్వ్యాపారపరమ్:

"ఈహితమ్" ౪=చేష్టా:

"ఈహా చేష్టాయామ్," * ధాతోః:

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కరణత్రయవ్యాపారత్తోడు) ఎన్ఱు,

"'ప్రాణ' ౪ శబ్దమ్ ముఖ్యాముఖ్య 'ప్రాణ' ౪ శబ్దవిషయ [౨౫ పఞ్చవృత్తి ప్రాణచక్షురాది ఇన్ద్రియపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాణాదిక్కళోడు) ఎన్ఱు,

ఇఙ్గ (ప్రాణ) శబ్దమ్ ముఖ్యప్రాణవాచకమ్.

(ఆది) శబ్దమ్ చక్షురాదిపరమ్.

"నభిమానినః" ౪ ఎన్ఱతై, "బహ్వభిమానయుక్తభిన్నః" ఎన్ఱాయ్, అత్తాల్ ఫలితమ్ (నిరభిమానరామ్) ఎన్ఱతై.

మూ.—* పయిలుమ్ శుడరొళి

వ్యా.—ఇరుక్కుమవర్ కళ్ స్పర్శపావనర్" ఎన్ఱుమిడనుమ్,

"అవర్ కళుడైయహృదయమ్ ఈశ్వరనుక్కు [౫ జఙ్గమవిమానమ్" ఎన్ఱుమిడముమ్,

"అవర్ క్కళైక్కణ్డాల్ దణ్డవత్ ప్రణామమ్ శెయ్వాఱ" ఎన్ఱుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టిరుక్కై:

ఇప్పడి ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్:

నమ్మాళ్వార్, [౧౦

"పాడక్కడల్ శేర్న్దపరమనై ప్పయిలుమ్ తిరువుడైయార్ పయిలుమ్ పిఱప్పిడైతోఱెమ్మైయాళుమ్ పరమర్"౫

అ.—"ఇన్ద ఏకవచనముమ్ దౌర్లభ్యద్యోతకమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే బహువచనమ్.

"పునాతిభువనమ్" ౪ ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (స్పర్శ) ఇతి.

"స్పర్శేనపావనాః" ఎన్ఱపడి.

"పునాతి" ౪ ఎన్గిఱ క్రియైక్కు కర్తా "ప్రకృతస్నానశ్వపచః" ఎన్ఱు కరుత్తు.

"జఙ్గమశ్రీవిమానాని" ౬ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (అవర్ కళుడైయ) ఇత్యాది. [౨౦

స్థావరవ్యావృత్త్యర్థమ్ (జఙ్గమ) ఇతి.

"యస్యపశ్యతి" ౭ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (అవర్ క్కళైక్కణ్డాల్) ఇత్యాది.

ఇఙ్గిల్ "ప్రణమేత్" ౭ ఎన్ఱు ప్రతిపదవిధియాలే,

"'పూజ్యాభూషయితవ్యాశ్చ' ౮ ఎన్ఱుమాపోలే, 'భక్తస్మ్లేచ్ఛాదిపూజ్యోక్తిః' ౯ ఎన్గిఱవిత్తు అనుచితమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ * ధాతుపా. ధ్వా.

5-9-1901.

౫॥ తి. వా. ౩-౭-౧. ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥

వ్యా.—ఎన్ఱు,తుడఙ్గి భగవద్-గుణచేష్టితాదికళిలే ప్రవణరాన భాగవతర్కళై తమక్కు "శేషికళ్" ఎన్ఱు మిడత్తై ప్రతిపాది_త్తరుళుకిఱవిడ_త్తిల్,

"యావరేలుమవర్కణ్డీర్", ౧

"కుమ్బినరకర్కళేత్తువరేలుమవర్కణ్డీర్", ౨

అ.—("పాఴ్కడల్" ౧) ఇత్యాది:—

ఉపయుక్తాంశత్తైక్కాట్టిసంగ్రహేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవద్) ఇత్యాది.

("పాఴ్కడల్ శేర్న్దపరమన్ఱై"౧)=పాఴ్కడలిలే శేర్న్ద ఉక్కీఅ సర్వాధికనై,

'పయిలుమ్'౧=నెరుఙ్గుమ్, పరిచయమ్ పణ్ణుమ్, 'తిరు'౧=సంపత్తై, 'ఉడైయార్'౧=ఉడైయవర్కళ్, 'పయిలుమ్'౧=నెరుఙ్గియిరుక్కీఅ, 'పిఱప్పు'౧=జన్మఙ్గళై యుమ్, 'ఇడైత్తోఱుమ్'౧=అవకాశన్తోఱుమ్, 'ఎమ్మైయాళుమ్ పరమర్'౧=ఎఙ్గళై యాళుకిఱస్వామికళ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవద్-గుణ) ఇత్యాది.

మున్ఱిల్ పాట్టుత్తుడఙ్గి గుణఙ్గళిలుమ్, పశ్చాత్తిల్ చేష్టితఙ్గళిలుమ్, ప్రావణ్యమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(ఆది) శబ్దమ్ రూపపరమ్.

ఇతు ఇత్తిరువాయ్మొழிక్కెల్లామ్ సంగ్రహమాన్తైయాలే (ప్రతిపాదిత్తరుళుకిఱవిడత్తిల్) ఎన్ఱతు.

"యావరేలుమ్"౧=జన్మవృత్తజ్ఞానఙ్గళాల్ ఎప్పడిప్పట్టవర్కళుమ్; "తణ్ణియరాకిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

"అవర్కణ్డీర్"౧=భగవచ్ఛేషత్వవిరోధియాన జన్మాద్యభిమానశూన్యరానవర్కళే" ఎన్ఱపడి.

"'కుమ్బినరకర్కళ్'౨=కుమ్భీపాకనరకస్థితరాయ్క్కొణ్డు, 'ఏత్తువరేలుమ్'౨=తిరునామత్తై చొల్లువరాకిల్,='అవర్కణ్డీర్'౧=అవర్కళే" ఎన్ఱపడి.

"ఎత్తనైనలమ్తానిలాత"౩=ఎవ్వళవుమ్ నన్మైయుమ్ ఇల్లాత; అతావతు, "అన్దణాఙ్జన్మత్తుక్కు అడైత్తజ్ఞానవృత్తఙ్గళుమిన్ఱిక్కేయిరుప్పారుమాయ్" ఎన్ఱై,

మూ.—* నెడుమాఱ్కడిమైయిలుమ్,

వ్యా.—"ఎత్తనైనలమ్తానిలాతశణ్డాళశణ్డాళర్కళాకిలుమ్", ౩ ఎన్ఱు,

"జన్మాదికళాల్ ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియరాకిలుమ్ శేషత్వవిరోధియాన జన్మాద్యభిమానమిల్లాతవర్కళ్ కిడీర్ నమక్కుమిక్కవుమ్ ఉద్దేశ్యర్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తపయిలుమ్ శుడరొళియిలుమ్;

"కొడుమావినైయేనవనడియారడియే కూడుమిఙ్ఖవల్లాల్, వియక్ మూవులకుపెఱినుమ్, విరుమాఱెన్బతెన్నన్దో" * ఎన్ఱు,తుడఙ్గి,

అ.—("శణ్డాల శణ్డాలర్కళాకిలుమ్"౩)—"తామ్ చణ్డాలర్క్కువిలక్షణమాప్పోతే చణ్డాలరుమ్ తఙ్గళుక్కు విలక్షణర్ పడియానవర్కళుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జన్మాదికళాల్) ఇత్యాది.

వృత్తజ్ఞానాదికళ్ (ఆది) శబ్దార్థమ్.

(తణ్ణియర్)=అపకృష్టర్.

(శేషత్వవిరోధియాన) ఎన్ఱతు, "శేషత్వానుగుణానుష్ఠానప్రతిబన్ధకమాన" ఎన్ఱపడి.

(జన్మాద్యభిమానమ్)=జన్మవృత్తజ్ఞానోత్కర్షహేతుక అహంకారమ్.

"ఎమ్మైయాళుమ్ పరమర్"౧ "ఎఙ్ఙొల్లుకులమ్ శాఙ్గళ్"౨ ఇత్యాద్యర్థమ్ (నమక్కుమిక్కవుమ్) ఇత్యాది.

"(నమ్మాళ్వార్), (అరుళిచ్చెయ్త)" ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

("కొడుమా"*) ఇత్యాది:—

"'కొడు'*=క్రూరమాన, 'మా'=మహత్తాన, 'వినైయేన్'=పాపత్తైయుడైయనాన్, 'అవనడియార్'=తదీయరుడైయ, 'అడియే'తిరువడికళైయే, 'కూడుమిత్తు వల్లాల్'=కూడుకైయాకిఱ ఇతువల్లాల్, 'వియక్'=విస్మయనీయమాన, 'మూవులకు పెఱినుమ్'=త్రైలోక్యత్తై ప్పెఱ్ఱాలుమ్, 'విరుమాఱు'=విరుమ్పత్తై 'ఎన్బతు'=ఎన్ఱుశొల్లుకై, 'ఎన్'=ఎన్నో; 'అన్దో'=అహో" ఎన్ఱు, అర్థమ్.

౧॥ తి. వా. ౩-౭-౧. ౨॥ తి. వా-౩-౭-౮.

౩॥ పెరియతి. ౯.

* తి. వా. ౮-౧౦-౧.

వ్యా.—భాగవతర్కళ్ తమక్కు "పరమప్రాప్యర్" ఎన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిక్కు అవళవిల్, జన్మవృత్తాది విభాగమన్ని, కేట్కు,

"శయమేయడిమైతలైనిన్నార్", ౧

"అవనడియార్", ౨

"మణిమలైపోల్ కిడన్దార్ తమర్కళ్", ౩

"కోతిలడియార్", ౪

"నీక్కమిల్లావడియార్" ౫ ఎన్ఱు, భగవత్-సౌన్దర్యాదిక్కళిలే తోఱ్ఱిరుక్కుమాకారమే అవర్కళుక్కు నిరూపకమాక అరుళిచ్చెయ్త నెడుమాఱ్కడిమైయిలుమ్:

అ.—ఇత్తై సంగ్రహేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భాగవతర్కళ్) ఇత్యాది.—

"(ఉద్దేశ్య)త్వమ్ ఆధేయాతిశయార్హత్వరూప శేషిత్వమ్:

(ప్రాప్య) త్వమ్ అధేయమానాతిశయభాక్త్వమ్:" ఎన్ఱు తిరువాయ్మొழி-వ్యాఖ్యత్తుక్కు ప్రతిపాద్యభేదమ్ వ్యక్తమ్.

("శయమే" ౧) ఎన్నుమ్, "స్వయమ్" ఎన్ఱుపడి, "జయమ్" ఎన్ఱుపడి.

"అడిమైతలైనిన్నార్"౧—శేషత్వత్తిలే యాన్ఱిరుక్కుమవర్" ఎన్ఱు అర్థమ్.

"'అవనడియార్'౨—శ్రీమానన్నైయ సౌన్దర్యత్తిలేతోఱ్ఱు అడిమైయాయిరుప్పార్" ఎన్ఱు అర్థమ్.

"'మణిమలైపోల్ కిడన్దార్'౩—ఒరురత్నపర్వతమ్ శాయిన్దాప్పోలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱవన్నైయ, 'తమర్'౩—ఆశ్రితర్" ఎన్ఱు అర్థమ్.

"'కోతిలడియార్'౪—"అనఘః" ఎన్నుమాప్పోలే, దోషరహితరాన అడియార్" ఎన్ఱు అర్థమ్.

"'నీక్కమిల్లావడియార్'౫—'పిరియామాట్టాత అడియార్'" ఎన్ఱు అర్థమ్.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్-సౌన్దర్యాదిక్కళిలే) ఇత్యాదినా.

(ఆది) పదత్తాలే వీర్యాదిక్కళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

("శయమే అడిమై"౧) ఇత్యాదియాలే "అన్దణర్, మఱైయోర్"

మూ.—* కణ్ శోర వెఞ్గురుదియిలుమ్,

వ్యా.—తిరుమఙ్గై యాழ்వార్,

"కణ్ శోర్త్తై యెమ్బెరుమాన్ తాళ్ తొழுవార్ కాణ్మిన్ ఎన్-తలైమేలార్" * ఎన్ఱు తుడఙ్గి,

"(1) అర్చావతారప్రవణరాన శ్రీవైష్ణవర్కళ్ ఎనక్కు శిరసావాహ్యర్,

(2) సదా ధ్యేయర్,

(3) సూరికళిలుమ్ ఐశ్వర్యసమృద్ధియుడైయవర్కళ్,

(4) అవర్కళ్ళైయొరుతుణ కాలముమ్ పిరియక్కడవనల్లేన్,

అ.—ఎన్ఱాప్పోలే, జన్మాదినిర్దేశమ్ పణ్ణామైయాలేఫలిత్త అర్థమ్, (తోఱ్ఱిరుక్కుమాకారమే) ఇత్యాది.

ఇదుమ్, "(నమ్మాழ்వార్) (అరుళిచ్చెయ్త) (నెడుమాఱ్కడిమైయిలుమ్)" ఎన్ఱు కూట్టువతు.

"'కణ్'—కుళిర్న్ద=శ్రమహరమాన, 'శోత్తై'—సారతమ్య క్షేత్రమాన తిరుచ్చేఱైత్తిరుప్పతిక్కు నిర్వాహకనాన, 'ఎమ్బెరుమాన్'—ఎనక్కు స్వామియానవన్నైయ. 'తాళ్ తొழுవార్'—తిరువడిక్కళైత్తొழுమవర్కళ్, 'ఎన్-తలైమేలార్ కాణ్మిన్'—'ఎన్నుడైయ తలైమేలే యిరుప్పార్' ఎన్ఱు కాణుఙ్గళ్" ఎన్నపడి.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు తుడఙ్గి) ఇత్యాది.

"'పయిలుమ్ శుడరొళి'౭ 'నెడుమాఱ్కడిమై'౨ ఇత్తై యిరణ్డుమ్ వ్యాఖ్యానిభవప్రవణవిషయమ్" ఎన్ఱు, తోఱ్ఱ (అర్చావతార ప్రవణరాన) ఎన్నతు.

"ఎప్పొழுతుమ్ ఎన్ మనత్తే యిరుక్కప్పార్"౮ ఎన్ఱిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్ (సదా ధ్యేయర్) ఎన్నతు.

"విణ్ణవరిల్ పెరియార్"౯ ఎన్ఱిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, ("సూరికళిలుమ్ ఐశ్వర్యసమృద్ధియుడైయవర్కళ్" ఎన్ఱు.

"ఒరుకాలుమ్ పిరికిలేన్"౧౦ ఎన్ఱిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్ (అవర్కళై ఒరుక్షణకాలముమ్) ఇత్యాది.

౧-౨ తి. వా. ౮-౧౦-౨ ౨॥ వు. ౬౬౯, * ఇన్దకుఱిప్పు
౩॥ తి. వా. ౭-౧౯-౭. ౪॥ మేల్పడి. ౯.
౫॥ మేల్పడి. ౧౦. ౬.౧

* పెరియతిరుమొழி. ౭-౪-౧. ౭॥ వు. ౬౬౯, ౧ మ్ నోట్టు.
౮॥ పెరియతిరుమొழி. ౭-౪-౨. ౯॥ మేల్పడి. ౩.
౧౦॥ మేల్పడి.౪.

వ్యా.—(5) అవర్కళుక్కు ఎన్ హృదయమ్ తేన్సూంతి ఎప్పొళుదుమ్ ఇత్తియత్తాక్కానిన్ఱదు,

(6) అవర్కళైక్కణ్డమాత్రత్తిలే కణ్డుకొళ్ళే ఎన్నుడైయమనోదృష్టికళ్ కళిక్కు అపడి,

(7) అవర్కళళవిలే యాక్కానిన్ఱదు ఎన్ అవ్వానదు,

(8) అవర్కళై నెజ్ఞాలే నినైక్కవే మ్రుత్యువుక్కుమ్ పాపత్తుక్కుమ్ అఞ్జ వేణ్డా,

(9) ఎన్నుడైయహృదయమ్ అవర్కళ్ విషయత్తిలే ఇఱ్ఱికిఱపడికణ్డుకొళ్ళే" ఎన్ఱు, ఇప్పడి అరుళిచ్చెయ్ కిఱవిడత్తిల్, జన్మాదిప్రసఙ్గమఱ అరుళిచ్చెయ్ద కిణ్ శోర వెఙ్గురుత్తియిలుమ్;

"కడలాఞాలత్తలశయనమ్ అరెణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయార అవరెమ్మైయాళ్వారే"౧ ఎన్ఱు.

అ.—"ఎన్నుళ్ళమ్ తేన్సూంతి ఎప్పొళుదుమ్ తిత్తిక్కుమ్"౨ ఎన్గిఱ అవిత్తుక్కు అర్థమ్ (అవర్కళుక్కు ఎన్నుళ్ళమ్) ఇత్యాది.

"కణ్ణుక్కిఱ్ఱుకాణీర్ ఎన్నెఞ్జుమ్ కణ్ణినైయుమ కళిక్కుమాఱే"౩ ఎన్గిఱ అవిత్తుక్కు అర్థమ్ (అవర్కళైక్కణ్డమాత్రత్తిలే) ఇత్యాది.

"అళానార్క్కు అళాకుమ్ ఎన్ అన్బు తానే"౪ ఎన్గిఱ అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (అవర్కళళవిలే) ఇత్యాది.

"తొళువార్కళైక్కురుత్తుత్తాల్...ఉణ్ణాత వెఙ్గూర్ త్రాతాలుమ్ పావఙ్గళ్"౫ ఎన్గిఱ అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (అవర్కళై నెఞ్జాలే) ఇత్యాది.

"కూఱ్ఱము"౫=మృత్యు.

"ఉళ్ళత్తే వైప్పారుక్కిఱ్ఱుకాణీర్ ఎన్నుళ్ళముఱుక్కుమాఱే"౬ ఎన్గిఱ అవిత్తుక్కు అర్థమ్ (ఎన్నుడైయహృదయమ్) ఇత్యాది.

"ఉఱుక్కై"౬=అఱ్ఱుకై.

ఇఙ్గుమ్ జన్మవృత్తాద్యుత్కర్ష నిర్దేశవిరహఫలితమ్, (జన్మాదిప్రసఙ్గమఱ) ఇత్యాది.

"ప్రతిషేధార్థప్రసఙ్గముమిన్ఱిక్కే" ఎన్నపడి.

౧॥ పెరియతిరుమొళి ౨ ౬-౨. ౨॥ మేల్పడి. ౭-౮-౫.
౩॥ మేల్పడి ౬. ౪॥ మేల్పడి. ౭. ౫॥ మేల్పడి. ౮.
౬॥ మేల్పడి. ౯.

మూ.—* నణ్ణాతవాళవుణరిలుమ్,

వ్యా.—"ఏతేషామ్ జన్మవృత్తాదికళై యుడైయరాకవుమామ్, తిరుక్కడల్ మల్లైత్తలశయనత్తై అనుసన్ధిక్కుమవర్కళ్ నిన్ఱ నిలైక్కళిలే ప్రమాణమ్ కాట్టాగే నమ్మైక్కారియమ్ కొళ్ళవురియార్" ఎన్ఱుతుడఙ్గి,

"ఞానత్తినొళియురువై నినైవార్ ఎన్నాయకర్",౭

"అవర్ ఎఙ్గళ్ కులతెయ్వమే"౮ ఎన్ఱు,

"ఉకన్దరుళిననిలత్తిలే ప్రవణరాయిరుక్కుమవర్కళే నమక్కు శేషికళ్" ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్దది నణ్ణాతవాళవుణరిలుమ్:

అ.—("కడల్ మల్లై"౧) ఇత్యాది:—

తిరుక్కడల్ మల్లైయిలే స్థలత్తిలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ విత్తై 'ఆర్'=యవర్, 'ఎణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయార్'=అనుసన్ధిక్కుమ్ నెఞ్జుడైయవర్కళ్, 'అవర్'=అవర్కళ్, 'ఎమ్మైయాళ్వారే'=ఎమ్మై యాళ్కైక్కు ఉరియర్" ఎన్నపడి.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఏతేషామ్) ఇత్యాది.

"ఆర్" ఎన్గిఱ అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (ఏతేషామ్ జన్మ) ఇత్యాది.

"కడల్మల్లై" ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (తిరుక్కడల్ మల్లై) ఇత్యాది.

ఉపాధినిర్దేశవిరహఫలితమ్ (నిన్ఱ నిలైక్కళిలే) ఎన్నదు.

ప్రమాణప్రదర్శననిర్దేశవిరహఫలితమ్ (ప్రమాణమ్ కాట్టాతే) ఎన్ఱు.

(ప్రమాణమ్) అవణై యోగ్యైముత్కలాన శాస్త్రసాధకమ్.

అత్తుక్కై=కార్యమ్కొళ్కై.

"ఞానత్తినొళియురువై"౭=జ్ఞానస్వరూపనాయుళ్ళవనై, 'నినైవార్'=నినైప్పార్, 'ఎన్ నాయకర్'=ఎన్ స్వామికళ్

'అవరెఙ్గళ్ కులదైవమ్'౮=అస్మత్కులదైవతమ్" ఎన్నపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉకన్దరుళిన) ఇత్యాదినా.

ఇత్తిలుమ్ ప్యాపాదివ్యావృత్తి అనుసన్ధేయా

"నాయకరులదైవ" శబ్దార్థమ్ (శేషికళ్) ఎన్ఱు.

"కణ్ణ్ శోరవెఙ్గురుత్తియిలే జన్మవృత్తాద్యుత్కర్షమ్ కణ్డాక్కడ్డానైయాలే, 'తొళువార్ పుణ్ణియర్ పెరియోర్'౯ ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కు 'అరెణ్ణుమ్ నెఞ్జుడైయార్'౧ ఎన్గిఱ జన్మాద్యప్రసఙ్గనిర్దేశమ్ విశేషత్తిలే పర్యవసానమ్"

---

* పెరియతిరుమొళి. ౨-౬ ౧. ౭॥ మేల్పడి ౩.
౮॥ మేల్పడి ౪. ౯॥ మేల్పడి. ౪, ౧-౩-౪.

మూ.—* తేట్టరుమ్ తిఱ త్తేన్నిలుమ్,

వ్యా.—శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్,

''మెయ్యడియార్ కళ్ తమ్మీట్టమ్ కణ్డుకూడు మేల్ అత్తుకాణుమ్ కణ్ పయనావతు'', *

''తొణ్డరడిప్పొడియాడనామ్ పెఱిల్ కఙ్గైనీర్ కుడైన్దాడుమ్ వేట్కై ఎన్నావతు''౧ ఇత్యాదికళాలే, తమ్ముడైయ భాగవతప్రేమ ప్రకర్షత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱవళవిల్,

జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్ష ప్రసఙ్గమిన్ఱియే,

అ.—ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే తిరుమొழிకళుక్కు వ్యుత్పత్తి సూచన ఉపాదానమ్' ఎన్ఱు, తోన్ఱ (జన్మాదిప్రసఙ్గమఱ) ఎన్ఱుమ్, (విశేషణ జన్మవృత్తాదికళై యుడైయ రాకభూమ్) ఎన్ఱుమ్, అరుళిచ్చెయ్దతు'' ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

(''మెయ్'' *) ఇత్యాది:—

''మెయ్ అడియార్ తమ'=అనన్య ప్రయోజనరాయాలే మెయ్యాన అడియరాయిరుక్కుమవర్ కళ్ తఙ్గళుడైయ, 'ఈట్టమ్'=కూట్టత్తై, 'కణ్డుకూడు మేల్'=కాణక్కూడుమాకిల్, 'అత్తుకాణుమ్'=అతుకాట్టత్తైక్కాణ్కైయే కీడిర్, 'కణ్ పయనావతు'=కణ్కళుక్కు ఫలమావతు'' ఎన్ఱపడి.

''తొణ్డర్'౧=అనన్యప్రయోజనభ క్తియరితరుడైయ, 'అడిప్పొడి'=శ్రీపాదధూళికళిలే, 'ఆడ'=అవగాహిక్క, 'నామ్ పెఱిల్'=నామ్ పెఱ్ఱాల్, 'కఙ్గైనీర్'=గఙ్గాతీర్థత్తిలే, 'కుడైన్దాడుమ్ వేట్కై'=ఉట్పుక్కు అవగాహిక్కైయిల్ ఉణ్కేచ్చై, 'ఎన్నావతు'=ఎన్నాకిఱతు'' ఎన్ఱపడి.

ఇవైయరుళిచ్చెయ్కైయార్, (ఇత్యాదికళాలే) ఎన్ఱు.

''మెయ్యడియార్కళ్ తమ''*''ఎల్లైయిల్ అడిమైత్తిఱత్తినిలెన్ఱుమ్ కేవుమనత్తనామ్''౨ ఎన్ఱిఱలివై యుటొణ్డు (తమ్ముడైయ భాగవత ప్రేమప్రకర్షత్తై) ఎన్ఱతు.

జన్మాద్యుత్కర్షనిర్దేశ విరహసహకృతమాన ''అడియార్, తొణ్డర్, మెయ్ శిలిర్ప్పవర్''౩ ఎన్ఱిఱ సామాన్యనిర్దేశఫలితమ్, (జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్ష ప్రసఙ్గమిన్ఱియే) ఎన్ఱు,

వ్యా.—భగవద్-భక్తిపారవశ్యమే అవర్ కళుక్కు నిరూపకమాక అరుళిచ్చెయ్త తేట్టరుమ్ తిఱత్తేనిలుమ్:

శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్,

అ.—''ఆట్టమేవినియలర్ న్దజైత్తు అయర్ వెయ్తుమ''* ఇత్యాదిషుప్రసిద్ధ (భగవద్-భక్తిపారవశ్యమే) ఇత్యాది

(ఇత్యాదికళాలే) ఎన్ఱు (ఆది) శబ్దత్తాలే ''తొణ్డర్ శేవడి చ్చెழுఙ్గైఱ కెన్నిక్కణివనే'౪ ఇత్యాదికళై సంగ్రహిక్కిఱతు.

''పయిలుమ్ శుడరొళి ప్రభృతికళైప్పసఙ్గ విపక్షితార్థ వైశద్యాతిశయత్తాలుమ్.

'అవై జన్మాద్యపకృష్ట వక్తృకఙ్గళాకైయాలే, అవఱ్ఱిల్ జన్మాద్యుత్కర్షనైరపేక్ష్య ప్రతిపాదనమకూమో!' ఎన్ఱిఱ శఙ్కైక్కు ఇవై జన్మాద్యుత్కృష్ట వక్తృకఙ్గళాయ్క్కొణ్డే జన్మాద్యుత్కర్ష నైరపేక్ష్యం కళై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, నిరాసకఙ్గళాకైయాలుమ్,

తొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్-శ్రీసూక్తికళై మూలత్తిలే చరమత్తిలే ఉపాదానమ్ పణ్ణిఱ్ఱు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కైయార్, (శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్) ఇత్యాది

''ద్వయవ్యాఖ్యానరూపమాన ఇన్ద మూలత్తిల్ ఇప్ప్రకరణత్తిలే ద్వయనిష్ఠభాగవతవైభవ ప్రతిపాదనమ్ ఉచితమాకైయాలే, విశిష్యతత్ప్రతిపాదక ప్రమాణత్తుక్కు చరమోపాదానమ్:

ఇవ్వర్థత్తై వ్యఞ్జిప్పిక్కైక్కాకవే ''అడిమైయిల్ కుడిమై''౫ ఎన్ఱుతుడఙ్గి అఱుప్పాట్టుక్కళిలుమ్' ఎన్నాతే, [మేప్పురుకుక్కు మేలి త్తాట్టుక్కళిలుమ్] ఎన్ఱతు:

ఇతిల్, ద్వయస్థపూర్వవచనసూచిత ఉపాయాన్తరనైరపేక్ష్యమూలక సాధనాన్తరసవాసనత్యాగత్తై 'కామ్బఱ'౬ ఇత్యాదియాలుమ్,

'ప్రపద్యే'౭ ఎన్ఱిఱ వర్తమాన నిర్దేశసూచిత కాలక్షేప హేతుత్వ భోగహేతుత్వఙ్గళై 'వాழுఙ్గోమ్పరై'౮ ఎన్ఱిఱ విశేషణమ్,

'అనేనమన్త్రరత్నేన మత్ప్రియేణ'౯ ఎన్ఱిఱ విశేషణ సూచితమాన తన్నిష్ఠప్రియత్వత్తై, 'ఉకక్కుమ్పోలుమ్'౧౦ ఎన్ఱిఱ విశేషణమ్, కొల్లుకైయాలే,

* పెరియాళ్ తిరుమొழி. ౨. ౧.

౧॥ మేప్పడి. ౨. ౨॥ మేప్పడి. ౧౦.

౩॥ మేప్పడి. ౧-౨-౫.

౪॥ మేప్పడి. ౩. ౫॥ తిరుమాలై. ౩౯.

౬॥ మేప్పడి. ౩౮.

"యేహీనజన్మవన్తస్సేజ్ఞాననిష్ఠాభవన్తివేక్। తులసీదళవద్వాహ్యమాత్రేశస్యసునిశ్చితక్॥, ౫. తేనాపి... దంజ్ఞానేనసంఖ్యతాః,।

మూ.—* మేమ్బొగుళుకుక్ మేలిత్తాట్టుకళిలుమ్,

వ్యా.—ద్వయనిష్ఠర్-పక్కల్ ఈశ్వరనుక్కు ఉణ్డాన ఉకప్పై యరుళిచ్చెయ్‌గి "మేమ్బొరుళ్" * ఎన్గి,ఉ పాట్టుక్కు మేలిల్, [౫

(1) "ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియజన్మఙ్గళిలే పిఱన్దార్ కళ్ళేయాకిలుమ్, * మేమ్బొరుళిల్ శొన్న జ్ఞానత్తిలే నిష్ఠై యుడైయరాకిల్, తిరుత్తుళాయోపాధి ఈశ్వరనుక్కు శిరసావాహ్యర్" ౧ ఎన్ఱుమ్,

వ్యా.—(2) "జన్మత్తాల్ వన్ద తాఴ్వేయేయన్ఱిక్కే, ఎత్తనైయేనుమ్ తణ్ణియవృత్తముడైయారుమ్ ఇన్దజ్ఞాననిష్ఠ రాకిల్, అన్దమఱ్ఱృతఫలమ్ అనుభవియార్" ౩ ఎన్ఱుమ్,

(3) "తఙ్గళుక్కు జన్మవృత్తాదికళాల్ వరుమ్ కుత్తై యిల్లామైయేయన్ఱు, తఙ్గళోడుసంబన్ధిత్త సంసారికళుమ్

అ.—'మేమ్బొరుళ్' * ఎన్గి,ఉ పాట్టు, ద్వయనిష్ఠ భాగవత[౧౦ విషయక భగవన్నిరతిశయ ప్రీతిపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళి చ్చెయ్‌కిఱార్, (ద్వయనిష్ఠర్-పక్కల్) ఇత్యాది.

అతిల్ "అడిమైయిల్" ౧ ఎన్గి,ఉ పాట్టిల్ అర్థమ్, ఎత్తనైయే నుమ్) ఇత్యాది.

"కుడిమైయిల్ కడమైప్పట్ట" ౧ ఇత్యాద్యర్థమ్ (ఎత్తనై [౧౫ నుమ్ తణ్ణియ) ఇత్యాది.

"కడమై' ౧=నికర్షమ్, 'కుక్కర్' ౧=నిహీనర్. 'మెయ్‌క్కొణ్డు కృష్ణశీయ్యుమ్ అడియార్' ౧=నిబిడమాన తిరువడికళిల్ అతిప్రావణ్యత్తై యుడైయ ఆశ్రితర్" ఎన్ఱపడి.

"ఇతిల్, ద్వయగతద్వివచనాన్త 'చరణ' ౨ శబ్దార్థముమ్. వర్తమానార్థముమ్, శొల్లుకైయాలే, ఇతు పూర్వోక్తద్వయనిష్ఠ విషయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (మేమ్బొరుళిల్ శొన్న ఇత్యాది.

"ముడియినిల్ తుళపమ్ వైత్తాయ్... ఉకత్తి" ౧ ఎన్గి,అదిక్కు అర్థమ్, (ఈశ్వరనుక్కు తిరుత్తుళాయోపాధి) ఇత్యాది.— [౨౫

"ఉకప్పిన్ కార్యమాన సంమానవిశేషత్తుక్కు దృష్టాన్తార్థమ్ 'ముడియినిల్ తుళపమ్ వైత్తాయ్' ౧ ఎన్గి,ఉసంబుద్ధి" ఎన్ఱపడి.

"తిరుమఱుమార్వ" ౩ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (జన్మత్తాల్) ఇత్యాది

"వాఴ్వుజ్ఞోమ్బర్" * ఎన్ఱు, "ప్రపద్యే" ౨ శబ్దార్థముమ్, "మెయ్‌క్కొణ్డు" ౧ ఎన్ఱు, "చరణ" ౨ శబ్దార్థముమ్, శొల్లిత్తు.

"తిరుమఱుమార్వ" ౩ ఎన్ఱు, "శ్రీమత్" ౨ శబ్దార్థమ్ శొల్లిత్తు

అ.—ఇత్తాల్, "ఇప్పాట్టుకళ్ ఏకవిషయఙ్గళ్" ఎన్ఱు, ఉభిక్కిఱతు:

అతిల్ "'ద్వయనిష్ఠర్ జన్మనికర్షముడైయరాకిలుమ్ [౧౦ ఉద్దేశ్యర్' ఎన్ఱు కీళ్ శొల్లి, ఇఙ్గే 'వృత్తత్తాలుమ్ నికర్షముడైయర్ ఉద్దేశ్యర్' ఎన్గి,అతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జన్మత్తాల్ వన్ద తాఴ్వే) ఇత్యాది.

(ఇన్దజ్ఞాననిష్ఠరాకిల్) ఎన్ఱతు, "* మేమ్బొరుళిల్ శొన్న జ్ఞాన నిష్ఠరాకిల్" ఎన్ఱపడి. [౧౫

"మానిలత్తుయిర్కళెల్లామ్ వెరువ అకొర్ఱఙ్గళ్ శెయ్తు" ౩ ఇత్యాదిస్సూచితమ్ (తణ్ణియవృత్తముడైయారుమ్) ఎన్ఱతు.

"అరుళినైప్పయన్" ౩ ఇత్యాద్యర్థమ్ (అన్దమఱ్ఱృతఫలమ్) ఇత్యాది.

"వానవరార్" ౪ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (తఙ్గళుక్కు) ఇత్యాది.

"అరుళినైప్పయనళియార్" ౩ ఎన్గి,ఉ కీళ్పాట్టిల్ అర్థానువాదమ్ (జన్మవృత్తాదికళాల్) ఇత్యాది.

(౨౦) శబ్దమ్ శాస్త్రజ్ఞానపరమ్.

"పోనకమ్ శెయ్త శేడమ్ తరువరేల్ పునితమ్" ౪ ఇత్యాద్యర్థమ్ (తఙ్గళోడుసంబన్ధిత్త) ఇత్యాది. [౨౫

"పోనకమ్" ౪=భోజనమ్.

"ఇతిల్ ఉపస్థితత్వాల్ భోజనపాత్రస్థభుక్తశిష్టత్తైయే 'శేడ' ౪ శబ్దమ్ శొల్లుకిఱతు:

భాగవతశేషమన్నైచ్చొల్లుకైరిలంబితమ్:

'నారాయణైకనిష్ఠస్య యాయాచేష్టాతదర్చనమ్।

యోయోజల్పస్సదజపస్ తద్ధ్యానం యన్నిరీక్షణమ్॥

తత్పాదాంబ్వతులం తీర్థం తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్।

తదుక్తిమాత్రం మన్త్రాగ్ర్యం తత్స్పృష్టమఖిలంశుచి' ౫

* తిరుమాలై. ౩౮. ౧॥ పెరియ తిరుమొழி... (మేల్పడి). ౩౯.

౨॥ ౩॥ తిరుమాలై. ౪౦

౪॥ మేల్పడి, ౪౧. ౫॥

అ.—ఎన్ఱు, 'నారాయణైకనిష్ఠస్యైయ ఉచ్ఛిష్టమ్ సుపావనమ్'౧ ఎన్ఱు, శొల్లిత్తు:

'ఉచ్ఛిష్ట'౧ శబ్దమ్, భుక్తిపాత్రస్థ భుక్తశిష్టత్తిలే ప్రసిద్ధమ్: ఇఙ్గు, 'ఆచార్య' శబ్దమిల్లామైయాలుమ్, తత్ప్రకరణమిల్లామైయాలుమ్, ఆచార్యవిషయమాకాదు.

"నను! నారాయణైకనిష్ఠస్య"౧ ఎన్గి, అ సామాన్యత్తుక్కు 'గురోరుచ్ఛిష్టం భుఞ్జీత" ౧ ఎన్గి, అ విశేషత్తిలే పర్యవసానమ్' ఎన్నిల్;

'గురోరుచ్ఛిష్టమ్' ఎన్గి, అ విధివేదాధ్యాపక విషయమాకైయాలే, వేదాధ్యాపకన్, నారాయణైకనిష్ఠనాయుమ్, తదితరనాయుమ్, ఇరుక్కక్కూడుమాకైయాలే, ఇన్ద 'గురు' శబ్దమ్, విశేష విషయమాక్కమాట్టాదు.

'నను! తథాపి। "రూవై మన్త్రవరం ప్రాదాత్ సంసారోచ్ఛేద సాధనమ్।

ప్రతీచ్ఛేద్గురువర్యస్య తస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్॥"౩ ఎన్ఱు, భరద్వాజసంహితోక్త గురువిశేషవిషయత్తిలే "నారాయణైకనిష్ఠస్య"౧ ఎన్గి, అ సామాన్యత్తుక్కు పర్యవసానమ్ ఉచితమ్' ఎన్నిల్;

బాధకమిన్ఱిక్కేయిరుక్క స్వతోసంకుచితమాన సామాన్యత్తుక్కు విశేషవిషయత్తిలే సంకోచమ్ అనుచితమ్:

'భాగస్యవహాయా:'౪ ఇత్యాది మన్త్రత్తిన్నుడైయ నిత్యాజ్ఞతా విరోధభయత్తాలేయిఱే 'పశు' శబ్దత్తుక్కు భాగవిషయతయా సంకోచముపగతమ్?:

'ఇప్పడియే ఇన్ద న్యాయవిషయఙ్గళిల్ ఎల్లావత్తిలుమ్ విరోధ ప్రసఙ్గత్తాలే సామాన్యశబ్దత్తుక్కు సంకోచమ్' ఎన్నుమిడమ్ తత్ర తత్రస్ఫుటమ్:

ఇఙ్గే ఆజ్ఞాదువిరోధమిల్లామైయాలే, సంకోచోపగమమ్ ఉచితమన్ఱు:

కించ, 'నారాయణైకనిష్ఠస్య'౧ ఎన్గి, అవిత్తు,

'నారాయణే ఏకస్మిన్ నిష్ఠానితరాంస్థితి:యస్యస:, తథోక్త:' ఎన్ఱు, భోగ్యాన్తరప్రసఙ్గత్తిల్ 'భవన్తి సర్వేప్రతికూలరూపా:'౫ ఎన్గి, అ పడియే ఉండియుమ్పడియాయ్,

ఏతద్దేహానుభావ్యమాన ప్రారబ్ధాంశత్తిల్ అభ్యుపగమముళ్ళ ఉత్తమాధికారివిషయమ్:

అ.—'రూవై మన్త్రవరమ్'౩ ఇత్యాదిభరద్వాజవచనమ్, దారసుతసంబన్ధ కీర్తనలిఙ్గత్తాలుమ్,

'ఇచ్ఛాప్రకృత్యనుగుణైరుపచారై:'౬ ఎన్ఱు, ఉపచారేచ్ఛానన్వయ కీర్తనలిఙ్గత్తాలుమ్,

మధ్యమాధికారివిషయమ్:

ఆకైయాల్, 'నారాయణైకనిష్ఠస్య'౧ ఎన్గి, అవిత్తుక్కు, 'రూవై మన్త్రవరమ్'౩ ఇత్యాద్యుక్తగురువిషయత్తిలే పర్యవసానమ్ కూడాదు:

'ననుచ! "నిర్మాల్యం భక్షయిత్వైవముచ్ఛిష్టమగురోరపి।
మాసంపయోవ్రతోభూత్వాజపన్ అష్టాక్షరంసదా॥
బ్రహ్మకూర్చేనతత:పీత్వా శుద్ధోభవతిమానవ:।"౭ ఎన్ఱు, గురువ్యతిరిక్త ఉచ్ఛిష్టభోజనత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తవిధిబలత్తాలే "నారాయణైకనిష్ఠస్య"౧ ఎన్గి, అవిత్తు, గురువిషయమాక క్కడవతు' ఎన్నిల్;

'అగురో:'౭ ఎన్గి, అవిడత్తిల్ 'గురు'౭ శబ్దమ్ ఆచార్యవాచకమాకిల్, 'పితురుచ్ఛిష్టం భోక్తవ్యమ్'౮ ఎన్ఱు, విహితమాన పితురుచ్ఛిష్ట భోజనత్తుక్కు నిషేధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

పితృవాచకమాకిల్, 'గురోరుచ్ఛిష్టం భుఞ్జీత'౯ ఎన్ఱు, విహితమాన గురూచ్ఛిష్ట భోజనత్తుక్కు నిషేధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

'ఉభయవాచకమ్' ఎన్నిల్, ఏకవచనమ్ అనుపపన్నమ్:

కథంచిత్ 'జాత్యేకత్వపరమ్' ఎన్నిల్, 'జ్యేష్ఠస్యచభ్రాతురుచ్ఛిష్టం భోక్తవ్యమ్'౧౦ ఎన్ఱు, విహితమాన జ్యేష్ఠభ్రాతురుచ్ఛిష్ట భోజనత్తుక్కు నిషేధమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:

"ఆకైయాల్, 'అగురో:'"౭ ఎన్గి, అవిడత్తిల్ "గురు"౭ శబ్దమ్ ఉచ్ఛిష్టభోజనత్తిల్ శాస్త్రాన్తరానుమత సర్వవిషయోపలక్షణమ్' ఎన్నవేణుమ్:

శాస్త్రాన్తరమ్తాన్ 'గురోరుచ్ఛిష్టం భుఞ్జీత'౯
'ప్రతీచ్ఛేద్గురువర్యస్య తస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్।

పితుర్ జ్యేష్ఠస్యచభ్రాతుర్ ఉచ్ఛిష్టం భోక్తవ్యమ్'౧౦ ఎన్గి, అవిపైయాకిఱాపోలే, 'నారాయణైకనిష్ఠస్య'౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి 'తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్'౧ ఎన్గి, అ విధివుమాకిఱదు:

తథాచ, 'అగురో:'౭ ఎన్ఱత్తు, 'భోజ్యోచ్ఛిష్టతయా తత్తచ్ఛాస్త్రానుమత వ్యతిరిక్తనుడైయ' ఎన్ఱపడి:

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥
౬॥ ౭॥ ౮॥
౯॥ ౧౦॥

శుద్ధా(ః) భవేయుస్తేప్యత్ర తత్-ప్రసాదస్వీకృతేఃపరమ్। జన్మాదిజాతోత్కృష్టానామిమేర్యా(ః) ఈశవత్తథా॥ జ్ఞానదానాదానయోగా (ః)భవేయురపి

వ్యా॰—తజ్జళ్-ప్రసాద స్వీకారత్తాల్ పరిశుద్ధరాప్పడియాన ఉత్కర్షముడైయార్”౧ ఎన్నుమ్,

అ.—‘అగురోరపి’౨ ఎన్గిఱ ‘అపి’౩ శబ్దమ్, అనుక్తసముచ్చయమాయ్, శాస్త్రానుమతపితృజ్యేష్ఠభ్రాతృవ్యతిరిక్తరై సముచ్చయిక్కిఱ శాక్తిలుమ్, ‘నారాయణైకనిష్ఠస్య’౩ ఎన్ఱు, శాస్త్రానుమతనాన నారాయణైకనిష్ఠవ్యతిరిక్తనైయుమ్ సముచ్చయిక్కుమ్:

“సహివిద్యాత సంజనయతి”౪ ఎన్ఱు, ఆచార్యనైయుమ్ పితావాక వివక్షిత్తు, ‘జ్యేష్ఠభ్రాతా పితృసమః’౫ ఎన్ఱు, పితృసమనాన జ్యేష్ఠభ్రాతావైయుమ్, విద్యాతోజనకనాన ఆచార్యనైయుమ్, యోనితోజనకనానపితావైయుమ్, గురుసదృశత్వేనక్రోడీకరిత్తు, “గురు”౬ శబ్దకళ్లక్కిఱతు’ ఎన్నిలుమ్, న్యాయసామ్యాత్ ‘ఆచార్యవత్ సన్తో ద్రష్టవ్యాః’౭ ఎన్ఱు, శొల్లప్పట్ట నారాయణైకనిష్ఠనైయుమ్, క్రోడీకరిక్కుమ్:

ఆకైయాలే, తత్-సంకోచకమాక మాట్టాతు:

‘యచోపకుర్వతే జ్ఞానం కిమప్యచ్యుతసంశ్రయమ్।

హీనోచ్ఛిష్టాశనం కార్యావృత్తిస్తేష్వపి గౌరవాత్॥’ ౭ ఎన్గిఱ విత్తువుమ్,

‘దూతావైమన్త్రవరం ప్రాదాత్’౮ ఇత్యాదిపూర్వశ్లోకోక్తగురువర్యాపేక్షయా అనుకల్పభూత అధికారివిషయమాకైయాలే, ముఖ్యకల్పభూత గుర్వపేక్షయాప్యుత్తమాధికారిభూత నారాయణైకనిష్ఠవిషయమాక మాట్టాతు:

‘గురోశ్చపత్నీపుత్రాదిష్వన్యేష్వప్యమలాత్మసు।

కుర్యాదాచార్యవద్ వృత్తింతత్రతత్రవ్యవస్థయా॥’౯ ఎన్గిఱ, అవిత్తువుమ్, ‘తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్’౩ ‘ఉచ్ఛిష్టాశనవర్జమ్’౧౦ ఇత్యాది శాస్త్రాన్తరోక్తవ్యవస్థానాపేక్షమాకైయాలే అవిరుద్ధముత్తు.

ఇప్పడి ‘ఉచ్ఛిష్టమగురోరపి’౨ ఎన్గిఱ, అవిత్తు, ‘తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్’౩ పోనకమ్ శేషశేడమ్’౧ ఇత్యాది స్వారస్యసంకోచకమాకమాట్టాతాకైయాలే, ఇఙ్గే భోజనపాత్రస్థభుక్తశేషమే వచనస్వారస్యసిద్ధమ్’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తజ్జళ్-ప్రసాదస్వీకారత్తాలే) ఇత్యాది.

వ్యా॰—(4) “జన్మవృత్తాదిక్కళాల్ కుఱైయనిన్ఱే, ఇన్దజ్ఞానముడైయవర్కళ్, ఇన్దజ్ఞానఃధురగాంతు, జన్మవృత్తాదిక్కళాల్ ఉయర్న్దవర్కళుక్కు సర్వేశ్వరనో పాడిప్పూజ్యరాయ్, జ్ఞాన-దానప్రతిగ్రహఙ్గళుక్కు అర్హరావర్” * ఎన్నుమ్,

(5) “జన్మవృత్తాదిక్కళుక్కు మేలే జ్ఞానాధికరుమాన

అ.—“విష్ణోః ప్రసాదం తులసీం తీర్థం వాపిద్విజోత్తమః।

ఉపవాసదినేచైవ ప్రాశ్నీయాదవిచారయణ॥’ ౧౧ ఎన్ఱు “ప్రసాద” ౧౧ శబ్దమ్ భోజనపాత్రస్థ భుక్తశేషవాచకమాకక్కాణ్కైయాలే, (ప్రసాద) శబ్దత్తాలే వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణిత్తు.

“పఴుదిలా” ఇత్యాద్యర్థమ్, (జన్మవృత్తాదిక్కళాల్) ఇత్యాది.

“ఎమ్మడియార్కళ్” * ఎన్గిఱ, అవిత్తు ప్రాకరణికమాన మేమ్బొరుళిల్ శొన్నజ్ఞానవత్-పరమ్:

‘మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్’౧౨ ఇత్యాదివచనత్తిలే ‘మమానుస్మరణం నిత్యమ్’౧౨ ఎన్ఱు, వర్తమాననిర్దేశయుక్తద్వయగత పూర్వఖణ్డార్థముమ్,

‘స్వయమభ్యర్చనం... పూజాయాంచానుమోదనమ్’౧౨ ఎన్ఱు, ఉత్తరఖణ్డార్థముమ్,

‘మద్భక్తజనవాత్సల్యమ్’౧౨ ఇత్యాద్యవశిష్టఙ్గళాలే ద్వయగత ఉత్తమసూచితాధికారి-స్వభావవిశేషఙ్గళుమ్, శొల్లుకైయాలే,

ఇతువుమ్ మేమ్బొరుళిల్ శొన్న ద్వయోక్తజ్ఞానవద్ విషయమ్’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇన్దజ్ఞానముడైయవర్కళ్) ఇత్యాది.

శిష్టమ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

“అమరవోరఙ్గమ్”౧౩ ఇత్యాద్యర్థమ్, (జన్మవృత్త) ఇత్యాది.

“శాతియన్దణర్”౧౩ ఎన్బ, అవిడైప్పత్తు (జన్మ) ఇతి.

“తమర్కళిల్ తలైవరాయ”౧౩ ఎన్గిఱ, అవిడైప్పత్తు (వృత్తాది) ఇతి.

“అఙ్గమ్ ఆఱుమ్ వేదమ్...నాన్గుమ్ ఓత్తి”౧౩ ఎన్గిఱ, అవిడైప్పత్తు (జ్ఞానాధికరుమాన) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౬౭౩, ౪వ నోట్టు. ౨।
౩॥ ౪॥ ౫।
౬॥ ౭॥ ౮।
౯॥ ౧౦॥

౧౧॥ * తిరుమాలై, ౪౨.
౧౨॥ ౧౩॥ తిరుమాలై, ౪౩.

మైర్భిశర్ష్యోత్రమస్యేతతేషాంత్వాలతాభవేత్ః 'ప్రతిపాదితమేతద్ధిసర్వంసంపద్యతే ధ్రువమ్॥' ఇత్యత్రపత్యూహాణాంతదుదాహరణమర్థాంతిః—

వ్యా·—వర్కళ్, జన్మవృత్తాదివైలక్షణ్యమిన్ద్రి, కేట ఇద్దజ్ఞానముడైయరానవర్కళై భగవత్-ప్రభావత్తాల్ వన్ద వైలక్షణ్యత్తై బుద్ధిపణ్ణాతే, కర్మనిబన్ధనమాన జన్మాద్యప కర్షత్తైయే బుద్ధిపణ్ణి త్యాజ్యనినైత్తార్కళాకిల్, అన్దక్షణ త్తిలే అవర్కళ్ కర్మచణ్డాళరావర్"౧ ఎన్నుమ్,

(౬) "ఇప్పడి ప్రతిపాదిత్త అర్థజ్గళ్ సంభవిక్కుమ్' ఎన్నుమిడమ్ బ్రహ్మాదికళుక్కుమ్ దుర్లభమాన పేఱ్ఱై తిర్యగ్జాతియిలే

అ.—జన్మాదికళాల్ విశేషియాతే కేవలమ "సుమర్కళై'౧ ఎన్ఱ్, అవిత్తైప్పఱ్ఱ (జన్మవృత్తాదివైలక్షణ్యమిన్ద్రి, కేట) ఇత్యాది.

"సుమర్కళ్'౧ ఎన్ఱ్, అవిత్తు, ప్రకృతమానమేన్మ్బరుళిల్ శాన్త జ్ఞానవత్-పరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇద్దజ్ఞానముడైయవర్కళై) ఇతి

"పత్తిప్పరాకిల్"౧ ఎన్ఱ్, అవిత్తుక్కు అర్థమ, (భగవత్, ఇత్యాది "నాడిప్పత్తోరళవిలాజ్గు"౧ ఎన్ఱ్, అవిత్తైప్పఱ్ఱ (అన్దక్షణత్తిలే) ఎన్నత్తు.

"అవర్కళ్ శామ్పుత్తియర్"౧ ఎన్ఱ్, అవిత్తైప్పఱ్ఱ (కర్మ శణ్డాలర్) ఇత్యాది.

"పులైయర్'౧=చణ్డాలర్.

సామర్థ్యాత్ కర్మచణ్డాలత్వమ్.

ఇప్పడి "అడిమైయిల్"౨ ఇత్యాదియాన ఐన్దు పాట్టుక్కళాలే జన్మాద్యుత్కర్షాపకర్షజ్గళ్ భగవల్లాభాలాభ ప్రయోజకజ్గళన్ఱు, పిన్నై భగవజ్జ్ఞాన విశేషతదభావజ్గళే తత్ప్రయోజకజ్గళ్" ఎన్ఱు, శొల్లి మేలిల్ పాట్టిలే బ్రహ్మాదికళుక్కుమ్ దుర్లభత్వత్తైయుమ, గజేన్ద్రా) తత్వానుక్కు సులభస్థానత్తైయుమ్, శొన్నవిత్తు పూర్వోక్త అర్థజ్గళిల్ ఉపపత్తిప్రదర్శనపరమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే "పెణ్ణులామ్ శడై యినానుమ్"౩ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడి ప్రతి పాదిత్త) ఇత్యాదినా.

(బ్రహ్మాదికళుక్కుమ్) ఎన్ఱ్, అ (ఆది) శబ్దమ్, రుద్రపరమ్.

"అన్నైక్కుమ్, అరుమైయాన"౩ ఎన్ఱ్, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (తిర్యగ్ జాతియిలే) ఇత్యాది.

మూ.—విశదవాక్శిఖామణులామ్,

వ్యా·—పెఱవాన్గోరువన్ పెఱ్ఱపిన్పు శొల్లవేణు మో?"౩ ఎన్నుమ్, అరుళిచ్చెయ్త అడిపాట్టుక్కళిలుమ్. (విశదవాక్శిఖామణులామ్) ఎన్నత్తు, "సంశయ విపర్యయమఱ్ఱ శిఖామణికళిలామ్" ఎన్నపడి.

౨౨౭.—"ఇప్పడి ఇతిహాసాదికళిలే భాగవత వైభవమ్ శొల్లప్పట్టతైయాకిలుమ్,

'నశూద్రా(ః)భగవద్భక్తా(ః)విప్రా(ః)భాగవతాస్స్మృతాః॥
సర్వవర్ణేషు తే శూద్రా యేహ్యభక్తా జనార్దనే॥' *

అ.—ఇత్తాల్ "కీళ్ అజ్గు పాట్టిల్ నికృష్టమాకచ్చొన్నవర్ కళ్-పక్కల్ కణ్డ శాస్త్రవశ్యత్వయోగ్య మనుష్యత్వముమిల్లాతవర్" ఎన్నత్తు?

(శ్రీతొణ్డరడిప్పొడియాళ్వార్) (అరుళిచ్చెయ్త)ఎన్ఱు, అన్వయమ్

సంశయశ్చ+విపర్యయశ్చ=(సంశయవిపర్యయమ్): సమాహారేద్వన్ద్వః

(విపర్యయః)=అన్యథాజ్ఞానమ్.

"ఇవైయఱ్ఱుమ్పడియాక" ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్ "భాగవతశూద్రేషు శూద్రత్వావగమపూర్వకమ్ బ్రాహ్మ ణోత్కృష్టత్వాదిరూపప్రభావస్య త్వైశ్చిదుక్తేః, తదవగాహిజ్ఞానస్య (1) తదభావవతి తత్ప్రకారకత్వరూప భ్రమత్వసిద్ధేః, (2) అధిక్యావగాహిత్వ సిద్ధేశ్చ, తన్నివర్తనమ్ ఉచితమేవ' ఇతి గురుత్వేనవరణీయత్వ-తీర్థపాదీ యత్వ-సుపావనోచ్ఛిష్టత్వాదిరూప ప్రభావానాం జాతితోవ్యవస్థాపి తత్వాత్, ప్రథమతి జాతివిషయవ్యామోహం నివర్తయతి"౪ ఇత్యాది సారప్రకాశికోక్తిమూల భ్రమనివృత్తియుమ్, ప్రభావవ్యవస్థా మూలక భ్రమనివృత్తియుమ్, సూచితై.

న్యాయానుగృహీతవచన స్వారస్యానుగుణమాక, (1) గురుత్వేనవరణీ యత్వాది ప్రభావజ్గళుమ్, (2) శూద్రత్వాది నివృత్తియుమ్, స్థాపితజ్గళిదే?,

"ఉక్తదిశైవ, సర్వం స్ఫుటతరమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు

౨౨౮.—ఇత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఇతిహాసాదికళిలే) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౬౭౫, ౧౩మ్ నోట్టు. ౨॥ పు. ౬౭౩, ౧మ్ నోట్టు. ౩॥ తిరుమాలై, ౪౪.

3-10-1901.

౪॥ ౫॥

తత్ర గాధితనోర్యద్వ్రాహ్మణ్యవాసపరాంగతిః ”: ఇతి తత్ర పూర్వోక్తస్మృతిస్తరాత్ ప్రత్యాహవయత్ ॥ నికృష్టకులజోత్పత్తిరేవ (హి) ఉత్కృష్టవాన్

సూ.—౨౨౭. క్షత్రియస్యాన విశ్వామిత్రస్య బ్రహ్మర్షిత్వానావ.

వ్యా.—ఎన్నుత్, శూద్ర విప్రత్వాదికళ్ అర్థవాదమాత్రమైయల్లను, అపకృష్టజన్మావాసవరు అన్దశరీరమ్ తన్నిల్ ఉత్కృష్ట వాక్యాదులుమో?” ఎన్నః

“కూడుమ్” ఎన్ను విడత్తుకు ఉదాహరణతయా అనుకిచ్చామక్కితాన్, (క్షత్రియస్యాన) ఎన్ను తుడజ్కి.

అర్థావత్తు:—

“క్షత్రియకులోద్భవనాన విశ్వామిత్రస్య, తజ్జన్మ త్తిలే తానవణ్ణిన తపోవిశేషమాధియాక

అ.—(విప్రత్వాదికళ్) ఎన్నిల (అది) శబ్దమ్, యథత్వపరమ్:

ఇత్తాల్, ఉత్కృష్టకులజానువర్తనీయతా ప్రయోజక అత్యన్తోత్కర్షమ్ అభిప్రేతమ్.

(అర్థవాదమ్) ఎన్ననుు, “ప్రరోచనార్థమ్ అరోపితగుణమ్” ఎన్నపడి.

(అర్థవాద) శబ్దమ్ ఇక్కేతత్ప్రతిపాద్యపరమ్.

[క్షత్రియస్యాన] ఎన్నిల అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (క్షత్రియకుల) ఇత్యాది.

(కులమ్,—జిత్యాదశ ప్రమణ్డః

తదుద్భవత్వమావత్తు, క్షత్రియాత్ క్షత్రియాణ్యామ్ ఉత్పన్నత్వమ్:

ఇత్తాల్, ఈదృశ సన్తాన విశేష ప్రసూతత్వాభివ్యఙ్గ్య అదృష్ట విశేషాత్మక క్షత్రియత్వయుక్తత్వమ్ అభిప్రేతమ్.

జన్మాన్తరవ్యావృత్త్యర్థమాక (తజ్జన్మని తే) ఎన్ననుు.

చరువ్యత్యాసవ్యావృత్త్యర్థమ్, (తపోవిశేష) ఇత్యాది.

తథాహి:—

“శృణు కౌన్తేయ! రామస్య మయా యథావత్ప్రశ్రుతమ్।

మహర్షీణాం కథయతాం కారణం తస్య జన్మని॥”౧ ఇత్యారభ్య

‘గాధిః స్వసుతామ్ ఋచీకాయ ప్రాదాత్’౨ ఇత్యుక్త్వా,

అ.—‘భార్గవః కులపుఙ్గవః, పుత్రార్థే శ్రపయామాస చరుమ్’౩ ఇతి చోక్త్వా,

‘ఆహూయ చాహ తాం భార్యాం ఋచీకో భార్గవస్తదా।

ఉపయోజ్యశ్చరురయం త్వయా మాత్రా చ తే శుభే॥

తస్యాం జనిష్యతే పుత్త్రో దీప్తిమాన్ క్షత్రియర్షభః।

అజయ్యః క్షత్రియైర్లోకే క్షత్రియర్షభసూదనః॥

తవాపి పుత్రం కల్యాణి! ధృతిమన్తం తపోన్వితమ్।

శమాత్మకం ద్విజశ్రేష్ఠం చరురేష విధాస్యతి॥ ఇతి చోక్త్వా,

‘చరుద్వయం గృహీత్వా తు రాజన్! సత్యవతీ తదా।

భర్త్రా దత్తం ప్రసన్నేన మాత్రే తత్సర్వమావేదయత్॥

మాతా తు తస్యాః కౌన్తేయ! దుహిత్రే స్వం చరుం దదౌ॥

తస్యాశ్చరుమథాజ్ఞాతమాత్మసంస్థం చకార హ।

అబ్రవీత్ రాజశార్దూల! స భార్యాం వరవర్ణినీమ్॥

మాత్రాసి వ్యంసితా భద్రే! చరువ్యత్యాసహేతునా।

తస్మాజ్జనిష్యతే పుత్రః క్రూరకర్మా మహాబలః॥

జనయిష్యతి మాతా తే బ్రహ్మభూతం తపోధనమ్।

విశ్వం హి బ్రహ్మ తపసా మయా తత్ర సమర్పితమ్॥’౪ ఇత్యాదియిల్ శ్లోకంగళిల్ విశ్వామిత్రనుక్కు చరువ్యత్యాసత్తాలే బ్రాహ్మణ్యమ్ తపస్సుక్కు మున్నెయిరున్దతు” ఎన్నవాక్తాత్తు;—

“తపోమూలకవసిష్ఠవాక్యత్తాలే బ్రాహ్మణ్యమ్ మత్యవనదు” ఎన్ను, శ్రీరామాయణత్తిల్ చొల్లప్పట్టయాలుమ్,

ఇతిహాసత్తుక్కు పురాణాపేక్షయా ప్రాబల్యత్తుమ్, శ్రీరామాయణత్తుక్కు ఇతిహాసాన్తరాపేక్షయా ప్రాబల్యముమ్, సంప్రతిపన్నమాకైయాలుమ్, శ్రీరామాయణవిరుద్ధ భారతవచనత్తుక్కు అన్యథానయనమ్ యుచితమ్?;

కించ:—

చరుకృతిక్కు[1], పుత్రిరమ్[2], అద్గత ప్రకృష్టకవయమశార్త్యే విద్యాత్మకమ్ ఉద్దేశ్యమల్లతు,

బ్రాహ్మణాదికళుక్కు బ్రాహ్మణ్యాదికళిలే ఉత్పత్తిమాత్రోపాధికణ్గళాన బ్రాహ్మణత్వాదికళ్ మనుష్యత్వాదికణ్గళైప్పోలే అర్థసమాజ గ్రన్థకళ్ కొయ్యతే, ఉద్దేశ్యకోటిప్రవిష్టతగ్తత్తిక్క;

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

ఉత్పన్నః క్షత్రియకులే విశ్వామిత్రః ప్రతాపవాన్। తపోవిశేషమాలంబ్య నైష్ఠికః సకలత్రధా॥ క్షత్రియత్వం విహాయాశు బ్రాహ్మణత్వమవాప్తవాన్॥

అ.—అన్ఱైయాలే, యదుష్ట్రేశ్న చరుక్కళ్, అత్తైయే అన్ఱదరుమాన్దత్తు ప్రయోజిప్పిక్కుమల్లత్తు, అనుద్దిష్టజ్ఞాన బ్రాహ్మణత్వ-క్షత్రియత్వజ్ఞై ప్రయోజిపిక్కమాట్టాదాన్ఱైయాలే, చరువ్యత్యాసమ్ బ్రాహ్మణ్యహేతువన్ఱు;

కించ:—

ఇప్పడినాన్యాయసిద్ధమాన అర్థమ్, వచనస్వారస్యసిద్ధమ్;—

"ఎజ్ఞనే?" ఎన్నిల్; పురాణరత్నత్తిలే,

"అథవనాధాగత్యసత్యవతీమృషిరపశ్యత్, ఆహచైనామ్,

'అతిపాపే! కిమిదమకార్యం భవత్యాకృతమ్? అతిరౌద్రం తేనవపురాలక్ష్యతే, నూనంత్వయాత్వన్మాతృ సంయుక్తశ్చరురుపభుక్తః, సయుక్తమేతత్, తత్రహరౌ సకలవీర్య శౌర్యబలసంపదారోపితా, త్వదీయచరావపి అఖిలశాన్తిజ్ఞానతితిక్షాది బ్రాహ్మణగుణసంపత్, తద్విపరీతంకుర్వత్యాస్తవ అతిరౌద్రాస్త్రధారణపాలననిష్ఠః క్షత్రియాచారః పుత్రోభవిష్యతి, తస్యాశ్చ ఉపశమరుచిర్బ్రాహ్మణాచారః' ఇతి"[1] ఎన్ఱు, చరుక్కళుక్కు శౌర్యాదిగుణాతిశయ ప్రయోజకత్వమ్ శొల్లిత్తిత్తనైయల్లత్తు, బ్రాహ్మణత్వాది జాతిప్రయోజకత్వమ్ శొల్లిత్తిల్లై;

"వీర్యశౌర్యబలసంపదారోపితా" ఎన్ఱుమ్,

"బ్రాహ్మణగుణసంపత్" ఎన్ఱుమిఱే శొల్లిఱ్ఱు!;

"క్షత్రియత్వమ్ ఆరోపితమ్, బ్రాహ్మణత్వమ్ ఆరోపితమ్" ఎన్ఱు, శొల్లిత్తిల్లైయే?.

"క్షత్రియాచారః పుత్రోభవిష్యతి, బ్రాహ్మణాచారః పుత్రః" ఎన్ఱు, శొల్లిత్తిత్తనైయల్లత్తు, "క్షత్రియః పుత్రోభవిష్యతి, బ్రాహ్మణః పుత్రః" ఎన్ఱు, శొల్లిత్తిల్లైయే?

"తస్మాజ్జనిష్యతేపుత్రః క్రూరకర్మామహాబలః।

జనయిష్యతి మాతాతే బ్రహ్మభూతం తపోధనమ్॥"[2] ఎన్ఱు, "క్రూరకర్మా" ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱల్లత్తు, "క్షత్రియః" ఎన్ఱు శొల్లిత్తిల్లై;

"బ్రహ్మభూతమ్" ఎన్ఱత్తు, "బ్రాహ్మణసదృశమ్" ఎన్ఱపడి.

"పితృభూతోమాతృభూతః"[3] ఎన్నుమాప్పోలే, "భూత" శబ్దమ్ సదృశవాచి;

"భూతంక్ష్మాదౌ ప్రాప్తే యథార్థాతీతయోరపి"[4] ఎన్ఱు కడవతిఱే?.

అ.—"విశ్వంహి బ్రహ్మతపసా మయా తత్రసమర్పితమ్"[5] ఎన్ఱు, "విశ్వ" శబ్దస్వారస్యత్తాలుమ్,

"బ్రాహ్మణగుణసంపత్" ఎన్ఱ ప్రకరణాన్తరస్థ ("గుణ") శబ్దస్వారస్యత్తాలుమ్,

"బ్రహ్మ" శబ్దమ్ తద్-గుణలక్షకమల్లత్తు, జాతిలక్షకమన్ఱు;

ఇప్పడి న్యాయానుగుణశబ్దస్వారస్య వశాల్లోపదన్ఱైయిల్ చరువ్యత్యాసమ్ బ్రాహ్మణత్వాదిజాతిప్రయోజకమన్ఱైయాలే, శ్రీరామాయణత్తోడు ఇవర్గళుక్కు విరోధమ్ తాన్ ముత్తవిల్లై;

కించ "విశ్వామిత్రనుక్కు చరువ్యత్యాసత్తాలే బ్రాహ్మణ్యమ్ వన్దతు" ఎన్నిల్;

అవనుక్కు క్షత్రియకల్పత్తాలే పూర్వమ్ పణ్ణిన ఉపనయన వివాహాదిగళ్ శాస్త్రార్థగళన్ఱిక్కే పొయ్త్తియ ప్రసక్తికుమ్;

కించ ఇన్దచరువ్యత్యాసత్తాలే పరశురామనుక్కు క్షత్రియత్వమున్ వరున్ఱైయాలే, బ్రాహ్మణ్యమిన్ఱిక్కే పొయ్త్తియుమ్;

బ్రాహ్మణకల్పత్తాలే ఉపనయనాదికళుమ్ శాస్త్రార్థమన్ఱిక్కే పొయ్త్తియుమ్;

"రామ! రామ! మహాభాగ! భవాన్ పాపమకారిషీత్।

అవధీన్నరదేవం యత్ సర్వదేవమయంవృథా॥

వయంహి బ్రాహ్మణాస్తాత! క్షమయాఖ్యాణతాంగతాః॥"[6] ఎన్ఱు తుడజ్జి,

"తీర్థసంసేవయాచాంహ భోజసంగోచ్యుతచేతనః"[7](?) ఎన్ఱు, జమదగ్నివచనసిద్ధ బ్రాహ్మణ్యాదికళ్ విరోధికుమాన్ఱైయాలే, చరువ్యత్యాసమ్ విశ్వామిత్రనుక్కు బ్రాహ్మణ్యనిదానమాకమాట్టాత్తు;

ఇన్ఱైయెల్లామ్ తిరుపుళ్ళమ్బత్తి "స్వవచనేనక్షత్రియం విశ్వామిత్రం బ్రాహ్మణీకృతవతః"[8] ఎన్ఱు, శ్రీసహస్రనామ భాష్యత్తిలే భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తత్తు.

ప్రమాణసైమమ్యత్తిల్ ప్రతిబన్ధకుమ్ అవకాశమిల్లాదైయాలే, సాత్త్వికశాస్త్రజాత్యాగమాపాయన్గళుక్కు తామసశాస్త్రజాత్యుద్ధారమ్ ప్రతిబన్ధియాదాత్తు.

౧॥ విష్ణుపురాణే-౪-౭, ౨౪-౨. ౨॥ పు. ౬౯౧, ౪వ నొట్టు ౩॥. ౪॥—"యుక్తేక్ష్మాదావృతేభూతం ప్రాణ్యతీతేసమేత్రిషు" ఇత్యమరః.

౫॥ ౬॥ ౭॥ సహస్రనామభాష్యే

వ్యా:—వసిష్ఠవాక్యత్తాలే క్షత్త్రియత్వమ్పిశాన్ఱ్టాగ్రవడి బ్రహ్మర్షియామ్పిట్టానితే।.

ఆకైయాలే, అత్యన్తాపకృష్టకులోద్భవరానాలుమ్, అన్త శరీరత్తిలేయే అనవధికశక్తిక భగవత్-సంబన్ధరూప సంస్కారవిశేషత్తాలే అత్యన్తోత్కృష్టకులజానువర్తనీయ రాబ్బడి ఉత్కృష్టతమరాక్కుడైయిల్లై” ఎన్నై.

అ.—జాతి అదృష్టరూపమైయాకైయాలే హేతువిశేషత్తాలే అగమాపాయఙ్గళ్ ఉపపన్నమ్:

“దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః”౧ “విప్రాన్ స్మృతాః”౨ ఇత్యాది [౧౦ శాస్త్రీకశాస్త్రవచన స్వారస్యసిద్ధమాకైయాలే, విశ్వామిత్రోదాహరణమ్ వచనవిరుద్ధమన్ఱు.

“ఇత్తాల్, ‘‘‘చరువ్యత్యాసాదికళాన్న శిలవిశేషనిబానఙ్గళాలే విశ్వామిత్రాదికళుక్కైయనిలై వేఱు శిలర్క్కుమాగాదు”౩ ఎన్నై. వచనవిరుద్ధమ్’ ఎన్నుమతువుమ్ అనుచితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వసిష్ఠవాక్యత్తాలే) ఇత్యాది.

దార్ష్టాన్తికమ్, (ఆకైయాల్) ఇత్యాది.

“శ్రుతేస్తుశబ్దమూలత్వాత్”,౪ “ఆత్మని చైవం విచిత్రాశ్చహి”౫ ఎన్ఱ, అసూత్రార్థత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనవధికశక్తి) ఇత్యాది. [౨౦

(సంబన్ధమ్)—శాస్త్రోపన్నజ్ఞానభక్త్యాదిరూపసంబన్ధమ్.

(సంస్కారమ్,—ఉత్కృష్టకులజానువర్తనరూప కార్యాన్తర యోగ్యతాకరణమ్.

(అత్యన్త) ఇత్యాదియాల్ బ్రాహ్మణాది కులమ్ అభిప్రేతమ్.

శ్లాఘ్యతామాత్రవ్యావృత్త్యర్థమ్, (అనువర్తనీయరాబ్బడి) ఎన్ఱతు, అనువర్తనమ్, ప్రణామతీర్థ-ప్రసాద-స్వీకారాదిరూపమ్

(ఉత్కృష్టతమర్) ఇత్యాదియాలే. “సవిప్రేన్ద్రః”,౬ “విప్రాపిచహి”౭ ఇత్యాదికళ్ ఉక్కుర్దాతిశయత్తుక్కళ్ళిల్లతు, విప్రత్వాది ప్రాప్తిపరఙ్గళన్ఱు” ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఇత్తాల్ “జాత్యన్తరప్రతిబన్ధక్కు ప్రసఙ్గమియిల్లై” ఎన్ఱుపడి. [౩౦

“‘‘వర్ణాలమపివృత్తస్థం తందేవాబ్రాహ్మణంవిదుః’’౮ ఎన్ఱు, శొన్న ‘బ్రాహ్మణత్వమపోలే’ ఎన్నైయుమ్,

వ్యా.—అల్పశక్తికవసిష్ఠవాక్యమ్ శెయ్దపడిక్కాల్ సర్వశక్తి [౯] సంబన్ధవిశేషమ్ ఎశెయ్యాతో

౨౨౮. ఇతిహాసాదిప్రమాణముఖత్తాలే భాగవత [X వైభవత్తై దర్శిప్పిక్కార్ కీర్;

అ.—‘దగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః’౧ ‘ప్రణమేద్దణ్డవద్భూమౌ’ ఇత్యాది ప్రబలప్రమాణవిరహానైనవ్యు వరాహతమ్” ఎన్ఱు, కరుత్తు.

“[క్షత్త్రియవాన విశ్వామిత్ర్] ఇత్యాదిమగాలవాక్యమ్, ‘సర్వాన్ననుమతిశ్చప్రాణాత్యయేతద్దర్శనాత్’౧౦ ఎన్ఱ, అసూత్రమ్[౧౦ పోలేశక్తితారతమ్యమూలకమైయుతిక న్యాయాభిప్రాయకమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అల్పశక్తిక) ఇత్యాది.

“ఆకైయాలే, “విప్రాభాగవతాస్స్మృతాః’౨ ఇత్యాదికళ్ అర్థవాదపరఙ్గళిత్తు, తత్త్వపరఙ్గళ్’ ఎన్ఱు, కరుత్తు” ఎన్ఱుపడి.

౨౨౯ ఉత్తరవాక్యావతారికై,(ఇతిహాసప్రమాణ)ఇత్యాది [౧౫

“‘నశూద్రాభగవద్భక్తాః,’’౩ “సువిషద్భక్తిదీప్తాగ్నిదగ్ధదుర్జాతికిల్బిషః’’౧ ఎన్ఱు, భాగవతర్కళుక్కు శూద్రత్వాదినివృత్తియుమ్,

“బ్రాహ్మేముహూర్తే ఉత్థాయభగవన్నామకీర్తనమ్।

ఆచార్యకీర్తనం కుర్యాద్గచ్ఛేద్బాహ్యం దిశోద్విజః॥”౧౧ ఎన్ఱు, తుదక్కి, ద్విజాతి భాగవతర్కళుక్కు ఆచారత్తైచ్చొల్లి, [౨౦

‘స్త్రీశూద్రాణాం విధింవక్ష్యేసమ్యక్ ప్రణవవర్జితమ్’౧౨ ఎన్ఱు, శూద్రభాగవతర్కళుక్కు ఆచారమ్ శొల్లుకైయాలే, శూద్రత్వాది నివృత్తియుమ్, శాస్త్రఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే, స్మృతిద్వైధత్తిల్ ‘తస్యతాగః, తస్యపరిగ్రహః’’ ఎన్ఱు, సంశయమ్పిఱక్కిల్,

‘యత్రశాస్త్రగతిర్భిన్నా సర్వకర్మసుభారత!। [౨౫

ఉదితేఽనుదితేచైవ హోమభేదోయథాభవేత్॥

తస్మాత్ కులక్రమాయాతమాచారంత్వాచరేద్బుధః।

స గరీయాన్మహాబాహో! సర్వశాస్త్రోదితాదపి॥’’ ౧౩

దే॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ బ్రహ్మసూ. అ. ౨, పా. ౧, అధి ౨౭, శ్రీభా. పు ౫౧౪.
౫॥ పూర్వవత్. అధి-౨౮. ౬॥
౭॥ ౮॥

౯॥ ౧౦॥ బ్రహ్మసూ. అ-౩, పా. ౪, అధి-౨౮, శ్రీభా. పు. ౭౧౯ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

నవనిష్ఠస్యవచనాద్" ఇతిచేదత్రగద్యతే:—నైతచ్చాదణీయంస్యాత్ అస్యత్రయదుదీరితమ్॥ తథేవాదరణీయంయద్ రామాయణసమీరితమ్||;

వ్యా.—శిష్టర్కళుడైయ ఆచారముఖత్తాలుమ్ భాగవతవైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్.—

“ధర్మజ్ఞసమయప్రమాణం వేదాశ్చ” *

అ.—ఎన్ఱు, అఫఱియే, శిష్టాచారమ్ అన్యతరత్యాగోపాదాన వ్యవస్థాపకమాగైయాలే శిష్టాచారోపష్టబ్ధఙ్గళాన 'నశూద్రాః'౧ ఇత్యాది శాస్త్రఙ్గళ్ ఉపాదేయఙ్గళ్ ;

తథనురోధేన ‘బ్రాహ్మణాయహూత్రే’౨ ఇత్యాదికళుక్కు లోకసంగ్రహార్థమ్ భూతపూర్వగత్యాశ్రయణత్తాలే, తత్తదాచారనియమపరత్వేనవాతల్, కాష్ఠావన్న జ్ఞానక్తినై రాగాదివిశల శూద్రభాగవతవిషయత్వేనవాతల్, నయనమ్ ఉచితమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఇతిహాసపురాణాన్తరమ్ శిష్టాచారోపాదానమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిహాసాదిప్రమాణముఖత్తాలే భాగవతవైభవత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీళ్; శిష్టర్కళుడైయ ఆచారముఖత్తాలుమ్ భాగవతవైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్) ఎన్ఱు.

“ధర్మజ్ఞాధగతోస్తు వేదస్యపరిబృంహణః

తేశిష్టాః బ్రాహ్మణా(ః) జ్ఞేయాః శ్రుతిప్రత్యక్షహేతవః”౩ ఎన్ఱు, శిష్టర్కళ్ శొల్లప్పడువ.

“శాస్త్రీయతయా ప్రథమోదాహృతఙ్గళాన ప్రామాణ్య ప్రకరణత్తైయుడైయ శిష్టాచారత్తుక్కు శాస్త్రిద్వైతత్తిల్ అన్యతరవ్యవస్థాపకత్వమ్ ఉపపన్నన్యాయసిద్ధమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ధర్మజ్ఞసమయ) ఇత్యాది.

(సమయః)—ఆచారః;

ఇతాల్ “[ఇత్యర్థమ్ ఇతిహాసపురాణఙ్గళిలుమ్] ఇత్యాదికళోడే [క్షత్రియస్య] ఇత్యాదిగ్రన్థఙ్గళుక్కు ఏకకార్యకారిత్వసఙ్గతియాతల్, ఉపజీవ్యోపజీవకభావసఙ్గతియాతల్, వివక్షితై” ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఇప్పడిచ్చేటకాసఙ్గతిత్తై యరుళిచ్చెయ్తు, శ్రీరామాయణోక్తార్థోదాహరణరూపత్వాల్ అనన్తరవాక్యసఙ్గతియుమ్,

ఆచారప్రసఙ్గాత్ “శిష్టప్రయోగభూత-ఆచారవిప్రతిపత్తౌ”౪ ఎన్ఱు, అప్పడియే శబ్దప్రయోగత్తుక్కు ఆచారతాదర్థ్యమైయుమ్,

మూ.—౨౨. విభీషణనై, రావణన్, “కులపాంసనమ్” ఎన్ఱాన్;

వ్యా.—ఎన్ఱు, ఆప్తప్రమాణమాన వేదత్తుక్కు మున్నే యెడుక్కప్పడియితే శిష్టాచారత్తినుడైయ ప్రామాణ్యత్తై యిరుప్పతు?

అతిన్ ప్రథమత్తిలే “అపకృష్టజాతీయరాన వర్కళ్ అన్తశరీరత్తోడే సజాతీయవ్యావృత్తరాయ్, ఉత్కృష్టతమరావర్కళ్” ఎన్ఱు, కీళ్చ్చొన్న అర్థత్తై స్థిరీకరిక్కైక్కాక

రావణానుజనై కుఱిత్తు పెరుమాళ్ అరుళిచ్చెయ్త వార్త్తైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విభీషణనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అత్తావళు:—

“ప్రదీయతాం దాశరథాయమైథిలీ’ † ఎన్ఱు, తనక్కు హితత్తైచ్చొన్న ధర్మాత్మావాన శ్రీవిభీషణాళ్వానై,

పాపిష్ఠనాన రావణన్ కుపితనాయ్, ‘త్వాం తుధిక్ కులపాంసనమ్’† ఎన్ఱు, ‘ఇకుల త్తుక్కు ఇప్పడి కళఙ్కప్పిఱన్ద ఉన్నై వేణ్డేన్’ ఎన్ఱు, వరుషిత్తు త్తళ్ళివిట్టాన్;

ఇక్ష్వాకుకులనాథరాన పెరుమాళ్, ఇవనై ఆదరపూర్వమాక అఙ్గీకరిత్త వనన్తరమ్.

అ.—అథుక్కు కాయికాచారాకేతయా “యద్వాపావరి, తత్క్షణ్ణకరోతి”౫ ఎన్ఱు, ప్రాథమ్యత్తైయుమ్,

“వర్ణాశ్రమాతికిల్బిషః”౬ ఎన్ఱు, సామాన్యసఙ్క్షేపయాలే, “శ్వపచోపిబుధైశ్శ్లాఘ్యః”౭ ‘నశూద్రాః’౮ ఇత్యాదివిశేషసన్ధేశఙ్గళ్ వినం విభాపకృష్టజాతిప్రయుక్త అపకర్షనివృత్తిపూర్వక ఉపదర్శితోత్కర్ష విశేషోపలక్షకఙ్గళాకైయాలే, రాక్షసజాతీయవిభీషణో దాహరణోపపత్తియుమ్, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిన్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా.

ఉదన్తవాచకమాన వార్తాశబ్దమ్, ప్రమిడత్తిలే వచనమాత్రవిషయమాక ప్రయోగిక్కక్కాణ్గైయాలే, ఇజ్జ్ఞేయత్యవచనపరమ్.

[“కులపాంసన”†] శబ్ద[స్వార్థ]మ్ (ఇకుల త్తుక్కు) ఇత్యాది (ఇట్టిఱు)—అవధ్యమ్.

* ౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥

† శ్రీరా. యు. ౧౪-౪, శ్రీరా యు. ౧౬-౧౫. ౫॥
౬॥ ౭॥ ౮॥

పెరుమాళ్ ఇక్ష్వాకువంశ్యరాక నిన్నైత్తు వాత్తై యరుళిచ్చెయ్ తార్.

వ్యా.—అఖ్యాహిమమతత్త్వేన రాక్షసానాంబలాబలమ్'౧ ఎన్ఱు, 'రాక్షసరుడైయబలాబల మిఱుకుఱ్ప్పడి [౫ నమక్కుచ్చొల్లుమ్' ఎన్నైయాలే, ఇవనై రాక్షసజాతీయనాక నినైయాత్తే, తిరుత్తమ్బియారోపాతియాక అభిమానిత్తు వార్త్తైయరుళిచ్చెయ్ తార్" ఎన్నై,

ఇవ్వాక్యత్తిలే రావణాపత్యాజిత్తమైయుమ్, పెరుమాళ్ పరిగ్రహిత్తమైయుమ్, శొల్లుకైయాలే, [౧౦

"భగవదానుకూల్యముణ్డాక వే, ప్రాకృతర్, 'ఇవన్ నమక్కుడలల్లన్' ఎన్ఱు, కైవిడువర్కళ్" ఎన్నుమిడముమ్,

"భగవాన్ విరుమ్బి మేల్ విழுన్దు పరిగ్రహిక్కుమ్" ఎన్నుమిడముమ్, శొల్లప్పట్టతు.

ఇహాత్తవచనక్కు అర్థమ్, (రాక్షసరుడైయ) ఇత్యాది. [౧౫

అతిల్ ప్రకృతోపయుక్తాంశమ్, (ఇవనై) ఇత్యాది.

"రావణస్యబలాబలమ్' ఎన్నాత్తల్,

'తావకానాం బలాబలమ్' ఎన్నాత్తల్, శెయ్యాత్తే, 'రాక్షసానామ్' ౧ ఎన్ఱు, వ్యతిరేకిత్తుచ్చొల్లుకైయాలే,

ఇవనిడత్తిల్ పెరుమాళుక్కు రాక్షసజాతీయత్వాభిసన్ధి [౨౦ విరహముమ్,

'మమాప్యేషయథాతవ'౨ ఎన్ఱు, విభీషణ భ్రాతానై "స్వభ్రాతా" ఎన్నైయాలే, విభీషణనిడత్తిల్ పెరుమాళుక్కు స్వభ్రాతృత్వాభిసన్ధియుమ్. సిద్ధమ్" ఎన్నపడి.

అపకృష్టజాతీయన్కు భగవదానుకూల్య ప్రయుక్తసజా [౨౫ తీయవ్యావృత్తత్వమ్, అవర్కళ్ ఇవనైపరిత్యజిక్కైయాలేయుమ్,

ఉత్కృష్టతమత్వమ్, భగవాన్ ఇవనైమేల్విழுన్దు పరిగ్రహిక్కైయాలుమ్, "సుజ్ఞానమ్" ఎన్ఱు, వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్వాక్యత్తిలే) ఇత్యాదినా.

మూ.—౨౮౯. పెరియవుడైయార్కు, పెరుమాళ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారమ్పణ్ణి యరుళినార్.

వ్యా.—౨౮౯ ఇప్పడి ఉక్తిమాత్రత్తాలన్ఱిక్కే, [౫ భాగవత వైభవత్తై వృత్తియాలుమ్ పెరుమాళ్ వెళియిట్టపడియై అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (పెరియవుడైయార్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

"మర్యాదానాం చ లోకస్యకర్తాకారయితాచసః"౩ ఎన్ఱ్, అపడియేలోకమర్యాదాస్థాపనార్థమాక అవతరిత్తు, [౧౦ పితృవచన పరిపాలనాదికళాలే సామాన్యధర్మస్థాపనశీలరాయిరుప్పారొరువరిఱే పెరుమాళ్?.

ఏవంభూతరానవర్, పిరాట్టి పిరివుక్కణ్ణు పొఱుక్కమాట్టామల్ తన్నైయ్ప్రియమాఱిన పెరియవుడైయార్కు జన్మవృత్తాదికళాల్ ఉత్కృష్టరానవర్కళుక్కుత్ తమ్ [౧౫ పుత్రశిష్యర్కళ్ పణ్ణుమ్ బ్రహ్మమేధసంస్కారత్తై, అవరుడైయప్రేమాధిక్యమే హేతువాక, తిరుత్తమ్బియార్ కూడ నిఱ్కచ్చెయ్ తై తామే

అ.—౨౮౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఉక్తిమాత్రత్తాల్) ఇత్యాది. [౨౦

(వృత్తిః)—కాయికవ్యాపారః.

ధర్మవ్యతిక్రమాదిశఙ్కావ్యావర్తనార్థమ్, ("మర్యాదానామ్"౩) ఇత్యాది.

"పశ్యలక్ష్మణ! గృధ్రోయముపకారీహతశ్చమే।
సీతామభ్యవపన్నోవై రావణేనబలీయసా॥" ౪ [౨౫

ఇత్యాదికళైయుటైత్తు (పిరాట్టి-పిరివుక్కణ్ణు) ఇత్యాది.

"ద్విజాతీనాంచవసన్తితే బ్రహ్మమేధోవిధేయా బ్రహ్మవిదాం బ్రాహ్మణానామ్"౫ ఇత్యాదియైయుటైత్తు (జన్మవృత్తాదికళాల్) ఇత్యాది.

"గృధ్రరాజందదాహమహాత్మనా తేనధనంగతమ్"౬ ఇత్యాదియైప్పత్తు (తామే) ఎన్నతు.

వ్యా.—సాదరమాక్కప్పణ్ణి యరుళిచ్చారితే.

ఇత్తాల్, "జన్మాద్యుత్కృష్టరానవర్కళ్, అవన్ తాల్ మత్తెన్దిరుక్కుమ్ విలక్షణ భాగవతవిషయత్తిల్ పుత్త్రకృత్యమ్ అనుష్ఠిక్కలామ్' ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

అ.—"రాజాదశరథశ్శ్రీమాన్ యథామమమహాయశాః।
పూజనీయశ్చమాన్యశ్చతథాయం పతగేశ్వరః"౧ ఎన్ఱ్ తైప్పత్తి (సాదరమ్) ఎన్ఱతు.

"అపరావర్తినాం యా చ...గచ్ఛలోకాననుత్తమాన్'౨ ఎన్ఱ్ కొణ్డు,

'సంస్కృతశ్చమయాద్విజః'౩ ఎన్ఱ్, సంస్కారత్తైచ్చొల్లుకైయాలే,
మోక్షప్రాప్తినిమిత్తయ సంస్కారమ్,
'ద్విజాతీనాముపవర్గః'౪ ఇత్యుపక్రమ్య,
'పితృమేధం చ సంస్కృత్య విధిరుత్తరః।
విహితస్తుసమాసేన క్రతూనాముత్తమక్రతుః॥'౪
ఎన్ఱ్, "కొన్నబ్రహ్మమేధమేయాకవేణుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (బ్రహ్మమేధసంస్కారత్తై) ఎన్ఱతు.

"ఇత్థంతూష్ణీమనుష్ఠితమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు" ఎన్నుమిడమ్,
"యత్తు ప్రేతస్యమర్త్యస్యకథయన్తిద్విజాతయః।
తత్ స్వర్గగమనం తస్య క్షిప్రం రామోజజాపహ"॥౫ ఎన్ఱు విత్తిలేసిద్ధమ్.

"'అన్నాత్, వచనస్థద్విజాత్యాదిశబ్దఙ్గళ్ విరోధియాత్తో?' ఎన్నుమ్ శఙ్కైక్కు స్మృతిస్థద్విజాత్యాది శబ్దఙ్గళ్,

"సత్యవేదైస్త్వప్యద్విజః'౬ 'విప్రా ఏవహి'౭ ఇత్యాదిసిద్ధవిలక్షణవిప్రహాధారణఙ్గళ్' ఎన్ఱ్, శ్రీరామాయణాభిప్రాయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్ జన్మాది) ఇత్యాదినా —

"'ఉపకారీ'౮ ఎన్ఱుమ్,
'మదర్థేనిధనంగతమ్'౯ ఎన్ఱుమ్,
'సర్వత్రఖలుదృశ్యన్తేసాధవోధర్మచారిణః।
శూరాశ్శరణ్యాశ్శౌరీర్యాగ్యేనగతేష్వపి॥'౧౦ ఎన్ఱుమ్,

భగవత్-ప్రేమాదిగుణవిశేషత్తై బ్రహ్మమేధసంస్కారత్త్వ ప్రయోజకమాక నిర్దేశిక్కైయాలే, ఇత్తై 'వ్యక్తివిశేషనియతమ్' ఎన్ఱ్ కల్పిక్కవొణ్ణాతు" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౩౦.— ధర్మపుత్త్రర్,
అశరీరి-వాక్యత్తైయుమ్, జ్ఞానాధిక్యత్తైయుమ్ కొణ్డు,

వ్యా.—౨౩౦. ఇవ్వర్థత్తై ధర్మపుత్త్రర్-అనుష్ఠానత్తాలుమ్ తెళివిక్కిఱార్, (ధర్మపుత్త్రర్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

పెరుమాళ్ పరార్థమాక సామాన్యధర్మత్తైప్పణ్ణిప్పోన్దారేయాకిలుమ్, విశేషధర్మత్తిలే తిరువుళ్ళమ్ ఊన్ఱి రుక్కైయాలే, అవర్కుక్కు అనుశెయ్యలామ్;

ఇవర్ శెయ్తతు తేయరితు?.

అ.—౨౩౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇవ్వర్థత్తై) ఇత్యాది.
"బ్రహ్మమేధసంస్కారోదాహరణరూపత్వాత్ సంగతి" ఎన్ఱపడి.
(తెళివిక్కిఱార్) ఎన్ఱతు, "ప్రభావవ్యవస్థైయైక్కొణ్డు కలఙ్గుమవర్కళై త్తెళియుమ్పడి పణ్ణుకిఱార్" ఎన్ఱపడి.

"ఇస్సన్దర్భత్తిలే ఉదాహరణశైలీమహిమ్నా పూర్వ పూర్వఙ్గళైప్పత్తి ఉత్తరోత్తరఙ్గళ్ అన్యథాసిద్ధిసంభావనాగన్ధశూన్యఙ్గళాకైయాలే ప్రబలఙ్గళాక వివక్షితఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే పెరుమాళైప్పత్తి అనన్తరోదాహరణతాత్పర్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరుమాళ్) ఇత్యాదినా

"సామాన్యధర్మాధికృతమప్యాధికారిసంరక్షణార్థమ్, సామాన్యధర్మాదరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పరార్థమాక) ఇత్యాది.

శరణాగతసంరక్షణత్తైయుమ్, "సుగ్రీవమారుతివిభీషణముఖ్య పాదసఞ్చారపూత భవనం ప్రవివేశరామః"౧౧ ఎన్ఱ్ అవిత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విశేషధర్మత్తిలే) ఇత్యాది.

భగవత్-ప్రీతితారతమ్యత్తైప్పత్తి ధర్మస్థుక్కు సామాన్యవిశేషవ్యపదేశమ్.

(ఊన్ఱిరుక్కై)=అవిచ్ఛిన్నాతిశయితశ్రద్ధైయుడైత్తాయిరుక్కై.

"ఇప్పడి విశేషధర్మశ్రద్ధాతిశయత్తాలే అన్యథాసిద్ధిసంభావనైయుమ్ కూడ ఇల్లై" ఎన్ఱ్ తిరుళిడ్డార్, (ఇవర్ శెయ్తతు తేయరితు) ఇత్యాదినా

(ఇవర్)=ధర్మపుత్త్రర్

౧॥ శ్రీరా. అ. ౬౮- ౩౦. ౨॥ మేల్పడి. ౩౩. ౩॥
౪॥ ౫॥ శ్రీరా. అరణ్యకా. ౬౮-౩౮. ౬॥ ౭॥
౮॥ పు. ౬౮౧, ౭మ్ నోట్టు. ౯॥ పు. ౬౮౧, ౬మ్ నోట్టు.
౧౦॥ శ్రీరా. అర. ౬౮-౨౬.

౧౧॥

తుశస్తవరిగృహ్ణీయాద్" ఇత్యేతదిహసూచితమ్ జటాయుర్భగవద్భోగహేతో స్త్యక్తాక్షజీవితః॥ సంస్కృతో బ్రహ్మమేధేనజగామహివరాంగతిమ్॥

వ్యా.—స్వవర్ణధర్మత్తైయే ఉద్దేశ్యమాక్కి నిన్రైత్తు సర్వావస్థైయిలుమ్ అఙ్గుత్తై ఒరునఙ్గువుగల్ వారాతపడి సావధానమాక్క నడత్తిక్కొణ్డు పోరుమవరితేయివర్? ఇప్పడియిరుక్కుమవర్, శ్రీవిదురరై సంస్కరిక్కుమ్ [1]దశైయిల్, అవరుడైయ వర్ణత్తైప్పార్ప్పదు, [2]జ్ఞానాధిక్యత్తైప్పార్ప్పదాయ్, "ఎక్కేయ్యక్కడవోమ్" ఎన్ఱు, వ్యాకులప్పడానిఱ్కైయ్యిత్తే,

"ధర్మరాజస్తుతత్రైనం సఞ్చిస్కారయిషు స్తదా।
దగ్ధుకామోభవద్విద్వాన్ అథాకాశేవచోబ్రవీత్॥౧

అ.—(స్వవర్ణత్తైయే) ఎన్ఱ అవధారణమ్, విశేషధర్మవ్యావర్తకమ్ (సర్వావస్థైయిలుమ్) ఎన్ఱదు, "ఆపదనాపద్దశైకళిల్" ఎన్ఱపడి (అవరుడైయవర్ణత్తైప్పార్ప్పదు,) ఎన్ఱదు. "శూద్రయోనియిల్ జన్మత్తైప్పార్ప్పదు" ఎన్ఱపడి.

(జ్ఞానాధిక్యత్తైప్పార్ప్పదు) ఎన్ఱదు, "జాతిస్వతత్త్వభగవ న్తాదగత జ్ఞానాప్రసమోష భగవద్విషయనిరతిశయ ప్రేమాధిక్కత్తైప్పార్ప్పదు" ఎన్ఱపడి.

ఉదాహరిష్యమాణవచనత్తిల్ "సఞ్చీ" ౧ ఎన్ఱ ప్రతిషేధబలలభ్యమ్ (వ్యాకులప్పడానిఱ్కైయ్యిత్తే) ఎన్ఱదు.

("ధర్మరాజస్తు"౧) ఇత్యాది:—("ఏనమ్")=విదురమ్, ("విద్వాన్")=శూద్రయోనిజాతత్వజ్ఞానాధికత్వప్రకారేణజానన్ సన్, ("సఞ్చిస్కారయిషుః")=సంస్కర్తుమిచ్ఛుః; సంపూర్వస్యకరోతేః, "సుట్కాత్ పూర్వః" ౬|౧|౧౩౫ "అడభ్యాసవ్యవాయేపి" ౬|౧|౧౩౬ ఎన్ఱు, సుడాగమమ్; సన్యర్థకోనిచ్; అజ్ఝత్వాత్ అభ్యాసస్య ఇకారాభావః; క్వచిత్ ఇకారపాఠోపి; ([1]"దగ్ధుకామశ్చాభవత్")=తూష్ణీం ([2]"దగ్ధుకామశ్చాభవత్")=[1]జ్ఞానాధిక్యాద్ అస్యసంస్కారం కర్తుమిచ్ఛురభవత్ [2]శూద్రయోని జాతత్వాత్ తూష్ణీందగ్ధుకామశ్చాభవత్" ఇత్యర్థః:

("అథ")=ఏవంసంశయహేతుక ద్వైవిధ్యానన్తరమ్, ("అబ్రవీత్") "దేవతావిశేషః" ఎన్ఱు శేషః:

అ.—("ఏతన్నదగ్ధవ్యమ్") "తూష్ణీం నదగ్ధవ్యమ్" ఇత్యర్థః:

("విదుర: విదురసంజ్ఞకలేబరం")=భవతి("సనాతనః")=ప్రాచీనాకారసిద్ధః ("అస్య")=విదురస్య, ("ఏషధర్మః")=తూష్ణీందాహవ్యతిరేకేణ సంస్కారరూపోధర్మః, ("తేలోకనైరన్తర్యోనభవిష్యతి") నామ"=తవశాస్త్రవిపరీతోనభవిష్యతి; ("నామ") ఇతిప్రకాశే;

"కుతః?" ఇత్యత్రాహ, ("యతిధర్మమవాప్తోసౌ") ఇతి.

"("అసౌ")=సరవధిక భగవద్భక్తియుక్తోవిదురః, ("యతిధర్మమవాప్తః")="సయతిస్సతతస్థితః"3 ఇత్యుక్తరీత్యాయతిధర్మం ప్రాప్తః" ఇత్యర్థః:

"తస్మాత్ యతివత్ సంస్కర్తవ్యః, నతూష్ణీందగ్ధవ్యః" ఇత్యర్థః:
("నశోచ") "నసస్నేహేనశోకం ప్రాప్నుహి" ఇత్యర్థః:
("లోకః")=శాస్త్రమ్.

సఞ్చిస్కారయిషుః' ఎన్ఱ ప్రథమమ్ సంస్కారసామాన్యచికీర్షైయుమ్, ('దగ్ధుకామః') ఎన్ఱు, అనన్తరమ్ తద్విశేషదాహచికీర్షైయుమానాలో?" ఎన్నవేణ్ణా;

విశేషేచ్ఛైయాలే సామాన్యేచ్ఛై అర్థసిద్ధైయాకైయాలే, సామాన్యకథనవైయర్థ్యమ్ ప్రసక్తిక్కైయాలే:

ఆకైయాల్, సంస్కారచికీర్షైయుమ్, తూష్ణీందాహచికీర్షైయుమాకిఱ కల్పద్వయకరణేచ్ఛైయే అర్థమాకక్కడవదు.

అత్తిల్ "('నదగ్ధవ్యమ్') ఎన్ఱు,తూష్ణీం దాహనిషేధత్తాలే శేషభ్యనుజ్ఞానన్యాయత్తాలే సంస్కారకల్పమ్ అనుజ్ఞాతమాకైయాలే, అత్తిల్ పితృమేధాది విశేషజిజ్ఞాసాయామ్, 'యతిధర్మమవాప్తోసా'౧ ఎన్ఱు,బ్రహ్మమేధసంస్కారవిషయతాప్రయోజకభగవత్ప్రియత్వాతిశయ రూపఉత్కర్షవిశేషాత్మక యతిధర్మవత్త్వకథనసామర్థ్యత్తాలే యతివత్ సంస్కారమ్ అనుమతమాయ్,

అత్తిల్, 'పుత్రోవాగృహస్థస్స్వగోత్రయతేస్సంస్కారమాచరేత్,
శిక్యేశరీరమారోప్యగన్ధమాల్యైరలంకృతమ్॥
తూష్ణీమాత్రముత్పాద్య...
స్వాభికాష్ఠనిషిక్తం సర్వసాధనసంయుతమ్॥
శరీరంహ్యాత్మనకర్తా అభిమన్త్ర్యప్రతిష్ఠతే।
తూష్ణీనావహేద్దేహం యావద్భస్మీభవిష్యతి॥' ౪ ఎన్ఱు, బ్రహ్మమేధేనదాహసంస్కారవత్త్వముమ్,

౧॥ మహాభా,

౨॥

౩॥

౪॥

"శూద్రయోనిభవోజ్ఞానీసంస్కార్యోయంకథంమయా। ఇతిపర్యాకులోవాక్యాద్ధర్మపుత్రోశరీరిణః॥ బ్రహ్మమేధేనసంస్కారంవిదురస్యాకరోత్తదా।.

మూ.—శ్రీవిదురరై బ్రహ్మమేధత్తాలే సంస్కరిత్తార్

వ్యా.—భోభో రాజన్!నదగ్ధవ్య మేతద్విదుర సంజ్ఞకమ్।
కళేబరమిహైతత్తేనైవ ధర్మస్సనాతనః॥
లోకశైలతన్నోనామభవిష్యత్యస్యపార్థివ॥
యతిధర్మమవాప్తోపానశోచభరతర్షభ॥"౧ ఎన్ఱు, "ఇవర్ బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హర్" ఎన్ఱు, శొన్న అశరీరివాక్యత్తాలుమ్, సంప్రతిపన్నమాన ఇవరుడైయజ్ఞానాధిక్యత్తాలుమ్, సన్దేహమఱ్ఱు, వైదికాగ్రేసరర్కళ్ చ్చెయ్యక్కడవబ్రహ్మమేధత్తాలే సంస్కరిత్తారితే।

అ.—'బ్రహ్మనిష్ఠమృతేభర్తరిగ ఖనేచ్ఛిష్యయథాగృహీ'౨ ఇత్యుపక్రమ్య, 'హంసశ్శుచిషత్'౩ ఇత్రచాహృదయదేశంజపేత్'౨ ఇత్యాదినా తత్సంస్కారనపక్షముమ్, స్మృతిసిద్ధమాకైయాలే.

'అథవ్ ప్రిత్ ఇచ్ఛయా అన్యతరమ పరిగ్రాహ్యమ్' ఎన్ఱు, అశరీరివాక్యతాత్పర్యమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్ బ్రహ్మమేధసంస్కారార్హర్ ఎన్ఱు,శొన్న) ఇత్యాది.

(వైదికాగ్రేసరర్కళ్) ఎన్ఱత్తు, "వేదాధ్యేతాక్కళిత్తైవర్కళ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇజ్యే, "ద్విజాతీనామేవసప్తతేబ్రహ్మమేధః"౪ ఎన్గిఱ "ద్విజాతి"౪ శబ్దముమ్,

"తస్మాద్యతేస్సంస్కారం మన్త్రవత్కురుతేగృహీ"౫ ఎన్గిఱ "యతి"౫ శబ్దముమ్,

"సత్రిప్రేష్టస్వయతిః"౬ ఎన్గిఱ విలక్షణభాగవతసాధారణమ్" ఎన్ఱు, అశరీరి-ధర్మపుత్రర్కళుక్కు తాత్పర్యమాకైయాలే, స్మృతివిరోధమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ "యతిధర్మమవాప్తోసౌ"౧ ఎన్ఱు,వ్యక్త్యన్తరేష్వపిసంభవత్తాన ధర్మవిశేషత్తై బ్రహ్మమేధసంస్కారత్వప్రయోజకమాక నిర్దేశిక్కైయాలే, ఇత్తై "వ్యక్తివిశేషనియతమ్" ఎన్నవొణ్ణాతు:

అతఏవయతివత్ సమన్త్రకసంస్కారమ్, స్వరసతః ప్రాప్తమాయిరుక్క, 'మన్త్రవాదక ప్రమాణమిల్లామైయాలే, తూష్ణీమ్ అనుష్ఠితమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు.

మూ.—౨౩౧. ఋషికళ్ ధర్మవ్యాధన్-వాశలిలే,

వ్యా.—౨౩౧. అనన్తరమ్, జన్మావృత్తప్రకృష్టరాన ఋషికళ్, తమతృష్టన్ శక్కలిలే ధర్మశ్రవణమ్ పణ్ణిన పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఋషికళ్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

చతుర్వేదధరరాయ్, సర్వోత్కృష్టరాయిరుక్కుమ్ ఋషికళ్ ఇరుప్పతు?;

ఏవంభూతరానవర్కళ్,

వేదశ్రవణ యోగ్యతైయిల్లాశకులత్తిల్ పిఱన్దవ్యాధనాయ్,

జాతిస్మృతియోడే జాతనాకైయాలే పూర్వజన్మసిద్ధమానజ్ఞానత్తిల్ భ్రంశమిల్లామైయాలుమ్,

అ.—'ధర్మపుత్రర్క్కు ధర్మవ్యతిక్రమాదికళ్ శజిక్కప్పడుమ్ మాడాతైయాలే, 'తేషాంతేజోవిశేషేణ ప్రత్యవాయోనవిద్యతే'౭ ఎన్గిఱపడియే తద్వ్యక్తినియతమ్' ఎన్నవుమ్ ఒణ్ణాతు.

ఆకైయాలే బ్రహ్మవిత్తుక్కళాన ఇవర్ యోగప్రభావత్తాలే దేహన్యాసమ్పణ్ణినపిన్బు ప్రాప్తరాన ధర్మపుత్రాదికళ్ శెయ్త సంస్కారవిశేషమ్ తూష్ణీమ్ అనుష్ఠితమాకిల్, వ్యక్తివిశేషనియతమాకలామిత్తనై,

ఇతుక్కొణ్డువ్యక్త్యన్తరఙ్గళిల్ న్యాయసఞ్చారమ్పణ్ణవొణ్ణాతు' ఎన్గై, అనుక్తమ్" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

౨౩౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.

"క్షత్రియనాన పెరుమాళుడైయవుమ్, ధర్మపుత్రనుడైయవుమ్ అనుష్ఠానత్తై ఉదాహరిత్తు, తదపేక్షయా ఉత్తమవర్ణరాన ఋషికళుడైయవనుష్ఠానత్తై ఉదాహరిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

"పూర్వమ్ ఏకైకవ్యక్త్యనుష్ఠానత్తైయుదాహరిత్తు, అనన్తరమ్, బహువ్యక్త్యనుష్ఠానత్తైయుదాహరిక్కిఱార్" ఎన్ఱుమామ్.

"పూర్వమ్ వాచికకాయికానుష్ఠానత్తైయుదాహరిత్తు, అనన్తరమ్ ధర్మనిర్ణయ రూపమానసానుష్ఠానత్తై యుదాహరిక్కిఱార్" ఎన్ఱుమామ్

"కల్పాధ్యాయీఋషిః"౮ ఎన్గిఱ విత్తైయుమ్, 'సాఙ్గోపనిషదాన్వేదానధీతే"౯ ఎన్ఱు, ఉదాహరిష్యమాణవచనత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (చతుర్వేదధరరాయ్) ఇత్యాది.

"ధర్మవ్యాధాదయోప్యన్యేపూర్వాభ్యాసాజ్జుగుప్సితే।
వర్ణావరత్వేసంప్రాప్తాస్సంసిద్ధింశ్రమణీయథా॥ ౧౦ ఎన్గిఱ విత్తైయుటైక్కొణ్డు (జాతిస్మృతియోడే) ఇత్యాది.

౧॥ పు. ౬౮౩, ౧మ్ నోట్టు. ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥ ౮॥
౯॥ ౧౦॥

6-11-1901.

మూ.—తువణ్డు ధర్మసన్దేహఙ్గళైశమిప్పిత్తార్ క్కళ్·

వ్యా.—మాతాపితృ శుశ్రూషా విశేషత్తాలుమ్, సకలధర్మసూక్ష్మజ్ఞాననాయ్, ఇరుక్కుమ్ ధర్మవ్యాధన్-వాశలిలే శెన్ఱు,

మాతాపితృశుశ్రూషైకపరనాయిరుక్కుమ్ అవన్-అవసరమ్ పార్త్తుత్తువణ్డు జ్ఞాతవ్యఙ్గళాన ధర్మఙ్గళిల్ తఙ్గళుక్కు-సన్దిగ్ధఙ్గళానవైయెల్లామ్ అవన్-పక్కలిలే కేట్టు,

అతిల్, సన్దేహఙ్గళైప్పోక్కిక్కొణ్డార్ క్కళ్" ఎన్రై·

"కశ్చిద్ ద్విజాతిప్రవరో వేదాధ్యాయీతపోధనః।
తపస్వీధర్మశీలశ్చ కౌశికో నామభారత!॥
సాఙ్గోపనిషదాన్ వేదానధీతేద్విజసత్తమః।
సవృక్షమూలేకస్మింశ్చిద్ వేదానుచ్చారయన్ స్థితః॥
ఉపరిష్టాచ్చవృక్షస్యవలాకాసవ్యలీయత॥
తయాపురీషముత్సృష్టం బ్రాహ్మణస్యతదో-
రసి।"౧ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి,

అ.—(జాతిస్మృతిః)—జన్మాన్తరజ్ఞానమ్.

"మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషు స్సత్యవాదీజితేన్ద్రియః"౨ ఎన్గిఱ విత్తైయుటైయొణ్డు (మాతాపితృశుశ్రూషా) ఇత్యాది.

(అవసరమ్) ఎన్ఱతు, "ప్రశ్నకాలమ్" ఎన్ఱపడి.

("తత్రగచ్ఛస్వ" ౨) ఎన్ఱతైప్పఱ్ఱి మూలత్తిలే[శెన్ఱు]ఎన్ఱతు

మాతాపితృభ్యాం శుశ్రూషుత్వత్తుక్కు సత్యవాదిశబ్దిత ఉపదేష్టృత్వత్తుక్కు మున్నేనిర్దేశత్తాలే శుశ్రూషాప్రాధాన్యముమ్, తదవిరోధేన ధర్మప్రవచనముమ్, లభిక్కైయాలే, (తువణ్డు) ఎన్ఱతు.

"సతేచ్ఛేత్స్యతిసంశయాన్"౨ ఎన్గిఱ విత్తైప్పఱ్ఱి) [ధర్మసన్దేహఙ్గళై) ఇత్యాది" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(ఋషిక్కళ్) ఎన్ఱు శొన్న సామాన్యత్తిలే యొరువిశేషత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్, ("కశ్చిద్"౨) ఇత్యాదినా.

అఙ్గానిచ+ఉపనిషదశ్చ=అఙ్గోపనిషదమ్; సమాహారేద్వన్ద్వః; "ద్వన్ద్వాచ్చుదషహాన్తాత్ సమాహారే"౩ ఎన్ఱు సమాసాన్తప్రత్యయమ్ వన్దిరుక్కిఱతు.

వ్యా.—"కౌశికన్" ఎన్ఱు, పేరైయుడైయనాయ్, అధీతసాఙ్గసశిరస్క సకలవేదత్తైయుడైయనాయిరుప్పానొరు బ్రాహ్మణోత్తమన్, ఒరువృక్షమూలత్తిలే వేదఙ్గళైయుమ్ ఉచ్చరిత్తుక్కొణ్డునిఱ్కచ్చెయ్తే,

అతిన్ మేలేయిరున్దతొరుకొక్కు ఎచ్చమిట్టతుతన్-మార్పిలేవన్దుపట్టవాఱే క్రుద్ధనాయ్ప్పార్త్త పార్వైయిలే యఱుపట్టువిழ,

అత్తైక్కణ్డుతప్పిత్తనాయ్ కన్నక్కశోకిత్తు, "రాగద్వేషబలాత్కృతరాయ్కొణ్డు అకృత్యత్తైచ్చెయ్తోమ్" ఎన్ఱు, పలకాలుమ్ శొల్లిక్కొణ్డు, ఆసన్నమానతొరు గ్రామత్తిలే భిక్షార్థమాకప్పోయ్, ప్రథమమ్ ఒరుగృహత్తిలే శెన్ఱు, "భిక్షాం దేహి" ఎన్ఱు, యాచిత్తవళవిలే,

అన్దగృహిణియానవళ్ "నిల్లుమ్, వరుకిఱేన్" ఎన్ఱు, శొల్లి, కరశుద్ధ్యాదికళైప్పణ్ణి భిక్షైకొణ్డువరువతాక ఉద్యోగియానిఱ్కచ్చెయ్తే,

భర్తావానవన్ అతివక్షుధార్తనాయ్వన్దుపుక్కుర,

అవళ్ పతివ్రతైయాకైయాలే భిక్షైకొణ్డువరుకిఱత్తైవిట్టుపాద్యాచమనీయాసనప్రదానాదికళాలే అవనైశుశ్రూషిక్కపరాకిఱ్ఱే, బ్రాహ్మణన్ నిఱ్కిఱత్తైమఱన్దు, నెడుమ్పోతునిన్ఱు, పిన్నైయవన్ నిఱ్కిఱత్తైక్కణ్డు నడుఙ్గి, భిక్షైకొణ్డువన్ద వళవిలే,

అ.—("ద్విజాతిప్రవరః"౧) ఎన్ఱు, గోత్రోత్కర్షముమ్, ("ద్విజసత్తమః"౧) ఎన్ఱు, సూత్రచరణోత్కర్షముమ్, శొల్లుకిఱతు.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కౌశికనెన్ఱు) ఇత్యాది

('ఉపనిషత్'౧) శబ్దార్థమ్ (సశిరస్క)ఇతి.

("వేదాన్"౧) ఎన్గిఱ బహువచనార్థమ్, (సకల) ఇత్యాది.

("ద్విజాతిప్రవరః, ద్విజసత్తమః"౧) ఎన్ఱు, పదద్వయోక్తజన్మవృత్తజ్ఞానోత్కర్షమ్, (బ్రాహ్మణోత్తమన్) ఎన్ఱతు.

౧॥ ౨॥ ౩॥ అష్టా. ౫-౪-౧౦౬.

పృథుస్థితబకోత్సృష్టమలదిగ్ధభుజాన్తరః। దదర్శకోపయుక్తస్తాం. పహితచపలత్-తుకాల్॥ తదానుశయవాన్ సోయమటన్ గ్రామేహిన్ప్రచిత్।

వ్యా.—“ఎన్నై నిఱ్కచ్చొల్లియిత్తనై పోతు నీపుఱప్పడాతిరుప్పానేన్?” ఎన్ఱు, అవన్ కుపితనానవాఱే;

అవళ్ అవనైసాన్త్వనమ్పణ్ణి, “ఇత్తైప్పొఱుక్కవేణుమ్” ఎన్ఱు, వేణ్డిక్కొణ్డు, “నాన్ ‘భర్తావేదైవమ్’ ఎన్ఱు, ఇరుప్పాళొరుత్తి, అవన్ ఇరైత్తువరుకైయాలే తచ్ఛుశ్రూషైపణ్ణినిన్ఱేన్, నిత్తనై” ఎన్ఱు;

“ఉనక్కు భర్తావైయన్ఱో, సత్కరిక్కవేణ్డువతు?, బ్రాహ్మణర్గళలవిల్ గౌరవప్రతిపత్తియిల్లైయో!” ఎన్ఱు, వ్యఙ్గ్యమాకచ్చొల్లి, “గృహధర్మత్తిలేవర్త్తిక్కుమ్ నీ బ్రాహ్మణరైయిప్పడి అవమతిపణ్ణలాకాతుకాణ్’’ ఎన్న;

“నాన్ ఒరుకాలుమ్ బ్రాహ్మణరై అవమతిపణ్ణేన్, బ్రాహ్మణరుడైయ వైభవమెల్లామ్ నన్ఱాక అఱివన్” ఎన్ఱు, పరక్కచ్చొల్లికాట్టి, “ఇవ్వపరాధత్తైప్పొఱుక్కవేణుమ్, ‘భర్తావేదైవమ్’ ఎన్ఱిరుక్కైయాలే తచ్ఛుశ్రూషైయిలే పరవశైయాయ్ నిన్ఱేన్, నిత్తనై, ఎన్నుడైయపతిశుశ్రూషైయినుడైయ బలత్తైప్పారీర్, ఉమ్ముడైయరోషత్తాలే అన్దకొక్కుయాత్తొరుపడి దగ్ధమాయ్త్తు, అతువుమెనక్కువిదితజ్ఞానుమ్” ఎన్ఱు, శొల్లి,

వ్యా.—“క్రోధశ్శత్రుశ్శరీరస్థోమనుష్యాణాం ద్విజోత్తమ।
యఃక్రోధమోహౌత్యజతితందేవా బ్రాహ్మణంవిదుః॥”౯ ఎన్ఱు,శుడజ్ఞి,

“కామక్రోధాదిగళ్ బ్రాహ్మణర్క్కాకాతు, సత్యార్జవాదిగళుణ్డాకవేణుమ్” ఎన్ఱు, విస్తరేణతాన్ ప్రతిపాదిత్తు,

“భవానపిచధర్మజ్ఞస్స్వాధ్యాయనిరతశ్శుచిః।
నతుతత్త్వేనభగవన్ ! ధర్మాన్ వేత్సీతిమేమతిః॥
మాతాపితృభ్యాంశుశ్రూషుస్సత్యవాదీజితేన్ద్రియః।
మిథిలాయాం వసన్వ్యాధస్సతేధర్మాన్ ప్రవక్ష్యతి॥
తత్రగచ్ఛస్వభద్రంతేయథాకామం ద్విజోత్తమ!౨
వ్యాధః పరమధర్మాత్మాసతేఛేత్స్యతి సంశయాన్॥”
ఎన్ఱు,,

“నీరుమ్ధర్మజ్ఞర్, వేదాధ్యయన నిరతర్, శుద్ధర్ ఆయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ‘ధర్మజ్ఞరైయుళ్ళపడి యఱియీర్’ ఎన్ఱు, ఎనక్కునినైవు,

మాతాపితృశుశ్రూషువాయ్, సత్యవాదియాయ్ జితేన్ద్రియనాయ్కొణ్డు, మిథిలైయిలేయిరుక్కుమ్ వ్యాధన్ ఉమక్కు ధర్మజ్ఞరైచ్చొల్లక్కడవన్, అఙ్గేపోమ్, ఉమక్కు నన్మైయుణ్డావతాక, పరమధర్మాత్మావాయిరుక్కుమ్ అన్దవ్యాధన్ వేణ్డినపడి ఉమ్ముడైయసంశయఙ్గళైయెల్లామ్ పోక్కక్కడవన్” ఎన్న;

అ.—“బ్రాహ్మణోస్సాపట్ కర్మయాగాదిభిర్యుతః”౧ ఎన్నక్కడవతిఱే?. శిష్టమ్స్పష్టమ్.

ఇవ్విడత్తిలే (“తత్రగచ్ఛస్వ”౨) ఎన్ఱు, “సగురుమేవాభిగచ్ఛేత్”౩ ఎన్ఱువిహిత ఉపసదనముమ్, “ధర్మాన్ ప్రవక్ష్యతి, ప్రబ్రవీహి”౪ ఎన్ఱు, “ప్రోవాచతాంతత్త్వతః”౫ఎన్ఱు,శొన్నప్రవచనముమ్శొల్లుకైయాలే, యాథాతథ్యేన అజ్ఞాతజ్ఞాపనరూప ఆచార్యకృత్యమ్ శొల్లుకిఱతు.

“అభివాదయేత్వాంభగవన్!”౬ ఇత్యాదియిల్ శొన్నతానధర్మవ్యాధనుడైయ బ్రాహ్మణసంభావనముమ్, ఆచార్యత్వవిరోధియాకాతు.

‘తేకోపప్రాప్తేభ్యః పృథగర్హాణానికారయాంచకార’౭ ఎన్ఱి,ఉ శ్రుతిక్కు, ‘సచతాన్ మహర్షిన్ యథార్హం పృథగభ్యర్చ్య’౮ ఎన్ఱు వృత్తియన్నానకేళయన్ విద్యార్థమ్ ఉపసన్నరాన బ్రాహ్మణర్కళుక్కు

అ.—సంభావనమ్ పణ్ణినతాక వైశ్వానరాధికరణత్తిలే భాష్యకారర్ వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణి యరుళుకైయాలే జాతిప్రయుక్తసంభావన విశేషమ్ సంప్రతిపన్నశిష్యాచార్యభావత్తలైలుమ్ కాణ్కైయాలే, ఇఙ్గేశబ్దస్వారస్య సూచిత ఆచార్యత్వత్తుక్కు భఙ్గకమాకమాట్టాతు.

“త్వదన్యస్సంశయస్యాస్య ఛేత్తా నహ్యుపపద్యతే”౧౦ ఎన్ఱి,ఉపడియే ఆచార్యకముమ్, ధర్మసన్దేహత్తైశమిప్పిక్కైయిఱే?.

“‘తత్రగచ్ఛస్వ ప్రవక్ష్యతి, ప్రబ్రవీహి’౨ ఎన్ఱు, శబ్దస్వారస్యప్రత్యభిజ్ఞాపితమాన ‘తద్విజ్ఞానార్థం సగురుమేవాభిగచ్ఛేత్’౩ ఇత్యుక్త ఉపసదన ప్రవచనసన్దేహనివృత్తి సూచితాచార్య భావమ్ స్వరసమాక

౧॥ ౨॥ ౩॥ముణ్డక ఉప. ౧-౨-౧౨. ౪॥
౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥

కాచిత్ పతివ్రతా : "భమొంవేహి" ఇతేవముయా వత్‌, ౨లంబాత్ సవితో "గాహంబకో స్మిక్సంన్విజాకో క్షమ!॥ ధర్మవ్యాధస్సంకటోనిష్య" ఇత్యేవ,

---

వ్యా.—అవన్, ప్రీతనాయ్, ఇవల్లై నాం-స్తోత్రమ్పణ్ణ అజ్జునిన్ఱుమ్ విధిక్కైయిలేశెను,

"పఞ్చ్రకానిపవిత్రాణి శిష్టాచారేషునిత్యదా।
పతన్మహామతే! వ్యాధ! ప్రబ్రవీహియథాతథమ్॥"[౮]

ఎన్ఱు,

"శిష్టాచారజ్గళిలేయెప్పోదుమ్ ఉళవాయిరుక్కుమ్ అవః ప్రజ్గళెజ్గుమ్మైదో!, మహామతియానవనే! ఇత్తైచ్చొల్లవేణుమ్" ఎన్న;

"యజ్ఞోదానం తపో వేదాస్సత్యం చద్విజసత్తమ!।
పఞ్చైతానిపవిత్రాణిశిష్టాచారేషునిత్యదా॥"[౨] ఎన్ఱు,

"యజ్ఞముమ్, దానముమ్, తపస్సుమ్, వేదజ్గళుమ్ సత్యముమ్, ఆకిఉపవిత్రజ్గళాన ఇవైయైన్దుమ్ శిష్టాచారజ్గళిలేయెప్పోదుమ్ ఉళవాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱు, ఇత్యాదియాలే అవన్ ఇత్తైయుపదేశిక్క,

ఇప్పడిమేన్మేలుమ్ తనక్కు సంశయమానవైయెల్లామ్ ఇవన్ కేట్క్క కేట్క, ఉపదేశముఖత్తాలే సకలధర్మసంశయజ్గళైయుమ్ ధర్మవ్యాధన్ అత్తప్రకారత్తై ధర్మపుత్తిరర్కు మార్కణ్డేయన్ అనుగ్రహిత్తతాక ఆరణ్యపర్వత్తిలే ఇరునూఱామ్ అధ్యాయమ్ తుడజ్గిపత్తామూన్ఱు అధ్యాయజ్గళాలే పరక్కచ్చొల్లప్పట్టతిఱే?

అ.—త్తోగ్రనానిఉచ్చేయతేయుమ్, 'తిర్యక్కాత్తి)యిలే వర్ణిత్తైత్తారై వర్ణియిలేశేర్క్కుమ్మాత్రమ్' ఎన్నైక్కునియామకమిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశముఖత్తాలే) ఇత్యాది

"తస్మైదేయం తతో గ్రాహ్యమ్"[౩] ఇత్యాద్యుక్త అతిశయితజ్ఞాన భక్తివైరాగ్య యుక్తధర్మవ్యాధాదివ్యతిరిక్తవిషయమ్, "నచహీనవయో జాతిః"[౪] ఇత్యాదినిషేధమ్.

"విదురర్, 'శూద్రయోనావహంజాతః'[౫] ఇత్యాదిశోన్నతు నైచ్యానుసన్ధాననిబన్ధనమ్:

ఇతు శేకయానుస్థానత్తాలుమ్, నూతానుస్థానత్తాలుమ్, స్పష్టమ్:

మూ.—౨౩౨. కృష్ణన్ భీష్మద్రోణాదిగృహజ్గళిలె నిల్లు శ్రీవిదురర్ తిరుమాళిగైయిలే యమున్తుశెయ్దాన్

వ్యా.—ఇన్నముమ్ ఇప్పడిపలరుమ్ ఇవన్-వాంశలిలేతువణ్ణు ధర్మసన్దేహజ్గళైశమిప్పిక్కొణ్డమైపల: దక్కనేలుమ్ ఉణ్ణు.

ఇత్తాల్, "జన్మవృత్తవృత్తరానవర్కళుక్కు తద్దవృత్తరానవర్కళ్ జ్ఞానాధికరాయిరుక్కిల్ అవర్కళ్-వాంశలిలేతువణ్ణుజ్ఞాతవ్యార్థజ్గళై కేట్కక్కడవైయిల్లై" ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

౨౩౨.—అనన్తరమ్, "యద్యదాచరతిశ్రేష్ఠః"[౬] ఎన్ఱు, కృష్ణన్ ఆచరిత్తపడియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, కృష్ణన్) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

ధర్మసంస్థాపనార్థమాక అవతరిత్తవన్,

"లోకసజ్గ్రహమేవాపి సంపశ్యన్ కర్తుమర్హసి"[౭] ఎన్ఱు, 'జ్ఞానియానాలుమ్ లోకసంగ్రహత్తైప్పార్త్తువర్ణాశ్రమధర్మజ్గళై నన్ఱాకవనుష్ఠిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, ఉపదేశిత్తుమ్,

---

అ—ఆజ్ఞైయాల్ ఉక్తమధ భాగవత వైభవమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, ఇత్తాల్ జన్మాది) ఇత్యాదినా.

౨౩౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అనన్తరమ్ "యద్యదాచరతి"[౬]) ఇత్యాది.—

"'నమేవిదుస్సురగణాః ప్రభవంనమహర్షయః'[౮] ఎన్ఱు, అపడియే ఉపదేశిక్కప్పట్ట ఋషికళుక్కు దుర్జ్ఞేయనాన జ్ఞానానుష్ఠానశ్రేష్ఠనుడైయ ఆచారత్తైయుదాహరిక్కిఱార్" ఎన్నపడి.

పూర్వవత్ అన్యథాసిద్ధ్యాదిశజ్కై వ్యావర్తనార్థమ్ ('ధర్మసంస్థాపన'[౯]) ఇత్యాది.

('లోకసంగ్రహమ్"[౭]) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్(జ్ఞానియానాలుమ్) ఇత్యాది.

"("సమ్"[౭]) ఎన్ఱ ఉపసర్గమ్ 'వ్యవహితాశ్చ'[౧౦] ఎన్ఱ అధ్యాసప్రక్రియైయాలే ("కర్తుమ్"[౭]) ఎన్ఱ అవిత్తోదేకూడి అర్థబోధకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నన్ఱాక అనుష్ఠిక్క వేణుమ్) ఎన్ఱు,

---

౧॥
౨॥
౩॥
౪॥
౫॥

౬॥ గీ. ౩-౨౧.
౭॥ గీ. ౩-౨౦.
౮॥ గీ. ౧౦-౨.
౯॥ గీ. ౪-౮.
౧౦॥ అష్టా. ౧-౪-౮౩.

వ్యా.—"యదిహ్యాహంనవర్తేయం జాతుకర్మణ్యతన్ద్రితః।
మమవర్త్మానువర్తన్తేమనుష్యాఃపార్థ! సర్వశః॥"౧ ఎన్ఱు "ఒరుకాలల్ కర్మత్తిల్ శోమ్పాత్తేనాన ప్రవర్త్తి [౧౫ యేనాకిల్, మనుష్యరెల్లామ్ ఎన వఴియైప్పిన శెల్లుమ్" ఎన్ఱపడియే పరార్థమాకత్తాన కుఱిక్కొణ్డు అనుష్ఠిత్తుమ్ పోరుమ్ స్వభావనైయుడైయ కృష్ణన్:

ఏవంభూతనానవన శ్రీతూతైప్పున్దరుళినపోతు,
"భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య మాంచైవమధుసూదన!।
కిమర్థంపుణ్డరీకాక్ష! భుక్తం వృషలభోజనమ్?॥"౨ ఎన్ఱువ్వాడి,

ఉత్కృష్టవర్ణవృత్తరామ్, "ఇఙ్గేయెఴున్దరుళువర్" ఎన్ఱు, పార్త్తుక్కొణ్డిరున్ద భీష్మాదికళుడైయగృహఙ్గళై యుపేక్షిత్తు, [౧౫

అ.—"అనాస్థయా అనుష్ఠిక్కిల్ లోకసంరక్షణమ్ సిద్ధియాతు" ఎన్ఱపడి.

("యదిహ్యహమ్"౧) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఒరు [కాల్] కర్మత్తిల్) ఇత్యాది.

("అతన్ద్రిత"౧) శబ్దార్థమ్, (శోమ్పాతే) ఇతి. [౨౦

"ఉపసర్గాణాం ద్యోతకత్వమాత్తైయాలే ధాతుక్కే ప్రవృత్త్యర్థకత్వమ్ ప్రకరణాద్ ఉపసర్గంవినాపితదవగతి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రవృత్తియేనాకిల్) ఎన్ఱతు.

('అనువర్తన్తే'౧) ఎన్గిఱవితు, 'అనువర్తేరన' ఎన్ఱపడి" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (పిన శెల్లుమ్) ఎన్ఱతు. [౨౫

(కుఱిక్కొణ్డు) ఎన్ఱతు, "భావిప్రతిసన్ధానమ్ పణ్ణి" ఎన్ఱపడి

("భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య"౧) ఇత్యాదియాల్ ఫలితాంశపరమ్, [భీష్మద్రోణాదిగృహఙ్గళై విట్టు] ఎన్గిఱఅమూలమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱువ్వాడి ఉత్కృష్ట) ఇత్యాది.

(వర్ణమ్), క్షత్త్రియత్వముమ్, బ్రాహ్మణత్వముమ్.

(నిన్దైపుమ్) ఎన్గిఱ ఉమ్మైతారిప్పై సముచ్చయిక్కిఱతు.

మూ.—౨౩౩. పెరుమాళ్ శ్రీశబరి కైయాలే యముతు శెయ్తరుళినార్.

వ్యా.—వర్ణామ్యుత్కృష్టరహితరాయ్, అత్తాలే "ఇఙ్గేయెఴున్దరుళువర్" ఎన్ఱుమ్ నినైవుమ్ తిరున్ద శ్రీవిదురర్-తిరు[౧౫ మాళిగైయిలే సాదరమాకచ్చెన్ఱు, పుకుర,

"సంభ్రమైస్తువ్యగోవిన్ద! ఏతన్నః పరమంధనమ్"౩ ఎన్ఱు, భక్తిపరవశరాన అవర్ పణ్ణినసంభ్రమఙ్గళైయెల్లామ్ కణ్డు ఉకన్దు,

"విదురాన్నానిబుభుజేశుచీనిగుణవన్తిచ"౪ ఎన్గిఱ పడియే, అహంకారోపహతమల్లామైయాలే పరమపావనమాయ్, భక్త్యుపహృతమాకైయాలే పరమభోగ్యమాయిరుక్కిఱ అన్నత్తై, అన్దపావనత్వ భోగ్యత్వఙ్గళడియాక అత్యాదరమ్పణ్ణియముతు శెయ్తాన్ఱిఱే?.

౨౩౩.—ఏతత్ - పూర్వావతారత్తిలుమ్ [౧౫ ఇప్పడియనుష్ఠిత్త ప్రకారత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరుమాళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"రఘుకులతిలకరాయ్, ఆచారప్రధానరాన పెరుమాళ్,

అ.—("తుష్య"౩) ఎన్గిఱతు, "తోషంప్రాప్నుహి" ఎన్ఱపడి. లోట్, మధ్యపురుష ఏకవచనమ్.

("శుచీని"౪) ఎన్గిఱవితుక్కు అర్థమ్, (అహంకార) ఇత్యాది,

("గుణవన్తి"౪) ఎన్గిఱవితుక్కు అర్థమ్, (భక్త్యుపహృతమ్) ఇత్యాది.

౨౩౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఏతత్-పూర్వ) ఇత్యాది [౨౫

(ఇప్పడియనుష్ఠిత్త ప్రకారత్తై) ఇత్యనేన, "అపకృష్టవర్ణసంబన్ధిభోజ్య భోజనరూపత్వాత్ సఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

(ఏతత్-పూర్వ) ఇత్యాదినా "పూర్వావత్యసఙ్గతి" ఎన్ఱుమ్ సూచితమ్.

పూర్వవత్ అన్యథా సిద్ధి శఙ్కానిరాసార్థమ్, (రఘుకుల) ఇత్యాది.

౧॥ గీ. ౩-౨౩. ౨॥
౩॥ ౪॥

వ్యా.—"శబర్యా పూజితస్సమ్యగ్ రామో దశరథాత్మజః"౧ ఎన్ఱు ఇప్పడి వేదవిచ్ఛిన్నైయాయ్ వైత్తే గురుశుశ్రూషైయిలే ప్రవృత్తజ్ఞానాధిక్యైయాయ్, తన్-నావుక్కు ఇనియవాయి రున్ద ఫలమూలాదికళ్ ఎల్లామ్ 'ఇజ్జుత్తైక్కు' ఎన్ఱు సఞ్చయిత్తు కొణ్డువరవుపార్ త్తిరున్ద శ్రీశబరీ, తన్ - ఆదరానుగుణమాక త్తన్-నైయాలే అముదు శెయ్యప్పణ్ణి.

అ.—"చారిత్రేణచ యుక్తః"౨ ఇత్యాదిగళిల్ (ఆచార) ఇత్యాది.

"సదా పర్యుపాసంహియాన్"౩ ఇత్యాదిగళిల్ (గురుశుశ్రూషైయిలే) ఇత్యాది. [౧౦

"విజ్ఞానే తాం నిత్యమబహిష్కృతామ్"౪ ఎన్గిఱ విశేషణత్తాలే (జ్ఞానాధిక్యైయాయ్) ఎన్ఱతు.

"మయా తు వివిధం వన్యం సఞ్చితం పురుషర్షభ।

తవార్థే పురుషవ్యాఘ్ర!॥"౫ ఎన్గిఱ ఇవిటిలే "వివిధమ్"౫ ఎన్గిఱ వైవిధ్యమ్ అనుభవైకవేద్యరాక్కైయాలే, యత్తిల్ ఇష్టద్రవ్యాత్ స్వాదనత్తాలే సజాతీయఙ్గళిలే గుణాగుణజ్ఞానమ్ సుశకమాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్-నావుక్కు ఇనియవాయిరున్ద) ఇతి

ఇవ్విడత్తిలే, "తానే పరీక్షిత్తు ద్విజస్పర్శముళ్ళ"౬ ఎన్ఱు, అయ్ప్పడి.

ద్విజస్పర్శమ్ '=దన్తస్పర్శమ్.

"ఇతు పెరుమాళ్-విషయత్తిల్ అత్యన్తభక్తియాలే అవళ్ [౨౦ పరీక్షార్థమాక శెయ్తాళ్;

పెరుమాళ్, 'తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్' * ఎన్గిఱ విశేషశాస్త్రత్తై కొణ్డు అఙ్గీకరిత్తారాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱు, శొల్లువర్కళ్:

అన్ఱిక్కే "'ద్విజస్పర్శమ్' పక్షిస్పర్శమాయ్, ఫలమాధుర్యపరీక్షై పక్షిముఖదంశనాధీనైయాకైయాలే అప్పడి కొణ్డతుక్కు, [౨౫

'వత్సః ప్రస్నవనే మేధ్యః శ్వా మృగగ్రహణే శుచిః।

స్త్రియశ్చ రతిసంసర్గే శ్వాత్మృగగ్రహణే శుచిః॥'౭ ఎన్ఱు, పక్షిముఖస్పర్శమ్ ఫలత్తుక్కు శుచిత్వ హేతువాకైయాలే విరోధమిల్లై" ఎన్ఱుమ్ శొల్లువర్కళ్:

"వన్యమ్"౫ ఎన్ఱు, సామాన్యోక్తిక్కు అర్థమ్, (ఫలమూలాదికళ్) ఎన్ఱతు.

వ్యా.—అతిసన్తుష్టరాయ్ అముదు శెయ్తార్" ఎన్గై, ఇత్తాల్, "అభిజనాదికళాల్ వరుమ్ అభిమానగన్ధమఱ్ఱు జ్ఞానప్రేమాధికరుడైయ అభిమానస్పర్శముళ్ళవై [౫ ఆత్మగుణైకదర్శికళాన విశేషజ్ఞర్కు అతీవ పావనభోగ్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమిడమ్ కాట్టప్పట్టతు.

అ.—"ప్రహర్షమతులం తేభే"౮ ఎన్గిఱ విశేషణత్తాలే (అతిసన్తుష్టరాయ్) ఎన్ఱతు.

ఇవ్వుదాహరణద్వయత్తుక్కుమ్ తన్త్రేణ తాత్పర్యత్తై దర్శి [౧౦ ప్పిక్కిఱార్, (ఇత్తాల్ అభిజనాదికళాల్) ఇత్యాదినా.

"భీష్మద్రోణావతిక్రమ్య"౯ ఇత్యాది శ్లోకత్తిలే,

'భీష్మద్రోణగృహఙ్గళిల్ భుజియావిట్టతేన్?,

ఎన్-గృహత్తిలే భుజియాతతేన్?,

వృషలాన్నత్తై భుజిత్తతేన్?, [౧౫

"సర్వవర్ణానాం స్వధర్మేవర్తమానానాం భోక్తవ్యం శూద్రవర్జమ్"౧౦ ఎన్గిఱ శాస్త్రాతిక్రమమ్ పణ్ణినపడి ఎన్?,

"పక్వముచ్ఛిష్టభోజనమ్"౧౧ ఎన్గిఱతిల్లైయో?' ఎన్నుమ్ కరుత్తాలే దుర్యోధనన్ పణ్ణిన ప్రశ్నత్తిల్, 'అంశత్రయత్తిల్ వైత్తుకొణ్డు మధ్యమత్తుక్కు ఉత్తరమ్ శొన్నాల్ పూర్వోత్తరాంశఙ్గళుక్కుమ్ అర్థాత్ ఉత్తరమ్ శొల్లిఱ్ఱామ్' ఎన్నుమ్ తిరువుళ్ళత్తాలే,

'మాంచైవ'౯ ఎన్గిఱ అతుక్కు,

'ద్విషదన్నం న భోక్తవ్యం ద్విషన్తం నైవ భోజయేత్।

పాణ్డవాన్ ద్విషసే రాజన్! మమ ప్రాణా హి పాణ్డవాః'౧౨ ఎన్ఱు, ఉత్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్తాన్: [౨౫

ఇతిన్, 'నీ ద్వేషియాకైయాలే ఉన్-గృహత్తిలే భుజిత్తిలోమ్; "అరిమిత్రముదాసీనమ్"౧౩ ఎన్గిఱపడియే ద్వేషియాన ఉన్నుడైయ పక్షపతిత్తవర్కళాకైయాలే భీష్మద్రోణాదిగృహఙ్గళిలుమ్ భుజిత్తిలోమ్';

ఇప్పడి భోజననివృత్తిక్కు ద్వేషిత్వమ్ హేతువాకచ్చొన్నవిత్తాల్, 'భోజనత్తుక్కు భక్త్యతిశయమ్ హేతు' ఎన్ఱు సిద్ధిక్కైయాలే, 'విదురన్ పరమభక్తనాకైయాలే అవన్-తిరుమాళిగైయిలే భుజిత్తోమ్' ఎన్ఱు, కొళ్ళుకిఱతు;

౧॥ శ్రీరా. ౨॥ ౩॥

౪॥ శ్రీరా. అ. ౭౪. ౧౯. ౫॥ మేఱ్పడి. ౧౭.

౬॥ * ౭॥

౮॥ శ్రీరా, అ. ౭౪, ౩౧. ౯॥ ౧౦॥ ఆపస్తమ్బసూ, ప్ర-౧, ప-౬, ఖ-౧౮.

౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥

అ.—ఇత్తిల్, 'ద్విషదన్నం నైవభోజయేత్'౧ ఎన్ఱు,అవిత్తుదృష్టాన్తార్థమ్:
'పాణ్డవాన్ ద్విషసే'౧ ఎన్ఱు,ఉళ్ళ వాక్యశేషమ్?:
ఇప్పడి ద్వేషస్నేహఙ్గళై శబ్దతః అర్థతశ్చ కొళ్ళుకైయాలే,
'యస్తునారాయణం ద్వేష్టి తంవిద్యాదన్త్యరేతసమ్,'౨ 'నశూద్రాభగవద్భక్తాః'౩ ఎన్ఱు,ఉళ్ళ విశేషశాస్త్రైకవేద్యమాన ద్వేషప్రయుక్తమాన దణ్డాలత్వమ్, దుర్యోధననుక్కుమ్,
భక్త్యతిశయప్రయుక్తమాన శూద్రత్వాభావమ్ విదురనుక్కుమ్, కొళ్ళిఱ్ఱు:
ఇత్తాల్ సామాన్య శాస్త్రత్తిలేనిన్ఱు, ప్రశ్నమ్పణ్ణినవనుక్కు తదనవగత విశేషశాస్త్రమర్యాదైయాలే ఉత్తరమ్ కొల్లిఱ్ఱాకైయాలే శాస్త్రవిరోధమిల్లై:
ఇప్పడితాత్పర్యగతియై ఆరాయాత్తే, 'విదురోయంనవృషలః' ఎన్ఱు, కర్ణోక్త్య భావమాత్రత్తైక్కొణ్డు 'విదురనుక్కు దుర్యోధనన్ శొన్న జాతివిశేషత్తై భగవాన్ ఇశైన్దానాయ్త్తు' ఎన్ఱాల్, 'భుక్తంవృషలభోజనమ్'ర ఎన్ఱు,ఉ చరమప్రశ్నాంశత్తుక్కు ఉత్తరమిన్ఱిక్కే యొళ్ళియ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:
అత్తిల్ ''ఆర్యాధిష్ఠితా వాశూద్రా స్సంస్కర్తారస్స్యుః''౫ ఎన్ఱు,శాస్త్రసిద్ధమాన అర్థమ్ ఉత్తరతయాభిప్రేతమ్' ఎన్ఱిల్;
'అత్తు త్రైవర్ణికాధిష్ఠిత శూద్రసంస్కృతమాన త్రైవర్ణికాన్నమ్ త్రైవర్ణికర్కు భోజ్యమ్' ఎన్ఱు, కొళ్ళుకైఅత్తైత్తైయల్లత్తు, శూద్రస్వామిక అన్నభోజనత్తుక్కు నియామకమాకాత్తు.
'విదురసంస్కృతమాన అన్నమే ఇఙ్గు వివక్షితమ్;
తత్స్వామిక-అన్నమ్ వివక్షితమన్ఱు,' ఎన్ఱిల్;
'వృషలభోజనమ్'ర 'విదురాన్నాని'౬ ఎన్ఱు, 'రాజాన్నంతేజ ఆదత్తే శూద్రాన్నం బ్రహ్మవర్చసమ్''౭ ఇత్యాదియిల్పోలే స్వరసత ప్రతీయమానమాన స్వస్వామి భావత్తుక్కు వైఘట్యమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్:
ఇవ్వనాయాన్యశాస్త్రమాత్రమ్ దుర్యోధననుక్కుమ్ తెరియుమాకైయాలే, ప్రశ్నముమ్ అనుపపన్నమ్:
విదురనుక్కు అన్నసంస్కర్తృత్వమ్ కొళ్ళిల్, త్రైవర్ణికస్వామి కల్పనముమ్, త్రైవర్ణికాధిష్ఠాతృకల్పనముమ్, ఆవశ్యకమాకైయాలే, కల్పనాగౌరవమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

అ.—'శుచిస్త్వప్రయతోభూత్వా విదురోన్నముపాహరత్'౮ ఎన్ఱు,అవిత్తిలే 'శుచి'ర శబ్దత్తాలే ఆర్యాధిష్ఠితత్వత్తై వివక్షిక్కై స్వారస్యవిరుద్ధమ్:
'ఆర్యాః ప్రయతాః'౯ ఎన్ఱు, పూర్వసూత్రత్తిలే శొన్న అన్నసంస్కారాధికారభూతప్రయతత్వమ్ ఆర్యాధిష్ఠితశూద్రర్కు వరుమాకైయాలే, సంస్కారాత్ పూర్వమే అపేక్షితమాన ప్రయతత్వత్తై అన్నప్రాపణకాల భావితయాక్కొళ్ళుకైక్కు ప్రయోజనమిల్లై:
'ఉపాహరత్'ర ఎన్ఱు,ఉ ఉపహారమ్ ఉపహర్తృ స్వామికద్రవ్యత్తుక్కన్ఱిత్తు, అన్యదీయత్వత్తుక్కు కూడాతు:
అప్పోత్తు 'ఉపానయత్' ఎన్నవేణుమ్:
'శుచిస్తు'ర ఎన్ఱు, 'క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వరజ్ఞానాత్ విశుద్ధిః పరమామతా'౧౦ ఎన్ఱు,ఉ అన్తశ్శుద్ధియుమ్, 'ప్రయతః'ర ఎన్ఱు, తాత్కాలిక బాహ్యశుద్ధియుమ్, కొళ్ళుకైఅత్తాకైయాలే పునరుక్తియిల్లై:
''కృతాన్నస్యవావిరసస్యగృహ్ణీరన్'౧౧ ఎన్ఱు, శొన్న అర్థమ్ ఉత్తరతయాభిప్రేతమ్' ఎన్నవొణ్ణాతు;
'షష్ఠీనిర్దేశాత్ ప్రాతికంస్వయమ్ అన్తేవాస్యాహృతంవాగృహ్ణీరన్'౧౧ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణుకైయాలే శూద్రస్వామికసత్తాన్నత్తిల్ స్వల్పాంశమేగ్రాహ్యమాకైయాలే 'విదురాన్నాని'౬ ఎన్ఱు,ఉ బహువచనస్వారస్యమ్ భగ్నమామ్;
'విరసస్య'౧౧ ఎన్ఱు, 'లవణాదిరసాసంయుక్తస్య'౧౧ ఎన్ఱు,వ్యాఖ్యానమ్పణ్ణినార్కళాకైయాలే 'గుణవన్తి'౬ ఎన్ఱు,అవిత్తు విరోధిక్కుమ్.
'నసుభిక్షాస్స్యుః' * ఎన్ఱు, 'యావతా ప్రాణయాత్రా భవతితావదేవగృహ్ణీరన్, నయావతా సౌహిత్యంతావత్' * ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయాలే 'కృతాన్నస్యవా'౧౧ ఎన్ఱు,అవిత్తు ఆపద్విషయమాయ్ తత్రాపి ఆమ అలాభవిషయమాకైయాలే అనాపదిశాస్త్రార్థమాకాత్తు:
'తస్యాపిధర్మోపనతస్య'౧౨ ఎన్ఱు,అవిత్తుమ్ 'ధర్మార్థమ్ ఉపనతః=ఆశ్రితోభవతి''౧౨ ఎన్ఱు, వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణుకైయాలే ధర్మార్థమ్ ఉపనతర్ క్కే యిరున్తవర్-గృహత్తిలేతానేశొన్ఱు, అముఖ్యకల్పత్తుక్కు ప్రమాణమాకాత్తు:
ఇతుతాన్ 'సువర్ణం దత్వాపశుంవా'౧౩ ఎన్ఱు, గుణవిధియాలే ఆపత్కల్పమాకైయాలే అనాపదిశాస్త్రార్థమాకాత్తు

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౨, ప్ర. ౨, ప-౨, ఖ-౩.
౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౧, ప్ర-౨, ప-౨, ఖ-౩
౧౦॥ ౧౧॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౨, ప్ర-౧, ప-౬, ఖ-౧౯.
* మేల్పడిసూ, ౫.
౧౨॥ మేల్పడిసూ. ౧౪.
౧౩॥ మేల్పడిసూ, ౬.

మూ—౨౨౮. మాఱనేరినమ్బివిషయమాగ పెరియ నమ్బి ఉడైయవర్‌కుక్ అరుళిచ్చెయ్‌ద వార్త్తైయైస్మరిప్పదు.

వ్యా.—౨౨౮. ఇప్పడి శ్రీరామాయణమహాభారత సిద్ధమాన శిష్టాచారఙ్గళాలే భాగవతవైభవఙ్గళై ప్రకాశిప్పి త్తార్ కీర్త్తి;

ఇన్నముమ్ ఇవ్వర్థవిషయమాగ పూర్వాచార్య వచనత్తైస్మరిప్పిక్కిఱార్, (మాఱనేరినమ్బి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి;

అత్రావస్థా:— [౧౦

అభిమానహేతువాన జన్మవృత్తాదికళిల్ క్కేఱ అళ వన్దార్ శ్రీపాదత్తైయుడైయరాయ్, అధ్యాత్మజ్ఞాన పరి పూర్ణరాయిరుక్కిఱ అమాఱనేరినమ్బి,

తమ్ముడైయ అన్తిమదశైయిలే "ఆళవన్దార్ అభిమానిత్తరుళిన ఇద్దేహత్తై ప్రకృతిబన్ధుక్కళ్ స్పర్శిక్కిల్ శెయ్యవత్తే!" ఎన్ఱు, అతశఱైక్కపణ్ణి, సబ్రహ్మచారియాన పెరియనమ్బియైప్పార్త్తు, "పురోడాశత్తై నాయ్‌క్కిడాత్తేకీర్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్‌దు తిరునాట్టుక్కు ఎఴున్దరుళ

పెరియనమ్బియుమ్, అప్పడియే పిఱర్ కైయిల్ కాట్టిక్కొడాత్తే తామేపళ్ళిపడుత్తువన్దు ఎఴున్దరుళి [౨౦ యిరుక్క;

అ.—ఆస్తైయాలే 'ప్రకారాన్తరేణ ఉత్తరమ్‌ఊడామైయాలే విశేష శాస్త్రోక్తశూద్రత్వాభావమే అభిప్రేతమాన ఉత్తరమ్' ఎన్గై, ఉచితమ్:

ఆర్తిల్ భీష్మాదికళుక్కు ద్వేషసంసర్గముమ్ అహంకారస్పర్శముమ్ త్యాజ్యతాహేతువాకైఆర్థ: [౮

దుర్యోధననుక్కు ద్వేషముమ్, అహంకారస్పర్శముమ్, త్యాజ్యతా హేతువాకైఆర్థ:

విదురర్కు భగవద్భక్త్యతిశయముమ్, తత్ప్రయుక్తశూద్రత్వ నివృత్తియుమ్, శూద్రయోనిజాతత్వాత్ అహంకారస్పర్శాభావముమ్ ఉపాదేయతాప్రయోజకమాకైఆర్థ: [౧౦

ఇన్దవిశేషశాస్త్రవిసేయవర్ణాలత్వవిప్రత్వాది ప్రయుక్త ఆచార విశేషఙ్గళ్ అధికారి విశేషవ్యవస్థితఙ్గళాకైయాలే లౌకికరిడఙ్గళిల్ తాదృశాచార విరహమ్ దోషాయవాకాదు" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్‌పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (జ్ఞానప్రేమాధికరుడైయ) ఇత్యాది

జ్ఞానప్రేమాధిక్యమ్ ఉభయత్రాపివివక్షితమ్ [౧౫
అభిమానస్పర్శఙ్గళుమ్ ఉభయత్రాపివివక్షితఙ్గళ్
అభిమానమ్—తదీయత్వమ్.
స్పర్శమ్ ప్రసిద్ధమ్.

(ఆత్మగుణైకదర్శికళాన విశేషజ్ఞర్‌కుక్) ఎన్గైయాలే "అధికారభేదత్తాలే సామాన్యశాస్త్రోదనుగుణాచార విరోధపరిహారమ్" [౨ ఎన్ఱు, సూచితమ్.

ఇప్పడి 'ద్విషదన్నం నభోక్తవ్యమ్"౧ ఇత్యాదిశ్లోకత్తిలే అభిప్రేతమాన అర్థత్తై,

"దుర్యోధన ఉవాచ— భీష్మద్రోణావతిక్రమ్యమాంచైవ మధుసూదన,
కిమర్థం పుణ్డరీకాక్ష! భుక్తం వృషలభోజనమ్?॥' [౨౫

శ్రీభగవానువాచ—"సన్ధ్యం భగవతస్యాన్నమ్"'౨ ఇత్యాదియాలే కణ్ణోక్తమాకవేసన్నికృష్టమర్థరుమ్ కొణ్డార్కళ్

ఇఙ్గే "త్యక్త్వామాం భీష్మముఖ్యానపి వృషలగృహేభోజితా రే! కిమేతత్? జాత్యాకింజ్ఞాననష్టే?"౩

ఇత్యాదిపురాణాన్తరవచనముమ్ వివక్షితమ్.

అ—౨౨౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

పక్షిరాజజటాయు శబరీవిషయ ఆచారత్రయమ్ శ్రీరామాయణస్థమ్.

ధర్మవ్యాధవిదురవిషయ ఆచారద్వయమ్ మహాభారతస్థమ్ [౨౫
(ఇన్నముమ్) ఇత్యాది:—

"శిష్టాచారఙ్గళిలుమ్, 'క్షోధర్మస్సర్వధర్మాణాంభపతః పరమో మతః'౪ ఎన్గి,అఙ్గేయే ఆచార్యరుచిపరిగృహీతమాన ఆచారమ్ అత్యన్తమాకైయాలే అత్తైయుదాహరిక్కిఱార్" ఎన్ఱవుమ్.

(అధ్యాత్మజ్ఞానమ్) ఆత్మపరమాత్మయాథాత్మ్యవసాయమ్.

(సబ్రహ్మచారికళ్)—ఏకాచార్యగకళ్.

"శునామివపురోడాశః"౫ ఎన్గి ఆవిక్తైయుటొక్కెఱ్ఱ (పురోడాశత్తై) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ౩। ౪॥ ౫॥

మూ—౨౩౫. "ప్రాదుర్భావైః"౧ ఇత్యాది.

వ్యా—ఇత్తై ఉడైయవర్ కేట్టరుళి పెరియనమ్బి శ్రీపాదత్తిలేవన్దు, "జీయా! మర్యాదైకెడక్కాక్కారియమ్ శెయ్యవేణ్డావో, దేవరీర్ శెయ్దరుళవేణ్డిల్ ప్రో?" ఎన్న; "ఆళిట్టన్తిత్తాఖ్రవో, నాన్ పెరుమాళినాక్కట్టిగ ఉత్ ఎన్నో, ఇవర్ పెరియవుడైయారినాల్ట్టిల్ అతకృష్టరో, పయిలుమ్ శుడరొళి నెడుమాఱ్కడిమైశెయ్యలో తొణ్డరో, ఆళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్దత అర్థత్తై చ్చిరిత్తుకుత్తై యవాక్కిలుమ్ ఆచరిక్కవేణ్డావో?" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్దవాత్తై.

౨౩౫.— ఇతి భాగవతజన్మాది శ్లాఘ్యతాకథన పూర్వకమాక్ అభాగవతోత్కృష్టనిన్ద్యత్వైర్యై ప్రకాశిప్పికినాన్, ("ప్రాదుర్భావైః"౧ ఇత్యాది) ఎన్ఱు.

అ—అభావత్తు:—

"పురోడాశతుల్యమాన ఇన్దేహత్తై నాయ్ప్పోలేనిహీనరాన దేహనిట్టక్కళ్ తీణ్డాత్పడి పణ్ణవేణుమ్" ఎన్ఱుపడి.

(పళ్ళిపడుత్తి)—సంస్కరిత్తు

'(జీయా)—పూజ్యరే' ఎన్ఱు, సంబుద్ధి.

(మర్యాదైకెడక్క) ఎన్ఱత్తు, "శాస్త్రీయవ్యవస్థైయుక్కళినమ్పడి యాయ్" ఎన్ఱుపడి.

(ఆళిట్టు అక్తిత్తాఖ్రవో?) ఎన్ఱత్తు, "అత్తైకానుభావ్యమాన పరమపురుషార్థత్తై ప్రయోజ్యకత్తావైకొణ్డుశెయ్యవో" ఎన్ఱుపడి.

(ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్దత) ఇత్యనేన '(విశేషశాస్త్ర)త్తైయర్థ్య భగవద్రార్థమ్ సామాన్యశాస్త్రోక్తవ్యవస్థై అధికారివిశేషఙ్గళాలేత్యాజ్యై' ఎన్ఱు, ఉత్తరమ్ సూచితమ్.

౨౩౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇతి) ఇత్యాది

"ప్రతిపాదిత భాగవతవైభవస్థైమార్థమాక అభాగవతజన్మాదుత్కృష్టనిన్ద్యత్వైశ్యప్రతిపాదిక్కినార్" ఎన్ఱుపడి.

వ్యా—"ప్రాదుర్భావైస్సురనరసమో దేవదేవస్తదీయా జాత్యావృత్త్యైరపిచగుణతస్తాదృశో నాత్రగర్హా। కింతుశ్రీమద్భువన భవనత్రాణతోన్యేషువిద్యా వృత్తప్రాయో భవతిపిధవాకల్పకల్పః ప్రకృష్టః॥"౧

ఇత్తాల్, "అయర్వఱుమమరర్కళ్ అతిపతియాన నప్రాదుర్భావఙ్గళాలే సురనరసజాతీయనాక్కానఱుర్; తదీయరుమ్ జాతియాలుమ్ వృత్తఙ్గళాలుమ్ గుణఙ్గళాలుమ్ అప్పడి ఇతరసమరాయిరుప్పర్కళ్;

అ—ఇత్తాల్ "హేతుత్తైసఙ్గతి" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

మూలోపాత్త ప్రతీకోపలక్షిత సమగ్రశ్లోకోపాదానమ్పణ్ణి అర్థకృతమ్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

("దేవదేవ"౧) శబ్దార్థమ్, (అయర్వఱుమ్) ఇత్యాది.

(ప్రాదుర్భావఙ్గళాలే) ఎన్ఱత్తు, "అప్రాకృత విగ్రహత్తై ప్రాకృతసంస్థాన సజాతీయసంస్థానయుక్తమాక్కికొణ్డు వన్దుమ్ అవతారఙ్గళాలే" ఎన్ఱుపడి.

("సురనరసమ") శబ్దార్థమ్, (సురనర) ఇత్యాది.

("తదీయా"౧) ఇత్యాదికృత్యమ్, (తదీయర్) ఇత్యాది.

తదీయరాక్కిఱార్ భగవత్-కటాక్షహేతుకసంబన్ధయాభాగ్యాత్యవసాయ పూర్ణర్థాకముముక్షుక్కళ్.

ఇఙ్గు ("ప్రాదుర్భావఙ్గళాలే"౧) ఎన్నాతైయాలే మొక్కప్పితక్కమ్ నిత్యసూరికళత్తు:

అప్పడియాక్కిల్ భాగవతవైభవ ప్రకరణత్తుక్కుచ్చేరాత్తు.

("తాదృశః"౧) ఎన్ఱత్తు, "తాదృక్" శబ్దబహువచనమ్.

"తథావిధాః" ఎన్ఱుపడి.

అత్తసురనరసమత్వత్తై పరామర్శియాత్తే, ఇతరసమత్వమాత్రత్తై పరామర్శిక్కిఱత్తు

("జాత్యా"౧) ఎన్ఱి, అవిత్తాల్ అపకృష్టజాతిర్కు చొల్లుక్కిఱత్తు.

"ఇతర నాక్కిఱార్, భగవత్-సంబన్ధశూన్యర్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతరసమరాయిరుప్పర్కళ్) ఎన్ఱు.

ఇత్తాల్ తిర్యగ్రాతసజాతీయర్కుమ్ సంగ్రహమ్ సిద్ధమ్.

తాదృశ్యాభవేనభగవాన్సర్వేషాంచసమోభవేత్। జాత్యాదిభిస్తదీయాశ్చసర్వేషాంసదృశాస్తథా॥. విషాతుస్థితిరేతేషాం లోకసంరక్షణాయహి॥.

వ్యా.—ఇతిల్ కర్హైయిల్లై;

శ్లాఘ్యమేయుళ్ళతు;

ఉభయరుమ్ ఇప్పడినిఱ్కిఱతు ఇన్దలోకరక్షణ నిమిత్తమాక;

అ.—“(‘అత్ర’ ౧) ఎన్ఱతు, ‘ఉభయోరేవం విధత్వే’ ఎన్ఱపడి” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతిల్ కర్హైయిల్లై) ఎన్ఱు.

(“కింతు” ౧) ఇత్యాదియిల్ “ఇదమ్” ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్.

“ఇదమ్”=పూర్వోక్తమ్ ఉభయోరేవం విధత్వమ్, జాత్యాదిభిః ఇతరసజాతీయత్వమాన్నతు,

(“శ్రీమత్” ౧) అనన్యాధేయాతిశయవత్; “సర్వోత్కృష్టమ్” ఎన్ఱపడి;

ఇన్తైయుటైక్కు ఫలితాంశత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శ్లాఘ్యమే యుళ్ళతు) ఎన్ఱు.

అవధారణమ్ గర్హాప్రతిషేధసిద్ధమ్;

ఇప్పడిక్కొళ్ళావిడిల్ (శ్లాఘ్య...యుళ్ళతు) ఎన్గిఱవిత్తాల్ అధిక్యముమ్, (“శ్రీమత్” ౧) శబ్దార్థానుక్తియాల్ న్యూనతైయుమ్, ప్రసజ్జిక్కుమ్:

“నఞ్, విపరీతవాచియాయ్, గర్హావిపరీతశ్లాఘ్యయాయ్, గర్హావిరహమ్ అర్థసిద్ధమ్” ఎన్ఱు, కొళ్ళాలుమ్, (“శ్రీమత్” ౧) శబ్దార్థానుక్తియాల్ న్యూనత్వమ్ దృఢమ్:

(“కింతు” ౧) శబ్దానన్వయముమ్ ప్రసజ్జిక్కుమ్:

ఆకైయాల్ పూర్వోక్తప్రకారమేయుక్తమ్.

(“భువన”) ఇత్యాది:—

అత్రాపి “ఇదమ్” ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్;

“ఇదమ్”—తదీయానాంచ ఇతరసజాతీయత్వమ్:

(“భువనభవనత్రాణతః”), త్రాణాత్; హేతౌపఞ్చమీ; హేతుః—ఫలమ్.—“లోకరక్షాప్రయోజనకమ్” ఎన్ఱపడి:

ఇతైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉభయరుమ్ ఇప్పడి) ఇత్యాదినా (నిమిత్తమ్)=ఫలమ్.

వ్యా.—ఇని అభాగవతర్‌పక్కల్ ఉణ్డానవిద్యావృత్తబాహుల్య రూపమాన ఉత్కర్షమ్ విధవాలఙ్కారమ్పోలే నిన్ద్యమాకానిన్ఱతు;” ఎన్గిఱతు.

౨౩౯.—“భాగవతర్కళన్ఱాగిల్ అవర్కళుక్కు ఉణ్డాన వేదవిద్యాదికళ్ వ్యర్థమామో?” ఎన్నిల్;

అ.—“ప్రత్యక్షప్రమాణగోచరత్వవివక్షైయాలే భువనత్తుక్కు భవనసాదృశ్యకథనమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇన్ద) ఎన్ఱు, లోకవిశేషణమ్.

(“అన్యేషు”) ఇత్యాదిక్కర్థమ్, (ఇని) ఇత్యాది.

“(‘ప్రాయశ్’) శబ్దమ్ బాహుల్యవాచకమ్;

తదర్థమాన బాహుల్యత్తుక్కు ప్రకర్షత్తోడే అభేదేన అన్వయమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బాహుల్యరూపమాన ఉత్కర్షమ్) ఎన్ఱు.

                    1   2   3   4   5
“ప్రాయో—బహూ మృత్యుతుల్య బాహుల్యానశ్వేషునా” ఎన్నక్కడవదిఱే?

“(“అకల్ప”) శబ్దమ్, ‘అకల్పవేషాన్నేపథ్యం ప్రతికర్మప్రసాధనమ్’[3] ఎన్ఱు, వస్త్రభూషణమాల్యాది సంపాదితమాన ఆకారవిశేషత్తుక్కు వాచకమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విధవాలఙ్కారమ్పోలే) ఎన్ఱతు.

“(“శ్రీమత్”) ఎన్గిఱవిత్తుక్కు ప్రతియోగినిర్దేశమాకైయాలే, (“కల్ప”) శబ్దమ్, ‘ప్రత్యయాశ్చేత్ సమర్థకః’[4] ఎన్ఱు, సమవాచియాయ్, సామ్యమ్ (“శ్రీమత్”) శబ్దితశ్లాఘ్యత్వవిపరీతనిన్ద్యత్వరూపమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిన్ద్యమాకానిన్ఱతు) ఎన్ఱు.

(ఇత్తాల్) (ఎన్గిఱతు) ఎన్ఱు, కూడువతు.

౨౩౯.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (భాగవతర్కళ్) ఇత్యాది.

(అన్ఱాగిల్) ఎన్ఱతు, “అల్లావిట్టాల్” ఎన్ఱపడి.

“‘పూర్వోక్తనిన్ద్యత్వమ్ నిష్ప్రయోజనత్వాదిప్రయుక్తమాకైయాలే, స్వభావతః ప్రయోజనపర్యవసాయికళాన విద్యాదికళుక్కు నిష్ప్రయోజనత్వమ్ కూడాతు’ ఎన్నుమాశఙ్కైయిలే ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్ఱపడి.

(వేదవిద్యా) ఇత్యనేన “వేదశ్చాసావిద్యా” ఎన్ఱు, అవిగ్రహత్తాలే ‘(‘విద్యావృత్తప్రాయః’) ఎన్గిఱ (‘విద్యా’) శబ్దమ్ ప్రాధాన్యాత్ వేదపరమ్” ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్.

౧॥

౨॥ 3॥ అమరకో. మనుష్యవర్గే, ౪॥ అమరకో.

మూ.—౨౩౬. ‘‘భాగవతనన్ని, కేర్ వేదార్థజ్ఞానాదికళ్లైయుడైయవర్ కుఙ్కుమమ్‌శుమన్ద కళ్ళుతైపోల్ పాతి’’ ఎన్ఱు, శొల్లానిన్ఱతిఱే?.

వ్యా—‘‘అప్పడి ప్రమాణమ్ శొల్లానిన్ఱతిఱే?’’ ఎన్కిఱార్, (భాగవతనన్ని, కేర్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

‘‘చతుర్వేదధరో విప్రో వాసుదేవంనవిన్దతి।

వేదభారభరాక్రాన్తస్సవైబ్రాహ్మణగర్దభః॥’ ౧ ఎన్ఱు,

‘వేదతాత్పర్యమాన భగవజ్-జ్ఞానాదికళిల్లామైయాలే (భాగవతనన్ని, కేర్,) వేదాధ్యయనత్తోడే అత్తిల్

అ.—[భాగవతనన్ని, కేర్] ఇత్యాదిమూలత్తుక్కుమ్, (‘‘చతుర్వేదధరః’’ ౧) ఇత్యాదివచనత్తుక్కుమ్, తన్త్రేణార్థమ్ (వేదతాత్పర్య మాన) ఇత్యాది.

(‘‘వాసుదేవం నవిన్దతి’’) ఎన్ఱు, వచనత్తిల్ భగవజ్-జ్ఞానాద్యభావమ్ శొల్లిర్ఱు.

వాక్యత్తిల్ తత్కార్యభాగవతత్వాభావమ్ శొల్లిర్ఱు.

‘‘ఇవ్విరణ్డుమ్ ఉభయత్రాపివివక్షితమ్’’ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవజ్-జ్ఞానాదికళిల్లామైయాలే) ఇత్యాది.

(అది) పరేనభక్తిపరిగ్రహః:

(‘‘నవిన్దతి’’ ౧)=నలభతే:

లాభః జ్ఞానభక్తిరూపః:

నజ్ఞాతేతిదభావమ్ శొల్లుకిఱతు.

(‘చతుర్వేదధరః’’) ఎన్గిఱ ధారణమ్ శబ్దార్థజ్ఞానరూపమ్.

వేదాశ్చ అర్థాశ్చ తేషాం జ్ఞానమ్, [వేదార్థజ్ఞానమ్]:

[అది] పదమ్ తదనుగుణశ్రద్ధాదిపరమ్:

ఇవ్విరణ్డయత్తుక్కుమ్ తన్త్రేణార్థమ్ (వేదాధ్యయనత్తోడే) ఇత్యాది.

వ్యా.—స్థూలార్థ (జ్ఞానాదికళైయుడైయ) నాయ్ ఇరుక్కుమవన్,

భోగికళాయిరుప్పార్ విరుమ్బుమ్ పరిమలద్రవ్యమాన (కుఙ్కుమ) త్తైచ్చుమన్దు తిరియానిఱ్కుం చ్చెయ్తే అత్తిన్ వాశియఱియాత కళుతైపోలే,

పూర్వోత్తరభాగఙ్గళాలే ఆరాధనస్వరూపత్తైయుమ్, ఆరాధ్యస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రతిపాదియానిన్ఱు, కొణ్డు భగవదేకపరమాయిరుక్కిఱ వేదమాకిఱ విలక్షణవస్తు-భారత్తైక్కిఱనియచ్చుమన్దుకొణ్డు ఇరుక్కచ్చెయ్తే, అత్తిన్ శువడఱియాత బ్రాహ్మణకళుతై’ ఎన్ఱు, వేదోపబృంహణమాన ప్రమాణమ్‌శొల్లానిన్ఱతిఱే!’’ ఎన్కై.

అ.—‘‘(అధ్యయనమ్)=స్వల్పః:

సామర్థ్యాల్ ‘ధారణ’ ‘శబ్దముమ్, [జ్ఞాన] శబ్దముమ్, వాసుదేవలాభ [భాగవత] శబ్దాభిప్రేతతాత్పర్యాంశజ్ఞానభిన్న జ్ఞానపరమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్థూల) ఇత్యాది.

‘‘బ్రాహ్మణగర్దభత్తుక్కు లోకప్రసిద్ధకాష్ఠగర్దభ సాదృశ్యమ్, వచనత్తిల్ ప్రసిద్ధిపర (‘‘వై’’ ౧) శబ్దాభిప్రేతమ్’ ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు మూలత్తిలే [కుఙ్కుమమ్] ఇత్యాదిగ్రన్థమ్’’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యథాశ్రుత అర్థమ్, (భోగికళ్) ఇత్యాది.

వచనత్తిల్ దార్ష్టాన్తికపరమాన (‘‘వేదభార’’ ౧) ఇత్యుత్తరార్ధత్తుక్కు అర్థమ్ (పూర్వోత్తర) ఇత్యాది.

వేద ఏవ భారః=(‘‘వేదభారః’’ ౧) తస్యభరః=గురుత్వమ్, తేనాక్రాన్తః=‘‘ఘుగమవాద్యనర్హః’’ ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వేదమాకిఱ) ఇత్యాదినా.

(కిన్ఱియ)=నెరుఙ్గ, (శువడు)=రసమ్.

(బ్రాహ్మణకళుతై) ఎన్ఱతు, (‘‘బ్రాహ్మణగర్దభ’’ ౧) శబ్దార్థమ్.

ఇత్తాల్ ‘‘మూలత్తిలే [ఓపాతి] ఎన్గిఱ విడత్తుక్కు అనన్తరమ్ (బ్రాహ్మణకళుతై) ఎన్ఱు, ఇవ్వళవుమ్ శేషమ్’’ ఎన్ఱు, సూచితమ్.

అల్లాతపోతు, వచనస్థ (‘‘బ్రాహ్మణగర్దభ’ ౧) శబ్దత్తుక్కు మూలత్తిల్ [కుఙ్కుమమ్ శుమన్దకళుతైయోపాతి] ఎన్గిఱవిన్దవ్యాఖ్యానమాత్రమాట్టాతు.

మూ. ౨౩౭ — రాజవానాన్ శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ తిర్యక్ స్థావరజన్మఙ్గళైయాశైప్పట్టార్.

వ్యా. — ౨౩౭. "భగవత్ సంబన్ధ రహితమాన జన్మాదికళ్ సద్ గర్హితమ్" ఎన్నుమత్తైదర్శిప్పిత్తార్ కీఴ్; "తత్ సంబన్ధసహితమాన తిర్యగాదిజన్మముమ్ సత్-ప్రార్థ్యమ్" ఎన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (రాజావాన) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావతు:—

"ద్వితీయవర్ణ'రాన పరిగ్రహత్తైయుడైయ శ్రీకుల శేఖరప్పెరుమాళ్,

తిర్యక్ స్థావర జన్మఙ్గళానవై, 'వాదికైౘ్చతిరళ్ మన్ఱగత్తామ్'౧ ఇత్యాదికళాలే పాపయోనికళాకచ్చొల్లప్పడానిఱ్కచ్చెయ్తే,

'వేఙ్గడత్తు కోనేరివాఴుమ్ కురుకాయ్ పిఱప్పేనే!'౨

మూ. ౨౩౮ — బ్రాహ్మణోత్తమరాన పెరియాళ్వారుమ్,

వ్యా. — 'మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధియుడైయేనావేనే!'౪

'శెన్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తిరువుడైయేనావేనే!'౫

'తమ్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తవముడైయేనావేనే!'౬ ఎన్ఱు,

తిరుమలైయాళ్వారోడు సమ్బన్ధముడైయ తిర్యక్ స్థావర జన్మఙ్గళై ప్పెఱాప్పెఱాక ఆశైప్పట్టార్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా. ౨౩౮. — ఇప్పడి యాశైప్పట్టవళవన్ఱిక్కే ప్రాప్తజన్మత్తై యాస్థానమ్ పణ్ణినవర్కళై యరులిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రాహ్మణోత్తమరాన) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అ.—౨౩౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (భగవత్-సంబన్ధ) ఇత్యాది—

"యథా భగవత్-సంబన్ధరహితత్వే జన్మాద్యుత్కర్షః నిన్ద్యమాకిఱతు, తథైవ తత్-సంబన్ధ సత్త్వే తదపకర్షముమ్ శ్లాఘ్యమ్' ఎన్ఱు, దృష్టాన్త సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"'రాజ' శబ్దః క్షత్రియస్య ప్రవృత్తినిమిత్తకమ్" ఎన్ఱు, "రాజాన మభిషేచయేత్"౩ ఇత్యాదియిలే యిఙ్గుమ్ తృత్తైత్తిరుళ్ళక్కడవ [రాజావాన] ఎన్గిఱతుక్కు అర్థమ్, (ద్వితీయవర్ణరాన) ఇతి.

("వాదికైః" ౧) ఎన్గిఱతుక్కు 'కర్మదోషైః' ౧ ఎన్ఱు అర్థమ్, విశేష్యమ్.

(ఇత్యాదికళాలే) ఎన్గిఱ ఇదుక్కు "శరీరజైః కర్మదోషైర్యాతి స్థావరతాం నరః" ౧ ఎన్గిఱతు వివక్షితమ్.

(పాపయోనికళాక) ఎన్ఱతు, "పాపకారణజన్మాక" ఎన్ఱపడి.

1 2 3 5

* "యోనిర్ — ద్వయోః, భగే స్థానే కారణే ఉ ఉ కారకోశః" ఎన్నక్కడవతిఱే!.

అ.—("కోనేరి" ౧)=స్వామిపుష్కరిణీ, ("కురుకు" ౧)=కొయ్యకినారై. ("మీనాయ్ప్పిఱక్కుమ్ విధి" ౪) మత్స్యజన్మక్కుక్కూడియాన భాగ్యమ్:

ఇవై యిరణ్డుమ్ తిర్యగ్జన్మప్రమాణమ్:

("శెన్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తిరు" ౫)=చమ్పకవృక్షరూపేణ అవస్థానరూపసంపత్, ('తమ్బకమాయ్ నిఱ్కుమ్ తవమ్' ౬)=స్తమ్భరూపేణ స్థితిహేతుభూతం తపః:

ఇవై యిరణ్డుమ్ స్థావరజన్మప్రమాణమ్.

"మానుష్యత్ ఉత్తరోత్తరమ్ అపకర్షాతిశయవివక్షయా [తిర్యక్ స్థావర] ఇతి క్రమః' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే పూర్వమ్ మనుష్యమ్,

అనన్తరమ్ తద్వ్యావృత్తయాతతో వ్యపకృష్టమాన మీనమ్,

అనన్తరమ్ అచ్ఛాదృశమ్ అల్లాతవృక్షమ్.

అనన్తరమ్ తద్వత్ భగ్నస్కన్ధతరోహణముమ్ ఇల్లాత స్తమ్భముమ్, ఉపాత్తమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

తిరువేఙ్గడత్తాళ్వానే తిరుమలైయాళ్వార్ (తిరుమలైయాళ్వారోడు) ఎన్ఱబడి.

(పెఱాప్పెఱ) లభ్యలాభమ్.

౨౩౮ — ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియాశై) ఇత్యాది

"ఆశాపేక్షయాపి అతిశయితావస్థాభూతమాన అనుకరణమ్ కొణ్డకుఱి' ఎన్ఱపడి.

అతుమానసమ్; ఇతు తద్విశేషమాన భావనాప్రకర్షకార్యమిత్తే.

౧॥ ౨॥ పెరుమాళ్-తిరుమొఴి. ౪-౧. ౩॥ ౪॥ పెరుమాళ్ తిరుమొఴి ౪-౨. ౫॥ మేఱ్పడి, ౪-౪. ౬॥ మేఱ్పడి, ౪-౫.

*

మూ.—తిరుమక్కళారుమ్ గోపజన్మత్తై ఆస్థానమ్ పణ్ణినార్కళ్.

వ్యా.—అత్రావతారః—

"తనియిఱ్కుకుర్ మేలిత్తై' ఎన్నున్పడియాన వర్ణత్తిలేయవతరిత్తు విద్యావృత్తాద్యనేకకాలే తజ్జాతీయసకలోత్తమరాన పెరియాళ్వారుమ్,

వేదప్పయ౯ కొళ్ళవల్లఅవర్ తన్మైప్పోలే పేచ్చైప్పురువత్తిలే వేదసారార్థవిత్తమైయాయిరుక్కుమ్ అవర్ తిరుమక్కళాన ఆణ్డాళుమ్,

శ్రీకృష్ణావతారాను భవత్తిల్ అభినివేశాతిశయత్తాలే,

'మిడుక్కిలామైయాల్ నా౯ మెలిన్దే౯ నఙ్గాయ్!.'౧

'ఏ౯మక్క౯ కోవిన్ద౯',౨

'వన్నిఙ్గు తిఙ్గళ్ కిఴియ్ విటియాణ్డవప్పాఙ్గినాల్'౩ ఇత్యాదియాలుమ్,

వ్యా.—'ఆయ్ప్పాడిచ్చెల్వచ్చిఱుమీర్కాళ్!',౪ 'నారాయణనే నమక్కే పఱై తరువాన్',౫

'ఆయ్క్కులత్తు ఉన్ఱన్నైప్పిఱవి పెఱున్దనైప్పుణ్ణియమ్ యాముడైయోమ్'౬ ఇత్యాదియాలుమ్,

తా౯ అకృత్యప్పట్టపడి తాఙ్గళవతరిత్త వర్ణత్తుక్కు స్వాభావికమాన వర్ణమాకైయాలే తఙ్గళ్ తాయిరుక్కిన్ఱ అఱివొన్ఱుమిల్లాద గోపజన్మత్తై పుణ్ణియమ్ ఎన్ఱిట్టుక్కొణ్డార్కళ్" ఎన్నై.

అ.—"తేషాం పూర్వకపూర్వో జన్మతః శ్రేయాన్"౭ ఇత్యాదిసిద్ధమాయిరుక్కుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనియిఱ్కుకుర్) ఇత్యాది

"దేవోఽసి నిర్ద్విజో రాజా వైశ్యశ్శూద్రో నిషాదకః।
పశుర్మ్లేచ్ఛశ్చ చణ్డాలో దశ విప్రాః ప్రకీర్తితాః॥"౮ ఎన్నుమ్ దశవిధవిప్రర్కళిలే.

"జన్మవృత్తిస్వతాపస్తప్తో నిజితేన్ద్రియః।
వేదశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞో దేవో విప్రస్స ఉచ్యతే॥"౯ ఎన్నుమ్ దేవవిప్రస్థానత్తైయుడైయరాయిరుక్కిఱార్, (విద్యావృత్తాద్యనేకకాలే) ఇత్యాది.

(వేదప్పయ౯) వేదప్రయోజనమ్;

(పేచ్చైప్పురువమ్) "పేచ్చైచ్చు" ఇత్యాదియాన సప్తవిధవర్ణత్తిలే ప్రథమమాన అత్యన్తబాల్యమ్.

"(తిరుమక్కళారుమ్) ఎన్ఱు అవర్కళ్ సంబన్ధకళ్ సన్నిధానత్తాల్ ఆశ్చర్యయోగ్యైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్-తిరుమక్కళాన) ఎన్ఱు.

("మిడుక్కిలామైయాల్"౧) పిరివుక్కు శక్తియిల్లామైయాల్ ("నా౯ మెలిన్దే౯"౧) దుఃఖిత్తే౯:

అ.—("వన్నిఙ్గు తిఙ్గళ్"౩)=ఆగిన్ఱ కార్తికమాసమ్, ("కిఴియ్ విటియాణ్డ"౩)=గర్భ పరిపాకమ్:

("చిఱుమీర్కాళ్!"౪)=బాలికే ("ఉన్ఱన్నై ప్పిఱవి పెఱున్దనై"౬)=నీవన్దు పిఱన్దదఱ్కు ఈడాన:

ఇవఱ్ఱిల్, ("నా౯ మెలిన్దే౯"౧) ("ఏ౯ మక్క౯"౨) ("నారాయణనే"౫) ("యాముడైయోమ్"౬) ఎన్ఱుమ్ వివక్షైయుడైయరాయిరుక్కిఱార్ (తానవర్కళ్) ఎన్ఱు.

"కృషిగోరక్షవాణిజ్యం వైశ్యం కర్మస్వభావజమ్"౧౦ ఎన్ఱుమ్ విత్తైయుడైయరాయిరుక్కిఱార్ (స్వాభావికవర్ణమాకైయాలే) ఎన్ఱు.

వైశ్యవర్ణమిదే గోపర్కళ్?

(తఙ్గళ్ తామ్) అపకృష్టమాయ్.

"అఱివొన్ఱుమిల్లాద (ఆయ్క్కులమ్")౬ ఎన్ఱుమ్ వివక్షైప్రత్యభిజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుకిఱార్, (అఱివొన్ఱుమిల్లాత) ఎన్ఱు.

".ఒరుజ్ఞానముమిల్లాత" ఎన్ఱపడి.

"(ఆస్థానమ్) ఎన్ఱదు, అనర్హావిశిష్టమాయ్, 'ఆరోహణమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విఱిట్టుక్కొణ్డార్కళ్) ఎన్ఱు.

అన్ఱిక్కే, "[ఆస్థానమ్] ఆధ్యాసనమాయ్, సమాధిమాన్మై, సమాధిస్థ౯' ఎన్నుమాప్పోలే, అత్యాశ్చర్యగోపజన్మానుకత్తై అతిల్, 'ఆస్థిత౯' ఎన్నలామాకైయాలే, [ఆస్థానమ్] ఎన్ఱదు:

ఇత్తాల్ ఆరోహణమ్ ఫలితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (విఱిట్టుక్కొణ్డార్కళ్) ఎన్ఱు, రారాక్షవ్యాఖ్యానమ్.

[ఆస్థానమ్] ఎన్ఱుమ్ ఉపసర్గప్రయుక్తమ్, (గోపజన్మత్తై) ఎన్ఱు ద్వితీయాన్తమ్.

౧॥ పెరియాళ్వార్-తిరుమొழி. ౧-౧-౯.
౨॥ మేఱ్పడి, ౧-౫-౧.
౩॥ మేఱ్పడి, ౩-౨-౮.
౪॥ ఆపస్తమ్బసూ. ౫, ప-౧, ఖ-౧, ప్ర. ౧.
౫॥
౬॥
౭॥ తిరుప్పావై. ౧.
౮॥ మేఱ్పడి, ౨.
౯॥ మేఱ్పడి, ౨౮.
౧౦॥ గీ-౧౮-౪౪.

25-12-1901.

మూ. ౨౩౯.—కన్దల్ కట్రిన్దాల్, సర్వర్కుమ్, *నారీణామ్ ఉత్తమైయాడైయ అవస్థై వరక్కడవతా యిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౨౩౯. "ఇప్పడియాత్తైప్పడుత్తైయుమ్ అస్థానమ్ పణ్ణుత్తైయుమ్ ఒట్రియ (కన్దల్ కట్రిన్దాల్) స్వరూపమ్ ఇరుక్కుమ్బడి తాన్ ఎన్? ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కన్దల్ కట్రిన్దాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అన్ఱిక్కే, "ఇప్పడి విశిష్టవేషప్రయుక్తమాన తారతమ్యావస్థైకళిన్ఱిక్కే కన్దల్ కట్రిన్దాల్ సకలాత్మాక్కళుక్కుమ్ వరుమ్ అవస్థై తానేతు?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్,

(కన్దల్ కట్రిన్దాల్) ఇత్యాది.

"అర్థావతః:—ఆత్మస్వరూపత్తైయుళ్ళపడి ప్రకాశియాతపడి అనాది కాలమ్ అభిభవిత్తుప్పోన్దవన్దేతేయాన అవిద్యాది

అ.—౨౩౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియాత్తైప్పడుత్తైయుమ్) ఇత్యాదినా.

"'తాత్తైయుమ్, ఆరోపణముమ్' అసిద్ధత్తుక్కు—యాత్తైయాతేతవశతేతేన నిరుపాధికస్వభావమెన్, ఎన్న?" ఎన్ఱుపడి.

ఇత్తాల్ "ఔపాధికప్రసఙ్గాత్ నిరుపాధికస్వభావకథనమ్" ఎన్ఱు ప్రసఙ్గసఙ్గతి సూచితై.

ప్రకారాన్తరేణావతారికై (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది

[వరక్కడవతా యిరుక్కుమ్] ఎన్గిఱమూలస్థవిశేషస్వారస్యానుగుణైయిత్తు.

"విశిష్టస్య+వేషః=(విశిష్టవేషః); తత్-(ప్రయుక్తమ్)—తన్మూలకమ్" ఎన్ఱుపడి.

అర్థావతః:—"దేహవిశిష్టనాన ఆత్మావుక్కు ఆగన్తుకస్వభావభూతదేహసంబన్ధ హేతుకమ్" ఎన్ఱుపడి.

(తారతమ్యమ్)—అపకర్షముమ్, ఉత్కర్షముమ్.

ఇత్తాల్, "తారతమ్యయుక్త అవస్థాప్రసఙ్గాత్ తద్రహితావస్థాప్రతిపాదనమ్" ఎన్ఱు సఙ్గతి సూచనమ్ కృతమ్.

మూ.—౨౪౦. అబ్బ్రకారత్తాలే పరిశుద్ధాత్మస్వరూపత్తుక్కు తత్సామ్యమున్డాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—దోషమ్ భగవత్-ప్రసాదవిశేషత్తాలేపిన్నాట్టాతపడి సవాసనమాకప్పోనాల్, సకలాత్మాక్కళుక్కుమ్,

'సర్వలక్షణ సంపన్నా నారీణాముత్తమావధూః'*
ఎన్గిఱపడియే స్త్రీత్వలక్షణఙ్గళెల్లావఱ్ఱాలుమ్ కుఱైవఱ్ఱు స్వేతరసకలస్త్రీణామ్ ఉత్తమైయా యిరుక్కుమ్ పెరియపిరాట్టియారుడైయనిలై,

తన్నడైయేవరక్కడవతా యిరుక్కుమ్" ఎన్గై.

౨౪౦.—"అవ్విజ్ఞనే!" ఎన్నుమ్ అపేక్షైయిలే అత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (అబ్బ్రకారత్తాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—[కన్దల్] ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (వన్దేతేయాన) ఇత్యాది.

"('సర్వలక్షణ' *) ఎన్గిఱ (లక్షణ *) శబ్దమ్ ఉపస్థితత్వాత్ స్త్రీత్వలక్షణపరమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్త్రీత్వ) ఇత్యాది.

"నృనరయోర్వృద్ధిశ్చ"౧ ఎన్గిఱ సూత్రత్తాలే "నరజాతీయా నారీ" ఎన్గిఱవిత్తువ్యుత్పత్తి సూత్రమ్:

"స్త్రీయోషిదబలాయోషానారీ"౨ ఎన్ఱు, స్త్రీత్వమే ప్రవృత్తినిమిత్తమ్.

"ఇత్తాల్ దేవగన్ధర్వాది స్త్రీకళుక్కుమ్ సంగ్రహమ్ సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వేతర) ఇత్యాది.

"విశేషః కాలికోవస్థా,"౩ "ఆగన్తుకాపృథక్సిద్ధధర్మోవస్థేతి కీర్త్యతే"౪ ఎన్గిఱ "అవస్థా" శబ్దార్థమ్, (నిలై) ఎన్ఱు.

"తస్మై నేతాజలవత్ స్వయమేవ ఆగమనమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్గిఱార్, (తన్నడైయే) ఇత్యాది.

"(అవస్థా) శబ్దత్తాలే అనన్యార్హశేషత్వాదికళుడైయ ప్రకాశముమ్ సంశ్లేష విశ్లేషఙ్గళిల్ ధారణతద్భావఙ్గళుమ్, ఐకనిరూప్యస్వభావత్వముమ్, వివక్షితఙ్గళ్.

౨౪౦.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అవ్విజ్ఞనే) ఇత్యాది —

"పూర్వోక్త ప్రకారాదిరూపమాన అవస్థైక్కు విషయాధారముమ్, స్వరూపయోగ్యతైయుమ్, అవశ్యకమాత్తైయాలే, అత్తై ప్రతిపాదిక్కు, [అబ్బ్రకారత్తాలే] ఇత్యాద్యుత్తరవాక్యమ్, తదుపపాదకమ్" ఎన్ఱుపడి.

* ౧॥ ౨॥ అమరకో. మనుష్యవర్గ.
౩॥ అమరకో. ౪॥

సూ. ౪౭౧.— దృష్టత్తిల్ ఉత్కర్షమ్ అహఙ్కారత్తాలే;

వ్యా.—ఇన్దసామ్యపట్టత్తై నిన్ఱ్ త్తితే, "కడిమామలర్ ప్పావైయొప్పాళ్" ౧ ఎన్ఱు, ఆళ్వార్ అరుళిచ్చెయ్ తత్తు!.

అక్ ఇవ్వరణ్డువాక్యముమ్ ప్రాసఙ్గికమ్.

౪౭౧.—ఇని "అవర్ కళ్ ఉత్కృష్టమాన జన్మఙ్గళైయుపేక్షిత్తు నికృష్టమాన జన్మఙ్గళై విరుమ్బువానేన్!" ఎన్నుమరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (దృష్టత్తిల్) ఎన్ఱు. తదజ్ఞే.

అత్తావతు:—

"అభిజాత్యాదికళుమ్ ఐశ్వర్యముమాకియ

అ.—("కడి"౧)=పరిమళ ప్రచురమాయ్, ("మా"౧)=శ్లాఘ్యమాన, ("మలర్"౧)=పుష్పత్తై, పిఱప్పిడమాకవుడైయ, ("పావై యొప్పాళ్"౧)= 'నిరుపాధిక స్త్రీత్వముడైయళాన పెరియపిరాట్టియారోడు ("ఒప్పాళ్"౧)= "సదృశీ" ఎన్నపడి.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక ఇవ్వరణ్డు) ఇత్యాది

""పెరియపిరాట్టియారుడైయ స్వభావముళ్ళవ ఉణ్డాకైక్కు ఇట్టుప్పిఱన్దస్వరూపముడైయవర్ కళుక్కు తదభిమానత్తిలే యొతుఙ్గిన గోపిమార్-స్వభావముణ్డాకచ్చొల్లవేణుమో?" ఎన్ఱు, కీఴోడే సంబన్ధమ్, ఎన్ఱు, అప్పడియిలే శొన్న సఙ్గతివిశేషమ్, కులశేఖరప్పెరుమాళ్ తిరుమొழிయిలుమ్, పెరియాళ్వారిడత్తిలుమ్ అనుయాయియాళ్ళానైయాలే, అవ్యాపకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ప్రాసఙ్గికమ్) ఎన్ఱు.

౪౭౧ — "[రాజావాన] ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తోడే [దృష్టత్తిల్] ఇత్యాదివాక్యఙ్గళుక్కు ఉత్కృష్టాపకృష్టజన్మఙ్గళిల్ ఉపేక్షోపేక్షాహేతుపరమపురుషార్థానుపయోగిత్వ - తదుపయోగిత్వయుక్త అహఙ్కారసాహిత్యరాహిత్యప్రతిపాదకత్వాత్ హేతుహేతుమద్భావసఙ్గతి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఇనియవర్ కళ్) ఇత్యాది.

౧॥ పెరియతిరుమొழி-౩-౭-౯.

వ్యా.—అత్తావతు:—

1 "అనన్యార్హశేషత్వమ్, 2 అనన్యశరణత్వమ్, 3 అనన్యభోగ్యత్వమ్, 4 సంశ్లేషత్తిల్ ధరిక్కైక్కు, 5 విశ్లేషత్తిల్ ధరియామై, 6 తదేకనిర్వాహ్యత్వమ్, ఆకియఆఱుప్రకారఙ్గళాలే, నిశ్శేషనివృత్త అవిద్యాదిదోషతయా పరిశుద్ధమాన ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ప్రకారపట్కపరిపూర్ణైయాన పిరాట్టియోడుసామ్యమ్ నైసర్గికమాక ఉణ్డాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై.

అ.—"పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయతారూపమాకైయాలే (శేషత్వమ్) స్వరూపయోగ్యతారూపమాకైయాలే, అతు నైసర్గికమ్:

(అనన్యశరణత్వా)దిచతుష్టయముమ్ స్వరూపయోగ్యతారూపమాక వివక్షితమాకైయాలే అతువుమ్ నైసర్గికమ్:

(తదేకనిర్వాహ్యత్వముమ్,) తదేకనిర్వాహ్యమానత్వస్వరూపయోగ్యతారూపమాకైయాలే నైసర్గికమ్:

తదేకాధీనప్రవృత్తి నివృత్త్యర్హత్వమ్, (తదేకనిర్వాహ్యత్వమ్):

అతిల్ (అనన్యార్హశేష)త్వాదిత్రయమ్ తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయత్తాలుమ్,

మఱ్ఱైయిరణ్డుమ్ ప్రార్థనార్థక వ్యక్తచతుర్థియాలుమ్,

(తదేకనిర్వాహ్యత్వమ్) ప్రకృత్యంశత్తిల్ బహువ్రీహియాలుమ్, ఫలితమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

[ప్రకారః]=ధర్మః.

[పరి] శబ్దార్థమ్, (నిశ్శేష) ఇతి.

[శుద్ధి] శబ్దార్థమ్, (నివృత్త) ఇత్యాది.

(పరిశుద్ధమాన) ఎన్నతు, "పరిశుద్ధపదవాచ్యమాన" ఎన్నపడి.

శుద్ధి, అతిరిక్తపదార్థమాకిల్, అతిల్ దోషాభావమ్ ప్రయోజకమాకైయాలే యథాశ్రుతమాకలామ్.

[ఉణ్డాయిరుక్కుమ్] ఎన్ఱు అవిత్కర్షమ్, (నైసర్గికమాక) ఇత్యాది.

అత్తావతు, "నిత్యసిద్ధమాక" ఎన్నపడి.

తత్-సామ్యత్తిల్ మూలాభిప్రేతప్రమాణత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇన్దసామ్య) ఇత్యాదినా.

ప్రకాశ స్తుపరమపూతో౽హంకారరహితత్వకః। దృష్టోత్కర్షాధిక్యవతో౽హంకారస్యాపి వేధసః॥చిరాయ భగవత్-ప్రాప్తిరిత్యేతత్ స్ఫుటమీరితమ్:

మూ.—అదృష్టత్తిల్ ఉత్కర్షమ్ అహంకారరా హిత్యత్తాలే.

వ్యా.—దృష్టపురుషార్థత్తిల్ ఒరువనుక్కుణ్డామ్ ఉయర్త్తి,

విశ్వామిత్రాదిగళైప్పోలే తాఙ్గళుక్కు మేలే ఉత్కర్షమ్ తేడప్పణ్ణుమ్ అహంకారత్తాలేయుణ్డామ్;

శేషత్వాదికళుమ్ కైఙ్కర్యసమ్పత్తుమాకిఱ అదృష్ట పురుషార్థత్తిల్ ఒరువనుక్కుణ్డామ్ ఉయర్త్తి,

ఇవన్ త్రిశఙ్కువైయుమ్ అభివృద్ధియుమ్ ఆశైయాలేసనైక్కునిరైత్తాళ్ప్పోవ్పడియాన అహంకారరాహిత్యత్తాలేయుణ్డామ్'': ఎన్నై.

అ.—'మూలస్థ [దృష్ట] [అదృష్ట] శబ్దఙ్గళ్ ప్రకరణాత్ ఆభిజాత్యాది తద్విపరీతశేషత్వాదిపరమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆభిజాత్యాదికళుమ్) ఇత్యాది

(అది) పదమ్, విద్యావృత్తపరమ్:

(ఐశ్వర్యమ్)=భోగసమృద్ధి:

(ఉత్కర్షమ్) ఆధిక్యమ్:

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉయర్త్తి) ఎన్ఱు.

(విశ్వామిత్రాదికళై) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దమ్ వీతహవ్యాదిపరమ్

(విన్నదనైయై)=క్షత్రియత్వాదికళ్

(అహంకారత్తాలే) ఎన్ఱతు, ''ఆభిజాత్యాద్యుత్కర్షవిషయక ఉత్కృష్టత్వైరుక్కు హేతువాయిరుక్కుమ్ పూర్వావస్థితచిత్తసమున్నతియాలే'' ఎన్ఱపడి

(శేషత్వాది) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దమ్, పారతన్త్ర్యపరమ్.

''[దృష్టాదృష్ట] శబ్దఙ్గళుక్కు విశేష్యముమ్ ప్రకరణాత్ పురుషార్థమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉభయత్ర (పురుషార్థత్తిల్) ఎన్ఱతు

(విధైక్కునిలై) ఎన్ఱతు, 'అవస్థైకళ్ ఆయుమ్'' ఎన్ఱపడి.

(తాళ్ప్పోవపడియాన) ఎన్ఱతు, 'నికృష్టత్తైయడైయుమ్పడియాన'' ఎన్ఱపడి

(అహంకారరాహిత్యత్తాలే) ఎన్ఱతు, పూర్వోక్తచిత్తసమున్నత్యభావత్తాలే'' ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౭౨. బ్రహ్మావాయిఱ్ఱుపోతల్,

వ్యా.—౨౭౨. ఇవ్వహంకారరాహిత్యజ్కళ్ ఇఱ్ఱువుపెఱుకైళుక్కు ఉదాహరణమాయిరుక్కైయాయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బ్రహ్మావాయ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—''సృష్టోత్కర్షాతిశయత్తుక్కు త్తక్క అహంకారాధికనాన బ్రహ్మావామ్,

'ద్విపరార్థావసానే మాం ప్రాప్నుమర్హసిపద్మజ!'౧ ఎన్ఱుమ్,

'కడిక్క మలత్తుళ్ళిరున్దుమ్ కాణ్గిలాన్, కణ్ణన్-అడిక్కమలన్దన్నై యయన్'౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే ఇఱ్ఱుపోతల్,

అ—౨౭౨ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వహంకార) ఇత్యాది.

'....పూర్వోక్తదృష్టాదృష్టోత్కర్ష హేతుత్వమ్, అహంకార-తద్రాహిత్యయోర్భగవత్-ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకత్వ-తత్-ప్రయోజకత్వ విశ్రాన్తమ్' ఎన్గిఱార్' ఎన్ఱు, హేతుక్కైసఙ్గతి'' ఎన్ఱపడి.

[బ్రహ్మావాయ్] ఎన్గిఱవత్తాల్ అర్థసామర్థ్యసిద్ధమ్, (సృష్టోత్కర్ష) ఇత్యాది

మూలాభిప్రేతప్రమాణమ్, ('ద్విపరార్థ''౧) ఇత్యాది.

('అర్హసి' ౧) ఎన్ఱు అఙ్గత్తవిలమ్బత్తై భగవత్-ప్రాప్త్యుపాదక ధర్మవత్తైయుమ్బోల్లి,

(''పద్మజ'' ౧) ఎన్ఱు అవ్యవధానేన భగవత్-సకాశాజ్జన్మమాకైయాలే నిరతిశయాభిజాత్యత్తైచ్చొల్లి సంబోధిక్కైయాలే, ''అప్రాప్తివిలమ్బ పాదకధర్మమ్ ఇత్తాభిజాత్యాది హేతుక అహంకారమ్'' ఎన్ఱుసిద్ధమ్.

(''కడి'' ౨) ఇత్యాది:—

''(''అయన్'' ౨) = భగవతో జాతత్వాన బ్రహ్మావానవన్, (''కడి'' ౨)=పరిమళముమ్ కత్తభగవన్నాభిసంభవమాన, (''కమలత్తుళ్ళిరున్దుమ్'' ౨)=పద్మత్తిలేయిరుక్కచ్చెయ్తుమ్, (''కణ్ణన్'' ౨)=కృష్ణనుడైయ కృష్ణమ్ ఇడైచ్చికళుక్కుమ్ సులభనానకృష్ణనుడైయ, ('అడిక్కమలన్దన్నై' ౨)=పాదారవిన్దత్తై, (''కాణ్గిలాన్'' ౨) కాణ్కిలన్'' ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గుమ్ ''అయన్ ' ౨ ఎన్గిఱ ఆభిజాత్యమ్, కాణ్గిలామైయిలే హేతు'' ఎన్ఱు సిద్ధమ్.

పూర్వోదాహృతప్రమాణత్తిలే జన్మోత్కర్షమాత్రమ్ ఉక్తమ్.

ఇత్తిలే జన్మోత్కర్షముమ్ వాసోత్కర్షముమ్ శొల్లిఱ్ఱు

అత్తిల్ భగవతో జాతత్వమ్ అర్థికమ్.

ఇత్తిల్ ''ఆకారణాద్భ్యాజ్జాయతే ఇతిఅజః''ఎన్ఱుకణ్ఠోక్తమ్.

అత్తిల్ విలమ్బమాత్రమ్ ఇత్తిల్ ప్రాప్తియిల్లామై

౧. ఛా॥ ఉప॥ ౧-౧౫

అహఙ్కారహేతుత్వవిరహాన్నిరహఙ్కృతిః। చిన్తయన్తీత్యపి శేశంముక్తా కాచిద్గోపికా॥ అతో హితిషుచిత్తాదౌ, నిర్భర గోపజనింగుదాః॥

మూ—ఇడైచ్చియాయ్ పెత్తు మున్ ఇడుతల్

వ్యా.—అహఙ్కారహేతుక: ళ్లొన్ఱుమిల్లామైయాలే తద్రహితైయాయ్, ఇడఙ్గై వలఙ్గై యుడైయాత [౯
ఇడైచ్చియానది న్తయన్తి యాయుమ్,

"ముక్తింగతా న్యాగోపకస్యకా" ౧ ఎన్నున్బడి అవన్-తిరువడిక్కళై పెత్తు మున్ ఇడుతల్, శెయ్యున్బడియాయిరుక్కుమ్, ఇవ్వహఙ్కార తద్రాహిత్యఙ్గళిన్ స్వభావమ్" ఎన్నై. [౧౦

అ—ఇతిల్ "కాట్టియుమిల్లై" ఎన్ఱు శొల్లిన్ఱాకైయాలే, ("కడి" ౩) ఇత్యాదిక్కు అనన్తరేణోపాదానమ్.

ఉభయత్తుక్కుమ్ తన్త్రేణ అర్థమ్. (ఇప్పడిపోతల్) ఎన్ఱు.

[ఇడైచ్చియాయ్] ఎన్గిఱ విత్తాల్ అర్థసామర్థ్యలబ్ధమ్, (అహఙ్కార హేతుక్కళ్) ఇత్యాది. [౧౫

సామాన్య శబ్దమ్ బుద్ధిస్థవ్యక్తివిశేషపరమాకైయాలే, (చిన్తయన్తియాయ్) ఎన్ఱతు

మూలాభిప్రేతప్రమాణమ్ ("ముక్తిమ్") ఇత్యాది.

ఇతిల్ ("ముక్తింగతా" ౧) ఎన్గిఱ మోక్షప్రాప్తియిలే ("గో-" ౧) శబ్దోక్త జన్మోత్కర్షాభావముమ్, ("కన్యా" ౧) శబ్దోక్త స్త్రీత్వ బాలత్వఙ్గళాలే లబ్ధమాన జ్ఞానోత్కర్షాభావముమ్, ("క" ౧) ప్రత్యయత్తాలే కుత్సితత్వాదిక్కళ్ శొల్లుకైయాలే వృత్తోత్కర్షాభావముమ్, హేతువాక చ్చొల్లుకిఱతు.

(చిన్తయన్తి) శబ్దోక్తచిన్తనమ్, బ్రహ్మత్తుక్కు వ్యభిచరితమాకైయాలే నిరపేక్షసాధనమన్ఱు.

మూ—శెయ్యున్బడియాయిరుక్కుమ్.
పిళ్ళైలోకాచార్యర్-తిరువడిక్కళే శరణమ్.
[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గామత్తాన]
సిద్ధోపాయనిష్ఠర్ వైభవ ప్రకరణమ్. [౫
సంపూర్ణమ్.

వ్యా.—"ఇప్పడి అహఙ్కార తద్రాహిత్యఙ్గళ్ అవన్నైయిఴక్కైక్కుమ్ పెఱుకైక్కుమ్ ఉడలాకైయాలే శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళ్ ముతలానవర్కళ్ అహఙ్కారహేతువాన జన్మఙ్గళై యనాదరిత్తు తద్రహితజన్మఙ్గళై [౧౦
యాదరిత్తార్కళ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

పెరియ జీయర్-తిరువడిక్కళే శరణమ్.
[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గామత్తాన]
సిద్ధోపాయనిష్ఠర్-వైభవ ప్రకరణమ్
సంపూర్ణమ్. [౧౫

అ—ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ తిరువడిక్కళై) ఇత్యాది
"(శెయ్యున్బడియాయిరుక్కుమ్) ఎన్గిఱ విత్తుక్కు విశేష్యమ్ 'అహఙ్కారతద్రాహిత్యఙ్గళ్' ఎన్ఱు, అధ్యాహార్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అహఙ్కార) ఇత్యాది.

ఏకవచనాన్వయార్థమ్ స్వభావాన్తమ్. [౨౦

పూర్వోక్తహేతుక్కళై విశదీకరిక్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

అణ్ణా [illegible]-తిరువడిక్కళే శరణమ్.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ నాన్గామత్తాన]

సిద్ధోపాయనిష్ఠర్-వైభవప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

౧॥ పు ౩౧౭, ౧మ్ నోట్టు ౨॥ ౩॥ పు. ౭౯౯, ౨మ్ నోట్టు.

12-1-1902.

ఒన్బదాం ప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దామదాన]

ప్రపన్నదినచర్యా ప్రకరణమ్:—

మూ. — ౨౭౩. ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్

వ్యా.—౨౭౩. [వా. ౧౮౦] [తన్నైత్తానే ముడి క్కైక్కడవ]న్ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, ఇవ్వళవాక, అహఙ్కారాదికళిన్-దోషమ్ ఉపపాదిక్కప్పట్టదు;

అనన్తరమ్, "ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డుమ్ అవనే" ఎన్ఱిరుక్కుమ్ ప్రపన్నాధికారియుడైయ దినచర్యావిశేషమ్ శొల్లప్పడుకిఱదు, (ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి,

(సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి వణ్ణక్కొణ్డుపోరక్కడవర్) ఎన్నుమళవాక.

అ.——౨౭౩. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (తన్నైత్తానే) ఇత్యాది.

ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతి, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది.

అతావదు:—

"షట్ప్రకరణియిల్ వైత్తుక్కొణ్డ అధికారినిష్ఠాక్రమకథనపరమాన ఇన్దనాన్గామ్ ప్రకరణత్తిలే ఉపాయోపేయాధికారాపేక్షితఙ్గళ్ప్యోపాదేయఙ్గళిలే శిలకొణ్డి, అదిల్ దినచర్యాన్తర్గతమాన శిలత్యాజ్యోపాదేయఙ్గళై చ్చొల్లుకైయాలే, పూర్వత్తోడే యిదుక్కు అధికారరూప ఏకకార్యప్రయోజకత్వమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱు సూచితమ్.

"నవప్రకరణియిలుమ్ పూర్వప్రకరణత్తిలే సిద్ధోపాయనిష్ఠర్వైభవమ్ శొల్లిన్ఱు;

ఇదిల్, అన్త ఉపాయనిష్ఠరాన ప్రపన్నరుడైయ దినచర్యై శొల్లుకిఱదు' ఎన్ఱు, సఙ్గతి" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

"ద్వయవివరణత్వయోజనైయిలుమ్ పూర్వమ్ నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లిన్ఱు;

ఇప్పోదు అభ్యాఖ్యాతమాన 'స్యామ్' ఎన్ఱ ఉత్తమనాల్ సూచితమాన అధికారియినుడైయ దినచర్యై చ్చొల్లుకిఱదు" ఎన్ఱు, సఙ్గతికణ్డుకొళ్వదు.

దినచర్యైయావదు, ప్రాప్తియళవుమిరుక్కుమ్ కాలమ్, అధికారార్థమాకవుమ్ ప్రాప్యతయాకవుమ్ పణ్ణక్కడవ అనుష్ఠానవిశేషఙ్గళ్:

మూ.—నాశహేతువాన అహఙ్కారత్తుక్కుమ్, అదినుడైయ కార్యమాన విషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్,

వ్యా.—(ఇప్పడి) ఎన్ఱు, కీళ్ ఉక్తమానప్రకారత్తై పరామర్శిక్కిఱదు.

(సర్వప్రకారత్తాలుమ్నాశహేతు) వాకైయావదు, స్వరూపేణముడిత్తుమ్, భాగవతవిరోధత్తై విళైత్తుముడిత్తుమ్, భగవల్లాభవిరోధియాయుమ్, ఎల్లాప్పడియాలుమ్, "అసన్నేవ"[1] ఎన్ఱ అప్పడియే, అసత్కల్పమామ్పడి స్వరూపత్తై ఉరువఴియప్పణ్ణుమతాయిరుక్కై;

అహఙ్కారమ్ తాన్, దేహాత్మాభిమానరూపమాయుమ్, దేహాతిరిక్త ఆత్మవిషయత్తిల్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానరూపమాయుమ్, ఇరణ్డువకైప్పట్టిరుప్పదు:

ఇవ్విడత్తిల్ అవైయిరణ్డుమ్ శేరచ్చొల్లప్పడుకిఱదు.

(అదినుడైయ కార్యమాన విషయప్రావణ్యత్తుక్కుమ్),

అ.—ఇదు పేటికాసఙ్గతి.

"[వా. ౨౭౨] [బ్రహ్మావాయుం ప్రష్టపోతల్] ఎన్ఱు, అహఙ్కారత్తినుడైయనాశహేతుత్వమ్ శొల్లిన్ఱు:

[ఇప్పడి] ఇత్యాదినా తాదృశాహఙ్కారత్తుక్కుమాలమ్ 'తాన్' ఎన్నైయాలే 'హేతుకై అనన్తరవాక్యసఙ్గతి' ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వదు.

(కీళ్ ఉక్తమానప్రకారత్తై) ఎన్ఱదు, [వా. ౧౮౯] [ఇవైయిరణ్డుమ్ స్వరూపేణముడిక్కుమతవన్ఱిక్కే భాగవతవిరోధత్తైయుమ్ విళైత్తు] ఇత్యాదియాలుమ్, [వా. ౨౭౧] [కష్టత్తిలుత్కృష్టమ్] ఇత్యాదియాలుమ్, ఉక్తమానప్రకారత్తై" ఎన్ఱపడి.

[సర్వప్రకార] శబ్దార్థమ్, (స్వరూపేణ) ఇత్యాది.

[స్వరూపేణ] ఉక్తసాకల్యపరిమ్.

[నాశ] శబ్దవివక్షితమ్, ("అసన్నేవ" ౧) ఇత్యాది.

(అసత్కల్పత్వమ్,—భగవజ్-జ్ఞానాద్యభావసత్తాకాన్యత్వమ్,

(దేహాత్మాభిమానమ్)—దేహత్తిల్ ఆత్మభ్రమమ్,

(స్వాతన్త్ర్యాభిమానమ్)—స్వశేషత్వభ్రమముమ్, స్వాధీనస్వాస్థ్యోక్తృత్వాదిభ్రమముమ్.

౧॥ తైత్తిరీయోప. ౨-౬-౧.

మూ.—విత్తైనిలము తాన్నాకైయాలే, తన్నైక్కట్టాల్ శత్రువైక్కట్టాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—దేహాత్మాభిమానముమ్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానముమే విషయజ్ఞలైస్వభోగ్యత్వేన విరుమ్బప్పణ్ణుకైక్కు మూలమాగైయాలే, విషయప్రావణ్యత్తై "అహంకారకార్యమ్" ఎన్గిఱతు.

(విషయ) శబ్దత్తాలే కీఴ్ అనుకూలమాకవుమ్ ప్రతికూలమాకవుమ్ శొల్లప్పట్ట విహితనిషిద్ధరూప విషయద్వయత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు;

(విత్తైనిలమ్ తాన్నాకైయాలే) ఎన్ఱతు,

"అవిత్తైయిరణ్డుక్కుమ్ జన్మభూమి భగవత్-స్వరూప తిరోధానాదికళై పణ్ణక్కడవగుణత్రయాత్మక ప్రకృతిపరిణామరూపమాయ్, స్వకర్మవిశేషారబ్ధమాయిరుక్కిఱ శరీర విశిష్టనాన తాన్నాకైయాలే" ఎన్ఱపడి;

కర్మానుగుణమాన రజస్తమస్సుక్కళాలే కలఙ్గవడిక్కుమ్ శరీరవిశిష్టతైయాలే మతిమయజ్ఞానత్తాలేత దేహాత్మాభిమానిక్కవుమ్, తనక్కురియనల్లాత తన్నై స్వతన్త్రనాకవుమ్, అభిమానిప్పతుమ్, తనక్కు అనర్థకరమాన విషయజ్ఞలితేల అత్యాదరత్తైప్పణ్ణువతామవర్గతానేయిఱే:

(తన్నైక్కట్టాల్) ఇత్యాది:—

అ.—విషయప్రావణ్యత్తుక్కు అహఙ్కారకార్యత్వత్తై విశదీకరిక్కిఱార్, (దేహాత్మాభిమానముమ్) ఇత్యాదినా.

[విషయ] శబ్దార్థమ్, (విషయశబ్దత్తాలే) ఇత్యాది.

[విత్తైనిలమ్] ఎన్గిఱ విశేషణార్థమ్, (జన్మభూమి) ఎన్ఱు.

"అవిద్యానాన్మిసంస్పృష్టా తాతే సజ్గాత్మభాపిహి ॥

తద్విద్రేకాదికాః తస్మాః తత్కరోతియథామనే ॥

తథాజ్ఞాప్రకృతాసఙ్గాత్ అహంమానాదిదూషితః ॥" ఎన్గిఱవిత్తైయుడైయ [తాన్నాకైయాలే] ఎన్గిఱవిశేషణత్తుక్కు అర్థమ్, (భగవత్-స్వరూప) ఇత్యాది.

అత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (కర్మానుగుణమాన) ఇత్యాదినా.

మూ.—అవన్ ఉడకు వర్ధకరాన సంసారికళైక్కట్టాల్, సర్పత్తైక్కట్టాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—ఇప్పడియనాదికాలమ్ పోన్దవన్నాయ్, ఇప్పోతుమ్ అనుకూలరోగ్యమాన శరీరవిశిష్టనాయిరుక్కిఱ తన్నైదర్శిత్తాల్ "కొన్ఱుల్లఙ్గువిడేన్" ఎన్ఱు, సాయుధనాయ్, పఱక్కవిత్తిరియుమ్ శత్రువైక్కట్టాప్పోలే కూడల్ కరిత్తు తనక్కు నాశకనాకనినైత్తుమ్:

తజ్జళుడైయ ఉక్తివృత్తికళాలే పర్యాసనైయొక్కశప్పి అహఙ్కారాదికళైమేన్మేల్ వళరుమ్పడిపణ్ణుమ్

తదుభయవశ్యరాన సంసారికళైక్కణ్డతిరేకణ్డాల్, అణుకిల్ మేల్ విఴున్దక్కొళ్ళుమ్ అతిక్రూరమాన సర్పత్తైకణ్డాప్పోలే యఞ్జి నెడుఙ్గిప్పిఱాలిత్తు

అ.—"[తన్నై] ఎన్గిఱవిశేష్య దేహవిశిష్టస్వపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడిఅనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

"స్వయమ్ తనక్కు సత్వదాజ్ఞానవిషయమానైయాలే, [కణ్డాల్] ఎన్గిఱ అవిత్తు అహఙ్కారాదిహేతుత్వేనవిశదజ్ఞానపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దర్శిత్తాల్) ఎన్ఱతు.

"'శాతయతి' ఇతిశత్రుః" ఎన్గిఱ యోగార్థాభిప్రాయేణ వస్తుసామర్థ్య సిద్ధార్థమ్, (కొన్ఱల్లఙ్గు) ఇత్యాది.

(పఱక్కవిత్తు) ఎన్ఱత్తు క్రోధకార్యమ్.

ఇత్తాల్ వధోపాయకత్వమ్ వివక్షితమ్.

మూలత్తిలే మేలేయిరుక్కిఱ [నినైత్తు] ఎన్గిఱ విత్తై ఇఙ్గే అన్వయిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాశకనాకనినైత్తుమ్) ఎన్ఱు.

"'[అవన్ ఉడకు] ఎన్గిఱవిత్తు అహఙ్కార విషయప్రావణ్యజ్ఞళుక్కు' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [వర్ధక] శబ్దార్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉక్తివృత్తికళాలే) ఇత్యాదినా

(తదుభయవశ్యరాన) ఎన్ఱతు, "అహఙ్కారవిషయప్రావణ్యాధీన ప్రవృత్తినివృత్తిరాన" ఎన్ఱపడి.

"'సర్పతి—ఉపసర్పతి' ఇతి—సర్పః" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియైక్కొణ్డు (మేల్ విఴున్దు) ఎన్ఱతు.

"సర్ప" శబ్దరూఢ్యర్థబలలబ్ధమ్, (అతిక్రూరమాన) ఇత్యాది.

మూ.—అవన్ ఋకు నివర్తకరాన శ్రీవైష్ణవర్కళై కట్టాల్ బన్ధుక్కళైక్కొణ్డాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—"నమక్కు బాధకర్" ఎన్నే, నిన్రైత్తుమ్:

తజ్ఞళుడైయ ఉపదేశానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డాలుమ్ అహఙ్[౫ కారాదికళిన్ దోషదర్శనత్తై ప్పణ్ణువిత్తు తత్ ప్రసఙ్గత్తిలే భీతభీతనాయ్ప్పడిపణ్ణి సవాసనమాక అవన్ఱై నివర్త్తిప్పి క్కుమ్ మధ్యమపదనిష్ఠరాన శ్రీవైష్ణవర్కళై కాట్టుక్కొడ్ప్ప న్ఱాల్,

తన్నుడైయ అనర్థాభ్యుదయఙ్గళిరణ్డుమ్ తఙ్గళ్ తాయ్ తీయుఖువిలకిట్టు నల్లశీల్ మూట్టి రక్షిక్కుమ్ ఆప్తబన్ధుక్కళై క్కొణ్డాప్పోలే యత్యాదరమ్పణ్ణి "నమక్కు నన్ ఋజైయాన వర్కళ్" ఎన్ఱునిన్రైత్తుమ్:

అ—చికిత్సాన్హత్వాత్రాణేన పూర్వేణ (నాశకమాక్) ఎన్నాలే (బాధకరెన్నే) ఎన్ఱు, [౧౫

(నిన్రైత్తుమ్) ఎన్ఱు, పూర్వవత్

అహఙ్కారాదికళుక్కు జన్మభూమితయావుమ్, వర్ధకతయావుమ్, శోన్నతన్నక్కుమ్ సంసారికళుక్కుమ్ ప్రత్యనీకతయా నిర్దిష్టరాన శ్రీవైష్ణవర్కళ్,

"ఇన్ద్రియార్థేష్వలోలతా। [౨౦

క్రోధలోభమదావ్యమానమోహవిహీనతా॥

ఇత్యేతైర్లక్షణైర్యుక్తా (ః) వైష్ణవాః"౧ ఎన్ఱు వివక్షితరాయ్,

అహఙ్కారాదినివర్తక మూలమన్త్రస్థ 'నమః' పదాధీన అధ్యవసాయయుక్తరాయ్, ఇరుక్కుమవర్కళాకై వివక్షితమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలె అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తఙ్గళుడైయ) ఇత్యాది. [౨౫

"నగురుర్వైష్ణవాత్ పరః"౨ ఎన్గిఱ అభిప్రాయత్తాలె (ఉపదేశ)ఇత్యాది

(మధ్యమపదమ్)—నమస్పదమ్.

"ప్రీత్యప్రీతిసమాయోగం స్పర్శం భుక్తిం సహాసితామ్।

స్వైరప్యైకాన్త్యవిహితై (ః) రసవర్జం వివర్జయేత్"౩ ఎన్గిఱ బన్ధువ్యావృత్త్యర్థమ్ (ఆప్త) పదమ్.

మూ.—ఈశ్వరనైక్కొణ్డాల్ పితావైక్కొణ్డాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—అడియిలే కరణకళేబరఙ్గళైత్తన్దుమ్, అవన్ఱై క్కొణ్డు వ్యభిచరియామల్ నల్వళినడక్కుమ్పడి శాస్త్రఙ్గళైక్కొడుత్తు అకృత్యకరణాదికళిల్ శిక్షిత్తు; సర్వావస్థైయిలుమ్ తన్నుడైయహితమేపార్త్తుప్పోరుమ్ ఈశ్వరనై అర్చావతారఙ్గళిలే కణ్డాల్,

ఉత్పాదకనాయ్ విద్యాప్రదనాయ్ అవత్ఱైప్పవృత్తనాక్కాతపడి నియమిత్తు నడత్తిక్కొణ్డుపోగుమ్ హితైషి[౧౦ యాన పితావైక్కొణ్డాప్పోలే స్నేహసాధ్వస వినయఙ్గళైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు "నమక్కు హితపరన్" ఎన్ఱు, నిన్రైత్తుమ్:

అ—"విచిత్రా దేహసంపత్తిరీశ్వరాయనివేదితుమ్",౪ "హన్తుం తమస్సదసతీ చ వివేక్తుమీశః",౫ [౧౫

"ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున! తిష్ఠతి।

భ్రామయన్ సర్వభూతాని"౬

"ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దమ్"౭ ఇత్యాదిగళైయుట్కొణ్డు[ఈశ్వర] శబ్దాభిప్రేతమ్, (అడియిలే) ఇత్యాది.

(సర్వావస్థైయిలుమ్) ఎన్ఱు, "గర్భజన్మాద్యవస్థాసు" ఎన్నపడి.

పరత్వాదిచతుష్టయత్తిలుమ్ కాట్చిక్కు ప్రసఙ్గమే యిల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అర్చావతారఙ్గళిలే) ఇత్యాది.

"అరవిన్దమపోన్ఱు, నీణ్డ కణ్ణాన కణ్ణనాక ప్పెత్తుక్కొణ్డు ఎన్ కడిపాత్రిల్ శూర్ణ్ కడల్ మన్ఱై త్తిరైయాన స్త్తే"౮ ఎన్గిఱ అభిప్రాయ [౨౫ త్తాలె(కణ్డాల్) ఎన్ఱు.

యథాక్రమమ్ ఉపమేయగతధర్మసమాహర్ష్యఙ్గళ్ ఉపమానత్తిల్, "మాతాపితా"౯ ఎన్గిఱ దొరాగత్తాలుమ్, రాఘవంశత్తాలుమ్ అభిప్రేతమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్పాదకనాయ్) ఇత్యాది.

ఇత్యురూఢస్య

విద్యాప్రదత్వాదికళ్ తత్కర్తృత్వోపలక్షణార్థమ్

"ఏతేవహితేనియుఙ్క్తే"౧౦ ఇత్యాదిప్రమాణభిప్రాయత్తాలె (హితైషియాన) ఎన్ఱు:

మూ.—ఆచార్యనైకట్టక్ఙాల్ పశియుక్ఙోగ్ఙైకట్టక్ఙాప్పోలేయుమ్;

వ్యా.—అనాదికాలమ్ "అసన్నేవ"౧ ఎన్ఱున్నపడికిడన్ద తన్నై భగవత్-సంబన్ధత్తైయఱివిత్తు, సత్తావానాక్కి, మేన్మేలుమ్ తన్-ఉపదేశత్తాలే జ్ఞానవైరాగ్యభక్తిక్కళై పిఱప్పిత్తు కైయిలఙ్గు నెల్లిక్కనిపోలే భగవద్విషయత్తై కాట్టిత్తరుమ్ మహోపకారకనాయ్, "ఉణ్ణా - శోఱు నీర్ తిన్ను వెత్తిలై"౨ ఎన్ఱుమ్, "ఉన్నై మెయ్ఙ్గొణ్డిల్లాన్ ఇరున్దాల్ వేణ్డాతేనే"* ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, గుణవిగ్రహఙ్గళాలే తనక్కు ధారకభోగ్యనాయిరుక్కుమ్ ఆచార్యనైకట్టక్ఙాల్,

కణ్ణాఙ్గుప్పైయిడుమ్ పైశవ్యశియుణ్, ధారకముమాయ్ భోగ్యముమాన శోఱ్ఱైక్కణ్డాప్పోలే, అత్యభినివేశత్తోడే యనుభవిత్తు "నమక్కు-ధారకభోగ్యవిషయమ్" ఎన్ఱే, నినైత్తుమ్:

అ.—"ప్రీతస్సంస్పృష్టసర్వాఙ్గో భీతవత్ పూర్వమానతః। ...నకుర్యాదుత్తరక్రియామ్"౩ ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా (స్నేహ) ఇత్యాది

(సాధ్యసమ్)—భయమ్

అన్నత్తుక్కు "తత్త్వసిన్ధుసో"౪ ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా శరీరసత్తానిష్పాదకత్వముమ్, నిష్పన్నసత్తానువృత్తిహేతుత్వముమాకియ ధారకత్వముమ్, భోగ్యత్వముమ్, ఉణ్టాకైయాలే ఉపమేయత్తిలుమ్, అవై వివక్షిక్కప్పట్టవారు, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా

(కైయిలఙ్గునెల్లి)—కరతలామలకమ్పోలే.

సత్తానువృత్త్యాధారకత్వమ్, ("ఉణ్ణా శోఱు" ౨) ఇత్యాది—

"("ఉణ్ణా-శోఱు" ౨)—ఉణ్ణుకైయ కల్యాణగుణఙ్గళ్. ("నీర్ ౨)—ఆత్మాక్కు, ("తిన్ను వెత్తిలై" ౨)—ధారకమామ్" ఎన్ఱపడి.

"("ఉన్నై"*)—ఉన్నుడైయ. ("మెయ్యిల్" *)—విగ్రహత్తిలే, ("కొణ్డిల్లాన్")—కొళ్ళాతే, ("ఇరున్దాల్")—సౌన్దర్యాదిక్కళై యన్ఱి, ("వేణ్డాతే యేనే")—వేణ్డేన్ నాన్" ఎన్ఱపడి.

(ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణ) ఇత్యాదినా.

ఇఙ్గే (గుణవిగ్రహ) శబ్దఙ్గళ్, "తన్నామగుణహృతః"౫ "విగ్రహాలోకనపరః"౬ ఎన్ఱు భరద్వాజసంహితావచన ప్రత్యభిజ్ఞాపకఙ్గళ్.

మూ.—శిష్యనైకట్టక్ఙాల్ అభిమతవిషయత్తైక్కణ్డాప్పోలేయుమ్ నినైత్తు:

"అహఙ్కారార్థకామఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్, అనుకూలర్-పక్కల్ అనాదరత్తైయుమ్,

వ్యా.—సాధ్యాన్తరనివృత్త్యాది సమస్తస్వభావసంపన్నతయా సమ్యగ్ జ్ఞానప్రేమవానాయిరుక్కుమ్ సచ్ఛిష్యనైక్కణ్డాల్,

తనక్కు ఆనన్దావహమాన అభిమతవిషయత్తైక్కణ్డాప్పోలే "భగవద్-గుణానుసన్ధానదశైయిల్ నామ్ శొల్లుకిఱ భగవద్గుణఙ్గళై యాదరిత్తుక్కేట్పతు, అనుభాషిప్పతు, విధ్ధనావతామ్, ఆకారఙ్గళినాలే నమక్కు ఆనన్దావహన్" ఎన్ఱు, నినైత్తుమ్.

(అహఙ్కారార్థకామఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్) ఇత్యాది:—

ఇవైమూన్ఱిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, అహఙ్కారమ్, అనుకూలర్-పక్కల్ అనాదరత్తైప్పఱ్ఱుక్కుమ్:

అ.—(సాధ్యాన్తర) ఇత్యాది:—

(ఆది) పదమ్, వక్ష్యమాణ ఫలసాధనశుశ్రూషాదిపరమ్.

"ఆచార్యోపితథాశిష్యంస్నిగ్ధోహితపరస్సదా" ఎన్ఱు, ఉస్నిగ్ధత్తైయటైక్కుమ్ మూలత్తిలే (అభిమతవిషయత్తై) ఎన్ఱతు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కు) ఇత్యాది.

"తద్వచశ్శ్రవణోత్సుకః,"౭

"తత్తద్విశేషకరణాత్ ప్రత్యుపదిశతీవ,"౮

'సన్తతహృదయం భక్త్యా"౯ ఇత్యాద్యుక్తైయుటైక్కుమ్ (ఆదరిత్తుక్కేట్పతు) ఇత్యాది.

(మూన్ఱుమ్) ఇత్యాదిక్కు అనన్తరమ్ "వ్యాఖ్యాయతే" ఇతిశేషః.

"అహఙ్కారాది త్రయత్తుక్కుమ్ అనాదరాది త్రయత్తిలుమ్ యథాసఙ్ఖ్యాన్వయమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవైమూన్ఱిలుమ్) ఇత్యాది.

౧॥ తైత్తిరీయోప ౨-౬-౧. ౨॥ తిరువాయ్మొ. ౬-౭-౧.
* పేఱ్ఱపడి. ౧౦౪. ౩॥ రామానుశనూ. ౨౫.
౪॥ భరద్వాజస౦.
౫॥ పోఱ్ఱి

31-1-1902.

౬॥ ౭॥
౮॥ ౯॥

"కామం కారోనుకూలేయుజనయేదర్థనాశకః। ప్రతికూలేయువిషయేహ్యత్ర ప్రవణాంతథా॥ కామస్తూపేక్షకూలేయుహ్యాపేక్షః" ఇతిచప్రమాణ్।

మూ—ప్రతికూలర్-పక్కల్ ప్రావణ్యత్తైయుమ్, ఉపేక్షకు, మవర్-పక్కల్ అపేక్షైయైయుమ్, పిఱప్పిక్కుమ్" ఎన్ఱు, అర్థ:

వ్యా.—అతావతు: — [౫

'శేషత్వత్తై తన్-సన్నిధియిల్ జీవిక్క, వొట్టాతపడియిఱే అహఙ్కారత్తిన్ బలమిరుప్పతు;

అహఙ్కారయానవన్ 'న నమేయమ్' ౧ ఎన్ఱిఱు పురుషార్థప్రియ ఒరువిషయత్తిలుమ్ నల్లైకాట్టక్కడవిన్నైయాన్నే; [౧౦

ఆకైయాలే, అహఙ్కారమ్ మేలిడుమాకిల్, స్వరూపవర్ధకరాయ్క్కొణ్డు అనుకూలరాయిరుక్కుమ్ శ్రీవైష్ణవర్కళ్ళైక్కణ్డాల్, 'నమ్ముడైయ శేషికళ్' ఎన్ఱు, ముడైనచిన్తై ఎఴున్దిరుగ్గు ప్రణామాది పూర్వకమాక అనువర్తనఙ్గళైపణ్ణవొట్టాతే, తన్నై అవర్కళిల్ అధికనాకవాకల్ అవర్కళైత్తన్నోడు సమరాకవాకల్ బుద్ధిపణ్ణి అనాదరిత్తిరుక్కుమ్పడిపణ్ణుమ్" ఎన్నై.

అర్థమ్ ప్రతికూలర్-పక్కల్ ప్రావణ్యత్తై ప్పిఱప్పిక్కుమ్:

అతావతు:— [౨౦

"ఆరైయాకిలుమ్ శేష్టు అనువర్తిత్తు ఒరుకాశు పెఱ్ఱుక్కొణ్డుపడవేణుమ్' ఎన్నుమ్పడియిఱే అర్థరాగముడైక్కుమ్పడి::

అ.—అన్వయిత్తు కాట్టి అనుక్కుల్గుం, (అతావతు) ఇత్యాది

"[అనుకూల] శబ్దస్య సన్నిహితత్వాత్ పూర్వవాక్యోక్త [శ్రీవైష్ణవ] పరః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపవర్ధకరాయ్) ఇత్యాది

(స్వరూపమ్)— శేషత్వమ్.

"[ప్రతికూల] శబ్దముమ్ సన్నిహితత్వాల్ పూర్వోక్త [సంసారి] పరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపనాశకత్వేన) ఇత్యాది (స్వరూపమ్, పూర్వవత్,

"(ప్రావణ్యమ్)—నీచవృత్తి:

వ్యా—ఆకైయాలే, అతుస్వరూపనాశకత్వేన ప్రతికూలరాన సంసారికళైక్కణ్డాల్, వేణ్డాయోమపప్పోక్క వేణ్డియిరుక్క, ఒరుకాశైనచ్చి అవర్క్కళోడే యుఱవుపణ్ణి అవర్కళిరున్ద ఇడఙ్గళిలే పలకాలుమ్ శెల్లువతు, అవర్కళైయత్తైప్పిరుద్దిడువతు, అవర్కళ్ గుణకీర్తనమ్ పణ్ణువతాకప్పడి అవర్కళ్-విషయత్తిలే ప్రావణ్యత్తైయుణ్డాక్కుమ్" ఎన్నై:

కామమ్ ఉపేక్షిక్కవేణ్డవర్కళ్ పక్కల్ అపేక్షైయైప్పిఱప్పిక్కుమ్: [౧౦

"'కామ్యతే' ఇతి—కామః" ఎన్ఱ, ఉత్పత్తియాలే కామశబ్దత్తాలే విషయసంభోగసుఖత్తై చ్చొల్లుకిఱతు;

అతు, 'ఉశిపోమిన్' ౨ ఇత్యాదిప్పడియే, దారిద్ర్యవార్ధకాదికళడియాక తన్నైముఖమ్ పారాతే తళ్ళిక్కతవడైత్తు ఉపేక్షావాదమ్పణ్ణుమ్ స్త్రీకళ్-పక్కలిలే, [౧౫ "ఎత్తైయర్ క్కామిత్తిప్పచ్చెల్వర్'౩ ఎన్ఱపడియే,

అ.—అతావతు, ఉపసదనారాధనస్తోత్రరూపఙ్గళాన వ్యాపారఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళిరున్దవిడఙ్గళిలే) ఇత్యాది

"కామః కామ్య సమ్ప్రతిస్మరాః" ఎన్ఱ, విగ్రహయటొట్టు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("'కామ్యతే' ఇతి కామః" ఎన్ఱు, అపడియే) [౨౦ ఇత్యాది.

(విషయ) శబ్దత్తాలే అన్నపానాదికళై.

" ("ఉశిపోమిన్" ౨: — ("పోమిన్") — నడక్కున్, ("ఉశి")— "శి" ఎన్ఱు హేయోక్తి, "ఇళ్ళిరఙ్గమిన్"—ఇవ్విడత్తిలే యిరాతేకొళ్ళున్, 'తరుమియిత్తర్'"—తరుమాలాలేయిత్తర్. [౨౫ "ఉళ్ళమ్కూశియిట్టిర్"—కణ్ణుడైయ తద్దత్తైయనుసన్ధిత్తు వ్యాదయమ్ కూశినీర్, "ఎన్ఱు పేశుమ్ కునైయఙ్కైయిల్ వాల్"—ఇప్పడియే పరివాదమ్ పణ్ణుమ్ కువలయనుస్థరినయనై,ళ్-విషయమాన, "నాశమాన పాశమ్" వినాశకరమానస్నేహత్తై' ఎన్ఱు, ఇత్యాది ప్రకారేణ" ఎన్ఱపడి.

ఇన్నైత్తిరువుళ్ళత్తిల్ కొణ్డు యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (దారిద్ర్య) ఇత్యాది

" ("ఎత్తైయర్ కామి") కే—స్త్రీకళ్ కాక్,

౧౫ ౨॥

౨॥

“అత్మాభిరిత్యత్ర ల్యాపి నేతాత్మా ద్యాత్మనూగుణాః, కిన్తు ణ్యా ద్యాన్య తా చార్యప్రసాదా దాగతేషు॥ భక్తప్రసాదేనైవ” ఇతిమస్వితాతిప్రపన్నజ్ఞే.

వ్యా:—అవర్కళ్ -ఉపేక్షా వాధమ్ముత్తలాన వైత్తన్నైయే యుద్దేశ్యమాకక్కొణ్ణు, శెల్లున్నాడి విలక్షణర్ క్కేట్టాల్ శిరిక్కున్నాడియాన పేయుపేక్షై మెయిలైక్కుమ్” ఎన్నై.

ఆక్, ఇప్పడి, “అహఙ్కారాదికళ్ మూన్ఱుమ్ స్వరూపవర్ధకరై యనాదరిక్కున్నాడియుమ్, స్వరూపనాశకరైయాదరిక్కున్నాడియుమ్, స్వరూపనాశకరైయోడే యుపేక్షకరుమాయిరుక్కుమవర్కళై యుపేక్షిక్కున్నాడియుమ్ పణ్ణుమ్” ఎన్ఱు, అవర్ తిఱ-కొడుమైక్కై యనుసన్ధిత్తు, “ఎన్ శెయ్య త్తేడుకిఱత్తో” ఎన్కిఱార్.

(అర్థకామాభిమానఙ్గళ్ మూన్ఱుమ్) ఎన్ఱు, సాత్మానాల్లుమ్,

“గర్వోభిమానోఽహఙ్కారః”౧ ఎన్గిఱపడియే అభిమానశబ్దత్తాలే అహఙ్కారత్తై చ్చొల్లుకిఱత్తాకైయాలే, (అనుకూలర్ పక్కల్) ఇత్యాదియిలెని నిరైయాకాక్కై

మూ:—“ఆత్మగుణఙ్గళ్ నమ్మాలుమ్ పిఱరాలుమ్, పిఱప్పిక్కొళ్ళవొణ్ణాతు; భదాచార్యప్రసాదమడియాక వరుకిఱ భగవత్-ప్రసాదత్తాలే పిఱక్కు మత్తనై”: ఎన్ఱు, తుణిన్దు;

వ్యా:—యథాయోగమ్కొణ్డు కీழ్ చ్చొన్న ప్రకారత్తిలే యోజిక్కక్కడవతు.

(ఆత్మగుణఙ్గళ్) ఇత్యాదిః—

“శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళ్, అనాదికాలమ్ అహఙ్కారాదికళుక్కు విళైనిలమాయ్, అనాత్మగుణఙ్గళైక్కొణ్డు పూరిత్తుక్కొణ్డు కర్మపరతన్త్రరాయిరుక్కిఱ నమ్మాలేయ యత్నత్తాలుమ్, ఆత్మగుణోదయవిరోధికళాన అహఙ్కారాదికళుక్కు వర్ధకరాయ్ అనాత్మగుణపరిపూర్ణరాయ్ కర్మవశ్యరాయిరుక్కిఱ పిఱరుడైయ యత్నత్తాలుమ్, పిఱప్పిత్తుక్కొళ్ళవొణ్ణాతు;

‘ఆత్మగుణఙ్గళుకె, ల్లామ్కొళ్ కలమాయ్, అడియిలే

---

౨ —(‘ఇప్పడి’ ౨)=ఉపేక్షావాదమ్ పణ్ణిలనైక్కు, (“అవర్”)=అతువే ఉపాదేయమాక అజ్ఞేశిల్ వర్” ఎన్నపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ ఉపేక్షావాధమ్) ఇత్యాదినా.

ఇత్తే, “ప్రత్యాఖ్యానమపి ప్రణయాకోపం మన్యతే”౩ ఎన్కిఱ శ్లోకత్తిల్ సమయశోగణయాతి” ఇత్యాదికళై క్కణ్డుకొళ్వతు.

(విలక్షణర్)=విషయవ్యావృత్తరానవర్కళ్.

ఇప్పడిప్రత్యేకమ్ రోజనైయైయరుళిచ్చెయ్తు, బుద్ధ్యారోహార్థమ్ సఙ్కలయ్యాత్మెత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆక్, ఇప్పడి) ఇత్యాదినా

“ప్రతికూలానన్తరమ్ ఉపేక్షిక్కుమవర్కళై మెన్తత్తు, ‘ప్రాతికూల్యమ్ ఇజ్జుమ్ అభిప్రేతమ్’ ఎన్నుమిడమ్తోన్ఱ” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వరూపనాశకరైయోడే) ఇత్యాది.

సామాన్యేన నిర్వహిక్కిఱార్, (అర్థకామాభిమానఙ్గళ్) ఇత్యాదినా.

(నిరై) యిలే=క్రమత్తిలే, (నిరై) క్కు, విశేషత్తిలే నిరైక్కియాయ్, “(నిరైనిరై) ఎన్ఱు, యథాసఙ్ఖ్యాన్వయమ్” ఎన్నపడియాయ్, “ఆతిళ్ళాతే” ఎన్నపడి,

౨ —(యథాయోగమ్) ఎన్ఱతు “యోగ్యతానుగుణమాక” ఎన్నపడి.

అత్రావత్తు:—

“చరమనిర్దిష్టమాన అభిమానమ్, ప్రథమనిర్దిష్టమాన అనాదరత్తైయుమ్; ప్రథమనిర్దిష్టమాన అర్థమ్, మధ్యమ నిర్దిష్టమాన ప్రావణ్యత్తైయుమ్; మధ్యనిర్దిష్టమాన కామమ్, చరమనిర్దిష్టమాన అపేక్షైయైయుమ్; పిఱప్పిక్కుమ్’ ఎన్ఱు, యోజిప్పతు” ఎన్నపడి.

“(నమ్మాలుమ్) ఎన్గిఱ ‘అహమ్’ శబ్దమ్, ఉచ్చారయితృత్వోపలక్షితధర్మావచ్ఛిన్నవాచకమాకైయాలే,) విత్తైనిలమ్ తాన్) ఎన్ఱు, కీழ్ చ్చొన్నధర్మత్తైయుమ్, తన్మూలక అనాత్మగుణత్తైయుమ్, పరామర్శిక్కిఱతు;

(పిఱర్) ఎన్గిఱవిత్తువుమ్, ‘సమానమితరచ్ఛ్యేనేన’౫ ఎన్గిఱ ‘ఇతర’ శబ్దమ్పోలే పూర్వప్రకృతసదృశతదన్యపరమాయ్ బుద్ధివిషయతావచ్ఛేదకతోపలక్షిత ధర్మావచ్ఛిన్న వాచకమాకైయాలే, పూర్వప్రస్తుతాహఙ్కారవర్ధకత్వ-తన్మూల అనాత్మగుణపూర్ణత్వాది పరమాకిఱతు ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళ్) ఇత్యాది

“సత్” శబ్దాభిప్రేతమ్, (ఆత్మగుణఙ్గళుక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ అహంకారో. కా. ౧. ౩॥

౨॥ పు. ౭౦౫, ౩వ నూట్రు. ౪॥

౫॥ జైమినిధర్మసూ. అ. ౭, పా. ౧, సూ, ౧౩-౧౪, జైమినీయన్యాయమాలా-పు ౩౭౬.

వ్యా॰ — తన్నుడైయనిర్హేతుకకృపైయాలే నమ్మైయుజ్జీవిక్కత్తిరువుళ్ళమ్ పత్తిప్పోదు అన్యగుణఙ్గళ్ ఉణ్డావతఱ్కు ఉపాయమాయ్, ఎన్ను, వల్లాలుమ్ కరైఎన్ను భగవానై యర్థిప్పథాయ్క్కొణ్డు పోరుమ్ సదాచార్యనుడైయ ప్రసాదమ్ నడిప్పోముక్కు వరుక్కైయాలే, నమ్ముడైయ ఆత్మగుణోదయ విరోధిపాపక్షయమ్ పిఱక్కుమ్పడి అమలజ్ఞానక్కుత్పత్తియుమ్ భగవానుడైయపరిపూర్ణ ప్రసాదత్తాలే పిఱక్కుమత్తనై" ఎన్ను, అధ్యవసిత్తు.

అ. — "కృపయైవోపకర్తారం కృపయానిత్యమేవదేవ్ |
కారుణ్యాచ్చప్రాణినా"౧ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు [౧౦
అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నుడైయ) ఇత్యాది.

"తస్మిన్ గురోర్వృత్తః"౨ ఎన్ఱుతుడఙ్గి, "పుత్రమివైనమనుశాస్త్"౩ ఎన్ఱు, "ఏనం శిష్యం పుత్రమివాభ్యుదితస్యాదిత్యనుశాస్త్"౩ ఇత్యాదిగళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమక్కు ఆత్మగుణమ్) ఇత్యాది. [౧౫

(కరైన్ద) ఎన్ఱత్తు, తదర్థమ్ చిన్తామనోరథత్తైప్పణ్ణి" ఎన్నపడి.

"శ్రియఃపత్యుః పదాంభోజేగురుర్యాచేత్తథాతమ్"౪ ఎన్గిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవానై అర్థిప్పథాయ్) ఇత్యాది.

"ఆచార్యస్య ప్రసాదేనమమసర్వమభీప్సితమ్ | [౨౦
ప్రాప్స్యయామితి విశ్వాసోయస్యాస్తిససుఖీభవేత్ ||"౫ ఎన్గిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సదాచార్యనుడైయ ప్రసాదమడియాక) ఎన్ఱు,

[వరుక్కైయాలే] ఎన్ఱు,ఇతుక్కు మూలవాక్యవ్యాఖ్యానత్తిలే [ప్రసాదత్తాలే] ఎన్గిఱవిత్తోడే అన్వయమ్. [౨౫

అర్థాభిధానపూర్వక ప్రమాణసూచనపురస్సరమ్ [భగవత్] శబ్దాభిప్రేతమ్, (నమ్ముడైయ) ఇత్యాది.

(అమలజ్ఞాన) ఎన్ఱత్తు, "మలసంసర్గాభావ ప్రయోజకమాన" ఎన్నపడి.

మలమ్ — పాపమ్;

"పాపేభ్యరోపకిత్యేతన్మలమ్"౬ ఎన్నక్కడవదిఱే?

1
మూ. — దేహయాత్రైయిల్ ఉపేక్షైయుమ్,

వ్యా॰ — (దేహయాత్రైయిలుపేక్షై) యావతు, దేహరక్షణార్థమాన వ్యాపారత్తిల్ విరుప్పమఱ్ఱిరుక్కై. [౫

అ. — ప్రకరణాత్ ఆత్మగుణోదయవిరోధిపాపమ్ లభిక్కుమత్తు. సంసర్గాభావమ్ — ప్రధ్వంసాభావమ్.

"వినాహైర్గుణాదిభిః"౭ ఎన్ఱు, పాయప్రత్యనీకత్వమ్ (భగవత్) శబ్దార్థమిఱే?

"(యాత్రా) — గమనమ్; ఆశావవత్తు, ఇఙ్గే 'ఉత్తరోత్తర[౧౦ కాలసంబద్ధానుకూల వ్యాపారరూపమామ్, రక్షణార్థవ్యాపారరూపమ్' ఎన్ఱు, వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దేహరక్షణ) ఇత్యాది.

"అలభ్యార్థానుచిన్తనమ్ |
సుదూరంబహుభాయాసంభోక్తవ్యమితిచిన్తనమ్ || [౧౫
ఇత్యాదిదోషరూపాణి హిత్వాకర్మాణి"౮ ఎన్ఱు తుడఙ్గి,
"బాహ్యరమ్యవిషయ్యే...తుష్టమసక్తిచ"౯ ఎన్ఱు, సొల్లుకిఱవిత్తైయుమ్;

"యథాయథాహిభిన్నస్యాత్ సాంసారికసుఖోదయే |
తథాతథాభుసుంయోగీనిర్వాణంపదమృచ్ఛతి|| [౨౦
భిక్షిత్వాపావర్తేత...
భిక్షిత్వావగ్రమానానాం యోగినాం సిద్ధికాఙ్క్షిణామ్ ||
మదమాత్సర్యమానాద్యాదోషాగచ్ఛన్తిసంక్షయమ్ |"౧౦ ఇత్యాదిగళైయుమ్;

"అభ్యస్తాత్ సంస్కృతాదన్నాత్ ఆచ్ఛాదాత్ప్రవాససః | [౨౫
అదరప్రేష్యభావాచ్చ భూయఃఇచ్ఛాపరత్యజేత్ ||"౧౧ ఇత్యాదిగళైయుమ్;

ఉట్కొణ్డు (విరుప్పమఱ్ఱిరుక్కై) ఎన్ఱత్తు.

"విష్ణోర్దాస్యైకఫలతా"౧౨ ఇత్యాదిగళైయుమ్,
"అతివేలాంబభవేత్ భక్తిసంకీర్తనాదిభిః |
తతోనోపరమేత్తస్మాత్ యత్రయత్ కీర్తనీయతామ్"౧౩ ఇత్యాదిగళైయుమ్, ఉట్కొణ్డు

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥

౭॥ ౮॥ ౯॥
౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥
౧౩॥

వస్తుష్వప్రాకృతేష్వ స్తరోర్భోగ్యత్వ బుద్ధినివృత్తిః, "దేహధారణం పరమాత్మసమారాధనసమాప్తిప్రసాదప్రతిపత్తి" రిత్యేవంబుద్ధిరూపమయా

మూ.—ఆత్మయాత్రైయిల్ అపేక్షైయుమ్, ప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తియుమ్, "దేహధారణమ్, పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి ప్రసాద ప్రతిపత్తి" ఎన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్,

వ్యా.—(ఆత్మయాత్రైయిల పేక్షై) యావతు, శేషత్వమేవడివాన ఆత్మావుక్కు ధారకాదికళాన గుణానుభవకైంకర్యప్రవృత్తియిల్ పెరునవకవాల్ త్వత్నాయిరాతే మేన్మేలుమాశైప్పడుకై.

(ప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ భోగ్యతాబుద్ధి నివృత్తి) యావతు, అశనాచ్ఛాదనాదికళుక్కు ఉపయుక్తమాన ప్రాకృతపదార్థజ్గళిల్ ఆదరత్తుక్కడియాన భోగ్యత్వబుద్ధి తవిరుకై.

(దేహధారణమ్) ఇత్యాది.—అతావతు:—

"అన్దప్రాకృతవస్తుక్కళిల్ దేహమ్ధరిక్కైక్కు తక్కవళవుభుజిక్కై,

అ.—(పెరునవకవాల్) ఇత్యాది.

"నిషిద్ధవస్తుక్కళుక్కు ప్రసఙ్గమిల్లామైయాలే, 'అభ్యస్తాత్'౧ ఇత్యాదిశాస్త్రానుమతవస్తుక్కళే ఇఙ్గు (ప్రాకృతవస్తు) పదాభిప్రేతమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అశనాచ్ఛాదన) ఇత్యాది.

"నవా సాదవంగాయం నజిహ్వాశపలో భవేత్।

అన్యేషామిన్ద్రియాణాం చ చాపలం వర్జయేద్బుధః॥"౨ ఇత్యాదిగళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆదరత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"దేహత్తిన్ఱైయ అశనప్రయోజకవ్యాపారమ్ దేహధారణమాయ్, అతావతు, పూర్వోక్త ప్రాకృత వస్తుక్కళిల్ స్తోకభోజనరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్దప్రాకృత) ఇత్యాది.

"పరమాత్మనః సమారాధనమ్ — (పరమాత్మసమారాధనమ్;) తస్య సమాప్తిః తథా విధాయాః ప్రసాదప్రతిపత్తిశ్చ' ఇతి విగ్రహః కర్మధారయః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరమాత్మావాన) ఇత్యాది.

వ్యా.—పరమాత్మావాన సర్వేశ్వరనుడైయ సమారాధనత్తిన్ సమాప్తిరూపైయాన ప్రసాదప్రతిపత్తి ఎన్గిఱ

అ.—"అన్ఱైక్కు, పూర్వదినాజనైయిల్ ప్రసాదత్తుక్కు ప్రతిసంబన్ధ్యపేక్షాది ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, కర్మధారయత్తిల్ అన్యతరత్తుక్కు విశేషణత్వ ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, అదైప్పఱ్ఱ తదుభయదోషరహితమాయ్, ద్వన్ద్వస్యామాసికస్యచ'౩ ఎన్ఱు సర్వసమాసఙ్గళిలే శ్రేష్ఠమాక గీతమాన ద్వన్ద్వసమాసాశ్రయణమ్ ఉచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే మాజనాన్తరమ్ (అన్ఱైక్కు) ఇత్యాది.

"సమారాధన సమాప్తిశ్చ + ప్రసాదప్రతిపత్తిశ్చ—(సమారాధనసమాప్తి, ప్రసాదప్రతిపత్తి") ఎన్ఱు సమాహారద్వన్ద్వమ్.

"పరమాత్మనః + సమారాధనసమాప్తి ప్రసాదప్రతిపత్తి—(పరమాత్మ సమారాధనసమాప్తి ప్రసాదప్రతిపత్తి") ఎన్ఱు. సమాహారద్వన్ద్వస్య గర్భ షష్ఠీతత్పురుషమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సమాప్తి ఎన్గిఱ బుద్ధివిశేషముమ్) (తత్-ప్రసాదప్రతిపత్తి ఎన్గిఱ బుద్ధి విశేషముమ్) ఎన్గిఱతు.

అనూయాజమ్ దర్శపూర్ణమాస యాగఙ్గళుక్కు ఉత్తరాఙ్గఙ్గళాన 'అనూయాజ'ర శబ్దయోగికక్రియాతే కొణ్డాపోవేయుమ్, "సంస్థాప్య పౌర్ణమాసీం వైమృధమనునిర్వపేత్"౪ ఎన్గిఱ "అను" శబ్దత్తాలే వైమృధయాగమ్ పౌర్ణమాసిక్కు ఉత్తరాఙ్గమాక కొణ్డాపోవేయుమ్, "కృత్వానుయాగమ్"౫ ఎన్గిఱ "అనుయాగ" మెన్ "అను" శబ్దస్వారస్యత్తాలే భగవద్యాగోత్తరాఙ్గమాకిఱతు

"భోజనం భగవత్కర్మయద్యపిస్యాన్మనీషిభిః।

నతాద్యం భగవద్గేహే విశేషాత్తేవసన్నిధౌ"౬ ఎన్ఱు భోజనత్తుక్కు భగవదారాధనాన్తర్భావ ప్రయుక్తతత్సమానదేశతా ప్రతిషేధత్తాలుమ్, భోజనమ్, ఆరాధనాఙ్గమాకిఱతు:

భగవదారాధన ప్రకరణామ్నానత్తాలుమ్, అతిల్ తదనన్తరామ్నానత్తాలుమ్, ఉత్తరాఙ్గమాకిఱతు.

"ఆసనాద్యనుయాగాన్తమర్చనంయత్కృతంమయా"౭ ఎన్ఱు, జిహ్వావిశేషత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఉపాసకనుడైయ భోజనత్తై "ప్రాణాగ్నిహోత్ర"౮ శబ్దత్తాలే ఉపాసనాఙ్గమాక వైశ్వానరాధికరణత్తిలే శొల్లిఱ్ఱు.

౩॥ ౪॥ జైమినిధర్మసూ అ. ౪. పా. ౩, సూ. ౩౬. జైమినీయన్యాయమాలా పు ౨౫౦.
౫॥ పాంచ్చరా. ౬॥ పాంచ్చరా.
౭॥ ౮॥
౯॥

22-2-1902.

ముముక్షోస్స్వస్య దేహః శ్రుంతాపత్రయవత స్తథా। జాతేఽపి మహతి క్లేశే తత్-కృపాఫలతా మతిః॥ "కథం తథావిధా ధీస్స్యాత్?" ఇతి చేత్ ప్రకథ్యతే:—

అ.—సిద్ధోపాయనిష్ఠనుడైయ మితిభోజనత్తై స్వయంప్రయోజన భగవదారాధనాఙ్గమాక శాణ్డిల్యసంహితాది ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలే శొల్లిన్ఱు: ఇన్ద త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, భోజనత్తై [పరమాత్మసమారాధనసమాప్తి] ఎన్ఱతు.

సాఙ్గ-ప్రధానక ర్మత్తుక్కు [సమాప్తి] యానతు చరమాఙ్గమిఱే!
ప్రసాదస్య + ప్రతిపత్తిః = (ప్రసాదప్రతిపత్తిః)
(ప్రసాద)-శబ్దమ్ భగవద్భుక్తపరమ్.
(ప్రతిపత్తిః) = ఉపయుక్తస్య సంస్కారః.
"కృతార్థమపి తు ద్రవ్యమ్ ఆకీర్ణకరమ్' ఇత్యతః।
ప్రతిపత్తిమపేక్షేత. తద్-విధానమ్, అతోపరమ్"౧ ఎన్ఱు (ప్రతిపత్తి)-
శబ్దమ్, ఉపయుక్త-సంస్కార-విషయమాక ప్రయుక్తమిఱే?.
"పవిత్రవేషస్, శుద్ధాత్మా, భుఙ్క్తే తాన్నమ్"౨ ఎన్ఱుమ్,
"భగవద్భుక్తశేషం యద్, భుక్తం భాగవతేన యత్,।
తదేవ భోజ్యముద్దిష్టం భగవద్-యాగ-సేవిభిః॥"౩ ఎన్ఱుమ్,
"అన్నమ్ భోజ్యమ్' ఎన్ఱుం కర్మార్థక ప్రత్యయద్వయత్తాలే సంస్కార్యత్వమ్ సిద్ధమ్.

భుక్తశేష ప్రాతిపదికత్తాలుమ్, భగవద్యాగపూర్వకత్తైయాలుమ్ ఉపయుక్త-సంస్కారత్వమ్ సిద్ధమ్.

"ప్రయాజశేషేణ హవీంష్యభిఘారయతి"౪ ఎన్ఱవిడత్తిలే, తృతీయైయిన్ఱాలుమ్, "ప్రయాజశేష" ప్రాతిపదికానురోధత్తాలే "ప్రయాజశేషం హవిష్షు ప్రతిపాదయేత్" ఎన్ఱు, శబ్దత్తై త్తిరుత్తియాకిలుమ్, ప్రతిపత్తిసంస్కారత్వత్తై క్కొణ్డాల్, "భోజ్యమ్" ఎన్ఱు కర్మప్రత్యయ శ్రవణత్తిలే అతు "కింపునర్"-న్యాయసిద్ధమిఱే?

"(1) యాగత్తిలే ఇడా సోమాది-భక్షణముమ్, (2) ఆచార్యోచ్ఛిష్టే, ఆహవనీయార్థేచ, తం భోజయిత్వా, యదుచ్ఛిష్టం ప్రాశ్నాతి, హవిరుచ్ఛిష్టమేవ తత్"౫ ఎన్ఱు, ఇడా-భక్షణస్థానీయమాక 'సఏష బ్రహ్మచారిణో యజ్ఞో నిత్యప్రతతః'౬ ఎన్ఱుం, ఆయజ్ఞత్తిలే శొన్న గురుభుక్తోచ్ఛిష్ట భోజనముమ్, పోలే,

అనుయాగ-శబ్దిత దేహధారణోపయుక్త మితభోజనమ్,
భగవద్యాగత్తిలే తద్భుక్తశేష ప్రతిపత్తి-సంస్కారమాకక్కడవై యిఱ్ఱై ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రసాద-ప్రతిపత్తి) ఎన్ఱతు.

మూ.—తనక్కు రుక్లేశముణ్డానాల్ "కర్మఫలమ్" ఎన్ఱాతల్, "కృపాఫలమ్" ఎన్ఱాతల్ పిఱక్కుమ్ ప్రీతియుమ్,

వ్యా.—బుద్ధివిశేషముమ్" ఎన్ఱై.—

అన్ఱిక్కే, "(పరమాత్మసమారాధన సమాప్తి)' ఎన్ఱు ఆ బుద్ధివిశేషముమ్, 'తత్-(ప్రసాదప్రతిపత్తి)' ఎన్ఱు ఆ బుద్ధివిశేషముమ్" ఎన్నవుమామ్.

(తనక్కు) ఇత్యాది:—
అత్రావతు:—

"ముముక్షువామ్ ప్రపన్ననానాలుమ్ ప్రారబ్ధ-శరీరమిరుక్కుమళవుమ్ తాపత్రయమ్ వరుకైతవిరాతిఱే!;

ఆకైయాలే, ఇశ్శరీరత్తోడేయిరుక్కుమ్ తనక్కు తాపత్రయఙ్గళిల్ ఏతేను మొరుక్లేశముణ్డానాల్,

అ.—"(1-2) అన్యోన్యపదంశ (3) హానిర్మైస్, త్రిభాగమ్ ఉదరం భరేత్"౭ ఎన్ఱు ఆవిత్తైయటొక్కుణ్డు, [దేహధారణమ్] ఎన్ఱతుక్కు (దేహమ్ ధరిక్కైక్కుత్తక్కవళవు) ఎన్ఱతు.

"(1) ఆచార్యస్య (2) పితుశ్చైవ (3) స్వామినో ద్రవ్యమేవచ।
'(1) శిష్యశ్చ, (2) పుత్రిస్, (3) తథాదాస(ః)' ఇతి తద్భోక్తుమర్హతి"౮ ఎన్ఱు ఆవిత్తైయటొక్కుణ్డు, (బుద్ధివిశేషమ్) ఎన్ఱతు.

తల్-తద్-ఆరాధనత్తిలే, తత్తద్భుక్తశిష్టాన్నభోజనత్తిల్ అనుసన్ధానవిశేషమిఱే ఆఙ్గు శొల్లుకిఱతు!

(ముముక్షువామ్) ఇత్యాది: ఇతు దృప్తప్రపన్నవిషయమ్.
(తాపత్రయఙ్గళిల్) ఎన్ఱు బహువచనమ్,
"ఆధ్యాత్మికో వై ద్వివిధస్, (1)శారీరో (2)మానసస్తథా।
శారీరో బహుభిర్భేదైర్భిద్యతే"౯ ఎన్ఱుమ్,
"మానసోఽపి, ద్విజశ్రేష్ఠ! తాపో భవతి నైకధా"౧౦ ఎన్ఱుమ్,
"సరీసృపాద్యైశ్చ నృణాం జన్యతే చాధిభౌతికమ్"౧౧ ఎన్ఱుమ్,
"శీతోష్ణ వాత-వర్షామ్బు-వైద్యుతాది-సముద్భవః।
తాపో, ద్విజవరశ్రేష్ఠ! కథ్యతే చాధిదైవికమ్॥"౧౨ ఎన్ఱుమ్,
శొన్న అవాన్తరభేదాభిప్రాయమ్.

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ జైమినీయన్యాయమాలా పు. ౨౨౮. ౫॥ ఆపస్తమ్బ ధర్మసూ-ప్రశ్నమ్. ౧, పటలమ్. ౧, ఖణ్డమ్. ౩, సూ. ౪౩-౪౪-౪౫; ఖణ్డమ్-౪, సూ. ౧-౨. ౬॥ మేల్పడి, సూ. ౪.

౭॥ ౮॥ ౯॥

౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

సంస్కృత్యర్ణవమగ్నానాం రాగద్వేషవతాం తథా। బహూన్యత్యాద్యదుఃఖానీశ్వరః ప్రాకృతవస్తుషు॥ జుగుప్సాం జనయత్యేతత్ "కృపాఫలమ్" ఇతీర్యతే॥

వ్యా.—'ఇతు అనుభవవినాశ్యమాన ప్రారబ్ధకర్మ ఫలమన్రో? ఏవంభూతకర్మజ్గళుళ్ళవైక ట్రియుమళవన్రో, ఇశ్శరీరత్తోడే నమ్మైయెమ్బెరుమాన్ వైకిఱ్ఱతు?, ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకజ్గళిలే యొన్రాకిలుమ్ కణ్డియప్పెఱ్ఱోమే?' ఎన్ని, అనుసన్ధానత్తాలే యాతల్,

'దుర్వాసనైయాలే ఇవ్విడమ్బైవిడవిశైయామల్ ప్రాకృతపదార్థజ్గళైయుమ్ జీవిత్తుక్కొణ్డు సంసారత్తుక్కళ్ళే పొరున్దియిరుక్కిఱ నమ్మై దుఃఖదర్శనత్తైప్పణ్ణువిత్తు ఇతిల్ పఱ్ఱఱుత్తుక్కొణ్డుపోక నినైక్కిఱ సర్వేశ్వరనుడైయకృపైయిన్ ఫలమన్రో, ఇతు?'

అ—(అనుభవవినాశ్యమాన ప్రారబ్ధకర్మఫలమన్రో?) ఎన్రతు, "అభ్యుపగత ప్రారబ్ధఫలమన్రో!" ఎన్రపడి.

(దుర్వాసనైయాలే) ఇత్యాది.— [౧౫

ఇతు, కృతప్రపన్ననాయిరున్తుత్తైతద్దేహానుభావ్యత్తిల్ సుఖాంశమాత్రాభ్యుపగమమ్, పణ్ణి, మఱ్ఱ సకలకర్మనివృత్తిక్కాక సిద్ధోపాయవరణమ్ పణ్ణిన అధికారివిషయమ్.

"యోగినామ్, (1) అవమానశ్చ, (2) శరీరక్లేశ ఏవచ।

(3) అర్థహానిశ్చ, విజ్ఞానం వర్ధయన్త్యగ్నిమ్ అజ్యవత్॥ [౨౦

నవిపత్తిమనైక్లవ్యం...

(1) నపాపేన (2) నభృత్యేన (3) నాత్మయానేన, కర్మణా,॥

(1) సంపదాం సంగ్రహం కుర్యాత్,(2) విపదాం చ ప్రతిక్రియామ్।

శోకస్థాన సహస్రాణి, భయస్థానశతానిచ,॥

దివసేదివసే (1) మూఢమ్ ఆవిశన్తి (2) నపణ్డితమ్। [౨౫

దుఃఖేదుష్కర్మణాం హానిస్, సుఖేసుకృతసంక్షయః।

దుఃఖేఖేదఃకథంభావీ, సుఖేతోషః కథంను తే?॥"౧ ఇత్యాదికళైయుమ్;

"యస్యానుగ్రహమిచ్ఛామితస్య (1) విత్తం హరామ్యహమ్,।

(2) బన్ధూన్ వినాశయిష్యామి,(3) వ్యాధీనుత్పాదయామివా॥"౨

వ్యా.—ఎన్ని, అనుసన్ధానత్తాలే యాతల్, ఉక్తాకక్కడవప్రీతియుమ్" ఎన్నై.

పూర్వాఘమ్, ఉత్తరాఘమ్, ప్రారబ్ధఖణ్డమ్, ఎల్లామ్, కణ్డికిఱఅవనుక్కు, వర్తమానశరీరత్తిల్ అనుభావ్యకర్మనిత్తనైయుమ్ కణ్డిక్కైఱ్ఱయతెతన్నిలే?;

అ—"శస్త్రక్షారాగ్నికర్మాణిస్వపుత్రాయయథాపితా।

హారిర్దుఃఖానిభక్తేభ్యోహితబుద్ధ్యాకరోతిహి॥" ౩ ఇత్యాదికళైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉక్తాకక్కడవప్రీతియుమ్) ఎన్రు.

ఏతద్దేహానుభావ్యసుఖదుఃఖోభయాంశత్తైయుమ్ అభ్యుపగమమ్ పణ్ణినవనుక్కు ప్రారబ్ధానుగుణదుఃఖోత్పాదనమ్ యథాకర్మఫలదాయిత్వరూప దణ్డధరత్వకార్యమాయిత్తనైయల్లను, కృపాఫలమాకమాట్టాతాకైయాలే, [కృపాఫలమ్ ఎన్నాతల్] ఎన్నవిత్తు;—

"ఏతద్దేహానుభావ్యత్తిల్ సుఖాంశమాత్రాభ్యుపగమమ్ పణ్ణిన అధికారిక్కు దుఃఖోత్పాదనమ్ ఈశ్వరన్ పణ్ణక్కూడామైయాలే, ఇప్పడియిరుక్కుమ్ దుఃఖోత్పాదనమ్ పణ్ణియరుళుకిఱతు హితపరనాయ కృపాకార్యమాకైయాలే, తద్విషయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, పారిశేష్యాల్ హితపరత్వత్తిలే పర్యవసిప్పిక్కైక్కాక "అతిల్ ఈశ్వరనుక్కు దాక్షిణ్యరూపహేత్వన్తరమిల్లై" ఎన్కిఱార్, (పూర్వాఘమ్) ఇత్యాదినా. [౨౦

(పూర్వాఘమ్) ఉపాయవరణాత్ పూర్వమ్ పణ్ణినపుణ్యపాపజ్గళ్:

(ఉత్తరాఘమ్), తదనన్తర పుణ్యపాపజ్గళ్:

(ప్రారబ్ధఖణ్డమ్), దేహాన్తరానుభావ్యమ్.

(వర్తమానశరీరత్తిల్ అనుభావ్యకర్మమ్) ఎన్రతు, "దుఃఖహేతుకర్మమ్" ఎన్రపడి. [౨౫

(అశ్యకర్మమ్) [పు ౭౧౧, ఇడవరి-౬] ఎన్ని, ఇవిత్తుమ్ దుఃఖహేతు-కర్మ-పరమ్.

యతాః; [కర్మఫలమ్ ఎన్నాతల్] ఎన్ని, అవిత్తు, "వరణదశైయిల్, ఇవన్ అపేక్షిత్తపడి అనిష్టనివృత్తియై ఈశ్వరన్ పణ్ణక్కడవన్" ఎన్ని, అ పక్షాభిప్రాయేణవాక్కైతు.

వ్యా — “కర్మఫలమాన దుఃఖపరంపరైక్కళై యనుభవియానిఱ్కాలుమ్, 'ఇద్దేహత్తై విడ' ఎన్ఱాల్ ఇశైయాత ఇవనై నిర్దుఃఖనాక్కి-వైప్పోమాకిల్, ఇశ్శరీరత్తోడే నెడుఙ్గాలమ్ ఇరుక్క-ఇచ్ఛిత్తల్, ఇన్నమొరుశరీరత్తైయిచ్ఛిక్కుతల్, శెయ్యుమాకైయాల్, ఇశ్శరీరత్తుక్కుళ్ళే కర్మమ్ అనుభవిత్తేయిరుక్క-క్కడవన్” ఎన్ఱిఱే వైక్కుఅరు!:

ఆనపిన్పు, మున్బుణ్డానకర్మఙ్గళెల్లామ్ కళిత్తాఱు, సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ ఇవనైక్-కడుక్కత్తిరువడిక్కళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైయిలుణ్డాన కృపైయాలే యాగాప్పలే ఇత్తనైయుమ్ కళియామల్ వైత్తతుమ్ కృపైయాలేయిఱే?

అనాదికాలమ్ పరిగ్రహిత్తశరీరఙ్గళిలుమ్ అనుభవిత్త దుఃఖమ్ భగవన్నిగ్రహఫలమ్;

ఇతు అవన్-అనుగ్రహఫలమ్:

“యస్యానుగ్రహ మిచ్ఛామి తస్యవిత్తం హరామ్యహమ్” ౧ ఎన్ఱానిఱే:

ఆకైయాల్, ఇత్తై, (“కృపాఫలమ్”) ఎన్ఱిఱు.

అ. — (కృపాఫలమ్ఎన్ఱాల్) ఎన్ఱవిత్తు, ఇవన్దైయ అపేక్షైయిల్ అతిప్రసఙ్గవారకమ్:

“అనిష్టనివృత్తిమ్ ఈశ్వరన్ స్వేచ్ఛానుగుణమాకవే పణ్ణక్కడవన్” ఎన్ఱ అభిప్రాయేణవాకిఅరు:

ఇప్పొళుతు, (కర్మ)-శబ్దత్తాలుమ్ సుఖదుఃఖోభయ హేతు కర్మవాచకమాకిఅరు.

ఇన్ద అనుకూలతరానుగ్రాహ్య ప్రమాణమ్ (“యస్య” ౧) ఇత్యాది

“ఉపాయాన్తరఙ్గళిలుడైయ సాఙ్గసాధనత్యాగపూర్వక[మాక] సిద్ధోపాయవరణమ్ పణ్ణిన అధికారిక్కు, ఉపాయతదఙ్గానుష్ఠానమ్ కిడైయాతాకైయాలే, పారిశేష్యాల్ సిద్ధోపాయాధికారానుగుణానుష్ఠానమే వివక్షితమ్” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అధికారానుగుణమాక) ఎన్ఱు,

(అధికారమ్ = ప్రపత్తి.

అత్తుక్కు (అనుగుణ, మావతు, తద్గతమ్ తదవిరోధియుమ్.

6

మూ. — స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధినివృత్తియుమ్ ఫలత్తుణరుడైయజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిల్ వాఞ్ఛైయుమ్,

---

వ్యా. — (స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధినివృత్తి) యావతు,

ప్రపన్ననాన తన్నుడైయ అధికారానుగుణమాక అనుష్ఠిక్కుమ్ క్షుపోరుమ్ నల్ ఒళుక్కఙ్గళై పేఱ్ఱుక్కు-సాధనమాకనినైయాతొళిగై.

(ఫలత్తుణరుడైయజ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిల్ వాఞ్ఛై) యావతు,

“నాట్టారోడు ఇయలొవ్వొళిన్దు, నారణనై నణ్ణియిరుక్కైయాలే,

అ. — (నల్ ఒళుక్కమ్) = సదాచారమ్.

అతావతు, స్వరూపానుష్ఠానాదిక్షమమ్, అనుకూల్యాంతర్గత ౧౫ [కారిక] అజ్ఞానవర్జనాదిక్షమమ్.

“ఉపాయాత్ప్రగ్రహాంతత్ర వర్జయేన్మనసాసుధీః” ౩ ఎన్ఱవితైయటొళ్ఙ్గు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పేఱ్ఱుక్కు) ఇత్యాది.

“నాట్టారోడియలొవ్వొళిన్దు నారణనైనణ్ణినమే' ౪ ఎన్ఱ అవిత్తైయటొళ్ఙ్గు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నాట్టార్) ఇత్యాది.

(“నాట్టారోడు”) = లౌకికరోడు (“ఇయలొవ్వొళిన్దు”) = నడత్తైత్తవిర్న్దు; “తత్ స్వభావత్తై త్యజిక్కై” ఎన్ఱపడి.

(“నారణనైనణ్ణి”) = 'జ్ఞానభక్త్యాదికళాలే ఈశ్వరనైకిట్టి” ఎన్ఱపడి.

జ్ఞానత్తుక్కు నైర్మల్యమ్, దేవతాన్తరస్పర్శాద్యభావమ్.

భక్తిక్కు నైర్మల్యమ్, ప్రయోజనాన్తరస్పర్శాద్యభావమ్.

అనుష్ఠానత్తుక్కు నైర్మల్యమ్, అధికారోజ్జ్వల్యహేతుత్వమ్.

“భగవద్భక్తి-సద్వాక్య-గఙ్గాజల-పవిత్రితమ్।
తదర్థ గాహకం సూక్ష్మజ్ఞానరూపవిచారకమ్॥” ౪ ఎన్ఱుమ్,

“అగ్నిత్రైస్సదృశైర్ నాఽపి, భర్గాదేవతుసఙ్గమమ్” ౫ ఎన్ఱుమ్,

“విశిష్ట పరస్మై కాన్తజ్ఞానవైరాగ్యభక్తిభిః।
తాదృశైర్ నాఽపి భర్వత సహసంకథనాదికమ్॥” ౬ ఎన్ఱుమ్,

౧॥ శ్రీ భా. ౧౦-౭-౭. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

8 ౭౧౨ 9 10 11
సర్వేశ్వరప్రియతమేదివ్యనికేతధాదరః, తత్రైవమఙ్గలాశాస్తిర్, అరుచిర్విషయాన్తరే,॥ ప్రాప్యప్రాప్తివిలమ్బాసహత్వాదార్తిరుద్గతా,।

8 మూ.—ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిల్ ఆదరాతిశయముమ్, 9 మఙ్గలాశాసనముమ్,	10 11 మూ.—ఇతరవిషయఙ్గళిల్ అరుచియుమ్, ఆర్తియుమ్, 12 అనువర్తన నియతియుమ్,

వ్యా.—నిర్మలజ్ఞానభక్తికరాయిరుకు మ్ పిలతుణ [౩ శాన పూర్వర్ కళుడైయ పిలతుణమాన అన్దజ్ఞానముమ్ అనుష్ఠానముమ్ నమకు ఉజ్జాక్కవేణుమ్” ఎన్నుమాకై.

(ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళిల్ ఆదరాతిశయమ్) ఆవతు,

“తానుకన్దవూర్”౧ ఎన్నిఉపడియే, “సర్వేశ్వరన్ ఉకన్దు వర్తిక్కుమ్ దివ్యదేశఙ్గళ్” ఎన్నాల్, “కణ్ణ [౧౦ యూర్, అరఙ్గమ్, మెయ్యమ్, కచ్చి, పేర్, మల్లై’ యెన్ఱు మణ్ణినార్”౨ ఎన్నుఉపడియే మనస్సు అజ్గేపణ్ణిః ప్రయాణమ్ మేన్మేలుమ్ పెరుకక్కిఱ ఆదరమ్.

(మఙ్గలాశాసనమ్) ఆవతు,

అవ్వోదివ్యదేశఙ్గళిలేఏరుమ్పి వర్తిక్కుమ్ అవస్థైయ

అ.—“సమ్యక్స్వితానాం, వృద్ధానామ్, ఆత్మవతామ్, అ-లోలుపానామ్, అ-దామ్భికానాం, వృత్తనాద్యశ్యంభజేత్”౩ ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాదికళైయుటైయవర్గళ్, (పూర్వర్కళుడైయ) ఇత్యాది,

“తానుకన్దవూరెల్లామ్౧” ఎన్నిఉవిడత్తిలే, (“తానుకన్దవూర్”౧, ఎన్నతు “ఎమ్పెరుమానుకన్దవూర్” ఎన్నపడి. [౨౮

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వేశ్వరన్) ఇత్యాది [యాక

(“కత్తియార్”౨) ఇత్యాది:—(“మణ్ణినార్”)=అవగాహిత్తార్;

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మనస్సు అజ్గేపణ్ణి) ఇత్యాది [యాక

“అధికప్రీతిరర్చాయామ్”౪ ఎన్ఱుమ్,

“పురస్యదివ్యదేశానాంలోకస్యదవిచిన్తనమ్”౫ ఎన్ఱుమ్. [౨౫

“ప్రభుంభక్తపరాధీనం నిత్యమ్ ఆలోకయేద్ధరిమ్।

విమానమ్, అవవాతస్య, దూరాద్గోపురమేవవా॥”౬ ఎన్ఱుమ్,

“విష్ణోః ప్రేమవశానుగః।

“సర్వాణాస్యసదావృత్తిం విష్ణోర్ ఆయతనేఽనేల్॥”౭ ఎన్ఱుమ్,

ఇత్యాదికళైయుటైయవర్గళ్ (మేన్మేలుమ్) ఇత్యాది.

వ్యా.—[సౌన్దర్యత్తైయుమ్,] సౌకుమార్యత్తైయుమ్, వాశియఱిన్దునోక్కు మ్ పరివరిల్లామైయైయుమ్, ప్రతికూలవర్గఙ్గళిన్ అతిశయత్తైయుమ్, నినైత్తుపజ్గి, ‘ఎన్ శెయ్యత్తైవ కిఱతు!’ ఎన్ఱువయిఱెరిన్దు, ఇరవుమ్ పకలుమ్ తిరుప్పల్లాణ్డు పాడుకై.

(ఇతరవిషయఙ్గళిల్ అరుచి) యావతు,

భగవద్వ్యతిరిక్తఙ్గళాన హేయవిషయఙ్గళిల్, [౧౦ దోషదర్శనాదికళాలే పిఱుప్పడా నిఱ్కై.

(ఆర్తి) యావతు,

ఇతరవిషయప్రావణ్యహేతువాన ఇవ్విడమ్బోదే “ఇరుళ్ తరుమాజ్ఞాలత్తిల్”౮ ఇరుక్కుమ్ ఇతిల్ అడికొణ్డిప్పాలుమ్, ప్రాప్యవైలక్షణ్యదర్శనత్తాల్ వన్ద [౧౫ ప్రాప్తివిలమ్బాసహత్వత్తాలుమ్, పడుమ్ క్లేశమ్.

(అనువర్తననియతి) యావతు,

భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ స్వశేషత్వానుగుణమాక్క,

అ.—“వాశుమ్విల్లుమ్కొణ్డు, పిన్ శెల్ వార్ మత్ పిల్లై”౯ [౨౦ ఎన్నిఉ విత్తైయుటైయవర్గళ్ (వాశియఱిన్దు) ఇత్యాది.

“సర్వత్రదృష్ట్వాదేవేశం ‘జితన్తే’ ఇతిమన్త్రకమ్”౧౦ ఎన్ఱుమ్,

“ఆశిషోవచనం కుర్యాత్”౧౧ ఎన్ఱుమ్,

“మఙ్గలాశాసనం కుర్యాత్”౧౨ ఎన్ఱుమ్,

ఇత్యాదికళైయుటైయవర్గళ్ (తిరుప్పల్లాణ్డు) ఇత్యాది. [౨౫

“ఇతరత్వమ్, సన్నిహితత్వాత్ భగవత్-ప్రతియోగికమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవద్వ్యతిరిక్తఙ్గళాన) ఇతి.

“కర్మణాంపరిపాకత్వాత్ ఆవిరిఞ్చాదమఙ్గలమ్”౧౨ ఇత్యాది శాస్త్రశ్రవణాదికళ్,। దోషదర్శనాదికళాలే, ఎన్నిఉ(ఆది) శబ్దాభిప్రేతమ్.

[ఇహాచ్య]-అనన్తరనిర్దేశ తాత్పర్యమ్ (ఇతరవిషయప్రావణ్యహేతువాన) ఇతి.

“అనువర్తనమ్, సన్నిహితత్వాత్ శ్రీవైష్ణవేశ్వరాచార్యవిషయమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవద్)-ఇత్యాది.

(భాగవత) శబ్దేన ఆచార్యసంగ్రహః.

౧॥ తిరునెడున్దాణ్డకమ్. పా. ౬ ౨॥ తిరుక్కుఱున్దాణ్డకమ్. పా. ౧౯. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥

౮॥ ౯॥ తి. వా. ౧౦-౬-౧. ౯॥ తి. వా. ౮-౩-౩. ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥

ఈశ్వరభాగవతేభ్యోఽపి క్రియతామనువర్తనమ్। ప్రాకృతే విషయే శస్య విశ్వస్యాప్యనపేక్షితిః॥ "తదీయాన్నస్య భుక్తిర్న" ఇత్యేవం నియతిర్మతా॥

అ — అనువర్తనమ్, ప్రీత్యనుకూలవ్యాపారమ్.

అతావతు:—

(1) "'దృష్ట్వైవ సహసోత్థానం, (2) ప్రత్యుత్థానం సుమాదరః।

(3) దర్శనానుభవప్రీతిః, (4) ప్రణిపాతో, (5) నివేదనమ్॥ [౫

(6) నీచైస్సంశ్లేషణం (7) హస్తదానం (8) మార్గప్రదర్శనమ్।

(9) పశ్చాత్-పార్శ్వ-పురో-యానం జయాలోకాదిభాషణమ్॥

(10) గృహోపనయనం (11) శాన్తదేశాశ్రయణమ్ (12) ఆసనమ్।

(13) పాదావనేజనం (14) చార్ఘ్యోపహారాన్ (15) స్వాగతాదికమ్॥

(16) ప్రసాదనం (17) ప్రణామంచ (18) ప్రీతిసంకథనానిచ॥ [౧౦

(19) ఉపాసనం (20) ప్రశ్రయణమ్, (21) ఆత్మాత్మీయనివేదనమ్॥

(22) ఆజ్ఞాభ్యర్థనమ్, (23) ఆలోకనిర్దేశవచనాదరః।

(24) సాధనం సంపదామ్, (25) ఇష్టాదరో (26) ఽనిష్టనివర్తనమ్॥

(27) విరహానిష్టపీడావమానవాద్యసహిష్ణుతా।

(28) దాస్యాభిమానో (29) ఽనువ్రజ్యా (30) శ్రవణం (31) కీర్తనం

(32) స్తుతిః॥

(33) భక్తిజ్ఞానసదాచారవైరాగ్యాద్యనుమోదనమ్।

(34-35) సంగమోచ్ఛోపగమనమ్, (36) అన్యత్-స్థానాసనాదికమ్॥

(37) సమానసుఖదుఃఖత్వం (38) మిథస్స్వార్థవిచిన్తనమ్।

(39) క్రియాకాలేషువరణం (40) సదస్యగ్రేచపూజనమ్॥ [౨౦

పరిషత్సు చసాన్నిధ్యం సంవిదాం చప్రవర్తనమ్।

(41) సదాఽభ్యనుజ్ఞాపూర్వం చ సర్వార్థేషు ప్రవృత్తయః॥

(42) ప్రచ్ఛాదనం చ దోషాణాం (43) గుణానాం ఖ్యాపనం తథా।

(44) క్వచిచ్చైవాప్యధర్మేణ కృచ్ఛ్రే తత్స్వార్థసాధనమ్॥

(44-45) ఏతాశ్చాన్యాశ్చ వివిధా(ః) వృత్తయో రస-నిర్భరాః॥ [౨౫

విష్ణుభక్తేషు వృత్త్యాఖ్యాస్తరోక్తా ఫలసంపదః॥'౧ ఎన్ఱు భరద్వాజ

భగవానాలుమ్;

'వైష్ణవాన్ ఆగతాన్ శ్రుత్వా భుఙ్క్తానోఽపిహి వైష్ణవః।

ద్రుతమ్ ఉత్థాయ'౨ ఎన్ఱు, తుడఙ్గి,

13

మూ.—ఆహారనియతియుమ్,

వ్యా.—నీచోక్తి-నీచవృత్తికళై శెపణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తై, ప్రాకృతవిషయఙ్గళిల్, వైఅన్దుమ్ శెయ్యాతొழిగై. [౫

(ఆహారనియతి) యావతు,

"జాత్యాశ్రయనిమిత్తాదుష్టఙ్గళాయ్, సర్వేశ్వరనుక్కైయవుమ్, తదీయరుక్కైయవుమ్, ప్రసాదఙ్గళాన వస్తుక్కళైయే ఆహారమాక్కొళ్ళుమతొழియ, తదితరఙ్గళాన వైకొళ్ళక్కడవోమల్లోమ్" ఎన్ఱిరుక్కై. [౧౦

అ.—'శిరస్యఞ్జలిమ్ ఆధాయ గచ్ఛేద్ యావద్ధి దర్శనమ్।

దృష్ట్వా సమ్యక్ మహాభాగాన్ ప్రణమేద్ దణ్డవద్ భువి॥'౩ ఇత్యాదియాలుమ్,

(2) 'పాదా ప్రక్షాలయేత్ పాత్రే పవిత్రే గన్ధవారిణా'౪ ఇత్యాదియాలుమ్, [౧౫

(3) 'తత్-తీర్థం ప్రాశయేద్ భక్త్యా పుత్రదారసుహృజ్జనైః'౫ ఇత్యాదియాలుమ్,

(4) 'శయితాన్ సుఖశయ్యాయాం పాదౌ సంవాహయేచ్చనైః॥

గతేషు తేషు ప్రయత (:) ఆసీమాన్తమ్ అనువ్రజేత్॥

సదర్శనం భవేద్ యావత్ తావద్ ఏతాన్ నిరీక్షయేత్। [౨౦

భూయ ఏవ నమస్కృత్వా నివృత్త్య స్వగృహం విశేత్॥

నస్నాయాద్ వైష్ణవే తస్మిన్, అనువ్రజ్య చ వైష్ణవాన్।

పునస్స్వాత్మసంయుక్తస్, చిన్తయేత్ తాన్ ముహుర్ముహుః॥'౬ ఇత్యాదియాలుమ్,

పరాశరభగవానాలుమ్ శొల్లప్పట్టవై" ఎన్ఱుమభిప్రాయ [౨౫ త్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నీచోక్తినీచవృత్తికళై) ఇత్యాది.

"(నియతిః)—నియమః; అతావతు భాగవతేభ్యోవ్యావర్తనమ్;

అతు తాన్, 'అవైష్ణవం నవన్దేత, నార్చయేద్, విధిపూర్వకమ్।

సంప్రశ్నాసన దానాదికుర్యాచ్చాప్యన్యశంస్యతః॥

నచమైత్రీం ప్రకుర్వీత వైష్ణవః ప్రాకృతైస్సహ'౭ ఇత్యాదియాలేశొన్నవై" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాకృతవిషయఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥ ౫॥

౬॥ ౭॥

14 ౬౧౪ 15

సహవాసోఽనుకూలేన, తద్వత్ ప్రతికూలవిరోధినా,। వర్ధతే తేన యథా సర్వం సదాచార్యప్రసాదతః॥ తథా సదాయతేతా ప్రాదిరేవప్రకాశితః|.

14 15

మూ.—అనుకూలసహవాసమున్, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియుమ్,

వ్యా.—(అనుకూలసహవాసమ్) ఆవతు, [౪

స్వసంసర్గత్తాలే జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ వర్ధిప్పియాని ఱుమ్ అనుకూలరాన వర్కళుడనే, తుణకాలముమ్ పిరియాతే, కూడివర్త్తిక్కై.

(ప్రతికూలసహవాసనివృత్తి) యావతు,

అ.—(జాత్యాశ్రయ నిమిత్తాదుష్టఙ్గళాయ్) ఎన్తు, (1) "జాతి-(2) ఆశ్రయ-(3) నిమిత్త-ప్రయుక్త-దోష-శూన్యఙ్గళాయ్" ఎన్నపడి.

"ఇతు, (4) కాల(5 క్రియా(6)సంసర్గ-హేతుక దోష-శూన్యఙ్గళుమ్ ఉపలక్షణమ్:

(1) జాతిదుష్టమ్ లశునాది:

(2) ఆశ్రయదుష్టమ్ పతితాన్నాది: [౧౪

(3) నిమిత్తదుష్టమ్ సూతకాన్నాది:

(4) కాలదుష్టమ్ తైలాద్యసంస్పృష్ట పర్యుషితాదికమ్:

పష్ట్యాదితిథికళిలే తాడిమూదికళుమ్:

(5) క్రియాదుష్టమ్, భ్రుతాన్వితె [మూక్] ఉక్ష్య-వక్త్రాది:

(6) సంసర్గదుష్టమ్ క్రిమి-కేశాది-యుక్తమ్": ఎన్తు, కణ్డుకొళ్వతు.

"భగవద్భుక్తశేషంయద్, భుక్తంభాగవతేన యత్,। తదేవభోజ్యమ్ ఉద్-దిష్టమ్"౧ ఎన్ఱు, అవిత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వేశ్వరనుక్కైయ) ఇత్యాది.

"(నిఱత్తి) యానతు, ఉక్తవిధమల్లాతవత్తై ఆహారమాక్కొళ్ళాతొழிక్కై", ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (తవిరఙ్గళానవై) ఇత్యాది. [౨౪

"[అనుకూల] శబ్దమ్, కారణవిషయమాక్కొణ్డియాలే. యోగ్యతయా జ్ఞానభక్తివైరాగ్యవృద్ధిహేతుపరమ్", ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వసంసర్గత్తాలే) ఇత్యాది.

"యథాయథానిషేవేత సతోవృద్ధాన్ నిర్-అన్తరమ్।

తథాతథాఽస్యవైవృత్తిర్ నిర్-అపాయాఽభివర్ధతే"౨ ఎన్ఱు, అవిత్తైయుట్కొణ్డు (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై వర్ధిప్పియానిఱ్కుమ్) ఇత్యాది.

మూ. సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బడి పణ్ణికొణ్డు పోరక్కడవన్.

[ఇవ్విరణ్డు ప్రకరణఙ్గళిల్] ఇగణ్డామత్తాన ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ ప్రకరణమ్ [౪

సంపూర్ణమ్.

వ్యా.—స్వసంసర్గత్తాలే జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై వళర్ప్పియానిఱ్కుమ్ ప్రతికూలరానవర్కళుడన్, తుణకాలముమ్, కూడిఇరుక్కై తవిర్క్కై.

ఇప్పడిచ్చొన్న అనుకూలరుమ్ ప్రతికూలరుమ్ "ఇన్నార్" ఎన్నుమిడమ్, మేలే, తామేయరుళిచ్చెయ్యక్కడవరిఱే।.

(సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బడి పణ్ణికొణ్డు పోరక్కడవన్):—

అ.—"ఉక్తరీత్యా, [ప్రతికూల] శబ్దమ్ జ్ఞానాదినాశకపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వసంసర్గత్తాలే) ఇత్యాది [౧౪

"ప్రాజ్ఞానాం జిహ్మదృష్టీనామ్, అజ్ఞానాత్ సంశయాత్మనామ్.

నాలోకమపికుర్వీత, నచతైః కించిద్ ఆచరేత్॥

ప్రపన్నైశ్చాన్యభజనాద్—యాత్రోపాయసమన్వితైః।

వైష్ణవోవర్జయేత్ సఙ్గం, ప్రచ్యుతాన్ దేహ్యవైష్ణవాః॥

మూఢైఃపాపరతైః క్రూరైస్ సద్-ఆగమపరాఙ్ముఖైః। [౩౦

సంబన్ధం నాచరేద్ భక్తో; నశ్యత్యేతైస్తుసఙ్గమే॥"౩ ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళై వళర్ప్పియానిఱ్కుమ్) ఇత్యాది.

"భగవత్-కర్మనిరతైస్ స్తోత్ర-పూజా-జపాదిభిః।

అప్రతిగ్రాహకైస్త్యక్త విషాదైర్ లోభవర్జితైః॥ [౨౪

సుశీలైర్ జ్ఞానశీలైశ్చ సాత్వికైస్ తుల్యచేష్టితైః।

హృద్యవేషైర్ విశుద్ధాన్నైర్ భగవద్గుణలాలసైః॥

సత్యవాగ్భిర్ దయా-సారైర్ మృదుచేష్టైర్ అమత్సరైః।

భక్తిభూతైస్ సుసం విద్-భిస్ సదా సహావసేద్ బుధః॥"౪ ఎన్ఱు, అవిత్తైయుట్కొణ్డు (తుణకాలముమ్ పిరియాతే, కూడివర్త్తిక్కై) ఎన్తతు.

"నిజధర్మానురోధేన వైష్ణవైర్ ఏవ వైష్ణవః।

కుర్యాత్ సర్వాణి కర్మాణి, నకదాచిద్ అవైష్ణవైః॥"౫ ఎన్ఱు, అవిత్తైప్పఱ్ఱ (తుణకాలముమ్, కూడివర్త్తియాతొழிక్కై) ఎన్తతు.

౧। ౨। ౩। ౪। ౫।

వ్యా.—అత్రావస్తు: -"కీర్త్యవ్వన్నుపవై యుత్తమైయుమ్ జ్ఞానానుష్ఠానపరిపూర్ణర్గాన సదాచార్యన్నుడైయ సర్వమఙ్గలావహమాన ప్రసాదత్తాలే తన్నుడైయ మేన్మైయుమ్ అభివృద్ధమామ్బడి శేమత్తుక్కొణ్డు పోరక్కడవర్" ఎన్ఱబడి.

(సద్ ఆచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బడియువర్ వణ్ణక్కొణ్డు పోమ్గై) యావతు,

తత్ ప్రసాదః జ్ఞైరైశేమత్తుక్కొణ్డుపోగై.

తత్-ప్రసాదక జ్ఞళ్లావన, ఇత్తినుడైయ ఉపపాదనస్థలత్తిల్ అరుళిచ్చెయ్కిఱవై. [౧౮

(పోరక్క డవర్) ఎన్ఱు, విధిరూపేణ వరుళిచ్చెయ్తత్తు, ఇత్తిను, త్తైయు అవశ్యానుష్ఠేయత్వమ్ తోన్ఱ బ్బైక్కు.

ఇరణ్డామ్ ప్రకరణమ్ సంపూర్ణమ్.

అ—(మేలే) ఎన్ఱత్తు "మఙ్గలాశాసనవివరణానన్తరత్తిల్' ఎన్ఱబడి.

(1) "ఆచార్యస్యప్రసాదేనమమసర్వమభీప్సితమ్"౧ఇత్యాదియైయుమ్,

(2) "(అత్రై)వాస్య సర్వాణికర్మాణి ఫలవన్త్యాప్తానిభవన్తి"౨ ఎన్ఱుమిత్తైయుమ్, ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వమఙ్గలావహమాన ప్రసాదత్తాలే) ఇత్యాది

"ఆచార్యప్రసాదహేతుకైయాన ఇవర్ వృద్ధియై ఇవర్ కేట్టుక్కొణ్డిరుక్కైయావదేన్!" ఎన్ఱుమ్ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (సద్-ఆచార్యప్రసాదత్తాలే) ఇత్యాది.

"గురుప్రసాదనీయాః కర్మాణి"౩ ఎన్ఱుమిత్తైయుట్కొణ్డు (తత్-ప్రసాదకఙ్గళై) ఎన్ఱత్తు

(ప్రసాదకఙ్గళా) వన, ప్రసాదహేతుక్కళ్.

(ఉపపాదనస్థలత్తిల్) ఎన్ఱత్తు, "కర్తవ్యమ్ ఆచార్య [౨౫ కైఙ్కర్యమ్" ఇత్యాదికళిలే" ఎన్ఱబడి.

"యథానుజీవినృపతిం, యథాభక్తశ్చ దైవతమ్,।

తథైవదేశికం శిష్యస్సేవేతవినయాన్వితః॥"౪ ఎన్ఱు ఇ విధియై ఉట్కొణ్డు మూలత్తిలే [పోరక్కడవర్] ఎన్ఱత్తు' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విధిరూపేణ) ఇత్యాది.

"ఇఙ్గేయాకిల్, అధికారకృత్యముమ్, ఫురుషార్థకృత్యముమ్, వర ప్రకఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱబడి.

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ ఇరణ్డామత్తాన]

ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగ ప్రకరణమ్, సంపూర్ణమ్

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామత్తాన]

మఙ్గలాశాసనప్రకరణమ్: -

మూ—౨౪౮ "మఙ్గలాశాసనమ్ స్వరూపవిరుద్ధ[౫ మాకాదో" ఎన్నిల్;

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామత్తాన]

మఙ్గలాశాసనప్రకరణమ్: —

=మఙ్గలాశాసన కర్తృ-స్వరూపౌచిత్యవిచారమ్:—

వ్యా. — ౨౪౮. ఇన్దవిరచర్త్యైయిట్టవ్వన్నవన్ త్తిల్ వివరిక్క వేణ్డుమవన్ఱైప్ పివరిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమ్ పత్తి, ప్రథమత్తిలే మఙ్గలాశాసనత్తై వివరిత్తరుళుకిఱార్, (మఙ్గలాశాసనమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

[నాలుప్రకరణఙ్గళిల్ మూన్ఱామత్తాన]

మఙ్గలాశాసనప్రకరణమ్:— [౧౫

అ—౨౪౮, ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గతి, (ఇన్దవిరచర్త్యైయిల్) ఇత్యాది.

(వివరిక్కవేణ్డుమవన్ఱై) ఎన్ఱత్తు, "మఙ్గలాశాసన-అనుకూల సహవాస-ప్రతికూల సహవాసనివృత్త్యాదికళై" ఎన్ఱబడి.—

(1) "స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కైయాలే మఙ్గలాశాసనముమ్,

(2) ముముక్షుక్కళాన సాధనాన్తరనిష్ఠరుమ్ స్వగతస్వీకారనిష్ఠరుమ్ ప్రతికూలరాన వివక్షితరాగైయాలే, ప్రతికూలశబ్దార్థముమ్,

(3 'ప్రతికూలరైయుమ్ అనుకూలరైక్కొణ్డిరుక్కవుమ్' ఎన్ఱు అ అనుకూల ప్రతికూలశబ్దవివక్షితరాన భగవద్విషయత్తిల్ వైలక్షణ్యత్తై అర్థాన్తరభూతర్ ప్రతికూలరాక వివక్షితరాగైయాలుమ్,

మఙ్గలాశాసన సకూలవ్యతిరిక్తరాన జ్ఞాన-భక్తివైరాగ్య [౨౫ పరిపూర్ణర్ అనుకూలరాక వివక్షితరాగైయాలే, అనుకూలశబ్దార్థముమ్,

ఆకిఱ ఇమ్మూన్ఱుమ్, మన్ఱుమ్ శిలవుమ్, వివరణసాపేక్షఙ్గళాకై, యాలే (వివరిక్కవేణ్డుమవన్ఱై) ఎన్ఱత్తు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

"ఇన్దవిరచర్త్యై వివరణపరమాన 'మేల్ప్రకరణఙ్గళిల్' ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తత్తు, ముఖ్యమాన మఙ్గలాశాసనవివరణాభిప్రాయమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాది.

౧౫ ౨౫
౩౫ ౬౫ ౫౹

ఆస్యైకమఙ్గలాశాస్త్రరత్యస్యాధిక్యతిఙకుతః? నేయంతదేకరక్ష్యత్వస్వరూపస్యవిరోధినీ"। ఇతిచేన్; నవిరోధోఽత్ర; సమ్యగేతన్నిరూప్యతే। :—

వ్యా — "హేయప్రత్యనీకనాయ్, కల్యాణైకతాననాయ్, స్వేతరసకలరక్షకనాయిత్తే సర్వేశ్వరనిరుప్పతు?;

ఇప్పడియిరుక్క, ఇవనై ఒరువన్ తనక్కు ఉణ్డాన అమఙ్గలఙ్గళైప్పోక్కి ఇష్టాత్తమఙ్గలఙ్గళై యుణ్డాక్కిక్కొళ్ళక్కడవ తత్ప్రత్యుభూతనాన ఇవన్ తనక్కు రక్షకనాన అవనుక్కు త్తాన్ మఙ్గలఙ్గళై మాశాసిక్కై, తదేకరక్ష్యత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధమన్ఱో," ఎన్ఱ శఙ్కైనైయనువదిక్కిఱార్, (మఙ్గలాశాసనమ్ స్వరూప విరుద్ధమన్ఱో, ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

అ — "రజస్యాసు ఇచ్ఛాయామ్'' ఎన్ఱ అవితలే నిష్పన్నమాన ఆశాసనశబ్దమ్ ఇచ్ఛాభాచియాకైయాలుమ్, ఇచ్ఛైతాన్ అసిద్ధవిషయత్తిలే యుదిక్కక్కడవతాకైయాలుమ్ ఇక్షేమఙ్గలఙ్గళుక్కు అసిద్ధత్వముమ్, అత ఏవ అమఙ్గలఙ్గళుక్కు సిద్ధత్వముమ్, ఆవశ్యకమాకైయాలే అతైయిరణ్డుమ్ తడ్డుపాదితమ్;

కిఞ్చ :—తద్రక్ష్యస్యకు తద్రక్షణేచ్ఛై అనుచితముమాయ్ అసంభావితముమాయ్, ఇరుక్కుమ్:

ఆకైయాల్ విషయాశ్రయ స్వభావపర్యాలోచనైయిల్ ఇతు అనుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (హేయప్రత్యనీక) ఇత్యాది.

(1) హేయత్వప్రత్యనీకత్వత్తాల్ అముఙ్గలసత్తావిరహముమ్,

(2) కల్యాణైకతానత్వత్తాల్ మఙ్గలాసత్తావిరహముమ్,

(3) స్వేతరసకలరక్షకత్వత్తాల్ రక్ష్యనుక్కు ఆశాసనౌచిత్యముమ్ వివక్షితమ్.

ఇప్పొరుళ్ "(1) నర" శబ్దత్తాలుమ్, "(2) నారాయణ" శబ్దత్తాలుమ్, (3) ప్రణవత్తిల్ ప్రథమాక్షరత్తాలుమ్, సిద్ధమ్.

(సర్వేశ్వరన్ ఎన్ఱ అవిత్తాల్, "(ఈశ్వరనైక్కుఱిత్తు), ఎన్ఱు, పూర్వప్రక్రతమాన ఈశ్వరవిషయక మఙ్గలాశాసనమే [మఙ్గలాశాసన] శబ్దవివక్షితమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్

"(ప్ర)వితత్వాత్ [స్వరూప] శబ్దమ్ తదేకరక్ష్యత్వపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తదేక) ఇత్యాది.

మూ.—జ్ఞానదశైయిల్ రక్ష్యరక్షకభావమ్ తన్ కప్పిలేకిడక్కుమ్;

ప్రేమదశైయిల్ తట్టుమాఱిక్కిడక్కుమ్.

వ్యా.—అతైప్పరిహరిక్కిఱార్, (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

"(జ్ఞానదశై) యావతు,

సర్వేశ్వరనే రక్షకనాకవుమ్, తాన్ అవనుక్కు రక్ష్యభూతనాకవుమ్, ప్రణవత్తాల్ ప్రతిపాదిక్కప్పడియే తెళియక్కణ్డు అనుసన్ధిక్కుమ్ దశై;

అన్దదశైయిల్ 'కతైవామత్తున్ కతైయాతో వాయ్' ఇత్యాదిప్పడియే తన్నుడైయ అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కు అవనైక్కడవనాక ఎన్ఱిరుక్కైయాలే, రక్ష్యరక్షకభావమ్ తనక్కడైత్త ఆశ్రయత్తిలే కిడక్కుమ్.

(ప్రేమదశై) యావతు,

సర్వేశ్వరనుడైయ సౌన్దర్య సౌకుమార్యఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు 'ఇవ్వడివుక్కు ఎన్ వరుకిఱతో?' ఎన్ఱు,

అ — "అకారోక్తరక్షణస్య సన్నిహితత్వాత్ మకారార్థచేతనకర్తృకత్వ" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సర్వేశ్వరనే రక్షకనాకవుమ్) ఇత్యాది,

("కతైవాయ్"...) ఇత్యాదికమ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

కప్పు — తనక్కడైత్త ఆశ్రయమ్.

ఇత్తిలే పిఱన్దతాకైయాలే కప్పు ఎన్ఱ శబ్దమ్ -తన్ తన్-కేశ ప్రాప్తుక్కు విశేషిక్కప్పడుకిఱతు.

ఇతైయురుక్కిక్కప్పిక్కిఱార్, (తనక్కడైత్త) ఇత్యాదినా.

(తనక్కడైత్త ఆశ్రయత్తిలే కిడక్కై) యావతు, యథా వదనుసన్ధేయమాత్రత్వమ్.

వ్యక్తిభత్తియాలే ప్రార్థనాతిప్రేమముమ్, నారాయణశబ్దత్తాలే సౌన్దర్యాదికమ్ శాన్తిశ్రేయస్కలుమ్, ఇక్షేమఙ్గలాశాసనాపాదక సౌన్దర్యాద్యనుసన్ధానమ్ అర్చావిగ్రహఙ్గళిలే సాక్షాత్కారరూపమేయాక వేణ్డుకైయాలుమ్,

26-4-1902.

స్వశేషత్వానుసన్ధానాద్ "ఈశోరక్షకః" ఇత్యర్థః| జ్ఞానంయది, తదాయుక్తం మఙ్గలాశాసనంనహి?|, ప్రేమార్థత్వాన్నచేజ్ జ్ఞానం, తన్నాదోపన

మూ.—౨౮౫. అవన్ స్వరూపత్తైయనుసన్ధిత్తాల్,

వ్యా.—అస్థానేభయశఙ్కైపణ్ణి, అవన్-స్వరూపత్తై యనుసన్ధిక్క [illegible] నెఞ్జుమఙుక్కుమ్బడియాన దశై;

అన్దదశైయిల్ ఈశ్వ[illegible]నైరక్షిక [illegible] వల్లి తేడి త్తడు మాఱుగైయాలే ఈశ్వర [illegible] రక్ష్యభావముమ్, చేతనన్-పక [illegible] త్తనక్కు డైత్త ఆశ్రయత్తిలక్షి [illegible] ఎన్నపడి.

౨౮౫—ఉ [illegible] పణ్ణుకిఱాన్, (అవన్-స్వరూపత్తై) ఎన్ఱు, అడ [illegible] [౧౮

అతావతు:—"ప్రథమాక్షరత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే సర్వజ్ఞనాయ్ సర్వశక్తియాయ్ సర్వరక్షకనాన అవను డైయ స్వరూపత్తైయనుసన్ధిత్తాల్,

మూ.—అవనైక్కడకాక్కొణ్డు తన్నై [illegible], సౌకుమార్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్ తన్నైక్కడకాక్కొణ్డు అవనైనోక్కుమ్; [౫

వ్యా.—అవనై త్తనక్కు అనిష్టనివారకనాకక్కొణ్డు, అజ్ఞనాయ్ అశక్తనాయ్ అప్రాప్తనాన తన్నైరక్షిత్తుక్కొళ్ళుమ్;

పేశప్పెఱక్కుమ్బడియాన అవనుడైయ సౌకుమార్యత్తై యనుసన్ధిత్తాల్ అవనుడైయ సర్వశక్తిత్వాదిక్కళై [౧౦ నాఅస్థ [illegible] ప్రత్యపరికార్క్కనిన్ఱు తన్నైరక్షకనాక్కొణ్డు మఙ్గలాశాసనమ్పణ్ణి అవనైరక్షిక్కుమ్" ఎన్నై.

ఇవ్విడత్తిల్ సౌన్దర్యమ్శొల్లిన తిరైయేయాకిలుమ్, అతివుమ్మఙ్గలాశాసనహేతువాకైయాలుమ్, మేలేశొల్లుకైయాలుమ్, సౌకుమార్యమ్ ఇఙ్గుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

అ—అతువే [వా. ౨౮౩] [తిక్కన్దఱితనిలఙ్గళిల్ ఆదరాతిశయముమ్ మఙ్గలాశాసనముమ్] ఎన్ఱు, అ మూలత్తిలే అభిప్రేతమాకైయాలే యుమ్, కీళ్ [ప్రణవత్తిల్శొల్లుకిఱపడియే] ఎన్ఱాప్పోలే 'నారాయణ పదత్తిల్ శొల్లుకిఱపడియే' ఎన్నాతే 'సౌన్దర్యసౌకుమార్యఙ్గళై యనుసన్ధిత్తు' ఎన్ఱతు" ఎన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

(అస్థానే) ఎన్ఱతు, "అవిషయత్తిల్" ఎన్నపడి.

(అవన్-స్వరూపత్తై) ఎన్ఱతు, "హేయప్రత్యనీకత్వాది [౨౦ కదసాధారణధర్మత్తై" ఎన్నపడి.

(మఱుక్కుమ్బడి) ఎన్ఱతు, "సన్తపిక్కుమ్బడి" ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్, "తవత్తవర్ మఱుకనిఱ్ప" ౧ ఎన్ఱు అవితుస్ఫోరితమ్.

(మాఱాడిక్కిడక్కై) యావతు విపర్యయేణ ప్రతీయమానత్వమ్

౨౮౫.—"అకారోక్తకారణత్వాత్తిప్పడ్డల్, సర్వజ్ఞత్వ [౨౫ సర్వశక్తిత్వఙ్గళ్" ఎన్ఱాతల్,

"తదర్థకత్వాత్తిప్పడ్డల్ అతై" ఎన్ఱాతల్,

"అవ—రక్షణ-గతి-కాన్తి' ౨ ఇత్యాదిధాతుపాఠఙ్గళిల్ అవగమముమ్ ఐశ్వర్యముమ్, కతియమ్" ఎన్ఱాతల్,

తిరువుళ్ళమ్పఱ్తి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రథమాక్షరత్తిలే) ఇత్యాది.

"ప్రణవత్తిల్ ప్రథమాక్షరమాన అకారత్తిల్" ఎన్నపడి.

(స్వరూపత్తై) ఎన్ఱతు, "నిరుపాధికరక్షకత్వత్తై" ఎన్నపడి.

అ—"నమస్"౩ శబ్దత్తాలే పారతన్త్ర్యముమ్, తదాక్షిప్తమాన అజ్ఞత్వాదియుమ్ తోన్ఱుకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞనాయ్) ఇత్యాది.

(పేశప్పెఱక్కుమ్బడియాన)—"పేశినాల్ నలుఙ్గుమ్బడియాన" ఎన్నపడి. [౩౦

"రజ్జుభర్తురపిలోచనచర్యాం సాహసాహసిక తేఖయమానమ్"౪ ఎన్ఱుమ్ భట్టర్ అనుసన్ధిత్తతు?.

"కేనశ్రీరతికోమలాతనురియం వాచాంవిమర్దక్షమా"౫ ఎన్ఱు అవితు ఇఙ్గేకింపునర్ న్యాయసిద్ధమిఱే?.

(ప్రత్యపరికార్క్కు)—నిపుణరక్షణీయవస్తు. [౩౫

మూలత్తిలే [కడకాక్కి] ఎన్ఱతు, "రక్షకమాక" ఎన్నపడి.

"సౌన్దర్యమే, 'మమ హి కువలయాక్షీం ప్రత్యనిష్టైకబుద్ధేః'౬ ఎన్ఱు, ప్రాకృతవిషయత్తిలుమ్ 'పొల్లాక్కురుమాడిక్కణ్'౭ ఎన్ఱు, భగవద్విషయత్తిలుమ్ అస్థానే భయశఙ్కాహేతువాక చ్చొల్లానిఱ్క, అత్తైచ్చొల్లాతొఴిన్దతు 'సూన్యతావహమ్'" ఎన్ఱు, అ శఙ్కైయై ప్పరిహరిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిలే సౌన్దర్యమ్) ఇత్యాదినా.

(మేలేశొల్లుకైయాలుమ్) ఎన్ఱతు, "[వా. ౨౮౮] [ఒరునాళ్ ముఖత్తిలేవిట్ట త్తవర్క్కత్త వరివఴుకుపడుత్తుమ్బడియాయిత్తు ఇతు] ఎన్ఱు, అ విడత్తిలే శొల్లుకైయాలుమ్" ఎన్నపడి.

౧॥ తి. వా. ౧౦-౩-౧౦. ౨॥ ధాతుపాఠే,— ౩॥ ౪॥ శ్రీరఙ్గరాజస్తవ పూర్వశతకమ్ శ్లో ౮౮. ౫॥ శ్రీగుణరత్నకో. శ్లో. ౪౭. ౬॥ ౭॥ తి. వా. ౧౦-౧౦-౭.

తాతుతుశాగ్లవే రామమభిహూక్తుంసమాగతే,| భీతః వజ్రీృ-రథగతు క్త్రిరార్యష్టాఽభితగవరమ్,॥ తస్మిన్నాపరాజితేము నేపునర్ జాతాఽ సుతాఽ సజాఽ।

మూ.—అరట్. ఇస్వద్థమ్ చక్రవర్తీ,

వ్యా.— అరట్. "ఇప [illegible] క్ళైకళుణ్ణుకలజ్జి రక్షకనాన అ [illegible] వ [౫ వన్నైరక్షిదు మ్' [illegible] ఇస్వద్థిమ్ [illegible] ఎన్ను మశైత్తైయిలే "ఇత్తు శిష్టాచా సిద్ధమ్" ఎన్ను [illegible] కిలాక్ మేల్, (ఇవ్వర్థమ్) ఎన్ను [illegible] డజ్జి.

(చక్రవర్తీ), పెరుమాళ్ పిరాట్టియైత్తిరుమణమ్ పుణర్న్దు మీణ్డెయున్దరుళానిఱ్క, పరశురామన్ వన్దుతోన్ఱిన వళవిలే, తాటకా-తాటకేయనిరసనజ్గళాలే యివరుడైయ శక్తివైభవత్తై వ్యక్తమాక్క అఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ఇవరుడైయబాల్యత్తైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమే పార్త్తు, "ఎన్నాకప్పుకిక్కిఱతో?" ఎన్ను, భీతనాయ్, తాన్ మున్నే యోడిచ్చెన్ఱు, [౧౫

"త్రిరోమాత్ ప్రశాన్తస్త్వం బ్రాహ్మణశ్చమహాయశాః।
బాలానాంమమపుత్రాణామభయం దాతుమర్హసి॥"౧

ఎన్ను, శరణమ్పుకుక్క, పిన్నైయుమ్ అవన్ పెరుమాళ్ - మేతే యడర్న్దు శెల్లుకిఱపడియైక్కణ్డు నిష్ప్రభనాయ్ నిన్ఱు,

"గతో రామ' ఇతిశ్రుత్వాహృష్టః ప్రముదితోనృపః
పునర్ జాతం తదామేనే సుతానాత్మానమేవచ॥"౨

అ —అరట్. ""ఇవ్వడిరత్యారక్షక భావవిపర్యయజ్ఞానమ్, మిథ్యాజ్ఞానరూపమాకైయాలే, భ్రాన్త్యన్తరమ్పోలే మోక్షవిరోధియన్రో?" ఎన్ని, అ శజ్కైక్కు పరిహారమాక, "సర్వత్రదృష్టావేశంజిత న్త ఇతి మన్త్రకమ్"౩ ఎన్ఱు, అవిశ్వ్యపోవ్య లిత శిష్టాచారమ్ మూలాభిప్రేతమ్'[అ౫ ఎన్ఱు, తిరుపల్లాణ్డమ్ప్రస్తి, విషయస్వభావ ప్రయుక్తమాకైయాలుమ్, భగవదత్యన్తాభిముఖమాకైయాలుమ్, ఇత్తుదోషాయనాథు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇవ్వడి) ఇత్యాది.

"బాలానామ్"౧ ఎన్ఱు, అదిలు సౌకుమార్యత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే(బాల్యత్తైయుమ్ సౌకుమార్యత్తైయుమ్) ఎన్ఱు. ("హృష్టః"౨)—రోమాఞ్చితయుక్తః —

మూ.—శ్రీజనకరాజన్,-తిరుమకళ్,

వ్యా. — ఎన్ని,ఇప్పడియే "అవన్ తోన్ఱుమీణ్డుపోనాన్" ఎన్ఱు, కేట్టపిన్బు తానుమ్ పిళ్ళైకళుమ్ మఱుపిఱవి పిఱన్దతాక నినైత్తిరున్దానిఱే.· [౫

(శ్రీజనకరాజన్, తిరుమకళ్), తన్నైసిన్ పాట్టిలే ఇవరుడైయ వైభవమెల్లామ్ అఱియుమవళాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, తిరువభిషేకమ్ పణ్ణుకైక్కాక అలఙ్కృతదివ్యగాత్రరాన్కొణ్డు చక్రవర్తి తిరుమాళిగైక్కు ఎఴున్దరుళకిఱపోదు, ఇవర్ అఴకిలేతోన్ఱు, "ఇతుక్కు [౧౦ ఎన్నావరుకిఱతో!" ఎన్ఱు, ప్రేమత్తాలే కలజ్గి,

"పతిసమ్మానితాసీతా భర్తారమసితేక్షణా।
ఆద్వారమనువవ్రాజమజ్గలాన్యభిదధ్యుషీ॥"౪ ఎన్ఱు,

అ.—"హృష్టోమనః"౫ ఎన్ఱు, ఇడభావత్తాలే(హృష్టః) ఎన్ఱాకిఱతు. ("ప్రముదితః"౨)—తద్ధేతు ప్రమోదయుక్తః [౧౫

"("పునర్ జాతాన్")౨ ఎన్ఱు, విశేషణమత్తాలే, ("సుతాన్") ఎన్ని, అ విభక్తిలుమ్ యథాక్రమమాక ("ఆత్మానమ్") ఎన్ని, అవిభక్తిలుమ్ ("పునర్ జాతమ్") ఎన్ని, అదిలుక్కు అన్వయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తానుమ్) ఇత్యాది.

యద్వా ""పునర్ జాతాః" ఎన్ని, అ పుంలిజ్గబహువచనాన్త "జాత"శబ్దత్తుక్కుమ్ "జాతమ్" ఎన్ని, అసామాన్యేనపుంసకైకవచనాన్త "జాత" శబ్దత్తుక్కుమ్, "నపుంసకమనపుంసకేన"౬ ఇత్యాది సూత్రత్తాలే నపుంసకైక వచనాన్తశేషత్తాలే ("పునర్ జాతమ్") ఎన్ఱిరుక్కిఱతు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మఱుపిఱవిపిఱన్దతాక) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్ఱాకవుమామ్. [౨౫

(చక్రవర్తీ,, (నినైత్తిరున్దానిఱే) ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

(తన్నైసిన్ పాదు)=జలాశయత్తుక్కు అత్యన్తసన్నికృష్టమ్.

ఇత్తాల్, 'భగవద్వైభవత్తిల్ అనవగతాంశమిల్లై' ఎన్ఱపడి.

("మజ్గలాన్యభిదధ్యుషీ'౪)="మజ్గలాని అభిధ్యాతవతీ సతీ" ఎన్ఱపడి.

అభిధ్యానమ్—ఆశాసనమ్,

ధ్యాయతేః లిటః క్వసుప్రత్యయః

౧॥ రా. బా. ౭౫-౨౭ ౨॥ మేల్పడి. ౭౭-౭.

౩॥ ౪॥ రా. అ ౧౬-౨౧ ౫॥ అష్టా. ౭-౨-౩౯. ౬॥ అష్టా-౧-౨-౬౯.

వివాహ కాలే జనకోదృష్ట్వా రామం హిమ్సుదరమ్। దృష్టిదోషభియా భద్రమూర్త్యా ప్రేషతార్త్రి కౌశిక్॥ పద్మాక్షిమీశసమహితేశయాం విశ్వకర్ముద్వమ్ .

మూ. — విశ్వామిత్రిర్,

వ్యా. — [illegible] పణ్ణికొణ్డుపర్ శెన్ఱు,

"పూర్వాం దిశం వజ్రధరో [illegible] పాతు తే యునః।
వరుణః పశ్చిమామాశాం ధనేశస్తూత్తరాం దిశమ్॥"౧ ఎన్ఱు, దిక్పాలర్కళై ఇవర్కుక్ కాక్క అపేక్షిత్తాళి కే.

"(శ్రీజనక రాజన్)" ఎన్ఱుమ్, "(తిరుమకళ్)" ఎన్ఱుమ్ పిరిత్తు న్యాస్తపుమామ్. — [౨౦

అప్పొత్తు ;

"శ్రీజనక రాజన్, మహేశ్వరధనుర్భఙ్గత్తాలే పెరుమాళుడైయ శక్తియై అఱిన్దు కణ్డుకొణ్డు చెయ్ తేయుమ్.

ఇయం సీతా మమ సుతా సహధర్మచరీ తవ।
ప్రతీచ్ఛ చైనాం భద్రం తే పాణిం గృహ్ణీష్వ [౧౪ పాణినా॥"౩ ఎన్ఱు,

అభిజాత్యాదికళాల్ పోన్దుడైయకాన ఇవళై కైక్కొణ్డరుళుమ్' ఎన్ఱు, కాట్టిక్కొడుక్కిఱ అవళవిలే, ఇవరుడైయ అళ్ళైయుమ్, సౌకుమార్యత్తైయుమ్ కణ్డు కలఙ్గి, ఇచ్చేర్త్తిక్కు ఒరు తీఙ్గు వారామల్ ఇరుక్క వేణుమ్' ఎన్ఱు, 'భద్రం తే' ఎన్ఱు, మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణినాన్" ఎన్నై,

(విశ్వామిత్రిర్), తన్నుడైయ అధ్వరత్రాణార్థమాక పెరుమాళైయుమ్ ఇళైయపెరుమాళైయుమ్ కొణ్డుపోకిఱపోతు, నడువే, తాటకై పెరియ అక్కృరవత్తోడే అక్రమిత్తుక్కొణ్డు వరుకిఱపడియైక్కణ్డు, [౨౪

మూ. — శ్రీదణ్డకారణ్య వాసికళాన ఋషికళ్ ,

వ్యా. — "అథ తే [illegible] మహాత్మానం రామం సత్య పరాక్రమమ్"౩ ఎన్ఱు ఉపడియే, పెరుమాళుడైయ శక్తి [౪ [illegible] యై అఱిన్దు కణ్డు చెయ్ తేయుమ్, సౌకుమార్యత్తై ప్పార్త్తు కలఙ్గి,

"విశ్వామిత్రస్తు బ్రహ్మర్షిః స్థానం [illegible] గృహ్య తామ్।
స్వస్తి రాఘవయోరస్తు జయం [illegible]"౪ ఎన్ఱు, అపడియే, తామ్ ముమ్ మేన్ఱు, అవర్తై పాంకరిత్తు, [౧౦ పెరుమాళుక్కుమ్ తిరుత్తమ్పియారుక్కుమ్ ఒరు తీఙ్గు వారామైక్కాక, మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణినాన్ కే.

(శ్రీదణ్డకారణ్యవాసికళాన ఋషికళ్ ,

"తే తం సోమమివోద్యన్తం దృష్ట్వా వై ధర్మచారిణః।
మఙ్గలాని ప్రయుఞ్జానాః ప్రత్యగృహ్ణన్ దృఢవ్రతాః॥"౫ ఎన్ఱు,

అ. — "మహాత్మానమ్"౩ , ("సత్యపరాక్రమమ్"౪) ఎన్ఱు, ఇవర్తైయుమ్ ఉణ్డు (శక్తియై అఱిన్దు), ఎన్ఱపడి.

"రాఘవయోరస్తు"౪ ఎన్ఱు, ఇవర్ కళ్ అవర్త్తై పాపగత్తిలే అన్వయిక్కుమ్.

("జయమ్"౪), ఎన్ఱు అవర్ తామ్ కర్మమిట్ర్ [౨౦

("రాఘవయోః"౪) ఎన్ఱు, ఇరుక్ "రామలక్ష్మణయోః" ఎన్ఱపడి ఇత్తై తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పెరుమాళ్ కుఱ్ఱ) ఇత్యాది.

("తే"౫) ఇత్యాది: —

("తే") ఎన్ఱు, అవర్కళాన ప్రసిద్ధరాన ఋషికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

("ధర్మచారిణః"౫) ఎన్ఱు, అవిత్తాల్, ధర్మాత్మాక్కళ్ ధర్మఫలప్రద [illegible] సాధనమాక ఇరుక్కుమ్ అపడియైయాలే, 'సర్వభూతా [illegible] [illegible] ఎన్ఱుమ్, అహాతో [illegible] ఎన్ఱు, ఇవర్ మిత్తు, అన్తేతారాతస్వర్యనాల్ సకలత్తారాణాం ఎన్ఱుమ్ [illegible] మానమేల్ తేజస్సై [illegible] ఎన్ఱుమ్, శ్రీజనకరాజ [illegible] స్వహి [illegible] ౧౦ ఎన్ఱు [illegible] కిఱు.

అ — ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణికొణ్డు) ఎన్ఱు.

("మమసుతా"౩) ఎన్ఱు, అభిజాత్యముమ్, "ఇయమ్"౩, ఎన్ఱు, రూపాదికళుమ్, వివక్షితమ్" ఎన్నుమిడత్తాలే, (అభిజాత్యాదికళాలే) ఇత్యాది.

("ప్రతీచ్ఛ"౩) — ప్రతిగృహ్ణీష్వ.

(అధ్వరత్రాణార్థమ్) ఎన్ఱు, "యాగరక్షణార్థమ్" ఎన్ఱపడి.

౩॥ రా. బా. ౧౯, ౧౦-౧౨. ౪॥ రా. బా. ౭౬-౧౪.
౫॥ రా. అ. ౧, ౧౧-౧౨ ౬॥ ఝూన్న
విమానార్చనా సూ ౧. ౭॥ ౯॥ రా. అ. ౧-౭. ౧-॥

౧॥ రా. ఆ. ౧౬. ౭౪. ౨॥ రా, బా. ౭౩-౭౭.

"విశ్వామిత్రో(త్ర)ధనుకరాం దణ్డకారణ్యవాసినః। మారుతిశ్చాప్యసౌ శక్తః ఏతేప్యేవతమర్హసి॥ సుగ్రీవోప్యస్య శక్తః ఆగతేతుః క్షిపనే।

వ్యా.—"తఙ్గళ్ -అపన్నివృత్తమైయుమ్, అభిమతసిద్ధిమై యుమ్, పణ్ణిత్తరువార్ ఇవరే" ఎన్ఱు, సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణుకైక్కాక, ఇవర్ సన్నిహితరానవాఱే అవన్ తై[౫ ముఱ్ఱు ఇవన్ వడివళుకిలే తువక్కుణ్డు మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణినాన్ కాణుమ్?.

(తిరు-డి). ప్రథమ ... త్తిలే,

"ఆయతాశ్చ సువృత్తాశ్చ బాహవః పరిఘోపమాః। సర్వభూషణభూషార్హాః కిమర్థం న విభూషితాః॥"౧ ఎన్ఱు,

కణ్డైయఙ్గళ్ పోలే యిరుక్కిఱ తిరుత్తోళ్కళిల్ మిడుక్కైక్కణ్డు, "నమక్కు ఇవర్ రక్షకరాకక్కూడుమో" ఎన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణానిఱ్కచ్చెయ్తే అవన్ తిణ్-అళుకైక్కణ్డు

అ.—పెరుమాళుడైయ స్వేతరసర్వేష్టానిష్టప్రాప్తిపరిహారశక్తి జ్ఞానమ్ లక్కిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,[౧౫ (తఙ్గళ్-అపన్నివృత్తమైయుమ్) ఇత్యాది.

("ఆయతాశ్చ"౧) ఇత్యాది:—

"పరిఘః పరిపాతనః"౨ ఎన్ఱు, పరిఘమావతు నత్కుత్తడి.

("పరిఘోపమాః"౧) ఎన్నైయాలే బలాతిశయమ్ సిద్ధమ్.

ఇత్తైయుటకొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కణ్డైయమ్పోలే)[౨౦ ఇత్యాది.

(కణ్డైయమ్)=ఆలానమ్.

(కణ్డైయమ్) ఎన్బతు, "అస్తైక్కుమ్బముమ్ పాశ్నుమ్"౩ (?, ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ "కమలాకరేణారాలానా"౪ ఎన్గిఱవితు స్ఫోరితమ్.[౨౫

ఇవ్విశేషణత్తాలే, "పెరుమాళుడైయ బలాతిరేకజ్ఞానమ్ తిరువడిక్కు ఉణ్డు" ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మిడుక్కైక్కణ్డు) ఇత్యాది.

"సర్వభూషణార్హాః" ఎన్ఱ, అక్షరఙ్గళుక్కు, "భూషా" శబ్దత్తాల్, "ఆభరణస్యాభరణమ్" ఎన్నుమ్పడి నిరతిశయ సౌన్దర్యమ్ లబ్ధమ్.

("ఆయతాశ్చ"౧) ఇత్యాదియాలుమ్, సౌన్దర్యమ్ లబ్ధమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవన్ తిణ్-అళుకై) ఇత్యాది.

మూ.—తిరువడి, మహారాజన్,

వ్యా.—ఈదువట్టు, "పిఱన్కణ్డత్తిల్ పడిల్ శేషవల్లే" ఎన్ఱు, అతినైయ్ పణ్ణి,

"తిరువాభరణఙ్గళాలే ఇత్తైత్ తాఙ్గిట్టువైయాతే[౫ ఇప్పడి వెళియిడక్కారణమేన్?" ఎన్ఱు, వయిఱుపిడిత్తు, పిన్బుమ్ పెరుమాళుడైయ శక్తివిశేషత్తై బహుముఖమాకక్కాణా నిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్, సౌకుమార్యాను సన్ధానత్తాలే "ఇవర్ కెట్ట వరుక్కిఱతో?" ఎన్ఱు, "తుణుక్కుత్తుణుక్కు" ఎన్ఱు, సర్వదశైయిలుమ్ కూడనిన్ఱు, [౧౦ నోక్కిక్కొణ్డు తిరిగ్గానిఱే?.

మహారాజన్ వాలివధాదికళాలే పెరుమాళుడైయ శక్తిగౌరవత్తై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, సౌకుమార్యత్తైయే పార్త్తుక్కలఙ్గి,

శ్రీవిభీషణాఙ్గ్రహ్వాన్ నాలుపేరుమ్ తానుమాయ్ [౧౫ వన్దతోన్ఱినపోతు,

"ఏష సర్వాయుధోపేతః చతుర్భిస్సహ రాక్షసైః। రాక్షసోభ్యేతి పశ్యధ్వమ్ అస్మాన్ హన్తుం న సంశయః॥"౫ ఎన్ఱు,

అ.—"భూషణభూషణాత్మక్కు భూషణైర్భూషణమ్ అనపేక్షితమాన విరుద్ధమామాకైయాలే విభూషితత్వప్రసక్తియేయిల్లైయాకైయాలే, తన్నిషేధమ్ కూడాతాకైయాలే, తత్కారణప్రశ్నముమ్ కూడాతాకైయాలే, ఇఙ్గే విభూషితశబ్దత్తాలే విభూషితత్వావినాభూతచ్ఛాదనత్తై సర్వావచ్ఛేదేన ఉణ్డానత్తాక లక్షణయా వివక్షిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరువాభరణఙ్గళాలే) ఇత్యాది. [౨౫

"త్వం వయస్యోసి మే హృద్యో హ్యేకం దుఃఖం సుఖం చ నౌ"౬ ఎన్ఱుమ్,

ధనత్యాగస్సుఖత్యాగో దేహత్యాగోపి వా పునః।

వయస్యార్థే ప్రవర్తన్తే"౭ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకైయాలే, తమక్కెన్న ఓరొరు సుఖదుఃఖఙ్గళిన్ఱిక్కే పెరుమాళుడైయ సుఖదుఃఖమే తమ్ముత్తాక అభిమానిత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ మహారాజరుడైయ 'అస్మాన్ హన్తుమ్'౫ ఎన్గిఱవివచనమ్ పెరుమాళైయుటకొణ్డేయాకవేణుమ్:

'అస్మాన్ హన్తుమ్'౫ ఎన్ఱు, ఘయుగళ్ అనేకశతసహస్రవ్యక్తికళ్కళ పికహననక్రియా అశక్యైయాకైయాలుమ్,

వ్యా.—“నమక్కే ల్లామ్ ఓరుయిరాన పెరుమాళ్లైనలిక్కిల వప్రియాలే నమ్మైరొల్లాన్రైయుమ్ ముడిప్పత్తాక వరుక్కిఱార్ ఇవర్” ఎన్ఱు, అఱుతియిట్టు, ముతలిక్కళుక్కు—కాట్టి,

“రాఘవం శరణం గతః, నివేదయత మాం క్షిప్రమ్”౧ ఎన్ఱు, ఉక్తిక్కైక్కొట్టువైత్తుమ్,

“వధ్యతామేష తీవ్రేణ దణ్డేన సచివైస్సహ।
రావణస్య నృశంసస్య భ్రాతా హ్యేష విభీషణః॥”౨ ఎన్ఱు.

రావణసంబన్ధత్తైయే పార్త్తు “ఇవనై చిత్రవధమ్ పణ్ణవేణుమ్” ఎన్బార్,

“రావణేన ప్రణిహితం తమవేహి నిశాచరమ్।
తస్యాహం నిగ్రహం మన్యే క్షమం క్షమవతాం వర!॥”౩ ఎన్ఱు,

“‘రావణన్ వరవిడవన్దవన్’ ఎన్ఱే, యవనైత్తిరుప్పుళ్ళమ్ పణ్ణవేణుమ్,

‘అవనైదణ్డిక్కైయే ప్రాప్తమ్’ ఎన్ఱు, బుద్ధిమాన్కళ్” ఎన్బార్, ఇప్పడిక్కళిలే పలవఱ్ఱైయుమ్ శొల్లి. “ఇవనై సర్వధా కొల్లవేణ్డాత్తు” ఎన్ఱు, ఒరుమిత్తేనన్ఱు

“పిశాచాన్ దానవాన్”౪ ఇత్యాదియాలే తమ్ముడైయ బలత్తైక్కాట్టియుమ్, కపోతోపాఖ్యానమ్,

అ.—ఇత్తాలే సర్వహననప్రయోజకమాన సర్వజీవితభూతరాన తృణమాత్రై నలిక్కిఱవైయే ఉపలక్షిక్కిఱతు” ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలె యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమక్కెల్లామ్) ఇత్యాది.

(“తీవ్రేణ దణ్డేన”౨) ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (చిత్రవధమ్) ఇత్యాది

(“ప్రణిహితమ్”౩) ఎన్గిఱతు “చారతయా ప్రేషితమ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (రావణన్) ఇత్యాది.

(“తస్యాహమ్”౩) ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (అవనై) ఇత్యాది

(ఇప్పడిక్కళిలే) ఎన్గిఱతు, “ఇత్థంభూతైః” ఎన్ఱపడి.

కపోతోపాఖ్యానమ్, “శ్రూయతే హి కపోతేన”౫ ఇత్యాదికమ్.

వ్యా.—కణ్డూపాఖ్యానమ్, ఇవైయరుళిచ్చెయ్తుమ్ తెళివిత్తు, భయత్తైక్కెడుత్తు, “ఆనయైనం హరిశ్రేష్ఠ!”౬ ఎన్ఱు వేణ్డుమ్పడి పెరుమాళ్లైక్కొణ్డు త్తిరుచ్చపుట్టాక్కి, కళనైక్కాత్తుక్కొణ్డుపోన్దారిఱే!.

“(మహారాజన్) ఎన్గిఱతు శ్రీజటాయు మహారాజరై” ఎన్ఱుమ్ శొల్లువర్క్కళ్—

అత్తావతు:—

శ్రీజటాయు మహారాజన్, పిరాట్టిక్కాక రావణనోడే పొరుతుకుఱ్ఱుయిరాయ్ కిడక్క, అత్తైప్పెరుమాళ్ వన్దు కణ్డవళవిలే, జనస్థానత్తిలిరున్ద పతినాలాయిరమ్ రాక్షసరైయుమ్ తనివీరమ్ శెయ్తు విళ్ళకొణ్డ తోళ్వలియై యుడైయరుక్కు—చ్చొన్నదుమ్,

“యామోషధిమివాయుష్మన్! అన్వేషసి మహావనే।
సా దేవీ, మమ చ ప్రాణా (:), రావణేనోభయం హృతమ్॥”౭ ఎన్ఱు,

అ.—కణ్డూపాఖ్యానమ్,

“బభూవ కణ్వస్య సుతో హి కణ్డుర్నామ పరమర్షిణా”౮ ఇత్యాదియాల్ శొన్న “బద్ధాఞ్జలిపుటం దీనమ్”౮ ఇత్యాదికమ్.

“(మహారాజ) శబ్దమ్ సంస్కృతత్తిలే, ‘పెరియవ్వరైయార్’ ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తిసమానార్థకమాకైయాలే, రాజనామత్తరిలుమ్ శిఱక్కు అభిమతమ్” ఎన్గిఱార్, (మహారాజన్ ఎన్గిఱతు) ఇత్యాది.

(కుఱ్ఱుయిరాయ్)=స్వల్పప్రాణరాయ్;

(తనివీరమ్)=అసహాయయుద్ధమ్.—

“హతాన్యేకేన రామేణ”౯ ఎన్గిఱ అదిను అభిప్రేతమ్.

(తోళ్-వలి)=భుజబలమ్.

(“యామ”౭) ఇత్యాది:—

(“ఓషధిమ్”౭) ఎన్ఱు, ఏకవచనమ్ సజాతీయద్వితీయరాహిత్యవాచియాకైయాలే ఇల్-ఫలితమ్ (అఱుమరున్దు) ఇత్యాది.

౧॥ రా. యు. ౧౭-౧౬. ౨॥ పైప్పడి, ౨౯. ౩॥ పైప్పడి, ౨౬. ౪॥ రా. యు. ౧౮-౨౩. ౫॥ పైప్పడి, ౨౪.

౬॥ పైప్పడి, ౩౪. ౭॥ రా. ఆ. ౬౭, ౧౫-౧౬. ౮॥ రా. యు. ౧౮-౨౬. ౯॥ రా. ఆ. ౩౪. ౧౨

మూ.—శ్రీనన్దగోపర్,

వ్యా.—"అయుమయున్దు తేడువార్ అటవితోయుమ్ తడుమాఱుమాఱ్పోలే యాణవళ్ళా రు త్తిరై ఇన్దప్పరన్దకాట్టిలే తేడిక్కొణ్డుతిరికిఱేన్,

ఉమక్కు నిత్యప్రాణసమైయాన అవళుమ్, ఎన్నుడైయ ప్రాణక్షళుమ్, ఇరణ్డుమ్ రావణనాకిల పైయలాలే యపహృతమాయిత్తు కాణుమ్" ఎన్ఱు, శొల్లానిఱ్చెయ్తే, ఇవరుడైయ విరహక్లేశత్తాల్ వన్దతళర్ త్తియైయుమ్, సౌకుమార్యత్తైయుమ్, రాక్షసరోట్టై వరిణ పక్షైయైయుమ్, నినైత్తు, "ఎన్నాకత్తేమక్కిఱతో!" ఎన్ఱు,ఇ్జ, "ఆయుష్మణ!"౧ ఎన్ఱు, ఆయుస్సై ప్రార్థిత్తారిఱే!

(శ్రీనన్దగోపర్), పూతనానిరసనత్తాలే కృష్ణనుడైయ దివ్యశక్తియోగత్తై కణ్డిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

అ.—"('మహావనే'౧) ఎన్గిఱదిత్తు, ఉపమానోపమేయయోశయాన్వయః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అటవితోయుమ్) ఇత్యాది.

ఉపమేయాన్వయాభిప్రాయేణ (ఇన్దప్పరన్దకాట్టిలే) ఇత్యాది.

"("యాన్"౧) ఎన్గిఱ అనువాదమ్ పురోవాదసాపేక్షార్థబోధకమాకైయాలే, పురోవాదత్తిల్, 'నిత్యంప్రాణసమా'౨ ఎన్ఱు, ప్రాణసమత్వమ్ శొల్లుకైయాలే అతుతచ్ఛబ్ద వివక్షితమాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉమక్కునిత్యం ప్రాణసమైయాన అవళుమ్) ఎన్గిత్తు

"('మమప్రాణాశ్చ'౧) ఎన్ఱు, అన్వాకచయేశకారమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఎన్నుడైయప్రాణక్షళుమ్) ఎన్గిఱతు.

(విరహక్లేశత్తాల్) ఎన్గిఱతు, "పిత్రాద్-విశ్లేషదుఃఖత్తాల్" ఎన్గిఱపడి.

(వరిణ-పక్షై)—మహావైరమ్.

"మమ నిత్యయోగాత్కమాం, ప్రాక్తనాంశమ్ ప్రయోగోపాధియాయ్, ఆయుష్మాన్ శబ్దమ్ ప్రార్థ్యమానాయుర్నిత్యయోగపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ('ఆయుష్మణ' ఎన్ఱు, ఆయుస్సై ప్రార్థిత్తారిఱే) ఎన్గిఱతు.

మూ.—శ్రీవిదురర్,

వ్యా.—శైశవప్రయుక్తమాన సౌకుమార్యత్తైయే పార్త్తు కలఙ్గివయిఱెరిన్దు,

"రక్షతుత్వామ్ అశేషాణాం భూతానాం ప్రభవోహరిః।
యస్యనాభిసముద్భూతపఙ్కజాదభవజ్జగత్॥"౩ ఎన్ఱు,

"సర్వజగత్-కారణభూతనాయ్, సకలవిరోధినిరసన శీలనాన సర్వేశ్వరన్ ఉన్నైరక్షిప్పానాక" ఎన్ఱు, రక్షైయిట్టారిఱే!.

(శ్రీవిదురర్), కృష్ణనుడైయ సర్వజ్ఞత్వ-సర్వశక్తిత్వాదికళైయఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,

దుర్యోధనగోష్ఠియిల్ ఎழున్దరుళినపోతు పాయాసనమిట్టపడియైక్కణ్డు అఞ్జి, ప్రేమాన్ధతైయాలే,

"సంస్పృశన్ ఆసనం శౌరేర్ విదురస్సమహామతిః॥"౪ ఎన్ఱు, తమ్ముడైయ తిరుమాళిగైయిల్ తామిట్ట ఆసనత్తైయుమ్ అతిశఙ్కైపణ్ణి త్తడవియాలే యముక్కప్పార్త్తారిఱే!.

అ.—(శైశవమ్)—బాల్యమ్.

"('భూతానాం ప్రభవః'౩) ఎన్ఱు, వ్యష్టిసృష్టియుమ్, ('యస్యనాభి'౩) ఇత్యాదినా సమష్టి సృష్టియుమ్, శొల్లుకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తత్స్థితార్థమ్, (సర్వజగత్) ఇత్యాది.

"హరత్యాదేవపాపానాం హరిరిత్యుచ్యతే బుధైః"౫ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు హరిశబ్దాభిప్రేతమ్, (సకలవిరోధినిరసన) ఇత్యాది

("సంస్పృశన్"౪) ఎన్గిఱవిదత్తిల్ "సమ్" ఎన్గిఱ ఉపసర్గార్థమ్, (అముక్కప్పార్త్తారిఱే) ఎన్గిఱతు.

"("మహామతిః"౪) ఎన్గిఱ మహచ్ఛబ్దమ్ పూజ్యవాచియాయ్, మతిక్కుపూజ్యత్వమ్, భగవద్విషయత్తిల్ ప్రేమాధిక్యత్తాలే అస్థానేభయశఙ్కావహత్వరూప ఉత్కర్షరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అతిశఙ్కైపణ్ణి) ఎన్గిఱతు.

౧॥ శ్రీ· ౭-౨౧, ౭౬ సూట్ర.
౨॥
౩॥
౪॥
౫॥

శార్దూల్యైరయాదత్తం దృష్ట్వాఽఽశ్రైరాసనంతతః ప్రేష్యాఽఽసనేస్వదక్షేఽతితత్కా మహతుతాధికాపః. వితంధూహా (వ) దయత్ తాః,

మూ.—పిళ్ళైయుఅఙ్గావిల్లిదాసర్ తుడక్కు మాన వర్కళ్ · పక, లిలేశాణలామ్·

వ్యా. - "(పిళ్ళైయుఅఙ్గా:ళ్లిదాసర్), అత్తైయిల్, జ్ఞానశక్త్యాదిక్కళెల్లామ్ అతిన్ను 'పెరుమాళ్ నమక్కు రక్షకర్' ఎన్ను, ఇరానియుచ్చేయ్తేయుమ్, ప్రేమపరవశరాకైయాలే,

'పెరుమాళ్ ఉలావియరుళుమ్‌పోతు ఎఙ్గేను మొరుచలనమ్ పిఱక్కిల్ నమ్‌ప్రాణనై:తుమిత్తనై' ఎన్ను, శౌకైరైయుయుమ్ పిడిత్తుక్కొణ్డు సేవిప్పర్" ఎన్ను, ప్రసిద్ధమితే?.

(తుడక్కు మానవర్కళ్) ఎన్ఱి,అవిత్తాల్,

"స్త్రియో వృద్ధాస్తరుణ్యశ్చ సాయం ప్రాతస్సమాహితాః।
సర్వాన్ దేవాన్ నమస్యన్తి రామస్యార్థే యశస్వినః॥"[౧]

ఎన్ఱి,అ తిరువయోధ్యావాసిజనఙ్గళ్ ;

"యన్మఙ్గలం సుపర్ణస్య వినతా కల్పయత్ పురా,
అమృతం ప్రార్థయానస్య తత్తే భవతు మఙ్గలమ్॥"[౨]

ఎన్ఱ, శ్రీకౌసల్యైయార్ ;

మూ —౨౪౭. ఇళైయపెరుమాళై శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ అతిశఙ్కిత్తప్పోలె,

వ్యా — "జాతోఽసి దేవదేవేశ! శఙ్ఖచక్రగదాధర!।
దివ్యరూపమిదం దేవ! ప్రసాదేనోపసంహర॥"[౪]

ఎన్ఱ, శ్రీవసుదేవర్ ;

"ఉపసంహర సర్వాత్మన్! రూపమేతచ్చతుర్భుజమ్।
జానాతు మావతారం తే కంసోఽయం దితిజన్మజః॥"[౫]

ఎన్ఱి,ఆ దేవకిప్పిరాట్టి ముతలానారై యెల్లామ్‌నినైక్కు అకు.

౨౪౭.—"ఇప్పిషయవైలక్షణ్యమ్ ఎల్లారైయుమ్ మఙ్గళాశాసనత్తిల్ మూట్టుమ్" ఎన్ఱుమిడత్తుక్కు ఇవ్వైమొరు ఉదాహరణమ్ కాట్టుకిఱార్, (ఇళైయపెరుమాళై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్రావత్:—

"శృఙ్గిబేరపురత్తిలే, యెఴున్దరుళి, శ్రీగుహప్పెరుమాళై విషయీకరిత్తరుళినవన్ను, పాఙ్గతిన్ను ఇళైయపెరుమాళ్ పడుత్తుక్కొడుత్త పర్ణశయ్యైయిలే పెరుమాళుమ్ పిరాట్టియుమ్ పళ్ళికొణ్డరుళా:నిఱ్క;

'బాల్యాత్ ప్రభృతి సుస్నిగ్ధః'[౬] రాకైయాలే 'ఎన్న వరుకిఱతో!' ఎన్ను, అఙ్జిముతుక్కిలిట్ట అమ్బరాత్తాణిదయుమ్,

అ —(పెరుమాళ్ ఉలావియరుళుమ్‌పోతు) ఎన్ఱి,అతు, "నమ్‌పెరుమాళ్ పుఱప్పాడుక్కొణ్డు, అరుళుమ్పోతు" ఎన్ఱ,పడి.

(శౌకైరుమ్‌ఎవాన్)—"తుకిరై" ఎన్ఱ,పడి.

("స్త్రియో వృద్ధాః"[౧]) ఇత్యాదిశ్లోకచతుష్టయత్తిలుమ్ క్రమేణ, ("యశస్వినః"[౧]) ఎన్ఱు, సర్వదేవరక్షణ ప్రయుక్తకీర్తిశాలిత్వాల్లుమ్నైయాలుమ్,

("తే"[౨]) ఎన్ఱు, తాటకాదినిరసనమ్ బుద్ధిస్థమాకైయాలుమ్,

దేవదేవేశత్వత్తాలుమ్,

సర్వాత్మత్వత్తాలుమ్,

శక్తివైభవజ్ఞానమ్ అభిప్రేతమ్.

(తుడక్కమానవర్కళ్) ఎన్ఱి,అవిత్తాల్,

"దేవా (వ) రామమథోచుశ్చ త్వం జనేమేతిపునః పునః"[౩] ఎన్ఱు, దేవతైకళుమ్,

"జయతాం రాఘవస్సఙ్ఖ్యే"[౮] ఎన్ఱు, ఋషికళుమ్, సంగ్రామార్

అ.—౨౪౭. ఉత్తరకాణ్డావతారికై, (ఇవ్విషయ) ఇత్యాది (ఎల్లారైయుమ్) ఎన్ఱతు, "ఉత్కృష్ట-అపకృష్ట-సన్ధ్వ-అసిద్ధ చిరసహవాసిత-అసహవాసితాది విభాగమఱ ఎల్లారైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

"వాచికరక్షణరూపమాన మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు, కాయిక రక్షణ దృష్టాన్తమ్" ఎన్ఱ,మభిప్రాయత్తాలే (ఉదాహరణమ్) ఎన్ఱతు.

'అతిస్నేహః పాపశఙ్కీ'[౭] ఎన్ఱుమ్ ప్రసిద్ధమైయుటాణ్డు (బాల్యాత్ ప్రభృతి) ఇత్యాది.

ఉదాహరిష్యమాణమాన "నియమ్య"[౮] ఇత్యాదిశ్లోకత్తుక్కు అర్థమ్, (అఙ్జిముతుక్కిలిట్ట) ఇత్యాది.

౧॥ రా. అ. ౨-౫౨ ౨॥ రా. అ. ౫౬-౩౩ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ రా. అ. ౮౬-౨౩

శృఙ్గిబేరపురం యాతే రామే, తస్యాహ జేతదా। తం ప్రసు ప్రంగృహీతో రుచాతబాతేహిరతతి ॥ గుహస్యజ్ఞాతికాంస్సృర్వాజాగ దిస్సాస్య రక్షణే।

వ్యా.—కట్టినవిరణ్ణిరడుమ్, నాణియేఱిట్టు నడుకొణ్డు త్తు వ్విడిత్తపిల్లుమ్ అమ్బుమాయ్ నడయాడుమ పడిల్ పోలే వ్వదుమవనుక్కు తిరైయపెరుమాళైక్కణ్డు, [౫

అ—"శృఙ్గిబేరపురా (గ్రాం)"౧ ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (అమ్బురా) ఎన్ఱు.

"తూణీచాప యసాయకా"౨ ఎన్నక్కడవతిఱే?

"గుహఃఖ(గం)ఖ్యేర్పిశ్యోయ" ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (ముత్తిరిట్టు) ఎన్ఱుమ్, (తూణియుమ్) ఎన్ఱుమ్.

"గుహశ్చర్యద్వారా"౩ ఎన్గైయాలే త్రిలిఙ్గమ్,

"కలంజాంగ్భూతవారణమ్",౪

"తలంస్వరూపాథరణాం రచ్త్రితాలతరాపుతూ",౫

"క్షిప్రేదపచ్చేజ్యాసాంవారణేసముభూతలే"౬ ఎన్నక్కడవతిఱే?

"అఙ్గలీః+త్రాయతే" ఇతి="అఙ్గులిత్రమ్":—అఙ్గులిరక్షకమ్; తలంచ లిత్ అఙ్గులిత్రంచ="తలాఙ్గులిత్రకే":

వైణికాద్యఙ్గులిత్రవారణాయ "తల" పదమ్:

"తదస్యాస్తి" ఇతి ("తలాఙ్గులిత్రవాన్"౧):

అతిశయవివక్షయామతుప్:

ఆక్షైయాల్, "నకర్మధారయాన్మత్వర్థీయః"౭ ఎన్ఱు, [౨౧ నిషేధమ్ వారాతే:

ఇక్కైతిరుప్పుళ్ళమ్ పడిపియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కట్టినవిరణ్ణిరడుమ్) ఎన్ఱు,

("సజ్య"౧) శబ్దార్థమ్ (నాణియేఱిట్టు) ఎన్ఱు,

("ధనుర్...అపోహ్య"౧) ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (నడు [౨౫ కొణ్డు) ఇత్యాది.

(ఉపవహనమ్)—మధ్యధారణమ్,

("అస్య—రామస్య, పరితః కేవలమ్ ఆతిష్ఠత్"౧) ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (నడైయాడుమ్) ఇత్యాది.

("కేవల"౧) శబ్దఫలితమ్, జఙ్గమప్రాకారసాదృశ్యమ్,

("నిశామ్"౧) ఎన్ఱతు, "రాత్రియెల్లామ్" ఎన్ఱపడి.

అత్యన్తసంమోహేన్వితీయా.

వ్యా.—శ్రీగుహప్పెరుమాళ్, 'ఒరుతమ్బి తామైకొణ్డు రాజ్యత్తై వాఙ్గిక్కట్టిన కాప్పోడే కాట్టిలేతల్ళిత్తాన్, ఇవనుమ్ అవోవ్వాతి ఒరుతమ్బియన్తో, "తన్నియుడత్తిలే ఎన్ఱైయ్య నిన్నైత్తు ఇప్పడి ఆయత్తమాయ్నిన్ఱాన్" ఎన్ఱు, తెరి [౫ యాతు' ఎన్ఱు, అతిశఙ్కైపణ్ణి,

'అప్పడి పతేను మొగుతీఙ్గునిన్ఱైక్కిల్ ఇవన్ఱన్నై త్తీరకాణక్కడవోమ్' ఎన్ఱు, కల్లుమ్కోలుమాయ్ క్కాణ్ణు

అ—"శత్రుఘ్నమ్"౮ ఇత్యాద్యుదాహరిష్యమాణ శ్లోకార్థమ్ (ఇక్కైయపెరుమాళై) ఇత్యాది. [౧౦

"తతః"౮ ఇతిల్ శ్లోకేపఞ్చమీ:—'తంద్దృష్ట్వా' ఎన్ఱపడి.

ఇక్కైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇక్కైయపెరుమాళైక్కణ్డు) ఎన్ఱు.

"'తు' శబ్దస్య భేదవాచియాల్, లక్ష్మణాభిసన్ధివిషయ శఙ్కతిరిత్తాభిసన్ధియ కర్తవ్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అన్ద అభిసన్ధిభేదత్తై అభినయిత్తుక్కాట్టుకిఱార్, (ఒరుతమ్బి) ఇత్యాదినా. [౧౫

(ఒరుతమ్బి)—భరతాత్ప్రాక్.

(కాప్పు)—పట్టాభిషే. కాజ్ఞప్రతిసరమ్.

(ఆయత్తమాయ్)—సన్నద్ధనాయ్.

(తీరకాణక్కడవోమ్) ఎన్ఱతు, "తీరువ్విడిపార్క్కక్కడవోమ్" ఎన్ఱపడి. [౨౦

"ఉత్తమచాపబాణభృత్"౮ ఎన్గిఱవిత్తుక్కు అర్థమ్, (విల్లుమ్) ఇత్యాది,

(కోల్) ఎన్ఱతు, "బాణమ్" ఎన్ఱపడి

"గుహప్పెరుమాళుక్కు ఇక్కైయపెరుమాళిడత్తిలే అతిశఙ్కై యిల్లాదిట్టాల్, అవనైయుమ్ రక్ష్యకోటియిలేవైత్తు వనత్తిలే [౨౫ తాన్నిలనరాక్కైయాలే, తమ్ముడైయ స్వాభార్థమ్ తోన్ఱ అవనైయుమ్ క్రోడీకరిత్తు అవరుక్కుమ్ పుఱమ్బే వత్తైయవరవేణుమ్:

అనుశయ్యామల్ ఇక్కైయపెరుమాళిట్ట అడియిలే అడియిట్టు క్కొణ్డువన్దైయవరుకిఱవిత్తు, అవరిడత్తిల్ అతిశఙ్కైయాలే';

౧॥ పు ౭౨౩, ౯వ నోట్టు. ౨॥
౩॥ ౪॥ ౫॥
౬॥ ౭॥

9-5-1902.

౮॥ రా. అ, ౮౭-౨౪.

తథా గుహస్య సేనాభిః స్వామిభక్తిర్ జ్ఞాతిభాపథః। గుహస్య వ్యాధతాం ప్రాహాం త్సత్ర సిద్ధ్యరమకులాః॥ తద్వచ్ఛైలాఖ్యరాణాం కేవలా భయన్యశాత్ .

మూ.—ఇరువరైయుమ్ అతిశఙ్కై-పణ్ణి శ్రీగుహ ప్పెరుమాళ్ పరికరమ్ పెరుమాళైనోక్కి ప్రతీతే।

వ్యా.—ఇవరిట్ట అడియితే అడియిట్టునిఱ్ఱు; శ్రీగుహప్పెరుమాళ్ పనస్ ప్రాక్తోదేవ్యంగు తిరియుమ్ పరికరమ్,

'అవర్ జ్ఞాతి, ఇవర్ కుటుమ్బనాన పన్యర్, ఇవర్ క్కిరువరుమాక ఇన్ప్రయత్తైప్పణ్ణ శెయ్యత్తేడుకిఱార్కళో?' ఎన్ఱు, (ఇరువరైయుమ్ అతిశఙ్కై-పణ్ణి),

అ.—ఎన్నుమిడమ్ తోన్ఱ, 'యత్రసభుష్మాః, తత్రస్థితో భరత'౧ ఎన్కిఱు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవరిట్ట అడియితే అడియిట్టునిఱ్ఱు) ఎన్కిఱు.

(''జ్ఞాతిభిః''౧) ఎన్ఱు, సహకారిత్వభేదం.

''సాహిత్యమ్, విశేష-విశేష్యభావమత్తైయాలే ఇవర్క్కళ్ ఇతువరుమ్ అడియిట్టవిడత్తిలే అవర్క్కళుమ్ అడియిట్టుక్కొణ్డు తోన్ఱుకిఱతు:

ఇల్లైయాకిల్, అవర్క్కళిల్లామల్ తనిత్తు ఇవరైయవర్తేడుమో?:

అత్తైయాల్, అవర్క్కళుమ్ ఇవర్క్కళిరువరిడత్తిలుమ్ అతిశఙ్కై యుణ్డానమైతోన్ఱుకిఱతు'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యథాదర్శనమ్ అతిశఙ్కైయై అభినయిత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱార్, (గుహప్పెరుమాళ్ పనస్ ప్రాప్తియ్) ఇత్యాదినా.

ఇతు (''అభద్రిభిః''౧) ఎన్ఱతుక్కు అర్థమ్.

(''జ్ఞాతిభిః''౧) ఎన్కిఱతు, ''బన్ధుభిః'' ఎన్కిఱపడి.

ఇతిల్ అప్రధానత్వాత్ ఫలితమ్, (పరికరమ్) ఎన్కిఱతు.

(అవర్) ఎన్కిఱతు, ''ఇరైయప్పెరుమాళ్'' ఎన్కిఱపడి.

(జ్ఞాతి) ఎన్కిఱతు, 'దాయాదర్'' ఎన్కిఱపడి.

''జ్ఞాతిభిః జ్ఞాతితో భయమ్''౨ ఎన్కిఱతు విశేషితమ్.

(ఇవర్) ఎన్కిఱతు, ''గుహప్పెరుమాళ్'' ఎన్కిఱపడి.

(కుటుమ్బర్)—కుటిలక్కత్తిలర్.

(పన్యర్)—''బలప్రధానస్థానత్తార్'' ఎన్కిఱపడి.

ఇత్తాల్ తాత్పర్యమ్ విశేషితమ్.

వ్యా.—అప్పడి శెయ్యిల్ ఇవర్క్కళ్ తైయప్పిరియమ్ శెయ్తునాన్ అత్తైయేనోక్కి క్కనవోన్' ఎన్ఱు తనిత్తిరుమేనియైయుమ్ విల్లుమాయ్క్కొణ్డు పెరుమాళ్ ప్రతిష్ఠితరానార్!''

అ.—(అత్తైయే ఎన్కిఱతు, ''పెరుమాళ్'' ఎన్కిఱపడి.

(''ఆత్తకార్ముకః''౧) ఎన్ఱతుక్కు అర్థమ్, (తనిత్తిరుమేనియైయుమ్ విల్లుమాయ్) ఎన్కిఱతు.

''ప్రత్యేకమ్ వాక్యసమాప్తియాలే, (''ఆత్తకార్ముకః'' ౧ ఎన్కిఱతు, 'ప్రతిగృహ్య' ఎన్ఱు పొరుళాయ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తనిత్తు) ఎన్కిఱతు.

''తత్ర తస్మిన్ కాలే నృపసూనవః, (''మహాస్థితః''౩) ఎన్ఱుమ్, (''తత్ర ప్రాపదశరథ్య''౧ ఎన్ఱుమ్,

'ఉత్తరప్రతిజ్ఞ' ఎన్ఱ అనాగామిపర 'కార్ముక' శబ్దత్తైయుమ్ కొళ్ళవేణ్డుమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తిరుక్కైయిలేయుడనే) ఎన్ఱుమ్, (అప్పియప్పిఱత్తుమ్) ఎన్ఱుమ్.

''(''మహాస్థితః''౧) ఎన్ఱు, తత్తనిత్తు విల్లుమాయ్క్కొణ్డ్ (''పరిపాలయర్''౧) ఎన్ఱైయాలే, ఇతు అస్థానశఙ్కైక్కార్యమామ్,

అతుక్కాక ఇవర్-విషయత్తిలే మాత్రమల్లక్కే, 'బుద్ధస్వత్యాం ఆభరణమత్తోషస్థాన' ఎన్ఱతు న్యాయత్తాలే అనుకూలవిషయత్తిలుమ్ ఉణ్డాయ్ప్ప్రాప్తియాలుమ్,

'తచ్చిన్నముఖ్య ప్రభాస'౫ ఎన్ఱు, భరతాగ్రజ-విషయత్తిలే అతిశఙ్కై యివర్క్కు ఉణ్డానపడియాలుమ్,

ఇతైయే పెరుమాళిడత్తిలుమ్ గుహప్పెరుమాళుక్కు అతిశఙ్కైయామ్:

'గుహేనాపి సహానూతేన స్వామిభక్తిమతా పరమ్।
అన్వజాగ్రత్తతో రామమప్రమత్తో ధనుర్ధరః'౬ ఎన్ఱు,

(''స్వామిభక్తిమతా పరమ్, తతోప్రమత్తః—తస్మాత్ స్వామిభక్తేరప్రమత్తస్సన్ రామమన్వజాగ్రత్'') ఎన్ఱు, సన్నిహితాన్వయమ్ ఉచితమ్:

'తతః' ఎన్ఱతుక్కు 'తదనన్తరమ్' ఎన్నాకిల్, వ్యవహితాన్వయమ్, 'అనన్తర' శబ్దాధ్యాహారముమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్:

౧॥ రా. అ. ౮౭-౨౪. ౨॥

౩॥ రా. అ. ౮౭-౨౩. ౪॥ ౫॥ రా. అ. ౮౫-౭.

౬॥ రా అ ౫౦.౫౦.

వ్యా.—శ్రీభరతాఖ్యానుకుఱ విశేషమ్ శొల్లుకిఱ విడత్తిలే, శ్రీగుహాన్ సన్నాన్,

"నియుక్తో వ్యత్ర తదా తుఙ్గ శృఙ్గి పురాత్
తథా రైవ్యపూర్వాభిముఖీ వర స్తవః॥
మహార్ఘమస్పృశ్యమవేక్ష్య లక్ష్మణో
నిశాం తమ్బూల్ భ్రాతురర్థాయ కేవలామ్॥
తత స్తదా హృద్యే త్తమచాపబాణభృత్
స్థితోఽభవం తత్ర సయత్ర లక్ష్మణః।
అతన్ద్రిభిః జ్ఞాతిభిః ఆత్తకార్ముకైర్
మహేన్ద్రకల్పం పరిపాలయంస్తదా॥"[౧] ఎన్ఱు అత్తైరాత్రియిల్ వృత్తాన్తత్తైచ్చొన్నానిఱే.

అ.—("స్థితోఽభవం తత్రసయత్రలక్ష్మణః"[౧]) ఎన్ఱైయాయుమ్, అతిశఙ్కైనిత్తి:

ఇప్పడి 'ఉపక్రమోపసంహారఙ్గళిలే అతిశఙ్కైయుమ్బు" ఎన్ఱుమిడమ్ వ్యక్తమ్:

ఇప్పడి అతిశఙ్కైయొఱుపక్కత్తిలే వర్తిక్కచ్చెయ్తేయుమ్, గుణకృతసౌహార్దాదికళుమ్ ఒఱుపక్కత్తిలే వర్తిక్కప్పణ్ణియిరుక్కుమాలే,

'తంజాగ్రతమహత్పన్న భ్రాతురర్థాయలక్ష్మణమ్।
గుహాస్సన్తాపసంయుక్తః'[౨] ఇత్యాదికళుమ్ ఉపపన్నమ్:

అత్తైయాలే, ఇత్తైయుడైయపెరుమాళెడత్తిలుమ్ గుహప్పెరుమాళుక్కు అతిశఙ్కైయుణ్డాన్నై:

అన్తిలే, 'అన్వజాగ్రత్తతో రామమ్'[౩] ఎన్ఱు, అప్పురుషాన్తరోక్తియై వ్యనుస్[౨] 'స్థితోఽభవం తత్రసయత్రలక్ష్మణః'[౧] ఎన్ఱు, అస్వవచన వ్యక్తియుమ్ అనన్యభావేక్తి:ప్రమాణమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలేయఱుళిచ్చెయ్తార్, (శ్రీభరతాఖ్యానుకుఱ) ఇత్యాది.

(విశేషమ్) ఎన్ఱతు, "భరతానుప్రయుక్తతయాలే న రామాది వృత్తాన్తమ్" ఎన్ఱపడి.

(అత్తైరాత్రియిల్) ఎన్ఱతు, "అత్తైరాత్రియిలే" ఎన్ఱపడి.

మూ.—౨౧౮. ఒఱునాళ్ ముఖత్తిలేః విఴిత్తవర్క్కుత్తై వడివళ్ళగు పడుత్తుమ్పాడాయ్ త్తు.

వ్యా.—౨౧౮. "శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కు, వరిశైతుక్కుమ్, అఙ్గు, కణ్ణనాత్త మొఱ్ఱియ పెరుమాళుడై ముక్కువాసమైయిల్లై యే;

ఇప్పడియినిక్కెచ్చెయ్తేతే, ఇవర్క్కళుక్కు ఇవ్వాకారమ్ కూడినిన్ఱడియో!" ఎన్ఱు అఱుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఒఱునాళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

"నెడునాళ్ వాసనైపణ్ణుకైయన్ఱిక్కే ఒఱునాళ్ ముఖదర్శనమ్ పణ్ణినవర్క్కళైయుమ్, అవర్ విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ పడుత్తుమ్పడియాయ్ త్తు" ఎన్ఱై.

అ.—౨౧౮. ఉత్తరవాక్యవతారిత్తై, (శ్రీగుహప్పెరుమాళుక్కుమ్) ఇత్యాది.

"'రామస్యాత్మసమస్సఖా'[౪] ఎన్ఱుమున్నే 'గుహప్పెరుమాళ్ పెరుమాళుక్కుసఖా' ఎన్ఱుశొల్లానిఱ్కు:

[ఒఱునాళ్ ముఖత్తిలే విఴిత్తవర్క్కుత్తై] ఇత్యాదిమూల గ్రన్థసాఙ్గత్యమ్ ఎఙ్ఙనే?" ఎన్ఱు, అతిశఙ్కైక్కు;—

"నలదమయన్తికళుక్కుప్పోలే పరోక్షత్తిలే అన్యోన్యగుణ శ్రవణాదికళాలే సౌహార్దముణ్డాయిరుక్కులామ్;

ఇవ్విరావాక అన్యోన్యదర్శనముణ్డాకలామ్;

ఇవ్విడత్తిల్, 'దిష్ట్యా త్వాం గుహ! పశ్యామి నీరోగం సహబాన్ధవైః'[౫] ఎన్ఱు, 'చిరాత్' ఎన్ఱు విశేషియామైయాలే, 'పశ్యామి'[౫] ఎన్ఱు, దర్శనమాత్రత్తై శొల్లుకైయాలే సిద్ధమ్" ఎన్ఱుమ్ పరిహారత్తైయుట్కొణ్డు అఱుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గు, కణ్ణనాత్త మొఱ్ఱియ) ఇత్యాది.

(ఇవ్వాకారమ్) ఎన్ఱతు, "అనుకూలవిషయ కాతిశయాదికళ్" ఎన్ఱపడి.

[ఒఱునాళ్] ఎన్ఱు, అవిశేషణవాక్యార్థమ్, (నెడునాళ్) ఇత్యాది

౧॥ శ్రీ. ౭౨౫, ౧౯ సూత్రమ్. ౨॥ రా. అ. ౫౧-౧.
౩॥ శ్రీ. ౭౨౫, ౭౯ సూత్రమ్.

౪॥ రా. అ. ౫౦-౩౩. ౫॥ రా. అ. ౫౧-౪౨.

మూ.—అరణ్. «ఇవర్ కళ్

వ్యా.—«సదాపశ్యన్తి»౧ పణ్డి [illegible] పా [illegible] దర్శనమ్ పణ్ణినార్కళైయుమ్ [illegible], అస్థానేభయ శఙ్కైయాలే అనుకూలర్ [illegible] ప్రసిద్ధ నోక్కుమ్పడి పణ్ణినార్ [illegible] మిరుప్పార్కళ్.

అరణ్.—ఇన్నుమ్ [illegible] ఉదాహరణ మాక, కీళ్ చొన్నవర్ [illegible] ట్టిల్ వ్యావృత్తరాన ఆళ్వార్కళుడైయ మఙ్గళాశాసనత్తైయే యరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (ఇవర్ కళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇవర్ కళ్) ఎన్ఱు, చక్రవర్తి [illegible] కీళ్ చొన్న అధికారిక [illegible] పరామర్శిక్కిఱతు.

«అన్నాళ్, పిరాట్టియైయుమొక్క చ్చొల్లలామో!» ఎన్నిల్;

అ—ఉపపాదనమ్, («సదాపశ్యన్తి»౧) ఇత్యాది:
«విపశ్యవోజాగృవాంసః»౧ ఎన్ఱు అవిత్తు అభిప్రేతమ్.
«సెల్లాణ్డు, నవిల్, [illegible]...
పరమాత్మనైచ్చూ [illegible] పల్లాణ్డు»౨ ఎన్ఱు [illegible] యాయోర్ (సక్ర [illegible]), ఇత్యాది
([illegible]) [illegible] «అపూర్వదర్శనః» ఎన్ఱపడి.
«అస్థానభయశఙ్కయా [illegible]»౩ ఇత్యాదియై యరుళి (అనుకూలరైయుమ్) ఇత్యాది.
«ఇత్తాల్ ఇతిహాస [illegible] అర్థమ్, శ్రుత్యాదిసిద్ధయుమ్» ఎన్ఱపడి.
అరణ్.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇన్నుమ్, ఇత్యాది
అసంకోచన్యాయత్తై యరుళిచ్చెయ్, [illegible]
చొన్న అధికారికళైయ [illegible], ఎన్ఱు.
([illegible]) ఎన్ఱతు, «ఎల్లారుమ్» ఎన్ఱపడి.
శఙ్కై, (అన్నాళ్, ఇత్యాది.

మూ.—నప్పిన్నైయై [illegible] ఎన్నుమ్ [illegible] ఆళ్వార్కళ్ [illegible].

వ్యా.—ఆళ్వార్కళ్ [illegible] పణ్ణి [illegible].

[illegible]

«అన్నాళుమ్, ([illegible]) [illegible] లామో!» ఎన్నిల్;

«ఇవ్వర్థనిష్ఠైయిల్ అవర్కళ్ [illegible] అధిక [illegible] పిరాట్టి [illegible] చొన్న [illegible]:

అ—«పిరాట్టియైప్పోలే [illegible] అధికారియన్ఱో» ఎన్ఱు [illegible] పరిహారమ్, (ఆళ్వార్కళ్) ఇత్యాది.
అర్థాపత్తుః—
«వస్తువిశేషత్తాలే [illegible] కాణ్కైక్కు [illegible] కొల్లలామ్ ఎన్నుమిడమ్, [ఆళ్వార్కళ్] [illegible] [illegible] శక్తత్తాలే మూలత్తిలే వ్యక్తమ్» ఎన్ఱపడి.
విషయవిశేషవైద [illegible], ([illegible]) ఇత్యాదినా.
ఇఙ్గే, «భక్త్యాన్యా [illegible]»౪ ఎన్ఱు [illegible] తాత్పర్యమ్ అభిప్రేతమ్.
«భక్త్యా»౪ ఎన్ఱు [illegible] శఙ్కోత్తరమ్, ([illegible]) ఇత్యాది.
ఆశఙ్కః—
«వస్తువిశేషత్తాలే పిరాట్టి [illegible] ఆళ్వార్కళైప్పోలే మఙ్గళా శాసనత్తిలే అవర్కళ్ [illegible], అతిల్ [illegible] అనుభవ [illegible] వ్యక్తవ్యాపకనమ్ ఉచితమో ఎన్నిల్» ఎన్ఱపడి.
పరిహారమ్, (ఇవ్వర్థనిష్ఠైయిల్) ఇత్యాది.
అర్థాపత్తుః—
«పిరాట్టికళుక్కు అన్యత్ర [illegible] అనిరవధిక మఙ్గళాశాసనత్వాదిక్కు [illegible] [illegible] అవతారిక్క అన్యతో వ్యక్తవ్యాపకమ్» ఎన్ఱపడి.

౧|| పురుషసూక్తమ్. ౨|| తిరుప్పల్లాణ్డు ౧౧.
౩|| ౪||

వ్యా.— ఆకైయాల్, ఇవ్విషయవైలక్షణ్య కలుషచిత్తరాయ్, 'ఇవుక్కు ఎన్ వరుకిఱతో?' ఎన్ఱు, పరిన్దు నోక్కి నవర్కళాక కిల్ల చ్చొల్లప్పట్టవర్కళెల్లారుమ్" ఎన్ఱపడి.

(నమ్ముడై యకోటియులే ఎన్ఱు నమ్పిడియాలుత్తు) ఎన్ఱతు,

"'ఇవ్విషయత్తిలే యన్వయిత్తిరుక్క చ్చెయ్తేయుమ్, ప్రేమాభావత్తాలే మంగళాశాసనత్తిల్ ఊన్ఱి నిల్లాదారై నమ్మోట్ వార్ మాత్రమ్' ఎన్ఱు, శొల్లలామ్పడి యామత్తు" ఎన్ఱపడి.

(ఆర్వార్కళ్ నిత్తె) ఎన్ఱతు, "'మయర్వఱమదినలమ్' పెఱ్ఱవర్కళాకైయాలే నిరతిశయప్రేమయుక్తరాన ఆర్వార్కళుడైయ మంగళాశాసననిష్ఠై" ఎన్ఱపడి.

మూ.— ౨౫౦. ఆర్వార్కళెల్లారైయుమ్పోల్ అల్లర్ పెరియార్వార్.

౨౫౧.— అవర్కళుక్కు ఇవుకాదాచిత్కమ్; ఇవర్క్కు ఇవునిత్యమ్.

వ్యా.— ౨౫౦. "ఇవ్వార్వార్కళ్ తాఙ్గళ్ మంగళాశాసనత్తిల్ వన్దాల్ తఙ్గళిల్ ఒప్పర్కళో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆర్వార్కళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్రావధు:— "మంగళాశాసనత్తిల్ మఱ్ఱుళ్ళవార్వార్కళుడైయ క్రమమ్, పెరియార్వారుక్రమమ్ నెడువాశియుణ్డు" ఎన్తై.

౨౫౧.— "అవర్కళైప్పోలే ఇవర్క్కు ఇత్తిల్ పఱ్ఱమేతు?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుక్కు ఇవు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్రావధు:—

"'మయర్వఱమదినలమ్' పెఱ్ఱమైయాయిత్తిరుక్క చ్చెయ్తే, వయిరపురుకాయ్,

---

అ— సిగమనమ్, (ఆకైయాల్) ఇత్యాది.

(కలుషచిత్తరాయ్) ఎన్ఱతు, "కలుషితహృదయరాయ్" ఎన్ఱపడి (అన్వయిత్తిరుక్క చ్చెయ్తేయుమ్) ఎన్ఱతు, "అత్యేషామపి భగవత్సంబన్ధజ్ఞానాదిరూప సంబన్ధత్తై యుడైయరాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్" ఎన్ఱపడి.

"[నమ్] ఎన్గిఱవిత్తు, ప్రకృతాత్ మంగళాశాసన ప్రయోజకప్రేమభావవిశిష్టతయా" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రేమాభావత్తాలే) ఇత్యాది

"[కోటి] శబ్దమ్, 'త్రింశత్ పాక్ష్యప్రకోటయః' ఎన్ఱు, మూలైత్తై చ్చొల్లుకిఱత్తాల్, సమానశీలైత్తుచ్చొల్లి సామ్యత్తిలే పర్యవసిక్కిఱతు;

సామ్యస్థానమ్ కాక్షాపన్న మంగళాశాసననిష్ఠాప్రయోజక ప్రేమప్రకర్షవిరహ ప్రయుక్తమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (నమ్మోట్ వార్ మాత్రమ్) ఇత్యాది.

(నిత్తె) ఎన్గిఱవిత్తుమ్ ప్రకృతాత్ మంగళాశాసననిష్ఠారూపస్థితిపరమ్.

"[ఆర్వార్కళ్] ఎన్గిఱవిత్తు ప్రేమాతిశయత్తాలే తద్రూపమానైచ్చొల్లుకిఱతు' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (మయర్వఱ) ఇత్యాది.

"(నలమ్)=ప్రేమమ్' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (నిరతిశయప్రేమ) ఇతి.

అ.— ౨౫౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వార్వార్కళ్ తాఙ్గళ్) ఇత్యాది.

అత్రావధు:—

"(ఆర్వార్కళ్) ఎన్ఱు, ఏకశబ్దేన ఉపాదానాత్ పరస్పరసామ్యమ్, తారతమ్యప్రకరణాత్ పరస్పరవైషమ్యమ్ బుద్ధిస్థమాకైయాలే, అన్యతరజిజ్ఞాసై" ఎన్ఱపడి.

"(ఎల్లారైయుమ్ పోల్ అల్లర్) ఎన్గిఱవిత్తాల్ వ్యావృత్తి శొల్లుకిఱతు' ఎన్గిఱార్, (నెడువాశియుణ్డు) ఎన్ఱు.

౨౫౧ —"ఉత్తరోత్తరమ్ ఉత్కర్షప్రతిపాదన ప్రకరణత్తాలుమ్, [పెరియార్వార్] ఎన్గిఱ సమాఖ్యాసిద్ధికత్తాలుమ్, 'వ్యావృత్తి, ఉత్కర్షపర్యవసాయినీ' ఎన్ఱు, లభిక్కిఱత్తాకైయాలే, తద్విశేషబుభుత్సాయామ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (అవర్కళైప్పోలే) ఇత్యాది.

(పరిత ఉరుక్కు)—వజ్రశేషమ్.

సూ— ౨౫౨. అవర్కళుడైయ ఆభ్రుడ్దాల్ తానే ఇవర్కు మేఘాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అన్క్కళైయుమ్ పెణ్ణుడైయుదుత్తుమ్ భగవద్విగ్రహశైలక్షణ్యత్తైయనుసన్ధిత్తాల్, ఉత్తరోత్తరాను[౫భవకామరాకానఱుమ్ మఙ్గళైయాళ్వార్కళుక్కు, పరసమృద్ధియే ప్రయోజనమాన ఇన్ద మఙ్గలాశాసనమ్, ఎప్పోదుమ్ మొక్కప్పిస్ట్టిక్కు ఎన్గేనుమ్ ఒరుదశైయిలే తేడిప్పిడిక్కవేణ్డుమ్పడియాయిరుక్కుమ్;

తద్వైలక్షణ్యదర్శనానన్తరమ్ తదనుభవైకపరాయన్ఱిక్కే, అస్థానేభయశఙ్కైపణ్ణి తిరుప్పల్లాణ్డు పాడుమ్ ప్రేమస్వభావరాన ఇవర్కు, ఇన్దమఙ్గలాశాసనమ్సర్వకాలవర్తియాయ్ చ్చెల్లుమ్" ఎన్గై.

౨౫౨.—"అత్తుక్కు హేతువేతు?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుడైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [౧౫

అత్తావది:—

"అనుభవపరరాన అవర్క్కళై 'దృష్టి చిత్తాపహారి'మ్ పణ్ణి అభ్రుడ్దాల్ పడుత్తుమవనుడైయ సౌన్దర్యమ్తానే,

అ.—ఇత్తాల్. ప్రథసంగ్రహసామర్థ్యమ్ వివక్షితమ్.

తత్-తరాకాఙ్క్షై (అన్క్కళై యుమ్) ఇత్యాది. [౨౦

"తంసామతిప్రీత్యాఖిలాష ప్రహ్లాదః" ఎన్ఱు, షక్తి.

"[ఇతు] ఎన్గి, అవిత్తు, ప్రత్యుతమఙ్గలాశాసనకరమ్" ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరసమృద్ధియే) ఇత్యాది.

కదాచిదేవభవమ్, [కాదాచిత్కమ్];

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎప్పోదుమొక్కప్పిస్ట్టిక్కు) [౨౫ ఇత్యాది.

(ఇప్పిక్కు)—ఇల్లామల్.

"[నిత్య] త్వమ్సర్వకాలవర్తిత్వమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వకాల) ఇత్యాది.

౨౫౨.—"[అభ్రుడ్దాల్] ఎన్ఱతు, 'అభ్రుడ్దాల్ పడుత్తుమవను' ఎన్నపడియాయ్, అత్తుక్కు పూర్వప్రకృతమాన పదివ్యక్తి" ఎన్నుమతిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుభవపరరాన) ఇత్యాది.

సూ— ౨౫౩. అవర్కళుడైయ ఉభయశేషత్వత్తైయుమ్ అఱిత్తు స్వరూపత్తైక్కాట్టి నీక్కప్పణ్ణుగిఱతు.

వ్యా.—"అత్తుక్కు వకుక్కిఱతో?" ఎన్ఱు, అజ్ఞామేళ్ళైయుమ్ కాప్పిదుప్పడి మఙ్గలాశాసనపరరాన ఇవర్కు తరిత్తునిన్ఱు, మఙ్గలాశాసనమ్పణ్ణుక్కైక్కు యోగ్యనిలమాయిరుక్కుమ్" ఎన్గై.

వ్యా—౨౫౩. "అత్తు ఎఙ్ఙనే?" ఎన్నుమపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళుక్కు ఉభయశేషత్వత్తైయుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. [౧౦

అత్తావతు:—

"భగవదనుభవైకపరరాయ్, తదలాభత్తిల్ అత్తామైక్కరై పురళుమ్పడియిరుక్కుమ్, మఙ్గళైయాళ్వార్కళుక్కు,

'కణ్ణపురమొన్ఱుడైయానుక్కు అడియేనొరువర్క్కురియేనో'[1] ఎన్ఱుమ్,

అ.—"మరత్తక్కళుక్కమొన్ఱుమ్"[2] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "ఎప్పోదుమ్ పదనాళ్తిఙ్గళ్"[3] ఇత్యాదిగళైయుమ్,

"మల్లాణ్డతిణ్డోళ్ మణివణ్ణా!"[4] ఇత్యాదిగళైయుమ్,

ఉట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుభవపరరాన అవర్[౨౦క్కళై) ఇత్యాది.

౨౫౩.—"ఉభయంప్రతి + శేషత్వం"—"ఉభయశేషత్వమ్," ఎన్ఱు, విగ్రహమ్.

ఉభయమాన శేషత్వమ్, భగవచ్ఛేషత్వముమ్[1], భాగవతశేషత్వముమ్[2]. [౨౫

"'ఉభయమ్ + శేషత్వమ్—ఉభయశేషత్వమ్' ఎన్ఱు, కాణ్బర్, పూర్వపదలక్షణైయుమ్[1], [ఉభయవృద్ధికుమ్][2] ఎన్గి, అదిలత్తిల్ స్వస్వయసైఘట్యముమ్, ప్రసక్తిక్కుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి ఉభయశేషత్వత్తిల్ క్రమేణ ప్రమాణమ్, ("కణ్ణపురమ్"౧) ఇత్యాది.

"తిరుక్కణ్ణపురత్తు ఎమ్బెరుమానుక్కు శేషమాననాన్ మఱ్ఱొరువర్క్కుమ్ అర్హనల్లేన్" ఎన్నపడి.

౧॥ తిరువాయ్మొ. ౮-౧౦-౩. ౨॥ తి-వా. ౨-౫-౪.
౩॥ తి-వా. ౭-౫-౪. ౪॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౧.

మూ.—ఇవర్ కు‌ ఉభయవృద్ధికు‌మ్ హేతువామ్, స్వరూపత్తై॥ రైయేన్ఱుమ్.

వ్యా —'ఉన్ఱత్తుమ్ ఉన్-అడియార్ కు‌డిమై'౧ ఎన్ఱుమ్,

అనుసన్ధిక్కు‌మ్బడి, ప్రథమమధ్యమపద సిద్ధమాన భగవచ్ఛేషత్వముమ్, తత్కా‌ష్ఠైయాన భాగవత శేషత్వముమ్, ఆకిఱ ఉభయ శేషత్వత్తైయుమ్,

'నమక్కే‌ నలమాతలిల్'౨ ఎన్నుమ్బడి స్వప్రయోజనత్తిలే మూట్టియుమ్,

విలమ్బరోషత్తాలే 'పోక్కునమ్బి',౩ 'కఱ్ఱుక్కమేతేల్ నమ్బి'౪ ఎన్నుమ్బడియాకి‌యుమ్,

అ.—"("ఉన్నడియార్ క్కు‌"౧)='ఉనక్కు‌ శేషమ్' ఎన్ఱిరుక్కు‌మవర్కళుక్కు, ("అడిమై")=శేషత్వత్తై, ("ఉన్ఱత్తుమ్")=ప్రాపిత్తత్తుమ్" ఎన్ఱపడి,

"ప్రథమపదసిద్ధమాన భగవచ్ఛేషత్వముమ్, మధ్యమపదసిద్ధమాన భాగవతశేషత్వముమ్" ఎన్ఱు, క్రమేణాన్వయమ్.

ప్రథమ మధ్యమపదఙ్గళ్ ప్రణవ నమస్సుక్కళ్.

(తత్-కాష్ఠైయాన) ఎన్ఱత్తు, "భగవచ్ఛేషత్వ సీమైయాన" ఎన్ఱపడి.

కర్మధారయద్యోతనార్థమాకవే "భగవానుక్కైయుమ్, భాగవతరుక్కైయుమ్, శేషత్వమ్" ఎన్నాతే, (భగవచ్ఛేషత్వముమ్, భాగవతశేషత్వముమ్) ఎన్ఱత్తు.

("నమక్కే‌ నలమాతలిల్"౨)="కేవలస్వప్రయోజనమాకిల్" ఎన్ఱపడి.

("ఎన్నుమ్బడి")=ఎన్ఱు,శొల్లుమ్బడి.

(విలంబరోషమ్)=భగవదాగమన విలంబప్రయుక్త ప్రణయరోషమ్.

("పోక్కు"౩)="పో" ఎన్ఱపడి.

("నమ్బి!")=పూర్ణనే, ("కఱ్ఱుక్కమ్"౪)=ఒలక్కు‌త్తై, ("ఏతేల్")=ఏతావతేకొళ్, ("ఎన్నుమ్బడియాకి‌యుమ్")=ఇప్పడిశొల్లుమ్బడిపణ్ణియుమ్.

ఇత్తుభగవచ్ఛేషత్వత్తైయుత్తిత్తవరిలే ప్రమాణమ్.

వ్యా.—'స్వప్రవృత్తియాకాశు' ఎన్నుమళవిల్, 'ఉఙ్గళోడు ఎఙ్గళ్-ఇడైయిల్లై'౫ ఎన్ఱు, ఉత్తబుమ్బడిపణ్ణియుమ్,

'వఙ్గైప్పుళ్'౬ ఇత్యాదియాలే వెఱుత్తువార్తైకొల్లి ఒత్తు మాత్రీస్తు, పరాతిశయకరత్వమే వడివానస్వరూపత్తై 'మఙ్గలాశాసనమ్' ఎన్ఱతొన్ఱ,తియాత్రపడి తన్-పక్కలిలే మగ్నమాక్కప్పణ్ణుమత్తాన భగవత్ సౌన్దర్యమ్;

అత్సౌన్దర్యదర్శనత్తిల్ అనుభవత్తిలే నెఞ్జుశెల్లాత్తే 'అత్తుక్కు‌ ఎన్ పరుకోఱ్తో?' ఎన్ఱు, వయిఱెరిన్దుకాప్పిడుమవరాన, ఇవర్ కు‌,

అ.—(స్వప్రవృత్తియాకాతు ఎన్నుమళవిల్) ఎన్ఱత్తు, 'తాయమారుమ్, తోళ్రిమారుమ్, హితమ్ శొల్లుమళవిల్" ఎన్ఱపడి.

("ఉఙ్గళోడు ఎఙ్గళుక్కు‌ ఇడైయిల్లై")="సమ్బన్ధమిల్లై" ఎన్ఱపడి.

(ఉత్తబుమ్బడి)=త్యజిక్కు‌మ్బడి.

ఇత్తుభాగవతశేషత్వత్తైయుత్తిత్తవరిలే ప్రమాణమ్.

("వెఱ్")=క్రూరమాన, ("కై")=పత్తఙ్గైయుడైయ, ("పుళ్")="గరుడన్" ఎన్ఱపడి.

ఇఙ్గే ("వెఱ్") ఎన్ఱు విశేషణత్తాల్ వెఱుప్పుత్తోన్ఱుకిఱత్తు, ఇత్తుపుమ్ పూర్వవత్.

"'స్వరూప' శబ్దమ్ సాధారణశేషత్వపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరాతిశయ) ఇత్యాది.

[కుమిఴ్ నీరుణ్ణప్పణ్ణుమత్తు], ఎన్ఱత్తు "నీర్ క్కు‌మిఴియుణ్డాక్కుమ్బడి పణ్ణుమత్తు" ఎన్ఱాయ్, జలత్తిలే మూర్ఛ్కినవర్ తలస్పర్శియాకైయాల్ నీర్ క్కు‌మిఴియుణ్డామత్తైయాలే, అత్యన్తమగ్నతైక్కుచ్చొల్లుకిఱత్తు;

మగ్నానవనుక్కు‌ బహిస్సదార్థఙ్గళిలాన్ఱుమ్ తోన్ఱాతాప్పోలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మఙ్గలాశాసనమ్ ఎన్బత్తు) ఇత్యాది

[నీర్, కుమిఴ్] ఇత్యాదియాల్ అభిప్రేతార్థమ్, (మగ్నమాక) ఇత్యాది

(పణ్ణుమత్తు) ఎన్ఱ,అవిత్తు, ప్రకరణాత్ సౌన్దర్యమ్.

౧॥ తిరుమొழி ౯-౧-౩.

౨॥ తిరుప్పావై ౯-౪-౯.

౩॥ తి-వా. ౬-౨-౨.

౪॥ తిరుప్పావై పా: ౬.

౫॥ తి-వా. ౭-౩-౭.

౬॥ తి. వా. ౧-౪-౧.

వ్యా. "ఉన్-శేవడి శెవ్వితిరుక్కాప్పు, ఉన్ఱై యుమ్ పల్లాణ్డు ఉడరాభ్రియుమ్ పల్లాణ్డు, పాఞ్జశన్నియముమ్ పల్లాణ్డు" ఎన్ఱు, తద్విషయత్తుక్కుమ్ తదీయవిషయత్తుక్కుమ్ మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే, ఉభయ శేషత్వవృద్ధిక్కుమ్ హేతువామ్, 'స్వరూపత్తై త్తన్-పక్కల్ మగ్నమాక్కాత్తపడి నడత్తుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఆక్క, అవర్ కళుక్కు అప్పడి స్వరూపత్తైక్కు మిక్క నీరుణ్ణప్పణ్ణుకిఅవన్ఱైయ సౌన్దర్యమ్ ఇవర్ క్కు ఇప్పడి శెయ్కైయాలే, [౧౦

అవర్ కళుడైయ అభ్యాజ్ఞాల్ తానే ఇవర్ క్కు మేఘాయిరుక్కైయాలే,

"అవర్ కళుక్కుప్పోలే కాదాచిత్కమాకైయన్ఱి, కేట్టు మఙ్గలాశాసనమ్ ఇవర్ క్కు నిత్యమాయ్ చ్చెల్లుమ్" ఎన్ఱు, తాయ్ త్తు. [౧౫

అ.—("శేవడి"౧) ఇత్యాదికమ్, తచ్ఛేషత్వవృద్ధిహేతుత్వే ప్రమాణమ్.

("మఙ్గైయుమ్ పల్లాణ్డు"౧) ఇత్యాదికమ్, తదీయశేషత్వ వృద్ధిహేతుత్వే ప్రమాణమ్.

"శేషత్వత్తుక్కు వృద్ధియావదు, మఙ్గలాశాసనాత్మక ఫలోదయానపర్యన్తత్వమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువిక్కైయాలే) ఇత్యాది.

"[తిరుమిఴ్ నీర్] ఇత్యాదిక్కు ప్రతియోగినిర్దేశమాన [కణ్ణైయుమ్] ఎన్ఱైయ విధుక్కు, తదభిప్రేతమగ్నతా-విపరీతతా-ఉభయపాదకత్వత్తిలే తాత్పర్యమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (మగ్నమాక్కాత్తపడి) ఇత్యాది. [౨౫

పరిశైయాళ్వార్ కళుక్కుమ్ పెరియాళ్వారుక్కుమ్ మఙ్గలాశాసనత్తిన్ఱైయ కాదాచిత్కత్వ-నిత్యత్వ-రూపసాధ్యజ్ఞలిరే హేతుక్కై వచనవ్యక్తికల్పనైయాలే సంగమిప్పిత్తుక్కాట్టినార్, (ఆక్క) ఇత్యాది.

మూ.—౨౫౮. భయనివర్తకజ్ఞళుక్కు, భయప్పడువర్,

వ్యా.—౨౫౮. "పూర్వాళ్వార్ కళుక్కు మఙ్గలాశాసనమ్ కాదాచిత్కమాకచ్చెన్ఱతే ఇవర్ క్కు నిత్యమాకైక్కు నిదానమ్ ఇన్నదు" ఎన్ఱు, దర్శిప్పిక్కిఱార్;

ఇప్పాల్ ఇవర్ క్కు నిత్యమాయ్ చ్చెల్లుమ్పడి తన్నైవ్యమాకవరుంగిచ్చెన్ కిఱార్ మేల్, (భయనివర్తకజ్ఞళుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి. [౧౦

అదావదు:—

"తన్ సౌకుమార్యత్తైక్కణ్డుకలఙ్గి 'ఇవ్విషయత్తుక్కు ఎన్వరుకిఱదో!' ఎన్ఱు, మఱుకి ఇవర్ భయత్తైప్పరిహరిక్కైక్కాక, మల్లవర్గత్తై అనాయాసేన అడిత్తతోళ్-వలిమైకాట్టు, ౧౫

ఇన్దతోళ్-వలిమైనిన్ఱైత్తు మఱియాతే 'అసురరాక్షసయుద్ధత్తిలేపుక్కురిల్, ఎన్నాకిఱదు' ఎన్ఱు, అత్యన్తభయప్పట్టు మఙ్గలాశాసనమ్పణ్ణువర్;

అ.—౨౫౮. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతత్వార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (పూర్వాళ్వార్ కళుక్కు) ఇత్యాది. [౨౦

సఙ్గతి, (ఇప్పాల్) ఇత్యాది

"వివరణ వివరణీభావాల్ సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"(భయనివర్తకజ్ఞళుక్కు) ఎన్ఱైయ పదత్తుక్కు భయహేతుత్వమ్ అర్థమన్ఱు, కిన్తు, భయశబ్దఘటకానర్థప్రతిసంబన్ధిత్వమ్ అర్థమ్; ఇత్తాల్, 'భయనివర్తకానామపి అనర్థశఙ్కా' ఎన్ఱపడి" [౨౫ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్-సౌకుమార్యత్తై) ఇత్యాది.

"మల్లాణ్డతిణ్తోళ్ మణివణ్ణా!"౧ ఇత్యాదిప్రయుక్తమాగ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మల్లవర్గత్తై) ఇత్యాది.

(మఱియాతే) ఎన్ఱదు, "అనురాదిక్కై మెయ్ప్పాకిన్ఱాతే" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—'ఉణ్డాన అమఙ్గలఙ్గళ్ పోక్కైక్కుమ్, ఇల్లాతన ఙ్గళ్ ఉణ్డాక్కైక్కుమ్, తన్ కటాక్షమే యమైన్దిరుక్క అవళ్, "అకలకిల్లేనిఱైయుమ్"౧ ఎన్ఱు, నత్తైప్పిరియుమాట్టాతే యిరుక్క, నమక్కు వరువతోరు అమఙ్గలఙ్గళుణ్డో! ఎన్ శెయ్యప్పడుకిఱీర్?' ఎన్ఱు, లక్ష్మీసంబన్ధత్తైక్కాట్టి,

'ఇచ్చేర్ త్తిగనక్కు ఒరుతీఙ్గువరిల్ శెయ్వతెన్!' ఎన్ఱు, అఙ్గే, 'మఙ్గైయుమ్పల్లాణ్డు'౨ ఎన్ఱు, మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువతు;

ఇన్దభయత్తైప్పరిహరిక్కైక్కాక,

'ఇచ్చేర్ త్తిక్కొ గుతీఙ్గువారాత్పడి కల్ మతిళిట్టా ప్పోలే యిరుక్క అవర్కళైప్పారీర్!' ఎన్ఱు, ఇరణ్డు ఇడత్తిలుమేన్దిన ఆళ్వార్కళైక్కాట్టి,

'అవర్కళ్ తఙ్గళుక్కు ఒరుతీఙ్గువరిల్ శెయ్వతెన్?' ఎన్ఱు, అఙ్గే, 'వడివార్శోతివలత్తుఱైయుమ్ శుడరాళియుమ్ పల్లాణ్డు, పాఞ్చశన్నియముమ్ పల్లాణ్డు'౩ ఎన్ఱు, మఙ్గలాశాసనమ్పణ్ణువతు,

మూ.—[2]ప్రతికూలరైయుమ్ అనుకూలరాక్కిక్కొణ్డు, [3]అతీతకాలఙ్గళిల్ అవదానఙ్గళుక్కు ఉత్తరకాలఙ్గళిలే వయిఱెరివతు, [4]"ప్రాప్తిఫలముమ్ ఇతువే" ఎన్బతు,

వ్యా.—అనన్యప్రయోజనతయా అనుకూలరాన భగవచ్ఛరణార్థికళై మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు త్తుణైయాక్కూట్టిక్కొణ్డ ఎళవాలే పర్యాప్తి పిఱవామైయాలే, ప్రయోజనాన్తరపరతయా ప్రతికూలరాన కేవలరైయుమ్ ఐశ్వర్యార్థికళైయుమ్ తిరుత్తి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు ఆళాక్కుడియనుకూలరాక్కిక్కొణ్డు;

'ఇలఙ్గై పాழాళాకప్పడైపొరుతానుక్కు ప్పల్లాణ్డు కూఱుమినో'౪ ఇత్యాదియాలే, కీழ్కழிన్దకాలత్తిల్ అవన్ శెయ్త అవదానఙ్గళుక్కు ప్పిఱ్కాలత్తిలే, సమకాలత్తిల్పోలే వయిఱెరిన్దు మఙ్గలాశాసనమ్ పణ్ణువతు;

'శూழ్న్దిరున్దేత్తువర్ పల్లాణ్డే'౫ ఎన్ఱు, 'భగవత్ప్రాప్తిక్కు ఫలముమ్ ఇన్దమఙ్గలాశాసనమే' ఎన్బతు;

అ.—"(భయనివర్తకఙ్గళుక్కు) ఎన్ఱిట్టు అవచన విశేషితమ్, 'మఙ్గైయుమ్ పల్లాణ్డు' ఇత్యాదికళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉణ్డాన అమఙ్గలఙ్గళ్ పోక్కైక్కుమ్) ఇత్యాది.

"తయాఽవలోకితా(:) దేవా(:) హరివక్షస్థలస్థయా। త్వన్మైత్రేయ! సహసా, పరాం నిర్వృతిమాగతాః ॥ ౧౦౬॥ ఉద్వేగం పరమం జగ్ముర్దైత్యాః విష్ణుపరాఙ్ముఖాః"౩ । ౧౦౬ ౪॥ ఇత్యాదియైయిట్టుణ్డు (తన్-కటాక్షమే) ఇత్యాది.

"తిరుప్పల్లాణ్డిల్ ప్రకారమ్ ప్రకృతమాకైయాలే అత్రత్యప్రతికూలానుకూల శబ్దఙ్గళ్, ప్రయోజనాన్తర పరరైయుమ్. అనన్యప్రయోజనరైయుమ్, మఙ్గలాశాసనానుకూలరైయుమ్, శొల్లుకిఱత్తిత్తైయల్లతు,

[వా. ౨౮౩] [అనుకూలసహవాసముమ్] ఇత్యాద్యుక్త అనుకూల ప్రతికూల వాచకఙ్గళిల్లై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—(అనన్య ప్రయోజనతయా) ఇత్యాది.

'[ప్రతికూలరైయుమ్] ఎన్ఱిట్టు అసముచ్చయమ్ ఉక్తప్రతానుకూల సంగ్రహార్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవచ్ఛరణార్థికళై) ఎన్ఱు, ఇతు "వాழாళ్"ఇల్ ప్రమేయమ్.

(కేవలరైయుమ్) ఎన్ఱతు, "ఏడునిలత్తిల్"ఇల్ ప్రమేయమ్.

(ఐశ్వర్యార్థికళైయుమ్) ఎన్ఱతు, 'అణ్డక్కులత్తు'ఇల్ ప్రమేయమ్.

(ఇలఙ్గై, ఇత్యాది:—("పడై")—ఆయుధముమ్, సేనైయుమ్ (ఆది) పదత్తాలే, "అన్దియమ్పోతిల్ అరియురువాకి యరియై యழித్తవనై" "మాయప్పొరుపడైవాణనై" ఇత్యాదికళ్ సంగృహీతమ్.

[అతీత-కాల] శబ్దార్థమ్ (కీழ్కழிన్దకాలత్తిల్) ఎన్ఱతు.

(అవదానమ్)—వృత్తాన్తఙ్గళ్.

"("శూழ్న్దు"౫) ఇత్యాది:—

'నమో నారాయణావెన్ఱు పాడువర్'౫ ఎన్ఱు, తిరుప్పల్లాణ్డుకైక్కుక్కు ఫలమాకచ్చొల్లుకైయాలే, [ప్రాప్తిఫలమ్] ఇత్యాదికళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవత్-ప్రాప్తిక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ తి వా. ౬-౧౦-౧౦. ౨॥ తిరుప్పల్లాణ్డు. ౧.
౩॥ "తయా..." వి-పు ౧-౯.

౪॥ తిరుప్పల్లాణ్డు ౨. ౫॥ మేలుపడి. ౧౧.
౬॥ మేలుపడి. ౩-౪-౫-౬.

మూ.—అనిమిషరైప్పార్ త్తు "ఉలకిలుళక్కల్" * ఎన్నప్పాయ్‌క్కొణ్డు, ఇతుత్తానే యాత్తిరైయాయ్ నడక్కుమ్.

వ్యా.—"స్నేహాదస్థానరక్షావ్యసనభీరభయం శార్ఙ్గచక్రాసిముఖ్యైః"౧ ఎన్గిఱపడియే అస్థానే రక్షావ్యసనకళాయాలే అనిమిషరాయిరుక్కిఱ దివ్యాయుధాళ్వార్కళ్ ముతలానారైప్పార్త్తు గుణసిద్ధరాయ్ సజ్జనరై ప్పోలే ఉన్నామై యతిగాఢిరుత్తల్,

అనుభవత్తిలే యన్రిస్నైజాగ్యవరరాయిరుత్తల్, శెయ్యాత్తే, 'ఉణర్వ్వినోర్కు జ్ఞోళ్' ఎన్ను, పలకాలుమ్ [౧౦ శొల్లువకాయ్‌క్కొణ్డు ఇమ్మఙ్గలాశాసనమే వృత్తియాయ్ చ్చెల్లుమ్" ఎన్గై.

అ.—అనిమిషర్కళై సహేతుకమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("స్నేహాత్") ఇత్యాది.

"ఒణ్సుడరాళియే"౨ ఎన్ను తుడఙ్గి, "తణ్ణ్"౨ ఎన్ను [౧౫ మకళై యనుట్కొణ్డు (దివ్యాయుధాళ్వార్కళ్) ఎన్నతు

"ఉలకపాలీర్కాళ్!"౩ ఎన్ను, లోకపాలరై యుమ్, "పలవై యరైయా!"౪ ఎన్ను పెరియతిరువడియైయుమ్ ఉట్కొణ్డు (ముతలానారై) ఎన్నతు

("ఉలక్కల్"*]—ఉలక్కాతేకాళ్ మిఱ. [౨౦

"ఇన్ద ప్రతిషేధాపేక్షిత ప్రసక్తిమాత్రాన ఉలక్కుమ్, గుణాధిక్కు తమోగుణాధిక హేతుకమాకమాట్టాతాకైయాలే, ఉభయాలోక్యమ్ ఉలక్కుమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (గుణసిద్ధరామ్) ఇత్యాది—

"'మఙ్గలాశాసనప్రతిబన్ధక అనుభవకైఙ్కర్యపరత్వమాకిల [౨౫ ఉలక్కుత్తైయదైయాతేకాక్కుఙ్గళ్' ఎన్ను, శొల్లి" ఎన్నపడి.

త్రివారమ్ శొల్లి మీళవుమ్ శొల్లుకైయాలే (పలకాలుమ్) ఎన్నతు.

"[యాత్రా] శబ్దమ్ వృత్తిలక్షకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (మఙ్గలాశాసనమే వృత్తియాయ్) ఎన్నతు.

(వృత్తిః)—జీవనమ్.

మూ.—౨౫౫. అల్లాతవర్కళైప్పోలే, కేట్కిఱవర్కళుక్కైయవుమ్, శొల్లుకిఱవర్కళుక్కైయవుమ్, తన్నిమైమైయవర్క్కై యన్ఱి, కేట్క, [౫

వ్యా.—౨౫౫, "ఇప్పడి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు అల్ లేతి, ప్రతికూలరైయనుకూలరాక్కైక్కు మ్ముక్కియ ఉపదేశమ్, తిరుప్పల్లాణ్డు ఒన్నిలుమ్నై, పుశ్యతు, మేల్, ఇవర్ ఉపదేశిత్త విడఙ్గళిల్ అల్లాతార్-ఉపదేశత్తిలుట్టిల్ వ్యావృత్తియోః?" ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళి [౧౦ చ్చెయ్కిఱార్, (అల్లాతవర్కళైప్పోలే) ఎన్ను తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"పరోపదేశత్తిల్ వన్దాల్, మఱ్ఱుళ్ళ ఆళ్వార్కళైయుమ్ ఆచార్యర్కళైయుమ్ పోలే, ఉపదేశిక్కిఱ అర్థమ్ కేట్కిఱ సంసారికళుడైయ, అనాద్యజ్ఞానత్తాలే నష్టమ్మైయాన భగవత్సంబంధత్తై యక్కణ్ణు, తిరుక్కైయాల్ వన్ద తన్నిమైమైయుమ్, వక్తాక్కళాన తఙ్గళుడైయ భగవద్గుణానుసన్ధానదశైయిలే 'బోధయన్తః పరస్పరమ్'౫ వణ్ణ క్కైక్కు ఉకాత్తుక్కైయిల్లామైయాల్ వన్ద తన్నిమైమైయుమ్, తవిర్క్కై ప్రయోజనమాక ఉపదేశిక్కియన్ఱిక్కే, [౨౦

అ.—౨౫౫. ఉపదేశాన్వయసఙ్గతి, (ఇప్పడి మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"'భయనివృత్తకఙ్గళుక్కు శరణ్యతువతు ముతలానదై, అవన్ కటిల్ ఇవర్క్కు తాళయాన్నాలుమ్ పరోపదేశఙ్గళిలే ప్రాయశః తాన యిన్ఱై ఎన్ను, ఉత్థానాల్ అపేక్షితసఙ్గతిః" ఎన్నపడి. [౨౫

(మేలివర్ ఉపదేశిత్తవిడఙ్గళిలే) ఎన్నతు, "'తాకుక్కైయాదై మ్మాక్కైక్కుమ్' ఇత్యాదికళిలే" ఎన్నపడి.

(మఱ్ఱుళ్ళ) ఎన్నతు, ఉభయాన్వయమ్.

తన్నిమైక్కైయుభాలోక్యమ్ విశేషిక్కిఱార్, (అనాద్యజ్ఞానత్తాలే) ఇత్యాదినా.

(నష్టమ్మైనై)—నల్లతునై.

(ఉకాత్తునై)—కీర్తన సహాయమ్.

* ముతలాయిరమ్. ౫-౨-౯. ౧॥ శ్రీగు ర-౪౮, ౨౮. ౨॥ పెరి-తి. ౫-౨-౯. ౩॥ పెరి-తి. ౫-౨-౯. ౪॥ పెరి-తి. ౫-౨-౯.

౫॥ గీ. ౧౦-౯. ౬॥ పెరి-తి. ౪-౬-౧.

మూ.—"ఆళుమాళ్గార్"౧ ఎన్ఱు,అవనుడైయ తన్నిమైయై త్తవిర్తైక్కాక్క వాయ్త్తు భాష్యకారరుమ్ ఇవరుమ్ ఉపదేశిప్పర్గళ్.

వ్యా.—సౌకుమార్యానుసన్ధానత్తాలే వయిఱుపిఱక్కిన్ఱ ఆళ్వార్ ఆరామ్నుపార్ త్తవిత్తిలడైయ అన్యపరరాయ్ త్తోన్ఱుకైయాలే, "ఉభయవిభూతియిలుమ్ వరికైక్కు ఆరిన్ఱై, తమవాశియత్తిన్ఱ పరిన్ధునోక్కుకైక్కుమ్ ఓరాళు మాళుక్కిలరే!" ఎన్ఱు, పేశుమ్పడియిఱుక్కిఱ ఇ నరతిశయ సౌకుమార్యయుక్తనాన సర్వేశ్వరనుడైయ తనిమైతీర మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు ఇవర్ క్కొక్క వేణుమ్' ఎన్ఱుమిత్తు వే ప్రయోజనమాక్క వాయ్త్తు,

ప్రామాణికరాన ఆచార్యర్ క్కళిల్ భాష్యకారరుమ్, మయర్వఱ మతినలమ్ పెఱ్ఱవర్ క్కళిల్ ఇవ్వాళ్వా రుమ్, ఉపదేశిత్తరుళువర్గళ్" ఎన్ఱై.—

అ.—(ఉకార్తై)—కిత్తైక్కు.

(ఆళ్వార్) ఎన్ఱత్తు, "నమ్మాళ్వార్" ఎన్ఱపడి,

"(ఆళుమ్'౧) ఎన్ఱు,అసమభ్యయిన్, పరివర్తిసమభ్యయిక్కు ఉళ్ళు" ఎన్ఱుమిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆరామ్నుపార్త్త) ఇత్యాది.

(అడైయ) ఎన్ఱత్తు, "ఎల్లారుమ్" ఎన్ఱపడి.

(అన్యపరత్వమ్)—మఙ్గలాశాసనాతిరిక్తపరత్వమ్.

సముత్పాయవ్యతిరిక్తాంశత్తుక్కు అర్థమ్, (తమ్వాశి) ఇత్యాది (ఎన్ఱు,అ) ఎన్ఱవిత్తు. "ఎన్ఱు,కొల్లప్పడుకిఱ" ఎన్ఱపడి. ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు, పేశుమ్పడి) ఇత్యాది.

(ఆళ్వార్, పేశుమ్పడియిఱుక్కిఱ) ఎన్ఱు.కూట్టువత్తు

(సర్వేశ్వరనుడైయ తనిమై) ఎన్ఱత్తు, "ఇవర్ క్కళ్ ఇరువరుడైయ ప్రేమాధిక్యహేతుక అస్థానశఙ్కాకృతవిభూతిద్వయస్థ మఙ్గలాశాసనార్హపురుషాభావానుసన్ధానాయత్తభగవదసహాయత్వమ్" ఎన్ఱపడి.

(ప్రామాణికరాన) ఎన్ఱత్తు, "ఉపదేశవిధాయకశాస్త్రాభిప్రేత ఉపదేశఫలయాథాత్మ్యనిష్ఠరాన" ఎన్ఱపడి.

వా.—'అన్ఱైయాల్ 'ఇవ్వాళ్వార్ ప్రతికూలరై యనుకూలరాక్కి ఉపదేశిక్కి మిడమెల్లామ్ మఙ్గలాశాసనార్థమాక' ఎన్ఱుకొణ్డైయిల్లై" ఎన్ఱు, కరుత్తు

"ఎమ్పెరుమానార్" ఎన్ఱాల్తే, (భాష్యకారర్) ఎన్ఱత్తు, "శ్రీభాష్యముఖత్తాలే వేదాన్తతాత్పర్యనిర్ణయమ్ పణ్ణియరుళినవర్" ఎన్ఱుమ్ వైభవమ్తోన్ఱుకైక్కాక.

౨౫౬.—"మయర్వఱ మతినలమ్'౨ పెఱ్ఱవర్ క్కెల్లార్ క్కుమ్

అ.—ఇత్తుభుమ ఉభయాన్వయి.

ఇత్తాల్, ఉక్తశఙ్కాపరిహారత్తైయిశదీకరిక్కిఱార్, 'అన్ఱైయాల్) ఇత్యాదినా.

"తిరువల్లాన్టిలుమ్, ["పల్లాణ్డు పల్లాణ్డు' ౩] ఇత్యాదియిలుమ్, మఙ్గలాశాసనార్థ ఉపదేశమ్ కాణ్ణైయాలే, ఉపక్రమోపసంహారానుగుణ్యేన మధ్యగతోపదేశఙ్గళుక్కుమ్ మఙ్గలాశాసనార్థత్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, మత్తైయాళ్వార్ క్కళిల్ వాశికుక్కైయిల్లై' ఎన్ఱపడి

ద్రావిడప్రబన్ధత్తిలే తదనుగుణమాక నిర్దేశిక్కవేణ్డియుళ్ళ, అతిశయత్తోత్తుక్కు ప్రయోజనమ్, (ఎమ్పెరుమానార్ ఎన్ఱాల్తే) ఇత్యాది.

"అశక్తాదరుక్కుమ్ మనోరథమాత్రవిషయమాయిట్టు భాష్యకరణమిరుక్కు?:

తాదృశభాష్యకరణమ్, అనితరసాధారణ వైభవ ప్రకాశకమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల్, ఉపదేశవిధాయక శాస్త్రతాత్పర్యనిర్ణయాధీన ఉపదేశఫలయాథాత్మ్యజ్ఞానమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్ఱపడి.

౨౫౬.—ఉత్తరవాక్యవతారిక్కై, (మయర్వఱ) ఇత్యాది

"[ఆళ్వార్ క్కళ్] ఎన్ఱు,అసమాఖ్యాసామాన్యత్తాలే ఏకప్రకృతికత్వమ్ అఱిక్కైయాలే, భగవద్దర్శనాద్యర్థీనసత్తాది ముక్త్వలక్షణసాధర్మ్యమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, మఙ్గలాశాసనైకవృత్తికత్వమ్ అనుపపన్నమ్' ఎన్ఱు, ఉత్థానాన్ పూర్వవత్ సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"కార్యకారణఙ్గళుక్కు సఙ్ఖ్యావైషమ్యత్తాలే యథాసఙ్ఖ్యాన్వయమ్ కూడామైయాలే యథాయోగ్యాన్వయమ్ వివక్షితమ్:

౧॥ తై. నా. ౮-౩-౩.

౨॥ తి. వా. ౧-౧-౧.

౩॥ తిరుపల్లాణ్డు, ౫-౨-౯.

"అహంసకామయేభూశం బ్రహ్మణోథభవప్యనా| కింతుసూర్యాను తాతీరేకృష్టాధిష్ఠితవృత్తీ తాన్॥"; "యస్మిన్ విషతిదేవే శప్సర్వలోకా

వ్యా॰—అత్రావతు:—

"భాగవతానువర్తనాదిక్కళుక్కు ఉబుప్పాన్ద తాళ్చ్చిపిఱన్దుడైమైయా యిరుక్కైయాలే భావిక్కవేణ్డాతే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.

అ—౨౧౫. [జన్మసిద్ధ] శబ్దార్థమ్ (పిఱన్దడైమై) ఎన్నత్తు, పళ్ళమడైజలత్తుక్కు నిమ్నస్థలమ్ పోలే నైచ్యత్తుక్కు నుకర సంబద్ధయోగ్యమాయిరుక్కై.

ఎ. అ.—విలక్షణజన్మముణ్డానపిన్బు భావిక్కవేణ్డుకైయాలే అన్దవిలక్షణజన్మత్తుక్కుమహాడ నైచ్యమ్ భావిక్కవేణ్డుకైయాకిఱ దోషమిల్లైయో!' ఎన్ను ప్రశ్నమపణ్ణ" ఎన్నపడి.

(భాగవతానువర్తనత్తుక్కు ఉఱుప్పానతాళ్చ్చి) ఎన్నత్తు, "దేవ-తిర్యక్-మనుష్య-స్థావరరూప చతుర్విధ భాగవతవిషయత్తిలుమ్ అసంకోచేన త్రివిధకరణత్తాలుమ్పణ్ణుమ్ అనువర్తనత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాన నైచ్యవిశేషమ్" ఎన్నపడి.

(పిఱన్దడైమైయాయిరుక్కైయాలే) ఎన్నత్తు,

"అన్దవిలక్షణరుడైయ భగవదభిమతి విశేషవిషయత్వరూపజన్మమ్ అనుష్ఠానపర్యన్తమాన కాష్ఠాపన్నభగవదనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకార త్రయజ్ఞానత్తాలేయే ఉణ్డాకిఱత్తాకైయాలే, అన్దజన్మత్తుక్కుమ్ పూర్వభావియాయ్కొణ్డు అన్తోదేశహసిద్ధమాయిరుక్కైయాలే" ఎన్నపడి

"శన్దజ్వలాయిర మఱియక్కుల్ అవల్లార్ వైష్ణవర్" ౧ ఎన్ను, మూలమన్త్రవివరణభూతమాన తిరువాయ్మొழியిల్,

"ఆచార్యోపదేశముఖత్తాలే అర్థజ్ఞానమ్ పిఱన్దు తదనురూపమాక అనుష్ఠిక్కవుమ్ వల్లరానాలాయ్త్తు వైష్ణవత్వమ్ సిద్ధిప్పతు" ఎన్ను, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే,

"అనుష్ఠానపర్యన్తమాజ్ఞానత్తాలేనుమ్ విలక్షణజన్మసిద్ధి" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?

(భావిక్కవేణ్డాతే పళ్ళమడైయాయిరుక్కుమ్) ఎన్నత్తు,

"జన్మహేతుతయా పూర్వాభ్యాససిద్ధమాన అత్తుణ్ణాస్తే మేలుమ్ యావదాత్మభావియాక అనుష్ఠేయమాయిరుక్కైయాలే, అన్ద తాళ్చ్చి అప్పోతైక్కభావిక్కవేణ్డాతపడి నీరుక్కుపళ్ళమడై శీఘ్రగమ్యమామాపోలే,

మూ.—౨౧౬. అక్కైయాల్, ఉత్కృష్టజన్మమే శ్రేష్ఠమ్.

వ్యా॰—౨౧౬. ఇవ్వర్థత్తైనిగమిక్కిఱార్, (అక్కైయాల్) ఎన్ను,తుడఙ్గి. (అక్కైయాల్) ఎన్నత్తు, "ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్, ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్" ఎన్నపడి.

అ.—౨౧౬. "శైష్యమ్ ప్రతిసంబన్ధినా పేక్షమాకైయాలే, ఉపస్థితత్వాత్ శేషత్వానురూపజన్మమే ప్రతిసంబన్ధియాకిఱత్తు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వోచితమాయ్) ఇత్యాది.

ఎ. అ—అపూర్వప్రయత్నమ్ వేణ్డాతపడి పూర్వాభ్యాసమైయాలే సుఖేనలభ్యమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నపడి.

౨౧౬ (ఇవ్వర్థత్తై) ఎన్నత్తు,

[కీళ్ ఉత్కృష్టమాకభ్రమిత్త] ఇత్యాదియాల్ ఉపపాదిత్తు కొణ్డుపోన్ద ప్రస్తావాన్తరత్తిల్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధిక నికృష్టజన్మత్తిలుడైయ నికృష్టత్వముమ్,

అవన్ నికృష్టమాకనినైత్తతోషరూప కర్మాధీనదేహసంబన్ధోపాధికోత్కర్షాభావత్తయా ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్ విలక్షణజన్మత్తిలుడైయ ఉత్కృష్టత్వముమాకిఱ ఇవ్వర్థత్తై" ఎన్నపడి.

(ఇప్పడి అత్తుసదోషముమ్ ఇత్తునిర్దోషముమాకైయాల్ ఎన్నపడి) ఎన్నత్తు,

"ప్రస్తావాన్తరత్తిల్ ఉత్కృష్టమాకనినైత్త అన్ద భగవత్-సంబన్ధత్తోడేకూడిన దైహికజన్మమ్, ఆభిజాత్యాది ప్రయుక్తాహంకారయోగ్యతారూపదోషత్తైయుమ్,

ఉపాయాన్తరాన్వయత్తుక్కు యోగ్యమాయ్కొణ్డు భయజనకమాకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్,

భగవత్-సంబన్ధకార్యమాన భాగవతానువర్తనత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాన నైచ్యత్తైభావిత్తుక్కొళ్ళవేణ్డుకైయాకిఱ దోషత్తైయుమ్, ఉడైయత్తాయుమ్,

వ్యా.—అణ్డినుమన్త్రి, కేట్క, (అన్దసత్తై ప్రావణ్య కార్యమాన అనుభవమిల్లాతపోకు కుఱైయుమ్) ఎన్ఱు, ఇవర్ తామే కేట్టే యరుళిచ్చెయ్దా యాలుమ్,

"నాళ్తైవినియోగమ్ కొళ్ళుకిఱోమ్" ఎన్నిల్, "అప్పుక్కవుమ్‌కూడ సత్తైయిల్లై" ఎన్ఱు, తైజ్క్యమ్ సత్తా హేతువాక అనుసన్ధానత్తిలే శొల్లుకైయాలుమ్,

"కణ్డుకళిప్ప"౧ ఎన్ఱు, దర్శనమ్ తాన్ సమృద్ధి హేతువాకవుమ్ తోన్ఱుకైయాలుమ్,

"సత్తైక్కుమ్ సమృద్ధిక్కుమ్ మూన్ఱుమ్ కారణమ్" ఎన్నవుమామ్.

"ఉయర్వఱ ఉయర్నలమ్"౨ ఎన్ఱు అన్ఱుముతల్ భగవత్-సౌకుమార్యాదికళైక్కణ్డు 'ఇవన్ ఎన్నాకవరుకిఱతో?' ఎన్ఱు, వయిత్తెరిన్దు మఙ్గలాశాసనాభినివిష్టరాన ఇవర్కు మఙ్గలాశాసనచ్ఛేదమ్వరిల్ తామిల్లామైయాలుమ్,

అప్పడి అవిచ్ఛిన్నమాయ్‌చ్చెల్లుమ్ పక్షత్తిలే తన్నైప్పుక్కు ఉడలాయిరుక్కైయాలుమ్,

సత్తైయుమ్ సమృద్ధియుమ్ ఇరణ్డుమ్ మఙ్గలాశాసనత్తాలేయాయిరుక్కుమ్;

అ.—'అత్తాణై అభిశఙ్కైయాయిరుక్క, విభజ్యాన్వయమ్ అనుచితమాకైయాలే, మూన్ఱుక్కుమ్ ఇరణ్డాలే అవిశేషేణాన్వయమ్ ఉచితమ్" ఎన్ఱు, యోజనాన్తరమ్, (అణ్డినుమన్త్రి, కేట్క) ఇత్యాది.

ఇన్ద అన్వయత్తుక్కు యోగ్యతాగ్రాహకప్రమాణఙ్గళ్, (అన్దసత్తై) ఇత్యాది.

(అనుసన్ధానత్తిలే) ఎన్ఱతు, "అనుసన్ధానమ్" ఎన్ఱ గ్రన్థత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

"(ఇవర్కు) ఎన్ఱ ఉపక్రమత్తుక్కు అనన్తరమ్ (సత్తాసమృద్ధికళ్ ఎన్ఱు, అనుషఙ్గమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సత్తైయుమ్ సమృద్ధియుమ్) ఇత్యాది.

మూ.—౨౫౭. ఉకన్దరుళిననిలఙ్గళైయనుసన్ధిత్తాల్, ఊణుమ్ ఉఱక్కముమ్ ఇన్ఱి, కేట్క ఇవరుడైయయాత్తిరైయే నమక్కెల్లార్కుమ్ యాత్తిరైయాకవేణుమ్.

వ్యా.—ఆకైయాల్ ఇవర్కు మఙ్గలాశాసనమ్ నిత్యమాయ్‌చ్చెల్లక్కడవతు" ఎన్ఱు కరుత్తు.

౨౫౭.—అక్కమఙ్గలాశాసనత్తిల్ పెరియాళ్వార్కుణ్డాన అనవరతనిష్ఠైయై దర్శిప్పిక్కిఱార్ కీழ்;

ఇనిమేల్, "ఇవరుడైయయాత్తిరైయే నమక్కెల్లార్కుమ్ యాత్తిరైయాకవేణుమ్" ఎన్ఱు, [వా. ౨౮౩] (ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిల్ ఆదరాతిశయముమ్, మఙ్గలాశాసనముమ్) ఎన్ఱు, మున్బు దినచర్యైయిల్ ఉక్తమాన మఙ్గలాశాసనత్తినుడైయ అవశ్యకర్తవ్యతైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళై) ఎన్ఱు తుడఙ్కి.

అ.—"ఇప్పడి మఙ్గలాశాసనాధీనసత్తాదిమత్త్వమ్, 'అడియోమోడుమ్'౩ ఇత్యాదిస్వవచనత్తాలుమ్, పితృత్వభక్తిగ్రన్థాన్తరత్తాలుమ్, ప్రతిపాదితమాకైయాలే,

వాక్యాదిప్రమాణఙ్గళైప్పార్త్తు, సమాశ్రిత్య, ఉద్బైయాకైయాలుమ్, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యాతిశయ ప్రయుక్తసాధర్మ్యత్తైక్కొణ్డుకతం చిదుపపన్నైయాకైయాలుమ్,

మఙ్గలాశాసనైకవృత్తిత్వమ్ నిర్బాధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే హేతుసాధ్యఙ్గళై సంగమిప్పిక్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఇత్యాదినా.

౨౫౭—ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక్కమఙ్గలాశాసనత్తిల్) ఇత్యాది.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇనిమేల్) ఇత్యాది.

"అతిదేశమ్ ఉపదేశసాపేక్షమాకైయాలే ఉపజీవ్యోపజీవకభావమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

(అవశ్యకర్తవ్యతై)=అవశ్యకరణార్హతై.

"ప్రేమాతిశయత్తాలే మఙ్గలాశాసనమ్ ప్రాప్తమాయిరుక్క, స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కైయాలే ప్రతిబద్ధమాక శిష్టాచారాది ప్రదర్శనత్తాలే స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కాపరిహారత్తాలే అత్తైకరణార్హత్వేన జ్ఞాపిక్కిఱార్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ తి. వా. ౧౮-౮-౭. ౨॥ తి. వా. ౧-౧-౧, ౩॥ తిరుప్పల్లాణ్డు ౧.

27-6-1902.

"ఆశాయబహులేదేశేస్థితస్యేశస్యసంప్రతి। అహారోరయదికశ్చిత్స్యాత్ కింకర్తవ్యమ్" ఇత్యదః। అస్యభావయతశ్చిత్తేయాత్రివా...

మూ.—౨౫౮. ఆఙ్ఞైయాలే మఙ్గళాశాసనమ్ స్వరూపానుగుణమ్.

వ్యా.—అత్రావతు:—

"అత్యన్తసుకుమారనాన సర్వేశ్వరన్ ఆశ్రితసులభత్వార్థమాక త్తన్నైయమైత్తుక్కొణ్డు 'తానుకన్దవురూర్' ౧ ఎన్నున్నప్పడి తన్ అభ్యాదరత్తైప్పణ్ణి వర్తిక్కుమ్ కోయిల్ తిరుమలై ముతలాన దివ్యదేశఙ్గళై యనుసన్ధిత్తాల్, 'అపాయబహులమాన దేశమాకైయాలే, ఇఙ్గెఴున్దరుళినవిడ అనిత్తైక్కు ఏతేనుమొరు తీఙ్గుకళ్ వరిల్ ఎన్నాకక్కడ వ[౧౦ వత్తు!' ఎన్నుమ్ వయిఱెరిచ్చలాలే, అహోరాత్రిఙ్గళిలుమ్ అన్వయమిన్ఱిక్కే, నిరతిశయప్రేమయుక్తరాన ఇవ్వాళ్వారుడైయ నిరన్తరమఙ్గళాశాసనయాత్రైయే శేషభూతరాన నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాక వేణుమ్" ఎన్ఱై.

౨౫౮.—ఉక్తార్థత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్, [౧౫ (ఆఙ్ఞైయాలే) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్రావతు:—

"ఇప్పడి శేషభూతరానవర్కళుక్కెల్లామ్ అవశ్యకర్తవ్యమాయిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే, మఙ్గళాశాసనమ్ స్వరూపత్తుక్కుచ్చేరుమ్" ఎన్ఱై. [౨౦

అ.—"భగవత్-పరమ్ సన్తతవ్యాదయం భక్త్యా" ఇ ఎన్ఱిరుక్కిఱవిడత్తై వ్యత్యాస (వయిఱెరిచ్చలాలే) ఎన్ఱతు.

"యోగ్యతయా మఙ్గళాశాసనకర్తృత్వార్హతారూప సాధారణ శేషత్వవిశిష్టపరమ్ [నమక్కు] ఎన్ఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషభూతరాన) ఇత్యాది. [౨౫

౨౫౮.—"(ఆఙ్ఞైయాలే) ఎన్ఱతు,—'నమక్కెల్లార్క్కుమ్ యాత్రైయాక వేణ్డుకైయాలే' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇప్పడి శేషభూతరాన) ఇత్యాది.

అవశ్యకర్తవ్యత్వమ్ పూర్వవత్.

రాగయత్వాః—ప్రాప్తమాన మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు స్వప్రయోజక ప్రేమాతిశయ హేతువిశదతమసాక్షాత్కార విశేషహాయ ద్వారా

మూ.—౨౫౯. అనుకూలరాకిఱార్,

వ్యా.—శేషవస్తువాకిల్ శేషికుౘ అతిశయత్తై విళైత్తేయన్-స్వరూపసిద్ధియాకైయాలే, శేషికుౘ అతిశయత్తై[౫ యాశాసిక్కుౘ అవిత్త శేషభూతరాన ఇవనుడైయ స్వరూపత్తుక్కు అనుగుణమిఱే.

౨౫౯.—ఇప్పడి దినచర్యైయిల్ ఉక్తమాన మఙ్గళాశాసనత్తనుడైయ స్వరూపవిరుద్ధత్వశఙ్కైయై ప్పరిహరిత్త వనన్తరమ్, [వా. ౨౪౩] (అనుకూలసహవాసముమ్") ఎన్ఱ, పడత్తిలెన్న అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుకూలర్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(అనుకూలరాకిఱార్) ఎన్ఱతు, "జ్ఞానాదివర్ధకరాకైయాలే సహవాసయోగ్యరాక క్కుౘచ్చొల్లప్పట్ట అనుకూలరాకిఱార్" ఎన్ఱపడి. [౧౫

అ.—పరస్పరయా అప్రవృత్తప్రవృత్తి విషయత్వరూప అవశ్యకర్తవ్యత్వమిహాక్షిప్యతే.

అతిశయవిశేషాధాన స్వరూపయోగ్యతారూప స్వరూపానుగుణ అతిశయ విశేష ఫలోత్పాదనమ్, స్వరూపయోగ్యతాస్థాపకమాకైయాలే, అనుగుణమ్. [౨౦

"అవాప్తసమస్తకామనుక్కు ఇవన్-ఆశాసిక్కైయాల్ ఎన్నవాకక్కడవదొన్ఱిల్లై, 'ఇత్తాల్ ప్రేమస్వభావమిరున్దపడి!' ఎన్ఱు, ఈశ్వరనుక్కు నిరతిశయప్రీతి విళైక్కైయాలే, ఇవన్ ఆశాసనముమ్ అతిశయాధానమాకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషవస్తువాకిల్) ఇత్యాది. [౨౫

౨౫౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి దినచర్యైయిల్) ఇత్యాది.—

"ఉద్దేశక్రమత్తాలే వివరణమాకైయాలే, క్రమప్రాప్తస్య పరిత్యాగరూప అవసరాసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

అనుకూలశబ్దత్తాలే, [వా. ౨౫౪] [ప్రతికూలరైయుమ్ అనుకూలరాక్కిక్కొళ్వతు] ఎన్ఱిల్ అనుకూలరైయే గ్రహిత్తాల్ లక్షణత్తుక్కు అఙ్గే అసంభవముమ్, అవర్కళైయుమ్ గ్రహిత్తాల్ అఙ్గే అతివ్యాప్తియుమ్,

జ్ఞానభక్తి విరక్తీనాం తద్గతస్యానుకల్పనాత్। భూర్వోక్తకృత్యసకలస్యాపి కరమార్థగ్రకీర్తితః॥ దృష్టమాత్రోహిం యస్స్వైర్ "ఆర్త" ఇత్యు

మూ—జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళ్ ఇట్టుమాతినాప్పోలే

వ్యా—(జ్ఞాన[1] భక్తి[2] వైరాగ్యఙ్గళ్[3]) అవనః—తత్త్వయా[1]థాత్మ్యజ్ఞానముమ్, భగవదేకవిషయైయాన భక్తి[2]యుమ్, త[3]దుభయకార్యమాయ్ వరుమ్ భగవద్వ్యతిరిక్త విషయవిరక్తియుమ్.

ఇవైతాన్ వైష్ణవాలఙ్కారఙ్గళితే.

ఇవత్తైయిట్టితే శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు పత్తిమ్ శొల్లువదు.

అత్తైయితే, నాథమునిక్కుడైయ దివ్యవైభవత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱ ఆళవన్దార్, "అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజ్ఞానవైరాగ్యరాశయే...అగాధభగవద్భక్తిసిన్ధవే" ౧ ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తదు.

(ఇట్టుమాతినాప్పోలే) ఎన్ఱదు,

ఒరుపదార్థమిరున్దపాత్రత్తిలే పదార్థాన్తరత్తైయిట్టు

మూ—వడివిలేతొడైక్కొళ్ళలామ్పడి యిరుక్కుమ్

వ్యా—మున్బు ఇరున్దత్తై మాఱ్ఱినాల్ అదువేయుళ్ళతాయ్త్తోత్తుమాప్పోలే,

ఇన్దజ్ఞానాదికళ్ మూన్ఱుమ్ ఏకాశ్రయగతమాయిరుక్కచ్చెయ్తే ఇవఱ్ఱిల్ ఓరొన్ఱైయే పార్క్కుమళవిల్ ఒన్ఱైయిట్టు మఱ్ఱైయవఱ్ఱైమాఱ్ఱినాప్పోలే, "ఇదువే ఇవ్వాశ్రయత్తిలుళ్ళదు" ఎన్ఱు తోన్ఱుమ్పడి యిరుక్కై.

(వడివిలేతొడైక్కొళ్ళలామ్పడి యిరుక్కై) యావదు,

ఇవర్కళ్ వడివుకణ్డపోతే ఇవఱ్ఱోడు ఇవర్కళుక్కు ఉణ్డాన సంబన్ధమ్ గ్రహిక్కలామ్పడియిరుక్కై.

త్యాజ్యోపాదేయ వివేకపూర్వకమాన పరిమాఱ్ఱత్తాలే, జ్ఞానమ్వడివిలే తొడైక్కొళ్ళలామ్;

అ.—ప్రసఙ్గిక్కుమతైయాతే మూలాభిప్రేతమాన లక్ష్యత్తైనియమిక్కిఱార్, (జ్ఞానాదివర్ధకరాక్కైయాలే) ఇత్యాదినా.

జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళై విషయభూరణత్తాలే వివరిక్కిఱార్, (తత్త్వయాథాత్మ్య) ఇత్యాదినా.

(తత్త్వమ్)—స్వస్వరూపాదికమ్.

"భక్తిర్ భగవతిజ్ఞానం శాస్త్రీయం కర్మచామలమ్।
అలంకుర్వన్తిపురుషం లోకజ్ఞమనహంకృతమ్॥

భక్తిజ్ఞానోజ్జ్వలీకృతమ్" ౨ ఇత్యాదిప్పడియాలే (ఇవైతాన్ ఇత్యాది.

జ్ఞానాదిత్రయత్తై లక్షణత్వేనవిశేషిక్కైక్కు భూర్వాచార్యసంవాదమ్, (అత్తైయితే) ఇత్యాది.

[ఇట్టుమాతినాప్పోలే] ఎన్గిఱ దృష్టాన్తత్తైయుపకరణమ్ వివరిక్కిఱార్, (ఒరుపదార్థమ్) ఇత్యాదినా.

(పదార్థమ్)—క్షీరాది.

(పాత్రమ్)—వట్టిల్ ముతలానదు.

మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళిలే "మాతియిట్టాప్పోలే" ఎన్ఱు అన్వయమ్

అ.—యద్వా, ప్రథమరదార్థాది విభాగార్థమాక స్థూలమానశబ్దాదిళైయిట్టు మున్బుళ్ళై శంకావిక్కై మాఱ్ఱైయాలే యథాశ్రుతమాకవుమామ్

(తొడై)=సన్దర్భమ్.

ఇత్తాల్) సంబన్ధత్తైచ్చొల్లుకిఱదు.

(కొళ్ళల్)=గ్రహిక్కై.

అతావదు, అనుమితిరూపజ్ఞానమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్,(ఇవర్కళ్-వడివుకణ్డపోతే,) ఇత్యాదినా.

జ్ఞానాద్యనుమాపకలిఙ్గఙ్గళై యథాయోగ్యమ్ దర్శిప్పిత్తుక్కొణ్డు గ్రహణమ్ అనుమితిరూపమ్" ఎన్ఱు సూచిప్పిక్కిఱార్, (త్యాజ్యోపాదేయ) ఇత్యాదినా.

(పరిమాఱ్ఱమ్)=వివేకహేతుకత్యాగోపాదానఙ్గళ్.

"సమానవిషయకత్వేన ఆచారజ్ఞానయోః కార్యకారణభావమాకైయాలే, కార్యమాన ఆచారత్తాలే తత్-కారణ జ్ఞానానుమితి" ఎన్ఱపడి.

ఇప్పడియే మేలుమ్కణ్డుకొళ్వదు.

౧॥ ఆళవన్దార్స్తోత్రమ్. ౨॥

జన్మైక భూస్థానవాళస్య కేదారస్యయ థాళ్యకమ్। సత్తాన్ కేదార ఆసన్నత్వం చ విసజాతీయ వేట్‌, తస్మైవజ్ఞాని నస్యక్షాత్ అస్మజ్జ్ఞానాం కంఠవేప్‌, ॥

మూ.—పరమార్థర్.

వ్యా.—“ఆహ్లాదశీతనేత్రాంబుః” ౧ “కాలుమెత్తాకణ్ణనీరునల్గాళు” ౨ ఇత్యాదిప్పడియే యిరుక్కైయాలే, భక్తివడివిలే తొడైక్కొళ్ళలామ్; ఇగరవివయన్గళైక్కడైక్కణియామల్ ఇరుక్కైయాలే, వైరాగ్యమ్ వడివిలే తొడైక్కొళ్ళలామ్.

అప్పిక్కై, “జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్గళ్ మూన్ఱుమ్ నవనవోన్మేషశాలికళాయ్ వరుక్కైయాలే, అపూర్వమాన జ్ఞానాదిక్కళైయిట్టు పూర్వత్తిల్ అవత్తైమాత్తిప్పోలే, తజ్గళ్‌ వడివిలే ఇవైకాణలామ్పడి యిరుక్కుమ్ పరమార్థర్” ఎన్నవుమామ్.

(పరమార్థర్) ఎన్ఱతు “సంసారత్తిల్ పొరున్దామైయాలుమ్, భగద్విషయత్తైక్కిట్ట ప్పెఱామైయాలుమ్, ‘ఇని ఇరుక్కుమేలిల్లై’ ఎన్ఱుమ్పడియాన ఆర్తిమెయ్యుడైయవర్కళ్” ఎన్ఱై.

అ—ఇట్టుమాఱుకైక్కు కర్త్రాధికరణజ్గళై అనుపస్థితాధ్యాహరత్తాలే అన్వయిత్తుక్కొళ్ళ వేణ్డుకైయాలే, పూర్వయోజనైయై ఫలత్త యోజనాన్తరమ్, (అప్పిక్కై) ఇత్యాది

“అపూర్వమాన జ్ఞానాదిక్కళైయిట్టు పూర్వజ్ఞానాదిక్కళై ఇవర్క్కళిలే మాత్తాప్పోలే” ఎన్ఱపడి.

(పోలే) ఎన్ఱి,అవిత్తు సంభావనాయామ్.

పూర్వయోజనైయిలే “ఉపమాయామ్” ఎన్ఱుకొళ్వతు.

[వరమ] శబ్దార్థమ్, (ఇని ఇరుక్కుమేల్) ఇత్యాది

“ఇన్ద పరమార్థత్వమ్ [అనుకూలరాక్కైక్కొళ్వతు] ఎన్ఱి, అనుకూలర్-పక్కలిల్ ఇల్లైయాకైయాలే, అతుకాఙ్క్షవాణిక్కళ్ పరమ్’ ఎన్ఱు లక్ష్యనియమమ్ పణ్ణినర్గళ్” ఎన్ఱుకొళ్వతు.

మూ.—౨౭౦. ఒరు శెయ్‌నిరమ్బ నీర్ నిన్ఱాల్ అశల్ శెయ్ పొశిన్దు కాట్టుమాప్పోలే, ఇవైయిల్లాతార్క్కుమ్ ఇవర్కళోట్టై సంబన్ధత్తాలే యుజ్జావుతల్ తీరక్కడవతాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౨౭౦. “ఇవర్కళోట్టై సహవాసత్తాల్ సిద్ధిక్కుమతేతు!” ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఒరు శెయ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అథావతు:—

ఒరువయలిలేనిఱైయనీర్ నిన్ఱాల్, నీరత్తు ఉజ్జావిక్కడక్క అశల్ వయల్, అదాసత్తియాల్ వన్దపాశివాలే వాట్టమత్తిరుక్కడవ మాప్పోలే, జ్ఞానభక్తివైరాగ్యజ్గళాకియ ఇవైయిల్లామైయాలే స్వరూపమ్ ఉజ్జావిక్కడక్క అవర్కళుక్కుమ్, ఇవత్తాలే పరిపూర్ణరాన ఇవర్క్కళోట్టై సహవాసరూపసంబన్ధత్తాలే ఇవత్తిలే శేతిను అన్వయముణ్డాయ్, ఇవైనేరాక ఇల్లామైయాలుణ్డాన ఉజ్జావుతల్ వరక్కడవతాయిరుక్కుమ్” ఎన్ఱై.

అ—౨౭౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవర్కళోట్టై) ఇత్యాది.

“అనుకూలలక్షణత్తైవిల్లి తదనన్తర నిర్దిష్టసహవాసత్తై వివరిక్కైయాలే, అవసరసజ్గతి” ఎన్ఱపడి.

(శెమ్)=పయిర్ శెయ్యుమ్ నిలమ్.

(అశల్)=అత్యన్తసన్నికృష్టమ్.

(ఉజ్జావుతల్)=వాట్టమ్.

ఇత్తై తిరువుళ్ళమ్పత్తి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ‘ఒరువయలిలే’ ఇత్యాది.

(వయల్)=పయిర్ నిలమ్.

“ఇవ్విడత్తిలే,=‘కేదారస్యేవ కేదారస్సోదకస్య సమీపకః। అనస్నేహీనజీవామి’ కి ఎన్ఱవిత్తైయుట్కొణ్డు మూలత్తిలే [ఒరుశెయ్] ఇత్యాదికమ్” ఎన్ఱు కొళ్వతు.

నదీప్రవాహేత్యాసన్నేతత్పూర్వం బుద్బుదాదివత్। తస్యప్రాప్తేఃపూర్వమస్యస్వభావాహిభవన్త్యమీ॥ సంజాతేషుగుణేష్వస్య శరీరం చరమంవిదుః॥.

మూ.—౨౬౧. ఆఱుసేర్ వరవణిత్తానాల్, అత్తుక్కు-డాన అడైయాళఙ్గళుణ్డామాప్పోలే, ప్రాప్తి యణిత్తానవాఱే ఇన్దస్వభావ విశేషఙ్గళ్ తన్నడైయే విళైయక్కడవదాయిరుక్కుమ్.

మూ.—౨౬౨. ఇవన్ తైక్కొణ్డు "చరమశరీరమ్" ఎన్ఱు, తనక్కు అఱుదియిడలాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—౨౬౧. "పతత్-సహవాసత్తాల్ ఇప్పడి ఉణ్డాపుత్తల్ తీన్ఱు కిడక్కుమళవో?" ఎన్నిల్;

"ఇన్వళవుమన్ఱు, ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్ ప్రాప్తిక్కుమున్నే పూర్ణమాకప్పిఱ్కుమ్" ఎన్గిఱార్, (ఆఱుసేర్ ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

"వన్ ధిక్కుడక్కు అ ఆఱుసేర్ వరత్తు ఆసన్నమాన వాఱే, తత్ సూచకమానవైగళ్ పాశిత్తైముతలాన అడైయాళఙ్గళ్ ఉణ్డామాప్పోలే,

భగవత్ ప్రాప్తి ఆసన్నైయానవాఱే, తత్-సూచకమాన ఇన్దజ్ఞానాదిస్వభావవిశేషఙ్గళ్ స్వయమేవ విళైయక్కడవదాయిరుక్కుమ్" ఎన్గై.

౨౬౨.—"ఇవైయిప్పడివిళైన్దు వరప్పుక్కాల్ [ప్రాప్తియణిత్తు] ఎన్ఱు, తోన్ఱియిరుక్కుమో?" ఎన్న అపేక్షైయిల్ అరుళిచ్చెయ్గిఱార్, (ఇవన్ తైక్కొణ్డు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఇప్పడి మేన్మేలుమ్ పుష్కలిత్తు విళైన్దవరుకిఱ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళైక్కొణ్డు,

'ఇనినమక్కొరు శరీరపరిగ్రహమిల్లై, ఇదుచరమశరీరమ్' ఎన్ఱు, తన మనస్సుక్కే నిశ్చయిత్తుక్కొళ్ళలాయిరుక్కుమ్' ఎన్గై.

౨౬౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (పతత్) ఇత్యాది.

(అణిత్తు)—ఆసన్నమ్.

"(ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్) ఎన్గైయు, 'సన్నిహితత్వాత్ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళ్' ఎన్గైషడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇన్దజ్ఞానాది స్వభావ) ఇత్యాది.

(విళైన్దు)—పూర్ణమాక నిష్పన్నమాకై.

"న కేవలంజ్ఞానాద్యుత్పత్తిమాత్రమ్ అనుకూలపదార్థసకాశాత్, కింతు, తత్పరిపూర్తిరపి తత్-ప్రభావాత్" ఎన్గైషడి.

౨౬౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవైయిప్పడి) ఇత్యాది

"క్షిప్రే [అడైయాళమ్] ఎన్ఱు, లిఙ్గమ్ శొల్లి, ఇదిలేతత్కార్యమాన అనుమితియైచ్చొల్లుకైయాలే, 'హేతుస్సఙ్గతి' ఎన్గైషడి.

[చరమ] శబ్దార్థమ్, (ఇనినమక్కొరు శరీర) ఇత్యాది.

ఇవ్విడత్తిలే "కర్మాన్తరేష్వసంసక్తిః ఫలాకాఙ్క్షావివర్జనమ్।
భక్తిర్ద్రవీకృతంచిత్తం విరక్తిస్సర్వవస్తుషు॥
అభ్యాసస్సతతం సర్వప్రకారైస్సత్క్రియావిధౌ।
ఆలస్యవర్జనం శ్రద్ధాపరమాడంబవర్జనమ్॥
ఆకార్పణ్యమలోభశ్చ క్రోధమోహాజయోఽభయమ్।
దేహస్యనేన్ద్రియస్యాపివిశుద్ధిర్వ్యతిక్రమాః॥
అకాలేవర్జనం నిద్రాహైథునాశనకర్మణామ్।
సర్వతాశాస్త్రశిక్షాశాస్త్రదృష్టేషు కర్మసు॥
పారవశ్యం ప్రమాణం చ నిత్యం శాస్త్రే ద్రఢం పరే।
నిషిద్ధవర్జనేయత్నస్సంసిద్ధాన్న నిషేవణమ్॥
మార్దవం ధీర్ దయాశాన్తిరద్రోహస్సర్వజన్తుషు।
ఏవమాదిగుణాఃపుంసాం యదాస్యుస్సత్త్వసంభవాః॥
జానీయాద్యోగ్యమాత్మానం తదాభాగవతేవిధౌ।"౧
ఎన్గిఱ శాణ్డిల్యవచనమ్ అభిప్రేతమ్.

'భక్తిర్ద్రవీకృతమ్'౧ ఎన్గి, అభక్తియుమ్,
'విరక్తిస్సర్వవస్తుషు'౧ ఎన్గి, అ విరక్తియుమ్,
'సర్వదాశాస్త్రశిక్షాత'౧ ఇత్యాద్యుక్తజ్ఞానముమ్,

ఆకైయ ఇమ్మూన్ఱిలే మఱ్ఱగుణాన్తరఙ్గళ్ అన్తర్భూతఙ్గళాకైయాలే, జ్ఞాన భక్తి వైరాగ్యఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్ఱుమ్,

"'భాగవతేవిధౌ' ఎన్గి, అ విధితుల్యాన్యాయత్తాలే, ప్రాప్త్యౌపయికత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్" ఎన్ఱుమ్, కరుత్తు.

10-7-1902.

౧॥ శాణ్డిల్యస్మృతౌ

జ్ఞానాదినాశకరయా హకేశా అనసక్తినాఽ। పూర్వోక్తాఽ ప్రతికూలాఽస్స్యక్తీ, దేహాత్మాభిమానికల్పితా॥ ఆత్మవస్తునిదోషానిశేషత్వమపరిదృశా॥

మూ.—౨౬౩. ప్రతికూలరాకిఱార్,

వ్యా.—౨౬౩. అక్క, ఇప్పడి సహవాసవిషయమాక దినచర్యైయిఱ్సొన్న అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తైయుమ్, తత్-సహవాసఫలత్తైయుమ్, అరుళిచ్చెయ్తు, అదనన్తరమ్, "సహవాసనివృత్తి విషయమాక చ్చొన్న ప్రతికూలర్ ఇన్నార్" ఎన్ఱుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్; (ప్రతికూలరాకిఱార్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౨౬౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

"[అనుకూలసహవాసముమ్, ప్రతికూలసహవాసనివృత్తియుమ్] ఎన్ఱు ఉద్దేశక్రమత్తిలే వివరణమాకైయాలే, అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి

"ఉక్తవిధజ్ఞానాదిత్రయ శూన్యత్వమ్ నిత్యముక్తాదిష్వపి వర్తిక్కైయాలుమ్,

ఉక్తవిధపరమార్థత్వమ్, వక్ష్యమాణస్వగతస్వీకార నిష్ఠేష్వపి క్వచిత్ సంభవిక్కుమాకైయాలుమ్,

క్రమేణ తేష్వతివ్యాప్తివారణార్థమ్ దలద్వయమ్.

"'''ఏవంవిధలక్షణలక్షితా నుకూలభిన్నత్వం ప్రతికూలలక్షణమ్' ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి విభాగమాత్రమ్ పణ్ణిత్తు' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అనుకూలరుడైయ లక్షణత్తైయుమ్, ('ప్రతికూలర్ ఇన్నార్' ఎన్నుమిడమ్) ఎన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్తతు" ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

యద్వా "''దేహాత్మాభిమాన్యాది షణ్ణాన్యతమత్వమ్ ప్రతికూలలక్షణమ్:

అత ఏవవిభాగముమ్ లబ్ధమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రతికూలరిన్నార్) ఇత్యాది" ఎన్ఱుమామ్.

"[ప్రతికూలరాకిఱార్] ఎన్ఱు, అవిటిల్, [ప్రతికూలరైయుమ్ అనుకూలరాక్కుకొళ్వతు] ఎన్ఱు, అ కైవల్యార్థికళై గ్రహిత్తాల్, [దేహాత్మాభిమానికళుమ్] ఇత్యాద్యసాఙ్గత్యమ్ ప్రసక్తిక్కుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానాదినాశకరాకైయాలే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, "పూర్వవత్ అసంభవాదికళిల్లై" ఎన్ఱపడి.

"కైవల్యార్థికళుక్కు ప్రతికూలత్వమ్, [ప్రతికూలరైయుమ్] ఇత్యాది తిరుప్పల్లాణ్డిల్ అర్థానువాదత్తాలే కిట్టికొళ్ళక్కాకైయాలే, ఇఙ్గేకొళ్ళప్పడాదు:

మూ.—దేహాత్మాభిమానికళుమ్,

వ్యా.—(ప్రతికూలరాకిఱార్) ఎన్ఱతు, "జ్ఞానాదినాశకరాకైయాలే సహవాససయోగ్యరల్లరాక కీழ్చ్చొన్న ప్రతికూలరాకిఱార్" ఎన్ఱపడి.

(దేహాత్మాభిమానికళ్) ఇత్యాది:—

(దేహాత్మాభిమానికళ్) ఎన్కిఱార్,

"కాణ్గిఱ దేహత్తుక్కు అవ్వరుకు ఓరాత్మా ఉణ్డు" ఎన్ఱు, అఱియాతే, దేహత్తిలే అహంబుద్ధి పణ్ణి అత్తైయే ఆత్మావాక అభిమానిత్తిరుక్కుమవర్కళ్.

(స్వతన్త్రర్) ఎన్కిఱార్,

దేహాతిరిక్తమాన ఆత్మవస్తువై అఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తే, అత్తైత్తనక్కు రిత్తాక నినైత్తు, ఒరువిషయత్తిలుమ్ శేషత్వత్తుక్కు ఇసైయాతవర్కళ్.

అ.—ఎమ్పెరుమాన్ పక్కల్ నిష్ఠుమ్ ఐశ్వర్యత్తైయర్థిక్కుమవర్కళుక్కు ప్రతికూలత్వమ్ అఙ్గేకొళ్ళుకైయాలే మఱ్ఱు ఐశ్వర్యపరరై ఇఙ్గేకొళ్ళుకిఱతు:

'మోక్షమిచ్ఛేజ్జనార్దనాత్'౧ ఎన్ఱు, అనియమ ప్రాప్తమోక్షప్పట్ట కైవల్యమ్ ముఖాన్తరత్తిల్ కిడైయాతాకైయాలే, అప్పడి కైవల్యార్థి విశేషత్తై ఇఙ్గేమికవుమ్ కొళ్ళవేణ్డువదిల్లై" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఆత్మనః+అభిమానః=(ఆత్మాభిమానః), దేహ+(ఆత్మాభిమానః)=(దేహాత్మాభిమానః), సోఽస్యాస్తీతి=(దేహాత్మాభిమానీ).

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాణ్గిఱ) ఇత్యాదినా.

స్వః=ఆత్మా, తన్త్రః=ప్రధానం యస్య సః=(స్వతన్త్రః); "తన్త్రం ప్రధానే సిద్ధాన్తే"౨ "స్వో జ్ఞాతావాత్మని స్వమ్"౩ ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవదిఱే?.

ఇత్తాల్ స్వేతరశేషత్వాభావమ్ ఫలితమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దేహాతిరిక్తమాన) ఇత్యాదినా.

"[అన్యశేషభూతరుమ్] ఎన్ఱు, అవిటత్తిల్ [అన్య] పదమ్ భగవదన్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే) ఇత్యాది.

తాదృగ్ధీసహితా(ః) నాన్యశేషభూతత్వధీయుతాః। శేషభూతా అపీశస్య[4] ప్రాప్తయే శరణాగతిమ్॥ విహాయ కర్మణ్యాసక్తాః, పరాశ్య స్వప్రయోజనే[5]।

మూ—స్వతన్త్రరుమ్,[2]
అన్యశేషభూతరుమ్,[3]
ఉపాయాన్తరనిష్ఠరుమ్,[4]
స్వప్రయోజనపరరుమ్.[5]

వ్యా—(అన్యశేషభూతర్) ఆకిఱార్,
శేషత్వత్తైయుడైయరాయ్ చ్చెయ్తే, అత్తై అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే వినియోగిత్తిరుక్కుమవర్కళ్.

(ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్) ఆకిఱార్,
ప్రాప్తశేషివిషయ శేషత్వత్తై యుడైయరాయ్ వైత్తే "తత్-ప్రాప్త్యుపాయమ్, తత్ చరణారవిన్దశరణాగతి" ఎన్ఱిరుక్కై యన్ఱిక్కే, కర్మాద్యుపాయఙ్గళైప్పత్తినిఱ్కుమవర్కళ్.

(స్వప్రయోజనపరర్) ఆకిఱార్,
ప్రాప్తశేషి-చరణకమలఙ్గళై ఉపాయమాకప్పత్తియిరుక్కచ్చెయ్తే తాఙ్గళ్ పత్తినపత్తై యుపాయమాక నినైత్తుమ్, ఉపేయమాన కైఙ్కర్యత్తై స్వభోగ్యమాక నినైత్తుమ్, ఇరుక్కుమవర్కళ్.
ఇప్పడియిరుక్కుమ ఇవర్కళ్,

అ.—వినియోగిక్కై—ఫలోపధానపర్యన్తమాక్కుకై.
"[ఉపాయాన్తర నిష్ఠరుమ్] ఎన్ఱ, ఇవిడత్తిల్ [అన్తర] శబ్దముమ్ భగవదన్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తత్-ప్రాప్త్యుపాయమ్) ఇత్యాదినా.
"[స్వప్రయోజనపరరుమ్] ఎన్ఱ, ఇవిడత్తిల్ [ప్రయోజన] శబ్దమ్, 'ప్రయోజ్యతేఽనేన' ఎన్ఱుమ్, 'ప్రయోజ్యతేఽయమ్' ఎన్ఱుమ్, కరణవ్యుత్పత్తియాలుమ్, కర్మవ్యుత్పత్తియాలుమ్, ఉపాయోపేయవాచి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాఙ్గళ్ పత్తిన పత్తై) ఇత్యాది.
"తానిపునస్సప్రయోజనాని"[1] ఎన్ఱ, ఇ మహాభాష్యస్థ "ప్రయోజన" శబ్దమ్ ఉభయపరమాకిఱాప్పోలే "ఇదువుమ్ ఉభయపరమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.
"ఇవర్కళ్ జ్ఞానాదినాశకర్" ఎన్నుమదై వర్ణిప్పిక్కిఱార్, (ఇప్పడియిరుక్కుమవర్కళ్) ఇత్యాదినా.

వ్యా—ప్రణవత్తిల్ తృతీయాక్షరత్తాలే ఆత్మావినుడైయ దేహాతిరిక్తత్తైయుమ్,
ప్రథమాక్షరత్తిల్ చతుర్థియాలే భగవచ్ఛేషత్వత్తైయుమ్,
మధ్యమాక్షరత్తాలే తదనన్యార్హత్వత్తైయుమ్,
మధ్యమపదత్తాలే అనన్యశరణత్వత్తైయుమ్,
చరమపదత్తాలే అనన్యభోగ్యత్వత్తైయుమ్,
దర్శిత్తిరుక్కుమ్ అధికారికుక్కు,
ప్రతికూలరిఱే?.

అ.—పఞ్చకోశవదుత్తరోత్తరర్కు పూర్వపూర్వత్తైప్పత్తి ఉత్కృష్టవిషయా అనన్తరనిర్దేశః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అక్షవస్తువై) ఇత్యాది.
"దేహాత్మస్వతన్త్రాది శబ్దార్థప్రత్యభిజ్ఞైయాలే, 'దేహాసక్తాత్మబుద్ధిః'[2] ఇత్యాది శ్లోకవ్యాఖ్యానై స్మరిక్కిఱదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రణవత్తిల్) ఇత్యాది.
(తృతీయాక్షరమ్)—మకారః
ఇదిల్ జ్ఞానస్వరూపత్వ-జ్ఞానగుణకత్వాభ్యాం జ్ఞానాశ్రయత్తైయతైకస్వభావ దేహాద్వ్యావృత్తి ప్రత్యక్షానుమానసిద్ధైయాకఫలిక్కై" ఎన్ఱపడి.
(చతుర్థియాలే) ఎన్ఱదు, "లుప్తచతుర్థియాలే" ఎన్ఱపడి.
(మధ్యమాక్షరమ్)—ఉకారః;
సహి అవధారణపరః;
మధ్యమపదమ్ సఖణ్డనమః పదమ్.
(చరమ) పదమ్, వ్యక్తచతుర్థ్యన్త నారాయణపదమ్.
"'ఆచార్యన్' ఎన్ఱదు, సంసారనివర్తకమాన 'పెరియ తిరుమన్త్రత్తై' ఎన్ఱ, తిరుమన్త్రమ్ దీక్షమానైయాలే, తదుత్పాదిత స్వరూపాదిసమ్యగ్ జ్ఞానత్తుక్కు తద్విపరీతాజ్ఞానవాన్కళ్ నాశకర్" ఎన్ఱపడి.

మూ.౨౬౪. ఇవర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యరుమ్, ఉపాయోపేయఙ్గళుమ్ భేదిక్కిరుక్కుమ్.

వ్యా—౨౬౪. ఇన్ద ప్రాతికూల్యత్తై యుపపాదిక్కై. క్కాక ఇవర్కళుడైయ విప్రతిపత్తి నిబన్ధనమాన ఉద్దే [౫ శ్యాదిభేదఙ్గళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవర్క ళుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(ఉద్దేశ్యర్) ఆక్కిఱార్, ఆదరణీయర్.

అవర్కళాక్కిఱార్, ఇప్పడత్తిల్ స్వాభిమతప్రద రాన వర్కళ్. [౧౦

(ఉపాయ)ఙ్గళావన, స్వాభిమతపురుషార్థ సాధనఙ్గళ్.

(ఉపేయ)ఙ్గళావన, స్వాభిమతపురుషార్థఙ్గళ్.

ఇవై (భేదిక్కుక్కై) యావతు, తత్తత్-ప్రతి వస్త్వనుగుణమాక వేఱుపట్టిరుక్కై. [౧౫

అ.—౨౬౪ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇన్ద ప్రాతికూల్యత్తై) ఇత్యాది.

(విప్రతిపత్తి నిబన్ధనమాన) ఎన్ఱతు, "అయథా ప్రతిపత్తికార్యమాన" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) పదమ్ ఉపాయోపేయపరమ్ [౨౦

"యజేతస్వర్గకామః" ఎన్ఱు, యాగత్తుక్కు ఉపాదేయత్వముమ్ స్వర్గత్తుక్కు ఉద్దేశ్యత్వముమ్ కాణ్గిఱాప్పోలే ఇఙ్గు ఉపాదేయమిల్లామైయాలే, తత్-ప్రతిసంబన్ధిక ఉద్దేశ్యత్వముమిల్లామైయాలే, ఉపచారాత్ ఉద్దేశ్యపదమ్ ఆదరణీయమాత్రపరమ్" ఎన్ఱిఱార్, (ఉద్దేశ్యరాక్కిఱార్) ఇత్యాది. [౨౫

"ఆదరణీయత్వమ్ స్వాతన్త్ర్యేణ ఫలత్తుక్కుమ్ తద్ద్వారా తద్ధేతుక్కుమాత్రైయాలే, ఉపాయోపేయఙ్గళై తనిత్తుచ్చొల్లుకైయాలే, పారిశేష్యాత్ ఫలప్రదరై ఇఙ్గు ఆదరణీయరాక్కిఱార్" ఎన్ఱిఱార్, (అవర్కళాక్కిఱార్) ఇత్యాది.

"ఉపయన్తి అనేనస్వాభిమతమ్" ఎన్ఱు "ఉపాయ" శబ్దవ్యుత్పత్తియైయుమ్,

"ఉపాయోపేయో పేత్యాణామ్" ఎన్ఱు, ఉపేత్రవ్యతిరేకత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డు (సాధనఙ్గళ్) ఎన్ఱతు.

మూ.—౨౬౫. I. దేహాత్మాభిమానికళుక్కు,

(1) ఉద్దేశ్యర్ దేహవర్ధకరాన మనుష్యర్కళ్;

(2) ఉపాయమ్ అర్థమ్; [౫

(3) ఉపేయమ్ ఐహికభోగమ్:

వ్యా—౨౬౫. అనన్తరమ్ ఇవైయుడనే ఉపపాదిక్కిఱార్ మేల్, (దేహాత్మాభిమానికళుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

I దేహత్తైయే తానాక అభిమానిత్తిరుక్కుమవర్ [౧౦ కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్,

(1) ధారకపోషక భోగ్యపదార్థఙ్గళైయిట్టు దేహత్తై నన్ఱాక వళర్త్తుక్కొణ్డు పోరుమ్ మనుష్యర్;

(2) అభిమతసిద్ధిక్కు ఉపాయమ్, స్వర్ణాదియాన ధనమ్; [౧౫

(3 అభిమతమాన ఉపేయమ్, ఇహలోకత్తిలుణ్డాన స్త్ర్యన్నపానాది విషయానుభవమ్:

II. "దేహాతిరిక్తస్సా యిరుప్పానొరు ఆత్మా ఉణ్డు అవన్తాన్ జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వయుక్తనాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱు మాత్రత్తై శాస్త్రముఖత్తాలే యఱిన్దు

అ—౨౬౫ (అడైవే) ఎన్ఱతు 'క్రమేణ' ఎన్ఱపడి.

(ధారకమ్) అన్నాది.

(పోషకమ్) పానీయాది

(భోగ్యమ్ = తాంబూలాది.

(స్వర్ణాది) ఎన్ఱవిడత్తిల్ (ఆది) పదమ్, రజతాదిపరమ్. [౨౫

భోగస్సుఖసాక్షాత్కారః:

ఇహాభవమ్ ఐహికమ్:

అనన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇహలోకత్తిల్) ఇత్యాదినా.

(స్త్రీ) ఎన్ఱు, భోగ్యముమ్, (అన్నమ్) ఎన్ఱు, ధారకముమ్, (పానమ్) ఎన్ఱు, పోషకముమ్, సొల్లిఱ్ఱు.

(జ్ఞాతృత్వ) ఇత్యాది

జ్ఞాతృత్వమ్, సమానాధికరణ్య-తత్-పూర్వకకర్తృత్వ-తత్-పూర్వక భోక్తృత్వఙ్గళుక్కు ప్రయోజకమాకైయాలే, ప్రథమత్తిలే నిర్దిష్టమ్.

ఉద్దేశ్యప్రస్వతన్త్రస్య, స్వర్గప్రముఖభోగదః। ఉపాయఃకర్మకరణమ్ ఉపేయోభోగ ఉత్తరః॥ ఉద్దేశ్యా(౬) అన్యశేషస్య, బ్రహ్మరుద్రాదిదేవతాః॥

మూ.—II. స్వతన్త్రర్కు,

(1) ఉద్దేశ్యర్ స్వర్గాదిభోగప్రదర్;

(2) ఉపాయమ్, కర్మానుష్ఠానమ్;

(3) ఉపేయమ్స్వర్గాదిభోగమ్:

వ్యా.—తజ్జన్త్రైస్వతన్త్రరాన్ నిన్త్రై త్తరుమవర్కళుక్కు ఉద్దేశ్యర్,

(1) అనుష్ఠితసాధనత్తుక్కు అనుగుణమాన స్వర్గాద్యైహిక భోగజన్తిక్కుడుక్కుమ్ అగ్నీన్ద్రాదిదేవతైకళ్;

(2) ఉపాయమ్, "జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత"౧ ఇత్యాదికళాలే శొల్లప్పడుకిఱ ఫలాభిసన్ధిసహితమాన యాగాదికర్మానుష్ఠానమ్;

(3) ఉపేయమ్, ఐహికభోగాద్ విలక్షణమాన స్వర్గాద్యనుభవమ్:

III. "జగత్తుదేవాధీనమ్" ఎన్నుమత్తై శాస్త్రిఙ్గళిల్ కేట్కైయాలే శేషత్వత్తైయఱిన్దువైత్తే పరదేవతాపర్యన్త

అ.—కాలాన్తరభావిఫలానుభవార్థమ్, దేహాతిరిక్తత్వజ్ఞానమ్ అపేక్షితమ్.

(మాత్ర) పదత్తాలే శేషత్వానవ్యవచ్ఛేదమ్ అభిప్రేతమ్.

ఐహికభోగాత్ వ్యతిరేకనిర్దేశఫలితమ్. (ఆముష్మిక) ఇతి

(స్వర్గాది) ఎన్గిఱ (ఆది) పదమ్ జన్మాన్తరానుభావ్య ఫలాన్తరపరమ్.

"కిమ్త్వైహికస్వర్గయమ్, మేలే ప్రధానదేవతైకళైయుమ్ ఎతిరుత్తిత్తాల్, మనుష్యాపేక్షయా ఉత్కృష్టరాన అప్రధానదేవతైకళ్ (స్వర్గాది భోగప్రదర్కళాకవేతర్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నీన్ద్రాది దేవతైకళ్) ఎన్ఱు.

(ఆది) పదమ్ సూర్యాదిపరమ్.

బ్రహ్మవిద్యాఙ్గప్రయోగవ్యావృత్త్యర్థమ్, (ఫలాభిసన్ధిసహితమాన) ఎన్ఱతు.

(యాగాది) ఎన్గిఱ (ఆది) పదమ్, దానహోమాదిపరమ్.

"(దైవాధీనమ్) ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశమ్ శేషత్వమాత్రాభ్యుపగమప్రయోజకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (జగత్తు) ఇత్యాది.

మూ.—III. అన్యశేషభూతర్కు,

(1) ఉద్దేశ్యర్ బ్రహ్మరుద్రాదికళ్;

(2) ఉపాయమ్, తత్-సమాశ్రయణమ్;

(3) ఉపేయమ్, తత్ సాయుజ్యమ్:

వ్యా.—మాక్షప్పోక అఱియాతే ఆపాతప్రతీతిసిద్ధఙ్కళాలే ఒన్ఱైప్పఱ్ఱినిఱ్కుమ్ అన్యశేషభూతర్కు ఉద్దేశ్యర్,

(1) జగత్-సర్గాది కర్తృతయాపరత్వబుద్ధివిషయరాన బ్రహ్మరుద్రాదికళ్;

(2) ఉపాయమ్, దురారాధరానవర్కళ్ పక్కల్ పణ్ణుమ్ మహారసమాశ్రయణమ్;

(3) ఉపేయమ్, అవర్కళోడు సమానభోగ్యనాకైయాకిఱ సాయుజ్యమ్:

"సాయుజ్యముభయోరత్ర భోక్తవ్యస్యావిశిష్టతా।
సాక్షితా తత్ర భోగ్యస్య తారతమ్యవిహీనతా॥" *

ఎన్నక్కడవతిఱే?.

అ.—"తస్మిఞ్జజ్ఞే స్వయం బ్రహ్మా"౨ "ఏక ఏవ రుద్రో న ద్వితీయాయ తస్థే"౩ ఇత్యాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు (ఆపాతప్రతీతి) ఇత్యాది

(రుద్రాది) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దమ్, త్రైలోక్యపాలకనాన ఇన్ద్రనైచ్చొల్లుకిఱతు.

అవనుక్కుమ్ "నకిరిన్ద్ర త్వదుత్తర"(?)౪ ఇత్యాదికళ్ ఉణ్డిఱే?.

ఇత్తాల్ "అవనుక్కు ఇరణ్డు ఇడత్తిలుమ్ మేయ్క్కాట్టుణ్డు" ఎన్ఱపడి.

శాపదానాదిశక్తిచ్ఛదాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు (దురారాధరాన) ఎన్ఱతు.

[సమ్] ఇత్యుపసర్గార్థమ్ (మహా) ఇతి.

"సయుజో భావః సాయుజ్యమ్" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియై యిట్టుక్కొణ్డు (సమానభోగ్యనాకై) ఇత్యాది.

"సాయుజ్యశబ్దమ్ ఐక్యపరమాకచ్చొల్లక్కొళ్ళక్కిఱార్కళే?" ఎన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("సాయుజ్యమ్") ఇత్యాది.

("తత్ర")—భోక్తవ్యవస్తుని.

౧॥   *   ౨॥

11-7-1902.   ౩॥   ౪॥

సూ. — IV. ఉపాయాన్తరనిష్ఠర్కు

(1) ఉద్దేశ్యర్ దేవతాన్తర్యామియాన సర్వేశ్వరన్;

వ్యా. — IV. "ఆత్మస్వరూపమ్ భగవదనన్యార్హశేషమ్" ఎన్నుమిడత్తై వేదాన్తముఖేన అఱిన్దువైత్తే అఖిలఫలాత్తుక్కు అవనైయే ఉపాయమాకప్పరిగ్రహిక్క అతియాతే ఉపాయాన్తరనిష్ఠరానవర్కళుక్కు, ఉద్దేశ్యర్, (1) అగ్నీన్ద్రాదిదేవతైకళుక్కు అన్తర్యామియాన సర్వేశ్వరన్;

ఇవర్ కర్మయోగత్తుక్కు స్వర్గసమ్; జ్ఞానయోగభక్తియోగఙ్గళుక్కు అసాధారణవిగ్రహవిశిష్టత్వమ శ్లోకఙ్గళిలుమ్, కర్మానుష్ఠానమ తిరువాక్కెన్ఱుమ్ సొన్నవైయాకైయాలుమ్,

సూ. — (2) ఉపాయమ్, కర్మజ్ఞానభక్తికళ్;

వ్యా. — "కర్మారాధ్యత్వాత్ అసాధారణ విగ్రహవిశిష్టవేషత్తై నమక్కు ప్రకాశిప్పిత్తాన్" ఎన్నుమ్ నినైవుసడక్కైయాలుమ్,

"దేవతాన్తర్యామియే ఉద్దేశ్యనాకచ్చొల్లుకిఱదు" ఎన్ఱుకొళ్ళవేణుమ్.

(2) ఉపాయమ్, తనిత్తనిమోక్షసాధనఙ్గళాన శాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన కర్మజ్ఞానభక్తియోగఙ్గళ్;

ఇవైతనిత్తని ఉపాయమాయిరుక్కిఱ్ ఓరొన్ఱుక్కు మత్తై ఇవైయిరణ్డుమ్ అఙ్గమాయిరుక్కుమ్;

అ — భోగ్యమిష్టాయిరున్దాలుమ్, భోక్తృశక్తితారతమ్యత్తాలే తద్విషయభోగతారతమ్యమ్ లోకత్తిలేకాణ్కైయాలే తిరువాయ్వన్దవార్థమ ("సాష్టి"౧) ఇత్యాది.

"సామరస్యం హి సాయుజ్యం వదన్తి బ్రహ్మవాదినః"౨ ఎన్ఱు శాకటాయనవచనముమ్ ఇవఙ్కే.

"ఇప్పడి అర్థనిర్ణయమ విరుద్ధమాకైయాలే విశ్వపరత్వమ్ అనుచితమ్" ఎన్నపడి.

ఇఙ్గే "ఏతాసామేవదేవతానాం సాయుజ్యమ్"౩ ఇత్యాదికళ్ అభిప్రేతఙ్గళ్.

(కర్మయోగత్తుక్కుస్వర్గసమ్) ఎన్ఱతు, "కర్మయోగమ్ దేవతాన్తర్యామిప్రీణనమాకైయాలే ఉపాయాన్తరనిష్ఠరాలే అనుష్ఠేయమాన మాన్తకర్మయోగత్తిలే దేవతాన్తర్యామ్యుద్దేశ్యత్వమ్ సాక్షాత్సిద్ధము ఉచితమ్" ఎన్నపడి.

"అథయునిగ్రహతి"౪ ఎన్ఱు అతంబన సంశీలనరూపమాన శుభాశ్రయ చిన్తనత్తైయుమ్,

"స ఏవయోగిస్మృదయ ఉక్తా కేతుసంగ్రహః"౫ ఎన్ఱు అతైయుమ్, ఉరైక్కుమ్ "జ్ఞానభక్తిశీలఙ్గళుమ్ భగవద్విషయఙ్గళ్" ఎన్ఱు ప్రక్రియాభిప్రాయేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (జ్ఞానయోగ) ఇత్యాది.

అ. — (యోగః) = ఉపాయః

(అసాధారణవిగ్రహమ్) — జీవాత్మాదిక భగవత్స్వరూపమ్.

(తిరువాక్కు) ఎన్ఱతు, "శాస్త్రియాక్కు" ఎన్ఱపడి.

"జీవసామ్యాభిప్రాయేణ శాస్త్రియాక్కు" ఎన్ఱపడి.

అస్తి, కేట్కు (తిరువాక్కు = "స్థలయాక్కు" ఎన్ఱపడి.

అమ్మారాధిప్రాయేణ "స్థలమాక్కు" ఎన్ఱ శాక్తమాన్.

"తత్సమస్తాశ్రయమ్ పూర్వితయుమ్"౬ ఎన్నక్కడవదిఱే.

"ఇవైయిరణ్డాలుమ్ దేవతాన్తర్యామ్యుద్దేశ్యక కర్మయోగసాధ్యత్వాత్, తాదృశకర్మయోగప్రీతభగవత్ప్రసాదలబ్ధ విగ్రహవిషయకత్వాచ్చ, ఇతరయోః దేవతాన్తర్యామ్యుద్దేశ్యకత్వమ్ పరంపరయా వివక్షితమ్" ఎన్నపడి.

"(1) ప్రతర్దనవిద్యై, శ్రీభూమవిద్యై, (2) అక్షయ్యత్వ జ్ఞానశీలవిద్యాద్వయమ్, (3) వైశ్వానరవిద్యై, ఇవైకళిలే ఇన్ద్రప్రాణాగ్నిదేవతాన్తర్యామి భగవద్విషయకత్వమ్ సాక్షాదేవ ఉక్తానాలుమ్, సర్వవిద్యాసాధారణ్యార్థమ్ ఇప్పడి వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కొళ్ళవేణుమ్) ఎన్ఱతు.

"[కర్మజ్ఞానభక్తికళ్] ఎన్ఱు బహువచనానురోధేన [ఉపాయమ్ ఎన్ఱు ఏకత్వమ్ ప్రత్యేకాభిప్రాయకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనిత్తని) ఇత్యాది.

"'ఉపాయాన్తరవత్వేన' 'పూర్వేష్ట్రయ ఉపాయాస్తే ముక్త్యుపాయాః పృథక్ పృథక్'౭

'ఉపాయాశ్చేతరాః పూర్వేక్తా ముక్త్యుపాయాస్త్రయః'

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥

౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥

భక్తేశ్చోపాయతాత్రయాద్యపిస్యాత్తథాపితు। అఙ్గభూతేజ్ఞానకర్మణీ:ప్రధానాత్ గతిశ్రుతే:॥ ఉపేయత్వానన్దరూపోనుభవ: పరమాత్మన:॥

వ్యా.—"జ్ఞానభక్త్యన్వితం కర్మజనకాదిషుదృశ్యతే।
కర్మభక్త్యన్వితం జ్ఞానం ప్రాయేణ భరతాదిషు॥
కర్మజ్ఞానాన్వితా భక్తిః ప్రహ్లాదప్రముఖాశ్రయా॥"౧
ఎన్నక్కడవతిఱే?:

అఙ్గ,కే— (కర్మజ్ఞానభక్తిక్కళ్) ఎన్నిఱు పడత్తిలే వేదాన్తసూర్యాదియాలే కర్మజ్ఞానానుగృహీతైయాన భక్తియే ఉపాయమామ్, తదఙ్గతయాల్ కర్మజ్ఞానఙ్గళై "ఉపాయమ్" ఎన్ఱు, ఉపచరిత్తువ్వాల్లుక్కిఱాక్కవుమామ్:

అ—'స్మార్తం శ్రౌతంచకామ్యంచ జ్ఞానంచేతి చతుర్విధమ్'౯ ఇత్యాదిక్కళాలే కర్మయోగాదిక్కళుక్కు పృథక్ ఉపాయత్వమ్ అవగతమ్:

"పురుషార్థోతశ్శబ్దాత్"౧౦ ఇతిబాదరాయణ:'౧౧ ఎన్ఱిఱు విత్తు 'బ్రహ్మవిద్' ఇత్యాద్యుక్తవేదనమ్, 'కర్మశేషకర్తృయాథాత్మ్య వేదనముమ్' ఎన్ఱు,అవిధైయాల్లుక్కిఱతాగైయాలే, కర్మోపాయత్వ నిషేధకముమ్:

'నకర్మణా'౩ ఇత్యాదినిషేధఙ్గళుమ్ కేవలకర్మాదిక్కళుక్కు మోక్షోపాయత్వనిషేధఙ్గళిత్తనై:

'నాన్య: పన్థా:'౪ ఇత్యాదినిషేధత్తిలే 'అన్య' శబ్దమ్ వేదాన్యపరమాగైయాలే, విరోధమిల్లై:

ఇప్పడికర్మయోగాదిక్కళ్ పరస్పరసహచరితఙ్గళాయ్క్కొణ్డే సాధనమాయిరుక్కైయాలుమ్, తత్తదధికార్యభిమత ప్రాధాన్యభేదత్తాలే శ్రీవ్యవిరోధమిల్లై:

ఫలోద్దేశేన ప్రవృత్తిరుత్పత్తౌ ప్రాధాన్యముమ్, కరణస్యతావ ప్రయుక్తవ్యాపారత్వేప్యుత్పత్తౌ అప్రాధాన్యముమ్ అధికారిభేదేన ఉపపన్నమ్': ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తద్విషయప్రమాణోపాదానమ్ పణ్ణుకిఱార్, ("జ్ఞానభక్త్యన్వితమ్"౧) ఇత్యాది

(ఉపాయమ్) ఇతి ఏకత్వమ్ అఙ్గాఙ్గివ్యాసక్తమోక్ష హేతుతాన్వయి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గ,కే—) ఇత్యాది.

ఉపాయపదమ్, అఙ్గిప్రధాన సాధారణమోక్ష హేతుతాపరమ

"ఇతి—హేతుస్తదుద్భవే'౫ ఎన్నిఱువిడత్తిల్పోలే, ఏకత్వమ్ హేతుతాన్వయి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపచరిత్తు) ఎన్ఱు,తు.

ఇప్పక్షత్తిలే కర్మజ్ఞానఙ్గళుక్కు అఙ్గత్వముమ్, భక్తిక్కు అఙ్గిత్వముమ్, నిర్ణీతమ్.

మూ.—(౩) ఉపేయమ్, భగవదనుభవమ్:

వ్యా.—ఉపేయమ్,

"సోऽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహ బ్రహ్మణా విపశ్చితా"— ఇత్యాదిశ్రుతిక్కళాలుమ్,

"నిరస్తాతిశయాహ్లాదసుఖభావైకలక్షణా।
భేషజం భగవత్ ప్రాప్తిరేకాన్తాత్యన్తికీ మతా॥"౬
ఇత్యాది శ్రుత్యుపబృంహణఙ్గళాలుమ్, శొల్లప్పడుకిఱ నిరతిశయానన్దరూప భగవదనుభవమ్.

ఇచ్చ్లోకత్తిల్, 'భగవత్-ప్రాప్తిః"౬ ఎన్ఱువిత్తు భగవదనుభవమాకప్పేఱునమ్మాచార్యర్కళ్ స్వప్రబన్ధఙ్గళిలే యరుళిచ్చెయ్దార్కళ్.

అ—మూలత్తిలే [ఉపాయమ్] ఎన్ఱు ఏకవచనత్తాలుమ్, [కర్మభక్తిక్కళ్] ఎన్ఱు బహువచనత్తాలుమ్, యోజనద్వయాభిప్రాయమ్ వివక్షితమ్

ఉపచారః—లక్షణా.

"బ్రహ్మణాసహ"౭ ఎన్ఱు,విత్తు, భోగ్యసాహిత్యపరమ్.

కామ్యన్త ఇతి కామాః—కల్యాణగుణాః.

("నిరస్త"౭) ఇత్యాది:—

నిరస్తాతిశయత్వమ్—ఉత్కృష్టానిరూపకత్వమ్.

ఆహ్లాదత్వమ్—సుఖాన్తరానుభవామపహత్యాకారః ఉత్కర్షః.

భావశబ్దేనదుఃఖనివృత్తిర్వ్యావృత్తిః

ఏకాన్తిత్వమ్—దుఃఖాసంభిన్నత్వమ్.

"ఆత్యన్తికత్వమ్—నిత్యమ్"౮ ఎన్ఱు, తాత్పర్యదీపికైయిలే వ్యాఖ్యాతమ్.

(భేషజమ్) ఎన్ఱు,తు, "సంసారదుఃఖవిరోధి" ఎన్ఱపడి.

"ఏతత్ ఉపాయజ్ఞానమ్ శొల్లుకిఱతు" ఎన్నుమతైవ్యావర్తిక్కిఱార్, (ఇచ్చ్లోకత్తిల్) ఇత్యాదినా.

("నిరస్తాతిశయాహ్లాద"౭) ఇత్యాదిపూర్వార్ధ బహుపదస్వారస్యానురోధేన భేషజపదత్తుక్కు విరోధిలక్షణై యల్లతు, నివర్తకలక్షణై అనుచితై" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

(నమ్మాచార్యర్కళ్) ఎన్ఱు,తు, "ఎఙ్గళాళ్వాన్ ముతలాన వర్కళ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ తాత్పర్యప్రకాశే,

౬॥ ౭॥
౮॥ తాత్పర్యదీపికా. ౯॥ గీ ౮-౬౬.

స్వప్రయోజనపరాస్సో, ఉద్దేశ్యాహూప ఈశ్వరః। ఉపేయస్స్వార్థకైంకర్యం, ఉపాయస్స్వీకృతిర్నిజా॥ త్రయ స్త్రకతాకారోక్తా(ః) భగవన్నా

మూ.—V స్వప్రయోజనపరర్ కుక్కు

(1) ఉద్దేశ్యన్ "నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్" ఎన్గిఱవన్;

(2) ఉపాయమ్ స్వకీయస్వీకారమ్,

వ్యా.—V. కస్తాన్ స్వపాయజ్ఞలిల్ దుష్కరత్వ బుద్ధియాలే అవర్ త్రైవిట్టు సుకరత్వ బుద్ధ్యా ప్రవృత్తియులే యుణ్డై స్వప్రయోజనపరర్ కుక్కు, ఉద్దేశ్యన్,

(1) "నెఞ్జినాల్ నినైప్పాన్ యవన్" ఎన్గిఱపడియే ఆశ్రితర్ తజ్ఞళ్ నెఞ్జాలే యాత్రొగుద్రవ్యత్తై తనక్కు తిరుమేనియాకక్కొణ్డార్కళ్, అత్తైయే తనక్కు తిరుమేనియాక అభిమానిత్తు అతిలే అప్రాకృతవిగ్రహత్తిలే పణ్ణుమ్ ఆదరత్తైప్పణ్ణిక్కొణ్డు అత్యన్తసులభనాయిరుక్కుమ్ అర్చావతారమాన సర్వేశ్వరన్;

(2) ఉపాయమ్, అనిష్టనివృత్తిక్కుమ్ ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్ అవనై ఉపాయమాక్కనినైత్తు తానే పఱ్ఱిన పఱ్ఱు;

అ—"పరిత్యజ్య" ఎన్ఱు, త్యాగానువాదత్తైయిట్టుక్కొణ్డు (దుష్కరత్వ) ఇత్యాది.

ఉపాయానుష్ఠానాపేక్షిత అధికారబోధత్తై యిట్టుక్కొణ్డు (స్వప్రయోజన) ఇత్యాది

("నెఞ్జినాల్") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఆశ్రితర్) ఇత్యాది ("నినైప్పాన్")=నినైక్కప్పడుమవన్, ("యవన్")= యాదృశద్రవ్యసంస్థానకవిగ్రహయుక్తన్, "నీర్క్కడల్ వణ్ణన్"=నీర్క్కడల్ పోలే శ్రమహరమాన వడివైయుడైయవనాకుమ్;

ఆవతు, "అప్రాకృతవిగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ విరుప్పత్తైయుడైయనాయిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

"తస్మిన్ నివిష్టమాత్మేశమీశ్వరాద్య జగత్ప్రియా।

ఇన్దీవరదళశ్యామమ్" ఎన్ఱు, "పరవిగ్రహత్తిన్ పడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అతిలే అప్రాకృత) ఇత్యాది.

"అధికారివిశేషణభూత అనుపాయప్రవృత్తిక్కు ప్రాధాన్యేన అర్చావిగ్రహవిశిష్ట విషయకత్వముమ్, ఉపాయప్రవృత్తిక్కు విశేష్యేన అర్చాన్తర్యామి విగ్రహవిషయకత్వముమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అర్చావతారమాన) ఇత్యాది.

మూ.—(3) ఉపేయమ్ స్వార్థకైంకర్యమ్.

అప.—ముఱ్పడ్ శొన్న మూవరుమ్ సంగ్రహత్తుక్కులక్కు;

వ్యా.—(3) ఉపేయమ్, తనక్కు ఉకప్పాకప్పణ్ణుమ్ కైంకర్యమ్.

అప.—ఆక, ఉద్దేశ్యాదిభేదత్తాలే ఇవర్కళుక్కు ఉణ్డాన అన్యోన్యవిశేషత్తై దర్శిప్పిత్తార్ కీழ్;

ఇవర్కళిల్ భగవద్విషయత్తోడు ఒట్టఱ్ఱు మూవర్క్కుమ్ భగవద్విషయత్తైయే పఱ్ఱినత్తు, ఇమ్మూవర్క్కుణ్డాన విశేషత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ముఱ్పడ్ శొన్న మూవరుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అతావతు—

"దేహాత్మాభిమానముమ్, స్వాతన్త్ర్యముమ్, అన్యశేషత్వముమాకిఱ ఇవర్ ముక్కు అవ్వరుక్కొణ్డు, అతియాఱ్ఱైయాలే, భగవదన్వయగన్ధరహితరాన మూవరుమ్,

'క్షిపామి' ఎన్గిఱ భగవన్నిగ్రహత్తుక్కు విషయమ్;

ప్రకృతేః పరమామ్ భగవదనన్యార్హ శేషమాన స్వరూపత్తైయఱిన్దు

అ—(ఉపాయమ్) ఎన్ఱత్తు, "సాధ్యోపాయమ్" ఎన్ఱపడి.

(ఉపాయమాక్కి) ఎన్ఱత్తు, "సిద్ధోపాయమాక్కి" ఎన్ఱపడి.

(తానే పఱ్ఱిన పఱ్ఱు) ఎన్ఱత్తు, "స్వయమ్ ఉపాయత్వబుద్ధ్యా అనుష్ఠిత ప్రపదనమ్" ఎన్ఱపడి.

(తనక్కు ఉకప్పాక) ఎన్ఱత్తు, "స్వరసోద్దేశేన" ఎన్ఱపడి.

అప.—ఇతరవ్యాఖ్యావతారికై, (ఇవర్కళిల్) ఇత్యాది.

"సహవాసత్తిల్ దూరతఃపరిహారిణీయత్వ-కించిత్ పరిహారణీయత్వంవిశేషార్థమ్, అవర్కళిలే మిథోభేదముణ్డు శొల్లుకైయాలే హేతుత్తైసజ్ఞతి" ఎన్ఱపడి.

"ఇవర్కళుక్కు భగవదన్వయగన్ధరాహిత్యత్తుక్కు హేతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దేహాత్మాభిమానముమ్) ఇత్యాది.

ఇవర్క్కుమ్ నిగ్రహమ్ ఏకరూపమాకైయాలే, ("క్షిపామి" ఎన్గిఱ) ఇత్యాది.

అనుగ్రహస్యవిషయావశిష్టాను తాపభా|. శ్రయాకాంక్షీయతే కర్మానశవేశతి పూర్వకమ్॥ ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యంస్యాత్కృత్యర్థస్యాధికారిణః||.

మూ.—మఱ్ఱైయిరువరుమ్ అనుగ్రహత్తుక్కు లక్కు.

౨౬౭.—మూవరుడైయవుమ్ కర్మమ్ అనుభవవినాశ్యమ్; [౫

వ్యా.—భగవదనుభవ కైఙ్కర్యఙ్గళై పురుషార్థమాక కొళ్ళుమవర్కళాయాలే అనన్య ప్రయోజనరాన్,

కర్మజ్ఞానాదికళాన ఉపాయాన్తరఙ్గళిలుమ్ ప్రపదనత్తిలుమ్ నిష్ఠరాన ఇరువరుమ్, 'దదామి'౧ 'మోక్ష యిష్యామి'౨ ఎన్గిఱ భగవదనుగ్రహత్తుక్కు విషయమ్" ఎన్గై.

౨౬౭.—ఇవర్కళుక్కు కర్మవినాశహేతు భేదత్తాల్ వన్ద విశేషత్తైదర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (మూవరుడైయవుమ్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అశ్రావకుః:—

నిగ్రహత్తుక్కు ఇలక్కాన మూవరుడైయవుమ్ [౧౫

అ.—మఱ్ఱైయిరువర్కళుమ్ అనుగ్రహత్తిల్ ప్రకారభేదమ్ ఉణ్డాకైయాలే, ('దదామి'౧) ఇత్యాది.

"'దదామిబుద్ధియోగంతం యేనమాముపయాన్తి తే'౧ ఎన్గిఱ ఇదు ఉపాయాన్తరనిష్ఠ విషయమ్;

'సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి'౨ ఎన్గిఱ ఇదు, స్వకీయ [౨౦ స్వీకారనిష్ఠవిషయమ్" ఎన్ఱపడి.

"సిద్ధాన్తత్తిలే 'మోక్షయిష్యామి'౨ ఎన్గిఱ ఇదు, అధికారివిశేష జీభూత అనుపాయప్రవృత్తినిష్ఠ విషయమానాలుమ్, మోక్షణసంకల్ప మాత్రమ్ ఉపాయప్రవృత్తినిష్ఠవిషయత్తిలుమ్ తుల్యమాకైయాలే ఇప్పడి యరుళిచ్చెయ్దతు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు. [౨౫

౨౬౭.—ఉత్తరవాక్యవతారికై, (ఇవర్కళుక్కు) ఇత్యాది.

"మారకన పరిహరణీయత్వాద్యర్థమ్, నైపయ్యాన్తరకథనమాకైయాలే, ఏకకార్యత్వమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"తదధిగమ ఉత్తరపూర్వాఘయోః, అశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్"౩ ఎన్గిఱ అధికరణత్తిలే వన్దిన "అవశ్యమనుభోక్తవ్యమ్"౪ ఇత్యాదియిన్నుడైయ అనుమానాదు విషయత్వత్తైయఱ్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహత్తుక్కు) ఇత్యాది.

మూ.—నాలామధికారిక్కు ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమ్; అజ్ఞామ్ అధికారిక్కు పురుషకారవినాశ్యమ్.

వ్యా.—అనాదికాలార్జితమాన సదసత్కర్మమ్, "అవశ్యమనుభోక్తవ్యంకృతం కర్మశుభాశుభమ్। ౫ నాభుక్తంక్షీయతేకర్మకల్పకోటిశతైరపి॥"౪ ఎన్గిఱ పడియే, అవశ్యమ్ తత్ఫలమున్ఱు అనుభవిత్తాల్ అన్ఱి, నశియామైయాలే, (అనుభవవినాశ్యమ్) ఎన్గిఱార్.

అనుగ్రహత్తుక్కు ఇలక్కాకచ్చొన్న ఇరువరిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు, ఉపాయాన్తరనిష్ఠనాన నాలామధికా[౧౦ రిక్కు, కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ ఉపాయవిశేషఙ్గళిలొన్ఱై, అనుష్ఠిత్తాల్, అత్తైప్రాయశ్చిత్తస్థానీయమాక్కి ఈశ్వరన్ సర్వకర్మఙ్గళైయుమ్ కళిక్కైయాలే, (కర్మమ్ ప్రాయశ్చిత్తవినాశ్యమ్) ఎన్గిఱార్,

ప్రపదననిష్ఠనాన అజ్ఞామ్ అధికారిక్కు, అశ్రయణవేళైయిలే అనాదికాలకృతాపరాధభీతనామ్, అవన్ఱైయుడైయ ఈశ్వరన్ పారుక్కైక్కు ఉయుప్పాక

అ.—"అస్యసర్వేపాప్మానః ప్రదూయన్తే ఏవంవిదాశం కర్మనశ్లిష్యతే"౫ ఎన్గిఱదైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయాన్తరనిష్ఠనాన) ఇత్యాది. [౨౦

తన్నిత్తనియుపాయత్వత్తై యుట్కొణ్డు (కర్మ) ఇత్యాది.

(నైమిత్తికవిశేషఙ్గళిలే ప్రాయశ్చిత్త ప్రసిద్ధియాకైయాలే, (ప్రాయశ్చిత్తస్థానీయమాక్కి) ఎన్ఱతు.

(అశ్రయణవేళైయిలే) ఎన్ఱతు, "ఉపాయప్రపదన ప్రణాగాల్ పూర్వక్షణత్తిలే" ఎన్ఱపడి. [౨౫

"ప్రాప్తివిరోధిత్వరూప విశేషాకారలేన అపరాధసామాన్య మమకార్థమాక్కవుమ్, పురుషకార పురస్సరణమాకైయాలే సర్వకర్మ నివృత్తియుమ్, పురుషకారకారితైయాకుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవన్ఱైయుడైయ) ఇత్యాది.

"ఉపాయప్రవృత్తినిష్ఠనుక్కు శక్త్యాది నిష్ఠనుక్కుప్పోలే పురుషకారమ్ అనపేక్షితమ్" ఎన్ఱు, సిద్ధాన్తమానాలుమ్,

వ్యా—స్పష్టార్థోఽయం పురుషకారమార్గమునిష్ఠుడైన అధికారి యైతే, అవధులేని ఇవన్నుడైయ అపరాధములను అవగాహించి అంగీకరిస్తు ఇవన్నుడైయ ఫలప్రదుడైయున్న తత్స్వామిత్వముదైతే, (పురుషకారేణ సాక్ష్యమ్) ఎన్నబడాడు.

అ—తత్, 'ఉపాయప్రపత్తిస్తు పురుషకారాపేక్షణమ్ అవశ్యక; తస్మాదియం ఇష్టాపత్తిరేవైతే, పురుషకారము అన పేక్షితమ్' ఎన్నప్పుడు పురుషకారపరతయే యుక్తమిత్యుక్తముదైతే,

అపేక్షితం యదుక్తం పురుషకారస్య స్వాభావిక్యాతే కార్యక్షేత్రాలు: [౧౦

అపాయసముత్పత్తి శపదైకము ప్రాయశ్చిత్తప్రాణి యదుక్త పరతన్త్రాలు అనాదిమానకారణత్వాత్ పురుషకారం దీనమైతే యైతే, తత్-ప్రాధాన్యత్వేన పురుషకారస్య సాక్ష్య" ఎన్న మభిప్రాయత్వాత్ అనుమేయమిత్యాశయః. (పిల్లైలోకాచార్యః) వ్యాఖ్యా.

ఇద్వదత్రైతే, "అపాయాన్తరసిద్ధిస్తు, స్వీయతన్త్ర [౧౫ నిష్ఠాయాం, అధికారిణేపతిష్ఠాయం అనపాయప్రపత్తిరేవ అధికారిత్వేయం అధిముక్తాధికారిత్వమత్రమిత్యర్థమిత్యర్థః, ఈశ వదనీయాధికారాపేక్షమ్ ఏకరూపమ్" ఎన్నప్పుడు,

"సాక్షాత్త్వ-తదపాయద్వారే ఫలైకమాత్రము" ఎన్నప్పుడు నిర్వాహమిత్యాహుః: [౨౦

అతీత్, "తత్ర్తుర్మన్యాయత్తాతే అనాగత్యవచ్ఛేదకమైతే యైతే, అనుద్దిష్టాంశత్రుణామ్, ఫలతయైత్ ప్రాప్తి అపర్యనీతా యాథాయైతే ఫలైకమత్రైతే ప్రమాణమిత్తి:

ఇవన్నత్రైతే శ్రీరామానుజాచార్యపాదైస్సార్వస్య భూయిష్టస్య విస్తర ఫలత్వాతే ఎన్నపరిగణనీయే: [౨౫

ఇవ్విధత్రైతే ఫలైకమత్యమ్ ప్రతీతమానాలు, "విరుద్ధాత్ మోక్షప్పత్తేశ్చ విరుద్ధ ఇత్యర్థ-వ్యాఖ్యానత్రైతే ఫలైకమత్యమిత్తి" ఎన్నప్పుడు విస్తరేణ ఉపపాదిక్కప్పట్టు:

ఇత్యాదిప్రథమనిర్వాహప్రకారమ్ కణ్ఠోక్తః.

"తత్ర్తుర్మన్యాయమ్ అనాగత్యవచ్ఛేదకమానాలు, అవి రుద్ధాంశత్రుణామ్ సంగ్రహసిద్ధిర్మాల్లన్, విరుద్ధాంశత్రుణామ్ సంగ్రహమాహాత్మ్యః:

న్యాయసహస్రాలు, విరుద్ధాంశత్రుణామ్ సమావేశసిద్ధియాత్తే:

అ—అత్రైయాత్ 'అనపాయత్వేనాప్యస్తీతి సాక్షాత్త్వ-తదపాయత్వ ముక్తిప్రపత్తి సమావేశమ్ మదార్థమైతే, అపాయాన్తర స్వీకారస్వీకారనిష్ఠుడైన సాధ్యత్వాపత్తి అనపాయత్వాత్తు, అధికారివిశేషణ ప్రవృత్తినిష్ఠుడైన సాధ్యకారతయా అనపాయత్వము తత్వమ్, ఫలమ్' ఎన్నప్పుడు కార్యమేయమ్:

'అపర్యవసానమ్ ఫలత్వేయత్ సాధ్యత్వేత్రయముక్తమ్' ఎన్నిరుతీ;

అనాగత్యవచ్ఛేదకమ్ ప్రసక్తిర్మాన్:

తత్రైయుక్తావతీత్ సాధ్యత్వాపాదన సిద్ధమాహాః: [౧౦

అత్రైయాత్ తత్ర్తుర్మన్యాయత్తాతే అనాగత్యవచ్ఛేదమ్ అన త్యక్తమైతే యైతే, సాక్షాత్త్వ-తదపాయాఖ్యం ఫలైకమత్యమ్ ప్రథమ:

ఇత్యర్థమ్ అర్థమాలస్వరససిద్ధమ్:

వ్యాఖ్యాన్తరత్రైలున్, విప్రతిపన్నశమాన్న (ఉద్దేశ్యాదిభేదత్వాత్) ఎన్నివ సర్వేశ్వరాలున్ ఇత్యుసిద్ధమ్: [౧౫

"ఉద్దేశ్యాదిభేదత్వే విప్రతిపత్త్యర్థోర్థః, వాస్తవభేదమిత్తి" ఎన్నప్పుడు, అర్థమ్ ఎన్నిరుతీ;

సిద్ధశబ్దస్వారస్యమిత్తి:

'ఉద్దేశ్యాది భేదశబ్దమ్ తత్-ప్రతిపత్తివశమ్' ఎన్నిరుతీ, అన్యత్ర ప్రసక్తిర్మాన్: [౨౦

అత్రైయాత్, 'ఉద్దేశ్యోపాయభేదాత్ ఉపేయభేదమామ్ వస్తుతః' ఎన్న, యుచితమ్:

తదుపాస్యత్వ-శరణ్యత్వ-ప్రకారైక్యామాహ:

(సాక్షాదుత్తరసాధనాన్తరనివృత్తిత్వైన వ్యాప్త్యైకప్రత్యక్షతయా నిరతిశయభోగ్యత్వైకరూపమ్ అనన్యప్రాధాన్యత్వైకరూపమ్) [౨౫

ఇత్యాది ఉపోద్ఘాతవ్యాఖ్యానానుసరత్రైతే ఉపాసనోపాయ తత్-సిద్ధిర్మాన్, భేదమ్ సూచితమ్:

శ్రీరామానుజాచార్యాదిగ్రన్థస్వారస్యగతమ్, విరుద్ధాత్ మోక్షప్పత్తేశ్చ వ్యాఖ్యానమ్, అవిరుద్ధాంశత్వేన అనపాయత్వాత్తు అధికారి ప్రయసాధారణ్య పరమిత్యర్థమాలత్తు, విరుద్ధాంశత్వేన తత్-సకలాత్వార్థత్వ-తదపాయత్వేయన్నది సమావేశప్రతిపాదన పరమ్":

ఇత్యాదిద్వితీయనిర్వాహప్రకారమ్ కణ్ఠోక్తః.

స్వీకారకాలే పురుషసాపేక్షాగతిస్స్యాత్, తథా పురుషకారకసాపేక్షాభవతిస్స్యుత్. కార్యకాలేతుసాపేక్షావ్యాహృత్యసహకారిణో॥

మూ.—ఉపాయమ్, స్వీకారకాలత్తిల్ పురుషసాపేక్షమునామ్

వ్యా.—అవ. "ఇప్పడి పురుషకారసాపేక్షమ్ [౫ ఎన్నిల్, ఉపాయత్తుక్కు నైరపేక్ష్యహానివారాదో?" ఎన్నిల్ శజ్కైయిలేయుళ్ళదెన్నుక్కిఱార్ మేల్, (ఉపాయమ్) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అత్రాహుః

"మహో గుణా న్తర సంసర్గాపహానాన సిద్ధోపాయమ్,

శరణ వరణరూప స్వీకారకాల స్వీకర్తావాన

పురుషస్యైయుమ్, స్వీకరిప్పకుమ్ పురుషకారత్తైయుమ్,

అపేక్షిత్తుక్కు మ్;

అ.—అవ.—ఉత్తరవాక్యావతారికై. ఇప్పడి పురుషకార [౧౫ సాపేక్షమ్ ఎన్నిల్) ఇత్యాది.

"స్వపక్షత్తిల్ చరమశ్లోకమ అధికారివిశేషణానుపాయ ప్రపత్తి పరమాన్నైయాలే పకశబ్దం ఉపాయనైరపేక్ష్య పరమాన్నైయాలే, పురుషకారపురస్కరణమ తద్విరుద్ధమ్' ఎన్నుమ్ శజ్కాపరిహారార్థ త్వాల్ ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్నపడి.

"విద్యామ అధికారి పక్షత్తిలే స్వకీయస్వీకారమ ఉపాయ [౨౦ మాన్నైయాలే, సిద్ధోపాయనైరపేక్ష్య ప్రసఙ్గమెయిల్లైయాన్నైయాలే, తద్విరోధశజ్కైయిల్లైయే?:

ఇన్నిలాదిరాత్తుక్కు ఉపాయత్వముమ్ అవర్క్కుక్కు ఇష్ట మాన్నైయాలే, ఉపాయనైరపేక్ష్యప్రసఙ్గమున్డైయే?:

"విక"గ శబ్దమ స్వీకారాప్రాధాన్యాదిపరమ' ఎన్నిల్ [౨౫ శజ్కాన్యవకాశమ?:

అన్నైయాలే, స్వపక్షానురోధేనవే ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుకైయుక్తు సర్వధర్మత్యాగత్తై యిటాల్కాద్ర (సహాయాన్తర) ఇత్యాది.

"త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతిప్రార్థనామతిః"౨

"ఏకోహంయాతాయాన్యా"౩

"ఉపాయంవ్యాల లక్ష్మీకమ"౪ ఇత్యాదిహైయిటాల్కాద్ర (శరణ వరణ) ఇత్యాది.

[ఇఖయ] శబ్దార్థమ (పురుషస్యమ్) ఇత్యాది.

మూ.—పురుషకారసాపేక్షముమామ్ ఇరుక్కుమ్, కార్యకాలత్తిల్ ఉభయనిరపేక్షమాయిరుక్కుమ్.

అవ.—"స్వప్రయోజనపరరెల్లాతైయుమ్

వ్యా.—స్వీకృతనాన దారా ఇవనుక్కు అనిష్టనివృత్తి పూర్వక ఇష్టప్రాప్తియుణ్డాక్కుమ్ కార్యకాలత్తిల్ పురుషస్యమ్, పురుషకారముమ్, ఆకియ ఉభయత్తైయుమ్ అపేక్షియాతే తానే శేషముహు తలైక్కట్టుమ్" ఎన్నై.

"కార్యకాలత్తిల్ సహకారిసాపేక్షత్వ ముణ్డాకిలితే ఉపాయత్తుక్కు నైరపేక్ష్యత్తుక్కు హానియరు [౧౦ వక్షో!" ఎన్నుక్కు తుడ.

అవ.—"స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు, అవశ్యమ్ అంశేమ్ తారిదే?:

ఇవ్వ స్వప్రయోజనపరరై అనుకూలాగ్రేసరరాన ఆళ్వార్కళ్ - వకై విలుమ్ తోన్ద్రియుళ్ళైయాలే, గన్ధబన్ధమాత్ర ప్రాతికూల్యమ్ అవర్కళ్ - పక్కల్ వారాదపడి పరిహరిక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి తద్విషయత్వైయాయ యనువదిక్కిఱార్, (స్వప్రయోజన పరరెల్లాతైయుమ్) ఎన్ఱు, తుడజ్గి.

అ.—అత్రాహుః:— [౩౦

"అపూర్వస్థానీయప్రథాన జనకత్వేన పురుషకృతస్వీకారత్తైయుమ్,

అప్రధానకార్యకరత్వేన తాత్ర తుల్యత్ కార్యకరత్వేన తాత్ర తిరాక్కియుమ్, అపేక్షియాతే,

తానేశేషమ్యమ్" ఎన్నపడి. [౩౫

"పురుషనైరపేక్ష్యంశమ దృష్టాన్తార్థమ" ఎన్నుమభిప్రాయ త్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కార్యకాలత్తిల్) ఇత్యాది

అవ.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (స్వప్రయోజనపరరై) ఇత్యాది.—

"స్వప్రయోజనపరరాలే తిరుక్కు ప్రతికూలత్వమిల్లై' ఎన్నైయాలే, అవకాశసఙ్గతి" ఎన్నపడి.

స్వోక్తార్థత్తుక్కు స్వయమేవతిరవరణమ వణ్ణుక్కియ ప్రకరణమాన్నైయాలే (పరిహరిక్కవేణుమ్ ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పత్తి) ఎన్నపడి.

ఆత్మాస్వకార్యనిరతాః ప్రతికూలాస్స్యుమేవహి।" ఇతిచేన్న; స్వకార్యనిరతా శైథిల్యానుష్ఠానాచ్చేతేః॥ చేతనస్యత్వవిద్యాదిదోషజన్యమిదీర్యతే।

మూ.—ప్రతికూల రాకళ్ నైకి రామో!" ఎన్ఱిల్;

౨౭౦.—ఇత్తా, "స్వప్రయోజనమ్" ఎన్ఱిఱత్తు, ఆశ్రయదోషజన్యమాన్ఱైత్తై.

వ్యా.—"ననుకేట్టలనా నినైన్" ఎన్ఱుమ్, "నామ్ కణ్డుకొణ్డాడ కాలత్తాలే నడవాయో" ఎన్ఱుమ్,

"ఞ్జునాళ్ అన్నైయుమిఞ్చే" ఎన్ఱుమ్, ఇత్యాది వచనఙ్గళాలుమ్, "ఇడలెత్తుయుక్తుయాన ప్రవృత్తికళాలుమ్, ఆళ్వార్కళుక్కుమ్ ఇవై స్వప్రయోజన పరత్వమ్ తోన్ఱానిఱ్కవిల్లైయే?

ఆనపిన్పు, స్వప్రయోజన పరరాన్నైయుమ్ (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు శొల్లప్పార్కిల్, ఆళ్వార్కళైయుమ్ అప్పడిచొన్నైకి "శేష్ఠవారాకో?" ఎన్ఱు, శఙ్కాభిప్రాయమ్.

౨౭౦.—అన్నైప్పరిహరిక్కిఱార్, (ఇత్తు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అన్వయః:—"ప్రతికూలర్ ఎన్ఱు శొల్లుకిఱపడియిన్, (స్వప్రయోజనమ్) ఎన్ఱిఱత్తు, అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు ఆశ్రయమాన చేతననుడైయ అవిద్యాదిదోషత్తాల్ వన్ద స్వప్రయోజనత్తై" ఎన్ఱై.

అ—("నమిక్క"౧) ఇత్యాదివ్యాఖ్యానే (మాత్తాడ౨) ఎన్ఱి అత్తుముయిర్ అర్థత్తాలే ఉక్తప్రకారేణ స్వోద్దేశ్యత్వమ్ తోన్ఱుకిఱత్తు.

("కాలత్తాలే"౨) ఎన్ఱుమిదాలే.

("ఉక్కల్"౩) ఎన్ఱిఱనదాలే ఉక్తప్రకారేణ స్వోద్దేశ్యత్వమ్ స్ఫుటమ్.

ఆళ్వార్కళై నిర్దేశియామైయాలే కక్కైయై అన్ఱైయైయాన్ఱై యాలే ("అభిప్రాయమ్") ఎన్ఱత్తు.

౨౭౦.—"ఆశ్రయమ్, ఆధేయమాన కాత్తుమాన్ఱైయాలే, ప్రకరణాత్ అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళ్ ఆధేయఙ్గళ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళుక్కు) ఇత్యాది.

(అవిద్యా) శబ్దమ్, అనుకూలర్కళ్ ప్రతికూలత్వజ్ఞానాభావపరమ్.

(ఆది) శబ్దమ్, రుచివాసనాపరమ్.

మూ.—౨౭౧ అన్నైయాలే దోషమిల్లై.

వ్యా.—"ఇత్తై (ఆశ్రయదోషజన్యమ్) ఎన్ఱు, ఒత్తుక్కొణ్డాలే, ఆళ్వార్కళుడైయ స్వప్రయోజనమ్ విషయదోషజన్యమ్" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

ఇత్తుక్కిన్నైప్ [వా. ౨౭౨] (విషయదోషత్తాలే వన్ద స్వత్తై) ఎన్ఱిఱవాక్యత్తిలేత్తిమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౨౭౧.—ఇవ్వర్థత్తై సఙ్గమిక్కిఱార్, అన్నైయాలే దోషమిల్లై) ఎన్ఱు.

అన్వయః:—

"ప్రాతికూల్యహేతువాకచ్చొల్లప్పట్ట స్వప్రయోజనమ్ ఆశ్రయదోషజన్యమాన్ఱైయాలే, 'అన్ద ప్రాతికూల్యమ్ ఇవర్కళ్ పక్కలిలుమ్ వరుమ్' ఎన్ఱిఱ దోషమిల్లై" ఎన్ఱై.

అన్ఱికే,

"స్వప్రయోజనపరరై సామాన్యేన (ప్రతికూలర్) ఎన్ఱు, శొల్లుమళవిల్,

అ—"విషయదోషజన్యస్వప్రయోజనపరత్వమ్ ప్రాతికూల్యప్రయోజకమాకాత్తు" ఎన్ఱి ఇవ్వుత్తరమ్, [స్వప్రయోజనమ్ ఎన్ఱిఱత్తు] ఇత్యాది వాక్యత్తిలే శేషాభ్యనుజ్ఞానవ్యయలభ్యమాన్ఱైయాలే, "అస్ఫుటమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇన్నై) ఇత్యాది.

"ఆశ్రయదోషాదికృతమ్ దేశకాలదోషముమన్ఱు!" ఎన్ఱై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తుక్కిన్నై) ఇత్యాది.

౨౭౧.—"పూర్వవాక్యత్తిలే, ప్రతికూలరుడైయ స్వప్రయోజనత్తినుడైయ కణ్ణోక్కమాన ఆశ్రయదోషజన్యత్వత్తైయుమ్, ఆళ్వార్కళుడైయ స్వప్రయోజనత్తినుడైయ వ్యక్తిమాన్ఱవిషయదోషజన్యత్వత్తైయుమ్, [అన్నైయాలే] ఎన్ఱిఱవిదత్తు పరామర్శిక్కిఱత్తు" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రాతికూల్యహేతువాన) ఇత్యాది.

[దోష] శబ్దాభిప్రేతమ్, (అన్దప్రాతికూల్యమ్) ఇత్యాది.

అభిప్రాయనైరపేక్ష్యవ్యాఖ్యానే ప్రసక్తక విజిగీషుకజ్ఞానపరిహార రూప అనాన్తరప్రకరణానుగుణమాక కార్యకరణ పరిహారపరతయా యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱికే) ఇత్యాది.

Accn. No. 506

మూ.—౨౭౨. విషయదోషత్తాలే వరుమవై యెల్లామ్

వ్యా·—అనుకూలరాన ఆళ్వార్కళ్ - పక్కలిలుమ్ ఇవ్ద స్వప్రయోజనపరత్తై తోన్ఱుమ్వైయాలే అవర్కళ్రైయుమ్ (ప్రతికూలర్) ఎన్నినైక్కవేణ్డివరుక్కైయాలే. స్వప్రయోజన పరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్నై, దోషమో?" ఎన్ను, నినైత్తు ప్పుణ్ణాక్కిజ శఙ్గైయై అనువదిక్కిఱార్, [వా. ౨౬౯.] (స్వప్రయోజన పరరెల్లారైయుమ్ ప్రతికూలరాకనినైక్కలామో ఎన్నిల్) ఎన్ను:

అత్తైప్పరిహరిక్కిఱార్, [వా. ౨౭౦] (ఇప్పు) ఎన్ను,తుడఙ్గి:

అర్థమ్, పూర్వవత్:

నిగమిక్కిఱార్, (అక్కైయాలే దోషమిల్లై) ఎన్ను:

(అక్కైయాలే) ఎన్ని,అపిచ్చుక్కు అర్థమ్, పూర్వవత్:

(దోషమిల్లై) ఎన్నత్తు, స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్ను,కొణ్ణిలేశ దోషమిల్లై ఎన్నై": ఎన్ను, ఇఙ్గనే తోఱ్ఱిక్కవుమామ్.

౨౭౧.—"ఇప్పడి ఆశ్రయదోషజస్య హాని,కే" విషయ దోషజన్యమానాలుమ్, స్వరూపవిరుద్ధమానతు [... త్యాజ్యమన్ఱో?" ఎన్నవరులిచ్చేయ్కిఱార్, (విషయదోషత్తాలే) ఎన్ను,తుడఙ్గి.

౨౭౩.—"ఉమ్మైయరోడు శెఱిదర్ - వార్త్తై"౧ "కథనస్యాదిచ్ఛతి"౨.

మూ.—దుస్త్యజమాయిరే యిరుప్పతు।

వ్యా·—అతావత్తు:—"అనుభవవిషయమాన [... అవస్థైయై వయిరవుమ్ కాయ్ ఆళ్కళ్రైయుమ్ పెణ్ణుతై యుడుత్తుప్పడియాన విగ్రహవైలక్షణ్యాదికళై దోషత్తాలే వరుక్కిల స్వప్రయోజనపరత్తై, తద్దేయవాన ప్రాబణ్యమ్, గత్ సిద్ధ్యర్థమాన వ్యాపారఙ్గళ్, అక్కిల ఇవైయెల్లామ్ 'స్వరూప విరుద్ధమ్' ఎన్ను, విడప్పార్త్తాలుమ్ విడవరితాయిరుప్పతు" ఎన్నై.

(విషయదోషత్తాలే వరుమతు) ఎన్ను, పాతమాన పోతు, స్వప్రయోజనమాత్రత్తైయే శొల్లుక్కిఱతు.

౨౭౩.—విషయదోషత్తాల్ వరుమతు-దుస్త్యజత్వత్తిల్ ప్రమాణమ్ కాట్టుకిఱార్ మేల్, ("ఉమ్మైయ ౧౫ రోడు శెఱిదర్ వార్త్తై"౧ "కథమస్యాదిచ్ఛతి")౨ ఎన్ను.

అ.—"స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్నై దోషమన్ఱో!' ఎన్ను, ప్రయోగదోషప్రసఙ్గత్తాలే విజిగీషుశఙ్కైక్కు తోన్నితల్.

(పూర్వవత్) ఎన్ని,అ పదద్వయత్తుక్కుమ్, "పూర్వయోజనై [... యిల్ పోలే" ఎన్ను, అర్థమ్.

"[దోషమిల్లై] ఎన్ని,అతిత్తుక్కు 'స్వప్రయోజనపరరై (ప్రతికూలర్) ఎన్నైయాకిల దోషమిల్లై' ఎన్ను, అర్థమ్" ఎన్నుమితల్, (ప్రతికూలర్ ఎన్నై, దోషమన్ఱో?, ఎన్ని,అతిత్తాల్ ఉక్తప్రాయమానైయాలే, ఇఙ్గే అత్తైప్పుటమాకచ్చొల్లుకిఱార్, (దోషమిల్లై ఎన్నత్తు) ఇత్యాది.

౨౭౨—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఆశ్రయ) ఇత్యాది "విషయదోషజన్యమాన స్వప్రయోజనత్తుక్కు ప్రాతికూల్య

ఆ—ప్రయోజనత్వేన ఇల్లైయాకిలుమ్, స్వరూపవిరోధమ్ అడియాక త్యాజ్యత్వమిల్లైయో?' ఎన్ను, ప్రసఙ్గసఙ్గతి' ఎన్నప్పడి.

"[విషయ]శబ్దమ్ విషయిపరాక్షమాకైయాలే, ప్రకరణాదేశ అనుభవమ్ విషయియాకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చేయ్కిఱార్, (అనుభవ) ఇత్యాది.

"విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ కల్యాణగుణఙ్గళిలుమ్, దోషత్వకథనమ్ స్వరూప విరుద్ధస్వప్రయోజనవ్యాపాదకత్వత్తాలే" ఎన్ను, కణ్ణుకొళ్వతు.

బహువచనవిశక్తిరమ్, (అర్థేయవాన) ఇత్యాది.

(వ్యాపారఙ్గళ్)—మడిలెదుక్కై మూర్తలానవై.

"షుషస్తుస్యమస్యాది కృత్యాద్యర్థముఖ"౩ ఎన్ను, కృత్యాద్యర్థకత్వత్తైయుడైయదాక అరుళిచ్చేయ్కిఱార్, (విడవరితాయిరు) ఎన్ను;

వికవకనాత్తపాదనిర్వాహమ్, (విషయదోషత్తాలే వరుమతు ఎన్ను.) ఇత్యాది.

(దుస్త్యజమాయిరే) ఎన్ని,అ వికల్పమ్ స్వరసమ్.

పూర్వపాతత్తిలే జాత్యేకత్వమ్.

౨౭౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై. (విషయదోషత్తాలే) ఇత్యాది.

౧॥ శ్రీ ఆళవన్దార్ స్తోత్రమ్

౩॥ అష్టా. ౩-౩-౧౨౭.

అతో హి గోదాకర్మాసు భాత్యశక్యత్వవాదినీః। భ్రాత్రేయారవచస్కాద్; యామునైర్గురుభిస్తథా॥ "త్వత్-పాదపద్మప్రణతః కోన్యమిచ్ఛేద్"ఇతీరితమ్।

వ్యా—"మన్ తిరుస్దిర్ కట్టు"౧ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "అత్తైయాలే పేఱెన్ఱు ఉఱైయిట్టాల్ అవర్ వరుమళవుమ్ కర్మప్రాప్తి పార్త్తాఱియిరుక్క వేణుఙ్గాణ్, నీఙ్గళ్ పఙ్గళలాక్కాత్తుక్కాణ్"ఎన్ఱు తాయ్మార్కు అఱిత్తు, "ఇః స్వవయత్తిల్ ప్రావణ్యమిన్ఱిక్కే ఎన్నుడైయ నెఞ్జుక్కు వేఱాయిరున్ద ఉఙ్గళుక్కు ఎనక్కోడుక్కైఅఱత్తై యఱియప్పోకాదు, 'అవర్ అవర్' ఎన్ఱు, వాఙ్కుప్పులన్ ఉఱ్పడి శ్రియఃపతివిషయమాన ప్రావణ్యత్తై మఱుపాడురువ ఉడైయేనాయ్, ఇప్పడి అవనైయొఴియ శ్చెల్లామై ఉణ్డానాల్ అవర్ ఇరున్ద ఇడత్తేశెన్ఱు, కిట్టుకైప్రాప్తమాయిరుక్క, అన్ఱుక్కు కాల్ నడైత్తారాత్తపడి యిరుక్కిఱ ఎనక్కు, నాన్ అవనోడే శెన్ఱు, శేరామైక్కు ఉఱుప్పాక నీఙ్గళ్ శొల్లుమ్ వార్త్తైయెల్లామ్ కేట్కైక్కు ప్పరికరమిల్లాత శెవిడర్ శొల్లుక్కైక్కు ప్పరికరమిల్లాత ఊమైకళ్ వార్త్తైశొన్నాప్పోలే యిరుప్పతొన్ఱు" ఎన్ఱు, ఆణ్డాళ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్;

"తవామృతస్యన్దిని"౨ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "వక్తుత్తశేషియాన దేవరుడైయ తేనే మలరుమ్ తిరువడిత్తామరైకళిల్ భోగ్యతైయిలే యఴున్దిన నెఞ్జు, మత్ తొరు క్షుద్రవిషయత్తై విరుమ్బుమ్బడియెఙ్ఙనే?, మధువే జీవనమాన వణ్డు, మధుపరిపూర్ణమాన తామరైప్పూవానత్తు నిల్లానిఱ్కచ్చెయ్తే, అతిల్-శువడఱిన్ద తాన్ కిట్టుక్కైయరిదాయ్ కిట్టినాలుమ్ నాక్కు ననైక్క పోరాతత్తాయిరుక్కిఱ ఉముళ్ళిప్పూవిల్ శెన్ఱు, పడియాత్తమాత్రమన్ఱిక్కే అత్తైక్కటాక్షిప్పతుమ్ శెయ్యాత్తిఱే!" ఎన్ఱు, ఆళవన్దార్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్;

"విగ్రహవైలక్షణ్యమ్ కణ్డు భగవద్విషయత్తిల్ ప్రవణరానవర్కళై మీట్క వరిదు" ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైయాలే,

"విషయదోషత్తాల్ వరుమాతుదుస్త్యజమ్" ఎన్నుమిడమ్ సిద్ధమిఱే?

అ—ఉపాత్తప్రమాణత్తుక్కు అర్థమ్, ("మన్ తిరుస్దిర్కట్టు"౧ ఎన్ఱు తుడఙ్గి) ఇత్యాది—

("మన్ఱు"౧)=ఎన్ఱోడే వేఱుపట్టు, ('ఇరుస్దిర్కట్టు")=ఇరున్ద ఉఙ్గట్కు, "అఱియలాకా"=ఎన్-నిలై యఱియప్పోకాతు. "మాత్వనైన్నప్రపన్నత్వైనై"=శ్రియఃపతివిషయమాయ్, తదేకపరతా-హేతువాన అతిప్రావణ్యైనై, "ఉన్ఱు"=నష్టాక్షపుడైత్తాయ్, "ఇరున్దనక్కు"=గమనశక్తియిన్ఱిక్కే యిరున్దవెనక్కు, "ఊమైప్పత్తైల్లామ"=నీఙ్గళ్ సన్నుకళ్ గమననిషేధోక్తియెల్లామ్,

["ఊమైయర్"] ఇత్యాది—

[శెవిడరోడు, ఊమైయర్-వార్త్తై] ఎన్ఱు కూట్టువతు.

శ్రవణశక్తివికలరైక్కు ఉఱ్త్తు వచనశక్తివికలర్-వార్త్తైయోడొక్కుమ్;—

"యద్వత్ అర్థక్రియాకారియన్ఱు" ఎన్నపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఇత్తైయాలే) ఇత్యాదినా.

ఐన్తామ్ పాట్టిల్ "అమ్మనైమీర్"౧ ఎన్ఱు, అవిత్తైయటోఙ్గు (తాయ్మారై) ఎన్ఱు.

ఇతు నాచ్చియార్-తిరుమొఴి,

అ—("అమృతస్యన్దిని"౨) ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (తేనే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ భోగ్యత్వమ్ వివక్షితమ్.

"పాదపఙ్కజ" శబ్దార్థమ్, (తిరువడిత్తామరైకళిల్) ఎన్ఱు,

"నితరామ్, వేశః=ప్రవేశః" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్ (అఴున్దిన) ఎన్ఱు, "ఆత్మ" శబ్దార్థమ్, (నెఞ్జు) ఎన్ఱు,

"అన్య" శబ్దార్థమ్, (మత్తు) ఇత్యాది.

"ఇచ్ఛతి" ఎన్ఱు, అవిత్తుక్కు అర్థమ్, (విరుమ్బుమ్బడి) ఎన్ఱు,

"కథమ్" శబ్దార్థమ్, (ఎఙ్ఙనే) ఎన్ఱు. "వ్రత" శబ్దార్థమ్. (జీవనమ్) ఎన్ఱు. "నిర్భర" శబ్దార్థమ్, (పరిపూర్ణమాన) ఎన్ఱు,

"ఇక్షురక" శబ్దార్థమ్, (కిట్టుక్కైయరిదాయ్) ఇత్యాది.

కణ్టకత్వమ్ రసాల్పత్వముమ్ ముళ్ళిక్కు ప్రసిద్ధమాకైయాలే. (కిట్టుకై,) ఇత్యాది విశేషణద్వయమ్. (పడియాత్త)=ప్రవేశియాత్త.

"'వీక్షతే' ఎన్ఱు, అవిత్తిల్ విశేషణవాచకమాన 'వి' ఎన్ఱు, అవిత్తు వ్యతిరేకలక్షణయా స్వల్పవాచకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కటాక్షిప్పతుమ్) ఇత్యాది. (కటాక్షః)=అపాఙ్గదృష్టిః

ఇత్తాల్, ప్రకృతార్థసిద్ధియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వైలక్షణ్యమ్) ఇత్యాదినా.

౧॥ నాచ్చియార్-తిరుమొఴి-౧౨. పా. ౧-౫.

౨॥ ఆళవన్దార్-స్తోత్రమ్.

మూ.—౨౭౪. ఇప్పడి ఇవైయిత్తనైయుమ్ సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బోతైక్కు,

వస్తవ్యమ్, ఆచార్యసన్నిధియుమ్ భగవత్-సన్నిధియుమ్;

వ్యా.—౨౭౪. ఆక, దినచర్యోక్త మఙ్గలాశాసనానుకూలసహవాస ప్రతికూలసహవాస నివృత్తికళైవిరిత్తార్ కీழ్;

[వా. ౨౭౩] (సదాచార్య ప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడిపణ్ణిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్) ఎన్ఱత్తై వివరిక్కిఱార్ మేల్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇప్పడి ఇవైయిత్తనైయుమ్ సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్బోతైక్కు) ఎన్ఱతు, "కీழ్ చ్చొన్న ప్రకారత్తిలే ఇన్ద స్వభావవిశేషఙ్గళెల్లామ్ సదాచార్యనుడైయ ప్రసాదత్తాలే కొழுన్దువిట్టు వళర్న్దు వరుమ్ పోతైక్కు" ఎన్ఱపడి.

[వస్తవ్యమ్ ఆచార్యసన్నిధియుమ్. భగవత్-సన్నిధియుమ్];—

"ఇవనుక్కు వాసస్థలమ్, హితైషియాన ఉపదేశాదికళాలే ఇవన్ తనక్కు ఉత్పాదకనాన స్వాచార్యనుడైయ సన్నిధియుమ్,

---

అ—౨౭౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆక) ఇత్యాది.

ఇఙ్గుమ్, "అవసరసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"(ఇవైయిత్తనైయుమ్) ఎన్ఱు విధుక్కు విశేష్యమ్, స్వభావవిశేషఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇన్దస్వభావ) ఇత్యాది.

[వర్ధిక్కుమ్] ఎన్ఱు విధుక్కు అర్థమ్ (కొழுన్దువిట్టు) ఇత్యాది

"[వస్తవ్యమ్] ఎన్ఱు విధి, 'కృత్యల్యుటో బహులమ్'౧ ఎన్ఱు సూత్రత్తాలే అధికరణార్థకతవ్య ప్రత్యయాన్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనుక్కు వాసస్థలమ్) ఇత్యాది.

"పుత్త్రమివైనమనుశాస్తి"౨ ఇత్యాదియిలే యుణ్డాన(హితైషియాన) ఎన్ఱతు.

వ్యా.—అవన్ కాట్టిక్కొడుక్కైక్కు కొణ్డు అవన్ ఉకన్ద విషయమాయ్ తన్-పక్కలిలే విశేషకటాక్షాదికళైప్పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుమ్ అర్చావతారమాన భగవాన్ సన్నిధియుమ్" ఎన్కై.

"ఇవై సముచ్చయముమన్ఱు, సమవికల్పముమన్ఱు, ఆచార్యసన్నిధియే ప్రధానమ్, తదలాభత్తిల్ అర్చావతారసన్నిధి" ఎన్ఱపడి.

అక్కవితై ఆచార్యసన్నిధియై ముఱ్పడ వరుళిచ్చెయ్తతు?

"గుర్వన్తికే స్పృహా సంవాసస్తద సిద్ధౌ మయాపి వా"౩ ఎన్ఱతే భగవదుక్తియుమ్?

అ—"ఆచారేస్థాపయత్యపి"౪ ఎన్ఱు వ్యుత్పత్తియైప్పత్ర (ఉపదేశాదికళాలే) ఇత్యాది.

(ఇవన్ తనక్కు) ఎన్ఱతు, 'ఉక్తస్వభావ విశేషఙ్గళుక్కు' ఎన్ఱపడి.

అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్, (అవన్ కాట్టిక్కొడుక్కు) ఇత్యాది.

"దయాలుః పురుషాకృతిః"౫ "బాన్ధవోభక్తవత్సలః"౬ ఇత్యాదియిలే యుణ్డాన (తన్-పక్కలిలే) ఇత్యాది

(ఆది) పదమ్ కువాసనానివృత్తిపరమ్.

సముచ్చయమ్ ఇరణ్డిడత్తిలుమ్ వాసనియమమ్.

సమవికల్పమ్ ఇచ్ఛయా అన్యతరవాసమ్.—

"ఇవైయిరణ్డుమన్ఱు" ఎన్ఱపడి.

(ప్రధానమ్) ఎన్ఱతు, "ముఖ్యకల్పమ్" ఎన్ఱపడి.

(తదలాభత్తిల్) ఇత్యాదినా "భగవత్-సన్నిధివాసమ్ అనుకల్పమ్" ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు.

"వికల్పసముచ్చయఙ్గళ్ వివక్షితఙ్గళానాలుమ్, అభ్యర్హితత్వాత్ భగవత్-సన్నిధిక్కు పూర్వనిర్దేశమ్ పణ్ణవేణుమ్;

అప్పడియన్ఱికే, ఆచార్య సన్నిధిక్కు పూర్వనిర్దేశత్తాలే, సతిసంభవే ఆచార్యసన్నిధివాసముమ్ తదసంభవే భగవత్-సన్నిధివాసముమ్' ఎన్ఱు ముఖ్యానుకల్ప భావమ్ వ్యఞ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే, యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తైయిట్టే) ఇత్యాది.

ఉక్తార్థత్తిలే ప్రమాణమ్, ("గుర్వన్తికేస్పృహాసంవాసః"౩) ఇత్యాది.

౧॥ అష్టా. ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

వక్తవ్యమస్య సతతం గురోః ప్రఖ్యాతివైభవమ్। అనాత్మగుణశీర్షస్య నికర్షానుసంధాన తథా॥ సార్థం ద్వయం తు జప్తవ్యం సహ గురుపరంపరా.

మూ.—వక్తవ్యమ్, ఆచార్యవైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్;

వ్యా.—ఇనివక్తవ్యమ్ ఇఱదజ్జై మేల్ అరుళిచ్చెయ్యుకిఱార్. (వక్తవ్యమ్, ఆచార్యవైభవముమ్ స్వనికర్షముమ్);

అతావదు:—ఇవనుక్కు సర్వకాలముమ్ వాక్కాల్ శొల్లప్పడువదు, మత్తతయేపట్టు ప్రాకృతర్ త్తన్నై అఙ్గీకరిత్తరుళిన ఆచార్యనుడైయ దయాక్షమాద్యాది వైభవముమ్, ఎత్తనైయేనుమ్ అనాత్మగుణపరిపూర్ణరుమ్, పతిత్తపార్ కాణవుమనుక్కు నాణుమపడిన్త, అనాత్మగుణ పూర్త్తియాలే తన్నుడైయ నికర్షముమాకిల ఇవైయుమ్'' ఎన్ఱు. [౧౦

శ్రీమధురకవియాఴ్వార్, "నన్మైయాల్"[౧] ఎన్ఱుమ పాట్టుక్కడక్కి ఇవైయిరణ్డైయుమ్ పేశినార్కళ్ అరుళిచ్చెయ్యార్ తారికే:

అ—"'ఆచార్యవత్' ఇతి అతిదేశవిషయ భాగవతసన్నిధావాస్తు ముఖ్యకల్పత్వమ్ శొల్లుకైయాలే, ఆచార్యసన్నిధావాసత్తుక్కుమ్ అనుసిద్ధమ్'' ఎన్ఱు కరుత్తు.

ఇప్పడి ముఖ్యానుకల్పభావ గ్రాహక ప్రమాణమిల్లామైయాలే, ఉత్తరసముచ్చయ నిర్దేశత్తాల్ యథాక్రమగతిక్తల్'' ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఇనివక్తవ్యమ్ ఇఱదజ్జై) ఇత్యాది.

"ఉక్తరీత్యా భగవత్-కైఙ్కర్యత్తుక్కు ఆచార్యకైఙ్కర్యాఙ్గత్వేనయా అనుకల్పత్వమ్ ఉక్తానాలుమ్, ఆచార్యవిషయాగాధీన భగవత్-కైఙ్కర్యత్తుక్కు తత్-సముచ్చయమ్ ఉపపన్నము'' ఎన్ఱు కరుత్తు

(ఉద్దేశయే పట్టప్రాకృత) ఎన్ఱును, "పరమపురుషార్థహానియామ్, అపురుషార్థాన్వయముమ్ అఙ్గతవరా'' ఎన్ఱపడి.

[వైభవ] శబ్దాభిప్రేతమ్ (దయా) ఇత్యాది. [౬౫

సాఙ్గికారహేతుత్వాత్ దయాదృష్టిః.

[నికర్ష] శబ్దాభిప్రేతమ్, (ఎత్తనైయేనుమ్) ఇత్యాది.

అనాత్మగుణమ్, క్రోధాదికళ్.

"ఆత్మనో హ్యతినీచస్య యోగిధ్యేయపదార్హతామ్।

కృపయైవోపకర్తారమాచార్యం సంస్మరేత్ సదా॥''[౨] ఎన్ఱు అవిభాగే "అతినీచస్య'' ఎన్ఱు నికర్షముమ్, "కృపయా'' ఎన్ఱు వైభవముమ్. ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్.

మూ.—జప్తవ్యమ్, గురుపరంపరైయుమ్ ద్వయముమ్;

వ్యా.—(జప్తవ్యమ్, గురుపరంపరైయుమ్ ద్వయముమ్);—

అతావదు:— [౬౫

"ఇవనుక్కు కాలక్షేపత్తుక్కుమ్ భోగత్తుక్కుమ్ ఉచితమాన రహస్యమాక అనుసన్ధిక్కక్కడవదు [illegible], "రామానుజాఙ్ఘ్రి శరణోస్మి''[౩] ఇత్యాదిప్పడియే సర్వేశ్వరన్ అళవాక [illegible] "సదాచార్యవంశోజ్జ్వలః, ఆచార్యాభిమానాత్మకా [illegible]

అ—("నన్మైయాల్'') ఇత్యాది:—

"'నన్మై'[౧] ఎన్ఱు, సామాన్యేనప్పడి, 'నమ్బినేన్ పిఱర్'[౧] ఇత్యాదినా నికర్షముమ్, అత్యన్తనికర్షముమ్, 'అన్నైయాయ్'[౧] ఇత్యాది ప్రియతరత్వాదికముమ్, 'మయర్వఱ ... అరుళ్'[౧] ఎన్ఱుమ్, 'తమర్ ... మిక్కాకు' ఎన్ఱుమ్, కృపైయుమాకిల వైభవముమ్ అరుళిచ్చెయ్ [౧౫ తాన్'' ఎన్ఱపడి.

జపం, అనన్యోపాయనుక్కు సాధనమాకామైయాలే అను[illegible]చేయక్కడవదు, (కాలక్షేపత్తుక్కుమ్) ఇత్యాది.

(కాలక్షేపమ్)=పొళుదుపోక్కు,

"జపం=ఉపాంశూచ్చారణమ్''[౪] ఎన్ఱుమత్తైయుటో, (రహస్యమాక) ఇత్యాది

(అనుసన్ధానమ్)=ఉచ్చారణమ్.

ఉచ్చారణరూపానుసన్ధానస్యైతదర్థాకృతమ్.

("రామానుజ''), ఇత్యాది:—

"రామానుజాఙ్ఘ్రి శరణోస్మి కులప్రదీప [౬౫
స్త్వాసీత్ స యామునమునేస్స చ నాథవంశ్యః।
వంశ్యః పరాఙ్కుశమునేస్స చ సోపి దేవ్యాః(?)
దాసస్తవేతి వరదాస్మి తవేక్షణీయః॥''[౩]—

"రామానుజాఙ్ఘ్రి శరణోస్మి''—రామానుజతిరువడిగళై శరణమ్, శొల్లా కీర్త్యనపదమాకైయాలే తస్య కరః:

ఉ[illegible] 'ఉడ, వరద' శబ్దఙ్గళ్ విద్యావంశపరమ్

"వరద! దపేస [illegible]'' ఇత్యాది.

౧॥ కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు పా. ౮-౧౦-౭.
౨॥
౩॥ వరదరాజస్తవమ్. ౮॥
౪॥

జ్ఞానానుష్ఠానవృత్తయే పరిగ్రాహ్యమనేనతు। నాథాదిపూర్వాచార్యాణాం వచనం జ్ఞానవర్ధనమ్॥; తథా తేషామనుష్ఠానమనతిక్రమ్యతద్వచః।

వ్యా.—ఎన్ఱు,అప్పడియే స్వాచార్యాది పరమాచార్యభగవత్-పర్యన్తైయాన గురుపరంపరైయుమ్, అన్ద గురుపరంపరాప్రాప్తమాన స్వాచార్యర్ తనక్కు త్తిరుమాక్క ఉపదేశిత్తద్వయముమ్” ఎన్ఱు.

అ —“సద”౧ ఇత్యాది:—“ఆచార్యాణాం మధ్యే ‘అసావసౌ’ ఇతివిశిష్యోక్త త్తద్వ్యక్తిరూపేణ” ఇత్యర్థః.

“(అభగవత్తః)=భగవత్-పర్యన్తః సః=స్వాచార్యః, ఆచార్యవంశస్య, తదాచార్యపరంపరాచక్షేయః’ ఇతి అస్యార్థ్య తేరర్థః వంశోహి ఉత్పాదకానాం ప్రబన్ధః.

‘స ఆచార్యవంశః’ ఇతి సమానాధికరణాన్వయాపా:

ఆచార్యస్య=స్వాచార్యస్య, వంశః=ఉత్పాదకపరంపరాహి; వంశశబ్దోఽద్యాజనకపరంపరాపరః.

‘ఆచార్యాణామసావసౌ’ ఇతిప్రాకారపరమ్:

“ఆచార్యవంశః” ఇతి ఉద్దేశ్యసమర్పకమ్:

ఏతదభిప్రాయేణ “రామానుజాఙ్ఘ్రి” ఇతిస్వాచార్యోపక్రమః:

“అభగవత్తః” ఇత్యేతత్, “భగవన్తమారభ్య” ఇత్యేతదర్థకమ్.

“అఖిన్నస్య” ఇత్యాదావివ “అజ్ ఆరంభార్థకమ్” ఇతిదోజనాన్తరమ్.

తదభిప్రాయేణ “లక్ష్మీనాథసమారంభామ్”౨ ఇతిప్రథమాచార్యోపక్రమః:

అద్విల్, ప్రథమాపాదనాభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వాచార్యాది) ఇత్యాది.

(ఆదిః=ఉపక్రమః), గురుపరంపరైయుమ్, తత్-ప్రతిపాదక వాక్యశ్లోకప్రముఖమ్.

యథా, యథాప్రతిమాకృపమామ్.

అనన్తరస్థైకతాత్పర్యమ్, (అన్దగురుపరంపరై) ఇత్యాది

ఇత్తై “ఆదౌగురూణాం విజ్ఞానమ్ ఆధమస్తాన్నిచిన్తనమ్”౩ ఎన్ఱుమ్, “యావచ్ఛరీరపాతమత్రద్వయమావర్తయేన్మనుమ్” ఇత్యాది కళ అనుసన్ధేయమ్.

“జప్తవ్యత్వేయుక్తేశత్తుగురుపరంపరాద్వయఙ్గళై విధిక్కైయాలే, ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకత్వమ్ ఒన్ఱెయుమ్మక్కుత్తోన్ఱుమాకైయాలే,

మూ. — పరిగ్రాహ్యమ్, పూర్వాచార్యర్కళుడైయ వచనముమ్ అనుష్ఠానముమ్;

వ్యా.—ఇత్తాల్, “గురుపరంపరాపూర్వకమాన ద్వయమే ఇవనుక్కు రహస్యమాక అనుసన్ధిక్కక్కడవదు పోరప్పడుమ్ మత్తు” ఎన్ఱపడి.

భాష్యకారర్కు కాలక్షేపప్రకారమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱ ఇడత్తిల్, “ద్వయమ్ అర్థానుసన్ధానేన సహసదైవం వక్తా”౪ ఎన్ఱు పెరియ పెరుమాళ్ అరుళిచ్చెయ్దార్.

(పరిగ్రాహ్యమ్, పూర్వాచార్యర్కళుడైయవచనముమ్ అనుష్ఠానముమ్);—

అతావతు: —

“ఇవనుక్కు జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ రెణ్డుమ్ తిరుత్తైక్కు ఉడుప్పాకక్కడవ కణ్డ ఇడఙ్గళిలే ఇవనాల్ పరిగ్రహిక్కప్పడుమవతు, నాథమునికళ్ ముతలాక ఇవ్వళవాక ఉళ్ళ పూర్వాచార్యర్కళుడైయ జ్ఞాతవ్యార్థప్రకాశకమాన దివ్యవచనఙ్గళుమ్, అన్దవచనానురూపమాన అవర్కళుడైయ అనుష్ఠానఙ్గళుమ్” ఎన్ఱు.

“సువ్యాహృతాని మహతాం సుకృతాని తతస్తతః।
సంచిన్వన్ధీర ఆసీత శిలహారీ శిలం యథా॥”౫

ఎన్నక్కడవదిఱే.

అ —వ్యాపకనివృత్త్యావ్యాప్యనివృత్తియాకైయాలే, ‘గురుపరంపరాపూర్వకద్వయాతిరిక్తమ్ అనుసన్ధేయమ్’ ఎన్ఱు సిద్ధమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.

(సదైవమ్) ఎన్కైయాలే జప్తవ్యాన్తరనివృత్తి అభిప్రేతమ్.

ఆగమశాసనమ్ అనిత్యమాకైయాలే, ఇడాగమమిల్లామైయాలే, [జప్తవ్య] శబ్దమ్ సాధు.

“జప్త్వాగురుపరంపరామ్”౬ ఎన్ఱుమ్ పూర్వప్రయోగముణ్డిఱే.

[పూర్వాచార్య] శబ్దాభిప్రేతమ్, (నాథమునికళ్) ఇత్యాది.

“ఉపస్థితత్వాల్ అనుష్ఠానత్తుక్కు ప్రతిసంబన్ధికళ్ పూర్వాచార్యర్కళ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అన్దవచన) ఇత్యాది.

మూ.—పరిత్యాజ్యమ్, అవైష్ణవసహవాసమున్ అభిమానముమ్;

కర్తవ్యమ్, ఆచార్యకైఙ్కర్యముమ్ భగవత్-కైఙ్కర్యముమ్.

వ్యా.—(పరిత్యాజ్యమ్ అవైష్ణవసహవాసముమ్ అభిమానముమ్);

అతావతు:—

"'జ్ఞానానుష్ఠాననాశకమ్' ఎన్నుమ్ భయత్తాలే ఇవనుక్కు సవాసనమాక విడప్పడుమవైగళ్, వైష్ణవలక్షణ మిల్లాతవర్కళోటై సహవాసముమ్, అవర్కళ్ 'ఇవర నమ్ముడైయవర' ఎన్ఱు, ఓరన్వయఙ్గళాలే తన్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ అభిమానముమ్" ఎన్నై.

(కర్తవ్యమ్, ఆచార్యకైఙ్కర్యముమ్ భగవత్-కైఙ్కర్యముమ్);—

అతావతు:—

"ఇవనుక్కు స్వరూపానుకూలమాక వేణ్డువగళుమ్ శెయ్యప్పడుమవైగళ్, మహోపకారకనాన స్వాచార్యన్-విషయత్తిల్ ప్రేమపూర్వకమాకప్పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యముమ్, తన్నియోగపరతన్త్రనాయ్ ప్పణ్ణుమ్ భగవత్ కైఙ్కర్యముమ్" ఎన్నై.

అ.—"వచనానుష్ఠానశబ్దఙ్గళ్ సద్ధోపవచనానుష్ఠానపరఙ్గళ్" ఎన్నుమతుక్కు ప్రమాణమ్, ("సువ్యాహృతాని") ఇత్యాది.

("సువ్యాహృతాని",=సమీచీనవచనాని. ("సుకృతాని")=సదనుష్ఠానాని, ("సిలమ్"=పకిల్ నెల్లు; "కణిశాద్యర్జనం సిలమ్"౧ ఎన్నక్కడవదిఱే!.

(వైష్ణవలక్షణమ్) ఎన్ఱతు, "విష్ణోర్వైష్ణవాఃస్మృతాః" ఇత్యుపక్రమ్య భరద్వాజసంహితోక్తలక్షణమ్" ఎన్నపడి.

"ఉపస్థితత్వాత్ అభిమానత్తుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధికళ్ అవైష్ణవర్కళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళ్) ఇత్యాది.

(స్వరూపానుకూలమాక) ఎన్ఱతు, "అతిశయాధాన స్వరూపయోగ్యతారూప స్వరూపసిద్ధిహేతువాక" ఎన్నపడి.

మూ.—౨౭౫. కీఴ్ చ్చొన్న భగవత్ కైఙ్కర్యమ్ అతివతు,

వ్యా.—అక, "దినచర్యైయిల్ శొన్న స్వభావవిశేషఙ్గళెల్లామ్ (సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వన్దిక్కుమ్పడి వణ్డిక్కొణ్డు పోరుకై) యావతు, ఇప్పడియిరుప్పవన్ వస్త్వార్జనత్తుక్కు పరిగ్రాహ్యపరిత్యాజ్య కర్తవ్యఙ్గళై యుణర్న్తు ఇవఱ్ఱిలే నిష్ఠనాయ్ప్పోరుకై' ఎన్నై." ఎన్ఱతాయిత్తు.

౨౭౫.—"ఇప్పడి కర్తవ్యమాన కైఙ్కర్యఙ్గళిరణ్డుమ్ అతివతు ఎమ్ముఖత్తాలే!" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కీఴ్ చ్చొన్న) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(కీఴ్) ఎన్ఱతు, "వస్త్వాదికళైచ్చొన్న ఇన్ద గ్రన్థత్తిల్" ఎన్నపడి.

(భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ అతివతు శాస్త్రముఖత్తాలే) ఎన్ఱతు,

అ.—కిఙ్కరస్య కర్మ—(కైఙ్కర్యమ్); "కిమపి కరః" ఎన్ఱు, "ఏవకక్కు" ఎన్న ఒరునిర్బన్ధమిన్ఱిక్కే శేషస్య స్వపరత్తైయే శెయ్యుమవన్ కిఙ్కరన్;

అవనుడైయశెయల్ కైఙ్కర్యమాకిఱతు.

ఇత్తాల్, ఫలార్థవ్యాపారముమ్ స్వరసార్థవ్యాపారముమ్ కైఙ్కర్యమాకాతు.

(నియోగః,=విధిః;—"తదధీనస్య వర్తేత"౩ ఎన్నక్కడవదిఱే!.

[వర్ధిక్కుమ్బోతైక్కు], [వస్త్వమ్] ఇత్యాదియాలే, "తద్-వృద్ధిక్కు అచార్యసన్నిధివాసాదికళ్ యుపయోగః" ఎన్ఱు, ఫలితత్తు.

"ఇత్తాల్, 'సదాచార్యప్రసాదత్తాలే వర్ధిక్కుమ్పడి వణ్డిక్కొణ్డుపోరుకై, ఇన్నియమవిశేషనిష్ఠనాకై,' ఎన్ఱు ఫలితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అక్కదినచర్యైయిల్) ఇత్యాది.

౨౭౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి కర్తవ్యమాన) ఇత్యాది.

"కైఙ్కర్యానుష్ఠానహేతు జ్ఞానజనకప్రమాణప్రతిపాదకత్వాత్ హేతుత్వేనస్తుతి" ఎన్నపడి.

"పరత్వాదివిషయత్తిల్ కైఙ్కర్యమ్ నిత్యముక్తర్కు సాధ్యసాధ్యఙ్గళ్, విభవవిషయత్తిల్ తత్కాలవర్తికళుక్కు తద్వదనర్హఙ్గళ్, అతీతకాలామైయాలే,

భగవత్స్వకైఙ్కర్యం వేద్యం శాస్త్రముఖేన హి। అన్యత్త్వాచార్యకైఙ్కర్యం శాస్త్రేణ చ గురోర్గిరా॥ కైఙ్కర్యమిష్టకరణానిష్టాకరణతో ద్విధా।

మూ.—శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, ఆచార్యవచనత్తాలుమ్·
౨౧౯.—కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ఇరణ్డు.

వ్యా.—"భగవాన్ ఇవనుక్కు ఇప్పోదు వాయ్ తిఱన్దు ఒన్ఱై, అరుళిచ్చెయ్యామైయాలే, తత్-ప్రతిపాదకమాన శ్రుతిస్మృత్యాది శాస్త్రముఖత్తాలే యఱియవేణుమ్" ఎన్గై,.

(ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్ అఱివదు శాస్త్రముఖత్తాలుమ్ ఆచార్యవచనత్తాలుమ్) ఎన్ఱదు, ఆచార్యవిషయత్తిల్ శిశ్రూషాప్రకారఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కుమ్ శాస్త్రముఖత్తాలుమ్, 'తనక్కిష్టానిష్టఙ్గళ్ ఇన్నదు' ఎన్ఱుమిడత్తై యవన్ అరుళిచ్చెయ్త వచనత్తాలుమ్" ఎన్గై,.

౨౧౯.—ఇని మేల్ కైఙ్కర్యవేషత్తై యఱివిక్కైక్కాగ, (కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ఇరణ్డు) ఎన్గిఱార్.

అ.—ఇదానీం తదాధికారికస్య అన్తర్యామ్యర్చావిషయ కైఙ్కర్యస్య ప్రసన్నమాత్రవిషయచోదనా విశేషక్లేయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవాన్) ఇత్యాది.

"స్వయం దేహసుఖాలాని భర్త్రార్థోపచితానిచ।
కుర్యాదప్రతిషిద్ధాని గురోర్గకర్మాణ్యశేషతః॥" ౧ ఇత్యాదిగళై యఱిన్దు (శిశ్రూషాప్రకారఙ్గళై) ఇత్యాది.

'ఇచ్ఛాప్రకృత్యనుగుణైరుపచారైస్సదోచితైః।
భజన్ అవహితస్స్వ' ౨ ఇత్యాదిగళై యఱిన్దు (తనక్కు) ఇత్యాది.

"'(కీళ్ చ్చొన్న భగవత్-కైఙ్కర్యమ్) ఎన్ఱదు, స్వార్థకైఙ్కర్యమ్' ఎన్ఱు, ఆఱుప్పడియిలే వ్యాఖ్యాతమ్:

'అదు, వ్యవహితమాకైయాలుమ్, తత్-ప్రమాణకథనమ్ ఇఙ్గే అనపేక్షితమాకైయాలుమ్, [భగవత్-కైఙ్కర్య] శబ్దసామర్థ్యత్తాలుమ్, ఇప్పోదు భగవత్-కైఙ్కర్యజ్ఞానానుక్తి ప్రయుక్తన్యూనత్వ ప్రసఙ్గత్తాలుమ్, [కీళ్] ఎన్ఱదు వ్యవహితస్వార్థకైఙ్కర్య వ్యావృత్త్యర్థమాకైయాలుమ్, అనుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (వస్త్రాదిగళై చ్చొన్న ఇడ్దగణత్తైయిల్) ఎన్ఱదు" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు.

౨౧౯.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని మేల్) ఇత్యాది.

(వేషమ్)—లక్షణమ్,—

మూ·—౨౨౦· అతావదు, (1) ఇష్టమ్ శెయ్కైయుమ్·
(2) అనిష్టమ్ తవిరుకైయుమ్.
౨౨౧·—ఇష్టానిష్టఙ్గళ్, వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుమ్,

వ్యా.—౨౨౦. "అతావదు ఏదు?" ఎన్న, (అతావదు, ఇష్టమ్ శెయ్కైయుమ్, అనిష్టమ్ తవిరుకైయుమ్) ఎన్గిఱార్.

౨౨౧·—"ఇవైతాన్ ఇరణ్డుమ్ ఎత్తైయవలంబిత్తిరుక్కుమ్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావదు:—

"కీళ్ చ్చొన్న కైఙ్కర్య ప్రతిసంబన్ధిగళ్ ఇరువరుడైయవుమ్ ఇష్టానిష్టఙ్గళ్, ఇవ్వధికారియుడైయ వర్ణాశ్రమఙ్గళైయుమ్, ఆత్మస్వరూపత్తైయుమ్, పఱ్ఱియిరుక్కుమ్" ఎన్గై,.

అ.—"ప్రమాణకథనానన్తరమ్ లక్షణకథనార్థవిభాగమాకైయాలే, ఏకకార్యత్వాదిసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

౨౨౦—"'స్వయం ప్రయోజన శేషీష్టకరణ తదనిష్టాకరణాన్యతరత్వమ్ కైఙ్కర్యలక్షణమ్' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్గిఱార్, (అతావదు ఏదు ఎన్న) ఇత్యాది.

౨౨౧.—(ఎత్తైయవలంబిత్తిరుక్కుమ్) ఎన్ఱదు, "కైఙ్కర్యకర్తృనుప్రవిష్ట దేహవిశిష్టాత్మరూప విశేషణ విశేష్యఙ్గళిలే ఎత్తైప్పఱ్ఱియిరుక్కుమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఉపస్థితత్వాత్ ఇష్టానిష్ట ప్రతిసంబన్ధికళ్ ఆచార్యనుమ్ భగవానుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీళ్ చ్చొన్న కైఙ్కర్య ప్రతిసంబన్ధికళ్) ఇత్యాది.

"వర్ణాశ్రమాదికళుక్కు ప్రతిసంబన్ధియుమ్ ఉపస్థితత్వాత్ ప్రకృతాధికారి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఇవ్వధికారియుడైయ) ఎన్ఱదు.

ఇష్టానిష్టఙ్గళిరణ్డుమ్ వర్ణాశ్రమాత్మస్వరూపఙ్గళ్ మూన్ఱుమాక సఙ్ఖ్యావైషమ్యత్తాలే యథాసఙ్ఖ్యాన్వయమిల్లామైయాలే, అవిశేషేణాన్వయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

వ్యా॰—(ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళై) వర్ ణ్ణి యిరుక్కిఱ్యావతు:—

స్వవర్ణస్వాశ్రమోదితమాన ధర్మఙ్గళై పరార్థబుద్ధ్యా అనుష్ఠిక్కై ఇష్టమాయ్, స్వార్థబుద్ధ్యా అనుష్ఠిక్కై యనిష్టమాయిరుక్కై.

పరార్థబుద్ధ్యానుష్ఠిక్కై యావతు,

లోకసంగ్రహార్థమాకవుమ్, శిష్యపుత్రాదికళుక్కు ఉజ్జీవనార్థమాకవుమ్, ఆనృశంస్యత్తాలేయనుష్ఠిక్కై.

ఇప్పర్థత్తై,

‘‘ఇని ఇవర్ తిల్ నమ్-ఆచార్యర్ కళ్ అనుష్ఠిక్కై అవై శిష్యపుత్రాదికళుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాక ఆనృశంస్యత్తాలే యనుష్ఠిక్కుమార్ కళిత్తనై;

ఇప్పడియనుష్ఠియాతపోతు, భగవద్విభూతిభూతరాన చేతనర్ కళ్ నాశహేతువాకైయాలే ఈశ్వరనుక్కు అనభిమతభూతవావర్;

అకైయాల్, ‘యాత్తోరళవాలే లోకసంగ్రహమ్ పిఱక్కుమ్, యాత్తోరళవాలే శిష్యపుత్రాదికళుక్కు ఉజ్జీవనముణ్డామ్, అవ్వళవుమ్ అనుష్ఠేయమ్;’ ఎన్ఱాయిత్తు;

అ.—(ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ వర్ణాశ్రమఙ్గళైప్పఱ్ఱి యిరుక్కిఱ్యావతు) ఇత్యాది.

‘‘అవిక్లబాయ’’[1] ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (పరార్థబుద్ధ్యా) ఇత్యాది.

‘‘ప్రత్యవాయపరిహారత్వేనవుమ్, ప్రాజాపత్యలోకాదిఫలార్థత్వేనవుమ్, బ్రహ్మవిద్యాఙ్గత్వేనవుమ్, ప్రపత్త్యఙ్గత్వేనవుమ్, ఇప్పడి సర్వప్రకారత్తాలుమ్ స్వార్థతైయాయిరుక్కుమ్’ ఎన్ఱుమిడమ్, సాఙ్గసకలధర్మత్యాగమ్ సిద్ధోపాయాఙ్గమాక విహితమాకైయాలే, సిద్ధమ్’’ ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వార్థబుద్ధ్యా) ఇత్యాది.

పరార్థత్తై వివరిక్కిఱార్, (పరార్థ) ఇత్యాదినా.

(ఆనృశంస్యమ్,)—దయా.

ఉక్తార్థత్తిల్ ప్రబన్ధాన్తరస్థమాన వాక్య సంవాదమ్, (ఇప్పర్థత్తై) ఇత్యాది.

వ్యా—ప్రవృత్తిధర్మమ్ త్యాజ్యమ్ ఎన్ఱాల్ నివృత్తిధర్మమానవో పాధి, ఇన్దనివృత్తిధర్మముమ్ త్రాజ్యమాక కడవతు;

ఇవ్విడత్తిల్ అకరణే ప్రత్యవాయమ్, ఎమ్బెరుమానుడైయ అనభిమతత్వముమ్, తన్నుడైయ పురుషార్థహానియుమాక కడవతు;’’[2] ఎన్ఱు, తన్నిశ్లోకత్తిలే ఇవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

ఇనిస్వార్థబుద్ధ్యా అనుష్ఠిక్కైయావతు,

‘‘స్వవర్ణస్వాశ్రమోదితమాక విహితమాకైయాలే,

అ.—(ప్రవృత్తిధర్మత్యాగే) ఇత్యాది:—

అభావతు:—‘‘ఆనృశంస్యత్తాలే అనుష్ఠిక్కుమ్ భగవత్ ప్రసాదవిశేషత్తాలే ఇన్దకర్మాక్కళు;

అజ్ఞరిల్ విహితాగతప్రాప్తత్వేన కైఙ్కర్యమాక అనుష్ఠిక్కుమ్ ఫలాన్తరహేతువాకాతు;

స్వర్గాద్యర్థతయా విహితజ్యోతిష్టోమాదికళ్ ‘యజ్ఞేనదానేన’[3] ఇత్యాది వినియోగవశత్తాలే యుపాసనాఙ్గమాకిఱాప్పోలే, సిద్ధోపాయనిష్ఠనుడైయ వర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళుమ్ ‘ప్రీయతామితిసఙ్కల్ప్య’ ఇత్యాది వినియోగవశత్తాలే కైఙ్కర్యమామ్’’; ఎన్ఱపడి.

యద్వా, ఆనృశంస్యత్తాలే యనుష్ఠిక్కాలుమ్ భగవత్ప్రీతియాలే కైఙ్కర్యకోటి నివిష్టమాకుమ్పడియాకక్కడవతు.

‘‘బాహ్యస్సదసతాం నాస్తిభేదః ప్రాయేణకర్మసు।

సఙ్కల్పాదేవభిన్నాని సహేతుగ్రన్థమాచరణాః॥’’[4] ఎన్ఱు కాట్టక్కడవతిఱే.

అధికార్యన్తరవిషయత్తిలే అకరణే ప్రత్యవాయమ్, నరకముమ్, స్వస్వామిత్వసిద్ధహానియుమాకైయాలే, అతైత్యాగత్తిప్పిక్కిఱార్, (ఇవ్విడత్తిల్) ఇత్యాదినా.

(పురుషార్థహాని) యావతు, భగవన్ముఖోల్లాసానుత్పత్తి.

(తన్నిశ్లోకత్తిలే) ఎన్ఱతు, ‘‘తన్నిచరమశ్లోకవ్యాఖ్యానత్తిలే’’ ఎన్ఱపడి.

(స్వార్థబుద్ధ్యా) ఇత్యాదియై వివరిక్కిఱార్, (ఇనిస్వార్థ) ఇత్యాది.

౧॥ ఉత్తరశ్రీ,

౨॥ తన్నిచరమశ్లోకవ్యాఖ్యానే,

౩॥

౪॥

శేషిచ్ఛానుగుణంహీష్టంస్వరూపవినియోజనమ్;| అతథావినియోగస్తుకథ్యతే "అనిష్టమ్" ఇత్యుత॥ అతథావినియోగోహి స్వేచ్ఛయావినియోజనమ్|.

మూ.—ఆత్మస్వరూపత్తైయుమ్, అవలమ్బిత్తిరుక్కుమ్.

వ్యా.—నమక్కు ఇవైయనుష్ఠియాతొழிయిల్ కృత్యాకరణరూపపాపమ్ వరుమ్" ఎన్ఱు, నినైత్తు అనుష్ఠిక్కై. (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్ ... ఆత్మస్వరూపత్తై) ప్పఱ్ఱియిరుక్కైయావతు,

"ఇచ్ఛైస్వరూపమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే, వినియోగదశైయిల్ శేషియుడైయ ఇచ్ఛానుగుణమాక స్వరూపత్తై వినియోగప్పడుత్తుకై ఇష్టమాయ్, తట్టుమాఱి వినియోగమ్ కొళ్ళుమళవిల్ తన్నుడైయ శేషత్వత్తైయుమ్ ఇழந்తు, పారతన్త్ర్యత్తైయుమ్ ఎతిర్ విழிక్కొణ్డు ప్రవృత్తిక్కై యనిష్టమాయిరుక్కై.

అ.—"విహితత్వాచ్చాశ్రమకర్మాపి"౨ ఎన్గిఱ విత్తైప్పఱ్ఱ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విహితమాకైయాలే) ఇత్యాది.

"సర్వధర్మత్యాగమ్ అఙ్గమాకైయాలే, విహితత్వాకారత్తాలుమ్ అనుష్ఠేయమిల్లైయే?" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

"'త్యాగమ్ అశక్తిప్రయుక్తమ్ అనువాద్యమ్' ఎన్నుమవర్కళుక్కు విహితత్వాకారేణ అనుష్ఠేయమాకైయాలే స్వార్థబుద్ధినడక్కుమ్' ఎన్ఱుభిదా.

"'ఇచ్ఛై—స్వరూపమ్; ఇరక్కమ్—ఉపాయమ్; ఇనిమై—యుపేయమ్' ఎన్ఱతు;

అతిల్ 'పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపమ్, సశేషః పరశ్శేషీ'౩ ఎన్ఱు, 'ఇచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమ్, ఉపాదేయతయా ఇచ్ఛావాశేషత్వమ్' ఎన్ఱు, భగవదిచ్ఛై 'భగవచ్ఛేషమాకిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఇచ్ఛై స్వరూపమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే) ఇత్యాది.

ఇతునమ్బిళ్ళై-శ్రీసూక్తి.

"కాష్ఠాపన్నశేషత్వముమ్, కాష్ఠాపన్నపారతన్త్ర్యముమ్ ఇష్టమ్:
నైత్యానుసన్ధాన ప్రయోజకశేషత్వముమ్, ప్రతిప్రవృత్తిప్రతిబన్ధక పారతన్త్ర్యముమ్, అనిష్టమ్:" ఎన్ఱపడి.

"వర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళై" ఇత్యాదినిర్దేశియాతే, [వర్ణాశ్రమఙ్గళై]

వ్యా.—అజ్ఞనన్ఱిక్కే, (ఇష్టానిష్టఙ్గళ్) ఇత్యాదిక్కు, "స్వవర్ణస్వాశ్రమోచితఙ్గళై చ్చెయ్కైయిష్టమ్; తద్విరుద్ధఙ్గళైచ్చెయ్కైయనిష్టమ్" ఎన్ఱుమ్,

"ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు ఉచితమాన వఱ్ఱైచ్చెయ్కైయిష్టమ్; తద్విరుద్ధఙ్గళైచ్చెయ్కై యనిష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, యోజిక్కవుమామ్.

అజ్ఞనుమన్ఱిక్కే, "ఔపాధికముమాయ్ అనిత్యముమాన వర్ణాశ్రమఙ్గళిలే ఊన్ఱియిరుక్కై యనిష్టమ్; నిరుపాధికశేషమాన ఆత్మస్వరూపత్తిల్ ఊన్ఱియిరుక్కై యిష్టమ్" ఎన్ఱుమ్, యోజిక్కవుమామ్.

అ.—ఇత్యాదిమన్త్రనిర్దేశత్తాలే తదుచితతద్విరుద్ధోభయావలమ్బిత్వమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అజ్ఞనన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

వర్ణాశ్రమోచితమ్, సన్ధ్యావన్దనాది.
తద్విరుద్ధమ్, అభక్ష్యభక్షణాది.
ఆత్మస్వరూపోచితమ్, గుణానుభవాది.
తద్విరుద్ధమ్, విషయప్రావణ్యాది.

[ఇష్టానిష్టఙ్గళ్] ఎన్ఱాప్పోలే, "వర్ణాశ్రమాత్మస్వరూపఙ్గళై" ఎన్ఱు, సమస్తనిర్దేశమ్ పణ్ణాతే, వ్యస్తనిర్దేశమ్ పణ్ణుకైయాలే, ఇరణ్డిలుమ్ ఇరణ్డుక్కుమ్ విభజ్యాన్వయమ్ అభిప్రేతమ్:

అతిల్, ఇష్టత్తుక్కు అల్పాచ్తరత్వ ప్రయుక్తశాస్త్రీయ పాఠక పూర్వనిర్దేశమాత్ర మిత్తనైయల్లతు, అనిష్టత్తుక్కు తాత్పర్యవిషయ ప్రాథమ్యబాధకమాకాతు;

ఆకైయాల్ [వర్ణాశ్రమ] ఇత్యాదివ్యస్తనిర్దేశ ప్రాథమ్యానుగుణమాక అనిష్టత్తుక్కు ప్రాథమ్యమ్ ఉచితమ్:

'చిదచిదీశ్వరః'౪ ఎన్గిఱ విత్తిలే చిత్తుక్కు అల్పాచ్తరత్వప్రయుక్త పూర్వనిర్దేశమ్ అచిదుపక్రమయోజనైక్కు అవిరుద్ధమాయిరుప్పతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అజ్ఞనుమన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

ఔపాధికత్వమ్ కర్మనిబన్ధనత్వాత్;
అనిత్యత్వమ్ దేహాదినిబన్ధనత్వాత్;
నిరుపాధికత్వమ్—అకర్మహేతుకత్వమ్;

వ్యా.—ఇజ్జన్మాన్ఱుత్తైయిట్టు చ్చొల్లుకిఱార్, ‘‘అనిష్టమ్ వర్ణాశ్రమత్తై యవలంబిత్తు ఇరుక్కుమ్’’ ఎన్ఱు, ఇజ్జనే విళజిత్తు, వర్ణాశ్రమాచారత్తై అనిష్టకోటియాక చ్చొల్లప్పార్కిఱ-ల్,

‘‘శ్రుతిస్మృతిమమైవాజ్ఞా యస్తాముల్లంఘ్య వర్తతే।
ఆజ్ఞాచ్ఛేదీ మమ ద్రోహీ మద్భక్తోపి న వైష్ణవః॥’’౧

ఎన్ఱుమ్,

‘‘అవిప్లవాయ ధర్మాణాం పాలనాయ కులస్య చ।
సంగ్రహాయ చ లోకస్య మర్యాదాస్థాపనాయ చ॥
ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః।
మనీషీ వైదికాచారం మనసాపి న లంఘయేత్॥
యథాహి వల్లభో రాజ్ఞో నదీం రాజ్ఞా ప్రవర్తితామ్।
లోకోపయోగినీం రమ్యాం బహుసస్యవివర్ధినీమ్॥
లంఘయన్ శూలమారోహేదనపేక్షోపి తాం ప్రతి।

వ్యా.—ఏవం విలంఘయన్ మర్త్యో మర్యాదాం వేదనిర్మితామ్॥
ప్రియోపి న ప్రియోసౌ మే మదాజ్ఞావ్యతివర్తనాత్।
ఉపాయత్వగ్రహం తత్ర వర్జయేన్మనసా సుధీః।’’౨ ఎన్ఱు,

సర్వేశ్వరనుమ్ పిరాట్టియుమ్ అరుళిచ్చెయ్త వచనఙ్గళోడుమ్, పూర్వాచార్యర్గళుడైయ వచనానుష్ఠానఙ్గళోడుమ్ విరోధిక్కైయాలే!.

అనన్తరమ్, కీళ్ చ్చొన్నపడియే ఇవ్వాక్యత్తుక్కు ప్పొరుళాక్కక్కడవతు.

ఆక.—‘‘ఇమ్మూన్ఱు యోజనైక్కుమ్ మేల్ వాక్యత్తోడు సఙ్గతియెన్?’’ ఎన్నిల్;—

ప్రథమయోజనైయిల్, ‘‘ఇప్పడి వర్ణాశ్రమానుష్ఠానత్తిల్ ప్రవృత్తి విశేషఙ్గళిలుమ్ ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ విరోధాగదశైయిల్ ఆనుకూల్య ప్రాతికూల్యఙ్గళిలాక ఇష్టానిష్టఙ్గళుక్కు విషయవిభాగమ్ పణ్ణవేణుమో?, ‘వర్ణాశ్రమానురూపమాయుమ్ స్వరూపానురూపమాయుమిరుప్పతొరు చెయ్కైయిష్టమ్, తద్విరుద్ధఙ్గళాన అకృత్యాదికఙ్గళై చ్చెయ్కైయనిష్టమ్’ ఎన్ఱాలో?’’ ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పుణ్యత్తుక్కు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

ద్వితీయయోజనైయిల్, ‘‘ఇప్పడి వర్ణాశ్రమవిరుద్ధఙ్గళైయుమ్ స్వరూపవిరుద్ధఙ్గళైయుమ్ శెయ్కైయనిష్టమ్’ ఎన్ఱు, ఇవనుక్కు చ్చొల్లిత్తవిర్క్కైవేణుమో?’’ ఎన్న, (పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్) ఎన్ఱు తొడఙ్గి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

తృతీయయోజనైయిల్, ‘‘ఇప్పడి వర్ణాశ్రమఙ్గళిల్ ఉత్క్రమిత్తాల్ అకృత్యకరణమ్ వన్దు పుకురాతో?’’ ఎన్న, (పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్) ఇత్యాదియాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అ—నిర్వర్త్యమ్—యోజనదాత్మకానిత్యమ్;
ఊ—గ్రన్థరుచ్యా—విధంపశ్యమ్;
ఆహప్పడియిరే ప్రథమయోజనైక్కు యనువదిత్తు అతిల్ అస్వారస్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇజ్జన్మాన్ఱుత్తై) ఇత్యాది.
(‘‘శ్రుతిస్మృతి’’౧) ఇత్యాదికమ్ భారతే భగవద్వచనమ్.
(‘‘అవిప్లవాయ’’౨) ఇత్యాదికమ్ లక్ష్మీతన్త్రే శ్రీవచనమ్.
ధర్మావిప్లవాదికముద్దేశ్యమ్ ఆనుషఙ్గికమ్.
(‘‘ప్రియాయ’’) ఇత్యేతత్-ముఖ్యఫలమ్.
యద్వా ధర్మావిప్లవాదికమ్ ద్వారమ్.
భగవత్ప్రీతిర్ముఖ్యమ్ తద్ద్వారాఫలమ్.
‘‘ప్రథమకల్పత్తిలే లోకసంగ్రహార్హ దశైయిలుమ్ అనుష్ఠానమ్ కూడుమ్;
ద్వితీయకల్పత్తిలే తదనర్హదశైయిలే ద్వారబాధాత్ అననుష్ఠానమ్’’ ఎన్ఱు భిదా.
శూలారోహణాపత్తియుమ్ పురుషార్థహానాదికమ్.
పూర్వాచార్యవచనానుష్ఠానఙ్గళ్ ఉదాహరిక్కలామ్ ...
‘‘ఎన్ఱ్ నీరో’’౩ ఎన్ఱు ...

౧॥ భారతే. ౨॥ లక్ష్మీతన్త్రే. అ. ౧౭.
౩॥ తి-వా. ౫-౫-౧.

[మితరం పునః।
అయం మోక్షవిరోధిత్వాత్పుణ్యాద్భీతోనపాపకృత్;। బుద్ధిపూర్వం కృతంత్వస్య పూర్వాఘం పుణ్యమేవచ॥ మన్యేతభగవాన్, ఇచ్ఛేత్యాఽఽస్థాన

మూ.—౨౭౯. పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్, పాపత్తైప్పణ్ణాని ఱే?.

వ్యా.—(పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుకిఱవన్ పాపత్తై పణ్ణానిఱే) ఎన్నత్తు,

“భగవదనుగ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయిరు క్కచ్చెయ్ తేయుమ్, ‘మోక్షవిరోధి’ ఎన్నుమత్తాలే పుణ్యమ్ శెయ్కైక్కు ప్పడ అఞ్జుకిఱ ఇవ్వధికారి, భగవన్నిగ్రహహేతువాక శాస్త్రసిద్ధమాయ్, ‘నరకావహమ్’ ఎన్ఱు, సామాన్యరుమఞ్జుమ్ పడ చ్చెయ్యామ్ పాపత్తై యొరు కాలుమ్ శెయ్యానిఱే?” ఎన్కై.

౨౮౦.—ఇవన్ పుణ్యత్తుక్కు అఞ్జుమ్పడియైయుమ్,

మూ.—౨౮౦. ఇవన్, పుణ్యత్తై “పాపమ్” ఎన్ఱిరుక్కుమ్;

అవన్, పాపత్తై “పుణ్యమ్” ఎన్ఱిరుక్కుమ్;
అవనుక్కు అఞ్జుకిఱైయాత్తు;
ఇవన్, అత్తుశెయ్యాన్.

వ్యా.—వత్సలనాన ఈశ్వరనుక్కుమ్ ఇడమఱుమ్బడి పాపప్రవృత్తియిల్ అన్వయమత్తిరుక్కుమ్ పడియైయుమ్, దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (ఇవన్ పుణ్యత్తై) ఇత్యాది వాక్యత్రయత్తాలే.

అక్షావక్కు:—

“‘తదావిద్వాన్ పుణ్యపాపేవిధూయనిరఞ్జనః పరమం సామ్యముపైతి’౧ ఎన్కైయాలే, ‘పుణ్యపాపఙ్గళిరణ్డుమ్ మోక్షవిరోధి’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ ఇవ్వధికారి, నాట్టార్ ‘సుఖహేతు’ ఎన్ఱు, విరుమ్బియిరుక్కుమ్ పుణ్యత్తై, ‘భగవత్-ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధకతయా అనిష్టావహమాకైయాలే, దుఃఖహేతువాన పాపమ్’ ఎన్ఱు, నినైత్తు వెరువియిరుక్కుమ్:

ఆశ్రితర్ శెయ్తక్కుత్తమ్ నల్లమాక వేకొళ్ళుమ్ అతిమాత్రవత్సలనాన ఈశ్వరన్, ఇవ్వధికారి పేత్తేన్నుమ్

అ.—౨౭౯. ఉత్తరవాక్యసమన్వయ ప్రకారమ్ (ఇష్టాప్త, రాజనైకుప్) ఇత్యాది.

“[పుణ్య] శబ్దమ్ ‘పుణ్యపాపేవిధూయ’౧ ఎన్ఱవిడత్తిల్పోలే, స్వర్గాదిహేతుసత్కర్మపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవదనుగ్రహ) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, “వర్జనీయతమకృత్యంతు సర్వేషాంకరశాస్త్రిభిః।
అకామతస్తుయత్ ప్రాప్తం ప్రాయశ్చిత్తాద్వినశ్యతి॥
అకృత్యం వైష్ణవైః పాపబుద్ధ్యా శాస్త్రవిరోధతః।
ఏకాన్తి పరమైకాన్తిరుభ్యధావాచ్యసంత్యజేత్॥”౨ ఇత్యాది కళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవన్నిగ్రహ) ఇత్యాది.

‘ఉభయథావాచ్య’౨ ఎన్ఱవిడ చకారమ్, పాపబుద్ధి శాస్త్రవిరోధఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతు.

“సర్వేషామ్”౨ ఎన్ఱు, అగ్న్యాధానాది విధినిషేధఙ్గళుక్కుప్పోలే, “ఆశ్రమాదిభేదేనవ్యవస్థైయిల్లై” ఎన్ఱపడి.

(సామాన్యర్) ఎన్ఱతు, “భగవత్-వరరల్లాతవర్కళ్” ఎన్ఱపడి
‘యస్తువైభగవత్-ప్రీత్యై కుర్యాత్ యజ్ఞాది కర్మయత్।
తద్విశిష్టమితిప్రోక్తం సామాన్యమితరత్ స్మృతమ్”౩ ఎన్నక్కడవదిఱే?.

౨౮౦.—ఉత్తరవాక్యత్రయత్తై, (ఇవన్) ఇత్యాది.

అ.—(ఇడమఱుమ్బడి) ఎన్ఱతు, “దోషభోగ్యత్వలక్షణవాత్సల్యత్తుక్కు అవకాశమిల్లాతపడి” ఎన్ఱపడి.

(నాట్టార్)=అముముక్షుక్కళ్.

“పుణ్యత్వమ్ అముముక్షుక్కళైప్పత్తవుమ్ పాపత్వమ్ ముముక్షుక్కళైప్పత్తవుమాకైయాలే పుణ్యత్వపాపత్వఙ్గళుక్కు మిథోవిరోధమిల్లై” ఎన్ఱపడి.

(నల్లమాక)=గుణమాక.

“వాత్సల్యంనామబన్ధవిశేషాన్వితేమస్నేహ విశేషః,
యస్యఖల్వమీపరిపాకాః ‘దోషానపశ్యేద్ దోషేష్వపిగుణత్వబుద్ధిః’ ఇత్యాదయః”౪ ఎన్ఱ శ్రుతప్రకాశికాసూక్తియిల్ ప్రథమపాత్తపడ(?) వ్యావృత్త్యర్థమ్, (అతిమాత్రవత్సలనాన) ఇత్యాది.

(ఇవ్వధికారి) ఎన్ఱతు, “ఉత్తమాధికారి” ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ శ్రుతప్రకాశికా.

వ్యా.—ఒరుపాపత్తైప్పణ్ణిలుమ్ అత్తై కుఱ్ఱమాక నినైయాతే నఱ్ఱమాక నినైత్తు ఉకన్దిరుక్కుమ్;

అవన్ అప్పడియిరున్దానే యాకిలుమ్, ఇవ్వధికారి

పాప ప్రవృత్తియిల్ అన్వయమఱ్ఱు నియతనాయ్ వర్త్తిక్కైయాలే, పాపత్తై పుణ్యమాయ్కొళ్ళుమ్ వత్సల నానవనుక్కు, అగ్గాత్తైప్పట్టుపో మిత్తనైయొఴ్రియకిఱ్ఱై యాతు” ఎన్నై.

అన్ కీర్ కర్తవ్యమాకచ్చొన్న కైఙ్కర్యమ్ అతివనుక్కు “ఇన్నత్తాలే” ఎన్నుమ్, “కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ద్వివి [౧౦ ధమ్” ఎన్నుమ్, అతుతాన్ “ఇన్నతు” ఎన్నుమ్, తదుభయ ముమ్ “ఇన్నత్తై అవలంబిత్తిరుక్కుమ్” ఎన్నుమ్, శొల్లి, అతిల్ ప్రాసఙ్గిక శఙ్కాపరిహారముమ్ పణ్ణపట్టతు.

౨౭౧.—“ఈదృశ కైఙ్కర్యమ్ ఇవనుక్కు ఏతేను మొరువఴ్రియాలే యాకిలుమ్ ఉణ్డాక వేణుమ్” ఎన్ను [౧౫ మిత్తుడైయ అవశ్యకరణీయత్వత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యన్దాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ—(పాపత్తైప్పణ్ణిలుమ్) ఇత్యనేన దేహదోషత్తైయుమ్, అబుద్ధి పూర్వక ఉత్తరాఘత్తైయుమ్, బుద్ధిపూర్వక పూర్వపాపత్తైయుమ్, వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు. [౨౦

(ఇవ్వధికారి) ఇత్యనేన ఉద్యమాధమాధికారికత్తై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు.

ఇత్తాల్ ఇవ్వధికారిక్కు బుద్ధిపూర్వోత్తరాఘమ్ ఇల్లామైయాలే వాత్సల్యాసిద్ధిప్రసఙ్గశఙ్కై పరిహృతై.

అధికార్యన్తరవిషయత్తిలుమ్, ఇవ్వధికారివిషయత్తిలేయుమ్ [౨౫ దోషవిషయత్తిలుమ్, బుద్ధిపూర్వకపూర్వాఘవిషయత్తిలుమ్, ప్రామాదికోత్తరాఘవిషయత్తిలుమ్, దోషభోగ్యత్వలక్షణవాత్సల్యమ్ నిర్వాహమిరే?

సఙ్గత్యర్థమ్ పూర్వానువాదమ్, (అన్) ఇత్యాది.

[పుణ్యత్తుక్కు] ఇత్యాదివాక్యమ్ ప్రాసఙ్గికశఙ్కాపరిహారపరమ్.

౨౭౧.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఈదృశ) ఇత్యాది.

“కైఙ్కర్యత్తుక్కు హేతువై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, కార్యకారణభావసఙ్గతి” ఎన్నపడి.

మూ.—౨౭౧. కైఙ్కర్యమ్ తాన్, భక్తిమూలమ్ అజ్ఞాతపోతు, ప్రీతిమూలమాయ్ వరవేణుమ్.

వ్యా.—(భక్తిమూల) మాయ్ వరుమ్ నైయాయితు [౫ శేషియుడైయ ముఖమలర్త్తిక్కు ఉఱుప్పాన తై చెయ్యుగొణ్డు నిఱ్ఱ వేణ్డుమ్బడియాన తద్విషయప్రేమ నడియాకవరుమ్;

(అజ్ఞాతపోతు, ప్రీతిమూలమాయ్వరు) మైయావతు, అతిన్ఱిక్కేఱొఴియిల్, “అకించిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః” ఎన్ఱపడియే, “శేషవృత్తియిల్లాతపోతు, శేషత్వహానియిఱుక్కుమ్” ఎన్నుమ్ భీతియడియాకవరుమై.

“ఇతిల్, భక్తిమూలమానతువే ముఖ్యమ్, తదలాభత్తిల్ భీతిమూలన్దానాకిలుమ్ వేణుమ్” ఎన్నపడి.

అ.—[భక్తి] శబ్దేనాత్ర తద్ (పరిపాకరూపమ్) ఎన్ను. [౧౫ అతావతు, “ప్రియత్వమ్” ఎన్నపడి.

(“అకించిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః”౧) ఎన్నతు, “అకించిత్కర స్వరూపయోగ్యతారూపశేషత్వమ్ కదాచిదపి కించిత్కరాభావేనైకైయాతు” ఎన్నపడి.

నిత్యస్య స్వరూపయోగ్యస్య తదభావకృతాభావనియమమాత్రైయాలే, వ్యాపకీభూతకించిత్కరవిరహే వ్యాప్యస్వరూపయోగ్యతా విరహమితి యుక్తమానవరు?

భీతిః=భావ్యనర్థశఙ్కనమ్.

మూలత్తిలే [అజ్ఞాతపోతు] ఎన్ఱు అతిత్తాలే వికల్పమ్ తోన్ఱుమిత్తనైయన్నిక్కే, ముఖ్యానుకల్పభావమ్ తోన్ఱాతాకైయాలే. [౨౫ వ్యాఖ్యానత్తిలే ముఖ్యానుకల్పభావత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఇతిల్ భక్తిమూలమానతువే) ఇత్యాదినా.

౨౭౨.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవన్...) ఇత్యాది.

“పూర్వవాక్యోక్త అవశ్యకర్తవ్యతోపపాదకమాన అకరణ అనర్థమ్ కాట్టుకిఱతు” ఎన్నపడి.

ఏవంత్రైకర్త్వయాభావే, శేషత్వాధికృతౌ తథా। ఉపాయోపేయయోశ్చాపి నవిద్యేతాన్వయోస్య హి?॥ కైఙ్కర్యంతు ఫలం ప్రోక్తం నతత్-సాధన

మూ.—౨౮౨. అతువుమిల్లాతపోతు, అధికారత్తిలుమ్, ఉపాయోపేయఙ్గళిలుమ్, అన్వయమిన్ఱిక్కే యొఴియుమ్.

౨౮౨.—“అతుతానుమ్ ఇల్లావిడిల్ శెయ్వతు ఎన్?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

వ్యా.—(అతువుమిల్లాతపోతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

“అముఖ్యమానభీతిమూలకైఙ్కర్యత్తానుమ్ ఇల్లాత పోతు, కించిత్కారాభావత్తాలే, శేషత్వరూపమాన అధికారత్తిలుమ్, అధికారిసాపేక్షమాయిరుప్పతొరు శేషియుడైయ కృపారూపమాన ఉపాయత్తిలుమ్, ఇవనుడైయ అనుకూలవృత్తిసాపేక్షమాన అవనుడైయ ముఖమలర్త్తియాకిఱ ఉపేయత్తిలుమ్, అన్వయమఱ్ఱువిడుమ్” ఎన్ఱు.

౨౮౩.—ఆక, కీழ் ఇరణ్డువాక్యత్తాలుమ్ కైఙ్కర్యావశ్యకర్తవ్యత్వముమ్, కైఙ్కర్యాభావత్తిల్ వరుమ్ అనర్థవిశేషఙ్గళుమ్ కాట్టప్పట్టతు;

మూ.—౨౮౩. కైఙ్కర్యన్దాన్ ఫలసాధనమాకాతే ఫలమాకవేణుమ్.

౨౮౪.—అతావతు, తాన్ కైయేలాతే అవనై, కైయేఱప్పణ్ణుకై.

వ్యా.—ఏవంవిధ కైఙ్కర్యత్తిల్ సాధనబుద్ధియై త్తవిర్క్కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యన్దాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

“ఇప్పడి అవశ్యకరణీయమాక కీழ் చ్చొన్న కైఙ్కర్యత్తైప్పణ్ణుమళవిల్, దృష్టాదృష్టఫలఙ్గళిల్ ఏతేనుమ్ ఒన్ఱుక్కు సాధనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణాతే, స్వయం ప్రయోజనమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణవేణుమ్” ఎన్ఱు.

౨౮౪.—ఇత్తై విశదీకరిక్కిఱార్ మేల్, (అతావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(అతావతు) ఎన్ఱతు, “ఇత్తై సాధనమాక్కాతే, ఫలమాక్కైయావతు” ఎన్ఱపడి.

(తాన్ కైయేలాతే అవనై కైయేఱప్పణ్ణుకై) యావతు,

కైఙ్కర్యమ్ పణ్ణుకిఱతాన్ అతుక్కు ఫలమాక

అ—(అతువుమ్) ఎన్ఱతు, “అనుకల్పమానభీతిమూలక కైఙ్కర్యముమ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అముఖ్యమాన) ఇత్యాదినా.

“[ఉపాయోపేయ] సాహచర్యాత్ [అధికార] శబ్దః శేషత్వస్వరూపరూప అధికారపరః” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కించిత్కారాభావత్తాలే) ఇత్యాది.

అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్, (అధికారిసాపేక్షమాయ్) ఎన్ఱతు.

“కించిత్కారసాధ్య [ఉపేయ] సాహచర్యాత్ [ఉపాయ] శబ్దః, ‘ఇరక్కముపాయమ్’ ఎన్ఱ ఉపాయపరః” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషియుడైయకృపారూపమాన) ఇత్యాది.

అనన్తరనిర్దేశఫలితమ్, (ఇవనుడైయ) ఇత్యాది.

“కించిత్కారవిరహాధీనవిరహప్రతియోగియాన ఉపేయః ముఖోల్లాసమేయాకుమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ముఖమలర్త్తియాకిఱ) ఇత్యాది.

౨౮౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆక కీழ்) ఇత్యాది.

“కైఙ్కర్యావశ్యకరణీయత్వమ్ ఉక్తమ్;

తత్రఫలార్థప్రీతిజనకత్వ బుద్ధిర్నివర్త్యతే” ఎన్ఱపడి.

అ—దృష్టమ్=పశుపుత్రాదికమ్;

అదృష్టమ్=మోక్షః;

ప్రతిపత్తిః=బుద్ధిః.

[శ్లో. ౨౭౭] [ఇష్టమ్ శెయ్కైయుమ్ అనిష్టమ్ తవిర్కైయుమ్ ఫలమాకవేణుమ్] ఇత్యనేన, “స్వయం ప్రయోజనత్వమ్ ముఖోల్లాసోద్దేశ్యక శేషీష్టకరణ తదనిష్టాకరణాన్యతరత్వమ్ కైఙ్కర్యలక్షణమ్” ఎన్ఱు సూచితమ్.

ఫలార్థదర్శపూర్ణమాసాన్యతవదన వర్జనాదావతివ్యాప్తివారణాయ ఉద్దేశ్యాన్తమ్.

ముఖోల్లాస హేతుత్వభ్రాన్తిహేతుక శేషానిష్టకరణాదావతివ్యాప్తివారణాయ (శేషీష్ట) ఇత్యాది.

ప్రత్యేకమ్ అవ్యాప్తివారణాయాన్యతరత్వమ్.

అర్థాత్ భగవన్ముఖోల్లాసహేతుభూతే అనృశంస్యానుష్ఠిత నిత్యాదావతివ్యాప్తివారణాయ ఉద్దేశ్యత్వనివేశః.

కైఙ్కర్యస్యస్వీకృతయే వేతనంతసమర్పయేత్. యథా శ్రీవిదురో మాలాకారశ్చ బ్రాహ్మణవత్, కించిత్కారేకృతే స్వస్యస్వరూపం సూజ్జ్వలం భవేత్.

మూ.—౨౮౫. కొడుత్తుక్కొళ్ళాదే కొణ్డతుక్కు కైక్కూలి కొడుక్కవేణుమ్.

వ్యా.—అవన్ పక్కలిలేయొన్ఱై, అర్థియాతే, స్వయం ప్రయోజనమాక చ్చెయ్యానిన్ఱు కొణ్డు, కైఙ్కర్యమ్ కొళ్ళుకిఱ అవనై "తాస్సర్వాశ్శిరసా దేవః ప్రతిగృహ్ణాతి వై స్వయమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే, తన్ పూర్తి తోరాతే సాపేక్షనాయ్ విరుమ్బి కైక్కొళ్ళుమ్పడి పణ్ణుకై.

౨౮౫.—"ఇవ్వళవుమ్ పోరాతు, తాన్ కొడుత్తై అవన్ కొణ్డతుక్కు ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణవుమ్ వేణుమ్"[౧౦] ఎన్గిఱార్ మేల్, (కొడుత్తు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"'దహి మేదదామితే'౨ ఎన్గిఱపడియే తాన్ అవనుక్కు ఒన్ఱై, సమర్పిత్తు అవన్ పక్కలిలే ఒరు ప్రయోజనమ్ కొళ్ళాతే, [౧౫

'ఇన్ఱు వన్దిత్తనైయుమముతు శెయ్దిడప్పెఱిల్, నాన్ఒన్ఱు నూఱాయిరమాకక్కొడుత్తు ప్పిన్నుమాళుమ్ శెయ్వన్'' ౩

అ.—౨౮౪. "యాః క్రియాస్సం ప్రయుక్తాస్స్యుః ఏకాన్తగత బుద్ధిభిః"౧ ఇతిపూర్వార్ధమ్.

ఇతిల్ "ఏకాన్తగతబుద్ధిభిః" ఎన్ఱు, అనన్యప్రయోజనత్వమ్ [౨౦

"సంప్రయుక్తాః"—సమ్యక్ ప్రయుక్తాః.

"సమ్" ఇత్యనుషఙ్గతోపి స్వప్రయోజనవిరహః.

("దేవ") శబ్ద వివక్షితమ్, (తన్-పూర్తి) ఎన్ఱు.

("స్వయమ్") శబ్దవివక్షితమ్, (తోరాతే) ఎన్ఱు.

("శిరసా") ఎన్గిఱతుక్కు అర్థమ్, (విరుమ్బి) ఎన్ఱు. [౨౫

("ప్రతిగృహ్ణాతి") ఎన్గిఱతుక్కు అర్థమ్, (కైక్కొళ్ళుమ్పడి) ఎన్ఱు.

౨౮౫.—కొడుత్తు క్కొళ్ళాతతుక్కు ప్రమాణ ప్రసిద్ధి ప్రదర్శనమ్, ("దహిమే"౨) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

("ఇన్ఱు,"౩) ఇత్యాది:—

("ఇన్ఱు, వన్ద ఇత్తనైయుమముతు శెయ్దిడప్పెఱిల్")—ఇప్పోతు ఇఙ్గే యెழுన్దరుళి ఇవనిటై యముతు శెయ్యప్పెఱ్ఱాల్,

మూ.—౨౮౬. శ్రీవిదురనైయుమ్, శ్రీమాలాకారనైయుమ్, కూనియైయుమ్ పోలే, కించిత్కరిత్తాల్ స్వరూపమ్ నిఱమ్ పెఱువతు. [౫

౨౮౬.—మడితడవాతశోఱుమ్,

వ్యా.—ఎన్ఱు, పెరియాழ்వార్-తిరుమకళైప్పోలే, తాన్ సమర్పిత్తద్రవ్యత్తై అవన్ అఙ్గీకరిత్త ఉపకారత్తుక్కాక, అప్పడియిరున్దుళ్ళవన్ తన్నైత్తాన్ అభినివేశానుగుణమాక నిత్యైయ కొణ్డువన్దు సమర్పియానిన్ఱు కొణ్డు, పిన్నైయుమ్ అడిమై శెయ్కైయాకిఱ కైక్కూలి కొడుక్కవేణుమ్" ఎన్ఱై.

౨౮౬.—"ఇప్పడి అనన్య ప్రయోజననాయ్ కించిత్కరిత్తాలాయ్త్తు స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమావతు" ఎన్నుమతై సదృష్టాన్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (శ్రీవిదురనైయుమ్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి. [౧౫

౨౮౬.—దృష్టాన్తభూతరాన అవర్ కించిత్కరిత్త ప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మడితడవాత) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

మడితడవాతశోఱా) వతు,

మున్దఱ ఆదరత్తోడేయిట్టు పిన్నై "ఇతుక్కు [౨౦ కాశుతరలాకాతో?" ఎన్ఱు, మడిచ్చ్వైై శోతిక్కైక్కాక్క

అ.—("నాన్ఒన్ఱు, నూఱాయిరమాకక్కొడుత్తు")—ఒన్ఱుక్కు నూఱాయిరమ్ అధికమాక సమర్పిత్తు, ("పిన్నుమాళుమ్ శెయ్వన్")—పిన్నైయుమ్ అడిమైశెయ్వన్" ఎన్ఱపడి.

ఇతు నాచ్చియార్-తిరుమొழி. [౨౫

ఇత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్ఱు, పెరియాழ்వార్) ఇత్యాదినా.

(కైక్కూలి) ఎన్ఱతు, "ఎన్ త(?) కైక్కూలి" ఎన్ఱపడి.

౨౮౬.—స్వరూపమ్ శాత్త్ర స్థానీయమాకైయాలే, ఉజ్జ్వలతోక్తి.

[విదురత్తైయుమ్] ఇత్యాదిప్రక్రమాద్దృష్టాన్తోక్తిః.

(మడిచ్చ్వైై)—మడియిలేకట్టిన కాశుక్కై.

శుచీన్యన్నానిదత్త్వా హివిదురశుద్ధిమత్తమః॥ మాలాకారోర్చ్యయామ సత్కృష్ణమత్యాదరేణచ॥ దత్త్వానులేపంకృష్ణాయకుబ్జా భూచ్ఛుశోభనా॥

మూ.—శురుళ్ నాఱాత్తప్పూవుమ్.

వ్యా—నుడిమైప్పడిత్తుత్తడవి ఉణ్డవన్ నెఞ్జుళ్తైయుమ్పడి పణ్ణుమ్ ప్రయోజనాన్తరపరర్ ఇడుమ్ శోఱుపోలన్ఱిక్కే, ఉణ్డవన్ నెఞ్జు ఉకక్కుమ్పడి అనన్య ప్రయోజననాన శోఱు;—

ఇప్పడియిరుప్పదొరు శోఱుతాన్,

"భుక్తవత్సుద్విజాగ్ర్యేషునిషణ్ణః పరమాసనే।
విదురాన్నానిబుభుజే శుచీనిగుణవన్తిచ॥"౧

ఎన్ఱు, పావనత్వభోగ్యత్వ ప్రశస్తమాప్పడి శ్రీవిదురర్ అవనుక్కు సమర్పిత్తతు.

(శురుళ్ నాఱాత్తపూ) వావతు;—

అగ్నిస్పర్శముణ్డానాల్ శురుళ్ నాఱుమ్పడియిఱే పూవిన్-స్వభావమ్ ఇరుప్పదు;

అప్పడియే ప్రయోజనాన్తరస్పర్శమాకిల శురుళ్ నాఱ్ఱమిల్లాదపడి అనన్యప్రయోజనత్వ పరిమళయుక్తమాన ఇడుమ్ పువ్వుమ్;

ఇప్పడియిరుప్పదొరు పూవిఱే,

"ప్రసాదపరమౌనాథౌ మమగేహముపాగతౌ।
ధన్యోహమర్చయిష్యామీత్యాహ మాల్యోపజీవనః॥"౨

ఎన్ఱు, విశేషజ్ఞర్ శ్లాఘిక్కుమ్పడి అత్యాదరపూర్వకమాక శ్రీమాలాకారర్ అవనుక్కు కొడుత్తతు.—

మూ.—శుణ్ణామ్బుపడాత శాన్దమిఱే యువర్ కళ్ కొడుత్తతు.

వ్యా—(శుణ్ణామ్బుపడాత శాన్దా) వతు,

ఆయిరమ్ పొన్ఱ్కియిన్ మాట్టియుమ్ శుణ్ణామ్బుప్పడ తివలైపడకే, దుఃప్పడియిఱే శాన్దిన్-స్వభావమ్;

అప్పడియే ప్రయోజనాన్తర స్పర్శమాకిల దోషమిన్ఱిక్కే అనన్యప్రయోజనమాన శాన్దు;

ఇప్పడియిరుప్పదొరు శాన్దిఱే,

"సుగన్ధమేతద్రాజార్హం రుచిరం రుచిరాననే।
ఆవయోర్గాత్ర సదృశం దీయతా మనులేపనమ్॥"౩

ఎన్ఱు, అవన్ అర్థిత్త అనన్తరమ్ పూశుమ్ శాన్దామ్పడి మానిక్కొడుత్తతు.

"అక్క్, ఇప్పడి అనన్యప్రయోజనమాక కించిత్కరిత్తాలాయిత్తు కైఙ్కర్యాశ్రయమాన స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమావతు" ఎన్ఱై,

అక్క్ ఇవ్వళవుమ్, వస్త్రాద్యాదిగణత్తైయిల్ చరమోక్తమాన కర్తవ్యరూప కైఙ్కర్యత్తైశోధిత్తు, "ఇత్తాదృశకైఙ్కర్యత్తాలే స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమామ్" ఎన్నుమిడత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తారాయిత్తు.

అ—,నెఞ్జుళ్తైయుమ్ పడి)=మనస్సు నోవుమ్ పడి. ("శుచీనిగుణవన్తి"౧) ఎన్గిఱ పదద్వయ వివక్షితమ్, (పావనత్వ) ఇత్యాది.

(పావనత్వభోగ్య) త్వాభ్యాం (ప్రశస్తమ్)=శ్లాఘ్యమ్.

(శురుళ్)=మయిర్.

'మయిర్పట్టపూవుక్కు అగ్నిస్పర్శముణ్డానాల్ మయిర్నాఱుమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అగ్నిస్పర్శమ్) ఇత్యాది

("శురుళ్ నాఱాత్త పూవావతు,... ఇడుమ్ పువ్వుమ్") ఎన్ఱు, అన్వయమ్.

("ఇత్యాహ"౨) ఎన్ఱతు, 'ఇత్యువాచ" ఎన్ఱపడి.

("ఆహ") ఇత్యవ్యయమ్ భూతార్థకమ్.

(విశేషజ్ఞర్)=పరాశరభగవాన్.

అ—("ఇత్యాహ"౨) ఎన్గిఱవిత్తాలే లబ్ధమ్, (శ్లాఘిక్కుమ్పడి) ఎన్ఱతు,

(ఆయిరమ్ పొన్ఱ్కియిన్ మాట్టియుమ్) ఎన్ఱతు, "బహువిత్తవ్యయసాధ్యమాన" ఎన్ఱపడి.

(తివలై)=శీకరమ్.

"ఏతత్ సుగన్ధమ్, ఏతద్రాజార్హమ్, ఏతద్రుచిరమ్, ఏతదావయోర్గాత్ర సదృశందీయతామ్"౩ ఎన్ఱు, భిన్నవాక్యయోజనైయిలే చరమవాక్యార్థమ్, (పూశుమ్ శాన్దామ్పడి) ఎన్ఱతు,

(పూశుమ్శాన్దు)=పూశుమ్పడియాన శాన్దు.

ఇతు, "పూశుమ్శాన్దెన్నెఞ్జమ్"౪ ఎన్గిఱ అర్థత్తుక్కు సూచకమ్.

ఇత్తిన్-స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతుత్వత్తై యోజిత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అక్క్ ఇప్పడి) ఇత్యాదినా.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక్క్ ఇవ్వళవుమ్) ఇత్యాది.

మూ.—౨౧౭. కైఙ్కర్యదశైపోలే, మున్బుళ్ళ దశైకళిలుమ్, స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్క వేణుమ్.

౨౧౮.—మున్నైనాలుదశైయుణ్డు.

౨౧౯.—అత్తావతు, జ్ఞానదశైయుమ్, వరణదశైయుమ్, ప్రాప్తిదశైయుమ్, ప్రాప్యానుభవదశైయుమ్.

వ్యా.—౨౧౭. "ఇప్పడి అనన్యప్రయోజననాయ్ క్కొణ్డు కైఙ్కర్యమ్ శెయ్‌గైయాలే స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమావతు' ఎన్ఱు, శొన్నపడియాలే ముక్తావస్థైయిల్ కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపౌజ్జ్వల్యముమ్ అర్థాత్ ఉక్తమ్" ఎన్ఱు, నినైక్కు.

"ఇప్పడి కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్కుమోపాతి, తత్-పూర్వదశావిశేషఙ్గళిలుమ్ స్వరూపత్తై ఉజ్జ్వలమాక్క వేణుమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (కైఙ్కర్యదశైపోలే) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(మున్బుళ్ళదశైకళిలుమ్) ఎన్ఱతు, "కైఙ్కర్యత్తుక్కు పూర్వదశైకళిలుమ్" ఎన్ఱపడి.

౨౧౮.—"మున్నై ఎత్తనైదశైయుణ్డు?" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (మున్నైనాలు దశైయుణ్డు) ఎన్ఱు.

౨౧౯.—"అన్దనాలుదశైయుమ్ తాన్ ఏతు?" ఎన్నుమపేక్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అత్తావతు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(జ్ఞానదశై) యావతు, ఆచార్యోపదేశత్తాలే తనక్కు జ్ఞానమ్పిఱన్దు శెల్లుకిఱదశై.

అ.—౨౧౭. "ఆర్తిపూర్వకప్రాప్తిఘటిత దశాచతుష్టయస్య ఉక్తదశా కైఙ్కర్యత్తుక్కు పూర్వభావియాన" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదనుగుణమాక స్సఙ్గతి. (ఇప్పడి అనన్య) ఇత్యాది.

అత్తావతు, "కైఙ్కర్యదశైయిల్ స్వరూపౌజ్జ్వల్యప్రసఙ్గాత్ తద్విశేషభూతమ్ ఉక్తదశా కైఙ్కర్య పూర్వభావిదశాచతుష్టయత్తిలే స్వరూపౌజ్జ్వల్యమ్ శొల్లుకైయాలే, ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—(వరణదశై) యావతు, సిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనైత్తనక్కు ఉపాయమాక వరిక్కుమదశై.

(ప్రాప్తిదశై) యావతు, సాంసారికసకలదురితనివృత్తిపూర్వకమాక అవన్-తిరువడికళై ప్రాపిక్కుమదశై.

(ప్రాప్యానుభవదశై) యావతు, ప్రాప్యభూతనాన అవనై క్కిట్టి అనుభవిక్కుమదశై.

ఇవ్వనుభవజనితప్రీతికారిత కైఙ్కర్యమిఱే పరమపురుషార్థమ్?.

అ.—౨౧౯. "శాస్త్రాదిషు సు దృష్టాపి సాఙ్గా సహఫలోదయా। నప్రసీదతి వై విద్యా వినాసదుపదేశతః॥"౧ ఇత్యాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు [జ్ఞానదశా] శబ్దాభిప్రేతమ్, (ఆచార్య) ఇత్యాది.

"ఉపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః"౨ ఇత్యాదికళైయిట్టుక్కొణ్డు ప్రార్థనా ప్రాధాన్యాభిప్రాయేణ [వరణదశా] శబ్దాభిప్రేతమ్, (సిద్ధోపాయ) ఇత్యాది.

"వృఙ్—సంభక్తౌ, సంభక్తిః—ప్రార్థనమ్"౩ ఎన్ఱుకొణ్డవత్తిఱే?.

ఉక్తదశాచతుష్టయత్తుక్కు కైఙ్కర్యపూర్వభావిత్వత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (ఇవ్వనుభవ) ఇత్యాదినా.

"'నిర్దేశక్రమత్తాలే జ్ఞానదశాదికళిలే పూర్వపూర్వత్తై ప్పఱ్ఱ ఉత్తరోత్తరమ్ ఫలమ్' ఎన్ఱు, వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ప్రథమ) ఇత్యాది

(తత్త్వజ్ఞానముమ్) ఎన్ఱతు,

"స్వస్మిన్ అనన్యసాధనత్వజ్ఞానముమ్, భగవతి అనన్యసాధ్యత్వజ్ఞానముమ్, నిరపేక్షోపాయత్వజ్ఞానముమ్, వరణత్తిల్ భగవద్దయానుగుణ్యకాలావచ్ఛిన్న అధికారివిశేషణత్వజ్ఞానముమ్, నిర్హేతుకభగవత్కృత్యకరక్షణత్తినుడైయ అసిద్ధత్వరస్యత్వ హేతుకసంపాతాయాతత్త్వజ్ఞానముమ్(?), స్వయం ప్రయోజన భగవన్ముఖోల్లాసార్థత్వజ్ఞానముమ్, ప్రతిబన్ధకాభావరూపత్వజ్ఞానముమ్, ఉపాయసంబన్ధరూపత్వాది జ్ఞానముమ్" ఎన్ఱపడి.

వరణాధికారకసిద్ధోపాయఫలత్వాత్ వరణఫలత్వమ్ ప్రాప్తిక్కు అభిప్రేతమ్.

(క్రమమ్) ఎన్ఱతు, "ఉత్పత్తిక్రమమ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ధాతుపాఠే.

మూ·—౨౯౧. జ్ఞానదశైయిల్ అజ్ఞానత్తైయున్నిడుమ్;

వరణదశైయిల్ అపూర్త్తియైయున్నిడుమ్;

ప్రాప్తిదశైయిల్ ఆర్త్తియైయున్నిడుమ్.

ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ అభినివేశత్తైయున్నిడుమ్.

వ్యా.—ప్రథమాపేక్షితమాన తత్త్వజ్ఞానముమ్, జ్ఞానఫలమాన ఉపాయవరణముమ్, వరణఫలమాన ప్రాప్తియుమ్, ప్రాప్తిఫలమాన అనుభవముమ్, అనుభవజనితప్రీతికారిత కైఙ్కర్యముమాయిత్తే క్రమమిరుప్పదు?.

ఆకైయాలే, కైఙ్కర్యదశై చరమదశైయాయ్, పూర్వదశైకళ్ నాలుమ్ ఇతిలేవన్దేఱుకైక్కు ఇట్టపడియైయుడైయిరుక్కుమ్.

౨౯౧.—ఇవ్వోదశైకళిలే స్వరూపత్తైయుజ్జ్వలమాక్కుమ్పడియై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్, (జ్ఞానదశైయిల్) ఎన్ఱుతొడఙ్గి.

జ్ఞానదశైయిల్ (అజ్ఞానత్తైయున్నిడుకై) యావదు, ఆచార్యన్ మేన్మేల్ తనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుమ్పడి తత్త్వహితపురుషార్థఙ్గళిల్ తన్నుడైయ అజ్ఞానత్తై ప్పలకాలుమ్ విజ్ఞాపిక్కై.

వ్యా.—(వరణదశైయిల్ అపూర్త్తియైయున్నిడుకై) యావదు, "నోత్రనోన్బిలేన్", ౨ "నధర్మనిష్ఠోఽస్మి", ౩ "నత్కర్మనైవకిలకించన సందినోమి" ౪ ఇత్యాదియిఱ్పడియే పేత్తుక్కు హేతువాక్కన్కొళ్ళలావదొరు సుకృతాదికళొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయాకిఱ అకించన్యత్తై పురస్కరిక్కై.

(ప్రాప్తిదశైయిల్ ఆర్త్తియైయున్నిడుకై) యావదు, "పెత్తపోదు పెఱుకిలోమ్" ఎన్ఱిరాతే, "వాన్నలకమ్ తెళిన్దేయెన్ఱెయ్దువదు", ౫ "తరియేన్నిని", ౬ "కూవికొళ్ళుమ్ కాలమ్ ఇన్నమ్ కుఱుకాదో?" ౭ ఇత్యాదిప్పడియే విలంబాసహత్వనిబన్ధనమాన తన్నుడైయ క్లేశాతిశయత్తై దర్శిప్పిక్కై.

(ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ అభినివేశత్తై యున్నిడుకై) యావదు, పెరువిడాయున్నుక్కు మడిత్తతణ్డేన్ ఆరాతాప్పోలే, అనుభూతాంశత్తాల్ తృప్తిపిఱవాతే మేన్మేలుమ్ తనక్కు విళైన్దు శెల్లుకిఱ అనుభవాభినివేశత్తై ప్రకాశిప్పిక్కై.

అక, "జ్ఞానదశైముతలాన నాలుదశైయిలుమ్ [వా· ౨·౮] (స్వరూపత్తై యుజ్జ్వలమాక్కై) యావదు, ఇవ్వో ఆకారఙ్గళై యున్నిడుకై" ఎన్ఱు, కరుత్తు.

అ.—"దశాచతుష్టయత్తుక్కుమ్ కైఙ్కర్యపూర్వకావస్థా యోగపత్యేన అత్ఱ,' ఎన్ఱు, వస్తుసామర్థ్యసచివ మూలస్థనిర్దేశక్రమత్తాలే వ్యఞ్జితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాలే) ఇత్యాది.

అ.—౨౯౧. "పృచ్ఛామిత్వాధర్మసంమూఢచేతాః" ౧ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్ మేన్మేల్) ఇత్యాది.

("నోన్బు" ౨), ("ధర్మ" ౩), ("సత్కర్మ" ౪) శబ్దార్థమ్, (సుకృత) ఇతి.

(అది) శబ్దత్తాలే జ్ఞానయోగభక్తియోగాదికళ్ వివక్షితమ్.

[అపూర్త్తి] శబ్దార్థమ్, (అకించన్యత్తై) ఎన్ఱు.

(పురస్కరిక్కై)=విశేషణతయా అనుసన్ధిక్కై.

("వాన్నలకమ్")=పరమాకాశత్తై, ("తెళిన్దు",=కాలుష్యమత్తు, ("ఎన్ఱెయ్దువదు")=ఎప్పో ప్రాపిప్పదు" ఎన్ఱపడి.

(విలంబాసహత్వనిబన్ధనమాన) ఎన్ఱదు, "విలంబాసహత్వహేతుకమాన" ఎన్ఱపడి.

(తృప్తిః)=అలంబుద్ధిహేత్వనుభవవిశేషః.

ఉజ్జ్వలమాక్కైయై సంగమిప్పిక్కిఱార్, (అక) ఇత్యాదినా.

౧॥

౨॥ భ-గీ, ౨-౬-౭.

౩॥ ఆళవన్దార్ స్తో.

౪॥

౫॥ పెరియతిరుమొழி. ౬-౩-౮.

౬॥ తి. వా ౫-౪-౭.

౭॥ తి. వా. ౬-౯.

14-9-1902.

గురుజ్ఞానేనచాజ్ఞానమ్ ఈశపూర్త్యాహ్యపూర్తతా। కృపయాఽఽర్తిశ్చ, అనుభూత్యాఽభినివేశశ్చనశ్యతి॥. అపరాధోఽజ్ఞానమూలమ్, జ్ఞాన

మూ.—౨౯౨. అజ్ఞానమ్ పోవదు ఆచార్యజ్ఞానత్తాలే;
అపూ_ర్తిపోవదు ఈశ్వరపూ_ర్తియాలే;
ఆ_ర్తిపోవదు అరుళాలే;
అభినివేశమ్పోవదు అనుభవత్తాలే.

వ్యా—౨౯౨. "ఇప్పడియివర్ ఇవఱ్ఱై మున్నిట్టాల్ ఇవఙ్గళుక్కు ఇవై శమిప్పదెత్తాలే!" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (అజ్ఞానమ్ పోవదు). ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావదు:—

"తత్త్వహితాదికళిల్ ఇవనుక్కుళ్ళ అజ్ఞానమ్ సవాసనమాక నివృత్తమావదు, అవఱ్ఱైయులక్షలక్షితదర్శిప్పిత్తు అజ్ఞాగజ్ఞాపనమ్ పణ్ణుమ్ జ్ఞానాచార్యనుడైయ జ్ఞానత్తాలే;

పేఱుక్కు హేతువాయిరుప్పదొరు సత్కర్మాదికళొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయాలే అపూ_ర్తియిప్పదు, ఇత్తలైయిలుళ్ళదొన్ఱైయుమ్ అపేక్షియామల్ కార్యమ్ శెయ్యుమ్ ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరనుడైయ సహాకారినైరపేక్ష్యమాకిఱ పూ_ర్తియాలే;

అ.—౨౯౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియివర్ ఇవఱ్ఱై) ఇత్యాది.

(ఇవై)—అజ్ఞానాపూర్త్యార్త్యభినివేశఙ్గళ్.

(తత్త్వ)—స్వరూపమ్ (హితమ్)—ఉపాయః.

(ఆది) శబ్దత్తాలే పురుషార్థమ్ సంగృహీతమ్.

(వాసనా)—విపరీతసంస్కారః.

ఇత్తాల్ విమర్శదశైయిల్ బాధమ్ అభిప్రేతమ్.

(అలక్షలక్షి) ఎన్ఱదు, "పరస్పరాసంకీర్ణమాక" ఎన్ఱపడి.

ఉపాయాభావాత్మక ఆకించన్యరూపాపూ_ర్తిక్కు శమనమావదు, తత్ప్రియుక్తఫలాభావవ్యవచ్ఛేదమ్.

మూ.—౨౯౩. అజ్ఞానత్తుక్కడి అపరాధమ్;
అపూ_ర్తిక్కడి జ్ఞానపూ_ర్తి;

వ్యా—అవిలంబేనతిరువడికళై ప్రాపిక్కప్పెఱామైయాలుణ్డాన ఆ_ర్తితీరువదు, ఆ_ర్తికణ్డాల్ అఱ్ఱైమాట్టాత్తే అప్పోతే కార్యమ్ శెయ్యుమ్ తలైకట్టుకైక్కు ఉఱుప్పాన పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమాకిఱ అవనుడైయ కృపైయాలే;

అనుభవదశైయిల్ అనుక్షణమ్ పిఱక్కుమ్ అభినివేశమ్ అడఙ్గువదు, అస్వ్వయత్తైమేన్మేలుమ్ అనుభవిక్కైయాలే;" ఎన్కై.

౨౯౩.—"ఇవ్వజ్ఞానాదిచతుష్టయత్తుక్కుమ్ హేతువేదు!" ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అజ్ఞానత్తుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావదు:—

"జ్ఞానదశైయిల్ మున్నిడుకిఱ అజ్ఞానత్తుక్కు మూలమ్, అనాదికాలకృతాకృత్యకరణ కృత్యాకరణాదిరూపాపరాధమ్;

వరణదశైయిల్ మున్నిడుకిఱ అపూ_ర్తిక్కు నిదానమ్, పేఱుక్కు హేతువాక నినైక్కలావతొన్ఱుమ్ తనక్కిల్లామైయై దర్శిక్కైక్కుడలాన జ్ఞానపూ_ర్తి;

అ.—"అజ్ఞానాదిత్రయత్తుక్కుమ్పోలే స్వరూపనివృత్తియన్ఱు," ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇక్కరైయిల్) ఇత్యాది.

ఉత్తరోత్తరానుభవరూప విషయసిద్ధియాలే పూర్వపూర్వైచ్ఛకళుక్కు నివృత్తియాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవ్వి షయత్తై) ఇత్యాది

౨౯౩—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇవ్వజ్ఞానాది చతుష్టయత్తుక్కుమ్) ఇత్యాది.

"పాపంప్రజ్ఞాంనాశయతి"౧ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అనాదికాల) ఇత్యాది.

(ఆది) శబ్దమ్ భగవదపచారాదిపరమ్.

(దర్శిక్కై)—యథావదనుసన్ధిక్కై.

మూ.—ఆర్తిక్కు అలాభమ్;
అభినివేశత్తుక్కు అప్రాప్తి.

౨౯౪.—ఆర్తియుమ్ అభినివేశముమ్ ఇరుక్కు
మ్పడి అర్చిరాదిగతియిలే శొన్నోమ్.

వ్యా.—ప్రాప్తిదశైయిల్ మున్నిడుకిఱ ఆర్తిక్కు హేతు, ప్రాప్యవస్తువై శీఘ్రమాకక్కిట్టప్పెఱామైయాకిఱ అలాభమ్;

ప్రాప్యానుభవదశైయిల్ మున్నిడుకిఱ అభినివేశత్తుక్కు కారణమ్, అనుభవిత్తవళవాల్ తృప్తిపిఱవాతే మేన్మేలుమ్ ఆశైప్పడప్పణ్ణుమ్ అవర్జనీయ ప్రాప్తి" ఎన్నై,

౨౯౪.—"ఆర్త్యభినివేశవేవమిరుక్కుమ్పడియేతు?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆర్తియుమ్ అభినివేశముమ్ ఇరుక్కుమ్పడి అర్చిరాదిగతియిలే శొన్నోమ్) ఎన్ఱు.

"ఇన్నిన్ఱ నీర్మైయినియామురామై"[1], ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "తిరువాణైనిన్నాణైకణ్డాయ్"[2] ఎన్ఱు, తడుత్తుమ్ వళైత్తుమ్ పెఱవేణ్డుమ్పడి పరమభక్తితలైయెడుత్తల్"[3] ఎన్నుమళవాక ఆర్తియిరుక్కుమ్పడియైయుమ్,

"శెయ్యవుడైయుమ్ తిరుముకముమ్ శెఙ్గనివాయుమ్ కుళలుమ్కణ్డు"[4] ఎన్ఱిఱఙ్గడియే

అ.—౨౯౪. "("ఒరువాణై"[2])=పెరియపిరాట్టియారాణైయుమ్, ("నిన్నాణై"[2]=నిన్నాణైయుమ్, కణ్డాయ్' ఎన్నపడి.

యద్వా, "లోకత్తుక్కు నిన్నాణైయుమ్, ఉనక్కు పెరియపిరాట్టియారాణైయుమ్" ఎన్ఱుమామ్.

(తడుత్తుమ్)=గతిప్రతిరోధమ్ పణ్ణియుమ్, (వళైత్తుమ్)=సర్వతో వ్యాపారప్రతిరోధమ్ పణ్ణియుమ్, ("శెయ్యవుడైయుమ్")=శివన్ద తిరుప్పీతాంబరముమ్, ("తిరుముకముమ్")=శ్రీమత్తాననముఖముమ్. ("శెఙ్గనివాయుమ్",=శివన్దకనిన్ఱ తిరుప్పవళముమ్, ("కుళలుమ్") కున్తలభారముమ్" ఎన్నపడి.

("తన్నైనైప్పెఱ"[5])=తన్నైప్పెఱుమైయాల్ వన్ద.

ఇతు అన్తామత్తిన్నిల్ ఫలిత అర్థమ్.

మూ.—౨౯౫. ఇవన్ఱనక్కు నాలుదశైపోలే నాలు గుణముణ్డు.

వ్యా. —మున్బత్తైయప్రాప్తైయనుభవిత్తు"[5] ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "తన్నైనైప్పెఱ్ఱ ప్రీతియాల్ వన్ద శెవ్వియైయనుభవిత్తు"[6] ఎన్నుమళవాక అభినివేశమిరుక్కుమ్పడియైయుమ్, అన్ద ప్రబన్ధత్తిలే సుస్పష్టమాక అరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

అక, "కైజ్కర్యదశైక్కు (మున్బే నాలుదశైయుణ్డు)" ఎన్ఱుమ్, "అవైతాన్ ఇన్నతు" ఎన్ఱుమ్, "అవ్వవదశానుగుణమాన అజ్ఞానాదికళైయున్నిడవే అవ్వవదశైకళిల్ స్వరూపమ్ ఉజ్జ్వలమామ్" ఎన్ఱుమ్, "అవ్వజ్ఞానాదికళైప్పోక్కుమవై ఆచార్యజ్ఞానాదికళ్" ఎన్ఱుమ్, అవ్వజ్ఞానాదికళుక్కు నిదానఙ్గళుమ్ శొల్లిప్పోన్దోమ్.

౨౯౫.—ఇన్దదశాచతుష్టయ ప్రసఙ్గత్తిలే, ఇవనుడైయ గుణచతుష్టయత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవన్ఱనక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఇవ్వధికారికళుక్కు, స్వరూపోజ్జ్వల్యత్తుక్కు ఉడలాక క్కీళ్చ్చొన్న దశాచతుష్టయమ్పోలే స్వరూపోజ్జ్వల్య హేతువాన గుణచతుష్టయముముణ్డు" ఎన్నై.

అ.—(అన్ద ప్రబన్ధత్తిలే) ఎన్ఱతు, "అర్చిరాదిప్రబన్ధత్తిలే' ఎన్నపడి.

సఙ్గతిక థనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (అక కైజ్కర్యదశైక్కు) ఇత్యాది.

౨౯౫.—ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇన్దదయాచతుష్టయప్రసఙ్గత్తిలే) ఇత్యాది

"ఇత్తాల్ స్వరూపోజ్జ్వల్య హేతుచతుష్కప్రసఙ్గాత్ తాదృశ చతుష్కాన్తరమ్ శొల్లుకిఱతు' ఎన్ఱు, ప్రసఙ్గ సఙ్గతియుమ్, ఏకకార్యత్వ సఙ్గతియుమ్" ఎన్నపడి.

"[నాలుదశైపోలే] ఎన్ఱిఱ సాదృశ్యమ్ స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతుత్వరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపోజ్జ్వల్యహేతువాన) ఇత్యాది.

౧|| తిరువిరుత్తమ్. పా. ౧. ౨|| తి. వా. ౧౦-౧౦-౨.
౩|| ౪|| పెరుమాళ్-తిరుమొழி ౬-౭.

జ్ఞానాజ్ఞానే శక్త్యశక్తీ; ఈశ్వరస్యావస్థా ఇతి: ఈశజ్ఞానస్యాస్యవిషయశ్చేతనస్యగుణోఽభవేత్;। చేతనజ్ఞానస్యాషాకాలోఽస్తిచేన్నః భవతిస్మృతః :

మూ.—౫౯౬. అర్థావను, జ్ఞానముమ్, అజ్ఞానముమ్, శక్తియుమ్, అశక్తియుమ్.

౫౯౭.—ఇవ్వాఱా అవస్థైక్కుమ్ ఉణ్డు.

వ్యా.—౫౯౬. ((అవైయావై ఎవై?)) ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే, (అర్థావను, జ్ఞానముమ్, అజ్ఞానముమ్, శక్తియుమ్, అశక్తియుమ్) ఎన్ఱు, అప్పదార్థఙ్గళై తన్నైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౫౯౭.—((ఇవ్వస్తుక్కళైయ గుణచతుష్టయమ్ శొన్న ప్రసఙ్గత్తిలే, ఈశ్వరనుక్కుమ్ ఇవైయుణ్డో)) ఎన్నుమిడత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వాఱా అవస్థైక్కుముణ్డు) ఎన్ఱు.

(అవై) ఎన్ఱు కీழ్చ్చొన్నవఱ్ఱైప్పత్తి ఈశ్వరనై పరామర్శిక్కిఱతు.

౫౯౮.—((ఇప్పడియిరుక్కిఱ ఇవై యావైయగుణఙ్గళుక్కు విషయఙ్గళేవై?)) ఎన్ఱు, అవత్తై విభజిత్తు [౧౫ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవఱ్ఱైయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

మూ.—౫౯౮. అవఱ్ఱైయ జ్ఞానశక్తిగళుక్కు ఇవఱ్ఱైయగుణమ్.

అజ్ఞానాశక్తిగళుక్కు ఇవఱ్ఱైయదోషమ్. [౫

వ్యా.—కీழ్ప్పుత్తవఱ్ఱైవిలక్షణైక్కు ఈశ్వరగుణవిషయఙ్గళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, చేతనగుణవిషయఙ్గళై శొల్లి ముడిక్కాల్ అతిఱ్-మేలే ప్రాసఙ్గికమాక నిషిద్ధవాచకర్శ్వవృత్తై విస్తరేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(అవఱ్ఱైయ జ్ఞానశక్తిగళుక్కు ఇవఱ్ఱైయగుణమ్) ఎన్ఱతు,

((యస్సర్వజ్ఞః)) ౧ ఎన్ఱుమ్, ((సహస్రాంశుః)) ౨ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే, సర్వజ్ఞనాన అవఱ్ఱైయ దివ్యజ్ఞానశక్తిగళ్ విషయమ్, అద్వేషాభిముఖ్యమ్తుడఙ్గి ఇచ్చేతనర్ పక్కల్ ఉణ్డాన ఆత్మగుణమ్" ఎన్ఱై. [౧౫

(అజ్ఞానాశక్తిగళ్ ఇవఱ్ఱైయదోషమ్) ఎన్ఱతు,

అ.—శక్తై, కీழ్ప్పుత్త; ఇత్యాది.

అత్రావను, "వస్తుక్రమేణైవ విషయవిభాగమ్ వక్ష్యామి" ఎన్ఱపడి. ౨౦

పరిహారమ్, 'చేతనగుణ' ఇత్యాది.

అత్రావను, "సఙ్గత్యన్తరలోపాత్ బుద్ధిక్రమానుసరణమ్" ఎన్ఱపడి.

[అవఱ్ఱైయ జ్ఞానశక్తిగళ్] ఎన్ఱు, సిద్ధవన్నిర్దేశతాత్పర్యమ్, ('సర్వజ్ఞః' ౧) ఇత్యాది. [౨౫

("సర్వజ్ఞః") ఎన్ఱు. ప్రకారజ్ఞానముమ్ "సర్వమ్" ౧ ఎన్ఱు, విశేషణజ్ఞానముమాయాలే, పూర్వముక్తై.

"సహస్రమ్—అపరిమితాః, అంశవః—జ్ఞానాని అస్య" ౨ ఇతి భగవద్గుణదర్పణే.

ఇత్యాల్, "సర్వజ్ఞః" ఎన్ఱపడి.

"అద్వేషశ్చ అభిముఖ్యశ్చ" ఇతి ద్వన్ద్వ సమాసమాయాలే, వివక్షితమ్

(తుడఙ్గి) ఎన్ఱు, శమాదిక్కళ్ వివక్షితమ్.

అ.—౫౯౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (అవైయావై) ఇత్యాది స్పష్టత్వాత్ పృథగ్వ్యాఖ్యా న కృతా.

౫౯౭.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవఱ్ఱైయ) ఇత్యాది.

"జ్ఞానాదిరూపగుణచతుష్టయత్వాత్ ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

[భగవత్-త్రైకాల్యమ్ ఈశ్వరభూప్తి] ఎన్ఱు, పూర్వోక్తభగవత ఈశ్వరనై, [అవస్థైక్కుమ్] ఎన్ఱు, అర్థత్తై పరామర్శిక్కిఱతు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవై ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

౫౯౮.—[అవఱ్ఱైయజ్ఞానశక్తిగళ్] ఇత్యాదివాక్య [వా ౫౯౯] [నిషిద్ధానుష్ఠానమ్] ఎన్నుమళవాన ఉత్తరసన్దర్భావతారికై, [౩౫ (ఇప్పడియిరుక్కిఱ) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే" బుద్ధిస్థత్వాత్ చరమోద్దిష్టస్తుక్కు ప్రథమమ్ విషయవిభాగమ్" ఎన్ఱు, అర్థసిద్ధమ్.

ఈశశక్తేస్తు విషయశ్చేతనస్యాస్యరక్షణమ్ ; తదశక్తేస్తు విషయః పరిత్యాగోఽస్యసస్మృతః॥ చేతనజ్ఞానవిషయస్తదాచార్యగుణో భవేత్ ;

మూ.—శక్తిక్కు లక్కు ఇవన్నుడైయ రక్షణమ్;

వ్యా.—"అవిజ్ఞాతా సహస్రాంశుః"౧ ఎన్నుమ్, 'అవిజ్ఞాతా హి భక్తానామాగస్సుకమలేక్షణః। సదా జగత్సమస్తంచ పశ్యన్నపి హృదిస్థితః॥' ౨ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, సర్వజ్ఞనాయిరుక్కచ్చెయ్తే అవిజ్ఞాతావాయిరుక్కు మవన్నుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ప్రకృతివశ్యనాన ఇవన్ పణ్ణుమ్ అకృత్యకరణాది దోషమ్" ఎన్రై,

(శక్తిక్కు లక్కు ఇవన్నుడైయ రక్షణమ్) ఎన్నదు, "పరాస్యశక్తిర్వివిధైవశ్రూయతే"౩ ఎన్గిఱపడియే సర్వశక్తియాన అవన్నుడైయ అఘటితఘటనాసామర్థ్య

మూ.—అశక్తిక్కు లక్కు పరిత్యాగమ్.

అర్థ. ఇవన్నుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు లక్కు ఆచార్య గుణమ్;

అజ్ఞానత్తుక్కు లక్కు ఆచార్యదోషమ్;

వ్యా.—మాకిఱ శక్తిక్కు విషయమ్, ఇవన్నుడైయ సకలేష్టజ్ఞళైయుమ్ పోక్కి స్వరూపానుగుణమాన సకలేష్టజ్ఞళైయుమ్ కొడుక్కైయాకిఱ రక్షణమ్" ఎన్రై,

(అశక్తిక్కు లక్కు పరిత్యాగమ్) ఎన్నదు, "అప్పడి సర్వశక్తియాన అవన్నుడైయ అశక్తిక్కు విషయమ్, దుస్సహమాక ఇవన్ శెయ్యుమ్ దోషజ్ఞళాలే శీఱి కైవిడుకై" ఎన్రై,

అర్థ.—ఇప్పడి ఈశ్వరగుణవిషయజ్ఞళైయరుళిచ్చెయ్తు మేల్ చేతనగుణవిషయజ్ఞళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్నుడైయ) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

(ఇవన్నుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు లక్కు ఆచార్యగుణమ్) ఎన్నదు, "ఇచ్చేతనన్నుడైయ జ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, మహోపకారకనాన ఆచార్యన్నుడైయ సద్గుణసమూహమ్" ఎన్రై,

(అజ్ఞానత్తుక్కు లక్కు ఆచార్యదోషమ్) ఎన్నదు, "ఇవన్నుడైయ అజ్ఞానత్తుక్కు విషయమ్, ఆచార్యన్ తిరుమేని స్వభావజమాయ్

అ.—[అజ్ఞానత్తుక్కు] ఎన్ఱు, సిద్ధనిర్దేశతాత్పర్యకమ్, ("అవిజ్ఞాతా"౧...ఎన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

"ప్రపన్నాపరాధాపరిగణనం గుణ ఏవ" ఎన్ఱు, భగవద్గుణవర్ణనే "అవిజ్ఞాతా" ఎన్ఱు,జ్ఞప్తిమాత్రత్వాత్ అజ్ఞత్వపరమ్" ఎన్గిఱ కుదృష్టినిరసనార్థమ్, తదర్థవివరణపర ప్రమాణాన్తరోపాదానమ్, ("అవిజ్ఞాతాహి"౨) ఇత్యాది.

"హృదిస్థితః పశ్యన్నపి భక్తానామాగస్సు అవిజ్ఞాతా" ఇత్యన్వయః

(ప్రకృతివశ్యనాన, ఇతి:—ఇతి మధ్యమాధికారి విషయమ్.

[వా. ౭౮౦] [అవన్నుక్కు అతుకిడైయాతు] ఎన్గిఱ ఉత్తమాధికారి-స్వభావమిరుప్పదు?.

అన్నైయాల్, "పూర్వాపరవ్యాఘాతమిల్లై" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వదు (పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు, బుద్ధిపూర్వకత్వమ్ శొల్లుకిఱదు.

అగురుత్వ-అనావృత్తత్వ-సానుతాపత్వజ్గళ్ అభిప్రేతజ్గళ్; అన్నైయాల్, ఉత్తరగ్రన్థవిరోధముమిల్లై.

("వివిధాశక్తిః"౩) ఎన్గిఱవిదుక్కర్థమ్, (సర్వశక్తియాన) ఇత్యాది.

"జగత్-ప్రకృతిభావోయస్సాశక్తిరితికథ్యతే"౪ ఎన్గిఱవిదు, ప్రకృతత్తానుపయుక్తమన్నైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఘటిత) ఇత్యాది.

అ.—"సత్యజేయమ్"౫ ఎన్గిఱ శకిలజైయుమ్, "కథం తాం త్యక్తుముత్సహే"౬ ఎన్గిఱవిత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డు (అశక్తిక్కు విషయమ్) ఇత్యాది.

అర్థ.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఈశ్వర) ఇత్యాది.

"బుద్ధిస్థక్రమమాదాయ అవసరసజ్గతి" ఎన్నపడి [గుణమ్] ఎన్గిఱవిదు, సమష్టిపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సద్గుణసమూహమ్) ఎన్నదు

"దామ్భికం క్రోధనంమూర్ఖం తథాహఙ్కారసంయుతమ్। త్యక్తధర్మంచవిప్రేన్ద్ర! గురుం ప్రాజ్ఞోనకల్పయేత్॥"౭ ఇత్యాదికళాలే ఆచార్యనుక్కు మానసదోషమ్ కిడైయాతాన్నైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్-తిరుమేని స్వభావజమాయ్) ఎన్ఱు,

౧॥ పు. ౭౭౧, ౭వ నోట్టు. ౨॥ ౩॥ ౪॥

౫॥ శ్రీరా. యు. ౬॥ శ్రీరా. ౭॥

సూ.—శక్తిలక్కు ఆచార్య (కైం)కర్యము;

అశక్తికి లక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్.

వ్యా.—"ఆగస్త్యుక్తవాదాయున్నిపోవమ్" ఎన్గైం.

(శక్తికి లక్కు ఆచార్య (కైం)కర్యమ్) ఎన్ఱతు, [౫

"ఇవన్ ప్రవృత్తిశక్తిక్కు విషయమ్, స్వాచార్యనుక్కు ఉకప్పాన కైయ్యుమ్ కైంకర్యమ్" ఎన్గై.

(అశక్తిక్కు లక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱతు, "ఇవనుడైయ అశక్తిక్కు విషయమ్, స్వరూపోపాయ పురుషార్థవిరోధికళాన శాస్త్రనిషిద్ధజ్ఞళిన్నుడైయ అను [౧౦ ష్ఠానమ్" ఎన్గై.

అ.—"అన్యాయానతిక్రాన్తం విషయగ్రామ శేష్మియయః।

సౌమ్యవేషం ప్రశాన్తం చ పాపరోగవివర్జితః॥" ౧ ఇత్యాదికళాలే

ఆచార్యనుక్కు తిరుమేని ఠోషమ్ ఇవన్ఱాశ్రయిక్కుమ్పోది రాత్తా యాగ, అరుళిచ్చెయ్దార్, (ఆగస్త్యకమాయ్) ఇత్యాది. [౧౫

"ఆశ్రయణానన్తర కాలియమాయ్" ఎన్ఱపడి.

"[శక్తి] శబ్దమ్ ప్రకరణాత్ ప్రవృత్తిసామర్థ్యపరమ్" ఎన్నుమభి ప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్దార్, (ఇవన్ ప్రవృత్తిశక్తిక్కు) ఇత్యాది.

"[ఆచార్యకైంకర్య] శబ్దమ్, తద్విషయకైంకర్యపరమాత్రాల్ భగవత్-భాగవతకైంకర్యాసంగ్రహమ్ ప్రసజ్గిక్కుమాకైయాలే, [౨౦ తత్-ప్రీత్యర్థకైంకర్యమ్, తత్-కైంకర్యమ్' ఎన్ఱు వివక్షితమ్" ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్దార్, (స్వాచార్యనుక్కు ఉకప్పాన) ఇత్యాది

"స్వరూపస్వరూపమ్, ఇరక్కుమ్ ఉపాయమ్, ఇన్నైన్ ఉపేయమ్" ఎన్ఱ, అవిరైయాట్కూట్టు అరుళిచ్చెయ్దార్, (స్వరూప) ఇత్యాది [౨౫

"భగవదిచ్ఛాకృతా ప్రీతినాశకజ్ఞళాన" ఎన్ఱపడి.

(శాస్త్రనిషిద్ధజ్ఞళిన్నుడైయ) ఎన్ఱతు, "శ్రీవన్నివిషయశాస్త్ర నిషిద్ధజ్ఞళిన్నుడైయ" ఎన్ఱపడి.

౩౦౦.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియిరుక్కై) ఇత్యాది

సూ.—౩౦౦. నిషిద్ధమ్ నాలువకైయాయిరుక్కుమ్.

౩౦౧.—అకృత్యకరణముమ్, [౫

భగవదపచారముమ్,

భాగవతాపచారముమ్,

అసహ్యాపచారముమ్.

౩౦౨.—అకృత్యకరణమావతు,

వ్యా. ౩౦౦. ఇప్పడియిరుక్కై నిషిద్ధత్తి [౧౦ నుడైయ విభాగత్తై యరుళిచ్చెయ్దార్, (నిషిద్ధమ్ నాలు) ఎన్ఱతుడక్కి.

అతావతు, "ఉపాదేయమాన గుణచతుష్టయమ్ పోలే, హేయమాన నిషిద్ధమ్ నాలుమ్ చతుర్విధమాయిరుక్కుమ్" ఎన్గై. [౧౫

౩౦౧.—"అవై యెవైయావతు తాన్?" ఎన్న మపేక్షైయిలే, (అతావతు అకృత్యకరణముమ్, భగవదపచారముమ్, భాగవతాపచారముమ్, అసహ్యాపచారముమ్) ఎన్ఱు, అవైతన్నై యుద్దేశిక్కిఱార్.

౩౦౨.—"ఇవన్ఱిల్ మున్నుడైయ వేషమ్ తాన్ఏతు!" [౨౦ ఎన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యివత్తైయడైవే వివరిక్కిఱార్, (అకృత్యకరణమావతు) ఎన్ఱుతుడక్కి.

అ.—"ప్రాసజ్గికసజ్గతి" ఎన్నుమిడమ్, 'ప్రాసజ్గికమాన నిషిద్ధ చాతుర్విధ్యత్తై) ఇత్యాదినా పూర్వమేవోక్తమితి!.

(ఇత్తై)—భేదమ్. [౨౫

[నిషిద్ధమ్ నాలుమ్] ఎన్ఱు, ఉపమేయార్థమ్, (ఉపాదేయ మాన) ఇత్యాది.

(హేయమ్)—త్యాజ్యమ్.

౩౦౧.—(ఉద్దేశ) మాకతు, నామమాత్రేణవస్తు సంకీర్తనమ్.

౩౦౨.—(భేదః)—అవాన్తరభేదః.

నిషేధమ్, నిషేధ్యక్రియైయున్నుడైయ అనిష్టసాధనత్వత్తిల్

మూ.—పరహింసై, పరస్తోత్రమ్, పరదారపరిగ్రహమ్.

వ్యా.—(పరహింసై) యావతు, "నహింస్యాత్ సర్వా భూతాని"౧ ఎన్గిఱ విధియై అతిక్రమిత్తుప్పణ్ణుమ్ ప్రాణిపీడై.

(పరస్తోత్ర) మావతు, ప్రాప్తవిషయస్తోత్రాగ్హానాన వాక్కైక్కొణ్డు అప్రాప్తవిషయఙ్గళైస్తుతిక్కై.

(పరదార పరిగ్రహ) మావతు, పిఱర్కు అనన్యార్హమాన స్త్రీవిషయఙ్గళై మోహాదికళాలే స్వీకరిక్కై.

అ.—అజ్ఞాతజ్ఞాపకమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్గిఱవిధియై) ఇత్యాది

[పరహింసా] శబ్దత్తాలే 'స్వేతరహింసైవివక్షితైయాకైయాల్, స్వహింసై కృత్యమాకవుమ్, అభిచారత్తాలే భగవద్భాగవతవిరోధిహింసనమ్ అకృత్యమాకవుమ్, ప్రసక్తికుమాకైయాలే, వరై యాతహింసై—[పరహింసై యామ్, [పర]శబ్దమ్, "శ్రేష్ఠాన్యదూరజ్యేష్ఠేషు పరస్స్యాద్వాచ్యలిఙ్గకః"౨ ఎన్ఱు, మారవాచకమామ్, అత్తాల్ అతిక్రమణత్తైలక్షిక్కుమతామ్, అతుక్కు కర్మమ్ నిషేధవిధియేయోగ్యతయా అక్వేణుమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతిక్రమిత్తుప్పణ్ణుమ్) ఎన్ఱు.

ఇత్తాల్ "నిషిద్ధహింసై అకృత్యమ్" ఎన్ఱు వివక్షితమాకైయాలే, స్వహింసై అకృత్యమాకైయతు:

భగవత్-భాగవతవిరోధిహింసనమ్ విహితమాకైయాలే అకృత్యమాకాతు:

మున్బు వైదిక లౌకిక సకలహింసైయుమ్, పరమైకాన్తికు, 'కుర్యాద్ఘృతపశుం సఙ్గే కుర్యాత్ పిష్టపశుం తథా'౩ ఎన్గిఱ విశేషవిధ్యనుగుణమాక 'నహింస్యాత్'౧ ఎన్గిఱ నిషేధవిషయమాకై యాలే అకృత్యమ్" ఎన్ఱు కిరుత్తు.

"[పరస్తోత్రమ్] ఎన్గిఱ [పర] శబ్దమ్ స్వేతరవిషయమాన్నాల్ 'ఆత్మప్రశంసామరణమ్'౪ ఎన్గిఱ ఆత్మస్తుతిక్కు అకృత్యత్వాభావముమ్, 'ప్రత్యక్షేగురవస్స్తుత్యాః'౫ ఎన్గిఱ ఆచార్యస్తుతిక్కు అకృత్యత్వముమ్ వరుమాకైయాలే, స్తుత్యస్తోత్రవ్యతిరిక్త శాస్త్రబోధితపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాప్తవిషయఙ్గళై స్తుతిక్కై) ఎన్ఱు.

ఇత్తాల్, "[పర] శబ్దమ్ ప్రాప్తేతరపరమ్" ఎన్ఱపడి.

అనిషిద్ధవ్యాపార సంగ్రహార్థమ్ (మోహాదికళాలే) ఇత్యాది.

మూ.—పరద్రవ్యాపహారమ్, అసత్యకథనమ్, అభక్ష్యభక్షణమ్, తుడక్కమానవై.

వ్యా.—(పరద్రవ్యాపహార) మావతు, పిఱరుడైమైయానవత్తై, అవర్కళ్ కొడుక్కైయిన్ఱిక్కే యిరుక్క, ప్రకాశమాకవాతల్ అప్రకాశమాకవాతల్ గ్రహిక్కై.

(అసత్యకథన) మావతు, యథాదృష్టార్థవిషయముమ్, భూతహితముమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమ్ వచనత్తై చ్చొల్లుకై.

(అభక్ష్యభక్షణ) మావతు, జాత్యాశ్రయనిమిత్తదుష్టఙ్గళానవైకళై తనక్కు భక్ష్యమన్ఱిక్కే యిరుక్కుమవత్తై భక్షిక్కై.

(తుడక్కమానవై) ఎన్ఱతు,

"పరద్రవ్యేష్వభిధ్యానం మనసాఽనిష్టచిన్తనమ్।
వితథాభినివేశశ్చ త్రివిధం కర్మమానసమ్॥
పారుష్యమనృతం చైవ పైశునం చైవ సర్వశః।
అసమ్బద్ధప్రలాపశ్చ వాఙ్మయం స్యాచ్చతుర్విధమ్॥

అ.—(అప) హరత్తాలే భాగవతముఖోల్లాసార్థత్వాభిసన్ధి సంగృహీతమ్.

"'స్వామిసంజ్ఞాదాదనేతో హరః అపహారః' ఎన్ఱు వివక్షితమాకైయాలే, స్తేయముమ్ సంగృహీతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళ్ కొడుక్కైయిన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

"నసత్యవచనం సత్యం నాసత్యవచనం మృషా।
యద్భూతహితమత్యర్థం తత్సత్యమితరన్మృషా॥
పరేషాం ప్రాణరక్షార్థం వదామ్యేవానృతం వచః।
నాస్త్యర్థముత్సహేవక్తుం స్వల్పమప్యనృతం వచః॥"౬ ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యథాదృష్టార్థ విషయముమ్) ఇత్యాది.

జాత్యాశ్రయాదికమ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

("పరద్రవ్యేషు") ఇత్యాది:—("అభిధ్యానమ్")—హరణచిన్తా.

("పారుష్యమ్")—పరదోషసూచకోక్తిః.

౧||

౨||

౩||

౪||

౫||

౬||

మూ.—౩౦౩. భగవదపచారమావదు,

దేవతాన్తరఙ్గళోడొక్క ఈశ్వరనై సమనాక్కై యుమ్,

వ్యా.—అదత్తానాముపాదానం హింసాచైవావిధానతః।
పరదారోపసేవాచ శారీరం త్రివిధం స్మృతమ్॥"౧ ఇత్యాదికళాలే శాస్త్రనిషిద్ధఙ్గళాన చోరాదిదోషఙ్గళైప్పోలే భగవదపచారమాయిరుక్కుమ్.

౩౦౩.—అనన్తరమ్ భగవదపచారత్తై విభజిక్కిఱార్, (భగవదపచారమావదు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(దేవతాన్తరఙ్గళోడొక్క ఈశ్వరనై నినైక్కై) యావదు,

"యేతు సామాన్యభావేన మన్యన్తే పురుషోత్తమమ్।
తేవై పాషణ్డినో జ్ఞేయాః సర్వకర్మబహిష్కృతాః॥
యస్తు నారాయణం దేవం సామాన్యేనాభిమన్యతే।
సయాతి నరకం ఘోరం యావచ్చన్ద్రదివాకరమ్॥"౨

ఎన్ఱు "దేవతాన్తరఙ్గళోడు ఈశ్వరనై సమబుద్ధి పణ్ణలాకాదు" ఎన్ఱు శాస్త్రమ్ శొల్లానిఱ్కై,

మూ.—రామకృష్ణాద్యవతారఙ్గళిల్ మనుష్యసజాతీయతాబుద్ధియుమ్.

వ్యా.—"అన్తఃప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానాం సర్వాత్మా"౩ "తమీశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరమ్"౪ "నతత్సమశ్చాభ్యధికశ్చ దృశ్యతే"౬ ఎన్ఱిప్పడియే స్వేతరసకలనియామకనాయ్ సమానాధికరహితనాన ఈశ్వరనై, "అన్యేదేవతాః"౭ ఎన్ఱు, తచ్ఛరీరతయా విధేయరాన బ్రహ్మాదిదేవతైకళోడు సమబుద్ధిపణ్ణుకై.

(రామకృష్ణాద్యవతారఙ్గళిల్ మనుష్యసజాతీయతాబుద్ధి) యావదు,

"అజోఽపిసన్నవ్యయాత్మా భూతానామీశ్వరోఽపిసన్।
ప్రకృతిం స్వామధిష్ఠాయ సంభవామ్యాత్మమాయయా॥"౮

ఎన్ఱిప్పడియే, అజహత్ స్వభావనాయ్ అప్రాకృతదివ్యసంస్థానత్తై ఇతరసజాతీయమాక్కిక్కొణ్డు తుయరిల్ మలిహుమ్ మానిడప్పిఱవియిల్ తోన్ఱిననిలై

అ.—"అదత్తానాముపాదానమ్"౧ ఇతి స్తేయాపహరణసాధారణమ్.

(అవిహితహింసనమ్)—అవిధానతోహింసా.

విధిశ్చ, యథాధికారం వ్యవస్థితవిషయః.

"ఇత్తిలే పరత్రవ్యాభిధ్యానాదికళ్ మూలత్తై [తుడక్కుమూన్రై] శబ్దాభిప్రేతఙ్గళ్" ఎన్ఱుమ్ పడి.

౩౦౩—("యేతు"౨) ఇత్యాది.

"'యస్మాత్ క్షరమతీతోఽహమ్'౩ ఇత్యాదికళాలే, సకల చిదచిత్ విలక్షణత్వమ్ (పురుషోత్తమ) శబ్దార్థమ్ ఎన్ఱు అవగతమాకైయాలే, అన్త పురుషోత్తమనుక్కు ఇతరసామ్యబుద్ధిదోషమ్" ఎన్ఱుమ్ పడి

"పాషణ్డినః—పాపణ్డభూయిష్ఠాః.

కార్యత్వకర్మవశ్యత్వాదినా సామ్యచిన్తనమ్ నిషిద్ధమాకైయాలే, జ్ఞానైకాకారతయా సామ్యబుద్ధిక్కు విరోధమిల్లై.

("శాస్తా"౩)—నియన్తా; ("ఈశ్వరః౪)—నియన్తా.

అ.—(పరమమ్) ఎన్ఱు, 'తన్నుక్కు నియన్తావిల్లై' ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయురుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వేతర) ఇత్యాదినా.

("నతత్"౬) ఇత్యాద్యర్థమ్, (సమానాధిక) ఇత్యాది.

("అన్యే"౭)—శరీరాణి ఇత్తైయురుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తచ్ఛరీరతయా) ఇత్యాది.

(సమబుద్ధి—నియామ్యత్వాదినా సామ్యబుద్ధి.

("అజోఽపిసన్"౮ ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (అజహత్స్వభావనాయ్) ఇత్యాది.

"నజహాత్స్వభావోయస్" ఇతివిగ్రహః.

(స్వభావమ్)—అకర్మవశ్యత్వాది. (ప్రకృతిః)—స్వభావః.

సవ అప్రాకృతదివ్యమఙ్గళవిగ్రహః.

ఇత్తై త్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియురుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అప్రాకృత) ఇత్యాది

(తుయరిల్)—దుఃఖత్తిలే, (మలియుమ్)—ప్రచురమాకుమ్.

(మానిడప్పిఱవియిల్)—మనుష్యజన్మత్తిలే" ఎన్ఱుమ్ పడి.

౧॥ మనుస్మృతౌ, ౨॥ ౩॥ గీ. ౬॥ ౭॥
౪॥ ౫॥ ౮॥ గీ.

మూ.—వర్ణాశ్రమవిపరీతమాన ఉపచారముమ్,

వ్యా.—యతియాతే, అవతారత్తిల్ మెయ్‌ప్పాట్టుకాట్క అవతారత్తుక్కు కాట్టిన గర్భవాస జనన శోకమోహాదిక్కళై ఉట్టుక్కొణ్డవర్కళ్ఎన్ఱు మనుష్యరోడు సజాతీయరాక్కనినైక్కై.

(వర్ణాశ్రమ విపరీతమాన ఉపచార) మావతు, తదారాధనదశైయిల్ త్రైవర్ణికార్హమాన వైదిక మన్త్రఙ్గళాలే చతుర్థవర్ణరానవర్కళ్ ఆరాధిత్తల్, ఉత్తమాశ్రమికళ్ ముదలానార్ గృహస్థవత్ తాంబూలసేవనాదిక్కళై పణ్ణుదల్ తొడక్కమానవై.

అ.—(మెయ్‌ప్పాట్టు)యథార్థః.

వర్ణవిపరీతోపచారమ్, (త్రైవర్ణిక) ఇత్యాది.

(త్రైవర్ణికర్)=బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్యర్.

(వైదికమన్త్రఙ్గళ్)=శ్రీపురుషసూక్త విష్ణుగాయత్రీప్రభృతి కళుమ్, సస్వరప్రణవయుక్తఙ్గళాన తిరుమన్త్రమ్ ముదలానవైయుమ్.

(చతుర్థ) ఇత్యాది:—

శాస్త్రాగత జ్ఞానవైరాగ్యపరిపూర్ణరానవర్కళుక్కు "నశూద్రా(ః) భగవద్భక్తాః"౧ ఇత్యాదిప్పడియే వర్ణసంబన్ధమ్ నివృత్తమానాలుమ్ లోకక్షోభముమ్ దర్శనదూషణముమ్ పిఱవాతపడిక్కు మర్యాదానువర్తనమావశ్యకమాకైయాలే వైదికమన్త్రారాధనమ్ అపచారమామ్.

మధ్యమాధికారికళుక్కు వర్ణసంబన్ధనివృత్తియిల్లామైయాలే తత్పరిగ్రహమ్ అపచారమామ్.

"మన్త్రంనియతమవ్యగ్రా హీనాయ ప్రయచ్ఛతి।

సవైహీనగురుర్జ్ఞేయస్తేనసార్ధం పతత్యథః॥"౨ ఎన్ఱు, ముదలిలే వైదికమన్త్రఙ్గళుక్కు ఉపదేశమే నిషిద్ధమిఱే?.

"అనాదిష్టేనమన్త్రేణనచైవ హరిమార్చయేత్।

మన్త్రేతేతా వా(?)వ్యర్థస్స్యాత్ ప్రత్యవాయస్తథాభవేత్॥"౩ ఎన్ఱు అనుపదిష్టమన్త్రఙ్గళాలే ఆరాధనమనర్థకరమిఱే?.

ఆశ్రమవిపరీతోపచారమ్ (ఉత్తమ) ఇత్యాది.

(ఉత్తమాశ్రమికళ్)=యతికళ్. (ముదలానార్) ఎన్ఱు ఆవిత్తాల్,

౧॥ ౨॥

౩॥

మూ.—అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాననిరూపణముమ్, ఆత్మాపహారముమ్,

వ్యా.—(అర్చావతారత్తిల్ ఉపాదాననిరూపణ)మావతు, "తమరుకన్దతెవ్వురువమ్ అవ్వురువమ్"౪ ఇత్యాదిప్పడియే, ఆశ్రితర్కళ్ అభిమతమానతు ఏతేనుమొరు ద్రవ్యత్తై త్తిరుమేనియాక అఙ్గీకరిత్తు అతిలే అప్రాకృత విగ్రహత్తిల్ పణ్ణుమ్ ఆదరత్తైప్పణ్ణి ఎழுన్దరుళియిరుక్క అవ్వర్చైయై యతియాతే, మాతృయోనిపరీక్షైయోడొప్పతే, "ఇన్న ఇన్న ద్రవ్యమన్ఱో!" ఎన్ఱు, విగ్రహోపాదానత్తై నిరూపిక్కై.

(ఆత్మాపహార) మావతు,

"యోన్యథాసన్తమాత్మానమన్యథా ప్రతిపద్యతే।

కింతేననకృతంపాపంచోరేణాత్మాపహారిణా॥"౫ ఎన్ఱు, సకలపాపమూలమాక చ్చొల్లప్పడుకిఱ భగవచ్ఛేషభూతమాన ఆత్మవస్తువిల్ స్వతన్త్రబుద్ధి.

అ.—"బ్రహ్మచారీగృహస్థశ్చ వానప్రస్థో యతిస్తథా।

సదారోన్యస్తదారశ్చ వానప్రస్థోద్విధాస్మృతః॥"౬ ఎన్ఱు, సోస్నసదారవానప్రస్థవ్యతిరిక్తర్ సంగ్రాహ్యర్

(తాంబూలాదిక్కళ్) ఎన్గిఱ (ఆది) శబ్దత్తాలే స్వయముత్పాటిత పత్రపుష్పాదిక్కళ్ సంగ్రాహ్యఙ్గళ్.

"అర్చావతారోపాదాన"౭ ఇత్యాదివచనాభిప్రాయేణ (మాతృయోని పరీక్షకై) ఇత్యాది.

"ఆత్మాపహారిణాచోరేణ" ఎన్ఱు, సామాన్యవిశేషభావేనపునరుక్తిః. యద్వా "ఆత్మాపహారిణా అత ఏవముఖ్యచోరేణ"౫ ఎన్ఱుమామ్.

"కింపాపంనకృతం నకరణార్హమ్, అపితుసర్వమేవ పాపం మూలసద్భావాత్ కరణార్హమ్" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అర్థమ్, (సకలపాపమూలమాక) ఇత్యాది.

"సర్వపాపతుల్యమ్ ఆత్మాపహారమ్"—ఎన్ఱు, అర్థమాకిల్, వాక్యలక్షణాదోషమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

(స్వతన్త్రబుద్ధి)=స్వశేషత్వాదిబుద్ధి.

౪॥ ౫॥ ౬॥

౭॥

మూ. — భగవద్ద్రవ్యాపహారముమ్,
తుడక్కమానవై.

వ్యా.—(భగవద్ద్రవ్యాపహార) మావతు, అముత్తుప్పడి శాత్తుప్పడిక్కు ర్హ్మానవన్ఱై, ప్రకాశమాక వాతల్, అప్రకాశమాక వాతల్ తనక్కాక్కుకై.

(తుడక్కమానవై) ఎన్గిఱతు, ఇన్నమిప్పడి క్రూరమాక శాస్త్రఙ్గళిల్ శొల్లుమవైపలవుముణ్డాకైయాలే.

ద్వాత్రింశదపచారాదికళుముణ్డిఱే?.

అ — భగవద్ద్రవ్య) ఇత్యాది

"ఎజుమ్ అపహారమ్ ఇరైవిన్ద్రిక్క గ్రహిక్కై" ఎన్ఱు, తిరుప్పుళ్ పత్తి యరుళిచ్చెయ్దార్ (ప్రకాశమాక) ఇత్యాది.

'ఉద్దేశతస్తు ద్వాత్రింశదపచారాః ప్రకీర్తితాః।
పురాణేఖిలువారాహే వర్జయేత్తాన్ విచక్షణః॥" ౧ ఎన్ఱు, ప్రపన్నపారిజాతసూక్తియై యుటైయతు (ద్వాత్రింశద్) ఇత్యాది

["అపచారాస్తథా విష్ణోర్ద్వాత్రింశత్ పరికీర్తితాః।
యానైర్వా పాదుకైర్వాపి గమనం భగవద్గృహే॥
దేవోత్సవాద్యసేవా చాప్యప్రణామస్తదగ్రతః।
ఉచ్ఛిష్టే వాప్యశౌచే భగవద్వన్దనాదికమ్।
ఏకహస్తప్రణామశ్చ తత్పురస్తాత్ప్రదక్షిణః(?)॥
పాదప్రసారణం చాగ్రే తథా పర్యఙ్కబన్ధనమ్॥
శయనం భోజనం చైవమిథ్యాభాషణమేవచ।
ఉచ్చైర్భాషో వృథాజల్పో రోదనాని చ విగ్రహః॥
నిగ్రహోఽనుగ్రహశ్చైవ స్త్రీషు సాకూతభాషణమ్।
కంబలావరణం చైవ పరనిన్దా పరస్తుతిః॥
అశ్లీలకథనం చైవాప్యధోవాయువిమోక్షణమ్।
శక్తౌ గౌణోపచారశ్చ అనివేదితభక్షణమ్॥
తత్తత్కాలోద్భవానాం చ ఫలాదీనామనర్పణమ్॥
వినియుక్తావశిష్టస్య ప్రదానం వ్యఞ్జనాదిషు।
పృష్ఠీకృత్యాసనం చైవ పరేషామభివాదనమ్॥
గురౌ మౌనం నిజస్తోత్రం దేవతానిన్దనం తథా।
ద్వాత్రింశదపచారేణ రౌరవం నరకం వ్రజేత్।

మూ. — ౩౦౪. భగవద్ద్రవ్యత్తైత్తాన్ అపహరిక్కైయుమ్,
అపహరిక్కుమవర్కళుక్కు సహకరిక్కైయుమ్,
అవర్కళ్-పక్కలిలే యాచితమాకవుమ్,

వ్యా.— ౩౦౪. "కీళ్ చొన్నవన్ఱో పాపం భగవద్ద్రవ్యాపహారముమ్ భగవదనిష్టమాయిరుక్కుమో!" ఎన్గిఱ అశఙ్కయిలే, "తాన్ అపహరిక్క ఆ మాత్రమన్ఱిక్కే అపహరిప్పార్క్కు సహకరిక్కై ముతలానవైయుమ్ అవనుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమ్" ఎన్గిఱార్, (భగవద్ద్రవ్యత్తై) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

(తాన్ అపహరిక్కై) యావతు, నేరే తానే యిత్తుష్కర్త్తావాయ్చ్చెయ్కై.

(అపహరిక్కుమవర్కళుక్కు సహకరిక్కై) యావతు, "నామ్ అపహరిక్క, ఒట్టోమిల్లైయితో?" ఎన్ఱు నినైత్తు అపహర్త్తాక్కళుక్కు అనుమత్యాదికళాలే సహాయమ్ పణ్ణుకై.

(అవర్కళ్-పక్కలిలే యాచితమాక ... పరిగ్రహిక్కై) యావతు, "నామ్ ఇవ్వపహరత్తుక్కు కూట్టన్ఱే?" ఎన్ఱు,

అ —......రోమాము భార్యయేత్।
సప్తజన్మకృతాత్ పుణ్యాత్ తత్క్షణాదేవ ముచ్యతే॥"౨ ఎన్ఱు, వారాహపురాణత్తిల్ ఇరువత్తాక నవీనతాలపత్రత్తిల్ చ్చీట్టాక ఎఴుత్తి పురాణకోశత్తిల్ శేర్క్కప్పట్టిరుక్కిఱతు.-].

(ఆఱు) శబ్దత్తాలే గీతవాదిత్రలోపన వస్త్రోత్పన్న ప్రణామ కృష్ణకంబలసంవ్యానాదికమ్ సంగృహీతమ్.

౩౦౪ —"భగవదనిష్టకరణమ్ భగవదపచార మాకైయాలే, 'భగవద్ద్రవ్యాపహారమ్ భగవదనిష్టమో!' ఎన్నుమ్ శఙ్కయిలే ఉత్తర వాక్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్దార్, (కీళ్) ఇత్యాది.

(నేరే) ఎన్గిఱతు, "సాక్షాదేవ" ఎన్గిఱపడి.

(ఇత్తుక్కు)—అపహరణత్తుక్కు; (అనుమతిః)—ప్రవృత్తప్రవర్తనమ్

(ఆఱు) శబ్దత్తాలే ఉపకరణాది సంపాదనమ్ సంగృహీతమ్.

౧॥ ప్రపన్నపారిజాతే,

౨॥ వారాహపురాణే,

మూ.—అయథాదితమాక్కియన్, పరిగ్రహిక్కైయుమ్,
భగవానుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమ్.

౩౦౫.—భాగవతాపచారమావదు,

అహంకారార్థకామఙ్గళడియాక శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కు ప్పణ్ణుమ్ విరోధమ్.

మూ.—౩౦౬. అసహ్యాపచారమావదు, నిర్నిబన్ధనమాక "భగవద్భాగవత విషయమ్" ఎన్నాల్ అసహమాననాయిరుక్కైయుమ్,

ఆచార్యాపచారముమ్,

వ్యా.—నిన్నైత్తు తాన్ అవర్కళ్–పక్కలిలే శిలవఱ్ఱై యపేక్షిత్తు వాఙ్గిక్కొళ్ళ్కై.

(అయథాదితమాక పరిగ్రహిక్కై) యావదు, "నామ్ అపేక్షిత్తలోమే!" ఎన్ఱు నినైక్కు అవర్కళ్ తాఙ్గళేతరుమవఱ్ఱై వాఙ్గుకై.

(భగవానుక్కు అనిష్టమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱదు, "ఇవై యిత్తనైయుమ్, ఇవనుడైయ ఉజ్జీవనపరనామ్ కృషి పణ్ణిప్పోరుమ్ సర్వేశ్వరన్–తిరువుళ్ళత్తుక్కు అనభిమతమాయిరుక్కై.

౩౦౫.—అనన్తరమ్, భాగవతాపచారత్తై వివరిక్కిఱార్, (భాగవతాపచారమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అతావదు, "పరోత్కర్షమ్ కణ్డు సహియామైక్కుమ్ స్వోత్కర్ష బుద్ధిక్కుమ్ ఉడలాన అహంకారమ్ అడియాకవుమ్, అవర్కళ్ వైష్ణవాకారత్తై బుద్ధిపణ్ణి 'ఇవర్కళ్ శైప్పట్టత్తోన్ఱాకిల్ ఇవఱ్ఱైవిట్టుప్పఱ్ఱువోమ్' ఎన్ఱిరుక్కుమాట్టామల్ అర్థకామఙ్గళడియాకవుమ్, శ్రీవైష్ణవర్కళుక్కుచ్చెయ్యుమ్ విరోధమ్" ఎన్నై,

అ.—(మాట్టన్నే,) ఎన్ఱదు, "సహకారియన్నే" ఎన్ఱపడి "[అనిష్టమ్] ఎన్ఱదు, 'ఇష్టభిన్నమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనభిమతమాయ్) ఇత్యాది.

స్వరూపజ్ఞనుక్కు భగవదనభిమతత్తుక్కు మేల్పట్ట అనర్థమిల్లైయే?

"నఖలు భాగవతాయమవిషయః" ఇత్యాదియుముణ్డిఱే?

౩౦౫.—"గర్వోభిమానోహంకారో మానశ్చిత్తసముత్థతిః" ఎన్ఱు, అవిత్తైయుటొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరోత్కర్షమ్) ఇత్యాది (అర్థమ్)—ధనధాన్యాది.

వ్యా.—౩౦౬. అనన్తరమ్, అసహ్యాపచారత్తై వివరిక్కిఱార్, (అసహ్యాపచారమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అల్లాత అపచారఙ్గళిలుమ్ కాట్టిల్ ఈశ్వరనుక్కు ఇదు అత్యన్తాసహ్యమాయిరుక్కైయాలే (అసహ్యాపచారమ్) ఎన్ఱదు.

"భగవదసహనీయాగసి రతః" ఎన్ఱిఱే భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్తదు?

(నిర్నిబన్ధనమాక భగవద్భాగవతవిషయమ్ ఎన్నాల్ అసహమాననాయిరుక్కై) యావదు, కీழ్చ్చొన్నపడియే అర్థకామాదినిబన్ధనమాకవన్ఱిక్కే హిరణ్యనైప్పోలే "భగవద్విషయమ్, భాగవతవిషయమ్" ఎన్నాల్ కాణక్కేట్టప్పొఱాతపడియిరుక్కై.

(ఆచార్యాపచార) మావదు, అవన్ అరుళిచ్చెయ్త అర్థత్తిన్పడి అనుష్ఠియామైయుమ్ అవన్ ఉపదేశిత్త

అ.—(కామమ్)—కామనావిషయమాన కన్యాకాదన్దనమనుమాద.

నిషిద్ధవిషయకామమ్ ముతలిలే కూడాతాకైయాలే, అత్తైవిట్టుప్పఱ్ఱుకైయుమ్ కూడాతిఱే?

౩౦౬.—అసహ్యత్వమ్ సాధారణమాకైయాలే (అత్యన్త) ఇతివిశేషణమ్.

"(నిబన్ధనమ్)—కారణమ్; అతుతాన్ ఉపస్థితత్వాత్ అర్థకామరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీழ్చ్చొన్నపడియే) ఇత్యాది

(అసహమాన) శబ్దార్థమ్ (కాణ) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్ "అసహ్యాది శబ్దమ్ భావవ్యుత్పత్తియాలే ఇదుక్కుమ్, కర్తృవ్యుత్పత్తియాలే ఇవ్వాత్మాక్కుమ్ వాచకమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

మూ.—తద్భక్తాపచారముమ్.

౩౦౭.—ఇవైయొన్నుక్కొణ్ణు, క్రూరఙ్గళుమాయ్,

వ్యా.—మాత్తిరగదర్థఙ్గళై అల్పప్రయోజనఙ్గళై నచ్చి అనధికారికళుక్కు ఉపదేశిక్కైయుమ్ తుడక్కమానవై (తద్భక్తాపచార) మావతు, ఆచార్యభక్తరాన సబ్రహ్మచారిక్కళుడన్ ఐకరస్యముణ్డాయ్ వర్తిక్కవేణ్డియిరుక్క, అతు శెయ్యాతే అవర్కళ్-తిఱత్తిల్ పణ్ణుమ్ అసూయైయుమ్, అవజ్ఞైయుమ్, తుడక్కమానవై.

౩౦౭.—ఇప్పడి అకృత్యకరణాదిచతుష్టయత్తైయుమ్ అడైవేపివరిత్తరుళి, ఇవఱ్ఱినుడైయ క్రౌర్యవిశేషఙ్గళైయుమ్ "ఇవైతాన్ ఇన్నతుక్కు విరోధియాయిరుక్కుమ్" ఎన్నుమత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఒన్ఱుక్కొన్ఱు, క్రూరఙ్గళా) కైయావతు,

అ.—(అల్పప్రయోజనఙ్గళై) ఎన్ఱతు, "అర్థశ్రూషాదిక్కై" ఎన్ఱపడి (తుడక్కమానవై) ఎన్గిఱవిత్తాల్ మన్త్రార్థవిస్మృత్యాదిక్కళ్ వివక్షితమ్.

"తచ్ఛబ్దమ్ ఆచార్యపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆచార్యభక్తరాన) ఇత్యాది.

"ఆచార్యాత్పాదమాదత్తేపాదం శిష్యస్స్వమేధయా।
పాదం సబ్రహ్మచారిభ్యః పాదః కాలేనపచ్యతే"౧ ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సబ్రహ్మచారిక్కళుడన్) ఇత్యాది

(ఐకరస్యమ్)—సమానసుఖత్వమ్.

(అసూయై)—గుణేషుదోషత్వానుసన్ధానమ్. (అవజ్ఞై)—అవమతి

(తుడక్కమానవై) ఎన్గిఱవిత్తాల్ దోషకథనాదికమ్ సంగృహీతమ్

౩౦౭—ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇప్పడి) ఇత్యాది.

(ఒన్ఱుక్కొన్ఱు) ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (క్రౌర్యవిశేషఙ్గళైయుమ్) ఎన్ఱతు.

అతావతు, "పూర్వపూర్వాతిశయితోత్తరోత్తర క్రౌర్యఙ్గళైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—అకృత్యకరణత్తిల్ భగవదపచారమ్ క్రూరమాయ్, అత్తిలుమ్ భాగవతాపచారమ్ క్రూరమాయ్, అతు తన్నిలుమ్ అసహ్యాపచారమ్ క్రూరమాయిరుక్కై.

ఇతుక్కడిపూర్వ పూర్వఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళిల్ భగవన్నిగ్రహమ్ అతిశయిత్తిరుక్కై.

అకృత్యకరణత్తిల్ స్వాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమడియాన శీఱ్ఱమిఱే;

అవ్వళవన్ఱిఱే ఇవ్వాత్మావుక్కాత్మావాయ్ అర్గ్గసత్తైయే పిడిత్తునోక్కుకొణ్డు పోరుమ్ తన్-తిఱత్తిల్ అపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్;

అవ్వళవుమన్ఱిఱే "జ్ఞానీత్వాత్మైవ"౨ ఎన్గిఱపడియే తనక్కుయిరాక నినైత్తిరుక్కుమ్ భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అహంకారాదికళడియాక పణ్ణుమపచారత్తాల్ వరుమ్ శీఱ్ఱమ్;

అతుతన్నళవుమన్ఱిఱే నిర్నిబన్ధనమాక తన్-పక్కలిలుమ్ తన్నుడైయార్-పక్కలిలుమాతల్, ఉభయవైభవజ్ఞాపకనాయ్ ఉభయాభిమతనాన ఆచార్యన్-పక్కలిలేయాతల్,

అ.—ఉత్తరోత్తర క్రౌర్యత్తైయుపపాదిక్కిఱార్. (అకృత్యకరణత్తిల్) ఇత్యాదినా.

క్రౌర్యహేతువైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఇతుక్కడి) ఇత్యాదినా.

ఉత్తరోత్తరనిగ్రహాతిశయత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్, (అకృత్యకరణత్తిల్ స్వాజ్ఞాతిలఙ్ఘనమ్) ఇత్యాదినా.

"'జ్ఞానీమే ఆత్మా' ఇతిమేమతమ్" ఎన్ఱు, అన్వయిత్తు అర్థమ్ (తనక్కుయిరాకనినైత్తిరుక్కుమ్) ఇత్యాది.

'ద్విషన్తంస్వకామహమపివః ప్రతికూలవృత్తిమ్'౩ "కోపమాహార యాల్ తీవ్రమ్"౪ "కోపస్యవశమేయివాన్"౫ ఇత్యాదిక్కళ్ ఇఙ్గే వివక్షితమ్.

(ఉభయవైభవజ్ఞాపకనాయ్) ఎన్ఱతు, "భగవద్భాగవతవైభవజ్ఞాపకనాయ్" ఎన్ఱపడి.

౧॥ ౨॥ గీ. ౩॥ ౪॥ ౫॥

ఈశాపచారః క్రూరస్స్యాదకృత్యకరణాత్, తతః। అపచారస్తదీయేషు క్రూరో, ఽసహ్యస్తతోఽపి చ ॥ భగవన్నిగ్రహాయామూలమస్య భేదస్యకథ్యతే॥

మూ.—ఉపాయవిరోధికళుమాయ్, ఉపేయవిరోధికళుమాయిరుక్కుమ్.

[ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దామత్తాన]

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

లోకాచార్యర్-తిరువడిక ళేశరణమ్.

వ్యా.—మూన్ఱుమ్ అభిమతరానతద్భక్తర్-పక్కలిలే యాత్తల్, శెయ్యుమపచారత్తాల్ వరుమ శీఱ్ఱమ్; ఆన్తైయాల్ ఒన్ఱుక్కొన్ఱు క్రూరమాయిరుక్కుమ్ అకృత్యకరణత్తిల్ భగవదపచారాదికళుమ్ అన్యవిషయమాయిరుక్క, తన్నిత్తని యిప్పడిపిరిత్తుచ్చొల్లుకిఱదు, ఇవఱ్ఱిన్నుడైయ క్రౌర్య విశేషఙ్గళైప్పఱ్ఱవిఱే?. (ఉపాయవిరోధికళుమ్ ఉపేయవిరోధికళుమాయ్ ఇరుక్కై) యావదు, ఇవ్వాత్మావిన్నుడైయ ఉజ్జీవనత్తిల్ ఒరుపట్టు మేన్మేలుమ్ కృషిపణ్ణుకైక్కు ఉఱుప్పాన ఎమ్బెరుమాన్నుడైయ కృపైక్కుమ్, ఎప్పొళుదు మివనుక్కు ప్రాప్య

వ్యా—మాయిరున్దుళ్ళ అవన్నుడైయముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ విలక్కాయిరుక్కై.

"ఇరక్కమ్ ఉపాయమ్, ఇనిమై ఉపేయమ్" ఎన్నక్కడవదిఱే?.

ఆన్తైయాల్, ఇవ్వకృత్యకరణాదికళ్ శీరిలే నెఱుప్పెఴుమాప్పోలే అవన్-తిరువుళ్ళత్తిలే నిగ్రహత్తైక్కిళప్పి అవన్నుడైయకృపైయుమ్ ఉగప్పుమ్ ఇవన్-పక్కల్ ఉఱుమ్బడిపణ్ణుకైయాలే, ఇవఱ్ఱై "ఉపాయోపేయవిరోధికళ్" ఎన్నత్తట్టిల్లై.

[వా. ౧౬౦] (తనక్కుత్తాన్ తేడుమ్ నన్మై,) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, (నమ్) శబ్దార్థత్తైవిస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కైయాలుమ్, [వా. ౨౮౩] (ఉకన్దరుళిన నిలఙ్గళిలాదరాతిశయముమ్) ఎన్ఱు, ఉకన్దరుళిన నిలప్రసఙ్గత్తాలుమ్,

అ—(మూవర్క్కుమ్) ఎన్ఱదు, "భగవద్భాగవతాచార్యర్కళుక్కు" ఎన్ఱపడి.

"భగవదనిష్టాచరణత్వరూప భగవదపచారత్వమ్ సర్వానుయాయియానాలుమ్ పృథగ్విభాగప్రయోజకమ్ తత్తదసాధారణ క్రౌర్యవిశేషమ్" ఎన్గిఱార్, (అకృత్యకరణత్తిలే) ఇత్యాదినా.

"'క్రతుమధ్యత్తిలే కలంజభక్షణాదికళ్ పురుషప్రత్యవాయహేతువానాలుమ్ క్రతువైగుణ్యహేతువాకాతాప్పోలే అకృత్యకరణాదికళ్ ప్రత్యవాయహేతువానాలుమ్, మోక్షతదుపాయ విరోధియాకాదు' ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే ఉపాయవిరోధిత్వాద్యుక్తి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాయవిరోధికళుమాయ్ ఉపేయవిరోధికళుమాయ్ ఇరుక్కైయావదు) ఇత్యాది.

ఉపాయోపేయశబ్దఙ్గళ్ సిద్ధోపాయోపేయభూత భగవత్-పరమానాల్ తస్యనిత్యత్వాత్ నాశకత్వలక్షణ విరోధిత్వముమ్ కూడాతాన్తైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వాత్మావిన్నుడైయ) ఇత్యాది.

అ—"ఉపాయానపేక్షరక్షకత్వరూప ఉపాయత్వముమ్, ముఖోల్లాసాశ్రయత్వరూప ఉపేయత్వముమ్. కృపాముఖోల్లాసఙ్గళుక్కు కూడా" ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరక్కమ్) ఇత్యాది.

"'నిరుపాధికకృపావిశిష్టన్ ఉపాయమాన్తైయాలే ఉపాయతావచ్ఛేదకత్వరూప ఉపాయత్వమ్ కృపైక్కుమ్, ముఖోల్లాసవిశిష్టన్ ఉపేయమాన్తైయాలే ఉపేయతావచ్ఛేదకత్వరూప ఉపేయత్వమ్ ముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ కూడుమ్' ఎన్ఱు, 'ఇరక్కమ్' ఇత్యాదిపూర్వాచార్యసూక్తిక్కు అర్థమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

"క్రతుమధ్యత్తిల్ కలంజభక్షణమ్ నరకహేతువానాలుమ్, స్వర్గవిరోధియల్లామైయాలే అఙ్గుక్రతువైగుణ్యమిల్లైయానాలుమ్, ఇఙ్గే అకృత్యకరణాదిజన్యమ్ నిగ్రహమ్ సకలనిగ్రహనివృత్తిరూపముమ్ నిరతిశయ ప్రీతిరూపముమ్ అత్యన్తవిరుద్ధమాన్తైయాలే ఆనుకూల్యబుద్ధికారకసిద్ధోపాయనిష్ఠ విషయత్తిలే అన్తర్యామమ్వారాదు" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆన్తైయాల్ ఇవ్వకృత్యకరణాదికళ్) ఇత్యాది

ద్వారోత్తరఖణ్డవివరణత్వత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (తనక్కుత్తాన్) ఇత్యాదినా.

(ఉకన్దరుళిన నిలప్రసఙ్గత్తాలుమ్) ఎన్ఱదు, "దివ్యదేశస్థత్వఘటిత తద్వాసి అర్చావతారస్తుతియాలుమ్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—మేలే [వా. ౩౧౮] (భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ ఎన్ఱు, అవిడత్తిల్ (భగవత్) శబ్దత్తాలుమ్, కైఙ్కర్యప్రతిసంబన్ధిప్రతిపాదకమాన "శ్రీమత్" పద "నారాయణ" పదార్థఙ్గళై సూచిప్పిక్కైయాలుమ్,

మఙ్గళాశాసనప్రకరణత్తాలుమ్, [వా. ౨౭౪] (కర్తవ్యమ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యముమ్ భగవత్-కైఙ్కర్యముమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, [వా. ౨౮౬] (కించిత్కరిత్తాల్ స్వరూపమ్ నిఱమ్బెఱువతు) ఎన్నుమళవాకవుమ్, చతుర్థ్యర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్,

నిషిద్ధచాతుర్విధ్య ప్రతిపాదనముఖేన ప్రాసఙ్గికమాకమీళవుమ్ "నమస్" శబ్దార్థత్తై ప్పేశుకైయాలుమ్,

ఇవ్వళవుమ్ ఉత్తరఖణ్డార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్తా రాయిత్తు.

ఆక, ఇప్పురకరణత్తాల్, కీழ్ ఉక్తోపాయత్తైక్కొణ్డు ఉపేయత్తైప్పెఱుమ్ చేతననుక్కు- ఉపాయోపేయాధికార ప్రధానాపేక్షితఙ్గళైయుమ్, ప్రాపకాన్తరపరిత్యాగహేతువాన స్వరూపనాశకత్వాదియైయుమ్, ప్రపత్తియిన్ స్వరూపానుకూలత్వాదియైయుమ్, స్వగతస్వీకారానుపాయత్వత్తైయుమ్. పరగతస్వీకారోపాయత్వత్తైయుమ్, తత్ప్రాబల్యత్తైయుమ్, అవనస్వీకరిక్కుమిడత్తిలుమ్ పురుషకారత్తై మున్నిడుమ్పడియైయుమ్, ఉభయిరుమ్ మున్నిడుమతుక్కు ప్రయోజన విశేషఙ్గళైయుమ్, ఉపేయవర్తియిలుమ్ ప్రాప్తిదశైయిలుమ్, ఇవన్ శేషత్వపాగత్తుక్కిఙ్గళుమ్ స్వదోషనివృత్తియుమ్ పరానుభవవిరోధియామ్పడియైయుమ్, తన్నాలే వరుమ్ నన్మైయిల్ అవనాల్ వరుమ్ నన్మైక్కుళ్ళ వాశియైయుమ్, "ఈశ్వరనే రక్షకన్, తానే తనక్కు నాశకన్" ఎన్నుమిత్తైయుమ్, తన్నైత్తాన్ నశిప్పిక్కుమ్ ప్రకారత్తైయుమ్, అహంకారముమ్ విషయఙ్గళుమ్ స్వరూపేణవుమ్ భాగవతవిరోధత్తైవిళైత్తుమ్ ఇవన్-స్వరూపత్తై నశిప్పిక్కుమ్పడియైయుమ్, భాగవతాపచారక్రౌర్యత్తైయుమ్, తత్-ప్రసఙ్గత్తిలే భాగవతమాహాత్మ్యత్తైయుమ్, ఇవన్ దినచర్యైయైయుమ్, దినచర్యోక్తఙ్గళైయ సదాచార్యప్రసఙ్గత్తాలే వర్తిక్కుమ్పోదైక్కు అపేక్షితమాన వస్త్రవ్యాదియైయుమ్, తత్పరమోక్తికిరవ్యరూప కైఙ్కర్యశేషత్తైయుమ్, కైఙ్కర్యగత్పూర్వదశైకళిల్ స్వరూపత్తైయుజ్జ్వలమాక్కుమ్పడియైయుమ్, అవనుక్కుణ్డాన గుణచతుష్టయత్తైయుమ్, తద్విషయవిభాగత్తైయుమ్, అతిల్ అశక్తివిషయనిషిద్ధచాతుర్విధ్యత్తైయుమ్, శొల్లుకైయాలే, అధికారినిష్ఠాక్రమమ్ శొల్లప్పట్టతు.

[ఒన్బతు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దామత్తాన]

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

పెరియజీయర్-తిరువడికళేశరణమ్.

అ.—"సంక్షేపతస్తథాభర్తా" ఎన్ఱు, [వా ౩౧౦] [భగవత్] "శబ్దః శేషివాచకః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలుమ్, "విశ్వస్యయశస్విన్యాః" ఎన్ఱు, శ్రీమద్వాచకః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలుమ్, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్ శబ్దత్తాలుమ్) ఎన్ఱు.

ఉత్తరప్రకరణస్యతికథనార్థ వృత్తానువాదార్థమాకవుమ్, శిష్యబుద్ధిసుఖారోహార్థమాకవుమ్, ప్రతిపాదితార్థజాతత్తైత్తొడుత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆక ఇప్పురకరణత్తాల్) ఇత్యాదినా.

(ఇప్పురకరణత్తాల్) ఎన్ఱతు, "అఞ్జుప్రకరణత్తిల్ మూన్ఱామ్ ప్రకరణత్తాల్" ఎన్ఱపడి.

అ.—(అశక్తివిషయ నిషిద్ధచాతుర్విధ్యత్తైయుమ్) ఎన్ఱతు, "నివృత్త్యాఖ్యయత్నవిషయతయా శాస్త్రైర్విధేయ నిషిద్ధచతుర్విధత్వత్తైయుమ్" ఎన్ఱపడి.

[ఒన్బతు ప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దామత్తాన]

ప్రపన్నదినచర్యాప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

జ్ఞాన అప్పిళ్ళార్-తిరువడికళే శరణమ్.

ఆచార్యలక్షణ సత్త్వాగ పరిపూర్ణస్స్వయంసుధీః। ఉజ్జిజీవిషవేసమ్యగుపసన్నాయధ త్రితః॥ ఉజ్జీవనాయమన్త్రార్థముపదిశ్యస్ఫుటంతతః॥.

వ్యా.—[ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ ఆఱామతాన]

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్:—

౩౦౮.—అనన్తరమ్, (తాన్ హితోపదేశమ్ పణ్ణుమ్ పోదు) ఎన్ఱు తొడఙ్గి, [వా. ౩౬౫] (ఉక్తప్పుమ్ ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్) ఎన్నుమళవాక, ఇవ్వధికారిక్కు కీళ్చ్చొన్న అర్థవిశేషఙ్గళుక్కెల్లామ్ ఉపదేష్టావాన ఆచార్యవిషయత్తిలుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారఙ్గళై దర్శిప్పిక్కైక్కాక, సదాచార్యలక్షణమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణమ్, తదుభయరుడైయ పరిమాఱ్ఱమ్ ఇవైయిరుక్కుమ్పడియై ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

మూ.—౩౦౮. తాన్ హితోపదేశమ్పణ్ణుమ్పోదు

వ్యా.—ఇవ్వధికారిక్కు అశక్తివిషయమాన నిషిద్ధఙ్గళ్ శొన్న ప్రసఙ్గత్తిలే, "అవైయొల్లావఱ్ఱిలుమ్, క్రూరనిషిద్ధమ్, పరోపదేశసమయత్తిల్ విప్రతిపత్తి" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ హితోపదేశమ్పణ్ణుమ్ పోదు) ఇత్యాదివాక్యత్తాలే.

అతావతు:—

"కీళ్ ప్రకరణత్తిల్ శొల్లప్పట్ట అధికారిలక్షణఙ్గళెల్లావఱ్ఱాలుమ్ కుఱైవఱ్ఱిరున్దుళ్ళ తాన్, ఉజ్జిజీవిషుక్కళాయ్ వన్దు తన్నై ఉపసత్తి పణ్ణినవర్గళుక్కు ఉజ్జీవనహేతువాన మన్త్రరూపహితత్తై యుపదేశిక్కుమ్కాలత్తిల్,

అ.—౩౦౮. ఉత్తరప్రకరణసఙ్గతి, (అనన్తరమ్) ఇత్యాది (కీళ్చ్చొన్న అర్థవిశేషఙ్గళుక్కెల్లామ్) ఇత్యాదినా "పూర్వప్రకరణోక్తార్థ విశేషసిద్ధి హేతు ఆచార్యానువర్తనాది ప్రతిపాదనాత్ హేతుహేతుమత్ సఙ్గతి" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

(దర్శిప్పిక్కైక్కాక) ఇత్యనేన, "సదాచార్యలక్షణాద్యనన్తర సన్దర్భఙ్గళుక్కు ఉపోద్ఘాతమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱు, సూచితమ్.

"ఉపోద్ఘాతాపవాదాభ్యాం ప్రసఙ్గానుప్రసఙ్గతః।
తత్తత్ పాదగతత్వేనచాధారాన్తరమున్నయేత్॥"౧

ఎన్ఱు, అవినై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రసక్తానుప్రసక్తమాక) ఎన్ఱు.

"ఇతిలే వృత్తమాన మూన్ఱు ప్రకరణముమ్ ద్వయత్తిల్ కణ్ఠోక్తార్థవివరణపరమ్:

వర్తిష్యమాణమాన మూన్ఱు ప్రకరణముమ్ ద్వయత్తిల్ అభిప్రేతార్థ వివరణపరమ్:

ఉపదేశాతిదేశ విచారరూపత్వాత్ పూర్వమీమాంసైయిల్ షట్కభేదముమ్ తత్ పౌర్వాపర్యముమ్ పోలేయుమ్, సిద్ధసాధ్యోపాయోపేయవిచారరూపత్వాత్ ఉత్తరమీమాంసైయిల్ ద్వికభేదముమ్ తత్ పౌర్వాపర్యముమ్ పోలేయుమ్, ఇతిల్ ద్వయత్తిల్ కణ్ఠోక్తార్థ అభిప్రేతార్థ వివరణరూపత్వాత్ త్రికభేదముమ్ తత్ పౌర్వాపర్యముమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపదేష్టావాన) ఇత్యాది.

అ.—"ఉపదేశాదికథనమ్, ఉపదిష్టార్థవిషయ మహావిశ్వాసహేతు కృపావైభవముమ్, ఉపదిష్టార్థచరమావధియుమ్, క్రమికఙ్గళాకైయాలే మేల్ మూన్ఱు ప్రకరణఙ్గళుక్కుమ్ ఉత్తరోత్తరానన్తర్యమ్" ఎన్నుమిడమ్ అడియిలే ద్వయవివరణత్వోపపాదనత్తిలుమ్ స్పష్టమ్.

పేటికాసఙ్గతియైయరుళిచ్చెయ్తు అనన్తరసన్దర్భసఙ్గతియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవ్వధికారిక్కు) ఇత్యాదినా.

"ఉత్తరోత్తరక్రూరనిషిద్ధ ప్రతిపాదనప్రసఙ్గాత్ తత్పూర్వతియిత క్రూరనిషిద్ధ విశేషప్రతిపాదనమాకైయాలే, ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిలే [తాన్] ఎన్ఱవితు, పూర్వప్రకరణోక్త అధికారిలక్షణలక్షితస్వపరమ్;

సర్వనామశబ్దఙ్గళుక్కు బుద్ధిస్థపరామర్శిత్వస్వాభావ్యత్తాలే:" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీళ్ ప్రకరణత్తిల్) ఇత్యాది.

"ఉపదేశత్తాల్ ఉపదేశ్యన్ ఆపేక్షై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉజ్జిజీవిషుక్కళాయ్) ఇత్యాది.

(ఉజ్జిజీవిషుః)—ఉజ్జీవనేచ్ఛుః.

"ఉపసదనముమ్ అర్థసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తన్నై ఉపసత్తి) ఇత్యాది.

ఉపదేశ్యత్వలిఙ్గత్తాలే హితశబ్దమ్, ఉజ్జీవనహేతు మన్త్రరూపహితపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉజ్జీవన) ఇత్యాది.

మూ.—తన్నైయుమ్ శిష్యనైయుమ్ ఫలత్తైయుమ్ మాఱాడినినైక్కై క్రూరనిషిద్ధమ్.

౩౦౯.—తన్నై మాఱాడినినైక్కైయావతు,

వ్యా·—ఉపదేష్టావాన తన్నైయుమ్, ఉపదేశపాత్రవాన శిష్యనైయుమ్, ఉపదేశఫలత్తైయుమ్,

విపరీతప్రతిపత్తిపణ్ణుకై, పూర్వోక్తనిషిద్ధఙ్గళైక్కాట్టిల్ క్రూరనిషిద్ధమ్" ఎన్నై,

అవ్వోనిషిద్ధఙ్గళ్ ఇవన్తనక్కు నాశకమిత్తనై, యిఱే;

అన్వోళవన్ఱిక్కే, ఇవనుక్కుమ్ ఉపదేశమ్ కేట్టవనుక్కుమ్ కేడాకైయాలే ఇత్తై "అవఱ్ఱిలుమ్ కాట్టిల్ క్రూరనిషిద్ధమ్" ఎన్కిఱతు.

[వా. ౩౧౨] (ఇరువర్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లై) ఎన్ఱతే మేల్ శొల్లత్తేడుక్కిఱతు.

౩౦౯·—"తన్నైయుమ్, శిష్యనైయుమ్, ఫలత్తైయుమ్ మాఱాడినినైక్కైయావతేతు?" ఎన్న మాకాఙ్క్షైయిలే అవఱ్ఱైయుపపాదిక్కిఱార్, (తన్నై మాఱాడినినైక్కైయావతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

ఉపదేష్టావాన తన్నై యుళ్ళపడినినైయామల్ (మాఱాడినినైక్కై-) యావతు,

అ—"ఉపదేశప్రకరణానుగుణ్యాత్ [తన్నైయుమ్] ఇత్యాదికళ్ ఉపదేశక్రియాసంబన్ధి కర్తృకర్మఫలవిషయఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపదేష్టావాన) ఇత్యాది

పూర్వోక్తక్రూరచతుష్టయాపేక్షయా క్రౌర్యాతిశయత్తై యుపపాదిక్కిఱార్, (అవ్వోనిషిద్ధఙ్గళ్) ఇత్యాదినా.

"స్వమాత్రనాశకాపేక్షయా స్వపరోభయనాశకమ్ అతిక్రూరమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇతుమూలత్తిలే ఉత్తరత్రస్పష్టమ్" ఎన్కిఱార్, [వా. ౩౧౨] (ఇరువర్క్కుమ్) ఇత్యాదినా.

(శొల్లత్తేడుక్కిఱతు) ఎన్నతు, "వివక్షిక్కిఱతు" ఎన్ఱపడి.

మూ. తన్నై "ఆచార్యన్" ఎన్ఱు, నినైక్కై:

శిష్యనై మాఱాడినినైక్కైయావతు, తనక్కు "శిష్యన్" ఎన్ఱు,నినైక్కై:

వ్యా—ఉపదేశసమయత్తిల్ తన్నుడైయ ఆచార్యనైయే యివనుక్కు ఉపదేష్టావాకవుమ్, తాన్ అవనుక్కు కరణభూతనాకవుమ్ ప్రతిపత్తిపణ్ణిక్కొణ్డు ఉపదేశిక్కవేణ్డియిరుక్క, అప్పడి శెయ్యాతే, ఆచార్యపరతన్త్రనాయిరుక్కుమతన్నై "ఇవనుక్కు ఆచార్యన్" ఎన్ఱు,నినైక్కై.

ఉపదేశపాత్రనానశిష్యనై, యుళ్ళపడినినైయామల్ (మాఱాడి నినైక్కై) యావతు, తన్నోపాతి ఇవనైయుమ్ తన్నుడైయ ఆచార్యనుక్కు శిష్యనాక ప్రతిపత్తిపణ్ణి ఉపదేశిక్కవేణ్డియిరుక్క, అతు శెయ్యాతే ఇవనై, తనక్కు "శిష్యన్" ఎన్ఱు, నినైక్కై.

అ.—౩౦౯. "ఆచార్యాధీనవృత్తిత్వమ్,"౧ "తదధీనశ్చవర్తేత,"౨ "స్వాచార్యం హృదయే ధ్యాత్వా మన్త్రమధ్యాపయేద్గురుః"౩ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (తన్నుడైయ ఆచార్యనైయే) ఇత్యాది.

"స్వాచార్యం హృదయే ధ్యాత్వా"౩ ఎన్కిఱవిత్తిలే "ఆచారే స్థాపయత్యపి"౪ ఎన్కిఱ అంశమ్ అభిప్రేతమ్.

"'హస్తపాదాదివత్ శిష్య(ః)' ఇతిశిష్టావదన్తిహి"౫ ఎన్ఱుమున్డిఱే?.

ఇత్తాల్, "స్వాచార్యనుక్కే ఉపదేష్టృత్వముమ్, తనక్కు తదుపకరణత్వముమ్, అనుసన్ధేయమ్" ఎన్ఱుమ్లబ్ధమ్

"శిష్యాణాంసంగ్రహేఽపిచ"౬ ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (తన్నై ఆచార్యనాక) ఇత్యాది

'ప్రణమయ్యగురుస్తతః న్యాసాఖ్యం పరమం మన్త్రం వాచయిత్వా''౭ ఎన్కిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (తన్నోపాతి) ఇత్యాది.

సకలప్రమాణసంగ్రహణవస్థానీయమాన తిరుప్పల్లాణ్డిలే మఙ్గలాశాసనార్థమాక వే పరోపదేశమ్ శిష్టాగ్రేసరరాన పెరియాళ్వారుడైయ అనుష్ఠాన సిద్ధమాకైయాలుమ్, అవాప్తసమస్తకామనుక్కు ఇతుక్కుమేల్పట్టక్కారు ప్రీతిజనకమిల్లామైయాలుమ్,

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥

౫॥ ౬॥

ఫలేన్యథామతిస్తుస్యాత్ దృష్టలాభస్స హేతుకః। శిష్యోజ్జీవనమీశస్య కైఙ్కర్యంఫలమ్'' ఇత్యసౌ॥ దృష్టంఫలంతు శిష్యస్య చేతసానిర్వృతిర్ధ్రువమ్।

మూ.—ఫలత్తై మూఙాడినినైక్కై యావతు, దృష్ట ప్రయోజనత్తైయుమ్, శిష్యనుడైయ ఉజ్జీవనత్తైయుమ్, భగవత్కైఙ్కర్యత్తైయుమ్, సహవాసత్తైయుమ్, ఫలమాకనినైక్కై.

వ్యా.—ఉపదేశఫలత్తై యుళ్ళపడి నినైయాతే (మూఙాడినినైక్క) యావతు,

౹౹పరోపదేశమ్ పణ్ణుమళవిల్, ఇవ్వాత్మాతిగుద్ది ౹ఆఘమాళ్వాన్' ఎన్ఱు, అ విషయత్తుక్కు 'మఙ్గలాశాసనత్తుక్కు ఆళాకవేణుమ్' ఎన్ఱుమిత్తువే ఫలమాక ఉపదేశియాతే, ఇవనాల్ వరుమ్ అర్థశుశ్రూషారూపమాన దృష్ట ప్రయోజనత్తైయాగల్, శిష్యనాన ఇవన్ సంసారాము

అ —'మఙ్గలాశాసన యోగ్యతాకరణమే పరోపదేశత్తుక్కు ముఖ్యఫలమ్' ఎన్ఱు, ఉపదేశవిధాయక శాస్త్రతాత్పర్యమ్'' ఎన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరోపదేశమ పణ్ణుమళవిల్) ఇత్యాది.

'''బ్రాహ్మణస్యాధికారః ప్రవచనయాజనప్రతిగ్రహః'౧ ఎన్ఱు, అ శాస్త్రమ్,

'శుశ్రూషాలాభపూజార్థమ్ యశోఽర్థం వాపరిగ్రహః।
శిష్యాణాం నతు కారుణ్యాత్ సజ్ఞేయశ్శిష్యసంగ్రహః॥'౨

'కృపయానిస్పృహోవదేత్'౩ ఇత్యాది విశేషశాస్త్రత్తాలే పారస్వైకాన్త్యాధికారి వ్యతిరిక్తవిషయమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవనాల్ వరుమ్) ఇత్యాది

''శిష్యాభిమతపరమప్రయోజనభూత మఙ్గలాశాసనాపేక్షయా ఇవనుక్కు పరోజ్జీవనముమ్ ప్రయోజనమాకాతు'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యనాన ఇవన్) ఇత్యాది.

''దివ్యార్చాయతనగ్రామపురరాష్ట్రాదిసంపదామ్।
నిష్పాదనంతథారామశటాకాది ప్రకల్పనమ్॥''౪ ఎన్ఱు, శొల్లి,
'అన్యేషాం చైవభోగానాం చేతనాచేతనాత్మనామ్।
నిష్పాదనంరక్షణంచ సంస్కారోపనయాదిచ॥''౫ ఎన్ఱు, శొన్న
చేతనసంస్కారఫలభూత భోగవిశేషముమ్ మఙ్గలాశాసనజన్య పరమప్రీత్యపేక్షయా శేషిక్కు అల్పమాకత్తోన్ఱుమాకైయాలే, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరునెడున్దాణ్డకత్తై) ఇత్యాది.

మూ.—౩౧౦. ౹౹నినైయాతిరుక్క ఇన్నాలుఫలముమ్ సిద్ధిక్కుమోపడియెన్?'' ఎన్నిల్;

శేషభూతనాన శిష్యన్ నినైవాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్:

వ్యా.—త్రీర్ణనాయ్ బాహ్యుక్తియాకిఱ ఉజ్జీవనత్తైయాగల్, తిరునెడున్దాణ్డకత్తైచ్చెయ్కిఱఅళవిలుమ్ కాట్టిల్ ఓరాత్మావైత్తిరుత్తినాల్ ఎమ్పెరుమాన్ తిరువుళ్ళముకప్పక్కైయాలే యిప్పడియిరుక్కుమ్ భగవత్కైఙ్కర్యత్తైయాతల్ సంసారత్తిలిరుక్కుమ్నాళ్ తన్నినైత్తిగమూడివర్త్తిక్కైయాకిఱ సహవాసత్తైయాతల్, ఉపదేశత్తుక్కు ఫలమాకనినైక్కై'' ఎన్ఱపడి.

౩౧౦.—౹౹ఇప్పడి ఇవన్ నినైయాతిరుక్క ఇన్నాలుఫలముమ్ సిద్ధిక్కుమపడి తానెన్?'' ఎన్ఱు, అ జిజ్ఞాసుప్రశ్నత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డు, అవైసిద్ధిక్కుమ ఎమ్పియైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నినైయాతిరుక్క) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(శేషభూతనాన శిష్యన్ నినైవాలే దృష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱు,

౹.శిష్యనానవన్ తనక్కు ౹౹'శేషత్వమే స్వరూపమ్' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిత్తుక్కొణ్డిరుక్కైయాలే, 'కించిత్కార మిల్లాతపోతు శేషత్వమ్కూడాతు' ఎన్ఱు,

అ —'''వళర్త్తతనాల్ పయన్ పెఱ్ఱేన్'౬ ఎన్ఱు, అవిత్తుపున్ మఙ్గలాశాసనాపేక్షయా అత్యల్పమ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసారత్తిల్) ఇత్యాది.

౩౧౦.—ఉత్తరవాక్యానారిత్తై, (ఇప్పడియివన్) ఇత్యాది

''ఇత్తాల్ ఇవర్గళుక్కు ఉపదేశఫలత్వబోధకప్రమాణఙ్గళుక్కు ఉపమర్దమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్'' ఎన్ఱపడి.

'''శిష్యేశ్వరాచార్యాభిసన్ధిప్రాప్త ఆనుషఙ్గికప్రయోజనపరతయా అప్ప్రమాణఙ్గళ్ చరితార్థఙ్గళ్'' ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే ఉత్తరమ్'' ఎన్ఱు, అవైసిద్ధిక్కుమ వక్షియై) ఇత్యాది.

''అకించిత్కరస్య శేషత్వానుపపత్తిః''౭ ఎన్ఱు, అవిశైయటోర్గళ (కించిత్కారమిల్లాతపోతు) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥

28-1-1903.

౬॥ తిరునెడున్దాణ్డకమ్. ౭॥

ఉజ్జీవనంసిద్ధ్యతీశస్మృత్యా, ఽఽచార్యస్యచేతసా। ఈట్-కైఙ్కర్యం, సహవాసస్తూపకారస్మృతేస్తథా॥, ఈట్-స్వస్మృత్యా ఫలస్యాచార్యకం

మూ.—ఈశ్వరన్-నినైవాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్:

ఆచార్యన్ నినైవాలే భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్:

ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్

మూ.—౩౧౧. "సాక్షాత్ఫలముమ్ ఆచార్యత్వముమ్ సిద్ధిప్పదెప్పడియో?" ఎన్నిల్;

తన్-నినైవాలుమ్, ఈశ్వరన్ నినైవాలుమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

వ్యా.—తన్ స్వరూపలాభత్తుక్కుక్ కత్తనాన఩ కించిత్కారమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైయాలే, అర్థపఞ్చకజ్ఞానముడైయవనుక్కు "స్పష్టఫలమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్గిఱది

(ఈశ్వరన్-నినైవాలే ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱదు, "ఎదిర్ శూழల్ పుక్కుత్తిరిన్ద తన్-విశేషకటాక్షఙ్గళాలే అద్వేషాదిక్కళైయుణ్డాక్కి ఆచార్యసమాశ్రయణత్తళవుమ్ కొణ్డువన్దు అవ్వాచార్యనుడైయ ఉపదేశాన్వయత్తైయుణ్డాక్కి అత్తాలే 'ఇవనై, సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ అకఱ్ఱైప్పడుత్తవేణుమ్' ఎన్ఱు ఎమ్బెరుమానుడైయ కృపాకార్యమాన నినైవాలే శిష్యనానవనుడైయ ఉజ్జీవనమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్గిఱది.

(ఆచార్యన్-నినైవాలే భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱదు,

"ఇవన్ హితోపదేశమ్పణ్ణి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళాప్పడి చేతననై, తిరుత్తుకిఱదు ఎమ్బెరుమాన్-తిరువుళ్ళత్తుక్కు మిగవుమ్ ఉగప్పాకైయాలే, 'ఇదు భగవత్-కైఙ్కర్యమన్ఱో!' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిత్తిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ ఆచార్యనినైవాలే ఉపదేష్టావానతనక్కు భగవత్-కైఙ్కర్యమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్గిఱది.

(ఉపకారస్మృతియాలే సహవాసమ్ సిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱదు,

"'అనాదికాలమ్ అహంకార మమకారఙ్గళాలే

వ్యా.—నష్టప్రాయనాయ్క్కిడన్ద ఎన్నై అహేతుకమాక అఙ్గీకరిత్తు అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖత్తాలే అవన్ పక్కలిల్ రుచియైయుణ్డాక్కి మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళామ్పడి పణ్ణిన మహోపకారకనన్ఱో!' ఎన్ఱు ఉపకారస్మృతియాలే, శిష్యనానవన్ ఎల్లాక్కాలముమ్ పిరియక్కూడాదెన్ఱు, కూడి నడక్కైయాల్ అవనోడుణ్డాన సహవాసమ్ తన్నడైయే సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్గిఱది.

౩౧౧.—"ఇప్పడియివన్ నినైయానిఱ్కుమ్ ఇష్టలచతుష్టయముమ్ శిష్యేశ్వర స్వాచార్యర్కళ్-నినైవాలే సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్నుమిడమ్ అరుళిచ్చెయ్దు, ఉపదేశత్తుక్కు సాక్షాత్ఫలమాయుళ్ళదుమ్, ఉపదేష్టావాన ఆచార్యపరతన్త్రనుక్కు ఉపదేశపాత్రమాన ఇవనైక్కుఱిత్తు ఉణ్డామ్ ఆచార్యత్వముమ్, సిద్ధిక్కుమ్పడియై ప్రశ్నోత్తరరూపేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సాక్షాత్ఫలముమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(సాక్షాత్ఫల) మావదు, ఉపదేశపాత్రమాన ఇవన్ తిరున్ది మఙ్గళాశాసనత్తుక్కు ఆళాకై;

ఇదు (తన్-నినైవాలే సిద్ధిక్కై) యావదు, ఉపదేష్టావాన తాన్ విప్రతిపత్తికళ్ పోన్ఱు, మిన్ఱి, ఇదు వేపల మాక నినైత్తు ఉపదేశిక్కవే అవన్ అప్పడి తిరున్ది మఙ్గళాశాసనాధికారియాకై.

అ.—"కష్టాగ కటాక్షమద్వేషమ్"౧ ఇత్యాదియైయుట్కొణ్డు (ఎదిర్ శూழల్) ఇత్యాది.

"నిత్యంగురుముపాసీత,"౨ "అవిభజ్యాత్మనాచార్యం వర్తేత,"౩ "గచ్ఛన్తమనుగచ్ఛేద్గావన్తమనుధావేత్"౪ ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (అనాదికాలమ్) ఇత్యాది.

అ.—౩౧౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియివన్ నినైయానిఱ్కు) ఇత్యాది.

"[సాక్షాత్] పదమ్ ముఖ్యపరమ్;

అర్థావదు, ఉపదేశక్రియావిషయక కృత్యుద్దేశ్యమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశపాత్రమాన) ఇత్యాది.

(విప్రతిపత్తికళ్) ఎన్ఱదు, "విపరీతప్రతిపత్తికళ్" ఎన్గిఱది.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥

యద్యస్య నోపదేశస్స్యాద్గుర్వన్తేవాసినోర్ద్వయోః। స్వరూపసిద్ధిర్నైవస్యాత్ తథాశిష్యే పరాక్కృపా॥ స్వాచార్యే పారతన్త్ర్యం చ కల్పస్య చేద్ధ్రువమ్।

మూ.—౩౧౨. ఇప్పడియొழிయ ఉపదేశిక్కిల్ ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లై.

వ్యా.—(ఆచార్యత్వ) మావతు, తన్నుడైయ ఆచార్య పరతన్త్ర్యాక్కవే అనుసన్ధిక్కుమ్ ఇవన్ తన్ పక్కల్ ఉపదేశమ్ కేట్కుమ్ అవనుక్కు ఆచార్యనాకై;

ఇతు (ఈశ్వరన్-నినైవాలే సిద్ధిక్కుమ్) ఆవతు, "ఇప్పడి తన్నైయుమ్, శిష్యనైయుమ్, ఫలత్తైయుమ్, విప్రతిపత్తిపణ్ణాతే ఉళ్ళపడి అనుసన్ధిత్తు ఉపదేశిక్కుమ్ పరిపాకముడైయనాన ఇవన్ ఇవనుక్కు ఆచార్యన్" ఎన్ఱు, నినైప్పిట్టరుళుకైయాలే ఇవనుక్కు ఆచార్యత్వముణ్డాకై.

౩౧౨.—"ఇజ్ఞనన్ని, క్రూరాగిపిద్ధమాక అడియిల్ శొన్న విప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిక్కిల్, ఉభయ స్వరూపముమ్ సిద్ధియాతు" ఎన్ఱు అతాక, (ఇప్పడియొழிయ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లై) ఎన్ఱతు,

"కీழ் చొన్నపడియే యథాప్రతిపత్తియోడే ఉపదేశిక్కుమొழிయ ఈశ్వరన్ ఇవనై ఆచార్యనాక నినైప్పిడామైయాలే, ఉపదేష్టావుక్కు ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియిల్లై.

అ.—(పరిపాకమ్) ఎన్ఱతు, "యథాప్రతిపత్తిరూపసమీచీనదశై" ఎన్ఱపడి.

(నినైప్పిడుకై)—సంకల్పిక్కై.

ఇత్తాల్, "యథాప్రతిపత్తియుక్త ఉపదేష్టృత్వాభివ్యఞ్జిత భగవత్-సంకల్ప హేతుక సంబన్ధవిశేషమ్ [ఆచార్య] శబ్దముఖ్య వృత్తి విషయమ్" ఎన్ఱు సూచితమ్.

అన్యత్ర ఆచార్యత్వమ్ గౌణమ్.

"ఉపదేష్టృత్వమ్ ఆచార్యత్వమ్" ఎన్నిల్, ఉపదేశోత్తర కాలమిల్లామైయాలే ఆచార్యవ్యవహారమిన్ఱిక్కే యొழிయ ప్రసక్తిక్కుమ్.

౩౧౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇజ్ఞనన్ని,) ఇత్యాది.

మూ.—౩౧౩. ఆచార్యనుక్కు శిష్యన్ పక్కల్ కృపైయుమ్, స్వాచార్యన్-పక్కల్ పారతన్త్ర్యముమ్, వేణుమ్.

వ్యా.—ఇప్పడి యథాప్రతిపత్తియోడే ఇవన్ ఉపదేశియాతవళవిల్ ఉపదేశసిద్ధియిల్లామైయాలే, ఉపదేశపాత్రమాన అవనుక్కు శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపసిద్ధియిల్లై" ఎన్నై;

౩౧౩—"ఆచార్యనుక్కు ఇరణ్డుగుణమ్ అవశ్యమ్ వేణుమ్" ఎన్ఱు అతాక, (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుక్కు, ఉజ్జీవిషువాయ్ వన్దు ఉపసన్ననాన శిష్యన్-పక్కల్, 'ఐయో,' ఎన్ఱిరఙ్గి అవనుజ్జీవిక్కైక్కు ఉపాయమాన ఉపదేశాదికళైప్పణ్ణుకైక్కీడాన కృపైయుమ్,

తన్నైక్కరైయేత్తిన ఆచార్యనుక్కు అత్తాలైక్కు కరణభూతనాక అనుసన్ధిక్కైక్కీడాన స్వాచార్యవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యముమ్,

అవశ్యముణ్డాక వేణుమ్" ఎన్నై.

అ—(ఉపదేశశుద్ధి) ఎన్ఱతు, "నిర్దోషోపదేశమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, "ఉపదర్శితోపదేశపాత్రత్వాభివ్యఙ్గ్య భగవత్-సంకల్ప హేతుక సంబన్ధవిశేషమ్ [శిష్య] పదముఖ్యార్థమ్" ఎన్ఱు, వ్యఞ్జితమ్.

౩౧౩—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనుక్కు) ఇత్యాది.

(కృపై) ఆవతు దయై.

అతావతు స్వార్థనిరపేక్షైయాన పరదుఃఖాసహిష్ణుతై.

ఇదన్కృపై మఙ్గలాశాసన యోగ్యతోద్దేశ్యక ఉపదేశప్రవృత్తియిలే స్వాతిశయసంపాదకతయా అవశ్యాపేక్షితై.

పారతన్త్ర్యమ్ పరాధీనప్రవృత్తిమత్త్వమ్.

ఇఙ్గు ఆచార్యవిషయత్తిల్ పారతన్త్ర్యమావతు, స్వస్య ఆచార్యాధీన ప్రవృత్తి నివృత్తికత్వజ్ఞానమ్.

ఇతు "ఉపదేష్టృత్వమ్ తదధీనమ్" ఎన్ఱు అనుసన్ధానత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేష్టావాన) ఇత్యాదినా.

మూ.—౩౧౪. కృపైయాలే శిష్యన్-స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్;

పారతన్త్ర్యత్తాలే తన్-స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

మూ.—౩౧౫. "నేరే ఆచార్యన్" ఎన్బదు సంసారనివర్తకమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై.

వ్యా.—౩౧౪. ఇవన్ తాన్ ఫలిక్కుమవన్ త్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కృపైయాలే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

అత్తావతు:—

"అప్పడియవన్-స్వరూపమ్ తిరున్దుమళవుమ్ ఉపదేశాదికళైప్పణ్ణిప్పోరుమివన్-కృపైయాలే నాళుక్కునాళుమ్ స్వరూపమ్ నిర్మలమాయ్ వరైయాలే, శిష్యనుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్;

స్వకర్తృత్వబుద్ధియన్ఱి స్వాచార్యకరణభూతనాకత్తన్నై యనుసన్ధిక్కుమ్, తాన్ఱుమ్ సర్వకార్యత్తిలుమ్ తదధీననాయ్ వర్తిక్కుముడలాన పారతన్త్ర్యత్తాలే ఆచార్యనాన తన్నుడైయ స్వరూపమ్ సిద్ధిక్కుమ్" ఎన్నై.

ఆక, "కీళ్ శెయ్తతాయ్త్తు హితోపదేశసమయత్తిల్ స్వవిషయత్తిలుమ్ శిష్యవిషయత్తిలుమ్ ఫలవిషయత్తిలుముణ్డామ్ విప్రతిపత్తికళ్ క్రూరనిషిద్ధమ్" ఎన్ఱుమ్, "అద్దవిప్రతిపత్తికళ్ ఇన్నదు" ఎన్ఱుమ్, ఇవనైనిన్నైయా

వ్యా.—తిరుక్కు దృష్టప్రయోజనాదికళ్ వన్దుసిద్ధిక్కుమ్ వఴియుమ్, సాక్షాత్ఫలాచార్యన్ఙళ్ సిద్ధిక్కుమ్ వఴియుమ్, ఇప్పడియన్ఱియే ప్రతిపత్త్యా ఉపదేశిక్కల్ ఉభయస్వరూపముమ్ సిద్ధియామైయుమ్, ఆచార్యనానవనుక్కు అవశ్యాపేక్షితగుణద్వయముమ్, తదుభయఫలముమ్ శొల్లినార్ తాయ్త్తు.

౩౧౫.—ఇప్పడి ఉపదేశానుగుణ నియమఙ్గళై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, "'ఉపదేశిక్కు మళవిల్ ఇన్న మన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనైయే 'సాక్షాదాచార్యన్' ఎన్బదు" ఎన్కిఱార్, (నేరే) ఎన్ఱు తొడఙ్గి.

(నేరే ఆచార్యన్ ఎన్బదు,) ఎన్ఱదు, "ఆచార్యత్వమ్ మత్తైవర్కళిల్ ఇరుక్కచ్చెయ్తే ప్రతీతిమాత్రమ్ కొణ్డు శొల్లుమళవన్ఱిక్కే 'సాక్షాదాచార్యన్' ఎన్ఱు శొల్లువదు" ఎన్ఱపడి.

(సంసారనివర్తకమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తై ఉపదేశిత్తవనై) ఎన్ఱదు,

"'ఐహలౌకికమైశ్వర్యమ్'[3] ఇత్యాదిప్పడియే

అ.—౩౧౪. "[తన్-స్వరూపమ్] ఎన్ఱవిడత్తిల్ [తన్]-శబ్దమ్, [ఆచార్యనుక్కు] ఎన్ఱు, ప్రకృతనాన ఆచార్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వకర్తృత్వ) ఇత్యాది.

(ఆచార్యకరణభూతనాక) ఇత్యనేన ఆచార్యనుక్కు కర్తృత్వముమ్, తనక్కు తదధీనవ్యాపారవత్త్వముమ్ లబ్ధమ్.

కర్త్రధీన క్రియానుకూలవ్యాపారకత్వమితి కరణత్వమ్.

"సదాభ్యనుజ్ఞాపూర్వం చ సర్వార్థేషు ప్రవృత్తయః"[1] ఎన్ఱవిత్తై యుట్కొణ్డు (తాన్ఱుమ్) ఇత్యాది.

(తదధీననాయ్) ఎన్ఱవిత్తాల్, "తదధీనశ్చ వర్తేత"[2] ఎన్ఱ భరద్వాజవచనమ్ స్మారితమ్.

ఉత్తరవాక్యసఙ్గతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఆక కీళ్) ఇత్యాది.

అ.—౩౧౫. సఙ్గతి, (ఇప్పడియుపదేశానుగుణ) ఇత్యాది.

"ఇత్తాల్ ఆచార్యత్వహేతుభూత ఉపదేశానుగుణ నియమకథనానన్తరమ్ తాదృశాచార్యత్వహేతుభూత ఉపదేశ్యవిశేషకథనాత్ ఏకకార్యత్వమ్ సఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"తే సర్వే పురుషాంశత్వాదుచ్యన్తే పురుషా ఇతి"[4] "తస్మాదన్యత్ర తద్గుణలేశయోగాదౌపచారికః"[5] ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యత్వమ్) ఇత్యాది.

(సాక్షాదాచార్యనెన్ఱు, శొల్లువదు) ఎన్ఱదు, "ఆచార్యశబ్ద ముఖ్యవృత్తివిషయమ్" ఎన్ఱపడి.

"త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః"[6] ఎన్ఱవిడత్తిల్ నిర్ణీతన్యాయత్తై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఐహలౌకికమైశ్వర్యమ్ ఇత్యాదిప్పడియే) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ భరద్వాజస్మృతి. ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥

"సాక్షాద్గురుసుకోవాస్యాత్?" ఇతిచేదుచ్యతేస(ః),యః॥ సర్వమన్త్రాన్తరోత్కృష్టమూలమన్త్రస్యభూరిశః॥ ఉపదేష్టాభవేద్ధేయప్రత్యనీకస్వబుద్ధితః॥

వ్యా.—అఖిలఫల ప్రదమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ అన్యఫలఙ్గళిల్ తాత్పర్యమిన్ఱిక్కే మోక్షఫలత్తిలే నోక్కాయిరుక్కైయాలే,

'సర్వవేదాన్తసారార్థస్సంసారార్ణవతారకః।
గతిరష్టాక్షరోనృణామపునర్భవకాఙ్క్షిణామ్॥'౧
ఎన్ఱిఅప్పడియే సంసారనివర్తకమాయ్,

అతఏవ,

'మన్త్రాణాం పరమోమన్త్రో గుహ్యానాం గుహ్యముత్తమమ్।
పవిత్రంచపవిత్రాణాం మూలమన్త్రస్సనాతనః॥'౨
ఎన్ఱిఅప్పడియే,

సర్వమన్త్రాన్తరోత్కృష్టమాన పెరుమైయైయుడైత్తాన తిరుమన్త్రత్తై, 'సంసారనివర్తకత్వ ప్రతిపత్తియోడే యుపదేశిత్తవనై' ఎన్గై.

అ.—"స్వర్గాద్యం పారలౌకికమ్, కైవల్యం భగవన్తం చమన్త్రోయంసాధయిష్యతి"౩ ఎన్ఱు, శేషమ్ (అది) పదగ్రాహ్యమ్.

ఇతుక్కు అర్థమ్, (అఖిలఫల) ఇత్యాది.

వస్తుస్వభావసచివ చరమనిర్దేశస్వారస్యత్తాలే మన్త్రత్తుక్కు భగవల్లాభత్తిలే తాత్పర్యమ్.

"గుడజిహ్వికాన్యాయత్తాలే 'ఫలాన్తరహేతుత్వమ్' ఎన్నుమిడమ్ లబ్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్యఫలఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

"తాత్పర్యవిషయ భగవల్లాభమ్ సంసారనివృత్తియల్లతు సిద్ధియాతాకైయాలే 'అతిలుమితుక్కు తాత్పర్యమ్' ఎన్నుమిడమ్ వచనాన్తరత్తిల్ కణ్ణోక్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సర్వవేదాన్త) ఇత్యాది.

"(పెరియ) ఎన్ఱిఅ పెరుమైమూలామన్త్రవల్ శరీరమహత్వమన్ఱు, కింతు ఉత్కర్ష విశేషరూపమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతఏవ మన్త్రాణామ్) ఇత్యాది.

("మన్త్రాణామ్, గుహ్యనామ్") ఎన్ఱిఅ ఇరణ్డుమ్ నిర్ధారణేషష్ఠీ.

("పవిత్రాణామ్") ఎన్ఱిఅవిత్తు కర్మణిషష్ఠీ.

ఇవఱ్ఱాల్ సిద్ధమ్ (సర్వమన్త్రాన్తర) ఇత్యాది.

[సంసారనివర్తకమాన] ఎన్ఱిఅ విశేషణనిర్దేశఫలితమ్ (సంసారనివర్తకత్వ) ఇత్యాది.

వ్యా.—"ద్వయమ్ పూర్వోత్తరవాక్యఙ్గళాలే ఇతిల్ మధ్యమ చరమపదఙ్గళ వివరణమామ్, చరమశ్లోకమ్ పూర్వోత్తరార్ధఙ్గళాలే అతిల్ పూర్వోత్తరవాక్యవివరణమాయిరుక్కైయాలే, మఱ్ఱు రహస్యద్వయముమ్ ప్రథమరహస్యమాన్తిరత్తోడే అనన్యమాయిరుక్కైయాలే, ఇత్తైచ్చొల్లవే అవఱ్ఱిన్ఱైయి ఉపదేశముమ్ తన్నడైయే శొల్లిఱ్ఱామ్' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి,

(పెరియతిరుమన్త్రత్తై యుపదేశిత్తవనై) ఎన్ఱిఱార్.

ఆకైయాల్, ఇతురహస్యత్రయోపదేశత్తుక్కుమ్ ఉపలక్షణమ్.

అ.—మన్త్రత్తుక్కు సంసారనివృత్త్యుపాయత్వముమ్ స్వయం సంసారనివృత్త్యుపాయత్వముమ్ ఉణ్డానాలుమ్ ఇఙ్గే అనన్యసాధనాధికారి ప్రకరణానుగుణమాక సంసారనివర్తకత్వ సిద్ధోపాయాధికారత్వరూప సంసారనివర్తకత్వమ్ వివక్షితమ్.

ఇఙ్గే "యోవైమన్త్రవరం ప్రాదాత్ సంసారోచ్ఛేదసాధనమ్।
ప్రతీచ్ఛేత్ గురువర్యస్య తస్యోచ్ఛిష్టం సుపావనమ్॥"౪ ఎన్ఱు, సంసారనివర్తక మన్త్రవరోపదేష్టావుక్కు "గురువర్య" శబ్దిక ముఖ్యగురుత్వమ్ నిర్ధవన్నిర్దిష్టమాకైయాలే, తద్విధియిలే తాత్పర్యమ్ సిద్ధమ్.

ఇత్తాల్ "ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణ శబ్దోన్యేషాంవిశేషతః"౫ ఎన్ఱిఅ న్యాయత్తాలే అవనుక్కు [ఆచార్య] శబ్దముఖ్యవృత్తి విషయత్వమ్ సిద్ధమ్" ఎన్ఱు, అభిప్రేతమ్.

"ఏవంవిధాచార్యత్వమ్ ఇన్దప్రబన్ధత్తినుడైయ తిరుమన్త్రవివరణరూపత్వ యోజనైయిలే తురీయప్రకరణనివేశార్హమానాలుమ్, ద్వయ శ్లోకవివరణరూపత్వ యోజనైయిలే అసఙ్గతమ్" ఎన్ఱిఅ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ద్వయమ్) ఇత్యాది.

"నమః పదాద్యుక్తోపాయోపేయాపేక్షిత శ్రీసంబన్ధప్రతిపాదకమాకైయాలే అవఱ్ఱుక్కు వాక్యద్వయముమ్ వాక్యద్వయాపేక్షితోపాయోపేయాపేక్షిత సర్వధర్మత్యాగ సర్వపాపనివృత్తి ప్రతిపాదకమాకైయాలే అతుక్కు అర్థద్వయముమ్ వివరణమ్" ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(అనన్యమాయిరుక్కై) యావతు, అపేక్షితబోధకతానిర్వర్తకమ్ సహానుసన్ధేయత్వమూలక సహోపదేశ్యత్వనియమవత్తాయిరుక్కై.

"ఇత్తాల్ ద్వయశ్లోక వివరణరూపత్వ యోజనైయిలుమ్ ఇన్త ఆచార్యత్వమ్ ఇఙ్గే సఙ్గతమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆకైయాల్) ఇత్యాది.

మూ.—౩౧౬. సంసారవర్ధకఙ్గళుమాయ్ క్షుద్రఙ్గళుమాన భగవన్మన్త్రిఙ్గళై ఉపదేశిత్తవర్ కళుక్కు ఆచార్యత్వపూర్త్తియిల్లై.

౩౧౭.—భగవన్మన్త్రిఙ్గళై "క్షుద్రఙ్గళ్" ఎన్నిఱతు ఫలద్వారా.

వ్యా.—౩౧౬. "భగవన్మన్త్రిఙ్గళిల్ పతేన్ముమొన్నై యుపదేశిత్తవర్ కళుక్కుమ్ ఆచార్యత్వమిల్లైయో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసారవర్ధకఙ్గళుమాయ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్తావతు, "సంసారత్తైనివర్త్తిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే వళర్కుమవైయాయ్, పెరుమైయన్ఱిక్కే క్షుద్రఙ్గళుమాయిరుక్కుమ్ ఇతరభగవన్మన్త్రిఙ్గళై యుపదేశిత్తవర్కళుక్కు, ఉపదేష్టృత్వప్రయుక్తమాన ఆచార్యత్వప్రతీతిమాత్రమొழியత్ తత్పూర్త్తియిల్లై" ఎన్నై.

౩౧౭.—"(క్షుద్రఙ్గళ్) ఎన్బతు క్షుద్రదేవతామన్త్రిఙ్గళైయన్ఱో, భగవన్మన్త్రిఙ్గళైయిప్పడి శొల్లుకిఱతెన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవన్మన్త్రిఙ్గళై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—౩౧౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (భగవత్) ఇత్యాది.

[సంసారనివర్తకమాన] ఇతి ఆదితః వ్యతిరేకనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (సంసారత్తై) ఇత్యాది

ఇల్లైయాకిల్, "మఱ్ఱై భగవన్మన్త్రిఙ్గళ్" ఎన్నలామే?.

(క్షుద్రఙ్గళుమాయ్) ఎన్ఱతు, "స్వల్పఙ్గళుమాయ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆచార్యత్వ ప్రతీతిమాత్రమ్) ఎన్ఱతు, "ఆచార్యత్వారోపమాత్రమ్" ఎన్ఱపడి.

(తత్పూర్త్తియిల్లై) ఎన్ఱతు, "ఆచార్యపదప్రవృత్తినిమిత్తతాపర్యాస్త్యధికరణయావద్ధర్మసమావేశమ్ ఇల్లై" ఎన్ఱపడి.

౩౧౭—"క్షుద్రా(ః)క్షుద్రపశవో నానా ప్రభృతయః"౧ "నైవ తమలిక్షుద్రమ్"౨ ఎన్గిఱవిత్తై యుటైక్కు (క్షుద్రదేవతా) ఇత్యాది.

"[భగవన్మన్త్రిఙ్గళై] ఎన్గిఱ ధర్మినిర్దేశత్తాలే ప్రతిపాద్యదేవతాక్షుద్రత్వప్రయుక్త క్షుద్రత్వమ్ వ్యావర్తితమాకైయాలే, పారిశేష్యాత్,

మూ.—౩౧౮. "సంసారవర్ధకఙ్గళ్" ఎన్గిఱతుమ్ అత్తాలే.

౩౧౯.—ఇతుతాన్ ఔపాధికమ్.

వ్యా.—అత్తావతు, "పరదేవతైయాన భగవద్విషయమాకైయాలే వన్ద పెరుమైయైయుడైయ మన్త్రిఙ్గళై (క్షుద్రఙ్గళ్) ఎన్ఱు, శొల్లుకిఱతు, అర్థకామపుత్రాదివ్యాది క్షుద్రఫలఙ్గళైక్కొడుక్కు మవ్వియాలే" ఎన్నై.

౩౧౮.—"(సంసారవర్ధకఙ్గళ్) ఎన్గిఱతెన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సంసార) ఇత్యాదియాలే.

(అత్తాలే) ఎన్ఱతు, "కీళ్చ్చొన్న బన్ధకమాన క్షుద్రఫలఙ్గళైక్కొడుక్కైయాలే" ఎన్నై.

౩౧౯.—"అవై ఇవర్ఱుక్కు ఇతు స్వాభావికమో?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతుతాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ఇతుతాన్) ఎన్ఱు, క్షుద్రఫలప్రదత్వత్తై పరామర్శిక్కిఱతు.

(ఔపాధికమ్) ఎన్ఱతు, "ఉపాధిప్రయుక్తమాయ్ వన్దతొన్ఱు" ఎన్నై.

౩౨౦.—అత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (చేతననుడైయ రుచియాలే వరుకైయాలే) ఎన్ఱు.

అ.—ప్రమేయఫల క్షుద్రత్వ ప్రయుక్త క్షుద్రత్వమ్ వివక్షితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరదేవతైయాన) ఇత్యాది.

౩౧౮.—"అర్థకామపుత్రాదికళుక్కు క్షుద్రత్వవిల్ బన్ధకత్వముఙ్ఙాకైయాలే క్షుద్రఫలప్రదత్వత్తాలే సంసారవర్ధకత్వమ్ సిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కీళ్చ్చొన్న) ఇత్యాది.

౩౧౯—"ఉపాధౌ భవమ్ ఔపాధికమ్" ఎన్ఱు, వివక్షిత్తు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపాధి ప్రయుక్తమాయ్) ఇత్యాది.

౩౨౦—"ఉపాధిప్రదర్శకమ్ ఉత్తరవాక్యమ్" ఎన్గిఱార్, (అత్తై) ఇత్యాది.

౧॥ ముకున్దమాలై. శ్లో. ౨॥

ఔపాధికమిదంక్షుద్రఫలదత్వం ప్రకీర్త్యతే। యతోऽస్వేశ్వరమన్త్రస్య మోక్షదత్వేऽప్యవస్థితే,॥ క్షుద్రేఫలే చేతనస్య ప్రకృత్యా రుచిరేధతే।

మూ.—౩౭౦. చేతనస్సుడైయ రుచియాలే వరుక్కైయాలే.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ అఙ్గామత్తాన]

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ - తిరువడిక్కళే శరణమ్.

వ్యా.—అతావదు, "భగవన్మన్త్రఙ్గళుక్కు, యాలే మోక్షప్రదత్వశక్తియుముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తే, ఇవర్ఱుక్కుడైయ క్షుద్రఫలప్రదత్వమ్, ప్రకృతివశ్యనాన చేతనస్సుడైయ క్షుద్రఫలరుచియాలే వరుక్కైయాలే" ఎన్గై.

ఐశ్వర్యకామర్కుక్కు గోపాలమన్త్రాదికళుమ్ పుత్రకామర్కుక్కు రామమన్త్రాదికళుమ్ విద్యాకామర్కుక్కు హయగ్రీవమన్త్రాదికళుమ్,

వ్యా.—విజయకామర్కుక్కు సుదర్శన నారసింహమన్త్రాదికళుమాయ్, ఇప్పడి నియమేన క్షుద్రఫలఙ్గళైయే కొడుక్కుమ్బోదుక్కివిత్తు, చేతనరుడైయ రుచ్యనుగుణమాక "ఇవ్వో మన్త్రఙ్గళివ్వో ఫలఙ్గళై కొడుక్కుమ్ కడవదు" ఎన్ఱు, ఈశ్వరన్ నియమేన కల్పిత్తు వైక్కైయితే?

అతుదాన్ చేతనరుడైయ రుచ్యనుగుణమాక కల్పిత్తదాకైయాలే, "అవర్ఱుక్కు అవైస్వాభావికమన్ఱు, ఔపాధికమ్" ఎన్నలామిఱే?

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ అఙ్గామత్తాన]

సదాచార్యలక్షణ ప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

పెరియజీయర్ - తిరువడిక్కళే శరణమ్.

అ —(మోక్షప్రదత్వశక్తి) ఎన్ఱదు, "మోక్షజననస్వరూపయోగ్యతై" ఎన్ఱపడి.

(క్షుద్రఫలప్రదత్వమ్) ఎన్ఱదు, "క్షుద్రఫలఫలోపధానమ్" ఎన్ఱపడి.

"సామర్థ్యాత్ [చేతన] శబ్దమ్ క్షుద్రఫలరుచ్యర్హ ప్రకృతివశ్యపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ప్రకృతివశ్యనాన) ఎన్ఱదు.

"ఎన్ఱ ఫలత్తుక్కు ఎన్ద మన్త్రమ్ సాధనమ్?, స్వతస్సిద్ధమాన సాధనత్వత్తుక్కు ఔపాధికత్వమెఙ్ఙనే?, చేతనగతరుచిక్కు మన్త్రగత సాధనతోపాధిత్వమెఙ్ఙనే?" ఎన్గిఱ అశఙ్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఐశ్వర్యకామర్కుక్కు) ఇత్యాది.

(అది) పదమ్ వరాహమన్త్రపరమ్.

(రామమన్త్రాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ సన్తాన గోపాలమన్త్రపరమ్.

(హయగ్రీవమన్త్రాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ మత్స్యమూర్తి మన్త్రపరమ్.

యద్వా సర్వత్రకవచపఞ్జరాదికళ్ (ఆది) శబ్దగ్రాహ్యఙ్గళాకక్కడవన.

అ.—[(సుదర్శననారసింహమన్త్రఙ్గళ్) ఎన్ఱదు,]:—

"సుదర్శనమన్త్రముమ్ నరసింహమన్త్రముమ్" ఎన్ఱపడి

యద్వా "సుదర్శననరసింహః—నరసింహమూర్తిప్రభేదః, తన్మన్త్రమ్" ఎన్ఱుమామ్.

(ఆది) పదమ్ కల్కిమన్త్రపరమ్.

(అతుదాన్) ఇత్యాదియాలే, "చేతనరుచిక్కు పరంపరయా మన్త్రగతఫల సాధనత్వత్తిల్ ఉపాధిత్వముమ్ ఉపపన్నమ్" ఎన్ఱు, కాట్టినదు.

[ఒన్బదు ప్రకరణఙ్గళిల్ అఙ్గామత్తాన]

సదాచార్యలక్షణప్రకరణమ్

సంపూర్ణమ్.

అస్మిన్ ప్రకరణే సమ్యక్ శిష్యలక్షణమీక్ష్యతే:— స: శిష్యో యస్య జాయన్తే, కైవల్యాద్యనపేక్షతా,॥ ఫలాప్తిసాధనీభూతా వరివస్యా గురోస్తథా,।

మూ.— [ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ ఏழாమదాన]

సచ్ఛిష్యలక్షణప్రకరణమ్:—

౩౨౧.—"శిష్యన్" ఎన్బదు,

వ్యా.—[ఒన్బదుప్రకరణఙ్గళిల్ ఏழாమదాన] [౫ సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్:—

౩౨౧.—అక్క, [వా. ౩౦౮] (తానుమితో పదేశమ్ పణ్ణుమ్బోదు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి, [వా. ౩౧౬] (ఆచార్యత్వ పూర్త్తియుణ్డాగై) ఎన్నుమళవుమ్ ఆచార్యస్వరూపశోధనమ్ పణ్ణి, అనన్తరమ్ అదిన్ మేల్ వన్ద ప్రాసఙ్గికశఙ్కైకళైయుమ్ పరిహరిత్తార్ కీழ்;

మేల్ శిష్యస్వరూపశోధనమ్ పణ్ణుకిఱార్, (శిష్యన్ ఎన్బదు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(శిష్యన్ ఎన్బదు) ఎన్ఱదు, "ఉపదేశ శ్రవణమాత్రమ్ కొణ్డు మేలెழுన్దవారియాగచ్ చొల్లుకైయన్ఱిక్కే,[౧౫ 'శిష్యన్' ఎన్ఱు, ముఖ్యమాగచ్చొల్లువదు" ఎన్ఱపడి.

అ.— ౩౨౧. ఉత్తరగ్రన్థసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అక్కా) ఇత్యాది.

సఙ్గతి, (మేల్ శిష్యస్వరూప) ఇత్యాది.

అదావదు, "ఆచార్యత్వమ్ శిష్యత్వప్రతియోగికమాకైయాలుమ్, ఆచార్యకర్తృకోపదేశక్రియాజన్య ఫలశాలిత్వమ్ శిష్యనుక్కు శ్చాకైయాలుమ్, ప్రథమమ్ ఆచార్యలక్షణముమ్ తదనన్తరమ్ శిష్యలక్షణముమ్" ఎన్ఱపడి.

"'ఆచార్య' శబ్ద ముఖ్యవృత్తివిషయ ప్రతిసంబన్ధి శిష్యలక్షణమ్ ప్రస్తుతమాకైయాలే 'శిష్య' శబ్దముఖ్యవృత్తి విషయమే నిరూపణీయ[౨౫మాకైయాలే, [శిష్యన్ ఎన్బదు] ఎన్గిఱవిడత్తిలే 'నేర' ఎన్గిఱ పదమ్ అనుషఙ్గనీయమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉపదేశ శ్రవణ) ఇత్యాది.

(మేలెழுన్దవారి) ఎన్ఱదు, "అగాధజలమన్ఱిక్కే స్వల్పజలమాయిరుప్పదొన్ఱుపోలే" ఎన్ఱపడి.

మూ.—సాధ్యాన్తరనివృత్తియుమ్, ఫలసాధన శుశ్రూషైయుమ్,

వ్యా.—(సాధ్యాన్తరనివృత్తి) యావదు, స్వరూప [౫ విరోధియాన ఐశ్వర్య కైవల్యఙ్గళాకిఱ ప్రాప్యాన్తరత్తిల్ ముఱ్ఱుమ్ అన్వయమఱ్ఱిరుక్కై.

అన్ఱిక్కే, "ఇవ్వాచార్యనన్ఱియిల్ ప్రియ తేవరు ప్రాప్యవస్తు అతియేన్" ఎన్ఱు, ఇరుక్కై యాగవుమామ్.

(ఫలసాధన శుశ్రూషై) యావదు, "గురుశుశ్రూషయా విద్యా"౧ ఎన్గిఱపడియే ఆచార్యనై తాన్ పణ్ణుకిఱ శుశ్రూషైయాలే సన్తోషిప్పిత్తు జ్ఞానోపజీవనమ్ పణ్ణుకై ప్రాప్తమాకైయాలే,

అ—అదావదు, తద్గుణతే శరణాగతైయుట్టుచ్చొల్లుకై.

"'నాస్త్యకృతః కృతేన'౨ ఇత్యాదిక్కళైయుట్కొణ్డు [సాధ్యాన్తర] ఇతి [అన్తర] శబ్దార్థభేదప్రతియోగిత్వమ్ [ఫలసాధన] ఇతి అనన్తరనిర్దిష్ట స్వరూపానురూప ఫలత్తుక్కు యుక్తమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపవిరోధియాన) ఇత్యాది.

(స్వరూపమ్)— అనన్యభోగ్యత్వమ్.

"అన్ఱిక్కే 'గురోరన్యం న భావయేత్'౩ ఇత్యాదిక్కళై యుట్కొణ్డు 'పూర్వమేవబుద్ధిస్థనాన ఆచార్యనే [అనన్తర] శబ్దార్థభేద ప్రతియోగి' ఎన్గైయుచితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఇవ్వాచార్యన్ తన్నై) ఇత్యాది.

"[నివృత్తి] శబ్దత్తాలే 'ఉ.,మ్ అతియేన్'౪ ఎన్గిఱ జ్ఞాననివృత్తియభిప్రేతై" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తేవరు ప్రాప్యవస్తు అతి [౨౫యేన్) ఇత్యాది

"[ఫలసాధన] ఇత్యత్ర అభేదాన్వయగర్భ కర్మధారయసామర్థ్యత్తైయుట్కొణ్డు, శుశ్రూషాసాధ్యత్వ లిఙ్గత్తాలే [ఫల] శబ్దమ్ తత్త్వజ్ఞానరూపఫలపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("గురుశుశ్రూషయా"౧) ఇత్యాది.

"కృతిముక్కు సాధ్యత్వమ్ అర్థమ్;

అదుతాన్ దృష్టప్రీతిద్వారకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సన్తోషిప్పిత్తు) ఎన్ఱదు.

౧॥ ౨॥ ముణ్డకోపనిషత్. ౧-౨-౧౨.

౩॥ ౪॥ కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు. పా. ౨.

మూ.—ఆర్తియుమ్,

వ్యా.—ఆచార్యన్ తనక్కు ఉపకరిక్కుమ తత్త్వజ్ఞానమాకిఱ ఫలత్తినుడైయ సిద్ధిక్కు సాధనమాయిరున్దుళ్ళ ఆచార్యపరిచర్యై.

అన్ఱిక్కే, స్వరూపానురూపమాన ఫలత్తిలుమ్ సాధనత్తిలుమ్ ఉణ్డాన శ్రోతుమిచ్ఛైయాక్కవుమామ్.

అథవా, "ఆచార్యముఖోల్లాసమాకిఱ ఫలత్తుక్కు సాధనమాన తత్ పరిచర్యై" ఎన్నవుమామ్. [౧౦

(ఆర్తి) యావతు, "ఇరుళ్ తరుమాఞాలమ్"౧ ఎన్గిఱపడియే పిఱన్దజ్ఞానత్తుక్కు విరోధియాన ఇవ్విభూతియిల్ నిన్ఱుమ్ కడుకప్పోకప్పెఱామైయాలే యుళ్ళక్లేశమ్.

మూ.—ఆదరముమ్, అనసూయైయుముడైయవన్నై

వ్యా.—అన్ఱిక్కే, ఆచార్య విగ్రహానుభవాలాభత్తిల్ క్లేశమాకవుమామ్.

(ఆదర) మావతు, ఉత్తరోత్తరమ్ అనుబుభూషైయ[౫ విళైయుమ్పడి ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్కిఱ భగవద్గుణానుభవత్తిల్ మేన్మేలుమ్ ఉణ్డాకానిఱ్కుమ విరుప్పమ్.

అన్ఱిక్కే, [వా. ౨౮౩] (ఆచార్యనైక్కణ్డాల్ పశియన్ శోఱ్ఱైక్కణ్డాప్పోలే), తదనుభవకైఙ్కర్యఙ్గళిలే ఉణ్డావి(గు)మ్పడియాన విరుప్పమాకవుమామ్. [౧౦

(అనసూయై) యావతు, ఆచార్యన్ భగవత్ భాగవత వైభవఙ్గళై ప్పరక్క ఉపపాదియానిన్ఱాల్, "ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే"౭ ఎన్నుమ్పడి అతిల్ అసూయైయఱ్ఱిరుక్కై.

అ—(శుశ్రూషై)—పరిచర్యా.

"వరివస్యాతుశుశ్రూషాపరిచర్యాప్యుపాసనమ్"౨ ఎన్ఱుకొడవత్తిలే! ఇత్తైయుటోక్కణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యపరిచర్యై) ఎన్ఱు.

అన్ఱిక్కే "ఉభయపదార్థప్రాధాన్యయుక్తద్వన్ద్వ సమాసజ్ఞాయత్వత్తైయుమ్, [ఫలసాధన] ఇతినిర్దేశసార్థక్యత్తైయుమ్, అతఏవ 'శ్రోతుమిచ్ఛా—శుశ్రూషా' ఎన్గిఱ శుశ్రూషా శబ్దయోగశక్తిస్ఫూర్తిక్కైయుమ్ ఉటోక్కణ్డు 'ముఖ్యస్యనిర్విశేషణ'౩ ఇత్యాదిన్యాయత్తాలే[౨౦ ఫలాదిశబ్దమ్ ముఖ్యపురుషార్థాదిపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే స్వరూప) ఇత్యాది.

ఉక్తరీత్యాఽతోఽపి [ఫల] శబ్దస్వారస్యత్తైయుమ్, [సాధన] శబ్దత్తినుడైయ అద్వారకసాధనపరత్వ స్వారస్యత్తైయుమ్, ఉటోక్కణ్డు యోజనాన్తరమ్, (అథవా) ఇత్యాది. [౨౫

వర్తమానదేహస్థితి పరమపురుషార్థాలాభాతిప్రయుక్త క్లేశమ్ ఇఙ్గు అత్యన్తావశ్యకమల్లామైయాలే ప్రకరణానుగుణమాక [ఆర్తి] శబ్దాభిప్రేతమ్ ("ఇరుళ్") ఇత్యాది.

"అతివాఞ్ఛమ్ శక్తిప్ప"౪ ఎన్గిఱతైయుటోక్కణ్డు (పిఱన్ద) ఇత్యాది.

"విగ్రహాలోకనపరః"౫ "విరహాదిష్ట పీడావమాననాద్యసహిష్ణుతా"౬ ఇత్యాదియైయుటోక్కణ్డు బుద్ధిస్థాచార్యవిశ్లేషార్తిపరతయా యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఆచార్య) ఇత్యాది.

అ—"ఆలోకసన్దేశవచనాదరః"౮ "తద్వచశ్శ్రవణోత్సుకః"౯ "యత్తేహంప్రీయమాణాయ"౧౦ "తృప్తిర్హిశృణ్వతో నాస్తిమేఽమృతమ్"౧౧ ఇత్యాదికళైయుటోక్కణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఉత్తరోత్తరమ్) ఇత్యాది.

"నిత్యం విధివదస్త్యక్రైర్యాద్భృతో భృగ్సమేత్యగురుమ్"౧౨ "అథవాదద్యాప్యక్తిత ఆదరాత్" "కుర్వీతపరమాం భక్తింగురౌతత్ప్రి[౩౦ యావత్సలః"౧౩ ఇత్యాదికళై యుటోక్కణ్డు పూర్వవద్యోజనాన్తరమ్, (అన్ఱిక్కే ఆచార్యనై) ఇత్యాది.

"శాన్తోనసూయశ్శ్రద్ధావాన్" * "నచమాంయోఽభ్యసూయతి"౧౪ "యేగుణగ్రాహిణో లోకే తేవైభాగవతోత్తమాః"౧౫ "నగుణాన్ గుణినోహన్తి" † "స్తౌతిమన్దగుణానపి"౧౬ "నాన్యదోషేషు [౩౫ రమతే సానసూయాప్రకీర్తితా"౧౭ ఇత్యాదికళైయుటోక్కణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవత్-భాగవత) ఇత్యాది.

"'అనసూయవే ప్రవక్ష్యామి'౧౭ ఎన్ఱు, 'ప్రవచనపాత్రతాధికారమ్ అనసూయై' ఎన్ఱైయాలే ఇతుశిష్యలక్షణమ్' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి ("ప్రవక్ష్యామి") ఇత్యాది.

౧॥ శి. వా. ౧౦-౧-౧. ౨॥ ౩॥
౪॥ శి-వా-౮-౧-౭. ౫॥ ౬॥

౭॥ గీ-౯-౧. ౮॥ ౯॥
౧౦॥ గీ-౧౦-౧. ౧౧॥ ౧౨॥
౧౩॥ ౧౪॥ గీ-౧౮-౬౭. ౧౫॥
† ౧౬॥ ౧౭॥

21-2-1903,

"మన్త్రం, ఫలం, దేవతా చ, ఫలసంబన్ధ. సాధనమ్। ఐహికో భోగ (ః) ఇత్యాదిసర్వమాచార్య ఏవహి?"॥ ఇతివస్త్వశసచ్ఛిష్యైః భక్త్యాపరమయాయుతః,

వ్యా.—అన్ది, కేట్క, "ఆచార్యనుడైయ ఉత్కర్షత్తై యుమ్, స్వబ్రహ్మచారికళుడైయ ఉత్కర్షత్తైయుమ్ కణ్డాల్ అతిల్ అసూయైయడైయామైయిరుక్కై" ఎన్నవుమామ్.

"అసూయాప్రసవభూః"౧ ఎన్ఱి, అవిక్కుక్క, "హితమ్ శొన్నవనుడైయ ఉత్కర్షమేయాయిత్తు పొఱామైక్కు"౨ ఎన్ఱి, ఈ పూర్వర్కళ్ అరుళిచ్చెయ్తతు?

భగవద్విషయత్తిలుళ్ళ అసూయైపణ్ణానిన్ఱాల్, తదీయవిషయత్తిల్ శొల్లవేణుమో?

"ఇదంతు తే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే"౩ ఎన్ఱానిఱే?

ఆన, ఇప్పడియిరుక్కుమవర్గళ్ సద్గుణ సంపన్నరైయాయిత్తు "నేరే శిష్యర్" ఎన్బతు.

వ్యా.—౩౨౨. ఇప్పడి ఉక్తలక్షణయుక్తరాన శిష్యనుక్కు స్వాచార్యవిషయత్తిలుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్తి విశేషత్తై విధిక్కిఱార్ మేల్, (మన్త్రముమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—"నమత్సబ్రహ్మచారేషు సర్వదేవమనాగసూయా"౪ ఇత్యాదికళై యుటోక్కి పూర్వవత్ యోజనాన్తరమ్. (అన్ది, కేట్క ఆచార్యనుడైయ) ఇత్యాది.

"ఆచార్యోత్కర్షత్తిల్ అసూయై అసంభావితైయన్ఱు" ఎన్ఱిఱార్, ("అసూయాప్రసవ"౧) ఇత్యాది

(పూర్వర్కళ్)=నఞ్జీయర్ముదలానార్కళ్

సంప్రదాయత్తైద్దర్శిప్పిత్తు ప్రమాణోపపత్తికళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (భగవద్విషయత్తిల్) ఇత్యాదివాక్యద్వయత్తాలే.

[శిష్యర్ ఎన్బతు] ఇత్యాదిమూలవాక్యత్తై యోజిత్తుక్కాట్టుకిఱార్, (ఆన) ఇత్యాదినా.

(నేరే) ఎన్ఱు, అనుషఙ్గమ్ సూచితమ్.

౩౨౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి ఉక్తలక్షణ) ఇత్యాది.

(ప్రతిపత్తిః)=అనుసన్ధానమ్.

"మన్త్రర్యపదేత్రైజోడప్రత్యయః, తృచోలోపశ్చ; 'ఉక్తాదయోబహులమ్'౫ ఇతిసూత్రాత్:" ఇత్యభిప్రాయేణ (మన్త్రారంత్రాయతే) ఇత్యాది.

మూ.—౩౨౨. "మన్త్రముమ్, దేవతైయుమ్, ఫలముమ్, ఫలానుబన్ధికళుమ్, ఫలసాధనముమ్, ఐహికభోగముమ్, ఎల్లామ్ ఆచార్యనే" ఎన్ఱు.

వ్యా.—అతావతు:—

"'మన్త్రారంత్రాయత ఇతిమన్త్రః" ఎన్ఱు, అపడియే అనుసన్ధాతృరక్షకమాయిరుక్కుమ మన్త్రముమ్, తత్-ప్రతిపాద్యపరదేవతైయుమ్, తత్-ప్రసాదలభ్యమాన కైఙ్కర్యరూపమహాఫలముమ్, తదనుబన్ధికళాన అవిద్యాదినివృత్తిపూర్వకమాన స్వస్వరూపావిర్భావముమ్ సాలోక్యాదికళుమాకిఱ ఇవైయుమ్, తథావిధఫలప్రదమాన సాధనముమ్, పుత్రదారగృహక్షేత్ర పశ్వన్నాద్యనుభవరూపమాన ఇహలోకత్తిల్ భోగ్యమాకిఱ ఇవైయెల్లామ్ నమక్కు నమ్ముడైయ ఆచార్యనే' ఎన్ఱు, ప్రతిపత్తిపణ్ణక్కడవర్" ఎన్గై.

"గురురేవపరం బ్రహ్మ గురురేవపరాగతిః।
గురురేవపరావిద్యా గురురేవపరాయణమ్॥

అ.—(మననమ్)=అనుసన్ధానమ్.

మన్త్రిస్తుత్యర్థాత్ దేవతాత్వమాకైయాలే అనన్తరనన్తేకతాత్పర్యమ్, (తత్-ప్రతిపాద్య) ఇత్యాది

"ముఖ్యస్య"౬=ఇత్యాదియాలే [దేవతా] శబ్దమ్ ముఖ్యదేవతాపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పరదేవతైయుమ్) ఎన్ఱతు.

దేవతాత్వమ్ ఫలప్రదత్వయుక్తమాకైయాలే (తత్-ప్రసాద) ఇత్యాది.

ఇఙ్గేసర్వత్ర "ముఖ్యస్య నిర్విశేషేణ"౬ ఇత్యాద్యుక్తన్యాయమ్ అభిప్రేతమ్

(తదనుబన్ధికళ్) ఎన్ఱతు, "తదుపయుక్తఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

(అవిద్యాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ కర్మవాసనా రుచిప్రకృతిసంబన్ధపరమ్.

(సాలోక్యమ్)=సమానలోకత్వమ్.

(ఆది) పదమ్ సామీప్యాదిపరమ్.

("గురురేవ") ఇత్యాదియిలే ("పరావిద్యా") ఎన్ఱు మన్త్రముమ్, ("పరంబ్రహ్మ") ఎన్ఱు, దేవతైయుమ్, ("పరాయణమ్") ఎన్ఱు,

౧॥ ఆళవన్దార్-స్తోత్రమ్ శ్లో ౬౨.
౨॥
౩॥ గీ-౯-౧.
౪॥
౫॥ అష్టా ౩-౩-౧.

౬॥

మూ.—నినైక్కక్క వేణ్డా.

౩౨౩.—"మాతా పితా యువతయః"౧ ఎన్ఱ శ్లోకత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై పరమాచార్యరుమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్.

వ్యా.—గురురేవ పరఙ్కామో గురురేవ పరన్ధనమ్।
యస్మాత్తదుపదేష్టాసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః॥"౨ ఎన్ఱుమ్,
"ఐహికాముష్మికం సర్వం సచాష్టాక్షరదో గురుః।
ఇత్యేవం యే న మన్యన్తే త్యక్తవ్యాస్తే మనీషిభిః॥"౩ ఎన్ఱుమ్,

ఇప్పడి శాస్త్రఙ్గళిల్ శొల్లుకైయాలే, (నినైక్క వేణ్డా) ఎన్ఱు, విధిరూపేణ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

౩౨౩.—"ఇప్పడి తామ్ అరుళిచ్చెయ్త ఇవ్వర్థత్తిల్ ఆప్తికుఱైవఱ ఇదు పరమాచార్యవచన సిద్ధముమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("మాతా"౧) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావదు, "మాతా పితా యువతయస్తనయా విభూతిః"౧ ఎన్ఱు, ఐహికభోగఙ్గళైయుమ్, 'సర్వమ్' ఎన్ఱు, అనుక్తసకల కథనత్తాలే మన్త్రదేవతాఫలాదికళైయుమ్ ఎడుత్తు, 'ఇత్తనైయుమ్ ఆళ్వార్-తిరువడిగళే' ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, అన్దశ్లోకత్తిలే ఇవ్వర్థత్తై పరమాచార్యరాన ఆళవన్దారుమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్" ఎన్ఱై.

అ.—పరమప్రాప్య ఫలముమ్, ("పరఙ్కామః") ఎన్ఱు, తదర్థమ్ కామనావిషయమాన అనుబన్ధికముమ్, ("పరాగతిః") ఎన్ఱు, ఫలసాధనముమ్, ("పరన్ధనమ్") ఎన్ఱు, ధనోపలక్షిత ఐహికభోగముమ్ శొల్లుకిఱదు.

శృఙ్ఖలితోక్తి సౌకర్యార్థమ్ మూలత్తిలే మన్త్రోపక్రమనిర్దేశమ్ '("గురురేవ") ఇత్యాదివచనత్తిలే తథానుసన్ధానమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్నైక్కాక, తథానుసన్ధాన కర్తవ్యోక్తిమద్వచనమ్, ("ఐహికాముష్మికమ్") ఇత్యాది.

మన్త్రదేవతాసాధన ఐహికభోగఙ్గళ్ "ఐహిక" శబ్దత్తాలుమ్, ఫలతదనుబన్ధికళ్ "ఆముష్మిక" శబ్దత్తాలుమ్, సంగృహీతమ్.

"("యే న మన్యన్తే") ఇత్యాదినా మననాకరణత్తిల్ ప్రత్యవాయమ్ శొల్లుకైయాలే తథానుసన్ధానవిధి అర్థసిద్ధమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (విధిరూపేణ) ఇత్యాది.

మూ.—౩౨౪. ఇదుక్కడి ఉపకారస్మృతి.

౩౨౫.—ఉపకారస్మృతిక్కు ముదలడి,

వ్యా.—౩౨౪. "ఇప్పడి 'ఎల్లామివనే' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిక్కైక్కడి ఏదు!" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇదుక్కడి ఉపకారస్మృతి) ఎన్ఱు.

అతావదు, "ఇప్పడి 'ఆచార్యనే నమక్కు సకలముమ్' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిక్కైక్కు హేతు, నిత్యసంసారియాయ్క్కిడన్ద ఎన్నై ఉపదేశాదికళాలే తిరుత్తి నిత్యసూరికళోడొక్క అనుభవిక్కుమ్ అర్హనాక్కిప్పణ్ణిన ఉపకారానుసన్ధానమ్" ఎన్నై.

౩౨౫.—ఇవ్వుపకారస్మృతి ప్రసఙ్గత్తిలే అదినుడైయ ప్రథమచరమావధికళై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఉపకారస్మృతిక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

ఇచ్చేతనన్ మున్దల అనుసన్ధిప్పదు, అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖత్తాలే తనక్కు అఖిలత్తైయుమ్ అఱివిత్తు

అ—౩౨౩. ఉపాత్తపరమాచార్య శ్రీసూక్తియిలే ఐహికాముష్మికప్రతిపాదనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (అతావదు "మాతాపితా"౧) ఇత్యాదినా.

౩౨౪.—"'యస్మాత్తదుపదేష్టాసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః సచాష్టాక్షరదః'౨—ఎన్ఱ ఇవిత్తిలే అభిప్రేతమాన అర్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇప్పడి ఎల్లామివనే) ఇత్యాది.

"ఆత్మనో హ్యతినీచస్య యోగిధ్యేయపదార్హతామ్।
కృపయైవోపకర్తారమాచార్యం సంస్మరేత్సదా॥"౪ ఎన్ఱ ఇవిత్తైయుట్కొణ్డు (నిత్య) ఇత్యాది

౩౨౫.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వుపకార) ఇత్యాది.

(అదినుడైయ) ఇత్యాదిక్కు, "ఇన్ద ఉపకారానుసన్ధానత్తిల్ ప్రథమచరమకర్తవ్యాంశత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్" ఎన్ఱు, అర్థమ్.

[ఉపకారస్మృతిక్కు ముదలడి] ఎన్ఱదు, "ప్రథమానుస్మర్యమాన ఉపకారస్మృతి" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇచ్చేతనన్) ఇత్యాదినా,

౧॥ ఆళవన్దార్-స్తోత్రమ్, శ్లో. ౫.
౨॥
౩॥
౪॥

మూ.—ఆచార్యన్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై;
ముడిన్దనిలమ్, ఈశ్వరన్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై.

వ్యా.—భగవద్విషయత్తై ఉపకరిత్త ఆచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తై యనుసన్ధిక్కై యాలే, (ఉపకారస్మృతియుమ్ ముతలడి ఆచార్యన్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై) ఎన్గిఱతు.

కృతజ్ఞతైయుమ్ ఉపకారస్మృతియుమ్ పర్యాయమ్.

ఆచార్యగౌరవమ్ నెఞ్జిల్ పడప్పడ, అవ్విషయత్తిలే తన్నైక్కొణ్డువన్దు శేర్త్త ఈశ్వరన్ పణ్ణిన కృపివరం వరైయెప్పన్నైయనుసన్ధిక్కైయాలే, (ముడిన్దనిలమ్ ఈశ్వరన్-పక్కల్ కృతజ్ఞతై) ఎన్గిఱతు.

“ఇతువుమ్ ఈశ్వరన్-పక్కల్ ఉపకారస్మృతి” ఎన్నపడి.

ఇత్తాల్, “భగవద్విషయత్తైయుపకరిత్త ఆచార్యన్-పణ్ణిన ఉపకారత్తై అనుసన్ధిక్కై ఇన్రిన్దాల్, అవనుడైయ వైభవమ్ నెఞ్జిలే ఊన్ఱియిరున్దవాఱే,

మూ.—౩౭౮. శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్ అన్యోన్యమ్ ప్రియహితజ్ఞరైనడత్తక్కడవర్కళ్.

వ్యా.—‘ఇప్పడి యిరుక్కుమ్ విషయత్తై నామ్ పెఱ్ఱతు ఎమ్పెరుమానాలే యన్ఱో!’ ఎన్ఱు, తత్-కృతోపకారానుసన్ధానత్తిలే శేన్ఱు, తలైక్కట్టుమ్” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తు.

౩౭౮.— ఇని ఇన్ద సదాచార్యసచ్ఛిష్యర్క్కుణ్డైయ పరిమాఱ్ఱమిరుక్కుమ్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(అన్యోన్యమ్ ప్రియహితజ్ఞరైనడత్తుకై) యావతు, శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు ప్రియహితజ్ఞనిరుక్కైయుమ్ నడత్తుకైయుమ్,

ఆచార్యన్ శిష్యనుక్కు ప్రియహితజ్ఞనిరుక్కైయుమ్ నడత్తుకైయుమ్.

(నడత్తక్కడవర్కళ్) ఎన్ఱతు, ఇతినుడైయ అవశ్యకరణీయత్వమ్ తోన్ఱుకైక్కాక.

అ.—“కృతమ్ ఉపకారః, జ్ఞానమ్=తత్-స్మృతిః” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కృతజ్ఞతైయుమ్) ఇత్యాది.

“[కృతజ్ఞతోపకారస్మృతి] శబ్దఙ్గళ్ పర్యాయవాచకఙ్గళ్” ఎన్ఱపడి.

“పర్యాయత్వమ్ ఇఙ్గే ‘వేదన-ధ్యాన’ శబ్దఙ్గళుక్కుప్పోలే ఏకార్థప్రవృత్తిత్వమ్ అభిమతమ్;

ప్రవృత్తినిమిత్త ఐక్యమన్ఱు” ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

“[ఉపకారస్మృతిక్కు ..ముడిన్దనిలమ్] ఇత్యాదిక్కు ‘చరమాస్థేయమాన ఉపకారస్మృతి ఈశ్వరవిషయకృతజ్ఞతారూపై’ ఎన్ఱు అర్థమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యగౌరవమ్) ఇత్యాది.

(గౌరవమ్)=మహోపకారకత్వమ్.

పూర్వవత్ పర్యాయత్వమ్ (ఇతువుమ్) ఇత్యాది.

(ఇతువుమ్)=కృతజ్ఞతైయుమ్.

“ఆచార్యవిషయత్తిల్ ఉపకారస్మృతి, ఈశ్వరవిషయత్తిల్ ఉపకారస్మృతిక్కు సంబన్ధి జ్ఞానవిధయా కారణమ్” ఎన్గిఱార్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

అ.—౩౭౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని ఇన్ద) ఇత్యాది.

(పరిమాఱ్ఱమ్)=వృత్తి.

“ఇన్ద అధికారిక్కు శిష్యనైప్పఱ్ఱ ఆచార్యత్వముమ్ స్వాచార్యనైప్పఱ్ఱ శిష్యత్వముమ్ ఉణ్డాకైయాలే ఉభయవృత్తియుమ్ జ్ఞాతవ్యమాకైయాలే ఉభయనిరూపణముమ్ పణ్ణుకిఱార్” ఎన్ఱ..

(ప్రియమ్)=ఇప్పొళుతే అనుకూలమాయ్ త్తోన్ఱుమతు.

(హితమ్)=ఇప్పొళుతు యప్పడిత్తోన్ఱావిట్టాలుమ్ ఉదర్క్కత్తిలే యనుకూలమాయిరుక్కుమతు

“యుక్తంప్రియహితయోః”౧ “మృదుః”౨ “ప్రియహితః”౩ “దాన్తః”౪

“ఇచ్ఛాప్రవృత్త్యనుగుణైరుపచారైస్సదోచితైః।
భజస్తవహితస్యాస్య హితమావేదయేద్గురుః॥”౫
“పుత్రమివైనమనుకాఙ్క్షన్
సర్వధర్మేష్వనపచ్ఛాదయమానః”౬

“ఆచార్యః పితృవచ్ఛిష్యం స్నిగ్ధో హితపరస్సదా”౭ ఇత్యాదిగౌతమభరద్వాజాపస్తంబాది పరమస్నిగ్ధీక శాస్త్రజ్ఞర్ యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇతినుడైయ అవశ్యకరణీయత్వమ్) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ఆపస్తంబసూ. ౧౭, ప్రశ్న-౧, పటల ౧, ఖణ్డ-౬.
౩॥ ౪॥ ఆపస్తంబసూ. ౧౯, ప్ర-౧, ప-౧, ఖ-౬.
౫॥ ౬॥ ఆపస్తంబసూ. ౨౫, ప్ర-౧, ప-౨, ఖ-౮.
౭॥

మూ.—౩౨౭. శిష్యన్ తాన్ ప్రియత్తైనడత్త కడవన్;

ఈశ్వరనైక్కొణ్డు హితత్తైనడత్తకడవన్;

వ్యా.— ౩౨౭. “ఇరువరుమ్ ఇరణ్డైయుమ్ అన్యోన్యమ్ నడత్తుమ్ క్రమమేన్?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అర్థావస్థ:—

“శిష్యన్ ఆచార్యనుక్కు ఇరణ్డైయుమ్ నడత్తుమిడత్తిల్, తన్-స్వరూపానుగుణమాక ‘ఆచార్యముఖోల్లాసమే పురుషార్థమ్’ ఎన్ఱునినైత్తు, తన్నుడైయ కించిత్కారాదికళాలే తాన్ ఆచార్యనుక్కు సర్వకాలముమ్ ప్రియత్తైనడత్తిప్పోరక్కడవన్; మఙ్గలాశాసనపరనాకైయాలే, ‘ఇవ్విభూతిస్వభావత్తాల్

అ—౩౨౭. “‘అనుష్ఠిక్క కడవర్కళ్’ ఎన్నాతే, [వా-౩౨౬] [నడత్తక్కడవర్కళ్] ఎన్ఱు అవిత్తాల్ సద్వారకాద్వారక నిర్వహణమ్ తోన్ఱుకైయాలే తద్విశేషజిజ్ఞాసాయామ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికై, (ఇరువరుమ్) ఇత్యాది

(తన్-స్వరూపానుగుణమాక) ఎన్ఱతు, “నైచ్యగర్భశేషత్వానుగుణమాక’ ఎన్ఱపడి.

(కించిత్కారాదికళాలే) ఎన్ఱు, (ఆది) పదమ్ వత్యమాణజ్ఞానవ్యవసాయాది పరమ్.

“సదోచితైః’౧ ఎన్ఱు, “సదా” శబ్దత్తైయుట్కొణ్డు [నడత్తక్కడవర్కళ్] ఎన్ఱు అవిత్తిల్ కాలోపాధినిర్దేశ విరహఫలితమ్, (సర్వకాలముమ్) ఎన్ఱు.

“‘ప్రమాదాదాచార్యస్య బుద్ధిపూర్వం వా నియమాతిక్రమం రహసిబోధయేత్’౨

‘హితమావేదయేత్ప్రభోః’౩ ఇత్యాదిప్పడియే, స్వయం సాక్షాద్ధితబోధనమ్, గౌరవ్యవిషయత్తిల్ తన్నుడైయ నైచ్యవిరోధియాకైయాలే, ‘నివర్తయేద్వా’౪ ఎన్ఱుమ్, ‘తద్వక్తారమపతు’౫ ‘మావివ్షావహై’౬ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే ఎమ్బెరుమానైప్ప్రార్థిత్తు, అవనైక్కొణ్డు హితప్రవర్తనమ్ నైచ్యవిరోధియాకాతే మఙ్గలాశాసనపరత్వరూప శిష్యస్వరూపానురూపమాయిరుక్కుమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (మఙ్గలాశాసన) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ఆపస్తంబసూ. ౨౫, ప్ర-౧, ప-౧, ఖ-౪. ౩॥
౪॥ ఆపస్తంబసూ. ౨౭, ప్ర-౧, ప-౧, ఖ-౪.
౫॥ తైత్తిరీయ ఉ. ౧-౧-౧. ౬॥ పేట్టడి, ౨-౧-౧:

23-3-1903,

మూ.—ఆచార్యన్ మాఱాడినడత్తక్కడవన్.

వ్యా.—తిరువుళ్ళత్తిల్ ఒరుకలక్కమ్ వారామైక్కుక్క వేణుమ్’ ఎన్ఱుమ్, ‘అప్పడి పత్తేన్ఱుమొన్ఱు, వన్దకాలత్తిల్ రత్తైప్పోక్కిత్తన్దరుళవేణుమ్’ ఎన్ఱుమ్ ప్రార్థిత్తు, ఈశ్వరనైక్కొణ్డుహితత్తైనడత్తక్కడవన్” ఎన్నై.

(ఆచార్యన్ మాఱాడినడత్తుమ్) ఆవతు,

“హితైకపరనాకైయాలే, ఇవనుక్కు స్వరూపహానివారామైప్పడి హేయోపాదేయఙ్గళినుడైయ హానోపాదానఙ్గళిల్ స్థాలిత్యమ్ పిఱవామల్ నియమిత్తు, సర్వకాలముమ్ నల్వళినడత్తిక్కొణ్డు పోరుకైయాకిఱ హితత్తైత్తాన్ నడత్తి, దృష్టత్తిల్ సంకోచత్తాల్ ఇవన్ మిక్కవుమ్ నలఙ్గుమళవిల్, ‘ఇరున్దనాళైక్కు ఇవన్ నలఙ్గామల్ ఇరైయుమ్

అ.—“నివర్తయేత్’౪ ఎన్ఱు ఆపస్తంబసూత్రవచనత్తుక్కు “పిత్రాదిభిర్వానివర్తయేత్’ ౪ ఎన్ఱు తే వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినార్కళ్?.

“‘పిత్రాదిభిః’ ఎన్ఱు (ఆది) శబ్దమ్, ‘దేవమివాచార్యముపాసీత’౭ ఎన్ఱు దేవపరమామ్” ఎన్ఱు కరుత్తు.

[మాఱాడి] ఎన్ఱతు, “తాన్ హితత్తైయుమ్ ఎమ్బెరుమానైక్కొణ్డు ప్రియత్తైయుమ్ నడత్తక్కడవన్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (హితపరనాకైయాలే) ఇత్యాదినా.

“హేయత్తుక్కు హానముమ్, ఉపాదేయత్తుక్కు ఉపాదానముమ్” ఎన్ఱు విభాగమ్

(స్థాలిత్యమ్) ఎన్ఱతు, “హేయత్తుక్కు ఉపాదానముమ్ ఉపాదేయత్తుక్కు హానముమ్” ఎన్ఱపడి.

“ఇవనుక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపకత్వమ్ స్వభావమాకైయాలే ఇత్తు సాక్షాత్ స్వకృత్యమ్” ఎన్ఱపడి.

(దృష్టత్తిల్ సంకోచత్తాలే) ఎన్ఱతు, “దేహధారణోపయుక్తాశనాచ్ఛాదనమాత్రదౌర్లభ్యత్తాలే” ఎన్ఱపడి.

(మిక్కవుమ్ నలఙ్గుమళవిల్) ఎన్ఱతు, “‘స్వస్థచిత్తేబుద్ధయస్సంభవన్తి’౮ ఎన్ఱుపడియే స్వోపదేశలబ్ధజ్ఞానవ్యవసాయాదికళుమ్ కులైయుమ్పడి అత్యన్తమ్ క్లిశ్యమాననాయిరుక్కుమళవిల్” ఎన్ఱపడి.

(ఇరైయుమ్) ఎన్ఱతు, “అశనాచ్ఛాదనాదికళుక్కుమ్, అపత్ప్రవృత్తివిరహత్తుక్కుమ్, సముచ్చాయకమ్.

౭॥ ఆపస్తంబసూ. ౧౩, ప్ర-౧, ప-౨, ఖ-౬.

శిష్యస్య శేషభూతత్వాదాచార్యస్యైవ శేషిణః। ప్రీతావాసక్తతా హి స్యాత్; తథాచార్యస్య సర్వదా॥ ఉత్తార్యస[illegible]జ్జీవనాసక్తతా భవేత్।

వ్యా.—అవనుక్కు ఙ్గాన్బడి తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళవేణుమ్' ఎన్ఱు, అర్థిత్తు ఈశ్వరనైక్కొణ్డు ప్రియత్తై నడత్తక్కడవన్'' ఎన్గై.

౩౭౮. ''ఇప్పడి శేష్యత్తు పోరుమిడత్తిల్ ఇరువర్కుమ్ ఇరణ్డుమ్ సమప్రధానమాయిరుక్కుమో?'' ఎన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్,

అ.—ఆచార్యన్ దేహధారణోపయుక్త అశనాచ్ఛాదనాదిమాత్ర పర్యవసిత పరిగ్రహనాకైయాలే సాత్త్వికశిష్యనుడైయ దృష్టసంకోచ నివర్తనత్తిలే అశక్తనాకైయాలే ఈశ్వరద్వారకమాకవే తన్నిర్వహణమ్ పణ్ణుమ్;

ఇవ్వర్థమ్ ''పుత్త్రమివైనమనుకాఙ్క్షన్''౧ ఎన్గిఱ ఆపస్తంబ వచనసిద్ధమ్.

'ఏనం శిష్యం పుత్త్రమివాభ్యుదితస్స్యాత్ ఇత్యాకాఙ్క్షన్'' ౧ ఎన్ఱిఱే తద్వ్యాఖ్యానమ్?.

''తత్పాదభక్తిజ్ఞానాభ్యాం ఫలమన్యత్కదాచన।

నయాచేత్ పురుషోవిష్ణుం యాచనాన్నశ్యతిధ్రువమ్॥'౨ ఎన్గిఱ విత్తాలే భక్తిజ్ఞానానుగుణాశనాచ్ఛాదనాదిమాత్ర విషయకప్రార్థనమనుచితమన్ఱో?'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు ఙ్గాన్బడి తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళవేణుమ్) ఇత్యాది.

''తత్-తదీయ కైఙ్కర్యోపయోగియాన దృష్టత్తై ఈశ్వరనైక్కొణ్డు నడత్తుమ్''౩ ఎన్ఱు, ఆయ్ప్పడి.

అ.—౩౭౮. [వా. ౩౭౮] '[శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్] ఇత్యాది మూలవాక్యత్తిలే [అన్యోన్య] శబ్దత్తాలే ఉభయోరుభయప్రాధాన్యముమ్, ప్రాచుర్యత్తైప్పఱ్ఱ యథాసంఖ్యాన్వయవ్యఞ్జక క్రమనిర్దేశత్తాలే ఉభయోరుభయాన్వయమిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ శిష్యాచార్యర్కళుక్కు క్రమేణ ఏకైకప్రాధాన్యముమ్, తోన్ఱుకైయాలే, విశేషజిజ్ఞాసాయాముత్తరగ్రన్థమ్'' ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇప్పడి శేష్యత్తు పోరుమ్) ఇత్యాది.

'''యుక్తః ప్రియహితయోః''౪ ''స్పృహః''౫ ''ప్రియహితః''౬ ఎన్ఱు, పూర్వాపర నిర్దేశత్తాలుమ్, తదవష్టంభక శేషత్వరూప శిష్యస్వభావాత్మకవస్తు సామర్థ్యత్తాలుమ్, శిష్యనుక్కు ప్రియకరత్వప్రాధాన్యముమ్ హితకరత్వప్రాధాన్యముమ్ సిద్ధమ్:

౧॥ పు ౭౯౫, ౬-మ్ నోట్టు. ౨॥

౩॥ ఆయ్ప్పడి. ౪॥ ౫॥ పు ౭౯౫, ౭-మ్ నోట్టు.

మూ.—౩౭౯. శిష్యన్ ఉకప్పిలేయూన్ఱిప్పోరుమ్; ఆచార్యన్ ఉజ్జీవనత్తిలేయూన్ఱిప్పోరుమ్.

౩౮౦.—ఆకైయాల్,

వ్యా.—(శిష్యన్ ఉకప్పిలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. అతావతు:—

''శిష్యన్ శేషభూతనాకైయాలే శేషియాన ఆచార్యనుడైయ ప్రీతియిలే యూన్ఱినాయ్ప్పోరుమ్;

ఆచార్యన్ పరమకృపావానాకైయాలే తన్నుడైయ శిష్యనాన ఇవన్ సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ ఉజ్జీవిక్కైయిలే యూన్ఱినాయ్ప్పోరుమ్'' ఎన్గై.

ఆకైయాల్, ''శిష్యనుక్కు ప్రియకరణముమ్ ఆచార్యనుక్కు హితకరణముమే ప్రధానమ్'' ఎన్ఱు కరుత్తు.

౩౮౧.—కీழ் చొన్నవఱ్ఱాల్ ఫలిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆకైయాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—''పుత్త్రమివైనమనుకాఙ్క్షన్ సర్వధర్మేష్వనపచ్ఛాదయమానస్సుయుక్తో విద్యాం గ్రాహయేత్''౧ ఎన్ఱు, అనుకాఙ్క్షణస్య [illegible] విశేషణతయా నిర్దేశత్తాలుమ్ విద్యాగ్రాహణరూప హితకరణత్తుక్కు ఆఖ్యాతపదత్తాలే విశేష్యతయా నిర్దేశత్తాలుమ్, తదవష్టంభక కృపారూప ఆచార్యస్వభావలక్షణవస్తు సామర్థ్యత్తాలుమ్, ఆచార్యనుక్కు హితకరత్వ ప్రాధాన్యముమ్, ప్రియకరత్వాప్రాధాన్యముమ్ సిద్ధమ్:

ఇవ్వర్థమ్ అన్యోన్య శబ్దత్తాలుమ్, [వా. ౩౭౮] [శిష్యనుమ్ ఆచార్యనుమ్, ప్రియహితఙ్గళై] ఎన్గిఱ క్రమనిర్దేశత్తాలుమ్ వ్యఞ్జితమ్' ఎన్ఱు, మూలాభిప్రాయమ్'' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్ శేషభూతనాకైయాలే) ఇత్యాదినా.

''కరోతీతికరః; పచాద్యచ్; ప్రియస్య+కరః=ప్రియకరః; శేషషష్ఠీసమాసః:

'ప్రియంకరోతి' ఇతివిగ్రహేతు 'ప్రియంకరః' ఇతిస్యాత్.

ఆకైయాల్ (ప్రియకరణముమ్) ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్తతు'' ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

౩౮౨.—''శిష్యనుడైయ ఆ[illegible]కరత్వ ప్రాధాన్యత్తైయుమ్, ఆచార్యనుడైయ శిష్యహితకరణ (త్వ) ప్రాధాన్యత్తైయుమ్, ఇవ్వ [ఆకైయాల్] ఎన్గిఱ పదమ్ పరామర్శిక్కిఱతు'' ఎన్గిఱార్, (శిష్యన్) ఇత్యాది.

గురోఃప్రీతిపదంశిష్యస్యనిగ్రహపదంతతః। నిగ్రహశ్చేత్కాదాచిత్కస్యాత్ అఙ్గీకార్యస్తదద్వయోః॥ యతోఽతేప్రవృత్తిస్తుపరమస్యాఽవగ్యతే।

మూ. — శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ దోషఙ్గళుక్కు లక్ష్యమాకైయాలుమ్ అవనుడైయ రోషత్తుక్కు లక్ష్యమాకైక్కు అవకాశమిల్లై. ౩౩౦.—నిగ్రహత్తుక్కు పాత్రమాయ్విట్టాల్, [౫

వ్యా.—అఙ్గావతు:—

“శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ ప్రియకరణముమ్, ఆచార్యన్ శిష్యనుడైయ హితకరణముమ్ ప్రధానమాక నడత్తిప్పోరుకైయాలే, శిష్యనాన ఇవన్ ఆచార్యనుడైయ ప్రీతిక్కు విషయమాయ్ప్పోరుకైయొఴియ అనిష్టకరణాదికళాలే నిగ్రహత్తుక్కు విషయమాకైక్కు ఇడమ్ తాన్ ముతలిలేయిల్లై” ఎన్నై.

(ఆకైయాల్) ఎన్ఱు, (ఉక్తప్పడియాలే యాయ్త్తిప్పోరుమ్) ఎన్ఱు, శొన్నతాకైయుమ్ అనువదిక్కిఱతాకవుమామ్.

౩౩౦.—“ప్రకృతిసంబన్ధత్తోడే యిరుక్కిఱ [౧౫ ఇవనుక్కు ఎప్పోతుమ్ ఒరుపడిప్పట్టిరుక్కుమో?, కాలుష్యఙ్గళ్ ఉణ్డాకాతో?, అప్పడియాక నిగ్రహపాత్రమాయ్విట్టాల్ అన్దనిగ్రహమ్ ఇరణ్డుతలైక్కుమ్ ఎఙ్ఙనేయాకక్కడవతు?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహత్తుక్కు) ఎన్ఱు, తఃడఙ్గి. [౨౦

అ.—అఙ్గావతు:—

“విషయాశ్రయ స్వభావపర్యాలోచనాయామ్ ఉభయథాపి నిగ్రహావకాశమిల్లై” ఎన్ఱపడి.

“శిష్యనుడైయ పరిమాణమే ప్రధానప్రతిపాద్యమాకైయాలే ఆత్తైయే [ఆకైయాల్] ఎన్ఱు అవిత్తు పరామర్శిక్కిఱతు” ఎన్ఱు, [౨౫ యోజనాన్తరమ్, (ఆకైయాల్ ఎన్ఱు, ఉక్తప్పడియే) ఇత్యాది.

అర్థః ప్రాగ్వత్.

(అనిష్టకరణాది) ఇతి (ఆది) పదమ్ ఇష్టాకరణపరమ్.

౩౩౦.—“ప్రసన్నస్యాపిహిపునర్దేహ కర్మకృతేష్టితే।
దురితానిపరాం వృత్తిందూషయన్తి మహుర్బలాత్॥”౧

ఎన్ఱు,అవిత్తైయుట్కొణ్డు కాదాచిత్క నిగ్రహహేతుసంభావనయా ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారిక్కై, (ప్రకృతిసంబన్ధత్తోడే) ఇత్యాది.

మూ.—అతుహితరూపమాకైయాలే యిరువర్క్కుముపాదేయమ్.

౩౩౧.—శిష్యనుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్.

వ్యా.—అఙ్గావతు:— [౫

“అనిష్టకరణాదికళడియాక ఆచార్యనిగ్రహత్తుక్కు పాత్రమాన్ దశైయిల్, అన్దనిగ్రహమ్, శిష్యనానవనై, అపథేప్రవృత్తనాకాతపడి నియమిత్తు నల్వఴినడత్తుకైక్కు ఉఱుప్పాయ్క్కొణ్డు హితరూపమాయిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే, ‘ఇప్పడినమ్మైనిగ్రహిప్పతే!’ ఎన్ఱు, ఇవన్ నెఞ్జులైత్తల్, ‘ఇవనై, యిప్పడి నిగ్రహిక్కవేణ్డుకిఱతే!’ ఎన్ఱు, ఆచార్యన్ నెఞ్జులైత్తల్ శెయ్యక్కడవతు, నిగ్రహవిషయమాన ఇవనుక్కుమ్ నిగ్రహాశ్రయమాన ఆచార్యనుక్కుమ్ అఙ్గీకార్యమ్” ఎన్నై.

౩౩౧.—“నిగ్రహముపాదేయమాకిల్, [౧౫ నిగ్రహకారణముమ్ ఉపాదేయమాకాతో?” ఎన్న;
(శిష్యనుక్కు నిగ్రహకారణమ్ త్యాజ్యమ్) ఎన్కిఱార్.

అ.—అస్థాననిగ్రహమ్ కూడాతాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనిష్టకరణాదికళ్) ఇత్యాది.

“హితకామేనగురుణా విమతస్సంమతోఽపివా। [౨౦
తాడితోవానిరస్తోవాతత్త్వవిన్నైతి విక్రియామ్”౨ ఎన్ఱు,అవిత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడినమ్మై నిగ్రహిప్పతే!) ఇత్యాది.

“లోభాద్వాయదివామోహాత్ శిష్యం శాస్త్రనయాద్గురుః।
నాస్మాత్ సంశృణుతేయశ్చప్రచ్యుతాతావుభావపి॥ [౨౫
యదిశిష్యఃపతేన్మార్గాత్ తంప్రయత్నేనవారయేత్।”౩

ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవనై యిప్పడి నిగ్రహిక్కవేణ్డుకిఱతే) ఇత్యాది.

(ఉలైత్తల్)—దుఃఖప్పడుత్తల్.

౩౩౧.—ఉత్తరవాక్యావతారిక్కై, (నిగ్రహమ్ ఉపాదేయమాకిల్) ఇత్యాది.

“ఉపాదేయహేతో రుపాదేయతయా తదనుష్ఠానప్రసక్తిః’ ఇత్యాక్షేపికీసఙ్గతిః” ఎన్ఱపడి.

మూ.—౩౩౨. నిగ్రహమ్ తాన్ భగవన్నిగ్రహమ్ పోలే ప్రాప్యాన్తర్గతమ్.

వ్యా.—అతావతు:—

“‘నిగ్రహముపాదేయమ్’ ఎన్ఱు, నిన్ఱైత్తు మీళవుమ్ తత్కారణత్తైచ్చెయ్యవొణ్ణాదు, యాతొరు కారణత్తాలే నీరిలే నెరుప్పెఴుమాప్పోలే తన్-విషయత్తిల్ కుళిర్న్దు తెళిన్దిరుక్కుమ్ ఆచార్యహృదయత్తిలే నిగ్రహమెఴున్దిరున్దదు, అన్ద కారణత్తై మఱువలిడాతపడి పరిహరిక్కవేణుమ్” ఎన్నై. [౧౦

౩౩౨—“కీழ్చ్చొన్న ఆచార్యనిగ్రహమ్, ‘హితరూపమ్’ ఎన్ఱు, వైధమాక ఉపాదేయమానవళవన్ఱిక్కే, ఇవనుక్కు ప్రాప్యకోటిఘటితమాయిరుక్కుమ్” ఎన్నుమత్తై సదృష్టాన్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహమ్ తాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి. [౧౫

అ—“‘అనిష్టకరణాదినిమిత్తక నిగ్రహమ్ ఉత్తరోత్తరానిష్టకరణాది ప్రవృత్తిబన్ధకతయా ఉపాదేయమ్’ ఎన్ఱు, అభిప్రేతమాకైయాలే, పునః తన్నిమిత్తానుష్ఠాన ప్రసక్తిక్కు అవకాశమిల్లై” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిగ్రహమ్ ఉపాదేయమ్ ఎన్ఱు,) ఇత్యాది. [౨౦

౩౩౨—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (కీழ்చ్చొన్న) ఇత్యాది.

(హితరూపమ్ ఎన్ఱు, వైధమాక ఉపాదేయమానవళవన్ఱిక్కే) ఎన్నదు, “‘ఉత్తరోత్తరానిష్టకరణాది ప్రవృత్తి ప్రతిబన్ధకతయా హితరూపమ్’ ఎన్ఱు, విధిప్రయుక్తమాక స్వీకార్యమానవళవన్ఱిక్కే” ఎన్నపడి.

విధి తాన్, “అపరాధేషు చైవం సతతముపాలభేత, అభిత్రాసన[౨౫] ఉపవాస ఉదకోపస్పర్శనమ్ అదర్శనమ్ ఇతిదణ్డాః”౧ ఎన్ఱుమ్, “తంప్రయత్నేన వారయేత్”౨ ఎన్ఱుమిత్యాదికళ్.

(ప్రాప్యకోటిఘటితమ్) ఎన్నదు, “ప్రాప్తివిరోధిసకలదురిత నివృత్తియుమ్ ప్రాప్యాన్తర్గతమాకైయాలే, ఇవనుడైయ అనిష్టకరణాది జన్యదురితమ్ ప్రాప్తివిరోధియాకైయాలే, తన్నిమిత్తకమాన ఆచార్య నిగ్రహమ్, ‘రాజభిర్ధృతదణ్డాస్తు కృత్వా పాపాని మానవాః నిర్మలాః’౩ ఇత్యాదిన్యాయత్తాలే తాదృశదురిత నివర్తకముమాకైయాలే,

మూ.—౩౩౩. ఆచార్యన్ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తైప్పేణక్కడవన్;

వ్యా.—అతావతు:—“స్వాచార్యన్ స్వవిషయ[౫]త్తిల్ హితరూపేణపణ్ణుకిఱ నిగ్రహమ్ తాన్, స్వవిరోధినివృత్తిక్కుఉపాయమాకైయాలే, ‘కొణ్డశీఱ్ఱమొన్ఱిల్లై’౪ ‘శెయ్యేల్ తీవినై’౫ ఇత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱ భగవన్నిగ్రహమ్పోలే పురుషార్థకోటియిలే అన్తర్భూతమ్” ఎన్నై.

“ఆచార్యన్ అర్థకామఙ్గళిలే నసైయఱ్ఱవనాకైయాలే అవైహేతువాక శీఱ్ఱముమ్ పెఱుక్కవుమ్ ప్రాప్తియిల్లై, ఇని ఇవనుడైయ హితరూపమాక వెఱుత్తాల్ అదువుమ్ ప్రాప్యాన్తర్గతమాకక్కడవదు”౬ ఎన్ఱు, ఇతుక్కైన్ మాణిక్కమాలైయిలే ఆచ్చాన్పిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్దార్. [౧౫

౩౩౩.—కీழ్ ఇరువర్క్కుమ్ ప్రాధాన్యేన శొల్లుకిన్ఱ హితకరణప్రియకరణఙ్గళిన్ వేషత్తైవిశదమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—ఇష్టప్రాప్త్యపేక్షా అనిష్టనివృత్తి విశేషరూప పురుషార్థ శరీరానుప్రవిష్టమ్” ఎన్నపడి. [౨౦

(“కొణ్డశీఱ్ఱమొన్ఱిల్లై”౪)=స్వీకరిత్తకోపమొన్ఱిల్లై.

(“శెయ్యేల్ తీవినై”౫)=“ప్రారబ్ధత్తైచ్చెయ్యేల్” ఎన్నపడి.

[నిగ్రహమ్...ప్రాప్యాన్తర్గతమ్] ఎన్నుమతుక్కు పూర్వాచార్యసమ్మతి, (“ఆచార్యన్”) ఇత్యాది. [౨౫

(“నసై”)=ఇచ్చై;

(“శీఱ్ఱమ్”)=క్షమై; (“వెఱుప్పు”)=కోపమ్; (“ప్రాప్తి”)=యోగ్యతై.

(మాణిక్కమాలై) ప్రబన్ధవిశేషమ్.

౩౩౩—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (కీழ் ఇరువర్క్కుమ్) ఇత్యాది.

(వేషమ్)=విశేషాకారఙ్గళ్.

“ఆచారేస్థాపయత్యపి”౭ ఎన్గిఱ విస్తైయటుక్కు

౧॥ ఆపస్తంబసూ. ౨-౫-౩౧, వ. ౧, ౯, ౨, ౩, ౮.

౨॥

౩॥

౪॥ పెరియతిరుమొழி ౫-౯-౩. ౫॥ తి. వా. ౨-౯-౩.

౬॥

౭॥

ఆచార్యవిగ్రహంశిష్యస్సర్వథాపరిపాలయేత్।. స్వరూపదేహయోరేవంరక్షణంతూభయోరపి ॥ "స్వరూపమ్, ఈశకైఙ్కర్యమ్" ఇత్యేవభవతిధ్రువమ్।.

మూ.—శిష్యన్ ఆచార్యనుడైయ దేహత్తైప్పేణక్కడవన్.

వ్యా.—అతావతు:—

"ఉజ్జీవనపరనాన ఆచార్యన్ ఉజ్జీవిప్పువానాహవన్దు ఉపసత్తిపణ్ణి ఉకప్పిక్కేయ్యాన్ని, పోరుకిఱ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై ప్రామాదికమాకవుమ్ ఒరుపఴుతువారాత పడి ఏకాగ్రచిత్తనాయ్కొణ్డు ఉపదేశాదికళాలే నోక్కిక్కొణ్డుపోరక్కడవన్;

ప్రియపరనాన శిష్యన్, తన్నుడైయ ఉజ్జీవన పరనాయ్ తన్-స్వరూపరక్షణమే పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకిఱ ఆచార్యనుడైయ తిరుమేనియై యుచిత కైఙ్కర్యఙ్గళాలే సర్వకాలముమ్ ఏకాగ్రచిత్తనాయ్ నోక్కిక్కొణ్డు పోరక్కడవన్" న్నై.

౩౩౪.—ఇప్పడి ఇరువరుమ్ ఇరుక్కైయుమ్

మూ.—౩౩౫. ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్కుమ్ స్వరూపముమామ్, భగవత్-కైఙ్కర్యముమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—పేణినాల్ ఇరణ్డుత్తైక్కుమ్ పలిక్కుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

"ఆచార్యనానాల్ శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తైప్పేణుకైయుమ్, శిష్యనానాల్ ఆచార్యనుడైయ దేహత్తైప్పేణుకైయుమ్, స్వాసాధారణా కారఙ్గళాకైయాలే, ఇరణ్డుమ్ ఇరువర్కుమ్ స్వరూపముమామ్;

'అహమన్నమ్'౮ ఎన్గిఱపడియే అవనుక్కు భోగ్యమాకైక్కు యోగ్యమాయ్వైత్తు అనాదికాలమ్ అప్పడి వినియోగప్పడప్పెఱామల్ కిడన్ద వివన్-స్వరూపమ్ ఆద్యశపినియోగార్హమాకత్తిరున్దప్పడి పేణిక్కొణ్డుపోరుకైయుమ్, 'నన్నెన్నుడలమ్ కైవిడాన్'౯ ఎన్గిఱపడియే అవనుక్కు విట్టుప్పిడిక్క సహియాతపడి భోగ్యమాయిరుక్కిఱ ఆచార్యవిగ్రహత్తై పేణిక్కొణ్డు పోరుకైయుమ్, భగవానుక్కు మిక్కవుమ్ ఉకప్పాకైయాలే,

అ —(ఉజ్జీవనపరనాన) ఇత్యాది.

"హితపరస్సదా"౧ "ప్రబోధ్యబోధనీయాసి"౨ ఇత్యాదికత్తైయిట్టుక్కొణ్డు (ప్రామాదికమాకవుమ్) ఇత్యాది.

"అబుద్ధిపూర్వకమాకవుమ్" ఎన్ఱపడి.

ఉమ్మై బుద్ధిపూర్వకసముచ్చాయకమ్.

(పఴుతు)=హేయమ్.

అతావతు అనిష్టకరణాదికళ్.

"శరీరంవసువిజ్ఞానం వాసః కర్మగుణానసూన్।

గుర్వర్థం ధారయేద్యస్తు సశ్శిష్యోనేతరస్స్మృతః॥"౩ ఇత్యాదికత్తైయిట్టుక్కొణ్డు (ప్రియపరనాన) ఇత్యాది

"స్వయందేహానుకూలాని"౪ ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (తిరుమేనియై) ఎన్ఱతు.

"ఉపచారైస్సదోచితైః"౫ ఎన్ఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (ఉచిత) ఇత్యాది

"భజన్నవహితః, నప్రమాద్యేద్గురుం శిష్యోవాఙ్మనఃకాయకర్మభిః"౬ ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (ఏకాగ్రచిత్తనాయ్) ఎన్ఱతు.

"ఆహారహరాచార్యం గోపాయేత్"౭ ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (నోక్కిక్కొణ్డు) ఇత్యాది.

౩౩౪.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడియిరువరుమ్) ఇత్యాది.

అ.—(ఆచార్యనానాల్) ఎన్గిఱయిదఱ్కర్థమ్ వ్యాప్తిప్రదర్శనపరమ్;

"ఆచార్యత్వమ్ శిష్యస్వస్వరూపరక్షకత్వవ్యాప్యమ్" ఎన్ఱపడి.

"శిష్యత్వమ్ ఆచార్యదేహరక్షకత్వవ్యాప్యమ్" ఎన్ఱు (శిష్యనానాల్) ఎన్గిఱ యదిశబ్దార్థమ్.

(స్వరూపమ్) ఎన్ఱతు, "స్వరూపనిరూపకమ్" ఎన్ఱపడి.

("అహమన్నమ్"౮) ఎన్ఱతు, "నాన్ భగవానుక్కు భోగ్యమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇతు ముక్తనుడైయ అనుసన్ధానమాకైయాలే "ఇన్ద భగవద్భోగ్యత్వమ్ స్వాభావికమ్" ఎన్ఱు సిద్ధిక్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యోగ్యమాయ్వైత్తు) ఇత్యాది.

("నన్న"౯) ఇత్యాది:—"నన్నాక ఎన్నుడైయ దేహత్తైయుమ్బురమాన్ కైవిడాన్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు) ఇత్యాదినా.

౧॥ ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥
౭॥

౮॥ తైత్తిరీయ ఉ. ౩-౧౦-౬. ౯॥ తి.వా. ౧౦-౭-౪.

స్వరూపహాని ర్ధారుక దేహరక్షణతో గురోః। స్వరూపహనయే శిష్యస్యాత్మరక్షా భవేద్ధ్రువమ్॥ ఆచార్యస్యాత్మరక్షా యామహంకారో విరోధకృత్॥

మూ.—౩౩౫. ఆచార్యనుక్కు దేహరక్షణమ్ స్వరూపహాని;

వ్యా.—ఇవైతాన్ వస్తుగత్యా భగవత్-కైఙ్కర్యముమాయిరుక్కుమ్" ఎన్నై;

౩౩౫.—"ఇప్పడి వ్యవస్థితమాక వేణుమో?, ఆచార్యనుక్కు త్తన్నుడైయ దేహరక్షణత్తిలుమ్, శిష్యనుక్కు త్తన్నుడైయ స్వరూపరక్షణత్తిలుమ్, అన్వయముణ్డానాల్ వరుమతేన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"తన్నుడైయ దేహయాత్రైయిల్ తానుపేక్షకనాయిరుక్క శిష్యనానవన్ 'ఇతు వేనముక్కు స్వరూపమ్' ఎన్ఱు, తన్నుడైయ దేహత్తైప్పేణి క్కొణ్డుపోరుకై, యొఴియ, తన్నుడైయ దేహత్తై త్తాన్ రక్షిక్కైక్కుయాకిల్ అవిత్తు, ఆచార్యనుక్కు ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు హాని;

మూ.—శిష్యనుక్కు ఆత్మరక్షణమ్ స్వరూపహాని.

౩౩౬.—ఆచార్యన్ ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ అహంకారమ్ విరోధి;

వ్యా.—తాన్ ఆచార్యన్ పక్కలిలే న్యస్తభరనాన పిన్బుతన్-స్వరూపత్తై అవన్ పేణిక్కొణ్డు పోరక్కణ్డిరుక్కై-యొఴియ తాన్ తన్-ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుకై,యాకిలవిత్తు, శిష్యనుక్కు శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు హాని" ఎన్నై;

ఆకైయాల్, "మఱ్ఱుమ్, శిష్యనుక్కు త్తన్నుడైయ స్వరూపరక్షణముమ్, ఆచార్యనుక్కు త్తన్నుడైయ దేహరక్షణముమ్ కర్తవ్యమన్ఱు," ఎన్ఱు,కామ్త్తు.

౩౩౬.—ఇని, ఆచార్యనుమ్ శిష్యనుమ్ ఇప్పడి తద్దాముక్కు వ్యవస్థితఙ్గళాన ఆత్మరక్షణ దేహరక్షణఙ్గళై ప్పణ్ణుమిడత్తిల్, అవశ్యమ్ పరిహరణీయఙ్గళాన విరోధికళై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్; (ఆచార్యన్ ఆత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్) ఎన్ఱు,తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"హితపరనాన ఆచార్యన్ స్వోపదేశాదికళాలే

అ —భగవత్-కైఙ్కర్యత్తుక్కు ఉపదేశప్రవృత్త్యుద్దేశ్యత్వమ్ పూర్వమ్ పాతితమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (వస్తుగత్యా) ఇత్యాది.

అతావతు, "తదుద్దేశ్యాభావేపి ముఖోల్లాసహేతువామ్" ఎన్ఱపడి.

శిష్యనుమ్ ఆచార్యదేహరక్షణత్తిలే ఆచార్యముఖోల్లాసార్థత్వేన ప్రవర్తిక్కుమానాకైయాలే (వస్తుగత్యా) ఎన్ఱతు.

౩౩౫—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడివ్యవస్థితమ్) ఇత్యాది.

"శరీరమాద్యంఖలు ధర్మసాధనమ్"౧ ఎన్ఱు,అదేహరక్షణమ్ ఉచితమన్ఱో!,

'పరత్రహితోపిహజన్మనాద'౨ ఎన్ఱు, ఆముష్మికరక్షణముమ్ ఉచితమన్ఱో!" ఎన్ఱపడి.

దేహయాత్రైయిల్ ఉపేక్షైయినవర్కయిల్ ఉక్తైయాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్నుడైయ)ఇత్యాది.

"భోక్తవ్యమితిచిన్తనమ్, బాహ్యరక్షావిశిష్యాహమ్"౩ ఇత్యాది శాస్త్రార్థానుష్ఠానవిరహమ్ ప్రసఙ్గిక్కైయాలే, 'స్వయమాదరతేయస్తు'౪ ఎన్ఱు,ఆచార్యపద ప్రవృత్తినిమిత్తహాని ప్రసఙ్గిక్కుమ్" ఎన్ఱువార్, (ఆచార్యత్వమాకిఱ) ఇత్యాది.

అ.—"శిష్యస్తేఽహం శాధిమాం త్వాం ప్రపన్నమ్"౫ ఇత్యాదిక్కటైయటొక్కణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ ఆచార్యన్-పక్కలిలే) ఇత్యాది

"శరీరం వసువిజ్ఞానమ్"౬ ఇత్యాద్యుక్త శిష్యస్వభావహాని ప్రసఙ్గత్తై యుటొక్కణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యత్వమాకిఱ) ఇత్యాది.

విపరీతఫల ప్రదర్శనమ్ తత్తత్సాధనానుష్ఠాన నివృత్తి తాత్పర్యమూలకమాకైయాలే, అతైదర్శిప్పిక్కుఱార్, (ఆకైయాల్ మఱ్ఱుమ్) ఇత్యాదినా.

౩౩౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని) ఇత్యాది.

"పూర్వవాక్యోక్త ఆత్మదేహరక్షణాపేక్షితాం శకథనాల్ హేతుత్తైసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

"విరోధిత్వప్రతిపాదనమ్ పరిహరణీయత్వాభిప్రాయికమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పత్తి, (పరిహరణీయఙ్గళాన) ఎన్ఱతు.

"[ఆత్మ] శబ్దమ్, [వా. ౩౩౩] [శిష్యనుడైయ స్వరూపత్తై] ఇత్యాదియిలే ప్రకృతమాన శిష్యాత్మపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే

౧॥ ౨॥
౩॥ ౪॥ ౫॥ శి. ౬॥

మూ. — శిష్యన్ దేహరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్ మమకారమ్ విరోధి.

వ్యా.—శిష్యాత్మరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్, 'నాన్ రక్షిత్తుక్కొణ్డు పోరుకిఱేన్' ఎన్ఱిఱ అహంకారమ్, ఆచార్య పారతన్త్ర్యమాకిఱ తన్నధికారవిరోధి;

ప్రియపరనాన శిష్యన్ ద్రవ్యాదికళాలే ఆచార్య దేహరక్షణమ్ పణ్ణుమిడత్తిల్, 'ఎన్నుడైయ ద్రవ్యఙ్గళా లుమ్ కరణఙ్గళాలుమ్ ఇప్పడి రక్షిత్తుక్కొణ్డుపోరుకిఱేన్!' ఎన్ఱిఱ మమకారమ్, 'శరీరార్థ ప్రాణాదికళెల్లామ్ ఆచార్యశేషమ్' ఎన్ఱిరుక్కక్కడవతాన-అధికారవిరోధి'' ఎన్నై.

అ.—(శిష్యాత్మరక్షణమ్) ఎన్ఱతు.

అహంకారమ్ స్వతన్త్రకర్తృత్వానుసన్ధానమాకైయాలే, తదనుగుణమాక విరోధప్రతియోగియై పూరిత్తుక్కొణ్డు [విరోధి] శబ్దార్థమ్, (ఆచార్యపారతన్త్ర్యమాకిఱ) ఇత్యాది.

"[దేహ] శబ్దముమ్ పూర్వప్రకృత ఆచార్యదేహపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యదేహరక్షణమ్) ఎన్ఱతు.

(ద్రవ్యఙ్గళ్)=ధనధాన్యాదికళ్;

(కరణఙ్గళ్)=చక్షురాదికళ్;

(మమకారమ్), మదీయత్వానుసన్ధానరూపమాకైయాలే, తదనుగుణమాక విరోధప్రతియోగి పూరణమ్, (శరీరార్థ) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, "శరీరం వసువిజ్ఞానమ్"౧ ఇత్యాదివచనమ్ అభిప్రేతమ్.

విజ్ఞానాదికళ్ (ఆది) శబ్దార్థఙ్గళ్;

"గుర్వర్థ"౧ శబ్దార్థమ్ (ఆచార్యశేషమ్) ఇతి.

"ధారయేత్"౧ ఎన్ఱిఱవిధ్యర్థమ్ (ఎన్ఱిరుక్కక్కడవ) ఎన్ఱతు.

"శరీరమర్థమ్"౨ ఇత్యాదియుమ్ అభిప్రేతమ్.

"చ"౨ శబ్దార్థమ్, (ఆదికళెల్లామ్) ఎన్ఱతు.

"సద్గురుభ్యః"౨ ఎన్ఱిఱచతుర్థ్యర్థమ్ (ఆచార్యశేషమ్) ఎన్ఱు.

"నివేదయేత్"౨ ఎన్ఱిఱవిధియాల్ ఫలితమ్, (ఎన్ఱిరుక్కక్కడవ) ఎన్ఱతు.

మూ.—౩౩౭. ఆచార్యన్ తన్నుడైయ దేహరక్షణమ్ తన్-వస్తువైక్కొణ్డుపణ్ణక్కడవన్;

శిష్యన్ స్వదేహరక్షణమ్ ఆచార్యన్-వస్తువైక్కొణ్డుపణ్ణక్కడవన్.

వ్యా.—౩౩౭. ఆచార్యనుక్కుమ్ శిష్యనుక్కుమ్ తన్దాముడైయ దేహరక్షణదశైయిల్ ప్రతిపత్తివిశేషఙ్గళై వకుత్తరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి (ఆచార్యన్ తన్నుడైయ దేహరక్షణమ్ తన్-వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్) ఎన్ఱతు,

"శరీరమర్థం ప్రాణం చ సద్గురుభ్యో నివేదయేత్"౨ ఎన్ఱిఱపడియే, శిష్యన్-సర్వస్వముమ్ అడియిలే సమర్పితమాకైయాలే, స్వదేహరక్షణత్తుక్కు ఉఱుప్పాక, అవన్ కాలోచితమాక కొణ్డువరుమ్ మవత్తై, 'అవనతు' ఎన్నుమ్ నినైవిన్ఱిక్కే 'తన్నతు' ఎన్ఱు, వాఙ్గినియోగమ్కొళ్ళక్కడవన్" ఎన్నై.

(శిష్యన్ స్వదేహరక్షణమ్ ఆచార్యన్ వస్తువైక్కొణ్డు పణ్ణక్కడవన్) ఎన్ఱతు,

అ.—౩౩౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనుక్కుమ్) ఇత్యాది.

అత్రావతు, "ఆచార్య-శిష్యకర్తవ్య ఆత్మదేహరక్షణఙ్గళుక్కు అపేక్షితాం శఙ్కైచ్చొల్లి తత్-ప్రసఙ్గాత్ ఉభయకర్తవ్యస్వస్వదేహరక్షణాపేక్షిత అనుసన్ధానత్తైచ్చొల్లుకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

[సూ. ౩౩౫] [ఆచార్యనుక్కు దేహరక్షణమ్ స్వరూపహాని] ఎన్ఱు, దేహయాత్రైయిలుపేక్షైయుడైయవనుక్కు "తన్ వస్తు" ఎన్ఱుకిఱైయానైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("శరీరమ్"౨) ఇత్యాది.

తన్-వస్తువుక్కు ప్రతిగ్రహమ్ కూడాతాకైయాలే [కొణ్డు] ఎన్ఱిఱ విత్తాల్ వివక్షితత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాలోచితమాక) ఇత్యాదినా.

(కొళ్కై)=గ్రహణమాత్రమ్; ప్రతిగ్రహమన్ఱు.

[తన్-వస్తువై] ఎన్ఱిఱదిల్, తథానుసన్ధానమ్ అభిప్రేతమాకైయాలే, (తన్నతు ఎన్ఱు) ఇతి.

మూ — ౩౩౮. ఆచార్యన్ శిష్యన్-పస్తువై కొళ్ళ కడవనల్లన్;

వ్యా.—"తనక్కొరుడైమైయిల్లి, కేఁ సకలముమాచార్య శేషమాకైయాలే, స్వదేహరక్షణక్కుకు ఉపుప్పాక పినియోగమ్ కొళ్ళుమవన్రై 'ఆచార్యనుడైమై' ఎన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణి పినియోగమ్ కొళ్ళకడవన్" ఎన్గై.

౩౩౮.—"ఆచార్య దేహరక్షణత్తిల్ వన్దాల్, శిష్యన్ 'తనక్కుళ్ళతెల్లామ్ అజ్ఞుత్తైయుడైమై' ఎన్నుమ్ నినైవాలే కొడుక్కైయుమ్, ఆచార్యనుమ్ తాదృశ పస్తువై వాజ్ఞుత్తైయుమొఴియ, శిష్యనుడైయ మమతా దూషితమాన వస్తువై యిరువరుమ్ కొళ్ళవుమ్ కొడుక్కవుమ్ కడవర్కళల్లర్" ఎన్గిఱార్, (ఆచార్యన్ శిష్యన్ వస్తువై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(శిష్యన్-వస్తువై కొళ్ళ కడవనల్లన్) ఎన్నదు, "ఇవన్ 'మదీయమ్' ఎన్ఱు, అభిమానిత్తిరుక్కుమ్ వస్తువైయుమవన్ అఙ్గీకరిక్క కడవనల్లన్" ఎన్గై.

అ—పూర్వవత్ ఆచార్యనుక్కు ఉడైమైయిల్లామైయాలుమ్, శిష్యస్తరోపనీతాచార్యద్రవ్యగ్రహణత్తిల్ అతిప్రసఙ్గత్తాలుమ్, [ఆచార్యన్-వస్తువై] ఎన్గిఱవిత్తిల్ అభిప్రేతార్థత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తనక్కొరుడైమై) ఇత్యాది.

"ఇజ్జుమ్ తథానుసన్ధానమ్ అభిప్రేతమ్" ఎన్గిఱార్, (ఆచార్యనుడైమై ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

ఇవ్విడత్తిలే, "ఆచార్య......త్స్యవస్వామినో ద్రవ్యమేవ చ।

శిష్యగర్భ(ణ్త్రి)స్తథా తారా(ః) ఇతివద్భోక్తుమర్హతి॥"౧

ఎన్గిఱ శాణ్డిల్యవచనమ్ అభిప్రేతమ్.

౩౩౮.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యదేహరక్షణత్తిల్ వన్దాల్) ఇత్యాది

(తాదృశవస్తువై) ఎన్నదు, "తథానుసన్ధాన సంస్కృత వస్తువై" ఎన్నపడి.

(ఇరువరుమ్)—ఆచార్యనుమ్, శిష్యనుమ్;

(కొళ్ళవుమ్, కొడుక్కవుమ్) ఎన్ఱు క్రమాన్వయమ్.

మూ.—శిష్యన్ తన్-వస్తువైకొడుక్కుమ్ కడవనల్లన్.

౩౩౯.—కొళ్ళిల్ మిడియన్నామ్;

వ్యా.—(శిష్యన్ తన్ వస్తుకొడుక్క కడవనల్లన్) ఎన్నదు, "'స్వకీయమ్' ఎన్ఱు, అభిమానిత్తిరుక్కుమ్ వస్తువై, 'అహంకార మమకారస్పర్శముళ్ళవై విషమ్' ఎన్ఱు, వెరువియిరుక్కుమ్ మృదుప్రకృతియాన ఆచార్యనుక్కు, విషత్తై యిడుమాప్పోలే 'సమర్పిక్కక్కడవనల్లన్'" ఎన్గై.

౩౩౯.—"అప్పడికొళ్ళుకిల్ కొడుత్తల్ శెయ్ తాల్ వరువతెన్?" ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కొళ్ళిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అత్రావతు:—

"శిష్యన్ 'ఎన్నదు' ఎన్గిఱుక్కుమ్ వస్తువై చాపలత్తాలే స్వీకరిక్కిల్,

అ.—"[శిష్యన్-వస్తువై] ఎన్గిఱవిడత్తిలే లుప్తషష్ఠ్యర్థమ్ స్వీయత్వాభిమాన విషయత్వరూప సంబన్ధమ్" ఎన్గిఱార్, (ఇవన్ మదీయమ్ ఎన్ఱు) ఇత్యాది.

"ఇవన్ పూర్వసమర్పితత్తిలే మీళవుమ్ ... ... త్తైపణ్ణిన త్తాల్ పర్యవసానికాచోరత్వాత్తైయాలే, తద్గ్రహణత్తై,

'మహాపాతకినశ్చోరాత్ అంబష్ఠాత్ భిషజస్తథా।

మృగయూతికునాచ్చైవనాదద్యాదుద్యతస్త్వపి॥'౨

ఎన్గిఱ నిషేధత్తుక్కు విషయమాకైయాలే, కొళ్ళక్కడవనల్లన్" ఎన్గిఱార్, (మఱ్ఱుమ్ అఙ్గీకరిక్కక్కడవనల్లన్) ఎన్ఱు.

"'కుర్యాదప్రతిషిద్ధాని'౩ ఎన్ఱుమ్, 'నదద్యాత్స్వీయవేదకః'౪ ఎన్ఱుమ్, శొల్లుకిఱపడియే యథాప్రతిపత్తి విరహితనాకైయాలే శిష్యభావమ్ పఱ్ఱిన్ఱిరుక్కుమవన్ తాదృశ స్వాభిమానస్పర్శదూషితత్తై ఆచార్యనుక్కు స్వార్థమాక్కవుమ్ కొడుక్కక్కడవనల్లన్" ఎన్గిఱార్, (స్వకీయమెన్ఱు) ఇత్యాది.

౩౩౯.—"ఇప్పడి దానాదాన నిషేధాభిప్రేత ప్రత్యవాయ ప్రతిపాదనపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (అప్పడికొళ్ళుకిల్) ఇత్యాది.

"[కొళ్ళిల్] ఎన్గిఱవిదు ప్రకరణాత్ ప్రతిషిద్ధస్వీకారపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యన్) ఇత్యాది.

(చాపలమ్)—అస్థానస్పృహై.

శిష్యేణయఃదీక్షితసప్రజేత్ చోరతాంకదా। సతోర్థానాదానయోస్సంబద్ధోనశ్యతిధ్రువమ్॥ ఆస్యాత్యన్తదరిద్రత్వాత్, దీక్షితస్యకదాచన।

మూ.—కొడుక్కిఱ కళ్ళనామ్.

వ్యా.—‘ఈశ్వరనై అఖిలభర నిర్వాహకనామ్ ప్పోరుక్కైయాలే నమక్కొన్న కుఱైయుణ్డు?’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ పరిపూర్ణనాన తాన్ దేహయాత్రైక్కుమ్ కూడముత్తల్ఱ దరిద్రనామ్విడుమ్;

‘ఎన్నతు?’ ఎన్ఱు, బుద్ధిపణ్ణియొత్తైయాచార్యనుక్కు కొడుక్కిల్, ‘శరీరమర్థమ్’ ఇత్యాదిప్పడియే అడియిలే సమర్పితమాకైయాలే తదీయమాయిరుక్కిఱ వస్తువిలే మదీయత్వ బుద్ధిపణ్ణుకైయాలే ఆచార్యస్వాపహారియామ్ విడుమ్” ఎన్నై.

౩౮౦.—“ఇవ్వళవేయన్ఱు, సంబన్ధహానియుమ్ వరుమ్” ఎన్కిఱార్,

మూ.—౩౮౦. కొళ్ కొడైయుణ్డాకిల్ సంబన్ధమ్ కులైయుమ్.

౩౮౧.—ఇవన్ మిడియనాకైయాలే కొడాన్;

వ్యా.—(కొళ్ కొడై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

“శిష్యాచార్యత్వమాకిఱ సంబన్ధముణ్డానాల్, శేషభూతనాన శిష్యన్ ‘శరీరమర్థమ్’ ఇత్యాదిప్పడియే ‘సర్వముమ్ అఙ్గుత్తైయతు’ ఎన్నుమ్ నినైవాలే సమర్పిక్కైయుమ్, అప్పడిసమర్పిత్తవన్ తై శేషియాన ఆచార్యన్ అఙ్గీకరిక్కైయుమ్, ముఱైయాయిరుక్క, ఇవన్ ‘తన్నతు’ ఎన్ఱు, అభిమానిత్తవన్ తై ఆచార్యన్ స్వీకరిక్కైయుమ్, ఇవన్ ‘ఎన్నతు’ ఎన్ఱు, అభిమానిత్తకొత్తై, ఆచార్యనుక్కు సమర్పిక్కైయుమాకిఱ ముఱైకేడానకొళ్ కొడైయుణ్డాన పోతు, శిష్యాచార్యత్వరూపసంబన్ధమ్ కులైన్దేవిడుమ్” ఎన్నై.

౩౮౧.—“ఇప్పడి దారిద్ర్యాపహారఙ్గళ్ వరువతుమ్, సంబన్ధమ్ కులైవతుమ్, కొళ్ కొడైత్తానుణ్డాకిలిఱే?;

అతు తాన్ ఇవర్కళ్ శెయ్యార్కళ్” ఎన్నుమిడత్తై సహేతుకమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ—(అఖిలభరనిర్వాహకనామ్) ఎన్ఱతు, “దృష్టాదృష్ట ప్రయోజనసాధకనామ్” ఎన్ఱపడి.

(దరిద్రనామ్విడుమ్) ఎన్ఱిఱ విధేయానుగుణమాక విశేష్యాధ్యాహారమ్ (పూర్ణనాన తాన్) ఎన్ఱు.

[కొళ్ళిల్] ఎన్ఱవిదు, పూర్వవాక్య ప్రతిషిద్ధస్వీకారపరమాకైయాలే, ‘ఆచార్యనైవిశేష్యన్’ ఎన్నుమిడమ్సిద్ధమ్.

(దేహయాత్రైక్కుమ్) ఎన్ఱిఱ ఉమ్మై అత్యన్తాసముచ్చాయకమ్.

(కూడ) ఎన్ఱివత్తాల్, అత్యల్పత్వమ్ వ్యఞ్జితమ్.

(ముత్తలఱ) ఎన్ఱతు, “మూలమిల్లాత” ఎన్ఱపడి.

[మిడియనామ్] ఎన్ఱతు, “దరిద్రనామ్” ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దరిద్రనామ్) ఇత్యాది.

“ఇత్తాల్, ఉపేయాధికారహానివరుమ్” ఎన్ఱపడి.

“[కొడుక్కిల్] ఎన్ఱవిదువుమ్ పూర్వప్రతిషిద్ధసమర్పణపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఎన్నతు ఎన్ఱు.) ఇత్యాది

ఇత్తాల్, “హింసాస్తేయాదికాశ్చాస్యైరపాయత్వేనదర్శితాః” ఎన్ఱు, స్తేయమాకిఱ అపాయసంబన్ధాధీననిష్ఠాహానివరుమ్” ఎన్ఱపడి.

౩౮౦.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇవ్వళవేయన్ఱు,) ఇత్యాది.

అ.—“[కొళ్ కొడై] ఎన్ఱవిదు, శిష్యాచార్యభావానుగుణదానాదాన విపరీతదానాదానపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యాచార్యత్వమ్) ఇత్యాది.

(ముఱైకేడాన) ఎన్ఱతు, “సంబన్ధవిపరీతమాన” ఎన్ఱపడి.

“[సంబన్ధ] శబ్దమ్ ప్రకరణాల్ శిష్యాచార్యత్వరూప సంబన్ధపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యాచార్యత్వరూప) ఇత్యాది.

౩౮౧. “[వా. ౩౭౯] [కొళ్ళిల్...కొడుక్కిల్] [వా. ౩౮౦] [ఉణ్డానాల్] ఎన్ఱిఱ యదిశబ్దసూచితార్థ వివరణమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (ఇప్పడిదారిద్ర్య) ఇత్యాది.

మూ.—అవర్ పూర్ణనాకైయాలే కొళ్ళార్.

౩౮౨.—అవనుక్కు పూర్తియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్తతు;

వ్యా.—అత్తావతు:—“శిష్యనాన ఇవర్, ‘సకలముమ్ ఆచార్యస్వమ్, “నమ్మతు” ఎన్ఱు, సమర్పిక్కలావతు ఒన్ఱుమిల్లై’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ మిడియనాకైయాలే, ‘నామ్ అజ్ఞత్తైక్కు ఒన్ఱై, కొడుక్క ఒణ్ణుమ్’ ఎన్ఱు, కొడార్;

ఆచార్యనానవర్, ‘ఈశ్వరర్ సకలభరనిర్వాహకనాయ్ నడత్తిక్కొణ్డు పోరుకైయాలే నమక్కు ఇని ఎన్నకుఱైయుణ్డు?’ ఎన్ఱిరుక్కుమ్ పరిపూర్ణనాయ్ ఇరుక్కైయాలే, ఇవర్-అభిమానదుష్టమాననైవై యొన్ఱైయుమ్ అఙ్గీకరియార్” ఎన్నై.

౩౮౨.—ఇన్దపూర్తిదారిద్ర్యఙ్గళాల్ ఇరువర్క్కుమ్ ఫలిత్తవర్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—“[కొడార్] ఎన్ఱి,ఒ దానప్రతిషేధసామర్థ్యత్తాలే, [ఇవర్] ఎన్ఱి,అవిత్తు ఆచార్యాపేక్షయా అనన్తరనిర్దిష్ట శిష్యపరామర్శ” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శిష్యనాన ఇవర్) ఇత్యాది.

“‘శరీరమర్థం ప్రాణంచ’౧ ఇత్యాదిశాస్త్రార్థమ్ అడియిలే యనుష్ఠితమాకైయాలే, ఇప్పోతు ఇవర్ తన్నైదరిద్రనాకవేయనుసన్ధిత్తిరుక్కుమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే. (సకలముమ్) ఇత్యాది.

“[కొళ్ళార్] ఎన్ఱి,ఒ ఆదానప్రతిషేధలిఙ్గత్తాలే [అవర్] ఎన్ఱి,అవిత్తు శిష్యాపేక్షయా పూర్వనిర్దిష్ట ఆచార్యపరమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యనానవర్) ఇతి.

“‘కేవలకృపానిర్వాహ్యవర్తేనయమ్’౨ ఎన్ఱి,ఒ అధ్యవసాయత్తైయుడైక్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (సకలభర) ఇత్యాది.

౩౮౨.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇన్దపూర్తి) ఇత్యాది.

“‘స్వయమాచరతేయస్తు’౩ ఎన్ఱి,అపడియే అసత్-ప్రతిగ్రహపరాఙ్ముఖత్వరూప సదాచారనిష్ఠత్వాత్మక ఆచార్యత్వమ్, తాదృశాసత్-ప్రతిగ్రహ విరహహేతుపూర్తియాలే ప్రతిష్ఠితమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యనుక్కు) ఇత్యాది.

మూ.—ఇవనుక్కు మిడియాలే స్వరూపమ్ జీవిత్తతు.

౩౮౩.—“ఆనాల్ శిష్యర్ ఆచార్యనుక్కుప్పణ్ణుమ్ ఉపకారమ్ ఒన్ఱుమిల్లైయో?” ఎన్నిల్;

వ్యా.—అత్తావతు:—

“ఆచార్యనుక్కు, ఇవర్-అభిమాన దుష్టమాననైవై యొన్ఱైయుమ్ కొళ్ళామైక్కుడలాన పూర్తియాలే, ఆచార్యత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ జీవిత్తతు;

శిష్యనానవివనుక్కు, స్వకీయత్వబుద్ధ్యా ఒన్ఱైయుమ్ సమర్పిక్కైక్కు యోగ్యతైయిల్లాత సకలతదీయత్వ ప్రతిపత్తి సిద్ధదారిద్ర్యత్తాలే, శిష్యత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ జీవిత్తతు” ఎన్నై.

౩౮౩.—ఇని, “శిష్యర్ ఆచార్యనుక్కుప్పణ్ణుముపకారమిన్నతు” ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్వతాక, తద్-విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (ఆనాల్ శిష్యర్ ఆచార్యనుక్కు పణ్ణుమ్ ఉపకారమ్ ఒన్ఱుమిల్లైయో ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

అత్తావతు—

“‘ఇప్పడి కొళ్ కొడైక్కు యోగ్యతైయిల్లై యాకిలుమ్, ఉపకారస్మృతియుడైయ శిష్యర్ మహోపకారకనాన ఆచార్యనుక్కు పణ్ణుముపకార మొన్ఱుమిల్లైయో’ ఎన్నిల్” ఎన్నై.

అ.—“సకలేషు+తదీయత్వ ప్రతిపత్తిః=(సకలతదీయత్వప్రతిపత్తిః); తయా, (సిద్ధమ్)=జ్ఞాతమ్; (దారిద్ర్యమ్)=ఇదానీం సమర్పణీయవస్త్వభావరూపమ్; అత్తాలే” ఎన్ఱపడి.

(తదీయత్వమ్)=ఆచార్యస్వత్వమ్.

“‘శరీరం వసువిజ్ఞానమ్’౪ ఇత్యాదిప్పడియే, ఈదృశ సకలతదీయత్వ ప్రతిపత్తియుక్తత్వమ్ శిష్యశబ్దార్థాన్తర్భూతమాకైయాలే, ఏతన్మూలక దారిద్ర్యమ్ శిష్యత్వ ప్రతిష్ఠాపకమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిష్యత్వమాకిఱ) ఇత్యాది.

౩౮౩.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇని) ఇత్యాది.

“‘ఉపకారస్మృతియాలే ఉపకారముమ్, దానాదానయోగ్యతావిరహత్తాలే తదభావముమ్, ఉపస్థితమాకైయాలే, తదుత్థితసంశయశమనార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్’ ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇప్పడికొళ్ కొడైక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ గుణరత్నకోశమ్. ౯-౯.
౨॥ కేవలకృపానిర్వాహ్యవర్గేనయమ్,
౩॥
౪॥ శరీరంవసువిజ్ఞానమ్. ముముక్షుప్పడివ్యాఖ్యానమ్. ౨౭౫, వక్కుమ్.

మూ.—౩౪౪. ఆచార్యన్-నినైవాలేయుణ్డు.

౩౪౫.—అత్తావతు జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారఙ్గళ్.

వ్యా.—౩౪౪. అతుక్కుత్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్-నినైవాలేయుణ్డు) ఎన్ఱు.

అత్తావతు—“స్వరూపజ్ఞనాన శిష్యన్-నినైవాల్ ఒరుకాలుమ్ ఒన్ఱుమిల్లై;

స్వకృషిఫలసన్తుష్టనాన ఆచార్యన్-నినైవాలే యుణ్డు” ఎన్ఱే.

౩౪౫.—“అతేతు?” ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(జ్ఞానవ్యవసాయ ప్రేమసమాచారఙ్గళా) వన:—

స్వరూపయాథాత్మ్య జ్ఞానముమ్, తదనురూపఙ్గళాన ఉపాయవ్యవసాయముమ్, ఉపేయ ప్రేమముమ్, ఇవైమూన్ఱుక్కుమ్ అనురూపమాన సమ్యగనుష్ఠానముమ్.—

ఇత్తాల్, తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱ స్వరూపోపాయపురుషార్థఙ్గళిల్ జ్ఞానవ్యవసాయప్రేమఙ్గళైయుమ్, తదనురూపానుష్ఠానఙ్గళైయుమ్, శొల్లుకిఱతు.

అ.—౩౪౪. విశేషవిధానమ్ శేషనిషేధాభ్యనుజ్ఞానఫలకమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వరూపజ్ఞనాన) ఇత్యాది.

(స్వరూపమ్)=శిష్యస్వభావయాథాత్మ్యమ్.

(స్వకృషిఫలమ్)=స్వోపదేశకార్యజ్ఞానాదికమ్.

౩౪౫.—క్రమనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (తదనురూపఙ్గళాన) ఎన్ఱు; వ్యవసాయాదిత్రితయాభిప్రాయేణ బహువచనమ్.

“ఆత్మాభిమానానుగుణత్వాత్ పురుషార్థవ్యవస్థాయాః”[౧] ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (తదనురూపఙ్గళాన) ఎన్ఱు.

“‘ఇతు ఆచార్యోపదిష్ట మన్త్రసాధ్యత్వాత్ తత్-కృషిఫలమ్’ ఎన్ఱు, తోన్ఱుకైక్కాక మన్త్రస్థ క్రమనిర్దేశమ్” ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తాల్ తిరుమన్త్రత్తిల్) ఇత్యాది.

“ప్రణవత్తాల్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానముమ్, ‘నమః’ శబ్దత్తాల్ ఉపాయాధ్యవసాయముమ్, ప్రార్థనాపర వ్యక్త చతుర్థియాలే పురుషార్థప్రేమముమ్ శొల్లుకిఱతు” ఎన్ఱపడి.

మూ.—౩౪౬. ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కుత్తవిరవేణ్డువతు, భగవద్-ద్రవ్యత్తై యపహరిక్కైయుమ్, భగవద్-భోజనత్తై విలక్కుకైయుమ్, గురుమన్త్రదేవతా పరిభవముమ్.

౩౪౭.—భగవద్-ద్రవ్యాపహారమావతు,

వ్యా.—౩౪౬. ఆచార్యనుక్కుకప్పాక ఇవన్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమ్ తాన్ ప్రవృత్తినివృత్తి రూపమాయిరుక్కైయాలే, ప్రవృత్తిరూపమానవఱ్ఱై యరుళిచ్చెయ్తవనన్తరమ్, నివృత్తిరూపమానవఱ్ఱై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక ఇవనుక్కుత్తవిరవేణ్డువతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(భగవద్ద్రవ్యత్తై) ఇత్యాదియాలే, అవైయైయుద్దేశిక్కిఱార్.

౩౪౭.—ఇప్పడి యుద్దేశిత్తవఱ్ఱిన్-ప్రకారఙ్గళైయడైవేవిశదీకరిక్కిఱార్ మేల్, (భగవద్-ద్రవ్యాపహారమావతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(భగవద్-ద్రవ్యమ్) ఎన్గిఱతు, “పిఱర్ నన్ పొరుళ్”[౨]

అ.—ఇన్తపదత్రయత్తిల్ తత్తదుదిత జ్ఞానాద్యనుగుణానుష్ఠానముమ్ అభిప్రేతమాకైయాలే సహోపాదానమ్.

“భక్తిజ్ఞాన సమాచారపై రాగ్యాద్యనుమోదనమ్”[౩] ఎన్గిఱ భరద్వాజవచనానురోధేన [సమాచార] శబ్దనిర్దేశమ్.

“భగవద్భక్తియుక్తేషు దృష్టమాత్రేణ సుప్రియమ్”[౪] ఎన్గిఱ ఆచార్యస్వభావ విశేషమ్ ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్.

౩౪౬.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆచార్యనుక్కు) ఇత్యాది.

“[వా. ౨౬౭] [ఇష్టమ్ శెయ్కైయుమ్ అనిష్టమ్ తవిర్కైయుమ్] ఎన్గిఱ క్రమేణపూర్వమ్ ప్రవృత్తికథనముమ్, అనన్తరమ్ నివృత్తికథనముమాకైయాలే అవసరసఙ్గతి” ఎన్ఱపడి.

౩౪౭—(ప్రకారఙ్గళై) ఎన్ఱతు, “యథాయథమ్ స్వరూపత్తైయుమ్ అవాన్తరభేదఙ్గళైయుమ్” ఎన్ఱపడి.

(“పిఱర్”)=పరమాత్మావినుడైయ, (“నన్ పొరుళ్”)=నల్లపదార్థమ్” ఎన్ఱపడి.

౧॥

౨॥ పిఱర్ నన్ పొరుళ్. ముదలాయిరమ్ కణ్ణినుణ్. ౮.

౩॥

౪॥

మూ.—స్వాతన్త్ర్యముమ్, అన్యశేషత్వముమ్;

వ్యా.—ఎన్నున్నప్పడి శ్రీకౌస్తుభమ్పోలే ఈశ్వరనుక్కు స్పృహణీయమాన ఆత్మద్రవ్యత్తై.

(స్వాతన్త్ర్య) మావదు, శేషత్వైకనిరూపణీయమానవస్తువైత్తన్నకుఱిత్తాక నినైత్తిరుక్కై.

(అన్యశేషత్వ) మావదు, భగవదేక శేషమాన వస్తువై తదితరశేషమాక నినైత్తిరుక్కై.

ఇత్తాల్ మాతాపిత్రాదిదేవతాన్తర పర్యన్తమాయిరుక్కుమ్.

ఇవైయిరణ్డుమ్ ప్రథమాక్షరత్తిల్ చతుర్థియాలుమ్ మధ్యమాక్షరత్తాలుమ్ కళిక్కప్పడుకిఱవైయిఱే.

ఇతుతన్నై, "కింతేననకృతంపాపం చోరేణాత్మాపహారిణా"౧ ఎన్ఱు, సకలపాపమూలమాక చ్చొల్లానిన్ఱతిఱే.

అ.—"ద్రవ్యంచభవ్యే"౨ ఎన్ఱ, సూత్రత్తైయుట్కొణ్డు (స్పృహణీయమాన) ఎన్ఱదు.

"తన్త్రమ్ ప్రధానమ్"౩ ఎన్ఱైయాలే, స్వాతన్త్ర్యమ్ స్వప్రాధాన్యమాయ్ 'స్వశేషత్వమ్' ఎన్ఱాయ్ 'అనన్యశేషత్వమ్' ఎన్ఱపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శేషత్వైక) ఇత్యాది.

"భగవదన్యర్ [అన్య] శబ్దార్థమ్" ఎన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తి (భగవదేక) ఇత్యాది.

(ఇత్తాల్) ఎన్ఱదు, "భగవదన్యశేషత్వత్తాల్" ఎన్ఱపడి.

(మాతాపిత్రాదిదేవతాన్తర పర్యన్తమాయ్) ఎన్ఱదు, "మాతాపిత్రాదిదేవతాన్తరాన్త సముదాయనిరూపితమాయ్" ఎన్ఱపడి.

(ఆది) పదమ్ జ్యేష్ఠభ్రాతృనృపాదిపరమ్.

ప్రథమమధ్యమాక్షరత్వమ్ ప్రణవోపాధికమ్.

(చతుర్థియాలుమ్)=లుప్తచతుర్థియాలుమ్.

"ఇతిల్ శేషత్వాయోగవ్యవచ్ఛేదమాకైయాలే, స్వేతర శేషత్వసామాన్యాభావమాకిఱ స్వాతన్త్ర్యమ్ నివర్తితమ్.

ఉకారమ్ అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదకమాకైయాలే భగవదన్యసామాన్యశేషత్వమ్ నివర్తితమ్:" ఎన్ఱపడి.

("కింతేన"౧) ఇత్యాదికమ్ పూర్వమేవవ్యాఖ్యాతమ్.

మూ.—భగవద్-భోజనత్తై విలక్కు కైయావదు, అవనుడైయ రక్షకత్వత్తై విలక్కుకై.

వ్యా.—(భగవద్-భోజనమ్) ఇత్యాది:—రక్షణత్తై (భగవద్-భోజనమ్) ఎన్ఱదు, రక్ష్యవస్తువిన్నుడైయ రక్షణమ్ అవనుక్కు, పశిత్తవనుక్కు ఊణవుపోలే ధారకమాయిరుక్కైయాలే.

"మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లామ్ ఉడన్ ఉణ్ణ"౪ ఎన్ఱవిడత్తిల్, "రక్షణమ్ అవనుక్కు ధారకమాకైయాలే, 'ఉణ్డ' ఎన్ఱదు; ఇల్లైయాకిల్ 'కాక్కుమ్' ఎన్నవమైయుమ్"౫ ఎన్ఱిఱే నమ్పిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్తదు.

ఏవంభూతమాన (అవనుడైయ రక్షకత్వత్తై విలక్కుకై) యావదు, "అవరక్షణే"౬ ఎన్ఱ ధాతువాలే నిరుపాధిక సర్వరక్షకనాక చ్చొల్లప్పడుకిఱ అవనుక్కు రక్షిక్క విడకొడుప్పడి స్వయత్నత్తాలే. యాతల్ పిఱరాలే యాతల్ తన్నై రక్షిక్కైయిలే ప్రవృత్తనాకై.

ఇత్తాల్, భగవదేకరక్ష్యత్వ ప్రతిపాదకమాన నమస్సాలే కళిక్కప్పడుకిఱతిఱే.

అ.—"నిగీర్యాధ్యవసానత్తాలే [భోజన] శబ్దమ్ భోజనవద్ధారకభూతరక్షణపరమ్" ఎన్ఱార్, (రక్షణత్తై) ఇత్యాదినా.

ఇతుక్కు పూర్వాచార్యసంవాదమ్ ("మణ్ణుమ్"౪) ఇత్యాది.

("మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లామ్")=భూమ్యన్తరిక్ష పలక్షితలోకఙ్గళెల్లామ్, ("ఉడనుణ్డ"౪)="యుగపత్ వయిఱ్ఱిలే వైత్తురక్షిత్త" ఎన్ఱపడి.

అకారత్తిల్ ఉపాధ్యసక్తఫలితమ్, (నిరుపాధిక) ఇతి.

(రక్షిక్క విడకొడుప్పడి) ఎన్ఱదు, "ఉపాయానపేక్షమాక రక్షిక్క అవకాశమిల్లాతపడియాక" ఎన్ఱపడి.

(స్వయత్నత్తాలే) ఎన్ఱదు, "అదృష్టద్వారకసాధన విషయకయత్నత్తాలే" ఎన్ఱపడి.

(పిఱర్)=దేవతాన్తరమ్.

అకారసమభివ్యాహృతమకారత్తాలే భగవద్రక్ష్యత్వముమ్, 'నమః' ఎన్ఱు మకారార్థకర్తృక రక్షణకర్తృత్వాభావముమ్, శొల్లుకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (భగవదేకరక్ష్యత్వ) ఇత్యాది.

౧॥ ౨॥ ౩॥

౪॥ మణ్ణుమ్ విణ్ణుమెల్లామ్ ఉడనుణ్డ. తి. వా. ౭-౨-౧.

౫॥ ౬॥ అవరక్షణే. ధాతుపాఠమ్.

ఉక్తః ప్రపన్నత్రాణేఽయం రక్షకత్వక్రమః స్ఫుటమ్। గురోః పరిభవస్త్వాద్యస్తథావదనుష్ఠితిః॥; నాస్తిక్యపరిపూర్ణానాముపదేశోఽనధికారిణామ్।;

మూ.—౩౮౮. అవస్థుడైయ రక్షకత్వక్రమమ్ ప్రపన్న పరిత్రాణత్తిలే శొన్నోమ్.

గురుపరిభవమావతు,

కేట్ట అర్థత్తిఱ్పడి యనుష్ఠియాతొళిహైయుమ్,

వ్యా.—౩౮౮. "అవన్ రక్షిత్తరుళుమ్ క్రమమ్ శొన్నేన్?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (అవస్థుడైయ) ఎన్ఱు తుడజ్గి.

అతావతు:—

సర్వరక్షకనాన వవస్థుడైయ రక్షకత్వక్రమమ్, 'ప్రపన్న పరిత్రాణమ్' ఎన్గిఱ ప్రబన్ధత్తిలే విశదమాకచ్చొన్నోమ్, అజ్గేకణ్డుకొళ్వతు" ఎన్నై.

అతిలే, "అవనై యొళిన్దార్ అడజ్గలుమ్ అరక్షకర్" ఎన్నుమత్తై ప్రతిపాదిత్తవనన్తరమ్, "ఈశ్వరన్ మాతాపితాక్కళ్ కైవిట్టవవస్థైయిలుమ్, 'పిన్నైనిన్ఱడియేనుక్కు ఆనాయ్ వళర్త్తు'౧ ఎన్గిఱపడియే, తన్నారుకెదుత్తు వేణ్డురుకొణ్డుతాయ్‌ముకమ్ కాట్టియిన్‌శొల్ శొల్లియుమ్"౨ ఎన్ఱు, తుడజ్గి, "ఇవనే యెల్లార్‌క్కుమ్ రక్షకన్"౧ ఎన్గిఱ తళవాక,

అవస్థుడైయ రక్షకత్వక్రమత్తై సువ్యక్తమాక వరుళిచ్చెయ్‌తారితే?

(గురుపరిభవమ్) ఇత్యాది:—

(కేట్టవర్థత్తిన్పడి యనుష్ఠియాతొళిహై) యావతు, స్వోజ్జీవనార్థమాక అవన్ అరుళిచ్చెయ్యక్కేట్ట త్యాజ్యో

అ.—౩౮౮,—("పిన్నుమ్"౧)=అనన్తరమ్, ("నిన్ఱడియేనుక్కుళ్ ఆనాయ్ వళర్త్తు౧")="బద్ధవాయ్ వళర్త్తు" ఎన్ఱపడి.

("తన్నారుకెదుత్తు వేణ్డురుకొణ్డు"౨)="విగ్రహాన్తర పరిగ్రహమ్ పణ్ణి" ఎన్ఱపడి.

గురోః+పరిభవః=(గురుపరిభవః)="తదనాదరమ్" ఎన్ఱపడి.

"కేట్కైక్కు అపేక్షితజ్ఞానవక్తా ఉపస్థితత్వాత్ ఆచార్యన్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (స్వోజ్జీవన) ఇత్యాది.

మూ.—అనధికారికళుక్కు ఉపదేశిక్కైయుమ్; మన్త్రపరిభవమావతు,

వ్యా.—పాదేయరూపమాన అర్థవిశేషజ్గళుక్కు త్తక్షతియాయిరుక్కుళ్ళ త్యాగస్వీకారరూపమాన అనుష్ఠానత్తై పణ్ణాతొళికై.

(అనధికారికళుక్కు ఉపదేశిక్కై) యావతు, తనక్కు త్తజ్ఞమాక అవన్ ఉపదేశిత్త సారార్థజ్గళై, నాస్తిక్యాదికళాలే యిఱుక్కు అధికారికళల్లాతవర్కళుక్కు ఖ్యాతిలాభాదికళైనచ్చి యుపదేశిక్కై.

(మన్త్రపరిభవమ్) ఇత్యాది:—

అ.—"[అర్థ] శబ్దమ్ త్యాజ్యోపాదేయరూపవస్తుపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (త్యాజ్య) ఇత్యాది.

(తక్షతియాయై) త్యాగత్తుక్కు త్యాజ్యవిషయత్వముమ్ స్వీకారత్తుక్కు స్వీకార్యవిషయత్వముమ్.

"ఉపదేశిక్కైక్కు కర్మమ్ ఉపస్థితత్వాత్ ఆచార్యోపదిష్టార్థజ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తనక్కుత్తజ్ఞమ్) ఇత్యాది.

"నమత్తోన్మత్తపతితాభిశస్తక్రూరనాస్తికాః।
నానర్థినో నచాజ్ఞాతాః కర్తవ్యా మన్త్రగామినః॥"౩ ఎన్ఱుమ్,
"గోపయన్నాచరేద్ధర్మం నాపృష్టః కించిదుచ్చరేత్।
పృష్టోపి నవదేదర్థం గుహ్యం సిద్ధాన్తమేవచ॥
అశ్రితాయాతిభక్తాయ సచ్ఛాస్త్రార్థపరాయచ।
న్యాయేన పృచ్ఛతే సర్వం వక్తవ్యం శార్ఙ్గిణే॥
అస్మత్పూజార్థమర్థార్థం డంభార్థమపిఖిన్నధీః।
అయోగ్యమువదన్ శాస్త్రం సన్మార్గాత్ ప్రచ్యుతో భవేత్॥"౪ ఎన్ఱుమ్,

ఇత్యాదిభరద్వాజ శాణ్డిల్యాదివచనజ్గళైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (నాస్తిక్యాదికళాలే) ఇత్యాది.

"మన్త్రమర్థేన కేవలమ్,
ఆవర్తయన్ సదాఽఽవృత్తిం కుర్వన్ కాలం నయేత్ సుధీః।
అకారవాచ్యస్య విభోర్హరేశ్శేషమహం సదా॥
మమాపి న చ కర్తాస్మి పరవానవ్యయస్యతు।
నిత్యం నారాయణస్యైవ కైఙ్కర్యం కరవాణ్యహమ్॥
మన్త్రార్థాంశ్చిన్తయేదేవం ప్రాతిరుత్థాయ సర్వదా।"౫

మూ.—అర్థత్తిల్ విస్మృతియుమ్, విపరీతార్థప్రతిపత్తియుమ్;

దేవతాపరిభవమావతు,

కరణత్రయత్తైయుమ్ అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే ప్రవణమాక్కుకైయుమ్,

వ్యా—(అర్థత్తిల్ విస్మృతి) యావతు, ఆచార్యన్ అర్థపఞ్చకత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్త యథార్థఙ్గళై ప్పలకాలుమ్ అనుసన్ధిత్తు నోక్కి కొణ్డు పోరుకై, యన్ఱిక్కే, ఔదాసీన్యత్తాలే మఱన్దువిడుకై.

(విపరీతార్థప్రతిపత్తి) యావతు, ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్త ప్రకారమన్ఱిక్కే, మన్త్రత్తుక్కు విపరీతమాయిరుక్కుమ్ అర్థఙ్గళై "ఇతుక్కు అర్థమ్" ఎన్ఱు భ్రాన్తియాలే ప్రతిపత్తిపణ్ణియిరుక్కై.

(దేవతాపరిభవమ్) ఇత్యాది:—

(కరణత్రయత్తైయుమ్ అప్రాప్తవిషయఙ్గళిలే ప్రవణమాక్కుకై) యావతు,

"విచిత్రా దేహ సంపత్తిరీశ్వరాయ నివేదితుమ్,"[1] "మాయవనై మనం వణఙ్గ వైత్తకరణమివై"[2] ఎన్ఱు అపడియే భగవత్-పరిచర్యార్థఙ్గళాక సృష్టఙ్గళాయ్,

"ఉన్-శిన్నముమ్ తిరుమూర్త్తియుమ్ శిన్దిత్తేత్తిక్కై తొழువే"[3] ఎన్ఱు అపడియే అవనై, నినైక్కైక్కుమ్ స్తుతిక్కైక్కుమ్ వణఙ్గుకైక్కుమ్ ఉఱుప్పాన మనోవాక్కాయఙ్గళై, స్వరూపప్రాప్తమల్లాత హేయవిషయఙ్గళిలే, మేట్టిల్ నీర్ పళ్ళత్తిలేవిழుమాపోలే ప్రవణమాక్కుడిపణ్ణుకై.

అ.—ఇత్యాదభరద్వాజ పరాశరవచనాదికళై యుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యన్) ఇత్యాది.

(ఔదాసీన్యమ్)=తత్పరత్వవిరహః.

"అజ్ఞానం స్వపరోపాయఫలాన్వయవిరోధినామ్।
అన్యథావిపరీతం చాజ్ఞానంహానికరం పరమ్॥"

ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (ఆచార్యన్ అరుళిచ్చెయ్త) ఇత్యాది

("మాయవన్"[2])=ఎమ్పెరుమాన్, ("తన్నై వణఙ్గ వైత్తకరణమివై"[2])="తన్నైయాశ్రయిక్క వైత్తకరణఙ్గళ్" ఎన్ఱపడి.

మూ.—తద్విషయత్తిల్ ప్రవణమాక్కాతొழికైయుమ్

వ్యా—(తద్విషయత్తిల్ ప్రవణమాక్కాతొழికై,) యావతు,

"మాల్ కొణ్డశిన్దైయరాయ్,"[4] "నావుయిరుమ్ పెరునారణావెన్ఱు మెయ్ తొழువతాழువతు"[5] ఇత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱపడియే స్వరూపప్రాప్తమాన అవ్విషయత్తిల్ మణ్డిவిழుమ్పడిపణ్ణవిడామఱొழికై,

అక, "గుర్వేశ దేవతానాంచ తథామన్త్రప్రదేశురో।
తేషుభక్తిస్సదాకార్యా"[6] ఎన్ఱుమ్,

"మన్త్రనాథంగురుం మన్త్రం సమత్వేనానుభావయేత్"[7] ఎన్ఱుమ్, పూజ్యమాకచ్చొల్లప్పడుకిఱ మూన్ఱు విషయత్తైయుమ్ పరిభవిక్కైయావతివైయామ్.

అ.—("ఉన్ శిన్నముమ్ తిరుమూర్త్తియుమ్"[3])=ఉన్నుడైయ దివ్యచిహ్నఙ్గళైయుమ్, దివ్యమఙ్గళవిగ్రహత్తైయుమ్, ("శిన్దిత్తేత్తిక్కై తొழ"[3])="చిన్తిత్తుస్తుతిత్తు ఆశ్రయిక్క" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నినైక్కైక్కుమ్) ఇత్యాదినా.

"[ప్రవణ] శబ్దమ్ నిమ్నదేశవాచియాయ్, తస్మిన్ నిపతనపరమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (మేట్టిల్) ఇత్యాది.

("మాల్ కొణ్డశిన్దైయరాయ్"[4])=భగవద్విషయవ్యామోహ పూర్ణమనస్కరాయ్.

("నావుయిరుమ్పెరు"[5])=జిహ్వాయిల్ తழుమ్పేఱుమ్పడి, ("మెయ్ తొழువతు"[5])=శరీరమ్ తాழుమ్పడి.

(మణ్డి)= అభినివేశిత్తు.

"[గురుమన్త్రదేవతా పరిభవముమ్] ఎన్ఱు, ద్వన్ద్వసమాసపదత్తాలే తన్త్రేణనిర్దేశముమ్, 'ఆచార్యన్-భగవత్' పదనిర్దేశమ్ పణ్ణాతే [గురుదేవతా] శబ్దనిర్దేశముమ్ పణ్ణినవితు, 'మన్త్రశద్దేవతాయాంచ'[6] ఇత్యాదికళిలే సన్నియోగశిష్ట గురుమన్త్రదేవతావిషయాదర విపర్యయరూపత్వబోధనార్థమ్" ఎన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అక, "మన్త్ర"[7]) ఇత్యాది.

భక్తిభావనాఫలితమ్, (పూజ్యమాక) ఇతి.

౧॥ 　　 ౨॥ రామానుజనూఱ్ఱన్దాతి,
౩॥ తి. వా. ౭-౧-౮. 　　 ౪॥
౫॥ పెరియతిరుమొழி. ౨-౧. 　　 ౬॥ పెరుమాళ్-తిరుమొழி. ౨-౪
౭॥ 　　 ౮॥

మూ. ౩౪౯. ఇవనుక్కు శరీరావసానత్తళవుమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్,

"ఎన్నైత్తీమనమ్ కెడుత్తాయ్,"౧ "మరువిత్తొళుమ్ మననమేతన్దాయ్"౨ ఎన్ఱు, ఉపకారస్మృతి నడక్క వేణుమ్.

౩౫౦.—మనస్సుక్కు తీమైయావన,

వ్యా.—౩౪౯. అక ఇప్పడి ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక చెయ్య వేణ్డువనవైయుమ్ తవిర వేణ్డువనవైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్దారాయ్ నిన్ఱార్ కీళ్;

ఇన్నముమ్ ఇవనుక్కపేక్షితమాయిరుప్పదొన్ఱై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఇవనుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావదు:—"ఇవ్వధికారిక్కు, శరీరత్తోడిరుక్కుమ్ కాలమిత్తనైయుమ్, మహోపకారకనాన ఆచార్యన్ పక్కలిల్, 'ఎన్నుడైయ తీయమనస్సైప్పోక్కి, అనన్యప్రయోజనమాక అనుకూలవృత్తికళైప్పణ్ణుమ్ మనస్సైత్తన్దాయ్' ఎన్ఱు, ఉపకారస్మృతియనువర్త్తిక్క వేణుమ్" ఎన్ఱై.

౩౫౦.—"మనస్సుక్కు తీమైయావదేదు?" ఎన్ను మాకాఙ్క్షయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (మనస్సుక్కు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—౩౪౯. ఉత్తరవాక్యసఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (అక, ఇప్పడి) ఇత్యాది.

"ఆచార్యోపదిష్ట మన్త్రతదర్థానుబన్ధిప్రవృత్తినివృత్తినిరతత్వమే యివనుక్కు ఆచార్యాభిప్రేతప్రీణనమ్' ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి మన్త్రానుబన్ధిజ్ఞానవ్యవసాయాదిప్రవృత్తినివృత్తిప్రతిపాదనమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఆచార్యప్రీత్యర్థమాక) ఇత్యాది

సఙ్గతి, (ఇన్నముమ్) ఇత్యాది.

"ఆచార్యాభిప్రేతప్రవృత్తిప్రసఙ్గాత్ తద్విషయప్రవృత్తిరూపం కించిదుచ్యతే" ఎన్నైయాలే ప్రసఙ్గసఙ్గతి' ఎన్దపడి.

["ఎన్నై"] ఎన్ఱు, అ ద్వితీయైయై ["మనమ్"] ఎన్ఱు, అ విభక్తికూట్టి "ఎన్-తిమనత్తైక్కెడుత్తాయ్" ఎన్ఱు, అన్వయాభిప్రాయేణ (ఎన్నుడైయ) ఇత్యాది.

పునశ్శుభాగానర్హసంబన్ధవాచియాన ["మరువి"] శబ్దాభిప్రేతమ్ (అనన్యప్రయోజనమాక) ఇతి.

మూ.—స్వగుణత్తైయుమ్, భగవద్భాగవతదోషత్తైయుమ్, నినైక్కై.

వ్యా.—(స్వగుణత్తై నినైక్కై) యావదు,

శమదమాద్యాత్మగుణఙ్గళుణ్డానాలుమ్, "నిఱైవొన్ఱుమిలేన్,"౩ "నలన్దానొన్ఱుమిలేన్"౪ ఎన్ఱు, అపడియే, "నమక్కోర్ ఆత్మగుణముమిల్లై" ఎన్ఱు, తన్ వెఱుమైయై యనుసన్ధిక్క వేణ్డియిరుక్క, "ఇవైయెల్లామ్ నమక్కి, పోతుమ్" ఎన్ఱు, తనక్కుణ్డాన సద్గుణఙ్గళై పోరప్పొలియనినైక్కై.

(భగవానుడైయ దోషత్తై నినైక్కై) యావదు, "తనక్కు పరతన్త్రమాన ఇవ్వాత్మవస్తువైత్తన్-ఉపేక్షైయాలే అనాదికాలమ్ కర్మత్తై వ్యాజమాక్కి కైవిట్టిరున్దవన్, అవ్వళవుమన్ఱిక్కే నిర్దయనైప్పోలే యథాకర్మఫలదాయియాయ్

అ.—౩౫౦. "[స్వగుణత్తైయుమ్] ఎన్ఱు, అ [గుణ] శబ్దమ్, ఆత్మగుణపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శమదమ) ఇత్యాది

("నిఱైవు"౩)=గుణపూర్తి, ("నలమ్"౪)=నన్మై.

ఆకించన్యానుసన్ధానమ్ అధికారమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తన్-వెఱుమైయై) ఇత్యాది.

"శమదమాదిగుణమిరున్దాలుమ్ ఉపాయాన్తరానుష్ఠానఫలోపభాన విరహత్తైప్పఱ్ఱ తదభావానుసన్ధానమాకైయాలే, అతుక్కు మిథ్యాజ్ఞానరూపత్వమిల్లై" ఎన్ఱు, కరుత్తు

(పోరప్పొలియ) ఎన్దతు, "పర్యాప్తమాకవుమ్, శ్లాఘ్యమాకవుమ్" ఎన్దపడి

ఉపేక్షానర్హత్వవివక్షయా (పరతన్త్రమాన) ఎన్దతు.

(ఉపేక్షై)=త్యాగహేతుసంకల్పమ్.

(వ్యాజమాక్కి) ఎన్దతు, "నిరూపిత్తాల్ త్యాగహేతువన్ఱిక్కే యిరుక్క, అవ్వ్రై తద్ధేతువాకత్తోన్ఱువిత్తు" ఎన్దపడి.

(అవ్వళవుమన్ఱిక్కే) ఎన్దతు, "త్యాగమాత్రమన్ఱిక్కే" ఎన్దపడి.

(ఉపేక్షైయాలే) ఎన్ఱుమ్, (యథాకర్మఫలదాయియాయ్) ఎన్ఱుమ్, నిర్దేశిక్కైయాలే, "ఉపే...కర్మఫలదాయి" ఎన్ఱు అతిత్తు సూచితమ్.

వ్యా.—నిరయఙ్గళిలే తళ్ళిఱుఱుత్తియుత్తు తీర్త్తుమవన్ ఇరణ్డాలుమ్ నిరిజు. శస్వత నిన్నాక్కియాలే 'ఇన్నపొలిన్నవడి శెయ్యోమ్' ఎన్ను విశ్వసిక్క వొణ్ణాత వన్," ఎన్నాప్పోలవుమ్, 'కృష్ణావతార త్తిల్ స్వైరవిహారఙ్గళైయుట్టు ధర్మసంస్థాపనమ్ పణ్ణప్పిఱన్దవనుక్కు ఇజ్జన్ శెయ్కై, ముఖ్యమాయిరున్దిల్లైయో" ఎన్నాప్పోలవుమ్ నినైక్కై.

అల్లాతు, సమస్తకల్యాణ గుణాత్మకమాన విషయత్తిల్ నినైక్కలావదోరుదోషమిల్లైయిఱే.

ఇని (భాగవతదోషత్తైనినైక్కై) యావతు, అవు మేనియోడేయిరుక్కైయాలే మేలెళ్ళత్తోన్ఱుకిఱ ఆకారఙ్గళైయిట్టు, "ప్రకృతివశ్యర్, అహంకారాదిపరర్" ఎన్నాప్పోలే నినైక్కై.

ఆకై, ఇతు (స్వగుణత్తైయుమ్ భగవద్భాగవత దోషత్తైయుమ్ నినైక్కై) యావతు.

౩౫౧.—"ఆనాల్, 'తనక్కుచ్చిలగుణముణ్డాయిరుక్క నినైక్కలాకాతు' ఎన్కిఱాప్పోలే,

మూ.—౩౫౧. దోషమ్ నినైయాతొళికిఱతు గుణమ్ పోలేయుణ్డాయిరుక్కవన్ఱు;

వ్యా.—'అతలైకుమ్ శిలదోషముణ్డాయిరుక్క నినైక్కలాకాతు' ఎన్కిఱతో?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దోషమ్ నినైయాతొళికిఱతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు:—"భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ దోషమ్ నినైయాతొళికిఱతు, తనక్కు గుణముణ్డాయిరుక్క అతు నినైయాతొళికిఱాప్పోలే యుణ్డాయిరుక్క నినైయాతొళికిఱన్ఱు;

ముత్తలిలే యివ్విషయఙ్గళిల్ అతిల్లామైయాలే:" ఎన్నై:

"ఎజ్ఞనే!" ఎన్నిల్;

సర్వముక్తిప్రసఙ్గమ్ వారాతపడి తానిట్టకట్టళైయిలే అఙ్గీకరిక్కైక్కాక, "ఒన్ఱియొన్ఱియులకమ్ పడైత్తాన్" ఎన్నుమ్, "ఎతిర్ శూళల్ పుక్కు" ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే సకల ఆత్మాక్కళుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు సృష్ట్యవతారాదికళాలే కృషిపణ్ణికొణ్డు పోరుకైయాలే, "అనాదికాలమ్ ఉపేక్షిత్తాయ్ కైవిట్టిరున్దాన్" ఎన్న వొణ్ణాతు;

అ.—"[గుణమ్ పోలే] ఎన్కిఱతు 'ఉపస్థితత్వాత్ స్వగుణమ్ పోలే' ఎన్నపడి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తనక్కు గుణమ్) ఇత్యాది.

(అవ్విషయఙ్గళిలే)=భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిలే.

(అతు ఇల్లామైయాలే)=దోషమిల్లైయాకైయాలే.

దోషాభావత్తైయుపపాదిక్కిఱార్, (ఎఙ్ఞనేఎన్నిల్) ఇత్యాదినా.

(తానిట్టకట్టళైయిలే)=తాన్ సంకల్పిత్త మర్యాదైయిలే;

("ఒన్ఱియొన్ఱి")=ఒరుప్పట్టుఒరుప్పట్టు. ("ఉలకమ్ పడైత్తాన్")="లోకత్తైస్సృష్టిత్తాన్" ఎన్నపడి

("ఎతిర్ శూళల్ పుక్కు")="ఉపాయత్తాలే ఎతిరేపుక్కు" ఎన్నపడి.

లీలై అనుషఙ్గికఫలమ్.

"ఉజ్జీవనమేస్సృష్టిప్రధాన ఫలమాకైయాలే ఉపేక్షకత్వరూపప్రథమదోషమ్ పరిహృతమ్" ఎన్నపడి.

అ.—(నరయఙ్గళిలే)=నరకఙ్గళిలే. (అఱుత్తఱుత్తు)=ఛేదిత్తు, (తీర్త్తుమవన్)=అతిల్ నిఱారాదక్కైత్తీర్త్తవనుమవన్, (స్వైరవిహారఙ్గళైయిట్టు)=స్వైరక్రీడైక్కై హేతువాక్కి:

(ఇల్లైయో) ఎన్ఱు శేషోక్తి.

(ఒరుదోషమ్)=కర్మవశ్యత్వాది.

(మేలెళ్ళత్తోన్ఱుకిఱ) ఎన్కిఱతు, "నిపుణ నిరూపణ విరహదశైయిల్ ప్రతీయమానమాన" ఎన్నపడి.

(ఆకారఙ్గళ్)=క్షుత్పిపాసాశమనముమ్, అవైప్పవసహవాసాది పరిహారణముమ్.

(ప్రకృతివశ్యర్)= దేహపోషణపరర్.

(అహంకారాదిపరర్)="స్వోత్కర్ష పరనికర్ష ఖ్యాపనపరర్" ఎన్నపడి.

౩౫౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఆనాల్) ఇత్యాది.

"స్వగుణసమానిర్దేశత్తాలే తద్వత్ వస్తుసత్త్వేపితల్-స్మరణప్రతిషేధశఙ్కాయామ్ ఉత్తరవాక్యమ్" ఎన్నపడి.

నిర్దయస్త్యజతి" ఇత్యేవమీశేదోషం నచిన్తయేత్। గుణాస్స్వత్వస్య; దోషస్తునవిద్యతేశ్వరస్యహి॥: దోషం ప్రకృతిజో నైవచిన్త్యో భాగవతస్యతు॥

వ్యా.—నిర్దయనైప్పోలే కర్మానుగుణమాక దణ్డిక్కు అఱుమ్, పాణ్ఱిత్త ప్రజైమైనాక్కులే కుటియిట్టు అఱ్ఱప్పణ్ణుమ్ మాతావైప్పోలే హితపరనాయ్ చ్చెయ్కై, యాలే యుజ్జీవనత్తుక్కు డలామిత్తనై;

నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యమ్ పూర్వమ్బన్ధహేతువాయ్ ప్పోన్దతేయాకిలుమ్, కృపాపరతన్త్రనాయ్ అఙ్గీకరిత్తపిన్బు, నిత్యసంసారియై నిత్యసూరికళోడు సమానభోగభాగియాక్కుమళవిల్ నివారకరిఅచ్చెయ్కైక్కు ఉఱుప్పామిత్తనై, యాక్కైయాలే శ్లాఘ్యమామిత్తనై;

కృష్ణావతారత్తిల్ స్వైరవిహారమ్, "యదిమేబ్రహ్మచర్యంస్యాత్"౧ ఎన్గిఱపడియే తనక్కు ఇన్దభోగత్తిలొట్టిల్లామైయై వెళియిడుకైక్కాకవుమ్,

వ్యా.—"గోప్యక కామాత్"౩ ఎన్ఱుఅపడియే అవ్వళ్ళియాలే యవర్క్కళై త్తఱ-పక్కల్ ప్రవణరాక్కి ఉత్తరిప్పిక్కైక్కాకవుమ్ శెయ్కైయాలే, గుణమిత్తనై, యల్లతు కుఱ్ఱమన్ఱు.

ఇన్ని, భాగవతర్కళుమ్, "కుఱ్ఱమిన్ఱిక్కుణమ్ పెరుక్కి"౪ ఎన్ఱ అపడియే నిర్దోషరాయ్ నిరవధికగుణరాయిరుక్కైయాలే, ఉళ్ళఆవాగాయ్నిన్ఱు పార్త్తాల్, అవర్కళ్-పక్కలిలుమ్ కాణలావతోరు దోషమిల్లైయితి.

అ.—"శస్త్రతౌరాగ్ని కర్మాణిస్వపుత్రాయ యథాపితా"౨ ఇత్యాదికళై యుటాణ్డు (మణ్ఱిత్త) ఇత్యాది.

(కుటి)=క్షతాద.

(హితపరనాయ్) ఇతి:—"ఇత్తాల్, ద్వేషాదికళాలే శేయ్కిఱానల్లామైయాలే ఉజ్జీవనాన్తర్భావమాకైయాలే ద్వితీయదోషముమ్ పరిహృతమ్" ఎన్ఱపడి.

(పూర్వమ్) ఎన్ఱతు, "కృపాపారతన్త్ర్యత్తుక్కు పూర్వత్తిలే" ఎన్ఱపడి.

సృష్ట్యాద్యుపయుక్త కృపావ్యావర్తనార్థమ్ (పరతన్త్రనాయ్) ఎన్ఱతు.

ఇచ్ఛాయాం సత్యామనివార్యత్వమ్ స్వాతన్త్ర్యమాకై యాలే (నివారకరఅ) ఇత్యాది

"ఇత్తాల్, తృతీయదోషమ్ పరిహృతమ్" ఎన్ఱపడి.

"యద్యపి[వా. ౩౫౦](శైకొణ్డాలుమ్ నిరంకుశస్వతన్త్రనాకైయాలే ఇన్నపోతిన్నపడి శెయ్యుమ్ ఎన్ఱు) ఇత్యాదికమ్ వక్ష్యమాణచరమోపాయాశ్రయణాధికారమాకైయాలే పరిహరణీయమన్ఱు, తథాపి ప్రథమపర్వాధికారియైప్పఱ్ఱ ఇతువుమ్ పరిహరణీయమ్" ఎన్ఱుమ్,

"చరమాధికారియైప్పఱ్ఱవుమ్ తదీయముఖేన అఙ్గీకారత్తిన్పడియై స్థైర్యసిద్ధ్యర్థమాక పరిహరణీయమ్" ఎన్ఱుమ్ కరుత్తు.

("బ్రహ్మచర్యమ్"౧)=స్వదారనిరతత్వమ్. (ఒట్టిల్లామై)=అనన్వయమ్. (అవ్వళ్ళియాలే)=తదభిప్రేత కామద్వారా

అ.—(ఉత్తరిప్పిక్కై)=ఉజ్జీవిప్పిక్కై. (గుణమ్) ఎన్ఱతు, "శ్లాఘ్యమ్" ఎన్ఱపడి.

"ఇత్తాల 'స్త్రీజిత్వరజోజనః'౫ ఎన్ఱు, శఙ్కనీయమాన తురీయదోషముమ్ పరిహృతమ్" ఎన్ఱపడి.

("కుఱ్ఱమిన్ఱి"౪)=దోషమొన్ఱుమిల్లామల్, ("గుణమ్ పెరుక్కి"౪)=గుణఙ్గళై వర్ధిప్పిత్తు" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నిర్దోషరాయ్) ఇత్యాదినా.

(ఉళ్ళఅ) ఎన్ఱతు, "మర్మస్పర్శియాక" ఎన్ఱపడి.

"'దేహధారణమ్ పరమాత్మసమారాధనసమాప్తిప్రసాదప్రతిపత్తి' ఎన్గిఱ అనుసన్ధానత్తాలుమ్, 'విశిష్టః పరమైకాన్తీ'౬ ఇత్యాదికళాలే 'ఇవర్కళుక్కు అవైష్ణవసహవాసాదికళ్ విశేషశాస్త్రానుసారేణ పరిహార్యఙ్గళాకైయాలుమ్, పూర్వోక్త ప్రకృతివశ్యత్వ అహంకారాదిపరత్వరూప దోషఙ్గళిల్లై' ఎన్ఱపడి

"వృద్ధాస్తే నవిచారణీయ చరితాస్తిష్ఠన్తు"౭ ఇత్యాదిప్పడియే, తాటకావధమ్, ఖరవధత్తిల్ అపసర్పణమ్, వాలివధత్తిల్ మఱైన్దిరున్ను బాణప్రయోగమ్ ముతలానతుమ్ 'అయుధమ్ ఎడేన్' ఎన్ఱు, ఆయుధత్తైయెడుత్తతుమ్ పకలై యిరవాక్కినతుమ్ ముతలానవఱ్ఱుక్కు,

మహర్షివచన ప్రయుక్తమాకైయాలుమ్, రక్షకపాదుర్గన్ధదుస్సహత్వత్తాలుమ్, సుగ్రీవవధార్థ వాలిశరణాగతి ప్రసఙ్గశఙ్కైయాలుమ్, ఆశ్రిత ప్రతిజ్ఞాసత్యాపనార్థమాకైయాలుమ్, ఆశ్రితరక్షణార్థమాకైయాలుమ్, దోషత్వమిల్లై:

ఇప్పడి పెరియతిరువడి, ప్రహ్లాదాళ్వాన్, నమ్బిమూత్తపిరాన్, అక్రూరన్ ఇవర్కళిడఙ్గళిలే "సుముఖన్" ఎన్ఱ సర్పవిషయమాకవుమ్,

"విరోచన నిరుద్ధోపి ప్రహ్లాదః ప్రకృతింస్మరన్।

విష్ణోస్త్రిక్రమమాణస్య పాదాంభోజం రురోధహ॥"౮

౧॥ ౨॥

౩॥ ౪॥ పెరియాళ్వార్-తిరుమొழி నావకారియమ్-౨.

౫॥ ౬॥

౭॥ ఉత్తరరామచరితమ్. ౮॥

24-6-1903

కించస్వదోషబద్ధాభ్యాం "దోషో౽స్త్యస్తి" ఇతీర్యతేల్। నేత్రరోగవతశ్చన్ద్రద్విత్వాదిర్హ్యవభాసతే॥ చిత్రాదిదోషః పుత్రాద్యా సంక్రాన్తోపి

మూ.—ఇల్లామైయాలే.

౩౫౨.—"దోషముణ్డు" ఎన్ఱు, నిన్నైక్కిల్, అతు పరదోషమన్ఱు, స్వదోషమ్.

మూ.—౩౫౩. "స్వదోషమానపడియెన్?" ఎన్నిల్;

మూ.—౩౫౪. స్వదోషత్తాలుమ్ బద్ధత్తాలుమ్.

వ్యా.—మఱ్ఱుమ్ ఇప్పడిక్కళిలే భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషఙ్గళ్ తోన్ఱినాక్కిల్ పరిహారఙ్గళ్ కణ్డుకొళ్వాన్.

ఇత్తైయెల్లామ్ తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియాయ్త్తు (ఇల్లామైయాలే) ఎన్ఱు, ఇవర్ అరుళిచ్చెయ్తతు.

౩౫ —"దోషమిల్లై" ఎన్ఱు, స్వపక్షత్తాలే సాధిత్తార్ కీழ్;

ఇన్ఱి, పరపక్షత్తాలే దోషసద్భావత్తై యఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు తత్పరిహారత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (దోషముణ్డు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—"కీழ్ చ్చొన్నపడి యన్ఱిక్కే 'భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ దోషముణ్డు' ఎన్ఱు, నినైక్కిల్, అవర్కళ్-పక్కల్ తనక్కుత్తోన్ఱుకిఱ దోషమ్ అవర్కళ్-దోషమన్ఱు, తద్ద్రష్టావాన తన్నుడైయ దోషమ్" ఎన్నై.

వ్యా.—౩౫౩. అతుస్వదోషమానపడియై సాధిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్, (స్వదోషమానపడియెన్ ఎన్నిల్) ఎన్ఱు.

"పరగతమాయ్ తోన్ఱుకిఱవతు స్వదోషమానపడియెఙ్ఙనే' ఎన్నిల్" ఎన్ఱపడి.

వ్యా.—౩౫౪. అతుక్కు ఉత్తరమరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (స్వదోషత్తాలుమ్) ఇత్యాదియాలే.

అత్తావతు:—

"కాచాదిదుష్టదృష్టిమాన్కళుక్కు చన్ద్రద్విత్వాదికళ్ తోన్ఱుమాపోలే, నిర్దోషమాన విషయఙ్గళిలే దోషమ్ తోన్ఱుమ్పడియాన దుర్వాసనాదుష్టచిత్తరైయాకైయాలుమ్ స్వదోషత్తాలుమ్,

అ.—"[పర] శబ్దమ్ స్వేతరపరమాత్రమాయాలే భగవద్భాగవతపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవర్కళ్-దోషమన్ఱు) ఎన్ఱతు.

"[స్వదోషమ్] ఎన్ఱవిడత్తిల్ [స్వ] శబ్దప్రతినిర్దేశము కే [పర] శబ్దమ్" ఎన్ఱపడి.

(అవర్కళ్-దోషమన్ఱు...ఎన్నై) యాలేతు, "తదనుభావ్యభగవన్నిగ్రహప్రయోజకమన్ఱు" ఎన్నై.

(తన్నుడైయ దోషమ్) ఎన్ఱతు, "స్వానుభావ్య భగవన్నిగ్రహప్రయోజకమ్" ఎన్ఱపడి.

౩౫౩ —(స్వదోషమానపడి యెఙ్ఙనే) ఎన్ఱతు, "స్వానుభావ్య భగవన్నిగ్రహ ప్రయోజకమానపడి యెఙ్ఙనే?" ఎన్ఱపడి.

౩౫౪.—"[స్వదోషత్తాలుమ్] ఎన్ఱవిడత్తిల్ [దోష] శబ్దమ్ భ్రమసాధారణ కారణభూత దోషపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (కాచాదిదుష్ట) ఇత్యాది.

కాచః—నేత్రరోగః.

"కాచస్తిమిరకర్మవృద్ధ్యాదవృగ్రుజాః" ఎన్నక్కడవదిఱే?.

(నిర్దోషమాన) ఎన్ఱతు, "అకృత్యకరణాదిహేయ సంబన్ధమాన్ఱమాన" ఎన్ఱపడి:

(దుర్వాసనా)=దుష్టసంస్కారః.

అ.—ఎన్ఱు, బలివిషయకమాకవుమ్, స్యమన్తకమణినిమిత్తమాకవుమ్, అపాతకప్రతీయమానదోషఙ్గళుక్కు,

తత్ర్పద్రోహాదికళిన్నుడైయవుమ్, లీలావిభూతియిన్నుడైయవుమ్, దోషప్రక్రాన్త్యాభావనార్థమ్ ఈశ్వర కారితమాత్రమాయాలే దోషత్వమిల్లై.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మఱ్ఱుమ్ ఇప్పడిక్కళిలే) ఇత్యాది.

(పడి)—ప్రకారమ్.

౩౫౨ —ఉత్తరవాక్యావతారికై, (దోషమిల్లై ఎన్ఱు)ఇత్యాది.

"వస్తువికల్పమిల్లామైయాలే దోషతదభావఙ్గళ్ పక్షభేదత్తాలే యవిరుద్ధఙ్గళ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వపక్షత్తాలే) ఇత్యాది.

"[ఇల్లామైయాలే] ఎన్ఱవిడత్తిల్ సిద్ధవన్నిర్దేశత్తాలే దోషాభావత్తుక్కు స్వపక్షత్వముమ్, [నినైక్కిల్] ఎన్ఱవిడత్తిల్ 'యది' శబ్దత్తాలే తత్-సద్భావత్తుక్కు-పరపక్ష......వాదముమ్ తోన్ఱుకిఱతు" ఎన్ఱపడి.

"మూలత్తిలే, [అతు] ఎన్ఱవిడత్తు, ప్రతిభాసమానమాన దోషపరామర్శి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్-పక్కల్) ఇత్యాది.

సూ.—౩౪౪. దోషమిల్లై కిల్ గుణ ప్రతిపత్తి నడవా... ను.

వ్యా: పిరాట్టిక్కళ్ -దోష ... దికళ్, [౪ మాప్పోలే, అవర్కళుక్కు ఉణ్డా దోషమ్ ... అవర్కళ్ ... జ్ఞాన బద్ధ శేషత్వాలుమ్" ఎన్నై.

(స్వదోషత్వాలు...) ఎన్ఱు ... అత్తలైయిల్ దోషాభావత్తైప్పఱ్ఱి చ్చొల్లుకిఱతు;

... యిరుక్కు, దోషత్తై ... యిక్కిఱ ... శొల్లుకిఱతు.

౩౪౪.—"స్వదోషత్తాలే ఎన్ఱు ... దోషమ్ తానుణ్డానాల్?" ఎన్న ... యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దోషమిల్లై యాకిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—"ఆచార్యవద్దైవతమిత్యుక్తవత్ పిత్రువత్", ఇత్యాది, ...[౧౪ యుక్తత్వాత్ (పిత్రాదికళ్) ఇత్యాది

"దోషవశాత్ ప్రతీయమానత్తుక్కు వస్తుస్థైర్యమిల్లై యాకైయాలే [బద్ధత్వాలుమ్] ఎన్ఱు ఉరిత్తు [స్వదోషత్వాలుమ్] ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱి వ్యవస్థితరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వదోషత్తాలుమ్ ఎన్ఱు ఉరిత్తు) ఇత్యాది. [౨౦

"స్వపక్షత్తిలే ప్రతిభాసమాన దోషమాకిఱ విశిష్టైకదేశభూత ప్రతిభాసమ్ దోషకార్య భ్రమరూపమాకైయాలే భ్రాన్తనుక్కు ప్రత్యవాయ హేతువాకైయాలే, పరగతమాయ ప్రతిభాసమాన దోషమ్ స్వదోష హేతుకమాకైయాలే, 'స్వానుభావ్య భగవన్నిగ్రహ ప్రయోజకమ్' ఎన్ఱు ఉరు; [౨౪

పక్షాన్తరత్తిలే, ప్రతిభాసమాన దోషమాకిఱ విశిష్టగ్రహణవిషయ సత్త్వాభ్యుపగమమాకైయాలే అస్థిబద్ధవిశేషత్తాలే 'స్వానుభావ్య భగవన్నిగ్రహప్రయోజకమ్' ఎన్ఱు ఉరు" ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱి

౩౪౪ —"భ్రమకారణ దోషసద్భావానుమాన తర్కపరమ్ ఉత్తరగ్రన్థమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై, (స్వదోషత్తాలే ఎన్న...) ఇత్యాది.

"ఇఙ్గు [దోష] శబ్దమ్ భ్రమకారణ దోషపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (చన్ద్రద్విత్వ) ఇత్యాది.

సూ.—౩౪౬. నడప్పతిల్లై యాకిల్ దోషజ్ఞానమే దోషమానది.

వ్యా:—భగవానే:—

"చన్ద్రద్విత్వాదిజ్ఞానహేతువాన చక్షుర్దోషమిల్లాత పోతు ...మాప్పోలే, దోషదర్శనహేతువాన ... దోషమిల్లాతపోతు భగవద్భాగవత విషయత్తిల్ గుణప్రతిపత్తియే నడక్కుమ్" ఎన్నై.

"అప్పడి నడవామైయాల్ 'దోషముణ్డు' ఎన్ఱు, కొళ్ళవేణుమ్" ఎన్ఱు ... [౧౦

౩౪ .—"నడప్పతిల్లై యాకిల్ వరుమ్ దోషమేతు?" ఎన్న రుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నడప్పతిల్లై యాకిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ...వత్తు:—

"గుణప్రతిపత్తి నడవాతొ...ద్దాల్ దోషప్రతిపత్తి ... నడప్పతు?, అన్దదోషజ్ఞానమ్ తానే యవనుక్కు [౧౪ భగవన్నిగ్రహ హేతువాన దోషమామ్;

అ—"దోషత్తుక్కు భ్రమవిరోధ్యాకారతిరోధానముమ్, అవిద్యాయానధర్మభూతజ్ఞాన ... కార్యమాకైయాలే, దోషప్రతిపత్తి గుణరూప భ్రమవిరోధ్యాకార తిరోధానమ్ దోషకార్యమాకైయాలే దోషాభావే గుణప్రకాశమ్ అవశ్యకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (దోషదర్శన హేతువాన) ఇత్యాది.

ఇతిల్ అభిప్రేతమాన విపర్యయ పర్యవసానమ్, (అప్పడి నడవామైయాల్) ఇత్యాది

౩౪౬.—భ్రమవిరోధిగుణప్రతిపత్త్యభావమ్ దోషభ్రమ హేతువాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణప్రతిపత్తి నడవాతొ...ద్దాల్) ఇత్యాది. [౨౪

"[దోషమామ్] ఎన్ఱు అ [దోష] శబ్దమ్ భగవన్నిగ్రహహేతు పరమ్" ఎన్ఱు, ఱార్, (అవనుక్కు) ఇత్యాది.

ప్రథమశ్చద్వితీయశ్చతృతీయోనవమస్తథా।
దోషశబ్దో...ష్టమోఽష్టో గుణప్రత్యర్థివాచకః॥
తురీయః పఞ్చమష్షష్ఠో దశమోనిగ్రహావహమ్।
సప్తమస్త్వష్టమశ్చ భ్రమకారణవాచకౌ॥

మూ.—౩౫౮. [illegible] [illegible] [illegible]

౩౫౯.—స్వదోషత్తుక్కు [illegible] భగవద్భాగవత గుణజ్ఞళుక్కు మే కాలమ్ పోరుక్కైయాలే.

[illegible] —"ఇప్పడి యాగ్ర వేణ్డాగా దోషముణ్డానాల్" [illegible] ఎన్నవేణ్డా" ఎన్నై,

ఇత్తాల్, "ఇతు అవశ్యమ్ పరిహరణీయమ్" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లిత్తాయిత్తు

౩౫౬.—"ఇప్పడి శాస్త్రమ్ శొల్లేణ్డువదు ఇవ్వన్నకుక్కు అవకాశమ్ ఇవనుక్కు ఉణ్డానాలిఱే!" ఎన్నుతామేల్, (ఇవ్వన్నకుక్కు అవసరమిల్లై) ఎన్ను.

అతావను:—"భగవద్భాగవతదోష చిన్తన-క్రియైక్కు ఇవ్వన్నకుక్కు అవసరమ్ తాన్ ఇవనుక్కు ముణ్డిలేయిల్లై" ఎన్నై.

౩౫౮.—"అతెన్నాలే?" ఎన్నవిరుక్కైయిల్ శొల్లుహిఱార్. (స్వదోషత్తుక్కుమ్) ఎన్నుతొడఙ్గి.

అ.—[వా ౩౫] [దోషత్తై' ఇత్యుపక్రమ్య
[వా ౩౫౬] [దోషమామ్, అన్తమీరీత్యా।
దోషశబ్దా (ః) దత్రైతేమువివేకోఽయం విభావ్యతామ్॥
[దోషజ్ఞానమే] ఎన్ఱు అవధారణార్థమ్ (ఇత్యేషియాక్ష।
ఇత్యాది
నిగ్రహహేతుత్వోక్తిఫలితమ్, (ఇత్తాల్) ఇత్యాది.
అ—౩౫౭. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇప్పడి శాస్త్రమ్) ఇత్యాది
అతావతా, "ప్రతియోగిక్కు అనవకాశత్వ ప్రతిపాదనత్తాలే దోషచిన్తన ప్రతిషేధత్తుక్కు ఆక్షేపమ్ లభిక్కైయాలే ఆక్షేపికీసఙ్గతిః" ఎన్నపడి
[అవకాశమ్] ఎన్ఱు అవిత్తాలే,
"స్వదోషశతచిన్తాభిశ్శోచితవ్యే నిరన్తరమ్।
పరదోషపరామర్శే కోవకాశో విపశ్చితామ్॥!" ఎన్ఱు అవిత్తు సూచితమ్
"[ఇత్తు] ఎన్ఱు ఇదమ్ శబ్దమ్ [దోషజ్ఞానమే] ఎన్ఱు పూర్వప్రకృతవాచి" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవద్భాగవతదోష చిన్తనమ్) ఇత్యాది.

[illegible]—అతావ:—
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ప్రకృష్ట డమ్ముడు [illegible] ౩
[illegible] క్షుద్రః, ౪
[illegible] రాగ విలోభ మోహాద్యజ్ఞాన భూయిష్ఠ ౫
అత్ర [illegible] తదపి ధిషణేషు భవతే
ఉపస్థిత్ర్యంహ్యార్ వాగ్భిర్యైః భిరపి భక్త్యాయుసతతమ్,
[illegible] జాన [illegible] భవదసహనీయాగసిరతః,'౬
శ్రీరఙ్గ! త్వద్భవాగామి [illegible]
దోషాణాం [illegible] ద్యశ్యా యితో హ్యన్,' ౭
[illegible] అప్పడియే అనవధికమాన తన్నైయిప్పడి [illegible] పాఱుస్థానముళ్ళుమ్;
[illegible] పుత్రేవ్రాణామల్ ఆజీవిత్తుగుళ్ళిన భగవాన్ సైయుమ్,
[illegible] వల్లార్ కృత్తైక్కొణ్డు ఎన్నుమ్,

అ.—౩౫౮ ("నీతనేః" ౨) ఇత్యాదికమ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్. ("అవశా. దః" ౩)—శాస్త్రమర్యాదాతిగాః, ("క్షుద్రః" ౪)—శాస్త్రమర్యాదాతివర్తన నివర్తకోపదేశ గ్రహణాక్షమః;—
"ఎవ్వాపాత్తుక్కు జన్మప్రభృతియాన విశ్వసలమ్" ఎన్నపడి.
("అతిక్రామణ" ౬) ఇత్యాదికమ్ వ్యాఖ్యాతమ్.
("పారదృశ్వా" ౭)—పారదర్శీ
ఇత్తాల్, "భగవద్గుణఙ్గళుక్కు అనన్త్యత్తాలే అవధికాణవొణ్ణాప్పోలే, ఇవన్-దోషఙ్గళుక్కుమ్ అనన్త్యత్తాలే అవధికాణవొణ్ణాతపడి" ఎన్నై.
"[స్వదోషత్తుక్కుమ్] ఎన్ఱు అవిత్తు, దోషసమష్టి చిన్తనపరమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే ముఱుపిచ్చైయాదాల్, (అనవధికమాన. ఇత్యాది.
"[కాలమ పోరుక్కైయాలే] ఎన్ఱు అవిత్తు, దోషాదికఙ్గళుక్కు తదనుసన్ధానలక్షణాగ్రాహకమ్" ఎన్ను కరుత్తు.
అనన్తరసన్దర్భతాత్పర్యమ్ (ఆప్తదోషత్తై క్షిప్రాణాల్, ఇత్యాది.
భగవదనన్తరమ్ భాగవతసన్దర్భతాత్పర్యమ్, ("వేత్తము"౮) ఇత్యాది.

౨॥ శ్రీ. వా. ౭-౭-౪. ౩॥ తిరువిరుత్తమ్, పా. ౧.
౪॥ ఆళవన్దార్ స్తోత్రమ్. ౫॥ ౬॥ శ్రీరఙ్గరాజస్తవమ్.
ఉత్తరశతకమ్. ౯౧. ౭॥ ౮॥

గుణానుచిన్తయన్నైవసర్వదాసర్వదాపిద। కాలస్యపరిపూర్ణత్వాన్న కాలోదోషసంనిదః॥ స్వగుణస్మరణస్యాపినాస్త్యేవసమయస్తతః।

వ్యా.—'భోధయన్తః పరస్పరమ్'౧ ఎన్నుమ్, 'అవనడియార్-శిఱుమామనిశరా యెన్నైయాణ్డ శెజ్గేతిరియ నఱుమామలరానాళ్ అలగడికీళ్ పృకుత్తల్ ఉఱుమో!'౨ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, పురుషకారముమ్ ఉపాత్తుమాయుమ్ ప్రాప్యరుమాన భాగవతర్కళుడైయవుమ్, 'సమస్తకల్యాణగుణామృతోదధిః,'౩ 'అసంఖ్యేయకల్యాణ గుణగణౌఘమహార్ణవ,'౪ 'యథారత్నానిజలధేర సంఖ్యేయానిపుత్రక! తధాగుణాహ్యనన్తస్య అసంఖ్యేయామహాత్మనః'౫ ఎన్నుమ్,

వ్యా.—'నాహంసమర్థో భగవత్ప్రియాణాం వక్తుం గుణాన్ పద్మభవోఽప్యగణ్యాన్'౬ ఎన్నుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, అసంఖ్యేయమాయిరుక్కుమ్ గుణానుసన్ధానజ్గళుక్కుమే కాలమ్ పోరుమత్ పోన్నుక్కు అవకాశమిల్లామైయాలే:" ఎన్నై.

ఇవత్తుక్కు (కాలమ్ పోరుమైయాలే) ఎన్నైయాలే, "స్వగుణస్మరణత్తుక్కుమ్ అవకాశమిల్లై" ఎన్నుమిడముమ్ అర్థసిద్ధమిఱే.

౩౫౯.—ఆక, [వా. ౩౫౦] [ఆనన్నుక్కు త్రిమైయాలవర్కు) ఎన్నుమిడత్తి ఇవ్వళవుమ్ "భగవద్భాగవత దోషస్మరణమాకాతు" ఎన్నుమిడముమ్, అవర్కళుడైయ నైర్దోష్యముమ్, "'దోషముణ్డు' ఎన్ను, నినైక్కిల్ అన్ను తద్దోషస్ను, స్వదోషమ్" ఎన్నుమ్, అన్నుస్వదోషమాకైను నిదానజ్గళుమ్, స్వదోషాభావశజ్కైక్కు ఉత్తరముమ్, "దోషప్రతిపత్తినడక్కిల్ అతుతానే యివనుక్కు మహాదోషమామ్" ఎన్నుమ్,

---

అ—("వేతప వల్లార్కళైక్కొణ్డు")= 'వేదార్థదర్శికళై పురుషకారమాక స్వీకరిత్తు" ఎన్నపడి.

("బోధయన్తః") ఇతి:—అత్ర "మామ్" ఇతిశేషః.

("అవనడియార్")=తదీయర్, ("శిఱు")=వడివిల్ శిఱుత్తు, ("మా")=ప్రభావత్తిల్ వన్దాళ్ విశ్వాధికరాయ్, ("ఎన్నైయాణ్డార్")=ఎన్నై యడిమైకొణ్డవర్, ("శెజ్గేతిరియ")=ఇవ్విభూతియిలే వర్తిక్కు, ("నఱు"=పరిమలమ్; విరైయుమ్ పరిమలమ్; ఇత్తాల్ మిక్క శిమలత్తైచొల్లుకిఱతు: ("మా")=శ్లాఘ్యమాన, ("నాళ్మలర్")=సద్యోవికసితపద్మమ్ పోన్న, ("అడిక్కీళ్")=ఎమ్బెరుమాన్-తిరువడిక్కీళ్, ("పుకుత్తలుఱుమో")="ప్రాపిక్క సక్కుమో!" ఎన్నపడి.

("వేతమ్") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్ (పురుషకారముమ్) ఎన్ను, ("బోధయన్తః") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ఉపాత్తుమైయుమ్) ఎన్ను, (ఉపాత్తుమై)=వృత్తకీర్తనసహాయమ్.

("నఱుమా") ఇత్యాదిక్కు అర్థమ్, (ప్రాప్యరుమాన) ఎన్ను.

[గుణజ్గళుక్కుమ్] ఎన్గిఱ బహువచనార్థమ్ ("సమస్త") ఇత్యాది.

("అసంఖ్యేయ") ఇత్యత్రగణానన్త్యాల్ గుణానన్త్యమ్ అర్థసిద్ధమ్.

అసంఖ్యేయత్వమ్ సంఖ్యాపరిచ్ఛేదశూన్యత్వమ్.

భాగవతవిషయత్తిల్ గుణానన్త్యప్రమాణమ్, ("నాహమ్") ఇత్యాది.

అ.—("పద్మభవోఽపి")=చతుర్ముఖస్యాపి.

ఉపాత్తప్రమాణాభిప్రేతమ్ (అసంఖ్యేయమాయిరుక్కు) ఇత్యాది.

పూర్వవత్ అనుసన్ధానలక్షణాభిప్రాయేణ (గుణానుసన్ధానజ్గళుక్కుమే) ఇత్యాది.

అనుసన్ధేయవర్గభేదాత్ అనుసన్ధానభేదత్తైప్పఱ్ఱి (అనుసన్ధానజ్గళుక్కుమ్) ఎన్గిఱ బహువచనమ్.

"[ఇతుక్కు అవసరమిల్లై] ఎన్గిఱవిడత్తిల్ భగవద్దోషచిన్తనమాత్రకథనత్తాలే స్వగుణస్మరణత్తుక్కు అవసరముణ్డు' ఎన్ను, 'అతు వరుమే?" ఎన్గిఱశజ్కైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇవత్తుక్కు) ఇత్యాది.

అన్నావతు, "[భగవత్] ఇత్యాదియాలే కాలత్తుక్కు భగవద్గుణానుసన్ధానమాత్రోపక్షీణత్వరూప హేతూక్తి మహిమ్నాతదన్యత్వావిశేషాత్ స్వగుణానుసన్ధానత్తుక్కుమ్ అవసరమిల్లై' ఎన్నుమిడమ్ అనుమానావగతమ్" ఎన్నపడి.

౩౫౯.—ఉత్తరగ్రన్థసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఆకయన్నుక్కు) ఇత్యాది.

౧॥ గీతా. ౨॥ ౩॥
౪॥ ౫॥ ౬॥

స్వదోషఇతిమన్వీతదోషంసంసారిణాంస్వయమ్ । మూలంత్వీదృశబోధస్యసంబన్ధజ్ఞానమేవహి॥ కించేద్గుణానుసన్ధాతానాస్యదోషానచిన్తకః.

మూ.—౩౯౯. "సంసారికళ్ దోషమ్స్వదోషమ్" ఎన్ఱు, నినైక్కక్కడవన్.

౩౬౦. అతుక్కు హేతు బన్ధజ్ఞానమ్.

వ్యా.—'స్వదోష-భగవద్భాగవతగుణానుసన్ధానత్తుక్కే కాలమ్ పోరుకైయాల్, ఇతుతనక్కు ఇవనుక్కు అవసరమిల్లై" ఎన్ఱు మిడముమ్ అరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్;

'ఇప్పడి తనక్కు ఉద్దేశ్యమాన భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ దోషమ్నినైయామలుమ్, నినైత్తానాకిలుమ్ అతు తన్నుడైయదోషమాక నినైత్తిరుక్కవేణుమ్" ఎన్ఱు, అరుళిచ్చెయ్త ప్రసఙ్గత్తిలే, 'సంసారికళ్ దోషవిషయానుసన్ధానముమ్ ఇన్నపడియాకవేణుమ్" ఎన్కిఱార్ మేల్, (సంసారికళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు:—

"సంసారికళుక్కుణ్డాన భగవద్వైముఖ్యమ్, అనాత్మన్యాత్మబుద్ధి, అస్వే స్వబుద్ధిముతలాన దోషమ్ కణ్డాల్ అన్ద దోషఙ్గళైయిట్టు అవర్కళై యిక్ళన్దు 'ఇవర్కళుక్కుమ్ నమక్కుమ్ పణియెన్' ఎన్ఱు, ఇరాతే, 'అవర్కళుడైయదోషముమ్ తన్నుడైయ దోషమ్' ఎన్ఱు, అనుసన్ధిత్తిరుక్కక్కడవన్" ఎన్నై.

౩౬౦. "అతుక్కు హేతువేన్?" ఎన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అతుక్కు హేతు బన్ధజ్ఞానమ్) ఎన్ఱు.

అతావతు:—'తనక్కు శేషికళాన భగవద్భాగవతర్కళ్ దోషమ్ స్వదోషమాకవనుసన్ధిక్కైక్కు హేతు,

మూ.—౩౬౧. "ఇతైప్పొఴుతుమెణ్ణోమ్" ౧ ఎన్నైయాలే అతుతాన్ తోన్ఱాతు.

వ్యా.—అవర్కళోడు తనక్కుణ్డాన సంబన్ధజ్ఞానమాన్నాప్పోలే, సంసారికళ్ దోషత్తై తన్నుడైయ దోషమాక వనుసన్ధిక్కైక్కు హేతు, నారాయణత్వప్రయుక్తమాన సంబన్ధజ్ఞానమ్" ఎన్నై.

ఎల్లార్క్కుమ్ ఈశ్వరనోడు సంబన్ధమొత్తిరుక్కైయాలే అవ్వఴియాలే తనక్కుమ్ అవర్కళుక్కుమ్ సంబన్ధముణ్డాకైయాలే, తనక్కు అవర్జనీయరాన ప్రకృతిబన్ధుక్కళుక్కు వన్ద దోషమ్ తనక్కువన్దతాక నినైత్తిరుక్కుమోపాతి,'సంసారికళుక్కుణ్డాన దోషమ్ తన్నుడైయదోషమ్' ఎన్ఱే, నినైక్కక్కుత్తెయిల్లైయితే?

౩౬౧. 'ఇతుతాన్ వేణ్డువతు, అవర్కళ్ దోషమ్ తాన్ ఇవనుక్కుత్తోన్ఱిలితే? అతుతాన్ ముతలిలే ఇవనుక్కుత్తోన్ఱాతు" ఎన్కిఱార్ మేల్, ("ఇతైప్పొఴుతుమెణ్ణోమ్"౧) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అతావతు:—

"'కడల్మల్లైత్తలశయనత్తుఱైవారైయెణ్ణాతే ఇరుప్పారై ఇతైప్పొఴుతుమెణ్ణోమ్' ౧ ఎన్ఱు, పరమపదత్తిలే నిత్య

అ.—సఙ్గతి, (ఇప్పడి తనక్కు) ఇత్యాది.

(అరుళిచ్చెయ్త ప్రసఙ్గత్తిలే) ఎన్కైయివిత్తాల్ "ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్నుమిడమ్ శొల్లిత్తు.

(ఇన్నపడియాకవేణుమ్) ఎన్ఱతు, "స్వదోషత్వప్రకారకమాకవేణుమ్" ఎన్ఱపడి.

(అనాత్మన్యాత్మబుద్ధి)=దేహాత్మబుద్ధి.

(పణియెన్ ఎన్ఱిరాతే) ఎన్ఱతు, "సంసర్గమెన్ ఎన్ఱిరాతే" ఎన్ఱపడి.

౩౬౦. [అతుక్కుమ్] * ఎన్కైయి సముచ్చయతాత్పర్యమ్, (తనక్కు) ఇత్యాది.

అ.—(బన్ధ) శబ్దమ్ పూర్వత్తిలుమ్ ఇఙ్గుమ్ ఏకరూపమాక నారాయణత్వప్రయుక్తసంబన్ధత్వేన సంబన్ధపరమ్.

అఙ్గిల్, యోగ్యతయా భగవతి పితృత్వముమ్, తదీయవిషయత్తిలుమ్, సంసారివిషయత్తిలుమ్ సమానపితృకత్వముమాక పర్యవసిక్కిఱతు.

(నారాయణత్వప్రయుక్తసంబన్ధమ్) ఎన్ఱతు, "'మాతా పితా భ్రాతా నివాసః' ౨ ఇత్యాదిప్పడియే నారాయణపదవాచ్యత్వహేతుకసంబన్ధమ్" ఎన్ఱపడి.

ఇతై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నారాయణత్వ) ఇత్యాదినా.

ఇతై ఉపపాదిక్కిఱార్, (ఎల్లార్క్కుమ్) ఇత్యాదినా.

(సంబన్ధమ్), పితృత్వాదికమ్.

(అవ్వఴియాలే సంబన్ధమ్), ఏకపితృకత్వాదికమ్.

(ప్రకృతిబన్ధుక్కళుక్కు) ఎన్ఱతు, "ప్రకృతికార్యభూతశరీరసంబన్ధికళుక్కు" ఎన్ఱపడి.

౩౬౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి, (ఇతుతాన్) ఇత్యాది.

ఇఙ్గుమ్ పూర్వవత్ "ఆక్షేపసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

* మూలత్తిల్ సముచ్చయమిరుప్పతాక శ్రీతాళకోశఙ్గళిల్ ఇల్లై. ౧॥ పె.తి.౨-౬-౧. ౨॥ శరణాగతి గద్యమ్.

"సూరిభిశ్శేషశేషైర్దోషస్సంసారిణాంస్వయమ్। సహస్రశస్ప్రబన్ధేషు ప్రత్యపాదికిల" ఇతిచేత్; తాన్ నివర్తయితుంతస్మాత్ తద్దోష ప్రతిపాదనమ్.

మూ.—౩౬౨. తోన్ఱువత్తు నివర్తనార్థమాక.

వ్యా.—సూరికళ్ పరిన్దు పరిచర్యైపణ్ణవిరుక్కుమ్ పెరుమై యైయుడైయనాయ్ వైత్తు తిరుక్కడల్మల్లైయిలే వన్దు తఙ్గళైప్పెఱుకైక్కు తత్తెక్కడైక్కిడక్కిఱ సీర్మైయైయుడైయవనై, "ఇత్తోరు సీర్మై యిరుక్కుమ్పడియే!" ఎన్ఱు, అస్సీర్మైయిలేతోన్ఱు అనవరతానుసన్ధానమ్ పణ్ణవేణ్డియిరుక్క, అవనైయుడైయాట్టమ్కొణ్డు కారియమన్ఱు కేవల దేహపోషణాదిపరరాయిరుక్కిఱసంసారికళై క్షణకాలముమ్ నినైయోమ్' ఎన్నైయాలే, సంసారికళ్ దోషమ్తాన్ ఇవ్వధికారిక్కుత్తోన్ఱాత్తు" ఎన్నై.

తిరుమఙ్గైయాழ்వార్ అరుళిచ్చెయ్తపడిత్తు, శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లార్క్కుమ్ ఒక్కుమితే?

౩౬౨. "(తోన్ఱాత్తు) [వా. ౩౬౧] ఎన్నప్పోమో? శొన్నాల్ విరోతమ్' ౧ 'ఒరునాయకమ్' ౨ 'కొణ్డపెణ్డిర్' ౩ ఇత్యాదియిల్ ఆழ்వార్క్కుముట్పడ సంసారికళ్కున్ఱమ్

వ్యా.—శోన్నాల్ విరోతమో"? ఎన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తోన్ఱువత్తు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావత్తు— "సంసారికళ్ దోషమ్ తోన్ఱువత్తు, అన్ద దోషఙ్గళినిన్ఱుమ్ అవర్కళై నివర్తిప్పిక్కైక్కాక" ఎన్నై.

"శొన్నాల్, విరోతమ్ ౧ ముతలానవర్ఱాల్ ఆழ்వారుమ్ అత్తిల్ తిరువుళ్ళమ్వైత్తత్తు అసేవ్యసేవాదికళినిన్ఱుమ్ అవర్కళై నివర్తిప్పిక్కైక్కాకవితే? 'అత్తు ఎల్లార్క్కుమ్ ఒక్కుమ్" ఎన్ఱు కరుత్తు.

౩౬౩. ఆక, ఇవ్వధికారి సంసారికళ్ దోషమ్ కణ్ణాల్ అనుసన్ధిక్కుమ్ ప్రకారముమ్,

"తద్దోషమ్తాన్ ఇవనుక్కుత్తోన్ఱాత్తు" ఎన్ను నిడముమ్,

అ.—("కడల్మల్లై"౪)=తిరుక్కడల్మల్లైయిలే,("తలశయనత్తు"౪)=తరైయాకిఱ శయనత్తిలే, («ఉఱైవారై»౪)=కిడక్కుమవరై,(«ఎణ్ణాతే»౪)=అనుసన్ధియాతే, («ఇరుప్పారై»౪)=అన్యపరరాయిరుప్పారై, («ఇమైప్పొழுత్తుమ్»౪)=క్షణకాలముమ్, («ఎణ్ణోమే»౪) = «నినైయోమే» ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పర్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పరమపదత్తిలే) ఇత్యాది.

(«ఉఱైవారై»౪) ఎన్గిఱ పూజాయాం బహువచన సిద్ధమ్, (పెరుమైయై) ఇతి.

«[అత్తు] ఎన్గిఱ తచ్ఛబ్దమ్, పూర్వప్రకృత సంసారిదోషపరమ్» ఎన్గిఱార్, (సంసారికళ్) ఇత్యాది.

""(«ఎణ్ణోమే»౪) ఎన్గిఱబహువచనమ్ వైష్ణవసామాన్యాభిప్రాయకమ్' ఎన్ఱు, మూలాభిప్రేతమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పర్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తిరుమఙ్గైయాழ்వార్) ఇత్యాది.

౩౬౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (తోన్ఱాక్కు ఎన్నప్పోమో) ఇత్యాది.

ఇఙ్గే, «అపవాదసఙ్గతి» ఎన్ఱపడి.

అ.—(ఆழ்వార్క్కుముట్పడ) ఎన్ఱత్తు, «లోకయాత్రైయిల్ కణ్వైయాతవర్క్కుమ్» ఎన్ఱపడి.

«[ఇతుతాన్]* ఎన్గిఱ ఇతుక్కు అనుషఙ్గమ్» ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సంసారికళ్) ఇత్యాది.

«నివర్తనైక్కు అపాదానమ్, ఉపస్థితత్వాత్ దోషమ్» ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్ద) ఇత్యాది.

«కర్మముమ్, ఉపస్థితత్వాత్ సంసారికళ్» ఎన్గిఱార్, (అవర్కళై) ఎన్ఱు.

ఉపపాదనమ్ («శొన్నాల్ విరోతమ్»౧) ఇత్యాది.

(అత్తిల్) ఎన్ఱత్తు, «సంసారికళ్-దోషత్తిల్» ఎన్ఱపడి.

(అసేవ్యసేవానివర్తనమ్), క్షుద్రవిషయకవితానివారణపరమాన «శొన్నాల్ విరోత»౧ త్తిల్ అర్థమ్.

(ఆది) శబ్దమ్, ఐశ్వర్యకైవల్యరూపాపురుషార్థనివర్తకమాన «ఒరునాయక»౨ త్తిన్ అర్థత్తైయుమ్, అబాన్ధవసఙ్గనివర్తకమాన «కొణ్డపెణ్డిర్»౩ ల్ అర్థత్తైయుమ్ సంగ్రహిక్కిఱత్తు.

(«ఎణ్ణోమే» ౪) ఎన్ఱాప్పోలే బహువచనమిల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అత్తు ఎల్లార్క్కుమ్) ఇత్యాది.

«యథా తే తేషు వర్తేరన్ తథా తేషు వర్తథాః»౫ ఎన్గిఱవిత్తు ఇఙ్గే అభిప్రేతమ్.

౩౬౩. సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్, (ఆక) ఇత్యాది.

* మూలత్తిల్ ఇదమ్ శబ్దమాక నిర్దేశిత్తతాక శ్రీకోశత్తిలిల్లై.

౧॥తై-వా.౩-౯-౧. ౨॥తి-వా.౪-౧-౧. ౩॥తి-వా.౬-౧-౧.

౪॥ పె-తి.౨-౬-౧. ౫। తై-ఉ.

మూ.—౩౬౩. పిరాట్టి, రాక్షసికళ్-కుఱ్ఱమ్ పెరుమాళుక్కుమ్ తిరువడిక్కుమ్ అఱివియాత్తాప్పోలే,

వ్యా.—“తోన్ఱ్వత్తు ఇన్నత్తుక్కాక” ఎన్ఱుమ్ అరుళిచ్చెయ్త్తార్ కీళ్ ;

ఇప్పడికాదాచిత్కమాక త్తోన్ఱుమ్ సంసారికళ్ దోషఙ్గళై స్వదోషమాకనినైత్తుప్ తన్నిప ర్తకన్నాయుమ్ పోరుమళవన్ఱి, క్కే, స్వవిషయత్తిలే కుఱ్ఱఙ్గళైచ్చెయ్తాల్ ఇవనిరుక్క వముక్కుమ్పడి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (పిరాట్టి) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అత్తావతు:—

“ ఏకాక్షీ ఏకకర్ణముత్తలాన ఎళునూఱురాక్షసికళ్ ఏకదివసమ్పోలే పత్తుమాసమ్ తర్జనభర్త్సనమ్పణ్ణవిరున్ద పిరాట్టి, ఇవర్కళ్ అప్పడిశెయ్త కుఱ్ఱత్తై భగవద్విషయమాన పెరుమాళుక్కుమ్ భాగవతవిషయమాన తిరువడిక్కుమ్ అఱివియాత్తాప్పోలే,

అ.—సంగతి, (ఇప్పడి కాదాచిత్కమాక) ఇత్యాది.

“సంసారిదోషవిషయానుసన్ధానప్రకారప్రతిపాదనప్రసంగాత్ స్వవిషయాపరాధరూపతద్దోషవిషయత్తిల్ తానిరుక్కుమ్ ప్రకారమ్ శొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసఙ్గతి” ఎన్ఱపడి.

(ఎళునూఱు)ఎన్గిఱ అసంఖ్యోపపత్తి మున్బేశొల్లిఱ్ఱు.

[భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్] ఎన్గిఱ దార్ష్టాన్తికానుగుణమాక, దృష్టాన్తత్తిలే (భగవద్విషయమాన)ఇత్యాది.

భగవద్దాస్యజ్ఞానమిఱే భాగవతత్వమ్?

అత్తు, “రామదాసస్య” ౧ ఎన్ఱుమవనుక్కుణ్డాకైయాలే భాగవతవిషయమాన) ఎన్ఱత్తు.

“పృథివ్యాం రాజసింహానామ్” ౨ ఇత్యుపక్రమ్యశొల్లిక్కొణ్డువన్దు,

“వసతో దణ్డకారణ్యే తస్యాహమమితౌజసః।

రక్షసాపహృతా భార్యా రావణేన దురాత్మనా॥” ౨ ఎన్ఱు, ఇవ్వళవే పిరాట్టి తిరువడిక్కు అరుళిచ్చెయ్కైయాలే, రాక్షసికళ్ కుఱ్ఱత్తై తిరువడిక్కు అఱివిత్తమై శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై.

ఇప్పడియే పెరుమాళుక్కుమ్ అఱివిత్తమై శ్రీరామాయణత్తిలిల్లై.

మూ.—తనక్కుప్పిఱర్ శెయ్త కుఱ్ఱఙ్గళై భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళిల్ అఱివిక్కక్కడవనల్లన్.

౩౬౪. “ అఱివిక్క వురియవనక్కప్పడ

వ్యా.—తన్-విషయమాక ప్పిఱర్ శెయ్త కుఱ్ఱఙ్గళై భగవద్విషయత్తిలాతల్, భాగవతవిషయత్తిలాతల్, మఱ్ఱుమ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కడవనల్లన్” ఎన్గై.

(అఱివిక్కక్కడవనల్లన్) ఎన్గిఱత్తు, “ అవర్కళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే పుణ్పట్టాల్ పణ్డేయుమ్ తీన్ఱుకిడక్కిఱ ఇవర్కళుక్కు మిక వుమ్ వినాశహేతువామ్ ” ఎన్ఱు నినైత్తు.

౩౬౪. ఇత్తు కింపునర్న్యాయసిద్ధమామ్పడి ఈశ్వరన్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఱివిక్కవురియవన్)ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

అ.—“‘రక్షోభిరేభిర్ల పరిభర్త్సనం ప్రబ్రూయాస్తు రామస్య సలక్ష్మణస్య’ ౩ ఎన్ఱు, తిరువడిముఖత్తాలే యఱివిక్కవిల్లైయో!” ఎన్నిల్:

“అత్ర ప్రాప్యస్వరాతిశయవ్యఞ్జనార్థమ్ స్వాతిరేకజ్ఞాపనమిత్తన్ఱి యల్లత్తు, రాక్షసికళిడఙ్గళిలే నిగ్రహాభిసన్ధియాలేయన్ఱు;

‘ఇమం చ శోకం మమ తీవ్రవేగం రక్షోభిరేభిర్ల పరిభర్త్సనఞ్చ’ ౪ ఎన్ఱు, శోకాతిరేకతాత్పర్యమ్ వ్యఞ్జితమ్!

‘భవేయం శరణం హి వః’ ౫ ఎన్ఱుకీళుమ్, “పాపానాం వా శుభానాం వా” ౬ ఇత్యాది మేలుమ్ శొల్లుకైయాలే, నడువే నిగ్రహాభిసన్ధియిల్లైయెన్ఱ్;

ఆకైయిఱే, ‘పిరాట్టి, పెరుమాళ్ పక్కల్, ఏకాన్తత్తిలుమ్ ఏకాక్షి ఏకకర్ణికళ్ నలిన్దపడిశొల్లిఱ్ఱాకవిల్లైయే శ్రీరామాయణత్తిలే, ఎన్ఱు ఆచ్చాన్ పిళ్ళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తత్తు!” ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అఱివియాత్తాప్పోలే) ఎన్ఱు.

ప్రతిషేధవిధిక్కు (తాత్పర్యమ్,) (అవర్కళ్ తిరువుళ్ళత్తిలే) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్, “నిషేధ్యప్రవృత్తిక్కు స్వవినాశతయా స్వాభిప్రేతతద్వినాశమ్ ఫలమామ్” ఎన్ఱపడి.

“ఇఙ్గుత్తాన్ ‘తీక్కుఱళైచ్చెన్ఱోతోమ్’ ౭ ఎన్గిఱ ప్రతిషేధవిధి వ్యఞ్జితమ్” ఎన్ఱు, కరుత్తు.

౩౬౪ ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇత్తు కింపునర్న్యాయ ఇత్యాది.

౧-శ్రీరా-సు. ౨॥ శ్రీ-రాసు. ౩॥ శ్రీరా-సు. ౪॥ శ్రీరా-సు. ౫॥ శ్రీరా-యు. ౬॥ శ్రీరా-యు.

౭॥ తిరుప్పావై.

తథేశానశ్చసర్వేషామపరాధాన్ బహూనపి। రహస్యపేద్విరాయౌ హిన వదేత్ కరుణాన్వితః॥ యతోఽవతీర్ణవానేషోఽనుగ్రహంకర్తుమిచ్ఛయా।

మూ.—వాయ్ త్తిఅవాత్తే సర్వజ్ఞవిషయఙ్గళుక్కుమ్మత్తై క్కుమ్" * ఎన్నానిన్ఱతే?

వ్యా.—అతావతు: —"'ఎత్తిర్ శూழ்ల్ పుక్కు'౧ ఎన్ఱిఅఫడియే,తమ్ముడైయశీలసౌలభ్యాదికళై క్కాట్టి సంసారి చేతనరైత్తప్పామల్ అకప్పడుత్తిక్కొళ్ళువతాక వన్దవతరిత్తు 'తమక్కు అడియార్ వేణుమ్'ఎన్ఱు, అపేక్షిత్తాల్, అవర్కళ్ ఇప్పడి అనుకూలరాయ్ త్తోన్ఱాత్తొழிన్దాలుమ్, "ఇవర్కళ్ శెయ్తపడి శెయ్కిఱార్కళ్, నామివర్కళుక్కు ఉప్పాకప్పెఱ ప్పోమిత్తే?" ఎన్ఱు, అతుతానే భోగ్యమాక విరుప్పర్; అతుక్కుమేల్ "అవర్కళ్ వైముఖ్యమ్ పణ్ణినార్కళ్" ఎన్ఱు, అవర్కళ్ కుఱ్ఱత్తైత్ తినియిరుప్పిలే పిరాట్టిక్కుమ్ అరుళిచ్చెయ్యార్' ఎన్ఱిఅ

ఆ—.'[ఎన్నానిన్ఱతు] ఎన్ఱిఅవిత్తుక్కు 'క్వ' ఇత్యధికరణాకాఙ్క్షైయిల్, ['వాయ్ త్తిఅవాత్తే'*] ఎన్ఱిఅశబ్దప్రత్యభిజ్ఞైయాలే, '"శూழ்న్దడియార్" ౨ ఎన్ఱిఅ పెరియతిరువన్దాత్తిప్పాశురత్తిలే' ఎన్ఱు, స్ఫోరితమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎత్తిర్" ౧)ఇత్యాది. "('శూழ்న్దు'౨). =ఎత్తిర్ శూழ்ల్ పుక్కు, ('అడియార్' ౨)=తమక్కడియారై, 'వేణ్డినక్కాల్ ౨॥ =అపేక్షిత్తాల్,' తోన్ఱాతువిట్టాలుమ్౩' =అవర్కళడియాక త్తోన్ఱాత్తొழிన్దాలుమ్, 'వాழ்న్దిడువర్' ౨"నామ్ ఇవర్కళుక్కాక ప్పెఱప్పోమే"ఎన్ఱు, ఇతువే భోగమాకవిరుప్పర్; పిన్నుమ్ అవర్కళ్ వైముఖ్యమ్పణ్ణినాలుమ్, 'తమ్ వాయ్ తిఅవార్'౨ అవర్కళ్ కుఱ్ఱత్తైచ్చొల్లుకైక్కాకత్తమ్ముడైయ తిరుప్పవళత్తైత్తిఅవార్" ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, ("ఎత్తిర్ శూழ்ల్ పుక్కు"౧ ఎన్ఱిఅఫడియే) ఇత్యాదినా.

అడియార్ వేణ్డుకైయిల్ అగ్రసిద్ధమ్, (సౌశీల్య)ఇత్యాది.

" విల్లేన్దినార్ తామ్'౨ఎన్ఱు, చక్రవర్తి త్తిరుమకనాకైయాలే వాయ్ త్తిఅక్కైయిన్నుడైయ ప్రసఙ్గత్తాలే ఆక్షిప్తమాన శ్రోతృవిశేషమ్ 'తస్య చాస్యాంప్రతిష్ఠితమ్' ౪ఎన్ఱిఅ పిరాట్టియాకై యుచితమ్ "ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (తనియిరుప్పిలే పిరాట్టిక్కుమ్) ఎన్ఱతు.

౧॥ త్రి-వా. ౨-౭-౬. ౨॥ పె-తి-౩-౧౭. ౩॥ గీ.

మూ.—౩౬౫. కుఱ్ఱమ్ శెయ్తవర్కళ్ పక్కల్,

వ్యా.—శూழ்న్దడియార్'౨ ఎన్ఱిఅ పాట్టిలే, 'చేతనర్ శెయ్త కుఱ్ఱఙ్గళైత్తన్ తిరువుళ్ళత్తుక్కన్దవర్కళుడన్ అఱివిక్కైక్కు ప్రాప్తనాన సర్వేశ్వరనుట్పడత్తన్ తిరుప్పవళమ్ తిఅన్దరుళిచ్చెయ్యాత్తే, తాన్ అరుళిచ్చెయ్యాత్తొழிన్దాలుమ్ అఱియవల్ల సర్వజ్ఞవిషయఙ్గళుక్కుమ్ మత్తైక్కుమ్' ఎన్ఱు, శొల్లానిన్ఱతే?"ఎన్నై.

ఇత్తాల్, "అవనుట్పడ ఇప్పడి మత్తైయా నిన్ఱాల్, ఇవనుక్కు ప్పిన్నై శొల్లవేణుమో?" ఎన్ఱుపడి.

౩౬౫. 'ఇప్పడి ఉద్దేశ్యవిషయఙ్గళిల్ అఱివియాతిరుక్కుమ్మాత్రముమ్పోరాతు, కుఱ్ఱమ్ శెయ్తవర్కళ్ విషయమాకక్షమాదయాదికళుమ్"నడక్కవేణుమ్"ఎన్ఱిఅర్ మేల్, (కుఱ్ఱమ్ శెయ్త వర్కళ్ పక్కల్) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి.

ఆ.— [అఱివిక్క] ఇత్యాదికర్థమ్ (చేతనర్) ఇత్యాది.

"వాయ్ తిఅవామై పరవేదననిర్వృత్త్యర్థమాకైయాలే, హేత్వన్తరేణ పరవిదితమానాల్ అతుక్కు వైయర్థ్యమ్ప్రసఙ్గిక్కుమాకైయాలే 'వాయ్ తిఅవామైయాల్ అర్థసిద్ధమ్, సర్వజ్ఞర్క్కుమ్మత్తైక్కు,ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే [సర్వజ్ఞ] ఇత్యాదిమూలమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తాన్ అరుళిచ్చెయ్యాత్తొழிన్దాలుమ్) ఇత్యాది.

ఇత్తాల్,"'మత్తస్సంస్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ, ౩ ఎన్ఱిఅఫడియే చేతనదోషవిషయత్తిలే అపోహనత్తై సఙ్కల్పిక్కుమ్" ఎన్ఱుకరుత్తు.

మూలత్తిల్ [అకప్పడ]ఎన్ఱిఅవిత్తాల్ సూచితమాన కింపునర్న్యాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇత్తాల్) ఇత్యాదినా.

౩౬౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై, (ఇప్పడి యుద్దేశ్య విషయఙ్గళిల్) ఇత్యాది.

"స్వవిషయాపరాధాత్మక సంసారిదోషవిషయత్తిలే స్వోద్దేశ్య విజ్ఞాపనవిరహరూపనివృత్త్యాత్మకానుష్ఠానప్రసఙ్గాత్ తద్విషయప్రవృత్తిరూపానుష్ఠానమ్ శొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసఙ్గతి" ఎన్ఱపడి.

[పోకై]=క్షమై;

అతావతు, అపరాధసహత్వమ్.

మూ.—పొఱైయుమ్, కృపైయుమ్, శిరిప్పుమ్, ఉక్కప్పుమ్, ఉపకారస్మృతియుమ్ నడక్క వేణుమ్.

వ్యా.—(పొఱైయా) వతు-అవర్కళ్ శెయ్తకుఱ్ఱత్తుక్కుత్తామొరు ప్రతిక్రియైపణ్ణుతల్ నెఞ్జిలే కన్నియిరుత్తల్ శెయ్యామైయాకిఱ అపరాధసహత్వమ్.

(కృపై) యావతు-"నామ్ పొఱుత్తిరున్దోమాకిలుమ్ ఎమ్బెరుమాన్ ఉచితదణ్డమ్ పణ్ణవన్నో వుకుకిఱాన్,',

ఐయో! ఇన్నియిత్తుక్కెన్ శెయ్వోమ్'' ఎన్నిఱ పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వమ్.

(శిరిప్పా) వతు-"అదృష్టవిరోధమాక ఇవర్కళాల్ శెయ్యలావతొన్ఱిల్లైయిఱే?, పారుష్యాదిముఖత్తాలే ఖ్యాతిలాభాదిదృష్టవిరోధఙ్గళితే యివర్కళాల్ శెయ్యలావతు?, అప్పడి శిలవఱ్ఱైచ్చెయ్తాల్ తఙ్గళోపాతి నాముమ్ ఇవఱ్ఱిలే చపలరాయ్ ఇవఱ్ఱిన్నుడైయ హానియైప్పఱ్ఱినెఞ్జారల్ పట్టు తళర్వుత్తోమ్, ఎన్ఱిరున్దార్కళాకాత్తే, ఇవర్కళ్-అఱివిలిత్తనమిరున్దపడి యెన్!'' ఎన్ఱు, పట్టుమ్‌హాస్యమ్.

అ.—ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అవర్కళ్ శెయ్త) ఇత్యాతినా.

(ప్రతిక్రియై)=దణ్డమ్.

"బాహ్యావాభ్యన్తరేవాపి దుఃఖ ఉత్పాదితే పరైః।
న ప్రకుప్యతి నో హన్తి సాక్షమా పరికీర్తితా॥"

ఎన్గిఱ విత్తైయుట్కొణ్డు ([ప్రతిక్రియైపణ్ణుత్తల్] నెఞ్జిలేకన్నియిరుత్తల్) ఎన్గతు,

"క్షత్తైయాలే దణ్డమ్ తవిర్న్దాల్ ఇన్ని అవర్కళుక్కు దుఃఖమిల్లైయాకైయాలే ఇవనుక్కు కృపాప్రసఙ్గమెన్!'' ఎన్గిఱ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్, (నామ్ పొఱుత్తోమాకిలుమ్) ఇత్యాదినా.

"త్యక్త్వాత్మ సుఖభోగేచ్ఛాస్సర్వసత్వసుఖైషిణః।
భవన్తి పరదుఃఖేన సాధవో నిత్యదుఃఖితాః॥
ఉపకారిషు యస్సాధుస్సాధుత్వే తస్య కో గుణః?॥
అపకారిషు యస్సాధు స్ససాధుస్సద్భిరుచ్యతే॥"

ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (ఐయో) ఇత్యాది.

"హాసమావతు—అవర్కళుడైయ వితథప్రవృత్తిదర్శనజనితమనోవికాసవ్యఞ్జకముఖవికాసమ్" ఎన్ఱు, తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అవైకళుడైయప్రవృత్తి ప్రద్వేశ్యత్తైయుమ్, తదసిద్ధియైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (శిరిప్పావతు) ఇత్యాదినా.

వ్యా.—(ఉక్కప్పా) వతు, అవర్కళ్ పణ్ణుమ్ పరిభవాదికళుక్కు విషయమాన శరీరత్తైత్తనక్కు శత్రువాకవుమ్ అవర్కళ్ హానిపణ్ణుమ్ దృష్టపదార్థఙ్గళ్ తనక్కు ప్రతికూలఙ్గళాకవుమ్ నినైత్తిరుక్కైయాలే, తన్నుడైయ శత్రువిషయమాక ఒరువన్ పరిభవాదికళైప్పణ్ణుతల్ తనక్కు ప్రతికూలఙ్గళానవఱ్ఱైప్పోక్కుతల్ శెయ్తాలుకక్కుమాపోలే, అవర్కళ్ అళవిల్ పిఱక్కుమ్ ప్రీతి.

(ఉపకారస్మృతి) యావతు, "నమ్ముడైయ దోషఙ్గళై నామ్ మఱన్దిరుక్కుమ్ దశైకళిలే యుణర్త్తియుమ్, నమక్కు విరుప్పిల్ నశైయఱుమ్బడియాన, శెరుప్పుక్కళైచ్చెయ్తుమ్, ఇవర్కళ్ నమక్కుప్పణ్ణుకిఱ ఉపకారమ్ ఎన్నాన్'' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ కృతజ్ఞతై.

(నడక్క వేణుమ్) ఎన్గతు, "ఇవైయిత్తనైయుమ్ కుఱ్ఱమ్ శెయ్తవర్-విషయత్తిలే ఇవనుక్కు వశ్యముణ్డాయ్ప్పోర వేణుమ్'' ఎన్ఱుతోఱ్ఱుకైక్కాక.

అ.—అసంస్థానాత్తపోవృద్ధిస్సంమానాత్తపసఃక్షయః।
నార్చితః ప్రూజితో విప్రా దుగ్ధా గారివ సీదతి॥
ఏన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱి (అదృష్టవిరోదమాక) ఇత్యాది,

"ధాన్యభస్తువినాశేన నైర్ధన్యోపద్రవేణచ।
ఘూర్ణైర్కృతాపమానేన ఖిన్న స్సాన్యస్య కదాచన॥ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (పారుష్య) ఇత్యాది.

(పారుష్యమ్)=పరుషవచనమ్.

(ఇరున్దార్కళాకాత్తే) ఎన్గత్తు, "ఇరున్దార్కళ్ " ఎన్గపడి.

(అఱివిలిత్తనమ్)=బుద్ధిహీనతై.

"యోగినామపమానశ్చ శరీరక్లేశ ఏవచ।
ఆర్ధవానిశ్చ విజ్ఞానం వర్ధయన్త్యగ్నిమాజ్యవత్॥ ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (ఉక్కప్పావతు) ఇత్యాది.

"'అపవాదీహరేత్పాపమ్' ఎన్గిఱపడియే పాపహరణమ్ సిద్ధోపాయనిష్ఠనుక్కు ముఖాన్తరేణ అనుచితమాకైయాలే, దోషకథనస్మరణద్వారా పునఃప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకత్వాదికళాకై యివనుక్కు ఉపకారకమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (నమ్ముడైయదోషఙ్గళై) ఇత్యాది.

(శెరుప్పుక్కళై)=పీడనఙ్గళై ఎన్గపడి,

విధిరూపేణ నిర్దేశతాత్పర్యమ్ (నడక్క వేణుమ్) ఎన్గతిత్యాది.

వ్యా.—ఆ-క, ఇప్ప్రకరణత్తాల్, హితోపదేశసమయత్తిల్ విప్రతిపత్తివిశేషఙ్గళుమ్; "తద్రహితమాక ఉపదేశిక్కవేణుమ్" ఎన్నుమిడముమ్, ఉపదేశసాక్షాత్ఫలముమ్ ఉపదేష్టావిన్ ఆచార్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కుమ్ వకైకళుమ్, విప్రతిపత్తియుడన్ ఉపదేశిక్కిల్ ఉభయర్క్కుమ్ స్వరూపసిద్ధియిల్లామైయుమ్ ఉపదేష్టావాన ఆచార్యనుక్కు అవశ్యాపేక్షితగుణద్వయముమ్, "సాక్షాదాచార్యత్వమ్ ఇన్న మన్త్రత్తైయుపదేశిత్తవనుక్కు" ఎన్నుమ్ శొల్లుకైయాలే, సదాచార్యలక్షణత్తైయుమ్,

తదనన్తరమ్, సచ్ఛిష్యలక్షణత్తైయుమ్

తదుభయరకైయ పరిమాఱ్ఱజ్గళైయుమ్,

శిష్యనాచార్యవిషయత్తిల్ "క్షేమనమ్ కెడుత్తాయ్" ఇత్యాదిప్పడియే, "యావచ్ఛరీరపాతమ్ ఉపకారస్మృతి నడక్కవేణుమ్" ఎన్నుమత్తైయుమ్, మనస్సుక్కుత్తీమై 'ఇన్నతు" ఎన్నుమిడత్తైయుమ్, అత్తిల్ ఉపపాదనీయాంశఙ్గళ్ ఉపపాదనత్తైయుమ్, తత్ప్రసఙ్గత్తిలే మఱ్ఱుమివనుక్కు అపేక్షితమాన అర్థవిశేషఙ్గళైయుమ్ ప్రతిపాదిక్కైయాలే, కీழ్చ్చొన్న వస్తుద్వయనిష్ఠనాన అధికారిక్కు తదుపదేష్టావాన ఆచార్యవిషయత్తిలుణ్డాకవేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనువర్తన ప్రకారఙ్గళుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

అ.—ప్రకరణార్థఙ్గళైసుఖగ్రహణార్థం సంకలయ్య ఉపన్యసిత్తరుళిజార్, (ఆక విప్రపతరణత్తాల్) ఇత్యాదినా

"దినచర్యైయిలే శొల్లవేణ్డిన ఉపకారస్మృత్యాదికళుక్కు ఇఙ్గే ప్రతిపాదనం, స్మర్తవ్యోపకారకత్వ ఆచార్యతత్-స్మర్తృశిష్యస్వరూపాది ప్రతిపాదనత్తిల్ ప్రాసఙ్గికమ్" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శిష్యనుక్కు) ఇత్యాది.

[ఒన్పత్తుప్రకరణఙ్గళిల్ ఎట్టామత్తాన,]

సచ్ఛిష్యలక్షణ ప్రకరణమ్.

అణ్ణా అప్పఙ్గార్-తిరువడిక్కళే శరణమ్.

సంపూర్ణమ్.

[ఆఱుప్రకరణియిల్ ఒన్బావత్తుప్రకరణమ్.]

మూ.—౩౬౬. స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతుః

వ్యా.—ఒన్బత్తుప్రకరణఙ్గళిల్ ఎట్టామత్తాకియ

భగవన్నిర్హేతుకవిషయీకార ప్రకరణమ్.

౩౬౬. ఇని, (స్వదోషానుసన్ధానమ్ భయహేతు, భగవద్గుణానుసన్ధానమ్ అభయహేతు) ఎన్ఱు, తుడఙ్గి, (నివర్త్యజ్ఞానమ్ భయహేతు, నివర్తకజ్ఞానమ్ అభయహేతు) [వా.౨౦౬] ఎన్నుమళవాక,

ఇవ్వధికారిక్కు అనాదికాలార్జిత కర్మవినాశకారణమాయ్ అద్వేషమ్ ముతలాక ప్రాప్తిపర్యన్తమాక నడువుళ్ళ పేఱుకళుక్కెల్లామ్ ప్రధానహేతువాన భగవన్నిర్హేతుకకృపావైభవమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు.

"సంసారికళ్-దోషముమ్" స్వదోషమ్ ఎన్ఱు, నినైక్కై ముతలాక ప్రసక్తానుప్రసక్తమాయ్ వన్ద అర్థవిశేషఙ్గళై ప్రతిపాదిత్తుత్తలైక్కట్టినవనన్తరమ్, కీழ్ (స్వదోషత్తుక్కుమ్) [వా ౩౫౬] ఇత్యాదివాక్యత్తిలే ఇవనుక్కు అనవరతకర్తవ్యమాకచ్చొన్న స్వదోషభగవద్భాగవత గుణానుసన్ధానఙ్గళిల్ వైత్తు

అ.—౩౬౬. సంగతి, (స్వదోషానుసన్ధానమ్) ఇత్యాది.

(ఇవ్వధికారిక్కు) ఎన్ఱతు "ద్వయాధికారిక్కు" ఎన్ఱపడి

పురుషకారవిరోధికళుమ్ ఉపాయవిరోధికళుమ్, ప్రాప్తివిరోధికళుమాన పూర్వాఘఙ్గళ్ కర్మశబ్దార్థమ్.

(వినాశమ్) ఎన్నిల్ (వి) పదత్తాలే ఉత్తరాఘనాశత్తైశ్చ వ్యఞ్జితమ్ అభిప్రేతమ్.

(నడువుళ్ళపేఱుకళ్) = అభిముఖ్యాదికళ్.

ఇవఱ్ఱిల్ తత్తదుచితమ్ ఉత్తరోత్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ పూర్వపూర్వఙ్గళ్ దృష్టకిఞ్చిత్కారత్తాలే అప్రధానహేతుక్కళాకైయాలే తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ ప్రధాననిర్హేతుకత్వమ్, శాస్త్రీయానుష్ఠాననిరపేక్షత్వమ్.

(కృపా) = పరదుఃఖాసహిష్ణుతా.

(వైభవమ్) = ఉత్కర్షః.

అక, "ద్వయాభిప్రేతమాన ద్వయోక్తాఙ్గజాన-తదుపదేష్ట్రాచార్యానువర్తనాదిమూలభూతభగవత్ - కృపావైభవమ్ శొల్లుకైయాలే హేతుతై సంగతి" ఎన్ఱు, సూచిప్పిక్కప్పట్టతు.

అనన్తరవాక్యసఙ్గతి, (సంసారికళ్) ఇత్యాది.

(ప్రసక్తమ్) స్వదోషత్వానుసన్ధానమ్.

(అనుప్రసక్తమ్,) అద్దోషఙ్గళై ఉద్దేశ్య విషయఙ్గళుక్కు అతిశయమైయుత్తలానతు.

మూ.--భగవద్గుణానుసన్ధానమ్ అభయ హేతు.

వ్యా.--కొణ్డు,భాగవతగుణానుసన్ధానమ్ ప్రతిపాద్యాంశత్తుక్కు ఉపయుక్తమల్లామైయాలేఅత్తైవిట్టు,అతుక్కు ఉపయుక్తమానస్వదోష-భగవద్గుణానుసన్ధానఙ్గళై అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు అవై యిరణ్డుక్కుమ్ ప్రయోజనమ్ ‹ఇన్నతు” ఎన్గిఱార్ మేల్, (స్వదోషానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(స్వదోష)మావతు-అనాత్మగుణాదికళుమ్, అతుక్కు మూలమాయ్ అనాదికాలమే పిడిత్తుమ్ కాఴ్ ప్పేఱిక్కిడక్కిఱ అవిద్యాదికళుమ్;

ఏతదనుసన్ధానమ్, ‘ఇతువిత్తువాక ఇన్నుమ్ సంసరణమ్ ఈశ్వరిల్ శెయ్వతో” ఎన్నుమ్ భయత్తుక్కు హేతు.

(భగవద్గుణ)మావతు-ఇద్దోషత్తైప్పార్త్తు ఇకళామల్ అఙ్గీకరిత్తు ఇవన్ తైప్పాఱుత్తు ఇవ్వాత్మావై త్తిరువడిక్కళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కుడలాన అవనుడైయ దయాక్షాన్త్యాదిక్కళ్;

అ.—(స్వదోషత్తుక్కుమ్ ఇత్యాదివాక్యత్తిలే) ఎన్నతు,[స్వదోషత్తుక్కుమ్ భగవద్భాగవతగుణఙ్గళుక్కుమేకాలమ్పారుక్కైయాలే] [వా. ౩౫౮] ఎన్గిఱవాక్యత్తిల్” ఎన్నపడి.

(ప్రతిపాద్యాంశత్తుక్కు)ఎన్నతు,“ద్వయాధికారత్తుక్కు”ఎన్నపడి.

(అఙ్గీకరిత్తుక్కొణ్డు) ఎన్నతు, “ప్రతిపాద్యత్వేన స్వీకరిత్తుక్కొణ్డు” ఎన్నపడి.

(అవైయిరణ్డుక్కుమ్) ఇత్యాదినా “హేతుతై- అనన్తరవాక్యసఙ్గతి” ఎన్ఱుసూచితమ్.

(అనాత్మగుణఙ్గళ్), అమానిత్వాది ప్రత్యనీకఙ్గళాన మానడంభాదిగళ్

(ఆది) శబ్దమ్ శమదమాద్యభావపరమ్

(కాఴ్ప్పేఱిక్కిడక్కిఱ) ఎన్నతు, వయిరమ్ పఱ్ఱిక్కిడక్కిఱ ఎన్నపడి.

(కాఴ్ప్పు) వయిరమ్.

(అవిద్యాదిక్కళ్) అనాత్మన్యాత్మబుద్ధిముక్తలానవై.

(ఇతువిత్తువాక) ఎన్నతు, “ఇప్పదిన్దదోషమడియాక” ఎన్నపడి.

(ఇకళామల్) ఎన్నతు, “త్యజియామల్” ఎన్నపడి.

మూ.—. ౩౬౭. భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్

వ్యా.—ఏతదనుసన్ధానమ్, “అనాదికాలమ్ సంసారహేతువాయ్ప్పోన్ద స్వదోషబలత్తైప్పార్త్తు ఇన్నముమ్ అప్పడియాక్కిల్ శెయ్వతో” ఎన్గిఱభయత్తినుడైయ నివృత్తిక్కు హేతు ఎన్ఱై.

“దురన్తస్యానాదేరపరిహరణీయస్యమహతో
నిహీనాచారోऽహం నృపశురశుభస్యాస్పదమపి।
దయాసిన్ధో!బన్ధో!నిరవధికవాత్సల్యజలధే!
తవస్మారంస్మారంగుణగుణమితీచ్ఛామిగతభీః॥”
ఎన్నక్కడవత్తిఱే?.

౩౬౭. ఇప్పడి యివ్విడత్తిలేభయాభయహేతుక్కళానసకలదోష- సకలగుణఙ్గళైయుమ్ శేరచ్చొల్లియిరుక్కచ్చెయ్తే, (ఇఴవుక్కడికర్మమ్, పేఱుక్కడికృపై) [వా౩౭౮.]ఎన్ఱుమ్,(కర్మఫలమ్పోలే కృపాఫలముమ్అనుభవిత్తేయఱవేణుమ్) [వా౪౦౨]ఎన్ఱుమ్,కర్తృత్వయుమ్ కృపైయైయుమ్ ఇఴవుపేఱుకళుక్కు హేతువాక చ్చొల్లిక్కొణ్డుపోయ్, (భయహేతు కర్మమ్, అభయహేతుకారుణ్యమ్)[వా౪౦౪]ఎన్ఱునిగమిత్తతు.

ఇవైయెల్లావఱ్ఱిలుమ్ ఇవనుక్కు సంసారమోక్షఙ్గళుక్కు ప్రధానహేతుక్కళ్ అవైయాకైయాలే;

ఆ.—(దయై) ‹ అఙ్గీకారత్తుక్కుమ్, (క్షాన్తి) పొఱుక్కైక్కుమ్, (ఆది)పద వివక్షితఙ్గళాన ప్రాప్తిపూర్త్యాదికళ్ తిరువడిక్కళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళుకైక్కుమ్ ఉఱుప్పు, ఎన్ఱు, కణ్డుకొళ్వతు.

(అభయ) శబ్దమ్, స్వదోషానుసన్ధానహేతుక సంసరణానువృత్తిరూపభావ్యనర్థశఙ్కానాత్మకపూర్వవాక్యోక్తభయనివృత్తిపరమ్”ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా.

ఉక్తార్థత్తిలే స్వదోషభగవద్గుణానుసన్ధానత్తాలే మూలాభిప్రేతమానప్రమాణం(అనన్తస్యే)త్యాది, (నిహీనాచారోऽహంనృపశురశుభస్యాస్పదమహ)మెన్ఱు,స్వదోషానుసన్ధానముమ్,(‘గతభీః,)ఎన్గిఱవిత్తిల్, (భీః)ఎన్గిఱవిత్తాలేతద్ధేతుకభయముమ్,(దయాసిన్ధు)విత్యాదినాభగవద్గుణఙ్గళుమ్, (స్మారంస్మారమ్)ఎన్ఱుతదనుసన్ధానముమ్,[గతభీః]ఎన్గిఱవిత్తాల్ తద్ధేతుకభయనివృత్తియుమ్ శొల్లుకిఱతెన్నపడి.

౩౬౭.—ఉత్తరగ్రన్థనిరోధపరిహారమ్(ఇప్పడియివ్విడత్తిలి)త్యాది. అత్రానత్తు - ప్రతర్దనాధికరణోక్త న్యాయత్తాలే ఉపక్రమేతరబహువాక్యరూపావయవిస్వారస్యామగుణమాక ఉపక్రమరూపైకావయవత్ నేతవ్యమాకైయాలే,కర్మణాతదితరస్వదోషఙ్గళుక్కుమ్కృపాతదితరభగవద్గుణఙ్గళుక్కుమ్, సంసారమోక్షఙ్గళిల్ ప్రధానాప్రధానహేతుత్వఙ్గళ్ అభిప్రేతఙ్గళాకైయాలే పూర్వోత్తరగ్రన్థఙ్గళుక్కుమిథోవిరోధమిల్లైయెన్నపడి.

మూ.—అజ్ఞత్తైయే సిద్ధిక్కుమ్.

వ్యా.—ఇవై యిరణ్డైయుమ్ పిన్ శెల్లుమ్ పోదు ముళ్ళవై యుమ్ ఇవై పుక్కవిడత్తే తానే వన్దువిడుమిఱే.

ఇజ్జన్మన్ని, అవన్ పడియైనినైత్తు భయముమ్, తన్పడియైనినైత్త భయముమాళమవిల్ అఱివిలిత్తనమే ఫలిక్కుమ్" ఎన్గిఱార్ (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱతుడఙ్గి.

అత్రాపత్తు.—

కీఴ్చ్చొన్న పడియన్ఱిక్కే, అనాదికాలమ్ తనక్కు పరతన్త్రమాన ఆత్మవస్తువై కర్మవ్యాజత్తాలే సంసరిప్పిత్తుప్పోన్ద వివన్ఱో;

నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన అవన్ ఇన్నముమ్ సంసరిప్పిక్కిల్ శెయ్వతెన్?' ఎన్ఱు అవన్ పడియై నినైత్తుభయప్పడుకైయుమ్, మున్బు పోలన్ఱిక్కే నమక్కిప్పోతు ఆత్మగుణఙ్గళుణ్డాకైయాల్ పేఱు ఇల్ కణ్ణుఴివిల్లై' ఎన్ఱు, తన్ పడియై నినైత్తు భయమ్ కెడుకైయు మామళవిల్;

అ.—అన్దాలుమ్ ఉపక్రాన్తత్తుక్కు ఉపసంహారమిల్లైయే, యెన్న పరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైయిరణ్డుమి)త్యాది. "ప్రధానేకృతేంశాస్త్రం సర్వత్రకృతం భవతి" ఎన్ఱుమ్ "ఆగుణానాం ప్రధానపర్తిత్వాత్" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే ప్రధాననిగమనమ ప్రధానఙ్గళుక్కు నిగమనమామెన్నపడి.

ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇజ్జన్మక్కు)ఇత్యాది. (మాఱాడిల్) ఎన్ఱతు- ఈశ్వరస్వభావానుసన్ధానత్తాలే భయముమ్ స్వస్వభావానుసన్ధానత్తాలే భయనివృత్తియుమానాలెన్నపడి, యెన్ఱువివక్షిత్తు, యథోచితంతత్ స్వభావఙ్గళై విశదీకరిక్కిఱార్ (అనాదికాలమ్) ఇత్యాదినా.

[అజ్ఞత్తైయే]యెన్గిఱవిటత్తిలే[జ్ఞత్తై] యెన్గిఱవిత్తు—ముఖ్యస్యనిర్విశేషేణే త్యాదిన్యాయత్తాలే ముఖ్యజ్ఞాతృత్వత్తైచ్చొల్లుకిఱతు. ముఖ్యమానజ్ఞాతృత్వం తాన్ మూలమన్త్రత్తిలే మకారోక్త జ్ఞానత్తుక్కు ప్రథమాక్షరోక్త భగవచ్ఛేషత్వముమ్, మధ్యమపదత్తిలే 'మః' ఎన్ఱు, "మయేతివ్యత్యయమ్ రోమృత్యుః", ఎన్ఱుశొల్లుకిఱ స్వయంస్వనాశకత్వముమ్, విషయమాకైయాలే తద్భావిభజ్ఞానాశ్రయిత్వరూపమాకైయాల్ భయాభయఙ్గళ్ మాఱాడినాల్, తదభావమే ఫలిక్కుమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తాన్ తనక్కు) ఇత్యాది. జ్ఞాతృత్వావేశమెన్ఱతు—ఉభయవిధముఖ్యజ్ఞాతృత్వత్తిన్ దైయుపపాత్తరాకారమెన్నపడి.

మూ.- ౩౬౮. ఆనాల్, "నలివానిన్న మెణ్ణుకిన్ఱాయ్"

వ్యా.—'తాన్ తనక్కు నాశకన్' ఎన్ఱు భయప్పడుకైయుమ్, ఈశ్వరనే రక్షకనెన్ఱు, భయమ్ కెడుకైయుమాకిఱ జ్ఞాతృత్వావేశమిల్లామైయాలే (అజ్ఞత్తైయే) సిద్ధిత్తువిడుమ్' ఎన్నై.

౩౬౮ (అజ్ఞత్తైయే సిద్ధిక్కుమ్) [వా. ౩౬౭] ఎన్గిఱ విత్తైత్తెళ్ళుకైక్కాక, ఆఴ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళైక్కొణ్డు ప్రత్యవస్థానమ్ పణ్ణినవర్కళ్ శఙ్కైయై అనువదిక్కిఱార్ (ఆనాల్) ఎన్ఱతుడఙ్గి.

అత్రాపత్తు;—

"'ఇప్పడియాకిల్, తత్త్వవిదగ్రేసరరాన ఆఴ్వార్కళ్, 'ఉణ్ణిలావియ వైవరాల్ కుమైతీఱ్ఱి యెన్నైయున్ పాదప ఙ్గయమ్ నణ్ణిలావకైయే నలివానిన్న మెణ్ణుకిన్ఱాయ్,, ఎన్ఱు, "కాట్టిప్పడుప్పాయో!" ఎన్గి, అపఢియే విషయఙ్గళైక్కాణిల్ ముడియుమ్బడియాన వెన్నై, ఉన్ నిరన్తరవాసమ్ పణ్ణుకైయాలే అన్తరశత్రుక్కళాయిరుక్కిఱ ఇన్ద్రియఙ్గళైన్దాలుమ్ నలివుణ్ణుమ్బడిపణ్ణి, ప్రాప్తముమాయ్ భోగ్యముమాన ఉన్ తిరువడిక్కళైక్కిట్టాతపడియాక్కవే, శరణాగతనాన పిన్బుమ్ సంసారత్తిలే వైత్తు నలియవెణ్ణానిన్ఱాయ్' ఎన్ఱుమ్;

౨.—౩౬౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అజ్ఞత్తైయే] ఇత్యాది. తెళ్ళుకై=ఉపమర్దిక్కై, ప్రత్యవస్థానమ్=ప్రత్యనీకతయావస్థానమ్. (ఉణ్ణిలావియ)ఇత్యాది. ఉళ్=శరీరత్తుక్కుళ్ళే, నిలావియ=నివసిక్కిఱ, ఐవరాల్=పఞ్చేన్ద్రియఙ్గళాకిఱశత్రుక్కళాలే, కుమై=బాధైయై, తీఱ్ఱి=భుజిప్పిత్తు, ఎన్నై=విషయదర్శనత్తాలే ముడియుమ్బడియాన వెన్నై, ఉన్ పాదఙ్గయమ్=ఉన్ పాదపఙ్కయత్తై, నణ్ణిలావకైయే=నాన్ కిట్టాతవకైయే, నలివాన్=నలిక్కైక్కు, ఇన్నమ్=శరణాగతనానపిన్బుమ్, ఎణ్ణుకిన్ఱాయ్=ఎణ్ణానిన్ఱాయెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కాట్టిప్పడుప్పాయో)ఇత్యాదినా.

(శిఱ్ఱిన్బమ్)ఇత్యాదియిలుయిర్ కొణ్డు=విషయఙ్గళై ఇత్యాది.

"'అక్కలక్కిల్లేన్'"ఇత్యాదికనన్తరమాకైయాలే (ఇన్నమ్) ఎన్గిఱతుక్కర్థం శరణాగతనానపిన్బుమెన్ఱు.

(మక్కళ్) ఇత్యాది. మక్కళ్=మనుష్యర్కళ్, తోఱ్ఱ=పిఱక్కుమ్బడియాన, కుఴి=గర్భస్థానత్తిలే, తోఱ్ఱువిప్పాయ్కొల్=పిఱప్పిక్కిఱాయో వెన్ఱు.

మూ—.యొన్గిఅ పాశురఙ్గళుక్కు-అడి యెన్నెన్నిల్;

౩౬౯. బన్ధానుసన్ధానమ్.

వ్యా—. ౧"మక్కళ్ తోఱ్ఱుక్కు-ప్పితోఱ్ఱువిప్పాయ్క్కొలెన్ఱి న్నమాఱ్ఱఙ్గరైవాళ్ మరమ్పోలఞ్జుక్కిన్ఱేన్" ఎన్ఱుమనుష్యర్ క్కళుడైయ గర్భస్థానత్తిలే ఎన్నుడైయ కర్మానుగుణమాక్క విన్నమ్ సంసరిప్పిక్కిఱాయోవెన్ఱు-ఇప్పోతిప్పోతుపోయ్త్తు,ఎన్ను మ్బడి భయస్థానమాన పాఱ్ఱఙ్గరైయిలేవర్త్తిక్కిఱ మరమ్బోలే ఉన్స్వాతన్త్ర్యత్తై నినైత్తు అఞ్జానిన్ఱేన్ ఎన్ఱు మరుళిచ్చెయ్త పాశురఙ్గళుక్కు- నిదానమెన్నెన్నిలెన్నై.

౩౬౯. అతుక్కు-త్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (బన్ధానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు.

అ.—అఱ్ఱఙ్గరై[ఇత్యాది] అఱ్ఱఙ్గరైయిలేవర్త్తిక్కిఱ మరంపోలే భయప్పడానిన్ఱే నెన్ఱపడి.

ఇన్నైత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మనుష్యర్క్కళుడైయ) ఇత్యాదినా.

౩౬౯ [బన్ధానుసన్ధానమ్] ఎన్గిఱవితిలే (అడి)ఎన్గిఱవిత్తుక్కు-నుషఙ్గమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (పేఱ్ఱువుకళ్) ఇత్యాది.

(బన్ధ) శబ్దమ్ ప్రణవోక్త నిరుపాధిక రక్షకత్వ రూపసంబన్ధపర మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే నిరుపాధికేత్యాది.

౩౭౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (బన్ధానుసన్ధానత్తాలే) ఇత్యాది.

తెరువిలే యిడఱుక్కైక్కు- హేతు, (క్రీడార్థమాక) ఇత్యాది.

(తెరువిలే) ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఫలితమ్, అశక్తిలేన్ఱైన్ఱు.

[నిరుపాధిక] శబ్దార్థమ్ (ఓరుపాధి) ఇత్యాది.

అత్తావతు.—

కర్మహేతు కర్తనల్లామైయాలే ఎన్ఱపడి.

ఒప్పిక్కు- ఒప్పియాత-సంబన్ధిక్కళియనుఱు పెఱ్ఱిక్కు-వెన్ఱాలుమోప్పియాత్తానవెన్ఱపడి.

బధ్నాతీతి బన్ధః, ఎన్గిఱ యోగార్థత్తై యఱ్ఱాఙ్గా (బన్ధత్తై) ఇత్యాది.

మూ.—౩౭౦. ప్రజై తెరువిలే యిడఱిత్తాయ్ముతుకిలేకుత్తుమాప్పోలే, నిరుపాధికబన్ధువాయ్ శక్తనాయిరుక్కిఱవన్ విలక్కాత్తొఴిన్దాల్ అప్పడి శొల్లలామిఱే.

౩౭౧.—ప్రజై యైక్కిణఱ్ఱిన్కరై యినిన్ఱుమ్ వాఙ్గా

వ్యా.— అత్తావతు, పేఱ్ఱువుకళిరణ్డు మవనాలే యెన్నలామ్బడి నిరుపాధిక రక్షకనానవనోడు తఙ్గళుక్కుణ్డాన బన్ధత్తైనుడైయ వనుసన్ధానమెన్నై.

౩౭౦. బన్ధానుసన్ధానత్తాలే యిప్పడి తన్నాల్ వరుమవన్నై యవన్కుత్తైయాక శొల్లలామోవెన్న; అమెన్నుమిడత్తై సదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రజై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు-క్రీడార్థమాక తెరువిలేయోడిత్తిరిక్కిఱ ప్రజై అఙ్గే యిడఱిక్కాల్ నొన్దవాఱే అఴుత్తుక్కొణ్డు అశక్తిలేవన్ఱు తనక్కు- ఇవ్వేదనై వన్దతు తాయాలేయాక నినైత్తు, అవళ్ ముతుకిలే కుత్తుమాప్పోలే, ఓరుపాధిప్రయుక్త మల్లామైయాలే ఒప్పిక్కవొప్పియాత బన్ధత్తై యుడైయవనుమాయ్, ఇచ్చేతననుడైయ కర్మత్తోడు ప్రకృతిప్రాకృతఙ్గళోడు వాశియఱ సర్వముమ్ స్వాధీనమాక్కైయాలే కర్మానుగుణమాక ప్రకృతిప్రాకృతఙ్గళాలే యివన్ పడుక్కిఱ నలివైత్తవిర్క్కైక్కు- శక్తనుమాయిరుక్కిఱవన్, నలివుపడవిట్టు విలక్కాత్తొఴిన్దాల్ అవనివన్నై యిట్టు నలివిక్కిఱానెన్నలామిఱే యెన్నై.

౩౭౧. విలక్కాతమాత్రఙ్గొణ్డు అవనే శెయ్తానెన్నలామోవెన్నవరళిచ్చెయ్కిఱార్, (ప్రజైయై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—కర్తృత్తుక్కు- భగవన్నిగ్రహాత్మకత్వాత్ భగవదధీనత్వమ్.

ప్రకృతిప్రాకృతఙ్గళుక్కు- తద్విభూతిత్వాత్ తదధీనత్వమ్.

(అప్పడిశొల్లలా,మెన్ఱతు ౧ "నలివానిన్న మెణ్ణుక్కిన్ఱాయ్" ఎన్ఱుశొల్లలామెన్ఱపడి యెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (నలివిక్కిఱాన్) ఇత్యాది.

౩౭౧.—ఉత్తరవాక్యావతారికై (విలక్కాతమాత్ర) మిత్యాది.

వాఙ్గుకైయిలే కర్తృకారకం సామర్థ్యసన్నిధిభ్యాం తాయోదయాక ప్రుచితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (మాతావాన్వవళి) త్యాది.

మూ.—తోన్రినాల్ తాయేతల్లినాళెన్నక్కడవతితే.

౩౨౨. ఇవనుడైయ వనుమతి పేఱుక్కు హేతువల్లా త్తాప్పోలే యవనుడైయ వనుమతియుమిప్పుక్కు హేతువన్ఱు.

వ్యా.-అత్తావతు,-కిణఱ్ఱినిన్ కరైయిలే ప్రజై యిరుక్క అపడి నైక్కణ్డుమాతావానవళ్ అప్పోతేయోడిచ్చెన్ఱుకిణఱ్ఱినిక రైయినిన్ఱుమ్ వాఙ్గాతొన్రినాల్, అక్కిణఱ్ఱిలేప్రజై విళున్ద వళవిల్, "తాయప్పోతే శేన్ఱెడుత్తాళాకిల్ ప్రజైవిళుమో,కిణ ఱ్ఱిన్ కరైయిలిరుప్పై యివళనుమతిపణ్ణియిరుక్కైయాలేయ న్ఱో విళున్దతు, ఆనపిన్బివళన్ఱో తల్లినాళ్" ఎన్ఱు లోకమ్ శొ ల్లక్కడవతితేయిఱే;

౩౨౨. ఆనాల్, "అప్రతిషిద్ధమనుమతమ్" ఎన్గిఅన్యాయ త్తాలే-విలక్కామైయావతు-అనుమతియాయ్ త్తపిన్ఱు,అవన నుమతియో పినై యివనిప్పుక్కు హేతువెన్నవరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఇవనుడైయ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అత్తావతు-రక్ష్యభూతనాన వివనుడైయరక్ష్యత్వానుమతి అచిద్వ్యావృత్తి వేషమాకైయాలే భగవల్లాభత్తుక్కు హే తువల్లాత్పోపాతి, రక్షకనానవవనుడైయ సంసారానుమతి యుమ్, స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రమర్యాదై జీవిక్కైక్కాక క్ర

అ.—(ఎన్నక్కడవతు) ఎన్గిఅవైనైయిశేతనాసామర్థ్యల్లోకమాత్ర ప్రచితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (లోకమి)త్యాది..

౩౨౨ అవనుడైయవనుమతిక్కు భగవదలాభ హేతుత్వ ప్రతిషేధ త్తాల్ హేతుత్వం శఙ్కితమాకవేణుమెన్ఱు,తచ్ఛఙ్కావసరం పూర్వ వాక్యత్తిలే యుణ్డెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఆనాలి) త్యాది.

చేతనానుమతిక్కు భగవల్లాభ హేతుత్వాభావం, పూర్వత్ర విస్తరే ణోపపాదితమాకైయాలే అత్రైద్వ్యస్తీకరిత్తతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (రక్ష్యభూతనాన) విత్యాది

రక్షకైకస్వభావనుక్కు అరక్షణాత్మకవ్యాపారం అసంభావితమా కైయాలే తథావిధనుడైయ సంసారానుమతియుమ్, కేనచిత్ప్రకారేణ రక్షణాత్మభూత మాయిరుక్కుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (రక్షక

మూ.-౩౨౩.-ఇరణ్డు మిరువర్క్కుమ్ స్వరూపమ్.

వ్యా.--మేణాఙ్గికరిక్కుఅోమెన్ఱు ఇవన్,రుచిపార్త్తిరుక్కుఅ విరు ప్పైకైయాలే తదలాభత్తుక్కు హేతువన్నై.

౩౨౩. ఇవ్వనుమతి ద్వయముమ్ పినై యేత్తావతె న్నవరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (ఇరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(ఇరువర్క్కుమ్ స్వరూపమ్) ఎన్ఱతు- పరతన్త్రరాయుమ్ స్వతన్త్రరాయుమిరుక్కుఅ- విరువర్క్కుమ్ స్వాసాధారణా కారమెన్నపడి.

అత్తావతు - పరతన్త్రనానవివనుక్కు స్వరక్ష్యత్వానుమ తిస్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలే స్వరూపమ్;

స్వతన్త్రనానవవనుక్కు స్వరక్ష్యనన్ఱు రక్షణత్తిల్ స్వాజ్ఞ రూపశాస్త్రానుగుణనిర్వాహణార్థమాన సంసారానుమతి స్వాతన్త్ర్యవేషమాకైయాలే స్వరూపమెన్నై.

అ.—నానవనుడైయ) విత్యాది

౩౨౩ —ఉత్తరవాక్యాతారికై(ఇవ్వనుమతిద్వయముమ్)ఇత్యాది.

[ఇరువర్క్కుమ్] ఎన్గిఅవితు- పారతన్త్ర్య స్వాతన్త్ర్యవిశిష్టచేతనే శ్వరపరమ్.

(స్వరూప) శబ్దమ్ స్వాసాధారణ ధర్మ పరమెన్ను మభిప్రాయ త్తాలే (పరతన్త్రరాయు) మిత్యాది.

తదుపపాదనమ్ (అతావతు) ఇత్యాది.

(స్వరూపాతిరేకియల్లామైయాలే,యెన్ఱతు శేషిచ్ఛాను విధాయిత్వరూ పపారతన్త్ర్యైక నిరూపకాయత్వాత్ స్వరూపాన్తర్గతమాకై యాలేయెన్నపడి.

(స్వరూపమె)న్ఱతు—స్వాసాధారణాకారమెన్నపడి.

"ఆవాదిపుణ్యాపుణ్యవ్యవస్థాచతథీయానాది స్వాతన్త్ర్యనిబన్ధనా ఎన్ఱు మ్, ప్రవృత్తికాలేతు విశేషతోనివారకత్వాభావరూపము పేక్షకత్వమ్ స్వాతన్త్ర్యాత్,ఎన్నను పేక్షకత్వమపిస్వాతన్త్ర్య విశేష ఏవ"ఎన్ను) మిత్యాదిశ్రుతప్రకాశికా సూక్తికళైయుణ్కొణ్డు (స్వాజ్ఞారూపే) త్యాది.

(స్వాతన్త్ర్యవేషమాకైయాలే) యెన్ఱతు-స్వాతన్త్ర్యవిశేషమాకై యాలేయెన్నపడి.

మూ.--౩౨౮. ఇరువుక్కడికర్మమ్; పేఱ్ఱుక్కడికృపై.

వ్యా.--౩౨౮. ఆనాల్, ఇరువుపేఱుక్కళుక్కడియేదెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇరువుక్కడి) ఎన్తుతుడఙ్గి.

అత్తావతు-బగవద్విషయత్తై అనాదికాలమిళక్కైక్కు హేతు,౧ "మున్ శెయ్త ముళ్వినై" ఎన్నుమ్బడి అనాదికాలసఞ్చితమాన విషవు డైయకర్మమ్; ఇప్పడియిళన్దు కిడక్కిఱ వివనివిషయత్తైప్పెఱుకైక్కు హేతు, ౨ "విక్రివాయ్క్కిన్ఱు కాప్పారార్" ఎన్నుమ్బడి ఇరుకరైయుమఱ్క్రియఱప్పెరుకుమ్భగవత్కృపై యెన్ఱై.

౩౨౯. ఇజ్జనన్తిక్కే మాఱిచ్చొల్లుమళవిల్ వరుమనర్థత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్;(మన్ శైప్పడిశొల్లిల్)ఎన్తుతుడఙ్గి.

అత్తావతు- ఇప్పడియన్ఱిక్కే, (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱాడిల్)ఎన్గిఱ విడత్తిల్ పోలే,"ఇరువుక్కడి ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యమ్,పేఱ్ఱుక్కడి చేతన సద్గుణమ్"ఎన్తు ఇరువుపేఱుక్కళుక్కు హేతువై మాఱ్ఱిచ్చొల్లిల్ ఈశ్వరన్కై వాఙ్గుకైయాలే అవన్నిరుపడిక్కళై ప్పెఱామలిళన్ద పోక్కైక్కుడలామెన్ఱై.

మూ.--౩౨౯. మన్ శైప్పడిశొల్లిల్ఇరువుక్కుఱుప్పామ్.

మూ.--౩౨౬. ఎడుక్కనినైక్కిఱవనైత్తళ్లినాయెన్నైయెడామై

వ్యా.--అథవా, (మన్ శైప్పడి) ఇత్యాదిక్కు,"ఇరువుక్కడిచేతనకర్మమ్, పేఱ్ఱుక్కడియీశ్వరకృపై"ఎన్తు ఇరువుఇవనాలుమ్ పేఱవనాలుమాక చ్చొన్నపడియన్తిక్కే, ఇరువుపేఱుక్కళిరణ్డుక్కుమడి యీశ్వరస్వాతన్త్ర్యమెన్తు అనాథికాలమిళన్దతుక్కు మడియవనాకచ్చొల్లిలవన్కై వాఙ్గుకైయాలే, ఒరుకాలముమవనైప్పెఱామలిళన్దు పోక్కైక్కుడలాయ్విడుమెన్నవుమామ్.

౩౨౬.. ఇప్పడిశొల్లుమళవిల్ ఈశ్వరన్కై వాఙ్గుమెన్నుమత్తై, లౌకికన్యాయత్తై యుపజీవిత్తుక్కొణ్డు దర్శిప్పిక్కిఱార్, (ఎడుక్కనినైక్కిఱవనై) ఎన్తు తుడఙ్గి.

అత్తావత్తు-ఆఱ్ఱిల్ నీన్దకిణఱ్ఱిల్ తన్కర్మానుగుణమాకవనవధానత్తాలేవిళున్దవనై అరుక్కినిన్ఱానొరుకృపావానానవనై డుప్పత్తాక, యత్నిక్కిఱవళవిలే,తాన్విళుకిఱతు అవధాన

---

౧ తి-వా-౧-౮-౨. ౨ తి-వా-౫-౧-౧.

అ.—౩౩౮ ఉత్తరవాక్యావతారికై(ఆనాలి) త్యాది.

మున్=మున్నే, శెయ్త=శెయ్యప్పట్ట, ముళ్వినై=మహాపాపమెన్ఱపడి.

(విధి)=అవనుక్కు మనతిక్రమణీయమానవవను డైయకృపై, వాయ్క్కిన్ఱతు=కిట్టుకిఱతు, కాప్పారార్=ఇతుక్కు నిహారకరారెన్ఱపడి.

౩౨౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇజ్జనన్తిక్కే)యిత్యాది.

అనర్థమ్=భగవదలాభమ్.

(మన్ శైప్పడి) యెన్ఱతు=మాఱియెన్ఱపడి.

(ఈశ్వరన్కై వాఙ్గుకైయాలే)యెన్ఱతు=నిరపేక్షరక్షకన్నుక్కు ఉపాయానుష్ఠానము పేక్షా హేతువాయ్ అవన్ రక్షణత్తిల్ నిస్పృహ నివృత్తనాకైయాలే యెన్ఱపడి.

(పెఱామలిళన్దుపోక్కైక్కు) ఎన్ఱతు=కదుక్కప్పెఱ్ఱు ఒడామలిళప్పతిక్కైక్కు హేతువెన్ఱపడి.

అః—(మాఱాడినడత్తక్కడవన్)మాఱాడిలెన్ఱాప్పోలే నిర్దేశియాతే మన్ శైప్పడియెన్ఱు కత్యన్తరత్తాలే నిర్దేశిత్తవితు,అఙ్గుప్పోలేపూర్వప్రకారస్యత్యాసం వివక్షితమెన్ఱు తద్భేదమాత్రం వివక్షితమెన్ఱు సూచనార్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ (అథవా) ఇత్యాది.

(ఇరువుక్కుఱుప్పామ్) ఎన్గిఱవితుక్కు పూర్వయోజనైయిల్ విశేషమ్ (ఒరుకాలముమ్) ఇత్యాది

౩౨౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిశొల్లుమళవిలి) త్యాది.

ఎడుక్కైక్కుపతన పూర్వకమాకైయాలుమ్,అతుతాన్ అ... ది సాపేక్షమాకైయాలుమ్, అవైత్తై యథాయోగ్యమధ్యాహరిత్తుకొణ్డు (ఎడుక్కనినైక్కిఱ) విత్యాదిక్కర్థమ్ (ఆఱ్ఱిల్ నీన్దకిణఱ్ఱిలే) ఇత్యాది.

అనవధానమ్ చక్షుస్సుక్కు కూపదర్శన ప్రతిరోధక విషయాన్తరదర్శనమ్.

[ఎడుక్కనినైక్కిఱవనై] ఇత్యాదివాక్యమ్, దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళుక్కు తన్త్రనిర్దేశమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (యుఱుప్పామాప్పోలే) యిత్యాది.

యద్వా, నిగీయార్థ్యవసానమాకవుమామ్.

మూ.—క్కుఱిప్పితే.

322.౧"శీఘ్రముళ్" ఎన్నవనన్తరత్తిలే యివ్వర్థః.

వ్యా.—న్నైనెన్గిఅ మాత్రత్తైక్కొణ్డుఅవన్తన్నైత్తళ్ళినానాక నినైత్తు, "ఇక్కిణఱ్ఱిలే యెన్నైత్తళ్ళినాయుమ్ నీయన్తో" ఎన్నాల్, "నాన్ శెయ్యాత్తకారియత్తై యివన్ శొల్లువతే" ఎన్ను శీఘ్రమెఴున్దిరున్దు ఎడామల్ కైవాఙ్గుకైక్కుఱిప్పామాపాలే, స్వకర్మత్తాలే సంసారమాక్కిఅ పడుకుழియిలే విழున్దుకిడక్కిఅతన్నై మెడుక్కనినైక్కిఅక్కృపావానానపీశ్వరనై, "ఇత్తనై కాలముమెన్నైసంసారత్తిలేతళ్ళివిట్టువైత్తాయుమ్ నీయే" ఎన్నాల్, శీఱిక్కైవాఙ్గి, పట్టత్తుపడుక్కితాన్ ఎన్నిరున్దువిడుకైక్కుఱిప్పామితేయెన్నై.

322. ఇప్పడ్శొల్లుకై ఈశ్వరనుక్కుచ్చీఘ్రత్తుక్కుడలెన్నుమిత్తు లౌకికన్యాయత్తైక్కొణ్డుశొల్లవేణుమో, తత్త్వదర్శికళానతిరుమழిశై యాழ్వార్ పూర్వోక్తిక్కనన్తరత్తిలే తామేయరుళిచ్చెయ్తారితేయెన్గిఱార్, (శీఘ్రముళ్)ఎన్నుతు డఙ్గి[1]...

అ.—అన్నోనినీపతి=క్షుద్రస్వామి, ఎన్ను సంసారమోక్షజ్ఞళుక్కు వ్యపశమిరుక్కైయాలే(యెడుక్క)విత్యాదిక్కనన్తరమ మాక్కలామే.

322. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిశొల్లుకై) యిత్యాది.

శబ్దైకసమధిగమ్యత్తిలేశబ్దమేప్రమాణమ్.

తదభావే లోకవ్యామోపజీవనమాకైయాలే యిఙ్గే ప్రపఞ్చకల్పమానశబ్దప్రమాణమేయుణ్డెన్గిఱారెన్నపడి.

(పూర్వోక్తిక్కు) న్తత్తు (మక్కళ్తోఱ్ఱ) ఇత్యాదిక్కెన్నపడి (శీఘ్ర) మిత్యాది...

(అనన్తరత్తిలే)యెన్నతు,[2]"మాశీఘ్రముళవాకిలు" మెన్గిఅ శ్లోకప్పాట్టిల్ [3]"మక్కళ్తోఱ్ఱ" విత్యాదిపాట్టు శేషమ్ముడిన్దపిన్బు ఎన్నపడి.

ఇవ్వర్థత్తై (శీఘ్రముళ్) వెన్నరుళిచ్చెయ్తారెన్నన్వయమ్.

ఇన్నైత్తిరువుళ్ళప్పట్టి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతావతుఇన్నమ్) ఇత్యాది.

(శీఘ్ర విణ్ణప్పమ్ శెయ్తవాత్తైయాలే)యెన్నతు,[2]"మాశీఘ్రముళ్" విల్ [3] "మక్కళ్తోఱ్ఱ" విత్యాదియాలేయెన్నపడి.

మూ.—త్తైత్తామే యరుళిచ్చెయ్తారితే.

వ్యా.—అతావతు౧"ఇన్నమ్—మక్కళ్తోఱ్ఱక్కుழితోఱ్ఱువిప్పాయ్కొల్" ఎన్ను ఈశ్వరన్తన్స్వాతన్త్ర్యత్తాలే సంసరిప్పిక్కైయానాకచ్చొన్నవిత్తు, కర్మానుగుణమాకసంసరిక్కైఅవాత్మావైనంసారత్తినిన్ఱు మెడుక్కైక్కుక్కృపిపణ్ణిప్పోపమపన్తిరువుళ్ళమ్శీఱుకైక్కుడలెన్ఱునినైత్తు శీఘ్రవిణ్ణప్పమ్ శెయ్తవాత్తైయాలేతిరువుళ్ళత్తుక్కుచ్చీఘ్రముణ్డాక్కముణ్డాల్ వాత్తైక్కనన్తరత్తిలే, ఇழవుక్కడియవనాకచ్చొల్లుకైనిగ్రహజనకమెన్నుమివ్వర్థత్తైమున్బప్పడియరుళిచ్చెయ్తతామే వరుళిచ్చెయ్తారితేవెన్నై.

అ.—(ముతల్వాత్తైక్కనన్తరత్తిలే)యెన్నతు౧'మక్కళ్తోఱ్ఱ' విత్యాదిముతల్పాట్టు శేషమ్ ముడిన్దవుత్తరక్షణత్తిలే యెన్నపడి.

ముతల్వాత్తైక్కధ్యాహారలబ్ధమ్.

(ఇవ్వర్థత్తై) యెన్నతు(ఎడుక్క)విత్యాది.

(పూర్వవాక్యార్థత్తై యెన్నపడి)యెన్ను తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇழవుక్కడియవనాక చ్చొల్లుకై నిగ్రహజనకమెన్నుమివ్వర్థత్తై) యెన్ను.

(తామే) ఎన్గిఅవిత్తిలే యథాప్రేతార్థమ్ (మున్బ)త్యాది.

(మున్బప్పడి యరుళిచ్చెయ్త) వెన్నతు కీழே (మక్కళ్తోఱ్ఱ) విత్యాదిప్పడియే అరుళిచ్చెయ్త వెన్నపడి

ఇత్తాలే, "దేవరీస్వాతన్త్ర్యత్తాలేయెన్నైగర్భజన్మాదియిలే యుழలప్పణ్ణినీరెన్ను మివ్వర్థత్తై యిత్యాది అయిప్పశి" వ్యాఖ్యానమనుచితమెన్ను సూచితమ్.

యద్యపి (శీఘ్రముళ్) వాక్కిలుమెన్గిఅవిత్తుక్కు పరహింసాప్రవృత్త్యసహ్యపచారాన్తప్రయుక్తమాన శీఘ్రపరమాకవ్యాఖ్యానమ్, ఉభయమోక్షవ్యాఖ్యానత్తిలే పణ్ణుత్తు; తథాపి శీఘ్రత్తుక్కు హేత్వాకాంక్షైయిలే౩"మక్కళ్తోఱ్ఱ" విత్యనుక్తిరూపాసన్నహేతువాలేతిచ్చాత్తియుచిత్తై యాకైయాలుమ్, పరహింసాదిక్కళిప్పడి సన్నిహితఙ్గళల్లామైయాలుమ్, ఎడుక్కనినైక్కిఅవనై తళ్ళినాయెన్నాల్ వరుమ్శీఘ్రమే "శీఘ్రముళ్" వెన్గిఅవిత్తుక్కు అర్థమాకవుచితమ్.

ఇవ్వర్థముమ్ ఇవ్వక్షియాలే అనేకమిటేదేవర్క్కుప్పాణుక్కు వాజ్ఞాతవైయెన్గిఅవిత్తాలే తిరుమోక్షవ్యాఖ్యానత్తిలేసూచితమెన్నుకరుత్తు.

[1] పె-తి-౧౧. [2] పె-తి-౧౧. [3] పె-తి-౧౧.

మూ.—౩౭౮. శీఱ్ఱముణ్డానతిన్దాల్ శొల్లుమ్పడియెన్నెన్నిల్; అరుళుమ్ ఆర్త్తియుమ్, అనన్యగతిత్వముమ్

వ్యా.—౩౭౮. ౧“శీఱ్ఱముళ” ఎన్ఱ పిన్బుమ్ ౧ “ఆకిలుమ్ శెప్పువన్” ఎన్ఱు మున్బు శొన్నతుతన్నైయే శొల్లుకైక్కు హేతువై ప్రశ్నోత్తరరూపేణ ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్—(శీఱ్ఱమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అతావతు—కీఴ్చ్చొన్నవిత్తాలే ఈశ్వరన్ఱిరువుళ్ళత్తుక్కు శీఱ్ఱముణ్డానతిన్దాల్ పిన్నైయుమివ్వార్త్తైయైక్కూశామల్ తిరుమున్బే శొల్లుమ్బడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; అవన్ శీఱ్ఱత్తిన్ సన్నిధియిల్ జీవిక్కవొట్టాత పరదుఃఖాసహిష్ణుత్వరూపైయాన కృపైయుమ్, శీఱ్ఱఙ్గణ్డిరువాయ్ మూడవొట్టాతపడి కరైయఴిన్దు శెల్లుకిఱ సంసారార్త్తియుం శీఱినెడుత్తెఱియిలుం వేఱుపుకలిల్లామైయాకిఱ అనన్యగతిత్వముమ్ శొల్లుమ్బడిపణ్ణుమెన్ఱై.

ఇత్తిరుమొఴియిలే ౨“అడియవరుళాయెనక్కున్ఱనరు

మూ.—శొల్లప్పణ్ణుమ్.

౩౭౯.—శీఱినాలుమ్ కాలైక్కట్టిక్కొళ్ళలామ్ పడియిరుప్పానొరువనైప్పెఱ్ఱాలెల్లామ్ శొల్లలామిఱే.

ళ్” ౩ “తుణియేనిని నిన్నరుళల్లతెనక్కు” ౪“తొణ్డరానవర్క్కిన్నరుళ్ శెయ్వాయ్” ఎన్ఱు పలవిడఙ్గళిలుమ్ అనన్యగతియాయుమ్ ౫“ఆఱ్ఱఙ్గరై వాఴ్మరమ్బోలఞ్జుకిన్ఱేన్” ౬ “కాఱ్ఱత్తిడైప్పట్ట కలవర్ మనమ్బోల ఆఱ్ఱత్తుళఙ్గానిఱ్పన్” ౭ “పామ్బోడొరుకూరైయిలే పయిన్ఱాప్పోల్ తాఙ్గాతుళ్ళన్తళ్ళమ్” ౮ “ఇరుపాడెరికొళ్ళియినుళ్ళెఱుమ్బేపోలురుకానిఱ్కుమెన్నుళ్ళమ్” ౯ “వెళ్ళత్తిడైప్పట్ట నరియినమ్బోలే యుళ్ళన్తుళఙ్గానిఱ్పన్” ఎన్నుమ్ పలదృష్టాన్తఙ్గళాలుమ్ తమ్ముడైయ ఆర్త్యనన్యగతిత్వఙ్గళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

౩౭౯. ఇప్పడి యనన్యగతిత్వాదికళుణ్డానాలుమ్ అవనుక్కు శీఱ్ఱముణ్డానపడి శిలవఱ్ఱైచ్చొల్లలామో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్—(శీఱినాలుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు—శీఱినకాలత్తిలుమ్ శీఱ్ఱత్తుక్కు విషయమానవర్కళుక్కు చ్చెన్ఱు తిరువడికళైప్పూణ్డుకొళ్ళలామ్బడి పరమకృపావానాయిరుప్పానొరువనైప్పెఱ్ఱాల్ నినైత్తపడియెల్లామ్ శొల్లలామిఱేయెన్ఱై.

అ.— ౩౭౮. ఉత్తరవాక్యావతారికై. (“శీఱ్ఱముళ” వెన్ఱపిన్బు) మిత్యాది.

“మక్కళ్ తోఱ్ఱ” మిత్యాదికళ్ ఇఙ్గుమొత్తిరుక్కైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (మున్బుశొన్నతు తన్నైయే) ఇత్యాది.

(శొల్లుకైక్కు హేతువై) ఇత్యనేన ప్రసఙ్గసఙ్గతియెన్ఱు సూచితమ్.

(కృపై) యెన్ఱతు కృపానుసన్ధానమెన్ఱపడి.

(తన్ సన్నిధియిలే) యెన్గిఱవిదిలే తన్నైన్నిఱతు కృపైయె.

(వాయ్మూడవొట్టాతప.) ఎన్ఱతు “మక్కళ్ తోఱ్ఱ” ఇత్యాదియై చ్చొల్లామలిరుక్కవొట్టాతపడియెన్ఱై.

(అనన్యగతిత్వ) మెన్ఱతు గత్యన్తరాభావానుసన్ధానమెన్ఱపడి.

అప్పడి కృపానుసన్ధానాదికళ్ అఙ్గాఴ్వారుక్కుణ్డోవెన్న; (ఇత్తిరుమొఴియిలె) యిత్యాది

అడియ=నానున్నై అడియుమ్బడియాక, అరుళాయ్=వన్దరుళవేణుమ్; ఎనక్కు=దయనీయనానవెనక్కు, ఉన్ఱనరుళే=కొళ్వార్ తేట్టమానఉన్నరుళై యెన్ఱపడి.

నిన్నరుళల్లతు=దేవర్ కృపైయన్ఱి, ఇనితుణియేన్=వేఱొన్ఱై అధ్యవసియేనెన్ఱపడి.

తొణ్డరానవర్క్కు=కైఙ్కర్యరుచియుడైయార్క్కు, ఇన్నరుళ్ శెయ్వాయ్=ఉన్ పేఱాక ఉన్నరుళైక్కొడుక్కైయే స్వభావమాకవుడైయవన్ ఎన్ఱపడి.

కాఱ్ఱత్తిడైప్పట్ట=పెరుఙ్గాఱ్ఱిలేయకప్పట్ట, కలవర్=మరక్కలమానకప్పలుడైయవర్కళుడైయ, మనమ్బోల=హృదయమ్బోల, ఆఱ్ఱమికవుమ్, తుళఙ్గానిఱ్పన్=నడుఙ్గానిఱ్పనెన్ఱపడి.

పామ్బోడు=సర్పత్తోడు, ఒరుకూరైయిలే=ఒరుగృహత్తిలే, పయిన్ఱాప్పోల=పరిచయమ్పణ్ణినాప్పోల, తాఙ్గాతు=ధరియాతే, ఉళ్ళమ్=హృదయమానతు, తళరుమ్=తడుమాఱానిన్ఱతెన్ఱపడి.

ఇరుపాడు=ఇరణ్డుతలైవాయుమ్, ఎరి=ఎరికిఱ, కొళ్ళియినుళ్=కొళ్ళియినుళ్ళే నోవుపడుకిఱ, ఎఱుమ్బేపోల=ఎఱుమ్బుపోల, ఉళ్ళమ్=హృదయమానతు, ఉరుకానిఱ్కుమ్=క్లేశియానిన్ఱదెన్ఱపడి; వెళ్ళత్తిడైప్పట్ట=వెళ్ళత్తుక్కుళ్ళేయకప్పట్ట, నరియినంబోలే=గోమాయుగణమ్బోలే, ఉళ్ళన్తుళఙ్గానిఱ్కుం=హృదయమానతు నడుఙ్గానిఱ్కుమెన్ఱపడి.

౩౭౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడియనన్యే) త్యాది.

కాలైక్కట్టుకైయిలే కర్తా యోగ్యతయా కోపవిషయభూతరెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (శీఱ్ఱత్తుక్కు) త్యాది.

(నినైత్తపడియెల్లామె) న్ఱతు-“తోఱ్ఱవిప్పాయ్, వాఙ్గాయ్, పుకప్పెయ్తుతిరివాయ్” పుకప్పెయ్తికొల్ ఎన్ఱు బహువిధమాకవెన్ఱపడి.

౧. తిరువాయ్మొఴి-౧౧-ప-౮-తి-౨-పా. ౪. తిరువాయ్మొఴి-౧౧-ప-౮-తి-౯-పా. ౭. తిరువాయ్మొఴి-౧౧-ప-౮-తి-౩-పా.
౨. తిరువాయ్మొఴి-౧౧-ప-౮-తి-౬-పా. ౫. తిరువాయ్మొఴి-౧౧-ప-౮-తి-౧-పా. ౮. తిరువాయ్మొఴి-౧౧-ప-౮-తి-౪-పా.
౩. తిరువాయ్మొఴి-౧౧-ప-౮-తి-౮-పా. ౬. తిరువాయ్మొఴి-౧౧-ప-౮-తి-౨-పా. ౯. తిరువాయ్మొఴి ౧౧-ప-౮-తి-౫-పా.

మూ.—౩౮౦. కృపయాపర్యపాలయత్,

౩౮౦. శీఱినదశైయిలుమ్ కాలై క్కట్టిక్కొళ్ళలాయిరు క్కుమ్బడిక్కు ప్రమాణంకాట్టుకిఱార్—("కృపయాపర్య పాలయత్." "అరిశినత్తాల్") ఎన్ఱు.

అతావదు—

౧ "సతంనిపతితంభూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్।
వధార్హమపికాకుత్థ్సః కృపయాపర్యపాలయత్॥"

ఎన్ఱుఅపరాధత్తై త్తీరక్కచ్చెయ్తుబ్రహ్మాస్త్రత్తుక్కిలక్కాయ్ పుఱమ్బు పుకలఱ్ఱవాఱేవన్దు తిరువడి కళిలేవిళున్దకాకత్తై,కృపైయాలే రక్షిత్తారెన్ఱైయాలుమ్; ౨"అరిశినత్తాలీన్ఱతాయకఱ్ఱిడినుమ్ మఱ్ఱవళ్ తనరుళ్ నినైన్దేయళుక్కుళవియదువే పోన్ఱిరున్దేన్" ఎన్ఱు పెఱుక్కైక్కు వరుం దివరఙ్గిడందు పెఱ్ఱతాయానవళ్ ఇతు శెయ్దతీమ్బైక్కండు అరిన్దు పోగడవేణ్డుమ్ శీఱ్ఱత్తైయుడైయళాయ్క్కొండు కిట్టవరవొట్టామల్ తళ్ళివిట్టాలుమ్, వేఱుపోక్కడియఱ్ఱు, శీఱియెడుత్తెఱికిఱవళుడైయ ముకత్తిరక్కత్తైయేనినైత్తు అళుదుకాలైత్తళువిక్కొళ్ళుమ్ కుళవిపోలే, యెన్నపరాధత్తైక్కణ్డు అరుకువారాదపడి దేవర్ తళ్ళివిడ ప్పార్కిలుమ్

౩౮౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (శీఱినదశైయిలుమి)త్యాది.
"వధార్హమపి" యెన్గిఱవితుక్కర్థమ్ (అపరాధత్తై) ఇత్యాది.
"తమ్" ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్(పుఱమ్బి)త్యాది.
(భూమౌనిపతిత) మెన్ఱవితుక్కర్థమ్. (తిరువడికళిలే) ఇత్యాది.
ఇఙ్గే "తన్నిపతిత" మెన్గిఱదిలే తాత్పర్యమ్.

అరిశినత్తాల్=అరిన్దుపోకడవేణ్డిన కోపత్తాలే, ఈన్ఱతాయ్=పెఱ్ఱతాయానవళ్, అకత్తిడినుమ్=తళ్ళి విట్టాలుమ్,మఱ్ఱు=పిన్నుమ్. అవళ్ తన్నరుళ్=అన్దత్తాయినుడైయ శిరక్కత్తైయే,నినైన్దు=స్మరిత్తు,అళుమ్=కాలైక్కట్టిక్కొణ్డళుకిఱ, కుళవియతువే పోన్ఱిరున్దేన్=అన్దక్కుళన్దై పోలె, యిరున్దేనెన్ఱపడి.

మూ.—"అరిశినత్తాల్"

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళేశరణమ్.
మఙ్గళాశాసన ప్రకరణమాన తృతీయప్రకరణం.
సంపూర్ణమ్.

తిరువడికళల్లదు వేఱుపోక్కడియఱ్ఱిరున్దేనెన్ఱు శ్రీకులశేఖరప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్; శీఱినాలుమ్కాలైక్కట్టిక్కొళ్ళ లామ్బడి యిరుప్పానొరువన్ ఎన్నుమిడం సిద్ధమెన్ఱై.

ఇప్పడి ఆళ్వారరుళిచ్చెయ్దవివ్వర్థత్తై
3 "నిరాసకస్యాపినతావదుత్సహే
మహేశహాతుం తవపాదపఙ్కజమ్।
రుషానిరస్తోపి శిశుః స్తనన్ధయో
నజాతుమాతుశ్చరణౌజిహాసతి॥"
ఎన్ఱు ఆళవందారరుళిచ్చెయ్దారిఱే.

ఆక, ఇవ్వళవుమ్, (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమాఱాడిలఙ్గత్తై యేసిద్ధిక్కుమ్) ఎన్ఱతిన్ మేల్వన్ద శఙ్కా పరిహారఙ్గళ్ పణ్ణప్పట్టదు.

పెరియజీయర్ తిరువడికళేశరణమ్.
మంగళాశాసన ప్రకరణమాన తృతీయప్రకరణం
సంపూర్ణమ్.

ఇత్తైయిరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెఱుక్కైక్కి) త్యాదినా.
వరమ్- దేవతాప్రసాదార్థతపస్సు
(తిరుతుయర) మిత్యాదినైయె యుళ్కొణ్డు (ఎన్నపరాధత్తై) ఇత్యాది.
(అరిశినత్తాలి) త్యాదియాల్ మూలాభిప్రేతప్రమాణాన్తరమ్ (ఇప్పడియాళ్వార్) ఇత్యాది
హేమహేశనిరాసకస్యాపి తవ పాదపఙ్కజం హాతుం నోత్సహే యెన్ఱన్వయమ్.
సఙ్గత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్(ఆకవివ్వళవు)మిత్యాది.

మఙ్గళాశాసన ప్రకరణమాన తృతీయప్రకరణం
సంపూర్ణమ్.

౧. శ్రీ-రా-సు-౩౮-న-౩౪-౩౫-శ్లో. ౨. ముదలాయిరం-పెరుమాళ్ తిరుమొళి-౫-తి-౧-పా. 3. ఆళవన్దార్ స్తోత్రం. ౨౬-శ్లో.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీవచనభూషణమ్.

చతుర్థప్రకరణమ్.

(త్రిపాద్విభూతిప్రకరణమ్.)

మూ. ౩౮౧. త్రిపాద్విభూతియిలే.

ఆత్మోజ్జీవనత్తి లీశ్వరఙాపణ్ణుమ్ కృషిపరమ్పరై:—

౩౮౧. ఇని, (భగవద్గుణానుసంధానమభయహేతు) ఎన్ఱు కీళ్ఱరుళిచ్చెయ్దత్తై విశదీకరిక్కైక్కాక ఈశ్వరనివ్వాత్మోజ్జీవనత్తుక్కు పణ్ణుం కృషిపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్:—(త్రిపాద్విభూతియిలే) యెన్ఱుతుడఙ్గి.

౧"త్రిపాదస్యామృతన్దివి" ఎన్దైయాలే, నిత్యవిభూతియై త్రిపాద్విభూతియెన్నక్కడవదిఱే.

ఇతినుడైయ త్రిపాత్త్వం దాఙాపలపడియాక నిర్వహిక్కలాయిరుక్కుమ్.

ఎజ్ఙనేయెన్నిల్—

౨"-౧ "పాదోస్యవిశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యామృతం దివి"

ఎన్ఱు ఇన్దవిభూతియి లెల్లాభూతఙ్గళుమ్ ఇతుక్కు నాలత్తొన్ఱెన్నుమ్పడి అల్పమాయిరుక్కుమ్.

పరమాకాశత్తిల్ ఇవనుడైయ నిత్యమానవిభూతి త్రిపాత్తెన్నుమ్బడి ముమ్మడఙ్గాయిరుక్కుమ్.

" ఇన్దవిభూతిద్వయవిషయమాన పాదశబ్దముమ్ త్రిపాచ్ఛబ్దముమ్ అల్పత్వ మహత్త్వఙ్గళుక్కుపలక్షణ మిత్తనై యొఴియ పరిచ్ఛేదపరమన్ఱు, లీలావిభూతి యిలణ్డఙ్గళ్ తానే అసంఖ్యాతఙ్గళాయిఱే యిరుప్పదు" ఎన్ఱు దీపప్రకాశత్తిలే జీయ రరుళిచ్చెయ్కైయాలే, ఇవ్విభూతియిల్ కార్యరూపప్రదేశత్తైప్పఱ్ఱ పరమాకాశత్తిల్ నిత్యవిభూతి ముమ్మడఙ్గాయిరుక్కుమెన్నవుమామ్.

అన్ఱిక్కే, ౧"దివి ఇతి అప్రాకృతంస్థానముచ్యతే; త్రిపాత్త్వఞ్చ – అప్రాకృతైర్భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానవిశే

---

౩౮౧. ఉత్తరవాక్యసఙ్గతి (ఇనిభగవది)త్యాది.

(విశదీకరిక్కైక్కాక) వెన్గిఅవిదిల్ విశదీకారాం శత్తాలే వివరణవివరణీభావమ్ సఙ్గతియెన్నుమ్ తుమున్నర్థాం శత్తాలే అవ్యవహితోత్తరవాక్యఙ్గళుక్కు ఉపోద్ఘాత సఙ్గతియెన్ఱుమ్ సూచితమ్,

(త్రిపాద్విభూతి) శబ్దార్థమ్ ("త్రిపాదస్యామృతమి") త్యాది.

త్రయః పాదా అస్యత్రిపాత్; పాదశబ్దస్యలోపః; అమృతం= నిత్యమ్, అస్య=పరమాత్మనః, దివి=పరమాకాశేఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ శ్రుతిమూలకనిరూఢ వ్యవహారంత్రి పాద్విభూతియెన్ఱు నిత్యవిభూతిక్కెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎన్దైయాలే) యిత్యాది.

త్రిపాత్త్వప్రయుక్త పరిచ్ఛిన్నత్వశఙ్కావ్యావర్తనార్థమరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతినుడైయ) ఇత్యాది.

త్రిపాత్త్వమ్-త్రిపాత్పదప్రవృత్తినిమిత్తమ్.

ప్రథమందీప ప్రకాశోక్తప్రకారత్తై యరుళిచ్చెయ్పతాకతత్సూక్తస్య పాదానం (పాదోస్యే)త్యాది (యిరుప్పతెన్ఱు)మిత్యన్తమ్.

"పాదోబుధ్నేతురీయాంశే" ఎన్గిఱ విత్తైయుళ్కొణ్డు (నాలత్తొన్ఱు) ఎన్ఱు; అత్తాల్ అభిప్రేతమ్ అల్పమాయిరుక్కు మెన్ఱు.

(దివీ) త్యస్యార్థం (పరమే) త్యాది.

అమృతశబ్ద షష్ఠికళుక్కర్థం. (నిత్యమాన) ఇత్యాది.

త్రిపాచ్ఛబ్దాభిప్రేతం ముమ్మడఙ్గుఇత్యాది, ముమ్మడఙ్గు-త్రిగుణమ్.

ముఖ్యార్థానుపపత్తి (ఇన్దవిభూతిద్వయే) త్యాది.

పరిచ్ఛేదమియత్తై.

(అణ్డఙ్గళ్ తానే) ఇత్యనేన తదన్తర్గతానాం తద్బహిష్ఠానాఞ్చాసంఖ్యాతత్వం కింపునర్వాచ్యయ సిద్ధమెన్ఱుసూచితమ్; ఆకైయాల్ అల్పత్వమభిప్రెత మెన్ఱపడి.

వ్యక్త్యానన్త్య సామ్యమిరున్దాలుమ్ సత్తాద్రవ్యత్వాదిజాతికళుక్కు ప్పరాపరత్వఙ్గళ్ పోలే అపరిచ్ఛిన్నమానాలుమ్ నిత్యవిభూతియైప్పఱ్ఱ వల్పత్వపఙ్గూడుమెన్ఱుకరుత్తు.

---

౧. పురుషసూక్తమ్. ౨. దీపప్రకాశే.

మూ. పరిపూర్ణానుభవమ్నడవానిఱ్కుఅతుణ్డుతురుక్కాట్టాతే, దేశాన్తర గతనాన పుత్రన్ పక్కలిలే పితృహృదయజ్కి

మూ. డక్కుమాపోలే సంసారికళ్ పక్కల్ తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్.

ప్పైర్వా, భూషణాస్త్రాదిరూపేణ జగదన్తర్గతవస్త్వభిమాని భిర్నిత్యైర్భగవదనుభవమాత్ర పరైశ్చనిత్యసిద్ధైర్ముక్తైశ్చాత్మభిర్వా సంభవతి" ఎన్ఱు శ్రుతప్రకాశికైయిలే భట్టరరుళిచ్చెయ్దపడియే, అప్రాకృతమాయిరున్ద్ధుళ్ళభోగ్యవిశేషజ్గళ్ భోగోపకరణ విశేషజ్గళ్ భోగస్థానవిశేషజ్గళాకిఱ మూన్ఱంశజ్గళోడే కూడియిరుక్కైయాలే, అస్త్రభూషణాధ్యాయత్తిఱ్ పడియేభూషణాస్త్రాదిరూపత్తాలే జగదన్తర్గత వస్త్వభిమానికళాన నిత్యరుమ్, కేవల భగవదనుభవ పరరాయిరుక్కుమ్ నిత్యరుమ్ ముక్తరుమాయిప్పడి మూన్ఱంశమాయిరుక్క మాత్మాక్కళ్ళై యుడైత్తాకైయాలే యాతల్ త్రిపాత్తెన్నప్పుమామ్.

ఆక, ఇప్పడి లీలావిభూతియిల్ అత్యన్తవ్యావృత్తైయాకైయాలే నిరతిశయ సుఖావహైయాన నిత్యవిభూతియిలే

మూలప్రకృతిస్వతోనన్తైయాయ్ అనన్తపరిణామజ్గళుక్కు స్వైకదేశత్తాలే ఆధారమాయిరుక్కైయాలే అతిల్ కార్యరూపప్రదేశత్తుక్కు నిత్యవిభూత్యపేక్షయాల్పత్వన్దేశకాలవిశేషజ్గళిన్ఱిక్కే యిరుక్కైయాలే ఉపపన్నమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కార్యరూపే) త్యాది

"విష్ణోః కలామాత్రమభూజ్జగదేతచ్చరాచరమ్ ।
మహానంశోఽస్యదేవస్య పరమేవ్యోమ్ని భాసతే"

ఎన్గిఱమోక్షధర్మ వచనమ్ ఇజ్గే అభిప్రేతమ్.

శ్రుతప్రకాశికోక్తప్రకారమ్ (దివి)ఇత్యాది.

ఉపాత్తశ్రుత ప్రకాశికైక్కర్థమ్ (అప్రాకృతమాయ్) ఇత్యాది.

ద్వన్ద్వాత్ పూర్వోత్తరశబ్దజ్గళుక్కు మూన్ఱిలుమ్ సమ్బన్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఇరున్ద్ధుళ్ళభోగ్య విశేషజ్గళ్) ఇత్యాది.

పాదశబ్దమ్ అంశమాత్రపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అంశజ్గళోడే) ఇతి.

అస్త్రభూషణాధ్యాయమ్ శ్రీవిష్ణుపురాణత్తిలే ప్రథమాంశత్తిలే, అదిలే "భూషణాస్త్రస్వరూపస్థ" మిత్యాదిక మిజ్గేవివక్షితమ్.

(భూషణాస్త్రాదిరూపత్తాలే) యెన్గిఱ ఆదిపదమ్ శ్రీవత్సాదిపరమ్.

(పరిపూర్ణానుభవంనడవానిఱ్కు) నిత్యముక్తరోడే కూడియిరున్దోరోన్ఱైనిరతిశయానన్దజనకమాన స్వరూపరూపగుణ విభూతిగళెల్లావత్తైయుమ్ యుగపదేవానుభవిక్కైయాకిఱ పరిపూర్ణానుభవమవిచ్ఛిన్నమాయ్ చెల్లానిఱ్కవెన్నై.

(అదుణ్డాదు రుక్కాట్టాతే)

అదావదు—అప్పోదప్పోదు వడివు ఇట్టు మాఱినాప్పోలే పుదుక్కణిత్తు వరప్పణ్ణుమన్దవను భవమెన్ఱుమ్ నడివిల్ తోన్ఱాదే యెన్నై.

(దేశాన్తరగతనాన పుత్రన్ పక్కలిలేపితృహృదయజ్గిడక్కుమా పోలేసంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ కుడిపోయ్)

మాత్రశబ్దార్థమ్ (కేవలభగవదనుభవే)త్యాది.

కేవలత్వమ్ జగదన్తర్గత వస్త్వభిమానిత్వవిరహః.

[త్రిపాద్విభూతియిలే] ఎన్గిఱనిర్దేశాభిప్రేతమ్ (ఆకవిప్పడి) యిత్యాది.

నిరతిశయమహత్వాప్రాకృతభోగ్యాది త్రయ సమృద్ధత్వజగదభిమాని సూరివర్గాదిత్రయసమృద్ధత్వజ్గళాలే అత్యన్తవిలక్షణైయాకైయాలే, ఎన్ఱపడి.

"జ్ఞానానన్దమయస్త్వానాద్దేశభావం వ్రజత్యుత" ఇత్యాదికళైయుళ్కొణ్డు (నిరతిశయే) త్యాది. ఇత్తాల్ సుఖవైకల్యమిల్లై ఎన్ఱపడి.

చూర్ణికారూపమాకైయాలే, గద్యత్రయవ్యాఖ్యానరీత్యా ఇతికరణాన్తప్రతీకోపాదానాదికళిన్ఱిక్కే వ్యాఖ్యానిత్తరుళుకిఱార్ (పరిపూర్ణే) త్యాది.

(నిత్యముక్తరోడేకూడి) ఎన్గిఱవిత్తాలే "ఏకః స్వాదుర్నభుఞ్జీత" ఎన్గిఱవితువుమిల్లై యెన్ఱపడి.

(నిరతిశయే)త్యాదిభోగ్య వైకల్యముమిల్లై యెన్ఱపడి.

(యుగపదేవే) త్యాదినాభోగ వైకల్యముమిల్లై యెన్ఱపడి.

౧ శ్రుతప్రకాశికై.

మూ.—ఇవర్కళై ప్పిరిన్దా లాఱ్ఱమాట్టాదే

వ్యా.—అదావదు—అనేకపుత్రర్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఒరువన్, స్వకర్మానుగుణమాక దేశాన్తరమేపోనాల్ మఱ్ఱుళ్ళానపుత్రర్కళుమ్ తానుమాయిరున్దు జీవియానిఱ్కచ్చెయ్దేయుమ్, 'ఇవర్కళోపాది అవనుజ్ఞాడవిరున్దు వాఴ్కైక్కిట్టుప్పెఱున్దువైత్తుమ్ ఇత్తైయిఴన్దు కిడక్కిఱానే" ఎన్ఱు, దేశాన్తరగతనానఅన్ద పుత్రన్ పక్కలిలే పితావినుడైయ హృదయఙ్గిడక్కుమాపోలే, నిత్యముక్తరుమ్ తానుఙ్గూడి యిరున్దు వాఴ్చ్చెయ్తే "ఇబ్భోగత్తిల్ ప్రాప్తియుణ్డాయిరుక్క ఇచ్చేతనరిత్తైయిఴన్దు కిడప్పతే" ఎన్ఱు దేశాన్తరస్థరాన సంసారికళ్ పక్కలిలే తిరువుళ్ళమ్ నేరాకప్పోయెన్డై.

(ఇవర్కళై ప్పిరిన్దా లాఱ్ఱమాట్టాదే)

అదావదు—సంహృతిసమయత్తిల్ [ప్రాప్తియుణ్డాయిరుక్క] నిత్యవిభూతియిలే యిస్సంసారిచేతనరై ప్పిరిన్దు తానిరుక్కుమళవిల్, పుత్రపౌత్రాదికళోడే జీవిత్తవన్ అవర్కళై యిఴన్దు తనియనానాప్పోలే, "సఏకాకీనరమేత" ఎన్గిఱపడియే అవ్విఴవుసహిక్కమాట్టాదేయెన్డై.

అ.—"పరిపూర్ణైః స్వహాపరిపూర్ణానాం పరిపూర్ణోనుభవః పరిపూర్ణానుభవః" ఎన్నివైయిత్తనైయుమ్ తన్త్రేణ వివక్షితమెన్ఱుకరుత్తు.

కాదాచిత్కత్వవ్యావృత్త్యర్థమ్ (నడవానిఱ్క)వెన్గిఱవితు వెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (అవిచ్ఛిన్నమాయ్) ఇత్యాది.

(పుతుక్కణిత్తువరప్పణ్ణు) మెన్దతు నవీభవిక్కుమ్బడిపణ్ణు మెన్ఱపడి.

"బ్రహ్మవిద ఇవతే సౌమ్యముఖంభాతి" "భవతిపుమాన్ జగతోస్యసౌమ్యరూపః" ఎన్ఱుతదనుభవమివనుక్కేవడివిల్ తోన్ఱుమ్బోతు అవనుక్కుచ్చొల్లవేణ్డావితే యెన్ఱుకరుత్తు.

(పరిపూర్ణానుభవ) మెన్గిఱదార్ష్టాన్తికానుగుణమాకదృష్టాన్తత్తిలుమ్ అనేక పుత్రసద్భావమ్ వచమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (అనేకపుత్రాదికళిలే) యిత్యాది. గమితత్వవ్యావృత్త్యర్థమాన గతత్వఫలితమ్ (స్వకర్మే) త్యాది.

(పితృహృదయమె) న్దతుపితావినుడైయ చిన్తనమెన్ఱాయ్ యోగ్యతానుగుణమాక తత్ప్రకారోల్లేఖనమ్ (ఇవర్కళోపాతి) ఇత్యాది.

మూ.—ఇవర్కళోడేకలన్దు పరిమాఱుకైక్కుకరణకలేబరఙ్గళై క్కొడుత్తు

వ్యా.—సంహృతరాయిరుక్కుమళవిలుమ్ ఇవర్కళై శరీరమాకక్కొణ్డు తాన్ శరీరియాయిరుక్క చ్చెయ్దేయుమ్, అత్తైయొరుకలవియాకనినైయాతే కరణకలేబరసహితరాయ్ అవర్కళ్వర్త్తిక్కిఱ కాలత్తిల్ అన్తరాత్మతయాప్రవృత్తినివృత్తికళై నిర్వహిత్తుక్కొణ్డిరుక్కై ముతలానవఱ్ఱై ఇవర్కళోట్టైక్కలవియాకవుమ్ ఇవర్కళ్ కరణకలేబరవిధురరాయ్, అచిదవిశేషితరాయ్క్కిడక్క. తాన్ నిత్యవిభూతియిలేయిరుక్కుమిరుప్పు ఇవర్కళైప్పిరిన్దిరుక్కిఱ విరుప్పాకవుమ్, అవన్నినైత్తిరుక్కైయాలే (ఇవర్కళై ప్పిరిన్దాల్) ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

(ఇవర్కళోడేకలన్దు పరిమాఱుకైక్కు కరణకలేబరఙ్గళై క్కొడుత్తు)

అ.—దార్ష్టాన్తికమ్ (నిత్యముక్తరుమ్) ఇత్యాది.

గతాగతవ్యావృత్త్యర్థమాన(కుడిపోయి)న్గిఱ వితుక్కర్థమ్(నేరాక) విత్యాది.

సర్వగతనుక్కు ప్పిరివుకూడా తాకైయాలే కరణకలేబరవిధురత్తైయె ప్పఱ్ఱప్పిరివు వివక్షితమెన్ఱు మభిప్రాయత్తాలే (సంహృతిసమయత్తిలే) ఇత్యాది.

చతుర్ముఖతత్పుత్రదేవమనుష్యాద్యభిప్రాయేణ దృష్టాన్తత్తిల్ పుత్రాదిగ్రహణమ్.

ఆనన్దమయ శ్రుతివిరోధపరిహారాభిప్రాయేణ (సఏకాకీ) ఇత్యాది.

సపరమాత్మాఏకాకీ సన్ ప్రలయసమయే సంసారిచేతనవిరహితస్సన్, (నరమేత)అరతిమాన్ భవేత్ ఎన్ఱపడి.

ఇత్తాల్, హేయప్రత్యనీకానన్దమయత్వాదిశ్రుతికళ్ కర్మమూలకదుఃఖవిశేషాభావపరఙ్గళ్; ఇన్దశ్రుతిసంబన్ధమూలకమాయ్, "పర్యుత్సుకో భవతి యత్సుఖితోపి" ఎన్గిఱపడియే సుఖావిరోధియానదుఃఖవిశేషత్తైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱపడి.

అత్రవక్తవ్యమ్ పూర్వమేవోక్తం.

బ్రహ్మణస్సర్వగతత్వాత్ సాక్షాద్విశ్లేషముమ్ తత్పూర్వకసంశ్లేషముమ్ కూడాతాకైయాలే భగవదభిప్రాయేణ విశ్లేషసంశ్లేషఙ్గళై మూలాభిప్రేతమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంహృతరాయ్) ఇత్యాది.

[ ] కుణ్డలితగ్రన్థమ్ శిలక్రోశఙ్గళిల్ కాణ్గిఱతు.

మూ.—అవఱ్ఱైక్కొణ్డు వ్యాపరిక్కైక్కిడాన శక్తి విశేషఙ్గళై యుఙ్గొడుత్తు

వ్యా.—అదావదు—అన్తరాత్మతైయాలుమ్ అవతారావ్వతారఙ్గళాలుమ్ ఇవర్కళోడేకలన్దు పరిమాఱుకైక్కుఱుప్పాక. ౧ "విచిత్రాదేహసమ్పత్తిః" ఇత్యాదిప్పడియే స్వచరణకమల సమాశ్రయణోప కరణఙ్గళానకరణ కలేబరఙ్గళై దయమానమనావాయ్ క్కొడుత్తనై.

(అవఱ్ఱైక్కొణ్డువ్యా పరిక్కైక్కిడాన శక్తివిశేషఙ్గళై యుఙ్గొడుత్తు)

అదావదు—అన్ద కరణకలేబరఙ్గళైక్కొణ్డు అఱియవేణ్డుమవఱ్ఱై అఱిన్దు శెయ్యవేణ్డుమవఱ్ఱై చ్చెయ్దు తవిరవేణ్డుమవఱ్ఱై త్తవిర్న్దు ఇప్పడి వ్యాపరిక్కైక్కిడాన చిచ్ఛక్తిప్రవృత్తిశక్తి నివృత్తిశక్తిగళాకిఱ శక్తివిశేషఙ్గళై యుఙ్గొడుత్తనై.

అ.—ఇవ్వర్థమ్ "సఏకాకీనరమేత" ఇత్యాదిశ్రుత్యర్థాపత్తిసిద్ధమ్.

"తావావాంపితరౌవ్యోమ్ని" ఇత్యుపక్రమ్య "అనుగ్రహాయలోకానాం స్థితౌచపరయాశ్రియా। కదాచిత్కృపయావిష్టౌజీవానాం హితకామ్యయా సుఖినస్స్యురిమేజీవాః ప్రాప్నుయుర్మాంకథఞ్చన" ఇత్యాదికళిలేయుముక్తమ్.

కలవిరైయె యథోచితం దర్శిప్పిక్కిఱార్ (అన్తరాత్మతైయాలుమ్) ఇత్యాది.

(అన్తరాత్మతై)యావతు స్థూలావస్థచేతనశరీరకత్వముమ్ "స ఏవ యోగిహృదయపఙ్కజేతు సవిగ్రహః" ఎన్ఱుశొన్న హృదయపుణ్డరీకస్థితియుమ్.

(కరణకలేబర) శబ్దమ్ "కరణకళేబరైర్ఘటయితుందయమానమనాః" ఇత్యాదిక్కుప్రత్యభిజ్ఞాపకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(దయమానే) త్యాది.

(వ్యాపరిక్కై) ఎన్గిఱవ్యాపారశబ్దంధాత్వర్థశబ్దపర్యాయమాయౌచిత్యాత్ జ్ఞానప్రవృత్తినివృత్తిపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే శక్తిశబ్దనిర్దేశానుగుణమాకవర్ధమ్ (అఱియవేణ్డుమవఱ్ఱై) ఇత్యాది.

"దాస్యమైశ్వర్యవాదేన జ్ఞాతీనాఞ్చకరోమ్యహం। అర్ధభోక్తాచ భోగానాంవాగ్దురుక్తానిచక్షమే" ఇత్యాదిగళాల్ వ్యఞ్జితమానవర్థమ్ (ఇత్తనైయుమ్ శెయ్తుస్వామిత్వప్రాప్తి) ఇత్యాది.

మూ.—కణ్కాణనిఱ్కిలాఙ్గై యిట్టువిలక్కువర్కళెన్ఱు కణ్ణుక్కుత్తోఱ్ఱాదపడి ఉఱఙ్గుకిఱ ప్రజైయై త్తాయ్ముదుకిలే అణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే తానఱిన్ద సమ్బన్ధమే హేతువాగ విడమాట్టాతేయకవాయిలే యణైత్తుక్కొణ్డు,

వ్యా.— (కణ్కాణనిఱ్కిలాఙ్గై యిట్టువిలక్కువర్కళెన్ఱు కణ్ణుక్కుత్తోఱ్ఱాదపడి.)

అదావదు—ఇత్తనై యుఙ్జెయ్దు స్వామిత్వప్రాప్తి తోఱ్ఱ ఇవర్కళ్ కణ్ణుక్కు విషయమాయ్ నిఱ్కిల్, ౨"త్వమ్మే"యెన్ఱాల్ సహియామల్ ౨"అహమ్మే" ఎన్నుమ్ స్వతన్త్రరాకైయాలే, ఎఙ్గళ్కణ్ముకప్పిలే నీయొరుకాలుమ్ నిఱ్కక్కడవైయల్లైయెన్ఱు తిరువాణైయిట్టు నిషేధిప్పర్గళెన్ఱు నినైత్తు, ౩ "నచక్షుషాపశ్యతికశ్చనైనమ్" ౪ "కట్కిలీ" ఎన్గిఱపడియే ఇవర్కళ్ కణ్ణుక్కు ఒరుకాలముమ్ విషయమాకాదపడి యెన్నై.

(ఉఱఙ్గుకిఱప్రజైయై త్తాయ్ముదుకిలే అణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే, తానఱిన్దసమ్బన్ధమే హేతువాక విడమాట్టాదే యకవాయిలేయణైత్తు.)

అదావదు—తన్నైయుమ్తాయైయుమఱియాదే కిడన్దు ఉఱఙ్గుకిఱప్రజైయై వత్సలైయాన మాతావానవళ్ తానఱిన్దరక్ష్యరక్షక సమ్బన్ధమడియాక ముదుకిలే యణైత్తుక్కొణ్డు కిడక్కుమాపోలే, అనాది మాయయాసుప్తరాయ్ స్వపరస్వరూపఙ్గళిలొన్ఱైయు మఱియామల్ కిడక్కిఱ

అ.—("తిరువాణైనిన్నాణై")ఎన్గిఱ విత్తైప్పాట్టు (తిరువాణై)ఇత్యాది.

"సంబాహుభ్యాంనమతి" ఎన్నుమ్పడి యిరుక్కుమవన్ "నచక్షుషా పశ్యతి" ఇత్యాదిప్పడియే యిరుప్పతు ఇవర్కళుక్కు హితార్థమాకవెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నచక్షుషే)త్యాది.

"నబాహ్యంకిఞ్చనవేద" "నాహంఖల్వయమహమస్మి" ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (తన్నైయుమ్) ఇత్యాది

దార్ష్టాన్తికత్తిలుఱక్కమ్ (అనాదిమాయయా) ఇత్యాది.

తత్కార్యం (స్వస్వరూపే) త్యాది.

౧. ౨. భట్టరరుళిచ్చెయ్దముక్తకశ్లోకమ్॥ ౩. తై. అష్ట-౧-అను॥ ౪. తిరువాయ్మొழி. ౭. ప. ౨. తి. ౩. పా॥

మూ.—ఆట్చియిల్ తుడర్చినన్నెన్ఱు విడాతే సత్తైయైనో క్కియుడన్ కేడనాయ్

వ్యా.—విచ్చేతనరై శేషియాన తానఱిన్ద రక్ష్యరక్షకసమ్బన్ధమేహేతువాక విడక్షమనన్ఱిక్కే ౧"యఆత్మనితిష్ఠన్"ఎన్గిఱపడియే అన్తరాత్మత్వేన ఇవర్గళై స్పర్శిత్తుక్కొణ్డన్ఱై.

(ఆట్చియిల్ తుడర్చ్చినన్నెన్ఱు విడాదే సత్తైయైనోక్కి.)

అదావదు—ఒరువనుడైయ మెయ్యై యొరువ నపహరిత్తాళా నిఱ్క ఉడైయవనాయ్వైత్తు ఉడమైయైయిழన్దవన్ తన్నదెన్ఱు మిడన్దోఱ్ఱ ప్పలనాళు న్తుడర్న్దుపోన్దాల్ పిన్బువ్యవహారత్తిల్ విజయహేతువాకా నిఱ్కుమిఱే; అప్పడియే, ౨"అనుభవవిభవాత్" ఎన్గిఱ చేతనరుడైయ ఆట్చియిలుమ్ నమ్మదెన్ఱు మిడన్దోఱ్ఱ ఒరుతలైప్పఱ్ఱిక్కొణ్డు పోరుకిఱ తుడర్చ్చి ప్రబలమెన్ఱునినైత్తు, అన్తరాత్మతయావస్థితనాన తానివర్కళై యొరుకాలుమ్ కైవిడాదే ధారకనాయ్క్కొణ్డు ధార్యభూతరాన వివర్కళ్ సత్తైయ ఴియామల్ నోక్కియెన్ఱై.

(ఉడన్ కేడనాయ్.)

అదావదు—ఇప్పడి సత్తాధారకతయాస్వర్గ నరకప్రవేశాది సర్వావస్థైయిలు మివర్కళుక్కు త్తుణైయాయ్ప్పోరుకై.

అ.—(తిష్ఠన్) ఎన్గిఱవిత్తాల్ అర్థసిద్ధమ్(స్పర్శిత్తుక్కొణ్డు)ఎన్ఱు.

అణైక్కై స్పర్శమిఱే.

-వర్తమానలబ్ధం (కొణ్డె) న్ఱతు.

" పశ్యతో బ్రువతో భూమేర్హా నిర్వింశతివార్షికీ " ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (ఆట్చ్చియిలుమ్) ఇత్యాదిక మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఒరువని)త్యాది.

(అనుభవవిభవాత్) ఎన్గిఱవితు- '' త్వం మే హం మే '' ఇత్యాది శ్లోకస్థమ్.

ఆట్చ్చి=అనుభవమ్, తుడర్చ్చి=స్వీయత్వఖ్యాపనానువృత్తి.

(సత్తాధారకతయా) ఎన్ఱతు-అపృథక్సిద్ధధర్మస్వరూపత్తుక్కు ధర్మిస్వరూపన్ని ర్వాహకమాకైయాలే ఎన్ఱపడి.

మూ.—ఇవర్కళ్ అసత్కర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమ్బోదు మిట్కమాట్టాతే యనుమతిదానత్తైప్పణ్ణి ఉదాసీనరైప్పోలే యిరున్దు మీళ్కైక్కిడమ్బార్త్తు,

వ్యా.—ఉడన్ కేడన్ ఎన్బతు. ఇవన్ కేడు తన్ కేడా యిరుక్కుమవనై యిఱె.

(ఇవర్కళ్ అసత్కర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమ్పోదు మీట్కమాట్టాదే యనుమతి దానత్తైప్పణ్ణి ఉదాసీనరైప్పోలే యిరున్దు మీళ్కైక్కిడమ్పార్త్తు.)

అదావదు—

3 "ఆదావీశ్వరదత్తయైవపురుషః స్వాతన్త్ర్యశక్త్యాస్వయం.
తత్తజ్జ్ఞానచికీర్షణ ప్రయతనాన్యుత్పాదయన్వర్తతే "

ఎన్గిఱపడియె - అడియిలే తాన్ కొడుత్త జ్ఞాతృత్వరూపస్వాతన్త్ర్యశక్తియాలే స్వరుచ్యనుగుణమాక ప్రవృత్తికళై ప్పణ్ణిక్కొణ్డు పోరుకైక్కు యోగ్యరాన విచ్చేతనర్, దుర్వాసనాబలత్తాలే పాపకర్మఙ్గళిలే ప్రవర్తిక్కుమళవిలుమ్, అన్తర్యామియాన తాన్ నినైత్తాల్ మీట్కలాయిరుక్కచ్చెయ్ దేయుమ్, అప్పడి శెయ్యుమళవిల్ స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రవినియోగమఱుమెన్ను మత్తైప్పఱ్ఱవుమ్, సర్వముక్తిప్రసఙ్గంవరు మెన్నుమత్తైప్పఱ్ఱవుమ్ మీట్కమాట్టాదే అనుమతి దానత్తైప్పణ్ణి, ఉదాసీనన్నిక్కే

అ.—"ఆదా వీశ్వరదత్తయా"ఇత్యాది—ఇదుతత్త్వసారశ్లోకమ్.

(ఈశ్వరదత్తయా) ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱ (తాన్ కొడుత్త) వితి.

(స్వయ) మెన్గిఱ వితుకర్థమ్ (స్వరుచీ)త్యాది.

దుర్వాసనా=పాపవాసనా; వినియోగమ్=సాఫల్యమ్.

సర్వరైయుమ్మీట్టాల్ శాస్త్రవైయర్థ్యముమ్, శిలరై మీట్టాల్ సర్వముక్తిప్రసఙ్గముమ్ వరుమెన్ఱపడి.

అనుమతి=ద్వితీయాది ప్రవృత్తిషు విశిష్యహేతుత్వమ్.

"వత్సలైయానమాతామణ్ తిన్ఱవిట్టు" ఎన్గిఱన్యాయత్తాలె దానవ్యపదేశమ్.

ఉదాసీనత్వమ్=తత్పరత్వాభావః.

(పోలే) యెన్ఱత్తాల్ ఫలితమ్ (ఉదాసీనన్నిక్కే) ఇత్యాది.

౧. బృ. ౫. 3. ౨౨॥ ౨. భట్టరరుళిచ్చెయ్ద ముక్తకశ్లోకమ్॥ 3. తత్త్వసారే.

మూ.—నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావతోరుతీమైయుణ్డానాతే,

వ్యా.—యిరుక్కచ్చెయ్దే ఇవర్కళెన్ పట్టాల్ నల్లదెన్ఱిరుక్క ముదాసీనరై ప్పోలే యిరున్దుమ్, అదిల్ నిన్ఱు మవర్కళై మీళ్కైక్కుఉపాయమాక చ్చొల్లిక్కొళ్ళత్తక్క దోరు నన్మైయాకిలు మవకాశమిల్లై యెన్నై.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావదోరు తీమైయుణ్డానాదే).

అదావదు—ఇప్పడి యిడమ్పార్త్తు ప్పోరుమళవిల్ శాస్త్రమర్యాదానుగుణమాక వాదల్ తానజీన్దదాక వారోపిత్తుక్కొణ్డాదల్, ఇవర్కళై అసత్కర్మత్తినిన్ఱుమ్ మీళ్కైక్కవకాశమాయిరుప్పదోరు నన్మై కాణాదవళవన్ఱిక్కే అవ్వసత్కర్మఙ్గళ్ తన్నిలేనన్మై యెన్ఱు పేరిట్టుక్కొళ్ళలావదోరు తీమైతాను ముట్పడక్కాణప్పెఱాదేయెన్నై.

(నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావదోరుతీమై) యావదు పరహిమ్సై శెయ్దుకొణ్డు తిరియానిఱ్కచ్చెయ్దే భగవద్భాగవతవిరోధికళాయిరుప్పారై యాదృచ్ఛికమాక, హిమ్సిక్కై, విషయప్రవణనాయ్ భగవద్దాసికళై ప్పిన్పఱ్ఱి పల

అ.—(ఎన్ పట్టాల్ నల్లదెన్ఱు) ఎన్నతు ఎన్ పట్టాలుమ్ నల్లతెన్ఱెన్నపడి.

(మీళ్కైక్కుఉపాయమాక) వెన్నతు-నివర్తనోపయికమాక వెన్నపడి.

(పేరిడలావతోరుతీమైయు) మెన్గిఱసముచ్చయార్థమ్ పాతకాన్నన్మైయెన్నుమభిప్రాయత్తాలె యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శాస్త్రి) త్యాది; ఇతు బుద్ధిపూర్వకసుకృతమ్.

(తానజీన్దతాక) విత్యాదియాల్ యాదృచ్ఛికాదికళ్ శొల్లుకిఱతు; యాదృచ్ఛికాదిశబ్దత్తాలే పరహింసాద్యన్తర్భూతఙ్గళాన నామగ్రహణాదికళ్ వివక్షితఙ్గళ్.

(నన్మైయెన్ఱుపేరిడలావతోరుతీమై) ఎన్గిఱవిత్తాల్-పరహింసాద్యాత్మకమాననామగ్రహణాదికళ్ వివక్షితమెన్ఱుకణ్డుకొళ్వతు.

(పరహింసై) యిత్యాది. యాదృచ్ఛికత్వమ్-భగవద్భాగవత విరోధినిరసనానుద్దేశమ్.

"అపివామాతరంగచ్ఛేన్నగచ్ఛేద్దేవదారికామ్" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (విషయప్రవణనాయ్) ఇత్యాది.

ఒఙ్గుభగవత్సేవాద్యనుద్దేశమభిప్రేతమ్.

మూ.—నెఱ్ఱియైక్కొత్తిప్పార్త్తాలొరువత్తియాలుమ్ పశైకాణాతొత్తిన్దాల్ అప్రాప్యమెన్ఱు కణ్ణనీరోడేమీళువతు;

వ్యా.—కాలుమ్కోయిల్ కళిలేపుక్కుప్పుఱప్పడుకైయ్, పయిర్ తిన్నపశువైత్తుడర్న్దవాఱే అదోరుకోయిలై వళైయవరుమాకిల్ అత్తై అడిక్కైయిలుణ్డాన ఆగ్రహత్తాలే తానుమత్తైవళైయవరుకై, నిద్దార్థమాక త్తిరునామఙ్గళై చ్చొల్లుకై, ముదలానవై.

(నెఱ్ఱియైక్కొత్తిప్పార్త్తాలొరువత్తియాలుమ్ పశైకాణాదొత్తిన్దాల్ అప్రాప్యమెన్ఱు కణ్ణనీరోడే మీళువదు)

అదావదు—సర్పదష్టరాయ్ మృతకల్పరానవర్కళై మన్త్రాదికళాలే యెళుప్పుకైక్కు ప్రాణస్థితి పరీక్షార్థమాక నెఱ్ఱియైక్కొత్తిప్పార్త్తాల్ ఒరుప్రకారత్తాలుమ్ రక్తప్పశైకాణాదవళవిల్, ఇవ్విషయమ్ నమక్కినికైపుకురాదెన్ఱు ఇఴవోడేకైవాఙ్గుమ్ బన్ధుక్కళైప్పోలే, నన్మైకాణాదవళవిల్ విడాదే, నన్మైయెన్ఱు పేరిడలావదోరుతీమైతానుణ్డోవెన్ను మళవాకప్పార్త్తవళవిలుమ్ ఒరుప్రకారత్తాలు మివర్కళ్ పక్కల్ పశైకాణావిట్టాల్, ఇవ్విషయమ్ నమక్కుప్రాపిక్కప్పడుమదల్ల, ఇత్తైయిఴన్దోమెన్ఱుఅఴుదు కణ్ణనీరోడే మీళువదెన్నై.

అ.—"గోవధోయాజ్యసంయాజ్యమ్" ఇత్యాద్యుపపాతకపరిగణనత్తైయుట్కొణ్డు (పయిరిలేతిన్నపశువై) ఇత్యాది.

ఇఙ్గుమ్ప్రదక్షిణానుద్దేశమభిప్రేతమ్.

"నిద్రాంభగవతః" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు(నిద్దార్థమాక) విత్యాది; యిఙ్గనుద్దేశమ్ స్పష్టమ్.

నిగీర్యాధ్యవసానత్తాలే సర్పదష్టవృత్తాన్తకథనంతత్సరూపప్రకృతసంసారిచేతనవృత్తాన్తపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సర్పదష్టరాయ్) ఇత్యాది.

(మన్త్రాదికళాలి) త్యాదిశబ్దమ్ ఔషధపరమ్; పశై=ఆర్ద్రతై.

అప్రాప్యశబ్దార్థమ్ (ప్రాపిక్కప్పడుమతల్ల) విత్యాది; ప్రాప్తావనేయిత్తే.

మూ.— తనక్కేఅవిడమ్పెఱ్ఱవళవిలే,

వ్యా.—అన్ఱిక్కే,

నన్మైయెన్ఱుపేరిడలావదారుతీమై ఎన్గిఱదు- ౧“శ్యేనేనాభిచరన్యజేత” ఎన్ఱు ఆస్తిక్యజనకమాక విహితమాకైయాలే నన్మైయెన్ఱు పేరిడలాయిరుక్కుమతాయ్, పరహింసైయాకైయాలే తీమైయాయిరుక్కుఅ శ్యేనవిధ్యనుష్ఠానత్తైయాయ్, అఙ్గీకారత్తుక్కుడలానతొరునన్మై కాణాదవళవన్ఱిక్కే-శాస్త్రమర్యాదైయాలే మేల్ తానాకిలుమాక్కిక్కొళ్ళుకైక్కు యోగ్యమాన శాస్త్రాస్తిక్యత్తుక్కుడలాన వతుతానుముట్పడవివర్కళ్ పక్కల్ కాణప్పెఱాదే యెన్నవుమామ్.

అప్పోదైక్కు, (నెఱ్ఱియైక్కొత్తిప్పార్త్తాల్) ఇత్యాదియాలే జ్ఞాతసుకృతయోగ్యతై యిల్లామైయాలే అజ్ఞాతసుకృతన్దానుణ్డో వెన్ఱారాయ్న్దు, అదువుమిల్లామైయాలే ఒరు వఴియాలుమ్ అఙ్గీకారయోగ్యతైయఱ్ఱు ఇఴవ్వాడేమీళుమ్బడి శొల్లుకిఱతు.

(తనక్కేఅవిడమ్పెఱ్ఱవళవిలే)

అదావదు—ఇప్పడిమీణ్డాప్పోలే మీణ్డువిడుకై యన్ఱిక్కే ఇవర్కళై యుజ్జీవిప్పిక్కైయిలుణ్డానచాపలత్తాలే పినైయు మఙ్గీకరిక్కైక్కవకాశమ్పార్త్తిరియుమ్ తనక్కేఅవకాశమ్పెఱ్ఱవళవిలే యెన్నై.

మూ.—ఎన్నూరైచ్చొన్నాయ్ ఎన్పేరైచ్చొన్నాయ్ ఎన్నడియారైనోక్కినాయ్ అవర్కళ్ విడాయైత్తీర్త్తాయ్

వ్యా.—(ఎన్నూరైచ్చొన్నాయ్ ఇత్యాది ఎన్ఱాప్పోలే శిలవఱ్ఱైయేఱిట్టు)

అదావదు—అవ్వూర్ ఇవ్వూర్ ఎన్ఱుఇవన్ పలఊర్కళైయు శొల్లానిఱ్క, కోయిల్ తిరుమలై ముదలాక తాను కన్దఊర్కళిలే యేదేనుమొన్ఱైచ్చొన్నాల్, అమ్మాత్రమే పఱ్ఱాశాక, ఎన్నుడైయఊరైచ్చొన్నాయ్ ఎన్ఱుమ్; అవర్ ఇవర్ ఎన్ఱాప్పోలే శొల్లానిఱ్క ఒరువన్పేరైచ్చొల్లుకిఱదాక తిరునామఙ్గళిలే యొన్ఱైచ్చొన్నాల్, అవ్వళవేకొణ్డు ఎన్పేరైచ్చొన్నాయ్ ఎన్ఱుమ్; శిలభాగవతర్కళ్ కాట్టిలే వఴిపోకానిఱ్క అవర్కళై హింసిత్తుక్కైయిలుళ్ళదు పఱిప్పదాక వఴిపఱిక్కారరుద్యోగిక్కుఅవళవిల్, స్వకారియత్తిలేపోకిఱా నొరుశేవకన్ అవర్కళ్ పిన్నేతొన్ఱ, అవనైత్రక్షణార్థమాక వరుకిఱానాకనినైత్తు అవర్కళ్ భయప్పట్టుప్పఱియాదొఴియ, అదుపఱ్ఱాశాక అన్దశేవకనై ఎన్నడియారైనోక్కినాయ్ ఎన్ఱుమ్;

ఒరువన్ ఘర్మకాలత్తిల్ తన్వయల్తీయప్పొక్కవాఱే నీరుళ్ళవిడత్తే నిన్ఱుమ్ వయలిలే వర నెడున్దూరత్తిలే తులైయిట్టిఱైయానిఱ్క మరుభూమియిలే నెడున్దూరమ్ నడన్దు

అ —(ఒరువఴియాలుమెన్గిఱతు (బుద్ధిపూర్వకం యాదృచ్ఛికం పరహింసాద్యాత్మకయాదృచ్ఛిక) మెన్గిఱపూర్వాక్యోక్తాను వాదమాకైయెప్పఱ్ఱ వజ్ఞాతసుకృతపరమాకైయుచితమ్.

(తీమైయుమ్) ఏన్గిఱఉమ్మై బుద్ధిపూర్వకసుకృతమాత్రసముచ్చాయక మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్—(అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

తచ్చ “భక్ష్యవిశేషైర్బాలానివశేరాన్ వశీకర్తుమ్” ఎన్గిఱ వేదార్థసఙ్గ్రహదీపికాసూక్తియైయుట్కొణ్డు (ఆస్తిక్యే) త్యాది.

శాస్త్రమర్యాదై=శాస్త్రబోధిత ప్రవృత్తినివృత్తికళ్

(అజ్ఞాతసుకృత) మెన్ఱతు పరహింసాద్యనాత్మకతదాత్మకఙ్గళానఉభయవిధాజ్ఞాతసుకృత మెన్గిఱపడి.

(మీణ్డాప్పోలే మీణ్డువిడుకైయన్ఱిక్కే) ఎన్ఱతు-అపునః ప్రవృత్తియాక నివృత్తియన్ఱిక్కేయెన్ఱపడి

చాపలమ్=దుర్లభార్థాభినివేశమ్.

అ.—(అవకాశ) మెన్ఱతు ఆరోపయోగ్య ప్రవృత్తి; అదావతు-అతదుద్దేశేనదేశనామగ్రహణాదికళ్.

(తానుకన్దవూరిలే) యెన్ఱతు-ఎమ్బెరుమానుకన్దవూరిలే యెన్ఱపడి

“తస్మాద్రఙ్గమితిబ్రూయాత్” ఎన్ఱుమ్ “శ్రీరఙ్గమితియోబ్రూయాత్ సయాతిపరమాఙ్గతిమ్” ఎన్ఱు మిత్యాదికళై యుట్కొణ్డు [ఎన్నుడైయవూరైచ్చొన్నాయ్] ఇతి.

(ఒరువన్పేరై) యెన్ఱతు నారాయణాదినామసంకేతితనుడైయ పేరై యెన్ఱపడి.

“ధ్రువాసోఅస్యకీరయః” ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు (ఎన్పేరై) ఇత్యాది.

అస్యనామ్నః కీరయః కీర్తయితారః ఎన్ఱపడి.

తులైయిట్టిఱైత్తజలమ్ పానార్హమన్ఱేయెన్న; (మరుభూమియిలే) యిత్యాది,

౧

మూ.—అవర్కళు క్కొడుజ్గ నిళలై క్కొడుత్తాయ్ ఎన్నాప్పోలే శిలవర్గ్ళైయేన్రిట్టు మడిమాజ్గాయిట్టు,

వ్యా.—ఇత్తనై జలమ్ పెటిల్ నమ్ప్రాణన్ ధరిక్కుమ్ ఎన్నుమ్పడి ఇళై త్తువరుకిఱార్కళ్ శిలభాగవతర్ అవనఱియామల్ అన్దనీరిలే తజ్గళ్ శ్రీపాదమ్ ముదలానవర్గ్ళై విళక్కియిళై ప్పాఱిప్పోనాల్, అతడియాక, ఎన్నడియార్ విడాయై త్తీర్త్తాయ్ ఎన్నుమ్;

ఒరువన్ తనక్కు శూదుచతురజ్గమ్పోరుకై క్కుమ్ కార్గ్యాపేక్షితమానపోదు వన్దిరుక్కైక్కుమ్ ఇవర్గ్యాక్కాక ప్పుఅన్దిణ్ణైకట్టివైక్క వర్షపీడితరాయ్ ఎజ్గేయొదుజ్గువ్రామెన్ను వరుకిఱార్, శిలభాగవతరజ్గేయోదుజ్గి యిరున్దుపోక, తావన్మాత్రత్తాలే యెన్నడియార్క్కు ఒదుజ్గ నిళల్కొడుత్తాయ్ ఎన్నుమ్;

ఇప్పడైకళిలే శిలవర్గ్ళైఅవర్కళఱియాదిరుక్క తానే యారోపిత్తైనై.

(మడిమాజ్గాయిట్టు)

(మడిమాజ్గాయిడుకై యావతు) మాజ్గాయెడామల్ వెఱుమనే వర్ళిపోకిఱవన్ మడియిలే మాజ్గాయైమఱైత్తుక్కొణ్డు శెన్నిట్టు, మాజ్గాయెక్కళవుకణ్డాయెన్నై. ఇదువలియ ఆరోపిక్కుమదుక్కు దృష్టాన్తమ్.

అ.—(నమ్ప్రాణన్ధరిక్కుమె) న్గిఱవిత్తాల్ "సర్వాన్నానుమతిశ్చప్రాణాత్యయేతద్దర్శనాత్" ఎన్గిఱవధికరణన్యాయంసూచితమ్.

(శ్రీపాదమ్ముదలానవర్గ్ళైవిళక్కి) ఇత్యనేనతద్దశైయిలుమ్ తణ్ణీరాకవముతు శెయ్యార్కళెన్నుసూచితమ్.

శూతు=ద్యూతమ్,శదురజ్గమ్=రథగజ తురగ పదాతిప్రతిమై; పోరుకై=యుద్ధవినోదమ్.

ఇజ్గే "తదీయారాధనంపరం" "ప్రవేశయిత్వాస్వగృహంపాదౌప్రక్షాలయేత్స్వయమ్" ఇత్యాదికళై క్కణ్డుకొళ్వతు.

(మడిమాజ్గాయిడుకై) యావతు కళవుకణ్డాయెన్ను హింసనపర్యవసితమాన మడియిలే మాజ్గాయిడుకై యాకైయాలే, అతురక్షణపర్యవసితమానసుకృతారోపణత్తుక్కు దృష్టాన్తమాకాతెన్గిఱశజ్కావ్యావర్తనార్థమాకవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతువలియ) విత్యాది.

మూ.—పొన్వాణియన్ పొన్నైయురైకల్లిలేయురైత్తు మెళుకాలేయెడుత్తు క్కాల్కళఞ్జెన్ను తిరట్టుమాపోలే, జన్మపరమ్పరైకళ్ తోఱుమ్, యాదృచ్ఛికమ్ప్రాసజ్గికమ్ ఆనుషజ్గికమ్

వ్యా.—(పొన్వాణియన్ ఇత్యాది, ఒన్నుపత్తాక్కి నడత్తి క్కొణ్డుపోరుమ్)

అతావదు—పొన్వాణియమ్ శెయ్వానొరువన్ ఆరేనుమ్ పరీక్షిక్కైక్కు క్కాట్టినపొన్నై యురైకల్లిలేయురైత్తు పొన్శోరాదపడి మెళుకాలేయొత్తి యెడుత్తునాళోట్టత్తుకనే కాల్పొన్నాయ్త్తు కళఞ్జుపొన్నాయ్త్తు ఎన్నుతిరట్టుమాపోలే, ఒరుజన్మమిరణ్డుజన్మత్తళవన్నిక్కే చేతనరుడైయ జన్మపరంపరైకళ్తోఱుమ్, విడాయై త్తీర్త్తాయ్,

అ.—పొన్వాణియమ్-స్వర్ణవాణిజ్యమ్, నాళోట్టమ్-కాలదైర్ఘ్యమ్, నాళ్వట్టమెన్నుమ్పాఠముణ్డు;అర్థమొక్కుమ్.

కాలుజ్కళఞ్జుమ్ - పరిమాణవిశేషజ్గళ్; కల్పభేదాపాధికపరంపరాబహుత్వత్తైప్పర్గ్య. (తోఱు) మెన్నతు.

యాదృచ్ఛికాదికళిల్ మూన్నిలుమ్ సుకృతారోపణవిషయచేతననుక్కు అతదుద్దేశేనవ్యాపారమ్ తుల్యమాయిరుక్కుమ్.

అతిల్, యదృచ్ఛాయాంభవంయాదృచ్ఛికమ్.

యదృచ్ఛైయావతుయాకాచిదిచ్ఛా; యస్యకస్యదిచ్ఛావా; పృషోదరాదిత్వాత్ ఇకారస్య ఋకారః.

ఇత్తాల్, సుకృతారోపణవిషయభూతనాలే అవిదితమాయ్ విడాయ్త్తవర్కళుడైయవిడాయ్తీర్త్తుక్కొళ్ళుకైయిలుణ్డాన విచ్ఛాహేతుకమానపాదప్రక్షాళనాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

ఉపస్థితస్య ఉపేక్షానర్హత్వంప్రసజ్గః; ప్రసజ్గేభవంప్రాసజ్గికమ్.

ఇత్తాల్, ఇవనాలే విదితమాయిరున్దాలుమ్ సుకృతోద్దేశేనప్రవృత్తివిషయమన్నిక్కే యిరుక్కిఱనానాహనామగ్రహణ సమయోపస్థితసాజ్గతికభగవన్నామగ్రహణాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

అనుపశ్చాత్ సజ్గస్సంబన్ధోఽనుషజ్గః; పృష్ఠదేశత్తిలే అకస్మాత్సన్నిధానమ్; తత్రభవమ్ ఆనుషజ్గికమ్.

ఇత్తాల్, భాగవతరాలుమ్ అవిదితమాయ్ అవర్కళ్ పిన్నే అకస్మాదాపతితభటరూపసుకృతారోపణ విషయభూతచేతనాలుమ్ అవిదితమానవళిపరిక్కారరుడైయ భ్రాన్తిసిద్ధమోషణోద్యోగనివృత్తిసిద్ధమానత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

మూ.—ఎన్గిఱ సుకృతవిశేషఙ్గళై క్కల్పిత్తు తానే య
వర్ క్కై యెన్ఱుపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్డుపోరుమ్.

వ్యా.—ఒరుజ్గనిఴలై క్కొడుత్తాయ్ ఎన్ఱాప్పోలే యుణ్డామ్ యాదృచ్ఛికమ్, ఊరై చ్చొన్నాయ్ పేరై చ్చొన్నాయ్ ఎన్ఱాప్పోలేవరుమ్ ప్రాసఙ్గికమ్, అడియారై నోక్కినాయ్ ఎన్ఱాప్పోలే యుణ్డామానుషఙ్గికమ్ ఎన్గిఱసుకృతవిశేషఙ్గళై, శాస్త్రవిహితముమ్ చేతనవిదితముమన్ఱియిరుక్క త్తానేకల్పిత్తు కల్పితమానవై తన్నై ఒన్ఱై యనేకమాక్కి నడత్తిక్కొణ్డు పోరుమెన్ఱై.

అ.—ఇవైత్తిలె ప్రాసఙ్గికమేక పురషాపేక్షమ్.

యాదృచ్ఛికం సుకృతారోపణవిషయచేతనుమ్ భాగవతరుమాకిఱపురుషద్వయాపేక్షమ్.

ఆనుషఙ్గికమివర్కళిరువరుమ్ వర్త్తిక్కుమివరుమాకిఱ పురుషత్రయాపేక్షమ్.

పయిరుక్కిఱైక్కి పేరై చ్చొల్లుకై, పుఱన్నిణ్ణకట్టుకై, పిన్తొడర్న్దుకై యాకిఱవివై, అతదుద్దేశేనవ్యాపారఙ్గళాకైయాలే యివైత్తుక్కు అజ్ఞాతసుకృతత్వం సాధారణమ్.

అవైత్తిల్ పురుషాన్తర నిరపేక్షత్వతత్సాపేక్షత్వఙ్గళాలే ప్రాసఙ్గికత్తుక్కుమ్ మత్త్రవైత్తుక్కుమ్ మిథోభేదమ్.

భాగవతవ్యాపారసాపేక్షత్వతన్నిరపేక్షత్వఙ్గళాలే యాదృచ్ఛికానుషఙ్గికఙ్గళుక్కు మిథోభేదమ్.

ఇప్పడి, యాదృచ్ఛికాదిశబ్దాక్షరానుగుణ్యాభావ వస్తుసామర్థ్యత్తాలే (ఎహ్నాలై చ్చొన్నాయి) త్యాదిక్కుమ్ (యాదృచ్ఛిక) మిత్యాదిక్కుమ్ యథా సంఖ్యవివక్షైయిల్లై యెన్ఱుమూలాభిప్రేతమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే 'యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (విడాయ్త్తీర్త్తాయోరుజ్గ నిఴలై క్కొడుత్తాయ్ ఎన్ఱాప్పోలే యుణ్డామ్ యాదృచ్ఛిక) మిత్యాది.

విహితత్వాజ్ఞాతత్వయోర్మిథోవ్యాహతియైయుళ్ కొణ్డు (శాస్త్రవిహితము) మిత్యాది

(కల్పిత్తె) న్ఱతు-సుకృతత్వేనకల్పిత్తెన్ఱపడి.

మూ.—౧౫౨. లలితాచరితాదికళిలే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్కమోత్తియక్కాణలామ్.

వ్యా.—౩౮౨. ఇవ్వజ్ఞాతసుకృతమడియాక వీశ్వరన్ అఙ్గీకరిక్కుమెన్నుమదు కాణలామిడముణ్డో వెన్న—

(లలితాచరితాదికళాలే ఇవ్వర్థమ్ శురుక్కమొత్తియక్కాణలామ్) ఎన్కిఱార్.

అదావదు—విదర్భరాజసుతైయాయ్ కాశిరాజమహిషియానలలితై సపత్నికళాన మున్నూఱు స్త్రీకళిలుజ్కాట్టిల్ ఆభిరూప్యమ్ అతివశ్యభర్తృమత్తై దేహతేజస్సుసర్వగుణసమ్పన్నతై ఇవైయుడైయవళాయ్ అహోరాత్రవిభాగమఱ భగవత్సన్నిధియిలే అనేక న్దిరువిళక్కేఱ్ఱి అతిలే నిరతైయాయ్ పోరుకిఱపడియైక్కణ్డు, "ఉనక్కివ్వాభిరూప్యాదికళుక్కుమ్ దీపారోపణత్తై కార్యప్రావణ్యత్తుక్కుమ్ కారణమెన్" ఎన్ఱు సపత్నికళ్ కేట్క.

అవళ్ జాతిస్మృతియోడే పిఱన్దవళాకైయాలే,

౧ "తదేషాకథయామ్యేత ద్యద్వృత్తంమమశోభనాః"
ఎన్ఱుతుడఙ్గి.—

౧ "సౌవీరరాజస్యపురా మైత్రేయోభూత్ పురోహితః।
తేనచాయతనంవిష్ణోః కారితం దేవికాతటే॥
అహన్యహనిశుశ్రూషాంపుష్పధూపామ్బులేపనైః।
దీపదానాదిభిశ్చైవ చక్రేతత్రవసన్ ద్విజః"

ఎన్ఱు సౌవీరరాజపురోహితనాన మైత్రేయన్, దేవియాళ్గళై యిలే ఓరెమ్బెరుమాన్ కోయిలై యుణ్డాక్కి, అఙ్గే నాళ్తోఱుమ్ సకలకైఙ్కర్యఙ్గళైయుమ్బణ్ణివర్త్తిత్తపడియైయుమ్;

అ.—౩౮౨-ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవ్వజ్ఞాతసుకృత) మిత్యాది.
అఙ్గీకరిక్కై-ఫలప్రదానప్రవృత్తనాకై.
వక్ష్యమాణవచనఙ్గళిల్ "శోభనంవపుః వశ్యః పతిః కాన్తిమతీవరాఙ్గనాః" ఎన్గిఱవివైత్తైప్పత్తి (ఆభిరూప్య) మిత్యాది.
అభిరూపశబ్దో బ్రాహ్మణాది ష్వపివిశేషణీయో బహుప్రయోగానుసారాత్.

ఉపాత్తవచనఙ్గళుక్కర్థమ్ (సౌవీరరాజ పురోహితనాన) మిత్యాది.
తత్రవసన్ శుశ్రూషాఞ్చక్రే ఇత్యన్వయః. లేపనఞ్చన్దనమ్.

౧ శ్రీవిష్ణుధర్మే.

౧ "కార్తికేదీపితో దీప ఉపాత్తస్తేనచైకదా।
ఆసీన్నిర్వాణభూయిష్ఠో దేవస్యపురతో నిశి॥
దేవతాయతనేచాసం తత్రాహమపిమూషికా।
ప్రదీపవర్తిగ్రహణె కృతబుద్ధిర్వరాననా:॥
గృహీతాచమయావర్తీ వృషదంశోరరావచ।
నష్టాచాహంతతస్తస్య మార్జాలస్యభయాన్నుగా॥
వక్త్రప్రాన్తేనవశ్యన్త్యా సదీపఃప్రేరితో మయా
జజ్వాలపూర్వవద్దీప్త్యా తస్మిన్నాయతనేపునః"

ఎన్ఱు కార్తికమాసత్తిలే, అవనన్దవెమ్బెరుమాన్ సన్నిధియిలే ఏఱ్ఱినవత్తిరువిళక్కు అవియత్తేడుకిఱవళవిలే, అక్కోయిలిలే యొరు పెణ్ణెలియాయ్క్కొణ్డు వర్తిక్కిఱతాన్ అత్తిరువిళక్కిల్ తిరియైక్కవ్వికొణ్డు పోవదాకనినైత్తుచ్చెన్ఱు కవ్వినవళవిలే యొరుపూనైకత్తిన కురలైక్కేట్టఞ్జి మరణత్తైయడైయానిఱ్క అప్పోదు భయత్తాలే నడుఙ్గుకిఱ తన్ మూఞ్జియాలే అన్ద తిరి తూణ్డప్పట్టు మున్పోల అత్తిరువిళక్కు పళపళత్తెరిన్దపడియైయుమ్;

౧ "మృతాచాహంతతో జాతా వైదర్భీరాజకన్యకా।
జాతిస్మరాకాన్తిమతీ భవతీనామ్నవరాగుణైః"

ఎన్ఱు అనన్తరమ్ తాన్ మరిత్తు విదర్భరాజనుక్కు పుత్రియాయ్ జాతిస్మృత్యాదికళోడే పిఱన్దపడియైయుమ్;

౧ "ఏషప్రభావోదీపస్య కార్తికేమాసిశోభనాః।
దత్తస్యవిష్ణ్వాయతనే యస్యేయంవ్యుష్టిరుత్తమా॥
అసఙ్కల్పితమప్యస్య ప్రేరణంయత్కృతంమయా।
విష్ణ్వాయతనదీపస్య తస్యైతద్భుజ్యతేఫలమ్॥
తతో జాతిస్మృతిర్జన్మ మానుష్యంశోభనంవపుః।
వశ్యాఃపతిర్మేసర్వాసాం కింపునర్దీపదాయినామ్"

ఎన్ఱు అన్దవజ్ఞాతసుకృతఫలమాక తనక్కున్దవేఱ్ఱఙ్గళెల్లామ్ ముణ్డానపడియైయుమ్ శొన్నాళెన్ఱు, శ్రీవిష్ణుధర్మత్తిలే లలితాచరితమ్ విస్తరేణ శొల్లప్పట్టదిఱే.

ఇని ఆదిశబ్దత్తాలే తత్త్వవిత్తాయిరుప్పానోరు బ్రాహ్మణనుడైయపుత్రియాన సువ్రతై అతిబాల్యత్తిలే మాతృహీనైయాయ్, అదుతోఱ్ఱాదపడి పరమదయాళువాన పితావళర్త్తుక్కొణ్డుపోక వళర్న్దుకొణ్డు, ఇని ఒరువన్కైయిలే ప్రదానమ్పణ్ణప్రాప్తమెన్ను మళవిలే అన్దపితావుమ్ మరిక్కైయాలే అతీవశోకార్త్తైయామ్,

౨ "యేనసంవర్ధితాబాలా యేనాస్మిపరిరక్షితా।
తేనపిత్రావియుక్తాహం నజీవేయంకథఞ్చన।
నద్యాంవానిపతిష్యామి సమిద్ధేవాహుతాశనే।
పర్వతాద్వాపతిష్యామి పితృహీనానిరాశ్రయా"

ఎన్ఱు దేహత్యాగోద్యుక్తైయానవళవిలే,

౨ "ఆగత్యకరుణావిష్టో యమస్సర్వహితేరతః।
స్థవిరోబ్రాహ్మణోభూత్వాప్రోవాచేదంవచస్తదా"

ఎన్ఱిఱపడియే సర్వప్రాణికళుడైయవుమ్ హితత్తిలే నిరతనాయిరుక్కుమ్ యమన్ కృపావిష్టనాయ్ ఒరు వృద్ధబ్రాహ్మణవేషత్తైక్కొణ్డువన్దు,

౨ "అలంబాలే విశాలాక్షి రోదనేనాతివిహ్వలే।
నభూయఃప్రాప్యతేతాతస్త్వస్నాన్నాహతిశోచితుమ్"

ఇత్యాదియాలే ఇవళుడైయశోకాపనోదనత్తైప్పణ్ణి,

"తస్మాత్త్వందుఃఖముత్సృజ్యశ్రోతుమర్హసిసువ్రతే।
పితృభ్యాంవిప్రయోగోయం యేనాభూత్కర్మణాతవ"

ఎన్ఱు ఆకైయాలున్నుడైయ దుఃఖత్తైవిట్టు ఇన్ద మాతాపితృవియోగమ్ ఉన్నుడైయ యాదొరుకర్మత్తాలే యుణ్డాయిత్తు అత్తై చ్చొల్లక్కేళెన్ఱు తాన్శొల్లి,

(కార్తిక) ఇత్యాది; తేనోపాత్తోన్యస్తః.

నిర్వాణభూయిష్ఠః నిర్వాణప్రాయః; "నిర్వాణోఽవాతే" ఇతిసూత్రేణకర్తరిక్తప్రత్యయాన్తోవ్యుత్పాదితో నిర్వాణశబ్దోనష్టవాచకః.

ఇవైత్తైయవులిచ్చెయ్కిఱార్ (అవియత్తేడుకిఱ) విత్యాది.

"గృహీతామయావర్తీదీపః ప్రేరితః" ఎన్గిఱవివైత్తాల్ ఫలితమ్ (అన్దత్తిరి) యిత్యాది.

తూణ్డుకై=దీర్ఘీకరిక్కై, పళపళత్తెన్ఱు-ప్రకాశాతిశయానుకరణమ్.

అసఙ్కల్పిత శబ్దార్థమ్ (అన్దవజ్ఞాతే) తి.

వ్యుష్టిశబ్దార్థమ్ (ఇవ్వేఱ్ఱఙ్గళెల్లా) మెన్ఱతు.

"వ్యుష్టిః ఫలేసమృద్ధౌస్యాత్" ఎన్నక్కడవతిఱే.

"సర్వహితేరతః" ఎన్గిఱవిదుక్కర్థమ్ (సర్వప్రాణికళుడైయవుమ్) ఇత్యాది.

౧ శ్రీవిష్ణుధర్మే. ౨ ఇతిహాససముచ్చయే.

వ్యా.—౧ "పురాత్వం సున్దరీనామ వేశ్యా పరమసున్దరీ।
* నృత్తగీతాదినిపుణా వీణావేణువిచక్షణా"

ఎన్ఱుతుడఙ్గి - నీపూర్వజన్మత్తిలే సున్దరియెన్బాళోరువేశ్యై, ఉన్నాలే వశీకృతనాయ్ ఉన్నుడనేసంసర్గిత్తుప్పోరువా నొరుబ్రాహ్మణపుత్రనై యున్నిమిత్తమాక స్పర్ధైయాలే యొరుశూద్రన్ వధిక్క, అవనుడైయ మాతాపితాక్కళ్, "ఎఙ్గళ్ పుత్రనై క్కొల్లువిత్తనీ ఇసియొరుజన్మత్తిలే మాతాపితాక్కళై యిఴన్దు మఱుకి ప్పరితపిప్పాయ్" ఎన్ఱు శపిత్తపడియాలేకాణున క్కిన్దశోకమ్ వన్దదెన్న;

"ఆనాల్ ఇన్దపాపియాన నానుత్తమజన్మత్తిలే పిఱక్కైక్కు హేతువెన్" ఎన్ఱుకేట్క;

౧ "శృణుతస్యమహాప్రాజ్ఞే నిమిత్తఙ్గదతోమమ।
యేనత్వం బ్రాహ్మణస్యాస్య కులేజాతా మహాత్మనః"

ఎన్ఱుతుడఙ్గి జ్ఞానాధికనాయ్ఒన్ఱిలుమ్పఱ్ఱఱ్ఱు సర్వత్ర సమదర్శియాయ్ భగవద్ధ్యానపరనాయ్ గ్రామైకరాత్రన్యాయత్తాలే ఎఙ్గుమ్ సఞ్చరిప్పా నొరుభాగవతన్ ఒరురాత్రి ఉన్ వాశల్పుఱత్తిణ్ణైయిలే యొదుఙ్గినవళవిలే, †తళాడిక్కారర్ అవనైక్కళ్వనెన్ఱు పిడిత్తుక్కట్టవవ్వళవిలే నీ యోడిచ్చెన్ఱు అక్కట్టై విడువిత్తు అన్దభాగవతనై ఉన్గృహత్తిలే కొణ్డుపోయ్ ఆశ్వసిప్పిత్తాయ్; అత్తాలేఇదున క్కుణ్డాయిత్తు ఎన్ఱు ఇతిహాససముచ్చయత్తిలే శొల్లప్పట్ట సుప్రతోపాఖ్యానముమ్.

ఇన్నముమ్ ఒరుస్త్రీ యమభటరాలే యత్యన్తపీడితైయాయ్ ఆకాశత్తిలే రక్షకాపేక్షైతోఱ్ఱక్కొప్పిట్టుక్కొణ్డు వారానిఱ్క అశ్వత్థతీర్థత్తిలే చిరకాలమ్ తపస్సుపణ్ణియిరున్దమాధవియత్తైక్కణ్డు తానొరునాళ్ శెయ్ద తపఃఫలత్తైయవళుక్కు క్కొడుక్క, అప్పోదే యమభటరుమ్ బన్ధభూతరాయ్, యామ్యమార్గముమ్ సుఖోత్తరమాయ్, యా

వ్యా.—తనాశరీరముమ్పోయ్ విలక్షణశరీరమాయ్, ఇవళై యుఙ్గొణ్డుఅవర్కళ్ యమన్సన్నిధియిలే శెన్ఱవళవిలే,

౨ "పితేవధర్మరాజోఽభూత్ తస్యాస్తత్ప్రియదర్శనః।
సాత్వయ న్సమహాతేజా వ్యాజహారచతాంప్రతి"

ఎన్ఱు పితృవత్ ప్రసన్నవదననాయ్ ఇవళైక్కుత్తిత్తు ఇన్ శొల్లు చ్చొల్లుకిఱయమన్

౨ "భద్రేత్వయాసుష్ఠు కృతం నకిఞ్చిదిహావిద్యతే।
ఇతోద్వాదశజన్మాన్తేత్వాం కశ్చిత్సిద్ధఆవిశత్।
విష్ణుభక్తో నివాసార్థం రాత్ర్యాన్తు తవ వేశ్మని।
తత్సన్నిధానప్రభవ స్తవసాధుసమాగమః।
సాహివై బ్రహ్మవిదుషీ శ్రీమద్రఙ్గముపాశ్రితా।
తత్ర తీర్థోత్తమం శ్రీమదశ్వత్థంనామసంశ్రితా।
ధర్మజ్ఞా ధర్మపరమా యస్యాస్తేసఙ్గమోఽభవత్"

ఎన్ఱు మాధవియినుడైయ వఙ్గీకార మునక్కు వరుకైక్కుఉప్పాక నీయఱియచ్చెయ్ద తొరునన్మైయిత్తై, ఇజ్జన్మత్తుక్కు పన్నిరణ్డాంజన్మత్తిలే యొరురాత్రి ఉన్నుడైయగృహత్తిలే తఙ్గిప్పోకైక్కాక ఒరుభాగవతన్ వన్దునెన్ఱుక్కిట్టి యిరున్దుపోనాన్; తత్ సన్నిధానత్తాలే యుణ్డానదుకాణున క్కిన్దసాధుసమాగమమ్ ఎన్ఱు మున్బెయుణ్డానదోరజ్ఞాతసుకృతత్తై యివళ్ పేఱ్ఱుక్కడియాక చ్చొన్నానెన్గిఱ గారుడపురాణత్తిల్ కోయిల్ మాహాత్మ్యత్తిల్ కథైయుమ్ ముదలానవఱ్ఱై చ్చొల్లుకిఱదు.

(శురుక్కమొఴియక్కాణలామ్) ఎన్గదు - విస్తరేణ కాణలామెన్ఱపడి.

ఇవ్వజ్ఞాతసుకృతఙ్గళడియాన భగవత్కటాక్షమే ఇవర్కళుక్కు యివ్వోఫలఙ్గళ్ వరుకైక్కు హేతు వాకైయాలే, అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై ప్పఱ్ఱాశాకక్కొణ్డు ఈశ్వర నఙ్గీకరిక్కుమెన్ను మిదుక్కు ఇవైయుదాహరణమాకలామిఱే.

అ.—"వేశ్యాపాపసమాచారా పరద్రవ్యాపహారిణీ।
విష్ణుభక్తంసమాశ్వాస్యవిముక్తాకర్మబన్ధనైః॥"
ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (ఆశ్వసిప్పిత్తాయ్) ఎన్గదు.
(లలితాచరిత) శబ్దార్థత్తైయుమ్ (ఆది) శబ్దార్థత్తైయుమ్ శొల్లిబహువచనార్థమ్ (ఒరుస్త్రీ) ఇత్యాది.

అ.—(అజ్ఞాతసుకృతమడియాక ముముక్షుత్వాదికళై యుణ్డాక్కు) మెన్ను మతిలే, అతడియాక ఫలాన్తరఙ్గళై యుణ్డాక్కినమై యాకిఱవివైయుదాహరణమామో వెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్వజ్ఞాతే) త్యాది.
అదావదు—శాస్త్రచోదితసుకృతాభావేఽపి తత్ఫలప్రదానస్తుల్యమాకైయాలే యుదాహరణమామెన్ఱపడి.

౧ ఇతిహాససముచ్చయే. * నృత్తగేయాదిఎన్ఱు పాఠాన్తరం. † తళాడిక్కారర్ = తలైయారిగళ్. ౨ గారుడపురాణే - శ్రీరఙ్గమాహాత్మ్యే.

మూ.—౩౮౩. అజ్ఞరాన మనుష్యర్కళ్, వాళాత న్దానెన్ఱిరుప్పర్కళ్.

వ్యా.—౩౮౩. ఆక, సర్వేశ్వరన్ తన్ నిర్హేతుకకృపైయాలే సంసారిచేతనరై యుజ్జీవిప్పిక్కైయిలే యుద్యుక్తనాయ్ కరణకళేబరప్రదానాదికళై ప్పణ్ణి స్వాజ్ఞారూపశాస్త్రానుగుణమాక విడుకళ్పక్కలిలే శిల సుకృతవిశేషఙ్గళ్ణజ్గీకరిక్కలామ్ పడియుణ్డో వెన్ఱు పార్త్తు, తదలాభత్తిల్ సర్వముక్తిప్రసఙ్గముమ్ వైషమ్యనైర్ఘృణ్యముమ్ వారామైక్కాక అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై త్తానేకల్పిత్తు అవై తన్నై జన్మపరంపరైకళ్తోఱుం మొన్ఱుపత్తాక్కి నడత్తిక్కొణ్డు పోరుమ్పడియై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్దు, అజ్ఞాతసుకృతమజ్గీకారహేతువామ్పడియైయుమ్ దర్శిప్పిత్తారాయ్ నిన్ఱార్ కీళ్; ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారవాశియఱియాదవర్కళిదుక్కెన్నువైత్తే ఏతదనుసన్ధానేన విద్ధరాకామలిరుప్పర్కళెన్గిఱార్ మేల్, (అజ్ఞరాననునుష్యర్కళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(అజ్ఞరాకిఱార్) నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవ మఱియాదవర్కళ్.

(వాళాతన్దానెన్ఱిరుప్పర్కళ్) ఎన్ఱదు ఇప్పడి యుపకరి

అ.—౩౮౩. సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్- (ఆక సర్వేశ్వరన్) ఇత్యాది. (శిలసుకృతవిశేష) మెన్ఱతు-జ్ఞాతసుకృతఙ్గళై.
వైషమ్యమ్=సామ్యాభావమ్, నైర్ఘృణ్యమ్=నిర్దయత్వమ్.
(అఙ్గీకారహేతువామ్పడియై) ఎన్ఱతు - అతిప్రసఙ్గాదివారణద్వారత్తాలే అఙ్గీకారవ్యాజమామ్పడియై యెన్ఱపడి.
సఙ్గతి (ఇన్నిర్హేతుకే) త్యాది.
విషయీకారమ్=అఙ్గీకారసఙ్కల్పవిషయీకరణమ్.
ఇత్తాల్, నిర్హేతుక విషయీకారప్రసఙ్గాత్ తదనుసన్ధానకాలీనదశావిశేషఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలే (ప్రసఙ్గసఙ్గతి) యెన్ఱపడి.
(అజ్ఞ) శబ్దమ్ ప్రకరణాన్నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవజ్ఞానశూన్యపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (నిర్హేతుకే) త్యాది.
[వాళా] ఎన్ఱతు వెఱుమనేయెన్ఱపడి.
తన్దానెన్ఱువాళావిరుప్పర్కళెన్ఱాతల్ యథాస్థితమాక వాతలన్వయమ్.
ఇత్తైయుళ్కొణ్డరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడియుపకరిత్తరుళువదే) ఇత్యాదినా.
(తళైశెయ్త్తె) న్ఱతు=మికవు మెన్ఱపడి.

మూ.—౩౮౪. జ్ఞానవాన్కళ్, [౧] "ఇన్ఱెన్నైప్పొరుళాక్కిత్తన్నై యెన్నుళ్ వైత్తాన్" [౨] "ఎన్నన్ఱి శెయ్తేనా వెన్నెఞ్జిల్

వ్యా.— త్తరుళువదే ఎన్ఱు తలైశెయ్త్తు ఉపపాదిక్కిన్ఱ యిరుక్క అదు శెయ్యామల్, వెఱుమనే ఉపకరిత్తానెన్గిఱ మాత్రత్తై యనుసన్ధిత్తిరున్దు విడువర్కళెన్ఱపడి.

౩౮౪.—ఇదిల్ వాశియఱిన్దవర్కళ్ శీమపడుమ్పడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (జ్ఞానవాన్కళ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

జ్ఞానవాన్కళాకిఱార్ నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవత్తై యుళ్ళపడి యఱియుమవర్కళ్.

('ఇన్ఱెన్నైప్పొరుళాక్కిత్తన్నై యెన్నుళ్ వైత్తాన్") ఇత్యాది

అనాదికాల మవస్తువాయ్ క్కిడన్ద వెన్నై యిన్ఱు వస్తువాక్కి నిత్యసూరికళుక్కు మవ్వరుకాన తన్నై నిత్యసంసారికళుక్కు మిన్నరుకాన వెన్నుడైయ హేయమాన నెఞ్జిలే వైత్తాన్; పెరియ ఉడైయారైప్పోలే తన్దైయోడే ముడిన్దేనో, తిరువడియైప్పోలే [౩] "దృష్టాసీతా" ఎన్ఱు వన్దేనో, అన్ఱిక్కే తన్నుడైయ వాజ్ఞానువర్తనమ్ పణ్ణినేనామ్పడి విహితకర్మఙ్గళై యనుష్ఠిత్తేనో, ఎన్న నన్ఱి శెయ్దేనాక వెన్నెఞ్జిలే పుకున్దు పెఱాప్పేఱు పెఱ్ఱానాయ్ విళఙ్గుకిఱదు; విషయ

అ.—(వెఱుమనే) యెన్గిఱ వితుక్కు (ఉపకరిత్తానె) న్గిఱవితిలే యాతల్ (ఇరున్దువిడువర్గళె) న్గిఱవితిలేయాతల్ అన్వయమ్
౩౮౪. [జ్ఞాన] శబ్దముమ్ ప్రకరణాన్నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవజ్ఞానపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిర్హేతుకవిషయీకారే) త్యాది.
"ఇన్ఱెన్నై" యిత్యాదికళుక్కు క్రమేణార్థమ్ (అనాదికాలమి) త్యాది.
పొరుళాక్కుకైయావదు ళాక్షిప్త మవస్తుత్వమ్.
"తన్నై" యెన్గిఱప్రాధాన్యోక్తిక్కర్థం(నిత్యసూరికళుక్కు)మిత్యాది.
ఎన్నెన్గిఱ తత్ప్రతినిర్దేశత్తుక్కర్థం-(నిత్యసంసారికళుక్కు)మిత్యాది.
"ఎన్నన్ఱి" యిత్యాదిక్కర్థమ్ (పెరియ) విత్యాది.
పెరియవుడైయార్=జటాయుమహారాజర్.
తన్దైయోడే=రావణగత్యుపరోధత్తోడే.
సన్నిక్కర్థాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.
తికళ్క్కై=ప్రకాశిక్కై.
"నడువేవన్దు" ఇత్యాదిక్కర్థమ్ (విషయే) త్యాది.

౧ తిరువాయ్మొழி. ౧౦. ప. ౮. తిరు. ౯. పా ॥ ౨ తిరువాయ్మొழி. ౧౦. ప. ౯. తిరు. ౮. పా ॥
౩ శ్రీరామాయణే - సున్దరకాణ్డే - ౫౮ - సర్గే - ౩౫౯ ॥

మూ.—తిక్కిల్ వతువే" ౧ "నడువేవన్దుయ్యక్కొళ్కిన్ఱ నాదన్" ౨ "అఱియాదనవఱివిత్తవత్తానీశెయ్దనవడియేనఱియేనే" ౩ "పొరుళల్లాతవెన్నైప్పొరుళాక్కి యడిమైకొణ్డాయ్"

వ్యా.—ప్రవణనాయ్ ప్పోకానిఱ్క నడువేవన్దుజ్జీవిప్పియ్యా నిన్ఱస్వామి;

ఎనక్కు అజ్ఞాతజ్ఞాపనత్తై ప్పణ్ణి స్వామియాననీ శేషభూతనానవెన్పక్కల్ పణ్ణిన ఉపకారమ్ ఉపకరిత్తనీయఱియిలఱియుమిత్తనై, ఎన్నాల్శొల్లి త్తలైక్కట్టప్పోమో; ౬ "అసన్నేవ" ఎన్గిఱపడియే అసత్కల్పనాయ్క్కిడన్దవెన్నై ౭ "సన్తమేనమ్" ఎన్గిఱపడియే సత్తావానాయ్ ఒరువస్తు వామ్బడి పణ్ణి, అన్దసత్తై నిలైనిఱ్కుమ్బడి కైఙ్కర్యత్తైయుమ్ కొణ్డరుళినాయ్; అమృతత్తైయుమ్విషత్తైయుమొక్క విరుమ్బువారైప్పోలే ఉన్నైయుముకన్దు క్షుద్రవిషయఙ్గళై యుముకక్కుమ్బొల్లావనెఞ్జైప్పోక్కినాయ్; అనన్యప్రయోజనమాయ్ క్కొణ్డున్నైయే యనుభవిక్కుమ్ మనస్సై యత్తన్దాయెన్ఱు అవన్ నిర్హేతుకమాకప్పణ్ణినఉపకారవిశేషఙ్గళై అనుసన్ధిత్తుత్తలై శీయ్త్తు ఈడుపడానిఱ్పర్కళెన్నై.

అన్ఱికే. (అజ్ఞర్) ఇత్యాదిక్కు(వాళార్ తన్దార్) ఎన్ఱు పాఠమాకిల్, ఇప్పడి సర్వేశ్వరన్ తన్నిర్హేతుకకృపైయాలే తఙ్గళై యుజ్జీవిప్పిక్క కృషిపణ్ణికొణ్డు వరుమ్ ప్రకారత్తై యఱియాదమనుష్యర్, వాళ్వలియాలే జీవిత్తుత్తిరివార్ తఙ్గళుక్కు వన్దదొరు సమృద్ధియై నమ్ముడైయ వాళార్

అ.—"అఱియాతన" విత్యాదిక్కర్థమ్ (ఎనక్కజ్ఞాతే) త్యాది.

"అడియేన్" ఎన్గిఱవిత్తాల్, నానెన్ఱు పరక్కడవతా యిరుక్కుమిశవుమ్ (నానె) న్గిఱవితు నానే యెన్ఱు అవధారణపరమాయ్ అత్తాల్ ఫలితమ్ (నీయఱియిలి) త్యాది.

"పొరుళల్లాద" విత్యాదిక్కర్థమ్ (అసన్నేవే) త్యాది.

"ఎన్నైత్తీమన" మిత్యాదిక్కర్థమ్ (అమృతత్తైయుమి) త్యాది.

ఇదుస్వగుణాదిస్మరణత్తుక్కుముపలక్షణమ్.

అన్ఱికే "తీమనమ్" ఎన్గిఱవిదుక్కు యోజనాన్తరమాదల్.

ఈడుపాడు=విద్ధత్తై.

పాఠాన్తరనిర్వాహమ్ (అన్ఱికే) యిత్యాది.

"వాళార్" ఎన్ఱాయుధత్తిల్ చేతనసమాధియాలే గౌరవ్యనిర్దేశమ్.

మూ.— ౪ "ఎన్నైత్తీమనఙ్గెడుత్తాయ్" ౫ "మరువిత్తొఴుమ్మనమేతన్దాయ్" ఎన్ఱీడుపడానిఱ్పర్కళ్.

మూ.—౧౮౫. భాష్యకారర్ కాలత్తిలే ఒరునాళ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళున్దనైయుమ్పార్త్తు పెరియతిరుమణ్డపత్తుక్కీఴాక ముదలికళెల్లారుమ్ తిరళవిరున్దవళవిలే

వ్యా.—తన్దారెన్ఱు నిన్నైత్తిరుక్కుమాపోలే నిర్హేతుకమాక వన్దభగవదఙ్గీకారత్తై తఙ్గళ్సుకృతఫలత్తాలేవన్దదాక నినైత్తిరుప్పర్కళెన్ఱు పొరుళాకక్కడవదు.

అప్పడైక్కు, సకలము మవనరుళాలే వన్దదెన్ఱు తెళియక్కణ్డవర్కళ్ అవన్ నిర్హేతుకమాకప్పణ్ణిన ఉపకారవిశేషఙ్గళై యనుసన్ధిత్తీడుపడుమ్బడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్ఱు మేలిల్ వాక్యత్తుక్కు సఙ్గతి.

౩౮౫.ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారస్థాపకమాన దొరువైతిహ్యత్తైస్స్మరిప్పిక్కిఱార్ " (భాష్యకారర్ కాలత్తిలే)ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అదావదు:—సకలవేదాన్తతాత్పర్యార్థఙ్గళెల్లామ్ సంశయవిపర్యయమఱ నడన్దు శెల్లానిఱ్కిఱ నల్లడిక్కాలమాన భాష్యకారర్ కాలత్తిలే, ఒరునాళ్ పెరుమాళ్ పుఱప్పట్టరుళున్దనైయుమ్ పార్త్తు ప్పెరియ తిరుమణ్డపత్తుక్కీఴాక జ్ఞానాధికరాన ముదలికళెల్లారుమ్ తిరళవిరున్దవళవిలే,

ఆ.—ఇత్తాల్, తత్తుల్యాభిసన్ధివిశేషాభిలాపమ్ అభిప్రేతమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (నిన్నైత్తిరుక్కుమాపోలే) యిత్యాది.

ఇన్దపాఠానుగుణమాక మేలిల్ వాక్యసఙ్గతి (అప్పడైక్కే)త్యాది.

అజ్ఞానుసన్ధానప్రసఙ్గాత్ తత్ప్రతియోగి విశేషజ్ఞానుసన్ధానమ్ శొల్లుకైయాలే (ప్రసఙ్గసఙ్గతి) ఎన్ఱపడి.

౩౮౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై. (ఇన్దనిర్హేతుకే) త్యాది.

(స్థాపకమానతై) న్ఱతు సిద్ధాన్తత్వనిర్ణయపరమానవెన్ఱపడి.

(ఐతిహ్యత్తై) యెన్ఱతు పురాతనవాక్యత్తై యెన్ఱపడి.

(సకలవేదాన్త) ఎన్గిఱ (సకల) శబ్దం సంస్కృతద్రావిడపరమ్.

నల్లడిక్కాలమ్=సమీచీనకాలమ్.

(విచారిక్కచ్చెయ్తే) యెన్ఱతు-పూర్వోత్తర పక్షయుక్తికళాలే చిన్తిక్కచ్చెయ్తే యెన్ఱపడి.

యాదృచ్ఛికసుకృతమ్=అజ్ఞాతసుకృతమ్.

౧ తిరువాయ్మొఴి. ౧. ప. ౭. తిరు. ౫ పా ॥

౨ తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప. ౩. తిరు. ౩ పా ॥

౩ తిరువాయ్మొఴి. ౫. ప. ౭. తిరు. ౩. పా॥

౪ తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప. ౩. తిరు. ౩ పా ॥

౫ తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప. ౭. తిరు. ౭ పా ॥

౬, ౭ తైత్తి. ఆన. ౬. అను ॥

మూ.—ఇవ్వర్థమ్ ప్రస్తుతమాక, పిన్బు పిఱన్దవార్త్తైకళై స్మరిప్పతు.

వ్యా.—ఒరు శ్రీవైష్ణవర్, "ఇదు నెడుఙ్గాలమార్ వాళలితే యవర్కళ్ పుఱప్పాడు పార్త్తిరున్దోమో వెన్ఱు తెరియాదు, ఇన్ఱువకుత్త శేషియాన పెరుమాళ్ పుఱప్పాడు పార్త్త వన్దిరుక్క ఎన్నసుకృతమ్పణ్ణినోమ్" ఎన్న తత్ప్రసఙ్గత్తిలే "నిత్యసంసారియాయ్ప్పోన్దవనుక్కు భగవద్విషయత్తిల్ రుచిపిఱక్కైక్కడియెన్" ఎన్ఱు విచారిక్కచ్చెయ్దే, యాదృచ్ఛికసుకృతమెన్న అజ్ఞాతసుకృతమెన్న ప్పిఱన్దదాయ్అవ్వళవిలే కిడామ్బి ప్పెరుమాళిరున్దవర్ "నమక్కు భగవద్విషయమ్ పోలే సుకృతదేవ రెన్నుమోరువరుణ్డో వాశ్రయణీయర్" ఎన్న పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయర్ "సుకృతిమెన్ఱు శొల్లుకిఱదుమ్ నీనినైక్కిఱవిషయమ్ తన్నైక్కాణ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, *ఆకవిప్పడి పిన్బు పిఱన్ద వార్త్తైకళై యివ్విడత్తిలేనినైప్పదెన్ఱపడి.

ఇక్కదైతాన్ ౧ "తరుతుయరన్తడాయేల్" ఎన్నిఱపాట్టిల్ వ్యాఖ్యానత్తిలే సఙ్గ్రహేణ పూర్వర్కళరుళిచ్చెయ్దువైత్తార్కళిఱే.

అ.—జ్ఞాతసుకృతమ్=బుద్ధిపూర్వ మనుష్ఠితసుకృతమ్.

జ్ఞాతసుకృతత్తుక్కు-భగవద్విషయ రుచిహేతుత్వం పూర్వపక్షమ్.

యాదృచ్ఛికసుకృతత్తుక్కు తద్ధేతుత్వం సిద్ధాన్తమ్.

ఉభయపక్షత్తిలుమ్ సుకృతత్తుక్కు హేతుత్వోక్తి కిడామ్బిప్పెరుమాళుక్కు సంశయబీజమ్.

యాదృచ్ఛిక సుకృతమ్ అహేతుత్వే సత్యతిప్రసఙ్గవారకమాన వ్యాజమాక భగవత్కృపైయాకైయాలే సుకృత కథనం తద్ధేతుభూత భగవత్కథన పర్యవసిత మెన్ఱు ప్రతివచనాశయమ్.

ఐతిహ్యత్తినుడైయ ప్రామాణ్యం (ఇక్కదైతాన్) ఇత్యాది.

"తరుతుయర" మిత్యాది-పెరుమాళ్ తిరుమొழి

పూర్వర్కళ్ = పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై ముతలానవర్కళ్

మూ.—౩౮౬. ఆకైయాల్ అజ్ఞాతమాన నన్మైకళై ప్రాశాకక్కొణ్డు కటాక్షియానిఱ్కుమ్.

౩౮౭. ఇవైయుఙ్గూడ

వ్యా.—ఇత్తాల్ అజ్ఞాతసుకృతముణ్డాయ్త్తాకిలుమ్ అదు ఫలహేతువన్ఱు, అత్తైవ్యాజమాక్కి యఙ్గీకరిక్కుమీశ్వరనే ఫలహేతువెన్ఱతాయ్త్తు.

౩౮౬. కీழ్ఉక్తమానవర్థత్తై నిగమిక్కిఱార్ (ఆకైయాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అదావదు—కీழ్ చ్చొన్నప్రకారత్తాలే సర్వముక్తిప్రసఙ్గాదికళ్ వారామైక్కాక ఇచ్చేతననఱియామల్ విళైయుమవైయాన శిలసుకృతవిశేషఙ్గళైయే ఇవనై అఙ్గీకరిక్కైక్కుప్పత్ర్యాశాకప్పిడిత్తుక్కొణ్డు విశేషకటాక్షత్తైప్పణ్ణానిఱ్కుమెన్నై.

౩౮౭. ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై యాకిలుమ్ హేతువాకక్కొణ్డు కటాక్షిక్కుమళవిల్ అఙ్గీకారం సహేతుకమాకాదోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవైయుఙ్గూడ) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—పిళ్ళై తిరునఱైయూరరైయరుడైయ కరుత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాలి) త్యాది.

అహేతుత్వే సత్యతి ప్రసఙ్గవారకత్వం వ్యాజత్వమ్.

౩౮౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (కీழ్ఉక్తమాన) విత్యాది.

సర్వముక్తి ప్రసఙ్గాదికళెన్నిఱవాదిశబ్దమ్-వైషమ్యాదిపరమ్,

పత్ర్యాశా-ఆలమ్బనయష్టి; వ్యాజమెన్ఱపడి.

౩౮౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతఙ్గళై యాకిలు) మిత్యాది.

(హేతువాకక్కొణ్డు) ఎన్ఱతు వ్యాజమాకక్కొణ్డెన్ఱపడి.

(సహేతుకమాకాతో) వెన్ఱతు-సవ్యాజమాకాతో వెన్ఱపడి.

(విళైయుమ్బడి) ఎన్ఱత్తాలే ఫలితమ్ (ఇవైత్తుక్కు) మిత్యాది.

* ఇదుక్కనన్తరమ్ "అదావదు ఒన్ఱైయారాయప్పుక్కాల్ అదుక్కవ్వరుకు వేఱొన్ఱినియిరుప్పదిత్తే అడియావదు. యాదొన్ఱు ఫలప్రదమానదు - అదిత్తేయుపాయమానదు, అల్లదు నడువే యనేకాపస్థైకిఱన్దాల్, అవఱ్ఱైనళవిల్ పర్యవసియాతిత్తే, ఇవైప్పావువదుఅతిలేశన్ఱిత్తే, నడువే ఇవైప్పావాదిత్తే" ఎన్నిఱవ్యాఖ్యానత్తిలే వాక్యమను సన్ధేయమ్.

౧ పెరుమాళ్ తిరుమొழి. ౫. తిరు. ౧ పా.

మూ.—ఇవనుక్కు విళైయుమ్బడియిఱే ఇవన్ తన్నై ముతలిలేయవన్సృష్టిత్తతు.

వ్యా.—అతావతు—ఇన్దయాదృచ్ఛికాదిసుకృతఙ్గళుముళ్ పడ ఇవనుక్కుణ్డామ్బడియిఱే ఇవన్ఱనుక్కుమ్ యోగ్యతై యిల్లాతపడి కరణకళేబరవిధురనాయ్ క్కిడన్దవివన్ తన్నై సృష్టికాలత్తిలే కరణాదికళై క్కొడుత్తు అవనుణ్డాక్కిఱ్ఱె న్నై. ఇత్తాల్ కటాక్షహేతువాక చ్చొన్న యాదృచ్ఛికాదిక ళుమవనుడైయ కృషిఫలమెన్నై.

చశబ్దత్తాలే - తుల్యన్యాయాత్ జ్ఞాతసుకృతఙ్గళుక్కు మడి అవన్కృషి యెన్గిఱతు.

అన్ఱిక్కే, వక్ష్యమాణనిరూపణవిశేషఙ్గళై సముచ్చయిక్కిఱతాకవుమామ్.

సృష్టితాన్ చేతనకర్మానుగుణమన్ఱో వెన్నిల్; సృష్టిప్పతు కర్మత్తై క్కటాక్షిత్తేయాకిలుమ్ యౌగపద్య మనుగ్రహ కార్యమిఱే.

అ.—నిత్యచేతన స్వరూపత్తుక్కు స్వరూపేణసృజ్యత్వమిల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కరణాదికళై) యిత్యాది.

''తద్ధేతోరేవాస్తు తద్ధేతుత్వమ్'' ఎన్గిఱన్యాయత్తాలే యాదృశ్చ్ఛికస్య సాపేక్షత్వన్నిర్హేతుకత్వ విరోధియాకాతెన్ఱు కరుత్తు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తాల్ కటాక్షహేతువాక)విత్యాది.

[ఇవైయు] మెన్గిఱవుమ్మైక్కర్థమ్ (చశబ్దత్తాలే) యిత్యాది.

(తుల్యన్యాయాత్)ఎన్ఱతు - తదధీనకరణకళేబరసాధ్యత్వసామ్యాత్ ఎన్ఱపడి.

ఆనాల్, జ్ఞాతసుకృతవదజ్ఞాతసుకృతముమ్ కటాక్షహేతువామెన్ఱు సంశయిక్కప్రసఙ్గిక్కుమ్, వక్ష్యమాణ నిరూపణఙ్గళాలే సహేతుకత్వ ప్రసఙ్గముమ్ పరిహృతమాకాతెన్ను మభిప్రాయత్తాలేయోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

శఙ్కై (సృష్టితాన్) ఇత్యాది.

''యద్విశేషయోః కార్యకారణభావః'' ఇత్యాది న్యాయమిఙ్గే శఙ్కాభిప్రేతమ్.

పరిహారమ్ (సృష్టిప్పతు) ఇత్యాది.

(యౌగపద్యమ్)-ఏకకాలసృష్టి.

ఇత్తాల్, విషమసృష్టిక్కు కర్మన్నియామకమానాలుమ్ సృష్టియినుడైయ కాలాన్తరీయత్వప్రయుక్తవిలమ్బవిరహ ప్రయోజనయౌగపద్య

మూ.—౩౮౮. అతు తన్నై నిరూపిత్తాల్ ఇవన్ తనక్కు ఒన్ఱుమజ్ఞాయ్యవేణ్డాతపడి యాయిరుక్కుమ్.

౩౮౯. పత్తైయతాక

వ్యా.—౩౮౮. తన్నిరూపణత్తిలివనుక్కు సమ్భవిక్కుమత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అతు తన్నై) యెన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—అచిద విశేషితమాయ్క్కిడక్కిఱదశైయిలే యుజ్జీవనోపయోగియాన కరణకళేబరఙ్గళై పరమదయైయాలే యవన్ తన్దపడియై యనుసన్ధిత్తాల్ తదధీనసత్తాదికనానవివన్ తనక్కు స్వోజ్జీవనాంశత్తిలవన్ శెయ్తపడి కణ్డిరుక్కై యొழియ తానొరుప్రవృత్తి పణ్ణవేణ్డాతపడియాయిరుక్కుమెన్నై

౩౮౯ ఈశ్వరసృష్టియాలివనుక్కు విళైయుమఙ్గీకారప్పఱ్ఱాశుకళ్ యాదృచ్ఛికాదికళ్మాత్రమేయన్ఱు, ఇన్నముమ్ శిల వుణ్డెన్ఱు దర్శిప్పిక్కైక్కాక వాతల్, కీழ్ చ్చొన్న వివైతానుణ్డామ్ ప్రకారత్తైయుపపాదిక్కైక్కాక వాతలరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్. (పత్తైయతాక)ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—మనుగ్రహకార్యమెన్ఱు '' మున్నీర్ ఞాలమ్ పడైత్తముకిల్ వణ్ణన్''ఇత్యాదిప్రమాణప్రతిపన్నమాకైయాలే అన్దన్యాయమిఙ్గు వారాతెన్ఱపడి.

అసతిబాధకే యెన్ఱిఱే అఙ్గువిశేషణమ్.

౩౮౮. ఇన్నిర్హేతుకకరణకళేబరవితరణం సాధనానుష్ఠానసిద్ధోపాయనిష్ఠత్వఙ్గళుక్కు సాధారణమాకైయాలే నిర్హేతుకమోక్షప్రదత్వహేతుకమాన చేతనస్వయత్ననివృత్తి సిద్ధియాతెన్నుమ్ శఙ్కైయిలే యుత్తరగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (తన్నిరూపణత్తి) లిత్యాది.

(తన్దపడియై యనుసన్ధిత్తాల్) న్గిఱవిత్తాలీదృశానుసన్ధానశూన్యరైప్పఱ్ఱ ఉపాయాన్తర విధానం సార్థకమ్.

ఈదృశానుసన్ధానవాన్కళైప్పఱ్ఱ స్వయత్ననివృత్తి పూర్వకసిద్ధోపాయ విధానమెన్ఱు విషయవిభాగం సూచితమ్.

సత్తా-స్వరూపమ్. ఆదిపదమ్-స్థిత్యాదిపరమ్.

౩౮౯. [అజ్ఞాతమానవన్నైకళై] యిత్యాది [శిల నిరూపణే] త్యాది పూర్వాపరగ్రన్థ సన్దర్భానుగుణమాక ఉత్తరావతారికై (ఈశ్వరసృష్టియాలి) త్యాది.

ఇన్దవవతారికైయిల్ [ఇవైతాన్ తన్నుడైయే] యెన్గిఱ (ఇదమ్) శబ్దమ్ బుద్ధిస్థవాచకమెన్ఱు కరుత్తు.

మూ.—వుఴువతు నడువతు విళైవతాయ్ప్పోరుమ్ క్షేత్రత్తిలే ఉతిరిముళైత్తు ఫలపర్యన్తమామాపోలే, ఇవైతాన్ తన్నడైయే విళైయుమ్పడియాయ్త్తు; పత్తియుఴువన్ పఴమ్పునత్తై సృష్టిత్తకట్టళై.

౩౯౦. అవైతాన వైయెన్నాల్.

వ్యా.—అతావతు. పుతితాక త్తరిశు తిరుత్తినతన్నిక్కే పక్షైయతాక ఉఴువతు నడువతు విళైనతాయ్క్కొణ్డుశెయ్కాలాయ్ప్పోరుమ్ క్షేత్రత్తిలే కర్షకన్ అతుక్కెన్నవారు కృషియుమ్ పణ్ణాతిరుక్క ఉతిరియానతు ముళైత్తు విళైన్దతలైక్కట్టుమాపోలే, మేల్ చ్చొల్ల ప్పుకుకిఱ నిరూపణవిశేషఙ్గళాతల్ కీఴ్ చ్చొన్న యాదృచ్ఛికాదికళాతల్ ఇతుక్కెన్నవెరుకృషి శెయ్య వేణ్డాతే ఇచ్చేతనర్ పక్కలిలే తన్నడైయే విళైయుమ్పడియాయ్త్తు, భక్తిక్కు కర్షకనాన పీశ్వరన్ ప్రవాహరూపేణ నడక్కిఱ సంసారమాకిఱ పఴమ్పునత్తై సృష్టిత్తు త్తిరుత్తుమెన్నపడి.

౩౯౦. (ఇవై) ఎన్ఱు కీఴ్ అరుళిచ్చెయ్తవర్ఱై విశదీకరిక్కైక్కాక తద్విషయప్రశ్నత్తై యనువదిక్కిఱార్ (అవైతాన వైయెన్నాల్) ఎన్ఱు.

అ —అతినుడైయ పూర్వప్రకృత పరామర్శిత్వత్తై ప్పట్ర వవతారికాన్తరమ్ (కీఴ్ చ్చొన్న) విత్యాది.

గ్రన్థలాఘవార్థమ్ అవతారికాద్వయమ్ తన్త్రేణోక్తమ్

తరిశు=కరమ్బునిలమ్.

శెయ్కాలాయ్-ఎన్ఱతు పయిర్ శెయ్కిఱవిడమా యెన్నపడి. కాల్-ఇడమ్.

(శెల్కాలాయ్)ఎన్ఱుమ్ పాఠముణ్డు; పయిర్ శెల్లుకిఱ విడమాయెన్నపడి.

పత్తి=భక్తిక్కు, ఉఴువన్=కృషిపణ్ణుమవన్, పఴమ్=ప్రవాహరూపేణ నడక్కిఱ, పునమ్-నిలమ్; ఇత్తైత్తిరువుళ్ళమ్ పర్ఱి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తిక్కు) త్యాది.

౩౯౦. (విశదీకరిక్కైక్కాక) కెన్నతు - బుద్ధిస్థవాచకత్వపూర్వప్రకృతి వాచకత్వా న్యతర స్పష్టీకరణార్థ మెన్నపడి.

మూ.— ౩౯౧. పూర్వకృతపుణ్యాపుణ్యఫలఙ్గళై చిరకాలమ్ భుజిత్తు ఉత్తరకాలత్తిల్ వాసనైకొణ్డు ప్రవృత్తిక్క మత్తనైయెన్నుమ్పడి కైయొఴిన్దదశైయిలే, నామార్ నామ్నిన్ఱనిలైయేతు నమక్కినిమేల్ పోక్కడియే తెన్ఱు పిఱప్పన శిలనిరూపణ విశేషఙ్గళుణ్డు అవై యాతల్, మున్బు శొన్నవై యాతల్.

వ్యా.—౩౯౧. అతుక్కుత్తర మరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పూర్వకృత) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు.—మున్బు శెయ్యప్పట్టపుణ్యపాపరూపకర్మద్వయత్తినుడైయవుమ్ ఫలఙ్గళై స్వర్గనరకాదికళిలే నెడుఙ్గాలమనుభవిత్తు మేలుళ్ళకాలత్తిల్ పూర్వకర్మవాసనైకొణ్డు పుణ్యపాపరూపకర్మఙ్గళిల్ ప్రవర్తిక్క మత్తనైయెన్ఱు శొల్లత్తక్కతామ్పడి అచ్ఛకర్మావాయ్ కర్మఫలానుభవత్తిల్ కైయొఴిన్దు నిన్ఱదశైయిలే, కాణ్గిఱదేహమో, దేహాతిరిక్తరో, స్వతన్త్రరో, పరతన్త్రరో, నామారెన్ఱుమ్, నశిక్కుమ్పడి నిన్ఱోమో, పిఴైక్కుమ్పడి నిన్ఱోమో, నామ్ నిన్ఱనిలైయేతెన్ఱుమ్, ఇప్పడినిన్ఱ నమక్కినిమేలీడేఱుకైక్కీడాన పోక్కడియేతెన్ఱుమ్, తన్నడైయే యుణ్డావన శిలనిరూపణవిశేషఙ్గళుణ్డు, అన్నిరూపణవిశేషఙ్గళాతల్, పూర్వోక్తఙ్గళాన యాదృచ్ఛికాది సుకృతఙ్గళాతలెన్నై.

అ.—౩౯౧. పుణ్యాపుణ్యఙ్గళ్=పుణ్యపాపకర్మఙ్గళ్ తత్ఫలమ్=సుఖదుఃఖఙ్గళ్; సుఖానుభవమ్ స్వర్గలోకత్తిలే; దుఃఖానుభవమ్ నరకఙ్గళిలే; ఉభయానుభవమ్ ఆదిశబ్దగ్రాహ్యమనుష్యలోకత్తిలే.

[చిరే] త్యాద్యర్థమ్ (నెడుఙ్గాల) మిత్యాది.

(మేలుళ్ళ)విత్యాది-కర్మారమ్భక కర్మవాసనాతిరిక్తమాన అనుభావ్య కర్మమిల్లైయెన్నుమ్పడియానదశైయిల్లై యెన్నపడి.

(అచ్ఛకర్మావాయ్) ఎన్ఱతు -సూక్ష్మకర్మావాయెన్నపడి.(కర్మఫలానుభవత్తిల్ కైయొఴికై) యావతు - కర్మఫలానుభవమ్ క్షణమ్ మేలెఴ నీఙ్గప్పెఱుకై.

ఈడేఱుకై=స్వరూపానురూపఫలాన్వయమ్.

(తన్నడైయే) యెన్ఱతు-ఈశ్వరనై విశిష్యాపేక్షియాతే ప్రతిబన్ధకాభావసహకృతకోట్యుపస్థిత్యాది సామగ్రీమాత్రత్తిలే యెన్నపడి.

నిరూపణవిశేషఙ్గళ్=విచారవిశేషఙ్గళ్.

మూ.—౩౯౨. "యథాహి

వ్యా.—౩౯౨. ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారక్రమమ్ శాస్త్రత్తిలెఙ్గే శొల్లిత్తెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (యథాహి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

భగవచ్ఛాస్త్రమ్ నూత్తెట్టుసంహితైయాయిఱే యిరుప్పతు; అతిలే యొన్ఱిఱే అహిర్బుధ్న్యసంహితై.

౧"పఞ్చరాత్రస్య కృత్స్నస్యవక్తానారాయణఃస్వయమ్" ఎన్గిఱపడియే సకలత్తుక్కుమాదివక్తాభగవానాయిరుక్కచ్చెయ్తే తత్తత్సంహితైకళ్తోఱుమ్ అవాన్తరవక్తాక్కళు ముణ్డిఱే; అతిల్ అహిర్బుధ్న్యసంహితైక్కు అహిర్బుధ్న్యసంజ్ఞకనాన రుద్రన్ వక్తావాకైయాలే ఇత్తై అహిర్బుధ్న్యసంహితై యెన్గిఱతు; ఇన్దసంహితైయిలే, ౨"నుణ్ణుణర్విల్ నీలార్కణ్డత్తమ్మాన్" ఎన్గిఱపడియే- సత్త్వమ్ తలైయెడుత్తపోతు సూక్ష్మదర్శియాయిరుక్కుమ్ రుద్రనై, దేవఋషియాయ్ బ్రహ్మవిత్తమనాన శ్రీనారదభగవాన్ శెన్ఱనువర్తిత్తు స్వసంశయఙ్గళెల్లామ్ కేట్క; అవన్ నిర్ణయిత్తుక్కొణ్డు వారానిఱ్క, పతినాలామధ్యాయత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణిన ప్రశ్నత్తుక్కుత్తరమాక సంసారమోక్షహేతుక్కళాననిగ్రహశక్తిఅనుగ్రహశక్తియెన్ఱు సర్వేశ్వరనుక్కిరణ్డుశక్తి ఉణ్డెన్ఱు ప్రతిజ్ఞైపణ్ణి, అతిల్—

౩ "తిరోధానకరీశక్తి స్సానిగ్రహ సమాహ్వయా ।
పుమాంసం జీవసంజ్ఞంసా తిరోభావయతి స్వయమ్"

అ.—౩౯౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్నిర్హేతుకే) త్యాది.

భగవచ్ఛాస్త్రమ్ = శ్రీపాఞ్చరాత్రమ్.

భగవద్వక్తృకశాస్త్రత్తిలే అహిర్బుధ్న్యసంహితైయెఙ్గనేయెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పఞ్చరాత్రస్యే) త్యాది.

"అష్టమూర్తిరహిర్బుధ్న్యః" ఎన్నక్కడవతిఱే.

నుణ్ =సూక్ష్మవిషయమాన; ఉణర్విల్ = జ్ఞానత్తుక్కిరుప్పిడమాన, నీలార్కణ్డత్తమ్మాన్=నీలకణ్ఠనాన రుద్రనెన్ఱపడి.

తమఃప్రచురనుక్కునుణ్ణఱివెఙ్గనేయెన్గిఱశఙ్కైయిలే(సత్త్వమి)త్యాది

"తిరోధానకరీ" ఎన్గిఱవిడత్తిలే "కృష్ణోహేతుతాచ్ఛిల్యానులోమ్యేషు" ఇత్యాదియాలే హేత్వర్థత్తిలే టప్రత్యయమెన్నుమభిప్రాయత్తాల్ (సంసారమోక్షహేతుక్కళాన) విత్యాది.

మూ.—మోషకాః పాన్థే"

వ్యా.—ఎన్ఱుతుడఙ్గి-నిగ్రహాత్మికైయానశక్తియాలే తిరోహిత స్వస్వరూపాదికనాయ్ జీవాత్మా సంసరిక్కుమ్బడి విస్తరేణ ప్రతిపాదిత్తు, అనన్తరమ్ అనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తియాలే సంసారాన్ముక్తనామ్బడియై ప్రతిపాదిప్పతాక—

౩ "ఏవం సంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః ।
జీవే దుఃఖాకులే విష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే ॥
సమీక్షితస్తు దాసోయం కరుణావర్షరూపయా ।
కర్మసామ్యం భజత్యేవ జీవో విష్ణుసమీక్షయా ॥
శక్తిభావ స్సవై జీనముత్తారయతి సంసృతేః ।
కర్మణీచ సమే తత్ర తూష్ణీం భావముపాగతే"

ఎన్ఱు- సంసారచక్రస్థనాయ్ దుఃఖాకులనాన జీవన్ విషయమాక సర్వేశ్వరనుక్కొరుకృపై జనిక్కుమ్బడియైయుమ్, అన్దకృపై యడియాక వుణ్డానవవన్ కటాక్షత్తుక్కు విషయభూతనాయ్క్కొణ్డు ఇవన్ కర్మసామ్యత్తై భజిక్కుమెన్నుమత్తైయుమ్, అన్దవనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తియినుడైయ సద్భావమివనై సంసారత్తినిన్ఱు ముద్ధరిప్పిక్కుమెన్నుమిడత్తైయుమ్, కీఴ్ కర్మసామ్యమెన్ఱతిన్ కరుత్తైయుమ్ సఙ్గ్రహేణశొల్లి—

౩ "యథాహి మోషకాః పాన్థే పరిబర్హముపేయుషి।

ఆ.—(తిరోహిత స్వస్వరూపాదికనాయ్) ఎన్గిఱ(స్వరూప)శబ్దమ్ ధర్మభూతజ్ఞానపరమ్.

(ఆది) పదమ్ "ఆకారైశ్వర్యవిజ్ఞానతిరోభావనకర్మణా" ఎన్ఱుశొన్న వుత్కర్షరూపాకారాదిపరమ్.

"జీవే" ఎన్గిఱవితు విషయసప్తమియెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (జీవన్ విషయమాక) వెన్ఱతు.

కరుణావర్షేణరూప్యతేనిష్పాద్యతఇతి కరుణావర్షరూపా ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియై యుళ్కొణ్డు (అన్దకృపై యడియాకవుణ్డాన) వెన్ఱతు.

"సమీక్షయా" ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్- (కటాక్షత్తుక్కు) ఎన్ఱతు.

"శక్తేర్భావస్సత్తాశక్తిభావః, శక్తిరనుగ్రహాత్మికాశక్తిః" ఎన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అన్దవనుగ్రహాత్మికైయాన)విత్యాది.

"కర్మణీచసమేతత్ర తూష్ణీంభావముపాగతే" ఎన్ఱు ఫలోపధానవిరహరూపతూష్ణీంభావోన్ముఖత్వం కర్మసామ్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (కర్మసామ్యమెన్ఱతిన్ కరుత్తైయు)మిత్యాది.

౧. ౨. తిరువాయ్మొఴి. ౬. ప. ౧౦. తి. ౮. పా.

౩. శ్రీపాఞ్చరాత్రే అహిర్బుధ్న్యసంహితాయామ్.

మూ.—ఎన్నుతుడజ్గి ఇతినుడై యక్రమత్తై

వ్యా.—నివృత్త మోషణోద్యోగా స్తదా స్తే ఉదాసతే॥
౨ అనుగ్రహాత్మికాయాస్తు శక్తేఃపాతక్షణే తథా।
ఉదాసాతే సమీభూయ కర్మణీ తే శుభాశుభే॥
తత్పాతానన్తరం జన్తుర్యుక్తో మోక్షసమీక్షయా ।
ప్రవర్ధమాన వైరాగ్యో విశేషైర్భినివేశవాన్॥
ఆగమాననుసఞ్చిన్త్య గురూనప్యుపసర్ప్య చ ।
లబ్ధసత్త్వః ప్రకారైస్తైః ప్రబుద్ధో బోధపాలనః॥"
ఇత్యాద్యధ్యాయ శేషత్తాలే- వఴిపోకిఴవన్ సంభారత్తై వైత్తు మఱైయ నిన్ఱవళవిలే అవనుడైయ సంభారత్తై యపహరిప్పతాక ఉద్యోగిక్కిఴ తస్కరర్, అన్దసంభారత్తై అవన్ వన్దుకైప్పఱ్ఱినవళవిల్, యాతొరుపడి నివృత్తమోషణోద్యోగరాకానిన్ఱుకొణ్డు ఎప్పోతు ముదాసీనరా యిరున్దువిడువర్కళ్; అప్పడియే భగదనుగ్రహశక్తి ఇవన్పక్కలిలే వన్దక్షణత్తిలే, ఇవ్వాత్మావై త్తన్వఴియే యిఴుప్పతాకనిన్ఱ పుణ్యపాపకర్మఙ్గళిరణ్డు మివనై వన్దు మేలిడామల్ ఉదాసీనిత్తి

అ.—(పాన్థ) శబ్దార్థమ్ (వఴి) యిత్యాది.
"పరిచ్ఛదేన్యపార్శ్వేర్థేపరిబర్హాః" ఎన్ఱు పరిబర్హశబ్దమ్ పరిచ్ఛదవాచకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలేఅరుళిచ్చెయ్కిఱార్ - (అవనుడైయసంభారత్తై) యెన్ఱు.
సంభారం=భర్తృవ్యసమీచీనవస్తుజాతమ్.
"ఉషేయుషి" ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఫలితమ్ (మఱైయనిన్ఱవళవిలే) యెన్ఱతు.
మోషకాః=తస్కరాః.
మోషణమ్=అపహరణమ్.
•ఉదాసతే=అకిఞ్చిత్కరా స్తిష్ఠన్తి.
ఉదాసాతే=అకిఞ్చిత్కరేతిష్ఠతః, ద్వివచనాన్తమిదమ్.
మోక్షసమీక్షా=మోక్షవిషయకసమీచీనదర్శనమ్.
వివేకః=త్యాజ్యోపాదేయవిభాగః.
ప్రకారైః=వైరాగ్యాదిభిః.
అవన్శొన్నానిఱే యెన్ఱన్వయమ్.

మూ.—భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిఱ్ఱు.

౩౯౩. ౧ "వెఱితే యరుళ్ శెయ్వర్" ఎన్ఱివ్వర్థత్తై స్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్తారిఱే.

వ్యా.—రున్దువిడుమ్; అన్ద వనుగ్రహాత్మికైయాన శక్తి తన్పక్కల్ వన్ద వనన్తరమ్ ఇచ్చేతనన్ మోక్షసమీక్షాయుక్తనాయ్ ప్రవర్ధమాన వైరాగ్యనాయ్ వివేకాభినివేశియాయ్ శాస్త్రప్రవణనాయ్ సదాచార్యసమాశ్రయణమ్పణ్ణి లబ్ధసత్తాకనాయ్ లబ్ధజ్ఞాననాయ్ అన్ద జ్ఞానత్తై రక్షిత్తుక్కొణ్డు సారగ్రాహియాయ్ సముచితోపాయ పరిగ్రహత్తాలే సంసారాదుత్తీర్ణనాయ్ పరమపదత్తైప్రాపిక్కుమెన్ఱు శొన్నారిఱే.
ఆకైయాలే, ౨"యథాహి మోషకాఃపాన్థే" ఎన్ఱుతుడజ్గి ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారత్తినుడైయ క్రమత్తై ఆప్తప్రమాణమాన భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిఱ్ఱెన్గిఱార్

౩౯౩. ఇప్పడి శాస్త్రమ్ శొన్నవళవన్ఱిక్కే, నిర్హేతుకవిషయీకారత్తుక్కు నేరేపాత్రభూతరాయ్ ఆప్తతమాగ్రేసరరాన వాழ்వారివ్వర్థత్తై త్తెళియ వరుళిచ్చెయ్తారెన్గిఱార్ మేల్ (వెఱితే) యెన్ఱుతుడజ్గి.
(వెఱితే యరుళ్ శెయ్వర్) ఎన్ఱతు నిర్హేతుకమాక కృపైపణ్ణువరెన్ఱపడి.
(ఇవ్వర్థత్తై స్పష్టమాక వరుళిచ్చెయ్తార్) ఎన్ఱతు ఇన్నిర్హేతుక విషయీకారమాకిఱ రహస్యార్థత్తై సంశయవిపర్యయమఱ సకలరు మఱియుమ్పడి ప్రకాశమాక వరుళిచ్చెయ్తారెన్ఱై.

౩౯౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి) యిత్యాది.
అననుష్ఠాన లక్షణాప్రామాణ్యపరిహారార్థమ్ అనుష్ఠానగర్భప్రామాణ్యఞ్జొల్లుకైయాలే నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్ఱపడి.
(స్పష్టమాక) వెన్ఱతాలాక్షిప్తమ్ (రహస్యార్థత్తై)యెన్ఱతు.

౧. తిరువాయ్మొழி. ౧ పత్తు. ౭. తి. ౧. పా.
౨. శ్రీపాఞ్చరాత్రే - అహిర్బుధ్న్యసంహితాయామ్-

మూ.—౩౯౪. "శెయ్‌వార్ కట్కు" ఎన్ఱుఅరుళుక్కు హేతు సుకృతమెన్నానిన్ఱతేయెన్నిల్; అప్పోతు "వెఱితే" ఎన్గిఱవిడమ్ శేరాతు.

౩౯౫. భగవదాభిముఖ్యమ్

వ్యా.—౩౯౪. అన్దదివ్యసూక్తిక్కు నన్తరోక్తియి లభిప్రాయ మఱియాతార్ శఙ్కైక్కుమైయనువదిత్తు ప్పరిహరిక్కిఱార్ (శెయ్‌వార్ కట్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—"౧అరుళ్ శెయ్‌వర్" ఎన్ఱవనన్తరమ్, ఆర్ క్కుత్తానెన్నుమపేక్షైయిలే,౧ "శెయ్‌వార్ కట్కు" ఎన్ఱు-అరుళుక్కైక్కుఉప్పాక తిరువుళ్ళముకక్కుమ్పడిశిలవఱ్ఱైచ్చెయ్యుమవర్ కళుక్కేన్ఱైయాలే అవన్ కృపై పణ్ణుకైక్కు హేతు చేతనసుకృతమెన్నానిన్ఱతేయెన్నిల్;అప్పడి శొల్లుమ్బోతు నిర్హేతుకవాచకమాన ౧"వెఱితే" ఎన్గిఱవిడమ్ సఙ్గతమాకాతెన్ఱై.

ఆకైయాల్, ౧ "శెయ్‌వార్ కట్కు" ఎన్గిఱతు - తాన్ శెయ్యనినైత్తివర్ కళుక్కెన్ఱపడి.

౩౯౫. ఆభిముఖ్యత్తుక్కు భగవత్కృపై కారణమ్, అద్వేషత్తుక్కు సుకృతమ్ కారణమెన్ఱు నినైత్తుచ్చొల్లువార్ వచనత్తై యనువదిత్తుక్కొణ్డు పరిహరిక్కిఱార్ -(భగవదాభిముఖ్యమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—౩౯౪. "శెయ్‌వార్ కట్కు" ఎన్గిఱవితు యోగ్యతయాప్రసాదకానుష్ఠాతృపర మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అరుళుక్కై) కిత్యాది.

(నిర్హేతుకత్తుక్కు వాచకమాన) విత్యాది.

అతావతు.—ఉపక్రమానుగుణ్యేన ఉపసంహారమ్ నేయమాకైయాలుమ్ నిరవకాశశబ్దానుగుణమాకసావకాశ శబ్దమ్పత్తిక్కుమాకైయాలుమ్ ఉపక్రమస్థమాయ్ నిర్హేతుకమాత్రవాచకమాన "వెఱితే" యెన్గిఱవితిన్ స్వారస్యానుగుణమాకవ నన్తరశ్రుతమాయ్ కర్త్రుకర్మోభయప్రతిపాదనశక్తమాకైయాలే ఉపక్రమావిరుద్ధముమాయిరుక్కిఱ "శెయ్వార్ కట్కు" ఎన్గిఱవితు శెయ్యుప్పడుమవర్కట్కెన్ఱాయ్ తాన్ శెయ్యనినైక్కప్పట్టవర్కట్కెన్గిఱతాకైయాలే విరోధమిల్లైయెన్ఱపడి.

౩౯౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆభిముఖ్యత్తుక్కు) ఇత్యాది.

"ఈశ్వరస్యచసౌహార్దం యదృచ్ఛాసుకృతంతథా ।
విష్ణోః ప్రసాదమద్వేషమాభిముఖ్యమ్"

మూ.—సుకృతత్తాలన్ఱిక్కే భగవత్ కృపైయాలే పిఱక్కిఱతు; అద్వేషమ్ సుకృతత్తాలేయెన్నిల్ ఇన్ద ఫలవిశేషత్తుక్కత్తై*సాధనమాక్కవొణ్ణాతు.

౩౯౬. శాస్త్రముమ్

వ్యా.—అతావతు- అనాదికాలమ్ విముఖనాయ్‌ప్పోన్ద విచ్చేతననుక్కు భగవద్విషయత్తిల్ పిఱక్కిఱవాభిముఖ్యమ్ ఇవనుడైయ సుకృతనిబన్ధనమాక వన్ఱిక్కే కేవలభగవత్కృపైయాలే పిఱక్కిఱతు ; తత్పూర్వభావియానవద్వేషమ్ సుకృతమడియాక ప్పిఱక్కిఱతెన్ఱు శొల్లప్పార్క్కిల్, అఖిలాత్మగుణాదియాయ్ ఆత్మోజ్జీవనాఙ్కురమాయిరున్ద ళ్ళ భగవదద్వేషమాకిఱ విప్ఫలవిశేషత్తుక్కు అతిక్షుద్రమాన యాదృచ్ఛికాదిసుకృతత్తై క్కారణమెన్ఱు శొల్లవొణ్ణాతెన్ఱై.

ఆకైయాల్ అద్వేషత్తుక్కుమ్ భగవత్కృపైయే కారణమెన్ఱు శొల్లవేణుమెన్ఱు కరుత్తు.

౩౯౬. శాస్త్రవిహితముమాయ్ చేతనావిదితముమాన విన్దయాదృచ్ఛికాదికళుక్కు సుకృతమెన్ఱు పేరిట్టారిన్నారెన్నుమిడత్తై శఙ్కాపరిహారరూపేణ వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (శాస్త్రము) మెన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—ఎన్ఱు ఉత్తరోత్తరత్తుక్కు పూర్వపూర్వసాపేక్షత్వం తోన్ఱినాలుమ్ యోగ్యతయాసుకృతత్తుక్కు అద్వేషహేతుత్వముమ్ ప్రసాదత్తుక్కు ఆభిముఖ్యహేతుత్వము మెన్ఱు తదాశయమ్.

"అహింసాసత్యమ్" ఇత్యాదికళిలే అహింసైక్కు ప్రథమోపాదానత్తాలే తన్మూలభూతమానవద్వేషత్తుక్కుమ్ ప్రాథమ్యంసిద్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అఖిలాత్మగుణాదియా) యితి.

ఫలవిసదృశత్తుక్కు విధిబలత్తాలే కారణత్వఙ్గొణ్డాలుమ్ విధి యిన్ఱిక్కే యిరుక్క ఇతుక్కు క్కారణత్వ మిఙ్గుకల్పిక్కవొణ్ణాతెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (ఆకైయాలి) త్యాది.

౩౯౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (శాస్త్రవిహితముమా), యిత్యాది.

కృతశబ్దమ్ "మత్తోభూతంనతుమయాకృతమ్" ఎన్ఱుబుద్ధిపూర్వకోత్పన్న వాచకమాకైయాలే తద్ఘటితసుకృతశబ్దమ్ అజ్ఞాతమాయుత్పన్నమానత్తై చ్చొల్లువతెఙ్ఙనే యెన్ఱపడి.

౧ తిరువాయ్‌మొழி. ౧. ౧. ౧. ౫. ౧. పా.

* "కారణమెన్నవొణ్ణాతు" ఎన్ఱుకోశాన్తరఙ్గళిల్ పాఠమ్ కాణ్గిఱతు.

మూ.—విధియాతేనాము మఱియాతేయిరుక్కిఱవిత్తై సుకృతమెన్ఱు నామ్ పేరిడుకిఱపడి యెన్నెన్నిల్; నామన్ఱు, ఈశ్వరన్ ఎన్ఱు కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అతావతు-"ఇదంకుర్యాత్" ఎన్ఱు శాస్త్రవిహితముమాయ్కర్తృభూతరాన చేతనరాలే బుద్ధిపూర్వేణానుష్ఠితముమాన తొన్ఱైయిఱే సుకృతమెన్బతు; అప్పడియే, ఇత్తై చ్చెయ్వానెన్ఱు శాస్త్రముమ్విధియాతే ఇన్న సుకృతమ్ పణ్ణినోమెన్ఱు తత్కర్తాక్కళాన, నాము మఱియాతేయిరుక్కఱవిన్ద యాదృచ్ఛికాదియై సుకృతమెన్ఱు నామ్ పేరిడుమ్పడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; "ఇతుక్కు సుకృతమెన్ఱు పేరిడుకిఱోమ్ నామన్ఱు,సర్వముక్తిప్రసఙ్గమ్ వారామైక్కాక సర్వజ్ఞనానవీశ్వరన్ సుకృతమెన్ఱు పేరిట్టువైత్తాన్" ఎన్ఱు తత్త్వదర్శికళాన వాచారియరరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టిరుక్కైయా యిరుక్కుమెన్నై

అ.—"మాతృకామో యదృచ్ఛాసుకృతంకుర్యాత్" ఎన్ఱు యాదృచ్ఛికత్వ విధేయత్వఙ్గళ్ మిథోవిరుద్ధఙ్గళాకైయాలే విధ్యసంభవమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్పడియే) యిత్యాది.

[నామన్ఱై]న్ఱవితుక్కు అధ్యాహృతమాన పేరిడువర్కళెన్ఱిఱవిత్తోడే అన్వయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఇతుక్కి) త్యాది.

ఈశ్వరనెన్ఱిఱవితుక్కు ప్పేరిట్టానెన్ఱిఱవధ్యాహృతపదత్తోడే అన్వయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సర్వముక్తిప్రసఙ్గమి) త్యాది.

ఫలప్రదానోపయోగియాయ్ చేతనకృతమానవిత్తై "ఋతంపిబన్తౌసుకృతస్య" ఇత్యాదికళిలే సుకృతశబ్దత్తాలే శొల్లుకిఱాప్పోలే అతిప్రసఙ్గవారణద్వారా ఫలప్రదానోపయోగియాకవీశ్వరకృతమానవివ్విత్తైయుమ్ "యదృచ్ఛాసుకృతన్తథా" ఇత్యాదికళిలే సుకృతశబ్దత్తాలే శొల్లుకైయాలే యీశ్వరేచ్ఛారూపశక్తి ఉభయత్రాపి తుల్యై యెన్ఱపడి.

"యఃప్రమత్తో హన్తిప్రాప్తం దోషఫలం సహాసంకల్పేనభూయః" "ఏవమన్యేష్వపిదోషవత్సు కర్మసు తథాపుణ్యక్రియాసు" ఎన్ఱు దుష్కర్మఙ్గళుక్కుమ్ పుణ్యకర్మఙ్గళుక్కుమ్ స్వరూపేణ తత్తత్ఫలజనకత్వముమ్ బుద్ధిపూర్వకత్వాబుద్ధిపూర్వకత్వఙ్గళుక్కు ఫలగతగురుత్వలఘుత్వప్రయోజకత్తైయుమ్ శాస్త్రసిద్ధైయాయిరుక్క-

వ్యా.—ఆక, కీழ்[1]"వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్" ఎన్ఱు మయర్వఱ మతినలమరుళప్పెఱ్ఱవర్కళిల్ తలైవరాన నమ్మాழ்వార్ నిర్హేతుక విషయీకారమాకిఱవివ్వర్థత్తై విశదమాకవరుళిచ్చెయ్తపడియై దర్శిప్పిత్తు, అతిన్మేల్ వన్ద శఙ్కాపరిహారఙ్గళుమ్ పణ్ణి యరుళినారాయ్త్తు.

అ.— "హరిర్హరతి పాపాని దుష్టచిత్తైరపిస్మృతః ।
అనిచ్ఛయాపిసంస్పృష్టో దహత్యేవ హి పావకః॥"
"కిం తస్యదానైః కిం తీర్థైః కిం తపోభిః కిమధ్వరైః ।
యో నిత్యం ధ్యాయతే దేవం నారాయణ మనన్యధీః॥"
"కీర్తనా దేవకృష్ణస్య ముక్తసఙ్గః పరం వ్రజేత్"
"సాంకేత్యం పారిహాస్యంవా"

ఇత్యాదికళాలే ఇచ్ఛానిచ్ఛాకృతభగవత్స్మరణాదికళుక్కు తుల్యఫలహేతుత్వఙ్శొల్లుకైయాలే అతిలనిచ్ఛాకృతత్తుక్కు ఇచ్ఛాకృతత్తోడే తుల్యఫలత్వవచనం తద్వ్యాజేన భగవత్కృపైయినుడైయఫలజనకత్వతాత్పర్యకమాకైయాలే బుద్ధిపూర్వకసుకృతదరిద్రరైయుమ్ విడమాట్టాత తన్నుడైయకృపైయాలే అబుద్ధిపూర్వకత్తుక్కు అతిప్రసఙ్గవారకత్వరూపవ్యాజత్వత్తైయుమ్ తత్ప్రయుక్తసుకృతపదవాచ్యత్వత్తైయుమ్ తానేపణ్ణినానెన్ఱిఱతు.

ఇప్పడి అజ్ఞాతసుకృతత్తుక్కు అహేతుత్వేసత్యతిప్రసఙ్గవారకత్వరూపవ్యాజత్వత్తైక్కొళ్ళాతే అప్రధానకారణత్వరూపవ్యాజత్వత్తైక్కొణ్డు వైషమ్యాదికళుక్కు పరిహారఙ్శొల్లప్పార్క్కిల్ తాదృశవ్యాజత్వంబుద్ధిపూర్వత్తుక్కుమ్ తుల్యమాకైయాలే భగవద్విషయత్తుక్కోరే ఙ్ఙఙ్శొల్లిఙ్ఙాకాతు ;కృపానిర్హేతుకత్వముమ్ సిద్ధియాతు.

ప్రాధాన్యత్తైప్పఱ్ఱి నిర్హేతుకత్వవచనమెన్ఱైయుమ్ ఉచితమన్ఱెన్ఱు కరుత్తు.

శ్రవణమ్ వక్తృసాపేక్షమాకైయాలే సామర్థ్యాత్తత్త్వదర్శికళాన పూర్వాచార్యర్కళే వక్తాక్కళాకవుచితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (తత్త్వదర్శికళాన) విత్యాది.

సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఆక) విత్యాది.

[1] తిరువాయ్మొழி. ౮. ప. ౮. ౧. ౮. పా.

మూ.—౩౯౭. ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆఴ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళిల్ పరస్పర విరుద్ధమ్పోలే తోన్ఱుమ్;

వ్యా.—౩౬౭. ఇని ఇవ్వర్థవిషయమాక ఆఴ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళిల్ అన్యోన్యవిరుద్ధమ్పోలేతోన్ఱుమవఱ్ఱుక్కుప్పరిహారముమ్, ఇవ్వర్థస్థాపకమాక మఱ్ఱుమిఙ్గొల్ల వేణ్డుమ్ ప్రమాణతర్కఙ్గళుమివ్విడత్తిల్ తా మరుళిచ్చెయ్యామైక్కు హేతువిన్న తెన్గిఱార్ - (ఇవ్వర్థవిషయమాక) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు నిర్హేతుకవిషయీకారమాకిఱ ఇవ్వర్థవిషయమాక, ఇవ్విషయీకారత్తుక్కిలక్కాయ్ మయర్వఱమతినల మరుళప్పెఱ్ఱ వాఴ్వార్కళుడైయ భగవదఙ్గీకార ప్రకాశకఙ్గళాన పాశురఙ్గళిల్.౧''వెఱితేయరుళ్ శెయ్వర్'' ౨''ఎన్నన్ఱిశెయ్ తేనా వెన్నెఞ్జిల్ తికఴ్వతువే''ఎన్ఱుమ్ ౩ 'తిరుమాలిరుఞ్జోలైమలైయెన్ఱే నెన్న''౪''మాతవనెన్ఱే

శొణ్డు'' ఎన్ఱుమ్,౫ ''నల్లతోరఱఞ్జెయ్తుమిలేన్'' ఎన్ఱుమ్,౬''నోఱ్ఱేన్ పల్ పిఱవి''ఎన్ఱుమ్,౭''యానొత్తవత్తాల్ కాణ్బన్ కొలిన్ఱు'' ఎన్ఱుమ్,౮''యానేతవఞ్జెయ్ తేన్'' ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికళాలే భగవదఙ్గీకారహేతుక్కళొన్ఱుమ్ తఙ్గళ్పక్కలిల్లైయెన్ఱతు ఉణ్డానాప్పోలే శొల్లువతాకైయాలే కరుత్తఱియాతవర్కళుక్కు పరస్పరవిరుద్ధమ్పోలే ప్రతిభాసిక్కుమెన్నై.

మూ.—అవఱ్ఱిల్ శొల్లుకిఱ పరిహారముమ్,

అవఱ్ఱిల్ శొల్లుమ్పరిహారఙ్గళావన - ౯ ''మాతవన్ మలై'' ఎన్గిఱవై వ్యావృత్త్యుక్తిమాత్రమాకైయాలేఅవఱ్ఱైయారోపిత్తువన్ద మేల్ విఴుకిఱ భగవత్కృపైయే యఙ్గీకారహేతు, అవై హేతువన్ఱెన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్;

౬''నోఱ్ఱేన్ పల్ పిఱవి'' ఎన్ఱతు-ఎనక్కు పలజన్మఙ్గళుణ్డాప్పడి యాకవాయ్త్తు నాన్ సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణిఱ్ఱైన్ఱు

అ.—౩౯౭. సంగతి (ఇని యివ్వర్థవిషయమాక) విత్యాది.

ఇఙ్గుమ్నిర్వాహకత్వమ్ సంగతియెన్ఱపడి.

అవ్యవహితపూర్వప్రకృతమానసుకృతసామకరణవ్యావర్తనార్థమ్అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిర్హేతుకవిషయీకారే) త్యాది.

ఇతుక్కిలక్కల్లాతవృషివచనఙ్గళిల్ మిథోవిరోధపరిహారత్తైప్పణ్ణామల్ ఇతుక్కిలక్కానవాఴ్వార్కళుడైయ పాశురఙ్గళిలే తత్పరిహారమావశ్యకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే [ఆఴ్వార్కళ్] ఇత్యాదికమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇవ్విషయీకారత్తుక్కు) త్యాది.

విశిష్యపాశురఙ్గళై దర్శిప్పిత్తు అవైత్తుక్కు అర్థమ్ (వెఱితే) యిత్యాది.

''వెఱితే'' ఇత్యాదియుమ్ ''ఎన్నన్ఱి'' ఇత్యాదియుమ్ నిర్హేతుకత్వపరమ్.

''తిరుమాలిరుఞ్జోలై'' ఇత్యాదిద్వయం సహేతుకత్వస్ఫూర్తిసహమ్.

నల్లతోరఱమ్=నల్లధర్మత్తై.

ఇతునిర్హేతుకత్వపరమ్.

పల్ పిఱవి=పలపిఱవియిలే,

నోఱ్ఱేన్=సాధనానుష్ఠానమ్పణ్ణినేనెన్ఱపడి.

ఇతుసహేతుకత్వశఙ్కాసహమ్.

అ.—యానొత్తవత్తాల్ కాణ్బన్ = ఏన్దతపస్సాలే కాణ్బేనెన్ఱపడి.

కింశబ్దం క్షేపార్థకమ్.

ఇతు నిర్హేతుకత్వపరమ్.

యానేతవఞ్జెయ్ తేన్=తపస్సైప్పణ్ణినేన్.

ఇతు సహేతుకత్వసంశయక్షమమ్.

ఆదిశబ్దమ్ ''మున్ననోఱ్ఱవితికొలో'' ఇత్యాదిపరమ్.

ఇవైత్తుక్కర్థమ్ (భగవది) త్యాది.

నిశ్చయవ్యఞ్జనార్థమ్ (ఇల్లైయెన్ఱతు) ఎన్ఱతు.

ఆపాతప్రతీతిద్యోతనార్థమ్ (ఉణ్డానాప్పోలి) త్యాది.

ప్రతిపత్తృబుద్ధిమాన్ద్యహేతుకవిరోధప్రతీతిమాత్ర మల్లతు నిర్దోషశాస్త్రఙ్గళుక్కు స్వతోవిరోధమిల్లామైయాలే (కరుత్తఱియాతవర్కళుక్కు) ఇత్యాది.

(వ్యావృత్త్యుక్తి) యెన్ఱతు వ్యక్త్యన్తరగిర్యన్తరవ్యావర్తనార్థమ్ ''మాతవన్'' ఇత్యాదివిశేషణనిర్దేశమెన్ఱపడి.

మాత్రశబ్దత్తాలే గౌరవప్రతిపత్తియై వ్యవచ్ఛేదిక్కిఱతు.

(ఆరోపిత్తై) న్ఱతు వ్యాజమాక్కిక్కొణ్డెన్ఱపడి.

(హేతువన్ఱెన్నుమిడ)మిత్యనేన అహేతుత్వేనత్యతిప్రసఙ్గవారకత్వం సూచితమ్,

పలపిఱవియైనోఱ్ఱేనెన్ఱర్థవివక్షయా (పలజన్మఙ్గళు) మిత్యాది.

౧ తిరువాయ్మొఴి. ౮. ప. ౮. తి. ౮. పా.
౨ తిరువాయ్మొఴి. ౧౦. ప. ౬. తి. ౮. పా.
౩ తిరువాయ్మొఴి. ౧౦. ప. ౮. తి. ౧. పా.
౪ తిరువాయ్మొఴి. ౨. ప. ౭. తి. ౩. పా.
౫ పెరియతిరుమొఴి. ౧. ప. ౯. తి. ౪. పా.
౬ పెరియతిరుమొఴి. ౧. ప. ౯. తి. ౮. పా.
౭ ఇరణ్డాన్దిరువన్దాది. ౮౬. పా.
౮ ఇరణ్డాన్దిరువన్దాది. ౭౪. పా.

Accn. No 506

మూ.—మఱ్ఱుముణ్డాన వక్తవ్యఙ్గళుమ్,

వ్యా.—స్వనికర్షమ్శొన్న విత్తనై, అనేకజన్మమ్ ఉన్నై ప్పెఱుకైక్కు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణినేనెన్నపడి యన్ఱు;

౧"యానేతవఞ్జెయ్ తేన్"ఎన్నతు-ఇరున్దమిఴ్ నన్మాలై యిణైయడిక్కే శొల్లప్పెఱ్ఱ ప్రీత్యతిశయత్తాలే ఎన్నై ప్పోలే భాగ్యమ్ పణ్ణినారిల్లైయెన్ఱు ఇప్పేఱుపెఱ్ఱ తన్మైశ్లాఘిత్తమాత్రమెన్ఱిప్పడి కళిలే నిర్హేతుకవచనవిరోధమ్ వారాతపడి సహేతుకమ్పోలత్తోఱ్ఱుమవఱ్ఱుక్కు చ్చొల్లుమ్ పరిహారఙ్గళ్.

(మఱ్ఱుముణ్డాన వక్తవ్యఙ్గళావన) మఱ్ఱు మిన్నిర్హేతుకస్థాపనార్థమాక చ్చొల్ల వేణ్డుమవైయాన,

౨"ఏవంసంసృతిచక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః।
జీవే దుఃఖాకులే విష్ణోః కృపాకాప్యుపజాయతే।
నిర్హేతుక కటాక్షేణ మదీయేన మహామతే।
ఆచార్యవిషయీకారాత్ ప్రాప్నువన్తి పరాఙ్గతిమ్॥
నాసౌ పురుషకారేణ నచాప్యన్యేనహేతునా।
కేవలంస్వేచ్ఛయైవాహం ప్రేక్షేకఞ్చిత్ కదాచన"

ఇత్యాదిప్రమాణఙ్గళుమ్ ఏతదనుగ్రాహకతర్కఙ్గళుమ్.

అ.—ఇత్తాల్ ఫలితం (స్వనికర్షమ్) ఇత్యాది.

ఇరున్దమిఴ్=మహత్తానద్రమిడరూపమాన,

నన్మాలై = శ్లాఘ్యమాలైయై,

ఇణైయడిక్కే=పరస్పరసదృశఙ్గళానతిరువడికళుక్కే.

ఏకవిషయత్తిలే విధినిషేధఙ్గళిలే నిషేధానురోధేన విధినయనంపోడశిగ్రహణాగ్రహణవాక్యసిద్ధమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నిర్హేతుకత్వవచనవిరోధమ్) ఇత్యాది.

"ఏవంసంసృతిచక్రస్థే" ఇత్యాదివచనత్తిలే అనుక్తివ్యఞ్జితహేత్వభావమ్ కంఠోక్తమెన్నుమభిప్రాయత్తాలె (నాసౌ పురుషకారేణ) ఇత్యాది.

ఆదిపదమ్ ఏతదుపబృంహితైయాన "యమేవైషవృణుతే" ఇత్యాదిశ్రుతిపరమ్.

"తర్కోహినామ అర్థస్వభావవిశేషేణవా సామగ్రీవిశేషేణవా నిరూపణేన అర్థవిశేషేప్రమాణం వ్యవస్థాపయత్తదితికర్తవ్యతారూపమూహాపరపర్యాయం జ్ఞానమ్" ఎన్ఱిఱవిత్తై యుళ్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదనుగ్రాహకే) త్యాది.

౧ ఇరణ్డాన్దిరువాయ్మొది. ౭౮. పా.

మూ.—విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిఱిలోమ్.

3=ఉ. ఆకైయాల్, ఇవన్ విముఖనాన దశైయిలు

వ్యా.—(విస్తరభయత్తాలే శొల్లుకిఱిలోమ్) ఎన్నతు ఇవైయెల్లాఙ్గొల్లప్పార్క్కుమళవిల్ గ్రన్థప్పరప్పావరుమెన్ఱిఙ్గి శొల్లుకిఱో మిల్లైయెన్నపడి.

3=ఉ. ఆక, కీఴ్ (భగవద్గుణానుసన్ధానమభయహేతు, ఎన్న ప్రతిజ్ఞైక్కుపపాదకమాక, (త్రిపాద్విభూతియిలే) ఎన్నుతుడఙ్గి ఇవ్వళవుమ్ ఈశ్వర నివ్యాజోజ్జీవనార్థమాక విముఖదశైయే పిడిత్తు కృషిపణ్ణి పోరుమ్పడియై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్తార్; అతు తన్నై నిగమిక్కిఱార్ - (ఆకైయాల్) ఎన్నుతుడఙ్గి.

అతావతు—ఈశ్వర నివ్యాజోజ్జీవనత్తుక్కు కృషిపణ్ణుమ్ కట్టళై యితువాకైయాలే, ఇప్పడి యిచ్చేతనన్ తన్ పక్కల్ విముఖనానవవస్థైయిలుముట్పడ వివనుక్కుజ్జీవి

అ—అపూర్వోపాత్తప్రమాణార్థనిర్ణయోపయుక్తఙ్గళాన తర్కఙ్గళు మెన్నపడి.

అవైయావన-

కృపాదిగుణఙ్గళుక్కు నిర్విషయత్వప్రసఙ్గముమ్ రక్షకత్వత్తుక్కు ఔపాధికత్వప్రసఙ్గముమ్ తత్ప్రియుక్తకల్యాణత్వవిరహప్రసఙ్గముమ్క్వచిన్నిర్హేతుకః రక్షకత్వఙ్గళాల్యాపిట్టాల్ వరుమాకైయాలే రక్షకత్వన్నిరుపాధికమ్,

క్వచిద్రక్షణే ఉపాధిదర్శనం స్వాతన్త్ర్యముమ్ సోపాధికత్వభ్రమము మాకిఱ చేతనస్వభావకృతమ్,

ఆకైయా లుపాయవిధి వైయర్థ్యాదికళ్ ప్రసఙ్గియాతు ;

ఇత్యాద్యనుసంధానఙ్గళ్-ఎన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

3=ఉ. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆక, కీఴ్) ఇత్యాది.

ప్రతిజ్ఞై-పక్షస్య సాధ్యవత్తాకథనమ్.

(ఉపపాదమాక) వెన్నతు హేతుబోధకమాక వెన్నపడి.

అబాధితత్వా సత్ప్రతి పక్షితత్వబోధకమాన నిగమన రూపచరమావయవత్తై ప్రయోగిక్కిఱారెన్నపడి.

ఇత్తాల్ నిర్వాహకత్వం సంగతి యెన్నపడి.

మూ.—ఇజ్ఞాడ ఉజ్జీవిక్కైక్కు కృషిపణ్ణినవీశ్వరనై అనుసన్ధిత్తాల్ ఎప్పోతుమ్ నిర్భరనాయే యిరుక్కుమిత్తనై.

౩౯౯.౧ "ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు"

వ్యా—కైక్కు కృషిపణ్ణిప్పోన్ద గుణాధికనానవనై యనుసన్ధిత్తాల్ ఏవంభూతనానవన నివ్వవస్థాపన్నరాక్కినమ్మై కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కవిడానెన్ఱు తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే సర్వకాలముమ్ నిర్భరనాయే యిరుక్కుమిత్తనై భయప్రసఙ్గమిల్లై యెన్ఱపడి.

౩౯౯.(విముఖనానదశైయిలుఙ్గాడ వుజ్జీవిక్క కృషిపణ్ణినవీశ్వరనై యనుసన్ధిత్తాల్) ఎన్ఱుతామ్ కీழరుళిచ్చెయ్తవర్త్తిలాప్తిక్కుడలాక జ్ఞానాధికరుడైయవిశేషవనుసన్ధానత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

౧"ఎతిర్ శూழ్ల్ పుక్కు" ఎన్ఱతు-ఎనక్కుత్తప్పవొణ్ణాతపడి, పాత్తవిడమెఙ్గుమ్ తానేయామ్పడియానవ్యాప్తియిలే యుళ్ పుక్కెన్ఱపడి.

అ.—(ఇవ్వవస్థాపన్నరాక్కి ననమ్మై) యెన్ఱతు అద్వేషాభిముఖ్యాత్మగుణాచార్య సమాశ్రయణ తత్త్వజ్ఞానసాధనాన్తరనివృత్త్యాద్యాగన్తుకవిశేషయుక్తరాక్కిన నమ్మైల్లారై యెన్ఱపడి.

స్వీకారమ్ కర్మనాశహేతువల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మానుగుణమాక)విత్యాది.

(తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే)యెన్ఱతు తద్గుణాధ్యవసాయత్తాలే యెన్ఱపడి.

ఇఙ్గే—

"యో మే గర్భగతస్యాపి వృత్తిం కల్పితవాన్ ప్రభుః।
శేషవృత్తివిధానేఽపి కిం సు ప్తస్సోఽథవా మృతః"

ఎన్గిఱవిత్తై వ్యఞ్జకమాక క్కణ్డుకొళ్వతు.

౩౯౯ ఉత్తరవాక్యావతారికై (విముఖనాన) విత్యాది.

ఆప్తిః=యాథార్థ్యమ్.

(జ్ఞానాధికరుడైయ) వెన్ఱతు ఆప్తావుడైయ వెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ హేతుత్వం సంగతి యెన్ఱపడి.

"ఎతిర్" ఎన్ఱు దృష్టిగోచర పురోదేశపరమాయ్ అత్తాల్ పాత్తవిడమెల్లాత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

శూழ్ల్ = శూழ్కై, వ్యాపిక్కై.

మూ.—౪౦౦. ఒరువనై ప్పిడిక్కనినైత్తు ఊరైవళైవారైప్పోలే వ్యాప్తియుమ్.

వ్యా.—౧"ఎతిర్ శూழ్ల్"ఎన్గిఱతు-అవతారపరమాగ సమస్త్ర్యుళ్ళారాలే వ్యాఖ్యాతమాయిత్తాకిలుమ్, ఇప్పోతు ఇవరివ్విడత్తిల్ వ్యాప్తిపరమాక వరుళిచ్చెయ్కిఱార్; అనేకయోజనైకళుణ్డాయితే యిరుప్పతు.

౪౦౦. అతుక్కు దృష్టాన్తమ్- (ఒరువనై ప్పిడిక్కనినైత్తూరై వళైవారైప్పోలే) ఎన్ఱు.

అతావతు—ఒరువనై ప్పిడిక్కనినైత్తవన్ అవనైత్తప్పామల్ పిడిక్కవేణుమెన్ను మభినివేశత్తాలే అవ్వూరైచ్చేరవళైయుమాపోలేయాయ్త్తు ఓరాత్మావై యకప్పడుత్తిక్కొళ్ళుకైక్కాక సకలచేతనాచేతనఙ్గళిలుమ్ వ్యాపిత్తు నిఱ్కుమ్పడి;

ఆకైయాల్ వ్యాప్తియుమ్ స్వార్థమాకవెన్ఱిఱే జ్ఞానాధికరనుసన్ధిప్పతెన్గిఱార్

(వ్యాప్తియుమ్)ఎన్ఱతు సర్వసత్తాహేతువానవతువుముణ్డవెన్ఱపడి.

అ.—శూழలిలే=వ్యాప్తియిలే యెన్ఱపడి.

పుక్కు=ప్రవేశిత్తు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఎనక్కుత్తప్పవొణ్ణాతపడి) యిత్యాదినా.

"శూழలెన్ఱవతారత్తై చ్చొల్లక్కడవతిఱే" యెన్గిఱఈట్టిల్ నిర్వాహవిరోధశఙ్కైయై పరిహరిక్కిఱార్(అవతారపరమాక) విత్యాదినా.

౪౦౦. (అతుక్కు)న్ఱతు వ్యాప్తిక్కెన్ఱపడి.

వైయర్థ్యశఙ్కా పరిహారార్థమ్ (అభినివేశత్తాలే) యెన్ఱతు.

ఎతిర్శబ్దార్థమ్ (సకలే) త్యాది.

"ఎనక్కేయరుళ్ శెయ్వర్"ఇత్యాదియాల్ ఫలితమ్(స్వార్థమాక) విత్యాది.

ఉమ్మై సముచ్చయార్థమన్ఱిక్కే విరోధద్యోతకమెన్గిఱార్ (వ్యాప్తియుమెన్ఱతు) ఇత్యాదినా.

అన్యసత్తాహేతువుక్కు స్వార్థత్వానుసంధానమ్ విరుద్ధమిఱే.

౧ తిరువాయ్మొழி. ౨. ౩. ౭. ౮. ౬. పా.

మూ.—౪౦౧. సృష్ట్యవతారాదికళై ప్పోలే స్వార్థమాకవన్ఱిఱే జ్ఞానాధికరనుసన్ధిప్పతు.

వ్యా.—౪౦౧. సృష్ట్యవతారాదికళై స్వార్థమాకవనుసన్ధిక్కైయై సిద్ధవత్కరిత్తు, ఇతుక్కు దృష్టాన్తమాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సృష్ట్యవతారాదికళై ప్పోలే) ఎన్ఱు.

మున్నీర్ ఞాలత్తిల్ ముతల్ పాట్టిలే - సృష్టియై స్వార్థమాకవుమ్, ఇరణ్డామ్బాట్టిలుమ్ మూన్ఱామ్బాట్టిలుమ్- అవతారఙ్గళై స్వార్థమాకవుమ్ ఇవర్ తామే యనుసన్ధిత్తరుళినారిఱే.

(అవతారాదికళ్) ఎన్ఱు అవిడత్తిల్ ఆదిశబ్దత్తాలే- గుణచేష్టితాదికళై చ్చొల్లుకిఱతు.

అ.—౪౦౧. దృష్టాన్తీకరణత్తాలె సిద్ధవత్కారలబ్ధ మెన్గిఱార్ (సృష్ట్యవతారే)త్యాదినా.

అవ్వనుసంధాన మెఙ్గనే యెన్న (మున్నీరి) త్యాది,

మున్నీర్=మున్నే సృష్టిక్కప్పట్టజలపూర్వకమాన,

ఞాలమ్=పృథివ్యుపలక్షితలోకత్తై,

పడైత్త=సృష్టిత్త,

ఎమ్ముకిల్వణ్ణనే=ఎనక్కాక లోకత్తై సృష్టిత్త పరమోదారనేయెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ముతల్ పాట్టిలే) యిత్యాదినా.

పణ్=కఠినైయాన.

మాఱ్వైయమ్=మహాపృథివియై,

అళన్దవెమ్వామనా=ఎనక్కాక అళన్దవామననే.

ఇతి రణ్డామ్బాట్టు.

కొల్లా=హింసాపరికమల్లాత,

మాక్కోల్=మతిరైక్కోల్ పరికరమాక.

భారతయుద్ధత్తిలే యెల్లాసేనైకళుమ్ కురుక్షేత్రత్తిలే మడిత్తవెనక్కు పశారకనే.

ఇతు మూన్ఱామ్బాట్టు.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇరణ్డామ్బాట్టిలుమ్) ఇత్యాదినా.

మూ.—౪౦౨. కర్మఫలమ్బోలే కృపాఫలము మనుభవిత్తేయఱవేణుమ్.

౪౦౩. కృపై పెఱుకప్పుక్కాల్

వ్యా.—౪౦౨. ఇప్పడి ఇవన్ విముఖనానదశైయిలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళాలేయివనుడైయ వుజ్జీవనత్తుక్కనన్ కృషి పణ్ణిప్పోరుకిఱతుతన్నుడైయ నిర్హేతుకకృపైయాలేయిఱే; తాదృశకృపాఫల మివనుక్కవశ్యానుభావ్య మెన్నుమిడత్తైసదృష్టాన్తమాక వరుళిచ్చెయ్యానిన్ఱుకొణ్డు, కీళ్ (నిర్భరనాయిరుక్కమిత్తనై) ఎన్ఱవత్తై స్థిరీకరిక్కిఱార్ మేల్ (కర్మఫలమ్బోలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి

అతావతు—తాన్ శెయ్తపుణ్యాపాపరూపకర్మఫలమ్, ౧"అవశ్య మనుభోక్తవ్యమ్" ఎన్గిఱపడియే అనుభవిత్తేయఱవేణ్డుమోపాతి, నిత్యసంసారహేతువానకర్మత్తైత్తళ్ళి నిత్యసూరికళోడు సమానభోగభాగియాక్కుకైక్కు హేతువానవవనుడైయ కృపాఫలముమ్ ఇవనుక్కు ఇచ్చైయిల్లైయేయాకిలుమ్ అవశ్య మనుభవిత్తేవిడవేణుమెన్నై.

౪౦౩. ఏవమ్భూతకృపై యనాదియాయిరుక్కచ్చెయ్తే, కర్మకర్తావాన చేతననుడైయవుమ్ తత్ఫలదాతావానవీశ్వరనుడైయవుమ్ స్వాతన్త్ర్యఙ్గళాలే తకైయప్పట్టన్ఱికిడన్దుపోన్దతు, ఇన్నము మప్పడియానాలో వెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కృపై పెఱుకప్పుక్కాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ—౪౦౨. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఇప్పడియివన్) ఇత్యాది

సంగతి (తాదృశే) త్యాది.

ఇత్తాల్ హేతుత్తై సంగతియెన్ఱపడి.

[అనుభవిత్తే] యెన్గిఱ అవధారణ ఫలితం స్థిరీకరణమ్.

ఉపమానత్తిల్ అవధారణాంశత్తుక్కు ప్రమాణమ్ (అవశ్య) మిత్యాది

ఏవకారవ్యావర్త్యమ్ అని చ్ఛాప్రయుక్తా నుభవాభావమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(ఇచ్చైయిల్లైయే యాకిలు) మిత్యాది.

౧.

మూ.—ఇరువర్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ తకైయవొణ్ణాతపడి యిరుక్కైయుమ్ మిగియప్పెరుకుమ్.

వ్యా.—అతావతు - కృపాగుణమ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాన వీశ్వరన్ తానిట్టకట్టళైయిలే వన్దవాఱే యఙ్గీకరిక్కక్కడవ వ్రొమెన్ఱు ఇచ్చేతననై కర్మానుగుణమాక నిర్వహిక్కుమళవిల్, ఇరువర్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ తకైయప్పట్టు నిఱ్కుమతొழிయ, అక్కట్టళైయిల్ వారామైయాలే దుర్గతియే పఱ్ఱాశాక వివనైయవన్ తానే మేల్ విழுన్దఙ్గీకరిక్కైక్కుడలామ్బడి పెరుకుమళవిల్, స్వాశ్రయమానవీశ్వరనుడైయ చేతినకర్మానుగుణమాకవే నిర్వహిక్కక్కడవ వ్రొమెన్ఱిరుక్కుమస్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్, స్వవిషయమాన చేతననుడైయ౧ "శ్రుతిస్మృతిర్మమైవాజ్ఞా యస్తా ముల్లఙ్ఘ్య వర్తతే" ఎన్గిఱపడియే - ఈశ్వరాజ్ఞైయై యతిలఙ్ఘిత్తు నడక్కైక్కడియానస్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ నిరోధిక్కవొణ్ణాతపడి౨ "విటివాయ్క్కిన్ఱు కాప్పారార్" ఎన్గిఱపడియే ఉభయస్వాతన్త్ర్య

మూ.—౪౦౪. భయహేతు కర్మమ్; అభయహేతు కారుణ్యమ్.

వ్యా.—రూపమాన విరణ్డుకరైయుముడైన్దు మిగియుమ్బడి యొఱుమట్టిల్ నిల్లామై మెన్ మేలుమ్ పెరుకానిఱ్కుమెన్నై.

౪౦౪. ప్రకరణాదియిల్ భయాభయహేతుక్కళాకచ్చొన్న స్వదోషభగవద్గుణఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, కర్మకారుణ్యఙ్గళ్ ప్రధానఙ్గళాకైయాలే యవఱ్ఱైయుపపాదిత్తుక్కొణ్డునన్దార్ కీழ், అతుతన్నై నిగమిత్తరుళుకిఱార్ మేల్ (భయహేతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు — ఈశ్వరనేయుపాయమెన్ఱిరుక్కుమధికారిక్కు ఇన్నముమ్ సంసారమనువర్తిక్కిల్ శెయ్వతెన్ ఎన్గిఱ భయత్తుక్కు హేతు, అనాదికాలమ్ సంసరిక్కైక్కు కారణమాయ్ పోన్దస్వకర్మస్మరణమ్,౩ "శూழ்పిఱప్పుమ్ మరుఙ్గే

అ.—౪౦౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఏవమ్భూతే) త్యాది.

ఇత్తాల్ ఏతావత్కాలంస్వాతన్త్ర్యేణాభిభవత్తైదృష్టాన్తీకరిత్తుక్కొణ్డు పూర్వోక్తార్థాక్షేపేణ ఉత్థానపరిహారమాకైయాలే ఆక్షేపసంగతి యెన్ఱపడి.

(కృపాగుణ) మిత్యాది.

అతావతు. — క్రాప్తాప్రాప్తదుర్గత్యభావసహకృతస్వాతన్త్ర్యమ్ శాస్త్రమర్యాదానుగుణాఙ్గీకారప్రయోజకమ్; కాప్తాప్రాప్తదుర్గతిమూలక కృపాతిశయమ్ స్వాతన్త్ర్యోపమర్దేన యాదృచ్ఛికాదివ్యాజేన స్వయమేవాఙ్గీకారప్రయోజక మెన్ఱపడి.

ఆశ్రయస్వాతన్త్ర్యం......ప్రతిబన్ధకమ్; విషయస్వాతన్త్ర్యం విషయసంబన్ధప్రతిబన్ధక మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్వాశ్రయమాన) విత్యాది.

ఇతిల్ ప్రమాణమ్ (వితి)యిత్యాది.

వితియెన్బతు భగవత్కృపై;

అతుకూడి అవనాల్ తప్పవొణ్ణాతపడి యిరుక్కైయాలే.

వాయ్క్కిన్ఱు=కిట్టానిన్ఱుళ్ళవిడత్తిల్,

కాప్పార్=తకైవార్,

ఆర్=క్షేపే. ఒరువరుమిల్లై యెన్ఱప్పడి.

అ.—విషయాశ్రయభూత చేతనేశ్వరర్కళ్ బుద్ధిస్థరాకైయాలే-అవర్కళే స్వాతన్త్ర్యవిశిష్టవేషేణ నిరోధకతయా ప్రసక్తార్థా రెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఉభయస్వాతన్త్ర్య) త్యాది.

ఆకస్మిక కృపాప్రసరణత్తుక్కు దుర్నివారత్వసామ్యత్తాలే ప్రవాహరూపణానుగుణమాక స్వాతన్త్ర్యద్వయత్తుక్కు నిరోధకత్వసామ్యత్తాలే కూలత్వరూపణమ్ "కరుణారసకూలముద్రుజైః" ఇత్యాద్యనుసారేణ మూలాభిప్రేత మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(ఇరణ్డుకరైయు) మిత్యాది.

౪౦౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రకరణాదియి) లిత్యాది.

సామాన్యేనోపక్రమిత్తు విశేషేణోపపాదననిగమనఙ్గళ్ గుణానాం ప్రధానాను వర్తిత్వన్యాయత్తాలుమ్ "ప్రధానేకృతం సర్వత్రకృతం భవతి" ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలుమ్ ఎన్ఱపడి.

భయమ్=సంసారత్తినుడైయ వుత్తరకాలానువృత్తిరూపభావ్యనర్థాశఙ్కనమ్.

కర్మమ్=సంసారహేత్వనాదిపుణ్యపాపరూపమ్.

ఇత్తైత్తిరుపుళ్ళమ్మణి యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరనే) యిత్యాదినా.

శూழ்=చక్రవత్ పరివర్తిక్కిఱ,

పిఱప్పు=జన్మోపలక్షిత సంసారమానతు,

మరుఙ్గే=సమీపత్తిలే,

వరుప్పెరుమే=వరుమే,

మూ.—౨౦౫. భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్

వ్యా—వరప్పెఱుమే'' ఎన్గిఱపడియే - సంసారమ్ నమ్మరుకుమ్ వరమాట్టాతు, శరీరావసానత్తిలే భగవత్ప్రాప్తిక్కుమ్ కణ్ణళివిల్లైయెన్ఱు నిర్భయనాయిరుక్కైక్కు హేతు, కర్మత్తైప్పారామలఙ్గీకరిత్తు సంసారత్తై యఱియఱుత్తు త్తన్ తిరువడికళిలే శేర్తుక్కొళ్ళుకైక్కుఱుప్పాన వవనుడైయ నిర్హేతుక కారుణ్యాస్మరణమెన్నై.

(స్వదోషానుసన్ధానమ్, భగవద్గుణానుసన్ధానమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గినత్తై నిగమిక్కిఱవిడ మాకైయాలే, (కర్మమ్ కారుణ్యమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ స్మరణపర్యన్తమ్ వివక్షితమ్.

౨౦౫. ఇబ్భయాభయఙ్గళిరణ్డు మివనుక్కెవ్వళవాక నడక్కుమెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—భగవత్కృపావిషయమాయుమ్, ప్రకృతియోడే యిరుక్కైయాలే అనాదికాలమ్ సంసారహేతువాయ్ప్పోన్ద స్వకర్మత్తై యనుసన్ధిప్పతు అత్తైప్పారాతే యఙ్గీకరిత్త భగవత్కారుణ్యత్తై యనుసన్ధిప్పతాయ్క్కొణ్డిఱే ఇవ్వధికారియిరుప్పతు; అతిల్, కర్మత్తై యనుసన్ధిత్తపోతు - భయముమ్ కారుణ్యత్తై యనుసన్ధిత్తపోతు - అభయము

మూ.—మాఱిమాఱిప్రాప్తియళవుమ్నడక్కుమ్.

౨౦౬. నివర్త్యజ్ఞానమ్

వ్యా—మాఱ్ ఇరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి, ప్రకృతిసంబన్ధమఱ్ఱుభగవత్ప్రాప్తిపణ్ణుమళవుమ్ నడక్కుమెన్నై.

౨౦౬. ఇప్పడి ఉభయముమ్ మాఱిమాఱి ప్రాప్తియళవుమ్ నడక్కిఱతెన్, తద్గుణవిశ్వాసత్తాలే యెప్పోతుమొక్క నిర్భయనాయిరుక్క వొణ్ణాతో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నివర్త్యజ్ఞానమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—అవనుడైయకారుణ్యత్తాలే నివర్తిక్కప్పడు మతాన అవిద్యాకర్మవాసనారుచిప్రకృతిసంబన్ధవిషయజ్ఞానమ్, ఇవై కిడక్కైయాలే ఇన్నముమ్ సంసారమ్ మేలిడిల్ శెయ్వతెన్ ఎన్గిఱభయహేతు; "సర్వపాపేభ్యోమోక్షయిష్యామి'' ఎన్ఱు సర్వేశ్వరనివఱ్ఱైత్తళ్ళిప్పోకడుమ్బడి పణ్ణుకైయాలే ఇవఱ్ఱుక్కు నివర్తకమానవవనుడైయ కారుణ్యవిషయజ్ఞానమ్, తద్భయరాహిత్యహేతువెన్నై.

అ—కింశబ్దః క్షేపే; ఏరాతెన్నపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసార) మిత్యాదినా.

కర్మకారుణ్యశబ్దఙ్గళ్ తత్తత్స్మరణలక్షకఙ్గళెన్ను మతుక్కు గ్రాహకత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వదోషానుసంధాన) మిత్యాదినా.

ఉపక్రమానుగుణ్యేన ఉపసంహారస్థపదలక్షణై అశ్వప్రతిగ్రహ వాక్యత్తిలే కణ్డతిఱేయెన్నపడి.

౨౦౫. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇబ్భయాభయఙ్గళి)త్యాది.

భయహేత్వ భయహేతుశబ్దఙ్గళిలే కాలోపాధిశబ్దమిల్లామైయాలే కాలావధిజిజ్ఞాసై యెన్నపడి.

(కృపావిషయమాయు) మెన్నతు కృపైక్కు విషయభూతనానపిన్బుమెన్నపడి.

(ప్రకృతియోడే)దేహరూపైయానవచిత్తోడే.

విషయఙ్గళుమ్ కారణకలాపము మిరున్దాల్ అనుసంధానమవశ్యభావియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్వకర్మత్తై యనుసంధిప్పతు) ఇత్యాది.

అ—ప్రాప్తియాలాక్షిప్తమ్ (ప్రకృతిసంబన్ధమఱ్ఱు) ఎన్నతు.

ప్రాప్తిశబ్దార్థమ్ (భగవది) త్యాది.

ప్రాప్తిశబ్దమ్ ప్రాప్త్యుత్పత్తి పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పణ్ణు) మెన్నతు.

అల్లతు భగవదనుభవాది రూపప్రాప్తికాల మెల్లామ్ భయానువృత్తి కూడాతిఱే.

౨౦౬. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి యుభయము) మిత్యాది.

"నాహారయతిసంత్రాసం వభిభేతికదాచన''

ఎన్ఱు భయాభావమ్ సార్వకాలిక మెన్గిఱతేయెన్ఱు శఙ్కాభిప్రాయమ్.

నివర్త్యనివర్తకశబ్దఙ్గళ్ స్థానప్రమాణత్తాలే కర్మాదిదోషకారుణ్యఙ్గళుక్కు వాచక మెన్గిఱార్ (అవనుడైయ) విత్యాది.

అవిద్యా=అన్యథాజ్ఞానాదికమ్.

కర్మ=పుణ్యపాపరూపమ్.

వాసనా=సంస్కారః.

రుచిః=ఇచ్ఛావిశేషః.

ప్రకృతిసంబన్ధః=దేహసంబన్ధః.

"ఆనన్దం బ్రహ్మణోవిద్వాన్'' ఎన్గిఱవితిలే 'విద్వాన్' ఎన్ఱు వర్తమాననిర్దేశత్తాల్ భయనివర్తకవేదనత్తుక్కు పౌనఃపున్యఙ్గళ్ళుకైయాలే నివర్త్యమానభయత్తుక్కుమ్ పౌనఃపున్యఙ్గళ్ళుమ్ సిద్ధిక్కిఱతు.

మూ.—భయహేతు; నివర్త్యజ్ఞానమ్ అభయహేతు.

వ్యా.—నివర్తకబలమరిన్దాలుమ్ నివర్త్యమ్ కిడక్కుమళవుమ్భయముమ్ నడునడువే కలశిచ్చెల్లుమెన్ఱు కరుత్తు.

ఆక ఇప్ప్రకరణత్తాల్ - ఇవనుక్కు భయాభయహేతుక్కళుమ్, తదుభయవిపర్యయత్తిల్ సిద్ధిక్కుమతువుమ్, తన్నిబన్ధనశఙ్కాపరిహారఙ్గళుమ్, సర్వేశ్వరన్ సంసారికళుక్కు జ్జీవనత్తిల్ కృషిపణ్ణుమ్పడియుమ్, అజ్ఞాతసుకృతభగవదఙ్గీకారహేతుత్వముమ్, ఇన్నిర్హేతుకవిషయీకారవైభవానభిజ్ఞర్ పడియుమ్, ఏతద్వైభవాభిజ్ఞర్ పడియుమ్, ఇవ్వర్థమభియుక్తవచనసిద్ధమెన్నుమతువుమ్, అజ్ఞాతసుకృతవ్యాజేనవనఙ్గీకరిక్కుమ్పడియుమ్, అఙ్గీకారహేతువాక్కుమజ్ఞాతసుకృతఙ్గళిన్ తత్కృషిఫలత్వముమ్, తన్నిరూపణఫలితముమ్, అఙ్గీకారప్పిఱ్ఱాశామవై కాదాచిత్కమాక స్వయమేవ విళైక్కైక్కుడియుమ్, అవఱ్ఱిన్ ద్వైవిధ్యముమ్, ఏవమ్భూతవిషయీకారశాస్త్రసిద్ధత్వముమ్, ఇవ్విషయీకారమ్ పెఱ్ఱవర్ ఇత్తై వెళియాకప్పేశినపడియుమ్, ఏతదనభిజ్ఞవచనపరిహారముమ్, ఆభిముఖ్యావదద్వేషతత్కృపాజనితత్వముమ్, యాదృచ్ఛికాదికళిల్ సుకృతనామమీశ్వరకృతమెన్నుమతువుమ్, ఏతదర్థవిషయాభియుక్తవచన పరస్పరవిరోధపరిహారాద్యనుగ్రహహేతువుమ్, కీழ్ప్పరక్కవుపపాదిత్తు వన్దతిన్ ఫలితముమ్, తదాప్తిహేతుతయా జ్ఞానాధికరనుసన్ధానముమ్, నిర్హేతుకకృపాఫలావశ్యానుభావ్యత్వముమ్, ఈదృశకృపాప్రవాహ దుర్నివారత్వముమ్, ప్రకరణాదిప్రతిజ్ఞాతార్థనిగమనముమ్, భయాభయానువర్తనకాలావధియుమ్, ఏతదుభయహేతుభూతజ్ఞాన విశేషఙ్గళుమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కు అద్వేషాదిమోక్షపర్యన్తాఖిలలాభహేతువాన భగవదాకస్మికకృపాప్రభావమ్ విస్తరేణ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

ఇత్తాల్ - ద్వయోపదేష్టృభూతాచార్యోపసత్త్యాదికళుక్కుమ్ తదుపదిష్టద్వయార్థజ్ఞానాదికళుక్కుమ్ హేతువాన భగవన్నిర్హేతుకకృపావైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆఱుప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దావతాన భగవన్నిర్హేతుకకృపాప్రభావప్రకరణమ్ ముఱ్ఱిఱ్ఱు.

అ.—ఇల్లైయాకిల్ అనుసంధానఙ్గళిల్ చరమవ్యక్తిపర్యన్తమ్ భయానువృత్తి ఇరుమే.

ఆకైయాల్ నివర్తకపౌనఃపున్యత్తాలే నివర్త్యపౌనఃపున్యం సిద్ధమ్.

అతుక్కు హేతు భయహేతువినుడైయ తావత్కాలసత్తై.

ఇత్తైప్పఱ్ఱవే "స్మారంస్మారం" "గతభీః" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (నివర్తకబల) మిత్యాది.

"గజంవా వీక్ష్య సింహంవా" ఎన్ఱు భయహేతువికల్పత్తాలేయుమ్ "నాహారయతి" ఎన్ఱిఱవర్తమానత్తాలేయుమ్ భయాభయఙ్గళినుడైయ పర్యాయానువృత్తి వ్యఞ్జితమితి జ్ఞేయమ్.

ఏతత్ప్రకరణార్థఙ్గళై సుఖబుద్ధిసమారోహణార్థమాకత్తొకుత్తు ఉపన్యసిత్తరుళుకిఱార్ (ఆకవిప్ప్రకరణత్తాలి)త్యాదినా.

(సిద్ధిక్కుమెన్నుమతువు) మెన్ఱతు అజ్ఞాతైయై.

అ.—అజ్ఞాతసుకృతస్య భగవదఙ్గీకారహేతుత్వమితి విగ్రహః.

హేతుత్వం=వ్యాజత్వమ్.

ఏవంభూతవిషయీకారస్య శాస్త్రసిద్ధత్వ మితివిగ్రహః.

పెఱ్ఱవర్=నమ్మాழ్వార్.

అద్వేషస్యతత్కృపాజనితత్వమితి విగ్రహః.

అభియుక్తవచనాని=ఆழ్వార్కళ్ పాశురఙ్గళ్.

ఇన్ద పఞ్చమప్రకరణత్తుక్కు తురీయప్రకరణత్తోడే సంగతియైయుమ్ ప్రకరణచతుష్టయాన్తర్యత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇత్తా)లిత్యాదినా.

ఇత్తాల్ = పఞ్చమప్రకరణత్తాల్.

ఆఱుప్రకరణఙ్గళిల్ ఐన్దావతానభగవన్నిర్హేతుకకృపాప్రభావప్రకరణమ్ ముఱ్ఱిఱ్ఱు.

శ్రీవచనభూషణమ్.

४. ప్రకరణమ్.

చరమప్రాప్య ప్రాపక ప్రకరణమ్.

మూ.—౪౦౭ స్వతన్త్రనై

వ్యా.—౪౦౭. ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ఉపక్రమమేపిడిత్తు ఇవ్వళవాలేసిద్ధోపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనే చేతనర్కు పరమపురుషార్థలక్షణమోక్షసిద్ధిక్కు నిరపేక్ష సాధనమెన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తు, ఉపాయభూతన్నాన సర్వేశ్వరన్ కర్మనిబన్ధనమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యనిబన్ధనమాక ముక్తనాక్కవుమ్ వల్ల నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాకైయాలే అవనై యుపాయమాకప్పఱ్ఱి యిరుక్కుమవర్కళుక్కు, స్వకర్మానుసన్ధానత్తాలుమ్ తత్కారుణ్యానుసన్ధానత్తాలుమ్ వరుమ్ భయాభయఙ్గళ్ యావత్ప్రాప్తి మాఱిమాఱి నడక్కుమ్బడియైయుమ్ దర్శిప్పిత్తార్ కీழ్; ఇనిమేల్

మూ.—యుపాయమాకత్తాన్

వ్యా.—౧"సాక్షాన్నారాయణో దేవః కృత్వా మర్త్యమయీం తనుమ్" ఎన్ఱుమ్ ౨"తిరుమామకళ్ కొழுవన్ తానే కురువాకి" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే. అన్ద సిద్ధోపాయబహిర్భూతమన్ఱియే తచ్చరమావధియాయ్, బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాయిరుక్కైయన్ఱిక్కే మోక్షైకహేతువా యిరు

ఇతిల్ "సాక్షాన్నారాయణః" ఇత్యాద్యుక్తకేవలభగవదనన్యత్వం స్వాతన్త్ర్య హేతుక భయప్రసఙ్గ హేతువామెన్ను మభిప్రాయత్తాలే లక్ష్మీతత్పతికళుడైయ విశేషాధిష్ఠానప్రయుక్తతదనన్యత్వఙ్గొల్లుకిఱితుక్కు తదనన్తరోపాదాన మిరున్దపడియెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

"యశ్చోపదేశం కురుతే నవీవాస్య జనార్దనః"

ఎన్ఱుపదేష్టావుక్కు ఉపదేశ్యనైప్పఱ్ఱ కార్యవిశేషఙ్గళిల్ భగవదనన్యత్వఙ్గొల్లిఱ్ఱిచే.

అ.—ఇత్తాల్ ప్రతిపత్త్యనువర్తనఙ్గళుక్కు విషయాశ్రయవ్యవస్థై పణ్ణిఱ్ఱు.

(అన్దసిద్ధోపాయ బహిర్భూతమన్ఱియే) యిత్యనేన చరమప్రకరణత్తుక్కు ప్రబన్ధసంగతి శొల్లుకిఱతు.

(తచ్చరమావధి) యిత్యనేన ప్రకరణభేదముమ్, పౌర్వాపర్యముమ్, అన్యప్రకరణత్వముమ్, ఉపాయత్తినుడైయ ప్రథమచరమాంశప్రతిపాదనాత్ పేటికాసంగతియుమ్ సూచితమ్.

సంగత్యర్థం (బన్ధమోక్షఙ్గళి) త్యాది.

"సిద్ధిర్భవతివా నేతి సంశయోఽచ్యుతసేవినామ్।
నసంశయోఽస్తి తద్భక్తపరిచర్యారతాత్మనామ్"

"నియమాదుపగచ్ఛతః"

"ధన్యాః కేచన తేభ్యోఽపి తేషామాదేశవర్తినః"

"సుఖాయైవతు భూతానాం త్వాదృశామచ్యుతాత్మనామ్।

"ఆసన్నత్వాద్దయాలుత్వాత్ జ్ఞానిత్వాద్గుణ భావతః"

ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (మోక్షైకహేతువా) యితి

ఇత్తాల్ భగవదనన్యత్వప్రయుక్తభయ ప్రసఙ్గన్నివారితమ్.

రాజాక్కళుక్కు స్థలవిశేషఙ్గళిలే నిగ్రహానుగ్రహసంకల్పఙ్గళినుడైయ పమోఘత్వాదికళ్ పోలే యిఙ్గుమ్ ప్రమాణవైషమ్యత్తాలే అవస్థాభేదేన స్వభావభేదముమ్ ఉపపన్నమాకైయాలే తత్ప్రసఙ్గమ్ వారాతిచే.

అ.—౪౦౭. చరమప్రకరణత్తుక్కు పూర్వప్రవృత్తమాన ప్రకరణపఞ్చకత్తోడే పేటికాసంగతికథనార్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఇప్ప్రబన్ధత్తి)లిత్యాది.

ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ = శ్రీవచనభూషణత్తిల్.

(ఉపక్రమమే పిడిత్తివ్వళవాక) వెన్ఱతు ప్రకరణ పఞ్చకత్తాలే యెన్ఱపడి.

అతిల్ (నిరపేక్షసాధన మెన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తు) ఇత్యన్తం ప్రకరణచతుష్టయార్థానువాదమ్; శిష్టం పఞ్చమప్రకరణార్థానువాదమ్.

పేటికాసంగతి (ఇనిమే) లిత్యాది.

(సాక్షాత్) ఇత్యాది.

"మగ్నానుద్ధరతే లోకాన్ కారుణ్యాచ్ఛాస్త్రపాణినా"

ఎన్ఱుత్తరార్థమ్.

ఇతిలే శాస్త్రపాణిత్వలిఙ్గత్తాలే సిద్ధమాన వాచార్యభగవదనన్యత్వత్తుక్కు కణ్ణోక్తిప్రమాణమ్ (తిరుమామకళి) త్యాది.

తిరుమామకళ్ = పెరియపిరాట్టియారుక్కు,

కొழுనన్ = వల్లభనానవన్,

తానేకురువాకి = తానేయాచార్యనాకియెన్ఱపడి.

౧. ౨. జ్ఞానసారం, ౩౮ పా॥

మూ.—పఱ్ఱినపోతిఱే

వ్యా.—ఐక్యయాలే తన్నిష్ఠర్కు భయప్రసఙ్గమిన్ఱియే యెప్పోతుమొక్క నిర్భయరాయ్ క్కొణ్డిరుక్కలామ్బడి యాయ్, చరమావధియాన స్వరూపప్రాప్యఙ్గళుక్కు అనురూపమాన చరమోపాయమ్ సదాచార్యాభిమానమేయెన్ఱు సకలవేదాన్తసారవిత్తమరాన పూర్వాచార్యర్కళ్ తఙ్గళుక్కు త్తఞ్జమాకవను సన్ధిత్తుముపదేశిత్తుమ్ పోన్దరహస్యార్థత్తై సకలరుమఱిన్దు జీవిక్కుమ్బడి ప్రబన్ధశేషత్తాలుమ్ స్పష్టమాక వసుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అతిల్ ఇప్పడి భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి యనువర్తియామల్ ఎప్పోతుమొక్క నిర్భరనాయిరుక్కలావ తొరువళియిల్లైయోవెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వతన్త్రనై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు—కర్మానుగుణమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యానుగుణమాక సంసారనివృత్తియైప్పణ్ణి తిరువడికళిలే శేర్త్తుక్కొళ్ళవుమ్ వల్ల నిరఙ్కుశ స్వతన్త్రనానవీశ్వరనై

అ.—భయప్రసఙ్గమిన్ఱియే=భయప్రసఙ్గమిల్లామల్ పడి.

ఇత్తాల్ భయప్రసఙ్గసహోపాయాంశప్రసఙ్గాత్ తదసహోపాయాంశప్రతిపాదనమాకైయాలే ప్రసఙ్గసంగతి శొల్లిత్తు.

కీழ் అవసరసంగతియుమ్ ఇతిల్ ప్రసఙ్గసంగతియుమెన్ఱపడి.

చరమావధియాన స్వరూపం=తదీయపర్యన్తశేషత్వమ్.

చరమావధియానప్రాప్యం=తదీయపర్యన్తకైఙ్కర్యమ్.

సదాచార్యేణాభిమానః ఎన్ఱువివక్షితమ్.

కర్తరి షష్ఠిక్కాతల్, కర్తరి తృతీయైక్కాతల్ సమాసమ్.

'సదాచార్యస్యాభిమానః' ఎన్ఱు కర్తృత్వముమ్ వివక్షితమ్.

ఉభయవివక్షానుగుణమాక శేషవృత్త్యన్తత్తుక్కు అభిమానశబ్దత్తోడే సమాసముచితమ్.

"గురుణా యోఽభిమన్యేత గురుంవా యోఽభిమన్యతే"

"సదాచార్యేణ సందృష్టాః"

"ఉపాయోపేయ భావేన తమేవ శరణంవ్రజేత్"

ఎన్నక్కడవతిఱే.

మూలత్తిలుమ్ "ఆచార్యనైప్పఱ్ఱుకై" యెన్ఱుమ్ "ఆచార్యాభిమానమే" యెన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱతిఱే.

(సుస్పష్టమాక)వెన్ఱతు గురుగుణావలి చరమగురువివరణ చరమోపాయనిర్ణయప్రభృతిప్రబన్ధాపేక్షయా అతివిశదమాకవెన్ఱపడి.

మూ.—యిప్రసఙ్గన్దానుళ్ళతు.

౨౦౭ ఉణ్డాపో

వ్యా.—ఇష్టానిష్టప్రాప్తి పరిహారఙ్గళుక్కు ఉపాయమాకప్పఱ్ఱినపోతిఱే, యావత్ప్రాప్తి భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి నడక్కుమెన్ను మిప్రసఙ్గన్దానుళ్ళతెన్నై.

పరతన్త్రస్వరూపనాయ్ మోక్షైకహేతువానస్వాచార్యనై ఉపాయమాకప్పఱ్ఱి లిప్రసఙ్గమిల్లై, సతతనిర్భయనాయిరుక్కలామెన్ఱు కరుత్తు.

(ఉపాయమాకత్తాన్) ఎన్ఱు ముళ్ళుచ్చొల్లిత్తనై.

౨౦౮. ప్రమాణాత్ప్రమేయనిశ్చయమ్ పణ్ణవేణుమిఱే, ఇవ్వర్థమెన్కొణ్డు నిర్ణయిక్కక్కడవోమెన్ను మాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉణ్డాపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—అనన్తరవాక్యసంగతి (అతిలిప్పడి) యిత్యాది.

(అతిలె)న్ఱతు పేటికైయిలే యెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ పూర్వోక్తభయప్రసఙ్గాక్షేపప్రతిపాదనాదాక్షేపసంగతియెన్ఱపడి; ప్రసఙ్గసంగతియాకవుమామ్.

[ఇప్రసఙ్గ]మెన్గిఱ 'ఇదం' శబ్దమ్ పూర్వప్రకృతభయాభయ పర్యాయానువృత్తి పరామర్శియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (యావత్ప్రాప్తి) యిత్యాది.

[పఱ్ఱినపోతిఱే] యెన్గిఱ వవధారణ వ్యావర్త్యత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరతన్త్ర) త్యాదినా.

"గుణభావతః" ఎన్గిఱ విత్తైయుళ్ కొణ్డు (పరతన్త్ర స్వరూపనా యె)న్ఱతు.

ఆచార్య భగవత్పరతన్త్రనా యెన్ఱపడి.

"సుఖాయైవ తు భూతానామ్" ఎన్గిఱవిత్తైయుళ్ కొణ్డు (మోక్షై)త్యాది.

తాన్ శబ్దవ్యాఖ్యానమిల్లామైయాలే న్యూనతైయై పరిహరిత్తుక్కొళ్ళుకిఱార్ (ఉపాయమాకత్తానెన్ఱు ముళ్ళుచ్చొల్లిత్తనై) యెన్ఱు.

'అతుతాన్' 'ఇతుతాన్' ఎన్ఱాప్పోలే సమభివ్యాహృతశబ్దానతిరిక్తార్థకమాక త్తానెన్గిఱ వితు ప్రయుక్తమెన్ఱపడి.

౨౦౮. "ప్రమేయశరీరం సాధీయః, యది ప్రమాణముపలభామహే" యెన్గిఱవిత్తైయుళ్ కొణ్డు ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రమాణా) దిత్యాది.

ఆழ்వార్కళుక్కు లౌకికమానదేహయాత్రైయిల్లామైయాలే

మూ.—తోరువాఱ్తైయుమ్ ఉణ్ణాతపో

వ్యా.—మయర్వఱమతినలమరుళప్పెఱ్ఱు భగవదను భవైకధారకరాయిరుక్కుమాళ్వార్కళుక్కు ఉణ్డాపోతు ముణ్ణాతపోతుమాన భగవదనుభవ తదలాభకాలఙ్గళ్; అతిల్, భగవదనుభవమ్పణ్ణి హృష్టరానపోతు, తద్దాస్యవివృద్ధికామతయా తదీయదాస్యత్తిలే యూన్ఱి,౧"పయిలుమ్ పిఱప్పిడై తోఱెమ్మైయాళుమ్పరమర్ "౨"నాళుమ్పిఱప్పిడై తోఱెమ్మైయాళుడైనాతర్"౩"వరుమైయుమిమ్మైయుమ్ నమ్మై యళిక్కుమ్పిరాక్కళ్" ౪ "శలిప్పిన్ఱియాణ్డెమ్మైచ్చన్మశన్మాన్తరఙ్గాప్పర్"౫"నన్మైపెఱు త్తెమ్మైనాళుయ్యక్కొళ్కిన్ఱనమ్బర్"౬"ఎమ్బిల్ పిఱప్పిడై తోఱెన్దొழుకులన్దాఙ్గళ్"౭"అవనడియార్ శిఱుమానుశరాయెన్నైయాణ్డారిఙ్గే తిరియ- శెన్దామరైక్కట్టిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరైనాణ్మలరడిక్కీழ్ప్పుకుతల్-ఉఱుమోపావియేనుక్కు"ఎన్ఱుమ్, ౮ "అరెణ్ణుమ్నెఞ్జుడై యారవరెమ్మైయాళ్ వారే" ౯ "ఞాన త్తినాళియురువైనినైవారెన్నాయకరే"౧౦"నచ్చిత్తొழువారై నచ్చె

మూ.—తోరువాఱ్తైయుమ్శొల్లువార్ పత్తు పేరుణ్డిరే; అవర్కళ్ పాశురఙ్గళైణ్డన్ఱివర్థ మఱుతియిడువతు.

వ్యా.—స్తన్ నన్నెఞ్జే" ౧౧ "పేరాళన్ పేరోతుమ్ పెరియోరైయొరుకాలుమ్పిరికిలేనే" ౧౨ "కణ్ణాంకణ్ణురికిక్కైయాతొழువారైక్కరుతుమ్కాల్ ఉణ్ణాతువెఞ్జూఱ్ఱు మోవాతుపావఙ్గళ్ శేరా"ఎన్ఱుమ్, ౧౩ "ఈట్టఙ్గణ్డిడక్కూడు మేలతుకాణుమ్కణ్ పయనావతే" ౧౪ "తొణ్డరడిప్పొడి యాడనామ్పెఱిల్కఙ్గైనీర్కుడైన్దాడుమ్ వేట్కైయెన్నావతే" ౧౫ "ఇన్పురున్దొణ్డర్ శేవడియేత్తివాழ்త్తుమెన్నెఞ్జమే" ఎన్ఱుమ్ ఇత్యాదికళాలే తద్విషయత్తిలుఙ్గాట్టిల్ తదీయరే నమక్కు శేషికళు ముపాయోపేయభూతరు మెన్ఱు అత్యాదరమ్పణ్ణిప్పేశువతు; భగవదనుభవాలాభక్లిష్టరానపోతు, అప్పడిపరమశేషికళుమ్ పరమప్రాప్య ప్రాపకభూతరుమాన తదీయర్ సన్నిహితరాయిరున్దాలుమ్ అవర్కళ్ పక్కల్ నెఞ్జు శెల్లామల్ భగవద్విషయ

అ.—[ఉణ్డాపోతు] ఇత్యాద్యభిప్రేతత్తైయ రుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మయర్వఱ) విత్యాదినా.

భగవదనుభవశ్చ తదలాభశ్చ భగవదనుభవతదలాభౌ, తయోః కాలౌ ఎన్ఱపడి.

తద్దాస్యవివృద్ధి = తదీయశేషత్వమ్. తద్వివృద్ధి = దాసదాసదాసత్వాది.

(తత్కామతయా) ఎన్ఱతు తత్కామనాయుక్తతయా ఎన్ఱపడి. తదీయానాం దాస్యం తదీయదాస్యమ్.

(పయిలుమ్పిఱప్పిడై) యిత్యాదికం పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతమ్.

ఉపాత్తమాన పాశురఙ్గళుక్కు అర్థమ్ (తద్విషయత్తిలు)మిత్యాది.

తిరుమழிశైప్పిరాన్ తొణ్డరడిప్పొడియాழ்వార్ ఇవర్కళుమ్ 'అన్ఱుపన్ఱిరర్ నల్లరాన'' విత్యాద్యుక్తరానమైయాల్ ప్రశ్రీవైష్ణవర్కళుమ్ తత్కాలసన్నిహితరెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సన్నిహితరాయి) త్యాది.

౧.	తిరువాయ్మొழி.	౯. ప.	౭. తి.	౧. పా॥
౨.	,,	,,	,,	౨-పా॥
౩.	,,	,,	,,	౫-పా॥
౪.	,,	,,	,,	౬-పా॥
౫.	,,	,,	,,	౭-పా॥
౬.	,,	,,	,,	౮-పా॥
౭.	,,	౮. ప.	౧౦ తి.	౩-పా॥
౮.	పెరియతిరుమొழி.	౨ ప	౬. తి.	౨-పా॥
౯.	పెరియతిరుమొழி	౨. ప.	౬. తి.	౨-పా॥
౧౦.	,,	,,	,,	౫-పా॥
౧౧.	,,	౭. ప	౪. తి.	౪-పా॥
౧౨.	,,	,,	,,	౮-పా॥
౧౩.	పెరుమాళ్ తిరుమొழி.	,,	౨. తి.	౧-పా॥
౧౪.	,,	,,	,,	౨-పా॥
౧౫.	,,	,,	,,	౪-పా॥

వ్యా.—మే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక నినైత్తు,[౧]"కాణవారాయ్" [౨]"కాణుమా అరుళాయ్" [౩]"వరికొళ్వఞ్జిలై వళైవిత్త మైన్దనుమ్ వన్దిల నెన్ శెయ్కేన్" [౪]"వెఞ్జమత్తడు శరన్దురన్ద వెమ్మడికళుమ్ వారా నాల్." [౫]"వాసుదేవా వున్వరవు పార్త్తు-వార్ మణల్కున్రిల్ పులర నిన్రేన్" ఎన్రు ఇత్యాదికళాలే ఆర్తిపరవశరాయలఱ్ఱువతు ఊడువతు, [౬]"వెఞ్జిఱైప్పుళ్" [౭]"ఉజ్జళ్లోడెజ్జళిడై యిల్లై" ఎన్రు ఇత్యాదికళాలే - వెఱుప్పతు ఉతఱువతాకైయాలే, (ఉణ్డాపోతోరువారైయుమ్ ఉణ్ణాతపోతోరువారైయుమ్శొల్లువార్) ఎన్గిఱార్.

ఆళ్వార్కళెల్లారు మేకప్రకృతికళాయ్ ఏకకణ్ఠరా

ఆ.—కాణుమాఱు=కాణుమ్పృకార త్తై.

వరి=రేఖైకళై, కొళ్=ఉడైత్తాన,

వెమ్=ఉగ్రమాన,

శిలై=ధనుస్సై,వళైవిత్త=నతమాకప్పణ్ణిన,

మైన్దనుమ్ = స్వామియుమ్ మిడుక్కనుమ్ యువావుమెన్నుమామ్,

వన్దిలన్=వన్దానిల్లై;

ఎన్ శెయ్కేన్ ఎన్రపడి.

వెఞ్జమత్తు=యద్ధత్తిలే,

అడు=హింసకమాన,

శరమ్=బాణత్తై,

తురన్ద=నడత్తిన, ఎమ్మడికళుమ్=అస్మత్స్వామియుమ్,

వారాన్=వరుకిఱిలన్;

ఆల్=విషాదే.

వాసుదేవా=వసుదేవాత్మజవే,

ఉన్ వరవుపార్త్తు, వార్మణల్కున్రిల్ =ప్రవాహవేగత్తిలే

పులర=తవిక్కుమ్బడియాక, నిన్రేన్.

(అలఱ్ఱుకై)అనవరతఞ్జొల్లుకై(ఊడుకై)ప్రణయకలహత్తైప్పణ్ణుకై.

వెఞ్జిఱై=ఉగ్రపక్షనాన,పుళ్ = పెరియతిరువడి.

ఉజ్జళిత్యాది వ్యాఖ్యాతమ్.

(వెఱుప్పతు)ఉపాలమ్భమ్. (ఉతఱుకై)త్యజిక్కై.

నమ్మాళ్వార్ తిరుమఙ్గైయాళ్వార్ కులశేఖరప్పెరుమాళివర్కళ్ మూవరుమొళ్షియు మఱ్ఱైయొళ్షువరు మిప్పడియిల్లైయేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ఆళ్వార్కళెల్లారు)మిత్యాది.

మూ.—౪౦౯. అవర్కళై

వ్యా.—యిరుక్కైయాలే, (పత్తుపేరుణ్డిఱే) ఎన్గిఱార్.

(అవర్కళ్పాశురఙ్గళైక్కొణ్డు ఇవ్వర్థ మఱియలామ్ యిరువతు) ఎన్రతు- మయర్వఱ మతినల మరుళప్పెఱ్ఱవర్కళాకైయాలే ప్రథమపర్వత్తిల్ కాట్టిల్ చరమపర్వత్తుక్కు శ్లతన్నైఱ్ఱమడైయ త్తెళియక్కణ్డు పేశినార్కళేయాకిలుమ్, చరమపర్వైకనిష్ఠరన్రియే ప్రథమపర్వత్తిలే నిన్రు తదనుభవ ప్రాప్తరానపోతొన్రైచ్చొల్లువతు, తదలాభక్లిష్టరానపోతొన్రైచ్చొల్లువతాయ్, ఒరుపడిప్పాడరల్లాతవర్కళ్పాశురఙ్గళైక్కొణ్డు ఆచార్యనే యుపాయమెన్రివ్వర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణువతెన్రె.

౪౦౯ పిన్నై ఆర్పాశురఙ్గళైక్కొణ్డు తియిఱువతెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (అవర్కళై) ఎన్రు తుడఙ్గి.

ఆ.—(ఏకప్రకృతికర్) సమానస్వభావర్.

(ఏకకణ్ఠరా) యెన్రతు అవయవావయవిభావత్తాలే అన్యోన్యావిరుద్ధవచనరా యెన్రపడి

"అత్తైన్ తిరువేఙ్గడత్తానై" "వెల్లడుమ్మఱ్ఱవరైచ్చార్ఱియిరుప్పార్ తవమ్" "అడియార్క్కాళ్ప్పడుత్త" "మఱ్ఱొన్రినైక్కాణావే" "ఉన్నడియార్క్కాళ్ పడుత్తాయ్" "అచ్చువైపెఱినుమ్" ఇత్యాదికళిలే యితు వ్యఞ్జితమాకైయాలే ఐకకణ్ఠ్యం సిద్ధమ్.

[ఇవ్వర్థ] మెన్గిఱవిదంశబ్దమ్ [వఱ్ఱినపోతిఱే] యెన్గిఱ వవధారణసూచితార్థపరామర్శియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మయర్వఱ)విత్యాది.

ప్రథమచరమోభయపర్వనిష్ఠై యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ ప్రథమపర్వత్తిలే తాత్పర్యాతిరేకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (వణ్ణి) యిత్యాది.

(ఒరుపడిప్పాడర్) ఏకప్రకారయుక్తర్.

మిథోవిరుద్ధఙ్గళాన వభిన్నవక్తృకవచనఙ్గళుక్కు బుభుత్సితార్థవ్యవస్థాపకత్వం క్లిష్టమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పాశురఙ్గళైక్కొణ్డు) ఎన్రతు.

౪౦౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (పిన్నై) యిత్యాది.

---

౧. తిరువాయ్మొళ్షి ౮. ప. ౫. తి. ౨. పా॥
౨. ,, ౮. ప. ౧. తి. ౨. పా॥
౩. పెరియతిరుమొళ్షి ౮. ప. ౫ తి. ౬ పా॥
౪. ,, ౮. ప. ౫. తి. ౭. పా॥
౫. పెరుమాళ్తిరుమొళ్షి ౬. తి. ౧. పా॥
౬. తిరువాయ్మొళ్షి ౧. ప. ౪. తి. ౧. పా॥
౭. ,, ౮. ప. ౨. తి. ౭. పా॥

మూ.—చ్చిరిత్తిరుప్పారొరు వరుణ్డితే; అవర్ పాశురఙ్గొణ్డి

వ్యా.—అతావతు—౧“మేవినేనవన్ పొన్నడి-తేవుమత్
ఱఱియేన్” ఎన్ఱు-స్వాచార్యరాన నమ్మాళ్వార్ తిరువడిక
శ్శేష్యుమ్ ప్రాపకముమాక పుఱ్ఱైయఱిన్దు అవిది
తాన్యదేవతరాయ్, ౧“నావినాల్ నవిఱ్ఱిన్బ మెయ్తినేన్”
ఎన్ఱు తత్సఙ్కీర్తనానన్దనిర్భరరాయ్, ౨“అడియేన్ శతిర్
త్తేన్” ఎన్ఱు-ఉఱువతఱిన్దు పఱ్ఱిన చతురరాయిరుక్కై
యాలే చరమపర్వత్తిలేఱ్ఱమఱిన్దు పేశానిఱ్కచ్చెయ్తే
తదేకనిష్ఠరన్ఱియే ప్రథమపర్వత్తిలే మణ్డి-తద్వైలక్షణ్య
పరవశరాయ్, ఉణ్డపోతొరువార్త్తైయు ముణ్ణాత పోతొరు
వార్త్తైయు మ్జొల్లుకిఱ వాళ్వార్కళ్ పతిన్మరైయుమ్ అడి
యిలే ఓరాచార్యన్ తిరువడికళైప్పఱ్ఱి అనవరతసుఖకళా
యిరుక్కప్పెఱాతే స్వవైలక్షణ్యత్తాలే పిచ్చేఱ్ఱుమ్ భగ

వత్విషయత్తిలే మున్దఱముమున్న మిఴ్ఱిన్ను తదనుభవ
దశైయిలొన్ఱైచ్చొల్లువతు తదలాభదశైయిలొన్ఱైచ్చొల్లు
వతాయిరుప్పార్; ఇవర్కళ్ పడుకిఱపాడెన్! ఎన్ఱు పరి
హసిత్తిరుక్కమ్ శ్రీమధురకవియాళ్వారొరువరుణ్డితే; చ
రమపర్వనిష్ఠరాయ్ సదైకరూపవచనపరరాన వవరుడైయ
పాశురమాన కణ్ణినుణ్ శిరుత్తామ్బై క్కొణ్డు ఇవ్వర్థత్తై సం
శయవిపర్యయగన్ధమఱ నిశ్చయిక్కక్కడవోమెన్నై.

అథవా, (ఉణ్డపోతు) ఇత్యాదిక్కు, భగవదనుభవమ్
పణ్ణినపోతు 3 “ఉణ్డుకళిత్తేఱ్కుమ్బరెన్ కుఱై”
౪ “యావర్ నికరకల్ వానత్తే” ౫ “మాఱుళతో వి
మ్మణిన్మిశై” ఎన్ఱు ఇప్పడి అనుభవజనిత హర్షప్రకర్ష

అ—అసన్ పొన్నడి=అన్దవాచార్యరాన ఆళ్వారుడైయ స్పృహ
యణీయాన తిరువడికళై,

మేవినేన్=ఇడైయిల్లామల్పడి పఱ్ఱినేన్.

మఱ్ఱు త్తేవు=ఆళ్వారైయొఴిన్దదేవత్తైయై, అఱియేనెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వాచార్యనాన) విత్యాదినా.

నావినాల్=వాయాల్,

నవిన్ఱు=శొల్లి,

ఇన్బమెయ్తినేన్=ఆనన్దత్తైయడైన్దేన్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తత్సంకీర్తనే) త్యాదినా.

అడియేన్ శతిర్త్తేన్=శతిరైయడైన్దేన్.

ఇత్తైప్పఱ్ఱియరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఉఱువ) తిత్యాదినా.

(ఉఱువతు) అనురూపత్తై.

(చరమపర్వత్తిల్) ఆచార్యవిషయత్తుక్కుణ్డాన,

(ఏఱ్ఱమ్)ఉత్కర్షమ్.

(పతిన్మరైయు)మిత్యస్య(పరిహాసిత్తిరుక్క)మిత్యనేన సహాన్వయః

“ఆచార్యస్య ప్రసాదేన”ఇత్యాదివచనత్తైయుళ్కొణ్డరుళిచ్చెయ్
కిఱార్ (అడియిలేయోరాచార్య) నిత్యాది.

(పిచ్చేఱ్ఱు) మెన్ఱతు వ్యామోహిప్పిక్కు మెన్ఱపడి.

అ.—(సదైకరూపవచనపరరాన) వెన్ఱతు మిథోవిరుద్ధవచనరన్ఱిక్కే
అభిన్నార్థకవచనరాన వెన్ఱపడి.

అవర్ పాశురమ్ యోగ్యతయా కణ్ణినుణ్ శిరుత్తామ్బుకిఱ తెన్నుమ
భిప్రాయత్తాలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అవరుడైయపాశురమాన)విత్యాది.

(పాశురమ్) సూక్తిః.

(ఉణ్డపోతొరువార్త్తై) హర్షోక్తియుమ్(ఉణ్ణాతపోతొరువార్త్తై)
శోకోక్తియుమాకై.

శ్రీఘ్రోపస్థితివిషయమాకైయాలే యోజనాన్తరమ్. (అథవే)త్యాది.

ఉణ్డు=అనుభవిత్తు,

కళిత్తేఱ్కు=తృప్తనాన వెనక్కు,

ఉమ్బర్=అతుక్కుమేలే,

ఎన్కుఱై=ఎన్నకుఱై.

అకల్వానత్తే=విస్తృతమాన పరమాకాశత్తిలే,

యావర్ నికర్=యావర్ సదృశర్.

ఇమ్మణ్ణిన్మిశై=ఇన్దపృథివ్యుపలక్షిత లీలావిభూతియిలే,

మాఱు=ఉపమానమ్,

ఉళతో=ఉణ్డో.

(హర్షప్రకర్షో) హర్షాతిశయః.

౧. కణ్ణినుణ్ శిరుత్తామ్బు.౨. పా॥

౨. ,, ౫. పా॥

3. తిరువాయ్మొఴి ౧౦. ప. ౧. తి. ౭. పా॥

౪. ,, ౪. ప. ౫. తి. ౧. పా॥

౫. ,, ౬. ప. ౪. తి. ౯. పా॥

వ్యా.—గర్వితమాన తోరువార్త్తైయుమ్, తదనుభవమ్ పెఱాతపోతు ౧ “మతియెల్లాముళ్ కలజ్గి మయజ్గుమాల్” ౨ “శాయలొడు మణిమామై తళర్న్దేన్ నాన్” ౩ “కాణవారాయెన్రెన్రు కణ్ణుమ్ వాయుమ్ తువర్న్దు” ౪ “తీయొడుడన్ శేర్ మెళుకా యులకిల్ తిరివేనో”ఎన్రు ఇప్పడిశోకవేగజనితమానతోరువార్త్తైయుఙ్గళ్లువారోరువరిరువర మన్రిక్కేపత్తుపేరుణ్డిఱే; తదీయరే శేషికళు ముపా

అ.—(గర్వితమానతు)గర్వప్రకాశకమానతు.

మతియెల్లామ్=అవనరుళిన జ్ఞానమెల్లామ్,

ఉళ్ కలజ్గి=మర్మస్పర్శియాక క్షుభితమాయ్,

మయజ్గుమ్=మోహిక్కుమ్.

ఆల్=విషాదార్థకమవ్యయమ్.

శాయలొడు=అవయవ కాన్తియొడు కూడ,

మణి=స్పృహణీయమాన,

మామై=సముదాయకాన్తి,

తళర్న్దేన్ నాన్=నానిళన్దేన్.

కాణవారాయెన్రెన్రు=ఇప్పడి పలకాల్ శొల్లి,

కణ్ణుమ్వాయుమ్, తువర్న్దు=ఉలర్న్దు.

తీయొడు=అగ్నియొడు,

ఉడన్ శేర్=సకాశత్తిలే శేర్న్ద,

మెళుకాయ్=మెళుక్కుపోలే పలిక్కవుమ్బెఱాతే కరిన్దుపోకవుమ్బెఱాతే,

ఉలకిల్ త్తిరివేనో=లోకత్తిలే తిరివేనో వెన్నపడి.

(శోకవేగః) శోకాతిశయః.

పూర్వయోజనైయిల్ వ్యాప్తి (ఒరువ)రిత్యాది.

(ఒరువరిరువ)రెన్నతు కీళ్చ్చొన్నమూవర్, అవర్మాత్ర మన్రిక్కే యెన్నపడి.

తదీయవిషయత్తిల్ ఆత్యాదరానాదరోక్తికళ్ మూవర్ శొల్లిలుమ్ తదేకప్రకృతికయా పత్తుపేరుఙ్గొన్నతాకవిఱే పూర్వయోజనైయిల్ కొళ్ళవేణ్డియుతు; ఇతి లప్పడియన్రిక్కే హర్షశోకోక్తికళ్ పత్తుపేరుక్కు ముణ్డెన్నపడి.

మూ.—౪౧౦. స్వరూపత్తుక్కుక్

వ్యా.—యోపేయభూతరుమెన్నతిన్రిరుక్కచ్చెయ్తే, తద్గుణగుణమాక నిఱ్కమాట్టామల్ భగవద్విషయత్తుక్కువై లక్షణ్యాపరవశరాయ్ ఇప్పడి ఉణ్డాపో తోరువార్త్తై శొల్లుకిఱవర్కళుక్కికొణ్డున్ను స్వాచార్యచరణయుగలమే యుపాయోపేయమెన్గిఱ విప్పరమార్థనిర్ణయమ్ పణ్ణువతు, ఆళ్వార్ తిరువడికళైయే తమక్కుత్తఞ్జమాకప్పఱ్ఱి “తేవుమ్మఱ్ఱఱియేన” ఎన్రిరుక్కైయాలే ప్రథమపర్వత్తిలే మణ్డివార్ష శోకపరవశరాయ్ప్పేశుకిఱవర్కళై ప్పరిహసిత్తిరుప్పారొరువరుణ్డిఱే; అప్పడి యిరున్దుళ్ళ శ్రీమధురకవికళ్ దివ్యసూక్తియై క్కొణ్డే వ్వర్థనిశ్చయమ్ పణ్ణక్కడవరా మెన్రు ఇజ్జనే యోజిక్కవుమామ్.

౪౧౦. ఇప్పడి ప్రమాణసిద్ధమాన వర్థత్తై ఉపపత్తియాలే స్థిరీకరిక్కిఱార్ మేల్, (స్వరూపత్తుక్కుమ్)ఎన్రుతుడజ్గి.

స్వరూపోపాయ పురుషార్థజ్గళై నిష్కర్షిక్కుమళవిల్, ప్రథమమ్ స్వరూపత్తై యుళ్ళపడి నిష్కర్షిత్తు,అనన్తరమ్

అ.—ప్రతిషేధమ్ ప్రసజ్గపూర్వకమాకైయాలే (అవర్కళ్ పాశురజ్గొణ్డన్రె) న్గిఱప్రతిషేధవ్యఞ్జితమ్ (తదీయరే) యిత్యాది.

ప్రతిషేధహేతువైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్(తదనుగుణమాక)విత్యాది.

(పోతోరువార్త్తై) యెన్నతు వేశైక్కొటువార్త్తై యెన్నపడి.

ఇవ్వర్థమెన్గిఱ విదంశబ్దమ్ బుద్ధిస్థవాచకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(యిప్పరమార్థనిర్ణయః) మిత్యాది.

(ఉణ్డాతపోతి)త్యాదిక్కు (ఇజ్జనే యోజిక్కవుమా)మెన్నన్వయమ్.

౪౧౦—ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడిప్రమాణే)త్యాది.

ఉపపత్తిః=వస్తుసామర్థ్యమ్.

ఇత్తాల్ నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్నపడి.

ప్రమాణోపపత్తిసంప్రదాయజ్గళ్ ప్రమేయప్రమితిహేతుక్కళిఱే.

“ఆప్తాభిమానానుగుణత్వాత్పురుషార్థవ్యవస్థాయాః” ఇత్యాదికళైయుళ్ కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమం స్వరూపత్తై) యిత్యాది.

(ఉళ్ళపడి) యిత్యాదియాల్ ఐశ్వర్యకైవల్యజ్గళుమ్ తత్సాధనజ్గళుమ్ స్వరూపయాథాత్మ్య నిష్కర్షకూన్యర్క్కెన్రు సూచితమ్.

౧. తిరువాయ్మొళి ౧. ప. ౪. తి. ౩. పా॥
౨. ,, ౧. ప. ౪. తి. ౮. పా॥
౩. ,, ౮. ప. ౫. తి. ౨. పా॥
౪. తిరువాయ్మొళి ౬. ప. ౯. తి. ౬. పా॥
౫. కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు ౨. పా॥

మూ.—ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్ న్దిరుక్క వేణుమిఱే

వ్యా.—ప్రాప్యత్తై తదనురూపమాక నిష్కర్షిత్తు, ప్రాపకత్తై తదుభయానురూపమాక నిష్కర్షిక్క వేణుమిఱే;

వ్యుత్పత్తిదశైయిలే ఉపేయమ్ ముఱ్పట్టు ఉపాయమ్ పిఱ్పట్టిరుక్కుమ్, అనుష్ఠానదశైయిల్ మాఱాడి యిరుక్కుమ్;

స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేరామైయాలే యిఱే ఉపాయాన్తరత్తై పరిత్యజిత్తతు;

ఆకైయాలే (స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్ న్దిరుక్క వేణుమిఱే) ఎన్గిఱార్;

అ.—(తదుభయానురూపమాక) వెన్ఱతు స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ అనురూపమాక వెన్ఱపడి.

"అన్నం భోజ్యం మనుష్యాణామ్" ఎన్ఱిత్యాదిప్పడియే అన్నరూపపురుషార్థానుగుణమాకవుమ్ మనుష్యత్వరూపస్వరూపాను గుణమాకవుమ్ కృషిధాన్యతణ్డుల శాకాదికళ్ తా సాధనమాకిఱతు.

ప్రాపకానన్తరభావి ప్రాప్యత్తుక్కు ప్రాపకాత్పూర్వ నిష్కర్షమెఙ్గనే యెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (వ్యుత్పత్తిదశైయి) లిత్యాది.

అతావతు—"ఇష్టమిదమ్, అస్యేదం సాధనమ్" ఎన్ఱు ఉపేయం పూర్వమవగతమాయ్ తదుపాయమ్ అనన్తరమవగతమాయ్ అనన్యథాసిద్ధనియతపూర్వభావియాన కారణమెన్ఱు శొల్లుకిఱ వుపాయమ్ పూర్వోత్పన్నమాయ్ అనన్యథాసిద్ధ నియత పశ్చాద్భావియాన కార్యమెన్ఱు శొల్లుకిఱ వుపేయమనన్తరోత్పన్నమాయిరుక్కైయాలే ఉపాయనివృత్తేః పూర్వముపేయనిష్కర్షముపపన్నమెన్ఱపడి.

పూర్వమ్ స్వరూపప్రాప్యానుగుణ్యత్తాలే సిద్ధోపాయత్తుక్కు స్వీకార్యత్వముమ్ తదభావత్తాలే సాధ్యోపాయఙ్గళుక్కు పరిత్యాజ్యత్వముమ్ విస్తరేణ సాధితమాకైయాలే అన్దన్యాయ మిఙ్గుమ్ ఉక్కుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే మూలత్తిలే (వేణుమిఱే) యెన్ఱు సిద్ధవన్నిర్దేశమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది.

సాధనాన్తరానుష్ఠానత్తైప్పఱ్ఱ సిద్ధోపాయస్వీకార మత్యన్తాభిమతమెన్ఱుమిడమ్ అనన్యథా సిద్ధప్రమాణశతప్రతిపన్నమాకైయాలే యితుక్కధికారి భేదఙ్గళాప్పోలే ప్రథమపర్వమాన సిద్ధోపాయత్తినుడైయ స్వీకారత్తైప్పఱ్ఱవుమ్ తదీయవిషయ చరమపర్వాత్మకచర

మూ.—ప్రాపకమ్.

వ్యా.—ఇని స్వరూప న్దన్నై నిరూపిత్తాల్ జ్ఞానానన్దఙ్గళుమ్ పుఱవితళ్ ఎన్నుమ్పడి భగవదనన్యార్హశేషత్వమే వడివాయ్ అతినుడైయ యాథాత్మ్యమ్ తచ్ఛేషత్వముమ్ పుఱవితళ్ ఎన్నుమ్పడి తదీయశేషత్వమే వడివాయిఱే యిరుప్పతు;

అ.—మోపాయ స్వీకారత్తుక్కత్యన్తాభిమతత్వముమ్ అనన్యథాసిద్ధప్రమాణశతప్రతిపన్నమాకైయాలే యితుక్కుమధికారి భేదఙ్గళ్ పోలే న్యాయ్యమాకైయాలే విధినిషేధఙ్గళుక్కు విరోధమిల్లై యెన్ఱు మూలాభిప్రాయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఆకైయాలే స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది.

మూలాభిప్రేతఙ్గళాన ప్రకృతాను గుణస్వరూపాది నిష్కర్షఙ్గళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇని స్వరూపన్దన్నై) యిత్యాదినా.

(పుఱవితళ్) బహిర్దలమ్, బహిరఙ్గ నిరూపకమెన్ఱపడి.

(భగవదనన్యార్హశేషత్వమే వడివా) యెన్ఱతు తథావిధశేషత్వమే అన్తరఙ్గ నిరూపకమా యెన్ఱపడి.

ఇవ్వన్తరఙ్గత్వాదికం పూర్వమేవ విశదీకృతమ్.

(అతినుడైయ) వెన్ఱతు స్వరూపత్తినుడైయ వెన్ఱపడి.

(యాథాత్మ్యమ్) యథావస్థితాకారమ్.

(తచ్ఛేషత్వము) మిత్యాది.

అతావతు — భగవచ్ఛేషత్వముమ్ బహిరఙ్గనిరూపకమెన్నుమ్పడి తదీయశేషత్వమన్తరఙ్గ నిరూపకమాయిఱే యిరుప్పతెన్ఱపడి.

అయమభిప్రాయః - భగవదపృథక్సిద్ధ ధర్మభూతమాన చేతన ధర్మిస్వరూపమ్ తథావిధధర్మియాన భగవదధీనమాయిరుక్కుమ్.

భగవదధీనత్వమావతు-స్వరూపసంకల్పాభ్యాం తథావిధ భగవన్నిర్వాహ్యత్వమాకిఱ స్వరూపసంబన్ధవిశేషమ్; ఇతు నిత్యానిత్య సాధారణమ్.

భగవదాత్మకాశ్రయత్తినుడైయ నిత్యసంయోగాత్మక నిత్యాధేయత్వరూప నిత్యప్రకారతాత్మక శేషత్వం చేతనాత్మక ధర్మస్వరూప నిర్వాహకత్వాదీశ్వరాప్తత్వాచ్చ అన్తరఙ్గనిరూపకమాయిరుక్కుమ్.

ఏతాదృశనిత్యనిర్వాహణం "స్వముద్దిశ్య" ఎన్ఱుమ్ "సంశ్రితార్థంచ కర్త" ఎన్ఱు మిత్యాదిప్పడియే సంశ్రితార్థత్వపర్యన్త స్వార్థత్వపురస్సరమాయిరుక్కు మాకైయాలే నిరూప్య స్వరూపనిర్వాహకకోటి ప్రవిష్టతయా నిరూపకాన్తరఙ్గళైప్పఱ్ఱ ప్రథమోపస్థితత్వాదన్తరఙ్గమాయిరుక్కిఱ భగవత్ప్రకారతారూప శేషత్వాపేక్షయా ఉద్దేశ్యకోటి ప్రవిష్టమాన సంశ్రితార్థత్వరూప తదీయశేషత్వం ప్రథమోపస్థితమాకైయాలే యత్తైప్పఱ్ఱవుమన్తరఙ్గమాయిరుక్కుమెన్ఱు కరుత్తు.

వ్యా.—ఎవమ్భూత స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్య త్తై నిరూపిత్తాల్ తత్ కైఙ్కర్యమ్ ప్రథమావధియాయ్ తదీయ కైఙ్కర్యమ్ చరమావధియాయిరుక్కుమ్;

స్వరూపప్రాప్యవేష మితువాకైయాలే తదుభయాను గుణమాన ప్రాపకమ్ తదీయజేయాక వేణ్డియిజేయిరుప్పతు;

ఇని అన్దతదీయరిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, ముతలడియిలే తన్నై అఙ్గీకరిత్తు తత్త్వజ్ఞానప్రదానత్తై ప్పణ్ణిన మహోపకారక నాన స్వాచార్యనుక్కే శేషమాయిరుక్కై సమస్తభాగ వతరుడైయ ఉకప్పుమాయ్ తన్ స్వరూపత్తినుడైయ ఎల్లై నిలముమా యరుక్కుమ్;

అ.—యద్వా—

"న్యగ్రోధబీజే వటవత్ప్రణవే శబ్దజాలవత్ ।
సిద్ధే తదీయశేషత్వే సర్వార్థా స్సంభవన్తిహి ॥"

ఎన్గిఱపడియే కైఙ్కర్యాదిప్రయుక్త భగవచ్ఛేషత్వం తథావిధతదీయశేషత్వ హేతుక ప్రతిష్ఠాకమాకైయాలే సామాన్యేన భగవచ్ఛేషత్వత్తైప్పఱ్ఱ తదీయశేషత్వత్తుక్కు తత్పూర్వకాల సత్త్వరూపాన్తరఙ్గత్వ మెన్నుమామ్.

(ప్రథమావధియాయ్) సాతిశయ తత్ప్రీతిహేతుత్వమ్.

(చరమావధిత్వం) నిరతిశయ తత్ప్రీతిహేతుత్వమ్.

(స్వరూపప్రాప్యవేష) మిత్యాది.

అతావతు—స్వేతరసర్వాతిశాయి భగవదత్యన్తాభిమతత్వత్తాలే తదీయశేషత్వ కైఙ్కర్యఙ్గళ్ స్వరూపప్రాప్యఙ్గళాకిఱాప్పోలే తతఏవ హేతో స్తదుభయానుగుణప్రాపకముమ్ తదీయాభిమానమే యాకవేణు మెన్నపడి.

ఇప్పడి సామాన్యేన తదీయపర్యన్తశేషత్వాదిరూపస్వరూపయాథాత్మ్యత్తై యుపపాదిత్తు మధురకవిసూక్తికళై ప్రమాణమాక నిర్దేశిత్తవిత్తాల్ మూలాభిప్రేత మెన్ను సూచితమాన వాచార్యశేషత్వఙ్గళాన స్వరూపయాథాత్మ్యకాష్ఠైయై యుపపాదిక్కిఱార్ (ఇనియన్దతదీయరి) లిత్యాదినా.

(ముతలడియిలే) యెన్నతః ప్రథమపర్వత్తుక్కు మధికారియాకైక్కు మున్నే యెన్నపడి.

"నిర్విశేషంనసామాన్యం సామాన్యస్యాప్రవర్తకత్వాత్" ఎన్గిఱపడియే అనుష్ఠానాయ విశేషాకాఙ్క్షాయా ముపస్థితిత్వాదుపకారకత్వాచ్చ వరకడవ స్వాచార్యశేషత్వం పురుషార్థప్రవృత్తిహేతువాయుమ్ భగవచ్ఛేషత్వరూపస్వరూపకాష్ఠైయుమా యిరుక్కు మెన్నపడి.

మూ.—౪౧౧. వడుకనిమ్బి

వ్యా.—ఇన్దస్వరూపత్తుక్కనురూపమాన ప్రాప్యముమ్ స్వాచార్యన్ తిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యమాయిరుక్కుమ్;

ఇప్పడి స్వరూపప్రాప్యఙ్గళాయ్ అత్తాల్ ఇవైయిరణ్డుక్కుమ్ సదృశమానప్రాపకమ్ స్వాచార్యచరణయుగల మాకవేణుమెన్నై.

ఇతువే స్వరూపప్రాప్యఙ్గళుక్కుచ్చేర్న్ద ఉపాయమెన్నైయాల్, ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యభీత్యా నిర్భరత్వత్తైప్పఱ్ఱవితిల్ పోన్దవళవల్ల, ముఖ్యోపాయమితువే యెన్నుమిడమ్ సమ్ప్రతిపన్నమిజే.

వ్యా.—౪౧౧. ఇవ్వర్థవిషయమాక ఓరైతిహ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱాల్ మేల్ (వడుకనమ్బి) ఎన్నుతుడఙ్గి.

అతావతు..—ఆழ్వార్ తిరువడికళిల్ శ్రీమధురకవికళిరున్దాప్పోలే, ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళిరణ్డు మెమ్బెరుమానార్ తిరువడికళే యెన్ను ప్రతిపత్తిపణ్ణి ౧ "తేవుమఱ్ఱఱి యేన్"ఎన్ఱిరుక్కుమ్ వడుకనమ్బి; ఎమ్బెరుమానార్ క్కు

అ.—ఆచార్యకైఙ్కర్యశేషత్వఙ్గళినుడైయ స్వరూపప్రాప్యకాష్ఠాత్వసూచనార్థమ్ శేషమానాలెన్నాతే (అత్తాలె) న్నతు.

(అవర్ పాశుర) మిత్యాదియాలుమ్ (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాదియాలు మాచార్యాభిమానమే స్వరూపప్రాప్యానురూపప్రాపక మెన్ను వ్యఞ్జితమాకైయాలే యత్తాల్ ఫలితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతువే) యిత్యాదినా.

ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యభీతి అత్తై విడువిక్కైక్కుమ్ నిర్భయత్వమ్ ఇఙ్గువరుకైక్కుమ్ హేతువెన్ను వివేకః.

ఇత్తాల్ భగవద్గీతాన్యాయత్తాలే అముఖ్యోపాయ ప్రతిపాదనానన్తరమ్ ముఖ్యోపాయ ప్రతిపాదన మెన్ను సంగతివిశేషముమ్ సూచితమ్.

౪౧౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవ్వర్థే)త్యాది.

(ఐతిహ్యం) సంప్రదాయాగతవాక్యమ్.

ఇత్తాల్ పూర్వవన్నిర్వాహకత్వం సంగతి యెన్నపడి

మధురకవికళై యెడుత్తవనన్తరమ్ వడుకనమ్బియై యెడుత్తవితుక్కు త్తాత్పర్యమ్ (అఴ్వా) గిత్యాది.

---

౧. కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు ౨. పా॥

మూ.—ఆళ్వానైయుమాణ్డానైయుమ్

వ్యా.—నిఴలుమడితారుమ్ పోలే అవినాభూతరాయ్ [౧]"రామానుజస్య చరణౌ శరణం ప్రపద్యే" [౨]"రామానుజార్యవశగః పరివర్తిషీయ" ఎన్ఱు ఉపాయోపేయఙ్గళ్ అవర్ తిరువడికళుమ్ అత్తిరువడికళిల్ పణ్ణుమ్ కైఙ్కర్యముమెన్ఱిరుక్కుమ్ కూరత్తాళ్వానైయుమ్, తాదృశరాన ముతలియాణ్డానైయుమ్ సంసారత్తిలిరుప్పిలడిక్కొతిప్పాలే వన్ద వార్త్తియిన్మికుతియాలే కలఙ్గి కాదాచిత్కమాక ప్పెరుమాళ్ పక్కలిలుమ్ శెన్ఱు పఴ్కాట్టువతు, తద్వైలక్షణ్యజ్ఞరావాఱే ప్రవణరాయ్ప్పోరువతామివ్వళవైక్కొణ్డు,

అ.—(నిఴలుమడితారుమ్పోలే) పాదచ్ఛాయైయుమ్ పాదరేఖైయుమ్పోలే.

ఉపాయమాక ప్పఱ్ఱినమైయిల్ ప్రమాణమ్ (రామానుజస్యే)త్యాది.

ఉపేయమాక ప్రతిపత్తిపణ్ణినమైయిల్ ప్రమాణమ్ (రామానుజార్యే)త్యాది.

ఇవైయిరణ్డుమ్ ఆళ్వాన్స్వోక్తియితి.

పరివర్తనమ్=పరిచరణమ్

ఉపాయమవర్ తిరువడికళుమ్ ఉపేయమత్తిరువడికళిలిత్యాది క్రమాన్వయఙ్గణ్డుకొళ్వతు.

అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (తాదృశరాన) వెన్ఱతు.

"సోఽయం రామానుజమునిరపి స్వీయముక్తిం కరస్థాం
యత్సంబన్ధాదమనుత కథం వర్ణ్యతే కూరనాథః"

ఎన్నుమ్పడియుత్తమాధికారికళాన వాఴ్వానుక్కుమ్,

"శ్రీవైష్ణవానాం దాసత్వస్వామిత్వప్రథితావ్యయమ్"

ఎన్నుమ్పడి శ్రీవైష్ణవదాసత్వప్రసిద్ధి ప్రథమపాత్రమాన వాణ్డానుక్కుమ్ స్వీయచరమాధికారవిరుద్ధప్రథమపర్వావరోహణం విషయదోషప్రయుక్తమాయల్లతు ఆశ్రయదోషప్రయుక్తమాయ్ వన్దతల్లామైయాలుమ్, అతుతాన్ కాదాచిత్కమాకైయాలే యాఴ్వార్కళైప్పోలే ప్రచురమల్లామైయాలుమ్ చరమనిష్ఠాభఙ్గకమాకాతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (సంసారత్తి) లిత్యాది.

(పఴ్కాట్టుకై) "దర్శయన్దన్తపఙ్క్తిమ్" ఎన్గిఱ వర్థిత్వసూచకముఖముద్రావిశేషమ్.

(ఇవ్వళవైక్కొణ్డి) త్యనేన నిష్ఠాభఙ్గాభావమ్ సూచితమ్.

మూ.—ఇరుకరైయరెన్బర్.

౮౧౨. ప్రాప్యత్తుక్కు ప్రథమపర్వమ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్;

వ్యా.—ఎమ్బెరుమానార్ తిరువడికళే ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమానాల్ [౧] "తేవుమఱ్ఱఱియేన్" ఎన్ఱిరుక్కవేణ్డావో; అఙ్గనన్ఱిక్కే చరమావధియిలుమ్ ప్రథమావధియిలుమ్ కైవైత్తునిఱ్కిఱ ఇవర్కళిరుకరైయరెన్ఱరుళిచ్చెయ్వరెన్నపడి.

౮౧౨. (స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్కవేణుమితే) ఎన్నవిడత్తిల్, స్వరూపత్తైయొరువఴియాలిశైన్దు, భగవత్కైఙ్కర్యమన్ఱో ప్రాప్యమ్, ప్రాప్యత్తుక్కు సదృశమాక వేణుమెన్నపడి యెఙ్గనే ఎన్బారుడైయ శఙ్కైయై పరిహరిక్కైక్కాక, ప్రథమమ్ ప్రాప్యవేషత్తైయోడవైత్తుక్కాట్టుకిఱార్, (ప్రాప్యత్తుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

(ప్రాప్యమావతు.)—శేషత్వైక నిరూపణీయమాన

అ.—ఇతువుమవర్కుక్కు పరిహాసాస్పదమెన్నుమ్పడియాన వడుకనమ్బియినుడైయ చరమనిష్ఠాగరిష్ఠతై శొల్లిఱ్ఱు.

౮౧౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది (ఒరువఴియా) లెన్ఱతు తద్యాథాత్మ్యకాష్ఠైకళై యిశైయాతే భగవచ్ఛేషత్వరూపతామాత్రత్తాలే అఙ్గీకరిత్తెన్నపడి.

భగవదిత్యాది—

భగవచ్ఛేషత్వరూపస్వరూపత్తుక్కు భగవత్కైఙ్కర్యమే యనురూపప్రాప్యమాకైయాలే ప్రాప్యానురూపత్వకథనమెఙ్గనే, ఆచార్యకైఙ్కర్యం ప్రాప్యమన్ఱేయెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యుత్తరగ్రన్థమెన్నపడి.

(ఓడవైత్తు) విశిష్య.

"ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణో రూపమ్" ఇత్యాదికళిలే పరస్వరూపత్తుక్కు ప్రాప్యత్వ వ్యపదేశమిరుక్కైయాలే యతుక్కు కైఙ్కర్యరూపత్వఙ్కూడాతే యెన్గిఱశఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యమావతి) త్యాది.

పాప్యశబ్దమ్ సాధ్యపరమెన్నపడి.

౧. ఇతు కూరత్తాఴ్వానరుళిచ్చెయ్త ముక్తకశ్లోకమ్.

౨. సున్దరబాహుస్తవే. ౨౯. శ్లో॥

మూ.—మధ్యమపర్వమ్ భగవత్ కైఙ్కర్యమ్;

వ్యా.—వాత్మవస్తువుక్కు పురుషార్థమాన కైఙ్కర్యమ్ పర్వశబ్దమ్ అంశవాచి.

ఇఙ్గు, ప్రథమపర్వమాకచ్చొల్లుకిఱవాచార్య కైఙ్కర్యమావతు ౧ "తిరుత్తి త్తిరుమకళ్ కేళ్ వను క్కాక్కియ పిన్" ఎన్గిఱపడియే ముతలడియలే తన్నై యఙ్గీకరిత్తు భగవద్విషయత్తు క్కాళామ్పడి తిరుత్తినవాచార్యనుక్కు కప్పాకప్పణ్ణుమ్ భగవత్ కైఙ్కర్యమ్.

మధ్యమపర్వమాకచ్చొల్లు కిఱభగవత్ కైఙ్కర్యమావతు ౨ "అడియార్ క్కెన్నై యాట్పడు త్తవిమలన్" ఎన్గిఱపడియే తానుకన్దారై త్తన్నడియార్క్కడిమై ప్పడుత్తుమ్ భగవానుక్కుకప్పాకప్పణ్ణుమ్ భాగవతకైఙ్కర్యమ్;

అ.—"పర్వ గ్రన్థాపఞ్చదశ్యామ్" ఎన్ఱు గ్రన్థివాచకమాన పర్వశబ్దమ్ అంశలక్షకమ్.

ఏవంవిధనిర్దేశన్దాన్ అవయవియాన ప్రాప్యత్తుక్కు ఇక్షునిశ్శ్రేణిశాది సాదృశ్యవివక్షణార్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పర్వశబ్దమ్ అంశవాచి) యెన్ఱు.

నిరతిశయప్రియమాన వాచార్యవిషయకైఙ్కర్యత్తుక్కు సాతిశయప్రియత్వరూప ప్రథమపర్వత్వ మెఙ్గనే యెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇఙ్గు ప్రథమపర్వమాక) విత్యాది.

మూలత్తిల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళ్ ఆచార్యప్రీతివిషయ కైఙ్కర్యాది పరఙ్గళల్లతు ఆచార్యవిషయకైఙ్కర్యాది పరఙ్గళన్ఱెన్ఱపడి.

వ్యాఖ్యానత్తిల్ భగవత్కైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళ్ భగవద్విషయకైఙ్కర్యాదిపరఙ్గళ్.

ప్రథమపర్వమాన భగవత్కైఙ్కర్యత్తుక్కు మధ్యమపర్వత్వ మెఙ్గనే యెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (మధ్యమపర్వమాక) విత్యాది.

అడియార్కు=తన్నడియార్క్కు,

ఆళ్ పడుత్త=ఆళాక్కిన,

విమలన్=నిర్దోషనెన్ఱపడి,

ఇత్తైప్పత్తఱ (త్తానుకన్దారై) యిత్యాది.

(భగవత్కైఙ్కర్య) మెన్ఱతు భగవత్ప్రీతివిషయమాన కైఙ్కర్యమెన్ఱపడి.

మూ.—చరమపర్వమ్ భాగవతకైఙ్కర్యమ్.

వ్యా.—చరమపర్వమాకచ్చొల్లుకిఱ భాగవత కైఙ్కర్యమావతు ౩ "ఆచార్యవాన్" ఎన్ఱుకక్కుమవర్కళాయ్ ఆచార్యవైభవజ్ఞాపకరాయ్ ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తినేఱ్ఱ మఱియుమవర్కళాన భాగవతర్కళెల్లార్క్కు ముకప్పాకప్పణ్ణు మాచార్యకైఙ్కర్యమ్.

అ.—మధ్యమపర్వమాన భాగవతకైఙ్కర్యత్తుక్కు చరమపర్వత్వ మెఙ్గనేయెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చరమపర్వమాక) విత్యాదినా.

"ఆచార్యవాన్పురుషో వేద" "ఆచార్యవత్తయా" ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (ఆచార్యవానెన్ఱు)త్యాది.

(వైభవమ్) భగవద్భాగవతవిషయఙ్గళున్దానాయిరుక్కై.

(ఏఱ్ఱమ్) భగవద్భాగవతాచార్యకైఙ్కర్య త్రయరూపత్రైరూప్యప్రయుక్తనిరతిశయోత్కర్షమ్.

(భాగవతకైఙ్కర్య) మెన్ఱతు భాగవతప్రీతివిషయకైఙ్కర్యమెన్ఱపడి.

భగవత్కైఙ్కర్యత్తుక్కు ప్రథమపర్వత్వమ్-ఉత్తరపర్వద్వయానాత్మకత్వత్తాలే.

భాగవతకైఙ్కర్యత్తుక్కు మధ్యమపర్వత్వమ్-చరమపర్వానాత్మకత్వత్తాలే

ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తుక్కు చరమపర్వత్వమ్-పూర్వపర్వద్వయానాత్మకత్వత్తాలేయుమ్ తానాననిలైయాలేయు మెన్ఱుకరుత్తు.

తద్విషయకత్తదిష్టకరణాదికళిలుమ్ తదిష్టకరణాదిమాత్రత్తిలుమ్ వికల్పేన ప్రయోగిక్కప్పడుకిఱ వాచార్య కైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళై తద్విషయ తదిష్టకరణపరమాకవే కొణ్డుమ్ అవైత్తుక్కుమ్ ప్రథమపర్వాదిశబ్దఙ్గళుక్కుమ్ భిన్నక్రమత్వత్తైక్కొణ్డుమ్ ప్రథమపర్వమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమిత్యాదిప్పడియే యోజిక్కిల్ వాక్యభఙ్గమ్ వరుమాకైయాలే అవాన్తరవాక్యస్వారస్యభఙ్గమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్;

అఙ్గన్ భిన్నక్రమమాకవన్ఱిక్కే యథాశ్రుతాన్వయమాకక్కొణ్డు కథఞ్చిదాచార్యకైఙ్కర్యాదికళుక్కు ప్రథమపర్వత్వఙ్గొల్లిల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యత్తుక్కు నిరతిశయపురుషార్థత్వపరమహావాక్యస్వారస్యభఙ్గమ్ప్రసఙ్గిక్కుమ్.

ఇప్పడియాయ్ప్పడియిల్ ఉక్తయోజనాద్వయముమ్ అనుచితమాకైయాలే ఆచార్యకైఙ్కర్యాదిశబ్దఙ్గళుక్కు ఇఙ్గు తత్తదిష్టకరణమాత్రవిషయత్వత్తైక్కొణ్డుమ్ అయోగ్యతానుగుణమాక భగవదాదివిషయత్వత్తైయుమ్ కొణ్డు ఆచార్యప్రీతివిషయభగవత్కైఙ్కర్యమ్ ప్రథమ

౧. ఇరామానుశనూఱ్ఱన్దాది. ౭౫. పా॥ ౨. అమలనాదిపిరాన్. ౧. పా॥ ౩ ఛాన్దోగ్యే షష్ఠే. ౬. ప్రపాఠకే. ౧. ఖణ్డే. ౨. వా॥

మూ.—౪౧౩. స్వరూపప్రాప్తియై

వ్యా.—ఆక, ఆచార్యప్రీతివిషయమాన భగవత్ కైఙ్కర్యత్తై ఆచార్యకైఙ్కర్యమెన్నుమ్, భగవత్ప్రీతివిషయమాన భాగవతకైఙ్కర్యత్తై భగవత్కైఙ్కర్యమెన్నుమ్, భాగవతప్రీతివిషయమాన వాచార్యకైఙ్కర్యత్తై భాగవతకైఙ్కర్యమెన్నుమ్ శొల్లిర్ఱాయిత్తు.

ఆకైయాల్, ఆచార్యకైఙ్కర్యమ్ ప్రాప్యమెన్ఱు శొన్నవితిల్ కుఱైయిల్లైయెన్ఱు కరుత్తు.

వ్యా.—౪౧౩. ఇప్పడి ఆచార్యకైఙ్కర్యమే చరమపర్వమెన్ఱు శాస్త్రఙ్గళాలే తిరుక్కచ్చేయ్ తే, ఇతువరుకిఱవళ్ళిత్తానెన్నెన్నిల శజ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్, (స్వరూపప్రాప్తియై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు —౧"పరంజ్యోతిరుపంపద్య స్వేనరూపేణాభినిష్పద్యతే" ఎన్ఱు పరప్రాప్తి పూర్వకైయాయ్ అనాదికర్మ

అ.—పర్వమిత్యాది పూర్వోక్తరీత్యా వ్యాఖ్యానమ్ పణ్ణినాల్ అవాన్తరవాక్యస్వారస్యముమ్ మహావాక్యస్వాగస్యముమ్ సిద్ధిక్కుమ్.

ప్రథమపర్వమ్ భగవత్కైఙ్కర్యమిత్యాది స్పష్టశైలియై యాశ్రయియాతే ప్రథమపర్వమాచార్యకైఙ్కర్యమిత్యాద్యస్ఫుటశైల్యాశ్రయణముమ్ భగవత్కైఙ్కర్యాదికళుక్కు ఆచార్యప్రీతివిషయత్వాదిప్రకాశనార్థమాకైయాలే యుచితమాకిఱతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఆక ఆచార్యప్రీతివిషయమాన) విత్యాది.

ప్రాప్యైకదేశత్వాత్ ప్రాప్యత్వవ్యపదేశమాచార్యకైఙ్కర్యత్తుక్కు యుక్తమెన్గిఱ మూలాభిప్రాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఆకైయా)లిత్యాదినా.

౪౧౩. ఉత్తరవాక్యసంగతి (ఇప్పడి యాచార్యే)త్యాది.

ప్రమాణకథనాత్ హేతుత్తై సంగతియెన్ఱపడి.

స్వరూపశబ్దప్రత్యభిజ్ఞాపిత మూలాభిప్రేతశాస్త్రశబ్దార్థమ్ (పరంజ్యోతి) రిత్యాది.

పరంజ్యోతిః=పరమాత్మానమ్,

ఉపసంపద్య=ప్రాప్య,

స్వేనరూపేణ=నిత్యసిద్ధేన అపహతపాప్మత్వాద్యాకారేణ,

అభినిష్పద్యతే=ఆవిర్భవతి యెన్ఱపడి.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (పరప్రాప్తీ)త్యాది.

ల్యబర్థమ్ (పూర్వికై) యితి.

"అనాదిమాయయా సుప్తః" ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ (అనాదికర్మే)త్యాది.

మూ.—శాస్త్రమ్ పురుషార్థమాక చ్చొల్లానిఱ్క ప్రాప్తిఫలమాయ్ క్కొణ్డు

వ్యా.—నిబన్ధనాచిత్ సమ్బన్ధత్తాలే మలావకుణ్ఠితమణిప్రభై పోలే తిరోహితమాన స్వాసాధారణాకారత్తినుడైయ ఆవిర్భావరూపైయాన ప్రాప్తియై వేదాన్తశాస్త్రమ్ పురుషార్థమాక చ్చొల్లానిఱ్క, ఇప్పడి ఆవిర్భూతమాన స్వరూపత్తైయుడైయవాత్మా, శేషత్వైక నిరూపణీయతయా శేషివిషయకిఞ్చిత్కారత్తాలల్లతు శెల్లాతపడియిరుక్కైయాలే అన్దస్వరూపప్రాప్తిఫలమాయ్ క్కొణ్డు భగవదనుభవజనిత ప్రీతికారితకైఙ్కర్యమ్ పరుకిఱాప్పోలే, శేషియాన భగవాను

అ.—"మలప్రక్షాలనాన్మణేః" "మలావకుణ్ఠితత్వాచ్చ" ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (మలావకుణ్ఠితే) త్యాది

"బ్రాహ్మేణ జైమినిః" ఎన్గిఱపడియే అపహతపాప్మత్వాదిమాత్రమ్ జీవపరసాధారణమానాలుమ్ పరమాత్మాధీనత్వవిశిష్టజీవీయాపహతపాప్మత్వాదికళుమ్ పరమాత్మశేషత్వముమ్ చేతనాసాధారణమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్వాసాధారణే)త్యాది.

అసాధారణ్యం = రూపశబ్దఫలితమ్. స్వశబ్దమ్ నిత్యసిద్ధపరమెన్ఱు కరుత్తు.

"బ్రాహ్మేణ" ఇత్యాదిసూత్రమ్ అపహతపాప్మత్వాదిబ్రహ్మసాధారణగుణాష్టకావిర్భావాయోగవ్యవచ్ఛేదమాత్రపరమెన్నుమిడమ్ "అత ఏవచానన్యాధిపతిః" ఎన్గిఱసూత్రత్తిలే భగవచ్ఛేషత్వావిర్భావవ్యఞ్జనత్తాలే సూచితమిఱే.

ఇత్తైయుట్కొణ్డరుళిచ్చెయ్ కిఱార్ (ఆవిర్భూతమాన) విత్యాదినా.

"నాకిఞ్చిత్కుర్వతశ్శేషత్వమ్" ఎన్గిఱ విత్తైప్పఱ్ఱ (శేషివిషయే)త్యాది.

ప్రాప్తిఫలమెన్గిఱ ప్రాప్తిశబ్దమ్ ఆవిర్భావరూప ప్రకృతప్రాప్తిపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అన్దస్వరూపే)త్యాది.

"సతత్రపర్యేతి జక్షత్క్రీడన్"ఇత్యాది ప్రాకరణికవ్యాపారఙ్గళుక్కు కైఙ్కర్యరూపత్వమ్ స్వరూపావిర్భావోక్తియాల్ అర్థసిద్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే[కైఙ్కర్యమ్ పరుకిఱాప్పోలే] యెన్గిఱ మూలమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అరుళిచ్చెయికిఱార్ (భగవదనుభవే త్యాది.

"మద్భక్తభక్తభక్తేషు ప్రీతిరభ్యధికాభవేత్"

ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (శేషియాన) విత్యాది.

౧. ఛాన్దోగ్యోపనిషది. ౮. ప్ర. ౧౨ ఖ. ౨. వా||

మూ.—వైజ్కర్యమ్ వరుకిఱాప్పోలే, సాధ్యవివృద్ధియా యక్కొణ్డు చరమపర్వమ్ వరక్కడవతు.

౪౧౪. ఇతుతాన్ దుర్లభమ్.

వ్యా.—క్కు స్వవిషయ కిఞ్చిత్కారత్తిలుమ్ స్వకీయవిష యకిఞ్చిత్కారముకప్పాకైయాలే, అన్ద భగవత్కైజ్కర్య మాకిఱ సాధ్యత్తిన్ వృద్ధిరూపమాయ్క్కొణ్డు మధ్యమప ర్వమాన భాగవతకైజ్కర్యమ్ వరక్కడవతాయ్, అన్దభా గవతర్కళెల్లార్క్కుమ్ స్వవిషయకిఞ్చిత్కారత్తిలుమ్ తన క్కుపకారకనాన వాచార్య విషయత్తిల్ కిఞ్చిత్కారమే యుకప్పాకైయాలే అన్దసాధ్యత్తినుడైయ విశేషవృద్ధియా యక్కొణ్డు చరమపర్వమాన వాచార్యకైజ్కర్యమ్ వర క్కడవతెన్నై.

౪౧౪. ఇన్దచరమపర్వలాభత్తినరుమైయై దర్శిప్పిక్కి ఱార్ మేల్, (ఇతుతాన్ దుర్లభమ్) ఎన్ఱు.

అ.—సాధ్యవివృద్ధియాల్ సాధ్యముమ్ తద్వివృద్ధియుమ్ ఆశీప్తమా కైయాలే సాధ్యం భగవత్కైజ్కర్యమ్, తద్వివృద్ధి భాగవతకైజ్కర్యమ్, తద్వివృద్ధి ఆచార్యకైజ్కర్యమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అన్దభగవత్కై జ్కర్యమాకిఱ) విత్యాది.

(అన్ద భాగవతర్కళెల్లారు) మెన్ఱతు భగవానుడైయ అభ్యధిక ప్రీ తివిషయ సమస్త భాగవతర్కళుక్కు మెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ బుద్ధియినుడైయ నిరతిశయ ప్రకర్షమ్ లబ్ధమ్.

అపూర్వం భావనైక్కు సాధ్యమ్, తద్వివృద్ధి స్వర్గమెన్ఱు మీమాంస కవ్యవహారముణ్డు; తదనుసారి నిర్దేశమితువెన్ఱు శొల్లువర్కళ్

౪౧౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్దచరమే) త్యాది

దుర్లభశబ్దత్తిలుపసర్గమ్ ధాత్వర్థత్తినుడైయ కృచ్ఛ్రత్వత్తై ద్యోతి ప్పిక్కిఱతాకైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (లాభత్తినరుమైయై) యితి.

ఇత్తాల్ "జ్ఞాపకసిద్ధం న సర్వత్ర" ఎన్ఱుపూర్వవాక్యత్తిలితినుడైయ శాస్త్రత్తిల్ జ్ఞాపకసిద్ధత్వజ్ఞొల్లి ఇతిల్ తద్వ్యాపకా సార్వత్రికత్వరూ పదుర్లభత్వజ్ఞొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసంగతియెన్ఱపడి.

ఇతినుడైయ దౌర్లభ్యప్రతిపాదనమ్ ఇతినుడైయ తాత్పర్యాతిశయ వ్యక్తీకరణార్థమ్.

మూ.—౪౧౫. విషయప్రవణనుక్కు అత్తైవిట్టు భగ వద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళ వరుమైపోలన్ఱు, ప్రథమప ర్వత్తైవిట్టు చరమపర్వత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళ వరుమై.

౪౧౬. అఙ్గు దోషదర్శనత్తాలే మీళలామ్; ఇఙ్గు అతుశెయ్యవొణ్ణాతు.

వ్యా.—౪౧౫. ఇతుతన్నై వివరిక్కిఱార్ మేల్, (విష యప్రవణనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—క్షుద్రవిషయఙ్గళిన్ పుఱప్పూచ్చాన వైల క్ష్యత్తిలే యీడుపట్టు మీట్క వొణ్ణాతపడి యవఱ్ఱిలే ప్రవణనాయ్ నిన్ఱవనుక్కు, అవఱ్ఱైక్కైవిట్టు వకుత్తవి షయమాన భగవద్విషయత్తిలే వరుకైక్కుళ్ళవరుమై పోలన్ఱు, పుంసాందృష్టిచిత్తాపహారియాన భగవద్విషయ ప్రవణనాయ్ తత్కైజ్కర్యనిరతనానవనుక్కు ప్రథమప ర్వమాన వత్తైవిట్టు చరమ పర్వమానవాచార్యకైజ్క ర్యత్తిలేవరుకైక్కుళ్ళ వరుమైయెన్ఱపడి.

౪౧౬. అతెఙ్ఙనేయెన్నుమా కాజ్క్షైయిలే యరుళి చ్చెయ్కిఱార్, (అఙ్గు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అతావతు.—క్షుద్రవిషయఙ్గళిన్ దేహదోషాదికళుమ్ అల్పాస్థిరత్వాదిదోషఙ్గళుముణ్డాయిరుక్కైయాలేఅవఱ్ఱై దర్శిక్కవే యరువరుత్తుమీళలాయిరుక్కుమ్; విలక్షణవిగ్ర

అ.—౪౧౫. భగవచ్ఛబ్ద ప్రతియోగి నిర్దేశమాన విషయశబ్దమ్ తద్వాచ్య నిర్దోష కల్యాణగుణాకరత్వ విపరీతసదోషగుణహీనత్వ తాత్పర్యక మె న్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (క్షుద్రే)త్యాది.

(పుఱప్పూచ్చాన) వెన్ఱతు ఆపాతదృష్టమాన వెన్ఱపడి.

౪౧౬. పూర్వవాక్యాభిప్రేతదోషతదభావాదికళై విపరిక్కిఱ తివ్వాక్యమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్(క్షుద్రే)త్యాది.

దేహదోషమ్ మాంసాదికళ్. ఆదిపదం మనోదోషపరమ్.

(అల్పాస్థిరత్వాదీ) త్యాదిపదమ్ నరకావహత్వాది పరమ్.

ఇఙ్గే.—

"స్తనౌ మాంసగ్రన్థీ కనకకలశావిత్యుపమితౌ
ముఖం శ్లేష్మాగారం తదపిచ శశాఙ్కేన తులితమ్"

ఇత్యాదిరైయుట్కొణ్డు (దర్శిక్కవే) యిత్యాది.

దేహదోషవ్యాప్తి (విలక్షణే)త్యాది.

మూ.—౪౧౭. దోషముణ్డానాలుమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమా యిరుక్కుమ్.

వ్యా—హాయుక్తమాయ్ సమస్తకల్యాణగుణాత్మకమాయ్ నిత్యమాయ్ అపరిచ్ఛేద్యమానవివ్విషయత్తిల్ దోషగన్ధమిల్లామైయాలే దోషదర్శనమ్ పణ్ణి మీళప్పోకాతెన్ఱు.

౧ "సంఖ్యాతుంనైవశక్యన్తే గుణాదోషాశ్చశార్ఙ్గిణః।
ఆనన్త్యాత్ప్రథమో రాశిరభావాదేవ పశ్చిమః"

ఎన్నక్కడవతిఱే.

౪౧౭. క్షుద్రవిషయఙ్గళుక్కుచ్చొల్లుకిఱ దోషమెన్ఱు మిఙ్గుచ్చొల్లలావతిల్లైయేయాకిలుమ్, స్వవిషయభక్తిపరవశర్క్కు స్వసంశ్లేషసుఖత్తై యురువ నడత్తాతే విశ్లేషిత్తుదుఃఖత్తై విళైక్కైయాలే ౨ "కడియన్కొడియన్" ఇత్యాదిప్పడియే శొల్లలామ్పడి తోన్ఱువనశిలదోషముణ్డే; అతుతాన్ మీళుకైక్కుడలానాలోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (దోషముణ్డానాలుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—అప్పడియాన్ఱామైయాలే తోన్ఱువనశిలదోషముణ్డానాలుమ్, ౨"కొడియవెన్నెఞ్జమవనెన్ఱేకిడక్కుమ్" ఎన్ఱు అవైతన్నైయేవిరుమ్బి మేల్విழுమ్బడియి

మూ.—౪౧౮. లోకవిపరీతమాయిఱే యిఙ్గిరుప్పతు.

౪౧౯. గుణముపాదేయమాకైక్కీడాన

వ్యా—రుక్కైయాలే హేయమాయిరాతు, విషయత్తైవిరుమ్బిమేల్విழுకైక్కుడలానగుణమ్బోలే యుపాదేయమాయిరుక్కుమెన్ఱు.

౪౧౮. లోకత్తిల్ దోషమ్ హేయమాయ్ గుణముపాదేయమాయన్ఱోవిరుప్పతు, దోషమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమామోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (లోకవిపరీత) మెన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—దోషమ్విడుకైక్కుడలాయ్ గుణమ్పఱ్ఱుకైక్కుఉపాయిరుక్కుమ్ లోకప్రక్రియైయన్ఱియే, దోషముమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమాయిఱే యివ్విషయత్తిలిరుప్పతెన్ఱు.

౪౧౯, ఎల్లాజ్ఞయ్తాలుమ్ దోషమ్ గుణమ్పోలే యుపాదేయమాకక్కూడుమోవెన్నమాకాజ్ఞై యిలేయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గుణముపాదేయమాకైక్కు)ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—భగవద్గుణమ్ తత్ప్రవణర్క్కుఉపాదేయమాకైక్కీడానప్రాప్తశేషిగతత్వమాకిఱహేతు, అవ్విషయత్తిల్ తోన్ఱుకిఱ దోషత్తుక్కు ముణ్డిఱేయెన్ఱు.

అ.—మనోదోషవ్యావృత్తి (సమస్తే)త్యాది.
అల్పత్వాదివ్యావృత్తి (నిత్యమా) యిత్యాది.
వ్యుత్క్రమేణ వ్యావృత్తి యెన్ఱపడి.
(సంఖ్యాతు) మిత్యాది.
'శార్ఙ్గిణః'- ఎన్గిఱపష్ఠి ఆధేయత్వార్థికైయానాల్ 'అభావాత్' ఎన్గిఱవితు వ్యాహతమామ్. ఆకైయాలే దోషాంశత్తిలారోప్యనిషేధమాతల్, సంబన్ధవిమర్శదశైయిలుత్తరార్ధత్తిల్ అభావప్రతియోగిత్వరూపసంబన్ధవిశేషనిర్ణయమాతల్ పణ్ణుకిఱతు.
౪౧౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (క్షుద్రవిషయఙ్గళుక్కి) త్యాది.
(క్షుద్రమ్)అల్పమ్.
(ఉరువ) నిత్యమాక.
నిర్ఘృణత్వాదియిలే విశేషదశావ్యవహారమ్ స్ఫురిక్కైయాలే (దోషముణ్డానాలు) మెన్గిఱవితు తద్దశాప్రతిభాసమానదోషపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (కడియని) త్యాది.
(హేయమాయిరాతె) న్ఱతు హానకర్మమాయిరాతెన్ఱపడి.

అ.—(విషయత్తై) ధర్మియై.
(ఉపాదేయమ్) స్వీకార్యమ్.
౪౧౮. హేయోపాదేయత్వఙ్గళ్ దోషగుణశబ్దప్రవృత్తినిమిత్తఙ్గళన్ఱోవెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (లోకత్తిలే) యిత్యాది.
(లోకప్రక్రియై)లోకప్రకారమ్.
"శ్రుతేస్తు శబ్దమూలత్వాత్" ఎన్గిఱపడియే సకలేతరవిలక్షణధర్మిక్కు సకలేతరవిసజాతీయధర్మయోగఙ్గూడుమాకైయాలే దోషముపాదేయమెన్ఱపడి.
౪౧౯. (ఎల్లాజ్ఞయ్తాలు) మెన్ఱతు=ధర్మాణాం ధర్మిణశ్చ లోకవిలక్షణత్వేఽపి ఎన్ఱపడి.
ఉపాదేయమాకిల్ దోషమెన్ఱు నామకరణమాత్రమాయ్ విడుమెన్ఱుకరుత్తు.
(భగవద్గుణ) మిత్యాది.

౧.
౨. తిరువాయ్మొழி. ౫. ప. ౩. తి. ౫ పా.

మూ.—హేతు దోషత్తుక్కు ముణ్డిఱే.

౪౨౦. నిర్ఘృణనెన్ఱు,

వ్యా.—ఇత్తాల్ అవన్ పక్కలుళ్ళతెన్నుమత్తాలేగుణముపాదేయమాకిఱవ్వోపాది, అవన్ పక్కలుళ్ళతెన్నుమత్తైప్పత్తి దోషనుముపాదేయమాకక్కడవతిల్లైయెన్ఱతాయ్త్తు.

ఇప్పడియాకైయాలే దోషముణ్డానాలుమతు మీళుకైక్కుడలాకాతెన్ఱుకరుత్తు,

౪౨౦. విశ్లేషదశైయిల్ తోత్తుమ్ నైర్ఘృణ్యాదిదోషత్తై యఙ్గీకరిత్తు, అతుతాన్ గుణవదుపాదేయమాయిరుక్కుమ్పడియై యరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్; అన్ద నైర్ఘృణ్యాది దోషన్దాన్ ముతలిలే యివ్విషయత్తిలిల్లై యెన్నుమిడత్తై అభియుక్తవచనఙ్గళాలే దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్ అతిల్ ముతలిలే, ఆళ్వారుడైయ వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్, (నిర్ఘృణన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—౧"ఎనతవళవణ్ణర్ తకవుకళే" ఎన్ఱు ఎఙ్గనేయిరున్దన శుద్ధస్వభావరాన ఉమ్ముడైయ కృపైకళ్, నాట్టిలే

మూ.—వాయ్ మూడువతఱ్కుమున్నే ఘృణావానెన్ఱు శొల్లుమ్పడియా యిరున్దతిఱే.

౪౨౧. ఇప్పడిశొల్లుమ్పడి పణ్ణిత్తు కృపైయాలే యెన్ఱు స్నేహముముపకార స్మృతియుమ్ నడన్దతిఱే.

వ్యా—ఇప్పడి బుభుక్షుమాయ్ పరదుఃఖాసహిష్ణుక్కళుమా యిరుప్పార్ శిలధార్మికర్ నడైయాడ అబలైకళుక్కు అఱ్ఱికిఱాక కుడిక్కిడక్కలాయిరున్దతెన్ఱు, పెణ్పిళ్ళైయాత్తిరామైక్కు తవాతతు కొణ్డు తిరుత్తాయార్ నిర్ఘృణనెన్ఱు వాయ్మూడువతత్తుక్కు మున్నే, అవళ్ వాయైప్పొత్తైత్తాప్పోలే ౨ "తకవుడైయవనే" ఎన్ఱు కెడువాయ్ ఆకరత్తిల్ తకవు నుఱుక్కుమో, అతు నఙ్గుత్తిఱజ్ఞాణ్ ఎన్ఱు ఘృణావత్తైచ్చొల్లుమ్పడియాయిరున్దతిఱేయెన్ఱపడి.

౪౨౧. ఇవ్వుక్తితాన్ తాయార్ శొన్న గుణహానిక్కు ఒరుపరిహారమ్ పణ్ణినమాత్రమో, సహృదయమాకచ్చొన్నతో వెన్నిలఱ్ఱైక్కయిలే, ఇతిన్ సహృదయత్వత్తైమూతలిక్కిఱార్, (ఇప్పడి) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—అతావతు—"కడియన్" ఇత్యాద్యుక్త స్వభావమ్ తత్త్వవణర్ల్లాతార్క్కు హేయమాయుమ్ తత్త్వవణర్క్కు ఉపాదేయమాయుమ్ తోత్తుమెన్ఱపడి.

౪౨౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (విశ్లేషదశైయి) లిత్యాది.

వస్తుని వికల్పఙ్గూడాతాకైయాలే పూర్వగ్రన్థమ్ అభ్యుపగమ్యవాదమ్, ఉత్తరగ్రన్థమే వాస్తవార్థపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అన్ద నైర్ఘృణ్యే) త్యాది

దోషత్వశఙ్కార్హనిష్కరుణత్వాదికళై యెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ పూర్వోక్తాక్షేపాదాక్షేప సంగతియెన్ఱపడి.

(అభియుక్తర్) నిర్దోషత్వప్రతిపాదనాధికృతర్.

"ఎన" విత్యాది.

తవళ=ధవలమాన శుద్ధమాన,

వణ్ణర్=స్వభావత్తైయుడైయ పుమ్షుడైయ,

తకవుకళ్=కృపైకళ్,

ఎన=ఎఙ్గనేయిరున్దన వెన్ఱపడి.

"ఎన" వెన్ఱు క్షేపత్తిలెయెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తి తాత్పర్యమ్ (నాట్టిలే) యిత్యాది.

అ—"తవళ" వెన్గిఱవితుక్కు వ్యతిరేకమ్(బుభుక్షుమా)యిత్యాది.

"తకవుకళ్" ఎన్గిఱవితుక్కు వ్యతిరేకమ్(పరదుఃఖే) త్యాది.

ఆడియాడి తాయ్చొల్లాకైయాలే (పెణ్పిళ్ళై) యిత్యాది.

అవ్యవహితోత్తర ప్రాప్తాకైయాలే(వాయ్మూడువతఱ్కు) త్యాది.

(పుత్తైక్కై) మూడివిక్కై.

"తకవుడైయవనే" యెన్గిఱవితు భూమావైయుమ్ నిత్యయోగత్తైయుమ్ తన్త్రేణ శొల్లుకిఱ తెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆకరత్తి) లిత్యాది.

(ఆకరమ్)-నిధివదత్తుయ స్థానమ్.

అవధారణార్థమ్ (మఱుక్కుమో) వెన్ఱు.

౪౨౧. "మికవిరుమ్బుమ్పిరాన్" ఎన్గిఱవిరుప్పముమ్ ఉపకారముమ్ సన్నిహితత్వాత్ తకవుడైయవనెన్నప్పణ్ణుకైయాలే యెన్ను మభిప్రాయత్తాలే [ఇప్పడి] యిత్యాదిమూల గ్రన్థమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పత్తి తదవతారికై (ఇవ్వుక్తితా) నిత్యాది.

పరిహారమ్ భర్తృగుణహానిశ్రవణసహానప్రయుక్తాపవాదభీతిహేతుకమెన్ఱుకరుత్తు.

౧. తిరువాయ్మొళి. ౨. ప ౪. తి. ౬. పా.

౨. తిరువాయ్మొళి. ౨. ప. ౪. తి. ౭. పా.

మూ.—౪౨౨. నిర్ఘృణనాక శఙ్కిత్తుచ్చొల్లుమ వస్థైయిలుమ్ కారణత్తై స్వగతమాకవిఱే*శొల్లిర్ఱు.

వ్యా.—అతావతు.–గుణహానిశొన్నత్తైత్తళ్ళి గుణమ్శొల్లుమ్పడిపణ్ణిర్ఱుకృపైయాలేయెన్ను,౧"మిక విరమ్బుమ్" ఎన్ను స్నేహముమ్, ౧"పిరాన్" ఎన్ను, ఉపకారస్మృతియుమ్ నడన్దతిఱే.ఆకైయాల్ "తకవుడైయవనే"ఎన్నవితు సహృదయోక్తియెన్నై.

౪౨౨. అనన్తరమ్ పిరాట్టియుడైయ వచనత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (నిర్ఘృణనాక) ఎన్నుతుడఙ్గి.

అతావతు.—పిరివాఱ్ఱామైయాలే పెరుకక్కలఙ్గిన శ్రీజనకరాజన్ తిరుమకళ్ పెరుమాళ్ తన్నాఱ్ఱామైక్కుతవ వన్దు ముకఙ్గాట్టప్పె ఱాతవిన్నాప్పాలే,

౨ "ఖ్యాతః ప్రాజ్ఞః కృతజ్ఞశ్చ సానుక్రోశశ్చరాఘవః।
సద్వృత్తో నిరనుక్రోశశ్శఙ్కే"

ఎన్ను పెరుమాళై నిర్ఘృణరాక శఙ్కిత్తు చ్చొల్లుకిఱ వవస్థైయిలుమ్,౨"మద్భాగ్యసఙ్క్షయాత్"ఎన్ను ౯ ఇప్పడిశఙ్కిక్కైక్కు డియెన్నుడైయ భాగ్యహానియెన్నైయాలే, శఙ్కాకారణత్తైస్వగతమాకవిఱే శొల్లిర్ఱెన్నై.

అ.— "తకవుడైయవనే" యెన్గిఱవవధారణార్థమ్ (తళ్ళి) యెన్నతు.

౪౨౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అనన్తర) మిత్యాది.

అనుకారప్పిరాట్టి వచనోపాదానానన్తరమ్ అనుకార్యప్పిరాట్టివచనోపాదానమెన్నపడి.

(పెరుకక్కలఙ్గిన)మికవుమ్ క్షుభితైయాన.

(ఇన్నాప్పు) దుఃఖమ్.

"ఖ్యాతః" ఇత్యాది.

అనుక్రోశః=దయా.

"సద్వృత్తః" ఇత్యన్త ముద్దేశ్యపరమ్.

"నిరనుక్రోశః" ఇతి విధేయవిశేషణమ్.

సాన్నిధ్యత్తాలుమ్ ప్రాధాన్యత్తాలుమ్ "మద్భాగ్యసంక్షయాత్" ఎన్గిఱవితుక్కు "శఙ్కే" యెన్గిఱవిత్తోడే అన్వయమ్.

మూలత్తిలుమ్ [కారణత్తై] యెన్గిఱవితుక్కు సంబన్ధియుమ్ సన్నిధి ప్రాధాన్యాభ్యామ్ [శఙ్కిత్తు] ఎన్గిఱ శఙ్కైయే యాకిఱతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇప్పడి శఙ్కిక్కైక్కడి) యిత్యాది.

౪౨౩. గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్,క్షుద్ర పురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుఙ్గులైక్కుమ్.

వ్యా.—౪౨౩. (ప్రథమపర్వత్తైవిట్టు) ఎన్గిఱవిడత్తిలే, అర్థాదుక్తమాన భగవత్ సంశ్లేషముమ్, (దోషముణ్డానాలుమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్, అర్థాదుక్తమాన తద్విశ్లేషముమాకిఱ విప్పైయిరణ్డుమ్. శెయ్యుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్నుతుడఙ్గి.

గుణమావతు.—స్వసౌన్దర్యాదికళై ఆశ్రితర్క్కు ముఱ్ఱూట్టాక వనుభవిక్కక్కొడుత్తుక్కొణ్డిరుక్కుఙ్కలవి.

దోషమావతు.—అవ్వనుభవాలాభత్తాలే యవర్కళ్ కణ్ణాఙ్గుళ్ళైయిట్టుత్తుడిక్క త్తాన్ముకఙ్గాట్టాతేయిరుక్కైయాకిఱ పిరివు.

ఇవ్వైయిరణ్డుమ్ (క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుమ్ కులైక్కై) యావతు–ఓరొన్ఱైయిరణ్డైయుమ్ కులైక్కై.

అ.—౪౨౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రథమపర్వత్తై) యిత్యాది.

(అర్థాదుక్తమాన) వెన్నతుత్యాగమ్ సంబన్ధపూర్వకమాయల్లతిరామైయాకిఱవ్యాప్తి బలత్తాలేవ్యాప్యబోధకపదత్తాలే వ్యఞ్జితమానవెన్నపడి.

(అర్థాదుక్తమానతద్విశ్లేషము) మెన్నతు విశ్లేషమ్"కడియన్"ఇత్యాద్యుక్తనైర్ఘృణ్యాదికార్యమాకైయాలే కారణభూతనైర్ఘృణ్యాదిపరదోష శబ్దవ్యఞ్జితమానవిశ్లేషముమెన్నపడి.

ఇత్తాల్ ప్రథమపర్వమ్ సంశ్లేషదశైయిల్ చరమపర్వప్రవృత్తిప్రతిబన్ధకమెన్ను శొల్లి అతు ప్రాప్తచరమపర్వసంబన్ధనివర్తకమెన్ను శొల్లుకైయాలేప్రసఙ్గసంగతియెన్నపడి.

[దోషముణ్డానాలు] మెన్గిఱదోషప్రతిపక్షగుణమ్ సంశ్లేషరూపమాకుమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (స్వసౌన్దర్యాదికళై) యిత్యాది.

(నిర్ఘృణ) నిత్యాది.

ప్రకరణాద్దోషశబ్దమ్ విశ్లేషతద్ధేతురూపదోష పరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అవ్వనుభవే) త్యాది.

గుణదోషఙ్గళెన్గిఱద్వన్ద్వనిర్దేశత్తాల్ ప్రత్యేకముభయాన్వయమ్ వ్యఞ్జితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఓరొన్ఱైయిరణ్డైయు) మిత్యాది.

* "శొల్లువతు" ఎన్ను పాఠాన్తరమ్. ౧. తిరువాయ్మొழி. ౨. ప ౪. తి. ౭ పా.
౨. శ్రీరామాయణే. సున్దరకాణ్డే ౨౬. సర్గే. ౧౩ శ్లోకః.

వ్యా.—ఇతిల్, గుణమిరణ్డైయుమ్ కుఱైక్కైయావతు ౧''మాఱ్ పాల్ మనఙ్శుఴ్ప్పమఙ్గైయర్ తోళ్ కైవిట్టు'' ఎన్ఱుమ్, ౨''మనైప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దెయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లామ్ తుఱన్దార్ తొழுతారత్తోళ్'' ఎన్ఱుమ్, తద్విషయవైలక్షణ్యత్తాలే క్షుద్రవిషయవైరాగ్యత్తైప్పిఱప్పిక్కైయాలే క్షుద్రపురుషార్థాన్వయత్తైక్కులైక్కైయుమ్; పయిలుఙ్జుడరొళియిలే తదీయశేషత్వత్తిలే యూన్ఱినిన్ఱ వాழ்వారై, అన్దతదీయరుడైయ స్వరూపనిరూపకత్వేన ప్రస్తుతమాన తత్సౌన్దర్యశీలాదికళాలే తదీయదాస్యరసత్తై మఱన్దు అవనై అనుభవిక్కైయిలాశైకరైపురణ్డు అనన్తరత్తిరువాయ్మొழியిలే తాముమ్ తమ్ముడైయకరణగ్రామఙ్గళుమ్ వెరువిడాయ్ప్పట్టుకూప్పిడుమ్పడి పణ్ణినాప్పోలే, వేఱొన్ఱుక్కాకప్పురున్దాలుమ్ తన్నైయొழியప్పుఱమ్బున్ఱుక్కాళాకాతపడి పణ్ణుమ్ దృష్టిచిత్తాపహారియాన వవన్ పక్కలిలే శుழியారుపడుత్తి పురుషార్థకాష్ఠైయాన తదీయశేషత్వత్తిల్ నిలైకులైక్కైయుమ్.

అ.-(మాఱ్పాల్) ఇత్యాది వ్యాఖ్యాతమ్

మనైప్పాల్=గృహత్తిలే,

పిఱన్దార్=జాతరానవర్కళ్,

పిఱన్దెయ్తుమ్=ఉత్పత్తిఫలమాకవనుభవిక్కుమ్,

పేరిన్బమెల్లామ్=మహాసుఖఙ్గళైయెల్లామ్,

అత్తోళ్=అన్దవెమ్బెరుమానుడైయ తోళ్కళై,

తొழுతార్=భజిత్తవర్కళ్,

తుఱన్దార్=త్యజిత్తాన్ఱపడి.

''పరమనైప్పయిలుమ్'' ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (అన్దతదీయరుడైయ) విత్యాది.

(అనన్తరత్తిరువాయ్మొழியిలే)యెన్ఱతు ముడియానేయిలెన్ఱపడి.

''ఎన్నెఞ్జమే'' ''ఎన్వాశకమే'' ''ఎన్కైకళే'' ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (తొழு) మిత్యాది.

(వేఱొన్ఱుక్కాక) తదీయవిషయత్తుక్కాక.

(పురున్దాలుమ్) స్వరూపకత్వేన వనుసన్ధిత్తాలుమ్.

(శుழியారుపడుత్తి) ఆఴ్శ్రీల్ శుழியిల్ అకప్పట్టాప్పోలేపణ్ణి.

(పురుషార్థకాష్ఠైయాన) నిరతిశయ పురుషార్థమాన.

వ్యా.-దోషమిరణ్డైయుమ్ కులైక్కైయావతు-అనుభలాభక్లేశత్తాలే సర్వకాలముమ్ తన్పక్కలిలేమనస్సై ౩''ఉణ్డాటియాళుఱక్కమ్పేణాళ్'' ౪''పన్దొడుకழల் మరుళ్ పైఙ్గిళియుమ్ పాలూట్టాళ్ పావైపేణాళ్'' ఎన్గిఱపడి మున్బనుభవిత్తుప్పోన్ద ప్రాకృతభోగఙ్గళాకిఱ క్షుద్రపురుషార్థఙ్గళిల్ పొరున్దామైయైవిళైక్కైయుమ్; ౫''అవనడియార్ శిఱుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డార్ ఙ్గేతిరియ శెన్దానుక్కట్టితిరుక్కుఱళన్ నఱుమావిరై నాణ్మలరడిక్కీழ்ప్పుతల్ ఉఱుమో పావియేనుక్కు'' ఎన్ఱుమ్ ౬''తనిమాయ్వత్తళిరడిక్కీழ்ప్పుకుతలన్ఱి యవనడియార్ననిమాక్కవియిన్బమేనాళుమ్వాయ్క్కనఙ్గట్కు'' ఎన్ఱుమ్ ఇప్పడితద్విషయసంశ్లేషరసమ్ వేణ్డాతపడి తదీయవిషయసంశ్లేషరసయమైయుమెన్ఱిరుక్కుమవర్కళైయుమ్, అన్దతదీయరుడన్కూడియిరున్దాలుమవర్కళ్ పక్కల్ నెఞ్జుశెల్లాదు అవనైయనుభవిక్కైయిలాశైయాలే, ౭''కాణవారాయ్'' ౮''కాణుమారుళాయ్'' ఎన్ఱుకూప్పిడువతు ౯''వెఴుత్తెప్పుళ్'' ఇత్యాదికళాలే అవర్కళ్ తఙ్గళోడే వెఱుత్తువారైశొల్లుమ్పడి పణ్ణుకైయాలే పురుషార్థకాష్ఠైయిల్ నెఞ్జుశెల్లాతపడి పణ్ణుకైయుమ్.

అ.-''కాష్ఠా దర్వ్యాం కాలభేదే ప్రకర్షే దిశి సీమ్నిచ'' ఎన్ఱకడః [తి తే.

ఉణ్డాటియాళ్=భుజిత్తటియాళ్.

ఉఱక్కమ్పేణాళ్=నిద్రైయై యాదరిత్తిలళ్.

పన్దొడుకழల்=పన్దోడుకూడ కழలోడేయై,

మరువాళ్=విరుమ్బాళ్.

పైఙ్గిళియుమ్=అழకియకిళియుమ్,

పాలూట్టాళ్=పాలూట్టుకిఱిలళ్.

పావై=మరప్పావైయై,

పేణాళ్=విరుమ్బాళ్.

ఇతైప్పఱ్ఱ ఇరుళిచ్చేయ్కిఱార్ (మున్బనుభవిత్తుప్పోన్ద) విత్యాది.

(అవనడియా) రిత్యాది వ్యాఖ్యాతమ్.

శిష్టం స్పష్టమ్.

౧. మూన్ఱాన్తిరువన్దాది ౧౪. పా॥

౨. ఇరణ్డాన్తిరువన్దాది. ౪౨. పా॥

౩. తిరునెడున్దాణ్డకమ్. ౧౨ పా॥

౪. పెరియతిరుమొழி. ౫. ప. ౫. తి. ౯. పా॥

౫. తిరువాయ్మొழி ౮. ప. ౧౦. తి. ౩. పా॥

౬. తిరువాయ్మొழி. ౮. ప. ౧౦. తి. ౭. పా॥

౭. తిరువాయ్మొழி. ౮. ప. ౫. తి. ౨ పా॥

౮. తిరువాయ్మొழி. ౮. ప. ౧. తి. ౨. పా॥

౯. తిరువాయ్మొழி. ౧. ప. ౪. తి. ౧. పా॥

మూ.—౪౨౪. నిత్యశత్రువాయిఱే యిరుప్పతు.

వ్యా.–౪౨౪. ఇతిల్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కొళ్ళైక్కొమెన్ఱవితు తన్పక్కలిలే యకప్పట్టారైప్పుఱమ్బురువిషయమఱియాతపడి పణ్ణుమివ్విషయత్తిన్ స్వభావమ్ శొల్లుకైక్కాకక్కాట్టికొణ్డవిత్తనై; పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కొళ్ళైక్కొమెన్నుమతువే ఇవ్విడత్తిలపేక్షితమ్, ఆనపిన్బు క్షుద్రపురుషార్థభఞ్జకత్వమ్ ప్రాసఙ్గికమాకైయాలే అత్తైవిట్టు ప్రాకరణికమాన చరమపురుషార్థభఞ్జకత్వత్తై మూతలిక్కిఱార్, (నిత్యశత్రువాయిఱేయిరుప్పతు) ఎన్ఱు.

అతావతు.—౧ "శత్రుఘ్నో నిత్యశత్రుఘ్నః" ఎన్ఱు పెరుమాళుక్కు అభిమతవిషయమాన శ్రీభరతాழ్వానైయే తనక్కుద్దేశ్యరాకప్పఱ్ఱి అవనై యల్లతఱియాతేయిరుక్కుమ్ శ్రీశత్రుఘ్నాழ్వాన్ భరతానువృత్తిక్కు విరోధియాన రామసౌన్దర్యమాకిఱ నిత్యశత్రువైజయిత్తిరుక్కుమెన్నైయాలే, తదీయకైఙ్కర్యనిష్ఠనుక్కు నిత్యశత్రు

వ్యా.–వాయిఱే భగవత్ సౌన్దర్యమిరుప్పతెన్నై.

ఆకైయాల్ ఇప్పడివిలక్షణమానవిషయత్తిల్ సంశ్లేషవిశ్లేషఙ్గళిరణ్డుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయై క్కొళ్ళైక్కొమెన్నక్కుఱైయిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

అన్ఱిక్కే, కీழ్చ్చొన్న గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్ శెయ్యుమత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (గుణదోషఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

గుణమావతు.—(ఇఙ్గు అతు శెయ్యవెణ్ణాతు)ఎన్గిఱవిడత్తిల్ చొన్న పుంసాందృష్టిచిత్తాపహారియాన సౌన్దర్యశీలాదికళ్;

దోషమావతు.—(గుణమ్బోలేయుపాదేయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్గిఱవిడత్తిల్ చొన్న౨ "కడియన్ కొడియన్" ఇత్యాదికళ్.

ఇరణ్డుమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైయుమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైయుఙ్కొళ్ళైక్కొమ్ ఎన్ఱతు ఓరొన్ఱే ఇరణ్డైయుమ్ శెయ్యుమెన్ఱపడి.

గుణమిరణ్డైయుమ్ శెయ్కైయావతు.–3 "మన్నైప్పాల్ పిఱన్దార్ పిఱన్దెయ్తుమ్ పేరిన్బమెల్లా న్తుఱన్దార్ తొழు

అ.—౪౨౪. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇతిల్ క్షుద్రపురుషార్థత్తై) యిత్యాది.

క్షుద్రవిషయత్తుక్కు నిత్యశత్రుత్వప్రసిద్ధియిల్లామైయాలే యుత్తరగ్రన్థసంగతియొన్గిఱ శఙ్కైయైప్పరిహరిక్కిఱార్ (ఆనపిన్బు క్షుద్రపురుషార్థభఞ్జకత్వ) మిత్యాదినా.

(మూతలిక్కై) సంప్రతిపన్నత్వకథనమ్.

నిత్యశత్రుం హన్తి జయతీతి నిత్యశత్రుఘ్నః. "అమనుష్యకర్తృకేచ" ఇతి టక్ప్రత్యయః.

"ఆత్మానంమానుషంమన్యే" ఇతిమనుష్యత్వే మూలవిభుజాదిత్వాత్ కప్రత్యయః.

ఉద్దేశ్యవిరోధిత్వం శత్రుత్వమాకైయాలే యథాయోగ్యం ప్రకృతత్తిలే శత్రుఘ్నరుక్కు భరతానువృత్తియే యుద్దేశ్యమాకైయాలే ఏతద్విరోధిత్వం రామసౌన్దర్యత్తుక్కుమ్ యుక్తమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పెరుమాళుక్కు) త్యాది.

మూలత్తిలే [నిత్యశత్రువాయిఱే యిరుప్పతు] ఎన్గిఱవితుక్కు

అ.—విశేష్యం [గుణదోషఙ్గళై] న్గిఱ గుణశబ్దవివక్షిత సంశ్లేషాన్తర్గత సౌన్దర్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (భగవత్సౌన్దర్య మిరుప్పతై)న్ఱతు.

[ఇఙ్గే] శబ్దార్థమ్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

గుణదోషశబ్దఙ్గళుక్కు అర్థాదుక్తగుణదోష పరత్వాపేక్షయా కణ్ఠోక్తతత్పరత్వముచితమ్.

[త్యశత్రువా] యిత్యాది గుణశబ్దవివక్షితసంశ్లేషాన్తర్గత సౌన్దర్యాత్మకాప్రధానవిశేష్యమాకైయైప్పఱ్ఱి ప్రధానతయా గుణశబ్దార్థ సౌన్దర్యాశ్రయమిఙ్గెన్ఱు పూర్వప్రకృతమాకైయాలే విశేష్యమాకై యుచితమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.

[ఇఙ్గతు శెయ్య] విత్యాది

(శొన్న) వెన్ఱతు ఇఙ్గెన్గిఱవిదం శబ్దత్తాలే పరామృష్టమాన వెన్ఱపడి.

ఇన్దయోజనైయిలుమ్ ప్రత్యేకముభయాన్వయి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఓరొన్ఱే) యిత్యాది.

౧. శ్రీరామాయణే. అయోధ్యాకాణ్డే. ౧ శ్లో॥

౨. తిరువాయ్మొழி. ౫. ప. 3. తి. ౫. పా॥

3. ఇరణ్డాన్తిరువన్దాది. ౪౨. పా॥

వ్యా.—తాఴత్తోళ్" ఇత్యాదికళిల్ సొల్లుకిఱపడియే క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టిల్ కైక్కైయుమ్, స్వవైలక్షణ్యత్తాలే యాళ్గ్గాల్ పడుత్తి పురుషార్థకాష్ఠైయాన తదీయశేషత్వనిష్ఠైయైక్కాట్టిల్ కైక్కైయుమ్;

దోషమిఱక్కైయైక్కాట్టిల్ కైక్కైయావతు—గుణమ్పోలే యుపాదేయమాయ్, అవనైత్తేడిక్కుమ్పడిపణ్ణుకైయాలే ఊణుఱక్కమ్పఱ్ఱుకళ్ ముతలానవఱ్ఱిల్ పొరున్దామైయై విళైత్తు క్షుద్రపురుషార్థత్తై క్కాట్టిల్ కైక్కైయుమ్, ౧ "శిఱుమామనిశరాయెన్నైయాణ్డార్ ఇఙ్గేతిరియ—నఱుమావిరైనాణ్మలరడిక్కీఴ్ పుకుతల్ ఉఱుమో" ఎన్నుమ్పడియాన పురుషార్థకాష్ఠైయై క్కాట్టిల్ కైక్కైయుమ్ ఎన్ఱిజ్జనేయోజిక్కవుమామ్.

ఇన్దయోజనైక్కు (నిత్యశత్రు) ఎన్గిఱవితు, సౌన్దర్యాది గుణవిశిష్టవస్తువిషయమాకక్కడవతు.

అఙ్గనుమన్ఱిక్కే, గుణమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కాట్టిల్ కైక్కుమ్, దోషమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టిల్ కైక్కుమ్ ఎన్ఱు ఇజ్జనే విభజిత్తు యోజిప్పారుముణ్డు.

అప్పోతైక్కుమ్ గుణమ్ పురుషార్థకాష్ఠైయైక్కాట్టిల్ కైక్కు మెన్నుమతుక్కుమ్, దోషమ్ క్షుద్రపురుషార్థత్తైక్కాట్టిల్ కైక్కు మెన్నుమతుక్కుమ్ పూర్వయోజనైకళిల్ సొన్నపడియే పొరుళాకక్కడవతు.

అ.—శిష్టం వ్యాఖ్యాతప్రాయమ్.

గుణదోషఙ్గళెన్గిఱ అనుక్రమత్తాలే ద్విత్వంసిద్ధమాయిరుక్క [ఇరణ్డు] మెన్గిఱవితు ఇరణ్డాకైయాలే యిరణ్డిలే అన్వయమాయ్ ఏకైకత్తుక్కు ఏకైకత్తిలే అన్వయమెన్ఱు సూచనార్థం యోగ్యతాబలాచ్చ క్రమభఙ్గమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే కేషాంచిద్యోజనైయెన్గిఱార్ (అఙ్గనుమన్ఱిక్కే) యిత్యాదినా.

(ఇజ్జనేవిభజిత్తు) ఎన్ఱతు ఏకైకాన్వయముమ్ క్రమభఙ్గత్తైయుమాశ్రయిత్తెన్ఱపడి.

మూ.—౪౨౫. ఇప్పడిప్రాప్యత్తై యఱితియిట్టాల్, అతుక్కు సదృశమాక, వేణుమిఱే ప్రాపకమ్.

వ్యా.—ఇవ్విషయస్వభావమితువాకైయాలే చరమపర్వమానవాచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ వితుతాన్ దుర్లభమెన్ఱు సింహావలోకనన్యాయత్తాలే కీఴోడే అన్వయమ్.

౪౨౫—(స్వరూపత్తుక్కుమ్ ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ శేర్న్దిరుక్క వేణుమిఱే ప్రాపకమ్)ఎన్ఱవితిల్ స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యమ్ చరమపర్వమానవాచార్యకైఙ్కర్యమెన్ఱు నిర్ణయిత్తారాయ్నిన్ఱార్ కీఴ్; ఇన్దప్రాప్యానురూపమాన ప్రాపకనిర్ణయమ్పణ్ణుకిఱార్ మేల్, (ఇప్పడిప్రాప్యత్తైయఱితియిట్టాల్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి ఆచార్యకైఙ్కర్యమే ప్రాప్యమెన్ఱఱితియిట్టాల్, ఇన్దప్రాప్యత్తుక్కు త్తకుతియాక వేణుమిఱే, ఏతత్ ప్రాపకమెన్నై.

ఇత్తాల్ ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱ చరమప్రాప్యత్తుక్కు ఆచార్యనే ప్రాపకనాక వేణుమెన్ఱపడి.

అ.—(పూర్వయోజనైకళి) లిత్యాది.

అతావతు—గుణదోషాది శబ్దఙ్గళుక్కు సంశ్లేషసౌన్దర్యనైర్ఘృణ్యాదికళే అర్థమెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ సౌన్దర్యత్తుక్కు శబ్దార్థత్వమనుచితమెన్ఱు సూచితమ్.

బహువ్యవహిత సాధ్యస్వయమభిప్రేతి మాకైయాలే సింహావలోకన సాదృశ్యమ్.

౪౨౬. ఉత్తరవాక్య సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (స్వరూపత్తుక్కు) మిత్యాది.

సంగతి (ఇన్దప్రాప్యే) త్యాది. [యెన్ఱపడి.

ఇత్తాల్ కార్యోక్త్యనన్తరం కారణోక్తియాలే హేతుత్తై సంగతి [స్వరూపత్తుక్కు] మిత్యాదివాక్యార్థనిర్దేశక్రమానుసారేణ నిర్ణయమాకైయాలే అవసరసంగతి యెన్ఱుమామ్.

[ఇప్పడి] యెన్గిఱవితక్కర్థమ్ (ఆచార్యే) త్యాది.

సదృశశబ్దమనురూపపర మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(తకుతి)యిత్యాది.

యోగ్యత్వే సతిప్రకృష్ట సాదృశ్యమిఱే అనురూపత్వమ్.

యోగ్యత్వం=సహృదయ హృదయాహ్లాద కారిత్వమ్. [భృతికళ్.

సహృదయరాకిఱార్ చేతనస్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞరానవీశ్వర ప్రరూపసాదృశ్యఫలితమ్ (ఇత్తా) లిత్యాది.

౧. తిరువాయ్మొఴి. ౮. ౧౦. ౩. పా॥

మూ.—౪-౨౬. అల్లాతపోతు ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళు క్కైక్యమిల్లై.

వ్యా.-౪-౨౬. ఇప్పడియల్లాతపోతు వరుమ్హానియే తెన్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అల్లాతపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి ప్రాప్యత్తుక్కు సదృశమామ్పడియాచార్యనై ప్రాపకమాకక్కొళ్ళాతే ఈశ్వరనై ప్రాపకమాకక్కొళ్ళుమ్పోతు, ప్రాప్యత్తుక్కుమ్ ప్రాపకత్తుక్కుమ్ తన్నిలైక్యమిల్లైయెన్నై.

ప్రథమపర్వత్తుక్కుణ్డాన ప్రాప్యప్రాపకైక్యమ్, చరమపర్వత్తుక్కుమొక్కుమిఱే. ఆకైయాలేయిఱే పిళ్ళైయముతనార్, ౧ "పేఱొన్ఱుమఱ్ఱిల్లై నిన్శరణన్ఱి యప్పేఱళిత్తఱ్కాఱొన్ఱుమిల్లై మఱ్ఱచ్చరణన్ఱి" ఎన్ఱుప్రాపకఙ్గళిరణ్డుమేకవిషయమేయాక వరుళిచ్చెయ్తతు.

అ.—౪-౨౬. విపక్షే బాధకప్రసఙ్గన ముక్తగ్రన్థ మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అవతారికై (ఇప్పడియల్లాతపోతి) త్యాది.

ప్రాప్యప్రాపకఙ్గళుక్కైక్యం తయోర్మిథో భేదాభావమల్లతు వస్తుమాత్ర సాధారణైకత్వమన్ఱు ఎన్ను మభిప్రాయత్తాలే (తన్నిలైక్య)మెన్ఱతు.

ప్రాపకత్తుక్కు స్వరూపానురూప ప్రాప్యత్తిఱ్కాట్టిల్ భేదమ్ స్వరూపానుచితత్వదుఃఖరూపత్వావహమాకైయాలే తత్పరిహారాయ ప్రాపకత్తుక్కు తథావిధప్రాప్యత్తో డైక్యమావశ్యకమాకైయాలే తదసిద్ధిప్రసఙ్గమ్ వరు మెన్ఱపడి.

ప్రథమపర్వత్తిలే నిర్ణీతమానవర్థత్తై చరమపర్వత్తిలే అతిదేశిక్కిఱార్ (ప్రథమపర్వత్తుక్కు) ఇత్యాదినా.

ఉక్తోపపత్త్యనుగుణసంప్రదాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఆకై) యిత్యాదినా.

నిన్శరణన్ఱి=దేవర్ తిరువడియన్ఱి,

మఱ్ఱొన్ఱు=వేఱోరు,

పేఱిల్లై=ప్రాప్యమిల్లై;

అప్పేఱు=అన్దతిరువడికళాకిఱ ప్రాప్యత్తై,

అళిత్తఱ్కు=కొడుక్కైక్కు,

అచ్చరణన్ఱి=అన్దతిరువడికళైయన్ఱి,

మఱ్ఱొన్ఱు=వేఱోరు,

ఆఱిల్లై=ఉపాయమిల్లై యెన్ఱపడి.

(ఏకవిషయమేయాక) వెన్ఱతు ఏకవ్యక్తియే యాకవెన్ఱపడి.

మూ.—గ ౨౭. ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుకై కైయైప్పిడిత్తుక్కాఱియఙ్కొళ్ళుమోపాతి;

వ్యా.-౪-౨౭. ఇప్ప్రబన్ధత్తిలుపక్రమమేపిడిత్తు(స్వతన్త్రనై) ఇత్యాదివాక్యత్తళవుమ్, సిద్ధోపాయతయా సకలశాస్త్రసిద్ధనానవీశ్వరనై ఉపాయమాకవుమ్, ఆచార్యనజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేనోపకారకనాకవుమిఱే శొల్లిప్పోన్దతు; ఇప్పోతు, ఈశ్వరనైవిట్టు ఆచార్యనే ఉపాయమెన్ను మళవిల్ శాస్త్రవిరోధముమ్ స్వోక్తివిరోధముమ్ సమ్భవియాతో, ఈశ్వరనై యుపాయమాక ప్పఱ్ఱుమతిఱ్కాట్టిల్ ఆచారనై యుపాయమాక ప్పఱ్ఱినాల్ వరుమేఱ్ఱన్దానేతోవెన్నిఱశఙ్కైయిన్మేలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుకై) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు—ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుకై, అవన్కైయైప్పిడిత్తుక్కాఱియఙ్కొళ్ళుమోపాతి. ఆచార్యనైప్పఱ్ఱుకై, అవన్ కాలైప్పిడిత్తుక్కాఱియఙ్కొళ్ళుమోపాతియెన్నై.

ఇఙ్గనరుళిచ్చెయ్తతు—ఈశ్వరవిషయత్తోడు ఆచార్యవిషయత్తుక్కుణ్డాన అనన్యత్వముమ్ అవ్విషయత్తైప్పఱ్ఱుమతిలివ్విషయత్తైప్పఱ్ఱుమతుక్కుణ్డాన కార్యసిద్ధియిల్ అమోఘత్వముమ్ తోఱ్ఱుకైక్కాక. అతెఙ్ఙనేయెన్నిల్; చరణత్వోక్తియాలే తదనన్యత్వమ్ సంప్రతిపన్నమ్.

(ఈశ్వరనై ప్పఱ్ఱుకై అవన్కైయైప్పిడిత్తుక్కాఱియఙ్కొళ్ళుమోపాతి) ఎన్నైయాలే మహాప్రభువాయిరుప్ప

అ.—౪-౨౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్ప్రబన్ధత్తి) లిత్యాది.

ప్రథమ ద్వితీయ తృతీయ ప్రకరణార్థమ్ (సిద్ధోపాయతయే) త్యాది.

తురీయపఞ్చమప్రకరణార్థమ్ (ఆచార్య) నిత్యాది.

శాస్త్రవిరోధమెన్ఱతు "మామేకమ్" "తమేవైకమ్" ఇత్యాద్యవధారణవిరోధముమ్, మోక్షప్రదత్వత్తినుడైయ బ్రహ్మలక్షణత్వపర "యత్ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తి" ఇత్యాది విరోధము మెన్ఱపడి.

(ఏఱ్ఱన్దానేతో)వెన్ఱతు సిద్ధత్వసుకరత్వాదికళిరణ్డుక్కుమ్ తుల్యమాకైయాలే త్యాగపూర్వ స్వీకారహేతువాన వుత్కర్ష మెన్నైన్ఱపడి.

ఇత్తాలాక్షేపసంగతి యెన్ఱపడి.

కైకాల్కళుక్కు అవయవిజిజ్ఞాసైయిలే ఉపస్థితత్వాదీశ్వరనే అవయవియెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అవన్కైయై) యిత్యాది.

౧. ఇరామానుశ నూఱ్ఱన్దాది. ౪౫. పా॥

మూ.—ఆచార్యనై ప్పత్తుకై క్కాలైప్పిడిత్తు క్కారియఙ్గొళ్ళుమోపాతి.

వ్యా.—నోరువనై వశీకరిత్తు క్కారియఙ్గొళ్ళువానొరువన్ అవన్కై యైప్పిడిత్తు వేణ్డిక్కొణ్డు కారియఙ్గొళ్ళ ప్పార్క్కుమళవిల్, నీర్మైయాలే నెఞ్జిళకి క్కారియఞ్జెయ్యవుమాయ్,స్వాతన్త్ర్యత్తాలే యుతఱివిడవుమా యిరుక్కైయాలే ఇన్నపడియెన్ఱుఱుతియిడ వొణ్ణాతాప్పోలే, ఆశ్రితనానవివనుడైయ వపేక్షితమ్ తన్నుడైయ కృపైయాలే నెఞ్జిళకిక్కారియఞ్జెయ్యిల్ ఫలిక్కుమ్పడియాయ్, స్వాతన్త్ర్యత్తాలే ముఱుకిచ్చెయ్యాతొళ్ళియిల్ విఫలిక్కుమ్పడియా యిరుక్కైయాలుమ్, (ఆచార్యనై ప్పత్తుకై అవన్కాలైప్పిడిత్తు క్కారియఙ్గొళ్ళుమోపాది)ఎన్నైయాలే అప్పడిప్రభువానవన్ తన్నైయే కాలైప్పిడిత్తు వేణ్డిక్కొణ్డు కారియఙ్గొళ్ళుమళవిల్ దయాపరవశనాయ్ కారియమ్ శెయ్ తల్లతునిల్లామైయాలే తప్పామల్ కారియమ్ సిద్ధిక్కుమాపోలే, ఆశ్రితనాన వివనుడైయ వపేక్షితమఱుతియాక ఫలిక్కుమ్పడి యిరుక్కైయాలుమ్; అమోఘత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

అ.—(ఒరువనై క్కైయైప్పిడిత్తి) త్యాదివ్యాఖ్యానమ్ అనుపస్థితసంబన్ధికల్పనాప్రసఙ్గత్తాలుమ్,ఆచార్యనుక్కీశ్వరానన్యత్వ స్ఫుటసిద్ధియిల్లామైయాలుమ్ అనుచితమెన్ఱు సూచితమ్.

చరణగ్రహణ సాదృశ్యక థనఫలితమ్ (ఇజ్జని) త్యాది.

అనన్యత్వం ''తప్తాయః పిణ్డవన్నతమ్''ఎన్గిఱ విశేషాధిష్ఠాన హేతుక తాదాత్మ్యవిశేషమల్లతు స్వరూపైక్యమన్ఱు.

(అమోఘత్వం)=వ్యభిచారవిలమ్బ విధురత్వమ్.

అనన్యత్వత్తాల్ శాస్త్రస్వవచనవిరోధపరిహారముమ్ అమోఘత్వత్తాలీశ్వరాశ్రయణాపేక్షయోత్కర్షముమ్ సిద్ధమెన్ఱు కరుత్తు.

వివరణమ్ (అతైజ్జనే) యిత్యాది.

(చరణత్తోక్తియాలే)యెన్ఱతు=చరణస్పృష్టాన్తోక్తియాలేయెన్ఱపడి.

(ఈశ్వరనైప్పత్తుకై) యెన్గిఱవితు వ్యాఖ్యానవాక్యమ్.

(కైయైప్పిడిత్తి) త్యాదికం మూలవాక్యైక దేశానువాదమ్.

(ఈశ్వరనైప్పత్తుకై ఫలిక్కుమ్బడియాయ్ విఫలిక్కుమ్బడియాయిరుక్కైయాలు) మెన్ఱన్వయమ్.

ఇప్పడియే(ఆచార్యనైప్పత్తుకై)యిత్యాదియిలుమ్ కణ్డుకొళ్వతు.

(అఱుతి) నిశ్చయమ్.

(సంప్రతిపన్నం) ప్రసిద్ధమ్.

మూ.—౪౨౭. ఆచార్యనిరువర్క్కు

వ్యా.—౪౨౭. ఆక,ప్రాప్యనిర్ణయత్తైప్పణ్ణి(ఇతుక్కు సదృశమాక వేణుమిఱే ప్రాపకమ్) ఎన్ఱవిత్తాలే ఆచార్యనై ఙ్కార్యమాకిఱ చరమప్రాప్యత్తుక్కు ఆచార్యనే సదృశోపాయమెన్నుమత్తై ప్రతిపాదిత్తు, అప్పడియన్ఱిక్కే ఈశ్వరనై యుపాయమాకక్కొళ్ళుమళవిల్ వరుమ్విరోధఙ్గాట్టి ఆచార్యనుక్కు ప్రాప్యత్వమీశ్వరనోడన్వయత్తాలే యామోపాతి ప్రాపకత్వముమ్ తదనన్యత్వనిబన్ధనమెన్నుమత్తైయుమ్, ఈశ్వరనైప్పత్తుమతిల్ ఇవనైప్పత్తుమతుక్కుళ్ళవేత్తత్తైయు మరుళిచ్చెయ్తార్కీళ్; ఇనిమేల్ ఫలహేతుక్కళాలుమ్ ఆచార్యవైభవత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, ఇవ్విషయత్తై యుపాయమాక పత్తుమవర్కళుక్కు రుచివిశ్వాసఙ్గళ్ విళైక్కైక్కుఱుప్పాక

అతిల్ప్రథమత్తిలే, ఈశ్వరచేతనర్కళివరుర్క్కు మివనుపకారకనానమైయై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (ఆచార్యన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడియుపాయమాక క్కైక్కొళ్ళప్పట్ట

అ.—౪౨౭. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థం వృత్తానువాదమ్ (ఆకప్రాప్యే)త్యాది.

(వరుమ్విరోధమ్) విశిష్టాధికారి పరిహాసమ్.

(అన్వయత్తాలే) యెన్ఱతు-తన్ముఖోల్లాసకాష్ఠాహేతుముఖోల్లాసవత్త్వప్రయోజకాధిష్ఠానవిశేషరూపసంబన్ధత్తాలే యెన్ఱపడి.

(అనన్యత్వనిబన్ధన) మెన్ఱతు-తత్కృపాతిశయప్రయోజక కృపాతిశయవత్త్వ ప్రయోజనకాధిష్ఠాన విశేషహేతుక మెన్ఱపడి.

సంగతి (ఇనిమేలి)త్యాది.

చరమోపాయఙ్గళ్లి తదధికారభూతరుచి విశ్వాసహేతుః తద్వైభవఙ్గళ్లుక్కైయాలే హేతుత్వం సంగతి యెన్ఱపడి.

(పేటికాసంగతియై యరుళిచ్చెయ్తు అనన్తరసంగతియై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిల్ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాదినా.

అతావతు – పూర్వోక్త స్వరూపయాథాత్మ్యకాష్ఠాభూతాచార్యశేషత్వ ప్రయోజకతయా బుద్ధిస్థమాకైయాలే ఆచార్యగత మహోపకారకత్వఙ్గళ్లుక్కైయాలే ప్రసఙ్గసంగతి యెన్ఱపడి.

[శేషవస్తువై] యిత్యాద్యుత్తరవాక్యానుసారత్తాలే [ఇరువర్క్కు] మెన్గిఱవితు శేషభూతర్కళై చ్చొల్లుకిఱతెన్ను మభిప్రాయ

మూ.—ముపకారకన్.

౪౨౯. ఈశ్వరనుక్కు శేషవస్తువై యుపకరిత్తాన్; చేతననుక్కు శేషియై యుపకరిత్తాన్.

౪౩౦. ఈశ్వరత్తానుమాచార్యత్వత్తై

వ్యా.—వాచార్యన్, శేషి శేషభూతరాన వీశ్వరచేతనరిరువర్క్కుమ్ అభిమతవస్తుక్కళై క్కొడుత్త ఉపకారకనెన్నై.

౪౨౯. ఇరణ్డుతలైక్కు మివనుపకరిత్తవైయైయె న్నవరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఈశ్వరనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—మేన్మేలుమ్ సృష్ట్యవతారాదికళై ప్పణ్ణి వశీకరిక్కప్పార్త్తవిడత్తిలుమ్ ఓరాత్మవస్తువుమెట్టప్పడామైయాలే యిఴవాళనాయిరుక్కిఱవీశ్వరనుక్కు శేషమానవాత్మవస్తువై, అజ్ఞాతజ్ఞాపనముఖేన తిరుత్తి ఇష్టవినియోగార్హమామ్పడి కైప్పడుత్తినాన్; భగవజ్జ్ఞానాభావత్తాలే అనాదికాలమ్ అసత్కల్పనాయ్క్కిడన్దచేతననుక్కు, భగవత్సమ్బన్ధత్తైయఱివిత్తు శేషియానవవనైక్కాట్టిక్కొడుత్తానెన్నై.

ఇత్తాల్ ఆచార్యనుడైయ చేతనేశ్వరర్కళిరువర్క్కుముపకారకనాకైయాకిఱవైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు.

౪౩౦. ఇన్నమొరు ప్రకారత్తాలే ఆచార్యవైభవత్తై

అ.—త్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (శేషి శేషభూతరాన) విత్యాది

ఉపకారకత్వత్తుక్కు కర్మాకాఙ్క్షాయాముపకారరూపక్రియా సామర్థ్యాదభిమతవస్తువే సామాన్యేన కర్మమాకు మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అభిమతే) త్యాది.

౪౨౯. తద్విశేషాకాఙ్క్షాయా ముత్తరవాక్యమెన్గిఱార్ (ఇరణ్డుతలైక్కు) మిత్యాది.

[శేషవస్తువై యుపకరిత్తా] నెన్నైయాలే వ్యఙ్గితమాన వుపకారసాపేక్షత్వత్తై యథాయోగ్యం వివక్షిక్కిఱార్ (మేన్మేలు) మిత్యాది.

తదీయవస్తువుక్కు తస్మైదానరూపమాన వుపకారమనుపపన్నమాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అజ్ఞాతజ్ఞాపనే)త్యాది.

పూర్వమేవై తదధీనలీలారసాదిభాక్త్తయా నిత్యసిద్ధనాన శేషియై యుపకరిక్కై తత్సంబన్ధజ్ఞాపనాదికమెన్గిఱార్ (భగవది) త్యాదినా.

౪౩౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్నము) మిత్యాది.

మూ.—యాశైప్పట్టిరుక్కుమ్.

౪౩౧. ఆకైయిఱే గురుపరమ్పరైయిలే యన్వయిత్తతుమ్, శ్రీగీతైయుమ్ అభయప్రదానము మరుళిచ్చెయ్తతుమ్.

వ్యా.—ప్రకాశిప్పిక్కిఱార్, (ఈశ్వరత్తానుమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇతుక్కిట్టుప్పిఱవాత వీశ్వరన్ తానుమ్ ఇవ్వాచార్యత్వత్తినేఱ్ఱత్తైప్పఱ్ఱవితిల్ మికవుమ్ శ్రద్ధైపణ్ణియిరుక్కుమెన్నై,

౪౩౧. అతెఙ్గే కణ్డతెన్నుమపేక్షైయిలే, అత్తై మూతలిక్కిఱార్. (ఆకైయిఱే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఆచార్యత్వత్తై యాశైప్పట్టిరుక్కైయాలేయిఱే, ౧"సచాచార్యవంశో జ్ఞేయః, ఆచార్యాణామసావసావిత్యాభగవత్తః" ఎన్నుమ్పడి గురుపరమ్పరైయిలే ద్వయోపదేష్టృత్వేనాన్వయిత్తతుమ్; ఆచార్యకృత్యత్తై యేఱిట్టుక్కొణ్డు అర్జుననైక్కుఱిత్తు తత్త్వవివేకాదిచరమోపాయపర్యన్తార్థ ప్రతిపాదికైయాన శ్రీగీతైయరుళిచ్చెయ్తతుమ్; విభీషణాశ్రవాన్నిమిత్తమాక,

౨ "సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాస్మీతి చ యాచతే।
అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రతం మమ"

ఎన్ఱు అభయప్రదానమరుళిచ్చెయ్తతుమెన్నై.

అ.—ఉక్తైవిరోధద్యోతకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(ఇతుక్కిట్టుప్పిఱవాతవను) మిత్యాది.

కార్యమాత్రం ప్రతి సంకల్పమాత్రేణ కారణమాకైయాలే అద్వారకోపదేశత్తాలే జ్ఞానజననాన పేక్షనాన వీశ్వరను మెన్ఱపడి.

౪౩౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అతెఙ్గే) యిత్యాది.

ఆచార్యవంశ ఇత్యాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

తనక్కు తానుపదేశిత్తవతిల్ వ్యాప్త్యర్థం [గురుపరంపరైయి]లెన్గిఱవిశేషణమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ద్వయోపదేష్టృత్వేన) వెన్ఱతు.

అర్జునసుగ్రీవాదికళుక్కు ఉపదేష్టృపరంపరాన్తర్భావమిల్లామైయాలే అవర్కళుక్కు ముపదేశిత్తతఱ్కు పృథగుపాదానమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యకృత్యత్తై) యిత్యాది.

తత్త్వవివేకాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

(శ్రీవిభీషణాశ్రవాన్నిమిత్తమాక) విత్యనేన సుగ్రీవాదికళ్ శ్రోతాక్కళెన్ఱు సూచితమ్.

౧.

౨. శ్రీరామాయణే యుద్ధకాణ్డే.

మూ.—౪౩౨. ఆచార్యనుక్కు సదృశప్రత్యుపకార మ్ప ణ్ణలావతు విభూతిద్వయముమ్ ఈశ్వరద్వయము మ ణ్డాకిల్.

వ్యా.—ఇత్తాల్ ఈశ్వరనుమాశై ప్పడుమ్పడియన్ఱో ఆచార్యత్వత్తిన్ పెరుమై యెన్ఱు ఆచార్యవైభవమ్ శొల్లిఱ్ ఱాయ్త్తు.

౪౩౨. ఇన్నము మొరువఴియాలే ఆచార్యవైభవత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఆచార్యనుక్కు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఉభయవిభూతియైయుమ్ విభూతిమానాన వీశ్వరనైయుమ్ తానిట్టతు వఴక్కాక్కుమ్బడిపణ్ణిక్కొడుత్తి వాచార్యన్ పణ్ణిన ఉపకారత్తుక్కు సదృశమాక ప్రత్యుపకారమ్ పణ్ణలావతు, ఇప్పడియే ఇన్నముమిరణ్డు విభూతియుమ్ విభూతిమానాయిరుప్పానోరీశ్వరనుమ్ వేఱే యుణ్డాకిలెన్ఱు.

౧ "యోదద్యాద్భగవజ్జ్ఞానం కుర్యాద్ధర్మోపసేవనమ్ ।
కృత్స్నాం వా పృథివీం దద్యాన్న తత్తుల్యం కథఞ్చన"

అ.—ఆచార్యత్వత్తిల్ శ్రద్ధాతిరేకత్తాలే అనుకల్పఙ్గళైయుమ్ స్వీకరిత్తానెన్ఱు తోన్ఱ ఉత్తరోత్తరోపాదానమ్.

౪౩౨. ఉత్తర వాక్యావతారికై (ఇన్నము మొరువఴియాలే) యిత్యాది.

సదృశ ప్రత్యుపకారత్తుక్కు విభూతిచతుష్టయాదిసద్భావహేతుకత్వోక్తియాలే తదుపకృతవస్తువుక్కు విభూతితద్వదాత్మకత్వం వ్యఞ్జితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఉభయవిభూతియైయు) మిత్యాది.

"విణ్ణుమాళ్వర్ మణ్ణోడే" "అతు నమతు వితివకైయే" ఇత్యాదియై యుట్కొణ్డు (తానిట్టవఴక్కాక్కుమ్బడి) యిత్యాద.

(తానె) న్ఱతు శిష్యనై.

అత్తైయే కొడుత్తాల్ దత్తత్తుక్కు పునర్దానమాత్ర మామిత్తనైయల్లతు సదృశప్రత్యుపకార మాకాతెన్ఱు చతుష్టయద్వయగ్రహణ మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఇప్పడియే యిన్నము) మిత్యాది.

"యోదద్యాత్" ఇత్యాది.

అత్ర ప్రథమపాదే 'స్వస్మై' ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.

ద్వితీయపాదే 'తస్య' ఎన్ఱు అధ్యాహార్యమ్.

ధర్మోపసేవనం=శిష్య ధర్మభూత శుశ్రూషామ్.

కుర్యాత్, శిష్య ఇతి శేషః.

"కృత్స్నాం పృథివీమ్" ఎన్ఱు లీలావిభూతియుమ్, సముచ్చయార్థక

మూ.—౪౩౩. ఈశ్వరసంబన్ధమ్ బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొతువాయిరుక్కుమ్; ఆచార్యసంబన్ధమ్

వ్యా.—ఎన్నానిన్ఱతితే.

ఇత్తాల్ ఆచార్యనుడైయ ప్రత్యుపకారావకాశరహిత మహోపకారకత్వమాకిఱ వైభవమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్త్తు.

౪౩౩. ఇన్నము మొరుముఖత్తాలే ఆచార్యవైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరసంబన్ధమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

ఇవ్విడత్తిల్ (ఈశ్వరసంబన్ధమె) న్గిఱతు.-(ఈశ్వరనై ప్పఱ్ఱుకై) ఎన్ఱు కీழ్ చ్చొన్న తదాశ్రయరూపసంబన్ధత్తై.

అతు, (బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ పొతువాకై) యావతు కర్మానుగుణమాక సంసరిప్పిక్కవుమ్ కారుణ్యానుగు

అ.—నాశకత్తాలే నిత్యవిభూతియుమ్, "కథంచన దత్యాత్" ఎన్ఱు విభూతిమానోడే కూడక్కొడుక్కైయుమ్ శొల్లుకిఱతు.

"న తత్తుల్యమ్" ఎన్గైయాలే అతు సదృశ ప్రత్యుపకార మన్ఱెన్గిఱతు.

ఇత్తాల్ విభూతిచతుష్టయాదికముణ్డానాల్ సదృశ ప్రత్యుపకారమెన్ఱు ఫలితమెన్ఱు కరుత్తు

"కుర్యాత్" ఎన్ఱు సంభావితస్వభావమాన శుశ్రూషాత్మకానుకల్ప ప్రత్యుపకారాభ్యనుజ్ఞై యిరుక్కిఱపడి.

"బ్రహ్మవిద్యాప్రదానస్య దేవైరపి నశక్యతే।
ప్రతిప్రదాన మథవా దద్యాచ్ఛక్తిత ఆదరాత్"

ఎన్నక్కడవతిఱే.

ప్రథమోక్తవైభవాద్వ్యావృత్త్యర్థం (ప్రత్యుపకారావకాశరహిత) మెన్ఱతు.

అవకాశం=సంభావనామ్.

౪౩౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇన్నము మొరుముఖత్తాలే) యిత్యాది.

ముఖం=ప్రకారః. "ముఖం ప్రధానే ప్రారమ్భే వక్త్రే నిస్సరణేపిచ। ఉపాయే ద్వారి తత్రే" ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఉపాయమాతిల్ వివక్షితమ్.

ఆచార్యాభిమానహేతుక భగవదీయమోక్షణసంకల్పవిషయ రూపేశ్వరసంబన్ధమ్ మోక్షోపధాయకమాకైయాలే బన్ధమోక్షసాధారణ్య మనుపపన్నమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి మూలాభిప్రేతసంబన్ధ శబ్దార్థత్తై ప్రకరణానుగుణమాక వివక్షిక్కిఱార్ (ఇవ్విడత్తి లీశ్వరసంబన్ధమెన్గిఱ)త్యాదినా.

(ఆశ్రయణం)=శరణవరణమ్.

అతు కర్మనాశకమల్లామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కర్మానుగుణమాక) విత్యాది.)

మూ.—మోక్షత్తుక్కు హేతువాయిరుక్కుమ్.

౪౩౪. భగవల్లాభమాచార్యనాలే.

వ్యా.—ఙమాక ముక్తనాక్కవుమ్ వల్లనిరఙ్కుశస్వతన్త్రనోడుణ్డాన సంబన్ధమాకైయాలే, ఉభయసాధారణమాయిరుక్కై.

(ఆచార్యసంబన్ధమాకిఱతు) (ఆచార్యనైప్పఱ్ఱుకై) ఎన్ఱు కీழ்చ్చొన్న తదాశ్రయణరూపసంబన్ధమ్.

అతు, (మోక్షత్తుక్కు హేతువాకైయావతు) కర్మానుగుణమాక సంసరిక్కవుమ్విడుమ్ స్వతన్త్రనన్ఱిక్కే సర్వప్రకారత్తాలు మివనై యుజ్జీవిప్పిత్తేవిడుమ్ నిరతిశయకృపావానోట్టై సంబన్ధమాకైయాలే, సంసారమోక్షఙ్గళుక్కుప్పొతువన్ఱిక్కే సంసారవిమోచనైకహేతువాయిరుక్కై.

ఇత్తాల్ మోక్షైకహేతుత్వనిబన్ధనమాన వైభవమ్ శొల్లప్పట్టతు

౪౩౪. ఉత్తారకత్వత్తిలాచార్యనుడైయ వాధిక్యత్తై యరుళిచ్చెయ్‌తార్ కీழ்; ఉపకారకత్వత్తిలీశ్వరనుడైయ

మూ.—౪౩౫. ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే.

వ్యా.—వాధిక్యత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కైక్కాక వడిక్కొణ్డిరుక్కిఱార్ మేల్, (భగవల్లాభమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—నిరుపాధికశేషియాయ్ నిరఙ్కుశస్వతన్త్రనాయిరుక్కుమ్ భగవానై లభిక్కై. తత్సమృద్ధ్యేకప్రయోజననాయ్క్కొణ్డు మఙ్గళాశాసనత్తుక్కాళాకవేణుమెన్ఱు తన్నైయఙ్గీకరిత్తు తన్వ్యామోహవిషయమాక్కిన స్వాచార్యనాలేయెన్నై.

౪౩౫. ఏవంభూతనాన వాచార్యన్ తన్నై లభిక్కైక్కు హేతువేతెన్నుమాకాఙ్క్షైయిలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్, (ఆచార్యలాభమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—భగవల్లాభహేతువాయ్ పరమప్రాప్యభూతనాన వాచార్యనై లభిక్కై, ౧ "ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దమ్" ఇత్యాదిప్పడియే నిరుపాధికసుహృత్తాయ్ విశేషకటాక్షపర్యాశుకళైయుమ్ తానే కల్పిత్తుక్కొణ్డు

అ.—అతు కారణ్యహేతు వల్లామైయాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (నిరంకుశే)త్యాది.

శరణవరణం శరణ్యహృదయానుగుణ్య సమయావచ్ఛిన్న తదధికారివిశేషణతాకమాయ్ శరణ్యహృదయానుగుణ్య మిల్లాతపోతు అధికారివిశేషణమన్ఱిక్కే యిరుప్పతొన్ఱాకైయాలే యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్(ఉభయసాధారణ్య) మిత్యాది.

ఉపదేశాధీనజ్ఞానవత్త్వరూపమాన వాచార్యసంబన్ధమ్ ప్రథమపర్వాశ్రయణద్వారా బన్ధమోక్షసాధారణమాకైయాలే మూలాభిప్రేత సంబన్ధత్తై వివక్షిక్కిఱార్ (ఆచార్యసంబన్ధమాకిఱతు) మిత్యాదినా.

ఉపాయత్వేనాశ్రయణమ్ సంబన్ధః వక్షిత వెన్ఱపడి.

"క్షిపామి" ఎన్ఱుమ్ సంకల్పమ్ ఇవనుక్కు ఇల్లామైయాలుమ్, కృపైయే యివనుక్కు స్వభావమాకైయాలుమ్, "క్షమస్వ" ఎన్నుమివన్పణ్ణుమ్ప్రార్థనైయై అవనొరుకాలమ్ విఫలమాక్కమాట్టానాకైయాలుమ్, ఆచార్యసంబన్ధమ్ మోక్షైకహేతు వెన్ఱపడి.

౪౩౪. ఉత్తరవాక్యసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఉత్తారకత్వత్తిలి)త్యాది.

(ఉత్తారకత్వమ్) మోక్షోపధాయకత్వమ్.

(ఆధిక్యం) పాక్షికతత్ప్రత్యనీకస్వాతన్త్ర్యాభావః.

(ఉపకారకత్వం) మోక్షోపయోగ్యర ప్రయోజకత్వమ్.

(ఆధిక్యమ్) ఉపకార్యవస్తుగౌరవప్రయుక్తోత్కర్ష విశేషః.

(అరుళిచ్చెయ్‌కైక్కాక) విత్యాదినా ఉపోద్ఘాతసంగతిసూచితై.

(అడిక్కొణ్డిరుక్కై) ప్రకృతసిద్ధిమూలార్థచిన్తనమ్.

(నిరుపాధికత్వం) కర్మాదిహేతుకత్వాభావః.

భగవానై లభిక్కైయావతు=భగవతీయవ్యామోహవిషయీభావమ్.

వ్యామోహమావతు–ఇవనుడైయ హృదయత్తై అవన్పిన్శెల్లుమ్పడియాన వివనుడైయ ప్రీతివిశేషమ్.

(ఆచార్యనాలే) యెన్ఱతు–హేతౌతృతీయై.

౪౩౫. (ఆచార్యన్‌ఱన్నై) యెన్ఱతు–ఆచార్యనైయెన్ఱపడి.

ఆచార్యనై లభిక్కైయావతు–తదీయాభిమానత్తుక్కుమ్ తదీయముఖోల్లాసత్తుక్కుమ్ విషయీభవిక్కై.

"యదృచ్ఛాసుకృతం తథా" ఇత్యాదికమ్ ఆదిశబ్దాభిప్రేతమ్.

ప్రాసఙ్గికాదిసహపాఠాదానత్తిల్ యదృచ్ఛాసుకృతాదిపదం విశేషపరమ్.

కేవలయదృచ్ఛాసుకృతాదిపదంప్రాసఙ్గికాది సాధారణమ్.

(నిరుపాధికసుహృత్తా)యెన్ఱతు–౧ హైతుకహితైషియాయెన్ఱపడి.

(పర్యాశుకళ్)-యాదృచ్ఛికాదికళుమ్, నామాదిత్యాది నిరూపణవిశేషఙ్గళుమ్.

౧.

౪౩౬. మూ.—ఉపకార్యవస్తుగౌరవత్తాలే ఆచార్య నిఱ్కాట్టిల్ మికవుముపకారక నీశ్వరన్.

వ్యా.—విశేషకటాక్షత్తైప్పణ్ణి అద్వేషత్తై ప్పిఱప్పిత్తు ఆభిముఖ్యత్తైయుణ్డాక్కి సాత్త్వికసంభాషణత్తిలే మూట్టి సదాచార్యప్రాప్తియై ప్పణ్ణువిక్కుమ్ నిర్హేతుకకృపావానాన భగవానాలే యెన్నై

౪౩౬. ఆనాల్ ఇరువరు ముపకారత్తిల్ సమరోవెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (ఉపకార్యవస్తు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఉభయరుముపకరిత్తవస్తుక్కళై శీర్ తూక్కిప్పార్త్తాల్, ఆచార్యోపకార్యవస్తువాన బన్ధమోక్షోభయహేతువాయ్ ప్రథమపర్వముమాయిరుక్కిఱ భగవద్విషయత్తిఱ్కాట్టిల్ భగవదుపకార్యవస్తువాన మోక్షైకహేతువాయ్ చరమపర్వముమాయిరుక్కిఱ వాచార్యవిషయత్తినుడైయ గౌరవత్తాలే ఈశ్వరనై యుపకరిత్తఆచార్యనిఱ్కాట్టిల్ ఆచార్యనై యుపకరిత్త వీశ్వరన్ మహోపకారకనెన్నై.

అ.—అన్యోన్యలాభమ్ అన్యోన్యహేతుకమానాల్ అన్యోన్యాశ్రయమ్ప్రసఙ్గిక్కుమాకైయాలే తత్పరిహారార్థమ్ ముఖభేదసూచనత్తుక్కుఉప్పాక తద్వ్యాపారవిలక్షణమ్ పణ్ణిఱ్రెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

౪౩౬. ఇప్పడి లాభఙ్గళైచ్చొల్లి తల్లాఘవగౌరవ మూలకతద్ధేతు లాఘవగౌరవఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు మేల్ వాక్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై(ఆనా) లిత్యాది

(ఉపకరిత్త) వెన్ఱతు లభిప్పిత్తవెన్ఱ పడి.

(శీర్ తూక్కుకై) భారత్తై త్తడైయిలే తూక్కుకై.

శీర్ =భారమ్ "శీరెన్బతువే పలవకై యియఙ్గలుమ్" ఎన్ఱుతొడఙ్గి "భారమమ్ఱఱుమ్" ఎన్నక్కడవతిఱే.

అనియత మోక్షహేతుత్వే సతి సాతిశయప్రాప్యత్వమీశ్వరనుక్కుమ్, మోక్షైకోపధాయకత్వే సతి నిరతిశయప్రాప్యత్వమ్ ఆచార్యనుక్కుమాకైయాలే ఆచార్యకృతోపకారాదపి భగవత్కృతోపకారమ్ అతిశయితమెన్ఱపడి.

"ప్రశస్తిస్సా రాజ్ఞో యదపిచ పురీకోశకథనమ్" ఎన్గిఱ న్యాయత్తాలే భగవన్నిష్ఠోపకారకత్వోత్కర్షకథనం తిదుపకృతాచార్యోత్కర్ష పర్యవసితమాకైయాలే ఆచార్యవైభవప్రకరణత్తుక్కు విరోధమిల్లై యెన్ఱు కరుత్తు.

౪౩౭. మూ.—ఆచార్యసంబన్ధమ్కులైయాతేకిడన్దాల్ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళుణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసంబన్ధమ్ కులైన్దాల్ అవైయుణ్డానాలుమ్ప్రయోజనమిల్లై.

వ్యా.—౪౩౭ ౧"అచిన్త్యాద్భుతాక్లిష్టజ్ఞానవైరాగ్యరాశయే- అగాధభగవద్భక్తిసిన్ధవే" ఎన్కిఱపడియే ఆచార్యన్తనక్కేఱ్ఱమ్ జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళాలేయిఱే. అన్దజ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళుణ్డానవ నిన్దవాచార్యసమ్బన్ధత్తైనెకిఴ్ నిన్ఱానాకిలుమ్ అవై భగవల్లాభత్తుక్కుడలామో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యసంబన్ధఙ్కులైయాతేకిడన్దాల్)ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—కీఴ్చ్చొన్నపడియే యుత్తారకనుమాయుపకారకనుమా యిరున్దుళ్ళ స్వాచార్యన్ "ఇవనెన్నుడైయవన్" ఎన్ఱభిమానిక్కుమ్పడి యవన్ తిరువడికళిల్ తనక్కుణ్డాన సంబన్ధమ్ స్వవిప్రతిపత్తియాలే కులైయాతపడి యత్తైనోక్కిక్కొణ్డు కిడన్దాల్, ఆత్మాలఙ్కారఙ్గళాన తత్త్వజ్ఞానమ్ అప్రాప్తవిషయవైరాగ్యమ్ ప్రాప్తవిషయభక్తియాకిఱ ఆత్మగుణఙ్గళిల్లైయేయాకిలుమ్, అవ్వాచార్యప్రసాదాదికళాలే క్రమేణఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; సర్వమఙ్గళహేతువానవన్దవాచార్యసంబన్ధమ్ స్వవిప్రపత్తియాలే కులైన్దాల్ జ్ఞానాదికళానవై పూర్వసుకృతఙ్గళాలేశిఱితుణ్డాయిత్తాకి

అ.—౪౩౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (అచిన్త్య) త్యాది.

ఆచార్యనుక్కు ఈదృశాతిశయమ్ యత్ప్రయుక్తమ్, తాదృశజ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళివనుక్కుణ్డానాల్ ఆచార్యసంబన్ధత్యాగేఽపిభగవల్లాభమాకక్కడవతెన్ఱు [భగవల్లాభమాచార్యనాలే] యిత్యేతదాక్షేపేణ ప్రత్యవస్థానపరిహారరూపత్వాత్ ఆక్షేపసంగతియెన్ఱపడి

ఆచార్యకర్తృకాభిమానహేతుతచ్చరణసమాశ్రయణానువృత్తిరూపతత్సంబన్ధమ్ ఆచార్యసంబన్ధశబ్దవివక్షితమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కీఴ్చ్చొన్నపడియే) యిత్యాది.

(స్వవిప్రతిపత్తియాలే) యెన్ఱతు గురుమన్త్రదేవతాపరిభవాదిహేతుస్వకీయదుర్వాసనామూలక విపరీతబుద్ధియాలే యెన్ఱపడి.

(ఇల్లైయేయాకిలు)మితి-యద్యప్యాత్మగుణమాచార్యప్రసాదహేతుకమెన్ఱుకీఴ్చ్చొల్లిఱ్ఱు; తథాప్యఙ్కురావస్థమాన వాత్మగుణమ్ తద్ధేతువానాలుముపచయావస్థమాఇతు ఆచార్యప్రసాదహేతుకమెన్ఱు కరుత్తు.

౧. స్తోత్రరత్నే. ౧. శ్లో.

౪౩౮. మూ. —తాలి కిడన్దాల్ భూషణజ్గళ్ పణ్ణిప్పూణ లామ్; తాలి పోనాల్ భూషణజ్గళెల్లామవద్యత్తై విళైక్కుమ్.

వ్యా—కిలుమ్, భగవదఙ్గీకార హేతువాకామైయాలేనిష్ప్రయోజనమెన్నై.

౪౩౮. ప్రయోజనమిల్లామైయేయన్ఱు, అవద్యకరము మెన్గిఱార్ (తాలికిడన్దాల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—పతివ్రతైయాన స్త్రీక్కు పతిసంబన్ధసూచకమాన తాలియొన్ఱుమ్ పోకామల్ కిడన్దాల్, భూషణజ్గళిల్లైయాకిలుమ్ ముతలుణ్డానపోతుపణ్ణిప్పూణ్డుకొళ్ళలాయిరుక్కుమ్; ఇత్తనై భూషణముణ్డే ఎన్ఱునినైత్తు త్తాలియై వాఙ్గిప్పోకట్టాల్, విధవాలఙ్కారకల్పమాకైయాలే పూణ్డభూషణఙ్గళెల్లామ్ అవద్యావహఙ్గళాయిరుక్కుమెన్నై.

ఇత్తాల్ ఆత్మభూషణఙ్గళాన జ్ఞానవైరాగ్యభక్తికళిల్లైయేయాకిలుమ్ ఆచార్యసంబన్ధమాత్రమ్ కులైయామల్ కిడన్దాల్, ఇవన్ప్రసాదత్తాలే యవైక్రమేణ ఉణ్డాక్కిక్కొళ్ళలామ్; ఆచార్యసంబన్ధమిత్తనైయుఙ్కులైన్దాల్, ఆత్మగుణఙ్గళాన జ్ఞానభక్తివైరాగ్యఙ్గళెల్లా ముణ్డానాలుమ్ అవై శ్లాఘ్యతాహేతువన్ఱిక్కే అవద్యావహమాయ్ విడుమెన్ఱపడి.

అ.—ఆకైయాల్ తదుపచయార్థమ్ ఆచార్యసంబన్ధానువృత్తి ఆవశ్యకై. ఉపచయావస్థమల్లాత వాత్మగుణమ్ భగవదఙ్గీకార హేతువల్లామైయాలే అన్యతస్సిద్ధమాన వాత్మగుణముమ్ తదుపచయహేతుత్వాచార్యసంబన్ధమిల్లావిట్టాల్ వ్యర్థమెన్ఱపడి.

౪౩౮ ఉత్తరవాక్యావతారికై (ప్రయోజనమిల్లామైయే) యిత్యాది.

వైయర్థ్యహేతుత్వపదవద్యావహతాహేతుత్వమితినుడైయ సెకిఌచ్చిక్కు చొల్లుకైయాలే యేకకార్యకారిత్వం సంగతియెన్ఱపడి

(తాలికిడన్దా) లిత్యాదివాక్యం ప్రకృతార్థత్తుక్కు నిగీర్యాధ్యవసాననిర్దేశమాకైయాలే తదభిప్రేతప్రకృతార్థత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇత్తాలాత్మభూషణఙ్గళాన) విత్యాదనా.

ఇఙ్గే—

''నచక్రాద్యఙ్కనం నేజ్యా నజ్ఞానం నవిరాగతా।
నమన్త్రః పారమైకాన్త్యం తైర్యుక్తా గురువశ్యతా''

ఎన్గిఱవిత్తై యోజిత్తుక్కొళ్వతు.

౪౩౯. మూ.—తామరైయైయలర్త్తక్కడవ వాదిత్యన్తానే నీరైప్పిరిన్దాల్ అత్తైయులర్త్తుమాపోలే స్వరూపవికాసత్తైప్పణ్ణుమీశ్వరన్తానే

వ్యా.—౪౩౯. ఆచార్యసంబన్ధఙ్కుడన్దాలుమ్ స్వరూపవికాసక నీశ్వరనన్ఱో, అతు కులైన్దాకిలు మిత్తనై ఆత్మగుణముణ్డైయనుక్కు అవన్ స్వరూపవికాసత్తై ప్పణ్ణానోవెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (తామరైయై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—జలజమెన్నుమ్పడి జలత్తిలే పిఱన్దు జలైకధారకమాయిరుక్కుమ్ తామరైక్కు, ౧''శెఙ్గమలమన్దరజ్జేర్ వెఙ్గతిరోఱ్కల్లాలలరావాల్'' ఎన్నుమ్పడి నియమేన వికాసకనాయ్ప్పోరు మాదిత్యన్తానే, స్వధారకమాన జలత్తై విశ్లేషిత్తాల్ అన్దతామరైయై వికసిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే శోషిప్పిక్కుమాపోలే, ఆచార్యాన్వయత్తాలే సత్తైపెఱ్ఱు స్వసత్తాధారకమాన తత్సంబన్ధమ్ కులైయాతే నిఱ్కుమళవిల్, ఇవనుడైయ స్వరూపత్తై జ్ఞానవికాసముఖేన ౨''ఉళ్ళపులకళవు యాను ముళనావన్'' ఎన్నుమ్పడి

అ.—౪౩౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఆచార్యసంబన్ధఙ్కుడన్దాలు) మిత్యాది

''బృహత్త్వాద్బృంహణత్వాచ్చ'' ఎన్గిఱబృంహణత్వత్తైప్పఱ్ఱ (స్వరూపవికాసక) నితి.

''వికాసరూపావిర్భావః'' ఎన్గిఱశ్రీభాష్యవ్యాఖ్యైయాలే వికాసోక్తి.

జలమేకం ధారకం సత్తానువృత్తిమూలం యస్య తత్తథోక్తమ్

శెఙ్కమలమ్=శెన్దామరైయానతు,

అన్దరజ్జేర్=ఆకాశగతనాన,

వెఙ్గతిరోఱ్కల్లాల్=ఉష్ణకిరణనుక్కన్ఱి,

అలరా=వికసియాతు.

(స్వధారకే) త్యాది తామరైక్కు విశేషణమ్.

(ఆచార్యాన్వయత్తాలే) ఆచార్యసంబన్ధత్తాలే

(స్వసత్తాధారకమాన) శాస్త్రీకవేద్యస్వసత్తానువృత్తి విశేషహేతువాన.

ఉళ్ళపులకళవుమ్=ఉణ్డానలోకఙ్గళళవుమ్,

యానుముళనావన్=నానుమ్ సత్తావానాయిరుప్పన్.

---

౧ పెరుమాళ్ తిరుమొழி. ౫. తి. ౬. పా॥ ౨. పెరియతిరువన్దాది. ౭౬. పా॥

వ్యా.—ఆచార్యసంబన్ధఙ్కులైన్దాల్ అత్తైవాడప్పణ్ణుమ్

౨౨౦. మూ.—ఇత్తైయొత్తియ

వ్యా.—వికసిప్పిక్క మిశ్వరన్తానే, స్వసత్తాధారకమాన వాచార్యసంబన్ధత్తై స్వవిప్రతిపత్తియాలే యివన్ కులైత్తుక్కొణ్డకాలత్తిల్ తాన్ వికసిప్పిక్కక్కడవ వన్దస్వరూపత్తై వికసిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే నాళుక్కునాళుమ్ నష్టప్రజ్ఞమాయ్ సఙ్కోచిత్తుప్పోమ్పడి పణ్ణుమెన్నై.

౧"నారాయణోఽపి వికృతిఀయాతిగురోః ప్రచ్యుతిస్య దుర్బుద్ధేః। కమలం జలాపపేతం శోషయతిరవిర్నతోషయతి" ఎన్నక్కడవతిఱే.

౨౨౦. ఇఙ్ఙనే శొల్లుకిఱతెన్, ఇవ్వాచార్యసంబన్ధమ్ కులైన్దతాకిలుమ్ ౨"ఒఴిక్కవొణ్ణాతు" ఎన్గిఱ భగవత్సంబన్ధముజ్జీవనత్తుక్కు డలాకాతో వెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (ఇత్తైయొత్తియ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ—(నష్టప్రజ్ఞమాయ్) లబ్ధప్రజ్ఞైయుమ్ నశిత్తు.

ధారకత్వవికాసకత్వాదిలాభార్థం నారాయణపదమ్.

వికృతిం=ప్రజ్ఞానాశనహేతుహృదయకాలుష్యమ్.

గురోరితిపఞ్చమీ. ఆచార్యనిడత్తినిన్ఱుమ్ నఴువినవనుక్కు.

దుర్బుద్ధేః=గురుమన్త్రాదిపరిభవహేతువిపరీతబుద్ధియుక్తస్య;

నతోషయతి, కించ శోషయతి. పాత్రక్రమాదర్థక్రమోబలీయాన్.

ఇత్తైయుటొణ్డు (వికసిప్పియాతమాత్రమన్ఱిక్కే శోషిప్పిక్కుమాపోమాలే) యెన్నతు.

౨౨౦. ఉత్తరవాక్యానతారికై (ఇఙ్ఙ) నిత్యాది.

(ఒఴిక్కవొణ్ణియాతు) కులైక్కవెన్ఱాలుమ్కులైక్కప్పోకాత వెన్నప్పడుకిఱ వెన్నపడి

(భగవత్సంబన్ధమ్) శేషశేషిభావాది రూపసంబన్ధమ్

(ఉజ్జీవనమ్) ఆత్మగుణాదిప్రణాడ్యా మోక్షపర్యవసానమ్.

భగవత్సంబన్ధమ్, వస్తుసత్తాయ్కొణ్డుజ్జీవనహేతువెన్నాకిల్ జ్ఞాతమాయ్కొణ్డు ఉజ్జీవనహేతువెన్నాతల్ శొల్లవేణుమ్; అతిల్ వస్తుసత్తాయుజ్జీవనహేతువాకిల్. లీలావిభూత్యుచ్ఛేదమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్; ఇని జ్ఞాతమాయ్కొణ్డు జ్జీవనహేతువా. వేణుమ్; అతిలుజ్జీవనోపధాయకమాన జ్ఞాయమానత్వ విశిష్టసంబన్ధత్తుక్కాచార్యసంబన్ధమ్హేతువాకైయాలే అన్దవాచార్యసంబన్ధఙ్కులైన్దాల్ నిమిత్తాపాయే నైమిత్తికస్యాప్యపాయః. ఉజ్జీవనోపధాయకతావచ్ఛేదకరూపావచ్ఛిన్నమా

మూ.—భగవత్సంబన్ధమ్ దుర్లభమ్.

౨౨౧ ఇరణ్డుమమైయాతో నడువిత్పెరుఙ్గుడియెన్నైన్నిల్;

వ్యా.—అతావతు -అనాదిసిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ఆచార్యనుణర్త్తువతిఱ్కుముచ్చ్బఅసత్కల్పమాయ్ అవనుణర్త్తినపిన్బు అవనుక్కు కార్యకరమాక క్కడవతాయిరుక్కుమతు ఇవ్వాచార్యసంబన్ధమ్ కులైన్దపోతు ఇతడియాక వన్ద తానుమ్ కులైన్దుపోమాకైయాలే, ఇవ్వాచార్యసంబన్ధత్తైయొత్తియ భగవత్సంబన్ధమివనుక్కు క్కిడైయాతెన్నై.

ఆకైయాల్ ఇతుపోయ్త్తాకిలుమతు నమక్కుజ్జీవనత్తుక్కుడలెన్ఱిరుక్క వికకిల్లైయెన్ఱు కరుత్తు.

౨౨౧. ఇప్పడి ఆచార్యసంబన్ధత్తైయొత్తియ భగవత్సంబన్ధమ్ లభియామైయాలాత్మోజ్జీవనత్తుక్కిరణ్డుమ్ వేణుమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిత్తవనన్తరమ్, భాగవతవిషయసంబన్ధముమవ్వాపాతి యివనుక్కవశ్యాపేక్షితమెన్నుమత్తై దర్శిప్పిక్కైక్కాక, తద్విషయప్రశ్నత్తైయనువదిక్కిఱార్, (ఇరణ్డుమమైయాతో నడువిల్ పెరుఙ్గుడియెన్నైన్నిల్) ఎన్ఱు.

అ.—యెక్కొణ్డు అన్ద భగవత్సంబన్ధఙ్కులైయుమెన్ఱు "తదధీనశ్చ వర్తేత" "ఆచార్యాధీనవృత్తిత్వం సర్వం కుఞ్జరశౌచవత్" ఇత్యాదికళాలే సిద్ధమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాదిసిద్ధమా) యిత్యాది.

ఇత్తాల్ ఫలితమ్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

౨౨౧ ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి) యిత్యాది.

[ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే] యెన్గిఱవిడత్తిలే అభిప్రేతమాయిరుక్కిఱ యదృచ్ఛాసుకృతాదికారణమాలాన్తర్గతసాత్త్వికసంభాషణహేతుతాక్షేప పరిహారమాకైయాలే ఆక్షేపసంగతియెన్నపడి.

ఉజ్జీవనత్తినుడైయ హేత్వన్తరి శొల్లుకైయాలే నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్నాకవుమామ్

ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు ఉభయముమ్ పోరాతో వెన్ఱు సంబన్ధమ్.

(నెడువిల్పెరుఙ్గుడి) గ్రామమధ్యత్తిలిరుక్కుమ్ గ్రామణి.

ఇతు అనపేక్షితత్వ వ్యఞ్జకక్షేపోక్తి.

౧.

౨. తిరుప్పావై. ౨౮. పా॥

౪౪౨. మూ.—కొడియై క్కొళ్ కొమ్బులే తువక్కు మ్పోతు శుళ్ళిక్కాల్ వేణ్డుమాపోలే

వ్యా. —అతావతు. ఆత్మోజ్జీవనత్తుక్కు భగవత్ సమ్బన్ధ స్థాపకమాన వాచార్యసంబన్ధనుమ్, తత్ స్థాపితమాన భగవత్ సంబన్ధముమాకిఱ ఉభయముమ్ పోరాతో, ప్రాప్యమధ్యమపర్వోక్తతయా నడువిల్ పెరుఙ్గుడిపోలే యిరుక్కిఱ భాగవతర్కళోడు "సాత్త్వికైస్సంభాషణమ్" ఎన్గిఱ సంబన్ధమెత్తైప్పఱ్ఱ వేణ్డువతెన్గిఱ తాకిలెన్నై.

౪౫౨ ఇప్ప్రశ్నత్తుక్కు త్తరమరుళిచ్చెయ్కిఱార్. (కొడియై) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఉపఘ్నాపేక్షమాయ్ వళరువతొరుకొడియై అతిన్ పరిణామత్తుక్కెల్లామిడఙ్గొడుక్కత్తక్క పెరియతొరుపఘ్నత్తిలే శేర్క్కుమ్పోతు, ముతలిలే అతు తన్నోడే శేర్క్కప్పోకామైయాలేతఱైప్పడామల్ మున్దఱత్తా నితుక్కాశ్రయమాయ్కొణ్డుకినిన్ఱ తన్నోట్టై యన్వయముఖేన కొళ్కొమ్బిలే కొళ్ళున్దువిక్కుమ్ శుళ్ళిక్కాలపేక్షితమామాపోలే *కోల్ తేడియోడుఙ్గొళ్ళున్దుపోలే అభిముఖనాన విచ్చేతనన్ ఆశ్రితర్ అధఃపతియామలుత్తరిప్పిక్కుమ్ మహదాశ్రయమాన వాచార్యన్ తిరువడికళి

మూ.—ఆచార్యాన్వయత్తుక్కు మితు వేణుమ్.

లన్వయిక్కుమ్పోతు, ముతలిలే తదన్వయమ్ సిద్ధిక్కైక్కు యరితాకైయాలే మున్దఱత్తాఙ్గళాసన్నరాయ్నిన్ఱ తఙ్గళోడే యిణక్కువిత్తు అవ్వళియాలేయాచార్యవిషయత్తిలే శేర్క్కుమ్ భాగవతర్కళోట్టై సంబన్ధమవశ్యాపేక్షితమెన్నై.

ఇప్పడి ఆచార్యాన్వయత్తుక్కడి భాగవతర్కళాకిల్, (ఆచార్యలాభమ్ భగవానాలే) ఎన్బానెన్నెన్నిల్; అతుక్కు క్కుఱైయిల్లై, భాగవతాన్వయత్తనక్కడియవనాకైయాలే ఆభిముఖ్యపర్యన్తమాక త్తానే కృషిపణ్ణిక్కొణ్డువన్దు పిన్నై భాగవతర్కళోడే యిణక్కి అవ్వళియాలేయిఱే యవన్దాన్ ఆచార్యవిషయత్తిలే శేర్ప్పతు; ఇతిత్తనైయుమ్ ఇవరరుళిచ్చెయ్త దృష్టాన్తత్తిలే సిద్ధమ్. ఎఙ్గనేయెన్నిల్ ; చేతననై కొడియినుడైయ స్థానేయాకవుమ్, ఆచార్యనై కొళ్కొమ్బినుడైయస్థానేయాకవుమ్, భాగవతర్కళై శుళ్ళిక్కాలినుడైయస్థానేయాకవు మరుళిచ్చెయ్కైయాలే కర్షకనాయిరుప్పానొరువన్ స్వప్రయోజనార్థమాక ముతలిలే విత్తై

అ.—దార్ష్టాన్తికత్తిల్ గ్రామమధ్యస్థతాసరూపధర్మమ్ (ప్రాప్య)త్యాది.

"సాత్త్వికైస్సంభాషణమ్" ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఆక్షేపికీ సంగతి యెన్నుమిడమ్ సూచితమ్.

౪౪౨. [కొళ్ కొమ్బు] ఉపఘ్నమ్. అతావతు—ఉపాశ్రయమ్.

(పరిణామమ్) వృద్ధి

[శుళ్ళికాల్] న్గిఱవిత్తాల్ ఫలితమ్ (పెరియతో) రెన్ఱతు

(అన్వయముఖేన) సంబన్ధద్వారా.

(కొళ్ళున్దువిక్కుమ్) పడర్విక్కుమ్.

లతాదృష్టాన్తత్తుక్కు పూర్వసంవాదసూచనార్థమ్ (కోల్ తేడి) యిత్యాది. పాశురప్రత్యభిజ్ఞానమ్.

ఇచ్చేతననన్వయిక్కుమ్పోతెన్ఱ సంబన్ధమ్.

ఉపఘ్నదృష్టాన్తఫలితమ్ (ఆశ్రిత) రిత్యాది.

మహాంశ్చాసావాశ్రయశ్చేతి విగ్రహే కర్మధారయః.

(మహదాశ్రయమాన) వెన్ఱుపాఠమాన పోతు మహతామాశ్రయమాన

అ—ఎన్ఱు వష్ఠీతత్పురుష నాకిక్కడవతు.

మహతామాశ్రయస్య మాహాత్మ్య మర్థసిద్ధమ్.

(ఇణక్కి) శేర్త్తు.

భగవదన్వయత్తుక్కు ఆచార్యాన్వయమపేక్షితమామాపోలే ఆచార్యాన్వయత్తుక్కుమ్ భాగవతాన్వయమ్ వేణుమెన్ఱు సముచ్చయాభిప్రాయమ్.

సద్వారకహేతుత్వమాచార్యలాభ ఇత్యాద్యభిప్రేతమెన్ఱు పరిహారమ్ (భాగవతాన్వయత్తనక్కి) త్యాది

తదుపపాదనమ్ (ఆభిముఖ్యే) త్యాది. యదృచ్ఛాసుకృతాదియాక ఇత్యాదిః

ఇన్దసద్వారకహేతుత్వమ్ మూలత్తిలే దృష్టాన్తబలలబ్ధమెన్గిఱార్ (ఇత్తనైయు) మిత్యాది.

దృష్టాన్తదార్ష్టాన్తికఙ్గళిలే కర్షకశ్శర్థలబ్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (కర్షకనా) యిత్యాది.

(విత్తై) బీజత్తై.

౨౨౩ మూ.—"స్వాభిమానత్తాలే ఈశ్వరాభిమానత్తైక్కులైత్తుక్కొణ్డ విననుక్కు, ఆచార్యాభిమానమొழிయ గతియిల్లై" ఎన్ఱు పిళ్ళై పలకాలు మరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమ్.

వ్యా.—యిట్టు ముళైప్పిత్తు క్కొழுన్దుశరిక్కుమళవుమ్ వళర్త్తుక్కొణ్డుపోన్దతొరుకొడిక్కు, ఇతుక్కినియొరుపఘ్నమ్ వేణుమెన్ఱుతానే ఉపఘ్నముణ్డేడి అతిలే శెన్ఱేఱుకైక్కు శక్తికాలుమ్నాట్టి ఇవ్వళియాలే ఉపఘ్నత్తిలే శేర్క్కుమాపోలే, సర్వశేషియాన సర్వేశ్వరన్ స్వప్రయోజనార్థమాకవిచ్చేతననై ముతలిలేసృష్టిత్తు,౧"ఈశ్వరస్య చ సౌహార్దమ్"ఇత్యాదిప్పడియేక్రమేణాభిముఖ్యపర్యన్తమాకవిళైత్తు ఇవనుక్కొరాచార్యనైయుమ్ ఇన్నానెన్ఱు తానే తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి అవనోడే శేర్క్కుమ్ భాగవతర్కళోడే ముతలన్వయిప్పిత్తు, అవ్వళియాలే ఆచార్యవిషయత్తిలే అన్వయిప్పిక్కుమెన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకైయాలే, కొళ్కొమ్బిలేయేఱవిట్ట కర్షకనుక్కే అన్దక్కొడియాలుళ్ళ ప్రయోజనమామాపోలే, ఆచార్యవిషయత్తిలీశ్వరన్ శేర్త్త చేతననాలుళ్ళప్రయోజనము మీశ్వరనతేయెన్నుమిడముమ్ ఫలితమ్.

ఇని అచేతనమానకొళ్కొమ్బుపోలన్ఱియే చేతనోత్తమనాన విన్వాచార్యన్తానుమ్ పరసమృద్ధ్యేకపరనాకైయాలే, స్వశేషియాన వీశ్వరనుడైయ ప్రయోజనమే స్వప్రయోజనమాక నినైత్తిరుక్కుమిఱే.

౨౨౩. ఇని (స్వాభిమానత్తాలే) ఎన్ఱు తుడఙ్గి, (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమ్) ఎన్నుమళవాక, ఇప్పడి తదీయర్మున్నాక ప్పఱ్ఱప్పడుమ్ సదాచార్యనుడైయ వభిమానమే యుజ్జీవనత్తుక్కు ఉచితోపాయమెన్ఱు ఇప్ప్రబన్ధతాత్పర్యత్తై ప్రకాశిప్పిత్తరుళుకిఱార్.

వ్యా.—పెరువిలైయనాన నాభరణత్తుక్కు నాయకక్కల్పోలే యాయ్త్తు వచనభూషణత్తుక్కుప్ప్రదేశమ్ నాయకరత్నమాయిరుక్కుమ్పడి.

ఇత్తనైయుమరుళిచ్చెయ్కైయెప్పఱ్ఱ అధిక్షిక్కైయిట్టుక్కొణ్డు వన్దతు కీழడఙ్గలుమ్; మేలడఙ్గలుమ్ ఇతిల్ నిష్ఠైయై స్థాపిక్కిఱతు.

అతిల్ ప్రథమత్తిలే, ఇవ్వర్థమ్ సత్సంప్రదాయసిద్ధమెన్ఱు సర్వరుమ్ విశ్వసిక్కైక్కుడలాక ఇతు తమక్కు ఆప్తోపదేశలబ్ధమెన్నుమిడత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్, (స్వాభిమానత్తాలే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—అనాదికాలమ్ 'నానే యెనక్కు నిర్వాహకన్' ఎన్ఱిరుక్కుమ్ తన్నుడైయ, దురభిమానత్తాలే, 'ఇవన్ నమక్కు శేషమ్, ఇవన్ కార్యమ్ నమక్కే భరమ్' ఎన్ఱు తన్నై యుజ్జీవిప్పిక్కైక్కుడలాన వీశ్వరాభిమానత్తై అఱుత్తుక్కొణ్డవివనుక్కు,దుర్గతియేపఱ్ఱాశాక వజ్గీకరిత్తు తన్నుడైయ ఉజ్జీవనత్తుక్కు కృషిపణ్ణిప్పోరుమ్ పరమద

అ.—(శరిక్కుమళవుమ్) శరిక్కుమ్పడినిఱ్ఱుమళవుమ్.

లతాదృష్టాన్తత్తాల్ (ప్రాప్తావు) మిత్యాది.

పూర్వనిర్ణీతార్థముమ్ ఫలిత్తతెన్గిఱార్ (కొళ్కొమ్బిలే)యిత్యాదినా.

దృష్టాన్తత్తిఱ్కాట్టిల్ వైలక్షణ్యమ్ (ఇని) యిత్యాది.

ఉపఘ్నత్తుక్కు కర్షకప్రయోజనత్తిల్ అభిసంధియిల్లై. ఇఙ్గు తత్స్థానీయనాన ఆచార్యనుక్కు కర్షకస్థానీయేశ్వరప్రయోజనత్తిల్ అత్యన్తాభిసన్ధియిరుక్కైయాలే తద్వైలక్షణ్యమెన్నపడి. [త్యాది.

౨౨౩. ఉత్తరవాక్యసంగతి(ఇని స్వాభిమానత్తాలేయెన్ఱు తుడఙ్గి) యి

అ.—ఉపోద్ఘాతానన్తరమ్ తద్ధేతువివక్షితార్థత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱారెన్నపడి.

ఇవ్వాచార్యాభిమానోపాయత్తైక్కు ప్రబన్ధతాత్పర్యత్వత్తై దృష్టాన్తబలత్తాలే వివరిక్కిఱార్ (పెరువిలైయనాన) విత్యాదినా.

వచనభూషణసమాఖ్యానుగుణదృష్టాన్తమ్ (ఆభరణత్తుక్కు) న్ఱతు.

చరమప్రకరణత్తుక్కు 'మధ్యరత్నే నేతరి నాయకః' ఎన్గిఱ నాయకరత్నరూపణమ్ నిర్మాణావస్థైయెప్పఱ్ఱవెన్నుమిడమ్ ఉపోద్ఘాతత్తిల్ చొల్లిఱ్ఱు.

నాయకత్తుక్కు స్థిత్యవస్థైమధ్యత్తిలే యాకిలుమ్ నిర్మాణం దశమయాయిఱే యిరుప్పతు.

సంగతియై వివరిక్కిఱార్(ఇత్తనైయు) మిత్యాదినా.

(అధిక్షిక్కై) పీఠికై. ఉపోద్ఘాతమెన్నపడి. [పడి

(కీழడఙ్గలు)మెన్నతు[స్వాభిమానత్తాలే] ఇత్యాదిక్కుక్కీழెల్లామెన్న

(మేలడఙ్గలు) మెన్నతు[కైప్పట్టపొరుళై]యిత్యాద్యుపరితనగ్రన్థఙ్గళెల్లామెన్నపడి.

వ్యా.—యాళువాన వాచార్యన్ "ఇవన్ నమ్ముడైయవన్' ఎన్ఱభిమానిత్తిరుక్కై మన్దవభిమానమొత్రియ వేఱుజ్జీవనోపాయమిల్లై" ఎన్ఱు సకలశాస్త్రసారవిదగ్రేసరరాన నమ్పిళ్ళై తిరువడికళిలేపళుక్క సేవిత్తు తదేకపరతన్త్రరాయ్ సకలశాస్త్రతాత్పర్యజ్ఞళైయు మవరరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు తన్నిష్ఠరాయిరుక్కుమ్ నమ్ముడైయ వాచార్యరాన పిళ్ళై తజ్జ మాక ప్పలకాలు మరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టిరుక్కైయాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఆకైయాల్, ఆచార్యాభిమానమే ఇవ్వాత్మావుక్కుజ్జీవనోపాయమెన్ఱు కరుత్తు.

అ.—(ఇతిల్) ఆచార్యాభిమానత్తిల్.

(నిష్ఠై) రుచివిశ్వాసాద్యధికారమ్.

అనన్తరవాక్యసంగతి (అతి) లిత్యాది.

(అతిల్) ప్రబన్ధ పరమతాత్పర్య షేటికైయిల్.

'మానాధీనా మేయసిద్ధిః' ఎన్గిఱపడియే ఇవ్వర్థత్తిల్ సంప్రదాయత్తై దర్శిప్పిక్కిఱారెన్ఱపడి.

పూర్వాచార్యవచనం రత్నస్థానీయమ్. అతిల్ సారభూతతద్వచనం నాయకస్థానీయమెన్ఱు సూచితమ్.

(అభిమానః) అహంకారః.

అతు ఈశ్వరాభిమానవిరోధిత్వలిజ్గత్తాలే స్వరక్షణే స్వాన్వయాత్మకమాన సాధనాన్తరానుష్ఠానమాకిఱతు.

(ఈశ్వరాభిమానమ్) ఈశ్వరనుడైయ అహంకారమ్.

అతావతు—"అహంత్వా మోక్షయిష్యామి" యెన్గిఱసంకల్పమ్.

(ఆచార్యాభిమానమ్) ఆచార్యనుడైయ మదీయత్వాభిమానమ్.

ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అనాదికాల) మిత్యాదినా.

(పరమదయాళువాన) ఇత్యనేన "ఆసన్నత్వాద్దయాలుత్వాత్" ఇతి భగవచ్ఛాస్త్రవచనం సూచితమ్

కర్మణి షష్ఠీసమాసవ్యావృత్త్యర్థమ్ (ఆచార్య) నిత్యాది.

"గురుణా యోఽభిమన్యేత" ఎన్ఱతే ప్రథమోపాదానమ్.

"గురుంవాయోఽభిమన్యతే" ఎన్ఱు అనుకల్పమాకవిత్తే అజ్ఞనైయివనభిమానిక్కుమత్తైచ్చొల్లుకిఱతు.

ఇత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వేఱు) ఇత్యాది

[గతిః] ఉపాయః ఎన్ఱపడి.

(పలకాలు) మెన్ఱతు అభ్యాసరూపతాత్పర్యలిజ్గమిరుక్కిఱపడి.

(పిళ్ళై) వడక్కుత్తిరువీథిప్పిళ్ళై.

సంప్రదాయకథనఫలితమ్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

౨౨౨ మూ.—స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే భక్తినళువిన్ఱు.

౨౨౩ భగవత్స్వాతన్త్ర్య

వ్యా—౨౨౨. ఇప్పడి (ఆచార్యాభిమానమొత్రియ గతియిల్లై) ఎన్బానెన్, శాస్త్రసిద్ధజ్గళాన భక్త్యాద్యుపాయవిశేషజ్గళుణ్డే ఎన్గిఱశజ్కైయిలే, ఇతొత్రిన్దవైయెల్లామివనుక్కుపాయమన్ఱిక్కే నిన్ఱమెయ్యెయడైవే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్.

అతిల్ ప్రథమత్తిలే భక్తియుపాయమన్ఱియేనిన్ఱపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్వాతన్త్ర్య) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు.—భగవత్ప్రాప్తిసాధనతయా విహితైయాయ్ స్వయత్నసాధ్యైయాన భక్తి, భగవదేకపారతన్త్ర్యవిరోధియాన స్వస్వాతన్త్ర్యత్తైయుణ్డాక్కుమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే ఇవనుక్కుపాయమన్ఱియులే నళువినిన్ఱతెన్నై.

౨౨౩. అనన్తరమ్ ప్రపత్తియుపాయమన్ఱియే నిన్ఱపడియై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భగవత్స్వాతన్త్ర్య) ఇత్యాదియాలే.

అ.—౨౨౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి ఆచార్యే) త్యాది.

(భక్త్యాది) యెన్గిఱ ఆదిశబ్దమ్ భగవత్ప్రపత్తియైయుమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ ఇవన్ పణ్ణుమ్ప్రపత్తియైయుమ్ సంగ్రహిక్కిఱతు.

[వేఱుగతియిల్లై] యెన్గిఱవిత్తై [స్వస్వాతన్త్ర్య] త్యాది వాక్యత్రయమ్ వివరిక్కిఱతెన్ఱు అవాన్తరషేటికై.

అవాన్తరవాక్యసంగతి (అతిల్ ప్రథమత్తిలే) యిత్యాది.

గీతాదికళిల్ విధిక్రమేణవుమ్ ఇప్ప్రబన్ధత్తిల్ ప్రతివాదిల క్రమేణవుమ్ భక్తిక్కు ప్రథమమనుపాయత్వకథన మెన్ఱపడి.

(స్వస్వాతన్త్ర్యత్తైయుణ్డాక్కై) ఫలశేషపక్షత్తిలే ప్రాప్తిదశైయిలుమ్ స్వార్థానుభవాదికళైయుణ్డాక్కై. ఫలైక్యపక్షత్తిలే అధికారదశైయిలే సాతిశయాభిమతి హేతుస్వయత్నస్వార్థోద్దేశజ్గళై యుణ్డాక్కైయెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఈదృశస్వాతన్త్ర్యభీతనుక్కు అనుపాయమానాలుమ్ ఇన్ద భీతియిల్లాతవనుక్కు ఉపాయమాకైయాలే విధివైయర్థ్యమిల్లైయిత్తే.

౨౨౩. (అనన్తర) మిత్యాది.

పూర్వోక్తవిధ్యాదిక్రమానుసారేణ అనుపాయత్వకథనమెన్ఱపడి.

పారతన్త్ర్యానుగుణ్యం పూర్వమేవ నిరుక్తమ్.

మూ.—భయత్తాలే ప్రపత్తి నఝువిన్ఱు.

౪౪౬ ఆచార్యనై త్తాన్ పఱ్ఱుమ్పఱ్ఱు అహఙ్కారగర్భమాకైయాలే, కాలన్ మోతిరమిడుమోపాతి.

వ్యా.—అతావతు.—స్వపారతన్త్ర్యానురూపైయాయ్ మహావిశ్వాసరూపైయాన ప్రపత్తి బన్ధమోక్షోభయనిర్వాహకనాన భగవాన్ తన్ స్వాతన్త్ర్యత్తాలే మీళవుమ్ కర్మానుగుణమాకవైత్తశిన్ది వాఙ్గువిత్తు సంసరిప్పిక్కిల్ శెయ్వతెన్ ఎన్కిఱ మహాభయత్తాలే యివనుక్కుపాయమన్ఱియిలే నఝువినిన్ఱతెన్ఱు.

౪౪౬. అనన్తరమ్ ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వకీయస్వీకారముపాయమన్ఱెన్కిఱ యిత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యనైయుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఆచార్యనైయుమ్ ఉపాయమాక త్తాన్ స్వీకరిక్కిఱ స్వీకారమ్, స్వఫలిత్వకర్తృత్వరూపమాయ్ స్వరూపనాశకమాయిరుక్కిఱ వహఙ్కారత్తైయుళ్ళే యుడైత్తాయిరుక్కైయాలే, స్వవినాశకరమాన కాలనై ప్రతిగ్రహిత్తు అన్దప్పోన్నాలే అఙ్గులీయకధారణమ్పణ్ణినాల్ అవద్య

అ.—మహావిశ్వాసరూపత్వం విమర్శదశాయాం బాధాపర్యవసితతదేకోపాయత్వాధ్యవసాయమిశ్రత్వమ్.

(ప్రపత్తిః) ఉపాయత్వప్రార్థనా.

(వైత్తశిన్దై వాఙ్గువిత్తు) ఉపాయత్వాధ్యవసాయాదికళై నీఙ్గువి_

ఇతు తాన్ పాశురత్తుక్కు ప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్

విషయానురూప భయమాకైయాలే ఇఙ్గు (మహాభయత్తాలే) యెన్ఱతు.

ఏతాదృశభయరహితర్క్కు ప్రపత్తి ఉపాయమాక విధిక్కైయాలే విధవైయర్థ్యమిల్లైయెన్ఱు కరుత్తు

౪౫౬. "ఆత్మాత్మీకీమనిష్టానాం సద్యశ్శాన్తిమభీప్సతా।
ప్రపత్తిరఙ్గసాకార్యా"

ఎన్ఱు ప్రపత్తియై విధిత్తు పిన్ననన్తరమాచార్యప్రపత్తియై విధిక్కైయాలే తల్కాల్మేణవా ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వకీయస్వీకారత్తినుడైయ అనుపాయత్వఙ్గోల్లుకిఱతెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే (అనన్తరమాచార్యే)త్యాది.

తత్ర కర్తృక స్వీకారవ్యావృత్త్యర్థమ్ (తాన్ స్వీకరిక్కిఱ)వెన్ఱతు.

'వాకింపచత' ఇతివన్నిర్దేశః.

'అహంకారో గర్భే యస్య స తథోక్తః ఎన్ఱు వివక్షిత్తు అర్థమ్(స్వఫలిత్వే)త్యాది.

౪౪౭ మూ.—ఆచార్యాభిమానమే ఉత్తారకమ్.

వ్యా.—కఃమామోపాతి తన్నుడైయ స్వరూపత్తుక్కవద్యకరమాయిరుక్కుమెన్ఱై. ఆకైయాల్ ఇతువుమ్ ఉపాయమన్ఱియేనిన్ఱతెన్ఱు కరుత్తు.

౪౪౭. పారిశేష్యాత్ కీఴ్ తామరుళిచ్చెయ్తతే యుపాయమెన్ఱు తలైక్కట్టుకిఱార్ (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమ్) ఎన్ఱు.

అతావతు.—మోక్షసాధనతయాశాస్త్రసిద్ధఙ్గళాన భక్త్యాదికళొన్ఱుముపాయమన్ఱియిలే నిన్ఱపిన్బు, నిరతిశయకృపావానాయ్ నిర్హేతుకమాక త్తన్నై యఙ్గీకరిత్తరుళి

అ—ఉపాయతయానుష్ఠానమ్ అధికారసాపేక్షమాకైయాలుమ్, అధికారబోధనత్తాన్ 'మత్ఫలసాధనత్వాన్మదర్థమిదంకర్మ' ఎన్గిరబుద్ధివిశేషమాకైయాలుమ్ అతు స్వఫలస్యయత్నాసహస్వరూపత్తుక్కు భగవదత్యన్తాభిమతివిషయత్వప్రత్యనీకతయా నాశకమాకైయాలుమ్, అవద్యకరమెన్ఱపడి.

(స్వవినాశకరమాన) వెన్ఱతు-తనక్కు మరణనరికాద్యావహమానవెన్ఱపడి.

(కాలనై ప్రతికృతిరూపమాన మృత్యుపురుషనై.

(ఓపాతి) యెన్గిఱవిడత్తిల్ సాధారణధర్మమ్ అవద్యకరత్వమెన్ఱు మాలాభిప్రేతమెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్పఱ్ఱి (అవద్యకర) మిత్యాది.

౪౪౭. "అన్వయాదపిచైకస్య" "సదాచార్యేణసన్దృష్టాః" "గురుణాయోఽభిమన్యేత" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు ఉత్తరవాక్యమెన్ఱుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పారిశేష్యా) దిత్యాది.

ఇతరబాధవశాత్ సామాన్యవ్యాప్త్యావిశేషసాధ్యసిద్ధిః పారిశేష్యమ్.

సంసారజిహాసు పరతన్త్రస్వరూపజ్ఞ చేతనత్వరూపహేతువైక్కొణ్డు సామాన్యేనసంసారభీత్యజనకపారతన్త్ర్యానుగుణ సంసారనివృత్త్యుపాయాధికారిత్వత్తై సాధిక్కుమ్బోతు భక్తియిలుమ్ ఆచార్యవిషయస్వకీయస్వీకారత్తిలుమ్ స్వరూపానుగుణ్యత్తుక్కుమ్ ప్రపత్తియిల్ భీత్యజనకత్వత్తుక్కుమ్ 'బాధవశత్తాలే తాదృశబాధరహితాచార్యాభిమానరూపవిశేషసాధ్యసిద్ధియాకైయాలే పారిశేష్యమెన్ఱపడి.

ఇతుతాన్ "గురుణాయోఽభిమన్యేత" ఎన్గిఱశాస్త్రత్తుక్కు అనుకూలతర్కమెన్ఱు కరుత్తు.

పారిశేష్యత్తై స్ఫుటీకరిక్కిఱార్ (మోక్షసాధనతయే)త్యాది.

ఇతరబాధత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఉపాయమన్ఱియిలే) యెన్ఱు.

ప్రకృతత్తిల్ బాధాభావత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (నిరతిశయే)త్యాది.

రరర మూ.—కైప్పట్టపొరుళైక్కైవిట్టు పుత్తైత్త పొరుళైక్కణిశిక్కక్కడవనల్లన్.

వ్యా.—నిరపాయమాక నోక్కిక్కొణ్డు పోరుమాచార్యన్ 'ఇవన్ నమ్ముడైయవన్' ఎన్ఱిరుక్కుమన్దవభిమానమే యివనై సంసారత్తినిన్ఱు ముత్తరిప్పిక్కుమెన్రై.

ఆక, (స్వతన్త్రనై యుపాయమాక త్తాన్ పఱ్ఱినపోతిఱే) ఎన్ఱుతుడఙ్గి ఉపపాదిత్తుక్కొణ్డువన్ద చరమోపాయ స్వరూపత్తై యుళ్ళపడి శోధిత్తు నిర్ణయిత్తరుళినారాయ్త్తు.

రరర. అనన్తరమ్, ఇవ్వుపాయనిష్ఠరాన వధికారిక్కు కర్తవ్యవిషయఙ్గళై విస్తరేణ వరుళిచ్చెయ్కిఱార్.

అతిల్, ప్రథమత్తిల్ సులభమానవాచార్యవిషయత్తై విట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై ఇచ్ఛిప్పానల్లనెన్నుమిడత్తై దృష్టాన్తముఖేన వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (కైప్పట్ట) ఇత్యాదియాలే.

అ.—విశేషసాధ్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇవన్ నమ్ముడైయవని)త్యాది.

ఉత్తరణమపాదానసాపేక్షమాకైయాలే "ఉత్తారయతిసంసృతేః" ఎన్గిఱ ప్రసిద్ధ్యనుగుణాధ్యాహారమ్ (సంసారత్తినిన్ఱు) మెన్ఱు.

ఉత్తారకశబ్దమ్ ణిజన్తాత్ కర్తరిణ్వులన్తమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉత్తరిప్పిక్కు) మిత్యాది.

ఉత్తరసంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఆక) విత్యాది.

(శోధనమ్) పూర్వపక్షనిరాకరణమ్.

రరర. సంగతి (అనన్తర) మిత్యాది

ఇత్తాలుపాయాధికారసుపాయలమ్బకమాకైయాలే హేతుత్తై సంగతియెన్ఱపడి.

ఇతు పేటికాసంగతి.

అనన్తరవాక్యసంగతి (అతిల్ ప్రథమత్తిలే) ఇత్యాది.

"ఉపాయాపాయసంయోగేనిష్ఠయాహీయతేఽనయా" ఎన్ఱ ప్రథమపర్వప్రతిపత్తియిల్ శొన్న అంశమ్ ప్రపత్తిత్వసామాన్యాత్ "ఉపాయోపేయభావేన తమేవ శరణంవ్రజేత్" ఎన్ఱుశొన్న చరమప్రపత్తిక్కుమ్ "ప్రకృతివద్వికృతిః కర్తవ్యా" ఎన్ఱువరుకైయాలే ప్రథమమితరోపాయసంయోగముపాయనిష్ఠాభఙ్గకమాకైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు ప్రథమపర్వాశ్రయణమకర్తవ్యమెన్గిఱతెన్ఱపడి.

రరర మూ.—విడాయ్పిఱన్దపోతు నరస్థమాన

వ్యా.—అతావతు.—కైయిలే యిరుక్కిఱ ధనమ్పోలే అతిసులభనాయిరుక్కిఱ ఆచార్యనైక్కుత్తైయ నినైత్తు అనాదరత్తాలేకైవిట్టు, భూమియిలే పుఱర్ పుత్తైత్తువైత్త ధనమ్ పోలే ఎట్టప్పడామైయాలే "అరుమ్పొరుళ్" ఎన్నుమ్పడి దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై రతుకమాక ప్పఱ్ఱవిచ్ఛిక్కక్కడవనల్లనెన్రై.

౧ "సులభం స్వగురుం త్యక్త్వా దుర్లభం య ఉపాసతే।
లబ్ధం త్యక్త్వా ధనం మూఢో గుప్తమన్వేషతిక్షితౌ" ఎన్ఱుమ్ ౨"పఱ్ఱుకురువై" ఎన్ఱుతుడఙ్గి, ౨"తన్కైప్పొరుళ్ విట్టారేనుమ్ కాశినియిల్ తామ్పుత్తైత్త - వప్పొరుళ్ తేడి త్తిరివానఱ్ఱు" ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే.

రరర. ఇన్నముమ్ దృష్టాన్తముఖత్తాలే, సులభమాన వాచార్యవిషయత్తైవిట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై యాశ్రైప్పడువానల్లనెన్గిఱార్ మేల్ (విడాయ్పిఱన్దపోతు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—ఇన్దచోదకన్యాయసిద్ధమానవర్థఙ్గళైయుట్కొణ్డు (కుళ్ళికాకలి)త్యాదియాలే పుషకారవైభవముమ్, తత్పూర్వోత్తరగ్రన్థఙ్గళాలే ఉపాయవైభవముమ్, (స్వస్వాతన్త్ర్యే)త్యాదియాలే ఉపాయాన్తరదోషముమ్ (ఆచార్యనైయు) మిత్యాదియాలే స్వకీయ స్వీకారానుపాయత్వముమ్, (కైప్పట్ట) విత్యాదియాలే అధికార నిష్ఠాక్రమముమ్, అనుకూల ప్రతికూలవిభాగముమ్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళి) త్యాదియాలే స్వానుష్ఠానత్తిల్ సాధనత్వబుద్ధ్యభావముమ్ మఱ్ఱుమ్ ప్రథమపర్వనిష్ఠనుక్కుచ్చొన్న అంశఙ్గళుమ్, సంగ్రహేణ అరుళిచ్చెయ్తతెన్ఱుకరుత్తు.

ఫలకామర్కుమ్ ముముక్షుక్కళుక్కుమ్ ఉపాసకర్కుమ్ ప్రపన్నర్కుమ్ నిత్యకర్మాదికళ్ వేఱుపట్టిరుక్కుమెన్నుమిడమ్ ఉడైయవర్ నియమనత్తాలే ఆణ్డాన్ వకుత్తరుళిచెయ్తరుళిన ఆహ్నికకల్పత్తాలే సిద్ధమ్.

ఇన్నుముమ్ ఇప్పడి యథోచితమివ్వధికారియినుడైయ అధకారఙ్గళై నిర్ణయిత్తుక్కొళ్వతు.

రరర. (కైప్పట్ట) విత్యాదికం ప్రకృతార్థత్తుక్కు నిగీర్యాధ్యవసానవిర్దేశరూపమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (కైయిలె యిరుక్కిఱ) విత్యాదినా.

---

౧ ౨ జ్ఞానసారమ్.

వ్యా.– అతావతు.–పిపాసై విఞ్జినపోతుశడక్కైన పానమ్పణ్ణలావ్పడి పాత్రగతమాయ్క్కొణ్డు తన్ కైయిలిరుక్కిఱ జలత్తై సులభత్తైయే హేతువాక వనాదరిత్తు త్తరైయిలే యుకుత్తు, ఆకాశస్థమాయ్క్కొణ్డెట్టాతపడియాయుమ్ భూమిస్థమాయిరుక్క దూరస్థమాయుమ్ ఆసన్నమాయిరుక్కచ్చెయ్తే పెరుఙ్గాలమొఴిఞ్జియ వర్త్తిన కాలమిన్ఱిక్కేయుమ్ ఎప్పోతుముణ్డానాలుమ్ అవ్వళవుమ్ శెన్ఱుపజీవిక్కవేణ్డియుమ్ ఇరున్దవిడత్తన్ని లేయుణ్డాయుమ్ ఖనిత్రాదికళ్కొణ్డు కల్లి

అ.—“అఱిన్దన కొళ్క పరుమ్పొరుళ్” ఎన్గిఱవిత్తైప్పఱ్ఱ (అరుమ్పొరుళెన్నుమ్పడి) యెన్ఱతు.

“హారా స్వామీతి బుద్ధిమాన్” ఇత్యాదికళాలే శేషిత్వప్రాప్యత్వఙ్గళ్ అనుమతఙ్గళాకైయాలే(రక్షకమాన) వెన్ఱతు.

మూలాభిప్రేతప్రమాణఙ్గళ్ (సులభ) మిత్యాది.

“ఉపాసతే” ఎన్గిఱవిడత్తిల్ “నవిశ్వసేదవిశ్వస్తమ్” “ఆసేతాన్మునిపుఙ్గవా” ఎన్గిఱవిడత్తిల్ పోలే “గణకార్యమనిత్యమ్” ఎన్ఱు శప్పక్కళుక్కు వారామైయాలె ఏకవచనాన్తత్వమ్.

“త్యజ్య” ఎన్ఱు ఆర్షత్వాత్ ల్యప్.

బద్ధం=మున్దానైయిల్ ముడియప్పట్టిరుక్కిఱ.

అన్వేషతి=అన్విచ్ఛతి. ఆర్షత్వాత్ ఛాదేశవిరహః. భౌవాదికో వా. అనుగచ్ఛతియెన్ఱపడి. అనుగమనమిఙ్గే ఇచ్ఛాత్మకం గ్రాహ్యమ్.

పఱ్ఱు=పఱ్ఱప్పడుకిఱ,

కురువై =ఆచార్యనై,

పరనన్ఱెన్ఱు=భగవానన్ఱెన్ఱు,

ఇకఴ్న్దు=విట్టు,

మఱ్ఱోర్ పరనై=అర్చావిభవాదిరూపనాన భగవానై,

వఴిప్పడుతల్=ఆశ్రయిక్కై,

ఎన్నే=ఎతుక్కాక,

తన్ కైప్పొరుళ్విట్టు=హస్తగతధనత్తైవిట్టు,

ఆరేనుమ్=ఆరాకిలుమ్,

కాశినియిల్=భూమియిల్,

తాఴ్పుత్తెత్త=సిఱుపుత్తెత్తువైత్త,

అప్పొరుళ్ =అన్దధనత్తై,

తేడిత్తిరివానొఱ్ఱు= తేడిత్తిరియుమాపోలే యెన్ఱపడి.

ఇతు జ్ఞానసారమ్.

౪౪౯ ఉత్తరవాక్యానతాంక్కై (ఇన్నుమ్)ఇత్యాది.

(దృష్టాన్తముఖత్తాలే) యెన్ఱతు=బిమ్బభూత ప్రకృతార్థ తాత్పర్యకవాక్యకణ్డోక్త దృష్టాన్తత్తాలే యెన్ఱపడి.

(విడాయ్) జలపానేచ్ఛా.

మూ.— వుదకత్తై యుపేక్షిత్తు జీమూతజలత్తైయుమ్ సాగరసలిలత్తైయుమ్ సరిత్సలిలత్తైయుమ్ వాపీకూపపయస్సుక్కళైయుమ్ వాఞ్ఛిక్కక్కడవనల్లన్.

వ్యా –ప్పిఱవేణ్డియిరుక్కుమ్ జీమూతాదికళిల్ జలత్తైయాశైప్పడుమవనైప్పోలే, రక్షకాపేక్షైపిఱన్దదశైయిల్ అప్పోతే తనక్కుతవుమ్పడికై పుకున్ఱిరుక్కిఱ ఆచార్యవిషయత్తై సౌలభ్యమేపఱ్ఱాశాక ఉపేక్షిత్తు పరమాకాశవర్తియాయ్ దుష్ప్రాపమాయిరుక్కిఱ పరత్వత్తైయుమ్, భూమియిలేయాయుమ్ క్షీరాబ్ధియళవుమ్ శెల్లవల్లవర్కళుక్కన్ఱియే యుతవాతవ్యూహత్తైయుమ్, ఆసన్నమాక వన్దుమ్ తాత్కాలి

అ.—విడాయ్క్కు కరస్థితజలమల్పత్వాదపర్యాప్తమాకైయాలే పాత్రగతత్వమాక్షిప్తమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (పాత్రగతమాయ్క్కొణ్డ) న్ఱతు

(ఉకుత్తు)=నళిప్పిత్తు.

జీమూతశబ్దార్థమ్ (ఆకాశస్థమా) యిత్యాది

ఇతుక్కు ఎట్టామైదోషమ్.

తద్వ్యావృత్తి (భూమిస్థమా) యిత్యాది.

భూమౌ స్థితిర్యస్య తత్ భూమిస్థమ్.

భూమౌతిష్ఠతీతి విగ్రహమ్ ‘భూమిష్ఠ’ మెన్ఱు షత్వయుక్తపాఠమానపోతు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇతుక్కు దూరస్థత్వం దోషమ్.

ఇతు సాగరసలిలమ్.

ఏతద్వ్యావృత్తి (ఆసన్నమా) యిత్యాది.

ఇతు సరిత్సలిలమ్.

ఇతుక్కు గ్రీష్మాదికాలత్తిలే యిల్లామై దోషమ్.

ఏతద్వ్యావృత్తి (ఎప్పోతు) మిత్యాది.

ఇతు వాపీసలిలమ్.

ఇతుక్కు దోషమ్ తావద్దేశపర్యన్తగమనసాపేక్షత్వమ్

“వాపీతు దీర్ఘికా” ఎన్నక్కడవతిఱే.

ఇతు ఉద్యానాదినియతదేశస్థైయిఱే

ఏతద్వ్యావృత్తి (ఇరున్దవిడ) మిత్యాది

ఇతు కూపసలిలమ్. ఇతు గృహత్తిలుమిరుక్కుమిఱే.

ఇతుక్కు దోషమ్ ఖనిత్రాదిసాధ్య ఖననసాధ్యత్వమ్

ఇప్పడి యథాక్రమవ్యాఖ్యానమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జీమూతాదికళి) లిత్యాది.

ప్రతిబిమ్బానుగుణ బిమ్బవాక్యార్థమ్ (రక్షకాపేక్షై) యిత్యాది.

జీమూతజలస్థానమ్ (పరమాకాశే) త్యాది.

వ్యా.—కర్కొణ్డియ పాశ్చాత్యర్కుక్కతవాతవిభవత్తైయుమ్, నిత్యసన్నిధియుణ్డాయుమ్ సమ్భాషణాదికళాలివనోడు కైకలన్దిరాత వర్చ్చావతారత్తైయుమ్, ఇరుక్కిఱవిడత్తిన్నిలే యుణ్డాయిరున్దాకిలుమ్ యమనియమాదిక్రమేణ యత్నిత్తు దర్శిక్కవేణ్డుమ్ అన్తర్యామిత్వత్తైయుమ్ ఆశైప్పడక్కడవనల్లనెన్ఱై.

౧. "చక్షుర్గమ్యంగురుంత్యక్త్వాశాస్త్రగమ్యన్తుయస్స్మరేత్।
కరస్థముదకంత్యక్త్వాఘనస్థమభివాఞ్ఛతి"

ఎన్ఱుమ్ ౨ "ఎట్టవిరున్దకురువై యిఱైయన్ఱెన్ఱు విట్టు" ఎన్ఱుతుడఙ్గి "అమ్బుదత్తైప్పార్ త్తిరుప్పానఱ్ఱు" ఏన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే. ఇతువ్యూహాదికళుక్కు ముపలక్షణమ్.

అ —సాగరసలిలస్థానమ్ (వ్యూహత్తైయు) మితి.
(ఎయ్తాత) కిట్టాత
సరిత్సలిలస్థానమ్ (విభవత్తైయు) మితి
వాపీపయస్థానమ్ (అర్చ్చావతారత్తైయు) మితి.
దేశకాల విప్రకర్ష తారతమ్య ప్రయుక్తక్రమానురోధత్తాలే అన్తర్యామిత్వత్తుక్కు చరమనిర్దేశమ్.
'చక్షు' రిత్యాది.
దుస్త్రగమ్యం=శాస్త్రైకవేద్య పరత్వావస్థావస్థితమ్.
ఘనస్థమ్= మేఘస్థమ్.
ఎట్ట=ఎట్టుమ్బడి,
ఇరున్ద=సన్నిహితనాన,
కురువై=ఆచార్యనై,
ఇఱై యన్ఱెన్ఱు విట్టు=భగవానన్ఱెన్ఱు విట్టు,
ఓర్పరనై=అత్యాచ్చ్యవస్థానన భగవానై,
విరుప్పుఱుతల్=ఆదరిక్కప్పార్కుక్కుమతు,
పొట్టు=జలబిన్దువై,
ఏన్ద=ఏన్దిక్కొళ్ళుక్కైక్కాక,
తన్కణ్ శెమ్బళిత్తిరున్ద = తన్నుడైయకణ్కళై విఴిత్తుక్కడుక్కిక్కొణ్డిరున్ద,
కై=కైయిలిరుక్కుమ్,
తురుత్తి=నీర్ దృతిజలత్తై,
తూవి=తరైయిలే విఴవిట్టు,
అమ్బుదత్తై= మేఘత్తై,
పార్త్తిరుప్పానఱ్ఱు=పార్త్తిరుక్కుమాపోలే యెన్ఱపడి.
ఇతువుమ్ జ్ఞానసారమ్.
అమ్బుదదృష్టాన్తత్తాలే పరత్వమాత్ర పరమన్ఱోవితువెన్న అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఇతు వ్యూహాదికళుక్కు) మితి.

౪౫౦. మూ.—పాట్టుకేట్కుమిడముమ్,కూప్పీడు కేట్కుమిడముమ్ కుతిత్తవిడముమ్ వళైత్తవిడముమ్

౪౫౧. వ్యా.—ఇప్పడిసులభమానవాచార్యవిషయమ్ స్వరక్షణత్తుక్కడలాయిరుక్క ఇత్తైయుపేక్షిత్తు దుర్లభమాన పరత్వాదికళై వాఞ్ఛిక్కక్కడవనల్లనేయాకిలుమ్, ప్రాప్యత్వేనవవై యివనుక్కు వాఞ్ఛనీయఙ్గళన్ఱోవెన్న;అవైయెల్లామాచార్యనేయెన్ఱిరుక్కక్కడవనెన్గిఱార్ (పాట్టుకేట్కుమిడముమ్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.– ౩ "ఏతత్ సామ గాయన్నాస్తే" ఎన్గిఱపడియే నిరన్తరానుభవపరరాన నిత్యముక్తర్ అనుభవత్తుక్కుపోక్కువీడాకప్పణ్ణుమ్ సామగానమ్ కేట్కుమ్స్థలమాన పరమపదముమ్ అసురరాక్షసపీడితరాన బ్రహ్మాది దేవర్కళార్తనాదమ్ కేట్కచ్చెవికొడుత్తుక్కొణ్డు కణ్వళరుమ్ వ్యూహస్థలముమ్, అవర్కళార్తధ్వని కేట్టు త్తుడిత్తుక్కొణ్డుయున్దిరున్ద

౪ "నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్యహ్యాగతోమధురాం పురీమ్"

ఎన్గిఱపడియే తిరుప్పాఱ్కడలిలే తిరువరవణైయిల్ నిన్ఱు మివ్వరుకేవరక్కుతిప్పారైప్పోలే వన్దవతరిత్తవవతారస్థలముమ్,నినైత్తతు తలైక్కట్టుమళవుమ్ మరైయాళర్ వళైప్పుప్పోలే ఇట్టవడిపేరవిడాతే వళైత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱవర్చ్చావతారస్థలఙ్గళుమ్,

అ.—౪౫౦-ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి సులభనాన) విత్యాది.
రక్షకత్వేన వాఞ్ఛియావిట్టాలుమ్ ప్రాప్యత్వేన వఞ్ఛిక్కలాకైయాలేవాఞ్ఛాసామాన్య నిషేధమనుపపన్నమెన్ఱు పూర్వోక్తాక్షేపేణప్రత్యవస్థానత్తుక్కు పరిహారమాకైయాలే సంగతియెన్ఱపడి.
(ఏతది) త్యాది ముక్తవిషయమ్
తుల్యన్యాయాత్ నిత్యవిషయముమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (నిత్యముక్త) రెన్ఱతు.
వ్యూహస్థలమ్ తిరుప్పాఱ్కడల్.
కుతిక్కైక్కు వ్యఞ్జకప్రమాణమ్ (నాగపర్యఙ్క) మిత్యాది.
అతుక్కర్థమ్ (తిరుప్పాఱ్కడలిలే) యిత్యాది.
మరైయాళర్ పఞ్జినాల్ విడార్కళ్, అతుపోలే యెన్ఱపడి.
పూర్వవాక్యోక్తవాపీపయస్థానమాకైయాలే (అర్చ్చావతారస్థలఙ్గళుమె) న్ఱతు.

౧ పురాణసముచ్చయే-ఆచార్యమాహాత్మ్యప్రకరణే. ౨. జ్ఞానసారమ్. ౩౪. ౩. తైత్తిరీయమ్. భృగువల్లీ. ౪. శ్రీవిష్ణుపురాణమ్.

మూ.—ఊట్టుమిడముమ్ ఎల్లామ్ వకుత్తవిడమే యెన్ఱిరుక్కక్కడవన్.

వ్యా.-౧''యేషామిన్దీవరశ్యామో హృదయే సుప్రతిష్ఠితః''
ఎన్ఱుమ్ ౨''ఒణ్ శఙ్గత్తై వాళాழியా నొరువనడియేనుళ్ళానే'' ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే హృదయకమలత్తిలేయిరున్దు తానుకన్దార్క్కు త్తన్నుడమ్బై భుజిప్పిక్కుమ్ అన్తర్యామిత్వస్థలమాకిఱ విన్దప్రాప్యస్థలఙ్గళెల్లామ్, తనక్కు వకుత్తస్థలమాయ్ ప్రాప్యమాయిరుక్కు మాచార్యవిషయమేయెన్ఱ ధ్యవసిత్తిరుక్కక్కడవనెన్ఱై.
(వళైత్తవిడమావతు) పిఱరఱియాతపడి తిరైవళైత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ అన్తర్యామిత్వస్థలమ్,
(ఊట్టుమిడమావతు) చక్షుర్విషయమాయిఱున్దు తన్వడివழకైయుమ్ గుణఙ్గళైయుమ్ ఆశ్రితరై భుజిప్పిక్కుమ్ అర్చ్చావతారస్థలమెన్ఱుశొల్లవుమామ్.
౩''యేనైవ గురుణా యస్య న్యాసవిద్యా ప్రదీయతే।
తస్య వైకుణ్ఠదుగ్ధాబ్ధిద్వారకాస్సర్వఏవసః''

అ.—హృదయత్తిల్ విగ్రహవ్యాప్తికు ప్రమాణం(యేషా) మిత్యాది
ఇన్దీవరశ్యామత్వం విగ్రహద్వారకమిత్తే.
ఒణ్=తేజిష్ఠమాన.
శఙ్గు=శ్రీపాఞ్చజన్యమ్.
కత్తై=గదై.
శఙ్గుకదైకళైత్తలాయ్ క్కొడక్కుఱతు.
వాళ్=నన్దకమ్.
ఆழியాన్=తిరువాழியైకళైయుడైయవన్.
ఒరువన్=అద్వితీయన్.
అడియేనుళ్ళాన్ = శేషభూతనానవెన్ హృదయత్తుళ్ళానెన్ఱపడి.
'ప్రీతిపూర్వకం దదామి'యెన్ఱతైప్పఱ్ఱ(తానుకన్దార్క్కు)న్ఱతు.
ప్రకరణాత్ [వకుత్తవిడ] మెన్గిఱవితు ఆచార్యపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యవిషయమే) యిత్యాది.
(వాపీకూప పయస్సుక్కళైయుం) మెన్గిఱవిడత్తిల్ వ్యుత్క్రమణాశ్రయణ హేతువిల్లామైయాలే యథాక్రమమాకలామెన్ను మభిప్రాయత్తాలే [వళైత్తవిడ] మిత్యాదికు ప్రయోజనాన్తరమ్ (వళైత్తవిడమావతి) త్యాది.
మాలాభిప్రేతప్రమాణమ్ (యేనే) త్యాది.
''సర్వ ఏవ'' ఎన్గిఱవితు అనుక్తసముచ్చయపరమాయ్ అన్తర్యామ్యర్చ్చాస్థలఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు కరుత్తు.

౪౫౧. మూ.—ఇవనుక్కు ప్రతికూలర్,

వ్యా.—ఎన్ఱుమ్ ౪ ''పిల్లార్ మణికొழிక్కుమ్'' ఎన్ఱుతుడఙ్గి ౪ '' అరుళాలేవైత్తవర్'' ఎన్ఱుమ్ శొల్లక్కడవతిఱే.
అన్ఱిక్కే(పాట్టుక్కేట్కుమిడముమ్)ఇత్యాదిక్కు,రక్షకమాకవవర్ఱైయాశైప్పడక్కడ నల్లనెన్గిఱవళవన్ఱిక్కే అవైయెల్లామ్తనక్కవిషయమేయెన్ఱిరుక్కక్కడవనెన్గిఱతెన్ఱు కీழోడే శేరయోజిక్కవుమామ్.
౪౫౨. ఏవమ్భూతనాన వివ్వధికారిక్కుస్వరూపనాశకత్వస్వరూపవర్ధకత్వతదుభయరహితత్వఙ్గళాల్ ప్రతికూలరాయుమ్ అనుకులరాయుమ్ అనుభయరాయుమిరుక్కు

అ —విల్=కిరణఙ్గళ్,
ఆర్=మిక్కన్దిరుక్కుఱ,
మణి=రత్నఙ్గళై,
కొழிక్కుమ్- శేర్క్కుఱ,
వేఙ్గడప్పొఱుక్కున్ఱుమితల్=తిరుమలైయాకిఱ పొన్మలైముతలాన,
శెల్=ఆకాశత్తిలే,
ఆర్=పరమ్బియిరుక్కుఱ,
శెల్=మేఘముతల్; ''శెల్'' ఎన్ఱుతొడఙ్గి ''మేకముమా కాముమ్'' ఎన్నక్కడవతిఱే.
పొழிల్శూழ்=ఉద్యానఙ్గళాలే ఆవృతఙ్గళాన,
తిరుప్పతికళెల్లామ్=దివ్యదేశఙ్గళెల్లామ్,
మరుళామిరుళోడ=అజ్ఞానాన్ధకారమ్ శితఱియోడుమ్పడియాక,
మత్తకత్తిల్=మస్తకత్తిల్,
తన్తాళ్=తనతు తిరువడికళై,
అరుళాలే=కృపైయాలే,
వైత్తవర్=వైత్తవాచార్య రెన్ఱపడి.
ఇతువుమ్ జ్ఞానసారప్పాశురమ్.
ఆక్షేపపరిహారార్థత్వేన వన్ఱిక్కే పరత్వాదివిషయ ప్రతిపత్తివిశేష ప్రతిషేధప్రసఙ్గాత్ తద్విషయప్రతిపత్త్యన్తరకర్తవ్యతాపరమెన్ఱు యోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) యిత్యాది.
౪౫౨. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఏవంభూతవాన) విత్యాది.
అధికారాన్తర్భూత సహవాసనివృత్త్యాది సిద్ధ్యర్థమ్ ప్రతికూలాదివిభాగమెన్ఱపడి.
ఇత్తాల్ హేతుత్తైయాతల్ ప్రసఙ్గమాతల్ సంగతి యెన్ఱపడి.
స్వరూపమ=ఆచార్యశేషత్వమ్.

మూ. —స్వతన్త్రరుమ్ దేవతాన్తరపరరుమ్, అనుకూలర్, ఆచార్యపరతన్త్రర్; ఉపేక్షణీయర్, ఈశ్వరపరతన్త్రర్.

వ్యా. —మవర్కళై దర్శిప్పిక్కిఱార్ మేల్ (ఇవనుక్కు ప్రతికూలర్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు. —ఇప్పడి ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనాయ్ పరత్వాదిపఞ్చకత్తిలుముళ్ళపారివణ్యమడైయ వివ్విషయత్తిలే ఒరుమడైప్పడుత్తి,౧"తేవుమర్ఱఱియేన్"ఎన్ఱిరుక్కుమి వ్వధికారిక్కు, అణుకిలాత్మనాశత్తైప్పిఱప్పిక్కుమ్ ప్రతికూలర్, ఆత్మాపహారికళాన స్వతన్త్రరుమ్, పారతన్త్ర్యత్తుక్కిశైన్దువైత్త భగవద్వ్యతిరిక్తదేవతైకళుక్కు పరతన్త్రరాయిరుక్కుమవర్కళుమ్; స్వసంసర్గత్తాలే స్వరూపత్తై వళర్క్కు మనుకూలర్, స్వరూపత్తైయుళ్ళపడియుణర్న్దు తచ్చరమావధినిష్ఠరాన సదాచార్యపరతన్త్రర్; ఇప్పడిస్వరూపనాశకరుమ్. స్వరూపవర్ధకరుమల్లామైయాలే వెఱువుతలుక్కుమ్ విరుప్పత్తుక్కుమ్ విషయమల్లాత ఉపేక్షణీయర్, చరమపర్వమాన వాచార్య పారతన్త్ర్యత్తిలూర్ఱమిన్ఱియిలే ప్రథమపర్వమాన ఈశ్వరపారతన్త్ర్యత్తిలే యూన్ఱియిరుక్కుమవర్కళెన్ఱపడి.

అ. —[ఇవనుక్కు] న్ఱిఱవిదంశబ్దమ్ [వకుత్తవిడమే]యిత్యాద్యుక్తప్రావణ్య విశిష్ట ప్రకృతాధికారిపరామర్శి యెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆచార్యే) త్యాది.

(ఒరుమడైప్పడుత్తి) ఏకస్రోతస్సాక్కి,

(అణుకిల్) కిట్టిల్.

(స్వాతన్త్ర్యే) త్యాదికళ్ పూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతఙ్గళ్.

హానోపాదిత్సయోరవిషయత్వమ్ ఉపేక్షణీయత్వమ్.

వెఱువుతల్ = జిహాసై.

విరుప్పమ్ = ఉపాదిత్సై.

ఉపకారకత్వేన వోరుపడి యాచార్యాపేక్షై అవర్కళుక్కు ముణ్డాకైయాలే (ఊర్ఱమిన్ఱియిలే) యెన్ఱతు.

దేహాత్మాభిమానికళుమ్ ఉపాయాన్తర నిష్ఠరుమ్ స్వప్రయోజన పరరుమ్ ఎన్ద కోటియిలెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రతికూలరై) యిత్యాది.

తత్ర నియామకమ్ (ప్రథమపర్వ నిష్ఠనుక్కు) త్యాది.

ఆచార్యవిషయ స్వకీయ స్వీకారనిష్ఠరుమ్ స్వప్రయోజన పరత్వసామ్యత్తాలే ప్రతికూలాన్తర్గతరెన్ఱాతల్ స్వానతివిప్రకృష్టాపరాధకారత్వ సామ్యత్తాలే ఉపేక్షణీయరిలే అన్తర్భూతరెన్ఱాతల్ కరుత్తు.

౪౫౨ మూ. —జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ అల్లాతార్క్కు పాయాఙ్గమాయిరుక్కుమ్; ఇవనుక్కు ఉపేయాఙ్గమాయిరుక్కుమ్.

వ్యా. —ప్రతికూలరై చ్చొల్లుకిఱవిడత్తిల్ స్వతన్త్ర దేవతాన్తరపరతన్త్రరిరువరైయుఞ్జొన్నితు, ప్రతిపత్తి ప్రకరణత్తిఱ్చొన్న మర్ఱుళ్ళప్రతికూలర్క్కు ముపలక్షణమ్. ప్రథమపర్వనిష్ఠనుక్కు ప్రతికూలమానవర్కళ్ ఇవనుక్కు ప్రతికూలరల్లామైయిల్లైయిఱే. ఇత్తాల్ కీళ్భగవత్ప్రపన్నాధికారిక్కు సహావాసతన్నివృత్తికళుక్కుఱుప్పాక వనుకూలప్రతికూలదర్శనమ్ పణ్ణువిత్తాప్పోలే ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనాన వివనుక్కుమ్ సహావాసనివృత్తివిషయమాన ప్రతికూలరైయుమ్ సహావాసవిషయమాన వనుకూలరైయుమ్ దర్శిప్పిత్తు, తదధికమాన ఉపేక్షణీయవిషయము మివనుక్కున్ఱెన్నుమిడమ్ దర్శిప్పిత్తారాయ్త్తు.

౪౫౨. ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాక వేణ్డుమ్ ప్రతిపత్త్యనుష్ఠానఙ్గళైప్పలపడియాలు మరుళిచ్చెయ్తార్ కీళ్; ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే అన్యోపాయనిష్ఠరుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కుమ్ఇవ

అ - ప్రథమ పర్వాధికారియై ప్పఱ్ఱవినతముఖ్య చరమాధికారి అనుకూలకోటిఘటితనాకైయాలే ఉపేక్షణీయ నాకాన్ ఇవనైప్పఱ్ఱ అవన్ అనుభయనాయిరుక్కుమ్ అవనుక్కు ఏతదభిమతోపాయ కాష్ఠాన్వయ విరహమాత్రమన్ఱి విపరీతాన్వయమిల్లైయే.

(ఇత్తాలిత్యాది) మూలాభిప్రేతమాన "ప్రకృతి వద్వికృతిః కర్తవ్యః" ఎన్గిఱ న్యాయత్తైయుట్కొణ్డు అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పణ్ణిత్తాప్పోలె) యెన్ఱు

వికృతిమాత్ర ధర్మత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తదధికమాన) విత్యాది.

౪౫౨. ఉత్తర సంగత్యర్థమ్ వృత్తానువాదమ్ (ఇవ్వధికారిక్కు) త్యాది.

[కణిశిక్కక్కడవ] నిత్యాదికళిల్ ప్రతిపత్తియుమ్ (ప్రతికూలరిత్యాదియిల్ సహావాసనివృత్త్యాది రూపానుష్ఠానముమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

సంగతి (ఇన్దప్రసఙ్గత్తిలే) యిత్యాది.

(వినియోగః) కిఞ్చిత్కారః.

ప్రసఙ్గసంగతి యెన్నుమిడమ్ స్పష్టమ్.

(అల్లాతార్క్కు) న్గిఱవిత్తాలే ప్రథమపర్వత్తిల్ సిద్ధోపాయ నిష్ఠనైయుమ్ శొల్లుకైయాలే తదను గుణమాక ఉపాయాఙ్గశబ్దమ్ ఉపాయాధికారపరమ్.

౧. కణ్ణినుణ్ శిరుత్తాంబు. ౨.

వ్యా.—నుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కు ముణ్డాన వినియోగవిశేషత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ మేల్, (జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—తత్త్వజ్ఞానముమ్ తదనురూపమాన వనుష్ఠానముమ్, ఆచార్యాభిమాననిష్ఠనానవివనై యొఴిన్దవధికారికళుక్కు, ఉపాయమధికారిసాపేక్షమాకైయాలే ఉపేయప్రాప్తియళవుమ్ ఉపాయాధికారమ్ నఴువామల్ నడక్కైక్కుఱుప్పాయ్‌క్కొణ్డు అవ్వళియాలే ఉపాయశేషమాయిరుక్కుమ్; ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమాకైయాలుపాయాధికారశేషమాకవేణ్డువతొన్ఱిల్లామైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆచార్యన్ ముఖమలర్త్తియాకిఱ ఉపేయత్తుక్కు శేషమాయిరుక్కుమెన్నై.

(ఇవనుక్కు పేయమాయిరుక్కుమ్) ఎన్ఱు పాఠమానపోతు, ఆచార్యనుక్కభిమతమాయ్‌క్కొణ్డు ఇవై తానివనుక్కు పేయమాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.

అ.—ఉపాసనత్తుక్కుమ్ అధికారరూపమాకవుమ్ శిలవనుష్ఠానఙ్గళుణ్డు; ఆకైయాలుభయసాధారణమాన ఉపాయాధికారభూతానుష్ఠానమ్ వివక్షితమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (తత్త్వజ్ఞానముమి) త్యాది.

అఙ్గశబ్దమ్ ఇఙ్గు అదృష్టద్వారా ఉపకారకపరమన్ఱు,పిన్నై దృష్టోపకారకపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(ఉపాయ శేషమా యిరుక్కు)మెన్ఱతు.

(ఆచార్యాభి మానమే) యెన్ఱతు-ఆచార్యకర్తృకాభి మానమే యెన్ఱపడి.

ఇతు స్వవ్యతిరిక్త సకల నిరపేక్షతయా ప్రత్యక్ష ప్రమితమాకైయాలే స్వవ్యతిరేక ప్రయోజకవ్యతిరేత ప్రతియోగియా యిరుక్కుమ్.?

అధికారనిరపేక్షమా యిరుక్కైయాలే ఇవనుడైయ సంభావితస్వభావమాన జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళ్ ఉపేయమా యిరుక్కుమెన్ఱపడి.

ఉపేయశబ్దమ్ ముఖోల్లాసపరమ్.

అఙ్గశబ్దమ్ నిష్పాదకతయా శేషపరమ్.

పాఠాన్తర నిర్వాహమ్ (ఇవనుక్కు) త్యాది.

౪౫౩. మూ.—ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్,తన్నైయుమ్ పిఱరైయుమ్ నశిప్పిక్కైయాలే త్యాజ్యమ్.

౪౫౪. తాన్ నశిక్కిఱతు, మూన్ఱపచారత్తిలుమ్ అన్వయిక్కైయాలే ; పిఱర్ నశిక్కిఱతు,

వ్యా.—౪౫౩. ఇప్పడి జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళిరణ్డుమ్ ఆచార్యప్రీతిహేతువాక నిన్ఱత్తుక్కుతిక్కొణ్డువర్త్తిక్కుమివ్వధికారిక్కు అవశ్యమ్ నివర్త్తనీయఙ్గళై అరుళిచ్చెయ్‌వతాకత్తిరువుళ్ళమ్పత్తి ప్రథమమ్ నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ త్యాజ్యమెన్నుమత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఏవమ్భూతనాన వివ్వధికారిక్కు పరదారపరిగ్రహాదినిషిద్ధానుష్ఠానమ్ స్వవినాశత్తైయుమ్ స్వానుష్ఠానఙ్కణ్డ పరరుడైయ వినాశత్తైయుమ్ పణ్ణుకైయాలే పరిత్యజిక్కప్పడుమతొన్ఱెన్నై.

౪౫౪. ఉభయవినాశము మిత్తాలే వరుకిఱపడి యెఙ్ఙనేయెన్న వరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (తాన్ నశిక్కిఱతు)ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు -ఆచార్యాభిమానత్తిలే యొతుఙ్గి భగవద్

అ.—౪౫౩ ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి) యిత్యాది.

(కుఱిక్కొణ్డు) సావధాననాయ్.

ఇత్తాల్ అనుష్ఠానప్రసఙ్గాన్నివృత్తిరూపానుష్ఠానబోధనార్థమ్ తద్విషయఙ్గళైచ్చొల్లుకైయాలే ప్రసఙ్గసంగతి యెన్ఱపడి.

(నివర్తనీయఙ్గళ్) శాస్త్రనిషిద్ధ విహితఙ్గళ్

ఇతు అవాన్తరపేటికాసంగతి.

అనన్తరసంగతి (ప్రథమ) మిత్యాది.

నరకహేతువాన నిషిద్ధత్తినుడైయ నివృత్తిక్కు ఉపస్థితి వైచిత్ర్యత్తాలే ప్రథమప్రతిపాదనమెన్ఱపడి.

నిషిద్ధానుష్ఠానశబ్దమ్ సర్వాధికారి సాధారణనిషేధ విషయ పరదారపరిగ్రహాది పరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఏవం భూతనాన) విత్యాది.

౪౫౪. మూన్ఱపచారశబ్దఙ్గళ్ యోగ్యతయా భగవద్భాగవతాచార్య విషయాపచారత్రయవాచక మెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్‌కిఱార్ (ఆచార్యాభి మానత్తిలే) యిత్యాది.

(ఒతుఙ్గుకై) యావతు తద్విషయత్వేన తద్విషయ కొత్తారకత్వా

మూ.—తన్నై యనాదరిత్తుమ్ తన్ననుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిత్తుమ్.

వ్యా.—భాగవతాచార్యవిషయఙ్గళ్ మూన్ఱుక్కుమ్ అభిమతవిషయమాయిరుక్కిఱ తాన్ నశిక్కిఱతు, అమ్మూవర్క్కుమితు అనిష్టమాకైయాలుమ్, (అపచారమావతు) అనిష్టకరణమాకైయాలుమ్, అతిక్రూరమాన వపచారత్రయత్తిలుమన్వయిక్కైయాలే; పిఱర్ నశిక్కిఱతు చరమపర్వపర్యన్తమాక వస్తునిఱ్కిఱ భాగవతోత్తమనాన తన్నై, నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ పణ్ణినవనెన్ఱు అనాదరిత్తుమ్, తత్త్వవిత్తానవివనిప్పడి శెయ్కిఱాన్ ఇతిల్ దోషమిల్లై యాకవేణ్డుమెన్ఱు; నమక్కుమ్ ప్పినైమెన్ ఎన్ఱు తన్నుడైయ వనుష్ఠానత్తై త్తాఙ్గళఙ్గీకరిత్తుమెన్నై.

అనాదరిప్పార్ భాగవతవైభవమఱియాతవర్కళ్, అనుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిప్పార్ ప్రాప్తాప్రాప్తవివేకశూన్యరానవర్కళ్, అనుష్ఠానత్తై యఙ్గీకరిక్కిఱవర్కళ్ నశిక్కిఱార్కళ్, అనాదరిక్కిఱవర్కళ్ నశిప్పానెన్, దోషజ్ఞాల

౪౫౫. మూ.—విహితభోగమ్, నిషిద్ధభోగమ్పోలే

వ్యా.—నాదరిక్క లాకాతోవెన్నిల్; రాజపుత్రనుక్కు దోషముణ్డానాల్ రాజా తాన్ శిక్షిత్తుక్కొళ్ళుమతొళియ అవనై యనాదరిత్తవర్కళ్ మేలే నిగ్రహమ్పణ్ణి దణ్డిక్కుమాపోలే స్వాభిమతనాన వివనుక్కు దోషముణ్డానాలుమ్ సర్వేశ్వరన్ఱానే తిరుత్తిక్కొళ్ళుమతొళియ పిఱరనాదరిక్కప్పొఱామైయాలే,అనాదరిత్తవర్కళుక్కు వినాశమే ఫలిక్కైయాలే అనాదరిక్కలాకాతు.

౧ "అపిచేత్ సుదురాచారోభజతేమామనన్యభాక్ ।
సాధురేవ సమన్తవ్యస్సమ్యగ్వ్యవసితోహిసః"

ఎన్ఱు ఉపాసకవిషయమాక వరుళిచ్చెయ్తపడి కణ్డాల్, ఎల్లైనిలత్తిలే వస్తునిన్ఱ వివ్వధికారివిషయత్తిలవనిరుక్కుమ్ పడి శొల్లవేణ్డావిఱే; ఆకైయాల్ ఇప్పడి తానుమ్ పిఱరుమ్ నశిక్కుమ్పడి యిరుక్కైయాలే ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానమ్ పరిత్యాజ్యమెన్ఱతాయ్త్తు.

౪౫౫. ఇప్పడి పరదారాదిభోగమ్ స్వపరవినాశహేతువాకైక్కడి, శాస్త్రనిషిద్ధమాకైయిఱే;ఇజ్జనన్ఱిక్కే,శాస్త్ర

అ.—ధ్యవసాయ యుక్తత్వమ్

ఆత్మస్వరూపం నిత్యతయా నాశానర్హమాకైయాలే భగవదాదిత్రితయాత్యన్తాభిమతత్వ విశిష్ట స్వరూపత్తుక్కు అనిష్టాచరణహేతుకానభిమతత్వం విశేషణద్వారా నాశకమెన్ను మభిప్రాయేత్తాలే (అభిమతవిషయ మాయిరుక్కిఱ) విత్యాది.

(అన్వయిక్కైయాలే) యెన్ఱు పరమహేతు.

(అమ్మూవర్క్కు) మిత్యాదికళ్ అవాన్తరహేతుద్వయమ్.

అకృత్యకరణహేతుత్వాత్ భగవదాద్యపచారహేతుత్వాచ్చ అతిక్రూరత్వమ్.

అనాదరిత్తుమ్ అఙ్గీకరిత్తుమ్ పిఱర్ నశిక్కిఱ తెన్ఱు సంబన్ధమ్.

(భాగవత వైభవమ్)—

"అవైష్ణవాత్స్వధర్మస్థాత్ వైష్ణవః స్ఖలితోఽపి సన్ ।
శ్రేయానేవ హి మన్తవ్యో మూలాత్స న పరిచ్యుతః"

ఇత్యుద్యుక్తవైభవమ్.

(ప్రాప్తాప్రాప్త వివేకమ్) తత్తదధికారానుగుణవిధినిషేధవ్యవస్థాపరామర్శమ్.

(అనాదరమ్) పరిభవమ్.

అ.—"పితాచ రక్షకః" ఇత్యుక్త పితాపుత్రత్వసంబన్ధాను గుణదృష్టాన్తమ్ (రాజపుత్రనుక్కు), త్యాది.

"ప్రపన్నమపి యంకంచిత్ ద్విసక్తం పాపకర్మణి।
చిరాత్సంయోజ్య వినయైః పరిగృహ్ణాతి మాధవః"

ఎన్గిఱ భరద్వాజవచనత్తై యుట్కొణ్డు(స్వాభిమతనాన)విత్యాది.

ఉక్తోపపత్త్యనుగ్రాహ్యమాన ప్రమాణమ్ (అపిచేది) త్యాది.

ఇతు ఉపాసకవిషయముల్లతు ప్రథమచరమపర్వప్రపన్నవిషయమన్ఱేయెన్న (ఉపాసకవిషయమాక) విత్యాది.

ఇఙ్గే సర్పాన్నానుమత్యధికరణన్యాయమభిప్రేతమ్.

ఇదముపలక్షణమ్.

"న్యస్తాశేషభరః శ్రీశే" ఇత్యాదినా వైష్ణవశబ్దార్థత్తై చ్చొల్లి "అన్యేత్వవైష్ణవాః" ఇత్యాదినా అవైష్ణవశబ్దార్థత్తైయుఙ్గొల్లి "అవైష్ణవాత్స్వధర్మస్థాత్" ఇత్యాదియై చ్చొల్లుకైయాలే ప్రపన్నవిషయవచనత్తాలుమ్ ఇతు కింవునర్న్యాయసిద్ధమెన్ఱు కణ్డుకొళ్వతు.

ఇతుతాన్ భరద్వాజపరిశిష్టవచనమిఱే.

౪౫౫. ఉత్తరవాక్య సంగతి (ఇప్పడి పరదారే) త్యాది.

నిషిద్ధత్వాభావాద్విహిత భోగత్తుక్కు త్యాజ్యత్వమిల్లైయే యెన్ఱు పూర్వవైషమ్యేణో త్థానత్తై ప్పరిహరిక్కిఱ తెన్ఱసఙ్గ.

మూ.—లోకవిరుద్ధముమన్ఱు, నరకహేతువుమన్ఱు; ఆయిరుక్కచ్చెయ్ తే, స్వరూపవిరుద్ధముమాయ్ వేదాన్తవిరుద్ధముమాయ్

వ్యా.—విహితవిషయమాన స్వదారభోగత్తుక్కు క్కుఱైయిల్లైయేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (విహితభోగ) మెన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.— విశిష్టవేషవిషయియాన శాస్త్రత్తాలే విధిక్కప్పట్ట స్వదారత్తిల్ భోగమ్, తాదృశశాస్త్రనిషిద్ధమాన పరదారపరిగ్రహమ్పోలే లోకవిరుద్ధముమన్ఱు, శెమ్బినాలియన్ఱ పావైయై త్తழுవుకై ముతలాన ఘోరదుఃఖానుభవమ్పణ్ణుమ్ నరకహేతువుమన్ఱు; ఇప్పడి ప్రత్యక్షపరోక్షసిద్ధఙ్గళాన లోకవిరుద్ధత్వ నరకహేతుత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ మిల్లైయాకిలుమ్ ఇరుక్కచ్చెయ్ తే, అనన్యభోగత్వరూపమాన స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్, ౧ "శాన్తో దాన్త ఉపరతస్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వాత్మన్యేవాత్మానం పశ్యేత్" ఇత్యాది

అ.—నిష్కృష్టాత్మస్వరూప పరమూల మన్త్రాదికళాలే ఇతు విహితమల్లామైయాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (విశిష్టవేషే) త్యాది.

(విశిష్టవేషమ్) దేహవిశిష్టత్వమ్.

(తద్విషయకత్వమ్) తేనకర్తవ్యతాబోధకత్వమ్.

(తాదృశశాస్త్రమ్) విశిష్టవేషవిషయమాన శాస్త్రమ్.

(లోకవిరుద్ధమ్) లోకవిద్విష్టమ్.

(శెమ్బినాల్) తామ్రత్తాలే,

(ఇయన్ఱ) నిర్మితమాన,

(పావైయై) ప్రతిమైయై,

(త్తழுవుకై) ఆలిఙ్గనమ్ పణ్ణుకైయెన్ఱపడి.

(లోకే) త్యాది క్రమనిర్దేశతాత్పర్యమ్.

(ప్రత్యక్షే) త్యాది.

(స్వరూపమ్) అనన్యభోగత్వమ్.

(తద్విరుద్ధత్వమ్) తన్నాశకత్వమ్.

(వేదాన్త) శబ్దమ్ "సర్వవేదాన్తసారార్థః" ఇత్యుక్త సారతమరవేదాన్తపరమెన్నుమ్ మభిప్రాయత్తాలే (శాన్త) ఇత్యాది.

(ఉపాసకనుక్కు స్వదారప్రవృత్తి ఉపాసనాఙ్గాశ్రమ కర్మమానాలుమ్, భోగత్వేన కూడాతెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (విషయభోగ) మెన్ఱతు.

"ఉపరతః పశ్యతి" యెన్ఱైయాలే అనుపరమఙ్కూడాతెన్ఱు సిద్ధమ్.

మూ.—శిష్టగర్హితముమాయ్ ప్రాప్యప్రతిబన్ధకముమాయిరుక్కైయాలే త్యాజ్యమ్.

౪౫౬. భోగ్యతాబుద్ధి కులైన్దు ధర్మబుద్ధియాలే ప్రవర్త్తాలుమ్ స్వరూపమ్ కులైయుమ్.

వ్యా.—కళాలుమ్ తిరుమన్త్రాదికళాలుమ్ ఉపాసకనోడు ప్రపన్ననోడు వాశియఱ ఇరువర్క్కుమ్ విషయభోగమాకాతెన్నుమిడత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ వేదాన్తత్తుక్కు విరుద్ధముమాయ్, దోషదర్శనత్తాలుమ్ అప్రాప్తిదర్శనత్తాలుమ్ విషయభోగత్తై యరువరుత్తిరుక్కు మాచార్యప్రధానరాన శిష్టర్కళాలే హేయమెన్ఱు నిన్దిక్కప్పట్టిరుప్పతుమాయ్, అప్రాప్తవిషయవిరక్తిప్రియనాన వాచార్యనుక్కు నభిమతిమాకైయాలే ఆచార్యముఖకమలవికాసానుభవరూపప్రాప్యత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకముమాయ్, ఇప్పడి అనేకానర్థావహమాయిరుక్కైయాలే ఇవ్వధికారిక్కు పరిత్యాజ్యమెన్ఱపడి.

౪౫౬. భోగ్యతాబుద్ధియై విట్టు ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్త్తిక్కుమళవిల్ ఇవైయొన్ఱుమిల్లైయేయెన్న వరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్, (భోగ్యతాబుద్ధి కులైన్దు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అ.—నమశ్శబ్దాన్వితవ్యక్తచతుర్థియాలే భోగాన్తరఙ్కూడాతెన్ఱు సిద్ధమిఱే.

(వేదాన్తవిరుద్ధత్వమ్) వేదాన్త ప్రతిపాదిత నివృత్తినాశకత్వమ్.

శిష్టశబ్దమ్ ఇఙ్గే ఔచిత్యాత్ పురుషార్థ యాథాత్మ్యత్తిల్ భ్రాన్తిరహితత్వపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (దోషే) త్యాది.

(దోషః) అల్పాస్థిరత్వాదికళ్.

(అప్రాప్తి) స్వరూపానుచితత్వమ్.

ప్రాప్యశబ్దమ్ ప్రకరణాత్ పురుషార్థకాష్ఠాభూతాచార్యముఖోల్లాసపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అప్రాప్తవిషయే) త్యాది.

"ప్రణాయ్యాయ బ్రూయాత్" ఎన్ఱు విరక్తియేయిఱే ప్రధానమాకచ్చొల్లిற్ఱెన్ఱు కరుత్తు.

౪౫౬. [విహితభోగ] మెన్ఱిఱ ధర్మి నిర్దేశప్రయుక్త శఙ్కాపరిహారపరముత్తరగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (భోగ్యతే) త్యాది.

భోగ్యతాబుద్ధిక్కు హేతు (కాముకతయా) ఎన్ఱు.

(కాముకత్వమ్) అఙ్గనాపరిష్వఙ్గ సుఖవిషయాభిలాషాతిశయమ్.

౧ బృ. ౬. ౪.

వ్యా - అతావతు.-విహితవిషయప్రవృత్తియిల్ కామకతయా నరుమ్ భోగ్యతాబుద్ధియై విట్టు,ఉపాసకరాన మహర్షికళ్ తుడక్కమాన శిష్టర్ పైతృకఋణమోచక ప్రజోత్పాదనార్థమాకవుమ్ స్నానదివసత్తిల్ అఙ్గీకరియావిడిల్ భ్రూణహత్యాదిదోషముణ్డెన్నుమత్తైప్పఱ్ఱవుమ్ ధర్మబుద్ధ్యా పణ్ణిరుక్కుమాపోలే ఇవనుమప్పడి ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిత్తాలుమ్, సిద్ధధర్మనిష్ఠనాన ఇవనుక్కు అన్యధర్మాన్వయమ్ విరోధియాకైయాలే అనన్యోపాయత్వరూపమాన స్వరూపమ్ కులైయుమెన్నై.

ఇత్తాల్ భోగ్యతాబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కిల్ అనన్యభోగిస్వరూపమ్ కులైయుమోపాతి,ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవర్తిక్కిల్ అనన్యోపాయస్వరూపఙ్కులైయుమ్,ఆనపిన్పు ఒరుపడియాలుమ్ ఇవ్వధికారిక్కు విహితవిషయప్రవృత్తియాకాతెన్ఱతాయ్త్తు.

ఆకైయాల్ ఏతేనుమొరుపడి అన్వయిత్తాలుమ్ స్వరూపహాని తప్పాతు, ఆనపిన్పు పరిత్యజిక్క వేణుమెన్నుమిడమ్ నిశ్చితమిఱే.

౨౫౭. మూ. — ౧ "క్షేత్రాణిమిత్రాణి" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తిల వస్తై పిఱక్క వేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయామైక్కు.

౨౫౭. ఇప్పడి స్వరూపహాని వరుమెన్నుమ్భయత్తాలే విడుకిఱవళవన్ఱికే పోరాతు, ప్రాప్తవిషయప్రవణచిత్తత్తైయాలే ప్రాకృతసకలభోగ్యవస్తుక్కళుమ్ ప్రతికూలమాయ్ తోఱ్ఱుమవస్తై పిఱక్క వేణుమ్ స్వరూపమ్ కులైయామైక్కెన్గిఱార్ మేల్, (క్షేత్రాణి) ఎన్ఱతుడఙ్గి.

అతావతు. —

"క్షేత్రాణిమిత్రాణి ధనానినాథ
పుత్రాశ్చ దారాఃపశవో గృహాణి।
త్వత్పాదపద్మప్రవణాత్మవృత్తే
ర్భవన్తి సర్వే ప్రతికూలరూపాః"

ఎన్ఱు పేరరుళాళనాన పెరుమాళై క్కుఱిత్తు బ్రహ్మవిజ్ఞాపిత శ్లోకత్తిల్ శొల్లుకిఱ క్షేత్రమిత్రధనాదికళాన సమస్తవస్తుక్కళుమగ్నికల్పమాయ్ తోఱ్ఱుమ్పడి యానవస్తై పిఱక్క వేణుమ్ స్వరూపచ్యుతి పిఱవామైక్కెన్నై.

ఇశ్లోకార్థత్తై ౧ "నల్లపుతల్వర్" ఇత్యాదియాలే.

ఆ.—"త్రిభిరృణవా జాయతే" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (పైతృక)త్యాది.

"ఋతుస్నాతాంతు యో భార్యామ్" ఇత్యాదియైప్పఱ్ఱ(స్నానే)త్యాది.

(భ్రూణహత్యా) గర్భహననమ్.

ధర్మబుద్ధ్యా ప్రవృత్తినాశ్యత్వలిఙ్గత్తాలే స్వరూపశబ్దమ్ సాధ్యధర్మాసహానన్యోపాయత్వపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (సిద్ధధర్మే)త్యాది.

"దేవర్షి భూతాత్మనృణాం పితౄణాం
న కిఙ్కరో నాయమృణీచ రాజన్"

ఇత్యాదికళై యుట్కొణ్డు వాక్యతాత్పర్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇత్తా) లిత్యాది.

ఏష్తుస్వభావత్తాల్ భోగ్యతాబుద్ధి తవిరాతాకైయాలే ఉత్తమాధికారిక్కు కైఙ్కర్యబుద్ధ్యాపి విహితవిషయప్రవృత్తి కూడాతెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఆకైయా) లిత్యాది.

(ఏతేనుమెరుపడి) యెన్ఱు కైఙ్కర్య బుద్ధియైయుఙ్గొల్లుకిఱతు.

ఇఙ్గుచ్చొల్ల వేణ్డువతెల్లామ్ [విహితవిషయ నివృత్తి తస్నేఱ్ఱ] మెన్గిఱ విడత్తిలే శొల్లిఱ్ఱు.

౪౪౭. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇప్పడి స్వరూపహాని) యిత్యాది.

అనిష్టావహత్వేన త్యాజ్యత్వ ఙ్కొల్లి స్వయమనిష్టత్వేన త్యాజ్యత్వఙ్కొల్లుకైయాలే నిర్వాహకత్వం సంగతియెన్ఱపడి.

"క్షేత్రాణి" ఇత్యాది శ్లోకమ్ హస్తిగిరిమాహాత్మ్యత్తిలే అష్టమాధ్యాయస్థమాకైయాలే 'నాథ' ఎన్గిఱసంబుద్ధ్యన్తపదవివక్షితత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పేరరుళాళరాన)వెన్ఱు.

ప్రతికూలరూపశబ్దాభిప్రేతమ్ (అగ్నికల్పమా) యెన్ఱతు.

(స్వరూపప్రచ్యుతి) అనన్యభోగత్వహానిః.

నల్లపుతల్వర్ సత్పుత్రర్కళ్,
మనైయాళ్-గృహిణీ,

౧ హస్తిగిరిమహాత్మ్యత్తిల్. ౮ ఆవతు. అధ్యాయత్తిల్ ౨. జ్ఞానసారమ్. ౧౯.

౨౫౮. మూ.—ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యముమ్, త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్,

వ్యా.—అరుళాళ ప్పెరుమాళెమ్బెరుమానారు మరుళిచ్చెయ్తారితే.

౨౫౮. ఇనిమేల్ ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదిత్రయ ము మివనుక్కు వశ్యాపేక్షిత మెన్నుమత్తై యఱివిక్కైక్కాక, అవశ్యప్రినుడైయ ఉపాయచతుష్టయాసాధారణ్యత్తై యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రాప్యభూమియిల్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

(ప్రాప్యభూమి)యావతు- తనక్కు వకుత్తశేషియాన విషయ మెళ్ళున్దరుళి యిరుక్కుఱ దేశమ్,

(తత్ప్రావణ్య) మావతు- అద్దేశత్తై క్కిట్టియల్లతు ధరియాత అతిమాత్రమానవాశై.

అ.—నవైయిల్=నిర్దోషమాన,

కిళై=మిత్రమ్,

ఇల్లమ్=గృహమ్,

నిలమ్=క్షేత్రమ్,

మాడు=ధనముమ్, పశుక్కళుమ్,

ఇవైయనైత్తుమ్=ఇవైయెల్లామ్,

అల్లవెనత్తోన్ఱి=ప్రతికూలఙ్గళాకత్తోన్ఱి,

ఎరి=జ్వలిక్కుఱ,

తీయిల్=అగ్నియిఱ్కాట్టిల్,

శుడుమేల్=తీక్ష్ణమాకత్తోన్ఱినాల్,

ఏన్ఱరుమ్=ఏఱుక్కైక్కు దుర్లభమాన,

వైకున్దత్తిరుప్పు=పరమపదవాసమ్.

ఎళితామ్=సులభమామెన్ఱపడి.

ఇతువుమ్ జ్ఞానసారమ్.

"క్షేత్రాణి" ఇత్యాదిశ్లోకమ్ పేరరుళాళప్పెరుమాళ్ విషయమ్.

ఇతు తత్ప్రసాదసిద్ధరుడైయ వచనమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే తిరునామగ్రహణమ్.

౨౫౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇనిమే)లిత్యాది

నివర్తనీయఙ్గళైచ్చొల్లి ప్రవృత్తివిషయతయా విధిరూపఙ్గళైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱపడి.

'ప్రాప్యస్య భూమిః' 'ప్రాప్యాచ సా భూమిశ్చ' ఎన్ఱిరణ్డుమాకలామెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (తనక్కు వకుత్త) విత్యాది.

'వన సంభక్తౌ', భక్తిః ప్రీతిః, సంభక్తిః అతిశయితప్రీతిః, ప్రశబ్దత్తాలే అతిమాత్రత్వం లబ్ధమ్.

మూ.—అనుభవాలాభత్తి లాత్మధారణాయోగ్యతైయుమ్, ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్.

వ్యా.—(త్యాజ్యభూమి) యావతు- అవ్విషత్తైయకన్ఱిరుక్కైక్కుడలాన దేశమ్.

(తజ్జిహాసై) యావతు-ఇత్తై విట్టె నిఱ్క వేణుమెన్నుమిచ్ఛై.

(అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతై)యావతు- వకుత్తశేషియాన విషయత్తినుడైయ విగ్రహాద్యనుభవమ్ పెఱాతపోతు, దేహధారణమాన భోజనమిల్లావిడిల్ దేహమ్ ధరియాతాప్పోలే తాన్ ధరిత్తిరుక్కైక్కు యోగ్యనన్ఱిక్కేయిరుక్కై.

(ఉపాయచతుష్టయత్తుక్కుమ్ వేణుమ్) ఎన్ఱతు - ఇవై ఇత్తనైయుమ్ ఉపాయచతుష్టయాధికారికళుక్కు మధికారానుగుణమాక వేణుమెన్ఱపడి.

(ఉపాయచతుష్టయ)మావతు - (స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే)ఎన్ఱు తుడఙ్గి కీళ్రుళిచ్చెయ్త భక్తిప్రపత్తికళుమ్, ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారఙ్గళుమ్ భగవద్విషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారఙ్గళు మాకవుమామ్. ఇతిలుమ్ ముఱ్పట్ట యోజనైక్కౌచిత్యముణ్డు; కీఴ్త్తే

అ.—ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అతిమాత్రమాన వాశై) యెన్ఱు.

'త్యాజ్యానాం ప్రాకృతానాంభూమిః' 'త్యాజ్యాచ సాభూమిశ్చ' ఎన్ఱిరణ్డుమాకలామెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (అవ్విషయత్తై) యిత్యాది.

వకుత్తవిషయత్తై ప్పిరిన్దెన్ఱపడి.

హాతుమిచ్ఛా జిహాసా; 'ఓహాక్ త్యాగే'; ఇత్తై అరుళిచ్చెయ్కిఱార్(ఇత్తై విడవేణుమి) త్యాదినా.

ధారణం=సత్తాసంబన్ధమ్.

తదయోగ్యతై=తదభావార్హత్వమ్.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (వకుత్తశేషియాన)విత్యాదినా.

ఉపాయచతుష్టయశబ్దమ్ తదధికారిలక్షకమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఉపాయచతుష్టయాధికారికళుక్కు) మెన్ఱతు.

సహకారిత్వవ్యుదాసార్థమ్ (అధికారే) త్యాది.

ఉపాయచతుష్టయాన్తర్యామిత్వపరరెన్గిఱవిత్తై వ్యావర్తిక్కైక్కాక అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వస్వాతన్త్ర్య) త్యాది.

ప్రకరణం తత్పరత్వగ్రాహకమెన్గిఱార్ (కీళ్) త్యాది.

యోజనాన్తరమ్ (భగవ) దిత్యాది.

ప్రథమయోజనాస్వారస్యత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇతిలుమి) త్యాది.

వ్యా.—నాలుపాయత్తైయుమ్ శేరవివన్ తామే యరుళిచ్చెయ్తతుక్కు చ్చేరుక్కైయాలే.

ఇతిల్ భక్తిప్రపత్తినిష్ఠరిరువర్క్కుమ్ ౧"మాక వైకున్దజ్ కాణ్పతఱ్కెన్మన మేక మెణ్ణుమ్" ఎన్గిఱ ప్రాప్యభూమియాన పరమపదత్తిలే ప్రావణ్యముమ్,

౨"వరం హుతవహజ్వాలాపఞ్జరాన్తర్వ్యవస్థితిః ।
న శౌరిచిన్తావిముఖజనసంవాసవైశసమ్"

౩"కొడువులకఙ్కాట్టేల్" ఎన్నుమ్పడి ప్రాప్యవస్తువై యిఴన్దు ప్రాకృతమధ్యే యిరుక్కైక్కుడలాన సంసారమాకిఱ త్యాజ్యభూమియిల్ జిహాసైయుమ్, ౪"ఉన్నైవిట్టొన్ఱు మాఱ్ఱు కిల్ కిన్ఱిలేన్" ఎన్గిఱపడియే భగవదనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యతైయు మవశ్యముణ్డాకవేణుమ్.

ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారనిష్ఠరాన విరువరుక్కుమ్ (ఎల్లామ్వకుత్తవిడమే) ఎన్ఱిరుక్కైయాలే - ఆచార్యనెழுన్దరుళి యిరున్దదేశమ్ ప్రాప్యభూమియాయ్, అవనైప్పిరిన్దిరుక్కుఱ విడమ్ త్యాజ్యభూమియాయ్, అవనుడైయ విగ్రహాదికళే అనుభవవిషయముమాకైయాలే ప్రాప్యభూమియిల్ ప్రావణ్యాదికళ్ మూన్ఱు మితుక్కుమనుగుణమాక అవశ్యముణ్డాకవేణుమెన్ఱు, అధికారానుగుణమ్ విభజిత్తు చ్చొల్లక్కడవతు.

అన్ఱిక్కే, ౫"మతురకవి శొన్న శొల్నమ్బువార్ పతి వైకున్దమ్" ఎన్ఱు తామరుళిచ్చెయ్త ప్రబన్ధత్తై యభ్యసిత్తవర్కళుక్కు వాసస్థానమ్ తదీయవైభవమే నడక్కుమ్ శ్రీవైకుణ్ఠమెన్ఱు శ్రీమధురకవియాழ்వారరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, చరమపర్వనిష్ఠరానవర్కళుక్కుమ్ స్వాచార్యనుకన్ద భగవద్విషయత్తిల్ పరిపూర్ణానుభవాదికళ్ సిద్ధిప్పతు అవ్విభూతియిలేయాకైయాలుమ్ ప్రాప్యభూమి పరమపదమ్; ఇరుళ్తరుమాఞాలమాకైయాలే అతుక్కు విరోధియాన సంసారమ్ త్యాజ్యభూమి.

అ.—ఏకత్ర సహప్రతిపాదనత్తాలుమ్ సన్నిధియాలుమ్ శీఘ్రబుద్ధ్యపారూఢమాకైయాలే తద్గ్రహణము చితమెన్ఱపడి.

భగవద్విషయ స్వగతస్వీకారమ్ బహువ్యవహితమాకైయాలే తద్ఘటితచతుష్టయం విలమ్బితోపస్థితికమితి.

ప్రాప్యభూమ్యాదికళై యథాయోగ్యం దర్శిప్పిక్కిఱార్ (ఇతిల్ భక్తిప్రపత్తినిష్ఠరి)త్యాదినా.

మా=మహత్తాన,

క=ఖశబ్దవాచ్యమాన,

వైకున్దమ్=శ్రీవైకుణ్ఠత్తై,

కాణ్బతఱ్కు=కాణవేణుమెన్ఱు,

ఎన్మనమ్=ఎన్మనస్సానతు,

ఏక మెణ్ణుమ్=ఏకప్రకారమాక మనోరథిత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమెన్ఱపడి.

"వరమ్" ఇత్యాది.

'వరమ్' ఎన్ఱు ఇష్టార్థకమవ్యయమ్.

"శ్రేష్ఠే త్రిష్వీప్సితేప్యవ్యయంవరమ్" ఎన్ఱుకడివతితే.

వైశసం, నవరం=నేష్టమ్.

వైశసం=క్రకచం, హింసావా.

కొడు=క్రూరమాన,

ఉలకమ్=లీలావిభూతియై,

కాట్టేల్ = కాట్టాతేకొళ్ళెన్ఱపడి.

"త్యాజ్యానాం భూమిః' ఎన్ఱు వివక్షిత్తు(ప్రాకృతే)త్యాది.

ప్రాకృతాః=పృథగ్జనాః

"ప్రాక్తస్తాత్ప్రాకృతా నరాః" ఎన్ఱైయాలే భగవద్విముఖరెన్ఱపడి.

'త్యాజ్యా భూమి:' ఎన్ఱు వివక్షిత్తు (ప్రాప్యవస్తువై) ఇత్యాది.

"ఉన్నైవిట్టు" ఇత్యాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

అ.—శ్రీవైకుణ్ఠత్తిల్ ప్రావణ్యముమ్ సంసారత్తిల్ జిహాసైయుమెన్నాతే [ప్రాప్యే]త్యాదిసాధారణనిర్దేశతాత్పర్యమ్(ఆచార్య)నిత్యాది.

(అధికారానుగుణమాక) వెన్ఱతు - తత్తదపేక్షితపురుషార్థానుగుణమాక వెన్ఱపడి.

(అధికారః) ఫలస్వామ్యమ్.

ప్రాప్యాదిశబ్దఙ్గళుక్కు ఏకవిషయత్వముచితమాకైయాలే యోజనాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

చరమపర్వనిష్ఠరైప్పెఱ్ఱ శ్రీవైకుణ్ఠత్తుక్కు ప్రాప్యభూమిత్వత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్ (మధురకవి) ఇత్యాది.

"విణ్ణుమాళ్వర్" "వానవర్నాడు" ఇత్యాదికళై ఉట్కొణ్డు (తదీయే)త్యాది

త్యాజ్యభూమిత్వత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్ (ఇరుళ్)త్యాది.

(అతుక్కు) వెన్ఱతు-ఆచార్యాభిమత భగవదనుభవాదిపరిపూర్తిక్కెన్ఱపడి.

౧ తిరువాయ్మొఴి. ౯. ప. ౩. తి. ౬. పా॥ ౨.
౩. తిరువాయ్మొఴి. ౪. ష ౯. తి. ౬. పా॥
౪. తిరువాయ్మొఴి. ౫. ప. ౬. తి. ౧. పా॥
౫. కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు. ౧౧ - పా॥

౪౫౯. మూ.—౧"పழுతాకాతొన్ఱఱిన్దేన్" ఎన్గిఱపాట్టై పూర్వోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతు.

వ్యా.—(అనుభవాలాభత్తిలాత్మధారణాయోగ్యత్తై) యావతు-స్వాచార్యవిషయత్తిలుమ్ అవనుకన్ద భగవద్విషయత్తిలుముణ్డాన వనుభవమ్ పెఱాతవళవిల్ తాన్ ధరిత్తిరుక్కమాట్టామై యెన్ఱిజ్జనే యోజిక్కవుమామ్.

౪౫౯. ఉక్తోపాయచతుష్టయత్తిలుమ్ భగవద్విషయత్తై యవలమ్బిత్తిరుక్కిఱ భక్తిప్రపత్తికళాకిఱ ఉపాయద్వయము మివ్వధికారిక్కు నழுవినిన్ఱ ప్రకారత్తైక్కీழ் అరుళిచ్చెయ్త వనన్తరమ్, (ఆచార్యనైయుమ్ తాన్ పఱ్ఱుమ్ పఱ్ఱు) ఎన్ఱుమ్ (ఆచార్యాభిమానమే యుత్తారకమ్) ఎన్ఱు మరుళిచ్చెయ్త ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగతపరగతస్వీకారరూపోపాయద్వయత్తుక్కుమ్ ప్రమాణదర్శనమ్ పణ్ణువిక్కవేణు మెన్ఱు తిరువుళ్ళమ్ పఱ్ఱి, ప్రథమం స్వగతస్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణఙ్కాట్టుకిఱార్ (పழுతాకాతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి

అ.—అనుభవశబ్దమ్ ఆచార్యతదభిమతభగవద్విషయానుభవపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (ఆచార్యే) త్యాది.

౪౫౯. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఉక్తోపాయే)త్యాది.

భక్తిప్రపత్తికళ్ నழுవి నిన్ఱ ప్రకారకథనపరమ్(కైప్పట్టపొరుళై) ఇత్యాదికమ్.

చరమోపాయద్వయప్రమాణ ప్రదర్శనపరమ్[పழுతాకాతి]త్యాదికమాకైయాలే అవసరసంగతియెన్ఱపడి.

యద్వా- భక్తిప్రపత్తికళ్ నழுవినిఱ్కుమవైయాకైయాలే :ఇఙ్గే తత్ప్రమాణ ప్రదర్శనమపేక్షిత మాకైయాలే అవశిష్టద్వయత్తుక్కు ప్రమాణమ్కాట్టుకిఱ తెన్ఱపడి.

ఇతు పేటికాసంగతియాకైయాలే అనన్తరసంగతి (ప్రథమ)మిత్యాది.

ఇతువుమవసర సంగతి.

పழுతాకాతు=అమోఘమాయిరుక్కిఱ,

ఒన్ఱఱిన్దేన్ = ఓరుపాయత్తైయఱిన్దేన్;

పాఱ్కడలాన్=తిరుప్పాఱ్కడలిలే కణ్వళరుకిఱవనుడైయ,

పాతమ్=తిరువడికళై,

వழுవాపకై=తప్పాతప్రకారత్తై,

నినైన్దు=అనుసన్ధిత్తు,

* ఇతుక్కనుగుణమాన మూలమ్ అకప్పడవిల్లై.

వ్యా.—అతావతు.—అమోఘమా యిరుప్పతోరుపాయమఱిన్దేన్; ఆశ్రయిప్పార్క్కు సమాశ్రయణీయనాయ్క్కొణ్డు తిరుప్పాఱ్కడలిలే కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ వవనుడైయ తిరువడికళై త్తప్పాత ప్రకారత్తై నినైత్తు నాళోరుమనుకూలవృత్తియై ప్పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుమ్ జ్ఞానాధికరై క్కణ్డు తఙ్గళుక్కుత్తారకరాక వాశ్రయిత్తుజీవిక్కుమవర్కళ్, ఆత్మావోడవినాభూతమాన పాపత్తైప్పోక్కి శ్రీవైకుణ్ఠత్తిల్ తిరువాశల్ తిఱన్దు అఙ్గే సమృద్ధమాన జ్ఞానాదికళైయుడైయరాయ్ తదీయకైఙ్కర్యనిరతరాయ్క్కొణ్డు వ్యావృత్తరాయిరుప్పార్ ఎన్ఱు పరమాప్తరాన తిరుమழிశైప్పిరా నరుళిచ్చెయ్త౧ "పழுతాకాతొన్ఱఱిన్దేన్" ఎన్గిఱ పాట్టై ఆచార్య

అ.—వైకల్=నాళ్తోఱుమ్,

తొழுవారై=అనుకూలవృత్తియైప్పణ్ణిక్కొణ్డుపోరుమవరై,

కణ్డిఱైఞ్జి=కణ్డాశ్రయిత్తు,

వాழ்వార్=జీవిక్కుమవర్కళ్,

కలన్ద=ఆత్మావోడు అవినాభూతమాన,

వినై=పాపత్తై,

కెడుత్తు=పోక్కి,

విణ్=పరమపదత్తై,

తిఱన్దు=వాశల్ తిఱన్దు,

మిక్కు=అభివృద్ధరాయ్,

పిఱ్ఱిరుప్పార్=వ్యావృత్తరాయిరుప్పార్కళెన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (అమోఘమా) యిత్యాదినా.

'మిక్కు' ఎన్గిఱవితుక్కర్థమ్ (సమృద్ధమాన) విత్యాది.

చరమపర్వమ్, సాధ్యవివృద్ధియాకైయాలే (తదీయే) త్యాది.

కణ్ణినుణ్శిఱుత్తామ్బు ప్రధానప్రమాణ మానాలుమ్ తదుపోద్బలమాక ఆழ்వార్కళ్ పాశురఙ్గళుమ్ ఇవ్వర్థత్తిల్ ప్రమాణతయోదాహరణఙ్గళెన్నుమభిప్రాయత్తాలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (పరమాప్తరాన) విత్యాది.

శరణ్యహృదయానుగుణ్యమల్లాతపోతు భగవత్ప్రపత్తిక్కు ఫలవ్యభిచారమామాపోలే ఇన్దఆచార్యస్వగతస్వీకారత్తుక్కు పరమదయాళువాన ఆచార్యహృదయానుగుణ్యవిరహమిల్లామైయాలే ఫలవ్యభిచారమిల్లై కిన్తు అధికారదశైయిల్ అహంకారగర్భతయా అవద్యమాయిరుక్కు మెన్ఱు "పழுతాకాతు" ఎన్గిఱవితుక్కు త్తాత్పర్య మెన్గిఱార్ (ఇత్తాల్స్వగతే) త్యాదినా.

ఇతుక్కు స్పష్టప్రమాణమ్ (గురుణే) త్యాది.

౧. నాలాన్తిరువన్దాది - ౮౯ - పా॥

౪౬౦. మూ.—౧"నల్ల వెన్ తోழ்ழீ" ౨"మాతాయతాన వనే" ఎన్గిఱపాట్టుకళై యుమ్, స్తోత్రత్తిల్

వ్యా.—విషయత్తిల్ ముఱ్పడచ్చొన్న స్వగతస్వీకారమాకిఱవుపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక వనుసన్ధిప్పతెన్నై.

౪౬౦. ఇనిమేల్ పరగతస్వీకారమాకిఱ పరమోపాయత్తుక్కు ప్రమాణఙ్గళ్ పలవఱ్ఱైయుమ్ దర్శిప్పిత్తరుళుకిఱార్ (నల్ల వెన్ తోழ்ழீ) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—తోழ்ழியానవళ్ ఇవళ్ తనక్కు ప్పేఱ్ఱుక్కుడలాక నినైత్తిరుప్పతు, అవన్ ౪"నత్యజేయమ్" ఎన్ఱవార్త్తైయైయుమ్, పెరియాழ்వార్ వయిఱ్ఱిల్ పిఱవైయుమాయ్త్తు; ఇప్పోతవన్ వార్త్తై తనక్కు ఫలియాత మాత్రత్తైక్కొణ్డు ఇతుతన్నిలుమతిశఙ్కై పణ్ణానిన్ఱాళ్, ఇని ఇవళ్ఙనే జీవిత్తు త్తలెక్కట్టప్పుకుకిఱాళెన్ను మిழவు తోழ்ఱువిరుక్క అవళై ప్పార్త్తు ఎన్నిలుమెన్నిழవుక్కు నోవుపడుమ్పడి స్నిగ్ధైయాన వెన్నుడైయ తోழ்ழீ అనన్తశాయియాయ్ అతఏవ సర్వస్మాత్ పరరాయిరుక్కుఅవర్, అతుక్కు మేల్ శ్రియఃపతికళాయ్ ఒరువరుక్కు మెట్టవొ

అ.—పరమాం సిద్ధిమ్=చరమపర్వమానవాచార్య కైంకర్యత్తైయెన్ఱపడి.

'ఉభా' ఎన్ఱు శొల్లి 'పరమాం సిద్ధిమ్' ఎన్నైయాలే ఫలితమ్ (పరగతస్వీకారత్తోపాతి) యెన్ఱతు.

ఇతు ప్రాప్తిదశైయిల్ ఫలభేదమిల్లైయెన్గిఱపక్షత్తుక్కు స్వరసమ్.

"నియమాత్" ఎన్గిఱవితుక్కు అర్థమ్ (తప్పాతె)న్ఱతు.

౪౬౦. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇనిమేలి) త్యాది.

(పరమత్వమ్) అవద్యరహితత్వమ్.

ఒహుప్రమాణప్రదర్శనమ్ తాత్పర్యాతిరేకవ్యఞ్జనార్థ మెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (పలవఱ్ఱైయు) మిత్యాది.

నల్ల=స్నిగ్ధైయాన,

తోழ்ழீ=సఖియే,

నాకణైమిశై=తిరువనన్తాழ்వానాకిఱపడుకైక్కుయిన్మేల్ కణ్వళర్న్దరుళుకిఱ,

నమ్=నమ్ముడైయ,

పరర్=సర్వస్మాత్పరరానవవర్,

శెల్వర్=శ్రియఃపతియాయ్,

పెరియర్=దుష్ప్రాపర్;

౧. నాచ్చియార్ తిరుమొழ்ழి. ౧౦. తి. ౧౦. పా॥
౪. శ్రీరామాయణే-యుద్ధకాణ్డే. ౧౮. సర్గే. ౩. శ్లో॥

మూ.—ముడిన్దశ్లోకత్తైయుమ్, ౩ "పశుర్మనుష్యః" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తైయుమ్, ఇతుక్కు ప్రమాణమాకవనుసన్ధిప్పతు.

వ్యా.—జ్ఞాత పెరుమైయైయుడైయరా యిరుప్పారొరువర్, దేవయోనియిలే పిఱన్దు శిఱితణైయ నిత్యైయుమన్ఱిక్కే అవర్క్కుమ్ నమక్కుమ్పర్వతపరమాణుకళోట్టై వాశిపోరుమ్పడి క్షుద్రరాన మనుష్యర్ నామ్, ఆనపిన్బు నమ్మాల్ శెయ్యలావతుణ్డో, అవరొరువార్త్తై మున్బేశొల్లివైత్తారెన్ఱైక్కొణ్డు నమ్మాల్ అవరై వళైక్కప్పోమో, అతు కిడక్కిడుమ్, నమక్కు ప్పేఱ్ఱుక్కు వழிయుణ్డు కాణ్, శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే అవతరిత్తవేఱ్ఱైయుడైయరాయ్ సర్వవ్యాపకవస్తువైత్తన్ తిరువుళ్ళత్తిలే యడక్కిక్కొణ్డిరుక్కిఱ పెరియాழ்వార్, ౪ "ఆచార్యదేవో భవ" ఎన్గిఱపడియే నమక్కుత్తేవరాన తమక్కుత్తేవరాయిరుక్కిఱ వవరై ఒరిశైవైచ్చొల్లి యిశైక్కవుమాయ్, కిழीయై అఱుత్తు వరప్పణ్ణవుమామ్, తిరుమఞ్జనత్తై చ్చేర్త్తువైత్తుక్కవుమామ్ తిరుక్కుழல్ పణియై చ్చమైత్తువైత్తుక్కవుమామ్, తిరువన్దిక్కాప్పిడవత్తైక్కవుమామ్, అన్ఱిక్కే నాన్ తమ్మై

అ.—నామ్శిఱుమానిడవర్=నామత్యన్తనిహీనమాన మనుష్యర్;

ఆనపిన్బు, శెయ్వతెన్=నమ్మాల్ శెయ్యప్పడువతెన్;

విల్లిపుతువై=శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే అవతరిత్తవరాయ్,

విట్టుశిత్తర్=వ్యాపకనాన వెమ్బెరుమానైత్తమ్ముడైయ హృదయత్తిలే అడక్కిక్కొణ్డిరుక్కిఱ పెరియాழ்వార్,

తఙ్గళ్ తేవరై=తమక్కుదేవరానవవరై,

వల్లపరిశు=శక్యమానతొరు ప్రకారత్తాలే,

వరువిప్పరేల్=వరువిత్తారాకిల్,

అతుకాణ్డుమ్=అత్తైక్కణ్డిరుక్కక్కడవోమెన్ఱ పడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (తోழ்ழியానవళి)త్యాదినా.

"పేశియిరుప్పనళ్ పేర్కవుమ్ పేరావే" ఎన్గిఱవిత్తైయుమ్ "కుమరనార్ శొల్లుమ్ పొయ్యానాల్ వానుమ్ పిఱన్దమై పొయ్యన్ఱే" ఎన్గిఱ ఇత్తైయుమ్ ఉట్కొణ్డు (ఇవళి) త్యాది.

"నావుమిరణ్డుళవాయిఱ్ఱు" ఎన్గిఱ విత్తైప్పఱ్ఱి (ఇప్పోతవన్ వార్త్తై) యిత్యాది.

"ఎఙ్గళ్ తేవర్" ఎన్గిఱవిత్తాల్ ఫలితమ్ (నమక్కుత్తేవరాన) వెన్ఱతు.

శక్యప్రకారత్తుక్కు యథాయోగ్యోల్లేఖమ్ (ఒరిశైయై) యిత్యాది.

౨. నాలాన్తిరువన్దాది ౧౮. పా॥ ౩.
౪ తైత్తిరీయే. ఆరణ్యకే శ్రీక్షావల్ల్యామ్. ౧౧ అనువాకే. ౨॥

వ్యా.-న్నిట్టాప్పోలే తమక్కు పురుషకారమావారై మున్నిట్టువరప్పణ్ణప్పుమాయ్, పల్లతోరుప్రకారమ్ వరువిత్తారాకిల్ అత్తైక్కణ్డిరుక్క క్కడప్పోమ్,నామ్ మేల్ విఴక్కడవోమల్లోమ్ ఎన్నాణ్డాళరుళిచ్చెయ్త ౧“నల్లవెన్తోழீ” ఎన్కిఱ పాట్టైయుమ్, ఈశ్వరనెన్ఱు సారాతే, తనక్కెతిరియాన హిరణ్యాసురనై క్కూరియ తిరువుకిరాలే, నరంలజ్గళాలే పూణ్కట్టియిరుక్కిఱ మార్వై ప్పోన్మలై పిళన్దాప్పోలే యిరణ్డుకూఱాక్కుమ్పడియనాసేన కీఴ్తిత్తు ప్పోకట్ట మిడుక్కైయుడైయనరసింహత్తై ౨“అన్దియమ్పోతిలరియురువాకి యరియై యழித்తవనై-పల్లాణ్డు పాడుతుమ్” ఎన్ఱు అనన్యప్రయోజనరాయ్క్కొణ్డు మజ్గళాశాసనమ్పణ్ణి యిరుప్పారై జయిక్కుమే, వ్యావృత్తరాయిరుక్కిఱ పవర్కళ్ పక్కలిలే న్యస్తభరరాయ్ అవర్కళభిమానత్తిలే యొతుజ్గియిరుప్పారుడైయ సుకృతమ్ ఎన్ఱు తిరుమழிశైప్పిరాన్ అరుళిచ్చెయ్త ౩“మాఱాయ తానవనై”ఎన్గిఱపాట్టైయుమ్; ౪“అకృత్రిమ” ఎన్ఱు తుడజ్గి స్వాభావికమాయ్ దేవరుడైయ ప్రాప్తముమాయ్ భోగ్యముమాన తిరువడికళిలుణ్డాన ప్రే

అ.—(ఇశై) గీతి.
(కిழி) శుల్కమ్.
ఇతు తిరుప్పల్లాణ్డుక్కు మున్బుళ్ళై వృత్తాన్తత్తై ప్పఱ్ఱి వన్ద యశైన్దనిల్ ప్రమేయమ్ (తిరుమఞ్జనత్తై) యిత్యాది.
ఆనిరై మేయ్క్కవిల్ ప్రమేయమ్ (తిరుక్కుழలి)త్యాది.
(తిరుక్కుழల్ప్పణి) తిరుముశియిల్ చాఱ్ఱుమ్ పూన్తోడై.
ఇన్దిరనోడిల్ ప్రమేయమ్ (తిరువన్ది)యిత్యాది.
(అన్దికాప్పు) సాయంరక్షై.
ఇప్పాట్టిల్ “నాకణైమిశై” ఎన్ఱత్తైప్పఱ్ఱి (తమక్కు పురుషకారమావారై) యిత్యాది.
(నాన్ తమ్మై మున్నిట్టాప్పోలే)ఇత్యనేన ఆచార్యోపాయత్వమ్ భగవత్ప్రపత్తినిరపేక్ష ఫలోపధాయకత్వపురుషకారత్వ కాష్ఠారూపమెన్ఱు సూచితమ్.
ఇవ్వర్థమ్ “శ్రుత్యగ్రవేద్య” ఇత్యాదియిలుమ్ “కాలత్రయేఽపి” ఇత్యాదియిలుమ్ స్పష్టమ్.
మాఱాయ=ఎతిరియాన,

వ్యా.-మత్తినుడైయ వతిశయత్తుక్కెల్లైనిలమా యిరుప్పారాయ్,అన్నప్రేమప్రకర్షత్తుక్కడియాన వాత్మయాథాత్మ్య జ్ఞానత్తైయుడైయరాయ్. విద్యైయాలుమ్జన్మత్తాలుమ్ అడియేనుక్కు పితామహరాయిరుక్కిఱ నాథమునికళై

అ.—తానవనై=హిరణ్యనై,
వళ్=వళైన్దకూరియతాన,
ఉకిరాల్=నఖజ్గళాలే,
మార్వ=మార్వై,
ఇరణ్డుకూఱాక=ఇరణ్డుభాగమాక,
కీఱియ=కీఴ్త్త,
కోళ్=మిడుక్కైయుడైయ,
అరియై=నరసింహత్తై,
వేఱాక=అనన్యప్రయోజనమాక,
ఏత్తియిరుప్పారై=మజ్గళాశాసనత్తాలే స్తుతిక్కుమవర్కళై.
వెల్లుమే=జయిక్కుమే,
మఱ్ఱు=వ్యావృత్తరాయిరుక్కిఱ.
అవరై=నరసింహత్తైయేత్తుమవర్కళై,
శార్న్దిరుప్పార్=తద్విషయే న్యస్తభరరా యిరుప్పారుడైయ,
తవమ్=తపస్సెన్ఱపడి.
ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ఈశ్వరని)త్యాదియాలే.
శార్న్దుకై=న్యస్తభరత్తైయాయ్, అత్తాల్ స్వవ్యాపార నివృత్తిత్తైయాయ్, స్వకీయస్వీకారరాహిత్యమ్ శొల్లిఱ్ఱాయ్, తదభిమానవిషయత్వమ్ లబ్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (న్యస్తభరరా)యిత్యాది.
“ఇఱైఞ్జి”ఎన్ఱు స్వకీయస్వీకారముమ్, “శార్న్ది”ఎన్ఱు తదభావముమ్, “ఇరుప్పార్”ఎన్ఱు తదభిమానవిషయత్వముమ్, శొల్లుకైయాలే ఉపాయద్వయత్తుక్కు ప్రమాణద్వయ మిరున్దపడి.
అకృత్రిమశబ్దార్థమ్ (స్వాభావికే)తి.
శేషిత్వ పరత్వఫలితమ్ (ప్రాప్తముమా) యిత్యాది.
అరవిన్ద సాదృశ్యఫలితమ్ (భోగ్యముమాన) ఇతి.
ప్రకర్షశబ్దార్థమ్ (అతిశయత్తుక్కె)తి.
అవధిశబ్దార్థమ్ (ఎల్లైనిలమా)యితి.
ఆత్మశబ్దమ్ ఆత్మయాథాత్మ్య జ్ఞానపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అనన్తరనిర్దేశతాత్పర్యమ్ (అన్న)విత్యాది.
(విద్యైయాలుమ్) అధ్యాత్మజ్ఞానప్రయోజకత్వత్తాలుమ్.
(జన్మత్తాలుమ్) శరీరోత్పత్తి ప్రయోజకత్వత్తాలుమ్.
సమ్బన్ధిశబ్దస్వభావఫలితమ్ (అడియేనుక్కె)న్ఱు.

౧. నాచ్చియార్ తిరుమొழி ౧౦-౧-౧౦-పా॥ ౨. తిరుప్పల్లాణ్డు-౬-పా॥ ౩ నాలాన్తిరువన్దాది.౧౮-పా॥ ౪. స్తోత్రరత్నత్తిల్-౨౪-శ్లో॥

వ్యా.—ప్పర్త్తు "అడియేనుడైయ వృత్తిత్తై ప్పారాతే ప్రసన్నరాయరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు పరమాచార్యరాన ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్త వేదాన్తతాత్పర్యమాన స్తోత్రత్తిల్ చరమమాన శ్లోకత్తైయుమ్ జ్ఞానమ్ పిఱక్కైక్కు యోగ్యతై యిల్లాత పశుపక్షికళాకవుమామ్, జ్ఞానయోగ్యతైయుళ్ళ మనుష్యనాకవుమామ్, యావర్ శిలర్ భగవత్సమ్బన్ధమే నిరూపకమామ్పడి యిరుప్పారొరు తదీయరోడే సమ్బన్ధిత్తిరుక్కిఱార్కళ్, అవర్కళ్ అన్ద వైష్ణవనాలే ప్రాప్యభూమియానపరమపదత్తై ప్రాపిప్పార్కళెన్ఱైయాలే, జ్ఞానముణ్డాకవుమామ్, ఇలైయాకవుమామ్, తదీయాభిమానమే యుత్తారకమెన్నుమిడత్తై సుస్పష్టమాకచ్చొల్లుకిఱ–

౧ "పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా యే చ వైష్ణవసంశ్రయాః।
తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమమ్ పదమ్"॥

ఎన్గిఱ పౌరాణికశ్లోకత్తైయుమ్, ఆచార్యాభిమానమాకిఱ

౪౬౧. మూ.—ఆచార్యాభిమానన్దాన్, ప్రపత్తిపోలే ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు.

వ్యా.—ఇన్ద పరగత స్వీకారోపాయత్తుక్కు ప్రమాణమాక నినుసన్ధిప్పతెన్నపడి.

౪౬౨. కీழ్ చ్చొన్న ప్రపత్తినిష్ఠనాన నధికారిక్కు ఉపాయాధికారత్తిల్ కుఱై యుణ్డాకిలుమ్, అతు పారామలీశ్వరన్ కార్యఙ్జైయ్కైక్కుడలాయ్ క్కొణ్డు అవ్వుపాయ శేషమాయిరున్దుళ్ళ వాచార్యాభిమానత్తై ఇప్పొతు స్వతన్త్రోపాయమాకచ్చొల్లువానేన్, ఒన్ఱుక్కే ఉభయాకారముమ్ కూడుమో వెన్గిఱ శఙ్కైయిలే యరుళిచ్చెయ్కిఱార్ మేల్ (ఆచార్యాభిమానన్దాన్) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అ.—"త్రయ్యన్తార్థం సుదుర్గ్రాహం స్వాదయన్" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (వేదాన్తే)త్యాది.

పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా, యే చ వైష్ణవసంశ్రయా భవన్తి, తే ఇత్యాద్యన్వయః.

పాఠక్రమాదర్థక్రమమ్ బలవత్తాకైయాలే (పశుపక్షికళాకవుమా) మెన్ఱతు.

తిరశ్చాంశాస్త్రయోగ్యతై యిల్లామైయాలే (జ్ఞానమ్ పిఱక్కైక్కి)త్యాది.

మనుష్యశబ్దమ్ "శాస్త్రన్తు మనుష్యాధికారత్వాత్" "హృద్యపేక్షయా తు మనుష్యాధికారత్వాత్" ఎన్గిఱపడియే శాస్త్రయోగ్యత్వాభిప్రాయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానయోగ్యతై) యిత్యాది.

పూర్వోక్తాన్వయాభిప్రాయేణ (యావరి) త్యాది

వైష్ణవశబ్దార్థమ్ (భగవత్సమ్బన్ధమే) ఇత్యాది.

అవధారణం గ్రామకులాదివ్యవచ్ఛేదకమ్

సంశ్రయశబ్దార్థమ్ (సమ్బన్ధిత్తిరుక్కిఱార్కళ్)ఇతి.

'తేన' ఎన్గిఱవిదుక్కర్థమ్ (అన్దవైష్ణవనాలే) ఇతి.

"తద్విష్ణోః" ఇత్యాద్యర్థమ్(ప్రాప్య)త్యాది.

'యాప్రాపణే' 'ప్రాపణఙ్గతిః' ఎన్గిఱవిత్తైయుట్కొణ్డు (ప్రాపిప్పార్కళ్)ఇతి.

సంశ్రయశబ్దోక్త సమ్బన్ధసామాన్యమ్ "గుణానాం యో௨భిమన్యేత" ఎన్ఱ ప్రకరణాన్తరోక్త విశేషత్తిలే పర్యవసిక్కుమితెన్ను మభిప్రాయత్తాలే(తదీయాభిమానమే) యిత్యాది.

అ.—ప్రపత్త్యనుష్ఠానాసర్హపశుపక్ష్యుపాదానత్తాలే ఇతుక్కు ప్రపత్తిశేషత్వమ్ వారితమాకైయాలే స్వతన్త్రోపాయత్వమ్ సిద్ధమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (జ్ఞానముణ్డాకవుమామిల్లై యాకవుమామి)త్యాది.

ఇతు ఉపాత్తప్రమాణఙ్గళిల్ నైత్తుక్కొణ్డు స్ఫుటప్రతిపాదకమాకైయాలే చరమోపాదానమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (సుస్పష్టమాక) వెన్ఱతు.

[ఇతుక్కు] ఎన్గిఱవిదుక్కర్థమ్ (ఆచార్యే)త్యాది.

౪౬౧. ఉత్తరవాక్యావతారికై (కీழ్ చ్చొన్న) విత్యాది.

(కీழ్ చ్చొన్న) వెన్ఱతు ప్రకరణపఞ్చకత్తిలుమ్ స్తోత్రత్తిల్ "నధర్మనిష్ఠః" ఇత్యాదియిలుమ్ శొన్న వెన్ఱపడి.

(కుఱైయుణ్డాకిలు) మితి-ఇత్తాల్ కృతప్రపత్తికనుడైయ ప్రపత్త్యధికారవైకల్య సమాధానరూపతయా తచ్ఛేషమాకైయాలే స్వతన్త్రోపాయత్వమిల్లైయెన్గిఱ పూర్వాక్షేపేణ ప్రత్యవస్థానత్తై పరిహరిక్కైయాలే ఆక్షేపసఙ్గతి యెన్ఱపడి.

ప్రపత్తిప్రకరణత్తిలే ఆచార్యాభిమానపాఠముమ్ ఇన్ద ఉపయోగవిశేషమనూచనార్థమ్.

పశుపక్షిగ్రహణముమ్ జన్మాన్తరీయ జ్ఞానాభిప్రాయకమ్.

ఆకైయిఱే–

"ప్రణామః కీర్తనం విష్ణోః స్మరణం వాపి కేవలమ్।
ఏకైకమపి చాజ్ఞానాం ప్రపత్తిః ప్రాజ్ఞసంశ్రయాత్"

ఎన్ఱు వికలప్రపత్తియుమ్ ఆచార్యాభిమానత్తాలే సమగ్ర ప్రపత్తియాకుమెన్ఱు భరద్వాజసంహితైయిలే శొల్లిఱ్ఱు.

ఇల్లైయాకిల్ ఏకస్యోభయాకారమ్ కూడాతెన్ఱు ఆక్షేపాభిప్రాయమ్.

మూ.—అఙ్గముమాయ్ స్వతన్త్రముమా యిరుక్కుమ్.

వ్యా.—అతావతు—ఆచార్యాభిమానమాకిఱ ఇతు తాన్, ౧''తమేవచాద్యంపురుషంప్రపద్యే'' ౨''తమేవశరణంగచ్ఛ'' ఇత్యాదికళిల్ చొల్లుకిఱపడియే విరోధిపాపక్షయత్తుక్కుమ్ భక్తివివృద్ధిక్కుమ్ ముడలాయ్క్కొణ్డు ఉపాయాన్తరమాన భక్తిక్కఙ్గముమాయ్, తత్త్యాగపూర్వకమాక ౩'' మామేకంశరణం వ్రజ'' ఎన్ఱు విధిక్కుమ్పడి ఇష్టానిష్టప్రాప్తిపరిహారఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ స్వయమేవ్యోపాయమాయ్క్కొణ్డుస్వతన్త్రోపాయముమాయిరుక్కుమ్ప్రపత్తిపోలే, ఉపాయాధికారమాన వ్యక్తైప్పార్త్తు ఈశ్వరనుపేక్షియామల్ కార్యమ్ శెయ్కైక్కుఉప్పాకైయాలే స్వేతరోపాయమాన ప్రపత్తిక్కు సాఫల్యత్తై యుణ్డాక్కానిన్ఱుకొణ్డు అవ్వళియాలే యతుక్కఙ్గముమాయ్, అత్తైయొళియ త్తన్నైయే యుపాయమాక క్కొళ్ళుమళవిల్ అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కుత్తానే యుపాయమాయ్క్కొణ్డుస్వతన్త్రముమాయిరుక్కుమెన్నై.

అన్ఱిక్కే—

౪''అనాచార్యోపలబ్ధా హి విద్యేయం నశ్యతి ధ్రువమ్'' ఎన్ఱుమ్

వ్యా.—౫'' శాస్త్రాదిషు సుదృష్టాపి సాఙ్గాసహఫలోదయా।
న ప్రసిధ్యతి వై విద్యా వినా సదుపదేశతః ''

ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే ఏతేనుమొరువిద్యైయైయవలమ్బిక్కుమవనుక్కుమ్ అతుక్కొరాచార్యోపదేశమ్ వేణ్డుకైయాలే ఆచార్యాభిమానమ్ సకలోపాయాఙ్గమాయిరుక్కు ౬ ''తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి'' ఎన్ఱు స్వతన్త్రోపాయమాక చ్చొల్లువానెన్నెన్న;(ఆచార్యాభిమానన్దాన్) ఎన్ఱు తుడఙ్గి యరుళిచ్చెయ్కిఱారాకవుమామ్.

అతావతు—ప్రపత్తితాన్ కర్మజ్ఞానభక్తికళాకిఱ ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు ఉత్పత్తివివృద్ధివిరోధిపరిహారార్థమాక విహితమాయ్క్కొణ్డు తదఙ్గముమాయ్,

౭ '' అనన్యసాధ్యే స్వాభీష్టే మహావిశ్వాసపూర్వకమ్।

అ.—''తమేవ చాద్యమ్'' ఇత్యాదివచనద్వయమ్ అఙ్గప్రపత్తివిధాయకమ్, '' సర్వధర్మాన్'' ఇత్యేతత్ స్వతన్త్రప్రపత్తివిధాయకమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (విరోధిపాపక్షయత్తుక్కు) మిత్యాది.

(ఇష్టానిష్టేత్యాది).

దృష్టాన్తత్తిల్ ఉపాయాన్తరశబ్దమ్ భక్తిపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (భక్త్యఙ్గముమా) యితి

దార్ష్టాన్తికత్తిలుపాయాన్తరశబ్దమ్ ప్రపత్తిపరమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (స్వేతరోపాయమాన ప్రపత్తిక్కు)న్ఱతు.

ఇత్తాల్ విధిభేదత్తాలుమ్ తన్మూలకాధికారభేదత్తాలుమ్ ప్రపత్తిక్కు అఙ్గత్వముమ్ స్వతన్త్రత్వముమ్ కొణ్డాప్పోలే ''ఏకైకమపిచాజ్ఞానాం ప్రపత్తిః ప్రాజ్ఞసంశ్రయాత్'' ఎన్ఱుమ్ ''సదాచార్యేణ సన్దృష్టః'' ''గురుణా యోభిమన్యేత'' ఎన్ఱుమ్ విధిభేదత్తాలుమ్ తన్మూలకాధికారభేదత్తాలుమ్ ఆచార్యాభిమానత్తుక్కుమ్ ప్రపత్త్యఙ్గత్వముమ్ స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్ కొళ్ళవేణుమ్.

అ—''పశుర్మనుష్యః'' ఇత్యాదిక్కు జ్ఞానాభిప్రాయకల్పనమ్ గురువాకైయాలే అనుచితమ్.

అధికారిభేదేన ప్రపత్త్యఙ్గత్వముమ్ కొళ్ళుకైయాలే ప్రకరణపాఠముమ్ సఫలమ్.

స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్ కొళ్ళుకైయాలే విధిభేదముముపపన్నమ్.

ఆకైయాల్ అధికారిభేదేన అఙ్గత్వముమ్ స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్ ఉపపన్నమెన్ఱు పరిహారాభిప్రాయమ్

ఆచార్యోపదేశమ్ ఫలసాధనసకలవిద్యాపేక్షితమెన్ను మిడమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే ప్రపత్తిశేషత్వాపేక్షయా శీఘ్రోపస్థితమాకైయాలే తన్మూలకశఙ్కాపరిహారపరతయోత్తరగ్రన్థమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే అవతారికాన్తరమ్ (అన్ఱిక్కే) ఇత్యాది.

''విద్యా'' ఎన్గిఱ సామాన్యనిర్దేశత్తుక్కర్థమ్ (ఏతేను) మిత్యాది.

చరమోపాత్తమాన ''పశుర్మనుష్యః'' ఇత్యాదిశ్లోకోత్థితశఙ్కాపరిహారార్థమ్ ఉత్తరగ్రన్థమెన్ను మిడన్తోన్ఱ (తేనైవే) త్యాద్యుపాదానమ్

ఇప్పడి ఉపదేశద్వారా అఙ్గత్వమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలే ''ప్రయాస్యన్తి''ఇతి ఫలకీర్తనమ్ అర్థవాదమెన్ఱు శఙ్కాభిప్రాయమ్

ఉపాయాన్తరశబ్దమ్ అసఙ్కోచాత్ కర్మజ్ఞానాదిపరమ్.

ఏకవచనమ్ జాత్యభిప్రాయమెన్ను మభిప్రాయత్తాలే (కర్మజ్ఞానాదికళాకిఱ) విత్యాది.

అఙ్గతయా విధానమ్ పూర్వయోజనైయిల్ దర్శితమ్.

స్వతన్త్రత్వస్ఫుటప్రతిపత్త్యర్థమ్ (అనన్యసాధ్యే) త్యాదికముపాత్తమ్.

౧॥ ౨॥ ౩ భగవద్గీతె, ౧౮-అధ్యాయమ్-౬౬-శ్లో

౫-భరద్వాజసంహితె. ౧-అధ్యాయమ్-౩౫ శ్లో॥ ౬ సమఘవోదయా-పా॥ ౭ ౮

౪౬౨. మూ.—భక్తియిల శక్తనుక్కు ప్రపత్తి,

వ్యా.—"తదేకోపాయతాయాచ్ఞా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః" ఎన్గిఱపడియే అన్యోపాయఙ్గళై యొழிన్దు తన్నైయే యుపాయమాకక్కొళ్ళుమళవిల్ అనిష్టనివృత్తిపూర్వకేష్టప్రాప్తిక్కు స్వయమేవ నిర్వాహకమాయ్క్కొణ్డు స్వతన్త్రమాయిరుక్కుమాపోలే, ఆచార్యాభిమానమాకిఱ ఇతుతాన్ ఏతేనుమోరుపాయత్తుక్కు మాచార్యోపదేశమపేక్షితమాకైయాలే అప్పడియాలె యుపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అఙ్గమాయిరున్దతేయాకిలుమ్,

౧"బాలమూకజడాన్ధాశ్చ పఙ్గవో బధిరాస్తథా।
సదాచార్యేణ సన్దృష్టాః ప్రాప్నువన్తి పరాఙ్గతిమ్"
౨"పశుర్మనుష్యః పక్షీవా"

ఇత్యాదిప్పడియే స్వయమేవోత్తారకమాకైయాలే స్వతన్త్రోపాయముమాయిరుక్కుమెన్నై.

౪౬౩ ఇప్పడి స్వతన్త్రమాన విప్పుపాయత్తుక్కు అధికారి యిన్నానెన్ఱరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (భక్తియిలశక్తనుక్కు) ఎన్ఱుతుడఙ్గి.

అతావతు.—౩"ఉభయపరికర్మితస్వాన్తస్య" ఎన్గిఱ

అ—(బాలమూకే)త్యాది ఇత్తాల్ విధిబలత్తాలే అధికారభేదేనాఙ్గత్వస్వతన్త్రత్వఙ్గళుపపన్నఙ్గళ్.

ఉపదేశానర్హబాలమూకాదివిషయత్తిల్ ఫలసిద్ధివచనమ్ స్వతన్త్రత్వసాధకమ్.

బాలమూకాదికళుక్కు అఙ్గభూత విద్యార్హతై యిల్లైయే; ఆకైయాల్ స్వాతన్త్ర్యముపపన్నమెన్ఱు పరిహారాభిప్రాయమ్.

౪౬౩ విధిభేదమూలకాధికారభేదప్రదర్శనార్థముత్తరగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే తదవతారికై (ఇప్పడిస్వతన్త్రమాన)విత్యాది

(ఉభయే) త్యాదికం వ్యాఖ్యాతమ్.

అశక్తశబ్దమ్ పూర్వానుసారాద్దుష్కరత్వస్వరూపవిరుద్ధత్వప్రయుక్తానుష్ఠానసామర్థ్యాభావపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (దుష్కరత్వే)త్యాది

ఇరణ్డామశక్తశబ్దమ్ విశ్వాసదార్ఢ్యభగవత్స్వాతన్త్ర్యభయప్రయుక్తానుష్ఠానసామర్థ్యాభావపరమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే(అధ్యవసాయే) త్యాది.

మూ.—ప్రపత్తియిల శక్తనుక్కిత్తు.

వ్యా.—పడియేజన్మాన్తరసహస్రసిద్ధకర్మజ్ఞానసంస్కృతాన్తఃకరణనుక్కు జనిక్కుమతాయ్ స్వపారతన్త్ర్యవిరోధియాన స్వయత్నరూపమాయిరుక్కుమ్భక్త్యుపాయత్తిల్ దుష్కరత్వబుద్ధియాలుమ్ స్వరూపవిరోధిత్వబుద్ధియాలుమ్ నామితుక్కు శక్తరల్లరెన్ఱు కైవాఙ్గినవనుక్కు, నివృత్తిసాధ్యతయా సుకరముమాయ్ భగవత్పారతన్త్ర్య స్వరూపానురూపముమాన ప్రపత్త్యుపాయత్తిల్ విశ్వాసముణ్డాకైయరితాకైయాలుమ్ బన్ధమోక్షఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ హేతువాన ఈశ్వరస్వాతన్త్ర్యత్తాలుమ్ నామితుక్కు శక్తరల్లరెన్ఱు తేఙ్గినవనుక్కుమ్ పశ్వాదికళుక్కుమ్ కార్యకరమాకైయాలే విశ్వాససాపేక్షమన్ఱిక్కే మోక్షైకహేతువుమాయిరుక్కుమ్ పరతన్త్రస్వరూపనాన సదాచార్యనుడైయ వభిమానరూపమాన విన్దచరమోపాయమెన్నై.

భక్తియిలశక్తనుక్కు దుష్కరత్వస్వరూపవిరోధిత్వఙ్గళిరణ్డుమ్ హేతువాకిలుమ్ ఇవ్విడత్తిల్ స్వరూపవిరోధిత్వమే ప్రధానహేతు.

ప్రపత్తియిల్ అశక్తనుక్కు విశ్వాసమాన్ద్యభగవత్స్వాతన్త్ర్యభయరూపహేతుద్వయముణ్డేయాకిలుమ్ భగవత్స్వాతన్త్ర్యభయమే ప్రధానహేతు.

(స్వస్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే భక్తి; భగవత్స్వాతన్త్ర్యభయత్తాలే ప్రపత్తినழுవిన్ఱు) ఎన్ఱుతేఇనర్ తామ్ కీழ் అరుళిచ్చెయ్తతు.

అ.—"ఉపాయస్సుకరశ్చాయం దుష్కరశ్చ మతో మమ" ఇత్యాదికళైయుట్కొణ్డు (మహావిశ్వాసమరితాకైయాలు) మితి

ఇఙ్గే తద్వదశక్తి ప్రసక్తియిల్లై యెన్నుమిడన్తోన్ఱ (పశ్వాదికళుక్కు) మిత్యాది.

(తేఙ్గినవనుక్కు) మెన్గిఱవిత్తాల్ తేఙ్గాతవర్ ప్రపత్త్యధికారియాకైయాలే తద్వైయర్థ్యమిల్లైయెన్ఱు సూచితమ్.

అశక్తిహేతుక్కళిలే పూర్వానుసారత్తాలే ప్రధానాప్రధానవిభాగత్తై దర్శిప్పిక్కిఱార్ (భక్తియిలి) త్యాదినా.

౧-భరద్వాజసంహితై. ౧-అధ్యాయమ్, ౩౨. శ్లో॥ ౨ ౩

౪౬౩. మూ.—ఇతు ప్రథమమ్ స్వరూపత్తై పల్లవితమాక్కుమ్,

వ్యా.—ఇత్తాల్ అన్యోపాయాశక్తతయా అనన్యగతియానవనే ప్రపత్త్యధికారియామోపాతి ఇవ్వుపాయాధికారియుమ్ అన్యోపాయాశక్తతయా అనన్యగతియానవనెన్ఱతాయ్త్తు.

అస్త్రిక్కే ఇతిన్స్వతన్త్రత్వత్తై (భక్తియిల్ అశక్తనుక్కు) ఇత్యాదియాలే స్థిరీకరిక్కుఱారాకవుమామ్. వాక్యార్థయోజనైయిల్ భేదమిల్లై.

భక్తియిల్ అశక్తనైక్కుఱిత్తు విహితమాన ప్రపత్త్యుపాయమ్ స్వతన్త్రమానాప్పోలే ప్రపత్తియిల్ అశక్తనైక్కుఱిత్తు విహితమాన ఇతువుమ్ స్వతన్త్రమాక క్కుఱైయిల్లై.

౪౬౩. ఇవ్వాచార్యాభిమానమ్ ఇవనుక్కుణ్డాక్కుమ్ ఫలపరమ్పరైయై యరుళిచ్చెయ్తు ఇవ్వర్థత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్ (ఇతు) ఎన్ఱు తుడఙ్గి.

అతావతు.—ఇప్పడి కీழ్ చ్చొన్న ఆచార్యాభిమానమాకిఱ ఇతు ప్రథమత్తిలే ఇచ్చేతననుక్కు ప్రణవోక్తభగవదనన్యార్హ శేషత్వత్తై చరమపర్వపర్యన్తమాక ఉణర్త్తి

అ.—వాక్యతాత్పర్యమ్ (ఇత్తాలి) త్యాది.

ఇవ్వాక్యమ్ ఇవ్వుపాయత్తుక్కు అధికారి ప్రదర్శకమెన్ఱపడి.

పూర్వవాక్యోక్తస్వతన్త్రోపాయత్వహేతుతయా అధికారిభేదప్రదర్శకముత్తరగ్రన్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అవతారికాన్తరమ్ (అస్త్రిక్కే) ఇత్యాది.

స్థిరీకరణం హేత్వన్తరేణాపి సాధనమ్.

వాక్యతాత్పర్యమ్ (భక్తియిలశక్తనైక్కుఱిత్తి) త్యాది.

౪౬౩. ఉత్తరవాక్యావతారికై (ఇవ్వాచార్యాభిమాన) మిత్యాది ఉపదేశద్వారక ఫలపరంపరై యుణ్ఢాకిఱ బుద్ధిస్థమాకైయాలే తత్కథనపరముత్తరగ్రన్థమెన్ఱు కరుత్తు.

స్వరూపశబ్దస్వారస్యాత్ త్రిత్వసఙ్ఖ్యాయోగాల్ పల్లవితత్వాదివస్తుసామర్థ్యాచ్చ ఆచార్యోపదిష్టమాన పెరియతిరుమన్త్రత్తినుడైయ పదత్రయోదితజ్ఞానాదిపరమివ్వాక్యమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రణవోక్తే) త్యాది.

అనన్యార్హత్వమ్ ఉకారార్థమ్.

తత్ఫలితమ్ చరమపర్యన్తత్వమ్; ఘరతోన్వితనమశ్శబ్దఫలితమాతల్.

[అహఙ్కారమగ్ని స్పర్శమ్పోల] ఎన్ఱిఱే పూర్వానుసారత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ ఆழలి)త్యాది

మూ.—పిన్బు పుష్పితమాక్కుమ్,

వ్యా.—అనాదికాలమ్ స్వాతన్త్ర్యమాకిఱ అழలిలే మణ్డిచ్చరకెழున్దుకిడన్ద స్వరూపత్తై తుళిర్త్తెழుమ్బడి యాక్కుమ్; ఇప్పడిపల్లవితమానపిన్బు మధ్యమపదోక్తానన్యశరణత్వత్తై చరమపర్వపర్యన్తమాక ఉణర్త్తి, ఫలసూచకమాన ఉపాయాధ్యవసాయయోగత్తాలే స్వరూపత్తై పుష్పితమామ్బడి యాక్కుమ్; ఇప్పడి పుష్పితమాన వనన్తరమ్ చరమపదోక్తానన్యభోగత్వత్తైయుమ్ చరమపర్వపర్యన్తమాక వుణర్త్తి, నిత్యకైఙ్కర్యభోగత్తాలే స్వరూపత్తై ఫలపర్యన్తమామ్బడి యాక్కుమెన్ఱపడి.

ప్రథమరహస్యమాన తిరుమన్త్రత్తిల్ పదత్రయప్రతిపాద్యమాన వనన్యార్హ శేషత్వాద్యాకారత్రయముమ్ ఆత్మావుక్కు స్వరూపమాయ్, అతు తాన్ చరమపర్వపర్యన్తమాయిత్తే యిరుప్పతు.

అ.—(అழల్) అగ్ని.

[కొడియైక్కొழ్కొమ్బిలె] న్గిఱ లతాసాదృశ్యానుగుణమాక పల్లవితత్వాదిరూపణమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే [పల్లవితమాక్కు] మెన్గిఱవిత్తాల్ ఆక్షిప్తపూర్వదశైశేర (కొழున్దై) న్గిఱతు.

సఞ్జాతః పల్లవోఽస్మిన్నితి పల్లవితమ్.

కుసుమఫలానుమేయయోగ్యతాసూచకపల్లవసాదృశ్యానుగుణమ్ ఉపాయోపేయాన్వయయోగ్యతాసూచకత్వమ్ స్వరూపయాథాత్మ్యజ్ఞానత్తుక్కు వివక్షితమ్.

(మధ్యమపదే) త్యాది-నఖణ్డనమశ్శబ్దత్తాలే స్వస్య స్వరక్షకత్వాభావముమ్ అకారసమభివ్యాహారత్తాలే భగవద్రక్ష్యత్వముమ్ అనుక్కోచవివక్షైయాలే తత్కాష్ఠాభూతతదీయరక్ష్యత్వముమ్ సిద్ధిక్కైయాలే (చరమపర్యన్తమాక) విత్యాది.

కుసుమితత్వరూపణతాత్పర్యమ్ (ఫలసూచకమాన) వితి.

(చరమపదోక్తే) త్యాది.

నమఃపదాన్వితవ్యక్త చతుర్థియాలే భగవత్కైఙ్కర్యైకభోగత్వముమ్ అసఙ్కోచత్తాలే తత్కాష్ఠాభూతతదీయకైఙ్కర్యైకభోగత్వముమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్ నారాయణపదత్తిలే అనిషిద్ధవిశేషణవివక్షైయాలుమ్ అతు సిద్ధిక్కైయాలుమ్ (చరమపర్యన్తమాక) విత్యాది.

తిరుమన్త్రమ్ స్వరూపపరమెన్గిఱ నిర్వాహాశ్రయణేన [ప్రథమమ్ స్వరూపత్తై]ఇత్యాదిమూలగ్రన్థమెన్నుయభిప్రాయత్తాలే అరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (ప్రథమే) త్యాది.

మూ.—అనన్తరమ్ ఫలపర్యన్తమాక్కుమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్.

వ్యా.—ఇవై తానాచార్యోపదేశాదికళాలే లబ్ధఙ్గళాకైయాలుమ్, అవ్వుపదేశాదికళుక్కడి ఇవన్ నమ్ముడైయవనెన్ఱ వాచార్యాభిమానమాకైయాలుమ్. ఆచార్యాభిమానమివఱ్ఱై యుణ్డాక్కుమెన్ఱపడి.

ఆక, ఇప్పడియిరున్దుళ్ళ పదత్రయార్థనిష్ఠైయై ఇవ్వాచార్యాభిమానమిఙ్ఙనుక్కుణ్డాక్కి యుజ్జీవిప్పిత్తవిడుమ్బడి శొల్లిత్తలైక్కట్టినాయిత్తు.

అధవా, ఇప్పడి స్వతన్త్రోపాయమాన వితు ఇవన్ స్వరూపత్తై పర్వక్రమేణ ఉజ్జీవిప్పిక్కుమ్బడియై ప్రకాశిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు, ఇవ్వర్థత్తై నిగమిత్తరుళుకిఱార్, (ఇతు) ఇత్యాదియాలే.

అతావతు—.ఆచార్యాభిమానమాకిఱ వితు ప్రథమమ్ భగవద్విషయత్తిలే యన్వయిప్పిత్తు, అనాదికాలమ్ తదన్వయరాహిత్యత్తాలే [1]"వాడినేన్"ఎన్నుమ్బడి ఉఱావిక్కిడన్ద స్వరూపత్తై పల్లవితమాక్కుమ్; పిన్బు, భాగవతవిషయత్తిలేయన్వయిత్తు ఫలాన్వయయోగ్యమాక్కైయాలే పల్లవితమాయిరున్దవిత్తై పుష్పితమాక్కుమ్; అనన్తరమ్ [2]"నిన్ఱ తన్ పుకళ్ ఏత్త"ఎన్ఱపడియే చరమపర్వత్తిల్ నిలై పెఱుత్తి పుష్పితమాయిరున్దవత్తై ఫలపర్యన్తమాక్కుమెన్నవుమామ్.

ఆక, ఇప్ప్రకరణత్తాల్ ఆచార్యనైయుపాయమాకప్పఱ్ఱినార్క్కు భయాభయఙ్గళిరణ్డుమ్ మాఱిమాఱి నడక్కుమెన్నుమ్ ప్రసఙ్గమిల్లామైయుమ్, ఇవ్వర్థనిర్ణాయకప్రమాణమిన్నతెన్నుమతుమ్, ఇవ్వర్థస్థాపనత్తుక్కీడాన ఉపపత్తియుమ్, ఐతిహ్యముమ్, ఇవ్వర్థోపపాదనార్థమాక ప్రాప్యనిర్ణయముమ్, ఇప్పడిప్రాప్యనిర్ణయమ్ పణ్ణినాల్ ఇతుక్కు సదృశమాక వేణ్డువేణుమ్ ప్రాపకమెన్నుమతుమ్, అల్లాతపోతు వరుమ్ దూషణముమ్, ఈశ్వరవిషయత్తిలివనుక్కుళ్ళ చరణవత్త్వాదినాత్రయనన్యత్వఙ్గళై సూచిప్పిత్తుకొణ్డు ఈశ్వరనైప్పఱ్ఱుమతిల్ ఇవనైప్పఱ్ఱుమతుక్కుళ్ళ విశేషముమ్, ఈశ్వరచేతనర్కళిరువర్క్కుమివనుపకారకనెన్నుమ్, ఈశ్వరనుమాశైప్పడుమ్ పదత్తైయుడైయవనెన్నుమ్, ఇవన్ పణ్ణుముపకారత్తుక్కు సదృశప్రత్యుపకారమిల్లైయెన్నుమ్, ఇవనోట్టై సంబన్ధమ్ మోక్షత్తుక్కు హేతువాయిరుక్కుమెన్నుమ్, ఈశ్వరనైయుపకరిత్తవిషయనిలుమ్ ఇవనై ఉపకరిత్తవీశ్వరనే మహోపకారకనెన్నుమ్, ఇవ్వాచార్యవైభవముమ్, ఆత్మగుణముణ్డానాలు మాచార్యసంబ

అ.—ఆచార్యాభిమాన హేతుకత్వత్తై ఉపపాదిక్కిఱార్ (ఇవై తాని) త్యాదినా.

(పదత్రయార్థనిష్ఠైయై) పదత్రయతాత్పర్యవిషయచరమశేషత్వాదికళై.

ఉణ్డాక్కికై ఉపదేశద్వారా వివక్షితమ్.

త్రిత్వసఙ్ఖ్యయుమ్ ఉత్తరోత్తర వస్తుసామర్థ్యముమ్ ఏతత్ప్రకరణప్రతిపాదితత్వప్రయుక్త బుద్ధిసన్నిధ్యతిశయముమ్ ఇరుక్కైయాలుమ్ ఉపదేశద్వారేణవన్ఱిక్కే ఫలహేతుభగవత్సఙ్కల్ప హేతుభూతస్వేచ్ఛారూపహేతువినాలే నిష్పాద్యత్వవివక్షై స్వతన్త్రోపాయత్వానుగుణైయాకైయాలుమ్ ప్రథమాదిపర్వత్రయాన్వయోత్పాదకత్వమ్ పల్లవితత్వాదికరణమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే 'యోజనాన్తరమ్ (అధవే) త్యాది.

(పర్వక్రమేణ) వెన్ఱతు ప్రథమమ్ భగవత్కైఙ్కర్యాన్వయసమ్పాదనమ్, అనన్తరమ్ భాగవతకైఙ్కర్యాన్వయసమ్పాదనమ్, తదనన్తరమాచార్యకైఙ్కర్యాన్వయసమ్పాదన మెన్ఱిఱ క్రమత్తాలే ఎన్ఱపడి

(తదన్వయరాహిత్యత్తాలే) ఎన్ఱతు భగవత్కైఙ్కర్యాన్వయాభావత్తాలేయెన్ఱపడి

"వాడినేన్" ఎన్ఱిఱ పాశురత్తుక్కర్థమ్ (ఉఱావి)ఇత్యాది.

(ఉఱావి)మ్లానమాయ్

(ఫలాన్వయయోగ్యమాక్కైయాలే) ఎన్ఱతు ఆచార్యకైఙ్కర్యమాకిఱపరమఫలభాక్త్వార్హమాకప్పణ్ణుకైయాలే ఎన్ఱపడి.

అ.—నిన్ఱ=నిలైపెఱ్ఱు,

తన్ పుకళ్=తిన్నుడైయ కల్యాణగుణఙ్గళై,

ఏత్త=స్తుతిక్క ఎన్ఱపడి.

ఇత్తైయరుళిచ్చెయ్కిఱార్ (చరమపర్వత్తిలే నిలై పెఱుత్తి) ఎన్ఱు.

(ఫలపర్యన్తమాక్కు) మెన్ఱతు నిరతిశయపురుషార్థభూతాచార్యకైఙ్కర్యసామ్రాజ్యాభిషిక్తమామ్బడి పణ్ణుమెన్ఱపడి.

సుఖబుద్ధ్యారోహార్థమాక ఇన్దప్రకరణఙ్గళై సంకలయ్యోపన్యసిత్తరుళుకిఱార్ (ఆక) విత్యాదినా.

[స్వతన్త్రనై] ఇత్యాదిప్రకరణ ప్రథమవాక్యత్తుక్కు ఆచార్యోపాయత్వత్తినుడైయ భయప్రసఙ్గరాహిత్యత్తిలే తాత్పర్యమాకైయాలే (ఆచార్యనై) ఇత్యాది.

(వరుమ్దూషణమ్) ప్రాప్యప్రాపకైక్యాభావమ్.

(పదమ్) ఆచార్యపదమ్. పదమ్ స్థానమ్.

(సమ్బన్ధమ్) అభిమానాది రూపమ్.

[1] పెరియతిరుమొழி. ౧-ప-౧-తి. ౧-పా॥ [2] కణ్ణినుణ్ శిఱుత్తామ్బు. ౬-పా॥

వ్యా.-న్ధత్తై నెకిళ్రిల్ అన్దప్రయోజనముమ్ అవద్యకరముమ్ ఈశ్వరనిగ్రహహేతువుమావ్యడియుమ్, ఆచార్యసంబన్ధ విచ్ఛేదత్తిల్ భగవత్సంబన్ధదౌర్లభ్యముమ్, ఆచార్యాన్వయత్తుక్కు భాగవతసంబన్ధమపేక్షిత మెన్నుమతుమ్, ఆచార్యాభిమానమొఴ్రియ ఉజ్జీవనోపాయమిల్లైయెన్నుమిడత్తిల్ ఆప్తోపదేశముమ్, ఇవ్వర్థత్తినుడైయ స్థిరీకరణముమ్, ఇవ్వాచార్యాభిమాననిష్ఠనానవన్ సులభమాన ఇవ్విషయత్తై విట్టు దుర్లభమాన భగవద్విషయత్తై రక్షకమాక విచ్చికక్కక్కడవనల్లనెన్నుమ్, పరత్వాదిప్రాప్యస్థలఙ్గళెల్లా మివ్విషయమే యెన్నిరుక్కక్కడవనెన్నుమ్, ఇవనుక్కు ప్రతికూలానుకూలానుభయగిన్నారెన్నుమ్, ఇవనుడైయ

వ్యా-జ్ఞానానుష్ఠానఙ్గళుక్కు వినియోగముమ్, ఇవనుక్కు నిషిద్ధానుష్ఠానముమ్ విహితభోగాదికళుమ్ త్యాజ్యమెన్నుమిడముమ్, స్వరూపప్రచ్యుతి వారామైక్కు వేణ్డుమవస్థైయుమ్, ప్రాప్యభూమిప్రాపణ్యాదిక్రియయుమ్ మివనుక్కవశ్యాపేక్షిత మెన్నుమతుమ్, ఆచార్యవిషయత్తిల్ స్వగత పరగతస్వీకారోపాయద్వయప్రమాణఙ్గళుమ్, ఆచార్యాభిమానత్తిన్ స్వతన్త్రోపాయత్వముమ్, తదధికారినిర్ణయముమ్, ఇవ్వాచార్యాభిమాన మిచ్చేతననుక్కుణ్డాక్కుమ్ ఫలపరమ్పరైయైయుమ్ శొల్లుకైయాలే, సదాచార్యాభిమానమే సర్వర్క్కు ముత్తారకమెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆక, ఇత్తాల్ వాక్యద్వయోక్తోపాయోపేయ చరమావధియై యరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తు.

పెరియజీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

అ.—(భగవత్సమ్బన్ధదౌర్లభ్యముమ్) ఎన్తతు నిత్యసిద్ధభగవచ్ఛేషత్వత్తినుడైయ కార్యకరత్వాకారేణ దుర్లభత్వత్తైయు మెన్రపడి.

(ఆప్తోపదేశమ్) ఎడక్కుత్తిరువీథిప్పిళ్ళై పాశురమ్

[భక్తియిలి] త్యాదియినుడైయ ప్రథమయోజనార్థమ్ (తదధికారినిర్ణయమ్) ఇతి.

[ఇతుప్రథమమ్స్వరూపత్తై] ఇత్యాదియినుడైయ ప్రథమయోజనార్థమ్ (ఇవ్వాచార్యాభిమాన) మిత్యాది.

(సర్వర్క్కు) మెన్రతు జ్ఞానయోగ్యతాహీనపశ్వాదికళోడు తద్యుక్తమనుష్యర్కళోడు వాశియఱవెల్లార్క్కు మెన్రపడి.

(ఉత్తారకమ్) ఉజ్జీవనోపాయమ్.

ఇప్ప్రకరణత్తుక్కు ప్రబన్ధాన్తర్భావముమ్ నాయకప్రకరణత్వముమ్ (ఆక) ఇత్యాది.

అ.—(వాక్యద్వయమ్) మన్త్రరత్నఖణ్డద్వయమ్.

ఉపాయమ్ సిద్ధోపాయమాన వెమ్బెరుమాన్,ఉపేయముమ్ అవనే, తచ్చరమావధి ఆచార్యన్.

చరమత్వమ్ అపకర్షానమానాధికరణోత్కర్షమ్.

మూలత్తిల్ [ఫలపర్యన్తమాక్కు] మెన్గిఱవితు గ్రన్థాన్త మఙ్గలార్థమెన్నుమభిప్రాయత్తాలే (అరుళిచ్చెయ్తారాయ్త్తె) న్రతు.

అణ్ణావప్పఙ్గారరుమ్పదమ్

ము ఱ్ ఱి ఱ్ ఱు.

శీర్వచనభూడణత్తిన్ శీయర్ వియాక్కియైక్కు,
నేర్ పొరుళుమ్ నీళ్ కరుత్తుమ్ నిచ్చయత్తాల్—పార్ పకర,
తెన్నైతియాలిన్నురైయై త్తేర్న్దురైత్తాన్ మణ్ణిశై,
అన్నశీరణ్ణావప్పన్.

అణ్ణావప్పఙ్గార్ తిరువడికళే శరణమ్

జీయర్ తిరువడికళే శరణమ్.

పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళే శరణమ్

లోకాచార్యో జయతు నితరాన్తద్గిరాం వ్యాఖ్యాటీకాం, యశ్చాకార్షీత్ జయతు విభుస్సౌమ్యజామాతృయోగీ ।
భూషావ్యాఖ్యాగురుజనగిరాం యద్గిరా సర్వభోగ్యా, సోఽపి శ్రీమాన్రఘువరగురుర్ జ్ఞానవైరాగ్యసిన్ధుః ॥
యద్వ్యాఖ్యామాహవచనభూషణదివ్యటీకా, ప్రాజ్ఞానుభూతిసుఖదాఖిలు బోభవీతి ।
సోఽయం రఘూత్తమగురుర్జయతు ప్రకామం, శ్రీభక్తిసారముని వర్యపదాబ్జసేవీ ।